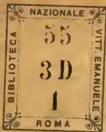

prima editio Castelli et
Messana 1598. in 8°
habet 434 paginas.

AMALTHEUM
CASTELLO-BRUNONIANUM,
Sive
LEXICON
MEDICUM.

AMALTHEUM CASTELLO-BRUNONIANUM,

Sive

LEXICON MEDICUM.

Primum à

BARTHOLOMÆO CASTELLO MESSANENSI
Inchoatum, ab aliis etiam continuatum,

Tandem ad vera, novaq; Artis Medicæ Principia accommodatum, à quam plurimis mendis, & vitiosis allegationibus purgatum;

Et è VETERUM, RECENTIORUM, quin & NOVISSIMORUM MONUMENTIS innumerabilium penè Vocabulorum

Physio-Pathologic. Anatomic. Chemic. aliorumq; Technic. Accessione amplificatum;

Cura, & Studio iterato

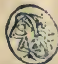
JACOBI PANCRATII BRUNONIS,
Phil. & Med. D. hujusq; in Univ. Altdorph. Prof. Pub. & Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici.

ACCESSERUNT

Huic novæ editioni Eruditissimi Viri

JOANNIS RHODII

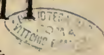
In Castelli Lexicon perutiles, & hoc signo † notatæ Additiones.

DICATUM

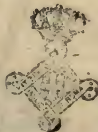
Illustrissimo, & Præstantissimo Viro

FRANCISCO SPOLETI HETRUSCO,

Professori Primario Medic. Practicæ Ordinar. in Patavina Universit.
Regiæ Societatis Anglicanæ Sodali.

PATAVII. M.DC.IC.
Sumptibus JACOBI DE CADORINIS
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO

ILLUSTRISSIME
DOMINE.

On ſine conſilio factum putem, Illuſtriſs. Domine, ut in hæc uſque tempora diſtulerim addi-

 tamen-

tamentis eruditissimis coronatum Amaltheum edere in lucem; Quemadmodum enim mancum fuisset hoc opus, quod Nomen Tuum non implevisset; ita non tota suprà opus descendisset dignitas patrocinii, si aliquid in dignitate Tua desiderandum superfuisset. Et sanè Typis essem iniurius meis, si aliunde patrocinium deducerem, quàm à te ipso. Cum enim in Medicorum principem locum assumptus fueris, quodam veluti jure omnia tibi postulas, quæ Medicam Artem aut amplificant, aut exornant. Nescio an hoc solum tibi, an Patavino Archilycæo deesset, Te, quemadmodum multis doctrina præstas, ita & dignitate præstare. Diù Te expectabat paucis debita Cathedra, quam impleres; sed voluit diutiùs vacua permanere,

nere,

nere, ut appareret luculentiùs, quantus esset, qui illam conscenderet. Peregrinatus intereà fuisti, ut non una tantùm esset Regio, quæ te cognosceret, doctrinamque tuam in Argumentum admirationis traduceret. Te vidit Anglia, minusque sibi, licet eruditissimæ, placere potuit, Te audito. Te in Regiæ Anglicanæ Societatis Sodalem adoptavit, intelligens, quantum adderet fastis tuis Tui nominis quotidiè crescens celebritas. Ibi tui grande reliquisti desiderium, præconiisque cumulatus amplissimis ad nos quodammodo major redijsti quàm abjeras, licet semper sis maximus. Lucidissimam igitur huic operi patrocinij umbram inspergere ne dedigneris; dignitatisque tuæ particulam alienis vigilatis laboribus impertire. Sic

enim fiet ut præterita ætas nostrorum temporum decora attingat, & revocata ab oblivione Sapientum Monumenta nitidiori ætatis hujusce luce perfundaretur. Accipe hoc observantiæ meæ erga Te Monumentum, & patere, ut in hoc opus celeberrimam Nominis Tui gloriam derivem, cui utinam aliquando insudare mihi detur.

Dominationis tuæ Illustriss.

Dat. Patavii 7. Kal. Sept. M.DC.IC.

Humill. & Addictiss. famulus
Jacobus de Cadorinis.

AD

AD LECTOREM PRÆFATIO.

QUàm feliciter, Divina aſpirante Gratia, labor noſter difficillimus conſcribendi Lexicon Medicum conſummatius ſub nomine *Caſtelli Renovati* ceſſerit, ex his Sole meridiano clarius eniteſcit, quod non ſolùm Viri in Germania, exterisque locis celeberrimi, deq; re Medica optimè meriti, gratulationibus proſequi non fuerint dedignati, ſed etiam quod inſignis Exemplarium, ſumtibus Bibliopolæ Norimbergenſis, Præſtantiſſimi Dn. JOANNIS DANIELIS TAUBERI, prima Editione Typis expreſſorum, copia Ejuſdem opera, & ſtudio intra breve temporis ſpacium vendita ſit, & diſtracta. Quod ipſum de ſecunda Editione ſollicitum permovit, ut me inſtantiſſimè rogaret, quò curioſa recenſione, & novo Vocabulorum augmento eam exornarem. Profectò tantum abeſt, ut hactenus me temporis, aut laboris, pœnituerit, ut potius DEO Optimo Maximo gratias habeam, referamque immortales, quod vires corporis, animique conceſſerit benigniſſimè, quò opus illud haud levis momenti perficere, & bono publico ſic litare potuerim. Etenim Ars quoque Medica nunc inter reliquas ſcientias, Theologiam, & Jurisprudentiam, quæ jam dudum egregiis Vocum Theſauris fuerant exornatæ, caput extollere poteſt, ſimile memoriæ adminiculum, & eruditionis veræ ſubſidium, quo antehac non ſine magno Eorum, qui Artem illam excolere ſibi propoſuerunt, incommodo caruerat, conſecuta. Equidem Clariſſimi quondam Viri, inter quos Anutium Foeſium, Johannem

Gor-

Gorræum, Bartholomæum Castellum, è Medicis Hippocratico-Galenicis, & è Chemiatris Martinum Rulandum, Gerardum Dornæum, Leonhardum Turneiserum, Guilielmum Jonstonum, cum laude nominasse sufficiat, in vocabulis Græcis, Latinis, & Spagyricis explicandis magnam impenderant operam, minimè tamen quicquam Illorum encomio derogabit, etiamsi laborem Eorundem mancum, hodieq; insufficientem ἀπαθῶς judicaverimus. Quot, quæso, accesserunt intra paucorum annorum periodos Nomina in singulis Medicinæ partibus noviter excogitata, quæ illi vel penitus ignorarunt, vel diversam significationem non attenderunt? Quid? quod egometipse expertus reapse veritatem sententiæ, à Pergameno principe l. 2. de comp. Medic. secund. loca cap. 1. propositæ; *Difficile est, hominem existentem non peccare in multis, vel penitus ignorando, vel malè judicando, vel negligentius conscribendo*, hactenus quamplurima collegerim Vocabula partim in priori Editione prorsus omissa, partim in novissimis Authoribus, quorum scripta legendi facultas mihi per alias occupationes concessa fuit, reperta, ut eo minus detrectare potuerim iteratam, & cum insigni quamplurimorum Vocabulorum augmento exornatam recensionem, præsertim cum denuò me instigaverint Viri celebratissimi, è quibus recentissimum ἰατρικωτάτου D.D. GEORGII FRANCI, in Illustri Heidelbergensi Univers. Prof. P. Vicecancellarii, aliquot S. R. I. Elector. & Principp. Archiatri, Acad. S.R.I. Curiosor. & Italiæ Recuperatt. Collegæ, Fautoris, & Amici exoptatissimi, producere sufficiat Testimonium non ità pridem cum Encomii quidem excessu, quod lubentissimè tamen declino, tenuitatis meæ haud immemor, præscribentis: *Vel publico nomine Tibi exsolvo gratias pro eruditissimo illo tuo Lexico Medico, quo utilior liber, ut verum ingenuè fatear, lucem hactenus non aspexit, qui omnium, non solum Tironum, sed & Magistrorum, teratur manibus, quod ipsum quoque effecit, ut Exemplarium raritas desiderium novæ editionis, & forte etiam auctioris pariat. Ex Te ergò liceat resciscere, an proxime novam Ejusdem speremus editionem, cui felicissimam adprecor Lucinam &c.* Accipies igitur, Lector Candide, Lexicon Medicum, prior multis modis instructius, & curatius, nec propterea

ea ægrè feras, aut nobis succenseas, quod prior Editio, quam tibi comparasti, reddatur supervacanea, siquidem nullus dubito, quin fructus, quem ex usu illius per hoc quadriennium percepisti, satis superq; exiguos illos sumtus compensaverit. Cæterùm operę pretium erit, ut pauca quædam ad hanc Editionem pertinentia cum plerisq; in prima præfatione monitis breviter adjungam. Quod Lexicon hoc *Amaltheùm* vocare non dubitaverim, imitatus sum Ciceronem, qui Attici sui librorum Thesaurum Amalthei, vel Amaltheæ nomine aliquoties, præsertim l.1.ep.13. ad eundem, exornavit. Neq; hoc mihi in vitium vanæ alicujus jactantiæ verti poterit, quod nomen meum primi Authoris nomini copulaverim, *Castello-Brunonianum* appellans, cum res ipsa loquatur, quod numerus Vocabulorum ad omnes Medicinæ partes pertinentium, Græcorum, Latinorum, Exoticorum, Chymicorum, quin & Barbarorum quorundam, quæ meo perquam difficili, & valde prolixo labore accesserunt, Nomina à B. Castello collecta, & in hac etiam editione Asterisco * notata, nimium quantum superent, ut taceam descriptiones dicti Authoris, salva tamen ejus laude, plerasq; ad vera principia minus quadrantes, quas propterea, una cum frequentissimè occurrentibus vitiosis locorum è Galeno allegationibus, mutare, & corrigere mearum fuit partium. Intereà gratitudinis, & honoris ergò haud plane mihi reticenda est gratissima opera *Viri Amplis. & Excell. Dn. Danielis Guilielmi Molleri, in hoc Lyceo Norico Histor. & Metaphys. Profess. Publ. celeberrimi*, Dn. Collegæ, & Affinis honoratissimi, qui ex uberrimo Locorum Communium Gazophylacio suo hanc Editionem quampluribus vocabulis locupletando mihi profuit. Porrò quoq; admonendus es, L. Amice, me editiones Authorum, quorum folia, vel paginas allegavi, novissimas, si earum copia mihi facta fuit, adhibuisse. Ita loca *Hippocratis* adducta sunt juxta editionem solertissimi *Johannis Antonidis van der Linden Lugduni Batavor.* 1665. ut numerus major, & minor fuerint observati, exceptis illis libris, quos *Galenus* Commentariis illustravit, quorum textus eo citari ordine, qui in *Græca Galeni editione Basiliensi in fol.* 1538. extat. Ita & *Avicennæ* editionem ultimam in folio, nec non *Libavii*, *Hildani*, *Schroderi*, *Bartholini*, aliorumq; in

specie

specie *Theatri Chymici sex Volumina Argentorati Annis* 1659, 1660 1661 typis vulgatas secutus sum. *Abbreviationes* allegatorum ex Authoribus locorum initialibus saltem literis facta, ut intelligas, uno veluti obtutu exhibeo.

Ex Hippocrate.

A.L. & Aq. h.e.	De Aere Locis, & Aquis.
L.I.H.	Locis in homine.
R.V.I.A.	Ratione victus in acutis.
M. Mul.	Morbis mulierum.

Ex Galeno.

U. P.	De Usu partium.
L. A.	Locis Affectis.
Al. Fac.	Alimentorum Facultatibus.
S. F.	Simplicium Facultatibus.
M. M.	Methodo Medendi.
C.M.S.L.	Compositione medicamentorum secundum loca.
C.M.P.G.	Compositione Medicamentorum per genera.
c. 1. 2. 3. &c.	Commentum 1.2. vel 3. in aliquem librum Hippocratis.

Ex Aristotele.

H. A.	De Historia Animalium.
P. A.	Partibus Animalium.

Ex Plinio.

H. N.	Historia Naturalis.

Ex Vesalio, & Spigelio.

H. C. F.	De Humani Corporis Fabrica.

Ex Libavio.

S. A. Ch.	Syntagma Arcanorum Chimicorum.

Ex Rol-

Ex Rolfinkio.

O. & M.M. Sp.	Ordo, & Methodus Medicinæ Specialis.
CH. I. A. F. R.	Chymia in Artis formam redacta.

Ex Lindeno.

S. M.	Selecta Medica.

Ex Francisco de le Boe Sylvio.

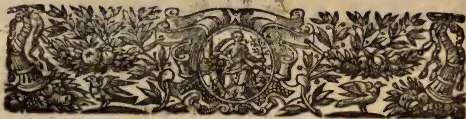
Pr. M.	Praxis Medica.
TH. CH.	Theatrum Chymicum.

Ex Dogmatibus Medicinæ Generalis à me editis.

P. C. D. P.	Pars, Caput. Dogma. Pagina.

Atq; hæc sufficiant. Tuarum erit partium, Candide Lector, erratis, si quæ deprehendes, benevolè ignoscere, pro lubitu emendare, conatibus nostris favere, & cuncta dextrè interpretari. Vale.

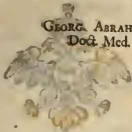

L*Exica* sunt quotquot Medicorum antiqua : valete.
Omnia namq; novum *Lexicon* hocce tenet.
Hoc, quod habet *Gorræus*, quodq; *Foësius*, & quod
Plures, BRUNO suo colligit omne *Libro*.
BRUNO, *Castelli* crudos purgare labores,
Solus, & has Veterum res renovare, capax.
Solus: & hinc major TE gloria, BRUNO! manebit;
Hæcque Tuum divum nomen ad astra feret.

Invita quidem pene Minerva, sed animo sincero, & gratulabundo in Honorem Excellentissimi Medici hujus Lexici Renovatoris inter occupationes perpetuo l. mq; fecit.

GEORG. ABRAHAM. MERCKLINUS,
Doct. Med. Noriberg. Ord.

NOI

NOI REFORMATORI
Dello Studio di Padova.

HAvendo veduto per la fede di revisione, & approbatione del P. F. Anzolo Lisotti Inquisitore, nel Libro intitolato. *Amaltheum Castello Brunonianum, sive Lexicon Medicum Iacobi Pancratii Brunonis*, non vi esser cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & parimente per attestato del Segretario Nostro niente contro Prencipi, e buoni costumi: Concedemo Licenza, che possa essere Stampato, osservando gl' ordini in materia di Stampe, & portando le solite Copie alle publiche Librarie di Venetia, & di Padova.

Data li 8. Febraro 1696.

(Ferigo Marcello Pr. Reff.
(Antonio Giustiniano Cav. Reff.
(Francesco Cornaro Pr. Reff.

Agostino Galdaldini Segretario

SILVE-

SILVESTER VALERIO DEI GRATIA DUX VENETIARUM &c. Universis, & singulis Magistratibus hujus Urbis Nostræ Venetiarum, necnon Rappresentantibus Nostris quibuscunq; eorumq; Ministris præsentibus, & futuris, ad quos Literæ Nostræ pervenerint, & earum execucio spectat, vel spectare poterit; significamus hodie in Consilio Nostro Rogatorum captam fuisse Partem tenoris infrascripti, videl. Che in ordine à quanto consigliano li Refformatori dello Studio di Padova, Sia per auttorità di questo Conseglio concesso à Giacomo Cadorin Privileggio di poter lui solo, per Anni dieci prossimi venturi stampare, & vendere, tanto in questa Città, quanto in ogni altra dello Stato, così da Terra, come da Mar, il Libro intitolato *Amaltheum Castello-Brunonianum Medicum Jacobi Pancratii Brunonio*, sotto pena alli contrafacienti, non solo di perdere tutti li Libri, che venissero stampati, ò venduti, & di Ducati tresento, da essere divisi, conforme il solito, un terzo all' Accusator, un terzo al Magistrato, ò Rappresentante, che farà l'esecutione, & un terzo all' Arsenal Nostro. Quare auctoritate supradicti Consilii mandamus Vobis, ut ita exequi debeatis.

Datæ in Nostro Ducali Palatio Die XXIV. Septembris Inditione VIII. M. DC. IC.

Agostino Gadaldini Segret.

A. & Ω.

A & Ω 1
LEXICON MEDICUM,

NB. *Vocabula, quæ Asterisco * notata sunt, saltem in Castelli Lexico occurrunt, reliqua omnia noviter nunc accesserunt.*

A.

α. INTER LITERAS OMNIUM primam esse, pueris notissimum. In Sacro N. Testamenti Codice attribui Deo Salvatori nostro, omnibus Christianis perspectum est, & esse debet. Quam significationem Raymundus Lullius transtulit etiam in suam Practicam, applicando ad instrumentum memorativum, uti patet ex Theatr. Chym. Vol. IV. p. 137. Vocatur hæc litera Græcis *Alpha*, cui opponitur *Omega*. Utraque litera exponitur mysticè; illa de principio vitæ restitutæ longæ loco perpetuæ: Hæc de vitæ fine à Gerh. Dorneo in Philosophia Chymica Theatr. Chym. Vol. I. p. 469. *A* & *Ab* etiam in principio nominum Medicorum occurrens negationem aliquam importare docuit Zacchias Quæst. Medico-Legal. Lib. I. Tit. 2. quæst. 10. num. 16. quemadmodum & Græcum α particulam στερητικὴν, h. e. privativam, vel negativam esse ex Grammaticis constat, & multa in hoc Lexico seqq. nomina satis superque confirmabunt.

AABAM vocatur à Chymicis quibusdam *Plumbum*. Rulandus in Lexic. Chymic.

* ABAPTISTON ἀβάπτιστον, scil. *Trepanum* (usitatius, quàm *Abaptista*, subintelligendo *Terebella*) vide infrà *Terebella*.

ABAISIR, i. e. *Spodium*. Muller in Lex. M.

ABALIENATUS idem, quod *Corruptus*. Usurpatur de parte totaliter destructa, & sui remotionem postulante apud Scribon. Larg. ex recensione Joh. Rhodii compos. vel num. 227. Dicitur & de sensuum internorum, & externorum corruptione num. 180. Quemadmodum & *Alienari* simpliciter sumitur pro *corrumpi*, apud Cels. l. b. 5 cap. 26. l. 7. c. 16. l. 8. c. 10. Scribon. n. 20. Vide Rhodii Lexicon Scribonianum.

ABARNAHAS terminus Spagyricus, præsertim in negotio transmutationis metallorum denotans *Lunam plenam Magnesia*, vel ipsam *Magnesiam*, & vocatur *Abarnahas perfectum*: item *Ovum rufum*; in Senioris Zadith filii Hamullis Chymia Theatr. Chym. Vol. v. p. 205. seq. & 449.

* ABARTAMEN, id est, *Plumbum*. Ruland. in Lex.

* ABARTICULATIO, ἀπάρθρωσις, idem, quod *Dearticulatio*, Gr. διάρθρωσις, id est, ea naturalis ossium per articulationem conjunctio, quæ evidentem motum habet, ad differentiam *Coarticulationis*, Gr. συνάρθρωσις dictæ, qua indicatur ea ossium naturalis commissio, quæ exiguum, obscurumque aliquando nullum motum præ se fert, ex Gal. com. 2. in Hipp. de artic. t. 8. Jungatur Foes. in Oecon. Hippocr. p. 69.

ABAS, idem, quod *Tinea*, Arab. Saphathum, testimonio P. Sorbait. Medic. Pract. tract. 6. c. 14. in princip. p. 757. quamvis authoritatē omiserit.

ABBREVIATIO, Gr. βράχυνσις, vel βραχυσμός, quid communiter significet, ex aliis Lexicis quoque constat. Hujusmodi *abbreviationes* in Scriptur. Medicis esse usitatissimas, patet ex eorū scriptis, præsertim è formulis remediorum. Dicitur & *abbreviatura*. Legatur de his Joh. Theod. Schenk. de præscrib. medic. formul. p. m. 84. Aliàs *abbreviatio* quoque usurpatur Spagyricè de *processu* quo-

dam breviori, v.g. *Philosophia Adrop* à Guidone à Monte in Descriptione illius. Theatr. Chym. Vol. VI. p. 557. 558. Jung. Libav. in Apoc. Hermet. part. post. T. 11. oper. p. 348.

ABDITUS pro *inditus*, vel *absconditus* accipitur apud Scribon. Larg. n. 132. *abditum* vesica, pro vesicæ inclusum.

* ABDOMEN, ab *abdendo*, communiter idem est, quod *Imus venter*. Græcè γαστὴρ, præsertim Aristoteli l. 1. Hist. an. c. 13. vocatur, qui superiùs quidē cartilagine ensiformi, ad latera costis spuriis, interiùs septo transverso, inferiùs autē ossibus pubis circumscribitur, ac dividitur in partē supremam, quam in specie ἐπιγάστριον *Epigastrium* nominant, cujus latera sub costis spuriis, & cartilagineis *Hypocondria* dicuntur: in partem mediam, quæ est *Regio umbilicalis* τὰ περὶ τὸν ὀμφαλὸν, Hip. 2. aph. 35. cujus latera *Ilia* appellantur: & in partem infimam seu *Hypogastrium* ὑπογάστριον Hippocr. ἦτρον d. l. cujus latera *Inguina* Græcè βουβῶνες vocantur; Ejus verò pars pilosa, αἱ ὑπὲρ τὰ αἰδοῖα τριχώσεις, *Pubes* nominatur. Damnavit vocabulū *Abdomen* Casp. Bauhinus in Theatr. Anat. lib. 1. c. 1. sed absque addita ratione, more videlicet judicis, hauddubiè respiciens ad loca Plinii l. 2. hist. nat. c. 37. & l. 8. c. 51. ubi vocab. hoc scrophis, & suibus adjudicavit. Consentit Spigel. l. 1. de H. C. F. c. 3. Verùm nihilominus defendi posse authoritate Celsi l. 4. c. 1. fin. rectè judicavit Joh. Ant. van der Linden, Medic. Physiolog. l. 2. c. 4. art. 1. §. 1. p. 38. quem ibidem de hoc vocabulo prolixiùs disserentem, legere, si libet, licet. Strictiùs quoque aliquando *Abdomen* sumi posse, vel pro parte anteriori imi ventris, vel pro communibus, & propriis membrorum ad stabulum nutritionis, & officinā procreationis spectantium integumentis, vel pro Hypogastrio, & sumine, nolumus præfractè impugnare.

* ABDUCTIO, ἄπαγμα, vel ἀπόκλασμα idem, quod *Abruptio*, est *fracturæ species*, quæ propè articulum per totam ossium crassitudinem fit, ita ut à sese plurimùm distent. Quales fracturæ à recētioribus καυληδὸν *caulatim facta fractura* nuncupantur, teste Gal. com. 3. in Hipp. de iis, quæ in medicatr. fiunt. t. 31. Jungatur Foes. Oec. pag. 67. *Abducere* etiam pro *bibere* sumptum legitur apud Scribon. n. 122. notante Rhodio in Lex. Scribon. Alias Musculi *Abductores*, vel *Abducentes* vocantur in Anatomicis, qui à corpore vel parte vicina membrum, vel partem semovent. v.g. *Abductores* manuum, digitorum, pedum &c. vide Barthol. & alios. His opponuntur *Adductores*, vel *Adducentes*, qui admovent.

ABEBAIOS, ἀβέβαιος, Lat. *infirmus*, debilis, *inconstans* dicitur apud Hippocr. de signis 2. aph. 37. adde Dieterich. Jatrei Hippocrat. n. 1.

ABESAMUM est *Lutum Rosæ*. Ruland. & Gulielm. Johnson. in Lex. Chym.

ABESTUS, idem, quod *Asbestus*, de quo inferius. Videtur Lectio mendosa. Ruland. d. loc. Dicitur & *Albesten* ibid.

ABESUM, id est, *Calx viva*. Rul. & Johns. in Lex. Chym.

ABEVACUATIO, ἀποκένωσις, h. e. partialis evacuatio. Vide *Cenosis*.

ABICUM, idem, quod *Coopertorium*. Rul. & Johns. d. l.

ABIT, vel ABOIT, id est, *Cerussa*, Rul.

ABLACTATIO, ἀπογαλακτισμὸς vocatur, cum fœtus à lacte materno depellitur; legitur apud Hip. de dentitione, ed. Lind. II. 11. vid. Foes. p. 72.

* ABLATIO, ἀφαίρεσις, triplicem in Medicina habet significationē: prima est Hippocratis, quando in lib. de flatib. III. 13. definivit per additionem, & *ablationem*, additionem eorum, quæ deficiunt: *ablationem* horum, quæ excedunt, & hæc omnes evacuationum, & remotionum species cōplectitur. In specie tamen usurpavit de subtractione victus 1. aph. 19. de sanguinis è venis remotione 7. aph. 53. Coac. t. 360. Jungatur Foes. d. l. p. 110. Dieter. Jatrei n. 133. Altera est Galeni l. de morbor. temp. c. 6. ubi significat *tempus remissionis* post paroxysmum, sive ad integritatē veniat, sive non. Vocatur & *Intervallum*. Vide *Dialeimma*. Tertia est Chymica, denotatque *abstractionem* per partem superiorem, variisq; modis perficitur. In siccis, quæ leniùs adhærent, detersio fieri potest per pedem leporinum, vel similia: quædam penna, cultellis auferimus; quædam detergimus adstricto panno, vel scopis, iisque setaceis, ferreis, ligneis, &c. Rul. & Johnson. in Lex. Est & significatio ἀφαιρέσεως peculiaris apud Hipp. de dec. orn. V. 22. & *rapinam* notat, sed est extrà pomœria artis Medicæ.

* ABLUENTIA vocantur medicamenta, quæ & *Abstergentia*, ῥύπτοντα καὶ ἀποπλύνοντα dicuntur, quæ succum mordicationem facientem, præsertim in intestinis, leniendo secum educūt, & mordicationis fiunt medela, Gal. lib. 2. de Simpl. fac. c. 12. Hæc *adstringentibus* opponuntur l. 1. d. t. c. 37. *Abstergentia*, vel *Detergentia* duum alias sunt generum: Alia detergunt sordes, quæ saltem sunt in superficie, & hæc propriè *Abluentia* dicuntur: alia, quæ etiam sordes in materia impactas detergunt, quæ rectius *Detergentia* vocantur. Fallop. de Med. purg. simpl. c. 10. Tom. I. Oper. p. 55.

ABLUTIO, ἀπόνιψις, καταχλυσμὸς, alia est *externa*, quæ fit in balneis, sive totius corporis, sive certorum saltem membrorum: alia *interna*, ad quam Veteres magnam copiam seri lactis propinare soliti sunt, cujus meminit Gal. de sal. diæt. t. 18. alia est *chymica*, quę est exaltatio crebris in-

fusio-

fusionibus res immundas *abluens*, & ad puritatem reducens. Estque vel Imbibitio, vel Cohobatio, Rul. & Johns. in Lex. In negotio transmutationis metallorum, quæ & qualis dicatur *ablutio*, legatur in Operibus Mineralibus Joh. Isaaci c. 26. Th. Chym. Vol 3. p. 435. quamvis adeò obscurè, ut vix queas intelligere, quid velit. Paulò aliter in Rosario abbreviato ibid. p. 654. *Abluere* est inhumare, destillare, & calcinare. Jungatur & David Lagnæi Harmonia Chymica Vol. IV. p. 749. seqq. & 764. Pertinet quoque huc *Ablutio Latonis* ænigmatica, & fit per Lac Virginis, h. e. per Mercurium Philosophorum resolutum, seu reductū, qui & Azoth dicitur, & Aqua permanens. Libav. Synt. Arcan. Chym. l. 7. c. 8.

Abnelecten, id est, *Alumen*. Dicitur & *Asfor*. Rul. in Lex. Chym.

Aboit, vide *Abit*, i. e. *Cerussa*. Dicitur & *alkarat*. V. Idem.

* Abolitio *pulsus*, ἀσφυξία, vide *Asphyxia*. *Pulsus*.

Abomasum, Barth. *abomasus*, ἤνυστρον, vide *Enystron*.

Abominatio, ἀσιτία, idem significat, quod *Fastidium ciborum*, & differt ab Inappetentia, illud vocabulum usurpavit P. M. de Caldera Tom. II. Oper. p. 105. D. Jung. Joh. Anglicus Rol. Angl. p. m. 328.

* Abortus, Aborsus, indiscriminatim accipiuntur, quamvis ex Nonnio Marcello differentiam aliquam ponat Dieterich. in Iatr. n. 202. *Aborsum* dicens fœtus corruptelam, quæ fit in primis mensibus: *Abortum* verò, quæ prope tempus. Casp. Barthius Adversl. l. 38. c. 15. vix Latinū esse vocab. *Aborsus* judicat. Et cui bono hæc βαττολογία? Græce dicitur, ἄμβλωσις, ἐκτρωσμὸς, φθορά, ἀποφθορά, διαφθορά, ἐκβολή, ἐξάμβλωσις. Est verò nihil aliud, quàm fœtus imperfecti, vel immaturi exclusio à caussis internis, vel externis violentis inducta. Plerasque *abortus* caussas enumeravit Galen c. 2. in l. 3. Epidem. t. 8. Medicamenta *abortum* promoventia Græcis dicuntur, ἀμβλωτικά, φθόρια, ἐκβόλια, ἀποφθόρια. An licitum sit talibus uti medicamentis ad provocādum aborrum propter aliquem casum, aut vitæ periculum, prolixè ventilavit Casp. Reies. Camp. E. l. quæst. 51. Jungatur & Dieterich. d. l.

* Abrasio, ξυσματώδης διάθεσις, est superficiaria quædam partium membranearum exulceratio, ita ut quædam secedant ramenta, quemadmodum in specie *abrasionis* in intestinis meminit, ejusque noxam exponit Galen. c. 3. de rat. vict in ac. t. 33.

* Abrasum, ἀπόσυρμα, vide *aposyrma*.

Abric, id est, *Sulphur*. Dicitur & *Kibiti*, *Kibut*. Rul. & Johns. in Lex.

* Abruptio, vide *abductio*.

* Abscedentia, sive *quæ abscesserunt*, τὰ ἀφιστῶτα vocat Hippocr. omnia, quę, cùm corpus secundum naturam sese habeat, vel unita aliis partibus sunt, vel congrua: cum præter naturam affectum est, unionem, vel contactum non amplius servant. Ita Hipp. ossa in ulceribus annuis, & chronicis abscedere dixit 6. aph. 45. Huc pertinent etiam Expansa, de quibus suo loco Gal. c. 2. de iis, quæ in medic. t. 25.

* Abscessio, ἀπόστασις, inter alias significationes hanc quoque recipit, quod denotet continuitatis, vel contiguitatis solutionem, quæ fieri solet plerumque in Crisi imperfecta à materia morbifica ad aliam partem vergente, & collecta. Quò pertinent aphorismi 31. 32. 74. sect. 4. & 2. prognost. t. 34. 65. Alias vocabulum *abscessio* latiùs quoque acceptum legitur apud eundem Hipp. & Gal. quatenus denotat transitum unius febris in aliam, l. 1. Epid. f. 2. t. 21. vel omnis generis evacuationes, morbis acutis supervenientes, l. 6. Epid. f. 3. t. 39. & l. 1. Ep. f. 2. t. 8. ubi Gal. in com. cum additione appellat ἀπόστασις κατ' ἔκρουν, *abscessionem cum effluxu*. Plura vide apud Dieterich. Iatr. n. 93. quamvis in eo mihi videatur hallucinatus, dum in Galenum censoria virgulā usus est, ideò, quod vocabulo *abscessionis* planè inusitatam, & Hippocratis menti adversam significationem attribuerit, c. 4. de R. V. I. A. t. 68. quasi perfectam crisin *apostasis*: *Metastasis* verò imperfectam d. textu notaret; quod tamen ex ipso commentario evinci nequit. Quin potius mihi videtur Gal. ibidem demonstrare distinctos solutionis modos in morbis acutis contingentes, videlicet 1. per evacuationem manifestam, quæ est crisis perfecta. 2. per *abscessum* ad partem ignobiliorem, ceu imperfectam crisin. 3. per metastasin sive transmutationem in morbum lentum sive chronicum, minus tamen periculosum, qui successivè, causa peccante per loca convenientia educta, solvitur.

* Abscessus, ἀπόστημα, præter illas significationes, quas cum Abscessionis vocabulo communes habet, ut plurimum denotat tumorē præter naturam, cujus materia collecta, vel ob caloris viralis debilitatem, degenerat aut in pus, aut in saniem; aut certo quodam *folliculo* & membranæ inclusa, vel speciem pultis, ut in *atheromate*: vel mellis, ut in *Meliceride*: vel sevi, ut in *Steatomate*, præ se fert. Hinc distinctio inter *abscessus sine & cum folliculo* introducta fuit. Interdum etiam in *abscessibus* reperiuntur carbones, testæ, amurca, lutum, lapides, & aliæ id genus corporum proprietates, quæ omnes toto genere sunt præter naturam. Hier. Fabr. ab Aquapend. de Operat. Chirurg. p. m. 142. Edit. Patavin.

* Abscissio, ἀποκοπὴ quadruplicem habet si-

 fica-

gnificat x.nem. I. *Exitum morbi*, qui citra declinationem terminatur vel propter ægrotantium imbecillitatem, vel propter causæ morbificæ vehementiam, & ferociam, quando suprà vires existit, quod lethalium morborum est proprium. Gal. l. de tot. morbor. temp. c. 1. & 5. II. Significat *speciē fracturę ossis*, quę & ἀπόσπασις vocatur, cum ossis pars abscinditur, & detrahitur; vel resectæ alicujus partis mollioris, nervi videlicet, aut tenuis particulæ genæ, aut præputii, ex 6. aph. 19. & 7. aph. 29. Vocatur & διακοπή. Jung. Foes. Oec. p. 74. III. Dicitur *abscissio* de *vocis obscuritate* & interceptione, apud Dioscor. l. 2. c. 146. unde & Cel su. *vocē abscissam* vel suppressam vocavit. Scrib. Larg. n. 72. 100. Adde Rhod. in Lex. Scrib. Dicitur & *vocis amputatio* apud Cœl. Aurel. l. 2. de morbis. chron. c. 6. IV. *abscissionis* vox etiam sumitur pro *Operatione Chirurgica*, qua pars quædam corrupta vel alia materia vitiosæ instrumento secante rescinditur, apud Hildan. in Centuriis Observationum, aliosque Authores.

Absconsio, idem, quod *Sinus*. Græcè κόλπος, Latinè etiam *Caverna* dicitur, quamvis nonnulli dicant *absconsionem* esse, quod penetrat sub cute, & separatur ab eo cutis: *Cavernam* illud, quod concavat, inflectiturque sub cute, & dilatatur in ea. Illam Græci in specie dicunt σ'ακώδη *lacernosum sinum*, attritæ videlicet vesti, lacernæq; similem. Hanc verò ὑπόνομα, *cuniculosum* Ingrassias in Avic. de Tum. p. n. Tract. 2. c. 1. p. m. 81.

Absorbeo, ἀναπίνω. Vide *Anapinome*. *Absorbentia* ἀναπίνοντα, dicuntur medicamenta, quæ siccitate sua terrestri salia acria, & acida in humoribus corporis humani hærentia imbibunt, unde & *Imbibentia* vocantur. An verò rectè Aperientibus annumerentur, uti fecit Dn. D. VValdschmidt Instit. l. 5. c. 16. §. 12. aliis ventillandum relinquimus, nobis per accidens talia dicenda esse videtur.

Abstemius, propriè significat illum, qui vino abstinet, unde & Græcis ἄοινος. An verò etiam lata significatio, quam Blancardus in Lexico suo ipsi tribuit, q. od is, qui cibis & potu à Medico interdictis abstinet, authoritate nitatur, nobis non constat.

* Abstergentia, vide *Abluentia*. Recentiores è Cartesianis principiis vim *abstergentem* in asperis, duriuscul , pectinatis, & scopalibus particulis sordes abradendo auferentibus consistere volunt.

Abstinentia, ἀσιτία, νηστεία dicitur plerunq; de cibo, & potu, estque debita alimentorum intermissio, & carentia, quæ duplex esse potest: alia omnimoda, & *totalis*, quę Græcis etiam ἀμφιμεταβολὴ dicitur Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 61. alia *particularis*, quo pertinent *victus tenuissimus*, & *tenuis*, quā do æger, non nisi, quod oportet, assumit. Cels. l. 2. c. 16. Rolfink. Ord. & Med. Medic. Comment. l. 14. sect. 1. c. 6. Dogm. nostra Medicinæ General. part. V. c. 2. dogm. 10. Scrib. Larg. n. 6. Rhod. in l ex Dicitur & *Abstinentia*, generaliter de omni re. Scrib. n. 52. & 122.

Abstracticius, vel *abstractivus* nonnullis hodiernis Chymicis vocatur Spiritus è vegetabilibus paratus, quatenus opponitur Spiritibus per fermentationem productis. Et locum habet in illis plantis, quæ multo abundant sale volatili. Ita Spiritus Cochleariæ *abstractivus* melior est eo, qui per fermentationem paratur. Legitur vero hoc vocabulum apud Dan. Ludovici Pharmac. dissert. 1. p. 457.

* Abvacuatio, ἀποκένωσις, denotat *largiorem evacuationem*, corpori plus æque plethorico cacochymico convenientem, quando præsertim palindromia materiæ peccantis urget, ex Galen. art. parv. c. 96. vertente ita Græcum vocabul. Nicol. Leoniceno. Aliàs Latinum est inusitatum.

Abundantia, Abundans, περίσσωσις, περισσός, vide *Perissos*, *Perissosis*. Significatio etiam ex aliis Lexicis jam nota esse debet.

Abusus, κατάχρησις, quid significet aliunde etiam notum est. *Abusus* rerum non naturalium, ut & Medicamentorum, Chirurgicarumque operationum sunt causæ procatarcticæ morborum. Vide passim Institutiones Medicas.

Abyssus, ἄβυσσος, propriè significat infinitam aquarum congeriem, quæ fundum non habet. Tropicè verò etiam pro materia prima accipitur à Guil. Menens. tract. Aurei velleris l. 1. c. 7. in Theatr. Chym. Vol. V. p. 274. Est & terminus Paracelsistarum mysticus, quo denotatur proximum receptaculum seminalis materiæ calvum, solidū, utplurimum humidum, quia & semina sunt spiritualia, & humida, propter quæ omnia sunt ficta. Libav. in Exam. Philosoph. vivent. Tom. IV. p. 139.

Academia quid significet, aliunde debet constare; Locum videlicet publicum docentium, & discentium Artes nobiliores, & Scientias; *Academia* verò *Paracelsi* dicitur *universa Natura*, per quam Deus sese cernendum præbet tàm potentem, tamq. sapientem, modò quæramus eum. Dornæus de Genealog. mineral. c. 7. in Theatr. Chym. Vol. I. p. 576.

Acæria, ἀκαιρία, αἰεργος, ἄκαιρος, significat *importunitatem*, & *intempestivum*. Vide *Importunitas*.

Acaii est *aqua aluminis*, dicitur & *achabis*, item *Fessol*. Rul. in Lex.

Acaid, est *acetum* vel *acetosum*. Rul. & Johnst. in Lex. Chym.

Acalai, id est, *Sal*. Dicitur & *Alet*, Iidem.

Acalcum, id est, *Stannum*, Jupiter. Mull. I. M.

* Acamatos, ἀκάματος, media est omnium membrorum figura, quasi *sine fatigatione* dixeris, eaque optima. Gal. l. 2. de mot. musc. c. 1. Occurrit & apud Hipp. c. 1. de fract. t. 16. ubi mendosè nõnulli ἄκαματος legerunt, animadvertente Foes. Oec. p. 15.

Acanor, *Furnus Philosophorum*. Mull. I. M.

* Acantha, ἄκανθα, generaliter significat *spinã* qualemcunque: pressiùs si sumatur, animalium quorundam, ut Echinorum piscium notat *aculeos*. Hinc piscis quidam *Galeus* ad differentiam aliorum Galeorum vocatur *acanthias*, ἀκανθίας *aculeatus, spinosus*, à duobus aculeis, quos in dorso habet. Rondelet. l. 13. de pisc. c. 2. de Galeo verò vide infra in GA. In specie verò *acantha* etiam dicitur *Spina dorsi*, ceu potiùs vertebrarum dorsi processus in id facti, ut violentiam exrrinsecus incidentium & medullæ damnum parantium retundant. Gal. l. 12. de U. P. c. 15. Junge Commẽt. Casp. Hofm. ad h. l. n. 921. Dicitur aliàs ῥάχις, vide infra *Rhachis*. Derivatio Blancardi ab ἀκὴ & ἀνθίστημι comentitia & inepta videtur. Cum ἀνθίστημι jam sit verbum compositum, in nomine verò *acantha* ne vestigium quidem verbi ἵστημι observare licet.

Acanthabolos, ἀκανθαβόλος, dicitur Æginetæ l. 6. c. 32. instrumentum Chirurgicum pro extrahendis spiculis, spinis piscium, turundis, pilis, &c. quod Celsus *Volsellam* dixit lib. 7. c. 30. Ejus delineatio habetur apud Scultetũ Armam. Chirurg. Tab. II. Fig. I. Recurvum quoque aliud *acãthaboli* nomen ad faucium Chirurgiam commodum exhibet idem ex Aquapend. Tab. X. Fig. I.

Acanthis, ἀκανθὶς, vide *Carduelis*.

Acardios, ἀκάρδιος, q. d. *Lat. Secors, Excors*, qui ignavus, timidus, imbecillisque est, quemadmodum Cor reassumere dicuntur ii, qui ad rem fortem obeundam excitantur. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Acari, est animalculum minimum, quod juxtà Arist. in cera gignitur. Alii verò tribuunt hoc nomen *Pediculis* sub cute, & cuticula latitantibus, qui *Cirrones*, vel *Cyrones* vulgò dicuntur. Aldrov. l. 5. de Insect. c. 4. Nic. Piso de morb. cogn. & cur. l. 1. c. 4.

Acarnan, ἀκαρνὰν, ἄχαρνος, ἄχαρνα, *acarne* est piscis *Orpho* similis ratione carnis: colore verò differt, cùm sit albus, squamis argenteis. Carne est candidissima, facilè concoquitur, distribuitur, & bonum succum gignit. Rondel. l. 5. de pisc. c. 20. Aldrov. l. 2. h. tit. c. 10.

Acatalepsia, ἀκαταληψία, *incertitudinem* in cognoscendo significat: Ejus contrarium κατάληψις Gal. lib. de sect. c. 5.

Acatastatos, ἀκατάστατος, dicitur *Inconstans*, usurpaturque de febribus apud Hippocr. quæ nihil certi neque in periodis, neque in urinis retinent, sed semper variant 4. de R. V. I. A. t. 52. De horrore Coac. t. 584. De urina l. 1. prorrhet. com. 1. t. 31. Coac. t. 198. De tempore l. de Humor. VII 15. De morbis in genere 3. aphor. 8. Junge Foes. Oec. p. 15. Dieter. n. 26.

Acatharsia, ἀκαθαρσία, *impuritatem humorũ non purgatorum*, sordes, & illuviem significat apud Hipp. l. 3. de Morb. II. 2. & III. 3. c. 3. de fract. t. 33. adde Foes. d. l. p. 14.

Acazdir, id est, *Stannum*. Dicitur & *Alkain*, *Alomba*. Rul. & Johns. d. l.

Accatem, Accatum, id est, *Aurichalcum*. Rul. Johns. in Lex.

* Accessio, παροξυσμὸς, est deterius tempus totius in morbis intermittentibus periodi. Frequentiùs autem apud Latinos in usu est vocabulum *Paroxysmus*, de quo suo loco. Dicitur & *Exacerbatio*. *Accessio* quoque idem ac ἐπισημασία, scil. proprium in febribus intermittentibus invasionis febrilis specificæ symptoma. Vide Rhod. in Lex. Scrib. *Accessio* Græcè ἀρχὴ & ἐπισημασία dicitur primi paroxysmi εἰσβολὴ vel *invasio*, seu tempus illud indivisibile, quo humor morbum faciens, vel fovens moveri incipit. Jonston. Synt. Med. P. II. l. 1. tit. 1. c. 2.

Accib, id est, *Plumbum*. Rul. & Johns.

* Accidens, συμβεβηκὸς, in genere notat omne id, quod substantiæ opponitur. Specialiter verò in medicina sumitur pro omni eo, quicquid corporis dispositionem necessariò sequitur, sive illud secundum, sive præter naturam fuerit. Aliquando verò, & quidem rectè, strictiùs si accipitur, ea, quæ sanorum dispositionem consequuntur, *Accidentia* vocantur. Gal. l. 1. Meth. med. c. 9. Unde licet Interpretes Latini etiam de rebus p. n. usi sint vocabulo *accidentis*, in græco tamen textu nunquam occurrit vocabul. σύμπτωμα. *Non accidentia* verò Græcè ἀσυμβεβηκότα vocant recentiores Medici ea, quæ non existunt, quamvis existere possent, ut dolore vacare, & hujusmodi. Gal. c. 1. in prognost. Hipp. t. 27.

Accipiter, ἱέραξ, vocabulum haud expers æquivocationis. Vel enim significat genus *avis rapacis*, voracis, acuto visu præditæ, de cujus variis speciebus, usuque in Medicina legatur Ulyss. Aldrovand. l. 4. Ornitholog. & l. 5. Adde Schroder. l. 5. cl. 2. p. 313. Vel significat piscem, ut est apud Athen, l. 7. c. 38. & l. 8. c. 9. qui etiam *Milvus* dicitur, de quo Rondelet l. 10. de pisc c. 8. Aldrov. h. tit. l. 2. c. 5. Vel in Chirurgicis ita vocatur *fasciæ* vel deligationis species naso destinata, vel cum duabus, vel tribus fasciis Galen. de fasciis n. 46. 47. & 53. Reliquę significationes, videlicet,

quòd vir quidam illustris, qui primus Cereri templum posuisse fertur ex Antonio Liberali in Metamorph. *Accipitris* nomen habuerit;& quod species tormentorum bellicorum, quæ hodieq; vernacule *Musket*, Ital. *Moschetti* appellantur, *Accipitris* quoque nomine venerint, non sunt hujus loci.

* ACCOMMODATUS, οἰκεῖος, dicitur de eo, quod in unoquoque corporis membro, & figura, & colore, & magnitudine optimè sese habet. Gal.c.1. de fract. t. 2. Dieter. n.605.

* ACCRETIO, vide *Augmentatio*.

ACCUBITUS dicitur, quando aliquis cum alio in uno lecto concumbit, absque tamen congressu venereo. Et de hoc disputat Joh. Bapt. de Lamzvveerde in Hist. molarum uteri, an virgo, vel vidua solo *accubitu* concipere possit c. 21. p. 181.

ACCURATORIA vocatur Lullio Synopsis vel Epitome de Lapide Philosophico, in Theatr. Chym. Vol. III. p. 72.

ACCUSATIO idem, quod *Indicatio*, quatenus denunciare videtur Medico, quid sibi faciundum sit juxta Methodum medicinalem, Mich. Gavassetius de Indic. curat. c. 4. p. m. 50.

ACEDIA, ἀκηδία, *incuriam*, neglectionem significat, à κῆδος, cura. Quid verò significet apud Hipp. l. de Glandul. VIII. 11. non adeò evidenter liquet. Interpretes reddiderunt per magnum tædium, & molestiã. Foes. legit ἀκιδίη, p. 15.

ACEPHALOS, ἀκέφαλος, propriè significat *monstrum sine capite*, sive *capite carens*; Quod verò naturaliter populi tales fuerint, aut hodieq; sint, de quibus apud Plin. l. 5. H. N. c. 8. & alios, meritò hodieq; pro fabula habetur. Jung. Zacchiæ Quæst. Med. Legal. l. 7. Tit. 1. q. 1. n. 35. De monstris verò *Acephalis* Observationes collectas lege etiam apud Bonett. Medic. Septentrional. Collatit. l. 1. sect. 2. c. 1. p. 15. seqq.

ACERATOS, ἀκήρατος, h. e. *incorruptus*, sincerus, purus. Usurpatur de humore apud Hipp. l. de Affect. XLVI. 6. Dicitur & ἀκηράσιος, ἀκήριος, i. e. *incorruptibilis*. Foes. p. 16.

* ACERBUS, στρυφνὸς, vide *Stryphnos*.

ACERIDES, ἀκηρίδες (malè ἀγχιρίδες, monente Foes. p. 16. & C. Hofmanno in notis ἀγκῴδεσι ad Gal. 3. de iis q. in med. t. 14.) vocarunt *Emplastra, quæ carent cera*. Tale etiam legitur apud Gal. 4. de C. M. P. G. c. 14. fin. Talis est compositio decantatissima, quæ *Emplastrum Norimbergense* & Irnsingerianum ab authore vocatur.

ACEROSUS, idem quod *Furfuraceus*, πιτυρώδης, Epitheton panis vilissimi, qui omnium minimè nutrit. Dicitur & *Caniceaceus* à *canicis*, sive furfure farinaceo. Jonston. Synt. Medic. p. 45.

ACESIS, ἄκεσις, idem, quod ἄκος, *medelam, curationem* significat, Hipp. de præcept. l. 3. VI. 10. Verbum ἀκέομαι, *mederi*, sanare, quod legitur 1. de fract. t. 34. Hinc & ἀκεστὸς, *sanabilis* vocatur, quo aliquoties usus Hipp. ut & opposito ἀνήκεστος, *incurabilis*, 3. de artic. t. 103. Foes. d. l. ἄκεσις, quoque dicitur Medicis species *Chrysocolla factitiæ* ex pueri urina, quæ medicinæ usibus inservit. Gorr. in definit. ex Plin. l. 33. c. 5.

ACESTORIS, ἀκεστορὶς dicitur *Medicatrix*. Hipp. l. de flat. l. 8. & contractè ἀκεστρὶς pro *obstetrice* ponitur l. de Carn. in fin.

* ACETABULUM, κοτύλη, κοτυληδὼν, variis gaudet significationibus. I. & quidem generaliùs denotat *ossis cavitatem* alterius ossis caput profundiùs excipientem. Gal. de ossib. in proœm. Specialius verò applicatur cavitati, quæ est in extrema cervicis scapulæ parte, caput brachii excipiens. Gal. c. 1. de artic. t. 21. Græcis ὠμοκοτύλη, h. e. *humeri acetabulum* dici testatur Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 52. Huic in inferioribus respõdet sinus profundior ossis coxæ, qui femoris caput globosum excipit, itidem specialissimè *Acetabulum* vel *Cotyle* dictus à Ruffo l. 3. de partib. c. 5. Mundinus in Anat. *pyxidem* appellavit. Papias *vertebram*, quia in ea caput femoris vertitur. Linden. d. l. §. 107. II. *Acetabula*, *Cotyledones*, κοτυληδόνες ab Anatomicis veteribus, & recentioribus carneæ moli, vel glandulosæ, quæ in homine *placentæ uterinæ*, vel *Hepatis uterini* nomine venit, unanimiter attributa sunt. Quid verò propriè in illa carnea mole vocabulum *Acetabula* denotet, nondum satis liquet. Ex Hipp. 5. aph. 45. nihil certi determinari posse videtur, num ipsam totam placentam, an verò vasorum umbilicalium insertionem in illam voluerit intellectam? Gal. in lib. de dissect. matric. c. 10. & aliis in locis statuit *Acetabula* esse vasorum, quæ ad matrices perveniunt, orificia in uteri cavitatem hiantia, quamvis in humano genere potiùs *Acetabulares eminentias* quasdam (κοτυληδονώδεις ἐξοχὰς) saltem adesse statuat, quales etiam recto intestino in hæmorrhoidibus esse solent. Reliquas veterum sententias collegit Hier. Fabr. ab Aquapendente de form. fœt. c. 5. Jung. Foes. Oec. p. 350. seq. Dieterich. Jatr. n. 47. Ex recentioribus Harveus in Additamentis Exercitationum de generat. anim. tit. de *Acetabulis* dixit, esse cellulas plurimas exiguæ capacitatis, per carnosam substantiam dispersas, atque albumine, sive materia mucilaginea refertas, magnitudine spongiæ majoris loculamenta non excedentes, inque singulas earum totidem vasorum umbilicalium ramulos tenuissimos profundè penetrare, & in iis alimentum fœtui recondi. An quoque in humano genere *Acetabula* verè occurrant, & olim, & hodieque in controversiam venit, ita, ut ex utraque parte celebres Anatomici, & Medici, steterint, &c. adhuc

adhuc essent, quàm litem nostram facere nec loci hujus est, nec instituti concedit ratio. *Acetabulum* κοτύλη, ὀξύβαφον, ἐμβάφιον quoq; *mensuram pharmaceuticam* liquidorum significat: verùm & hic de quantitatis certa determinatione discrepantes Authorum sententias videre licet apud Lindenum Select. Medic. Exerc. XVI. §. 100. seqq. IV. *Acetabulum* & *Cotyledon* de plantis quoque quibusdam dici ex Dioscoride, & Fuchsio testatur Bauhin. Pinac. l. 7. s. 8 & 6. p. m. 285 287. Vide plura de vocabulo κοτύλη & κοτυληδόνες apud Foes. Oec. p. 350. seq.

Acetosa est nomen plantæ notissimæ apud Botanicos. Deinde nonnullis Chymicis vocabulum hoc tribuitur cum adjectivo *Esurina* Spiritui Veneris, ut legitur in Morley Collect. Chym. Leidens. c. 497.

Acetum, ὄξος, dicitur propriè liquor aciditate terrestriori, ac fixiori imprægnatus. Schroder. Pharmacop. Medico. Chym. l. 4. cl. 2. n. 368. Fr. Hofm in clavi ad Schroder. h. l. De hujus natura, & viribus prolixè disseruit Gal. l. 1. de simpl. fac. c. 17. seqq. Dioscorid. l. 5. c. 21. Jul. Alexãd. l. 18. Salubr. c. 8. Bruyerin de re cibaria l. 10. c 5. Generationem vel confectionem *aceti* ex recentioribus egregiè descripsit etiam Thomas Willis. de fermentat. c. 7. Martin. Kerger. h. t. sect. 1. c. 10. p. 96 seqq. Ex novissimis Nobiliss. D. D. Joh. Bohn. Lipsiens. Prof. Publ. celeberrimus in Dissertat. Chymico-Physic. IX. §. 26. seqq. statuens, fieri *acetum* mediante fermentatione peculiari, non quidem destruente sulphureas particulas, sed potius involvente, & tartareas salinas acidas magis magisque recludente, & in fluorem cogente; unde & *Acetum* Tartarus liquidus, & Tartarus rursus *Acetum* solidum & siccum rectè dici possit. Jungatur & Nob. D. D. Wedelius Ph. I. A. F. R. l. 2. s. 1. c. 6. *Acetum portatile* dicitur Tartarus albus ablutus siccatus, & decies in aceto acerrimo infusus, cujus processus videatur in Collect. Chym. Leidens. Christ. Love Morley c. 6. p. 3. In Chymicis *Acetum* etiam de variis rebus prædicatur. *Acetum Philosophorum* dicitur *aqua Mercurialis*, quam aliàs *Lac Virginis* appellant, quo metallo solvi perhibent. Sine hoc nihil solvitur, nihil destillatur, nihil fermentatur. Circà materiam, ex qua fiat, discrepant Authores: Alii cum Theophrasto Vitriolum: alii testudines marinas per sublimationem, & destillationem; alii aquam pluvialem suprà Antimonium putrefactam; alii mel, & salem Tartari esse dixerunt. Rul. & Johns. in Lexic. Schroder. d. l. l. 2. c. 5. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Compositi magis *Aceti* Philosophorum salibus acidis Sulphuris, & Aluminis aliqui descriptionem tradidit Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c. 13. p. 137. Alii mercurium ipsũ porfuerunt, qui & *Acetum acerrimum*, & *fortissimũ* aliquoties appellatur à Dav. Lagneo Harmon. Chym in cap. 1. Theatr. Chym. Vol IV. p. 719. 721. 725. &c. *Acetum Chymicorum metallicum* fieri ex rore Majali, vel hydromelite addito stibio loco ferméti notavit Libavius Syntagm. Arc. Chymic l. 6. c. 8. & l. 7. c. 22. Descriptionem etiã *Aceti* omnia solventis ex Isaaco tradidit l. 8. c. 9. Ex hac varietate descriptionum an certum effectum sperare, aut promittere licebit? Mihi sanè non videtur. *Acetum radicale* est *acetum* destillatum ex sua radice, vel matrice: Dicitur etiam Aqua solvens Dorn. Rul. & Johns. Vel *Acetum radicatum* nonnullis est liquor ille acerrimus *Aceti*, qui abstracto phlegmate in fundo restat. Fit ex Crystallis fecum *Aceti* destillando per retortam cum cohobiis: vel acetum vini bonum impone in retortam, destilla lento igne phlegma, refunde hoc capiti mortuo sæpius, & digere in fimo, tandem destilla; Et primò quod erit seorsim, cape, quod posterius igni fortissimo prolicitum prodit, est acetum radicatum. Rul. & Johns. in Lexic. *Acetum aminteum* est album Johns. *Acetum* in Pharmaceuticis usualium, quà simplicium quà compositorum, historiam, & catalogum vide in Dispensatoriis Norimbergensi, Augustano, Londinensi, aliisque, nec non in Schrod. l. 2. c 37. Jac le Mort. Pharmac. Medico-Physica c. 20. p. m. 146. seqq. *Acetum Esurinum* Zvvolferi est spiritus Veneris è crystallis viridis æris paratus, de cujus examine legatur idem Chym. Med. Phys. c 17. p. 214. Verbum *Acetare* legitur quod Apulejum de medicam. herbar. c. 3. quod exposuit Gabr. Humelberg. in acredinem verti, qualis est in *Aceto*. Item significat commovere, agitari, comm. ad ill. loc. p. 49.

Achates, ἀχάτης dicitur gemma, quæ ex fluvio Siciliæ ejusdem nominis, in quo primùm reperta fuit, nomen adepta, coloribus, & rerum imaginibus, quas ab ipsa natura formatas repræsentat, valdè varians. Ejus virtutes dicuntur esse, venenis resistere, præsertim viperino, sitim sedare, visui prodesse, reddere facundum, & disertum, plura de *Achatis* historia, & variis speciebus legatur apud Andr. Chiocc in Musæo Calceolariano sect. III. p. 246. seq. pluribus.

Acheir, ἄχειρ, vide *Demanus*.

Achilleus, ἀχίλλειος, ἀχιλληΐς, epitheton denotans, *magnum*, plenum, & optimum. Desumptum ab *Achille* quodam, qui agricola Babronius fuisse dicitur. Legitur apud Hipp. l. 3. de morb. XXX. 4. & XXXI. 4. & apud Theophrast. hist. pl. l. 8. c. 10. de causs. plant. l. 3. c. 26. & 27. vide & Foes. Oec. p. 114.

✝ Achlys, ἀχλύς, vel significat *aeris caliginem*

nem & turbationem, cujus crassamentum est medium inter nebulam, & nubem, crassius nebula, & nube tenuius. Gal. c. 2. in 1. prorrhet. Hipp. t. 11. Vel in specie ita dicitur *oculorum caligo* quædam, & obtenebratio, ex levi, & superficiaria exulceratione nata, nigrum pupillæ occupans. Gal. in def. Medic. & Aetio l. 3. tetrab. 2. c. 25. In qua significatione acceptum legitur & apud Hipp. l. 2. Prorrhet. XXIIX. 33. Dicitur, & ἀχλυώδεες τῶν ὀφθαλμῶν, Coac. t. 218. cui opponitur ἡ καθαρότης, *puritas* oculorum, t. 217. Ægri quoq; ἀχλυώδεες *caliginosi* vocantur, quorum oculi tenebris, & caligine obducuntur. Coac. t. 35. Venti quoq; taliter *caliginem* inferentes vocantur ἀχλυώδεες 3. aph. 5. Metaphoricè etiam ἀχλὺς sive *caligo* utero attributa legitur l. 2. de morb. mul. LVII. 2. Confer ad Foes. p. 115. Dieter. n. 144. Linden. Sel. Med. Ex IV. §. 92.

Achmadium, *Achimadium*, corruptum ex Arabico *Achman* vel *Achiman* vocabulum denotans *Antimonium*. Fallop. tr. de metall. & fossil. c. 29. p. T. I. Op. p. m. 332.

Achne, ἄχνη significat I. *linteiramentum*, aut *lanuginem* derasam, ex qua penicilli, & turundæ vulnerariæ, aut concerpta linamenta fieri solent. In qua significatione aliquoties legitur apud Hip. in Mochlico statim in principio 2. de artic. t. 45. l. 1. de morb. mul. XXXV. 3. l. 2. h. t. LXI. 17. II. tribuitur hoc nomen ἄχνη *sordibus oculi* instar lanuginis inhærentibus l. 6. Epid. s. 1. t. 13. Unde & ἀχνώδεες ὄμμα, i. e. *lanuginosus* oculus vocatur Coac. t. 225. quamvis alii ἀχλυώδεες legant. III. dicitur etiam de tenui aquarum, & *maris aspergine*, vel spuma l. de intern. aff. I. 21. Adde Foes. d. l.

* Achores, ἀχῶρες vocantur *manantia ulcera cutis* in capite, & genis infantum plurimis, ac minimis foraminibus cutem perforantia, ex quibus tenuis, & glutinosa effluit sanies. Huic morbo affinis est *Favus*, & *Cerion*, de quibus infrà suis literis. Vide Gal. l. 1. de Comp. Med. sec. loc. c. 8. Jung. Sennert. Med. Pr. l. V. Part. 1. c. 31. Generantur *Achores* ex salso, nitrosoque succo cum portionibus glutinosis misto, quem pituitam salsam vocavit Paulus Barbette Chirurg. Part. III. l. 2. c. 2. Videatur & Foes. p. 116. seq. Vocatur & ab aliis *Crusta Lactea*, *Lactumen*, *Tinea*, prefertim, si *Achores* diutius durent, & tardius ad curationem disponuntur. Vide *Tinea*. Walther. in Sylv. Med. p. 14. & p. 780. ubi plures Authores collegit quibus ex novissimis jungi poterit Juncken Chym. Exp. Cur. Part. II. s. 2. c. 2. p. 810. seq.

Achoristos, ἀχώριστος, h. e. *inseparabilis*. Dicitur de accidentibus, symptomatibus, & signis, quæ dispositionem secundum, vel præter naturam semper comitatur. Ita mollities humidi, durities sicci dicuntur *inseparabilia*. Gal. l. 2. de Temp. c. 4. Ità actionum integritas est sanitatis accidens *inseparabile*. Dolor lateris punctorius symptoma inflammationis pleuræ, quæ aliàs Pleuritis vocatur, *inseparabile*, &c.

* Achroi, ἄχροοι, ferè iidem, qui λειφαιμοι dicuntur *decolores* homines, pallidi, & sanguine defecti, apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 115. cujus textus notatu digni expositionem dedimus in Remoris, ac Impedimentis Purgationis Ex IV. & V. in specie verò horum vocabulorum explicationem legere licet Ex IV. th. 29. 30. Causæ hujus coloris defectus possunt esse variæ, cum quidã *exangues* esse possint, & decolores à nativitate; quidam vi morbi; alii ob nimiam evacuationem prægressam.

Achyron, ἄχυρον, *paleam*, *festucam*, præsertim frumentorum significat. Hipp. I. Prognost. t. 123. de nat. mul. XXIX. 163. 166. Sed & exterius, putamen in semine cucumeris ita vocatur l. 2. de diæt. XIV. 17. Hinc ἀχυρώδης ἄρτος, *panis acerosus* vocatur, qui plurimas habet *paleas* admixtas, vel solis *paleis* constat. Foes. p. 116. & ἀχύρωσις dicitur *ratio commiscendi paleas cum argilla*, aliove luto ab hirundinibus nidum ita conficientibus excogitata. Aldrov. l. 17. Ornith. c. 16.

* Acia, τὸ ῥάμμα, vocatur *filum* per foramen acu trajectum, quo vel partes corporis dissectas partibus assuere consuevimus. Gal. c. 2. de iis q. in med. f. t. 7. Quid verò *modus* sit, quære infrà. Adde Foes. p. 550.

Acicys, ἀκικὺς vocatur *infirmus*, debilis, cui κικὺς h. e. *robur* ad motionem non inest. Legitur apud Hipp. l. 4. de morb. XVI. 28. Junge Foes. p. 16.

* Acida Bilis, vide *Bilis Atra*, & *Melancholia*.

* Acida Pituita, vide *Pituita*.

Acidnos, ἄκιδνος, quasi ἀκικὸς, idem, quod ἀκικὺς, *infirmum*, virium alacritate privatum significat apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXVII. 3. de nat. pueri. XXXVII. 5. præcept. VII. 14. Junge Foes. d. l.

Acidulæ [Græcum Latino respondens apud veteres non occurrit: Comprehendi tamen debet sub iis aquis, quas Hipp. l. de A. Loc. & Aq. vocat τὰ πηγέα ὕδατα, item ἁλυκά, & Gal. l. 1. art. cur. ad Glauc. c. 9. & alibi τὰ ὕδατα ἁλμώδη, νιτρώδη, θειώδη, marinas, nitrosas, sulphureas &c.] sunt aquæ medicatæ metallice actu frigidæ (ad differentiam *Thermarum*, de quibus infrà in lit. T.) acidi magis vel minus saporis, mineralibus plerunque ferri, vitrioli, nitri, aluminis, quandoque etiam auri essentiis in terræ abysso imprægnatæ. Duo igitur iis insunt: Mineralis substantia, seu pars potior: & Phlegmatis liquor, seu aqua substantiæ minerali vehiculum præbens. Schroder. Pharm. Medico-Chym. l. 3. c. 3. Essentiam mineralium consistere

in subtilissimis mineralium variorum particulis, & spiritibus ex actione, & reactione in Marte, vel pugnam ortis, quæ caussa etiam, quod acidulæ sint potandæ ex ipso vivifico fonte, vel scaturigine ipsa, rectè docet Fr. Hofin. in clav ad h. Schrod. loc. p. 144. Dividuntur in *Naturales*, quas Galenus appellat αὐτοφυῆ, sponte natas l. 1 de S. F. c. 17. Hipp. v. l. 6. Epid. s. 4. t. 19. ὕδατα ἀτεχνέα, aquas arte carentes; & *Artificiales* sive artificiosas, τεχνικῶς κατασκευασθέντα. Gal. comm. ad d. l. Hipp. Schroder. d. l. c. 17. Fr. Hofm. in Clav ad h. l. Historiam & Catalogum variarum *Acidularum* videre licet apud Tabernamontan. in suo vernaculo libro *Thesaurus Aquaris* inscripto ut & Joh. Weker Antidotar. Spec. l. 1. sect. 3. ubi sub nomine *Balnearum*, & internas acidulas complectitur. Ex recentioribus Arcanum *Acidularum* prodere tentavit Petr. Giurius, ut extat in Actis Erud. Lipsi. 1682.

Acidus, ὀξὺς quid significet sensibus magis perspectum est, quàm ut verbis exprimi commodè possit. Ejus tamen hodieq; in medicina frequentior applicatio tricas peperit non paucas. Quas ut breviter pro instituti ratione expediamus, *Acidum* accipitur vel de qualitate quadam gustatili, qua præternaturali, in humoribus, alimentis, med. camentis occurrente; cujus virtus juxta Galenum quidem consistit in hoc, quòd mordicet absque calefactione, & vis fermentandi quoque insit l. 1 de S. Fac. c. 37. item, quod natum sit incidere, extenuare, dividere, farctuque liberare, perpurgare citrà excalfactionem l. 5 c. 26. Enimverò insufficiens hæc est enumeratio. Hinc recentiores rectè quoque *Acido* cuidam tribuerunt vim congelandi, coagulandi, figendi, incrassandi, obstruendi, fermentationem cohibendi, & ita frigus totius corporis, pallorem, & infirmitatem efficiendi, quatenus nimirum *Acidum aliud* in fixis, vitriolaceis, aluminosis portionibus; *aliud* verò in nitrosis, volatilibus consistit. Vel ex principiis Philosophiæ Cartesianæ *Acidorum* particulæ, modò gladiolis, modò novaculis, modò acubus & aculeis, modò etiam cuneolis assimilantur, unde & *Antacida* varia esse debent, Dolæus Encyclopæd. Med. l. 1. c. 3. §. 19 p. 53 Vel sumitur pro principio quodam salino constitutivo, & substantiali omnium corporum naturalium, ità ut unà cum altero, quod *Alkali* appellant, ad constitutionem rerum naturalium in initiis earum, tum in mixti partibus concurrere nonnulli modernorum docuerint, quæ sententia etiam tantum invenit applausum, ut in multorum scriptis Medicis nil nisi *Acidum* & *Alcali* fermè legatur: Imò non modò naturalium rerum, sed & præternaturaliū, morborum puta, caussarumque morbificarum originem ex illis duobus deducere nō veriti sint. Quâ de caussa etiam palmaria Medicinæ objecta, & Architectonica Naturæ instrumenta appellata fuerint. Enimverò quantis commentum hoc ingeniosum adhuc scateat tenebris obscurissimis & evidentissimis contrà quandoque contradictionibus, cuilibet, cujus animus novitatis vanæ cupidine non præoccupatus, & occœcatus fuerit, legenti recentiorum, videlicet Takenii, Swalbe, Davidis de Beke, Barneri, aliorumque scripta nullo negotio patebit: ita ut idem judicium, quod Galenus quondam de Chrysippi scriptis tulit, de his quoque ferre salva veritate liceat: Oportet ter, & quater multo cum ocio, studioque, & diligentia non mediocri perlegere, atque ita demum credere, id in illis reperiri, quod in proverbio est, cum ajunt: Nihil apprehende & fortiter tene: Adeò ænigmata sunt mirabili quadam obscuritate perplexa l. 3. de Hipp. & Plat. Decr. c. 4. Quid? quod jam insufficientiam horum principiorum agnoverit & fassus sit D.D. Johannes Bohnius in Epistola ad D Langelotum publicè edita. An *aciditas* naturalis in fermento ventriculi chylificante, & succo pancreatico occurrat, etiā hodieque in dubium vocatur: Enimverò nostri non est instituti, controversias has ventilare, aut dirimere. Igitur de *Acido* ἅλις ταυτῆς.

* Acinesia, ἀκινησία, Latinè *Immobilitas*, generaliter quid significet, notius est, quàm ut opus sit prolixa expositione; videlicet *Motus privationem*, vel motum localem abolitum. Specialiter verò Galeno ita dicitur *media illa quies*, quæ systolen, & diastolen pulsus intercedit. l. 1. de diff. puls. c. 7. Vocatur & ἡσυχία, ἠρεμία. i. e. *Quies*.

* Acinosa *tunica*, eadem quæ *Uvea*, ῥαγοειδής, vide *Oculus Rhagoides*. Dicitur & *Aciniformis* apud Ingrassiam Comm. in Avic. de Tumor. p. m. 292.

* Acinus, σταφυλή, ῥάξ, vide *Staphyle* & *Cion*.

Acis, ἀκὶς vocatur *cuspis* teli, vel sagittæ, & pertinet inter caussas vulnerum: Unde aliquoties legitur apud Hipp. l. 5. Epid. XX. 2. 4. 5. XXI. 6. Junge Foes. p. 17.

Acmasticos, ἀκμαστικὸς, epitheton febris, quæ & *Homotonos*, ὁμότονος dicitur *Synochi species*, quæ similem servando effervescentiam continuā ad finem usque terminatur. *Epacmastica* verò ἐπακμαστικὸς σύνοχος appellatur, quando continuò crescendo procedit: E contra παρακμαστικὸς, *paracmastica* febris, quæ decrescendo movetur, ex Gal. l. 9. Meth med. c. 4.

* Acme, ἀκμή propriè significat juxtà Etymologici Authorem *summam ferri aciem*, quasi ab ἀκὴ, *acies*, quod ab ἥκω, *venio*, descendit, quia omnia penetrat. Igitur ἀκὴ dicitur, & pleonasmo litera μ ἀκμή. Verùm hæc significatio non est

nujus

hujus loci. Ab hac tamen dependet altera generalior tralatitia, quando summum uniuscujusque rei *vigorem*, & incrementum denotat. *Vigor* enim dicitur, quasi *vis agendi*, & *vigentes*, quasi *vi agentes*, virtute pleni. Hinc *vigor* corporis, *vigor* ætatis sæpè legitur apud Authores. Est verò *Vigor ætatis* nihil aliud, quàm *stata ætas* Scaligero in Poetic. media inter juventutem, & senectutem, in qua promptitudo ad actiones, motusque, & robur corporis vigent. Gal. l. 1. de san tu c. 2. Leonicenus reddidit *Constitutam*, alii *Constantem*, alii *Subsistentem* vocarunt. Inde translatum vocabulū ad alia omnia summam perfectionem adepta, quin & ad ipsos morbos. Sic enim Medici tertium morborum tempus ἀκμὴν, *statum*, *vigorem* appellant, in quo summam habent impetum, & causa eorum *viget*, floretque vis mali. Ita enim per ἀνθεῖν *florere* eleganti metaphora quoque expressit Hipp. *statum morbi*, vel *vigorem* l. 2. Epid. f. 1. n. 24. Vide sis Linden Sel. Med. Ex XII. §. 83. seqq. De voce verò ἀκμή consule etiam Foes. p. 17. Dieter. Jatrei n. 29

Acne ἀκνη. Vide *Jonthos*.

Aco, Aquo, σάραχος, *Sarachus*, *Sarachinus* piscis est apud Epirotas, & Insubres frequens, nec non in lacu Comensi, cujus descriptio habetur apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 58. Inter cibos sat probos ritè præparatus commendatur ibidem.

Acoe, ἀκοὴ, vide *Auditus*.

Acoelios, ἀκοίλιος, q. d. *Deventris*, h. e. ita extenuatus, ut ventre quis carere videatur. Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Acolastos, ἀκόλαστος, Ethicum potiùs, quàm Medicum significans *petulantem*, *lascivum*. In qua significatione & de moribus sumitur ab Hipp l. 4. Epid. VII. 7. Adde Foes. d. l.

Acone, ἀκόνη, *cos*, *pila*, vel *mortarium*. Legitur apud Hipp. in utraque significatione, 4. de R. V. I. A. t. 123. & l. de visu III. 7. Foes. dict. l. vide *Cos*.

Aconion, ἀκόνιον, Latinè *Coticula*, Diminutivum Cotis. Dicitur & de medicamento Ophthalmico, in quo medicamenta dura, & solidiora, gemmæ similiæ, atque ebenum ad cotem atteruntur, ne oculum lædere queat. Gorr.

Acontias, ἀκοντίας, vide *Cenchrias*.

Acopon, ἄκοπον, dicitur omne id in genere, *quod lassitudinem κόπον tollit*. In qua significatione usus Hipp. 2. aph. 48. Vide Dieterich. Jatr. n. 30. In specie translatum vocabulum ad *medicamenta Topica*, quæ illitu blando lassitudinem ex multo, vehementique motu corporis, & laboribus obortam tollere valent. Tandem usus paulatim nomen hoc extendit etiam ad alia medicamenta lassitudini tollendæ non dicata, similem saltem Linimenti, vel Olei consistentiam habentia. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 11. seqq. Jung. Foes. d. l. & p. 18. Gorr. in defin.

* Acor ὀξύτης, communiter idem est, quod *Aciditas*. In specie tamen Galeno ità dicitur species *corruptionis acidæ alimentorum* in ventriculo, unde acidi ructus proveniunt, juxta Gal. l. 5 de Us. part. c. 4. Sunt verò alimenta illa corruptelæ acidæ obnoxia frigidiora, magisque pituitosa, l. 3. de sympt. caus. c. 1. Cæterùm *Acori* in ventriculo naturali multum tribuisse Helmontium, patet ex tr. Pleura furens, num. 14. id quod intelligendum de fermento ventriculi acidiusculo, si rité se habuerit. Vide Rolfink. Ord. & Meth. Med. Spec. l. 2. f. 2. c. 14 15. quamvis & hodieque sint, qui *acorem* fermenti pernegent, & inter non Entia referre non dubitent.

Acordina, id est, *Tutia Inda* Rul. in Lex.

Acoria, ἀκορίη, emphaticum hoc vocabulum legitur in Aurea sententia Hipp. l. 6. Epid. f. IV. t. 20. ἀσκησις ὑγείης, (vel juxta Foes. ὑγιης) ἀκορίη τροφῆς ἀοκνίη πόνων, h. e. Exercitatio sanitatis, vel sana est, vesci citrà satietatem, & impigritas, vel alacritas ad labores. Et hic verus est sensus, atque genuinus. Quare mirandum, quod accuratissimus aliàs Interpres Hippocraticorum vocabulorum Foesius in Oec. p. 18. quemadmodùm & Henr. Stephan. in Thesauro vocabulum hoc verterint per *insatiabilem* edendi cupiditatem, & inexplebile ciborum desiderium. Quid dictu absurdius, quàm hoc, quod excessus cupiditatis ciborum nunquam non vitiosus, cum Bulimo & Appetentia canina coincidens faciat ad exercitationē, vel conservationem sanitatis? Sic bonus sæpè dormitat Homerus.

Acos, ἄκος, idem quod ἄκεσις, i. e. *auxilium*, medela. Huic opponitur ἄχος, *nocumentum*, exitium. Vide *Acesis*.

Acosmia, ἀκοσμία, Galeno dicitur in specie *inordinatio* vel ἀταξία dierum criticorum in febribus, quemadmodum κόσμος eorum ordinem significat? Gal. c. 3. in prog. Hipp. t. 7. Aliàs & Calvi dicebantur ἄκοσμοι, teste Polluce l. 2. quia sublatis capillis humani capitis tota pulchritudo flaccescit. Keuchen. ad Samonic. p. 118

Acraepalos, ἀκραίπαλος, i. e. *crapulam prohibens*, & impediens. Diosc. l. 1. c. 25. Gorr. Vide *Crapale*.

Acrai, vox Arabica denotans *titillationem genitalium* in utroque sexu, frequentius in muliebri, cum tensione spasmodica vasorum spermaticorum, & inflatione ventris, nec non sudore frigido. Dicitur & *Arascon*, *Arsatum*, *Brachuna*. Species Satyriaseos esse creditur ab Interpretibus. Avic. l. 3. fen. 21. tract. 1. c. 5. & 6.

Acrasia, ἀκρασία, apud Hipp. significat *incontinentiam* circa cibum, potum, & rem genialem, imò & circà cæteras res non naturales l. de Humor. III. 110 & alibi. Dicitur aliàs & ἀκολασία, Gal.

Gal. l. 5 de san. tu. c. 1. fin. In quibusdam locis *ἀκρασία* quoque denotat *debilitatem* partis, & impotentiam, & ita coincidit cum vocab. *ἀκράτεια*, de quo paulò post. Ita in Coac. t. 164. l. de int. aff. XXXVI. 7. l. 4. Epid. VI. 5. & alibi. Vide Foes. p. 18.

Acratia, *ἀκράτεια*, *impotentiam* debilitatem, & inefficacitatem significat apud Hipp. Prorrh. l. 1. s. 3. t. 60. Coac t. 477. 5. aph. 16. & passim sæpiùs, quæ loca collegit Foes. d. l. ibi & adjectivum *ἀκρατὴς* pro debili accipitur, & impotente 3. aph. 12. 7. aph. 40. Aliquando v. sumitur excessivè utrumque, & coincidit cum *ἀκρασία*, *incontinentia*, quando cupiditas affectuum vincit hominem, ita ut à concupiscentia sola trahatur, sequente illâ, tanquam ancilla, ratione Gal. l. 4. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. Vide Dieter. n. 31.

Acratisma, *ἀκράτισμα*, *ἀκρατισμὸς* est *species jentaculi* veterum Græcorum, quando solo pane in mero macerato vescebantur, de quo lege Lig. l. 1. ep. 55. & Linden. S. M. Ex IX. §. 65. qui ex Dorotheo doctr. 18. *βουκάκρατον buccam mero intinctam* appellari scripsit.

Acratos, *ἄκρατος*, i. e. *merus*, sincerus, non mixtus. Vide *Merus*.

Acrea, *ἄκρεα*, *ἀκραλία*, idem, quod *ἀκρωτήρια*. Vide *Acroteria*. Legitur apud Hipp. 1. Prorrh. s. 2. t. 8. l. 1. Epid. com. 3. t. 28. & 75. l. de Humid. us. IV. 23. V. 3. &c. Vide Foes. p. 21. seq.

Acresperon, *ἀκρέσπερον*, *summam vesperam* significat h. e. incipientem apud Hipp. l. 7. Epid. XIV. 10. Foes. p. 22.

Acribes, *ἀκριβὴς*, *exquisitum*, *accuratum*, exactū significat, *ἀκρίβεια*, exactam, accuratamque rationem. Utrumque legitur aliquoties apud Hipp. v. g. de aere usurpatur l. de Morb. sacr. XVII. 12. da febre 4. aph. 59. de diæta 1. aph. 5. de remediis. 2. ap. 6. Legitur & apud Gal. l. 1. ad Glauc. c. 8. l. 14. M. M. c. 3. Confer. ad Foes. p. 22. Dieterich. n. 34.

Acrimonia, Acre, *δριμύτης*, *δριμύ*. Vide *Drimys*.

Acris, *ἀκρὶς*, propriè & strictè *summitatem montis*, vel *cacumen* significat. Per translationem etiam de prominentia ossiū accipitur apud Hipp. 1. de artic. t. 63. Foes. d. l. Deinde significat etiam *locustam*, de quo infrà in *Locusta*.

* Acrisia, *ἀκρισία*, apud Hipp. sumitur duplici sensu: vel quatenus significat *nullam crisin*, aut nullum morbi judicium futurum, vel *malam crisin*, Gal. c. 2. in l. 1. Epid. t. 46. quamvis accuratè loquendo posterior significatio sit incongrua, & potius ab illa phrasi abstinendum esset, quandoquidem *mala crisis* cum naturæ robore non potest consistere, quod tamen ad *Crisis* formalem rationem requiritur. Vide *Crisis*.

Acritos, *ἄκριτος*, duo significat. 1. *Temerariū*, *absque solutione Critica*, & præter rationem. In qua legitur apud Hipp. l. 1. Epid. s. t. 36. l. 1. Prorrh. s. 3. t. 10. &c. II significat *Concretum*, congelatum v. g. ità sumitur de gelu, exponente ità Foes. p. 23.

Acroasis, *ἀκρόασις*, idem, quod *ἀκρὴ*, *auditionē* vel actum audiendi significat. Hipp. in Præcept. IX. 25. & jure jurand. l. 18.

Acrobystia, *ἀκροβυστία*, vide *Acroposthia*.

Acrochir, *ἀκρόχειρ*, vel *ἀκρόχειρον*, dicitur ab Hip. & Gal. *summa & extrema manus*, cujus termini sunt ulna cum radio, & extremi digitorum apices. Dividitur in tres partes minores: Carpum seu Brachiale, Metacarpum s. Postbrachiale, & Digitos. C. Hofm. in argum. ad Gal. l. 1. & 2. de U. P. n. 14. Fallop. expos. de Offib. c. 27. Tom. I. Oper. p. m. 521.

Acrochiresis, Acrochirismos, *ἀκροχείρησις*, *ἀκροχειρισμὸς*, *ἀκροχειρίη*, dicitur species luctæ, vel exercitationis, quando duo summis manibus inter se colluctantur, & sese raptant citrà reliqui corporis congressum. Meminit hujus luctæ Hipp. l. 2. de diæt. XLII. 17. l. 3. XXIII. 7. XXVI. 3. 2. Gal. l. 2. de san. tu. c. 8. & l. 5. c. 3. Vide & Foes. d. l. Lang. l. 1 Ep. 52.

Acrochliaron, *ἀκροχλίαρον* h. e. *ἄκρως χλιαρὸν*, *summe tepidum*, quod est medium exquisitè inter frigidum, & calidum, significat, apud Hipp. 3. de V. R. I. A. t. 29. vide Gal comm. ad h. l.

* Acrochordon, *ἀκροχορδὼν*, est genus *verrucarum* dolens *pensile*, & foras prominens, exilique veluti pediculo, ceu basi innitens ad differentiam *μυρμηκιῶν* vel *verrucarum sessilium*, de quibus infra suo loco. Sunt v. *Acrochordones* vitiosi multi succi nutricii ad exteriora, & cutim repentis soboles ex Gal. 3. aph. 26. Aetius & Celsus (l. 5. c. 28.) describūt, quod sint *Verrucæ* duriores sub cute asperiores, callosæ, & plerumque teretes, cuti concolores, infrà tenues, ad cutim latiores, rarò tamē magnitudinem fabæ excedentes, juniores maximè infestantes, sic dictæ, vel quòd vertice suo humiles sint resectæ chordæ secundum extremitatem, vel quod in imo adeò angustæ sint, ut pendere videantur. Ex ejusmodi verruca nomen Q. Fabio Maximo factum, ut *Verrucosus* diceretur, teste Plutarcho in Ejus Vita, & ex veteri inscriptione:

Q. FABIUS. MAXU. VERYCOSUS.

Meminit quoq; Q. Serenus Sammonicus c. *Verrucis tollendis*.

Interdum existit turpi verruca *papillæ*
Hinc quondam Fabio verum cognomen adhæsit.

Ad quem locum vid. Keuchen. in not. p. 294. Adde & Foes. Oec. p. 25. Dieter. n. 38.

Acro-

Acrochorismus, ἀκροχειρισμὸς, dicitur festivâ saltatio, & refertur inter exercitia corporis, crurum, manuum, & brachiorum propria. Andr. Baccius de Therm. l. 7. c. 7. p. m. 449

Acrocolia, ἀκροκώλια, dicitur Hipp. & Aristot. *extremitates membrorum*, nec non edulia ex illis parata, videlicet aures, pedes, rostra. Loca illius sunt. l. 3. de diæt. XX. 14. XXV. 12. XXVII. 39. l. 2. de morb. mul. LIV. 25. Hujus v. est l. 13. probl. 40. Budæus quoque addit χερδαι: κ χόλικας intestina & exta. Celso, & Gazæ vertuntur *trunculi*. Talia hodieque ad Gelatinas parandas in re cibaria accipi solent. Cur Erotianus hanc vocem expositione minimè egentem judicaverit ceu nimis notam, non video. Confer ad Foes. p. 23

Acrodrya, ἀκρόδρυα, vocantur in genere omnes arborei fructus, qui aliàs ὀπωρῶν Latinè, *Pomorum* nomine veniunt; in specie v. ii, qui in ambitu putamen habent lignosum, eoque concluduntur, ut sunt Juglandes, Avellanæ, Castaneæ &c. & *Nucum* καρύων appellatione comprehenduntur. Hipp generalius saltem accepisse videtur de Nat. pueri II. 12. & de Humor IIX. 25. Hinc rectè etiã negavit C. Hofm. vocabulum hoc significare certum fructum l. 3. Var. Lect. c. 24. Δρῦς n. vetustissimis *arbor* est. Idem com. ad Gal. LL. de V. P. n. 1132 Junge Foes. d. l.

Acrolenion, ἀκρωλένιον, idem quod *Olecranum*, de quo suo loco. C. Hofm. d. l. ad Gal. de V. P. n. 94

* Acromion, ἀκρώμιον, est *summus Humerus*, humerive pars summa exterior, & prominens brachioque hærens. Insuper ea est compactio, qua os scapulæ à spina tenue inchoatum paulatimq; plenius effictum ad *Acromii* locum pervenit, ibiq; brachio connectitur. Alii præter hæc ambo, quæ conjunguntur, tertium os esse inquiũt, quod in hominibus solùm deprehenditur, idque *Cataclida*, κατακλεῖδα, & *Acromion* appellari existimant, à Gal. de Ossib. c. 14. & l. 13. de Us. p. c. 10. quamvis C. Hofm. ad h. l. 104. doceat, Galenum duo hæc vocabula distinxisse, & κατακλεῖδα os parvum scapulæ cartilaginosum significare, ἀκρώμιον verò *summum humerum*.

Acromphalion, ἀκρομφάλιον, sic dicitur *pars media umbilici*, de quo infra suo loco.

Acropathos, ἀκρόπαθος dicitur de morbo, qui summam corporis partem aliquam afficit. Usurpatur ab Hipp. de uteri orificio affecto l. de superfoet. XIV. 10. de Cancro occulto l. 2. Prorrh. XIIX. 9. junge Foes. Oec. p. 24.

Acropis, ἄκροπις (alii ἀκροπατὶς, vel ἀκρωπὶς) est epitheton *Linguæ*, quæ sua ipsius extrema efformare nequit. h. e. propter motus difficultatem *inarticulata*, Gal. in Expos. voc. Hipp. quamvis Foes. in Oec. p. 24. ex ipsis textibus Hipp. l. 7. Epid. XXIII. 21. XXVI. 7. & XLII. 49. potius ad ægrum ipsum pertinere hoc epitheton ex. stimet, id quod minime certum est, cum Hipp. haud infrequens sit, ipsa nomina affectuum abstracta cum epithetis ægrorum concretis permiscere.

Acroploa, ἀκρόπλοα, apud Hipp. dicuntur, *quæ in summo extant*, veluti in superficie innatantia l. 1. de morb. X. 66. adde Gal. in Exeg. voc. Hip. Foes. p. 24.

Acroposthia, ἀκροποσθία, vel ἀκροπόσθιον, dicitur *Præputium*, aut summa vel extrema *præputii* pars glandem penis integens. Idem ferè ergò, quod πόσθη. Hæc præputari, & resecari solet adhuc Judæis, & Turcis. Legitur hoc vocabulum apud Hipp. 6. aph. 19. Coac. t. 504. l. 4. de morb. XXIX. 8. Adde Foes. p. 24. Gorr. in Def. Dieterich. n. 35.

Acropsilon, ἀκρόψιλον vocatur *membrum in extremitate nudum*, & legitur apud Hipp. de pudendo in extrema parte denudato, l. 4. Epid. XX. 6. Vide Foes. p. 25.

Acros, ἄκρος, propriè significat *summum extremum*. Ita dicitur de naso ἄκρη ῥὶς Hipp. l. 6. Epid. s. 1. t. 3. aliàs uno vocabulo ἀκρορρίνιον. Usurpatur & de statu corporis, qui ad summum bonitatis pervenit. 1. aph. 3. de æstate 3 aph. 18. Per translationem verò etiam id, quod *optimum* est, significat v. g. Unguentum Irinum ἄκρον i. e. *optimum* apud Diosc. l. 1. c. 67. Hipp. l. 2. de morb mul. XXIIX. 4. Confer. ad Foes p. 23. Dieter. n. 36. Derivatio Blancardi ab ἀκρίζω est inepta, cum hoc ceu verbum frequentativum derivetur juxta regulas Etymologiæ à nomine primitivo ἄκρος.

Acrosapes, ἀκροσαπὴς, apud Hipp. l. de Alim. IX. 1. de cibo dicitur, qui in juvenibus *leviter putrescens*, in senibus verò perfectè, & ad summum transmutabilis est, & offerendus. In quem locum tamen rectè animadvertisse videtur Valesius in Comm p. m. 243. hoc Epitheton significare *concoctu facile*, & modum hunc loquendi fluxisse à quodam Medicorum dogmate, quamvis falso, concoctionem ciborum putrescentia quadam perfici. Nam sæpè ex falso dogmate nomina fluunt, quæ ab Authoribus retinentur, etiamsi in illo dogmate non acquiescant.

Acroteria, ἀκρωτήρια, aliàs ἄκρα, ἀκρωλίαι, dicuntur Hipp. *extremæ corporis partes*, videlicet caput, manus, & pedes. Horum refrigerationem in morbis acutis exitiosam esse ob flammæ vitalis, vel per coagulationem sanguinis, vel nimiam cõflagrationem prægressam, docet Hipp. 7. aph. 1. & 26. legitur & 2. de R. V. I. A. t. 44. s. 3. t. 33. s. 4. t. 16. 26. Adde Gal. in comm. ad illa loca, & Junge Foes. p. 25. Dieter. n. 37.

Acroteriasmos, ἀκρωτηριασμὸς, vocatur extremarũ corporis partium videlicet, *manuum & pe-*

dum vel putrescentium, vel quorum ossa pereunt, per serram *resectio*; cujus modum accuratum vide apud Aquapend in Oper. Chirurgic. & Hildan. in tract. de Gangræna, & Sphacelo. Vocabulum verò Græcum sic descripsit Gorr. in definitionibus absque adducta authoritate, ubi illud extet.

Acrothorex, ἀκροθώραξ, vocatur ille, qui *leviter vino inebriatus* est, & opponitur ab Aristotele τῷ μεθύοντι σφόδρα valde ebrio, l.3 probl. 2.

Acsuo est *Corallium rubrum*. Rul. & Johnson. in Lex.

Actin, Actis, ἀκτὶν, ἀκτὶς, vide *Radius*.

Actinobolismus, ἀκτινοβολισμὸς, ἀκτινοβολία, vide *Diradiatio*. Jung. Willis An. Brut. Part. 1. c. 15.

* Actio, ἐνέργεια, πρᾶξις, idem, quod *Functio*, *Operatio*. Quandoque latè sumitur, quandoque strictè. In lata significatione complectitur, & activos motus, vel *actiones activas* ἐνεργείας δραστικὰς, vel πρακτικὰς, quæ sunt motus agentis, sive motus activi partium organicarum, v. g. Manus *actio* est apprehensio: Pedis, ambulatio &c. & *passivas* παθητικὰς, quales sunt sensuum, quæ fiunt recipiendo species sensibiles. Ita oculi *actio* dicitur Visio: Auris, auditus. Sed & *utilitas*, & *usus* partium quarundam comprehenduntur, dum quædam membrorum organicorum partes ministrant agentibus, quasi stando in succenturiis, v. g. ut Oculus videat, non est satis, illum benè habere, sed & opus est ciliis, superciliis, palpebris &c. ut loquitur C. Hofm in Gal. de Us. P. n. 955. In stricta verò significatione quamvis in Medicina minùs frequenter, motus partium organicarum saltem *Actionum* nomine veniunt. Sunt verò in genere nihil aliud, quàm *Accidentia sanitatis*, *& Morborum prima*, quæ dispositionem, vel facultatem corporis humani ejusque membrorum secundùm, & præter naturam sese habentem immediatè consequuntur, dividunturque in tres Classes; *Naturales*, *Vitales*, & *Animales*: secundum Morbum in *Vitales*, *Animales*, & *Genitales*, quarum omnium quædam sunt *Nobiliores*, quædam *Ignobiliores*: aliæ *Publicæ*, aliæ *Privatæ*. Omninò igitur ab *Operibus*, quæ ἔργα, vel ἐνεργήματα dicuntur, probè sunt distinguenda, utpote quæ secundam accidentium, & symptomatum classem constituunt, contra opinionem Gal. l. 1. Meth. med c. 5. ubi dixit, nihil referre, sive Opus, sive *Actionem* inter loquendum dixeris. De *Actionum* differentiis vide plura in Institutionibus. Divisio in *Animalem*, quæ à cerebro, & *Naturalem*, quæ à Cerebello dependet, insufficiens est, & ineptè à Blancardo proposita.

Activus, δραστικὸς. Vide *Drasticus*.

Actuatio Lat. dicitur de rebus præcipuè medicamentis potentia talibus, quæ, ut operentur actu, opus habent mutatione à calore nostro, vel temperamento vitali. Est igitur *Actuatio* illud *mutationis momentum* τῆς μεταβολῆς ἀφορμὴ à calore nostro vitali dependens, cujus beneficio virtus medicamentosa elicitur, & humoribus vitalibus, atque spiritibus nostri corporis applicatur, & ita in actum deducitur. Vide Gal. l. 3. de Temper. c. 4. Ut enim *actu* talia sint, id à nobis accipiunt d. l. c. 1. Jung. Disputatio nostra de Purgat. modo, ac viis ad alv. th. 14. & Dogmata Medic. Gener. P. VI. c. 2. dogm. 2. p. 686. seqq.

* Actus, ἐνέργεια, opponitur δυνάμει, *potentiæ*, hinc & in Medicina remedium *actu*, vel τὸ κατ' ἐνέργειαν contradistinguitur ab illo, quod est potestate tale, τὸ δυνάμει, Gal. l. 1. de Simpl. fac. c. 6. Illius cognitio facilis est, quia in sensus incurrit, & tactu percipitur, ignem esse calidum v. g. & glaciem frigidam l. 2. de Temper. c. 2. Est, & *Actu tale* perfectius eo, quod potentia tale, quia hoc nondum tale est, sed potest saltem tale esse. Illud verò jam præsens ipsa energia. Dicitur autem *Tale actu* v. g. Calidum, frigidum, humidum, siccum &c. vel quod summam habet ejusmodi qualitatem, vel vincentem qualitates contrarias, vel ad cognati generis mediocre aliquid, vel ad unum quodlibet à nobis est collatum. l. 3. d. tit. c. 1. Breviter. Res est in se magis perspicua, quàm ut opus sit verbis. *Actus activorum* sunt in patiente disposito, id est, forma agit secundum materiæ dispositionem, scribit Dav. Lagneus in Harmon. Chym. Theatr. Vol. IV. p. 750.

Acuitio, vel verbum *Acuere*, ὀξύνειν usurpatur tropicè haud rarò de medicamentis, quæ aliis natura debilioribus adduntur, ut stimulum his addant, & eorum vim medicamentosam adaugeant. Ita purgantibus mitioribus quandoque addi solent in minori dosi purgantia fortiora v. g. pilulæ, & pulveres purgantes *Acui* solent granis aliquot diagrydii, troch. alhandal. Extr. helleb. nigri. Sic Spiritu salis *acuitur* succus citri, & Spiritu Nitri *acuitur* Acetum ad Solutionem. Schroder. l. 1. c. 13. Hofman. clav. ad h. l. Modum *acuendi* aquam Mercurialem Philosophicam satis obscurè propositum vide in Christophori Parisiensis Elucidarii l. 2. c. 3. in Theatr. Chymic. Vol. VI. p. 231.

Acubeu, notat *Vitrum*. Rul. & Johns.

Acus, βελόνη, ῥαφὶς quid sit, ex aliis jam Dictionariis constat. Pertinet verò inter instrumenta Chirurgica, & varium obtinet usum. In specie verò *acus interpunctoria*, qua utuntur in *in*-

fusioni-

fusionibus, sive cataractis in oculo removendis; Galeno dicitur παρακεντήριον Com. 1. de iisq. in med. f. t. 6. Græcum vocabulum ῥαφίς legitur apud Hipp. l. 2. de morb. LXIV. t. 1. Apud Gal. etiã extat ῥαφίον Acicula, notante Foesio in Oec. p. 551. Varias Acus Chirurgicas exhibet Scultetus Armam. Chirurg. Part. 1. Tab. VII. IIX. XIV. & XVII. Cæterùm nomen hoc, & locum invenit in Anatomicis, dum acuti illi processus propemammillares, vel potius appendiculæ in osse petroso vocantur à Fallopio Acus ossis, in observat. Anat. Tom. I. Oper. p. 364. vide Graphioides. Ad Docimasticen metallicam pertinent etiam Acus exploratoriæ dictæ, quæ sunt exiles laminulæ Virgulæ metallicæ, quæ Lapidi Lydio affrictæ textãtur de puritate metallorum, & monetarum, vulgò Streich Nadeln. De his lege D. Ol. Borrich. Docimast. metall. §. 18. Porrò Acus etiam est nomen piscis duum generum, Aristotelis, & Oppiani, uterque tamen ad alimenta minus commodus, quia ferè exsuccus; de quibus vide Rondelet. l. 8. c. 3. & 4. Aldr. l. 1. de Pisc. c. 22. seq. Hujus anatomen ab Ol. Borrichio communicatam vide in Act. Hafn. Vol. II. obs. 48. p. 149. seq.

Acusios, ἀκούσιος, i. e. invitus. Opponitur ἑκουσίῳ, spontaneo. Extat, & Partic. ἀκοῦσα apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XLII. 10.

Acusticus, ἀκουστικὸς, i. e. ad auditum pertinens, auditorius, ità nervus acusticus, medicamenta acustica, i. e. auditum juvantia.

Acusio, idem, quod Nitrum. Rul. & Johns.

* Acutus, ὀξὺς, quid propriè significet, aliunde notum esse debet, ac potest. In Medicina verò in genere notat omne id, quod celeriter, & cum violentia, aut periculò movetur; & dicitur cùm de rebus non naturalibus, tùm præternaturalibus. Ita Acutæ exercitationes apud Gal. l. 5. de san. tu. c. 3. τὰ γυμνάσια ὀξέα, sunt, quorum celeres sunt motus, Synonyma τὰ σφοδρότερα vehementibus. Frequentiùs verò prædicatur Acutum de morbis. Suntque acuti morbi τὰ ὀξέα νοσήματα in genere magni, qui ob sui magnitudinem, & symptomatum vehementiam celeriter ad vigorem properant, & cum ægri periculo tempora sua percurrunt Gal. 2 aph. 23. Magnitudinem morbi, & symptomatum vehementia à caussæ internæ motu, & activitate vehementiori dependet, mutationem inferens magnam, vel ad salutem, vel ad interitum. Hinc nullæ certæ de illis institui possunt prædictiones, Hipp. 2. aph. 19. Dividuntur communiter in tres classes: (1.) videlicet in morbos Peracutos κάτοξυ νοσήματα κατ ὀξέα, qui intra septem dies communiter terminantur, ubi tamen nonnulli λεπτοτάτους rursus distinguunt Perperacutos à peracutis, per alios intelligentes Acutissimos, ὀξύτατα, qui etiam primis quatuor diebus ad terminum properant, & exemplum habetur in Hipp. l. 3. Epid. s. 3. t. 77. ægr. 6. (2.) in Acutos ampliciter, ὀξέα ἁπλῶς νοσήματα, qui plerumque quatuordecim diebus judicantur. Et (3.) in Acutos ex decidentia, τὰ ὀξέα ἐκ μεταπτώσεως, qui quandoque ad quadragesimum usq; diem extenduntur. Plura vide apud Gal. l. 2. de diebus Crit. c. 12. Nobis sufficit monuisse, causam, ob quam non possit firmus aliquis limes, aut terminus poni morborum acutorum, consistere in varietate causarum externarum causam morbificam ejusq; motum, vel promoventium, vel remorantium. Gal. com. 3. prognost. t. 25. Acutos morbos, & præsertim febriles maximam partem continuos esse docet Idem l. 2. de cris. c. 12. Febris acuta etiam simpliciter ὀξὺς vocatur absque additione πυρετός, apud Hipp. l. 4. Epid. XIII. 19. Plura de hoc vocabulo vide etiam apud Foes. Oec. p. 455, seqq. Dieterich. Iatr. n. 621.

Adal, est terminus Paracelsicus, quo indicatur substantia, vel virtus substantialis plantarum, quando purum ab impuro jam est separatum, in qua virtute dependent gradus diversi facultatum operativarum in corpus humanum. Ejus meminit in fragm. de re herb. l. 1. §. de Incarnativ.

Adam, proprium nomen primi hominis à Deo creati. In Chymiam verò translatum ænigmaticè notat Lapidem Philosophicum, item Mercurium Philosoph. qui suam Evam occultam in corpore suo gestet. Hinc vocatur etiam Adam Philosophicus. Dornæus de trasmut. metall. c. 6. & 9. Lapis quoque dicitur Adamicus ib. d. in Theatr. Chym. Vol. 1. p. 508. 509. 510.

Adamas, ἀδάμας, refertur inter lapides pretiosissimos, & gemmas maximæ æstimationis, & multorum nummorum, Crystallum, & cognationis vinculo, & generationis modo pene imitatur. Videatur de hoc Chiocc. Mus. Calc sect. 3. p. 202. seqq. ubi simul tabulosam illam sententiam Plinii de invincibili ejus duritie, & soliditate, ita ut omnem vim ignis, & ferri eludere dicatur, refutatam reperies. Apud Gal. etiam dicitur ἀπαθὴς impatibilis, vel omnis affectionis, & passionis expers l. 1. de san tu c. 4. & multum terræ habere l. 9. de S. Fac. Adamas ex Lunæ cœlò, & ejus terra fieri legitur in Theatr. Chym. Vol. I. p. 317. Aliter ejus generatio describitur in Vol. IV. p. 427. quando vapor naturæ per se sublimatur sine accessu pinguedinis sulphuris, & venit ad locum aquæ puræ salis, fiunt Adamantes, & hoc in locis frigidissimis, ad quę non potest pervenire pinguedo illa. An Adamas venenis intus sumptis rectè annumeretur, ventilavit Sennert. M. Pr. l. 3 p. 6. s. 2. c. 7 quæst. 2. & l. 6.

l. 6.

p. 6. c. 6. *Adamas factitius* ex hyacintho, sapphiro, legitur apud Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 4. Alia compositio proponitur à Lullio in Tr. Animæ transmutatio, quòd fiat ex natura argenti terminati in naturam lapidificam. Th. Chym. d. l. p. 189.

ADAMITA, ADAMITUM Paracelso vocatur durissimum in albo. Sunt durissimi albi lapides, & *Adamita* est lapis propriè, qui in vesica reperitur. l. 1. de Tart. trat. 1. c. 1. *Adamitum* est propriè Lithiasis. Id. in Fragm. ad h. l.

ADARCE, ADARCION, ADARCUS, ἀδάρκη, ἀδάρκιον, ἄδαρκος, secundum substantiam est veluti spuma concreta aquæ salsæ, concrescens ad harundines, & stipulas. Acerrimum est calidissimumque, & propterea deleterium, & impossibile, ut intra corpus sumatur. Foris verò impositum permisceri solet aliis mitioribus, quæ vim ejus retundant, & ita cum fructu adhibetur, teste Gal. l. 11. de S. Fac. h. tit. Rulandus, & Johns. in Lex. Chym. dicunt, esse carnem marinam secundum nonnullos, & præcipuè in Cappadocia, & Galatia nasci. Indiacum nativum veluti in arundinibus Indiæ sponte nasci, vel ut sal Indum in Canna. Est verò *Adarce* similis colore flori lapidis Asii, & in forma melli halcyonio, & aliquando cavo proxima, ut possit videri lacustre quasi halcyonium. Et qui pendet arundinibus, *Pericalamitum*, & *Calamochinum* quondam dicebatur. Hodiè, nisi fallor, *Bulla marinum* vocant. Ita videmus Medicos, uti his ridiculis, sæpius contemptis nobilioribus: nonnunquam etiam res ita obscuris vocant vocabulis, ut Oedipo ipso foret opus. Hactenus Rul. & Johns. De *Adarcii* viribus docet quoque Dioscor. l. 5. c. 137. Et jungatur Chioccus, qui etiam *Alcyoniis* adjunxit Mus. Calceol. sect. 1. p. 24.

ADARIGO, notat *Auripigmentum*, ut & *Adarnech*. Rul. & Johns. in Lex.

ADARTICULATIO, ἀρθρωδία. Vide *Arthrodia*. Ingrass. Latinum vocabulum applicat Græco, προσάρθρωσις, quod idem est cum διαρθρώσει. Comm. in Gal. l. de Ossib. p. 26. Vide *Diarthrosis*.

ADAXOMAI, ἀδάξομαι idem, quod ὀδάξομαι, *pungor*, *lancinor*, prurio, mordeor. Extat apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LVI. 4. LXIV. 10. Jung. Foes. p. 4.

ADDEPHAGIA, ἀδδηφαγία, vel ἀδηφαγία, *voracitas* dicitur, præsertim pueris familiaris, dum panis esu largiori capiuntur, quam potissimam causam lumbricorum, vel vermium esse censet C. Hofm. l. 3. Apol. pro Gal. c. 213. I. & quidem ex Gal. c. 7. in 6. Epid. t. 7.

ADDITAMENTUM, ἐπίφυσις, idem, quod Appendix. Vide *Epiphysis*. *Additamentum necatum* vocari processum Ulnæ sive ossis cubiti inferioris testatur Vesal. de H. C. F. l. 1. circa fin. p. 108.

ADDITIO, πρόσθεσις, idem, quod *Appositio*, *Adjunctio*, est alterum in Medicinæ definitione Hippocratica membrum, oppositum τῇ ἀφαιρέσει, quando ea, quæ deficiunt, mediante arte restituuntur. Hoc verò pro diversis scopis quamplurimis multifariam quoque perficitur, quam varietatem nunc exponere non est hujus loci. Est & *Additio*, vel *Appositio* opus naturæ ad nutritionem necessarium, quando portione succi nutricii parti nutriendæ, vel toti corpori offeruntur, ut incrementum capiat, sive id fiat per arteriarum extremitates, sive per nervorum fibrosas divisiones. Heic enim inter se discrepant Authores recentiores. Nobis prior hactenus visa est verisimilior sententia.

ADDUCTIO, παραγωγή, vide *Attractio Paragoge*. *Adductores* qui dicantur Musculi, vide *Abductio*.

ADEC est *Lac acetosum*. Rul. & Johns. in Lex. Ch.

ADECH Paracelso vocatur spiritus hominis vitalis, & internus author operationum, vel functionum intrinsecarum, l. 2. Chirurg. magnæ c. 13. Hunc spiritum quoque infici in peste, & mediante hoc pestem fieri Epidemicam contagiosam, docuit l. 5. de a peste m. tract. 3. c. 7. Dorn. Ruland. & Johns. paulò aliter descripserunt: *Adech* est interior homo noster, & invisibilis, singulorum exemplaria præfigurans in animo nostro, quæ posteà exterior homo manibus suis imitatur, & effingit. Quid hoc aliud, quàm Actus Ratiocinationis, sive Animæ Rationalis actus secundi.

* ADEDENTES, vide *Phagedæna*.

ADEHEMEST, id est, *Lamina*. Dicitur, & *Ajonec*. *Albohonec*. Rul. & Johns.

ADELOS, ἄδηλος, dicitur Latinè *Insensibilis*; non evidens. Potissimum usurpatur de *Transpiratione*, quæ fit per poros cutaneos absque sudore evidente, dum vapores, & fuligines insensibiliter exhalant, & avolant. Vide *Diapnoe*. Ἄδηλα πρὸ σχήματα dicuntur ab Empiricis, quæ sensibus quidem usurpari, & cognosci possunt, sed nondum tamen apparuerunt. Gorr. ex Gal. l. de sectis.

ADELPHIXIA, ADELPHIXIS, ἀδελφιξία, ἀδέλφιξις, Latinè *Fraternitas*, *Fratratio*, vocatur Hipp. *communio*, consensus, & cognatio partium aliarumque rerum cùm in statu secundum, tùm præternaturam. Hipp. c. 3. de artic. t. 100. Etenim ἀδελφίζεσθαι eidem dicitur summa familiaritate cum alio gaudere. Quo verbo etiam aliquoties usus v. g. l. 1. de morb. mul. XXXIV. 4. XXXIX. 14. c. 3. de fract. t. 35. Adjectivum quoque ἀδελφὰ dicitur de *morbis consimilibus*, pro-

prioribus l. 1. de morb. mul. LXII. 1. ubi alii ἀδελφὰ legunt, quod & l. 2. Epid sect. III. 125. occurrit. Vide Foes. p. 5.

ADEMONIA, ἀδημονία, angorem, anxietatem animi significat. Et adjectivum ἀδήμων, anxium graviterque mœstum; Quod legitur apud Hipp. l. 1. Epid. s. 3. t. 75. & Participium ἀδημονέων l. de virg. morb. II. 26. Vide Foes. d. l.

* ADEN, ἀδὴν. Vide *Glandula*.

ADENOIDES, ἀδενοειδὴς, Epitheton *Parastatarum*, sive corporis glandulosi ad vesicæ fundum siti, in quod vasa deferentia inseruntur. Vide *Parastata*, *Prostata*.

ADENOSUS *Abscessus* vocatur Tuberculum, crudum, durum, atque omninò contumax discussu, soboles limosi, pituitosique sanguinis glandulam mentiens etiam circà loca glandularum expertia enatam. De his legatur M. Aur. Sever. l. de noviss. obs. abscess. c. 5.

* ADEPS, στέαρ. Dicitur, & *Sevum*, *Sebum*, & *Axungia*, ἀξουγγία, vel ἀξὰγγιον (ita legitur apud Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 5. Vide Linden. S. M. Ex IIX. §. 76.) differt à *pinguedine*, quod ille crassior sit, in animalibusque totam naturam magis terrestrem habentibus proveniens, velut in humidioribus pinguedo. *Adeps* quoque non tàm facile igni appositus liquatur, & funditur, fusus v. celerrimè coit, & conglaciatur, multoque apparet *pinguedine* durior. Quod si v. voles, omnem oleosam, & pinguem in animantibus substantiam. *Adipem* appellato, ut pleriq Medici. Sed & *Pinguedinem* totum hoc genus appellare tibi licet, verbis Gal. l. 11. de S. Fac. Ita quoq; pro Synonymis habet P. Barbette Chirurg. P. III. L. 1. c. 3. nec alii recentiorum distinctionẽ aliquam observarunt. Usus etiam cum *Pinguedine* est communis. Vel n. ad caloris conservationem, & augmentationem, vel ad partium emollitionem, vasorum distributionem, motus facilitatem, aliosque similes usus facit. Utrumque & *Adipem*, & *Pinguedinem* partibus organicis simplicioribus secundariis annumerare, veritati magis consonum videtur, quàm Humoribus, aut Excrementis, utilibus licet, associare. Rul. & Johns. in appendic. Lex. Chym. ita *Adipem* descripserunt, quòd sit pinguedo coagulata, vel condensata, quam consistentiam habet à salinis portionibus. Etenim si destilletur adeps, destillatione partes sulphureæ adscendunt, & remanent in fundo portiones salinæ, unde liquor ille post destillationem non amplius coagulatur, & *Oleum Adipis* dicitur.

ADEPTUS terminus Paracelso, & Helmontio familiarissimus, quo notatur singularis quædam à Deo donata, & concessa cognitio. Ita *Adepti* vocantur, quorum rector etiam Spiritus DEI est; quique sibi aliquam peculiarem compararunt scientiam, præsertim per artem *Caballæ*. Helmont. de magnet. vuln. cur. n. 129. Unde & *Adepta Scientia*, vel Sophia κατ' ἐξοχὴν dicitur *Magia Naturalis*, & Ars *Caballistica*, de quâ infrà in *Cabala*. Talem quoque specialem scientiam urget Helmont. in Medico, & *Adeptum medendi* appellat, quem opponit Galenicæ, & Paganæ scientiæ Medicæ, atque peculiare donum DEI habetur nobilius, & superius, quàm quod è cognitione præexistente sensuum formatur in intellectu, imò, quod nec propriè doceri, vel demonstrari potest. Plura vide in præs. tract. de Lithiasi. *Adeptæ Sophiæ* meminit Paracels. l. 1. de peste cum addit: *Adeptæ Philosophiæ* l. 3. Chir. magn. tr. 3. c. 1. *Adepti* etiam *Chymiæ* dicuntur, qui omnem laborem in Arcano universali acquirendo impendunt, & in hanc metam adspirant. Verùm modò iterum ad illos non quadraret suprà adductum proverbium apud Galenum: Nihil apprehende, & fortiter tene.

ADHÆRENTIA, πρόσφυσις. Vide *Prosphysis*.

ADIACHYTOS, ἀδιάχυτος, i. e. *minimè diffluens*, aut diffusus. Usurpatur tropicè de iis, qui vestitu, & cultu sunt frugali, minimeque dissoluto. Hipp. l. de dec. ornatu II. 18. Junge Foes. d. l.

ADIAPHOROS, ἀδιάφορος. Vide *Indifferens*.

* ADIAPNEUSTIA, ἀδιαπνευστία, h. e. *impedita perspiratio* Gal. l. 11. M. M. c. 10. Est causa primaria febrium, quando nimirum fuliginosa, & vaporosa effluvia per habitum corporis, & poros cutaneos exhalare nequeunt, sed regurgitantia ad massam sanguineam confusione sua insignes perturbationes in sanguine producunt, & subindè copiosiùs congesta, & subactionem respuentia turgescentiam, & febriles effervescentias pariunt. Vide Thom. Willis de febrib. c. 2. § Dum sanguis. Confer. etiam ad Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 2. s. 3. c. 33.

ADIAPTOTOS, ἀδιάπτωτος, nomen est Medicamenti Colici, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 4. & nomen hoc ideo accepisse videtur, quod ad omnem inflammationem efficax sit. Gorr.

ADIARRHOEA, ἀδιαῤῥοια, dicitur eorum, quæ excerni deberent, omnimoda retentio, ac inhibitio. Erotian. in Onomastic. Hipp. p. m. 18. b.

ADIB, est nomen animalis, cujus Hepar conmendatur ab Avicenna in omni Hepatis imbecillitate l. 3. fen. 14. tr. 1. c. 18. fin. Intestinum, & Stercus in Colica d. l. fen. 16. tr. 4. c. 14. Si rabiosum fuerit illud animal, de eius morsu, & cura agitur l. 4. fen. 6. tr. 4. c. 5. Uide uerbo Lupus.

ADIBAT, id est, *Mercurius*. Rul. & Johns.

Adjectio, Adjunctio, προσαγωγή, Idem quod πρόσθεσις *Additio*, opponiturq; ab Hipp. τῇ ἀφαιρέσει, *ablationi*, de Insomn. V. 11. & alibi. Plura loca, ubi verbo προσάγειν usus Hip. collegit Foes. Oec. p.532.

Adipson, ἄδιψον in genere omne id dicitur, *quod sitim abigit*, vel arcet, qualia describuntur à Gal. l. 8. de C.M.S.L. c.3. Alias speciale Græcis fuisse epitheton *ptisanæ* hordeacæ testatur Lang. l. 1. ep. 57. ita & Hipp. hoc titulo exornavit *ptisanam*, & *oxymel* in l. de R.V.I.A. f. 1. t. 18. & f. 3. t. 20. Vide Foes. p. 5. Gorr. in def.

Adjuvantia, συνεργητικά, dicuntur Medicamenta, quæ naturæ, & calori vitali succurrunt ministerialiter, & instrumentaliter. Fallop. de tum. p. n. c. 17. Tom. 1. Oper. p. 635.

Adjutorium, idem, quod, humerus, Brachium, os habens unicum. Ita vocatur à Joh. Anglico Rof. Angl. p. 1060. c. de dislocatione *adjutorii*. Legitur, & in Vesalii de H.C.F. p.m. 207. Describitur verò claris verbis ab Albucasi: Adjutorium est os illud, quod est inter cubitum usque ad caput spatulæ l. 3. Meth. med. c. 11. p. m. 206.

Adiylistos, ἀδιύλιστος, vocatur *vinum non defecatum*, vel per saccum non colatum. Id quod fieri solet in vinis conditis ad saporem, vel in aliis ad reprimendam eorum vehementiam. Gorr. p. 6.

Admiratio, θαῦμα, quid significet, aliunde notum est. Hanc passionum omnium post Voluptatem, & dolorem primam statuit Charltonus, quando novi insolitive cujusvis speciei sensum percelluit, Exerc. Pathol. IIX. §. 23. Aliàs hoc vocabulo usus quoque est *Jostrerius* de Jostreriis, inscribens libellum suum de erroribus variis, qui committuntur circà usum Vesicantium, Curcubitularum. V. S. nis, purgationis, & victus, *Admirationes Medicas*.

Admisurab, *Terram* significat.

* Adnata, vel *Agnata*, ἐπιπεφυκὼς, vocatur Tunica oculi prima ordine, crassior, & validior, superficie plena, colore candido, (unde & *Alba tunica* dicitur, & *Album oculi*) oculum tùm ossibus, tùm palpebris conjungens, inq; suo thalamo stabiliens, quare & officio suo *Conjunctiva* vocatur. Hanc tunicam, quamvis non habeat vasa conspicua in benè habentibus, ophthalmiæ h.e. inflammationis oculorum constituere subjectum, communi Doctorum consensu constat. Ulteriorem hujus tunicę descriptionem vide in Anatomicis. Vide *Agnata*.

Adolescens, *Adolescentia*. Vide *Juvenis*; *Meiracion*. *Adolescentia* media est inter pubertem ætatem, & vigorem consistentem, cujus temperies calida, & humida est saluberrima, & veris temperaturæ correspondens. Petr. Mich. de Calderia Tom. II. Oper. p. 218. A.

Ados, est aqua, in qua ferrum candens restinguitur. Rul. & Johnson. in Lex.

Adplumbatiim, idem, quod *ferruminatum*; legitur apud Scribon. n. 271.

Adram, id est, *Sal gemmæ*. Idem.

Adrastea, ἀδράστεια, epitheton Deæ apud Ethnicos *Nemesis* dictę, juxta Strab. l. 13. Geograph. ab *Adrasto* Rege, qui primus huic Deæ templum erexit, à appellatæ. Hujus *Deæ Legem* neminem effugere posse, dixit Gal. l. 6. de Us. p. c. 12. Est v. Lex illius nihil aliud, quàm vis, & potentia vindicandi ab adversariis veritatis lumen, & splendorem, præsertim in determinandis rerum causis, ut cogantur tandem palmam dare. Frequentissimè pariter ad illam provocavit certe Gal. C. Hofm. in scriptis suis. Pluræ de hâc Dea videantur in Adagiis Erasmi Chiliad. II. cent. 6. adag. 38. & d. Hofm. ad Gal. LI. de V. P. n. 374.

Adrop, est terminus Spagyricus denotans vel illud ipsum corpus, aut *plumbum*, e quo elici debet *Mercurius* pro lapide Philosophico, in qua significatione sumitur à Ripleo in Axiomatibus Philosophicis, quæ extant in Theatr. Chym. Vol. II. p. 114. & in Epistola Anonymi de principiis Art. Hermet. in Th. Ch. Vol. IV. p. 474, vel notat ipsum *Lapidem Philosophicum*. Lagneus in Harmon. Chymie. Th. Ch. Vol. IV. p. 736. quia & *Saturnus*, vel *Plumbum* dicitur. Rul. in Lex.

Adsamar, significat *Lotium*, vel *Urinam*. Rul. & Johns. in Lex.

Adsellare, verbum antiquum denotans *exonerationem alvi*, sive excretionem quotidianam. *Sellæ n. familię*, vel *familiarica* vocabantur à rei rusticæ scriptoribus loca illa ad secessum necessaria, teste Keuch. in not. ad Samonic. p. 197.

Adstantes, παρεστῶτες, dicitur Hippocr. ii, qui ægris præsto sunt ministrando, curamque gerendo ex Hippocr. 1. aph. 1. Jung. Dietr. n. 655.

Adstrictio, στύψις, habetur pro effectu frigiditatis Gal. l. 9. de S.F. §. Terra Samia. vim habet glutinandi opera crassæ terrenæque frigiditatis l. 7. d. tit. §. Centaur. minus. Dicitur & *Constipatio*. Gorræus ità descripsit: Quòd sit qualitas gustatilis, quæ à frigido vincente perficitur in crassa, & terrena substantia. Itaque propria facultate contrahit, & densat meatus, refrigerat, & repercutit; per accidens a. calorem excitat, & auget, conducitque ad concoctionem. Enimverò non solum ad ea, quæ gustu percipiuntur, refertur hæc qualitas; Verùm tribuitur, & aliis rebus in passiva significatione. Ita Alvi *adstrictio* Pororum cutis &c.

* Adstringens, στυφὸν; est, cujus substantia est crassarum partium, παχυμερὴς, terrena, & frigida, habens vim siccandi, humores depascendi, partesque roborandi Gal. l.5. de S. F. c. 14. quamvis recentiores salinis *stypticis*, & ponticis portionibus, uno verbo, fixis illam adscribant, quæ subterrestribus optimè intelligi, & comprehendi queunt. Conveniunt in plerisque cum *Acerbis*, & *Austeris*, de quibus suprà. Celeberrimus D.D. Bohn *Adstringentium* potentiã in terrestreitate pontica, h. e. acore particulis terreis determinatè combinato consistere scripsit. Differt. Chimico-Phys. xi. §.16

Adulteratio, δόλωσις, δολισμὸς, in Pharmaceuticis significat medicamentorum fraudulentam corruptionem, sub specie genuina. De quibus plura occurrunt apud Schroder. Rolfink. & alios rerum Pharmaceuticorum scriptores: *Adulterari* apud Dioscorid. Græcè per δολίζεσθαι exprimitur frequentissimè. Catalogum *Adulterinorum simplicium* collegit J. D. Horstius in Part. I. Dispens. Pharmac. Univers. l.4. c.17. p. LXXV. seqq.

Adulterium, *Adulterinus* quid propriè significet, constare debet ex aliis Lexicis, cùm non sit hujus loci. Paracelsus verò planè abusivè, & tropicè transtulit hoc vocabulum ad ventriculi vitium, quando corpus, aut saltem ventriculus nimium obruitur assumptis, ob inordinatam animæ brutalis appetentiam, quia supponit animam illam sensitivam esse instar maris, & corpus instar fœminæ, & mutuum illud commercium se se habere ad instar conjugii. Paramiri l. 2. c.8. & tr. de Alvi fluxu. §. Caussa. Alias *Adulterina* dicuntur medicamenta spuria, & supposititia, quæ vel ratione substantiæ, vel ratione facultatis, vel ratione utriusque videntur habere speciem bonitatis, accuratius v. examinata falsa, & vitiosa deprehenduntur, docente Schenk. de comp. & præsc. medic. formul. p. m. 93.

* Adustio, idem quod *Combustio*, de quo inferiùs. *Adurere* os dixit de Ephemero Scribon. n. 193. *Adustio* Spagyrica dicitur, quando commiscetur, aut *aduritur*, aut corrumpitur humiditas substantialis rei. Th. Chym. Vol. IV. p. 869.

Adynamia, ἀδυναμία, Lat. *Impotentia*. Hoc vocabulum meo quidem judicio optimum, & accuratissimum inter omnia alia genus constituit in definitione morbi, non modò ex mente Aristotelis in Categoriis, quòd ægri dicantur, qui habent impotentiam naturalem, scilicet ad functiones necessarias; sed etiam ex suffragio ipsius Gal. de diff. morb. c.2. dicentis, quod sanitas non operatione, sed potiùs per potentiam sit definienda, quoniam & dormientes, aut alioquin in tenebris, & otio degentes, aut sæpe discumbentes, neque ulla parte corporis movemur, neque alium rei externæ sensum habemus, nihilominus tamen sani sumus. Igitur cùm sanitatis contrarium sit morbus, deberet, & hic potius per ἀδυναμίαν, *impotentiam*, definiri, quàm per aliud genus, quamvis Gal. ipse non fecerit. Et frustra sibi metuit C. Hofm. Apol. pro Gal. l. 3. c.8. A. B. obiici posse, hoc vocabulum esse nudum nomen. Quin ne peti debet: Veræ enim indicationes non à morbo, sed à caussa petenda sunt; quemadmodum nec à sanitate, sed à caussis ejus indicationes conservatoriæ desumuntur. Junge Dogm. nostr. P.II. c. 2. D. 2. p. 113. Vide *Impotentia*.

Adynamon, ἀδύναμον, vini factitii genus est. In musti sextarios viginti additur aquæ dimidiũ. Fervet, donec excoquatur aquæ mensura. Datur ægris, quibus vini noxa timetur. Est enim *invalidum*, unde illi nomen. Dioscorid. parem musti, & aquæ mensuram miscet, & lento igni leniter decoquit, donec aqua tota consumatur: cumque refrixerit, id in picatum dolium fundit. Hæc Gorr.

Adynatos, ἀδύνατος, duplicem habet significationem. Vel enim notat *impossibile*, sive quod fieri non potest, vide *Impossibi*: Vel significat *Impotentem*, h. e. viribus fractum, ad actiones obeundas imbecillem. In quo usus Hippocr. l. 1. Prorrh. c.2. t.3 Coac. t.53. & 175. Adde Foes. Oec. p. 6.

Æazo, αἰάζω, idem, quod θρηνέω, h.e. *lamentor*, lugeo, gemo. Erot. in Onom. & Foes. p. 8.

Ædoea, αἰδοῖα, Latinè *Pudenda*, h. e. *partes genitales* utriusque sexus vocantur, Hipp. 3. aph. 21. & 5. aph. 22. Jung. Dieter. n. 14.

Ædes, ἀηδὴς, h. e., *insuavis*, *injucundus*, ingratus. Usurpatur de alimentis palato non acceptis, sed saltem comparative, Hipp. 2. aph. 38. Idem quoque de medicamentis intelligi potest, Dieter. n. 10.

Ægagropilus, αἰγαγρόπιλος, ab *Ægagros*, *Rupicapra*, & πῖλος, *pila*, vel *globulus*, ex flocculis laneis confectus est in ventriculo primo aut secundo *Rupicaprarum* occurrens, massa quædam frequentiùs oblonga, rariùs rotunda, duplici substantia consistens, quarum interior, aut fibras radicum, aut filamenta, & cauliculos plantarum succo concreto, & exsiccatione in pulverem subtilem facessente compacta refert; exterior coriaceam cutim; interdum tamen lignosum corticem quendam rarissimè crustam lapideam æmulatur, coloris utplurimùm cinericii, aut nigri, magnitudinis variæ, quæ manum tamen in pugnam contractam vix unquam excedat.

cedat, ex alimentis vegetabilibus, & mineralibus, familiaribus copiosiùs assumptis per fermentum ventriculi facultate coagulativa infectū genita, in se quidem præternaturalis, ratione tamen efficaciæ, quam experientia hactenus confirmavit, salutaris, & variis in affectibus singulari, cum emolumento sæpiùs à Medicis exhibita in certa dosi. Vulgò *Gemsenkugel*. Hujus accuratam descriptionem virtutumque variarū commendationem ex professo publicavit Georgius Hieronymus Velschius, Doctor Medicus Augustanus, dissertat. de *Ægagropilis*; quæ lectu haud indigna, modò mortuo non insultasset leoni, & δεσπότην C. Hofm. non adeò temere perstrinxisset, quod alio loco, & tempore severiùs animadvertere constituissem, nisi & mors illius me à proposito revocasset. Meminit quoque ex Velchio Rolfink. *Ægagropilorum* Ord. & Med. Med. Sp. l. 8. f. 2. c. 1. fin.

ÆGER, ÆGROTUS, νοσερὸς, νοσώδης, quid significet, notiùs est, quàm ut opus sit verbis. Breviter, *qui laborat morbo*. Dicitur, & *Insalubris*. De quo inferiùs.

ÆGEIRINON, αἰγείρινον, nomen *Unguenti*, quod Lat. *Populeum*, vel *Populneum* vocatur, ab αἴγειρος, *populus*. Describitur ab Æginet. l. 7. c. 19. Gorr.

ÆGIAS, αἰγιάς, [perperam à Foes. αἰγίς, p. 8. positum, quod aliam habet significationem] apud Hipp. significat concretionem albicantem pupillæ oculi inhærescentem, aciei caliginem offundentem, eamque obscurantem, sive ex crassiore excrementitio humore enata fuerit, sive ex ulcere relictæ cicatriculæ subalbicans fuerit. Coac. t. 218. l. 2. Prorrh. XXIIX. 33.

ÆGIDION, αἰγίδιον, est nomen *Collyrii*, quo fluxiones commodè sisti possunt, quod genus, σατινὸν appellant. Descriptio habetur apud Aetium citante Gorr.

* ÆGILOPS, sive ANCHILOPS, αἰγίλωψ, ἀγχίλωψ, quamvis quidam Medicorum differentiam inter hæc duo vocabula constituant, quòd *Anchilops* sit tumor in magno oculi angulo nondum ruptus; *Ægilops* verò jam ruptum tumorem significet, (quòd capræ huic vitio peculiariter obnoxiæ ferantur.) Dicitur, & *Fistula lacrymalis* qui ulcus ex tuberculo rupto facillimè finuosum evadit, & in fistulam abit, quam aliquando alius sequitur affectus, *ῥυὰς Rhyas* dictus, quando caruncula in angulo oculi absumitur. Sufficit nunc, hanc distinctionem ab Authoribus non semper observari, nec quoad caussas & generandi modum multùm inter se differre. Hinc Gal. l. Introduct. seu Medicus c. 15. descripsit omnes dictos affectus complexus: *Ægilops*, vel *Angilops* est abscessus quidam ad angulum oculi, qui naribus proprior est, pus continens quod erumpens, aut os exedit, aut ad angulum, aut usque ad nares destillat. Jungatur L. 5. de C. M. S. L. c. 2. Caussa cum aliis ulceribus est communis humor, nimirum acris, salsus, lixiviosus, septicus, & corrosivus. Hinc facilè in fistulam abit, præsertim si ulcus neglectum fuerit. Est affectio ægrè curabilis propter corporum tenuitatem subjecto osse corrupto, juxta Aet. l. 7. c. 87. nihilominus feliciter se quoq; absque cauterio actuali curasse testatur Hild. Cent. V. Obs. 22.

ÆGLIA, αἰγλία, vel αἰγλίη, apud Gorræum idem, quod αἰγιάς.

ÆGOPROSOPON, αἰγοπρόσωπον, idem, quod αἰγίδιον, nomen Collyrii. Gorr.

ÆGYPTION, αἰγύπτιον, dicitur Unguentum album oleosum, quod & μενδήσιον appellatum est, compositum ex liliis, & aromatibus. Meminit aliquoties Hipp. in lib. de Nat. mul. quæ loca collegit Foes. p. 9. quæ huc transferre non est operæ pretium. Vocatur & ἔμαιον, oleum ob consistentiam oleosam. Galenus existimat vocari quoque Malabathrinum, Susinum, Liliaceum. Ægyptium quoque est epitheton lini, aut fili, quo spongia involvit Hipp. quo firmo, & durior fit in Polypi curatione l. 2. de Morb. XXXIII. 9. item corii, vel alutæ, ceu mollioris, & validioris ad parandas spiras. 3. de fractur. t. 29. Ita Aluminis l. de Ulcer. X 3. 4. XII. 11.

AEIDES, ἀειδὴς, h. e. *indecorus*, *deformis*. Legitur apud Hippocr. 2. aph. 54. Huic opponitur εὐειδὴς, *formosus*, decorus. Jungatur Dieterich. Iatr. n. 9.

AEIGLEUCES, ἀειγλευκὲς, dicitur genus vini dulcis, quasi semper mustum, quod paratur musto in dolia, vel cados condito, & statim in aquam merso, donec bruma transeat, ut musto consuetudo quædam fiat algendi. Solus namq; fervor musti facit ex hoc vinum. Gorr.

AEIPATHEIA, ἀειπάθεια, dicitur, passio vel *affectio perpetuo durans*, nec remissionem habens

ÆOLASTHAI, αἰολᾶσθαι, significat *errare*, vagari, instar venti, & legitur apud Hipp. l. 2. de morb mul. LIIX. 20. Adde Foes. p. 13.

ÆOLIPYLÆ, αἰολοπύλαι, vocantur ex commento Paræi vasa illa ænea punctum, vel foramen habens angustissimum, quo aqua infunditur, & ad ignem collocata, ignis actione aqua in aerem cum magno impetu emittunt. Par. l. 10. Chir. in Apol. II ad Carol. IV. Regem Gall. post præfat.

ÆON, αἰὼν, sumitur apud Hipp. pro *tota hominis vita*, & *ætate* l. περὶ αἰῶνος, & 2. de fract. t. 21. Foes. p. 14. qui etiam ex Erotiano monstrat αἰῶνα significare *medullam spinalem*. apud Hip.

l. 7. Epid. LII. 8. verùm Linden. ibid κατώνα posuit.

Æonesis, αἰώνησις, hoc est, *Perfusio*, Aspersio. Verbum etiam αἰωνάω significat *perfundo*. Nomen vero legitur apud Hipp. de humid. usu l. 7. Vide Erotian. in Onomast. p. m. 15.

Æora, αἰώρα, significat *gestationem*, & in specie *pensilem* apud Aet. Tetrab. 1. l. 3. c. 6. allegante Foes. Tales *pensiles gestationes* ab Atheniensibus introductæ tempore Bacchanalium. Verbum αἰωρεῖσθαι, & ἀπαιωρεῖσθαι etiam denotat *attolli*, *suspendi*, & legitur apud Hipp. l. 2. de fract. t. 56. l. 3. t. 77. & activum αἰωρέω l. 1. de morb. mul. XCIII. 20. Plura vide apud Foes. Oec. p. 14.

Æpos, αἶπος, *locum acclivem*, arduum, significat apud Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 11. L. 13. XLIIX. 4. de int. aff. XLVII. 15. quamvis Linden. vel ἥπος, vel ἠπίως posuit, excepto, unico loco l. 7. Epid. LII. 8. ubi retinuit αἶπος. Confer ad Foes. p. 13.

† Æqualitas Collectiva, pulsus. Herc. sax. de pulsibus.

* Æquale, τὸ ὁμαλὸν, ὁμαλὲς, ἴσον, de rebus naturalibus, secundum, & præternaturalibus prædicare solet Gal. c. 2. in progn. t. 21. Denotat verò non solùm rerum saltem numero, vel etiam specie differentium convenientiam ratione quantitatis, sed etiam ratione qualitatis. E. G. *Æquale temperamentum*, ἰσότης τῆς κράσεως, quando vel nullus excessus caloris vitalis, aut alterius qualitatis in corpore humano ejusque membris observatur; vel quando excessus caloris, aut frigoris, humiditatis, aut siccitatis simplex, vel compositus adest quidem in latitudine sanitatis, ille tamen semper eandem servat indolem. Item *Æqualis Pulsus*, ὁμαλὸς σφυγμὸς dicitur, cùm omnes ictus eundem inter se servant ordinem, & portionem, ità ut secundus respondeat primo, tertius secundo, & sic deinceps. Gal. l. 1. de diff. puls. c. 10. *Æqualis urina*, οὖρον ὁμαλὲς, vocatur, quæ, quoties mingitur, eandem præ se fert semper speciem, ratione coloris, consistentiæ, & contentorum. Sic & de reliquis excrementis v. g. *Æquale pus*, est proprietas puris laudabilis, τὸ πύον ὁμαλὸν, 1. prognost t. 42. De rebus præternaturalibus quoque usurpatur, quando *Æqualis morbus* dicitur, qui perpetuò sibi constat, & *æquales* habet motus, & symptomata semper similia. Gal. c. 2. aph. 13. Sed & de diversis specie rebus sumitur *Æqualitas*. Ita *vinum æquale æquali* aqua mixtum h. e. tantum vini, quantum aquæ, & vice versa continens Gr. οἶνος ἴσος, vel uno verbo ἰσοκρατὴς dicitur Hipp. 7. aph. 56. l. 1. de morb. XXXIIX. 6. *Æqualis inæqualitas* in pulsu, ὁμαλὴ ἀνωμαλία vocatur, quando pristinam naturam quidem immutantes, sive magnitudine, sive qualitate *æqualia*, vel *inæqualia* capiunt incrementa: nam quatenus *æqualitatem* commutant, vocantur *inæquales*; sed quatenus *æqualem* semper mutationem assequuntur, *æqualiter* dicuntur mutari, ex Gal. l. 2. de diff. puls. c. 11.

Æqui, *Æquis portionibus*, ponderibus &c. Vide *Ana*.

* Aer, ἀήρ, qui propriè sit, è Physicis addiscendum est. Dorneus in Physica Genesi, & Physica Trismegisti dicit, *Aerem* nil aliud esse, quàm aquam vi caloris, vel Spiritus Domini in creatione resolutam. Th. Chym. Vol. I. p. 355. 373. unde & Masculus Hermaphroditus vocatur, participans de natura ignis, & aquæ d. l. p. 408. & mediator habetur inter ignem, & aquam à Seniore Zadith de Chymia Vol. V. p. 103. Dicitur, & ibidem res vivificans, imò vita cujusque rei. Suntque *aer*, & ignis elementa agentia, in Platonis Libro Quartorum l. 4. in Th. Chym. Vol. V. p. 170. *Aer* tanquam magnum recipiens hujus Macrocosmi considerari potest, in quo omnis generis semina, & spiritus mundi tanquam in proprio domicilio hospitare solent. Jac. le Mort. Med. Chym. Phys. c. 9. p. 89. Jung. Rob. Boyle Suspiciones de latentibus quibusdam aëris qualitatibus. Cæterùm in Medicina consideratur potissimùm, ut res non naturalis summè necessaria, & caussa sanitatis morborumque procatarctica, pro ejusdem usu, vel abusu, cùm per inspirationem, tùm ambiendo, corpus nostrum afficiens. Ab Hipp. describitur, quod sit spiritus corpora nostra ambiens, usque circumfusus omnium, quæ corpori accidunt, author & dominus, utpote cujus in naturalia corrumpendi, & conservandi vis est maxima l. de Flatib. IV. 8. 9. Ejus varias quoque constitutiones, & καταστάσεις, sive mutationes tradidit l. de Aer. Loc. & Aq. quæ omnes a Medico probè attendendæ, & perspiciendæ sunt, monente Gal. c. 8. in l. 6. Epid & c. 2. de Humor. t. 29. Quæ fini etiam legi meretur Charletoni Exercit. Patholog V. & X. § 33. sequ. Inquiri etiam possunt loca varia de *Aere* in Dolæi Encyclopedia Medica, quæ monstrabit Index, & laud. D. D Bohn. Diss. Medico Physica IV. per totum, item annexa ejusdem Dissert. de Aeris, in hæc sublunaria influxu. A Chymicis quoq; *Aer* diversimodè accipitur. Libav. scripsit: *Aerem Chymicorum* non esse instar Elementaris resolutum, sed in forma magis fixa oleiformem cum citrinitate, S. Arc. Chym. l. 7. c. 35. & esse organon, seu machinam omnium, per quam fiunt omnia, ex Hermete Ægyptio notavit idem in Exam. Philos. sect. 36. De *Aere Chymico* videatur

Etiam Becherus in Oedipo Chym. Tit. 4. §. 4. Ænigmaticè quoque *Aer* appellatur *Lapis Philosophicus* in Harmonia Chymica Th. Chym. Vol. IV. p. 725. seqq.

AERDADI, sunt spiritus corporei in aere degentes. Dorn. in Diction. Paracelf.

ÆREOLUM, χαλκοῦς. Vide *Chalcus*.

ÆRYSIPELAS, plane vitiose sæpius legitur pro *Erysipelas* in Tom. I. Oper. Petri Mich. de Calderia.

† ÆROPHOBIA. Aeris timor generaliter phreniticis adscribitur. Cælius Aurel. Acut. morb. lib. 3. cap. 12.

AEROMELI, ἀερόμελι, id est, *mel aereum*: Epitheton mellis, vel quod ex *aerio rore* factum est, unde mel roscidum, Drosomeli dicitur Aldrov. de insect. l. 1. c. 2. Apes quoque αἰθερίου νέκταρος ἐργάτιδες, ætherei nectaris opifices dicebantur à Poetis Græcis, vel quod faucibus, & organis respirationis medeatur, teste Dioscoride. Vide & not. Keuch. ad Samonic. p. 147.

* AEROSIS, ἀέρωσις, est sanguinis attenuatio, & in halitus resolutio, pro spirituum vitalium continuatione, & flammæ vitalis pabulo, ex Gal. l. 11. Meth. med. c. 3. Hujus *subtiliationis*, & quasi rarefactionis pro nutriēda flammula vitali caussam statuit Charlton. d. l. §. 3. *aerem* in pulmones inspirando attractum consimili prorsus modo, quo per folles insufflato aere flamma in lignis promptius accenditur. Quod paradoxon prolixiùs deductum in Oecon. anim. Ex. IIX. num adeò firmis nitatur rationibus, ut assensum mereatur, ventilavimus in Dogmat. nost. p. 583.

AEREUS, ἀέριος, ἠέριος, dicitur de omni, quod participat de aeris natura, vel quoad substantiam, vel quoad efficaciam. De illis statuit Fallop. *Aerea* conspissari quidem posse, sed non congelari tr. de metall. & fossil. c. 11. Tom. I. Oper. p. 301.

* ÆRUGINOSA BILIS ἰώδης χολή. Vide *Bilis*.

ÆRUGO, ἰὸς, (quæ vox Græca etiam aliorum metallorum rubiginem significat,) *Viride Æris*, est *rubigo æris*, vel cupri gustantibus acrem qualitatem offerens, digerendi, depascendi, & corrodendi non teneram modo, sed & duriorem carnem, vim habens. Gal. l. 9. de S. Fac. Estque vel nativa, vel factitia. De utraque legatur Diosc. l. 5. c. 91. 92. Rul. & Johns. in Lex. Chym. Schroder. Pharm. l. 3. c. 12. Sed & Latinum *Ærugo*, aliis adjungitur metallis. Ità *Ærugo* ferri, & plumbi legitur apud Fallop. tr. de comp. med. c. 11. Tom. I. Op. p. 149.

ÆRUMNA, est ægritudo animi cum labore conjuncta. Fernel. Phys. l. 6. c. 12.

ÆS, χαλκὸς, idem, quod *Cuprum*, est metallum ignobilius, durius plumbo, mollius ferro, constans portionibus sulphureis, mercurialibus, & salinis, quamvis hoc negare velit Frid. Hofm. Clav. ad Schrod. d. l. Enimverò non video, quid obstet, quo minus salinas etiam concurrere portiones quis credat, præsertim si vera est hypothesis Willisii, & aliorum, quod sal rebus, & corporibus naturalibus compactionem, soliditatem, nec non pondus, & durationem largiatur, de Ferment. c. 2. & 3. Cur *Cyprium æs* vocetur, vide Joh. Rhod. ad Scribon. n. 16. Appellatur, & *Philosophicum*, de cujus viribus vide Th. Chym. Vol. I. p. 631. A Chymicis *Æs Veneris* nomine exornatur. Species varias *æris* recenset Rul. in Lex. Chym. v. g. *Purum*, sive *nativum rubrum* ab omnibus aliis metallis liberum; *Æs*, quod excoquitur ex pyrite, h. e. marchasita, item ex aliis speciebus, ex nonnullis terræ generibus, luteis, & purpureis, chrysocolla, & cœruleo etiam, unde & varia à coloribus Epitheta obtinuit, Rubeum, Flavum, Cœruleum, Nigrum. Item *Æs caldarium*, abstractum, residuum. *Æs ustum*, sive *crematum* fit ex æreis clavis compositis cum sulphure, & sale, aut etiam alumine in vase fictili. Diosc. l. 5. c. 42. Gal. vocat κεκαυμένον χαλκὸν, & habet vim adstringendi, & cicatricem inducendi, præsertim si lotum fuerit. l. 9. de S. Fac. & alibi. *Squama æris* λεπὶς τοῦ χαλκοῦ, ejusdem est virtutis. *Æris flos*, χαλκοῦ ἄνθος dicuntur *squamæ ex ære* fuso, & in alias fornaces translato, flatu crebriore excussæ, ut docuit Plin. l. 34. H. N. c. 1. Hippocrati simpliciter ἄνθος dicitur de morb. l. 2. XXXIII. 21. seqq. adde Rhod. not. ad Scribon. n. 34. Non esse confundendum cum *Chalcantho* monet idem n. 31. *Panes æri* dicitur massa æris in fornacibus per fusionem cocta, & parata. *Æs* etiam generaliùs accipitur quandoque denotans quamcunque mineram metallicam, quæ in fodinis reperitur, vulgò *Erb*, item illud metallum mixtum, è quo monetæ cuduntur. Rul. In Spagyricis *Æs Hermetis* vocatur corpus illud imperfectum in magisterio Lapid. Philos. nondum præparatum, sicut est initio. Dicitur aliàs Pulvis Solis, Caput corvi. Terra citrinata, Continens, & Contentum, Plumbum nostrum, Leo viridis &c. Confer ad Lagnei Harmon. Chym. in Th. Chym. Vol. IV. p. 718. seqq. Imò ibidem ipse Lapis Philosophicus *Æs* vocatur. p. 727.

ÆSCHOS, αἶσχος, *deformitatem* significat, præsertim corporis, vel membri cujusdam. Legitur apud Hipp. 1. de artic. t. 64. Causam *deformitatis* monstrosæ Paracelf. statuit, esse deficientem naturam in disgregatione debita massæ seminalis, post conceptionem l. 3. de morb. invisib. *Deformitatis* in facie mentio fit apud Scrib. n. 184.

ÆSCHROMYTHEO, αἰσχρομυθέω, i.e. *turpia, & obscœna loquor*. De Deliris usurpavit Hipp l. 3. Epid. ægr. XI. post stat. pest. & l. 4. VII. 8. Gal. c. 1. prorrh. t. 27. Vide Foes. p. 14.

ÆSCHROPOIEO, αἰσχροποιέω, significat *turpia facio*, sive artes turpiter dehonesto. Hipp. de arte in principio.

† ÆSTATES. Plin. l. 28. c. 12. vitia cutis ab adustione Solis. Mercur. de Decorat. c. 8.

ÆSTAS, θέρος, dicitur pars anni calidior, & siccior utplurimùm, quando Solis radii verrici nostro propiores vim suam potentiùs exerunt. Si autem veri similis fuerit, sudores multos expectandos esse, docet Hipp. 3. aph. 6. *Æstatis morbos* recenset idem 3. aph. 13. & 21. In specie meminit quartanarum febrium *æstivarum* 2. aph. 25. Quòd purgatio per vomitum instituenda sit *æstate*, docet 4. aph. 4. verùm neque perpetuum esse, rectè monet Valles. in ann. neque etiam rationes sat gravis sunt momenti. Æstas quoque Hipp. dicitur θερινὴ ὥρα, 4. de R. V. I. A. t. 1. Vide Foes. p. 368. Dieter. n. 390. Legi quoque merentur, quæ de *Æstatis* origine, & naturali constitutione egregiè disseruit Linden. Ex XI. § 196. seqq. Ænigmaticè quoque *Æstas* refertur inter nomina Lapidis Philosoph. Vol. IV. Th. Chym. p. 727.

ÆSTHESIS, *Æstheterion*, *Æstheticos*, *Æsthetos*, αἴσθησις, αἰσθητήριον, αἰσθητικός, αἰσθητός. Vide infrà *Sensus*, *Sensorium*, *Sensificus*, *Sensibilis*.

ÆSTPHARA est incineratio carnis, vel substantiæ corporis. Dorn. in Diction. Parac.

ÆSTUARIUM, vocatur instrumentum, in quo longurius ab igne candens concluditur, & ità applicatur partibus nimia frigiditate languentibus. Paræus l. 25. Chir. c. 13. Aliud quoque æstuarium sudatorium totum hominem excipiens descripsit Palmarius de morb. contag. l. 1. c. 17. p. m. 37.

ÆSTUATIO, καῦσις, idem quod *Ardor*, vel *Exæstuatio*, quam excitat materia quædam ignea, vel acris; estque effectus Effervescentiæ, vel Accensionis. Ita *Æstuatio* sequi dicitur usum purgantium fortiorum à Fallop. de med. simpl purg c. 3. Tom. I. Oper. p. m. 23.

ÆSTUS, καῦμα, idem, quod *Ardor*, *Ustio*. Extenditur ad quoslibet feruores, sive sint externi à Sole, pharmaco, igne, sive interni à febribus, & inflammationibus, in qua significatione legitur apud Hipp. 4. aph. 65. & 7 aph. 13. quamvis hunc locum Gal. generaliùs exposuerit, per *æstus* intelligens & febres, & aeris fervores, & cauteria, & escharas, in comm. In priori significatione sumptum occurrit l. 3. Epid. sect. III. t. 6. Hinc *æstas æstuosa* dicitur, & l. de sal. diæt. t. 4. *æstati* hic tribuitur effectus, quòd faciat *æstuosa* corpora, & squalida, καυματώδεα, αὐχμηρά. Jung. Foes. Oec. p. 329. Diet. Jatr. n. 452. Linden. Ex XI. § 183. 189.

ÆTAS, ἡλικία, refertur inter res naturales, ad sanitatis, & morborum generationem symbolam suam conferentes. Est verò *ætas* nihil aliud, quàm aliqua vitæ periodus, & spacium mobile, quo hominis temperamentum vitale evidentem subit mutationem. Et hæc ratio est, quòd, quemadmodum sanitas variat secundum *ætatum* differentias; (unde *ætatem* ab *ætate* distinguere oportet, ex l. 6. Epid. s. 8 t. 29.) sic etiam diversis in *ætatibus* diversi quoque oriantur morbi, & cuique *ætati* sui sint morbi familiares, quorum catalogum sigillatim recenset Hipp. 3. aph. à 21. ad 31. Junge Dieter n. 375.

ÆTHALE, αἰθάλη, & αἴθαλος, vide *Fuligo*. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. CXXIIX. ro & Gal. l. 3. de præs. ex puls. c. 7. Adde Foes. pag. 9.

ÆTHER, αἰθήρ, latè dicitur *cælum*, vel *divus* supra aeris regionem infimam existens, nubibus inclusis, ut patet ex Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 19. Strictè verò *cælum serenum* supra aerem, & nubes expansum significat Gal com. ad h. l. Hodieque à nonnullis *Æther* habetur pro principio quodam universali constitutivo corporum naturalium, quòd intimè sese insinuat in atomos materiales, & ab ejus majori minorive copia, & potentia vires corporum naturalium deducere conantur, nimiùm quantum hoc commento sibimetipsi blandientes, & placentes; nec fortassis aliud per hoc intelligendum, quam Spiritus mundi.

ÆTHES, ἀήθες, Lat. *insolens*, *inconsuetum*, usurpatur de sputo 1. Prorrh. com 3. t. 30. quamvis Foes. existimet, legendum esse εὐηθέα, ex loco parallelo Coac. t. 350. Vide Foes. p. 7.

ÆTHNA, dicitur ignis subterraneus, invisibilis, sulphureus, vel potiùs bituminosus, qui lapides sub montibus adurit in carbones Gagati persimiles, resina, & bitumine quodammodo plenos, ut carbonum ex ligno vice nonnulli populi utantur. Aliàs Montem Siciliæ Ignivomum propriè *Æthnam* vocari ex Geographicis constat. Ita & Spiritus ignei, & meteora ignea, hominis igne flagrantis, vel alius rei, forma apparentia *Æthnici* dicuntur. Dorn. Rul. & Johns. in D. ct. & Lex. Chym.

ÆTHOLICES; αἰθολίκες, aliis αἰθαλίκες, dicuntur *pustulæ* in superficie corporis ortæ fervidæ ab αἴθω, *uro*. Erot. in Onom. Meminit earum Hippocrat. de humid. us. X. 5. ubi Latinus Interpres in Edit. Linden. expressit per *Dothienes*, sive *Furunculos* Adde Foes. p. 10.

Æthyia, *αἴθυια*, vide *Mergus*.

Ætites, *ἀετίτης*, vocatur *lapis* quidam inter minùs pretiosos pertinens, alio, dum quatitur, intra se, ac velut in utero prægnans lapide, qui *Collimus* dicitur, coloris vel albicantis, vel gallæ similis, vel subrutili, vel nigricantis. Differentias hujus lege sis apud Schroder. Pharm. l.3. c.8. n.1. *Aquilæ* dicitur *lapis*, quia in aquilæ nido reperiri creditur, ad promovendum partum Aldrov. l. 1. Ornith. c. 1. De viribus aliàs partum promovendi, vel etiam cohibendi, pro diversitate applicationis, si vel brachio sinistro, vel coxæ alligatur, aut imponitur, legatur Dioscorid. l. 1. c. 161. & Guilielm. Menens Aurei Velleris l. 2. c. 1. in Theatr. Chym. Vol.III. p 387 quem usum etiam fabulosum judicavit Dan. Ludovici Differt. 1. Pharmac. p.789. De mira verò facultate fures deprehendendi, si quis pane conditum offerat, cujus etiam meminit Dioscorides, rectè judicat Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. loc. quod sapiat fabulam; quid? si adderemus ex Chiocco Mus. Calc. sect.3. p. 322. vel præstigias, aut superstitiosum quid à pio Christiano omninò alienum, & propterea respuendum.

Ætia, *αἰτία*, *αἴτιον*, vide *Caussa*.

Ætiologia, *αἰτιολογία*, vocatur quibusdam Medicinæ pars, *Pathologica*, in qua non solùm Caussæ morborum, sed & morbi ipsi, & symptomata pertractantur. Gal. l. Introduct. c 7. Verùm de hoc vocabulo vide meam *ἐπίκρισιν* in Dogmatibus P.II. c 1. d. 1. p.106.

Ætoma, *αἴτωμα*, significat *supremam partem domus*, triangulari forma in altum sublatam, & culmen ædium. Legitur apud Hipp. 3. de artic. t. 23. Gal. in comm. ad h. l. Jung. Aldrov. d. l. Foei. p.6. Dicitur aliàs, & *ἀετὸς*, *vinctum tecti* Lat. *Testudinatum*.

* Affectio, Affectus, *πάθος*, *πάθημα*, ab *afficiendo* dictum, de multis effertur rebus, sed in Medicina recessus in statum p. n. qualescunque illi fuerint, *Affectus*, sive *Affectiones* utplurimùm nuncupantur. Gal. l. de cur. rat. per S. M. c. 3. quamvis in Græco vocabulum *διάθεσις* habeatur comm. 1. in Hipp. de iis, quæ in med. t. 1. l. 3. de L. Aff. c.4. Nonnuli pro majori subtilitate vocab. *Affectus* ad dispositionem morbosam, quæ est in fieri, vel *ἐν σχέσει* referunt; Vocabulum verò *Morbus* ad factam, firmam, & stabilem impotentiam naturalem, quæ est in *ἕξει* Gal. l. de dift. sympt. c. 1 & l. 1. de L. A. c. 2. E contrario sunt ex recentioribus, qui *Affectionem*, & verbum *Afficere*, *Affici*, etiam rebus secundum naturam, videlicet Sanitati, Caussis, & Accidentibus ejusdem applicare non dubitarunt, siquidem *Afficere* nihil aliud est, quàm in aliud corpus agere, illudque alterare; & *Affici* idem, quod ab alio pati, & mutari. Præter has significationes non infrequens quoque est acceptio vocabuli *Affectus* pro motibus, & *perturbationibus*, vel passionibus *animi*, quibus non modò profundiùs anima nostra affici, & veluti concuti videtur, quoties eas patitur, sed & quarum magna vis est *afficiendi*, & mutandi sanguinem, & spiritus, & per has totum corpus, ut non immeritò inter caussas potentiores procatarcticas sanitatis, & morborum referri soleant, ac debeant. De quibus legi merentur, quæ scripsit Charlton. ex IIX. Patholog. & Th. Willis tract. Anim brut. p. 1. c.8.

* Affectus *Implicatus*, *Magnus*. Vide *Implicatus*, *Magnus*.

* Affectus, *Præcordialis*, *Melancholicus*, *Flatulentus*, *Mirachialis*. Vide *Hypochondriaca*, *Melancholia*.

Affenicum est *Anima*. Rul. & Johns. in Lex.

Affeos, pro *Aphros*, *ἀφρὸς*, id est, *Spuma*. Iidem.

Affidra, h.e. *Cerussa*. Iidem.

Affion, idem, quod *Opium*. Dicitur, & *Offium*. Est & nomen Electuarii ab Indis Orientalibus in Bantam parati ad excitandam ferociam, ut & stimulum Venereum propter *Opium*, quod ingreditur, ita dicti; Ex Joh. Jac. Sahr Itiner. Ind. Orient. notarunt Naturæ Curiosi Ephem. A. II. Obs. 69.

Afflatus, *ἐπίπνοια*. vel *Adflatus*, dicitur, quando aura, vel vapor aliud corpus cum violentia quadam veluti percellit. Ita de serpentibus dicitur apud Scribon. n.165. Item de Vento. Rhod. in Lex. Scribon.

Afflictio, dicitur ægritudo animi, cum vexatione corporis conjuncta. Fernel. Physiol. l. 6. c. 12.

Affodius, aliis *Afudius*, *Afrodius* epitheton Serpentis, vel plane ejusdem cum *Hæmorrhoo*, vel maximè similis, & occurrit apud Ardoynum de Venen. l.6. c.8. vide Aldrov. Histor. Serp. & Drac. l.1. c.5.

Afformas, i. e. *Vitrum*. Rul. & Johns.

* Affusio, *πρόσχυσις*, quid significet, notum est, videlicet liquoris alicujus in aliam rem infusionem. Aliquando verò concretivè sumitur, & respondet Græco *παρέγχυμα*. Vide *Parenchyma*. Gal. Introd. c. 9. Interdum etiam pro *Suffusione*, sive *Cataracta oculi* accipitur, uti videre est apud Forest. l. XI. Obs. 30. Schol.

Afra avis, vide *Struthiocamelus*.

Afrob, est *Plumbum nostrum*, *corpus immundum*. Rul. & Johns. in Lex.

Agallochum, *ἀγάλλοχον*, idem, quod *Lignum Aloes*, *ξυλαλόη*, est lignum exoticum pretiosum, ex Arabia, atque India advectum, sal-

tem in frustis, & quidem rarò, magnis punctis, & venis variegatis maculatum, ponderosum, amarum, suaveolens, si accendatur, adstringens. De cujus viribus, & usu vide apud Dioscor. l. 1. c. 21. Schroder. l. 4. cl. 1. n. 13. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. qui adhuc dubitat, num *Agallocum* veterum idem sit cum *Ligno Aloes* Officinar.

Agape, ἀγάπη, communiter significat *Amorem*, Dilectionem, vide *Amor*. Specialiter vero etiam cibationis quędam species hoc nomine appellata fuit v. g. *Merenda*, & *Vesperna*. Fr. Bonamic. de Alim. l. 3. c. 40.

Agar, *Calcem* significat. Johnſ. in Lex.

Agaricum, ἀγαρικόν, dicitur fungus albus, e trunco laris adnatus. Estque duplex, Mas, & Fœmina. Dioscorid. incertus ex aliorum sententia scribit, esse radicem silphii similem, non tamen densam, sed rariorem l. 3. c. 1. De *Agarici* historia, viribus, & usu vide Diosc. d. l. Schroder l. 4. cl. 3. n. 403. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Rolfink. de purgantib. s. 1. a. 1. c. 1. Freitag. Auror. Med. l. 2. c. 28.

* Agathon, ἀγαθὸν, communiter *Bonum* significat, h. e. præstans commodum, utile. Et in hac generali significatione *Bona*, quæ in rerum natura continentur, alia animi sunt, alia corporis, alia fortunæ, sive externa, nec præter hæc ullum aliud bonorum genus excogitari potest, ex verbis Gal. orat. suas. ad artes c. 6. In strictiori significatione verò apud Hipp. ἀγαθὸν denotare *firmum*, stabile, certum, ac *perpetuum*, testatur idem Gal. c. 2. de fract. t. 31. Jung. Foes. p. 1. Dieterich. n. 2.

Agelæus, ἀγελαῖος, idem, quod ἀγοραῖος, epitheton *panis*, qui gregarius, vilior, forensis, *venalitius*, *Cibarius* Latinè vocatur. Gorr.

* Agerasia, ἀγηρασία, h. e. *Insenescentia*. Gal. l. de Marcor. c. 2. & *Ageros* ἀγήρως, homo dicitur, qui *senii est expers*. ibid.

Ager, ἀγρός, quid propriè significet, pueri è Vocabulariis norunt. Tropicè *Ager mineralium* vocatur *Aqua* à Dorneo Genealog. mineral. c. 3. in Th. Chym. Vol. I. p. 571. *Ager Chymicus triplex recensetur* à Nicol. Flamello in Annot. d. l. p. 778.

Ageratus *lapis*, ἀγήρατος, dicitur species lapidis vilioris, quo coriarii olim usi sunt, & sutores calceamenta expoliverunt, facultatis mixtæ, adstringentis, & digerentis. Meminit ejus aliquoties Gal. l. 9. de S. F. l. 6. de C. M. S. L. c. 3. &c.

Agens, *Agere*, δρᾶν, ἐνεργεῖν, quid communiter significet, ex aliis constat Lexicis. Idem quod *Operari*, *Afficere*. Dicitur de eo, quod motum ex seipso habet. Opponitur τῷ *pati*, πάσχειν, quod motum obtinet ex alio Gal. l. 1. de L. Aff. c. 3. Ità medicamenta dicuntur *agere* in corpus nostrum, ad differentiam Alimentorum, quæ magis *pati*, quàm *agere* creduntur. Gal. l. 3. de Temp. c. 4. Inter *agens*, & *patiens* justa debet esse proportio Th. Chym. Vol. IV. p. 387.

Ages, ἀγής, idem, quod ἀγοσός, *volam manus* significat. Gorr. ex Hesychio.

Ageustia, ἀγευστία, significat *jejunium*, quando aliquis nihil gustat de cibo, vel potu, quamvis non occurrerit nobis in lectione Medicorum Græcorum. Videantur verò Lexicographi Græci.

* Agglutinatio, duplicem habet significationem, unam propriam. & idem significat, quod *Glutinatio*, κόλλησις, ἐπικόλλησις, προσκόλλησις, quando corpus unum alteri per *glutinum* jungitur; alteram impropriam, quando beneficio succi nutritii fit *Appositio*, vel *Additio* novæ carnis v. g. in ulcere, Gal. l. 3. M. M. c. 10. Hinc *Agglutinans* medicamentum προσκόλλημα, κολλητικὸν, dicitur, quod ad ulceris sanationem requiritur, & debet esse siccans, vel adstrigens, l. 5. c. 1. vide *Additio*.

Aggregatum hodiernis Physicis, & Chymicis usitatissimum est epitheton Corporis ex minimis, vel homogeneis, h. e. ejusdem speciei, vel heterogeneis, seu diversarum specierum corpusculis constans, & unum quantum contiguitate coagmentatum, non habito respectu ad quale, aut essentiale illarum atomorum, sive molecularum. Differt à *Mixto*, quod immediatè ex principiis materialibus constat, adeò firmiter per contiguitatem conjunctis, ut vel difficillimè, vel prorsus non separari queant. A *Composito*, quod è mixtis componitur, & facilius dissolvi potest.

Agitatio, vide *Vibratio*. *Agitatio* humorum per purgantia producta non sufficit ad purgationis effectum. Fallop. tr. de purg. simpl. c. 3. Tom. I. Oper. p. m. 15. *Agitationes*, quæ manibus, baculis, vasorum commotione fiunt, ad solutiones concretorum magnopere necessariæ, & experientia confirmat, & rectè notavit D. D. Bohn. Differt. Chymico-Phys. 1 § 25.

Aglossostomographia, ἀγλωσσοστομογραφία, h. e descriptio oris sinè lingua, quod perfectè loquitur, Titulus est libri à Jac. Rolando de Belleged scripti, & in Lat. versi à Car. Reigero. Eph. Nat. Cur. Ann. III. Junge Bonetum Medic. Septentr. l. 2. s. 18. c. 23. p. 460.

Agne, ἀγμή, & ἄγμα. Vide *Fractura*.

* Agnata, vel *Adnata*, ἐπιφυόμενα, dicuntur Gal. duplicia: Quædam planè familiaria propriaque conspiciuntur, tùm plantarum, tùm anima-

animalium naturis: ut Lana, Pili, Cornua: Item ova, fœtus, fructus arborum quodammodò huc referri possunt: quædam non omninò talia, ut viscum, fungi, & similia, si quæ diversæ planè naturæ alii corpori vegetabili, vel animanti *adnascuntur*. Gal. l. 11. de S. Fac. §. Ovorum facultas.

AGNATA *Tunica*. Vide *Adnata*.

AGNINA scil. membrana dicitur *Amnios* tunica, teste Barthol. l. 1. An. c. 36. p. 301.

AGNOEA, ἄγνοια. Vide *Ignorantia*.

AGNUS. Vide *Ovis*.

AGO, ἄγω, i. e. *Duco*, pro *Educo*. Hipp. 1. aph. 21. 23. 4. aph. 2. & 4. Vide Dieter. n. 6. Scrib. n. 133. 188.

AGOGE, ἀγωγὴ, duplicem habet significationem, generalem, & specialem. Secundum illam denotat *ordinem*, *viam*, rationem, & ductum, totum rei statum, & tenorem, vitæ rationem, ac institutum. Ita de morbi tenore usurpatur ab Hipp. l. 7. Epid. LVI. 16. Procurandi regula sumitur à Gal. l. 2. de cur. rat. ad Glau. c. 3. Secundum hanc verò denotat *aeris statum*, vel κατάστασιν, ut l. 1. Epid. s. 1. tr. 8. Junge Foes. Oec. p. 3.

AGON, ἀγὼν, vide *Certamen*. Aliàs *Agon*, ἀγὼν, significat *summum vitæ periculum*. Unde verbum *Agonizare*, & *Ægri agonizantes* dicuntur, qui ex superante jam morbo, & natura prostrata animam efflaturi de proximo sunt: Jureconsultis vocantur *Constituti*, aut *positi in extremis*, *laborantes in extremis*. Vide Zacch. qu. Medico-Leg. l. 2 tit. 1. q. 19. n. 6.

AGONIA, ἀγονία, *sterilitatem* in utroq; sexu significat. Verùm vocab. hoc minùs usitatum, quamvis ἄγονος adjectivum, *sterilis*, etiam reperiatur. Vide *Gonimos*.

* AGONIA, ἀγωνία, *Angorem* significat, & verbum ἀγωνιᾷν, juxta Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 5. ad finem, affectum animi compositum ex ira, & timore; illa quidem sanguinem, & spiritum foràs agente, & fundente, hoc v. utrumque ad vitæ principium, & interiora, cum refrigeratione eorum, quæ in summo corpore sunt, reducente, & contrahente. Derivatur ab ἀγὼν, *certamen*, Lucta. Unde, & ἀγωνία *certamen* quandoq; significat. Vide Henr. Stephan. in Thes. Græco-Lat. Vide & infrà *Angor*. Hoc vocabulum *Agoniæ* ulterius declaravit Helmont. tr. de Ideis morbos. n. 9. dicens: *Agoniam* non esse colluctationem solius spei, & timoris, sed etiam iræ, & dissimulationis, spei, & iræ; odii, & timoris; spei, & tristitiæ &c. Ad summam *Agonia* significat in genere Colluctationem diversorum affectuum animi inter se contrariorum. Jung. Leonh. Fuchsii comm. ad Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 8. p. m. 124. b. ubi egregiè vocabulum hoc explicavit per trepidationem ante certamen ex ira, & metu mixtam. Iræ motus à spe victoriæ dependet. Metus ex timore, ne ab adversario vincatur.

AGONISTICE, ἀγωνιστικῶς, *certatoriè*. Adverbium hoc occurrit apud Gal. l. de marasmo c. 8. & dicitur de usu aquæ frigidissimæ largiori in statu febris erysipelaceæ acutioris, ita ut aqua certare debeat adversus sanguinis fervorem acriorem. Potest etiam commodè aliis remediis potentioribus applicari.

AGONISTICON, ἀγωνιστικὸν, vocatur aqua *frigidissima* apud Ægin. l. 2. c. 30. citante Gorræo in def.

AGONOS, ἄγονος, *sterilis*, cui opponitur γόνιμος, fœcundus. Vide *Gonimos*.

AGORÆOS, ἀγοραῖος, *forensis*, *venalis*; Epitheton panis vilioris: Idem, quod ἀγελαῖος, significans, de quo paulò superiùs.

AGOSTUS, ἀγοστός, vocabulum hoc Poetis magis, quàm Medicis usitatum significat extremam manum interiorem, sive *volam*, sive *manum cum ulna*, & *radio*, quia ulnis, & brachiis manibusque simul complectimur aliquid, & ad nos adducimus. Gorr. in def. p. 3. Vide *Ages*.

AGRESTA, ὀμφάκιον, *Omphacium*, dicitur succus ex uvis immaturis, quæ Gr. ὄμφακες vocantur, expressus, colatus, inque doliis repositus, & vase clauso asservatus. Schrod. l. 4. cl. 2. p. 201. Hinc paratur syrupus de Agresta Offic. Notetur ob saporis similitudinem Oleum ex olivis immaturis expressum *Omphacinum* dici.

AGRESTEN, dicitur *Tartarus acidus lapillatus*. Procedit enim omnis acetositas ex salibus de minera vitriolata. Fragm ad tr. 5. de Tartaro.

AGRESTIS, ἄγριος, primum in genere dicitur de omni vegetabili, quod spontè absq; cultura in campis, pratis, & sylvis enascitur, & ita opponitur, τῷ ἡμέρῳ, h. e. hortensi, domestico per culturam enato, apud Gal. l. 7. & 8. de Simpl. fac. Deinde etiam prædicatur de morbis quibusdam gravioribus, & vehementioribus, & significat *Ferum*, ut, ἄγριος λειχὴν, h. e. *Agrestis lichen*, id est, *fera* impetigo, l. 6. de C. M. S. G. c. 2. in fin. & Gorr. scabiei quandam speciem, ἀγρίας i. e. *feram*, appellari dicit, quæ citò serpit, & exulcerationem concitat, certoque anni tempore revertitur, asperior omnibus aliis, & curatu difficilior. Imò & de hominum indole morbusque usurpatur τὸ ἄγριον, *feritas*, apud Hipp. l. de A. L. & Aq. LIII. 11.

AGRIPPÆ, quasi *Ægrippæ*, ab ægro partu dicuntur, quorum in nascendo non caput, sed pedes primi exierunt, & inter partus difficiles hic

meri-

meritò refertur, imprimis, si brachia sursum porrigant suprà caput, ubi plerumque fœtus vita periclitatur in angustiis, dum diutius in medio ventre, sive pectore sub axillis constrictus subsistere cogitur. Dici volunt Etymologi ab *ægritudine ex pedibus*. Vide Gell. l. 16. N. A. c. 16. & Non. c. 19. *Agrippini partus* observatio quoq; habetur apud Joh. Nic. Binninger. Cent. 1. Obs. 53. p. 59

Agroecopyrrhoneios, ἀγροικοπυῤῥώνειος, dicitur *Philosophus Pyrrhonius, agrestis*, h.e adeò rudis, crudus, & crassus ex *Scepticorum* numero, ut ne suos quidem affectus agnoscere fateatur. Gal. l. 4. de diff. puls. c. 2. adde Foes. p. 3.

Agrophon, ἄγροφον, idem, quod ὀρεινὸν, *montanum*. Gal. in Exeg. voc. Hipp. notante Foes. d. l.

† Agrumina, Cepæ, porrum etc. Capivac. pract. l. 3. c. 2.

* Agrypnia, ἀγρυπνία, vide *Vigiliæ*, *Pervigilium*.

Agrypnocoma, ἀγρυπνόκωμα, idem, quod *Coma vigil*, notante Blancardo in Lex. quà verò authoritate nixus sit, inquirere nolumus.

Agyion, ἄγυιον, exposuit Gal. per *imbecille*, debile. Usus hoc vocabulo Hipp. l. 1. de morb. mul. XLII. 8. de Embryonibus. Aliàs significat *mutilum*, membris carens, præcipuè manibus, & pedibus. Hesychius expressit per ἀνάρθρον. Derivatur ab α privativo, & γυῖον, *membrum*. Quæ significatio cur non ad illum quoq; locum Hippocratis applicari possit, aut debeat, non video rationem. Sanè ipse contextus hoc videtur velle, quando Princeps ibidem recenset quasdam caussas abortus præmaturi, antequam plenariè formatus adhuc fuerit.

Agyrtæ, ἀγύρται, olim, teste Platone l. 2. de Republ. dicebantur illi *Circulatores*, arioli, & *præstigiatores*, qui ante januas divitum stipem petituri oppidatim quæstus caussa oberrabant, & divina quadam virtute, carminibus, & sacrificiorum mysteriis se morbos infligere, inflictos quoque curare, & si quid sceleris à divitibus aut eorum proavis esset commissum, id magica sacrificiorum celebritate, suffimentorumq; odore expiare, eorumque inimicos, tàm sontes quàm insontes carminibus oblædere posse gloriabantur. Lang. l. 1. ep. 33. & l. 3. ep. 6. Verùm hodieque *Agyrtæ* vocantur omnes Pseudo-Medici, & Circumforanei, qui congregata coacta que multitudine pharmaca aliqua ostentant, eaq; prædicantes divendunt, miserè simplici populo imponentes, ut est apud Henr. Steph. in Indice Thesauri sui celeberrimi, voce ἀγύρτης. Italis *Cerletani*, *Montainbanchi* vocati, testatur C. Hofm. com. ad Gal. LL. de U. P. num. 1017. Horum hodieque tanta solet esse farrago, ut meritò deploranda sit conditio Artis Medicæ in se, ἐπιχαιρεκάκης, & singularis Doni à Deo hominibus concessi, quòd à tot flagellis conspurcetur. Ex omnibus enim vitæ stationibus, etiam desperatissimi quique, quorum profligatissimæ vita est, in campos Medicinæ audacissimè insiliunt, &

Fingunt se Medicos, quivis Idiota, Sacerdos,
Judæus, Monachus, Histrio, Rasor, Anus,
Miles, Mercator, Cerdo, Nutrix, & Arator. Et
Ambubajarum collegia, Pharmacopolæ,
Rastricolæ, Molitor, Pistor, Agaso, Faber.

quin etiam (proh Deum immortalem!) ipse *Carnifex*. O deplorandam Magistratuum lenitatem, quà impune de corio humano ludere concessum, quà datur ita temere sævire in humana viscera! O inexcusabilem dissimulationem, & conniventiam Superiorum! Pax!

Ahjus, i.e. *Sal fossile*. Rul. & Johns.

Ahusal, est *Arsenicum*, *Sulphur*. Iid.

Aidris, ἄϊδρις, *inscium*, ignarum significat, cui opponitur ἴδρις, *gnarus*, sciens, peritus, a verbo ἴσημι, scio. Hipp. in Ep. 2. ad Damaget. n. 340. Democrit. ad Hipp. de nat. hom. n. 3. Vide Foes. Oec. p. 9.

Aio, ἀΐω, significat apud Hipp. *audio*, percipio, & legitur l. 2. de Morb. II. 18.

* Aipathia, ἀειπάθεια, h. e. *perpetua patibilitas*, ut, ἀπάθεια *Impatibilitas*. Hanc statuere in Medicina, absurdum esse judicat Gal. vel quisquis Author fuerit Artis Medicin. c. 8. & cum eo C. Hofm. in Apolog. pro Gal. l. 3. c. 10. D. & c. 11. F. ne confundantur duæ partes Medicinæ principes, Conservativa, & Curativa. Alibi tamen sano sensu eam quoque admitti posse, et quidem sub parte ὑγιεινῇ existimat hic Instit. Med. l. 4. c. 1. §. 5. Dum enim quotidiano victu resarcire opus habet, quod ob substantiæ fluorem singulis diebus decedit, profectò curat lapsum parvum. Quid? quod si totum hominem à nativitate morbum verè dixit ille Democritum in epist. ad Hipp. statuunt eruditi, an non hoc modo locum inveniat *Aipathia*?

Aisso, ἀΐσσω, i.e. *irruo*, *prorumpo*, ut et ἀΐσσεσθαι, quod idem significat. Utroq; usus Hip. l. 1. de morb. mul. LXIII. 4. et LXV. 6. Vide Foes. Oec. p. 14.

Aitruad Arab. idem, quod *Antimonium* Fallop. tr. de met. et fossil. c. 19. Tom. I. Oper. p. 332.

Akibot, significat *Sulph.* Rul. et Johns. in Lex.

Akon, *cotem*, significat, de quo suo loco Rul.

* Ala, equivocum est vocabulum. Quid

communiter significet, ex aliis notum est Dictionariis, videlicet geminum instrumentum ad volandum volatilibus propriè competens. Gr. πτέρυξ, πτερύγιον. Vide *Pteryx*, *Pterygion*. In Anatomicis vocabulum *Alæ* variis corporis partibus attribuitur. Ita locus sub humero concavus multis glandulis, & exteriùs pilis scatens, oppositus loco superhumerali, sive epomidi dicitur. *Ala*. Gr. λαγχάλη, μασχαλίς, Latinè etiam *Axila* nuncupatur. Hipp. 2. de artic. t. 66. Gal. in comm. ad h. l. Hipp. de glandul. II. 20. 21. Est ad recipiendos humores opportunus locus, ubi etiam quandoq. fœtor oritur, *fœtor alarum* dictus, Gr. δυσώδεις μασχάλαι, com. 2. de hum. t. 1. Porrò *Alæ* etiam dicuntur de *naso*, suntque tenuia, cartilagineaque corpuscula utrique nasi lateri à parte inferiori adnata, quæ etiam *Pinnæ* appellari solent, Gr. πτερύγια. Ita & partes auris utrinsque exteriores capiti annexæ *Alæ* appellantur, πτερυγώματα. Gal. Introd. c. 10. *Pulmones* quoque ab Hipp. Coac. t. 400. *alas* πτέρυγες dividuntur, supernam, mediam, & infernam, quæ alias Lobi appellari solent. In sinu muliebri sub Labiis delitescentes carunculæ geminæ rimam constituentes *Alæ* vocantur Anatomicis, πτερύγια ἢ πτερυγώματα, Rolfink. de part. genit. P. II. c. 38.

ALABANDICUS *lapis*, ἀλαβανδικὸς λίθος, & ἀλαβάνδινος, est lapis subniger, & flavus, pellucens quasi segmentis quibusdam, aut fissuris discriminatus. Ad purpuram magis inclinare dicit G. Agricola l. 1. de nat. fossil. p. m. 172. Hinc etiam *Carbunculus Alabandicus* appellatur à Chiocco in Mus. Calceol. s. 3. p. 389. Idem refert hunc lapidem inter illos, qui in ardentes fornaces conjecti fluunt, & liquescunt. Hinc speciem vitri dixit Fallop. de met. & fossil. c. 6. Tom. I. p. 279. Nascitur in Caria ad *Alabandam*, & in ea Mileti. Agricola l. 5. pag. 273. ex Plin. l. 36. c. 8. Tritus pilos nigros efficere dicitur. Gorr. in def.

ALABARI, *Plumbum* significat. Rul. in Lex.

ALABASTRITES, ἀλαβαστρίτης, vel *Alabastrum*, dicitur lapis candidus notissimus ab Agricola inter Marmora relatus l. 7. de nat. fossil. Cui tamen dicam scripsit C. Hofm. Paralip. Offic. c. 72. quia est non minus fragilis, quàm ulla terra figulina. Unde *Marmor incoctum*, vel imperfectum saltem dici posset, juxta Schroder. Pharmac. l. 3. c. 8. Fr. Hofm. Clav. ad h. l. tres constituit *Alabastri* species, unam candicantem, alteram cum maculis nigris, & tertiam in russo candicantem, quæ propterea à Dioscorid. l. 5 c. 153. *Onyx* appellata fuit. Huic usto & cum resina, & pice excepto virtus discutiendi durities, stomachi dolores levandi, gingivas reprimendi cum cerato ab eodem tribuitur. Junge Chiocc. Mus. Calc. f. 3. p. 390. seqq. Unguentum de *Alabastro* in Officinis est usitatissimum in dolore capitis tollendo commendatum. De *Alabastro glaciali* legatur Imperatus l. 24. Hist. Nat. c. 13 14. Ἀλάβαστρον quoque secundum Gorræi descriptionem est vasculum ex levi, & lubrica materia efformatum, servandis odoribus maximè conveniens, quòd utplurimùm ex solidissimo, & frigidissimo lapide conficeretur. Id quia propter lævorem suum non facilè potest teneri manibus, sed dilaberetur, hoc nomen sortitum est ab α στερητικῷ, & τῷ λαβεῖν, capere. Gorr. in def. *Alabastri* quoq; vocantur quinque folia viridia, è quibus flores rosarum exsurgunt, quorum duo barbata, duo verò veluti imberbia sunt, Tabernamont. l. 3. Stirp. Hist. c. 100.

ALACAR, i. e. *Sal Ammoniacus*. Rul.

ALACUOTH dicitur Arab. ille, qui in coitu Venereo simul excernit alvum ob resolutionem spirituum Avic. l. 3. fen. 20. tr. 1. c. 40.

ALAFI, id est, *Sal alkali*.

ALAFORT, idem significat. Rul. & Johns. in Lex.

ALAFREG, est species *Cerussæ*. Rul. & Johns.

ALAHABAR, h. e. *Plumbum*. Rul. Johns. verò scripsit, significare *Calcem*.

ALAHATILIS, id est, *Lapis rubeus*. Rul.

ALAIA, ἀλαία, i. e. *cæca*, & *inconspicua* Epitheton Tabis, quæ orta est, quando in medullam fluxio facta fuit, Hipp. l. de loco in hom. XIIX. 8. ubi quidem in Gr. ἀλλη habetur, nihilominus in versione Latina legitur *occulta*, *ac inconspicua*. Rectè igitur animadvertit Foes. reponendum ἀλαία, quia ἀλαιὸς, vel ἀλαιὸς dicitur *cæcus*, qui inaniter aliquid investigat, aut gradiendo aberrat, uti Hesychius explicavit. Vide Foes. p. 26.

ALAMANDINA, refertur inter gemmas, vel lapides, & dicitur fieri ex cœlo, & terra Martis à Ger. Dorneo de Gemmar. structura in Th. Ch. Vol. I. p. 487. Haud dubiè verò intelligendus lapis *Alabandinus*.

ALANFUTA, Epitheton *Venæ*, quæ olim secta fuit contrà fœtorem oris, sita intrà mentum, & labium inferius. Avic. l. 1. fen. 4. doct. 5. c. 20.

ALARIS, sive *Aliformis*, πτερυγοειδὴς dicitur de diversis partibus. Vide *Aliformis*.

ALASIAR, i. e. *Æs ustum*. Rul. & Johns. in Lex.

ALASALET, i. e. *Armoniacum*. Iidem.

ALASTOR ἀλάστωρ, dicitur homo *facinorosus*, maleficus, exitiosus, perniciosus, apud Hipp. lib. de morbo sac. IV. 14. Plura de hoc vocabulo vide apud Foes. d. l. p. 26.

ALASTROB, juxta Ruland. *plumbum*; secundum

dum Johnſ. verò *calcem significat*.

Alathar, dicitur *minerale*, inter *atramenta* pertinens, & generatur ex majoribus granis atramenti, & accepit vim ferream, eritq; rubeum, aut croceum, quemadmodum deſcribitur ab Avicenna de conglutinatione Lapidum, in Th. Chym. Vol. IV. p. 885. ſeqq.

Alatus, πτερυγώδης, dicitur apud Hipp. de iis, quibus ſcapulæ retrò prominent, & extant veluti alæ avium, eſtq; ſignum tabis periculoſum, ob vitioſam thoracis conformationem anguſtam, l. 3. Epid. comm 3. t. 70. Adde Gal. in comm. ad h. l. item ad lib. 1. Epid. comm. 1. tr. 18. & lib. 6. Epid. cap. 3. t. 13. item lib. 2. de Temper. c. 6. & lib. de cauſſ. morb. c. 7. Aretæum l. 1. c. 8. Vide & Foeſ. Oec. p. 540. ſeqq. Porrò proceſſus quoque duo oſſis cuneiformis in capite, ſive ſphenoidis vocantur *Alati* Gal. l. de oſſib. c. 1.

Alauda, κόρυς, κόρυδος, κορύδαλος, κορυδαλλός, vocatur avicula notiſſima duplicis generis, *criſtata*, & non *criſtata*. Illa quoq; dicitur *Galerita*. Utriuſque uſus eſt commendatus in cibis, & medicina. Ejus deſcriptionem prolixiorem cum uſu lege apud Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 10. ſeqq. In colicis doloribus laudari, teſtatur Keuchen. ad Seren. p. 211. *Alauda* quoque appellatur piſcis quidam ſaxatilis, duplicis pariter generis: *Criſtata*, & non *Criſtata*, carnis ſubſtantiæ *Galeritę* ſimilis, cibus nullius ferè pretii; de qua videatur Rondelet. l. 6. de piſc. c. 21. 23. & Aldrovand. l. 1. de piſc. in fin.

Alaurat, i. e. *Sal nitrum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Alazon, ἀλαζὼν, *oſtentatorem*, & jactatorem ſignificat in Ethicis, qui ſe ſimulat probum, & multiſcium. Legitur verò apud Hipp. l. de morb. ſac. II. 3. & derivativum ἀλαζονικός, hoc eſt, *quod jactationem præ ſe fert*. l. de Medico, IV. 9. Vide Foeſ. p. 26.

* Alba *Pituita*. Vide *Leucophlegmatia*.

Alba *Terra*, dicitur *Lapis Philoſophicus*, i. e. compoſitum ex Mercurio, & Sulphure. Theat. Chym. Vol. IV. p. 721. 727. 729. 749.

* Alba *Vitiligo*, vide *Vitiligo*.

Albadara, eſt nomen Arabicum *oſſiculi ſeſamoidei*, primo pollicis articulo ad metatarſi oſſis caput oppoſitum *majuſculi* (ad differentiam ſecundi ſecundo pollicis articulo ſubſtrati,) forma & magnitudine piſi majoris decorticati &c. Barthol. Anat. libell. 4. c. ult.

Albagiazi Arab. dicitur *Os ſacrum*, teſte Fallop. Expoſ. de Oſſib. c. 22. Tom. I. p. 515.

Albanum, i. e. *Sal urinæ*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Albara, idem, quod Leuce, Morphea, Vitiligo, Walth. Sylv. Med. p. 1059. ſeqq.

Albaras, eſt *Arſenicum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Albatio, idem, quod *Albificatio*, terminus eſt Spagiricus, pertinens ad tranſmutationem metallorum, præſertim Cupri in Argentum, Vocatur, & *Elixir ad Lunam*, *Tinctura ad Lunam*: item *Attincar*. Formulas plures videre licet apud Paracelſ. in Manuali primo, & apud alios. B. Rolfink. vanitatibus his nullam tribuit fidem, l. 6. Chymiæ c. 13. Dicitur, & *Dealbatio*. Rul. Johnſ. deſcripſerunt *Albationem*, quòd ſit deſtructio corporis per cinefactionem, ſive combuſtio in cineres. Vide & Libav. S. Ch. Arc. l. 4. c. 15. 16. In negotio Lapidis Philoſophici Aqua ſpiritualis ſecunda vocatur *Albificatio*, vel *Dealbatio*, cui opponitur *Rubificatio*, de quibus obſcuritatibus enigmaticis legi poterit Senior de Chymia, in Th. Chym. Vol. V. p. 201. ſeq.

Albedo, in Spagyricis de lapide Philoſoph. dicitur, quando, cùm Mercurius dealbatur, fit Sulphur album Philoſophicum incombuſtibile, continens in ſe venenum. Quod ſplendore marmori eſt ſimile, quod invidi *Eſhelia* vocant, & Auripigmentum, & Tincturam, quia ſolum ſulphur eſt, dealbat. Laurent. Ventura de Lapid. Philoſ. c. 27. in Th. Chym. Vol. II. p. 292. Idem ergò eſt, quod *Albatio*. Plura de *Albedine* inquirantur etiam in reliquorum dicti Theatri Voluminum indicibus.

Alberis, id eſt, *Album Æris*, Rul. & Johnſ, in Lex.

Albi, i. e. *Sublimati*. Iidem.

Albificatio, vide *Albatio*.

† Albindacaron Troch. Hedieroi voce græca ab Arabibus corrupta. Trincavel. de Curat. Morb. pract. l. 4. c. 8.

Albor, λευκότης, idem, quod *Albedo*, quid in genere ſignificet, notum eſt. In ſpecie dicitur de *Albumine*, de quo p. p. *Albor* quoq; vocatur *Urina*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Albora, ſignificat apud Paracelſum *mixtam ſcabiei malignæ ſpeciem*, ex tribus Morphea, Serpigine, & Lepra, l. de ulcerib. c. 42.

Albot notat *Crucibulum*. Rul. & Johnſ.

Albotar, eſt *Ceruſſa*. Dicitur & *Albubar*; item *Alſitas*. Rul. & Johnſ.

Albotim, *Albotai*, *Albotra*, *Albuben*, *Altilibat*, ſunt Synonyma, *Terebinthinam* ſignificantia. Rul. & Johnſ. in Lex.

Albotis ſpecies morbi, quæ Græcè Τέρμινθος dicitur. Vide *Terminthos*.

* Albugineus, *humor oculi*, Latino-barbara appellatio. Vide *Aqueus humor*. *Albuginea* quoque dicitur *Teſtium tunica* immediatè eorum ſubſtantiam ambiens à colore albo, ceu nervea craſſa, & valida. Barthol. Anat. l. 1. c. 32. Alii ad innominatam Oculorum *tunicam* hoc Epitheton applicant, uti fecit Blancardus in Lex. Med.

* Alb-

* Albugo, λεύκωμα, est affectus oculorum, & quidem corneæ eorum tunicæ, quando macula quædam alba in illa, ex condensatione humoris impacti, vel propter cicatricem vulneris, ulcerisve, vel propter visciditatem crudam ipsius humoris, oritur, visum quodammodo lædens. Differt à *Nubecula*, νεφέλιον, vel ὀμίχλη, dura crassitie, Æginet. l. 3. c. 22. Generaliter utraque species *Cicatricum* οὐλῶν nomine comprehenditur. Senn. M.Pr. l. 1. p. 3. s. 2. c. 16.

Albula, æquivocum est. *Albulæ*, ἄλβουλα, vocantur Aquæ aluminosæ mirum in modum adstringentes, & vulneribus medentes, Gal. l. 8. M. Med. c. 2. quin & Rhetiæ mons nivibus jugiter obsitus, hoc nomine *Albula* indigitatus. Est & Epitheton Tiberis, fluvii Italiæ, ex Apennino monte Romam fluente. *Albula* etiam macula in oculis significat, & ita idem est, quod *Albugo* apud Ingrassiam, & Paracelsum, Manual. II. Piscis quoque aliquis vocatur *Albula*, in Lacu Tigurino, inter cibos bonos laudatus, de quo legatur Aldrovand. l. 5. de Pisc. c. 53. seqq.

Album, λευκόν, de variis dicitur rebus. In Officinis cum Epitheto *Græcum* dicitur de *Stercore Canino*, cujus præparationem tradidit Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 28. fin. aliam in Alchym. Pharmac. P. II. c. 11. in Tom. II. Oper. In Anatomicis *Album oculi* vocatur *Tunica Adnata*; de qua superius. In Physicis etiam idem est, quod *Allumen*, de quo mox. In Chymicis *Album* notat *Cerussam*, vel simpliciter, vel cum epitheto *Hispanicum*, notante Follop. de metall. seu fossil. c. 28. Tom. I. p. 330. *Album* sumitur pro *Albatione*, *Albedine*, hoc est, *Tinctura Transmutatoria* metallorum. Paracels. Manuali. I. *Album*, vel *Candidum* quoque tribuitur, tanquam epitheton, variis compositionibus medicamentorum, v. g. *Unguentum Album sine, & cum Camphora. Emplastrum Album coctum*. Gal. l. 2. ed C. M. S. G. c. 14. Usurpatur quoque de *Menstruis Albis*, Hipp. t. 4. Ep. 13. 2. Vide *Albus*.

Albumen, λεύκωμα, λευκόν, dicitur humor, vel liquor in ovo lentus, vitellum undique cingens, & ambiens. Vocatur Anaxagoræ ὀρνίθων γάλα, hoc est, *Lac avis*, Latinè *Album ovi*. *Albor*, Scribon. n. 54. 26. Rhod. in Lex. Scrib. *Ovi candidum*, *Albugo*, *Albumentum*. Crassitie variat, dum ad obtusam ovi, acutamq; partem liquidus, in aliis crassius visitur. De ejus historia vide Harveum de Gen. Anim. Ex. XII. & LX. Usus illius in foro Medico magis externus, ad paranda collyria, anacollemata, quia habet vim refrigerandi, agglutinandi, & adstringendi, quàm internus; quamvis Hippocrates febricitantibus exhibuerit *albumina* 3. vel 4. ad refrigerandum, & egerendum. Hipp. l. 3. de Morb. XXX. 12. Vide Schrodr. Pharm. l. 5. p. 319.

† Alburnum, ligni pars exterior cortici vicinior, mollior, & albidior. Dodon. pempt. 1. l. 1. c. 1. Hist. stirp.

Alburnus, λευκίσκος, nomen piscicul vilioris æstimationis, carne molli, & parum pingui præditi, de quo videatur Aldrov. l. 5. de pisc. c. 37.

Albus, λευκός, præter notissimam coloris candidi significationem Piscem denotat apud Salvianum, qui Gesnero *Capito Lacustris* dicitur, dura carne, & difficilis coctionis, ut ita omnium piscium fermè sit vilissimus. Aldrov. d. l. c. 55.

Alcahest. Vide *Alkahest*.

Alcali. Vide *Alkali*.

Alcaol, est *Lac acetosum*, vel *Mercurius*. Rul. & Johns.

Alcar, ἄλκαρ, idem, quod βοήθημα, h. e. *auxilium*, remedium. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Vide Foes. p. 30.

Alce, ἄλκη, rectiùs fortassis, quàm *Alces*; *Equicervus* aliis, est animal quadrupes bisulcum, ad cervi, quo tamen major est, naturam accedens, timidum, comitiali morbo obnoxium, adversus illum tamen morbum singulare præbens remedium. Etenim *Ungula* illius præprimis dextri pedis posterioris, creditur specifica virtute adversus Epilepsiam præcavendo, & curando, internè exhibita, & externè amuleti instar suspensa conducere. Quamvis Dudithius in epist. ad Monav. apud Scholtz. epist. 49. fabulosum dixerit illud πλάσμα. Lectu non indigna est epistola. Sanè plurima sunt vana adhuc in medicina remedia, quæ tamen experientia putantur esse confirmata. Verùm experientia vah! quam σφαλερή, teste Hipp. l. 1. aph. 1. De *Alcis* historia, & usu legatur Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 32. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 1. Hof. in Clav. ad h. l. Ἀλκὴ quoque *auxilium* significare, unde ἄναλκις, quod non juvat, scribit Erotian. Onom. p. 14. f.

Alcebris, *vivum* est *Sulphur*. Ruland. & Johns.

Alcedo, ἀλκυών. Vide *Halcyonia*.

Alcharit, est *Argentum vivum*. Johns. Lex. Chym. l. 2.

Achazonon, est *Lutum rotæ fabrorum*. Rul.

Alchemia, idem, quod *Chymia*, de quo vocabulo infrà in CH.

Alchien, est nomen rei, & rebus proprium multorum nominum, & rei, quam Græci vocant σχασαλαχική, scil. præparatio, & vocant illam Medici naturam, discretam, præparativam omnium ciborum, & est res, quæ vir-

tute

tute sua attrahit generationem, & corruptionem, & per eam est augmentum. Ita describitur in l.3 Quartorum Platonis. Th. Chym. Vol. V. p.128.

Alchitrum, est *oleum juniperi*, *pix liquida*: Significat etiam *Arsenicum præparatum* ad abluendum. Rul. & Johns.

Alchymia. Vide *Chymia*.

Alchytran, appellatur *fex destillationis*. Dicitur, & *Alkytran*. Rul. & Johns. *Alchytran*, apud Mesuen est simplex quoddam medicamentum ad dentes dolentes, cavos, & verminosos. Chymici sic vocant salis speciem, videturque vox illa à Græco χύτρα, olla, descendere, ut sit alumen catinorum, sive Sal in ollis fusus, aut ex illis fusoriis extractus. Alii aliter componunt. Libav. S. A. Ch. l. 8. c.39.

Alcimad, notat *Antimonium*, sicut & *Alcofol*: aliis *Alcofol*. Rul. & Johns. Dorn.

Alcob, i.e. *Sal Ammoniacus*. Rul.

Alcohol, *Alhcol*, *Alcool*, *Alkol*, *Alcol*, vox est Arabica, de cujus derivatione, & significatione vide Rolfink. Chym. l 4. f.8. in quam tamen animadvertere non dubitavit D. D. Wedel. Pharmac. Acroam. l.1. f.1. c.3. p. 16. 17. aliam substituens derivationem. Duo diversissima denotat; primùm pulverem tenuissimum, ac pollinis farinæ tenuissimæ instar, ferè impalpabilem; deinde spiritum vini reiteratis destillationibus rectificatissimum, ut accensus totus consumatur, nec feces, aut phlegma relinquat. Libav. Schroder. Rolfink Ruland. Johns. & alii. Quamvis recentiores adhuc Chymiatri ad quosvis spiritus subtilissimos, & rectificatissimos applicaverint. Vide & D.D. Wedel. Ph. J.A.F.R. l. 1. f.1. c.1. p.7. & Acroam. l.1. f.1. c.3. p.16. Hæc duo tamen diversa significata in hoc conveniunt quòd ambo sint tenuissimarum partium. Paracels. l. 2. de Tartar. tr.3. c.5. in Schol. ut ita *Alcool* sit purior substantia rei separata ab impuritate sua. Rul. Modus parandi dicitur *Alcoholisatio*: Producta *Alcoholisata*.

Alcofol, est *Antimonium*. Dorn. Ruland. & Johns. in Lex.

Alcol, etiam est *Acetum*. Rul. & Johns.

Alcola, idem est, quod *Aphtha*, apud Avic. l.1. fen.2 d.3. c.3. Vide *Aphtha*. *Alcola* Paracelso dicitur Tartarus urinæ, id est, excrementum, cujus signum est *Alcool*, id est, Tartarus resolutus in minutas partes, in sal resolutus, & fit multipliciter. Aliquando enim exeunt cum urina granula alba, aliquando videtur in urina nubecula, aliquando pruina. Hinc Alcolæ triplex forma, 1. Resoluta, eaque, vel alba, vel rubra. 2. Arenosa, alba & rubra. 3. Mucilaginosa, vel viscosa. Ab *Alcola* Urina dicitur *Alcolita*. Paracels. de Urin. jud. l. 1. tr.2. c. 1. 2. 3.

Alcone, est *Aurichalcum*. Rul. & Johns.

Alcor, est *Æs ustum*. veluti grana. Rul. & Johns.

Alcore, significat *lapidem* quendam, habentem folia similia argento. Iidem.

Alcuba, est *Butyrum crudum*. Iidem. Dicitur, & *Alumbair*.

Alcubrid, vel *Alcur*, idem est, quod *Sulphur*. Dicitur, & *Aluzar*. Iidem.

Alcyonia, vide *Halcyonia*.

Aldabaram, vocantur à Joh. van Horne Microcosm. §. 59. duo officula sub police pedis posita, & minori fabæ quadantenus similia. Circà quod nomen plura ex Riolano annotata reperies in Nobiliss. D. D. Joh. Mauritii Hoffmanni Collegæ, & Affinis nostri honoratissimi Annotationibus ad h. l. p. 249.

Alecharith, notat *Mercurium*. Ruland. & Johns.

Alechil, i.e. *Tripes*. Rul. & Johns.

Alectorius, ἀλεκτόριος, vel ἀλεκτορία, lapis dicitur, qui in ventriculis, aut hepate galli gallinacei quandoque reperitur; & habet utplurimùm figuram lupini, magnitudinem ejusdem, aut fabæ, colorem vel in cinereo candidum, vel fuscum, sed dilutum, interdum crystallina specie est, sed coloris obscuri, fibrasque interdum habet rubras. Gorr. Rul. & Johns. in Lex. Agricola de nat. fossil. l. 6. & prolixiùs Chioccus Mus. Calceol. f. 3 p. 343. seqq. Guil. Menens Aur Vell. l.2. c.1. in Th. chym. Vol. V. pag. 388.

Aleimma, ἄλειμμα. Vide *Linimentum*. Dicitur, & ἄλειφα, item ἄλειφαρ, de quibus mox

Aleion, ἀλεῖον, epitheton *aquæ*, significans *conferto imbre collectam* aquam, ἀλέα, enim *confertum notat*. Gorr.

Aleipha, ἄλειφα, idem, quod ἔλαιον, *oleum*, adeps, aut *linimentum*. Frequens Hippocrati dictio, v. g. l.2. de Morb. XXVI. 14. l.1. de morb. mul. c.39. CXXI.6. & alibi sæpius. Plura vide apud Foes. p.27.

Alema, Aleton, ἄλημα, ἄλητον, vide *Farina*, idem, quod ἄλευρον Foes. p.29.

Alembic, notat *Mercurium*. Rul. & Johns. in Lex.

Alembicus, dicitur vas illud ad destillationem usitatissimum, quod et *Galea*, *pileus*, *Capitellum*, dicitur, et imponitur vasis inferioribus, et cucurbitis, ad recipiendos vapores, estq; duplex alius *Rostratus*; al. *Cæcus*. Ille dimittit vapores humidos per rostrum, vel canale in vas recipiens: hic verò sublimationibus inservit, estque etiam in vertice aliquando perforatus, humores

res adſcendentes emittens. Libav. Prax. Alchym. in princ. Rul. & Johnſ. in Lex. Jungatur è noviſſimis D. D. Wedelii Pharm. Acrom. l. 1. ſ. 5. c. 1. p. 201. Hoc improbavit Morley in Collect. Ch. Leidenſ. proleg. c. 2. ſtatuens, *Alembicum* potius eſſe nomen Cucurbitæ vaſis anguſti colli, & fundi capacioris. Num verò Chemicorum priorum celeberrimorum conſentientium ſententias adeò liberè liceat rejicere, & ob quam rationem id fiat, nolumus ventilare.

Alemroth, eſt ſpecies *Salis factitii*, qui vocatur *Clavis Artis Chimicæ*, qua corpora, ſi ea relerantur, fiunt apta ad tranſmutationem. Dicitur, & interdum *Sal fuſionis*, aut *Sal fixionis*. Varios parandi modos vide apud Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 38. Vocatur, & *Elebrot*, diciturque habere naturam halonitri, & aluminis, & extrahi in Cypro ex peculiari terra, in monte Olympo, forma, & colore ſanguinis concreti &c. Ibid. in annotationibus. *Alemroth* eſt Sal *Mercurii*, vel Sal *Philoſophorum*, & *Artis*. *Alembroth defecatum* eſt *Sal Tartari*, & magiſterium magiſtrorum. Dorn. in Dict. Rul. & Johnſ. in Lex. Ch. *Alembroth* dicitur, eſſe vocab. Chaldaic. quod ſignificat Clavem Artis. In tractatulo incerti Authoris Mer fugi dum bibit. Th. Ch. Vol. IV. p. 975.

Alenon, ἄλινον, epitheton *olei amygdalarum*, ut ſcribit Aet. l. 7. c. 69. citante Gorræo.

Alexe, ἀλεωρὴ, *munimentum*, præſidium, *ſolatium* ſignificat, & legitur in Hipp. Præcept. VI. 19. Vide Foeſ. Oec. p. 29.

Aleos, ἄλεος, & ἀλεὸς ſubſtantivum quoq; nonnullis videtur ſignificans *calorem*. Et huc referunt locum Hipp. l. 1. de morb. mul. XIV. 6. 8. Undè ἀλεὸς, vel ἄλεος, *calidus*, & verbum ἀλεάζειν, *calefacere*. Vide Foeſ. p. 27.

Ales, ἄλες, frequenter apud Hipp occurrit, pro ἀλὲς, *confertum*, *coacervatum* ſignificans. Ita excrementa ἀλέα, *coacervata* leguntur, l. 4. Epid XXIX. 10 l 7. XVII. 8. menſtrua l. 1. de mor. mul. XXXVII. 12. l de Steril. lib. III. 10. uteri ἀλέες, d. l. XXXVII. 8. Plura de hoc vocabulo vide apud Foeſ. p. 28. 29.

Ales, eſt *Sal compoſitum*. Rul. & Johnſ.

Aleuron, ἄλευρον, *farinam* ſignificat, ab ἀλέω, Hipp. l. de nat. mul. CI. 4. & l. 2. de morb. mul. LXXII. 2. 3. Unde ἀλευρότησις cribrum farinaceum. Vide *Creſera*.

Alexandrinum, ἀλεξανδρῖνον, ſcil. ἔμπλαστρον, ſive *Emplaſtrum*, viride ad extrahendum, cujus deſcriptio habetur apud Celſ. l. 5. c. 19. Gorr.

Alexanthi, i. e. *Flos æris*, item *Altingar*. Rul & Johnſ.

Alexasthai, ἀλέξασθαι, ſignificat *auxilium ferre*, *juvare*. Hipp. de ſal. diæt. t. 4. Foeſ. p. 28.

* Alexipharmaca, *Alexiteria*, ἀλεξιφάρμακα, ἀλεξιτήρια, præter rationem, & neceſſitatem à nonnullis diſtinguuntur, quaſi illa dicantur medicamenta venenatarum beſtiarum morbos ſanantia, ex Gal. l. 5 de S. Fac. c. 18 aut quòd cum Gorræo illa inter hæc externa ſignificent. Ludunt etiam, qui ἀλεξιθήρια ſcribunt. Commentum quoque eſt ridiculum apud Blancardum, quando diſcriminis inter hæc duo vocabula rationem deducere à diverſa compoſitione, & verbum τηρέω conſervo obtrudere non veretur, cum illa terminatio Græca τήριον in multis aliis Græcis nominibus occurrat, & merè ſit paronymica nullam compoſitionis ſpeciem conſtituens. Neque enim beſtiæ ſervari debent, aut iis auxilium ferri, quod tamen emphaſis vocabuli per θ ſcripti intenderet. Paucis: Sunt Synonyma hæc duo vocabula. Notant verò medicamenta *Alexipharmaca* duplicata: *Generalia*, & *Specialia*. Illa, quæ omnibus venenis reſiſtunt, cor, quin potiùs ſanguinem ſufficienter roborando, ut reſiſtant portionibus malignis, & venenoſis, expellendo, ſubigendo, vincendo; hæc, quæ ſpecialiter huic, vel illi, vel iſti veneno reſiſtere creduntur. Occulta utraq; agere qualitate hactenus judicatum; Enimverò cum hodièque venenorum vis, & efficacia magis innotuerit, quorum quædam ſanguinem, & liquorem nervoſum, flammam vitalem, & ſpiritus animales nimis fundendo, liquando, diſſipando; quædam illos repentè coagulando, putrefaciendo; quædam verò mixto operantur modo. Hinc facile ex natura indicantium, & indicatorum colligere licet, quòd *Alexipharmaca* alia nimiæ colliquationi, & fuſioni reſiſtere debeant, figendo, præcipitando, & ad æquabilem mixtionem, & motum reducendo, cujus efficaciæ ſingulare exemplum de Pomo Citrio legi poterit apud Fr. Hofm. in Clav. Schr. l. 4. p. 444. ſeqq. alia verò ſpiritualeſcentiam, & volatiliſationem ſanguinis, & ſpirituum, reſolvendo, attenuando, & coagulationi, vel congelationi, nec non putredini reſiſtendo, promoveant; alia verò mixta ex utraque facultate operandi ratione, mixtis etiam venenis opponantur. Jungantur Dogmata noſtra Med. Gen. P. VI. c. 2. p. 715. In quibus verò particulis materialibus non ſolùm, ſed & in quo principio formali activo ſingulorum *Alexipharmacorum* virtus ſpecifica conſiſtat, hoc omninò occultum eſt, & manet, non minùs, quàm aliorum medicamentorum.

Alexipyretos, ἀλεξιπύρετος, dicitur de remediis contrà febres, ſive *febrifugis* dictis. Scrib. Larg. n 95. quamvis Rhod. in notis arguat, potiùs

tum legendum esse λυξιπύρετον, λυσὶ τὰ λύγεν τὰς πυρετὰς, quòd *finiat febres*. Quasi verò non ambo vocabula, ceu Synonyma tolerari possent, cùm nil obstet.

Alexir, dicitur *medicina Chymicè præparata*. Rul. & Johnf.

Alexiterium, ἀλεξιτήριον, vide *Alexipharmacum*.

Alezaram, est *Lotura plumbi*. Iidem.

Alfacta, dicitur *Destillatio*. Iidem.

Alfadidam, h. est, *Scoria Auri*, *Ferri*, *Cupri*: item *Cuprum ustum*. Iidem.

Alfatide, est *Sal Ammoniacus*. Rul.

Alfol, idem significat. Iidem.

Alfusa, significat *Tutiam*. Iidem.

† Algaria, & Sederva Serapionis, est succus herbæ frigidus, & adstringens, ut Acacia.

Algalia, Avicennæ, Zibethum Petrus Castellus l. 23. c. 19.

Algali, est *Nitrum*. Rul. & Johnf.

Algamet, significat *Carbones*. Iidem.

Algema, Algos, ἄλγημα, ἄλγος, & *dolorem*, & morbum, quem *dolor* comitatur, significat. Hipp. 4. aph. 11. 6. aph. 6. 7. & alibi passim. Jungatur Foes. Oec. p. 27. Dieterich. Jatr. n. 39. Vide *Dolor*.

Algerie, est *Calx*. Rul. & Johnf.

Algeroth, est *Mercurius vitæ*, Johnf. Schr. l. 3. c. 18. In Morleii Collect. Chym. Leid. c. 57. proc. 3. & 4. dicitur *Pulvis Algeroth*, item *Succinum Antimonii*.

Algos, ἄλγος. Vide *Algema*.

Aliani, sunt *Spagyri palpitantes*. Dorn. in Dict. Par.

† Alica, ab alendo dicta non Halica, ut vulgò factitia, & naturalis: pariter Chondrus.

† Alica, est species Zeæ simplicis, quam speltam votant. Chondrus, far. ex utroque fiebat alica veterum. Nicol. Leonicus in Bononimo, seu Dialogo de alica. fol. 84. vide Saxon. pract. c. c. 22. Hodie loco ipsius usurpatur farina. Massar. de feb. c. 7.

Alica, χόνδρος, etiam cum adspiratione, *Halica* (quod vocabulum in genere *Granum* significat) quid propriè sit, an res factitia, an nativa aliqua seminis species, non adeò planum est. Gal. l. 1. de Al. fac. c. 6. ex tritici genere esse scripsit. Plin. l. 18. H. N. c. 7. & c. 11. sibimet ipsi non constat. In priori enim loco claris verbis annumerat frumentis vernis, quæ sunt, Milium, Panicum, Lens, Cicer, *Alica*. In posteriore verò factitium quid à Zea statuit, cujus parandi modum etiam ibidem tradit. Nobis placet posterior sententia, quòd factitium quid sit *Alica*, persuadente hoc ipso Principe Coo. l. de Affect. XLIII. 7. ubi alicam, & ptisanam junxit, & inter sorbitiones fortiores retulit. Ac videntur χόνδρος, & πτισάνη generalia fuisse apud veteres omnium frugum siccicarum, decorticatarum, & in grumos tusarum nomina. Num verò modus ille parandi, quem è Constantino Cæsare tradidit Gorræus, & ex hoc Henr. Stephan. in Thesauro, quòd *Zea* in aqua fervente macerata, expressa, & gypso, arenaque candidissima permiscetur, & iterum cribro cernitur, sanitati humanæ conveniens sit, meritò dubitatur, ob gypsi vim noxiam. Dicitur Latinè etiam *Far*. quamvis Hor. Augen. l. 6. Epist. & Consf. Medic. ep. 2. Tom. I. p. m. 54. multum inter se differre Far & Alicam scripserit. Foesius χόνδρον, sive *Alicam* descripsit, quod ex Zea decorticata, & in grana plura contusa leguminis loco cum jusculis coctum editur, celeberrimum, & valde tritum, in omnibus morbis, apud antiquos, alimentum. Quæ descriptio valdè convenit cum usitatissimo nostro pultis genere.

† Alices, maculæ, quæ præcedunt Variolas. Campolong. de Variolis c. 3 2.

Alicornu, *Cornu*, i. e. *Unicornu*. Legitur apud Fallop. de metall. seu fossil. c. 38. p. Tom. I. Op. p. 353.

Alienatio *mentis*, Vide *Delirium*.

* Alienum, ἀλλότριον, dicitur, cujus præsentia naturæ nostræ incommodat. Estque duplex, quantitate tale, vel qualitate. In specie *Alienæ caliditatis*, θερμότητος ἀλλοτρίας, ex Aristot. Gal. l. 1. de diff. febr. c. 9. meminit, describens, quòd sit externa, non insita, neq; familiaris unicuique, in quo existit. Talis naturæ esse calorem febrilem, præsertim in febribus putridis dictis, licet substantia ab insito non differat, testatur C. Hofm. de febb. aliquoties. *Alienum* pro corrupto sumitur apud Scrib. n. 201. Celf. l. 7. c. 16.

Aliformis, πτερυγοειδὴς, epitheton processuum binorum Ossis Cuneiformis ad palati latera occurrentium, à similitudine alarum vespertilionum. Barthol. Anat. libell 4 c. 8. p. 818. ita & per musculorum maxillæ inferioris *Alare*, vel *Aliforme* dicitur apud eundem l. 3. Anat. c. 11. p. 536. quod Vesalius Temporalis musculi partem esse existimavit.

Aligulus, denotat Confectionem. Rul.

Alima, est species *Arenæ* in Aurifodinis, è qua Plumbum fit. Rul.

Alimentum, τροφὴ, varias habet significationes, quarum quædam propriæ sunt. Ex illis latissima est, quando sumitur pro omni eo, quod ad alendum corpus quaqua ratione necessarium est. Et ità coincidit cum vocabulis, *Victus*, *Diæta*, complectiturque cultum corporis, vestitum, habitationem, & similia. *Strictior* est, quando

quando significat rem cibariam, vel cibos potusque, & ita amictui contradistinguitur. Ita accipitur 4 aph. 24. Horum naturam consistere in τῶ *Vinci*, quemadmodum Medicamenti in τῶ *Vincere*, cùm grano salis accipiendum est, cùm & alimenta virtute polleant operandi, & suo modo vincendi, sicuti medicamenta aliquid pati debent à nostro calore. *Alimentorum* optimorum determinatio est impossibilis. Referuntur enim ad varia individua. Vide C. Hofm. l. 5. Instit. Med. c. 5. §. 4. seqq. Dogm. nostra Med. Gen. Part. V. c. 2. d. 2. p. 596. seq. *Strictissimæ* significationes sunt, quando de Chylo, succo nutritio, ipsis corporis partibus appropriando, & assimilando, imò & de sanguine ipso, sumitur *Alimentum* τροφή. Confer, si placet, ad Foes. p. 625. Dieter. n. 841. 845 Linden. Ex. XIII. §. 205. seqq. Latinè dicitur, & *Nutrimentum*, de quo etiam infrà in NU.

† Alindacaron, Troch. Hedieroi voce græcâ ab Arabibus corrupta. Trincavel. de Cura morb. pract. l. 4. c. 8.

Alindesis, ἀλίνδησις, ἀλινδὸς fuit *corporis exercitatio*, quando oleo delibuti sese in *pulvere volutabant*. Hipp. l. 2. de diæt. XLII. 15. l. 3. X. 1. XXVI. 35. l. de Insomniis VI. 11. Unde & loca, ubi equi se volutare solent, ἀλινδῆθρα dicta sunt, ex Scholiaste Aristoph. in Ranis. Legatur Lang. l. 1. ep. 32. adde & Foes. Oec. p. 30.

Alinthisar, idem, quod *Uva pricidentia*. Walther. Sylv. Med. p. 1611.

Alocab, est *Sal ammoniacum*. Dicitur, & *Alemzadar*. Dorn. Rul. & Johns.

Aliparnos, ἀλίπαρνος, ἀλίπαντος, ab α privativo, & λιπαίνω, *pinguescere*, dicta sunt de iis, quæ pinguedinis sunt expertia, & sicca medicamenta externa, unde & Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 15 ἀλιπῆ vocavit, quę cruentis protinus vulneribus imponuntur; ad reprimendam inflammationem & accelerandam conglutinationem, ex Celsi l. 5. c. 19. Opponuntur Emplastris λιπαροῖς, quę pinguia recipiunt, unde & idem Celsus *Lenia* appellavit. Vide Lang. l. 1. ep. 77.

Alipili dicebantur Balneatorum ministri alarum pilos volsella evellentes. Ant. Fumonell. de Baln. p. p. princip.

Alipta, παιδοτρίβης, ille olim dicebatur, *qui athletas ungebat*. Unde & locus ille, ubi hoc faciebat, *Alipterium* vocabatur, teste Lang. l. 1. ep. 51 Meminit *Allpterum* Gal. com. 1. de artic. t. 62.

Alisteles, *Alizeles*, dicitur *Sal Armoniacum*. Ruland.

Alitura, θρέψις idem, *Nutritio*. Vide infrà suo loco. Blancard. in Lex. Apud Gellium occurrit.

Alkaes, est *subtilis pulvis alchimist*. Rul. in Lex.

Alkahest, *Alcahest*, vocabulum Arabicum, vel barbarum, de cujus origine, & significatione nihil certi constat. Dicitur, *Quasi Alkali est*. Significat vel Sal *universale*, quod trium regnorum, Mineralis, Vegetabilis, Animalis, climata pervadit, centra specierum Macrocosmi reserat, singularique prærogativa, violata omni reactionis lege, dum agit, immutabile manet, vitalis naturæ, ac specifica dos, uti satis quidam speciosè, (modò in rei veritate existeret tale Sal) descripsit Rolfink. Chym. in art. f. red. l. 5. s. 1. art. 2. c. 2. Vel notat Mercurium peculiariter præparatum in medicinam, hepatis ad custodiendum illud ab hydrope, & omnibus ejus speciebus, quæ ex hepate veniunt, ut descripsit ex Paracelsi. l. 2. de virib. membror. princip. c. 6. Johnson. in Lex. Chym. l. 1. ubi pluræ legi possunt, quemadmodum, & apud Helmont. tr. Potestas medicam. & alibi, qui etiam loco Mercurii Tartari salem volatilem admittit, in tract. de febrib. alibi verò veram liquoris *Alcahest* præparationem occultam permansuram usque ad mundi confusionem docet, ceu à Deo reservatam, de Lithiaſ. c. 8. n. 2. Hujus liquoris subtilissimi, & spirituosissimi vires esse, extrahere sulphur etiam ex mineralibus vult Polemann. Mysterii Sulphuris Philos. t. 11. in Th. Chym. Vol. VI. p. 650. imò esse universale solvens, perenne, & immutabile, quod reducit omne corpus visibile in liquorem sui concreti, servata seminum potestate, forma essentiali, & nativa integra; quemadmodum liquorem hunc definivit ex Paracelsi, & Helmont. sententia Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. p. 3. quamvis, & hic alibi videlicet p. 82. dubitaverit, an in rerum natura unquam fuerit talis liquor, & *Menstruum universale* solvens, aut artificio ullo possit parari, ob distinctam liquidorum, & solidorum corporum naturam. Unde & Schroder. l. 2. c. 57 satius duxit, de eo tacuisse, quàm aliquid incerti tradidisse &c. Relinquamus igitur ridentes has vanitates, & ἀσύστατα figmenta, tantis involuta tenebris ab authoribus, ut nihil de eo literis consignatum occurrat ea intentione, quò intelligatur, sed ut non intelligatur, verbis laud. Rolfink. d. l. Mitiorem ἐπίκρισιν D. D. Wedelii vide in Ejus Pharmac. p. 31. De triplici verò *Alcahest*, vegetabili, animali, & minerali legi poterit Cnęfelius in Ephemerid. Nat. Curios. Dec. I. Ann. VI. in Appendice. *Alcahest Glauberi* nihil aliud esse, quàm Alcali ex calcinatione Tartari, & Nitri emergens, & per deliquium solutum scripsit D. D. Bohn. Diss. Chymico-Phys. VI. §. 26. Marggravius verò putat Liquorem Nitri fixi esse *Alcahest* Glauberi Morley Collect. Chym. Leid. cap. 299. Spiritus Veneris quoq;

quoque dicitur *Alcahest* Zwolfero. Id. d. l. c. 497.

Alkafial, est *Antimonium*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Alkale, id eſt, oleum gallinæ. Rul.

Alcali, *Alcali*, terminus Spagyricus novus, denotans hodieque alterum commentitium principium univerſale ſalinum rerum omnium naturalium, & præternaturalium, oppoſitum *Acido*, principio ſuperius deſcripto, volatile, & fixum, lixivioſum, urinoſum, ab Acido actuationem accipiens, & tamen viciſſim illud actuans, & quæ ſunt aliæ proprietates ab amatoribus horum commentorum attributæ, quæ in Tachenio, Bechero, Barnero, aliiſque legi poterunt. Nos adhuc acquieſcimus in ἐπικρίσει ſuprà de *Acido* data, ſalva diſſentientium authoritate. Ruland. vocat principium Chymicorum ſymbolicum. In ſpecie tamen *Alcali* quoq; dicit, eſſe *Vitriolum foſſile* ſeu *fuſile*. Aliis quoq; generaliùs ſignificat *Lapillum ſalis* modò ex calcibus reverberatis poſt humorem extractum, & denuò poſt abſumptum humorem coagulatum. Per ſimilitudinem verò ſaltem *Alcali* nomine veniunt, quando res integræ calcinantur, & denuò ad conſiſtentiam reducuntur, ut ſunt *Magiſteria Margaritarum*, Coralliorum &c. Rul. & Johnſ. in Lex. Vide etiam de *Alcalibus* Libav. S.A.Ch. l.5. c.15. l.8. c. 38. *Alkali*, & *Sal Alkali* vocatur in proceſſu lapidis philoſophici opus illud, quod provenit ex denigratione ſecunda, & alio nomine *Mercurius extractus de Cambar* vocatur. Lagneus Harm. Chym. in Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 739. & Senior de Chymia Vol.V. p.207. Aliàs omnium prima ſignificatio vocabuli *Alkali* fuit hæc, quando ſal paratus ex Herba Kali dicta per combuſtionem, quod fuit *Alkali Arabum*, cui reſpondet *Alkali Syriacum*, & *Saracenicum*, de quibus omnibus legi poterit Libav. d.l. Hinc & Corpora naturalia in quibus particulæ *Salis alcali* prævalent, *Alcalina*, vel *Alcalica* frequenter dicuntur apud recentiores.

Alkalia, i.e. *Vas*. Rul. & Johnſ.

Alkalid, i.e. *Æs uſtum*. Iid.

Alkant, vel eſt *Mercurius*, vel *ſpecies Atramenti*. Rul.

Alkantum, eſt *Æs uſtum*, vel ſpecies *aromatica*, vel ſecundum quoſdam *Arſenicum*. Rul.

Alkara, i.e. *Cucurbita*. Rul.

Alkaranum, i.e. *Duenec viride*. Ruland. & Johnſ.

Alkasa, i.e., *Albat*, *Alkazoal*, idem. Iid.

Alkermes, *Alchermes*. Vide *Confectio*.

Alkian, dicitur ſpiritus nutriens, & regens hominem, per quem fit converſio nutrimenti & generatio animalis, & per ipſum conſiſtit homo, & eſt ſubſtantia permixtibilis omnium horum; ita deſcribitur in Quartor. Platon. l. 3. Th. Chym. Vol. V. p. 135. Dari etiam *Alkien terræ* legitur. l.4. p.170.

Alkibric, *Alchibric*, eſt *Sulphur vivum*, idem quod *Kibric*, vel *Chibric*, de quo infer. Rul. & Johnſ. *Sulphur incombuſtibile*, vocatur in Th. Chym. Vol. V. p. 492.

Alkin, i.e. *Cinis Clavellatus*. Rul. & Johnſ.

Alkin, eſt *fumus*, vel notat *Carbones*. Iid.

Alkitram, eſt *pix liquida*. Iid.

Alkoel, eſt *plumbum exquiſitum de minera*. Alii dicunt, quod ſit *Lapis Lazuli*. Alii verò quòd ſit *Antimonium*. Rul. & Johnſ.

Alkol, idem, quod *Alcohol*.

Alkosor, id eſt, *Camphora*. Rul. & Johnſ.

Alky, *plumbi* eſt *materia dulcis ex plumbo*. Iidem.

Alkymia, *pulvis* eſt de *Baſiliſco*. Iid.

Allabrot, eſt quoddam genus ſalis confectum Rul. & Johnſ.

* Allantoides, ἀλλαντοειδὴς, q. d. *Farciminalis*, dicitur membrana fœtum involvens, farcimini ſimilis, in brutis, præſertim ruminantibus, ſaltem occurrens, & truncum corporis circumdans, urinæq; colligendæ præcipuè dicata. Gal. l. de diſſect. vulv. c.10. Homines, & canes, & feles, & id genus alia utrinq; dentata deſtitui, docet Hier. Fabr. ab Aquapend. de form. fœtus c.3. Hanc etiam in humano corpore dari Needham tueri voluit Diſp. de form. fœtu c.3. Harvejus negat, re diverſam eſſe membranam à *Chorio*, ſed à Veteribus eandem membranam modò *Chorion* à vaſorum copia, modò à figura *allantoidem* appellari, Exerc. de gen. anim. addit. 4.

Alliararis, terminus Spagyricus in negotio lapidis Philoſophici denotans *Æs Philoſophicum*, quod etiam *Æs album*, *Aqua Mercurii*, aliiſq; infinitis nominibus appellatur. Wilhelm. Tecenenſis tr. Lilium è ſpinis evulſum. c. 2. in Th. Chym. Vol.4. p.889.

Alligatura, pro *Ligatura*, vel *Deligatione* ponitur in Scribon. n.209. & *Alligatus*, pro *Deligatus*. n.80. & 209.

Allolhoos, ἀλλοχόος, *alienus*, aliena loquens. Dicitur de iis, qui deliri nec mente, nec verbis ſibi conſtant. Hipp. l.2. Epid. ſ.II.90 quamvis in Græco textu Linden. σιαλοχόος poſuerit; in Latino verò aliena loquentes, retinuerit, cùm tamen σιαλοχόοι ſali vatores potius ſignificet.

Allochroeo, ἀλλοχροέω, i.e. *colorem muto*. alium atque alium colorem induo. Legitur apud Hipp. l. de int. Affect. XXXIIX. 4. Foeſ. p.3 1.

Allodemia, ἀλλοδημία, *peregrinationem* significat, apud Hipp. l. de int. aff. LI. 32. quamvis videatur mendum, & legendum potius ἀποδημία, Foes. Oec. p. 30.

Alloeosis, ἀλλοίωσις, *Alloeoticos*, ἀλλοιωτικός. Vide *Alteratio*, & *Alterantia*.

Alloeotropeo, ἀλλοιοτροπέω, significat *variè immutor*. Hipp. d. l. XL. 4. Foes. d. l.

Allognóeo, ἀλλογνοέω, idem, quod παραφρονέω, *deliro*. Gal. in Ex. voc. Hipp.

Alma, id est, *Aqua*. Rul. & Johns.

Almabri, dicitur *Lapis Ambræ similis*. Ruland.

Almager, idem, quod *Synopida*, De quo inferius. Rul.

Almagra, est Bolum *rubrum*, *Laton*, *Terra rubra*, & *lapis ipse*, vel idem est *Almagra* quod *lotum*, vel *lotio*. Rul. Johns. Legitur, & de *Sulphure albo* in negotio Lapid. Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 729.

Almaxanda, *Almakist*, id est, *Lithargyrium*. Rul. & Johns.

Almariab, *Almarchaz*, etiam *Lithargyrium*. Iidem.

Almarcat, id est, *scoria auri*. Iidem.

Almargen, *Armalgor*, id est, *Corallium*. Iidem.

Almarkasita, i. est, *Mercurius*. Id.

Almartak, id est, *Lithargyrinus cinis*. Iidem.

Almatatica, i. e. *Metallum Cupri*. Rul. & Johns.

Almechasite, i. e. *Cuprum*. Iid.

Almeliletu, Avicennæ dicitur calor quidam p. n. febrili remissior, qui etiam post febrem remanere potest, de quo vocabulo prolixiùs disseruit P. M. de Calderia Tom. I. Oper. p. 138.

Almene, i. e. *Sal lucidum*, vel *gemmæ*. Rul. & Johns.

Almetat, i. e. *Scoria auri*. Rul.

Almisadir, i. e. *Sal armoniacus præparatus*, *Amisadir*. Rul.

Almizadir, est *viride æris*. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Tribuitur, & hoc nomen in processu Lapidis Phil. Aquæ *Philosophorum*, sive *Mercuriali*, quæ & *albumen ovi*, *aqua marina* &c. vocatur. Anonym. l. 3. de Chemia in Th. Chym Vol. V. p. 437.

Alnec, i. e. *Stannum*. Rul. & Johns. Dicitur, & *Allenec*.

Aloe, ἀλόη, primariò nomen est plantæ crassioribus foliis constantis, & perpetuò virentis, cujus descriptionem petas è Botanicis. Ex illa planta paratur succus inspissatus inter purgantia mitiora pertinens, cujus historiam, & species. cum usu, & viribus vide apud Dioscorid. l. 3. c. 25. Gal. l. 6. de S. F. §. Aloe. Freitag. Aur. Medic. l. 2. c. 5. Schrop. l. 4. cl. 4. n. 448. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rolfink. de purgant. sect. 1. a. 1.

Aloedarium, ἀλωηδάριον, est medicina ad ventrem solvendum *aloen* recipiens, nec eam quidem solam, sed plurimis aliis medicamentis admistam. Ejusmodi compositionem multas descripsit Aet. & Oribas. & Philagrio l. 3. c. 101. & seqq. citante Gorræo. Est hoc nomen à recentioribus Medicis usurpatum. Ita Reimund. Mindererus tractatum suum *Aloedarii* nomine insignivit.

Alofel, i. e. *pannus*, *quo vas operitur*. Rul. & Johns. in Lex.

Alogotrophia, ἀλογοτροφία vocatur ea vitiosa partis alicujus nutritio, quæ conjuncta est cum illius figura vitiata, ita in Rachitide; si ossa vertebrarum dorsi ab altera parte plenius alantur in infantibus, necesse est ea incurvari, quod fieri per *alogotrophiam* docet Charltonus Exerc. X. Pathol. §. 42. p. m. 200.

Alogar, *Alohoc*, id est, *Argentum vivum*. Iidem.

* Alopecia, ἀλωπεκία, *capillorum defluvium* est, propter vitiatos humores sic appellata, quòd vulpibus frequenter accidat. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. in qua locus affectus apparet scaber, colore prorsus exangui, de rem. fac. par. c. 6. quamvis ibidem mutationem capillorum in alium colorem potiùs esse statuat *Alopeciam*. Celsus *Aream* vocat l. 6. c. 4. Evenit autem pilis hoc vitii genus eadem ferè cum stirpibus ratione, quæ corrumpuntur, intereuntq; interdum penuria nutrientis ipsas succi, interdum immutatione hujus in alienum contrarium d. l. Sola figura differt ab *Ophiasi*, non generatione, nec sol utione. Utriusque caussa est succus nutritius pilorum, vel deficiens, vel vitiosus, acris, malignus, & postulat eandem sui remotionem, aut correctionem.

Alopex, ἀλώπηξ, vide *Vulpes*. *Musculos Psoas* etiam à quibusdam dici ἀλώπεκας scribit Vesal. de H. C. F. l. 2. c. 38. & Fallop. in Obs. Anat. Tom. I. p. 390.

Alosa, θρίσσα, φρίσσα, *Clupea*, piscis marinus est ad ostia tamen fluviorum pinguior, & melior, aliàs inter cibos mediocriter bonos pertinens. Aldrov. l. 4. de pisc. c. 4. J. Alexandr. l. 14. Sal. c. 10. Bruyerin. de re cibar. l. 22. c. 19.

Alos, *Alosanthi* pro *Halos*, & *Halosanthos*, dicitur *Sal*, & *Flos salis*. Rul. & Johns. in Lex.

Alphitidon, ἀλφιτηδὸν scil. κάταγμα, dicitur *fractura*, quando os in multas tenues particulas farinæ instar comminuitur, qua similitudine ei nomen inditum est. Potest & vocari *farina-*

Vinatim fractum 61. Gal. c. 1. de fract. t. 50. Dicitur, & καρυηδὸν: *fractura instar nucis fracta*. Gorr.

Alphiton, ἄλφιτον, *Polenta* dicitur, & in genere significat quamlibet *farinam*; Hipp. tamen restrinxit ad *hordei tosti*, sive fricti *farinam*, l. 2. de diæt. VIII. 24. quamvis ex aliis locis constet, illum quoque frumentorum granis applicasse v. g. triticeæ polentæ l. 1. de morb. mul. CXII. 3. l. 2. VI. 19. l. de nat. mul. XLV. 6. item ervi, lentiumque torrefactarum ἄλφιτα leguntur, l. de int. aff. XXV. 37. Vide Foes. p. 34.

Alphus, ἀλφὸς, Lat. *Vitiligo*, vel generaliter accipitur pro macula cutanea subaspera, sive alba, & *Leuce* dicitur, non tamen continua, sed veluti guttulæ quædam dispersæ apparent; sive nigra, quam Cels. l. 5. c. 28. *Melanen* vocat: vel strictè, quando solùm albam maculam denotat, ut est apud Cels. d. l. Unde Festus ἀλφὸν, quasi *Album* dictum vult. *Alphos* ex humorum vitiositate maligna, quæ in cute est, oriri, quemadmodum, & de *Lepra* planum est, docet Gal. com. 3. de humor. Nimirum portiones sanguinis impuri, aquei, aut atrabiliarii, malignè corrupti serosæ, vel lymphaticæ, diversimodè corruptæ, congelatæ, acescentes, sub cute stagnantes hujusmodi maculas gignere poterunt.

Atramutt, i.e. Cineritium. Rul.

Alratica est, quando vulva mulieris non est perforata, aut est foramen parvum, & quidem vel naturaliter, vel accidentaliter, Albucas. l. 2. de meth. med. c. 72. p. m. 119. Vide *Atreti*.

Alsamach, vel *Alsemach* est Arabibus foramen in osse petroso, ut notavit ex Jacobo de Partibus, & Andrea Bellunensi Æmil. Parisan. l. 11. de Subtilit. Exerc. 1. c. 1. p. 449.

Alsech, i.e. *Alumen Jameni*, sive *plumosum*. Rul. & Johns.

Alesiat, i.e. *Æs ustum*.

Altambus, i. e. *lapis rubeus*, scil. sanguis venarum hominum. Rul.

Altanus, nomen venti Meridionalis, vel partim è meridiana, partim occidentali plaga spirantis. Rul.

Altaris, i.e. *Argentum vivum*. Dicitur & *Antaris*. Rul. Johns.

Alterans, ἀλλοιωτικὸς, epitheton virtutis medicamentosæ, quando remedia, vel auxilia absque manifesta evacuatione, aut etiam augmentatione mutationem aliquam evidentem in humoribus, spiritibus, & partibus solidis inducunt. Qui ad qualitates primas, dictas vulgò caliditatem puta, frigiditatem, humiditatem, & siccitatem restringunt vim *alterantem*, præter necessitatem limites *alterantium* restringunt. Junge sis Dogmata nostra M.G.P.VI. c. 2. d. 8. p. 706. seqq. ubi etiam Catalogum *Alterantium* reperies.

Alteratio, ἀλλοίωσις, varias habet significationes. *Generaliter* denotat *qualitatum mutationem*; h. e. in aliam naturam, & à præsenti diversam transitionem; in qua significatione etiam Evacuationes, & Adjectiones comprehenduntur. Linden. S. M. Vx. XIII. §. 335. seq. *Alterationem* triplicem constituit haud malè Fallop. unam, quæ plane non lædit, v. g. si cutis alicui nigrescit, *Alteram*, quæ toto genere est præter naturam, & læsionem infert. Tertiam, quæ mediosè habet modo, & vel ad statum sec. nat. vel p. n. referri potest, pro majori, vel minori excessu. Tr. de Tum. p. n. c. 3. Tom. I. p. 620. *Strictè* verò significat mutationem qualitatum contradistinctam ab Evacuatione, & Appositione, quemadmodum p. a. de *Alterantibus* dictum est: *Magis* adhuc *stricta* est significatio, quando per *alterationem* mutatio præsentis qualitatis in contrarium accipitur, Gal. l. 2. de Tem. c. 2. *Strictissimè* sumitur, quando significat alimenti concoctionem, vel quæ fit in ventriculo l. 3. de sympt. causs. c. 2. vel quæ fit in toto corpore, usque dum in similitudinem partis, quæ nutritur, transmutatur, l. 8. de C.M.S.L. c. 6. *Alterari* quoque, ἀλλοιοῦσθαι, ab Hipp. dictum est de partibus solidis, videlicet musculis, 2. de artic. t. 21. Jung. Foes. p. 30. Ad *strictissimam* quoque videtur referri posse *Alteratio Spagyrica*, quæ est unius in alterum per similitudinem conversio, estque duplex: alia per se, quæ iterum duobus modis fit: uno, prout formæ in cœlum, & istud in formas alterantur: altera, quando formæ, & cœlum ità simpliciter convertuntur, ut in tertium numerum iterato converti queant, scilicet in medicinam perfectam, & plus: Alia per accidens, quando ex imperfectis projectione fiunt medicina perfecta transmutatione, Dornæus in tract. Artific. supernaturale, c. 5. in Th. Chym. Vol. I. p. 288. Idem. in Philos. Chymic. d. l. p. 420. 436. Specialiter mutatio argenti vivi in calcem, vel in aurum, vel in argentum, absq; mistione, ita & auri in calcem, calcis rursus in aurum &c. vocatur *Alteratio*, Tract. de Triplici auri, & argent. præp. Vol. IV. p. 383. Nullam *alterationem* absq; particularum concreti motu, & translocatione, hinc secretione, ac adaptatione concipere licere rectissimè scripsisse videtur Celeb. D. D. Bohn. Diss. Chym-Phys. 1. §. 2.

Altey *plumbi*, est *materia dulcis ex plumbo*. Rul. & Johns.

Althænomæ, ἀλθαίνομαι, idem quod θεραπεύομαι, *sanus fio*, curor. Legitur apud Hipp. l. 2.

l.2. de morb. XXXII. 22. XXXIV. 9. adde Foes. p. 29.

ALTHANACHA, id est, *Auripigmentum*, *Alernet*, *Albimee*, idem Rul. & Johnf. in Lex.

ALTHEXIS, quibusdam *Althaxis*, ἄλθεξις, ἄλθαξις, *sanationem*, medelam significat, à verbo ἀλθεῖν, *sanare*, mederi, aut etiam ἀλθίσκειν. Nomine usus est Hipp. 2. de artic. t. 37. ubi quædam exemplaria habent ἀλθηξις, & 2. de fract. t. 12. in quo loco, & verbum compositum ξυναλθάσσομαι, h. e. *und sanus fio*, occurrit. Verbum ἀλθίσκειν legitur l. 2. de Morb. XXXIV. 28. 34. Foes. p. 30.

ALTIMAR, est *æs ustum*. Rul. & Johnf.

ALTIMIO, est *fex plumbi*. Iid.

ALTIN CAR, dicitur species salis *factitii*, ad purganda fundendaque metalla, cujus præparationem diversam vide apud Libav. S. Ch. Arc. l. 8. c. 38.

ALTINGAT, est *flos æris*, vel viride æris. Rul. & Johnf.

ALTINURAUM, est *vitriolum*. Iid.

ALTOLIZOIM, vocatur apud Helmont. *Lutum Paracelsi* (de quo infrà suo loco) optimè contusum, calcinatum, & usque in olei formam bullitum, quod *Fel terræ* etiam vocatur, quia est *Sal amarum*. Sonat verò all tho oli *gesotten*, h. e. *totum conversum in oleum*, per ebullitionem. Quæ Luti eminentissima præparatio paucis mortalium sub brevi hoc symmate innotuit hactenus. Helm. de lithiaf. c. 7. n. 22.

ALTRIX, idem, quod *Nutrix*, vel *Nutritiva* dicitur facultas, Gr. θρεπτικὴ δύναμις. Appellatur aliàs *Anima vegetativa*, & Platoni dicitur *Appetitrix*. Gal. comm. 5 in 6. Epid. t. 5.

* ALTUS, ὑψηλός, quid propriè significet, aliunde notum est. Tropicè dicitur de somno nimio, v. g. *Altus somnus*, *Altus sopor*, apud Seren. Samonic. vide Keuch. in not. p. 282. seqq.

ALUDEL, vel *Alutel* vocatur *Vitrum sublimatorium*. Rul. & Johnf. Meminit etiam Paracelf. l. 6. de mort. rer. nat. Parari potest etiam fictile. *Aludel* est capitellum duplicatum, imò & quadruplicatum. Morley Collect. Chym. Leid. proleg. c. 2.

ALUDIT, i. e. *Mercurius*. Iid.

ALVEARIUM, vocatur Cavitas illa juxtà meatum auditorium, ubi fordes flavæ, & amaræ quæ Cerumen vocantur, gignuntur. Bartholin. l. 3. Anat. c. 9.

ALUECH, est *Jovis*, h. e. *stanni*, *corpus purum*. Iid.

* ALVEOLI. Vide *Bothria*. *Phathnia*.

ALVEUS tropicè vocatur Pequeto uterque Ramus lacteus tumidior à Receptaculo chyli proveniens, sub diaphragmate, cum epitheto *Ampullascens*. Barthol. libell. I. Anat. c. 3. append. 2. p. 615.

ALUFIR, est *rubedo*. Iid.

ALUMBOTI, i. e. *plumbum ustum*. Iid.

ALUMEN, στυπτηρία, à vehementer adstringendo ità dictum, Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2. est salsugo terræ naturæ Saturninæ, constans ex acido spiritu, & sale terrestri. Fr. Hofm. Clav. Schrod. l. 3. c. 24. §. 58. Junge Doxoscopiam Physicam Jungii cap. de *Alumine*. Gal. numerat seqq. species: *Scissile*, vel *Fissile*, σχιστὴ, *Rotundum*, στρογγύλη, & *Humidum*, sive *liquidum*, ὑγρὰν l. 9. de S. Fac. Schroder. vero quinq; genera officinalia proponit: *Rupeum*, seu *Glaciale Plumosum*, sive *lapidem Amiantum*, *Scissile*, *Saccharinum*, sive *Zuccarinum*, ex rupeo mediante albumine ovi, & aqua rosacea paratum, *Catinum*, quamvis hoc propriè non sit *alumen*, sed Sal ex cineribus lignorum quorundam extractum. Vim habet adstringendi, & exiccandi potentem. Dicitur etiam omnia vegetabilia præcipitare. Morley Collect. Chym. Leid. c. 90. Rulandus verò multò plures recenset species, & differentias aluminis, quas omnes huc adducere, non videtur operæ pretium. Mentio quoque sæpè fit *Aluminis* in Voluminibus Theatri Chymici, præsertim *Aluminis Jameni*, cujus præparatio proponitur Vol. III. p. 95. Est verò *alum en steissum*. Rul. A Chymicis notatur charactere literæ O. *Alumen ustum*, στυπτηρία κεκαυμένη, Chirurgis notissimum, usitatissimumque in excrescentibus vulnerum absumendis. Laudat, & Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 6. *Aluminis Chalcitidis*, *Ægyptii*, & *Melini* etiam mem in it idem alibi, quæ loca videapud Foes. Oec. p. 592. Plura quoque de *Alumine* leguntur in Ferrante Imperato. Hist. Nat. l. 13. c. 19. seqq.

ALUMBUR, i. e. *Luna*. Rul. & Johnf.

ALUNSEL, i. e. *stilla*. Iid.

ALUSAR, est *Manna*. Iid. ut & Dorn.

† ALUSA, pilulæ bechicæ Neapoli. Altimar. c. 47. ex amylo, tragacant: amygdal. dulcibus, seu oleo ipsarum, & saccharo. Iidem c. 43.

ALUSEN, i. e. *Sulphurata*. Iid.

ALUSIA, ἀλυσία, h. e. *Illotio*, sive *Lotionis defectus*. Gal. 2. aph. 50.

ALUTA, σκῦτος, in genere omne *corium* significat, juxtà Hesychium. Unde & opifices, qui id præparant, *Alutarii* vocantur. In foro Medico vocatur *Aluta* illud *Corium*, quo utuntur Medici, & Chirurgi ad Emplastra illinenda. Ejus exterior pars durior, & densior, interior verò mollior, quæ Hippocrati *Caro alutæ* dicitur, 2. de artic. t. 29. vide Gal in com Scrib. n. 81. Rhod. in not. ad h. l. de Græco vocab. σκῦτος, vide Foes. Oec. p. 575. seq q.

Alvus, ἡ κάτω κοιλία, dicitur *venter inferior*, per quem fecum, & excrementorum crassiorum naturalis fit excretio. Hæc interdum in latitudine sanitatis, & in statu præternaturali excedit, interdum etiam deficit. Illa dicitur *Alvus liquida*, κοιλία ὑγρὴ, in qua liquida dejiciuntur, Gal. c.2. in 1. prorrh. t.3. Huic opponitur *Alvus dura*, σκληρὰ κοιλία, 3. aph. 25. quando pauca eaque indurata Gr. σκύβαλα dicta excernuntur. *Alvus fluida*, vel *fluxa*, citatior, vel cita κοιλία ὑγροτέρα, quando liquidæ dejectiones sunt frequentiores: quò pertinent *Lienteria*, *Diarrhœa*. *Alvus adstricta*, ἐπισχεθεῖσα, quando excessivè sistitur, & restat, nimiumque retinentur excrementa, c.3. in l.1. Epid. t.75.

Alyce, ἀλύκη, *Alysis*, ἄλυσις, ἀλυσμὸς, ἄλυξις, idem significant. Derivatur à verbo ἀλύζειν, ἀλυκτεῖν, angi, *anxietate vexari*. Nomina igitur illa denotant *anxietatem*, & *corporis inquietudinem* propter anxietatem, cùm à fervente, & corpus inæquabiliter commovente materia primis in venis vellicatur stomachus, adeoque natura exagitatur, ut præsentem rerum statum fastidiat, subindêque corporis figuram mutet, membraque dissolutè admodum dispergat, Foes. in not. ad Hipp. l. Epid. p.1056. seq. Oec. p.33. Dieterich. Jatr. n.44. Inter recentiores egregiè *Anxietatum* cordis, & præcordiorum descripsit generationem Francisc. de le Boe Sylvius Pr. Med. l. 1. c. 34. §. 87. *Anxietas* cordis, & præcordiorum partim mali focum abdomen, partesque in tenue intestinum sese exonerantes, ac in primis pancreas, partim mali fomitem manifestat. Humorem non tantùm acidum, qui dolores lancinantes, rodentesve, aut perterebrantes parit, sed insuper glutinosum, qui partibus omnibus firmiter adhærens ab iisdem recedit lentiùs, ac difficiliùs, ac proinde urget pertinaciùs: quin à Bile oppressa in halitus, flatusque viscosos, lentosque diductus notatam auget *anxietatem*.

Alypias, est purgans bilis atræ, & species Turbith. Fallop. l. de purg. simpl. c.25. Tom. I. p.100 quamvis idem notaverit apud Gal. medicamentum ἄλυπον esse saltem leniter subducens, sive minorativum, d. l. c. 16. p.62.

Alzegi, i.e. *Atramentum*. Rul. & Johns.

Alzemafor, i.e. *Cinabrium*. Iid.

Alzilat, est *pondus trium granorum*. Iid.

Alzimar, est *Viride*. Rul.

Alzufar, i.e. *æs ustum*. Rul. & Johns.

Amaldyno, ἀμαλδύνω, & ἀμαλδύνομαι, significat *corrumpo*, deleo, aboleor, & corrumpor. Activum legitur apud Hipp. l. de nat. puer. IX. 16. Passivum lib. de genit. III. 1. l. 1. de morb. mul. XV. 13. XIIX. 4. lib. 1. LXXIIX. 8. Vide Foes. pag. 35.

Amalgama, *Amalgamatio*, est *calcinatio*, vel impastatio metallorum, facta *per hydrargyrum*, sive argentum vivum. Rul. in Lex. Chym. Joh. Schroder. l. 1. c.3. & Frid. Hofm. in clav. ad h. l. Rolfink. Chym. l.2 c.3. D.D. Bohn. Diss. Chym. Phys. §. 11. seq. D. D. Wedel. Ph. J. A. F. R. l. 1. s.4. c.5. p.51. Hujus laboris quoque sæpè mentio fit in Th Chym. Voluminibus penè omnibus. Fallop. dicitur *Amalgama* esse quoque Mixturam Aquarum fontium (an leg. fortium) cum metallis tr. de Morb. Gall. c. 26. t. 1. p. 731. *Amalgama* dici quasi *Hamalgama*, juxta Palmarium, ab ἅμα, *simul*, & ἀλγεῖν, *dolere*, vel γαμεῖν, *nubere*, vel μαλάττειν, *mollire*, testatur Libav. de Igne nat. c.30. Dividitur in vulgare Auri cum argento vivo vulgari, & Philosophicum cum Mercurio Philosophorum. Ibid. Aliis & solutionem Martis cum Sulphure *Amalgamationem* appellare non dubitavit Schroder. d. l. p.27. unde & Lagneus *Amalgama* in genere dixit *Mollificationem*, in Harmon. Chym. in Th. Chym. Vol. IV. p. 719.

Amandinus *lapis*, est gemma coloris varii. Extinguit omnia venena, & reprimit; quare non est gemma contemnenda: De qua consule Albertum. Rul. in Lex.

† Amaracus, Majorana tenuifolia. Crato. Epist. p. 358.

Amaracinon, ἀμαράκινον, vocatur Unguentum præstantissimum, paratum ex oleo, & aromaticis variis, ita dictum ab *amaraco*, ἀμαράκῳ quod idem est, ac σάμψυχον, vulgò *Majorana*. Descriptio habetur apud Dioscor. l. 1. cap. 68. Gorr.

* Amarum, πικρὸν, dicitur secund. Gal. l. 4. de S Fac. c.19. 22. & aliquoties alibi, quod calidam habet facultatem, & siccam, & cineri est simile. Generari quoque credit omnia *Amara* ex calfactis dulcibus, sive à calore ingenito, sive ab igne, quod tamen non videtur veritati consonum. Secundum recentiores *Amari* natura consistit in salinis portionibus lixiviosis, & alcalicis, per sulphureas, vel oleosas determinatis, & modo saltem affectionis aliquo ab *Acri* differt, Pechlin. de purg. c.16. Willis de ferment. c.2. *Amarum* oriri ex mistura spirituosarum, sulphurearum, & salinarum portionum existimat, id quod de quibusdam, non verò de omnibus *amaris* concedi poterit.

Amarygæ, ἀμαρυγαὶ, hoc nomine quidam *oculos*, quidam verò *supercilia* intelligunt. Gorr.

Amatoria *febris*, vide *Chlorosis*.

Amatoria *veneficia*, vide *Philtron*.

* Amaurosis, ἀμαύρωσις (q. d. *Obscuritatem*) *Obfuscatio*, est totius lucis in in oculo impedi-

pedimentum, acutis morbis accidens, quæ est imbecillis facultatis animalis indicium, Gal. c. 2. in l. 1. prorrh. t. 11. Clarius *Amaurosis* est, cùm oculi lux extinguitur defectu spirituum. Spiritu non influente cessat calor quoq; Hujus defectu necessariò frigent, & rigent oculi. Linden. Ex. IV. §. 92. Nullum verò manifestum in oculo apparet vitium, sed pupilla integra, & planè pura conspicitur. Differt ab ἀμβλυωπίᾳ, solo gradu minore, Gorr. Hipp. aliquoties meminit ἀμαυρώσεως, v. g. c. 3. l. 1. prorrh. t. 10. Coac. t. 225. & 485. Plura loca vide apud Foes. Oec. p. 36.

Amausum, Aliàs *Smaltum*, vulgò Schmalbglas, est vitrum fusorium ob facilem liquefactionem. Usurpatur etiam ad picturas annulis, & insignibus inurendas. Unde *Encaustum* appellatur. Aliàs quoque *Terra Saracenica* nuncupatur, Joh. Isaac. de operibus miner. l. c. 89. & seqq. qui metallica potissimùm vitra per *amausa* intelligit, in Th. Chym. Vol. III. Clarius *Amausa* describuntur à Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21. Variis coloribus prædita esse *Amausa*, pro varietate materiæ, ex qua fiunt, prolixè ibid. videre est.

Amazonios, ἀμαζόνιος, epitheton *pastilli* *vel trochisci*, cujus descriptio videatur apud Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 3. Gorr. Facit ad stomachi subversiones, & vomitus.

Ambe, ἄμβη, *crepido*, lignum aliquod suprà gradum scalæ Hippocraticę, ad repositionem brachii in cavitatem alligandum. Gal. c. 1. de art. t. 14. 19. Ejus descriptionem, & delineationem tradidit etiam Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIV. fig. 1. & 2. Quin, & in genere superciliosam eminentiam, quæ est in ora alicujus, vel ambitu, significat, unde & ad ossa per similitudinem refertur ab Hipp. 4. de art. t. 64. Vide Foes. Oec. p. 37.

Ambar, *Ambarum*, communiter *Ambra*, ἄμβαρ, *Ambraca* Fallop. est odoramenti genus, de quo variæ sunt sententiæ. Alii tradunt, in maris profundo, veluti fungum, concrescere, & procellis in litus ejici, aut devorari à pisce quodam, in cujus corpore posteà reperitur. Alii putant, ipsum è fontibus quibusdam scaturire, bituminis modo, aut sulphuris. Tria ejus produntur genera, fulvum, subalbidum, atrum. Calefacit, & siccat cerebrum, & olfactum roborat; senibus, & natura frigidis opem mirificè præstat. Hæc Gorr. Schroderus posterioris sententiæ accedens dixit, esse bituminis genus, ex fontibus, & alveis maris ad littus eructatum, & duplex statuit; unum *Ambra Grysea* vocatur valdè odorata; alterum *Citrinum*, quod *Succinum* constituit. *Sperma Ceti* quoque *Ambræ subalbidæ* nomine quandoq; venire, docet l. 3. Pharm. c. 29. Junge Hofm. in clav. ad h. l. item C. Hofm Paralip. Off. c. 54. 65. D. Justum Klobium in Acad. Wittebergensi octodecim opiniones de *Ambra grysea* recensuisse, & tandem eam, quamvis hæsitabundum, amplexum esse, quæ statuit, eam esse *Merdam Avis Indicæ* in Madagascar, *Aschibobuch* dictæ (licet, & alteri faverit, quæ tradit, *Merdam* esse *Balænarum* quarundam Trompæ dictarum) legitur in Actis Philosophicis Oldenburgii Angli Anni 1667. Mens. Octobr.

Ambidexter, ἀμφιδέξιος, dicitur is, qui sinistra, perinde ut dextra, utitur. Hæc felicitas denegatur mulieribus ab Hipp. 7. aph. 43. ob caloris nativi infirmitatem, videl. ὡς ἐστὶ τὸ πάθος, Vide Foes. p. 42. Diet. Jatr. n. 50. Alias & ferrum utrinque incidens *Ambidextrum* ab Euripide dictum esse, testatur Galen. in comm. ad h. l.

* Amblosis, *Ambloma*, *Amblotica medicamenta*, ἄμβλωσις, ἄμβλωμα. ἀμβλωτικά, vide *Abortus*.

Amblyopia, ἀμβλυωπία. ἀμβλυωγμὸς, ἀμβλυωσμὸς, idem ferè quod ἀμαύρωσις, hoc est, *Hebetudo oculorum*. Vide *Amaurosis*. Perperam à Matth. Sylvatico, ob ignorantiam Græcæ linguę, mutatum in *Ampliopeam*, aut *Ampliopiam* Dieterich. n. 48.

* Ambon, ἄμβων, est margo, labrum, sive supercilium cotilarum, & cavitatum in dearticulatione, Gal. l. 2. de Us. p. c. 17. Item crepido, & ita idem, quod ἄμβη, *Ambe*, c. 1. de artic. t. 19. Adde Foes. p. 37.

Ambra. Vide *Ambar*.

Ambrosia, ἀμβροσία, est epitheton quondam splendidum nonnullarum Compositionum Alexipharmacarum, sive Theriacalium, idem significans, quod *Athanasia*, ἀθανασία, veluti immortalitatem promovens. Meminit illius Gal. l. 4. de L. A. cap. 8. Ita & in specie Philippi Macedonis Antidotus ad venena omniumq; venenosorum ictus, & internos corporis morbos dicta fuit *Athanasia*, l. 2. de Antidot. c. 8. Sunt verò omnes calefacientes, & exiccantes, lib. 8. M. M. cap. 7. *Ambrosia* est etiam nomen plantæ apud Dioscor. l. 3. c. 129. & Gal. l. 6. de S. F. h. t. & tribuitur diversis v. g. Tanaceto, Abrotano, Artemisiæ, Botryi, de quo vide Bauhin. in Pinace. Abraham Frambesarius integrum libellum medicum scripsit, vocans *Ambrosiopœam*, qui statim ab initio *Ambrosiam* definivit, quod sit pura medicamenti essentia, naturæ cœlestis æmula spiritus instar è corporea concretione, relicto crassamento elementari extracta, tantaq; elaborata industria, ut exigua mole plurimùm pol-

leat, citràque fastidium, & citrà noxam exhiberi queat: Divisit quoque in Universalem, & Particularem &c.

Ambulatio, βάδισις, est actio utriusq; cruris, quæ ab homine fit, altero quidem in terra firmato, altero verò circumlato, & ita perficitur per firmationem, & motum. Illius instrumenta sunt Pedes; hujus autem totum Crus, Gal. l.3. de U.P. c.5. Ejus consideratio in statu sec. & præt. nat. Medico necessaria est, & utilis. *Ambulatoria instrumenta* quoque vocantur *Pedes*, βαδιστικὰ ὄργανα, d. l. c.8.

* Ambusta, *Ambustiones*, πυρίκαυστα, κατακάυματα, idem, quod *Combusta*. *Combustiones* sunt, quæ igne, vel ardente aqua comburuntur, ita, ut bullas aliquando excitent, Gal. l.9 & 11. de S.F. Constat autem, si quis in aqua ferventiustus fuerit, hunc etiam affectum πυρίκαυσον (non *Piricauton*, uti rectè correxit C.Hof.) id est, *ambustum* igne nominari, l.1. de C.M.P. G. c.4. Vide etiam Keuchen. in not. ad Samon. p.254.

Ameibo, ἀμείβω, significat apud Hipp. *muto*, permuto, 1. de iis, q. in med. f. t. 17. & l. 6. Epid. f. 5. t. 19. ubi quidam μεταμείβειν legunt. Foes. p.38.

Amenenos, ἀμενηνὸς, denotat *debile*, *infirmum*, ab ἀ, & μένος, *robur*, Hipp. l.1. prorrh. XXXVI. 13. & l.1. de morb. mul. XIV. 12. Foes. dict. l.

* Amentia, ἄνοια, idem, quod *Mentis alienatio*, *emotio*, *aberratio*. Dicitur, & *Dementia* estq; delirii species, ratiocinatricis functionis veluti paralysis, & abolitio, Gal. lib. de diff. sympt. c.3. Cujus caussam veram determinare difficillimum est, si nullus morbus corporis concurrerit, ideò, quòd mentis humanæ naturam, & affectiones minus exploratas habeamus, ita ut unicuique cum Cicerone I. Tuscul. roganti: Ubi, aut qualis est Mens. Ubi tua, aut qualis? potesne dicere? respondere cum Lactantio l. de opif. c. 16. liceat. Mentis rationem incomprehensibilem esse quis nesciat, nisi qui omnino illam non habet, cùm ipsa Mens quo loco sit, aut cujusmodi, nesciatur? Jung. Charlton. Exerc. Path. VIII. §.3. Vide *Delirium*.

Amentum, vide *Ancyle*. *Amentum* etiam dicitur *Alumen scissum*. Rul. in Lex.

† Amerina, id est, vitex. Ruv. l 7. c.46.

Amethodicum, ἀμεθοδικὸν, dicitur, quod sine methodo, & ratione certa fit, aut proponitur, ut solent Empirici. Blancard. in Lexic. quamvis non constet, cujus authoritate hoc vocabulum posuerit.

Amethysta, ἀμέθυστα dicuntur in genere *medicamenta*, *quæ ab ebrietate præservant*, Galen. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. Hinc etiam dictus *Amethystus lapis*, ἀμέθυστος, gemma, vel lapis pretiosus, coloris violacei, aut vini subrubri, vel nigri aqua diluti, cujus quidem nobilioris patria est India; viliorum verò Arabia, Ægyptus, Galatia &c. quin & Bohemia. Non immeritò verò virtus hæc ebrietati resistendi in hoc lapide fictitia habetur à Plutarcho, item veneficiis, malisque cogitationibus. Confer. ad Chiocc. Mus. Calc. f. III. p.189. seqq. Rul. in Lex. Chym.

* Ametria, ἀμετρία, Latinè *Immoderantia*, *Immoderatio*, in genere est à justa temperie recessus. Gal. l.4. M. M. c.4. opponitur symmetriæ. Hoc vocabulum verum genus logicum constituere in definitione morbi C. Hofm. in Animadvers. ad Montan. c.1. §. 8. censet, definiens morbum, quòd sit ἀμετρία temperamenti, organisationis, & unitatis. Enimverò cùm hoc genus non respiciat ad effectum immediatū morborum, videlicet Actiones læsas, mihi non videtur adeò accuratum, sed potius retinendum esse genus ἀδυναμίαν, sive *Impotentiam agendi*.

Amia, ἀμία, piscis nomen est, in mari, fluviis, & stagnis degentis, commodumq; præbentis sui generis cibum, si ritè paratus fuerit, de quo vide Aldrov. l.3. de Pisib. c.20.

Amiantus, ἀμίαντος (perperam à nonnullis per th, vel ϑ scribitur) lapis est in Cypro natus, aluminis scissili similis, è quo elaborato, utpotè flexili telas spectaculi gratia texunt, quæ ignibus injectæ ardent quidem, sed flammis invictæ splendidiores exeunt. Diosc. l. 5. c. 156. Dicitur alias *Alumen plumosum*, item *Lapis Asbestus*, ἄσβεστος. Differt ab Alumine scissili, quod hoc sit combustibile. De hoc Lapide vide Schröder. l.3. c.8. Hofm. in Clav. ad h. l. Dorn. Rul. Johns. in Lex. Chiocc. Mus. Calc. f. III. p. 286. seqq. Mentio quoque telarum paratarum à Venetis fit in Th. Chym. Vol. V. p. 391. Perperam verò illud linum, vel *Lapidem Asbestum* hodieq; reperiri negarunt Monardes, & Amatus, uti rectè ostendit ex Joh. Brabo, Mizaldo, Langio. l.1. ep. 66. & Ul. Aldrovando Casp. Reies Camp. Elys. quæst. 25. n.2. & 11. Vocatur, & *Salamander*, & *Salamandra*. Dorn. Rul.

* Amiculum. Vide *Amnios*.

Amidum, pro *Amilum*, vel *Amylum*, est albissima farina concreta in panes ad Solem, Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Aminæus, ἀμιναῖος, epitheton vini, & vitis, ab *Aminæo*, Italiæ oppidum, dictum in Campania. Duplex habetur apud Galenum. I. 12. M.M. c.4. videlicet *Aminæum Neapolitanum*, & *Aminæum Siculum*. Est & *Aminæum* factitium apud Constantin. Cæsar. l. de Agricult. 8. c. 21. notan-

notante Gorr. Adde Keuchen. not. ad Sam. pag. 204. seqq.

* Amma, vide *Hamma*. In Græco enim est aspiratum ἅμμα, ab ἅπτω.

Ammion, ἄμμιον. Vide *Minium*.

Ammochosia, ἀμμοχωσία, vocatur remedii genus exsiccando corpori idoneum, eo super arenam decumbente, & arenæ superingesta. Oportet autem calentissimam esse, & marinam, si ejus copia haberi possit. Fluviatilis enim humectantior est. Est autem, & Sal ad eam rem efficacior, quàm arena. Oribas. l. 10. c. 8. Collect. med. notante Gorr. p. 29.

Ammodites, *Ammodytes*, idem quod *Psammodytes*, ἀμμοδύτης, ψαμμοδύτης, nomen est serpentis grandioris in arena latentis, cujus descriptionem cum ejus veneno, & adversus hoc remediis, videas apud Aldrov. l. 1. de serpent. & drac. c. 3.

Ammoniacum, ἀμμωνιακὸν, dicitur 1. de *Succo*, vel *Gummi quodam* ferulæ in Libya nascentis, cujus duo habentur genera: Unum purius ligni, & arenarum expers, maximè coloratum, thuri simile, minutis glebis constans, odore castorei, gustu amaro, quod & θραυστὸν, sive θραῦσμα vocatur, quasi *frustum*, aut friatura: Alterum impurius, & lapidosius, quod φύραμα, quasi *commixtionem* appellant. De Gummi Ammoniaco vide Gorr. p. 29. C. Hofm. in Officin. l. 2. c. 10. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 369. Rolfink. qui inter purgantia retulit, tr. de purgant. f. 1. art. 3. Deinde dicitur de *Sale*. Vide *Sal*.

Ammonion, ἀμμώνιον, dicitur *Collyrium*, maximæ commoditatis in multis oculorum morbis, quod, & alio nomine ὑγίδιον appellatur. Refertur ab Aetio l. 7. inter τὰ νάρδινα καὶ τὰ διαδότια collyria, notante Gorr. dict. l.

Ammonis *cornu*, vocatur *lapis*, coloris cinerei, omni armatura vacuus, & ita nodosus, quasi juncturis cohæreat, arietis cornu tàm forma, quàm colore referens. Rul. in Lex. ubi varias *Ammonitis* species recenset.

Amna, Paracelso dicitur *Aqua*, quæ currit per calces, & ubi terra est alba, sicut est in Anglia, l. 1. de Tartaro, tract. 5. c. 2. in Schol.

* Amnios, *Amnion*, ἀμνιος, ἄμνιον (in neutro usurpavit Linden. Physiol. Med. l. 2. c. 7. §. 19 apud Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 6. & de fœt. form. c. 2. legitur ἀμνεὸς (quod tamen correxit sua manu C. Hofm. in Græca Basil edit.) est membrana interior fœtum involvens, sive interius fœtus involucrum, undè & *Amiculum* appellatur, quòd fœtum *amiciat*, & obvolvat. Membrana hæc liquorem illum aqueum, cui fœtus quasi innatat, non à sudore fœtus, multò minus ab urina, sed à colliquamento aqueo, partim seminali à conceptione redundante, partim succi nutritii relicto provenientem continet. Videatur Harvejus de gener. animal in append. tit. de Membran. Barthol. l. 1. An. cap. 36. Jung. laud. supra D.D. Hofm. Jun. Diss. in Horne Microcosm. p. 293. Vocabuli Etymologiam, & veram significationem se juxtà cum ignorantissimis nescire, ingenuè fatetur C. Hofm. com. in l. 15. de U. P. n. 1067. & ex hoc Linden. d. l.

Amnis, *alcalisatus*, est aqua ducta per calces terrarum, ex qua desumptum est *Alcali*. Dorn. Rul. & Johns.

* Amolynton, ἀμόλυντον, Cœlius Aurelian. vertit, quod attrectatum manibus nihil à se inquinamenti dimittit, lib. 2. de morb. cur. c. 37. Hinc *Amolynta* dicuntur, *non inquinantia medicamenta* similia his, quæ propriè *Epithemata* dicuntur, Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 11. ubi ad *Acopa* referuntur, de quibus suprà dictum.

Amongabriel, i. e. *Cinabrium*. Dorn. Rul. & Johns.

Amor, ἔρως, quid in genere significet, aliundè cognitum esse debet. Strictiùs verò in Medicina plerumque sumitur de *Amore conjugali*, vel *libidinoso*, & refertur inter caussas procatarcticas sanitati., & morborum, quatenus, vel moderatus, licitus, & honestus, vel immoderatus, illicitus, & turpis fuerit, siquidem est vehementior quædam animi passio, & perturbatio, in qua spiritus vitales, & animales fervidiores redduntur, Charlton. Ex. Pathol. VIII. §. 26. Willis An. Brut. P. 1. c. 9. Ad immoderatos, & illicitos potissimùm spectat *Affectus Eroticus* dictus, de quo integram epistolam scripsit Lang. l. 1. epist. 24. quandoq; cum delirio conjunctus, præsertim in sexu fœminino, undè, & *Amor insanus* appellatur, de quo videatur Sennert. Med. Pr. l. 1. p. 2. c. 10. Ob *Amorem* filius regis ab Erasistrato deprehensus legitur apud Gal. c. 1. in prognost. t. 4. Aliud exemplum legitur de fœmina quadam in lib. de iis, qui morbum simulant.

Amorge, ἀμόργη. Vide *Amurca*.

Ampelis, ἀμπελὶς, avis nomen est, quæ & *Garrulus Bohemicus* dicitur, cujus descriptionem vide apud Aldrovand. l. 12. Ornithol. c. 18. Hujus caro inter cibos gratissimos, & ipso Turdo etiam præferenda refertur.

Ampelitis, ἀμπελῖτις. Vide *Pharmacitis*. Epitheton *Terra bituminosæ*. Gorr. p. 30.

Amphaeristeros, ἀμφαριστερός. Vide *Amphidexios*.

* Amphemerinus, ἀμφημερινὸς, scil. πυρετὸς. Lat. *Febris quotidiana*. Vide *Febris. Quotidiana*.

* Amphiblestroides, ἀμφιβληστροειδὴς, vide *Retiformis*.

Amphibranchia, ἀμφιβράγχια, *Tonsillæ* Hippocrati dicuntur, & *partes vicinæ*. l. de int. aff. LX. 6. & l. de dieb. crit. V. 10. Vide Foes. p. 41.

Amphicathezomæ, ἀμφικαθίζομαι, i. e. *Circumsedeo*. Verbum exprimens modum *Insessus* in Semicupium, ut Decoctum circumcirca partes irriget, & mulier prorsus immergatur. Hip. l. 1. de morb. mul. XXX. 10.

Amphicaustis, ἀμφίκαυστις, duplicem habere dicitur significationem. 1. notat *montanum hordeum*, quod & ἄγρια dicitur. Deinde *pudendum muliebre*, teste Eustathio. Gorr. p. 32.

Amphidexios, ἀμφιδέξιος, vide *Ambidexter*. Aliàs è contrario aliquis etiam dici potest ἀμφαρίστερος, *ambilævus*, & per metaphoram de homine infausto usurpari quiret.

Amphidion, *Amphideon*, ἀμφίδιον, ἀμφίδεον, propriè significat *armillam muliebrem*, qua vel collum, vel brachia circundantur. Per metaphoram vero Hipp. hoc nomine indigitavit summam uteri osculi extremitatem rotundam, vel oram. l. 1. de morb. mul. LXXXIII. 8. Plura de hoc vocabulo vide apud Foes. pag. 42. Galen. in Exeg. voc. Hipp. quod verò Blancard. in Lex. posuerat ἐλλειψις ἐπαναστάσεως, in illo loco non occurrit.

Amphimetrion, ἀμφιμήτριον, est epitheton signorum affectus matricis significantium, q. d. circà matricem. Legitur apud Hipp. l. 5. Epid. s. 8. t. 38. ubi in edit. Linden. occurrit Latina versio. *Circà messem*. Foes. d. l.

Amphipneuma, ἀμφίπνευμα, h. e. *circumcircà urgens spiratio*, & est species, & symptoma magnæ difficultatis in respirando, cujus meminit Hipp. l. 4. Epid. XXIV. 17. Foes. p. 43.

Amphipolos, ἀμφίπολος, significat *pedissequam*, vel *ministram*, quæ heram circumstat, apud Hipp. l. 5. Epid. XII. 15. Foes. d. l.

Amphisbæna, ἀμφίσβαινα, nomen serpentis æqualis ubiq; crassitiei, ita, ut duo capita in extremitate utraq; habere videatur, quamvis Aldrov. illud revera defendat, qui prolixiùs descripsit, & usum ejus varium Medicum monstravit, l. 1. Hist. Serp. & Drac. c. 10.

* Amphismila, ἀμφισμίλη (perperam *Amphismela*, quia in Græco est Jota) ab ἀμφί, *utrinq;* & σμίλη, *scalpellus*, *cultellus*, idem, quod μαχαίριον est, *culter Anatomicus*, utrinq; acie præditus ad sectionem, cujus inter alia instrumenta meminit Gal. l. 1. Anat. adm. c. 10. Castell.

Amphisphalsis, ἀμφίσφαλσις, dicitur *circumactio*, *circumductio*, oberratio. Usus Hipp. de cruris circumductione, ut in sedem suam revertatur. 4. de artic. t. 47. Foes. p. 43.

Amphitane, idem quod *Chrysocolla* Palfop. tr. de metall. seu fossil. c. 31. Tom 1. p. 354.

Amphodonta, ἀμφόδοντα, dicuntur animalia, quæ in utraq; maxilla dentes habent, *utrinque dentata*. Hipp. 1. de artic. t. 28. Foes. d. l.

Amphora, κεράμιον, ἀμφορεὺς, fuit mensura certa liquidorum apud veteres, & quidem duplex: *Italica* continens libras LXXII. Galen. de pond. & mensur. c. 4. & *Attica*, quæ capacior, utpotè quæ præterea *urnam* contineret, h. e. dimidiam circiter *amphoram*. Hæc in specie dicta Attici μετρητὸς. Gorr. p. 32.

Amplexatio, sive *Basiatio*, mysticè vel Spagiricè dicitur, quando *Mercurius Philosophorum* seu *mulier candida*, juncta fermento aureo, quod est *maritus ruber*, sustinet motum, & agitationem, & fit frequens reflexio halituum super corpus in fundo. Libav. Tom. II. Op. pag. 395.

Ampotis, ἄμπωτις, propriè significat *æstus marini reciprocationem*, aut aquæ marinæ recessum à littore, quasi mare eam recedentem rebibere, & absorbere videatur. Per translationem verò Hipp. usurpavit de *Humorum recessu*, & recursu ad interiores partes, & ita ferè coincidit cum *Palindromia*. l. de Hum. statim in princ. Gal. c. 1. aph. 2. l. 4. de San. tu. c. 10. fin. Vide etiam Foes. p. 40. Dieter. n. 226.

Ampulla, λήκυθος, βομβύλιος quid propriè significat, notum est. Per translationem *Ampullas* vocavit Parçus prima delineamenta trium viscerum, cordis, hepatis, & cerebri post conceptionem. l. 23. Chirurg. c. 9. In Chymicis *Ampullæ* vocantur vasa ampliora ut Cucurbita, Pellicanus &c. Morley in Collect. Chym. Leid. proleg. c. 2.

Ampullascens. Vide *Alveus*.

Amputatio. Vide *Sectio*. Valdè καταχρηστικῶς, & licenter usum esse de virtute medicamenti Tryphera dicti Scrib. n. 230. testatur Rhod. in Lex.

* Amuleta, περιάμματα, περίαπτα appellantur; quòd de collo suspendantur, aut alicui corporis partis alligantur. Gal. l. 1. de rem fac. par. c. 1. fin. & sunt medicamenta, quæ occulta quadam virtute, & mira efficacia nos latente aliquid in corpore præstare creduntur. Helmon. *amuleta*, & *periapta* appensa agere credit vi influentiæ partim citrà evaporationem illorum partim cum ἀποῤῥοίαις, quæ etiam sensim viribus minuuntur. Dividit etiam in Ossea, Cornea, Animalia, Plantas, Lapidea, Salina, Transparentia, & Opaca. tr. Potest. medicam. n. 61. Circa omnium illorum usum multum vanitatis, quin & multum superstitionis concurrere, quotidiana testatur experientia, undè re-

ctè

& Gal. vocavit ἄλογα, irrationabilia, *absurda*, rejiciens tanquam fabulas aniles hujusmodi mangganias. l. 6. de S. Fac. in procem. quamvis aliqua fortassis sint, quæ naturalibus, & non planè occultis viribus operantur, propterea non prorsus rejicienda. Videatur Dieterich. Jatr. n. 683. Amuleta quoq; in peste proposuit Hildan. Epist. 96.

Amurca, ἀμόργη, dicitur *sedimentum*, vel recrementum *olivarum* expressarum, *fex olei*, Hipp. 7. aph. 45. (Gal. in comm. ad h. l.) de Ulceribus IX. 6. 7. Ejus usus commendatus in ulceribus. Calefacit enim & exiccat in gradu secundo, secundum Gal. 6. de S. Fac. Vide Foes. p. 39. Gorr. p. 29. & seqq. *Amurcam* quoq; appellavit Renum succenturiatorum Humorem, credens: se scapham scapham appellare D. Joh. Jac. Harder. in Pœon. & Pythagor. Ex. Anatomico-Medic. II. p. 12.

Amyche, ἀμυχή, est *superficiaria*, & levior *continui solutio*, vel præternaturalis, vel artificialis. In illa significatione legitur apud Hipp. l. de int. aff. XXXV. 7. quæ in Coac. t. 444. dicuntur ἀμυχώδεα ἐξανθίσματα, *superficiariæ efflorescentiæ* cum ulcusculis. In hac usus est Gal. de incisuris per scarificationem l. 2. de curat. ad Glauc. c. 7. Vide Foes. p. 41.

Amydros, ἀμυδρός, significat *obscurum* & vix conspicuum. Legitur apud Hipp. de astris usurpans, l. de Insomn. IIX. 5. Foes. d. l.

Amygdalæ. Vide *Tonsillæ*. Botanica significatio non est hujus loci.

Amygdalatum est lac artificiale, sive Emulsio ex Amygdalis aliisque seminibus albicantibus lege artis parata Blancard. in Lex.

Amylum, ἄμυλον, ἀμύλιον. Hipp. lib. 2. de morb. mul. LXXVI. 3. dicitur, quod *sine mola fiat*, ut testatur Diosc. l. v. c. 123. Foes. p. 40. Fit. a. ex tritico, & siligine, estq; cùm cibus, tùm medicamentum. Gal. l. 1. de Al. fac. c. 8. & l. 5. de S. Fac. c. 34. alibiq; *Amyla* in genere quoque dicuntur *Feculæ Chymicorum*. Libav. S. Arc. Ch. l. 2. c. 1. & 21.

Amyon, ἄμυον, dicitur membrum *emusculatum*, h. e. ita extenuatum, ut musculorum delineationes non habeat sensui satis apparentes. Hipp. 3. de artic. t. 81. ubi jungitur ἄσαρκον, *carnis expers*. Foes. d. l.

Amythaonis *medicamentum*, ἀμυθάονι© φάρμακον, vocatur compositio quædam, vel ad Emplastra, vel ad Malagmata pertinens, valens ad præcordiorum tensionem, articulos contractos convulsosque. Digerit enim, discutit, & extrahit. Describitur apud Ægin. l. 4. c. 32. Gorr. p. 31.

An, dicitur pater Sulphur. *Ansir*, filius Mercurius. *Ansirarto*, Spiritus, Sal. Rul. & Johns.

Ana, ἀνά, est terminus Pharmaceuticus, quo utuntur Medici, *æqualitatem mensuræ*, vel *ponderis* designaturi. Hipp. l. 1. de morb. mul. C. 1. 44. quamvis Lind. omiserit. Foes. Oec. p. 43. Imò *Anatica proportio* æqualitatem infert. Libav. T. II. p. 343. *Ana* quoq; in secretis mysteriis Mekubalim, *Mentem* denotat, cui innatæ primæ notiones, in cujus medio sedere dicunt *Angelum*, quem vocant *Anim*, qui rei veritatem indicat. Unde & *Ana* nomen Idoli, & aliis *Anani* Divinatio. Hinc quoq; *Anansapta* vox magica, significans dæmonem divinatorem, quem sic occultè invocant, ut ferentis, & ægrotantis misereatur. Vide Keuch. in not. ad Seren. p. 60.

Anabasis, ἀνάβασις, *Ascensus*, vel *ascensio*, idem est, quod *augmentum*, vel incrementum morbi totius, sive particularis paroxysmi. Gal. l. de morb. tempor. c. 2. l. 1. de Cris. c. 3. Hinc *Anabatica* febris ἀναβατικὸς συνεχής, est febris continua, quæ & *Epacmastica* dicitur de quâ suprà in *Acme*.

Anabetto, ἀναβήττω. Vide *Extussio*.

Anablepo, ἀναβλέπω, significat apud Hipp. visum prius amissum recipio. l. 7. Epid. XXV. 10. Foes. p. 46.

Anablyzo, ἀναβλύζω, h. e. *ebullio*, effervesco, Hipp. l. de morb. sacr. IIX. 18. & l. 1. de morb. mul. CIV. 13. Foes. d. l.

Anabole, ἀναβολή, significat *rejectionem materiæ per superiora*, idem quod ἀναγωγή. Vide *Anagoge*. Gal. Vomitum vocat ἀναβολήν, l. 8. de C. M. S. L. c. 3.

Anabrochismos, ἀναβροχισμός, non ἀναβρογχισμός, uti quidem legitur apud Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 12. siquidem à βρόχ©; i. e. laqueus, derivari debet. Significat enim *Illaqueationem*, estque nihil aliud quàm pilorum in palpebris oculum infestantium (qui affectus τρίχωσις, vel τρίχωσις dicitur) per Chirurgiam ablatio. Ægin. l. 6. c. 13. Vide Foes. d. l.

* Anabrosis, ἀνάβρωσις, quæ & διάβρωσις dicitur, est *solutio* continuitatis ex erosione ab humoribus mordacibus introducta. Gal. l. 5. de L. A. c. 5. & l. 4. M. M. c. 1.

Anacar, ἀνάκαρ significat apud Hipp. *in partem superiorem*, εἰς τὸ ἄνω μέρ©, ut ἐπὶ κάρ, *in partem inferiorem*. Gorr. Foes. ex Gal. expos. voc. Hipp. quamvis locum Hipp. nullum horum citaverit.

Anacatharsis, ἀνακάθαρσις *purgationem per sputa* in specie significare apud Hipp. 5. aph. 8. testatur Gal. in com. ad h. l. confirmat Dieterich n. 56. quamvis Blancardus latè exposuerit per omne medicamentum per superiora purgans v. g

Vo-

Vomitorium, Sternutatorium, Masticatorium &c. quæ authoritate ipse videat.

Anacestos, ἀνάκεστος i. e. *incurabilis*. Foes. p. 47.

Anachmus, est *spiritus incorporeus*. Dorn. in Dict. Paracelf.

Anachrempsis. ἀνάχρεμψις dicitur Lat. *Exscreatio*, five per screatum sputi rejectio. Hipp. Coac. t. 24. 244. 320. & alibi. Idem est, quod ἀπόχρεμψις. Foes. p. 56. 57.

Anacinema, ἀνακίνημα significat *commotionem corporis*, quæ inter exercitationes ponitur ab Hipp. l. 2. de Diæta XLII. 5.

Anaclasis, ἀνάκλασις vocatur *articuli reflexio*, cùm recurvatur, & retorquetur in exteriorem partem, ut de interna manus extensione, scripsit Hipp. 1. de fract. t. 11. Plura apud Foes. p. 47.

Anaclisis, ἀνάκλισις dicitur *decubitus ægrorum*. Hipp. de dec. orn. XI. 1. ἀνακλισμὸς verò vocatur ea pars sellæ, in quam dorso recumbimus. l. de artic. t. 22. Foes. d. l.

Anacoche, ἀνακοχή, ἀνακώχησις, dicitur *inhibitio*, retentio, mora, retardatio, à verbo ἀνακωχέω, *inhibeo*, remoror, quo aliquoties usus Hipp. l. de artic. t. 30. & c. 2. t. 47. l. de Corde IIX. 15. Vide Erot. in Onomast. p. 18. f. Foes. p. 48.

* Anacollema, ἀνακόλλημα dicitur medicamentum, quod in affectionibus oculorum fronti imponitur, & veluti *agglutinatur* ad restringendum fluxiones. Gal. de rem. fac. parab. c. 10. & l. 11. de S. Fac. §. Ovor. fac. l. 6. de C. M. S. G. c. 8. Pertinet ad *Frontalia*. Morell. de form. rem. l. 2 f. 2. c. 1.

Anacomide, ἀνακομιδὴ dicitur *refectio*, recreatio ægri ex morbo. Coac. t. 220. 235. & l. de Aff. XXXIIX. 9. Nam verbum ἀνακομίζειν significat ægrum *reficere*. l. 2. de morb. XV. 14. 26. XXI. 17. 1. de fract. t. 48. Dicitur etiam simpliciter κομιδὴ, & κομίζεσθαι. l. de Affect. XLV. 13. L. 13. & κομισμὸς, reficiens d. l. L. 1. Foes. p. 47.

Anaconchizo, ἀνακογχίζω idem quod ἀνακωχέω, *inhibeo*. Hipp. Mochlico. I. 4. Foes. d. l.

Anaconchylismos, ἀνακογχυλισμὸς. Vide *Gargarysmus*.

Anactesis, ἀνάκτησις est *virium restauratio*, & reparatio, idem quod ἀνάληψις. Hipp. l. de vet. med. IX. 6. Foes. p. 48.

Anacuphisma, ἀνακούφισμα corporis *allevationem*, & sublevationem significat, quæ pertinet inter corporis exercitationes, Hipp. l. 1. de Diæt XLII. 6. Foes. d. l.

Anacychao, ἀνακυκάω i. e. *perfundo*, admisceo, subigo. Legitur apud. Hipp. l. 2. de morb. mul. XLIX. 37. LXII. 10. LXXXIX. 11. Foes. d. l.

Anacycleon, ἀνακυκλέων i. e. *Circulator* idem quod *Agyrta*. Hipp. 1. de dec. orn. I. 21. Foes. d. l.

Anacypto, ἀνακύπτω i. e. *sursum tendo*, ad superiora feror. Hipp. l. 5. Epid. XX. 9.

Anacyriosis, ἀνακυρίωσις denotat *gravitatem*, & *authoritatem Medici*, quam habere debet apud ægros. Hipp. IX. 9. Foes. d. l.

* Anadiplosis, ἀναδίπλωσις est *paroxysmorum reduplicatio*. Gal. l. de Typis c. 4. Dicitur & *Epanadiplosis*, ἐπαναδίπλωσις, à fermenti febrilis copia, & heterogeneitate dependens; fit hoc symptoma in semitertiana. Gorr. p. 32.

† Anadosis distributio Chyli ad Jecur. Diadosis distributio sanguinis in universum corpus. Atellius de Venis lact. c. 22.

* Anadosis, ἀνάδοσις est nutrimenti per vasa *distributio*, quod idem est ac digestio. Differre dicitur διαδόσει, quod hæc sit traditio, vel porrectio nutrimenti in singula invisibilium meatuum, vasorum, extimarumque partium substantiam intimam. Gal. l. 2. de fac. nat. cap. 6. Verbum etiam ἀναδίδωμι significat *distribuor*, & usurpatur ab Hipp. de doloribus. l. 1. Prorrhet. comm. 3. t. 26. & l. 4. Epid. XIX. 21. Foes. p. 45.

Anadrome, ἀναδρομὴ apud Hipp. est *doloris recursus* ex inferioribus ad superiora. l 1. Prorr. II. t. 35. 51. Coac. t. 308. 314. 316. Foes. d. l.

Anædes, ἀναιδὴς *impudens*. Hinc Adverb. ἀναιδὶς, *impudenter*; ab Hipp. verò per translationem sumptú pro *affatim*, copiosè de aqua in asperam arteriam irruente. l. de Corde III. 1. Foes. d. l.

Anænomæ, ἀναίνομαι, i. e. *renuo*, respuo. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XXIV. 4. Foes. p. 46. Erot. in Onom. p. 27. f.

Anæsthesia, ἀναισθησία i. e. *Sensus privatio*. Vide *Stupor*.

Anagargalicta, ἀναγαργάλικτα *Anagargarismus*, ἀναγάργαρισμα. Vide *Gargarismus*.

Anagnosis, ἀνάγνωσις non modò communiter *lectionem* significat, ut patet ex Hipp. Præcept. X. 10. vide *Lectio*, sed etiam *persuasionem* denotare quidam volunt, quemadmodum, & verbum ἀναγινώσκειν, ita plerique Interpretes verterunt apud Hipp. 1. de artic. t. 3. Vide Foes. Oec. p. 45.

Anagoge, ἀναγωγὴ est *reductio*, recessus humorum. In specie *per superiora excretionem* significat apud Hipp. Coac. t. 334. Apud Dioscor. l. 2. parabil. c. 30. & Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. significat ἀναγωγὴ *rejectionem sanguinis*. τῆς ἀναγωγῆς significat *repetitis vicibus*, sicut fit respiratio. Linden. S. M. Ex. V. §. 49.

ANAGRAPHE, ἀναγραφή, dicitur *medicamentorum præscriptio*, vulgò *Recepta*. Harum copiam in promptu habere debet Medicus ex præcepto Hipp. l. de dec. orn. VIII. 18. Foes. p. 45.

ANAISSO, ἀναΐσσω, h. est *resilio*, irrumpo, sursum cum impetu feror, sæpè usus Hipp. de morborum *recursu*, ut f. 3. Prognost. t. 1. Coac. t. 399. l. de morb. sacr. I. 14. l. de inc. aff. LI. 23. l. de virg. morb. II. 8. &c. Vide Foes. p. 46.

ANALCES ἀναλκές, dicitur *imbecillum*, eviratum, viribus destitutum, ab ἀ & ἀλκὴ, *robur*; Hipp. l. de A. L. & aq. XXXIX. 6. Foes. pag. 49.

ANALDES ἀναλδής, i. e. *non capiens* aut afferens *incrementum*, *insalubris*. Hipp. d. LXXXVII 11. Foes. d. l.

ANALENTIA, est terminus Paracelsicus fictus, speciem Epilepsiæ denotans, quemadmodum, & *Catalentia*, & *Epilentia*, tract. 2. de morb. ament. c. 1.

ANALEPSIA vocatur Epilepsia, quæ provenit à Stomacho, quasi læsio à consensu ad caput, uti vult Joh. Anglic. Ros. Angl. p. 35. Verùm hodieq; non est in usu.

ANALEPSIS ἀνάληψις, dicitur *rejectio*, renutritio, Gal. l. de marcor. c. 9. idem quod ἀνακομιδή, vel ἀνάθρεψις. Hinc *Analeptica*, ἀναληπτικὴ, dicitur pars Diæreticæ, sive victus ratio, quasi Refectricem dicas, & debetur his, qui convalescunt ex morbo. Gal. l. 5. de san. tu. cap. 4. ad Thrasybul. c. 30. *Analepsis*, ἀνάληψις etiam dicitur de modo appendendi membrum fractum, præsertim manum per mitellam. Hipp. 2. de iis q. in med. t. 33. Foes. p. 49.

ANALGESIA, ἀναλγησία, significat indolentiam, sive defectu doloris, tum in statu sec. nat. tum in præternaturali propter partis ἀναισθησίαν, & stuporem.

ANALMYRON ἀνάλμυρον, *insulsum* significat; Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes. p. 50. Gorr.

* ANALOGISMUS ἀναλογισμὸς, est comparatio causarum morbidarum, præsidiorumque juvantium per similitudines, Gal. de opt. sect. ad Trasyb. c. 11, sive *Analogismus* est ratio, quę ab evidenti auspicatur, rei obscuræ faciens cognitionem c. 1. Prognost. t. 6. (quamvis in Græco textu non habeatur) Dogmaticorum propria, quemadmodum *Epilogismus* Empiricorum, ceu communis ratio, & omnium assensu conspecta. *Analogismum* etiam ab indicatione vera dogmatica exclusum vult Gal. d. l. sed malè, nostro quidem judicio. Videantur nostra Dogmata Med. Gen. P. IV. c. 1. d. 3. p. 459. seqq. Medicina Rationalis, sive Dogmatica etiam vocatur ἀναλογιστικὴ, & Medici Dogmatici, ἀναλογιστικοὶ Gal. l. de sect. ad tyron. c. 1. fin.

ANALOSIS ἀνάλωσις, *consumptio* imminutio idem, quod μείωσις. Dicitur de cerebro apud Hipp. l. 6. Epid. f. 3. t. 2. à verbo ἀναλίσκω, consumere, quo usus idem 1. aph. 14. & lib. de vet. med XIX. 17. 31.

ANALTHES, ἀναλθὴς, *Incurabile* significat Hipp. 4. de artic. t. 26. Foes. p. 49.

ANALTOS ἄναλτος, h. e. *insulsus*, sine sale. De cibariis frequenter usurpavit Hipp. lib. 2. de morb. LII. 14. LIII. 36. l. de nat. mul. XXXII. 20. l. 2. de morb. mul. XXI. 12. item de sputo l. 1. de morb. mul. XXV. 4. vide Foes. p. 50.

ANALYSIS ἀνάλυσις, est alicujus corporis in sua principia resolutio. Huc pertinet Anatomica partium corporis humani demonstratio, ut & pertractatio alicujus argumenti, vel materiæ fundamentalis, & secundum omnes ejus partes instituta.

ANAMIX ἀναμὶξ, adverb. significans per mixtim, *promiscuè*, legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 4. quamvis Linden. legat ἀναμίξας Foes. d. l.

ANAMNESIS ἀνάμνησις, Lat. *Recordatio*, *Reminiscentia*, Gal. l. de plenitud. c. 9. Hinc & *Anamnestica*, ἀναμνηστικὰ signa quædam dicuntur ad Diagnostica pertinentia, quę præteritum statum sive secundum, sive præter naturam in memoriam revocant. Vocantur aliàs *Rememorativa*. Vide Dogm. nostr. Med. Gen. P. III. c. 1. d. 6. p. 303.

† ANAMNYSIS. Reminiscentia, memoria, recordatio, admonitio, commemoratio.

ANANCE ἀνάγκη, Lat. *Necessitas* dicitur, Coactio. Hinc verbum ἀναγκάζω. cogo, *necessitate* impello, & ἀναγκαῖος, *necessarius*, descendunt. Omnibus his vocabulis usus est Hipp. v. g. 1. aph. 8. 19. 3. aph. 11. 6. aph. 50. & 58. Vide Dieterich. num. 51. seqq. Quòd verò in specie etiam ἀνάγκη violentam operationem Chirurgicam, præsertim extensionem, aut impulsionem in luxatis, & fractis membris Hipp. significet, uti vult Gal. c. 2. de fract. t. 42. & alibi, non mihi videtur vero simile, quia saltem illa significatio ex connexione, & applicatione expressa ad materiam talem resultat. Vide *Necessitas*. Ἀναγκαῖος, *necessarius*, dicitur, vel de rebus, quæ æternitatem, sive perpetuitatem à natura nacta sunt, ut ita fiant, & ordinem *ex necessitate* habent, quibus opponuntur *Res Contingentes*, & opinione nitentes τὰ ἔνδοξα; vel de *rebus seriis* ad commodam vivendi rationem apprimè facientibus, ex Coac. t. 98. Vide Foes. p. 44.

ANANDRIES ἀνανδρίης, dicitur *Eviratus*, *Effeminatus*, quales sunt castrati. Hipp. l. de A. L. & aq.

& aq. XLIX. 4. quamvis Linden. cum Mercuriali legat ἰνάρτες. Dicuntur & ἀνανδροι, quod vocabulum propriè significat *fœminam virum non expertam*. l. 1. de morb. mul. XIII. 19. Foes. p. 50.

ANAPALIN, ἀνάπαλιν h.e. *ex adversa parte*, *è contrario*: opponitur τῷ κατ' ἴξιν, sive *è directo*: Hipp. 1. prorrh. III. t. 33. Gal. in comm. ad h.l. & c. 1. progn. t. 32. 1. aph. 21.

ANAPALINDROMEO, ἀναπαλινδρομέω significat *Recurro*, & quidem *per oppositum*. Dicitur de fascia, quæ circumvoluta ad eum locum recurrit, ubi prior desiit. Hipp. 1. de fract. t. 30. Foes. d. l.

ANAPAUSIS, ἀνάπαυσις *otium*, *remissionem*, quietem significat. Hipp. 4. aph. 13. de nat. hum. II. t. 1. lib. de Medico IV. 23. Unde & verbum ἀναπαύομαι, *requiesco*, cesso, quod legitur 2. de R.V.I.A. t. 50. & f. 4. t. 44. Vide Foes. d. l. Dieter. n. 59. Vide *Requies*.

ANAPETIA, ἀναπέτεια significat *expansionem meatuum*, quæ obturationi eorundem opponitur. Occurrit apud Gal. l. 1. de morb. diff. c. 5. ad quem locum vide Leonh. Fuchs. Commentar. p. m. 22. b.

ANAPHALANTIASIS, ἀναφαλαντίασις dicitur *defluvium pilorum* in superciliis, sive φαλακρότης in *Capite*. Gaza *salitium* vocat, sed tantisper, inquit, dum melius vocabulum invenerit. Gorr. p. 35.

ANAPHONESIS, ἀναφώνησις. Lat. *Vociferatio*. Vide *Clamor*. Est vehementior exclamatio pectus, & vocis organa exercens, inque iis calorem nativum excitans, corporis solidas partes corroborans, excrementa attenuans, & repurgans. Plura exercitationis commoda vide apud Gorr. p. 35

ANAPHORA, ἀναφορὰ significat apud Hipp. *gratiam*, vel *meritum*, quod alicui debetur. l. de arte V. 13. Deinde etiam notat *rejectionem materiæ per os* Foes. Oec. p. 56. Ita & ἀναφορικοὶ dicuntur, αἱμοπτοϊκοὶ, qui sanguinem ex infernis partibus per os rejiciunt. Gorr. Ita & verbum ἀναφέρω habet diversas significationes. Vel enim sumitur pro *perferre*, tolerare. l. 4 de mor. XVII. 9. XX. 30. XXI. 3. XXIII. 38. Vel notat *restituere sanitati*. 2. aph. 43. & l. 4. de morb. XXVII. 50. vide Dieterich. n. 63. Vel significat *vehementer spirare*, aut *respirare*. l. 2. Prorrhet. XX. 2. Jung. Foes. p. 55. seqq.

ANAPHORYSSO, ἀναφορύσσω idem, quod φορύσσω, *pinso*, *subigo* ad modum farinæ. Hipp. l. 1. de morb. mul. LXIII. 29. LXXXII. 6. & l. 2. LXXXV. 19.

ANAPHRODISIA, ἀναφροδισία dicitur impotentia Venerea, sive ineptitudo ad congressus conjugales, & legitur apud Bonett. Medic. Septentr. lib. 3. sect. 33. cap. 7. pag. 876.

ANAPHRON, ἄναφρον h. e. *sine spuma*. Hipp. l. de humor. III. 2. Foes. p. 16.

ANAPHYRAO, ἀναφυράω significat *subigo*, *commisceo* Hipp. lib. 2. de morb. mul. XLVII. 19. 24. Foes. d. l.

ANAPINOMAI, ἀναπίνομαι *absorberi*, exugi significat. Hipp. 2. de artic. t. 52. Foes. p. 51.

ANAPLASIS, ἀνάπλασις dicitur Hipp. *confirmatio*, membri facti restitutio, compositio, & *reparatio*, ita ut fracturæ extrema sese mutuò contingant, & partes è directo statuantur. Est idem quod διάπλασις, uti patet ex 3. de iis q. in med. f. t. 19. & 32. vide Foes. d. l.

* ANAPLEROSIS, ἀναπλήρωσις in genere significat *Repletionem*. Aliàs specialiter ita dicitur pars Chirurgiæ, qua restituuntur deficientia. Idem significat, quod πρόσθεσις, *appositio*. Barbett. Chirurg. P. 1. c. 1. Hinc & ἀναπληρωτικὰ dicuntur medicamenta, quæ alta vulnera carne complent, cicatrices incrassant, & limpidant. Gal. de dynamid.

ANAPLEUSIS, ἀνάπλευσις dicitur *fluctuatio*, *innatatio*, & usurpatur de osse corrupto ab Hipp. Coac. t. 239. quando os pure corruptum separatur, ut *fluctuet*, sideretur, & decidat. In specie quoque de dentibus corruptis exundantibus, & deciduis legitur l. 4. Epid. IX. 1. De squamula ossis corrupti apud Ægin. lib. 6. c. 107. dicitur verbum ἀναπλεῖ, resolvi, et emergere. Foes. d. l.

ANAPNEUSIS, ἀνάπνευσις *Anapnoe*, ἀναπνοὴ. Vide *Respiratio*.

ANAPSYXIS, ἀνάψυξις est *Refrigeratio*. Hipp. 3. de fract. t. 8. Usus est etiam aliquando verbo ἀναψύχειν *refrigerare*. v.g. d. l. t. 5. l. 14. etc. Foes. p. 57.

ANAPTYO, ἀναπτύω significat *Expuo* materiam è partibus inferioribus sursum retractam per os. Hipp. Coac. t. 389. 390. Progn. II. t. 43. Foes. p. 52.

ANAPTYSSOMAI, ἀναπτύσσομαι i. e. *explicor*, expandor, *extendor*. Legitur apud Hipp. l. de int. aff. LI. 5. 16. l. de dieb. Crit. III. 4. et IV. 1. Foes. d. l.

ANARISTESIS, ἀναρίστησις significat *abstinentiam à prandio*. l. de insomn. IV. 13. et XIV. 11. vide *Impransus*. Foes. p. 52.

ANARMA, ἄναρμα idem quod *Atomi*, ἄτομοι; corpuscula minutissima simplicissima, q. d. *impartibilia*. Gal. fragm. de subst. fac. nat.

ANARRHEGNYMAI, ἀναῤῥήγνυμαι i. e. *disrumpor*, diffringor. Hipp. 2. de fract. t. 22. et ulcera ἀναῤῥηγνύμενα dicuntur, quæ præpopere cicatrice obducta rursus recrudescunt. Coac. t. 430. l. 1. de morb. XIX. 6. Dicitur etiam ἀνακαίομαι

πῶμα aliàs d. l. XIIX. 10. 11. Foeſ. d. l.

ANARRHINON, *ἀνάῤῥινον* i. e. *per nares rediens*; q. d. *ἀνάῤῥινον*. Gorr. p. 34. Foeſ. d. l. alii explicant *per cutem*.

ANARRHOPIA, *ἀναῤῥοπία* dicitur *humorum versus superiora inclinatio*. et latio, quemadmodum è contrario *καταῤῥοπίη* eorundem *versus inferiora impetum*, et *inclinationem* ſignificat. Utramque obſervandam Medico inculcat Hipp. l. de humor. I. 21. Ad inteſtina quoque revoluta applicat Linden. Ex. IV. §. 100. Foeſ. p. 321.

ANARTHROS, *ἄναρθρος* dicitur homo craſſus, carnoſus, *articulis non apparentibus*, h. e. *informis præ craſſitie*. Hipp. l. A. L. et Aq. LVII. 5. Alibi dicuntur *ὑπερπαχεῖς* q. *supercraſſi*. d. l. XXXIIX. 3. Foeſ. p. 52.

ANAS, *νῆσσα, νῆττα, νῆτα* quid ſignificet jam pueris è Dictionariis notum eſt; nimirum avem quandam aquaticam palmipedem. Sunt verò *Anates*, vel *domeſtici*, vel *Feri*. Reliquas differentias, nomina, proprietates, quis enumeret? Ut ex quamplurimis aliquot ſaltem nomina referamus, Boſcas, Querquedula, Penelops, *Anas* Glaucia Circia, Capella, Amarillus, Branda, Fuſca, Muſcaria etc. Huc pertinere videntur, et omnes *Mergi* ſpecies de quibus omnibus una cum uſu in cibis, et medicina explicatis vide Aldrov. l. 19. Ornitho'. c. 24. ſeqq. Cùm victu gaudeant impuro ſordidoq; præſertim Domeſtici, carnem habent pravæ concoctionis; Ferinæ fortaſſis meliorem. An verò delectus partium ſit habendus juxtà diſtichon Martialis:

Tota quidem ponatur Anas, ſed pectore tantùm
Et Cervice ſapit, cætera redde coquo,

non immeritò in dubium vocari poteſt cum C. Hofm. l. 5. Inſtit. Med. c. 20. §. 7. quia totum corpus uno gaudet ſanguine, ſuccoq; nutritio, ut ita partes poſticæ æquè bonæ ſint, ſi bonitas toti quædam inſit. Jungatur et Renat. Moræus ad Schol. Salernit. c. 64. p. m. 620. ſeq. Bruyerin. de re cibar. L. 15. c. 31. Deodat. Panth. Hyg. l. 1. c. 36. Jonſton. Synt. Med. lib. 1. Tit. 1. c. 2. art. 3. punct. 3. Schrod. l. 5. Cl. 2. n. 45.

ANASARCA, *ἀνασάρκα*, vel diviſum, *τὸ ἀνὰ σάρκα*, quæ et *Catasarca*, *Hyposarcidium*, et *Episarcidium* dicitur, Hydropis ſpecies eſt prima, et mitiſſima, in qua humidi ſubſtantia tenuis copioſa, et cruditates in tota inferiore thoracis regione acervantur, habituſque totus pituitæ plenus redditur. Gal. com. 4. de R. V. I. A. t. 111. Diciturq; *Anaſarca*, et *Aqua inter cutem*, vel *intercus*, quòd per carnem ille humor pituitoſus crudus fluat. I. defin. Med. Vocatur etiam *Leucophlegmatia*, pro quo Hipp. utitur disjunctis vocibus, *λευκὸν φλέγμα*. 7. aph. 29. quique ea corripiuntur, una voce ab eodem *λευκοφλεγματίαι* dicuntur. Coac. t. 248. Deſcribi poterit ex veris Artis principiis, quòd ſit intumeſcentia in toto corporis habitu notabilis, et veſtigium impreſſi digiti retinens, cum languore, pallore, reſpiratione difficili, aliiſq; ſymptomatibus cachexiam comitantibus, proveniens à ſucci nutritii, et lymphæ aquoſæ impuritate excedente, et ſtagnante, ſanguinis, et flammæ vitalis deficientem ſpirituoſitatem ſimul conjunctam habente. Hinc appoſitè ſatis jam olim Serenus Samonicus in carmine appellavit *Lymphaticum errorem*. Keuch. not. ad eunc. p. 193.

ANASECEO, *ἀνασηκόω* i. e. *rependo per æquipondium*, à *σήκωμα*. Communiter ſignificat *reſarcire* et addere, quod deficit. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 23. Foeſ. p. 52.

ANASPASIS, *ἀνάσπασις* i. e. *Retractio*. In ſpecie de ventriculo dicitur, apud Hipp. l. de vet. med. XX. 11. quamvis Foeſ. legi malit *ἀνάπαυσις* Oec. p. 52. Enimverò nulla cogit neceſſitas permutandi, cùm ſenſus ſit clarus: ventriculum ſcil. adhuc à priori fermentatione ferventem indigere majori retractione ſcil. à novis alimentis, et quiete. Quod ſi enim *ἀνάπαυσις* legatur, non video, quomodo excuſari poſſit *ταυτολογία* Hippocrati minimè familiaris.

ANASPONGIZO, *ἀνασπογγίζω* ſignificat *ſpongia abſtergere*, emundare. Hipp. l. de Ulcer. IV. 1. Sed et *lana illinere*, medicamentum aliquoties denotat. v. g. l. de nat. mul. XXV. 6. lib. 1. de morb. mul. CXVII. 4. et ſæpiùs alibi Foeſ. d. l.

ANASSYTOS, *ἀνάσυτος* i. e. *ſurſum impulſus*, diciturque de Aere, à *σύομαι*, vel potiùs *σεύομαι*, *agitor*, impellor. l. 2. de morb. mul. XVI. 11. Foeſ. p. 53.

ANASTASIS, *ἀνάστασις* in ſpecie ſignificat apud Hipp. *exſurrectionem*, cùm æger ad egerendum ſurgit. Coac. t. 616. 620. 621. l. 3. Epid. ægr. 3. et alibi. Aliàs verbum ipſum *ἀναστῆναι*, vel *ἀνίστασθαι*, uſurpatur de in ſtatu reconvaleſcentiæ conſtitutis. 4. aph. 32. Vide Foeſ. d. l. Dieterich. n. 7.

ANASTELLO, *ἀναστέλλω*, et *ἀναστέλλομαι*, h. e. *retraho*, diduco. Hipp. de vuln. c. XIX. 4.

* ANASTOECHEIOSIS, *ἀναστοιχείωσις* q. d. *Reelementatio*, ſeu Reſolutio in elementa, eſt colliquatio, ſeu Reſolutio, aut diſſolutio aliquando totius corporis ſubſtantiæ, aliquando ſuccorum, qui in venis ſunt duntaxat. Quod autem ex ea colliquatione provenit, aliàs ad ventrem confluit, aliàs ad urinas, aliàs ad ſudores pellitur. Gal. l. 3. de ſympt. cauſſ. c. 2. *ἀναστοιχείωσιν*, *διάλυσιν* καὶ *σύντηξιν*, idem æſtimare videtur. Caſtell. vide *Colliquatio*.

* ANASTOMOSIS, *ἀναστόμωσις* h. e. *Oſculorum apertio*, duas potiſſimùm habet ſignificationes:

1. De.

s. Denotat osculi, vel extremitatis in vena, vel arteria apertionem, ex qua sequitur sanguinis profluvium, uti in hæmorrhagia narium, menstruo fluxu, & hæmorrhoidibus; aliquando verò, & à pulmonibus, & è ventriculo hoc modo sanguis rejicitur. Hujus caussas tres proposuit Gal. l. 5. M. M. c. 2. vasis imbecillitatem, sanguinis copiam, & denique ejusdem acrimoniam corrosivam. Est ergò species solutionis continui, quamvis, & in statu sec. naturam locum habeat uti dictum de menstruis, & hemorrhoidibus. Differt à διαπηδήσει, sive *transsudatione*, quòd in hac tanta vasorum apertio nondum fit, sed saltem tunicarum rarefactio cum sanguinis tenuitate, Ibid. Secundum hanc significationem appellantur *Anastomotica*, ἀναστομωτικὰ medicamenta, quæ ora vasorum aperiendi vim habent, calida scil. acria, & quodammodo mordacia, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 14. quod verò etiam addiderit, debere esse crassarum partium, non videtur veritati consonum; quin potius contrarium locum haberet, ut esse debeant tenuium partium. Hippocrati tale medicamentum dicitur ἀναστομωτήριον, l. de nat. mul. CV. 24. Latinè quoque *Deobstruens* dici solet. Verùm num quid obstat, quò minùs hæc significatio etiam ad alia vasorum genera præter sanguinea transferri, & applicari queat, v. g. ad Vasa lymphatica, ductus salivales, quorum etiam in catarrhosis, & rheumaticis affectionibus, hydrope, & aliis similibus fieri solet ἀναστόμωσις, & *apertio*? Ego non video. Obiter notetur, vocabulum Ἀνεστομωτέρος ab Hipp. planè accipi in contraria significatione, ita ut denotet *restrictiorem*, *arctiorem* uterum, de quo prædicatur l. 1. de morb. mul. I. 17: vide Foes. p. 53. II. *Anastomosis* significat mutuam *venarum*, *& arteriarum connexionem*, veluti *Exosculationem*, vel *Inosculationem* unde, & *Osculatio* verti posset; de quo integro capite egit Gal. l. 6. de U. P. c. 17. quamvis in assignando usu rem acu, quod dicitur, non tetigerit, neque ejus Commentator C. Hofmannus ὁ μακαρίτης. Est verò notissima utilitas, ut sanguinis motus reciprocus, & circulatio eò expeditior fieri possit per totum corpus, de qua suo loco plura dicenda. De variis vasorum Anastomosibus vide apud Bartholin. Anatom. sua & loca quærantur in Indice; quamvis hodieq; sint, qui venarum, & Arteriarum *Anastomoses* ausint negare. Ita Blancardus somnium vigilantium appellare non est veritus ob rationem quod hypothesis hæc circulationis legi vim inferret. Enimverò non sufficit dixisse, sed & probare hanc rationem debuisset. Sanè, posito saltem, non concesso, si in tenuioribus utriusque generis vasis fieret mutua ἀναστόμωσις, ut sanguis ex Arteriis promptiùs transire posset ad venas, hoc non inferret vim Circulationi, quin potius hanc juvaret.

† Anates, morbus ani, seu podicis, ex Festo, & glosis Balbi Jan: Laurenbergius in Antiquario.

* Anatasis ἀνάτασις, est *tensio ad loca superna pertraductionem*, Gal. in defin. Med. cui opponitur κατάτασις, de quo infra in *Catatasis*. Aliàs verbum ἀνατείνεσθαι, *contentis esse viribus*, firmis, et integris, aut contrà obniti, et se erigere significat, quod totum Celsus per firma viscera complexus est ex Hipp. l. 2. Prorrh. XI. 7.

Anathermænomæ ἀναθερμαίνομαι, i. e. *Recalesco*, revocor ad calorem. Usurpavit Hipp. sæpè de membris externis antea refrigeratis, v. g. l. 1. Epid. s. 2. t. 25. l. 3. ægr. 1 &. l. 1. prorrh. s. 2. t. 31 32. aliquando etiam de febrili recalescenita, v. g. Prognost. S. II. t. 63. Coac. t. 35. Vide Foes. p. 45.

Anathlasis ἀνάθλασις, idem quod ἔκθλιψις, *elisio*, *expressio*. Erot. in Onom. p. m. 21. b. Foes. d. l.

Anathrepsis, ἀνάθρεψις, i. e. *Renutritio*, *refectio*, qua corpus restauratur, et cutis per extenuationem largior corrigitur, Hipp. l. Epid. s. III. Verbum ἀνατρέφομαι, dicitur de victu reconvalescentium. Hipp. de vet. med. XXIII. 21. Dieter. n. 55.

Anathymiasis, ἀναθυμίασις. Vide *Evaporatio*.

* Anatome, *Anatomia*, ἀνατομὴ, est humani corporis, ut et Brutorum abditarumque ejus partium artificiosa dissectio, et speculatio, ut sensibus, quæ in iis delitescant, patefiant, pleniorque, et facilior earundem instituatur curatio, Gal. def. med. Hujus studium maximum jam olim apud veteres fuisse non modò Medicos, sed etiam Philosophos, testatur idem l. 2. Anat. adm. c. 1. Hujusmodi exercitia vocantur ἀνατομικὰς ἐγχειρήσεις, et qui exercent, *Anatomici* ἀνατομικοὶ, dicuntur d. t. l. 1. c. 5. Dupliciter instituitur, in mortuis, qua brutis, qua hominibus: et in vivis brutis tantùm. Homines enim minimè vivos esse dissecandos rectè judicat idem l. 2. de Temper. c. 6. Meo quidem judicio *Anatomia* ad Physicam potiùs, quàm Medicinam pertinere videtur, siquidem corporis naturalem constitutionem investigat. Jung. Bartholin. in proœm. Anat. Porrò vocabulum hoc Chymici quoque in suum rapuerunt forum, eam appellantes *Anatomiam Spagyricam*, Dornæus tract. vita brevis in Theatr. Chym. Vol. I. p. 460. *Anatomia Essata* quid significet, vide *Essatum*. Apud Ruland. *Anatomia essata* dicitur parens morborum, in Lexic. et Johnson

Anatresis, ἀνάτρησις *perforatio* dicitur, idem quod τρῆσις, sumiturque pro Trepanatione à Gal l. 6. de C.M.P.G. c. 2.

Anatribe, ἀνατριβὴ idem quod ἀνάτριψις. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 135.

* Anatripsis, ἀνάτριψις idem quod τρῖψις, quamvis illud usitatius sit apud veteres, quam hoc, significat *Frictionem* non solùm eam, quę ab inferiori parte sursum procedit, sed etiam quamcunq; Gal. c. 3. de iis q. in med. f. t. 25.

Anatron, 1. sumitur pro *felle vitri*, quod nihil aliud est, quàm spuma materiæ, ex qua vitrum fieri debet. 2. Pro *terra Saracenica*, cujus sunt tres species, Nigra, Rubra, Coerulea. 3. Pro *excrescentia alba, ac lapidea*, quæ in petris crescit, in modum Uneç albæ, à quibusdam Sal Nitrum vocata. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Schroder. Pharm. l. 2. c. 79. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 92. *Sal Anatron* est mistura salina ad fusionem, & purgationem metallorum excogitata, cujus descriptionem vide apud Schroder. d. l. Meminit cum contemptu D. Ludovici Pharm. diss. 1. p. 440. Dicitur & *Anathron*, & *Anatrum*. Item.

Anaton, *Anatron*, i. e. *Baurac*. Dorn.

Anatris, vel *Antaris*, est *Mercurius*. Rul. John.

Anatrope, ἀνατροπὴ dicitur *stomachi subversio*, aut dissolutio, cum in vomitiones effunditur, & breviter inappetentia, nauseabunda affectio, ità ut interdum vomitiones contingant, Gal. l. 8. de C.M.S.L. c. 1. Vulgò etiam Vernacula dicitur: *Der Magen kehrt sich um*. Aliàs verbum ἀνατρέπειν in genere significat *subvertere*, disturbare, apud Hippocr. 4. de artic. t. 35. Foes. p. 54.

Anaudia. ἀναυδία idem quod ἀφωνία, *vocis privatio*, & ἄναυδος, *mutus*, idem, qui ἄφωνος ab α & αὐδὴ, *vox*. Hipp. Coac. t. 34. & 359. l. 3. Epid. ægr. 3. p. stat. pest. Foes. d. l.

Ancha, idem, quod *Coxa*, legitur apud Avic. l. 4. fen. 5. t. 1. c. 24 seqq. Aliquoties etiam occurrit apud Forest. l. 6. Obs. Chirurg. 49. in Schol. & l. 8. Obs. 7. Schol.

* Anchilops. Vide *Ægilops*.

* Anchyle. Vide *Ancyle*.

* Anci, Græcè γαλιάγκωνες, an à similitudine τῶν γαλῶν, *mustelarum*, an alia caussa ita dicantur, viderint illi, qui diligenter talia inquirere solent. Gal. c. 1. de artic. t. 19. Sunt verò ii, quibus ex luxatione brachii, vel ex capitis humeri prolapsu in alam brachium brevius redditur. 3. de artic. t. 88. Foes. p. 132.

Ancistron, ἄγκιστρον. Vide *Hamus*, idem quod ἀγκιστρομήλη, apud Hipp.

Ancon, ἀγκὼν, *cubiti gibbus*, eminentia, aut cubiti flexura, vel gibbi medium, cui innitimur: diciturq; ἀγκὼν alterum majus, & acutissimum ossium cubiti, quod & *Olecranon*, ὠλέκρανον, h. e. *ulnæ verticem*, & *Cubitum* vocant Attici, verbis Gal. l. 2. de U.P. c. 2. vide *Brachium*.

Ancora, i. e. *Calx*. Rul & Johns. in Lex.

* Ancoralis *processus*. Vide *Coracoides*.

Ancosa, i. e. *Lacca*. Rul. & Johns.

Ancteres, ἀγκτῆρες, dicuntur *Fibulæ*, quibus vulnerum labia longiùs dissita conjunguntur, quæ operatio propterea ἀγκτηριασμὸς, *Infibulatio* dicitur, teste Gorr. Lang. l. 1. ep. 77. Gal. l. 3. M.M. c. ult. Vices sustinent *Suturæ*. Parantur ex Emplastris fortissimè adhærentibus. In specie etiam ita dicta fuit, quando histrionibus, & comœdis per præputium trajiciebatur Fibula. Rolfink. de partib. genit. P. I c. 50.

Ancubitus, dictus olim fuit affectus oculorum, quando in illis quasi arenæ, & parvæ petræ esse videntur. Alias & Petrificatio vocabatur. Joh. Anglic. Ros. Ang. p. 867.

* Ancyle, ἀγκύλη, denotat in specie *articulorum contractionem*, artuum motus difficiles, & ligationem, h. e. obstrictos articulos, Gal. l. 7. de C.M.P.G c. 6. Celsus per contractos recenti cicatrice articulos vertit l. 5. c. 18. Provenit ab humoribus infarctis, quorum interventu musculorum tendo non obsequitur, idq; potissimùm in poplite, cubito, & digitis contingit. Hipp. hac voce usus junxit articulis indurati, l. de Hum. d. us. XI. Dicitur & Æginetæ ἀγκύλωσις, à verbo ἀγκυλόω, Lang. l. 1. ep. 82. Rhod. ad Scribon. n. 255. Huic affectui opponitur τὸ ὀρθόκωλον, de quo vide infrà *Orthocolon*. Vide Foes. p. 1. Cum additione etiam de aliis partium motibus localibus impeditis dici solet, de quibus vocabulis mox.

Ancylidoton, ἀγκυλίδωτον, significat *ansulatum*, vel ansulam habens. Gorr. p. 3.

* Ancyloblepharon, ἀγκυλοβλέφαρον vitium est in oculis, in quo palpebræ vel inter se, vel cum alba, aut nigra oculi parte concrescunt, aut cohærent. In causa est ulcus negligenter, & imperitè curatum: Sanescendo enim quod diduci debuit, & potuit, conglutinatur, ἀγκύλωσις τῶν βλεφάρων dicitur Aetio, qui & πρόσφυσιν τῶν βλεφάρων id vitii appellavit, l. 7. c. 66. ubi ejus curationem persequitur. E Recentioribus videatur Aq. apend. oper. Chirurg. cap. h. tit. Meliorem & minus dolorificam curandi modum observavit Hildan. Cent. 6. O. 7. Junge Scultet. Armam. Chirurg. P. I Tab. XXX. fig. 7.

Ancyloglossum, ἀγκυλόγλωσσον, est *vitium linguæ*, aut congenitum membranis inferioribus, quæ linguam vinciunt, duriusculis, & brevioribus à natura productis, aut adnatum, i. e. acci-

dentarium, cùm ulcus sub lingua cicatricem duriorem contraxit. Dicitur hoc malum etiam *Ancylion*, ἀγκύλιον. Ægin. l.6. c.29. Conjunctum est cum difficultate loquendi summa. Modum curandi Chirurgicum docet Aquapend. d.l. tit. Linguæ Chirurgia. Non semper esse, præsertim in infantibus recens natis necessariam illam ligamenti solutionem, & experientia confirmat, & testatur historia apud Hildan. Cent. 1. obs. 28. quàm grave periculum ex temeraria, & planè non necessaria illa solutione secutum fuerit. Junge Bartholin. l.3. Anat. c.13. Ephem. Nat. Cur. Ann. III. p.576.

Ancylomele, ἀγκυλομήλη (mendosè ἀγγειομήλη) dicitur *specillum hamatum*, quod Medici vulnera pertentant. Gal. in Exp. voc. Hipp. Gorr. p.2.

Ancylotomus, ἀγκυλοτόμος *cultellus* dicitur, vel *scalpellum*, quo membranæ illæ linguam contrahentes, & vincentes rescinduntur. Quamvis, & in genere accipiatur pro *cultello aciem incurvam habente* ab Ægin. d.l. c.30.

Ancyra, ἄγκυρα. Vide *Uncus*. Hoc nomine quoque, apud Epicharmum venire *pudendum hominis*, scribit Hesychius, teste Gorr. p.3.

Ancyroides, ἀγκυροειδής, vide *Coracoides*.

Ancyromele, ἀγκυρομήλη, rectiùs ἀγκυλομήλη. Vide. *Ancylomele*. *Hamus*.

† Andacoch. Solenander consil.8 sect.4

Andarac, i.e. *Auripigmentum Rubeum*, Rul. Johns.

Andas, dicitur *Resolutio Salis*, vel *Sal resolutum*. Paracelsi de ulc. apostem. &c. l.1. c.1.

Andena, est *chalybs*, ex regionibus Orientalibus advecta, *quæ liquescit igne*, haud secus, atq; aliud quodq; metallum, fundiq; se permittit in formas. Rul. & Johns.

Andranatome, vel *Androtome*, ἀνδρανατομὴ ἀνδροτομὴ dicitur *dissectio corporis humani*, & utrumq; habetur in M. Aur. Severini Zootome Democrit. l.1. c.1. p.36. & l.2. c.1. p.91. seqq.

Andrapodocapelos, ἀνδραποδοκάπηλος, vide *Mango*.

Andreios, ἀνδρεῖος, h.e. *virilis*, *generosus*. Tribuitur metaphoricè etiam vino robusto, & potenti. Erot. in Onom. p.21. & 83. Foes. p.57. Quidam etiam scribunt ἀνδριος. Est autem vinum generosum, quod aquæ multum fert, & admittit. Lind. Ex. X. §. 111.

Andria, dicitur *Mulier Hermaphroditica*, sexus virilis genitalibus etiam prædita, de qua legatur observatio apud Bonett. Med. Septentr. l.3. s.32. c.4. p.859. seqq.

Androcoeteo, ἀνδροκοιτέω, idem quod ἀνδροῦμαι, (de quo p.) i.e. *cum viro concumbo*. Legitur apud Moschion. de morb. mul. cap.160. quamvis ἀρσενοκοῖται (quod idem est cum ἀνδροκοῖται) alias in Sacro codice nefandum concubitum maris cum mare significet I. Cor. VI.9.

Androgenia, ἀνδρογένεια, apud Hipp. dicitur generis successio per viros, aut *virilis sexus propagatio*, Foes. Oec. p.57.

Androgyni, ἀνδρόγυνοι, dicuntur *viri effeminati*, quando semen mulieris masculam naturam habens prævaluit in conceptione semine viri foemineo ex mente Hipp. l.1. de diæt. XXI.26. Opponuntur ibi τοῖς ἀνδρείοις, *virilibus*. Hoc nomine quoq; appellantur *Hermaphroditi*, de quibus suo loco.

Andronion, ἀνδρώνιον, nomen est *Pastilli ab Androne* Medico compositi, qui refertur inter vehementia medicamenta contrà Carbunculum ab Ægin. l.4. c.25. item ad Herpetem, c.20. Vide Gorr. p.36.

Androtome, ἀνδροτομὴ. Vide *Andranatome*.

Andrumæ, ἀνδροῦμαι, Hipp. significat *viro conjungi*, concumbere, τῷ ἀνδρὶ ξυνεῖναι, uti exponitur l. de virg. morb. III.36. ubi & tales ἀνδρούμεναι, *viro cohabitantes*, vocantur. Aliàs & ἀνδρωθῆναι *virilem ætatem attingere*, 3. de artic. t.104. Foes. p.57. Opponitur τῷ ἀνανδρωθῆναι, h.e. *virum non esse expertam*. Unde ἄνανδροι dicuntur *fœminæ virum non expertæ*, Vide supra *Anandries*,

Anebos; ἄνηβος. Vide *Impuber*.

Anecas, ἀνεκάς adverbium, significans *sursum*, Hipp. l.1. de morb. mul. II. 4. l.2. XXXVII 12. Foes. p.58.

Anecestos, ἀνήκεστος, idem, quod ἀθεράπευτος, ἀνυπομόνητος, *incurabilis*, *intolerabilis*. Hip. 3. de artic. t.103. & 2. de R.V.I.A. t.40. Foes. p.59.

Anecho, ἀνέχω, i.e. *promineo*, emineo, *intumesco*. Usus Hipp. de hæmorrhoidibus *tumentibus*, l.5. Epid. X. 14. Foes. d.l.

Anecpyetes, ἀνεκπύητος, i.e. *non suppurabilis*. Vide *Ecpyisco*.

Aneilema, *Aneilesis*, ἀνείλημα, ἀνείλησις, *involutionem*, & in specie torminum, & flatuum in intestinis *involutionem* significat, Hip. de vet. med. XL.16. & l.3. Ep. s.3. t.55 Derivatur à verbo ἀνειλεῖσθαι, *sursum volvi*, revolvi, quod legitur Prognost. s.2. t.24. Foes. p.57.

Aneleos, ἀνηλεῶς, adverb. significans *Timidè*, invitè, *citrà affectum*. Hipp. lib. de affect. XXXIIX. 13. Foes. p.59.

Anemius, ἀνέμιος, epitheton *Furni*. Vide *Furnus*.

Anemos, ἄνεμος. Vide *Ventus*.

Aneneephalos, ἀνεγκέφαλος, *Excerebratus*, i.e. tropicè, amens, stolidus. Gal. l.3. de Hip. & Pl. decr. c.4. quamvis, & propria significatio appli-

applicari possit Monstris cerebro natis, qualium Observationes collegit Bonett. Medic. Septentr. l. 1. sect. 2. c. 8. p. 29. seqq.

Anenios, ἀνιῆνος, qui *sine mœrore est*, aut tristitia, *innocuus*, illæsus, Foes. Oec. pag. 58. Quod verò ibidem statuit, ἄνιηνος idem significare cum ἀνιῆνος, non videtur cum aliis testimoniis concordare; cum ἄνιηνος significet, valdè anxium, & qui levi de caussa mœrorem concipit; vel qui difficulter habenis contineri potest, i.e. Effrenem, ab ἡνία, *habena*. Vide Henr. Steph. in Thes.

Anepicritos, ἀνεπίκριτος, dicitur de eo, *quod neque sensu, neque intellectu judicari potest*, qualis est dissensio, & concertatio Empiricorum. Gal. de sect. c. 5. Vide *Acatalepsia*. Foes. p. 58.

Aner, ἀνὴρ. Vide *Vir*.

Anerectos, ἀνέρεκτος, ἀνέρεικτος, ἀνήρεικτος, h.e. *non fresus* aut fractus mola, vel pistillo. De farina, aut pane ex farina minùs pura, nec cribro, vel incerniculo parata, aut à furfuribus secreta dicitur, apud Hipp. l. de affect. XIV. 13. Foes. d. l.

Anesis, ἄνεσις, h.e. *Remissio*, vide *Dialeimma*. Legitur apud Gal. de temp. tot. morb. c. 8. Vide & Aetium Tetrab. 2. lib. 1. c. 9. & 10. allegante Foes. p. 59.

* Aneurysma, ἀνεύρυσμα, dicitur *Arteriæ dilatatio*, quæ fit sinu in arteria ex vulnere facto, quod nec maturè obductum, conglutinatum, aut carne contectum fuit, Gal. de Tum. p. n. c. 11. Clariùs sic describi potest; *Aneurysma* est tumor p. n. continuò pulsans, digitis facilè cedens, at iterum illicò sese extendens, ab arteriarum interioris tunicæ ruptura, & exterioris dilatatione. Barbette Chir. P. II. l. 1. c. 16. De hujus exemplis, & curandi ratione vide sis Hildan. Cent. III. O. 42. seq. tit. & Th. Bartholini historiã *Aneurysmatis* dissecti, cum epist. Joannis van Horne ejusdem argumenti, aliosq; recentiores.

Anfaka, i. e. *Coagulum*. Rul. & Johns. in Lex.

Angeiologia, ἀγγειολογία, rectiùs fortassis *Angeiotomia*, ἀγγειοτομία, cum prioris etymi nulla videatur adesse sufficiens ratio, est vasorum in temporibus, vel fronte dissectio artificiosa, cujus modum descripsit Ægin. l. 6. c. 5. & ex hoc Gorr. p. 2.

Angeion, ἀγγεῖον. Vide *Vas*.

Angelicus *pulvis*, Epitheton est hyperbolicum nimis jactuosè, & minùs verè attributum *Mercurio vitæ* apud Schroder. Ph. l. 3. c. 15. Nominis hujus defensionem vide sis apud Libav. Synt. Ch. Arc. l. 4. c. 17. An fortassis eo sensu intelligendum, quo eundem *Mercurium vitæ* scil. *æternæ*, ubi *Angelorum* societate perpetua frui licet, appellasse Hild. in. in epist. ad D. Mich. Doringum; testatur Sennert. Instit. l. 5. pag. 3. §. 3. c. 18. & ex hoc Casp. Hofm. in præfat. ad Officinalia.

Angi, dicuntur *Bubones*, ceu tumores in inguinibus. Fallop. de morb. Gall. c. 90. Tom. I. p. 738.

* Angina, ab *Angendo*, quod *angat* guttur, Gr. συνάγχη, vel κυνάγχη, quod posterius Hip. magis est familiare, phlegmone, vel inflammatio aliis extrà collum, ut partes tumescant, aliis intra tonsillas, ut simul partes quoq; afficiantur respirationis, & ægra spiratio sequatur, Gal. in defin. med. aliter: *Angina* est angustia faucium, cum spirationis, & deglutitionis difficultate, aliisq; symptomatibus, proveniens ab inflammatione faucium, & laryngis legitima, vel spuria. Quòd verò Medici recentiores post Hipp. singulis Anginæ speciebus, & differentiis certa imposuerint nomina, videlicet *Synanchen*, συνάγχην, appellantes; cum interni faucium, hoc est loci, ubi simul conveniunt gutturis gulæq; extrema, musculi inflammati sunt: deinde *Cynanchen*, κυνάγχην, quando interni gutturis musculi inflammantur, ita, ut æger instar anhelosi canis linguam exerat: tertio *Parasynanchen*, quando exteriores faucium musculi inflammationem patiuntur. Denique *Paracinanchen*, παρακυνάγχην, cum externi gutturis musculi inflammatione laborant, quemadmodum ex Ægin. l. 3. c. 27. recenset Gorr. p. 253. & ex parte etiam sequitur Barbette Chirurg. d. l. c. 18. videtur planè supervacanea esse ἀκριβολογία, ità ut Gal. rectè dixisse videatur de iis, l. 4. de loc. Aff. c. 7. tùm primum homines res ipsas neglexerunt, quum nimio studio nomina quærere inciperent. Authores, qui hunc affectum pertractarunt, veteres & recentiores vide apud Walther. Sylv. med. p. 55. seqq.

Anglicus *sudor*, h.e. *Febris sudatoria Epidemica*, ὑδροπυρετός, dicitur quædam species febris pestilentialis colliquativæ, cum multis sudoribus, aliisq; symptomatibus malignitatem magnam significantibus, à massæ sanguineæ per contagiosa fusoria effluvia (quæ in sale volatili subacido consistere credit Franc. de le Boe Sylvius P. M. l. 1. c. 58. §. 17. & in specie in succum Pancreaticum magis volatilem, quam acrem refert, c. 30. §. 40. et 114) nimia colliquatione & dissolutione provenien s. Plura de hac febre leguntur apud Sennert. de Febrib. l. 4. c. 15.

* Angor, ἀγωνία, ἀδημονία est nativi caloris contractio, & in centrum retractio, ad quam sequitur ejusdem cordis dolor, palpitatio, & tristitia, pessimumq; est signum, si in principio acutarum febrium advenerit, Gal. com. 1. de

hum. & com. 1. in l. 1. Epid. t. 75. l. 4. de diff. pulf. c. 3. Obiter mirandum, quod neutrum vocab. Græcum satis emphaticum exposuerit Foes. vel Gorræus, quamvis utriusq; ἀκρίβειαν eleganter diduxerit Henr. Stephan. in Thesauro.

Angos, ἄγγος, idem quod ἀγγεῖον, significat in genere *vas*, & conceptaculum humorum. In specie tamen Hipp. accepisse pro *Utero*, l. 6. Ep. f. V. t. 17. quamvis insolenter existimat Gal. in com. Rationem hujus expositionis dedit Prosp. Martianus in Annot. ad Hipp. d. l. p. 352. Dixit *Vas*, ut indicaret humores morbosum uterum afficientes in ejus cavitate consistere, non per ejus tunicas exteriores dispersos. Hi enim non ita mamis communicantur, quemadmodum illi, qui in cavitate consistunt. Enimverò mihi neque ratio adducta satis liquida, neq; veris Anatomicis principiis conformis videtur.

* Anguilla, ἔγχελυς, piscis est fluviatilis notus, olim inter delicatissimos apud priscos habitus, & hodieq; mensis divitum opiparis saltem apponitur. Usus quoque ejus in medicina laudatur in dolore aurium, alopecia, hæmorrhoidibus, præsertim pinguedinis. Plura vide apud Aldrov. l. 4. de pisc. c. 14. Schroder. l. 5. c. 3. n. 71. Bruyerin. de re cibar. l. 19. c. 39.

* Anguis, ὄφις, in genere significat *Serpentem*. In specie verò accipitur pro serpente non venenato, qualis est *Anguis Æsculapii*, *Pareas*, *παρεῖας*, dicto, de quo legatur Aldrov. l. 1. hist. serp. & drac. c. 16.

* Angulus, κανθὸς *Canthus*, dicitur de oculis, estq; oculi pars communis superioris, & inferioris palpebræ, vel est extremum utriusque palpebræ connexum. Habet autem uterq; oculus angulum duplicem, unum majorem, juxta nares, sub quo *Caruncula lachrymalis*, *ἐγκανθὶς* propterea dicta, delitescit; alterum minorem juxta tempora, *παρωτίας*, *Hirquus*, Pollucì l. 2. c. 4. dictum, Gal. Introd. c. 10. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 10. §. 88. quamvis *Hirquus* etiam pro utroq; *angulo* sumatur. *Angulus* operis vocatur *Lapis Philosophorum*, apud Lagneum in Harmon. Ch. Vol. IV. p. 719.

Angustia, *Angustatio*, στενοχωρία, pertinet ad differentias essentiales, vel species morborum organicorum in vasis, & meatibus, quando p. n. coarctantur, & angustiores redduntur, cujus iterum variæ habentur species subalternæ, v. g. *Obstructio*, *Subsidentia*, *Coalescentia*, *Compressio*, de quibus singulis suo loco, Gal. l. de diff. morb. c. 7.

* Anhelitus, *Anhelosi*, vide *Asthma*. *Orthopnœa*: A Chymicis *Anhelitus* sumitur pro *fumo*, aliis pro *fumo equino*. Rul. in Lex.

† Anicetum, idem quod Anisum Renod. de mat. med. pharm.

† Ani Cerasia, mariscæ Joan. Thomas Minad. Disput. 4.

Anicetum, ἀνίκητον, est Epitheton Emplastri, quod ad Critonem authorem refertur. Describitur à Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. sic dictum, quasi *insuperabile*, & in curatione Achorum nunquam fallens. Ita & inter Collyria liquida d. l. l. 4 c. 7. legitur formula quædam, *Anicetum* & *Aster dicta*, Gorr. p 38.

Anidrosis, ἀνιδρωσις, i. e. *sudoris nullitas*, vel *privatio*. Hipp. l. 7. Ep. LI. 11. Hinc & Febris, quæ *sine sudore*, & crisi in long. m̃ tem ✱us protrahitur, propter exagitatam à purgantibus naturam, dicitur ἀνιδρ⊕ ϗ ἄκριτ⊕. 4. de R. V. l. A. t. 44. Adverbium ἀνιδρωτὶ, i. e. *sine sudore*, aliquoties usurpavit etiam Hipp. lib. 1. Prorrh. com 2. t. 27. c. 3. t. 30. Coac. t. 297. 299. Foes. p. 62.

* Anima, ψυχὴ, subintellige *Humana*, Medica, quatenus *Anima* significat principium illud activum & proximum *Animæ* in prima significatione sumptæ instrumentum, cujus beneficio membra corporis vivunt, sentiunt, moventur, & omnes in vita actiones edunt. Hanc intellexit Hipp. quando l. 6. Ep. f. V. t. 5. hominis *Animam* perpetuò fieri, vel nasci usque ad mortem dixit. Ideò verò nascitur, quia perpetuò moritur. Finis namq; ab origine pendet. Est enim ignis, à quo in existendo, & operando dependet, natura fluxa, & caduca, & alimenti ea propter indiga perpetui, pluris, aut paucioris, prout vel ætas, vel anni tẽpestas, vel alia quæcunque ἔξωθεν τῶν ἔξωθεν externa necessitas postulaverit, quemadmodum egregiè locum hunc explicavit Linden. S. M. Ex. XV. § 39. Hanc intellexisse Gal. nullum est dubium, quando scripsit, quòd *Anima* aut temperamentum sit activarum qualitatum, aut illud, quod temperamento alteratur, & organo velut in operando utitur. l. 3. d. L. A. c. 7. Ad summam: *Anima* hæc est *Calor*, *Spiritus*, *Aura*, *Ignis*, *Flamma vitalis*, *Biolychnium*, *Natura*, vel quocunque tandem nomine appellare libuerit. Ea potissimùm in & cum sanguine (quam Virg. propterea *purpuream Animam* haud ineptè dixit) suam habet existentiam, & perennitatem, unde Gal. ipsum *sanguinem* appellare *Calidum nativum*, non est veritus. l. adv. Lycum c. 7. In hac significatione vocavit Willis *Animam Brutalem*, quia hac ratione non differt ab *anima Brutorum*, d. l. In Tropica significatione à Chymicis, & Spagyricis *Anima* accipitur in genere pro omni simplici per se volatili, potestatem habente secum rapiendi corpus, ac deferendi ab igne, Dion. Zacharius in Th. Chym. Vol. I. pag. 740. In specie medicamen-

ramenta simplicia artificiosè per resolutionē, & extractionem exaltata *animarum* nomine exornantur v.g. *Anima* Aloes, Rhabarbari, Veneris &c. apud D. D. Wedelium & alios. In opere Lapidis Philosophici, *Anima* notat *aquam Mercurialem Philosophicam*, Vol. III. p. 26. Vol. IV. p. 75. 721. seqq. imò etiam *Lapis Phil. Animæ* nomine appellatur, p. 728. seqq. Vide etiam in Vol. V. Indice, Rul. in Lex. Specialissimè *Anima Saturni* dicitur *Alkec*, vel *dulcedo Plumbi* suavissima, quæ aceto extrahitur, Dorn. Rul. & Johns. Modo describitur in Proc. Paracelsi, qui habetur in Th. Chym. Vol. III. p. 363. *Anima Catholica Mundi* dicitur *Spiritus universalis* rerum cum substantia humida, ætherea, & quintessentificata vestitus, & conjunctus, à Joh. Collessone in Idea perfecta Phil. Herm. Th. Ch. Vol VI. p. 147.

Animal, ζῶον dicitur, quod præter vitam, & facultatem vegetativam sensu quoque, & motu locali gaudet. *Animalium* naturam exponere quamvis ad Medicum propriè non spectet, neque etiam subjectum Medicinæ constituant (quod Plempius in Fundam. suis voluit) quatenus tamen ad materiam Medicam spectant, vel Diæteticam, vel Pharmaceuticam, eatenus ad objectum Medicinæ referri haud immeritò debent. *Animal* veluti *parvum mundum* esse, veteris naturæ periti dixerunt, teste Gal. l. 3. de U. P. c. 10. fin. Simpliciter positum plerumque contradistinguitur ab Homine. Dicitur aliàs *Brutum*, *Bestia*, *Bestiola* pro *Insecto* sumitur, Rhod. in Lex. Scrib. *Animalia sunt* terrestria, aquatilia, quadrupedia, bipeda, volatilia, insecta &c. *Animal* quoque mysticè, & Spagyricè vocatur *Lapis Philos.* & quidem *nobilissimum*, ad exemplum majoris mundi, & minoris, scil. Hominis factum, Libav. Apoc. Herm. P. prior. c. 21. Lagn. in Harmon. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

* Animalis *Facultas*, vel *Virtus*. Vide *Facultas*.

* Animalis *Motus*. Vide *Motus*.

* Animalis *Spiritus*. Vide *Spiritus*.

Animatio, est vocab. Ænigmaticum Alchymistarum, in negotio transmutationis metallorum, quando terra alba foliata est fermentanda cum aqua sulph. philosophica, vel cœlesti, Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 8. *Animatus Mercurius* dicitur, quando per perfecti metalli conjunctionem ad certam speciem est perductus, de quo legi poterit idem Apoc. Hermet. Part. prior. c. 10. Talis Mercurius ad opus lapidis Philosophici requiritur à Spagyricis.

Animellæ dicuntur glandulæ sub aurium radicibus, & universo spacio inferiori maxillæ circumscripto contentæ vasorum distributionibus præfectæ, quæ & Lacticinia appellantur, Vesl. l. 6. de H. C. F. c. 5. p. m. 27.

* Animi, & *Animæ deliquium*. Vide *Lipothymia*. *Syncope*.

* Animi *pathemata*. Vide *Affectus*.

Animus, νοῦς, νόος, θυμός, γνώμη, λόγιος, idem, quod *Mens*, aliquando sumitur latè pro *Anima*, in genere, & ita de Brutis quoque dicitur apud Gal. l. 6. An. adm. c. 1. quòd omnia animantia habeant corpus *animi* moribus, & facultatibus conforme, quamvis in Græco legatur ψυχῆ. Usitatius verò strictè significat vim, ac virtutem *animæ* humanæ ratiocinativam, dijudicativam, & cognoscentem. Egregiè differentiam *Animi*, & *Animæ* proposuit Linden. Ex. XIII. §. 475. seq. ex Nonio, & aliis Grammaticis, quamvis *Animam* in posteriori significatione accepisse videatur, dicens: *Animus*, & *Anima* hoc distant: *Animus* est, quo sapimus: *Anima*, qua vivimus. Sapimus *animo*: fruimur *anima*. Sine *animo anima* est debilis. Medicis *Anima* vitalis est; *Animus* animalis est &c. Vide *Mens*.

Aniscalptor vocatur Musculus Latissimus, qui totum ferè dorsum tegit cum suo compari, Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 561.

Anisos, ἄνισος. Vide *Inæqualis*.

Anisotachys, ἀνισοταχύς epitheton pulsus, *inæqualis cum celeritate* conjuncti. Gorr. p. 38.

Annetes tes, dicuntur Paracelso scopticè *Medici Galenici*, seu ignorantes, cœcutientes in rerum principiis, & caussis investigandis, Fragm. de morb. Gallic.

Annora, est *Calx ovorum*, vel *Calx viva*, Rul. & Johns. in Lex.

* Annotatio, ἐπισημασία dicitur ipsum principium paroxysmi febrilis, quando solent ægri horrere, refrigerari, oscitare, pandiculare, dormitare, & alia quædam his similia pati, Gal. 2. aph. 1. Dicitur & εἰσβολὴ παροξυσμοῦ. Verum est, & alia *Annotatio*, vel *Episemasia* Hecticarum febrium propria, quando ægri una, vel altera hora post assumptum cibum calorem, & pulsuum celeritatē, magnitudinemque intendi sentiunt, absq; tamen horrore, refrigeratione, aut alio anteà dictorum symptomatum, hinc ἐπισημασία ἄδηλος, *Annotatio incompressa* dicitur, l. de diff. febr. c. 9.

Annuitio, dicitur apud Plin. motus capitis in partem anteriorem. Vide *Rennbus*.

Annulus, δακτύλιος, κρίκος, quid propriè dicatur, ex aliis Lexicis notum est. Eorum quoque varium esse usum in Medicina, experientia testatur. In specie *Annuli purgatorii* è Saturni vitro parati meminit Querc. t. de Med. Hermet.

Tibiæ parti opponatur. Foes. p. 63. Latinè *Ocrea*, quamvis hanc versionem nonnulli improbent.

ANTICONTOSIS, ἀντικόντωσις apud Hipp. est *renixus conti*, aut qui conto, vel scipione fit, cùm videl. loco cruris baculo corpus fulcitur, 3. de artic. t. 76; 103. Adde Foes. p. 64.

ANTIDIDOMÆ, ἀντιδίδωμαι h.e. *ex adverso respondeo*, diciturque de signis morbo ex adverso respondentibus. Hipp. Coac. 145. Foes. p. 63.

ANTIDINICA, ἀντιδινικὰ dici possunt *medicamenta contra vertiginem*, Blancard. in Lexic. An verò in Græco quodam scriptore Medico hoc vocab. occurrat, certò affirmare non possumus.

ANTIDOTARIUM, ἀντιδοτάριον i.e. *Dispensatorium*, de quo vocab. infrà suo loco.

ANTIDOTUS, ἀντίδοτος Fœminin. Latinum apud Gal. l. 17. c. 16. & in neutro *Antidotum* scil. *medicamentum* est, quod non extrinsecus impositum, sed intus assumptum, malignas, cæcas, & latentes corporis affectiones sonat. Gal. l. 1. de Antidot. c. 1. Verùm mos est junioribus Medicis, *Antidotos* appellare non modò, quæ adversus mortifera medicamenta, quæq; ad morsus, ictusve venenosos exhibentur, sed etiam, quæ contrà malas corporis affectiones, præsertim diuturnas, l. 2. c. 6. Vide *Alexipharmaca*. *Antidotus* quoq; mysticè appellatur *Lapis Philosoph.* apud Lagneum, in Harmon. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 727. seqq.

ANTIFEBRILE. Vide *Febrifuga*.

ANTIFIDES, dicitur *calx metallorum*, Rul. in Lex. Ch.

ANTILEPSIS, ἀντίληψις, *apprehensio*, apud Hipp. significat modum deligationis, videlicet vinculorum in partem contrariam, aut sanam, involutionem, aut appensionem, aut veluti occupationem quandam, ut deligatæ partes firmius contineantur; ut in humeri deligatione, quando fit per alteram alam vinculi circumductio, aut inguine laborante, ea, quæ fit ad alterum inguen, 2. de iis, q. in Med. f. t. 16. Foes. Oec. 64. Alias Lat. *Apprehensio*, sumitur pro *Indicatione*, quatenus Medicus id apprehendit, quod est utile ad finem suum obtinendum. Mich. Gavassetius l. de Indicat. curat. c. 4. p. m. 50. 51.

ANTILOBIUM, ἀντιλόβιον, ἢ ἀντιλοβὶς, dicitur pars illa exigua in auricula, quæ infimæ parti, quem Lobum appellant, superposita est, Ruffus scribit, *Antilobida*, vel *Obiobium* dici Helicis extremum subbreve. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 11. §. 4.

ANTILOGIA. ἀντιλογία. Vide *Contradictio*.

ANTIMONIUM, idem, quod *Stibium* στίμμι, στίβι, est minerale ad metallinam naturam proximè accedens, è Sulphure, Mercurio crudo, cum portionibus terrestribus, & paucis salinis mistis constans. Ejus historiam, & vires descriptas vide passim in Authoribus, v. g. in Theat. Chym. Vol. I. p. 563. ubi duplex statuitur à Dornæo, *nigrum*, & *album*, quod Magnesia dicitur, l. de Transmut. metall. c. 24. can. 5. Item p. 616. seq. plurib. Libav. S.A. Chym. l. 7. c. 22. Apoc. Herm. Part. prior. c. 15. & alibi. Schroder. Pharmac. l. 3. c. 17. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. qui etiam tantas huic minerali tribuit laudes, ut sit quasi fons, & scaturigo præstantissimorum medicamentorum, & Cornu Amaltheæ salutarium remediorum. Contrà in C. Hofm Paralip. Officin. c. 90. reperies decretum totius Collegii Parisiensis contra *Stibii* usum A. 1566. publicatum, statuens, esse deleterium, nec posse quavis præparatione emendari, ut intrò citrà molestissimam noxam possit assumi. An fortassis utrinq; peccatum est in judicando; cùm in excessu, tùm in defectu? Sanè pedifficile est, & periculosæ res aleæ, arbitrium facere. Ænigmaticè à Spagyricis *Antimonium* vocatur *Lupus*, *Proteus*, *Radix Metallorum*, *Saturnus Philosophorum*, *Magnesia Saturni*; & exprimitur hoc charactere ♁. *Marcasita plumbea* dicitur *Antimonium Philosophorum*, Th. Chym. Vol. VI. p. 475. Ipse quoque *Lapis Philos.* vocatur *Antimonium* in Lagnei Harmon. Chym. Th. Ch. Vol. 4. p. 427.

ANTINEPHRITICA, ἀντινεφριτικὰ *medicamenta contrà morbos renum*. Blanc. in Lex.

ANTIPATHES, ἀντιπαθὶς est species *Coralli nigri*, secundum Diosc. l. 5. c. 140. arboris figura magisque ramosi, & vices easdem cum *Corallio* habentis. Adstringit enim, & refrigerat mediocriter. Georg. Agricola scribit, non aliud videri, quàm *Hæmatiten nigrum*, l. 4. fossil. p. 248. & l. 5. p. 254.

ANTIPATHIA, ἀντιπάθεια dicitur species *qualitatis occultæ*, opposita *Sympathiæ*, quando inter duas res, vel odium aliquod naturale occurrit, vel una alteram ferè inexplicabili ratione afficit, eamque removere, aut destruere annititur. Ità Gal. l. 11. de S. F. §. Coria vetera de iis combustis scriptum esse à quibusdam tradit, quod attritiones sanent ex *antipathia* quadam. Enimverò licet nec *sympathiam*, nec *antipathiam* omnem negare velimus, aut possimus, neque tamen hoc quoque dissimulabimus, quòd multa vana, absurda, & falsa in enumeratione exemplorum ad utramque illam qualitatem concurrere soleant; quemadmodum hoc etiam publicè contra Digbæi Dissertationem de Pulvere

Sym-

Sympatheticò ad oculum demonstravimus. *Sympathiæ*, & *Antipathiæ* rationem omnem haud ineptè deduci posse è corpusculorum ἀτμωδῶν, vel effluviorum occursantium diversorum motibus, & configurationibus variis gaudentium; vel mutua cohæsione, & combinatione, vel reciproca arctatione, & repulsione existimat Charlton. Ex X Pathol. §. 33. Enimverò Joh. Marcus Marci vult adhuc efficacius intercedere principium vitale, videlicet, vel Archeum, & ejus vim conservativam, quæ transit in alterius corpus, vel ideam aliquam hostilem, aut necantem, aut corrumpentem, quæ recipitur in alterius sphæram radiosam, ex effluviis maximam partem constantem, Phil. Veter. rest. Part. V. sect. 2. subsect. 3. & sect. 3. subsect. 1 Enimverò mihi videtur in totius hujus argumenti explicatione frequentior fallacia petitionis ejus, quod est in principio, comitti, dum obscurum per æquè obscurum, incertum per incertius demonstratur. Effectus *Antipathiæ* recenset etiam Rolfink. O. & M.M. Spec. l. 2. s. 3. c. 199.

Antiperistasis, ἀντιπερίστασις dicitur *Circumobsistentia*, sive caloris, aut frigoris compressio & coarctatio, ob contrariam circumfusi corporis qualitatem. Ita Theophrast. l. de Igne. rationem, cur in hyeme corpora robustiora sint, & felicius alimenta concoquant, ponit in collecto calore potentiori per *antiperistasin*. Hæc etiam caussa est inflammationum internarum hyemali tempore familiarium, v. g. pleuritidis, peripneumoniæ &c. 3. aph. 23. Dicitur verò ἀντιπερίστασις emphaticè, ἀντὶ, quia contrarium; περὶ, quia cohibens; στάσις, quia indimotum, scil. frigus, cujus obsessione ignis unitur, unione roboratur, roboratus incalescit. Vide Dieterich. Iatr. n. 448. & Linden. ex. X. §. 115.

Antipharmacum, ἀντιφάρμακον dicitur *medicamentum contrà venena*, & ita idem, quod *Alexipharmacum*. Diosc. Blancard. in Lex.

Antiphysica, ἀντιφυσικά. Vide *Carminativa*.

Antipoleo, ἀντιπαλαίω Hippocrati significat *resistere malo*, juvare, 2. de artic. t. 42. Vide Foes. Oec. p. 64.

Antipraxia, ἀντιπραξία significat functionum, & temperamentorum in diversis membris contrarietatem, quam veteres excogitarunt, ad declarandam in affectibus Hypochondriacis symptomatum concurrentium varietatem sæpè contrariam, v. g. Hepatis intemperies calida, & Stomachi frigida etiam in vulgus penè notæ communiter incusantur. Quam licet nonnulli ex recentioribus inficiari non vereantur, inter quos, & B. Fr. Mullerus, ideò quod sanguis debito ac recto distributus proportionaliter calefaciat & stomachum, & Hepar, adeoq; debitam crasin obtineant. Insufficiens tamen hæc ratio nobis videtur, siquidem, non obstante illa proportionali convenientia temperamentorum in singulis organis, nihilominus sano sensu aliqua etiam contrarietas statui, & defendi poterit. Ut taceamus, videri nobis illos confundere statum sec. nat. cum statu pr. nat. ita ut licet concederetur, non dari ἀντιπραξίαν in illo, non statim liceret inferre, quod nec in statu præternaturali occurrat.

Antiquartium vocatur Practicis quibusdam recentioribus medicamentum *specificum contrà febrem quartanam*, quale est Riverii. Ita & *Antiquartium Peruvianum* dicta fuit *China China*, de qua suo loco. Meminit & *Essentiæ antiquartiæ* D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 3. l. 2. c. 8.

Antiquus, παλαιός, idem, quod *Vetus*. *Antiqui* morbi, i. e. *Inveterati*.

Antirrhope, ἀντιῤῥοπή, ἡ ἀντιῤῥοπὴ significat in *contrariam partem propensionem*, vel inclinationem, & usurpat Hipp. de nare inclinata mediante habena in contrarium retrahenda, 2. de artic. t. 46. Foes. d. l.

Antisecosis ἀντισήκωσις dicitur *æqualis repensio*, aut ad equilibrium reductio, *adæquatio*, idem, quod ἀντισήκωσις, à verbo ἀντισηκόω, quo utitur Hip. in figurata quidem significatione, pro reficere, & cibum deperditum reponere, aut rependere, 2. de R. V. I. A. t. 28. Foes. d. l. Itali ἀντισήκωσιν vocant *Bilancia*, quem terminum transtulerunt Arithmetici, & Mercatores in forum suum frequentissimè. Latinum *Compensatio* quoque respondet ἀντισηκώσει.

Antispasis, ἀντίσπασις *Revulsio*, *Retractio*, dicitur humoris fluentis in contrariam partem retractio, & aversio. Hujus species sunt quatuor pro positionum differentiis. Nam *Revulsio* fit, aut ab inferiori parte ad superiorem, aut à dextera ad sinistram, aut ab anteriori ad posteriorem, aut ab interiori ad externam. Gal. l. de hirudin. revuls. &c. c. 3. quamvis l. 5. M. M. c. 3. tres tantùm enumeret. Meminit Hipp. quoque *revulsionis*, l. 6. Epid. s. 2. t. 8. Foes. d. l. & p. 65. Gorr. p. 40. An, & quomodo hæc fieri possit per Venæsectionem, stante Circulationis sanguinis principio indubitato, satè difficillimù est explicatu. Nobis sufficere videtur, quòd aliquando natura defectum sanguinis è parte læsa opposita detracti resarcire cogatur è parte læsa, vel affecta. *Antispasticon*, ἀντισπαστικὸν, appellatur in genere auxilium in diversa revellens, Gal. l. 13. M. M. c. 11.

Antispoda, ἀντίσποδα dicuntur medicamenta, quæ eadem cum τῷ σποδίῳ, quod & σποδὸς dicitur, facultate pollent, ita, ut in *spodii* penuria

detur igitur coincidere cum Chorea S. Viti Lasciva, & Irata. P. Zacchias Quæst. Medico-Legal. l. 2. tit. 1. q. 18. n. 31. seqq. ex Gatioponto l. i. c. 11.

Antiepilepticos, ἀντιεπιληπτικός, dicitur de virtute medicamentosa Epilepsiæ, & motibus convulsivis resistente, & passim à recentioribus Medicis usurpatur. Vide *Anti*.

Antelrima, *materia* vocatur apud Paracelf. *Tinctura*, quæ materiam corporis primam tingere, & mutare vel secundum, vel p. naturam potest, l. 3. Chirurg. magn. c. 11.

Antera, pro *Anthera*, apud Dorn. in Diction. Vide *Anthera*.

Antereisis, ἀντέρεισις, *renitentiam* significat, *obluctationem*, vel obnixam firmitatem, qualis ossibus tribuitur apud Hipp. 3. de artic. t. 58. Foes. d. l.

Anterit, i. e. *Mercurius*, Rul. & Johns. in Lex.

Anteros, ἀντέρως, idem, qui ἀμέθυστος lapis dicitur, Gorr. p. 39. Vide *Amethystus*.

Anthelix, ἀνθέλιξ, dicitur *pars auriculæ externæ, Helici* opposita, anfractuosa, & inferior ad confinia temporum sita, introrsum sursumq; imbricata, Linden. Med. Phys. l. 2. c. 11. §. 4.

Anthelminthica, ἀνθελμινθικά, vocantur, *medicamenta contra vermes*, quæ interimendo, suffocando, liquando, destruendo operantur Bonet. Mercur. Compital. l. 10. p. 458.

Anthera, ἀνθηρά vocabulum æquivocum est 1. Dicitur de *medicamentis aridis*, ex metallicis præprimis compositis, colorem floridum habentibus, ac prærubrum. Meminit harum compositionum Gal. l. 4. & 5. de C. M. S. L. Cels. l. 6. c. 11. Apud Æginet. l. 7. c. 13. etiam ἀνθηρὸν legitur, & in fœmin. ἀνθηρά, lib. 3. c. 79. In omnibus illis compositionibus Sandarachan invenies, 2. In Botanicis *Anthera* significat medium illud Croceum, & rubrum, in quibusdam floribus, v. g. liliis, croco, &c. 3. Hinc & Crocos Chymicos congrue dici posse *Anthera mineralia* voluit Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 20. Paracelso verò Extractio de Hyacinthis *Anthera* appellatur, de Ictetit. c. 2. Dorn. Rul. & Johns. Aliàs ἀνθηρὸς Hipp. in genere dicitur *floridum*, prærubrum, & sanguineum, v. g. homines ἀνθηροί, id est, *floridi*, l. 1. Prorrh. f. II. t. 56. Coac. t. 162. Corpus ἀνθηρὸν, l. 6. Epid. f. III. t. 3. Sputa ἀνθηρά, d. l. f. IV. t. 4. & l. 2. Epid. f. III. t. 17. l. 4. de R. V. I. A. t. 72. &c. Foes. p. 60.

Anthereon, ἀνθερεὼν, dicitur *Mentum*, pars faciei, in qua barba nascitur, exponente Hesych. Confirmare videtur hanc significationem locus Hipp. l. 5. Epid. XXIV. 7. & l. de Venis XXVI. 8. Vide Foes. p. 61.

Anthia, ἀνθία, dicitur Piscis quoddam genus, uti constat ex Oppian. Aristotel. Rondelet. l. 6. c. 11. seqq. Aldrov. l. 1. de pisc. c. 19. Incertum verò est determinare, qui ex illis rectè descripserit, cùm minimè inter se conveniant. In summo olim pretio fuisse, patet ex epithetis, quod θεῖοι, i. e. *Divini*, ceu summo honore digni appellati fuerint. Usumquoque in Medicina v. g. fellis contrà exanthemata: adipis contrà tumores, & abscessus &c. notavit è Kiranide Aldrov. d. l.

Anthines, *Anthinos* ἀνθινὸς, ἀνθινὸς, epitheton vini, & olei. Vinum ita dicitur οἶνος ἀνθινὸς, quod *floribus conditum*, & benè odoratum, sive fragrantius redditur, uti exponit Gal. in Ex. voc. Hipp. vide Foes. p. 60. seqq. Oleum verò ἀνθινὸν vocatur *Liliaceum*, vel *Susinum*, quod μύρον, Unguentum appellatur, Hipp. l. 1. de morb. mul. CXIIX. 29. seqq. Mixtura quoque illa, quæ *Cyceon*, κυκεὼν vocatur, ἀνθινὸς dicitur, l. de int. aff. XIII. 47. Vide *Cyceon*.

† Anthora Antiqua, Venenum. Christ. Batavalus de peste, intelligit fortè Napellum cum Avicenna!

Anthonor, idem, quod *Athanor*, de quo infrà, Rul.

Anthos, ἄνθος, Latinè *Flos* dicitur; & tribuitur non solùm plantis, estque ultimum, & perfectum plantæ productum ex subtilissimis concretis particulis constans, uti florum Anatomen speciosè satis descripsit Junken Chym. Exp. Cur. P. 1. f. 3. c. 5. p. 189. seqq. quamvis adhuc in dubio relinquamus, an omnium plantarum flores sulphuris sint particulæ appropriatæ: Verùm etiam mineralibus. Ita ἄνθος, *æris florem*, notat, Hipp. l. 2. de morb. XXXIII. 21. XXXIV. 8. 33. Strictissimè verò ἄνθος *rosmarinum*, vel *flores Rosmarini* significat. In Chymicis *quintam essentiam*, sive *Elixir auri*, item *medicinam extractam ex perlis* notat, Parac. l. 3. de vit. long. c. 1. de Gradib. & Composf. in Scholiis, Rul. & Johns. *Anthos Philosophorum* dici modum transmutandi metalla aliquem, qui fit per Vitriolum, vult Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 7. Vide infrà *Flos*.

Anthosmias, ἀνθοσμίας dicitur *vinum odoratum*, flagrans, *floridum*, purum, nobilissimum. *Flos* enim *vini* idem est, quod *vinum* egregium, & purum, uti constat ex Plauti Cistell. act. 1. sc. 2. Differt ab *Anthino*, quod hoc sit vinum medicatum ab herbis odoratis fragrantiam acquirens; illud verò ab uvis nativam fragrantiam obtineat. Vide sis Linden. Ex. X. §. 130. seqq. Aliter exposuit *Anthosmian* Lang. l. 1. ep. 27. scil. quòd sit vinum aquæ maris quinquagesima parte musto addita mistum, ex Athenæo, l. 1. Dipno-

nosoph. Vide Foes. pag. 61.

Anthracia. ἀνθρακιὰ dicitur congeries prunarum, sive carbonum accensorum, apud Hipp. l. de nat. mul. LVII. & l. 1. de morb. mul. CI. 28. Menses quoque muliebres adusti, nigri, carbonibus similes eidem appellantur θερμάδες ἀνθρακιαί, l. 1. de morb. mul. XXIV. 11. Foes. p. 62.

Anthracites, ἀνθρακίτης. Vide Schistus Lapis.

Anthracosis, ἀνθράκωσις in specie carbunculum, vel in oculi bulbo, vel in palpebra occurrentem denotat apud Æginet. l. 3. c. 21.

Anthrax, ἄνθραξ propriè carbonem accensum, hoc est, prunam significat, uti patet ex 5. aph. 11. Junge Dieterich. n. 66. Per translationem in Pathologicis Anthrax vocatur Carbunculus, Tumor p.n. inflammatorius ex sanguine nimis adusto, & crassiore, partem, in qua colligitur, depascente obortus. Vide & Galen. 6. aph. 45. Apud Serenum etiam Carbo vocatur. Adde Keuchen. in not. ad h.l. p. 241. seqq. Dicitur alias, & Latinè Ignis Persicus. Vide Barbette Chirurg. P. II. c. 12. Authores de Anthrace, vel Carbunculo vide apud Walther Sylv. Medic. p. 302. seqq. Dicitur etiam de lapide pretioso, qui Carbunculus vocatur, de quo infrà. Vide Carbunculus. Adde Th. Ch. Vol. IV. p. 796.

Anthropē, ἀνθρωπή, vel ἀνθρωπείη dicitur Cutis humana apud Herodot. notante Vesalio l. 2. de C.H.F. c. 5. princ.

Anthropos, ἄνθρωπος. Vide Homo.

Anthypnotica, ἀνθυπνωτικὰ, vocari possunt medicamenta somnum abigentia.

Anthysterica vult etiam appellari medicamenta contrà Passionem Hystericam, Blancard. in Lex. sed an in quodam Authore Græco legerit, an verò ipse hæc nomina finxerit, de eo non constat.

† Anthophylli apud Andr. Casalpin. Cariophylli aromatici. G. Bauhin. Pin. l. b. 11. sect. 3.

† Antiagri, Tonsillarum tumor Ulpiniano. Riolan. Enchrid. Anatom. l. 4. c. 7.

† Antidotum, acrius Catarticum non semper enim locum in venenis habet. Isac. Casaubonus in Spartianum.

† Antimonium Hispanis Alcohol. Anton. Nebrisensis Quinquagen. c. 44.

Anti, ἀντὶ præpositio è Grammaticis nota, significans Contrà, adversus. Sæpè conjungitur in Medicina aliis nominibus, aut verbis ad exprimendam virtutem remedii alicujus specificam adversus hunc, vel illum affectum v. g. Antepileptica, Antemetica, Antinephritica. quamvis & haud raro omittatur, & nihilominus significatio curatoria intelligatur, v.g. Medicamenta Colica, Nephritica, Arthritica, &c.

* Antiades, ἀντιάδες. Vide Tonsillæ. Alias Antiades dicuntur Tonsillæ inflammatæ. Nic. Piso de morb. cogn. & cur. l. 2. c. 2.

Antiballomenos, ἀντιβαλλόμενος, idem, quod ἀντεμβαλλόμενος, vide Substitutus.

Anticadmia est tertium genus Cadmiæ fossilis, quod & Pseudocadmia dicitur. Appellatur verò Anticadmia, non, quod Cadmiæ opponatur sed quod substituatur in hujus locum. Fallop. tr. de metall. & fossil. c. 12. Tom. I. Oper. p. m. 307.

Antícar, i.e. Borax, Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

* Anticardium, ἀντικάρδιον sic dicitur cavum illud, quod est sub pectore, carneum molleque ad os ventris pertingens. Vocatur etiam σφαγή. Ruffus verò cavitatem eam pectoris, quæ est ad claviculas, tradit, ab Homero dici λαυκανίην; à Medicis verò ἀντικάρδιον, & σφαγήν, Gorr. p. 39. Dicitur & scrobiculus cordis.

* Anticheir; ἀντίχειρ est magnus digitus manus, qui & Pollex, & Promanus dicitur. Gal. l. de musc. dissect. c. 22. & l. 1. de U.P. c. 22. Ita verò dictus, quod appositis sibi quatuor digitis æqualem habeat usum, vel quòd locum totius manus tutari possit. C. Hofm. in com. ad hunc Gal. l. n. 63. Hipp. δάκτυλον μέγαν, digitum magnum appellavit, c. 1. de iis, q. in med. f. t. 21. Est verò digitus primus à carpo, sive brachiali incipiens, eique per diarthrosin insertus, reliquis quatuor digitis multò inferior, & illis non recta, sed ex obliquo appositus. Per hunc manus actiones omnes habet firmiores. Tantum enim roboris præbet, quantum reliqui digiti simul sumpti. Hinc & à pollendo Pollicem Latini appellavere. Gorr. p. 40.

* Anticipans, προληπτικὸς, & Anticipatio, τὸ προλαμβάνειν dicitur de morbis, quorum paroxysmorum ordines, vel periodi statim ab initio aliquid futuri temporis accipiunt, Gal. l. 1. de cris. c. 3. vel qui cum diversis horis semper accedat, & remittat, prævenit quidem continuò, citiusque horas absolvit. Ita & Menstrua Anticipata opponuntur Postpositis. Vide Postpositio. E contrario qui tardat, & seriùs absolvit periodum, Hystereticos, ὑστερητικὸς, sive posterius veniens, vel subsequens, & Tardatio illa, vel Subsecutio, τὸ ὑστερίζειν, nuncupatur. Castell.

* Anticnemion, ἀντικνήμιον dicitur Gal. 2. de fract. t. 34. media, & carne vacua Tibiæ pars à summo deorsum in longitudinem protensa, in gracilibus conspicua. Prima Tibia, aut anterior vocatur. quod crassiori, & insigniori

def. c. 9. & ex hoc Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 20. De *Annulis superstitiosis* contra Colicam, & Epilepsiam ex Marcell. & Tralliano lege Keuch. in not. ad Seren. p. 66. seqq. *Annulos Chirurgicos* ad confirmandum oculum, & scalpellum occultantem delineatos vide apud Scultet. Arm. Chirurg. P. 1. Tab. VIII. fig. 5. T. XIV. fig. 14. & T. XXXVI. fig. 1. *Annulum* aurum ore detentum extrahere è corpore argentum vivum scribit Joh. Zecchius de morb. Gall. c. 19. p. m 58. *Annularis digitus* dicitur *minimus* in manu. *Annularis*, vel *Annuliformis Cartilago* κρικοειδὴς, quæ sit, vide *Cricoides*.

Annus, ἔτος, ἐνιαυτὸς, quid significet, notum est. Hunc communiter trecentis, & sexaginta quinque diebus, & quarta diei parte insuper constare dicunt, quamvis Hipparchus adhuc quingentesimam septuagesimam sextam diei partem addiderit, quæ subtilitas est supervacanea, Gal. princ. com. de septim. partu. *Anni tempora*, Gr. ὧραι τοῦ ἔτους, aliquando simpliciter ὧραι, aliquando καιροὶ dicuntur. Veteres olim duo saltem constituisse, *Æstatem* nimirum, & *Hyemem*, demonstrat ex Theophrasto Lind. Ex. XI. §. 196. Recentiores verò in quatuor diviserunt, addendo illis duobus adhuc alia; *Ver* & *Autumnum*, de quibus omnibus suo loco. *Anni tempora*, eorumque vicissitudines variis morborum mutationibus ansam dare, docet Hip. sect. 3. Aphor. Hinc eorum temporum temperies, & mutationes probè sunt observandæ. *Anni tempora constantia* καθεστῶτες καιροὶ dicuntur, quando tempestivè fiunt, morbosque stabiles, & boni judicii promittunt; quæ verò sunt *inconstantia*, ἀκατάστατοι, instabiles, & difficilis judicii, patet ex 3. aph. 8. *Annus Philosophicus* est *Mensis vulgaris*, Dorn. & Rul. *Annus Amadin* est vita longa, Dorn. *Anni unius opus* vocatur *Lapis Philosophicus*, quia in *annum* hujus operis potest fieri perfectio, nempe de grosso in subtile, de fixo volatile, Lagn. in Harm. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p. 771. seqq.

Ano, ἄνω, significat *Sursum*, & opponitur τῷ κάτω, *Deorsum*. Jungitur sæpè apud Hipp. & alio cum nomine κοιλίᾳ, *venter*, & denotat os ventriculi, & œsophagum, 4. aph. 4. inferior verò intestina. Ipsa quoque purgantia quædam dicuntur ἄνω, quæ sunt *vomitoria*, quædam κάτω, quæ per *alvum* educunt, l. 5. Epid. II. 6. Jung. Linden. Ex. XIII §. 357. seqq. Diet. Jatr. n. 70. Dicitur, & aliquando ἄνωθεν, quamvis hoc sit temporis, & loci adverbium, 7 aph. 32. Vide & Foes. p. 65. 66.

Anochyros, ἀνόχυρος, i. e. *non munitus*, ab α, & ἐχυρὸς, vel ὀχυρὸς, *munitus*, firmatus. Legitur apud Hipp. l. de A. L. & Aq. LIIX. 1. Foes. d. l.

Anodia, ἀνοδία, *iter invium* significat tropicè Hipp. l. Præcept. II. & pro inepta, & incongrua disserendi ratione: cui opponitur εὐοδίη, ἡ εὐοδίη τέχνη, *ars pervia*, & facilis, l. de dec. orn. IV. 10. Foes. p. 62.

Anodmos, ἄνοδμος, *inodorus*. Usurpavit de jure laudabili Hipp. Coac. t. 206. Dicitur, & ἄνοσμος, t. 172. & opponitur δυσώδης, *fœtidum*, Foes. d. l.

Anodus, est id, quod ex nutrimento separatur à renibus, Dorn. Rul. & Johns. in Lex. cui opponitur Calx, quod est superfluum, i. e. urina, Parac. l. 1. de Tartar. t. 3. c. 2. in annot. Græcem ἀνόδους, significat *edentulum*, de quo infrà in lit. E.

* Anodyna, ἀνώδυνα *medicamenta* dicuntur *dolorem lenientia*, & sedantia. Suntque duorum generum. Quædam propriè talia vocantur, & revera dolores mitigant, unde & παρηγορικὰ, *Paregorica* appellantur, quæ sunt temperata, nostroque calori maximè convenientia. Gal. l. de S. F. c. 19. Quædam verò impropriè talia sunt, veluti si quisquam hominem mortuum ἀνώδυνον appellet, i. e. doloris expertem, d. l. Suntque ea, quæ refrigerando, & stupefaciendo doloris sensum tollunt, alias *Narcotica* quoque dicta, ex l. 3. ad Glauc. c. 6. qualia sunt Opiata, Gorr. p. 40. 41.

Anodynia, ἀνωδυνία idem, quod ἀπονία, ἀναλγησία, & significat *indolentiam*, doloris absentiam, molestiæ vacationem, Gal. com. 2. in l. 1 Epid. t. 46. & l. 6. in 6. Epid. t. 5.

† Anodynum minerale, i. e. Sal prunellæ Phil. Hechstet. Obser. med. Dec. 1. c. 6.

Anoea, ἄνοια. Vide *Amentia*.

Anomalia, ἀνωμαλία in genere *Inæqualitatem* significat. Ita ἀνώμαλος σφυγμὸς, *inæqualis pulsus* dicitur. In specie verò *Anomalia* est sensus humoris pauci, & minimè acris per corporis habitum ante febrem leviter moti, estque symptoma ante accessionem febrilem exoriens, sicut rigor, & horror. Pertinet ergò ad *Episemasiam*, ἐπισημασίαν, sive *Annotationem*, Gorræus p. 41. Refertur etiam à Gal. inter signa mensium suppressorum l. 6. de L. A. c. 5. *Anomalus* abscessus, qui & *Multiformis* eidem vocatur M. Aur. Severino dicitur, qui continet præter humorem etiam substantiam aliquam solidam p. n. & propterea natura talium abscessuum inter alienam, & animatam media; De his integrum librum dictus Author inservit libro de Abscessibus, h. tit.

* Anomoiomeres, ἀνομοιομερὴς *Dissimilare* dicitur, quod ex similaribus partibus est conflatum, Gal. l. 7. M. M. c. 6. Vocantur, & ἑτερογενῆ, Gorr. p. 39. Perperam verò in Medicina

pro *Organicis* tantum habentur *Dissimilares* partes, cùm omnes etiam *Similares* aliàs dictæ, Os, Fibra, Nervus, Vena, Arteria, considerati debeant, quatenus sunt *Organica*, h.e. facultatem habent agendi, vel usum præstandi, in qua Sanitatis formalis ratio consistit. Vide Dogm. Med. Gen. P.I.c.2. dogm. 6. p. 26. seqq.

ANOMOEOS. ἀνόμοιος *Dissimilis*. Dicitur, & *Heterogeneus*. Usurpatur ab Hipp. de humoribus præter naturam, & vitiosis, qui vel sursum, vel deorsum removeri debent, quo scil. vergerint. l. 6. Epid. s. II. t. 9. Foes. p. 62. Aliquando & pro ἄνισος, *Inæqualis*, ponitur.

ANONTAGIUS, *Lapis* est *Philosophicus*, Donum Dei, sulphur fixum à natura, Dorn. in Dict. Rul. & Johns. in Lex.

ANONYMUS, ἀνώνυμος i.e. *nomine carens*. Fuit quondam epitheton secundæ cartilaginis in gutture, quæ tamen postea nomen accepit *Cricoides*, κρικοειδὴς dicta, vel *Annuliformis*, de quo vocabulo paulò superius. Vocavit vero inter alios *Anonymon* Theophil. Protospatarius de H. C. F. l. 3. c. 15. p.m. 178.

* ANOREXIA. ἀνορεξία i.e. *Inappetentia* ciborum fastidium, cum stomachus intemperie affectus, aut humorum redundantia gravatus, cibos refugit, Ægin. l. 3. c. 37. Fermentum enim ventriculi destructum est. Idem significare videtur, quod *Asitia*, vel *Apositia*, ἀσιτία, ἢ ἀποσιτία, i.e. *abstinentia à cibo*, juxta Gal. 4. aph. 19. quamvis alibi inter ἀσίτος, & ἀποσίτους distinguat c. 1. in l. 1. Epid. t. 29. Ἀνόρεκτοι duplicis sunt generis: Quidam enim simul, atque dapes libarunt, veluti satiati protinus abstinent, Græcis propterea ἀψίκοροι dicti. Hos olim *Tædulos* Latini appellabant: Alii verò sunt, qui nihil omnino appetunt. Gal. l. 1. de causs. sympt. c. 7. Hinc per ἀποσιτίαν ab Ægin. h. e. *fastidium* describitur, d.l. Linden. Ex. XIV. §. 63. Plures de ἀνορεξία, vel *Inappetentia* authores vide apud Walther. Sylv. Med. p. 103. seqq. ubi *Appetitum dejectum* vocat.

ANORGISMENON, ἀνοργισμένον significat apud Hipp. *remollitum*, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Gor. p. 39.

ANOSIA, ἀνοσία i. e. *morbi carentia*, diciturque de actu sanis, estq; alter finis particularis Medicinæ, ne sani in morbos incidant, uti patet ex elegantissimo loco Hipp. l. 2. Prorrhet. quem citavit Dieter. n. 449.

ANOTASIER, est *Sal Ammoniacum*, Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

ANSER, χὴν inter aves majores aquaticas palmipedes est notissima. Ejus historiam, differentias, & usum in cibis, atque medicina vide, si curæ est, apud Aldrov. l. 19. Ornith. c. 17. seq. Bruyerin. de re cibar. lib. 15. c. 29. Claud. Deodat. l. 1. c. 36. Renat. Moræum ad Schol. Salern. c. 65. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 46. *Anseres* è ligno in mare projecto nasci, Claki dictos, legitur apud Menens. Aurei Veller. l. 1. c. 12. in Th. Ch. Vol. V. p. 331.

ANTACHATES, ἀνταχάτης est *succinum*, vel *lapis alterius coloris* bituminosus, qui, cum uritur, myrrham redolet, ut scribit G. Agricola, allegante Gorr. p. 39.

ANTACIDA dicuntur remedia, quæ acidis humoribus, & particulis resistunt, proq; horum varietate etiam varia esse debent. Legitur apud Dolæum Encyclopæd. l. 1. c. 5. §. 19. p. 55. Græcè etiam dici possent ἀντοξία.

ANTAGONISTA, ἀνταγωνιστὴς epitheton musculorum aliis contrariorum, v. g. Abductor, & Adductor Brachii sunt *antagonistæ*. Barthol. Anat. l. 1. c. 5. p. 41.

ANTAL, est *lotio pura*, Rul. & Johns. in Lex.

ANTALI, vide *Entali*.

ANTAPODOSIS, ἀνταπόδοσις legitur apud Hip. 1. aph. 12. (quamvis Gal. ibidem legerit ἐπιδόσιας) denotatq; *statam periodorum febrilium reciprocationem*, vel repetitionem, & vicissitudinem. Dieter. n. 68.

* ANTECEDENS, προηγούμενον, scil. *caussa*. Vide *Caussa*. *Antecedentia* alias signa Laur. Bellino dicuntur, quæ quemlibet morbum antecedunt, in opere novissimè edito p. 247. seq.

ANTECHO, ἀντέχω, vel ἀντέχομαι, i. e. *resisto*, *renitor*. Legitur de ventre reluctante, ut medicamentis moveri non possit. Hipp. l. 2. Ep. II. 16. VIII. 11. Foes. p. 63.

ANTEMBALLOMENOS, ἀντεμβαλλόμενος. Vide *Substitutus*.

ANTEMBASIS, ἀντέμβασις significat Gal. mutuam insertionem, sive *mutuum ingressum* l. de Ossib. in proœm. ubi verbum ἀντεμβαίνω occurrit, ad quem locum nomen quoque verbale exposuit Ingrassias comm. p. 42.

ANTEMETICA, ἀντεμετικὰ vocantur remedia vomitum præternaturalem compescentia. Occurrit apud Willis Pharm. Rat. Part. 1. sect. 2. c. 3.

ANTENDEIXIS, ἀντένδειξις, i. e. *Contraindicatio*, sive *Contradictio* indicationum, quando aliquid occurrit in homine, quod primariæ indicationi refragatur, & *contrariatur*. Gal. l. 9. M. M. c. 17. Hocq; dicitur *contraindicans*, ἀντενδεικνύμενον, de opt. sect. c. 22.

ANTENEASMUS, vel *Anteneasmum*, idem quod *Enthusiasmus*, species Maniæ periculosæ nimium, dum irritantur tanquam maniaci, & in se manus violentas injiciunt. Hi subitò corripiuntur cum saltatione manuum, & pedum. Va-

nuria in ejus locum substitui possint; quorum meminit Dioscor. l.5. c. de pompholyge, cujus species *Spodium* est. Gorr. d. l.

Antistathmesis, ἀντισταθμησις: Vide *Antisecosis*.

Antisterigma. ἀντιστήριγμα apud Hipp. dicitur *Fulcrum*, quo aliquid obfirmatur, & fulcitur, 1. de artic. t.74. Derivatur à verbo ἀντιστηρίζεσθαι *obniti*, obfirmari, quod legitur apud eund. c.3. de art. t.103. & 4. h. t. t.58. Vide Foes. p.65.

Antisternon, ἀντίστερνον, i. e. *Dorsum*, de quo suo loco. Gorr. d.l.

Antitasis, ἀντίτασις cùm ossa, quæ dissident, ad hoc, ut è directo admoveantur, prius retrorsum trahuntur. Hæc ad *oppositum tractio*, ἀντίτασις dicitur Gal. l.6. M.M. c. 5.

Antithenar, ἀντίθεναρ vocatur à Riolano Musculus adducens pollicem tertius, teste Bartholin. l.4. An. c.9. p.577. quemadmodum, & alter adducens Musculus *Hypothenar* eidem dicitur.

Antitragus, ἀντίτραγος est *pars crassior Anthelicis* opposita *Trago*, uti descripsit Ruffus. Quid vero *Anthelix* sit, & *Tragus*, vide suo loco. Gorr. d.l. Lind. Med. phys. l. 2. cap. 11. §. 4.

Antitypos, ἀντίτυπος. Vide *Renisus*.

Antrum cum epitheto *Buccinosum* vocatur *Cochlea auris*, teste Bartholin. libell. 4. An. c. 6. fin.

Antylion, ἀντύλιον, nomen est *malagmatis* valdè adstringentis, cujus descriptio habetur apud Ægin. l.7. Gorr. d. l.

Anus, ἀρχός, δακτύλιος, ἕδρα, κόρωνος, κυσός, idem, *Podex*, *Culus*, dicitur inferior corporis pars, in qua est recti intestini extremum, per quod excrementa redduntur. Gal.l.5 de U.P. c.14. Hujus exterior pars musculo Sphinctere donata *Anulus*, δακτύλιος, dicitur l. Introduct. c.10. *Ani* partes crassiores musculosæ vocantur *Nates*. Sumitur, & ἀρχὸς pro *toto intestino recto*, ex 5. aph. 58. Vide Foes. pag. 98. Dieterich. n. 111. *Anus* in genere fœminino mulierem vetulam significat. Vide *Grea*.

Anxietas. Vide *Alyce*. *Angor*.

Anydria, ἀνυδρία *cœlum siccum*, & squalidum significat, uno verbo, *Sudum*. Hipp. l.2. Epid. s. I. 6. l. 1. Epid. s.I. t.7. Hinc & Adjectivum ἄνυδρον, i. e. *siccum*, *squalidum*, de diversis anni temporibus prædicatur, v. g. de vere, & æstate l. 1. Epid. s.III. de autumno 3. aph. 14. Vide Foes. p.65. Dieter. Iatr. n. 69.

Anypoblêtos, ἀνυπόβλητος, i.e. *insuperabilis*, incoctilis. Legitur de carne bubula apud Hipp. 4. de R.V.I.A. t.98. Foes. d. l.

Anypeuthynos, ἀνυπεύθυνος dicitur de eo quod rationi reddendæ non est obnoxium. Sunt autem illa in arte, quæ sensibus sunt obvia, & minimè examinanda. Hipp. Præcept. VI.8. Foes. d. l.

Anystos, ἀνυστὸς significat *expeditum sermone*, promptum verbis, quod etiam Medicum decet. Hipp. de dec. orn. II. 31.

Aochlesia, ἀοχλησία. Vide *Anodynia*.

Aocnia, ἀοκνία *impigritas*, vel sedulitas: Hanc in laboribus commendavit, ad sanitatis exercitium proficuam Hipp. l. 6. Epid. s. IV. t. 10.

Aoncon, ἄογκον dicitur *carens tumore*, & in superlativo ἀογκότατον, quo usus est Hipp. de corpore valdè gracili, minimeque tumente, l. 2. de nat. hum. t.4. Quidam etiam exponunt per solidissimum, ut externæ aeris injuriæ minus sit expositum. Foes. p.66.

Aorgesia, ἀοργησία, ἄοργητος *Iræ vacuitas*, Lat. & *Lentitudo* dicitur, oppositus affectus iracundiæ, quando quis nescit irasci. Mart. Akakia in Gal. art. parv. p. 118.

Aornos, ἄορνος dicitur locus *carens avibus*, ob exhalationes malignas præsertim è lacubus, avibus advolantibus necem adferentes: Qualis fuit in Campania circa lacum rotundum Averni nomine indigitatum. Talis lacus *Aornus* etiam in Epiro, qui pestilenti exhalatione insignis, nec ipse sinit volucres cœlo frui libero, sed exanimatas dejicit. Plura vide de his locis apud G. Agricol. de re metall. p. m. 147. 148.

Aorta, ἀορτή, epitheton *Arteriæ Magnæ*. Vide *Arteria*: quamvis apud Hipp. vocabulum ἀορτας, *Aortæ*, potius de bronchiis asperæ arteriæ, & ramis per pulmonum lobos dispersis sumi videatur, uti patet ex lib. de loc. in hom. XXVII. 14. Vide Foes. d. l. & p. 67.

Aortra, *Aortron*, ἀορτρα, ἄορτρον, dicitur suspensa utrinque pulmonis pars, quam Linden. etiam per *Articulum* vertit, l. 2. de Morb. LII. 1. Coac. t. 450. Apud Dioscorid. etiam legi ἀορτρεῖς scribit Foes. d. l. Ad summam, notante eodem ex Gal. circa horum vocabulorum lectionem πολὺ τὸ σφάλλεσθαι.

Apæoreomæ, ἀπαιωρέομαι. Vide *Æora*.

Apagma, ἄπαγμα. Vide *Abductio*. Strictius exposuit Gal. hoc vocab. l. 6. M.M. c. 5. quod sit appellatio Medicorum propria vulgo inusitata, quoties ossis finis, qua parte cum alio maximè committitur, abruptus est. Foes. d. l.

Apallage, ἀπαλλαγὴ in genere quidem omnem *mutationem*, in specie vero apud Hippocr. liberationem à morbo significat, 2. aph. 45. à verbo ἀπαλλάττω, *muto*, de quo vid. Dieter. n. 74. & Foes. Oec. p. 68. qui multis locis Hippocr. demonstrat, significare quoque

hoc

hoc verbum evacuare cum emollitione.

Apanchomenos, ἀπαγχόμενος, qui strangulatus, qui suspendio suffocatus est, occurrit apud Hipp. l. 2. aph. 43.

Apantesis, vel Apantema, ἀπάντησις ἀπάντημα, obviam itionem, & id, quod alteri occurrit, significat, Hipp. l. de dec. hab. V. 11. & IX. 14. quamvis alii legant ἀπαιτήματα. Intelligit vero per Apantesin officium Medici, quo maturè consulit, emendare in futurum errores commissos, & docere unumquemque quid sui muneris sit apud ægrum, quid fieri de tempore in tempus debeat, quid non fieri: egregiè exponente hoc Linden. S. M. Ex. II. §. 26.

* Apanthismus, ἀπανθισμὸς, est subtilissima linea, quæ ægrè videri potest, quasi ut exolescentem lineolam diceres, cui simillimæ sunt venarum quædam propagines filorum araneæ, aut capillorum modo angustæ, & extensæ, quę venæ capillares dicuntur. Gal. de ven: & arter. dissect. c. 8.

Apanthropia, ἀπανθρωπία, significat hominum aversionem, & solitudinem, referturq; inter symptomata melancholiæ, & signum habetur malum Leucophlegmaticorum, Coac t. 482.

Apanticry, ἀπαντικρὺ, significat palam, evidenter, manifestè. Hipp. 3. de fract. t. 34.

Aparachytum, scil. vinum, ἀπαράχυτον, scil. vinum, est vinum meracissimum, originale scil. vinum, cui marina aqua non est admixta. Gal. l. 4. de C. M. S. G. c. 7. & l. 12. M. M. c. 4. Erant autem hujusmodi vina generosa; Ignobilibus vero, aut imbecillis vinis marina immiscebatur, indeque τεθαλασσωμένον οἶνον, vel θαλάττιον, vel θαλασσίας dicebatur. Celsus modò salsum simpliciter vocat. l. 1. c. 6. modò salsum Græcum l. 3. c. 24. & alibi. Græcorum enim inventum erat, vinorum sola ignobilia condientium mari; quomodo? docet Dioscor. l. 5. c. 27. item que Columella l. 12. c. 25. quare? docet Plutarch. quæst. nat. X. Species salsi septem recenset Plin. l. 14. H. N. c. 8. Aparachyton etiam dicebatur ἀθάλαττον, h. e. maris expers, cum Horat. 2. Sat. 8. v. 15. Hæc ex Linden. S. M. Ex. X. §. 63.

Aparascevasia, ἀπαρασκευασία dicitur, cùm, quæ necessaria sunt ad balneum, sunt unparata, neque ritè suppetunt. Hipp. c. 3. de R. V. I. A. t. 44.

Aparegoretos, ἀπαρηγόρητος, dicitur de eo, quod nullius est solatii, nullum affert commodum. Hipp. de dec. orn. IV. 8.

Apartes, ἀπαρτὴς, suspensus, separatus, pensilis. Usurpatur de malo ab Hipp. 2. de art. 47. Foes. p. 69.

Aparthrosis, ἀπάρθρωσις. Vide Abarticulatio.

Aparti, ἀπαρτὶ, ἀπαρτίως, adverbium est Hippocraticum, significans integrè, exquisitè, exactè, 2. de R. V. I. A. t. 41. & 1. aph. 20. Foes. d. l.

Apartisis, ἀπάρτισις, compagem & connexionem perfectam, integritatem, & perfectionem significat. Usurpatur de Nervis ab Hipp. 1. de artic. t. 25. Foes. p. 70.

Aparyo, ἀπαρύω, i. e. detraho, exhaurio, Hipp. l. de intern. aff. X. 20. 21. 22. Foes. d. l.

Apate, ἀπάτη, deceptionem, fallaciam significat. Hipp. l. 6. Ep. S. V. t. 13. Hinc ἀπατεὼν dicitur Impostor, quod legitur 3. de artic. t. 20. Verbum habetur ἀπατάω, decipio, & compositum idem significans ἐξαπατάω, quod occurrit l. de vet. med. III. 18. Foes. d. l.

Apathia, ἀπάθεια, significat affectuum p. n. defectum.

Apaudao, ἀπαυδάω, propriè, & strictè significat, loquendi facultate destituor. In latiori verò significatione omnem virium defectionem, & imbecillitatem (quam plerunque, & vocis defectus comitatur) denotare solet, uti patet ex Hipp. 1. aph. 9. l. de Gland. X. 11. l. Præcept. IIX. 7. l. 1. de morb. mul. c. 28. Quin & de morbo deficiente usurpatur l. 2. Epid. S. I. 31. Hinc descendit Compositum προαπαυδάω, quod significat, vel anteà viribus deficio, vel anteà voce destituor. Hipp. l. 1. Prorr. S. 1. t. 8. Vide Foes. d. l.

Apavriscomæ, ἀπαυρίσκομαι, h. e. consumor. Legitur apud Hipp. l. 4. de morb. XXX. 9. Foes. d. l.

Apechema, ἀπήχημα, dicitur quasi, ut in echo fit, responsio quædam, est à contraria ictus parte facta calvariæ fractura, vel fissio, de qua etiam Celsus l. 8. c. 4. Negavit verò eam contingere P. Ægin. lib. 6. c. 90. In medio reliquit Marcell. Vergil. com. ad Dioscor. l. 4. c. 24. ex quo hæc depromsimus. Æginetę subscribit Gorræus, quia os calvariæ suturas habet, quæ teste Gal. l. 9. de U. P. c. 17. impediunt, ne ictus una in parte acceptus alteram, quę ultra suturam est, violet, sed noxa terminetur ad ipsam suturam. Provocavit verò ad experientiam multis observationibus confirmatam Job à Meekren Obs. Medico-Chirurg. c. 1. p. 20. 21. Latinè dicitur Contrafissura; Hanc ab Hip. vocari ξυμφορὰν, calamitatem l. de vuln. c. XVIII. 2. credidit Scult. Armam. Chirurg. p. 1. T. XXIX. post. fig. 10. §. 21.

Apeiros, ἄπειρος, duplicem habet significationem, 1. notat infinitum, à πέρας terminus. Vide Infinitum. 2. Inexpertum, à πεῖρα, experientia. Vide Imperitia.

dentarium, cùm ulcus sub lingua cicatricem duriorem contraxit. Dicitur hoc malum etiam *Ancylion*, ἀγκύλιον. Ægin. l.6. c.29. Conjunctum est cum difficultate loquendi summa. Modum curandi Chirurgicum docet Aquapend. d.l. tit. Linguæ Chirurgia. Non semper esse, præsertim in infantibus recens natis necessariam illam ligamenti solutionem, & experientia confirmat, & testatur historia apud Hildan. Cent. 1. obs. 28. quàm grave periculum ex temeraria, & planè non necessaria illa solutione secutum fuerit. Junge Bartholin. l.3. Anat. c. 13. Ephem. Nat. Cur. Ann. III. p. 576.

Ancylomele, ἀγκυλομήλη (mendosè ἀγκυρομήλη) dicitur *specillum hamatum*, quod Medici vulnera pertentant. Gal. in Exp. voc. Hipp. Gorr. p.2.

Ancylotomus, ἀγκυλότομος *cultellus* dicitur, vel *scalpellum*, quo membranæ illæ linguam contrahentes, & vincentes rescinduntur. Quamvis, & in genere accipiatur pro *cultello aciem incurvam habente* ab Ægin. d.l. c.30.

Ancyra, ἄγκυρα. Vide *Uncus*. Hoc nomine quoque, apud Epicharmum venire *pudendum hominis*, scribit Hesychius, teste Gorr. p.3.

Ancyroides, ἀγκυροειδής, vide *Coracoides*.

Ancyromele, ἀγκυρομήλη, rectiùs ἀγκυλομήλη. Vide. *Ancylomele*. *Hamus*.

† Andaeoch. Solenander consil. 8 sect. 4

Andarae, i. e. *Auripigmentum Rubeum*, Rul. Johns.

Andas, dicitur *Resolutio Salis*, vel *Sal resolutum*. Paracels. de ulc. apostem. &c. l.1. c.1.

Andena, est *chalybs*, ex regionibus Orientalibus advecta, *quæ liquescit igne*, haud secus, atq; aliud quodq; metallum, fundiq; se permittit in formas. Rul. & Johns.

Andranatome, vel *Androtome*, ἀνδρανατομή ἀνδροτομή dicitur *dissectio corporis humani*, & utrumq; habetur in M. Aur. Severini Zootome Democrit. l.1. c.1. p.36. & l.2. c.1. p 91. seqq.

Andrapodocapelos, ἀνδραποδοκάπηλος, vide *Mango*.

Andreios, ἀνδρεῖος, h. e. *virilis*, *generosus*. Tribuitur metaphoricè etiam vino robusto, & potenti. Erot. in Onom. p. 31. & 83. Foes. p 57. Quidam etiam scribunt ἀνδριος. Est autem vinum generosum, quod aquæ multum fert, & admittit. Lind. Ex. X. §. 111.

Andria, dicitur *Mulier Hermaphroditica*, sexus virilis genitalibus etiam prædita, de qua legatur observatio apud Bonett. Med. Septentr. l.3. s.32. c.4. p.859. seqq.

Androcoeteo, ἀνδροκοιτέω, idem quod ἀνδροῦμαι, (de quo p. p.) i. e. *cum viro concumbo*. Legitur apud Moschion. de morb. mul. cap. 160. quamvis ἀρσενοκοίτης (quod idem est cum ἀνδροκοίτης) alias in Sacro codice nefandum concubitum maris cum mare significet I. Cor. VI. 9.

Androgenia, ἀνδρογενεια, apud Hipp. dicitur generis successio per viros, aut *virilis sexus propagatio*, Foes. Oec. p.57.

Androgyni, ἀνδρόγυνοι, dicuntur *viri effeminati*, quando semen mulieris masculam naturam habens prævaluit in conceptione semine viri fœmineo ex mente Hipp. l.1. de diæt. XXI. 16. Opponuntur ibi τοῖς ἀνδρείοις, *virilibus*. Hoc nomine quoq; appellantur *Hermaphroditi*, de quibus suo loco.

Andronion, ἀνδρώνιον, nomen est *Pastilli ab Androne* Medico compositi, qui refertur inter vehementia medicamenta contrà Carbunculum ab Ægin. l.4. c.25. item ad Herpetem, c.20. Vide Gorr. p. 36.

Androtome, ἀνδροτομή. Vide *Andranatome*.

Andrumae, ἀνδροῦμαι, Hipp. significat *viro conjungi*, concumbere, τῷ ἀνδρὶ ξυνεῖναι, uti exponitur l. de virg. morb. III. 36. ubi & tales ἀνδρούμεναι, *viro cohabitantes*, vocantur. Aliàs & ἀνδρωθῆναι *virilem ætatem attingere*, 3. de artic. t.104. Foes. p.57. Opponitur τῷ ἀπαιδρωθῆναι, h.e. *virum non esse expertam*. Unde ἄνανδροι dicuntur *fœminæ virum non expertæ*, Vide supra *Anandries*.

Anebos; ἄνηβος. Vide *Impuber*.

Anecas, ἀνεκάς, adverbium, significans *sursum*, Hipp. l.1. de morb. mul. II. 4. l.2. XXXVII 12. Foes. p.58.

Anecestos, ἀνήκεστος, idem, quod δυσθεράπευτος, ἀνυπομόνητος, *incurabilis*, *intolerabilis*. Hip. 3. de artic. t.103. & 2. de R.V.I.A. t. 40. Foes. p.59.

Anecho, ἀνέχω, i.e. *promineo*, emineo, *intumesco*. Usus Hipp. de hæmorrhoidibus *intumentibus*, l.5. Epid. X. 14. Foes. d.l.

Anecpyetos, ἀνεκπύητος, i.e. *non suppurabilis*. Vide *Ecpyisco*.

Aneilema, *Aneilesis*, ἀνείλημα, ἀνείλησις, *involutionem*, & in specie torminum, & flatuum in intestinis *involutionem* significat, Hip. de vet. med. XL. 16. & l.3. Ep. s.3. t.55 Derivatur à verbo ἀνειλεῖσθαι, *sursum volvi*, revolvi, quod legitur Prognost. l.2. t.24. Foes. p. 57.

Aneleos, ἀνηλεῶς, adverb. significans *Timidè*, invitè, *citra affectum*. Hipp. lib. de affect. XXXIIX. 13. Foes. p.59.

Anemius, ἀνέμιος, epithæton *Furni*. Vide *Furnus*.

Anemos, ἄνεμος. Vide *Ventus*.

Anencephalos, ἀνεγκέφαλος, *Excerebratus*, i.e. tropicè, amens, stolidus. Gal. l.3. de Hip. & Pl. decr. c.4. quamvis, & propria significatio appli-

applicari possit Monstris cerebro natis, qualium Observationes collegit Bonett. Medic. Septentr. l. 1. sect. 2. c. 8. p. 19. seqq.

Anenios, ἀνήνιος, qui *sine mœrore est*, aut tristitia, *innocuus*, illæsus, Foes. Oec. pag. 58. Quod verò ibidem statuit, δυσήνιος idem significare cum ἀνήνιος, non videtur cum aliis testimoniis concordare; cum δυσήνιος significet, vel valdè anxium, & qui levi de causa mœrorem concipit; vel qui difficulter habenis contineri potest, i.e. Effrenem, ab ἡνία, *habena*. Vide Henr. Steph. in Thes.

Anepicritos, ἀνεπίκριτος, dicitur de eo, *quod neque sensu, neque intellectu judicari potest*, qualis est dissensio, & concertatio Empiricorum. Gal. de sect. c. 5. Vide *Acatalepsia*. Foes. p. 58.

Aner, ἀνήρ. Vide *Vir*.

Anerectos, ἀνέρεκτος, ἀνέρεικτος, ἀνήρεικτος, h.e. *non fresus* aut fractus mola, vel pistillo. De farina, aut pane ex farina minùs pura, nec cribro, vel incerniculo parata, aut à furfuribus secreta dicitur, apud Hipp. l. de affect. XIV. 13. Foes. d.l.

Anesis, ἄνεσις, h.e. *Remissio*, vide *Dialeimma*. Legitur apud Gal. de temp. tot. morb. c. 8. Vide & Aetium Tetrab. 2. lib. 1. c. 9. & 10. allegante Foes. p. 59.

* Aneurysma, ἀνεύρυσμα, dicitur *Arteriæ dilatatio*, quæ fit sinu in arteria ex vulnere facto, quod nec maturè obductum, conglutinatum, aut carne contectum fuit, Gal. de Tum. p. n. c. 11. Clariùs sic describi potest; *Aneurysma* est tumor p. n. continuò pulsans, digitis facilè cedens, at iterum illicò sese extendens, ab arteriarum interioris tunicæ ruptura, & exterioris dilatatione. Barbette Chir. P. II. l. 1. c. 16. De hujus exemplis, & curandi ratione vide sis Hildan. Cent. III. O. 42. seq. tit. & Th. Bartholini historiã *Aneurysmatis* dissecti, cum epist. Joannis van Horne ejusdem argumenti, aliosq; recentiores.

Anfaka, i. e. *Coagulum*. Rul. & Johns. in Lex.

* Angeiologia, ἀγγειολογία, rectiùs fortassis *Angeiotomia*, ἀγγειοτομία, cum prioris etymi nulla videatur adesse sufficiens ratio, est vasorum in temporibus, vel fronte dissectio artificiosa, cujusmodum descripsit Ægin. l. 6. c. 5. & ex hoc Gorr. p. 2.

Angeion, ἀγγεῖον. Vide *Vas*.

Angelicus *pulvis*, Epitheton est hyperbolicum nimis jactuosè, & minùs verè attributum *Mercurio vitæ* apud Schroder. Ph. l. 3. c. 15. Nominis hujus defensionem vide sis apud Libav. Sync. Ch. Arc. l. 4. c. 17. An fortassis eo sensu intelligendum, quo eundem *Mercurium vitæ* scil. *æternæ*, ubi *Angelorum* societate perpetua frui licet, appellasse Hild in. in epist ad D. Mich. Doringium, testatur Sennert. Inst. l. 5. pag. 5. 3. c. 18. & ex hoc Casp. Hofm. in præfat. ad Officinalia.

Angi, dicuntur *Bubones*, seu tumores in inguinibus. Fallop. de morb. Gall. c. 90. Tom. I. p. 738.

* Angina, ab *Angendo*, quod *angat* guttur, Gr. συνάγχη, vel κυνάγχη, quod posterius Hip. magis est familiare, phlegmone, vel inflammatio aliis extrà collum, ut partes tumescant, aliis intra tonsillas, ut simul partes quoq; afficiantur respirationis, & ægra spiratio sequatur, Gal. in defin. med. aliter: *Angina* est angustia faucium, cum spirationis, & deglutitionis difficultate, aliisq; symptomatibus, proveniens ab inflammatione faucium, & laryngis legitima, vel spuria. Quòd verò Medici recentiores post Hipp. singulis Anginæ speciebus, & differentiis certa imposuerint nomina, videlicet *Synanchen*, συνάγχην, appellantes, cum interni faucium, hoc est loci, ubi simul conveniunt gutturis gulæq; extrema, musculi inflammati sunt: deinde *Cynanchen*, κυνάγχην, quando interni gutturis musculi inflammantur, ita, ut æger instar anhelosi canis linguam exerat: tertio *Parasynanchen*, quando exteriores faucium musculi inflammationem patiuntur. Denique *Paracinanchen*, παρακυνάγχην, cum externi gutturis musculi inflammatione laborant, quemadmodum ex Ægin. l. 3. c. 27. recenset Gorr. p. 253. & ex parte etiam sequitur Barbette Chirurg. d. l. c. 18. videtur planè supervacanea esse ἀκριβολογία, ità ut Gal. rectè dixisse videatur de iis, l. 4. de loc. Aff. c. 3. tùm primum homines res ipsas neglexerunt, quum nimio studio nomina quærere inciperent. Authores, qui hunc affectum pertractarunt, veteres & recentiores vide apud Walther. Sylv. med. p. 55. seqq.

Anglicus *sudor*, h.e. *Febris sudatoria Epidemica*, ὑδροπυρετός, dicitur quædam species febris pestilentialis colliquativæ, cum multis sudoribus, aliisq; symptomatibus malignitatem magnam significantibus, à massæ sanguineæ per contagiosa fusoria effluvia (quæ in sale volatili subacido consistere credit Franc. de le Boe Sylvius P.M. l. 1. c. 58. §. 17. & in specie in succum Pancreaticum magis volatilem, quam acrem refert, c. 30. §. 40. et 114) nimia colliquatione & dissolutione proveniens. Plura de hac febre legantur apud Sennert. de Febrib. l. 4. c. 15.

* Angor, ἀγωνία, ἀδημονία est nativi caloris contractio, & in centrum retractio, ad quam sequitur ejusdem cordis dolor, palpitatio, & tristitia, pessimumq; est signum, si in principio acutarum febrium advenerit, Gal. com. 1. de hum.

hum. & com. *. in l. 1. Epid. t. 75. l. 4. de diff. pulf. c. 3. Obiter mirandum, quod neutrum vocab. Græcum satis emphaticum exposuerit Foes. vel Gorræus, quamvis utriusq; ἀκρίβειαν eleganter diduxerit Henr. Stephan. in Thesauro.

Angos, ἄγγος, idem quod ἀγγεῖον, significat in genere *Vas*, & conceptaculum humorum. In specie tamen Hipp. accepisse pro *Utero*, l. 6. Ep. s. V. t. 17. quamvis insolenter existimat Gal. in com. Rationem hujus expositionis dedit Prosp. Martianus in Annot. ad Hipp. d. l. p. 352. Dixit *Vas*, ut indicaret humores morbosum uterum afficientes in ejus cavitate consistere, non per ejus tunicas exteriores dispersos. Hi enim non ita mammis communicantur, quemadmodum illi, qui in cavitate consistunt. Enimverò mihi neque ratio adducta satis liquida, neq; veris Anatomicis principiis conformis videtur.

Anguilla, ἔγχελυς, piscis est fluviatilis notus, olim inter delicatissimos apud priscos habitus, & hodieq; mensis divitum opiparis saltem apponitur. Usus quoque ejus in medicina laudatur in dolore aurium, alopecia, hæmorrhoidibus, præsertim pinguedinis. Plura vide apud Aldrov. l. 4. de pisc. c. 14. Schroder. l. 5. c. 3. n. 71. Bruyerin. de re cibar. l. 19. c. 39.

Anguis, ὄφις, in genere significat *Serpentem*. In specie verò accipitur pro serpente non venenato, qualis est *Anguis Æsculapii*, *Pareas*, παρείας, dicto, de quo legatur Aldrov. l. 1. hist. serp. & drac. c 16.

* Angulus, κανθὸς *Canthus*, dicitur de oculis, estq; oculi pars communis superioris, & inferioris palpebræ, vel est extremum utriusque palpebræ connexum. Habet autem uterq; oculus angulum duplicem, unum majorem, juxtà nares, sub quo *Caruncula lachrymalis*, ἐγκανθίς proptereà dicta, delitescit; alterum minorem juxta tempora, παρωπίας, *Hirquus*, Polluci l. 2. c. 4. dictum, Gal. l. Introd. c. 10. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 10. §. 88. quamvis *Hirquus* etiam pro utroq; *angulo* sumatur. *Angulus* operis vocatur *Lapis Philosophorum*; apud Lagneum in Harmon. Ch. Vol. IV. p. 719.

Angustia, *Angustatio*, στενοχωρία, pertinet ad differentias essentiales, vel species morborum organicorum in vasis, & meatibus, quando p. n. coarctantur, & angustiores redduntur, cujus iterum variæ habentur species subalternæ, v. g. *Obstructio*, *Subsidentia*, *Coalescentia*, *Compressio*, de quibus singulis suo loco, Gal. l. de diff. morb. c. 7.

* Anhelitus, *Anhelosi*, vide *Asthma*. *Orthopnœa*: A Chymicis *Anhelitus* sumitur pro *fumo*, aliis pro *fimo equino*. Rul. in Lex.

† Anicetum, idem quod Anisum Renod. de mat. med. pharm.

† Ani Cerasia, mariscæ Joan. Thomas Minad. Disput. 4.

Aniceton, ἀνίκητον, est Epitheton Emplastri, quod ad Critonem authorem refertur. Describitur à Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. sic dictum, quasi *insuperabile*, & in curatione Achorum nunquam fallens. Ita & inter Collyria liquida d. l. l. 4 c. 7. legitur formula quædam, *Anicetum Aster dicta*, Gorr. p 38.

Anidrosis, ἀνιδρωσίς, i. e. *sudoris nullitas*, vel *privatio*. Hipp. l. 7. Ep. II. 11. Hinc & Febris, quæ *fine sudore*, & crisi in long. tempus protrahitur, propter exagitatam à purgantibus naturam, dicitur ἀνιδρ@- ἀκριτ@-. 4. de R. V. I. A. t. 44. Adverbium ἀνιδρωτί, i. e. *fine sudore*, aliquoties usurpavit etiam Hipp. lib. 1. Prorrh. com 2. t. 27. c. 3. t. 30. Coac. t. 297. 299. Foes. p. 62.

* Anima, ψυχή, subintellige *Humana*, Medica, quatenus *Anima* significat principium illud activum & proximum *Animæ* in prima significatione sumptæ instrumentum, cujus beneficio membra corporis vivunt, sentiunt, moventur, & omnes in vita actiones edunt. Hanc intellexit Hipp. quando l. 6. Ep. s. V. t. 5. hominis *Animam* perpetuò fieri, vel nasci usque ad mortem dixit. Ideò verò nascitur, quia perpetuò moritur. Finis namq; ab origine pendet. Est enim ignis, à quo in existendo, & operando dependet, natura fluxa, & caduca, & alimenti eapropter indiga perpetui, pluris, aut paucioris, proutvel ætas, vel anni tèpestas, vel alia quæcunque τῶν ἔξωθεν externa necessitas postulaverit, quemadmodum egregiè locum hunc explicavit Linden. S. M. Ex. XV. § 39. Hanc intellexisse Gal. nullum est dubium, quando scripsit, quòd *Anima* aut temperamentum sit activarum qualitatum, aut illud, quod temperamento alteratur, & organo velut in operando utitur. l. 3. d. L. A. c. 7. Ad summam: *Anima* hæc est *Calor*, *Spiritus*, *Aura*, *Ignis*, *Flamma vitalis*, *Biolychnium*, *Natura*, vel quocunque tandem nomine appellare libuerit. Ea potissimùm in & cum sanguine (quam Virg. proptereà *purpuream Animam* haud ineptè dixit) suam habet existentiam, & perennitatem, unde Gal. ipsum *sanguinem* appellare *Calidum nativum*, non est veritus. l. adv. Lycum c. 7. In hac significatione vocavit Willis *Animam Brutalem*, quia hac ratione non differt ab *anima Brutorum*, d. l. In Tropica significatione à Chymicis, & Spagyricis *Anima* accipitur in genere pro omni simplici per se volatili, potestatem habente secum rapiendi corpus, ac deferendi ab igne, Dion. Zacharius in Th. Chym. Vol. I. pag. 740. Inspecie medicamen-

tamenta simplicia artificiosè per resolutionē, & extractionem exaltata *animarum* nomine exornantur v.g. *Anima* Aloes, Rhabarbari, Veneris &c. apud D. D. Wedelium & alios. In opere Lapidis Philosophici, *Anima* notat *aquam Mercurialem Philosophicam*, Vol. III. p. 26. Vol. IV. p. 75. 721. seqq. imò etiam *Lapis Phil. Anima* nomine appellatur, p. 728. seqq. Vide etiam in Vol. V. Indice, Rul. in Lex. Specialissimè *Anima Saturni* dicitur *Alsec*, vel *dulcedo Plumbi* suavissima, quæ aceto extrahitur, Dorn. Rul. & Johns. Modo describitur in Proc. Paracelsi, qui habetur in Th. Chym. Vol. III. p. 363. *Anima Catholica Mundi* dicitur *Spiritus universalis* rerum cum substantia humida, ætherea, & quintessentificata vestitus, & conjunctus, à Joh. Collessone in Idea perfecta Phil. Herm. Th. Ch. Vol VI. p. 147.

ANIMAL, ζῶον dicitur, quod præter vitam, & facultatem vegetativam sensu quoque, & motu locali gaudet. *Animalium* naturam exponere quamvis ad Medicum propriè non spectet, neque etiam subjectum Medicinæ constituant (quod Plempius in Fundam. suis voluit) quatenus tamen ad materiam Medicam spectant, vel Diæteticam, vel Pharmaceuticam, eatenus ad objectum Medicinæ referri haud immeritò debent. *Animal* veluti *parvum mundum* esse, veteris naturæ periti dixerunt, teste Gal. l. 3. de U. P. c. 10. fin. Simpliciter positum plerumque contradistinguitur ab Homine. Dicitur aliàs *Brutum*, *Bestia*, *Bestiola* pro *Insecto* sumitur, Rhod. in Lex. Scrib. *Animalia sunt* terrestria, aquatilia, quadrupedia, bipeda, volatilia, insecta &c. *Animal* quoque mysticè, & Spagyricè vocatur *Lapis Philos.* & quidem *nobilissimum*, ad exemplum majoris mundi, & minoris, scil. Hominis factum, Libav. Apoc. Herm. P. prior. c. 21. Lagn. in Harmon. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

* ANIMALIS *Facultas*, vel *Virtus*. Vide *Facultas*.

* ANIMALIS *Motus*. Vide *Motus*.

* ANIMALIS *Spiritus*. Vide *Spiritus*.

ANIMATIO, est vocab. Ænigmaticum Alchymistarum, in negotio transmutationis metallorum, quando terra alba foliata est fermentanda cum aqua sulph. philosophica, vel cœlesti, Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 8. *Animatus Mercurius* dicitur, quando per perfecti metalli conjunctionem ad certam speciem est perductus, de quo legi poterit idem Apoc. Hermet. Part. prior. c. 10. Talis Mercurius ad opus lapidis Philosophici requiritur à Spagyricis.

ANIMELLÆ dicuntur glandulæ sub aurium radicibus, & universo spacio inferiori maxillæ circumscripto contentæ vasorum distributionibus præfectæ, quæ & Lacticinia appellantur, Vesl. l. 6. de H. C. F. c. 5. p. m. 22.

* ANIMI, & *Animæ deliquium*. Vide *Lipothymia*. *Syncope*.

* ANIMI *pathemata*. Vide *Affectus*.

ANIMUS, νοῦς, νόος, θυμός, γνώμη, διάνοια, idem, quod *Mens*, aliquando sumitur latè pro *Anima*, in genere, & ita de Brutis quoque dicitur apud Gal. l. 6. An. adm. c. 1. quòd omnia animantia habeant corpus *animi* moribus, & facultatibus conforme, quamvis in Græco legatur ψυχῆ. Usitatius verò strictè significat vim, ac virtutem *animæ* humanæ ratiocinativam, dijudicativam, & cognoscentem. Egregiè differentiam *Animi*, & *Animæ* proposuit Linden. Ex. XIII. §. 475. seq. ex Nonio, & aliis Grammaticis, quamvis *Animam* in posteriori significatione accepisse videatur, dicens: *Animus*, & *Anima* hoc distant: *Animus* est, quo sapimus: *Anima*, qua vivimus. Sapimus *animo*: fruimur *anima*. Sine *animo anima* est debilis. Medicis *Anima* vitalis est; *Animus* animalis est &c. Vide *Mens*.

ANISCALPTOR vocatur Musculus Latissimus, qui totum ferè dorsum tegit cum suo compari, Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 561.

ANISOS, ἄνισος. Vide *Inæqualis*.

ANISOTACHYS, ἀνισοταχὺς epitheton pulsus, *inæqualis cum celeritate* conjuncti, Gorr. p. 38.

ANNETESTES, dicuntur Paracelso scopticè *Medici Galenici*, seu ignorantes, cœcutientes in rerum principiis, & caussis investigandis, Fragm. de morb. Gallic.

ANNORA, est *Calx ovorum*, vel *Calx viva*, Rul. & Johns. in Lex.

* ANNOTATIO, ἐπισημασία dicitur ipsum principium paroxysmi febrilis, quando solent ægri horrere, refrigerari, oscitare, pandiculare, dormitare, & alia quædam his similia pati, Gal. 2. aph. 1. Dicitur & εἰσβολὴ παροξυσμοῦ. Verùm est, & alia *Annotatio*, vel *Episemasia* Hecticarum febrium propria, quando ægri una, vel altera hora post assumptum cibum calorem, & pulsuum celeritatē, magnitudinemque intendi sentiunt, absq; tamen horrore, refrigeratione, aut alio anteà dictorum symptomatum, hinc ἐπισημασία ἀδάπανος, *Annotatio incompressa* dicitur, l. de diff. febr. c. 9.

ANNUITIO, dicitur apud Plin. motus capitis in partem anteriorem. Vide *Renubus*.

ANNULUS, δακτύλιος, κρίκος, quid propriè dicatur, ex aliis Lexicis notum est. Eorum quoque varium esse usum in Medicina, experientia testatur. In specie *Annuli purgatorii* è Saturni vitro parati meminit Querc. t. de Med. Hermet.

Sympathetico ad oculum demonstravimus. *Sympathiæ*, & *Antipathiæ* rationem omnem haud inepte deduci posse è corpusculorum ἀτμιδῶν, vel effluviorum occursantium diversorum motibus, & configurationibus variis gaudentium, vel mutua cohæsione, & combinatione, vel reciproca arctatione, & repulsione existimat Charlton. Ex X Pathol. §. 33. Enimverò Joh. Marcus Marci vult adhuc efficacius intercedere principium vitale, videlicet, vel Archeum, & ejus vim conservativam, quæ transit in alterius corpus, vel ideam aliquam hostilem, aut necantem, aut corrumpentem, quæ recipitur in alterius sphæram radiosam, ex effluviis maximam partem constantem, Phil. Veter. rest. Part. V. sect. 3. subsect. 3. & sect. 3. subsect. 1. Enimverò mihi videtur in totius hujus argumenti explicatione frequentior fallacia petitionis ejus, quod est in principio, committi, dum obscurum per æquè obscurum, incertum per incertius demonstratur. Effectus *Antipathiæ* recenset etiam Rolfink. O. & M.M. Spec. l. 2. f. 3. c. 199.

ANTIPERISTASIS, ἀντιπερίστασις dicitur *Circumobsistentia*, sive caloris, aut frigoris compressio & coarctatio, ob contrariam circumfusi corporis qualitatem. Ita Theophrast. l. de Igne. rationem, cur in hyeme corpora robustiora sint, & feliciùs alimenta concoquant, ponit in collecto calore potentiori per *antiperistasin*. Hæc etiam caussa est inflammationum internarum hyemali tempore familiarium, v. g. pleuritidis, peripneumoniæ &c. 3. aph. 23. Dicitur verò ἀντιπερίστασις emphaticè, ἀντί, quia contrarium; περί, quia cohibens; στάσις, quia inditmotum, scil. frigus, cujus obsessione ignis unitur, unione roboratur, roboratus incalescit. Vide Dieterich. Jatr. n. 448. & Linden. ex. X. §. 115.

ANTIPHARMACUM, ἀντιφάρμακον dicitur *medicamentum contrà venena*, & ita idem, quod *Alexipharmacum*. Diosc. Blancard. in Lex.

ANTIPHYSICA, ἀντιφυσικά. Vide *Carminativa*.

ANTIPOEEO, ἀντιποιέω Hippocrati significat *resistere malo*, juvare, 2. de artic. t. 42. Vide Foes. Oec. p. 64.

ANTIPRAXIA, ἀντιπραξία significat functionum, & temperamentorum in diversis membris contrarietatem, quam veteres excogitarunt, ad declarandam in affectibus Hypochondriacis symptomatum concurrentium varietatem sæpè contrariam, v. g. Hepatis intemperies calida, & Stomachi frigida etiam in vulgus penè notæ communiter incusantur. Quam licet nonnulli ex recentioribus inficiari non vereantur, inter quos, & B. Etmullerus, ideò quod sanguis debitos reculo distributos proportionaliter calefaciat & stomachum, & Hepar, adeoq; debitam crasin obtineant. Insufficiens tamen hæc ratio nobis videtur, siquidem, non obstante illa proportionali convenientia temperamentorum in singulis organis, nihilominus sano sensu aliqua etiam contrarietas statui, & defendi poterit. Ut taceamus, videri nobis illos confundere statum sec. nat. cum statu pr. nat. ita ut licet concederetur, non dari ἀντιπραξίαν in illo, non statim liceret inferre, quod nec in statu præternaturali occurrat.

ANTIQUARTIUM vocatur Practicis quibusdam recentioribus medicamentum *specificum contrà febrem quartanam*, quale est Riverii. Ita & *Antiquartium Peruvianum* dicta fuit *China China*, de qua suo loco. Meminit & *Essentiæ antiquartic* D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 3. f. 2. c. 8.

ANTIQUUS, παλαιός, idem, quod *Vetus*. *Antiqui* morbi, i. e. *Inveterati*.

ANTIRRHOPE, ἀντιῤῥοπή, ἢ ἀντιῤῥοπίη significat in *contrariam partem propensionem*, vel inclinationem, & usurpat Hipp. de nare inclinata mediante habena in contrarium retrahenda, 2. de artic. t. 46. Foes. d. l.

ANTISECOSIS ἀντισήκωσις dicitur *æqualis repensio*, aut ad æquilibrium reductio, *adæquatio*, idem, quod ἀντισήκωσις, à verbo ἀντισηκῶσαι, quo utitur Hip. in figurata quidem significatione, pro reficere, & cibum deperditum reponere aut rependere, 2. de R. V. I. A. t. 28. Foes. d. l. Itali ἀντισήκωσιν vocant *Bilancia*, quem terminum transtulerunt Arithmetici, & Mercatores in forum suum frequentissimè. Latinum *Compensatio* quoque respondet ἀντισταθμήσει.

* ANTISPASIS, ἀντίσπασις *Revulsio*, *Retractio*, dicitur humoris fluentis in contrariam partem retractio, & aversio. Hujus species sunt quatuor pro positionum differentiis. Nam *Revulsio* fit, aut ab inferiori parte ad superiorem, aut à dextera ad sinistram, aut ab anteriori ad posteriorem, aut ab interiori ad externam. Gal. l. de hirudin. revuls. &c. c. 3. quamvis l. 5. M. M. c 3. tres tantùm enumeret. Meminit Hipp. quoque *revulsionis*, l. 6. Epid. f. 2. t. 8. Foes. d. l. & p. 65. Gore. p. 40. An, & quomodo hæc fieri possit per Venæsectionem, stante Circulationis sanguinis principio indubitato, sane difficillimum est explicatu. Nobis sufficere videtur, quòd aliquando natura defectum sanguinis è parte læsa opposita detracti resarcire cogatur è parte læsa, vel affecta. *Antispasticon*, ἀντισπαστικόν, appellatur in genere auxilium in diversa revellens, Gal. l. 13. M. M. c. 11.

ANTISPODA, ἀντίσποδα dicuntur medicamenta, quæ eadem cum τῷ σποδίῳ, quod & σποδὸς dicitur, facultate pollent, ita, ut in *Spodii* penuria

detur igitur coincidere cum Choreâ S. Viti Lasciva, & Irata. P. Zacchias Quæst. Medico Legal. l. 2. tit. 1. q. 18. n. 31. seqq. ex Garioponto l. i. c. 11.

ANTEPILEPTICOS, ἀντεπιληπτικός, dicitur de virtute medicamentosa Epilepsiæ, & motibus convulsivis resistente, & passim à recentioribus Medicis usurpatur. Vide *Anti*.

ANTEPRIMA, *materia* vocatur apud Paracels. *Tinctura*, quæ materiam corporis primam tingere, & mutare vel secundum, vel p. naturam potest, l. 3. Chirurg. magn. c. 11.

ANTERA, pro *Anthera*, apud Dorn. in Dictiori. Vide *Anthera*.

ANTERESIS, ἀντέρεισις, *renitentiam* significat, *reluctationem*, vel obnixam firmitatem, qualis ossibus tribuitur apud Hipp. 3. de artic. t. 58. Foes. d. l.

ANTERIT, i.e. *Mercurius*, Rul. & Johns. in Lex.

ANTEROS, ἀντέρως, idem. qui ἀμέθυστος lapis dicitur, Gorr. p. 39. Vide *Amethystus*.

ANTHELIX, ἀνθέλιξ, dicitur *pars auriculæ externæ*, *Helici* opposita, anfractuosa, & inferior ad confinia temporum sita, introrsum sursumq; imbricata, Linden. Med. Phys. l. 2. c. 11. §. 4.

ANTHELMINTHICA, ἀνθελμινθικά, vocantur, *medicamenta contra vermes*, quæ interimendo, suffocando, liquando, destruendo operantur Bonetr. Mercur. Compital. l. 10. p. 458.

ANTHERA, ἀνθηρά vocabulum æquivocum est 1. Dicitur de *medicamentis aridis*, ex metallicis præprimis compositis, colorem floridum habentibus, ac prærubrum. Meminit harum compositionum Gal. l. 4. & 5. de C.M.S.L. Cels. l. 6. c. 11. Apud Æginet. l. 7. c. 13. etiam ἀνθηρὸν legitur, & in fœmin. ἀνθηρά, lib. 3. c. 79. In omnibus illis compositionibus Sandaracham invenies, 2. In Botanicis *Anthera* significat medium illud Croceum, & rubrum, in quibusdam floribus, v.g. liliis, croco, &c. 3. Hinc & Crocos Chymicos congrue dici posse *Anthera mineralia* voluit Libav. S.A.Ch. l. 5. c. 10. Paracelso verò Extractio de Hyacinthis *Anthera* appellatur, de Icterit. c. 2. Dorn. Rul. & Johns. Aliàs ἀνθηρὸς Hipp. in genere dicitur *floridum*, prærubrum, & sanguineum, v.g. homines ἀνθηροί, id est, *floridi*, l. 1. Prorrh. s. II. t. 56. Coac. t. 162. Corpus ἀνθηρὸν, l. 6. Epid. s. III. t. 3. Sputa ἀνθηρά, d. l. s. IV. t. 4. & l. 2. Epid. s. III. t. 17. l. 4. de R.V.I.A. t. 72. &c. Foes. p. 60.

ANTHEREON, ἀνθερεών, dicitur, *Mentum*, pars faciei, in qua barba nascitur, exponente Hesych. Confirmare videtur hanc significationem locus Hipp. l. 5. Epid. XXIV. 7. & l. de Venis XXVI. 8. Vide Foes. p. 61.

ANTHIA, ἀνθία dicitur Piscis quoddam genus, uti constat ex Oppian. Aristotel. Rondelet. l. 6. c. 11. seqq. Aldrov. l. 1. de pisc. c. 19. Incertum verò est determinare, qui ex illis rectè descripserit, cùm minimè inter se conveniant. In summo olim pretio fuisse, patet ex epithetis quod θεῖοι, i.e. *Divini*, ceu summo honore digni appellati fuerint. Usum quoque in Medicina v.g. fellis contrà exanthemata: adipis contrà tumores, & abscessus &c. notavit è Kiranide Aldrov. d. l.

ANTHINES, *Anthinos* ἀνθινὸς, ἀνθινός, epitheton vini, & olei. Vinum ita dicitur οἶνος ἀνθινός, quod *floribus conditum*, & bene odoratum, sive fragrantius redditur, uti exponit Gal. in Ex. voc. Hipp. vide Foes. p. 60. seqq. Oleum verò ἀνθινὸν vocatur *Liliaceum*, vel *Susinum*, quod μύρον, Unguentum appellatur, Hipp. l. 1. de morb. mul. CXIIX. 29. seqq. Mixtura quoque illa, quæ *Cyceon*, κυκεὼν vocatur, ἀνθινὴ dicitur, l. de int. aff. XIII. 47. Vide *Cyceon*.

† ANTHORA Antiqua, Venenum. Christ. Baravalus de peste, intelligit fortè Napellum cum Avicenna.

ANTHONOR, idem, quod *Athanor*, de quo infrà, Rul.

ANTHOS, ἄνθος, Latinè *Flos* dicitur; & tribuitur non solùm plantis, estque ultimum, & perfectum plantæ productum ex subtilissimis concretis particulis constans, uti florum Anatomen speciosè satis descripsit Junken Chym. Exp. Cur. P. 1. s. 3. c. 5. p. 189. seqq. quamvis adhuc in dubio relinquamus, an omnium plantarum flores sulphuris sint particulæ appropriatæ: Verùm etiam mineralibus. Ita ἄνθος, *æris florem*, notat, Hipp. l. 2. de morb. XXXIII. 2 t. XXXIV. 8. 33. Strictissimè verò ἄνθος *rosmarinum*, vel *flores Rosmarini* significat. In Chymicis *quintam essentiam*, *sive Elixir auri*, item *medicinam extractam ex perlis* notat, Parac. l. 3. de vit. long. c. 1. de Gradib. & Compos. in Scholiis, Rul. & Johns. *Anthos Philosophorum* dici modum transmutandi metalla aliquem, qui fit per Vitriolum, vult Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 7. Vide infrà *Flos*.

ANTHOSMIAS, ἀνθοσμίας dicitur *vinum odoratum*, flagrans, *floridum*, purum, nobilissimum: *Flos* enim *vini* idem est, quod *vinum* egregium, & purum, uti constat ex Plauti Cistell. act. 1. sc. 2. Differt ab *Anthino*, quod hoc sit vinum medicatum ab herbis odoratis fragrantiam acquirens; illud verò ab uvis nativam fragrantiam obtineat. Vide sis Linden. Ex. X. §. 130. seqq. Aliter exposuit *Anthosmian* Lang. l. 1. ep. 27. scil. quòd sit vinum aquæ maris quinquagesima parte musto addita mistum, ex Athenæo, l. 1. Dip-

no-

nosoph. Vide Foes. pag. 61.

Anthracia. ἀνθρακία dicitur *congeries prunarum*, sive carbonum accensorum, apud Hipp. l. de nat. mul. LVII. & l. 1. de morb. mul. CI. 28. Menses quoque muliebres adusti, nigri, carbonibus similes eidem appellantur θρακώδη αἵματα, l. 1. de morb. mul. XXIV. 11. Foes. p. 62.

Anthracites, ἀνθρακίτης. Vide *Schistus Lapis*.

Anthracosis, ἀνθράκωσις in specie *carbunculum*, vel in *oculi bulbo*, vel in *palpebra* occurrentem denotat apud Æginet. l. 3. c. 22.

Anthrax, ἄνθραξ propriè *carbonem accensum*, hoc est, *prunam* significat, uti patet ex 5. aph. 11. Junge Dieterich. n. 66. Per translationem in Pathologicis *Anthrax* vocatur *Carbunculus*, Tumor p. n. inflammatorius ex sanguine nimis adusto, & crassiore, partem, in qua colligitur, depascente obortus. Vide & Galen. 6. aph. 45. Apud Serenum etiam *Carbo* vocatur. Adde Keuchen. in not. ad h. l. p. 241. seqq. Dicitur alias, & Latinè *Ignis Persicus*. Vide Barbette Chirurg. P. II. c. 12. Authores de *Anthrace*, vel *Carbunculo* vide apud Walther Sylv. Medic. p. 302. seqq. Dicitur etiam de *lapide pretioso*, qui *Carbunculus* vocatur, de quo infrà. Vide *Carbunculus*. Adde Th. Ch. Vol. IV. p. 796.

Anthropе, ἀνθρωπή, vel ἀνθρωπείη dicitur *Cutis humana* apud Herodot. notante Vesalio l. 2. de C. H. F. c. 5. princ.

Anthropos, ἄνθρωπος. Vide *Homo*.

Anthypnotica, ἀνθυπνωτικά, vocari possunt medicamenta *somnum abigentia*.

Anthysterica vult etiam appellari medicamenta contrà Passionem Hystericam, Blancard. in Lex. sed an in quodam Authore Græco legerit, an verò ipse hæc nomina finxerit, de eo non constat.

† Anthophylli apud Andr. Cæsalpin. Caryophylli aromatici. G. Bauhin. Pin. lib. 11. sect. 3.

† Antiagri, Tonsillarum tumor Ulpiniano. Riolan. Enchrid. Anatom. l. 4. c. 7.

† Antidotum, acrius Catarticum non semper enim locum in venenis habet. Isac. Casaubonus in Spartianum.

† Antimonium Hispanis Alcohol. Anton. Nebrissensis Quinquagen. c. 44.

Anti, ἀντί præpositio è Grammaticis nota, significans *Contrà*, *adversus*. Sæpè conjungitur in Medicina aliis nominibus, aut verbis ad exprimendam virtutem remedii alicujus specificam adversus hunc, vel illum affectum v. g. *Antepileptica*, *Antemetica*, *Antinephritica*, quamvis & haud raro omittatur, & nihilominùs significatio curatoria intelligatur, v. g. *Medicamenta Colica*, *Nephritica*, *Arthritica*, &c.

* Antiades, ἀντιάδες. Vide *Tonsillæ*. Alias *Antiades* dicuntur *Tonsillæ inflammatæ*. Nic. Piso de morb. cogn. & cur. l. 2. c. 2.

Antiballomenos, ἀντιβαλλόμενος, idem, quod ἀντεμβαλλόμενος, vide *Substitutus*.

Anticadmia est tertium genus *Cadmiæ* fossilis, quod & *Pseudocadmia* dicitur. Appellatur verò *Anticadmia*, non, quod *Cadmiæ* opponatur sed quod substituatur in hujus locum. Fallop. tr. de metall. & fossil. c. 12. Tom. I. Oper. p. m. 307.

Anticar, i. e. *Borax*, Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

* Anticardium, ἀντικάρδιον sic dicitur cavum illud, quod est sub pectore, carneum mollèque ad os ventris pertingens. Vocatur etiam σφαγή. Ruffus verò cavitatem eam pectoris, quæ est ad claviculas, tradit, ab Homero dici λαυκανίην; à Medicis verò ἀντικάρδιον, & σφαγήν, Gorr. p. 39. Dicitur & *scrobiculus cordis*.

* Anticheir; ἀντίχειρ est magnus digitus manus, qui & *Pollex*, & *Promanus* dicitur. Gal. l. de musc. dissect. c. 22. & l. 1. de U. P. c. 22. Ita verò dictus, quod appositis sibi quatuor digitis æqualem habeat usum, vel quòd locum totius manus tutari possit. C. Hofm. in com. ad hunc Gal. l. n. 63. Hipp. δάκτυλον μέγαν, *digitum magnum* appellavit, c. 1. de iis, q. in med. f. t. 21. Est verò digitus primus à carpo, sive brachiali incipiens, eique per diarthrosin insertus, reliquis quatuor digitis multò inferior, & illis non rectà, sed ex obliquo appositus. Per hunc manus actiones omnes habet firmiores. Tantum enim roboris præbet, quantum reliqui digiti simul sumpti. Hinc & à *pollendo Pollicem* Latini appellavere. Gorr. p. 40.

* Anticipans, προληπτικός, & *Anticipatio*, τὸ προλαμβάνειν dicitur de morbis, quorum paroxysmorum ordines, vel periodi statim ab initio aliquid futuri temporis accipiunt, Gal. l. 2. de cris. c. 3. vel qui cum diversis horis semper accedat, & remittat, prævenit quidem continuò, citiusque horas absolvit. Ita & Menstrua *Anticipata* opponuntur *Postpositis*. Vide *Postpositio*. E contrario qui tardat, & seriùs absolvit periodum, *Hysteretices*, ὑστερητικός, sive *posterius veniens*, vel subsequens, & *Tardatio* illa, vel *Subsecutio*, τὸ ὑστερίζειν, nuncupatur. Castell.

* Anticnemion, ἀντικνήμιον dicitur Gal. 2. de fract. t. 34. media, & carne vacua Tibiæ pars à summo deorsùm in longitudinem protensa, in gracilibus conspicua. *Prima Tibia*, aut *anterior* vocatur, quod crassiori, & insigniori

def. c. 9. & ex hoc Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 20. De *Annulis superstitiosis* contrà Colicam, & Epilepsiam ex Marcell. & Tralliano lege Kench. in not. ad Seren. p. 66. seqq. *Annulos Chirurgicos* ad confirmandum oculum, & scalpellum occultantem delineatos vide apud Scultet. Arm. Chirurg. P. 1. Tab. VIII. fig. 5. T. XIV. fig. 14. & T. XXXVI. fig. 1. *Annulum* aurum ore detentum extrahere è corpore argentum vivum scribit Joh. Zecchius de morb. Gall. c. 10. p. m 58. *Annularis digitus* dicitur *minimus* in manu. *Annularis*, vel *Annuliformis Cartilago* κρικοειδὴς, quæ sit, vide *Cricoides*.

Annus, ἔτος, ἐνιαυτὸς, quid significet, notum est. Hunc communiter trecentis, & sexaginta quinque diebus, & quarta diei parte insuper constare dicunt, quamvis Hipparchus adhuc quingëtesimam septuagesimam sextam diei partem addiderit, quæ subtilitas est supervacanea, Gal. princ. com. de septim, partu. *Anni tempora*, Gr. ὧραι τοῦ ἔτους, aliquando simpliciter ὧραι, aliquando καιροὶ dicuntur. Veteres olim duo saltem constituisse, *Æstatem* nimirum, & *Hyemem*, demonstrat ex Theophrasto Lind. Ex. XI. §. 196. Recentiores verò in quatuor diviserunt, addendo illis duobus adhuc alia; *Ver* & *Autumnum*, de quibus omnibus suo loco. *Anni tempora*, eorumque vicissitudines variis morborum mutationibus ansam dare, docet Hip. sect. 3. Aphor. Hinc eorum temporum temperies, & mutationes probè sunt observandæ. *Anni tempora constantia* καθεστῶτες καιροὶ dicuntur, quando tempestivè fiunt, morbosque stabiles, & boni judicii promittunt; quæ verò sunt *inconstantia*, ἀκατάστατοι. instabiles, & difficilis judicii, patet ex 3. aph. 8. *Annus Philosophicus* est *Mensis vulgaris*, Dorn. & Rul. *Annus Adamicus* est vita longa, Dorn. *Anni unius opus* vocatur *Lapis Philosophicus*, quia in annum hujus operis potest fieri perfectio, nempe de grosso in subtile, de fixo volatile, Lagn. in Harm. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p. 771. seqq.

Ano, ἄνω, significat *Sursum*, & opponitur τῷ κάτω, *Deorsum*. Jungitur sæpè apud Hipp. & alio cum nomine κοιλία, *venter*, & denotat os ventriculi, & œsophagum, 4. aph. 4. inferior verò intestina. Ipsa quoque purgantia quædam dicuntur ἄνω, quæ sunt *vomitoria*, quædam κάτω, quæ per *alvum* educunt, l. 5. Epid. II. 6. Jung. Linden. Ex. XIII §. 357. seqq. Diet. Jatr. n. 70. Dicitur, & aliquando ἄνωθεν, quamvis hoc sit temporis, & loci adverbium, 7. aph. 32. Vide & Foes. p. 65. 66.

Anochyros, ἀνοχυρὸς, i. e. *non munitus*, ab α, & ἐχυρὸς, vel ὀχυρὸς, *munitus*, firmatus. Legitur apud Hipp. l. de A. L. & Aq. LIIX. 1. Foes. d. l.

Anodia, ἀνοδία, *iter invium* significat tropicè Hipp. l. Præcept. II. & pro inepta, & incongrua discendi ratione: cui opponitur εὐοδίη, ἡ εὐοδὴς τέχνη, *ars pervia*, & facilis, l. de dec. orn. IV. 10. Foes. p. 61.

Anodmos, ἄνοδμος *inodorus*. Usurpavit de urine laudabili Hipp. Coac. t. 206. Dicitur, & ἄνοσμος, t. 172. & opponitur δυσώδες, *fœtidum*, Foes. d. l.

Anodus, est id, quod ex nutrimento separatur à renibus, Dorn. Rul. & Johns. in Lex. cui opponitur Calx, quod est superfluum, i. e. urina, Parac. l. 1. de Tartar. t. 3. c. 2. in annot. Græcem ἄνοδος, significat *edentulum*, de quo infrà in lit. E.

* Anodyna, ἀνώδυνα *medicamenta* dicuntur *dolorem lenientia*, & sedantia. Suntq; duorum generum. Quædam propriè talia vocantur, & revera dolores mitigant, unde & παρηγορικά, *Paregorica* appellantur, quæ sunt temperata, nostroque calori maximè convenientia. Gal. l. de S. F. c. 19. Quædam verò impropriè talia sunt, veluti si quisquam hominem mortuum ἀνώδυνον appellet, i. e. doloris expertem, d. l. Suntque ea, quæ refrigerando, & stupefaciendo doloris sensum tollunt, alias *Narcotica* quoque dicta, ex l. 2. ad Glauc. c. 6. qualia sunt Opiata, Gorr. p. 40. 41.

Anodynia, ἀνωδυνία idem, quod ἀπονία, ἀναλγησία, & significat *indolentiam*, doloris absentiam, molestiæ vacationem, Gal. com. 2. in l. 1. Epid. t. 46. & l. 6. in 6. Epid. t. 5.

† Anodynum minerale, i. e. Sal prunellæ Phil. Hechstet. Obser. med. Dec. 1. c. 6.

Anoea, ἄνοια. Vide *Amentia*.

Anomalia, ἀνωμαλία in genere *Inæqualitatem* significat. Ita ἀνώμαλος σφυγμὸς, *inæqualis* pulsus dicitur. In specie verò *Anomalia* est sensus humoris pauci, & minimè acris per corporis habitum ante febrem leviter moti, estque symptoma ante accessionem febrilem exoriens, sicut rigor, & horror. Pertinet ergò ad *Episemasiam*, ἐπισημασίαν, sive *Annotationem*, Gorræus p. 41. Refertur etiam à Gal. inter signa mensium suppressorum l. 6. de L. A. c. 5. *Anomalus* abscessus, qui & *Multiformis* eidem vocatur, M. Aur. Severino dicitur, qui continet præter humorem etiam substantiam aliquam solidam p. n. & propterea natura talium abscessuum inter alienam, & animatam media; De his integrum librum dictus Author inservit libro de Abscessibus, h. tit.

* Anomoeomeres, ἀνομοιομερὴς *Dissimilare* dicitur, quod ex similaribus partibus est conflatum, Gal. l. 7. M. M. c. 6. Vocantur, & ἑτερογενῆ, Gorr. p. 39. Perperam vero in Medicina

pro *Organicis* tantum habentur *Dissimilares* partes, cùm omnes etiam *Similares* aliàs dictæ, Os, Fibra, Nervus, Vena, Arteria, considerari debeant, quatenus sunt *Organicæ*, h.e. facultatem habent agendi, vel usum præstandi, in qua Sanitatis formalis ratio consistit. Vide Dogm. Med. Gen. P.I.c.2. dogm. 6. p. 26. seqq.

ANOMOEOS. ἀνόμοιος *Dissimilis*. Dicitur, & *Heterogeneus*. Usurpatur ab Hipp. de humoribus præter naturam, & vitiosis, qui vel sursum, vel deorsum removeri debent, quo scil. vergerint. l. 6. Epid. s. II. t. 9. Foes. p. 62. Aliquando & pro ἄνισος, *Inæqualis*, ponitur.

ANONTAGIUS, *Lapis* est *Philosophicus*, Donum Dei, sulphur fixum à natura, Dorn. in Dict. Rul. & Johns. in Lex.

ANONYMUS, ἀνώνυμος i.e. *nomine carens*. Fuit quondam epitheton secundæ cartilaginis in gutture, quæ tamen postea nomen accepit *Cricoides*, κρικοειδὴς dicta, vel *Annuliformis*, de quo vocabulo paulò superius. Vocavit vero inter alios *Anonymon* Theophil. Protospatarius de H. C. F. l. 3. c. 15. p. m. 178.

* ANOREXIA. ἀνορεξία i.e. *Inappetentia* ciborum fastidium, cum stomachus intemperie affectus, aut humorum redundantia gravatus, cibos refugit, Ægin. l. 3. c. 37. Fermentum enim ventriculi destructum est. Idem significare videtur, quod *Asitia*, vel *Apositia*, ἀσιτία, ἢ ἀποσιτία, i.e. *abstinentia à cibo*, juxta Gal. 4. aph. 19. quamvis alibi inter ἀσίτους, & ἀποσίτους distinguat c. 1. in l. 1. Epid. t. 29. Ἀπόσιτοι duplicis sunt generis: Quidam enim simul, atque dapes libarunt, veluti satiati protinus abstinent, Græcis propterea ἁψίκοροι dicti. Hos olim *Fastidiosos* Latini appellabant: Alii verò sunt, qui nihil omninò appetunt. Gal. l. 1. de causs. sympt. c. 7. Hinc περὶ ἀνορεξίας ab Ægin. h. e. *fastidium* describitur, d. l. Linden. Ex. XIV. §. 63. Plures de *anorexia*, vel *Inappetentia* anthores vide apud Walther. Sylv. Med. p. 103. seqq. ubi *Appetitum dejectum* vocat.

ANORGISMENON, ἀνωργισμένον significat apud Hipp. *remollitum*, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Gor. p. 39.

ANOSIA, ἀνοσία i. e. *morbi carentia*, diciturque de actu sanis, estq; alter finis particularis Medicinæ, ne sani in morbos incidant, uti patet ex elegantissimo loco Hipp. l. 2. Prorrhet. quem citavit Dieter. n. 449.

ANOTASIER, est *Sal Ammoniacum*, Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

ANSER, χὴν inter aves majores aquaticas palmipedes est notissima. Ejus historiam, differentias, & usum in cibis, atque medicina vide, si curæ est, apud Aldrov. l. 19. Ornith. c. 17. seq. Bruyerin. de re cibar. lib. 15. c. 29. Claud. Deodat. l. 1. c. 36. Renat. Moræum ad Schol. Salern. c. 65. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 46. *Anseres* è ligno in mare projecto nasci, Claki dictos, legitur apud Menens. Aurei Veller. l. 1. c. 12. in Th. Ch. Vol. V. p. 331.

ANTACHATES, ἀνταχάτης est *succinum*, vel *lapis alterius coloris* bituminosus, qui, cum uritur, myrrham redolet, ut scribit G. Agricola, allegante Gorr. p. 39.

ANTACIDA dicuntur remedia, quæ acidis humoribus, & particulis resistunt, proq; horum varietate etiam varia esse debent. Legitur apud Dolæum Encyclopæd. l. 1. c. 3. §. 19. p. 55. Græcè etiam dici possent ἀντοξέα.

ANTAGONISTA, ἀνταγωνιστὴς epitheton musculorum aliis contrariorum, v. g. Abductor, & Adductor Brachii sunt *antagonistæ*. Barthol. Anat. l. 1. c. 5. p. 41.

ANTAL, est *lotio pura*, Rul. & Johns. in Lex.

ANTALI, vide *Entali*.

ANTAPODOSIS, ἀνταπόδοσις legitur apud Hip. 1. aph. 12. (quamvis Gal. ibidem legerit ἐπιδόσεις) denotatq; *statam periodorum febrilium reciprocationem*, vel repetitionem, & vicissitudinem. Dieter. n. 68.

* ANTECEDENS, προηγούμενον, scil. *caussa*. Vide *Caussa*. *Antecedentia* alias signa Laur. Bellino dicuntur, quæ quemlibet morbum antecedunt, in opere novissimè edito p. 247. seq.

ANTECHO, ἀντέχω, vel ἀντέχομαι, i. e. *resisto*, *teneo*. Legitur de ventre reluctante, ut medicamentis moveri non possit. Hipp. l. 2. Ep. II. 16. VIII. 11. Foes. p. 63.

ANTEMBALLOMENOS, ἀντεμβαλλόμενος. Vide *Substitutus*.

ANTEMBASIS, ἀντέμβασις significat Gal. mutuam insertionem, sive *mutuum ingressum* l. de Ossib. in proœm. ubi verbum ἀντεμβαίνω occurrit, ad quem locum nomen quoque verbale exposuit Ingrassias comm. p. 42.

ANTEMETICA, ἀντεμετικὰ vocantur remedia vomitum præternaturalem compescentia. Occurrit apud Willis Pharm. Rat. Part. 1. sect. 2. c. 3.

ANTENDEIXIS, ἀντένδειξις, i. e. *Contraindicatio*, sive *Contradictio* indicationum, quando aliquid occurrit in homine, quod primariæ indicationi refragatur, & *contrariatur*. Gal. l. 9. M. M. c. 17. Hocq; dicitur *contraindicans*, ἀντενδεικνύμενον, de opt. sect. c. 22.

ANTENEASMUS, vel *Anteneasmum*, idem, quod *Enthusiasmus*, species Maniæ periculosæ nimium, dum irritantur tanquam maniaci, & in se manus violentas injiciunt. Hi subitò corripiuntur cum saltatione manuum, & pedum. Va-

hoc verbum evacuare cum emollitione,

APANCHOMENOS, ἀπαγχόμενος, qui strangulatus, qui suspendio suffocatus est, occurrit apud Hipp. l. 2. aph. 43.

APANTESIS, vel *Apantema*, ἀπάντησις ἀπάντημα, *obviam itionem*, & id, quod alteri occurrit, significat, Hipp. l. de dec. hab. V. 11. & IX. 14. quamvis alii legant ἀπαιτήματα. Intelligit vero per *Apantesin* officium Medici, quo maturè consulit, emendare in futurum errores commissos, & docere unumquemque quid sui muneris sit apud ęgrum, quid fieri de tempore in tempus debeat, quid non fieri: egregiè exponente hoc Linden. S. M. Ex. II. §. 26.

* APANTHISMUS, ἀπανθισμὸς, est subtilissima linea, quæ ægrè videri potest, quasi ut exolescentem lineolam diceres, cui simillimæ sunt venarum quædam propagines filorum araneæ, aut capillorum modo angustæ, & extensæ, quę *venæ capillares* dicuntur. Gal. de ven: & arter. dissect. c. 8.

APANTHROPIA, ἀπανθρωπία, significat hominum aversionem, & solitudinem, referturq; inter symptomata melancholiæ, & signum habetur malum Leucophlegmaticorum, Coac. t. 482.

APANTICRY, ἀπαντικρὺ, significat *palam*, evidenter, manifestè. Hipp. 3. de fract. t. 34.

APARACHYTUM, scil. vinum, ἀπαράχυτον, scil. οἶνος, est vinum meracissimum, originale scil. vinum, cui marina aqua non est admixta. Gal. l. 4. de C.M.S.G. c. 7. & l. 12. M. M. c. 4. Erant autem hujusmodi vina generosa; Ignobilibus vero, aut imbecillis vinis marina immiscebatur, indeque τεθαλασσωμένος οἶνος, vel θαλάττιος, vel θαλασσίας dicebatur. Celsus modò *salsum* simpliciter vocat. l. 1. c. 6. modò *salsum Græcum* l. 3. c. 24. & alibi. Græcorum enim inventum erat, vinorum sola ignobilia condientium mari; quomodo? docet Dioscor. l. 5. c. 27. item que Columella l. 12. c. 25. quare? docet Plutarch. quæst. nat. X. Species salsi septem recenset Plin. l. 14. H. N. c. 8. *Aparachyton* etiam dicebatur ἀθάλασσον, h. e. maris expers, cum Horat. 2. Sat. 8. v. 15. Hæc ex Linden. S. M. Ex. X. §. 63.

APARASCEVASIA, ἀπαρασκευασία dicitur, cùm, quæ necessaria sunt ad balneum, sunt unparata, neque ritè suppetunt. Hipp. c. 3. de R. V. I. A t. 44.

APAREGORETOS, ἀπαρηγόρητος, dicitur de eo, quod nullius est solatii, nullum affert commodum. Hipp. de dec. orn. IV. 8.

APARTES, ἀπαρτὴς, *suspensus*, separatus, pensilis. Usurpatur de nato ab Hipp. 2. de art. 47. Foes. p. 69.

APARTHROSIS, ἀπάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

APARTI, ἄπαρτι, ἀπαρτὶ, adverbium est Hippocraticum, significans *integrè*, *exquisitè*, exactè, 2. de R. V. I. A. t. 41. & 1. aph. 20. Foes. d. l.

APARTISIS, ἀπάρτισις, *compagem* & connexionem *perfectam*, integritatem, & *perfectionem* significat. Usurpatur de Nervis ab Hipp. 1. de artic. t. 25. Foes. p. 70.

APARYO, ἀπαρύω, i. e. *detraho*, exhaurio, Hipp. l. de intern. aff. X. 20. 21. 22. Foes. d. l.

APATE, ἀπάτη, *deceptionem*, fallaciam significat. Hipp. l. 6. Ep. s. V. t. 13. Hinc ἀπατεὼν dicitur *Impostor*, quod legitur 3. de artic. t. 20. Verbum habetur ἀπατάω, *decipio*, & compositum idem significans ἐξαπατάω, quod occurrit l. de ver. med. III. 18. Foes. d. l.

APATHIA, ἀπάθεια, significat *affectuum* p. n. *defectum*.

APAUDAO, ἀπαυδάω, propriè, & strictè significat, *loquendi facultate destituor*. In latiori verò significatione omnem virium defectionem, & imbecillitatem (quam plerunque, & vocis defectus comitatur) denotare solet, uti patet ex Hipp. 1. aph. 9. l. de Gland. X. 12. l. Præcept. IIX. 7. l. 1. de morb. mul. c. 28. Quin & de morbo deficiente usurpatur l. 2. Epid. s. I. 31. Hinc descendit *Compositum* προαπαυδάω, quod significat, vel anteà viribus deficio, *vel anteà* voce destituor. Hipp. l. 1. Prorr. s. 1. t. 8. Vide Foes. d. l.

APAVRISCOMAI, ἀπαυρίσκομαι, h. e. *consumor*. Legitur apud Hipp. l. 4. de morb. XXX. 9. Foes. d. l.

APECHEMA, ἀπήχημα, dicitur quasi, ut in echo fit, responsio quædam, est à contraria ictus parte facta calvariæ fractura, vel fissio, de quo etiam Celsus l. 8. c. 4. Negavit verò eam contingere P. Ægin. lib. 6. c. 90. In medio reliquit Marcell. Vergil. com. ad Dioscor. l. 4. c. 24. ex quo hæc depromsimus. Æginetę subscribit Gorræus, quia os calvariæ suturas habet, quæ teste Gal. l. 9. de U. P. c. 17. impediunt, ne ictus una in parte acceptus alteram, quę ultra suturam est, violet, sed noxa terminetur ad ipsam suturam. Provocavit verò ad experientiam multis observationibus confirmatam Job à Meckren Obs. Medico-Chirurg. c. 1 p. 20. 21. Latinè dicitur *Contrafissura*; Hanc ab Hip. vocari ξυμφορὰν, *calamitatem* l. de vuln. c. XVIII. 2. credidit Scult. Armam. Chirurg. p. 1. T. XXIX. post. fig. 10. §. 21.

APEIROS, ἄπειρος, duplicem habet significationem, 1. notat *infinitum*, à πέρας terminus. Vide *Infinitum*. 2. *Inexpertum*, à πεῖρα, *experientia*. Vide *Imperitia*.

APEI-

Apeithesmena, ἀπειθησμένα dicuntur Hipp. ea, in quibus æger Medici præceptis minimè se præstat morigerum. l. 2. Prorrh. VII. 1. Hinc & hujusm. di ægri dici possunt ἀπειθέες, *immorigeri*. Foes. p. 71.

Apella, ἀπελλός, Gal. l. 1. de C.M.S.I. c. 3. & l. 7. de C.M.P.G. c. 7. dicitur, cui præputium ex morbo, vel sectione deficit, aut ita contractum est, ut glandem amplius tegere nequeat. Romani etiam *Recutitum* vocant. *Apella* propterea epitheton Judæorum ob circumcisionem esse solet. Morbus verò tetracti præputii aliàs *Paraphimosis* vocatur.

Apempolesis, ἀπεμπόλησις. Occurrit hæc vox apud Hipp. l. de dec. habitu. V. 55. Refertur ibi inter virtutes, & decora Medici. Foesius in Oec. exposuit per venditionem, nundinationem, jungens cum purgationibus, q. d. nundinatio, & venditio medicamentorum ad purgandum necessariorum, quorum scientiam habere debet. Hanc versionem videtur confirmare Henr. Steph. in Thes. Gr. Verùm an nundinatio hæc ad τὸ πρέπον Medici pertinet? Minimè. Magis igitur mihi placet versio Hier. Mercurialis, planè contrariam significationem tribuentis, scil. quòd notet Alienitatem à mercimoniis. Hunc secutus Linden. in edit. Hipp. noviss. quamvis in S.M. Ex. II. §. 30. seqq. limitaverit, nisi æger ipse urgeat, metu, ne non detentus mercede, velut hamo, Medicus se deserat, vel curationem protrahendo, quæstum ex morbi longitudine faciat uberiorem. Aliàs paciscì cum ægrotis præjudicat honestati, atq; utilitati.

Apenes, ἀπηνὴς significat *immite*, injucundum, quod, cùm sumitur, molestiam quandam exhibet, uti exponit Gal. com. 1. de R.V. I.A. t. 18. Huic opponitur τὸ προσηνὲς, *mite*, suave, jucundum. Graviter verò hallucinatus est Gorræus, qui in def. planè invertit utriusq; significationes.

* Apepsia, ἀπεψία in genere *Cruditatem*, significat, de quo infrà. In specie verò est Symptoma ventriculi, & denotat abolitam ejus Chylificationem, ob defectum, vel vitium fermenti, aut temperamenti vitalis, h. e. intemperiem frigidam, & humidam.

* Apepton, ἄπεπτον, vide *Crudum*. *Apepta phymata*, ἄπεπτα φύματα solitus est Hipp. nominare *cruda tubercula*, seu tumores p. n. nervosa corporis vertebris ipsis, atque spinali medullæ insita extendentes, causam nempè gibborum effectricem, teste Gal. 4. de L. A. 3.

Aper, κάπρος, (quæ ex Græca multos Scriptores in errorem duxit, ut verterint Latinè per *Caper*, rectè notante Ul. Aldrovando lib. 1. de quadr. bisulc. c. 37. quamvis ex contextu evidentissimè pateat, non esse ipsius Aldrovandi scriptum; sed alterius commentantis opera illius, cùm Aldrovandum ibidem cum laude allegaverit) primò, & propriè significat *Verrem*, sive *Suem sylvestrem* utriusque sexus, imò & *Porcellum sylvestrem* complecti potest. Ejus usus non solùm in cibo notissimus, & in deliciis magnatum, unde & *Aprugna caro* suillæ domesticæ præfertur, Deodat. Panth. Hyg. l. 1. c. 33. sed & in medicina habetur. De utroq; vide Aldrov. d. l. Bruyerin. de re cib. l. 13. c. 3. Schroder. l. 5. cl. 5. n. 3. Secundariò & per similitudinem quandam *Aper* etiam *Piscem* quendam marinum denotat, cujus descriptionem vide apud Rondelet. l. 5. de pisc. c. 27. Aldrov. l. 3. h. t. cap. 1. quem etiam malè verterunt nonnulli per *Caprum*, quemadmodum, & χαπρίσκος dici debet *Porcellus marinus*. Rondel. d. l. c. 26. Delineatum etiam hunc piscem exhibet Paræus l 24. Chir. c. 21.

Apereugomai, ἀπερεύγομαι, significat *eructor*, vel eructando aliquid ejicio, item *aversor*, apud Hipp. l. 2. de morb. LIIX. 8. Foes. p. 71.

* Aperientia, ἀναστομωτικά. Vide *Anastomosis*.

* Aperistaton, ἀπερίστατον est epitheton ulceris, quod non est magnum, nec ulli graviori noxæ conjunctum. Gal. l. 2. de C.M.S.G. c. 1. h. e. quod nec vitiosi humoris influxu impetitur, nec solidum, nec inflammatum est, nec in circumposita carne intemperiem ullam habet. Sic dicitur κατὰ τῆς περιστάσεως, quæ apud Græcos afflictionem, periculum, & cladem significat Gorr.

Aperittos, ἀπέριττος, epitheton est ciborum, qui *minimum habent excrementi*, quales sunt carnes sylvestrium animalium, & eorum, quæ ficcioribus locis victitant. Opposita sunt τοῖς περιττωματικοῖς. Gorr. p. 42.

Apertus, pro Exulcerato sumitur, ut *apertæ* strumæ, apud Scrib. Larg. n. 81. Vide Rhod. in not. & Lex. Scrib.

Apeuthysmenos, ἀπευθυσμένος, h. e. *directus*. Ita Græcis vocatur *Intestinum Rectum*, postremum ex crassis, per quod alvi feces rejiciuntur. Gorr. p. 42.

Aphæresis, ἀφαίρεσις, duo significat: in genere omnem *ablationem* in Medicina necessariam, seu alteram in ejus definitione Hipp. partem oppositam τῇ προσθέσει, additioni. Medici enim officium palmarium hoc quoq; est, removere ea, quæ removenda sunt. In specie verò est pars Chirurgiæ, quæ aufert ea, quæ sunt superflua. Hanc Barbette appelliavit ἐξαίρεσιν. Hipp. quoq; hoc vocab. usus de sanguinis largis detractionibus noxiis. Coac. t. 369.

Apha-

Aphanismos, ἀφανισμὸς, Lat. *Evanescentia* dicitur à verbo ἀφανίζω, quod significat deleo, eximo. Hipp. l. de hæmorrh. V 9. VI. 2. & passivum ἀφανίζομαι *dispareo*, evanesco, quod frequentius occurrit, v.g. f. 2 prognost. t. 68. f. 3. t. 19. l. 1. f. 2. prorrh. t. 1. f. 3. t. 5. lib. 1. Epid. f. 1. t. 10 f. 2. t. 38. 67. & plura loca vide apud Foes. p. 110.

Aphassomenos, ἀφασσόμενος, h.e. *contrectatus*, digitis confricatus. Hipp. l. 2. de morb. XXX. 9. XXXVII. 2. l. de nat. mul. VII. 5. in quo loco legit Lind. ἐσαφάσσῃ, fortassis majoris ἀκριβείας gratia. Foes. d.l.

Aphebriok, i.e. *Sulphur*. Rul. in Lex.

Apheideo, ἀφειδέω, i. e. *audacter aliquid perago*, nihil parco. Hipp. 2. de artic. t. 46. Foes. p. 111.

Aphelia, ἀφέλεια, dicitur simplicitas docendi faciendique medicinam Methodicæ sectæ propria. Gal. l 4. M. M. c. 4.

Aphelicesteros, ἀφηλικέστερος, dicitur *provectioris ætatis homo*, qui florentem ætatem jam exegit. Hipp. l. 7. Epid. tr. 1.

Aphepsema, ἀφέψημα, i.e *Decoctum*. Legitur in Remediis Græcis Marchion l. de morb. mul. annexis c. 4.

Aphesis, ἄφεσις, vel significat morbi *remissionem*, solutionem, & liberationem, ut Hip. Coac. t. 575. vel sumitur de emissionibus sagittarum, l. de artic. c. 1. t. 11. vel denotat membrorum quorundam, vel omnium totius corporis exsolutionem, & languorem. l. 3. Epid. f. 3. t. 37.

† Aphætesia, in qua non solum, animæ facultatibus, sed anima ipsa privatur animal. Senert. Pract. l. 1. part. 3. c. 30.

Aphicneomai, ἀφικνέομαι, significat *devenio*. pervenio. Inde ἀφιγμένος, quod legitur 1. aph. 4. Dieter. n. 136.

Aphiemi, ἀφίημι, i. e. *remitto*, tollo, dimoveo. Hipp. 2. prorrh. XLIII. 4. 4 aph. 30. 5. aph. 13. Foes. p. 112. Dieter. n. 137.

Aphistemi, ἀφίστημι. Vide *Apostasis*. *Apostema*.

Aphlegmantos, ἀφλέγμαντος, i. e. pituita carens. Est nota boni puris apud Hipp. l. 2. prorrh. XII. 2. Coac. t. 402.

Aphodos, ἄφοδος, *reliquiarum alimenti excretionem*, *stercus* significat. Hipp. 2. de R.V.I. A. t. 24. Gal. in com. ad h.l. Dicitur alias ὑποχώρημα, item ἀφόδευσις. Lat. *Secessus*. Verbum ἀφοδεύειν *ventrem exonerare* significat. l. 7. Epid. IX. 5. l. de fistul. IV 6. Latinè *Adsellare*, de quo verbo suprà ex Keuch. in not. ad Simonic. p. 197. Ἀφόδευμα etiam *stercus* significat, & ἀφοδευτήριον, *Latrinam*. Ἀφόδευμα, idem quod ἀφόδος. Et hoc Nicander in Theriacis, & Alexipharm. mutavit in ἀφόδιον, interserendo lit. ι. metri caussa. Vide Foes. p. 112. Linden. Ex. XIII. §. 251.

* Aphonia, ἀφωνία, i.e. vocis carentia, privatio, seu defectio, *Obmutescentia*, quæ ægris solet accidere, læsis duntaxat iis, quæ voci efformandæ subserviunt instrumentis, vel etiam iis, quæ respirationi deputavit natura, vel ob recentem quandam exolutionem, & afflictionem virtutis. Gal. c. 4. de R.V.I.A. t. 23. Per exuperantiam etiam hoc vocabulum epilepsiam, apoplexiam, catalepsin, syncopen, aliosq; id genus affectus complectitur, teste Holler. in Hipp. Coac. Vid. Dieterich. Iatr. n. 143. & Foes. in Oec. τὸ ἄφωνον duobus modis accipi, & pro privatione vocis, & pro ejusdem depravatione, docet Gal l. 4 de Hipp. & Plat. decr. c 4. Lat. *Invocale* vocatur.

Aphoretos, ἀφόρητος. h.e. *intolerabilis*, vehemens. Tribuitur febribus apud Hipp. l. de Crisib. IV. 11. item avaritiæ, Ep. ad S.P.Q. Abderit. n. 20. Alibi dicitur ἄφορος. l. 1. de morb. mul. LXIV. 16. ubi ineptè redditur in Lat. per *sterilis*, Foes. d.l.

Aphorismus, ἀφορισμὸς, est oratio, quæ omnes rei proprietates brevissimis verbis circumscribit. Gal. c. 1. aph. 1. qui & definitiones appellat aphorismos, c. 3. de his, quæ in med. t. 32.

Aphorme, ἀφορμή, dicitur *Occasio*, caussa externa, & manifesta, ex qua aliquid fit. Vocatur & πρόφασις. Usurpatur præcipuè *de caussis procatarcticis* morborum. Hipp. l. de Int. aff. LIV 2. l. 2. Epid. f. l 79. l. 6. com. 3. t. 14. 16. 18. 25. Foes. d.l.

Aphrizo, ἀφρίζω, idem quod ἀφρίζω, *spumo*, spumam reddo. Hipp l. 2. de morb. mul. XVI. 4. XLIV. 7. l. 4. de morb. XXV. 23. Foes. p. 113.

Aphrodes, ἀφρώδης, *spumosus*, vel spumeus. Usurpatur cùm de sanguine, tùm excrementis. Hipp. Coac. t. 450. 607. 7 aph. 30. Foes. d.l. Dieter. n. 142.

Aphrodisia, *Aphrodisiasmus*, ἀφροδίσια, ἀφροδισιασμὸς, res venereæ, usus Veneris, coitus viri cum fœmina. Hipp. 6 aph. 39. Ejus nimius, & illicitus usus, quin & deficiens licitus morbis gravissimis ansam præbet. Hinc in specie *Epilepsia* dicitur *Aphrodisiastica*. Casp. Reies Camp. Elys. quæst. 46. n. 18. *Aphrodisia* quoque dicitur *Ætas Venerea*. Rul. & Johns. in Lex. *Aphrodisiacum* vocatur medicamentum Veneris œstrum excitans, quemadmodum extinguentia *Anaphrodisiaca* dici possunt.

Aphroditarium, ἀφροδιτάριον nomen est aridi medi-

medicamenti, quod constat thure, squamâ æris, malo Punico, cerussa, amylo, pari pondere inter se mixtis, apud P. Æginet. l. 4. c. 40. Hoc nomine quoq; appellatur Collyrium quoddam à Gal. l. 4. de C.M.S.L. Gorr. p. 65.

Aphrogala, ἀφρόγαλα, *lac spumosum*, sive tantopere agitatum, ut totum in spumam versum sit. Remedium adversus calidam intemperiem ventriculi commendatum à Gal. l. 7. M. M. c. 4 Videtur etiam hoc nomine appellari posse *Flos lactis* vulgò dictus, vulgò *Milchraum*, vel in Norico *Rern*, quem *Capillatum* vocasse Alex. Petronium l. 3. de Victu Rom. c. 19 notavit J.H. Velschius ad Marcell. Cuman. Obs. 23. in Sylloge Cur. & Obs. M. Cent. 1. p. m. 52.

Aphrolitrum, ἀφρόλιτρον, *Aphronitrum*, ἀφρόνιτρον, h. e. spuma nitri. Quamvis C. Hof. Officin. Paralip. c. 63. *Litron*, & *Nitron* dialecto saltem differre statuat; est tamen magna inter utrumque dictum medicamentum differentia apud Gal. quam tradit l. 9. de simpl. Fac. §. *Aphrolitrum*, in hoc potissimùm consistens, quòd illud sit farinæ simile; hoc verò congelatum, & coactum. Illud mediam habet facultatem inter Aphronitrum, & salem; huic sola inest vis detergendi, vel digerendi. Gor. p. 65.

Aphronitrum, *flos petræ*, vel *parietis* res est levissima, glebosa, & friabilis, spumosa, mordens, coloris penè purpurei, & hæc optima. Nascitur in muris, & petris. Quodammodo virtus similis est Sali adusto. Rul. in. Lex. *Aphronitrum* quoque nonnulli vocant spumam salsam massæ vitrorum liquatę innatantem. Libav. Apoc. Herm. pr. c. 17.

Aphrontisteo, ἀφροντιστέω signif. *negligo*. Hipp. Præcep. VI. 17. X. 5. Foes. d. l.

Aphros, ἀφρὸς. Vide *Spuma*.

Aphroselenos, ἀφροσέληνος lapis est, quem aliqui *Seleniten* appellant, quòd imaginem Lunæ repræsentet, velut in speculo. Unde & *Specularium* dicitur Græc. σπεκλάριον; quamvis C. Hof. in Paralip. c. 75. subscribere nolit. Contrarium autem defendit Chioc. Mus. Calceolar. f. 3. p. 283. seqq. Nostrum non est, hanc dirimere litem.

Aphrosyne, ἀφροσύνη i. e. *Amentia*, *Delirium*, idem, quod ἄνοια. Legitur apud Nic. Pison. de cogn. & cur. morb. l. 1. c. 15.

Aphtha, ἄφθα, de ulceribus superficiariis oris cum interni, tum externi dicitur. Sunt enim *Aphthæ* ulcera oris superficiem occupantia, cum molesto caloris p. n. sensu conjuncta, vel à sero sanguinis chyloso acriori salino, & ichoroso, vel à lacte similiter corrupto provenientia. Unde pueros lactantes præcipuè infestare solent. Gal. 3. in 3. Epid. t. 12. & Hipp. inter morbos infantiles recensuit 3. aph. 24. Aliquandò aliis quoque corporis partibus exulceratis verbum ἀφθᾶν, attribui legimus apud eundem v. g. de pudendis muliebribus l. de nat. mul. LVI. & LXXX. 1. l. 1. de morb. mul. LVII. 1. Huc pertinet etiam Coac. t. 529. ubi ἀφθώδεα σώματα de gravidis leguntur, item de fistula pulmonum, sive aspera arteria, l. 2. de morb. XLIIX. 2. & Gal. testiculos ἀφθῶντας curandos docet, l. 9. de C.M.S.L. c. 8. ubi vitiosè legitur in Gr. ἀφθόνως. Jung. Dieterich. n. 135.

Aphthartos, ἄφθαρτος, dicitur *Incorruptibilis*, quod de corporibus mixtis, & præsertim quæ ex arteriis, venis, nervis, & carne constant prædicari non posse, docet Gal. l. 14. d. U. P. c. 1.

Aphya, Ἀφυα, ἀφύα, dicitur pisciculus minutus, cujus varias species, & descriptiones vide apud Aldrov. l. 2. de pisc. c. 18. seqq. Flatulentum gignere succum testatur idem ibid. Hinc ἀφυῶδες, epitheton coloris, denotans Exalbidum, *Aphyam*, vel *Apuam piscem* referentem. Hipp. l. 2. de morb. mul. III. 2. IX. 7. Occurrit apud eundem, & verbum ἀφύω, *exalbesco*, l. de int. affect. XLIII. 8. Foes. p. 113.

Aphysos, ἄφυσος, i.e. *Expers flatuum*, non faciens flatus. Gorr. p. 66.

Apionta, ἀπιόντα, dicuntur *Excreta*, *Secedentia*, quæ egeruntur. Usurpatur de semine virili. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXIII. 10. Aliàs & alvi egestiones quoq; ita vocantur l. 4. Epid. XXV. 6. quàvis & generaliter de aliis excrementis dici possit, v. g. de sudore l. 6. Epid. 8. VIII. t. 21. Ita & verbum ἀπιέναι, *abire*, *secerni*, significat, l. 1. de morb. mul. XXVII. 6. 7. Vide Foes. p. 71.

Apis, μέλισσα, μέλιττα, est animalculum insectum notissimum, mellificum, cujus prolixam descriptionem cum usu vide, si curæ est apud Aldrov. de Insect. c. 1. ubi tradit, Cumanę regionis incolas *apibus* vesci. Usus in medicina hic maximè laudari solet, quod siccæ & contritæ, aut etiam combustæ pilorum generationem promoveant. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 94.

Apites, ἀπίτης, epitheton vini ex pyris facti. Gorr. p. 43.

Aplestia, ἀπληστία, dicitur *Insatiabilitas*, vitium animi pessimum, cui opponitur αὐτάρκεια, *contentum esse sua sorte*, Gal. l. de dign. & cur an. morb. c. 9.

Apleuros, ἄπλευρος, q. d. *Decostis*, i. e. Costis carens. Gal. l. 4. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Apneusti, ἀπνευστὶ, adverbium, significans *sine respiratione*, vel uno spiritu aliquid perficere, v. g. bibere uno haustu. Hipp. de int. aff. XIII. 23. Foes. p. 72.

Apnoea,

* Apnoea, ἄπνοια i. e. defectus spirandi, Gal. l. 2. M.M. c. 2. unde & ἄπνους ἀναπνοὴ eidem dicitur l. 1. de diffic. respir. c. 8. h. e. respiratio spiritu privata, non quòd in totum abolita sit, neq; enim manere posset vita, sed quod adeò parva, rara, & tarda, ut periisse videatur; qualis apnoea in utori strangulatu, apoplexia, syncope, & lethargo accidit, ideò, quòd instrumentorum respirationi destinatorum resolutionem, ob defectum influentium spirituum, spirandi quoque privatio consequatur. Jung. sis Fr. de le Boe Sylvium Pr. Med. l. 1. c. 34. §. 13.

Apnus, ἄπνους, epitheton respirationis adeò parvę, & tardæ, ut planè spiritus periisse videatur.

Apobænon, ἀποβαῖνον, vide *Eventus*.

Apobamma, ἀπόβαμμα, *Intinctus*, ab ἀποβάπτω, leniter intingo. Idem, quod *Embamma*. Meminit illius Cardanus l. 5. de subtil. rer. quòd vulgus Medicorum liquorem, in quo aureos nummos, vel catenas ignitas extinxerunt, aut coxerunt ad confirmationem spirituum, & membrorum principalium, *Apobamma* vocaverit. Penottus de medic. Chym. in Th. Chym. Vol. I. p. 626.

Apobrasma, ἀπόβρασμα, vide *Spuma*. Aliàs verbum ἀποβράσσεσθαι legitur apud Hipp. de seminis fervidi ejaculatione. l. de nat. pu. XLV. 4.

* Apobregma, ἀπόβρεγμα, *Dilutum*. Vide Infrà *Dilutum*.

Apocapnismos, ἀποκαπνισμὸς. Vide *Fumigatio*.

Apocartereon, ἀποκαρτερέων dicitur, qui inedia se consumit, & fame Hipp. 3. de R.V.I. A. t. 17. Foes. p. 73.

Apocatastasis, ἀποκατάστασις, dicitur à verbo ἀποκαθίστασθαι, significat *restitutionem in integrum*, *subsidentiam*, cessationem, pro subjecti, de quo dicitur, conditione. Quando de urinis prædicatur, earum subsidentiam, & restitutionem in integrum exprimit Hipp. l. 7. Ep. LV. 20. ad quem locum vid. Linden. Ex. XVI. §. 241. seqq. Item de lingua priùs inarticulata iterum restituta Hipp. d. l. XXVI. 11. De morbis, & tumoribus subsidentibus, & evanescentibus, idem 6. aph. 49. Jung. Foes. Oec. p. 73. Dieter. Iatr. n 81.

Apocatharsis, ἀποκάθαρσις, in genere idem est, quod *Expurgatio*. Hinc apud Thucyd. l. 2. ἀποκαθάρσεις χολῆς, bilis expurgationes, sive per vomitum, sive per secessum, leguntur, in peste illa Athenis memorabili.

Apocaulizomæ, ἀποκαυλίζομαι, i. e. in transversum frangor; unde & Fractura dicitur καυλίδον, *caulatim*. V. de *Caul edon*. Verbo usus est aliquoties Hipp. 1. de artic. t. 63. c. 2. t. 25. 28. Foes. d. l.

Apocenosis, ἀποκένωσις, vide *Cenosis*.

Apocerigma, ἀποκήρυγμα, significat *denunciationem*, quæ ægris fit in morbis, sive id quod ægris debet revelari, et indicari, apud Hipp. II. Prorrh. XL. 8.

Apochoreon, ἀποχωρέον, idem est, quod *excrementum* in genere, sive quod è corpore excernitur. Et verbum ἀποχωρέειν significat *excernere*, et dicitur de excreationibus. Hipp. 4. aphor. 47. item de alvo, et urina, 7. aph. 69. Idem est, quod διαχωρέειν, ἐκκρίνειν, ἀποχρέμπτειν, et similia.

Apochrempsis, ἀπόχρεμψις, apud Hipp. d. l. et Coac. t. 242. *exscreationem sputi* significat, et *Apochremma*, ἀπόχρεμμα, *sputum*, l. de Loc. in hom. XXIX. 15. à verbo ἀποχρέμπτεσθαι, *exscreare*, Hipp. 3. de R.V.I.A. t. 27.

Apochylisma, ἀποχύλισμα, significat succum extractum, et inspissatum ex vegetabilibus, et respondet termino officinali Rob. de quo inferius suo loco. Lat. etiam *Succago* dicitur.

* Apochyma, ἀπόχυμα, vide *Zopissa*.

* Apoclasma, ἀπόκλασμα, idem, quod *Apagma*. Vide *Abductio*. Dicitur, et ἀποκεκαυλισμένον apud Hipp. l. de fract.

Apocleisis, ἀπόκλεισις, *Exclusionem* significat, et *ciborum fastidium*, estque idem, quod ἀσιτία, Hipp. l. 7. Ep. XLIIX. 16. à verbo ἀποκλείεσθαι, *excludi*, *aversari*, fastidire, l. 2. de diæt. XXVI. 3. 6. l. de int. aff. l. 69. Foes. p. 74.

Apoconchizo, ἀποκογχίζω, h. e. *in concham testamve repono*, concha excipio, Gorr. p 44.

* Apocope, ἀποκοπὴ, vide *Abscissio*.

Apocrisis, ἀπόκρισις, idem, quod ἔκκρισις, *expulsionem*, excrementum significat, et quicquid è corpore veluti redundans educitur. Hinc *Apocritica facultas*, ἀποκριτικὴ δύναμις, ap Gal. l. de fac. natur. legitur, h. e. *expultrix*, secretrix, qua singulæ partes supervacua removent, vel excernunt. Aliàs quoq; apud Hipp. *Apocrisis morbosa*, eleganter dicitur de effluviis aereis contagiosis, sive de morbosa quadam qualitate per exalationem aeri impressa, aliàs Miasma dicta, l. de nat. hum. c. 2. t. 4. quæ causa sit morborum Epidemicorum pestilentialium. Vide Charleton. Ex. X. Pathol. §. 34. seqq. Vide *Contagium*.

* Apocrusticon, ἀποκρουστικὸν dicitur medicamentum, repellendi virtutem habens, et adstringentem, Gal. l. 11. M.M. 15. Rolf Ord. ac Meth. med. spec. lib. 4. sect. 1. cap. 15. Estque de natura frigidorum, Gal. lib. 6. C.M S.L. c. 1.

Apocyesis, ἀποκύησις, *partum* significat. Legitur

gitur apud Gal. l. 1. de causs. morb. c. 7. Jung. Fuch. comm. ad h.l. p.m. 50.b.

* Apodacrytica, ἀποδακρυτικά, dicuntur medicamenta *lachrymas moventia*, *& iterum supprimentia*. Possent uno verbo dici *Delacrymativa*. Nam et Columella, et Plinius delachymare ea significatione dicunt. Meminit illorum Gal. l. 4. d. M.C.S.L. c. 5.

Apodeixis, ἀπόδειξις, *Demonstratio*. Vide infrà.

Apodyterium. ἀποδυτήριον, est conclave ante balnei ingressum situm, in quo balneaturi vestes exuebant, Lang. l. 1. Ep 51. ubi, et *Conisterium* dicitur. Vocatur et *Spoliarium* apud Prosp. Alpin. de Medic. Ægyptior. l. 3. c. 16. p. m. 106. a.

Apoeum, ἄποιον, in genere significat expers omnis qualitatis, quæ sensu deprehendi potest, *insipidum*, quod neque adstrictionem, neque acrimoniam, aut aliam insignem facultatem obtinet; qualis inter humidas substantias commendatur Aqua, et inter siccas Amylum, Gal. l. 1. de Alim fac. c. 8. Vide *Insipidus*.

Apogalactismus, ἀπογαλακτισμός. vide *Ablactatio*.

Apogevomæ, ἀπογεύομαι, significat *degusto*, Hipp. l. 1. Ep. II. 12. Foes. p. 72.

Apoginomæ, ἀπογίνομαι, significat *decedo*, *absum*. Usurpatur de morbis, Hipp. de morb. sacr. III. 15. ubi verbum oppositum προσγίνεσθαι jungitur, i.e. accedere. De sanguine effluente etiam dicitur, l. 5. Ep. I. 10. Aliquando etiam denotat mori, apud Hipp. d. l. XX. 14. XXIX. 3. l. 1. de morb. mul. XLII. 6. Et ita opponitur γίνομαι, nascor, fio, l. de septim. part. X. 4. Aliquando idem significat, quod devenire, vel progressu temporis fieri, lib. 4. Epid. IV. 2. 19.

Apoglaucosis, ἀπογλαύκωσις, vide *Glaucoma*.

Apogona, τὰ ἀπόγονα, dicuntur *vitalia fæcunda*, fœtus vitalis, Hipp. l. 2. Ep. s. III. 113 et l. 6. s. VIII. 6. Foes. p. 72.

Apolavsis, ἀπόλαυσις, *fruitio*, usum fructum, commodum significat. Verbum notum ἀπολαύω, fruor Hipp. l. de vet. med XX. 3. 15. Nomen apud Gal. occurrit l. 3. de fac. nat. c. 6.

Apolepsis, ἀπόληψις, crebrò usurpatur Hip. et *interceptionem*, cohibitionem, et retentionem significat. Dicitur vel de urinis aliquoties s. 4. de R.V.I.A. t. 14. c. 2. in 1. Prorrh. t. 16. et c. 3. t. 28. et alibi: vel de alvo (quæ et alias ἀπολελαμμένη κοιλίη eidem vocatur, sive ἀπειλημμένη) Coac. t. 603. vel de venis, quando nimium opplentur, ita, ut extinctionis caloris nativi periculum immineat, de R. V. I. A. s. 4. t. 23. Qua de caussa etiam spirituum interceptiones fiunt, d. l. t. 21. 26. Tandem etiam de morbo prædicatur, l. 2. Ep. s. 6. t. 16. Legitur etiam aliquando ἀπόλημψις, pro ἀπόληψις, uti ἐπίληψις, pro ὑπόληψις de Humid us. XI. 5. Vide plura apud Foes. in Oec. p. 75. seqq. Vocatur etiam quandoq; κατάληψις ἢ ἐγκατάληψις. Vide *Interceptio*.

Apolexis. ἀπόληξις, est ætas à vigore recedens, et propiùs ad vitæ terminum accedens prima senectus, apud Hippocr. in præcept. XI. 11. Opponitur enim eidem ἀκμὴ ἡλικίης, vigor ætatis.

Apolinosis, ἀπολίνωσις, dicitur Æginetæ curandi ratio fistulas *per linum crudum*, vide infrà *Omolinon*.

Apologia, ἀπολογία, *defensionem* significat, Gal. l. 5. de san. tu. c. 1. Aliàs Latinum *defendere*, etiam pro *arcere*, aut *præcavere* accipitur, uti ostendit Keuchen. de Seren. p 34. seqq.

Apolysis, ἀπόλυσις significat *solutionem*, liberationem, exclusionem, pro diversitate rerum, de quibus dicitur, v.g. de fœtus exclusione, l. 5. Ep. VI. 9. item, secundinarum, l. 2. Prorrh. XXX. 18. de morbi solutione, Coac. t. 384. seq. deniq; de ligamentorum, et fasciarum resolutione, c. 1. de fract. t. 15. Junge sis Foes. Oec. p 77.

Apomagma, ἀπόμαγμα, *absterforium*, extersorium sordibus, et excrementis detergendis idoneum significat, Hipp. de Medic. III. 4.

Apomathema, ἀπομάθημα, dicitur, oblivio ejus rei, quàm anteà didicimus: uno verbo, *Dediscere*, Hipp. 3. de fract. t. 8.

* Apomeli, ἀπόμελι, est species decocti, parati ex melle, vel favis cum aceto commistis, et tantisper decoctis, quoad utrorumque qualitates inter se uniantur, et aceti vis retundatur. Dicitur aliàs ὀξύγλυκυ, ἢ ὀξυγλυκές, Gal. 3. de fract. t. 49. Medium locum habere inter mulsam, et oxymel, ejusdemq; plurimum in Peloponneso fuisse usum scribit Gal. l. 8. M.M c. 4. Præditum est vi extergendi, alvum, et urinam movendi; calidioribus tamen, et biliosis naturis adversum, et inconveniens.

Apomylenas, ἀπομυλήνας, dicitur *protendens labra* compressim, Gal. in Ex. voc. Hipp. Gorr. p. 45.

Aponenoemenos, ἀπονενοημένος, i.e. *animo aversø*, vel ob nimium fastidium, vel propter delirium, Hipp. l. 3. Ep. post. stat. pestil. ægrot. 2. vel juxtà Gal. s. 3. t. 73.

* Aponevrosis, ἀπονεύρωσις, quasi pronervatio, vel *denervatio*, ita dicitur extremitas musculorum, quæ aliàs τένων, *tendo* appellatur, Gal. l. 6. M.M. c. 4. Sunt verò duplicis generis *Aponeuroses*: Quædam sunt carnosiores, σαρκώδεις

νευρώδεις, quædam nervosiores, νευρώδεις, cap. 2. de art. t. 6.

Aponia, ἀπονία, idem, quod *Anodynia*. De quo vide supra. Gor. p. 45.

Aponitrosæ, ἀπονιτρῶσαι, est ulcus *nitro aspergere*, et perfricare, Hipp. l. de ulcer. XII. 12.

Apopallesis, *Apopalsis*, ἀποπάλλησις, ἀπόπαλσις, expulsionem, *extrusionem*, evibrationem significat apud Hipp. à verbo ἀποπάλλεσθαι quamvis circà hoc magna subsit difficultas, quæ videatur apud Foel. p. 78.

Apoparthenevomæ, ἀποπαρθενεύομαι, i. e. virginitate privor, *devirginor*, Hipp. l. de A. L. et Aq. XLII. 4.

Apopatema, ἀποπάτημα, *Apopathesis*, ἀποπάτησις, vide *Aphodos*. *Apopatos*, ἀπόπατος, locum ad secessum denotare etiam monstrat Linden. Ex. XIII. 252.

Apopedao, ἀποπηδάω, significat *exilio*, et usurpatur ab Hipp. de articulis luxatis, eq; loco naturali elapsis, 3. de artic. t. 48. et 115. vel sect. 4. t. 1. Foes. p. 79.

Apophevgo, ἀποφεύγω, i. e. *liberor à malo*, è morbo evado, Hipp. l. 1. de morb. mul. XLI. 8. XLII. 12 L. 2. l. de nat. mul. LII. 1. LXXI. Foes. p. 86.

* Apophlegmatismus, ἀποφλεγματισμὸς, est medicamentum pollens facultatem pituitam, vel lympham eliciendi è capite, perq; os excernendi, Gal. 6. de san. tu. 10. Offertur vel forma *Gargarismi*, vel *Masticatorii*, vel *Unguenti*, rectiùs *Eclegmatis*, Schrod. Offic. Pharm. l. 1. c. 3. Formulas vide ap. Rolfink. O. ac Meth. l 6. s. 4. c. 3. et apud alios.

Apophrasso, ἀποφράσσω significat *obstruo*, *obfirmo*, diciturq; de mensibus suppressis. Hipp. l. 1. de morb. mul. l. 19. Foes. d. l.

* Apophthora, ἀποφθορὰ, ἀποφθείρω, *abortio*. Vide *Abortus*.

† Αποφυὰς ἡ, appendix. Unde ἀποφυάδιον, ad nata, i. e. ad nascentes ramuli ramis majoribus, appendicum agnatio, soboles laterales, surculi, rami, exortus, germina Arist. ἀποφυάδας τῶν ἐντέρων, vocat intestinorum appendices, quæ et ἐκφυάδια dicuntur.

† Αποφυσις, appendix, surculus ramus alio subnascente.

Apophyas, ἀποφυὰς, est *appendix*, vel adnatum. ramus, ac surculus. De venis utitur Hipp. l. de venis XVII. 8. Paulò post verò appellat παραφυάδας, XXVI. 6.

* Apophysis, ἀπόφυσις est extranea ossis pars, instar tuberculi prominens, seu adnata appendix, Gal. l. de Ossib. in procem. Latinè etiam *Processus* dicitur. Differt ab ἐπιφύσει, quod hæc sit adnatum quid, et contiguum; illa verò ipsius ossis continuata portio. Barthol. libell. 4. Anat. c. 1. *Apophyses* etiam dicuntur Hipp. excrescentiæ carneæ tantùm in massa carnea, et fœtu fœminino apparentes, quasi processus, ac exortus membrorum, et protuberantiæ, non verò certæ, et exactæ distinctiones, quales in fœtibus masculis observari dicit, l. de septim. part. VIII. 22. 23.

Apopiesma, ἀποπίεσμα est expressio humorum, quæ fit ex deligationibus, in vulnere, aut fracturis. Hipp. c. 3. de fract. t. 31.

Apoplanao, ἀποπλανάω significat errabundè abducere, usurpavit de venis Hipp. l. de venis XXVI. 4.

Apoplecta vocatur vena jugularis interna, ad asperæ arteriæ latus ascendens. Barthol. Anat. libell. 1. c. 6. Hanc maleab antiquis Soporalem dictam esse vult Blancard. in Lex. Verùm si Arteriæ Carotidis nomen non improbatur, non video stringentem rationem, ob quam adeò malè factum sit, si & vena *Apoplecta*, cujus ramus cum arteriæ Carotidis ramo fertur, eodem quoque nomine appellatur.

* Apoplexia, ἀποπληξία, quod sit ablatio sensus, et motus in toto corpore, seu vehemens et repentina totius corporis resolutio, ac stupor, ex Gal. l. 3. de L. A. c. 10. et c. 2. aph. 43. nullum amplius est dubium. Verùm quænam hujus affectus vera sit caussa, adeò incertum est, è veterum, et recentiorum monumentis determinare, ut, quò aliquis se velit deflectere, reperiatur trabs in omnibus, sicut in proverbio dicitur. Nihilominus veritati maximè consentanea nobis videntur, et philiatris propterea commendanda, quæ de hujus affectus caussis, et generatione tradidit Willis tr. de Anima Brutor. Part II. c. 8. uret Sylvius Prax. Med. l. 1. Prax. Med. c. 21. Dicitur, et Latinis *Syderatio*. Ap. Hipp. *Apoplexiæ* vocabulum aliquando ad certa saltem corporis membra refertur. lib. 2. Prorrh. XXIII. 9. in specie ad linguam, et brachium. Coac. t. 359. ad dextrum, aut sinistrum latus, t. 477. quæ species aliàs *Paraplegia*, παραπληγίας, aut ἡμιπληγίας nomine venire solet. Foes. Oec. p. 79.

* Apoplecticæ *venæ*, vide *Jugulares venæ*.

Apopnixis, ἀπόπνιξις idem, quod πνιγμὸς *suffocatio*, præfocatio. Legitur apud Moschion. cum epitheto τῆς μήτρας, i. e *uteri*, vel matricis, de morb. mul. c. 127.

Apopsopheo, ἀποψοφέω, significat crepitum ventris emittere. Hipp. l. 6. Epid. sect. 3. t. 19.

Apopsychia, ἀποψυχία idem, quod ἄψυχία Gal.

Gal. c. 3. in 1. Prorrh. t. 20. summum animi deliquium.

Apoptosis, ἀπόπτωσις est vinculorum relaxatio, et remissio secundum Erotianum, & ita coincidit cum ἀπολύσει, de quo superiùs.

Apopytizo, ἀποπυτίζω. i. e. exspuo. Hipp. l. 7. Ep. XV. 34. Foes. p. 80.

Aporego, ἀπορέγω, significat porrigo, præbeo. De manu usus Hipp. 1. de fract. t. 4. Foes. d. l.

Aporia, ἀπορία. Vide Angor, Alyce.

Aporrhaides, ἀπορῤαΐδες, dicuntur murices aculeati, sive conchylia, Aldrov. l. 3. de Test. c. 14.

Aporrhipsis, ἀπόῤῥιψις, rejectionem significat, v. g. vestimentorum, uti faciunt ægri æstuantes, aut delirantes. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 44.

Aporrhoea, ἀπόῤῥοια, defluxus, vel influxus, idem, quod Contagium, Miasma, Effluvium, Apocrisis morbosa. Vide Apocrisis, Contagium, Effluvium. Dicitur et ἀπόῤῥοια defluvium v. g. ἀπόῤῥοια τῶν τριχῶν, defluvium capillorum, quod legitur in Moschion. remediis Græcis, vel de morb. mul. annexis n. 2. vide Alopecia, Calvities.

Apos, rectiùs Apus, ἄπους, dicitur species avis Hirundini similis, majoris tamen, plurimùm volantis, ob pedes brevissimos ad rependum potiùs, quàm insistendum factos. Licet Germani, et Belgæ ab Apodum in cibis usu abhorreant, non tamen ingratas esse vult Aldrov. l. 17. Ornith.

Aposcemma, vel Aposcepsis, ἀπόσκημμα, ἢ ἀπόσκηψις, vocatur decubitus humorum, cùm qui priùs unum membrum infestant humores, eo relicto, ad alterum transeant. Gal. l. 2. ad Glauc c. 7. Propterea et ipsi morborum transitus, et transmutationes ita dicuntur apud Hipp. 6. aph. 56. Gal. quoq; appellantur ἀποσκήμματα, corporis excrementa, quæ in alvum deponuntur, totumque corpus, aut etiam partem quandam veluti humoribus in eam decumbentibus exonerant, c. 2. Prognost. t. 13.

* Aposceparnismus, ἀποσκεπαρνισμὸς, est species una fracturæ cranii, vel etiam alterius ossis, cum ipsum velut à latere finditur, perindè ac si ascia ligni fragmentum abscindatur: siquidem σκέπαρνον asciam significat. Fit telo levi, et acuto. Gorr.

Aposchasis, Aposchasmus, ἀπόσχασις, ἀποσχασμὸς, scarificationem, significat, et levem cutis incisuram. Videtur et venæ sectionem significare ex l. 5. Ep. XXVI. 12. XXVII. 1. et l. 7. XXXIV. 15. XXXV. 2.

Aposigesis, ἀποσίγησις, reticentia dicitur, Hipp. l. de dec. orn. II. 26. ubi videtur responsio arguta, et præmeditata innui.

* Apositia, ἀποσιτία, ciborum fastidium, vide Anorexia; quàmvis ab hac differre videatur, ita, ut Anorexia, quæ et Asitia dicitur, sit inappetentia; Apositia verò fastidium. Gal. c. 1. in 1. Ep. t. 29. Multi enim non appetunt, qui tamen nec fastidiunt. Linden. S. M. Ex. XIII. §. 79. Dicuntur hinc ἀπόσιτοι. Gal. d. l.

Apositicos, ἀποσιτικὸς, dicitur ap. Hipp. de iis, quæ fastidium cibi, et inappetentiam faciunt, notante Gorr. p. 46. ex Gal. Ex. voc. Hipp. Ad de Foes. p. 80. 81.

Aposmilæno, ἀποσμιλαίνω, (Erotian. et Foes. existimant, legendum potiùs esse ἀπομυλλαίνω) significat in acumen ducor, aut incurvor. Hipp. usurpavit de maxilla incurvata, 2. de artic. t. 31. Foes. d. l.

Aposparasso, ἀποσπαράσσω, i. e. avello; lacerando. At Apospariharo, ἀποσπαρθάζω denotat palpito, vibro. Illud retinuit Linden. hoc verò Foes. et alii in loco Hippocr. l. 2. de morb. X. 9.

Apospasma, ἀπόσπασμα, lat. Divulsum, dicitur omnis solutio continui, quæ partibus organicis accidit, Gal. de constit. art. c. 6. de diff. morb. c. 11. in specie dicitur de ligamentis divulsis, l. 4. M. M. c. 1. et c. 3. de iis, quæ in medic. t. 31. Apospasmata etiam vocavit Recrementa, vel Producta Metallica, qualia sunt, Tutia, Melanteria, Misy, Sory, et similia, D. Ludovici differt. 1. Pharmac. p. 538. quamvis mendosè legatur ibi Apospagmata.

Aposphacelisis, ἀποσφακέλισις, Hipp. dicitur sideratio, vel mortificatio carnis, quæ fit in vulneribus, et fracturis, à fortiori, quàm par erat, ligatura, 4. de artic. t. 35.

Aposphage, ἀποσφαγή, denotat mactationem, jugulationem, apud Hipp. l. de vet. med. XL. 24.

Aposphagma, ἀπόσφαγμα, exponitur Gal. apud Hipp. fœculenta colatura, aut excolamentum, quod et Hyposphagma dicitur. Intelligi autem potest sanguis, qui supposito vase pecudi jugulatæ defluit, et excipitur, ac in cibum varia conditura formatur, teste Plinio l. 27. H. N. c. 14.

Aposphinxis, ἀπόσφιγξις, est constrictio, quando pars fasciis constringitur, Hipp. 2. de iis, quæ in med. t. 28. c. 4. de art. 1. 35. s. 2. de fract. t. 19.

Apospongismus, ἀποσπογγισμὸς, est spongiæ vel siccæ, vel aqua perfusæ admotio, vel ad detergendas sordes, vel ad sedandos dolores, pruritus, vel ad spiritus refocillandos. Gorr. p. 46.

Apostagma,

Apostagma, *Apostalagma*, ἀπόσαγμα, ἀποστάλαγμα dicitur id mistum, quod, priusquam uvæ calcentur, destillat. Ob dulcedinis prærogativam singularem vocatur etiam γλεῦκος, alijs *Protropum*. Linden. Ex. X. §. 206.207.

Apostasis ἀπόστασις, idem est, quod *Abscessus*, de cujus vocabuli varijs significationibus superiùs actum. Specialiter fracturam ossis denotat, cùm fragmentum aliquod ab osse discedit, Hipp. 3. de fract. t. 17. & 20. Dicitur & quædam ἀπόστασις κατ᾽ ὄχησιν, ἢ κατ᾽ ἔκροιαν, cùm morbus excretione quadam, aut per effluxum solvitur, ad differentiam ἀποστάσεως in alios morbos, quæ aliàs *Metastasis* appellatur. Junge sis Foes. Oec. p. 83.84. Græcos etiam *recessus* qualitatum ab halitu temperato vocasse ἀποστάσεις, scribit Fallop. tr. de purg. simpl. c. 4. Tom. I. p. 136. Ita morbi dicuntur *recessus* à naturali constitutione; Magnitudo morbi est major recessus. Hor. Augen. Tom. III. Ep. & Cons. medic. l. 6. p. m. 231.

Apostaxis. Vide *Staxis*.

* Apostema ἀπόστημα. Vide *Abscessus*.

Apostérigma ἀποστήριγμα, est fulcrum & *stabilimentum*, quod sine deligatione affectæ parti, ad eam stabiliendam, apponitur, qualecunq; fuerit, sive superdetur, sive substernatur, veluti caput pulvinis, lanis etiam & pannis mollibus firmatur, Gal. com. 3. de iis, quæ in medic. t. 36. Aliam quoq; significationem huic vocabulo competere, ita, ut infixum & inhærentem morbum, vel *oppilationem* denotet, probari posse videtur ex Hipp. l. de flatib. XIV. 1. nisi lectio suspecta & mendosa fuerit, uti existimat Foes. Oec. p. 84. Nihilominus hanc significationem admittit & confirmat Linden. Ex. IV. § 15. 16. Verbum ἀποστηρίζω i. e. *fulcio*, firmo, legitur l. 2. prorrhet. XXIII. 13.

Apostracos osteon, ἀποστρακὸς ὀστέον, dicitur os ita exiccatum & exangue, ut in testam mutatum sit. Hipp. de vuln. c. XXIII. 6.

Apostrophe ἀποστροφὴ, *aversationem* & fastidium ciborum significat apud P. Ægin. l. 3. c. 37. Vid. Linden. Ex. XIV. §. 63.

Aposymbebecota ἀποσυμβεβηκότα, dicuntur signa, quæ alias οὐχ ὑπάρχοντα vocantur quasi *non existentia*, qualia sunt ἀναλγία i. e. doloris absentiam, & privationem denotare videntur. Gal. com. 1. in progn. Hipp. t. 27. Jung. Dogmata nostra med. gen. p. 300.

Aposyringuma, ἀποσυριγγοῦμαι significat in fistulam degenerare, vel excavari. Hipp. l. de loc. in hom. XX. 4. & l. de venis XXVI. 9.

* Aposyrma ἀπόσυρμα, dicitur desquamatio cutis, aut *abrasio*. Est solutionis continui species, abrasa scil. cute, Hipp. l. de hum. usu V. 20. *aposirmata* igitur Græci vocant, quod Latini *Abrasa*. suntq; exulcerationes superficiariæ, quæ cutem habent suspensam. Gal. l. 1. de C. M. S. G. c. 13. Scrib. Larg. n. 215. Rhod in Lexic. Scrib. Exponitur aliàs quoq; locus desquamatus & frustulum in ulceribus à partis ulceratæ substantia abrasum.

Apotanyo ἀποτανύω, significat *protendo*, extendo. Hipp. 2. de fract. t. 2.

† Apotelesma, affectus sive exitus passionum. Cælius Aurel. chron. l. 2. c. 12.

Apotelmatizo, ἀποτελματίζω, dicitur è luto, vel cœno eruo, sordes & feces repurgo. Hipp. usurpavit tropicè de veritate pura dicenda. l. de dec. orn. II. 36. Linden. reddidit audeo, confido.

* Apotherapia, ἀποθεραπεία, in genere notare potest *curationem absolutam*, sive ad finem perductam, à verb. ἀποθεραπεύσαι, quod usurpasse videtur in hac significatione Hipp. Præcept. IV. 28. Apud Gal. verò *Apotherapia* significat partim finem perfectæ exercitationis, & postremam partem, quando adhiberi solet vel frictio, vel unctio, vel balneum, ad lassitudinem tollendam: partim pro ipsa specie quadam exercitationis, quando inter ipsam spiritus fit cohibitio, aut frictio, aut motus tardiores, & mediocres cum frequenti interposita quiete, uti constat ex Gal. 3. de san. tu. c. 2. seqq. Ea pars quoq; Medicinæ, quæ hoc docet, *Apotherapeutica*, ἀποθεραπευτικὴ propterea dicitur.

* Apothermum ἀπόθερμον, dicitur condimentum quoddam acre, cujusmodi est, quod ex Sinapi, oleo & aceto, vel aceto solo fit. Gal. l. de atten. diet. c. 11. Obiter quoq; monendum, minus rectè quosdam ex Gal. l. 1. de alim. fac. c. 13. statuere, quòd *Apothermum*, Sapa, Siræon, & Hepsema Synonyma sunt, cùm ex ipso textu nunquam hoc evinci possit.

Apothesis ἀπόθεσις, Hippocrati est fracti membri, & deligati *debita repositio*, & collocatio, ut eo situ contineatur. l. 3 de ijs, quæ in med. t. 26. Verbum ἀποθέσθαι significat, & *deponere*, i. e. removere, Galen. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. c. 5. quod Latin. *depono* sæpiùs occurrit ap. Scrib. n. 45. 207. 210. &c. Vid. Rhod. Lex. Scrib.

Apothlimma ἀπόθλιμμα, interdum expressæ alicujus rei retrimentum, interdum etiam ipsum succum ab aliqua re expressum significat, teste Gorr. p. 44.

Apothrausis ἀπόθραυσις, est detractio partis ossis disrupta superficie, sic, ut, quod aufertur, supernatet. Dicitur etiam *Apocope*.

Apotimao, ἀποτιμάω significat *magni æstimari*. Hipp. 2. de art. t. 46.

Apotocos, ἀπότοκος dicitur *germen abortivum*.

tum, Usurpatur tropicè de morbis veluti *abortivis*. Hipp. 3. de art. t. 54. Foes. p. 86.

Apotrepomai, ἀποτρέπομαι h. e. *revertor*. avertor. Hipp. de suppuratione imminente, sed inhibita usurpavit. l. 4. Epid. XVI. 18. Foes. d. l.

Apotropaios, ἀποτρόπαιος, dicitur vel de *Diis gentilium averruncatoribus*, *Vejovibus*; vel de *sacrificiis*, quæ illis facta sunt. Hipp. l. de Insomn. XI. 7. Possunt & *Amuleta* sic vocari. Foes. d. l.

Apotychia, ἀποτυχία. Vide *Calamitas*. *Erratum*.

Apoxe & *Apoxera*, ἀπόξη, & ἀπόξηρα, dicuntur Hipp. *partes acuminatæ*, vel quæ in extremitate tenuantur, & præ siccitate in acutum tendunt. Quidam ὑπόξηρα legunt, d. l. t. 1. Vide Foes. p. 78.

Apozema, ἀπόζεμα. Vide infrà *Decoctum*.

Apozeo, ἀποζέω h. e. *deferveo*, defervesco, idem, quod fermentatione perficior, purificor. De musto, oleo crudo, aliisque liquoribus crudis dicitur. Scribon. n. 269. Rhod. in Lex. Scrib.

Apozeugnymi, ἀποζεύγνυμι significat *removeo*, aufero; proprie *sejungo*. Idem est quod ἀφαιρέεσθαι, cui opponitur τὸ προσθῆναι, *addere*. Legitur apud Hipp. l. de loc. in hom. XX. 13 Foes. p. 72.

Apozymos, ἀπόζυμος i. e. *fermentatus*, sive per fermentationem intumescens. Usurpavit Hipp. de ventre l. 2. prorrh. XXXI. 10. quamvis Linden. ὑπόζυμος posuerit. Videantur Annotationes Foes. ad h. l. in operibus Hipp. p. 105. F. & Oec. p. 73.

Apparatus, κατάρτισις vocatur Chirurgis instrumentorum necessariorum expedita repositio, & collocatio, ut omnia prompta sint manibus Chirurgi, & ministrorum, quæ plurimum confert ad citam, tutam & jucundam curandi rationem. Quod vocabulum aliquoties occurrit in Sculteti Armam. Chirurg. quæ loca ex Indice primo haberi possunt.

Appendix, Græc. ἐπίφυσις. Vide *Epiphysis*.

Appensio, ἀνάληψις. Vide *Analepsis*. •

* Appetitus, *Appetentia*, ὄρεξις, ὁρμή, aliàs etiam ἐπιθυμία dicitur. (Hinc ἐπιθυμητικὴ δύναμις *facultas appetitiva* veterum excogitata, cujus sedem in hepate, in quo spiritus naturalis gigneretur, esse finxerunt. Verùm hodieque hujus opinionis absurditas Ex Anatomicis principiis satis superque inclaruit, quòd in hepate nullus peculiaris generetur spiritus, sed solùm organum sit sanguinis depuratorium.) Vel latè sumitur pro omni naturali inclinatione, qua animatorum, qua inanimatorum ad sui conservationem; quæ significatio Philosophica magis, quàm Medica est; vel strictè pro desiderio ad alimenta, cibum & potum, percepto in ventriculo ab humore fermentali orto, D. Mœb. l. 1. Epit. Instit. med. c. 7. Vel fortassè clariùs ita describi posset, quòd sit perceptio, vel commotio animæ sensitivæ ad cibum, & potum, proveniens à spirituum animalium intensione per fermenti in ventriculo partim aciditatem, partim salsedinem acrem majorem, & liberiorem excitata. Quidni enim, & illud desiderium ad actiones animales referri posset, ac deberet, cùm revera sentiat quisq; se desiderare alimenta? Sensus autem ad functiones animales pertinet. Potest igitur, & Actio Naturalis ratione caussæ stimulantis, quæ acor est fermenti, dici, & Animalis respectu perceptionis, quæ fit per spiritus animales animæ sensitivæ emissarios. Ejus sunt duæ species *Fames*, & *Sitis*; de quibus suo loco.

Appetitus *caninus*, ὄρεξις κυνώδης (Dekers in not. ad Barbette Pr. M. d. l. 4. c. 1. lit. g. κυνορεξίαν appellat) est species nimiæ famis, ubi homensq; comedendi desiderium, quo & plurima edunt, & maximè gravati assumpta ferè inalterata paulò post revomunt. Gal. l. 1. de sympt. causs. c. 7. l. 6. de L. A. c. 3. Provenit verò à fermento ventriculi corrupto nimiumq; acido, ipsum orificium ventriculi vellicante, & spiritus animales ibidem præsentes irritantes, deinde à copia etiam ipsum ventriculum ad contractionem stimulante, ut vel evomat, vel citiùs ad intestina crudum chylum dejiciat, & ita alvi profluvium sequatur cœliacum, sive lientericum, Gal. d. l. Junge his Sylv. pr. med. l. 1. c. 2. & alios, præsertim Sennert. P. M l. 3. p. 1. f. 2. c. 4. Differt à *Bulimo*, quod in hoc vomitus aut alvi fluxus non concurrat, sed periculum Lipothymiæ urgeat. Dicitur aliquando etiam *Phagedena*, teste Gal. 3. in 6. Epid. t. 37. *Appetentia Canina* dicitur etiam de *Pica*, sive *Appetitu depravato*. Vide Dispp. Medicar. Basileens. Decad. II. Disp. VII.

Appetitus *deperditio*, *amissio*, *carentia*. Vide *Anorexia*.

Appetitus *depravatus*. Vide *Pica*.

Applicatio, ἐφαρμογή, προσθέσεις dicitur plerumque illa artificis, vel Medici, vel Chirurgi, actio, quando remedia interna, vel externa ægro manu sua imponit, injicit, & ita corpori communicat: ut, *Applicatio* Clysteris, Emplastri &c.

* Appositio, quæ & *Adjunctio*, *Additio*, & *Prosthesis*, πρόσθεσις, dicitur. Vide *Additio*.

Apprehensio, & *Apprehensorium*, vide *Antilepsis*. *Apprehensio* etiam aliquando sumitur pro *Catalepsi*, sive *Catocha*, P. Zacchias quæst. Medico-Legal. L. 2. tit. 1. q. 15. n. 9. 10.

Appropriatio, ἀπροσοικείωσις est actio caloris nativi, vel flammæ vitalis, qua humores & spiritus corpori ejusque partibus solidis ità uniuntur, ut functiones sibi proprias edere, & perficere valeant. Imò flamma vitalis semetipsam unà cum sanguine sese appropriat, & insinuat. A'iàs & *Appropriata* dicuntur Medicamenta, quæ certæ parti corporis destinata creduntur. Hæc qua ratione, salvis veris Artis principijs, præsertim verò cum sanguinis motu circulari, defendi queant, vide in nostris dogmat. medic. gen. Part. VI. c. 2. d. 12. p 721. seqq.

† Α'πρακτ☉, impotens. Trin. lib. 11. cap. 26.

Apracta, ἄπρακτα cognominantur Genitalia membra ignava, & ad generationem inepta, vel impotentia. Nicol. Piso de M.C. & C. lib. 3. c. 47.

* Apsychia, ἀψυχία i.e. *animi* deliquium, *defectio*. Idem, quod *Lipopsychia*. Occurrit apud Hipp. l. 2. de morb. V. 4. s. 4. de R.V.I.A. t. 58. 61. 62. c. 3. in 1. prorrh. t. 20. Coac. t. 226. l. 1 de morb. mul. LXXXIIX. 21. Α'ψυχ☉, *inanimatus*. Gal. l. 1. de temp. c. 8.

Apsinthatum, ἀψινθᾶτον fuit genus potionis ad ventriculum accomodatæ, cujus aliquot formulæ leguntur apud Aet. l. 3. c. 69. 70. 71. &c. haud dubiè ità dictum, quòd magna ex parte *absinthio*, quod Gr. ἀψίνθιον dicitur, constaret. Unde & ἀψινθίτης οἶν☉, *vinum absinthites* dicitur hodieq; notissimum. Gorr. p. 68.

Apsirrhoon, ἀψίῤῥοον *retrorsum fluens*, apud Hipp. teste Gorr. p. 68.

Aptistos, ἄπτιστ☉ non *decorticatus*, de granis non decorticatis dicitur, v. g. tritico, apud Hipp. de vet. med. XXIII. 10. πτίσσειν enim est corticem tundendo detrahere, vulgò Rölaven, Foes. p. 87. 88.

Aptystos, ἄπτυστ☉ *sputo carens*: est epitheton pleuritidis, aut periculosioris, in qua nihil expuitur. Coac. t. 381. l. 1. de morb. XXV. 1. & l. 3. XX. 1. Caussa est fervor sanguinis acrior cum siccitate conjunctus. Foes. d. l.

Apyrexia, ἀπυρεξία dicitur *febris intermissio*, & cessatio, sive de intermittentibus in diebus sc. intercalaribus, ubi in paroxysmo omnis materia febrilis est diflata, donec nova ad plenitudinem congeratur, sive de continuis etiam, quando curatione ritè instituta sequitur vera, & totalis febris cessatio, & vacuitas. Celso *Integritas* dicitur. Gorr. p. 48.

Apyromele, ἀπυρομήλη, ἢ ἀπυρομήλη dicitur *specillum non habens nucleum*. Vocatur aliàs μηλωτὶς, *specillum auricularium*. Gal. in Ex. dict. Hipp. Foes. d. l.

Apyron, ἄπυρον quod *ignem non expertum* est. In specie dicitur de Sulphure vivo apud Dioscor. l. 5. c. 124. quem locum magna sanè audacia pro confirmando lapidis Philosophici figmento adductum reperies in Th. Chym. Vol. I. de verit. & antiq. Chym. c. 1. p. 16.

† Α'ποφυάς; appendix. Unde ἀποφυάδ☉; adnata, i.e. ad nascentes ramuli ramis majoribus appendicum agnatio, soboles laterales, surculi, rami, exortus, germina Arist. ἀποφυάδας τῶν ἐντέρων, vocat intestinorum appendices, quæ & ἐκφυάδ☉ dicuntur.

† Α'πόφυσις, appendix, surculus ramus alio subnascente.

† Aqua, i.e. serum differt ab humore melancholico. Prosp. Martian. in Hipp.

† Aqua Tettuciana in agro Pistoriensi, aqua B. Virginis Veronensium. Capiv. prax. lib. 3. c. 17.

† Aqua lactis, serum. Ant. Beniv. de abdit. morb. causis.

† Aqua indomitæ, Veteribus quæ solem habent aversum non fluentes ad ortum. Mercat. de Indic. med.

† Aqua intercus, hydropum morbus, quasi inter cutem. Noni. Marcell.

Aqua, ὕδωρ quid propriè significet, notissimum est, estque principium corporum naturalium materiale, unde & *omniseminaria* dicitur. Jung. ex novissimis D. D. Bohnij diss. Chymico-Phys. Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c. 7. p. 54. seqq. D. Helbig. in suo introitu in Physicam veram, & inauditam ubi persuasum habuit, *Chaos* in prima creatione fuisse *aquam* quandam viscosam, quæ per Divinum motum posteà in subtilem, mediam, & crassam h.e. Aerem, *aquam* & terram fuit seperata. In Medicina consideratur, quatenus est res non naturalis, quæ in potum, aut alium usum alimentosum, vel medicamentosum cedit homini, & ita caussa fit procatarctica sanitatis, & morborum. Ejus igitur differentias, & facultates probè perspectas habere Medici plurimum interest, quando quædam puræ, quædam luculentæ, quædam salsæ, quædam aluminosæ, quædam palustres, quædam aeris, aut alterius rei naturam imitantur. Inter omnes verò optima censetur, quæ ἄποι☉, expers omnis qualitatis, & quoad gustum, & quoad odoratum. Gal. com. 3. de hum. t. 3. De *aquis* mineralibus, vel metallicis vid. *Acidulæ* & *Thermæ*. Porrò vocab. *Aqua*, Græcè ὕδωρ, quandoque apud Hipp. ponitur pro decocto, v. g. *aqua* hordei, 4. de R.V.I.A. t. 71. *aqua* mal-

væ, l. 1. de morb. mul. XLIII. 17. LIV. 2. XCIII 24. *aqua* mercurialis, l. 7. Epid. XXXI. 23. XLVI. 9. &c. A recentioribus verò de *aquis destillatis* potiùs, qua simplicibus, qua compositis, usurpari solet. Usurpatur etiam vocab. ὕδωρ, *aqua*, aliquando pro sero, quod in sanguine supernatat, aut ejusdem vehiculum constituit, l. de genitura V. 5. Dicitur verò alibi ὕδρωψ, lib. 4. de morb. aliàs Ichor. An & *Lympha* hic subintelligenda? Vide Foes. Oec. p. 633. Chymicis *Aqua* dicitur mater, radix, & ager omnium mineralium. Dorn. in Genealog. mineral. c. 2. seq. Th. Chym. Vol. I. p. 571. Aliàs *Aqua Philosophorum*, iisdem dicitur humidum radicale, seu *aqua* primordialis corporum, quæ triplex existit, Animalis, Vegetabilis, Mineralis, adæquata ad recipiendas formas sulphurum in regno suo, vita & mors rerum. In regno minerali *Aqua incombustibilis*, cœlestis, spiritualis vocatur. Vide Becheri Oedip. Chym. Tit. IV. §. 5. In specie quoque à nonnullis *Mercurius* dicitur *Aqua Philosophorum*, lucens, aucta, congregationis. cœli, vel cœlestina, frigida, lubrica, mortis, viscosa, viva, vitæ, sicca. Vide Rul. & Johns. Th. Chy. Volumina omnia, & quære in Indice: Sal alkali, *Aqua* alkali, & *Aqua* duorum fratrum cum sorore, Iid. Acetum etiam, & omnis liquor corrosivus *Aqua* corrodens vocatur, vel *Aqua* solvens. *Aquæ fortes* dicuntur etiam Corrosivæ, causticæ, stygiæ, quæ pro diversitate scoporum salibus mineralibus acrioribus, & corrosivis certa proportione commistis violento igne destillantur; quo pertinet *Aqua Regia* solutioni Auri destinata; item *Aqua Gradatoria*, quæ ad gradandum Tincturas adhibetur. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 31. *Aqua ingressiva* dicitur, quæ pertinet ad transmutationem metallorum, quæque cogit ingredi Rubinum Philosophicum in argentum fixum, ut aureo tingat. Id. d. t. l. 7. c. 10. *Aquæ destensoriæ*, quæ per descensum destillantur, l. 8. c. 37. *Aqua Æsculapii*, quæ ex aceto paratur, & est dulcis liquor aceti, participans naturam Jovis, & Veneris, d. l. cap. 28. quamvis, teste Sala Anat. Antim. part. 2. c. 1. p. 328. hoc nomine veniat *aqua* ex plumbeo vase destillata, quam Zapata commendat ad Epilepsiam, notante D. D. Wedelio Ph. I. R. F. R. l. 2. s. 1. c. 3. p. 67. *Aqua alma*, & *cœlestis* est vinum rectificatum, ut cœli quodammodo naturam, & similitudinem induat, multis peractis revolutionibus. *Aqua fecum vini* est ea, quæ fit ex calce fecum vini super marmor dissoluta ad modum olei Tartari, *Aqua permanens* dicitur ea, quæ fit ex duobus perfectissimis metallis, Sol, & Luna, & est ipse Mercurius Philosophorum. Dicitur & *Aqua virginea viscosa*; *Aqua Saturnia* est, quæ naturam retinet primorum trium, ut sunt *aquæ* Thermarum à natura dictorum naturaliter medicatæ, per quæ transeunt. *Aqua Alregi* est *aqua calcis*. *Aqua Cerebri*, i. e. *Aqua* Tartari. *Aqua Elsabon*, vel *Holsobon*, *Salmatina* dicitur *Aqua salis* communis. *Aqua lilii* est Auripigmentum. *Aqua nitri* est sal Alkali, vel *Aqua fortis*. *Aqua pugilum* dicitur *Aqua Regia*, sive Regis balneum minerale. Morley Coll. Chym. Leid. c. 64. *Aqua rubicunda*, *Aqua* megi. segi, i. e. *aqua vitrioli*. *Aqua vitri* est vitrum aqua solutum. Rul. & Johns. Lex. *Aqua Safferanica* quid sit, vide apud Lagn. Harm. Chym. c. 12. Th. Chym. Vol. IV. p. 780.

* Aqua *inter cutem*, *intercus*. Vide *Hydrops*.

Aqua *mulsa*, μελίκρατον. Vide *Hydromel*.

Aquaductus, ὑδροχόν propriè significat, canales & fistulas, per quas aquæ, vel de scaturigine & fonte, vel ex rivis ad alia loca commodè feruntur. Tales plerumque lignei hodieq; parantur, aliquando & ex metallis fiunt, quamvis Langius plumbeos *aquaductus* meritò improbet l. 1. Ep. 44. circà fin. Tropicè Fallopius *aquæductum* vocavit canalem quendam osseum in osse petroso ad auditum spectante, qui aliàs *Meatus cæcus* (quod tamen epitheton rejicit dictus author in Obs. Anat. Tom. I. Oper. p. m. 366. & 406) aliis *Cochlearis*, vel *Capreolaris* dicitur, & describitur etiam à Barthol. libell. 4. An. c. 6. p. 714.

* Aqualiculus, ἐπίσειον, ἐπίσιον qui & *Pubes* nonnullis dicitur, est ea trunci pars, in quam Thorax finitur, ubi & masculorum pudenda constituta sunt, quin & fœminarum ad femoris utriusque exortum, ut sub hoc occultentur. Gal. Introduct. c. 10. Vide *Hypogastrium*.

Aquarius, i. e. ferrum. Rul. & Johns.

Aquaster, Paracelso *visio* quædam est, repræsentans rem aliquam, quæ res ipsa non est l. 1. de vit. long. c. 3. Rul. & Johns. in Lex.

Aquatile, *Aquaticum*, ἔνυδρον de animalibus dicitur, quæ in aquis vivunt, generantur, aut degunt. Gal. l. 3. de alim fac. c. 24.

Aquatias, & superlat. *Aquatissimum*, à Scrib. Larg. n. 42. 26. Rhod. in Lex. Scrib.

Aquatum, ὑδαρές. Vide *Aqueum*, idem, quod dilutum. Usurpatur, & in comparativo.

Aqueum *medicamentum*, ὑδάτινον φάρμακον, dicebatur olim, quod ad oculorum affectus adhibebatur: Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 19. Dicitur aliàs *Collyrium liquidum*. *Aquea* etiam dicuntur simplicia, Malva, blitum, atriplex &c. de attenuant. diæt. c. 2.

Aqueus *humor oculi*, *Albugineus* rectiùs *Al-*

buminous, quia albumini ovi respondet, ὑγρὸν ὑδατοειδὲς. Gal. l. 1. de cauf. sympt. c. 2. ἢ ἀοιω-δὶς. Aet. l. 7. c. 1. est materia fluida, paulò ramen crassior, quàm aqua, angustiis illis, quæ intra corneam prominentem, & tunicam araneam ciliareque ligamentum relinquitur, comprehensam, humorumque chrystallinum anteriùs alluens, specierum visivarum refractionem usque ad pupillam continuans, vicinas partes ab exiccatione defendens, aliosque usus ad visionem necessarios præstans, de quibus legantur Anatomici: & inter hos Aquapend. de Visione. c. 5. Plemp. Ophthalmogr. l. d. c. 16.

Aquila. ἀετὸς propriè & communiter significat avem majorem, & Reginam inter volatilia, cujus descriptionem, species, & usum videapud Aldrov. l. 1. & 2. Ornitholog. Ejus Anatome ab Olao Borrichio facta, & descripta legitur in Actis Hafniens. Vol I. Obs. 1. p. 6. seqq. & musculorum hujus historia à Nic. Stenone communicata Vol. II. Obs. 127. p. 320. Tropicè & Ænigmaticè in Chemia varia significat. Inter alia potissimum denotat *Mercurium Philosophorum*, vel *metallorum*, i. e. metallum in primam sui materiam redactum, uti patet ex Rul. & Johns. in Lex. Sumitur & pro *Sale Ammoniaco*. Hofm. Clav. Schrod. p. 4. Ita *Aquila alba* dicitur, quod ex *Sale Ammoniaco*, & communi sublimato paratur. Lib. S. A. Ch. l. 8. cap. 39. nec non in confectione lapidis Philos. spirituale & Chrystallinum sublimatum, cujus gluten est vera *Aqua Mercurialis*; Apoc. Herm. Part. post. c. 2. *Aquilę Lachrimæ* appellatur liquor ex dicto Sale modò volatili, modò fixo concinnatus. S. A. Ch. l. 4. c. 28. *Aquila cœlestis* admirandarum virtutum, & panacea omnibus morbis profligandis apta (si Diis placet) ex Mercurio essentificato paratur. l. 6. c. 19. *Aquila nigra* dicitur Spiritus Cadmiæ venenatæ, quem Cobaltum dicunt, quam nonnulli credunt, esse materiam Mercurii Philosophorum. l. 7. c. 18. *Aquila veneris* est, quæ fit ex Croco facto ex ærugine in reverberio, vel cæmento, junctoque Sale ammoniaco septies sublimato. l. 3. c. 8. Sic & plures aliæ appellationes apud eundem occurrunt, v. g. *Aquila Rubra*, *Salutifera*, *Vitriolata*, *Expansa*, *Fixa*, *Hæmatina*, *Præcipitata*, *Volans* &c. quæ ibi videantur. *Aquila volans per aerem*, & *bufo gradiens per terram* quale fit magisterium, vide in Rosar. abbreviat. Tract. 5. Th. Chym. Vol. III. p. 679. Lapis quoque Philos. hoc nomine venit apud Lagn. Harm. Chym. Vol. IV. p. 727. *Aquila* quoq; piscem marinum denotat in cœnosis locis degentem, monstrosum, & palato ingratum, quin, & plebi exosum, cujus descriptionem vide apud Aldrov l. 3. de pisc. c. 48.

Aquilo. Vide *Boreas*.

* Aquosa *urina*, quæ & *Cruda* dicitur. Vide *Urina*.

* Aquosus *hydrops*. Vide *Ascites*.

Aquula. Vide *Hydatis*.

Ara *parva*, βωμὸς μικρὸς, dicebatur species fasciæ quædam, & deligationis elegantioris Sostrato tributæ, apud Gal. de fasciis n. 96.

Arabicus *lapis*, ἀραβικὸς λίθος est marmor album in Arabia repertum, maculoso ebori simile; unde *Gemma Arabica*, quę, ut Plin. scribit l. 37. H. N. c. 10. ebori simillima est, & hoc videretur, nisi abnueret duritia, Georg Agric. l. 7. de nat. fossil. p. m. 310. Elephanti similis, desiccantis abstergentisque facultatis est Gal. l. 9. de Sim. Fac. §. h. t. Hinc tritus illitu hæmorrhoides exiccat, canisque ejus dentifrico optimus est. Gorr. in def. p. 48. Videtur proximè accedere ad naturam. Alabastri. Plin. l. 36. c. 8.

Arachne, ἀράχνη. Vide *Aranea*.

Arachnoides, ἀραχνοειδὴς. Vide *Aranea tunica*.

Arados, ἄραδος Hippocrati significat *perturbationem humorum*, quæ fit ab inordinata, & tumultuaria perturbatione colliquativa; qualis v. g. oritur in ventriculo ex diversis facultate cibariis 1. de R. V. I. A. c. 18. & s. 4. t. 94. item ex purgantibus etiam mitioribus, lib. 4. de morb. XXXI. 4 ad quem locum vide Disp. nostram I. de Remor. & Imped. Purgant θ 34. seqq. Extenditur etiam ad perturbationem, quæ in quavis corporis parte sentitur, de cap. vuln. XXII. 1. Habetur pro effectu calidi excedentis. Jung. Foes. Oec. p. 88.

* Araeon, *Argoticon*, ἀραιὸν, ἀραιωτικὸς. Vide *Rarum*, *Rarefaciens*.

Araeosyncritos, ἀραιοσύγκριτος dicitur homo rara corporis mistura, & compage præditus. Gal. l. 6. de san. tu. c. 5.

Aranea, vel *Araneus*, ἀράχνης, ἀράχνη & φαλάγγιον (quamvis in fœminino potiùs *telam aranei* significet) est insectum venenatum, puncturis suis nocens, cujus prolixiorem descriptionem legere licet apud Aldrov. de Insect. l. 5. cap. 12. Veneni naturam, & Symptomata descripsit Sennert. l. 6. M. Pr. Part. 8. c. 24. Verùm non solùm in Medicina consideratur, ut noxium quid morsu suo, contrà quem cum admiratione prędicat Trifolium Gal. de Ther. ad Pison. cap. 4. sed etiam ut utile medicamentum quatenus pulsibus, & temporibus applicatum febriles paroxysmos arcere dicitur (hinc esse laudatissimum Emplastrum antifebrile Strobelbergeri) aut amuleti instar appensum, icterum curare creditur. In specie Tela aranei vulneraria habetur, & inflammationes sedans. Gal. l. XI. de Si. Fac. Schrod.

Schrod. l. 5. Phar. c. 4. § 98. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Ova quoque *aranearum* unguento Nardino mista contra dolorem dentium ab Archigene commendata leguntur apud Gal. l. 5. de C.M.S.L. c. 9. Quæ de lapide *Araneorum* vulgò perhibentur, meritò inter fabulas, & nugas referuntur à D. Simone Pauli, Quadripart. cl. 2. Succus è telis *aranearum* combustis commendatur ad verrucas, callos &c. Libav. Synt. Ch. T. 1. l. 8. c. 12.

* Aranea *tunica*, vel *Arenosa*, ἀραχνοειδὴς, est oculi tunica propria, quæ cum retina perfectam sphæram efficit, investiens humorem crystallinum scil. anterius ad modum telæ araneæ subtilis, ne impediat lumen ad humores. Gal. de Anat. vivor. Linden. in Physiolog. Med. l. 2. c. 10. art. 7. etiam Vitream tunicam à Ruffo *Araneosam* appellari, ostendit è verbis l. 2. c. 3.

* Araneosus *pulsus*, ἀραχνοειδὴς σφυγμὸς, legitur apud Gal. in def. med. qui adeò parvus, velut brevi auræ agitatu moveatur. Et ἀραχνώδες οὖρον, *araneosa* urina, legitur apud Hippocr. Coac. t. 582.

Arbor Dianæ, sive Philosophica dicitur modus ille Crystallisationis, quando aqua fortis Mercurio, & argento incorporata in aquam effusa in fruticem quasi se explicat, frondes, folia, fructus &c. exhibentem, estq; nihil aliud, quàm fluor Nitri metallo, & mercurio accrescens. D.D. Bohn. Diss. Chym. Phys. II. § 6.

Arbor *maris*. est *corallum*, quod fruticis instar in mari crescat, vegetetq; Dorn. in Dict. Paracels. Rul. & Johns.

Arbor *vitæ*, cujus meminit Helmont. peculiari tractatu, h. t. & intelligit tale remedium, cujus beneficio vita prorogari posset, vires lapsas recreando, detinendoque vitam aliquo usque à fluxu, & tale credit præbere Cedrum ejusque lignum, cujus præparandi modum ibidem monstrat. Nos permittimus suo quenquam abundare sensu.

Arbores, est *cutis planæ defœdatio* morbosa, neq; ulla est in principio exulceratio, sed in processu temporis. Idem, quod *Morphea*. Rul. & Johns. in Lex.

Arbyla, ἀρβύλη dicitur Hippocrati genus calceorum, quod exactè pedes integros usque ad malleolos constringit, & munit. Hinc etiam πηλοπατίδες, quasi *luticalcea*, quod iis aptissimè lutum calcari queat. Meminit horum calceorum, 4. de artic. t. 43. Latin. *Perones*, vel *socci* etiam dicuntur. Foes. Oec. p. 89.

* Arca *Arcanorum* dicitur *Mercurius Philosophorum*, in qua duo, tria, quatuor latent, idque agente artifice cum natura rerum dispositione. Libav. S.A. Ch. l. 7. c. 27.

Arcanum (Græcè dici potest ἀπόῤῥητον; ἀπόκρυφον, μυστήριον) est genus remedii, cujus modus præparandi singularis, vel efficacia abstrusior relinquitur, ne vilescat. Paracelsus describit, quòd sit principale aliquod medium, quod per experientiam investigari debet, de Therm. Piper. c. 4. Hujusmodi *Arcanis* excogitandis, & fingendis nimiam hodieque adhuc impendunt operam Chemiatri, plus tribuentes experientiæ fallaci licet, quàm rationi demonstrativæ. Rectissimè verò Capivaccius verum arti; Medicæ *Arcanum*, dixit Indicationem. Vide Dogm. nostra P. IV. c. 1. d. 3. De *Arcanis* Paracelsi legatur Helmont. tr. h. t. Alia *arcana*, vel Secreta detecta vide sis apud Libav. Schrod. Rolf. & in Th. Chym. Voluminibus penè omnibus, & loca quære in Indice. *Arcanum* est res secreta, incorporalis, atque immortalis, quæ ab homine cognosci non potest, nisi per experientiam. Est enim virtus cujusq; rei, quæ millesies plus operatur, quam res ipsa. *Arcanum materiale* est Extractum specificum materiæ corporis vicinius. Cùm autem materia corporum mistorum fit ex duplici elemento, Humido scil. & Sicco. (Aer enim & Ignis formalia potiùs sunt, & efficientem habent rationem:) itaque & hoc *Arcanum* æmulans ipsorum conditio est duplex: *Aqua stillatitia*, & *Coagulum specificum*. *Arcanum specificum* est Extractum naturæ interioris, cujusq; speciei substantiam referens propiùs, ut in illa agnosci queat. Itaq; & ea industria elaborandum est, ne crasis substantialis pereat. Inde enim & specificum dicitur, & differt ab *Essentia quinta*, quæ propter summam subtilitatem, nobilitatemque videtur penè à sua specie ad æthereorum classem defecisse. At *Arcanum specificum* mistorum substantiam, formamq; & differentiam specificam ex corpore penetrali productum exhibet propinquius: Estq; duplex: Unum *formalius* est, & vocatur *Astrale*: alterum *Materialius*. Hæc Dorn. Rul. & Johns. Hodieque duo medicamenta præcipuè hoc nomine speciosè exornata usum retinuerunt, videlicet *Arcanum* duplicatum Mynsichti, & *Arcanum* corallinum; quamvis prius ritè præparatum multò sit securioris usus, posteriori, modo inter alia, & cautela observetur à D. D. Wedelio inculcata Pharm. l. A. R. l. 1. f. 4. c. 4. p. 51.

Arceo, ἀρκέω sufficio, vel pòtius impersonaliter ἀρκεῖ, satis est, sufficit; alijs confert. Apud Hipp. occurrit sæpius 2. de artic. t. 43. s. 3. t. 64. s. 4. t. 52. 53. l. 1. de morb. IV. 14.

Archæus, ἀρχαῖος vetus, antiquus, pristinus. Vel dicitur de tota Medicina veteri, Hip. integrum scripsit librum περὶ ἀρχαίης ἰατρικῆς; Vel de naturali statu, qui fuit ante morbum

l. 1.

l. 1. de morb. XXXIII. 5. l. de Steril. XXIV. 10. Vel in specie de situ, vel sede naturali alicujus membri, vel ossis, 1. de artic. t. 61. f. 2. t. 46. f. 4. t. 45. & 57. c. 3 de fract. t. 63. *Archeus* etiam scribitur pro *Archeus*, de quo p. p. Rul.

ARCHALTES (Rul. *Archates*) est Paracelso terræ fundamentum, sive columna, quòd à suis consortibus sustentari non videatur, sed ab alio Magnali, & arcano Dei videlicet, hoc ipsum *Archaltem* vocat. Dorn. in Dict. Par. Rul. & Johns. in Lex.

ARCHE, ἀρχή. Vide *Principium*. *Initium*.

ARCHEGONUS, ἀρχηγονος. Vide *Primigenius*.

ARCHENDA dicitur pulvis paratus ex folijs Ligustri Ægyptij, Alcanna, vel Elharme Ægyptij dicti, quo pedes post balneum emplastrabant illi populi, & mirè commendabatur contrà nimiam humiditatem, & fœtorem imbecillitatemq; pedum vi adstrictoria, & roborante. Prosp. Alpin. l. 3. de medic. Ægypt. l. 3 c. 18. p. m. 113 b.

ARCHEUS, vocabulum est Helmontio frequentissimum, denotans vel causam efficientem internam totius Mundi, unde Universalis *Archeus* influus eidem dicitur, tr. *Archeus* faber. §. 8. Fortassis est Anima Mundi, aut Æther, aut Spiritus æthereus modernorum: vel Particularem singulorum corporum naturalium, præsertim animatorum. Hic secundum illius hypothesin constat ex connexione vitalis auræ, velut materiæ; cum imagine seminali, quæ est interior nucleus Spiritualis, fœcunditatem seminis continens, §. 4. Hic est generationis faber, ac rector, seipsum vestiens corporali amictu. Præses etiam manet, curator, rectorq; internus finium in obitum usq; §. 6. & 7. An non hæc planè coincidunt cum δυνάμει πλαστικῇ, sive virtute plastica Philosophorum veterum Græcorum? Confer, si placet, ad C. Hofm. de gener. hom. l. 3. cap. 1 Quomodo Joh. Marc. *Archeum* descripsit ab Helmontio in quibusdam recedens, in Philos. V. Rest. p. IV. sect. 2. subsect. 2. non videntur verè realia, sed potius abstractivi mentis conceptus, & notiones parum usus obtinentes in arte nostra. Ab hoc *Archeo* corrupto per varias Ideas *archeales* dictas provenire quamplurimos morbos, propterea etiam ab illo *Archeales* dictos, demonstrare conatur tr. de Idæis morbosis, & morbis *Archealibus*. Dorn. Rul. & Johns. ita describerunt: *Archeus* est summus exaltatus, & invisibilis spiritus, qui separatur à corporibus, exaltatur & ascendit: occulta naturæ virtus, generalis omnibus, artifex, & Medicus. Item Archiatros, supremus naturæ Medicus, cui rei cuiq; suum *Archeum* peculiarem, & morbo cuilibet occultè per Aerem distribuit: item *Archeus* primus in natura vis est occultissima, res omnes producens ex Iliaste divina virtute nimirum suffulta duntaxat. Vel *Archeus* species invisibilis est, oberrans, & se à corporibus separans, Medici vis, atque virtus naturæ. Dicitur et Mineralium dispensator à Dorneo Genealog. min. c 8. in Th Chym. Vol. I. p. 576.

ARCHIATER, ἀρχίατρος in duplici significatione sumitur. Primò Principis alicujus, aut Imperatoris, Regis etc. Medico, quam acceptionem defendit Hier. Mercurial l. 4. V. L. c. 1. Deinde pro primario inter Medicos alicujus Collegij, qualis esse solet, qui vel Decani officio fungitur, vel Senior vocatur. Et hanc significationem præ priori tuetur C. Hofm. l. 5. V. L. c 27. quamvis hodieq; sint, qui affectent hunc titulum secundum utramque significationem, sibimetipsis arroganter attribuentes. *Comes Archiatrorum* olim dicebatur, cui delegata fuit potestas arbitrandi in arte egregia, et cæterorum *Archiatrorum*, vel Collegarum dirimendi conflictus, C. Hofm. d. l. *Archiater* etiam mysticè dicitur Archeus, de quo p. a.

ARCHIDOXIS, hoc vocab. inscribitur Scriptum quoddam Paracelsi Chymicum, quod magicum appellat Libav. in Exam. Pihilosoph. nov.

ARCHIMAGIA, *Chymica* dicitur ars, conficiendi aurum, vel argentum, quæ meretur titulum *Artis supernaturalis*, et *Metaphysicæ*, apud Monens tr. Aurei Vellet. l. 1. c. 4. in Th. Chym. Vol. V. p. 155.

ARCHIMIA differt ab *Alchimia*, diciturque in specie ars transmutationis metallorum imperfectiorum in perfectiora. Libav. Alchym. Pharm præf at T. II. oper. p. 22.

ARCHOS, ἀρχός. Vide *Anus*.

ARCOS, est Æs ustum, Aycophes, Azaphora. Rul. in Lex.

ARCTATIO, ξυμ-, vel συμπίλησις idem, quod *Constipatio*. In specie de intestinis dicitur, ex inflammatione constipatis. Confert ad Linden. Ex. IV. §. 25. Est species *angustationis* meatuum de qua suprà. *Arctata* pars quoq; dicitur per Chirurgiam, v. g. fibulas conjuncta. Scrib. Larg. n. 206.

ARCTOS, ἄρκτος. Vide *Ursa*.

ARCUALIA ossa dicuntur alijs *Ossa syncipitis*, alijs *Ossa Temporum* notante Barthol. An. libell. 4. c. 6. p. 707. 718. *Arcualis sutura* i. e. Coronalis.

ARCUATIO vocatur à quibusdam *Gibbositas anterior*, quando accidit cum communitate ossium *Cassi* i. e. *Sterni*. Avic. l. 4. fen. 21. tr. 2. c. 12.

* ARCUATUS *morbus*, *Arquatus*. Vide *Icterus*.

ARDAS,

Ardas, *Arδαλος*, ἄρδας, ἄρδαλος, *fordes*, inquinamentum, idem quod ῥύπος ἢ μολυσμός, à verbo ἀρδαλῶται, *inquinare*, quo usus Hipp. l. de nat. mul. LXII. 6. l. 1. de morb. mul. XXXVI. 4.

Ardea, ἐρωδιός est species Avis aquaticæ fissipedis, cujus descriptionem, differentias, usum in cibis, et medicina legere licet apud Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 8. seqq. Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 66. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 47. aliosq; Pisciculenti aliquid subdolere gustatu, scribit Jul. Alexandr. l. 13. sal. c. 4.

* Ardens, *febris*. Vide *Febris*, *causus*.

Ardentia sunt, quæ in cibum, et potum non assumta sunt ustionibus obnoxia natura propria, ut ista, Cerabe, Terebinthina, Gagates, et similia. Dorn. Rul. et Johns. in Lex.

Ardo, ἄρδω significat *Irrigo*, *Adaquo*. Legitur apud Hipp. l. de L. I. H. II. 4. VI. 7. XIV. 11. XVIII. 14. l. de Carnibus, vel principijs XIII. 5. l. 2. de diæt. XXXII. 11. 17. l. de Cord. V, 13. Vide Foes. Oec. p. 91.

Ardor, καῦμα, vide *Æstus*, *Ardor stomachi*, vel *Ventriculi* est species Cardialgiæ, quando ardens dolor in ventriculo ejusq; orificio sinistro, et gula percipitur à particularum biliosarum cum acido-acribus effervescentia fibras, et nervosas partes lancinante. Gr. καῦσος τοῦ στομάχου dici scribit Senn. Med. Pr. l. 3. P. 1. s. 2. c. 16.

Ardor *urinæ*. Vide *Dysuria*.

Ardosia Anglis vocatur lapis quidam commodus ad tegendas domos, de cujus varietate, et utilitate cum sumptuum computatione legi possunt speculationes Sam. Colepres in Oldenburg. Act. Philos. A. 1669. mens. Augusto.

Area dicitur *massa fodinarum*, sive locus, ubi metalla effodiuntur. Rul. in Lex. in foro Medico Pathol gico species est *Alopecia*. Vide supra *Alopecia*.

Arefactio, ξήρανσις, idem quod *Exsiccatio* fortior, estque species quædam præparationis medicamentorum humiditate quadam scatentium, ut in pollinem, vel pulverem redigi queant. Ita Coagulum Hinnuli cervei *arefacere* jussit in loco, ubi neq; Sol, neque Luna accedere poterit. Scrib. Larg. comp. 13. Vide n 60. 92. 123. 127. Rhod. in Lex. Scrib.

Aremaros, idem quod *Cinabaris*, vel *Cinabrium*. Rul. in Lex.

Arena, *Arenula*, ψάμμος, ψάμμιον aliàs *sabulum*, antiquis Harena, est materia sicca, minutissimis granulis constans, varij coloris, rubra, flava candicans, è portionibus salinis lixiviosis, et fœculentijs Tartareis invicem coagulatis genita, quandoq; materia calculi renum, vel vesicæ, præbens, quandoq; etiam statim è sero pertranseunte abluta, et excreta: unde *Urina arenosa*, ψαμμώδες οὖρον, appellatur, et tales ægri *arenosi*, vel *arenulosi* Hor. Aug. l. 11. Epist. et Cons. Med. ep. 1. Vide Thom. Willis Exerc. de Urin. c. 5. Fr. Sylvius l. 1. Pr. Med. c. 55. §. 44. generationis *arenarum* caussam in læsas à frigore externo glandulas conglobatas, et longum in dorso decubitum refert. Verùm præstitisset, si rem clariùs exposuisset. *Arenas* rubras signum esse doloris nephritici constat ex Hipp. 6. Epid. s. 1. t. 6. etiam calculi vesicæ, ex 4. aph. 79. Confer ad Dieterich. Iatr. num. 939. *Arenæ* species recenset Rul. in Lex. quales sunt: Vilis, Fossilis, Candida, Metallica, Sabulum, Rubra, Cinerea etc.

Arenamen, est *Bolus Armenus*. Rul. Johns. Dicitur et *Arenarmei*.

Arenatio, idem quod *Saburratio*, est remedium externum simile pene Illutationi, ægrotantibus maximè utile, quando calentissima arena à mari, vel deficiente illa è fluvio corpori ægrotantis confertim superingeritur, loci recubitu assiduè permutato. Andr. Baccius de Therm. l. 2. c. 17. p. m. 118.

Ares, vocabulum est à Paracelso fictum, quo exprimi, aut denotari debet occultus dispensator in tribus principijs, unde singula constant, qui rebus omnibus formam, et substantiam cuique suam peculiariter disponit, ut propriam, et non alienam induant naturam. Notanda igitur inter hæc tria pulcherrimè ordinata divinitùs in natura differentia, ut pro scholarum consuetudine loquar. *Iliastes* est generis generalissimi substantia, consistens in prima rerum omnium universali materia. Hanc in tria genera primum disponit, videlicet in Sulphur, Mercurium, et Sal, primus naturæ dispensator *Archeus*, indeq; res producit omnes in proxima sua genera. Tandem accedit *Ares*, alter naturæ dispensator, ex generibus formas producens, et species in individua. Dorn. Rul. et Johns. in Lex. Distinguitur *Ares* à Paracels. in *Archeicum*, quod Naturale, et *Chymicum*, quod Artificiale. Huc pertinet, et *Melosinicum*, transmutationis principium, quod et *Salamandrina essentia* dicitur, qualis lapidi Philosophorum attribuitur. l. 3. de vit. long. c. 12. et l. 4. c. 6. De *Ares* vide etiam ap. eund. l. 2 de Gradib. sive Thessal. secund. c. 2. *Ares*, ἄρης aliàs Græcè *Martem* significat. Vide *Mars*.

Arete, ἀρετὴ *virtus*, idem quod vigor, de corporis vigore usurpat Hipp. l. 2. Prorrh. XXIII. 10. Vide *Virtus*.

Arfar, i. e. *Arsenicum*. Dicitur et Arsag. Rul. et Johns.

* Arge-

† Argentum fugitivum. Rondel. pag. de fucif. idem quod Mercurius.

* Argemon, *Argema*, ἄργεμον ἢ ἄργεμα dicitur ulcusculum oculi, quod in iridis circulo nascitur, partem quidem aliquam candidi, partem etiam nigri comprehendens. Id extrà quidem iridem rubicundum, intrà verò candidum apparet. Per ipsum tunica uniformis aliquando procidit, si profundius sordidiusq; evaserit; quo vitio qui laborant, ἐπαργέμους vocat Galen. Vide Foes. Oec. p.90.

Argenti *Spuma*, vel flos, ἀργύρου ἄνθος dicitur, quo utitur Hipp. ad uteri ulcera cum vino & aqua subluenda. l. de nat mul. XXIX. 146. Argenti spuma aliàs dicitur *Lithargyrum*, de quo infrà.

Argentum, ἄργυρος, ἀργύριον est metallum nobile, candidum, auro tamen imperfectius, Schrod. l.3. Pharm. c.10. Fr. Hofm. in Clavi ad h.l. A Chymicis *Luna* dicitur, hocq; signo ☽ indigitatur. De hujus specifica virtute cephalica corroborandi cerebrum, spiritus animales reficiendo, & irradiando, præstat judicium nostrum suspendere, quàm gravissimè huic controversiæ inter celeberrimos Medicos agitatæ sese implicare; præsertim cùm ipsi peritissimi Chymiatri dubitent, an possibilis vera solutio *Auri*, & *Argenti*, ita, ut à calore nostro actuari, & in usum converti queat. De *Argento foliato* idem locum habet judicium, quod de *Auri* folijs, sive laminis, de quo infrà *Aurum*. *Argentum metallum* proximum post aurum, album albedine pura, mundum, durum, sonans; cujus tinctura alba est, ex *argento* vivo puro ferè fixo, claro, albo, & tali de sulphure mundo, fixo, albo, claro, quod cecidit super substantiam argenti vivi, deficit ei pauca fixatio, color, & pondus. Est quasi filia naturæ proponentis aurum, coeunte argento vivo, & sulphure albo, non urente. Habetur triplex: 1. *Fossile purum*, sine opificio fornacum, & plerunq; parumper saxi adhærescens; 2. *Rude fossile*, varij coloris, Rubri, Plumbei, Nigri, Purpurei, Cinerei, Ruffi: & 3 *Artificiale*, quod excoquitur ex Metallis, & Mineralibus; de quibus, & pluribus alijs huc pertinentibus prolixiùs egit Ruland. in Lex. Chym. Inquiri etiam possunt Indices Volum. VI. Th. Chym. ubi multa reperies de *Argento*, quæ omnia huc inserere instituti non permittit ratio. *Argenti recrementum* dicitur *Scoria*, ἔλκυσμα Græcè. Vide *Helcysma*. Chymici multa jactitarunt de Tinctura *Lunæ*, vel *Argenti* cærulea, sed eam alij cautiores suspectam reddiderunt, imò D. Olaus Borrichius negare non dubitavit *Argentum* purissimum præbere cæruleam tincturam, quemadmodum legitur in Act. Hafn. Volum. I Obs. 68. pag. 129.

Argentum *Vivum*. Vide *Hydrargyros*.

Arges, *Argas*, ἄργης, ἀργᾶς, Dorn. est nomen serpentis, qualis juveni cuidam in os ingressus legitur, mortem cum convulsionibus inferens, apud Hipp. lib. 5. Epid. XXXII. 6. 7. seqq.

Argilla, ἄργιλλος terra est candida, undè & *Creta figularis* dicitur, friabilis, & pinguitudinis expers, l.9. de Sim. Fac. Accipitur verò quandoq; latiùs varij coloris species comprehendens, ut, nigram, luteam, pumiceam, purpuream, viridem, cœruleam, cineritiam, G. Agricol. in Dialogo, qui dicitur Bermannus p. 452. Confer ad C. Hofm. Paralip. c. 43. & Imper. H.N. l.2. c.1. Adhibetur *argilla* ad perlutationem, quod Scrib. Larg. exprimit per circumdata ex *argilla*, n.76. & 122. *Argillarum* varia genera recenset Rul. in Lex.

Argistata, id est, *incerata*, Ruland. & Johns.

Argos, ἀργὸς *inelaboratum*, crudum significat, aut nondum præparatum. Legitur de tritico apud Hipp. de vet. med. XXII. 8. Significat & *ignavum*, ociosum; undè ἀργία, quasi ἀεργία, ocium, desidia, *pigritia*, quæ etiam noxia, & caussa morborum, lib.5. de san. tu. c. 11.

* Argyritis *terra*, ἀργυρῖτις γῆ quæ ex argenti metallis sumpta pluribus parvis terræ particulis plures parvas argenti mistos habet particulas. Gal. d.l. Est etiam *Argyritis* species quædam Lithargyri, sive spumæ argenti, sic dicta vel à materia, quòd ex argento, h.e. mistura plumbi, & argenti fieret, ut scribit Plin. l.33. H.N. c.6. vel à calore tantùm, quòd instar argenti candida esset, ut ait Dioscorid. l.5. c.102. etiamsi fortè argenti nihil haberet; siquidem eam, quæ ex argento conficeretur, Galabritin appellari tradit. Potest enim illi color albus citrà argenti admixtionem artificiosa coctura conciliari, Gorr. in def. Vide *Lithargyros*.

Argyrogonia, ἀργυρογονία dicitur à Gastone Clavone *semen Argentificum*, ex argento priùs soluto perfectè concoctum, seu Tinctura Argentifica candidi coloris, *sicut Chrysogonia*, *semen Aurificum*, de quo suo loco. Vide Apolog. Argyropœæ in Th. Chym. Vol. II. pag. 24. Junge & Vol. IV. p. 388.

Argyropoea, ἀργυροποιΐα est ipsa *ars*, quæ docet modum conficiendi argentum è metallis, & mineralibus imperfectioribus, non tàm illa, quæ in argentifodinis exercetur, quàm hæc, quam jactitant Spagyrici ope vel Lapidis Philosophici, vel Mercurij Philosophorum, vel illius *seminis Argentifici*, de quo p.a. Videantur etiam loca ibi-

ibidem è Th. Chym. allegata. An fortassis rectiùs hæc dici posset ἀργυροφθορία, sive ars, argentum, quod jam ante in promptu fuerat, vana spe lucri destruendi, dilapidandique? Ita quidem censuisse videtur Rolf. Chym. lib. 1. c. 10.

Argyros, ἄργυρος. Vide *Argentum*.

Argyrotrophema, ἀργυροτρόφημα, species est edulij è lacte confecti, ad attemperationem caloris, & squaloris in corpore, ut est apud Gal. l. de succ. bon. & vit. c. 13.

Argyston, ἀριχύμων dicitur fœmina, quæ citò concipit, & imprægnatur, fœcunda, Hipp. de superfœtat. X 10. 11. l. de Sterilib. XI. 13. Dicitur & alibi ὠκυρκύμων. l. de A.L. & Aq. VIII. 13.

Ariditas *corporis*, vide *Marasmus*. Dicitur & *Ariditas* summorum pilorum lanuginosa superficies, pulvere conspersis adsimilis. Gr. ξηρασία, Gal. def. med. *Ariditas* quoque *linguæ* est symproma superveniens febrium, cùm halitus è sanguine in pulmones delato per asperam arteriam effusi eandem exsiccant. Fr. Sylv. Pr. M l. 1. c. 30. §. 60.

Aridum, ξηρός, καπφαλέω, καταξηρον, idem quod *siccum*, de quo infra suo loco. De cute *arida*, cum quadam duritie. 5. aph. 71.

Aridura, est corporis, vel membrorum omnimoda consumptio, vel consideratio, ut vocant, Dorn. Rul. & Johns. Idem quod *Febris Hectica*, Dolçus Encyclopæd. l. 4. c. 4.

Aries, κριός, valdè est æquivocum vocabulum; propriè verò notat *Ovem marem*. Vide *Ovis*. Æquivocationem expedijt Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 8. Quo pertinet significatio *Cerevisiæ Uratislaviensium Aries* dicta, teste Cratone, Consil. Med. 169. apud Laur. Scholz.

Arigeos, ἀῤῥιγέος, id est, *citrà rigorem*, sine rigore. Hipp. 2. de R.V.I.A. t. 23. Foes. p. 92.

Arilla, γίγαρτον. Vide *Gigarton*.

Ariobarzanios, ἀριοβαρζάνιος nomen est Emplastri apud P. Æginet. parotidas induratas emolliens. l. 3. c. 23. & l. 7. c. 17.

Aris, ἀρίς instrumentum fabrile, aut scobinam fabri significat. Meminit ejus Hipp. 1. de artic. t. 61. Vide Foes. Oec. p. 93.

Ariston ἄριστον, *prandium*, & verbum ἀριστᾶν, *prandere*, significat, quo sæpiùs utitur Hipp. de veter. medic. Veteres *prandium* alio tempore, & quidem commodiori instituisse hora, nimirum tertia ab ortu Solis, demonstrat Lang. l. 1. Epid. 35. *Ariston magnum*, & *parvum* vocantur medicamenta composita contra phtisin, dolorem ventris, febres mixtas. Avic. l. 5. summ: 1. tr. 1.

Aristopaneion, ἀριστοφάνειον nomen est *Emplastri emollientis*, quod constat picis libris quatuor, apochymatis libris duabus; ceræ libra una, opopanacis uncia una, aceti hemina, Gor. p. 51.

Arithmos, ἀριθμός, Latin. *Numerus* dicitur, vide *Numerus*. Hipp. verò differentiam *numericam*, vel individualem, qua morbus à morbo discrepat, per hoc vocabulum determinavit. 1. de R.V.I.A. t. 8. Vide Foes. d. l.

Arlada, *Arladar*, est Realgar adustum; vel calcinatum. Laudatur à Paracelso in ulceribus malignis. l. de ulc. c. 2.

Arles *crudum*, sunt guttulæ cadentes in Junio, & quidem sæpè noctu. Paracels. de grad. & comp. l. 4. c. 6. cum Scholijs. Dorn. in Dict. Par.

Armarium *Unguentum*, vide *Hoplochrisma*.

* Armatura, *Conceptus*. Arab. *Abges*, vide *Amnios*.

Arme, ἁρμὴ à verbo ἄρω, apto, significat; vel in genere commissuram, coalitum, & corporis compagem, uti vult Erotianus: vel in specie suturam, quales occurrunt in capite, sicut exposuit Gal. Legitur verò apud Hipp. l. de venis XVII. 10. quamvis Lind. ἁρμονίας retinuerit. Foes. in Oec. p. 94.

Armena, *Bolus*. Vide *Bolus*.

Armenius *lapis*, ἀρμένιος λίθος, est lapis maculis viridibus, cœruleis, subnigris relucens, sicut *Lapis Lazuli*, à quo non differt, nisi sola maturitate: *Lazuli* enim maturior. Uterq; autem in unis ijsdem scaptensulis reperitur. Dicitur *Armenius*, quòd olim ex Armenia ad nos translatus fuerit; hodie tamen, & in Germania producitur, videlicet in Comitatu Tirolensi, ut & in Lygijs ad Goldbergam. Tribuitur utriq; vis purgatrix melancholiæ, & confortativa sive cardiaca. Legantur Scrod. l. 3. c. 8. & 4. & Fr. Hofm. Clav. ad h. l. Differentiam aliquam inter utrumque constituit Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 4. p. 457. seqq. Usum ad purgandum suspectum meritò fecit C. Hofm. Paralip. Offic. c. 75. Canicula Armeniæ ænigmaticè dicitur de materia, vel Mercuriali, vel sulphurea ad Lapid. pertinente, apud Lagneum Harm. Chym. in Th. Chym. Vol. 4. p. 761.

Armenos, ἁρμενος dicitur *commodus*, congruus, *conveniens*. Imprimis verò τὰ ἅρμενα significant apud Hipp. ad Chirurgi usum *accommodata instrumenta*, aliaque necessaria, imò omnia, quæ ad agendum sunt commoda, l. de jis, q. in med. f. t. 6. Galen. in comm. ad h. l. Foes. p. 93. Ita etiam, quæ balneo parando necessaria sunt, vocantur ἅρμενα. 3. de R.V.I.A. t. 44.

Armilla *manus membranosa* dicitur apud P. Barbette Chirurg. lib. 5. c. 1. ligamentum illud circulare, tendines multiplices universæ manus circulo aliquo comprehendens in regione carpi in varia alia facilè divisibile. Ideò Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 14. a. 12. §. 83. duplex constituit: unum carpi succingens, revera unicum, sed latum, robustumque simul omnes tendines flectentium musculorum continens: alterum, quod est in dorso carpi, ex sex inter se connexis, & singulis annulis instar obvolutis circa extendentium tendines.

Ammoniacum. Vide *Sal*.

† Armoracia, Radicula sylvestris Dodon. pemt. 5. l. 3. c. 6.

Armutheus *lapis*, corrupta voce dicitur à Nichepso Medico *Armenius lapis* teste Aetio l. 2. Sermon. c. 47. & ex hoc Fallop. tr. de Metall. seu fossil. c. 31. T. I. p. 337.

Arnacis, ἀρνακὶς dicitur pellis agnina cum lana, & villis. Usurpat Hippocr. l. de superfoet. XXIV. 4. item tegumentum laneum, quod cruribus circumdatur. lib. 1. de morb. mulie. LXXXIV. 16.

† Archiater, Principis Medicus, vel qui ceteros anteiret sapientiç fama, vel jurisdictione, aut principis favore; seu verius Medicorum princeps, quod nomen Neronis ætate invectum, Andromachus apud Gal. & Erotianum obtinuit solus; post M Aur. Antonii temporibus plures in Collegium aggregati comites archiatrorum appellati. Marsil. Cagnatus Variar observationum l. 2. c. 15.

† Arbor pyramea. Quint. seren. c. 28. Morus sub qua Pyramus adolescens memphiticus Thisbes amore flagrans semet interfecit, author. Ovid. 4. Metamorphose. Hamelberg in e. l.

Arohot, i. e. *Argentum vivum*. Ruland. in Lex.

Aroma, ἄρωμα est medicamentum grati penetrantisque odoris, & spirituosæ naturæ humoribus & spiritibus activitatem, & motum inducens, incidens, attenuans, aperiens, discutiens. Talia sunt non solùm fructus, aut semina, sed etiam radices, cortices, & flores, succi vel gummi, quorum Catalogum vide apud Schrod. Pharm. l. 2. c. 8. imò integrę plantæ, vel herbæ aromaticæ propterea dictæ, quas allegat Fr. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 2. §. 40. & XXXIV. §. 94. Ex his quæ præparantur composita, ut sunt, Infusa, Extracta, Olea, & alia, *Aromatica* dicuntur. Gorr. p. 57. In specie etiam vocab. *Aroma* quandoq; accipi pro *Myrrha*, demonstrat Lind. S M. Ex. X. §. 125. seqq. *Crocum* etiam κατ᾽ ἐξοχὴν *Aroma Philosophorum* appellari, testis est Fr. Hofm. Clav. Schrod. pag. 459. quod nomen etiam *Aroph Paracelsi* (de quo p. p.) obtinet.

Aromatitis, ἀρωματίτις est gemma ex bitumine conflata in lapidis modum, quæ myrrham colore, & odore refert, unde & nomen reperit. In Arabia creditur gigni, & in Ægypto circa Pisas, Regnis frequentata. Gorr. def.

Aroph *Paracelsi*, dicuntur vel flores elegantissimè Chimicè per sublimationem præparati ex lapide Hæmatite cum salis Ammoniaci æquis portionibus, quibus magna virtus in quartana, Plica Polonica, & morbo hypochondriaco tribuitur, Fr. Hofm. Clav. Schrod: p. 179. Vel dicitur de Croco cum pane vino madefacto, inq; vase clauso posito per aliquot dies in fimum equinum, & tandem destillato ex Helmont. *de Lithiasi* c. 7. n. 14. c. 8. n. 22. *Aroph* etiam meminit Paracelsus, liquorem esse flatnens, per destillationem paratum, vimq; habere renum operationem delendi, dicens l. 2 de vir. membr. c. 10. *Aroph* etiam dicitur *Mandragora*, Dorn. Rul. & Johns. in Lex. *Aroph* nonnulli recentiores exponunt, quod sit vocabulum technicum Paracelsi, denotans medicamentum, quod calculum humanum frangendi vim habet. Hoc alij admirati sequaces putarunt denotare, & explicare illud *Aroma Philosophorum*. Etmull. in MM. SS. Chym.. Vide *Aroma*.

Arquata est nomen *avis* cujusdam, quæ & *Numenius*, νουμήνιος, dicitur, à mense Junio. Ejus descriptionem cum usu in cibis vide apud Aldrov. l. 20. Ornith. c. 21.

* Arquatus *morbus*. Vide *Icterus*.

Arrhabon, ἄῤῥαφον, i. e. *suturis carens*. Dicitur de Cranio, & legitur apud D. Melch. Sebizium Ex. Med. p. m. 132. ubi caussa Cephalgiæ incurabilis habetur.

Arrhen, vel *Arsen*, ἄῤῥην, ἄρσην. Vide *Mas*.

Arrhoea, ἄῤῥοια, ἀῤῥοίη. *fluxionem suppressam* significat, ac propriè de mensium suppressione dicitur. Hipp. l. de Loc. in hom. sub fin. quamvis in editione Lindeni non occurrant ea, quæ de morbis mulierum leguntur in editione Foesij p. 423. seqq. Perperam mihi videtur scribi ἀῤῥοιὴ, vel ἀῤῥοιὰ, in quibusdam exemplaribus. Vide Foes. in Oec. p. 95.

Arrhostia, ἀῤῥωστία. ἀῤῥώστημα *infirmitas*, imbecillitas. Sæpe sumitur pro Morbo, ut 2. aph. 31. & 3. a. 5. Aliàs etiam ad mentis imbecillitatem notandam solet adhiberi.

Arrhythmus, ἄῤῥυθμος. Vide *Arythmus*.

Ars, τέχνη, verum est genus Medicinę, quicquid nonnulli Arabum secuti placita regerant. Jung. Diet. n. 819. Nobis sufficit ἐπικρίνειν τὸ θεῖον

τῷ ὄντι Piccarti in Philos. Altdorff. Disp. XXXI. th.46. Denominatio (scil. disciplinarum, vel habituum mentis) à fine petenda est ultimo, ut docet Philosophus. Quæcunq; igitur terminantur operatione, sunt artes: quorum terminus est sola cognitio, scientiarum nomine venire debent. Imò κατ' ἐξοχὴν vocab. hoc Medicinam significat, 1.aph. 1. Cum verò *artes* aliæ sint *determinatæ*, ὡρισμέναι, quæ præsuppositis omnibus requisitis semper fine suo potiri possunt: aliæ sint μὴ ὡρισμέναι, *non determinatæ*, aliàs Conjecturales, στοχαστικαὶ dictæ, sciendum Medicinam ad posteriorem classem pertinere non ratione præceptorum, sed ratione finis, qui non semper attingi potest. Gal. de opt. sect. ad Thrasyb. c. 4. juxta tritissimum Ovid.

Non est in Medico, semper relevetur ut æger &c. Nihilominus sub se plures habet *artes determinatas* instrumentales, & sano sensu Mechanicas, ut sunt: *Ars* Gymnastica, Coquinaria, Pharmaceutica, Chymica, & aliæ. Medicina etiam nunquam non ex præceptis ritè per exercitationem applicatis finem suum assequi annititur. Et ut hoc eò commodius fiat, duobus veluti cruribus, vel instrumentis, vel quomodocunque appellasse libet, utitur, in universalibus Theorematis Methodo; in particularibus, Exercitatione, tanquam qui iter aliquod ingredi student, utroque invicem utuntur crure: qui altero claudus est, uno duntaxat utitur, & longo spacio, & sæpè errans, viam peragit, verbis Gal. lib 9. M.M. c. 6. *Ars* transmutationis Metallum dicitur *Ars* Hermetica, item Philosophica, vel Philosophorum, Libav. Chym. Jung. Lind. Ex. V. §. 12. An *Ars* dominetur naturæ, an contrà? in utramq; partem ventilari solet Topicè. Enim verò præstat posteriori opinioni adstipulari. Licet enim videatur, *Artem* operibus Naturæ perfici, nihilominus illa nihil præstare posset, nisi objectum, & subjectum suum haberet ex, & in Natura. Vide Th. Chym. Vol. II & VI. & quære in Indice.

ARSACUM. Vide *Acrai*.

ARSALTUS, idem quod *Asphaltos*. Ruland. in Lex.

ARSATUM. Vide *Acrai*.

ARSENICUM, ἀρσενικόν, Fernel. *Arrenicum* è Gal. Græc. ἀῤῥενικὸν, perperam verò, & corruptè Archenicum, notante Libav. Defens. Syntagm. A. 2. Not. 53. est succus mineralis, pinguis, inflammabilis, insigni sua corrosiva qualitate deleteria vitæ nostræ infestus: propterea jure merito inter venena strictè dicta referendus. Equidem Fr. Hofm. Clav. ad Schrod. l. 3. c. 27. limitare conatur, duplicia constituens venena, alia, quæ omnibus, & semper nocent: alia, quæ interdum quidem nocent, & interimunt; interdum tamen, & secundum artem adhibita in usum medicum venire possunt, quibus posterioribus *Arsenicum* annumerat. Verùm non est nostri nunc instituti, distinctionem illam venenorum examinare. Nobis sufficit, communiter à Doctoribus venenis potentioribus annumerari *Arsenicum*, & quæ simili facultate corrosiva summaq; acrimonia operantur, propterea *Arsenicalia* dici. Vid. Thom. Willis de febrib. c. 12. Congener est *Sandaracha*. Dicitur, & communi nomine *Auripigmentum*, quamvis in hoc differant, quòd *Arsenicum* strictè dictum coloris albi sit tantùm factitium quid per sublimationem ex Auripigmenti scobe, & sale ana. ticè id est, æquali quantitate mixtis, confectum, quòd & *Auripigmentum crystallinum* dicitur; *Auripigmentum* verò & *Sandaracha* sint nativa; hoc rubri vel sublutei coloris, illud citrini; quamvis, & *Sandaracha* detur factitia ex *Auripigmento*. De *Arsenici* præparationibus ad usum medicum legantur Scroder. & Fr. Hofm. d. l. *Arsenicum*, non esse commodum ad Spagyricum Metallorum transmutationis laborem, docet Dorn. de Genealog. mineral. c. 18. in Theat. Chym. Vol. I. p. 585. seqq. Hinc & à Laur. Ventura negatur, quòd sit materia lapidis Philosophici, tr. de Lap. Philos. c. 8. Vol. II. Th. Chym. p. 238. quamvis à Lagneo in Harm. Chym. ipse Lap. Philos. vocatur *Arsenicum*. Vol. IV. pag. 327.

ARTABA, ἀρτάβη est mensuræ aridorum species Ægyptia, habens modios quinq; aliis tres, Gorr. septem. Hodieq; est inusitata. Galen. de pond. & mens. c. 5.

ARTEMISIA, ἀρτεμισία, præter hoc, quod sit nomen Herbæ notissimæ, est quoque terminus Paracelsicus, per quem, vel Ars Chymica ipsa, vel medicamentum quodam vomitivum Chymicum denotatur, quod vocab. severissimè perstrinxit contrà Scheunemannum Libav. in Defens. Synt. Tom III. Oper. p. 38.

ARTEMISION, ἀρτεμίσιον, nomen est mensis apud Macedones solùm, in cujus initium incidit æquinoctium vernum, Gal. c. 1. in l. 1. Epid. t. 1.

ARTENNA, nomen avis aquaticæ palmipedis, quæ & *Diomedea* dicitur, quod in insulis Diomedeis, quæ hodiè *Tremiti* vocantur, saltem reperiatur, cujus descriptionem cum usu in cibis vide apud Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 3.

ARTEMONIUM, ἀρτεμώνιον est nomen Collyrii, quod Gal. scribit, Bassum sodalem suum usum fuisse ad multa oculorum vitia. Describ. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

* ARTERIA, ἀρτηρία est vocabulum æquivocum,

vum, cùm de aspero, et lævi canali sive vase accipi soleat. Olim veteres tantùm illos canales duriores, qui pulmonem ingrediuntur, à recentioribus *Asperæ arteriæ* nomine appellatos, *Arterias* dixisse testatur Galen. lib. 6. de Hipp. et Plat. decr. cap. 9. unde et medicamenra illa, quæ ad vocis læsionem, asperæque arteriæ vitia usurpari solita fuere, *Arteriaca*, ἀρτηριακὰ vocabantur l. 7. de C.M.S.L. cap. 1. seqq. Jung. C. Hofm. Inst. Medic. lib. 2. cap. 13. §. 2. Et videtur, vocabulum *Arteriæ* primariò quoque illi vasi, vel Canali aspero competere, vi Etymologiæ, quando *Arteria* dicitur quasi ἀεροτηρία. Verùm postmodum à recentioribus vocab. *Arteriæ* potius ad vasa sanguinea pulsantia translatum fuit, ita, ut hæc hodiè etiam simpliciter *Arteriæ* dici soleant. Canalis verò cartilageneus et durior ad pulmonem excurrens cum additione *Aspera arteria* semper vocatur. Quod si tamen generali quadam descriptione utraque vasa aspera, et levia complecti placuerit, hæc dari poterit: *Arteria* est pars similaris secundi generis (vel rectiùs organica, simplicior) teres, fistulosa vel aerem, vel sanguinem continens. De singulis nunc seorsim.

* Arteria *aspera*, ἀρτηρία τραχεῖα ab inæquali interna superficie sic appellata, βρόγχος fistula vel canna pulmonum, est canalis rotundus semper patulus, ex faucibus per collum in pulmonis lobos excurrens, et per hoc in plures ramos divisus, aerem eum pro sanguinis ventilatione, et attemperatione inspiratione admittens, tùm pro vocis, et sermonis efformatione, fuliginumque exclusione reddens. Dividitur commodissimè in *Truncum*, seu portionem indivisam, quæ fauces inter et pulmonem interjacet, anteriùs et ad latera cartilagineis annulis semicularibus distinctis constantem, posterius verò ubi gulæ adjacet, membranosam; et *Ramos*, qui communiter *Bronchia*, βρόγχια appellantur. Trunci caput et principium *Larynx*, λάρυγξ vocatur, vocis formationi, et expressioni præprimis dicatum, quinque *cartilaginibus* insignioribus præditum, ut sunt, *Scutiformis*, θυρεοειδὴς, *Annuliformis*, vel Annularis, κρικοειδὴς, duæ *Gutturni formes*, sive gutturnales, ἀρυταινοειδὴς, quæ simul junctæ rimulam, quæ *Glotti*, γλωττὶς, dicitur efformant, cui quinta propterea *Epiglottis*, ἐπιγλωττὶς dicta, operculum quoddam præbet. Aliàs Truncus *asperæ arteriæ* specialiter *Bronchus* βρόγχος, appellari solet. Quando in pulmonem sese insinuat, dividitur in propagines majores minoresve, ceu ramos, quæ *Bronchia*, βρόγχια dicuntur, partim cartilagineæ, partim aliàs crassioris membranaceæ substantiæ.

Gal. l. 4. de L. A. c. 8. annulos illos literam G. referre scripsit, quæ bronchia rami arteriæ, et venæ pulmonalis fidelissimè comitantur. plura legantur in Anatomicorum veterum, et recentiorum Scriptis.

Arteriæ *asperæ sectio*, vel *perforatio*. Vide *Laryngotomia*.

* Arteria, ἀρτηρία ad differentiam prioris *lævis*, λεῖα dicenda. Gal. 7. de Us. P. cap. 8. 9. et alibi, est vas pulsans, ἀγγεῖον σφύζον, sive vas membranaceum, ortum habens à corde, teres, et cavum, duplicique compactum tunica, vel secundum alios, pluribus sanguinem cum spiritu vitali à corde per impulsum excipiens, et ad alias corporis partes deferens. Differt à *Vena* crassitie, pulsatione, et usu. *Arteria* crassior, vena tenuior, et simplicior. *Arteria* pulsat. Vena non pulsat. *Arteria* sanguinem exportat à corde ad partes. Vena reportat. *Arteriarum* in corpore distinctè occurrentium binæ sunt, *Pulmonalis*, et *Aorta*, sive *Magna*.

* Arteria *Pulmonalis*, ἀρτηρία πνευμονικὴ ἢ πλευμονικὴ, quam ex falsa quadam hypothesi veteres *Venam Arteriosam*, φλέβα ἀρτηριώδη appellarunt, existimantes, solas venas à dextro. solas verò arterias à sinistro dependere cordis ventriculo. Galen. 7. admin. Anat. 4. est vas membranosum pulsans, ejusdem compagis cum *Arteria magna*, duplicique tunica constans, sanguinem è cordis dextro ventriculo, dum sese coarctat, excipiens, et per amplum pulmonum parenchyma distribuens: unde etiam statim ab exortu in dextrum sinistrumque truncum, vel ramum ad dextram sinistramque pulmonis partem excurrentes dividitur.

Arteria *Magna*, *Aorta*, *Maxima*, *Crassa*; μεγάλη ἀορτὴ, μεγίστη, παχεῖα, est vas membranosum, amplum, crassum, sanguine spiritu vitali turgidum è cordis sinistro ventriculo coarctato cum impulsu excipiens, eundemque per totum corpus, mediantibus trunci ramis, ac propaginibus, deferens. Hinc mox ab exortu suo propter exsicationem nonnunquam planè rigido, ac cartilagineo valvulis tribus Lunaribus adversus sanguinis regurgitationem munito, postquam binas propagines coronarias dictas ad periphæriam cordis, et pericardium dimisit, in duos truncos insignes, *Ascendentem*, et *Descendentem* dividitur.

Arteriæ *Aortæ truncus ascendens*, τὸ μέρος ἀρτηρίας ἀναφερόμενον, lib. 16. de Usu P. cap. 10. 11. jugulum mediastino thymoque suffultus dividitur partim in ἀποφύσεις, ramos *Subclavios*, quorum propagines sunt: Intercostalis superior,

Mammaria interna (à qua Mediastina) Vertebralis, Cervicalis muscula, item Axillaris, Scapularis interna, & externa, Thoracica inferior, et ad brachium ubi pervenit, Brachiea, Radiea, Cubitea. Partim etiam juxta Subclavios exsurgunt Carotides ad aurium radices excurrentes, quæ iterum in Externam, et internam distinguuntur, omnibus capitis continentibus, et contentis partibus propagines suas largientes. *Aortæ truncus descendens*, τὸ μέγα κατωφερόμενον, d. l. etiam quamplurimos de se dimittit ramos, et propagines, sive ἀποφύσεις Galeno dictas, suntq; ex his potiores, et quidem, antequam ad os sacrum in ramos insignes geminos distrahitur, a trunco prodeunt Arteriæ *Intercostales inferiores*, *binæ Phrenicæ*, *Cœliaca*, quæ in duos ramos dividitur, *Hepatica*, et *Splenica* dictos, quorum surculi sunt, Hepaticæ quidem *Pylorica*, *Cystica gemella*, *Epiploica dextra*, *Intestinalis*, et *Gastroepiploica dextra*: Splenicæ verò propagines, antequam lienem ingreditur, *Gastrica Coronaria*, *Epiploica sinistra*, *Gastroepiploica sinistra*, et *Vas breve arteriosum*. Porrò è trunco prodeunt *Mesenterica superior*, et *inferior*, *Emulgentes*, *Spermaticæ*, *Lumbales*. Tandem è trunco bifurcato fiunt *Iliacæ duæ*, quarum utraque in *externam*, et *internam* distinguitur. Hujus propagines sunt *Glutea*, *Hypogastrica*, *Hæmorrhoidalis externa*, et in nondum natis *Arteriæ Umbilicales*; in natis verò coalescentes ligamenti indolem præ se ferunt. Illius verò *Epigastrica*, *Pudenda*, posteà extrà abdomen progressa *Cruralis*, eaque vel *Externa*, vel *Interna Muscula*, item *Ischiatica*, *Tibialis*, et sic ad extremum pedem usque pergens. Hæc omnia Anatomica potius oculari demonstratione, quàm è scriptis addisci poterunt. Nihilominus jungere libet veterum, et recentiorum Anatomicorum monumenta prolixiùs hæcce declarantia, cùm nostri non sit instituti, perfectam tradere Anatomiæ doctrinam.

* Arteriaca, ἀρτηριακὴ, scil. ἀντίδοτος. Vide *Arteria*.

Arteriotomia, ἀρτηριοτομία est species Chirurgicæ operationis, videlicet artificiosa, et in gratiam sanitatis instituta, per phlebotomum facta incisione arteriæ cujusdam. Olim periculosissima habita ob periculum anevrysmatis (de quo suprà) præsertim si in brachio institueretur, ità, ut jam tempore Galeni quidam Medicorum negaverint fieri posse arteriam vulneratam, quæ ad manum est, coire, partim experientia, partim ratione structuræ ferè cartilagineæ nixi. Galenus tamen contrarium evicit observatione quadam propria in juvene ægroti, cui loco venæ arteria fuit secta, feliciter tamen à Gal. per deligationem, et vulneraria præsidia curata. lib. 5. M. M. cap. 7. Hodieque etiam tantum periculi non subesse creditur, modò industria in deligando adhibeatur, et tales eligantur arteriæ, quibus os quoddam subjiciatur. Hinc in cubito data opera nemo facilè suadere audebit. Controversiam hanc prolixè ventilavit B. Rolfink. Ord. et Meth. Comment. l. 4. sect. 3. per totum. Modum incidendi, et delectum arteriarum tradidit P. Barbette Chirurg. P. III. lib. 1. cap. 9. Hujus tamen operationis inutilitatem pariter, ac periculum denuò ante oculos ponere non dubitavit D. Craen. in Lum. Rat. Medico novissimè edito, sive Praxi Reformata c. 1. p. 9. cui et nos lubentes volentes assentimur.

Artetiscos, *Artetiscus* dicitur, qui membri alicujus defectum patitur. Dorn. Rul. et Johns. in Lex.

Artholcum, est oleum rubrum ex radicibus herbarum unà cum pane simul in fimo digestis arte tractum. Iidem. Rectiùs igitur scriberetur *Artoicum*, ab ἄρτος videlicet deducendum, id est. *panis*. Rul. vocat et *Pannoniam*.

Arthritis, *Arthritica*, *Arthetica*, Articularis morbus, vel Dolor ἀρθρῖτις, ἄρθρων πόνος, est artuum vitium, sive articuli tumor dolorificus, quem fluxio in eam decumbens excitavit, Galen lib. 6. M. M. cap. 10. unde et ægri *Arthritici* dicuntur. Potiores species sunt *Chiragra*, quando articulos manus infestat; *Podagra*, quando pedum; *Gonagra*, quando genus; *Ischias*, quando coxam, vel coxendicem occupat. lib. 10. de C. M. S. L. cap. 2. Martianus tamen quartam quoque addidit ex Hipp. in Not. ad eund. pag. 215. quæ κεδμάτων nomine venit, et sunt articulorum dolores diuturni non admodum vehementes, quorum materia à prædominio pituitosa est. Hæc species Scythis quondam familiaris etc. Ex recentioribus fundamentis accuratior hæc dari potest descriptio: *Arthritis* est dolor exquisitus circa partes nervosas articulorum cum vel sine inflammatione, et tumore, proveniens à solutione continui per particulas salinas diversi generis, sibique valdè contrarias acidas fluidas succi nervosi, et lixiviosas, Tartareasque succi nutritii cum sanguine arterioso delati mixtas, et effervescentes facta. Clarissimè, ἐτυμῶς, morbi hujus naturam è caussis suis, et curationem descripsit Thom. Willis tract. de Animal. Brut. P. II. cap. 14. Dividitur in *calidam*, & *frigidam*, quæ etiam *Nodosa dicitur*, pro prærogativa, vel acidarum, fluidarum, aut fixarum majori. *Arthritis Scorbutica vaga* est species peculiaris *Arthritidis*, majorem et malignam,

gnam, h. e. cum gravioribus Symptomatibus, vires vitales aggravantibus stipatam caussæ heterogeneæ mixtæ vitiositatem præsupponens, de qua legatur Idem tr. de Scorbut c. 5.

* ARTHRODIA, ἀρθρωδία, est species *Diarthroseos*, vel *Dearticulationis*, quando articuli cavum leve superficiarium, et capitulum etiam depressum concurrit. Galen. lib. de ossib. in in princ. Talis est in occipitis osse, et vertebra prima colli, P. Barbette d. l. cap. 13. Lindenus vocari posse dixit *Adarticulationem*. Opponitur illi *Enarthrosis*, ἐνάρθρωσις, cùm sinus os excipiens magnus, processus ossis excipiendi insignis, qualis est femoris cum acetabulo ischii. Ibid.

ARTHRON, ἄρθρον, vide *Articulus*.

ARTHROSIS, ἄρθρωσις *Articulationem* in genere significat. Unde et Adject. ἀρθρώδης adverb. ἀρθρωδῶς descendunt, quæ leguntur apud Gal. l. de ossib. in princip.

* ARTICULUS, *Articulatio*, *Articulamentum*, Scrib Larg. n. 206. 214. 263. ἄρθρον, σύνθεσις καὶ ἄρθρον est naturalis ossium diversorum Syntaxis, vel compositio, et differt à *Symphysi*, συμφύσει, quæ est ossium naturalis unio vel coalitio. Dividitur in *Diarthrosin*, διάρθρωσιν, *Dearticulationem*, quæ est articulatio laxior, et ossium structura, quorum motus est evidens (vid. suprà *Abarticulatio*) in *Synarthrosin*, συνάρθρωσιν quæ est articulatio strictior, ceu ossium motum manifestum non habentium compositio; et in *Ginglymum*, γίγγλυμον (juxta C. Hofm. γιγγλυσμόν) cùm os unum excipit suo sinu processum alterius, et contrà os alterum suo sinu processum prioris; qualis est in osse femoris, et tibia, in humero, et ulna Gal. et Barbett. d. l. quorum ille *Articulum* in genere clariùs etiam alibi descripsit hoc modo: *Articulus* est, cùm duo ossa ita invicem coeunt, ut alterum quidem ipsorum sit, quod movetur, alterum velut sedes quædam ei, quod movetur, et firmamentum, ut in ostiorum cardinibus apparet, unde moventi cavitas (quæ Cotyle, κοτύλη, id est, *Acetabulum*, et *Glene*, γλήνη, sive *pupilla* dicitur) et ei quod movetur, convexitas, *Caput*, et *Condylus*, κεφαλὴ ἢ κόνδυλος appellata, inest. l. 1. de mot. musc c. 9.

* ARTICULARIS *morbus*, passio, affectio. vide *Arthritis*.

ARTIFEX, δημιουργός. Hipp. Gr. τεχνίτης, Gal. quid in genere significet, omnibus notum est. Restringitur verò haud rarò ad Medicum, qui artem Medicam per experientiam confirmatam callet. Unde Galeno, *Artificem fieri* Gr. τεχνωθῆναι dicitur l. 2. de Cris. c. 9. Specialiter quoque dicitur de Chymicis, et Spagyricis in Theat. Chym. aliquoties.

ARTISCUS, ἀρτίσκος in genere *Trochiscum* significat, à panis exigui figura. Specialiter verò & κατ' ἐξοχὴν *Artisci*, dicuntur ii, qui è viperæ carnibus cum pane mistis coctisque præparantur ad Theriacæ compositionem, unde & *Theriaci*, θηριακοὶ appellantur. Modum præparandi monstravit Gal. t. 11. de S. F. §. Caro viperę. Nostro etiam adhuc seculo magnis impensis Venetiis allati fuere pro confectione Theriacæ. Verum vanitatem horum Trochiscorum egregiè aperuit, & solidè demonstravit Joh. Zwolf. in Pharmac. Aug. Animadvers. ad Cl. XII. p. m. 209. seqq. in fol. unde & hodieque Alcool. vel Pulvis viperarum substituitur in Theriacæ compositione.

ARTIOS, ἄρτιος significat id, quod *perfectum*, *integrum*, omnibus numeris absolutum, illæsum, æquale, aptum est, apud Hippocr. Ita ἀρτίως κεκριμμένα, perfectè judicata 1. aph. 20. leguntur; de vertebris inter se æqualibus, & apta cohærentibus, 3. de artic. 29. In specie dies pares dicuntur ἄρτιοι, in quibus difficiles fiunt crises, & opponuntur imparibus, quæ dicuntur περισσαί. Vid. 3. in 1. Epid. t. 13. 14. Foes. p. 95.

ARTISTOMON, ἀρτίστομον significat *undique planum* & æquale; in specie de telis usurpavit Hipp. lib. de cap. vuln. XIV. 3. Alioqui etiam ἀρτίστομος dicitur is, qui verba integrè profert non mutila, aut truncata. Foes. d. l.

ARTIPHYES, ἀρτιφυὴς dicitur de numero pari, perfecto & integro Critico, qualis est juxta Hippocr. decimus quartus, & quadragesimus secundus dies, lib. de septimestri. VIII. 8. 9. 10.

ARTIYPOCHROS, ἀρτιυπόχρος dicitur *color suppallidus*, & subluteus Hipp. l. de intern. aff. XXXVI. 13. Foes. d. l.

ARTIZOOS, ἀρτίζωος de pueris, qui brevis sunt vitæ, ob molestiam, quam passi sunt in partu difficiliori, ut in genitalibus diu hæserint, l. de superfoet. VII. 5

ARTOCREAS, ἀρτόκρεας. Vide *Pastetum*.

ARTOS, ἄρτος. Vide *Panis*.

* ARTOMELI, ἀρτόμελι fuit species Cataplasmatis ex pane, & melle parati extrinsecus impositi præsertim præcordiis, cujus meminit Gal. l. 10. M. M. c. 6. l. 11. c. 15. l. 13. c. 15. Malè igitur per Jusculum vertit Castellus, fortassis loca Galeni non rectè inspiciens.

* ARTUS, τὰ κῶλα extremæ sunt, et compositissimæ corporis partes, Manus, et Pedes. Eorum cognitionem necessariam commendat Galen. lib. 3. administrat. cap. 1. Van Horne descripsit quod sint membra è trunco exporrecta

recta in Microcosmo §. 57. ad quem locum vide D.D. Hoffmanni Dissertat. Anatom. pag. 233.

Artyma, ἄρτυμα, i.e. *Condimentum*: Vide infrà suo loco.

Aryster, ἀρυστὴρ, est vas aliquod cavum ad hauriendum, velut cyathus, cotyla, aut calix. Usus Hipp. l. de genitur. VIII. 29.

* Arytænoides, ἀρυταινοειδὴς, q. d. *gutturnalis*, epitheton est cartilaginum duarum Laryngis ab *Arytæna*, quod gutturnium, aut infundibulum significat, Gal. de vocal instrum. dissect. cap. 4. lib. 7. de U.P. cap. 11. Ab hac Cartilagine Musculi eandem constringentes dicuntur *Arytænoidei*, de quibus vide Barthol. lib. 2. Anat. c. 11. p. 442. Vide *Arteria aspera*.

Arythmus, vel *Arrhythmus*, ἄρυθμος, ἢ ἄῤῥυθμος, pulsus ille, qui nullum rhythmum, ordinem aut proportionem observat, non verò planè abolitum pulsum significat, cui opponitur εὔρυθμος, rhythmum certum observans; dicitur et καταῤῥυθμος. *Arthythmi* pulsus species numerantur tres. *Pararhythmus*, quando vicinæ ætatis rhythmum observat: *Heterorhythmus*, qui planè alterius ætatis ordinem servat: *Ecrhythmus*, qui nullius ætatis rhythmum retinet. Gal. l. 1. de diff. puls. c. 9.

As, vel *Assarium*, ἀσσάριον μνᾶ, accipitur 1. de toto, quod dividitur in duodecim partes quæ dicuntur unciæ, 2. est species ponderis habens drachmas duas Gal. l. de pond. et mens. ex lib. Cleopatræ de munditiis.

Asa vel *Assa*, homonymon est: (I.) Dicitur hoc nomine duplex gummi, svaveolens unum, quod *Benzoin* appellatur: Alterum fœtidum, quod *Asa fœtida* vocatur. De utroque vide Schroder. l. 4. cl. n. 372. et 377. (II.) *Asa* vocatur à Basilio Valentino *remedium Universale* ad omnes morbos externos etiam desperatissimos probatum (si Dis placet) cui respondet *Phalaja*, ceu Universale ad omnes morbos internos commendatum; utrumque tamen eandem materiam præsupponens, tr. de arcanis mundi. (III.) *Asa* denique *fœtida* quoque ænigmaticè à Spagyricis dicitur *Mercurius*, ab odore, quem habet, quando recenter de absurdo corpore suo extractus est. Guido Magn. de Monte tr. de Adrop. Philos. in T. VI. Th. Chym. p. 548.

Asaron, i.e. *Sapo*. Rul. et Johns.

Asagen, i.e. *Sanguis Draconis*. Iid.

Asagi, i.e. *Vitriolum*, vel Atramentum Rubeum. Azep. Idem. Iid.

Asamaz, i.e. *Vitriolum*. Iid.

Asbestus, ἄσβεστος, vide *Calcarius lapis*, *Calx*.

Asapes, ἀσαπὴς, et adverb. ἀσαπέως, idem quod ἄπεπτον, *crudum*, non perfectè coctum, aut elaboratum. Adverbialiter de sputo utitur Hipp. in pleuritide 1. de R.V.I.A. t. 33. Dicitur aliàs ἄσηπτον, *non putrefactum*, ex veterum hypothesi erronea coctionem, et putrefactionem confundentium.

Asafgatum, est *Serpigo*, vel *Impetigo*, aut intercutanea scabies in poris generata, vermiculorum instar. Si comprimatur cutis, prodeunt fila oblonga nigrò capite. Dorn. Rul. et Johns.

Asaphia, ἀσάφεια est *vocis obscuritas*, vel propter vocem efformantium organorum, et nervosi generis virium, vel propter mentis læsionem. 2. in 1. Prorh. t. 3. Ἀσαφεῖς, ægri dicuntur Hippocr. qui obscurè loquuntur, nec clarè differunt, Coac. t. 175. item ἀσαφὴς lingua, 7. Epid. XII. 12. 13. et LIII. 15. Dicitur et ἀσαφέως παρακρούσις. 1. in 1. Prorrh. t. 33.

Asarcon, ἄσαρκον strictè significat *Excarne* sive destitutum omni carne. Verùm apud Arist. l. 2. de P.A. c. 10. comparativè saltem accipi de capite, quod cum medio, et infimo ventre corporis humani comparatum parum carnis habeat, docet Melch. Sebiz. Ex. Med. pag. m. 153. seqq.

Asbestus, ἄσβεστος, *inextinctus*, dicitur de calce viva, vel cruda, v. g. κονία, vel τίτανος ἄσβεστος. Gorr. Vide et *Amiantus*.

Ascalabotes, ἀσκαλαβώτης, item, καλώτης, est genus lacertæ, cujus meminit Gal. XI. de Sim. Fac. §. Draco marin. Et l. de Theriac. ad Pis. c. 9. dicitur *Stellio*. Hujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. digit. ovip. c. 10.

Ascardamyctes, ἀσκαρδαμύκτης dicitur qui *inconniventibus oculis* fixis, & immotis intuetur. 2. Epid. s. 6. t. 4. Σκαρδαμύττειν enim *nictare*, & connivere significat.

* Ascarides, ἀσκαρίδες. vide *Helminthes* apud Aldrov. lib. 1. de quadr. digit. ovip. cap. 10.

Asceles, ἀσκελὴς, *decrus*, qui caret cruribus. Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. dec. c. 4.

Ascendentia *signa* dicuntur, vel Astra firmamenti cœli, & præcipuè siderei Spiritus. Dorn. in Dict. Par.

* Ascensus *morbi*, idem, quod *Augmentum*, de quo vide infrà suo loco. *Ascensus* quoque, vel *Ascensio* accipitur de modo quodam sublimationis, & destillationis Chymicæ. Cui opponitur *Descensio*. Libav. & alii: vide *Destillatio*.

Ascesis, ἄσκησις. Vide *Exercitatio*.

Ascetes, ἀσκητής, idem significat, quod *Athleta*. Attici enim *Athletas* ἀσκητάς, h. e. *exercitatores* vocant, teste Foes. Oecon. pag. p. 104.

Aschemon, ἄσχημον, *deforme* significat. Hinc in comparativo Hipp. usurpavit ἀσχημονέστερον σκέλος, crus deformius vocans. 3. de artic. t. 103.

* **Ascia**, σκέπαρνος ἢ σκέπαρνον, propriè denotat instrumentum fabrile, quod *Securis* etiam vocatur, quæ in summitate incurvata est. Unde ad vinculi, & deligationis simplicis genus transfertur, quæ parum à recto declinat, in obliquum tamen nondum vergit insigniter, Gal. 3. de fract. t. 40. de iis, quæ in Medic. t. 2. Hujusmodi deligatio dicitur Hipp. σκεπαρνηδὸν facta. d. l. de fracturis. Jungatur Foes. p. 571. Hoc Vinculi genus egregiè delineavit usumque monstravit Sculiet. Armam. Chirurg. P. 1. Tab. LIV. fig. 3. seqq.

* **Ascites**, ἀσκίτης, Paracelso vitiosè *Aselites*, hydropis species est, velut *hydrops utricularius* dicta, in qua in membrana abdominis interiore, Græcis peritonæo dicta, aut potius inter peritonæum, & omentum humor serosus veluti in utre quodam continetur, cum paucissimo spiritu, unde eam vocat Hipp. *aquosum hydropem*. Præcipua ejus caussa frigiditas est, Gal. 4. aph. 11. Accuratius ita describi poterit: *Ascites* est intumescentia ventris inferioris, sive abdominis, ut & crurum, aliquando & scroti genitaliumq; cum multis aliis gravioribus Symptomatibus, à collectione, & extravasatione serosarum, & lymphaticarum portionum, accrescentium, propter vitium, præsertim obstructionem, organorum colatoriorum, renum, glandularum, hepatis, & pancreatis inducta proveniens. Jung. P. Barbette Pr. M. l. 4. c. 4. & Fr. Sylv. l. 1. Pr. M. c. 17. §. 8. 9. seqq. cap. 39. §. 2.

Asclepios, ἀσκληπιός, nomen est Smegmatis aridi, quod descriptum legitur apud P. Ægin. l. 7. c. 13. item Trochisci apud Aet. l. 14. & Gal. l. 3. de C. M. S. G. c. 13. item Collyrii ex Scribonio apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. quod *Athenippum* etiam dicitur.

Asclites, perperam usurpatur pro *Ascites* apud Avic. l. 3. fen. 14. t. 4. c. 15.

Ascos, ἀσκός, utriculum, vel *utrem* scorteum, seu coriaceum significat. Unde aliquando additur epitheton σκύτινος. Ejus usus etiam olim fuit ad affectam partem fovendam, quando implebatur materia aliqua, aqua nimirum calida, vel oleo, uti videre est apud Hipp. l. 2. de morb. XII. 18. 30. XIV. 13. l. 7. Epid. XXV. 12. & 4. de R. V. I. A. t. 83. *Utre* etiam flatibus repleto distento, & supposito usus est ad spinæ directionem, & articuli luxati repositionem, 3. de artic. t. 50. & c. 4. t. 61. Vide sis Foes. pag. 104. & Utris.

Ase, ἄση, emphaticum est vocabulum, in quo unico includitur πόνος πολύς, multus labor, ut Aretæus loquitur. Primùm & communiter significat *fastidium*, ex 5. aph. 61. quod fastidium etiam de pica gravidarum intellectum vult Dieterich. in Jatr. num. 113. item Coac. t. 142. l. 1. Epid. ægr. XI. deinde *anxietatem* circa Cor, aut Stomachum, l. 7. Epid. IX. 6. Hinc febres appellantur ἀσώδεις. 4. de R. V. I. A. t. 47. deniq; *consilii inopiam*, anxietatem, & ità idem cum ἀλυσμῷ, de quo suprà. Ad summam: ἄση, implaciditatem, insignem molestiam corporis exprimit. Hinc & ἀσηρὸν, ἀσῶδες, molestum, noxium significat, 2. de fract. t. 75. s. 3. t. 46. s. 1. de artic. t. 65. s. 2. t. 40. 49. 1. Prorrh. s. 2. t. 28.

Aseb, dicitur *Alumen*. Rul. & Johns.

Ased, i. e. *Leo*. Rul. & Johns.

Asedenigi, i. e. *Hæmatites*. Iid.

Asegen, i. e. *Sanguis Draconis*. Dicitur, & *Azegen*. Iid.

Aselus, ὀνίσκος, vocabulum est πολύσημον in Medicina, quemadmodum & *Asinus*, ὄνος. Præter vulgatissimam enim illam significationem, quando quadrupes animal illud contentum, & despectum, sarcinis tamen portandis aliisque negotiis multis utilissimum (cujus laudes Cl. Heinsius quondam fusissimè est prosecutus;) quin imò in re Medica multa remedia offerens, videlicet, Lac, lienem, renes, testes, penem, ungulas, urinam, stercus, de quibus videatur Aldrov. l. 1. de quadrup. c. 2. p. m. 343. seqq. significat quoq; piscem, nec tamen unum eundemq; sed varium, de qua significatione adi sis prolixè disserentem Linden. Ex. XI. §. 20. seq. De *Asellis* vide Rondelet. l. 9. de pisc. c. 9. & Aldrov. l. 3. de pisc. c. 1. seqq. Comparantur piscibus saxatilibus bonitate nutrimenti à Gal. l. 8. M. M. c. 2. Porrò significat, & insectum, sive animal multipes (unde à Latinis *Millepedis*, vel *Millepedæ*, item *Cutionis*, aut *Porcellionis* nomine, Gr. κυβαρίς, indigitatur, vide Linden. Ex. XI. Sel. Med. §. 21. Junge Aldrov. l. 5. de insect. c. 13.) in aquariis vasis, & sterquiliniis, enascens, quod ad digitorum contactum in orbem se contrahit, Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Tandem & *Axes* ipsos *Asinos* appellare consuevit Hipp & *parvos axes Asellos*, quos etiam *Suculas* vocant, 2. de fract. t. 48 s. 3. t. 40. s. 3. de artic. t. 25. & s. 4. t. 51. Junge Foes. p. 455.

Asemos, ἄσημος, dicitur de iis, quæ ci-

F 3 tra

trà evidentem significationem, præsertim criticam, & præter rationem contingunt; aut quæ leviores sunt momenti, & nullam eflatu dignam significationem præ se ferunt. Ita ἄσημα πνεύματα, spirationem exiguam, obscuram, ac velut interceptam, nullamq; ferè sui significationem edentem denotant, l. 6. Epid. s. 7. t. 13. juxta Vallesf. dolores lateris in febribus tenujores ἄσημα ἀλγήματα; Coac. t. 491. *Asema*, ἄσημος κρίσις est, quæcunq; à nullo dierum indicantium fuit indicata; unde *sine signo* dicitur, Gal. l. 3. de Cris. c. 10. Adverb. ἀσήμως eandem cum adjectivo habere significationem apud Hip. videatur Foes. p. 100. seqq.

ASENEC. i.e. *Sol* Rul. & Johns.

ASEPH, h. e. *Alumen scissum*. Iid.

ASEPTON, ἄσηπτον. vide *Asapes*.

ASILUS, *Oestrus*, *Tabanus*, οἶστρος, μύωψ, insectum est, in ore habens aculeum, binis pennis volans. Descripsit Aldrov. l. 3. de insect. c. 4. In specie *Asilum* dici illud insectum, quod boves lacessat, vult. Plin. l. 31. c. 2. H. N. Idem ex Magorum commentis tradit, vermiculos, è quibus *Asili* fiunt, antequam pennæ germinent, contrà febres alligari, l. 30. c. 11.

ASINES, & *Asineos* (adverb.) ἀσινής, ἀσινέως, *innoxium*, & sine noxa significat, à verbo σίνω, *noceo*, cum α privativo. Hinc Hipp. rupturæ pectinis ἀσινέες dicuntur, l. 2. Epid. s. 1. 70. c. 1. in 1. Epid. t. 19.

ASINGAR, i.e. *Viride æris*. Dicitur, & *Asugar*, *Asmiar*, *Asigi*, Rul. & Johns.

* ASINUS, ὄνος, vide *Asellus*.

ASIRACUS, ἀσίρακοι, dicitur species locustæ, quæ & ὄνος, *Asinus*, dicitur Dioscoridi lib. 2. c. 57. Confirmat virtutem adversus scorpionum ictus Gal. l. XI. de Sim. Fac. §. Dracomarin.

* ASITIA, ἀσιτία, vide *Anorexia*, *Apositia*, *Inedia*.

ASIUS *lapis*, vide *Assius*.

ASMAGA, dicitur *permixtio*, vel *commixtio quorundam metallorum* ad invicem. Ruland. & Johns. in Lex.

ASODES, ἀσώδης, vide *Ase*.

ASOPOR, i.e. *Fuligo*, Rul. & Johns.

ASPALTUM pro *Asphaltum*, Rul. & Johns.

† ASPARAGI Regii. Merc. de Ind. lib. 1. cap. 9.

† ASPASIA, medicamentum locos muliebres constringens, descriptum à Capivac. Prax. l. 4. c. 4. fit ex sola lana, infuso gallar. immatur. imbuta.

* ASPERA *arteria*, vide *Arteria aspera*.

* ASPERSIO, πρόσπασμα, ῥαντισμός, ῥανίς, & ῥανίς. ῥάντισμα, notissima est applicatio alicujus materiæ Medicæ vel liquidæ, vel pulverulentæ superficiaria, & rara, seu minutatim facta. Scrib. Larg. n. 46. 207. & alibi. Vide Rhod. in Lex Scrib. Hinc & talia medicamenta, quæ *asperguntur*, Gr. συμπάσματα, Lat. *Aspergines* vocari vult Blancard. in Lex. quamvis nos nullibi legerimus.

* ASPERUM, *Asprum* per syncopen, Scrib. Larg. n. 180. vide Rhod. in Lex. τραχύ, *Asperitas*, *Aspritudo*, Scrib. Larg. n. 21. 22. & alibi, τραχύτης, dicitur de superficie partis, vel membri inæquali. Omne *asperum* est inæquale, non viceversa Gal. c. 3. de iis, quæ in med. r. 11 Oritur vel ab adstrictione, & nimia siccitate, vel ab acrimonia, l. de ptisana c. 5. Est species differentiæ morborum organicorum essentialis in superficie, cui opponitur *Lævitas*, λειότης. In specie *Asperæ palpebræ* τραχέα βλέφαρα dicuntur, cùm eversæ sanguinolentiores apparent, & magis asperæ carnosæq; & fici acinis similes Gal. l. introd. c. 15.

ASPHALEIA, ἀσφάλεια, *securitatem*, firmitatem denotat, & ἀσφαλές tutum, *securum*, firmum, 5. aph. 22. & 2. aph. 15. Gal. l. 12. de U. P. c. 6. Jul. Alex. not. ad h. l. Dicitur quasi τὸ μὴ σφάλλον ἢ σφαλλόμενον, expers lapsus. Vide Dieterich. Iatr. n. 120. 121.

ASPHALTITIS, ἀσφαλτῖτις, dicitur prima lumborum vertebra, quæ & è renibus νεφρῖτις, Gorr. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 14. & 34.

* ASPHALTUM. vide *Bitumen*.

* ASPHYXIA, ἀσφυξία, i.e. *pulsus privatio*, sive defectio, cùm non percipitur nostro tactui motus, atq; hoc per totum animal accidit, ut nulla usquam arteria moveri videatur, quod tamen si ad veritatem exigas, in corpus vivum nunquam cadit; ad nostrum tamen tactum frequenter reperitur, Gal. l. 1. de præs. ex puls. c. 2. quam Hipp. vocat *spirituum interceptiones* πνευμάτων ἀπολήψιας διὰ τὰς φλέβας 4. de R. V. I. A. t. 26. (vide suprà *Apolepsis*) Est immediatus comes gravioris animi deliquii, quod pro lubitu *Lipopsychia*, aut *Syncope*, quin, & *Asphyxia* dici poterit. Caussa immediata *Pulsus deficientis* est in sanguine naturali effervescentia, & rarefactione circà cor destituto, ut propterea cor non satis expandatur, contrahaturq; & sanguis insufficienter in Arterias effundatur Fr. Sylv. Pr. Med. l. 1. c. 34. præsertim §. 43. Ἄσφυκτοι dicuntur *pulsu privati*, & in quibus motus nullus sub sensum cadit in ulla corporis parte cujuscunque arteriæ, lib. 1. de diff. puls. c. 3.

ASPIS, ἀσπίς, idem, quod *serpens*, sed venenato suo morsu perniciosissimus. Ejus tres species constituit Gal. l. de Theriac. ad Pison c. 8. quarum prima dicitur *Chersæa*, altera *Chelidonia*,

donia, tertia *Ptyas*, quæ perniciosissimā. Siquidem, perinde ac si tunc ratione prædita foret, æstimata intervalli distantia collum eousq; extendit, & celeriter hominibus inspuit venenum. Hac specie ferunt Reginam Cleopatram sibi citrà suspicionem repente mortem confecisse, cùm Imperator Augustum eam vivam captam vellet in triumphum Romæ ducere, P. Ægin. l.5. c.19. Plura de *Aspide* in genere, & ejus pluribus speciebus vide apud Aldrov. lib. de serp. & drac. c.7. Nihilominus ex his perniciosissimis serpentum generibus olim Emplastrum confectum fuit δι᾽ ἀσπίδων dictum, discutiens valentissimè strumas, aliasq; durities, ad dolores arthriticos pariter utile, teste Aet. l. 15.

* ASPREDO, τράχωμα, est affectus palpebrarum, diciturque durities, & asperitas inæqualis, quæ intra palpebras oritur. Gal. def. medic.

† ASSA odorata, Benzoin. Capiv. de febr. cap. 37.

ASSALA, i.e. *Nux moschata*. Dorn. Rul. & Johns.

ASSALIÆ, vermes sunt intra asseres crescentes. Dicuntur etiam *Cossi*, *Teredines*, *Termes*, *Thripes*, *Xylophagi*, ξυλοφάγοι. Dorn. Ruland. *Asalliarum* meminit Paracelf. l.2. de morb. Gall. pustulis, & sympt. c.6. in icteritia commendans. Verùm suspicari quis posset, non tam Teredines, aut Cossos intelligi debere, quàm *Asellos*, sive *Millepedes* in locis humidis crescentes, de quibus paulò superiùs. Hos enim valdè in ictero commendari, è Dioscoride, & Galeno constat.

ASSANGI, dicitur *Pulvis* decidens de parietibus salis. Vocatur, & *Asanirgi*. Ruland. in Lex.

ASSATIO, ὄπτησις, est species coctionis ciborum artificialis, quæ fit ab extrinseco, & alieno calore fortiori, & exiccante. Species seu modi *Assationis* plures sunt: Vel enim igni admoventur, ea, quæ assari debent; vel in aliquo vase reponuntur, cui subjicitur ignis, affuso aliquo, sed insufficiente, aut planè nullo humore. Illuc pertinent etiam *Frixa*, quæ propterea Assorum sunt species. Huc referre licebit *Tustionem*, σάτευσιν, Arist. l.4. Meteor. c.3. Renats Moreau. ad Schol. Salernit. c.7. p.138. *Assata* & frixa siccius dare corpori alimentum, docet Gal. l.3. de alim. fac. c.2. Græcè dicuntur illa ὀπτὰ, hæc τηγανιστά. Ovorum *assorum* meminit Scrib. Larg. n.221. *Assare* quoq; Spagyricè est, vel rem desiccare, & in tali statu ponere, ut possit in pulverem sibi competentem redigi; vel aliquando idem est, quod congelare, Th. Chym. Vol. III. p.39. Quæ intus forisq; tota ignescunt, perperam *assari* dicuntur à Scheunemanno, judice Libav. in defensione Syntagm. Act. 1. c.12. *Assare* quoq; allegoricè dicitur *septimum Regimen*, quod est *Luna*, h.e. calefacere, & componere per 35. dies, & hoc regimen dicitur *Argenti*, in Allegoriis super Turbam Philos. distinct. 1. in Th. Chym. Vol. V. p.58. *Assatio* etiam in Magisterio Lap. Phil. dicitur suavis, & modesta desiccatio corporum dissolutorum, & à menstruis suis separatorum, exiccans sub finem corpus exiguo igne, quæ desiccatio suavis calcinatio est. Christoph. Parif. Elucidar. l.3. c.8. Th. Chym. Vol. VI. p.264.

ASSATURA dicitur animal, vel caro assa, quales si statim post remotionem ab igne cooperiuntur, & panno involvuntur, *Assaturas suffocatas* vocavit Santes Ardoynus, & inter Venena retulit, noxam, & curationem proponens l.4. de Venen. c.9.

ASSERVATIO, idem, quod *Conservatio*, dicitur in Pharmaceuticis simplicium collectorum in debitis vasis, & locis ad usum necessaria repositio, ut semper in promptu sint. Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c.7. D. Schenk. Synt. Comp. & præscr. med. form. p.m. 19.

* ASSIDENS, *signum*, συνεδρεῦον, quod & *mox apparens* dicitur, quod plerumq; morbo accidit, ut, in febre ardente lingua aspera sicca, sitis, vigiliæ. Differt tamen à *Pathognomonico*, quòd hoc sit planè inseparabile, illud non item, Gal. 3. in 3. Ep. d. t.34. Exemplum sit morbus lateralis, in quo acuta febris, spirandi difficultas, tussis, pungens dolor lateris sunt pathognomonica, scil. collectivè sumpta; quod autem dolor ad hypochondrium, vel ad claviculam perveniat, aut quod facilius in latus patiens, quàm in alterum æger decumbat, *Assidentia* signa sunt, c.1. aph. 12.

ASSIDUUS usurpatur à Fernelio pro *Continuus*. Ità *Febres Assiduas* vocavit, easq; intermittentibus opposuit. Method. cur. febr. c.6. fermè ad finem.

ASSIMILATIO, ἐξομοίωσις, ὁμοίωσις, dicitur Nutritionis supplementum, quando id, quod nutrit, alteratur, & ei, quod nutritur, simile fit, Gal. 3. de fac. nat. 1. Porrò ut hæc fiat, *Agglutinatio*, sive *Adhærentia*, πρόσφυσις, præcedat oportet, quemadmodum, & hanc *Appositio*, πρόσθεσις, lib. 1. de F. N. c.11. Nomine à *Nutritione* differt, re autem non differt, l.3. de Causs. Sym. c.2. Perficit hanc functionem non secus, ac reliquas Naturales dictas Anima, sive Vis Plastica, sive calidum innatum, & flammula vitalis, quæ in medicina non differunt. Charlton. Oecon. anim. Ex. 1. §. 1. seqq.

Assis, vel idem est, quod *Opium*, *Meconion*: vel ex *pulvis ex Cannabis foliis* paratus, cujus cum aqua misti bolos quinq; aut plures castaneæ magnitudine Ægyptii devorant, à quibus per horam homines quasi ebrii facti amentias suas produnt, & in ecstasi manentes visionibus desideratis oblectantur. Pr. Alpin. de Medic. Ægypt. l.4.c.2.p.121.b.

* Assistentes, sive *Assites glandulosi*, vide *Parastatæ*.

Assius *lapis* ἄσσι@ λίθ@, (perperam per simplex s.) ab *Asso*, urbe Troadis, quæ est regio minoris Asiæ, Hellesponto adjacens, aliàs minor Phrygia dicta, appellatus est lapis tophaceus mollis, friabilis, & laxus, vim habens sine morsu carnes molliores colliquandi; præsertim verò hac virtute prævalet *Assiæ petræ* flos dictus, qui innascitur farinæ tenuissimæ, qualis molarum parietibus adhærere visitur, Gal. l. 9. de Sim. Fac. Dioscor. l.5. c 142. ubi per simplex S scriptum legitur, ad locum generaliorem, Asiam minorem, fortassis respectu habi. bito, Plin. l.2. c.96. & l.36. c.17. *Sarcophagum* appellat ideò, quòd in eo condita cadavera, intrà 40. dies unà cum ossibus, solis dentibus exceptis, consumantur. Reliqua illius virtutes collegit Chioccus Mus. Calc. s. 3. p. 349. seqq.

Assos, i. e. *Alumen*. Rul.

Assuetudo. Vide *Consuetudo*.

Assumtio, πρόσληψις, προσφορά, dicitur de omni materia, alimento, & medicamento, quod per os corpori communicatur, quæ *Assumpta*, τὰ προσφερόμενα, appellantur; quamvis, & Aer inter illa quoque referatur. Vide Jonston. Synt. Med. l.1. Tit. 1. c.1.

Astacus, ἄσταχ@, vide *Cancer*.

Astakillos, à Paracelso dicitur Ulcus gangrænosum malignum serpens ad tibias pedum à sale mercuriali in sanguine occurrente. Dicitur eidem quoq; *Araneus*, vel *Ulcus Aranei*, l. de ulc. c.28.

Astarzof, Unguentum vocatur, vel linimentum, quod recipit Lithargyrium Sperniolam cum succis Sedi majoris, & Nymphææ. Vel etiam ita dicitur Mixtura ex aqua rosarum & Camphora, apud Paracelf. d. l. c.38.

Asteos, ἀστεῖ@, *probum*, laudabilem significat Hipp. & opponitur τῷ φλαύρῳ καὶ βλαβερῷ, vitioso, & noxio l. de Helleborismo. 12. de Alim IIX. 14. X. 9. 10. Coac. t.118. Vide Foes. Oecon. p.104. & Jung. Ex. nostr. II. de re mor. purg. §.13.

Asterges, ἀστεργής, denotat durum, *compactum*, severum, & opponitur læ*vo*, sive molli, blando, Hipp. de Gland. XI. 14. quamvis Foes. d. l. aliud vocab. substituere velit magis accommodum, nimirum ἀστεγῆ. Ego sanè non video tantam immutandi necessitatem. De ligno crudeliore legitur ἀστεργέστερον, 2. de fract. t.64. quamvis & illum locum mutatum velit, Foes. d.l.

Aster ἀστὴρ, *Astrum*, ἄστρον. Vide *Stella*.

Aster. *Samius*. Vide *Terra Samia*.

Aster *Thalassius*, ἀστὴρ θαλάσσι@, vide *Stella Marina*, dicitur Zoophyton quoddam marinum. Vide *Stella*. Commendavit Hipp. cum brassica, & vino odorato ad uteri ascensum dictum, & ad dolores hystericos, l. de nat. mul. XXIX. 85. l. 2. de morb. mul. LXXXIX. 7. vide Foes. p.105. Aliàs & *Aster* nomen est medicamenti ab Andromacho excogitati adversus destillationes, & dolores varios. Gal. l.7. de C.M.S.L. c. 5.

Asterias. ἀστερίας, ἄστρι@, ἀστρίτης, ἀστροβόλ@, vide *Astroites*. Est gemma fossilis, admodum dura, dimidiati globi figura, stellarum, quæ radios jaciunt nigros, plenissima, ex quo nomen videtur accepisse. Nascitur in India & Carmania. Qui colore candido est, prærfertur cœruleo *Ceraunia* dicto. Habetur pro periapto adversus nævos maternos infantum, Erasm. Francisc. P.II. Hort. Indic. p. 1218. *Asterias* etjam idem, quod *Accipiter*, Aldrov. l 5. Orn. c.1.

Asthenes, ἀσθενὴς, vocatur *infirmus imbecillis*, debilis, ab α privativo, & σθέν@, *robur*. Legitur apud Hipp. l. de vet. med. XXI. 6. 7. ubi hæc differentia notanda venit, quòd ἀσθενὴς dicatur, qui nondum actu ægrotat, sed *debilem* habet naturam; ἀσθενέων verò qui actu languet. Usurpatur quoq, be cibis, & alimentis. l.6. Epid. s.IV. t.16. & s.V. t.20. c.1. de R. V.I.A. t.30. quæ scil. non multum præbent nutrimenti, qualis est Ptisana. Apud Gal. quoq; substantivum ἀσθένεια, *infirmitas*, *debilitas* occurrit, comm. ad d.l.ult. vide Foes. p. 101. Dieter. n 115.

* Asthma, ἆσθμα, i. e. *Anhelatio*, creber & molestus anhelitus, affectus est, in quo propter angustiam organorum respirationis, & bronchiorum oppilationem apparet, summè moveri usq; ad operra scoptula, & scapulas, thoracem, etiam citrà febrem, motu celeri, ac denso, ut etiam in iis, qui velociter cucurrerunt, quiq; respirando pinnas narium movent, quas inspirando contrahunt, expirando dilatant, Gal. c.2. in 3. Epid. t. 4. Accuratiùs ita definiri posset: *Asthma*, est difficilis respiratio, frequens, densa, cum sibilo, vel sono quandoq; & tussi, proveniens ab insigni angustatione, vel obturatione bronchiorum pulmonis

nis intrinsecus, vel extrinsecus facta. Caussæ enim variæ hunc affectum producere valent, v. g. Pituita viscida, Flatus & Halitus, Aquosa collectio, sive Hydrops, pulmonis Tubercula. Gravissima *Asthmatis* species est, quod Willis inter morbos convulsivos refert & *Asthma convulsivum cum Tussi* appellat de morb. convuls. c. 12. scorbuticis interdum familiare, unde & *Asthma Scorbuticum* appellare licet. Confer. etiam ad Sylv. Pr. Med. l. 1. c. 22. §. 22. & P. Barbette Pr. Med. l. 4. c. 3. aliosq; Vitiosè etiam dictum legitur *Asma* apud Joh. Bauerium de Imola in Consil. 8. & 32.

* ASTITES, vide *Parastatæ*.

ASTOMOS, ἄστομος, dicitur, *qui caret ore*, & creditum fuit olim, fuisse gentem quandam toto corpore hirtam, & vestiri in India frondium lanugine, *sine ore*, halitu tantum viventem, & odore, ut ex Plinio refertur à Menens Aurei Veller. l. 1. c. 10. in Th. Chym. Vol. V. p. 302. Verùm Olearius, & alii Itinerariorum scriptores fallaciam hanc detexerunt.

ASTRABES, ἀστραβής, quod minimè torquetur, *indistortum* significat apud Hipp. 2. de artic. t. 19. & in Mochlic. VII. 5.

* ASTRAGALUS, ἀστράγαλος, ἄστριος, item τέτρωρος, *Talus*, vulgò *Os ballistæ*, *Quatrio*, est primum iter ossa tarsi, & principalissimum eorum, quæ ad pedes movendos pertinent, in circumferentias quasdam desinens, magnum quidem & maximis supernis ossibus dearticulatum, in medio tibiæ, & calcanei locatum, Gal. l. 3. de U. P. c. 6. & 8. de ossib. c. 22. Clarius: Est os quasi cubicæ figuræ irregularis, ad pedis tibiæq; articulationem comparatum. Superiùs enim per ginglymum Tibiæ conjungitur; ad latera utrinque malleolo comprehenditur, ligamentis validis copulatum; anterius capitulo rotundo sinui ossis scaphoidis adaptatur; inferiùs partim protuberat, partim mediante profundo sinu cum calcaneo ligamentis cartilagineis connectitur, Barthol. libell. 4. An. c. 21. In medicina præ aliis commendantur *Astragali Leporum*, & *Porcorum*. Illorum quidem contrà epilepsiam, difficultatem partus, colicam, & calculum. Horum verò ad fracturas ossium, capitis, & colli dolores, teste Schrod. Pharm. lib. 5. cl. 1. n. XXIV. & XXXIV.

ASTRAPE, ἀστραπὴ, *coruscatio*, fulgur. Refertur inter caussas procatarcticas epilepsiæ à Gal. de pu. epil. c. 2.

ASTRION, ἄστριον, idem, quod *Astragalus* sive *Talus*. Ingrass. com. in Gal. l. de Ossib. p. 164.

ASTROBLES, ἀστροβλὴς, ἀστρόβλητος, idem quod ἀποπληκτικὸς, sideratus, *Apoplecticus*, Gorr. p. 60

ASTROBOLISMUS, ἀστροβολισμὸς, idem quod *Sphacelus*, de quo infra, quamvis propriè de plantis, quæ sub canicula pereunt, quasi sidere perculsæ dicatur Matth. Flacius l. 2. de vit. & mort. c. 24. p. m. 96.

ASTROITES, idem quod *Asterias*, lapis maculis plurimis stellarum formam habentibus notatus, globi dimidiati figuram habens. Estq; duplex. Unus, ubi maculæ stellatæ sunt dispersæ. Alter, in quo visuntur ita compactæ, ut crucis similes sint maculæ. *Astroites*, varios majores, minores, magis, vel minus concinnè radiatas exhibet Joh. Bauhin. in description. Font. & Baln. Bollenl. l. 4. p. m. 31. Ex Astroite etiam parabantur globuli, quibus numerare solent preces Pontificii. Rul. in Lex.

ASTROLOGIA, ἀστρολογία, vocatur scientia, vel *Ars divinandi ex Astris*; eorum vario positu, aliisq; attributis, quam nonnulli adeò credunt esse necessariam Medico, ut propterea stellarum ortus, occasus, phases varias, inter caussas morborum, & sanitatis referre non dubitaverint. Enimverò licet Astrorum influxum, vel efficaciam in aerem, & corpora sublunaria, quin & in ipsum hominem, nolimus præfractè ire inficias, quia tamen plurimum vanitatis, & superstitionis subest in *Astrologia judiciaria*, quemadmodum egregiè hactenus hoc aperuit Clariss. Dn. Sturmius, Compater, Affinis, & Collega noster honoratissimus, aliiq; ex recentioribus Astronomis, absq; peritiæ suæ detrimento, & jactura hac scientia carere omninò poterit Medicus. Vanitatem præsagiendi, & noxam è themate genethliaco quoq; notavit Rolfink. O. & M. M. l. 4. f. 1. c. 9.

ASTRUM, ἄστρον, idem quod ἀστὴρ, *stella*, *sidus cœleste*. Vide *Stella*. Tropicè *Astrum*, apud Chymicos quoq; dicitur virtus, & potentia rerum ex præparationibus acquisita, ut, *Sulphuris Astrum* ejus est accensio, qua vertitur in oleum præstantissimum. Item *Astrum Salis* est ejus in aquam, vel oleum resolutio, qua pariter majores vires induit. *Mercurii Astrum* est ejus sublimatio, qua miram acquirit vim, & potentiam naturali sua majorem, & subtiliorem. Dicitur aliàs *Alcol*, *Quinta Essentia*, *Extractum*, *Sperma &c.* Dorn. Rul. & Johns. *Astrum Solis*, vel *Auri*, *Lunæ &c.* Legitur apud Dorn. de Transm. metall. c. 13. in Th. Chym. Vol. I. p. 534. *Astrum exigne* est ardens ignis instar, & vehementis impressionis. Dorn in dict. Parac.

ASTUR, idem quod *Accipiter*, *Asterias*, Aldrov. l. 5. Ornith. c. 1.

ASUB, i. e. *Galaxia*. Rul. & Johns.

ASUBEDEGRI, h. e. *lapis scindens alios lapides*. Ii.

Asulci, i. e. Lapis Lazuli. Iid.

Asuoli, i. e. *atramentum*, fuligo. Iid.

Asymphoros, ἀσύμφορος, significat non *incommodum*, sive non damnosum, apud Hipp. l. 1. de diæt. XXXVI. 6. Vide *Conferens*.

Asymphyton, ἀσύμφυτον, id quod *non est continuum*, significat: Epitheton partium dissimilarium, apud Hipp. l. de arte. XVII. 8. Paucis y Pars ab aliis dist. *ucta*, & separata ita dicitur. Foes. p. 105.

Asymptoton, ἀσύμπτωτον, significat id quod non concidit, neq; compressum est; veluti συμπίπτειν dicitur, quod prius tumefactum concidit, & contrahitur, Hipp. l. de humor. III. 17. 52. Gal. l. 1. de art. cur. ad Glauc. c. 8.

Asynethes, ἀσυνήθης, *inconsuetus*, *insuetus*, *insolens*, dicitur; & opponitur τῷ συνήθει. Usurpatur de rebus non naturalibus ab Hip. 2. aph. 49. 50. Jung. Dieter. n. 119.

Atac, i. e. *Talcum*, vel *Nitrum*. Rul. & Johns.

Atactos, ἄτακτος, vide *Ataxia*.

Atanor, i. e. *Olla perforata*. Iid.

Ataxia & *Acosmia*, ἀταξία καὶ ἀκοσμία, in genere privationem, vel *defectum ordinis* decentis significant. Ut enim κόσμος, i. e. decentis constitutionis proprium est τάξις *ordo*, & ob eam r. n appellaverunt mortales universum hoc *Cosmon*, argumento *ordinis*; Ita *Acosmias*; i. e. indecentis constitutionis proprium est *Ataxia*, *ordinis* carentia, ex Gal. c. 3. Progn. Hinc quæ *sine ordine* contingunt, ἀτάκτως καὶ πεπλανημένως fieri dicuntur, Hipp. 2. in 1. Epid. t. 25. & 33. In specie verò *Ataxia*, & *Acosmia* est ordinis nullitas circa dies Criticos, & circà paroxysmos. d. l. & l. 3. Epid. ægr 9. post stat. pestil. Pulsus quoq; dicitur ἄτακτος, *inordinatus*, qui nullum magnitudinis, celeritatis, aut æqualitatis ordinem observat; cui opponitur ordinatus, contrario modo sese habens. Et febris *erratica* dicitur ἄτακτος, vel ἄτυπος, quæ nullum servat typum, vel ordinem in periodis, Gal. l. de Typis c. 4.

Ataxmir dicitur cura oculi, quæ adhibetur quando pili præter naturam in palpebris oculi sub pilis naturalibus excrescunt, & ipsi nocent oculo, cujus curæ quatuor modos tradidit Albucas. l. 2. M. M. c. 11. 12. p. 96. seqq.

Atebras, dicitur *uncus aquinus*, vel *vas sublimatorium*, Rul. in Lex.

Atechnia, ἀτεχνία, Hippocrati dicitur *artis expers*, in quo nihil recti, neq; pravi quicquam inest, l. de art. VII. 5. aliàs specialiorem significationem ἀτεχνίη, i. e. *amoribus non conciliati*, vide sis apud Linden. S. M. Ex. IX. §. 22. Unde & *Atechnia* idem, quod *Agonia*, Lat. *Sterilitas*, teste Fel. Platero l. 3. Prax. c. 19. Tom. I. p. m. 660.

Atenes, ἀτενὲς, fixum, *immotum*, rigidum intentum dicitur, v. g. de Oculo, 5. Prorrhet. t. 32. Coac. t. 351. l. 5. Epid. XXXV. 13. & l. 7. XVII. 24. Et verbum ἀτενίζειν significat *fixis aliquem intueri oculis*, non solùm apud Hipp. d. l. 7. XV. 31. sed & aliquoties in Nov. Testam.

Ater, *succus*, vide *Melancholia*. *Ater* idem, quod *Niger*, μέλας.

Ateramnia, ἀτεραμνία, ἀτεραμνότης, *cruditatem*, & *in coquendo pervicaciam* significat, ex Hipp. l. de A L. & Aq. VII. 5. ubi duritiei σκληρότητι conjungitur. Unde *Ateramna* dicuntur, quasi *indomita* ea cibaria, quæ concoqui non possunt, neque in coctura intumescunt, veluti semina quædam cerealia, Gal. l. de succ. bon. & mal. c. 5. Per metaphoram ad animum indomitum, ingenium refractarium, & morum asperitatem, inhumanitatem, refertur, ex Hipp. de præcept. IV. 25. De ventre quoq; & intestinis siccioribus & durioribus legitur, d. l. de A. L. & Aq. V. 4. Vide Foes. p. 105. seqq.

Ateres, ἀτηρὲς, *noxium*, lædentem, Hip. denotat, d. l. LV. 14. quamvis Hesychius exponat per ἀκαταπόνητον, qui nec precibus, nec laboribus frangi potest, Foes. p. 106.

Athanasia, ἀθανασία, est epitheton quarundam Antidotorum, satis quidem jactuosum, Gal. 8. de C. M. S. L. c. 7. & alibi. Vide Gorr. p. 8. Calidæ & siccæ esse temperiei illa medicamenta, dicit l. 8. M. M. c. 7. Idem est, quod *Ambrosia*, quasi immortalitatem tribuens, de quo suprà. Occurrit & in Dispens. Aug. compositio Nicolai *Athanasia magna* dicta, in dysenteria, & hæmorrhagiis variis commendata. Dubitari tamen posset, an calida, & sicca tenuium partium ingredientia quantitate, & virtute reliquis prævalentia effectum illum promittere queant; & mirum, quòd Zwolferus non monuerit.

Athanor, est nomen Furni Chymici, sive Philosophici compositi, cujus prolixam descriptionem legere licet apud Mart. Ruland. Lexic. Chym. & Libav. in Apoc. Hermet. Meminit Rolfink. Chymiæ lib. 2. cap. 17. Vocatur & *Uterus Spagyricus*, vel *Chymicus*, & describitur à Dorneo de Transmut. metall. c. 2. in Th. Chym. Vol. I. p. 503. seqq. *Athanor* habetur *fornax sublimationis*, in Quart. l. 4. Platon. d. l. Vol. V. p. 180. & applicatur ad *Bonum Henricum* ab Orthelio in Epil. & Recapit. in Nov. Lum. Sendivog. Vol. VI. p. 457. Athanor Arabibus idem est, quòd *Furnus*. Hodieq; autem hoc nomine veniunt *Furni turriti*; D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. f. 5, c. 2.

Athelxis, ἄθελξις, *suctionem*, vel *attractionem* significat, quæ suctione, vel mulgendo fit, à verbo ἀθέλγομαι, quo usus Hipp. lib. de Hum. I. 31. & composito ἐξαθέλγομαι *exugo, emulgeo*, 2. de iis, q. in med. f. t. 27. Vide Foes. p. 7.

Athena, ἀθήνα dicitur Emplastrum laudatum ab Asclepiade, & descriptum ab Oribasio, Aetio, & Ægineta l. 7. c. 17. allegante Gorræo p. 8. Refertur verò inter ἔμμοτα ab Ægin. lib. 4. c. 40. fin.

Athenatorium dicitur coopertorium spissum vitreum super cucurbitam, habens collum gracile, & spissum, quod intrat cucurbitam, non exteriùs eam ambire debet. Usus ejus ad sublimationem Th. Chym. Vol. III. p. 33.

Athenippeum, *Athenippium*, ἀθηνίππιον est epitheton Collyrii ab Authore *Athenippo*, Scribon. Larg. n. 26. 27. & Rhod. in not. ad h. l. Gorr. p. 8.

Ather, ἀθὴρ quod in hordeo aculeatum est significat, & per translationem teli cuspidem aculeatam, Hipp. l. 3 de morb. XXX. 4. & l. 5. Epid. XXI. 6. Foes. p. 7.

Athera, ἀθήρα est *pulticula liquidior*, & sorbilis ex Tritico Zeave molitis, inq; tenuissimum pollinem redactis confecta, infantibus conveniens, Dioscor. l. 2. c. 114.

Atherina, ἀθερίνη, ἀνθερίνη dicitur *pisculus* multis spinis intrà carnem refertus, aliàs boni succi, & digestionis cibum præbens. Describitur ab Aldrov. l. 2. de Pisc. c. 36.

* Atheroma, ἀθέρωμα, rectiùs ἀθήρωμα est species Abscessus cùm folliculo, in quo aliquid pulti simile continetur, peculiari tunicâ inclusum. Vide *Abscessus*, & Gal. l. 2. M. M. c. 4. 2. P. Barbette Chirurg. P. II. l. 1. c. 9. & alios.

* Athleticus, vel *Athletarum habitus*, ἀθλητικὴ ἕξις, καὶ διάθεσις dicitur illa bona corporis constitutio, quæ ad summum quidem bonitatis pervenit, sed cum summo periculo conjuncta est subitæ mutationis in deterius, ex 1. aph. 3. propter nimiam scil. corporis repletionem. Dum enim exercitiis augent calorem *Athletæ*, ob id multis frui possunt alimentis. Gal. comm. ad h. l. Hinc *Athletas* dictos non injuria quis dixerit generoso nomine notari, vel à certamine & præmio, vel à summa miseria; siquidem nullum genus miserius est *athletis*, quod ad bonam valetudinem attinet, Exhort. ad art. l. c. 6. Dieter. n. 11.

Athliptos, ἄθλιπτος dicitur *incomprehensa in vasis febrilis*, de his febribus, quæ statim initio accessionum pulsum in magnitudinem, et celeritatem mutant, nec fit prius tardus, aut parvus, ideò, quòd eam inæqualitatem, quæ initiis febrium ferè sentitur, non percipiant, veluti neque frigus, neque rigorem, neq; stomachi vellicationem, neq; compressionem, quæ fit initiis accessionum, sanguine quasi à tota superficie externa recedente, et ad viscera confluente: unde et pulsus inæquales tunc fiunt et parvi, et tardi, et languidi Gal. l. 3. de præs. ex puls. c. 7. Foes. Oec. p. 8.

Athlon, ἄθλον, vide *Certamen*.

Athorectus, ἀθώρηκτος dicitur apud Hip. qui *non est ebrius*, l. de sterilib. XI. 16. et de superfœtat. XI. 1. Foes. p. 8.

Athreo, ἀθρέω significat perpendo, *considero*, Hipp. l. 1. de morb. mul. XXIII. Foes. p. 8.

Athrix, ἄθριξ, *depilis*, idem quod ψιλὸς, Legitur apud Gal. 1. de C. M. S. L. c. 4.

Athroesma, ἄθροισμα, in specie *cumulum* observationum denotat, Empiricæ sectæ familiarem, ut est apud Gorr. in def. à verbo ἀθροίζω.

Athroezo, ἀθροίζω significat *congrego*, cumulo. Usus Hipp. 5. aphor. 63. Dieter. Jatr. n. 12.

* Athroon, ἀθρόον, *confertum*, *coacervatum*, densum, et in se collectum significat Foes. p. 8. ex Gal. 7. aph. 35. Coac. t. 359. seq. 609. l. 3. Epid. ægr. 4. post stat. pest. et alibi. Hinc et ἀθρόως, *cumulatim*, *confertim* denotat, 2. aph. 18. et inter proprietates solutionis continui dolorosæ refertur. Gal. 1. de Sympt. caus. c. 6. Dieter. n. 13.

Athymia, ἀθυμία dicitur *animi abjectio*; desperatio, consternatio, tristitia apud Hipp. Coac. t. 4. et 482. l. 5. Epid. XXXII. 15. et l. 7. XLVII. 1. Et ἄθυμος significat eum, qui *animo est abjecto*, tristi, desperato, l. 3. Epid. ægr. 2. post stat. pestil. Foes. p. 8.

Atincar, vel *Atinkar*, i. e. *borax de petrà*; *Baurach*. Rul. et Johns. in Lex.

Atlas, ἄτλας, ἀτλάντιον vocatur ultima colli vertebra, dorso scil. proxima, sic dicta, tùm, quod reliquas colli vertebras sustineat, tùm, quòd ferendis oneribus potissimum laboret, Gorr. et Linden. in Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 17. Alii verò nomen hoc primæ attribuerunt colli vertebræ, inter quos, et P. Barbette Chirurg. p. 111. L. 1. cap. 3. et Horne in Microcosmo. §. 31. ad quem locum vide D. D. Hofmanni Dissert. Anat. p. 119.

Atmosphæra, ἀτμοσφαῖρα dicitur aer corporum naturalium periphæriam saltem contingens atq; ambiens. D. D. Bohn. Dissert. Chym. Phys. IV. §. 2. Sub quo aere comprehenduntur simul illa effluvia, quæ è corporibus naturalibus qua animatis, qua inanimatis expirare, et procedere hactenus observarunt Naturæ scrutatores,

tes, præsertim Rob. Boyle. Videantur Ejusdem Exercitationes de *Atmosphæris* corporum consistentium.

Atmus, ἀτμός, vide *Halitus*, *Vapor*.

Atocos, ἄτοκος, Galeno dicitur *sterilis*, non quidem fœmina, quæ ad conceptum minùs est idonea, sed quæ vidua est, et viri congressu, ac rebus venereis abstinet, c. 7. in 6. Epid. t. 18. Ἀτόκιον quoque dicitur medicamentum, quod concipiendi facultatem adimit, sec. Gorr. def.

Atolmia, ἀτολμία. vide *Eutolmia*.

Atomus, ἄτομος, est corpusculum individuum *insectile*, juxta Epicuri, Leucippi, Democriti, et Asclepiadis hypothesin, principium omnium corporum naturalium universale reste Gal. l. 2. de fac nat. l. 1. c. 14. l. 2. c. 6. de Theriac. ad Pison. c. 11. supposuerunt autem illi authores, illa corpora esse impatibilia, vel infrangibilia, ut Epicurus; vel indivisibilia, ut Leucippus. Uno verbo: Corpora qualitatis expertia, quorum nullum, aut alterari, aut sentire aptum natum est Gal. l. 1. de Elem. c. 2. *Atomi Democriti* dicuntur aquosus vapor, fumus, aut aqua resoluta à Grassio Chortalasseo dicto in tract. Arca Arcani Cabala Chemica, Vol. VI. Thes. Chym. p. 376. Hæc opinio de *Atomis* olim quidem improbata, hodieque insignem invenit applausum, et multorum recentissimorum Philosophorum Medicorumq; suffragium. Neque Medicis vitio fortassis verti potest, si acquiescere velint in principiis corporeis. An verò Philosophi, qua tales, idem facere queant, non est hujus loci ventilare.

Atonia, ἀτονία, idem quod ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, *imbecillitas*, infirmitas corporis. Methodicorum olim fuisse terminum, testatur Gal. 4. M. M 4. Vinum quoq; natura infirmum, vel tenuis, ἄτονον dici, vult Linden. Ex. V. §. 63. Strictè ἀτονία vocari quoque *vitium Stomachi*, quod cum siccitate et ardore ejus, et inrequiebili, ut ita dicam, vel inextinguibili siti consistit, ab eo, quod exsiccat omnem stomachi humorem, voluit Scribon. Larg. n. 105. Verum Rhodius in Not. ad h. l. potius ex Marcello ἰγκαυσιν dici debere hunc effectum censet, et propterea non admittendam esse Scribonii lectionem statuit; quamvis ἀτονία. sive languor, aut laxitas sequatur.

Atopos, ἄτοπος *absurdum* significat, *inconveniens*, malum, de lachrymis voluntariis, et involuntariis legitur apud Hipp. IV. aph. 52. Jung. Dieterich. n. 124.

* Atra *bilis*, vide *Bilis*. *Melancholia*.

Atrachelus, ἀτράχηλος dicitur homo valdè brevi cervice, aut collo præditus, apud Gal. l. 1. de dif. puls. c. 9. Aliàs in nullo Lexico occurrit, quantum ego scio. Huic opponitur μακροτράχηλος, longo collo præditus. Significat et *Decollatum*, Gal. lib. 4. de Hipp. et Plat. decr. c. 4.

Atractus, ἄτρακτος propriè *fusum ad lanificium aptum* significat, ut et *sagittæ lignum*; et ità extra forum Medicum spectat. Meminit tamen ejus Hipp. l. de Visu II. 2. et l. 1. Epid. XII. 25. 6.

Atramentum, μέλαν, varias habet significationes. Communiter denotat *scriptorium*, vel librarium, τὸ μέλαν γραφικόν. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8. vel fuligineum, et *pictorium*, quæ non sunt hujus loci; vel significat in Medicina plerunq; *Chalcanthum*, sive *Vitriolum*, et dicitur *Atramentum sutorium*, χάλκανθος. Vide suo loco *Vitriolum*. Confer. ad Lex. Chym. Rul. sub vocab. *Atramentum*, et Joh. Rhod. in Lexic. Scrib. Mystice quoque vel Ænigmaticè tribuitur hoc nomen lapidi Philosophico à Lagneo in Harmon. Chym. Thes. Chym. Vol. IV. p. 727.

† Ἄτρητοι quibus Coaluit uteri meatus, Gal. de caus. Sympt. l. 6. c. 4.

Atreces, ἀτρεκής, et adv. ἀτρεκέως non una significatione sumitur apud Hipp. Interdum significat *exactum*, curiosum, perfectum, accuratum, l. de Ætate (qui in plerisq; appendix est de Carnib.) XXII. 3. 6. l. de veter. med. XXI. 10. 18. in Mochlico, XXI. 10. et XXV. 8. interdum *verè*, vel *revera*. Hinc vocabulum ἀτρεκείη pro *veritate* etiam ponitur de nat. pueri XXXV. 11. quamvis non videam, quid obster, quò minus etiam per accuratum verti possit: interdum *penitùs*, *ex toto*, prorsus, ut 1. de artic. t. 63. Plura vide apud Foes. p. 106. seqq.

Atremas, *Atremeas*, *Atremes*, *Atremeon*, ἀτρέμας, ἀτρεμέας, ἀτρεμής, ἀτρεμέων, à verbo ἀτρεμέειν, *quiescere*. *immotum esse* (quod legitur apud Hipp. 1. aph. 3.) significat intrepidè habentem, *quietum* (unde et ἀτρεμία idem, quod ἡσυχία, *quies*, juxta Hesych.) uti patet ex l. 5. Epid. XXIV. 6. repetitur lib. 7. Epid. XVIII. 9. 2. de iis, quæ in med. t. 15. et 2. de fract. t. 77. Vide Foes. Oec. p. 107. 108. et Diet. n. 125.

Atreti, *Imperforati*, ἄτρητοι dicuntur in utroque sexu, quibus anus, aut genitalia perforata non sunt, sive id ex natura fuerit, sive ex morbo acciderit, carne vel membrana supercrescente, et meatum obstruente. Gal. 3. de sympt. caus. 4. Arab. dicitur *Alratica*, vide suprà. Ad quam classem morborum referendi sint *Imperforati* dicti, dubitatur. Caspar. Hofm. in Instit. l. 3. c. 141. morbis in situ annumerat, quemadmodum et Apolog. pro Gal. l. 3. cap. 226 Montanus verò ad morbum meatuum, sive viarum

rum refert, teste eodem Hofm. d. l. c. 104. A Verum salvo aliorum judicio existimo, constituere peculiarem speciem ad tertiæ differentiæ essentialem morborum solutioni nimirum continui oppositam, & ita eò potiùs referendam. Hoc certum est, ad morbos in situ minùs rectè referri. Vid. Dogm. nostr. p. II. c. 4. d. 8. & Chirurg. oper. Fabric. de Aquap. de glande non perforata, hymene non perforato, & ano non perforato, p. m. 84. 94. 100. edit. Patav. Ultimi exemplum à nativitate vidi ante quàm plures annos in vico Neila dicto Nariscorum, qui filiolus perfectè *Atretus* in ano paulò post obiit.

Atrices vocantur tubercula parva circa anum, quæ interdum recedunt, & tempore redeunt, saltem in principio. Annumerantur Condylomatibus, & Fico à Valesco de Tarant. Philon. Pharmac. l. 4. c. 35. p. m. 516.

Atrici, dicuntur vulnera occulta in extremitate intestini recti nascentia, ita tamen, ut aliquando concavitas horum, non ita tangat intestinum, ut perforet ipsum. Isaac. l. 9. Theoricæ cap. 32.

Atrophia, ἀτροφία, i e. *nutritionis defectus* quando ex nutrimento fructus non percipitur, Gal. 2. M. M. 7. uno verbo *Macies*, *Tabes*, *Contabescentia*; quamvis hæc duo vocabula distinguat Franc. Sylvius l. 5. P. M. c. 37. §. 6. in quo capite ex professo de *Atrophia* solidè tractat, *Maciem* dicens, si sola pinguedo absumitur, nec æquè restituitur; *Tabem* verò, si caro simul minuitur. Est igitur in genere *Atrophia* imminuta nutritio, quam corpus vel ejusdem certa membra naturaliter quidem absumtis portionibus quibusdam nutritiis, nullis verò in earum locum succedentibus, perpeti coguntur. Videatur Celsus l. 3 c. 22. Est igitur duplex, Universalis totius corporis, & Particularis in determinatis tantùm partibus, Artubus præsertim. Caussæ possunt esse variæ, internæ, vel externæ, quę in eo omnes conveniunt, quòd vel impediant succi nutritii proventum sufficientem, vel ejusdem debitam distributionem. An à fascino inferri possit *Atrophia* pueris, legatur Sennert. Med. Pr. l. 6. p. 9. c. 1. & Roder. à Castro Med. Polit. l. 4 c. 1. *Atrophiam* à vermiculis dorsalibus etiam in dubium vocat Fr. Hofm. in Meth. med. l. 1. c. 19. Singularis quoque species est *Atrophia in oculo*, cum ex longa imbecillitate, vel alia quadam latente causa, oculus paulatim quasi propulsus, deinde cavatus ad radicem cum dolore minor evadit, obscureque, aut nihil omninò videt. Gal. l. Introduct. c. 15.

Attæ dicuntur Festo, qui ob crurum, vel pedum vitium plantis insistentes terram attingunt magis, quàm ambulant.

Attagar, i. e. *Lapis*. Rul. Johns.

Attagen, ἀτταγὴν, & ἀτταγᾶς, Fœmin. *Attagena* avis nota inter delicias cibarias, vulgò *Haselhun*, cujus descriptionem, & usum in cibis, atque medicina lege sis ap. Aldrov. lib. 13. Ornith. cap. 10. Bruyerin. de re cib. lib. 15. c. 38.

Attalus, ἄτταλος, *Attalicum*, ἀτταλικὸν, epitheta sunt quarundam formularum medicamenti apud Gal. in lib. de compos. med. sec. loc. & genera, hodieque minùs usitata, sed obsoleta. Vid. Gorr.

* Attelabas. Vide *Locusta*.

Attenuans, λεπτῦνον dicitur & de cibis, & de medicamentis, quæ acri, & calida facultate prædita crassos succos attenuant, colliquant incidunt, & resolvunt. Gal. 14. M. M. 15. Hodieque dicuntur portionibus salinis, nitrosis, lixiviosis, alcalicis, volatilibus vel evectis operari.

Attenuatio, λεπτυσμὸς, λεπτότης idem quod *Extenuatio*, dicitur totius molis collapsus vel subsidentia ejusque signum est cutis laxitas, Hipp. 3. in 5. Epid. t. 29. & Gal. in comm. Coincidit cum *Atrophia*, de qua p. a. junge 4. aph. 23. Dicitur & *Gracilitas*, quæ corporis est exilitas, quam à macie quidem distinguit: Illam naturalem, hanc præternaturalem tenuitatem, quæ Græcè ἰσχνότης dicitur, statuens, Linden. Ex. XIV. §. 23. 24. Sumitur & Mechanicè pro *Comminutione* D. D. Bohn. Diss. Chym. Phys. VII. §. 4. Vide *Comminutio*. In Opere Spagyrico conjugii massæ Solis, et Lunæ *Attenuatio* dicitur secunda Clavis, quoniam rigiditas corporis inest, et flexibilitas, et inquinatio, Th. Chym. Vol. V. p. 452.

Atticus, ἀττικὸς epitheton mellis optimi, ut et Ceræ, sive Propoleos, apud Scribon. Larg. passim.

Attilus, dicitur *piscis fluviatilis*, Pado flumini proprius, cartilagineus, Sturioni magna ex parte respondens, cujus caro mollis, et fluxa, palatoque minus jucunda. Aldrov. l. 5. de pisc. c. 1.

Attincar *Veneris*, formula est Tincturæ ad Lunam, apud Paracelsi. Manual. 2. Vide *Albatio*.

Attingat, i. e. *flos æris*. Rul. Johns.

Attingir, i. e. *Capsula terrea*. Iid.

Attondere, vide *Tondere*. Scrib. Larg. n. 10.

* Attonitus *morbus*, idem quod *Apoplexia*, de quo vocab. vide suprà.

* Attractio, ὁλκὴ, in genere dicitur ea species motus localis, quando res quædam ex alio loco mediante vi quadam motrice alterius trahen-

trahentis movetur, ut huic propiùs adjungatur. Dividi potest in *manifestam*, quę etiam propriè talis est, quando trahens principium externum in sensus incurrit unà cum modo tractionis; estque vel naturalis, vel artificialis. Ita manu res attrahimus; aut labijs infantes allicium lac è papilla, quę attractionis species *suctio*, ἐκμύζησις dicitur: Ita, quando ore attrahimus inspirando aerem, specialiter *Epispasmus*, ἐπισπασμός, Hipp. vocatur 5. in 6. Ep. t. 32. Sic instrumentis etiam varijs perfici solet attractio artificiosa: et in *Occultam*, et *intrinsecam*, veluti impropriam, quę etiam vel corpori, et partibus attribuitur, qua de causa *Attractrix*, ἑλκτικὴ δύναμις, *facultas*, vel virtus excogitata fuit, cujus beneficio singulæ partes sibi peculiares succos nutritionis gratia appetere, et attrahere valent. Gal. 5. de L. A. 1. vel etiam medicamentis, præsertim purgantibus, alijsq; rebus, magneti, succino etc. Verùm posteriorem hanc in universum, occultam scil. et intrinsecam recentiores rejiciunt, ceu commentitiam, et planè metaphoricam, ex alijs principijs evidentioribus rem ipsam declarantes. In specie purgantium vim attractricem nos quoque impugnavimus disp. de purgat. mod. ac vijs ad alv. et Joh. Nic. Pechlin. tr. de purgantib. Reliqua Philosophis ventilanda, et derimenda relinquimus.

Attractivum, Paracelso dicitur, quod natura præstat, de Therm. Piper. c 4. Item *Attractiva* dicuntur medicamenta, quæ vim ad se trahendi habent, ex similibus etiam *attractivis*, composita. Dorn. Rul. & Johns.

Attract. rius idem, quod *Attractivus*, ἐπισπαστικός, vide *Epispasticus*.

Attrahens, ἐπισπαστικός, ἑλκτικός. Vide *Attractio*, *Epispasticus*.

† Attrita dicuntur Plinio Intertrigines. Mercur. de morbis puer. l. 1 c. 1.

Attritio, ἔνθλιμμα, παράτριμμα dicitur solutio continui superficiaria cuticulæ, & cutis à compressione oborta, ita v. g. ex itinere pedes aut femora atteruntur. Gal. l. 11. de S. Fac. §. Coria vetera, & l. 1. de C.M.S.G. c. 5. *Attritio* quoque est species *Cardialgiæ*, quando ventriculus ab assumpto cibo, antequam excernitur, exæstuans *atteri* videtur, cum angustia & compressione anhelitus, ut statim præfocari videatur. Sennert. Med. Pract. l. 3. part. 1. sect. 2. c. 15 Usurpatur etiam *Attritionis* vox à modernis Physicis, & Chymicis Physiologicè in declarando fermentationis negotio, ubi partes ab intestino motu agitatæ, præcipue crassiores, salinæ, & terreæ sese atterunt, & comminuunt, quemadmodum passim in eorum scriptis legitur.

Atureb, i. e. *Vitrum Azazeze*. Rul.

Atypos, ἄτυπος, idem quod ἄτακτος, *erraticus*, Epitheton morborum inordinato modo invadentium. Gal. de Typis c. 4.

Auansis, αὔανσις, à verbo αὐαίνεσθαι, exsiccari, arefieri, in genere *exsiccationem* significat. Hinc etiam verbum αὐαίνεσθαι de uteris prę labore exsiccatis usurpavit Hipp. lib. 1. de morb. mul. 5 Specialiter tamen substantivum plantarum refertur, ut idem sit, quod γῆρας, senium in animalibus. Fit enim utrumq; ab immodica siccitate; Gal. l. 1. de san. tu. 2.

Avante, αὐάντη, alji αὐαντή, minùs rectè αὐανθή, specialiter Hippocrati *morbus siccatorius* dicitur, descriptus l. 2. de morb. LXIV. 1. cujus causa à fermenti in ventriculo aciditate valde volatili, & flatulenta, nec non succi pancreatici consimili vitiositate deducenda videtur.

Auchen, αὐχήν, i. e. *Cervix*, *Collum*, de quo suo loco.

Auchmus, αὐχμός, i. e. *squalor*, immoderatam siccitatem denotat. Frequenti in usu apud Hipp. præsertim de anni temporum licciore conditione, v. g. in l. 2 Epid. t. 4. de hyeme; in genere de omnibus anni temporibus, 3. aph. 7. & 15 Hinc Adjectivum αὐχμηρός, *squalidum*, de æstate, d. l. aph 13. de hyeme aph. 11. Opponitur ἔπομβρος, & ἐπόμβρια pluviarum copia d. l. Vide Dieterich. n. 132. Aliàs Joh. Martinius Profess. quondam Regius Parisiens. in prælectionibus suis ad Hipp. l. de A. I. & Aq. Exposuit vocab. αὐχμός etiam de moderata siccitate australi, & boreali p.m. 17. 18.

Auctio *Augmentatio*, αὔξησις, idem quod *Accretio*, propriè dicitur species illa nutritionis, quando corpora & partes, accedentibus de novo portionibus iis, è quibus antea constabant, virtute flammæ vitalis assimilatis secundum omnes dimensiones augentur, accrescunt usq; ad naturæ determinatam quantitatem, Charlton. Oec. An. Ex. 1. §. 1 Quæ verò extenduntur, nec tamen reficiuntur, speciem falsæ *augmentationis* præ se ferunt, Gal. l. 1. de nat. fac. cap. 7. Hinc τὰ αὐξανόμενα, *quæ augentur*, plurimum habere calidi nativi, & propterea plurimo indigere alimento dicuntur 1. aph. 14. Impropriè *Accretio*, vel *Auctio* fit, quando in mixto quędam res heterogeneæ accrescunt, aut agglutinantur, estque citrà assimilationem. Follopius *auctionem* propriam dixit, quæ fit à principio intrinseco, impropriam vero, quæ ab externo: tr. de metall. sive fossil. c. 8. Tom. I. p. 286. De *Accretione* duplici vid. Becheri Oed. Chym. Tit. 6. §. 1.

Audacia, τόλμη. Vide *Tolme*.

Aude, αὐδή. Vide *Vox*.

† Audito-

* Auditorius meatus, πόρος ἀκουστικός, est rotundum foramen, quod ad aures pertinens non solùm usque ad cerebri membranam pertingit, sed etiam nervum auditorium contingit, qui in ipsum à cerebro descendit. Gal. l.6. M. M. c.6 quod & caecum foramen dicitur, τυφλὸν τρῆμα, l. de nerv. diss. c.6. Anterius claudit Tympanum, sive membrana tympani, interiùs complectitur officula tympani, Malleum, Incudem, Stapedem, ipsas cavitates anfractuosas, Labyrinthum, & Cochleam. Vide Aures.

Auditus, ἀκοή, est actio animalis externa, qua species sonorae, mediante aere externo, ad auriculae antrum exterius, deinde ad aerem insitum, & in antrum interius, labyrinthum, et cochleam delatae à nervo auditorio ibidem implantato excipiuntur, & à spiritu animali percipiuntur. Vide Anatomicos, & ex recentioribus Th. Willis de anima. brut. p.1. c. 14. D. Du Verney Anatomic. Paris. celeberrimi tract. de auditus organi structura, usu, & affectibus, cujus etiam mentio fit in Act. Erud. Lips. 1683. Gunth. Christ. Schelhammeri Prof. in Acad. Julia librum de Auditu.

Auditus gravitas, difficultas, δυσηκοΐα; βαρυηκοΐα, Vide Surditas.

Aversio, ἀποτροπή, Galeno idem, quod Revulsio, vide Antispasis. Gal. 2. in 6. Epid. t. 29. & 5. aph. 68. Verùm admittit latiorem significationem, dum Aversio in genere notat auxilium evertens motum materiae morbificae ad partem aliquam inconvenientem, cujus species sunt revulsio, Derivatio, Repulsio. Albertin. Botton. l.1. de morb. mul. c.28. Aversio quoque idem, quod nausea. Hinc aversus ab omni esca stomachus legitur apud Scribon. L. n. 186. Aversionem uteri vocavit Mercatus ejus motum ad varias partes factum (quamvis fictitium potius, quàm revera ita se habentem) & prolixiùs de hoc argumento egit l. 2. de mul. affect. c. 12. p. m. 211. seqq.

Aves, ὄρνιθες, pertinent ad classem rerum non naturalium in Medicina, quatenus vel alimentum, vel etiam medicamentum praebent hominibus. Eò sunt salubriores, quò ficciori prae aliis animalibus praeditae sunt temperamento, utpote aridioribus cibis gaudentes, paucoque potu utentes, Gal. 4. in 6. Epid. t. 26. l. 3. de alim. fac. c.9. Specialiter Avis Medica dicitur Pavo, ob insignem ejus vivacitatem, ut & utilitatem in Medicina, teste Schrod. Pharm. l. V. cl. II. 1. n. 65. Aves Cypriae, vel Aviculae Cypriae dicuntur illae Candelae odoratae pro fumo ex massa Trochiscorum paratae, quae & Baculi à forma oblonga dicuntur, quemadmodum paratur Cera Hispanica vulgò dicta, varii coloris, ad obsignandas literas usitatissima. Quae Chymicis dicantur Aves Hermeticae, & quid sit Avis, quae noctu volat sine alis, videatur apud Dorn. de transmut. metall. c. 11. in Th. Chym. Vol. I. p. 725. Vol. IV. p. 255. Libav. Tom. II. p. 333. De duabus Avibus Hermeticis videatur Senior de Chemia in Th. Chym. Vol. V. p. 206. 208. Rationem hujus appellationis hanc dedit Rul. quia in altum volat as Hermetis, et tamen iterum in terram propter nutrimenta descendit; undè nutrix omnium est Terra. In Lex. Alchim. Aviculae Hermeticae sunt sal universale juxtà Sendivogium ex rore colligendum. Ephem. Nat. Curios. Dec. I. Ann. III. p. 452.

Augites, αὐγίτης est nomen gemmae viridè pallentis, vilioris Topazio, quae & Callais, vel Calais alio nomine dicitur. Plin. l. 37. cap. 8. & Agric. l. 6. fossil. p. m. 292.

Augmentatio. Vide Auctio.

Augmentum, αὔξησις, ἐπίδοσις, ἀνάβασις, idem est, quod Ascensus, Incrementum, ceu Synonyma secundum tempus morborum denotantia juxtà Gal. l. 1. de Cris. c. 3. quando dispositio p. n. magis magisque sese per symptomata interiora, aut frequentiora exerit; specialiter in febribus, quando calor febrilis unà cum aliis symptomatibus ingravescit, l. 2. de diff. febr. c. 11. si cruor nimis effervescit, cum pulsu forti, & vehementi; si vigiliae, phrenitis, aut dolor capitis immaniter urgeant, Willis de febr. c. 11. Dicitur & ἐπακμή, & morbus in augmento, ἐπακμάζων. Dieter. n. 29.

Augurista, dicitur superstitionis artifex; qui suam artem in speculis, crystallis & in aquis exercet, praecipuè in volucrium cantu volatuque; ut ex eis praesagiat; aliorum etiam ritus ob eandem causam observat. Dorn. in Dict. Par.

Aulos, αὐλός, & diminut. αὐλίσκος, vide Fistula.

Aura, πνοή, idem quod Exhalatio aerea; Spiritus, Vapor. Imprimis verò nonnulli modernorum hoc vocabulo delectantur, quibus scrupulum movet terminus Flammae ad exprimendum principium vitale sanguineum, sive Calidum nativum, secuti Helmontium, qui integrum tractatum conscripsit, & inscripsit: Aura vitalis. Verùm res omni caret difficultate. Alio enim respectu flamma, alio verò spiritus, Aura Vitalis, & alio rursus aliter appellari potest.

Aurancum, vel Auranum, i.e. Testae ovorum. Rul. & Johns.

Aurarie. i. e. Mercurius, idem quod Azoch. Ibid.

Aurata, Orata, χρύσοφρυς, ἱερὸς ἰχθύς, piscis

piscis sacer, λύκισκος, *piscis* littoralis nomen est, qui teste Athenæo l.7. omnium suavissimus, palatoq; gratissimus olim habebatur. Vide Aldrov.l.2. de pis.c.17. Bruyerin l.10. de re cibar. c.1. J. Alex. l.14.Sal. c. 10.

* Aures, ὦτα, dicuntur auditus instrumentum, Gal. de diff. instr.odor. c. 2. & quia frons ad tempora porrigitur, in ipsius terminis sitæ sunt. Dividitur *Auris* in *Externam*, & *Internam*. Illa dicitur *Auricula*, τὸ ὠτίον (vide Joh. Rhod. in Lex. Scrib.) & gaudet membrana admodum sensili, à parte etiam postica Glandulis nonnullis Parotides dictis. (Undè & inflammatio circà illas glandulas, vel abscessus eodem nomine indigitatur) *Auriculæ* pars superior potissimùm *Ala dicitur*, πτερύγιον, Ruffo, quamvis & toti auri externæ hoc nomen tribuatur; inferior *Lobus*, λοβὸς. Partes minutiores *Alarum* sunt quoad ambitum *Helix*, i. e. *Anfractus*, & superior posteriorque tortuosa, & introrsum imbricata portio, cujus finem ἀντιλοβίδα dixerunt. & *Xyster*, ξυστὴρ. Huic opposita interior protuberantia *Anthelix*, ἀνθέλιξ, quasi obanfractus dicta. Cavitas auris externæ interior *Scapha* appellatur, σκάφος, item *Concha*, Conchula, κογχίον. Conchæ opposita eminentia juxtà temporis fines *Tragus*, τράγος, & altera huic adversa ἀντίτραγος, *Antitragus*, dicuntur. Ad hanc, *aurem* nimirum *internam*, concurrunt seqq. partes, *Os petrosum*, λιθοειδὲς ὀστοῦν, in quo quinque foramina, quorum primum *Meatus auditorius*, πόρος τῆς ἀκοῆς, ἢ ἀκουστικὸς dicitur, Hipp. l. de Glandul. σκολιὸς πόρος ἢ στενὸς, & tres cavitates insigniores, *Concha*, κόγχη, *Cochlea*, & *Labyrinthus*: *Tympanum*, membrana satis valida in extremitate circulo osseo munita; Tria ossicula, *Malleus*, *Incus*, & *Stapes*, quibus nonnulli addunt quartum, quod *Cochlear* appellavit Linden. Physiol. Med.l.2. c.12.§.16. Vasa sanguinea, Nervus auditorius, & Musculi. Quæ omnia prolixiùs descripta reperire licet in scriptis Anatomicorum, & in specie in H. F. ab Aquapend. tr. de aure auditus organo Barthol. l. 3. Anat. c.9.

* Aures *cordis*, vel Auriculæ, τὰ ὦτα τῆς καρδίας, Hipp. οὔατα, l. de cord. t. XI. 2. sunt duo sinus minores membranosiores, quàm cor, concavi, in utraque cordis baseos parte sinistra collocatæ ad similitudinem aurium. Gal.lib. 7. de adm. Anat. c. 9. & 6. de U. P. c. 15. quarum dextra excipit sanguinem è principio trunci venæ cavæ, & coarctata exprimit in ventriculum cordis dextrum, Sinistra verò è principio venæ pulmonalis (aliàs Art. Venosa dictæ) recipiens per Systolen offert ventriculo cordis sinistro, teste Harvæo, primo circulationis sanguinis, vel inventore, vel restauratore, Ex. de motu cordis, & sang. Confirmatibus quoque hoc plerisque omnibus recentioribus Anatomicis.

Aureum *vellus*, dicuntur scripta Chemiæ de auro, & argento, & libri in velleribus conscripti. Robert. Vallensis de verit. & antiquit. art. Chemicæ in Thes. Chym. Vol. I. p.10 ex Svida, quamvis in hoc de velleribus nihil reperire in Græco potuerim, ἐν τοῖς παλαιοῖς, in veteribus: Hoc nomen quoque Guil. Menens scriptum suum indigitavit in Th. Chym. Vol. V.

Aureus *ramus*, etiam significat *Chrysopæam*, sive artificium, aurum faciendi. Ibid. pag. 18. *Aureus* est quoque nomen ponderis idem significans, quod solidus, i. e. Drachma una cum dimidia Joh. Anglic. Rof. Angl. p m. 885.

Aurichalcum, idem quod *Orichalcum* vocatur Æs illud factitium flavum, colorem auri præ se ferens. Undè et tropicè, vel mysticè *Hypocrysin* significat. Vide Blas. Vigenerium tr. de Igne, & Sale c.47. in Th. Chym. Vol VI. pag. 76. Paratur verò ex Cupro mixtura lapidis calaminaris fuso, quamvis colorem auro similem intensius acquirat, adjecta Marcasita argentea, & parva quantitate Tutiæ cum cupro fusis Jac. le Mort. Metallurg. contr. p. 271.

Auricola, quasi *Auri gluten*, quid significet, vide in Turba Philos. serm. 24 Th. Chym. Vol V. p. 20.

Auricula, vide *Auris*. *Aures*. Tropicè etiam funguli illi frutici Sambuci adnati vulgò *Dolunderschwamlein*, *Auriculæ Judæ* vocantur, quæ appellatio ad Botanicos pertinet.

Auricularius, ὠτικός, epitheton Medici, Gal. ad Thrasyb. c. 24.

Auriga, dicitur species fasciæ, ad latera deliganda, cujus descriptio videatur ap. Gal. de fascijs n.10. In Anatomicis Lobus quartus Hepatis olim dictus etiam *Auriga*. Vide *Fecur*.

* Aurigo, *Aurugo*, Scrib. Larg. n. 110 & *Auriginosus*, vide *Icterus*.

Auripigmentum, vide *Arsenicum*.

Auriscalpium, ὠτογλυφὶς, instrumentum auribus purgandis destinatum, & alijs usibus ad aures curandas accommodatum. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Aurium *abscessus*, vide *Parotis*.

Aurium *affectiones*, sive morbi, τὰ ἐν τοῖς ὠσὶ πάθη, varij occurrunt, de quorum curatione legatur etiam Gal. l.3. de C.M.S.L.

Aurium *dolor*, vide *Otalgia*.

Aurium *igneus fervor*, vide *Pyrosis*.

Aurium *inflammatio*, φλεγμονὴ ἐν ὠσὶ, ex natura Inflammationum in genere intelligitur.

Aurium *sonitus*, *tinnitus*, vide *Tinnitus*.

Aurium *sordes*, vide *Cerumen*.

Aurium *speculum*, vel *specillum*. Vide *Speculum*.

Aurium *vermes*, σκώληκες ἐν ὠσὶ, vid. *Vermis*.

Aurium *ulcus*, *Aures exulceratæ*, ἕλκος ἐν ὠσὶ ex natura ulceris innotescunt.

Aurora *surgens*, ænigmatica est locutio Spagyricorum, qua indicant Lapidis Philosophici virtutem multiplicativam, quemadmodum unum frumenti granum multum fert fructum, Th. Chym. Vol. I. p. 169.

Aurum, χρυσὸς, est metallorum omnium nobilissimum, solidissimum, colore flavum, ex principijs digestis, adeoq; fixis compactum, potissimum Sulphure, et Mercurio. Dicitur *Rex Metallorum*, et *Solis* nomine, atque Charactere ☉ à Chymicis insignitur. Num verò tanta sit vis, et efficacia in corpus humanum, vel potius sanguinem et spiritus Medica, non est hujus loci, prolixè ventilare. Videantur, quæ suprà de *Argento* dicta sunt. Dorn. Rul. et Johnf. in Lex. De *Auri* historia legatur Schrod. l. 3. c. 9. et Fr. Hofm. in Cl. ad ill. loc. Rolf. Disp. de Auro, et Ord. ac M. Comm. l. 13. c. 4. Plura de *Auro* invenies in omnibus sex Voluminibus Theatri Chym. quæ loca quæras in Indice. Cœterùm apud Chymicos seu veros, seu Sophisticos, et impostores non unum habetur *Aurum*, sed varium. Est *Aurum vulgi*, quod et *Naturale*, diciturque per essentiam. Est aliud *Philosophicum*, quod in Opere Magni Mysterij, seu Lapidis Physicorum (qui et Ipse *Aurum Philosophorum* dicitur (crebrò occurrit. *Aliud* appellant *Medicum*; aliud *Magicum*, et *Cabalisticum*. Sed et *Aurum Musicum* invenimus, et *Aurum vitæ*, et *Sophisticum*. Est *volatile*, et *fixum*. Est *Diaphoreticum*, verba sunt Libavij S. A. Chym. l. 2. c. 21. De *Auro potabili* (quod fortassis citrà injuriam *putabile* dixit Crollius) cui libet tempus terere lectione nugarum, vel jactationum, adeat varia Chymicorum scripta. Judicium verò de his et similibus *Aureis Medicinis* non ineptum legat apud Libav. Apocalypf. Hermet. Part. prior. C. 19. *Aurum* est *Mercurius* factus *Diaphoreticus dulcis*, ut mel, et instar *Auri* fixus. Helmont. tr. de Lith. c. 8. n. 4. Vide *Horizontale*.

Auster, νότος, *Notus*, ventus ita dicitur meridionalis, calidus et humidus, morborum feracissimus, uti patet ex 3. aph. 5. Rationem reddidit Gal. c. 2. in 1. Epid. t. 62. quia facit dissolvere corpora, humoresq; fundere, adeòq; putrefacere simul, præsertim ubi cum largioribus conjunctus fit imbribus. Temporis anni dispositio, in quo *Auster* ventus frequentius flat, *Notia*, νότιος, *Australis*, *Austrina* dicitur. Vide Dieter. Iatr. n. 578. 579.

Austerus, αὐστηρὸς, *Auster*, Scribon. Larg. n. 188. dicitur de eo, quod terrestris est naturæ, cum salinis tartareis permixtæ, vim habens adstringendi, ab *Acerbo* sola intentione diversum, Gal. l. 1. de Sim. Fac. c. 37. Ex hypothesibus Cartesianæ Philosophiæ *Austerum* consistere creditur in particulis obtusangulis, hebetiori serræ adsimilantibus, Dolæus Encycloped. l. 1. c. 11. §. 11. p. 165. Habere etiam *Austera*, vim calculos producendi, quatenus glutinositatem et tenacitatem rerum fluidarum inferunt, ostendit Fr. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 55. §. 50. Eorum utilitatem tradit c. 13. §. 32. 47. 48. et alibi.

Austromantia, alia est quædam superstitio excogitata ex ventorum observationibus, ut quum Astra ventorum in summam, ultrà consuetudinem, vehementiam erumpunt: Inde futuri præsagium homines otiosi magis, quàm curiosi pronunciant, Dorn. in Dict. Parac.

Autarcia, αὐτάρκεια, est animi tranquillitas, qua quis sua sorte contentus est, et opponitur τῇ ἀπληςίᾳ, Gal. de dign. ac. cur. an. morb. c. 9. Vide *Aplestia*.

Autetes, αὐτέτης. Vide *Autites*.

Authades, αὐθάδης, arrogantem et superbum significat, qui præ se cæteros despicit: Vitium Ingens in Medic. l. 26. Dicitur et ἰδιογνώμων, *contumax*.

Authemeron, αὐθήμερον, αὐθημερὸν, i. e. *eo ipso die*, apud Hipp. 4. aph. 10. Dieter. n. 126. Hinc et medicamentum dicitur *Authemeron*; quod eo die, quo adhibitum est, medetur ac juvat; cujus generis duo habentur apud Gal. l. 6. de C. M. S. L. cap. 2. ad lienis affectus. Dicitur et αὐθωρὸν, Gorr.

Authoritas, ἀξιοπιστία, de Authoribus Medicis dicitur, quibus securè fides haberi potest, ijs nimirum, qui non ob inanem gloriam, neque ex dogmatum amore compulsi, neque altercandi studio irritati aliquid scribunt, judicio Galeni de opt. sect. ad Thrasyb. cap. 14. πίστιν ἔχοντι.

Autites, αὐτίτης, nonnulli αὐτέτης, epitheton est vini, vel quod *hornum* dicitur, id e. hujus anni, quo bibitur, quasi αὐτοετίτης, uti exponitur locus Hippocr. lib. 3. de Morb. XV. 33. vel quod est *sincerum*, non dilutum aqua, ἀπαράχυτον, quam significationem urget Linden. Sel. M. Ex. VII. §. 24. Vide Foes. Oec. p. 109.

Autocinetos, αὐτοκίνητος, αὐτόδρομος dicitur de eo, *quod per se movetur*, apud Hipp. l. de hebdomad. allegante Foes. d. l.

Autolithotomus (rectius fortassis *Hautholithotomus*, aut ad imitationem vocis Terentianæ Heavtontimorumenos, *Heavtolithotomus*) vocatur

catur ille, qui sibimetipsi calculum sectione exemit, quæ historia admiratione digna communicata à D. D. Reiselio legitur in Ephemer. Nat. Cur. Decad. I. Ann. III. Obs. 192.

AUTOMATOS, αὐτόματος, & αὐτοματος, denotat *spontaneum*, *sponte*, ultrò, non alterius adminiculo, 1. aph. 2. 4. aph 21. 6. aph. 5. Cur Dieter. triplicem constituerit significationem Iatr. n. 130. non video necessita em. Vid. & Linden. Ex. XV §. 136. Frequenter etiam hodieq; usurpatur de Horologijs, alijsq; machinis, quarum partes ità dispositæ sunt, ut se invicem moveant.

* AUTOPSIA, αὐτοψία, vocabulum erat olim Empiricę sectæ proprium, quo significabant memoriam eorum, quæ frequenter, & eodem modo visa essent; Verùm & hodieque ad Medicinam Dogmaticam, vel Rationalem summè necessaria est *Autopsia*, ceu eorum observatio, & memoria, quæ proprio intuitu unusquisque inspexit, Gal. de partib. art. medic. cap. 2. Sanè per *Autopsiam*, sive ocularem demonstrationem, accesserunt hoc seculo quamplura inventa Anatomica, artem Medicam illustrantia, quibus carendum fuit veteribus, non sine gravi detrimento. E recentioribus quoque hanc *Autopsię Medicæ* (qua non solùm per visum, sed & per reliquos sensus externos observata comprehendit) necessitatem & utilitatem egregia oratione h. tit. demonstravit celeberrimus D. Paullus Ammannus Professor Lipsiensis.

* AUTOPYROS, αὐτόπυρος, ἢ αὐτοπυρίτης, est epitheton panis, qui & *Syncomistus*, συγκομιστὸς dicitur, quando totum triticum nulla detracta siliginea parte, sed furfure solùm secreto, in panificium cedit, sic, ut inter furfuraceum, & similagineum medius sit. Hic, qualem ex natura habet farinam triticum, talem etiam servat, Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Celsus l. 2. c. 18. descripsit, cui nihil ademtum est, ità ut è farina paucis etiam furfuribus, & utriculis confusa paretur, exponente Guil. Pantino, in comment. ad h. l. p. m. 285. Vocatur *Panis domesticus*, *secundarius*, *cibarius*, *confusaneus*. Jonst. Synt. Med. p. 45. Vide Rhod. in Lexic. Scribon.

AUTUMNUS, φθινόπωρον, dicitur anni tempus tertium post æstatem, Arcturo oriente incipiens, & Vergiliarum occasu desinens, in quo humores, & spiritus post præcedentem æstum incipiunt defectionem pati. Hinc morborum feracissimus dicitur.

Autumnusq; gravis, Libitinę quæstus acerbæ. Horat. l. 2. Sat 6. v. 19. *Autumno* morbi in genere acutissimi, & perniciosissimi familiares sunt, in primis verò phthisis, vel tabes, ex 3. aph. 9. & 10. Catalogum morborum *Autumnalium* vide d. l. aph. 22. Quid mysticè *Autumnus* dicatur in opere *Lapidis Philosophici*, videatur in Magistr. Ortulani Practic. Alchimic. & Mag. Valentini opere preclaro, quæ extant in Th Chym. Vol. IV. p. 917. 943. Imo etiam ipse *Lapis Phil.* dicitur *Autumnus*, ap. Lagneum Harm. Chym. d. l. p 737.

AUVER, i. e. *Aqua pura vel levis*, Ruland. in Lex.

* AVULSUM, *Avulsio*. Vide *Apospasma*.

AUXESIS, αὔξησις, verbum αὐξέσθαι. Vide *Augmentatio*, & *Augmentum*.

AUXILIATIO, *Auxilium*, βοήθημα, βοήθεια, idem quod *Remedium*, de quo infrà suo loco. Scrib. Larg. n. 67. 106.

AXEA *commissura*, τροχοειδὴς. Vide *Trochoides*.

AXILLARIS *vena*, ἡ φλὲψ τῆς μασχάλης ἐπερχομένη φλέψ, quæ per axillā percurrens major humerali per totum brachium in ramos scinditur duos, superiorem, inferiorem externum, internum: Ille *vena hepatica*: hic *subalaris*, *basilica*, & *vena cubiti interna* appellatur Gal. l. 3. de adm. anat. c. 5. Est ergò *Axillaris vena* soboles insignior venæ subclaviæ thoracis cavitate egressæ. Ita & *Arteria Axillaris* dicitur *subclavia* thoracem egressa Anat. Barthol. libell. 2. c. 2. p. 652.

AXIOLOGOS, ἀξιόλογος, id est, *effatu dignus*. Tribuitur etiam ab cessui ab Hippocr. Coac. t. 150.

* AXIOMA, ἀξίωμα, vocatur propositio indemonstrabilis, apud Gal. l. 1. M. M. c. 4. Illorum duo numerat in arte Medica Salvius Sclanus, ceu universalissimas propositiones, scilicet, quod ea, quæ sunt præter naturam, debent amoveri, & sic per contraria; et quod ea, quæ sunt sec. nat. debent conservari, et sic per similia. Comment. in 1. aph. 16. p. m. 249.

AXIOPISTIA, ἀξιοπιστία. Vide *Authoritas*.

AXIRNACH dicitur adeps, qui generatur in tunicis palpebræ superioris, et plurimum quidem accidit pueris. Albucas. l. 2. M. M. cap. 10. p. m. 55.

AXON, ἄξων. Vide *Epistropheus*.

* AXUNGIA, ἀξύγγιον, ἀξυγγία, ὀξύγγιον; Dioscor. l. 3. c. 104. στέαρ l. 2. c. 87. ab axium unctione ita dicta, teste Isidoro Hispal. l. 20. Orig. 2. specialiter quidem adipem suillum inveteratum denotat, juxtà Gal. l. 7. de C. M. S. G. c. 4. Usu tamen receptum, quòd in genere sevum vetus στέαρ χοίρειον, *Axungia* quoque dicatur, d. l. 7. c. 5.

AXUNGIA *de mumia*, quæ interdum etiam *Mumia de medullis* scripta reperitur, est *medulla*

dulla oſſium. Dorn. Rul. et Johnſ. in Lex.

Arcophos, id eſt, *Æs uſtum*, Rul. et Johnſ.

Azaa, id eſt, *Magra*, *Terra rubra*. Iid.

Azagor, h.e. *Viride æris*.

Azamar, *vermilionem*, vel *minium* ſignificat, Rul. in Lex.

Azamo, i.e. *Color Indus*. Rul. et Johnſ.

Azanec, i.e. *Armoniacus*. Iid.

Azarnet, dicitur *Auripigmentum*. Iid.

Azci, i.e. *Atramentum*. Iid.

Azec, i.e. *Atramentum viride*. Iid.

Azedegrin, dicitur *Lapis hæmatites*. Iid.

Azef, h.e. *Alumen ſciſſum*. Iid.

Azeg, h.e. *Vitriolum*. Iid.

Azegi, h.e. *Aqua atramenti*. Iid.

Azem, i.e. *Butyrum coctum*. Iid.

Azemasor, i.e. *Minium*, vel *Cinabrium* Rul. et Johnſ.

Azensalt, dicitur *lapis* quidam *niger*, qui in auro reperitur. Eſt etiam *muſcus* in *petris* creſcens. Rul. in Lex.

Azimar, id eſt, *flos æris*, vel *æs uſtum*. Idem.

Azius, dicitur *Lapis*, ſuper quem ſal creſcit. Idem.

Azob, dicitur *Alumen Saccharinum*. Idem.

Azoch, *Azock*, *Azoth*, barbara ſunt vocabula Paracelſica, quibus inſignitur *Mercurius*, præſertim Philoſophorum, h.e. argentum vivum ex quovis corpore metallico tractum, Mercurius corporeus. Rul. Lex. Chym B. Rolfink. Non ens. Aliàs Paracelſo *Azoth* quoq; appellabatur medicina univerſalis, ex Mercurio, Sole, et Luna parata rerum ſpeciem omnem exuta, et intenſiſſimam induta vim, atque centralem quandam virtutem generaliſſimam, reliquas omnes medicinas in ſe concludens, non aliter quàm prima reliquas omnes ſubſtantias excluſis accidentibus. Hanc in enſis pomo concluſam, quocunq; locorum iret, geſtaſſe ſecum perhibetur. Idem. De Eliæ Johannis Hesling *Azoth* legatur Fr. Hofm. ad Schroder. l. 3. c. 15. §. 21. p. 266. Audactius exprobavit ejus uſum Junken. Chym. Experim. Part. 1. ſ. 5. c. 1. Vide *Lapis Philoſophorum*. Junge Th. Chym. Vol. IV. pag. 401. 409. 523. 727. 719. etc. *Azoth* idem eſt, quod *liquor ſublimati Mercurii*, ſive argenti vivi (id eſt, vulgaris hydrargyri vitriolo, et ſale juncti et ſublimati) qui etiam vocatur *Aqua permanens*, *Cryſtallus Philoſophorum*, *Luna Phyſica*, et quocunque alio nomine myſtico appellari ſolet. Libav. S. Ch. Arc. l. 3. c. 14. Adde Th. Chym. d. l. p. 901 B. Etmuller in quinq; claſſes diſpoſuit ſignificationes vocabuli *Azoth*, docens (1.) notare Mercurium metallicum ex perfecto metallo reſuſcitatum. (2.) Mercurium Philoſophorum duplicatum, ſive *Rebis* Sulphure Solari, & Mercurio Univerſali conſtans, de quo illud vulgare circumfertur. Ignis & *Azoth* ſufficiunt. (3.) Juxtà nonnullorum ſententiam remedium ſummum ex Mercurio, Sole, & Luna paratum. (4.) Mercurium fixatum in igne, non deſtructibilem, qui proximus eſt gradus ad Lapidem Philoſophorum, qualem fuiſſe ſuum Azoth falsò olim Heslingius affirmavit, cum ſaltem fuerit vehemens Emetico-Catharticum Mercuriale. (5.) Summam illam Medicinam univerſalem, & Panaceam Paracelſi in capulo enſis geſtatam, ab omni particulari deſtinatione ſeparatam, & vim omnium rerum in ſe concentratam habentem. An verò hæc ex naturalibus viribus mediante artificio ità exaltatis tale fuerit Catholicum remedium, citrà ſuſpicionem Magiæ Dæmoniacæ, alijs peritioribus dijudicandum permittimus. Legitur & deſcriptio *Azoth* compoſiti apud Fumanell. de Peſtis curatione c. 24. & *Azoth* Auri factit. In Morley, Collect. Chym. Leidenſ. c. 81.

Azragar, id eſt, *viride æris*. Ruland. & Johnſ.

Azub, dicitur *Alumen*. Iid.

Azubo, dicitur *vas Chymicum*. Iid.

Azuc, h.e. *corrallus rubeus*. Iid.

Azumen, i.e. *pondus baccatum*. Id.

Azuric, h.e. *vitriolum rubrum*. Id.

Azurium, dicitur maſſa quædam dura Chymica, facta ex duabus partibus Mercurii, tertia parte Sulphuris, & quarta Salis Ammoniaci, Albert. Magni Chymia. in Th. Chym. Vol. II. p. 437.

Azyges, ἀζυγὴς, dicitur quoque *os Cuneiforme*, Gorr. Vide *Sphenoides*.

* Azygos, ἄζυγος, id eſt, *ſine pari*, dicitur Vena quædam, quæ eſt propago venæ cavæ ex trunci ſuperioris parte dextra, plerunq; inter quartam, & quintam coſtarum radicem enata, juxtà dorſi vertebras deſcendit, ſpacijsque intercoſtalibus, præſertim octo inferioribus, ramos largitur, tandemque inter acuta diaphragmatis principia duplici extremo terminatur. *Sine pari* dicitur, non quòd nullæ reſpondeant arteriæ intercoſtales, quod voluit C. Hofmann. c. in Gal. lib. 16. de U. P. n. 1114. ſed quòd parem è ſiniſtra venæ cavæ parte natura non formaverit propaginem; quamvis interdum naturam, omiſſa etiam dextra ἀζύγῳ, ex ramis ſubclavijs propè mammarias binas veræ ſine pari æmulas propagines, quemadmodum in brutis ruminantibus ramos intercoſtales & lumbales emittens produxiſſe, Experientia rerum magiſtra Anatomicos docuerit. Quod Galenus ſemper ſub corde exortam venam *Azygon* obſervaverit, lib. 5. de L. A. cap. 2. no-

ftro verò seculo propter thoracis brevitatem ſuprà cor, & pericardium exoriatur, ad quintam plerunque thoracis vertebram, quemadmodum Gorræus, & Castellus ſcripſerunt, nugæ ſunt, cum ipſe Galenus quoque illam ſuprà cor originem aliquoties confeſſus ſit, demonſtrante Bauhino lib. 2. Theatr. cap. 18. in notis. Quemadmodum & hoc principio circulationis ſanguinis repugnat, quòd per hujus venæ ramulorum orificia aperta materia pleuritica effundatur, cum affluxus per venas nullus fiat ad partes, ſed per arterias.

Azymar, id eſt, *vermilio*. Ruland. in Lexic.

* Azymus, ἄζυμ☉, id eſt, *fermenti expers*; Rhod. in Lex. Scribon. In ſpecie de pane non fermentato dicitur, qui nemini prorſus eſt accommodus. Galen. l. 1. de alim. fac. cap. 2. Verùm cùm ex hodiernis principijs innotuerit *Fermentationis* etiam humorum, præſertim ſanguinis, neceſſitas pariter, & utilitas, ejuſdem defectum quoque per *Azymian* exprimere quidni liceret? cùm & Plato in Timæo carnem quandam ἄζυμον appellare non dubitaverit?

B

Babuzicarios, βαβυζκάρι☉, idem quod, ἐφιάλτης, Latinè *Incubus*, à βαβύζω, inarticulatè loquor. Vide *Ephialtes*.

Bacar, idem quod *pondus*. Rul. in Lexic. Chym.

Bacca, κόκκ☉, hac voce appellantur fructus mali minores, qui conjunctivi quidem creſcunt, ſed quàm acini, diſperſius rariùsq; v. g. Lauri, Olivæ, aliaq; ejuſmodi.

Bacchus, βάκχ☉, præter vulgarem ſignificationem, qua Deaſtrum Gentilium vini præſidem notat, nomen eſt quoque piſcis cujuſdam. Vide *Mugil*.

Baculus, vide *Aves*. *Bacillus* etiam dicitur inſtrumentum, cui ſpongiæ alligantur, apud Hildan. l. de ichor. & melic. c. 29. Dicuntur & *Baculi*, & *Bacilli ferrei*, variæ formæ. Rul. in L. Ch. uncinati, ſicuti incluſi &c.

Badisis, βάδισις, inceſſus, vel *Ambulatio* dicitur, eſtq; actio crurum Gal. l. 1. M. M. c. 6

Baeos, βαιός, *paucus*, idem quod ὀλίγ☉, Hipp. in Lege. Vide Foeſ. Oec. p. 128.

Baiac, id eſt, *Ceruſſa*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Balæna, perperam *Balena*, φάλαινα, piſcis eſt grandior, ex *Cetaceorum* genere, multo ſanguine calente præditus, Gal. l. 6. de U. P. c. 9. fiſtulam in capite pro aeris attractione, & aquarum ejectione habens, & in hoc differens à piſce *Muſculus* dicto. Carnem habet duram & excrementiciam, propterea cum acrioribus condimentis debet comedi, Gal. l. 3. de A. F. c. 31. Videatur & de *Balæna vera*, & *vulgò dicta*. Rond. de piſc. l. 16. c. 11. 12. ſeq. Aldrov. l. 1. de Cet. c. 2. Bruyerin. de re cibar. l. 22. c 3.

Balandina, dicitur *lapis factitius*, compoſitus ex argento vivo ferri, & eſt coloris rubei valdè, & reſplendet ratione ſulphuris decocta &c. Lull. de animæ transmut. in Th. Chym. Vol. IV. p. 190.

Balanus, βάλαν☉. Vide *Glans*.

Balasius, alijs *Ballaſius lapis*, vel gemma eſt, purpureo ſeu roſeo colore rutilans, & flammeſcens, à nonnullis *Placidus* dictus. Eſt tertia ſpecies *Carbunculorum* in Calceol. Muſ. ſ. 3. p. 237 Pluries etiam compertum eſt, quòd exterior pars unius lapidis repræſentet *Ballaſium* interior Carbunculum, et ex hoc dicitur, *Balaſium* eſſe domum Carbunculi. Ejus virtus eſſe dicitur, quòd varias cogitationes, ac luxuriam auferat, ac reprimat; conciliet amicorum diſcordias, & ſanitatem corpori humano inducat; in ſpecie tritus, & potus cum aqua oculorum infirmitatibus medeatur, & hepatis doloribus ſubveniat. Quòd verò domus, viridaria, aut vineæ, ſi lapide quatuor anguli tangantur, à fulgure, tempeſtatibus, & à vermibus immunes reddantur, non tàm mirum dicendum, quàm nugatorium. Rul. in Lex. Chym.

Balbis, βαλβίς, ſignificat cavitatem oblongam cum repagulo, juxtà Foeſ. in Oecon. p. 118. Unde βαλβιτῶδες legitur apud Hippocr. in Mochlico, vel juxtà Linden. de oſſium natura, IV. 8. de parte brachij verſus cubiti gibbum extrema, qua excipit veluti in ſinum proceſſum cubiti, quod dicitur κορώνη, ſive cornix, cum manus eſt extenſa. Aliàs etiam ſignificat Heſychio locum, in quo equeſtre exercitium tractari ſolet, quod non eſt hujus loci.

Balbuties, τραυλότης, τραυλισμός, ψελλότης, ψελλισμός, eſt vitium vocis humanæ, vel ſermonis, proveniens à linguæ affectu, vel connato, vel adſcito. In genere ſignificat omne impedimentum linguæ; in ſpecie verò vel heſitationem, quando alij in loquendo nunc ſubſiſtunt, nunc ſermonem præcipitant, quod Græcè etiam dicitur βατταρίζειν, vulgò *Stottern*, *Stamlen*, id quod à linguæ nimia immobilitate, & ligamentorum ejus laxitate deducendum eſſe credit C. Hofmann. lib. 3. Inſt. cap. 138. §. 1. vel ineptitudinem exprimendi literas quaſdam, præſertim caninam R. cujus

caussata in siccitatem ligamentorum linguæ, & hujus brevitatem refert idem; quamvis mihi non videatur rem acu tetigisse, cum in expressione lit. R. lingua potiùs retrahatur, & attollatur versus palatum, non verò ad dentes extendatur, quod vitium etiam *Blæsitas*, & *Blæsa lingua* appellatur, vulgò *Bispeln*: vel quando pleno ore loquuntur, *Balatrones*, & *Bambaliones*, dicti, vulgò *als mann sie Brey im Maul hatten*, vel, uno vocab. *Brey Maul*, cujus caussa in laxitate, & humiditate nimia linguæ, & ligamentorum consistere videtur: Hinc etiam diarrhæis facilè capi, docet Hipp. 6. aph. 32. Jung. Dieter. n. 837. C. Hofm. d. l.

Balixistera, i. e. *Terra rubra*. Ruland. & Johns.

* Ballistæos. Vide *Astragalus*.

Balneum, *Balneæ*, λουτρὸν, βαλανεῖον, *Balineum*, Scrib. Larg. n. 214. Vide Rhod. Lex. Scrib. est res non naturalis externa, & remedium corpori potissimum lavando, detergendo, quin & ad sudationem deputatum. Cùm simpliciter dicitur *Balneum aquæ dulcis* intelligendum est. Tempore Hippocratis in Græcia non adeò frequenti fuisse in usu testatur Gal. 3. de R. V. I. A. t. 44. & c. 2. de iis, quæ in med. t 32. At apud Romanos nimia luxuries in apparatu *Balneorum* fuerat, de qua legatur Lang. l. 1. Ep. 50. Jung. Gorr. in def. Dividi solet in *Naturalia*, & *Artificialia*. De illis vide *Thermæ*. Hæc iterum in *Calida*, & *Frigida*. *Balneorum* utilitas amplissima in omnis ferè generis morbis, maxima verò redundat in corpora tabida, nisi alia quædam sontica impedimenta obstiterint. Plura videantur apud Dieter. Jatr. n. 508. *Laconicum* dictum vaporosum potiùs est, & *Sudatorium*, vel *Æstuarium* rectiùs, quàm λουτρὸν, aut *Balneum* dicendum. De hoc Rolfink. Ord. ac Meth. l. 6. f. 1. c. 10. De hujus apparatu veteri lege sis Rhodij notas ad Scrib Larg. n. 60. De *Balneis voluptuosis*, v. g. Darij videatur etiam Henricus de Rochas tract. de Aq. sulphuris c. 1. in Th. Chym. Vol. VI. p. 728. Præter hanc significationem *Balneum* quoq; significat instrumentum, vel Furnum destillationibus preprimis destinatum, eumq; geminum: unum dictum *Mariæ*, vel *Maris*: alterum *Roris*, vel *Vaporis*. Illud est, quando res dissolvenda in conveniente vase aquæ calidæ in suo aheno contentæ imponitur, & ita operatio destillatoria perficitur. Cui quodammodo respondet *Balneum siccum* dictum, quando capella arena, cineribus aut limatura martis repleta est. Hoc verò vocatur, quando vas rem dissolvendam continens, vel etiam res ipsa dissolvenda aquam non contingit, sed saltem à vapore ascendente dissolutio fit. Dorn. in Dict. Rul. & Johns. in Lex. WeKer. Ant. Gen. l. 3. c. 39. 40. Vide *Furnus*, *Destillatio*. Est & *Balneum arenæ*, cujus usus est ad inundationem Argenti vivi factam per elevationem, & mentio ejus fit in August. Panthei Arte, & Theoria transmutationis metall. Part. 2. c. 3. in Th. Chym. Vol. II. p. 532. Aqua regia etiam dicitur *Balneum Minerale Regis*, sive Aqua pugillum. Morl. Coll. Chym. Leid. c. 64.

Balsamatio, in specie sumitur pro *Conditura cadaverum*. Gr. σμυρνισμός. Vide *Conditura*.

Balsamosaccharum, est medicamentum compositum recentiorum ferè conveniens cum Elæosaccharis, quamvis hodieq; minus usitatum. Meminit verò ejus D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 2. f. 1. c. 4. p. 246.

Balsamus, *Balsamum*, βάλσαμον, varias obtinet significationes, proprias & tropicas. I. Strictissimè, & κατ' ἐξοχὴν dicitur de succo arboris alicujus in Arabia, præsertim ad metropolim Meccham, Judæa, Palæstina cultæ, Arab. *Balessam*, vel *Balsam* dictæ, qui succus etiam *Opobalsamum* dicitur. Huic vicina, & viribus affinia sunt *Balsamum Tolutanum*, & *Indicum* omnia nativa, de quibus legatur prolixius Schrl. Pharm. l. 4. c. l. 2. n. 373. seqq. Jung. Hofm. in c. ad h. l. & celeb. D. Joh. G. Volcameri tractatus, dictus: Examen & sinceritas Opobalsami, & B. Rolfink. Ord. ac Meth. Spec. l. XI. f. r. c. 6. seq. Jung. & Rhod. ad Scrib. n. 33. & Chiocc. Mus. Calceol. f. V. p. 637. seqq. Haud dubiè & Gal. horum aliquod intellexit l. 6. de Sim. Fac. II. significat medicamenta artificialia valdè suaveolentia & penetrantia, spirituosa virtute prædita, interni, & externi usus, liquidiora, quæ rectè quoq; *Balsamelæa* dici possunt: aliquando etiam destillata, & solidiora, instar crassioris unguenti parata, quorum varias formulas passim in Medicorum libris Practicis reperire licet. *Balsamorum artificialium* significationem egregiè explicavit Celeb. D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 2. f. 1. c. 7. Ad improprias, & tropicas significationes referre libet III. quando *Balsami* nomen tribuitur à Chymicis *Salibus fusis*, & *liquatis*, V. G. *Balsamus* Salis Gemmæ, Tartari (huc pertinet *Balsamus Samech* Paracelsi, cujus descriptio habetur in Morl. Coll. Chym. Leid. c. 469.) Saturni &c. IV. Tralatitia etiam est quando de humoribus, & spiritibus in corpore humano occurrentibus dicitur, v. g. portio sanguinis glutinosa, sive fibrosa calore fusa, *Balsamus naturæ*, teste Lind Sel. M. Ex. XI. §. 39. Dorn. Rul. & Johns. significationes *Balsami* ità exposuerunt; *Balsamum* est substantia corporum à putredine conservans. *Balsamus* alias à nonnullis scribitur. Est *internus*, & *externus*. *In-*

ternus in humano corpore temperatissima quædam est substantia, non amara, non dulcis, non acerba, neque sal minerale, sed sal liquoris, quod à putrefactione validissimè præservat humana corpora. Dicitur etiam *Naturæ corporis gluten* temperatissimum. Breviùs sic definitur: Est salis interioris liquor, suum à corruptione corpus tutissimè præservans naturaliter. *Externus* verò *Terebinthina* vocatur à Paracelso, nullam ignis violentiam passa, sed digesta. Item, est omne, quod celeriter sanat, à Germanico sermone ad Chirurgiam adaptatum nomen, duabus dictionibus *baid samen* id est, *celeriter conjunctum* (Ridicula sanè derivatio.) Dicitur etiam oleum ex omni corpore destillatum, & ad summum gradum puritatis adductum. *Balsamus de mumiis* est *Balsamus* de carne tractus. *Balsamus Elementorum* externus est *Liquor Mercurii externi*, alias *Mumia elementorum* externorum, & propriè rerum firmamentalis essentia, quam etiam nonnulli quintam vocant. *Balsamum corporis Hermetici* dicitur, habere singularem harmoniam cum corpore humano in Aphor. Basilianis Th. Chym. Vol. IV. p. 328. *Balsamus Philosophorum* est Aurum potabile, ibid. pag. 788. Valdè quoque impropriè V. accipitur, quando aqua officinalis usitatissima gravidis pro fœtu corroborando *Balsamus Embryonum* appellari consuevit. Deniq; VI. nobis improprijssima videtur significatio, quando de humore corporis nostri excrementitio puta Bile flava, prædicatur, quod hæc sit sanguinis *Balsamus* verus, Ger. L. Blas. Medic. gener. part. 1. l. 2. s. 2. subsect. 1. c. 2. cui opinioni paradoxæ alij quoque moderni Doctores subscripserunt, nondum verò satis confirmarunt.

BALUX, item *Chrysamos*, vel rectiùs *Chrysammos* χρύσαμμος, dicebatur olim Hispanis, & Latinis Arena aurea, è qua aurum conficiebatur ex Plin. H. N. l. 33. c. 4. Th. Chym. Vol. II. p. 360 tr. Mirandul. de Auro l. 3 c. 1.

BAMAHEMI, sunt curriculi supernaturalium, Dorn. in D ict.

BAMMA, βάμμα, idem quod *Embamma*, de quo inferius suo loco.

BANAUSIA, βαναυσία, apud Hipp. sumitur pro sordida & illiberali, nec non quæstuosâ professione, vel arte, l. de dec. orn. l. 20. De circulatoribus, & circumforaneis commodè intelligi poterit.

BANGE, sive BENGI, est remedium in forma pulveris, vel massæ in India Orientali apud Indostanos regni Magni Mogol incolas usitatum pro scopo Venerem stimulandi, & paratum ex Cannabis folijs, & semine, quod si verum sit, Cannabis non erit Anti-Venereum. Conferad Olearij Itinerarium. Meminit & hujus Itinerarij D. Ludovic. Pharmac. diss. I. p. 720.

BAOBAB *Bahobab*, fructum propriè denotat, quo Æthiopes ad extinguendam sitim utuntur, teste Prosp. Alpino de Plant. Ægypt. c. 17. Fructui verò illi similem lapidem descripsit quoq; A. Chioccus. Mus. Calceol. sect. III. p. 414. appellans *Baobab lapideum*.

BAPTISTERIUM, βαπτιστήριον, idem quod *Colymbethra*, vel *Dexamene*; de quibus vocabulis infrà suis locis, Andr. Bacc. de Therm. l. 7. c. 8. p. m. 450.

BAPTUS, βαπτός est species lapidis bituminosi, mollis, odore excellentis. A Tinctura nomen accepit. Sunt enim, qui existiment, Anchusæ radicem intinctam fuisse. Agric. de nat. fossil. l. 4. p. m. 246.

BARACH *panis*, id est, *Nitrum salis*. Rul. & Johns.

BARAC. Vide *Albaras*.

BARATHRUM, βάραθρον dicitur *Antrum*. Vide *Charonium*.

BARBA, πώγων, est pars viri secundaria, pilosa, & ad genas, eo jam perfectò, in mento proveniens. Una enim ex iis, quæ ὕστερα μόρια, h. e. *postgenitæ partes* appellantur, quales sunt dentes, & pili. Oritur verò ab humoribus nutritijs calidioribus, & siccioribus. Dividitur *Barba* in superiorem, quæ sub naribus in superiori progerminat, & μύσταξ, *Mystax*, vel προπογώνιον, & ὑπορρίνιον vocatur; & inferiorem, quæ πώγων, vel ὑπήνη dicitur. Prima lanugo erumpens Græcis dicitur χνοῦς Gorr. in def. voc. πώγων. p. 399. Ad provocandos pilos in *barba* eadem conferre medicamenta, quæ in alopecia curanda commendantur, testatur Gal. c. in 6. Epid. t. 4. *Barbam* singulare ornamentum esse virorum, & venerabundos facere, docet idem l. 11. de U. p. c. 14. ad quem loc. vide C. Hofm. in comm. n. 825. seqq.

BARBARUN, *Barbara*, Scrib. Larg. n. 207. βάρβαρον, est epitheton Emplastri glutinantis ad vulnera cruenta, & sanguinem fundentia, (unde & Emplastra hæc, & vulnera ipsa ἔναιμα appellantur) bitumen recipientis, & ita siccioris, ut videre est apud Gal. l. 4. de C. M. S. G. c. 12. jung. Rhod. ad Scrib. l. c.

BARBUS, μύσκος, *Mystus*, dicitur piscis quidam vulgò etiam notus, in fluvijs potius, quàm lacubus occurrens, à quibusdam, v. g. Cardano, & Platina, inter cibos nullius pretij relatus; ab alijs verò ut Gesnero, et Salviano, cibis concoctu facilibus, & boni succi anumeratus. Ova ejus vim habere venenatam, & quidem colliquativam, testantur observationes apud Aldrov. l. 5. de pisc. c 16 ubi plura de hoc pisce.

Adde

Adde Jul. Alex. l. 15. Salubr. c. 7. Bruyerin. de re cibar. l. 22. c 18.

Bardadia, i.e. libra. Rul. & Johns.

Barnabus, *Barnaas*, salpetræ urinarium, urina salis petræ, item Acetum acerrimum. Rul. & Johns.

Barometrum, vel *Baroscopium* vocatur modernis Naturæ scrutatoribus instrumentum aliquod, in quo, mediante Mercurio infuso, aeris pondus, & pressio secundum minutissimas variationes observari, & ostendi potest, quale Rob. Boyle, Hookius, Cl. Dn. Sturmius, & alij descripserunt. His jungi potent succincta de ijs relatio in Actis Philos. Oldenb. de Anno 1665. in Februar.

Barones vocantur vermiculi in pinnis nati, quibus compressis illi exeunt. Vocantur & *Nepones*. Joh. Anglic. Rof. Angl. p. 885.

Baros, βάρος, onus, *Barys*, βαρύς, *Gravis*, sunt vocabula notissima in quotidiano usu. In Medicina tamen denotat molestiam, & speciem lassitudinis, præcipuè in artubus, v.g. in genubus, apud Hipp. 4. aph. 10. item de capite, Gal. l. de odor. instr. c. 4. De fœtu quoq; cum multo mucore referto ad abortum proclivi legitur 5. aph. 45. vid. Dieter. n. 146. 148. & infra.

Barurac, est *vitrum*. Rul.

* Barytecoia, βαρυηκοΐα, *Obauditio*, Obauditus, imbecillitas est auditus. Dicitur & *Δυσηκοΐα*. Vide *Surditas*.

Basaltes, βασάλτης, est *lapis* multangularis, colore ferri, durissimus, ut non facile secari, aut vulnerari possit. Gorr. p. 72.

Basanismus, βασανισμός, ἢ βάσανος, à verbo βασανίζειν, *explorare*, probare, diligenter considerare, significat examinationem, investigationem, probationem apud Gal. lib. 3. de Temp. c. 6. Verbo verò usus est Hipp. l. de hum. usu, l. 25. Commodissimè verò usurpatur de medicamentis, aut remedijs, de quorum virtute nondum constiterit, sed noviter investigantur. Dicitur & βάσανος à quibusdam *coticula* illa, in qua aurum, & argentum attritum colore, tanquam trutina, examinatur, *Lapis Lydius*, vulgò *Drobierstein*. De hoc vocab. vide plura apud Libav. in Defens. Syntag. Act 2. not. 37. Dicitur & ars probandi metalla *Docimastice*, de quo vocab. vide suo loco.

Basanites, i.e. lapis mortariorum medicinalium; item lapis, ex quo fiunt cotes ferrei coloris, & duritiei. Jos. Laurent. Amalth. Onom. p. 108.

Bascanon, βάσκανον, Fascinum, vide *Fascinum*.

Basiatio, Vide *Amplexatio*.

* Basiare *os*. Vide *Cuneiforme os*.

Basileion, βασίλειον, est *collyrium* σμηκτικόν, ad principia suffusionum, omnem visus hebetudinem, & cicatrices efficax, apud Aet. l. 7. citante Gorr. d. l.

* Basilica *vena*. Vide *Axillaris*.

Basilicum, βασιλικόν, præter significationem Botanicam, quam in Pinace Bauhini, alijsque herbarijs invenire licet, epitheton est Emplastri Officinalis, quod alias *Tetrapharmacum* dicitur, à quatuor simplicibus, è quibus paratur. Occurrunt, & hujus nominis emplastra apud Celsum l. 5. c. 19. & Scribon. Largum teste Gorr. in def.

Basilidion, βασιλίδιον, est *Collyrium* ψωρικόν diversum à superiori. Describitur à Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. ad fin. Gorr. d. l.

Basiliscus, βασιλίσκος, dicitur esse serpens venenatissimus, parùm flavus, tres in capite eminentias habens, qui tantummodò conspectus, & quando sibilat, auditus, videntes se, & audientes necare, imò, si animal quoddam illum etiam mortuum attingit, statim mori fertur, ut est apud Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 8. Forest. l. 30. Obs. 1. in Schol. Plura de *Basilisco* vide apud Aldrov. l. 2. de serp. & drac. c. 1. Senn. Med. Pr. l. 6. p. 8. c. 12. *Basilisci* nomine duo animalium genera venire dicit, serpentem & avem ex ovo galli gallinacei natum; & illum in rerum natura esse veneno potentissimo præditum. Plura legantur de *Basilico* in Ephemerid. Naturæ Curiosorum Anni Tertij Obs. 128. & 190. *Basiliscus* Mysticè dicitur Alchymistis *Mercurius Philosophorum sublimatus*, Libav. in Syntagm. Lullius verò peculiarem lapidem spagyricè confectum *Basiliscum* vocavit, qui Mercurium occidit, et in perfectum argentum absque igne congelat, et figit, Guido de Monte tr. de Adrop. Phil. in Th. Chym. Vol. VI. p. 563. Aliàs et ipse Lapis Philosophicus *Basiliscus* vocatur, ap. Lagneum in Harm. Chym. Vol. IV. p. 727. Imò fuerunt, qui materiam lapidis Phil. statuerunt, esse pulverem animalis *Basilisci*, uti patet ex Vol. III. p. 150.

Basioglossi, βασιόγλωσσοι vocantur duo musculi ab osse hyoide, vel ypsiloide oborti, et medium linguæ desinentes, unde *Par ypsiloideum* vocantur. De quibus vide Bartholin. l. 3. Anat. c. 13. p. 550.

* Basis, βάσις, in genere *fundamentum* significat; in specie dicitur, de latiore parte cordis, et superiori, cui ad latera binæ auriculæ adhærent, appellatur et κεφαλή, *caput*, vertex, Gal. l. 6. de U.P. c. 7. cui opponitur inferior, et angustior, apex, aut *mucro* dicta, κορυφὴ ἢ πυθμήν; 2. de medicamentorum compo-

stitorum potiori parte, sive illo medicamento simplici, uno vel pluribus, quæ reliqua, vel quantitate, vel viribus superant, unde compositum plerunq; denominationem sortitur: 3. apud Hipp. quoq; *plantam pedum* significat, l. de artic. sect. 3. t. 103.

Basium, σίμιον, idem quod *Osculum*; allegoricè significat Tincturam extemporaneam Martis, et Veneris, sive Chalybis, et Cupri, à Closæo excogitatam, apud Schroder. Ph. l. 3. c. 11.

* Bathmis, βαθμίς, βαθμὸς dicitur sedes, basis, sinus, et *recessus ossis*, in quem alterum os inseritur, v. g. de cubiti cavitate sigmatoide, in quam ima brachij pars cardinis modo immittitur, Hipp. 1. de fract. t. 10 *Bathmoides* etiam vocantur sinus, ac cavitates in brachij utrinque singulæ, in quas extendentibus totam manum, et flectentibus cubiti ipsius processus, *Coronæ* dicti, ingrediuntur. Gal. l. 2. de U. P. c. 15.

Bathrum, βάθρον, βάθριον, sedem, subsellium, ac fundamentum significat. In specie *Scamnum Chirurgicum*, luxatis partibus restituendis valdè idoneum, denotat, cujus descriptionem et iconem videre licet ex Oribasio de Machinam. apud Gorr. Vocatur *Scamnum Hippocraticum*, βάθρον ἱπποκράτειον. Gal. t. de artic. in procem. Clarius adhuc descripsit, modumq; utendi egregiè monstravit Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII fig. 5. et Tab. XLVI. XLVII. et I. Metaphoricè etiam tribuitur Aeri, quòd Lunæ sit sedes, apud Hippocr. lib. de flatib. V. 22.

Bathys, βαθὺς fuit olim epitheton Casei præstantissimi, et optimi, qui Romæ apud divites in delicijs habebatur. Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 17.

Batia, idem quod *Retorta*, sive *Cucurbita* colli recurvi. Morley Collect. Chym. Leidens. prolegom. c. 2.

Batitura. Vide *Battitura*.

Batos, βάτος, idem quod *βατίς*, piscis genus denotat, *Raja* nomine Latinis veniens, à βάτος, quod Rubum spinosum significat. Aculeos enim habent Rajæ leves, λειοβάτοι, quidem in sola cauda extrema, asperæ verò multò plures. Rondelet. l. 12. de pisc. c. 2. seqq. Aldrov. l. 3. de pisc. c. 48. seqq. Linguam *Rajæ* usurpavit Hipp. in pesso ad mensium redundantiam, l. de Nat. mul. LXVIII. 3. 4. *Monstrosæ Rajæ* asperæ basilisci ad instar iconem videre licet in Mus. Calceol. sect. 1. pag. 91. ubi simul elegans moralo de his piscibus ex Olao Magno reperies.

Batrachites, βατραχίτης, est lapis, vel gemma ignobilior, bullæ instar, altera parte quodammodò cava, altera convexâ, cujus tres species traduntur: prima ranæ colore, ex quâ nomen habet: secunda eboris: tertia, quæ è nigro rubet, Agricol. l. 6. de nat. foss. pag. 305. Differt à vero *Bufonite* lapide, qui in capitibus bufonum reperitur, uti hoc prolixè authoritatibus non spernendis, aut irridendis demonstravit Andr. Chioccus Mus. Calceol. s. 3. p. 363. seq. Hic dicitur etiam *Crapaudino* à Gallico *Crapaul*, quod *Bufonem* significat. Author laudatus hunc os potiùs esse statuit, quale etiam in capite Cyprini piscis invenitur. Est igitur *Batrachites* minerale; *Bufonites* verò ab animali desumptus. Sunt tamen alij non vilioris authoritatis Doctores, qui posteriorem negant, quos citat etiam Fr. Hofm. Clav. Schroder. l. 5. c. 1. §. 7. n. 646. Nostrarum non est partium, controversiam hanc dirimere.

Batrachus, βάτραχος. Vide *Rana*. *Ranula*.

Battitura, i. e. *squama*, v. g. *Battituræ æris*, metallorum. Gr. λεπὶς Arab. Cubel. Rul. et Johns. in Lex.

Baul, i. e. *urina*. Ejd.

Baurac, Arab. i. e. *Nitrum*, de quo infrà: In genere etiam quodlibet genus salsuginis *Baurac* dicitur. Rul.

Bayda, i. e. Vas, super quod destillatur: Idem.

Bdalsis, βδάλσις, *mulctum*, vel suctionem significat. Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 7.

Bdella, βδέλλα. Vide *Hirudo*.

Bdellium, βδέλλιον, significat et gummi, et arborem, unde colligitur. de qua vide Botanicos. De illo verò legatur Schrod. l. 4. cl. 2. n. 376. Jung. Hofm.

Bdellus, βδέλλος, *fœtorem* extinctæ lucernæ, item, *crepitum ventris* significat. Jos. Laur. Am. Onom. p. 110. Lex. Græco-Latin. Budæi aliorumq;

Bdelygmia, αδελυγμία, βδελυγμία, à verbo βδελύσσεσθαι, i. e. fastidire, abominari, significat *molestum fastidium*, et nauseam, præcipuè ciborum, apud Hipp. l. de int. aff. XXIX. 12. Βδελυγμία etiam fœtorem abominabilem, et nauseabundum denotat, l. de fistulis l. 3. Jung. Foes. Oecon. p. 110.

Bebaios, βέβαιος, *firmus*, vide *Constans*.

* Bechica *medicamenta*, βηχικὰ ea dicuntur quæ tussim sedant. Βὴξ enim *tussis* est Gal. l. 1. de Sim. Fac. c. 2. Suntque duplicia: alia tussim promovent, et sunt tenujum partium: alia sedant incrassando, l. 5. c. 10. Dicuntur aliàs *Pneumonica*, vel *Thoracica*, quorum Catalogum passim in Pharmaceuticis scriptis reperies.

Becos, Βέκος, hoc vocabulo Phryges panem olim appellasse, testatur Gal. l. 2. de diff. puls. c. 5.

Begma, βῆγμα (quidam scribunt & legunt cum ε βρῆγμα, absque ratione sufficienti) non tam tussim, quam sputum, quod tussi rejicitur, notat, uti constat ex Hipp. l. 2. de Morb. XLIV. 8.

Belenites, *Belemnites*, ἀπὸ τοῦ βέλους ἢ βελέμνου, telo vel sagitta, cujus figuram quodammodò refert; est lapis teres, pyramidalis, varij coloris refertus, & prodesse dicitur contrà calculum, icteritiam, & fluxus ventris; & specialiter commendatur in febribus intermittentibus, quòd habeat vim fermenti febrilis præcipitantem. Dicitur aliàs *Lapis Lyncis*, vel *Lyncurius* veterum, quod crediderint ex urina lyncis, sive lupi cervarij coagulata generari, quod tamen potius pro figmento habendum videtur. Dictus etiam est *Dactylus Idæus*, à figura digiti, & monte Ida Insulæ Cretæ, ubi olim reperiebatur; at hodieq; in Borussia, Pomerania &c. occurrit. Plura apud Schrod. l. 3. c. 8. n. 12. & Hofm. in Cl. ad ill. loc. p. 182.

Belemnoides, vel *Beloides processus*. Vide *Graphioides*.

Beieson, i. e. *Balsamus*. Rul. & Johns.

Bellaria, τρέμματα, ἴτρια, τραγήματα, ἐπιδόρπια, in genere dicuntur omnia, quæ in secunda mensa apponi solent; In specie tamen à Gal. pro placentis mellitis sumpta fuisse, patet ex l. de bon. & mal. succo. cap. 14. & l. 1. de Sim. Fac. tit. Papaver. Jung. Lang. l. 1. Ep. 56.

Belliculi, vel *Bellirici marini*, sunt species Conchyliorum, sive Cochlearum marinarum, umbilicali figura constantes, vel candido colore cum maculis flavis conspersis, vel Pavo, cum nigricantibus lineis ad imaginem cochleæ circumductis præditæ. Chiocc. Mus. Calc. sect. 1. p. 57.

Bellocutus, quasi *Beli oculus*, est gemma, oculi effigiem quodammodo exprimens, olim apud Assyrios ad superstitiones grata, à signatura verò affectibus oculi prodesse credita. Agric. l. 6. Fossil. & Chioc. sect. 3. cap. 379. seqq. Osvv. Crollius designatur.

Belone, βελόνη, i. e. *Acus*. Vide suprà.

Belonoides, βελονοειδὴς, i. e. *acus formam habens*. Vide *Graphioides*. *Acus*.

Belos, βέλος. Vide *Sagitta*.

Beluleum, βελουλκὸν, quasi τὸ βέλος ἕλκον, dicitur instrumentum Chirurgicum telis extrahendis accommodatum, variæ figuræ, de quo videatur Ambros. Paræus l. 10. Chirurg. c. 18. seqq. H. F. ab Aquap. de Oper. Chirurg. p. m. 150. ed. Patav. in fol.

† Belzoin nostrarum officinarum est succus Cyrenaicus, sive Laserpitij Cardanus.

Benat Noctis, vide *Planta*.

Benedictum, est epitheton *Lenientium* pharmacorum, ab Arabum interpretibus introductum, præsertim quondam Helidæus de Paduanis in tract. suo de purgantibus MS. frequentiùs hoc termino de Rhabarbaro similibusq; notæ meritoribus usus est. Jung. Rolfink. O. & M. Spec. Comm. l. 5. s. 1. c. 6. Ita in dispensatorijs notissimum est Electuarium Lenitivum, quod vocatur *Benedicta Laxativa*. Ita Rulandus *Aquam* vocavit *Benedictam* infusum suum Vomitorium, de quo apud Schrod. l. 3. c. 17. Aliàs & ipse Lapis Philosophorum vocatur *Aqua Benedicta*, item *Lapis Benedictus* à Lag[illegible] in Harm. Chym. in Th. Ch. Vol. IV. p. 719.

Benefacio, ἐναρμόζω, λυσιτελῶ, verbum hoc frequentissimè occurrit apud Scribon. Larg. Hinc & in Epilogo, vel Peroratione vocat omnes, quas edidit Compositiones, *Benefacientes*. Legitur & apud eundem, *Facit benè*. num. 129. 213. *Meliùs*, n. 131. *optimè facit*, n. 112. h. e. prodest, convenit, conducit &c. quamvis C. Barth. Adv. lib. 1. cap. 24. parum putet Latinum.

* Beneolentia, εὐώδη, scil. remedia, medicamenta, sunt species *odoratorum*, quæ ὀσμώδη in genere dicuntur, respondent proportione quadam ijs, quæ linguæ sunt dulcia: Opponuntur *Graveolentia*, δυσώδη. Gal. l. 4. de S. F. c. 22. Illorum effluviæ à corporibus aeri ambienti permista, ac deinde per narium inspirationem in Cerebrum delata familiaria sunt spiritui animali, & Cerebri naturæ; Horum verò sunt adversa, & ingrata.

Benignus, εὐήθη, quasi *boni moris*, est terminus differentiæ morborum accidentalis à caussæ morbificæ conditione desumptæ, quando morbus habet symptomata naturæ suæ congrua, & mitiora propter caussæ morbificæ qualitatem non nimis à statu naturali recedentem; Huic opponitur *Malignus*, κακοήθης, sive mali moris, quando symptomata non respondent morbi naturæ, sed vehementiora sunt, aut plura cum virium majori prostratione. Eleganter *malignitatem* sobolem latentis alicubi Cacochymiæ pravæ appellavit Linden. S. M. Ex. IIX. §. 57.

Benzoin, vide *Asa*. De *olei Benzoini* præparatione & viribus, & in specie, quòd de Mercurio participet, quia cuprum dealbat, & aurum confirmat. Lege Vigenerij Tract. de Igne, & Sale c. 35. in Th. Ch. Vol. VI. p. 49. De *floribus Benzoes* scrupulum D. D. Bohnij, an phthisicis conveniant? vide in ejusdem Diss. Chym. Phys. XI. §. 6. 7.

Bercos,

Bercot, id est, *Rotundum*. Rul. in Lex. †

† Berent secum, Artemisia. Santes Ardoinus l. 8. c. 11.

† Berenicium, βερενίκιον, est epitheton *Nitri*, apud Gal. l. 6. de C.M.S.L. c. 1. l. 3. de C.M.S.G. c. 2. & alibi. Valens maximè ad vulnera nervorum.

Beriberi, est nomen morbi apud Indos, *Paralysis species*, dum veluti nictando genibus, ac elevando crura, tanquam oves, ingrediuntur, de quo plura vide apud Jac. Bontium, Meth. med. c. 1. *Beriberi Spurium* descripsit, & historiam illius prolixè proposuit ex Bartholino Bonett. Medic. Septentrion: l. 1. s. 17. c. 27. pag. 180.

Berillistica, est ars ejus modi specillis, quæ *Berilli* dicuntur, visiones observandi. Dorn. Rul. & Johns.

Berillus, dicitur speculum ex crystallo superstitiosè consecratum ab auguristis. Iid.

Berna, h. e. *vas vitreatum*, *Birmina*, Rul. & Johns.

Bernionis, i. e. *Colophonia*, Gummi Juniperi. A aliis *Vernix*. Rul.

Bers dicitur Electuarium, quo Ægyptij utebantur ad deliramenta incitanda, cujus descriptio extat apud Prosp. Alpin. l. 4. de med. Ægypt. c. 122. 2.

† Berula latinis Anagallis aquatica, à Gallis Berle Dodon. hist. plant.

Beryllus, βήρυλλος, lapis vel gemma est pellucida, colore viridi, sed diluto; ità ut duos colores sibi inesse, unum viridem, alterum pallentem, tradiderint, imò octo genera ex varietate colorum ex mente aliorum recenseat Gorr. In sacris Literis tanta fuit habitus æstimatione, ut octavum poneretur fundamentum cœlestis Hierosolymæ. Chymici docent, *Berylli* structuram constare ex Lunæ, & Jovis cœlis æqualibus cum terra Lunæ, Th. Chym. Vol. I. p. 487. Aliter Lullius de transm. metall. in Vol. IV. p. 191. De ejus viribus Medicis traditur, valere contrà vitia hepatis, suspiria, eructationes, oculorum fluxiones, contusiones &c. Hodieq; tamen ejus nulla fit mentio. Chiocc. in Mus. Calc. s. 3. p. 121.

Berytion, βηρύτιον, est nomen medicamenti Ophthalmici, sive Collyrij, quo *Berytius* quidam ad maximas epiphoras usus est, & describitur à Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. est & *Pastilli* nomen ad dysentericos perutilis, l. 9. c. 5. Gorr. p. 74.

Bes, item *Bessis*, Gr. *διμοιρία*, est nomen ponderis continentis duos Assis trientes, hoc e. uncias octo. Vulgò Marca. Legitur ap. Celsum.

Besachar, *Fungus* dicitur. Dorn. Rul. & Johns.

Besonna, in specie vocatur *Muscarum fungus* Iid.

Bessanem vocatur rubedo externa similis rubedini ejus, in quo incipit lepra, quæ apparet super faciem, & super extremitates, & propriè in hyeme, & frigore. Avic. l 4. fen 7. c. 2. cap. 8.

Bestia, *Bestiola*. Vide *Animal*. *Bestiola* etiam in specie dicitur Aranea minima in leguminibus nata solifuga, de cujus noxa, & cura legatur Ardovn. de Venen. l. 8. c. 18.

Bex, βήξ, id est, *Tussis*, de qua inferiùs suo loco.

Beta. Vide *Gabritus*.

† Bezoar Minerale, terra quædam medicata Pedemontana. Hercules Saxonia. de plica cap. 67.

† Bezaar à Bezaar voce persica, quæ Alexipharmacum significat. Franc. Pona de Ant. Bez. cap. 6.

Bezaar, *Bezoar*, *Bezehard*, *Pa-Zahar*, vi etymi in genere idem esse posset, quod Antidotus, vel Alexiterium; siquidem apud Persas *Pa* contrà, *Zahar* verò venenum significare traditur. Hinc etiam à Medicis derivativum *Bezoarticum* usurpatur non solum de medicamentis, quæ lapis *Bezoar* ingreditur; sed & frequentiùs de alijs, quæ insigni, imò etiam meliori, quàm ille, pollent venena, & malignitates expellendi virtute, suntq; vel simplicia, vel composita, utraq; ex Vegetabilium, & Animalium etiam classibus desumpta, v. g. ex Vegetabilibus simplicibus Radix Anthoræ, vel Contrayervæ primas tenere creditur. Ex Animalibus Cervi Cornu, & Os de corde cervi, nec non Unicornu prærogativæ palmam fermè sibi adsciverunt. E compositis *Tinctura Bezoartica* D. D. Michaelis hodieq; celebratissima esse solet. nec immeritò ob ingredientia alexiteria præstantissima, cujus descriptionem exposuit peculiari libello. Ita Chymiatri plurimum etiam attribuunt *Bezoarticis* suis *mineralibus* varij generis, *Solari*, *Lunari Joviali &c.* circa quorum tamen usum, an ratione securitatis cum alijs Alexipharmacis Vegetabilium, vel Animalium jure possint certare, nemini vitio vertendum, si dubitet. Specialiter tamen, & propriè *Bezaar*, vel *Bezoar* de lapide quodam duplicis sortis accipitur, *Orientali*, & *Occidentali*. *Orientalis* est lapis in Capricervæ orientalis Indicæ, vel Persicæ visceribus, præsertim ventriculis, alijsq; cavitatibus internis concretus, & repertus, figura rotunda, ovali, sessili, variante, intus paulùlùm cava, utpote meditullio paleam, pilos

vel

vel simile quid continente, superficie levi, & splendente. colore plerunque atro virente, aut dilutiùs virente cineritio, pallescente, magnitudine & pondere etiam valdè variante, substantia è laminis veluti cæparum sese invicem incumbentibus compacta, virtute insigni alexipharmaca, cordiali, & diaphoretica commendatus. *Occidentalis* verò est lapis in Capricerva Occidentali Peruviana repertus eodem modò, ut prior, concretus, magnitudine verò illo major plerunq; superficie etiam scabra, colore vario, albicante, nigricante, obscurè virente (qui optimus habetur) viribus alexipharmacis & diaphoreticis Orientali quodammodo cedens; de quibus cùm integri tractatus, & Disquisitiones publicè prostent, Lectorem ad illa scripta remittimus. Junguntur ijs, quæ occurrunt apud Schroder. l. 5. cl. 1. n. 12. & Fr. Hofm. Cl. d. l. Lapis *Bezoar factitius* naturalem repræsentans quomodo parari possit ex Magisterio, sive Zacca Herbarum Alexipharmacarum, vide ex Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c. 15. pag. 198. Secundariò & veluti κατα χρηστικῶς nomen hoc etiam tribuitur aliquando lapidibus in Damis, sive Capris montanis repertis, ut *Bezoar Germanicum* appellantur, quamvis non sint propriè lapides, sed pilæ, unde *Ægagropilæ*, vel *Ægagropili* dicuntur, de quibus suprà. Tandem *Lachrymas Cervorum* coagulatas, & in lapideam duritiem veluti concretas veteres nonnullos *Bezohardi* nominasse, & pro antidoto efficacissimo habuisse contrà quodvis venenum, testatur Lang. l. 2. Ep. 24. Vocatur & Moschus ex oculis Cervi. Legatur & Joh. G. Agricolæ Cervologia German. p. 2. c. 4.

Bezar, vel *Besar*, lapidis viridis dicitur. Dorn. Rul. & Johns.

Bia, *Bianum*, βία, βίαιον. Vide *Violentia*, *Violentum*.

Biarghetunsim, i. e. *Cerusa*. Ruland.

Bibere, πίνειν, est ore potulenta haurire, & sorbere Linden. S. M. Ex. XIII. §. 356. Vide *Potus*.

Bibitorius Musculus in Anatomia vocatur ille oculi Musculus, introrsum versus nasum oculum movens. Barthol. lib. 3. Anat. cap. 9. p. 513.

Biblos, *Biblion*, βίβλος, βίβλιον, Vide *Liber*.

Biceps, δικέφαλος, Epitheton monstrorum duo capita obtinentium, quorum varias observationes ex alijs collegit Bonnettus Medic. Septentrion. l. 1. s. 2. c. 2. p. 17. seqq. *Biceps* quoque vocatur Musculus Cubiti flexor primus. Barthol. l. 4. Anat. c. 8. p. 571. quemadmodum & Tibiæ flectens eodē nomine appellatur d. l. c. 22. p. 580.

Bichicum Epitheton Pilularum, vel potiùs *Trochiscorum Asteriacorum* ex succo liquiritiæ, saccaro, amylo, tragacanth. & amygdalis excorticatis cum Mucilag. sem. cydon. paratorum apud Rhasen l. 9. c. 55. vertente Galentio de S. Sophia fol. m. 41. a.

Bicongius i. e. *duo Congii*, sive mensura duodecim sextarios continens. Vide *Chus*.

Bicorne os. Vide *Hyoides*.

Biladen, i. e. *Chalybs*.

Bilinguis, δίγλωττος, quod tropicè significet hominem versutum, simulatorem, cui candor omnis deficit, ex alijs scriptoribus Politicis novimus. *Bilinguem* etiam dici hominem duarum linguarum peritum ostendimus infrà in voce *Diglottos*. Propriè verò etiam significat hominem duas linguas in ore habentem, qualem observationem è Joh. Dolço notavit Bonett. Med. Septentr. l. 5. s. 25. c. 1. p. 301.

* Bilis, χολή. *Fel*. Non est nostrarum partium, omnia nunc commenta veterum, & recentiorum de *Bile* hic proponere, & ventilare, sed saltem terminum Medico sensu exponere. Hinc sufficere facilè potest, communi Doctorum consensu certum esse, quod simpliciter sumtum vocab. *bilis* denotet *Naturalem*, *Flavam*, Gr. ξανθὴν dictam, quæ in Hepatis vasis, vel poris Cholodochis, & Vesicula fellis naturaliter inveniri, & ab utrisq; per communem ductum ad Intestinum Duodenum excerni solet. Est igitur *bilis* Excernendum naturale, sive liquor excrementitius, ex sanguinis salino-sulphureis ob longiorem moram effœtis redditis portionibus, paucoq; sero dilutis constans, à massa sanguinis in glanduloso hepatis parenchymate secretus, ad dicta vasa & receptacula collectus, & excretus. Usus hujus in intestino Duodeno est indubitatus, Chyli è ventriculo immediatè huc translati segregabilitatem, & dissolutionem in utiles, & fœculentas portiones unà cum succo pancreatico, ceu contrariæ facultatis, mediante aliqua fermentationis lucta, promovere. Quæ circa alias quoque utilitates veteres, & novi Authores tradiderunt: item, an denuò cum chylo ad sanguinem quædam *bilis* portiones loco novi fermenti, & balsami vitalis redeant? an verò statim è vesicula fellea per certas arteriolas ad sanguinem refundatur, uti consectatus est Fr. de le Boe Sylv. Disp. Med. VI. & quę sunt illa, alijs & alibi ventilanda relinquimus. Porrò *bilis præternatur.* & *vitiosa* fit per varios corruptionis modos, & varia sortitur epitheta, vel à colore, vel à consistentia, vel ab alia circumstantia petita, quæ paucis annectere lubet. Ità quædam dicitur *bilis pallida*, ὤχρα, vel χλωρά, quę ad naturalem proximè accedens,

dens, vel à serosis aut aquosis portionibus copiosioribus diluentibus (unde & *Aquosa*, & *humida*, ὑδατώδης ἢ ὑγρὰ appellatur, vel à minori aculeo lixivioso præditis salinis calorem obtinet remissiorem, huic contraria est *Rubra*, ἐρυθρά, *subrubra*, ὑπέρυθρος, *ruffa*, vel ignei coloris, πυῤῥά (quæ saltem sunt gradus differentiæ) quæ majoris lixiviositatis indicium præbent, & particularum salinarum combustarum, vel nimium assarum copiam præsupponunt; quales etiam particulç coagulatæ intensè rubentes haud raro cum urina excerni, & ad matulam affigi firmiter solent, teste Willis de Urin. c. 5. §. Usitatum. *Vitellina*, λεκιθώδης, h.e. ovorum crudorum vitellis colore, & consistentia similis, ex assumptis alimentis per biliosas regurgitantes ex intestino in ventriculum portiones corruptas admixtas depravatis nata, & mediante vomitu innotescens. Sic & *Porracea*, πρασοειδὴς ἢ πρασώδης, mixta est ex chylosis & biliosis (an & succi pancreatici vitiosi?) portionibus heterogeneis corruptis, vitriolaceis conflata, & per vomitum in sensus incurrens. Porrò quoque *bilis Glastea*, sive glastum colore cæsio referens ἰσατώδης, *Æruginea*, (*ussa*) ἰώδης, *Cœrulea*, κυανῆ ἢ κυανίζουσα, *Obscura*, aut *Fusca*, ὀρφνώδης, ἢ φαιὰ mixtæ & heterogeneæ sunt *Bilis* species, gradu corruptionis, & colorum variantes, quæ liquoris biliosi, succiq; pancreatici concurrentem vitiosam effervescentiam, & corruptionem præsupponunt, uti hoc innuit rectissime Sylv. l. 1. c. 30. §. 112. &c. 46. §. 37. E quo Authore alia quædam *bilis p.n.* epitheta addere libet, ut sunt, *bilis Heterogenea*, quæ constat diversis partibus, alijs acrioribus, alijs obtusioribus, l. 1. c. 48. §. 6. *Copiosa* & simul *Acrior*, cujus caussas recenset cap. 18. §. 11. huicq; contraria *Pauca*, & *Iners*, §. 12 *Spirituosa*, & *Volatilis*, quam credit esse caussam veram Icteri, c. 46. §. 41. seqq. & Ructuum nidorosorum c. 7. §. 21. Vomitoriarumq; febrium, c. 30. §. 112. *Pinguior*, & *Oleosa*, ceu caussa Fastidij ciborum c. 2. §. 8. Ardentisq; totius corporis, vel intestinorum, vel lumborum doloris c. 11. §. 18. & c. 14. §. 16. *Fluida*, vel *Fluxilis*, aut *Turgens*, author Choleræ, & Diarrhœæ, qualem etiam per purgantia fortiora gigni, & expelli constat c. 7. §. 46. *Glutinosa*, & *spissa*, huicq; affinis *Calculosa*, caussa obstructionis præsertim meatuum biliariorum c. 45. & 46. Plura si cui legere placet de *Bilis* natura, generatione, varietate & usu, ille præter Hipp. & Gal. monumenta aliorumq; veterum scripta ex recentioribus legat Francisc. Glissonij Anatomiam hepatis, & Marcelli Malpighij Exerc. de Hepate c. 5. seqq. aliosq; Per *biles* in plurali, & *Flavam* & *Atram* simul intelligi, ostendit Joh. Rhodius in Not. ad Scribon. Larg. n. 136. *Bilis* Anatomiam Chymicam h. e. Medicamenta è *bile* parata vide in Morley Collect. Chym. Leidens. c. 96. 97.

Bilis *atra*, μέλαινα χολὴ (vide *Melancholia*) denotat apud Gal. humorem melancholicum. l. 7. aph. 32. c. 1. de nat. hum. t. 27. etc. 5. in 6. Epid. t. 14. cum autem æquè obscurum sit ap. illum, et reliquos omnes antiquiores, quid propriè sit humor Melancholicus sive naturalis, sive præternaturalis, declarari hoc debet ex recentioribus hypothesibus Physiologicis Pathologiæ ritè applicatis, secundum quas *bilis atra* nihil aliud est, quàm humor excrementitius acidus in pancreate naturaliter collectus, et ad intestinum duodenum secretus (qui simpliciter *Melancholia* dici commodè potest) præternaturaliter se habens, præsertim nimia aciditate corrosiva, et exulcerativa peccans. Vid. Not. nostr. ad Jessen. Judic. de S. V. S. M. p. 161. Quamvis et *bilis flava* per mixturam hujus acidi p.n. pancreatici liquoris corrupta in *atram bilem* degenerare possit, teste Fr. Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 46. §. 37. imò ipsum Sanguinem, et Spirituum animalium liquorem, si in eum regurgitaverit, ille nimium acidi liquor *Atrabilarium* facere queat, unde gravissimorum morborum Ilias provenit. *Atra bilis* quoq; mysticè appellatur *Nigredo illa* prima in præparatione *Mercurii Philosophorum*, et *Lapidis Philosophici*, quam offert in prima operatione, de qua apud Libav. T. II. Oper. in Apoc. Herm. Part. post. in procem.

Binsica, hoc nomine Rabbini vocant ægritudinem mentalem, et in specie *Atrophiam organi phantasiæ*, teste Helmont. tr. Venatio scient. n. 51. et de magnet. vuln. cur. §. 148.

Binarius, est *numerus mysticus*, seu potiùs commentitius Spagyricorum Philosophorum, statuiturque duplex. *Naturalis*, qui est ortus à Deo per divisionem corporum superiorum ab inferioribus in prima creatione; *Binarius contrà naturam* est id, quod est nedum naturæ, sed Deo primùm inimicissimum, radix morborum omnium, et interitus. Vol. I. Th. Chym. p. 462.

Biolychnium, βιολύχνιον, idem quod *Flamma vitalis*, sive *Calor nativus*, de quo infrà. Epitheton Charltono, alijsq; recentioribus non infrequens. Aliàs vocabulum hoc accipitur de singulari quodam secreto ex sanguine humano parato, uti videre est apud Beguin. Tyrocin. l. 3. c. 1. in notis Glukradij, ubi simul mentio fit Johannis Ernesti Burggravij, qui integrum libellum de hujus modi *Biolychnio* conscripsit et edidit.

Bios,

Bios, *βίος*, *βιοτὴ*, duplicitèr sumitur, 1. frequentiùs pro *Vita* ejusque curriculo; 2. rariùs pro *Victu*, h. e. alimentorum usu ad vitam necessario. Vide suo loco *Vita*, *Victus*.

Biothanati, *βιοθάνατοι*, dicuntur Foresto l.1. Obs. 1. in Schol. 2, qui *violenta morte* perierunt. Verùm non videtur vocab. à bonis authoribus approbatum.

† Bipula est Vermis apud Arist. l.5. hist. animal. c.29. interprete Gaza. Mercur. de morbis puer. l.3. c.7.

Bira, vide *Cerevisia*.

Biscoctus, *δίπυρος*, *διπυρίτης*, potissimùm dicitur de pane iterato coctò, quem & *ἐξόπτην*, h. e. *valdè assatum* dici existimat Linden. Exerc. XVI. §.139. seqq. Jung. Locus Hipp. de Int. Aff. XXIIX. 16. Habet vim desiccandi, et cùm siligineus est, neque nimiùm tostus, minùs omnium excrementi relinquit Renat. Moreau ad Schol. Salernit. c.17. p.263.

Bismuthum, *Bisemutum*, *Marchasita*, vulgò *Wismuth*, est recrementum metallicum in generatione metalli alicujus ex portione quadam ad generationem metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans durum, ac fragile mutatum, Schrod. l.3. Ph. M. c.18. Verùm Olaus Wormius Musæi c.8. ad sui generis metallum refert, licet aliquando argentum in se contineat. Libav. quoq; inter metalla referre non dubitavit, Defens. Syntagm. A. 2. N. 53. Est vel solidius sectionemq; admittit, vel interdum laxius, instar Galenæ. Datur et *Marchasita aurea*, vulgò *Bo d R. st.* *Plumbum* etiam *scriptorium* à nonnullis ad *Bismuthi* speciem refertur, Hofm. in Cl. Schrod. d. l. p.329. Viribus recremento Plumbi respondet; usus quamvis rarissimus, et non nisi externus. *Bismuthum* appellavit levissimum, pallidissimum, et vilissimum plumbum Rul. in Lex.

Bithnimalca, idem quod *Gasteranax* (de quo sua in litera) h. e. peculiare principium activum in ventriculo residens, functionum chylificationis, et distributionis, segregationisque excrementorum præses, quod nomen finxit Dolæus in Encyclopæd. Med. l. 3. c. r. 3. et 4.

Bitrinati, id est, *vitro obductum*, Rul.

Bithynos, *Βιθυνὸς*, dicto significat medicamenta: 1. est nomen Emplastri, ad hydropem efficacis, cujus descriptio habetur apud Gal. l.9. de C.M.S.L. c.3. deinde *Pastillus* dicitur *Bithynus*. l.5. de C.M.P.G. c.11. Gorr. p.75.

** Bitumen, *ἄσφαλτος*, *ἀσφαλτόν*, generaliter sumtum denotat omnem terræ pinguedinem tenacissimam, facilè urentem. Hinc Langius *Bitumen* ignis fomentum in montibus illis ignivomis esse dixit, ita ut ab aquâ magis accendatur, l.2. ep.53. et sub se comprehendit varias species, quas videre est apud Schrod. d.l. c. 29. Specialiter verò denotat succum pinguem aquis marinis alijsq; stagnantibus marinę non dissimilibus, et optimum est mari mortuo (quod proptereà Lacus *Asphaltites* dicitur) veluti spumâ innatans, posteà verò resiccatum ad littora pice sicca durius efficitur, tenacissimumq; redditur. Optimæ notæ habetur, si ponderosum, validum odorem vibrans, purpureoq; ad atrum vergente colore præditum sit. Ejus virtus est cum moderata calefactione exsiccatoria, et glutinatoria, Gal. l.XI. de S. F. Schrod. l. 3. c. 32. Hofm. in Chy. alijq; plures. Gorr. in Def. aliter distinguit *Bitumen*, *ἄσφαλτον*, in *Liquidum*, et *Fossile*. Illud, quod instar olei fit propter pinguitudinem, postmodò tamen vel spontè, vel coctione, inspissatur. Meminit illius Scrib. Larg. n.52. ad inunctionem narium. Dicitur et *Zacynthium* (perperam Saguntinum, cùm in agro Saguntino non deprehendatur) *ζακυνθία ἄσφαλτος*. Gal. lib. 2. de C.M.P.G. c.13. Vide Rhod. ad Scrib. Larg. n.208. quemadmodum siccum *Judaicum* quoq; vocatur. Hoc verò siccum è terra eruitur, lapidum aut carbonum modo, nigrum splendensque picis instar, et ab alijs Gagatis, aut Fossilis Carbonis, aut Petræ nomine venit. Vide *Lithanthrax*. *Bitumen* etiam tribuitur à Paracelso excremento urinæ *Alcola* dicto (de quo suprà) quod ipse Tartarum mucilaginosum etiam appellat in Fragment. Medic. ad l. 1. de Tartar. cap.9. et alibi. Dornæus descripsit *Bitumen*, quod sit sulphurea terra, in Diction. item Rul. in Lex. qui multa genera etiam proposuit: Liquidum oleo simile, Petroleum; Odoratum Saxonicum; tetrum, camphoræ nativæ: nigrum crassum Fossile carbonibus simile. *Bitumen per versum* est liquor incertus etc.

Biventer, *διγάστρικος*. Vide *Digastricus*.

Blabe, *βλάβη*, noxam, læsionem significat, à verbo *βλάπτειν*, nocere; cui opponitur *ὠφελεῖν*, prodesse, Hipp. lib. de Alim. III. 3. seqq. Eidem quoq; *vitia* dici ab jonico *ελιτ*, et noxia *βλαβερὰ ἢ σινόμωρα* docet Gal. c. 3. R. V. I. A. t.14.

Blacciæ apud Rhazen dicuntur *Morbilli*, notante Ingrassia Comm. in Avic. l. de Tum. p. n. p.194. 195.

Blachmal, est *materia liquefactione plurium una metallorum confusa in sulphur injecta*, Johns. in Lex. Chym.

Blactara, i. e. *Cerusa*, vel *blancta*. Rul. in Lex.

** Blæsus, *Blæssus*, *βλαισὸς*, *ψελλός*, vitium

tium aliquod in figura membrorum corporis; præsertim externorum significat. Frequentius de cruribus extrorsum distortis usurpari solet. Aliàs Latinis *Valgi* dicuntur. Gal. de causs. morb. c. 7. c. 3. de ijs, quæ in Med. fiunt t. 31. jung. M. A. Severin. de gibb. valg. et var. P. 11. cap. 2. Quibus opponuntur ῥοικοὶ, vel ῥαιβοὶ ῥοικοὶ, *Vari*, quibus crura introrsum vertuntur; quamvis C. Hofmannus mendam subesse existimet, et invertendam esse utriusque significationem doceat, l. 3. Inst. c. 59. §. 1. et l. 3. Apolog. pro Gal. c. 99. Utinam verò rationem addidisset, cùm Authores, et Lexicographi non consentiant in illam significationum inversionem. At incertitudo significationis fortassis inde oborta est, quòd utrumq; vitium in cruribus semper concurrat. Dum enim genua extrorsum vergunt, pedes extremi coeunt; quod si verò hi diducuntur extrorsum, genua coarctantur? *Blæsitas* etiam dicitur de illo, cui lingua impedita est, ut literam aliquam exprimere non possit. Vide suprà *Balbuties*.

Blanca *mulierum*, *Blancta*, *Cerussa*. Rul. in Lex.

Blandus, ἤπιος, ἠπιος, idem quod *Mitis*. Est epithetom plerumq; Ignis à Pharmacopœis, et Chymistis receptum ad differentiam Ignis fortioris. Ità in negotio lapidis Philosophici requiritur *Blandus Ignis*, et æqualis, ita ut nec invalescat, nec debilitetur, à Ventura apud Lagneum in Harmon. Chym. Th. Chym. Vol. IV. 767.

Blas, terminus est Helmontianis novus, & significat in genere motum localem, et alterativum Astrorum, à quorum utroque oriuntur temporum mutationes, tempestates, atq; vicissitudines. Unde *Blas motivum stellarum* ab illo describitur, quod fit virtus pulsiva ratione itineris, per loca, et secundum aspectus. *Blas verò alterativum stellarum* in productione caloris atque frigoris consistit, idq; præcipuè cum ventorum mutationibus. Passivas verò qualitates, puta humiditatem, et siccitatem, ad nos astra transferre nequeunt, cùm ex sese non habeant. Porrò ad imitationem illius in Brutis quoq; et Hominibus *Blas* occurrere docet; idque duplex, *Naturale*, et *Voluntarium*. Illud dicitur, quod quodlibet viscus ad typum sui Astri format, hinc et *Astrale* dicitur. Hoc verò quod voluntate animalium ad motum localem dirigitur, et nullo modo connexum est rationi supernæ, h. e. absque cœlorum *Blas*, et motore immobili naturali seipsum movet, in tr. *Blas Meteoron*, et *Blas Humanum*. Quis verò non videat has novitates?

Blastema, βλάστημα, βλάστησις, *germinationem*, *germen*, significat in genere, à verbo βλαστάνειν, propullulare, germinare, et occurrit illud quatuor in locis (notante Foes. in Oec. p. 123.) apud Hipp. v. g. de Humor. l. 35. l. 4. Epid. XXIV. 8. et l. 6. Epid. s. 3. l. 10. de Ulc. V. 3. Quamvis verò obscurum sit, qualia *germina* p. n. in illis locis intellexerit, nobis tamen videtur, potiùs exponendum esse per eruptionem alicujus materiæ, sive pustulosæ, sive crustosæ, sive fungosæ, aut alterius consistentiæ. Et ità alter locus in Epid. cujus expositio apud Gal. non occurrit, erit perspicuus, quòd tumores glandularum sint signum eruptionum cutanearum, id quod experientia testatur, præsertim in pueris, et puellis, v. g. pone aures, maxillas, ad collum tumores significare scabiosam exulcerationem præsentem, vel futuram. Hinc Vallesii commentum ad illum loc. planè ἄκυρον, et improprium nobis videtur. Vide etiam infrà *Germen*.

Blatta, est vocabulum valdè æquivocum; præcipuè verò duas habet significationes, 1. denotat Insecti genus, et ità respondet Græcum Σίλφη, *Silphe*, vel etiam τίλφη, quæ significatio iterum tribui solet varijs insectis, vel vermiculis, de quibus omnibus legatur Ulyss. Aldrovandus l. 4. de Insectis c. 9. edit. Bonon. p. m. 499. seqq. ubi etiam exponit σίλφας ἄνευ πτερῶν, et βδέλυκας, id est, *Blattas* sine alis, et fœtentes, quarum ex Archigene meminit Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. et l. 5. c. 9. ad affectus aurium et dentium. 2. denotat Testaceorum species, vel potiùs opercula Conchyliorum, si oblonga fuerint; si rotunda, Buccinorum, et Purpurarum habentur, quamvis indiscriminatim, sed perperam, à Pharmacopolis, et Aromatarijs vendi soleant. Dicitur cum epitheto *Blata Byzantia*, βλάττιον, vel βλάττιον βυζάντιον, item ὄνυξ, Diosc. lib. 2. c. 10. *Unguis odoratus*, non quòd suaviter oleat, sed quòd odor sit gravior, castoreum æmulans. De his leg. nitt Rondelet. l. 2. de Testac. c. 15. Aldrovand. l. 3. de Testac. p. m. 294. seqq. item p. 346. Schroder. Ph. l. 5. cl. 3. n. 74. *Ungui odorato* tribuitur internè sumto virtus alvum laxandi, lienem emolliendi. Externè suffitus contra epilepsiam, et suffocationem uteri commendatur; in reliquis cum alijs concharum testis viribus respondens.

Blechrus, βληχρὸς, significat *Debilis*, *Lenis*, et est epithetom usitatum morborum, præsertim febrium, apud Hipp. 5. aph. 64. lib. 5. Epid. XXIX. 24. XXXVI. 2. et passim alibi; de quibus locis vid. Foes. Oec. p. 123. Dieter. Iatr. n. 156.

Blema, βλῆμα. Vide *Intritum*.

Blenna, *Blena*, sive *Mucus* βλέννα, μύξα

est humor excrementitius crassior concoctus per palatum & nares defluens, minùsq; acris, & mordax, propterea & crassior pituita ab Hipp. vocatur. Gal. l. de tot. morb temp. c. 3. & l. 2. de sem. c. 6. Βλέννα, & βλέννα frigidus humidusq; est succus, quem omnes homines phlegma vocant, ut scribit Gal. l. 2. de fac. nat. c. 9. Vide *Phlegma*. Dicitur & Hipp. βλαίννα; l. 2. de Morb. XII. 6. Unde & derivativa βλεννώδης, vel βλεννώδης, vel de ipsis excretis *mucosis* legitur, l. 4. Epid. in princ. vel de hominibus, in specie mulieribus, l. de Carnib. vel de ætate XXI. 8. Foes. d. l.

Blennus, βλέννος, βλῖτος, βλιὸς, Suidæ βλέννοι, est piscis littoralis, nullius pene pretij, quod vel ex nomine *mucum* denotante constare potest, tùm carnem habeat mollem, excrementitiam, insipidam, & ita ingratam. Ejus descriptionem vide apud Aldrov. l. 2. de pisc. c. 26.

Blepharides, βλεφαρίδες. Vide *Cilia*.

Blepharon, βλέφαρον. Vide *Palpebra*.

Blepharoxystum, βλεφαρόξυστον, est instrumentum Chirurgicum radendis, vellendis, concinnandisq; palpebris aptum, in *Trachomate*, sive asperitudine callosa palpebrarum interiorum, quæ & τύλωσις vocatur, P. Ægineta l. 3. c. 22. Gorr. in def. p. 76.

Blestrismus, βληστρισμὸς, Hippocrati incontinentem corporis *jactationem*, & inquietudinem significat, quâ corpus perpetuò exagitatur, aut incontinenter dejicitur. Dicitur aliàs quoque ῥιπτασμὸς, lib. 1. Epid. ægr. 2. Provenit à sanguinis nimia, & tumultuaria efferveſcentia in febribus acutis. Verbum quoq; βληστρίζειν Hipp. in usu fuit, idem significans, scil. *jactare seipsum*, l. 1. de morb. VII. 17. De phreniticis Aretæus usurpat βληστρίζεσθαι, h. e. *jactari*. Foes. p. 122.

Bletus, βλητὸς, *ictus* dicitur, cujus latus propter internam malignam inflammationem, v. g. pleuritidem, peripnevmoniam, præsertim mox post obitum, lividum, aut maculosum, tanquam ex ictu aut plaga, conspicitur, Hipp. Coac. t. 400 f. 1 de R. V. I. A. t. 35. De fœtu quoq; in utero hac ratione extincto legitur l. 1 de M. M. CX. 8. ubi in seqq. exponitur per πελιδνὸν, lividum.

Blicare, i. e. *prasil præparatum*. Rul. in Lex.

Blincta, i. e. *Terra rubra*. Id.

Blityri, βλίτυρι, est vocabulum fictitium, planè nihil significans, proverbij loco à Galeno usurpatum cum altero *Scindapsus*, σκινδαψὸς, ad irridendam nimiam fingendorum novorum terminorum vanitatem, l. 3. de diff. puls. c. 4. & l. 2. M. M. c. 7.

Blumati, *terreum* est *vas vitreatum*. Johns. in Lex.

† Boa. Morbus papularum Plinio l. 24. c. 8. hodie morbus Gallicus apud Hisp. Delecamp. in hunc locum. Plinio l. 26. c. 11. tumor crurum ex labore viæ collectus. Lauterbergius in Antiquario. Rei rusticæ Scriptoribus morbus boum. Notante Julio Scaligero in Festo.

Boa, βία, βόα, Plinio dicuntur papulæ rubentes cutaneæ, vulgò *Dibblasterlein*, sive pustulæ ichorosæ, l. 24. H. N. c. 9. et l. 26. cap. 11. quamvis & nomen sit serpentum maximorum in Italia, ita, ut aliquando solidus infans in ventre occisæ *Boæ* fuerit repertus, apud eundem, l. 8. c. 14. Jungatur Aldrov. l. 1. de serp. & drac. c. 19. Vide *Papula*. *Pustula*.

Boax. Vide *Boops*.

Bochetum dicitur *Decoctum secundarium* ex ligno sancto sarsaparighia, China & alijs sudoriferis paratum. Blas. Medic. Univ. p. 79.

Bocia, dicitur *vas vitreum* firmiter clausum, ventre rotundum, collo oblongum, & strictum ad mensuram dimidij pedis vel circa. Dicitur aliàs & *Ovum*, *Sublimatorium*, *Urinale*, *Cucurbita*, Lagn. in Harm. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p. 769. Hanc frigida non licet atringere manu in labore Chymico, ne rumpatur. Greverius in Secret. Vol. III. p. 719.

Bodagi, i. e. *aliud vas*. Rul.

Bodid, i. e. *Ovum*. Id.

Boe, βοὴ. Vide *Clamor*.

* Boethema, βοήθημα, Auxilium, *Remedium*. Vide *Remedium*.

Bof, i. e. *Calx viva*. Rul.

Bolbideon, *Bolditien*, βολβίδιον, βολβίτιον, dicitur parvus polypus, vel sepiola parva, apud Hipp. l. 2 de morb. mul. XXV. 6. et XXIX 34. Foes. d. l. Gorr. p. 76.

Bolbiton, βόλβιτον, *stercus bubulum* in specie apud Hipp. significat, cujus usum ad fotum et suffitum in affectibus uterinis commendavit, l. de nat. mul. II. 17. XXIX. 173. 174. l. 1. de morb. mul. LXXXV. 13. CXXIII. 13. l. 2. LXXIV. 31. Foes. p. 124.

Bolchon, βολχὸν, appellant quidem *Bdellium*, teste Dioscor. l. 1. c. 80. Gorr. p. 76.

Bolesis, dicuntur *Corallia*. Rul.

Bolismus, mendosè pro *Bulimus* legitur ap. Avicenn. l. 3. fen. 13. tr. 2. c. 15. 16.

Bolus, ἡ βῶλος, dupliciter sumi solet, generaliter, & specialiter. Generaliter idem est, ac *Gleba*, sive terra pinguis & limosa; quamvis per metaphoram, & alijs rebus aptari possit, v. g. Glebæ nivis, Glebæ thuris, Glebæ casei. Vid. Rhod. I ex. Scribon. p. 388. Specialiter vocò 1. significat terræ quoddam genus ex pallido rubrum

rubrum lentore pingui præditum in levorem calcis effuso humore promptissimè solubile, ac assumptum butyri instar liquescere visum vaporibus, Martialibus imprimis impraegnatum, Schroder. l.3. c.2. Præ reliquis laudatur *Bolus Armena* ἡ ἐκ τῆς ἀρμενίας βῶλος, à Gal. l. 9. de S. Fac. §. Terra Samia in fin. quę scilicet ex Armenia, & finitimis locis affertur, quamvis non rejiciendæ sint aliorum q oq; locorum, in quibus fodiuntur *Boli*, v.g. *Toccaviensis*, quam Armena non inferiorem commendavit Joh. Crato Consil. 79. apud Scholz. item epist. 123. 130. *Orientalem* ab Armena distinguit idem, epist. 107. ceu ex Cappadocia Constantinopolin allatam. *Wittebergicam* approbat Schrod. l. loc. & F. Hofm. in Clav. ad illum locum. Ex quo etiam constat, dari *Bolus* alius coloris, videlicet *Albos* ex Hetruria, *Cinereos* è Fionia, & Boringia, Daniæ Insula, item *Norvegicos*. *Bolis*, præsertim *Armenæ*, tribuitur præter vim exsiccantem, adstringentem, etiam virtus alexipharmaca in ipsa peste salutaris. Ejus tamen usum suspectum reddere conatus est Langius l.1 ep.18. *Bolus* dicitur *lutum*, quod minerale nullum in se habet, Dorn. Rul. et Johnf. *Boletus* idem significat. Deinde *Bolus* significat certam medicamenti formam, mellis ferè consistentia paulò crassiore conglomeratam tanta quantitate, quantam bucca ferè capere potest. Dividitur in *Purgantem*, *Diaphoreticum*, *Alterantem*, et *Roborantem*. In Officinis pro usu nulli extant, sed ex præscriptione Medici statim parantur, Petr. Morell. de formul. remed. l. 1. sect. 2. c. 1. Schrod. l. 1. c. 42. Parantur ex Electuariis, pulpis, conservis, pulveribus, in consistentiam deglutibilem redactis. Spagyricis quoque *Bolus* dicitur *Coagulum specificum*, quod est essentiale Chymicum, ut sit essentia quædam liberata ab impuris, et alienitatibus per coagulationis, quàm necessariò antecedit solutio, modum segregata, constitutaq; quomodo solent *Boi* eluti in specie fieri, sit ut eis consistentia, et forma homogenea, qualis est bolaris, novumq; etiam tabulis id, quod ad essentiam parum intereſt, Ruland. in Lex.

Bombax, *Gossypium*, Cotta, Cotonum, ξύλον, primò denotat plantam ipsam exoticam in Syria, et Cypro copiosam, ferentem semina multa lanugine involuta instar nucis crinitæ inclusa? secundò ipsa quoque *Lanugo* hoc nomine vocatur. Seminis usus in phthisicis, et asthmaticis laudatur, *Lanuginis* rarior internus, frequentissimus externus. Schrod. l.4. cl. 1. n. 59.

Bombus, βόμβος, est murmur, vel strepitus resonans ex flatibus, qui in amplitudinem effunduntur, & evolvuntur ex locorum angustiis. Si hujusmodi sonus in auribus percipitur in acutis morbis, lethale habetur signum ab Hippocr. Coac. t. 135. In intestinis crassis fieri à portionibus chylosis in flatus resolutis docet Gal. l. 3. de sympt. causs. c. 2. unde et sonori crepitus quandoq; excernuntur.

Bombylius, βομβύλιος, et βομβυλιός, est genus poculi, vel vasculi cum angustiore orificio à resonando ita dictum, cujus meminit Hip. l.3. de morb. XXIV. 62. quamvis cum epitheto εὐρυστόμου, latioris. Verùm mendosum esse locum et substituendum στενοστόμου, ingeniosè demonstravit Foes. in Oecon. p. 115. Jungatur Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 32.

Bombyx, βόμβυξ, ut et βομβύλιος, est vermis lanificus, sericum texens, oriturque tùm spontè, tùm ex ovis. Ejus historiam admirandam prolixè reperies apud Ulyss. Aldrov. l. 2. de Insect. c. 6 p. m. 278. multisq, seqq. Jungatur ex recentioribus dissertatio Epistolica *de Bombyce* Marc. Malpighii Regiæ Societati Anglicæ dicata, de quo etiam videantur Acta Philosophica Oldenburgii An. 1669. mens. Julio. Quærantur et alia de hoc insecto loca ibidem in Indice. Papiliones bombycis κατ' ἐξοχὴν *Bombylii* dicuntur, teste eodem. Usurpantur in Medicina Integri, Sericum cum textura, et Folliculi, teste Schroder. l. 5. cl. 4. n. 97. Verùm non est flocci facienda animadversio Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 703. Dicitur et *Bombyx sylvestris*, è genere erucarum viridium simili metamorphosi cum *Bombyce* domestico mutabilium, de cujus usu in Medicina nihil adhuc constat.

Bonatt, i. e. *vitreati*. Rul. in Lex.

Bonum, ἀγαθόν, καλόν, notissimum quidem, et communissimum est vocabulum, et in genere significat, quod quis aut eligere, aut agere, aut cui confidere potest ac debet, ex Gal. l.7. de Hipp. et Plat. decr. c. 2. Sumitur verò vel absolutè per se, vel comparativè, et secundum quid, respectu personarum, vel alterius alicujus rei. *Bona per se* et absolutè, quæ in rerum natura continentur, alia animi, alia corporis, alia exteriora sunt, nec præter hæc ullum aliud bonorum genus excogitari potest, Gal. Orat. suasor. ad artes c. 6. *Respectivè bonum* dicitur, vel ut signum, vel ut signatum. Sub utroque respectu *Bonum* aliquando etiam complectitur *minus malum*, c. 20. in 6. Epid. t. 28. *Bonum* etiam pro certo, stabili, vero, et perpetuo positum est, c. 2. de fract. t. 31. Plura huc facientia vide sis apud Dieter. Jatr. n. 2.

Boops, Boax, Box, βῶξ, βόαξ, βόωψ, est nomen piscis littoralis, qui inter cibos concoctu faciles refertur, ita, ut etiam ægris apponatur. Vide Aldrov. l. 2. de pisc. c. 41. Bruyerin. l. 20. c. 9.

Boraco, vocatur etiam, *Capistrum auri* : Rul.

Borades, i. e. *Limatura*, Id.

Borax, *Borrax*, factitium quod fit, & Nitri veluti species, unde & nomine suo proximè accedit ad Arabic. *Baurac*, h. e. *Nitrum*, extrà dubium est. Ex qua verò materia præparetur, & quo modo, incertum adhuc habetur. Venetijs confici ex cremato quodam lapide candido & fissili, quem *Boracem crudum* vocant, & Kentm. *Nitrum nativum fissile*, docet C. Hofm. in Paralipom. Offic. c. 55. Consentit in hoc Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. l. 2. c. 79. quod ex minera quadam conficiatur, sed modum nobis esse adhuc ignotum, fatetur. At Paracelsus *Boracem* optimum fieri vult ex Aluminis, Salis Armeniaci, & Tartari calcinati æquis portionibus in aqua bullientibus, & in Alcali coctis, vult in Appendic. Chirurg. oper. Manuali I. Ch. Schrod. verò d. l. prolixiorem formulam tradit, addendo dictis mineralibus Nitrum, Sal commune, Gummi Arabic. & Mastichen: & aquæ loco substituit Urinam. Quàm compositionem ceu inutilem rejecit Fr. Hofm. dicto loc. Quoad vires commendatur *Borax Venet.* in difficili partu, retentis secundinis, & menstruis. Verùm illum effectum in dubium vocare conatus est C. Hofmannus dict. l. Vocatur & *Attinkar naturale*, Rul.

Borborodes, βορβορῶδες, cœnosum, cœnum referens, lutulentum, significat, nimirum à βόρβορος, *cœnum*, fimus. Usurpatur ab Hip. de pure fœtido, 7. aph. 44. 2. progn. t. 70. Coac. t. 409. de Urina fœtente, Gal. comm. 4. aph. 69. de odoribus cœnosis, Hippocr. de hum. VI. 7.

* Borborygmus, βορβορυγμός, est sonus, vel murmur, in crassis intestinis factum à flatu, qui neq; multus fit, sed cum humiditate quadam moderata ad alvum movetur, Gal. l. 3. de symptom. causs. c. 2. & 4. aph. 73. Linden. S. M. Ex. VI. §. 69. Differt à *Bombo*, quòd hic sit siccior flatus, cum majori sono prodiens. Frequenti quoque in usu est apud Hippocr. verbum compositum βορβορύζειν, διαβορβορύζειν, & ὑποβορβορύζειν, de ventre, & intestinis, dict. aph. & 4. de R. V. I. A. t. 64. l. 3. Prorrhet. t. 16. Coac. t. 62.

Boreas, βορέας, βορέης, βορρᾶς, Aquilo, est ventus quidam è quatuor Cardinalibus, qui à Septentrione spirat, frigidus, & siccus, Gal. l. 1. de Temper. c. 2. unde & ab Ovid. l. 1. Trist. el. 2. v. 27. gelidus *boreas* dicitur. In temporum & corporis mutationibus potentissimus, propterea Medico maxime considerandus. Opponitur austro 3. aphor. 5. Quæ aeris tempestas βόρειον, scil. κατάστημα dicitur, frigida, & sicca. Quòd verò l. 2. de diæt. V. *Boream* frigidum, & humidum statuerit Hippocr. ex alio principio id asseruit, videlicet omnes ventos habere naturam humectandi, tùm vegetabilium, tùm animalium corpora, quia necesse est omnes ventos spirare à nive, glacie, fluminibus, stagnis, terra humecta &c. ibid. IV. 2. Cæteris paribus aliàs *Borealis*, vel *Aquilonaris* constitutio commodior, et salubrior habetur plantis, et hominibus, Austrina, Hipp. de A. L. et Aq. et ex hoc Renatus Moreau in Schol. Selern. Memb. 7. p. 88.

Boritis, dicitur lapis Philosophorum, qui Sapientum æs liquefacit, et velut aqua fluxibilis vertit. Turba Philosoph. serm. 21. in Theat. Chym. Vol. V. pag. 19. et ex hoc Rul. in Lex.

Borrhos, βορρός, dicitur *vorax*, edax; v. g. de Aqua, et Vigilia, 6. Epid. f. 3. t. 10. In fœmin. βορρά, cibum, alimentum significat, l. 1. de morb. mul. XXXVII. 3. Et homines, qui multum possunt comedere, dicuntur ἄνθρωποι βορροὶ, ut Asiatici, Gal. in comm. ad l. Epid.

Bos, βοῦς, dicitur animal vulgò notissimum quadrupes, plerunq; bicorne, bisulcum, ruminans, laboribus agrestibus, victui, et Medicinæ valdè accommodum. Vocabulum hoc aliquando generaliter accipitur de utroq; sexu; aliquando specialiter de solo Masculo, qui et *Taurus* dicitur, quemadmodum fœmina *Vacca*, ἡ βοῦς. Integram *Bovis* historiam prolixissimè lege sis apud Ulyss. Aldrov. l. 1. de quadruped. bisulc. c. 1. *Bos* sicciore est temperamento, quàm sus. Hinc *carnes bubulæ* alimentum corpori suggerunt non mediocre, neque dissipatu facile, sanguinemq; gignunt alijs æquo crassiorem; proptereà melancholicis frequentior harum usus noxius habetur, Gal. l. 3. de Al. Fac. cap. 2. Plura de carnis Bubulæ dotibus vide apud Lind. Ex. XIII. §. 505. seqq. l. Alex. l. 11. Salubr. c. 9. Bruyerin. de re cib. l. 13 c. 4. *Bobus* aliquando cornua deficere, videl. in Scythia, ideò, quòd præ frigore regionis cornua non enasci queant, testatur Hipp. l. de A. L. et Aq. XLIV. 6. 7. Quæ de *bove* in usum Medicum cedere possunt, videantur apud Schrod. l. 5. cl. 1. n. 5. et Fr. Hofm. Clav. ad h. l. p. 643. *Boves* quoque dicuntur pisces cartilaginei quidam, et *Rajæ* species, inter cibos non postremæ bonitatis pertinentes, cùm carne sint molliore, quàm reliquæ Rajæ. De ijs vide Aldrov. l. 3. de pisc. c. 52. Vitulus etiam marinus *Bovis* nomine venit, teste eodem l. 1. de Cet. c. 10.

Bosa Ægyptijs dicta fuit *massa parata ex farina loliacea seminibus cannabis, & aqua*, ejusdem

dem virtutis inebriativæ, qua Affis, de quo vocab. vide supra. Pr. Alpin. l.4. de medic. Ægypt. c.2. p. 121.b.

Boscades, *βοσκάδες*, est epitheton columbarum, quæ in turribus nidum collocant, quas in agris extruere nonnulli solent. Vocantur à quibusdam *agrestes*, ad differentiam domesticarum, *τῶν κατοικιδίων*, Gal. l 2. de C.M.S.G. c. 10.fin. *Bosκας* quoque dicitur picis siccioris quoddam genus, quod visci instar lentum est. Gorræus,

Botamum, i.e. *plumbum lotum*. Rul.

Botane, *βοτάνη*. Vide *Herba*.

Botanicon, *βοτανικὸν*, est nomen Emplastri, quod describitur ab Æginet. l.7.c. 17. et meminit etiam ejus l.4. c.22. Gorr. p.76.

* Bothor, vide *Exanthema*. *Bothor* idem, quod *Apostema narium*, apud Walther. Sylv. Med. p. 183. *Bothor* triplicem apud Arabes habere significationem, latam una pro omni tumore, strictam pro tumore cum solutione continui, strictissimam pro parvis tumoribus scribit Fallop de tum. p.n.c.2. Tom.I. p.619.

* Bothrion, *βόθριον*, *foveola* (1.) significat alveolum, et cavitatem cujusq; dentis, quemadmodum Phatnion Ossa, quibus continentur dentes, Gal. de ossib. c.5. fin. (2.) *Bothrion* dicitur ulcus cavum corneæ tunicæ in oculo, parvum, angustum, puncturis rotundis simile, ulcusculoq; altius, Gal. Introduct. c. 5. Ita quoque descripsit P. Æginet. l.3. c.22. addens etiam purum. Verùm quòd Interpres Latinus Joh. Guinterius Andernacus in versione non solùm mutaverit vocab. in *Botryon*, sed etiam, ut fucum suæ versioni faceret, addiderit, ob uvæ similitudinem ita appellari, non respondet Gr. textui, in quo expressè legitur *βόθριον*. Ita quoque deceptus Forestus l.b. XI. Obs. 17. in Schol. Differentiam ab alijs oculi ulceribus ibidem reperire licet. Causa eadem, et generationis modus, cum alijs ulceribus communis est. Vide Senn. M. Pr. l.1. P.3. f. 2. c. 18. Capivaccio dicitur *Fossula* Pract. l. 1. c.33. Vide infr. *Fossula*.

Botin, *Butino*, est *Terebinthina*, item *Balsamus Terebinthinæ*, quando certo suo tempore colligitur secundum hanc influentiam balsamicam, Rul. in L.Ch. Meminit *Botin destillati* ad extrahendum florem æris Theophr. Parac. l. 10. Chirurg.

Botium. Vide *Bronchocele*.

Botothinum, terminus Paracelsicus obscurus, quem exponit per florem morbi. Unde *Podagram* vocavit *Locustam gummatam Botothinam*, l. 2. de Podagric. §. Necromantia.

Botryites, *Botritis*, *βοτρυΐτις*, species *Cadmiæ* ustæ, uvæ speciem referens quæ in editiori parte fornacum, in quibus uritur, colligitur. Nam quæ in inferioribus reperitur, *Placitis*, *πλακῖτις*, vocatur, Gorr. d.l. Quamvis Schrod. l.3. c.19. aliter distinguat, in *Botritin*, quæ in media parte fornacis, *Placitin*, quæ in editiore; et *Ostracitin*, quæ in infima. Uter rectius distinxerit, fortassis inquirere supervacuum, cum viribus vix, ac ne vix quidem discrepent.

Botus, *Botia*, *Botus barbatus* est vas chymicum, quod dicitur aliàs Cucurbita, de quo infra, item vas super vas, Vas fusorium, vel Descensorium, Cucibulum, junco, factum ad fundendum. Vide *Bocia*.

† Bovilla priscis medicis Morbilli nostris. Raym. Vinarius de peste l. 1.

Bovina Affectio, vocatur *Vermis* inter cutem, et carnem perambulans, et illam perforans, quod in plurimis bobus utriusq; sexus observatur, uti ex Alsaharavio notavit Walther. Sylv. Med p. 938.

Boxus, dicitur *viscus* in arbore nascens, qualis est viscus quercinus. Dorn. in Dict.

† Brabyla Athen. l.2. pruna Sylvestria Nicol. Locutis miscell. epiphill. l.9, c.12.

Brabyla, *τὰ βράβυλα*, dicuntur *pruna*, et quidem magna dulcia, atro-cœrulea, vulgò *Damascena*, et *Hungarica*, et referuntur inter ea, quæ exiguum alimentum præbent corpori, maliq; succi, apud Gal. l. 2. de Al. Fac. cap. 38. Succus tamen coctus etiam refertur inter stomatica medicamenta, lib. 6. de C. M. S. L. c. 1.

Bracherium, dicitur vinculum, et subligaculum Chirurgorum, quo utuntur in curandis, et deligandis hernijs, de quo vide H. F. ab Aquap. de oper. Chirurg. c. de intestin Hernia. Ambr. Paræum l.7. Chirurg. c.15. P. Barbett. Scultet. Armam. Chirurg. part. I. Tab. XXXIIX. fig. 3. et 5. et Tab. XXXIX. figura 9.

Brachiæus dicitur Musculus flexor Cubiti, sub bicipite latens, cujus ulterior descriptio petatur ex Anatomicis, speciatim Barthol. l.4. c.8. p.571.

* Brachiale. Vide *Carpus*.

* Brachium, *ὁ βραχίων*, vel sumitur latè pro omni eo, quod à summo humero ad extremam usq; manum protenditur, totus scil. ille ossium ductus, *Humeri*, *radii*, atq; *Ulnæ*, cum suis musculis circumpositis, et ipsa ossa vestientibus, vasis et communibus integumentis, Gal. com. 2. de fractur. in princ. Linden. Exerc. XIII. §. 412. Reald. Columb. lib. 4. Anatom. cap. 23 quamvis ibidem de ossibus ipsi solum sermo sit: vel strictè, (quæ significatio Medicis propria esse debet) pro illa parte manus latè accepta,

ptæ, quæ scapulis annexa est, cujus termini sunt infernè articulus, qui in curvatura cubiti est, quem *Ancona*, sive *cubitum*, cui innitimur, vocamus: Supernè autem *humeri articulus*, Galen. lib. 2. de motu musc. cap. 2. et lib. de inæq. intemp. cap. 2. Jungantur aliorum Anatomicorum scripta. Quod verò Lind. dict. l. et in Phys. lib. 2 cap. 14. art. 10. *Brachium* acceperit pro illa parte, quæ inter Cubitum, et extremam manum interjacet, Ulna, et Radio constans, an non dici poterit, quòd fuerit hallucinatus? Sanè loca Galeni, quibus nititur, obscuriora sunt, quàm ut hoc probent, Aliquando adhuc strictius accipitur pro totius *Brachii* parte, quæ inter duas juncturas Humeri, et Cubiti intercedit. cap. 1. de artic. t. 4. *Brachium* facticium Chirurgicum delineatum vide apud Paræum Chirurg. lib. 21. cap. 12.

Brachuna, idem quod *Acrai*. Vide *Acrai*.

* Brachychronius, βραχυχρόνιος, idem, quod *Brevis*, de morbo dicitur, qui brevi tempore finitur, Gal. in def. med.

Brachypnoea, βραχύπνοια, frequentiùs significat *brevem*, et simul ex longis intervallis factam *spirationem*, ex Galen. lib. 3. de diff. resp. cap. 8. Hinc et *Brachypnous*, ὁ βραχύπνοος, ἡ βραχύπνους dicitur, Latinè *brevispirus*, qui et rarum, et parvum spiritum trahit, cap. 3. in 3. Epid. t. 84. idque malum dependet ab imminente sanguinis perfrigeratione, et flammæ vitalis extinctione. Interdum tamen etiam βραχύπνους saltem de brevem spiritum trahente absq; raritate intelligi debet, Hippocr. lib. 2. Epid. sect. 3. n. 70. et 6. Epid. s. 2. t. 19. Vide Foes. Oec. p. 127.

Brachypotæ, βραχυπόται, ἢ βραχύποτοι, dicuntur, qui parum ex longo intervallo bibunt, Galen. 3. in 3. Epid. t. 74. quamvis hoc nomine venire statuat eos quoque, qui rariùs quidem, sed paulò copiosiùs bibunt, lib. 1. de diff. respir. cap. 12. Vide iterum Foes. d. l.

Brachys, βραχύς. Vide *Brevis*.

Bracium, alij *Brachium*, i. e. *Cuprum*. Rul. Vide *Æs*.

Bractea, ἔλασμα, ἐλασμός, πέταλον, idem quod *Lamina*, Solea, è varijs metallis parata, diversis usibus medicis, præsertim Chirurgicis destinata: vulgò *ein Blech*. Rul. in Lex.

* Bradypepsia, βραδυπεψία, est tardior, imbecilla, et imperfecta cibi concoctio, et ita symptoma actionis diminutæ ventriculi, non nisi tardiùs alimenta concoquentis, ex Gal. de diff. sympt. c. 4. Ægrè verò et plus justo longiori tempore fit chylificatio, vel culpa alimentorum, vel culpa fermenti; Alimentorum vitio accidit, si vel quantitate nimia, vel qualitate vitiosa fermentationi debitæ resistentia ingeruntur. Fermenti culpa contingit, quando vel deficit, vel iners est, veluti pinguius, viscidius, aquosius, Franc. Sylv. l. 1. Pr. Med. cap. 7. §. 9. seqq. An verò omnem imminutam chylificatione necessariò comitetur alimentorum excretio minùs, quàm decebat, immutata, unde nihil vel parum nutrimenti roborisq; ab assumptis alimentis accedit ægro, quemadmodum idem descripsit §. 3. meritò in dubium vocari potest. Verùm hæc disceptatio excedit instituti nostri limites.

Bradys, βραδύς. Vide *Tardus*.

* Branchus, βράγχος, τὸ, est species catarrhi, fauces, guttur, et asperam arteriam afficientis, Gal. l. 5. de san. tu. c. 8. et l. 3. de symp. cauff. Latin. *Raucedo*, *Raucitas*, vocis asperitas antiquis *Ravis*, ex Plauti Pœnulo A. 3. Sc. 5. et Captiv. prolog. Causam ejus vide in *Catarrhus*. *Branchi*, vel *Branchæ* etiam vocantur tumores glandosi in faucibus, qui amygdalas duas quasi præ se ferunt, unde difficilis fit exscreatio, et anxia spiritus attractio. Roland. l. 2. M. M. cap. 16.

Branta, sive *Bernicla*, est species *Anglici Anseris*, et *Scotici*, de quo multa fabulati sunt, quòd vel ex arboribus nascatur, à caudice, et ramis dependens; vel ex putridis lignis generetur, cujus descriptionem exhibet Aldrov. l. 19. Ornith. c. 23. Caro ejus vulgari Ansere insuavior est, nec à divitibus expetitur.

Braricia, i. e. *Vitrum*. Rul.

Brase, i. e. *Carbones*. Id.

Brasium. Vide *Byne*.

Brassidellica *Ars* dicitur ab Herba *Brassidella*, vel Brassatella, quæ alio nomine vocatur Ophioglossum, Lanceola, est species curationis vulnerariæ apud Paracelsum, lib. 2. de vit. long. c. 14. per appositionem dictæ herbæ super vulnus recens. Possunt et alia imponi, v. g Persicaria, Telephium, Cortex juglandis arboris, etc. Libav. Apocal. Herm. P. prior cap. 22.

* Bregma, βρέγμα, βρέχμα, et βρεχμὸς, dicitur, pars capitis media, et anterior, suprà frontem sita, et à lateribus ad tempora usque protensa. Hæc an rectè dicatur *Syncipiu*, nolumus litem nostram facere. Si placet, legas de hujus vocis obscurę derivatione C. Hofm. lib. 2. Inst. cap. 59. §. 2. Linden. Physiol. lib. 2. cap. 8. §. 16. Constat *Bregma* duobus ossibus propemodum quadratis, quorum unum dextrum, alterum sinistrum est, Ambo autem par-

tae quidem posteriore lateribus suturæ lambdoidis, anteriore verò sutura coronali, à lateribus φοξολλήμασι, sive suturis λεπιδοειδέσι, superiori denique ea sutura terminantur, quæ utrique communis est, & secundum longitudinem capitis recta procedit (quam ὀβελιαίαν nominant, h. e. *Sagittalem*.) Constant, ut reliqua ferè omnia cranij ossa, duabus squamis, inter quas valdè fistulosa raraque apparent, nisi quæ temporum ossibus conjunguntur, ubi tenuissima quidem sunt, sed solida & minime fistulosa. Nec frustrà quidem hæc ossa natura machinata est, quòd toto vitæ decursu tenuia, & halituosa cerebri excrementa maximè per synciput distillari oportebat. Est enim cerebrum ea cranij parte, quàm reliquis, copiosius. Sunt qui ἀπὸ τοῦ βρέχειν, *humectare*, madefacere dictum putent, quod hæc pars capitis humidissima mollissimaque sit, præsertim infantibus ferè membranacea utut videri possit βεβρέχθαι, h. e. *madefacta esse* Ex quo fortè etiam obstetrices partem eam *fontem capitis* appellant. Huic parti, quia Suturæ dictæ, Coronalis, & Sagittalis, ibi concurrunt, & transitum facilem concedunt, Embrochæ sive stillicidia commodè adhibentur, sed & in phthisicis fonticuli inuri solent. Gorr. Jung. Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab XXVI. fig. 2. seqq. Meminit *Bregmatis* Hipp. de Cap. vuln. III. 1. & 5. *Bregma* etiam aliquando pro *Begma* scribi, Gr. βρῦγμα. Vide supra *Begma*.

BRENTHUS, βρένθος, est species *Anatis*, vel *Mergi*, Bœotis inter delicias habita, Aldrov. l. 19. Ornith. c. 50.

BREPHOS, τὸ βρέφος, significat *infantem*. An à τρέφω, mutato τ in β, an verò à φέρβω, per metathesin ε, & ρ derivari debeat, Philologi disputent.

BREVIS, βραχύς, diversimodè prædicatur apud Hipp. 1. aph. 1. de vita nostra; cujus expositionem prolixiorem vide apud Dieter. n. 163 Jactantia est, si qui contrà illud verissimum dictum artem brevem, & vitam longam pollicentur. 2. de pulsu à Gal. de pulsu ad tyr. c. 2. quamvis fortassis absque aliqua utilitate in Medicina. 3. de morbis eorumque temporibus, quà universalibus, quà particularibus. Dicuntur βραχυχρόνια, hoc est *brevi tempore durantes*, ad oppositionem τῶν μακροχρονίων, id est, *Chronicorum*. 4. de doctrinæ genere. Hanc brevitatem cum perspicuitate vix, ac ne vix quidem conjunctam esse, aliquoties ursit Galen. v. g. cap. 1. de ijs, quæ in med. f. t. s. 15. lib. 5 de san. tu. cap. 1. 2. aph. 8 & alibi. *Brevis* quoque est epitheton cujusdam Musculi cubitum extendentis apud Barthol. l. 4. An. c. 8. p. 573.

BREXANTES, βρέξαντες, epitheton ranarum parvarum viridium, apud Galen. lib. 10. de Sim. Fac. ubi vanitatem detexit illius remedij, sanguinis nimirum dictarum ranarum, in prohibenda regeneratione pilorum; haud dubiè verò ita dictæ à sono, & voce illarum, de qua apud Aristoph. in *Ranis*.

BRITHOS, τὸ βρῖθος, *pondus*, gravitas, moles dicitur, Hippocr. lib. 1. de morb. mul. X. 11. LXXVII. 10. LXXXVII. 28. in Epist. ad Damaget. 252. à verbo βρίθω, quod est *pondere gravare*, incumbere, l. 1. de morb. mul XIII. 12. & l. de flat. XVII. 9. XXI. 3.

BROCHOS, βρόχος, significat *laqueum*. Vide *Laqueus*.

BROCHTHUS, βρόχθος, i. e. *Gula*, idem quod *Bronchus*, Linden. Phys. l. 2. cap. 6. §. 199. significat, & poculi genus, aut lagenulam Hipp. 2. de morb. LXVII. 6. & LXXII. 5. Foes. in Oec. p. 128.

BROCHUS, βρόχος, dicitur, cui superius labrum prominet, cui vitium est contrarium Mento, cui mentum extat. Aliter descripsit antiquissimus author Franc. Mar. Grapaldus de part. ædium fol. 128. *Brochi* Latinè dicuntur, qui sunt ore producto, dentibus prominentibus. Gr. προώδοντες. Aliàs & *Brunci*. Non confundendi verò cum *Broncis*, aut *Bronchis*, qui gutturis vitio laborant, *Gutturosi* Ulpiano dict. l. qui clav. §. 2. ff. de ædil. ed. quamvis Nonius Gramm. l. 1. 102. aliter descripserit. *Bronci* sunt producto ore, & dentibus prominentibus, quem falsitatis arguit Lind. Ex. XI. §. 40. quem vide.

BRODIUM, est terminus Pharmaceuticus idem significans, quod *Jusculum*, sive liquorem aliquem, in quo alia res, sive medicamentum solidus vel asservatur, vel diluitur ita dicuntur *Brodium* Salis communis, Salsuginis ex olivis, Salis Armoniaci in Theatr. Chym. Vol. I. Tr. de Medic. Chym. p. 607. seqq.

BROMA, τὸ βρῶμα, *cibum*, *edulium*, esculentum significat, ad differentiam τοῦ πόματος, quod potum, Galen. lib. 1. de alim. fac. cap. 1 & cap. 4. de R. V. I. A. t. 89 ubi per ἔδεσμα, exprimit; in specie verò solidum cibum, qui, uti commolitione indigeret, ita & negotium exhibere calori nostro posset, ingeniosè demonstrat Lind. Ex. XIII. §. 190.

BROMION, βρώμιον, nomen est Emplastri aut Malagmatis, *Acopi*, apud P. Æginnet. lib. 7. c. 19. & Ael. l. 15. Gorr. p. 80.

BROMUS, βρόμος, alij βρῶμος scribunt *Avenam*

Avenam significat apud Gal. & alios.

* BRONCHIA, βρόγχια. dicitur rami asperæ arteriæ. Vide *Arteria aspera*.

* BRONCHOCELE, βρογχοκήλη, i. e. *Hernia gutturalis*, *Struma*, χοιράς, dicitur tumor magnus, durus, rotundus, in aspera arteria oboriens, sive ad fauces, Gal. l. 2. de C.M.S.C. c. 17. & l. 6. c. 14. Dicitur & *Scrophula*, à scrophis, quibus hic morbus est familiaris, Lang. l. 3. ep. 4. Huc pertinet, & *Natta*, vel *Nata*, quæ, ut scribit Guido, est excrescentia magna carnosa, veluti caro natium, vel ancharum, diversæ quidem formæ & magnitudinis, cujusmodi sunt Melopepon, & Cucurbita. Tales tumores diversa sortiuntur nomina, pro formæ, & membri, in quo est, varietate, Forest. l. 3. Chirug. Obs. 7. Schol. Dicitur & *Botium*, vel *Bocium*, Gossum, quamvis hoc vocab. latiùs extendat ad quasvis excrescentias carneas, etiam verrucas, nodos, condylomata, imprimis ad illas excrescentias, quæ oriuntur in fœminis ex suppressis mensibus; in viris ex hæmorrhoidibus, Paracels. l. 8. de natur. & cura morbi Gallic. c. 1. l. de ulcerib. c. 30. Videtur etiam referri posse ad Abscessus cum folliculo. Siquidem aliquando in *bronchocele* caro hebes, aliquando humor aliquis, melli, adipi, pulti, aquæve similis, includitur, Forest. d. l. Caussa eadem, quæ aliorum scirrhosorum tumorum in glandulis, & circa glandulas, nimirum Lympha excrementitia viscosior, vel alia congelativa, aut nimirum coagulativa vitiositate peccans, ibidemq; stagnans. Atque ita veterum pituitam cum melancholia mixtam exponendam esse arbitramur. De curatione *Strumarum* per solum contactum mira narrantur de Regibus Angliæ, & Galliæ. Quòd tangere soleant, aut soliti sint, certum est. An verò curatæ fuerint illo contactu, credat, qui volet. Nobis videtur cum Dieter jatr. n. 724. μὴ κατὰ λόγον.

BRONCHOTOMIA, βρογχοτομία, eadem operatio Chirurgica, quæ & Laryngotomia dicitur, de quo vocabulo inferius suo loco.

† BRONCHOTOMIA, quæ Laryngotomia vulgò. Renatus Moreau. in Epist. ad Thom. Bartholin. quæ accessit ejusdem lib. de Angina Epidemia.

* BRONCHUS, βρόγχος, βρόγχη, βρογχίον, vide *Arteria aspera*.

BRONTE, βροντὴ. Vide *Tonitru*.

BROTOS, βροτός, i. e. *mortalis*, epitheton hominis est, mortalitatem ejus exprimens. Sumitur ergò pro ipso homine, v. g. 3. aph. 12. Vocabulum aliàs Poetis magis, quàm aliis Scriptoribus, usitatum.

BRUCHUS, vide *Eruca*. *Bruchum* vomitu rejectum, in frusto carnis, ad parvæ pilæ magnitudinem, velut in siliqua reclusum notavit Forest. l. 18. Obs. 19. Schol.

BRUMA, idem quod *Hyems*, præsertim ejus portio circà Solstitium, quando dies est brevissima. A *Brumo*, i. e. Baccho, ità dictam esse, vult Jos. Scaliger. Gr. βραχεῖα ἡμέρα.

BRUMASAR, terminus Spagyricus, significans *Argentum*, vel *Lunam*, quemadmodum *Soloma Solem*, vel *Aurum*, in Opere Petri Silento, quod extat in Th. Ch. Vol. IV. p. 986.

BRUMATI *terreum*, i. e. *Vas vitreatum*. Rul.

BRUNUS, *Ignis sacer*. *S. Antonii*, idem quod *Erysipelas*. Idem.

BRUTA, est vis quædam influentiæ cœlestis; quæ per animalia bruta rationalibus manifestatur, ut in Chelidonia per hirundinem, per ciconiam Clysteris usus. Rul. in Lex.

BRUTIUS, est epitheton Picis, quæ pinguissima, & resinosissima. Plin. l. 15. H. N. cap. 7. teste Rhod. ad Scribon. n. 210.

BRUTOBON, nomen Unguenti cujusdam Græci brutum, & barbarum, notante J. H. Velschio ad Marcell. Cuman. Obs. XI. in Sylloge Cur. & Obs. Medic. Cent I. p. 40. 42. quamvis non constet, quale sit Unguentum.

BRUTUM, ἄλογον, est epitheton animalium ratione carentium, idem significans, quod irrationale, Gal. orat. suasor. ad artic. c. 1. Dicuntur & eidem βοσκήματα, 4. de R. V. I. A. t. 1. *Brutorum* Cot vocatur Lapis Philos. Th. Chym. Vol. IV. p. 727.

BRYCHIOS, βρύχιος, dicitur *profundus*, submersus, idem quod ὑποβρύχιος. Hipp. de venis XXIV. 3.

BRYGMUS, βρυγμός, est *dentium* inter se collisorum *stridor* ac strepitus. Species quædam motus convulsivi maxillæ inferioris, proveniens ab effluviis nitrosis, acribus, & vellicantibus, & ad explosionem spiritus animales in illis musculis, & nervosis partibus irritantibus. Confer. ad Willis Pathol. Cereb. P. 1. c. 4. p. m. 54. 55. Infantibus, & pueris familiaris, præsertim verminosis. Sæpè etiam comes rigoris febrilis esse solet *stridor dentium*, ex Hipp. lib. de nat. mul. XXX. 15. XXXI. 16. l. 2. de morb. XLII. 3. l. 1. de morb. Mul. LXXXVI. 16. LXXXIX. 4. lib. 2. XLV. 56. Verbum quoque est βρύκειν, & βρύχειν, Hipp. usitatissimum, quod significat, *dentibus stridere*. Loca si placet, vide in Oec. Foes. p. 129.

BRYON, βρύον aliàs σπλάγχνον, significat *Muscum* molliorem arborum, præsertim quercuum corticibus adnascentem, quem canos arborum villos Plinius appellat, l. 12. H. N. c. 23. Hipp. ad uteri suffitus adhibuit, l. de Nat. mul. XXIX. 169. & 181. l. 2. de morb. mul. LXXXII. 9. In specie βρύον θαλάσσιον notat *Algam*, sive mu-

scum marinum, quem ad uteros inflammatione laborantes adhibuit Hipp. lib. 1. de morb. mul. LXXXII. 4. Hinc etiam adjectivum derivatur *Bryodes*, βρυώδης, quod de vinculo molliusculo, & algæ ritu cedente usurpatur, ulceribus circumdando, & opponitur adeò duro, ut premat. Gal. l. 3. M. M. c. 4.

Brytia, βρύτια, dicuntur uvarum partes solidæ, quæ musto expresso supersunt, queadmodùm στέμφυλα, olivarum reliquiæ post olei expressionem. Gal. l. 2. de Alim. fac. c. 9.

Bryton, βρῦτον, est potionis genus ex hordeo, quod Arist. πῖνον vocavit. Eo, qui temulenti fiunt, non in omnem partem, inquit, corruunt, ut cœteri, sed retrorsum duntaxat, & supini. Alij dicunt ex obriza fieri; alij verò etiam ex milio. Gorr. in def.

Bubalus, *Buffelus*, βούβαλος, est animal quadrupes, ex boum ferorum genere, bovi simile, sed majus altiusq; corpore valdè crasso, cute durissima, membris macilentis. Carnes ejus in cibis, nec boni saporis, nec commodæ ad nutrimentum. Ex ungulis, & cornibus annuli facti laudantur adversus nervorum spasmos, & contracturas. Vide Aldr. l. 1. de quadr. Bisulc. c. 6. De *Bubalo* veterum c. 5.

Bubasticum, βουβαστικὸν, epitheton ulceris, quod est præhumidum, & pueris maximè in superficie oritur, notante Gorr. p. 77. ex Aetio l. 4. c. 21. Rationem hujus appellationis reddere non licet.

* Bubo, βουβὼν, significat partem & morbum; *Partem*, quæ aliàs dicitur Inguen, locus ille ad latera pubis, ubi femur & coxendix coeunt, Diet. n. 159. Barth. l. 1. Anat. in procem Cùm verò in illo loco *Glandulæ* plures sitæ sint, & illæ aliquando *Bubonum* nomine venire solent. *Morbum*, si illę glandulæ tumore afficiuntur, vel inflammatorio, vel erysipelaceo, vel scirrhoso, *Bubones* κατ' ἐξοχὴν appellantur. De inflammatione benigna, vel maligna erysipelacea loquitur Hipp. 4. aph. 55. Caussa horum tumorum cum aliarum partium similibus communis, nisi quod glandulæ ad humiditates abundantes qualescunque vitiosas magis sint disposítæ, & opportunæ. Gal. l. 13. M. M. cap. 5. ubi simul *Bubonum* vocab. glandularum etiam in collo, capite, & secus aures tumoribus attribuit. *Bubo* dividitur in benignum, & malignum, hicq; rursus in Venereum, & Pestilentialem, P. Barbette Chir. P. II. l. 1 c. 11 *Bubo* quoq; nomen est avis cujusdam, aliàs *Noctua* dictę; cujus descriptionem vide apud Aldrov l. 8. Ornith c. 2. De hac varia descripta sunt remedia. Verùm pleraque vana & inutilia, superstitiosa, aut superflua, rectissimè judicat idem d. l. p. m. 518. ed. Bonon.

* Bubonocele, βουβωνοκήλη, *Hernia*, seu *ramex*, *inguinalis*, est species tumoris ad inguina mollioris, vel durioris, pro diversitate caussæ continentis, quæ vel pars corporis, videl. portio peritonæi plus nimis dilatati, vulnerati aut rupti, aut omenti, aut intestinorum subsidens esse potest, ita tamen, ut in inguine subsistat, nec descendat in scrotum, P. Ægin. l. 3. c. 53. Gal. l. de Tum. p. n. c 16. vel collectio, & stagnatio excrementitiæ humiditatis ad glandulas; & ita ejus natura, & generationis modus ex descriptione *Bronchoceles* facilè intelligi poterit.

Bubula, sine adjectione, *Caro*, h. e. caro bovis, apud Scrib. Larg. n. 188. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Bucca, γνάθος, ab Anatomicis ea pars appellatur, quæ utrinq; malæ subjecta est, Gal. c. 2 de art. t. 3. & inflari potest, Barthol. l. 4. An. c. 11. Sumitur etiam pro ipso ore. Prolixiorem descriptionem vide in prælim. Anat. Piccolominei p. 313.

Buccacraton, βυκκάκρατον, dicebatur *buccea*, vel *buccella* illa panis vino intincta, manè loco jentaculi olim sumpta, de quo vide Lind. Ex. IX. §. 65. Cur verò insalubre dixerit hoc jentaculum, non licet hariolari.

Buccatum, id est, *Vitreatum*. Ruland. & Johns.

† Buccea Lat. Bolus Renod. Pharm. lib. 5. cap. 13.

Buccea, *Buccella*, βούκκα, ψωμὸς, Græcobarbarè significat frustum aliquod majus minusve, quod una vice aliquis potest ore comprehendere, & devorare. Paracelsus etiam *Buccellam* appellat excrescentiam carnem Polypi in naso, quia existimat, esse portionem carnis buccarum aberrantem, & naso sese insinuantem, lib. de Ulcer. c. 20. Verbum quoq; *Buccellare* significat *Cibare*, *Frustillare*. Rul. & Johns.

Buccelaton, βουκκέλατον, est medicamentum in panis formam concinnatum, purgandi vim habens. Latinè dici potest *Buccella purgatoria*. Paratur ex Scammonio præparato cum suis corrigentibus, indito in fermentum, in artiscos formato, inq; clibano cocto, juxta Aet. lib 3. c. 100. P. Ægineta verò in forma electuarij solidioris cum melle (vel placentæ mellitæ, cùm tostionem præceperit) paravit l. 7 c. 5. ex scammonio tosto cum seminibus opij, piperis, anisi, fœniculi.

Buccina, Κήρυξ, *Buccinum*, est species quędam animalium ὀστρακοδέρμων, quorum totius corporis integumentum testæ, aut lapidi palàm est si-

est simile; Gal. 3. de Al. fac. c. 33. sive testaceorum turbinatorum *Purpuræ* affine, variæ formæ, cujus prolixiorem descriptionem, & differentias, usum quoque in cibis, & medicina, reperire licet apud Ul. Aldrow. l. 3. de Testac. c. 6. & Chiocc. in Mus. Calceol. s. 1. p. 49. Dicitur & *Murex*, quamvis generalius hoc sit vocabulum, Purpuram quoque complectens. *Testam buccinorum* Purpurarumq; durissimam esse, & ideò ustam adhiberi debere, qua ratione vim de siccandi obtineat, scribit Gal. l. 11. de Sim. Fac. § de *Buccinis*, & *Purpuris*, & l. 1. de C. M. S. G. c. 16. fin.

BUCCINATOR vocatur Musculus mole sua buccas constituens, rotundus in Tubicinibus maximè conspicuus, de quo plura apud Bartholin. l. 3. Anat. c. 11. p. m. 533.

BUCCULA dicitur carnosa sub mento pars; Barthol. d. l. p. 532.

BUCELLATIO vocatur modus sistendi sanguinem imponendo linamentum super venam, vel arteriam: uti scribit ex Avic. Fallop. de Vuln. partic. c. 10. Tom. II. op. p. 208.

BUCERAS, *Buceros*, βόκερας, βούκερως, dicitur *fœnum græcum*, ejusq; semen, ap. Hipp. l. 1. de morbor. mul. XCIII. 24. Vocatur & *Telis*, Gr. τῆλις.

† BUELON, verriculum, quo utuntur qui calculum extrahunt. Sanct. Barolitanus de Calc. vesic. c. 10.

BUFO, φρῦνος, est animal ob venenositatem suam abominale, deterrimum, & notissimum, a l *Ranarum* speciem accedens. Estque vel terrestris, qui notior: & palustris, minùs vulgatus. Ejus usus Medicus internus in pulvere siccato licet hodieq; in dubium vocari nec possit, nec debeat, utpote observationibus fide dignis satis superque confirmatus, uti videre est apud Schröd. Pharm. l. 5. cl. r. n. 7. & Fr. Hofm. in cl. ad h. l. cùm tamen natura nimium quantum animal hoc abhorreat, annon melius foret, abstinere ab ejus usu interno, præsertim cùm aliorum gratiorum medicamentorum copia minimè destituamur, prudentiorum judicio relinquo. Quid? quòd externus quoq; usus ei, cui applicatur, si innotuerit, horrorem & metum incutere hauddubiè soleat. De singulari amuleto adversus Pestem vide Helmont. tr. Tumulus Pestis, tit. Zenexton. Plura apud Fr. Hofm. d. l. *Bufo* Spagyricis etiam dicitur *Lapis Philosophicus* à Lagneo in Harm. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p. 727. Quid sit *Bufo grossus de lacte*, tumet ipse ariolare ex eodem d. l. p. 759. *Bufo Philosophorum* vocatur in extractione animæ Mercurij metallorum, quando spiritus est fixatus in sua terra sulphurea, estque venenum pessimum, quia siccitas sua est sufficiens ad convertendum proprium suum Mercurium metallicum, & naturam in Sulphur purum, in Appendice Elucidarij Christ. Parisiens. Th. Chym. Vol. VI. pag. 275.

BUFONITES *lapis*, *Bufonius lapis*, *Crapandina*, Chelonites, vide *Batrachites*. Hofm. ad Schroder. d. l. p. 646. fabulas, & nugas sapere existimat, quod lapis hic in bufonibus reperiatur. De virtute ejus insigni, virus omne eliciendi, & inflationes à venenatis bestijs illatas discutiendi, solo saltem contactu, & attritu blando, testatur Aldrov. l. 4. de Insectis c. 3. p. m. 469. l. 5. c. 12. p. m. 620.

† BUGANTIÆ perniones. Mercat. lib. 1. cap. 12.

BULEVMA, βούλευμα. Vide *Consilium*.

* BULIMUS, βούλιμος, vehemens, frequentior, & nimium aucta fames, est symptoma p. n. aucti appetitus ciborum, etiam cum animi deliquio, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo acidioris orificium ventriculi vellicantibus, & pungentibus, P. Barbette lib. 4. Prax. c. 1. cum not. Dekeri, Franc. Sylvius l. 1. Pr. c. 2. §. 5. Qui cum Galeno causam in refrigeratione oris ventriculi, & indigentia quærunt, ex l. 1. de causs. sympt. c. 7. operam perdunt. Dicitur & à nonnullis *βουλιμία*, item *βούπεινα*, magna esuries, *Furcilla*. Vide Linden. Sel. Med. Ex. XIII. §. 58. seqq. Differt ab *Appetentia canina*, quod in hac vomitiones sequantur ex nimia ingluvie; in *Bulimo* non item, sed animi deliquium fit hujus comes, & symptoma proprium atq; inseparabile, uti Linden. d. l. §. 74. testatur.

BULLA, πομφόλυξ, dicitur flatus inclusus humido circum extenso. Ita enim generari scripsit Gal. c. 7. aph. 34. Adde Dieter. n. 708. *Bullæ* fiunt circumtenso humore spiritui flatuoso, & solet hoc magis accidere, quando humor aliquid tenacitatis habet; tunc *Bullæ* quoque magis stabiles, & difficulter solubiles esse solent. Est ergò *Bulla* soboles flatuum cum superficiaria viscositate majori minorive, per agitationem & conquassationem obortorum. De hujus generatione, & differentijs plura lege sis in notis ad Jessenij judic. de S. V. S. M. p. 190. seq. Quid *Bullæ* in urinis significent, indicat Hipp. 7. aph. 34. quamvis alij etiam ad alios morbos flatulentos hoc signum extendant, Dieter. n. 708. Paracelf. de urin. judic. t. 2. c. 3. *Bullæ* dicuntur etiam pustulæ, cùm oculis obortæ, tùm ex combustione in alijs quoq: partibus excitatæ, Gal. l. 6. & 9. de Simpl. Fac.

BULLIMENTA vocantur ab Augustino Pantheo, quando vasa aurea, vel argentea eluuntur, &

extergantur convenienti quodam liquore, ut fiant nitidiora. Libav. S.A. Ch. l.1. c.24.

Bupeina. Vide *Balimus*.

Buprestis, βούπρηστις, est animal insectum quoddam, cantharidi & specie, & viribus ad simile. Gal. l.11. de S. Fac. §. h.t. Dicitur à βε, particula intensiva: vel à βοῦς, bos, quod animal bobus imprimis exitiosum sit, teste Plin. l. 22. c.22. quod nominis indicium urget. Joh. Rhod. ad Scribon. Larg. n.190. quamvis & equis pariter noxium notaverit P. Veget. Art. Veter. l.3. c.78. & πίμπρασθαι, inflammare, & inflare. Integram *Buprestis* historiam vide apud Ul. Aldrov. l. 4. de insect. cap.6. Dicitur etiam quibusdam Græcis βούδαπα, à valde mordendo. Venenum ejus acre, nitrosum, imò causticum & corrosivum est. Quòd si quis *buprestem* biberit, antidota tradidit Scrib. Larg. num. 190. & Gal. l. 2. de Antid. c. 7. Nihilominus *Buprestes* ad utilitatem quoq; medicam fuisse olim adhibitas, v.g. ad uteros inflandos, & purgandos, testatur Hipp. l.1. de morb. mul. cap. 25. 42. & quidem sine alis, pedibus & capite, l. de nat. mul. XXIX. 90. Et Diosc. l 2. c.66. ad carcinomata, lepram, & impetiginem curandas alijs admistas fuisse confirmat.

Bur, terminus Helmontianus, significans succum mineralem, in quem aqua in terra frac-escens aliquando transit, juxta species per directionem seminum electas, quemadmodum *Lessas* dicitur liquor seminalis, ex aqua fracescente ad plantarum generationem faciens, tr. Elementa n.13. *Bur* prima mineralium soboles dicitur, tr. Aqua n.7.

Burac, est *omne genus salis*. Alij verò distinguunt, ut Baurac, Denequat, *Borago*, Borax, Uritar, Angar. Rul.

Burdo, *Burdus*, vocatur *Hinnulus equi*, vel *muli*; cujus posterioris testiculi, & jecur qualem vim habeant medicam, docet Aldrov. l. 1. de quadr. c.5. *fin.*

Burina, i.e. pix. Rul.

Buris vocatur *Hernia scirrhosa*, ex lapideitate apostematis duri genita. Avic. l.3. fen.2. tr. 1. c.3

* *Bursa testium*. Vide *Scrotum*.

Bursalis vocatur Musculus femoris obturator internus ob similitudinem quandam cum marsupio Barthol. l. 4. An. c. 11. p.580.

Buteo, βουτέος, τριόρχης, est species *Accipitris*, cujus descriptionem vide in Aldrov. lib. 5. Ornith. c.7. Hujus singularis usus est in cibis, cum carnem obtineat optimam, & teneram, ut & in medicina, quando testiculi cum melle cocti & obl... laudantur ad arcendam conjugalem impotentiam p.372. ed. Bonon.

Butiga, est inflatio totius faciei, quæ & *Gutta rosa*, vel *rubea vocatur*. Rul.

Butler, nomen est hominis, qui lapidem mirabilis efficaciæ habuit, de quo integrum tractatum scripsit Helmontius inscriptum *Butler*. Fuit natione Hybernus, Homo magna quondam in æstimatione ap. Jacobum Angliæ Regem qui mira præstitisse lapide suo ibid. legitur in curatione morborum gravissimorum citissima, in Chrysopœia sive auri ex plumbo, & hydrargyro confectione excellens. Credat, qui volet. Plura de illo & ejus obitu violento vide ap. Fr. Hofm. in cl. Schrod. l. 2. c.65. p. 89. seqq. An hujusmodi *Panacea Butleriana*, quæ solo intinctu magnæ olei copiæ vires suas communicet, & multiplicet, & sola etiam inunctione, vel uniusve guttulæ propinatione, tàm miros effectus præstet, naturalibus viribus excogitari, & operari possit, ego valdè dubito. An prorsus vana erit suspicio de præstigijs? Judicium B. Rolfinkij de *Butleriana* hac universali medicina legito in Ord. ac Meth. Med. Spec. Comm. l. XIII. c.5. necnon in Marci Marci Philos. vet. rest. Part. IV. l.1. subs. 6. Vide *Panacea*. Descriptio Lapidis *Butleri* occurrit in Morley Collect. Chym. Leid. c.375.

Butyrum, βούτυρον, & in masculino *Butyrus*, βούτυρος, perinde enim esse docet Gal. l.10 Sim. Fac. & l.7. de C.M.S.L. c.1. dicitur (1.) ipsa lactis substantia, & pars ejus pinguis ab ipso multa agitatione, & conquassatione secreta. Et enim *Butyrum* fit ex eo, quod in lacte pinguissimum est, Gal. d.l. de S.F. Unde etiam nonnullis oleum ex lacte appellatur. Paratur copiosissimum è lacte bubulo (hinc & nominis originem habere ex Joh. Petro Arluno notavit J. Rhod. in Lex. Scrib. t. Butyrum) quamvis omninò ex ovillo, & caprillo lacte parari possit, teste Plinio l. 28. c.9. nec video, cur Gal. d. l. hoc mirum visum fuerit. Quin & ex humano lacte parari posse, norunt lactantes mulierculæ, abundantia ejus gaudentes; quo *butyro* nihil præstantius contra phthisin esse dixit Fr. Hofm. cl. Schrod. p.662. Butyrum olim Romanis non multum fuisse in usu, vult C. Bartholin. in Advers. l.53. c.14. Limitavit verò Rhod hoc intelligendum esse de florente Republ. Not. ad Scrib. n.43. quæ huc porro referas. Scythas olim ex equino lacte *butyrum* parasse, testatur Hipp. l. 4. de morb. XXV. 22. seqq. ubi simul modus parandi traditur: locus sane lectu dignus, & jucundus. Jung. Linden. Ex. XVI. §. 110. seqq. multis; quem modum Plin. d. l. paucioribus verbis comprehendit. Quòd fiat hyeme calefacto lacte, æstate expresso tantùm, in longis vasis crebro jactatu angusto foramine spiritum conci-

concipientibus sub ipso ore. Res est per se notissima; quemadmodum & ejusdem vires, & usus internus, & externus omni carent difficultate. Scilicet molliendi facultate præditum est, vimq; habet olei, Dioscor. l. 2. c. 81. Singularem vim venenis resistendi oleositate sua, & acrimoniam illorum infringendi valdè deprædicat Forest. l. 30. Obs. 8. in Schol. (2.) A Chymicis hoc vocabulum translatum ad liquores oleosos ex mineralibus paratos; v. g. ex Antimonio, & Mercurio simul destillatis paratur *Butyrum Antimonii* dictum, de quo Rolfink. Chym. l. 3. s. 1. art. 4 c. 12. & alij. Libav: vocat etiam *Butyrum Sublimati*. Synt. Chym. t. 1. l. 3. c. 14. Ita & Magisterium *Saturni*, sive Plumbi dicitur *Butyrum*, à dulcedine & consistentia, Rolfink. d. l. l. 5. s. 6. c. 32. Rul. in Lex. *Butyrum Arsenici* ad cancros commendatum à Paracelsis, de cujus tamen periculo vide Libav. Synt. Ch. t. 1. l. 7. c. 26. *Butyrum sciffile* Crollij vide in Chym. & apud Libav. t. 2. Alchym. Pharm. c. 36. Poterius quoq; singulare *Butyrum margaritarum* antihecticum finxit, teste eodem Rolfink. d. l c. 41. (3.) Pharmacopœi etiam compositionibus usitatioribus Unguentorum Potabilium, Rubri & Viridis *Butyri* titulum attribuerunt, vulgò *Vote und grune Butter*, cum basis sit *Butyrum*. Vide Dispensatoria.

Byne, βύνη, dicitur hordeum maceratum, germinans, ac unà cum lingulis tostum, uti rectè descripsit Aet. l 30 c. 29. Vocatur & *Brasium* vulgò *Malta*, vel *Maltum*. Germ. *Malb*. Ex hac cocta cum aqua, & lupulo condita fit potus ille notissimus, *Cerevisia* sive *Bira*. Perspicuam magis descriptionem, & declarationem vide apud Thom. Willis de Ferm. c. 7.

Byrethrum. Occurrit hoc vocabulum apud Forest. l. X. obs 131. schol & denotat speciem alicujus sacculi capitalis, vel pileoli medicati, sive cucuphæ ex speciebus cephalicis paratæ. Verùm nullam hujus appellationis invenire licet rationem aut ansam, aut etiam authoritatem. Neq; enim in Græco, aut Latino tale vocab. occurrit. An fortassis Author voluit appellare *Barettum*, à Gallico *Barette*; vel *Berettum* ab Ital. *Berette*, quorum, utrumq; pileolum, vel capitium significat?

Byrsa, βύρσα, id est, *Corium*. Vide infrà *Corium*.

Byrauchen, βυραύχην, dicitur propriè, qui humeros attollens cervicem contrahit. Usurpatur etiam de ijs, qui morbosa rigiditate cervicis laborant, & obstipa cervice incedunt, teste Keuchen. in notis ad Seren. p. 150.

Bysma, βύσμα, à βύω, quod significat *oppleo obturo*, dicitur *obturamentum*, vel *Epistomium* in vasis, quale de dolijs olearijs sumtum, & cum sordibus officinæ fullonum, & fructu sive semine serpentis mistum igni multo accenso injectum ad suffitum hystericum ordinavit Hipp. l. 2. de morb. mul. VII. 7. Qui vero ibidem *amurcam* infusam, (ceu ad exulcerationes sedis, & genitalium utriusq; sexus utilem) teste Dioscor. l. 1. c. 134. per hoc vocab. intelligunt, nulla ratione niti videntur. Huc pertinet, & adverb. βύζην Hippocrati non infrequens, significans *acervatim*, cumulatè, densè, v. g. de mensibus largiter cum impetu prorumpentibus lib. de nat. mul. VI. 3. & lib. 1. de morb. mul. XIV. 5. Eidem quoque vestis probè contexta, densa & plena dicitur εἷμα βεβυσμένον d. l. II. 3. 6. cui opponitur τὸ μαλθακόν, rarum, laxum molle.

Byssus, βύσσος, est lini genus tenuissimum, & nobilissimum nascens in India, & Ægypto, ex quo olim pretiosissimæ vestes conficiebantur. Gorr. Unde *Byssinus*, βύσσινος. Qui *Byssum* per colorem purpuræ exponunt, eos rectè carpit Henr. Steph. in Lex. ex Luc. XVI. Aristoph. Scholiast. *Byssum* exponit per pudendum muliebre. Dicitur & βύτος.

Bythos, βυθός, *profundum*, *altum*, imum gurgitem significat. Usurpatur ab Hippocr. de fundo ventriculi, ad quem gula cibos transmittit, in Epist. item de profunditate maris ibid. & tropicè de *supina ignorantia*, in Præcept. VI. 1. & de extrema pernicie rursus in Epistol.

C.

Cab, Aurum significare, vult Mart. Rul. in Lex. Ch.

Cabalatar, i. e. *Sal nitrum*, Rul. Dicitur aliàs *Cabulator*, de quo p. p.

Cabebi, *Cabeb*, i. e. *squama ferri*. Rul. & Johnf. in Lex.

Cabeliavus, dicitur Belgis species *Aselli* piscis, vel *Lucii*, de quo plura vide apud J. Ant. Linden. Sel. Med. Ex. XI. §. 81. seqq.

Cabulator, i. e. *sal nitrum*. Mich. Toxites, & Johnf. in Lex.

Cacabulum notat locum ad secessum, & alvum exonerandam. Acon. in Lex. Med. citante Jos. Laurent. in Amalth Onom.

Cacabus, κάκκαβος, κακκάβη, κακάβη, idem, quod *olla*, vel *lebes*, aut *sartago*, in qua aliquid coquitur. Meminit illius sæpius Scribon. Larg. jungat. Joh. Rhod. in Lex. Scribon. Sunt *Cacabi*, vel fictiles, vel ænei. Ruland. & Johnson. describunt, quòd sit vas con-

continens chores tres, vulgò *Eine Pfanne oder Bssel*.

Cacangelia, κακαγγελία, idem quod κακοῤῥημοσύνη, *maledicentia*, *procacitas*, Legitur apud Hipp. l. de Arte in princ. quamvis legatur ibid. καταγγελίη. Vide Foes. Oec. p. 301.

Cacaoteti, sive *Lapis Corvinus* Indiæ, qui calefactus tonitru edere dicitur apud Borell. hist. & Observ. Cent. 1. O. 38.

Cacatio, ἀποπάτησις, idem quod *Aphodos*. Vide suprà. *Cacator* quod scabiosus fiat natibus mediante tostura excrementorum, hoc per magnetismum fieri, persuadere cupit Helmont. de magnet. vuln. cur. num. 21. Sed rectiùs præstigijs annumerari debet. Inter febrium species numeratur quoq; *Cacatoria* à Fr. Sylvio Pr. M. l. 1 c. 30. §. 113. 181. juxta suam hypothesin dependens à bile minùs volatili, sed magis acri, & ad notatum succi pancreatici accessum acriori adhuc reddita ipsa intestina mordente, & ad contentorum propulsionem irritante.

Cacatoria Febris dicitur Sylvio febris quędam intermittens cum alvi dejectione copiosa, & quandoq; torminosa, ægros valdè affligens quæ & *Dejectoria*, aut *Catharctica* vocari potest. Sylv. l. 1. Pr. M. l. 1. c. 30. §. 39.

Cacedarium *Tartarum*, est materia peccans in corpore humano generata à separationibus facultate segregativa, non succedente mox expulsiva. Rul. & Johns. in Lex. Chym.

Cachexia, καχεξία, dicitur *malus corporis habitus*, & opponitur τῇ εὐεξίᾳ, h. e. bono corporis habitui, per *Habitum*, ἕξιν, intelligendo externam & in sensus, prǣsertim visum, & tactum, incurrentem corporis κατασκευὴν, sive constitutionem, secundum quam aliquis carnosus, vel gracilis, duro, vel molli, denso, vel raro, benè, vel malè colorato corpore prǣditus esse dicitur. Diete. in jatr. n. 454. Extenditur etiam à quibusdam ad *Maciem*, *Tabem*, vel *Atrophiam*, monstrante hoc Linden. S. M. Ex. XIII. § 51. 197. quando scil. intumescentia imprimis crurum jam concurrerit, cujus singulare & rarum exemplum legi potest apud Rolfink. Ord. ac Meth. Comm. l. XIV. S. 1. c. 5. Est aliàs vera Cacochymiæ soboles, & plerunque hydropis prodromus, & nutritionis depravationem complectitur. Caussa à laud. Rolfink. adducta, Sal scil. resolutum, d. l. III. S. 3. c. 11 est nimis generalis. Definitio Jonstoni in Syntagm. Pract. P. III l. 5. Tit. 6. c. 2. a. 1. ita potest, ac debet suppleri: *Cachexia* est universi corporis in tumidam, & malè coloratam mollitionem diffusio, proveniens à succi nutritij chylosi diversimoda vitiositate, sanguinis quoque varij generis corruptionem supponente. Jung. Fr. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 39. P. Barbette Chirurg. P. III l. 1. c. 14. peculiarem quidem caussam, videl. obstructionem vasorum lymphaticorum videtur statuere. Sed & hæc succi nutritij, & sanguinis vitiositatem præsupponit. *Cachecticus*, καχεκτικὸς dicitur, qui *cachexia* laborat. Gal. de cur. rat. per S. M. c. 19.

Cachimia. Vide *Cachymia*.

Cachlex, κάχληξ, est lapillus, vel calculus, præsertim qui in aquis, & maris littoribus reperitur, teste Svida, qui etiam speciem aliquam animalculi cujusdam hoc nomine venire dicit. Lapillos illos, qui κάχληκες dicuntur, ignitos, & in sero lactis extinctos imbuere hoc vi adstrictoria contrà dysenteriam utili, testatur Gal. l. 10. de S. F. §. Serum lactis.

Cachrys, κάχρυς (Gorræus rectiùs scribi vult κάγχρυς, *Canchrys*, καγχρυ, & κάχρυ, significat *semen rorismarini*, apud Dioscod. l. 3. c. 87. imò ipsum etiam Rosmarinum, sive Libanotidem ex Hipp. de nat. mul. XXIX. 75. Dicitur 2. & germinatio arborum quarundam, videlicet quercus, abietis, piceæ juglandis &c. sive verna, sive autumnalis veluti κύημα, & rudimentum κάχρυς, Theoph. l. 3. Hist. Plant. c. 7. 3. significat Hordeum tostum in furno, ut faciliùs commoli, & in farinam redigi possit, Suidas, & Gorr. in def. Meminit hujus vocab. fortassis in hac significatione Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 6. dicens, nihil habere virtutis emollientis, sed digerentis. In hac quoque significatione Hipp. accepit, de nat. mul. XXIX. 69. lib. 2. de morb. LXV. 14. & l. 3. XXX. 13. Vide Foes. in Oecon. p. 294. De hoc vocabulo etiam legatur Joh. Rhod. ad Scribon. Larg. n. 70.

Cachymia, *Cachimia*, *Kakimia*, terminus est Paracelsicus, quo denotatur corpus metallicum imperfectum, vel immatura metalli minera, quod non est salinum, neq; metallum, sed penè metallicum, cùm primam materiam metallicam habeat, & ex primis tribus metallicis ducat originem. *Cachymia* dividi possunt in Sulphurea, ut Marchasita, Chiseta, Cobleta; 2. in Mercurialia; ut Arsenicalia, Auripigmentalia &c. 3. in Salina, ut omnia Talcica. Ger. Dorn. genealog. mineral. c. 10. in Th. Ch. Vol. I. p. 587. Allegoricam, & ænigmaticam *Cachymiarum* applicationem vide, si placet tempus terere, passim in scriptis Paracelsi, præcipuè in Paramiro. Cachymiarum vitam consistere in spiritu Mercuriali tingente; contrà mortificari per sublimationem sale, & vitriolo, dixit l. 4. & 5. de vit. rer. natur. Johns. 30. species *Kachimiarum* hodieq; reperiri cognitas jactitat, quas tamen enumerare non vult, fortassis nec potest.

Cacia *ferrea*, i. e. *Cochlear ferreum*. Rul. & Johns. in Lex.

Cacoalexiterium, κακοαλεξιτήριον, idem, quod *Alexiterium*, h. e. remedium, quod præsens virus expellit. Utitur Helmont. tr. de peste §. præservatio.

Cacochroi, κακόχροοι, i. e. *pravo calore præditi* scil. in facie. Differunt ab ἀχρόοις, sive decoloribus, Gal comm. de R.V.I.A. t. 118. Joh. Martinius prælect. in Hipp. de A. L. & Aq. t. 27. p. m. 46. Jung. Marcell. ad Dioscor. l. 3.

Cacocnemos, κακόκνημος, i. e. *malis suris præditus*; alij per *macilentum* exponunt. Ital. di cattive garate. Jos. Laur. Amalth. Onom.

* Cacochymia, κακοχυμία, est vitium Humorum vitalium, præcipuè Massæ sanguineæ, qualitate p. n. afficiens, & proveniens à collectione portionum heterogenearum, & vitiosarum corpori alendo ineptarum, vel unius, vel varij generis. Pro varietate degenerationis ad hujus, vel illius excrementi indolem quatuor sunt *Cacochymiæ* species: Biliosa, sive Cholerica, Pituitosa, sive Phlegmatica, Atrabilaria, sive Melancholica, & serosa, quamvis duæ posteriores fortassis conjungi possent. Dividi etiam potest, ac debet in Benignam, & malignam, quæ posterior, & putrida rectè dicitur à Linden. Ex. XVI. §. 242. ejusq; fructus est Dysenteria, §. 170. De *Cacochymia* plura vide in Dogm. Nostris Part. II. c 7. D. 9. In specie à Galeno quoq; κακοχυμία ad cibum mali succi restricta fuit, l. de bon. & mal. succi cibis, qui aliàs dicitur eidem τροφὴ κακόχυμος, cui opponitur εὐχυμία ϗ τροφὴ εὔχυμος.

Cacodæmonum *Magia*, i e. præstigiosa, *diabolica*, opponitur *Magiæ Naturali*, & veræ, ceu damnata, & homine Christianò abominanda. Penotus de Medicam. Chym. in Vol. I. Th. Chym. p. 665.

Cacodes, κακώδης, significat *malè olens*, & dicitur de Vomitu, Hipp. Coac. t. 556. & l. de superfœtat. XIII. 6. Foes. p. 302.

* Cacoethes, κακοήθης, vide *Malignus*, & *Cacoethia*, κακοήθεια, vide *Malignitas*. In specie *Cacoethe ulcera*, κακοήθη ἕλκη dicuntur, quæ omnibus ritè decenterq; factis nihilominus non sanantur, Gal. 4. M. M. 5. scil. propter materiæ affluentis putrescentem acrimoniam.

Caconiæ, κακωνίαι, vitiosè pro καννίαι, *Canniæ*, de quo posteà.

Cacopathia, κακοπαθεῖν, i. e. *passio mala*, afflictio. Hipp. de vet. med. XXXIIX. 13.

* Cacophonia, κακοφωνία, dici potest in genere *vitiata vox*, cujus species sunt, v. g. ἀφωνία, δυσφωνία, ex Gal. de diff. sympt. c. 3.

Cacophrastus, epitheton Theophr. Paracelsu attributum, utiquidem ipse queritur, à malevolis; quamvis semetipsum quoque ita appellaverit in præfat. ad tr. Paragranum Sanè obscœnum, quo utitur in scriptis, & sordidum dicendi genus, hoc titulo haud indignum illum esse, demonstrare satis superq; videtur.

Cacorema, κακόρημα, rectiùs κόρημα. Vide *Corema*.

Cacorrhemosyne, κακορρημοσύνη, Vide *Cacangelia*.

Cacorrhythmus, κακόρρυθμος, idem quod ἄρυθμος. Vide *Arythmus*.

Cacos, κακός, *malum* significat. Usitatissimum Hippocrati in præsagiendo. Opponitur τὸ ἀγαθῷ, 2. aph. 33. An semper verò idem significet, quod *lethale*, meritò Galenus dubitavit, & nos cum illo. Jung. Dieterich. Jatr. n. 417. Foes. p. 301.

Cacosinon, *Cacosinoteron*, *Cacosinotaton*; κακόσινον, κακοσινώτερον, κακοσινώτατον, idem, quod *nocens*, *nocentius*, vel *nocentissimum*. Hip. 3. de fract. t. 63. Vide Foes. p. 302. & Gorr. p. 205.

Cacosis, κάκωσις, *mala dispositio*, virium à verbo κακοῦσθαι, quod significat malè affici. Κάκωσις τοῦ σώματος, *vitium corporis*, legitur apud Hipp. de intern. aff. Φωναὶ κακούμεναι, voces vitiatæ, 3. Epid. l. 10. & 32.

Cacositia, κακοσιτία, *fastidium ciborum*, & κακόσιτος, *qui fastidit cibos*. Jos. Laur. Amalth. On. p. 128.

* Cacosphyxia, κακοσφυξία, *vitiosum pulsum* in genere significat, Gal. de diff. sympt. c. 4.

Cacostomachus, κακοστόμαχος, dicitur de alimentis, quæ vel stomachus respuit, vel eundem offendunt. Opposita sunt τὰ εὐστόμαχα, stomacho grata. Gorr. in defin. Jonst. System. P. I. l. 1. c. 2. art. 1.

Cacostomos, κακόστομος, i. e. qui mali oris est. Jos. Laur. d. l. Ital. *di mala bocca*.

Cacothanatao, κακοθανατάω, significat *miseræ mortis pericula subeo*, sive miserabiliter mortime trado. Jul. Alex. not. in Gal. l. 3. de L. Aff. cap. 6.

Cacothymia, κακοθυμία, *vitium animi est* improbis, & imperitis commune, in his emendabilius, in illis malignius. Linden. S. M. Ex. II. §. 29.

Cacotropeein, κακοτροπέειν, est malignè, sive *perversè agere*, *moribus esse perversis*. Hipp. lib. 1. de morb. mul. LXV. 6. Jung. Foes. pag. 302.

Cacotrophia, κακοτροφία, in genere *vitiosam nutritionem* significat, Gal. de diff. sympt. cap. 4.

Cacumen, ἄκρον, *Summum*. Vide *Acron*.

Cacaver, νεκρὸν, quid propriè significet; etiam pueris in trivijs notum est, scil. vel animal, vel hominem vita destitutum, sive mortuum. Ejusmodi *Cadavera* olim ad exercendas operationes Anatomicas adhibita fuisse, testatur Gal. in Libris de Administrat. Anatom. in specie l. 1. princ. *Cadaverum* cruentationem, cujus rationem Helmont. in Spiritus mumiales, vel insitos refert de magnet. vuln. cur. n. 113. & quòd aquis submersa maneant, non est hujus loci examinare. *Cadaveris* humani cujusdam raram fragilitatem statim post obitum lege sis in Ephemerid. Nat. Cur. Tom. III. Obs. 127. *Cadaverum* condituram antiquam, et hodiernam, vide apud Rolfink. de Purgant. s. 1. a. 2. c. 43. et 44. et ex novissimis Morley Collect. Ch. Leid. c. 100. *Cadaveris* humani phthisi correpti manum maculas infantiles ad contactum tollere, asserit Helm. tract. Demens Idæa n. 46. *Cadaver* humanum esse frigidius glacie, ulit idem, tr. Ort. imag. morb. n. 15. Ejus foetorem stomachum subvertere, testatur tr. Custos errans n. 46. *Cadaveris* humani vermes à semine monstruoso gigni, voluit Paracelsf. l. 2. Paragraphor. §. 3. *Cadaver* quoq; appellat in oppositionem Spiritus, vel Tincturæ, de caduco matric. §. 3.

Cadmea, καδμεία, à *Cadmo* Agenoris Phoenicum Regis filio, qui Thebas in Bœotia condidit, unde et Arx Thebana *Cadmea* dicitur. Inde obortum proverbium: *Cadmea victoria*, καδμεία νίκη, quo usus est Gal. l. 1. de diff. respir. c. 2. in fin. victoria inutilis, et victori minimè gloriosa.

Cadmia, καδμεία, alijs *Climia*, *Chlimia*, duplex dicitur: *Nativa*, quæ iterum gemina: Metallica, quæ Cobaltum, et metalli expers, quæ Lapis calaminaris est. *Factitia* varia, Botrytis, Capnitis, Calamitis, Ostracitis, Placitis, in quarum differentias inquirere, cum C. Hofm. Paralip. offic. c. 94 A. supervacuum arbitramur. Vid. Schrod. l. 3. Pharm. c. 19. et Fr. Hofm. in cl. ad ill. loc. Galenus quoq; utriusq; speciesmeminit, nativæ quidem satis obscurè, l. 9. de S. F. §. Molybdæna. factitiæ vero ibid. §. *Cadmia*. Pluribus etiam descripsit Rul. in Lex. Chym. De hac et ejus vi venenata leg etiam potest. Obs. 78. Tom II. Ephem. Nat. Curios. Quòd, et quomodo æstingere possit, lege in Vogel. tr. de Lap. phys. condit. cap. 7. Vol. III. Th. Ch.

Caducus, simpliciter, et cum adjectione *Morbus*. Vide *Epilepsia*.

Cadus, κάδος, est nomen vasis vinarij, et certæ quoq; mensuræ, videlicet amphorarum octoginta. Amphora vero libris octo, vel uncijs nonaginta sex æstimatur Linden. S. M. Ex. X. §. 140. Dicitur et μετρητὴς Gorr. p. 292.

Cæcilia. Vide *Cœcilia*.

Cælatura, *Cœlatura*, fortassis à κοῖλος; *cavus*, γλυφὴ, est artificium sculpendi, vel pingendi cælo, scalpris, adamante, alijsq; instrumentis, ligna, lapides, metalla; de quo artificio legatur Libav. Syntagm. Arc. T. 1. l. 1. c. 23.

Cæmentatio, *Cæmentum*, *Cœmentum*, *Cimentum*, et *Cimentatio*, legitur apud Gerard. Dorn. de Transm. Metall. c. 20. in Th. Chym. Vol. I. p. 548. seqq. Per simplex *e*, et per *æ* egitur in Rul. et Johns. Lex. Præter vulgarem, et genuinam significationem ad architectos pertinentem, qua denotat lapides sectos, et materiam ad ædificia cæsam, Gr. χάλιξ, habet in Chymia aliam quoque peculiarem significationem. His enim ita dicitur corrosio sicca, qua corpus aliquod metallicum cum salibus corrodentibus, quæ etiam *Cæmentum* dicuntur, stratificatum calcinatur. Solum aurum, et argentum sustinent *cæmentationis* violentiam, ceu ultimum supplicium, nec mutantur in calcem; sed saltem consumtis reliquis metallis imperfectis admistis, puriora evadunt, Rolf. in Chym. l. 2. c. 3. jung. Schrod. Pharm. l. 3. c. 8. p. 362. seqq. D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. s. 4 cap. 6. Pharmac. Acroam. l. 1. s. 4 c. 6. D. D. Bohn. diss. Phys. Chym. XII. §. 12. *Cæmentationem* speciem calcinationis dixit Paracelf. l. 7. de resuscit. rer. nat. *Cimentorum* varias species peculiari libro collegit Idem. In genere quoque *Cementare* usurpari pro stratificare, h. e. alternas res quasdam ponere, vult Rul. d. l. *Cæmentum* pro luto, quibus vitra, et alembici occluduntur, accepit Helmont. tr. Complex. atque Mist. Elem. figm. n. 47.

Cæo, καίω, uro. Vide *Cauma*, *Causis*.

* Cæros, καιρὸς, occasio est, et opportunitas rei cujuslibet agendæ, quomodo ap. Hip. 1. aph. 1. καιρὸς ὀξὺς dicitur, quod Medico maximè considerandum; cujus prudentiæ, et pietatis est officium, in omnes occasiones temporis habere oculum paratum, esse oculatum ad quamvis arripiendam occasionem, præsertim, ubi in acie res, atq; citò solet momentum occasionis præterire. Unde εὔκαιρος dicitur, cui opponitur ἄκαιρος ἰατρὸς, Dieter. iatr. n. 425. Dicuntur et *morbi tempora* Galeno καιροὶ, quorum quatuor numerantur, qua universalia totius morbi, qua particularia singularum periodorum in intermittentibus, de quibus singulis suo loco. A substantivo καιρὸς descendit καίριος, quod præter suam receptam, et generalem significationem, qua *Opportunum* notat, apud Hipp.

Hipp. in specie periculo, & morti *opportunum*, h.e. lethale significat, v.g. de vulneribus, quæ certissimam, & celerrimam mortem adferunt, de artic. sect. 2. t. 10. Gal. 3. in prorrhet. t. 29. & in genere de morbis periculosis, & lethalibus, Hipp. l. 1. de morb. IV. 1. 9. 10. 11. Phrasin Homericam ex Iliad. θ. v. 84. & 326. ideoque veteribus usurpatam demonstravit Foes. in Oec. p. 300.

CÆSAR, *Cæsareus*, *Cæso*, Gr. ὑστεροτομοτοκία, de partu, vel fœtu ex utero matris, sive mortuæ, sive vivæ sectione uteri, & abdominis extracto dicitur de quo legatur integer tractat. Franc. Rousseti de partu Cæsareo, & Sennert. Med. Pr. l. 4. P. 2. S. 6. c. 8.

CÆSIUS, vide *Glaucoma*, *Glaucosis*, *Glaucos*.

CAFA, *Caf*, *Cafur*. Vide *Camphora*. Rul. & Johns.

CAGAREB. Vide *Mena*. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 71.

CAGASTRUM, vocatur à Paracelso semen morbificum non connatum, vel hæreditarium, sed adscititium ex corruptione, ad differentiam *Iliastri*. Suntque morbi *Cagastrici*, Pleuritis, Pestis, Febris &c. tr. Labyrinth. Medic. CXI.

CACHOS, pro *Chaos*, de quo infrà. Johns.

CAL, est *Arsenicum Citrinum*. Significat & *Acetum*. Rul. Johns.

CALAE, *Calaem*, *Calaemum*, est species *Stanni* Indici, quod ignis examini subjectum transmutatur in speciem cerussæ, qualis fit ex plumbo, & stanno nostrate, Libav. Alchym. transmutat. Defens. contrà Guibert. in T. III. p. 183. De ejusdem transmutatione in argentum per cæmentationem legatur idem, Syntagm. Arc. Ch. l. 7. c. 10. & 16.

CALAMEDON, καλαμηδὸν, epitheton differentiæ alicujus fracturæ, quæ etiam dicitur εἰς ὄνυχα, quando fit secundum partem aliquam recta, in extremo autem Lunata, Gorr. in Def. quamvis Joh. Siglic. in quad. Disp. de Fractur. hanc ab illa distinguat, & fracturam σχιδακηδὸν, h. e. assulatim, sive instar ligni fissi tactam cum καλαμηδὸν coincidere statuat.

† CALAMI medulla dulcis, Cassia Hieron. Mont. pract. part. 1. l. 2. c. 8.

CALAMINARIS, *Calamina*. Ruland. Johns. *Cadmia lapidosa*, metalli expers est lapis, qui reperitur in metallorum fodinis, fossilis, subflavus, non admodum durus, luteum, dum accenditur, fumum eructans, cujus usus externus siccans, & adstringens esse solet. A Glaubero naturæ Aluminaris, ab alijs verò Martialis habetur, quælibet acida & humida absorbens indeq; ulceribus curandis valde proficuus. Et ejus Magisterium meritò suspectum habetur à Frid. Hofm. in Clav. ad Schrod. l. 3. c. 8. quamvis Paracels. crudum quoq; intus adhibuerit, lib. 2. de Tartar. t. 3. c. 3. & tr. 2. de morb. ex Tartaro, c. 2. de externo usu, l. de præparat. 1. Ejus usus etiam est ad faciendum Orichalcum, dum cupro colorem illum aureum tribuit. *Lapidis calaminaris* igniti, & in aquis ophthalmicis extincti in gratiam collyrij meminit Libav. Alchym. Ph. cap. 10.

CALAMITAS, δυστοχία, pro infelici, & damnoso eventu sumitur, v.g. de purgantium δυστυχίαις, Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 11. Scrib. Larg. n. 231.

CALAMITIS, καλαμῖτις, est differentia *Cadmiæ factitiæ*, dicta ita à figura *calami*, quam à pertica ferrea, cui, dum æs fusum ea agitatur, adhærescit, acquirit, Schrod. l. 3. c. 19. Agricola quoque *Calamiten* appellat stirpem lapideam in mari natam, à forma calami sic dictam, l. 4. Fossil. in fin.

CALAMUS, κάλαμος, præter significationem botanicam, qua *Arundinem* ejusq; varias species denotat, quæ non est hujus loci, tribuitur etiam pennæ, qua scribimus, cujus parandæ modum vide apud Gal. l. 9. de admin. Anat. c. 5. Olim fiebat ex arundine, teste Rhodio ad Scribon. n. 10.

CALANDRA, *Chalandra*, χάλανδρα, dicitur volucris ex *Alaudarum* genere; estq; alauda maxima, cujus caro inter cibos laudatissimi succi refertur. Aldrov. l. 18. Orinth. c. 13.

CALATIÆ, dicuntur homines lascivi, & impudentes, à *Caleo*, juxtà Johns. in Lex. l. 2.

CALBEUM. Vide *Galbanum*.

CALCADIS, *Calcadinum*, dicitur *Vitriolum album*, alij *Sal Alkali*. Rul. & Johns.

* CALCANEUS, *Calcaneum*, *Calx*, *os Calcis*, Gr. πτέρνα, maximum & principalissimum est os pedis, ad firmationem pertinens, quod Astragalo subest Gal. l. 3. de U. P. c. 7. & lib. de Ossib. c. 24. In hoc os chorda totius corporis maxima, & robustissima, hoc est, tendo communis trium musculorum pedis (quamvis C. Hofm. comm. ad Gal. l. 3. de U. P. n. 151. quatuor musculorum ex istimat esse tendinem, Plantarem etiam addens) inseritur, Barthol. Anat. l. 4. c. 21.

CALCANTHOS, *Calcanthum*, pro *Chalcanthum*, Rul.

CALCAR, idem, quod *Calcaneum*.

CALCARIUS *lapis*, est saxum, unde *Calx* paratur, Schrod. l. 3. c. 8. Habetur ineptus ad vitrum, propter Sal acidum, Helmont. de Lithiasi c. 3. n. 3.

Calceamentum. Vide *Calceus*.

Calcedonius, vulgò *Cacedonius* (an *Carchedonius* Agricolæ, quem ſpeciem Carbunculi dixit in lib. de metall.) eſt lapis inter pretioſos infimus, varijs coloribus, lucidis, & opacis conſtans, ſtriatus, purior tamen, & præſtantior marinote, Parac. tr. Cœlum Philoſ. ferè ſub fin. & l.4. Philoſ. c.6. Ignis per attritionem elicitur, tr. de Podagr. Dicitur etiam de Tartaro, & calculo morbifico. l.1. de Tartar. tr.1. c.2.

Calcena, *Calcenim*, *Calcenonia*, *Calcinonia*, dicitur minera Tartarea morboſa, ſive Calx tartarea, Parac. d. l. l.2.c.1.

Calcetus, idem, quod *Calcenonius*, vel *Calcenos*. Sanguinem *calcetum* dixit Parac. l. 2. de Tartaro tr.3. l.e. ſanguinem Tartareis portionibus ſcatentem.

Calceus, *Calceamentum*, *ὑπόδημα*, *ὑποδημάτιον* (quorum vocabulor. expoſitionem mitum, omiſiſſe Foeſium, & Gorræum) quid ſignificet, etiam pueris notum eſt. *Calceorum* tamen commodam formam, & præparationem Medico quoque ſcitu neceſſariam eſſe, patet ex Hipp. 4. de artic. t. 12. ſeqq. & Gal. in comm. ad h l. *calceamentorum* clavis tranſfixorum *ὑποδημάτων ἡλοκοπημένων* meminit l. 10. de C. M. S. L. c.1. De *calceis* veterum vide Rhod. ad Scrib. L. n.161. ubi & minora calceamenta dicuntur *calceoli*. Ibid. duplicis *calcei* mentio fit. *Calceorum Indicorum* virilium, & muliebrium ex cocto corio ad unguem concinnatorum, admirabili artificio affabrefactorum meminit Chioccus in Muſ. Calceol. ſect. VI. c.714.

Calcidicum, dicitur medicamentum ex Arſenico. Rul. & Johnſ.

Calcifraga, epitheton Scolopendrij, apud Scrib. L. n.150. Adde Rhod. ad h. l. Idem, quod *Saxifraga*.

Calcigradus, *πτερνοβάτης*, dicitur, qui calci fortius inſiſtit inter ambulandum, quam anteriori pedis parti, Hipp. ſect.3. de artic. tr. 111.

Calcinatio (annon Græcè dici poſſet *τιτάνωσις*, uti etiam exiſtimat Rul. in Lex. à verbo tranſitivo *τιτανοῦμαι*, quod à *τίτανος*, *calx*) in genere ſignificat ſpeciem tranſmutationis corporum, ſive diſſolutionis, *διάκρισις*, unde Paracelſo primus gradus tranſmutationis dicitur l.7. de natur. rer. id quod olim potiſſimùm de ea tranſmutatione intelligebatur, quæ per ignem fit. Ità enim deſcripſit *calcinationem* Theodor. ab Hogelande, quòd ſit rei per ignem pulveriſatio ex privatione ſuæ humiditatis partes conſolidantis, Th. Chym. Vol. I. pag. 184. Et ità *Incineratio* maximè huc ſpectat. Verùm poſtmodò Chymici alios etiam modos excogitarunt *calcinationis*, vel per Sal, vel per Sulphur, vel per Aquam fortem, vel per Fuliginem Mercurij, vel per Argentum vivum, Paracelſ. l.5. de nat. rer. Hinc Schrod. l. 1. c.14. & l.2. c.63. ità in ordinem redegit *calcinationem*, diſtinguens in eam, quæ fit per Ignem; & eam, quæ per Corroſionem. Illa ſubdividitur in Incinerationem, & Reverberationem; quò & Extinctio rei ignitæ pertinet. Hæc per Corroſionem complectitur Amalgamationem, Præcipitationem, Vaporationem (quę in ſpecie etiam Philoſophica dicitur, v. g. de Cornu Cervi philoſophicè calcinato, Rhod. ad Scrib. n. 122. quamvis & reliquæ corroſionis ſpecies hoc epitheto exornari ſoleant) Fumigationem, & Cæmentationem. Referri quoq; huc debet Illinitio liquoris corroſivi; de quibus omnibus in ſuis locis. Jungatur Rolfink. l. 2. Chymiæ c. 4. Noviſſimè *Calcinationis* rationem, & differentias perſpicuè, & accurratè propoſuit Celebb. D. Bohnius Diſſ. Chymico-Phyſ. XII per totum D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R l.1. ſ.4. c.1. Jung. Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 18. p. 223. ſeqq. *Detonationem* quoq; *per nitrum*, vulgò *verpuffen*, eſſe nihil aliud, quàm philoſophicam ſive *chymicam calcinationem*, ſeriò urget Libav. defenſ. contrà Scheunem. II Not. 46. Idem in *calcinatione* non perire vires nativas metallorum, & gemmarum, ſed potiùs illam eſſe clavem ad interiores latebras, quia ſeris apertis protrahuntur, fiuntq; actuoſæ naturę, contrà Riolanum acriter propugnat Syntagm. Arc. Ch. l.5. c. 17. Ita nec in *calcinatione* corporis fieri diminutionem, imò potiùs multiplicationem, voluit Querc. Reſp. ad Aubert. Th. Ch. Vol II. & alibi. Sic & Rob. Boyle è ſuis experimentis de detecta penetrabilitate vitri à ponderabilibus partibus ignis elici poſſe putavit conſectarium illud: In *calcinatione* per ignem facta non perdi particulas humidas aliaſque fugaces metallorum, ſed ſaltem diſſolvi, quia ex hujuſmodi calcibus rurſus iterum fieri potuit Metallum ſolidum malleabile. d. l. Coroll 3. Talia per Chymicam *calcinationem* prępar ata dicuntur *Calcinata*, vel *Calces*. Vide *Calx*. In ſpecie quoq; *Calcinatum majus* vocatur omne id, quod arte Spagyrica dulce factum eſt, quod ex propria ſua natura non erat, ut Mercurius dulcis, Saccharum Saturni. *Calcinatum* vero *minus* dicitur omne id, quod à natura dulce eſt, & citiſſimè curat, v. g. Saccharum, Manna, Terebinth. &c.

Calcoidea Oſſicula vocantur à Follopio tria Oſſicula Tarſi, quæ & *Cuneiformia* dicuntur, teſte Bartholin. libell. 4. Anat. c.21. p. 756.

Calculifragus, λιθοθρυπτικός, epitheton Pulveris apud Morley Collect. Chym. Leidens. c. 108.

* Calculus, *Calculosus morbus*, λιθίασις, λιθὶς, λίθος (λιθίδια in specie dici possent arenulæ illæ ad *calculi* generationem concurrentes, vel ejus prodromi, vel recrementa, Dieter. in Jatr. n. 503.) *Calculositas* in genere dicitur de omni materia dura, concreta, excrementitia, & toto genere præternaturali, qualem non solùm in renibus, & vesica, sed etiam in alijs corporis humani membris, & cavitatibus productam esse, observationes medicorum testantur, quarum Authores plerosq; citavit J.C. Dieterich in Jatr. d. l. & D Joh. Lechel. in Disp. Inaug. h. tit. quibus addi possunt Observationes variæ in Ephemeridibus Nat. Curios. Tom. I. II. & III. &c. In specie, & strictiùs, quin & frequentiùs accipitur saltem de *calculo Renum*, & *Vesicæ*. Hujus caussas, præsertim Materiam, & Efficientem, passim à Medicis antiquis, & recentioribus exercitam prolixiùs ventilare, an scil. sit spiritus, aut principium quoddam lapidificum? an Paracelsi Tartarus, vel Tartarum? an Dulech Helmontij? an pituita Galeni, & ejus sectatorum? an calor nimius, an verò frigus ad ejus concretionem concurrat? non est hujus loci vel instituti; sed sufficiat hanc saltem definitionem adjecisse: *Calculus* in genere est symptoma excernendi p. n. retenti, videlicet materiæ excrementitiæ duræ, magis vel minùs concretæ, compactæ, et condensatæ, genitæ ex portionibus excrementitijs salinis, nimirum fixis, et terrestribus, intervenientibus quandoque lentis etiam et viscidis massæ sanguineæ heterogeneæ, et portionibus activis sufficientibus destitutæ, compagem facilè deferentibus, in diversis locis collectis, et subsistentibus, beneficioq; caloris successivè concretis, coagulatis, et lapidum fictilium, sive testarum instar induratis. Pro hujus descriptionis meliori intellectu confer ad Thom. Willis Exerc. de ferment. c. 2. et 12. et de Urin. c. 5. Materiam *calculi* mucaginosam excretam statim ab aere externo in *calculum* flavum riguisse legitur in Act. Hafn. Vol III. Obs. 70.

Caldarium, à *Caldus*, pro *Calidus* significat ahenum, in quo quid fervescit. Blancardus in Lex. scribit *Caldarium* denotare Balneum Laconicum.

Calderiæ *Balneæ* fuerunt Thermæ Italicæ propè Ferrariam, ad urinæ difficultatem utiles, Forest. l. 26. Obs. 1. in Schol.

Caldus, *a*, *um*, pro *Calidus*, θερμός, frequenti in usu apud Scribon. Larg. v. g. *Caldus* ptisanæ cremor, n. 184. *Calda* farina, n. 179. podagrā, n. 158. etc. *caldum* vinum, n. 170. oleum, n. 198. etc. *calda* aqua, Rob Keuchen. not. ad Seren. p. 205.

Calefaciens, θερμαῖνον, διαθερμαῖνον, idem quod *Calidus*, θερμὸς, θερμαντικὸς, scil. effectivè, dicitur de omni materia Medica, quæ vim habet corporis nostri calorem vitalem fovendi, adaugendi, portionesque inflammabiles, et activas multiplicandi, vel actuandi. Estque vel actu, ἐνεργείᾳ, vel potestate talis δυνάμει, Gal. l. 2. de S. F. c. 3. jung. Dieter. n. 388. Græcè etiam ἐκθερμαίνειν dicitur Hipp. 5. aph. 19. Consistere hæc efficacia creditur secundum hodierna principia in plurimo motu particularum subtilium, spirituoso salinarum, et auræ æthereæ, sive materiæ subtilis, quæ occurrentes alijs corporibus ijs majorem motum conciliare queunt. Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c. 8. p. 30.

* Calefactum. Vide *Calescens*.

Calenture nomen morbi cujusdam peregrini, quo navigantes versus Indiam Occidentalem infestantur, dum Tropicum appropinquant et consistit in depravata imaginatione, cum pulsu debili, æquali, lento absque febre, et calore excedente, de quo legatur Bonetus Medic. Septentr. l. 1. s. 6. c. 2. p. 83. item Acta Philosoph. Oldenburg. Ann. 1668. M. Junio ex Observat. D. Stubbes.

Calenum, epitheton vini alicujus apud Athenæum l. 1. c. 21. cujus quidem origo obscura valdè est, et an idem cum *Careno*, vel *Carano*, teste Lind. Sel. M. Ex. X. §. 24.

* Calescere, et *Calefactum esse*, θερμαίνεσθαι, καὶ τὸ τεθερμάνται, vel *Calescens*, et *Calefactum*, τὸ θερμαινόμενον, καὶ τὸ ἐκτεθερμασμένον, quomodo differant, monstravit Gal. exemplo ferventis aquæ in frigidum lebetem infusæ, et ferventis lebetis frigidam aquam excipientis. Illic aqua calefacta est, et lebes calefit juxta typum febrium putridarum. Hic lebes calefactus est, et aqua calefit, ad morem febrium hecticarum, l. 1. de diff. febr. c. 1. In eo autem conveniunt *Calescens*, et *Calefactum*, quod utrumq; consistat in receptione portionum ignearum, et inflammabilium, à quibus subjectum illud, quod recipit, temperiem illam calidam in minori majorive excessu acquirit, et obtinet.

Calidarium vocatur Celso pars Balnei Veterum, quod Græci πυριατήριον, aut ὑπόκαυστον vocarunt. Vide infrà *Hypocaustum*. Confer. ad Cels. lib. 1. cap. 4. et adde Guil. Pantini notas ad h. l.

* Calidum, *Calor*, θερμὸν, θερμότης, passim ab Authoribus antiquis, et recentioribus.

Philo-

Philosophis, & Medicis: illis quidem vel Peripateticis, vel Democriteis, Cartesianis, & Gassendicis: his verò vel Hippocraticis, vel Paracelsicis, aut Spagyricis diversimodè accipitur & exponitur, quorum omnium opiniones colligere, excederet Lexici nostri scopum. Libet saltem potiores significationes brevissimis, quantum fieri potest, describere. *Calidum*, & *Calor* autem accipitur dupliciter, substantialiter, sive qualitativè, Gal. comm. 1. aph 14. In illa dicitur de *Calido nativo*, quod Hipp. d. aph. θερμὸν ἔμφυτον dixit, & 6. Epid. f. V. t. 9. ψυχὴν animam hominis. Hodieq; dicitur *Flamma, Spiritus, Aura, Calor vitalis, Anima Medica, Archeus* particularis hominis. Estque proximus animæ incorporeæ humanæ socius, vehiculum & instrumentum, quo mediante anima fit, & rectè dicitur Actus corporis organici, omnium coctionum, & actionum in corpore opifex. Gignitur (φύεται) à portionibus sulphureis exaltatis, & spirituosis, uno verbo, activis, & vegetativis, primùm unà cùm semine parentum in generatione communicatis, posteà in sanguine continua homogenearum particularum, ex assumtis ritè chylificatis, & sanguificatis, beneficio fermentationis elicitarum elaboratione, successione, & assimilatione continuatis, unà cum sanguine perpetuò usq; ad extremum vitæ terminum per totum corpus, & ad omnes ejus partes diffluens, & influens. Hinc patet, quid sit sentiendum de distinctione illa inter *Calidum Insitum*, & *Influens*. Nimirum ratione primę saltem originis in generatione dici poterit Insitum, quia communi conceptus massæ inseritur, mox verò, dum formatur fœtus, & formatus est, fit influens. Ut ità non differant realiter, sed duntaxat considerandi modo. An porrò in omnibus Animantibus hoc *Calidum* substantiale sit reapse diversum ab Anima ipsa, non est hujus loci ventilare, sed pertinet ad Physicam. In homine hoc videtur verosimile, quòd *Calidum nativum* materialiter consideratum, quatenus consistit in portionibus sanguinis sulphureis, volatilibus, & spirituosis, sive igneis, & aereis, sit elementaris naturæ. Formaliter verò, sive ratione sui principij substantialis specifici, quo contra distinguitur ab alijs animantibus, quod in homine indubitanter immateriale est, Animæ videlicet humanæ, consideratum, est Supraelementaris naturæ, & θεῖόν τι. Accidentaliter, sive Qualitativè iterum dupliciter accipitur, vel, ut Efficiens, vel, ut Effectus. De illa significatione vide p. a. *Calefaciens*, cui addi poterit distinctio inter *Calefaciens*, & *Calidum* secundum, & præter naturam. Illud pertinet ad Caussas sanitatis internas, & externas: Hoc ad caussas morborum. *Calidum* ut effectus idem est, quod *calescens*, & *calefactum*, de quibus etiam p. a. dictum. Et hoc etiam cùm in statu secundum, tùm præter naturam occurrit. Illuc pertineat Temperamenta *Calida*, Simplex, & Composita; huc morbi omnes *calidi* simplices, & compositi, sive Intemperies *calida*, item *calida*, & Humida à plethora p. n. *calida*, & sicca à biliioso sanguine dependentes. De utraque significatione *calidi*, ut Efficiens, & ut Effectus porrò hæc quoque notanda distinctio, quòd aliud sit per se, aliud per accidens. Per se *calidum* efficiens dicitur, quod proprijs insitisq; viribus proximè nulliusq; interventu id præstat: ita Vinum & Aromata per se calefaciunt. Per accidens verò *calidum* efficiens est, quod non proprijs viribus, sed alterius interventu operatur: verb. gr. quando aer frigidus constipando spiracula cutis, fervidos halitus foràs prorupturos intrò repellens in caussa est, ut sanguis febrili effervescentia turgescat. *Calidum* verò, ut effectus per se, & per accidens, dicitur, quod à causa *calida*, vel per se, vel per accidens producitur. Vide Charlton. Exerc. Pathol. 4. §. 10. Ad *Accidentalem calorem* quoq; referendus *calor artificialis*, qui ad artificis nutum accendi, dirigi, & administrari potest; cujus usus in Medicina amplissimus, v. g. in Diætetica, Pharmaceutica, Chymica, & in Chirurgicis operationibus quibusdam. Estque duplex: *Alius* simplex, alius mistus. Simplex est, qui uni duntaxat operationi, sive illa sit digestionis, sive separationis, inservit. *Calor naturalis* est, quando radij Solares, vel per se materiam sibi applicatam excoquunt, vel in speculo concavo collecti ei applicantur. Hujus ignis usus est apud Artifices. Possunt enim hoc dissolvere, & calcinare. Imò nonnulli illum in Lapidis Philosophici præparationem adhibendum esse autumant; quam opinionem suis Authoribus relinquentes, eum tamen non negligendum esse, censemus. *Calor cinerum* est quando partes fixiores per cineres eliciuntur. Hic medius est inter Balnei, & Arenæ *calorem*. Proinde illius ope non modò subtiliores, & ad naturam aqueitatis simplicis approximantes substantiæ propelluntur, sed etiam colores, & fixiores partes eliciuntur. *Calor fimi* est, quando vase in fimo posito materiamq; continente, digestio fit. Hic *calor* multi usus est apud artifices in infundendis, digerendis, & putrefaciendis rebus. Adhibetur interdum fimus equinus, in quo vas sepelitur. Aliquando vas ligneum fœno vel stramine impletum, cui vapor è fervente aqua applicatur, fimi in locum adhibetur. *Calor digerens* est, quo materia dissolvenda digeritur, id quod

id quod aut Athanore, aut Fimo perficitur. *Calor fortis* est, quando igne interiori, & auctiori res separantur. Estq; impeditus, aut liber. *Calor impeditus* est, quando ignis à materia, vel vase, ne illud proximè tangat, aut alio vase impeditur. Estq; arenæ, vel Scobis. *Calor arenæ* medius est inter cinerem, & scobis ferri, estque quando vas materiam continens in catino arenario arena circumdatum substantiam fixiorem, quam cineres propellere nequibant, protrudit. Ubi advertendum est, arenam subtilem non adeò violentum *calorem* præbere, quàm grossam. *Calor scobis*, aut *scoriæ ferri* superiore intensior, & aperto vicinior est, quando ex scobe, vel scoria ferri res propelluntur. *Calor liber* est, qui proximè materiam, aut vas materiam continens tangit. Hoc *calore* proliciuntur, quæ contumaciùs liquorem emittunt, sive id fiat ob siccitatem, & paucitatem, sive, quòd ob viscositatem, & homogeneitatem ille terreis partibus pertinaciùs adhæreat. Taceo, quòd calcinationi, fusioni, & alijs operationibus inserviat. Estque *carbonum*, vel *Flammarum calor*, quando *calor prunarum* flagrantium materiam, vel vas proximè contigit. Hujus usus est in infusionibus, cæmentationibus, probationibus, calcinationibus, & dissolutionibus. *Calor flammarum* est, quando adhibito conveniente alimento, flammæ materiam attingunt. Hic *calor* vocatur Ignis vivus, quo reverberantur, & calcinantur omnium metallorum corpora, nec non spiritus tandem propelluntur. *Calor vesicæ levis* est, quo ex materia vesicæ impositæ, applicato alembico, substantia humida prolicitur. Hæc ex Rulandi, & Johnsf. Lexic. De *caloris* varietatibus in Chymia plura quære, si libet, in Th. Chym. v. g. Volumine I. p. 179. 702. In specie in Opere Lapidis Philosophici Vol. IV. p. 66. 404. 762. seqq. Vol. 5. p. 489. & alibi.

CALIENDRA vocantur congeries artificiosæ capillorum, quibus caput hodieq; tegi solet, ne frigore externo tàm facilè id lædatur. Gallicè *les perruques* vocant, quem terminum, & Germani retinent. Latino verò *caliendra* usus est Dolçus Encyclopæd. l. 1. c. 14. §. 12. p. 219.

CALIETA, *Caliette*, Paracelso dicuntur funguli flavi in fruticibus juniperorum occurrentes, l. de Icteric. c. 2. Rul. et Johnsf. in Lex.

CALIGO. Vide *Achlys*, item *Amaurosis*.

CALIX, ἡ κύλιξ, est species vasis, ex quo potus hauriri solet, Varro l. 5. De Ling. Latin. existimat, *calicem* dictum, quòd calidum eo veteres biberent, notante Rhodio ad Scrib. L. n. 122 De *calicum* incrustatione videatur idem n. 135. Parantur verò *calices* ex varia materia, ligno, argilla, metallo etc. In specie *calicum* cereorum, κυλίκων κηρίνων meminit Gal. côm. 4. de R. V. I. A. t. 5. *Calices*, multos magnosque exiccare, etiam suo tempore frequens fuisse, conqueritur idem l. 1. M. M. c. 1. *Calices* etiam dicuntur oculi, sive gemmæ florum prodromi; ut, oculi populi arboris; vel *calix* est folliculus, quo flos primùm, mox seminis fœtus clauditur Schrod. l. 1. Pharm. c. 2. Huc pertinet Gr. κάλυξ apud Gorr. in def.

CALLÆON, κάλλαιον, barba galli gallinacei. Vide *Palear*.

CALLARIAS, καλλαρίας, est genus piscis marini, sed quale, adhuc ferè incertum. Aldrov. l. 3. de pisc. c. 2. putat, esse *Asellum minorem*, Belgarum *Schelfisch*, cui consentit hæsitanter Rondelet. l. 9. de Pisc. c. 15. *Mustelam vulgarem* appellans. Uterq; etiam ab Oppiano in Halieut. *Clariam* contractè appellari credidit. Verùm hanc opinionem utramque ceu erroneam rejicit I. A. Linden. Ex. XI. §. 28. seqq. statuens, *callariam* esse piscem maris Euboici ad vada occurrentem, quòd ibi plurimum nutrimenti reperiat; minimè verò è genere Asellorum esse.

CALLENA, species est *salis petræ*, Paracelf. Schol. in libr. de gradibus, Ruland. et Johnf. in Lex.

CALLIBLEPHARON, καλλιβλέφαρον, dicitur medicamentum palpebris exornandis accommodum, Gal. l. 4. de C. M S. L. c. 6. Cùm verò pluribus modis palpebræ deformari possint, patet, non unum esse genus τῶν καλλιβλεφάρων. Potissimùm verò pollent virtute mediocriter deficcante, et absumente humiditates vitiosas. Unde et facultas hæc καλλιβλέφαρ☉ δυνάμις dicitur, Gal. l. 7. de S. Fac. §. Fuligo. Tali virtute quoq; pollet Sal Armeniacum, l. 9. Vid. Gorr. in def. p. 206.

† CALICHAPA, vera Spina alba. Rondel. Meth. Cur. l. 2. c. 23. p. 473.

* CALLICREAS, καλλίκρεας. Vide *Pancreas*.

CALLIONYMUS, καλλιώνυμ☉, καλλίχθυς, est nomen piscis marini, qui etiam *Uranoscopus*, οὐρανοσκόπ☉ dicitur, ab oculis suprà caput à natura collocatis, quibus rectà cœlum intuetur; ob quam prærogativam etiam nomen *Callionymi* accepit, non ob formæ pulchritudinem, quæ ipsi nulla est, cùm potiùs aspectu sit ingratus, ac deformis. Habet præ alijs piscibus fel copiosius, quod commendatur in Collyrijs ad oculorum, et aurium affectus à Gal. lib. 10. de S. F. §. Chole l. 3. de C. M. S. L. c. 1. et l. 4. c. 4. Vide de hoc pisce Arist. l. 2. H. A. c. 15. Rondele. l. 10 de pisc. c. 23. Aldrov. l. 2. de pisc. c. 51. qui etiam nomen hoc alij pisci Romano, *Fiatola* dicto, tribui dicit d. l. c. 24. Rob Keuchen. ad Seren. in proleg. p. 93. Hippocrates quoque ejusdem

aliquoties meminit inter ficcissimos referens, l.2. de diæt. XIIX.4. et propterea ægris concedit. v.g. Leucophlegmaticis, lib. de Int. aff. XXIII. 22. in splenico morbo, XXXIII.39. in morbis crassis, n.LII. 26. Foes. p.302.

CALLONE, καλλονὴ, dicitur Hippocrati *vitæ decor*, honestas, et ornamentum, l. de dec.habit. I. 8. Foes. d.l.

CALLOPISMUS, καλλωπισμὸς, *ornatum aliquem externum* significat visui gratum, Hipp. de Medico III.2. IV.11.

CALLOS, κάλλος. Vide *Pulchritudo*.

* CALLOSITAS, *callus*, τύλωσις, τύλωμα, τύλος πῶρος, in genere dicitur de omni duritie cutanea carnea, et ossea, qua naturali, qua præternaturali. Frequentius tamen de *callo* circa oras fracturæ genito, de cujus generationis modo vide Gal.com. 1. de fract. t.41. et H F. ab Aquapend. l.4. Pentat. c.6. *Calli*, πῶροι quoq; dicuntur nodi illi in morbis articularibus, de quorum generationis modo videatur Gal. l. 7. de C.M.P.G. c.9. et l.10. de C.M.S.L. c.2. Specialiter verò *callositas*, et *callus* dicitur, Gr τύλος, et τύλωσις, durities palpebrarum in oculis, Gal. l.4. de C.M.S.L. c.7. Scrib. Larg. n.36. seqq. Senn. M. Pr. l.1. P.3. f. 2. c.3. proveniens à succo acido Tartareo, sive coagulativo. De *calli* in fistulis generatione legatur H F. ab Aquapend. l. 3. Pentateuch. c. 11. *Calli* in matrice meminit Forestus, l.28. Obs. 45. Schol. De *callo* in plantis digitisq; manuum, et pedum, quò et *clavus* pertinet, Gr. ἧλος, videatur idem l. 4. Chirurg. Obs. 12. Schol. Gal. vocavit *callosas excrescentias*, l.3. de C. M. P. G. c.9. Paracelsus verò in Chirurg. tr. de ulcer. c. 59. et 60. aliter planè accipit, *callum* dicens apostema, vel ulcus, quod oritur à succo nutritio acriori, et Arsenicali pruritum vehementem excitante. Interdum etiam malignitatem luis Gallicæ subesse testatur idem l. 7. de Gallic. pustulis, etc. cap. 5. Tandem singularis in statu corporis naturali occurrit *calli*, vel *callositatis* significatio, dum portio quædam in cerebro, ejusq; parte interiori, medulla dicta, dicitur *corpus callosum*, quia substantia est aliquantum durior instar *calli*, τυλώδης πως. Gal. l.9. Anat. admin. cap. 3. ubi duabus extuberantijs anterioribus ventriculi, vel sinus cerebri incumbere videntur, Th. Barthol. l.3. Anat. c.6. Th. Willis Anat. Cereb. cap. 10. n.5. Malpighius de Cer.

CALONIA, καλωνία, est epitheton Myrrhæ apud Hipp. de Nat. mulier. VI. 11.

CALOPODIUM, καλοπόδιον, forma illa lignea, qua utuntur, varia, ad conficiendos calceos sutores. Gal. proverbialiter usus in egregia sententia l.5. de San. t. c. 11. Sicut impossibile est sutoribus unico uti *calopodio* ad omnes homines; ita et Medicis unica vitæ, vel victus specie conducente.

* CALOR. vide *calidum*.

CALOS, καλός, καλῶς, vide *Bonus*.

* CALVA, *Calvaria*, κρανίον, Latinè *cranium* dicitur Os capitis, c.1 de ossib. quod quasi κράνος, sive galea cerebrum contineat, Gal. 8. de U. P. 8. pars capitis ossea, et capillata exteriùs, cujus partes externæ sunt Synciput, Occiput, Vertex, Tempora, quas investiunt pili cum communibus corporis integumentis. Constituitur *calvaria* in adultis octo ossibus, uno frontis, duobus syncipitis, uno occipitis, duobus temporum, et duobus commun.bus cum maxilla superiore, nempe cuneiformi, et spongioso Th. Barthol. Anat. l.2. proœm. et l.4. c.4. Crassitudo illi magna est, ut validum sit, non tamen solida, sed cavernosa transmittendis excrementis idonea.

* CALVATA, φαλακρά, appellat Hipp. Ferramenta, quæ rotunditatem quandam levem habent in extremis partibus; cujusmodi sunt specillorum capitula, et quæ *Nucleata*, πυρῆνα appellantur, et *Spatularia*, σπαθομήλαι. *Oblonga* verò his contraria nuncupant, στρομύλα quorum extrema minimè sunt rotunda, sed mucronata, ad suffusionem, et cataractam punctione tollendam accommodata instrumenta quodammodo similia, Galen. com. 1. de artic. t.43.

* CALVITIES, *calvitium*, φαλάκρωσις, φαλάκρωμα, μαδάρωσις, μάδησις, μαδαρότης, est defectus capillorum, potissimum in syncipite. Differre quidem dicit Gal. l.1. de C. M. S.L. c.2. ab *Alopecia*, *Area*, *Ophiasi*, & *Tinea*, quod hæ species ab humoris nutritij vitio proveniant; *Calvities* verò propter humoris defectum. Enimvero an hæc differentia semper observetur, meritò dubitandum. Causas *calvitiei* enumerat Barthol. Anat. l.3. c.1. et in specie nimiam Venerem ex Aristotele Lang. l. 2. Epid. 7. *Calvi* dicuntur φαλακροί, Hipp. 6. aph. 34. Dividi possunt in Natura, et ex morbo tales, Fr. Vallesf. de sacr. Philos. c.9. Jung Dieter. n.883. seqq. Foes. Oec. p.650.

CALUMENON, καλούμενον, καλεόμενον, hoc est, *vocatum*, vel nominatum, aut, quod appellatur, et καλεῖσθαι, *vocari* Hipp. adjicere solitus est, interdum quidem, si appellatio Græcis omnibus nullo pacto usitata fuit, interdum verò, si abrogata, et interdum, si artificiosum quiddam demonstrat, Gal. c. 3. de R.V. I. A. t.24.

CALUMNIA, ἐπήρεια, λοιδορία, contumelia. Has quomodo perferre homo debeat, egregiè docet

docet Gal. de dignos. et cur. animi morb. cap. 3. Σοὶ ταυτὸ τῦτο φιλοσόφημα καρτερεῖν, ἐπηρεαζόμενον: Hoc sit sapientiæ studium, æquo animo ferre *calumnias*.

* CALX, ἡ τίτανος, Gorræo etiam κονία, varijs gaudet significationibus. 1. Communiter denotat materiam illam candidam, interdum et alius coloris, quæ paratur ex lapide Calcario, vi ignis in furno, vel clibano cremato, cæmentarijs opificibus notissima. Similis quoq; fit ex ossibus piscium magnorum, ut et ex testis buccinorum, et ostrearum crematis, teste Dioscorid. l.5. c.133. Vocatur hæc posterior *Calx peregrinorum*, Theophr. Par. Manual. I. item *Calx manica alba*, Rul. et Johns. in Lex. Estq; verò duplex *calx viva*, τίτανος ἄσβεστος, et simpliciter ἄσβεστος, cui post ustionem nulla affusa est aqua; et *extincta*, σβεσθεῖσα, vel ἐσβεσμένη, quæ affusa aqua veluti in pultem abit. Illius vis est ignea, mordens, escharotica, imò ejus ignis abditus aliquando actualem ignem videtur superare. Oleo facillimè permiscetur; aquam verò odit. Hujus vis per aquam est ferè extincta, quamvis crustam nihilominus efficiat, Gal. l.9. de S.Fac. §. τίτανος. Circà usum medicum occurrit apud eundem duplex. *Calx lota*, et *illota*, πεπλυμμένη καὶ ἄπλυτος, lib. 3. de C.M.S.G. c.2. Illa introducta fuit ad sal lixiviosum, quo abundare creditur, eluendum. Imò Sal duplex inesse, lixiviale, et acidum, docet Helmont de Febr. c. 9. n. 25. Verùm Fr. Hofm. in cl. Schrod. l. 3. c. 8. negat, et propterea ceu ineptam, et supervacaneam illam lotionem rejicit, quod Chymicis ventilandum relinquimus. (2.) In Chymica significatione *calx* dicitur pulvis quilibet per ablationem superfluæ humiditatis in partes tenuissimas, et veluti impalpabiles, comminutus, Rul. et Johns. in Lex. et ita idem est, quod *calcinatum*, de quo suprà vid. *calcinatio*. Huc pertinent *calces* omnis generis Metallorum, et Mineralium, de quibus legatur Libav. Synt. Arc. Chym. l.5. et Alchym Pharmac. c.9. et ex novissimis D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l.2. s.1. c.9. Specialiter *calx viva Philosophorum* vocatur, quæ ex argento vivo paratur, d. l. Synt. c.12. Vocatur et *Minera Alchemica*, de qua in Lullij clav. c. 2. seq. Th. Chym. Vol. III. p. 297. seqq. *Calx Saturni* dicitur Cerussa cum aceto destillato rectificato calcinata, aut in Sole, M. Joh. Isaac Oper. miner. c. 42. d. l. p. 347. Huc quoq; referri debent aliæ appellationes, v. g. *calx permanens*, i. e. incremabilis materia. *Calx lignorum*, quæ est cinis eorum, quæ in vitrum, aut aliam materiam converti nequit, Ruland. (3.) Calx quoq; Paracelso dicitur excrementum Urinæ, quia spiritum calcis habet, et distinguitur ab *Anodo*, de quo suprà vide lib.1. de Tart. tr.3. c.2. *Calces terræ* eidem quoque sunt Terræ bolares, vel argillaceæ, ut Creta, d. l. Tr. c.5. c.2. in not. (4.) Materia in articulis Podagricorum concreta *calx* vocatur à Paracelso et alijs. (5.) Denique *calx* in Mascul. genere idem est, quod *calcaneus*, πτέρνα, de quo paulò superiùs. Hinc et totius pedis posterior pars *calx* dicitur, Galen. Introduct. cap. 10.

CALYPTER, καλυπτήρ, dicitur *operculum*: et in specie carneum, quod hæmorrhoides tegit, Hippocr. l. de hæmorrhoid. III. 13. Foes. p.303.

† CALZEOLARIA. Viola arborescens, ab inventore Calceolar.

CAMARA, καμάρα, in genere *cameram*, fornicem, aut testudinem significat, Lind. Sel. M. Ex. V. §.10. Unde et cerebri pars convexa per cavitatem cranij καμάριον, καὶ ψαλιδοειδές, fornicata dici potest, Gal. l.8. de U. P. c.11. Vid. Hofm. comm. ad h. l. In specie verò *camera*, vel καμάρα dicitur locus ad auriculæ cavum cameratus, sive aditus ad foramen, cujus pars superior ἄστακος, *Astacus*, et quod subest *Areola*, κρόταφον, vocatur, Lind. Phys. Med. l.2. c.11. a.2 §. 4.

* CAMAROSIS, *cameroma*, καμάρωσις, καμάρωμα, præter architectonicam significationem, qua *concamerationem* denotat, apud Medicos ita dicitur ossis fractura, cùm ex alterutra refractum parte similem *cameræ* figuram acceperit, Gal. def. Med. unde recentiorum nonnulli vehementissimas fracturas vocant *camaromata*, quæ partem intermediam exaltatam habent. Ἐγγεισώματα verò dicuntur, quæ in medio sui membranç innituntur. Gal. l.6. M. M. c.6. Juxtà P. Æginetam l.6. c.90. fractura cranij in specie, seu calvariæ ita dicitur, in qua os fractum cameræ modo utrinq; extollitur, Gorr. in def. p.106. Recentiores Latinè *camerationem* vocarunt, describentes, quod sit species fracturæ cranij, sive divisio hujus, in qua pars affecta cameræ modo exaltata relinquitur, ac introrsù à sanis fracturæ partibus ossa magis recedunt, membranisq; cerebri innituntur, quas contactu suo premunt, uti descripta legitur in Observationibus Medico-Chirurgicis Latinè redditis Jobi à Meckeren Chirurgi Amstelodamensis c.1. p.12.

CAMATOS, κάματος. Vide *Labor*.

CAMBAR est terminus Spagyricus, cujus descriptionem, et explicationem non minus obscuram vide in Turb. Philos. serm. 44. et 50. Ridiculam derivationem, à *canna*, i.e. *ignis*, et *bar*, *filius*, in Anonymi Chym. l.2. in Th. Ch. Vol. V. p. 34. 37. 484.

Cambil dicitur *Terra rubra*. Rul.

† Cambium, in assimilatione, vox barbara Matamoros de feb. lib 3. Tr. 2. Disput. 6.

Cambium olim dicebatur humor nutritius, qui ex sanguine originem trahens ita coctus, præparatus, & parti nutriendæ appropriatus est, ut proximè in substantiam partis deperditæ transeat, & cum illa naturam suam *cambiat* mutetq. Sennert. Inst. Med. lib. 1. c. 9. Arabum est commentum, cujus nulla certitudo, aut necessitas, uti rectè judicat Ger. Blasius Med. Gen. l. 2. s. 2. subsect. 1. c. 3.

Cambuca, item *Cambucca membrata*, dicitur species bubonis, vel tumoris ulcerosi ad inguina vel juxtà genitalia ex vase spermatico, Parac. de ulcer. c. 24. libell. Theoric. c. 4. de ulcer. Rul. in Lex. Est signum luis Gallicæ.

Camelopardalis, vel barbare *Camelopardalus*, καμηλοπάρδαλις, non ita dic[illegible]ur, quòd à Pardo, & Camelo simul generetur, sed à magnitudine corporis *Camelus*, à varijs maculis *Pardus*, cujus descriptionem tradit ex varijs Authoribus Aldrov. l. 1. de quadrupis. c. 35. Fuit cibus populo Judaico olim interdictus, Deuter. XIV.

Camelus, κάμηλος, Jon. κάμμηλος, quia κάμπτει τὰς μηρὰς, femora curvat, propriè significat animal quadrupes vastum, in dorso vel unum, vel binos habens gibbos, ruminans, cornibus carens. Gal. l. 6. de admin. Anat. c. 3. Vescitur ligneo & spinoso alimento. Valdè verò delectatur Junci odorati, sive Schœnanthi flore & summitatibus, in Arabia secus vias frequentissimè crescentibus, undè & vulgo *Camelbe* dicitur, Gal. l. 1. de Antid. c. 14. in cibis usus non adeò frequens, imò Judaico populo l. prohibitus. Caro est pessimi succi, & concoctu difficilima, uti equorum, & asinorum domesticorum: unde ea solum homines animo & corpore asinini, ac camelini vescuntur, Gal. l. 3. de Al. fac. c. v. In Medicina cerebrum *cameli* siccatum, & ex aceto bibitum epilepticos curare dicitur apud Gal. l. de Theriac. ad Pis. c. 9. Fel ex melle potum idem efficere, & in angina conferre; Caudam arefactam alvum solvere, setas è cauda contortas, & alligatas sinistro brachio quartanis mederi: testatur Plin. l. 28. cap. 8 Jungatur Aldrov. lib. 1. de quadrup. bisulc. c. 34.

Cameratio. Vide *Camarosis*.

Canet, *Cames*, i. e. *Argentum*. Ruland. & Johns.

Caminus, κάμινος, quid significet, notissimum est, scil. tàm fornacem, quàm locum, per quem fumus transit. Vide *Fornax*, *Furnus*. Apud Rul. in Lexic. Chym. *Caminus* significat Campanam.

* Camisia *fœtus*. Vide *Chorion*.

Cammarus, κάμμαρος, κάμμορος, *Gammarus*. Vide *Cancer*.

Camno, κάμνω, verbum significat *Laboro*; Ægroto, ex Hippocr. VII. 65. Dieter. Jatr. n. 430.

Campana, κώδων, quid vulgò significet, aliunde notum est, videlicet instrumentum sonorum mediante mobili malleo pensili ad utrumque latus intùs quatiente sonum edens. Vulgo *cloca*, vel *Glogga*. Vide Georg. Chladni Inventar. Templor. Cap. III. art. 1. pag. 325. seqq. In Chymicis ve. ò *campanæ* dicuntur receptacula illa, quibus pro parando spiritu Sulphuris acido Gas hujus concentratum, & in aquosam tenuem materiam collectum excipitur. D. D. Wedel. Pharm. Acroam. l. 1. s. 5. c. 1. p. 201. Unde Spiritus Sulphuris per *campanam* appellatur.

* Campe, καμπή, significat *flexuram*, flexionem, à κάμπτω, flecto, cujus meminit Gal. l. XI de U. P. c. 11. quando respirationis principium non è directo opponitur arteriæ, sed facit ambagem, & deflexionem. Vid. C. Hofm. comm. de U. P. n 518. Dicitur & hoc nomine *Poples*, quia flectitur, qui aliàs proprio nomine ἰγνὺς appellatur Gorr. *Flexio craris*, κάμπτη c. 3. de artic. t. 113.

Camphora, *Caphur*, *Cafur*, *Capur*, *Camphura*, κάφουρα, non est species bituminis, uti Georg. Agricola, Cardanus, Cæsalpinus &c. statuerunt, sed est lachryma resinosa, sive gummi resinosum procerę cujusdam arboris peregrinæ, è cujus meditullio per rimas exsudat; estqs duplex: vel granulata, absq, artificio collecta; vel in panes orbiculares coacta, singulari artificio, organorum peculiarium beneficio. De hac prolixius legatur Gothofr Mœb. Anatom *camphoræ*, Schrod. l. 4 Ph. Med. Chym cl. 2. n. 378 Fr. Hofm. in cl. ad d. l. Junken Chym. Exper. Part 1. s. 3. c. 11. p. m. 239. De Elixiris *camphoræ* præparatione, virtuteq; anodyna Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c 15 p 188 seqq. C. Hofm. Paralip. Officin. c 63 in medio reliquit, nihil determinans, an vegetabile, an verò minerale sit *camphora*. Legatur etiam Erasm. Francisci Hort. Indic. part. 1. p. 708 qui Linschotti, A Costa, & aliorum scrinia compilavit.

Campter, καμπτὴρ, in genere *flexuram*, vel *incurvationem* denotat; specialiter verò metam cursorum, quam præfixam habent, significat. In qua significatione usus est per comparationem in descriptione nervorum sexti paris recurrentium,

naturâ quasi in διδύμῳ, h. e. germinato, & reciproco cursu concurrente, lib. 7. U. P. cap. 14. quam metam alibi in eadem comparatione νύσσας appellavit, l. 16. c. 4. Vide C. Hofm. comm. ad prior. loc. n. 481.

CAMPTON, καμπτὸν, *flexile* dicitur, cui opponitur τὸ εὐθυντὸν, quando ex curvo fit rectum, Gorr.

* CAMPYLON, καμπύλον, à verbo καμπυλέεσθαι (non καμπύλεσθαι) quod significat *incurvari*, flecti, & idem est, quod κάμπτεσθαι, dicitur tortuosè *incurvatum*, flexum. Crebrò adjectivum illud usurpavit Hipp. de palpebra inversa, & retorta l. prognost. t. 12. Gal. l. 10. de U. P. c. 9. qui affectus aliàs dictus καμπυλότης βλεφαρίδων, *palpebrarum recurvatio*; item κατάκλασις. nec non ἴλλωσις, Coac. t. 218. Jung. C. Hofm. comm. ad Gal. l. L. de U. P. num. 746. Item de Ossibus brachij, costarum 1. de artic. t. 4. l. Mochlic. IX. 13. f. 3. de artic. t. 38. Verbo verò καμπυλέεσθαι, id est, *incurvari*, flecti, usus d. loc. t. 113. Vide Foes. Oec. pag. 304.

CANABIL. Vide *Eretria*.

CANADELLA. Vide *Chanadella*.

CANALIS; σωλὴν, in genere significat instrumentum aliquod rotundum, cavum, oblongum, per quod materia fluida descendere potest, ac solet. Et in hac significatione à Medicis omnis generis vasa, arteriæ, venæ, nervi frequentissimè *canales*, aliàs Ductus quoq; dicti, nuncupantur. In specie *Canalis* urinarij meminit Barthol. Anat. l. 1. c. 32. Imò teste Gorræo, ob similitudinem ab Anatomicis medium quoq; foramen, quo omnes cervicis vertebræ perviæ sunt, & spinalis medulla à cerebro descendit, σωλὴν, *Canalis* dicitur, & alio quoq; nomine ἱερὰ σύριγξ, quasi *sacram fistulam* dicas, aut *magnam*. In specie verò, ob formæ similitudinem, *Canalis* denotat instrumentum Chirurgicum, concavum, & oblongum, in quod membrum fractum, crus aut femur imponitur, & continetur, apud Hipp. 3. de ijs, quæ in med. t. 18. Gal. comm. 3. d. loc. t. 36. Æginet. lib. 6. c. 106. Cels. l. 8. c. 10. & alios. Paratur vel ex ligno, vel materia fictili, imò etiam ex stramine cum linteo parati solet; vulgò *ein Erdglein*. Quales varij monstrantur à Sculteto Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII. Potest etiam ad alia instrumenta Chymica applicari hoc vocabulum, quæ concava sunt, & siphonum vices præstant, & ita pro *Cannula* accipi. Dicitur & in diminut. *canaliculus*, vel *canalicula*, σωλήνιον. Ruland. *Canalisculus*.

CANCELLUS, vel est diminutivum *cancri*, & dicitur Græcè καρκίνιον, & in plur. καρκινάδες, Aet. l. 2. c. 139. Vide *Cancer*, Vel denotat portam, aut valvam, ex multis assulis, vel ferreis portionibus decussatim conjunctis patatam, vulgò *ein Gitter*. Græcè κιγκλὶς, à κλείω *claudo*. Rul. in Lex.

† CANCER infiltratus, qui Costis adhæret Adr. Spigel. in præl. prior.

* CANCER. καρκῖνος, est valdè æquivocum vocabulum. Præter illas significationes, quæ non sunt hujus loci, v. g. quando certum sidus in Zodiaco, vel genus quoddam calceamenti, apud Hesych. & Polluc. vel versus retrogrados denotat: in Medicina quadruplicem obtinet significationem. 1. *Cancer* dicitur, vel in genere omne animal crustatum, exangue, Plin. l. 9 c. 30. vel in specie duo eorum præcipua genera *cancros marinos*, & *fluviatiles*, qui posteriores potissimùm, & *Astaci*, *Cammari*, *Gammari*, ἀστακοὶ, κάμμαροι, Gr. vocari solent; priores verò κατ᾽ ἐξοχὴν *Cancri* dicuntur. Jung. C. Hofm. comm. de U. P. n. 539. aliquando etiam *Carabi*, κάραβοι, Aldrov. l. 2. de crust. c. 2. Huc quoq; pertinent *Cancellorum*, καρκινίων species, quorum omnium descriptiones, & differentias huc afferre, nimis prolixum foret. Videantur verò apud Aldrov. lib. 2. de crustac. & Rondeler. l. 18. Quod attinet eorum usum in cibis, de ijs omnibus dixisse sufficiat cum Jonstono Syntagm. l. 1. Tit. 1. c. 2. art. 6. duræ esse carnis, & difficilis concoctionis, sed firmi, si vincatur, alimenti. Cauto igitur opus esse iis, qui commendant in atrophia, phthisi, hectica, ne citius, quàm par est, extinguant igniculum superstitem. Imò suspectam esse illam magnificam horum commentationem, rectissimè monet C. Hofm. Inst. l. 5. c. 22. §. 12. Reliquus usus in Medicina internus, & externus videatur apud Schrod. l. 5. cl. 3. n. 75. Hofm. in cl. ad d. l. Jung. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. de Theriac. ad Pis. c. 9. l. 2. de antidot. c. 15. & alibi. 2. *Cancer* appellatur ob aliquam similitudinem cum forma cancri, præsertim in mammillis fœminarum, teste Gal. l. 2. ad Glauc. c. 10. tumor quidam præter naturam, fusci, & lividi coloris, in quo venulæ quædam exaltatæ primò occultæ (& *Cancrum latentem* vocant κρυπτὸν καρκῖνον, Hipp. 6. aph. 35. Gal. de art. bil. c. 4.) deinde manifestæ à crasso, & nigriore sanguine feci vini assimiles sunt, Gal. 11. M. M. 9. quæ si exulcerentur, faciunt *Cancrum exulceratum*, καρκῖνον μεθ᾽ ἑλκώσεως, Gal. 4. aph. 24. Circà hujus affectus gravissimi caussam magnæ occurrunt difficultates, & dissidia apud Authores. Plerique ab atra bile deducunt. Paracels. de ulcer. c. 3. & in Fragment. in Colcothare, vel Realgare Microcosmico caussam ponit. Helmontius à sale alcalico corrosivo deducit, Schol:

Hum. paſſ. dec. c. 1. n. 32. Joh. Walæus ſalem, & terram in corpore abundantem concretam, à quibus ſerum eſt ſegregatum, ſtatuit cauſam, Med. Pr. l. 1. c. 25. Nobis placet, ſubſcribere primæ opinioni, per atram bilem intelligendo toto genere præternaturalem, coagulativam, & tandem depaſcentem, ſive exulcerantem, ſuprà ad vocab. *Bilis Atra* deſcriptam. Unde retinemus hanc deſcriptionem: *Cancer* eſt tumor rotundus, lividus, aut ſubniger, venis circumcirca turgidis, & repletis, cum vel ſine exulceratione, à bile atra diverſimodè corrupta ſtagnante exortus. Qui cum Paracelſo d. l. & de Podagr. ad ſolas mammas fœminarum, & ſcapulas virorum reſtringunt *cancrum*, nimis arctos ejus ſtatuunt cancellos. Græcè etiam dicitur καρκίνωμα, *Carcinoma*, quod vocab. Gorræus ad affectum corneæ tunicæ in oculo, ſi ad hanc undiq; venæ ſanguine plenæ, & liventes concurrunt, vult, à Græcis ſæpè reſtringi. Confunditur haud rarò etiam *Cancer* cum Gangræna, notante Joh. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 62 & 114. item cum Herpete, Eſthiomeno, cum ulceribus malignis, l. 2. *Cancri* cura per cancrum vivum laudatur à Parac. l. Principior. de myſter. verm. *Cancer albus* quod dicatur Gallis, recrementum quoddam album cretaceum oris internas partes linguamq; totam infantum ſæpè occupans, & niſi maturè detergatur, exulcerans, ſcribit Paræus l. 23. Chir. c. 17. & haud dubiè intelligit *Aphthas*. Os jugale quoque καρκον nomine venire apud Pollucem, teſtis eſt Aldrov. d. l. & Gorræus, forſan quia ita committuntur extremitates, uti chelæ, vel forcipes cancrorum inter ſe coeunt. 4. Deniq; Faſciæ quandam ſpeciem *cancrum* καρκίνον dici, quæ capiti convenit, & in plures partes Cancrorum pedes referentes ſciſſa eſt, videre eſt apud Gal. de Faſcijs.

CANCHRYS, *Canchry*. Vide *Cachrys*, *Cachry*.

CANCINPERICON, i. e. *Calidus fimus equi*. Rul. in Lex.

CANCRENA, idem, quod *Gangræna*. vocab. Paracelſo frequens; quamvis & Langius uſus ſit l. 1. ep. 12.

CANDELA, λύχνος, κηρὸς, quid ſignificet etiam pueris notum eſt, nimirum fila per oblongum compacta cera, vel ſevo liquefacto obducta, ut accenſa concla via illuminent: quamvis & aliquando uſum Medicum habeant applicando in meatus affectos. Hujus modi *candelarum* flammæ non malè comparatur anima Medica, ſive ſenſitiva, aut principium vitale ab Helmont. de Lithiaſ. c. 9. n. 35. *Candelarum* fumum abortum promovere, paſſim Practici veteres, & recentiores ſcriptis teſtati ſunt. Deinde ob formæ oblongæ ſimilitudinem, & quod accendantur, *candelæ* quoque fumales ex maſſa Trochiſcorum paratæ nomen obtinuerunt, de quibus vide Weker. Antidot. ſpec. l. 2. ſ. 48. Schrod. l. 2. c. 86. Dicuntur & *Aves Cypriæ*, & *Bacilli* de quibus ſuprà. Candelæ quoque inter Chirurgica inſtrumenta referuntur. Ita *cereas candelas* exhibet depictas a d carunculas in meatu urinario Scult. Arm. Chir. Part. I. tab. XVII. fig. 12. et *candelam uterinam* Tab. XXII. fig. 4.

CANDIDUS, *Candor*, propriè idem eſt, quod *Albus*, *Albedo*, de quo ſupra. Tropicè etiam ad animum ſincerum applicatur frequentiſſimè. *Candidare* dicitur quartum regimen, et tribuitur Soli in Th. Chym. Vol. V. p 40.

CANDISATUM dicitur confectio ſaccharo canto facta, abſq; additione amyli, et motitatione recipiens formam angularem, et cryſtallinam D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 2. ſect. 2. c. 2. pag. 106.

CANEON, *Canion*, κάνεον, κάνεον, κανίον, κανίον, apud Hipp. pro ollæ *operculo* ponitur, per quod appoſito calamo, et arundine ſuffitus in uterum deferebatur, l. 1. de M. Mul. XXVI. 1. 2. et l. 2 XXIV. 22. ſeqq. Aliàs *caniſtrum*, aut ciſtam ſignificat. Vide Foeſ. Oecon. pag. 304.

CANFORA, idem, quod *Camphora*. Rul.

CANICACEUS, πιτύρινος, idem, quod *Furfuraceus*, Aceroſus vide *Aceroſus*. *Furfur*.

CANICULA, κυνίδιον, diminutivum *Canis* item *Catellus*, tot ſignificationibus gaudens, quot vocabulum *canis* accipitur. Vide *Canis*.

CANICULA is, dicitur de tempore, in quo *canicula*, ſive *Sirius* σείριος, ſtella illa fulgida primæ magnitudinis in ſidere, *Canis major* κύων vocato (ad differentiam Canis minoris προκύων dicti, qui ortum Canis majoris ſolet præcedere) cum ſole heliacè oritur; qui dies dicuntur *caniculares*, vulgò *Punds Zae*, quo tempore magni æſtus, et ardores eſſe ſolent, καυματα dicti propterea à Plin. Valer. l. 3. c. 14. quorum cauſſa falsò temereque in ſtellam illam refertur, cùm à Sole ſolo dependeat, uti rectiſſimè hoc demonſtravit Linden. S. M. Ex. XI. §. 167. ſeqq Dies illos ineptos eſſe ad purgantium uſum, conſtat ex Hipp. 4. aph 5. et tempus illud generationi lumbricorum favere, vult Parac. tr. de lumbric.

CANINUS, κυνικὸς, denominat. à *Cane*, dicitur de omni eo, quod vel participat de natura canis, vel cum cane aliquam habet convenientiam. In illa ſignificatione, ceu propria, omnia membra canis *canina* appellari poſſunt. Ita *canina pellis* (quamvis incertum ſit, num de

cane terrestri, an marino sit intelligendum.) commendatur adversus podagram duplici calceo indita apud Scrib. Larg. n. 161. Vide Rhod. ad h. l. Huc pertinent, et *caninum* stercus, *canini* pediculi etc. nec non *canina membrana*, sive tunica foetum catellorum involvens, referta vasis cum funiculo ad mesenterium pergentibus, Th. Barthol. Anat. l. 1. c. 36. fin. In Tropica verò significatione accipitur de *Appetentia canina*, Gr. ὄρεξις, κυνώδης dicta de qua suprà in lit. A. item de *Dentibus Caninis*. Græcis vocatis κυνόδοντες, et sunt duo utrinque mandibulæ inferiori, et superiori inhærentes, inter Incisorios, et Molares, qui *canum* dentibus quàm simillimi sunt, inferiori basi lati, parte superna acuti, ut si quid propter duritiem ab incisoribus dentibus minui minus potuit, id frangant. Gal. l. de Ossib. cap. 5. Ita per similitudinem dicitur κυνόδεσμιον vinculum illud, quo membri genitalis cuticula cum glande colligatur, aliàs *Frenum* dictum. Græci etiam κύνα appellant; Latini *Canem*, aut *caninum vinculum* dicere possunt, Gorr. Pertinet, et huc *Spasmus cynicus*, sive *caninus*, σπασμὸς κυνικὸς, species convulsionis particularis, musculorum maxillarium, per quam os, nasus, oculus, atq; adeò dimidia faciei pars in obliquum torquetur; item *κυνανθρωπία*, qui affectus idem cum Lycanthropia. Ut taceamus alias denominationes plantarum de *Cane*, de quibus consulantur Botanici, et Gor. p. 256.

CANIS, κύων, est homonymum valdè vocabulum. Præter Astronomicam significationem, de qua p. a. in voc. *Canicularis*, et Anatomicam de qua in voce *Caninus* dictum fuit, duo denotat animalia, in quibus multa occurrunt diversa, seu corporis speciem formam, seu animi mores, Terrestre scil. et Aquaticum, sive marinum. Illud est cicur, hominisq; amans; hoc insidiosum, et ferum: illud quadrupes; hoc non; illud latrabile; hoc ad latrandum minùs habile, Gal. l. 2. M. M. c. 7. Utrumque in Medicina perspectum esse debet propter usum, et noxam. *Canis terrestris*, et domestici usus olim etiam fuit in cibis, teste Gal. l 3. de Al. Fac. cap. 2. ubi dicit, canes juvenes sive catulos, ac pingues, et potissimum cum fuerint castrati, ap. quasdam gentes frequentissimè comedi. Verùm noster orbis in epulas non admittit, Bruyerin. de re cib. l. 13. c. 37. In Medicina quis sit *Canis* quadrupedis usus videri potest apud Schrod. l. 5. cl. 1. n. 8. et Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Prolixiorem autem *Canis terrestris* in genere, et secundum species descriptionem, deq; ejus usu in cibis, et medicina, ut et ad alia quævis, invenies ap. Aldrov. l. 3. de quadr. digit. vivip. c. 1 seqq. Extra usum Medicum *canis* virtus bonitasque est, ad venationem, & tutelam quidem, quam animosissimum, ad domesticas quàm mitissimum esse, Gal. l. 1. de Temper. c. 6. Noxa gravissima sive venenum ejus consistit in morsu, si rabiosus fuerit, quod communicatur per particulas salivales dentibus adhærentes, quamvis & aliis modis citrà morsum communicari queat, & soleat. Videatur Senn. l. 6. P. 8. c. 30. Med. Pr. ubi etiam symptomata, & signa enumerantur, inter quæ Hydrophobia, sive metus aquarum fermè palmarium, & quòd mors posteà sequitur, occurrit. Cuncta verò testantur illius veneni naturam non tàm esse volatilem, sulfuriam, & arsenicalis naturæ, quàm lentam, coagulativam, vel congelativam, & putrefactivam. Confirmat hoc Gal. c. 3. in 3. Epid. t. 72. ubi appellat venenum hoc, τὸν τῶ κυνὸς ἰὸν, & affectus illo λυσσοδήκτας. Quod vero l. 6. de L. A. c. 5. solum *canem* rabie affici, nec ullum aliud animalium, hoc experientiæ, & authoritatibus aliorum repugnare videtur. De lupo rabioso rusticum lethaliter lædente mihi perspecta est historia. Remedia exporista vide l. 3. de med. facilè par. In specie Antidotum Apul. Celsi laudatur apud Scribon. Larg. n. 171. Confer. infrà *Rabies*, *Hydrophobia*. De *cane marino*, qui *Cetaceis* ob magnitudinem annumeratur, & *Galeorum*, *Mustelorumq;* species est, *Carcharias*, καρχαρίας γαλεὸς etiam dictus, ob dentium acutissimorum copiam videatur, Ul. Aldrov. l. 3. de Pisc. c. 32 seqq. Usus ejus in cibis ob carnis soliditatem à Rondeletio l. 13. c. 5. commendatur, à Galeno verò l. 3. de Al. Fac. c. 31. improbatur. In Medicina ad Dentium affectus potissimùm laudari, dentitionemq; infantum promovere suspensos *canis* piscis dentes d. Aldrov. loco videre est. Noxa ejus consistit in hoc, quòd urinatoribus infidietur, & cum his luctetur, Plin. l. 9. H. N. c. 46. Utriusq; animalis Terrestris, & marini dantur, & species minores, quæ *Canicula*, *Catuli*, *Catelli*, κυνίδια nomine veniunt. *Canis* Coraceni, & *Catula* Armeniæ Hieroglyphicam significationem in negotio Lapidis Philosophici præparandi, vide sis Th. Chym. Vol. III. p. 38. tr. de Alchym. incert. auth. c. 41. & Vol. IV. p. 736. & 762. *Canum magicorum*, & diabolicorum meminit Libav. tr. de horrib. impiet. mag. sect. 9. *Canis* quoque in Anatomicis dicitur frenum illud, quod ligatur præputium cum glande penis in parte inferna. Vocatur & *Filellum*. Fallop. tr. de decoratione c. 9. Tom. II. Op. p. 339.

* CANITIES, *Canitia*, Rhod. in Lex. Scrib. πολιότης, πολίωσις, ἡ πολιά, & in plur. αἱ πολιαὶ scil. τρίχες, est pilorum in album commutatio

mutatio, vel ordinaria in senectute, vel extraordinaria ante legitimam ætatem, vel etiam à morbo. Hanc saltem descripsit Gal. in def. Med. *Canitiei* caussam vide sis apud Hipp. de nat. puer. XIX. 4. seqq. Aliàs veteres putarunt, fieri *canitiem* à siccitate, quemadmodum arborum folia ex siccitate albescunt. Sed hos refutat Arist. l. 5. de gen. an. c. 5. & f. 10. probl. 36. putredinem potius *canitiei* caussam dicens. Subscripsit Th. Barthol. Anat. l. 3. c. 1. hoc etiam phænomenon addens, quòd, qui tecto capite incedunt, citiùs canescant, nec tamen ita exiccantur, quàm qui nudum caput aeri exponunt deinde quidam ab ortu statim canescant, quod non à siccitate. Verùm neutra sententia rem nobis videtur acu tetigisse. Non prior, quia experientia testatur esse *canos*, qui corpore succi pleno prædìti sunt. Quomodo igitur *canities* esset à siccitate? nec posterior, quia eadem experientia teste *cani* sunt nihilominus vegeti, & incolumes, qui vigor cum putredine humorum consistere nequit. An igitur causa potiùs in peculiari succi nutritij dispositione salina, & terrestri quærenda, & ponenda erit?

CANNA, κάλαμος, varijs pollet significationibus, 1. denotat *arundinem*, κάλαμον, vallarem, & vulgarem, φραγμίτην, Gal. l. 7. de S. Fac. h. t. 2. *Cassia fistula*, illud inter Cholagoga celebratum, etiam *Canna* dicitur, Schrod. l. 4. cl. 3. n. 416. 3. In Anatomicis Ossa tibiæ dicuntur *Canne*, majus quidem καθ' ἐξοχὴν Tibia dictum, *Canna major*, s. *Focile majus*; & *Fibula*, sive *minus*, *Canna minor*, Barthol. Anat. l. 4. c. 21. Ita & *Canna* accipitur sæpius prò *Aspera Arteria*, sive Broncho, & Bronchijs apud Avic l. 3. fen. 10. tr. 1. c. 1. & alibi. 4. Instrumentum quoddam Chirurgicum *Canna* vocatur, & idem est, quod *Siphunculus*, Rul. in Lexic. Ita *cannam* argenteam in cranium perforatum epileptici infigendam esse, ut vapores epileptici exhalent, suadet Paracelf. Paragraphor. l. 3. c. 4. §. 1. Diminutivum quoque *cannula* frequenti est in usu apud Chirurgos, quales diversos monstrat Scultetus in Armam. suo Chirurgico, & quæri possunt in Indice primo

CANON, κανὼν, *regulam*, normam, ad quam res aliqua conficitur, significat. In Medicina *canonem* idem esse, quod Methodum medicinalem, videtur constare à Paracelso, quando opponit *Canones Medicorum* arcanis, sive remedijs secretis d. l. & propterea *canonicam curam*, sive Curam regularem non in omnibus morbis locum habere statuit de caducis par. 4. *Canonicum* remedium eidem sunt purgationes, syrupi, Confortantia. d. l. *Canonis* etiam meminit l. 2. de Podagric. De canonibus metallorum septem vid. Dorn. de transmut. metall. c. 14. Th. Chym. Vol. I. p. 558.

CANONIÆ, κανωνίαι, perperam κανονίαι dicuntur, qui ventre sunt substricto, non prominente, aut prominulo, sed veluti ad regulam directo, Hipp. lib. de A. L. & Aq. L. V. 9. Dicuntur et *Proceri* Zwingero. His opponuntur σαρκώδεις carnosi, crassi. Foes. Oec. p. 304.

CANTACON, est *Crocus hortulanus*. Rul. in Lex.

CANTARELLI, vocantur vermes quidam, qui in vernacula lingua vocantur *Vermes Majales*, qui in oleo macerati oleum eadem cum scorpionum oleo virtute imbuere dicuntur. Horst. l. 8. Obs. et Ep. Med. obs. 8. T. II. Op. p. 409. Referuntur inter *Scarabæos*, et in specie *Unctuosi* cognominantur, quia ab attactu liquorem unctuosum acrem fortiterque olentem emittunt, qui liquor vomitum, secessum et urinam movere dicitur à Glaubero, cum tamen per se urinam moveat. Borellus Cent. 4. Obs. 27. Meminit et cum animadversione D. Ludovici Diss. I. Pharm. p. 417.

CANTERIUM, alijs *Cantherius*, σφοτὴρ, κανθήριος, Gorr. *tralem* significat, quæ ab una columna ad aliam pertingit, qua usus ad repositionem humeri Hipp. l. 1. de artic. t. 20. Vid. com. Gal. ad h. l.

CANTHARIDES, κανθαρίδες, *Muscæ Hispanicæ* sunt animalia insecta, volatilia, quorum variæ quidem species describuntur ab Aldrov. l. 4. de Insect. c. 4. In eo tamen convenire debent, quod aureum, et splendentem colorem habent. Quæ in Medicina receptæ sunt, producuntur ex genere quodam vermiculorum *Erucis* similium, natorum ex humore folijs arborum nonnullarum v. g. Populi, Fraxini etc adhærente. Præstantiores autem habentur, quæ in frumento, aut pratis repeiuntur, versicolores, et luteas in alis transversas lineas habent, corpore oblongò, crassæ recentes, uti descripsit Schr. in Pharm. l. 5. cl. 4. n. 98. Quod vim habeant causticam, et quidem essentialiter, uti loquitur Parac. l. de renov. et restaur. corrosivam, et vesicatoriam, jam omnibus penè innotuit. Unde usus externus earum receptissimus in parandis vesicatorijs. At intra corpus sumptæ olim pro veneno habitæ fuerunt, teste Gal. l. 2. de antidot. cap. 7 quod peculiariter vesicam exulcerare creditum fuerit, l. 1. de C. M. P. G. c. 1. unde et varia apud eundem legi possunt alexiteria. Jung. Scribon. Larg. n. 189. Rhod. in not ad h. l. Ex recentioribus tamen sunt, qui usum quoq; interdum defendere satagunt, nixi authoritate Hipp. qui hydropicis propinasse legitur, 4. de R. V. I. A. t. 112. et Ictericis l. de intern. affect. XXXIX. 20

inter

inter quos recentiores est Joh. Lang. l. 1. ep. 47. Th. Barthol. cent. 5. Hist. 82. citante Fr. Hofm. in clas. ad d. Schrod. loc. Junguntur Ephemer. Nat. Cur. T. I. Obs. 133. Enimverò quid cogit nos ad suspecta, et cum tanto periculo conjuncta confugere, cùm in tanta medicamentorum farragine securiora abundent? Oportet Medicum quàm maximè intendere utilitatem ægrotantium; sin minùs, ut certè eos non lædat juxtà aureum præceptum Gal. c. 2. in 1. Ep. t. 40. Laudandus ergò hoc in casu Paracels. qui l. 2. de Tart. tr. 3. c. 5. in not. *Cantharides* quidem ceu diureticum fortissimum in calculo adhiberi testatur, sed non esse laudabile medicamentum, censet, quia corrosivum. Neque etiam intrinsecus in balneo approbat; l. 1. de Tart. tr. 3. c. 2. in not.

Cantharus, κάνθαρος, varia significat; quorum aliqua non sunt hujus loci, v. g. Poculi genus, tum olim Bacchi proprium, tùm hodieq; etiam usitatum; Navis apud Arist. portus Atheniensis, signum cœleste in Aquario. Malleus, quo fores pulsantur apud Plaut. de quibus omnibus videatur Aldrov. lib. 4. de Insect. cap. 3. Quædam vero huc quoq; spectant. 1. quando denotat Piscem quendam sive littoralem, sive pelagium, qui & *Scarabæus* à nonnullis dicitur, cujus usus quondam in cibis fuit, quamvis non adeò commodus ob carnem nimis mollem, & præhumidam, si Ovidio credimus, & Rondeletio. Videatur de hoc pisce Aldr. l. 2. de Pisc. c. 10. Deinde significat Insectorum varias species quæ Latinè *Scarabæi* dicuntur, de quibus omnibus idem legatur dicto de Insectis loco. Ex his specialiter in usum venit Medicum *Scarabæus cornutus*, sive *Cervus volans*. *Scarabelaphus*, vulgò *Schröter*, Gr. κάραβος, ut & *Pilularius*, sive stercorarius, Gr. κοπρίων, *Rob-Kafer*, de quorum usu Medico præter Aldrov. d. l. legi potest Schrod l. 5. cl. 4. n. 114.

* Canthus, κανθός. Vide *Angulus*.

Cantum, *Cantium*, καντόν, καντίον, vocabulum esse Græcorum medii seculi, seu à puritate veteris elegantiæ recedentium, vult è Salmasio, & Meursii Glossario ostendere Linden. Sel M. Ex. X. §. 16. & significare *angulosum*, atq; esse epitheton sacchari crystallisati, & propterea animadvertit in eos, qui *Saccharum candum* scribunt, cùm debeat *cantum*, vel *cantium* scribi. Enimverò stante hac significatione, quòd Angulosum denotet, cur non potiùs *canthum*, vel *canthium* scribendum esset, cum κανθὸς per θ angulum significet, non vocab. καντὸς, quod verbum nuspiam in Lexicis occurrit.

Canutum, i. e. *Calamus*, vel *Canna*. Dicitur & *Cannutum*, Rul. in Lex.

Cance, vasis genus. Id.

Capella significat in Chymicis vernaculo potius idiomate, quàm Latino vas, fictile in quo arena continetur, cui vasa cum materia destillanda immittuntur. Dicitur aliàs *Catinus arenarius*. Vel etiam vasculum aliquod ex ossibus calcinatis, vel simili materia confectum in quo separatio metallorum puriorum ab impuris institui tur. Vide infrà *Cupella*.

Caper, τράγος, vide *Hircus*, *Capra*: Quando verò piscis quidam *Caper* vocatur, illud factum esse, vel ex ignorantia, vel ex confusione Græcæ Linguæ cum Lätina, sciendum, cum potiùs dici debuisset *Aper*. cum Græcum κάπρος non caprum, sed *Aprum* significet. Vide *Aper*.

Capetus, κάπετος, dicitur *fossula*, scrobs, *fovea*. Sumitur apud Hippocratem de foraminibus imperviis, quę in medio scamno Chirurgico excavantur, quorum usus est ad vęctes firmandos, l. 4. de artic. tr. 52. & 58. Jung. Gal. in com. ad ill. loc. & Foes. in Oec. p. 105. Vide *Bathron*.

Capilacteum, ἀφρόγαλα. Vide *Aphrogala*.

Capillamentum, τρίχωμα, τριχωμάτιον, propriè significat omne pilosum villosumque in brutis, & hominibus tegmen, quemadmodum πτέρωμα, pennosum in avibus. Et ita idem est, quod *Capillitium*. Tropicè verò *capillamenta* sunt etiam filamenta illa tenuia, in florum medietate surgentia, Schrod. l. 1. c. 2.

* Capillaris, τριχώδης, τριχοειδής, dicitur de omni eo, quicquid pili speciem refert. In specie verò de venis extremis, quę *capillares* dicuntur. Vide *Apanthismus*.

Capillatio. Vide *Trichismus*.

Capillitium, naturaliter idem, quod *Capillamentum*. Præternaturalem verò significationem vide infrà in voc. *Trichiasis*.

Capillorum *defluvium*. Vide *Alopecia*.

Capillus, θρίξ, specialiter *pilos capitis* significat, quos inter congenitos refert Th. Barthol. l. 3. Anat. c. 1. Idem quoq; copiosissimos *capillos* eidem tribuit, quia homo præ cæteris animalibus cerebrum habet maximum. *Capillos* in lepra cadere, legitur apud Paracels. Schol. in lib. Paragraph. Sumitur & aliquando latè pro *Pilis*. sive *Crinibus* in genere. *Capilli* nomen quoq; refertur inter Nomina Lapidis Philos. à Lagneo in Harm. Chym Vol. IV. p. 727.

Capillus, i. e. *lapis Rebis*, Rul. & Johns.

* Capistratio. Vide *Phimosis*.

Capistrum, φιμός, φίμωσις, κημός, quid propriè significet, è triviis notum, nec hujus loci. Per similitudinem dicitur de quibusdam fasciarum Chirurgicarum capiti applicandarum speciebus,

c. 15. nec non Apoc. Herm. part. poster. adde Th. Chym. Vol. IV. p. 718. 727. 745. 753. Ita & *Draconi* illi Mystico, quo nomine etiam Mercurius insignitur, *caput*, & cauda tribuuntur apud eund. de ign. nat. 31. Jungatur Ejusd. Exam. Philos. vivent. sec. descript. Hartm. sect. 33. *Caput*, & *cauda* principium, et finis dicuntur alicujus operis, Anonym. lib. 3. de Chym. in Th. Chym. Vol. V. p. 462.

* Caputpurgia, per licentiam Medicam dicuntur medicamenta omnia, quæ capitis purgandi gratia applicantur, sive naribus indantur, & dicuntur *Errhina*, ἔῤῥινα, sive ori, ut colluendo, vel mandendo per sputum caput purgent, & vocantur ἀποφλεγματίζοντα, vel *Apophlegmatismi*, Gal. 5. de S. F. 20. De utrisq; vid. suis locis. B. Rolfink. tres ordines constituit *caputpurgiorum*, addendo dictis duobus *Sternutatoria*, sive πταρμικά, Ord. ac Meth. com. l. 6. sect. 4. c. 1 quamvis hæc quoque sub Errhinis generaliter sumtis comprehendi possint. Meminit & *caputpurgiorum* Forest. lib. XI. obs. 2. in Schol. Legitur & aliquoties in Avicennæ scriptis, ubi & caput mundificantia Topica, sive externa complectitur, verb. gr. lib. 5. sum. 2. tract. 1. & alibi.

Carabe, vide *Succinum*, quamvis Paracels. ad alia quoq; transtulerit. Ita vitellum ovi in *caraben* mutari à Sole legitur lib. de Tart. morb. cap. 9. *Carabe* ex Asphalto, lib. 7. Paragraph. §. 4.

Carabus, κάραβος, valdè ambiguæ est significationis. Interdum enim pro insecto in lignis aridis nato sumitur, & pertinet ad *Scarabæos*. Vide *Cantharus*; vel pro *Locusta marina*, vel etiam pro *cammaris*, vel Astacis, teste Aldrov. l. 2. de crustac. c. 2. Vide *cancer*.

Caracosmos dicitur *Oxygala* equinum nonnihil ad cœruleum vergens. Magnatibus Tartaris in delicijs est, cujus parandi modum ex Gul. Rubrici Itinerario Tartariæ monstrat Linden. S. M. Ex. XVI. §. 127.

Caranna vocatur Resina, vel Gummi potius arboris exoticæ, estq; viribus Tacahamacæ similis, Schroder. l. 3. cl. 2. n. 380. Jung Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l.

Carbasus, fœm. plur. neutr. *Carbasa*, κάρβασος, ὀθόνιον, linteum tenue significat; vel etiam fila è lino subtili, quibus utuntur Chirurgi ad excipiendos pulveres, vel unguenta & applicandum parti affectæ, vel etiam ad exiccandam superfluam in ulcerosis locis humiditatem, Scrib. Larg. n. 227. An quodammodo illi respondet corruptum nomen vernaculum Chirurgastrorum nostrorum *Kurbes oder Kurbe*? Alij aliter pronunciant.

* Carbo, vide *Anthrax*, *carbones cœli*, dicuntur Stellæ. Rul. in Lex. *Carbo Petræ*, vide *Bitumen*. *Carbones* quoque ad usum Medicum transferri, patet ex titionibus è ligno tiliæ paratis, quorum usus ad sanguinis grumos laudatur. Alij contra epilepsiam commendant. *Carbo*, qui sub Artemisia reperitur, habetur etiam secretum contrà epilepsiam. De hoc vid. Dekers in not. ad Barb. Prax. Med. l. 1. cap. 1. lit. n. Aliàs *carbonum* usum in Pyrotechniæ operationibus varijs summè necessarium, igniq; aperto lignorum præferendum cum delecta illorum egregiè monstravit etiam D. D. Bohn. Dist. Chym. Phys. III. §. 22. *Carbo* quoq; dicitur *Lapis Philosophicus* à Lagneo Hatm. Chym. Th. Ch. Vol. IV p. 727. Et in specie, ejus *nigredo* dicitur *carbo mentis* p. 739. et Senior de Chymia, Vol. V. p. 207.

Carboanthes est titulus libri, vel operis Paracelsici, in quo Transmutationes declaravit in forma et esse; Valent. de Rhetijs. Vid. T. 6. Oper. Paracels.

Carbon Paracelso dicitur *stercus humanum*, teste Schrod. l. 5. cl. 1. n. 23.

* Carbunculus, ἄνθραξ, vel significat tumorem illum igneum, et malignum, qui dicitur *Anthrax*, aut *carbo*, de quo suprà in *Anthrax*; vel significat gemmam pretiosam rutilantem rubentemq; (unde et *Rubinus* dicitur) cujus rubedo est instar sanguinis, Laccæ Indicæ, aut coloris coccei, et *Pyropus* vocatur. Nobiliores in insula Zeilan nascuntur, ubi etiam Rex illius Insulæ possidet jure hæreditario *carbunculum* inæstimabilis pretij, palmæ transversæ magnitudine, triumq; digitorum latorum crassitiem habentem, splendoris ignei, uti ex Paulo Veneto notavit Erasm. Francisc. part. 2. Hort. Indici p. 1219. Plures species *carbunculi* recenset Ruland. in Lex. Chym. Confert etiam Mus. Calc. Chiocci s. 3 p. 234. seqq. Ejus virtutes medicas vide sis apud Schrod. l. 3. cap. 5. *Granatos* quoq; præsertim orientales, et *Hyacinthos* sub *carbunculis* comprehendi testatur Idem ibid.

Carcaros, κάρκαρος. Vide *Querquera*.

Carcer, φυλακή, εἱρκτή, quid significet, nemo non novit. Cur vero in forum Medicum produxerim, ansam dedit Paracelsus, qui non consideravit *carcerem*, veluti locum plectendis sontibus destinatum, obscurum, à conversatione separatum; sed tanquam remedium ad coercendos motus et corporis, & animi vagos, et libidinosos idoneum, v. g. in curandis Choreis p. n. qualis dicitur S. Viti, et revera non absq; plausibili ratione, tr. 2. de morb. ament. c. 3.

Carcharias, καρχαρίας. Vide *canis*. Jung. Lind. Ex. XI. §. 67. seqq.

* Car-

* CARCHARODONTA, καρχαρόδοντα, dicuntur animalia, quæ acutis, & serratis sunt dentibus, Galen. lib. 8. de U. P. c. 2. ut sunt inter quadrupedia Ursus, Leo; inter pisces Galeus, sive Canis marinus, propterea *carcharias* dictus. Vid. Lind. d. l. & jung. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 685. 773. 802.

CARCHEDONIUS vocatur lapis quidam pretiosus vel Gemma, & dicitur generari igne divino Luna plena, Menens Aur. Vell. l. 2. Th. Ch. Vol. V. p 390.

CARCHESIUM, καρχήσιον, Foes. rectiùs *carchesia* Latinè dici vult, significat extrema mali nautici foramina, quæ rudentes excipiunt. Hinc, κάλῳ καρχησίῳ, *rudens* dicitur, Gal. 3. de artic. t. 25. Oribasio καρχήσιος βρόχος, *laqueus carchesius*, l. de laqueis, Usum Chirurgicum hujusmodi laqueorum, & erecti adinstar mali ligni vid. d. l. apud Hipp. & Galen. *Carchesium* etiam poculum aliquod significare, non est hujus loci. Jung. Foes. in Oec. p. 311. & Gorr.

* CARCINOMA, καρκίνωμα. Vide *Cancer*. Malignitatem in hoc malo demonstrat Rhod ad Scrib Larg. n. 102.

* CARCINOS, καρκῖνος, vel κάρκινος, idem quod *cancer*.

CARCINUSTHAI, καρκινοῦσθαι, significat *implicatis* crinibus esse vel fibrillis. Usurpatur etiam de radicibus *crinitis*. Rob. Keuchen. not. ad Seren. p 48.

CARDAMELEUM, καρδαμέλαιον, nomen medicamenti alicujus, cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 7.

CARDAMISSO, καρδαμύσσω. Vide *Scardamyssein*.

* CARDIA, καρδία, de duabus partibus principalioribus dicitur: 1. de *corde*; 2. de *orificio ventriculi* sinistro, quod aliàs *Stomachus* dicitur, propter affinitatem maximam, quæ est illi cum corde, & mutuum consensum, Gal. l. 2. de Hipp. & Plat. decr. c. 8. & 4. aph. 75. Adi si lubet an in καρδιώσσειν, Foes. in Oec. p. 305. Nimirum nulla sunt nullius etiam membri, quæ pari vehementia, æquè citò, æquè subitò, æquè graviter in consensum trahunt *cor* hominis, verbis Linden. Ex. XIII. §. 132. An verò propterea sedes animæ, & torus radicalis in *stomacho* rectè ponatur ab Helmont. tr. Sedes animæ, non est hujus loci ventilare.

* CARDIACA, scil. medicamenta, καρδιακά, dicuntur *cordialia*, quæ cordi tàm intus data, quàm extrinsecùs applicata conveniunt, Jonst. Synt. Med. Part. II. l. 4. tit. 4. c. 4. Rectius autem ita describi potuerunt: *Cardiaca* dicuntur, quæ sanguinis distributionem è corde, flammæque vitalis continuationem debitam quovis modò promovent, & facilitant, idq; vel attenuando, & debitam spirituascentiam excitando, vel nimiam effervescentiam, & colliquationem cohibendo, & dissipationem spirituum infringendo. Hinc alia calida, alia frigida dicuntur. Egregiè horum naturam esposuit Th. Will Pharmac. Rat. s. 6. c. 1. Catalogum utrorumq; vide passim apud Practicos. Sufficiat allegasse Jonst. d. l. Rolfink. Ord. ac Meth. comm. l. 8. s. 2. cap. 1. seqq.

* CARDIACA *passio*, *cardiacus morbus*, *cardialgia*, *cardiogmus*, καρδιακὴ διάθεσις, *cardiaca*, & *Stomachica exolutio*, ἔκλυσις καρδιακὴ ἢ στομαχική, ὀδύνη τῆς καρδίας, plerumq; habentur, & haberi possunt pro Synonymis, licet fortassis quidam aliquam differentiam, vel ratione graduum commenti sint, vel etiam ratione subjecti, quando καρδιωγμὸν ad palpitationem cordis retulerunt, Gorr. in def. Lind. S. M. Ex. XIII. §. 133. seqq. Hoc inficiari nolo, καρδιωγμὸν majorem affectus vehementiam tacitè exprimere. Describi verò in genere poterit, quod sit vehementissimus, & tamen non intolerabilis dolor stomachi, sive orificij ventriculi sinistri, vel superioris vulgò, quamvis perperam dicti, ut & præcordiorum in genere cum gravissimis quandoq; alijs symptomatibus, palpitatione cordis, animi deliquio, nausea, & vomendi conatu vehementiori, immoderato sudore particulari thoracis, cervicis, capitis, cruribus verò, & pedibus siccioribus, nec non & febre inordinaria, sive symptomatica (quales propterea *cardiacas* appellavit Sylv l. 1. Pr. c. 30. §. 28. 102.) proveniens à solutione continui, vel per succos acerrimos, sive nimium acidos, sive per halitus, vel auram acidam acrioremq; vellicando, lancinando, mordendo facta. Caussas verò externas omnes ad dispositionem succi pancreatici, & biliaris præternaturalem huc concurrentes prolixius hic recensere, excederet limites instituti noti nostri. Vid. Gal. 3. aph. 65. Introduct. c. 13. ex recentioribus Sennert, Med. Pr. l. 3. P. I. s. 2. c. 15. De *cardialgia* ex assumtis hirundinibus vid. Rhod. ad Scrib L. num. 199. Qui hujusmodi graviori morbo laborant, *cardiaci*, καρδιακοὶ, dicuntur Gorr.

CARDIMELECH, terminus fictitius Dolæi, quo exprimere voluit particulare quoddam principium activum residens in corde, destinatum functionibus vitalibus vulgò dictis, Respirationi & sanguinis per corpus distributioni, de quo videatur d. Author Encyclop. l. 2. ubi sæpius occurrit, quæ loca quæri possunt in Indice. An verò figmentis his terminorum novum lumen accedat Arti nostræ, alijs judicandum relinquimus.

mus, Nobis videntur multò clariores termini: Spiritus vitalis, calidum nativum, flamma vitalis, & similes.

CARDINAMENTUM, γιγγλυμώδης, appellat Hipp. inferiorem partem brachij, qua cum cubito dearticulatum est, propterea quòd cardines concavas partes quasdam, quasdam eminentes habeant, quarum illæ prominentias admittunt, hæ verò cavitates ingrediuntur. Gal. c. de fract. r. 10. Fallop. vocat *Cardinatam commissuram* in Indice ad Tom. I. Oper. quæ explicatur in Observ. Anat. p. 359.

* CARDIOGMUS. Vide *cardiaca passio*.

CARDO, γίγλυμος, vide *Ginglymus*. Quid verò Paracelf. per vocem *cardo* intellexerit l. 7. de pustul. ulcerib. alijsq; malis Gallicis c. 6. non licet hariolari.

CARDONIUM est vinum herbis medicatum, ita ut mustum recens ijs affundatur, & defecatio subsequatur. Modum parandi vide apud Paracelf. de ulcerib. cap. 56. Adde Rul. & Johnf. in Lex.

CARDUELIS, *Acanthis*, ἀκανθὶς, est avicula nobis notissima, elegans, cantuq; suavi commendata, cujus descriptionem, & species vide apud Aldrov. l. 18. Ornith. c. 3. Cibum quidem non ineptum, sed exiguum præbet earum caro. Plus voce, quàm patina hominem delectare rectè dixit Platina. Adde Bruyerin. de re cib. l. 15 c. 49. Stercus illarum, aut etiam aqua, de qua biberunt, in Epilepsia infantili à vulgò aliquando laudatur, quemadmodum, & aliarum. Sed eventus non respondet expectationi. Præstat abstinere ab hujusmodi fordibus.

CAREBARIA, καρηβαρία, species doloris, vel molestia capitis, veluti gravitas quædam capitis, Hipp. 5. aph. 22. Gal. in comm Austrinam tempestatem, & odoramenta gignere hanc capitis gravitatem, testatur idem 3. aph. 17. & 5. aph. 28.

CARENA est vigesima quarta pars guttæ. Rul. & Johnf.

CARENUM, κάρηνον, vide *caput*. Galen 5. aph. 6.

CARICA, interdum *caryca*, ἰσχὰς, qf. ἰσχνὰς *ficus* arboris fructum in sole, vel furno exiccatum propriè significat. Alijs *ficus passæ* dicuntur. Interdum tamen, & de recenti fructu sumitur vocabulum. Inter cibos boni, & mali succi referuntur *caricæ* pro diversa temperie ventriculi recipientis, à Gal. l. de bon & mal. succ. cib. c. 8. ubi tamen, & earum virtus alexipharmaca laudatur. Vid. Bruyerin. de re cib. l. 11. c. 38

CARICUM, καρικὸν, dicitur medicamentum quoddam cathæreticum, sordida ulcera detergens, & carnes exedens, recipitq; acria calida, helleborum nigrum, sandaracham, æris squamam, plumbum ustum, sulphur, auripigmentum, & cantharides; quæ omnia oleo cedrino miscentur, & subiguntur ad formam linimenti, & medic. liquidi. Hipp. de ulcer. XI. 7. seqq.

CARIDES, καρίδες, Squillæ, species Cancrorum, Gal. l. 3. de alim. fac. c. 34 Aldrovand. de crustac. l. 2. c. 9.

CARIES, τερηδὼν, est morbus solutæ unitatis in partibus duris, ossibus videl. cum deperditione substantiæ à materia acri, & corrosiva proveniens. Hipp. l. 2. de morb. VII. 1. Respondet igitur ulceri, quod est in partibus mollibus. Dogm. nostr. Part. 2. c. 5. dogm. 8. Gal. de causs. morb. c. ult. *Caries* pudendorum quæ dicatur. Vide *caroli*.

CARINA, τρόπις, propriè unam navis partem significat. Metaphoricè etiam dicitur de spina dorsi apud Gal. l. 12. de U.P. c. 11. Jung. C. Hofm. comm. ad h. l. n. 905.

CARIUM *terræ*, i. e. *gluten*. Rul.

CARMEN, ἔπος, ἐπῳδὴ, quid significet, aliunde jam notum esse debet. Cæterum in superstitiosa Medicina *carmina* fuisse ad sanandum usitata, ita quidem, ut aliquando his majorem vim attribuerint, quàm solis verbis, testatur Keuchen. ad Seren. in prolegom. pag. 65. seqq.

CARMINATIVA, scil. medicamenta, ξαιντικὰ, διαξαντικὰ, per metaphoram à *carminando*, sive lanas pectendo, & discerpendo dicuntur, quæ flatus, & vapores in corpore molestos suavi attenuante, & diaphoretica discutiunt, & per insensibilem transpirationem resolvunt. Propriè *Flatus discutientia*, Gr. ἀντιφυσητικά. Rolf. Ord. ac Meth. C. l. 6. f. 4. c. 1. Sunt calida, & sale volatili, aut spirituosis portionibus scatentia; quamvis flatus non semper hujusmodi calidis curari possint, aut debeant, de quo alibi. Helmont. quoq; ridet illa remedia, insanum decretum appellans, tr. de Flatib. n. 17. *Carminativæ* curæ quoque meminit Paracelf. in lapillis intestinorum, l. 2. de Tart. tract. 1. c. 4.

CARMOT, vocatur *Materia Lapidis Philosophici* apud Lagn. Harm. Chim. Vol. IV. p. 719.

CARNICULA legitur apud Fallop. Expos. de Ossib. c. 12. & ponitur pro *caruncula*, in specie de illa, quæ dentibus circumfusa dicituriq; gluten dentium.

CARNIFEX Spagyricus dicitur *Vulcanus*, sive Ignis in negotio Lapidis Philosophici. Fr. Basilius Valent. de lap. philos. Germ. p. 12.

CARNIFORMIS *abscessus* dicitur, qui coacti oris firmioribq; est substantiæ, ostracosa prædi-

tus

tur duritie, subjectæ particulæ affinis, tubere haud multum elato, sed lato expansoq; membranis plerunq; fibris filisve intertextus; plurimum ad musculos, qua se ad articulos appellunt, oriri suetus. Differt à Sarcomate. M.A. Severin. de noviss. obs. abscess. c. 2.

Carneolus, *carnelus*, *carneolus*. Vide *Sardius lapis*.

Carnivorus, σαρκοφάγος. Vide *Sarcophagus*.

* Carnosa *cutis*. Vide *Panniculus carnosus*.

* Caro, σάρξ, κρέας, vocatur propriè tantum ea, quæ in musculo est, reliquarum partium nullam homines *carnem* vocant, præterquam pauci admodum. Sed quæ in visceribus, seu jecore, renibus, liene, pulmone, visuntur *carnes*, eas *parenchymata*, παρεγχύματα, (quasi effusiones dixeris) Græci vocant. Quæ in intestinis, ventriculo, stomacho, & utero sunt, sine nomine relinquunt, Gal. l. 10. Meth. med. c. 11. *Parenchymata* autem eas partes vocant, non *carnes*, propterea, quòd ex venis effusus sanguis circum vasa omnis concrescat, l. XI. de S. F. Hæc Castellus. Enimverò cum nec Hippocrates, nec Galenus hanc strictam significationem semper observaverit, liber rem clarius & distinctius proponere. *Caro* in genere est Medicis, quicquid ex sanguine partium fibris, aut vasis circumfuso concrevit mollius, aut durius, à calore stipatum, prout comparatur, vel ad compaginandas firmandasq; fibras vice glutinis, vel ad replenda spatia. Vel sic potest describi: *Caro* est pars solida quantitate, situ, connexione, figura varia, calida, & moderatè humida, mollis, rara, ad albedinem, vel rubedinem vergens, ad id, ut corpulentiam roburq; adferat, & ad motum partium conferat, aut humorum segregationi vasorum tutelæ, similibusq; usibus inserviat, Ger. Blas. l. 2. Med. Gen. sect. 1. subsect. 1 c. 2. Eam ex diversæ materiæ particulis concretam, plus tamen alcalinis, & dulcibus constantem, quam acidis, in separatione verò Chymica offerre phlegma copiosum, sal volatile, oleum, & sal fixum demonstravit J. Helfr. Junken. Chym. Experim. Part. I. f. 2. c. 4. p. 110. seqq. Dividi potest in *propriè dictam*, & *impropriè dictam*. Per *illam* intelligitur ea, quæ musculorum fibris, sive fibratis potiùs tendinibus obnascitur, simplex, mollis, & rubicunda. Dicitur uno verbo *Musculosa*. Hinc & Hipp. σάρκες, idem est, quod *musculi*, teste Gal. c. 1. de fract. t. 12. & comm. 2. t. 68. *Impropriè dicta* subdividitur in *Parenchymata*, & *Propriam* cuilibet parti. Ad illa pertinent Hepar, Lien, Pulmo, quamvis hodieq; recentiorum quidam negent, esse parenchymata, id est, affusiones sanguinis veluti concreti; sed potiùs vel glandulas esse statuant, vel membranarum congeries in cellulas, & concamerationes, de quibus vid. Malpighii Exercitationes de Hepate, Liene &c. Cordis *caro* non rectè dicitur parenchyma, cùm sit revera musculosa, quicquid alii regerant. Propria est vel *Membranosa*, vel cujusque partis membranosæ carnosa substantia, ut in oesophago, ventriculo, intestinis, utero, vesica, vel *Glandulosa*. Vide *Glandula*. An huc quoq; Cerebri substantia referenda cum Malpighio? Jungatur Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 16. a. 10. §. 321. seqq. Bartholin. Anat. proœm. edit. noviss. p. 5. Qui Ossium quoq; substantiam *carnem* vocant, nixi authoritate Galeni, XI. Meth. med. 1. (quamvis καταχρηστικῶς non dixerit) mihi videntur vocabulo valdè abuti. In Præternaturali statu excrescentiæ *carneæ*, *caro* excrescens, luxurians eminens, Scrib. n. 117. mentitur solùm *carnem*, & æquivocè talis dicitur. In Phytologia etiam per tropum substantiæ illæ molliores fructuum succulentorum *carnes* appellari solent: verb. gr. *Caro* cydoniorum, citri, cassiæ, prunorum &c. Schroder. lib. 1. c. 2.

Caroenum, quibusdam *carenum*, κάροινον, dicitur, quod caput τὸ κάρα aggravet, est vinum decoctum, ita ut tertia pars absunta sit, duæ tantùm remaneant, Gorr. Plura vide apud Lind. Ex. X. §. 19. seqq. Keuchen. ad Seren. pag. 216. seqq.

Caroli vocantur pustulæ in membro virili Venereæ, quæ & *caries pudendorum* dicuntur. Marcell. Cuman. Obs. 10. apud J. H. Velsch. in Syll. cur. & Obs. Med Cent. p. m. 48. & Obs. 37 p. 77.

Caroticus, καρωτικὸς, dicitur de eo, quod caput vehementius afficit, v. gr. de vino generoso, vehementer inebriante. Linden. d. l. §. 111.

* Caros, *carus*, κάρος, sive *Sopor* est deperditio sensus, & motus in toto animalis corpore, illæsa manente spirandi facultate, læsa autem anteriore cerebri parte, & temporum musculis: (sed tamen, & medius ventriculus sæpè consentit: Sequitur inde somnus profundus, oculis perpetuò clausis. Nec tamen ità perijt sensus, quin, si pungantur, sentiant, non tamen propterea vel loquuntur, vel oculos aperiunt) si verò spirationem adeò vehementer opprimat, ut quis vel magno conatu vix spirare possit, eorum exemplo, qui per gravem somnum stertere solent, Apoplexia tunc affectio nominatur, cui Paralysis sæpissime succedit. Hæc ex Gal. l. 4. de L. A. c. 2. l. 13. M.M. c. 21. & c. 2.

c.2. in 2. prorrh. t.29. olim Castellus. Enimverò cum hodieq; non satient animum Philiatri discendi cupidum, affectum hunc paulò accuratius describere libet: *Carus* Veterni species est affectio soporosa, Lethargo major, Apoplexia paulò minor, huic tamen valdè affinis, ut in ipsam non rarò transeat, cum respiratione tamen adhuc paulò liberiori, à prohibita per portiones impuras serosas, vel alia ratione heterogeneas spirituum animalium è medulla cerebri versus corticem expansione proveniens. Jungatur Th. Willis de Anim. Brutor. Part. 2. c. 4.

Carosis, κάρωσις, id est, *Soporatio*. sive *somnolentia*. Moschion. de morbor. mul. cap. 134.

* Carotides, καρωτίδες ἢ καρωτικαὶ ἀρτηρίαι sunt duæ illæ arteriæ, quæ ab arteria magna è sinistro cordis ventriculo emergentes rectà ad caput feruntur, omnibus, quæ sunt suprà Cor partibus distributæ, Gal. l.15. de U.P. c.12. & l.1. de Hipp. et Pl. Decr. c.7. sed has non rectè carotidas, sive *Soporarias* dici censendum est, sed obtinent saltem nomen ex communi Medicorum, et Philosophorum post Hipp. opinione credentium, Soporis sedem esse has arterias. Vide *Arteriæ aortæ Truncus ascendens*. Jungat. Barth. Anat. l.2. c.4.

† Carpesium. Gal. de quo Mercurialis de Comp. med. l.2. c.9. Vide Matthiol. in Dioscor. et Bauhin. in Phytopinace. Item Dodon. hist. stirp. Pempt. 6. l. 1. c.4.

Carphaleon, καρφαλέον, *aridum*, *siccum*, significat Hipp. 6. Ep. s.6. t.29. et 5. aph. 71. ut et alibi de cute sicca usurpavit, Jung Foes. Oec. p.311.

Carphos, κάρφος, *paleam*, *festucam* significat. Dioscor. lib. 5. cap. 85. Hinc verbum καρφολογεῖν, et Hipp. κροκυδολογεῖν, *festucas*, et *paleas legere*, quod est phreniticorum symptoma. Dicitur et κροκιδίζειν, sect. 1. Progn. t.23.

Carpio, *Carpius*, κύπρινος, *Cyprinus*, λεπιδωτός, est nomen piscis nobis notissimi in lacubus frequentis, in fluvijs verò delicatioris. De usu in cibis, et medicina vide partim apud Aldrovand. l. 5. de piscib. cap. 40. partim apud Schrod. l.5. cl.3 n.75. Est et alius piscis *carpio* dictus, qui in solo lacu Benaco capitur, delicatior, de quo etiam Aldrovand. dict. loc. cap. 30.

Carpos, καρπός. Vide *Fructus*.

Carpus, καρπός, alijs *Brachiale*, Arab. *Rasceta*, est pars manus, qua cubito per articulum conjungitur: Vel quod utrinq; inter manum, et Brachium intercedit, utramq; inter se aptans, id dicitur *carpus*. Quot ossiculis constet, dissentiunt Anatomici, dum quidam septem, quidam octo numerant. Non multum referet, utri parti calculum quis adjecerit. Linden. Med. Physiol. l.2. c.14. art. 12. §. 81. seqq.

Carsia, i.e. aqua salis. Rul. et Johns.

Carta, κάρτα, apud Hipp. significat *valdè*, admodum. 3. de R.V. in Ac. t. 26. et 42. Jung. Gal. in comm.

* Cartilago, χόνδρος, est particula simplex in animalis corpore, quæ aliarum quidem omnium est durissima, toto autem osse est mollior, Gal. l.7. de U.P. c.3. Quamvis autem diversa sit ab osse *cartilago*, sæpè tamen ætatis spacio in os degenerat, imò verò nulla ferè sunt ossa, quæ antè cartilagines non fuerint. Ossa namq; omnia, et dentes genis adhuc conclusi in infantibus *cartilago* sunt, quæ tandem in ossa duratur, uti *cartilagines*, quæ inter sterni ossa continentur. Hactenus Castellus. Dividi possunt *cartilagines* 1. in illas, quæ alijs connascuntur ossibus, eademq; connectunt, vel absque alio medio, ut in ossibus pubis, et sterni, vel interjectu communium ligamentorum, ut in connexione per διάρθρωσιν, et in has, quæ per se constituunt partes, de quibus p. 9. 2. in duriores, quæ osseæ evadunt cum tempore, et in molliores, articulos colligantes, et ligamentorum naturam ferè referentes, unde χονδροσύνδεσμοὺς vocant, Barthol. Anat. libell 4. cap 2. Inter speciaiores *cartilagines* sunt præcipuæ seqq.

* Cartilago, *ensiformis*, χόνδρος ξιφοειδής, Gal. l.6. de U. P c.3. et l. de art. et ven. dissect. c.5. *cartilago mucronata*, quæ est extrema ora medij ossis pectoris, quæ est propter os ventriculi, cui alligatur. Aliqui sunt, qui totam pectoralis ossis figuram, (non enim tantùm, quæ in imo ejus est) quia gladij similitudinem repræsentat, *ensiformem cartilaginem* dicant esse, Galen. lib. de Ossib. cap. 13. jung. Barth. d. l. c.18.

* Cartilago *innominata*, Gal. recentioribus verò *Annularis*, κρικοειδής dicta, quæ est secunda laryngis *cartilago*, in internis partibus, qua œsophagus est, positionem habens, Galen. lib.7. de Usu P. cap. 11. et est intrusa cartilagini Thyroidi. Est instar annuli Turcici, quo pollicem muniunt in emittendis sagittis. Basis est reliquarum *cartilaginum* asperæ arteriæ. Barthol. lib. 2. Anatom. cap. 11.

* Cartilago *scutiformis*, θυρεοειδής, χόνδρος, perperam θυροειδής, rectè notante Linden. Medic. Physiol. l.2. c.13. art. 15. §.94. malè à Castello *Peltalis*. Peltæ enim rotundæ erant, cum

cum figura hujus cartilaginis sit quadrilatera, ut Scuta. Ejus gibbositas apparet in gutture, ac *Adami pomum* appellatur, quia vulgò persuasum, in Adami faucibus pomi fatalis partem ex pœna Divina remansisse, & ad posteros translatam. In medio distinguitur linea, unde duplicem alij constituere, cùm raverà duplex rarissimè inveniatur. Divulsam in medio observavit in Studioso à nimio cantu Barthol. d. l. ubi plura ad ejus perfectam descriptionem pertinentia reperies. Præter has, quas Castellus olim adduxit, dantur adhuc aliæ peculiares *Cartilagines* considerandæ, & quidem in ipsa quoque Larynge; videlicet: *Binæ cartilagines* ἀρυταινοειδεῖς, *Gutturniformes*, sive *Arytænoideæ*, quia in una parte conjunctæ instar gutturnij rimam pro modulanda voce *Glottis*, γλωττὶς dictam efformant. Item *Epiglottis*, ἐπιγλωττὶς, *Cartilago*; quæ rimam illam claudit, & tegit, ne ex cibo, vel potu in tracheam cum periculo suffocationis quædam incidant, sed commodè in gulam abire queant. Reliquæ *cartilagines* asperæ arteriæ *semicirculares*, & sigmoideæ, σιγμοειδεῖς, non libet inter peculiares referre. Nec *Narium* quoq; *Cartilagines quinq;* quarum duæ supremæ nasi ossibus adhærent, tertia septum constituit, sive interstitium inter duo nasi foramina, reliquæ verò duæ pinas constituunt, per membranosa ligamenta colligatæ, commodè inter peculiares referri non possunt, cùm ad nasi constitutionem faciant. De his videatur Barthol. d. l. 3. Anat. c 10. *Cartilaginum* in genere præcipuus usus est duplex; Unus, ut partes quasdam leves, ac politas ad motus promptitudinem efficiant, in articulis scil. Alter, ut violentiæ foris occursantium mediocriter cedant. *Cartilaginis* enim substantia maximè idonea est ad tegendum, et defendendum partes subjectas. Non enim potest comminui, et frangi, ut dura, & friabilia, neq; incidi, & contundi, ut mollia et carnosa. Hæc Castell. Verùm nec alij usus excludendi sunt, ut: Connexionem facere ossium, quæ dicitur συγχόνδρωσις. Partes prominentes, vel etiam curvas formare, ut in aspera arteria, larynge: Cavitates explere, Operculi operam præstare, Fulcrum præbere, de quibus Barthol. libell. 4. c. 2. *Cartilago* quoque de spinis piscium dicitur, specialiter verò, & κατ' ἐξοχὴν, *Cartilaginei pisces*, dicuntur, qui spinam dorsi cartilagineam, intus medullam habentem, obtinent, Græcis propterea χονδράκανθοι dicti; alijs et σελάχη, vel σελαχώδη: Suntq; duum generum: Plani, ut sunt Raja, Pastinaca, & his similes: & Longi atq; Rotundi, v.g. Galeæ, de quibus legatur Aldrov. l. 3 de pisc. c. 31

Caruncula, σαρκίον, accipitur, vel in statu secundum, vel præter naturam. In illo dicitur de *carunculis* in utroq; oculi Cantho, vel Angulo occurrentibus, quarum illa, quæ in majori, sive interno existit, *Lachrymalis*, in externo verò *Innominata* est, Barthol. l. 3. Anat. c. 8. *Carunculæ* quoq; appellantur *cuticulares Alæ* sive Nymphæ in sinu muliebri, teste eodem l. 1. c. 35. quo etiam *carunculæ myrtiformes* spectant d. l. c. 33. In renibus *carunculæ papillares* minus coloratæ instar glandularum, reliquæ *carne* duriores occurrunt, de quibus idem d. l. c. 17. *Carnosam* quoq; illam particulam in summo ore pendentem, quam aliàs *Columellam*, aut *Uvam*, vel *Uvulam* vocant, à Gal *carunculam* appellati constat, ex l. 6. de C.M.S L. cap. 3. in princ. Præternaturaliter usurpatur hoc vocab. (1.) de portiunculis, quæ in dysenteria excernuntur, quas Hipp. *carnes* σάρκες vocavit. 4. aph. 26. (2.) de *carunculis* capillaribus cum urina à renibus excretis. 4. aph 76. qui affectus etiam dicitur *Trichiasis*, τριχίασις. Ita & Celsus l. 6. c. 8. *carunculas* quasdam in naribus nasci, scripsit, Polypum etiam per *carunculam* definivit. Ita & aliæ *Excrescentiæ carneæ carunculorum* nomine venire possunt, quamvis Hipp. σαρκοφυῖαι, 3. de fract. t. 45. alijs ὑπερσάρκωσεις, aut σαρκώματα dicantur.

* Carus. Vide *Caros*.

Caryca quibusdam pro *Carica*. Est & denominativum haud dubiè ab urbe quadam Peloponnesi *carya*; Unde *caryca lingua*, καρύκη Græc. confusa valdè, et absurda dicta Gal. l. 2. de diff. puls. c. 2. *Carica* καρύκη, fuit olim peculiare bellarium, edulium, condimentum, embamma, Lydorum primum inventum, paratum ex sanguine et alijs ἡδύσμασι, id est aromatibus, et suavibus conditurus. Hinc et omne *conditum*, quòd jus sapidum facere, et infuscare posset Lydiæ *caricæ* adinstar, *carycam* appellare liceat. Hesychius etiam descripsit, quod sit jus supervacuum, sive ambitiosum. Plura vide de hac re apud Lind. S.M. Ex. X. §. 37. seqq. Lang. l. 1. ep. 58.

Caryceia, καρυκεία, idem quod *Caryca* Gal. l. 4. de san. tuend. c. 5.

Carycoides, καρυκοειδὴς, dicitur Hipp. excrementum colorem subcruentum instar *Caricæ* condimenti illius ex sanguine parati præ se ferens. 4. Epid. XIV. 10. Plura apud Foes. Oec. p. 310.

Carydon, καρυδὸν. Vide *Alphitidon*.

Caryon, κάρυον. Vide *Nux*.

Caryophyllum, καρυόφυλλον. nomen et floris, et aromatis, et arboris. Nullius horum expositio est hujus loci.

Caryoti, καρυωτοί, scil. βάλανοι, nomen *dactylorum*, sive fructuum *palmæ* optimorum, qui in Syria, et Palæstina crescunt. Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 26.

Casa, Gr. καλύβη, οἰκίσκος, οἰκίσκη, οἰκίδιον, tugurium, vel vile domicilium significat, qualia sunt metalli fossorum circà fodinas. Rul. in Lex.

Caseus, τυρός, quid sit, omnibus notum est. Lac coagulatum, et glaciatum, per præcipitationis modum. Usus ejus in diæta, et medicina varius. Cum in *caseis* singulatim permagna sit differentia, tùm pro animalium natura, tùm pro præparandi *modis*, et prætereà ipsorum ætate, non licet heic eam exponere varietatem. Consulantur Authores, utpote Gal. l. 3. de A. F. c. 17. et l. 10. de S. F. c. 17. et l. 10 Th. Willis de ferment. c. 11. Bruyerin. Moræus, C. Hofm. Jonston. alij An commune vitium sit omnium *caseorum*, succum habere vitiosum, et crassum, uti d. l. scriptum reliquit Gal. ulterius ventilandum relinquitur. Pro negativa facit Hipp. de vet. medic. XXXVII 9 seqq. et de affect. XIIX 21. Usum medicum etiam vide sis apud Scribon. Larg n. 158. adversus podagram. *Caseum* describsit Paracelf. l. 1. de Tart. tract. 5. c. 2. quod sit Tartarus alabastrinus, et incurabilis, viscus inexpulsivus. Imò hoc vocabulum tropicè ad ipsos morbos renum applicuit, *caseum*, vel *lac segregatum*, aut *caseatum* ægritudinibus renum annumerans in Fragment. et Scholijs ad d. libr. de Tartaro. Verùm rem ipsam magis obscurat illis terminis, quàm ut declaret. *Caseus præparatus* Rulando, et Johnf. dicitur resistentia viscosa manens in fundo lactis ex caseo difluentis in Lex.

Casia, κασία, plerunq; *Cassia*, κασσία, duplicem potissimum obtinet significationem, quarum neutra quidem propriè huc pertinet, sed ad Botanicam. Paucis tamen indicasse sufficiat. (1.) Significat aroma quoddam, quæ et *Cassia lignea*. *Xylocassia* dicitur, ad Cinamomi ferè naturam accedens; de qua videatur Gal. de S. F. l. 7. et alibi. (2.) Purgans quoddam cholagogum, quod *cassia fistula*, siliquosa, solutiva, κασσία, σύριγξ dicitur. Hæc veteribus Græcis fuit ignota. Licet enim Gal. etiam aliquoties in libr. de Antidot. et de C. M. S. L. mentionem fecerit *Cassiæ fistulæ*, semper tamen intelligit illam Aromaticam, quæ etiam fistulosa videtur. De solutiva videatur Rolfink. de purganr. s. 3. art. 2. cap. 1. Schroder. l. 4. cl. 1. num. 416.

Cassa barbaris dicitur *Thorax*, Fallop expos. de Ossib. c. 18. Tom. I. p. 508

Cassale *vulnus*, i. e. vulnus pectoris. Legitur apud Marcell. Cuman. Obs. 65. apud D. Velch. in Syllog. cur. et obs. Med. Cent. I. pag. m. 73. 74. Derivatur ab Arabico *cas*, i. e. pectus.

Cassatum, est sanguis in venis invalidus, et emortuus, grumosus, sanguinis bonum transitum, et motum obstruens. Paracelf. l. 7. Archidox. §. de Specifico Diaphoretico, et ex hoc Rul. et Johnf. in Lex.

Cassia, κασσία. Vide *Casia*.

Cassia Mellis dicitur species Cassiæ extractæ pro Clysteribus, quam compositionem ingreditur Mel, ut conservetur, in cujus tamen præparatione fraudem Pharmacopœorum detexit Joh. Anton. Lodderus Dialog de impostur. nonnull. Pharmacopœorum addito declarationi fraudum, et errorum apud Pharmacopœos commissorum Ælfleti Benancij opera Bartholini Latinitati donatæ. pag. 149.

Cassiteros. κασσίτερος. Vide *Stannum*.

Cassowarius, nomen avis exoticæ, nobis incognitæ, quam ingluvie carere legitur in Nehem. Grew Anglicæ Societatis Regalis Collegæ Inchoata Anatome comparat. ventriculorum, et intestinorum, cujus mentio fit in Actis Erud. Lips. Anno 1682. pag. 60.

Cassus. Vide *Laparos*.

Castalticum corruptè, pro *Catastalticum*; καταςαλτικὸν, idem est, quod repressorium, stipticum. Dieter. Iatr. n. 408.

Castellum, idem quod, *Lacusculus*. λακκίον. Ruland. et Johnf. *Castellum Urinæ* quid dicatur Parac, vide apud eund. l. 22. Chir. c. 9.

Castigatus, *a*, *um*. (Gr. dici posset συμπεριεσταλμένος) dicitur de Mammillis, et Papillis apud Q. Serenum: Si *castigatas* studium est servare papillas etc. quid verò sint *castigatæ mammæ*, exposuit Hier. Mercurial. l. 5. Var. Lect. c. 3.

Castitas, σωφροσύνη, ἁγνεία, propriè continentiam circà res Venereas significat. Hinc *Casti sua natura* dicuntur σωφρονικοὶ φύσει, qui etiam à libidinosis cogitationibus abstinent. Galen lib. 6. de L. A. cap. ult. *Castitatis* sedem veram in renibus esse magis, quàm in testiculis, voluit Paracelf. lib. 2. de vir. membr. cap. 10. quam opinionem denuo propugnare voluerunt Joach. Oelhafius, Dan. Sennert. et Casp. Hofmann. verùm absque successu. cum pugnare videatur cum principiis Anatomicis, quibus constat, renibus nihil esse comercii cum reliquis partibus genitalibus.

Castor, κάστωρ, *Fiber*, animal est amphibium, aqua et terra ambiens, vivens piscibus et fructibus arborum. Ejus descriptionem vid. apud Aldrov. l. 2. de quadruped. digit. vivipar. c. 12. ubi etiam ejus usum in cibis, et medicina exponit. et in Ephemerid. Nat. Curios. An. II. Obs. 151. Anatomicam ejus descriptionem etiam legere licet in actis Philosophicis Oldenburgij Anni 1669. M. Julio. Jungatur Schrod. l. 5. cl. 1. n. 14. Ob convenientiam cum hoc animali maximae perniciitatis in pisces grassandi avis quaedam species. videl. Mergus cirratus major. Bellonio dicitur etiam *Castor*, vel *Fiber*, ut est apud eund. Aldrov. Ornith. l. 19. cap. 62. Urinae quoque lacteae excretionem *Castoris* nomine venire ex Drauwiz. de Scorbut. cap. 9. videatur in Ephemerid. N. Cur. A. I. Obs. 89.

Castorium, καστόριον, καστόριον sunt testiculi *Castoris* quadrupedis excisi, purgati et exiccati, virtutis valde attenuantis, discutientis, nervos nervosasq; partes roborantis, spiritusq; animales excitantis multique in Medicina usus. Adulterari solent gummi Ammoniaco, quod cum *Castoris* sanguine subactum vesiculis inditur exiccaturq; Schroder d. l. In hanc animadvertit Fr. Hofm. in Cl. ad h. l. negando *Castorium* esse testiculos, qui adeò parvi sunt, ut gallorum gallinaceorum testiculos vix superent, sed potius esse tumores, seu crumenae inguinis vestitae pelliculè satis crassa, quibus parva semper annexa est, impleta liquore oleagineo, et cinereo, semper liquido manente, cum illis crassior contineatur, qui potest exiccari ad pulverisandum. Confirmatur haec sententia plurimis authoritatibus in Ephemerid. N. Cur. d. l. De *Castorii* viribus videatur, et Galen. l. XI. de Simpl. Fac. Dioscorid. 1. 2. cap. 26. Pontici *Castoris* vires diversas esse ab Hispanico, ex Strabone ostendit Rhod. ad Scribon n. 175.

Castratus, εὐνοῦχος, εὐνουχισθεὶς dicitur, cui testiculi sunt execti; et ita vis genitalis ablata. *Castratio*, quae Gr. εὐνουχισμὸς, ἐκτομὴ, ὀρχοτομία dicitur, in brutis utriusque sexus adhibetur, teste Galen. lib 1. de sem. cap. 15. *Castratum* animal semper foeminę redditur simile, aut his, qui sunt aetatis minoris. Idem l. 10. de S. F. §. Bolis, et l. 11. §. Pinguedo et adeps. Caro etiam *castratorum* suavior, et praestantior eidem habetur lib de sem. cap. 15 et lib. 2. de Al. F. cap. 2. Quomodo verò mutatio corporum rationę temperamenti vitalis, morum, habitus corporis à *castratione* dependeat, non est adeo in aprico. Videatur de hac quaestione Barthol. l. 1. Anat. cap. 22. An *castratio* hominum excusari, et defendi possit nec ne, meam nolo facere litem. In maniaco adhibuit Sam. Formius apud River. in observ.commun. In summè libidinoso detrectavit Balth. Timaeus à Guldenklee l. 3. cas. 52. *Castratio* etiam sumitur pro *Herniotomia*, et *Castratores* sunt *Herniotomi* vulgares, in qua significatione hoc vocabulo usus Scultetus Arm. Chir. Part. I. Tab XXXIX. simul improbans, quod in omni Hernia testiculos eximant, in sola Sarcocele sal. tem hoc admittens. Per metaphoram quoque medicamentorum fortiorum, et malignorum, praesertim purgantium electivorum correctio dicitur *castratio* apud Helmont. tr. Pharmacopol. ac Dispens. modern. n. 49. Jung. Ex nostr. 1. de Remor. Purg. θ. 38. Item farina crassior, κρίμνον, dicitur *Castrata*. Vide *Crimnon*. Dict. n. 478.

Castrensis, Militaris, στρατιωτικὸς, στρατευματικὸς, est epitheton etiam morborum quorundam contagiosorum, et Epidemicorum, praesertim febrium, quorum meminit Helmont de Febb. cap. 10. num. 7. Endemicas appellans, non adeò incongruè, in quibus non tàm effervescentia caloris, quàm maligna cruditas ex victu, et rerum non naturalium usu pravo collecta peccare, et urgere solet. Pestilentibus annumeravit, et satis perspicuè descripsit Thom. Willis de Febr. cap. 14. nec non pecul. tract. Joh. Valent. Willius Medicus Danus.

* Casus, in Latino valdè aequivocum est. Vel enim idem est, quod *Symptoma*, σύμπτωμα, Galen. de opt. sect. ad Thrasyb. cap. 13. et 1. aph. 12. alijsque in locis. Vide *Symptoma*. Vel idem est, quod *Fortuitum*, opponitur Arti, vel Providentiae. Gr. dicitur τύχη, vel τύχης ἔργον. Gal. l. 11. de U. P. cap. 7. de sub. figur. Empir. cap. 11. Interdum et Gr. dicitur αὐτόματον. Hipp. de Arte IX. 5. seqq. et Galen. cap. 1 in Prognost. Hippocr. trac. 4. id est, *spontaneum*, quod sine ulla deliberatione, aut consultatione contingit. Vel idem est, quod *Lapsus*, πτῶσις, vel κατάπτωσις, verbi gr. ex alto lib. 5. M. M. cap. 2. Vel idem est, quod *morbus praesens*: in qua significatione sumit Paracels. lib. 1. Paragr. cap. 1. §. 4. et 5. Vel denique idem, quod *Historia morbi* integra, Observatio Empirica; Unde frequentissimè dici solet: *Casus* Medicinales verb. gr. laudati Timaei à Guldenklee, pro: Observationes Medicae Practicę. Collegium *Casuale*, hoc est, in quo tractantur, et exponuntur speciales Morborum singularium historiae. Vide *Historia*.

Cata, κατά. Vide *Secundum*.

Catabállo, καταβάλλω, significat *dejicio*, *demitto*

speciebus apud Gal. de Fascijs. *Capistrum* auri dicitur *Borax*. Rul. in Lex.

CAPITATUS, *a*, *um*, κεφαλωτός, quod formam rotundam capitis similem habet. Est epitheton in plantis frequens, v. g. Brassica *capitata*, Thymbra *cephalote*, vel *capitata*. Keuchen. ad Seren. p. 176.

CAPITELLUM, est aqua saponis, Johns. in Lex. vel Lixivium, Libav. Apoc. Herm. part. pr. c. 2 Paræus Chirurg. l. 25. c 32. Fallop. de Cauterijs c. 5. Tom. I. p. 537. An Paracelsus hanc quoque intellexerit, quando tr *don Farb Suchten* de Tinctoribus scripsit, quòd si *Capitella* sapientum Alcali usurpent, colores pannorum eluantur, qui aliàs sola aqua elui nequeunt, nolo determinare.

CAPITILUVIUM, i. e. *lotio capitis*, eaque, vel roborans, vel mundificans. Legitur apud D.D. Wedel. Pharmac. Acroam. lib. 2. s. 3. c. 7. p. 351.

CAPITIS *Dolor*. Vide *Cephalalgia*.

* CAPITISVENA. Vide *Cephalicus*.

CAPITO, Καπίτων, cognomentum Artemidori Medici, qui Hipp. scripta edidit, cujus aliquoties meminit Gal. comm. 1. de nat. hom. t. 1. de his, quæ in med. in prœm. c. 1. de Hum. t. 24. alibique sæpiùs. *Capito* etiam est epitheton quorundam piscium fluviatilium, v. g. Squali veterum, item Orphi Germanorum, quorum usus est in cibis, de quibus videatur Aldrov. l. 5. de Pisc. c. 17 seqq. Appellativè idem est, quod μακροκέφαλος. Vide infrà.

CAPITULUM, idem quod *Caput minus*, sive processus, aut protuberantia ossis minor ab alio osse excepta. Cui respondet Græcum κόνδυλος Vide *Caput*.

CAPNELÆUM, καπνέλαιον, est species Resinæ, quæ sponte fluit, Gr. αὐτόῤῥυτος ἢ σροτοῤῥυτος dicta, calidior, tenuior, liquidisq; omnibus resinis liquidior, ut ad oleum ferè accedat, quæ igni exposita multum emittit fumum, unde nominis in Cilicia impositi ratio patet. Dicitur & *Picis flos*, Gr. πισσανθὸς, Gal. c. 6. in 6. Epid. t. 5. Add. l. 2. de C.M.S.L. c. 1. & l. 3. de C.M.P.G. c. 1. Foes. in Oec p. 305.

CAPNIAS, καπνίας, vel est species Jaspidis, uti ex Aetio testatur Gorræus, qui valdè turbido colore est, vel etiam species Vitis, partim albas, partim nigras uvas ferentis, uti ajunt Theophr. l. 5. de caus. plant. c. 3. & ex hoc Linden. Ex. X. S. M. § 9.

CAPNISTON, καπνιστὸν, scil. ἔλαιον epitheton olei, quod per aromata ignem concipientia, fumo suo ipsis subjectum, suffumigatur, & vim aromaticam fragrantemq; acquirit; cujus conficiendi rationem docuit Aetius l. 1. teste Gorr. Quomodo verò differat à καπνελαίῳ, ex collatione descriptionum facilè erit intellectu.

CAPNITIS, καπνῖτις. Vide *Cadmia*.

CAPNUS, καπνὸς, Vide *Fumus*. Est & epitheton plantæ, de quo legantur Botanici.

CAPO. Vide *Capus*.

CAPRA, αἴξ, χβρανὰ Cretensibus, *Capella*, & ejus mas, sive dux, *Hircus*, τράγος, per errorem, vel Latinismum etiam κάπρος, item *Caper* (quod vocab. Varro *hirco castrato* competere docet) animalia sunt notissima, quadrupedia, bisulca, ruminantia, cornigera, quorum descriptionem prolixiorem petere licet ex Aldrov. l. 1. de anim. quadrup. bisulc. c. 9. Usus eorum in cibis, & medicina, de quibus, & in specie de usu alimentario præter dictum Authorem videatur Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 2. Bruyerin l. 13. c. 16. seqq. Jonston. Synt. Part. I. l. 1 tit. 1 c. 2. art. 4. punct. 1. p. m. 68. De usu verò medico iterum passim Galenus; succinctè verò Schrod. l. 5. cl. 1. n. 9. & in hunc Fr. Hofm. in Clav. De *Lactis caprini* natura vide *Lac*. Quod ex utrisq; *capra*, & *hirco*, gignitur tenellum adhuc vocatur *Hædus*, ἀπαλίας, & ἔριφος, qui vere nascitur; χίμαρος, qui in hyeme. *Hædorum* carnem nonnulli adeò in delitijs habent, ut continuo tempore, quo in promptu haberi possunt, ijs vesci absq; nausea soleant. An non verò de natura vel hircinæ, vel caprinæ participet vitiosæ, meritò in dubium vocatur. Consulantur dicti Authores. *Capra alpina*. Vide *Rupicapra*.

CAPREA. vide *Capreolus*, *Rupicapra*.

* CAPREOLARIS, sive *Hederarius anfractus*, κισσοειδὴς, ἑλικοειδὴς, est arteriarum, & venarum spermaticarum ad utrumque testiculum descendentium non rectò itinere, sed instar capreoli, aut hederæ varijs modis involutarum connexus, Gal. l. 1. de sem. c. 12. Vocantur & *vasa præparantia*, *corpus varicosum*, *pampiniforme*, *pyramidale*, quia ex angusto principio in latiorem basin sese explicat. Vide Th. Barth. Anat l. 1. c. 21 Hunc plexum comitat quoque vasa Lymphatica, per αὐτοψίας Anatomicam certissimè constat.

CAPREOLUS, item *Capreus*, fœmina *Caprea*, δορκάς, δὸρξ, δόρκος animal bisulcum sylvestre, aspectu elegans, cornua exigua alens, alacre, cursu velocissimum, pellem maculosam habens, cujus caro inter delicias mensarum referri solet, nec immeritò, ob carnis concoctu facilis grarique saporis bonitatem; imò etiam febricitantibus concessa, Rolfink. Ord. ac Meth. com. l. 14. s. r. c. 17. Usus medicus legatur apud Schrod. d. l. n. 13. & Hofm. d. l. Descriptio habetur in Aldrov. l. 1. de quadrup. bis. c. 16 Quod *Capreolus* in Anatomicis *Helicem*, sive

ambitum

ambitum auris exteriorem ob tortuositatem significet, docet Barthol. l. 3. c. 9.

† Caprimulga, id est, Vipera magna non venenata. Fallop. c. 18.

Capricerva (an posset Gr. dici τραγέλαφος) nomen est animalis diversi, & Indiæ orientalis, & Indiæ occidentalis, unde duplex *Bezoar* desumi solet. Vide *Bezoar*. Ob formæ cum *Capra* & *Cervo* similitudinem ita dicitur. Vid. Schrod. d. l. n. 25. 26. Hofmann. ad eund. Aldrov. etiam dicitur *Hircus Bezoarticus*, vel *Capra Bezoartica*, d. l. c. 21.

Capricornus, id est, *Plumbum*. Ruland. in Lex.

* Caprizans, δορκαδίζων, est epitheton Herophilianum pulsus irregularis, & inæqualis, quando motum arteria interpellat velut, & interrumpit, ita ut motus à quiete alter celerior primo, & vehementior sit, per similitudinem, quam cum capris habet, quæ eo modo videntur salire, quasi geminum quendam motum facientes, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 29.

* Capsa, *capsula*, *capsella*, Plin. κάψα, καψάκιον, κιβωτός. Diosc. l. 3. cap. 26. κιβώτιον γλωσσόκομον, in genere & propria significatione thecam, receptaculum, loculamentum, in quo edulia, vestes, & res quævis asservari possunt, significat. In specie *capsa* dicitur Johnsono, & Rulando, cujus fundum est filis ferreis contextum. Quid *Glossocomon* in Chirurgicis significet, vide suo loco lit. G. Capsula pro instrumento Chirurgico ad fonticulum inurendum à Casserio Placentino inventa videatur apud Aquapendent. & Scultetum Arm. Chirurg. Part. I. Tab. I. fig. 10. Per metaphoram etiam quædam partes corporis *capsulæ* dicuntur v. g. Pericardium dicitur *capsula cordis*, Paracels. lib. 1 de virib. membr. c. 3. it. tr. 1. de morb. ament. c. 4. & tr. de hydrope. cui respondet Gr. κολεός, *culeus*, vel vagina, apud Hipp. l. de cord. III 7. Glandulæ illæ Renibus adjacentes Casserio *Renes succenturiati* à Bartholino dictæ *capsulæ atrabiliares*, Anat. l. 1. c. 18. p. 188. seqq. *Capsulas* dici in extremo vasorum deferentium semen asservantes, constat ex eodem, l. 1. c. 23. pag 230. Adest etiam in Hepate *capsula communis*, vel *Vagina Portæ*, indicio Glissonij, quæ membrana est ex peritonæo, sed crassior, atque carnosior, Portæ truncum, ubi hepar intrat, & Porum biliarium involvens roboris ergò, & ut Portam in transferendo sanguine juvat, hepatis tunicæ circumcircà continuatur, & ad Portæ normam divaricatur, ad ultima usq; capillaria cum illa divisa. Verbo: Peritonæi est tunica, qua portę vena indigebat, quia arteriæ munus obit, verbis ejusdem, d. l. c. 14. ubi legi plura poterunt.

Captiosus, σοφιστικός. Vide *Sophisticus*.

Capus, *capo*, ἀλεκτρυὼν ἐκτομίας, h. e. *gallus castratus*, cui testiculi sunt exemti. De hujus usu in cibo, & in medicina legantur Aldrov. l. 15. Ornithol. c. 17 Jul. Alex. l. 13 Sal. c. 2. Bruyer. de re cib. l. 15. c. 20. An nimia illa saginatio corpori nostro adeò proficua esse possit, non sine caussa dubitatur, cum pinguedo superflua & ferè excrementitia magis noceat, quàm prosit. De *Aqua caponis*, destillata vid. Dispensatoria: Sed & in hanc animadvertit Zwolff.

* Caput, κεφαλή, poet. τὸ κάρα, κάρηνον, diversimodè sumitur: 1. in Physicis, vel Anatomicis, & quidem propriè *caput* dicitur suprema corporis pars, quam nonnulli *Ventrem superiorem*, vel *summum* dicunt, collo terminatur, & partes Animales strictè dictas continet. Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. c. 8. totum illud quod collo suprapositum est, *Caput* esse dixit. Totum osseum, pro tutiori munimento Animæ sensitivæ (addo & rationalis) domicilium præcipuum. Hinc & *membrum divinum*, & *mansio partis Divinæ*, nimirum *animæ*, vocatur, Quarter. Plat. l. 4. Th. Chym. Vol. V. p. 155. Dividitur in *Calvariam*, & *Vultum*, vel juxtà alios *Partem capillatam*, quæ *calva* dicitur, & non *capillatam*, quæ *Facies* nuncupatur, Th. Barthol, l. 3. Anat. in princ. Linden. Phys. Med. l. 2. c. 8. art. 2. Deinde per similitudinem alijs quoq; partibus attribuitur. Ita *caput cordis*, κεφαλὴ καρδίας dicitur, estq; ampla, & orbicularis superna ejus pars, quæ alijs *Basis* vocatur, Gal. l. 6. de U. P. c. 7. Et *caput ossis* est extrema tenuis processus ossium pars crassior, & orbiculata l. de ossib. in procem. Imò omne id, quod in ossium extremis rotundum est, & crassius, & Gorr. in def. 2. Tropicè ad metallurgiam, & fodinas translatum esse vocabulum *caput*, patet ex Rulandi Lex. ubi legitur *caput* arcæ. *Caput fodinarum*, & *caput fodinarum adversum*. Item: *caput follis*: *caput pili*, quo metalla cruda contunduntur: *caput canalis*, sive capsa brevis patens. 3. In Chymicorum ore frequentissimum est *caput mortuum*, id est, terra mortua, vel fex, Johns. Vel clariùs describitur, quòd sit residua illa materia crassa, & sicca, quæ in destillationibus, præcipuè mineralium, remanet. Communissimè autem remanentiam Vitrioli notat, Schrod. l. 1. c. 3. quamvis & Libav. meminerit *capitis mortui* de sublimato, Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 27. fin. 4. Deniq; ænigmaticè quoque, & Hieroglyphicè ab Hermeticis usurpatur *caput*. Ita *caput corvi* dicitur *Mercurius Philosophorum* in vitro Hermeticè obsignato occlusus, vi ignis lenioris coagulatus, & fixatus, ut instar terræ nigræ in fundo maneat, Libav. d. l. c. 23.

c.13. nec non Apoc. Herm. part. poster. adde Th. Chym. Vol. IV. p.718. 727. 745. 753. Ita & *Draconi* illi Mystico, quo nomine etiam Mercurius insignitur, *caput*, & cauda tribuuntur apud eund. de ign. nat. 31. Jungatur Ejusd. Exam. Philos. vivent. sec. descript. Hartm. sect. 33. *Caput*, & *cauda* principium, et finis dicuntur alicujus operis, Anonym. lib. 3. de Chym. in Th. Chym. Vol. V. p.462.

* CAPUTPURGIA, per licentiam Medicam dicuntur medicamenta omnia, quæ capitis purgandi gratia applicantur, sive naribus indantur, & dicuntur *Errhina*, ἔῤῥινα, sive ori, ut colluendo, vel mandendo per sputum caput purgent, & vocantur ἀποφλεγματίζοντα, vel *Apophlegmatismi*, Gal. 5. de S.F. 20. De utrisq; vid. suis locis. B. Rolfink. tres ordines constituit *caputpurgiorum*, addendo dictis duobus *Sternutatoria*, sive πταρμικά, Ord. ac Meth. com. l. 6. sect. 4. c. 1 quamvis hæc quoque sub Errhinis generaliter sumtis comprehendi possint. Meminit & *caputpurgiorum* Forest. lib. XI. obs. 2. in Schol. Legitur & aliquoties in Avicennæ scriptis, ubi & caput mundificantia Topica, sive externa complectitur, verb. gr. lib. 5. sum. 2. tract. 1. & alibi.

CARABE, vide *Succinum*, quamvis Paracels. ad alia quoq; transtulerit. Ita vitellum ovi in *caraben* mutari à Sole legitur lib. de Tart. morb. cap. 9. *Carabe* ex Asphalto, lib. 7. Paragraph. §. 4.

CARABUS, κάραβος, valdè ambiguæ est significationis. Interdum enim pro insecto in lignis aridis nato sumitur, & pertinet ad *Scarabæos*. Vide *Cantharus*; vel pro *Locusta marina*, vel etiam pro *cammaris*, vel Astacis, teste Aldrov. l. 2. de crustac. c. 2. Vide *cancer*.

CARACOSMOS dicitur *Oxygala* equinum nonnihil ad cœruleum vergens. Magnatibus Tartaris in delicijs est, cujus parandi modum ex Gul. Rubrici Itinerario Tartariæ monstrat Lindeα. S. M. Ex. XVI. §. 127.

CARANNA vocatur Resina, vel Gummi potius arboris exoticæ, estq; viribus Tacahamacæ similis, Schroder. l. 3. cl. 2. n. 380. Jung Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l.

CARBASUS, fœm. plur. neutr. *Carbasa*, κάρβασος, ἄμιτος, linteum tenue significat; vel etiam fila è lino subtili, quibus utuntur Chirurgi ad excipiendos pulveres, vel unguenta & applicandum parti affectæ, vel etiam ad exiccandam superfluam in ulcerosis locis humiditatem, Scrib. Larg. n. 227. An quodammodo illi respondet corruptum nomen vernaculum Chirurgastrorum nostrorum *Rurbes oder Rurbo*? Alij aliter pronunciant.

* CARBO, vide *Anthrax*, *carbones cœli*, dicuntur Stellæ. Rul. in Lex. *Carbo Petræ*, vide *Bitumen*. *Carbones* quoque ad usum Medicum transferri, patet ex titionibus è ligno tiliæ paratis, quorum usus ad sanguinis grumos laudatur. Alij contra epilepsiam commendant. *Carbo*, qui sub Artemisia reperitur, habetur etiam secretum contrà epilepsiam. De hoc vid. Dekers in not. ad Barb. Prax. Med. l. 1. cap. 1. lit. n. Aliàs *carbonum* usum in Pyrotechniæ operationibus varijs summè necessarium, igniq; aperto lignorum præferendum cum delectu illorum egregiè monstravit etiam D. D. Bohn. Diss. Chym. Phys. III. §. 22. *Carbo* quoq; dicitur *Lapis Philosophicus* à Lagneo Harm. Chym. Th. Ch. Vol. IV p. 727. Et in specie, ejus *nigredo* dicitur *carbo mentis* p. 739. et Senior de Chymia, Vol. V. p. 207.

CARBOANTHES est titulus libri, vel operis Paracelsici, in quo Transmutationes declaravit in forma et esse; Valent. de Rhetijs. Vid. T. 6. Oper. Paracels.

CARBON Paracelso dicitur *stercus humanum* teste Schrod. l. 5. cl. 1. n. 23.

* CARBUNCULUS, ἄνθραξ, vel significat tumorem illum igneum, et malignum, quidicitur *Anthrax*, aut *carbo*, de quo supra in *Anthrax*; vel significat gemmam pretiosam rutilantem rubentemq; (unde et *Rubinus* dicitur) cujus rubedo est instar sanguinis, Laccæ Indicæ, aut coloris coccei, et *Pyropus* vocatur. Nobiliores in insula Zeilan nascuntur, ubi etiam Rex illius Insulæ possidet jure hæreditario *carbunculum* inæstimabilis pretij, palmæ transversæ magnitudine, triumq; digitorum latorum crassitiem habentem, splendoris ignei, uti ex Paulo Veneto notavit Erasm. Francisc. part. 2. Hort. Indici p. 1219. Plures species *carbunculi* recenset Ruland. in Lex. Chym. Confert etiam Mus. Calc. Chiocci f. 3 p. 234. seqq. Ejus virtutes medicas vide sis apud Schrod. l. 3. cap. 5. *Granatos* quoq; præsertim orientales, et *Hyacinthos* sub *carbunculis* comprehendi testatur Idem ibid.

CARCAROS, κάρκαρος. Vide *Querquera*.

CARCER, φυλακή, εἱρκτή, quid significet, nemo non novit. Cur vero in forum Medicum produxerim, ansam dedit Paracelsus, qui non consideravit *carcerem*, veluti locum plectendis fontibus destinatum, obscurum, à conversatione separatum; sed tanquam remedium ad coercendos motus et corporis, et animi vagos, et libidinosos idoneum, v. g. in curandis Choreis p. n. qualis dicitur S. Viti, et revera non absq; plausibili ratione, tr. 2. de morb. ament. c. 3.

CARCHARIAS, καρχαρίας. Vide *canis*. Jung. Lind. Ex. XI. §. 67. seqq.

* CAR-

* Carcharodonta, καρχαρόδοντα, dicuntur animalia, quæ acutis, & serratis sunt dentibus, Galen. lib. 8. de U. P. c. 2. ut sunt inter quadrupedia Ursus, Leo; inter pisces Galeus, sive Canis marinus, propterea *carcharias* dictus. Vid. Lind. d. l. & jung. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 685. 773. 802.

Carchedonius vocatur lapis quidam pretiosus vel Gemma, & dicitur generari igne divino Luna plena, Menens Aur. Vell. l. 2. Th. Ch. Vol. V. p 390.

Carchesium, καρχήσιον, Foes. rectiùs *carchesia* Latinè dici vult, significat extrema mali nautici foramina, quæ rudentes excipiunt. Hinc, κάλος καρχήσιος, *rudens* dicitur, Gal. 3. de artic. t. 25. Oribasio καρχήσιος βρόχος, *laqueus carchesius*, l. de laqueis, Usum Chirurgicum hujusmodi laqueorum, & erecti ad instar mali ligni vid. d. l. apud Hipp. & Galen. *Carchesium* etiam poculum aliquod significare, non est hujus loci. Jung. Foes. in Oec. p. 311. & Gorr.

* Carcinoma, καρκίνωμα. Vide *Cancer*. Malignitatem in hoc malo demonstrat Rhod ad Scrib Larg. n. 102.

* Carcinos, καρκῖνος, vel κάρκινος, idem quod *cancer*.

Carcinusthai, καρκινοῦσθαι, significat *implicatis* crinibus esse vel fibrillis. Usurpatur etiam de radicibus *crinitis*. Rob. Keuchen. not. ad Seren. p 48.

Cardamelium, καρδαμήλιον, nomen medicamenti alicujus, cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 7.

Cardamisso, καρδαμύσσω. Vide *Scardamysso*.

* Cardia, καρδία, de duabus partibus principalioribus dicitur: 1. de *corde*: 2. de *orificio ventriculi* sinistro, quod aliàs *Stomachus* dicitur, propter affinitatem maximam, quæ est illi cum corde, & mutuum consensum, Gal. l. 2. de Hipp. & Plat. decr. c. 8. & 4. aph. 75. Adi si Eror an in καρδιώσσειν, Foes. in Oec. p. 305. Nimirum nulla sunt nullius etiam membri, quæ pari vehementia, æquè citò, æquè subitò, æquè graviter in consensum trahunt *cor* hominis, verbis Linden. Ex. XIII. § 132. An verò propterea sedes animæ, & torus radicalis in *stomacho* rectè ponatur ab Helmont. tr. Sedes animæ, non est hujus loci ventilare.

* Cardiaca, scil. medicamenta, καρδιακά, dicuntur *cordialia*, quæ cordi tàm intus data, quàm extrinsecùs applicata conveniunt, Jonst. Synt. Med. Part. II. l. 4. tit. 4. c. 4 Rectius autem ita describi potuerunt: *Cardiaca* dicuntur, quæ sanguinis distributionem è corde, flammæque vitalis continuationem debitam quovis modò promovent, & facilitant, idq; vel attenuando, & debitam spirituascentiam excitando, vel nimiam effervescentiam, & colliquationem cohibendo, & dissipationem spirituum infringendo. Hinc alia calida, alia frigida dicuntur. Egregiè horum naturam espofuit Th. Will Pharmac. Rat. f. 6. c. 1. Catalogum utrorumq; vide passim apud Practicos. Sufficiat allegasse Jonst. d. l Rolfink. Ord. ac Meth. comm. l. 8. f. 2. cap. 1. seqq.

* Cardiaca *passio*, *cardiacus morbus*, *cardialgia*, *cardiogmus*, καρδιακὴ διάθεσις, *cardiaca*, & *Stomachica exolutio*, ἔκλυσις καρδιακὴ, στομαχικὴ, ὀδύνη τῆς καρδίας, plerumq; habentur, & haberi possunt pro Synonymis, licet fortassis quidam aliquam differentiam, vel ratione graduum commenti sint, vel etiam ratione subjecti, quando καρδιωγμὸν ad palpitationem cordis retulerunt, Gorr. in def. Lind. S. M. Ex. XIII. §. 133. seqq. Hoc inficiari nolo, καρδιωγμὸν majorem affectus vehementiam tacitè exprimere. Describi verò in genere poterit, quod sit vehementissimus, & tantum non intolerabilis dolor stomachi, sive orificij ventriculi sinistri, vel superioris vulgò, quamvis perperam dicti, ut & præcordiorum in genere cum gravissimis quandoq; alijs symptomatibus, palpitatione cordis, animi deliquio, nausea, & vomendi conatu vehementiori, immoderato sudore particulari thoracis, cervicis, capitis, cruribus verò, & pedibus siccioribus, nec non & febre inordinata, sive symptomatica (quales propterea *cardiacas* appellavit Sylv l. 1. Pr. c. 30. §. 28. 102.) proveniens à solutione continui, vel per succos acerrimos, sive nimium acidos, sive per halitus, vel auram acidam acrioremq; vellicando, lancinando, mordendo facta. Caussas verò externas omnes ad dispositionem succi pancreatici, & biliaris præternaturalem huc concurrentes prolixius hic recensere, excederet limites instituti noti nostri. Vid. Gal. 3. aph. 65. Introduct. c. 13. ex recentioribus Sennert. Med. Pr l. 3. P. I. f. 2. c. 15. De *cardialgia* ex assumtis hirundinibus vid. Rhod. ad Scrib L. num. 199. Qui hujusmodi graviori morbo laborant, *cardiaci*, καρδιακοὶ, dicuntur Gorr.

Cardimelech, terminus fictitius Dolæi, quo exprimere voluit particulare quoddam principium activum residens in corde, destinatum functionibus vitalibus vulgò dictis, Respirationi & sanguinis per corpus distributioni, de quo videatur d. Author Encyclop. l. 2. ubi sæpius occurrit, quæ loca quæri possunt in Indice. An verò figmentis his terminorum novum lumen accedat Arti nostræ, alijs judicandum relinquimus.

mus, Nobis videntur multò clariores termini: Spiritus vitalis, calidum nativum, flamma vitalis, & similes.

Cardinamentum, γιγγλυμοειδὴς, appellat Hipp. inferiorem partem brachij, qua cum cubito dearticulatum est, propterea quòd cardines concavas partes quasdam, quasdam eminentes habeant, quarum illæ prominentias admittunt, hæ verò cavitates ingrediuntur. Gal. c. de fract. r. 20. Fallop. vocat *Cardinatam commissuram* in Indice ad Tom. I. Oper. quæ explicatur in Observ. Anat. p. 359.

* Cardiogmus. Vide *cardiaca passio*.

Cardo, γίγλυμος, vide *Ginglymus*. Quid verò Paracelf. per vocem *cardo* intellexerit l. 7. de pustul. ulcerib. alijsq; malis Gallicis c. 6. non licet hariolari.

Cardonium est vinum herbis medicatum, ita ut mustum recens ijs affundatur, & defecatio subsequatur. Modum parandi vide apud Paracelf. de ulcerib. cap. 56. Adde Rul. & Johns. in Lex.

Carduelis, *Acanthis*, ἀκανθὶς, est avicula nobis notissima, elegans, cantuq; suavi commendata, cujus descriptionem, & species vide apud Aldrov. l. 18. Ornith. c. 3. Cibum quidem non ineptum, sed exiguum præbet earum caro. Plus voce, quàm patina hominem delectare rectè dixit Platina. Adde Bruyerin. de re cib. l. 15 c. 49. Stercus illarum, aut etiam aqua, de qua biberunt, in Epilepsia infantili à vulgò aliquando laudatur, quemadmodum, & aliarum. Sed eventus non respondet expectationi. Præstat abstinere ab hujusmodi sordibus.

Carebaria, καρηβαρία, species doloris, vel molestia capitis, veluti gravitas quædam capitis, Hipp. 5. aph. 22. Gal. in comm Austrinam tempestatem, & odoramenta gignere hanc capitis gravitatem, testatur idem 3. aph. 17. & 5. aph. 28.

Carena est vigesima quarta pars guttæ. Rul. & Johns.

Carenum, κάρηνον, vide *caput*. Galen 5. aph. 6.

Carica, interdum *caryca*, ἰσχὰς, qs. ἰσχνὸς *ficus* arboris fructum in sole, vel furno exiccatum propriè significat. Alijs *ficus passæ* dicuntur. Interdum tamen, & de recenti fructu sumitur vocabulum. Inter cibos boni, & mali succi referuntur *caricæ* pro diversa temperie ventriculi recipientis, à Gal. l. de bon & mal. succ. cib. c. 8. ubi tamen, & earum virtus alexipharmaca laudatur. Vid. Bruyerin. de re cib. l. 11. c. 38

Caricum, καρικὸν, dicitur medicamentum quoddam cathæreticum, sordida ulcera detergens, & carnes exedens, recipitq; acria calida, helleborum nigrum, sandaracham, æris squamam, plumbum ustum, sulphur, auripigmentum, & cantharides; quæ omnia oleo cedrino miscentur, & subiguntur ad formam linimenti, & medic. liquidi. Hipp. de ulcer. XI. 7. seqq.

Carides, καρίδες, Squillæ, species Cancrorum, Gal. l. 3. de alim. fac. c. 34 Aldrovand. de crustac. l. 2. c. 9.

Caries, τερηδὼν, est morbus solutæ unitatis in partibus duris, ossibus videl. cum deperditione substantiæ à materia acri, & corrosiva proveniens. Hipp. l. 2. de morb. VII. 1. Respondet igitur ulceri, quod est in partibus mollibus. Dogm. nostr. Part. 2. c. 5. dogm. 8. Gal. de causs. morb. c. ult. *Caries* pudendorum quæ dicatur. Vide *caroli*.

Carina, τρόπις, propriè unam navis partem significat. Metaphoricè etiam dicitur de spina dorsi apud Gal. l. 12. de U.P. c. 11. Jung. C. Hofm. comm. ad h. l. n. 905.

Carium *terræ*, i. e. *gluten*. Rul.

Carmen, ἔπος, ἐπῳδὴ, quid significet, aliunde jam notum esse debet. Cæterum in superstitiosa Medicina *carmina* fuisse ad sanandum usitata, ita quidem, ut aliquando his majorem vim attribuerint, quàm solis verbis, testatur Keuchen. ad Seren. in prolegom. pag. 65. seqq.

Carminativa, scil medicamenta, ξαντικὰ, διαξαντικὰ, per metaphoram à *carminando*, sive lanas pectendo, & discerpendo dicuntur, quæ flatus, & vapores in corpore molestos sua vi attenuante, & diaphoretica discutiunt, & per insensibilem transpirationem resolvunt. Propriè *Flatus discutientia*, Gr. ἀντιφυσητικὰ. Rolf. Ord. ac Meth. C. l. 6. s. 4. c. 1. Sunt calida, & sale volatili, aut spirituosis portionibus scatentia; quamvis flatus non semper hujusmodi calidis curari possint, aut debeant, de quo alibi. Helmont. quoq; ridet illa remedia, insanum decretum appellans, tr. de Flatib. n. 17. *Carminativæ* curæ quoque meminit Paracelf. in lapillis intestinorum, l. 2. de Tart. tract. 1. c. 4.

Carmot, vocatur *Materia Lapidis Philosophici* apud Lagn. Harm. Chim. Vol. IV. p. 719.

Carnicula legitur apud Fallop. Expos. de Ossib. c. 12. & ponitur pro *caruncula*, in specie de illa, quæ dentibus circumfusa diciturq; gluten dentium.

Carnifex Spagyricus dicitur *Vulcanus*, sive Ignis in negotio Lapidis Philosophici. Fr. Basilius Valent. de lap. philos. Germ. p. 12.

Carniformis *abscessus* dicitur, qui coacti oris firmioribq; est substantiæ, ostracosa prædi-

tus

tur duritie, subjectæ particulæ affinis, tubere haud multum elato, sed lato expansoq; membranis plerunq; fibris filisve intertextus; plurimum ad musculos, qua se ad articulos appellunt, oriri suetus. Differt à Sarcomate. M.A. Severin. de noviss. obs. abscess. c.s.

CARNEOLUS, *carnelus*, *carneolus*. Vide *Sardius lapis*.

CARNIVORUS, σαρκοφάγος. Vide *Sarcophagos*.

* CARNOSA *cutis*. Vide *Panniculus carnosus*.

* CARO, σάρξ, κρέας, vocatur propriè tantum ea, quæ in musculo est, reliquarum partium nullam homines *carnem* vocant, præterquam pauci admodum. Sed quæ in visceribus, seu jecore, renibus, liene, pulmone, visuntur *carnes*, eas *parenchymata*, παρεγχύματα, (quasi effusiones dixeris) Græci vocant. Quæ in intestinis, ventriculo, stomacho, & utero sunt, sine nomine relinquunt, Gal. l.10. Meth. med. c.11. *Parenchymata* autem eas partes vocant, non *carnes*, propterea, quòd ex venis effusus sanguis circum vasa omnis concrescat, l.XI. de S.F. Hæc Castellus. Enimverò cum nec Hippocrates, nec Galenus hanc strictam significationem semper observaverit, liber rem clarius & distinctius proponere. *Caro* in genere est Medicis, quicquid ex sanguine partium fibris, aut vasis circumfuso concrevit mollius, aut durius, à calore stipatum, prout comparatur, vel ad compaginandas firmandasq; fibras vice glutinis, vel ad replenda spatia. Vel sic potest describi: *Caro* est pars solida quantitate, situ, connexione, figura varia, calida, & moderatè humida, mollis, rara, ad albedinem, vel rubedinem vergens, ad id, ut corpulentiam roburq; adferat, & ad motum partium conferat, aut humorum segregationi vasorum tutelæ, similibusq; usibus inserviat, Ger. Blas. l 2. Med. Gen. sect. 1. subsect. 1 c.2. Eam ex diversæ materiæ particulis concretam, plus tamen alcalinis, & dulcibus constantem, quam acidis, in separatione verò Chymica offerre phlegma copiosum, sal volatile, oleum, & sal fixum demonstravit J. Helfr. Junken. Chym. Experim. Part.I. f.2. c.4. p.110. seqq. Dividi potest in *propriè dictam*, & *impropriè dictam*. Per *illam* intelligitur ea, quæ musculorum fibris, sive fibratis potiùs tendinibus obnascitur, simplex, mollis, & rubicunda. Dicitur uno verbo *Musculosa*. Hinc & Hipp. σάρκες, idem est, quod *musculi*, teste Gal. c.1. de fract. t.12. & comm. 2. t.68. *Impropriè dicta* subdividitur in *Parenchymata*, & *Propriam* cuilibet parti. Ad illa pertinent Hepar, Lien, Pulmo, quamvis hodieq; recentiorum quidam negent, esse parenchymata, id est, affusiones sanguinis veluti concreti; sed potiùs vel glandulas esse statuant, vel membranarum congeries in cellulas, & concamerationes, de quibus vid. Malpighij Exercitationes de Hepate, Liene &c. Cordis *caro* non rectè dicitur parenchyma, cùm sit revera musculosa, quicquid alij regerant. Propria est vel *Membranosa*, vel cujusque partis membranosæ carnosa substantia, ut in oesophago, ventriculo, intestinis, utero, vesica, vel *Glandulosa*. Vide *Glandula*. An huc quoq; Cerebri substantia referenda cum Malpighio? Jungatur Linden. Med. Physiol. l.2. c.16. a.10. §.321. seqq. Bartholin. Anat. procem. edit. noviss. p.5. Qui Ossium quoq; substantiam *carnem* vocant, nixi authoritate Galeni, *XI*. Meth. med. 1. (quamvis κατὰ ῥητὸν non dixerit) mihi videntur vocabulo valdè abuti. In Præternaturali statu excrescentiæ *carnee*, *caro* excrescens, luxurians eminens, Scrib. n. 227. mentitur solùm *carnem*, & æquivocè talis dicitur. In Phytologia etiam per tropum substantiæ illæ molliores fructuum succulentorum *carnes* appellari solent: verb. gr. *Caro* cydoniorum, citri, cassiæ, prunorum &c. Schroder. lib. 1. c.2.

CAROENUM, quibusdam *carenum*, κάροινον, dicitur, quod caput τὸ κάρα aggravet, est vinum decoctum, ita ut tertia pars absumta sit, duæ tantùm remaneant, Gorr. Plura vide apud Lind. Ex.X. §. 19. seqq. Keuchen. ad Seren. pag. 216. seqq.

CAROLI vocantur pustulæ in membro virili Venereæ, quæ & *caries pudendorum* dicuntur. Marcell. Cuman. Obs. 20. apud J. H. Velsch. in Syll. cur. & Obs. Med Cent. p. m.48. & Obs. 37 p.77.

CAROTICUS, καρωτικὸς, dicitur de eo, quod caput vehementius afficit, v. gr. de vino generoso, vehementer inebriante. Linden. d. l. §. 111.

* CAROS, *carus*, κάρος, sive *Sopor* est deperditio sensus, & motus in toto animalis corpore, illæsa manente spirandi facultate, læsa autem anteriore cerebri parte, & temporum musculis: (sed tamen, & medius ventriculus sæpè consentit: Sequitur inde somnus profundus, oculis perpetuò clausis. Nec tamen ità perijt sensus, quin, si pungantur, sentiant, non tamen propterea vel loquuntur, vel oculos aperiunt) si verò spirationem adeò vehementer opprimat, ut quis vel magno conatu vix spirare possit, eorum exemplo, qui per gravem somnum stertere solent, Apoplexia tunc affectio nominatur, cui Paralysis sæpissime succedit. Hæc ex Gal. l.4. de L. A. c.2. l.13. M.M. c.21. &

c.2. in 1. prorrh. t.29. olim Castellus. Enimverò cum hodieq; non satient animum Philiatri discendi cupidum, affectum hunc paulò accuratius describere libet: *Carus* Veterni species est affectio soporosa, Lethargo major, Apoplexia paulò minor, huic tamen valdè affinis, ut in ipsam non rarò transeat, cum respiratione tamen adhuc paulò liberiori, à prohibita per portiones impuras serosas, vel alia ratione heterogeneas spirituum animalium è medulla cerebri versus corticem expansione proveniens. Jungatur Th. Willis de Anim. Brutor. Part. 2. c. 4.

Carosis, κάρωσις, id est, *Soporatio*. sive *somnolentia*. Moschion. de morbor. mul. cap. 134.

* Carotides, καρωτίδες ἢ καρωτικαὶ ἀρτηρίαι sunt duæ illæ arteriæ, quæ ab arteria magna è sinistro cordis ventriculo emergentes rectà ad caput feruntur, omnibus, quæ sunt suprà Cor partibus distributæ, Gal. l.15. de U.P. c.12. & l.1. de Hipp. et Pl. Decr. c.7. sed has non rectè carotidas, sive *Soporarias* dici censendum est, sed obtinent saltem nomen ex communi Medicorum, et Philosophorum post Hipp. opinione credentium, Soporis sedem esse has arterias. Vide *Arteriæ aortæ Truncus ascendens*. Jungat. Barth. Anat. l.2. c.4.

† Carpesium. Gal. de quo Mercurialis de Comp. med. l.2. c.9. Vide Matthiol. in Dioscor. et Bauhin. in Phytopinace. Item Dodon. hist. stirp. Pempt. 6. l. 2. c.4.

Carphaleon, καρφαλέον, *aridum*, *siccum*, significat Hipp. 6. Ep. s.6. t.29. et 5. aph. 71. ut et alibi de cute sicca usurpavit, Jung Foes. Oec. p.311.

Carphos, κάρφος, *paleam*, *festucam* significat. Dioscor. lib. 5. cap. 85. Hinc verbum καρφολογεῖν, et Hipp. ἀκροκαρφολογεῖν, *festucas*, et *paleas legere*, quod est phreniticorum symptoma. Dicitur et κροκυδίζειν, sect. 1. Progn. t.23.

Carpio, *Carpius*, κύπρινος, *Cyprinus*, λεπιδωτός, est nomen piscis nobis notissimi in lacubus frequentis, in fluvijs verò delicatioris. De usu in cibis, et medicina vide partim apud Aldrovand. l. 5. de piscib. cap. 40. partim apud Schrod. l.5. cl.3. n.75. Est et alius piscis *carpio* dictus, qui in solo lacu Benaco capitur, delicatior, de quo etiam Aldrovand. dict. loc. cap. 30.

Carpos, καρπός. Vide *Fructus*.

Carpus, καρπός, alijs *Brachiale*, Arab. *Rasceta*, est pars manus, qua cubito per articulum conjungitur: Vel quod utrinq; inter manum, et Brachium intercedit, utramq; inter se aptans, id dicitur *carpus*. Quot officulis constet, dissentiunt Anatomici, dum quidam septem, quidam octo numerant. Non multum referet, utri particalculum quis adjecerit. Linden. Med. Physiol. l.2. c.14. art.12. §.81. seqq.

Carsia, i.e. aqua salis. Rul. et Johns.

Carta, κάρτα, apud Hipp. significat *valdè*, admodum. 3 de R.j.V. in Ac. t.26. et 42. Jung. Gal. in comm.

* Cartilago, χόνδρος, est particula simplex in animalis corpore, quæ aliarum quidem omnium est durissima, toto autem osse est mollior, Gal. l.7. de U.P. c.3. Quamvis autem diversa sit ab osse *cartilago*, sæpè tamen ætatis spacio in os degenerat, imò verò nulla ferè sunt ossa, quæ antè cartilagines non fuerint. Ossa namq; omnia, et dentes genis adhuc conclusi infantibus *cartilago* sunt, quæ tandem in ossa duratur, uti *cartilagines*, quæ inter sterni ossa continentur. Hactenus Castellus. Dividi possunt *cartilagines* 1. in illas, quæ alijs connascuntur ossibus, eademq; connectunt, vel absque alio medio, ut in ossibus pubis, et sterni, vel interjectu communium ligamentorum, ut in connexione per διάρθρωσιν, et in has, quæ per se constituunt partes, de quibus p.p. 2. in duriores, quæ osseæ evadunt cum tempore, et in molliores, articulos colligantes, et ligamentorum naturam ferè referentes, unde χονδροσυνδέσμους vocant, Barthol. Anat. libell 4. cap 2. Inter specialiores *cartilagines* sunt præcipuæ seqq.

* Cartilago, *ensiformis*, χόνδρος ξιφοειδής, Gal. l.6. de U.P. c.3. et l. de art. et ven. dissect. c.5. *cartilago mucronata*, quæ est extrema ora medij ossis pectoris, quæ est propter os ventriculi, cui alligatur. Aliqui sunt, qui totam pectoralis ossis figuram, (non enim tantùm, quæ in imo ejus est) quia gladij similitudinem repræsentat, *ensiformem cartilaginem* dicant esse, Galen. lib. de Ossib. cap.13. Jung. Barth. d. l. c.18.

* Cartilago *innominata*, Gal. recentioribus verò *Annularis*, κρικοειδής dicta, quæ est secunda laryngis *cartilago*, in internis partibus, qua oesophagus est, positionem habens, Galen. lib.7. de Usu P. cap. 11. et est intrusa cartilagini Thyroidi. Est instar annuli Turcici, quo pollicem muniunt in emittendis sagittis. Basis est reliquarum *cartilaginum* asperæ arteriæ. Barthol. lib. 2. Anatom. cap. 11.

* Cartilago *scutiformis*, θυρεοειδής, χόνδρος, perperam θυροειδής, rectè notante Linden. Medic. Physiol. l.2. c.13. art.15. §.94. malè à Castello *Peltalis*. Peltæ enim rotundæ erant

cum

quum figura hujus cartilaginis sit quadrilatera ; ut Scuta. Ejus gibbositas apparet in gutture ; ac *Adami pomum* appellatur, quia vulgò persuasum, in Adami faucibus pomi fatalis partem ex pœna Divina remansisse, & ad posteros translatam. In medio distinguitur linea, unde duplicem alij constituere, cum reverà duplex rarissimè inveniatur. Divulsam in medio observavit in Studioso à nimio cantu Barthol. d. l. ubi plura ad ejus perfectam descriptionem pertinentia reperies. Præter has, quas Castellus olim adduxit, dantur adhuc aliæ peculiares *Cartilagines* considerandæ, & quidem in ipsa quoque Larynge; videlicet: *Binæ cartilagines ἀρυταινοειδεῖς, Gutturniformes*, sive *Arytænoideæ*, quia in una parte conjunctæ instar gutturnij rimam pro modulanda voce *Glottis*, γλωττὶς dictam efformant. Item *Epiglottis*, ἐπιγλωττὶς, *Cartilago*; quæ rimam illam claudit, & tegit, ne ex cibo, vel potu in tracheam cum periculo suffocationis quædam incidant, sed commodè in gulam abire queant. Reliquæ *cartilagines* asperæ arteriæ *semicirculares*, & sigmoideæ, σιγμοειδεῖς, non libet inter peculiares referre. Nec *Narium* quoq; *Cartilagines quinq*; quarum duæ supremæ nasi ossibus adhærent, tertia septum constituit, sive interstitium inter duo nasi foramina, reliquæ verò duæ pinas constituunt, per membranosa ligamenta colligatæ, commodè inter peculiares referri non possunt, cum ad nasi constitutionem faciant. De his videatur Barthol. d. l. 3. Anat. c 10. *Cartilaginum* in genere præcipuus usus est duplex; Unus, ut partes quasdam leves, ac politas ad motus promptitudinem efficiant, in articulis scil. Alter, ut violentiæ foris occursanrium mediocriter cedant. *Cartilaginis* enim substantia maximè idonea est ad tegendum, et defendendum partes subjectas. Non enim potest comminui, et frangi, ut dura, & friabilia, neq; incidi, & contundi, ut mollia et carnosa. Hæc Castell. Verùm nec alij usus excludendi sunt, ut: Connexionem facere ossium, quæ dicitur συγχόνδρωσις. Partes prominentes, vel etiam curvas formare, ut in aspera arteria, larynge: Cavitates explere, Operculi operam præstare, Fulcrum præbere, de quibus Barthol. libell. 4. c. 2. *Cartilago* quoque de spinis piscium dicitur, specialiter verò, & κατ' ἐξοχὴν, *Cartilaginei pisces*, dicuntur, qui spinam dorsi cartilagineam. intus medullam habentem, obtinent, Græcis propterea χονδράκανθοι dicti; alijs et σελάχη, vel σελαχώδη: Suntq; duum generum: Plani, ut sunt Raja, Pastinaca, & his similes: & Longi atq; Rotundi, v.g. Galeæ. de quibus legatur Aldrov. l. 3 de pisc. c. 31

Caruncula, σαρκίον, accipitur, vel in statu secundum, vel præter naturam. In illo dicitur de *carunculis* in utroq; oculi Cantho, vel Angulo occurrentibus, quarum illa, quæ in majori, sive interno existit, *Lachrymalis*, in externo verò *Innominata* est, Barthol. l. 3. Anat. c. 8. *Carunculæ* quoq; appellantur *cuticulares Alæ* sive Nymphæ in sinu muliebri, teste eodem l. 1. c. 35. quo etiam *carunculæ myrtiformes* spectant d. l. c. 33. In renibus *carunculæ papillares* minus coloratæ instar glandularum, reliquæ *carne* duriores occurrunt, de quibus idem d. l. c. 17. *Carnosam* quoq; illam particulam in summo ore pendentem, quam aliàs *Columellam*, aut *Uvam*, vel *Uvulam* vocant, à Gal *carunculam* appellati constat, ex l. 6. de C.M.S L. cap. 3. in princ. Præternaturaliter usurpatur hoc vocab. (1.) de portiunculis, quæ in dysenteria excernuntur, quas Hipp. *carnes* σάρκες vocavit. 4. aph. 26. (2.) de *carunculis* capillaribus cum urina à renibus excretis. 4. aph 76. qui affectus etiam dicitur *Trichiasis*, τριχίασις. Ita & Celsus l. 6. c. 8. *carunculas* quasdam in naribus nasci, scripsit, Polypum etiam per *carunculam* definivit. Ita & aliæ *Excrescentiæ carneæ carunculaum* nomine venire possunt, quamvis Hipp. σαρκοφυῖαι, 3. de fract. t. 45. alijs ὑπερσαρκώσεις, aut σαρκώματα dicantur.

* Carus. Vide *Caros*.

Carya quibusdam pro *Carica*. Est & denominativum haud dubiè ab urbe quadam Peloponnesi *carya*; Unde *carycæ lingua*, καρύκη Græc. confusa valdè, et absurda dicta Gal. l. 2. de diff. puls. c. 2. *Carica* καρύκη, fuit olim peculiare bellarium, edulium, condimentum, embamma, Lydorum primum inventum, paratum ex sanguine et alijs ἡδύσμασι, id est aromatibus, et suavibus conditurıs. Hinc et omne *conditum*, quòd jus sapidum facere, et infuscare posset Lydiæ *caricæ* adinstar, *carycam* appellare liceat. Hesychius etiam descripsit, quod sit jus supervacuum, sive ambitiosum. Plura vide de hac re apud Lind. S. M. Ex. X. §. 37. seqq. Lang. l. 1. ep. 58.

Caryceia, καρυκεία, idem quod *Caryca* Gal. l. 4. de san. tuend. c. 5.

Carycoides, καρυκοειδὴς, dicitur Hipp. excrementum colorem subcruentum instar *Caricæ* condimenti illius ex sanguine parati præ se ferens. 4. Epid. XIV. 10. Plura apud Foes. Oec. p. 310.

Carydon, καρυδὸν. Vide *Alphitidon*.

Caryon, κάρυον. Vide *Nux*.

Caryophyllum, καρυόφυλλον. nomen et floris, et aromatis, et arboris. Nullius horum expositio est hujus loci.

Caryoti, καρυωτοί, scil. βάλανοι, nomen *dactylorum*, sive fructuum *palmæ* optimorum, qui in Syria, et Palæstina crescunt. Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 26.

Casa, Gr. καλύβη, οἰκίσκος, οἰκίσκη, οἰκίδιον, tugurium, vel vile domicilium significat, qualia sunt metalli fossorum circà fodinas. Rul. in Lex.

Caseus, τυρὸς, quid sit, omnibus notum est. Lac. coagulatum, et glaciatum, per præcipitationis modum. Usus ejus in diæta, et medicina varius. Cum in *caseis* singulatim permagna sit differentia, tùm pro animalium natura, tùm pro præparandi *modis*, et prætereà ipsorum ætate, non licet heic eam exponere varietatem. Consulantur Authores, utpote Gal. l. 3. de A. F. c. 17. et l. 10. de S. F. c. 17. et l. 10 Th. Willis de ferment. c. 11. Bruyerin. Moræus, C. Hofm. Jonston. alij An commune vitium sit omnium *caseorum*, succum habere vitiosum, et crassum, uti d. l. scriptum reliquit Gal. ulterius ventilandum relinquitur. Pro negativa facit Hipp. de vet. medic. XXXVII 9 seqq. et de affect. XIIX 21. Usum medicum etiam vide sis apud Scribon. larg n. 158. adversus podagram. *Caseum* descripsit Paracels. l. 1. de Tart. tract. 5. c. 2. quod sit Tartarus alabastrinus, et incurabilis, viscus inexpulsivus. Imò hoc vocabulum tropicè ad ipsos morbos renum applicuit, *caseum*, vel *lac segregatum*, aut *caseatum* ægritudinibus renum annumerans in Fragment. et Scholijs ad d. libr. de Tartaro. Verùm rem ipsam magis obscurat illis terminis, quàm ut declaret. *Caseus præparatus* Rulando, et Johns. dicitur resistentia viscosa manens in fundo lactis ex caseo diffluentis in Lex.

Casia, κασία, plerunq; *Cassia*, κασσία, duplicem potissimum obtinet significationem, quarum neutra quidem propriè huc pertinet, sed ad Botanicam. Paucis tamen indicasse sufficiat. (1.) Significat aroma quoddam, quæ et *Cassia lignea*. *Xylocassia* dicitur, ad Cinamomi ferè naturam accedens; de qua videatur Gal. de S. F. l. 7. et alibi. (2.) Purgans quoddam cholagogum, quod *cassia fistula*, siliquosa, solutiva, κασσία, σύριγξ dicitur. Hæc veteribus Græcis fuit ignota. Licet enim Gal. etiam aliquoties in libr. de Antidot. et de C. M. S. L. mentionem fecerit *Cassiæ fistulæ*, semper tamen intelligit illam Aromaticam, quæ etiam fistulosa videtur. De solutiva videatur Rolfink. de purgant. s. 3. art. 2. cap. 1. Schroder. l. 4. cl. 1. num. 416.

Cassa barbaris dicitur *Thorax*, Fallop expos. de Ossib. c. 18. Tom. I. p. 508

Cassale *vulnus*, i. e. vulnus pectoris. Legitur apud Marcell. Cuman. Obs. 65. apud D. Velch. in Syllog. cur. et obs. Med. Cent. I. pag. m. 73. 74. Derivatur ab Arabico *cas*, i. e. pectus.

Cassatum, est sanguis in venis invalidus, et emortuus, grumosus, sanguinis bonum transitum, et motum obstruens. Paracels. l. 7. Archidox. §. de Specifico Diaphoretico, et ex hoc Rul. et Johns. in Lex.

Cassia, κασσία. Vide *Casia*.

Cassia Mellis dicitur species Cassiæ extractæ pro Clysteribus, quam compositionem ingreditur Mel, ut conservetur, in cujus tamen præparatione fraudem Pharmacopœorum detexit Joh. Anton. Loddetus Dialog de impostur. nonnull. Pharmacopœorum addito declarationi fraudum, et errorum apud Pharmacopœos cammissorum Lifleti Benancij opera Bartholini Latinitati donatæ. pag. 149.

Cassiteros. κασσίτερος. Vide *Stannum*.

Cassowarius, nomen avis exoticæ, nobis incognitæ, quam ingluvie carere legitur in Nehem. Grew Anglicæ Societatis Regalis Collegæ Inchoata Anatome comparativa ventriculorum, et intestinorum, cujus mentio fit in Actis Erud. Lips. Anno 1682. pag. 60.

Cassus. Vide *Laparos*.

Castalticum corruptè, pro *Catastalticum*; κατασταλτικὸν, idem est, quod repressorium, stipticum. Dieter. Jatr. n. 408.

Castellum, idem quod, *Lacusculus*. λακκίσκιον. Ruland. et Johns. *Castellum Urinæ* quid dicatur Paræo, vide apud eund. l. 21. Chir. c. 9.

Castigatus, *a*, *um*. (Gr. dici posset συστροφώδεις) dicitur de Mammillis, et Papillis apud Q. Serenum: Si *castigatas* studium est servare papillas etc. quid verò sint *castigatæ mammæ*, exposuit Hier. Mercurial. l. 5. Var. Lect. c. 3.

Castitas, σωφροσύνη, ἁγνεία, propriè continentiam circà res Venereas significat. Hinc *Casti sua natura* dicuntur σώφρονες φύσει, qui etiam à libidinosis cogitationibus abstinent. Galen lib. 6. de L. A. cap. ult. *Castitatis* sedem veram in renibus esse magis, quàm in testiculis, voluit Paracels. lib. 2. de vir. membr. cap. 10. quam opinionem denuo propugnare voluerunt Joach. Oelhafius, Dan. Sennert. et Casp. Hofmann. verùm absque successu. cum pugnare videatur cum principiis Anatomicis, quibus constat, renibus nihil esse comercii cum reliquis partibus genitalibus.

Castor, κάστωρ, *Fiber*, animal est amphibium, aqua et terra ambiens, vivens piscibus et fructibus arborum. Ejus descriptionem vid. apud Aldrov. l. 2. de quadruped. digit. vivipar. c. 12. ubi etiam ejus usum in cibis, et medicina exponit. et in Ephemerid. Nat. Curios. An. II. Obs. 251. Anatomicam ejus descriptionem etiam legere licet in actis Philosophicis Oldenburgij Anni 1669. M. Julio. Jungatur Schrod. l. 5. cl. 1. n. 14. Ob convenientiam cum hoc animali maximæ pernicitatis in pisces grassandi avis quædam species. videl. Mergus cirratus major. Bellonio dicitur etiam *Castor*, vel *Fiber*, ut est apud eund. Aldrov. Ornith. l. 19. cap. 62. Urinæ quoque lactex excretionem *Castoris* nomine venire ex Drauwiz. de Scorbut. cap. 9. videatur in Ephemerid. N. Cur. A. I. Obs. 89.

Castorium, καστόριον, καστώριον sunt testiculi *Castoris* quadrupedis excisi, purgati et exiccati, virtutis valdè attenuantis, discutientis, nervos nervosasq; partes roborantis, spiritusq; animales excitantis multique in Medicina usus. Adulterari solent gummi Ammoniaco, quod cum *Castoris* sanguine subactum vesiculis inditur exiccaturq; Schroder d. l. In hanc animadvertit Fr. Hofm. in Cl. ad h. l. negando *Castorium* esse testiculos, qui adeò parvi sunt, ut gallorum gallinaceorum testiculos vix superent, sed potius esse tumores, seu crumenæ inguinis vestitæ pelliculè satis crassa, quibus parva semper annexa est, impleta liquore oleagineo, et cinereo, semper liquido manente, cum illis crassior contineatur, qui potest exiccari ad pulverisandum. Confirmatur hæc sententia plurimis authoritatibus in Ephemerid. N. Cur. d. l. De *Castorii* viribus videatur, et Galen. l. XI. de Simpl. Fac. Dioscorid. l. 2. cap. 26. Pontici *Castorii* vires diversas esse ab Hispanico, ex Strabone ostendit Rhod. ad Scribon. n. 175.

Castratus, εὐνοῦχος, εὐνουχισθεὶς dicitur, cui testiculi sunt exsecti; et ita vis genitalis ablata. *Castratio*; quæ Gr. εὐνουχισμὸς, ἐκτομὴ, ὀρχοτομία dicitur, in brutis utriusque sexus adhibetur, teste Galen. lib. 1. de sem. cap. 15 *castratum* animal semper fœmine redditur simile; aut his, quæ sunt ætatis minoris. Idem l. 10. de S. F. §. Bolis, et l. 11. §. Pinguedo et adeps. Caro etiam *castratorum* suavior, et præstantior eidem habetur lib. de sem. cap. 15 et lib. 2. de Al. F. cap. 2. Quomodo verò mutatio corporum ratione temperamenti vitalis, morum, habitus corporis à *castratione* dependeat, non est adeo in aprico. Videatur de hac quæstione Barthol. l. 1. Anat. cap. 22. An *castratio* hominum excusari, et defendi possit nec ne, [illegible] In maniaco exhibuit Sam. Formius apud River. in observ. commun. In summè libidinoso detrectavit Balth. Timæus à Guldenklee l. 3. cas. 52. *Castratio* etiam sumitur pro *Herniotomia*, et *Castratores* sunt *Herniotomi* vulgares, in qua significatione hoc vocabulo usus Scultetus Arm. Chir. Part. I. Tab XXXIX. simul improbans, quod in omni Hernia testiculos eximant, in sola Sarcocele saltem hoc admittens. Per metaphoram quoque medicamentorum fortiorum, et malignorum, præsertim purgantium electivorum correctio dicitur *castratio* apud Helmont. tr. Pharmacopol. ac Dispens. modern. n. 49. Jung. Ex nostr. 1. de Remor. Purg. θ. 38. Item farina crassior, κρίμνον, dicitur *Castrata*. Vide *Crimnon*. Dict. n. 478.

Castrensis, Mililaris, στρατιωτικὸς, στρατευματικὸς, est epitheton etiam morborum quorundam contagiosorum, et Epidemicorum, præsertim febrium, quorum meminit Helmont de Febb. cap. 10. num. 7. Endemicas appellans, non adeò incongruè, in quibus non tàm effervescentia caloris, quàm maligna cruditas ex victu, et rerum non naturalium usu pravo collecta peccare, et urgere solet. Pestilentibus annumeravit, et satis perspicuè descripsit Thom. Willis de Febr. cap. 14. nec non pecul. tract. Joh. Valent. Willius Medicus Danus.

* Casus, in Latino valdè æquivocum est. Vel enim idem est, quod *Symptoma*, σύμπτωμα. Galen. de opt sect. ad Thrasyb. cap. 13. et 1. aph. 12. alijsque in locis. Vide *Symptoma*. Vel idem est, quod *Fortuitum*, opponitur Arti, vel Providentiæ. Gr. dicitur τύχη, vel τύχης ἔργον. Gal l. 11. de U. P. cap. 7. de sub. figur. Empir. cap. 12. Interdum et Gr. dicitur αὐτόματον. Hipp. de Arte IX. 5. seqq. et Galen. cap. 1. in Prognost. Hippocr. trac. 4. id est, *spontaneum*, quod sine ulla deliberatione, aut consultatione contingit. Vel idem est, quod *Lapsus*, πτῶσις, vel κατάπτωσις, verbi gr. ex alto lib. 5. M. M. cap. 2. Vel idem est, quod *morbus præsens*: in qua significatione sumsit Paracels. lib. 1. Paragr. cap. 1. §. 4. et 5. Vel denique idem, quod *Historia morbi* integra, Observatio Empirica; Unde frequentissimè dici solet: *Casus* Medicinales verbi gr. laudati Timæi à Guldenklee, pro: Observationes Medicæ Practicæ. Collegium *Casuale*, hoc est, in quo tractantur, et exponuntur speciales Morborum singularium historiæ. Vide *Historia*.

Cata, κατά. Vide *Secundum*.

Catabállo, καταβάλλω, significat *dejicio*, [illegible] *demitto*.

demitto *prosterno*. In qua significatione sumsit Hipp. l. de Nat. Hum. t. 2.

CATABASIS, καταβασις, *descensus*, à verbo καταβαίνω *descendo*, cui opponitur ἀναβαίνω, ascendo. Verbum legitur apud Hipp. 6. aph. 32.

CATABIBAZO, καταβιβάζω, emphaticum verbum *humerum deorsum factam exclusionem*, et deturbationem exprimens apud Hipp. 3. in 1. prorrh. t. 51.

CATABLACEVO, καταβλακεύω significat *ignavum esse* desidem, negligentem in actionibus, et præsertim in curando apud Hipp. 3. de artic. t. 83. idem quod κατοκνέω, quod legitur in Mochlic. XI. 7. Descendit à voce *Blax*, βλὰξ quod nomen est piscis nullius plane utilitatis, aut pretij.

CATABLEMA, κατάβλημα significat, *quod injicitur*. aut applicatur, in specie fimbriam, vel *ligamentum*, quod parti injicitur ad deligationem constringendam. Hipp. 2. de artic. t. 32. Æginetæ dicitur ἐπίβλημα, alijs τρίβλημα. Foes. in Oec. p. 312.

CATABRONCHIZO, *Catabrochthizo*, καταβρογχίζω, καταβροχθίζω, utrumq; significat *deglutio*, à βρόγχος, βρόχθος, *gula*, *guttur*. Hipp. Coac. t. 632. & t. 62.

CATACAVMA, κατάκαυμα, Vide *Ambusta*. Hipp. Coac. t. 158. interdum simpliciter *Cavma* καῦμα. Jung. Linden. Ex. XI. §. 189.

CATACECLIMENOS, κατακεκλιμένος dicitur qui propter morbi vehementiam, et virium imbecillitatem decumbit. Hipp. 2 prorrh. t. 39. quamvis alij κατακεκλασμένος, *fractos viribus* legant. Idem est quod καταλλινὴς, κλινήρης, κλινοπετὴς, *Clinicus*, & opponitur τῷ ὀρθοστάδην. Foes. Oec. p. 314.

CATACECRAMENOS, κατακεκραμένος, de fractura dicitur, quæ dependet, aut suspensa est. Hipp. 3. de fract. t. 74.

CATACERASTICUS, κατακεραστικὸς, idem quod ἐπικεραστικὸς. Vide *Epicerasticos*.

CATACERMATIZOMENOS, κατακερματιζόμενος, a verbo κατακερματίζεσθαι, quod proprie significat in minutolos nummos dividi à, κέρμα *numulus*, minutiæ æris. Sed et in genere dirimi in minutissimas partes denotat. Usurpat Hippocr. de calore febrili, qui in totum corpus distrahitur; 4. de R. V. I. A. t. 39.

CATACHEO, καταχέω. Vide *Catachysis*.

CATACHLIDAO, καταχλιδάω: vel καταχλιδέω, uti videtur conjugari apud Hippocr. in præcept. VI. 8. significat *deliciis nimium indulgere*, luxu diffluere. Idem quod κατατρυφᾶν.

CATACHLOOS, κατάχλοος, significat *valde virens*. Dicitur v. g. de excrementis biliosis corruptis 7. Epid. XI. 27. quamvis plerique legant κατάχολον, quæ lectio non arridet.

CATACHRESIS, κατάχρησις. Vide *Abusus*.

CATACHYSIS, κατάχυσις, *effusionem*, *perfusionem* significat à verbo καταχέω *perfundo*. Ita de frigidæ aquæ *perfusione* usus Hipp. 5. aph. 21. & 7. aph. 42. de aqua calida Dieter. Iatr. n. 447. 448.

CATACLASIS, κατάκλασις, *perfractionem*, *perversionem*, in genere significat. In specie frequenter de oculi perversione, cum palpebræ pervertuntur. Idq; alterius musculorum oculos claudentium convulsionem indicat. Hipp. 6. Ep. s. 1. t. 31. ubi etiam t. 30. de membrorum *perfractionibus* legitur. Vide *Campylon*.

* CATACLEIS, κατακλεὶς dicitur os cartilaginosum, imò Cartilago in commissura omoplatæ vel Scapulæ cum clavi sita. Reperiri in solis hominibus testatur Gal. l. de ossibus c. 14. Con. fer. l. 13. de U. P. c. 11. Alibi prima Thoracis costa parva dicitur, & quasi *Subclavium*. Gal. de dissect. musc. c. 12. Vide C. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 103. & not. ad l. cit. de ossib. qui rectè reprehendit, quod κατακλεὶς etiam ἀκρώμιον dicatur.

CATACLINES, κατακλινὴς, *lecto affixus*. Vide *Catacec limenos*.

CATACLISIS, κατάκλισις, inclinationem declinationem, *incurvationem*, & item *decubitum* denotat, v. g. κατάκλισις ἡμικύκλιος, *incurvatio semicircularis*, uti est in Græca lit. C juxtà veteres. Vid. Hofm. d. l. n 385. Gal. l. 2. de mot. musc. c. 4.

† CATACLYSMI, vehementiores aquarum illisiones. vulgo medicor. Irrigationes. Cælius Aurel. Chronic. l. 1. c. 16

CATACLYSMA, κατάκλυσμα. Hipp. de sal. diæt. t. 15. Vide *Clyster*.

CATACORES, κατακορὴς, abundans, *superfluum* significat. Addit rei, cui jungitur, in specie bili, intensionem. Usurpatur adjectivè, & adverbialiter. Quando simpliciter ponitur, nihilominus bilis ad excessum restringendum esse, vult Foes. in Oec. pag. 315. verb. gr. apud Hipp. Coac. t. 612. & 608 id quod, & interpretes observarunt. Hinc & κατακορὲς φάρμακον, significat bilem meracam largiùs evacuans medicamentum, apud Hippocr. l. 5. Epid. VIII. 10. 14. Dicitur & adverb. κατακορέως. Hippocr. 3. de R. V. I. A. t. 13. Vide Gal in comm. ad h. l. Jung. et Linden Ex. IV §. 77.

CATACREMNANAI, κατακρήμναμαι, significat *dependeo*, & usurpatur ab Hippocr. de gurgulio-

ne inflammato, & intumescente, l. 1. de Morb. X. 3. Descendit à κρημνός, præcipitium.

Catacheo, καταχέω, propriè *depellere* significat. Apud Hipp. verò diffundere, & profundiùs *perfundere*, & *discindere* denotat, l. de Ulcer. XV. 4. & l. de Medico VII. 1. 3.

Catadartheo, καταδαρθέω, verbum propriè significans *dormire*, à δαρθάνω, dormio, quamvis Scholiastes Aristoph. à δέρμα, pellis, cum Etymologo deducens restringat significationem, dicendo, idem esse, atq; in pellibus dormire. Usus Hipp. l. 5. Ep. XVII. 1. & l. 3. de diæt. XVI. 15.

Catadechomæ, καταδέχομαι, sumo, *suscipio*. Usurpavit Hipp. de alimento, l. 7. Epid. XXII. 8.

Catadicen, κατὰ δίκην, id est, *jure merito*, æquè ut par est. Frequenti in usu apud Hipp. v. g. l. de cord. III. 10. l. 1. de Morb. Mul. LXXXVII 34. lib. de vuln. cap. V. 3. Foes. in Occ. pag. 313.

Cataduloo, καταδυλόω, propriè significat *in servitutem redigo*. Metaphoricè verò spiritus frango, animum subigo. Hipp. 2. de fract. r. 6r.

Catægizo, καταιγίζω, significat cum impetu deorsum irruo, *delabor*, ab ἀίσσω, irruo. De ventis, & procellæ impetu propriè dicitur. Unde & καταιγὶς *procellam* significat. Metaphoricè de doloribus, & morbis cum impetu irruentibus sæpè usus est Hipp. l. 3. de morb. VII. 25. XXIV. 57. l. 2. de morb. mul. LXXXVII. 2. l. 7. Epid. XIIX. 16. Foes. d. l. Præcipuè de morbi statu accipitur, teste Linden. Ex. XII. § 82. 87.

Catæonesis, καταιόνησις, id est, *irrigatio*, perfusio, fit humore aliquo in partem aliquam effuso. Quo quidem remedij genere utimur, cum aliqua de caussa balneo excludimur. Differt ab *Embroche*, ἀπὸ τῆς ἐμβροχῆς, quando post illam lanam, aut linteum superponimus, quod post embrocham non fit. Gorr. in def.

Cataglischræno, καταγλισχραίνω, verbum significans *viscosum efficio*. Hippocr. 1. de R. V. I. A. t. 33. & f. 3. t. 10. Gal. in comm. ad h. l.

Cataglyphe, καταγλυφή, sculpturam excavatam significat in Chirurgicis. Hipp. 4. de artic. t. 53. & Mochlic. XXIII. 8. 10.

* Catagma, κάταγμα. Vide *Fractura*.

* Catagmaticus, καταγματικός, dicitur de remedijs ad fracturarum curationem necessarijs, v. g. *Deligatio catagmatica*, καταγματικὴ ἐπίδεσις. Gal. 1. de C. M. P. G. c. 4. Item *Emplastra catagmatica*, quæ in fracturis cranij specialiter dicuntur *cephalica*, κεφαλικὰ, habentq; abstergendi, digerendi, & siccandi potestatem, quibus pleriq; & paululum ex adstringentibus admiscent, l. 1. h. tit. c. 16.

Catagoge, καταγωγή, ductus, sedes, loci vel partis alicujus circumscriptio, vel regio dicitur Hipp. l. 7. Epid. III. 14. veluti si quis umbilicum contrectans manum toti ventris regioni ad moveat, Foes. d. l.

Catagyioo, καταγυιόω, propriè significat *membra debilito*, à γυῖον *membrum*. Usurpatur de nimia virium imbecillitate, & enervatione: Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 17. & l. 2. de morb. mul. LVI. 15. de Glandul. VIII. 11.

Catalemma, κατάλημμα. Vide *comprehensamentum*.

Catalentia, fictus est à Paracelso terminus, speciem Epilepsiæ significans quemadmodum, & *Analentia*, & *Epilentia*, de morb. ament. tr. 2. c. 1. & l. 3. Paragraph. c. 1. §. 1.

* Catalepsis, *catalepsia*, Lang. l. 1. ep. 25. est deperditio sensus visus, apertis palpebris, servata tamen secundum naturam spiratione, in qua posteriora cerebri potissimum, & nervorum exortus intemperie frigida, & sicca afficiuntur. Gal. l. 4. de L. A. 2. licet alib 1 *catalepsin* dicat esse spiritus cohibitionem, de musc. dissect. c. 26. & alibi dicat, *catalepsin* fieri refrigerata prima parte sensitiva, id est, cerebro ipso: quæ refrigeratio cum fortis fuerit, mista humiditati facit lethargicas passiones; cum siccitate verò eas, quæ à Græcis καταλήψεις dicuntur, Lat. *Interceptiones* (alijs *reprehensiones*) 2. aph. 3. in comm. Gal. Eundem effectum vocant κατοχὴ, *catochen*, & qui eo laborarit *catochos*, κάτοχος, l. 4. de caus. puls. c. 16. Hæc Castellus. Clarius ut explicetur terminus *catalepsis*, κατάληψις, accipitur latè, & strictè. Latè & quidem rarius pro omni interceptione, v. g. Sanguinis in vasis, Hipp. l. de Med. VII. 8 quæ alibi ἀπόληψις eidem dicitur, vel *Apolepsis*, ἐγκατάληψις. Sensuum, Aurelian. l. 2. acut. c. 5 Spirituum, Gal. l. 2. de san. tu. 12. & l. 3. c. 2. Cutis constrictio, dum ita digitis apprehenditur, ut candens ferramentum rectè, & sine noxa immittatur. Hipp. 1 de artic. t. 50. De interceptione urinæ, & sanguinis legitur 2. Epid. f. 3. n. 75. quam l. 6. f. 2. n. 35. ἐγκατάληψιν vocavit. Ad hanc latam significationem quoque pertinet, quando illa deligandi ratio, ubi vinculum aliquod articulis oblæsis super injicitur, ad ea, quæ oblæsa sunt, comprehendenda, & continenda, aut extremitas vinculi, quod ultimò super injectum reliquas obvolutiones firmiter continet, *catalepses*, καταλήψεις, dicuntur. Hipp. 2. de ijs, quæ in Med. t. 15. & t. 17. 18. Strictè sumitur pro affectu soporoso,

quem nonnulli eundem cum *comate Vigili* esse statuunt, Lang. d. l. Alij verò negant, ut Dieterich. Iatr. n. 863. quod si Galeni descriptio suprà d. l. locum habuerit, non video, quæ sit inter utrumque differentia, vide *Coma*. Tandem, & Tropica superest significatio, quando κατάληψις denotat, veram, firmam, & indubitatam rei alicujus perceptionem, & cognitionem, Gal. de sectis c. 6. & de opt. secta in princ. cui opponitur ἀκαταληψία. In specie tribuitur loco generis Indicationi *comprehensio* in definitione, de qua prolixius vide Mich. Gavasset. l. de Indicat. curat. c. 2. seqq. Dicitur & *Apprehensio*, de quo suprà.

* Catalotica, καταλοτικὰ, medicamenta sunt, quæ in cicatrices grossas æquant, & limpidant. Gal. l. de Dynamid. An à καταλεάω, vel ἀλοάω, tero?

Catalysis, κατάλυσις, significat *dissolutionem*, vel *resolutionem*, v. g. artuum, Hipp. l. 4. Epid. XXIIX. 31. Quod dicantur οἱ καταλυόμενοι apud Hipp. 2. aph. 43. illi, qui jam jam morituri sunt, & in procinctu mortis, unanimis quidem Interpretum est consensus, Jung. Dieter. n. 438. Enimverò si per ἀπαγχομένους propriè strangulati laqueo, aut manu veniunt intelligendi, nihil obstat, quò minus etiam *dissoluti* exponi possint de *detracto* laqueo, aut manu resoluta, cum Celso l. 2. c. 8. fin. qui vocat *Detractos ex suspend o*.

Catamanthano, καταμανθάνω, *addisco*, considero. Hipp. 6. aph. 5.

Catamaraenomae, καταμαραίνομαι, *emarcesco*. Dicitur de tumoribus, qui detumescunt, subsidunt, & desinunt Hipp. 2. Prorrhet. XI. 33.

Catamassasthae, καταμασσᾶσθαι, *dentibus conterere*, commanducare significat. Usus est Hipp. de Epileptica, quæ linguam dentibus contrivit, & devoravit l. 5. Epid. XXII. 10. repetitur l. 7. XXXVII. 10.

Catamattevomenos, καταματτευόμενος, *contrectans*. Vide *Mattevo*, vel *Matos*.

Catamenia, καταμήνια. Vide *Menstruum*.

Catamolynthis, καταμωλυνθεὶς, *remissum*, *debilitatum*, sensim languidum, significat, à μῶλυς, vel μώλυξ, ignavus, hebes, indoctus. Gal. c. 3. in Prorrh. Hipp. t. 77. de turberculis ad aurem usus est.

Catamyo, καταμύω, *nicto*, oculis conniveo, *blando* significat. Legitur apud Hipp. 7. Epid. XLI. 24. Per syncopen etiam καμμύω aliquando dicitur.

Catanaesimumae, καταναισιμοῦμαι, non καταναισιμῶμαι, significat *consumor*, ab ἀναισιμόω, vel αἰσιμόω, *expensas facio*. Hippocr. de glandul. II. 8. quamvis alij etiam exponant per *resiccor*, ab ἀνασιμῶσθαι, *resimum fieri*. Foes. Oec. p. 319.

Catanancazo, καταναγκάζω, *per vim cogo*, *compello*, *depello*. Usurpatur in operatione Chirurgica, quando id, quod loco suo excidit, vi adhibita restitui, & reponi debet. Hip. 1. de art t. 15. 20 21. 62. 65. 69. & sect. 3. t. 49. & in Mochlico IX. 16. XI. 12 XV. 5. &c. Legitur & simpliciter ἀναγκάζω, 2. de fractur. t. 10.

Cataniphthis, καταπιφθεὶς, *elotus*, extersus, à verbo καταπίζω, pro καταπίπτω, *perluo*, *perfundo*. Participio usus est Hipp. de diarrhœa per lac decoctum elota, quæ sponte desinit 2. Prorrhet. XXXII. 2. Verbo verò de vulnusculis circà tumores factis aceto eluendis ad grumum tollendum, l. de ulcerib. XV. 6. XVII. 3.

Catanizo, κατανίζω. Vide *Cataniphthis*.

Catanoeo, κατανοέω, *valeo sensuum integritate*, intelligentia, idem quod καταφρονέω. Hipp. l. 5. Epid. XVII. 6. Jung. Foes. d. l.

Catantia, καταντίη, *declivitatem*, deorsum inclinationem significat, ab ἀντάω, vel ἄντω, *occurro*. Hipp. 1. de ijs, quæ in med. t. 19. Hinc & κατάντη *declivia* denotant, s. 2. h. t. t. 11.

Catantis, κατάντης. *declivis*. Vide *Catantia*.

Catantlema, καταντλήμα, significat *lotionem per infusionem aquæ factam*; idem ferè quod ἐπάντλημα, vel ἐπάντλησις. Legitur apud Mosch de morb. mul. c. 50. Vide *Epantlesis*.

Catapasma, κατάπασμα, dicitur medicamentum aridum, ex sicco medicamentorum pulvere conflatum, ad extergendum, repurgandum, discutiendum cuti aspersum, Ægineт. l. 7. c. 13. Dicitur & καταπαστὸν φάρμακον Gorr. in def. quamvis, & generaliter omne, quo aliquod corpus conspergitur, significet. Dicitur & σύμπασμα, vel διάπασμα, vel ἔμπασμα, ἐπιπαστόν, Gorr.

Catapasmus, καταπασμὸς, dicitur Aureliano specialiter post humeros, atque colla devexo ductu mitis, & lenis defricatio, aut levis deductio, l. 1. de pass. trad c 5. Foes. d. l.

Catapastum, καταπαστὸν. Vide *Catapasma*.

Catapavomae, καταπαύομαι, significat evanesco, *cesso*, Gal. 1. Prorrh. t. cap. 35. unde κατάπαυσις finem, *requiem* denotat; & tumores subsidentes καταπαυόμενα vocantur.

Catapeltes, καταπέλτης. Vide *catapulta*.

Catapexus, κατάπηρος, *mutilus*. Vide *Perosis*.

* Cata-

* Cataphora, καταφορά, est affectio veternosa, gravis in soporem delatio, Gal. 3. prorrhet. t. 1. qua ægris sopori gravi simile quid accidit, fiuntq; cum omnis sensus, tum vocis expertes l. 2. de dieb. Crit. c. 4. Nihil differt à comate, licet Gal. voluerit. Vide Coma.

Cataphracta, καταφράκτα, nomen fasciæ, sive ligaturæ thoracis, à similitudine Thoracis Romani, quem cataphractam dicunt, Gal. de fascijs n. 70. seqq. Ejus figuram exhibet cum usu Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXXVI fig. 7.

Cataphroneo, καταφρονέω, vide Catanao. Sumitur & in malam partem, significans contemno. Hinc εὐκαταφρόνητον, quod facilè contemnitur. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 10.

Catapino, καταπίνω, devoro, deglutio. Vide Catapofis.

* Cataplasma, κατάπλασμα, est medicamentum externum, sive topicum, variæ pro diversitate ingredientium virtutis, & diversi usus, estq; compositio mollis, pulti similis, ex aliquo farinæ genere, floribus, & aliquo humido, sive unctuoso parata, Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 2. Quæ crassiora ficcioraq; sunt, Emplastra, & Cerata; quæ liquidiora, συγχρίσματα, & Unguenta appellantur Gorr. Castell. Cataplasma, i. e. superpositum medicamentum. Scrib. l. rg. n. 158. Jung. Schroder. l. 2. cap. 44. Morellus, l. 2. de form. remed. s. 1. c. 13. alijq; plures.

Cataplexis, κατάπληξις, id est, stupor, stupefactio, v. g. oculorum, Hipp. l 7 Epid. XXX. 8. quæ aliâs oculus stupefactus, ὀφθαλμὸς καταπληγὴς eidem vocatur, 5. Epid. XXI. 21.

Catapofis, κατάποσις, deglutitio, est prompta cibi, potus, medicamentorum, per gulam descensio, Gal. l. 7. de U. P. c. 16 Verbum etiam καταπίνω, deglutire, significat, Hipp 4 aph. 35. Unde καταπότιον, catapotium medicamentum, quod deglutiri debet, Pilula. Dieter. n. 441. Modum deglutitionis vide apud Anatomicos, præsertim Bartbol. l. 2. Anat. c. 12. Vide Deglutitio.

* Catapotium, καταποτὸν ἢ καταπότιον. Vide Catapofis, & Pilula

Catapsyxis, κατάψυξις, idem quod περίψυξις, refrigeratio magna corporis, & membrorum dicitur, cùm refrigerationis sensus cum dolore sentitur, absq; cutis, & superficiei inæquali motu, Gal. de rigor. trem. &c. Præsertim verò apud Hipp. de extremarum partium frigore, cum malo signo, in febribus usurpatur s. 1. Prorr. t. 26. 30. se. 3. Prorrh. t. 61. 72. Coac. t. 143. 587. 647. & sect. 4. de R. V. I. A. t. 27. l. 7. Epid. LII. 20. & LIII. 4. Hujusmodi refrigerationis caussam constituunt portiones vitiosæ, vel crudæ, vel congelativæ, vel coagulativæ malignæ, quæ spiritus vitales obtundunt, & continuationem flammæ vitalis impediunt. Vocatur & Infrigidatio, Perfrictio.

* Cataptosis, κατάπτωσις, morbus non est, sed Symptoma Epilepticorum, & Apoplecticorum, attonitam in terram concidentiam, vel casum significans Gal. l. de tot. morb. temp. c. 4. 5. Significat quoq; in genere Decidentiam, et quidem vel propriè, quæ est motus alicujus membri organici præter voluntatem deorsum vergens, proveniens ex paralysi, et relaxatione p. n. musculorum, ac tendinum, neq; indiget musculo agente, de qua Gal. l. 1. d. mot. musc. c. 7. Ferè idem, quod καταφφορία, de qua p. p. Vel tropicè dictam, ubi denotat statum Neutrum sanorum, quando ad morbosam aliquam dispositionem inclinant. Vid. Dogm. nostr. Prax. lim. p. 9.

Catapulta, καταπέλτης, est tormentum bellicum, quo lapides, vel sagittæ jaciebantur; qua ratione, et Tychon læsus legitur apud Hippocr. l. 5. Epid. XXXIV. 1. Vide Vallesf. ad h. l. t. 93.

* Cataracta, Catarrhacta, (alijs Catharracta, sed vitiosè, καταρακτα, et καταρράκτης, catarrhactes propriè significat loca petrosa, per quæ aquæ cum impetu decidunt. Unde et nubes pluvias largiores, et cum impetu profundentes dicuntur catarrhacta cœli apertæ, quas Helmontius Aeris fundos statuit, proprioque nomine Peroledos vocat, item Valvas Cœli, tr. Gas aquæ n. 24 25. Cataractæ etiam dicuntur hac ratione obices, quibus aquæ cursus temperantur, et sustinentur. Frequentes in Hollandia, ubi vocantur Belgicè Sluissen. Ita et Fores pendulæ intrà portas murorum adversus irruptionem hostium ex ligno ferrove, quæ dimitti, ac tolli pro voluntate custodiri possunt, hoc nomine veniunt. Plura vide apud Aldrovand. l. 19. Ornith. c. 11. ubi etiam cataracta species avis aquaticæ rapacis Mergis annumerandæ dicitur. In foro Medico per similitudinem ad affectus oculi translatum hoc vocabulum, cataracta, qui aliàs Suffusio, Hypochyma, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, vulgò Staar, dicitur, estq; notante Castello juxtà Gal. pituita inter uveam, et crystallinum humorem coagulata prohibens spiritum visibilem ab oculo exire, et intrare l. de ocul. par. 4. c. 12. vel Suffusio est, cum cernendi facultas deperditur apparente, sive non apparente in oculis malo aliquo, et aut propria affectione molestatis, aut oris ventriculi, aut cerebri ex cognatione, et consensu ijsdem afflictis, l. 4. de ... c. 2. quam vocant Græci ὑπόχυμα, l. 10 de U. P.

de U.P. c. 1. Helmontius *cataractas* oriri dicit, si latex, vel digestionum vitia reperiat, vel arena secum eo deferat, tr. Retenta, p. m. 362. ed. Lugdun. De hoc affectu vid. Senn. M Pr. l. 1. P. 3. f. 2. c. 28. & alios.

CATARRHEVMA, καταῤῥευμα, *defluxio*, Lang. l. 2. ep. 16. Vide *Catarrhus*.

CATARRHEXIS, κατάῤῥηξις, à verbo, καταῤῥήγνυσθαι effundi, perrumpere, significat *effusionem*, *eruptionem* v. g. alvi. Hipp. Coac. t. 240. l. 4. Epid. XIIX. 6. Verbo quoque ipso sæpiùs usus est idem v. g. de alvo 1. prorrh. 31. f. 2. t. 58. f. 3. t. 47. et alibi. item de tumoribus. l. 6. Epid. f. 8. t. 37. Coac. t. 623. de mammis, et alijs membris fluidioribus factis de nat. puer. XLIII. 16. 18. et l. 1. de morb. mul. l. 5. 5. 6. vide Foes. p. 320.

CATARRHECTICUS, καταῤῥηκτικός, dicitur de eo, *quod penetrat*, perrumpit; v. g. de vino tenuium partium, quod vim habet diureticam. 3. de R V. I. A. t. 6. de Oxymelite t. 31. de Peplio f. 2. t. 11.

CATARRHOECUS, καταῤῥοικός, sumitur activè et passivè. Activè significat, *destillationes efficiens*. Hipp. 5. aph. 24. passivè de morbis etiam à destillatione ortis dicitur. Dieter. n. 444.

CATARRHOPIA, καταῤῥοπίη, significat *declivitatem*, *inclinationem deorsum*, quemadmodum ἀναῤῥοπίη, *reclinationem sursum*. Vide *Anarrhopia*. Adjectivum καταῤῥοπῶς, de varijs dici potest rebus, significans *deorsum vergens*, declinans, declivis, deorsum propendens v. g. l. 6. Epid. f. 2. t. 39. de flatibus f. 1. t. 13. de morbo remittente l. de Humor. III. 81. 99.

CATARRHYSIS, κατάῤῥυσις, *defluxionem*, i. e. declinationem deorsum significat. Vide *Hyporrhysis*. Hipp. 2. de jis, quę in med. t. 10. Gal. in comm.

CATARRHUS, κατάῤῥοος, ὁ κατάῤῥους, et κατάῤῥοος, *Lat. Destillatio* seu defluxus, à verbo καταῤῥέω. *defluo*, est multorum humorum delatio ex cerebro per palati foramina, et nares, quæ in exitu unà cum flatu exeunte strepitum quendam faciunt. Gel. defi. Nascitur ejusmodi *destillatio* à cerebri intemperie frigida, et humida, et ab omnibus, quæ replent caput. Hæc Castellus: sed insufficienter, et confusè. Oportet ergò rem distinctiùs exponere. *Catarrhus* generaliter denotat *omnem fluxum*, aut delapsum materiæ peccantis à quacunq; parte, et ad quamcunq; fluat partem, et in hac significatione comprehendit omnem *Rheumaticam affectionem*, vel *Rheumatismum*, Gr. ῥεῦμα. In qua significatione etiam dicitur κατάῤῥευμα. Lang l. 2. ep. 16. Specialiter significat vitiosæ materiæ in capite, vitio aut proprio, aut adscititio, ut caussarum internarum, et externarum, collectæ, præter naturam ex illo in partes subjacentes defluxum. Hujus tot species constitui possunt, quot partes, ad quas materia descendit. Hipp. l. de Loc. in hom. XIIX. septem fluxiones è capite numerat, in oculos, in nares, in aures, in thoracem, in ventrem inferiorem, in spinalem medullam, in vertebras, et musculos lumborum, et in coxam. Verùm hodieq; tres præcipuè, ceu evidentiores, retinentur sub hoc nomine *catarrhi*: prima, quæ ad nares, et dicitur κόρυζα, cujus meminit Hipp. 2. aph 40. Secunda, quæ ad fauces, et vocatur *Branchus*, βράγχος, *Raucedo*, non βρόγχος. Hipp. d. l. Tertia ad pectus, et appellatur in specie *Catarrhus*, juxtà versiculos notissimos:

Si fluit ad pectus, dicatur Rheuma Catarrhus,
Ad fauces Branchus, *ad nares esto* Coryza.

Aliquando *Destillatio* hujusmodi fit cum insigni ebullitione sanguinis febrili, quæ febres propterea dicuntur *Catarrhales*, quas ad Intermittentes refert Fr. de le Boe Sylvius l. 1. P. M. c. 30. §. 35. et quarum caussa sunt humores in capite collecti, in paroxysmo soluti, et ad defluxum commoti §. 109. præprimis verò Lympham vitiatam, ceu caussam, et glandulas in cerebro existentes, ceu subjectum accusat. c. 27. § 29. Hujusmodi febres quandoq; Epidemicas, et malignas esse, testantur Observationes Thom. Willis de Febrib. c. 17. Varietas insignis est *catarrhorum* cum ratione qualitatis materiæ vitiosæ, dum alius calidus, frigidus, acris, salsus, acidus, pituitosus, mixtus dici potest. 4. de R V. I. A. t. 30. Gal. in comm. In specie pituitosorum *catarrhorum* ortum ab alimentis viscidis et aere frigido deducit Sylv. c. 13. §. 14. tùm ratione ætatis juvenilis, senilis, qui frequentior Hipp. 3. aph. 31. Ratione etiam modi defluxionis, sive motus caussæ peccantis differunt *catarrhi*, cùm vel lentè delabitur materia, vel cum impetu ruit. Huc pertinet *Catarrhus suffocativus*, πνιγώδης, ὁ κατάῤῥους σφοδρός [illegible] d. aph. 11 estq; humoris excrementitij præceps à capite ad organa respirationis defluxio, et ipsum quandoq; cor, cum difficillima respiratione, et suffocationis metu. Sylv. c. 22. §. 11. Atque hæc de *catarrho* sufficiant. Plura peti possunt ex Practicis, et è prolixissimo opere Schneideri de *catarrho*. Legi etiam à Philiatris poterit P. Barbette Prax. c. 4. cum not. Dekeri. Imprimis etiam jungatur Dieter Jatr. n. 445. *catarrhos* ceu extrà naturam, et medicam considerationem, relegari quidem vult Helmont. de lithiaf. c. 1. et in peculiari tractatu inscripto *Catarrhi deliramenta*. Sed non est hujus loci illius Novatoris importuni nugas ventilare:

licet

licet invenerit hodieque quosdam adstipulantes.

Catartismus, καταρτισμὸς, καταρτισμός, est *translatio ossium à sede p.n ad naturalem*, apud Æginet. l. 9. in multis capp. Verbum καταρτίζω *in debitum repono locum*, Metaphoricè significat *Reconciliationem*.

*Catasarca, κατὰ σάρκα. Vide *Anasarca*.

Catasbennysthæ, κατασβέννυσθαι, significat *extingui*, sedari; Dicitur de tuberculis ad aures absq; suppuratione, & dolore rursus discussis, & evanescentibus. Hippocr. l. 2. Epid. f. 1. t. 10.

Catasceve, κατασκευὴ, Galeno dicitur absoluta, & *perfectissima* corporis *exercitatio*, quam per immodicos in certaminibus labores etiam totum diem aliquando continuatos, præparato jam ad eam corpore, obeunt athletæ. l. 3. de san. tu. c. 2. Foes. p. 322. Significat quoq; structuram organicam corporis humani concinnam, Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 32.

Cata Schesin, κατὰ σχέσιν. Vide *Schesis*.

Catasisis, κατάσεισις, *concussionem*, vel potiùs *extensionem*, sive distentionem significat. Hipp. 3. de art. t. 51.

Catasillæno, κατασιλλαίνω, idem quod, σιλλαίνω, *ludibrio habeo*, dicterijs, & scommate excipio, à σίλλος, quod est poema illusorium, sive scomma. Unde *Sillographi* sunt Satyrici apud Gell. Verbum illud usurpavit Hipp. in præcept. VII. 11.

Cataspao, κατασπάω, *deorsum duco*, detraho. Hippocrates aliquoties de menstruis provocandis l. 1. de morb. mul. XXIV. 5. 6. C. 1. CVI 5. CXXII. 1. de mammis carnosis, & grandioribus l. 6. Epid. f. 3. t. 21. ubi opponitur ἀνασπᾶσθαι, retrahi, quod de mammis gracilibus dicitur.

Catastalticus, κατασταλτικός, barbarè ex ignorantia Grecæ Linguæ *Castalticus*, idem, quod repressorius, stipticus, vim adstringendi habens. Dicitur & simpliciter *Stalticus*, σταλτικός. Dieter. iatr. n 408.

* Catastasis, κατάστασις vox Hippocrat familiarissima, in genere *constitutionem*, habitudinem, statum, conditionem alicujus rei significat. Κατάστασις Galeno est forma, & idea alicujus rei. Holler. not. in 3. aph. 15. Frequenter de constitutione anni temporum, & aeris, qui & cœlum vulgò dicitur, usurpavit Hipp. v. g. 1. Epid. f. 1 t. 9. & 37. t. 60. 63. & alibi sæpius, si modò & simpliciter positum est. De morborum etiam forma, & conditione. 1 aph. 12. 1. Epid. f. 3. t. 10. 4. Epid. f. 3. c. 34. Prognost. f. 3. t. 7. & sæpius. Gal. l. 3. de crisi. c. 4. De colore & toto corporis externo habitu, 2.

Prorrh. VII. 5. Sed & *collocationem*, & *restitutionem ossis*, vel *membri* in pristinum locum significat. Hipp. f. 3. de fract. t. 38. Vide Dieter. n. 446. Foes. p. 322. seqq.

Catastema, κατάστημα, est veluti *fulcimentum*, & innixus à verbo καταστῆσαι, *sistere*, reprimere, moderari. Hipp. l. 1. de morb. mul. XLVIII. 4.

Catastole, καταστολὴ, est modestia investitu; seu *modestus habitus*. Hippocr. de orn. V. 7. VII. 16. IX. 7.

Catastorestthnæ, καταστορέσθαι, propriè significat *prostratum esse*, humi dejectum. Tropicè dicitur de *humoribus evictis*, sedatis & ad excretionem dispositis. Hipp. de vet. Med. XXXIV. 22.

* Catatasis, κατάτασις est ad *inferna loca corporum tractio*, quę obitur partim organis tentorijs è regione oppositis, partim transmutatione in contrarium, nempè transmissis per rotulas principijs, quæ tentionem moliuntur, ac superius annexis. Opposita huic est *Anatasis*, ἀνάτασις, quæ est tentio ad loca superna per traductionem. Gal. in defin. ἀντιτείνεσθαι, *contentis esse viribus*, firmis & integris, aut contrà obniti, & se erigere significat, quod totum Celsus per firma viscera complexus est. Hæc Castellus. Quamvis & nomen κατάτασις, & verbum κατατείνειν, vel κατατείνεσθαι, non solùm de tentione, sed & de omni repositione, aut collocatione membri apud Hipp. accipiatur, teste Erotiano, Onomastic. cum not. Bartholio. Eustachij fol. m. 64. 65. ità ut idem significet, quod καθίδρυσις. Jung. Foes. p. 324.

Catatilao, κατατιλάω, significat *conspurcare*, inquinare. Hipp. l. de Nat. mul. XXIX. 124 ubi de linteo, cui pinguia illini debent, ad applicandum usurpatur. Dicitur & ἐγκατιλᾶν, aut ἐγκατίλλειν, alijs ἐγκατηλεῖν. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 4.

Catatrecho, κατατρέχω, id est, *procurro*, insulto. C. Hofm. de U. P. n. 1166.

Catatripsis, κατάτριψις, dicitur *attritio* instrumentorum. cum nimia siccitate functionum organa languida, exoluta, & infirma evadunt, translatione sumpta à vestibus, aut vasis, quæ longo usu atteruntur, & exiccantur. Hipp. 6. Epid. f. 3. t. 1.

Catavdesis, καταύδησις, *vociferationem* significat apud Hipp. in Præcept. XIII. 3. quæ molestiam affert. Dicitur aliàs φωνασκία. Aret. Foes. p. 325.

Cataxa, κάταξα, *sericum crudum*, dicitur Aetio, & Actuario, id est, lanificium bombycis, antequam colorem, vel cortinas experiatur. Gorr. p. 234.

Catakis, κάταξις, *fractio*. Gorr. ibid. Inusitatum, nec occurrit in Henr. Stephani Thesauro. Sed verbum κατάξαι, *frangere*, legitur apud Platon. Euripid.

Catechesis, κατήχησις, dicitur *instructio* Medici, quæ fit viva voce ad adstantes, vel ægros. Hipp. in præcept. X. 10.

Catechomenos, κατηχόμενος. Vide *Catoche*.

Catechu, nomen *Terræ Japonicæ*, quæ est genus terræ exoticæ, colore purpureum, punctulis albis intertextum, ac si situm contraxisset, sapore austeriusculum, masticando liquescens, & subdulcem post se saporem relinquens. Usus creditur esse in catarrhis exiccandis, capiteque roborando. Schrod. l.3. in fin. Nonnulli ex recentioribus statuunt esse artificiale quid paratum ex Terra quadam Vitriolacea, & Glycyrrhiza, quamvis de modo præparandi nondum certò constet.

Catellumenos, κατειλούμενος, *introrsum convolutum* significat. Hipp. usurpavit de ructu, Coac. t.432. item voce implicata, retenta, & quasi involuta, φωναὶ κατειλῆται, 3. Epid. s. 3. t.32.

Catellus. Vide *Canis*.

Catena, σειρὰ, ἅλυσις, quid significet, omnibus notum est. Pertinet in foro Medico ad instrumenta Chirurgica. Or. bas. de machinam. c.4. Rul. in Lex. Paracelsus quoque meminit *Catenæ* cujusdam mysticæ in corpore humano, quam vocat *Gratiam Dei*. tract. 1. de pestilit. item Vinculum illud Balsamicum, quo uniuntur quinq; spiritus corpus regentes. Fr. 2. h. tit. *Catena Homeri aurea*, dicitur *Cabala*. Vigener. de Igne, & Sale, c.26. in Th. Chym. Vol.VI. p.31.

Catepedanos, κατηπεδανὸς, Vide *Epedanos*.

Catephes, κατηφὴς, *subtristem*, *demissum* significat: Hipp. utitur de vultu. Coac. t. 388. de oculis, 7. Epid. XV. 31. & XXII. 11.

Catergasticos, κατεργαστικὸς, *conficiens*, *opprimens*, exercens. Hipp. de nocturna animi objectione. Coac. t. 481. Verbum est κατεργάζεσθαι. Foes. p. 326.

Cateratemenon, κατηρτισμένον, *concinnum*, *compositum*, significat, à καταρτίζω. Dicitur de sermone apud Hipp. 4. de R.V.I.A. t. 41. Unde & καταρτισμὸς. Vide *Catartismus*.

Cathæmos, καθαίμος, *cruentum* significat, ex Eurip. de Linden Ex XIII. §. 449.

Catharesis, καθαίρεσις, differt à καθάρσει, licet ab uno verbo καθαίρειν, descendant, & significat *detractionem*, aut *subtractionem*, & extenuationem corporis absq; purgatione, aut sanguinis missione, v. g. quæ fit nimio motu, & exercitijs. Hipp. 6. Epid. s. 3. t. 2. Vid. Gal. in com. quamvis Lat. *Detractio* non semper ita strictè sumatur, sed etiam latè pro Evacuatione per alvum, vomitum, os &c. Scrib. Larg. n. 6. 9. 100. 135. 136. *Detractio* etiam est imminutio, vel demtio. Ita detracto pondere. Id. num. 97. Vid. Rhod. in Lex. Scribon. p. 373.

* Cathæreticos, καθαιρετικὸς, etiam à verbo καθαίρω, quatenus significat consumo, absumo, *depascor*. Differt igitur à καθαρτικὸς, purgans; & est epitheton medicamentorum, quæ carnem excrescentem imminuunt, depascunt, & ad statum naturalem deducunt. Gal. l.5. de S. Fac. c.2. Gradu minori differunt à Causticis, sive Septicis, aut Escharoticis; & per accidens cicatricem inducere dicuntur, cum non sint ejusdem cum Epuloticis naturæ, v. gr. Asiæ petræ flos, Æsustum, d. loc. c. 15. Libav. Synt. Arc. Chym. l.7. c.30. Eorum facultas consistit in salinis acrioribus, lixiviosis, & alcalicis valdè evectis particulis.

Cathammizo, καθαμμίζω, significat in *arena me occulto*, quod dicitur de quibusdam piscibus, Asello, Passere &c. ex Arist. l. 9. H. A. c. 37. Linden. Ex XI. §. 106.

Cathariotes, καθαριότης, munditiem, *puritatem* significat, quæ Medicum decet. Hipp. l. de dec. orn. V. 12. idem quod καθαρότης.

Catherma, κάθαρμα, *purgamentum*, excrementum, quod in purgatione rejicitur, & expurgatur. Hipp. l. 5. Epid. XIX 2.

Catharmos, καθαρμὸς, duo significat (1.) purgationem, et ita coincidit cum vocab. κάθαρσις. Hipp. l. 2. de morb. mul. XX. 21. (2.) *expiationem*, sive curationem per expiamenta vana, et magica, quæ significatio Hipp. est frequentior. v. g. l. de morb. sacr. II. 7. III. 10. 14. etc.

Catharos, καθαρὸς, *purus*, *depurgatus*, mundus. Dicitur et καθάριος. Usurpatur non solùm de corpore ejusq; membris, v. g. Alvus pura, 7 aph. 67. vel juxtà Gal. 64 Contrà dicuntur corpora μὴ καθαρὰ, *non pura*, 2. aph. 10. sed etiam de excrementis, v. gr. de urina, 1. Epid. l. 1 t. 33. et de fecibus alvi, de R. V. I. A. t. 57. Coac. t. ult. *Puritas* quoque vasorum commendatur pro ægris, 4. in 6. Epid. t. 8.

Catharodes, καθαρώδης, de oculis, 5. Ep. XXXV. 13. rectè à Lindeno pro mendo habetur substituente καθαρὰ. Ex. IV. § 92.

Catharsis, κάθαρσις, purgatio. Vide *Purgatio. Menstruum*.

* Catharticus, καθαρτικὸς, *purgans*, *purgatorius*. Vide *Purgans*.

Catheautonmeras, καθ' ἑαυτὸν μέρας, nomen Mensis apud Macedones tantùm, in cujus principium incidit Solstitium brumale. Gal. c. 1 in 1. Epid. t. 1.

Cathectice, καθεκτικὴ, sc. δύναμις, *retentrix facultas*. Vide *Retentio*.

Cathelin, καθελεῖν, à verbo καθαιρέω, idem quod κολάζω, *castigo*, vide *Colazo*. Gal. 3. de R.V.I.A. t. 30.

* Cathemerinos, καθημερινός, idem quod ἀμφημερινός, *quotidianus*. Epitheton febris. Vide *Quotidiana*. Gal. 2. de diff. febr. c. 7.

Cathesticos, καθεστικὸς, καθεστὸς, *constans*, *consistens*; Usurpatur ab Hipp. de ætate 1. aph. 13. de anni tempore, 3. aph. 8. Est autem *constans*, quod vel suam naturam servat, et non immutatur, vel quando ad summum pervenit, et nunc incipit declinare. Vide *Cathistemi*, et *Catastasis*. Est et Diætæ accuratæ, et ad unguem observatæ epitheton apud Plutarch. in præcept. ὑγιεινοῖς. jung. Dieter. n. 421. 422. Foes. p. 297.

Catheter, καθετὴρ, *Catheterus*, Lang. l. 2. ep. 19. est fistula cannulave urinaria, cujus extremum aliquo linimento, aut oleo illinimus, et ad removendam urinæ suppressionem virgæ immittimus. Gal. ad Thrasybul. c. 23. Sive est instrumentum Chirurgicum cavum, et altera parte recurvum, quo urina retenta elicitur, et vesicæ vitia probantur; ἀπὸ τοῦ καθίεσθαι, i. e. *ab immittendo*, sive infundendo, quod eo instrumento injici solent, quæ injicere expediat. Gal. l. 5. M. M. c. 5. et 7. Cœterum καθετὴρ ab Hipp. non pro eo instrumento usurpari voluit Gal. in expos. voc. Hipp. sed pro linimento torto, quod intrà ulcera inditur. l. 2. de morb. mul. XLVI. 8. 9. Verùm legitur ibidem καθετηρίῳ, id est, ad similitudinem catheteris facto penicillo lineo. Foes. d. l. Helmont pro suo adversus Gal. et ejus sectatores œstro rejicit, ceu atrox atq; cruentum, et alium *catheterα* commodiorem se invenisse gloriatur ex corio, vel aluta; de Lithias. c. 6. n. 34. verùm experientia confirmat etiam usum catheteris è metallo facti innoxium, nec cruentum. Figuram cum usu vide apud Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig. 7. et Tab. XL. fig. 6.

* Catheterismus, καθετηρισμὸς, est administrationis Chirurgicæ ratio, qua injicimus per *catheterem* in vesicam id, quod ad ejus curationem convenit; vel eximimus id, quod urinam impedit, ne urina reddatur, sive concretus intus sit sanguis, sive calculus, sive aliud quippiam, recto siphone immisso, quem Græci καθετῆρα vocant. Cast. Æginet. l. 6. c. 59.

Cathidrysis, καθίδρυσις, *in pristinum locum repositio partis*. Vide *Catastasis*. Verbum καθιδρῦσθαι, *reponere*: legitur apud Hipp. Prorrh. XXIIX. 23. 28.

Cathimia, *Cathmia*, dicitur 1. *vena mineralis subterranea*, è qua effoditur aurum, et argentum, juxtà quosdam metallifossores. 2. *Id, quod crescit in fornacibus auri, vel argenti*. 3. *aurum*, 4. *argenti spuma*. 5. *fumus adhærens partibus*, dum æs ustum fit. *Cathmia essidia*, id est, *Cadmia* argenti secundum colorem lithargyrij, id est, plumbi usti. *Cathmia*, id est, auri, æris, argentive spuma. Dicitur, et *Cathmia ferri*. Rul. in Lex. Chym.

Cathinnymæ, καθίννυμαι, significat *desideo*, insideo, idem quod καθίζομαι. Hipp. l. 2. de morb. mul. XLIX. 13. LIII. 2. LXI. 23. XCI. 4. s. 1. de fract. t. 17. quamvis vitiosè ibidem legatur καθίκνυσθαι.

Cathistamæ, *cathistemi*, καθίσταμαι, καθίστημι, multiplicem, et variam habet significationem apud Hipp. Interdum *consistere* significat, ac veluti firmari. l. 7. Epid. XXIII. 30. l. 4. Epid. XXIII. 1. Interdum *in proprium locum repono*. Vide *Catastasis*. Gal. c. 3. de fract. t. 38. Interdum significat *corpus præparo*, compono ad aliquod negotium, v. g. ad purgationem, l. 2. de morb. mul. XXIV. 17. ad totam curationem. 2. Prorrh. XX. 6 in integrum restituo, εἰς τὸ αὐτὸ. d. l. XLII. 8. Coac. t. 164. interdum *subsideo*, detumesco. v. g. de tumoribus, et tuberculis, 1. Epid. s. 2. t. 81. l. 7. XXIII. 1. De urinis subsidentibus sæpissimè, l. 1. Epid. s. 1. t. 26. s. 2. t. 31. et alibi. Vide Foes. p. 208. seq. Linden. Ex. XVI §. 247. Interdum *sedari* in passivo, v. g. de phthisi, l. 5. Epid.

Cathizesthæ, καθίζεσθαι, idem quod καθίνυσθαι, et καθίδρυσθαι, desidere, in *pristinam sedem collocare*. Hipp. 2. de fract. t. 58.

Cathodos, κάθοδος, *descensum* significat. Usurpat de dispositione menstrui sanguinis ad excretionem in virginibus nubilibus, et maturis viro, l. 1. de morb. Virgin. II. 2. & miror, quòd Foes. p. 300. per regressum, et reversionem exposuerit, nulla urgente ratione, aut necessitate.

Catholceus, καθολκεὺς, appellatur *fascia oblonga*, quæ capitis totum vinculum, quod περικεφάλαιον dicitur, continet, et prohibet, ne ipsum vinculum diducatur. Gal. de fasciis. Gorr.

* Catholicus, καθολικὸς, id est, *universalis*, item *Panacea*, epitheton est quorundam medicamentorum, qua evacuantium, qua alterantium, hyperbolicum, quasi ad omnia utilium. Vide *Panacea*. ita in Dispensatorijs notum est Extractum *Catholicum*, ubi idem significat,

cat, quod *Panchymagogum*, hoc est, omnes humores evacuans. Tale etiam tradidit Querc. in Pharmac.restit. Inter alterantia quondam hoc titulo exornavit famosus ille Franciscus Josephus Burrhus *Ceram* suam *Catholicam*. Imprimis verò Chymici Hermophili, & Stibiophili hoc epitheto abutuntur. Huc pertinent Fr. Basilij *Asa*, et *Phalaja*, Paracelsi *Tinctura Physicorum*, quam *Catholicum Physicorum* propterea appellavit Tr.Tinct.Phys.c.7. Similes *Panaceæ*, si Dis placet, ex sublimato leguntur apud Libav. Synt.Arc.Chym.l.7.c.30. ex oleo Antimonij, et Mercurij conjunctim l.8.c.21. Quid verò hic sentiat de *Medicina Universali*, quòd scil. sit nomen sine re. Vid. T.II. Oper. p.171. Consentit Rolf. in Chym.

CATHYGRAINO, καθυγραίνω, *humectare*, madefacere significat, et quidem de alvo. Usurpatur ab Hipp. 4.aphor. 27. Coac.tr.19. 153. 281.

CATHYGROS, κάθυγρος, *excessivè humidum* significat. Legitur de utero, vel matrice apud Hipp. 5.aph.62. Vide Dieter.n.423.

CATHYLOMANEO, καθυλομανέω, significat propriè *frondibus*, *& foliis abundare*, et *luxuriare*, idq; de arboribus, quæ supervacuis frondibus luxuriando sylvescunt dicuntur. Translatum verò ab Hipp. ad mulieres, quarum natura sæpè ita luxuriat, maturè resecanda, in epist. ad Dionys.

CATIAS, κατιάς, dicitur *Scalper*, vel *Scalpellus excisorius*, ad exscindendum fœtum mortuum, apud Æginet. l.6.c.74. Foesius vult deductum à καθιέναι, immittere, p.327. Verùm annon commodius derivaretur ab ἰάσσω, mitto, vel ἰός, telum, cum præposit. κατά, quæ deorsum, vel in significat?

CATILLAINO, κατιλλαίνω, *distorqueo* significat. Gal. 3.in 3. Epid. t.32. unde κατιλλαίναι φωναὶ *voces distortæ*. Vide *Catailumenos*.

CATINUS, *Catillus* Græcè τρύβλιον, τρυβλίδιον, παροψίς, in genere significat *paropsidem*, in qua cibi apponuntur. Denotat etiam aliquando *ollam*, vel *trullam*. Apud Rul. et Johns. occurrunt *Catinus arenarius*, vel *Capella*, vel cinereus, hoc est, vas terreum in modum pilei rotundi, cum margine trium, vel quatuor digitorum, ex terra tenaci factum; item *catinus*, vel *catillus æreus*, *ferreus*.

CATISCON, κατίσχον, *continens*, dicitur scil. *alvum* qui opponitur ὁ βηχώδης ...μενος, quic... purgatur. 6.Epid. s.8.t.33.

CAT' IXIN, κατ' ἶξιν. Vide *Ixis*.

CATMA, *limatura auri* dicitur. Ruland & Johns.

CATO, κάτω, in genere significat *infrà*, *deorsum*. Specialiter verò apud Hippocr. denotat *ventrem inferiorem*, sive *alvum*, quæ alias dicitur ἡ κάτω κοιλία. 4. Epid. XX. 16. Unde et purgationes per alvum dicuntur κάτω, quibus opponuntur ἄνω, per vomitum. 2. aph. 7. seq. Jungatur Dieter. n.451. Linden. Ex IV. §. 12 quamvis alibi τὴν ἄνω κοιλίην significare velut ventriculum ipsum, et τὴν κάτω in specie intestinum colum in loco Hipp. 3. de morb. XV.2. Vid. Linden. d.l. §.26. et Ex. VII. §. 69. an verò adeò certa sit hæc conjectura, alij videant. Quid enim obstat, quò minùs per τὰ κάτω omnia intestina, et præsertim crassa, intelligantur?

CATOBLECIA *animalia*, dicuntur odorifero Zibethi unguine turgida, apud Lang. l.1.Ep.63 Vide *Zibetum*.

* CATOCHE, qui et *Catochus*, κατοχή, κάτοχος, vigilans sopor est. Gal. l.3 de L.A.c.5 estq; solius cerebri affectus, veluti et per totum corpus convulsiones c.3. in 1. prorrh. t. 69. Aliter: est in somnum, sed sine omno, et febre, propensio, per quam et oculi manent aperti, et servatur secundum naturam spiratio. Eo qui detinentur, κάτοχοι, et κατεχόμενοι dicti sunt. Habent autem tensos apertosq; oculos, non ut Comatosi, et Cataphorici, clausos. In his siquidem humiditas affectionis causa est nervorum firmitatem roburq; dissolvens; in illis propter siccitatem tensio oritur. Gal. c 2. in 1 prorrh. t.56 Hæc Castellus. Vide *Catalepsis*. Est quoq; *Catochus*, κάτοχος, fascia longior, quæ in orbem faciei, et capiti circumdatur, ut operculum comprehendat l. de fasc. Aliàs et generaliter κατεχόμενα dicuntur, *quæ retinentur*, v.g. urinæ, apud Hipp. 1. prorrh. s. 2. t. 25.

CATOCHITES, (haud dubiè à κατέχω, detineo, vel κάτοχος. Perperam igitur apud Rul. et Johns. *Catbochites* scriptum occurrit) κατοχίτης, Corsicæ lapis est, cœteris major, mirabilis, si vera traduntur, impositam manum, veluti gummi, retinens. Plin. l.37. H. N. c.10 Veluti magnes ferrum, sagda lignum, gagates, et succinum paleas attrahunt, et retinent: sic *Catochites* carnes, et manus retinet innato gummi, seu glutino lentissimo. Rul. in Lex.

CATOECIDIUS, κατοικίδιος, h. e. *familiaris*, *domesticus*, paratu facilis, Usurpatur ab Hipp. de extensionibus corporis promptis, et expeditis, 4. de artic. t. 62.

CATOMISMUS, κατωμισμός, *subhumeratio*, à verbo κατωμίζω, *subhumero*, humerum suppono, vel in humerum sustollo, est in humeros sublatio, et restituendi articulum alterius humeri in pristinum locum modus, apud Hipp. 1 de artic. t.13.

CATOPIX.

Catopin, κάτοπιν, significat *retrò*, *pone*, post. Hipp. l.1. de morb. mulier. XXVI. 30. & l.2 XXXIII. 22.

Catopter, κατοπτήρ. Vide *Speculum*. *Dioptra*.

Catorchites, κατορχίτης. Vide *Sycites*.

* Catoterica, κατωτερικὰ, dicuntur medicamenta *dejectoria*, quæ & ὑπήλατα vocantur quibus renes, vesica, & gibba hepatis cum multo vitioso succo sunt referta, expurgantur. Gal. 7. M. M. 13. Uno verbo: Purgantia per alvum. Hipp: 5. Epid. X. 15. Linden. Ex. VI. §.69. Ex. XII. §.49. 52.

Catoxys, κάτοξυς, *peracutus*, dicitur de morbo acuto in comparativo, vel superlativo gradu, qui celerius, & majori cum periculo movetur, quàm acuti simpliciter, & in quo statim symptomata summa sunt omnia. Hipp. 1. aph. 7. Vid. Com. Gal. ad h. l. Foes. p. 317 D. eter. n. 450.

Catulaster, βούπαις, est ætatis nomen, significatq; juvenculum adolescentem, magnum puerum, qui ea ætate est, qua catulire incipit, hoc est, ostendere se velle maritari, ut Varro interpretatur l. 2. de re rustic. c. 9. Lind. Ex XIII. §. 63. seqq.

Catus, *Felis*, αἴλουρος, γαλεώτης, animal est notissimum, libidinosum, visu acutum, qua *Domesticus*, qua *Sylvestris*, sive ferus. Utriusque descriptionem vide apud Aldrov. l.3. de quadrup. digit. vivipar. c. 10. seqq. Olim & hodieque à quibusdam populis carnem illius puta domestici in cibum venisse testantur Bruyerinus l. 13. de re cibar. c. 36. & Jonston. Synt. Med. Hygien. l.1. c.2. art. 4. punct. 2. verùm nos abhorremus. Quem usum Medicum præbeant, legatur apud Schrod. l. 5. cl. 1 m. 9 & Hofmann. in Clav. ad hunc loc. ubi etiam mentio fit *cati* cujusdam peregrini *Zibethini*, *Civetta* dicta, Rhod. ad Scrib. n. 38. qui in Indiis, & Regno Peruano magna copia reperitur, qui liquorem fragrantissimum concretum excrementitium inter testiculos collectum in utriculis offert; qui dicitur Officin. *Zibethum*. Plura d. l. legantur. Jungatur, & Aldrov. l. 3. de quadr. dig. vivip. c. 22.

Cavatus, κοιλωδὴς, à verbo *Cavo*, pro *Excavatus*. Usus est de scalpro medicinali Scribon. Larg. n. 53.

* Cava *vena*. Vide *Vena*.

Cavcaloides, καυκαλοειδὲς, est epitheton Molæ, sive patellæ, quam per periphrasin appellavit καυκαλοειδὲς ὀστέον, i. e. *caucali flori simile* Os. Moschion. de morb. mul. c 91.

* Cauda, κέρκος, ἀπὸ κέρκος, quid communiter significet, omnibus notum est. In Anatomicis dicitur extremitas spinæ, vel potius ossis sacri, quæ & *cuculus*, ὀρροπύγιον, vel ὀῤῥοπύγιον dicitur, item *Os coccygis*, ex tribus, vel quatuor ossibus, & duabus cartilaginibus constans, quamvis aliquando excreverit etiam in hominibus, quemadmodum, & in brutis quam pluribus ordinariè, ut numerus ossium, & cartilaginum haud dubiè major fuerit, notante Barthol. libell. 4. de Ossib. t. 104. Carnes *caudarum* in brutis duriores, & crudiores esse, statuit Gal. de bon. & mal. succ. cib. c. p. 6. Porrò etiam *Clitoris*, vel *Mentula muliebris*, præsertim si præternaturali magnitudine peccaverit, *caudæ* nomine venit, teste Walthero Sylv. med. pag. 1036. seqq. Spagyrici ænigmaticè *Caudam Draconis* (quo nomine aliàs Astrologis venit intersectio Viæ Lunæ, & Viæ Solis in Zodiaco alterutra) vocant in præparatione Lapidis Philosophici duo spermata, aut Aquam Mercurialem, Th. Chym. Vol. III. p. 26. 29. de Alchym. incert. auth. c. 27. & 31. Lagneus Harm. Chym. c. 8. Vol. IV. p. 766. Plura vide apud Libav. tr. de Igne natur. c. 31. & in Apocal. Hermet. procem & in Exam. Philosoph. vivent. sect. 31. Paracelf. in microcosmo quoque *Caudam Draconis* mysticam latere, quemadmodum, & alia phænomena Astralia, docet tr. Paragran. tr. 2. de Astronomia. *Cauda vulpis rubicundi* etiam dicitur *Minium ex plumbo*. Rul. in Lex.

Caudatio vocatur Blasio Med. Univ. p. m. 334 prolongatio Clitoridis, quam etiam *cauda* nomine exprimi p. a. diximus.

Caverna, ἄντρον, idem quod *Cavitas*, *Fovea*. Accipitur aliquando de partibus naturalibus. Unde & os suprà nasi radicem occurens, *cribriforme*, ἠθμοειδὲς, dictum, *cavernosum*, πολύτρητον dicitur. Gal. l. 8. de U. P. c. 7. & *Penis coles* Latinis vocatur *cavernosus nervus*, qui Græcis σηραγγώδες νεῦρον. 1. in 6. Epid. t. 2. aliquando de præternaturali constitutione. Ita de dentibus exesis *cavernam* usurpavit Scribon. Larg. n. 95.

Cavicula, sive *Cavilla* idem, quod *Malleolus* pedis, sive *Rasetta*, & occurrit apud Forest. l. 6. Chirurg. Obs. 47. vide *Rasetta*.

Cavillatio, σόφισμα, ἀπάτη, παρεγχείρησις, est ratio subdola, similitudinem quandam cum veris rationibus habens, quam quis, mendacij sibi conscius licet, vincendi tamen caussa, profert. Sanè prægnans vitium, & quo vix aliud Medicum dedecet magis. Gal. l. 9. de Hippocr. & Plat. decr. c. 7. Lind. Ex. X. §. 266.

Cavitas, κοιλότης, τὸ κοῖλον, quid in genere significet, neminem Latina, vel Græca callentem latere potest. In Physiologicis, et Pathologicis

logicis constituit speciem aliquam organicæ conformationis vel integræ, vel vitiatæ. Unde morbi in *cavitatibus* dicuntur τῶν κοιλοτήτων, de diff. morb. c. 15. Vid. & Gal. de Ossib. c. 12. & c. 3. de artic. c. 7. Quòd vocab. Græc. κυλία etiam significet aliquando omnem cavitatem, uti vult Erotianus, & Dieterich. n. 468. nondum mihi possum persuadere cum Foes. p. 345. Sanè nulla necessitas urget aph. 20. s. 6. ita generaliter exponere.

* Cauledon, *Caulatim*, καυληδὸν, hoc est *caulis in morem facta fractura*, est species fracti ossis, quæ fit per transversum, in qua fracti ossis partes ita à se dissident, ut è directo non jaceant. Galen. l. 6. M. M. c. 5. P. Ægineta author est, τὸ καυληδὸν κάταγμα dici etiam ῥαφανηδὸν, & σικυηδὸν, à similitudine fractæ radiculæ, & cucumeris.

Caulias, καυλίας, est epitheton Laseris, sive liquoris ex caule silphij, plantæ illius Syriacæ, præsertim Cyrenaicæ collectus, quemadmodum ille, qui ex radice incisa colligitur. Rhizias, ῥιζίας, dicebatur. Lang. l. 1. ep. 62. qui suavem odorem, & fragrantem ei tribuit, quod quomodo cum Asa fœtida, quæ succus Silphij, vel Laseris Syriaci dicitur apud Schroder. l. 4. cl. 2. n. 172. ingratissimum, & insuetis vix tolerandum odorem spirante quadret, non video. An fortassis Langius Ironice exponendus? quamvis & Indiarum incolis Javanis, ac Malayis gratissimum sit odoramentum, & suavissimum condimentum, teste Jac. Bontio de Medic. Indor. & Fr. Hofmanno in clav. ad d. Schrod. l.

* Caulis, καυλὸς, significat (1.) *caulem* sive scapum plantarum. Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 70. & in specie κατ' ἐξοχὴν, *caulem* laseris, vel silphij, apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 34. (2.) *Penem*, sive membrum virile, Gal. l. 14. de U. P. c. 12. unde & fortassis Latinum *Coles*. (3.) *Collum uteri*, Sinum muliebrem, veluti vaginam penis. C. H. fin. de U. P. n. 963. ex Arist. lib. H. A. c. 2. quamvis Linden. haud ineptè conjectandum proponat, annon potiùs αὐλὸς ibi legendum sit? Medic. Physiol. l. 2. c. 7. art. 14. §. 130.

Cauloton, καυλωτὸν, quod in *caulem* excrescit. Epitheton Betæ, Linden. Ex. XVI. §. 171.

Cauma, καῦμα, *ardor*, æstus. Vide *Æstus*. *Catacauma*.

Cauniace, καυνιακὴ, epitheton medicamenti externi, apud Galen. l. 2. de C. M. P. G. c. 1.

Caurus, Λευκόνοτος, est nomen venti, & quidem *Austri*, si siccior, & frigidior fuerit. Galen. 3. in 3. Epidem. tract. 3.

* Causa, *Caussa*, αἰτία, αἴτιον, in Medicina tantùm pro efficiente accipi solet cùm sanitatis, cùm morborum. Ejus differentias varias vide in Dogm. nostr. P. 1. c. 15. P. 11. c. 7. Charleton. Ex. Pathol. IV. Rolfink. O. & M. comm. l. 2. s. 3. c. 2. & alios, præsertim Institutionistas. Gal. *caussam morbi* in genere descripsit per id, quo præsente afficimur, & quo sublato statim cessat affectus. l. 1. de L. A. c. 2. aut, quod ei, qui fit, morbo aliquam generationis partem tribuit. Receptissima divisio est in *Procatarcticas*, προκαταρκτικὰς, *Antecedentem*, προηγουμένην, & *proximam*, sive *continentem*, quam cum morbo confundit Linden. Ex. VIII. §. 69. 71. Vocabul. *causæ* aliquando pro ipso vitio accipi, testatur Rhod. ad Scribon. Larg. n. 228. Unde & verbale *causatio* noxam denotat, ibid. *Causarum* divisionem perperam cavillatur Paracels. Paragran. Tr. 2. de Astron. item tract. de Podagra, unicam substituens *caussam*, *Magicam Anastromiam*. tr. de morb. caduc. Nugæ.

Causis, καῦσις. Vide *Ustio*.

Causodes, καυσώδης. Vide *Causus*. Qui *febrem ardentem*, καυσώδη πυρετὸν, à *Causo* distinguunt, præter necessitatem λεπτολογοῦσι.

Causoma, καύσωμα idem, quod καῦμα πυρώσεως, *ardor*, inflammatio. Gorr.

* Causticos, καυστικὸς, *urens*, vel *vim urendi habens*, vel dicitur de medicamentis, quæ vehementer calida sunt, & consistentia crassa, quæq; ignis instar corpus colliquant, et sæpè escharas, h. e. crustas, ritu cauterij, scil. actualis, efficiunt. Gal. l. 5. de Simp. Fac. c. 15. quo circà, & ἐσχαρωτικὰ appellantur. Eorum materia sunt, Lixivium, Calx viva, Auripigmentum, Sandaracha, Chalcitis, & id genus alia, quæ multis salinis acerrimis, lixiviosis, fixis tamen abundant. Quomodo *caustica* perentur in corpus vivum, & mortuum; vid. apud Helmont. tract. Ignot. hosp. morb. n. 76. 77. & tr. Potest. medicam. n. 60. vel dicitur de affectione corporis urente, quæ resultat ex febre ardente Hipp. 1. prorrh. s. 2. t. 36. item de caussis externis, quarum virtus est, morbum & acutum, & periculosum, & velocis judicationis reddere t. 60. Vid. Gal. ad h. l.

* Causus, καῦσος, alijs est καῦτος, quod & Paracelsus retinuit. lib. 10. Paragr. §. 3. & Linden. Ex. XVII. §. 198. i. e. *febris ardens*, quæ est species febris continuæ acutæ, cum æstu vehementiori, alijsque symptomatibus, insigniorem sanguinis phlogosin, & incendium arguentibus, proveniens à sanguinis sulphureis portionibus abundantis per caussas externas inductis

ducta effervescentia, accensione, & caloris intensissimi per totum corpus diffusione, nisi summa malignitas adfuerit, in quo casu extrema frigere solent, ex 4. aph. 48. Linden. Ex. VIII. §. 47. Vocantur hæ febres, & πυρετοὶ καυσώδεες, 4. aph. 54. Paracels. nomine etiam *Flammulæ* comprehendit in Fragm. Medic. Plura de hac febre, quoq; nomine καῦσο- apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 1. seqq. Foes. in Oec. p. 329. Dieter. n. 453. C. Hofmann. de febr. c. 52. (ubi rationem quoque reddit veræ pronuntiationis per *cav*, non per *cau*, quam de verbo ad verbum excerpsit, quemadmodum alia quoq; bene multa, Franc. Piens. de febb. tract. spec. c. 6. p. m. 79.) Th. Willis de febb. c. 11. qui meo quidem conto, si rem metiri liceret, optimè hanc doctrinam exposuisse mihi videtur. *Causus* quoq; est epitheton Viperæ, vel serpentis marini, magnitudine cubitali, qui aliis & *Dipsas*, item *Prester* vocatur, uti descripsit ex Aetio Forest. l. 30. Obs. 12. in Schol.

CAUTELA, *Cautio*, εὐλάβεια, προφυλακή, usitatum Medici: est vocabulum, quando ad evitandam aliquam graviorem noxam, aut errorem aliquid præcipitur, aut manifestatur, aut prohibetur. Gal. de subfig. Empir. c. 1. Forest. l. 2. Obs. 10. & 21. in Scholijs, Heurn. passim in not. ad aphor. Hipp. Hujusmodi *cautelas*, & *Cautiones* plures reperies etiam in Not. Rhodij ad Scrib. Larg. Videatur saltem Index posterior Rhodij, h. t. Et Lud. Septalius *Animadversiones*, & *Cautiones* Medicas edidit, quas etiam Joh. Rhodius notis illustravit. In specie *Cautela* Rul. & Johns. dicitur in arte Spagyrica habitu comparata quædam industria, qua faciliùs obeunt suas operationes, ac perficiunt artis hujus professores.

† CAUTERIUM frigidum. Ægin. l. 4. c. 7 non est potentiale, nisi ratione eorum quæ igne rutillant, ut putat Holler. de mater. Chir. c. 6.

* CAUTERIUM, *Cauter*, Καυτὴρ, καυτήριον, est quod urendi vim habet. Usurpatur tàm pro medicamento, quod potestate urit, quàm pro ferro candente, cujus usus plerumq; necessarius est, vel ad sistendum sanguinis profluvium, undecunq; manaverit, vel ad intercipiendas defluxiones, vel ad ossa cariosa, et maligna ulcera. Id ferrum καυτῆρα Hippocr. appellavit. (l. de hæmorrhoid. V. 2. quod perperam in edit. Linden. per *Clysterem* in Latin. versum est.) Erat autem, ut scribit Gal. in Exeg. voc. Hipp. æreus calamus perforatus in fundo, per quem parvum ferrum, adurens demissum adurebat. Hæc Castellus ex Gorr. Clarius: *Cauterium* duplex est: Aliud dicitur *Actuale*, aliud *Potentiale*. Illud fit igne vel materia quadam ignita, quæ varia esse potest, inter quas tamen ferrum candens reliquis palmam præripit usus frequentia. Figura verò, forma, et magnitudo hujusmodi ferramentorum variat pro diversitate partis applicandæ, de quibus consulantur Chirurgiæ Doctores, præsertim Hier. Fabr. ab Aquapend in Operat. Chirurg. et M. Aurel. Severinus in Chirurg. sua efficaci, Petrus Paulus Magnus, Chirurgus quondam Romanus in eleganti tractatu Italico de *Cauteriis*, Scultet. Arm. Chirurg. Tab. LV. alijq; plures. Hoc fit medicamentis Causticis, sive vim colliquandi partes solidas molliores habentibus, quorum etiam formulæ variæ extant, lapidis, olei, spiritus, butyri, lixivij inter quas tamen lapis corrosivus ex lixivio paratus, facilè primas tenet. Jung. Paræus l. 25. c 32. ubi quædam *Cauteria potentialia* vocat *Serica*, vel *Holoserica*, vel quod sine dolore operentur, vel quod carius emerit Author à quodam Chymista. Rul. et Johns. hanc divisionem ita proposuerunt. *Cauterium*, *Kautir*, est instrumentum Chirurgorum, quo aperiunt cutem, et carnes exustionibus in putridis, et ulceribus obnoxijs locis. Est etiam medicamentum simplex corrosivum, quo cutis absq; dolore fricatur. Plura de *Cauteriis* vide apud Fallop. tr. de *Cauteriis* Tom. I. Oper. p. 534. seqq. Peculiaris noxæ, et detrimenti ex cauterio sub genu ante purgationem facto, ita ut locus cauterisatus cancrosus factus sit, meminit Lanfrancus Tract. 3. doctr. 3 c. 18. Rolfink. O. ac M. com l. 4. sect. 3. part. 1. c. 1. seqq Scribon. Larg. hujusmodi *Medicamenta Caustica*, et *Escharotica* vocavit *Quasi Cauterium*, n. 114. 140. Utrum præferendum sit, num *actuale*, an *potentiale*? non est hujus loci dirimere. Peculiaris *Cauterii potentialis* meminit Libavius parati ex affusa aqua forti, vel spiritu sulphuris in liquorem ferri. Syntagm. l. 6. c. 1. Aliud produxit l. 8. c. 38. Helmontij invectiva gravis in *cauteria* irrita transeat, de Lithiaſ. c. 15. n. 12.

CAVUS, *va*, *vum*, κοῖλ-, λη, λον, *Concavus*, dicitur de omni eo, quod *cavitatem* aliquam habet, sive naturalem, sive præternaturalem. In specie verò κοῖλα, alijs κύλα, h. e. *Cava*, dicuntur ex oculorum *cavitates*, quæ in palpebris, quà superioribus, quà inferioribus (quæ tamen quandoque specialiter ὑπόκοιλα, quasi Subcava dicuntur) occurrunt, in morbis verò chronicis, et à cruditate obortis, ut cachexijs, diuturnis hæmorrhoidibus, longis mulierum profluvijs, et inchoantibus ophthalmijs, intumescere per flatulentiam quandam solent, qui tumor per verbum Gr. κοιλοῦσθαι indigitatur. Meminit hujus quoque tumoris Hipp. 2. de morb. XLV. 7. Sunt et qui *cava*, τὰ κοῖλα, interpretantur

tantur oculorum *cavitates*, & utraq; nasi parte cernantur, quæ tamen κανθοὶ dicuntur Κοῖλον quoque vocari, sive *cavum* illam in ima pedis planta *cavitatem*, quæ suspensis tarsi ossibus efficitur, post calcem, quam πεδίον, & *planum pedis* sequitur, quod στῆθος ποδὸς, i. e. *pectus pedis* dicitur, constat ex Hipp. l. 5. Epid. XXI. 3. & Gal. c. 3. de artic. t. 9 2. Jung. Foes. Oec. pag. 343. seqq.

Ceasma, κέασμα, *fissura*, fragmentum, à verbo κεάζω, *findo*, divido, quod legitur apud Hippocr. l. 2. de Morb. Mul. XXXIV. 10. XLIII. 4.

† Cebi gallinæ, epar torrefactum. Paul. Bagell. de morb. puteror.

Cebus, κῆβος, *Cephus*, κῆφος, animal est è simiarum genere, caudam habens, & ancipiti natura partim hominem, partim quadrupedem bestiam imitatur. Arist. l. 2. H. A. c. 9. Dicitur *Cercopithecus*, de quo plura legantur apud Aldrov. lib. 2. de quadr. vivip. digit. c. 6. Musculos temporales exiles, & debiles ei tribuit, similes homini, & lynci Gal. l. 11 de U. P. c. 2. *Cercopitheci* Indici insuetatæ formæ Anatomen descriptam vide in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 36. p. 67. seqq. & alterius Vol. II. obs. 9. p. 13.

Cechynos, κεχυνὼς, *hians*, dicitur de brutis, & hominibus, os apertum habentibus, sive ore *hiantibus*. Imprimis tribuitur pisci Asello tale os, uti videre est apud Linden. Ex. XI. §. 61.

Cecis, κηκὶς. Vide *Cicis*.

Cecryphalos, & *Cecryphalon*, κεκρύφαλος, & τὸ κεκρύφαλον, *Reticulum*, dicitur quo mulierum crines continentur & religantur. Dicitur & κεφαλοδέσμιον, item κροκύφαντον. Meminit Hipp. de Steril. XI. 6. 8. & de superfœt. X. 6. 8. Ob similitudinem quoq; *Reticulum*, κεκρύφαλος, dicitur quadrupedum ruminantium una maxilla dentatorum ventriculus peculiaris, qui Omasum præcedit. Arist. l. 2. de H. A. cap. 17. Barth. l. 1. An c. 9.

* Cedma, κέδμα, diuturna dicitur ad articulos defluxio, præcipuè in coxendicem. Hip. l. 6. Epid. s. 5. t. 22. Gal. in com. Prosper. Martian. κέδματα quartam speciem Arthritidis constituit. Vide *Arthritis*. Quibusdam verò ea quoq; quæ partes genitales occupat, κέδμα vocatur Foes. in Oec. p. 331. Keuchen. ad Seren. p. 180. Usus est hac voce etiam Hipp. alijs in locis, verb. g. l. de A. L. 1. LII. 1. l. de Loc. in Hom. XIX. 1. 3. l. 1. de Morb. III. 11. & l. 7. Epid. LVII. 12.

Cedrelæum, κεδρέλαιον, *oleum Cedri*. Vide *Cedria*.

† Cedria, vulgò Kotranum, vulgo Gallitum. Gal. Resina, lachryma, pix Pet. Bellonius de medicato Cadavere conservando. lib. 3 cap. 1.

Cedria, *Cedrium*, *Cedrinum*, κεδρία, κέδριον, κέδρινον, plerunq; indifferenter accipiuntur, cùm pro *oleo*, quod è *Cedro* nascitur, tùm pro pice vel *resina cedri*, è magna *Cedro*, quæ κεδρελάτη vocatur emanans, quæ nihil aliud est, quàm cruda *Cedri lachryma*. Illud habetur liquidius: hæc solidior. *Cedrini* meminit Hipp. l. 2. de Nat. Mul. XXIX. 81. & 141. l. 1. de Morb. Mulier. CXI. 13. Jung. Foes. d. loc *Cedrinum* pro *Cedria* etiam accipi, patet ex Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 3. collato cum l. 2. c. 1. *Cedriæ* quoq; mentionem fecit Scribon. Larg. n. 58. & 167. ad quæ loca vide notas Rhodij. *Cedria*, Gummi *Cedri*. Rul. in Lex. *Cedrinus* etiam dicitur de Morbis; sed quinam illi sint, non exponit. l. 1. Paramir. de orig. morb. ex trib. primis subst. c. 6.

Cedue, idem, quod *Aer*. Rul. in Lex.

Cedurini, legitur apud Paracels. de vit. long. l. 5. c. 5. quamvis non certò constet, quid hoc vocabulo velit intellectum.

Ceimelion, κειμήλιον, est pretiosa suppellex recondita, aut opes reconditæ. Usus Hippocr. metaphoricè de imperit a dicens, quòd sit malus thesaurus, & κακὸν κειμήλιον, malæ opes recondite, in Lege III. 6.

Ceimenon, κείμενον, *quod reponitur*. Dicitur de urina, quæ in matula reponitur ad judicium, ut subsideat. Hipp. l. 1. Epid. ægr. 2. & 4. & 5. l. 3. ægr. 2. Aliquando tamen, & de faucibus non inflammatis usus est, φάρυγξ οὐ χλιδανεῖσα, κειμένη δὲ, quomodo id exponi debeat, non adeò certò constat. Mihi videtur potiùs de *uvula*, sive columella commodè posse intelligi, quæ subsidet, etiamsi non fuerit inflammata. Vallesius in comm. ad h. l. nimir. l. 2. Epid. s. 2. t. 28. metaphoricè exponit pro faucibus afflictis, compressis, malè habentibus. Cùm interpretes in multos, & varios sensus abeant, quemlibet suo abundare sensu permittimus.

Ceiriæ, κειρίαι, *lembrici lati*. Gal. l. 4. M. M. c. 17. Vide *Helminthes*.

* Cele, κήλη, id est, *Hernia*, ramex. Vernacule per *Rupturam* exprimitur. Vide *Hernia*.

Celefoli, est materia mucilaginosa de stellis, & ingreditur compositionem Spermioli Paracels. de ulcerib. & apostem. c. 5. quamvis in vernaculo eodem libro legatur *Cerefolii*.

* Celer, ταχὺς, dicitur, qui brevi tempore motum suum perficit, v. g. Pulsus *celer*, Gal. l. 2. de dign. puls. c. 1. aut cum brevi tempore arteria distenditur, l. 3. de diff. puls. c. 7.

Mevira-

Medicamentum celeres affectus habens, Scribon. L. n. 28. *Celeris* perfusio Hipp. 3. de R.V.I. A. t. 50. quamvis Gal. in comm. existimet, ibi potiùs πυκνὴν, *frequentem*, intelligi, cùm sæpè *celer* cum frequente confundatur. Enimverò frequentia præsupponit *celeritatem*. *Celeres* excretiones, 2. aphor. 18. Adde Dieter. num. 816.

Celeritas, τάχος, Gal. l. 2. de dign. pulſ. c. 1. Est proprietas motus, l. 3. de diff. resp. c. 3. Cui opponitur βραδύτης, *tarditas*. Infinita *celeritas*, Scribon. n. 221. Dicitur & *Velocitas*.

Celeriter, ταχέως, τάχα, ὀτάχει, citò Jungitur cum adverb. ἀθρόως. Hipp. 2. aph. 18. Jung. Dieter. n. 816. *Citò*, vel *celeriter* sanescere legitur l. 1. de Morb. Mul. XCII. 14. & *celeriter* curam adhibere, ibid. 15. Ulcera *citò* putrescere, citò augeri, ibid. 16. *Celeriter* & citò sputum exscreare, 2. prognoſt. t. 43. *Citò* & *celeriter* mori l. 3. de Morb. IV. 11. Jungatur Foeſ. p. 612. *Celeriùs* etiam pro celeriter. Scrib. n. 46. 106. *Celerrimè* n. 128.

Celis, κηλὶς, i. e. *Macula*, idem quod σπίλος. Vide *Macula*.

Cellæ vocabantur partes Balnei, testudinis instructæ, & concameratæ, cum ad sudationem, tùm ad lavacrum destinatæ. Fumanell. de Baln. in princ.

Cello, κέλλω, i. e. *moveo*. Linden. Ex. XI. §. 38.

Cellulæ vocantur in Intestino colo spacia illa, & cavitates, in quibus stercora aliquandiu morantur, quarum descriptionem, & delineationem vide apud Barthol. Anat. l. 1. c. 11. p. 91. 94.

Celoneum, κηλώνειον, instrumentum est mechanicum, quod sursum deorsumq; tollitur, more oscilli, & alternis hinc inde suscipit, & despicit. Turneb. 6. Adverſ. 18. Hujus similitudinem quandam habent, ideòq; idem nomen occuparunt, instrumenta illa hodiè architectis usitata, quibus lapides, & alia tollunt, motu rotæ, quam unus, & alter bajulus calcando circumagit. Habent enim superiùs quasi collum quoddam oblongum; verùm, quod non est mobile, ut in illis veterum κηλωνείοις, qualia ferè sunt in puteis villaticis. Talia instrumenta dicuntur alias *Grues*, *Ciconiæ*, *Tollenes*, vel *Tollenones*. Meminit hujus vocabuli Gal. lib. 7. de U. P. cap. 7. Jungatur C. Hofm. in Comm. n. 250.

Celotomia, κηλοτομία, id est, *Herniæ sectio*. Legitur in Ephem. Nat. Curioſ. Dec. II. Ann. III. Obſ. 95.

Celsa, musculus viræ, pulsus per singulas partes corporis oberrans. *Dae Serg.* Rul. in Lex

Sed Paracelsus inter affectus cutaneos refert, annumerans *Testudinibus*, l. de ulc. & apostem. cap. 31. & provenire è sale accidentali coagulato. Est flatus vel vapor, vel spiritus quidam spurius, & sylvestris, sub corporis integumentis delitescens, & exitum motu suo quærens.

Cementatio, *Cementum*. Vide *Cæmentatio*.

Cenchramis, κεγχραμὶς, *granum in ficu* dicitur, vel carica, quòd milij granum, & magnitudine, & colore, & figura referat. Usus Hipp. l. de nat. mul. CV. 12. Gal. l. r. de S. Fac. tit. Mespilum.

* Cenchrias, κεγχρίας, (à κέγχρος, quod *milium* significat) vel est epitheton *Herpetis*, qui proptereà *Herpes miliaris* dicitur Gal. l. 14. M.M. c. 17. Vide *Herpes*. Vel epitheton est *serpentis*, qui & *Cenchrites*, & *Cenchrus* dicitur, & *Acontias*, ἀκοντίας; estque magnitudine duorum cubitorum, figura crassa in tenuem abeunte, colore viridi maximè juxtà alvum, ut milium colore referat, unde nominis ratio. De ejus natura, morsu & nocumentis, vide Aetium l. 13. cap. 27. Æginet. lib. 5. cap. 18. qui κέγχρινον vocat. Foreſt. lib. 30. Obſerv. 12. Schol. Aldrov. l. 1. de serp. & drac. c. 12. & 13. Vide *Jaculus*. Mentionem quoq; facit *Cenchritarum avium* ex Oppiano Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 18. & inter anseres feros refert, qui laqueis, & retibus capiuntur.

Cenchris, κέγχρις. Vide *Tinnunculus*.

* Ceneangia, κενεαγγεία, propriè, & primùm *vasorum inanitionem* significat, atque ob id Asitia, id est, ciborum abstinentia, κενεαγγεία, id est, *vasorum inanitio* sæpiùs dicitur, tanquam nomine generis etiam in specie homines uti consueverint, Gal. 2. de R.V.I.A. t. 47. Hæc Castell. Cæterùm κενεαγγία, vel κενεαγγεία in genere *vasorum exinanitionem* significat, quæ fit ob evacuationem, sive ea fit sensui manifesta, sive occulta. Et in hac significatione sæpè usus est Hippocr. 1. de R.V.I.A t. 19. 21. l. 2. t. 47. lib. 3 de Morb. II. 22. & lib. 1. de Morb. Mul. XIV. 6. Quòd verò in specie etiam significet purgationem artificialem in 1. aph. 2. quod vult Valleſ. in comm. & subscribit Dieterich. num. 455. nullam planè video rationem. Quin potiùs existimo, sanguinis è vasis evacuationem primariò spontaneam, consequenter tamen, & artificialem illo vocab. intelligi, quemadmodum hoc in Diſp. ad h. aphor. demonstravimus. Adjectivum quoq; κενεαγγικὸς legitur apud Hipp. l. de Humid. Uſ. V. 11. & 1. Prorrh. ſ. 2. t. 5. Verbum κενεαγγέω occurrit l. 1. de morb. mul. XVI. 4. ſ. 3. de attic t. 56. & ſ. 4. t. 41. Jung. Foeſ. p. 332.

Cenebrium, κενέβρειον, κενέβρειν significat *carnem morticinam*, κρέας νεκριμαῖον, ἢ θνησί-διον, Erotian. ex Hippocr. quamvis Foesius in hoc invenire haud potuerit. Vid. Oecon. pag. 332. seqq.

* Ceneon, κενεών, significat vel totam illam alvi cavitatem, quæ à costis ad ossa *Ilii* subtenditur, vel laterum mollitudines, & inanitates, quæ præcordijs subsunt, in quibus mesenterium, & tenuja intestina continentur. Vocatur & λαπάρη, λαγών, item *Ile*, *Ilia*. Galen. comm. 2. progn. t. 1. & cap. 2. de ijs, quæ in medic. t. 16. Hippocr. Coac. t. 452. & alibi sæpiùs, quæ loca vide apud Foes. Oec. pag. 333. Κενεῶνα, id est, *ile*, locum eum vocat Hippocr. qui inter Iliorum ossa, & costas spurias intercedit, propterea quòd κενός, i. e. vacuus, & cassus ossibus est, quasi *cassum* dixeris. Gal. c. 3. de artic. t. 74. Locus etiam, ubi umbilicus infantum est, κενεὼν dicitur, Mosch. de morb. mul. c. 41.

Ceneos, κενεός, idem quod κενός, *vacuus*. inanis. Vide *Cenos*.

Cenigdam, *Cenigotam*, item *Ceniplam*, *Cenipolam*, instrumentum notat Chirurgicum, quo cranium aperitur in Epilepsia, Paracelf. lib. 3. Paragraph. cap 4. §. 1. Johnf. in Lex.

Ceniotemium, est remedium purgans in morbo Gallico apud Paracelf. l. 1. de vit. long. cap. 12. sed quale sit, non expressit. Dolæus verò scripsit esse Mercurium specificè ad Luem Veneream præparatum, Encycloped. l. 3. c. 15. §. 9. p. 663.

Cenos, κενός, Jon. κεινός, id est, *vacuus*, inanis, item *vanus*. Hipp. 7. aph. 34. & 2. de ijs, quæ in Med. t. 9. ubi vid. comm. Gal. Opponitur plenus, πλήρης. Gal. l. 3. de diff. pulf. c. 6. Quid sint κεναὶ χῶραι πνεύμονος, *vacua loca* pulmonum, vide apud C. Hofm. de U. P. n. 4. 6. Κενὸν etiam *spacium* significat in capite, 7. aph. 51. Vide *Vacuus*.

Cenosis, κένωσις, à κενόω, *vacuatio*, *evacuatio*, exinanitio, dicitur generaliter, si quid vel naturæ sponte, vel arte Medici ex toto corpore, vel aliqua parte detrahitur, & expellitur. Quòd si totalis, vel universalis fuerit, simpliciter κένωσις vocatur. Si verò portio saltem aliqua subtrahitur, ἀποκένωσις, *abevacuatio* appellatur. Opponitur repletio, πλήρωσις, 2. aph. 22. Meminit quoq; aph. 8. item 1. aph. 3. 4. aph. 41. &c. Jung. Dieterich. n. 458. Varias *evacuationis* species vide proprijs suis nominibus & locis.

Centaurus, κένταυρος, significat monstrum, superiore parte quidem hominem, inferiore parte equum referens. Hoc fabulosum esse, & per rerum naturam fieri non potuisse, demonstrat Gal. l. 3. de U. P. c. 1. ubi vide C. Hofm. n. 114. 119. 122.

Cento, κέντων, vestem è varijs panniculis contextam pauperculorum significat. Meminit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 14. de vase probè panniculis investiendo, & circummuniendo.

Centotauros, κεντόταυρος, idem, quod *Centaurus*. Hofm. n. 118 d. l.

Centratio, legitur apud Paracelf. l. 4. Chirurg. de ulcerib. c. 3. & intelligitur principij salini mutatio in corrosivam, & exulcerantem qualitatem. Unde & *Centrum salis* dicitur principium ulcerum, ibid. & cap. seq.

Centrium, κέντριον, epitheton Emplastri cujusdam, à verbo κεντεῖν, pungere. Ut ita huic respondeat Germanicum *Stich-Pflaster*. Meminit hujus Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 10.

Centrina, κεντρίνη, piscis aculeatus, à κεντεῖν, pungere, cujus descriptionem, species, usum in cibis, & medicina vide sis apud Aldrov. l. 3. de pisc. c. 41.

Centrum, κέντρον, propriè vocatur circuli medium punctum. Galen. l. 10. de U. P. c. 12. Enim verò frequentissimo quoque in usu hujus vocabuli impropria, topica, & ænigmatica acceptio apud Paracelsum ejusque sectatores veteres, & recentiores est; dum per *centrum* denotatur sedes principalis, radix, fundamentum, principium alicujus rei; & huic notitiæ tantum tribuunt, ut veræ scientiæ abyssum in ea ponant; & quicunque veri puncti, & *centri* rationem cognoscit, nihil in rerum naturam unquam ipsum latere possit, cujus non perfectam habet scientiam, verbis Crollij in Basil. Chym. Ita *Centrum* universi ipsis dicitur DEUS. *Centrum* omnium creaturarum homo. *Centrum* vitæ Cor, & spiritus animalis cerebrum, Paracelf. Tab. V. Theoricæ. *Centrum* mulieris matrix Paramir. l. 4. de orig. morb. matric. *Centrum* carnis in dorso, Schol. in LL. de Tartaro. Describit verò etiam *centrum* medietatem duorum membrorum, ibid. Ita *centrum* spinæ dorsi est media duarum vertebrarum junctura. Imo cuilibet morbo suum est *centrum*, sua *centratio*. Paragran. tr. 2. de Astron. Hoc morborum *centrum*, & locum exactè cognoscere, hoc opus, hic labor est. l. de Icterit. c. 2. *Centrum* morborum dissolutorum dicitur Stomachus, l. 1. Paragraph. c. 1. §. 1. *Centrum* colicæ Intestina, Schol. in LL. de Tart. *Centrum terræ* dicitur Spagyricis locus vacuus, ubi nihil quiescere potest. Leischus de lap. Phil. tract. 2. Th. Chym Vol. IV. pag. 423. Et quis omnes nugas colligeret? *Centrum* ovi dicitur vitellus apud Rul. in Lex. Plura videantur

tur in Theatr. Chym. Vol. I. v. g. p. 196. 391. 358. 467. 484. Meminit etiam *centri* sæpiùs Joh. Joach. Becherus in sua Metallurgia tit. 17. At Andr. Libav. hanc parabolicam, & mysticam *centri* significationem graviter perstrinxit in Exam. Philos. vivent. Hartman sect. 6. *Centrum* illius sapientiæ Severinianæ, & Paracelsicæ esse Chaos errorum, stultitiæ Peripheriam Labyrinthum impietatum, abominationum, mendaciorum, & sect. 38. *Centratum vinum correctum* legitur etiam apud Parac. tr. de Colica, sed quale sit, non exponit.

Centumcellis, Thermæ quondam celebres in Tuscia Italiæ, vide Joh. Rhod. ad Scrib. L. n. 146.

* Cephalæa, κεφαλαία, cerebri, & membranarum ejus symptoma, est Capitis diuturnus dolor, difficulter solubilis, qui à prava occasione vehementes habet accessiones, ita ut neq; voces, aut motum tolerare possit infirmus, sed tranquillitatem, obscurum cubiculum quærat, ob doloris vehementiam, cum nonnulli veluti malleo se percuti, alij caput sibi contundi distendique sentiant, non paucis ad oculorum radices dolor extendatur, (quod signum est cerebri membranas affectas esse. Nam quandoque in Pericranio tantùm est, qui in superficie solùm hæret dolor) suis intermissionibus circumacti, non secus, ac qui *cephalalgia* laborant. Sed in *cephalæa* affectæ partes redduntur multò debiliores, quàm in *cephalalgia*. Gal. l. 3. de L. A c. 9. & l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Brevius ex Aretæo l. 1. de chron. aff. 2. ita describitur, quòd sit Capitis dolor inveteratus, ægrè cedens, contumax, & pertinax Jung. Doxoscop. num. 459. & Foes. in Oecon. p. 335. Differt à *cephalalgia* ut magis, & minus Thomas Willis de Anim. Brutor. Part. 2. cap. 1. appellat *Dolorem capitis habitualem*, quemadmodum *cephalalgiam* Accidentalem, vel *Occasionalem* Causam verò *cephalææ* peculiarem geminam esse rectè statuit, unam partis affectæ h. e. fibrarum nervearum ad membranas, tendines, carnes musculosas aliaque corpora sensilia pertinentium, vel malam conformationem, vel debilitatem, alteram materiæ morbificæ, sanguinis, seri, succi nutritij, liquoris nervosi, vitiosè dispositorum promptam, & facilem congestionem; quæ omnia prolixius deducta d. l. reperies.

* Cephalalgia, κεφαλαλγία, quibusdam, (sed fortassis vitiosè) *cephalargia*, vide Rhod. ad Scrib. Larg. num. 99. quamvis Phavorinus defendat, vid. Rhod. in not. pag. 162. Accipitur quandoque latè, & generaliter, pro omni capitis dolore; aliquando strictè pro dolore capitis, qui nec diuturnus est, nec cum magna capitis imbecillitate conjunctus, sed qualis à crapula, à sole, à labore, aut febribus excitari solet. Galen. lib. 2. de C. M. S. L. cap. 1. & 2. Meminit Hippocr. 3. aphor. 13. inter morbos æstatem siccam, & autumnum pluviosum sequentes. Et hæc species non præsupponit aliquam præviam partium capitis pravam dispositionem; sed saltem à causa occasionali humores, & spiritus vitiosam acquirunt dispositionem, & ita fibras dictas eatum continuitatem diversimodè solvendo afficiunt, doloremque gignunt. Vid. Thom. Willis dict. l. Jungantur alij Practicorum libri. Capite dolentes dicuntur κεφαλαλγικοί. Hippocr. 1. Prorrh. sect. 2. tract. 56. Apud Scribon. num 206. etiam κεφαλαλγία de diuturno capitis dolore exponitur.

Cephale, κεφαλὴ, id est, *Caput*. Vide *caput*.

* Cephalicus, κεφαλικός, dicitur de omni eo, quod ad caput, ejusque partes pertinet. Ita *cephalica vena*, κεφαλικὴ φλέψ, dicitur ramus superior venæ Axillaris, sive Humerariæ, quia in capitis affectibus secari solet ab antiquis, & Chirurgis recentioribus, sive imperitis, sive superstitiosis, quamvis nulla peculiaris præ alijs venis cum capite sit communio. Barthol. Anat. libell. 1. c. 7. Ita *cephalica medicamenta*, κεφαλικὰ φάρμακα, dicuntur, quæ specifica quadam virtute, & idiosyncrasia capiti prodesse creduntur, Jonston. Synt. l. 4. Therapevt. Tit. 4. cap. 1 art. 1. & 2. Vel ita describi possunt, quæ nervos respiciunt confortandos, qualia omnia particulis subtilioribus prædita acrium spicula mitigant, & sine impedimento in ipsos spiritus animales penetrant. Suntque ut plurimum volatilia; nam fixiora per accidens talia saltem dicuntur. J. H. Junken Chym Exper. Part. II. sect. 1. cap. 7. Specialiter verò, & strictè *cephalica Emplastra* vocantur, quæ capitis fracturis usque ad crassæ meningis duplicaturam pertingentibus destinata sunt, quorum virtus est, ut ossium squamam sursum attrahant, & in pristinum locum revocent, & fragmenta tùm ex capite, tùm ex alijs corporis ossibus educant. Nonnulli communi genere hæc etiam vocant *Catagmatica*, propriè verò nuncupata *cephalica fortiora* sunt. Siquidem ex alto superficiem extimam non ossa modò, sed his multò quoq; magis humorem aliquem crassum, & viscosum, vel omninò depravatum, sua calidit ate attrahunt. Castell. ex Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 18. Ant Sarracen. in not. ad Dioscor. p. m. 61. Scribon. n. 201. Horum materiam vide etiam l. 3. M. Med. c. 2. *Cephalica* quoq; accipitur pro *ce-*

 phalal-

phalalgia à Paracelſ. l.2. de Tartar.tr. 3. c.4. in explic.

Cephaline, κεφαλίνη, vocatur juxtà Gorræum ea linguæ pars, quæ eſt ad fauces, quàm Βρόγχον pleriq; nuncupant, quod in ea guſtus putetur eſſe acutior. Enimverò mendum mihi videtur ſubeſſe, cùm nec Bartholin. nec C. Hofmann nec Lindenus hujus nominis in deſcriptione Linguæ partium meminerint, accurati aliàs Græcorum terminorum indagatores. Quid? quod nec ratio hujus appellationis ulla ſeſe offerat.

Cephaloides, κεφαλοειδής, ſignificat *capitis formam habens*, non verò capite præditum, uti Gorræus iterum perperam expoſuit. Ità Papaver, Pœonia, & aliæ herbæ ſecundum ſignaturas plantarum Crollianas κεφαλοειδεῖς dici poſſent.

Cephalotos, κεφαλωτός. Vide *Capitatus*.

Cephalos, κέφαλ☉, non eſt idem, quod *Capito*, quamvis ita Latinè reddi poſſit; ſed in ſpecie eſt Epitheton quorundam piſcium *Mugiles* dictorum, non tam quòd capite ſint grandiores, ſed quòd caput in metu abſcondant, totos ſe occultari credentes. Aldrov. l.4. de piſc.c.6. Gal. l.3. Al. fac. c.25.

† Cerea, vel Cera, ſordes aurium ex Math de Grad in IX. Rhaſ.

† Cera Virginea Scrib. Larg. Vulgò Propolis Holler. de Mat. Chir. in Præfat.

Cera, κηρός, quid ſit, notum eſt, nimirum nihil aliud, quàm Favi, ex quibus mel eſt expreſſum. Aldrov. l.1. de inſect. c.3. ubi prolixam *ceræ* hiſtoriam, & uſum varium reperies: vel eſt expreſſorum favorum recrementum, uti Gorr. deſcripſit. Unde & ijſdem cum melle particulis conſtare, ſed flexilibus ramis tenacius ſibi implicatis, & multò craſſioribus, nec ſpicula ſua facilè exerentibus ſcribit Junk. Chym. Exp. P. 1. ſect.2. c.9. Medium quodammodo tenet calefacientium, refrigerantium, humectantium, ſiccantium, ità tamen, ut ad caliditatem inclinet. Partium quadantenus eſt craſſarum, & emplaſticarum. Ideoq; digerit, maturat &c. Gal. l.7. de S. Fac. §. h. t. Dioſc. l. 105. Schrod. l.5. cl.4. n.94. *Ceræ* reſolutionem Chymico-Phyſicam vide in Junken. Chym. Med Phyſ. P.1. ſ.2. cap.9. p.139. ſeqq. Adeò uſitata officinis eſt, ut vix emplaſtrum reperias, cujus non exhibeat conſiſtentiam. Hinc *cera* mater eſt Emplaſtrorum dicitur Gal. lib 5. de C. M. P. G. cap. 2. *Cera Virginea* quid ſit, vide *Propolis*. Curationem ridiculam Choreæ S. Viti ex iracundia, quam Vitiſt undixit, per *ceream* imaginem, vide apud Parac. de morb. amenr. tr. 2. cap. 3. *Ceram Ponticam* optimam olim habitam fuiſſe, conſtat ex Galeno dict. l. & paſſim aliquoties, nec non ex Scribon. Larg. n. 86. ubi vid. not. Rhod. Hoc certum eſt, quòd habeat, pro ſavorum viribus, ex quibus exprimitur, varias facultates. An *flava* ſemper ſit præferenda *alba* per inſolationem, uti vult Fr. Hofm. in clav. Schrod. ad dict. l. dubitatur, quia aliquando ſaltem corpus, & materiem alicujus mixti præbere debet, non verò virtutem aliquam, vel efficaciam, *Ceræ chymicæ* quæ ſint? vide apud Rolfink. Chymiæ l.5. ſ.14. c.4. *Cera ſacra* idem, quod *Virginea*, Rhod. ad Scrib. Larg. num. 84. *Cera tracta*, Κηρὸς τρακτὸς, quid ſignificet, vide apud Keuchen. ad Seren. pag. 101. ſcil. *cera* tractatione dealbata. A Sereno dicitur *cera coacta*.

* Ceræ, κεραῖαι dicuntur, non mulieres, quarum uterus proprijs ex morbis, tùm qui in proceſſibus, & cornibus conſiſtunt, tùm qui in collo, aut fundo, vel aliquando plura, quàm priùs, vel aliquando pauciora, aut nulla, vel mala excernit menſtrua. Galen. 3. de ſympt. cauſ. cap. 4. (quamvis in Græco textu vocab. hoc non extet) ſed potius ipſa cornua uteri, uti rectè Gorr. & Linden. in Phyſ. Med. docent. Vocantur aliàs, & πλεκτάναι, cirri, Gal. l. de diſſect. vulv. c. 3.

Cerago, κήρινθ☉, eſt alimentum, quo apes veſcuntur mellificantes. Ariſt. l. 9. H. A. c. 40. Aldrov. d. l. c.1.

Ceramice, Ceramitis, κεραμική, κεραμῖτις, ſcil. γῆ, ſignificat *terram figulinam*, argillam, apud Hipp. l. 5. de Morb. XII. 13. l. 3. I 18. de int. affect. IIX. 10.

Ceramium, *Ceramnium*, eſt nomen menſuræ liquidæ, quæ Latinis *Amphora* dicitur, vel *Cadus*, continens in Italia Choas 8. Notabatur olim κερ Gal. lib. de pond. & menſ. c. 2. & 3.

Ceramos, κέραμ☉, *fictile*, *tegula*. Gal. l. de temp. c.6.

Ceranites, κερανίτης, (quamvis in Gr. Baſil. legatur κερωνῖτ☉) fortaſſis mendoſè) epitheton Paſtilli multiplicis uſus, apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c.12. circà fin.

Ceranthemus, κηράνθεμ☉, epitheton apum glutinis apud Aldrovand. dict. loc. l. p. 84.

Ceras, κέρας. Vide *Cornu*.

Cerasiatum, eſt nomen medicamenti purgantis ex ſucco ceraſorum, & pomorum dulcium purgato cum eſſentia Mercuriata paratum apud Libav. Synt. Arc. Chym. lib 8. cap. 12.

Cerasma, κέρασμα, à verbo κεράννυμι, vinum aqua miſcere. Lang. lib. 1. ep. 29. ſignificat

agua

aquæ mixturam, qua aquæ frigiditatem calidiore addita frangimus, uti vult Gal. in comm. ad de R V I. A. notante Gorr.

CERASOPHOROS, κερασοφόρος, i. e. *Cornutus*. Vide *Corniger*.

CERASTES, κεράστες, κεραστής, nomen est serpentis, vel viperæ, ita dictæ ab eminentijs alias binis, alias quaternis, & juxtà Solinum, Plinium, & Arabes quadrigeminis, quæ quidem in ipsius capite cornicula præ se ferunt. Sarac in not. ad Dioscor. p. 136. & 137. a. Meminit & Gal. ex poemate Andromachi de Theriac. ad Pis. c. 6. Est verò longitudine cubitali, ad summum duorum cubitorum. Corpus ei colore arenosum, juxtà caudam desquamatum, morsu nocentissimum, contrà quod virus vide remedia apud Dioscor. Theriac. c. 16. Aet. l. 13. cap. 28. Jung. Forest. lib. 30. Obs. 12. Schol. imprimis Aldrovand. lib. 1. de serp. & drac. c. 4.

CERATIO, κήρωσις, κατακήρωσις, ἐγκήρωσις, *inceratio*, denotat actum, quo aliquid cera involvimus. Chymici utuntur hac voce de magisterio Lapidis, Rolfink. Chym. l. 2. c. 2. Rulandus verò ex Gebero definit, esse mollificationem reiduræ, vel ſucci non fusibilis ad liquefactionem. Dicitur autem hic modus *ceratio*, quod medicinam Philosophicam instar ceræ igni admotæ facilè liquescentem reddat. Quando enim Philosophi (Spagyrici) argentum vivum in aurum, aut argentum convertere volunt, necesse est, ut habeant medicinam fluentem, quæ subitò ante fugam ejus in profundo illi adhæreat, ipsique per minima conjungatur, & illud inspisset, atq; sua fixione in igne conservet, quousque adveniat illi majoris ignis tolerantia, ejus humiditatem consumentis, & convertat, illud per hoc artificium in momento in solificum, & lunificum verum, secundum illud ad quod medicina fuerit præparata. Fit autem *ceratio*, quando corpus siccum, & durum suo humore, reiterata frequenti imbibitione, perfunditur. Hæc Ruland. & ex hoc Johns. *cerare* quoq; iisdem dicitur incorporare, vel miscere. *Ceratio* fit, quando continuato calore fluida fit ac mollis materia. Ger. Dornæus de transmut. metall. c. 8. fin. Th. Chym. Vol. I. p. 520. *Cerantur* corpora calcinata cum corporibus resolutis, & hoc imbibendo, vel *cerando*. Melior *inceratio* fit cum Azoth vivo. i. e. Mercurio, & gutta saponis. Richard. Anglic. Rosar. min. c. 12. Jung. Alb. Magn. Alchym. in Th. Chym. Vol. II. p. 412. 442. & Vol. III. p. 76. seqq. & 370. Vol. IV. p. 408. 749. 751. 771. 857. lib. de lapid. phys. condit. c. 1. Ad summam, *ceratio* est species Fusionis, vel Colliquationis.

CERATITES, κερατίτης, est *Unicornu fossile*. Vide *Moneceros*.

CERATIUM, κεράτιον, primò denotat *Siliquam* fructum arboris ejusdem nominis, quæ & *Ceratonia* dicitur. Hanc pravi succi edulium appellat, lignosum, ac concoctu difficile. Gal. l. 2. de Alim. Fac. c. 33. Quæ significatio non est hujus loci. Secundò est nomen ponderis antiqui minoris, continens *grana quatuor*. Dicitur & *Karat*. Alij dicunt, habere duos æreos cum duabus tertijs particulis. Galen. de pond. & mens. c. 3.

CERATOGLOSSI, κερατόγλωσσοι, vocantur bini Musculi linguam rectà deorsum versus interiora moventes, si simul agunt, si verò alteruter, ad latus alterutrum flectens, de quibus vide Barthol. l. 2. An. c. 13. p 550.

* CERATOIDES, κερατοειδής, *Cornea*, seu *corniformis* tunica, vel membrana oculi secunda est, à dura meninge orta (tunicam choroidem complectens) crassa admodum, sed parte ejus media tenuissima, & densissima, splendida, ad splendorem recipiendum, & transmittendum, cornibus admodum extenuatis similis; unde eam à cornu similitudine *Ceratoidem*, *Corneam*, *& corniformem* appellant. Gal. l. 10. de U. P. c. 3. Jungatur Barthol. Anat. l. 3. c. 8. p. m. 515.

* CERATOMALAGMA, κηρωτομάλαγμα, non differt à *cerato*. Vide *Ceratum*. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 11.

CERATUM, vel *Cerotum*, κηρωτόν, vel κηρωτὴ item *Ceratomalagma*. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 11. est medicamentum Topicum, vel externum, consistentia medium inter Unguentum, & Emplastrum. Foes. p. 337. Nomen à *cera* habet. Vocant & *ceroneum*. Fiebat olim ex *oleo*, & *cera* tantùm. Cæterum confundunt cum unguento sæpius; propriè tamen medicamentum est consistentia medium inter Unguentum, & Emplastrum, illo durius, hoc mollius. Horum compositionem vide sis apud Schrod. l. 2. s. 1. c. 10. aliosq; Veteribus non fuisse unam *cerati* consistentiam, aut temperaturam, sed aliud quandoq; spissum, aliud tenerum demonstrat Joh. Rhod. ad Scribon. L. num. 81.

CERAUNIUS, κεραύνιος, dicitur vulgò *lapis fulmineus*, *Dunnerstein*, *cuneus fulminis*, quia communi etiam modernorum Physicorum, & Cartesianorum consensu creditur cadere de nubibus cum tonitru, & esse nihil aliud, quàm corpus solidissimum, genitum in magno fulmine ex diutina exhalationis valdè terrestris, & densæ inclusione, quæ cum invehitur in nubem frigidam, & aquosam ab humore circumfuso conglobatur, & conglutinatur, hujusmodiq;

 massam,

massam, & mixturam facit, & ab igne fulgureo in solidissimum corpus lapideum induratur. Varia quoq; forma, & coloribus varijs exornatus visitur, prout variæ, ac diversæ sunt exhalationes terrestres, & metallicæ ab inferioribus ad superiores partes exhalantes. Plura de hoc lapide vid. apud Andr. Chiocc. in Mus. Calceol. f.3. p.305. seqq. Rul. & Johns. in Lex. Dicitur provocare dulces somnos, valeat contrà fulmina & ad prælia, & caussas vincendas; qua fide, alij videant.

CERAVNOCHRYSOS, κεραυνόχρυσος, est *Aurum fulminans*, vel sclopetans. Rolfink. Chym. l.5. f.2. c.27.

CERAVNOS, κεραυνός. Vide *Fulmen*.

CERBERUS, κέρβερος, præter propriam Canis infernalis Ethnicorum tricipitis significationem in foro Chymico denotat triplicem Mercurium ex sale, hydrargyro, & chalcantho. Libav. Synt. Arc. Chym. l.7. c.10. *Cerberus* quoq; *triceps* vocatur medicamentum purgans famosissimum ex Diagrydio sulphurato, Antimonio diaphoretico, & Cremore Tartari paratum, à D. D. Wedelio magnopere laudatum, quamvis loco scammonij sulphurati, resinam illius sumendam esse, ceu magis efficacem, suaserit. Ph. L.A.F.R. l.2. f.4. c.2. p.168.

CERCHNALEON, κερχναλέον. Vide *Cerchnos*.

* CERCHNOS, κέρχνος, κέρχνον, ἀκέρχνον, κέρχω, exaspero, *raucum sonum edo*, item κερχμός, est asperitas quædam faucium, & raucus sonus gutturis, cum exiguo ad tussiendum conatu, ita ut, sicut vomitum nausea, ita tussim hoc symptoma præcedat, ex Gal. l.2. de causs. sympt. c.4. & 5. Caussa ex natura Catarrhi, & Tussis petenda. Imprimis alimenta κερχνώδεα accusantur ab Hipp. 3. de attic. t.61. qualia sunt pinguia, acida, & acria. Κερχναλέον, vel κερχναλέα dicitur etiam sonus creperus & raucus in faucibus l.7. Epid. VII. 3. & XI. 7. ubi ὑποκερχναλέον legitur. it. XII. 6. tussis rauca βὴξ κερχαλέη.

* CERCIS, κερκίς, *Radius*, duas obtinet potissimùm significationes, (1.) denotat *Os cubiti, vel Brachii superius*, quod & brevis, & minus statuitur, quod cum altero osse, *Ulna*, ὠλένη, Gr. dicto, Brachium constituit. Ita ut *Radius* ulnam inferiùs, hæc illum superius excipiat. Vid. C. Hofm. de U.P. n. 92. Linden. Medic. Physiol. l.2. c. 14. & 74. seqq. Barthol. Anat. libell. 4. c.20. (2.) instrumentum, quo medicamentum teritur, & movetur, veluti *rudicula*, aut *pistillum*. Gal. l. 3. de C.M.S.L. cap. 3. Dicitur aliàs, & τρυβλίον, atq; ὕπερος, item δοίδυξ, quod etiam *cochleare* significat. Jung. Foes. p.334.

CERCOPES, κέρκωπες, dicuntur *versuti*, & notæ fraudulentiæ homines, ut satis indicat proverb. κερκώπων ἀγορά, *cercopum forum*, vel cœtus. Meminit Gal. in lib. de prænotion. c.9. ubi pro impostoribus, & veteratoribus sumit, aut vili hominum genere, qui publicè rerum emendarum, aut divendendarum quæstum, ac mangonium fecerunt, & in Suburra circum meretricum cellas, aut fornices sederunt. Sic enim Συβέρας κερκώπων dixit pro *impostoribus*, qui in *Suburra* erant, ubi tamen βυβέρας vitiosè legitur in omnibus Græcis exemplaribus. Foes. d.l.

CERCOPITHECUS. Vide *Cebus*.

CERCOSIS, κέρκωσις, *Cauda*, item *Mentula muliebris*, *Nympha*. Gr. Κύων, à quibusdam *Tentigo*, *Virga*, *Symptoma turpitudinis* vocatur, estq; morbus muliebris auctæ magnitudinis in *clitoride*, sive carnosa illa, et spongiosa substantia in sinus muliebris parte media superius delitescente occurrens, à nimio portionum spirituosarum per frequentem contractionem, attritionemve inducto affluxu oborta. Senn. l. 4. M. Pr. part. 1. f.1. c. 2. cujus circumcisionem tradit Æginet. l 6. c.7.

CERDAC, i.e. *Mercurius*. Rul. in Lex.

* CEREALIS, δημήτριος, epitheton seminum quorundam, quæ inter *frumentacea gustamenta*, σιτηρὰ γεύματα referuntur, ut, sunt lens, faba, lupinum, cicercula, panicum, milium, pisum, fœnum græcum, avena, tipha, cicera, et quæcunq; id genus alia. Dicuntur aliàs pleraq; et *Legumina*, χέδροπα, et ὄσπρια, quia manibus carpuntur, l. de attenuant. vict. c.6. ex his panis non fit, nisi summa necessitate. l. 1. de Al. Fac. cap. 16. Horum quædam, dum coquuntur, non intumescunt, propterea ἀτέραμνα dicta, de bon. et mal. succ. cib. c.5. Vide *Ateramnia*. Jung. de *cerealibus* Rolfink. O. M Com. Gen. l. 2. f.3. c. 69.

* CEREBELLUM, ὀπίσθιον, ἐγκέφαλον, ἐγκράνιον, παρεγκεφαλίς, posterior est cerebri pars ex multis, et pravis corporibus coagmentata. Gal. l.9. Anat. operat. c.2. Totum namq; Cerebrum in duo divisum est, anterius, et posterius, sed supernis tantùm partibus. Nam sua basi continuum est, non sibi modo, sed spinali etiam medullę, et per hanc *cerebello*. Durius autem sicciusq; est reliquo cerebro; quod quò ulterius procedit, eò siccius evadit. Colore quoq; diversum est. Nam cùm reliquum candidum sit, *cerebellum* velut ustione quadam subflavum est, et plenum animali spiritu, quem nervis duris à spinali medulla prodeuntibus impertit. Hæc Castellus. Accuratiorem *cerebelli* descriptionem petesis ex Bartholin. Anat. l 3. cap. 5. Th. Willis Anat. cerebr c.15. 16. et seqq. ubi pecu-

culiarem hypothesin de spiritibus *cerebelli* proponit.

Cerebella *urina*, à colore *cerebri* dicitur Paracelso Schol. in libr. de urin. l. 1. c. 1. nimirum non penitus lactea, & secum semper portat spumam albam, quæ superficiei circulari adhæret; & ex his judicandos esse cerebri morbos arbitratur.

* Cerebrum, ἐγκέφαλος (nam nominatur ita, quod ἐν τῇ κεφαλῇ, h. e. in capite situm habet) animæ rationalis est domicilium, nervorum, et sensus omnis motusque voluntarii principium, substantia nervis simillimum, nisi quod mollius. Nam id illi conveniebat, ut quod sensus quidem omnes recipit, omnesq; imaginationes, atq; mentis motiones complectitur. Gal. l. 9. M. M. et l. 8. da U. P. c. 4. Substantia ipsius glandularis est alba, veluti è spuma quadam concreta, et humida, libr. definit. Anterior cerebri pars duplex quoq; statuitur, dextra, et sinistra, duosque sinus, seu ventres habet, dextrum, et sinistrum, qui à corpore calloso, quod ψαλλοειδὲς dicitur, dirimuntur. Hi posteriore sui parte in tertium sinum mediocrem sub psalloide concurrunt, à quo meatus est longus τοῖς γλουτίοις, i. e: *natibus* (ita enim ob similitudinem quandam vocant) subditus, qui in sinum alium quartum, omnium postremum, minimumq; inter cerebelli basin spinalemq; medullam situm, incidit. Hæc Castellus. Enimverò hodieq; multò accuratiorem, et clariorem *cerebri* descriptionem reperire licet apud Barthol. d. l. c. 3. seqq. Th. Willis in Anat. *Cerebri* capp. prioribus. Malpigh. Ex. Epist. de *cerebro*, Car. Fracassat. ep. Responsor. ad Malpigh. de *cerebro*, ut alios paulò vetustiores taceamus, C. Hofm. Linden. multoque plures. A Paracelso, et ejus asseclis *cerebrum* dicitur Luna Microcosmica, de Pestilit. Tr. 2. et 4. et remedia *cerebri* per Lunam dirigi creduntur. Paragran. t. 3. Idem quoq; *cerebrum* dividit in *Macrocosmi*, vel *Archei*, et *Microcosmi*. Tr. de trib. essent. Morbos quoque alijs aliàs partibus competens *cerebro* quoque adjudicat, ut Lepram, tabem, icteritiam, et similes alios, uti passim in scriptis ejus videre licet. Mysticè, et Spagyricè *cerebrum* significat Aquam, et *cerebrum arietis*, aquam albuminis ovi. *Cerebrum bovis*, i. e. Tartarum combustum. Rul. in Lex. et Johnf. *Cerebrum* aliquando pro capite sumi, constat ex Marcel. Seren. et Keuchen. ad eund. in not. p. 91. *Cerebrum* etiam vocatur Lapis Phil. Th. Chym. Vol. IV. p. 727.

Cerefactio, dicitur operatio Spagyrica, quæ fit dissolutione, et congelatione, in Allegorijs sapient. distinct. 1. in Th. Chym. Vol. V. p. 78.

* Cerelaeum. κηρέλαιον, compositio est ex *cera*, et *oleo*, apud Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 2. Aliàs hoc nomine quoq; venire potest *Oleum ceræ*, cujus descriptionem vide apud Rolfink. Ch. l. 3. s. 2. art. 2. c. 1. quod et *Butyrum ceræ* appellat et κηρέλαιον.

Ceremonia, *cærimonia*, τελετή, θρησκεία, ritus et ambages varias circà rem, aut actionem aliquam notare, notum est. Has in Medicina meritò suspectas esse, et præstigiis, aut vanitatem sapere ipse fatetur Paracelsus, penitus rejiciens, et damnans, vocans *ceremonias Nigromanticas* Christianis illicitas, et prohibitas, l. 9. de signat. rer. natur. et tr. de philos. occult. § de Conjurationibus.

Cerevisia, mendosè *cerevisa*, ζῦθος, *Bira*, est potus nobis alijsq; Septentrionalibus populis notissimus, ex hordeo ut plurimum, ut ex tritico, rariùs (qui etiam nocentior) ex avena, aliove frumenti genere paratus, decoctus cum aqua, et lupulo conditus. Cujus præparandi modum ex *Malto*, vel *brasio*, vel *byne*, egregiè descripsit Th. Willis, de fermentat. cap. 7. Ejusdem fermentationem monstrat Mart. Kerger. de ferment. c. 2. c. 5. Differentias plures succinctè tradidit Jonston. System. Part. Hygien. l. 1. tit. 1. c. 3. art. 3. *Cerevisiæ* fuisse vetustissimum usum, constat ex Athen. l. 1. et 10. à quo etiam vocatur vinum ex hordeo, οἶνος ἐκ τῶν κριθῶν, βρῦτος κρίθινος, item ex Herodot. Theophrasto, Epigramm. Græc. Jung. C. Barthol. l. XI. Advers. c. 32. Linden. S. M. Ex. VI. §. 9. C. Hofm Instit. l. 5. c. 27. Rolfink. O. ac. M. Com. l. 14. f. c. 1. 25. Kerger. d. l. s. 3. c. 2. Inter caussas morbificas refertur ab eodem Rolfink. d. l. l. 2. s. 3. c. 78. Viscositatem ei tribuit pipere, vel butyro corrigendam Paracelf. l. 1. de Tart. tr. 2. c. 1. in not. Ansam dat morbis Tartareis, Tr. 1. de Morb. ex Tart. c. 2. In specie acida est caussa coliсæ, tr. de Colic. Ab aciditate præservativum singulare commendat oleum Caryophyllorum, aut oleum caryophyllatæ, l. 3. de conserv. rer. natur. in fin. Integrum aliàs tractatum de *cerevisia* paucis abhinc annis edidit D. Meibomius, qui videatur. *Cerevisiam* mense Martio coctam diutiùs servari, et augeri tàm in bonitate, quàm jucunditate, uti legitur in Th. Chym. Vol. I. p. 664. tr. de Medic. Chym. tit. de hydromelite, fortassis magis opinione, quàm veritate nititur. Certè hic locorum fallit. Helmont. appellat periphrasticè *cerevisiam* fumen, liquamen, anc consummatum jus granorum, tr. Imago ferm. imprægn. n. 2. Vide etiam *Zythus*.

Cerificatio, dicitur gradus tertius in processu Gebri Arabis, qui legitur in Th. Chym. Vol. IV. 38.

* Cerion, κηρίον, *Favus* propriè significat opus illud Apum artificiosissimum, cellulis angulosis succo melleo plenis distinctum, & exornatum, de quo videatur Aldrov. l. 1. de Insect. c. 1. Hujus decoctum in aqua maceratum sæpè propinat Hipp. de febre, l. 2. de morb. XLI. 21. LII. 34. LVI. 19. l. 3. XXX. 1. Tropicè verò per similitudinem Κηρίον, *Favus*, quoq; dicitur ulcus multis foraminibus pervium, ex quibus melli similis humor excernitur. Gal. defin. Med. Quod in capite frequentiùs occurrat, movit hauddubiè Galenum, et alios, ut capitis affectibus annumeraverint. Gal. l. de tum. p. n. c. 15. l. 1. de C.M.S.L. c. 18. Differt ab *Achore*, foraminum magnitudine, quę in Achore minor est. Aetius l. 2. tetrab. c. 68. etiam vult, appellari *Melicerida*. Sed *Melikeris* propriè est abscessus specie cum folliculo, de quo suo loco. *Cerium* etiam in musculosis partibus, in articulis, et plantis pedum oritur: Sæpè etiam sextam colli vertebram occupat, et aliquando etiam costas invadit. Meminit hujusmodi ulcerum, et Hip. l. 2. Prorrh. XIIX. 4. Caussa hauddubiè in portionibus salino-sulphureis cum pituita mixtis, et excrementitijs alcalicis collectis, et corruptis ponenda erit. P. Barbette *Porriginem*, *Achores*, et *Favum* confundit, in Chirurg. P. 3. l. 2. c. 1.

Ceritus, *Cerritus*, item *Cereritus*, μανιόμενος, παρεμμανὴς, παρέμφρακτος, δημητριόληπτος, idem significat, quod *Delirus*, *Maniacus*, furiosus. Tres enim præsides furoris erant apud antiquos, Ceres, Luna, Bacchus, inde *Ceriti*, *Lunatici*, *Bacchi*. Et ex Nonio *ceriti*, *& larvati* malè sani, aut *cereris* ira et larvarum incursione animo vexati. Meminit hujus vocabuli P. Seren. in carm. med. t. Phrenesi, et cap. purg. ad quem locum vide not. Rob Keuchen. p. 115.

Cerno, κερνῶ, *asperum sibilum edo*. Unde κερνώδες, idem quod κερχνώδες, *asperitas faucium*. Vide *cerchnos*.

Cerno, ὁράω, βλέπω, idem quod *video*, deinde significat cribro trajicere, *cribrare*. Ita apud Apul. *cernere cribro*, legitur Scrib. Larg. n. 110. et Rhod. in Indic. primo Gr. κοσκινίζω, σηκίζω. Vide *cribrum*.

Cernua, ὀρφὸς, *Orphus*, nomen piscis, sed qualis certò intelligi debeat, obscurum. Alium enim vult Gal. 3. de Al. Fac. c. 31. qui inter duræ carnis pisces refert; Alium Arist. Athenæus, Bellonius. Vid. Aldrov. l. 2. de pisc. c. 11. et 36. l. 5. c. 34.

Ceroma, κήρωμα, significat unguentum ex *cera* oleo subacta, quo inungebantur Palæstritæ. Unde *ceromaticus*, qui *ceromate* inunctus, apud Juvenal. Et *ceromatico* fert inceteria collo, Sat. 3. ad quem locum Th. Farnabius notavit, *ceroma* ex oleo, cera, et pulvere fieri. Apud Hipp. pro *unguento*, aut *cerato* in genere sumitur, 4. de R. V. I. A. t. 78. Vide Foes. pag. 337.

Ceropissos, κηρόπισσος, *medicamentum ex cera, & pice constans*, aut nomen emplastri, vel cerati ex cera, et pice confecti, quo splenium illini jubet Hipp. aperta frontis cute, l. 2. de morb. XIIX. 12.

Certamen, ἀγὼν, ἆθλον, quid sit, notum est. Eatenus verò ad forum Medicum spectat, quatenus priscorum seculis ad Gymnasticam, vel Athleticam pertinuit: dum vir operarius naturalia munia exequens, verè bono habitu præditus in certamen descendens non lucta modò, sed et cursu cum alijs certavit, aut jaculo, aut arcu, aut disco. Gal. ad Thrasybul. c. 33. Vide *Athleticus*.

Certator, ἀθλητὴς. Vide *Athleticus*.

Certatorie, ἀγωνιστικῶς. Vide *Agonistice*.

Cervicalis dicitur de *Arteria*, et *Vena* apud Barthol. libell. 1. Anat. c. 6. p. 638. et l. 2. c. 2. p. 652.

* Cervix, αὐχὴν, τράχηλος, δειρὴ, est æquivocum. Aliquando accipitur latè, et idem est, quod *collum*, pars scil. intermedia inter thoracem, et caput. Hipp. l. 3. prognost. t. 16. Gal. in comm. Barthol. Anat. l. 2. c. 13. vocat appendicem ad medium ventrem. Constat septem vertebris intrà cavitatem spinalem medullam à cerebro continuatam excipientibus, de quibus, ut et reliquis partibus, quæ exterioribus, quæ interioribus, v. deantur Anatomici. In hac significatione d. c. [illegible] *cervix rigida* apud Scribon. l. a. g. n. 155. et *valida cervice* pr. d. 1, κρατεραύχενες Hipp. 6. Epid. l. 1 t. 3. Aliquando strictè pro parte posteriore colli. Barth. l. d. l. Aliquando metaphoricè. Ita *cervix* V. teri Collum dicitur, canalis, sive meatus oblongus, situs inter orificium inter ius, et externus, instar vaginæ penem excipiens. Vide *Cervix*. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 7. art. 12. § 114. Barthol. l. 1. c. 30. Ita et *ossium processus*, vel [illegible], dicuntur *cervices*. Gal. l. de ossib. proœm. Barthol. libell. 4. c. 1. in fin.

Cervicilli *spiritus* est *essis de Corde Cervi*. Ruland.

Cerumen, ὠτὸς ῥύπος, κυψελὶς, *aurium sordes*, *Marmorata*, est excrementum aurium naturale. Gal. l. 10. de simpl. fac. in fine, humor calidus, siccus, quandoq; humidus, consistens, subflavus, amarus, ex sero, bile, et pituita constans in exteriore aurium meatu, partim à calore tenuja dissipante, partim ab exter-

no

no frigore dissipationem inhibendo uniente collectus, inde instrumenti ope extrahendus, uti descripsit Ger. Blasius in Medic. General. Usus ejusdem Medicus externus in curandis paronychijs à Gal. d. l. adductus, aut quod medeatur ictibus scorpionum, conglutinet vulnera, fissuras cutis &c. ex Schrod. l. 5. cl. 1. n. 23. non improbatur. At internus, pro præsentissimo in colica remedio in potu si sumatur, ceu sordidus minimè nobis probatur, delicias has alijs relinquentibus.

CERUSIANA, κηρυσιανή, epitheton medicamenti, quod à Philippo Trallianis fuit datum, apud Gal. l. 7 de C. M. S. L. c. 5. in fin. contrà phthisicos, & suppuratos.

† CERUSA factitia, Gersa Serpentariæ Holler. de mar. Chir. l. 2. c. 5.

CERUSSA, *Cerusa* Palladio. Vid. Rhod. in Indic. prior. ad Scribon. ψιμμίθιον, ψιμμύθιον, Scr b. n. 184 fit è plumbo, & est ejus veluti ærugo, per calcinationem vaporosam. Modum vide sis apud Dioscor. l. 5. c. 103. & Schrod. l. 3. c. 12. Olim fuit laudatissima, quæ in Rhodo, Corintho, aut Lacedæmone parata. Est autem ferè omnibus nota *cerussa*. Meminit ejus aliquoties Gal. & Scribon. Quando torretur, donec similis fiat Sandarachæ, dicitur *Scandix*. Lavatur etiam *cerussa* Cadmiæ modo. Dioscor. d. l. Rul. in Lex. Paracelf. *cerussam* plumbum mortuum appellat, de mort. rer. natur. l. 5. Jung. Libav. synt arc. Chym. l. 5. c. 10. Tribuitur etiam artificialibus hoc vocabulum v. g. *Cerussa* Antimonij, quæ est Antimonium Diaphoreticum ex Regulo ejus paratum. Schroder. l. 3. c. 17.

CERUSSEA *urina*, dicitur apud Paracelf. quando est alba, ut *cerussa* estq; signum mortis, aut significat oppilationem hepatis, lib. 2. de Urin. judic.

CERVUS, *Cerva*, ἔλαφος, ἄρσην καὶ θῆλυ, Animal utriusq; sexus est notissimum, bisulcum, ferum, vel sylvestre, vivacissimum, certis temporibus salacissimum, præsertim Mas, qui cornutus est. Unde & *cervus* quasi κεραὸς, cornua gerens dictus, Fœmina est ἀκέρως, nec habet cornua. Utriusq; descriptionem pleniorem reperies apud Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc. c. 27. Usus imprimis maris non solùm in victu, sed & in medicina frequentissimus, dum Cornua, Os de Corde Cervi (quod tamen cum bubuli cordis osse sæpissimè permutatur) Genitale, Testiculi, Sanguis, Lachryma, Medulla, Sevum, Talus, Astragalus, Corium, Lapis, adhibentur, de quibus omnibus vide Aldrovand. d. l. & succinctè apud Schrod. l. 5. cl. 1. n. 17. Hofm. in clav. ad ill. loc. Joh. Georg. Agricol. vernac. descriptionem *cervi*. Pertinet huc *Elaphographia*, h. e. *cervi* descriptio Physico-Medico-Chimica D. Joh. Andreæ Graba Collegæ Nat. Curios. cujus mentio quoq; fit in Oldenburgij Actis Philosoph. Ann. 1668. mens. Septembr. Sparsim etiam invenire licet apud Gal. aliquid de *cervo*, de carne, quod succum vitiosum generet. l. 3. de Al. Fac. c. 2. Et proximam asinorum carni esse dixit, de atten. vict. c. 8. de *cornibus*, l. 11. de S. Fac. c. *cornua cervi*: de *Medulla*, quòd sit blandissimum medicamentum, de Theriac. ad Pison. c. 9. & l. 7. de C. M. P. G. c. 16. inter Damocratis Acopa. Ita & apud Scribon. Larg. mentio fit *Hinnulei cervi*, n. 11. cujus coagulum laudatur contra epilepsiam, & Cornuum, n. 122. lachrymarum, n 163. de quibus in notis p. 239. Rhod. ex Scaligero scribit, quòd centesimo demum anno Cervis lachryma nascatur, summum ad venena sudoriferum, de cujus veritate meritò dubitare quis possit. De *osse cordis cervi* legatur etiam apud Paracel. l. de morb. Tartareis c. 11. tr. de pestilit. *Cervus volans* dicitur *Scarabæus Cornutus*. Vide *Cantharus*.

CESSO. Vide *Eao*, *Pavo*.

CESTREUS, κεστρεύς. Vide *Mugil*.

CETACEUS, κητώδης, epitheton animalium marinorum grandiorum, in quorum numero sunt Phocæ, Balenæ, Delphini, Libellæ, grandiores Thunni &c. de quibus in summa dicendum, quòd omnia ejusmodi habeant carnem duram, pravi succi, & excrementiciam: Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 37. Plura de his vide apud Aldrov. l. 1 de *cetis*.

CETE, *Cetum*, κῆτος, vel sumitur latè pro omni pisce *cetaceo*, h. e. grandiore, qui etiam Latinè dicuntur *Pistrices*. Vide *cetaceus*: vel strictè aliquando pro *Balena*. Vide *Balena*. Aldrov. d. l. c. 2. Apud Paracelf. in Fragm. Med. *Cetum* dicitur Scabies arborum.

CEVIL, est terminus Paracelsicus, denotans induratam quandam substantiam in terra ad similitudinem calculi in homine, è terreo Tartaro indurato per spiritum urinæ, qui est in liquore terræ. Estq; appropriatum remedium contrà Lithiasin, quia sese invicem frangunt, & conterunt, Tr. 1. de morb. ex Tart. c 4. Dicitur & *Ludus* eidem, & Helmont. tr. de Lithias. cap. 8. n. 23.

CHÆTE, χαίτη, propriè *jubam* significat in quadrupedibus. Usurpatur tamen, & de *cæsarie*, vel coma humana, præsertim de capillis, qui à parte posteriore secundum occiput prominent, ut & de pilis circà tempora oriundis. Gorr. p. 504.

Chalao, χαλάω, remitto, *relaxo*. Frequens verbum apud Hipp. de remissione morbi, & symptomatum, v.g. l.7. Epid.II.35. VII.17. XXVII.6. 28. XXXIX. 8. &c. Vide Foes. Oec. p.673. Hinc descendit τὸ χαλαρὸν, quod dicitur de intestino recto. Hipp.l.3. de artic. t.4 & etiam de cute, 5. aph.71.

Chalasis, *Chalasmos*, χάλασις, χαλασμός, *relaxatio*, opponitur tensioni, ad eundem modum, quo duritati mollities. Estq; remedium Lassitudinis tensivæ. Hipp. 6. Epid. VII. 29. Gal. l.3. de tu.san.c.6.

* Chalasticos, χαλαστικὸς. *relaxans*, dicitur de medicamentis, quæ tensioni medentur. Gal. l.5. de S.F. c.11. l.7. de C.M.P.G. c.9. Et licet tensio multis contingat modis, & ita non videatur una *laxantium* esse species, sed alia humectando *laxans*, alia calefaciendo, alia molliendo, alia vacuando, alia tumores p.n. purgando, alia aliud quippiam faciendo. Attamen si propriè universalem quandam *Laxantium* medicamentorum substantiam, & naturam constituere licet, ea certè erit ex genere modicè calefacientium, adde & humectantium. Summa.. Parum vel nihil differre videantur ab *Emollientibus*, de quibus suo loco. Vid. Dogm. nostr. part. 6. c.2. dogm.9.

* Chalaza, *Chalazion*, *Chalazosis*, χάλαζα, χαλάζιον, χαλάζωσις, *Grando*, in foro Medico significat tuberculum grandini simile, & pellucidum in palpebris concretum, otiosi humoris in palpebris colluvies. Æginet. l.6.c.16 Gal. in defin. Est igitur vitium, quod oculos infestat, cujus causa est humor quidam lentus post congestionem concretus. Affinis affectus *Crithe*, vel *Hordeolo*, vel *Posthiis*. Gal. 4. de C. M.S.L. c.7. ut & similis *Lithiasi* in palpebris, unde conjunxit Sennert. in Pr. Med. l.1. p.3. sect.2. c.4.

Chalbane, χαλβάνη. Vide *Galbanum*.

Chalcanthum, χάλκανθος, Vide *Vitriolum*.

Chalcedonius, χαλκηδόνιος, est epitheton medicamenti contra purulentas, & inveteratas aurium affectiones. Gal. l.3. de C. M. S. L. c.1.

Chalcidica, χαλκιδικὴ, est epitheton *Lacertæ* cujusdam, quæ etiam *Seps* σὴψ, σῆψις, vocatur, cujus morsum tumor pellucidus sequitur, veluti nigrore in ambitu plagæ relucente. Verùm eadem lacerta vino pota proprijs morsibus succurrere creditur. P. Æginet l.7. lit.S. in Seps & Forest. l. 3. Obs. 12. in Schol.

Chalcitis, χαλκῖτις, est medicamentum, & recrementum metallicum, colore æris, intercursantibus oblongis venis splendentibusque. Nascitur in iisdem metallis, in quibus *Sory*, & *Misy*, mediumq; inter ea non tantum loco, sed & consistentia, *Sory* scil. tenuius, & *Misy* crassius, nec non viribus. Habet vim adstringentem, & adurentem, uno verbo, Escharoticam. Dicitur & *Atramentum rubrum*, *Pyrites crosus*. Speciem æris præ se fert, nativa: nunquam factitia. Alia est cruda, alia usta, & lota, cujus color cinereus est. Gal. l.9. de C. M. S. L. c.3. l.1. de C.M.P.G. c.18. fin. & alibi. Dioscor. l.5. c.115. Schroder. l.3. c.18. Hofm. in clavi ad h.l. Celebre & notum est in Officinis *Emplastrum Diachalcitidos*, quod & *Diapalma* vocatur, ex Gal. d.l. c.4. Rul. *Chalcitidem* describit, quod sit lapis, unde æs coquitur. Unde & *Lapis ærarius*, *Marchasita*, *Pyrites* eidem vocatur. Deinde alteram quoq; significationem addit, quòd significet *Alumen capillare*, sive *Schistum*. Hinc & locum illum Hipp. l. de ulcerib. XII. 11. ubi χαλκῖτις συστηρίη legitur, de Alumine exponendum esse volunt. Usurpavit etiam sæpius Scribon. Larg. in compositionibus, n.37. 47. 240. Vid. Rhod. in Not. p.76.

Chalceium, χαλκεῖον, *æreum*, significat Foes. reddidit officinam fabri. Rectiùs, omnia instrumenta ex ære parata complectitur, ut sunt follis, fistula, vasa, ahena, lebetes, ollæ, uti demonstrat C. Hofmann. in Gal. de U. P. n. 280.

Chalcoma, χάλκωμα, idem quod χαλκεῖον, *vas æreum* significat. Hinc vasa Corinthiaca, χαλκώματα dicta tùm primùm ex ære fieri ceperunt, cùm Corintho à L. Mummio devastata incendio, simulacra ex omnis generis æris, argenti, & auri metallis conflata in unam massam confluxissent. Lang. l.1. Epist 29.

Chalcos, χαλκός. Vide *Æs*. Per χαλκὸν νώροπα, apud Homer. Il. β. intelligi *Noricum æs*, sive Germanicum ex Alpibus Noricis, testatur C. Hofmann. d.l. n. 44.

Chalcus, χαλκοῦς, *æreolum*, est nomen ponderis Medici, & Attici. Est autem sexta pars oboli, & ità duodecima scrupuli. Pendet autem circiter grana duo, cum olim scrupulus 24. grana contineret, apud Fernel. Therapevt. L.4. c.6. legitur in Mascul. *æreolus*.

Chalcute, idem, quod *Æs ustum*. Rul. & Johns.

Chalepos, χαλεπός, communiter *difficilis*, gravis significat. Enimverò si quod aliud magnum est, & plenæ significationis epitheton apud suos, quod Latini idcircò multis reddunt, & æquè magnis, sed sumtis semper è natura rei, cui apponitur. Par parì quippe nequeunt, verbis Linden. Ex. XIII. §.310. Etenim non nudam difficultatem denotat, sed difficultatem

cum

cum periculo, aut damno conjunctam. Ita tota Medicina habetur difficilis, quia, quæ in illa continentur, periculum conjunctum habent. Ita Crisis dicitur *difficilis*, 1. aph. 1. Ita sanitenuem victum *difficulter* ferunt, 1. aph. 5. h. e. cum periculo, & detrimento: Junge 5. aph. 55. l. 5. Epid. V. 96. &c. Vid. Dieter. num. 916.

Chalicraton, χαλίκρατον, *vinum mistum*, vel aqua temperatum significat, χάλις enim, vel χάλιξ, *vinum* ab antiquissimis Poetis dicebatur. Keuchen. ad Q. Seren. not. p. 203.

Chalinos, χαλινὸς, propriè frenum significat. Apud Aurelian. vero & Pollucem hoc nomine quoque venit angulos oris, & compago, vel pars buccarum circà labiorum confinia, quod fit instar freni, vel retinaculi oris. Blancard.

Chalybs. Vide *Ferrum*.

Chama, χήμη, *Cheme*, est nomen Conchæ marinæ capacioris, vel hiantis. Nam utraque significatio à verbo χῶ applicari potest. *Hiatulas* vertit Gaza, & C. Hofm. ad Gal. de U. P. n. 539. *Chamarum* descriptionem, differentias, & usum in cibo vide apud Aldrov. l. 3. de Testac. c. 58. seqq. Gal. l. de bon. & mal. succ. cib. c. 4. *Chemæ*, vel *Cheme*, χήμη, est quoq; nomen mensuræ apud Atticos duplicis. *Chema* major pendet drachmas tres, & vigesima pars est Cotyles: minor duas drachmas, & trigesima pars est Cotyles. Utitur Hipp. lib. de Morb. mul. CI. 17. CIIX. 20. Quamvis nihil certi de pondere *Chemæ* ex his locis constet. Unde verosimilius videtur, per Chemam non certum pondus, sed potiùs certam mensuram, quantum conchæ marinę, *Chamæ* dictæ, mediocris testa capit, indicari, cujus certum pondus exprimi nequeat ob rerum diversam gravitatem; quemadmodum, & hodie cochlearis capacitas incerto modo vulgò usurpatur, in rebus præsertim, ubi parum refert, plus minusve paulò quis sumat. Confer ad loca Gal. 5. de C. M. S. L. c. 7. & l. 3. Foes. p. 677. seqq.

Chambar, dicitur *Magnesia*. Rul. Vide suo loco.

Chameleon, χαμαιλέων, & nomen plantæ est, de qua consulantur Botanici, & nomen animalis ovipari, figura planè lacertam repræsentantis, cujus descriptionem pleniorem vide sis apud Aristot. l. 2. H. A. c. 11. & Aldrov. l. 1. de quadr. dig. ovip. c. 14. *Chamæleontis* cujusdam Ægyptiaci fortassis Anatomicam succinctam lege sis in Oldenburg. Actis Philosophicis de An. 1669. M. Julio, ubi absque litera h. scriptum occurrit. Hujus fel unà cum alijs commendatur contrà trichiasin, sive pilos palpebrarum inutiles apud Galen. l. 4 de C. M. S. L. c. 8.

Chamæcelus, χαμαίζηλος, *humilis*: de loco usurpatur, vel *sedili*, apud Hipp. 3. de fractur. t. 61. item de *humero*, vel potiùs Epomide, superiori humeri parte in humero avulso, s. 1. de artic. t. 62.

Chamebroch, denotat *Trifolium*, apud Helmont. in Indice.

Chameunia, χαμευνία, *humi decubitum* vel *humicubationem* significat, qua voce usus Gal. c. 3. aph. 29. & 30. Quod Foesius credit, idem esse, quod σκληροκοιτία, aut σκληροκοιτέειν, *duriter cubare*, durum cubile, cujus meminit Hipp. de vict. salubr. t. 12. vel 13. & Gal. in comm.

Chandothen, χανδόθεν, adverb. significans, *hiatim*, *hianter*, item affatim, copiosè. Usus Hipp. l. de glandul. VIII. 7. quamvis in edit. Linden. legatur ἐνδόθεν. Vid. Foes. p. 674. qs. *Hians*, *Hiatulus*.

Channa, *Channe*, alijs, sed perperam *Canna*, Gr. χάννος, χάννη, est nomen piscis marini, vel potius in locis saxosis degentis, *Percæ* similis, tenera carne præditi, duriori tamen, quàm perca, de quo videatur Aldrov. l. 1 de pisc. c. 10. Huic similis est alius *Canadella*, vel rectiùs *Chanadella* dictus, qui à Massiliensibus etiam *channa* vocatur d. l. c. 11.

Chaomantia est ars, qua præsagium sumitur ex aere. Rul. & Johns. quando sese astra aeris manifestant, & ventorum, quæ sunt signa *Chaomantica* Parac. de signat. rer. nat. l. 9. Species *Chaomantiæ* sunt Borealis, Australis, Zephyra, Eurona, Fulgurina, Tonitruara, Tempestatum, Flata, in Tab. ad Philos. sagacem.

Chaos, χάος, terminus Paracelsicus denotans *Aerem*, Paragran. Tr. 2 de Astron. Comparatur albo ovi, & vitellus est sphæra inferior terræ. *Chaos* est elementum aeris, tr. de morb. Tartar. Sumitur & pro Iliaste, vel Iliastro. Rul. Huic similem finxit. Idem *Chaos Microcosmi*, quamvis adeò obscurè, ut nugas illas extricare, esset nihil aliud, quàm tempus perdere. Vid. d. l. & tr. de peste 2. c. 3. *Chaos Microcosmi* est aer, qui dispersus per totum corpus causa est Epilepsiæ, ut spasmus feratur ex eodem, sicuti venti exteriores impetu quodam moventur in Schol. ad Paragraphor. l. 3. c. 2. & alijs pluribus in locis. Spagyrici circà negotium lapidis Philosophici aliud adhuc *Chaos* finxerunt, describentes *Chaos Spagyricum*, quòd sit formarum particularium, & materiarum suarum cum universali forma, suaq; materia confusio. Vel est universale quid, omnia, quæ nos operamur, in se

in se concludens, à cujus ventre debet ingeniosus artifex elicere materiam suam, formam, cœlum, & elementa, ut ex istis medicinas conficiat, in Th. Chym. Vol. I. p. 286. & 418. tit. Philosoph. Chym. & Vol. II. p. 91. Adde Vol. V. p. 344. in Dialogo Ægidij de Vadis c. 4. Vocatur & *Chaos Magicum Hermetis*, quod contra distinguitur *Theologico Chao*. Libav. Exam. Philos. vivent. sect. 12. *Chaos minerale* vocatur lapis mineralis, qui aurum præparatum, corallia, margaritas, reddat potabilia, dictus Abyssinis *Bisnumi*, Arnaldo *Chissi* minerale, Syntagm. arc. Chym. l. 7. c. 8. ὑστέρημα! *Chaos vicissitudinum* legitur apud Helmont. de Ideis morbos. num. 26. Ipse lapis Phil. quoq; vocatur Chaos, Lagn. Harm. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p. 719. *Chaos Mercurii* quid dicatur Chymicis vide in Morley Coll. Chym. Leid. c. 62. proc. 2. *Chaos mentale* vocantur species, & ideæ sensibiles, seu memorativæ confusè subjecto, vel cerebro inexistentes, de qua significatione prolixius egit Joh. Marc. Philos. vet. rest. Part. III. sect. 6. pag. 270. seqq.

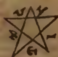
Chaosda, epitheton Paracelsicum Pestis q. d. *Pestis Aerea*, in Fragm. medic.

Chaoua vocatur Decoctum Ægyptijs usitatum ex seminibus *Bon* paratum fabas imitantibus, de cujus viribus legatur Prosp. Alpin. de Medic. Ægypt. l. 4. c. 3. p. 122. b. seqq.

Chara, χαρά. Vide *Gaudium*.

Charabe idem, quod *Succinum*. Vide Carabe. Succus quoq; Populi arboris *Charabe* dictus fuit P. Aponens. Conciliat. controvers. diff. 132.

Character, χαρακτήρ, *Sigillum*, duplicem potissimùm habet significationem propriam & impropriam. Propriè *Characteres* sunt figuræ certæ ab artifice seu fingente, seu pingente excogitatæ, ut ex instituto, & consensu cum alijs pluribus, vel paucioribus aliquid significent. Hujusmodi *Characteres* sunt *Officinales*, quibus Pondera, & mensuræ denotantur, v. g. Uncia ℥, drachma ʒ, scrupulus ℈, libra lib. &c. item *Chymici*, de quibus vide Schrod. in princip. Pharm. Medico-Chym. Libav. Exam. Phil. viv. f. 28. alios. Jungatur & Schenk. Synt. Comp. & præf. med. form. p. m. 82. seqq. Huc etiam referri potest *Character* sub figura triplicis pentagoni, qui in Græcas literas ὑγίεια resolvebatur, quod signum per somnium Antiocho Soteri regi ex Divina revelatione communicatum fuisse legitur, ut loco tesseræ in vestibus militum intextæ uteretur, quo facto etiam victoriam à Galatis reportavit, Lang. l. 1. ep. 34. ubi plura de *Characteribus*. Quòd verò tales *characteres* συμβολικοί, significantes, vel etiam alij ἄσημοι, h. e. nihil significantes, fortuito, & temerario ordine dispositæ, & exaratæ figuræ medicam, & activam curandi morbos vim obtineant, eamq; naturalem, uti quidem Paracelsus acriter defendere *artem* hanc *characteristicam* passim in scriptis conatur, persuadens, eos *characterismos* quidem non ex propria virtute, sed interveniente imaginatione nostra Astral. effectum illum præstare, illud solidis rationibus refutatum apud Senert. de cons. & diss. Ch. c. 18. Dieter. Iatr. n. 683. & Rob. Keuch. in proleg. ad Q. Ser. Sammonic. reperies. Revera sunt, & manebunt tesseræ diaboli, ad confirmationem pacti cum ipso sive impliciti, sive expliciti, & à Medico pio bonoq; artem suam sanctè exercente fugiendæ. Vide *Sigillum*. Impropriè *character*, vel *characterismus* significat hæreditariam quandam dispositionem, & veluti jus gentilitium, quæ locum habet in multis morbis, præsertim Chronicis, & ad eorum causam antecedentem pertinet. Ita Epileptici nascuntur ex epilepticis, Arthritici ex arthriticis. Tabidi ex tabidis &c. Rolf. Ord. ac Meth. comm. l. 2. f. 3. c. 33. Nec ineptè de eodem scripsit Helmont. in tr. A sede animæ ad morbos; Quamvis etiam de statu naturali *character* dici possit, per quem v. g. homo alterum cognoscit. Ita facies corporis, & lineamenta ejus dicuntur *character*. *Character* etiam à compositione membrorum, à conformatione lineamentorum, à figura, statura, habitu, incessu, voce, suus cuiq; est, verbis Lind. Ex. IX. §. 19.

Charadra, χαράδρα, *torrentis alveum*, sulcum, ac *voraginem* significat, quam torrens rapido suo impetu efficit, & excavat, aut salebrosum, & confragosum locum. Unde verb. χαραδρόω deducitur, quod significat *excavo in torrentis alveum*, aut *cavernosum reddo*: & χαραδρούω in passiva significatione, quo usus Hipp. l. de Flat. XVII. 11. Plura vide apud Foes. d. l.

Charadrius, χαραδριός, nomen aviculæ, quæ & *Galgulus* dicitur, & *Hiaticula*, cujus descriptionem exhibet Ul. Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 67. de qua scribit Ælianus, quòd eximio naturæ beneficio affecta sit, dum ictericos morbo laborantes solo hujus aviculæ intuitu à morbo liberet, croceos bilis vapores, vel effluvia alliciendo. Ob id sub velamine vendebatur, ne licitator remedij particeps fieret, antequam emeret. Quamvis verò Joh. Langius videatur assensum præbere lib. 2. ep. 36. rectiùs tamen Aldrovandus nostro fecit judicio, qui nugas vocavit.

Charaxis, χάραξις, *orbitam* significat, vel scrobes effossas, in quibus sudes defiguntur. Χάραξ enim *sudem* notat. Propriè huc non pertinet. Meminit saltem Linden. Ex. XI. § 75.

Charieis, *Chariesteros*, *Chariestatos*, χαρίεις, χαριέστερ@, χαριέστατ@, *Gratiosum* in positivo, comparativo, & superlativo gradu significat, estq; epitheton Medici, non quidem eo sensu, quo Illustribus personis tribuitur; sed quatenus apud alios celebris, & acceptus habetur, & majorem longè lateq; sibi existimationem, atq; laudem consecutus est; quòd fit, quando artem suam theorematis non fallacibus apprehendit, & usu, atq; observatione sedula confirmavit. Ita enim Aglajam cum majestate venerandam, Thaliam cum humanitate amabilem, Euphrosynen cum decore prudentem, illas *Gratias* dextra quasi præferet, & dubium sine dubio faciet omnibus, magisne ob virtutem amandus, quàm honorandus sit ob necessitatem, ut verba Lindeni nostra facere liceat. Ex. II. §. 15.

Charis, χάρις, *gratiam* significat, *indulgentiam*, & specialiter eam, qua ægro interdum gratificamur, aut eum exhilaramus, ejusq; gratiam aucupamur, & nostra persuasione obsequentem nobis Medicis reddimus. Hujusmodi *gratificationes* recenset Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 7. vel. 8.

Charme, vel *Charmis*, χάρμη, χάρμις, est epitheton cujusdam *Antidoti* veteris, cujus descriptio carminicè legitur ap. Gal. l. 1. de antid. c. 4. ab Authore *Charmide*, qui non integram libram mille Atticis drachmis vendidit, & gratis ferè emptoris dare existimavit.

Charonius, χαρώνι@, est epitheton regionum, & fossarum, & antrorum subterraneorum. Paucis: denotat loca inaccessa præ putore, aut alioquin pestifera, à *Charonte* Stygio nauclero ita dicta, qualis erat Phrygiæ regio, *Charonia* dicta, apud Strab. l. 12. Meminit Gal. c. 2. de nat. hum. t. 2. l. 7. de U. P. 7. (ad quem locum vid. annot. C. Hofm. n. 464.) l. 1 in 1. Ep. in procem. & exponit per βαρυόσμια, gravem odorem spirantia lib. de util. resp. c. 4. ita, ut vel unica inspiratione homines moriantur, quasi acutissimè strangulati. Aret. l. 1. c. 7 Jung. Foes. p. 675.

Charopos, χαροπός, *colorem oculi gratum* significat, qualis est cœli, & maris, uti *Cæsius* aut cœruleus. De oculis usurpavit Hipp. 2. Ep. S. V. 3. & s. 6. n. 6. Linden. vertit oculos *ravos*, 3. Epid. s. 3. t. 70. ubi tamen certò non constat, an de oculis exponi debeat. Cœlius Aurelian. etiam de urinatenui, & aquosa, & ita subalbidâ, ut coloraturæ liquidæ colorem fingat usus est l. 5. Tard. pass. c. 3. Foes. d. l.

Charta, χάρτης, notissimum omnibus, quid hodièque sit, & unde paretur. Olim ex planta quadam *Papyrus* dicta, arundinibus cognata, parabatur, teste Dioscor. l. 8. cap. 115. Rhod. in Not. ad Scribon. Larg. n. 114. quæ *Charta combusta*, vel cinis inter siccantia εὐπόριστα relata fuit. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 5. & l. 9. de C. M. S. L. c. 5. & 7. & alibi. Num verò nostra *Charta* combusta substitui possit, ac debeat, ἐπέχειν mihi non vendicabo. Modum parandi *Chartam undulatam*, pictam, & *patronalem* oleo delibutam vide sis apud Libav. Synt. Arc. Chym. l. 1. c. 21. Tropicè *Charta Virginea* vocatur tunica *Amnios* Barthol. l. 1. An. c. 36. p. 301.

Chartilago, pro *Cartilago*.

Chasco, χάσκω, significat *hiare*, ore esse hiante, & aperto, idem, quod χαίνω, Hipp. lib. 4. Epid. XXIX. 8. Usus etiam de utero post menstruas purgationes aperto, & hiascente l. 2. Epid. III. 113. & l. 6. s. 8. t. 9. Jung. Dieter. n. 587. *Os hians* habetur pro signo stultitiæ, & dicuntur hujusmodi stolidi κεχηνότες, Lind. Ex. XI. §. 61.

Chasme, *Chasmos*, χάσμη, χασμός, *hiatus*, *oscitatio*, dicitur à χάσκω, *hio*, estque vel naturalis, aut in latitudine sanitatis occurrens actus ipse *oscitandi*, h. e. explosio flatus, & discussio è musculis. Confer. ad C. Hofm. Inst. I. 5. c. 87. §. 9. cujus caussa est flatus, vel vapor quidam in musculis contentus, ut scribit Galen. 7. aph. 56. quam causam etiam agnoscit Sylv. l. 1. Pr. M. c. 30 §. 82. & c. 34. §. 69. in hoc discrepans (quod & mihi verosimile videtur) illos halitus flatulentos ad pulmones rendere, & ita excitare *oscitationem*, quamvis revera modus generationis sit satis obscurus in hoc quotidiano accidente. Helmont. ad os ventriculi stomachum reducit caussam *Oscitationis*, de febb. c. 9. §. 27. seqq. vel p. n. ubi quidem eadem caussa, sed vel excessu, vel qualitate vitiosa peccans. An verò ad motus depravatos animales, & quasi convulsivos rectè referatur cùm naturaliter quotidie ferè fiat, dubitari posset. Ego litem meam non faciam. Esto levior depravatio. Assiduarum *oscitationum* medela est longa spiratio. Hipp. l. 2. Epid s. III. 69. & l. 6. s. 2. num. 19. Χασμοὶ etiam dicuntur hiatus cutis, & *fissuræ* scalpello inductæ, & loci scalpello exasperati, in quibus sanguinis grumi resistant, Hippocr. de Ulcer. XV. 6. Imò *Hiatus* quoque Anatomicis vocantur spacia illa, quæ cutis relinquit in quibusdam corporis membris pro alimento spiritu, luce, sono admittendis, emittendisque variis

super-

superfluis. Joh. van Horne Microcosm. §. 64. D. D. Hofmann. Dissertat. An. ad h. l. p. 264.

CHAULIODONTA, χαυλιόδοντα, dicuntur animalia, quibus *dentes sunt exerti*, ut Aper. Gal. l. 1. de U. P. c. 2.

CHAUNOS, χαῦνος, *laxus*, fungosus, mollis, & digitis cedens, Epitheton tumorum:, apud Hipp. 5. aph. 67. ubi opponuntur πέπειρωμα *interius crudi tumores*, & l. 2 Epid. s. 3. n. 128. ubi opponuntur τὰ ἀναειρόμενα, *sursum pascentes*. Dicitur, & de Ossibus, quæ rara, *laxaq;* sunt, & facilè callum faciunt, 1. de artic. t. 65 Per translationem verò, & impropriè urina etiam χαῦνον οὖρον, *laxa*, & mollis vocatur, quæ nullo crasso, aut lento succo permista est, sed tenuis, & aquea conspicitur, l. 4. Epid. VI. 18. Foes. d. l. quamvis mihi videatur de Enæoremate ipso, ceu contento, & nubecula *laxa* illud dici, cui opponitur tenuis. Χαύνωσις τῆς μήτρας, h. e. *laxitas uteri*, legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 139. quamvis interpres quidam per lassitudinem reddiderit.

CHEDROPOS, χεδροπός. Vide *Cerealis*, *Legumen*.

CHEIæ, *Chia*, χῖαι; est epitheton *calceamenti*, vel crepidarum. Χίαι κρηπῖδες Hippocrati dicuntur *Chia crepidæ*, ad pedis distortionem curandam accommodatæ, 4. de artic. t. 12.

CHEILOCACE, χειλοκάκη, sive *Labrisulcium* vocatur affectus quidam in Anglia, & Hybernia familiaris, interdum Epidemius, infantibus præsertim molestus, sub quo labra admodum tumescunt, tumore duro, & nonnihil rubicundo, sed nequaquam fervido, aut inflammatorio, qui nunquam suppuretur, uti notavit ex Arn. Boorij de affectib. omiss. c. 10. Theoph. Bonet. in Sepulchreto, vel Anatom. Pract. l. 1. s. 21. Obs. 18. p. 361. & Mercur. Compital. l. 10. p. 426.

CHEILON, χειλῶν, *Labeo*. Vide *Labeo*.

CHEILOS, χεῖλος, *labrum*. Vide *Labium*.

CHEIMIUSA, χειμιῶσα, participium, cujus tamen verbum non occurrit in Lexicis commodum. Haud dubiè à χεῖμα, vel χειμῶν, hyems. Significat *refrigeratam*, rigentem, *frigore condensatam* carnem. Legitur apud Hippocr. de Loc. in Hom. XLI. 6. Foes. quidem substantivum χειμῶν exponit, quòd sit *frigus*, horror, ex Gal. & inde χειμιῶσα deducit. Idem etiam fecit H. Steph. in Thesauro. Sed neuter authoritatem addidit, qua substantivi usus demonstrari posset.

CHEIMON, χειμῶν, *hyems*. Vide *Hyems*. Χειμῶν etiam *frigus*, *hybernum* quandoque denotat; unde χειμερινά, *hyberna*, l. 4. Epid. III. 6.

CHEIR, χεὶρ, manus. Vide *Manus*.

CHEIRAPSIA, χειραψία, est *manuum contactus* & defricatio, quam scab osi, & pruritu tentati affectant. Cœl. Aurelian. l. 2. acut. c. 18.

CHEIRI, *Cheury*, *Keyri*, duo significat: 1. *Leucoium luteum*, vel Violam luteam petræam, cujus flores in Officinis *Flores cheiri* dicuntur, Schroder. l. 4. cl. 1. n. 93. Deinde apud Chymicos *Argentum vivum* denotat. Cùm per adjectionem reperitur, ut *flos cheiri* ex argento, significat *album Elixir*; Vel ejus quintam essentiam, ut *Flos Anthos*, auri *rubrum Elixir*. Alij *Aurum potabile* esse volunt: alij *Antimonium*: Rul. & Johns. in Lex. Aliter verò exposuit L. bav. Synt. Art. Ch. l. 7. c. 7. Vocant, inquiens, *Chelidonium Philosophorum*, vel *cheiri*, propter colorem aureum florum: sicut Anthos illum modum, qui fit per Vitriolum; interdum *Cheiri*, & *Chelidonium lapidem* rubrum, ad quem sumunt Solem Philosophorum, seu Cinabarinum Mercurium; sed *Anthos* album, pro quo Vitriolarum capiunt; quanquam in utroque fit uterq; Hæc ille. An Paracels. per liquorem *cheiri* in l. 2. de Tartar. c. 3. de Peste intelligat Mercurialem, uti verosimile est, non certò constat. Aliàs Paracelsus *cheiri* Veneri tribuit, *Anthos* Marti, l. 3. de vit. long. c. 2. & ipsis longævitatis affectum adjudicat, l. 4 c. 1. Finxit etiam *Cheiri Microcosmicum* in homine. Labyrinth. Med c. 4. Somnia!.

CHEIRISMA, *Cheirismus*, χείρισμα, χειρισμός, est *mannariæ tractatio*, cùm Medicus circa partem affectam aliquid manibus operatur. Hipp. 1. de artic. t. 65. l. 1. de ijs, q. in med. t. 19 à verbo χειρίζω, & χειρίζεσθαι, *manibus aliquid tractare*, quo etiam sæpè usus Hipp. v. g. d. l. & 1. fract. t. 5. Foes. p. 676

CHEIRIS, χειρὶς, *chirothecam*, *manicam* ex pellibus factam significat, manus involucrum usitatum, qualibus etiam opus aliquando in morbis externis manuum ad muniendum ab externis injurijs, fovendum, & refocillandum. Alijs *pellis manicata*, item *Manicium*, vel *Manicia* dicuntur. Joh. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 16. p. 55.

CHEIRIXIS, χείριξις, vel latè sumitur pro *Chirurgia* ipsa, uno pro omni absolutè rerum omnium in ipsa curatione administratione. Gal. c. 1. de fract. t. 40. quamvis C. Hofm. corrigere ausus fuerit, substituens χείρωσιν, a χειρίζω, quia litera ξ absque ratione grammatica inserta esse videatur. Dicitur & us. χειρίξις.

CHEIROMACTRON, χειρόμακτρον, *Mantile*, sive linteum ad manus abstergendas. Talia incombustilia, habuisse Carolum Cæsarem, ejusque consiliarum, Comitem de Nassau, quæ in ignem

gnem conjecta, tandem à sordibus purgata, illæsa eximerentur, refert Lang. lib. 1. ep. 66. num verò ex Salamandra, an verò ex *lapide Asbesto*, vel *Amianto* parata fuerint, [qui lapis etiam *Salamandra mineralis* dicitur,) ventilandum ibidem proponit.

Chele, χηλὴ, etiam Latinè *Chela*, 1. significat *ungulam bisulcam*, vel *forficem cancrorum*, sive brachium denticulatis forcipibus: 2. instrumentum Chirurgicum, sive *specillum bifurcum*, summa parte acie præditum, & incisum ungulæ instar, quod commendat Hipp. in curatione polypi, l. 2. de morb. XXXIII. 18. XXXIV. 15. 18. quamvis in edit. Linden. semper occurrat μύλη. Sunt etiam 3. χηλαὶ Ruffo Ephesio *ciliorum extrema* per somnum sese contingentia. Denique *Chelæ* dicuntur *fissuræ alarum*, *pedum*, *pudendi*. Polluci, l. 4. c. 25. Vide Foes. p 677.

Chelidon, χελιδὼν, *hirundinem* significat. Vide *Hirundo*. Cavum quoq; quod flexu fit in brachio, olim fuisse vocatum χελιδόνα, *hirundinem*, demonstravit Linden. Physiol. l. 2. c. 14. §. 73. & Ex. XIII. Sel. Med §. 414.

Chelidonius, χελιδόνιος λίθος, lapis vel gemmula est, quæ reperitur in ventriculis pullorum hirundinum primo partu exclusorum, crescente luna dissectorum. Et quidem duo inveniuntur diversi coloris, unus niger, alter rufus: vel unus colore vario, alter simplici; magnitudine seminis lini, & ejusdem formæ, Dioscor. l. 2. c. 60. Rul. & Johns. in Lex. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 17. Hofm. in cl. avi. Plura de hoc lapide, ejusq; usu vario videantur apud Aldrov. l. 17. Ornithol. c. 6. Chioc. in Mus. Calceol. s. 3. p. 359. seqq. Dantur & lapides minerales, sive fossiles, *Chelidonii* dicti, ex Melitensi insula, qui huic descriptioni conveniunt, quos incolæ oculos serpentum vocant petrificatos. An de serpente illo, qui *Chelidonius* vocatur, vel Aspis *chelidonia*? cujus meminit Gal. l. de Theriac. ad Pis. c. 7. & Ægineta l. 5. c. 19. ex utroq; Forest. l. 30. Obs. 12. Schol. *chelidonia*, vel *chelidonium* de plantis dici, constare potest è Botanicis. *Chelidonia* quoque Spagyricè accipi pro *Auro*, aut pro *Elixir* auri, vel argenti, vide suprà in *Cheiri*.

Chelmon, χελμὼν. Vide *Chilon*.

Cheloma, χήλωμα, est rima in sagitta exsculpta bifida, cui nervum ipsius arcus applicant inter jaculandum. Gal. in exeg. voc. Hipp.

Chelon, χελὼν. Vide *Chilon*.

Chelone, χελώνη, *Testudo*, est instrumentum Chirurgicum, quod in organis ad id collatum est, ut corpora, quæ restituuntur, paulatim, & minimè concussa extendantur, quemadmodum *testudines* animalia lento gradu procedunt. Hujusmodi *Testudines* variæ sunt figuræ, & varij usus, de quibus Oribasius in machinamentis. Aliæ cubitos, & spitham attollunt, aliæ nihil attollunt, sed saltem extendunt. *Testudo* quoque Chimicis dicitur argillaceum in medio furni tegmen catinorum, dimidium cylindri segmentum referens, concavum, & parte inferiori hinc inde variè excisum, ut flammam eò liberiorem admittat &c. describente D. Olao Borrich. in tr. Docimastica Metallica §. 8. *Testudinatum tecti* quid sit, vide *Aetoma*. De *Testudine* animali, scutum in dorso gerente, marina, & terrestri, ejusdemque utilitate in victu & medicina vide Aldrov. l. de quadr. dig. ovip. c. 1. seqq. Bruyerin. de re cib. l. 21. c. 171. Schr. l 5. cl. 3. n. 90. & alios.

Chelonion, χελώνιον, pars gibba dorsi, quæ collo proximè subjacet, sic dicta à testudinis figura Gorr.

Chelonites, vide *Bufonites*. Rul. & Johns. è Plin. l. 37. c. 10 meminerunt *Chelonitis*, vel *Chelonitidis* gemmæ, quæ similis sit testudinibus; interdum, & alterius figuræ, nempè oblongæ, referentis aquaticam concam tornaticam. Interdum exactè referunt conchas marinas S. Jacobi dictas. Repertæ sunt in veteri Marchia ad Fluvios Tangrum, & Albim. De usu nihil addunt.

Chelys, χέλυς, propriè *testudinem* denotat. Per translationem aliquando *pectus* significat Hipp. l. de resect. l. 5. Hofm. Com de Us. Part. n. 338. Hinc verbum χελύσσεσθαι, χελύττεσθαι, tussiendo è pectore educere, veluti testudine, item ἀναχελύσσεσθαι. Hinc & descendit.

Chelyscion, χελύσκιον, vitiosè χελίσκιον, quod significat *tussiculam*, & quidem siccam, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes. & Gorr.

Cheme, χήμη. Vide *Chama*.

Chemia, pro *Chymia*. Vide suo loco.

* Chemosis, χήμωσις, (vitiosè χύμωσις,) est vitium oculorum, cum album oculi nigro supereminet, eoque sublimius evadit, adeo, ut hiatus cujusdam similitudo appareat inter nigrum, & album. Gal. in defin. Ægin. l. 3 c. 22. quamvis, & alibi rubram carnosamque corneæ oculi tunicæ inflammationem χήμωσιν vocarit l. de facil. parab. Utriusque causa haud dubiè in portionum crudiorum nutritiarum una cum sanguine affluentium subsistentia consistit.

Chenalopex, χηναλώπηξ. Vide *Vulpanser*.

Cheon, χεὼν, nivem significat. Vide *Nix*

Cheramis, χηραμὶς, epitheton *conchæ cavæ*, quam *Hiatulam vocant*. Vide *Chama*. Dicitur παρὰ τῦ χηραμῦ, quod locum cavum, *antrum* saxum

saxum cavum; *lustrum* denotat. Usurpavit aliquando Hipp. l. 3. de Morb. XII&. '66. 71. XXV. 77. & alibi sæpius, quæ loca collegit Foes. p. 678.

CHERIO, *Cherionius*, *Cherio* est nihil aliud, quàm calor, aut frigiditas earum rerum, quæ corpus relinquit, & in naturam abit. Exemplum de Camphora. Hæc frigiditatem ex *Cherione* suo habet. Quare præsentissimum remedium est in Inflaturis. In substantia autem primarum suarum calida manet, quemadmodum Sulphur, & Spiritus Salis, una cum Mercuriali. Sic etiam Gemmæ, & Herbæ. Præterea quicquid Natura producit, suum *Cherionem* habet, h.e. Elementare accidens externum. Unde *Cherionia natura* dicitur, & morbis naturæ *cherioniæ* opponi debent *Cherionia* recepta, Paracelf. l. 2. de grad. & compos. c. 3. & 4. Contradistinguitur *Relolleo*, quod intrinsecam naturam essentialem denotat. Hinc mortem non esse *Cherioniam*, sed *Relollaceam* ibid. dixit. Johns. ita describit: *Cherio* est externorum elementorum occulta accidentalis virtus, & non qualificata natura caliditatis, vel frigiditatis. Meminit, & *Cherioniæ* qualitatis *Relolleo* oppositæ Helmont. Paradox. 5. n. 19. Nobis videtur *Cherio* respondere Temperamento Elementari, *Relolleum* Vitali, quamvis in eo non subscribamus, vires medicamentorum esse potiùs ab Elementari, quàm Vitali.

CHERMES, *Kermes*, est nomen fructus notissimum *Cocci infectorii*, vel *Grani tinctorii*, vulgò *Scarlati*, unde famosissima *Confectio Alkermes Monspeliensium* paratur. Vid. Schrod. l. 4. s. 1. n. 93. & Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Impugnavit verò hoc D. Martin. Bernhardus à Berniz. Reg. Maj. Polon. Archiater in Literis ad Dn. D. Sachs, negans idem esse *Chermes* cum *Cocco*, sed illud ex Ilice; hoc verò ad radices Polygoni Polonici circà Thorunium copiosè crescentis nasci, scribit. Vid. Nat. Curios. Ephem. T. III. Obs. 104. & jungatur T. I. Obs. 8 D. Segeri.

CHERNIBION, χερνίβιον, vas significat, in quo aqua ad manuum ablutionem in sacrificijs recondebatur, Latin. *Vas aquiminale*, aut *aquimanile* dicitur. Gr. etiam χέρνιβον, ἢ χέρνιψ. Ab Hipp. verò accipitur pro *matula*, h. e. vase, in quod urina excipitur. l. 7. Epid. XLI. 7. Foes. p. 677.

CHERSA, idem quod *Fecula*, designat radicem in farinaceum pulverem comminutam, vel tritam, quem laborem meritò Zwolferus in Animadversionibus ad Pharmac. August. improbavit; quamvis alij adhuc defendere conentur. De *Chersa* legatur Rolf. Chymiæ l. 5. s. 3. Jung. Schrod. l. 2. c. 59. & Fr. Hofm. cl. ad h. l.

CHERSÆA, χερσαία, est epitheton *Aspidis* è tribus generibus, quorum meminit Gal. lib. de Theriac. ad Pis. c. 8. & Ægin. l. 5. c. 19. Dicitur quasi *Terrestris*.

CHERSYDRUS, χέρσυδρος, est nomen serpentis amphibij. Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 6. In principio enim in aquosis degit locis, & *Hydra* appellatur ab ipsis aquis, h.e. *Natrix*; Posteà verò siccos incolit locos, unde ex compositione locorum *Chersydri* nomen acquisivit, Aet. l. 13. c. 35. & ex hoc Forest. l. 30. Obs. 11. Schol. Aldrov. l. 1. de serp. & drac. c. 17. *Hydrum*, vel *Natricem*, & *Chersydrum* pro uno eodemque Serpente habet, ubi pleniorem ejus descriptionem, deque noxa, & usu invenire licet.

CHERUBIM est virtus, & influentia cœlestis, dominatio, atque potestas super omnes dominationes, & potestates, à Deo procedens in terram, & super omnes homines. De hac divina gloria legitur ampl:ssimè apud Paracelf. in expo-sit. Psal. David. Johns. in Lex.

† CHESIS, χέσις, effusio, diffusio seminis.

CHEUSIS, χεῦσις, h. e. *liquatio*, *fusio*, cui τὸ πάχος, *crassities* opponitur. Usus Hipp. de lachrymarum tenuatione, l. 6. Ep. s. 8. t. 33. quamvis omnes Interpretes γεῦσιν legant, & pro sapore accipiant, quam & Linden. retinuit. Placet tamen Foesij sententia in Oec. p. 677.

CHEZANANCE, χεζανάγκη, sic dici potest omne remedium, quod necessitatem cacandi affert. Alias ap. Æginet. l. 7. c. 9. epitheton est Unguenti ex melle, & alumine parati, & cocti, quoad rubescat, quo sedes perungitur. Facilè enim copiosa citra laborem subducit. Aetius quoque Emplastrum hoc nomine exornavit, quod umbilico impositum alvum movit. Gorr. p. 505.

CHIA, χία γῆ, dicitur gleba terræ, quæ in *Chio* Insula provenit albicans, & pollens vi adstringendi, purgandi, extenuandi. Pulcherrimum est adversus ambusta remedium. Gal. l. 9. de S. F. §. Terra Samia.

CHIACUM, χιακόν, epitheton Collyrij, cujus materia vino *Chio*, h. e. austero, & aquæ marinæ experte lævigatur, & miscetur, quale proposuit χιακὸν κολλύριον P. Æginet. l. 7. c. 16. Et Aetius l. 7. varios Collyriorum modos tradit, teste Gor.

CHIADUS, Paracelso idem, quod *Furunculus*. *Dothien*.

CHIASMOS, χιασμὸς, denotat concursum duarum rerum, sub forma, aut figura crucis ✠. Paucis: χιασμὸς est *forma crucis*. Idem & adverbium χιαστί, vel χιαστικῶς significat. Ità

nervi Optici utriusque oculi occurrunt χιασικῶς. Imò juxtà Barthol. libell. 3. Anat. c. 2. planè confunduntur, in qua unione frustrà quærunt identitatem speciei visibilis in utroque oculo, cùm & utraq; auris eandem simul, & semel percipiat speciem sonoram, nec tamen de nervis Acusticis talis unio notata sit. Latinè etiam dicitur χιασμὸς, *figura decussata*, *Cruciata*, *Andreata*. Vid. C. Hofm. Comm. in Gal. de U P. n. 684. 693 694. 756.

Chiastos, χιαςὸς, *laquei* nomen, apud Oribasium sic dicti, quòd habenæ capita decussatim instar literæ X invicem occurrant.

Chiazo, χιάζω, hoc est, *cancellos facio*, emendo aliquid factis χιασμοῖς, cancellis, *literas facio per cancellos*. C. Hofm. d. l. n. 694.

Chiffir, *Chifir*, teste Libavio Synt. Arc. Chym. cap. 8. dicitur in præparatione Lapidis Philosoph. *Lapis animalis*; quemadmodum mineralis vocatur *Chaos minerale*. Johns. verò dicit, *Chifir minerale* nonnullos interpretari, quòd sit aurum. Verùm se judicare ex præcedentibus, quòd sit Sulphur generis metallici. Ad summam: Bœotica ænigmata.

Chiliodynamon, χιλιοδυνάμον, epitheton *Polemonii* herbæ, q. d. *Mille virtutibus*, vel facultatibus *pollens*, h. e. ad quàm multa utile, Gal. l. 8. de S. F. t. Polemonion.

Chilon, *Cheilon*, χείλων, dicitur qui labijs præditus majoribus: uno verbo, *Labeo*. Ita inter pisces, qui *Capitones* dicuntur, quidam etiam appellantur χειλῶνες, h. e. *Labeones*. Lind. Ex. xi. §. 38:

Chimethlon, alijs, sed fortassis mendosè *Chymetlon*, Gr. χειμεθλον, aut χίμεθλον. Vide *Pernio*.

Chimolea *laxa*, terminus est Paracelsi obscurus, & obscurè explicatus. Dicit enim, significare pulverem, qui separatur de floribus salsarum minerarum, l. 2. de morb. Gall. c. 4.

Chimus, quid sit, apud Paracels. certò non constat. Hoc saltem dixit, quòd *chimus*, *Realgar*, & *Aurum* sint una minera, & tamen quodlibet eorum habere diversam naturam, & virtutem. Ex consequentibus tamen hoc licet colligere, per *Chimum* intelligi debere fæcem mineræ, massam fæculentam, vulgò *Schlacken* l. 2. Chirurg. magn. c. 11.

China, *Chinna*, *Cina*, *Cinna*, nomen est radicis exoticæ ex India, vel orientali Chinarum regno, vel occidentali Hispania nova, & Peru allatç. Utriusque descriptio in Botanicis quæratur, cùm non sit nostri jam instituti. Hic saltem libuit inserere, quòd hodièque ejusdem usus non solùm in lue Venerea, sed & in omnibus penè morbis chronicis, ubi sanguinis lympha impuritate peccat, probatus innotuerit. Insigniter verò eam laudibus extulit Amat. Lusitan. cent. 2. cur. 31. Jung. Schrod. l. 4. cl. 1. n. 94. Hofm. in cl. ad h. l. & alij. Planè diversum est medicamentum, quod dicitur *china de china*, aut *china china*, *cina cina*, in Offic. estq; species aromatis, Cinamomi formam referens, cujus usus contrà febres, præsertim quartanas, nostris temporibus admodum frequens esse cepit, quamvis penè rursus exolescat, Thomæ Willis. dicitur *cortex Peruvianus* de febb. c. 6. Plura qui desiderat, legat citatos authores à Fr. Hofm. d. l., n. 99. de Cinamomo p. 443. Aliàs Regni *chinæ* Medicinam sub *Specimine Medicinæ Siniçç* edidisse Andr. Cleyerum Archiatrum Societatis Indiæ constat ex Actis Lips. An. 1682.

Chiniscus, pertinet ad machinamenta, de quibus legatur Oribas. de machinamentis cap. 4. ubi ita describit: *Chinisci*, cujusmodi sunt in lyra, excogitati sunt ad axes continendos. Ubi enim fibulæ non sint, quid poterit aliud utilius inveniri? Quod enim ad vim pertinet, usum habent fibularum. Decoris causa insculpta habent capita anserina. Statuuntur in organis phliæ, ut ab uno latere ad alterum penetrantes axes contineant, cujus modi sunt in Scamno Hipp. & nostro. Hæc Oribas.

Chioli, idem, quod *Furunculi*, Parac. l. 5. de Gall. ulcer. apostemat. &c. c. 6.

Chion, χιών. Vide *Nix*.

Chiragra, χείραγρα, est species *Arthritidis*, quando manus infestat. Vide *Arthritis*.

Chiromantia, χειρομαντία, strictè significat artem prædicendi, vel vaticinandi ex manibus, signaturis, & lineamentis. Latiùs tamen accipere videtur Parac. partem hanc Magiæ naturæ. is statuens, quç docet in homine, brutis, & herbis signaturarum, & lineamentorum singularem utilitatem in Medicina, ita ut absq; hac scientia non possit aliquis verus, & perfectus esse Medicus; quemadmodum hoc passim in scriptis suis urget, præsertim in Tract. de Pestilitate, l. 2. de morb. podagr. de Caducis Paragr. 3. &c. Unde & dividit in *chiromantiam* externam, & internam, d. l Enimverò licet in generali significatione non rejicienda sit hæc scientia, considerans per externa phænomena in corporibus naturalibus occurrentia internam horum constitutionem, si dextrè, & verò consentaneis cum rationibus tractatur. Verùm quòd Paracelsus in pluribus fumos saltem vendat, hoc etiam inficias ire nec possumus, nec volumus.

Chiron, χείρων, id est, *deterior*, pejor. Frequens terminus Hippocrati, t. aphor. 3. sect. 2. aphor. 38. 53. 54. Vid. Dieter. num. 921.

Chironax, χειρῶναξ, *opificem*, *operarium*, qui manibus opus suum tractat, significat, Hipp. 1. de R.V.I.A. t.16. f.2. t.48. idem, quod χειροτέχνης, *Artifex* bonus, χειρῶναξ ἀγαθὸς, l. de Cord. VI. 6. Ars vel *artificium manuarium*, χειρῶναξις vocatur, 3 de artic. t. 86.

* Chironium, χειρώνιον, est epitheton ulceris maligni inveterati, ægrè cicatricem ducentis, & quod oras habet duras, callosas, & tumentes. Gal. Idem, quod *Telephium*, quales est Herpes exedens, *Phagedæna*, *carbunculus* &c. l. 14. M.M. c.17. 6. aph. 45. dictum est à *chirone*, qui primus tale sanasse dicitur. l. 2. M. M. c.2.

Chironomia, χειρονομία, est species *exercitationis*, vel motus *manuum certa quadam lege*, & *arte* factæ, vel manuum ad rhythmum motio, & inter corporis exercitationes reponitur. Hipp. l. 1. de Diæt. XLIII. 2. & l. 3. XXVI. 33. Gal. l. 5. de tu. san. c.3.

Chirotechnes, χειροτέχνης, propriè idem, quod *chironax*, χειρῶναξ, de quo superius. Accipitur tamen ab Hipp. pro *Artifice*. Unde & Medicus ab eo dicitur χειροτέχνης, l. de vet. medic. XIII. 18.

Chirotribia, χειροτριβίη, est exercitatio in arte, & *Usus medicus*. Idem, quod τριβὴ, vel τὸ τεχνοῦσθαι Galeni. Usus Hipp. in præcept. X. 18.

* Chirurgia, *chirurgus*, *chirurgicus*, χειρουργία, χειρουργὸς, χειρουργικός. Est autem *chirurgia* in genere nihil aliud, quàm *manualis operatio*, Gal. l. 6. M M. c. 6. Propriè est ea medicinæ pars, quæ manu medetur, l. 3. de C. M. P. G. c.2. non tamen exclusis alijs remedijs. Vid. Rhod ad Septal. n. 390. p. 28. Vel accuratius: Est pars ministra medicinæ, quæ docet rectam operationum benificio manus, & instrumentorum pro sanitate, vel conservanda, vel recuperanda, administrationem, Vid. Dogm. Med. gen. nostr. part. VII. Libav. in Med. Hipp. & Hermeticæ typo. Unde instrumenta vocantur *chirurgica*, & operationes *chirurgicæ*, Artifex *chirurgus*, cujus officium quintuplex est, Conjungere Separata, Separare Conjuncta, Removere Excedentia, Restituere Deficientia, & Corrigere Curvata. In omnibus ijs tria sibi maximè proponere debet *chirurgus*, tùm ut citò curet, jucundè, & citra dolorem, tùm ut maximè tutò. Ac rursus ut tutò curet, tria potissimùm considerabit. Unum primumque, ut absolutionem operis assequatur; alterum, ut, sicubi hanc non consequatur, saltem curandum, ne lædat; tertium, ut vitium non revertatur facilè. Hæc enim qui præstiterit, meritò optimus *chirurgus* censebitur, Gorr. & Castell. Apud recentiores duæ adhuc peculiares species *chirurgiæ* leguntur, quarum una dicitur *Infusoria*, qua medicamenta liquida in venas sanguineas artificiosè injiciuntur, altera *Transfusoria*, qua sanguis ex animali vivo, vel alio homine per canaliculos transfunditur. Vide *Infusio*, & *Transfusio*.

Chiton, Χιτὼν, *tunicam significat*. Vide *Tunica*.

Chium *vinum*, Χῖος, οἶνος, quod in insula *Chio* colligitur. Molle est, ut scribit Dioscor. l.5. c.10. aptum potui. Benè alit, & minus inebriat, fluxiones cohibet, oculorum medicamentis utile. Hinc Scrib. Larg. ad Collyria usus, n.26. & 36.

Chlæna, Χλαῖνα, pallium, *lænam*, vel vestimentum, quod cæteris vestibus superimponitur, significat. Nova pellia vertit Erot. in Onomastic. p.133.

Chleuastes, Χλευαστὴς, *derisorem*, subsannatorem significat, à χλευάζω, *derideo*, quod à χλεύη, ludibrium. Linden Ex. X. §. 268. seqq.

Chliænesthæ, Χλιαίνεσθαι, *incalescere*, intepescere significat. Usus Hipp. l. 1. Epid. sect. 2. n. 12. & de febribus, Coac. t.158. Scrib. n. 217.

Chliaros, Χλιαρὸς, *tepidus*, à præced. verbo χλιαίνεσθαι. Gal. vocat febres mitiores χλιαρὰς, & opponitur acutis, quæ sunt fervidiores, 4. aph. 37. Est verò *tepidum*, medium inter calidum, & frigidum. Gal. l. 1. M. M. c.7. Adde J. Alex. not. in Gal. l.7. M. M. c.8.

Chliasma, Χλίασμα, *tepefactorium* dicitur, & in specie *fotus humidus*, cui opponitur πυρίας, *fotus siccus*. Utriusque meminit Hipp. l 1. de morb. mul. LIIX. 15. & illius tantùm l. 4. de R. V. I. A. t.78. Vocat verbo alibi θέρμασμα, f. 2. de R.V.I.A. t. 2.

Chloe, Χλόη, Jon. Χλοίη, *herbam virentem* notat à χλόος, χλως, *viror*, aut viriditas pallescens. Dicitur & Χλώρασμα. Hipp. l. 6. Ep. f. 2. t. 11.

Chloriazo, Χλωριάζω, aut Χλωριάω, cum *virore pallesco*. Hipp. l. 4. Epid. XXI. 19.

* Chloros, *chloeros*, Χλοερὸς, contr. Χλωρὸς, ambiguæ significationis, apud Hipp. & incertum, quemnam colorem propriè denotat? Modò namque ex virore pallescens, interdum pallidum, luteum, aut subpallidum denotat. Gal. c.2. de R.V.I.A. t.22. & c. 2. progn. t. 44. Vide Foes. p.679. Oculi quoque dicuntur Χλωροὶ, h.e. *lutei*, signum sunt Icteri, Hipp. l. 2. de morb. XXXV. 4. 30. Sed & in signis cacochymiæ, & viscerum obstructionis, si herbacei coloris, quos Plautus vocat *herbeos oculos*. Lind. Ex. IX.

Ex. IX. §. 17. Est & nomen piscis, qui *Gobio*, vel *Gobius*, dicitur. Vide *Gobio*.

CHNUS, Χνῦς, velut tomentum, aut lanarum rasuram, & rejectamentum significat, quo culcitræ infarciuntur, quod ex tenerâ lana, & molli villo fit. Usus Hipp. de splene aquoso laxo, l. 1. de morb. mulier. LXXXVII. 7. Alibi vult Foes. d. l. sonum, vel strepitum in faucibus denotare, ut l. de int. affect. XI. 16. quamvis, & hoc in loco retinere possit primam significationem, dum fauces veluti *lanugine* repletæ sibilum edunt, tanquam per fistulam.

CHOA. Vide *chus*.

CHOACUM, Χοακὸν, nomen Emplastri, quod describitur à Celso, l. 5. c. 19. quamvis etiam legatur *coacum*.

* CHOANA, Χόανος, Χόανον, Χῶνος, Χῶνος, propriè *infundibulum* significat, uti patet ex Hipp. ubi gula describitur, tanquam *infundibulum*, per quod cibus, & potus in ventriculum infunditur. l. de cord. I. 12. Aliàs & *choana*, Χόανος, seu Χόανον, à Χέω, i. e. *fundo*, liquefacio, vas dicitur ex argilla, quo argentarij utuntur, & Chymici, in fundendis, ac liquefaciendis metallis, Castell. Vide *Infundibulum*. Per metaphoram, & Cavitas in cerebro, quę *Infundibulum* Latinè dicitur, *choana*, Χοάνη, aut propter usum excipientem, & principium ejus amplius πύελος, Pelvis dicta, hoc nomine venit; estque nihil aliud, quàm cavitas orbicularis, nonnunquam triangularis, facta ex pia matre, ubi cerebri basin succingit, unde & cerebri ventriculi investiuntur, Th. Barthol. An. l. 3. c. 6. Jung. Gal. l. 9 de U. P. c. 3. C. Hofm. in comm. ad h. l. n. 662.

CHOCOLATA, *chocolate*, item *Succolata*, est massa quædam solida, & exotica, vel in placentas, vel cylindros formata, saturatè rubra, friabilis, sine odore, similis ferè sanguini Draconis, cujus basis potissima est fructus Cacao dictus, Avellana Mexicana. De hac confectione habes integrum libellum Anton. Colimeneri de Ledesma, Latinè redditum à M. Aur. Severino, cura D. D. J. G. Volcameri editum. Jung. Schröd. l. 4. cl. 2. n. 404. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.

* CHOENICIS, Χοινικὶς, Χοινίκιον, est nomen *Modioli*, vel terebellæ, ceu instrumenti Chirurgici ad perforandum, & reponendum cranium, cujus meminit Gal. l. 6. M. M. c. 6. Cels. l. 8. c. 3. Ægineт. l. 6. c. 90.

CHOENIX, Χοίνιξ, ex mensura Atticorum aridâ, continens cotylas tres, sive sextarium unum, & dimidium, sive duas libras mensurales cum quadrante. Signum fuit ✠. Gal. de pond. & mens. Gorr.

* CHOERAS, Χοιρὰς, *strumam significat*. Vide *Struma*.

CHOEROS, Χοῖρος. Vide *Porcus*.

* CHOLAGOGUS, Χολαγωγὸς, dicitur de medicamentis, quæ *bilem evacuant*. Galen. 4. aph. 2. quà simplicibus, quà compositis. Catalogum eorum tùm apud alios, tùm apud Jonston. Synt. Med. Part. II. l. 4. tit. 3. c. 2. art. 1. punct. 3. reperire licet; quamvis multa concurrant cum veris principijs minimè concordantia.

CHOLAS, Χολὰς, Lat. secundum Gazam *cholago*, omne cavum hypochondriorum, & *Ilium* dicitur, ex Aristot. l. 1. H. A. c. 13. vel quòd hepar, ceu bilis colatorium contineat; vel à cavitate, quasi κοιλὰς. Utitur & Homerus hac voce, Iliad. δ. vers. 527. ubi tamen pro *intestinis* potiùs sumitur.

CHOLE, Χολὴ, *bilem* significat. Vide *Bilis*.

* CHOLEDOCHOS, Χοληδόχος, i. e. *bilem continens*, aut recipiens. Epitheton commune, & vesiculæ fellis, & vasis Hepaticis, πόροι χοληδόχοι unanimiter dictis, & vasi felleo communi ad intestinum duodenum excurrenti, uti patet ex Gal. l. 4. de U. P. c. 13. Vid. C. Hofmann. in Comm. n. 223.

CHOLEGON, χολήγων, (item χολῆιον, idem quod *cholagogum*. Usus Hipp. lib. 1. de Morb. XLIII. 15. In libro verò de L. I. H. XXXIIX. 7. & XL. 10. vocavit χολαγωγὸν. Vide Foes. pag. 683.

* CHOLERA, χολέρα, Foes. χολερὰ, quasi *biliaris*, Gal. 1. progn. t. 25. est acutus affectus cum vomitibus biliosis multis, alvique dejectionibus, suris quoque se contrahentibus, ac frigescentibus extremitatibus, fiuntque in his ægris pulsus minores, & obscuriores. *Cholera* duplex est apud Hipp. altera *humida*, in qua, ut omnes norunt, vehemens est excretio bilis suprà infràque erumpentis, intestina graviter torquentur, accedunt convulsiones, sæpè etiam crurum suræ contrahuntur. Alteram *siccam choleram* vocat Hipp. ab eadem proveniente caussa, ac circà eadem consistentem, (falsum hoc) at citrà ventris fluorem, & vomitum, Gal. in definit. Hic morbus ex continua ciborum cruditate proveniens quibusdam accidit certis intervallis, omnemque corporis redundantiam educit, unà cum vitiosis humoribus magnam quoque bonorum partem evacuans, Gal. l. 7. M. M. c. 11. Tantus est impetus tantaque vis erumpentis humoris biliosi. Χολερικοὶ, seu χολεριῶντες, dicuntur à Medicis Cholera morbo laborantes. Nomen habet non tàm à χολὴ, quàm à χολὰς, i. e. intestinum, per quod materia ex ventre excernitur. Hæc quondam Castell. de

hoc affectu. Quibus alia clariora, & accuratiora annectemus. *Cholera* morbus rectiùs derivatur à χολή, quàm ἀπὸ τῶν χολάδων, uti voluit Trallianus, Dict. n.925. Est morbus acutissimus, interdum omnibus alijs velocior, ita ut sub uno die sæpè vitæ terminum fecerit. Duplex est juxtà Hipp. *Humida*, & *Sicca*, 4. de R.V. I.A. t. 102. 103. quæ ab una causa provenire minimè possunt, cùm in sicca venter saltem inflectur, & strepitus insint, & laterum lumborumque dolor urgeat, nihil autem per alvum secedat, sed adstringatur. In humida verò omnia penè contrario modo sese habent. *Humida* causa ergò nulla alia est, quàm humorum excrementitiorum bilis, & succi pancreatici simul peccantium propria acrimonia in intestinis tenuibus nimia effervescentia stimulans, & motum intestinorum peristalticum convellens, invertens, ipsumq; etiam ventriculum convellens; Syl. l.2. Prax. Med. c. XI. §. 12. & XV. §. 5. seq. cui conjuncta est totius massæ sanguineæ effervescentia tumultuaria, & colliquativa. Unde non mirum, si tàm citò interimat ægrum. In *sicca* verò flatus sicciores, veluti per torrefactionem, à sanguine acriter excandescente, & combusto sicciori, & insufficienti bilis secretione, & succi pancreatici nimia austeritate oborti peccant; quemadmodum ex eodem d. l. & alibi patet. *Cholera* à Paracelso sumitur pro ipsa *Bile*, passim in Scriptis suis; quemadmodum, & Æl. Lampridium accepisse notavit Rhod. in Indic. prior. ad Scribon.

* Cholericus, χολερικός, *biliosus*, duas diversas habet significationes. 1. enim accipitur pro eo, quod naturam æmulatur bilis excrementitiæ, nondum tamen in eam penitus degeneravit. Ita *cholericum* temperamentum in latitudine sanitatis, & intemperies *cholerica* in statu p. n. Sanguis *cholericus*, seu biliosus ad utrumq; statum spectans, ceu causa, in quo portiones salinæ volatiles, & sulphureæ acres prævalent, unde calor major, & sanguinis motus intrinsecus fortior observatur, nutritio verò minor. Ita homines dicuntur *cholerici*, vel *biliosi*, tali sanguine, & temperamento, sive vel p. n. prædit, uti passim ex veteribus, & recentioribus constat. 2. accipitur pro ijs, qui *cholera* morbo laborant, uti dictum. Unde Hipp. χολερικὰ πάθεα vocavit, l. 5. Epid. XXVII. 6. 8. XXIX. 16. & 17. XXXV. 4. XL. 8. Alibi etiam χολερώδεα dicuntur. Coac. 535.

Cholobaphinon, χολοβάφινον, est epitheton æris auri colorem mentientis. Dicitur *æs coronarium*. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 6. c. 6.

Choloma, χώλωμα, *cholosis*, Χώλωσις, χωλεία τῶ σκέλεος, Gal. 6. aph. 60. vel communiter omnem morbi distortionem, & depravationem quoad motum significat, Gal. c. 4. de artic. t. 11 vel specialiter *claudicationem*, quando crus, vel longius fit, interius luxatum, vel brevius, si foràs luxatio fit, ex 6. aph. 60.

Cholos. χωλός, *claudus*, etiam in lata, & stricta significatione. Hinc & manus *clauda*, χωλὴ χεὶρ, dicitur. Hipp. 2. prorrh. l. 6.

* Chondrosyndesmus, χονδροσύνδεσμος, i.e. *cartilagineum ligamentum*. Gal. l. 1. de temper. c. 9. Hinc & συγχόνδρωσις, unio ossium cartilaginis interventu facta. Vide *cartilago*.

* Chondrus, χόνδρος. Far. Vide *Alica*, *cartilago*. Ad priorem significationem per translationem pertinet & hæc, quando thurismica, seu granum χόνδρος λιβάνου dicitur, aliàs *Manna Thuris*. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Rhod. ad Scribon. n. 104. p. 172.

Chone, χώνη, idem, quod *chona*. Vide suprà, Gal. l. 9. de Anat. operat. c. 1.

* Chora, χώρα, i.e. *Regio*, locus, in quo homines degunt. Hujus accuratam notitiam maximè esse necessariam ad conservandam, & recuperandam sanitatem, patet ex Hipp. 1. aph. 2. & prolixiùs l. de A. L. & Aq. Jung. Dict. n. 936 Χῶραι etiam dicuntur cavitates oculorum, seu *regiones*, quæ supercilijs subjacent. Gal. l. 8. de U. P. c. 6. item *Spacium*, vel *Spatium*, h.e. locum aliquem vacuum. Gal. l. de inæq. temp c. 2. & l. 10 M.M. c. 6. alibiq;

* Chorda, *corda*, χορδὴ, dupliciter accipitur. Propriè pro *fidibus*, & nervis canoris extensis super instrumenta Musica. Gal. l. de trem. palpit. c. 3. & l. 3 de L. A. c. 6. sæpiùsq; alibi. Per translationem, & impropriè denotat *Tendinem*, Gr. τένων dictum. Vide *Tendo*. Avic. l. 4. fen 4. tr. 4. c. 1. Apud alios, præsertim Poetas, *Intestina* quoque χορδαὶ dicta sunt, unde *chordapsi*, derivationem petunt. Paracelsus etiam per *chordas* intellexit *pudenda*, unde *curam cordarum* vocavit, l. 7. de orig. & cur. morb. Gal. Sic. c. 11. & 8. c. 3.

* Chordapsus, χορδαψὸς, idem, quod *Ileus*, *Volvulus*. Vide *Ileos*.

Chorea, χορεία, communiter motionem pedum, & corporis ad rhythmum, & legem Musicam denotat, quæ *Saltatio* dicitur, & ita inter Exercitationes corporis indifferenter ad sanitatem, & morbos referri potest. Specialiter verò significat morbi convulsivi speciem, quæ *chorea S. Viti*, à sacello *S.* Viti, quod est in finibus Ulmensium, appellatur, malum affine *Tarantulatis*, quando mulieres quotannis saltu cum perturbatione mentis eousq; sese noctu dieq; exercent, donec ecstaticarum instar corruant, qua ratione restitutæ sibi videntur, ut parum

vel

vel nihil sentiant per integrum annum usq; ad solstitium æstivum, circa diem S. Viti occurrens. Horst. in Epist. med. s. 7. de admir. convulf. Hujus affectus caussam naturalem persuasurus Th. Willis in spiritus animales œstro quodam ceu copula heterogenea explosiva excitari, ac effrænes evadere docet, de convulf. morb. c. 7. Enimverò an non illud œstrum, aut illa copula, vel provenire potuerit à diabolicis præstigijs, vel ab his regi propter superstitionem concurrentem, alij quoque perpendant, & dijudicent. Paracell. *Choream S. Viti* divisit in *Choream Lascivam*, & *Iratam*, vel *Æstimativam*, Tr. 2. de morb. Ament. c. 3. ubi etiam curam utriusq; tradit, illius quidem haud planè ineptam, hujus verò superstitiosam, aut vanam. Liquorem etiam Sapphiri peculiariter tollere hunc affectum, legitur apud eund. l. 2. de virib. membr. c. 4.

CHOREGIA, χορηγία, propriè significat *officium Choragi*, generaliter etiam notat *erogationem sumptuum*, contributionem; sed Gal. accepit pro *redundantia materiæ* ad morbi generationem facientis. l. de cur. rat. per S. M. cap. 19. Jung. Fuchs. comm. ad h. l. p. m. 285. b. 286. a.

CHOREO, χωρέω, dupliciter ab Hipp. sumptum (1.) significat procedo, *progredior*, πρὸς βίην, ad virtutem, aut robur, f. 2. de Nat. hum. t. 13. (2.) pro *exeo*, excernor, v. g. de Urina, 2. Prorrhet. XXXI 15. Et τὰ χωρέοντα quævis dicantur *excreta*, 1. aph. 23. Jung. Dieter. num. 937. Linden. Ex. XIII. §. 248. seq.

* CHORION, χορίον, quibusdam etiam χωρίον est nomen membranæ foetum involventis exterioris, totum uterum replentis, cui Placenta adhæret uterina, ita dicta, quòd multæ venæ arteriæq; sint in ipso tanquam in choro quodam congreffæ, ac dispositæ; aut, quòd instar circuli foetum ambiat. Pleniorem hujus membranæ descriptionem vide in Anatomicis, Hier. Fabric. ab Aquapend. de form. foetu, Harv. Ex. de gen. animal. in additament. h. tit. Bartholin. l. 1. Anat. c. 36. Qui perscribunt χωρίον, hanc dant rationem, quòd hæc membrana foetus veluti sedes, & domicilium sit, vel quòd una cum foetu χωρεῖ exeat. Castell. Quod tamen improbat C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 1068.

* CHOROIDES, χοροειδὴς, dicitur de diversis membranis ob copiam vasculorum sanguineorum *chorio* membranæ in utero similibus. Ita *Plexus choroidei*, χοροειδῆ πλέγματα ἢ συστρέμματα sunt convolutiones membranarum cerebri ex multis venis, & arteriis propè medium cerebri ventriculum constitutæ, Gal. l. 9. de Anat. Oper. c. 3. & l. 9. U. P. c. 7. Ipsa quoque tenuis cerebri membrana, aliàs *Pia mater* dicta, vocatur χοροειδὴς, eò quod cerebri vasa non aliter sustineat, quàm τὸ χορίον vasa ad foetum pertinentia complectitur, l. 8. de U. P. c. 9. Sic & *Oculi tunica Rettiformis*, vel ἀμφιβληστροειδὴς, aliàs dicta etiam χοροειδὴς, humorem vitreum oculi ambiens vocatur, Gal. l. 10. de U. P. cap. 2. Castell.

CHORUS, χορὸς, vel idem significat, quod χορεία, *Chorea*, saltationem, *tripudium*, vel *cœtum*, aut multitudinem *hominum saltantium*, & quidem manibus junctis facta *corona*, vel *circulo*. Vide C. Hofm. in com. ad Gal. l. de U. P. n. 790. Barthol. d. l.

CHREIA, χρεία, est vocabulum emphaticum, *usum*, *officium*, necessitatem alicujus rei exprimens, Gal. conscripsit Libros de *Usu Partium*, περὶ χρείας τῶν μορίων. C. Hofm. in com. n. 8. Gorr. in def. p. 514.

CHREMA, χρῆμα, quid in vita civili significet, non est hujus loci exponere. Ab Hipp. vocabulum hoc sumitur pro omni *re*, & ita idem, quod πρᾶγμα, Hipp. l. de A. L. & Aq. XIL. 12. XVII. 7. XX. 6. Ita ventriculus dicitur χρῆμα ἰσχυρὸν, *res* valida, l. 4. de morb. XXXI. 13. & Pulmo ibidem rara, vel laxa res. 7. Videantur & loca alia, v. g. 3. de fractur. t. 63. & in epist. ad Philopœmen. Adde Foes. pag. 684. seq.

CHRESIMOS, *Chrestos*, χρήσιμος, χρηστὸς, i. e. *utilis*, proficuus, commodus. Ita de purgantibus, Hipp. 4. aph. 2. Molles tumores χρηστοὶ, 5. aph. 67. & horror à sudore ὁ χρηστὸς, non est proficuus 7. aph. 4. Et Eunuchi in specie ad generationem dicuntur ὀ χρηστοί. *inutiles*, l. de genitur. III. 6.

CHRESMOLOGUS, χρησμολόγος, *fatidicus*, idem, quod Μάντις, *Vates*, aut certè species vatis, Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 16. à χρησμὸς, *Oraculum*.

CHRESTOMATHEIA, χρηστομάθεια, significat *Utilia*, *Excerpta*, & explicationes selectiores in aliqua scientia. Ita B. C. Hofm. Annotationes, Scripta quædam Physiologica, & Pathologica nomine χρηστομαθειῶν exornavit, quæ Illustris Guido Patinus pluribus annis post obitum Authoris Lugduni Anno 1658. exprimendos curavit. De hoc vocab. vide laudati Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 2.

CHRISIS, χρῖσις. Vide *Inunctio*.

CHRISTI *manus*, est epitheton *sacchari depurati cum aq. rosar. cocti*, & in rotulas fusi, additis margaritis præparatis, vel omissis. Vide Dispensatoria. Lang. lib. 3. epist. 1. c. 6.

Christos, χριστός, à χρίω, ungo, significat id, quod ungendo applicatur. Olim φάρμακα præsertim externa, triplicis fuere sortis: Ἐπίπαστα, quæ vulneribus sanandis imponebantur: Χριστά, quibus telorum cuspides inficiebant: & ποτά, vel ποτά, Hipp. dicta, l. de affect. XLIII. 1. Primi generis semper bona: quæ secundi, semper mala: quæ deniq; tertii, pro voluntate offerentis, aut bona, aut mala erant. Atq; ita obtinuit apud eos, qui Medici non erant. Linden. Ex. XIII. §. 323.

Chroma, χρῶμα, duo significat: 1. Colorem, Hipp. 4. aph. 21. Coac. t. 125. & alibi. Dicitur & χροιά, t. 608. Vide Color. 2. Corporis habitum exteriorem, sive cutem, lib. de Insomn. IV. 16. lib. 4. Epid. XXII. 20. & lib. 5. XXIV. 18.

Chromatismus, χρωματισμός, colorationem significat, sive modum naturalem, sive artificium, colorem rebus certum conciliandi. Vide Libav. Synt. Arc. Chym. l. 6. c. 2. 3. seqq. Vide Coloratio.

Chromis, χρέμις, χρέμυς, nomen piscis littoralis, cujus usus in cibis, de quo legatur Aldrov. l. 2. de pisc. c. 14.

* Chronicus, Chronius, Polychronius, χρόνικός, χρόνιΘ-, πολυχρόνιΘ-, denotat diuturnum, & est epitheton morborum, qui tardiùs moventur. Ita 3. aph. 14. coryzę chronicæ: Hæmorrhoides chronicę, 6. aph. 12. Et opponuntur Brevibus. Vide Brachychronius, & Brevis. Hunc terminum aliquoties retinuit Paracelsus.

Chronizo, χρονίζω, morari, cunctari, moram facere significat, Hipp. 4. aph. 10.

Chronos, ΧρόνΘ-, significat Tempus. Vide Tempus.

Chros, χρώς, apud Jones corporis carnosam partem, & substantiam significat, in quo genere cutis, & musculi sunt, membranæ, & viscera, Gal de fract. t. 9. & f 3 n. 6. Jung. Coac. t. 243. ubi superficiem corporis denotat, Foes. in Oecon. p. 685.

Chrysammos, χρύσαμμΘ-, h. e aurea arena, quam Galenus terram χρυσῖτιν vocavit, l. 9. de S. F. in qua portiunculæ, aut frustula quædam auri parva reperiuntur, quæ negotio hinc dediti beneficio ignis, & fornacum colliquando, aut fundendo extrahunt. De qua auri faciendi antiqua arte legatur Jo: Franc. Pici Mirandulæ de auro lib. 3. cap. 1. in Theatr. Chym. Vol II. pag 360. De hujusmodi glebis, & arenis auro puro turgidis plura leguntur ex aliorum scientiis compilata in Erasm. Franc. Hort. Orient. & Occid. Ind. T. I. Part. 2. pag. m. 1116. seqq.

Chryse, χρυσῆ, nomen Emplastri, cruentis vulneribus accommodati, ex Thure, alum. sciss. colophon. resin. oleo, auripigm. & oxelęo parati, apud Æginet. l. 7. c. 17.

* Chrysitis, Χρυσῖτις, idem, quod chrysammos. Chrysitis etiam dicitur Lithargyrum auri, Diosc. l. 5. c. 102.

Chrysobalanus, ΧρυσοβάλανΘ-, glans aurea, quid propriè denotet, non constat. Bauhinus tamen in Pinace existimat ex mente aliorum, Nucem moschatam esse intelligendam. Occurrit apud Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 3.

Chrisoceraunius, ΧρυσοκεραύνιΘ-. Vide Ceraunio chrysos.

Chrysochalcos, χρυσοχαλκός, idem, quod Aurichalcum, Rul. & Johns. Dicitur & Oricalcum.

Chrysocolla, Χρυσοκόλλα, quasi gluten auri, est minerale coloris latè viridis, Venereæ, salinæ, nitrosæ, & fulotiæ naturæ. Duplex est: Nativa, & factitia. Inter nativas Armeniaca primas, secundas Macedonica, tertias Cypria tenet. Quamvis, & in Germania sint excellentes, in Silesia, nec non, & in Hungaria, alibique. Est Borax nativus. Et posset dici Chrysocolla viride sciss le, sicut Ærugo æris viride rasile dicitur. Estq; quasi species nitri, Plin. l. 33. H. N. c. 5. Factitia vel ex ipsa nativa depurata paratur, vel etiam ex urina infantum. De facultatibus chrysocollæ leniter escharotica, colliquativa, siccante, vide Gal. l. 9 de S. F. in fin. Dioscor. l. 5. c. 104. Jung. Rul. & Johns. in Lex. Chiocc. in Mus Calceol. sect. 3 p. 375. seq. Borax etiam Chrysocolla Aurifabrorum vocatur à C. Hofmann. Paralip. Offic. c. 55.

Chrysogonia, Χρυσογονία, est semen aurificum ex auro prius soluto, perfectissimè concoctum, seu Tinctura aurifica rubri coloris, admirabili tenuitate substantiæ prædita, cui à natura vis illa aurifica inest, quemadmodum in Argyrogonia vis argentifica. Videatur Gaston. Clavei Apolog. Chrysopœia, & Argyrop. Th. Chym. Vol. II.

Chrysolithus, ΧρυσόλιθΘ-, est lapis pretiosus, vel gemma aurei coloris, (unde & nomen quasi Lapis aureus) Duplex habetur. Veterum, qui Topazius modernorum, & Topazius veterum, qui Chrysolithus recentiorum gemmariorum. Duo sunt genera: Orientalis, & Europæus, quorum ille hunc & colore, & duritie superat. A signatura coloris judicatur naturæ esse, & virtutis Solaris, h. e. Cardiacæ, & Cephalicæ. Proinde creditur timores nocturnos, & melancholiam minuere, intellectum confortare &c. Plura vide apud Ruland. in Lex. Schrod.

Schrod. l. 3. c. 5. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Dicitur & *Chrysopassus*. Parac. tr. Cœlum philos. item *Ethesius*. Rul. & Johns.

CHRYSOMANES, χρυσομανὴς, dicitur, qui nimio auri desiderio ducitur, *auri insanè* quasi *cupidus*, quales olim Hispanos fuisse in Indiis ex Itinerariis, & Historiis constat. De hoc vocabulo v. de Linden. Ex. X. §. 208. Annon & *Chrysopœi* hoc nomine venire possent?

CHRYSOPLYCIUS *pulvis*, dicitur, qui plumbo duritiem, argento vivo, & stanno difficilem liquationem dat, quam utramque qualitatem ferro adimit, Helmont. tr. Natura contr. nesc. n. 40.

CHRYSOPOEIA, χρυσοποιΐα, est pars Spagyricæ, vel Chymiæ, quæ monstrat artificium, ex metallis imperfectioribus aurum verum conficiendi, beneficio Mercurii philosophorum, seu *Chrysogeniæ*, vel *Chrysopæi* pulveris, uti vocat Helmont. tr. formar. ortus, n. 21. Vide *Argyropæia*. De utraq; uti certum est, ad Medicinam propriè non pertinere; ita adhuc incertum & valdè dubium, an possibilis sit naturalibus viribus. Rolfink. licèt ferè penitus ad negativam inclinaverit, tamen difficillimam esse statuit, Chym. l. 6. c. 13. Qui verò de hac arte plura legere expetit, adeat Th. Chym. & Andr. Libavii scripta Chymica. Nobis non licet omnia convasare.

CHRYSOS, χρυσὸς, Latinè *Aurum* dicitur. Vide *Aurum*.

CHRYSULCA, epitheton *Aquæ Stigiæ*, quæ *Regia* dicitur, solvendo auro destinatæ, Rolfink. d. l. l. 3. s. 1. art. 4. c. 14. Helmont. tr. Pharmac. ac Dispens. mod. num. 15. tr. Humor. pass. c. 1. n. 78.

CHRYSUN, χρυσοῦν, Lat. *Aureum*, nomen est, vel Collyrii apud Aet. l. 7. ad incipientes suffusiones efficacis, Vel Pessi valentis ad inflammationes uteri, apud eund. l. 16. c. 83. Vid. Gorr. p. 515.

CHUS, χοῦς, *Choa*, *Congius*, est mensura liquidorum apud Atticos, capiens sextarios sex, vel cotylas Atticas duodecim. Aut habet olei libras novem, vini decem, mellis tredecim, cum dimidia, Gal. de pond. & mensur. Linden. vini saltem tribuit libras octo, cum unciis quatuor, Ex. X. §. 227. Rhodius ad Scrib. Larg. n. 168. *congium* denas libras pendere scripsit, quod insculpta decussis manifestat.

CHYBUR, *Chibur*, denotat Sulphur. Hoc præparatum unicè extollit Paracels. in affectibus pulmonum, ut nihil meliùs eo valeat. Vocat Balsamum pulmonis, & pectoris, neque majus arcanum in viribus rerum quærendum. Parac. l. 2. de vir. membr. ext. n. 14. Jung. Johns. in Lex.

CHYLARION, χυλάριον, diminutivè idem, quod *Chylus*, χυλὸς, quæ vox in specie ptisanæ succum denotat. Quasi *Succatiunculam* diceres. χυλάριον legendum esse in Hipp. l. de int. affect. XL. 17. existimat Foes. Oecon. pag. 685. quamvis in edit. Linden. χαράδριον legatur.

CHYLIFICATIO, χύλωσις, χυλοποίησις, vulgò *coctio prima*, est actio ventriculi propria (quamvis non negari possit, initium accipere in ore, & supplementum in intestinis, præsertim tenuibus) qua assumta alimenta per os, beneficio caloris nativi, sive flammæ vitalis appropriata, allaborante quoque viscerum adjacentium, præsertim hepatis calore, mediante succo quodam spirituoso-acido, aut juxta nonnullos moderatè acido salso, quod Fermentum dicitur ventriculi, fermentationis moderatæ modo in ejusmodi substantiam, quæ cremori vel succo ptisanæ similis est, & proximè converti potest in sanguinem, transmutantur. Vid. Joh. Wallæi Epistolæ de motu Chyli, & sang. Dieterich. Jat. n. 157. & 117. Casp. Hofmann. com. ad Gal. de U. P. num. 180. Th. Bartholin. Anat. l. 1. c. 9. aliique ex recentioribus plures, præsertim Charlton. in Oec. anim. Exerc. II.

CHYLISMA, Χύλισμα, à Χυλίζω *succum exprimo*, significat *succum expressum*, Dioscor. l. 3 c. 125. Unde hanc vocem ei authori propriam vocavit Rhod. in Indic. ad Scribon prior. B. tamen Rolfink. etiam *Extractis* hoc nomen applicare non dubitavit. Unde extractum quoddam vocavit *Chylisma Catolicum*, & *Holagogum*, Chym. l. 4. s. 3. c. 12.

* CHYLUS, Χυλὸς, generaliter *succum* significat, cùm in animantibus, tùm in plantis paululùm incrassatum, Gal. l. 1. de simpl. Fac. c. 36. Apud Hippocratem verò specialiter accipitur pro *succo ptisanæ*, & sorbitionem significat, quam Ptisanam colatam vocant, expressam hordei substantiam continentem, non cremorem, qui est aqua hordei expressa apud Latinos, non succus ipsius substantiæ hordei, cui tota, & integra ptisana, h. e. non colata opponitur, 1. de R. V. I. A. t. 28. 41. 47. l. 5. Epid. X. 12. 16. l. 7. II. 421. V. 9. 20. & alibi sæpiùs, quæ loca videri possunt apud Foes. p. 686. Propter similitudinem cum hoc Ptisanæ succo specialissimè etiam *chylus*, χυλὸς, dicitur succus ex assumptis cibis, nativi caloris, & fermenti in ventriculo contenti vi, per fermentationem (quam anteà *Chylificationem* diximus) elaboratus, partim tenuioribus, partim crassioribus portionibus constans, Galen. l. de atr. bile cap. 3. & lib. 4 de Us. Part. cap. 3. Cur Lindenus scribere maluerit *chilus*, non video rationem. Vocat verò pul-

tem illam, quæ in ventriculo, ceu publicâ olla, côquitur quotidiè, & præter *cremorem*, quem χυμὸν, vel succum, appellat, habet etiam *scoriam*, seu recrementa ciborum, Ex. XIII. 281. Quemadmodum verò indubitatæ veritatis, & in confesso est omnium, quòd *chylus* sit materia sanguinis; ita per quas vias, quo motu, & an ad viscera quoque, præsertim hepar, & lienem, feratur pro sanguificatione, nondum inter Anatomicos prorsus expeditum est; quorum sententias adducere non admittit instituti ratio. Vid. Th. Barthol. in Anat. d.l. & alibi.

CHYMIA, *Alchymia*, *Chemia*, *Chimia*, χυμία, χημία, σπαγυρία, *Spagyrica*, (hæ scribendi varietates à diversa derivatione obortæ sunt, & adhuc salva Orthographia defendi possunt: Vid. Rolfink. l. 1. Chymiæ cap. 8. Libav. Synt. A. Chym. in pr.) generaliter artem, materiam quandam solidam liquandi, aut solvendi significat, Rul. in Lex. Specialiter verò tribus potissimùm gaudet significationibus: 1. sumitur pro arte, quæ monstrat modos diversos, medicamenta simplicia, vel composita concreta solvendi, aut soluta coagulandi, ut purum ab impuro separetur, & vis medicamentosa eorum exaltetur, aut promptior reddatur. Hæc definitio ferè coincidit cum Rolfinkii d. loc. cap. 11. 22. Et hæc *Chymia* est medica, parsq; Pharmaceuticæ. Unde & Pharmacia selectior vocatur maritanda cum Galenica, D. D. Wedel. in Ph. I. A. F. R. in procem. pag. 4. Verùm Medicinæ saltem ministra, aut serva, quam tamen hodieque multi non sine præjudicio Artis Medicæ, suçque dignatis ultrà τὸ ἀρίστη laudibus extollunt. 2. sumitur pro arte μεταλλαργικῆ, sive transmutandi metalla imperfectiora in perfectiora, Aurum, & Argentum, cujus duæ sunt partes: *Argyropœia*, & *Chrysopœia*, de quibus vide suprà suo loco. Et in hac significatione sumsit. Joh. Fr. Picus Mirandula, l. 2. de auro cap. 1. in Theatro Chym. Volum. II. pag. 323. 3. accipitur pro arte, quæ occupata est in præparatione *Lapidis Philosophici*, sive per hunc intelligatur *Medicina Universalis*, per quam omnes morbos sanari posse aliis persuadere conantur, sive illud semen *Chryso*, vel *Argyropœum*, quo mediante transmutatio fit metallorum in aurum, & argentum. Quamvis verò nunquam non omnes hæ *Alchymiæ* species suos habuerint amatores, quas nimio amore deperierunt; præsertim verò tantis encomiis exornarunt, ut Philosophiam veram, Sophiam adeptam etiam vocare non sint veriti. Videatur iterum Theatr. Chym. in singulorum Voluminum Indice. Sunt tamen qui de duarum posteriorum certitudine, & amoris hujus dignitate haud immeritò dubitant, de quibus legi poterit Rolfink. d. loc. cap. 9. & 10. cui etiam calculum nostrum addere eò minùs dubitamus, quò magis persuasum nobis habemus, verissimum hactenus fuisse illud proverbium, cujus meminit Guido Pancirollus in nov. repert. part. post. tit. 7. Nunquam vidi Alchimistam divitem, cui respondet Italicum. Non ti fidare all' Alchimista povero, e Medico amalato. Et omninò dolendum, quòd Magnates quidam permittant, ab hujusmodi artificibus [veriùs ut plurimùm impostoribus] decipi, ut etiam ad dignitates varias evehere non verecantur. Artifices Chymiæ vocantur Chimici, Chymici, Chymiatri, Alchymistæ, Spagyrici, Philosophi, Adepti, quæ duo epitheta fortassis, vel hyperbolicè, vel Ironicè sunt accipienda.

CHYMOLEA. Vide *Kymolea*.

CHYMOSIS, vitiosè, pro *chemosis*. Vide suprà.

CHYMOSUM, dicitur Paracelso genus nutrimenti ex assumptis in Chylum mutati, & ita idem, quòd *chylus*, e quo aliquando, & vermes Ascarides generantur, l. 2. Paragr. §. 2.

* CHYMUS, χυμὸς, quamvis communi significato nihil aliud, quàm succum, humorem præsertim coctione paululùm incrassatum denotet, & ita a vocabulo *chylus*, χυλὸς, nihil differat. Quidam tamen, qua recentiores, aliquam differentiam urgere solent. Ita Galen. l. 1. de Simpl. Fac. cap. 36. χυμὸν, vult, significare *gustatoriam facultatem*, vel qualitatem, quam *Saporem* vocavit, qui est in plantis, & animalibus; *Chylum* verò succum ipsum incrassatum, in quo *Sapor* inest. Lindenius verò Ex. XIII. §. 282. ita differre scripsit, ut *chymus* sit cremor, & portio *chyli* melior. Ruland. & Johnf. verò planè contrarium innuerunt, docentes in Lexic. *Chymum* esse massam, item fæcem.

CHYSIS, χύσις. Vide *Fusio*.

CHYTLON, χύτλον, dicitur *inunctio*, quæ cum *multa aqua*, *& oleo* fit. Hinc verb. χυτλάζω, *aqua*, *& oleo simul perfundor*, Poel. pag. 686. & verbum χυτλοῦσθαι, quod significat, aqua, & oleo simul contuso tritoque inungi, aut perfundi, Gal. l. 2. de S. F. c. 25. Opponitur τῷ ξυραλοιφεῖν.

CHYTRA, χύτρα, i. e. *olla*, vas fictile, in quo aliquid coquitur. Idem significat χύτρινος apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XXIV. 21. seqq. χυτρίδιον ollulam denotat, l. de ulcer. XII. 2. χύτρα πλατύστομος, amplrorificii *olla*, legitur apud Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 12.

Cium-

Cibarium; idem, quod *cibus*. Vide *Cibus* : *Cibarius* panis, hoc est, secundarius, in quo satis uber copia furfurum relicta est, Celſ. lib. 12. cap. 18. C. Hofmann. Inst. Med. l. 5. cap. 6 §. 4.

Cibatio, τροφή, idem, quod ciborum, vel alimentorum assumptio. Chymicè verò *cibatio* significat *corporationem*. *Cibatio* vocatur nutritio materiæ siccæ nostræ, Ripleus in Axiom. Philoſ. Theatr. Chym. Vol. II. pag. 115 Vel est subtilis ingrossatio, & crassi subtiliatio, Quercet. Respons. ad Aubert. ibid. pag. 175.

Cibus, σῖτος, σιτίον, variè sumitur: Latè, strictè, strictiùs, & tropicè, vel impropriè. *Latè*, pro *omni alimento*, quod per os assumitur, v.g. apud Hippocr. l. 6. Epid. ſ. 4. t. ult. Labores *cibos* præcedant. *Strictè*, pro solidioribus alimentis, & ita contradistinguitur *potui*, quæ acceptio est communissima, nec opus habet testimoniis. *Strictius*, quando significat frumentum, panem, & quæ ex frumentis parantur, frumentacea alimenta, Galen. c. 1. de R. V. I. A. t. 18. Unde σιτηρὰ γεύματα, *frumentacea gustamenta*, ibid. in textu leguntur. *Tropicè*, & *impropriè* sumitur *cibus*, σῖτος, vel pro *massa chilosa*, ex assumtis alimentis in ventriculo elaborata, notante Lindeno ab Hip. l. 5. Epid. II. 6. 7. seqq. Ex. XIII. §. 185. vel *excrementis* alvi *indigestis*, & crudioribus, Hip. d. l. & l. 4. XxIX. 5. Plura vid. in Foeſ. p. 568. *Ciborum* varietatem non semper esse noxiam, probari potest ex Scrib. L. n. 184. ubi vide Rhod. ad h. l.

Cicada, τέττιξ est insectum ἔγχελαδον, sonoram vocem edens, *Gryllis* simile, rore vivens; unde ore caret, & in pectore aculeatum quid habet, quo rorem lambit. In Italia vulgaris notitiæ, nostratibus incognita. Hujus pleniorem descriptionem vide sis apud Aldrov. l. 2. de Insect. c. 13. Usus earum olim fuit non modo in cibis, sed & in medicina, præsertim contrà colicos affectus, cum granis piperis imparibus, apud Gal. l. 11. de S. F.

Cicatrix, οὐλή, propriè notat cutem, quæ in ulcere à natura per medicamenta exiccantia, quæ & *cicatrisantia*, ἐπουλωτικὰ, dicuntur, regeneratur. Hanc non esse veram cutem, sed cuti saltem simile, unanimiter Anatomici statuunt, & subscripsisse videtur Barthol. l. 1. Anat. cap. 2. quod fit ex carne exusta, & quasi exsiccata. Particulatim *cicatrix oculi* dicitur *Albugo*. Vide suprà suo loco. Gr. dicitur etiam ὠτειλὴ, quamvis hoc vocab. aliquando etiam pro ipsis ulceribus sumi, monstret Foeſ. ex 1. de artic. t. 44. & l. de vuln. cap. XIX. 3. At mihi potiùs labia vulneris, aut ulceris significari videtur. Paracelſ. vocem *cicatrix* etiam accepit pro affectibus Cutaneis externis, ut sunt, Morphea, Sirones &c. Archidox. lib. 9. & de vit. long. lib. 2. cap. 11. *Cicatricula* etiam appellatur à quibusdam particula illa ovulis generationis adhærens, quæ à mare fœcundata beneficio liquoris genitalis, vel virtualiter, vel materialiter mediantibus particulis subtilissimis, & spirituosissimis (quæ etiam Spiritus plastici nomen merentur) principium fit formationis fœtus; in qua significatione descripsit D. D. Peierus in Exerc. Anatomico-Medicis Pœonis, & Pythagoræ Epistolicis Ex. 19.

Cicatrizans, ἐπουλωτικὸν. Vide *Epuloticum*.

Ciccus, κίκκος, est species cicadæ parvæ, & contemtibilis, teste Hesychio. Unde proverbium apud Linden. Ex. V. §. 52 quamvis, & *Ciccus* fit Anserisferi species, apud Aldrov. l. 19 Ornith. c. 10.

Cicindela, *Lampyris*, λαμπυρὶς, *Noctiluca*, *Nitedula*, insectum est alatum, in tenebris ignis modo lucens. Vulgò *Vermiculus S. Johannis*, cujus splendoris causam in humorem diaphanum, quem in alvo continet, referunt. Hujus insecti descriptio legatur apud Aldrov. l. 4 de Insect. c. 8. De usu medico, quamvis rarò, vide Schrod. l. 5. cl. 4. n. 100.

† Cicla de qua passim in Clyster. Rondelet Barbar. & officinis Beta, notat Dodon.

Ciconia, πελαργὸς, potissimùm duplicem habet significationem (1.) Avis speciem in vulgus notam, cauda, & alis nigris, in reliquis corporis partibus pennatis albam, rostro, et pedibus oblongis rubicundis (quamvis, et dorso nigram, ventre saltem albam dari in locis quibusdam desertis paludosis ex Aldrovand. constet, de qua vide plura apud dict. Aldrov. l. 20. Orinth. cap. 1. Hujus avis usus quamvis in cibis hodieque nullus sit, haud dubiè propter victus rationem suspectam, in Medicina tamen non carere utilitate, legatur præter dict. loc. apud Schrod. lib. 5 cl. 2. n. 48. Imprimis contrà pestem commendat Paracelſ. tract. 1. et 2. de pestilitate. Stercoris *ciconiarum* laudes contrà epilepsiam suspectas haud incongruè reddidit Galen. lib. 12. de Simpl. Fac. §. Stercus anser. (2.) significat machinam, vel instrumentum mechanicum, quod et *Gruis* nomine venit, it. *Tolleno*. Dicitur Gr. γερανεῖον, κηλώνειον. Vide *Celoneum*.

* Cilia, ταρσοὶ, sunt extremæ palpebrarum partes, semicirculares, et veluti cartila-

gines

gineæ, quæ in fomno claufis oculis committuntur. Iis et pili femper ferè eandem fervantes magnitudinem infinguntur, qui etiam ab aliis *cilia* vocantur. Barthol. lib.3. Anat. cap. 8. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 737. 741.

Cillo, aliud vitium à *Cilone*, vel *Chilone*, et fignificat eum, cui perpetuum fuperius cilium plufquam cilleret, five tremeret perpetua agitatione. Quod fe in fœmina vidiffe meminit Linden. dict. loc. et nos in alia fimiliter vidimus.

Cilo, τροχέφαλ☉, C. Hofm. φοξός, dicitur, cui frons eft eminentior, ac dextra finiftraque velut recifa videtur. Hinc oblongum, & compreffum videtur caput. *Cilo* dictus, cui frons veluti cellit, et exurgit. Linden. Ex. XI. §. 38. C. Hofm. ad Gal. de U. P. num. 694.

Cimex, κόρις, eft vermis, vel infectum parvum latiufculè compreffum, et (præfertim domefticus, five lectularius) morfu valdè moleftum, cujus defcriptionem vide apud Aldrov. l. 5. de infect. c. 2. Cœterum etfi fit animal abominandum, non tamen utilitate carere in Medicina conftat ex Gal. de S. F. l. 11. Schroder. l. 5. cl. 4. num. 101. *Cimices* ex noftris excrementis nafci, ceu hofpites, et vicini noftræ miferiæ, dicit Helmont. tr. Imag. Ferm. impregn. num. 9.

Cimentatio, idem, quod *Cæmentatio*. Vide fuprà fuo loco.

Cimolia *terra*, κιμωλία γῆ, eft terra mediè pinguis, rara, mollis, candida, aut in candido purpurea. Habet vim miftam refrigerandi, ficcandi, et modicè digerendi, Gal. l. 9. de S. Fac. §. Terra Samia. Dicitur et *Cimolia creta* à Scrib. Larg. n. 245. ab infula *Cimolo*, vulgo *Terra faponaria*. Hodie, vel ignota, quæ tamen veteribus fuit familiaris; vel hac appellatione noftris temporibus non adfertur, notante Rhod. ad Scrib. d. l. p. 320. vel *Cretæ vulgari* nomen hoc competit.

Cinabaris. Vide *Cinnabaris*.

Cinædus, κίναιδ☉, nomen aviculæ, cujus fel commendatur ad pilos circà oculos fuperfluos à Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8. *Cinædi* aliàs dicuntur turpiter viventes, ex Cœlio apud Lind. Ex. XI. §. 39.

Cinclesis, *Cinclifmos*, κίγκλισις, κιγκλισμὸς, parvam motionem corporis fignificat. Latinè dici poffet *Criffatio*, *Criffatum*, à *Criffa* ave, quæ et *Motacilla* dicitur, Gr. κίγκλ☉, quæ caudam affiduè motat, et agitat, cujus aviculæ defcriptionem vide apud Aldrov. l. 17. Ornith. c. 32. feqq. quamvis et alias aves fub nomine *cincli*, *Motacillæ* fimiles defcripferit l. 20. c. 56. De motione verò corporis parva confer ad Hip. l. de art. t. 67. et s 4. t. 46. et Gal. in comm. Foef. p. 337. Hofm. in com. ad Gal. de U. P. n. 107. Dicitur et κιγκλισμὸς, à κιγκλίζω, quod occurrit apud Hipp. de art. t. 64.

Cindynos, κίνδυν☉, *periculum*. Apud Hippocr. verò *grave periculum* vitæ notat, uti conftat ex 5. aph. 12. et 34. Jung. Dieter. n. 462.

Cinefactio, idem, quod *Cineratio*, vel *Incineratio*, aut *Calcinatio*. Eft operatio, qua fiunt *cineres*. Eftque duplex, occlufa, et aperta. Rul. in Lex.

Cineo, κινέω, *moveo*, cieo, fignificat. Verùm in Medicina diverfimodè fumitur. Vel enim *Movere* dicitur de humoribus prius quiefcentibus. Ita humores arthritici *moventur*, ut plurimùm vere, et autumno, 6. aph. 55. Vel de turgefcentibus, et urgentibus, et ita includit *evacuationem* 1. aph. 22. Vel fignificat omnem mutationem à Medico inductam, 2. aph. 29. et 1. aph. 20. Vel etiam dicitur de corporis *motu locali*, 4. aph. 14. 15. Vel denique de præternaturali offium *dimotione* κινῆσθαι accipitur, 2. de fract. t. 39. Jung. Dieter. n. 463. Foef. pag. 338. Imò et morbus dicitur κινέμεν☉, i. e. *qui movetur*, quique diverfis horis femper accedit, ac remittit. Cui contrarii funt affectus ἑστῶτες, iifdem horis fubinde accedentes, et remittentes.

Cinerarium, κονιστήριον, vocatur infima pars Furni Chymici, in quam decidunt cineres, ne ignem fuffocent, habetq; foramen, per quod cineres eximi poffunt. Rolfink. Chym. L. A. F. R. l. 2. c. 17.

Cineratio, τέφρωσις, idem, quod *cinefactio*, vel *calcinatio*. *Cineratio* quid fit in opere Lapidis Phil. vide Vol. IV. Th. Ch. p. 858. 930. 958. de quibus fuo loco. Vide *Incineratio*.

† Cinericium, Veftigium quod tranfacta acceffione manet in foco Putredinis. Bened. Metamor. de f. b. put. l. 4. t. 2. Diff. 4.

Cineritium, *Cineritium*, eft Cementum auri, vel argenti. A nonnullis *Regale* vocatur. Item fignificat, et vas aurifabri, in quo aurum, et argentum calcinatur. Rul. in Lex. Eft et modus eolamenti per *cineritium*. Th. Chym. Vol. II. in fin. Rolfink. Chym. l. 2. c. 2. In Pathologia quoque *cineritium* dicitur illud, quod poft humorum, aut alterius rei putredinem (vel potius effervefcentiam, et combuftionem) remanet fub forma terrea, et craffa, nec poteft in vapores, aut fuligines tenues mutari. Defumta fimilitudine à lignorum uftione, quæ fecundum partes aliquas inflammabiles ignem, et fumum concipiunt, fecundum alias minimè,

mè, sed in cineres mutantur. Petr. Mich. de Calderia in Avicenn. de Febr. Tom. I. Oper. p.121.

CINEREUS, *cineraceus*, τεφροειδής, ὑπότεφρ⊙, τεφρώδης, de colore dicitur cineri simili, estque postremus color in negotio Lapidis Philosoph. teste Lagneo Harm. Chym. cap. 8. Vol. IV. Th. Chym. pag. 765. Specialiter est epitheton *collyrii*, quod et *Tephrium*, τέφριον, dicitur, Scrib. Larg. num. 26. 37. Rhod in not. ad prior. loc. p.65. ubi vocatur etiam *collyrium spodiacum*.

CINESIS, κίνησις, *motum* significat: Vide *Motus*.

CINERULA, σποδίον, Vide *Spodium*.

CINETUS, idem, quod *Diaphragma*, de quo suo loco. Vide Barthol. l. 2. Anat. c. 3

* CINGENS, Vide *Hypezocos*.

CINGULUM, ζώνη, Vide *Zona*.

CINIFICATUM, idem, quod *Calcinatum*. Rul. et Johns.

CINIFLONES, οἱ ἐπὶ τοῖς σποδοῖς διαμαίνοντες, est epitheton *Pseudo-Chymicorum*, vel *Chymicastrorum*, qui neque *Gas*, neque *Blas* habent artis, interim venditantes negotiosa inopia mirabile arcanissimi lapidis Philosophici mysterium, ambiguisque responsis promittentes essentiam Solis ex nescio quo puteo emergentem, qui *chrysosophi* dum alios auro Seraphico, et sanitate volunt ditare, ipsi paupertate, et scabie molestantur, tandemque pro auro cinerum favillas micantes in furno relinquunt, uti verbis non minus verissimis, quàm elegantissimis descripsit Dieter. num. 819. Lang. lib. 1. Epist. Med. 52.

CINIS, τέφρα, σποδός, σποδίον, (quamvis hoc ad metallicos *cineres* restringi soleat, vide *Spodium*) sic appellantur non solùm lignorum ustorum, sed et omnium aliarum rerum reliquiae. Habet autem in se diversas particulas, et qualitates. Quaedam enim sunt terrenae, quaedam fuliginosae, tenuium partium, quae hodieque salinae, alkalicae, lixiviosae, vocantur, et cum aqua in maceratione *cineris* unà abeunt. Verùm non est omnis *cinis* eadem facultate, et temperatura praeditus, sed varius, pro combustae materiae diversitate. Galen. lib. 8. de S. Fac. Tephra. Ita omnium animalium ustorum *cinis* est acris, et discussorius, alius magis, alius minus, l. 6. de C. M. S. L. cap. 1. *Cinis sarmenticius*, τέφρα κληματίνη, olim in usu fuit, de cujus virtutibus vid. Dioscorid. lib. 5. 135. Gal. lib. 9. de C. M. S. L. cap. 8. Ruland. in Lex. Ch. *Cinis clavellatus* aliàs dicitur, qui ex faecibus vini post spiritum vini destillationem relictis per combustionem, et elixiviationem fit, quamvis et sub hoc nomine alia salia alkalia etiam ex Isatide, ligno Querno, etc. subintelligantur, Schroder lib. 4. cl. 2. num. 412. Hofmann. in clav. ad h. l. Propriè non esse *cinerem*, sed salem, à priori, et posteriori demonstravit celeb. D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. lib. 2. sect. 1. cap. 9. pag. 95. *Cinis clavellatus*, id est, *Alkali*. Dicitur et *cinis hederae*. Ruland. et Johns. in Lex. *Cinis ex cinere* est Aqua extracta. *Cinis cineris* est congelatum coagulans, Idem. Hoc nomine etiam venit ipse Lap. Philos. Lagn. Harm. Chym. Vol. IV. Theatr. Chym. pag. 727. Paracels. *cinerem* in genere vocat *Sal*, de morb. Tartar. cap. 10. De *cineribus* vegetabilium vide Rolf. Chym. lib. 5. sect. 7. cap. 11. ubi etiam de *cineribus clavellatis*. *Cinerum* quoque usus est in operationibus chymicis, v. g. in digestione, Id. lib. 2. cap. 2. De singularibus quibusdam *cineribus* lege Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 5. cap. 19. De *cinere Hermetico* in praeparatione lapidis Philosophici in Apoc. Hermet. parte poster. Helmont. statuit, *cinerem* humanum nihil continere terrae, tr. Terra, num. 10. Idem asserit, *cinerem* lignorum esse ex aqua, quia lignum totum ex aqua, tract. complex. atque Mistion. figm. n. 36. *Cinis* in genere foemin. legitur saepè apud Scrib. Larg. n. 216. 228. 230. Vid. Rhod. in Indic.

CINNIUGLOTTUS, *cinnetus*, sunt termini à Paracelso ficti denotantes interitum, mortem, corruptionem totalem corporum mineralium, Chirurg. l. 5. c. 7.

CINNABARIS, *cinabaris*, *cinabrium*, κιννάβαρι, quale propriè Minerale fuerit, non fuisse veteribus adeò perspectum, colligere licet è Dioscorid. lib. 5. cap. 109. et Galen. lib. 9. de S. Fac. Hinc factum, ut cum *Minio* confudisse videantur, animadvertente Sarracen. in not. ad Dioscorid. d. l. Hodieque certo certius est, duplicem esse *cinnabarim*, *Nativam*, et *Factitiam*. *Illa* est terra mineralis lapidescens, constans ex Sulphure, et Mercurio exquisitè secum mixtis in materia terrestri instar lapidis compactis, et hospitantibus; interdum purior, interdum impurior reperta. Interdum etiam minera Solaris reperitur intermixta. Vid. Schrod. l. 3. cap. 16. Fr. Hofmann. in clav. ad h. l. ubi etiam quaestio illa solvitur: An *cinnabaris* cruda adhiberi possit? quamvis fortassis encomium videatur hyperbolicum. Ex novissimis etiam Dissertationem de *cinnabari nativa* ad normam Acad. Nat. cur. scripsit D. Gabr. Clauderus Medicus Ducal. Sax. cujus mentio quoque fit in Act. Erud. Lips. 1684. *Cinnabaris nativa* quoque vocatur *Electrum minerale immaturum*, quod Helmontio *Metallus primus*, sive *masculus* vocatur. Vide *Metallus*

Usum

Usum illius suspectum reddere ausus est D. Bartholin. ob sulphur nigrum Arsenicale, ut patet ex Act. Hafn Vol. I. Obs. 41. p. 77. *Factitia* est, vel species Mercurii sublimati, Schroder. d. l. cap. 15. Hofmann. ad h. l. vel cum additione *cinnabaris Antimonii* ex floribus Antimonii cum aqua forti parata. Vid. eosdem l. 3. cap. 17. Si placet, poterit etiam legi Rul. & Johns. in Lex. Plura de *Factitia* apud Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 25. *Cinabrium* vocatur etiam ipse Lapis Ph. Iagn. Harm. Ch. d. l. *Cinnabaris Antimonii* est nihil aliud, quàm Mercurius sublimatus dulcis, Sulphur sive Tinctura Antimonii impraegnatus, & ita Cinnabaris nativae quoad usum postponenda; D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. lib. 2. sect. 3. cap. 4. pag. 139. Quid Helmontió dicatur *cinnabaris*, vide in tr. in Herb. Verb. & Lap. &c.

Cinnamomum, *Cinnamum*, Rhod. ad Scrib. Larg. in Ind. priori, κιννάμωμον, inter aromata praestantiora notissimum, summè tenuium partium, nec tamen summè calidum, Galen. lib. 7. de S. F. Verùm cum sit cortex arboris cujusdam, Botanicis relinquimus. Hujus resolutionem Chymicam vide apud JunKen Chym. Med. Phys. P. I. sect. 3. cap. 1. pag. 154. seq.

Cinnus, κυκεὼν, est miscella plurimarum rerum. In specie verò significat potionis genus ex multis liquoribus confectum. Hinc descendit verbum *concinnare*. Meminit hujus vocabuli Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 9. Vide Lind. Ex. X. §. 196. Vide *Cyceon*.

Cenzilla, est nomen Paracelsicum, denotans speciem *Herpetis exedentis* maligni, *Zona* aliis dictam, quemadmodum ex descriptione colligere licet, Paracels. de ulcer. & apostem. c. 33. Vide *Zona*.

* Cion, κίων. Vide *Columella*.

* Cionis, κιονὶς, idem, quod κίων; *Columella*. Vide suo loco. Ita quoq; dicitur affectus gurgulionis, vel *uvulae*, quando ex fluxione majorem crassitiem obtinuit, & ita opponitur ἱμάσι. Vide *Corrigia*.

† Ciparium, vulgo Civerium, edulia ex Carne Cuniculi concisa cum Zing. Cinam. bono & omphacis. Franciscus Tornasius de peste.

Circa, *circum*, περὶ, quid significet, scil. partes vicinas, vid. apud Gal. 4. aph. 80 Dieter. n. 669.

Circinus, κίρκινος, haud dubiè à κίρκος, *circus*, instrumentum mechanicum, quo circulus describitur. Meminit Gal. l. de opt. docendi gen. Tropicè etiam legitur *Circinus erroris* in Theatr. Ch. Vol. I. tr. Vita brevis p. 463. 467. &c.

* Circuitus, περίοδος. Vide *Periodus*.

Circularis *motus*. Vide *Circulatio*.

Circulatio, *circularis motus*, Gr. dici posse περίοδος, περιφορά, fortassis etiam κύκλωσις, ἢ περικύκλωσις, frequentis usus est in Medicina. Accipitur verò (1.) Physicè de *motu sanguinis reciproco*, qui geminus notatur: Quidam *Universalis*, quando sanguis omnis è sinistro ventriculo cordis in Arteriam Aortam, sive magnam per impulsum influit, & mediantibus hujus ramis, & surculis in totum corpus diffunditur, postea à Venae Cavae, & in abdomine Venae etiam Portae surculis, & ramis etiam in toto corpore distributis idem sanguis recipitur, & per illos ad truncum venae cavae defertur, & ex hoc ad cor, in specie ad auriculam ejus dextram, & ex hac in ventriculum dextrum redit. Cujus *circuitus* primus inventor, & author praecipuus Guilielmus Harveus Anglus, Medicus Regius, & in Collegio Medicorum Londinensi Anatomiae, & Chirurgiae Professor, qui peculiarem scripsit Exercitationem Anatomicam de Motu cordis, & sanguinis in animalibus. Hunc mox secutus est Herm. Conringius, libellum etiam de generatione, & motu sanguinis edens; Joh. Wallaeus, & paulò post quamplures alii. Vide Dieter. in Jatr. n. 15. Estque hodie adeò recepta, & tenuium fide Anatomicaque experientia confirmata sententia, ut, qui vellet eam praefractè negare, vel impugnare, ille adversus solem loqui videretur. Altera *Circulatio sanguinis particularis* est, quando è dextro cordis ventriculo exprimitur in Arteriam Pulmonalem, vulgò Venam Arteriosam dictam, per substantiam pulmonum distributam, è cujus ramis vicissim transit in Venam Pulmonalem, vulgò Arteria venosa dictam, ejusq; ramos, qua mediante redit ad Cor ejusq; Auriculam sinistram, & ex hac in Ventriculum sinistrum. Quem motum etiam C. Hofm. agnovit, & admisit, licet alii impugnaverint. De hoc vide Bartholin. Anat. l. 2. cap. 9. quamvis in embryonibus, & recens quoque natis paulo aliter fiat, mediante peculiari canali, & foramine ovali, de qua *circulatione* vid. d. l. cap. 8. sub fin. La & *circulatio spirituum animalium* à nonnullis Physicis, & Medicis satis verosimiliter asseritur, v. g. Henr. Regio, Rogersio aliisq; Sic mentio fit tractatus cujusdam Religiosi congregationis S. Mauri de hoc argumento in Act. Erud. Lips. 1684. Barth. verò in dubio reliquit hanc hypothesin Anat. Libell. 3 cap. 1. (2.) accipitur Chymicè, vel Spagyricè, estq; exaltatio essentiarum per *circulatam* in vase Hermetico, Pelicano, vel Gemino reductionem, & ab impuritatibus separationem, Rolf. Chym. l. 2. c. 2. Paracels. dicit esse

esse speciem putrefactionis, l. 7. de transmut. rer. natur. De *circulatione* Chimica legatur etiam D.D. Bohn. Diss. Chym. Phys. XII. §. 18. & D.D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. s. 3. c. 5. Quæ ita præparantur, appellantur *circulata*, Paracelf. Archidox. l. 6. 8. & 9. & l. de renov. & restaur. Hinc legitur *circulatum majus*, & *minus*, *circulatum solvens*, apud Libav. Synt. A. Ch. l. 8. c. 14. & c. 55. Idem meminit alius abstrusioris *circulationis*, & *circulati* circa negotium Lapidis Philosophici in Apocal. Herm. part. poster. Videatur Rul. in Lex. *Circulatum majus* vocatur quoque Paracelso *Liquor Alcahest*, sive *Menstruum universale*, quod & *Acetum Radicis* eidem appellatur, secundum modernorum Chymicorum sententiam. Peculiarem quoque physicum ignis elementaris *circularem* motum excogitavit Gerard. Dornæus in l. de Nat. luce tract. 1. Physica Genesis die tertio. Vid. Vol. I. Th. Chym. *Aquæ circulatæ* meminit Paracelf. l. 2. de vir. membr. cap. 3. *Aquæ vitæ circulatæ*, tr. 2. de membr. contract. c. 3.

Circulator, περιοδευτής, idem, quod *Agyrta*. Vide supra suo loco.

Circulatorium vocatur vas illud, ubi infusus liquor ascendendo, & descendendo quasi in *circulo* rotatur. Usus ejus in subtiliationibus, exaltationibus, & *circulationibus* positus est. Varia hujus generis vasa à variis ingeniis sunt excogitata, ex quorum numero duo duntaxat magni momenti, & usus nobis placent. *Pelecanus*, & *Diota*. Rul. in Lex. Meminit *circulatorii* Paracelf. tr. 2. de membr. contr. c. 3.

Circulatum. Vide *circulatio*.

Circulus κύκλος, est propriè figura, quæ à medio suo undique distat æqualiter. Vocatur verò medium *centrum*, Gal. l. 10. de U. P. c. 12. Hujus figuræ encomium aliquoties attigit, uti loca nota ic C. Hofm. in comm. ad Gal. l. de U. P. n. 641. ut & Paracelf. Paragran. Tr. 2 de Tartar. morb. c. 1. & comm. in 1 aph. 1. Hipp. Et apud priscos erat *circulus* in honore, propterea quòd mundus sit sphæricus, ibid. Et *circulare corpus* plane undique sibi simile dicitur, Gal. l. 1. de caus. pulf. c. 13. Applicatur porrò ipsis partibus corporis. Ità Malæ ipsæ vocantur Hip. οἱ κύκλοι προσώπου, *circuli faciei*, l. 2. de morb. XLIIX. 12. & *circuitus oculorum*, τὰ κύκλα τῶν ὀφθαλμῶν, *circuli oculorum*, vel orbes. l. 7. Epid. VI. 3. *Circulos* septem in oculo exposuit Gal. l. 10. de U. P. c. 2. & 3. Ita & de urina dicitur, quòd faciat in vitro aliquando *circulum*, & vocantur Hipp. urinæ *circulares*, d. l. 7. XLII 39. *Circulus* quoque Chymicis dicitur instrumentum rotundum vitris abscindendis ex ferro factum. Perstringuntur autem hoc modo. *Circulus* candefactus vitro apponitur, illudq; tamdiu stringit, donec fervefiat, & incalescat. Cumque adhuc fervet, frigida gutta immissa, aut frigidi halitus affluxu dissilit, atq; disrumpitur. Rul. in Lex. *Circulus quadruplex* est species fasciæ, quæ dicitur *Plinthius laqueus*. Gal. de fasc. Referuntur & *circuli* inter instrumenta Chirurgica, quales uterinos exhibet Scultetus Arm. Chirurg. Part. 1. Tab. XXII. fig. 6. 7. & Tab. XLIII. fig. 5.

* Circumcisio, *circumsectio*, περιτομή, περιαίρεσις, olim fuit ritus sacer, & Sacramentum V. T. Judæis injunctum, ut præputij, quo glans membris virilis tegitur, portio abscinderetur, ex Gen. c. XVII. Hic mos & Turcis Persisq; hodieque adhuc receptus. Verùm etiam inter affectus p. n. refertur à Gal. in def. Medic. *Circumcisio*, quod sit ablatio cutis glandem contegentis. Et opponitur παραφυμώσει, quando glans tegi nequit præputio. Fœminis quoque aliquando necessariam esse *circumcisionem*, vel *circumsectionem* Clitoridis, aut Nympharum constat ex Rolf. Ord. ac Meth. Generat. dicat. part. Part. 2. c. 38. et Th. Bartholin. Anat. l. 1. c. 34. Modum amputandi tradit Æginet. l. 6. c. 70. Ita et in vitis, si præputium totum denigrue rit, *circumcidendum esse*, docet d. l. c. 57.

Circumferentia, περιφέρεια, dicitur ambitus circuli, vel corporis rotundi, sive extremitas, Gal. l. 10. de U. P. c. 12.

Circumforaneus, idem, quod *circulator* vel *Agyrta*. Vide *Agyrta*.

Circuminduro, περισκληρύνω, *obduro*. Verbum usurpavit Hipp. de frigore excessivo cutem obdurante. 5. aph. 20.

Circumlitio, περίχρισις, περιχριστόν, rectius περίχριστον. Marcell. medicamentum *Perichristarion*, generaliter omne denotat, quod circa partem aliquam affectam undiquaque illinitur. Strictè verò de medicamentis Ocularibus quando palpebræ oculorum oblinuntur, ne quid intrà oculum fluat, dicitur Scribon. Larg. num 29. Rhod. in not. ad h. l. p. 68. Dioscoridi vocantur ὀφθαλμικαὶ περιχρίσεις, l. 1. c. 131.

* Circumossalis *membrana*, *circumossia*, περιόστιον, περίοστεον. Vide *Periostium*.

Circumsedeo, ἀμφιπαδίζομαι. Vide *Amphicatezomæ*.

Circumstantia, τὸ περιστατικόν. Qua appellatione Medici comprehendere solent, quicquid ad Indicantis principalis neque essentiam, neq; essentiæ connexa pertinet. Hujus generis sunt in rebus vulgò naturalibus dictis, Proprietas cùm Hominis, tùm Partis laborantis, Vires, Ætas, Sexus, Vitæ genus, et consuetudo. In præternaturalibus, Morborum tempora, Paro-

Paroxysmi, Numerus, et Symptomata. In non naturalibus denique Cœlum, et Solum. Hæc sunt, quæ rectum usum moderantur, seu, quomodo agendum, indicant, verbis doctissimis Linden. Ex. VIII. §. 69. Vid. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 2.

Circumtego, περικαλύπτω, usurpatur ab Hipp. 5. aph. 59. in experimento impraegnationis, dum infernas partes fœminæ vestimentis probè circumtegi jubet, ut vapor sive suffitus in sinum muliebrem immittatur. Diet. in Jatr. n. 673.

Circumvagatio, περίσφαλσις. Vide *Perisphalsis*.

Circus, δίαυλος. Vide *Diaulus*.

Cirlus. Vide *Lutea*.

Cirnao, κιρνάω, i. e. *misceo*, item διακιρνάω. Utroq; usus Hipp. Illo l. 9. de morb. XXXV. 14. et lib. 2. de morb. mul. VI. 22. Hoc verò lib. 2. de diæta XXXI. 16. et l. de int. aff. XLIIX. 9.

Cirrhos, κιῤῥός, est nomen coloris, præsertim in vino, et denotat *fulvum*, h. e. quod ex ruffo, et igneo pallet. Gal. l. 4. de S. F. c. 23. Vocatur et *Gilvus*. Est autem medius color inter album flavumq; Dioscorides verò dicit vinum κιῤῥὸν esse medium inter album, et nigrum, quæ latior est acceptio l. 5. c. 7.

* Cirrus, πλεκτάνη. Vide *cereç*, et *Polypus*.

* Cirsocele, κιρσοκήλη, i. e. *Hernia varicosa*. Vide *Hernia*.

Cirsos, κιρσός, *Varix*. Vide *Varix*.

Cisseris, κίσσηρις, Atticè κίττηρις, pumex. Vide *Pumex*.

Cissinum, κίσσινον, nomen Emplastri ad nervorum vulnera etiam diuturna, ut et puncturas, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 17.

Cissybium, κισσύβιον, poculum dicebatur Græcorum, ex ligno Hederę confectum, quod duplici de caussa laudat Lang. l. 1. ep. 19. primùm, quia hedera vini temulentiam suo frigore arcere creditur; deinde, quod cauponum fraudes, qui vinum aqua miscent, detegat. Nam teste Catone de re rustic. c. 110. si vinum lymphatum in vas hederaceum effunditur, tùm vinum per poros resudat, et effluit, aqua verò ob crassiorem vino substantiam remanet. Verùm hodieq; damnum ad emtorem saltem redundaret, si hæc pocula in usu essent.

Cist, vel aliàs *Kist*, est capacitas duarum mensurarum vini, vel sesquimensuræ juxta locorum diversitatem, circiter libras quatuor continens. Rul. et Johns. in Lex.

Cista, κίστη, κιστίς, κίσις, dicitur *capsa*, vel *capsula*, in qua aliquid asservatur, præsertim edulia, vestimenta, medicamenta. Occurrit in spuriis, quę adjecta sunt, l. 1. de morb. mul. III. 16. Vide Foes. p. 339.

Cisterna, ὑδροδοχεῖον, vel ὑδροδόχος Gr. dici posset, significat vas, vel receptaculum, in quo aqua colligitur, v. g. pluvialis, in defectu aquæ fluviatilis, et fontanæ. Translata tamen hæc vox per Anatom. ad partes quasdam corporis. Ita quartus Ventriculus cerebri, vel cerebelli proprius *cisterna* Arantio dictus, C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. n. 631. 639. Ita D. Joh. Ferdin. Hertodius à Todenfeld, Medicus Brunnensis Moraviç Acad. Cur. haud incongruè concursum vasorum lacteorum in mammis lactantium, *cisternam mammariam* appellavit. Ephem. Nat. cur. An. I. Obs. 6.

Citharos, κίθαρος, κιθαρίς, Hesych. idem, quod *Thorax*. Usurpavit hanc dictionem Hipp. de Loc. in hom. IIX. 10. XIIX. 3. 7. XXIV. 1. XXVI. 6. 9. XXIIX. 10. etc. Foes. in Oecon. p. 337. Dicitur et κιθάρα, Hofm. com. de U. P. n. 338. Est et nomen piscis apud Gal. 3. de Al. fac. c. 30. Descriptionem et species vide apud Aldr. l. 2. de pisc. c. 44.

Cito, ταχὺ, ταχέως, τάχα, bifariam accipitur: Vel quatenus respicit morbi principium, vel quatenus ipsam operationem, de qua dicitur. Ità screatio *cito* facta bona est in morbis pectoris, et thoracis, non solùm ratione initii morborum; sed et si sputum *promptè*, et expeditè excerni potest, Gal. 2. progn. t. 43. quamvis posterior mihi videatur frequentior esse acceptio. Vide 2. aph. 18. 36. plura alia loca, quæ collegit Foes. p. 612. Dicitur etiam *citè* apud Scrib. Larg. n. 198. approbante Rhod. ad h. l. p. 284.

Citrinatio dicitur nihil aliud esse, quàm completa digestio, in Correctör. Richard. Anglic. c. 12. Th. Chym. Vol. II. p. 396. Rul. et Johns. descripserunt per resuscitationem, vel resurrectionem.

Citrinulus, *citrinolus*, *citrinus*, est lapis medius inter Crystallum, et Berillum. Dicitur etiam *Saxifragus*, Paracels. l. 1. de præparat. et l. 2. de Tartar. tr. 3. c. 5. *Citrinulus* est cryllallus pallidus, Rul. Ex eo fit liquor in modum alkali contrà calculum. Aliàs et *citrinus*, vel *citreus* dicitur de colore flavo pomum *citrium* æmulante, qualis color requiritur in urina sanorum, Will. de urin. c. 2. Ita Paracels. Icterum flavum vocavit *Ictéritiam citrinam*, l. de Icteritiis c. 1. Emplastrum quoque vulgaris notitiæ in officinis vocatur *citrinum* à colore. Et est nomen Malagmatis apud P. Ægin. l. 7. c. 18.

Citrones, occurrit in Paracels. Philos. ad Atheniens. l. 1. t. 14. ubi dicit: In segregationę aqua-

aquarum inter alia ortae esse varia corpora, pisces, animalia carnea, corpora salina, & alia corpora in mari occurrentia, ut Corallia, Trina, & *citrones*. Sed quid sint, non exponit.

* CITTA, *cissa*, κίττα, vel κίσσα, idem, quod *Pica*, vel *Malacia*. Vide *Pica*. Foeminae *pica* laborantes dicuntur κιττῶσαι, Gal. l. 6. de San. tu. c. 9.

CIVETTA. Vide *Catus*.

CIVITAS, πόλις, quid significet, & pueris constat. *Civitatum* situm Medicus intueri, & perspectum habere debet, ut experimentis judicet, quae ratione didicit, Gal. l. quod opt. Medicus &c.

CLADUS, κλάδος, *ramum* ab arbore avulsum, aut *talum* significat, quae implantatur. Usus Hipp. l. de nat. pu. XXIV. 2. XXV. 7. 9. Derivativum κλαδαρός, *vibratilis*, vibrans instar rami teneri. Graecos quoque κλαδαρὸν vocasse lumbos fluctuantes ad lasciviam, qui motus aliàs exprimitur per *crissare*, testatur R. Keuchen. ad Seren. p. 184.

CLAMOR, βοὴ, ἀβοάω, *clamo*, est vocis magnitudo, & sonus intensior, Gal. 4. in 6. Epid. t. 5. & l. 4. de L. Aff. c. 8. Aliquando parit similem inflammationi affectum circà membranam faucium, & musculos l. 4. de L. Aff. cap. 6. qui affectus comparatur Lassitudini ulcerosae, vel inflammatae, quae manibus, cruribus, & lumbis accidit, post nimium laborem. Scilicet portiones spirituosae, & humidae absumuntur, fibrae membranaeq; exiccantur, & angustantur. l. 7. de C. M. S. L. c. 1. Interdum *clamor* est symptoma morborum Tartareorum, ut Medicus debeat judicare ex *clamore* semper, quod Tartarus adest, quia urit, & pungit instar cultri, Paracelf. l. 2. de Tartar. tr. 1. c. 2. in not. Interdum etiam debet esse aliquale remedium pro excitandis syncope, sive animi deliquio graviori correptis *clamor*, vel vociferatio, quemadmodum è Practicorum scriptis de Syncope constat.

CLANGOR, *clango*, κλαγγὴ, vocem sonoram significat, aliàs anserum, & gruum propriam. Unde κλαγγώδης φωνὴ, vox *clangorosa*, quae fit etiam in homine ob resiccationem voci destinatorum instrumentorum. Hipp. 1. Prorrh. s. 1. t. 17. & 19. s. 2. t. 12. Denotat vero acutam vocem cum stridore. Frequentiùs quoque in aliis locis usus est, quae collegit Foes. p. 339. seqq.

CLARETA, significat *albumen ovorum*, λεύκωμα, λευκὸν τῶ ὠῶ. Rul. in Lex.

CLARETUM dicitur *vinum aromatum infusione impraegnatum*, atque cùm saccharo dulcoratum. Dicitur aliàs *vinum*, vel *Potus Hippocraticus*, Schroder. l. 1. c. 3. Modum componendi monstrat Petr. Morell. de form. remed. sect. 1. cap. 6. Schenk. Syntagm. comp. medic. cl. 2. s. 2. cap. 4. etiam ad *Moretum*, & *Mulsum*, sive *Hydromel* extendit. *Claretum*, vel *Vinum artificiale* duplex esse potest: *Alterans*, & *Purgans*. Utraque exempla vide apud Schrod. l. 2. c. 63. Weker. Antidot. spec. l. 2. s. 6.

CLARIFICATIO] dicitur species, vel modus depurationis liquidorum, praesertim decoctorum, fitque diversimodè: Vel per se, dum quod faeculentum est, subsidet, ut Succus Rosarum, Limonum &c. Vel interveniente coctione à Sole, & Igne, ut Succus Pomorum dulcium, & acidorum, pro confectione Syrupi de Pomis Mesue: Vel addendo coctioni albumen ovi, aquam, v. g. quando *clarificatur* saccharum, aut mel, & despumatur. Aliquando acetum affunditur pro *clarificatione*. Interdum & per iteratam colaturam quidam liquores *clarificantur*. Vide Weker. Antid. gener. l. 3. c. 37. *Clarificationis* spiritualis corporum meminit Paracelf. Paramir. l. 2. c. 8. & l. 4. de morb. invisib. orig. ubi *glorificationem* vocat, describens, quòd fiat per remotionem virium naturalium. Haec non sunt hujus loci.

CLARITAS, σαφήνεια, plerunque de dictis & verbis perspicuis evidentibusq; accipitur, cùm maxima sit virtus dictionum *claritas*. Gal. l. 1. de Nat. fac. c. 1. licet pleriq; hominum relictis *claris*, & notis (Gr. τοῖς σαφῶς γνώριμα) delectentur potiùs aenigmaticè dictis, τοῖς αἰνιγματώδεσιν ῥήμασι. Gal. 2. in 1. prorrh. 58. An non hoc etiam quadrat ad hodiernum morem, quando Acidum, & Alkali, Ramenta, Moleculae, Blas, Gas, Leffas, & id genus alia obtruduntur?

CLARUM, τὸ σαφὲς, λαμπρὸν, praeter illam significationem, de qua in praeced. dictum est, denotat id, quod fit ex crystallo. Ruland. in Lex.

CLASIS, *clasma*, κλάσις, κλάσμα, ἀκλάω, *Frango*, *Fractionem*, *Fracturam* significat. Vide *Fractura*. Quamvis etiam de musculorum, vel potiùs tendinum distortione, aut reflexione, usurpetur, ubi ferè irrita, & inanis est musculorum actio, notante Foes. p. 340.

CLAUDIACON, κλαυδιακὸν, nomen est *collyrii*, quod describitur à P. Aeginet. l. 7. c. 16.

CLAUDICATIO, *claudicas*, χώλωσις, χωλεία, χώλωμα. Vide *Choloma*.

CLAUDO, κλείω, κατακλείω, quid vulgò significet, notum. Antiquis etiam usitatum *cludo*, ut est apud Scrib. Larg. & alios. Vid. Rhod. in Ind. prior. ad Scrib. p. 362. Specialiter in Medicina dicitur de oculis, quando per somnum *claudun-*

clauduntur; item de utero, Hipp. 5. aph. 51. Sed in Græco legitur μύειν, ξυμμύειν, cui opponitur τὸ χάσκειν, χάσκειν. Sic & vulnus cicatrice *claudi* dicitur.

Clavatio, γόμφωσις. Vide *Gomphosis*.

Clavelati cineres qui dicantur. vide *Cinis*.

* Clavicula, usitatiùs, quàm *Claves*, αἱ κλεῖδες, κληῖδες, item κλεὶς, Gal. 8. Anat. admin. c. 1. Vocantur & *Furculæ*. *Ligulæ* dicuntur duo ossa sita transversim in pectoris summo sub collo, ita dicta, vel quòd Thoracem claudant superiùs, quemadmodum septum transversum inferiùs, Gal. d. l. & instar *clavis* scapulam firment cum sterno; vel quod antiquas ædium *claves* referant, similes literæ f. Latinæ, Barth. Anat. libell. 4. c. 19. Jung. C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. 101. seqq.

† Clavis vesicæ, Catheter. Joan. Riolan. Enchirid. Anat. l. 2. c. 30. Consider. Med.

* Clavis, κλεὶς, κλειδίον, præter vulgarem significationem accipitur: 1. in Medicina pro *clavicula*, de qua antea: 2 accipitur tropicè. Ita *Menstrua*, præsertim mineralium, h. e. corpora solventia vocantur *claves*, quia claustra mistorum aperiunt, & ad interiora viam parant, Libav. Alchym. Pharmac. c. 4. Imò omnis processus, monstrans secretiorem aliquam operationem, *clavis* nomine venit, Nicol. Flammell. in annot. ad Dion Zacharii opusc. Vol I. Th. Chym. p. 781. vide & p. 293. 298. præsertim in negotio lapidis philosophici. Unde & *claves Philosophicæ* dicuntur, quarum duodecim Fratr. Basilii Valentini publicè prostant. Et *Clavicula* Raimund. Lulii, cujus mentionem fecit Libav. in Apocal. Herm. part. post. Et passim hujusmodi *clavium* fit mentio in talibus scriptis Spagyricorum.

Claustrum, κλεῖθρον, κλήϊθρον, præter communem significationem in Medicina denotat locum angustum sub tonsillis ad gutturis aditum, veluti gutturis *claustrum*. Hipp. l. 2. de morb. XXIIX. 3. 14.

Clausura, cum additione *Nigromantica*, dicitur Paracelso quarta species *Nigromantiæ*, quam ad Philosophiam sagacem refert, si quis poterit intra corpus absque externa læsione penetrare, & vel aliquid eximere, vel indere, Phisos. sagac. l. 1. Verùm absit à Christiano hæc Magia.

Clauthmos, κλαυθμὸς, i. e. *Fletus*, vide infrà. Dicitur & κλαυθμυρισμὸς, quod occurrit apud Moschion. de morb. mul. c. 99. quemadmodum, & verbum κλαυθμυρίζω (de quo mox) sæpius apud eundem legitur, ibid.

Clauthmyrizo, κλαυθμυρίζω, à κλαίω, *flere*, ejulare significat cum anhelitu, & suspirio, uti solent pueri. Hipp. f. 3. Progn. t. 34. perflere cum magna spiritus contentione exposuit Gal. Hinc κλαυθμώδεες ἀναπνοαὶ dicuntur luctuosæ, & ejulabundæ respirationes, quæ fiunt interrupto spiritu, aut cum sonitu gemebundo, 6. aph. 54. Et vox acuta κλαυθμώδης in febribus malignis malè legitur, Coac. t. 257. quamvis in prorrh. f. 2. t. 12. legatur κλαγγώδης, (de qua paulò superiùs in *clangor*) quæ tamen non multùm discrepant. Foes. p. 340. Dieter. n. 466.

* Clavus, γόμφος, ἧλος, propriè significat instrumentum aliquod vel ligneum, vel metallicum, acutum in uno extremo, in altero plerunque crassius, & rotundum, quo aliquid alteri corpori affigitur. Ad similitudinem hujusmodi *clavi* etiam parare curavit per artificem *clavum* ex auro capitatum, cujus in palatum exulceratum intrusi beneficio loquela penitus amissa artificiosè recuperata fuit. Amat. Lusitat. cent. 5. cur 14. Similem ex argento ad eundem cum successu paratum confirmat Forest. l. 32. Obs. 13. *Clavi* usum Magicum, quòd cordi equino infixus spiritum sagæ detineat, & nectat cum spiritu mumiali equi, excusare conatur, ceu medium licitum ad proditionem sagarum Helmont. de magn. vuln. curat. n. 171. Sed fallitur. Alium quoq; superstitiosum *clavi* usum animadvertit Rhod. ad Scribon. n. 16. Pertranslationem *clavus* quoque significat verrucarum speciem, non tàm tuberculum, quàm impressionem callosam ad periostia usq; penetrantem, præsertim ad digitos, & in plantis pedum ex calcei pressu, & intertrigine, acuto interdum dolore sponte ferientem; semper verò ingredienti molestam. Vulgò à forma *Oculus gallinaceus* dicitur, cujus causa consistit in succo nutritio crassiori, & salino adhærente periostio, & portionibus excrementitiis mixto. Rolf. causam horum *clavorum* dicit esse sal reverberatum, Ord. & Meth. comm. l. 2. f. 3. c. 11. *Clavus* quoque dicitur affectus quidam in oculo, videlicet callosum in albo oculi tuberculum, à figuræ similitudine ita dictum, Cels. l. 7. c. 7. cujus caussa etiam in succi nutritii stagnatione, & congelatione ponenda erit. *Clavus* etiam accipitur pro *Condylomatibus induratis matricis* Avic. l. 3. fen 21. tr. 4. c. 22.

Cleidion, κλειδίον, vel est epitheton *Pastilli* magnoperè adstringentis, & in dysenteria, hæmoptysi, cœliaca &c. utilis, quales describuntur apud Gal. l. 9. de C. M. P. L. c. 5. & Æginet. l. 7. c. 12. vel nomen *Epithematis* ejusdem cum pastillis facultatis, apud Aetium l. 9. Nominis verò ratio adstrictoriam virtutem expri-

primit, quasi *clandentem*. Κλεῖσιν enim idem est, quod *Clavis*, vel *Clavicula*.

CLEIS, κλεὶς. Vide *Clavis*.

CLEISAGRA, κλεισάγρα, (fortassis melius κλειδάγρα) dici potest species Arthritidis jugulorum, sive clavicularum articulationem obsidentis, Paræus l.17. Chir. c.1.

CLEITHRON, κλεῖθρον. Vide *Claustrum*.

CLEIZO, κλείζω, aut κλῄζω, i.e. *celebro*; publicè commemoro cum laude. Hipp. 3. de artic. t.20.

CLEPSYDRA, κλεψύδρα, fuit olim vasculum ab antiquis excogitatum pro horologio, de cujus structura, & parandi modo prolixè scripsit Gal. l. de cujusq; animi peccator. notitia atque medela, c.5. Hinc translatum ad labores Chymicos, quibus *Clepsydra*, vel *Clepsydria* est subductio liquoris per vasis solidi subtus perforati foramen, quod *Oculus* dicitur. Ea res olim fiebat in horarijs machinis. Unde nomen habet; quanquam non aqua tantùm subducatur, sed & oleum, & fusiones mineralium. Rul. & Joh. in Lex. *Clepsydra* quoq; dicitur instrumentum, per quod fieri potest suffitus in orificium matricis, Paracelf. l. de Ictericijs, c.3.

CLEPTO, κλέπτω, significat *furari*, clanculum subtrahere. Usus Hipp. de oculi splendore, & videndi acie imminuta, de sal. diæt. t.33. & l.2. de morb. XII. 9. Per translationem etiam significat *animum fallere*, & judicium subtrahere. Quo sensu accepit Idem l.5. Epid. XIV.3 quod alibi per συγκλέπτειν expressit, de cap. vuln. XV.3. XVI. 2. quamvis in priori loco mendosè legatur συμβλέπει pro συγκλέπτει, uti ex verborum connexione, & sensu patet.

CLIBANUS, alijs *Cribanus*, κλίβανος, κρίβανος, significat *Testum*, sive *Furnum* minorem, sub & in quo panes, & alia edulia coqui possunt. Unde *Panis clibanites*. ἄρτος κλιβανίτης, κριβανίτης, dicitur, qui distinguitur ab ἰπνίτῃ in *furno* cocto, Gal. l.1. de Al. fac. cap.2. Vide *Furnus*.

CLIDION, κλειδίον. Vide *Cleidion*.

CLIMA, κλίμα, in genere *Declivitatem* significat, à κλίνω, *inclino*. Receptior tamen est stricta significatio Geographica, quando significat spacium terræ, vel regionum duobus parallelis inclusum, tanto disjunctis interstitio, ut dies longissimus dimidia hora in uno longior vel brevior sit, quàm in altero. Vitruv. l.1 c.1 Et hanc *climatum* terræ diversitatem scitu necessariam rectissimè dixit Paracelsus, quia diversam etiam curam morborum parit, & diætam in morbis instituendam variat, & salium species diversas facit, l. de Tartar. morb. cap. 2. l. 2. de Podagric. & l. de caduco matric. §. 8.

CLIMACION, κλιμάκιον, vel κλιμάκειον, apud Hipp. significat *Scalam*. Hipp. 1. de artic. t. 17. Idem, quod *climax*, κλίμαξ.

CLIMACTER, κλιμακτὴρ, vel idem denotat quod κλιμάκιον, *scalæ gradum*, Hipp. d.l t.18. & 21 & l.4. t.55. vel per translationem significat annum scansilem, & ita idem, quod *Climactericus annus*, κλιμακτηρικὸς. Tales anni sunt per certos gradus, vel certam distantiam, aut numerum septenarium, & nonarium distincti, & inter hos quadragesimus nonus, & sexagesimus tertius præ alijs notatu dignissimi habiti, quòd in his insignes mutationes, & pericula vitæ metuenda sint, quemadmodum ex Plinio, Censorino, Gellio, & alijs constat. Invenerunt etiam adhuc hodieq; fidem inter Christianos & eruditos. Enimverò salvâ authoritate aliorum, cùm nec numero ulla sit efficacia attribuenda, nec aliæ rationes prægnantes ex fundamentis Physicis adduci possint, non mihi videtur illis annis, præ alijs, peculiaris prærogativa concedenda esse. Observationes observationibus in contrarium facile refelli possunt. Quæ per analogismum huc applicari solent à diebus Criticis, sunt ἀπροσδιόνυσα. Crisis enim saltem locum habet in ægrotis. Anni Climacterici etiam ad sanos pertinent. Quid; quòd nec Crises sint adeò certæ. Quicquid tandem horum sit, placet nobis sententia Rolfink. Ord. ac Meth. Gen. l.4. S.1. c.8. Tutiùs esse, non aperire ægris annorum *climactericorum* periculum, cùm imaginatio tantas turbas dare possit, ut fatum acceleret ante tempus. Et p.p. Ut in numeris fundamentum non habet, ita nec cursum suum absolvit vita ἐν τῷ θείῳ consistens, & in natura.

CLIMAX, κλίμαξ. Vide *Scala*.

CLIMIA, *Chlimia*, idem quod *Cadmia*. Libav. Apoc. Herm. part. prior. *Climia Ereps* est *Cadmia Auripigmenti*, Ruland. & Johns. in Lex.

CLINE, κλίνη, *lectum* significat, à κλίνεσθαι, quòd in illo recumbamus, vel reclinemus, Hip. l.2. de morb. mul. XXXVII. 12. ubi tamen legitur κλισίῃ, quod idem esse cum κλίνῃ vult Erotianus l. de nat. mul. IV. 8. l. de Sterilib. XXVII. 12. Vide *Lectus*.

CLINERES, κλινήρης. Vide *Clinopetes*.

CLINICUS, κλινικὸς, dicitur vel de Medico, qui ægros lecto affixos invisit, & curat. Unde & illa Medicina *clinice* dicitur apud Plin. l.29. c. 1. de Hippocrate authore primo *clinices*, & Lang. l.1. ep.51. vel de ægro, qui lecto affixus est. Et ità idem, quod κλινοπετής, Plin. l.25. cap. 5.

Clinodia, dicuntur omnis generis gemmæ, & pretiosa, quæ ornatus gratia in auribus, collo pectore &c. gestantur, C. Hofm. com. de U.P n. 823.

Clinoides, κλινοειδής, lecti formam habens. Tres processus, vel apophyses, ossis sphenoidis in capite dicuntur κλινοειδεῖς, quod lectum repræsentent; quarum una postica superiorem; duæ verò anticæ inferiorem lecti partem referunt, Gorr. Ast revera quatuor sunt processus minores, qui sellam Turcicam dictam, vel Ephippium efformant. Vid. Barthol. Anat. libell.4.c.8. & Lind. Medic. Physiolog. cap. 8. §.89.

Clinopale, κλινοπάλη, concubitum venereum in lecto, velut colluctationem, & palæstram significat, ex Sveton. in vit. Domitiani cap. 22. Hinc hebetiorem, & debiliorem Veneris usum Clinopalen nudipedalem dici posse, existimat Lang.l.2.ep.9, ubi & aliam significationem sacrorum Judaicorum nudipedalium ex Tertulliano, & Hieronymo adducit, quæ non est hujus loci.

Clinopetes, κλινοπετής, lecto affixus. Dicitur, & κλινήρης. Opponitur τῷ ὀρθοστάδην, vel ὀρθοστάδιῳ, qui erecto corpore incedit. An verò hoc epitheton solùm de sanis, & illud ægris proprium sit, vide ἐπίκρισιν nostram in Dogm. Gen. p.335.

Clisia, κλισία, Hipp. idem est, quod κλίνη. Vide cline; denotatque lectum, vel sellam, in qua reclivi cervice etiam recumbere possumus. Aliàs & tabernaculum, & casam, vel tugurium significare ex Lexicographis constat.

Clismos, κλισμός, idem significat, quod κλισία, vel κλίνη, lectum, aut sellam recubitoriam, Hipp.l.2.de morb. mul. XLI. 12.

Clissus, dicitur Paracelf. l.4. tr. 1. c.8. virtus illa, vel vicissitudo occulta rerum, vadens & rediens, unde primùm exivit, oriens, & occidens. Ita omnes herbarum flores ad vesperam flaccescunt, manè iterum expanduntur, Et virtus radicis primum in caulem transit, & reliqua, quæ surgunt ex eis, tandem in eas revertitur, per autumnum ibidem delitescens, & per hyemem usq; ad ver, & æstatem, Rul. & Johnf. Lex. Sumitur etiam pro clyssō, qui est opus Chymicum, de quo infrà.

Clitoris, κλειτορίς. Reperitur, & κλητορίς, item κλειθορίς, & κλειθόριον, Mentula, vel penis muliebris, ob similitudinem formæ cum virili, veteribus etiam Nympha. Est particula corporis solida in sexu fœminino sita in superiore parte media matricis, vel sinus muliebris, ubi concurrunt nymphæ ante meatum urinarum instar penis parvuli interdum protuberans, substantiâ porosa, nervosaque constans, cujus accuratiorem descriptionem videre, & legere licet in Anatomicis, præsertim Rolfink. Ord. & Meth. Gen. dicat. part. Part. 2. c.42. Barthol. Anat.l. 1. cap. 24. De ejus usu lascivo Jung. C. Hofm. in com. de U. P. n.1064.

Cloaca, ὀχετός, ἀπόπατος, significat locum adsecessum, vel alvi excrementa deponenda, cujus vicinitas aerem quoq; inficere, & fœtentem reddere potest, Gal. c. 1. in 3. Epid. t. 14.

Clonodes, κλονώδης, i.e. vibratus, epitheton pulsus vehementis, vel magni, & simul inæqualis etiam in una pulsatione: Coincidit ferme cum convulsivo. Est similis jaculorum, vel virgarum vibrationi, Gal. l.2. de causs. puls. c. 6. l. de diff. puls. c. 18. & alibi.

Clonos, κλόνος, significat motum, qualis est tumultuantium, inordinatum. Idem, quod ταραχή, θόρυβος. Per translationem motus convulsivus Epilepticorum dicitur κλόνος, aut motus clonicus, uti passim in Practicis hoc est videre est, præsertim apud Rolf. Meth. cogn. & cur. morb. cap. partic. Disp. VII. & in Epitom. meth. cogn. & cur. morb corp. partic. l. 1. part. 1. c. 15. i.e. Vibratio.

Cludo, Clusus, idem, quod Claudo, Clausus. Usurpatur à Scrib. Larg. n. 42. 97. Vide Rhod. Indic. prior. in ill.

* Clunes, γλουτοί, πυγαί, idem, quod Nates. Vide infrà suo loco.

* Clydon, κλύδων, fluctuationem, & flatulentiam significat. Estque symptoma actionis læsæ, scil. Chylificationis partim imminutæ, partim depravatæ, cujus caussa, vel in assumtorum alimentorum ineptitudine, si videlicet cibi, & potus flatuosi sint, vel in fermenti chylificantis cruditate flatulenta, vel etiam in utroque vitio simul quærenda. Meminit Gal. de diff. Sympt. c.4.

† Clyma, fex auri, vel argenti: Domin. Leonis l.4. f. 1. c. 24. p. 363.

Clypeus, ἀσπίς, quid significet, notum est. Quid verò fuerit clypeus balnei apud Vitruv. l.5. c. 10. in balneis veterum usitatus, paucos hactenus assecutos esse, testatur Rhod. ap. Scrib. Larg. p. 104. qui tamen ex Francisci Robortelli explicatione Ruderum balnearum Pisanæ urbis aliquo modo declarat, quod fuerit instrumentum æreum clypei instar rotundum, quo obstruebatur lumen illud in hæmisphærio magno balnearum ad quos vapores, qui ascenderant, per alveolos communi concursu ferebantur, & exibant. Hunc clypeum catena ferrea suspensum aut reducere, aut demittere potuerunt, ut pro hominum arbitrio quo lavabantur,

tur, caloris temperatura fieret, p. 111.

Clyssiformis *Destillatio* dicitur, quando per retortam tubulatam destillantur, quę accendi & detonari apta sunt, D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. s. 3. c. 3.

Clysma, κλύσμα vide *clyster*. *Clysmatica* ars dicitur Chirurgia *infusoria*. Vide *Infusio*.

Clyssus, κλύσσος, an à κλύζω, *abluo*, vel à κλύδων, *fluctuatio* deduci debeat, ac possit, obscurum est. Est terminus technicus Chymicus, denotatq; spiritus minerales compositos. Præsertim verò Antimonium basis *clyssi* statuitur. Triplex dicitur. Minoris, medij, & majoris apparatus, quorum omnium descriptionem vide apud Rolf. Chymiæ, l. 3. s. 2. art. 1. cap. 24. Schrod. l. 3 c. 17. ubi vocatur *Aqua Stimmi Sulphurea*. Hofm. in clavi ad illum locum. Aliter verò descripserunt *Clyssum* Rul. & ex hoc Johns. quod totam rei essentiam complecti potest. Quandoquidem abjectis impuritatibus, & fæcibus, quicquid est in ea essentiale, ad unum redigitur compositum. Vel est extractio subtilitatis omnium plantæ partium in unum esse commune coiens. Et duobus mod s uniri potest, sive ut omnes è diversis partibus extractæ essentiæ conjungantur, incorporenturq; sive ut oleum fit in una cucurbita, in altera sal, in tertia liquor, atq; ita unico alembico subjecto destillentur per communem canalem, & sic uniantur. Sed non ita facilè hoc succedet. Non enim pariter ascendunt aquæ, & sales. Itaq; in diversis oleis, & aquis id fieri posse. Hæc Ruland. Hinc & *clyssum* pro Synonymo *Quintæ Essentiæ* sumpsit Jacob. le Mort. Chym. Medico-Phys. c. 15. p. 192. *Clyssus* etiam in genere describitur, quod sit species Chymica, cum ejusdem rei species diversæ, seorsim elaboratæ rursus conjunguntur, v. g. cum Sal, Sulphur, & Spiritus seorsi n extracta v. g. ex Carduobened. & Tabaco, iterum conjunguntur. Morley. Proleg. Coll. Chym. Leid. c. 4.

† Clyster nocturnus, qui nocte integra retinendus, sic ubi refrigerandum impensè: Rodericus à Castro de Morb. mul. l. 1. c. 2.

* Clyster, *Clysterium*, κλυστὴρ, κλυστήριον, item *Clysma*, *Clysmus*, κλύσμα, κλυσμὸς, & à modo applicati nis ἔνεμα, *Enema*, quasi *Injectio*; quamvis Medici hujus temporis *Clysteris*, & *Enematis* Græcis vocibus in Latinitatem assumtis, quàm Latinis malint uti. Bifariam accipitur, videlicet latè, & strictè. Latè significat quamvis ablutionem, aut injectionem aliquam in partem quamlibet, ut sunt, anus, uterus, vesica, penis, aures, sinus, & fistulosa ulcera. Est igitur *Clyster* medicamenti genus, quando liquidum intrà partem aliquam corporis injicitur. Strictè verò denotat injectionem liquoris in anum, vel intestinum rectum, beneficio fistulę alicujus, vel canalis, qui ἔλατμα dicitur, teste Linden. Ex. IV. §. 101. Quæ fiunt in uterum, vocantur μητρεγχύται: quæ in aurem ὠτεγχύται: quæ in vesicam καθετῆρες, Gal. l. 5. Meth. med. c. 7. Qui termini omnes etiam de instrumentis ibidem accipiuntur. Dividuntur *Clysteres* in Purgantes, & Alterantes. Alij addunt Corroborantes. An etiam dentur Nutrientes? non est hujus loci determinare. Sano sensu non videtur negandum. Modum componendi, & pręparandi *Clysteres*, vel *Enemata* vid. apud Weker. Antidot. gen. l. 1. c. 16. Schrod. l. 2. c. 45. Morell. Meth. præscr. form. l. 2. s. 2. c. 14. & 15. Schenk. Syntagm. comp. & præscr. med. Part. spec. class. 2. s. 2. c. 4. Multas verò horum formulas vide sis apud Weker. Antidot. spec. l. 2. s. 9. *Clysterum* fuisse usum nobilem apud veteres, demonstrat Linden. d. l. Scribon. Larg. etiam vocavit *Clusterem*, num. 179. propter mutuum veteribus U, & Y usum, notante Rhod. ad h. l.

Cnacos, *Cnecos*, κνακός, κνηκὸς, significat colorem ex albo, & fulvo mistum, C. Hofm. Var. Lect. l. 2. c. 10.

Cnaphos, κνάφος, & *carduum fullonum* & *officinam fulloniam*, denotare videtur. Unde κνάφου κνάφαλον, *sordes in officina fullonia*. Hipp. l. 2. de morb. mul. VII. 7. Jung. Foes. p. 341.

Cnema, κνῆμα, rectius κνῆσμα. Vide *Cnesma*.

* Cneme, κνήμη, *tibiam* significat. Vide *Tibia*.

Cnemodactylæos, κνημοδακτυλαῖος, est nomen Musculi digitos pedis extendentis, qui & *Longus* dicitur à superiori tibia anterius exorti, & quatuor distinctis tendinibus in quatuor digitos desinentis. Blas. Med. Un. p. 219.

Cnesera, κνησέρα. Vide *Cresera*.

Cnesis, κνῆσις. idem, quod κνῆσμα, vel κνησμὸς, *puncturam*, *pruritum*, vellicationem, morsum significat, Legitur de pectoris dolore punctorio apud Hipp. Coac. t. 469. Jungatur Foes. p. 342.

Cnesma, κνῆσμα, *ramentum*, aut *rasuram*, quale post pruritum, et scalprum sequi solet, significat, Alijs κνῆμα legitur, fortassis mendosè. Illo usus est Hipp. de plumbi *ramentis* de nat. pueri. IX. 21.

Cnesmos, κνησμὸς, *pruritum*, et *scalptum* significat: Posteriorem confirmat significationem Gal. c. 5. in 6. Epid. t. 4. describens per impetum, et motionem per ungues effectam, quem

in prurientes partes animantia faciunt, idq; à natura omnibus inest. Hinc κνησμώδης, *pruriginosus*, quod de pustulis latis negatur, 6. aph. 9. scil. ob humiditatem obtundentem salinam nitrosam acrimoniam. Est enim κνησμὸς, *pruritus*, dolorifica voluptas in cute excitata ab acri salso ichore tenui, sine exulceratione, Dieter. n. 467.

Cnester, *Cnestis*, *Cnestron*, κνηστήρ, κνῆστις, κνηστήριον, contractè κῆστρον, *radulam*, aut instrumentum ferreum, quo aliquid raditur, aut cultrum, quo quid secamus, significat. Hinc τυροκνῆστις, dicitur *culter*, quo coqui caseum deradunt, aut dissecant. Vox κνηστὴρ legitur apud Nicandr. in Ther. & Alexipharmac. Aliàs κνῆστρον etiam nomen plantæ est, quæ aliàs *Cneoron*, aut *Thymelæa* dicitur. Sed hæc significatio non est hujus loci. Vide Foes. d. l.

Cnicelæon, κνικέλαιον, i. e. *oleum Cnicinum*. De hoc legatur Dioscor. l. 1. c. 44.

Cnidelæon, κνιδέλαιον, i. e. *oleum è grano Gnidio* expressum, Dioscor. d. l. c. 43.

Cnidios, κνίδιος. Vide *Gnidius*.

Cnidosis, κνίδωσις, significat *pungentem pruritum*, aut *uredinem*, qualis ab urtica excitatur, quæ Gr. κνίδη dicitur. Usus Hipp. aliquoties 2. Prorrh. XXXVII. 1. 3. XXXIIX. 6. XLVII. 10.

Cnipotes, κνιπότης, dicitur *prurigo*, *pruritus*, cum *siccitate*. Usurpavit Hipp. de ξηροφθαλμία. l. de loc. in hom. XXI. 8. Scilicet ab effluvijs, aut vaporibus, aut alcalicis exaltatis.

Cnipos, κνιπὸς, à κνίζω, quod per translationem etiam significat *molestus sum*, scrupulum injicio, stomachum facio, dicitur de fastidioso, qui attingere in mensa nihil eorum solet, quo populus utitur, quin & in omni deliciarum affluentia, nisi quid novum atque inexpectatum, & ad ambitionem, non ad utilitatem comparatum apponitur, consuetus electitia sectari, nihil invenit, quod ad palatum faciat; uno verbo: *Cupedino*. Linden. Ex. X. §. 82.

Cnismos, κνισμὸς, idem, quod *cnesmos* pruritum significat, Gorr. p. 233.

Cnissa, κνίσσα. Vide *Nidor*.

Cnyma, κνῦμα, vel *levem pruritum*, aut molestam puncturam significat, uti usurpavit Hip. l. 2. de morb. mul. XXV. 33. quamvis passim καῦμα, legatur, de plumbeo pessulo in pudenda immisso æstum faciente, qui eximendus rursus, & aquæ frigidæ prius immergendus. Vel significat juxta Gal. in Exeg. voc. Hipp. vocem ad levem quendam strepitum, & sonum imitandum. Unde particip. κνυζώμενος, *qui leviter suspirat*. Hinc κνυζηθμὸς *querulus canum gannitus*, & *sonus* propriè dicitur. Foes. d. l.

Co, *Cos*, *Coos*, κῶ, κῶς, κῶος, nomen insulæ, & urbis in mari Ægæo mediterraneo sitæ; Patria Hippocratis, qui propterea *cous* passim dicitur. Zona eadem gaudet cum Insula *Gnido*, exquisitè temperata, juxtà Gal. 3. aph. 14. Vinum *coum*, κῶος οἶνος, est quinta vini salsi species, juxtà Plin. l. 14. c. 8. cujus ex Italico vino faciendi modum artificialem scribit à Catone demonstratum fuisse, super omnia in Sole quadriennio maturandum præcipiente, de quo & Constantinus Cæsar Agricultur. l. 8. c. 23. Aliqui, inquit, musti partes tres, & aquæ marinæ partem unam ad tertias coquunt. Alij Salis drachmas 12. defruti congium, musti congium unum, spicæ Celticæ drachm. 16. in vini albi metretas duas admiscent. Gorr. p. 259.

Coactile, πῖλος, *vestem*, vel *indumentum* significat, *ex coactis lanis compactum*. Hinc *Coactiliarius*, πιλοποιός, qui *pileos ex coactis lanis* conficit. Joh. Rhod. ad Scrib. I. p. 230. quamvis C. Hofm. rectiùs generaliorem tribuat significationem pro omni eo sumens, qui facit ἐμπίλια, Lat. *Impilia*, πιλωτὰ κτήματα, h. e. omnis generis res ex lana compacta parata. Undè Germanicum nostrum *Filtz* esse videtur, com. ad Gal. de U. P. n. 883.

Coactio; *Coactus*, *cogi*, Vide *Anance*. *Coactor*, idem, quod *coactiliarius*, teste Rhod. & Hofm. dd. ll. Aliàs *coactio* quoque est nomen passionis in animalibus, ex qua varia ægritudinum genera nascuntur, ideo sic appellata, quod ab injuria labore, & *coactione* contingat. Veget. in Mulomedicina c. 37. 38. p. m. 32. 33.

Coadiuvans, *cooperans*, σύνεργος, *coadjutrix*, sumitur in bonam, & malam partem. Illuc pertinet, quando Medici ad præceptum H. pp. debent esse συνεργοὶ *cooperarii* naturæ. Huc pertinet, quando dicitur de Caussæ morbificæ quadam specie, quæ sua virtute morbum efficere non potest, sed alteri auxiliatur: ut libido articularem morbum promovet, & sanguinis eruptionem remigatio, Gal. l. Introduct. cap. 8.

Coadunatio, Rul. & Johns. dicitur elaboratio, qua uniuntur disgregata. Gr. ἕνωσις dici potest. Appellatur nonnunquam speciei excellentioris nomine *coagulatio*. Unde extitit illud dogma, quòd Chymicum artificium in solutione, & coagulatione consistat, quo tamen respicitur ad Lapidis Philosophici mysterium potiùs, (si Dis placet) Ita *coadunatio* est solutionis reductio in his, in quibus fieri potest. Ejus species sunt duæ. *Compositio*, & *coagulatio*. Vide *compressiva*.

Coagulatio. Magna occurrit ambiguitas, & æquivocatio circa hoc vocabulum, ita ut ferè Delio quis opus haberet natatore. Potissimùm autem dupliciter accipitur, Latè, & Strictè. Latè æquipollet vocabulis *coadunatio*, *concretio*, *congelatio*, Gr. σύγκρισις, πῆξις, Gal. l. 1. de Temper. fin. Rul. & Johnſ. describunt *coagulationem* per comprehensionem, quando totum simul comprehensum remistumq; ad uniformem substantiam *coagulatur*, aut coit. Et in hac significatione sæpissimè etiam sumitur in scriptis Chymicis. Strictè verò dicitur, quando quibusdam segregatis reliquum concrescit. Vocatur *coagulatio* per segregationem. Hinc B. Rolf. dixit *coagulationes* fiunt discussione humiditatis; Harumq; duas species constituit, *Fixationem*, & *Præcipitationem*, de quibus suo loco, Chym. l. 2. c. 4. Jung. Will. de ferment. c. 12. *Coagulatio* est humoris in quacunque re externa, vel interna privatio. Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 5. pag. 30. Junken. *coagulationem* duplicem constituit Chymicam, unam calidam, quæ est rei liquidæ ad solidam massam per humiditatis mediante calore privationem reductio, alteram Frigidam, qua res in calido dissolutæ in frigido coagulantur. Chym. Med. Phyſ. P. I. ſ. 1. c. 4. p. 72. Ad similitudinem artificialium operationum terminorum horum acceptio haud infrequens est in describenda sanguinis, & humorum aliorum præternaturali certa *concretione* apud recentiores Medicos, præsertim Th. Willis de febribus malign. Sylvium in Prax. Med. l. 1. cap 17. §. 5. cap. 20 §. 5. cap. 30. §. 104. & sæpius alibi, quemadmodum, & hujus in Indice videre licet.

Coagulum, πιτύα, τάμισος, alijs Diosc. Gal. Ægin. scribitur πιτύα, sed mendosè, rectè notante Henr. Stephano in Thesauro, & substituente πυτία (quæ tamen scriptura mihi etiam mendo non carere videtur ob nullam derivandi rationem) à πήγνυμι concrescere facio, vel πητίω, Arist. l. 3. de H. An. cap. 21. πυτία propriè nihil aliud est, quam lactis, vel lactei liquoris in ventriculo animalium, quæ adhuc sugunt, concretio & condensatio, Schr. l. 2. c. 36 Vid. C. Hofmann. l. 2. Var. Lect. c. 28. Horum varia in Medicina usitata esse constat ex Gal. v. g. hinnuli l. 2. de Antidot. cap. 10. pulli cervini, c. 15. leporis, l. 9. de C.M.S.L. cap. 1. Jung. Ægin. l. 7 voc. Pytia, Scrib. Larg. num. 188. 197. & ad h. l. Rhod. in not. ubi simul facultas omnis *coaguli* exprimitur, quòd sit acris naturæ, & tenuis discutientisque, id quod, & Gal. docuit l. 10. de S.F. Vid. & Diosc. l. 2. c. 86 Alias vulgatior usus *coaguli* consistit in præcipirando lacte ad efformandos caseos, uti patet ex Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 17. & Th. Will. de ferment. c. 11. Spagyrici quoq; sibi finxerunt Ænigmatica, & Metaphysica (si Dis placet) *Coagula*: v. g. Mercurius dicitur *coagulum*, h. e. Mercurius noster, vel Philosophorum in cœlo metaphysico: *Coagulum coagulans*, Sulphur Philosophorum, prima materia. Unde aurum nostrum. Fermentum fermenti spiritum *coagulans*, Sulphur *coagulans* Mercurium. Rul. & Johnſ. Quis non rideat contradictiones? Basil. Valent. *coagulationem* denegat Mercurio, & tribuit Sali, tr. repetitionis de Lapid. Philoſ. Transeant hę nugæ! Præternaturaliter etiam quandoque *coagulum* dicitur de portionibus quibusdam vitiosis, malignè corruptis, humores, præsertim sanguinem ad *coagulationem* cogentibus, uti apud Will., & alios videre licet.

Coalescentia, σύμφυσις, ξύμφυσις, ξυμφύς significat unionem, & compaginem duorum corporum anteà disparatorum ex argum. Hipp. 6. aph. 19. 24. 7. aph. 28. Strictè verò sæpius de ossium *coalitu*, & unione sumitur ab eodem, 2. de artic. t. 34. & ſ. 4. t. 63.

Coalterna *febres* vocantur, quando duæ febres concurrunt in ægro, ita ut brevi à fine integro paroxysmi unius invadat alter paroxysmus alterius speciei. Laur. Bellin. in Opusculis Med. tit. de febrib. p. m. 253.

Coarctatio vocatur submersio pulsus, & parvitas in principio paroxysmi febrilis, Avic. l. 4. fen 1. t. 2. c 2.

* Coarticulatio, συνάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

Cobaltum est *cadmia nativa*, recrementum metallicum, vel minerale terreum, colore ferè nigrum, argenti, vel æris particeps; Muscarum venenum, Schroder. l. 3. c. 18. Jung. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. ubi duplex esse dicit, aliud metalli expers, & lapidis speciem; aliud Metalli ferax.

Cobites, κωβίος, κῶθος, ὀξύρυγχος, vel βακχάλιθος, dici posset. Nomen pisciculi in aquis fontanis, & rivis degentis, diversæ sortis; Cujus usus in cibis solet esse, vel vulgaris, vel in majori æstimatione, uti est *Cobitas*, *Barbatula*, *Fundulus*, Vid. Aldrov. l. 5. de Pisc. c. 30. 31.

Coccalos, κόκκαλος. *nucem pineam* significat. Hipp. 4. de R.V.I.A. t. 70. Pertinet ad Botanicam.

Coccon, κόκκον, *granum mali punici* significat, nec etiam hujus est loci. Uti; Hippocr. lib. 1. de morb. mul. LXIII. 36. teste Foeſ. pag. 346. quamvis L. nd. κύκεῶνα posuerit.

Coccos, κόκκος, *Granum* quodvis, aut *Baccam* denotat. Strictè verò ab Hipp. sumitur pro *cocco cnidio*, sive baccis laureolæ; quarum descriptio etiam huc non spectat. Vid. Hipp. d. l. 1. de morb. mul. LXIII. 19. CXX. 25. CXXIII. 9. 26. &c. Quid *coccus Polonica* sit, vide Ephem. Nat. cur. A. III. Q. 104. De *Grano tinctorio*, κόκκῳ βαφικῷ, consulas etiam Herbariæ rei scriptores.

Coccyx, κόκκυξ. Vide *cauda*, *cuculus*.

Cochab, nomen sideris cœlestis, quod operationem suam habere existimat in Cete, & Balænas, quando semina emittunt, Paracelf. tr. 1. de Pestilit.

Cochlax, κόχλαξ, *Silex*. Vid. infrà *Silex*.

Cochia, κόκχια, epitheton *Pilularum* officinalium usitatissimarum. Descriptio est Rhasis l. 9. ad Almansor. Videntur ità dictæ à forma, quæ granum, vel baccam κόκκον repræsentat. An non & à κόχλος derivari possent, quod humorem copiosè defluentem significat.

Cochinella, vel *cochinilla* est nomen insecti, vel vermiculi in baccis granorum Chermes geniti, tincturam elegantem Scarlatinam præbentis. Ejus quoque usus hodieque insignis est in Medicina. Jung observationes de cochinilla in Act. Philos. Oldenburgij Anno 1618. Mens. Octobr.

Cochlea, κόχλος, κοχλίας, *limax*, est nomen animalculi cujusdam testacei exanguis, terrestris, aquatici, & marini, cujus descriptionem, & species, ut & usum in cibis, inq; medicina prolixè reperies apud Aldrov. l. 3. de Testac. c. 29. & seqq. qui & æquivocationem expedijt. Rondelet. de Testac. l. 2. c. 26. Quoad usum jungatur Schrod. lib. 5. cl. 1. n. 18. Bruyerin. l. 13. de R. C. c. 51. Olim Africanam in usu potissimum fuisse, non solùm constat è Gal. aliquot in locis, sed & è Scrib. Larg. num. 122. Cochleæ carnem, & mitium comendavit ad ani procidentiam Hipp. l. de fistul. IV. 3. De saginandis *cochleis*, ut fiant salubriores, vide Rob. Keuch. ad Q. Seren. p. 200. seqq. Tropicè dicitur de cavitate quadam in *Aure*, vid. *Auris*, Bartol. Anat. Libell. 4. c. 6. *Cochleæ* quoque vocantur in machinis, quibus *Trochleæ* moventur, Oribas. de machin. c. 4. & 5.

Cochleare, *Cochlear*, *cochlearium*. Paracelf. κοχλιάριον, quale sit instrumentum ad capiendos cibos liquidiores usitatissimum, & pueris liquet. Sumitur & pro mensura medica, estq; vel majus, vel minus. Gal. de puer. epilept. sub fin. l. 7. M. M. c. 11. Significat & instrumentum ad elevandam uvulam relaxatam, l. 6. de C. M. S. L. cujus figuram vide apud Aquapendent. & Scultetum Arm. Chirurg. Part. I. Tab. IX. fig. 7. *Cochlearis*, quo calculi eximuntur, Tab. XVII. fig. 5. & *cochlearis* anserini Tab. XVI. fig. 7. quæ in textu Spathula rostro anserino prædita dicitur. Tropicè hoc etiam nomine exornavit ab aliquali formæ similitudine Ossiculum auditus quartum D. Lindenus, quòd alias Orbiculare dicitur, notante Barthol. Libell. IV. Anat. c. 7. p. m. 714.

Cochlia, κοχλίας. Vide *cochlea*.

Cochone, κοχώνη, *commissuram coxæ ad sedem* denotat, teste Foes. pag. 351. seqq. Usus Hipp. lib. 1. de morb. mul. XIIX. 13. & l. 2. ib. t. XXII. 6.

Cocomicus, *a*, *um*, terminus Paracelsicus satis obscurus; videtur autem innuere aliquod flamen, vel sperma heterogeneum communicatum corpori, vel de cœlo, vel è terra, cujus ratio dari non potest. Ita Podagræ generatio dicitur *cocomica*: Tr. de Podagricis l. 2.

† Coctio, Veteribus Empedocli, & Hipp. putrefactio. Mercurialis l. 1. Var. Lect. c. 1.

* Coctio, πέψις, πέπανσις, πεπασμὸς, *concoctio*. In hujus vocabuli expositione planè nihil accurati præstitit Castellus. Ejus vocis varia acceptio debet applicari subjecto, de quo dicitur, diverso secundum suam indolem, & conditionem. In genere quidem omnis *coctio* nihil aliud esse videtur, quàm Status Maturationis, vel maturitatis, aut perfectionis in suo genere; sed quatuor potissimum ejus sunt species, secundum quadruplicia subjecta. Ita alia est *coctio Alimentorum*, alia *Humorum*, alia *Excrementorum*, alia deniq; *Morborum*, vel potiùs *caussarum morbificarum*. *Alimentorum coctio* est vel Artificialis, vel Naturalis: Illa fit per calorem externum, ignem dissolventem compagem rerum coquendarum, emollientem, alterantem, & ad assumendum præparantem: Cujus iterum variæ sunt differentiæ ad Coquinariam pertinentes; *Elixatio*, *Assatio*, *Tostio* &c. de quibus omnibus sigillatim suis in locis, & literis initialibus. Hæc fit in ventriculo, diciturque *chylificatio*, de qua suprà suo loco; aliàs *coctio prima* vocatur. *Humorum coctio* omnis fit beneficio caloris vitalis, vel Biolychnij, & sub se comprehendit *Sanguificationem*, quæ *coctio secunda* appellatur, *Lactis*, *Seminis*, *Succorum Nutritii*, & *Nervosi elaborationem*, *Nutritionem*, quæ *coctio tertia* dici solet; de quibus omnibus suo loco: *Excrementorum coctio* consistit in perfecta segregatione portionum inutilium ab utilibus, & inutilium collectione ad loca convenientia, & cuilibet excremento à natura destinata. Huc pertinent *Urinæ coctio* Galen. 1. de crisi. c. 27. *Alvi fecum*, *Sudoris* &c. *coctio*. *Tandem*

dum Morborum, sive caussarum suarum *coctio*; quæ secundum nonnullos Gr. πέπανσις, aut πέπανσις strictè dicitur, Dieter. n.668. est; quando materia vitiosa peccans morbifica disponitur beneficio flammæ vitalis, vel ad expulsionem è corpore, vel ad remotionem in alia loca convenientiora, & ignobiliora, vel ita superatur, & subigitur, ut ad pristinam bonitatem humorum utilium reducatur. Prosper. Martian. comm. in Hipp. p.347. Modus ferè omnibus *coctionibus* communis est, & dicitur *Fermentatio*, de qua inferius suo loco. Habet & qualibet *coctio* sua certa organa, vel instrumenta, quibus perficitur. Tandem ut singulæ *coctiones* rectè cognoscantur, & an perfectæ, vel imperfectæ, validæ, vel debiles sint, dignoscantur, sunt diversa *coctionum signa*: Imprimis verò *signa coctionis* materiæ morbificæ de reconvalescentia hominis, vel salute futura, sive per crisin, sive per lentam solutionem testantur, Gal. l.1. de cris cap.7. Hæc de vocab. *coctionis* hoc loco sufficiant.

Cocus. Vide *coquus*.

Codesella, nomen Italic. significans *carbunculum pestilentem*, vel Anthracem, Forest. l.6. Obs.21. Schol.

Codex, βίβλος, ἀντίγραφον, idem, quod Liber. Metaphoricè etiam mundus *codex* dicitur *Naturæ*, cujus tot folia, quot regiones, Paracelf. defens. 4.

Codia, κωδεία, κωδία, κώδεια, significat *caput*, præsertim Papaveris, dicitur & *Scaphium*, σκάφιον, Linden. S.M. Ex. X. §. 185.

Codon, κώδων. Vide *campana*.

Codo scelem vocantur *Bubones*, sive Tumores inguinum, scribente Fallop. tract. de morb. Gall. c.10. Tom. I p.738.

Coecilia, *caecula*, alij *Caellia*, τυφλίνα & τυφλινα, τυφλώψ, nomen serpentis, cujus morsus, & venenum eadem cum *Amphisbæna*, aut Vipera infert Symptomata, teste Foresto l.3. obferv. 12. Schol. Hujus descriptionem prolixiorem, & usum in Medicina vide apud Aldr. l.1. de serp. & drac. c.11.

Coecitas, alii *cœcitas*, τυφλότης, τύφλωσις, est abolitio visus in oculis, à quacunq, tandem caussa oriatur. Senn. l. 1. M. Pr. p. 3. l. 2. c. 44. Ita *cæcitates* sequi plerunque læsionem pupillæ cum profusione aquei humoris, vult Gal. l.1. de sympt. causs. c.2. quamvis rarissimè etiam visus aliquando redeat, denuò collecto illo humore. *Cæcitas*, quia privatio est, opponitur rebus, quæ existunt, sive entibus positivis ab eodem l. de V. S. adv. Erasistratum c. 9. *Cæcitatem* magicè induci posse monstrat Paracelf. tr. 4. de Pestil. cap. 2.

* Coecus, τυφλός, dicitur, qui visu caret. Per metaphoram verò quibusdam partibus corporis attribuitur, v. g. *Intestinum* inter crassa primum dicitur *cæcum*, τυφλὸν ἔντερον. Ubi enim tenue intestinum desinit, illinc *cæcum* unà cum *colo* incipit. Ita verò vocatur, quia in uno extremo impervium instar utriculi ileo, & colo adhæret. Ejus pleniorem historiam, & usum legito apud Barthol. l.1. Anat. c.10. Ita & foramen illud angustius, quod ex duobus foraminibus, quibus quinta nervorum conjugatio à cerebro excipitur, propè aures est collocatum, cui subditur Labyrinthus quidam, quem natura effecit musculis temporalibus confulens, nervum eis durum simul, & labijs immittens, dicitur *cæcum*, τυφλὸν τρῆμα, Gal. l. 9. de U. P. c. 13. non quòd revera impervium sit, sed quod anfractuosum, & veteres seta, vel funiculo injecto exitum non reperirent, cùm non sit rectà perforatum. Gorr. p. 471. Et in Chymicis Alembicus *cæcus* vocatur, qui caret foramine, aut rostro; Rolfink, alijq;.

Coelestinus, epitheton Paracelsicum coloris, cœruleum exprimens colori cœli similem, vulgò *Timmelblau*. Talis circulus in urina formatum significare dicitur putrefactionem leprosam in matrice; Ita & bulla *cælestini* coloris in medio urinæ facta Lepræ præsentis, & aliquando etiam Alopeciæ signum est, juxtà Parac. l.2. de urin. judic. c. 3.

Coelestis, οὐράνιος, dicitur de omni, quod vel à *cælo* dependet, vel cum eodem aliquod commercium habet. Ita Stellæ dicuntur substantiæ, vel corpora *cælestia*, τὰ κατ' οὐρανὸν, Gal. l. 2. de dieb. crit. c. 2. Ita nonnulli statuunt *calorem cælestem*, qui siderum motu, & lumine omnia corpora concavo lunæ orbi subjecta penetrat, vivificat, & fœcunda facit. Hic *cælestis* cum terrenis ineffabili sympathia, & cognatione connectit, admirationeque dignos effectus producit, verbis Langij l.1. ep. 13. Ita & Helmont. dixit, *naturam cælestem*, & enormonticam rebus ipsis inesse, quæ tamen ad rhythmum superioris lationis sese concitet, ac moderetur, quandiu non refractaria haberi velit, l. de magnet. vuln. cur. n. 60. Jungantur, quæ mox ad vocab. *cælum* proponentur. Quidam etiam Morbos *cælestes* fingere non veriti sunt. Libav. in defens. Syntagm. contra Schenn. II. 24.

* Coeliaca, κοιλία. Vide *cœlitas*, *Venter*.

* Coelica, κοιλιακή, i. e. *ventralis dispositio*. Communis morbus est ventriculo, & intestinis, in quo materiæ non mordaces egeruntur ob intestinorum imbecillitatem, quæ retinere contenta ne exiguo quidem tempore possunt, sed ea illicò excernuntur, perinde ac si grave onus

aliquod deponerent, haud secus, quam in stranguria, in qua ob acrimoniam, & vellicationem vesica jugiter, quicquid ad eam pervenerit, excernit, quod molem ipsius, vel exiguam sustinere nequeat, Gal. l. 6. de L.A. cap. 2 Unde κοιλιακοὶ dicuntur, quibus excrementa lævia humentia, & semicocta alvo continenter fluida redduntur aliquanto, postquam assumta fuerint, tempore. Caussa hujus mali est assidua cibi corruptio, & cibus cacochymus. adhæc frigiditas, aut vehemens ardor, aut plagæ ventri inflictæ. Ex longis quoque morbis facile hic morbus contrahitur. Hucusq; Castellus. Dicitur & *Lienteria*, quamvis nonnulli differentiam quandam inter *cœliacam passionem*, & *Lienteriam* quærant, quam tamen subtilitatem minimè necessariam esse arbitror. Paucis: Est species alvi fluxus p. n. in quo cruda, & chylosa, aut etiam plane non chylificata rejiciuntur, proveniens cùm à fermenti in ventriculo aciditate volatili, tùm succi pancreatici excedente aciditate ad expulsionem tunicas incitante. Duas *cœliaci affectus* constituit species Fr. Sylvius l. 1. P.M. c. 13. §. 3. et 4. *Passio ventriculosa* vocatur, ægri & *Ventriculosi*, qui subitò universa dejiciunt, apud Rhod. & Scrib. p. 159.

Aliquando & *Coiliaci* in libris antiquis inveniri, testatur Keuch. ad Q. Seren p. 189. Aliàs & in Anatomicis *Arteria cœliaca*, vocatur, quæ multos ramos emittit ad ventriculum, in duos ramos dividitur. Barthol. libell. Anat. cap. 5. p. 655.

* Coeloma, κοίλωμα, dicitur ulcus in cornea oculi tunica latius Bothrio, rotundum, & minus profundum, P. Ægin. l. 3. c. 22. Galen. l. Introd. c. 55.

Coelos, *Cœlon*, κοῖλος, κοῖλον, *cavum* significat. Vide *Cavus*.

Coelum, οὐρανὸς, κοῖλον. Multi etiam scribunt *Cælum*. Est vocabulum valde homonymum sive æquivocum. *Vel* enim 1. significat sedem aut locum beatorum in vita æterna, quæ significatio non est hujus loci, licèt & omni verò Christiano Medico hoc incumbat, ut per veram salvificam fidem eò perveniat post mortem. *Vel* 2. significat locum siderum, vel stellarum fixarum, & plantarum. Horum scientiam Medico valdè necessariam esse, nonnulli arbitrantur, Hipp. & Gal. authoritates producentes, uti ex recentioribus Rolf. in Ord. ac Meth. sua passim inculcat. Imprimis verò Paracelsus varijs in locis *cœli* operationem Medico scitu necessariam esse docuit, præsertim in Paragran. alter. Tr. 2. de Astronomia, quem postmodo ejusdem sectatores secuti sunt. Enimverò cum hæc scientia *Cœli*, & ejus virtutis in inferiora nondum adeò expeditis, & infallibilibus nitatur principijs; neq; sit in Medici potestate, illam operationem vel mutare, vel promovere, vel impedire, non video tantam necessitatem, qua Medicus teneatur ad illam notitiam comparandam. *Vel* 3. significat more vulgi *Aerem*, qui supra nos est, usq; ad nubium regionem, uti quidem colligere est ex Hipp. 1. Epid. s. 3. t. 1. ubi manifestè τὰ οὐράνια, cœlestia scil. corpora, in Græco habetur. Aliàs licet sæpiùs apud Gal. edit. Lat. occurrat vocab. *Cœli* status, in Græco tamen tantum vocabulum καταστάσεις reperitur abiq; additione vel *cœli*, vel aeris. *Vel* 4. significat tropicè aliquas concavas partes corporis. Ita speciàliter κοῖλον *cœlum* vocatur superioris palpebræ superficies, sicut *Hypocœlum*, ὑπόκοιλον, pars inferior, quæ ei respondet, ex Ruffo Linden. Medic. Physiol. l. 2 c. 10. §. 85. Sunt &, qui τὰ κοῖλα oculorum interpretantur cavitates, quę sub oculis, & utraque nasi parte cernuntur, quæ tamen κανθοὶ dicuntur, quæ partes in pravo corporis habitu, crapula, cachexia, hydrope, plerumque intumescunt, Foes. in Oecon. p 443 Sic etiam dicitur *Cœlum*, οὐρανὸς, vel οὐρανίσκος, palatum, ἡ ὑπερῴα apud Arist. l. 2 de part. an. c. 17. in princ. Et Plinio *cœlum* capitis Calvaria dicitur, dum cerebrum viscerum excellentissimum dixit, proximumq; cœlo capitis l. 11. H.N. c. 37. *Vel* 5. varias Chymicas habet significationes. Ita apud Paracels. d. l. *Cœlum Microcosmi*, vel hominis, effinxit à prima nativitate cuilibet individuo peculiare. Ita & Helmont. nos *cœlum* intus gerere dixit, quod se se ad universalissimum Blas astrorum componit; tr. Astra necessit. non inclin. n. 17. *Cœlum* quoque significat Chymicis quintam essentiam, formas rerum essentiales. Libav. Alchym. Ph. c. 18. *Cœlum Spagyricum* est suprema pars vasis Philosophici, Rul. & Johns. Deniq; 6. & quidem valdè abusivè, & mysticè, imò phantasticè, h.e. fictè *Cœlum Philosophorum* significat *Lapidem Philosophorum*, medicinam Catholicam, Rul. Videantur & Basilij Valentini scripta de rebus nat. & supernat. de lapid. Philos. & alij hujusmodi scriptores. De *cœlo Magico* *fascinio*, ceu præstigioso, item de *Cœlo infero Hartmanni* præstat silere Christianum, judicio Libav. in Exam. Philos. nov. qui etiam rectissimè contrà Crollium *cœlo* virtutem illam tribuendi hominibus omnem scientiam, & artem, ceu nugacem, vel impiam, rejicit.

Coementum. Vide *Cæmentatio*.

Coena, δεῖπνον, cibationem vespertinam significat. Quod verò tempus veteribus ordinarium fuerit, non facilè definiveris. Plerunque tamen Sole occidente cœnasse, licet viri graves occupa-

occupationum caussa sæpè distulerint usque ad accensa lumina, testatur Linden. Ex. XVI. §. 223 *Cœnam* largiorem fuisse olim, quia parcius pransi sunt, constat etiam ex Gal. l. 7. Meth. med. c. 6. Et revera nostræ sanitati plus conducere, si hodieq; consuetudo illa servaretur. Jung. C. Hofm. Instit. l. 5. c. 28. & Dogm. nostr. Part. V. c. 2. Dogm. 8. Lang. l. 1. ep. 55. quamvis hujus ratio, quod Luna ad cibariorum concoctiones multum conferat, non sit magni roboris, cum & tempore novilunij benè concoquantur, & chylificentur alimenta. Prandium largius *cœnæ* inter caussas morborum retulit Rolf. O. ac M. com. l. 2. s. 3. c. 28. quamvis Lucianus Belus de Rocha contracta, (vel secundum alios Ant. Maria Bettus) in pecul. tractatu de cœna, & prandij portione, prandium largius defenderit contra Oddum. *Cœna secundaria* Gr. dicitur ἐπίδειπνον, quasi *Postcœnium*, apud nos in conviviis nuptialibus frequens.

COENOLOGIA, κοινολογία, *Consultatio*, Collegiandi ratio est Medicorum concilium, collocutio, ac communis consideratio, quæ fit pluribus Medicis convocatis, ad cognitionem de morbo inquirendam: & in curatione mutuam operam præstandam. Hippocr. in Præcept. VII. 4.

COENONIA, κοινωνία, *communicatio*. Vide infrà.

COENOS, κοινὸς, *communis*. Dicitur & de partibus corporis, quæ pluribus destinatæ sunt usibus, quales sunt Intestina &c. Hofm. in Gal. de U. P. n. 248. 250. *Communia organa*, Arteriæ, Venæ, Nervi, Gal. l. 16. de U. P. c. 1. & de morbis *communibus* multis populis, qui & πάγκοινοι, πάνδημοι, vocari solent. Quibus opponuntur *privati*, σποράδες, ἢ ἀπεριστικοί, Hofm. Inst. l. 3. c. 5. §. 5. Ita leguntur *communes mentis conceptus*, κοιναὶ ἔννοιαι, Gal. l. de plenit. c. 8. *Communis sermo*, i. e. universalis, κοινὸς λόγος, c. 1. de R. V. I. A. t. 13.

COENOTES, κοινότης, dicitur de Hypothesibus Methodicæ sectæ, quæ *communitates* dicuntur, quia sunt saltem universales quædam notiones, ex quibus indicationem remediorum omnem peti posse censuerunt ejus sectæ asseclæ. Tres autem in universum statuerunt, Adstrictionem, Fluxionem, & Mixtum ex utroq; Vide *Methodicus*. Gal. l. 9. contrà Julian. c. 5. & de opt. sect. ad Thrasyb. c. 32.

COENUM, βόρβορος, *lutum*, fimus. Vide *Borborodes*.

* COERULEUS, κυανὸς, vel κύανος, nomen coloris intermedij inter nigrum, & rubrum, qualis est Cœli sereni, Sapphiri &c. In specie apis Lazuli vocatur *cœruleum*, Rul. & Johns. *Cœrulea tunica* in oculo χιτὼν κυανὸς vocatur; aliàs *Uvea* dicta, Rhagoides, Gal. l. 10. de U. P. c. 3. & 4. Icteritiam quoq; & urinam *cœruleam* dixit Paracelf. l. 1. de Icteric.

COITE, κοίτη. Vide *Cubile*.

COETONETES, κοιτωνίτης, *cubicularius*. Vide *Cubile*.

COGITATIO, φροντὶς, διάνοια. Vide *Phrontis*. Ossa *cogitationis* quæ sint, vide *Arcualis*.

COGNATIO, συγγένεια, dicitur de similitudine, & *communione* mutua rerum, inter quas ἀδελφότης, fraternitas potissima habetur, apud Gal. 3. de fract. t. 34. Vide *Adelphixia*.

† COGNIDIUM, Vinum ex Chio, & Gnidio mistum Mercur. Tom. 4. concil. 9.

COGNITIO, γνῶσις, quid significet, notum est. Duplex datur quoque in Medicina, una externa, & perfunctoria, quæ facilior, & altera interna, & accurata, quæ difficilior, Gal. de dign. & cur. anim. morb. c. 6. Quæ verò in *cognitionem* veniunt, aut sensu, aut ratione deprehenduntur; l. an. sang. in arter. c. 5. quamvis in textu Græco non occurrat. Quò plenior verò, & certior est nostra de rebus *cognitio*, tantò majore ipsis cum fiducia, atque securitate utimur, Linden. Ex. XI. §. 6. *Cognitio mortalium* in specie Paracelso est pars Nigromantiæ, L. 1. Philos. sagacis. De *cognitione Adepta* Philosophorum. h. e. Spagyricorum, vide apud Ger. Dornæum Speculat. Philos. c. 3.

COGNOMEN, ἐπωνυμία, est nihil aliud, quàm epitheton, sive *adjectivum* aliquod, substantivo additum, v. g. homo simus, aquilus, cæsius, Gal. l. 4. de diff. pulf. c. 8.

COHIBITIO, *cohibeo*, ἐποχὴ, ἐπίσχεσις. Vide *Epischesis*.

COHITUS, *cohire*, *coheundi*, &c. passim legitur pro *coitu*, *coire* &c. apud Albertin. Botton. de morb. mul. præsertim l. 2. capp. prioribus.

COHOBATIO, est liquoris corpori sæpiùs affusi frequens abstractio, seu destillatio, & reiterata affusio, vel exaltationis virium gratia, vel etiam majoris fixationis caussa, Rolf. Chym. l. 2. c. 2. Ger. Dornæus de transm. metall. c. 1. D. D. Bohnius Diss. Chym. Phys. XI. §. 27. Paracelsus ramen etiam de morborum duratione usus *Cohob* vocans, quando morbus remedijs non facilè cedit; unde & medicamenta secundum *cohob* danda, h. e. repetitis vicibus offerenda l. 2. de Tart. Tr. 2. c. 5. & alibi.

COHOL, pro *Alcohol*, in specie dicitur de Collyrijs siccis, sub forma pulveris tenuissimi præparatis. Avic. l. 5. summ. 2. tr. 2.

COHOS est, quicquid cutis in toto corpore concludit, veluti in circulo, allusione ad *Chaos* facta,

facta, quo jam in ordinem Divinitus redacto, & non, ut prius, informi, cuncta creata comprehenduntur ad minoris ordinati *cabos*, vel *cobos* utilitatem, ex Parac. l. de ulcerib. c. 9. Rul. & Johnf. in Lex. Chym.

* COINCIDENTIA, παρέμπτωσις, q. d. *Intercidentia*, est, cum aliunde in aliud vas humor fluit, Gal. l. 7. de Admin. Anat. c. 16. & l. de plenit. c. 6. Specialiter in oculo *coincidentia* est, ubi in meatum porumve opticum, qui à basi cerebri veniens oculo videndi facultatem tribuit, humor, adaperto, vel rupto vase, incidit, obturatq; eum, unde cum dolore visus offenditur, l. Introduct. c. 15. Pulsus quoque quidam dicitur παρεμπίπτων, *coincidens*, quando non expectato intervallo supervacuus aliquis sentitur. Opponitur deficienti, τῷ διαλείποντι, Gorr. p. 362.

* COINDICANTIA, συνενδεικνύμενα, vocantur, quae cum proprijs cujusq; morbi indicationibus in curatione conspirant, v. g. vires vitales, sive naturae robur, aetas, regio, anni tempus, consuetudo, & id genus alia, quae à proprijs indicantibus indigitata praesidia veluti confirmant, & approbant. Gal. 13. meth. med. 16. quamvis etiam ad methodum conservatricem applicari possint, si libet; nam & in his illa attributa omnia attendi debent, & solent. Vid. Dogm. nostr. P. IV. s. 2. dogm. 4. pag. 470. Comprehensio illa *coindicantium*, & *coindicatorum* dicitur *coindicatio*, συνένδειξις.

COITUS, λαγνεία, Hipp. συνουσιασμός, συνδυασμός, συνουσία, *concubitum* maris, & foeminae Venereum significat, partiumq; genitalium communicationem, quam actionem prolixiùs describere non est operae pretium, cum Rolf. & alij nihil intermiserint amplificationis in descriptione hujus in Ord. ac Meth. Generationi dicat, part. Videantur, si placet, & alij Anatomici Vide infrà *Lagnei'a*. *Coitio*, & *coire* etiam sumitur pro *coalitione*, aut *coalescere*, Gal. 3. meth. med. c. 4. Item de unione medicamentorum in unam massam, v. g. in coctione Emplastrorum Scrib. Larg. n. 212. 213. & alibi saepius.

* COLA, κῶλα, dicuntur *Artus*. Vide suprà suo loco.

COLAMENTUM, ἀπήθημα, διήθημα, in Offic. *colatura* est liquefactae rei à faece suae turbulentiae separatio. Joh. Augustin. Pantheus in Voarchadumia portione 2. Vide. Th. Chymic. Vol. II. in fin. p. 532.

COLATIO, ἤθησις, ἠθισμός, ab ἤθω, *colo*, est ipsa actio, qua liquida per cola varia transmittuntur ad separandas faeces. Est ergò similis *cribrationi*, quae siccorum est, illa vero humidorum. Differentiae *colationis* sunt variae: Quaedam calidissima, quaedam tepida, quaedam frigida colantur; quaedam uno, alia duobus, aliatribus colis egent. Quaedam per subsidentiam colantur. Weker. Antidot. gener. l. 3. cap. 38. Joh. Aug. Pantheus d. l. tres modos *colationis* tradidit, per Manicam Hippocratis, per cinericium, per Balneum Arenae. Jung. D. D. Bohni Dissert. Chym-Phys. XV. §. 2. seqq.

* COLATORIUS, Graecè dici posset ἠθητικός, quamvis non reperiatur usitatum, dicitur de quibusdam membris corporis quorum usus est, sanguinem ab excrementis purgare. V. g. Hepar est organum *colatorium* pro bile sequestranda. Renes pro sero &c. Os quoque nasi dicitur *colatorium*. Os *colatorii* quoque dici *cuneiforme* scribit Bartholin. libell. 4. An. c. 8. p. 718. Vide *Ethmoides*.

COLAZO, κολάζω, propriè significat *punio, castigo*. At per metaphoram ab Hipp. & Gal. sumitur pro *refraenare, temperare* violentiam alicujus rei, v. g. acetum melli mixtum in oxymelite, dicitur biliosam melis naturam castigare, vel temperare, refringere, Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 30. Gal. in comm. Ita diaeta κεκολασμένη legitur, h. e. *temperata*, ap. Lucian.

COLCITAN, subjectum Python sistum, pro excitandis tempestatibus, Paracelf. de Podagra.

† COLCODÉA, id est, efficiens, sive dator formarum.

COLCOTHAR, propriè apud Paracelf. dicitur *Vitriolum fixum*, de Nat. rer. l. 7. de resuscit. rer. natur. quando videlicet phlegma à Vitriolo destillando abstrahitur, atque hoc toties, donec *colcothar* phlegma, sive aquam omnem, imbiberit, neq; ulla amplius aqua destillaverit, licèt igne urgeatur. Dicitur *serpens*, seu *lacerta viridis*, *quae propriam caudam devoravit*. Communius tamen intelligitur *caput mortuum Vitrioli*, simplici modo citra cohobationem rubificatum, vel atramentum rubrum, seu citrinum. Ironicè vocatur *Henricus rubens*, in derisionem aliquorum cinentitorum Chirurgorum, & circulatorum, qui hoc solo medicamento conabantur omnia ulcera, & vulnera curare, & huic unico remedio, tanquam sacrae anchorae, innitebantur, (quemadmodum & hodieq; Balneatores, & Chirurgastri facere solent) perdentes potiùs aegros, quàm servantes; Ruland. in Lex. Quamvis Helmont. nimium laudibus evehat inulceratis, Tr. Scab. et. & Ulcer. Scholae. n. 35. E *colcothare* verum fieri *Sulphur Vitrioli*, negat idem, tr. Duumvirat. n. 9. *Colcotar* vi medica ditissimum vocat, de Lithiasi. c. 8. n. 21. Frequentem ejus usum vide apud Paracelf. in libris Paragraph. & alibi.

Colios, κωλιος, exponitur à Gal. in Exeg. voc. Hipp. membrum in vulnere, quod rectè extrahi potest. Verùm Foes. in Oec. p.367. existimat, mendosam esse hanc expositionem; sibique videtur κωλιὸς idem esse, quod κωλῆ, κωλῆ, aut κωλῆ, aut κωλῆν, quod significat vel pernam, aut petasonem, vel saltem petiolos, aut extremos pedes, ut apud Hippocr. 7. Epid. XXXIII. 13.

Colaritium, coloritium, Johns. est liquor compositus ex corrosivis metallorum inimicissimis materialibus, quo probatur Aurum ad Lydium lapidem affricatum, & cui nullum metallum, praeter Aurum solum resistere potest, unde cognoscitur è vestigio, si, quod aliud aurum permixtum fit, hoc omne mox evanescit mutato colore ea parte, qua coloritium illitum fuerit, caetera non madefacta colorem affricati auri servante. Purum verò, ac purum nihilo prorsus immutatur eo liquore, Rul. in Lex.

* Colis, colis, καυλὸς, penem, sive membrum virile, mentulam, virgulam significat. Vide Caulos. Est particula corporis insignis ad extremum collum vesicae sita, qua marès foeminas exuperant, Gal. l. 6. de U.P. c.8. Hujus descriptionem accuratam vide in Anatomicorum scriptis, praesertim apud Bartholin. Anat lib. 1. c. 14.

* Colica, κωλικὴ διάθεσις, est morbus plenioris (i.e. crassioris) intestini diuturnus, in quo cruciatus intolerabiles, difficultates spirandi, sudores, perfrictionesq; suboriuntur, Gal. in defin. Suntq; colicus, & Volvulus intestinorum etiam inflammationes, quorum alter tenuioris intestini affectus est, alter plenioris. Quare dejectiones includuntur, & flatus intestinis involuti, eò, quòd exitum non habeant, dolores vehementes, & tormenta excitant, l. Introd. c.13. & l. 4. de L.A. c.5. Inde colica medicamenta sunt, quae ad sedandum coli dolorem sunt comparata, quae quidem etsi anodyna sunt, à communi tamen anodynorum forma differunt, quod quae propriè colica appellantur, aromatis odoratis, ac urinam cientibus seminibus permiscentur. Et quanquam colica vocantur, non tamen ad colicos tantum, sed ad omnem dolorem in quacunq; corporis parte factum sedandum admoventur; quo factum est (inquit Gal. init. l. 6. de L.A.) ut Antidotos omnes dolorem sedantes Veteres colicos nuncupaverint, l. 7. de C.M.S.L. c.4. Vide Narcotica. Quamvis verò κωλικὴ varijs de caussis oriri possit, sic tamen potissimùm dicitur, quae à frigido crassoque, aut viscoso humore, aut flatuoso spiritu excitatur. Eum consequuntur nausea, & vomitus pituitosi, atque corrupti humoris multò graviores, & magis assidui; quàm per nephriticos affectus. Ad haec excrementorum retentio, ut ne flatum quidem, neque etiam ructum possint emittere, adest. Saepe etiam veluti circuire videtur dolor, aut plurima loca occupare, & modò in hac, modò in illa parte vehementior fieri, cùm nephritici dolores eodem in loco stabiles jugiter infestent. Difficile tamen est discrimen, adeò, ut non modò plebeji, sed Medici quidem non semper discernant, omnesq; eos dolores, sive Renes, sive Ureteres, sive Mesenterium, sive tenuia etiam intestina occupent, κωλικὴν indifferenter appellent. Haec Castellus. Quae cum nec accuratè, nec accommodè satis in omnibus sese habeant, libet ex recentiorum principijs quaedam annectere. Colica Passio accipitur quandoq; latè pro omni Intestinorum dolore, quandoq; strictè pro dolore intestini coli; quamvis Th. Willis utrumque neget, & potiùs partes quasvis abdominis, & viscera omnia totius ventris subjectum hujus morbi statuat. Part. II. de An. Brut. c.15. id quod in medio relinquimus. Aliàs in d. l. affectum hunc quoad Aetiologiam, & Therapiam egregiè expedivit. Jungatur Linden. Ex. IV. VII. & VIII. ex quo constabit, apud Hippocratem non fuisse observatam differentiam inter colicam, & Iliacam passionem, Sylv. Prax. Med. l.1. c.14. E quorum hypothesibus talem annectere libet descriptionem: Colica Passio, vel dolor Colicus, est praeternaturaliter aucta licet varia perceptio tactus in intestinis, praesertim colo, cum variis symptomatibus conjuncta, imprimis alvo utplurimum vehementer adstricta, proveniens à solutione continui membranarum, & partium nervosarum in parte affecta per varias caussas; videlicet intemperiem materialem à diverso humorum, & spirituum vitio dependentem, vel obstructionem graviorem, oborta, & vehementer urgente. Hujus affectus primam originem aliquando latere in acido quodam acetoso crudeli, tormina tàm in stomacho, quàm in intestinis plerunque crudelia gignente, haud ineptè statuit Helmont. tr. A sede anim. ad morb. n.10. Parac. tot colicae species constituit, quot ventorum genera, & colicae, ventorumqs ac tempestatum eundem esse generationis modum dixit, in Paragran. Labyrinth. & alibi. Colicam quoque Zibethinam Moschatam, non ventosam, biliosam, vocari deberi voluit Paragr. t.1. Colice, subintellige Antidotus, dicitur etiam medicamentum contra coli dolorem apud Scrib. Larg. n.120. seq. Rul. in Lex. Colicam descripsit per Tartarum resolutum in intestinis, morbumque fixum in colo intestino. Sed haec descriptio justo strictior est,

Coli-

Coliphius, epitheton panis apud veteres, quo solo usi sunt in prandio absque alijs cibis, parato ex flore tritici siliginco, addito fermenti momento modicè pisto, & in oblongam formam redacto, uti legitur apud Lang. lib. 1. ep. 55.

Colla, κόλλα, *Gluten*, vel *glutinum* significat. Idque omne dicitur, quo sicca corpora secum uniuntur. *Cola libraria* ex simila, & garo habet virtutem emplasticam, & concoquendi vi prædita est, quibuscunque eam partibus illinas, Gal. l. 8. de S.F. Æginet. l. 7. c. 3. Aliàs ex varijs rebus paratur. Præstantissimum est ex auribus taurorum, & genitalibus, fit & ex quibus vis pellibus inveteratis, & decoctis. Rhodiacam cœteris prætulit Diosc. l. 5. c. 101. Vocari solet, vel ταυροκόλλα, vel ξυλοκόλλα. Auro *glutinum* est Santerna, ferro Argilla, æris massis Cadmia, laminis Alumen, Stannum æramentis, stanno Argentum, marmori, & plumbo Resina &c. Gorr p. 234.

Collapsus *corporis*, ξύμπτωσις, 1. aph. 3. idem, quod *contabescentia*, *concidentia*, *Imminutio*, μάραισις, Linden. Ex. XIII. §. 229. Dieter. n. 588. Vide *Symptosis*.

Collatenna, est nomen vulnerarij specifici apud Paracelf. l. 2. de vit. long. c. 14.

Collatio idem, quod *Comparatio*. Vide suo loco.

Collativus, Fest. *conlativus*, à verbo *collatare*, Gr. dici posset σωμπλατυνθείς, dicitur apud Plautum de ventre, propter Cachexiam hepaticam, tumido, & magno, serosaq; Cacochymia stagnante pleno Cappadocis lenonis, Curcul. Act. 2. sc. 1. de quo loco vide Linden. Ex. IX. Select. & de hoc vocab. §. 13. seqq.

* Collectio, συλλογή, συστροφή, σύστασις, de varijs usurpatur, v. g. de Medicamentis simplicibus, ubi quidem modi peculiares quandoque observari solent, uti legitur apud Schrod. Pharm. l. 1. c. 27. quorum tamen aliquos meritò, seu figmenta, & phantasiæ somnia, rejicit Hofmann. in cl. ad h. l. Dicitur etiam *collectio* de humorum peccantium in aliquam partem confluxu, & coacervatione, unde Inflammationes, aliaq; tumorum genera oriri solent, Rhod. ad Scrib. n. 106. Excell. Dn. D. Maur. Hoffmann. Dn. Affinis, Compater, & Collega honoratiss. in Prud. Medic. Disp. 23. *Collectio* quoque significat modum quendam cognoscendi compositum, quando videlicet aliquid sensu, memoria, & ratione simul cognoscitur, quæ & *connumeratio*, & *consummatio*, συναρίθμησις ϰ̀ συγκεφαλαίωσις dici solet, Gal. c. 1. de ijsq. in med. C. 3. Pulsuum quoq; *collectiva inæqualitas* legitur apud eundem l. 1. de diff. puls. c. 9. quæ ex inæqualitate plurium pulsuum est conflata. Gr. συστηματικὴ ἀνωμαλία.

Collegium, σύνοδος, significat societatem, aut cœtum certum proborum doctorumq; virorum, Gal. advers. Jul. c. 1. Ita *Collegium* Medicorum, & olim fuerunt, qui Medici Archiatri dicebantur, probante C. Hofm. l. 5. Var. L. c. 27. Hinc & *collegiandi ratio* idem significat, quod *consultatio Medica* inter plures Medicos, C. Hofm. Orat. Isagog. 2. p. 131. Capiv. *Collegiandi* artem Medicam scripsit Oper. p. m. 931. seqq.

Collesis, κόλλησις. Vide *Conglutinatio*.

* Colleticus, κολλητικός, h. e. *facultatem habens glutinandi*, & conjungendi diversas partes, Gal. l. 5. de S. F. c. 2. Unde *colletica*, sive *Glutinatoria* medicamenta vocantur, quæ diversas partes in pristinam unitatem reducunt. Ita P. Æginet. l. 7. c. 17. Emplastra κολλητικὰ vocat. Est autem *glutinantium* materia diversa pro corporum varietate, quæ glutinari debent, v. g. quæ ex Argenti spuma, sive Lithargyro, Oleo, & Aceto præparantur, imbecillam mollemq; carnem glutinant: quæ Bitumine, Ærugine, Squama, Aloe, & Myrrha constant, robustam, & duram. Castell. & Gorr. d. l. Vide *colla*.

Collicia dicuntur Lachrymalium punctorum in unum ductum in utroque latere concursus humorem palpebrarum in narium cava derivantes; Occurrit hoc vocabulum apud Nic. Stenonem de Musc. & Gland. p. m. 38.

* Colliculum, idem, quod *Nympha*, νύμφη, caruncula membranosa in pudendo muliebri gemina, rimam vel sinum tegens, quam etiam in Ægyptijs mulieribus circumcissam fuisse voluit, Gal. Introd. c. 10.

Colligamen, *colligamentum*, *colligatio*, σύνδεσμος, idem, quod *Ligamentum*, de quo vide infrà.

Colligantia est nota consensus alicujus morborum quoad locum vitiatum, unde & Morbi *colligantiæ*, *Societatis*, aut *connexionis* dicuntur, Blas. Medic. Univers. Fundam. p. m. 21. Usus & jam olim Constantinus de Stomacho c. 3. in Operibus Isaaci annexo.

Colliquamentum, in specie Harveo dicitur humor iste, & materia colliquata transparens, quæ paucis post conceptum diebus propria tunica tenuissima, atque orbiculari contenta, humoreque eo, in quo fœtus posteà natat, longè purior, in cujus medio fibræ sanguineæ, & punctum saliens (primum futuri fœtus fundamentum) citrà ullam præterea cujuslibet rei præsentiam clarè discernuntur, estq; prima pars genitalis. In ovo gallinaceo etiam Oculus ab eo vocatur,

catur, quemadmodum descripsit de gener. animal. Ex. LXIX. p. m. 445.

* COLLIQUATIO, item *Liquatio*, *Fusio*, τῆξις, ἔκτηξις, σύντηξις, ἀνάλυσις, diversimodè accipitur pro diversitate subjecti, de quo dicitur. Vel enim dicitur de Humoribus utilibus, præsertim sanguine, quando nimium attenuatur, & ejus fibrositas, aut naturalis glutinositas destruitur. Hanc etiam agnovit Gal. l. 3. de sympt. causs. c. 2. Unde *Febres Colliquativæ* nomen suum acquisiverunt, πυρετοὶ συντηκόντες, quia sanguis in illis propter igneas copiosas portiones accensas, & effervescentes nimium liquatur. C. Hofm. de febr. c. 55. Franc. Piens tr. Spec. de febr. c. 6. n. 2. Qualem sanguinis, & reliquorum humorum *colliquationem* etiam producunt Purgantia fortiora, & quædam Venena, uti constat ex nostr. Disp. I. Remor. Purg. §. 29. seqq. Charlton. Ex. X. Pathol. §. 27. Willis de febr. c. 12. qui duo per *Fusionem* expresserunt, quod perinde est. Vel dicitur de ipso corpore, & ejus partibus, non tàm solidis, quàm humidis, insinuatis, & appropriatis, pinguedine, nimis attenuatis, unde soliditas corporis imminuitur, & moles carnosa contabescit. quę aliàs *consumtio* Latinis dicitur. Hinc Hipp. conjunxit τήκεσθαι καὶ φθίνειν, *colliquescere*, & *tabescere*, 5. Epid. II. 10. ad quem locum vide Linden. Ex. XIII. §. 192. seqq. ubi egregiè *colliquationis* naturam declaravit. Et in hac significatione frequentiùs occurrit apud Hipp. & Gal. v. g. 2. aph. 28. f. 3. de ijs, quæ in medic. t. 32. &c. Vel dicitur de Excrementis, quæ propterea Lat. *colliquamenta*, συντήξεις, dicuntur, quatenus veluti effectus sequuntur *colliquationem* humorum, & corporis, 4. aph. 21. f. 4. de R. V. I. A. t. 112. c. 2. in 1. Epid. t. 35. c. 3. in 3. Epid. t. 66. f. 2 prognost. t. 35. Unde & veteres difficillimè *colliquationem ab excretione* distinguere potuerunt, teste Gal. de opt. sect. c. 28. Imò in hac significatione *colliquatio* idem est, quod *Fluxio Methodicorum*, sive ῥύσις. Denique dicitur de artificiali, & presertim Chymica rerum solidiorum vi ignis liquefactione, quæ & *Fusio* appellatur. Rolfink. vocat *Liquefactionem*, estque duplex, *simplex*, & *probatoria*, Chym. l. 2. cap. 2. Imò Ruland. adhuc strictiùs descripsit, respiciens ad præpositionem. Cùm præfixam, quod sit plurium fusilium in igni ad unum compositum per igneam eliquationem conjunctio in Lex. Vide *Liquatio*.

COLLISIO, idem, quod *Contusio*, θλάσις, θλάσμα. Vide *contusio*. Alij tamen discrimen faciunt inter *collisionem*, & *contusionem* illam dicentes, esse solusionem continui in osse factam; hanc verò in carne. Petr. Martyr Tronus de vulner. cap. fol. m. 64. b.

COLLIX, κόλλιξ, ἡ κόλιξ, *pastillum*, vel *trochiscum* significat, Hipp. l. 2. Epid. f. 6. n. 55. l. de intern. aff. XXV. 38. Æginet. l. 1. c. 27. Vide Foes. Oec. p. 347. Est & panis rotundi genus teste Aristoph.

† COLOBUS pessi species. Rodericus à Castro Schol. in lib. 1. c. 5. de Morb. Mul.

COLLODIUM legitur apud Paracels. lib. 2. de Vit. long. cap. 9. quid verò significet, non constat.

* COLLUM, αὐχήν. Vid. *cervix*. *Collum uteri* rectiùs diceretur *Os uteri*, quia intus est, ubi uterus desinit, quam exterior extremitas, quæ mulieris pudendis conjungitur, quæ potiùs *colli uterini os* non sine ratione vocaretur, Gal. 5. aph. 46.

COLLURIO, est nomen avis rapacis, *Laneriorum* genus minus, inter Accipitres, vel Falcones minores referendum, cujus iterum sunt diversę species, majores, & minores, de quibus vide Aldrov. l. 5. Ornith. c. 12. seqq.

COLLUTIO, γαργαρισμός. Vide *Gargarismus*.

COLLYMUS, *Collimus lapis*. Vide *Aetites*?

* COLLYRIUM, *Collurium*, Salmasio ad Solin. κολλούριον. κολλύριον, duabus gaudet significationibus, antiqua, & nova. Olim *collyrium* denotavit medicamentum siccum, ad instar Glandis, vel Pessi, vel Turundæ, longum, rotundum, cohærensque ex succis, liquoribus, seminibus, fructibus, & metallicis compositum, quod in usum asservabatur. Eo verò utebantur, intrò penitius immisso in uterum, in anum, in aures, in nasum. Vid. Hippocr. l. 1. de morb. LXXX. 6. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 13. Unde & vulgò *Glandes*, *Turundæ*, & *Globuli* dici solent. Rhod. ad Scribon. L. n. 142. Hodieq; verò de medicamentis Topicis, quæ oculis admoventur, accipi solet; licet & hæc stricta significatio veteribus usitata fuerit, uti constat è Scribon. n. 19. seqq. Rhod. in not. ad h. l. Suntque *collyria* duum genera. Quædam enim *liquida*, ὑγροκολλύρια, quæ instillantur, aut guttatim instillantur: quędam *solida*, vel *sicca*, ξηροκολλύρια, quæ barbara voce dicuntur Sief. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 5. Jungantur alij Scriptores, v. g. Weker. Antidot. Gener. l. 1. cap. 45. Special. l. 2. sect. 41. Petr. Morell. in Method. formul. l. 2. sect. 2. c. 4. Schrod. l. 2. c. 86. Hofm. in clav.

* COLOBOMA, κολόβωμα, id. e. *mutilum* sive *curtum*, Gal. l. 2. Meth. med. c. 2. Dicitur de ijs, quæ deficiunt, v. g. in labijs, narium alis, auribus, oculorum angulis, quarum glandula-

Coliphius, epitheton panis apud veteres, quo solo vsi sunt in prandio absque alijs cibis, parato ex flore tritici filigineo, addito fermenti momento modicè pisto, & in oblongam formam redacto, uti legitur apud Lang. lib.1. ep. 55.

Colla, κόλλα, *Gluten*, vel *glutinum* significat. Idque omne dicitur, quo sicca corpora secum uniuntur. *Cola libraria* ex simila, & garo habet virtutem emplasticam, & concoquendi vi prædita est, quibuscunque eam partibus illinas, Gal. l.8. de S.F. Æginet. l.7. c.3. Aliàs ex varijs rebus paratur. Præstantissimum est ex auribus taurorum, & genitalibus, fit & ex quibus vis pellibus inveteratis, & decoctis. Rhodiacam cœteris prætulit Diosc. l.3. c.101. Vocari solet, vel ταυροκόλλα, vel ξυλοκόλλα. Auro *glutinum* est Santerna, ferro Argilla, æris massis Cadmia, laminis Alumen, Stannum æramentis, stanno Argentum, marmori, & plumbo Resina &c. Gorr p.234.

Collapsus *corporis*, ξύμπτωσις, 1. aph. 3. idem, quod *contabescentia*, *concidentia*, *Imminutio*, μάρασις, Linden. Ex.XIII. §.229. Dieter. n.588. Vide *Sympt.sis*.

Collatenna, est nomen vulnerarij specifici apud Paracelsf. l.2. de vit. long. c.14.

Collatio idem, quod *Comparatio*. Vide suo loco.

Collativus, Fest. *conlativus*, à verbo *collatare*, Gr. dici posset συμπλατωθεὶς, dicitur apud Plautum de ventre, propter Cachexiam hepaticam, tumido, & magno, serosaq; Cacochymia stagnante pleno Cappadocis lenonis, Curcul. Act. 2. sc.1. de quo loco vide Linden. Ex.IX. Select. & de hoc vocab. §. 13. seqq.

* Collectio, συλλογὴ, συςροφὴ, σύςασις, de varijs usurpatur, v. g. de Medicamentis simplicibus, ubi quidem modi peculiares quandoque observari solent, uti legitur apud Schrod. Pharm. l.1. c.27. quorum tamen aliquos meritò, seu figmenta, & phantasiæ somnia, rejicit Hofmann. in cl. ad h. l. Dicitur etiam *collectio* de humorum peccantium in aliquam partem confluxu, & coacervatione, unde Inflammationes, aliaq; tumorum genera oriri solent, Rhod. ad Scrib. n.206. Excell. Dn. D. Maur. Hoffmann. Dn. Affinis, Compater, & Collega honoratiss. in Prud. Medic. Disp. 23. *Collectio* quoque significat modum quendam cognoscendi compositum, quando videlicet aliquid sensu, memoria, & ratione simul cognoscitur, quæ & *connumeratio*, & *consummatio*, συναρίθμησις κ συγκεφαλαίωσις dici solet, Gal. c.1. de ips q. in med. c.3. Pulsuum quoq; *collectiva inæqualitas* legitur apud eundem l.1. de diff. puls. c.9. quæ ex inæqualitate plurium pulsuum est conflata. Gr. συςηματικὴ ἀνωμαλία.

Collegium, σωύδεσις, significat societatem, aut cœtum certum proborum doctorumq; virorum, Gal. advers. Jul. c.1. Ita *Collegium* Medicorum, & olim fuerunt, qui Medici Archiatri dicebantur, probante C.Hofm. l.5. Var. L. c.27. Hinc & *collegiandi ratio* idem significat, quod *consultatio Medica* inter plures Medicos, C. Hofm. Orat. Isagog. 2. p.131. Capiv. *Collegiandi* artem Medicam scripsit Oper. p. m. 931. seqq.

Collesis, κόλλησις. Vide *conglutinatio*.

* Colleticus, κολλητικὸς, h. e. *facultatem habens glutinandi*, & conjungendi diversas partes, Gal. l.5. de S.F. c.2. Unde *colletica*, sive *Glutinatoria* medicamenta vocantur, quæ diversas partes in pristinam unitatem reducunt. Ita P. Æginet. l.7. c.17. Emplastra κολλητικὰ vocat. Est autem *glutinantium* materia diversa pro corporum varietate, quæ glutinari debent, v.g. quæ ex Argenti spuma, sive Lithargyro, Oleo, & Aceto præparantur, imbecillam mollemq; carnem glutinant: quæ Bitumine, Ærugine, Squama, Aloe, & Myrrha constant, robustam, & duram. Castell. & Gorr. d.l. Vide *colla*.

Colliciæ dicuntur lachrymalium punctorum in unum ductum in utroque latere concursus humorem palpebrarum in narium cava derivantes; Occurrit hoc vocabulum apud Nic. Stenonem de Musc. & Gland. p.m. 38.

* Colliculum, idem, quod *Nympha*, νύμφη, caruncula membranosa in pudendo muliebri gemina, rimam vel sinum tegens, quam etiam in Ægyptijs mulieribus circumcissam fuisse voluit, Gal. Introd. c.10.

Colligamen, *colligamentum*, *colligatio*, σύνδεσμος, idem, quod *Ligamentum*, de quo vide infrà.

Colligantia est nota consensus alicujus morborum quoad locum vitiatum, unde & Morbi *colligantiæ*, *Societatis*, aut *connexionis* dicuntur. Blas. Medic. Univers. Fundam. p.m. 21. Usus & jam olim Constantinus de Stomacho c.3. in Operibus Isaaci annexo.

Colliquamentum, in specie Harveo dicitur humor iste, & materia colliquata transparens, quæ paucis post conceptum diebus propria tunica tenuissima, atque orbiculari contenta, humoreque eo, in quo fœtus posteà natat, longè purior, in cujus medio fibræ sanguineæ, & punctum saliens (primum futuri fœtus fundamentum) citrà ullam prætereà cujuslibet rei præsentiam clarè discernuntur, estq; prima pars genitalis. In ovo gallinaceo etiam Oculus ab eo vocatur,

eatur, quemadmodum descripsit de gener. animal. Ex. LXIX. p. m. 445.

* Colliquatio, item *Liquatio*, *Fusio*, τῆξις, ἔκτηξις, σύντηξις, ὑπάλυσις, diversimodè accipitur pro diversitate subjecti, de quo dicitur. Vel enim dicitur de Humoribus utilibus, præsertim sanguine, quando nimium attenuatur, & ejus fibrositas, aut naturalis glutinositas destruitur. Hanc etiam agnovit Gal. l. 3. de sympt. causs. c. 2. Unde *Febres Colliquativæ* nomen suum acquisiverunt, πυρετοὶ συντηκτικοί, quia sanguis in illis propter igneas copiosas portiones accensas, & effervescentes nimium liquatur. C. Hofm. de febr. c. 55. Franc. Piens tr. Spec. de febr. c. 6. n. 2. Qualem sanguinis, & reliquorum humorum *colliquationem* etiam producunt Purgantia fortiora, & quædam Venena, uti constat ex nostr. Disp. I. Remor. Purg. §. 29. seqq. Charlton. Ex. X. Pathol. §. 27. Willis de febr. c. 12. qui duo per *Fusionem* expresserunt, quod perinde est. Vel dicitur de ipso corpore, & ejus partibus, non tàm solidis, quàm humidis, insinuatis, & appropriatis, pinguedine, nimis attenuatis, unde soliditas corporis imminuitur, & moles carnosa contabescit. quę aliàs *consumtio* Latinis dicitur. Hinc Hipp. conjunxit τήκεσθαι καὶ φθίνειν, *colliquescere*, & *tabescere*, 5. Epid. II. 10. ad quem locum vide Linden. Ex. XIII. §. 192. seqq. ubi egregiè *colliquationis* naturam declaravit. Et in hac significatione frequentiùs occurrit apud Hipp. & Gal. v. g. 2. aph. 28. f. 3. de ijs, quæ in medic. t. 32. &c. Vel dicitur de Excrementis, quæ propterea Lat. *colliquamenta*, συντήξεις, dicuntur, quatenus veluti effectus sequuntur *colliquationem* humorum, & corporis, 4. aph. 21. f. 4. de R. V. I. A. t. 112. c. 2. in 1. Epid. t. 35. c. 3. in 3. Epid. t. 66. f. 2. prognost. t. 35. Unde & veteres difficillimè *colliquationem* ab *excretione* distinguere potuerunt, teste Gal. de opt. sect. c. 28. Imò in hac significatione *colliquatio* idem est, quod *Fluxio Methodicorum*, sive ῥύσις. Denique dicitur de artificiali, & presertim Chymica rerum solidiorum vi ignis liquefactione, quæ & *Fusio* appellatur. Rolfink. vocat *Liquefactionem*, estque duplex, *simplex*, & *probatoria*, Chym. l. 2. cap. 2. Imò Ruland. adhuc strictiùs descripsit, respiciens ad præpositionem. Cùm præfixam, quod sit plurium fusilium in igni ad unum compositum per igneam colliquationem conjunctio in Lex. Vide *Liquatio*.

Collisio, idem, quod *Contusio*, θλάσις, θλάσμα. Vide *contusio*. Alij tamen discrimen faciunt inter *collisionem*, & *contusionem* illam dicentes, esse solutionem continui in osse factam; hanc vero in carne. Petr. Martyr Tronus de vulner. cap. fol. m. 64. b.

Collix, κόλλιξ, ἢ κόλιξ, *pastillum*, vel *trochiscum* significat, Hipp. l. 2. Epid. f. 6. n. 55. l. de intern. aff. XXV. 38. Æginet. l. 1. c. 27. Vide Foes. Oec. p. 347. Est & panis rotundi genus, teste Aristoph.

† Colobus pessi species. Rodericus à Castro Schol. in lib. 1. c. 5. de Morb. Mul.

Collodium legitur apud Paracels. lib. 2. de Vit. long. cap. 9. quid verò significet, non constat.

* Collum, αὐχήν. Vid. *cervix*. *Collum uteri* rectiùs diceretur *Os uteri*, quia intus est, ubi uterus desinit, quam exterior extremitas, quæ mulieris pudendis conjungitur, quæ potiùs *colli uterini os* non sine ratione vocaretur, Gal. 5. aph. 46.

Collurio, est nomen avis rapacis, *Lanariorum* genus minus, inter Accipitres, vel Falcones minores referendum, cujus iterum sunt diversæ species, majores, & minores, de quibus vide Aldrov. l. 5. Ornith. c. 12. seqq.

Collutio, γαργαρισμός. Vide *Gargarismus*.

Collymus, *Collimus lapis*. Vide *Aetites*.

* Collyrium, *Collurium*, Salmasio ad Solin. κολλύριον. κολλούριον, duabus gaudet significationibus, antiqua, & nova. Olim *collyrium* denotavit medicamentum siccum, ad instar Glandis, vel Pessi, vel Turundæ, longum, rotundum, cohærensque ex succis, liquoribus, seminibus, fructibus, & metallicis compositum, quod in usum asservabatur. Eo verò utebantur, intrò penitius immisso in uterum, in anum, in aures, in nasum. Vid. Hippocr. l. 1. de morb. LXXX. 6. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 13. Unde & vulgò *Glandes*, *Turundæ*, & *Globuli* dici solent. Rhod. ad Scribon. L. n. 142. Hodieq; verò de medicamentis Topicis, quæ oculis admoventur, accipi solet; licet & hæc stricta significatio veteribus usitata fuerit, uti constat è Scribon. n. 19. seqq. Rhod. in not. ad h. l. Suntque *collyria* duum genera. Quædam enim *liquida*, ὑγροκολλύρια, quæ instillantur, aut guttarim instillantur: quædam *solida*, vel *sicca*, ξηροκολλύρια, quæ barbara voce dicuntur *Sief* Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 5. Jungantur alij Scriptores, v. g. Weker. Antidot. Gener. l. 1. cap. 45. Special. l. 2. sect. 41. Petr. Morell. in Method. formul. l. 2. sect. 2. c. 4. Schrod. l. 2. c. 86. Hofm. in clav.

* Coloboma, κολόβωμα, id. e. *mutilum*, sive *curtum*, Gal. l. 2. Meth. med. c. 2. Dicitur de ijs, quæ deficiunt, v. g. in labijs, narium alis, auribus, oculorum angulis, quarum glandula-

dularum defectus specialiter *Rheas*, *penis* vocatur, de quo vocab. suo loco.

Colæos, κολοιός. Vide *Gracculus*.

* Colon, κῶλον, dicitur intestinum quintum in ordine à ventriculo, secundum autem in crassis, inter cæcum, & rectum medium, Gal. l.6 admin. Anat. c.9. quod excrementa ex distributione segregata suscipit, Introd. cap. 11. Unde propter sui latitudinem ipsum solum quidam *ventrem inferiorem* appellarunt, 4. de R.V. I.A. t.112. Abscedit longissimè à centro Mesenterij, quòd non expediat, venas mesaraicas valdè exugere ea, quæ continet excrementa. Cæco autem, ut ait Gal. ad portionem respondet. Sicut enim cæcum valdè extuberat, globosumque est, ita & *colon* tota sui longitudine multos habet medios globos, & veluti cellulas exiguas quidem, nec tamen tantas, quantas cœcum, (hoc enim totum veluti quidam venter est) sed ad portionem ius similitudinemque factas. In eo crassiores fæces diutiùs commorantur, donec excernendi tempus appetat. Itaque fit, ut sæpè ab his malè afficiatur, varijsq; morbis tentetur, pro contenti excrementi qualitate. Hæc Castellus. Quamvis non in omnibus rem acu, quod dicitur, tetigerit, v. g. quod *colon* à mesenterij centro longissimè distet, ratio hæc potius est, quod venæ lacteæ paucissimæ adsint, per quas chylus ad centrum illud exprimi, & diffluere posset, cum jam materia maximam partem sit excrementitia. Comparatio quoque cum *cœco* intestino non respondet Autopsiæ Anatomicæ, qua novimus, in adultis hominibus cœcum intestinum minimè amplum esse, aut exuberare, sed minusculum esse, & angustæ capacitatis. *De Intestini coli*, & *cœci* structura vid. Anatomicos, præsertim Barthol. l.10. c.10. *Colon* esse locum, vel sedem *colicæ*, etiam dixit Paracelf. l.2. de Tartar. Tr.I. c.5. & 6. in explic. *Colo inflari*, pro *colica* laborare, legitur apud Scrib. L. n.122. ubi etiam sæpè occurrit *coli dolor*, pro *colica*.

Colophonia, κολοφωνία, dicta est antiquis *resina pinea*, quod *Colophones* præcipua apportaretur. Nam & ex Gallia, & Tyrrhenia deferebatur. Eadem quoque alio, & simplici nomine φρυκτὴ dicebatur. Erat autem omnium ferè resinarum maximè parabilis, & in penuria Mastiches substituebatur. Præter hanc autem, quæ φρυκτὴ dicebatur, aliam fuisse *colophoniam*, chiæ mastichæ persimilem, & molliens aliquid habentem, uti scribit Gal. l.7. de C.M.P.G. cap.3. Hæc Gorr. p.236. Jungantur Schrod. l.4. cl.2. n.98. Fr. Hofm. in clav. ad h.l. *Colofonia* legitur & p us apud Scribon. L. n.137. seqq. ubi vide Rhod. in not. ad primùm locum. *Colophoniam* ex Terebinthina fieri in fundo relictam, testatur & Paracelf tr.4. de Pestilit.

Color, χρῶμα, quid propriè sit, & an reale quid etiam in tenebris existens, an verò saltem modificatio lucis per reflexiones, & refractiones? Physicis dirimendum relinquemus. In foro Medico consideratur, ut signum Physiologicum sanitatis, & Pathologicum, sive morbosæ dispositionis in humoribus, corpore solido, & excrementis in rebus non naturalibus. Imò ad omnes partes ministras sese extendit, ut *ita colorum* differentias probè perpendere debeat Medicus, quemadmodum hoc pluribus testimonijs ex Hipp. Gal. & alijs confirmari posset. *Colores corporum* omnes à sole dependere dixit Paracelf. de pestilit. tr.1. *Colores* non designare fictos humores, sed imitari proprietates vitæ mediæ, atque spissitudines, inq; materia esse opera Archei seminalis vult Helmont. tr. Schol. Humor. pass. decept. c.1. n.49. Emplastrum *coloris incerti* legitur apud Scribon. Larg. n.214. De *coloribus Spagyricis*, & Chymicis, præsertim in negotio lapidis Philosophici, plura loca quære in Th. Chym. Vol. I. indice, ut & Vol. III. IV. V.

Coloratio, *Chromatismus*, χρωματισμὸς, ἐπίχρωσις, coloris inductionem, vel superficiarium, vel penetrantem significat. Ita veteres colorem unguentis conciliasse constat ex Scribon. n.228. 230. vide Rhod. ad h. l. Ita Oleum Rosaceum olim Anchusa tingebatur Dioscor. authore l.1. c.53. Rulandus seq. species *colorationis* descripsit: *Coloratio* per haustum liquoris ingredientis est frequens admodum modus per liquidam tincturam, quam res colorandæ potare, seu combibere coguntur. Id fit pro natura earum diversa. Quæ & porosa sunt, macerantur in tinctura liquida, vel etiam concoquuntur unà, aut irrigantur, perfunduntur que sæpiùs reficcationibus interpositis, donec color placeat. Ita tinguntvulgò velleta, linamenta, serica, pannos &c. *Coloratio* externa est, cum superficiebus duntaxat color exaltatur. Id fit varijs modis, quibus aliter atque aliter dispo. nitur subjecti facies exterior ad lumen diversimodè terminandum, unde oritur color diversus, isq; in eadem specie illustrior, & veluti interpollis, vel obliterata priore, ad diversam nobilior. *Coloratio* per calorem solùm est modus colorandi, cùm è potentia in actum, seu ex occulto in manifestum color protrahitur, adhibito calore duntaxat alteratorio. Neque solùm principali extractionis fine hoc fit, sed & inservit Tincturis arcanis. *Coloratio* per absolutionem est, cum fusced ines spirituales, aliæque sordes colorem obscurantes, mutantesque aquis acri-

acribus eluuntur, itaque color illustratur exaltaturve. Prolixius de *chromatismis*, vel *colorationibus* egit Libav. Syntagm. A. Ch. lib. 6. cap. 2. seqq. De *coloratione Tyria* videatur Turba Philosoph. serm 14. in Th. Chym. Vol. V. p. 12.

Coloritium, vide *coleritium*. Est gradatio coloris per pastam acuatam, quam *celeritium* etiam nominant. Itaque tingendi modus quidam est, metallis principaliter destinatus; nec valet, nisi in superficie. Non enim altè penetrare potest, propter corpulentiam, nisi diluatur liquore copioso pasta, atq; ita commutetur in formam lixivij, Rul. Lex.

Colossinus, *colossenus*, κολόσσινος, est species, vel differentia coloris rubri, ita dicta à colore floris *cyclaminis*, *flos colossinus* dicti, à *colossis* urbe Troadis, non procul Laodicea, ubi herbæ illius proventus copiosus, & lanæ eo colore imbutæ commendabantur, C. Hofm. Var. Lect. l. 2. c. 9.

Colostrum, πυρίαλις, dicitur lac primum post partum. Deinde etiam à nonnullis tribuitur Emulsio in ex terebinthina cum vitello ovi paratæ, uti vult Blanchardus.

Colotes, κωλώτης, *Stellio*. Vide *Ascalabotes*. Hinc

Colotoides, κωλωτοειδής, *stellionum*, seu lacertorum tunicis *similis*, i. e. variegatus, & varijs quasi guttulis respersus. Dicitur de excrementis apud Hipp. l. 4. Epid. XXIX. 10. quamvis apud Linden. aliter legatur ὡς ἐν βλήφαροι κωλώτῃ, εἴδεται &c. Enimverò Foes. in sua edit. probat omnia exemplaria habere vel κωλωτοειδέα, vel κωλωτοειδέα, quæ lectio & nobis verosimilior videtur.

Colpos, κόλπος, *sinum* significat; quando in medio carnosarum partium humor cum sanguinis affluxu consistit, & putrescit, & sibi jam exitum paravit; in hac apertura, vel exulceratione differt ab abscessu, Gal. 2. de ijs, q. in med. t. 27. cum longo tempore cum subjectis partibus curis agglutinari nequit, hujusmodi affectum *Sinum* nominant. Id. l. 2. ad Glauc. c. 8. prim. & l. de princ. de tum. p. n. c 4. Differt à Fistula partim flexuositate, partim callositate, quæ in Sinu non occurrunt. Dicitur & *Ulcus sinuosum* In Anatomicis vero, & Physiologicis *Sinus* dicitur de certis partibus, v. g. *Collo uteri*, quod dicitur *Sinus muliebris*, vel *Sinus pudoris*, κόλπος γυναικεῖος, ἢ αἰδοῖος, Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 7. §. 129. seqq. Bartholin. Anat. l. 1. c. 30. Et cavitates, quas formant reduplicatio meningis crassæ, sive duræ matris, *Sinus* vocantur, quamvis in Gr. κόλπος vocabul. nondum invenerim, sed Gal. vocat διπλώσεις, l. 9. de U. P. c. 6. & κοιλίας, l. 9. adm. a. Anat. cap. 1. quorum quatuor communiter numerantur, recentiores verò tres adhuc addiderunt, quos tamen in omni subjecto reperiri negat Barthol. l. 3. cap 2.

Colum, ἠθμός, ὑλιστήρ, est id, per quod liquida colantur, & transmittuntur ad separationem, vel depurationem. Græco nomine non differt à *cribro*, sed Latino; quia *cribrum* dicitur, per quod sicca trajiciuntur. Differentiæ *colorum* sunt variæ, cùm quoad materiam, tùm quoad formam, tùm quoad alia accidentia. Materiam præbent carta bibula, linum, lana, cannabis, juncus, metalla. Oblongum laneum *bolum*, pyramidis figura, vel laneum dicitur *Manica Hippocratis*, *Caligæ*. Ita *colum* novum, rarum, densum, detritum, simplex, duplex &c. vocatur. Vide Weker. Antidot. gen. l 3. c. 38. de *colo junceo*, id est, sporta juncea, vel spartea vid. Scribon. Larg. n. 271. et Rhod. not. ad h. l. *Colum* etiam idem est, quod *colon* scil. Intest. num.

Columba, *Columbus*, περιστερά, est animal volatile notissimum, admodùm fœcundum, calidissimum, cerealibus vivens; Estque vel Domestica, vel Sylvestris. Huc pertinent *Palumbus*, et *Turtur*. Quorum omnium prolixam descriptionem, genera, differentias, usum in cibis, et medicina vide sis apud Aldrovand. l. 15 Orinthol. à c. 1. ad 10. Jul. Alexandr. lib. 13. Sal. c. 3. Bruyerin. de reb. cibar. l. 15. c. 24. 25. 26 Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 49. Ejus Anatomica historia quoque ab Ol. Borrichio descripta occurrit in Actis Hafn. Vol. I. Obs. 96. p. 185. seqq. Mysticè, et ænigmaticè *columba alba* quoq; dicitur Pulvis albus præcipitatus ex Antimonio Ungar. cum Aq. fort. commun. destill. et in aquam frigidam instillatus. Rolfink. Chym. l. 3. s. 1. a. 4. c. 15. item Plumbo inesse *columbam albam*, quæ et *Sal metallorum* dicitur, docet Grasseus in Arca arcani, in Th. Chym. Vol. VI. p. 214. et Medicamentum quoddam ex argento vivo sublimato, et Hydrargyro crudo paratum, quod olim *Panaceam cæsaream*, vel *Theriacam Theriacarum* vocarunt. Quercetan. appellavit *lene*, & *suavem columbam ex omnivoro draconem*, & *aquilam cælestem*, teste Libav. Apoc. Germ. part. prior. c. 6. Quis non videat hunc syncretismum Draconis, *Columbæ*, Aquilæ? Quid, quæso, est ἀσύγκλωσα συγκλώθειν, si hoc non est?

* Columella, κίων, κιονίς, *columna*, item *Gargareon*, *Gurgulio*, γαργαρεών, *Uva*, *Uvula*, *Staphyle*, σταφυλή, est caruncula membranosa, vel spongiosa, in fine palati à faucibus dependens, vocis instrumentum, quod hiante ore conspicitur, Gal. in def. Dicitur et *Plectrum*,

strum, πλῆκτρον, i. e. vocis refractorium; l.7. de U.P. c 5. Ejus descriptionem vide apud Anatomicos, præsertim Barthol. l. 3. c. 12. ubi negat ad vocis formationem facere, cùm etiam hac parte penitus absumta non tamen vox lædatur, quemadmodum, et nos observavimus. Nic. Piso tamen existimat vocab. *columella* rectius tribui affectui inflammatorio *Gurgulionis*, quando longior tenuiorque fit, ut columnę modo extendatur de M.C. et C. l.2. c.1. De morbis *Uvulæ* vide apud Practicos. Geminam vidit in Hugone Maurikio Gallo Dn. D. Mauritius Hoffmannus Senior notante hujus filio in Diss. Anat. p.52. in Act. Hafn. Vol.III. O.13. cum Schol. Ab Hippocrate etiam Pathologicè dicitur morbus in pudendo muliebri, quando pars illa, quæ *Turbo*, et *columella* figura cum uvula faucium similitudine dicitur, excrescit. l. de Nat. Mul. LXI. 1.6. l.2. de morb. mul. XCII. 1. Jung. Linden. Med. Physiolog. l.2. c.7. §.148.

Columna. κίων, idem, quod *columella*; Aliàs et pars carnosa in medio nasi prominens labio vicina *columna* appellatur, Barthol. l.3. c. 10. ex Ruffo l.1. c.4. Gal. Introduct. c. 10. Linden. vocat dissepimentum inter utrumque nasi tubum, Medic. Phys. l.2. c.12. §.10. Latinis *Interseptum*. Aliàs quid propriè significet *columna*, etiam pueri norunt. De *columnis* in veterum balneis, et *columnis miliaribus* lege Lang. lib. 1. ep.50. Differentiam *columnę* et Pilæ attigit C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. n. 495. Tropicè quatuor *columnas* Medicinæ statuit Paracelsus, *Philosophiam*, *Astronomiam*, *Alchymiam*, et *cultum Virtutum*. præfat. in Paragr. In comm. verò ad aph. 1. Hipp. Virtutem omittit, et *Physicam* substituit.

Colymbades, κολυμβάδες, dicuntur Olivæ muria conditæ, inq; ea innatantes. Condiendi rationem Constantinus Cæsar explicat, l.9. c. 33. de agricult. Gorr. p.237.

Colymbæna, κολυμβαίνα, Lat. *Natatrix*, nomen Astaci, vel *Squillę marinę*, apud Galen. l.7. de C. M. S. L. c.4. quamvis mihi videatur mendum subesse, cùm nemo alius hujus nominis mentionem fecerit, hinc existimo legendum esse *colibdænæ*, κολυβδαίνας, juxta Heraclidem in Opsartytico apud Athen. l. 3. Vid. Aldrov. l.2. de Crustat. c. 9. Alias *colybdæna* significat *Metulam marinam*, speciem Urticæ Zoophytæ apud eund. de Zoophytis lib.4 de Exanguibus c. 1.

Colymbethra, κολυμβήθρα. Vide *Dexamene*.

Colymbus, *Colymbas*, *Colymbis*, κόλυμβος, κολυμβὰς, à notando κολυμβᾶν, est nomen avium aquaticarum, (quasi dicas *Natatrix*, *Urinatrix* Avis, vulgò *Gucher*, *Zaucher*) suntq; duum generum, Majores, et Minores. Quarum descriptionem, differentias, usum in cibis, lege apud Aldrov. lib.19. Ornithol. c.51. & seqq.

Coma, τρίχωσις, κόμη, idem, quod *capillitium*. Vide *Crines*.

* Coma, κῶμα, i.e. *Sopor*, sive propensio, et *delatio in somnum* est, cum vigilare ægri nequeunt, non apertos habentes oculos, sed conniventes, et alto somno detinentur. Gal. com. 1. in 3. Epid. t.7. Vide *Caros*. Hippocrates verò *cataphoram*, καταφορὰν, omnem ad somnum propensionem appellat. Est enim in somnum delatio, non valentibus infirmis vigilantium munia obire, sed cùm palpebras claudere cupientibus, tùm dormire sperantibus. Cùm autem ægri clausis palpebris dormire nequeunt, sed plurimùm vigilant, *coma* ἀγρυπνῶδες, id est, *Pervigil*, et non somniculosum vocat, com. 1. in 1. Prorrh. t.11. Aliquando et apud Latinos *Marcor* pro *Comate* ponitur, Gal.4. de san. tu. c.4. Marcere enim torpere significat, atq; languore, et inertia teneri; unde Celsus de Lethargo dicit. *Marcor* est inexpugnabilis dormiendi necessitas. l.3. c.20. Hæc Castellus. Enimverò cùm hæc non sufficiant, libet paulò accuratius affectum hunc declarare. Quoad vocab. κῶμα, *coma*, an à verbo κωμάζω, i. e. crapulæ, et commessationibus indulgeo, derivandum sit, uti vult Gal. l. de Comate c.1. Grammaticis relinquimus. Hoc nobis sufficiat, *Coma*, et *Cataphoram* esse pro Synonymis habenda, cum Gal. 1. in 1. prorrh. t.32. et 1. in 3. Epid. t. 7. Dividitur à Practicis in *coma somnolentum*, et *Vigil*. *Illud* est desiderium dormiendi p.n. auctum cum ore hiante, proveniens à spiritibus animalibus, per portiones vaporosas, vel serosas impuras inquinatis, et ad fixationem pronis, intemperiem cerebri frigidam præsupponentibus. Vid. ex recentioribus Will. de An. Brut. Part. 2. c.4. Differt à Lethargo, quòd *comatosi* non sint obliviosi, sed faciliùs expergiscibiles. In Lethargo somnus actu p. n. urgeat; qua ratione et à Caro discrepat. Hoc scil. *coma Vigil* est proclivitas ad somnum continua, sed frustranea; plerunque febri, phrenitidi, aut lethargo superveniens, et proveniens à spirituum animalium portionibus impuris, narcoticis, et vaporosis crassioribus inquinatorum, et ita debita activitate destitutorum, per et propter febrilem effervescentiam nimia agitatione, Wil. d.l. c.5.

Combibo, συμπίνω, metaphoricè pro *imbibo* dicitur, quando medicamenta liquida à parte, cui applicantur, excipiuntur, et veluti imbi-

imbibuntur, ita, ut illa huic sese insinuent. Usurpatur à Scrib. L. n. 20. et 227.

Combinatio, idem quod *Concretio*, *compositio*, aut *coagulatio latè sumta*, qua nimirum, quæ plura sunt, et separata, ita invicem agglomerantur, ut ex ijs unum contiguum, fluidum æquè ac solidum confletur corpus, ut prolixius hoc vocabulum exposuit, et per exempla illustravit Cl. D. D. Bohn. Diss. Chym. Phys. II. per totum.

Combinativa, sive *Combinatoria*. Fermentatio. Vide *Confermentatio*, et *Resolutivus*. Aliàs in genere *Combinatoria Ars Athan. Kircheri* significat artificiosam scientiæ subjectorum combinationem, in hoc præcipuè constantem, ut quibusvis subjectis datis, vel propositis exhibeat, quoties, et quot modis simul combinari, commutari, vel transponi possint. De quo prolixo opere vide Acta Phil. Oldenburg. Anno 1669. Mens. Dec.

Combustio, καῦσις, idem, quod *Ambustio*, scil. *Ignitio*, corpora comburendo in calcem redigens. Rul. Rolf. Chym. l. 2. c. 3. Hinc et *combustum*, καυθὲν, cum ambusto (de quo suprà) coincidit. De *combustis* vide Gal. 9. de S. Fac. in princ.

Comedo, *comestio*, *comestum*, ἔδω, φάγω, ἐσθίω, ἐδωδὴ, ἐσθιόμενον, sunt termini notissimi, denotantes assumptionem alimentorum solidorum, vel esculentorum, et ipsa *Esculenta*, sive cibum. In Infinitivo dicitur, et *comesse*, apud Scrib. L. n. 12. Substantivum quoque *comedo*, Gr. φάγος, in usu est, idem significans, quod *Lurco*, scil. capacis gulæ hominem, et bonorum suorum consumtorem, sive qui gulæ ac ventri immodicè deditus comedit omnem substantiam suam; undè et à Latinis appellantur tales homines *Ventres*, Linden. Ex. XI. § 128. *Comedones* etiam appellàtur à quibusdam Medicis Vermiculi illi in dorso infantum, et puerorum per poros cutaneos prominentes cum subsequente contabescentia, qui aliàs dicuntur *crinones*, de quo vocabulo paulò inferiùs plura videantur. *Comessibile* idem, quod Cibus, Alimentum.

† Comes Archiatrorum, apud Vindicianum, id est, Judex Disputationum inter Medicos Talenton. Rer. reconditar. lib. 1. cap. 9.

Comes, nomen dignitatis, et prærogativæ. Ita *Comes* Archiatrorum nominabatur olim unus ex Archiatris, quem adhud prioribus seculis *Archiatrum* κατ' ἐξοχὴν vocarunt, cui delegata fuit potestas arbitrandi in arte, eorumque distinguendi conflictus, quos judicare solus solebat affectus. C. Hofmann. l. 5. Var. Lect. cap. 27. Hier. Mercurial. l. 4. Var. Lect. cap. 1.

Cometa, κομήτης, dicitur quasi *Stella comata*. Non esse Meteoron aereum, uti voluit Aristoteles l. 1. Meteor. c. 7. clarissimè Astronomorum industria demonstravit. Sunt verò *Cometæ* nihil aliud, quàm Astra extraordinaria instar Planetarum situm suum in cœlo variè mutantia, et coma quadam, seu capillitio plerunq; exornata, pro cujus vario situ, et figura varia sortiuntur nomina, (vid. Plin. l. 11. c. 25.) modo paucissimos dies, modò plures usq; ad integrum anni spacium durantia. Quorum descriptionem succinctam vide sis in Clariss. Dn. Joh. Christ. Sturmij, Math. et Physic. Prof. P. in Universi. Altdorff. celeberrimi, Dn. Compatris, et Amici æstimatissimi Tabb. Astronom. Part. Spec. Tab. X. et prolixiùs apud Hevelium in Cometographia. An verò frustra credatur, (quod idem laudatus Author vult) *Cometas*, ut et novas Stellas, physicè mala quædam vel efficere, vel præsignificare, adhuc.

διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε φρεσὶν ὁρμαίνοντι,

ut cum Homero Iliad. ξ. loqui liceat. Paracels. *Cometas* per imaginationem animæ majoris mundi erroneam fieri existimat, et ita *zizania*, vel *Monstra mundi* vocare non dubitat, Tract. 2. de Pestilit. cap. 1. Et ex hac hypothesi *Pestem* vicissim *Cometam Microcosmi* appellavit, Tract. 1. d. tit.

Comez, est *gutta semis*. Rul. in Lex.

Comide. κομιδή. Vide *Educatio*.

Comiste, κομιστὴ, idem, quod τροφὴ. *cibus*, alimentum, à verbo κομέω, κομίζω, curam gero, *alo*, nutrio, Hesych. Hinc derivativum κομιστικὸν, *nutriens*, apud Hippocr: lib. de Affect. XLIX. 8. Vide Linden. Ex. XVI. §. 173.

* Comitialis *morbus*, aliquando simpliciter idem, quod *Epilepsia*. Vid. infrà lit. E. Rationem hujus appellationis duplicem tradunt Interpretes: Primùm, quod olim concidente Epileptico *Comitia* interrumpebantur, unde et *fonticus*, *sacer morbus* dictus fuit, ἱερὰ νόσος, ἢ ϑεήλατος. Deinde, quòd in *comitiis* eo correpti maximè infestarentur, et detegerentur; quam rationem etiam Medicorum filij maximè amplexantur, Rhod. ad Scrib. Larg. num. 12. Rob. Keuchen. ad Q. Seren. pag. 284. seqq.

Commagenum, κομμαγηνὸν, sæpè *Comagenum*, epitheton Unguenti cujusdam, cujus meminit Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. quod et *Syriacum* aliàs dicitur. Vocatum verò ita à *Comagene*, Syriæ parte, ubi fiebat, et unde apporta-

portabatur. Vim habuit calefaciendi, & relaxandi. Mentio quoq; fit apud Gal. l. 3. de San. tu. c. 10. Unguenti *Commacini*, κομμακίνε, cui pares vires tribuit, sed videtur mendosa esse lectio, & substitui debere *Commagenum*, quod facilis lapsus sit, quodq; alibi nusquam *Commacinum* legatur, rectè notante Gorræo in def. d. l.

Commanducatio, pro *Masticatione* usurpatur aliquoties apud Scrib. Larg. n. 9. 53. 55. 104. 165. Aliis quoque dicitur *Manducare*, *Mandere*, *Commandere*, Rhod. in Lex. Scrib.

Commemoro, λέγω, idem, quod *Dico*; Gal. l. de dign. & cur. an. morb. c. 5. in pr. De maximè necessariis nihilo pejus est bis terve eadem *commemorare*.

Commentarius, ὑπόμνημα, explicationem alicujus loci, vel rei significat, si quid perspicuum desideraverit, Gal. c. 3. de art. c. 44. Dicuntur & ὑπομνήματα, quæ unus quisq; Studiosorum conficit sibi ex Authorum Lectione. *Commentarii* seu libri ad memoriæ studium confecti. *Adversaria* quidam vocant ex Cicerone. Ab aliis *Commentaria* significatu vocabuli hodie non ita trito, C. Hofm. comm. in Gal. l. de U. P. n. 869.

Commentatio, ἐξήγησις, explicatio, *explanatio*, scil. alicujus Scriptoris antiquioris, cujus conditiones vide apud Gal. 2. in 1. Epid. t. 46. fin. & 1. in 3. Epid. t. 4.

Commercium, κοινωνία, *Communio*, Vide *Consluxio*.

Commi, κόμμι, vide *Gummi*. In Genitivo *Commis* sæpè usurpat Scribon. Larg. n. 23. 27. 28. 30. &c. Vide Rhod. Lex. Scribon. & not. ad num. 72.

Comminutio, θρύψις, λείωσις, Gal. l. 11. de U. P. c. 8. συνθλίψις, est, cum in minutissimas partes per collisionem rem aliquam redigimus. Dici potest, & *Contritio*. Inservit ei nonnunquam rei exsiccatio, tostio, cribratio. Nam cùm non omnia simul possint attenuari subtilissimè, per angustum cribrum excutienda sunt subtilia, & opus cum crassioribus repetendum, Rul. & Johns. in Lex. Est vel Naturalis, vel Artificialis. Ad illam pertinet *Comminutio*, quæ fit dentibus, præsertim molaribus, Gal. d. l. Hæc fit variis instrumentis, imprimis autem in mortario. Jung. Rhod. in Not. ad Scribon. n. 111. De *comminutionis* significatione diversa accuratè scripsit Celeb. D. D. Bohn. Diss. Chymico-Phys. VII. ubi & *Attenuatio* dicitur.

Commissura, ξυμβολή. Vide *Junctura*, *Raphe*.

Commistio, *Commixtio*, σύμμιξις, μίξις, κρᾶσις, à κεράννυσθαι, *permisceri*, Gal. l. 12. de U. P. c. 3. cùm res diversæ in unam veluti massam, vel acervum, conjunguntur. Quod fieri non potest, ut per totum aliquid cum alio misceatur, nisi prius fuerit comminutum, Gal. d. l. Frequentissimum etiam in Pharmaceuticis vocabulum. Specialiter verò *Commistionis* species Chymicis ea est, cùm corpori calcinando vel Sulphur, vel Vitriolum, vel Sal culinarium adduntur, iisq; igni admotis res ipsa in calcem redigitur, de qua specie vide plura apud Rolf. Chym. l. 2. c. 3.

Commoderatus, σύμμετρος, epitheton sani corporis. Vide *Symmetria*.

Commodus, ἔμμετρος, Vide *Armenos*, *Chresimos*.

Commorior, ξυναποθνήσκω, dicitur de morbis, qui ad mortem usq; comitari solent hominem, Hipp. 2. aph. 39. 5. aph. 7. Jung. Dict. Jatr. num. 591.

Commotica, κομμωτική, scil. ars, est pars Medicinæ à *Cosmetica* differens, quod circà fucum, & pulchritudinem, vel ornatum adscitium versetur: *Cosmetica* verò naturalem tueatur pulchritudinem, Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. C. Hofmann. in Comm. ad Gal. de U. P. n. 7. Unde & κομμωτικὰ medicamenta dicuntur pigmenta, & fucus, quibus mulieres suæ formæ lenocinantur, ut vitia naturæ artificio celent. Dicitur Lat. *Ars comptoria*, *fucatrix*, à κομμὸς, ornatus fictus, *fucus*, mangonium.

Commotio, ὄχλησις, ἐνόχλησις, ab ὀχλέω & ἐνοχλέω *commoveo*, molestam, & tumultuariam agitationem humorum, vel excrementorum, vel materiæ morbosæ significat. De *Commotione Tartari* legatur Parac. l. de morb. Tartar. c. 12. Thom. Willis vocat *effervescentiam immodicam*, quam egregiè in Vino declaravit Ex. de ferment. c. 7. Potest & *fermentatio inordinata*, *tumultuaria* vocari. Vide *Arados*. Unde hoc vocabulum pro adæquato genere, & ratione formali febrium continuarum habuit Th. Sydenham Method. curand. febr. in princip.

Communicantes febres dicuntur, quando in concursu duarum febrium in uno ægro, decedente paroxysmo unius, statim & absq; ulla mora sequitur paroxysmus alterius. Laur. Bellin. in Opusc. Med. tit. de febr. p. m. 553.

Communicatio, κοινωνία, dicitur de specie generationis morborum per consensum, quando materia morbifica, vel per μετάστασιν, hoc est *transmissionem* in alium locum relicto priori, vel per ἐπιγένεσιν, h. e. per *novi morbi generationem* superstite adhuc priori, communicatur. Rolf. O. ac Meth. Comm. l. 2. sect. 3. c. 5.

* Communis, *Communitas*, vide *Canon*, *Canones*.

Commutatio, ἐναλλαγή, μεταβολή; idem, quod *Mutatio*, de quo infrà suo loco. Vide *Apallage*.

Compactio, idem, quod *Compages*. Quamvis Paracelsus etiam de ipsa corporis, & partium soliditate, quam Congelationem etiam vocat, acceperit, quam à sale obtinere existimavit Paramir. l. 2. c. 1.

* Compages, *Compaginatio*, ξύμφυσις, σύνημα, *Compago*, in genere sumitur pro structura, & organica densitate, & soliditate corporis, suorumq; membrorum. In specie verò unionem, coalitionem, cohærentiam significat, qua ossa inter se uniuntur, Hipp. 2. de artic. t. 34 f. 4. t. 31. Dicitur & Hippocrati ξυμφυάς, 3. de fract. t. 63. Ita maxilla inferior ex duobus ossibus exactè *compaginatis* constare dicitur apud Gal. com. ad dict. primum de artic. locum.

Comparatio, παραβολή, dicitur, quando una res cum alia confertur, in quibus conveniat, aut discrepet. Oportet enim ea, quæ inter se *comparantur*, & in quibusdam dissidere, & in quibusdam convenire, Gal. l. 1. de Al. fac. c. 2. Hujusmodi *comparationum* Catalogum prolixum reperire licet ap. eundem, quas consignavit Aloys. Mundella in Theatro vel Indice Galenico, & Ant. Mus. Brassavol. in Indic. ad Gal. Effectus *comparare*, h. e. conferre, scil. medicamentorum, legitur apud Scrib. Larg. n. 38. *Comparanda* non debent tamen habere magnam inter se differentiam, monente Linden. Ex. XII. §. 6. ex Aristot. 3. Top. 1. Legi etiam possunt in Theatro Chym. variæ *Comparationes*, v. g. Mercurii cum conjugibus, Moralium ad Chymica, Naturæ cum pictore. Enimverò probè notanda quoq; animadversio, & cautela Libavii, quòd *Comparatio* à simili non ponat essentiam, Exam. Philos. viv. p. 259.

Compassio, ξυμπάθεια, est communicatio affectus, vel affectio per consensum, Hipp. in præcept. XIII. 1. Vide *Consensus*.

Compendium, βραχύλογος διδασκαλία, ἐπιτομή, σύνοψις, succincta pertractatio dicitur, in qua res saltem per summas contrarietates proponuntur aphoristicè, relictis intermediis, ceu ex extremis cognoscendis, Gal. l. 2. de san. tu. c. 4. Hæc discendi ratio licet non careat utilitate ad primam, & perfunctoriam cognitionem, insufficiens tamen est, neq; Artificem facit peritum, uti ostendimus in Medic. Dogm. Præliminar. Dogm. I. p. 3. Ita & Gal. *Compendiariam* ἐπιτομὴν experiundi viam, ceu fallacem, damnat. l. 2. de Temper. c. 6. *Compendium* etiam pro utilitate, lucro, & quæstu accipi demonstravit Joh. Rhod. ad Scrib. n. 22. & in Lex. Scrib.

Compertus, idem, quod *Expertus*. Vid. *Experimentum*. Scrib. n. 106.

Compesco, συνείργω, accipitur pro reprimo exicco, absumo, v. g. carnem luxuriantem in ulcere. Scrib. Larg. n. 42. 90. 239. 240. Rhod. in Lex.

Competens, τὸ δέον, *Competenter*, δεόντως; dicitur de omni eo, quod ad rem facit, quodq; conveniens. Diet. n. 179.

Complano, λειαίνω, λεαίνω, significat ap. Hipp. 6. Epid. f. 3. t. 4. asperitatem per medicamina tollo. Galen. in comm.

Completio, ἐκπλήρωσις, dicitur de arteriis, spiritu à corde suppeditato repletis ex mente Erasistrati. Hæc differre dicitur ab *Impletione*, quòd in contractione arteriarum non omnis spiritus evacuetur. Est ergò *Completio* saltem additio alicujus ad refraciendum defectum. Gal. l. 4. de dist. puls. c. 17.

* Complexio, *complexus*, ἐμπλοκή, συμπλοκή, tripliciter accipitur: 1. pro diversarum rerum conjunctione, v. g. morborum plurium complexione, unde & *Morbi complicati* dicuntur. Dieter. Jatr. n. 574. ubi ἀλληλοδιαδοχίαν morborum vocat. Ita *febrium complexio* est, quando duæ febres diversis temporibus invaserunt. *confusio* verò, κρᾶσις, quando eodem tempore inceperunt. Gal. l. 2. de diff. febr. c. 8. Sic Pulsuum *complexio* dicitur de differentiis pulsuum compositis l. 1. de causs. puls. c. 11. Deinde etiam pro *coitu* & conjunctione maris & fœminæ, Scribon. Larg. n. 18. Deniq; *complexio* aliquando accipitur vulgariter pro *temperamento*, Paracels. passim Rul. & Johns. in Lex. *Musculi complexi* qui dicantur, vide Borthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 566.

Compositio, σύνθεσις, quid significet, pueris quoque notum est, scil. diversorum conjunctionem, vel coadunationem, Rul. Frequentissimè dicitur de medicamentorum simplicium conjunctione. Unde *medicamenta composita* σύνθετα φάρμακα vocantur. *Compositum* omne naturam sapere simplicium *componentium* demonstravit Gal. l. 1. de Elem. 3. Hinc *compositurus* medicamenta simplicium naturam probè cognitam habere debet, L 1. de G. M. P. G. c. 14. *Compositus morbus* est, qui opponitur simplici, & coincidit cum *complicato*, vel *confuso*, l. de Typ. cap. 3. De *compositione Philosophica*, quæ fit per viam lapidis Philosophorum, deq; *Essentiis compositis* prolixè legatur Libav. Alchym. Pharmac. cap. 32. alibiq; Aliquando *compositio*, *compositum* absque additione medicamenti, accipitur pro pharmaco *composito*,

sito, ap. Scrib. Larg. num. 5. 8. 10. 26. 200. 105. 253. & alijs in locis, de quibus vide in Rhodij Lex. Scrib. & ejus notas pag. 11. Et νocabulum *Synthesis* etiá sic acceptum legitur apud Q. Seren. c. de lumbric. & tin. purg. vers. ult. p. 19. ed. Keuch. Vide not. Keuchen. ad h. l. pag. 210.

Compotatio, συμποσία, συμπόσιον, οἰνοφλυγία, est velut concertatio cum oblectatione in potando, unde hujusmodi homines *compotatores* συμπόται vocantur, Gal. de dignos. & cur. an. morb. c. 6.

Comprehensamentum, κατάλημμα, dicitur de tertio interveniente vinculo, in faciendo nodo, Gal. c. 2. de ijs, quæ in medicatr. t. 7. contractè *comprensio*, Scrib. n. 227.

Comprehensio, κατάληψις, idem, quod firma, & vera cognitio, quæ etiam vocari potest *comprensiva imaginatio*, cui opponitur *Incomprehensibilitas*, ἀκαταληψία. Gal. l. de sect. ad eos, qui Introd. c. 5. Hinc & *comprehensibile*, καταληπτὸν, coincidit cum *cognoscibili*, τῷ γνωσῷ, l. de opt. doc. gener. in princ. Vide *catalepsis*.

Compressæ vulgò vocantur à Chirurgis pulvilli, sive splenia, h. e. panni linei complicati partibus leniter comprimendis accommodati. Blas. Med. Un. p. m. 72.

* Compressio, θλίψις, θλάσις, est modus, vel species angustationis cavitatum, canalium, aut pororum, facta ob externæ cujusdam rei violentiorem contactum. Ita *compressio pulsus*, θλίψις, apud Gorr. p. 182. & *compressio stomachi*, quæ fit ex ciborum copia sola quantitate molestorum, Gal. Isag. in Pulsus, c. 10. ferè in fin. Est igitur laterum cujuscunque vasis, vel canalis, vel pori forinsecus facta adstrictio: differens ab obstructione, vel oppilatione, quòd hæc fit meatuum angustatio ab interposito aliquo intus corpore, l. 1. de sympt. causs. c. 5. & de diff. morb. c. 7. *Compressio musculorum* legitur ap. Scrib. L. n. 84. *Compressionis* vocabulum minus accuratè sumpsit Paracelsus, per *compressiones Thoracis* intelligens omnes morbos Ventriculi, qui fiunt à Tartari vitio, l. 2. de Tart. tract. 1. c. 2. & alibi. Aliàs *compressio* idem est, quod *constrictio*. Dicitur & *Oppressio*.

Compressiva *Medicina* dicitur Avicennæ medicamentum siccum, caussans in membro siccitatem, & coadunationem ipsius ad seipsam, unde obturatur transitus, & meatus. Et ex fortitudine compressionis, & coadunationis partium membri ad invicem coguntur humiditates subtiles in ejus concavitatibus permanentes exprimi violenter ex motu ejus opposito. Avic. l. de vir. cord. tr. 2. c. 7.

Compsevomenos, κεμψευόμενος, significat eum, qui ad ostentationem aliquid perficit cum industria, à verbo κομψεύεσθαι, venuste, & ostentationis gratia facere. Hinc & κομψεία idem quod καινεργία; κόμψευμα, *facetiæ*, quæ dedecent Medicum, Gal. l. 3. de san. tu. c. 13. Lind. Ex. 10. §. 165. & κομψὸς πανοῦργος, *vaframentum*, & *vafer*. Usus Hippocr. 4. de artic. t. 43. Vide Gal. in comm. Foes. Oec. p. 347.

Comporia, λομμυτική, scil. ars. Vide *Comsmosice*.

* Compunctio, παρακέντησις, & *perforatio*, quæ fit acu, Gal. l. 10. de U. P. c. 6. Vide *Paracentesis*, *Thlasis*.

* Conarium, κωνάριον, *conoides corpus*, sive *Turbinatum*, κωνοειδὲς σῶμα, *Glandula Pinealis*, est particula cerebri, veluti firmamentum quoddam, venis à magna Vena cava propagatis adjacens, Gal. l. 9. de oper. Anatom. cap. 3. cujus substantia glandula est, figura autem *Cono* perquam similis: unde ei nomen quoque est impositum. Utilitatem autem candem esse existimant aliqui, quę ex Pyloro ventriculi: nam ut hunc confirmant esse glandulam, prohibereque ex ventriculo cibum prius, quàm is coctus sit, in tenue intestinum transsumi: ad eundem modum, & hanc glandulam, *conarium*, in principio meatus ejus constitutam, qui spiritum ex medio ventriculo in Parenecephalidis ventriculum transmittit, custodem quendam esse ajunt, & velut Oeconomum non plures spiritus de sese emittentem, quàm quantum spiritus mitti oporteat, Gal. l. 8. de U. P. c. 14. Jung. C. Hofm. comm. ad h. l. num. 648. Recentiorum sententiam de hac *Glandula* videas apud Barthol. Anat. l. 3. c. 6. Th. Willis Anat. Cerebr. cap. 14. Warthon. de glandul. c. 23. M. Malpigh. Exerc. de cerebr.

Conatus, πεῖρα, παράσεσις, ὁρμή, ἐπιχείρησις, significat actionis intensionem ferè supra vires, & cum quadam violentia. Italis *Sforza* vocatur. Rhod. in Lex. Scrib. v. g. *conatus* in mejendo difficilis doloris plenus in stranguria, Lind. S. M. Ex. XVI. §. 32.

Concaleo, *concalesco*, *concalefio*, συνθερμαίνομαι, significat calorem acquiro ab alia re calida, per contactum juncta, Scrib. Larg. n. 1. & 84.

* Concaussa, συναίτιον, dicitur, quæ licet affectum sua vi producere valeat, generat tamen alteri cohærens, ut lapis in vesica, & inflammatio. Nam ambæ urinæ suppressionis caussa sunt, etsi per se utraque illam generare possit, Gal. Introd. c. 8.

Concavatio, idem quod *Arcuatio*, de quo superius.

* Con-

* Concavus. Vide *Cavus*. In specie *concavum metallicum ardens* vocatur speculum quoddam, omne genus metalli, ipsum etiam ferrum brevissimo temporis spacio fundens, de quo videatur Relatio Parisijs missa in Actis Philosophic. Oldenburgij Anno 1669. in Julio.

Concedo, ἐνδίδωμι, idem, quod *Remitto*. Ita *concedere* inflammationem, tumorem, duritiem &c. Dicitur Gal. c. 2. in progn. Hipp. t.73.

Concentratio est terminus Chymicus, qua vis medicamentosa, sive spiritus, sive salis, sive sulphuris in concreto quodam intrinsecè coercetur, & veluti in centrum repellitur, v. g. in Mercurio sublimato, quod est concretum quoddam sale cum tertium ex Mercurio vivo, & spiritu salis, hic *concentratus* observatur, unde formam albam crystallinam repræsentat. Dicitur aliàs de colore intrinsecus coercito, qui etiam *concentratus* vocatur.

Concentus, ἁρμονία. Vide *Harmonia*.

Conceptaculum, ἀγγεῖον, idem, quo *Vas*. Vide *Angos*.

* Conceptio, κύησις, est seminis comprehensio in uteris mulierum ad fœtûs generationem, ejusque retentio, Dieter. Jatr. num.486. Galenus dicit, esse motum contractionis uteri, dum semen in seipsum ejaculatum amplectitur, veluti manu quadam avidissimè, l.1. de sem.c.2 Inter recentiores nondùm certò constat, an *conceptio* in Utero fiat, an verò in Tubis, quod suspicatur Bartholin l. 1. Anat. c. 27. An massæ seminalis à masculo concurrat ad *conceptionem*? quod negat Guil. Harvæus de gener. anim. & in specie appendic. Exerc. de *Conceptione*, quam tamen hypothesin reprobavit Barthol. d.l. c.28. Nostrum jam non est arbitria facere de his quæstionibus. *Conceptio* Spagyrica in negotio lapidis Philosophici dicitur, quando materia candida, ceu mulier mystica, sive Mercurius, & spiritus rubeus tingens, ceù maritus, post fermentationem à calore externo inductam, (quæ *conjugium*, & *Amplexus* vocantur) quiescunt in vitro Hermetico. Libav. Apocal. Herm. part. poster. t.2. p.395.

Conceptus, τὸ κύημα, est illa massa, ex qua formatur fœtus in utero. Vocatur & *Ovum*, asserente Harvæo Exerc. I. de gener. anim. qui omnia animantia, etiam vivipara, atque hominem adeò ipsum, ex ovo progigni, primosque eorum *conceptus*, è quibus fœtus fiunt, ova quædam esse credidit, & hodieq; suos invenit aûstipulatores. Nos in medio relinquimus. Dicitur & *conceptum* apud Scribon. Larg. in epist. p.3. ed. Rhod. Vide *Fœtus*.

Concessio, *concessum*, ἐνδεχόμενον, id quod licet, 1.aph.7. Dieter.n. 288.

† Concha Stactæ lixivium destillatum.

* Concha, *conchula*, κόγχη, κογχίον, varias habet significationes. (1.) notat animal *Testaceum* omne, sive levibus s. testis asperis præditum; aliquando tamen contradistinguitur à Purpuris, Cochleis, Ostreis, Conchilijs, uti prolixè ostendit Aldrov. l. 3. de anim. exanguib. cap. 1. de *concharum* virtute Medica vide præter d. Anthor. & Schrod. l.5. cl.3. n.78. Harum omnium succum ventrem solvere testatur Gal. l.3. de S.F. c. 15. (2.) significat apud Anatomicos cavitatem auriculæ, & auris externæ præcipuam partem, inter Helicem, & Anthelicem, Barthol. l.3. Anat. c.9. quamvis & *cochlea* post membranam tympani occurrens *concham* vocaverit, libell. 4. cap.6. (3.) Veteres quoque, præsertim Comicos, pudendum muliebre *concham* vocasse, clarè demonstravit Rolf. Ord. & Meth. part. gener. dic. Part.2. c.33.(4.) *concham* etiam vocari patellam in genu, vult Gorr. in def. p.233. quamvis alij *Conchum* dicant. (5.) Diversa quoque vasorum, & mensurarum genera denotat. Ita apud Hipp. mensuram significat. Gr. σκαφὶς dictam, quæ *conchæ* capacitatem æquet, & mystra duo contineat, sive drachmas sex ponderis, l. de nat. mul. XXIX. 2. l. 1. de morb. mul. CVI. 6. CIIX. 33. Vide *cheme*, & Foes. in Oec. p. 343. *Concha* quoque dicitur labrum, vel vas æneum, seu pelvis tonsoria, Forest. l.6. Obs.54. Item alveolus vitreus, sive vas vitreum, in modum alvei formatum, cum ore, & manubrio, Rul. in Lex. De *conchis* saxatilibus sive lapideis vide A.3. Ephem. Nat. cur. Obs. 70.

Conchis, *quasi concha*, dicitur faba cum valvulis, sive involucris cocta, demonstrante Rhodio ad Scrib. L. n.233.

Conchus, κόγχος, vel idem est, quod *concha*. Vel significat aliquando cranium. Cavitates quoque oculorum *conchi* dicuntur Polluci. *conchum* Græcorum fuisse vilem cibum, & facilem paratu, vult Linden. Ex. X.§. 74.

Conchylis, κογχυλὶς, *conchylium*, κογχύλιον, idem, quod *concha*, scribon. L. n. 191. In specie vel eam denotat, quæ *Purpura*, πορφύρα, dicitur, cujus descriptionem, species, & usum vide apud Aldrov. d. l. cap. 5. Meminit prioris vocabuli Rob. Keuchen. in not. ad Q. Seren. p.253. 295. Vel *conchylium* aliàs accuratè loquendo differt à Purpura, Buccino, alijsque conchis, estq; peculiaris oblonga species, quam descriptam invenies apud d. Aldrov. l. c. c.15.

Concidentia, ξύμπτωσις, σύμπτωσις; idem, quod *collapsus*, de quo supra. Cui opponitur μετεωρισμὸς, aut ἐπίδοσις εἰς ὄγκον, crassities, & in molem majorem elatio. Meminit τῆς ξυμπτώσιος Hipp. 1.aph.3. Caussa *concidentiæ* corporis, & vasorum est nimia evacuatio, & repentina, Dieter. n.588.

Concinnitas, ἁρμονία, vide *Harmonia*. Aliàs *concinnare* ex diversis aliquod conficere significat. *Cinnus* autem est commistio, plurimorum, & in specie potionis genus ex multis liquoribus confectum, ita dici solet teste Non. Marcello. Hinc & *vinum concinnaticium* idem, quod Factitium, σκευαστὸς οἶνος. Vide Lind. S. M. Ex. X. §.198.

Concoagulatio legitur in Robert. Boyle Exerc. de nat. determin. effluv. c.2. edit. Lat. Genev. p.22.23. & denotat diversorum salium simul dissolutorum, & ad crystallisandum sepositorum concretio mixta in crystallulos mixtam figuram obtinentes.

Concoctio, πέψις, πεπασμὸς, idem quod *coctio*, de quo vocab. vide supra.

Concordia, *concordantia*, συμφωνία, dicitur, quando plures authores in una aliqua re vel materia consentiunt, quod optimum est historiæ judicatorium, Gal. de subfig. Empir. c.10. & nihil magis fide dignum, quàm *concordia* suspicione carens, l. de V. S. adv. Erasistratum c.5. Sumitur, & à Paracelso pro Harmonia, & *concentu* tropico rerum, v. g. Elementorum: quam tamen parabolicam *concordantiam* non incongruè reprobat Libav. t. 4. de Philosophia Harmonica Magic. Fratr. Ros. cr. p.283. Dicitur & eidem *conformitas*.

Concretio, πῆξις, σύμπηξις, est materiæ liquidioris in massam solidiorem condensatio. Fermè coincidit cum *congelatione*, ut patet ex Willis de ferment. c.12. §. *Congelatio*. Ita de Gypso poto scribit Scrib. Larg. n.182. quod in aliqua parte ventris concrescat, id quod potum est, & tactu quasi saxum percipiatur. Hinc *concretile*, πηκτὸν, dicitur, quod condensari, & indurari potest, Gorr. p.372. Lind. Ex. V. §. 117.

Concubitus, συνουσία, idem, quod *coitus*. Vide supra.

Concupiscentia, ἐπιθυμία, & *concupiscibilis facultas*, ἐπιθυμητικὴ δύναμις. est vis animæ sensitivæ, qua desiderat, & expetit objecta talia, quæ sibi conveniunt, v. g. alimenta, & omnis generis voluptates. Hæc *cupiditas* consistit in spirituum animalium cujusque partis propriorum motu vegetiori, & expansione ampliori, juxta Willis de An. Brutor. Part. 1. cap. 9. Jung. Charleton. Ex. IIX. Patholog. §. 28. Dicitur & Gr. ὀργασμὸς, *turgescentia*, nam qui turgent ab aliqua materia, titillantur, commoventur & concitantur, unde & per *concupiscere* à posteriori explicari potest, Diet. num. 624. *Concupiscentia* si excesserit, quomodo debeat corrigi, docet Rolf. O. & Med. com. Gen. l.14 f.3. c.8. hauddubiè ex Gal. l. de cognosc. & cur. anim morb. c.6.

Concursus, συνδρομὴ. Vide *Syndrome*.

Concussio, τὸ ῥῖγος, Gal. idem, quod *Rigor*. Vide *Rigor*, item *catasceisis*.

* Condensatio, πύκνωσις, vel obstructio meatuum corporis facta à refrigerantibus, adstringentibus, siccantibus, *Condensatio* artificialis dicitur, & *Inspissatio*, de quo infrà lit. I. Gorr. p.395. Unde *condensantia medicamenta*, πυκνωτικὰ φάρμακα, omnia frigida sunt, quare poros cutis, & meatus in unoquoque corpore *condensant*, & contrahunt; cæterum instrumentum undiq; totum constringere nequeunt. Gal. l.5. de S. F. c.14. coincidunt fermè cum *Incrassantibus*, παχυντικοῖς.

Condimentum, ἥδυσμα, ἄρτυμα, dicitur, quicquid cibum reddit gratiorem, ita ut non per se fit edendo, ad suavitatem tamen alimentorum confert. Gal. l.4. de S. F. c.16. præsertim, si fuerint acria, c.17. Inter *condimenta* Sal primas meritò tenet, judicio Scholæ Salernitanæ, vid. Renet. Moræum in eandem de conf. valet. c.8. & 9. pag. 145. seqq. C. Hofm. l.5. Inst. c. 13. &c. Aliàs ἡδύσματα, dicuntur *Unguenta* ipsa, quibus ad suavitatem odoris *Aromata* adjuncta sunt; alii non unguenta, sed *aromata* ipsa sic appellant; juxta locum Hipp. l.2. de morb. mul. LXXXI. 1. Imò in genere ἡδύσματα dici possunt, quæcunque rem aliquam jucundiorem reddunt, quemadmodum Gal. l.3. de alim. fac. c.11. pinguedinem & adipem carnium *condimenta* esse dixit; & Plut. quietem laborum ἄρτυμα eleganti metaphora vocavit.

Conditio, κατάστασις, *Constitutio*, vide supra *catastasis*. Cui addi poterit *conditio ægri* scitu necessaria; de qua eleganter Lindenus. *conditionis* notitia cum plurimum conferat ad notitiam caussæ, Hipp. ipse hanc jubet interrogando protinus benè inquirere, Exerc. VIII. §. 24. Paracelf. per *conditionem* intelligit unam, & simplicem qualitatem, v. g. caliditatem, frigiditatem &c. quatenus opponitur *complexioni*, sive Temperiei, quæ in mistione qualitatum consistit. Paramir. l.1. c.4.

Conditor. pen. brev. δημιουργὸς. idem quod *Creator*, *Opifex*, de Deo, & de Natura dicitur, Gal. l.3. de U. P. c.10. & alibi. *Conditor* etiam professionis dicitur Hipp. à Scrib. Larg. in ep. ad C. Jul. Callistum.

Con-

Conditor, pen. long. dicitur, qui rem aliquam artificiose præparat, ut vel asservari melius, vel gratior fieri possit, v. g. qui saccharo res palato gratiores reddit. Gr. ἐξαρτύτης, (cur non; & simpliciter ἀρτύτης?) Ita & ταριχευτής in specie dicitur, qui sale carnes condit & asservat: plura p. p. ad vocab. *conditura*.

Conditum, κονδῖτον, ἀρτυτὸν, in genere significat omne id, quod artis opera gratum redditum est, sive alimentum, sive medicamentum fuerit, vid. Schrod. l. 2. c. 46. In specie varijs cupedijs compositis, qua alimentosis, solidis, & liquidis, qua medicamentosis tribuitur. Ita vinum aromatibus *conditum*, alijs Mulsum *conditum* vocabatur. Gal. de facilè parabil. tit. de Obstructione renum. Vid Foes. in Oecon. p. 348. An idem cum Vino Hippocratico dicto, sive *claretto*, de quo suprà? Ita quoque formula Medicamenti suavis consistentia Electuarijs, & conservis similis, ex varijs, & suavibus parata, *conditi* nomine venit. Dicitur & quibusdam *Opiata*, Morell. l. 1. Med. præscr. form. rem. s. 2. c. 4. Ita legitur *conditum* suave è pyris, & persicis paratum, ap. Claud. Deodatum Panth. Hygiast. lib. 1. cap. 29. Dicitur *conditum compositum* WeKero Antidot. gen. l. 1. c. 32.

Conditura, vel idem significat, quod *condimentum* ἄρτυμα, materia illa qua aliquid *conditur*, sal, saccharum, muria, aromata &c. vel denotat modum condiendi, & artem, Gr. ἀρτυσις dictam; qua alimenta, vel medicamenta alioqui fastidiosa palato, & stomacho grata redduntur, aut etiam in longius temporis spacium integra asservantur, WeKer. Antid. gen. l. 3. c. 23. Translatum hoc quoque vocabulum ad corporum mortuorum præparationem; ne putredine tàm facile pereant. De hac *conditura* Cadaverum lege sis Forest. l. 29. Obs. 29. Rolf. tr. de purgant. s. 1. art. 2. c. 43. seq. ubi σμυρνισμὸν vocat. Latinè etiam dicitur *Balsamatio*. Sub quo titulo etiam D. Gabriel Clauderus tractatum conscripsit. Verùm diversos modos Balsamationis, cum veterum, tùm Clauderi, et Bilsij ventilavit D. Tobias Andreæ, uti constat ex Actis Erudit. Lips. A. 1683. Modum quoque *conditura* vasorum, et viscerum exenteratorum peculiarem habuisse D. Bilsium ex Anatomicorum scriptis hodieq; constat.

Conductor appellatur instrumentum Chirurgicum, Terebræ, qua casei explorari solent, non absimile, concavum, quod in Lithotomia post factam incisionem in sulcum catheteris immittitur, ut catheter eximi possit. Blas. Med. Un. p. m. 72. 341.

† Condysi veterum, Saponaria Trago cap. 131. Averro. Helleborus albus. Lobelius.

* Condyloma, κονδύλωμα, est carnis excrescentia callosa in digitis mannum, ac pedum, præsertim verò circa anum, et pudenda muliebria occurrens, sic dictum, quod promineat in modum articuli, quem κόνδυλον appellant. Ideò verò præcipuè in sede oritur, ruga aliqua corporum in ano reduplicatorum insurgente, ac præter naturam intumescente. Quum enim sinuosus sit anus, rugas coagmentatas habet; ubi verò amplius intumuerit, tunc fit *condyloma*. Et aliquando quidem citrà inflammationem fit, et molle est; quandoque verò cum inflammatione, tumque durum est, et dolorificum. Hæc Gorr. p. 238. Castellus: Enim verò omninò etiam caussam supponunt morbificam, portiones succi nutritij corruptas, et excrementitijs mixtas, quandoque de malignitate Venerea; et Gallica participantes, Parac. de nat. et orig. morb. Gall. l. 8. c. 1. Ad *condylomata*, ceu species pertinent Thymus, et Ficus. Jonston. Synt. Med. Nosocomic. l. 5. tit. 4. c. 1. Medicamenta topica adversus *condylomata* lege ap. Scrib. Larg. num. 214. seqq. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 6. l. 2. de C. M. P. G. c. 10. et l. 4. c. 13. Hæmorrhoides quoque cœcæ, vel protuberantia venæ hæmorrhoidalis vocatur κονδυλώδης αἱματῖτις Hipp. de hæmorrhoid. III. 12. 13. item simpliciter κονδύλωσις, ut *hæmorrhois* indicetur, quæ tuberosam habet eminentiam, et ab ea, quæ mori fructum refert distinguatur, Foes. d. l.

* Condylus, κόνδυλος, i. e. *Tuberculum*, *Nodus*, dicitur gibbosa explantatio Radij, et Cubiti, quæ carpo dearticulatur; ob id etiam aliquando *capita* dicuntur, et *Apophyses*, Gal. l. 2. de U. P. c. 2. Dicuntur et *Epiphyses*, i. e. *Artuum capita*; ubi enim os medullam habet, ejus finibus utrinque caput instar operculi cujusdam, utplurimum vides adnasci, l. 10. de U. P. c. 18. Vide *Articulus*. Deinde et vocab. κόνδυλος significat præternaturalem protuberantiam in dentibus, apud Hipp. l. 4. Epidem. IX. 8. XVII. 8.

Confectio, *confectum*, vel accipitur pro *substantia*. Ita *confectum* thus legitur, κατηρτυσμένον, aceto acerrimo, apud Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 1. Vel *confecta* dicuntur materiæ sacchàro sicco obductæ, et ceu tectorio quodam obductæ, quod artificium *confectionis* nomine venit, Weker. l. 1. Antidot. gen. c. 4. S. Schrod. l. 2. c. 47. Quin et Tabulæ, Morsuli, Rotulæ, *confectiones solidæ* vocantur; WeKer. d. l. c. 42. Imò et Electuaria quædam confortantia, vel cardiaca; *confectionis* titulo insigniuntur, uti constat de decantatissima *confectione Alkermes*, de

quà videantur Dispensatoria, Schrod. Rolfink. & alij. Huc pertinet *confectio Humain* ad oculos cujus descriptionem vide apud Rolf. O. ac M. l. 7. sect. 2. c. 2.

CONFERENS, ξυμφέρον, à verbo ξυμφέρω, συμφέρω, *confero*, apud Hipp. significat, quod utile est, & prodest, scil. ad sanitatem. Estq; unum criterium ex duobus, quo dignoscitur omnis indicati, vel remedij in methodo conservandi sanitatem; & medendi certitudo & veritas; præprimis evacuationum Criticarum & spontanearum, ex 1. aph. 2. & 4. aph. 47. Hinc & loca illa, per quæ hujusmodi evacuationes fieri solent, dicuntur χωρία ξυμφέροντα, loca *conferentia*, i. e. lege naturæ commoda, 1. aph. 21. Ita & de anni tempore accipitur, v. g. de autumno aquilonio & sicco, 3. aph. 14. Huic opponitur ἀσύμφορον, *inutile*, damnosum.

CONFERMENTATIO, dicitur *Fermentatio combinativa*, sive *combinatoria* ad differentiam *Fermentationis Resolutivæ*, estq; motus efficientis in materia principiorum ejus pro circumscriptione loci, temporis & caloris conjunctivus, quemadmodum eam prolixius descripsit D. D. Stahl. in Disquis. eleganti de Sanguificat. c. 3.

CONFERTUS, *confertim*, ἀθρόος, ἀθρόως, Vide *Athroon*.

† CONFITA i. e. fex liquida styracis. Pharmacop. londinensis.

CONFIDENTIA, vide *Fiducia*. *Eutolmia*.

CONFIRMAMENTUM, dicitur astri corpus in homine, vel corpus sidereum & astrale, Rul. & Johns. in Lex.

CONFIRMATIO, ἴσχύρησις, *Affirmatio*, & *confirmaturio*, ἰσχυρισμὸς, ἐπισχυρισμὸς. Vide *Ischyresis*. Aliàs & *confirmare* idem est, quod *confortare*, reficere. Scribon. Larg. n. 104. 107. & de iis remediis, quæ dentes confirmant, n. 57. 59. 60. Græcè dici posset ἱδρύομαι, fixam sedem acquiro, ex 4. aph. 11. ubi de hydrope sicco dicitur, quomodo *confirmetur*.

CONFLUENTIA, terminus Paracelsicus significans *concordantiam* & conjunctionem, vel confœderationem microcosmi cum astris, morbi cum remediis, l. 2. de podagr. morb.

CONFLUXILE, σύῤῥουν. Gal. l. 1. Meth. Med. c. 2. Vide *confluxio*.

CONFLUXIO, ξύῤῥοια, terminus est Hippocraticus, in loco notatu & explicatu dignissimo de Aliment. IV. 24. ξύῤῥοια μία, ξύμπνοια μία, ξυμπαθέα πάντα. *Confluxio una*, *conspirat io una*, *consentientia omnia*. Et mirum, Foesium horum terminorum expositionem in Oeconomia suâ Hippocraticâ neglexisse: Quàm certum verò est, per *confluxionem* & *conspirationem* hoc in loco intelligi admirandum illum corporis humani omniumq; partium non tantum solidarum, sed & humorum spirituumq; vitalium & animalium consensum, concordantiam, & mutuam operam; ut rectè Galenus l. 1. meth. m. c. 6. Totum corpus *conspirabile* & *confluxile* idem esse, ac si dixisset Hippocr. omnes particulas mutuò à se affici; Ita quâ ratione hoc in omnibus ac singulis fiat, optandum esset, ut aliquis accuratè & ex veris principiis ostendere sibi proponeret. Dicitur & Latinis *commercium*, *consortium*, κοινωνία. Confer ad Galen. l. 2. de causs. pulf. c. 12. l. 3. de fac. nat. c. 13.

CONFOEDERATIO, Paracelso idem, quod *confluentia*, *commercium*, *consensus*, tr. de Tabe. §. contraria.

CONFORMATIO, διάπλασις, est secunda species, vel differentia essentialis, aut modus considerandi subjectum, Medicinæ, Hominem, quoad organicam structuram vel soliditatem, & sub se comprehendit quatuor species vel classes, 1. *Conformationem* strictè dictam, διάπλασιν quoad *figuram*, σχῆμα, quoad *cavitates* & *meatus*, κοιλίας ἢ πόρυς, & quoad *superficiem*, ἐπιφάνειαν, 2. *Magnitudinem*, τὸ μέγεθος, 3. *Situm* vel *positum*, θέσιν ἢ κοινωνίαν. 4. *Numerum*, τὸν ἀριθμὸν, Quæ *conformatio* & ejus species, si præternaturaliter sese habuerint, dicuntur *Morbi malæ conformationis*, vel Morbi Organici. Videantur Institutionistæ, in specie Dogmata nostra Part. I. c. 3. & Part. II. c. 4.

CONFORMITAS, vide *concordantia*.

CONFORTANS, *confortativum*, Græcè dici posset, κραταιωτικὸν, βεβαιωτικὸν, aut καρδιακὸν, quasi Cordiale est terminus technicus, Pharmaceuticus & Chymicus, diciturqs. de medicamentis, quæ corda hominum atque naturam corroborant, ut virtus expulsiva ejus valeat accidentia noxia quævis excludere. Potissima totius Medicinæ methodus, in quâ totus Spagyricus labor insudat, (utinam se res ita haberet!) Nam sibimetipsi Natura Medicus esse debet. Homo, cui Medici nomen tribuitur, minister naturæ rantùm & servus veri Medici. Si quid ultrà præsumat, temerarium esse Naturæ persecutorem, imò perditorem, dicimus, quemadmodum terminum exposuit Ruland. in Lex. & de verbo ad verbum ex illo Johnsonus. Clariùs *confortantia*, vel *confortativa* describi possunt, quæ Humorum, potissimum Sanguinis & Liquoris nervosi, spirituosita-

tem,

cem, vitalitatem & activitatem, in quibus potissimus Naturæ vigor consistit, ocyus promovere valent. De vi *confortativa* Macrocosmica & Microcosmica vide Paracelf. de trib. prim. Essent. c. 9. An verò in Auro talis sit vis *confortativa* cordialis, quemadmodum idem statuit, ut & in Smaragdo, non absq; ratione hodieq; in dubium vocatur. Quid? quod de Gemmis & Coralliis, in quibus tamen evidentior adhuc vegetabilitas, non veriti sint dubitare. Imprimis verò hanc materiam ventilarunt Petrus Monavius & Thomas Erastus, quorum ille vim *confortantem* Auri & Gemmarum defendit; Hic verò negavit. Legantur hac de re Epistolæ à Laur. Scholzio collectæ ep. 208. 209. seqq. & 291. seqq.

Confricatrices, *frictrices*, fœminæ valdè libidinosæ dicuntur, Clitoride abutentes, Th. Barthol. l. 1. Anat. cap. 34. Cur has non putaverit C. Hofm. dici posse τριβάδας, comm. in Galen. de U. P. n. 1064. non video rationem; Licet enim Cœl. Aurelianus de morb. chron. l. 4. c. ult. τριβάδας vocaverit, quæ ὀλίσβῳ libidinem hanc exercuerunt; Eadem tamen est ratio τρίβειν cum clitoride, nisi quis has vocare velit συντριβάδας, *Confrictrices*.

Confricatio dicitur in Pharmaceuticis species Trituræ, estq; levis quædam attritio, per quam res facile pulverabiles digitorum friatu, aut solidioris corporis *confricatu* citò levigantur, ut Amylum, Cerussa, quæ statim ut *confricantur*, pulverantur, sicq; *confricatio* & *Attritio* secundum magis & minus tantùm discrepare videntur, verbis J. D. Horstii Dispensat. Pharmac. Univers. Part. I. l. 2. c. 10. p. XXVI. Aliàs *confrictio* etiam radicibus & fructibus succulentis adhibetur ad succum commodius exprimendum. D. D. Wedel. Pharm. Acroam. l. 1. s. 2. c. 6. p. 51.

Confusæ febres dicuntur Laur. Bellino, quando plures febres ejusdem vel diversi generis eodem tempore affligunt ægrum, simul incipientes, & unà desinentes, ità ut vix discerni possint, nihilominus servent singulæ naturam suam, neutraq; illarum prævalet. In Opuscul. Medic. rit. de febr. p. m. 252.

Confusaneus, αὐτόπυρος, epitheton panis domestici, & quotidiani, vide *Autopyros*. Legitur apud Jonston. Synt. Med. p. 45.

* Confusio, κρᾶσις, vide *complexio*. Porrò *confusio*, σύγχυσις, est commistio liquidorum, quæ per se fluere possunt. Itaq; & consistentia tùm partibus, tùm toti aquea est, & fluida. Quæ enim eliquata sunt, posteàq; *confunduntur*, ut pix, & cera, & resina &c. principaliter sunt colliquationis, licet ministret illis *confusio* obiter; cùm & sine *confusione* possent congredi. Rul. & Johns. Aliàs *confusio* in malam partem accepta compositioni non æquipollet. Cum talis *confusio* sit absq; artificio, ἀλόγως καὶ ἀμεθόδως Schenk. S. C. & Pr. M. E. p. m. 31. seqq. *confusio* quoq; inter affectus oculorum refertur, quando propter ruptionem tunicarum, quæ in profundo sunt, aliquando ex percussione, aliquando spontè obortam, humores oculi *confunduntur*, cum pupillæ alteratione, ut primò major appareat, tandem verò contabescat, & minor solo ipsa appareat. Galen. def. med. Meminit quoq; *confusionis* omnium Hippocr. 6. Epid. s. 3. t. 1. vocans ξύγχυσιν ὅλων, quâ nihil aliud innuitur, quàm cruditatum collectio, & inde dependens vitiosa nutritio, dum excrementitia cum utilibus permista sunt, cujus caussa vel signum est alvi stupor, i. e. dejectio alvi deficiens, quemadmodum hunc locum rectè exposuit Vallesf. in com. Quid *confusæ literæ* significent apud Scrib. Larg. n. 231. Philologis inquirendum relinquimus. Jung. Rhod. in not ad h.l.

Confutatio, ἔλεγχος, i. e. alicujus hypotheseos, vel sententiæ circà aliquam rem ex fundamentis veris, vel verosimilibus improbatio. Hæc in Medicina duplex est: Una quidem ex Anatome, altera ex consequentia logica, vel rationali, ex notatu dignissimo loco Galeni. l. 6. de U. P. c. 13.

* Congelatio, πῆξις, frequens in usu terminus Medicus, sed diversimodè accipitur: Physicè considerata *congelatio* coincidit cum *concretione*, Vide *concretio*. In foro Medico Pathologico *congelationes*, πήξεις, omnes ægritudines dicuntur, quæ à caussa frigida & vehementibus algoribus ortum duxerunt, Galen. l. de diff. morb. c. 5. Scilicet, quando fit sanguinis spirituumq; p. n. fixatio. In specie *catalepsin*, & *Nervorum rigorem* sic vocant. Castell. Ita in peste *congelationem* sanguinis fieri vult Paracelf. tr. 2. de pestilit. quamvis rectius *coagulatio* dicatur. Imò de dentibus *congelatio* dicta fuit, i. e. stupor. Joh. Anglicus Rof. Angl. p. m. 929. In foro Pharmaceutico & Chymico *congelatio* dicitur, quando Materia prius liquidior condensatur, & concrescit instar glaciei super aqua, Rul. Ita, & adeps *congelari* dicitur apud Scrib. Larg. n. 271.

Congelati etiam dicuntur *Ecstatici*, quibus nullum movetur membrum, præter spiritualia; sed sunt veluti rapti, & internum existimant, se vidisse, & audivisse Angelos &c. Valesc. de Tarant. Phil. Pharm. l. 1. c. 22.

Con-

Congenitus, συγγενής. Vide connatus.

Conger, congrus, γόγγρος, κόγχρος, est species serpentis marini, planè similis Anguillæ, unde & à nonnullis *Anguilla marina* dicitur, cujus descriptionem, & usum in cibo, ac medicina lege sis apud Aldrov. l.3. de Pisc. c.25. Gal. inter pisces duræ carnis refert l.3. de alim. fac. c.31.

Congestio, συμφορά, συμφόρησις, συναθροισμός, (an non, & ἀλία, vel συναλία, à verb. ἀλίζω, & συναλίζω?) idem, quod *collectio*; quamvis à nonnullis distinguatur ab hac, quod *congestio* fiat lentè; Collectio verò cum impetu, & confertim. Jonston. Syntagm. Med. Nosocom. Special. l.1. tit.1. c.1. *Congerere* medicamenta legitur apud Scrib. n.38. A.M.A. Severino l. de abscess. per cogest. describitur, quod fit lenta humoris in parte, quæ nutritur, inquinati, ac superflui coacervatio. c.8. ubi & abscessus hoc modo productos *congestiles* appellat.

Congius. Vide *chus*.

Conglaciatio, idem, quod *coagulatio*, vel *congelatio*; Legitur apud D.D.Bohn. Diss.Chym. Phys.III. §.20.

* Conglutinatio, κόλλησις, est species unitionis adversus solutam unitatem in partibus carnosis factam, quæ & *coalitus*, σύμφυσις, dicitur Gal. Art. medic. c.90. quamvis hoc vocab. etiam de duris partibus sumatur. Vide *coalescentia*. *Conglutinatio* quoque est per glutinum compositio, manente natura *conglutinatorum*, Itaque & reductio hic est, seu restitutio in integrum. *Glutinum* autem pro natura cujusque varium est, & dicitur hic omne, quod visciditate tenaci conjungit alterum alteri, aut etiam coercet. *Conglusen*, vel *conglutinativum* dicitur Paracelso, quod ex putrefactione in *gluten* coloratum descendit, & substantia propria utriusque corporis, substantialis scil. & vitalis L.1. de Tart. c.3. Rul. & Johns. in Lex.

Congrego, ἀθροίζω, i. e. *accumulo*. Vide *Athroizo*.

Congruitas, Parac. rectius *congruentia*, ἁρμονία, εὐαρμοσία, idem, quod *Concordantia*, Paracels. Paragran. tr.4. Hinc Adject. *Congruum* idem quod *conveniens*, *conferens*, de quibus suis locis.

Congrus, γόγγρος. Vide *conger*.

* Conia, κονία, tria significat, *Lixivium*, *calcem*, *cinerem*. Ita Gal. l.1. de C.M.S.L. c.4 *Lixivium destillatum*, κονίαν στακτὴν exponit. Ex reliquiis enim quorumlibet corporum ustorum ablutis *lixivium* fieri potest, præditum diversis facultatibus, pro ejus, quod eluitur natura; Ejus enim, quod empyreuma, seu igneam naturam habet acerrimam, ipsum quoque acerrimum est, ejus quod tale non est, etiam moderatius. Idem verò etiam simpliciter στακτὴ appellatur. *Conia* enim nihil aliud, quam *ablutio cinerum* est t.7. de S. Fac. §. *Conia*: Aliàs datur, & κονία ἀσβέστου, *Lixivium calcis*. Quod si *cineri calx* addatur, id *Lixivii* genus προτόστακτον appellatur P. Æginera author est l.7. c.3. §. Conia q. d. quod primum medicinis destillaverit, & eluentibus potissimum medicinis accommodatur. Sunt & alia *Lixiviorum* genera, varias sortita appellationes ab artificibus, quibus illa inserviunt: ut: πηλοποιητική, & σαπωναρική, quorum illud figulis, hoc verò saponariis in usu est, nisi quis malit paratum ex sapone *lixivium* intelligere.. Ab hac κονίας significatione quoque dictæ sunt *urinæ lixivio similes*, οὖρα κονιώδεα apud Hippocr. Coac. t.582. quamvis alijs placuerit vertere per urinas pulverulentas, aut cineritias; nobis tamen prior versio magis arridet, quarum urinarum caussam egregiè, & solidè exposuit CL. Willis de urin. c.4. De reliquis binis significationibus testimonia adeò certa non prostant, quemadmodum ex Henr. Steph. Thesaur. constare potest.

Coniema, κονίημα; dicitur parietis *incrustatio*, aut *tectorium*, ut opus albarium, quo parietes calce, aut gypso dealbati induncuntur, & usus Hipp. l.7. Epid. X. 9. quamvis potius ibid. ipsum parietem dealbatum significare videatur. Foes. Oec. p 348.

* Conjectura, στοχασμός, dicitur rei cujusdam notitia, non simpliciter demonstrativa, & infallibilis, sed saltem probabilis. Cujus cognitionis cum iterum varij dentur gradus; dum alia magis falax; & incerta, alia certior magis habeatur *conjectura*, in Medicina saltem ea locum habet, quæ *artificiosa*, μετὰ τέχνης στοχασμὸς τεχνικὸς, dicitur, & quàm proximè ad veritatem accedit, Gal. l.1. de cris. c.9. Et hac de causa refertur quoq; Medicina inter *artes conjecturales*, vel *conjectrices*, στοχαστικάς, l. Introduct. c.5. quamvis l. de opt. sect. ad Thrasyb. c.4. non tam propter præcepta, quæ satis firma sunt, *conjectricem* dici velit, quàm propter eventum, quod non semper fine suo potiatur. Jung. C.Hofm. Instit. l.1. c.1. §.3. seq. et Dogmat. Medic. Gen. Nostra. proleg. p.4. Regnare verò videtur imprimis *conjectura* in parte Semiotica, quæ tamen ita est, & esse debet artificialis, ut ad scientiam; quod ait Erastus orat. de laud. Medicinæ, propè accedat. Regnare etiam in determinandis medicamentorum, præsertim purgantium, dosibus. Scire sanè convenit, & sapienti στοχασμῷ colligere, & dijudicare, quando, quanta, quænam, quomodo individuo cuivis apta necessaria, congrua, uti-

lia:

lia: Artificiosè autem conijcere viri est, qui vires omnium, quæ ad eam artem pertinent, didicerit, memoriæque mandaverit, & in artis operibus, diligentia adhibita, se exercuerit, verbis notatu dignis Dieter. Jatr. n.2. Quod verò Dn. D. Ammannus in præfat. parænes. ad discentes *conjecturalem* ita exposuerit, siquidem tota nostra cognitio tàm circa Theoriam, quàm circa praxin meris, & nudis nititur conjecturis, & opinionibus, profectò μέγα λάγαισμα, quod quomodo non cedat in opprobrium Artis, non intelligo.

Conis, κόνις, *Pulvis*. Item *Pediculus*.

Conisalos, κονίσαλος, Atticum vocab. significans terram in palæstris athletarum, & deambulantium pedibus conculcatam, sudoreq; eorum, vel oleum aspergine irrigatam, quæ fere eundem cum strigmentis usum in molliendis, & discutiendis bubonum, & lactantium uberum, & alijs tumoribus præstabat, uti constat, ex Gal. l.10. de S. F. §. Sudor, ubi & πάτος dicitur, i. e. via conculcata. Vide Lang. l.1. ep. 51.

Conisterium, κονιστήριον, idem, quod *Apodyterium*, de quo suprà. Lang. d. l. Significat & infimam partem furni Chymici, quæ Latinis *cinerarium* dicitur, de quo vocabulo suprà.

Conjugatio, *conjugium*, συζυγία, ζεῦγος, idem quod *copulatio*, *conjunctio* duarum rerum. 1. dicitur de partibus numero duabus in corpore existentibus, quæ semper æqualiter à medio abesse volunt, Gal. l.15. de U. P. cap.2. (2.) de pulsibus, vide *conjugationes pulsuum* aliquot l. 1. de causs. puls. c.8. (3.) *Conjugium* dicitur copulatio maris, et fœminæ. Hæc significatio mystico, & Spagyrico sensu applicatur diversimodè; Imò omnia consistere in *conjugio* duarum rerum dixit Paracels. l. de morb. Tartar. c. 22. In specie de *conjugio* Medici, & Medicinæ loquitur idem comm. ad Hipp. 1. aph. 1. *Conjugium Divinum* dicitur, quod constat ex Mundo superiore, & inferiore. Theatr. Chym. Vol. I. tr. Artificium supernaturale c 16. & c.5. vocat *conjugium Metaphysicum* Th. Chym. Vol I. pag. 288. & 318. Ita in conficiendo lapide Philosophico utriusq; materiæ, Mercurij, & Spiritus rubri conjunctorum, & vitro Hermeticè inclusorum unio, & mutua amplexatio, vel congressus, vocatur *conjugium*. Libav. Apocal. Hermet. part. poster. p. 395.

Conjunctio, συζυγία, idem, quod *conjugatio*. Ita de astris dicuntur *conjunctiones*, quas Medico scitu necessarias esse dixit Paracels. Paragran. Tract.2. de Astronom. Vide *Astrum*. Interdum sumitur pro *compositione*, v. g. *Conjunctiones medicamentorum*; Helmont. tr. Pharmacopolium &c. Haud rarò etiam per *conjunctionem* intellexit Paracelsus convenientiam quandam inter morbum, & subjectum, v. g. *Conjunctio Pestis*, & *Hominis*, de Peste cum additionibus l.1. It. de caduco matricis, & alibi. *Conjunctio* quoque describitur, quod sit *copulatio* separatarum qualitatum, vel adæquatio principiorum, cujus Synonimon est *connexio*, eiq; opponitur *solutio*, suntq; duo principia arduæ scientiæ Spagyricæ, licet plura alia sint principia. Ripleus in Axiom. Philosoph. in Th. Ch. Vol. II. p. 113. 114. *Conjunctionem* etiam Spagyrici *fermentationem* dixere, M. Joh. Isaac. Op. Mineral. l. 1. c.136. d. l. Vol. III. p.409. Et: *Conjungere* est *impregnare*, *dealbare*, & *rubificare*. Rosar. abbreviat. Tract. 2. d. l. pag.654 & Lagn. in Harm. Chym. Vol. IV. pag. 751. seqq. De hac *conjunctione* videatur, & Lullij Practica c. 12. d. l. p.144. & de *Conjunctione Solis*, & *Lunæ*. p.340. Vide, & Orthelij commentar. in nov. Lum. Sendivogij cap. 11. Vol. VI. p. 426. seqq.

Conjuncta, *caussa*. Vide *continens Caussa*.

Conjuncti quoque *morbi* dicuntur; & distinguuntur in connexos, & consequentes, quorum discrimen in hoc consistit, quod morbo morbus accedat in connexis, succedat in consequentibus. Nempè ibi prior caussa manet duratq; hic abit, & cessat. Hoc per μετάπτωσιν fit, illud per ἐπιγένεσιν. Linden. S. M. Ex. VI. §. 19. *Conjuncta morbi essentiæ* dicuntur, quæ quidem ab essentia ipsius sunt inseparabilia, ut Magnitudo, Motus, Mos. Distinguuntur ab *Adjunctis* morbi, quæ sunt caussæ, & Symptomata; Hæc consequentia; Illa antecedentia. *Conjuncta* signa dicuntur, quæ sunt Pathognomonica, & unà cum antecedentibus, & succedentibus morbi naturam aperiunt *Conjuncta* vero & *Adjuncta* uno nomine appellantur *connexa morbi*, ἐπισυνδέ. Idem Ex. IIX. §. 68.

Conjuratio, *conjurator*, accipitur apud Paracelsum pro arte, & artifice curandi morbos per certas dejerationes, & præstigias diabolicas, quod Christiano prohibitum esse aliquoties urfit; v. g. l. 9. de naturat. rer. natur. l. principior. seu de mysterijs verm. c.6. tract. de surditat. §. cura l. 1. Philos. sagac.

Connatus, ξύγγενής, συγγενής, ξυγγεγονώς, *congenitus*, dicitur Hippocrati de eo omni, quod homini competit à prima nativitate, ejusq; rationem esse docet, quod ab homine hæc omnia habente genitus sit, & deinde nutritus in homine hæc omnia habente. sect. 1. de nat. hum. t. 27.

t.27 In specie de nativa, vel *connata* dispositione, & propensione ad morbum aliquem; unde & morbi tales *connati* vocantur, & *Hereditarii*, Prorrhet. 2. & l.3. Epid. ægrot. 6. Ex eadem *cognatione*, qui tali morbo laborat, insolita phrasi eidem appellatur ἐγγονεύς. Prorr. 1. Foes. p.437.

Connexio, συμπλοκή, idem, quod *conjunctio*, *conjugatio*, *commercium*. Ita partes Medicinæ adeò *connexas* esse, & implicitas, nullo modo diduci sine totius professionis detrimento possint, scripsit Scrib. Larg. num. 200. *Connexa*, & *connexi Morbi* quid sint, vide *conjuncta*.

Conniveo, σκαρδαμύσσω ἢ καρδαμύσσω, dicitur, quando quis oculorum palpebras citò claudit, & citò aperit, uno verbo quoq; appellatur *Nictare*, vel *Nictari*. Gal. 5. in 6. Epid. t.2. Foes.Oecon. p.569. Cui opponitur ἀσκαρδαμύσσειν. Vide *Ascardamyctes*. Vocantur, & Græcè μύειν, ξυμμύειν, cum oculi clauduntur ex somno per membranam illam, qua oculus quasi veste integitur. Ita & uterus dicitur ξυμμύειν à conceptu Hipp. 5. aph. 51. cum ejus os perangustum fit, uti explicavit Philotheus, & clauditur. Vide plura apud Dieter. num. 587. Abusiva verò est licentia, quando Hæmorrhoides Apertæ appellantur *conniventes*.

Connumeratio. συναρίθμησις. Vide *collectio*. Est opus mentis, quæ plures res simul comprehendendo considerat, Galen. 1. de ijs, quæ in Medic. t.3. Dicitur, & *consummatio*.

* Connutritus, ξυντροφος, dicitur de morbis unà nobiscum educatis, & longinquo tempore hominum corpora infestantibus, & quasi connatis. Hipp. 6. Epid. s.5. t.6. Gal. in in comm & l. de A. L. & Aq. Xi 3. Idem quoque significat, quod οἰκεῖον, *familiare*, accommodatum, conveniens. 3. de fractur. t.13. & t.44. Gal. in comm.

* Conoides *corpus*, κωνοειδὲς σῶμα, Vide *Conarium*.

Conops, κώνωψ. Vide *culex*.

Conquassatio, συντριμμός, est species *comminutionis*, qua humidiora concreta in mortario lapideo, aut vitreo, aut tudicula lignea contunduntur, donec per succulentiam propriam aut affusum liquorem in pulticulam abeant, quam etiam si mollior fuerit, *Pollinem* vocant. D. D. Bohn. Diss. Chym. Phys. VII. §. 27.

Conscientia, συνείδησις, est actus animæ rationalis, & ita homini proprius affectus. quando mens humana relinquens animam sensitivam, vel facultates animæ corporeas, sua sponte ad se redit, & vel propter occasionem expergefacta, & erroris sui conscia, contra hanc animam brutalem, sive corpoream insurgit, & colluctatur. Th. Willis de anim. brut. P.1. c.7. Hujus quoq; puritati studere debet Medicus.

Consecratio, καθιέρωσις, & olim, & hodie in Medicinam translata fuit. Sed rectissimè a Paracelso damnata, & rejecta: tr. Philos. occulta tit. de *consecrationibus*.

Consensus, συμπάθεια, συμφωνία, ὁμολογία, usurpatur in statu secundum, & præter naturam. In illo idem est, quod *concordantia*, *commercium*, opera mutua. In hoc vero significat, quando ad aliquam partem morbo correptam aliæ etiam non temerè, aut perfunctoriè, sed graviter compati solent. Ita jecore affecto singultus succedit, compatiente stomacho. Gal. 6. aph. 16. Per *consensum* quoque dupliciter affici dicitur, uno modo, cum aliquid transmittitur ad aliquam partem, ut puta fumosus vapor à ventriculo ad oculos, alio modo, quando impeditur communicatio illius, quod alteri deberet communicari, Gal. l.3. de L. A. c. 1. & alibi, Charleton. addidit tertium modum, quando pars compatitur ob mutuam connexionem, vel operis societatem. Ex. III. Pathol. §. de rarioribus *consensibus* partium in statu p.n. Vide Ephemer. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 20.

Consequens, ἑπόμενον, συμβεβηκὸς, significat in foro Medico id, quod vel sanitatem, vel morbum sequitur. Et ita æquipollet vocabulo *Accidens*, & *Symptoma*. Gal. l.1. M.M. c. 9. Vid. Dogm. nost. Part. 1. cap.8. dogm. 1. Quid sit *Morbi consequentes*, vide p. 2. in *conjuncta*.

Conserva terminus est Pharmaceuticus, qui denotat flores, herbas, rarius radices, rarissimè carnes, aut pulpas fructuum tenuissimè incisas, vel tusas, et saccharo exactè mixtas, Weker. Antidot. gen. l.1. c.31. Hæc actio dicitur *conservatio*. Schroder. l. 2. c. 48. vid. et Schenk. Syntagm. comp. et præscr. med. Part. spec. cl. 3. sect. 2. c. 1.

Conservatio, φύλαξις, dicitur de re in sua natura, et per proprium calorem sustentata, cui opponitur *corruptio*, quæ fit per immoderationes externas, videlicet caloris, aut frigoris excessus. Gal. l.4. de S. F. cap. 14. Hinc non adeò à veritate declinavit Paracelsus: Hominem in se habere *conservatorem*, et destructorem sanitatis, modò rem obscuris terminis non ita defœdasset. Labyrinth. Medic. cap. 7. *Conservatio*, et *conservantia* quoq; usurpantur in Pharmaceuticis, de simpli-

cibus

cibus quibusdam, quæ adduntur alijs vel ad præcavendam eorum consumtionem, uti Magneti ferrum adjungitur, Camphoræ grana psylli, milii; vel ne corrumpantur; quò pertinent, Sal, Saccharum, Mel & alia Condimenta, qua ratione *conservantur* Cappares, Cucumeres, Olivæ, Cydonia, &c. De *conservatione* hujusmodi medicamentorum legatur J. D. Horst. Part. I. Dispens. Pharm. Univ. l. 4. c. 12. p. LXXI.

CONSERVATIVUS, *a, um*, φυλακτικὸς, vel dicitur de parte Medicinæ principali, quæ sanitatem præsentem tuetur. Vocatur aliàs *Methodus conservandi sanitatem*, ὑγιεινή. Vid. Dogm. nostr. Part. IV. c. 2. cui opponitur *Methodus medendi*, θεραπευτική. Vel tribuitur etiam caussis, quæ dividuntur in *conservatrices* & *Effectrices*, scil. sanitatis, αἴτια φυλακτικά, καὶ ποιητικὰ τῆς ὑγιείας. Gal. Art. Medic. c. 48. *conservantia* Physicorum (h. e. Spagyricorum) præsertim sunt medicamenta vitam, & corpus à corruptionibus præservantia. Talia potissimum ex iis rebus petenda, quæ longiorem vitam, ac temperatiorem à natura nacta sunt vegetabilia, quæcunq; semper virent, & longiori tempore perseverant: Inter mineralia, quæ mumialis essentiæ liquoris multum habent. & inter metalla, quæ sunt ærugini minus obnoxia. Talia non sunt *conserva* rosar. violar. &c. quæ *conservatione* ipsamet indigunt, ac mutuantur à saccharo Rul. in Lex. Haud dubiè huc referri deberet Arbor vitæ Helmont. nisi hæc ipsa hypothesis multis adhuc scateret dubiis, quin & ineptis collectionibus, quas nostri instituti ratio non admittit prolixius ventilare: Sufficiat, quod ab arbore longævâ non liceat certi quid inferre ad hominis longævitatem. Quid enim de cervo aliisq; brutis dicendum maximè longævis, quæ tamen ad humanam vitam prorogandam nutrimenti loco vel minus, vel planè non conferunt? Sed manum de tabula.

CONSIDENTIA, συγκατάστασις, vide *Apocatastasis*. Est, & species angustationis cavitatum vel meatuum, quando latera concidunt; Gr. συνίζησις. Jul. Alex. not. ad Galen. de diff. morb. T. II. p. 297.

CONSIDERATIO, σκέμμα, quid significet, notum est. Tres *considerationes*, quæ tamen potestate unum sunt, statuit Galenus, primum, de propriis, & communibus speculari, secundam, an similia vel dissimilia sint, ea, quæ inter se conferuntur, discernere; tertiam, quid idem, & quid diversum sit in rebus, considerare. l. 9. de Hipp. & Plat. decr. c. 5.

CONSILIUM, βούλευμα, quid in genere significet, notius est, quàm ut opus sit verbis. Notetur saltem egregria gnome: *Consilium sapientis* unicum multorum manus superat. Inscitia v. semper per se mala, juncta armis adhuc pejor est. Gal. orat. exhort. ad artes, ferè sub fin. In Medicina *consilium* dicitur sententia illa, quam Medicus vel solus, vel cum aliis prius consultans de hominis statu vel sec. naturam, vel præter nat. fert. & quid agendum sit, juxta indicationes utriusq; methodi præcipit, aut præscribit. Vide *consultatio*.

* CONSISTENTIA duplicem potissimùm habet significationem Medicam: (1) de ætate, vel morbo, quando usurpatur. Gr. dicitur ἀκμή, & ita idem significat, quod *Status* Vide *Acme*, ex Galen. 2. de diff. febr. cap. 11. (2) usurpatur de humoribus aliisq; materiebus, quà utilibus, quà inutilibus, & denotat eorum constitutionem, ratione tenuitatis, vel crassitudinis, soliditatis, aut corporeitatis. Ita de Urinæ *consistentia* legitur apud Galen. l. 9. Meth. med. cap. 4. Græcè dicitur σύστασις, quod vocabulum, & recentiores retinuerunt, uti patet ex Cl. Th. Will. Ex. de Urin. cap. 1. 3. 6. &c. quamvis Græcum vocab. σύστασις apud Hipp. collectionem, aut concretionem, vel *coacervationem* alicujus materiæ denotet, Coac. t. 238. de morb. sacr. XVIII. 13. Verbum *Consisto* etiam aliquando sumitur pro *Existo* cum alia quadam re. Scrib. Larg. num. 19. 27. 90. 102. 160. &c.

CONSOLIDANS, idem, quod *Sarcoticum*, aut *Epuloticum*. Ita Rul.

CONSOLIDATIVUM, *consolidatura*, medicamentum vulnera, & ulcera carnibus recentibus *explens*, & *cicatricem obducens*, ἐπουλωτικὸν, *incarnans*, σαρκωτικὸν vocatur, de quibus suo loco. *Consolidare* quoque numeratur inter quatuor regimina Lapidis Philos. ap. Lagn. in Harm. Chym. c. 6. Th. Chym. Vol. IV. p. 753. fin.

CONSOLOR, παρηγορέω. Vide *Paregoreo*.

CONSORTIUM, κοινωνία. Vide *communicatio*; *confluxio*. Tale *consortium* tribus modis fieri scripsit Galen. 1. in 3. Epid. 4. vel propter viciniam, vel propter genus, vel propter familiaritatem operis.

CONSPERSIO, καταπάσμα. Vide *Catapasma*.

CONSPICUUS, ἐπίδηλος, manifestus, *evidens*, dicitur de homine; qui sensu increscere deprehenditur, quod fit à septimo ad decimum

mum quartum annum, Hipp. I de Carn. XIII. 13. deinde etiam de diebus quibusdam, qui futuræ criseos præbent indicium in morbis, und Latinis *Indices* vocantur. Tales sunt cujusq; septimanæ dies quartus, ex 2. aph. 24. Vide Foes. p. 224. Dieter. n. 314.

Conspirabile, *conspiratio*, ξύμπνοιν, ξύμπνοια Vide *confluxio*.

Conspuendus, καταπτυστὸς, dicitur de eo, qui sui emolumenti, & ornamenti nullam curam gerit, Gal. in orat. suasor. ad artes c. 5.

Constans, εὐσταθὴς, βέβαιος, sumitur de bona constitutione corporis, & de morbosa. In illa dicitur à Metrodoro finis bonorum esse corporis *constans*, & firma constitutio σαρκὸς εὐσταθὲς κατάστημα, apud Clement. Alexandr. In hac legitur apud Hippocr. 3. aph. 8. de morbis *constantibus* boni moris, & æqualibus, item 2. Epid. sect. 1. n. 20. Dieter. n. 361. Foes. p. 252.

Constantia; βεβαιότης, εὐσταθία, dicitur de corpore, & animo. De illo legitur apud Galen. c. de nat. hum. t. 39. ubi firmitatem corporis ab humore melancholico dependere statuit, quemadmodum, & com. 2. de hum. De anima vel mente occurrit apud Hipp. I. de dec. orn. IX. 15.

Constellatio. est terminus Astrologicus, denotans certum consortium, & communionem. Astrorum ratione luminis, vel influentiæ; Hunc terminum Spagyrici transtulerunt in suum forum, dum *Constellationem* dixerunt esse supernorum astrorum in inferna virium, & virtutum impressionem, & operationem, quæ conveniunt in concordantiam quandam naturalem. Et de hac sibi persuaserunt habere excellentissimam scientiam Physicam, quæ *Physiognomia signata* rerum naturalium in Sympathia superiorum ad inferiora dicitur. Ruland. & Johnson. in Lex. Urget hanc ceu scitu valdè necessariam Medico Paracels. Paragran. tr. 2. de Astronomia. Enimverò cum res nondum adeò expedita sit de Influentiis, vel virtutibus. Astrorum omnium in hæc inferiora, siquidem, Physici, Mathematici, & Medici fuerunt, hodieq; sunt, qui eas in dubium adhuc vocent, Clarissimi, v. g. Th. Willis de febr. c. 9. qui negat, Crises à Lunæ siderumq; influentiis dependere; & suprà laud. Dn. Joh. Chr. Sturmius in Tab. suis Astronomic. (quamvis hactenus nostrum addere calculum nondum libuerit;) hinc patet, quàm incerta hæc sit *Constellationum*, & *Concordantiæ* superiorum cum inferioribus scientia, nec adeò Medico scitu necessaria. Quid? quod Paracelsica illa doctrina sit merè fictitia; & ridicula. Tantum.

Consternatio, ἔκπληξις. Vide *Ecplexis*.

Constipatio, στέγνωσις, idem, quod *Adstrictio*. Vide suprà suo loco. *Constipationem* à Tartaro deducere conatus est Paracels. passim in scriptis suis, præsertim vero in l. 2. de Tartar.

* Constitutio. κατάστασις. Vide *catastasis*.

Constrictio vel idem est, quod *Adstrictio*, στέγνωσις. Hæc per fundentia curatur. Ita verbum *constringere* sumitur à Scrib. Larg. n. 104. Ita & *constrinctiva* στυπτικὰ dicuntur Chirurgis medicamenta labia vulnerum comprimentia. Rul. Vel dicitur de Motu cordis, quando coarctatur, ut sanguinem in arterias exprimat. Gr. συστολή. Vide *Cor. Systole*.

Constructio, idem, quod *Generatio* aut *Factio* alicujus rei, cui opponitur *Destructio*. Lombard. Margarit. pretios. c. 16. in Theatr. Chym. Vol. V. p. 659.

Consuetudo, ἔθος, ἐθισμὸς, in Medicina significat, vel rerum non naturalium usum per longum temporis spacium uno eodemq; modo continuatum, quemadmodum hoc Hippocr. passim, & Galen. integro libello h. tit. & sparsim alibi hujus *Consuetudinis* efficaciam, necessitatem, & utilitatem inculcavit; quorum loca omnia, si placet, inquirere, consulatur Franc. Valleriola Loc. Comm. l. 1. c. 6. & Aloys. Mundellæ Theatr. Galenic. lit. C, vel ipsam corporis, & omnium suarum partium continentium, contentarum, & impetum facientium constitutionem eodem semper modo sese habentem, per, & propter consuetum rerum non naturalium usum. Dividitur in Bonam, & Pravam; Illa conservanda, hæc prudenter, & leniter corrigenda mutandaq; est. In genere *consuetudo* dicitur altera, & adventitia natura, ἐπίκτητος φύσις, Gal. l. 2. de mot. muscul. c. 7. & c. 3. in l. de iis, q. in med. t. 20. Quid per *Consuetos*, & *Consueta*, εἰθισμένους, συνήθεις καὶ συνήθεα, intelligendum sit, ex dictis facilè constat, Videatur Hipp. 2. aph. 49. 50. unà cum commentatoribus ad illa loca. In specie Dieter. num. 237. seqq. & num. 801.

Consultatio, συμβούλευσις, significat illud officium Medici, quo quemadmodum nullum inter omnia Medicorum opera est illustrius, utpote quo solo à doctis Medicis indocti discernuntur; ita res ipsa facile testatum facit, in Medicina universa nihil quoque esse consultandi methodo difficilius, Est verò *Consultatio* nihil aliud, quàm cum uno vel pluribus aliis Medicis instituta consideratio status alicujus, sive secundum, sive præter naturam cum suis caussis & con-

et consequentibus, et ritè facta utriusque Methodi conservativæ, aut curativæ per Indicationes, et remedia applicatio. Dicitur et *collegiandi officium* à C. Hofm. orat. Isag. 2. à me edita p.131. ubi plura de hoc argumento reperies. Legatur et Claudini elegans libellus de ingress. ad infirmos. Inculcavit hujus muneris necessitatem, et utilitatem ipse Hipp. de præcept. VII. 1. seqq. *Consultationes* olim vocabantur *Deliberationes contentionesque* apud Scrib. L. in epist. ad Callisthum princ. ad quem locum vide notas Joh. Rhodij p.15. Animæ quoq; nostræ pars dicitur *consultans*, βουλευόμενον μέρος, à Gal. de form. fœtus cap.9. Estque hæc functio animæ rationalis propria, uti patet ex Th. Will. Tr. de An. Brut. Part.1.c.7. differtq; ab appetente, vel concupiscente, quæ facultas, vel vis quoque est Animæ Brutorum, vel corporeæ d.l.c.9.

Consummatio, συγκεφαλαίωσις, idem, quod *connumeratio*, de quo suprà, i.e. in summam collectio. Gal. l.1. de ijs, q. in med. t.3. Aliàs *consummare* idem est, quod *perficere*. Ita Scrib. Larg. in Epist. ad C. Jul. Callist. p.4. dicit: Per antiquos authores *consumari*, i.e. perfici professionem. Vide plura loca in Lexic. Scribon. Rhodij.

Consummatum est epitheton Juris, sive Brodij, vel liquidioris alimenti ad culinam potius pertinentis, quàm Pharmaciam, quod paratur ex carne, v. g. vitulorum, pullorum. caponum, perdicum, cancrorum, mollissimè etiam cum ossibus contusis cocta, additis alijs simplicibus nutrientibus, confortantibus, alterantibus, etiam aromatibus. Gallic. *consumme*. SchenK. S.C. et Pr. M. F. p.109. 118. Morell. de præscr. form.l.1. f. 1. c. 16.

Consumtio, σύντηξις. Vide *colliquatio*. *Analosis*. Caussam *consumtionis* corporis dicit Paracelsus esse Sulphur, item Sal; Resistere verò Mercurium tr. de trib. Essentijs c.1. seqq. *Consumere* etiam de tempore, et cibis usurpatur, Scrib. Larg. n. 16. 17. 140. i. e. absumere impendere, Vid. Lex. Scrib. Rhodij.

Contabescentia, vide *Atrophia*, *Analosis*, *colliquatio*, *consumtio*, *Marasmus*, *Phthisis*. Vid. Lind. Ex. IX. §. 51.

Contactus, ψαῦσις, dicitur quando duæ partes ita naturaliter conjunctæ sunt, ut sese contingant. Cui opponitur *Abscessio*, διάστασις, ἀπόστασις. Gal. c.2. de ijs, quæ in med. t.25. Ita corpora, quæ cor attingunt, videlicet pulmo, pericardium etc. dicuntur τὰ ψαύοντα τῆς καρδίας, l.3. de præsag. ex pulf. c.4. fin. Verbum etiam ψαύειν, Hipp. non infrequens fuit, v. g. 1. de fract. t.17. f.3. h. t. t. ulc. 3. de artic. t.47. l.4. Epid. XX. 18.

Contagio, *contagium*, ἀπόῤῥοια, ἀπόκρισις; Ciceroni olim l.1. de Divinat. dicebatur ea vis, quæ à stella defluit, et in sublunaria influit; Lind. Ex. XI. §. 187. Hodieque verò plerunque, et potissimùm per *contagium* intelligitur vis illa, vel activitas, qua affectus quispiam residens in uno corpore sui similem excitat in alio; et quidem, vel immediatè, et corporaliter per contactum, vel mediatè, et ad distans. Th. Will. de febrib. c.12. Charlton. Ex. Pathol. X. §.34. D.D. Maur. Hofmann. de morb. contag. Disp. 1. seq. Vide *Apocrisis*, *Aporrhœa*.

Contemplabilis, θεωρητὸς, dicitur de diebus *indicibus*, quarto, undecimo, et decimo septimo, ex quorum diligenti observatione intelligitur, quando, et qualis futura sit crisis. Hip. 2. aph.24. Vid. Dieter. n. 391.

Contemplatio, θεωρία, significat rei alicujus tractationem, et considerationem in mente, quæ si prolixa fuerit, brevibus verbis exprimi non potest, Gal. l.5. de san. tu. c. 1. *Contemplari*, ἐπιβλέπειν, i.e. cognoscere, deliberare, scire, non dubitare, est Medico summè necessarium. Paracelf. comm. in 1. aph. 1. Vide et Dieter. n.311.

Contemtus, καταφρόνησις. Vide *cataphroneo*.

Contensio, idem, quod *Tensio*. τάσις. Vide *Tasis*.

* Contenta, ἰσχόμενα, ἐνισχόμενα, dicuntur ab Hipp. 6. Epid. f. 8. t. 19. humores in solidarum partium spacijs, vasis, et cavitatibus conclusi, qui tamen non hac tantum ratione contineri dicuntur, sed quod etiam ab ipsis solidis partibus regantur, et gubernentur. Quod enim ii gignantur, quodq; usibus corporis inserviant, id habent à solidis partibus. Hæc quidem Gorr. p.198. et Castellus. Enimverò hæc sententia repugnat veris hodiernis Artis principijs, quibus docemur, partes solidas potius ab humoribus vitalibus, et spiritibus suam obtinere activitatem, ut sint organicæ. Vide Dogm. nostr. P.I. c.2. dogm.3. et 5. *Contenta* quoq; dicuntur, quæ urinis sanorum, aut ægrorum præter aquosam substantiam insunt, Gr. παρεφιστάμενα. Suntq; vel universalia, vel particularia, naturalia, aut præternaturalia. Will. de Urin. c.3. et 5. Dogmat. nostr. P.3 c 4. d.9 et 11. quamvis Paracelf. *contentum* dixerit non illud, quod in urina, sed quod suprà urinam est. Schol. in libr. de urin. c.3.

Contentio, τὸ διαφέρεσθαι, ἔρις idem, quod *controversia*, *disputatio*, est discrepantia opinionum, quando unus alteri assensum denegat, et dissen-

dissentit. Hæc aliquando justa est; aliquando condonanda, Gal. l. 3. de diff. pulf. c. 1. Olim etiam *Consultationes* Medicorum dictæ fuerunt *Contentiones*, Scrib. Larg. Epist. ad Callisth. in princ. *Contendentium lis disputatioq;* Celf. prooem. l. 1. *Contendere* quoque ibid. & compof. 38. accipitur pro *Asseverare*, Rhod. in Lex. Scribon. *Contentio* quoque dicitur συντασία, de nervosis, & fibrosis partibus, per spiritus animales aut vitales repletis, aut de stamine in textrina extenso per planas, Gal. l. 1. de fem. c. 15. In statu p. n. dicitur τάσις, σύντασις, *Contentio*, i. e. *Extensio*, c. 1. in 1. Epid. t. 10. & 6. Epid. f. 1. t. 30. Opponitur huic *Relaxatio*, ἄνεσις.

* CONTENTUS æquivocum apud Latinos est vocabulum. Vel enim sumitur pro eò, quod ab aliquo continetur, Linden. Ex. XV. §. 71. Gr. ἰσχόμενον, ἐπισχόμενον, συνεχόμενον. Vide *Contenta* Gal. l. de plenitud. c. 3. ubi, & mentio fit *Contentricis facultatis*, συνεκτικῆς δυνάμεως: vel sumitur pro eo, quod est *expansum*, Gr. συντεταμένον, cui opponitur *relaxatum*, κεχαλασμένον, 6. Epid. f. 1. t. 30. Gal. in comm. Vide *Contentio*. Per translationem etiam *Pulsus* hoc modo dicitur *consentus* εὔτονος i. e. vehemens, qui cum renisu quodam pulsat. l. 3. de diff. pulf. c. 5. vel etiam significat *satiabilitatem*, quæ Gr. dicitur αὐτάρκεια, & qui *contentus* sua sorte, αὐτάρκης, cui opponitur ἀπλυστία, *Insatiabilitas*. Gal. de dignosc. & cur. animi morb. c. 9. in fin.

* CONTINENS, & hujus vocabuli æquivocatio ex præcedente patescit. Quando significat rem, quæ aliam recipit, fovet, & servat. Gr. dicitur ἴσχον, συνέχον. Ita partes solidæ sunt *Continentia* respectu fluidarum. Et quædam caussæ morbificæ dicuntur *Continentes*, quæ semper morbum fovent. Imò Febres, quædam dicuntur *Continentes*, σύνοχοι, à *Continuis* distinctæ, quæ sine exacerbatione perdurant usq; ad finem, Sylv. l. 1. Prax. c. 29. §. 3. Deinde, & *Continens* dicitur, qui suos affectus per rationis moderamen vincere potest, Gr. ἐγκρατής: cui opponitur *Incontinens*, ἀκρατής, qui est mancipium cupiditatum, & affectuum, Gal. l. 4. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. Magis adhuc restrinxit significationem vocabuli *Continentia*, ἐγκράτεια ad victum Marsil. Cognatus libellum suum de sanit. tuenda hoc titulo de *Continentia* inscribens. Hermetici tropicam quoq; attribuunt variam significationem verbo *Continere*, v. g. sumitur pro *informare*, *vivificare*, *exaltare*, vel pro *cohibere*, & *inhibere*, ne avolet, aut efferatur; vel in *potentia habere* aliquid, ut postea in actum deducatur, Libav. Apoc. Hermet. Part. post. T. 2. Oper. p. 390 Rhases magnum suum opus multis libris constans inscripsit *Continens*. Fallop. tr. de purg. c. 15. Tom. 1. p. 52.

CONTINGENS, τὸ ἐνδεχόμενον, dicitur vel de ijs, quæ à voluntate, & arbitrio hominis pendent; vel de his rebus, quæ pendent à suis caussis, & præviis dispositionibus in natura. Priorum non est determinata veritas quoad nos: Posteriora admittunt prædictiones veritatis, quæ micare possunt radiis, ex solerti dispositionum cosideratione. Rolf. O. ac Meth. Gen. l. 3. sect. 2. c. 3. Jung. Gal. de subfig. empir. in fin. Ita res non naturales quædam, ceu caussæ, & media sanitatis, & morborum, possunt dici *Contingentes*, ut sunt Medicamenta. Operationes Chirurgicæ, in respectu ad sex reliquas, Aerem, Cibum, & potum &c. Charleton. Ex. IV. Pathol. §. 5.

* CONTINUITAS, *Continuus*, συνέχεια; συνεχής, triplici gaudet significatione, (1) in statu sec. naturam, de partium solidarum singularum integritate *continua*, sive ἑνώσει naturali, cui opponitur differentia essentialis tertia morborum, *Continuitas soluta*, vel *Continuitatis solutio*, λύσις τῆς συνεχείας, cujus species vide apud Galen. l. de diff. morb. c. 11. & l. 4. M. M. c. 1. Dieter. n. 437. (2) in statu p. n. de morbis, & in specie de febribus, quædam dicuntur *Continuæ*, συνεχεῖς, quæ in totum non intermittunt, licet aliquando quædam remissio appareat. l. 1. Epid. f. 3. t. 2. vide comm. Gal. in h. l. Recentiores vero *Continuas* iterum subdiviserunt in *Continentes*, συνόχους, de quibus p. a. vocab. *Continens*, & *Continuas* strictè dictas συνεχεῖς, quæ etiam non quidem totaliter intermittunt, interim vel. quotidiè, aut tertio, aut quarto die, aliove, exacerbationem habent. Sylv. l. 1. c. 31. (3) sumitur pro indicatione medica contrà solutam unitatem; v. g. ulceris indicatio dicitur, vel unitio, vel agglutinatio, vel coitio, vel *continuitas*, aut *continuatio*, συνέχεια. Galen. l. 3. Meth. Med. c. 10.

CONTORQUEO, ἐπιστρέφω, accipitur ab Hipp. de vertebris colli intortis 4. aph. 35. *Contorsio* aliquando etiam idem est, quod *Ileus*, Volvulus, Chordapsus, seu Miserere mei. Rul. & Johns. *Contorsio* quoq; vocatur species dislocationis ossis incompletæ, in qua non exit totaliter Avic. l. 4. fen. 4. tr. 2. c. 1. Forest. l. 9. Obs. Chirurg. Obs. 1. Schol. In specie *Contorsio* est luxatio vertebrarum dorsi in latus aliquod, & ita species Gibbositatis, Avic. l. 3. fen. 21. tr. 2. c. 12.

* CONTRACTIO, συστολή, vocabulum est ho-

homonymum : In statu naturali sumitur de Actione Musculorum propria, Gal. l. 1. de mot. musc. c. 9. Jung. Carlton. Oecon. anim. Ex. XI. Nic. Sten. de Muscul. & Gland. Anonym. de rat. mot. musc. apud Williss. Anat. Cerebr. aliosq; Anatomicos. Qua significatione etiam de Corde dicitur, quando sanguinem è venis in ventriculos receptum in arterias, pulmonalem, & aortam, exprimit sese *contrahendo*, cui opponitur *Diastole*, διαστολή, quæ non est vera distensio, sed saltim *relaxatio*, seu ad pristinam figuram regressus. Vide *Cor*. Vera autem *distensio* saltem in arteriis per systolen cordis magis oppletis locum habet, unde pulsus oritur. Vide *Pulsus*. 2. In statu præternaturali accipitur de partium solidarum abbreviatione aut corrugatione, cum impotentia, viriumq; & actionum suarum destitutione. Galen. de opt. sect. ad Thrasl. cap. 51. Quæ membra dicuntur *Contracta*, συνεσταλμένα. Hipp. 2. de ijs, q. in med. t. 32. quibus opponuntur *Diducta* vel *Expansa*, ἐκπεπταμένα. Et affectus hic tendinum nervorumq; proprius vulgò dicitur *Contractura*. Paracels. Theoric. fig. morb. univers. Tab. 4. Rul. Helmont. Sed anim. n. 32. &c. cujus caussa haud dubiè in acido quodam spiritu, vel halitu nervosis partibus inimico ponenda. Gr. ἀγκύλη, vide *Ancylosis*.

CONTRADICTIO, ἀντιλογία; quando quis alterius sententiæ, & verbis κατ' ἀντικρυ è directò sese opponit, eaq; inficiatur. Fit verò non solùm justè, de quo Linden. Ex. XII. §. 162. sed, & haud rarò falsò, vel ex petulantia, dum inter homines dantur, qui semper *contradicere* audent, eaq; vituperare, quæ nunquam didicere, vel cognovere. Gal. c. 3. in Hipp. l. de ijs, q. in med. t. 32. Et adversus hos leges statuendas optavit l. adv. Jullan. c. 1.

CONTRAFISSURA, ἀπήχημα. Vide *Apechema*.

CONTRAHENS, vide *Contractio*. *Contrahens* quoque in parte pharmaceutica dicitur medicamentum, σύναγον, Gr. quod coincidit cum *Condensante*, πυκνωτικῷ. Galen. l. 5. de S. F. cap. 14.

* CONTRAINDICATIO, ἀντίδειξις, *Contraindicans*, ἀντενδεικνύμενον. Vide *Antendeixis*.

CONTRALUNARIS, Græcè verti posset ἀντισέληνος, vel ἀντισεληναῖος. Usus hoc vocabulo Dieter. de fœminis menstrui immunditiæ tempore concipientibus. Jatr. n. 386.

CONTRARIUS ἐναντίος, quid in genere significet, notissimum est. Ita, & in foro Medico *Contrarium* dicitur de corporibus diversis: Ita Magnum parvo, Laxum denso, Plenum vacuo est *contrarium*. De qualitatibus, & potentiis; ita calidum frigido, humidum sicco, aperiens obstruenti, & viceversa *contrariatur*. Imprimis verò in Methodo medendi omne fert punctum, ceu scopus universalissimus: *Contraria contrariorum esse remedia*, τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ὑπάρχειν ἰάματα, quemadmodum hoc passim ex Hipp. & Gal. scriptis liquet, de cujus axiomatis limitatione vide sis Dogm. nostr. P. 4. c. 3. dogm. 3. p. 482. seqq. In strictà significatione *Contraria* dicuntur, quæ utrinq; à medio æqualiter distant. Gal. c. 5. in 6. Epid. t. 20. *Contraria* realiter in natura existere negare ausus est Helmont. tr. Natura *contrariorum* nescia, Verum an feliciter, & accuratè hoc fecerit, non est hujus loci ventilare. Accipitur, & *Contrarium* de sententiarum repugnantia, & oppositione, & ita penè coincidit cum *Contradictione*, in qua acceptione rectissimè dixit Libav. Alchymiæ transmutat. defens. 2. contrà Guibert. Apolog. c. 9. T. III. pag. 159. *Contrarii absurditas veritatem contrarii confirmat*. *Contrarius* quoque idem aliquando est, quod *Adversarius*, hostis. Ita Medicus *contrarius* vocatur is, qui fas professionis egreditur, Diis hominibusq; invisus, apud Scrib. Larg. n. 199. edit. Rhod.

CONTRITIO, σύντριμμα, συντριβή, σύντριψις. idem, quod simplex *Tritura*, *Tritus*, *Tritio*, τριβή, τριμμός, est species comminutionis rerum crassiorum, & solidiorum, vel simplicium, vel compositarum, Wekerus Antidotar. gen. l. 3. c. 6. vocat *Tusionem*, ubi vide plura Schenk. Syntagm. comp. & præser. med. p. m. 289. Dicitur, & crassa Minerva *Pulverisatio*. Vide *Pulvis*, *Species*. Jung. Lexic. Rhodii Scribonian. p. 367. Aliquando, sed abusivè, *Contritio* vocatur solutio corporum, quæ fit per corrosionem. Vide *Corrosio*. Ita incertus Author de Magni lapidis compos. c. 36. in Theatr. Chym. Vol. III. p. 36. *Contritionem Draconis* vocavit, quæ non fit super marmore, nec manibus hominum, sed est tantùm aqua, quæ terit, & penetrat corpus, & draconem de natura sua propria, & virtute.

CONTROVERSIA, τὸ ἀμφιέρισθαι, ἔρις. Vide *Contentio*.

† CONTURBATIO, oculorum apud S. Largum est minor ophthalmia quæ τάραξις dicitur græcis. Turn. l. 2. c. 6.

CONTURBATIO, τάραξις. Vide *Taraxis*. Legitur apud Joh. Stephanum Paraphras. in Avic. l. 3 fen. 3. c. 6. p 158.

CONTUS, κόντος, dicitur instrumentum ob

P lon-

fongum, quo naves reguntur, & promoventur; nec non varia ferrea instrumenta longa in metallifodinis necessaria. v. g. *Contus* fossorum, *Contus* tertius, *Contus* uncinatus, &c. Rul.

* Contusio, θλάσις, θλάσμα, Jonicè φλάσμα, vel dicitur de morbo, & specie solutionis continui cùm grave aliquid suprà corpus incidit, ac id ipsum collidit, & continuitatem solvit citrà deperditionem manifestam substantiæ aut externam rupturam, ubi plerumq; in parte carnea cruor sub cute colligitur; & *suggillatio*, ἐχύμωμα, sive effusio dicitur, quia venæ exiguæ sub cute rumpuntur, Gal. c. 3. de his, q. in med. t. 30. de tum. p. n. c. 105. In specie quoq; θλάσις, *contusio* dicitur cranij, vel calvariæ recessus, & incurvatio à violenta illisione absq; fractura; quale quid stanneis vasis, & plumbis contingere videmus, si foris illidantur. Gal. in def. Medic. Jung. P. Æginet. l. 6. c. 60. & Job. à Meekren Obs. Chirurg. l. 1. p. 13. ed. Lat. Blasij. Res illa, quæ est Caussa *contusionis*, dicitur *Contundens*, θλῶν, corpus grave ac durum Meth. Med. 2. Membrum verò vel pars affecta, *Contusum*. θλασθὲν, παραθλασθὲν, l. 1. de C. M. P. G. cap. 4. item θλάσμα, Jonicè, φλάσμα. Jung. Lex. Scribon. Rhodij p. 367. Vel dicitur de modo dividendi rem crassiorem, & solidam in particulas minores, ita plerumq; coincidit cum *Contritione*, quamvis hæc in minimas particulas dividat, *Contusio* etiam portiunculas crassiores complecti possit. Fit illa *Contusio*, vel pistillo in mortario, vel alio instrumento graviori, quo res solida dissolvi potest. *Contusum* dicitur etiam Jus confortativum, ad cujus præparationem post coctionem carnosarum partium ossa etiam contunduntur in mortario, ut succus exprimi possit. Est species Juris consummati restaurantis. Blas. Med. Un. p. m. 78.

Convalescentia, ἀνάληψις, ἀνάστασις ἐκ νόσου, est status ille hominis, in quo morbo prius defuncti, & debiles incipiunt resumere vires, & fieri rursus habiles ad obeunda munera intermissa, verbis Linden. Ex. XIII. §. 241. Tales dicuntur *Convalescentes*, ἀναληπτικῶς ἀγόμενοι, vel ἀναλαμβάνοντες ἐκ νόσου. Hos habere optimum licet paucum sanguinem, unde renutritione, & attemperatione potius tractandos esse, quàm evacuationibus, rectè docuit P. M. de Calderia Tom. II. Oper. p. 35. A. Et ars, quæ sp ectat ad eos, *Analepticè* dicta fuit ἀναληπτική, Galen. de constit. art. med. c. 20. quæ potissimum in dextra rerum sex non naturalium applicatione consistit. Statum *Convalescentiæ* quidam ad *Neutrum* referre non dubitant, quod quidem per nos licet, quamvis citrà necessitatem urgentem fiat, vide Dogm. nostr. Prælimin. p. 8. 9.

* Convenientia, *Conveniens* duabus potissimum gaudet significationibus. 1. significat similitudinem quandam, & idem est, quod *concordantia*, ὁμοιότης, ἁρμονία, Gal. de subfig. empir. 2. idem denotat, quod utile, *congruum*, conferens, σύμφορον, ἁρμόζον, πρέπον. Dicter. Jatr. n. 105. 589. 728. 919. Scribon. Larg. n. 97. 101. vide *Chresimos*.

Conversatio, ὁμιλία, vide *Homilia*.

* Convexus, κυρτός, κυφός, significat protuberantiam, & *gibbum*, qua naturalem, quà præternaturalem; & opponitur ei *Cavum*, τὸ κοῖλον, Gal. 6. aph. 46. Ita Hepatis pars exterior versus hypochondria spectans dicitur *Convexa*, *Gibba*, κυρτή, quemadmodum interior *sima*, σιμή. Ruff. l. 1. c. 28. allegante Lind. Physiol. Med. l. 2. c. 5. §. 91. In Statu p. n *gibbosi* in dorso ex vertebrarum situ mutato, & luxatione dicuntur *convexi*, κυρτοί, aliàs κυφοί, ὑβοί. Galen. dicto loco. Hinc & Hypochondriorum tumores, & protuberantiæ κυρτώματα, i. e. *convexitates* sive *gibbositates* leguntur apud Hippocr. Prognostic. sect. 2. t. 25. Jung. Galen. comm. ad h. l. quo nomine, & gravidarum venter protuberans venit, 2. Prorrh. XXXV. 6. nec non à flatibus distenta alvus, l. 4. Epid. VII. 6. lien tumidus, & veluti *convexus*, κυρτὸς σπλὴν, l. 2. Epid. s. 2. n. 65. Vide Foes. p. 366.

Convivium, συμπόσιον, quid significet, notius est, quàm ut indigeat verbis. Consideratur verò in Medicina, ut res non naturalis, medio se habens modo ad sanitatem, vel conservandam, vel destruendam. Illo respectu *Convivium* est commilitonum homilia, alacritatis animi pabulum, amicitiæ philtrum, & benevolentiæ parens. Imò, uno verbo, (juxtà Aristarchi sententiam) *convivium* sobriè institutum præsens animi corporisq; est pharmacum; describente Langio l. 1. Ep. 1. Adde l. 3. ep. 6. Hoc verò respectu, quando scil. abusus intervenit, pertinet ad caussas procatarcticas morborum, & in specie ad victum largiorem, & importunum. Fucum in faciebus *convivantium* foeminarum detectum lege apud Gal. orat. suas. ad arr. c. 6.

Convolvulus, ἴψ est nomen insecti, vel vermiculi, qui se involvit pampino vitis. Dicitur & *Involvulus*, apud Plautum, & *Volvox*. Plura vide apud Linden. Sel. Med. Ex. V. §. 109. seqq. Descriptionem reperies ap. Aldrovand. l. 4. de insect. c. 4.

Conus, κῶνος, 1. significat figuram, quæ à plu-

à plurimis rectis lineis circuli extensis in unum punctum coeuntibus circumscribitur, Gal. l. 10. de Us. P. c. 12. l. 3. de dign. puls. c. 2. Helm. tr. Formarum ortus n. 49. Unde, & corpus hujusmodi figuram habens *Conus* dicitur, i. e. inversus turbo, pyramis. (2) significat *nucem* quandam, quam Hipp. κόκκαλον, recentiores στρόβιλον vocant, quam haud dubie etiam Gal. intellexit, interedulia multi seminis referens, l. 5. de Simpl. Fac. c. 23. *Picem liquidam* à nonnullis κῶνον appellatam fuisse, scripsit Dioscorid. l. 1. c. 94. vid. Ant. Saraceni Scholia ad h. l. (3) *Conus fusorius* dicitur Vasis Chymici species, in quo aliquid funditur sive liquatur. Morley in Proleg. Collect. Chym. Leid. c. 2. fin.

* Convulsio, σπασμὸς. Cum omnes arbitrarij motus musculis obeantur, quando ad sua capita retracti, unaque particulam, cui inseruntur, simul attraxerint, si affectus aliquis p. n. intensione musculos ducens ijsdem acciderit, hunc motus sequitur similis quidem naturali, sed citrà voluntatem, & vocatur affectus *Convulsio*: Gal. l. de Trem palpit. &c. c. 8. &c. Hæc & plura alia Castellus. Quæ tamen, vel nihil, vel parum ad rem faciunt: Libet ergò accuratius, & clarius exponere, *Convulsio*, σπασμὸς, interdum accipitur latè, comprehendens omnes motus convulsivos, præsertim *Epilepsiam*, ut 3. aph 25. sect. 5. aph. 2. 3. 4. 70. & s. 7. aph. 18. & alibi. De *Epilepsia* vero vide infrà suo loco. Interdum strictè vocatur *Convulsio*, vel in toto corpore, vel certo membro, musculosarum partium contractio permanens, et rigiditas durans, proveniens à spiritu animali sive liquore nervoso portionibus explosivis nitro-sulphureis inquinato, juxtà Willis in Pathol. cerebri; vel à nimia fibrosarum partium repletione, et distensione, juxtà Sylv. Pr. M. l. 2. c. 23. §. 9. seqq. Universalis tres sunt species, *Tetanus*, τέτανος, (quamvis, et hoc vocab. generaliter pro omni Spasmo propriè dicto accipiatur) quando totum corpus æqualiter rigidum, et immotum est: ἐμπροσθότονος, si corporis musculi anteriores contrahuntur, et corpus versus anteriora convellitur, quo morbo laborasse mulierem apud Luc. c. XIII. existimat Dieter. n. 779. et ὀπισθότονος, quando corpus ad posteriora convellitur, et in dorsum ac scapulas contorquetur. Particularis *Spasmi* species sunt in oculis, *Strabismus*, στραβισμὸς, quando oculi, vel sursum, vel deorsum, vel ad latera contorquentur. In ore, *Spasmus Cynicus*, σπασμὸς κυνικὸς, estq; affectio musculorum maxillarium, per quam os, nasus etiam, labrum; adeoq; dimidia faciei pars in obliquum torquetur. Vocatur, et *Oris tortura*. Gal. 4 de Loc. aff. 2. In mandibula, τρισμὸς, quando dentes invitis nobis cum sonitu concutiuntur, quamvis hic affectus ad motus *convulsivos* particulares potiùs pertineat. Datur tamen, et vera *convulsio* mandibulæ inferioris, ita ut os occlusum permaneat; In pene *Satyriasis*, σατυρίασις, de quibus omnibus suo loco. Convulsiones interiorum partium leguntur apud Scribon. Larg. n. 165. Plura de vera *Spasmi* natura, et caussis lege apud CL. Willis de Morbis Convulsivis. c. 1. 2. seqq. Datur, et *convulsio flatulenta*, vulgò *Cramphus*, ex flatulento spiritu musculos, et tendines replente, præcipuè pedum, qui levi quandoque frictione sanantur. Liddel. l. 3. Art. Med. cap. 8. Helm. de Lithias. c. 9. n. 135.

* Convulsivus, σπασμώδης, vel dicitur de affectibus *convulsionem* quadantenus æmulantibus, ita tamen, ut non revera spasmi sint, sed motus saltem *convulsivi*. Gal. l. 1. de præsag. ex puls. c. 4. et c. 3. in 1. Prorrh. t. 69. Th. Willis omnibus morbis generaliter attribuit d. l. Vel usurpatur de pulsu, qui aliàs *Vibratus*, κλονώδης, vocatur, in quo ad utrumq; terminum tenditur arteria, quem convulsio sequi solet, Gr. σπασμώδης σφυγμὸς, Gal. l. 2. de causs. puls. c. 12. et 1. de diff. puls. 28.

* Convulsum, σπάσμα, dicitur species solutionis continui partium nervosarum, quales sunt fibræ, tendines, ligamenta, tunicæ, citrà rupturam, Hippocr. 5. aph. 25. Gal. de art. med. constit. c. 6. l. 2. meth. med. c. 2. Spasmata quoq; sumuntur pro contentionibus ac concussionibus totius thoracis, quibus à facultate animali commovetur ad expectorandum et repurgandum sputum. Aut contractiones corporis, et concussiones significant, quæ cum rigore fiunt, aut horrore initio pleuritidis, cum sanguis et spiritus ad locum inflammatione tentatum feruntur, ex Hippocr. Coac. t. 382. et 425. exponente ita Foes. Oecon. pag. 578.

Cooperarius, *Cooperans*. Vide *Coadjuvans*.

Coopertio, περιστολὴ, tegumentum, *amictus*, vel amiculum, quo corpus ab aeris injuria munitur, quod legitur apud Hippoct. l. de dec. ornat. IX. 8. Deducitur à verbo περιστέλλειν, vel περιστέλλεσθαι, *Cooperire*, *tegere*, quo aliquoties usus Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 44. l. 2. Epid. sect. 2. n. 57. ed. Lind. l. 3. Epid. s. 3. ægr. 3. et 15. Gal. l. 3. de diff. respir. c. 11. Item de ventre et utero fœtum investiente l. 1. de morb. mul. LI

13. Legitur, & de medicamento, quod denti imponitur, ut involvat, veluti emplastrum, apud Scrib. L. n. 56. Cartilago quoque θυρεοειδὴς, sive peltalis aut Scutiformis, dicitur *Coopertoria* Castello.

Cooptatio dicitur, quando res in destillatione fixantur, & præsertim, si res fixandæ aquam in se contineant, uti Vitriolum, &c. Johnson. in Lex.

Coordinatio, σύνταξις. Vide *Syntaxis.*

Coostrum, dicitur *intermedia pars diaphragmatis.* Rul. in Lex.

Copaivæ *Balsamus* dicitur Exoticum quoddam oleum nativum densius à loco natali, quemadmodum Peruvianus, Indicus alijq; Meminit ejus aliquoties Jacobus le Mort in Chym. Medico-Physica, prælertim c. 16. Egregium in Gonorrhœa, ingreditur Elixir Antivenereum. Junge Morley Coll. Chym. Leidensc. c. 137.

Copal est nomen *Resinæ* duriusculæ, admodum candidæ, vel ex albo flavescentis, pellucidæ, suaveolentis, in massam redactæ, quæ asportatur ex India occidentali, sive nova Hispania, ubi ex vulnerata arbore guttatim stillat. Dicitur, & *Pancopal.* Habet vires calefaciendi, humectandi, resolvendi. Vid. Schrod. l 4. cl. 2. n. 38.

* Cophosis, κώφωσις, Lat. *Surditas*, est abolitus, vel valde imminutus auditus, proveniens à deficiente spiritus animalis per nervum acusticum affluxu, & distributione propter varios morbos internos, vel externos inducta. In specie *Surditatis* à Tympani relaxatione meminit Willis Anim. Brut. part. 1. c. 14. Aliàs duplex est, alia in fieri, quæ fugax est, & levis, qualis repentè fit in febribus. Gal. 4. aph. 28. & 60. & 1. in 1. prorrh. t. 32. alia habitualis, stabilis, & fixa, quæ à varijs morbis internis provenire potest. Foes. Oec. p. 370. Dieter. Jatr. n. 491. Alias duas species recenset Linden. Ex. IV. §. 79. κωφὸς etiam *mutum* significat; Vide *Mutus*; quia *muti* à nativitate plerumq; *surdi*. Eph. N. C. Ann. I O 35. Schol.

Copia, πλῆθος, ἀδρότης, idem, quod *multitudo*, *abundantia*, vide *Plethos*, *Hadros.*

Copiscus, κόπισκος, est species Thuris in Arabia, & Smilo nascentis, quod Indico minus multò, & fulvius est. Dioscorides huic secundum locum attribuit l. 1. c. 81.

* Copos, κόπος, *Lassitudo*, *Fatigatio*, dicitur talis affectio corporis, qua pleræq; functiones animales ob debilitatem quandam succi nervosi præpeditè ac minus vegete exercentur. Hinc potentia locomotiva vacillat, & ita affecti otium, & secessum amant, corporis exercitia, labores devitant, pensa quævis ægrè suscipiunt, eaq; statim delassiti remittunt, ut liceat (quidni vero liceret?) verba de *lassitudine* scorbutica Cl. Th. Willis de Scorbuto cap. 4. sano sensu generalius accepta huc referre. Distinguitur *Lassitudo* in eam, quæ sanis etiam competit post corporis exercitia, & labores propter dissipatos spiritus vitales, & animales prius novo pabulo resarciendos, & in hanc, quæ præternaturalis est, & morbos comitatur. Et hæc triplex esse dicitur: *Tensiva*, *Phlegmonosa*, & *Ulcerosa*. *Tensiva*, *Tonodes*, est, quando ob copiam sanguinis vasa distendentem citrà insignem impuritatem musculosæ partes, & fibrosæ impediuntur, ne per spiritus animales expandi satis queant. Quæ species etiam ad latitudinem sanitatis pertinere videtur. *Plegmonosa*, φλεγμονώδης, quæ & *Æstuosa* vocatur, est, quæ à plethora cum effervescentia conjuncta dependet, & non solum distendendo, sed & æstum inferendo membris musculosis, & nervosis afficit, Linden. Ex. XIV. §. 86. 87. Dicitur, & ὀστοκόπος. Hæc vel ijs ut plurimum contingit, qui validi licet, assueti tamen exercitationibus non sunt; vel acute febricitantes comitatur l Unde, & tales febres κοπώδεις, ἢ λοπιώδεις dicuntur Hippocrati 4. aph. 31. & 74. 6. Epid. s. 2. t. 24. Coac. t. 642. quamvis si jam malignitas quædam concurrerit, tertia species *Lassitudinis* p. n. potius intelligi debeat, quæ est *Ulcerosa*, ἑλκώδης, & hæc provenit ab impuritate sanguinis, & succi nervosi plerunq; serosa, & salina cum defectu spirituascentiæ, & activitatis debitæ conjuncta. Hæc si fuerit in ijs, qui sunt in statu decidentiæ, h. e. nondum revera ægrotant, ad morbos tamen valdè dispositi, dicitur *Lassitudo spontanea*, κόπος αὐτόματος, & significat morbos imminere, Hipp. 2. aph. 5. Quædam verò sequitur, & comitatur morbos jam præsentes, imprimis vero Scorbuti symptoma solet esse familiarissimum. Willis d. l. & alij Authores, qui de scorbuto scripserunt. *Κόπον* aliquando etiam ipsum *laborem* vehementiorem significare existimat Foes. ex Hippocr. 6. Epid. l. 1. t. 12. Oecon. p. 348. Eninverò non video tantam necessitatem, cum sensus etiam integer sit, si per *lassitudines* vertatur vocab. κόποι.

Copriemetos, κοπριήμετος, id est, *merdivomus*, quando quis stercora vomitu per os rejicit in Ileo desperato, Usus hac voce Hippocr. 2. Ep. s. 1. n. 71. edit. Lind.

Co-

Copros, κόπρος, *stercus*, fimus, excrementum alvi in prima coctione segregatum significat. Dicitur, & Hippocr. κόπριον, κόπρανον Coac. r. 214. & 602. Consideratur, vel ut res sec. nat. quatenus est consequens sanitatis, vel ut res non naturalis, quatenus esse potest caussa procatarctica sanitatis, & morborum, vel ut res p. n. tanquam symptoma, si excrementa videlicet corrupta morbum sequantur; vel ut medicamentum, quamvis sordidum, & meritò quoad internum usum abrogandum. De facultatibus diversorum stercorum vide Gal. l. 5. de S.F.c.17. & l. 10. tit. *Copros*.

Copton, κοπτὸν, κοπτὴ, dicitur medicamentum ad *placentæ* formam contundendo redactum, sic dictum, quod non coqueretur, sed tunderetur. Meminit Æginet. l. 7. c. 18. tanquam externum, & parti affectæ stomacho, vel jecinori, imponendum. Interim, & Gal. ad interna Arteriaca dicta, h. e. quæ contrà tussim, & alia asperæ arteriæ vitia adhiberi possunt, retulit *Coptarium*, κοπτάριον, h. e. placentulam contrà tussientes. l. 1. de C.M.S.L. c. 2.

Copula dicitur Capivaccio genus somni naturalis, & nil aliud denotat, quàm immobilitatem partis sensitivæ, l. 1. Practic. cap. 18. p. m. 528. seq.

* Copula, σύνδεσμος, idem, quod *Ligamentum*, vide infrà lit. L. *copulatio*, vide *conjugium*.

Coquus, ὀψοποιὸς, minister Medici, Gal. l. 2. de san. tu. c. 11. qui propriè alimenta præparat ad victum quotidianum pro conservanda, aut recuperanda sanitate; Per metaphoram ad Pharmacopœum quoque refertur, dum & ipse *coquendo* quædam facit medicamenta. Imò & ventriculus dicitur *coquus* noster communis tropicè; est enim coctionis officina, & instrumentum, non quidem propria facultate, sed beneficio fermenti, & adjacentium viscerum caloris vitalis. Vide *chylificatio*. Dicitur, & *cocus*, præsertim in plurali *coci*, ad differentiam Infinitivi passivi *coqui*, vid. not. Rhodij ad Scrib. Larg. n. 111.

* Cor, καρδία, dicitur ratione necessitatis, & utilitatis principalissima pars solida organica corporis carnea musculosa, constans duabus cavitatibus, quæ *Ventriculi* dicuntur, sinistro angustiori, dextro capaciori per intermedium carneum septum multis scrobiculis sed imperviis præditum distinctis, & duabus ad basin, sive partem latiorem annexis appendiculis, quæ *Auriculæ*, vel *aures cordis* vocantur, exterius membrana quadam veluti amicu-lo munita, quæ *Pericardium* appellatur, è vena cava ad auriculam dextram sanguinem à toto corpore refluum excipiens, abhinc in ventriculum dextrum assumens, inde per contractionem, & coarctationem in arteriam pulmonalem per substantiam pulmonis expellens, posteà per venam pulmonalem refluentem in auriculam sinistram, & ex hac in ventriculum sinistrum recipiens, medianteq; contractione cum contractione ventriculi dextri coincidente in aortam, sive arteriam magnam, per totum corpus distribuens. De *cordis* Structura videantur Anatomici, & inter hos Linden. Medic. Physiolog. l. 2. c. 6. Bartholin. Anat. l. 2. c. 6. Tropicè *cor* quoq; dicitur *Macrocosmi* Sol, & viceversa *cor* hominis Sol *Microcosmi*. Parac. de pestil. Tract. 1. & 2. alibiq;. Inter metalla *cor* dicitur *Aurum*, inter Elementa *Ignis*. Rul. in Lex.

Coracine *sphragis*, κορακίνη σφραγὶς, est nomen Pastilli, quem ex Asclepiade recitat Gal. l. 5. de C.M.P.G. c. 11.

Coracinus, κορακῖνος, nomen piscis, qua fluviatilis, præsertim in flumine Nilo; qua marini, cujus descriptionem, usumq; in cibo, & medicina vide apud Ul. Aldrov. l. 1. de pisc. cap. 15. Bruyerin. de re cib. l. 19. c. 40. Differt à *corvo*, vel *corace*, de quo mox. Dicitur, et *Graculus*. Galen. l. 3. de alim. fac. cap. 31.

Coracobrachiæus. Vide *Coracoides*.

* Coracoides, κορακοειδὴς, est epitheton processus acuti exiguiq; in interiore parte ossis ceruicis, et scapulæ, qui, cum anchoræ, uel ceruini rostri similitudinem referat, *Ancyroides*, ἀγκυροειδὴς à nonnullis, *coracoides* ab alijs nuncupatur. quandoquidem extrema ejus pars, uti Corniculæ rostrum, ad exteriora inclinat, Galen. l. de ossib. c. 14. c. 1. de art. c. 2. De hujus ossis descriptione, uide, et Bartholin. libell. 4. Anat. c. 19. qui, et σιγμοειδῆ dici, et per hunc processum, et cauitatem scapulam cum brachio jungi testatur. Ab hoc processu propter originem, et adhæsionem nomina quoq; obtinuerunt Musculi *coracoidei*, uel *coracobrachiæi*, et *coracohyoidei*, de quibus uide eund. Anat. l. 4. c. 1. et l. 3. c. 12.

Corallatum, est nomen medicamenti apud Paracelsum, cum epitheto *Diaphoreticum*, cujus descriptionem uide apud eund. l. 3. de morb. Gal. c. 25. et explicationem apud Libau. Apocal. Hermet. part. prior. c. 5.

Corallinum, epitheton *Arcani* cujusdam Paracelsici, quod aliàs dicitur *Mercurius sublimatus rubens non corrosivus*, cujus descriptionem ex Crollij Basil. Chymic. repetiit Libau. Synt. Arc. Chym. l. 7. cap. 29. fin. Liquoris *Corallini*

meminit Parac. l. 3. de vit. long. c. 12. *Arcanum corallinum*, quod ex essentia auri est, laudat idem Paracels. adversus Podagram. l. 2. de vit. long. c. 1. de triplici *Arcano corallino* Paracelsi vide Libav. Apoc. Herm. p. prior. c. 5. Hujus *Arcani corallini Paracelsici* modum præparandi manifestare quoque voluit Helmont. de febrib. c. 10. §. 10. 11. quod fieri debeat per abstractionem Liquoris Alcahest à Mercurio vulgò venali. Enimverò cum æquè obscurus sit liquor Alcahest, facile quis intelliget, & hoc Arcanum Paracelsicum esse revera arcanum, h. e. obscurum, & ita melius negligi, quàm operosius inquiri, præsertim cum sit Mercuriale, cui temere non est fidendum.

Corallium, *coralium*, *corallus*, κοράλλιον, κόραλλος, imò & *coralium* quasi τῇ κόρᾳ ἀλωτόν, i. e. *tonsura*, & *præfectione captum*, *Basad* Arab. an inter vegetabilia, an verò mineralia referri debeat, valdè dubium est. Ex utraq; parte militant Viri doctissimi. Gorræus per lapidem ex pingui in mari arboris in formam concretum descripsit. Schroderus quoque l. 3. c. 6. lapidibus pretiosis subjunxit; cui subscripsit Fr. Hofm. in clav. vocans lapidem, seu saxeam in fruticis speciem concretionem, Helmont. tr. Potestas medic. n. 62. etiam lapidibus annumeravit, quamvis tr. de Lith. c. 1. n. 16. plantam lapideam dixerit. C. Hofm. verò l. 2. Officin. c. 153. §. 24. vegetabilibus annumerare non dubitavit, imitatus Ferdin. Imperatum l. 27. Hist. nat. c. 2. dicentem: Li *coralli* sono numerati trà le piante, c' han vita nell' humore. Fruticem quoq; marinum, & plantam vocavit Chiocchus in Mus. Calceol. s. 1. in princ. Nostrarum non est partium, litem hanc dirimere; utpotè, quod in foro Medico ignorare parum affert detrimenti, scire parum emolumenti; Quemadmodum & hunc scrupulum; An *corallia* in fundo maris mollia nascantur, & demum in aerem liberum producta indurentur in lapideam concretionem? De quo dubio videantur dicti Authores: Placet tamen Fr. Hofm. ἐπίκρισις, distinguendo inter illorum germinationem, & perfectionem: Quoad illam, mollia esse possunt; quoad hanc, dura quoque reperiuntur in profundo maris. De eorum generatione, differentijs, viribus, quas quidem Chymici penè incredibiles attribuunt, videantur modò laudati Authores, quibus junguntur Paracels. passim in scriptis suis. Croll. in Basil. Chym. Ruland. in Lex. Johns. &c. Jungatur & Junken. Chym. Med. Phys. P. 1. s. 4. c. 8. p. 309. De *coraliis factitiis* vide etiam Parac. l. 7. de transmut. rer. natur. Meminit & Rul. d. l.

Corax, κόραξ, *corvus*, Lat. æquivocum est nomen (1.) significat *avis* rapacissimæ, & notissimæ generis, cujus descriptionem, & usum vide apud Aldrov. l. 11. Ornith. c. 1. adde Schroder. l. 5. cl. 2. n. 51. (2.) est nomen *piscis* marini, corporis forma *Milvo* pisci simili, carne duriori præditi, non tamen contemnendi in cibis; De hoc vide Rond. l. 10. de pisc. c. 71. Aldr. l. 2. de pisc. cap. 57. Historiam de *corvis* albis in Wetteravia vide in Ephem. Nat. cur. Ann. III. Obs. 57. (3.) *morbus* quoque in oculo, qui *Ægilops* aliàs vocatur, Haliabbati dictus fuit *corvus*, teste Manardo in Epist. (4.) *Corax*, nomen est etiam medicamenti, videlicet *Pastilli* perutilis ad putridorum ulcerum, præsertim pudendorum nomas, cujus descriptio bis habetur apud Aet. l. 1. teste Gorr. p. 241. Taceo plures significationes huc planè non pertinentes, quas diligenter collegit Aldr. Ornithol. d. l. §. Æquivoca.

Corda, *chorda*, χορδὴ. Vide *chorda*.

† Cordis compressio, cartilaginis mucronatæ depressio mulierculis. Septalius de morb. mucronatæ cartil. c. 2.

† Cordolium Καρδιαλγία Laurenbergius in Antiquario.

Cordinema, κορδίνημα, scribitur, & σκορδίνημα, significat autem idem, quod καρηβαρία, (vide suprà *carebaria*, i. e. *capitis gravitatem*, eò quod τὸ κάρα δινεῖσθαι, caput in orbem vertatur, ita exponente Erotiano in Onomastico, p. m. 58. quamvis Hipp. semper usus sit vocab. σκορδίνημα pro *tensione membrorum*, & verbo σκορδινᾶσθαι, tendi l. 2. Epid. s. 3. n. 34. & l. 6. Epid. s. 5. t. 4. ubi legitur σκορδινισμὸς *tensiones membrorum* cum oscitatione, & l. de superfœt. IX. 3.

* Cordyla, κορδύλη, nomen piscis. Vide *Thunnus*.

Core, κόρη, primum significat *puellam*, *virginem*, quæ nondum nupsit, Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 4. Coac. t. 549. Jung. C. Hofm. in Galen. de U. P. l. 7. n. 482 dicitur & eidem ἡ κόριον lib. 6. Epid. s. 8. t. 28. deinde significat *Pupillam*, mediam iridis in oculo partem per quam visus peragitur, sive minorem oculi circulum intrà iridem comprehensum, per quem cernimus. Estque nihil aliud, quam tunicæ, quæ ῥαγοειδὴς. *Uvea*, dicitur, foramen, in eum usum à natura factum, ut per ipsum res visibiles humori crystallino, vel potius spiritui animali, & nervi optici expansioni retiformi facilius paterent. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. In hac significatione usus Hipp. 2. Prorrh. XXIIX. 16. 31. Vide Foes. Oec. p. 349.

Corema, κόρημα, significat, vel *purgamentum*, quod verrendo collectum est, vel, ipsas quoque *Scopas*, quibus verritur, Gorr. in def. d. l. quamvis nullam addiderit authoritatem

Medi-

Medicamenta quoque ad exterendam, & levigandam cutim commoda vocat P. Ægineta *κορήματα*. l. 7. voce Osyris.

† Coriziola Rhas. ad Almans. Scammon. Monspeliensium. Vide de hujus Virtute Lud. Mercat. in praxi. Polygonum in aquis nascens Tebernæmon. in Iconibus.

Coris, *κόρις*, i. e. *cimex*. Vide suprà.

Corium, *βύρσα*, *δέρμα*, *δέρις*, *σκῦτος*, quid sit, etiam vulgò notum est, nimirum cortex, quo caro regitur, quodque deglubi à carne potest. Lind. Ex. V. §. 42. *Coria* molliri per oleum dixit Gal. l. 2. de S. F. c. 5. *Coria* vetera usta ad attritiones commoda esse legitur, l. 11. De S. F. de alijs *corii* usibus varijs vide Aldrov. l. 1 de quadruped. bis. c 1. p. m. 334. seqq. ed. Bonon. *Cortex* quoque exterior granorum, & fructuum *corium* dicitur, v g. *Coria malorum*, Scribon. Larg. n. 111. mali granati, n. 234. unde contractè *Malicorium* dicitur in offic. Vide Rhod. in nor. ad h. l. & in Lex. Scrib. Ervum sine *corio*, Veger. l. 4. c. 4. *Corium terræ* legitur apud Rul. in Lex. *Coriaceum*, de animalibus legitur, *βυρσώδες*, apud Gal. l. 3. de Al. F. c. 41.

Cornelus, *carneolus*. Vide *Sardius lapis*.

Cornesta idem, quod *Retorta*. Morley collect. Chym. Leidens. proleg. c. 2.

* Corneus. *κερατοειδής*. *corniformis*. Vide *ceratoides*.

Cornicula vocatur instrumentum Chirurgicum parvum excavatum, quod majoribus membri aridi vasis adhibitum sine igne, & solo oris suctu per exile, & summum foramen nutrimentum potenter attrahit, teste Sculteto Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XII. fig. 7. ex Hildan. Observ. Chir. Cent. I. Obs. 80. & Tulp. lib. 3. Obs. 49.

Cornicularis *processus*. Vide *Ancyroides*.

Corniger, *κερασφόρος*, epitheton animalium, quibus cornua naturaliter accrescere solent capiti. Dicitur & *cornutus*. Talibus animalibus plerunq; deesse dentes superiores notavit Gal. l. 6. de Anat. admin. c. 3.

Cornix, *κορώνη*, *κόμβα*, *κερόνη*, est nomen avis rapacis corvini generis, cujus descriptionem, differentiam, & usum vide apud Aldrov. Ornithol. l. 12. c. 2. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 50 *cornix* etiam de ossium processibus acutis dicitur, Gal. de ossib. in procem. l. 2. de U. P. c. 14. Ita cubiti acutum processum vocavit *κορώνην* Gal c. 2. in Hipp. de artic. in procem. & Hipp. sect. 2. de artic. t. 5. *κόρωνον* acutam apophysin maxillę inferioris. Barthol. Anat. libell. 4. c. 11. p. 726. Horn. Microc. §. 12. D. D. Hofm. Diss. An. ad h. l. p. 33. 34. Vocantur autem ita hujusmodi acuti processus propter similitudinem rostri *cornicis*, Foes. Oec. p. 350.

* Cornu, *κέρας*, dicitur proprie de eminentijs illis instar ossium duris, & siccis in quorundam animalium capitibus naturaliter productis, plerunq; binis, rariùs una, propriæ defensionis gratia, quæ tamen insignem etiam usum præstant in Medicina, quorum catalogum vide apud Schrod. l. 2. c. 25. Apud Scrib. Larg. n. 8. 60. 141. legitur *cornum*, *corni*, *cornorum*, & plura hujusmodi inflexionis, & declinationis exempla collegit ex alijs Rhodius in Lex. Scrib. p. 67. Junge Robert. Keuchen. ad Seren. p. 144 & 209. Aliquando tamen, & præternaturaliter tales prominentiæ cùm in brutis, rùm in homine observatæ sunt. Vide Hildan. Cent. 1. O. 25. Ephemer. Nat. Curios. Tom. vel Ann. I Obs. 30. & Nobiliss. D. D. Georg. Franci Exerc. de *cornutis*. Jung. Bonetti Medic. Septentrion. l. 1. s. 3. c. 1. p. 43. seqq. Ita Pathologicè *cornua* quoque dicuntur additiones spissæ singulariter nascentes super juncturas in extremitatibus propter vehementiam operationis, Avic. l. 4. sen 7. tr. 3. c. 14. Appellantur quoque *cornua*, *κέρατα*, *κεραίαι*, uteri processus vel prominentiæ ad latera fundi uterini utrinque occurrentia, ubi vasa deferentia inseruntur, quæ tamen magis in non gravidis, quàm gravidis notari possunt, Spigel. de Hum. corp. fabr. l. 8. c. 19. Aquapend. de form. fœtu. Barthol. l. 1. Anat. c. 29. Vide *ceraæ*. Castellus vocat *Apices matricis* In specie *cornu cervi* in Chymicis est *alembici rostrum*. Est autem in medicinalibus apud Paracels. herba vulneraria ob similitudinem foliorum ad ejusmodi *cornua* alludentem naturaliter ex arte signata, Rul. & Johns. in Lex. *cornu divortii* Spagyricis dicitur distractio duorum, vel potius trium principiorum essentialium, Balsami vitæ sulphurei, salisque humidi diaphani, & Mercurij vitæ, sive humidi radicalis; illius quidem per ustionem; hujus verò per congelationem, Gerard. Dorneus tr. Philos. Chymic. tr. 2. Vita brevis, in Th. Ch. Vol. I. p. 468.

Cornumusa idem, quod *cornesta*, vel *retorta*, Morley. d. l.

† Cornustibium à cornu, & Stibio, h. e. gutto Corneo in quo reponitur stibium. Anton. Nebrissensis quinquagen. c. 44.

Corolla, *στεφάνη*, Vide *corona*.

Corona, sumitur diversimodè: primùm propriè Gr. *στεφάνη*, *στέφανος*, pro serto ex floribus, sive fasce florum per seriem comprehensorum. Hinc plectilis *corona* dicebatur. Junge Mercurial. l. 3. Var. lect. c. 9. & Rhod. ad Scrib. Larg. n. 271. Gal. l. de causs. procatarct. c. 1. Ad cujus similitudinem deinde per

metaphoram, circulus varij coloris àb uvea tunica oculi dependens *corona* quoque dicitur, Galen. cap. 1. in progn. Hipp. t. 10. Spigel. l. 10. de H. C.F. c. 9. quæ aliàs *Iris vocatur*. Ita, & circulus ille in radice, vel basi glandis in membro virili satis altam marginem habens, *corona* appellatur, teste Rolfink. O. ac Meth. part. genital. part. 1. c. 52. Barthol. l. 1. Anat. c. 24. De *Corona serpentina* ficta lege Libav. tract. Chym. de Igne naturæ, cap. 42. Barth. Eustach quoque *coronas* vocavit eminentias ostium acutas, curvas, aut rotundas, Opusc. Anat. p. m. 187. 188. quamvis ad Gr. κορώνη vocabulum hæc significatio pertineat. Vide *cornix*.

* Coronarius, στεφανιαῖος. Vide *Stephanieos*. Os *coronale* dici Os frontis scribit Barthol. libel. 4. An. c. 6. p. 706.

Corone. κορώνη. Vide *Cornix*.

Coros, κόρος, *satietatem cum repletione* significat, juxtà Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 57. quamvis, & alibi per *novella germina* è ramis adnata vertatur vox κόροι, teste Foes. Oec. p. 349.

Corpulentia, πάχος, παχυσμὸς, εὐσαρκία, παχύτης, *Corpulentus*, *Corporatus*, εὔσωμος, εὐσώματος, παχὺς, εὔογκος, εὔσαρκος, opponitur maciei, & extenuationi corporis, & absumto, ἀτροφία, καὶ λεπτῇ, καὶ ἐκτετηκυῖα διάθεσει, 2. aph. 35. 44. l. 3. aph. 25. l. 5. aph. 46. s. 2. progn. t. 19. Galen. l. 2. de temper. cap. 4. & de sal. diæt. t. 12. Vide Diæt. Jatr. n. 662. 663. 664. Dicitur, & *Obesitas*, & *Obesus*.

Corpus, σῶμα, χρὼς, quia in genere significet, ex Philosophicis perspectum esse debet, & potest; nimirum id, quod opponitur Spiritui, cujus, est adaptatum subjectum, Schrod. l. 1. c. 5. In Medicina, vel de *corpore* humano, ceu subjecto artis accipitur, vel de objecto, caussis, & medijs sanitatis, & morborum corporeis. Quamvis Rul. & Johns. animam quoq; appellaverint *corpus invisibile*, siquidem tenet medium inter *corpus visibile*, qua de caussa *corpus* ea parte vocatur, & *invisibile* dicitur, quia participat de spiritu invisibili. Iidem quoque *corpora supercælestia* descripserunt, quæ per mentem in imaginatione solùm, & non per oculos carneos cognoscuntur. Suntq; Spagyrorum subjecta mirabilium operum, si Dijs placet. Chymicis Paracelsicis *Corpus* id omne dicitur, in quo virtutes rerum delitescunt, Johns. Hinc non dubitant etiam Morborum *corpora* comminisci, Paracelf. tr. Paragran. tr. 2. Placet nobis annectere egregiam *corporis* animalis, & ita etiam Humani, (quod est Artis Medicæ subjectum) descriptionem annectere è Rob. Boyle eleganti libello de *corporum* animalium porositate Latinè reddito: *Corpus* animalis non est rudis, & indigesta materiæ moles, sed ingeniosa plane machina ad variarum operationum exercitium mirabiliter constructa, puta ad nutritionem, generationem, sensationem, variosq; discrepantes locales motus, & propterea dissimilarium ac organicarum partium (addere libet imò & similarium) varietatem peritè, & variè constructam requirens.

Corradiatio idem, quod *Concordantia*, *Constellatio*, *Collustratio*, figmentum Paracelsicum, & Hermeticum nihil sani continens, Libav. de Philos. Hermet. mag. Fratr. Ros. Cruc. not. 10. T. 4. Oper. p. 283. 284.

Correctio, διόρθωσις, ἐπανόρθωσις, ἐντροπὴ, vel dicitur, de corpore, & ejus membris, vel incurvatis, vel in situ p. n. existentibus in pristinum situm naturalem restituendis, Galen. c. 2. de ijs, q. in med. t. 25. c. 3. h. t. Hipp. 2. de artic. t. 46. & l. 4. t. 64. Vid. Dogm. Med. Gen. Part. VII. c. 1. dogm. 4. Sumitur etiam pro curatione caussarum morbificarum à Gal. l. de art. med. constit. cap. 19. & opponitur *Conservationi*, l. art. medic 86. 87. *Correctiones* quoq; fiunt in medicamentis, v. g. quando purgantibus validioribus adduntur quædam medicamenta illorum vehementiam infringentia, & flammæ vitalis continuationem conservantia, quæ propterea dicuntur *Corrigentia*: aut quando in præparatione fit separatio puri ab impuro, quem modum tantum *correctionis* titulo dignatus est Paracelf. Paragran. tr. 3. & l. 1. defens. 3. vid. & Libav. Alchim. Pharm. c. 19. Vel accipitur de mente sive propria, sive alterius, quando ea in opinione perversa hærens reducitur veluti in viam, & emendatur, in qua significatione exposuit vocabulum ἐντροπὴ per *correctionem*, & quidem modestam, Linden. Exerc. II. §. 20. dum Medicus conatur ægro fugienda dissuadere, & persuadere sequenda, debita dexteritate, ita tamen, ut si, urgente necessitate, oratio amorem requirat, ratio amorem præferat.

Corrigia, ἱμὰς, *lorum* propriè significat. Per translationem etiam usurpatur de tendinibus, & ligamentis, quæ Galen. Græcè vocavit ἱμαντώδεα, 1. progn. t. 7. Uvulæ, vel gurgulionis affectus, cùm longior, siccior, & gracilior evaserit, dicitur ἱμὰς, vel ἱμάντωσις, Aetiò l. 8. c. 43. Differt ἀπὸ κιονίδος, quod in hac gurgulio non extenuatus, sed crassitiem ex fluxione majorem adeptus sit, Gorræus p. 192.

Corripio, ἐπιλαμβάνω, idem, quod *invado*.

Vide

Vide *Epilambano*. Unde dicitur *correptus* morbo, malo, vel vitio, Scrib. Larg. n. 6. 16. 96. 99. 101. 171. ubi etiam *correptio*, i.e. accessio vel *invasio morbi* legitur.

Corroboratio, *corroborans*, ῥῶσις, ῥωστικός, τόνον διδὼν τοῖς μορίοις, idem, quod *confortatio*, *confortans*. Vide supra. Dicitur de illa efficacia, qua vires vitales partium, & corporis deficientes, vel imbecilliores restituuntur, Gal. l. 2. ad Glauc. c. 19.

Corrosio, διάβρωσις, *erosio*, dicitur, & ἀνάβρωσις, vide *Anabrosis*. Præter illam significationem Pathologicam magis adhuc recepta est Pharmaceutica, & Chymica, qua describitur *corrosio*, quòd fit calcinatio res coagulatas per corrodentes spiritus in calcem reducens. Estq; duplex: *Vaporosa*, vel *Immersiva*, quarum omnium species expositas vid. apud. Rul. & Johns. Accuratius adhuc *corrosionis* species exposuit D.D. Bohn. Diss. Chym. Phys. XII §. 7. Media illa, & materiæ, quibus *corrosio* perficitur, dicuntur *corrosiva*, διαβρωτικά, qualia etiam sunt Chirurgorum medicamenta, quæ superfluam carnem, & excrescentias depascunt, exedunt, & absumunt. Aliàs καθαιρετικά, νεμόμενα, σηπτικά. Vide *catharetica*, Rul. & Johns. *Corrosivum minus* Paracelsi quod dicatur, vide in Morley collect. Chym. Leid. c. 147.

* Corrugatio, ῥίκνωσις, *rugositas*, dicitur de cute, quando propter extenuationem concidit, & in rugas contrahitur, Gal. 3. in 6. Ep. t. 29 alijs t. 21. Huic opponitur ἔκτασις, *extensio* cutis cum refectione, ac repletione, Foes. Oec. p. 554. Ita & Oculi Tabes nihil aliud est, quàm *corrugatio* tunicarum, aut pupillæ, Gal. l. 10. de U. P. c. 5.

Corruptio, φθορά, διαφθορά, quid in genere significet, è Physicis sciri potest. Specialius quatuor modis viventia cuncta *corrumpi* posse, docet Gal. l. de marasmo c. 1. ubi *corruptio*, & *Marcor* pro Synonimis habentur. In Medicina restringitur *corruptio* ad hominem, eique competentes partes continentes, contentas, & impetum facientes; nihilque aliud est, quam recessus à statu naturali ad naturæ contrarium. Suntq; ejusdem varij gradus, quorum ultimus consistit in tanta eversione ad naturæ contrarium, ut non possit iterum ex naturæ coctione ad pristinam naturam redire, Gal. 2. aph. 17. *Corruptum* quoque dicitur, quod alienum est à natura, indicatq; sui remotionem, l. 9. meth. med. c. 10. fin. *Corruptio* etiam attribuitur rebus non naturalibus præsertim alimentis. Hinc elegantissimè Linden. Ex. V. §. 119. Sanè *corruptio* inquit, ciborum multorumq;, & multigenerum, neque consuetorum, ac alia super aliam cruditas per se satis sunt adducendo hominem in certum vitę discrimen. Quin et ob *corruptiones* aeris; aquarumq; causantur morbi, uti patet non solum ex Hipp. de A. L. & Aq. & sed & ex Paracels. Labyrinth. Medic. c. 11. quos morbos *cagastricos* vocat, à *cagastro*. Vide suprà *cagastrum*. *Corruptio* Chemistica nihil aliud est, quàm totius à natura compositi suas in partes resolutio, Gerard. Dorn. Art. Chem. l. 1. c. 5. in Th. Chym. Vol. I. p. 198. Quid verò idem per *Rotam corruptionis* intelligat, tr. Artif. supernat. c. 6. 7. videatur p. 296. Quibusdam Spagyricis *corruptio* significat terram nigram, quæ in operatione circa Lapidem Philosophor. incipit post sublimationem, & destillationem subsidere in aqua usq; ad fundum vasis, aliàs *Fœtidum menstruale* quoq; dicta, M. Joh. Isaac. Oper. Miner. c. 26 in Th. Ch. Vol. III. p. 435. Vide etiam *Destructio*.

Corre, *corse*, κόῤῥη, κόρση, à κείρω, *tondeo*, significat *tempora*, vel *maxillas*, quæ tonderi solent, Horr. p. 24. Idem, quod κρόταφος.

Corsufle, est terminus Spagyricus, denotans compositionem quandam, quæ mutato nomine Ixir dicitur, de quo plura in Turba Philosoph. serm. 30. & 31. Th. Chym. Vol. V. p. 24.

Cortex, φλοιός, φλοός, φλοῦς, exteriorem crustam, & tegmen, vel involucrum radicum, arborum, fructuumq; significat, quorum in Officinis usitatiorum catalogum vide apud Schr. l. 2. Pharmac. c. 9. *Cortex extensus* signum est perfectæ maturitatis, non rugosus, Gal. l. 2. de Antidot. c. 15. *Cortex* corium tegens describitur à Lind. Ex. V. §. 42: Vide *corium*. *Cortex* ovi pro *Testa* venustè legitur apud Q. Seren. Keuchen. in not. ad illum p. 205. In Anatomicis quoque *cortex* dicitur exterior substantia cerebri cinerei coloris ad differentiam interioris candidioris, quę medularis, & Callosum corpus dicitur, quemadmodum passim in scriptis Anatomicis legere est. Alijs vocatur *corticalis substantia cerebri*. *Cortex* quoq; in genere sequiore, vel fœminino legitur apud Scrib. Larg. num. 60. quamvis Barthius non satis Latinis addiderit. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 368. *Cortex æris* est *bracilum*, vel *Bracium*, flos æris *Cortex maris* est *Acetum Philosophicum*. Rul. Johns.

Corvinus *lapis* dicitur ille, qui calefactus tonitru edere, et in India reperiri fertur, ab Incolis *cocaote* vocatus, hauddubiè propter portiones sulphureo-nitrosas volatiles abundantes. Borell. Cent. 2. O. 38. Fr. Hofm. Clav. ad Schr. l. 3. §. 153.

Coruscatio, ἀστραπή. Vide *Astrape*.

Corvus, κόραξ. Vide *corax*.

Corrcus, κόρυκος, legitur, & κώρυκος, significat *follem grandem*, vel *pilam majorem*, qua olim in *corycino* balnei ædificio colluderent. Alijs describitur per cistulam, pannariam, aut vasculum, utri vel folli simillimum ex pellibus consutum. Alij testantur fuisse *Lanceam*, aut *Naviculam*. Vid. Lang. l. 1. ep. 52. Prima significatio spectat ad exercitia corporis, dicitur κωρυκομαχία, teste Gal. l. 2. de san. tu. c. 8. Junge Foes. p. 349. Annon hodieq; lusus pilæ majoris huc spectaret? quæ pila Gallicè dicitur, & vernaculè un balon? Diminutivum est κωρυκίδιον, *Corycidium*, quod fuit etiam concavum, ex pellibus, scutum, & involucrum, quod sagittantes sinistro apponebant, Lang. d. l. Hoc nomine quoque *pila* minor manuaria venire posset. Hoc vocab. κώρυκος non debet confundi cum *Coryeus*, κώρυκος, per ω, quod significat *specum*. Unde *coryceus auscultator*. Vide Hofm. l. 6. Var. Lect. c. 3.

Corydos, *Corydallus*, κόρυδος, κορύδαλλος, id est *alauda*, *galerita*. Vide *Alauda*, P. Æginet. l. 7.

Corymbos, κόρυμβος, *baccam hederæ* significat. Sumitur, & pro *mammis* à Q. Sereno. Medic. cap. de *Mammis* sanandis. Vide Rob. Keuchen. not. p. 160.

Coryphe, κορυφὴ, primariò *verticem* capitis significat, qui est media, & summa inter sinciput, & occiput pars, unde velut à centro circulus, capillorum proventus incipere videtur, Galen. l. Introd. c. 10. Dicitur etiam στρόφιον, (quo, & Latini respexisse videntur, dum *verticem* dixerunt à *vertendo*, nimirum propter flexum capillorum, quòd illic velut in gyrum vertantur; quam etiam ob caussam quidam ex Græcis ἑλιγμὸν, & πόλον, ἀπὸ τοῦ πολεῖν, h. e. à *vertendo* eandem partem appellarunt. Castell.) Alij linea illa, qua capilli alij ad dextram, alij ad sinistram vertuntur, κορυφὴ vocatur. Unde, & δικόρυφοι, i. e. *bivertices* vocantur, non ij quidem, quibus os summum geminum est, sed illa potiùs linea discrimenq; capillorum. Secundariò etiam alijs partibus attribuitur, v. g. *Principium Mesenterij*, quo spinæ dorsi alligatum est, vocatur κορυφὴ, i. e. *apex*, seu principium *Mesenterij* à Gal. l. 16. de U. P. c. 10. Item appellatur alibi ἄρτημα, *vinculum*, v. g. l. 6. de Admin. Anat. c. 6. & 4. in 6. Epid. t. 7. Jung. C. Hofm. comm. in Galen. 4. de U. P. n. 216. Ita, & *basis cordis*, veluti operculum ventriculorum cordis, dicitur κορυφὴ, teste eodem C. Hofmann. d. l. n. 336.

* Coryza, κόρυζα, est species *catarrhi*, in qua materia peccans per nares secernitur, Latinis *Gravedo*. Hipp. usus hoc vocabulo, & derivativo κορυζώδεις, 3. aph. 20. l. 6. Epid. s. 2. t. 32. & 1. 2. t. 6. Vide Foes. Oecon. p. 349. & suprà *Catarrhus*.

Cos, ἀκόνη, est lapis, in quo cultri, & alia instrumenta secantia, aut pungentia terendo acui solent. *Cos Medica*, verò est lapis, in quo tritura nonnullorum simplicium medicamentorum, quæ *præparata* in Officinis dici solent, fieri solet. Meminit Galen. l. 4. de C. M. S L. cap. 4. Alibi vocavit *cotem oculorum*, ἀκόνην ὀφθαλμικὴν, haud dubiè, vel quia lapis plerunque cavitatem oculi repræsentat; vel quia Collyria lævigari in illo solent, Galen. l. 9. S. F. §. de Lapidibus. Dicitur aliàs *Porphyrites* lapis, super quem alio lapide versatili fit lævigatio aspersa aliqua aqua destillata conveniente, ut fiat instar pultis. Vide Schroder. l. 2. c. 76. *Cotis Naxiæ* mentionem facit Gal. l. 9. S. Fac. §. Ostracites. *coticula*, vide *Lydius*.

Coscinos, κόσκινον, id est, *cribrum*. Unde κοσκινίζω, *cerno*, cribro. Vide *cerno*, *cribrum*.

Cosmetica, κοσμητικὴ, est pars Medicinæ ministra ad Diæteticam, & Pharmaceuticam pertinens, quæ tradit modum per media (quæ etiam *cosmetica* vocantur,) naturalem servandi, aut restituendi, pulchritudinem. Vide *Decoratio*. Hæc quomodo differat à *commotica*, vide suprà *commotica*. Quamvis Rolfink. hanc differentiam non attenderit, sed *cosmetica* remedia vocaverit etiam fucos ad album, & rubrum, Ord. ac Meth. Gen. l. 7. sect. 2. c. 12. 13. *cosmeticum* Crollij ad delendas maculas, & tollendam serpiginem vide etiam apud Libav. Synt. Arc. Chymic. lib. 7. c. 30.

Cosmetorges. est vocabulum à Dolæo effictum, quo explicare, & exprimere voluit Microcosmetora, h. e. animam sensitivam particulariter in cerebri globosa parte sedem suam habentem in furorem actam, & ad iram commotam mediante sanguine nimis effervescente, & scorijs sulphureis referto. Encyclopæd. l. 1. c. 2. §. 10. p. 14. Plura loca, ubi hujus vocabuli fit mentio, quærantur in Indice.

Cosmos, κόσμος varijs gaudet significationibus 1. denotat *Mundum* universum, quæ acceptio non est hujus loci. Vide *Mundus*. 2. apud Hippocratem significat ordinem, & rerum seriem tùm in genere, tùm in specie circa crisin, & dies criticos. Vide l. 2. de Morb. Mul. XLII. 13. XLIX. 42. l. 3. Prognost. t. 7. Hinc & κόσμιοι, teste Erotiano, sunt εὔτακτοι, *benè ordinati*, & κοσμηταὶ dicebantur, qui præerant adolescentibus

ad moderandos eorum mores, Foeſ. Oecon. p. 350. Gorr.

Cosmographia, κοσμογραφία, eſt propriè ars, & pars Matheſeos, tradens deſcriptionem, conſtitutionem Orbis terrarum, & ejuſdem partium. Hanc Medico ſcitu eſſe neceſſariam, urget Paracelſus non in eum finem, ut ſciat, quales caligas induant incolæ diverſi; ſed quibus morbis diverſis infeſtentur, Defenſ. 4. Idem ex hypotheſi illa accepta, quòd *Homo* dicatur *parvus Mundus*, duplicem conſtituit *coſmographiam*, *Macrocoſmi* & *Microcoſmi*, Labyrinth. Med. c. 4. per hanc intelligens partem Phyſiologicam Medicinæ, & Anatomiam, de morb. Tartar. c. 12. 18. & alibi ſæpius.

† Cossi, Vermes in lignis Carloſis. Heresbach. lib. 2. de re ruſtica.

Cossum Paracelſo dicitur exulceratio circà nares gravior, proveniens, ex mente illius, ex ſulphure albo, & ſale ſciſſo Martiali, l. de apoſtem. ulceribus, c. 39. Aliquando etiam participat de malignitate Gallica ſeu Venerea, l. de ulcer. Gall. alijsq; affectibus, l. 3. cap. 5. Jungatur Marcell. Cuman. Obſ. 84 apud J. H. Velſch. in Syllog. Curat. & Obſ. Medic. Cent. I. p. 81. *Coſſi* etiam Italis, vel *coxi* vocari Varos, & ſimiles tumores parvos, & duros in faciei cute obortos, ſcribit Foreſt. l. 5. Obſ. Chirurg. O. 7.

Cossus, θρὶψ, τερηδὼν, eſt nomen verminuli è lignis nati, præſertim è robore, & quartum genus *teredinis*, cujus deſcriptionem, & uſum medicum vide apud Ul. Aldrov. l. 6. de inſect. c. 5. Legitur, & aliquando in plur. *coſſes*, ibid. Imprimis verò farina illa *Teredinum* hodieq; notiſſima eſt, & familiaris mulierculis noſtris in exiccandis excoriationibus infantum, Schrod. l. 5. cl. 4. n. 117.

* Costa, πλευρὰ & πλευρὸν, indifferenter ſumitur. Quid ſignificet, jam notum eſt. *Coſtæ* ſunt oſſa pectoris, quæ à collo toto ad illia uſq; ex anteriore parte ad utrumq; latus protenduntur, Gal. l. Introd. c. 10. & 3. de artic. t. 37. Dividuntur in *legitimas*, & *ſpurias*. Utrarumq; deſcriptionem prolixiorem pete ſis ex Anatomicis veteribus, & recentioribus, & inter hos è Barthol. libell. 4. Anat. c. 17. *Coſta extrema* eſt, non parva illa reverà ſpuria, quæ ab illis diſcedit, "& carnoſæ parti diaphragmatis obducta eſt, ſed ipſi proxima, cui manifeſta jam membrana tenuis intus ſubtenditur, continuata cum ea, quæ omnes coſtas ſubcingit, & aliàs *Pleura* vocatur, Galen. l. 5. de Anat. adm. c. 3. fin. *Coſta ſartoria* vocatur vulgò das Fiſchbein, eſtq; firmamentum Ceti maxillæ ferè oſſeum, quo utuntur ſartores ad firmandá veſtimentá; præſertim in ſexu fœminino. Uſus in Medicina eſt largior, dum præbet largam mucaginem, & meminit illius Dan. Ludovici Differt. I. Pharmac. p. 314.

Cotaronium terminus eſt Paracelſicus, ſignificans *liquorem*, in quem veluti principium materiale reſolvi poſſunt corpora naturalia, quin, & ipſa Elementa. Reſpondere videtur *Mercurio*, tr. Labyrinth. Medic. c. 3.

Cothon, κώθων, fuit poculi fictilis genus ampli, & capacis, quo ſe compotando invitabant, quæ compotandi ratio per verbum κωθωνίζεσθαι, & κωθωνίσαι, & ſubſtantivum κωθωνισμὸς exprimebatur, Foeſ. Oec. pag. 366. Foreſt. l. 9. Obſ. 28. in Schol. Caſp. Hofm. in Gal. de U. P. n. 222. Apud Hippocratem verò in Epiſtola ad Cratevam n. 23. ſignificat *vas fictile*, in quo flores, folia aut radices conduntur. Ita, & Galen. vaſculum fictile ad urendam cadmiam κώθωνα κεραμεῦν vocavit, l. 4. de C. M. S. L. c. 6.

† Cotyla ſanguinis apud Galenum conſtat uncijs duodecim circiter. Petrus ſalius de Affectibus particularibus cap. 22.

Cotis, κοτὶς, Hippocrati *Occiput*, & poſteriorem capitis partem ſignificat, l. 2. de morb. XII. 43. & XX. 3. Vide Foeſ p. 350.

Cottabismus, κοτταβισμὸς, remedij nomen, cujus mentio fit à P. Æginera in curatione Cachexiæ, l. 3. c. 47. Quale verò fuerit, non eſt facile dictu. Poteſt intelligi eo nomine *aquæ ſuperfuſio*, eo ferè modo, quo veteres Athenienſes in illo convivali ludo, qui κότταβος dicebatur facere ſolebant, ut Athenæus, & Suidas ſcriptis ſuis prodiderunt. Poteſt, & ſimpliciter accipi de *ablutione*, *deterſioneq;* per *ſpongiam facta*, authore Phavotino, qui in Lexico ſuo κοτταβίζειν per ἀποσπογγίζειν interpretatur. Hæc Gorræus. Alij per *vomitum* explicant. Vide Henr. Stephan. Theſaur. Græc. in Indic. voc. Κότταβος.

Coturnix, χενίον, ὄρτυξ, ὀρτύκη, eſt nomen avis nulli non genti notæ, loca campeſtria amantis, inq; ſegetibus mox maturis latitantis, & pulveri cœnove ſeſe obvolventis; cujus deſcriptionem, vide apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 22. Creditur innoxie helleboro veſci, Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 6. & hoc fieri propter convenientiam temperamentorum, l. 3. de Temper. c. 4. & multos ex eſu *coturnicum* diſtentionibus hypochondriorum correptos notavit idem, 5. in 6. Epid. t. 35. Jung. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 52.

*Cotyle, κοτύλη, cotyla, cotyledon idem, quod *Acetabulum*. Vide supra suo loco.

Cotylis, κοτυλὶς, h. e. *concavitas coxæ*, vel coxendicis, Hipp. de off. nat. quamvis alij legant κρτύλη, Gorr.

Courap, ap. Indos in genere omnem *scabiem* significat? Κατ᾽ ἐξοχὴν, verò illam *Herpetis*, vel *Impetiginis* speciem molestissimam dictis populis Endemicam, quæ ut plurimùm alas, faciem, pectus inguina, imò aliquando totum corpus occupat, cum pruritu intolerabili, adeò ut ægri dies noctesq; manus abstinere à scalpendo nequeant, sed statim istam voluptatem, quàm ex unguium attritu homines sentiunt, acerba pœnitentia sequitur, ingens nempè dolor in crudis, & cuticula detectis partibus, quas ungues aperuerunt, dum mordicans ac nitrosus iste humor peccans partes nervosas vellicat, & inde interulæ, vel indusia sine crustarum laceratione avelli nequeunt. Hujus caussa consistit in sero acerrimo, & corrosivo. Vide plura ap. Jac. Bontium, meth. med. morb. Indiç Or. c. 17.

*Coxa, *Coxendix*, *Ischion*, ἰσχίον, Parac. passim *Schia* magnum fœmoris ossis caput est, cujus cavitas *Acetabulum*, κοτύλη, vel κοτυληδὼν vocatur, Gal. l. 2. de fract. t. 70. unde affectus articularis illius ossis *Ischias*, & *Coxendix* appellatur. Inde *Ischiadici*, & *Coxarij*, i. e. *coxæ* morbo laborantes, l. 7. de C. M. P. c. 16. *Ischion*, ἰσχίον, etiam aliquando significat ligamentum ipsum, quo femur *coxendicis acetabulo* colligatur; interdum, verò ipsum articulum. Sed & *Ischia*, ἰσχία dicuntur a quibusdam partes carnosæ ex utroq; sacri ossis latere, quæ, & σχαρία Græci, à Latinis *clunes* appellantur. *Os* autem *coxendicis*, est apophysis ossis sacri, ad *coxendicis* acetabulum undiq; pertinens. Os enim sacrum, qua parte femoris caput ei inseritur, *Ischion* vocatum est. Hæc Castellus. Enimverò videtur *Os sacrum* cum *osse innominato* confundisse, siquidem *Os Ischium* est pars Ossis innominati, non sacri, quod inter duo innominata interjacet cum vertebris dorsi contiguum. Videantur Anatomici, in specie Barthol. libell. 4. de Ossib. c. 15. & 16.

Crabatus, κράβατος, vel κράββατος, Latinè aliàs *Grabatus*, idem quòd κλίνη, lectus. Vide *cline*, *Lectus*. Duos κραβάτας pro puerpera requiri, unum duriorem, si in sella mulier parere nequit, alterum molliorem post partum, legitur apud Moschion, de morb. mul. c. 48.

Crabro, σφὴξ, est insecti vespis similis, sed

majoris nomen, cujus ictus potiùs inter caussas morbificas, quàm alius quidam usus inter remedia referri debet. Descriptionem vide ap. Aldr. l. 1. de Insect. c. 7.

Crade, κράδη, *ramum ficulneum* significat, Hipp. de super fœt. XXI. 5.

Crapale, κραιπάλη, *crapula*, significat omnem capitis noxam, quæ ex vino, vel alio potu generoso largius sumto fit, Hippocr. 5. aph. 5. Galen. in comm. h. l. παρὰ τὸ κάρηνον πάλλειν, à caput percellere. Qui differentiam inter *crapulam*, & *ebrietatem* fingunt, λογομαχοῦσι, Foes. p. 353. Diet. n. 475. Inter caussas vitam abbreviantes rectissime quoq; *crapulam* retulit Helmon. Tract. Mortis Occasiones, scil. vel frequentior fuerit, vel potus noxius. *crapulam* privationis intellectus caussam statuit Paracels. Tract. 1. de morb. ament. c. 4. et hydropis tr. h. t. Quæ *ebrietati*, vel *crapulæ* resistunt remedia, dicuntur ἀκραιπαλα, ἀμέθυσα, Diet. d. i. Inter quæ refert Dioscorides Crocum, l. 1. c. 25.

Craeno κραίνω, duplicem habet significationem ap. Hipp. Vel enim significat *desino*, ad finem pertingo, s. 3. de artic. t. 33: vel denotat *perficio*, effectum reddo, l. de Virg morb. II. 25. Foes. Oec. p 353.

Crama, κρᾶμα, *vinum dilutum*, et aqua temperatum sign. ficat. Celsus *dilutam potionem* vocat, Gorr p. 244.

Crambium κράμβιον, decoctum *crambes*, vel brassicæ denotat Hippocr. l. 2. de morb. mul. XIV. 12.

Crampus, idem, quod *spasmus flatulentus*, Helmont. de Lithiat. c. 9. n. 135. Vide *convulsio*.

* Cranium, κρανίον, quasi *parva Galea*, *calva*, *calvaria*, est os capitis crassum, rarum, rotundum, ossibus septem (alij plura numerant) compactum, suturisq; veris tribus, Coronali, Lambdoide, et Sagittali distinctum, Cerebrum contingens, atq; utramq; meningem contingens, quòd quasi κράνος, i. e. *galea*, cerebro adjaceat, sic dictum, Gal. l. 8 de U. P. c. 9. Accuratiorem descriptionem videre licet ap. Anatomicos recentiores, præsertim Barthol. libello 4. Anat. c. 4. 5. et 6. Th. Willis Anat. Cerebri c. 4. De usu *cranij* Medico, videatur Schroder. l. 5. cl. 1. n. 23. inter partes corporis demortui quinta, Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. p. 675. seq. Adde, et Rhodium ad Scrib. L. n. 16.

Cranocolaptes, κρανοκολάπτης, epitheton *Aranei* cujusdam, qui quartum genus constituit ap. Aet. l. 13. c. 18. sublongi, viridis, stimulumq; sub collo habentis, atq; si quem irruat, loca circa caput

caput petentis. Junge Forest. l. 30. Obs. 12. Schol. et Ul. Aldr. l. 5. de Insect. c. 12.

CRANTER, κραντὴς, à κραίνω, perficio, epitheton dentium molarium, qui omnium novissimi, enascuntur. Iidem quoq; σωφρονιστῆρες, ὀψίγονοι, serò nati appellantur, vulgò etiam *dentes sapientiæ*, quod eo tempore nascuntur, quo homo incipit sapere, videlicet utplurimum ab anno 18. ad 26. Gorr. p. 245.

† CRAPULA, Plin. lib. 16. c. 11. Resina lota non fex. resinæ ut quidam volunt Marsilius Cagnatis Variar. obser. l. 2. c. 1.

CRAPULA, Vide *Crepale*.

* CRASIS, κρᾶσις, *mixturam* in genere, usitatiùs verò *temperiem*, *temperamentum*, apud Medicos significat. Quid verò propriè sit, non omnes accuratè exposuerunt. Vulgares *Complexionem* vocant. Galenus prolixos de *Temperamentis* libros conscripsit. Verùm multa ἀλλότρια inseruit. Generalior de *Temperamento* doctrina spectat ad Physicum. In forò Medico accipitur de *Temperamento vitali*, & actuali, quod quidem *Elementare* non excludit, sed subjectivè includit, estq; nihil aliud, quàm species, vel differentia essentialis sanitatis prima, ceu facultas corporis humani ejusq; partium, functiones suas obeundi, proveniens à caloris vitalis in & cum sanguine debita facta appropriatione, & continuatione. Plura vide in nostris Dogmat. Gener. Medic. Part. 1. c. 3. Huic respondet quoq; *Facultas Medicamentorum*, quæ etiam nihil aliud est, quam *Temperamentum actuale* specificum, dependens a vitali principio essentiali portiones Elementares informante, & exaltante. Ubi tamen notetur, effectum aliquando à *Temperamento Elementari* etiam provenire, qua tali, id quod per accidens fieri dicendum, v. g. Quando Aloe aut Rhabarb. siccant, & adstringunt. Hoc non tàm à *Temperamento vitali*, & essentiali dependet, cujus virtute potiùs fermentationem augent, fundunt, liquant; quàm à *Temperie* portionum terrearum, siccarum, quibus scatent, destructo aut oppresso vitali *Temperamento*, Vide etiam Dogmat. Med. Gen. P. 6. c. 2.

CRASSENA, terminus Paracelsicus, significans portiones salinas, putrefactivas, & corrosivas, faciens ulcera, tumores diversæ formæ, libell. Theorico de Ulcer. c. 6.

* CRASSITIES, *Crassitudo*, *Crassus*, πάχος, παχυσμὸς, παχύτης, παχύς, est nomen notissimæ significationis. De his vocabulis vide Dieter. n. 662. seqq. Linden. Ex. X. §. 148. Attribuitur, verò in Medicina diversis rebus, v. gr. 1. Moli corporis, *corpulentiæ*, vide *Corpulentia*. 2. *Membranis*, ità membrana exterior, & prima cerebrum investiens, quæ vulgò *Dura mater* vocatur, dicitur *crassa meninx*, Galen. l. 9. de admin. Anat. c. 1. παχεῖα μήνιγξ ἢ σκληρά. 3. *Venis*, 1. de art. 53. φλὲψ παχεῖα. 4. *pulsui*, estq; *pulsus crassus*, qui & *turgidus* appellatur, & coincidit cum magno, Galen. l. 1. de diff. pulf. c. 5. παχὺς ἢ ἁδρὸς, cui opponitur λεπτὸς, ἢ ἰσχνὸς, tenuis, vel gracilis. 5. *medicamentis*, quæ aliàs dicuntur *crassarum partium*, παχυμερῆ, quæ non facilè in tenues partes dissolvi possunt, quibus opponuntur τὰ λεπτομερῆ, *tenuia*, sive tenuium partium, Galen l 1. de S. M. Fac. c. 3. & alibi. *Crassum emplastrum*, id est, spissum, Scrib. L. n. 205. *Crasse* obtinere, n. 46. 228.

CRATEO, κρατέω, verbum hoc significat apud Hippocrat. *vinco*, supero, *contineo*, & passivum κρατέεσθαι, *vinci*, superari, 5. aphor. 45. l. 7. Epid. V. 22. l. 6. f. 5. t. 37. Undè, & καταπεπτημένοι dicuntur deplorati, ægri, & *à morbo victi*, quibus deneganda medicina, l. de art. IV. 6. quamvis etiam de *alvo adstricta* accipiatur, teste Linden. Ex. IV. §. 99. Jnng. Foes. p. 353. Dieter. n. 477.

CRATER, κρατὴρ, communiter *poculum amplius* significat. Rulandus verò *Craterem* describit per *ahenum*, quòd inferius amplius, superiùs verò angustius est. Diminutivum est *Craterium*, κρατήριον, Foes. p. 353.

CRATERAUCHEN, κρατεραυχὴν, ἐκ κρατεραυχὴν, *hominem valida cervice* præditum, robustum significat, Hipp. 6. Epid. f. 1. t. 3. Gal. in comm.

CRATIBULA, ἐσχάριον, φρύγετον, est instrumentum ex bacillis ferreis quadratis, & digitalis crassitudinis juxta se in acutum ita positis, ut semidigitale spacium intersit, factum focis conficiendis, carbonibus sustentandis, & cineribus dimittendis inserviens, Rul. & Johns. Meminit ejus Willis tr. An Brutor. Part. II. c. 9. pro foco sicco parando in paralysi.

CRATOS, κράτος, propriè *robur*, vim & potentiam significat. Ita, & κρατυσμὸς, *robur*, *firmitudinem ætatis* florentis viresq; denotat, apud Hipp. 6. Epid. f. 8 t. 29. à verbo κρατύνεσθαι, *roborari*, firmari, solidescere, quo usus Hipp de ossibus coalescentibus post fracturam, l. de fract. t. 41. & f. 2. t. 6. Impropriè etiam à nonnullis κράτος pars ea manus, quæ sub digitis est, & quidem interior magis, quàm exterior, quia in interioribus totam Naturæ potentiam apprehendendi, & continendi posuit, dicitur, Gorr. in def. p. 245. Lind. Medic. Physiol. l. 2. c. 14. §. 85.

CRATYSMOS, *Cratysmos*, κρατυσμὸς, κρατύνομαι, *robur*. Vide *Cratos*.

Crauros, κραῦρος, i.e. *friabilis*. Dicitur, & θραυστός, εὔθραστος, & ψαθυρὸς, & accipitur de omni eo, quod nec lentoris, nec pinguedinis quicquam habet, Gorr. d. l. & Linden. S. M. Exercitat. V. §. 41.

Creatio, *Creatura*, *Creator*, κτίσις, κτίσμα, κτιστή, ὁ κτίζω, δημιουργία, δημιουργός. Horum vocabulorum propria, & stricta significatio non est hujus loci, quatenus scil. per *creationem* intelligitur ortus rerum naturalium ex nihilo primævus, à divina omnipotentia, & liberrima voluntate dependens. Vide Schrod. l. 1. c. 4. Quod si verò in latiore significatione accipiatur pro omni effectione naturali, & opere, contradistinctis artificialibus, coincidit ferè cum *Generatione*, & in hoc sensu Gal. in *Naturam*, vocat δημιουργὸν, quod interpretes expresserunt per *Creatorem*. Et illius summam sapientiam in *creationem* corporum naturalium, præsertim verò nostra aliquoties deprædicavit in l. 1. de Us. Part. c. 18. l. 9. de Hippocr. & Plat. decret. c. 8. & 9. & passim alibi. Verùm & hæc significatio potius Physica, quam Medica dicenda. In hac latiori acceptione quoq; verbo κτίζειν, aut κτίζεσθαι usus est Hipp. 3. de artic. t. 41.

* Creber, πυκνὸς, πυκνὸς, *frequens*, cujus interveniens quietis tempus est breve, Gal. de Pulsib. ad tyr. c. 4. Dicitur de respiratione πυκνὸν πνεῦμα, *crebra spiratio*. Et fœmina apud Hippocr. l. 6. Epid. s. 4. t. 4. πυκνοπνεύματος fuisse legitur; de Pulsu, Gal. d. l. & l. 2. de dignosc. pulsf. c. 1. alibiq; de morbis, v. gr. *crebra* febris, πυκνοπυρ: l. 2. de morb. mul. XIV. 4. quamvis fortassis rectiùs per *densum* vertatur. ; *crebra* fluxio, πυκνὴ ῥοή, de glandul. IX. 19. Quod verò Galen. d. l. de dign. pulsf. differentiam aliquam inter celeritatem, & *crebritatem* vult omnibus viribus comminisci, non videtur necessarium, sed mera inanis λεπτολογία. Aliàs Græcum πυκνὸς aliquando, & *densum* & *durum* denotat, v. g. alvi *durientis*, πυκνοὺς κοιλίης, 6. Epid. s. 3. t. 1. venæ *condensatæ*, *induratæ*, φλέβες πυκνωθεῖσαι, de salubr. diæt. t. 27. & carne *densa* præditi vocantur πυκνόσαρκοι. Ibid.

Credo, πιστεύω *fidem adhibeo*, fido. Verbum notissimum. Usus est Hipp. 2. aph. 27. Vid Diet. n. 683. In genere quoq; rectè dixit Gal. quod id, quod quisq; maximè capit, etiam facillimè *credat*, de præc. ad Posthum. c. 10. Vix credendi effectus simplicium laudantur à Scrib. Larg. n. 19.

Cregyon, κρήγυον, *bonum*, acceptum, significat idem, quod ἀγαθὸν. Usus Hippocr. Coac. t. 30.

Cremasis, *Cremasmus*, κρέμασις, κρεμασμός, *suspensio*, appensio. Legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 52. 60. l. 3. de artic. t. 56. Descendit à verbo κρεμάσαι, *suspendere*, quo etiam sæpè usus Hippocrat. 1. de art. t. 14. l. 4. t. 43. 44. 64. &c. Foes. Oecon. p. 353. seq.

* Cremasteres, κρεμαστῆρες, dicuntur musculi duo, utrinq; scil. unus, à quibus testes sursum trahuntur. Eorum uterq; gracilis, & longus, & cum vasis spermaticis à musculis hypogastrii descendit ad ipsos testes, eos relevans. Contrariis carent musculis, qui contrarium motum efficiant. Nullus enim est, qui testes ad inferiora revellat, quòd satis sua gravitate ima petant, ægris præsertim, & senibus. Hæc Castellus. De his musculis vid. & Barthol. l. 1. Anat. c. 24. p. 214. Similia duo corpora musculosa etiam utero adesse, quæ κρεμαστῆρες dici possint, existimat Gal. l. 14. de U. P. c. 11. fin. & l. 2. de semin. c. 5. C. Hofm. in comm. n. 1038. *Cremasteres* quoque denotant petiolos, vel pedes uvarum, teste Linden. Ex. X. §. 192.

Cremer, nomen morbi Hungarici ferè Endemii, quando nauseam ex cibo vario inordinatè sumto, vel à potu nimio contrahunt, & statim allio ulnam manus in parte domesticâ fortiter fricant, hancq; partem sibi dolere dicunt. Post usum alicujus Aquæ cordialis statim evanescit. Ephem. Nat. Cur. Tom. vel Ann. II. Obs. 28.

Cremnos, κρημνὸς, duo significat apud Hippocr. 1. *Labra pudendi* muliebris, & eminentias sive alas, l. de loc. in homin. ed. Foes. p. 423. vel l; 2. de morb. mul. l. 3. 5. juxtà Linden. 2. significat *labra ulcerum*, d. l. de Loc. in hom. XLI. 2. edit. Lind. Jung. Foes. Oec. p. 354.

* Cremor, χυμὸς, item χυλὸς. Vide *Chylus*, *Chymus*. Est enim *Cremor* idem, quod *Chymus*, Galen. l. 3. de nat. fac. c. 4. *Cremor ptisanæ* χυλὸς πτισάνης, est, ubi à decoctione quis Ptisanam colaverit, deinde cremorem à decocti parte aquosa separaverit, c. 1. de R. V. I. A. t. 26. In Pharmaceuticis quoque, & Chymicis vocabulum hoc frequenti in usu est, ubi tamen notat potius formam siccam pulveris. Ita notus est *Cremor* Tartari, in Dispensatoriis, & apud Schroder. l. 4. cl. 2. n. 408. *Cremor* Crystalli, l. 3. c. 8. n. 8. *Cremor* silicis, d. l. n. 18. Talci, n. 20. Saturni, l. 3. c. 14. *Cremor* vel Lac Sulphuris, Libav. Alchym. Pharm. cap. 36. Schrod. l. 3. c. 28.

Crepatura, Paracelso dicitur *Hernia intestinalis*. Prælect. Chirurg. in fin.

CREPIDO, ἀμβη, ἀμβάνη. Vide *Amba*, *Ambon*.

CREPINUM, Paracelso idem, quod *Tartarus*. *Crepinum introversum*, id est, *Tartarus* correctus, l. 3. de morb. Gallico, cap. 30. Imò in l. 1. de orig. & generat. luis Venereæ hunc affectum *Crepinum* dicendum esse, à modo curandi statuit.

CREPITATIO. Vide *Decrepitatio*.

CREPITUS, φῦσα, φύση, πέρδησις, πορδὴ, *flatum*, per anum emissum cum sono significat. Siquidem alij sunt silentes, & sine strepitu, φῦσαι σιγώδεις. *Crepitus* verò vocantur φῦσαι ψοφώδεις, ἠ ἐν βορβορυγμοῖς Hippocr. 1. Epid. s. 3. t. 1. & 4. Epid. XX. 13. l. 1. Progn. s. 2. t. 24. Generationem horum ex naturâ, & doctrina flatuum petenda. Esse à Sulphure immundo, & ardere, vel accendi posse, ridicule statuit Paracels. l. 1. de Tatar. tr. 2. c. 2. in not. *Crepitus Lupi* est species fungi, Chirurgorum orbicularis vulgò *Bovista* dicti, adversus hæmorrhagias celebratissimæ. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 411. In specie *Crepitus ossium* vocatur Symptoma quodam scorbuticum rarius tamen superveniens, quando ossium capita ex membri vel corporis quovis motu etiam leviori strepitum edunt ingentem, quasi nuda essent. Willis de Scorbut. c. 9. *Crepitus tendinis* vocatur sonus tendinis in manu siti, cum digito premitur à Joh. Muys in Prax. Chirurg. Ration. Dec. II. Obs. 5.

CREPUSCULUM, ἑσπέρα, ὀψινὴ ὥρα, est tempus vesperæ post Solis occasum, sic fortasse appellatum, quod res incertæ *creperæ* dicantur. Id quoque tempus noctis, an diei sit, incertum est. Linden. S. M Ex. XVI. §. 221. seq.

CRESCITIVA Virtus dicitur species *Vegetativæ* aut *Nutritiæ facultatis*, quæ in totius corporis diametris addit secundum proportionalitatem naturalem, quatenus ipsum ad finem augmenti perducat per illud, quod ipsum ex nutriente ingreditur. Avic. l. 1. fen. 1. doctr. 6. cap. 1. Vocatur aliàs *Augmentativa Virtus*.

CRESCO, αὐξάνομαι, αὔξομαι, idem, quod *Augeor*, incrementum capio. Vide *Auctio*. Quid per *Philosophiam Crescentium* & *Fontium* intelligat Paracels. legatur in Labyrinth. Medic. c. 11.

CRESERA, κρησέρα, *Cribrum pollinarium* significat, quo farina expurgatur, & cribratur. Vocatur, & ἀλευρότησις Polluci, l. 6. c. 11. Legitur & κινσέρη, l. 2. de morb. mul. XI. 32. Vide Foes. Oecon. p. 354. 355.

† CRESSION. Nasturtium. Dod. hist. Plant. pempt.

CRETA Cimolia, ab insula cimolia Joann. Ruellis in nomen nelatura rei veterariæ.

CRETA, vel denotat insulam, patriam Andromachi, κρήτη dictam; unde κρὴς, *Cretensis* dicitur, Galen. l. de Theriac. ad Pison. c. 1. quæ significatio non est hujus loci: vel significat *Terræ* speciem notissimam, γῆ κρητικὴν, candidam, quamvis Renodæus, & virescentem, & nigricantem faciat, quæ tamen non sunt in usu. An Græce κιμωλία γῆ dicenda? Vide *Cimolia*. De *Cretæ* vulgaris usu vid. Schrod. l. 3. c. 2. n. 3. De speciebus *Cretæ* sive *Creticæ terræ* legatur, & Mercurial. l. 3. Var. Lect. c. 21. Ruland. & Johnson. seqq. differentias fecerunt: 1. *Creta* argentaria, in qua micæ argenteæ internitent: 2. rara, mollis: 3 dura: 4. lutea mollis Waldenburgica, quæ facillimè lineas ducit: 5. tophacea: 6. In cinereo violacea dura: 7. Cœrulea, quæ effoditur in Thuringia propè oppidum Mogellam, qua fabri in pingendis parietibus utuntur: 8. viridis dura: 9. subviridis: 10. nigra mollis: 11. nigra mollis, argenteis maculis nitens: 2. nigra dura: 13. fabrilis candida, ex qua Cataloni ad Matronam parietes, & muros exstruunt. Unde etiam Argieræ portus extructus dicitur. Ex tot speciebus colligere est, vocab. *Creta* generaliter accipi pro *Terra medicata*, & *bolari*, quam suspicionem confirmat Scribon. Larg. qui *Terram Samiam* aliquoties *Cretam* vocavit, n. 83. 86. 112. 189. Vide Lex. Scrib. Rhodij p. 368. *Creta sutoria*. Vide *Melanteria*. Præter usum medicamentosum *Cretæ*, de quo apud Schrod. d. l. & Mynsicht. Armament. Medico-Chymic. sect. 8. in fin. de *Morsulis diacretæ*, hodieq; abusus *Cretæ* Zythopsis nostris est familiarissimus, quando cerevisiam tempore æstivo acescentem magna copia *cretæ* vulgaris injectâ emendare conantur, non sine dispendio sanitatis, quia redditur Calcaria, & acris alkalizata, Paracels. l. 1. de Tart. Tr. 5. cap. 2. in explic. Quid? quod haud raro portionibus impuris scatere soleat *Creta*. Nihilo tamen minus cogimur sanitatis jacturam facere, & pati, pro lubitu illorum cerevisiæ coctorum, quando alio potus genere destituimur.

CRETUS, i. e. *cribratus*, à *Cerno*, idem, quod *Cribro*, Scrib. Larg. n. 70. 115. 182.

CRIBRATIO, Gr. dici posset κοσκινισμὸς, est species secretionis qua solidiora in minores particulas redacta; aut etiam pulposa per cribrum trajiciuntur, ad separandum tenuiora à crassioribus. D. D. Bohn. Diss. Chym. Phys. XV. §. 2.

CRIBRATORIUM. *Cribrum*, κόσκινον, κρησέρα, quid propriè sit, in vulgus notum est. Dicitur & quandoq; *Colum*, ἠθμός. Pertinet ad instrumenta etiam Diætetica, Pharmaceutica, et

Chirurgica. Unde rectissime vocavit Galen. l. 6. de C. M. S. L. cap. 2. *cribrum Medicum*, κοσκῖνον ἰατρικὸν. Actio ipsa dicitur *cribrare*, *Percribare*, *cernere*. Vid. Lex. Scrib. Rhodij p. 368. ejusdemq; notas ad d. auth. n. 61. 75. Per translationem etiam *cribrum* in Anatomicis usurpatur, v. g. *Os Ethmoides*, sive *cribriforme*, *cribrosum*, ad radicem nasi occurrens, cujus descriptionem vide apud Barthol. libell. 4. c. 8. & *cribrum Renum*, quod à veteribus fictum esse statuit idem, l. 1. Anatom. cap. 17.

Cricoarytænoidæi dicuntur duo Musculi, laryngem aperientes, de quibus legatur Barthol. l. 2. Anat. c. 11. p. 442.

* Cricoides, κρικοειδὴς, epitheton *cartilaginis* ad *Laryngem* pertinentis, ita dicta, quia *annuli* figuram imitatur. Κρίκος enim *annulum*, & circulum significat, uti constat ex Hipp. libell. de Anat. l. 3. in Mochlic. XXV. 5. Dicitur, & à quibusdam *cymbularis*, *coopertoria*, Castell. Cartilaginis descriptionem vide apud Barthol. Anat. l. 2. c. 11. Aquapendens vocat *Innominatam*, cùm tamen à Galeno. & Oribasio *cricoides* jam appellata fuerit, Tract. de Larynge vocis organo, part. 1. & 3. c. 5.

Cricothyroidei vocantur musculi, qui judice Bartholino, rectius dicerentur *Thyreocricoidei*. d. l. p. 439.

†. Cridones Vermiculi intercutanei Host. epit. med. §. 5.

Crifera, linsens. sacculis. Aret. lib. 1. cap. 7.

* Crimnon, κρίμνον, dicitur *farina crassior*, castrata, negligentiùs molita, & saltem per cribrum laxiora habens foramina trajecta, Dioscor. l. 2. cap. 112. Galen. l. 7. de S. F. §. h. tit. Meminit, & aliquoties hujus vocabuli Hippocrat. de potu agens, in quo farina crassiòr macerata fuit, l. 2. de morb. XIV. 15. XXIIX. 11 & sæpiùs alibi. Aliquando verò usus est fœminino κρίμνη, etiam *polentam* crassiorem indicans, v. g. l. de nat. mul. XXIX. 53, quamvis Lind. κρίμνον retinuerit. Derivativum etiam κριμνώδης, *polentarius*, *farinaceus*, de sedimentis urinæ crassioribus furfuraceis sæpè usurpavit, 7. aph. 21. Progn. d. l. Coac. t. 263. 588. cruditatum excrementitiarum, & corruptarum copiam in massa sanguinea indicantes. Jung. Foes. Oec. p. 355. seq. Diet. n. 478.

Crinale vocatur instrumentum quoddam Chirurgicum, Ophtalmicum; cujus figuram cum usu exhibet Sculret. Arm. Chirurg. Part. 1. Tab. IIV. fig. 1. et Tab. XXXI. fig. 5.

Crinatum, κρινάτον, epitheton *suffimenti*, vel *Thymiamatis*, apud P. Æginet. l. 7. c. 22. h. e. *liliaceum*, à κρινον, *lilium*.

Crinis, τρίχες, sing. θρὶξ, *Pilus*, quid significet satis constat. Sunt verò *Pili* partes corporis secundariæ tenues, longæ, siccæ, ex cute erumpentes, à succi cujusdam penè excrementitio-nutritii sulphureo-salini crudi præsenti copia obortæ. Variant autem ratione coloris propter variam sanguinis, & succi nutritii constitutionem, & temperiem. Qui *crinibus* vel *pilis* abundant, *pilosi*, hirti, *hirsuti*, δασεῖς vocantur, qui verò carent iis locis, in quibus esse deberent, præsertim in capite, *calvi* appellantur. *Pilos* quoque non carere medicamentosa virtute, vide apud Schroder. l. 5. cl. 1. n. 23. Locus ubi *pili* abundant, præsertim in capite dicitur *capillitium* τριχῶσις, τρίχωμα, Gorr. in def. Signaturam *crinium* esse valdè fallacem, rectè judicavit Parac. l. 9. de Nat. rer.

Crinitus, a, um, κεχαιτωμένος, dicitur de plantis, quarum radices multis fibrillis, vel capillamentis ad laterà dispersis per terram diffunduntur, instar pedum cancrorum, apud Theophr. sæpè. Vide Keuch. not. ad Seren. p. 148.

* Crinomenos, κρινόμενος, id, quod *judicatur*. Vide *crisis*.

Crinomyron, κρινόμυρον, Unguentum *Liliaceum*, quod et *Ægyptium album*, et *Susinum* vocabatur, significat. Constabat lilio et quibusdam aromatis, Gorr. p. 246.

Crinones, vocantur nonnullis Practicis *vermiculi cutanei*, qui, et *Dracunculi* aliis dicuntur, summum pruritum sub cuticula excitantes, et atrophiam sive maciem corpori inferentes, haud dubie à succo nutritio vitioso, et coagulato provenientes, quorum capitula cineritii coloris è cute erumpunt, si inunctio facta fuit prius linimento ex farina triticea, et melle parato, hinc vel novacula abraduntur, vel crusta panis, Tim. à Guldenklee l. 5. cas. 23. Vide *Dracontion*.

Criogenes, κριογενὴς, epitheton Trochiscorum ad expurgandum ulcera sordida, apud P. Æginet. l. 7. c. 12.

Criomyxos, κριόμυξος, vocatur propriè *muco in naribus abundans*, instar arietis. Tropicè usurpatur de hominibus stupidis, et vacui cerebri, Gal. l. 6. meth. med. c. 3. C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. n. 1025.

* Crisimos, *Criticus*, κρίσιμος, κριτικὸς, vel de *morbis*, qui *judicantur*, vel de *diebus*, in quibus *judicari* solent, accipitur, apud Hipp. Gal. l. de dieb. judicat c. 3. et 3. progn. t. 1. Vide Dieter. n. 482. Foef. p. 359. Frequentior tamen est posterior acceptio. *Signa* quoq; *Crisima* suffi-

mè

mè reperies apud Gal. 1. aph. 12. & l. 1. de cris. c. 3. 7. 8. & 14. l. 3. c. 4.

* Crisis, κρίσις, *Judicium*, *Judicatio*. Quàm certum verò, & expeditum est, vocabulum hoc frequentissimè usurpatum in Medicina non denotare *judicium* forense, vel judicationem; tàm intricatum, multisq; difficultatibus adhuc implicitum est, quid Hipp. Gal. & alij veteres recentioresq; Medici per *Crisin* intellexerint, aut potiùs, quænam sit hujus vocabuli genuina significatio? interdum enim *Crisis* dicitur subita morbi in melius pejusve ad vitam, aut mortem mutatio: Interdum ea, quæ antecedit judicium, humorum agitatio: Interdum integra totius morbi solutio: Interdum illa tantum morbi solutio, quæ ad bonum fit, nomine *criseos* venit, Gal. l. 1. de cris. c. 1. Quæ varietas sententiarum oborta esse videtur à neglecta consideratione comparationis inter *Judicium* Forense, & *Judicium* Medicum; quæ si probè attendatur, res mihi videtur expeditu facilior, quænam significatio adæquata sit dicenda? Nimirum quemadmodum ad *Judicium* forense ad minimum tria necessariò requiruntur: *Judex*. *Reus*, & *Testimonia*. Ita quoque in Crisi Medica res sese habere debet. Reo respondere Ægrum, nullum est dubium. Testibus vel Testimonijs comparare posse attributa varia caussarum, & subjecti probè examinata, & considerata, hoc etiam nemo facilè inficias ibit. Quæritur saltem de *Judice* Medico, quis constitui debeat ac possit? Sanè Æger vel Morbus non potest simul Judicis, & Reipartes sustinere. Ergò vel Natura, i. e. vigor flammæ, & temperamenti vitalis adhuc in ægro superstes, vel Medicus Judicis vices subire debent. Quia vero Medici opera saltem ministerialis est respectu Naturæ, quæ dicitur ab Hippocr. morborum medicatrix. Igitur satis est, Naturæ Judicis Medici officium attribuisse. Quibus ita positis facilè quilibet rem hanc anteà intricatam penitius considerans, neque quamvis mutationem ad vitam, vel mortem, in meliùs vel deterius, rectè dici *crisin*, quia mutatio, quæ fit in deterius, non fit virtute, aut vigore naturæ, sed potius vi morbi, & ita deficit Judex competens, quo deficiente, quis vellet dicere *crisin*? neque humorum agitatio antecedens *crisis* appellanda, quia adhuc sub judice lis hæret, an illa agitatio à viribus vitalibus, an verò à vehementia caussæ morbificæ oborta sit? quemadmodum nec in foro inquisitio, & ventilatio actionum propriè dicitur *Judicium*, aut sententia, sed potiùs, quando actio deciditur per *Judicem*. Relinquitur ergò, *crisin* saltem dici adæquatè, quando beneficio virium vitalium h. e. naturæ, & adhuc sufficientis vigoris humorum, & spirituum caussæ morbificæ fit remotio, & ægri à morbo liberatio; id quod Galen. ipse fateri coactus est, l. 3. de cris. c. 1. quod ea, quæ repente fit, per excellentiam *κρίσις* dicatur, & à natura, ea, quæ præter naturam sunt, superante, exquisitè perficitur. Quam meam de *crisis* significatione sententiam prolixiùs expositam reperies in Dogm. Med. Gen. P. III. c. 6. dogm. 8. seqq. Concidit ergo, stante hac sententia, distinctio inter *crisin bonam*, & *malam*, cùm mala nulla detur. Siquidem Judice favente, h. e. naturæ robore sufficiente, in malum non potest fieri mutatio: Implicaret enim contradictionem manifestam. Distinctio verò in *crisin Perfectam* & *Imperfectam* suo stat taló, quarum illa cum manifesta materiæ peccantis evacuatione, hæc cum remotione ad alium locum ignobiliorem conjuncta est. Quod si tamen alijs placuerit, retinere illas tricas & ambiguitates, per nos illis liceat. Jungi verò possunt circa hoc vocabulum, Foes. Oec. p. 357. Dieter. n. 479. seqq. Præter hanc significationem *crisis* etiam requiritur in Medico, h. e. *Judicium* exactum, et rectum de visis fieri, et auditis, de futuris prædicendis, de agendis juxtà veram methodum. Quàm difficile vero hoc sit, indicavit Hipp. statim ab initio 1. aph. 1. Prudentia igitur, et exercitatione opus esse, quis non intelligit? Adde Linden. Ex. V. §. 6.

Crispatura, ὑλλοστρόφησις, propriè dicitur de pilis contortis, & legitur apud Galen. l. 1. de C. M. S. L. c. 3. ferè ad fin. Impropriè nonulli recentiores Medici usurpant de spasmodicâ contractione partium membranacearum, & fibrosarum. Ita sunt, qui uterum *crispaturam* accusant in calculo renum urgentem, quamvis fortassis non absq; rationibus adhuc de ea dubitari possit, quod ulterius ventilare non est hujus loci.

Crispella est forma alimenti, vel medicamenti, quale exemplum contrà hæmorrhoides commendatum tradidit Joh. Anglic. Ros. Angl. p. m. 167. seqq.

Crissa *avis*, *Crissatum*, κίγκλος, κιγκλισμός vide *Cinclismus*, *Crissare*, quid sit, vide *Caldos*.

Crista, λόφος, est prominentia illa mollis capitibus gallorum gallinaceorum superposita, Galen. l. 2. de A. Fac. c. 21. Ad hujus similitudinem, & processus acutus Ossis Cribriformis, & medius *Crista galli* dicitur, Barthol. libell. 4. c. 8. Pathologicè quoq; appellantur *Cristæ* illæ *Excrescentiæ carneę*, fungosæ *in ano* pullulantes obortæ ut plurimum ex fœdo concubitu, de quo tacere præstat, ad

Q

ad quarum radices plerunq; fissuræ sive rhagades adsunt. Ital. *Creste* Meminit *Cristarum*. Aquapend. in tract. de Oper. Chirur. ed. Patav. p. m. 102.

* CRITHE, κριθὴ, *Hordeum* significare, ex Botanicis constat. Diminutivum κριθίδιον, *Hordeolum* significans legitur pro decocto hordei apud Hipp. l. de nat. mul. XLIX. 3. 4. Ad similitudinem *Hordei*, nomen quoq; hoc tribuitur *Tuberculo* oblongo pelpebræ cilio externa parte, qua pili sunt, adnascenti, à materia crudæ cum sanguine affluentis collectione oborto. Meminit hujus Hippocr. l. 2. Epid. s. 2. n. 10. Galen. defin. Med. & Introduct. c. 16. ubi & πoσθία, *præputiolum* vocatur, l. 4. de C. M. S. L. c. 7. & 8. fin. Ægin. l. 3. c. 22. aliique.

CRITERIUM, κριτήριον, normam & fundamentum, secundum quod judicium aliquod instituitur, significat. Galen l. 1. de V. P. c. 8. Adde C. Hofm. in Appendice Commentar. in qua Variæ Lectiones continentur, n. 1143.

* CRITICUS, κριτικὸς, idem, quod κρίσιμος. scil. *ad crisin faciens*, vel pertinens, vel ut caussa, vel ut subjectum, vel ut signum. Vide *Crisimos*. Cæterùm apud Æginetam *criticon* est nomen medicamenti Topici contrà stigmata, h. e cutim punctatis maculis decoloratam laudati fortassis ab Authore *critone*, cujus in eodem quoq; loco meminerat, l. 4. c. 7.

CROCE, κρόκη, *tramam*, vel subtegmen significat; sed sumitur apud Hippocr. pro *filo*, l. 2. de morb. XIIX. 11. Idem significare vocab. κροκὶς existimat Foes. p. 360. ex Galen. l. 3. de C. M. S. L. c. 1.

CROCIDIZO, κροκιδίζω, idem ferè, quod καρφολογέω, floccos evello vel colligo. Vide *Carphos*, à κροκὶς, floccus.

CROCINUM, κρόκινον, nomen Collyrij, & unguenti apud Ægin. l. 7. c. 16. & 20.

CROCODES, κροκώδης, epitheton pastilli, vel *Trochisci*, quasi *Croceus* dicti ob magnam quantitatem *croci*, quæ compositionem illam ingreditur. Ænig. l. 7. c. 12.

CROCODILUS, κροκόδειλος, dicitur animal Ægyptiacum amphibium quadrupes, oviparum, cujus descriptionem, differentiam inter terrestrem, & aquaticum, vim venenosam per morsum, usum in cibis, & medicamentosum prolixius videre licet apud Ul. Aldrov. l. 1. de quadr. dig. ovip. c. 15. Jungantur Observationes communicatæ per Doct. Stubbes in Act. Philosop. Oldenburg. Ann. 1668. in junio. Meminit aliquoties Galen. v. g. l. 4. de U. P. c. 2. quòd solus *crocodilus* non moveat inferiorem maxillam, l. 7. de C. M. P. G. c. 13. quod adeps *crocodili* conditus sit odoramentis, l. de Theriac. ad Pison. c. 10. quòd adeps *crocodili* ejus animalis morsum certò curet, l. 10. de S. Fac. quod sanguis *crocodili terrestris* visum acuere dicatur, sed se noluisse experiri, & quod stercus hujus inter Cosmetica retulerint mulierculæ deliciosæ, &c. *crocodili terrestres* sunt nihil aliud, quàm *Scinci*; quorum usus est iratas uxores conciliare, & in Veneris conflictu victoriam reportare, verbis Lang. l. 1. ep. 65. Horum stercus jucundo nidore pollens *crocodilea* vocatur, & non modò contrà epilepsiam ex aceto mulso bibitur, sed etiam est fucus egregius mulieribus, monstrante Rhodio ad Scribon. L. n. 14. *crocodilum* solo anhelitu venenoso inficere testatur Paracelf. l. 2. de peste cum addition. tr. 3. Idem etiam *crocodilos* inter serpentes manifeste refert, l. principior. seu de myster. verm. c. 6.

CROCOMAGMA, κροκόμαγμα, est retrimentum *crocini* unguenti, ita dictum, quòd expressis unguenti *crocini* odoramentis, & in formas digestis paretur. Μάγματα, enim appellantur, quæ expressa aliqua materia relinquuntur crassa, fœculenta, & lignosa. Variæ verò sunt differentiæ *crocomagmatis* variiq; usus. Vid. Gal. l. 2. de Antidot. c. 5. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. in fin. Dioscor. l. 1. c. 26. P. Ægin. l. 7. c. 12. Scribon. L. n. 4. 30. 70. 299. Rhod. in not. ad n. 4. Adde Gorræum in def.

CROCOPHANTOS, κροκοφαντὸς, κροκοφαντίον, dicitur sacculus stupa contextus, cui *Crocus* inditur, cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2.

† Crocus hortulanus, est herba, cujus semen Carthamum. Matth. de grad. part. 2. cap. 13.

CROCUS, CROCUM, κρόκος, κρόκον. Utrumq; in usu esse demonstravit Rhod. in Lex. Scribon. p. 368. Venim significat plantam bulbosam, flore purpureo autumnali, cujus stamina flammea instar antheræ constituunt aroma notissimam *crocum officinalem*, ad cibos, & medicamenta commendatissimum, de quo vide Schroder. l. 4 cl. 1. n. 1 10. ut & veteres, novosq; alios quàm plurimos authores. Rulando vocatur *crocus* flos. Vel denotat calcem purpuream ad *croceum* colorem vergentem, qui paratur ex Antimonio, vel Marte, vel venere, Idem l. 1. c. 3. lit. C. Libav. describit per magisterium minerale tingens, & per modum efflorescentię nascens, Synt. Arc. Cym l. 5. c. 20. ubi etiam putat, haud ineptè dici posse *Antheram mineralem*. Species verò ex variis mineralibus, & metallis paratas recenset capp. seqq. *crocus metal-*

metallorum est ille ipse, qui ex Antimonio paratur. Jung. Rolfink. Chym. l. 5. sect. 10. *Crocus* vel *Crocum* etiam à Galeno dicitur de *vitello ovi*, qui κίκκος alias Gr. vocatur l. 3. de facil. parab. Foes. Oec. p. 360. *Crocum Arabicum* vocatur etiam compositio quædam Spagyrica satis obscurè descripta, quæ & *Oleum Arabicum* dicitur, Aristot. de perfecto Magisterio; Th. Chym. Vol. III. p. 116. Lapis Phil. vocatur *Crocus* Vol. IV. p. 727.

Cronos, χρόνος, Vide *Saturnus*.

Crotalistria, idem, quod *Ciconia*, apud Petron. c. 37. quod rostri collisu ceu crotalo sonum efficiat. Linden. Ex. X. §. 273. Vide *Ciconia*.

* Crotaphi, κρόταφοι, *Tempora*, dicuntur ossa duo cranij, utrinq; singula ad aures sita trilatera, parte superiore suturis λεπιδοειδέσι, sive squamosis posteriore laterum τῆς λαμβδοειδοῦς additamentis, anteriore sutura, quæ cranio, & ossi σφηνοειδεῖ communis est, terminata. Sunt autem omnium cranij ossium infirmissima, tùm quòd tenuissima sint, tum quod pertusa meatu auditorio, & cavata, partim ad genæ supernæ diarthrosin, partim ad venæ jugularis ramos intus & foris excipiendos. Non sunt verò simplicia, sed multiformia, Castell. & Gorræus p. 250. Dicuntur *Ossa Temporum*, quia vocab. *Tempora* etiam latiùs accipitur, pro tota regione laterali inter oculos, & aures. Jung. Barth. l. 3. Anatom. proœm. & libell. 4. c. 6.

Crotaphitæ, κροταφῖται, vocantur *Temporales* musculi, quia *temporum* cavitatem, & regionem occupant, ossaq; *temporum* tegunt; Maxillam verò inferiorem movent, & sursum trahunt, atq; ita os claudunt. Gal. l. de musc. dissect. c. 6. Barthol. Anat. l. 3. c. 11.

Croton, κρότων, *Ricinum*, significat, & ad Botanicos pertinet. Vid. Hipp. l. 2. de morb. mul. 79. 11. Alias, & Galenus κρότωνας apud Hipp. l. 2. de morb. 14 per *bronchia* pulmonum exponit, Foes. p. 360. Meminit etiam κροτώνων Gal. l. 10. de S. Fac. §. De sanguine viridium ranarum, & insecta intelligit, quæ bovibus, ovibus, & canibus (hinc & κυνοραϊσταί, *Raiste canum* vocantur) infesta, quorum historiam cum usu in medicina vide apud Aldrov. l. 5. de insect. c. 5. & è Seren. c. 36. Keuchen. in not. ad h. l.

Crotone, κροτώνη, *excrescentiam fungosam* in arboribus propriè significat, uti patet ex Theophrast. l. 1. de plant. c. 13. Dicitur alias γογγρος, πρέμνον, *fungus*. Per translationem etiam excrescentias, & *tumores fungosos*, ad ossium panniculos obortos κροτώνας dici, testatur Lang. l. 1. ep. 42.

Cruciatus, πόνος λυπηρός, ἄλγος σφοδρότατον, *dolorem intensissimum* significat, & tantum non intolerabilem, quiq; animam in consensum pertractam conficiat mœrore, ac sæpè desperatione, qualis est dolor calculi, arthriticus, colicus, & præsertim *Cardiaca passio*, sive *Cardiogmus*. Lind. Ex. XIII. §. 129. 130. & *dolor* hepatis in Cappadoce Hepatico, Exerc. §. 41. Jung. & Scrib. Larg n. 90. 171. Respondet doloribus in *cruciarijs*, h. e. cruci affixis.

Crucibulum, est vas fusorium ex terra igni contumacissima factum, acutiore & basi vel fundo & tere ti in ampliorem capacitatem forma triangulari, vel rotunda desinentem, pro fundendis, & liquandis metallis, & mineralibus formatum. Rul. et Johns. Lex.

Crucium vinum dicebatur, quod in extremis offerri solitum est peccatoribus ad supplicium mortis deductis. Lind. Ex. X. §. 102.

Crucus, pro *Crocus*. Rul.

Cruditas, ὠμότης, *Crudus*, ὠμός, *Fraum*, propriè de fructibus immaturis dicitur, deinde refertur ad cibos, humores, excrementa, morbos, quæ omnia si, nondum acceperunt perfectam constitutionem in quolibet suo genere, *Cruda*, aut *Cruditates* dici possunt. Principium verò *crudorum* humorum potissimùm à ventriculi, ejusq; fermenti imbecillitate dependet, unde & morbus ipse ἀπεψίας, vel δυσπεψίας, *Cruditatis* nomine exprimitur. Opponitur *cruditati*, & *crudis*, coctio & cocta, πέψις, πέπανσις, πέπονα. Vid. Foes. Oec. p. 691. Dieter. n. 945. *Cruditates* genitrices multorum morborum eleganter, & verè appellavit Linden. Ex. XIII. §. 149. *Crudus* etiam vocatur, qui *cruditatibus* laborat, Cels. l. 2. c. 10. ubi dicit, *crudo* non esse sanguinem mittendum, & Scrib. Larg. n. 122. in quo prohibet, ne *crudus*, i. e. *cruditates* in ventriculo habens, sumat medicamentum.

Crudivorus, ὠμοφάγος, dicitur de brutis, & hominibus barbaris carnes *crudas* devorantibus, de quibus rectè dicit Aristot. l. 9. Hist. anim. c. 1. quòd talibus omnia sint infesta, & ipsa alijs.

Cruentus, αἱματώδης, αἱματηρός, dicitur de humoribus, vel excrementis potjus, cruore, vel sanguine extravasato mistis, v. gr. de sputo *cruento*, Ægin. l. 3. c. 31. Hipp. Coac. t. 390. expressè vocatur αἵματι ξυμμεμιγμένον, *sanguine mistum*, de Urinis, Coac. t. 22. 272. 581. & alibi: de excrementis Hipp. de nat. hum. sect. 2. t. 10. l. 3. Epid. Unde, & Dysenteria αἱματηρή, *Cruenta* dicitur. Gal. 3. in 3. Epid. 70. & ad 5. aph. 65. De sudore *cruento* vide Baricel. lum, & alios.

Cruma, κροῦμα, significat *sonum*, qui ex pulsatis organis musicis percipitur, à κρέω, pulso. Usus Hipp. l. 1. de Diæt. XV. 16.

Crunion, κρούνιον, nomen est medicamenti compositi, quod vim habet vehementem movendi urinam; quare sic dictum est à *torrentis*, Gr. κρουνός, similitudine. Legitur apud Aet. l. 12. Gorr.

Cruor, apud Latinos ambigua gaudet significatione. Aliquando sumitur latè pro *Sanguine*, & ita æquipollet Græco αἷμα. Vide *Sanguis* Paracelsi. passim in scriptis. Ita enim aliquoties legitur apud Willis. Vel sumitur strictè, & quidem pro *sanguine venoso*. Helmont. tr. Blas human. n. 21. seq. vel pro *sanguine extra vasa* existente à χρέω, Perott. ad Marr. Scribon. L. n. 193. 196. Vel pro *ichore sanguineo*, Gal. de Urin. c. 22. & l. 3. de C.M.S.L. c. 1. Gr. ἰχώρ. Vide *Ichor*. Vel etiam pro *sanguine congelato*, Gr. θρόμβος αἵματος, uti passim in Authoribus legitur. Peculiarem descriptionem *Cruoris* legimus apud Paracelsi. l. 1. de Tarr. tract. 1. c. 3. in notis: Viscus secundæ generationis est *Cruor*, qui descendit à salibus: Est enim *cruor* sal egestum, i. e. rejectum & separatum à primo sale. Verùm hæc sunt Exotica ænigmata.

Cruralis, epitheton *Venæ*, & *Arteriæ* per crura, & pedes excurrentium apud Barth. libell. 1. An. c. 9. p. 644. & l.bell. 2. c. 6. p. 658.

Crureus nocatur Musculus ossi cruris affixus tibiam extendens Barthol. l. 4. An. c. 12. p. 58.

* Crus, σκέλος, in plur. *Crura*, σκέλη, dicuntur extremæ corporis partes, quę thoracem, et imum ventrem prætergrediuntur, ut, quicquid prominet ultra os sacrum, et carnosos musculos ibi infernè usq; ad pedes, id *Crura* dicantur. Dividit hæc Galenus in partes tres: εἰς μηρόν τε, ϰ̀ κνήμην, ϰ̀ πόδα, femur, tibiam & pedem, Gal. Introd. c. 10. & alibi. Suntq; ambulationis instrumenta. l. 15. de U. P. c. 8. (unde & à currendo vocab. deducitur per metathesin literarum) et incessus fundamenta l. de parv. pilæ exerc. c. 2. fi n. *Crus* breviùs describitur à Dieterichio, quòd sit pars organica corporis à coxendice ad imum pedem protensa, Jatr. n. 774. Æquipollet *Pedi* Anatomicè sumto, Linden. Ex. VII. §. 56. *Crus* contabescens per colliquationem σκέλος τηκόμενον legitur apud Hipp. 6. ap. 60. Sumitur tamen & aliquando strictius pro parte pedis, quæ sub genu ac poplite utrinqȝ est, uti hoc demonstrat ex Polluce l. 2. c. 4. Lind. Medic. Physiol. l. 2. c. 12. §. 116. *Crura fastitia* descripta vide apud Paræum l. 22. Chir. c. 13.

Crusta, vocabulum est πολύσημον. Vel sumitur de animalibus *crustam* habentibus in ambitu corporis, sive *Cutim crustaceam*. Et ita Græcis dicitur ὄστρακον, & Animalia *Crustacea*, *Crustata*, ὀστρακόδερμα, μαλακόστρακα, Gal. de puer. epil. etiam dicuntur ὄστρεα. c. 5. de quibus vide Aldrov. l. 1. de Exanguibus *Crustatis*. De *crustaceis* Offic. Schroder. l. 2. c. 27. Vel accipitur pro *Eschara* Gr. ἐσχάρα, ἔφελκις, quæ ulceribus veluti septum, vel sua sponte, vel arte pyroticorum, sive causticorum medicaminum usu adnascitur, Gal. l. 5. meth. med c. 5. Scrib. Larg. n. 25. Rhod. in not. ad h. l. Talia media dicuntur *Escharotica*, ἐσχαρωτικά, suntq; duplicia, ignitum ferramentum, & medicamentum septicum, vel causticum. l. 5. de S. F. c. 15. Talia medicamenta abundant salinis acerrimis lixiviosis portionibus, uti patet ex lapide septico parato ex lixivio fortissimo. Legitur & apud Hippocr. ἐσχαρόπεπτα χρισμαὶ, farinas et pultes farinaceas *crustam* facientes in craticula coctas, l. 4. Epid. XXIII. 11. Vel sumitur pro *cuticula*, quæ liquoribus aut etiam partibus solidis ex aliqua congelatione superficiaria adnasci solet. Hanc Gal. vocat συκνὴν ἐπίγαγον, l. 2. de Al. Fac. c. 23. Talis *crusta* observatur quoq; in sanguine extravasato, de qua videantur notæ nostræ ad Jessen. p. 174. seqq. Willis. vocavit *Cremorem*, de febrib. c. 1. Ita, & in urinis conspicitur quandoq; *crusta* albicans in superficie concrescens à particulis salis fluidi cum fixi portionibus combinatis. Idem l. de Urin. c. 5. *Crustam* quoque tribuit Gulæ Ventriculo, & intestinis in superficie interiori, Barthol. l. 1. c. 9. et 10. quam *crustam villosam* vocat Willis Pharmac. Rat. Part. I. sect. 1. c. 2. et in parte postica, sive convexa glandulis numerosissimis annulatis consitam esse docet.

Crustula idem, quod *Ecchymoma*, in oculo, h. e. sanguis. qui ad conjunctivam tunicam à suis descendit arterijs, cum ipsa crepuerint. Fit autem duobus modis, scilicet ex oculi percussione, & fissura conjunctivæ; vel ex apostemate in conjunctivæ, et non ex sui, fissura, Isaac. l. 2. Viatici c. 3.

Crustuminatum, κρυστουμινᾶτον, genus dicitur potionis ex *Crustuminis pyris* pręparatum, cujus meminit Aetius l. 5. De illis verò pyris optimis vide Scrib. Larg. n. 104. et Rhod. in not. adh. l. ut et in Lex Scribon. p. 369.

Crux, σταυρός, quid significet, notum est, & propriè ad Medicum non pertinet. Videatur Lipsij libellus de *Cruce*. De signatura *Crucis* hieroglyphica videatur Johannis Dee Londinensis Monas Hieroglyphica Theor. XVI in Theat. Chym. Vol.

Vol. II. p. 197. seq. Signaturas *Crucis* vestimentis cœlitus impressas malum quid portendere, vult Paracelf. Philof. l. 2. c. 8. l. Meteoror. c. 9. & l. 2. de Meteoris & de Meteoris ex Elemento Ignis c. 33. Legatur quoq; si placet, de forma *crucis* qualis fuerit. C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. n. 694. Tropicè etiam *crux cervi* vocatur, à Venatoribus *Officulum de corde cervi* à figura quam quodammodo refert, quod plurimum ad cordis affectus valere vana potius persuasio nobis videtur, quàm experientia, multò minus ratione vera confirmata sententia.

Cryboen, κρύβδην, significat *clam*, latenter, occultè. Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXII. 12.

Cryphina, κρύφια ἢ κρύφια, *animi sensa occulta* denotat. Hippocr. l. 7. Epid. planè in fine; quamvis Lind. κρύφιμα retinuerit, Foes. p. 360.

Crymodes, κρυμώδης, est epitheton Febris continuæ, & ardentis accensæ ab erysipelate circa pulmonem consistente, quemadmodum ex Aetio l. 5. c. 89. notavit Gorr. Derivatur à κρυμὸς, idem, quod κρύος, *frigus*, *algor*, q. d. febris algida, vel frigida, scil. ratione partium externarum.

Cryos, κρύος, *frigus*; algor, & glacies, & per metaphoram durities crustæ. Lind. Ex. V. §. 41.

Cryptos, κρυπτὸς, *occultum* significat, vel latentem. Usurpavit Hipp. de Cancro. 6. aph. 38. Vid. Dieter. n. 483. Vide *Occultus*.

Crysorchis, κρυσορχις, est testiculi, aut *testiculorum occultatio*, vel recessio. Gal. in def. Med.

Crystallisatio est operatio Chymica salibus & salinis concretis propria, quatenus post corporatam liquoris illa dissolventis quantitatem certam corpuscula salina congregari rursus, & uniri incipiunt, donec vel sola, vel cum alijs metallicis, aut mineralibus combinata in diaphanam compagem diversæ, cuivis tamen salis propriæ, figuræ abeant. D. D. Bohn. Differt. Ch. Phys. XIII. §. 23. seqq.

Crystallus, κρύσαλλος, communiter describitur, quòd sit succus intrà terram frigore concretus. Itaq; ex marmorum saxorùmque canalibus effoditur, vel venis fibrisque detectis, aliquando aratro excitatur, & torrentibus defertur. Sunt, qui dicunt, esse aquam cœlestem gelu vehementiori duratam, Gorr. p. 251. Imò Ruland. non dubitat glaciem esse, quia impatiens est caloris, nec reperitur alibi, quàm ubi maximè hybernæ nives rigent. Hanc sententiam, & Joh. Agricola de Metallicis, & Matthiolus, aliiq; defenderunt. Enimverò falsitatem hujus opinionis solidis rationibus, & experimentis detexerunt Andr. Chioccus in Muf. Calceolar. sect. 3. p. 193. seqq. Ferd. Imperatus l. 24. c. 3. seqq. & Frid. Hofmann. in clav. ad Schrod. l. 3. c. 8. §. 133. Jungatur Scholion Natur. Curiosor. Ephem. A. I. O. 73. Est igitur *crystallus* revera corpus fossile, sive minerale lapidosum, & gemma peculiaris ex aqueo succo, sed cùm terrea siccitate à frigore congelata, vel potius beneficio specificæ, & essentialis formæ lapidificæ (sive spiritum, sive semen petrosum dixeris, perinde erit) producta. De ejus virtutibus medicis vid. Ruland. Chioccum d. l. Schrod. d. l. & alios. Summatim: Facultatis est refrigerantis, præcipitatoriæ. Inde confert in omni alvi fluxu bilioso, dysentericis, cholericis &c. *Crystallus* artificialiter sumtus Chymicis dicitur lapillus fragilis per congelationem factus. Congelatio autem ejusmodi fit humore aqueo secedente, & congelabili succo consistente in formam lapilli, quod sine calore evidenti etiam in cella fieri potest. Si tamen pars aquositatis divaporando dissipatur, opus procedit citiùs. Itaq; & lixivia glaciei solent decoqui ad crassitiem sapalem, aut sedimento facto, quod innatat, depleri; reliquum congelat, eò facilius. Hæc Rul. Lex. Huc pertinent *crystalli* Nitri, Tartari, Solis, Martis, Mercurij, Veneris, Sulphuris, Vegetabilium, de quibus legantur Libav. in Syntagm. Arc. Chym. l. 8. c. 59. Alchym. Pharmac. c. 22. Schrod. in diversis locis, quæ Indice quæri possunt, Dispensatoria, aliorumq; Practicorum scripta. Nos oportet brevitati studere. *Crystallus* etiam pro ipsa glacie accipitur, haud dubiè ex communi opinione, quamvis falsa suprà tradita, apud Hipp. 5. aph. 24. Dieterich. n. 484. *Crystalli* quoq; Pathologicè vocantur Pustulæ per universum corpus dispersæ, lupini magnitudine, albæ, ac instar crystalli diaphanæ, quas cum Phlyctænis coincidere existimat Ingrassias com. in Avic. de Tum. p. n. p m. 194. E recentioribus quoq; hoc nomine usus D. Binninger. Observ. Med. cent. 2. Obs. 94. p. 336.

* Crystallinus, κρυσαλλοειδὴς, vel dicitur de humore oculi in medio sito, duriusculo, non omninò rotundo, sed aliquantulum plano, pellucido, & puro, ceu medio visionis adæquato, & ferè primario, cujus descriptionem, & usum vide in Anatomicorum scriptis, præsertim etiam *Glacialis*. Vel usurpatur de membris corporis summè frigidis. Ita χεῖρας vocavit κρυσαλλίνας, *crystallinas*, Hipp. l. 7. Ep. XV. 36. h. e. quasi congelatas.

Ctedones, κτηδόνες, vocantur *Fibræ*. Vide infrà *Fibræ*.

* Cteis, κτεὶς, *pecten*, *pubes*, pili decoratus dicitur in hypogastrio juxtà pudenda, ubi pili inhorrescunt, Hipp. 7. aph. 39. Aliàs propriè *Pecten*, κτεὶς, dicitur instrumentum dentatum, quo capilli explicantur. Dieter. n. 485. de quorum forma antiqua vide Lind. Ex. XI. §. 61. A quibusdam etiam κτένες dicuntur dentes quatuor primores acuti, vel Incisores, qui & διχαςῆρες, τομεῖς, & γελασῖνοι dicti. Sunt etiam, qui κτένας vocant partem manus externam, τῷ θέναρι, sive volæ oppositum, quam propterea alij ὀπισθέναρ, alii, ὑποκάρπιον, alij δόρον appellant, sunt & κτένες θαλάσσιοι, *Pectines marini*. Plinius *Pectunculos* vocat, suntque Conchæ *pectinatim* striatæ bivalves, quarum descriptio videatur apud Aldrov. lib. 3. de Testac. c. 69. Castell. Gorr.

Ctenos, κτῆνος, *Jumentum*, *Pecus*. Hinc κτηνιατρικὴ. Vide *Veterinaria*.

Ctisis, *Ctizo*, κτίσις, κτίζω. Vide *Creatio*.

Cubaris, κυβαρὶς, species insecti, quod dicitur *Millepeda*. Vide *Asellus*.

Cubatio, κατάκλισις. Vide *Cataclisis*.

* Cubiformis, κυβοειδὴς, est epitheton ossis, quod, & *cubicum* dicitur, estque os, quod ab externis ossis partibus, pedis firmum in terra statuitur, externisque *Tarsi* partibus est locatum, & articulatur cavitati calcanei ad finem adjacenti, Gal. l. 3. de U.P. c. 6. Et hoc unicum os ex quatuor Tarsi ossibus solùm nomine donatum est, cùm reliqua tria careant nominibus. Est autem os hoc, ut reliqua *Tarsi* ossa, intus cavum, foris gibbum, cubo simile, quod latera sex habeat cubo communia, admodùm inæqualia, & ferè aspera. Castell. Jung. Barthol. libell. 4. Anat. c. 21. Dicitur & *Ossesseræ*, Arab. *Grandinosum*, item πολύμορφον. Est etiam epitheton dorsi *auriculæ*, seu *conchæ* partis externæ versus caput, quæ alijs dicitur κυρτοειδὴς, *gibbiformis*. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 11. §. 4.

Cubil, i.e. Terra rubra. Rul. Lex.

Cubile, *cubiculum*, κοίτη, quamvis hoc vocabulum, & *lectum*, & fulcrum, & omnia ad lectum pertinentia comprehendat, uti patet ex Hipp. 6. Ep. s. 4. t. 19. & s. 8. t. 27. s. 2. de R. V. I. A. t. 50. Hinc κοιτωνίτης, *cubicularium*, qui *cubiculo* præest, vocatur, Gal. l. de præcognit. c. 5. quem Atticisantes σωματοφύλακα vocant. Jung. Foes. Oecon. p. 345.

* Cubitus, κύβιτον, πῆχυς, est generaliter os, quod inter Humerum, & Carpum, quod *Brachiale* dicitur, situm est. Specialiter alterum saltem illius partis os grandius, quod alteri subest *Radius* dicto, vocatur, Græc. Focile majus πῆχυς, ἀγκὼν, vide *Ancon*. ὠλέκρανον. Specialissimè processus quoq; & articulatio illa ulnę, cui reclinati inniti solemus, *cubitus* appellatur, Græc. ὠλέκρανον, κορώνη, κορώνον. Vid. Foes. Oec. p. 360. seq. & 505. seqq. Dieter. n. 3. Hofm. in Gal. de U. P. n. 92. Vocabulo κύβιτον usus Hipp. l. de loc. in hom XI. 11. Jung. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 72. seq. Musculi quidem *cubitum* flectentes, & extendentes vocantur *cubitei*, flexor quidem *internus*; Extensor, *externus*. Barthol. l. 4. An. c. 9. p. 575. Est & πῆχυς, *cubitus*, mensuræ nomen, qua verum intervallum dimetimus, estque extensio à cubito usq; ad summum medium digitum pedis unius, & dimidij, Hipp. 1. de fract. t. 16. Ab hoc derivantur πηχυαῖον, *cubitalis*, 2. de fract. t. 3. item ἡμιπηχυαῖον, δίπηχυς, τρίπηχυς, ἐξάπηχυς, *semicubitalis*, *duorum*, *trium*, *sex cubitorum* scil. longus, quæ sæpè ap. Authores occurrunt. Castell.

Cubus, κύβος, significat vel corpus, vel figuram hexaedram, sex quadratis lateribus constantem, qualis est tesseræ, Gal. l. 8. de Hipp. & Plat. decr. c. 3. Inde corporaalia similem *figuram habentia* dicuntur κυβοειδῆ, *cubiformia*, vel *cubica*: Κύβοι, *cubor*, quoq; à quibusdam dici spinæ vertebras, & *præsertim* colli, vult Gorr. in defin.

Cuculatum *majus* dicitur *Aqua vitæ*, sive spiritus vini. Rul. Lex.

Cucullaris dicitur Musculus, qui Galeno *Trapezius*, τραπεζίτης, vocatur, scapulam movens vario modo, ob formam cuculum Monachorum referentem Barthol. l. 4. An. cap. 3. p. 564.

Cucullus, πιλὸς πίλιον, aliquando totam vestem, usitatiùs tamen tegmen saltem capitis denotat. Aldr. Ornith. l. 15. c. 17. Dicitur & *cucullio*.

Cuculus, κόκκυξ, æquivocum est: Significat enim, vel avem notissimam, inter rapaces referendam, Accipitri similem, cujus descriptionem, & usum Medicum vide apud Aldrov. d. l. & Schrod. l. 5. cl. 2. n. 53. Avem hanc sanguinem vomere, si alvi fluxus, vel dysenteriæ Epidemica homines invaserit, scripsit Parac. de pest. tract. 1. Vel piscem, de quo legatur Idem Aldrov. l. 2. de pisc. c. 4. Gal. 3 de Al. F. c. 31. inter pisces carnis duræ refert. Vel Ossis Sacri extremitatem. Vide *cauda*.

Cucupha, nomen *Pileoli*, qui paratur ex sindone, vel linteo tenuiori, cum pulvere specierum cephalicarum cotone, vel gossypio excepto, & interpuncto, seu interpassato, ut vocant. Videatur Petr. Morell. l. 2. de meth. prascr. remed. form. sect. 2. c. 3. Schroder. l. 2. c. 78. qui sacculis annumerat.

* Cucur-

* Cucurbita, σίκυον, σικύα, σίκυς, σίκυος. cucumis. Quid propriè sit, Botanicis relinquimus. A figuræ vel formæ similitudine cucurbitæ, vel cucurbitulæ Medicis dicuntur vascula illa, quæ cuti cum flamma affigi solent, cum vel sine scarificatione. Dicuntur & Ventosæ, presertim Italis. Parantur è materia metallica, vel vitrea, vel cornea, Dieter. n. 772. Quæ sine scarificatione apponuntur, dicuntur leves, Gal. l. 5. de L. A. c. 4. Hippocrates vocavit σικύας, l. de Medico, VI. 1. l. 4. de morb. VI. 9. Dividuntur in magnas, & parvas, quæ cucurbitulæ vocantur. Magnę meminit Hipp. 5. aph. 50. & Gal. l. 2. ad Glaucon. c. 6. alibique Vid. & Rhod. ad Scrib. Larg. n. 46. Chymicis cucurbita dicitur vas plerunque turbinatum, in cucurbitæ, vel pyri formam turgescens. Et alia fundo globoso prædita est, alia planô. Alia quoque aperta, cui alembicus imponi solet: alia cœca, quæ est vas, in quo dissolutiones salium aliarumque rerum fiunt. Rul. Lex. & Johns.

Cucurbitula. Vide Cucurbita.

Culatum, id est, calcinatum. Rul. Johns. in Lex.

Culbreio veteribus dictus fuit affectus stranguriæ similis, vel potius ardoris urinæ species, Gallorum chaude pisse, ab inflamatione parastatarum mediante acri, & putrescente semine producta dependens. G. H. Velsch. in Sylloges cur. & Observ. Medic. Episagmatis Observ. 67. pag. m. 42.

Culeus, χυλεός, saccum coriaceum significat. Est & nomen mensuræ liquoris omnium maximæ, qua Romani usi sunt. Continebat enim viginti amphoras, authore Plinio. l. 14. H. N. c. 4. Interdum tamen paulò plus minusve continentia vasa culei quoque vocabuntur. Gorræus p. 244.

Culex, κώνωψ, dicitur insectum bipenne, aculeum habens in ore, cujus prolixam descriptionem cum speciebus tradidit Aldrov. l. 3. de Insect. c. 5. Remedia pro necandis, & fugandis culicibus vide apud Gal. l. 3. de fac. parab. 69. & P. Ægin. l. 5. c. 1. Forest. l. 30. O. 12. Schol. Maculæ in febribus malignis Epidemicis dicuntur Hipp. κωνώπων ἀναδήγματα, culicum morsus, propter similitudinem, l. 2. Ep. s. 3. n. 21. l. 7. XXXIX. 2. coac. t. 564. Hodieque dicuntur communiter Petechiæ, febres Petechiales. Quis ergò dubitaret morbos hosce Hipp. tempore fuisse cognitos?

Culicula, legitur hoc vocab. apud Paracels. de pustul. Gallic. & claudicatione, lib. 10. cap. 1. sed quid propriè intelligat, non certò constat.

Culter, cultellus. μάχαιρα, μαχαίριον, μαχαιρίς, quid in genere significet, notum est, nimirum instrumentum, quo uti solemus ad dissecandum corpora solida, mollia, v. g. carnes, membranas. Culteri usus varius in Medicina. In Anatomicis cultros excisorios vocavit Gal. ἐκκοπεῖς, l. 7. Anat. adm. c. 12. incisorium verò ἐπικόπτιον, l. 8. c. 6. Cultrum falcatum, & rasorium chirurgicum depictum, & descriptum vide ap. Scultet Arm. Chir. Part. I. Tab. II. fig. 2. & Tab. XX. fig. 1. De cultro Venatorio vide Rhod. ad Scrib. n. 13. Cultelli utrinque acuti meminit Rul. in Lex. Cultellos quatuor è chalybe, partim instar serræ dentatos unà cùm aliis rebus, ligno, ferramentis, globis capillorum &c. in ventriculo agricolæ cujusdam mortui repertos, recenset Lang. l. 1. Ep. 18. fin. Culter in Anatomicis tertius Lobus Hepatis vocatus fuit, ut est apud Theoph. Protospatarium l. 2. de H. C. F. c. 11. vide Focus.

Cultrivorus, μαχαιροφάγος, qui cultrum involuntariè deglutivit, cujus geminum exemplum de rustico Borusso, & Bohemo vide allegatum apud Dieter. Jatr. n. 468. & alia duo de Basileensi, & Londinensi apud Bonetum Med. Septentr. l. 3. s. 1. c. 16. seqq. p. 509. seq.

Culus, ἀρχός, ἕδρα, idem quod Anus; Vide Anus.

Cumanus Lapis est species cadmiæ fossilis; seu potius Pseudo-cadmię, prorsus ineptus. Fallop. tr. de metall. & fossil. c. 12. Tom. I. oper. p. 307.

Cumulatim, ἀθρόως. Vide Athroon. Cumulans, cumulatum, vide apud Scrib. n. 122. 227. Rhod. in Lex. Scrib.

Cuna, cunæ, λίκνον, κοιτίς, i. e. lectulus parvus pro infantibus ita fabricatus pedibus, & spondis suis, ut ad utrumque latus facile moveri possit. Moschion retinuit etiam in Græco κῦνα, & plur. κῦναι. de morb. mul. c. 14.

Cunealis vocatur sutura cranii inter spurias relata, quæ à lateribus ossis cuneiformis, ubi ossi frontis committitur, in anteriori cranii parte transversim ad ossis ethmoidis angulos fertur, Blas. Med. Un. p. m. 104.

Cunctatio, μέλλημα, μέλλησις, dicitur mora illa noxia, & tarditas in applicatione membrorum, quam in acutis semper perniciosam rectè dixit P. M. de Calderia Tom. I. Oper. pag. 64. B.

Cuneatio, σφήνωσις, id est applicatio in formam cunei, κατὰ σφῆνα. Legitur apud. Scrib. num. 46. Vid. Rhod: ad h. l & in Lex. Scrib. Propriè verò cuneatio, σφήνωσις, est cuneo adacto facta divisio, & fissio. Usus Hipp. 3. de fract. t. 40.

* Cuneiformis, σφηνοειδὴς, epitheton ossis in media basi capitis, & cerebro instar basis substrati, ita ut omnia ferè capitis, & maxillæ superiori ossa tangat, ὀστοῦν σφηνοειδὲς. Dicitur & *Os basilare*, *Os palati*. Gal. de ossib. c. 1. scribit apud veteres fuisse controversum, ad quam pertineat partem, quod à nonnullis inter cranij, ab alijs inter genæ superioris ossa numeretur, quia inter utrumque est medium: uicit tamen eorum opinio, qui id cranio tribuunt. Est igitur unum ex ossibus cranij, quod in capitis basi collocatum inter capitis, & genæ superioris ossa velut σφὴν, i. e. *cuneus* adigitur, atque immittitur. Sic dicitur à *cunei* forma, vel potius usu, quòd omnibus suis partibus *cunei* modo se insinuet inter ossa capitis omnia, & propè omnia genæ supernæ. Nam os occipitis tangit λαμβδοειδὴς, atque ab eo distinguitur sutura communi, deinde longo tractu attingit ossa temporalia, & supra hæc angulum bregmatis &c. Hæc Castell. Vid. Barth. libell. 4. Anat. c. 8.

* Cuneus, *cuneolus*, σφὴν. σφηνεὺς, σφηνίσκος, propriè dicitur de instrumento, quo ligna, & lapides in scissuras indito vi mallei finduntur. Pertinet verò etiam *cuneus*, ad machinas Medicas, & paratur præsertim ad humeri caput in alam prolapsum, ac deinceps ad alios quoque usus. Orib. de machinam. c. 4. Linteamentum in *cunei* formam contortum, & inditum dicitur *cuneolus*, σφηνίσκος, Æginet. l. 6. c. 4. Interpres reddidit *obturamentum*.

Cuniculus, κύνικλος, κυνικὸς, δασύπους, est animalculum lepori simile, in Iberia frequens Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 2. cujus descriptionem & usum in cibis, atque in medicina, vide apud Aldrov. l. 2, de quadrup. digit. vivip. c. 24. 25. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 19. *Cuniculus* quoque dicitur quilibet meatus subterraneus arte factus, v. g. in metalli fodinis. Unde ortum proverbium, *cuniculis* bellare, i. e. non aperta vi, sed dolis. Rul. in Lex.

* Cunnus, i. e. *pudendum muliebre*, τὸ γυναικεῖον. Vide *Vulva*. Rolfink. O. ac Meth. Generat. dicat. part. Part. 2. c. 32.

Cupedius, λιχνὸς, *fastidiosus*. Vide *cuspes*.

Cupella, *copella*, *capulla*, est catillus cinereus, utpote ex meris cineribus compactus, & lævore ossium, aut ex alijs rebus parato conspersus, ad aurum, et argentum poliendum, et depurandum, cum tenuibus plumbi bracteis involvitur, vasculo immittitur, et igni imponitur. Hæc depuratio metallorum nobiliorum vocatur *cupellatio*, de qua legi potest satis perspicue Jacob. le Mort. Metallure. contract. f. 2. p. m. 265. 266. Dicitur *Aurum di copella*. Videtur hoc vasculum veteribus quoque notum esse ex cineritio majore, qui est focus argenti, et plumbi separandi, expressum exemplum parvum. Libav. Synt. A. Chym. l. 1. cap. 22. et l. 7. cap. 14.

Cuperosa, id est, *Æs ustum*. *Cuperosum* est vena mineralis cupri subterranea. Rul. Lex. *cuperosa* florida est dilutum chalcanthosum, cujus descriptionem vide apud Libav. Synt. Arc. Chym. l. 8. c. 41. Fallopius scribit, *cuperosam* esse chalcanthum purissimum, quod non habet admixtum æs, vel ferrum. tract. de Tum. p. n. c. 27. Tom. II. Op. p. 303.

Cuphos, κοῦφος, dicitur *levis*, et describitur per suapte natura tendens ad superiorem locum. Si de alimentis prædicatur, consistentia debet esse rara, et nullo negotio penetrabilis calori, et proinde concoctu facilis, citoq; transiens. Si de morbis, denotat eorum remissionem, et caussæ motum minorem. uti 6. aph. 7. videre est. Vid. Dieter. Jatr. n. 474. Linden. Ex. V. §. 90. Hinc descendit verbum κουφίζω, *levo*, *elevo*, propriè de onere. Metaphoricè ad animum et corpus, et ad morbos transfertur. Hipp. 2. aph. 27. Dieter. n. 473. Vide *Levis*.

Cupiditas, ἐπιθυμία, dicitur animi passio quædam, vel perceptio, affectus aut pathema, Amoris effectus, vel comes, qua anima disponitur ad expetendum in futurum res, quas ut sibi, vel corpori convenientes voluptatemque pariturus repræsentat. Fit hoc, spiritus animales, ceu emissarios suos, diffundendo, vel expandendo, ut rei sensoriæ expetendæ speciem in se admittant. Potest hæc *cupiditas* rationalis, et irrationalis dici: Hoc, quia etiam brutis competit, quæ pariter desiderio ducuntur ad rem aliquam commodi, vel voluptatis gratia, licet non intelligant, quod concupiscunt. Illud verò, quatenus in homine rationis regimine ducitur, aut duci debet, ut ita nulla contradictio metuenda, uti putavit Gal. adversus Chrysippum, l. 4. de Hipp. et Plat. Decr. c. 2. et 4. Jungatur Cl. Thom. Willis de Anim. Brut. part. I. cap. 9. et Charlton. Ex. VIII. Pathol. §. 24. 28.

Cuprum, χαλκὸς, idem, quod *Æs*. Vide *Æs*.

Cura apud Latinos est æquivocum vocabulum. Vel enim significat animi motum mixtum, Tristitię, et Desiderio respondentem, qua quis de re aliqua sollicitus est. Gr. dicitur ἐπιμέλεια, φροντὶς, μελεδὼν, et μελεδώνη, μέριμνα, vide *Merimne*, quod ultimum Hipp. in usu habuit. v. g. l. 1. de morb. mul. LXI. 3. 13. l. de int. aff. VII. 42. Dicitur et μελέδη, l. 1. de morb. mul. XCII. 15. Hic animi motus. et exercitatio, si mode-

moderatior fuerit, facit ad sanitatem l. 6. Epid. s. 5. t. 10. vel 11. Quod si verò nimia fuerit, magnus morbus eidem dicitur, dum in melancholiam morbum degenerat, l. 2. de morb. LXX. 1. Vel significat idem, quod *Medela*, *Sanatio*, Gr. θεραπεία, *curatio*, ἴασις. Vid. 1. aph. 6. Estq; ea morbi sublatio, quæ jam facta est, non quæ adhuc fit, Galen. c. 1. de R.V. I. A. t. 3. Duplex habetur: Una à natura: altera ab arte, Linden Ex. VII. §. 17. Morbi *curabilitas* à cognitione recta dependet. Ex. VIII. §. 61. *Cura*, Medicina, *Curator*, Medicus, scripsit Rob. Keuchen. ad Seren. not. p. 94 *Curatio* etiam aliquando ponitur pro purgatione, v. gr. apud Scribon. Larg. n. 221. *curatus* adeps suillus, i. e. *purgatus*. Vid. Rhod. not. ad h. l. et Lexic. Scribon. p. 369.

Cura, Cure, κουρά, κυρή. Græcum vocab. Latinis significat tonsuram capillorum, quæ vel sanitatis, vel ornatus gratia institui solet. *Detonsi* Gr. κηρόμενοι vocantur, Hipp. 6. Epid. l. 4. t. 9. Gal. in com. 4. ad h. l.

Curalium, κουράλιον, κυράλλιον, idem, quod *Coralium*. Vide suprà. Rob. Keuchen. not. ad Seren. p. 276.

* Curatoria, *Curatrix*, θεραπευτική, Medicinæ pars princeps dicitur, quæ tùm factum morbum tollit, tùm fienti occurrit; minimè verò (uti voluit Castellus,) imminentem aut futurum præcavet. Hæc enim est functio Conservatricis partis, ὑγιεινῆς. Utitur verò *Curatoria* tribus partibus ministris, Diætetica, Pharmaceutica, & Chirurgica. Videantur passim Institutionistæ.

Curculio, κὶς, τρὼξ, μῖδα, est nomen insecti minimi, quod ex frumento nascitur, et quidem variæ formæ, aliud è tritico, aliud ex hordeo, alia ex leguminibus, de quibus omnibus videatur Aldrovand. l. 2. de Insect. c. 9. Legitur, et *Gurgulio*.

Curiositas sumitur, et in bonam, et in malam partem. Illo respectu idem est, quod *diligentia*, *cura*, intentio animi ad rem rectè perficiendam, Græc. ἐπιμέλεια, σπουδή, Rhod. in Lex. Scribon. Ita Hipp. 2. prorrhet. XV. 8. utitur de eo, qui *curiosè* victum observat ad præcavendam arthritidem, ἐπιμελέϊ τρόπῳ. Hoc verò respectu Græcè dicitur περιεργία, περιττὴ ἐπιμέλεια, Galen. l. de V. S. adv. Erasistratæos, c. 4. Estq; inutilis, et supervacanea circa rem aliquam opera, et sollicitudo. Ita Galenus frequentem syllogismorum constructionem pessimam *curiositatem* dixit, l. 2. de Hipp. et Plat. dec. c. 3.

Curmi, κοῦρμι, genus est potionis, *Zytho* vel cerevisiæ nostræ æmulæ ex hordeo factæ, cujus potû sæpè pro vino veteres usi sunt. Verum noxium humorem gignere, dolorem capitis, et nervorum vires resolvere dicitur, apud Dioscor. l. 2. cap. 110. Non videtur esse nomen Græcum, sed ejus gentis, in qua parabatur, Gorr. p. 244.

Cursus, δρόμος, quid significet, in trivio notum est. At in Medicina consideratur, ut actio crurum. Siquidem est ambulatio vehemens, C. Hofm. ad Gal. de U. P. n. 177. Estque simul motus corporis vehementior, & ita res non naturalis ad sanitatis conservationem, vel destructionem, pro usu, vel abusu, faciens. Utilitatem monstrat Hipp. l. 1. de Diæt. XXX. 10. XXXIV. 12. Noxam verò docet Gal. l. de parv. pilæ exercit. cap. 33. Aliquando sumitur abusivè pro fluxu: *Cursus* urinæ, Seren. de remed. §. Vesicæ, & calculo purg. Keuchen. in not. ad ill. p. 215. *Cursus* menstruus p. 227. seq.

* Curtum, κολόβωμα. Vide *Colobomia*, &c. Æginet. l. 6. c. 26.

Curvamen, κύρτωμα, ὕβωμα, extuberantiam, et gibbositatem, vel secundum, vel præter naturalem denotat, Hipp. 2. prognost. t. 25. Ita ventris tumor in prægnante dicitur κύρτωμα τῆς γαστρὸς, 2. Prorrhet. XXXV. 6. de liene l. 1. Epid. ægrot. 1. In specie verò ὕβωμα vocari *curvamen* omne vertebrarum, patet ex Galen. c. 3. de artic. t. 53. Dicitur et *obstipitas*, σκολίωσις. d. l. t. 40.

* Curvus, κυρτὸς, ὑβὸς, σκολιὸς, γαυσὸς, quid sit, ex præced. descriptione facilè patet. Κυρτὸς legitur de ventriculo, apud Hippocr. l. 4. Epid. VII. 6. de liene l. 2. s. 2. n. 65. ὑβὸς propriè de gibbosis in dorso dicitur, 4. aph. 46. Jung. Dieter. n. 848. Huic opponitur λορδὸς, Galen. in com. ad h. l. σκολιὸς in composito usus ἰθυσκόλιος, 3. de artic. t. 40. & verbo σκολιαίνεσθαι ad latus *incurvari*, t. 48. γαυσὸς vel γαῦσος legitur 2. de fract. t. 69. & 4. de artic. t. 61. 64.

Cuscuta, est propriè nomen plantæ herbis adnascentis intricatissimè, quæ significatio non est hujus loci. Impropriè Paracelso significat, excrescentias in ossibus, vulgò *Uberbein* l. 7. de orig. causs. & cur. morb. Gallic. c. 11. et l. 8 cap. 3.

Cuspis, αἰχμή, ἄκρον, quid propriè significet, non est hujus loci. ceu notissimum. Per translationem dicitur Extremitas in pene. sive glans, Rolfink. O. ac Meth. part. gener. inserv. part. 1. c. 47. et species quædam deligationis, sive fasciæ, n. 91. apud Gal. de fascijs.

Custodia, φύλαξις, διαφύλαξις, προφύλαξις, idem significat, quod *Conservatio*, *Præservatio*.

vatio. *Custodes* pororum, φρυροί, dicuntur musculi, Gal.l.2. de mot. musc. c. 4. & *custodiam* salutis facere, legitur apud Scrib. Larg. n. 84 Vide Rhod. Lexic. Scribon. p. 370. Plane singulariter *custos* Helmontio significat muci productorem, sive potestatem muci effectricem. Tr. *custos errans* 5. n 27. Quid *custos membranæ*, Gr. μηνιγγοφύλαξ, dicatur in Chirurgicis, vide infra in voce *Meningophylax*.

Cutaceus, δερματώδης, idem, quod *coriaceus*, βυρσώδης, Epitheton quorundam animalium, concoctu difficiliorum, Gal. l. 3. de Al. Fac. c 41.

Cutambuli dicuntur, vel vermiculi sub cuticula, aut super eam repentes, & titillantes, cum molestia; vel dolores vagi scorbutici instar talium vermiculorum discurrentium cum magno cruciatu, & molestia ægrum infestantes, ab ichore tenuissimo volatili peculiari malignitate scorbutica inquinato provenientes. Vocantur & Veredarij vermes, vernac. *lauffende Baren*. D. Joh. Nic. Binniger. Obs. Med. cent.4 obs.42. p.418. Vide & *Sarenf*. *Varus*,

Cuteus *labor* Paracelso dicitur generatio Tartari quotidiana, id est, usnea super usneam, vel quasi Tartarum super Tartarum, l. 1. de Tartar. tr. 3. c.3. Verum quis intelligit hæc ænigmata Bœotica?

Cutio, à cutis duritie, idem quod *Millepeda*, *Asellus*, cubaris. Vide *Asellus*. Rhod. ad Scrib. Larg. n.31. & Lind. Ex. XL §. 21.

* Cuticula, ἐπιδερμὶς, δερμὶς, cutis suprema, & veluti tegumentum cutis, aut operculum, est pars solida magis, similaris, tenuis, exanguis, porosa, tegendæ cuti destinata, Barthol. l. 1. Anat. c. 1. negat, esse partem corporis, sed an rationibus sufficientibus, dubito, quas ventilare non est hujus loci. Meminit ἐπιδερμίδος aliquoties Hipp. v. g. de nat. pueri XVII. 3. 7. 14. 18. XIIX. 1. & alibi sæpius in eod. libr.

* Cuticularis, δερματώδης, epitheton membranæ exterioris cerebrum investientis, vulgò *Dura mater* dictæ, apud Gal. l. 9. admin. anat. c. 1.

* Cutis, δέρμα, est pars solida exterior, ceu integumentum corporis commune, & tactus instrumentum; cujus descriptionem videre licet in Anatomicis, in specie apud Barthol. l. 1. Anat. c. 1.

Cyamus, κύαμος. propriè *fabam* significat. Ob figuræ verò similitudinem etiam insectum illud *Millepeda*, quando sese contrahit, κύαμος vocatur, teste Rhod. ad Scrib. Larg. n. 39. Vide *Faba*.

Cyanus, κύανος. Vide *cœruleus*.

Cyar, κύαρ, *foramen in acu* significat apud Hipp. 4. de R.V.I.A. t.123. & lib. 2. de morb. XXXIII. 15. 27. Apud Pollucem v. l. 2. κύαρ dicitur interius auris foramen. Lindenus vertit *curvedo*. Med. Physiol. l.2. c.11. §.4.

Cyathiscos, κυαθίσκος. dicitur specilli Chirurgici pars altera concava in parvi *cyathi* modum, qua aliquid vel extrahi, vel infundi potest. Gorr. Ægin. l.6. c.11.

Cyathos. κύαθος, ita dicitur liquoris, & rei aridæ communis mensura apud Romanos, ligulas, sive cochlearia quatuor continens, eratq; Sextarij pars duodecima. Apud Atticos verò etiam communia liquidorum, & aridorum mensura erat, sed capiens conchas duas, sive mystra quatuor, sive chemas quinque, sive sesquiunciam. Rhod. ex Hesychio etiam tribuit uncias duas ad Scrib. n.1. Alibi verò n.127. sescuntiam, uti patet ex Gal. l. 5. de C. M. S. L. c.7. l. de pond. & mens. c.4. 5. seqq. Ægin. l.9. fin. Apud Rom. *cyathi* nota erat C. Apud Græcos verò X. Gorr. p.251. *Cyathorum cereorum*, κυάθων κηρίνων quoque meminit Gal. de R. V. I. A. t.42.

Cybitos, κύβιτος. Vide *cubitus*.

Cybium, κυβίον, dicitur *Pelamys*, seu piscis marinus grandior, qualis *Thunnus* est, in frusta cubica, vel quadrata divisus, ex Plin. l. 32. H. N. c. 11. Aldrov. l.3. de pisc. c. 18. An verò idem, aut quid, significet *cybium* apud Gal. l.5. de C. M. S. L. in fin. certò non constat.

Cyboides, κυβοειδὴς. Vide *cubiformis*.

Cybos. κύβος. Vide *cubus*.

† Cyceon, potio ex polenta, & Vino: Valesf. in Hipp. de Victu Acut.

Cyceon, κυκεών, dicitur miscellanea potio, alimenti, & potus rationem simul habens. Duplex videtur olim fuisse: Vilior cum aqua, & farina mixtus, alter generosior, & delicatior cum vino, & varijs farinis, melle etiam interdum, & caseo paratus, uti patet ex Hipp. l. 2. de diæt. IX. t. 2. quamvis in posteriori significatione frequentius sumatur. Aliquoties ejus meminit, & alibi Hipp. v.g de R.V.I.A. t.40. l.2. de morb. XXXIX. 19. XLIIX. 37. l. de nat. mul. XXXII. 21. l. 1. de morb. mul. LXXXII. 7. l. 6. Epid. f.6. t.5, & alibi sæpius. Vide Foes. Oec. p.361. Lang. l. 1. ep.58. Lind. Ex. X. §. 107. Dicitur & *cinnus*. Vide suprà. Descendit à verbo κυκάω, misceo, *concinno*. quod legitur ap. Hipp. in epist. ad Damagetum n.195. quemadmodum, & composita, ξυγκυκάω, *commisceo* l. de int. aff. XIII. 53. καταχυκάω, & προκατακυκάω. l. 3. de morb. XXX. 12.

Cycma, idem, quod *Lithargyrum* Rul.

* Cycliscus, κυκλίσκος, duplicem habet significationem. Primò significat idem, quod *Trochiscus*. Gal. l. 10. de S. Fac. §, Chole. Deinde denotat scalprum excisorium cavum, sic dictum, quod ima sui parte ad circuli figuram accedat, cujus usus fuit præcipuè in fracturis capitis, quum illæ usq; ad membranas pervenerunt. Veruntamen non absque periculo adhiberi potuit, cùm quatiat immodicè caput. Gal. l. 6. Meth. med. c. 6. Æginet. l. 6. c. 90

† Cyclo curare. l. methodo. Vide Phil. Jarob. Manss. sati de plutarchi scriptis, judicium, & statotridui ordine. Mercur. Var. lect. l. 6. c. 11.

Cyclopion, κυκλώπιον, idem, quod *album oculi*, sive totum illud, quod in oculo albicat. Arist. l. 4. de hist. anim. c. 9. Gorr. p. 253.

Cyclops, κύκλωψ, nomen quidem fabulosum Poetarum de nonnullis hominibus unum saltem oculum in vel sub frontis medio habentibus, inter quos Polyphemus apud Homerum, & Virgilium jure refertur: Observationes tamen testantur, talia monstra aliquando in lucem producta fuisse, inter quæ notatu digna est observatio Borrichij de duobus, uno masculini, altero fœminini sexus Parisiijs à Chirurgo Tamponette ex utero extractis, quibus unus erat oculus ritè confirmatus grandior cum duplici nervo optico, sub media fronte ad radicem nasi situs, quam legere licet apud Bonettum, Med. Septentr. l. 1. s. 22. c. 2. p. 22. qui desumsit ex Act. Hafn. Vol. I. Obs. 93. p. 182. seqq.

Cyclos, κύκλος. Vide *circulus*.

Cycnarion, κυκνάριον, dicitur collyrium colore album, ἄδηκτον, citrà morsum, ubi Amylum, terra Samia, & crassa Rhodica prævalent. Mentio fit hujus medicamenti apud Gal. l. Introduct. c. 14. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Æginet. l. 7. c. 16. ubi & *rubeus cycnus* describitur. Dicitur enim cycnus, vel cygnus, κύκνος.

Cycnus, κύκνος, *cygnus*, *Olor*, est propriè nomen avis palmipedis aquaticæ, ad genus anserinum (cum quibus tamen in odio vivit) forma, victu, & ideo fortassis etiam facultatibus, accedentis, cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 19. Orinthol. c. 1. Schrod. l. 1. cl. 2. n. 61. Impropriè quid notet, vide *cycnarion*.

Cydar, i.e. *Jupiter*. Rul.

Cydoniatum, *cydonatum*, κυδωνᾶτον, idem quod *diacydonites*, compositio ex malis cydoniis parata, additis alijs speciebus. P. Ægin. l. 7. c. 11.

* Cyema, κύημα. Vide *conceptus*, *Fœtus*.

Cygnus, κύκνος. Vide *cycnus*.

Cylichnis, *cylichne*, κυλιχνὶς, κυλίχνη, κυλικὶς, vitiosè κυγχνὶς, significat parvum calicem, aut pyxidem medicamentariam. Galen. Exeg. Dict. Hipp. Foes. Oec. p. 461.

Cylindrus, κύλινδρος. Vide *Magdaleon*.

Cyllo, idem, quod κυλλός. Vide *cyllos*, i.e. *mutilus*, Lind. Ex. XI. §. 39.

* Cyllos, κυλλὸς, *cyllosis*, κύλλωσις, in genere *claudum*, curvum, mancum, *mutilum* significat Hipp. & Gal. tamen in specie κυλλοὶ dicuntur, quibus crura extrorsum sunt distorta, & intus sinuata, vel incurvata, l. 2. de artic. t. 87. & s 4. t. 3. & alibi. De aure quoque legitur 2. de art. t. 53. Jung. Foes. Oec. p. 363.

* Cyma, κῦμα, quasi κύημα, quo nomine veniunt teneriores coliculi scaporum, quos videmus appetente verè in prima germinatione prorumpere. Latini non tantùm *cymata* neutro genere dicunt, sed etiam fœminino *cymas*. Κῦμα aliàs *fluctum*, *undam* significare, ex Lexicographis constat. Hinc descendit.

Cymatodes, κυματώδης, *undosus*, fluctuans, est epitheton *pulsus* inæqualis, præsupponentis impuritatem flatulentam, & serosam in sanguine cum debilitata continuatione flammæ vitalis conjunctam. Tribuitur senibus à Walæo, Instit. Med. l. 2. c. 5. Lege Galen. l. 1. de diff. puls. c. 26.

r. † Cymata, teneriores cauliculi (in brassica) Joann. Ruellius; in nomenclatura rei Veterenariæ.

* Cymbalaris. Vide *cricoides*.

Cymbiforme, idem, quod *Naviculare*, σκαφοειδὴς. Vide *Naviculare*.

* Cynanche, κυνάγχη. Vide *Angina*.

Cynantropia, κυνανθρωπία, est delirium *Melancholicum*, in quo homines existimant se mutatos esse in canes, eorumque mores æmulantur. Laur. Bellin. de morb. capitis &c. pag. m. 513.

* Cynicus, κυνικὸς. Vide *caninus*. *Convulsio*.

Cyniphes, vel culices, vel *muscas* denotat. Helmont. credit, ea fuisse insecta, quæ Moses jussu Dei in Ægypto in plagam produxit, nec Magi poterant imitari, de Lithias. c. 1. num. 15. Jung. Aldrov. l. 3. de Insect. c. 1. & 5.

Cynnabar, idem, quod *cinnabaris* Rul.

Cynnia, *cymia*, *carora*, significat vas simile urinali. Rul.

Cyncephalus, κυνοκέφαλος, est nomen animalis simiæ quodammodò similis, capite verò canem repræsentantis, cujus descriptionem vid. apud Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 7. Meminit aliquoties Gal. l. 1. Admin. Anat. c. 3. l. r1. de U. P. c. 2.

Cyno-

Cynodes, κυνώδης, caninus. Vide Caninus.

Cynodesmion, κυνοδέσμιον, dicitur vinculum, quo membri genitalis cuticula cum glande colligatur, id quod etiam κύνα, canem, appellarunt, Gorr. p. 254. Dicitur aliàs frenum, χαλινὸς. Vide Linden. Medic. Physiol. l. 2. c. 7. §. 78.

* Cynodontes, κυνόδοντες, dentes canini. Vide Caninus. Meminit eorum Hippocr. 3. aph. 25. Vulgò ab oculis Ungensdne, Dieter. n. 488.

Cynolophoi, κυνόλοφοι, dicuntur eminentiæ sive processus extantes in vertebris, quæ arcent occurrentia. Alex. Benedictus l. 1. de hist. part. hum. corp. c. 6. p. m. 1185. et l. 5. cap. 24. p. 1265.

Cynoraistæ, κυνοραῖσαι, Vide Croton.

Cynorexia, κυνορεξία, Vide Appetitus Caninus.

Cyon, κύων. Vide Canis, Caninus, Canicularis.

Cyphi, κῦφι, est confectio quædam aromatica ad suffitum, qua quondam Ægyptij sacerdotes usi, Diosc. l. 1. c. 24. Concinnabatur olim ex sedecim rebus, quas recenset Linden. S. M. Ex. X. §. 151. Sed posteà etiam Antidotis addita. Unde tales compositiones, Cyphoideæ, κυφοειδεῖς, dictæ sunt Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 7. P. Æginet. l. 7. c. 22. Rhod. ad Scribon. Larg. n. 70. Hier. Mercurial. l. 3. Var. Lect. c. 2. Duæ potissimum species: una Solaris, et magna dicta, ex tribus rebus constans: altera Lunaris, ex 28. Ægin. d. l.

* Cyphos, Cyphosis, Cyphoma, κῦφος, κύφωσις, κύφωμα, significant gibbositatem, gibberositatem, seu morbum malæ conformationis, consistentem in figura viciata dorsi ob vertebrarum situm versus exteriora mutatum, & luxationem plerunq; à caussis externis violentis inductam. Et licet Hipp. gibbositatem quoque ab asthmate, aut tussi, fieri posse dixerit, 6. aph. 46. rarum tamen hoc est, & caussæ vehementia nihilominus respondet quoque externæ cuidam violentiæ. Leguntur illa vocabula apud Hippocr. 3. de art. t. 1. & seqq. & Gal. in com. ad illos, ut & ad cit. aph. Dicitur et ὀπισθοκύφωσις, item, κύρτωσις, & qui hoc affectu laborant, κυφοὶ, κυρτοὶ, gibbosi vocantur. Huic opponitur λόρδωσις, de qua suo loco. Jung. et M. A. Severin. l. de gibb. valg. et varis part. priori.

Cyprinus, κυπρῖνος, nomen piscis aristulosi. Linden. Ex. XI. §. 230. Vide Carpio. Adde Schroder. l. 5. cl. 3. n. 76. Est et epitheton Pulveris, qui usurpatur ad capillos cùm naturales, tum artificialiter compactos (qui Calientra apud Dolæum vocantur) à sordibus mundandos, siccandos, & exornandos, cujus aliqua etiam descriptio extat in Morley Coll. Chym. Leid. c. 153.

Cyprium æs, i. e. Cuprum. Scribon. Larg. num. 16.

Cypsele; Cypselis, κυψέλη, κυψελὶς, idem est, quod Cerumen, sive Aurium sordes. Vide Cerumen. Unde & κυψελόβυσα nuncupantur, quæ sordium altitudine adobruta latent. Rob. Keuchen. ad Q. Seren. p. 241.

Cyrcanao, κυρκανάω, significat misceo, turbo, confundo. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXIII. 5.

Cyreo, κυρέω, significat contingo, evenio, incido, Hippocr. 4. de art. t. 36. ubi mendosè in Græc. Galeni edit. Basil. legitur κυρήσῃ. Dicitur & κύρω. Composita sunt ξυγκυρέω, Contingo, quod legitur l. 1. de morb. XXIII. 5. προσκυρέω, l. de præcept. VII. 11.

Cyrebia, κυρήβια, idem, quod ἄχυρα. Vide Achyron. Legitur hæc vox apud Hipp. l. de nat. mul. LIV. 5. l. 2. de morb. mul. XLII. 5. LXXXI. 5. Vide Foes. Oec. pag. 365. 366. Scribitur & κυρίβια. Gorræus pag. 255.

Cyriacus, κυριακὸς, epitheton est pastilli ad nomas, & putredines utilis. Appellatur & alio nomine Asclepius, ἀσκληπιὸς. Gorr. d. l.

Cyrios, κύριος, quid in substantivo Dominum significet, notum, sed non est hujus loci. Hippocrati adjective est epitheton dierum, qui in morbis certè aliquid judicant, & decernunt, & in quibus crises ratæ firmæq; fiunt. Æquipollet ergò diebus Criticis strictè dictis, κρισίμοις ἡμέραις. Occurrit autem l. 1. de morb. X. 12. XI. 8. XXII. 27. XXIV. 7. et in superlat. κυριώτεραι, l. 1 de morb. mul. XXXIII. 9.

Cyrenaicus, κυρηναικὸς, est epitheton Succi, Laserpitium veterum dicti. Scrib. Larg. n. 167. Rhod. in not. ad h. l. Meminit & Æginet. lib. 7. cap. 3.

Cyrænia, Crocomma, i. e. fexolei, & de Croco. Rul. Johns.

Cyrtoides, κυρτοειδὴς, gibbiformis. Vide Cubiformis.

* Cyrtoma, Cyrtosis, κύρτωμα, κύρτωσις, idem, quod κύφωσις, gibbositas, Latinè Quassatio. Vide Cyphosis, Curvus. Tumores hypochondriorum κυρτώματα vocavit Hipp. 2. progn. t. 25.

* Cysos, Cyssaros, κυσὸς, κύσσαρος, Anum, podicem significat, et idem, quod ἀρχός. Vide Archus, Anus. Occurrit apud Hippocr. l. de nat. puer. IX. 16. Jung. Foes. Oec. p. 366.

Cystica *Arteriæ*, & *Venæ* dicuntur Anatomicis, non tam, quæ ad vesicam urinariam, quam quæ ad fellis vesiculam excurrunt. Barthol. libell. 1. Anat. c. 5. p. 655.

Cysteolithos, κυστεόλιθος, idem quod *Lapis Spongiæ*, ab usu, & virtute calculum vesicæ frangendi ita dictus. Schrod. l. 3. c. 8. n. 19. Verum an non majori jure ipse *calculus vesicæ* hoc nomine venire posset?

Cysticus, κυστικὸς, *vesicalis*, Epitheton venarum gemellarum à trunco venæ portæ ad vesicam felleam occurrentium, de quibus videantur Anatomici.

• Cystis, κύστις, *vesicam* significat primariò, & absque adjectione illam, quæ urinam excipit, & foras per intervalla excernit. Hipp. l. 4. aph. 77. seqq. & alibi. Hujus descriptionem pleniorem vide sis in scriptis Anatomicis, in specie Th. Bartholin. l. 1. Anat. c. 20. Deinde & secundariò cum additione folliculus ille bilem flavam sub hepatis cava parte continens κύστις χοληδόχος, *Vesica fellis*, dicitur. Gal. l. 4. de U. P. c. 12. & alibi. Hujus historia videatur apud. laud. Barthol. d. l. 1. c. 15. Cæterùm dantur etiam *Vesicæ* minores in Anatomicis naturales, quales sunt *Vesiculæ seminales*, sive cellulæ, de quibus vide eund. d. l. 1. c. 22. Et si Malpighio credendum, ipsa substantia pulmonum tota *vesicularis* est, penè infinitas *vesiculas* orbiculares, & sinuosas ex tenuissimis, & levissimis membranis efformatas continens, Id. l. 2. c. 9. *Vesica parva* Græcè dicitur κύστιγξ, juxta Galen. in expos. voc. Hipp. Dari quoque *Vesicas præternaturales*, v. g. *Hydatidas*, & alias, ex Practicis observationibus constare poterit. De hydrope *vesicali* vide Eugalen. de Scorbut. n. 32. p. m. 153. seq.

Cythion, κύθιον, nomen est *collyrij*, quod à cinereo colore etiam τέφριον vocatur, & describitur à Corn. Cels. l. 6. c. 6. Gorr.

Cyzicenus, κυζικηνὸς, epitheton *Emplastri* facientis ad ulcera chronica, & nervos præcisos apud Galen. l. 4. de C. M. P. G. c. 13.

Δ. D.

Δ. Hàc litera olim Symbolicè quartanam febrem fuisse signatam. quæ litera alijs major est, patet ex Gal. 3. in 3. Eid. t. 71.

Dacno, δάκνω, significat *mordeo*. De aquilone vento usurpatur, quod oculos *mordeat*. Hippocr. 3. aph. 17. Hinc descendit δακνώδης, *mordax*, quod usurpatur de frigido in ulceribus 5. aph. 20. Jung. Dieter. Jatr. num. 172. 173. Gorræus pag. 68. vertit per *mordacitatem*, & descripsit per tangibilem qualitatem, quæ in corpus subiens exasperat, & punctionis sensum inducit. Talis qualitas tribus saporibus inest, acido, amaro, & acri: Acido quidem, ut frigido simul, & subtili: Frigidum namque non nisi in raris corporibus, qualia sunt vulnerata omnia, oculi, os, nares, & venter, *mordicat*. Amaro verò, & acri, ut calidis, *mordacitas* inest. Frigidum præstat condensando; calidum in duriora subiens dissolvendo, fundendo operatur. Dicitur & febris *mordax*, πυρετὸς δακνώδης, quæ manum Medici perpetim, & æqualiter acri calore afficit, & *mordet*; quales sunt biliosæ, cum omni tempore, tùm præcipuè in statu. Idem in def. De *mordacibus* humoribus agit Gal. l. de plenit. c. 8.

Dacrygelos, δακρυγέλως, qui *lachrymatur ridens*. Jos. Laurent. Amalth. Onom. p. 237.

Dacryon, δάκρυον, significat *Lachrymam*; quæ propriè est liquor excrementitius, serosus, aut lymphaticus, ex oculorum glandulis prorumpens occasione magnorum animi pathematum, doloris, tristitiæ, commiserationis, gaudij repentini &c. spiritus animales, & sanguinem ita agitantium, & compellentium, ut portiones serosas, & lymphaticas largiùs ibidem deponant, & dimittant. De *lachrymarum* natura, origine, & excretione legantur Wartthon. de Glandul. c. 26. Th. Barthol. Anat. l. 3. c. 8. Th. Willis de Anim. Brut. Part. 1. cap. 15. Glandulæ oculorum etiam Anatomicis dicuntur *Lachrymales*, & viæ illæ, sive vascula, *Canaliculi Lachrymales*, *Puncta Lachrymalia*. Dividuntur *Lachrymæ* in Naturales, & præternaturales. Illæ sunt, quas modò descripsimus. Hæ verò, quæ vel inuvitis nobis effluunt, Involuntariæ dictæ: ἀκούσια δάκρυα, quæ in febribus malum præbent signum, Hipp. 1. Ep. s. 2. t. 80. Jung. 4. aph. 52. 1. Prognost. t. 10. l. 4. Ep. XXVII. 12. & l. 6. s. 1. t. 16. Vel sanguineæ, cùm sanguineæ guttulæ lachrymarum instar ex oculis fluunt, Dieter. Jatr. n. 174. Impropriè usurpatur de succis plantarum sponte promanantibus, & in resinam, vel gummi concrescentibus. Ita succus papaveris *Opium*, δάκρυον, *Lachryma* dicitur, Rhod. ad Scribon. num. 86. *Lachryma Thuris*, Ægin. lib. 7. cap. 3. Gummi Oleæ Æthiopicæ, Scribon. num 252. succus lacteus Ficuum, Keuchen. ad Seren. pag. 200. Vide Schroder. l. 1. c. 2. lit. L. Sordes quoque induratæ in oculorum angulis in cervis repertæ odoris gravis, & penetrantis *Lachrymæ* Cervi vocantur, de quarum virtute medicamentosa vid. Schrod. l. 5. cl. 1. num. 17. Dicitur

contrà

contrà venena, & venenatos morbos Antidotum pretiosis regum thesauris anteponendum. Fr. Hofm. in cl. Schrod. ad d. l. p. 659. Vide & C. Reies Camp. El. q. 67.

Dacryodes, δακρυώδης, *Lachrymosus*, Dicitur impropriè de ulcere humido, & sanioso, apud Hipp. 3. de fract. t. 7.

Dacryopoeos, δακρυοποιός, i. e. *lachrymas ciens*; Dicitur de quibusdam medicamentis acribus, ut sunt Cepa, Raphanus marinus &c. Jos. Laur. Am. On. p. 237.

Dactylethra, & *dactylithra*, δακτυλήθρα, δακτυλίθρα, significat *digitale*, quod ex diversis rebus paratum digitis applicatur. De *digitalibus* purgantibus ex Oribas. Collect. Med. l. 8. c. 6. legatur Rhod ad Scrib. comp. 180.

* Dactylios, δακτύλιος, *orbiculum*, *pastillum*, significat, apud Hipp. de nat. muliebr. CV. 24. Vide Foes. Oec p. 145.

Dactylodochme, δακτυλοδόχμη, est mensura quatuor digitorum transversorum, qua intervalla dimetimur. Dicitur & δοχμή, παλαιστὴ δῶρον, Lat. *palmus*. Gorr. p. 99.

Dactylos, δάκτυλος, vel *fructum palmæ* denotat, quæ significatio Botanicis relinquitur: vel significat *digitum*. Horum quinque sunt ordinariè in omni manu, & pede hominum. In manibus peculiaribus nominibus gaudent. Primus, & cœteris oppositus crassior, *Pollex*, ἀντίχειρ, quasi *promanus* vocatur. Vide *Antichebir*. Secundus *Index*, λιχανός, item *Salutaris*. Tertius *medius*, μέσος, & longissimus. Quartus, παράμεσος, quasi *medio proximus*, aliàs *Annularis*, *dictus*: Quintus minimus *Auricularis*. μικρός. In pedibus carent nominibus propriis. Singuli terna ossa, internodia, & articulationes habent. Consulantur Anatomicorum scripta, v. g. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 88. seqq. C. Hofm. Instit. l. 2. c. 104. & in comm. ad Gal. LL. de U. P. n. 45. seqq. Barth. & l. 4. & libell. 4. Anat. *Dactyli marini* dicuntur Balani ostreacei inter dura saxa in mari propè Anconam geniti, apud Aldrov. de serpent. & dracon. l. 2. c. 5. *Dactylus*, sive *digitus* est minima quoque mensura, quibus rerum intervalla dimetimur. Unde proverbialis locutio: *Digitus dies est*, de qua vide Lind. Ex. XVI. §. 224. seqq.

Dactylotheca, δακτυλοθήκη vocatur Paræo instrumentum Chirurgicum ad erigendum pollicem, vel alium quemvis digitum aliàs semper pendulum ex læsione. l. 22. Chir. c. 10.

Dædalus, vocatur *Mercurius*, Lang. Harm. Chym. c. 1. Th. Chym. Vol. IV. p. 121.

Dædion, δαΐδιον, diminutivum, *tædulam* significans. Vide *das*.

† Dæmonis stercus. Asphaltus. Jo. Tagaul. l. 2. c. 4. Inst. Chir.

Dæmon, δαίμων, esse vocabulum μέσον, & ambiguæ significationis, in bonam, ac malam partem, constat ex aliis Lexicographis, præsertim Henr. Stephani Thesauro Græco. Significat verò *Deum*, *numen*, vel *Genium* bonum, vel malum, item *Fortunam*. In bona significatione accepit hauddubiè Gal. l. 10. de U. P. c. 12. Vide C. Hofm. in comm. n. 761. In mala verò comm. 1. in Prognost. t. 4. Idem etiam ipsam animam rationalem, *dæmonem* nostrum vocavit l. de Consuetud c. 4. Verùm frequentior hodieq; in foro Medico acceptio mala, quando sumitur pro *diabolo*, qui & *cacodæmon* appellatur. In qua significatione legitur apud Forest. l. 10. Obs. 19 Schol. l. 30. Obs. 8. Schol. Lang. in Epist. aliquoties apud Wier. Senn. & alios, ubi ejus præstigiæ in producendis morbis, in decipiendis melancholicis, epilepticis &c. occurrunt, Rolfink. Ord. ac Meth. Med. Spec. l. 1. s. 3. c. 29. Tales morbi quoque, & ægroti vocantur *dæmoniaci*. Huc pertinet *Dæmonium caninum*, vel *lupinum*, quo nomine etiam exprimuntur *cynanthropia*, & *Lycanthropia*. Dolæus Encyclopæd. l. 2. c 4. §. 2. p. 56. Chymici abusivè accipiunt in bonam partem. Ita Crollius singulis elementis *dæmones* inesse dixit, teste Libav. in Exam. Phil. viv. sec. descr. Hartm. p. 141.

Das, δαΐς, & per contractionem δᾶς, *tædam* significat, apud Hipp. & materiam *tædariam*. l. 1. de mor. mul. X. 8. LXIII. 39. CIIX. 21. lib. de Steril. IIX. 26. XIII. 31. XILX. 18. XXI. 2. Diminutivum quoq; δαΐδιον, *tædula*, legitur apud eundem l. 1 de morb. mul. XXIIX. 3 XXIX. 5. & alibi. Vide Foes. Oec. p. 145.

Datis, δᾶτις, *tædam magnam* denotat, Gal. in Ex. quamvis Foes. potius *parvam* significare velit, quia est diminutivum, d. l.

Dalni, nomen esse insectorum, è stercoribus oriundorum, incertum, patet ex Parac. l. 1 Philos. ad Athen. t. 20.

Dama, Vide *Rupicapra*.

Damnum, βλάβη, idem, quod Noxa, Læsio, detrimentum. Vide *Blabe*.

Damnosus, ἀσύμφορος, βλαβερός. Vide *Asymphoros*.

Daphnelæon, δαφνέλαιον, i. e. *Oleum Laurinum*. Dioscor. l. 1. c. 49.

Daphnia, δαφνία, vocatur Gemma comitiali morbo medens. Plin. l. 37. H. N. c. 10. Ansh. Boet. hist. gemmar. pag. 555. à Lauri figura ita dicta.

Daratos, δάρατος, idem, quod ἄζυμος, *qui fermento caret*. Epitheton panis, apud Nicandr. Vide Gorr. p. 55. Hesychio dicitur δαρός.

DARIADESTUS, epitheton obscurum apud Parac. in Fragm. medic. l. de Epidem. c. 1.

* DARSIS, δάρσις, i.e. *excoriatio*, qua cutis à subjectis partibus scalpello deciditur, & separatur. Gal. l. 3. Anat. admin. c. 2. à verbo δέρω. Aliquoties usus etiam est phrasi hac κατὰ δάρσιν separare partes ab alijs Lyser. Cultr. Anat. l. 1. c. 2. p. 22. 25. Memmit, & Vesal. l. 2. de H.C. F. c. 6.

DARTA idem, quod *fera Impetigo*. D. Binninger. Obs. Med. Cent. 4. Obs. 89.

* DARTUS, δάρτος, nomen est membranæ, vel involucri, Testes investientis, & quidem in viris, communis, unde etiam ab alijs sub scroti nomine comprehenditur, & constat ex panniculo carnoso etiam tenuiori, quàm alibi, venisq; & arterijs referto. Barthol. l. 1. Anat. c. 22. In fœminis verò propria est testium, & quidem unica, quia communibus carent. Gal. de dissect. matric. c. 9. Barthol. d. l. c. 26.

DAS, δάς, idem, quod δαλς, vide *Das*.

* DASYMMA, δάσυμμα, oculi vitium, vel idem, quod τράχωμα, vel gradu minori differens. Vide *Trachoma*. Aet. l. 7. Gorr. p. 100.

DASYPUS, δασύπους, h.e. villosos pedes habens, Strictè *Cuniculum* significat; interdum & *leporem*, de quibus suis locis. Legitur apud Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9.

. DASYS, δασύς, significat *densus, asper, pilosus, hirsutus* vel *birtus*, pro conditione rerum, de quibus prædicatur. Ita Hipp. de lingua usurpat, δασεῖα γλῶττα, *aspera*, propter siccitatem linguæ. 1. Prorrhet. s. 1. t. 3. Coac. t. 234. De capillis usus 6. aph. 34. de palpebris *densis*. Gal. comm. ad Prorrhet. text. ubi & δασύφωνος legitur, qui *densam* habet vocem; δασύστερνος, qui *pilosum* habet pectus; de respiratione *densa* Gal. c. 3. de fract. t. 61. de urina, 1. Prorrh. s. 3. t. 3. Coac. t. 176. 583. 593. Epid. LIII. 8. l 7. Jung. Dieterich. n. 175. Hinc δασύτης, vel δάσος, *asperitas, villositas, densitas*, C. Hofm. comment. in Gal. de U part. n. 724.

DAURA Paracelso dicitur *Helleborus niger*, testimonio D. Ludovici Pharmac. p. 139. Dicitur & nonnullis *Dura*.

DEACUMINATA, ἀπόξυ. Vide *Apoxe*.

DEALBATIO, λεύκασμός, vel λεύκωσις, vel petinet ad Cosmeticam partem, v. g. quando dicitur *dealbatio* dentium, cicatricum, Forest. l. 31. Obs. 47. vel pertinet ad Spagyricam. Ita *Dealbatio* dicitur tertium opus in regimine Lapidis Philosophici à Laurent. Ventura in tr. de lapid. philosoph. c. 27. totiusque operis initium, & firmamentum. c. 30 Jungatur Alchemia incerti Auctoris cap. 36. & 41. in Theatr. Chym. Vol. III. p. 34. 38. seq. Adde Vol. V. pag. 101. seq. & 477. *Dealbandi* quoque modos fucatos, quoq; metalla tingi possunt, tradidit Paracels. in Manual.

DEAMBULATIO, περίπατος, propriè denotat motum corporis moderatiorem, & exercitationem leviorem. Tropicè verò etiam de animo usurpatur. Ita cura vocatur animæ *deambulatio*, Hipp. 6. Epid. s. 5. t. 11.

DEARGENTATIO, ἀργύρωσις, dicitur Tinctura Metallorum ignobiliorum v. g. Cupri in colorem argenteum, cujus modum sat perspicuè tradidit Jacob. le Mort Metallurg. contract. s. 2. p. m. 271.

* DEARTICULATIO, διάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

DEAURATIO, χρύσωσις, dicitur Tinctura fucata metallorum, monetarum, &c. in colorem aureum, quales aliquot tradidit Paracels. Manual primo. Vide Jacob. le Mort d. l.

DEBILIS, ἀσθενής, βληχρός, ἀσθενής, vide *Abebaos, Blechros, Asthenes*. *Debilitas* is caussa in flammæ vitalis sanguineæ impotentia consistit. Hinc *debiles* dicuntur μικροσφυκτοι, parvo pulsu præditi, teste Linden. Ex. X. §. 155. *Debilitatis* morbosæ universalis, vel particularis caussas vide apud Helmont. tr. Ignotus hospes morbus, n. 74. dextrè veris & perspicuis principijs applicandas, & explicandas.

DEBUS, terminus Paracelsicus remedium adversus iram, cujus meminit tract. Apocrypha de vulner. §. de apogryphis vulner. bris.

DECAMYRON, δεκάμυρον, nomen Malagmatis apud Oribasium, sic dicti, quòd ex decem aromatum generibus paretur. Refertur ab Aetio & Æginet. l. 7. c. 18. ubi per Græcum νάρδινον intelligi debet Unguentum Nardinum, rectè notante Gorræo pag 111. Meminit Keuchen. ad Seren. not. p. 181.

DECANTATIO, κατάχυσις, idem, quod Defusio, quando liquor aliquis à materia, quæ se præcipitavit, lentè citrà colationem, aut filtrationem defunditur, & passim in Authoribus occurrit, ut non opus sit testimonia peculiaria apponere.

DECANUS, δεκανός, nomen officij, & dignitatis diversæ significationis, pro varietate status vel Ecclesiastici, vel secularis, usitatum hodieque etiam in Universitatibus, ubi Præses in aliqua Facultate *Decanus* vocari solet, estque dignitas ambulatoria. Olim in malam partem quoq; fuisse usurpatum pro præstigiatoribus, constat ex Gal. l. 6. de S. Fac. mox à principio. Mentio fit quoque *Decani* cujusdam, (hauddubiè Ecclesiastici) qui

qui centum, & octuaginta sex annos vixit, ejusque Epitaphium legitur apud Penotum de Medic. Chym. in Vol. I. Th. Chym. p. 659.

Decatorthoma, δεκατόρθωμα, dici potest medicamentum compositum, quod ex decem simplicibus parari, & componi solet, Keuchen. ad Seren. d. l. Coincidit ferè cum δεκάμυρον.

Decens, τὸ δέον, Vide deon.

Decerno, κρίνω, idem, quod Judico, Vide Crisis.

Decidentia, καταπτωσις. Vide cataptosis.

Deciduus dicitur de Uvula relaxata, aut procidente, quam Joh. Stephan. vocat deciduam Uvam. Paraphras. in Avicen. l. 3. fen. 1. cap. 12 p. 232.

Declaratio, ἑρμήνεια, ἐξήγησις, idem, quod Explicatio, Interpretatio. Gal. 4. de diff. pulf. c. 2.

* Declinatio, παρακμὴ, dicitur illud morbi tempus, vel universale, vel etiam paroxysmorum particulare, quando caussa morbifica victas porrigit manus calori vitali, sive naturæ victrici, cum symptomatum remissione. Sequitur statum, vel vigorem morbi, & præsente declinatione cessat periculum mortis. Et si quis moritur, non declinationis merito, sed erroris superadditi, novique morbi inde dependentis culpa moritur. Vid. Dogni. nostr. p. 424. Declinatio quoque dicitur ex Avicenna species dislocationis ossium, aut luxationis imperfectæ, quæ & Contortio, in qua os non totaliter exit è sua sede, vocatur, Forest. l. 9. Obs. Chirurg. Obs. I. in Schol.

Declivis, declivitas, κατάῤῥοπος, καταῤῥοπία. Vide Catarrhopos.

† Decoquere ad palmum, id est, ad quartas. Collumella.

† Decoctum gradatum, in quo restant vires residuæ. Georg. Melich. in præcept. General. dispensatorij.

Decoctio, ἕψησις, ἄφεψις, latè idem est, quod Coctio, de quo supra. Frequentius tamen Latinum usurpatur de coctione artificiali, vel culinaria, vel pharmaceutica. Strictè verò decoctio, ἄφεψις, denotat perfectam, & plenariam alicujus rei coctionem, ad differentiam coctionis inchoatæ, vel imperfectæ, quæ simpliciter coctio dici potest. Medicorum decoctiones fieri solent lento igne, clementer, & curtis ignibus. Keuchen. ad Seren. p. 88. Jung. Rhod. in Lex. Scribon. lit. D.

Decoctum, ἀπόζεμα, ἕψημα, ἀφέψημα, in genere denotat omnem decoctionis effectum, sive materiam, quæ cocta est. Specialiter verò in Pharmaceuticis est forma medicamenti liquida, (barbarè etiam Brodium dicta) constans ex liquore viribus medicamentosis imprægnato, interveniente debita secundum artem coctione. Differentias, & modum parandi decocta artificiosum vide apud Weker. Antidot. gener. l. 1. c. 14. Special. l. 2. f. 7. Morell. l. 1. Form. Rem. f. 1. c. 1. Schrod. l. 1. c. 3. lit. D. l. 2. c. 9. Hofm. in cl. ad h. l. aliosq; plures. Helmont. decocta suspecta reddere ausus est, quòd non sint entia, qualia per destillationem proliciuntur, sed translationes entis in medium peregrinum, tr. Aditus præclusus ad condum n. 9. & præsertim febricitantibus non competere, tr. de febrib. c. 8. n. 3. Enimverò videtur adversus solem loqui, Quod verò Solenander in imbecillitate ventriculi decoctorum Stomachicorum dictorum usum improbet f. 5. p. m 513. ob aquearn humiditatem nimis relaxantem, majorem præ se fert verisimilitudinem. Verùm non est hujus loci, pluribus hæc ventilare.

Decollatus, ἀτράχηλος. Vide Atrachelus Jung. Rhod. ad Scrib. n. 194

Decolor, decoloratio; ἄχροος, ἀχροια. Vide Achroi.

Decompositum, vocabulum augens significationem compositi. In Physica Trismegisti hæc legitur descriptio, Th. Ch. Vol. I. p. 374. Composita sunt ea, quæ patiuntur corruptionem, & componuntur. Decomposita vero sunt illa, quæ jam in compositione per corruptionem, & generationem convenerunt.

Decoratio, κόσμος, Fallopio dicitur conservatio, vel restitutio pulchritudinis naturalis, vel in universo corpore, vel in parte per se, & ars hoc præstans eidem etiam vocatur decoratoria tr. de decoratione c 2. Tom. II. p. 327. Vide cosmetica.

Decortico, λέπω. Vide Lepis.

Decostis, ἀπλευρος. Vide Apleuros.

Decrementum, παρακμὴ, dicitur vel de ætate, quæ sequitur consistentem, & alia ætas decrescens vocatur; vel de morbo, ubi idem est, quod declinatio. Opponitur Incrementum, ἐπίδοσις. Legitur apud Paracels. Paramir. l. 1. c. 3. fin.

Decrepitatio, vel etiam simpliciter Crepitatio, Gr. ψόφος, dicitur Strepitus ille, quem edunt salia vim ignis experta, aut igni injecta, ob portiones nitrosas adhærentes; ita etiam aqueæ portiones oleosis admixtæ, & pinguibus super igne crepitare solent. Legitur prius vocabulum apud D. Ludov. diss. I. Pharm. p. 434. Accuratius hanc operationem descripserunt celeberrimi Chymiatri D. D. Wedelius Ph. I. A. F. R. l. 1. f. 4. c. 3. p. 50. & D. D. Bohn. diss. Chym. Phys. XII. §. 6. Jung Morley Coll. Chym. Leid. cap. 370.

Decrepitus, ἐσχατογέρων, παρῆλιξ, dicitur, qui ad senium extremum pervenit, & ad octuagesimum annum, vel paulò plus sese extendit. Ætas quoque dicitur *decrepita* ἔσχατον γῆρας, ὑπέρμετρον, ἀκρότατον. Gal. c. 2. aph. 28. Jung. Dieter. Iatr. n. 375.

* Decrescens, παρακμαστικὸς, dicitur de ætate, vide *Decrementum*, & de morbo, præsertim febre, quæ est species continuæ, vel continentis. Vide *Acmastica*, Sylv. lib. 1. Prax. c. 28. §. 4.

* Decretorius, κρίσιμος, κριτικὸς, idem, quod *Indicatorius*. Vide *Crisimos*.

Decrus, ἀσκελὴς, Vide *Ascelee*.

Decubitus, vel de corpore dicitur, & idem est, quod *Cubatio*, Gr. dicitur κατάκλισις. vide *Cataclisis*. *Decubitus* ægrorum optimi, qui naturalibus similes sunt, Hippoc. in progn. Rolf. O. ac M. Com. Spec. l. 3. sect. 2. c. 16. vel de humoribus de parte in aliam fluentibus, & vocatur ἀπόσκηψις, ἀπόσκημμα. Vide *Aposcepsis*.

Decursus, ἀποδρομὴ Gr. dici posset, plerumque durationem alicujus rei, vel temporis, vel morbi denotat. Quamvis, & verbum *decurro* aliquando significet properare ad aliquid, v. g. ad medicamenta. Cels. l. 6. c. 8. Rhod. in Lex. Scrib. p. 371.

Decurtatus, μείουρος, vel μειουρίζων, mendosè μύουρος, est species debilis pulsus, & deficientis, quando perpetuò diminuitur, nec minui desistit, donec prorsus deficiat; quod si iterum redeat, & de integro augetur, *decurtatus reciprocus*, μείουρος παλινδρομῶν, vocatur, Galen. l. 1. de diff. puls. c. 11. Quod si in eo nulla servetur æqualitas, motuq; ipso frequenter deficiat, *deficiens inæqualis* appellatur, μείουρος ἀνώμαλος, 2. de causs. puls. 11. Pulsus omnis *decurtatus* provenit ab imbecillitate facultatis pulsificæ, h. e. flammæ vitalis deficiente continuatione, & activitate.

Decussio, σχάσις *decussorium*, σχαστήριον, *Decussio*, σχάζω. Vide *Schazo*. *Decussorium* instrumentum peculiare in cranio læso cum suppuratione ad piam matrem vide apud Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. II. fig. 11. & Tab. XXIIX. fig. 1. ut & apud Paræum l. 9. Chir. c. 21. Jung. Blas. Med. Un. p. m. 73.

Deduco, Gr. dici posset κατάγω, ἐξάγω, significat etiam *Evacuo*. v. g. *Deducere per nates*. Sribon. Larg n. 9. Rhod. in Lex. Scrib. d. l.

Defectio, vel de viribus corporis dicitur, vel de animo. Vide *Eclysis*, *Lipothymia*, *Syncope*. Aliàs, & *Defectio* olim dictus fuit *Morbus Lienis*, quando deficit trahere ab hepate feces sanguinis ex hypothesi hodieq; obsoleta, & Anatomicis principijs planè repugnante. Legitur verò apud Isaacum l. 9. Theoricæ c. 35.

Defectus, ἔνδεια, ἔνδεις, ἔλλειψις, ἐλλιπεῖς, significat absentiam, vel carentiam alicujus, quæ usu æstimatur, Gal. l. 1. de causs. puls. c. 11. Opponitur ei *superfluum*, περίεργον, & utrumq; à natura alienum. l. 1. de U. P. c. 32.

Defensio, ἀπολογία. Vide *Apologia*.

Defensivum, est vulgare Chirurgis epitheton quorundam Topicorum, quæ pertinent ad ἀποκρουστικὰ, sive *repellentia*, verùm saltem eorum propriè, quæ non ipsi parti affectæ, sed vicinæ applicantur, pro interceptione: unde, & διαληπτικὰ *intercipientia*, & effectus διάληψις, *interceptio* vocatur, Rolf. O. ac M. Meth. Spec. l. 4. sect. 1. c. 15. Paracelsus etiam ad interna transtulit, per *Defensiva* intelligens *confortativa*, & quæ symptomata graviora prohibent, quo pertinent Gemmæ, & Spiritus Auri. lib. 2. de peste c. 4. & 5. & in fragm de Peste.

Deferentia vasa, vide *Ejaculantia*.

Defervesco, *Deferveo*, ἀποζέω. Vide *Apozeo*.

Deficio, ἐκλείπω, ἀπαυδάω, ἐλλείπω, & de corpore, & de animo dicitur. Vide *Defectio*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 371. 372. In specie *pulsus deficiens*, ἐκλείπων, dicitur, qui admoventi digitos videtur exolutus, & paulò post prorsus desinit, ob defectum spirituositatis in sanguine, Galen. l. 2. de causs. puls. c. 3.

Definitio, ὅρος, ὁρισμὸς, est oratio explicans essentiam rei, Galen. l. 4. de diff. puls. cap. 2. & seqq. alibiq; sæpius. Debet verò continere genus differentias, subjectum, caussam efficientem, si perfecta esse velit, d. l. Quæ talis *definitio* dicitur in acquirenda cognitione morbi, eadem dicitur indicatio in exequenda curatione, verbis elegantissimis Lind. Ex. IV. § 19. De *definitionis*, in medicina utilitate vide Rolfink. O ac M. Med. Sp. l. 2. sect. 2. c. 2. seqq. Interdum essentiales, interdum caussales proponi solent, C. Hofm. Com. de U. P. n. 409.

Defixus, vide *Devotatus*.

Deflagratio, ἐπιφλόγισμα. Vide *Epiphlogisma*.

Defloror, ἀποπαρθενεύομαι, idem, quod *devirginor*, virginitatem depono. Vide *Apoparthenevome*.

Defluvium *capillorum*, vide *Alopecia*. In genere *defluvium* respondet Græco, ἀπόρρυσις, vide *Aporrhoe*.

Defluxio, *Defluxus*, κατάρρυσις, κατάρρους, ῥευματισμὸς, dicitur, quando materia peccans, vel unà cum sanguine, vel liquore nervoso, aut

lympha à parte aliqua superiori transit ad alium inferiorem, sive internam, sive externam. Vide *Catarrhysis*, *Catarrhus*, *Fluor*, *Rheumatismus*.

Deformitas, *Deformis*, αἶσχος, ἀειδὴς. Vide *Æschos*, *Aides*.

Defrens, θερισμὸς, ἄρωμα, quasi fracta seges, vel *defrensa*. *Frendere* fabam, fruges, ἐρείκειν, idem, quod frangere. Inde *Nefrendes* pueri, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non possunt Rob. Keuchen. ad Serenum p. 96.

Defrutum, ἕψημα, σίραιον, dicebatur olim specialiter *Mustum ad dimidias coctum*, quemadmodum *Sapa*, mustum ad tertias coctum. Mediæ est facultatis lenis, & citrà acrimoniam extergentis. Ad condiendos cibos veteribus fuisse usitatissimum, demonstrat Linden. Ex. X. §. 19. 29 36. seqq. 60. seqq. Potest tamen hoc vocabulum haud ineptè alijs Succis ad spissitudinem coctis attribui, qui aliàs Arabib. & in offic *Robob* vocari solent. Gorr. Dieterich. etiam existimat Græcè dici posse ἀπόζεμα, n. 734. fin.

Defunctus, θανών, τεθνηκὼς, idem, quod *Mortuus*.

Degeneratio, νόθευσις, νοθεία, dicitur, quando res quædam à pristina sua indole, & natura recedit, & mutatur in deteriorem. Ita sanguis *degenerare* dicitur vel admistione rei extraneæ, vel demum errore indignati, vel avocati Archei, Helmont. tr. de febrib. c. 11. n. 6.

* Deglutitio, κατάποσις. Vide *Cataposis*. *Deglutitoris* insignis, qui frusta cultrorum, catenarum, araneas, coria, lacertos, bufones, calculos, &c. sine damno *deglutivit*, & devoravit, historiam recenset D Binninger. Obs. Medic. Cent. 5. obs. 7. p. 492. seqq.

Degmos, δηγμὸς, in genere *morsum* significat, & in specie oris ventriculi, ab humorum, & fermenti acrimonia, & malignitate dependentem, apud Hipp. Coac. t. 636. Quomodo differat à δυσγμὸς, vide Lind. Ex. XIII. §. 137.

Dei, δεῖ, impersonale, significans *Decet*, *Oportet*, & monstrat necessitatem Medico in actionibus, præsertim in applicatione remediorum Pharmaceuticorum, & Chirurgicorum. De cujus verbi emphasi vide Dieter. n. 177. Inde τὸ δέον, *decorum*, necessarium. Vide & *Oportet*.

Deicticos, δεικτικὸς, *Indicans*, *Index*, vide *Index*.

Deiditomæ, *deidissomæ*, δειδίσσομαι, δεδίσσομαι, δειδίσσομαι, significat *metuo*, timeo, & usus est Hipp. l. 1. de morb. mul. XLI. 17.

* Dejectio, ὑποχώρημα, ita solet Hipp. vocare in specie excrementa per alvum exeuntia, 7. aph. 64. & alibi; & quidem non tantum naturalia, verùm etiam frequentiùs præternaturaliter se habentia. Sunt verò duplicia: Alia sincera, quæ unum tantum obtinent colorem: Alia permixta, & variegata; unde diversa quoq; in prænot. Prognostic. Coac. textibus tradidit Hippocr. prognostica, & eventus boni, vel mali præsagia. Legitur & hoc vocab. apud Scrib. Larg. n. 90. 92. 142. & in diminutivo *Dejectiuncula*, n. 52. Vocatur, & διαχώρημα τῆς κοιλίης, apud Hippocr. Coac. t. 601. ubi optimam *dejectionem* descripsit. In alijs verò textibus seqq. malas addidit. Inquiratur in Indice Jonstoni ad Coac. Hipp. De præsagio ex *dejectionibus* legatur quoque Rolfink. O. ac M. Med. Spec. l 3. sect. 2. c. 19.

Dejectorium, καθαρτικόν, vide *Catoterica*, Linden. Ex. XII. §. 47. 53.

Deilos, δειλὸς, *timidum* significat, velut ad omne opus ob imbecillitatem *tædiosum*, Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 25. Foes. Oec. p 146.

Deima, δεῖμα, notat *terrorem*, *metum*, terriculamentum, qualis est, qui à spectris incutitur. Hipp. l. de Virgin. morb. l. 6.

Deinos, δεινὸς, hoc est, *gravis*, terribilis, est epitheton exaggerans. Usurpat Hippocr. de febre l. 7. Epid. s. 1. t. 17. ubi Gal. & alij Interpretes Hecticam febrem intelligunt. Verùm non video, quomodo hoc quadret cum addito epitheto πεμφιγώδης, h. e. bullam aut *flatum referens*, inflatus. Sanè Hecticorum corpora potius arida, & exsucca conspiciuntur. Videtur igitur potius malignæ febris lentæ ex summa cacochymia flatulenta obortæ species intelligenda hic esse. Fortassis non malè dici posset *Febris Cachectica*.

Deinosis, δείνωσις, denotat *exaggerationem*, amplificationem. Legitur de supercilijs distentis, & convulsione retractis, apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 44.

Deipnon, δεῖπνον, significat *Cœnam*. Vide *Cœna*. Aliquando tamen, & latè pro omni cibo, vel cibatione videtur sumi, v. g. 2. Prorrh. XII. 4.

Deire, δειρή, *cervicem* aut *collum* significat. Vide *Cervix*. Legitur apud Hipp. l. 2. de mor. mul. LIV. 15.

Deitas, θειότης, quid propriè significet, scil. *naturam Divinam*, ad Theologos pertinet. Rebus quoque creatis, & naturalibus *deitatem* inesse, & independentiam voluerunt quondam Ethnici. Sed luridas *deitates*, & cœcitates vocavit Helmont. tr. Promissa Authoris n 15.

Delachrymativus, ἀποδακρυτικὸς, vide *Apodacrytica*.

Delapsio, ἔκπτωσις, idem, quod *Prolapsus*, vide *Depositio*.

Delatio, idem quod *Indicatio*, quatenus, Medico ostendit, & repræsentat, sive per simile, sive per contrarium, quod apprehendere & præstare debet pro fine suo obtinendo. Mich. Gavassetius l. de indic. curat. c. 4. p. m. 50.

Delectatio, ἡδονή, τὸ ἥδεσθαι, idem quod *Oblectatio*, *Voluptas*, est animæ præceptio, & passio, vel commotio excitata ab objectis externis, sub specie bonorum à sensibus externis perceptis, consistens in spirituum, seu animæ emissario, expansione, & diffusione. Huic opponitur *dolor*, de quo p. infrà. De caussis *delectationis*, & doloris, legi quidem potest Gal. l. 1. de sympt. causs. c. 6. Lang. l. 1. ep. 41. Verùm accuratius hanc materiam pertractarunt Charlt. Ex. VIII. Pathol. §. 31. seqq. & Th. Will. de anim. brut. Part. 1. c. 8.

Delesis, δήλησις, significat *noxam*, detrimentum, idem quod λώβωσις, φθορά, Hippocr. in juramento. II. 3.

Deleterios, δηλητήριος, significat *perniciosum*, summè noxium. Estq; epitheton venenorum. Galenus describit *deleteria*, quæ nec ægris, nec sanis prosunt, l. 6. in 6. Epidem. t. 5. Idem etiam omnium purgantium naturam vocavit *deleteriam*, & naturæ nostræ adversam, c. 2. de R. V. I. A. t. 12. id quod de fortioribus, et electivis dictis intelligendum est. Vid. disp. 1. nostram de Remoris Purgationis.

Delictum, ἁμάρτημα, ἁμαρτάς, ἁμαρτία, ἁμαρτωλία, idem quod *Error*, *Peccatum*. Qualia ab ægris, adstantibus, à Medico, committi solent. Unde et apud Hipp. et Gal. passim eorum fit mentio, v. g. 2. de R. V. I. A. t. 40. 48. l. 4. Epid. VI. 18. Gal. 2. in 1. Prorrh. t. 14. Vid. Foes. Oec. p. 36. Dieter. n. 46.

* Deligatio, *deligatura*, ἐπίδεσις, est operatio Chirurgica, qua pars læsa, et soluta continuitate laborans fascijs debitis munitur, aut ad unitionem promovetur. De hac passim Hipp. in l. quæ ad medicatrin. pertinent. Item, de fractur. de vulner. ulcer. de partic. Tres species *deligationis* recenset ex Avicenn. Aquapend. l. 2. Pentateuch. c. 5. Forest. l. 6. Obs. 11. Schol. *Glutinatoriam*, seu incarnativam. *Retentivam*, & *Expulsivam*. Vide *Epidesis*.

Deliquium, vel sumitur pro virium animi, et corporis jactura, et ita idem est, quod *Lipothymia*, *defectio*, *Syncope*, *Eclysis*, de quibus suo loco: vel accipitur Chymicè pro specie quadam διακρίσεως, sive *dissolutionis*, estq; *Liquatio* per descensionem facta, quando corpora coagulata cellæ, aeri, puteo, aut alii frigido, et humido loco, super marmore, tabula vitrea, vel in manicam Hipp. ut vocant, exposita externæ humiditatis hisce corporibus sese adjungentis adjuvamine in liquorem resolvuntur, et in subjectum vas defluunt, atque destillant. Resolvuntur autem in frigido potissimum pulveres calcinati, salia et ejusmodi alia corpora salium naturam redolentia. Sed omnia, quæ in frigido resolvuntur, in calido rursus coagulantur. Et hoc est *deliquium* in aere, vel vaporosum. De hoc deliquio legatur etiam ex novissimis D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. s. 2. c. 1. Aliud quoque est *deliquium*, *Embapticum*, cùm res in humorem demersa eousque continetur, donec deliquerit. Hoc fit dupliciter. Nam res aut vasculo contenta immergitur, ut ipsa humoris substantia non accedat, vel saltem tenuissimus sudor permeet, veluti cùm in vase cereo, vel vesica bubula imponitur, et cùm delicuit extrahitur, quæ res, si humor est calidus (quod fit plerunq;) simulachrum balnei est; aut in ipsum humorem sinitur diffundi, seu nudè, seu sintea petia interveniente, qua simul segregantur sordes. Et hic quoque, vel frigidus liquor est, quo pacto gummi, succi inspissati, ut saccharum etc. solvi possunt; vel indiget calefactione, ut in manna, et similibus pinguedinem succumque tenacem habentibus. Humor autem ille, qui est medium solutionis, talis esse debet, ut si eum segregatum cupimus, facilè possit denuò separari, nec peregrinam qualitatem invehat soluto, nisi studio quærimus simul alterationem ejusmodi. Hæc Rul. et Johns. in Lex. Jung. et Rolfink. Chymiæ l. 2. c. 2. Ad priorem modum pertinet liquor, vel Oleum Mirrhæ apud Schr. l. 4. cl. 1. n. 392. et oleum Tartari, p. d. d. l. n. 408.

Deliramentum, φλεδὼν, idem quod *Nugæ*. Proverb. locutio.

* Delirium, παραφροσύνη, παρακοπή, est generale nomen, denotans alienationem mentis, h. e. depravatam Imaginationem, et Ratiocinationem, uno verbo, Insaniam, dementiam, *desipientiam*, sine, et cum febre, comprehenditq; varias species, Phrenitidem, Lethargum, Maniam, Melancholiam, Stupiditatem, quas omnes egregiè declaravit, et descripsit Th. Willis de Anim. brut. Part. 2. c. 10 seqq. Generalis verò *delirii* ratio formalis in hoc consistit, quod spiritus animales, aut nimis irritati, aut in confusionem acti huc illuc intra globosam cerebri substantiam inordinatè, et tumultuosè ferantur, et propterea incongruè animæ rationali phantasmata offerantur, et proinde intellectus, et voluntatis actus depravati sequantur. An interdum in *delirio* sola phantasia, vel imaginatio depravetur, salva

ratiocinatione: et vicissim, an sola ratiocinatione, salva phantasia, lædi possit, uti Castell. ex Gal. l. de differ. sympt. c. 3. non est hujus loci ventilare. De *delirio* vide Diet. jatr. n. 649. 653. Vide etiam *Insania*. *Delirare*, est de *lira*, seu recto rationis recedere, et aberrare. *Liram* veteres vocabant fossam rectam, quæ contrà agros tuendos ducebatur, et in quam uligo terræ decurrit. Lind. Ex. XII. §. 169. Foes. Oecon. p. 480. et alibi. *Deliriorum* initium à somno deducere conatur. Helm. tr. Demens Idea. n. 30. seq. et tr. Jus duumviratus, n. 30. et ita animæ sensitivæ attribuit, de Lithiaf. n. 38.

Delitiæ, τρυφή, idem quod *Gaudium*, *Oblectatio*. Illas etiam vires corporis frangere, si immodicæ fuerint, testatur Gal. l. 3. de U. P. c. 10.

Deloo, δηλόω, significat *indico*, manifesto, testor. Usus Hipp. 1. aph. 12. et 2. aph. 17. Vid. Dieter. n. 182. Hinc δῆλον, manifestum, notum significat. et δηλωτικός, *Indicativus*, quo nomine indigitavit signa *diagnostica* communiter dicta, Lind. Ex. IV, §. 51.

Delphax, δέλφαξ, idem quod *Scropha*, sive Sus fœmina. quod δελφύας, i. e. *matrices porcellorum* conceptacula haberent ita dicta. Unde et *porcelli* δελφάκια vocantur. Lang. l. 1. ep. 61.

Delphinus, δελφίν, nomen piscis est ex Cetaceorum genere. Gal. l. 3. de Al. Fact. cap. 37. duræ carnis, ob nimiam pinguedinem lardo porcarum non cedentem, *Porcus marinus* dicti, cujus prolixam descriptionem, cum usu in medicina vide apud Ul. Aldrov. lib. 1. de Cetis, cap. 7. Anatomen *delphini* septentrionalium, sive *Phocænæ*, lege in Ephem. Natur. Cur. Ann. III. Observ. 20. *Delphines* quoque vocantur machinamenta dentata, quæ prohibent motum, id quod & unci faciunt. Orib. de machin. c. 4.

Delphus, item *Edelphus*, terminus Parac. quo denotatur separatio aliqua de minetalibus, v. g. de Arsenico, tr. 2. de Pestilit. Repetit. l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 3.

Delphys, δελφύς, *uterum* significat Hippocrati l. de Sterilib. XII. 8. idem quod μήτρα, ὑστέρα, hoc est, totum genitale mulierum membrum, matrix, naturæ arvus, conceptorium, vulva, et si quæ sunt alia synonyma, quæ videantur apud Rolfink. O. ac Meth. part. gener. dic. Part. 2. c. IX. Linden. Medic. Physiol. l. 2. cap. 7. §. 94. cujus descriptionem organicam, et partes descriptas habere licet in Anatomicis libris, præsertim apud Bartholin. lib. 1. Anat. c. 28.

Delticus, terminus Paracelsicus impressionem vitæ alienæ, ad prolongationem vitæ facientem; denotans. Verùm sunt φλεβότομοι. Legitur apud Parac. lib. 1. de vit. long. cap. 9.

* Deltoides, δελτοειδής, hoc est, figuram literæ Græcæ Δ. triangularem repræsentans, estq; epitheton musculi humerum, vel superiorem brachii partem occupantis carnosi, et triangularis. quem Nic. Steno in duodecim musculos distinxit. inter se unitos. Plura de hoc musculo videantur apud Barthol. Anat. l. 4. cap. 2.

Demadesco, καθυγραίνω, βρέχομαι, h. e. probè madefio. Scrib. n. 73.

Demanus, ἄχειρ, qui manibus caret. Gal. l. 4. de Hipp. et Plat. decr. c. 4

Demas, δέμας, significat *Corpus*. Quare ita vocetur, videatur apud Macrob. in Scipion. somn. l. 11. citante Linden. Ex. XVI. §. 107.

Dementia, ἄνοια, παράνοια, idem quod *Amentia*, *delirium*. Vide *Amentia*, *delirium*. Helmont. quod sit vis soporifera errans, tr. de Retentis.

Demersio, καταποντισμός, ponitur pro *submersione*, ab Helmont. de Lithiaf. c. 9. n. 46.

Demetrios, δημήτριος. Vide *Cerealis*.

Demitto, καταβάλλω, καθίημι, idem quod *Immitto*, *Injicio*; unde κατάβλημα, vide *Catablema*. Verbum sæpius occurrit apud Scrib. Larg. n. 123. 130. 255. &c. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Demiurgia, *damiurgos*, δημιουργία, δημιουργός, *creationem*, et *creatorem* significat, q. d. publicum opus, et publicè operans. Imprimis verò generationi hoc competit, in qua significatione frequenter accipitur apud Galen. Latinè quoque vocatur *Opifex*, *Opificium*, vide *Creatio* etc.

Demonstratio, ἀπόδειξις, est terminus potius Philosophicus, quàm Medicus, significans probationem ex evidentibus, certis, et indubitatis, tum sensu, tum intellectu talibus desumtam, Gal. 1. meth. med. c. 4. et 5. An tales etiam locum habeant in Medicina? ventilari solet et sano quoque sensu affirmari potest; cum et ars Medica sua habeat propria, et confessa principia, quibus nititur. Pudeat ergò illos Medicos, qui in Artis ignominiam illa principia in dubium vocare, imò omni studio annihilare conantur.

Demorsus, idem quod Morsus, δῆξις. Legitur apud Fuchs. comm. in Gal. l. 1. de Sympt. causs. c. 1. p. m. 100. b. Vide *dacno*.

* Demos, æquivocum est vocabulum. Vel enim populum, cœtum multorum hominum significat, et ita in Græco, penultima circumflectitur, δῆμος, quæ significatio huc non pertinet. Vel,

Vel, si in Græco ultima acuto accentu exprimitur δημός, denotat *pinguedinem*, uti patet ex Epistola Democriti de natura hominis ad Hipp. n.63. Vide Foes. Oec. p.148.

DELOTIVUS *lapsus*, id est, *repentina mors*. Rul. & Johns. in Lex.

DEMULCEO, παρηγορέω, h.e. mitigo, *lenio*. Vide *Paregoreo*.

DEMUSCULATUM, ἄμυον. Vide *Amyon*.

DENARIUS, vel *denarium pondo* in lat. versione apud Gal. l.5. de C.M.P.G. c.11. & alibi sumitur pro *Drachma*. Hinc & in Græco δραχμα legitur. Idem pondus quoque denotari per *denarium cruciatum* in Scribonio, existimo. Vide Lex. & Indic. Rhodii Scribon.

* DENERVATIO, ἀπονεύρωσις, idem, quod Tendo. Vide *Aponeurosis*.

DENIGRATIO, μελασμὸς, μέλασμα, Hippocrati dicitur, quando vel pars à frigore externo nigrorem contrahit, 5. aph. 17. & 20. Vide Dieterich. n.529. vel quando ex sanguine extra venas refuso per contusionem, aut aliam caussam externam nigrescit. Dicitur aliàs *Sugillatio*, ἐκχύμωμα, Hipp. 2. de fract. t.28. l. de humid. us. IIX.4. quæ *denigratio* sæpè principium putredinis gangrænosæ, aut potiùs sphacelosæ est, ibid. XI.25. c.2. Progn. t.9. l.2. Prorrh. t.7 Coac. t.493. Xid. Foes. p.404. Dicitur & *denigratio* de artificialibus apud Scrib. n.208. & in Th. Chym. Vol.II. de Alchymia incerti author. § 2. seq. *Denigratio* quoque vocatur Spagyricis initium operis in Magisterio Lapidis Philos. estque materiæ, vel Elixiris prima dissolutio, fitque *nigra*, unde & *Caput Corvi* dicitur, & est signum solutionis. Vocatur etiam Acetum Philos. Lang. Harmon. Chym. c. t.6. & 11. Vol. IV. p.725.752.775. item in Alegorijs sapientum distinct. 10. Vol.V. p.74. Senior de Chymia ibid. p. 207. seq.

DENODATIO, id est, *dissolutio*. Rul.

* DENS, ὀδὼν, ὀδὸς, Jon. propria, & notissima significatione denotat partes osseas in utraque maxilla occurrentes certis alveolis, quæ βόθρια dicuntur, infixas, quæ radices vocantur, & partim suprà gingivas extantes. Infixio illa dicitur γόμφωσις, Clavatio. Non enim aliter hærent, quàm clavi in parietibus. *Dentes* sunt triplicis ordinis: Primores, in utraque maxilla quatuor: *Incisores* τομεῖς, & γελασῖνοι vocantur. Proximè ijs adstantes acciti, & socij, *Canini*, & *Oculares*, κυνόδοντες. Reliqui latiores *Molares*, μύλοι, item κραντῆρες appellantur. *Dentium* descriptionem vide apud Anatomicos, in specie Linden. Med. Physiol. l.2. c.13 & 24. seqq. Dieter. n.600. Bartholin. Anatom. libell.4. c.11.13. *Dentes* arma hominum dicuntur apud Keuchen. ad Seren. pag.289. Per metaphoram quoq; *dens* vocatur primariò processus secundæ colli vertebræ, et per consequens tota illa vertebra ob similitudinem, quam habet processus cum dente Hipp. l. 2. Epid. s.2. n. 69. Vocatur & ὀδοντοειδὴς, h.e. *Dentiformis*, Gal. c.2. in 1. Prorrh. t.55. & l. 4. de L. Aff. c. 3. Vid. Foes. Oecon. p.443. Barthol. libell.4. An. cap. 15. p.735 Dicitur & πυρηνοειδὴς, *nucleiformis*.

DENSITAS, *densus*, δασὺς, vide *dasys*, & πυκνότης, πυκνὸς, quæ leguntur apud Hipp. 5. aph.63.67. quamvis & crebritatem significet, si de pulsu, vel respiratione prædicatur, v. g. l.6. Ep. s.4. t.4. Vide *creber*.

DENTAGRA, ὀδοντάγρα, *forfex dentaria*, vel forceps *dentes* extrahens, forceps dentium: Dicitur et ψαλὶς, Lat. *dentiducum*, *dentarpaga*, *Odontagogum*. Rhod. ad Scrib. n.53. Harum forficum species, & figuras varias vide ap. Paræum l.16. c.27.

DENTALIS *lapis*, dicitur materia illa Tartarea, vel tophacea, quæ ex vitiosis portionibus coagulatis adhæret dentibus, & in lapideam ferè duritiem consolidatur, apud Helmont. tr. Alimenta Tartari insontia n.23

DENTALIUM, *dentale*, est species Conchylij, vel Conchula parva oblonga, exteriùs asperula, intus lævissima, tubuli modo concava, alteraque parte rimam habens canini dentis instar acuminatam, Schrod. l.5. cl.3. num.79. ubi ab Entalio, quod Conchula cornu instar foris striata, intus lævis describitur, distinxit. Verùm Aldrovand. haud dubiè conjunxit, quinq; differentias dentaliorum proponens, ubi secunda, et tertia Entalia repræsentent. Pertinet verò hæc Conchilia ad Purpuras, et Buccina, l. 3. de Testac. c.5. Ingrediuntur compositionem Ung. Citrini Offic.

DENTARIUS, ὀδοντικὸς, epitheton medici vel Chirurgi, qui ex professo artem dentes evellendi, et curandi exercet, Gal. ad Thrasyb. c.24. ubi et *Ocularius*, et *Auricularius*, ὀφθαλμικὸς ὠτικὸς legitur.

DENTARPAGA, Vide *dentarga*.

† DENTES Columellares, Varroni, et Plinio, qui aliàs Varroni, Canini Uritn. ad c.7. l.2. Varon. de re rustica.

DENTES. συνόδον, vel συνόδες nomen piscis ita dicti à dentium teretium, et qs. mutilorum æqualitate instar pax illorum, qui cithatæ aptantur, Lind. Ex XI. §.77. Descriptionem verò et usum in cibis laudabilem vide apud Aldrov. l.2. de pisc. c.1 .

DENTIDUCUM, ὀδονταγωγὸν. Vide *dentagra*.

* DENTIFRICIUM, ὀδοντότριμμα, dicitur medicamentum, quo utimur ad dentes confricandos, & à sordibus purgandos, quin & gingivarum circumsitarum, quando humore fuerint prægnantes, depurationem & abstersionem. Horum formulas vide apud Gal. l. 5. de C.M.S.L. c. ult. ferè ad finem, Weker. l. 2, Antidot. Spec. f. 47. Morell. l. 2. f. 2. c. 7. Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 31. fin. Suntq; non solùm sicca in forma pulveris, sed & liquida. Schrod. l. 2. c. 61. Paræus d. l. c. 28

* DENTIO, ὀδοντοφυέω, alijs, & μυλιάω, (quod in specie de molarium proventu dici posset.) hoc est, dentes accipio, dicitur de pueris, plerunque septimestribus, Hipp. 3. aph. 25. Foes. Oec. p. 443. Jung. Dieter. iatr. n. 599. & Keuchen. ad Seren. p. 206. Hinc. *dentitio*, ὀδοντίασις, ὀδοντοφυΐα, significans ipsam dentium eruptionem, quæ plerunque cum dolore, & pruritu gingivarum fit, qui Græcè dicuntur ὀδαξισμὸς, & à solutione continui violenta, & urgente dependens.

DENTISCALPIUM, ὀδοντόγλυφον, dicitur instrumentum Chirurgicum non solùm, quo dentes à sordibus purgantur, vide *Odontoglyphon*. Sed etiam apud Scultet. id significat, quo gingivæ à dentibus separantur ad commodiorem evulsionem, Arm. Chir. Part. I. Tab. X. fig. 10.

DENUDATIO, γύμνωσις, dicitur de ossibus, quæ in fractura eminent, Gal. c. 4. de artic. t. 16 *ossa denudata*, γυμνώματα.

DEO, δέω, significat *ligo*, constringo, cui opponitur λύω, solvo, relaxo. Legitur apud Hipp. 3. de ijs, quæ in medicat. t. 25.

DEON, δέον, *decorum*, opportunum, quod decet, officium, à δεῖ, decet, oportet, vide suprà *Dei*. Gal. cap. 4. de artic. t 50. τὰ δέοντα urget Hipp. 1. aph. 1. non solum in Medico, sed & in ægro, & adstantibus, Jung. Dieter. n. 179

DEOBSTRUENS, διανεμωτικὸς, ἐκφρακτικὸς, idem, quod *Aperiens*, epitheton facultatis medicamentosæ. Vide *Anastomosis*.

* DEOPPILANTIA, *Deoppilativa* etiam dicuntur medicamenta *Aperientia*. *Deobstruentia*; Helmont. t. Aditus præclus. ad cond. visc n. 3.

DEORSUM, κάτω. Vide *Cato*. *Deorsum* nihil excerni, est signum Pathognomonicum Ilei, si cum alijs jungatur. Linden. Ex. IV. §. 64.

* DEPASCENS, νεμώδης, est epitheton ulceris putredinosi, & proserpendo erodentis vicinas partes, quod proprio nomine *Phagedæna*, φαγέδαινα, & *Herpes exedens* dici solet, Gal. 6. aph 45. Hipp. aliàs vocat hujusmodi ulcera νομὰς, 2. Prorrh. XXI. 2. l de ulcer. XII. 11. Æginet. l. 4. c. 44. quamvis aliàs vocab. Νομὴ, Νομαὶ, etiam distributionem fasciarum, & involutionem prodeligandi ratione commodam significet, teste Gal. c. 2. de ijs, q. in medic. t. 7. Vide Foes. Oec. p 432

DEPELLO, καταναγκάζω, h. e. deorsum pello, deorsum cogo. Vide *Catanancazo*.

* DEPERDITIO, ἀποφθορὰ, i. e. *abortus*. Vide *Abortus*.

DEPHLEGMATIO, idem, quod *Rectificatio*, quæ competit Chymicis liquidis, præsertim spiritibus, quando, vel per cohobationem, vel alia ratione, à phlegmate liberantur. Occurrit hic terminus passim in Chymicorum scriptis.

DEPILATIO, μάδισις, alij & μάδησις, item ψίλωσις, id. est. *glabrities*, pilorum defluvium, Hipp. l. 2. Ep. f. 1. n 49. l. 3 f 3. t. 25. l. 6 f. 6. t 22.

DEPILATORIUM, ψίλωθρον, dicitur medicamentum, quod pilos corrumpit, estq; triplicis generis: Quædam καὶ ἐξοχὴν ψίλωθρα, vocantur: quædam crassiores pilos attenuant, alia verò penitus extirpant, quæ ultima sunt periculosi usus ob vim corrosivam. Galen. l. 1. de C.M.S.L. c. 4.

DEPILIS, ἄθριξ, μαδαρὸς, περιμάδαρος, h. e. *pilis carens*. Vide *Athrix*. Quamvis & μαδαρὸς, & περιμάδαρος prædicetur de ulceribus glabris, h. e. nimio humore diffluentibus, putridis, malignis 6. aph. 4. & l. 6. Epid. f. 8. t. 2. & de urinæ sedimento lævi, & raro, lib. 7. Epid. XLI. 6.

DEPLORATUS, ἀπέλπιστος, idem, quod *desperatus*, Hipp. describit per victum à morbo κεκρατημένοις ὑπὸ νοσημάτων, & talibus ægris vetat adhibere medicinam, l. de arte XIII. 1. XIV. 4. 5. Vide Forest. l. 2. Obs. 20. in Schol. sub fin. & Dogmat. nostr. in proleg. p. 12.

DEPLUMATIO, Latinè dici potest affectus palpebrarum oculi, qui Græcè πτίλωσις vocatur, ubi cum tumore calloso palpebrarum pili quoq; earundem decidunt, estq; composita affectio ex Madarosi, & Sclerophthalmia ex mente Aetij l. 7. c. 78. nec semper conjunctum habere pilorum defluvium, docet Ægineta, notante Ingrassia com. in Avic. de Tum: p. n. p. 360.

DEPORRIGO, ἀπορέγω. Vide *Aporego*.

DEPONO, ἀποτίθημι. Vide *Apothesis*.

* DEPREHENSIO, κατάληψις, vide *Catalepsis*. Aliàs *Deprehensio* quoq; pro *dignotione* accipitur, Scrib. n. 183. 184. Vide Rhod. in Lex.

DEPRESSIO, ἔφλασις, idem significat, quod Impressio, Introcessio, scil. Cranij. Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIX. §. 15. seqq. post fig. 10.

* Depressus, ταπεινός, *humilis*, epitheton capitis in osse, sive extremitatis in osse rotundæ & orbiculatæ, quæ extremitas interdum oblonga, et depressa est, στρογγύλως καὶ ταπεινή, interdum in mucronem desinit et *Corone* vocatur. Galen. de offib. in procem.

Depso, δέψω, *mollio*, subigo, significat, coriariorum more, quando coria macerant, & subigunt. Hipp. 2. de artic. t. 13. Galen. in comm. Ita de cera quoq; dici testatur...

Depuratio, Græc. dici posset καθαρισμὸς, *Mundatio*, sumitur à Chymicis pro exaltatione alicujus rei. Vid. Theatr. Chym. Vol. II. p. 95. in Ægidij de Vadis Dialogo c. 8. & Vol. III. p. 56. Rosar. abbreviati tract. 3. Lagn. Harm. Chym. c. 5. in princ. Vol. IV. p. 747. *Depuratoria Febris* vocatur Th. Sydenham Febrium Intermittentium Epidemicarum quædam species mitissima, in qua Natura ita omnia symptomata moderatur, ut materiam febrilem coctione præparatam certo suo tempore ad exitum disponat, vel per justam διαφόρησιν, vel per διαπνοὴν sive transpirationem paulò liberaliorem, ità ut rectè etiam *primaria Naturæ Febris* dici mereatur, quemadmodum descripsit eam Observ. Med. de morb. acut. sect. 5. c. 6. p. m. 400.

Deras, δέρας, *Aureum Vellus* propriè significat, de quo Poetæ finxerunt, Jasonem à Pelia patruo ex Thessalia cum Argonautis ablegatum in Colchos ad afferendum δέρας ab ignivomis Draconibus custoditum navigasse, quod etiam Medeæ astu acquisitum in Thessaliam attulit. Quæ fabula applicari solet ad Chemiam, præsertim *Chrysopæiam*, ut ita δέρας significet librum, in quo ars conficiendi aurum ex metallis inferioribus, & crudis conscripta fuit. Lang. l. 1. ep. 53. Theatr. Chym. Vol. I. p. 19. Libav. T. III. p. 211. 234. An fortassis in fabulositate quoque conveniunt? Vide *Vellus*.

Derbia vocatur à Chirurgis, *Impetigo*, Fallop. tr. de Ulcer. c. 23. Tom. I. p. 612. 613.

Deris, δέρις, idem, quod δέρμα, *cutis*, *corium*, *aluta*. Hipp. 2. de art. t. 8.

* Derivatio, παροχέτευσις, ἀποχέτευσις, dicitur in Medicina, quando humor aliquis evacuatione indigens, si per convenientem locum fieri nequit, artis auxilio evacuatur per proxima, v. g. si per urinæ vias propter læsam vesicam, aut renes educi nequeat serosus humor, per alvum educendus. De sanguinis *derivatione* agens scripsit Gal. 5. meth. med. c. 3. *Derivatio* ad vicina loca fit, cùm id, quod per palatum vacuatur, per nares derivatur. Vid. Rolf. Ordine M. Med. Sp. l. 4. sect. 1. c. 15. *Derivationem* in febribus esse impertinentem, non adeò ineptè scripsit Helmont. de febrib. c. 5. n. 40. In pleuritide etiam non semper attendenda, tr. Pleura furens n. 8. *Rivare* est per rivos ducere. *Derivare* est à rivis ad latera divertere. Castell. ex Oribasio.

* Derma, δέρμα, h. e. *Cutis*, item *Corium*. Vide suo loco.

Dermatodes, δερματώδης, epitheton crassioris & exterioris membranæ cerebrum investientis, *Dura Mater* dictæ, quasi *Cutanea*, vel *Coriacea*. Gorr. p. 101.

Derses, est occultus terræ fumus seu vapor, ex quo nascitur omne lignum, & crescit, h. e. *succus arborum nutritius*. Rul. & Johns. in Lex. ex Paracelf. l. 3. Philos. ad Atheniens. text. 5.

Dertron, δέρτρον, quid significet apud Hippocrat. l. 5. Epid. XIII. 4. 7. non adeò certum est. Foes. in Oec. p. 147. existimat, vel *Omentum*, vel *Peritonæum* denotare. Sed Linden. vertit ex Cornarij opinione per *intestinum* tenue.

Descensio, κατάβασις, *Descensus*, propriè dicitur de motu corporis, vel humoris moderatiori, vel remissiori deorsum, cui opponitur ἀνάβασις, *ascensus*. Vide *Catabasis*. Dicitur, & de ruptionibus deorsum factis, 6. aph. 22. Vel accipitur Chymicè pro *destillatione per descensum*, estque calida vel frigida. Illa est liquoris è corporibus eliciti vi caloris inverso vase destillatio. Et fit hoc modo; Accipito cucurbitam terream, eique dissolvendorum fragmenta imponito, eaque, ne inversa cucurbita decidant, nonnullis majoribus fragmentis vel bacillis transversè juxta se positis tegito; his peractis aliam cucurbitam, in qua parum aquæ sit, huic inversæ applicato, ita ut superior exactè cum inferioris orificio conveniat, sed inter utramq; laminam aliquam satis fortem ferream instar lancis concavam & perforatam collocari oportet, quæ decidentia fragmenta, ne in suppositum vas delabantur, detineat. Tandem optimo luto clausuras obfirmatas arefacito, vasque in fornacem suam ponito, & vas recipiens in arena vel cineribus collocato, ut ab ignis violentia tutum eò facilius humorem *descendentem* recipiat. Dissolvuntur autem hac *descensione* omnis generis ligna, ossa, & alia, quorum liquor per gravitatem ascendere nequit. *Descensio* frigida est, quando liquor dissolutus in frigido *descendit*; Estq; *Deliquium*, vel *Filtratio*. Ruland. & Johns. in Lex. Rolf. Chymiæ l. 2. cap. 2. Denique *Descensio* sumitur abusivè pro mutatione alicujus

rei in deterius; v. g. quando ex Auro fit Mercurius. Ruland.

Descensorium, dicitur fornax, vel *furnus Chymicus*, in quo fit destillatio per descensum. Ruland.

* Desiccatio, *Desiccans*, ξήρανσις, ξηραντικὸς, idem quod *Siccatio*, *Siccans*, vide *Siccitas*, *Siccus*. *Desiccatio oculi* est idem, ac spasmus oculi. Galen. in lib. spurio de oculis c. 13. *Desiccatio* quoque à Chymicis, licet impropriè, ad *Calcinationes* refertur. Jac. le Mort Chym. Medico-Phys. c. 5.

Desideo, ἐξανίσαμαι, h. e. *exurgo ad exonerandam alvum*. Occurrit aliquoties apud Hipp. l. 1. Epid. ægrot. 4. l. 7. Epid. IX. 4. & substantivum ἐξανάστασις conatus ad *desidendum*, 2. progn. t. 14. & Gal. c. 1. in 1. Epid. t. 25. dicit: Comes mordacitatis est assiduè *desidere*. In hac significatione quoq; usus Scrib. Larg. n. 227. Jung. Rhod. in Lex. Scrib. Dicitur & Latinis *Adsellare*, de quo verbo suprà suo loco:

Desiderium, ὁρμὴ, ὄρεξις, ἐπιθυμία, idem, quod *Appetitus*, *Cupiditas*, de quibus suprà.

Desidia, ἀργία, *ignavia*. Vide *Argus*. Dicitur & *desidies*. Rhod. in Lex Scrib. p. 377.

Desipientia, παραφροσύνη, idem, quod *Delirium*, cùm ægri nihil rationi consentaneum dicunt, aut agunt. Gal. 7. aph. 14. Vide *Delirium*.

Desme, δέσμη, *facem* sive *fasciculum* significat. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 155. Vide *Fasciculus*.

Desmidion, δεσμίδιον, significat *Fasciculum*, seu diminutivum vocabuli δεσμὸς, vinculum. Sumitur pro *Manipulo*, ut est apud Scribon. Larg. in Græco, vel, ut Celsus exponit, quantum manus complexu sumitur, unde & δεσμίδιον χειροπληθὲς dicitur Gorr. p. 102.

Desmos, δεσμὸς, *vinculum*, ligamentum; *fascem*, vel fasciam significat. Usus Hipp. de fractur. t. 60.

* Desperatus, ἀπελπιστὸς, hoc est, de quo non spes amplius superest. Vide *Deploratus*. Dicitur de morbis, & ægrotis morbo incurabili correptis, v. g. hydrope, 7. aph. 47. *Desperata ulcera*, ἀπεγνωσμένα ἕλκεα quoque dicuntur, quorum curationem pleriq; aggressi non absolverunt, sed tanquam ab insanabilibus destiterunt, Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 5. Aliàs *Desperatio* significat ἀπορίας sive diffidentiam, & ad Theologos potius pertinet, quamvis, & morbi ex *desperatione* provenire soleant, quorum meminit Parac. in Fragment. Medicis ad Tom. I. referendis cap. de *desperatis morbis*; & de eorum cura agitur in Vol. I. Theatr. Chymici in tract. Penoti de medicam. Chymicis, p. 628.

Despumatio, Græcè dici potest ἀπαφρισμὸς, vel ἐπαφρισμὸς, dicitur spumæ detractio, cujus materia non solum est succus quidam concretus; lentus, & includens flatum; sed & simul sordes omnis levior à calore ignis expurgata, vel etiam gravior albuminibus coacta, & colligata. De hac actione Coquinaria, & Pharmaceutica vide Weker. Antid. Gen. l. 3. c. 36. *Despumatio* etiam per translationem vocatur in Febribus intermittentibus materiæ febrilis jam subactæ, & quasi devictæ expulsio seu separatio. Th. Sydenham. Meth. Cur. febr. p. m. 70.

Desquamatio, *Desquamatum*, ἀπόσυρμα; Vide *Aposyrma*.

Desquamatorium epitheton Trepani, quod & *Exfoliativum* dicitur, quo tantum ossis eximere licet, quantum videbitur. Paræus l. 9. Chirurg. c. 5.

* Destillatio, alijs *Distillatio*, apud Latinos est æquivocum vocabulum. Vel enim Pathologicè, & idem est, quod *Catarrhus*, *Catarrhysis*, & *Defluxio*, *Rheuma*; de quibus suo loco dictum: Vel accipitur Pharmaceuticè, aut Chymicè, & est artificiosa prolectatio, vel extractio essentiæ medicamentosæ sub forma vaporis coagulata in formam liquoris, defertur per stillicidium, translata à vase materiæ in excipulum deorsum locatum. Quod itaq; *destillandum* est, resolubile in consistentiam humidam esse, necesse est, aut cum humore esse, sive is connatus sit, sive foris adjectus. Sunt autem talia maximè vaporosa, & quæ spiritus oleosos habent. Unde si *destillanda* per naturam non sunt talia, per artem eò sunt deducenda. Et est inventa *Destillatio* essentiæ extrahendæ gratia principaliter, quanquam & famuletur abstractionibus, depurationibus, & similibus. *Destillationis* tres numerantur species: *Per ascensum*, cum, antequam *destillet* essentia extracta, sublimetur specie aerea, debeatq; ea esse continua, ab initio ad finem, cùm opere interrupto vix ascendat id, quod reliquum est. Per *descensum*, vide p. 2. *Descensio*: *Per inclinationem*, quæ fit vase materiam continente inclinato, rostro deorsum vergente; cumq; illud vas plerunq; fit *Retorta* dictum, etiam hæc *Destillationis* species *per Retortam* opus nominatur. Quamvis & nonnunquam *Destillatio* per descensum dicatur, quod parva fiat elevatio, indeq; maximè deorsum reflexio, vel quòd spiritus maximè deorsum revocentur, & sine alembico in curvatura coagulati descendant. Hæc Rul. & Johns. in Lex. Adde Rolfink. Chymiæ l. 2. c. 2. (qui etiam *Destillationis* alicujus naturalis mentionem fecit, qualis fit in generatione plu-

pluviæ, sed hæc est extrà forum Medicum.) Jungee ex antiquioribus Matthiol. de ratione *destillandi* aquas ex plantis, WeKer. Antid. Gen. l. 3. c. 39. seq. aliquot. De *destillatione Spagyrica* in specie circa negotium lapidis Philosophici quære in Th. Chym. Indic. Vol. II. pag. 311. 441. 451. seq. Vol. III. p. 477. 435. 562. 733. Vol. IV. p. 749. Vol. VI. p. 271.

Destringo, στλεγγίζω, significat sudorem, & sudorulentas corporis sordes lacinia, aut incurvata fricanti manu, aut strigili detergere. Lang. l. 1. epist. 51.

Destructio, Gr. φθορά, διαφθορά, idem, quod Corruptio, Chymicis dicitur *dissolutio*, vel deperditio pristinæ, & nativæ suæ formæ, vel consistentiæ, & mutatio in alienam. Vid. Paræc. & Th. Chym. passim. v. g. Vol. I. p. 294. Talis *destructio* Spagyrica difficilior habetur labor, quàm *constructio*. Lagneus Harm. Chym. c. 6. & Alan. In Th. Chym. Vol. IV. p. 749. Vide etiam *corruptio*.

* Desudatio, ἐφίδρωσις. Vide *Ephidrosis*. Apud Avicennam *desudatio* notat sudationem largiorem, quam sequuntur interdum pustulæ, tanquam sudoris feces inobedientes ad exsudandum, unde & *hidroa*, ἱδρῶα, *sudamina* vocantur, perperam verò ὕδρωα. Avic. l. 4. fen. 7. tr. 3. c. 8. Igrass. com. in Avic. l. de tum. p. n. p. 172. 383. 191. &c.

Desurrectio, ἐξανάστασις, *desurgo*, idem, quod *desido*, vel *desideo*, h. e. secedo ad ponendam alvum. Vide p. a. *desideo*. Jung. Scribon. n. 112. 140. 142. Rhod. in not. ad 112. 140.

Detentio aliquando significat idem, quod *Catalepsis*, *Catoche*, de quibus vocabulis jam suo loco dictum est. Zacchias quæst. Medico-Legal. l. 2. Tit. 1. q. 15. n. 9. 10.

Detentus, εχόμενος, propriè, qui ab altero habetur, & ita in alterius potestate est, sive vi coactus, sive necessitate. Unde & Gal. exponit per κατεχόμενος, ἢ βιαζόμενος, 6. aph. 16 Lind. Sel. Med. Ex. XII. §. 17. *Detenta* quoq; dicuntur ea, quæ *Retenta*, quæ nostro commodo natura ad tempus moratur, Ex. XV. §. 71. differunt à *contentis*, quod hæc in genere dicantur, quòd ratione suæ liquiditatis, vel fluiditatis contineri habeant necesse.

Detergens, ῥύπτων, idem, quod *Abstergens*. Vide *Abluentia*. Jung. Gal. l. 8. meth. med c. 4.

* Detersorius, ῥυπτικός, idem, quod *Abstersorius*, Gal. l. de R. V. I. A. t. 18. *Detersorium* vocabatur Locus Balnei, in quo sudor detergebatur, & ungebantur unctione indigentes. Emanell. lib. de Balneis mox à principio.

Detonatio, est terminus Chymicus, quo indicatur operatio deflagrationis, & calcinationis per Nitrum in præparationibus Antimonialibus, de quibus vide Rolfink. Schroder. & alios, præsertim è recentioribus celeberrimos Chemiatros, D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. s. 4. c. 3. D. D. Bohn. diss. Chym. Phys. XII. §. 20. &c. Prolixum verò de *detonationis* effectu, qui est, per fusum Stibium penetrare, penitus liquare, attenuare, Mercuriale, Arsenicale, & Sulphureum recrementum in fumum vertere, purgare, & figere, vide apud Libav. defens. Synt. Chym. contr. Scheunem. II. not. 46.

Detonsus, κειρόμενος, à κείρω, *tondeo*. Inde κουρά, tonsura. Vide *cura* Græc.

Detos, δετός, *vinctum tecti*, idem, quod δέτωμα, 3. de artic. t. 23. Vide *Aetoma*.

Detractio, καθαίρεσις. Vide *Cathæresis*.

Detritio, ῥάκωσις, est affectus scroti, scil. cutis in scroto multa, & nimia *extensio*, Gal. in defin. med. Æginet. l. 6. c. 67. In genere etiam *detritio* sumitur pro *tritura*. Scrib. Larg. num. 130.

Devalgatus, ἐκβλαισωμένος, dicitur quorum ossa sunt valga: Opponitur *demancato*, κεκυλλωμένῳ, Gal. c. 4. de art. t. 10. 11. Vide *Blæsus*.

Devenio, ἀφικνέομαι. Vide *Aphicneomæ*.

Deventris, ἀκοίλιος, qui carere videtur ventre. Vide *Acœlios*.

Devirgino, ἀποπαρθενεύομαι. Vide *Apoparthenevomæ*. *Devirginatio* legitur in Scribon. n. 18. Barth. l. 39. c. 16. Adversar. putat, esse fœmellis proprium. Sed tamen, & *Devirginare* puerum, dicit Varro apud Non. Marcel. de propr. serm. in Cornucopia Nic. Perotti p. m. 1473. lin. 27.

Devoro, καταπίνω. idem, quod *Deglutio*. Tropicè usurpatur de scientijs intra nos recondendis, Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. cap. 8. Propriè *devorare* est magna aviditate multum cibi ad se rapere, non mandere, vix gustare; adeoque ventriculum implere, ut oneri fit non tantum, verum etiam removetur sæpè, verbis Linden. Ex. XIII. §. 301. 302. *Devorare* medicamentum, pastillos, mel, legitur apud Scrib. n. 87. 94. 116. 135. 155. 165. 198. Cels. l. 4. cap. 4. In Chymicis *devoratio* quoque dicitur, quando Aurum depuratur Antimonio in igne fusionis. B. D. Etmuller. ad D. Ludov. Pharmac.

Devotatus, idem, quod *defixus*, & ùtroq; nomine appellatur, qui maleficio, aut incantamento prohibitus est à Venereo congressu, & ligatus. Apul. de medic. herb. c. 7. n. 1. Humelberg. comm. ad h. l. p. 65.

* Deurens, καίων, idem quod *Causos*, *Febris ardens*.

Deustio, ἔγκαυσις, vide *Encausis*. Gal. de inæq. intemp. c. 7.

Devteria, δευτερία, δευτερίας, *deuterias*, δευτερίας, *deuterinar*, δευτερίτης, Lind. Ex X. §. 198. Accipiuntur hæc vocabula pro vino secundario, viliori, *Lora* aliàs dicto, parato ex aquea vinaceis affuso illa macerante. Aliàs etiam Græcos τρύγα, Asiaticos στεμφυλίτην vocasse, author est Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 9. Vide *Lora* Dioscorid. l. 5. c. 13. etiam πότιμον appellari scripsit. Est potionis genus vile, & noxium, de cujus viribus Gal. & Dioscor. d. l. Lang. l. 1. ep. 27. fin. ubi & *Thamna* dicuntur.

Devterion, τὸ δευτέριον, item, τὰ δεύτερα, significat *secundinas*, vel *secundas*, ita dictas, quod secundo post fœtum natum loco ordinarie, & naturaliter excluduntur. Hipp. vocat τὰ ὕστερα, 5. aph. 49. τὸ ὕστερον, 2. Prorrh. XXX. 18. & l. 2. Epid. s. V. 42. χόρια, suntq; nihil aliud, quàm membranæ fœtum prius continentes, præsertim exterior *Chorion* dicta cum placenta Uterina. Nam interdum *Amnios*, ceu interior cum fœtu ipso excluditur galeæ instar inhærens. De his vide Harveij Additamenta ad Ex. de gener. animal. Barthol. l. 1. Anat. c. 36. Dieter. n. 876. Quæ p. n. retentæ in affectionem gravissimam, conjiciunt fœminas. Unde remedia ferè eadem ac ad partum necessaria sunt, adhibenda, de quibus ap. Hipp. Gal. & Practicos videre est.

Devteropathia, δευτεροπάθεια, idem, quod συμπάθεια, *Consensus*. Usurpatur de morbis per consensum, primo, qui per πρωτοπάθειαν obortus esse dicitur, supervenientibus. Legitur & apud Helmont. de Lithiaf. c. 9. n. 54.

Dexamene, δεξαμενή, in genere *receptaculum* significat. Restringitur verò ad receptaculum aquarum, sive *labrum*, aut *solium aquæ calidæ*, in quo qui lavantur, etiam innatare possunt. Dicitur alio nomine κολυμβήθρα, Gal. lib. 2. de Tem. c. 2. & ἔμβασις. Gorr. p. 101.

Dexios, δεξιός, h. e. *dexter*, duplicem habet significationem. Primò denotat illam corporis regionem, vel illud latus, in quo hepar situm suum obtinet. De hoc *dextro* corporis latere recepta est opinio veterum, quod *dextra* sint robustiora, & calidiora sinistris, & quod mares etiam magis in *dextro* uteri latere concipiantur, & generentur, Hipp. 5. aph. 48. & quod arteriæ sint majores *dextri* lateris sinistris, & quod morbi *dextri* lateris sint periculosiores. Enimverò videtur in plerisque esse mera imaginatio, & differentia fictitia. Imò dubitare quis etiam de rationibus Barthol. l. 4. Anat. c. 1. posset, ob quas *dextram* manum agiliorem esse docuit sinistra. Enimverò non licet, nec libet hoc loco controversari. Vide C. Hofmann. comm. in Galen. de U. P. n. 854. seqq. Deinde significat idem, quod *felix*, *congruus*, conveniens, v. g. *Dexter* usus rerum non naturalium dicitur, qui opponitur *sinistro*, vel abusui; quæ significatio est per translationem. In utraq; significatione *dextro* opponitur *sinistrum*, τὸ ἀριστερόν. In circulo neque *dextrum*, neque *sinistrum* dari, neque in natura, non malè scripsit Helmont. de Lithiaf. c. 9. n. 45.

Dexis, δῆξις, *morsus*. Vide *dacno*.

Dexiumæ, δεξιοῦμαι, significat *comiter excipio aliquem*, ac veluti dextra prehensum deduco, aut dextram alicui porrigo. Legitur apud Hipp. l. 7. Epid. IX. 8.

Dextans, in G δεκάμοιρον, est nomen *ponderis unciarum decem*, tota libra divisa in duodecim uncias. Meminit Scrib. L. n. 203.

Dexter, δεξιός. Vide *dexios*.

Dia, διά, hæc præpositio in Medicina frequentissimi usus esse solet in appellationibus medicamentorum compositorum à basi, vel potiori simplici ingrediente desumptis, & significationem obtinet præpositionis *De*. v. g. *Diacodion*, *diacydonion*, *diaphænicon* &c. quorum etiam aliqua suo ordine in seqq. exponentur.

Diabebos, διαβεβώς, *diductum*, divaricatum, & disparatum significat. Usurpavit Hipp. de malleolis 4. de artic. t. 21.

† Diabesasa, interdum ex ruta agresti. Dom. Leon. Art. med. l. 1. c. 2.

* Diabetes, διαβήτης, est *Urinæ profluvium*, *Hydrops ad matulam*. *Hydrops matellæ*, *dipsacos*, *diarrhœa in urina*, ὕδερος, εἰς οὖρα διάρροια, διψακός, synonyma sunt, cùm continuò, & extuberanter per urinam redditur id, quod bibitur, nihil planè immutatum, Gal. l. 6. de Loc. Aff. cap. 3. & l. de diff. sympt. cap. 6. Passio hæc talis est, qualis circà alvum Lienteria, & Bulimos, extinctio, ut diceret quispiam, utriusque virtutis, & retentricis, & alteratricis, lib. 1. de cris. cap. 12. Consentit quidem quodammodò vesica, & copia urinæ premitur, at nec ipse morbus, nec morbi causa est in vesica, sed in solis renibus. Est autem attrahendæ urinæ inexplebilis cupiditas, & ejus retinendæ impotentia. Attractionem tantam excitat, vel calida, & sicca renum intemperies, vel humor biliosus acris, salsus & renes assiduè irritans, inque ipso renum corpore impactus, vel, ut ait Aretæus, morbus aliquis acutus in renes firmatus, & per crisin malignitatem suam in eos deponens, vel venenum aliquod deleterium, ex eorum genere, quæ

vesi-

vesicam, & renes infestant, quale id est, quod à dipsade serpente funditur. Hæc enim omnia sitim ingentem movent, ob quam assiduè æger bibit. Potum autem hunc avidè renes attrahunt, antequam etiam in ventriculo concoquatur, sed eum propter imbecillitatem non retinet, sed talem effundunt, qualis sumtus est, qua in re *diabetes* appetentiæ caninæ persimilis est, quam ὄρεξιν κυνώδη vocant. Non vero id solùm, quod bibitur, protinus crudum mingitur, sed humor etiam copiosus à renibus colliquato corpore trahitur, in eoque *diabeten* propriè consistere, Aretæus arbitratur, definiens, esse σαρκῶν καὶ μελέων ἐς οὖρον συντηξιν, h.e. carnium, & membrorum in urinam colliquationen, ob quam, & summa totius corporis macies est, & copiosior multò urina redditur, quàm potus est. Quod si vel modico tempore à mejendo abstinuerint, tument: lumbi, testes & ilia. Rarum id prorsus mali genus, & à Galeno bis tantùm visum. Eo autem nomine appellatur, quòd humor corporis nullo in loco consistat, sed subinde de loco in locum διαβαίνει. h. e. pertransit, non aliter, quàm aqua per siphonem, quem διαβήτην vocant Mechanici, ut scribit Colum. l. 3. c. 10. Latini nullum illi peculiare nomen dederunt. Hæc Gorræus, & Castellus. Enimverò cum illud de Attractione vetus figmentum hodieq; exoleverit, hujus affectus analysin, & expositionem per caussas veriorem, & certiorem nobis reliquit Cl. Willis Pharm. Rat. Part. I. s. 4. c. 3. statuens, caussam proximam in sanguinis deliquio, sive nimia serositate colliquativa consistere, dum compages sanguinis nimis est laxata, & dissoluta. Paracelsus caussam hujus affectus ponit in sale resoluto, & sciffo per ingressum acuti salis, l. 2. de Tart. tract. 3. cap. 2. ubi plura legantur, & in fragment. ad Tom. III. referendis. Observationes de *diabete* varias vide in Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Obs. 162. 167. 175. 198. & Ann. III. Obs. 183.

Diabibasco, διαβιβάσκω, pro διαβιβάζω ponitur, & significat *transcendo*, traduco transmitto, apud Hipp. 1. de fract. t. 29.

Diabolus, διάβολος, infensissimus ille animarum nostrarum, & corporum hostis, & adversarius. Dicitur de *Dæmon. Cacodæmon.* Vide *dæmon. Diabolus* metallorum etiam appellatur *Jupiter*, sive *Stannum* à Chymicis ideò, quod sociatum alijs metallis eadem irreducibilia, vel admodum difficulter reducibilia facit. D. Etmuller. ad Ludo. Pharm.

* Diabotanum, διὰ βοτανῶν, dicitur Emplastrum ex herbis confectum, cujus descriptionem, vide in Galen. l. 6. de C.M.P.G. c. 2.

Diaborborizo, διαβορβορίζω, significat *murmuro*. Dicitur de hypochondrijs apud Hip. 5. aph. 64. Videatur Dieter. n. 184. Lind. Ex. VI. §. 67. Vide *Borborygmos*.

Diabrosis, διάβρωσις, idem, quod ἀνάβρωσις. Vide *Anabrosis*, *erosio*, à re acri, & mordaci facta, sive interna, sive externis, igne vel medicamentis, quæ propterea διαβρωτικὰ appellantur, media quodammodo inter ἐκφρακτικὰ καὶ καυστικὰ, i.e. extergentia, & adurentia: Sunt enim extergentibus valentiora, & urentibus debiliora. Vide *Corrosio*.

Diacadmias, διὰ καδμίας, nomen Emplastri à *cadmia*, ceu basi ita dicti, apud Scrib. Larg. comp. 242. cui simile legitur apud Gal. l. 2. de C.M.P.G. c. 14. à Lucio usurpatum interque Epulotica relatum.

Diacarcinon, διὰ καρκίνων, nomen Antidoti ex Cancris adversus morsum canis rabidi, quo & Æschrion optimo cum successu usus legitur apud Gal. l. 11. de S. Fac. §. De cancris ustis. Vid. Forest. l. 10. Obs. 27. Schol.

Diacaryon, διακαρύων, i.e. *Robnucum*, Gal. lib. 5. de C.M.S.L. cap. 2. Vide Dispensat. August.

Diaceltatesson, terminus Paracelsicus, ad curam febrium spectans, quo usus l. 2. de vit. long. c. 5. Videtur autem vomitum per Mercurium excitatum intelligere. In Rul. & Johns. legitur *Diatessadelton*, i. e. *Mercurius præcipitatus*. Alij volunt *Diaceltatesson* Paracelsi esse medicamentum Chymicum, quod præbet Mercurius vivus à liquore Alcahest solutus. Ast quia illo liquore sese carere hodieq; fatentur Chymici, quare, & hoc medicamentum manet in occulto, & fortassis citrà Artis detrimentum.

Diacenes, διακενῆς, significat *frustrà*, in vanum. Aliquoties legitur apud Hipp. l. 7. Epid. V. 22. X. 42. XLI. 24.

Diacenos, διάκενος, significat *cavernosum*, fistulosum, non verò simpliciter vacuum. Dicitur de corporibus porosis, qualia sunt Spongia. & Pumex. Gal. l. 4 de diff. puls. c. 6.

Diachalasis, διαχάλασις, à verbo διαχαλᾶν, significat in specie *suturæ laxationem*, & dissolutionem, apud Hipp. l. de vuln. cap. XV. 5. 6. XVI. 1. 2. ubi & ῥῆξις κατ' τὴν ῥαφὴν, *ruptio circa suturam* vocatur.

Diacheirismos, διαχειρισμὸς, *tractatio manuaria*, quæ manibus perficitur. Dicitur de medicamentorum præparatione apud Hipp. l. 2. Ep. s. III. 41. A verbo διαχειρίσθαι, & διαχειρίζεσθαι, manibus aliquid tractare, quod occurrit l. 2. de morb. mul. IV. 11.

Diachreomæ, διαχέομαι, significat *dissipari*, discuti. Usurpavit Hippocr. de tuberculo, l. 4. Epid. XXVI. 3, Activum διαχεῖν, *discutere*, legitur apud Dioscorid. l. 3. c. 170.

Diachorema, *Diachoresis*, διαχώρημα, διαχώρησις, à verbo διαχωρέω, generaliter significat omnis generis *Excrementa*, & *Excretiones* è corpore factas, Foes. Oec. p. 162. Gorr. in def. In specie, verò *Excrementa alvi*, & *Excretionem per alvum*, 2. aph. 14. 18. f. 4. aph. 47. f. 5. aph. 64. Vide Dieterich. n. 204. seqq. Linden. Ex. XIII. §. 253. seq. Dicitur, & Lat. Distributio.

Diachorisis, διαχώρισις, διαχωρισμός, significat *separationem*, & disjunctionem, à χωρὶς, *seorsim*. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 129.

Diachrysu, διαχρυσοῦ, nomen Emplastri ad fracturas, *Aureum* dicendi, apud Gal. spur. l. de Dynamidijs §. Ad ossa fracta.

* Diachylon, διαχυλῶν, Emplastrum dici tur ex succis compositum, emolliens: concoquens, Gal. l. 7. de C. M. G. c. 9. Vide, & Dispensatoria. Variæ eius in illis occurrunt descriptiones.

Diachysis, διάχυσις, dicitur *Liquefactio*, *Fusio*. Estq; corporis sicci ad humidius alteratio, & permutatio. Contraria τῇ πήξει, *concretioni*, vel *coagulationi*. Humiditas autem corporibus siccis inducitur, vel novo humore superinducto, vel resolutione partium aquearum, quæ antea in corpore latebant compressæ, & constipatæ; vel dissolutionem partium terrestrium prius in unum coactarum. Ad primam speciem pertinet *Elixatio*, *Maceratio*. Ad secundam *Fusio*. Ad tertiam *Chylificatio* referri posset.

Diachytos, διάχυτος, est epitheton vini, quod & ὑπόχυτος οἶνος vocatur, quod paratur uvis in sole siccatis loco clauso per dies septem in cratibus totidem pedes à terra altè, noctibus è rore defensis, octavo die calcatis. Ita fieri *optimi odoris saporisq; vinum*, testatur ex Plin. l. 14. c. 9. Lingen. Ex. X. §. 118.

Diacinclizo, διακιγκλίζω. Vide *Cinclismos*.

Diacinema, διακίνημα, dicitur *dimotio*, cum ossa paulatim excesserunt, *prolapsio* parva ossium, apud Cels. l. 8. c. 14. Ὀλίσθημα verò *integra* ossium *prolapsio* vocatur. Hipp. 3. de fract. t. 51. A verbo, διακινέω, *dimoveo*, 2. de artic. t. 13.

Diaclysma, διάκλυσμα, significat specialiter *collutionem oris*, per liquores, qui in ore detinentur, iterumq; expuuntur; & sub se comprehendit *Gargarismum*, et *Apophlegmatismum*, Schroder. l. 2. c. 61.

Diacnao, διακναίω, significat *corrumpo*, lancino, *corrodo*. Dicitur, & ἀποκναίω, Hipp. l. 1. de morb. X. 35. lib. 2. de morb. mul. XIII. 13. XV. 11. Significat, & *defrico*, Rhod. ad Scrib. n. 55.

Diacochlacon, διακοχλάκων, epitheton *lactis* in quo silices igniti extincti prius sunt. Hippoc. vocat διάπυρον πεπυρωμένον, l. 7. Epid. III. 4. Lind. Ex. XVI. §. 82.

Diacoccymelon, διακοκκυμήλων. vide *Diaprunum*.

* Diacodyon, διακωδύων, est *confectio ex capitibus papaveris*, cujus varias formulas veterum tradidit Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2.

Diacolocynthis, διὰ κολοκυνθίδος. Vide *Hiera*.

Diacomizo, διακομίζω, idem, quod ἀνακομίζω, *restauro*, de quo vide suprà *Anacomide*. Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 23.

Diacomma, διάκομμα, *dissectum*, *discissum* significat, etiam à διακόπτω, *disseco*, Hippocr. 2. Prorrh. XXV.

Diacones, διὰ κωνείς, nomen Emplastri Critonis ex *Cote* parati, apud Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2.

Diacope, διακοπὴ, *discissionem*, præcisionem, & *dissectionem* profundam significat, apud Hipp. 7. aph. 24. l. de cap. vuln. VIII. 6. à verbo, διακόπτω, quo frequentius usus idem 6. aph. 18. 19. 50. Coac. t. 503. Vid. Dieter. n. 187. Foes. Oec. p. 150. Sumitur pro omni magno, & profundo vulnere, Gal. comm. ad 6. aph. 18.

Diacoprægia, διακοπραιγία, dicitur medicamentum Topicum è *stercore caprino* factum, teste Blancardo, quamvis nobis non licuerit in Græco authore Medico invenire hoc vocabulum.

† Diacorallium, Alexandri, non à Corallo, sed ab Anagallide appellatum, quia non adstringit, sed penetrat Heurnius Meth. prax. l. 2. cap. 15.

Diacorum, διὰ ἀκόρου, confectio ex *Acoro*, sive *Calamo aromatico* à Mesue excogitata, cujus descriptionem, & commendationem Zwolferianam vide in Disp. August. Class. 14.

Diacrisis, διάκρισις, idem quod κρίσις, in morbis humorum secretionem vel excretionem & *judicationem* denotat, Hipp. l. de genitur. V. 8. Verbum, διακρίνω, excerno, *secerno*, occurrit in Coac. t. 137. & l. 2. de morb. LXIX. 30. Opponitur τῷ συγχέειν, quod significat miscere, Gal. l. 4. M. M. cap. 4. Denotat etiam Chymicam solutionem. Vide *Solutio*.

Dia-

Diacritice, Διακριτική, dicitur à quibusdam facultas *discretrix*, vel *secretrix*, quæ bonum à malo secernat, & dijudicet in morbis, & hanc quintam nonnulli statuunt quatuor ministris addendam. Gorr.p.104. Enimverò exulent in Medicina hæ abstractivæ subtilitates Philosophicæ.

† Diacrocium, electuarium de Ovo Plater. de Curat. febrium pestilentialium Tom.2.c.2

Diacrocu, Διὰ κρόκε, Διάκροκον, nomen Collyrii sicci, quod *crocum* recipit, apud P.Æginet. l.7.c.16. Gorr. in def. p. 105

Diacydonium, Διὰ κυδωνίων, scil. μήλων, confectio Stomachica ex succo malorum *cydoniorum*, vel *codoneorum*, hodie adhuc usitatissimum, commendatum verò, & olim à Gal. l.6. de san.tu.c.15. Jung. Dispensatoria, ubi & *diacydoniati laxativi* mentio fit.

Diadaphnidon, Διὰ δαφνίδων, nomen Emplastri, ad extrahendum, & pus movendum, à *baccis lauri* ingredientibus sic dicti, cujus descriptionem vide apud Cels.l.5.c.19.

Diadema, Διάδημα, generaliter quidem omnem *fasciam* denotat. Specialiter verò exprimit *fasciam capitis*, sive *redimiculum*, qualia commendantur in doloribus capitis, ubi suturarum relaxatio metuitur. Forest. l.9. Obs.53. Schol.

Diadexis, *diadoche*, Διάδεξις, Διαδοχή, dicitur *humorum exceptio*, vel successio, vel de parte ad aliam partem transitus. Hipp.6. Epid. sect.2. t.28. & Aretæus lib.2. de cur. morb. ac. Vide Foes.p.149. Vocatur & ἔκδεξις, Gorr. p. 103.

Diadosis, Διάδοσις, communiter *distributionem* quidem significat, ut ita idem sit, quod ἀνάδοσις, vide *Anadosis*, Gal.l.2. de nat. fac. c.6. Verùm denotare quoque potest *remissionem*, aut *cessionem morbi*, à verbo Διαδίδωμι, quod in hac significatione sumsit Hipp.4. de R. V. I. A. t.22.

Diæresis, Διαίρεσις, significat *divisionem*; A Galeno sumitur generaliter pro *solutione continui*, cujus quatuor constituit species; *vulnerationem*, *contusionem*, *erosionem*, *ruptionem*, l.5. Meth. Med. c.2. Jung.Dieterich. Iatr. n. 15. p.118. Notat & *distinctionem*. Gal.l.9. de Hipp. & Plat. dec. c.6.

* Diæta, Δίαιτα, dicitur *victus ratio*, *vivendi modus*, ac *lex*, *certa victus institutio*, & norma, non in solo cibo, & potu consistens, verùm in omnibus alijs rebus nonnaturalibus quotidianis, Aere, Otio, Exercitatione, Venere, Somno, Vigiliis, Repletione, Inanitione, Animi Affectibus, Gal. ad Thrasybul. c.35.3. in 3. Epid. t.9. In *diæta* duo hæc potissimum sunt præcepta, in quibus tota ferè vertitur: integram sanitatem similibus conservandam; inclinatam autem, & in vitium ruentem propè modico contrariorum usu corrigendam esse. Disciplina, quæ hanc instituit, *diætetica* Διαιτητική, dicta est pars artis Medicæ ministra, cùm quæ sanis ad imminentes morbos arcendos, tùm quæ ægris ad præsentes profligandos debetur, Gal. l.11. M. Med. c.15. Castell. & Gorr. Jung. Dieterich. n.186. Lind. Ex.XIII. §. 106. seq. Rhod. ad Scrib. n.122. Rolf. O. ac M.Med. Sp.l.14. sect.1. c.1. seqq. Dogmat. nostr. med. gen. Part. IV. c. 1. *Diæteticam* olim tempore Homeri minus fuisse excultam, refert Lang. l.1. ep.51. Verùm ex Jamblicho in vit. Pythagor. notavit Rhod. ad Scribon. in not. pag. 17. Pythagoreis impensè fuisse maxime *diæteticam*, Pharmaciam minus probatam. In strictiori significatione pro solo victu sumsit Helmont. tr. victus ratio, & sobrietatem, statuit, esse totius *diætæ* cardinem, n.16. ubi simul dietæ remedia in curandis morbis infida dixit, & languida, n.17.18. verùm ratione frivola. Non enim ideò victus ratio præscribitur in curatione commoda, ut præsens morbi caussa per illam tollatur, sed & ut caussæ futuræ proventus inhibeatur. Hinc rectiùs scripsit Scrib. Larg. compos. n.200. Implicitas Medicinæ partes inter se, & ita connexas esse constat, ut nullo modo diduci sine totius professionis detrimento possint. Ex eo intelligitur, quòd neque Chirurgia sine *diætetica*, neque hæc sine Chirurgia, id est sine ea parte, quæ medicamentorum utilium usum habet, perfici possint, sed aliæ ab alijs adjuventur, & quasi consummentur. Jung.Rhod. not. ad h.l. p.288. Strictissime *diæta* etiam significat *decoctum diaphoreticum* ex ligno sancto & similibus paratum, vel etiam additur epitheton. *diæta sudorifica*, vel si purgantia addantur. *Diæta Sudorifico-Cathartica*. Blas.Med.Univ. p.79.

Diætema, Διαίτημα, idem quod *diæta*; quamvis Gal. præter cibum, & potum reliquas res non naturales ita vocaverit, ad Thrasyb.c.28

Diaginomai, Διαγίνομαι, significat apud Hipp. *supersum*, vitam retineo, evado. Legitur l.1. de Morb. XXIV. 10. & l.1. Epid. s.1. t.19.

Diaglaucium, *diaglaucin*, Διαγλαυκίς, est nomen collyrij ad incipientes lippitudines, & ophthalmias laudati à Scribon. Larg. compos. 22. ita dicti à *Glaucio* succo herbæ, in Syria & Parthia prognatæ. Ejus verò usum recentioribus exolvisse rectè animadvertit Victor Trincavell.

vell. de cur. part. l. 4. c. 4. notante Rhodio ad d. Scrib. locum in notis p. 61.

* DIAGNOSIS, Διάγνωσις, dignotio, est præsentium per signa cognitio Gal. c. 1. in prognost. t. 5. Rolf. pro tota Pathologia sumpsisse videtur, in ord. ac Meth. lib. 2. fr. c. 3. & f. 2. c. 1. seqq. Pleriq. omnes Institutionistæ ad morbos saltem restrinxerunt, sed perperam, cùm & sanitatis præsentis per signa cognitio sit scitu necessaria Vid. dogm. nost. P. 3. c. 1. dogm. 2. & c. 4. per totum. Signa, quæ hanc cognitionem promovent, dicuntur diagnostica, διαγνωστικά, aliàs & δηλωτικά. Vide delot. Jung. Dieter. num. 1. quamvis Linden. proprio ausu, & authoritate vocab. Diagnostica aliter acceperit pro Pathognomonicis, sive proprijs, & demonstrativis signis. Ex. IV. §. 51. contra receptam omnium aliorum sententiam. Medicus quoque qui per signa rem s. vel. p. n. dignoscit, dici potest διαγνωστικός, vel διαγνώμων, arbiter, vel discernendi potens. Dieter. d. l.

DIAGO, Διάγω, vel significat vitam duco; perago, ut Hipp. 3. aph. 18. vel ad morbos refertur tempora sua transigentes, l. 1. Ep. f. 1. t. 20. Jung. Foes. p. 148. Dieter. n. 183.

* DIAGRYDIUM. Vide Scammonium.

DIAISSO, Διαίσσω, significat cum impetu transeo, percurro. Frequenti in usu apud Hipp. Coac. t. 139. l. 1. de morb. XXI. 13. l. 1. de morb. mul. LIIX. 8. l. 2. XXIV. 7. Dolor quoq; διαΐσσων dicitur, qui à parte primariò affecta celeriter transit cum impetu ad partes vicinas. Gal. l. 2. de L. Aff. c. 7.

DIALAMBANO, Διαλαμβάνω, significat intermissionem sumo, vel intervallum facio, Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIII. 20.

DIALEGOMAI, Διαλέγομαι, Hippocrati significat sermonem profero articulatum, vel locutionem, quæ etiam signum præbet notandum in ægris, uti patet l. 3. Epid. f. 3. t. 38. & 73. l. de Carnib. XIX. 1. 9. 12. l. 7. Epid. f. 7. t. 2. Coac. t. 228. l. 1. prorrh. f. 3. t. 36. l. 4. de R. V. I. A. t. 66.

* DIALEIMMA, Διάλειμμα, intermissio, est illud intervallum, quo febris ad infebricitationem Gr. ἀπυρεξίαν venit, antequam sequens annotatio adveniat, Gal. l. de morb. temp. c. 3. Dicitur quidem in specie in febribus ἀπυρεξία; in alijs verò morbis intermittentibus, ut Cephalæa, Epilepsia, Podagra, Calculo, simpliciter διάλειμμα, ἀπὸ τοῦ διαλείπειν, hoc est, ab intermittendo. Significat ergò apud Hippocr. ἐλλικρινῆ ἄνεσιν, sinceram, & puram remissionem. Vide Gal. 4. aph. 43. natur. enim, & in continuis quibusdam febribus quædam mutatio remissionem æmulans, sed non est pura, & plenaria intermissio. Accipitur & generaliter de intervallis temporis Gal. l. de san. tu. c. 7. Vide Intervallum.

DIALEIPO, Διαλείπω, intermitto. Frequens verbum Hipp. de febribus intermittentibus, quæ dicuntur πυρετοὶ διαλείποντες, & quibus opponuntur continuæ, sive non intermittentes, μὴ διαλείποντες. Utramque caussam veram præ aliis exposuit Cl. Th. Willis de febrib. c. 3. & c. 7. Illarum consistit in succo nutritio heterogeneo sanguini permixto, & tandem ad efflorescentiam incitante. Harum ratio fundatur in intrinseca sanguinis ad effervescentiam ob copiam sulphurearum, & spirituosarum portionum excessivam dispositione. Aliquando verò, & διαλείπειν dicitur de febribus continuis suas mutationes, & aliquales remissiones particulares periodicas habentibus, teste Gal. c. 3. in 1. Epid. t. 2. Διαλείπειν, etiam accipitur de ligaturæ intermissione in fractura cum ulcere, vel vulnere, ubi spacium relinquitur pro ulceris curatione. Hipp. 3. de fract. t. 5. & 6. ubi διάλειψις, aliis διάληψις legitur, h. e. intermissio deligationis. Vide, & Dieter. de hoc verbo n. 189. Vide Intermittens.

DIALEPSIS, Διάληψις. Vide Interceptio, & dialepo.

* DIALOES, Δι' ἀλόης, dicitur de medicamentis Aloen basin habentibus. Ita Hiera officin. Picra vocatur dialoes à Galen. l. 6. de san. tuend. cap. 7. Ab Ægineta verò dicitur medicamentum in forma sicca topicum, aliàs Catapasma dictum, ad ulcera curanda faciens, dialoes lib. 7. cap. 13, ut & Collyrium quoddam cap. 16.

DIALYSIS, Διάλυσις, dissolutionem significat; & quidem de corpore, & ejus membris denotat languorem, & impotentiam suæ functionis propriæ, l. 4. Epid. XXV. 6. cui opponitur σύντασις, contentio corporis, firmitas, Gal. 1. in 6. Epid. t. 18. Verbum quoque διαλύω, dissolvo, h. e. languidum reddo, ita accipitur ab Hipp. & præsertim de ventis dicitur, v. g. Austro, 3. aph. 17. unde & νότιοι διαλυτικοί, Austri dissolventes, corpora vocantur, d. s. aph. 5. dieter. n. 189.

DIAMARENATUM, dicitur confectio ex cerasis acidis in pulpam redactis, & per cribrum trajectis, cum saccharo, ut & aromatibus parata, unde dividitur in diamarenatum simplex, & compositum, apud Schrod. l. 4. cl. 1. n. 85. Meminit & hujus medicamenti, contra febrem biliosam commendans, sed parari scripsit ex acinis quibusdam crescentibus in Veenlandia, l. 5. Obs. 7. in Schol.

Diamastema Διαμάστημα. Vide *Masticatorium*.

Diameno Διαμένω, *permaneo*, duro significat. Usurpavit Hipp. de morbis fixam sedem sibi parantibus. 2. aph. 27. 28. Dieter. num. 190 Legitur & l. 6. Epid. f. 8. t. 50.

Diamnes vocatur Barbaris Medicis propria affectio vesicæ, in qua urina egreditur involuntariè, aut ignorarur ejus exitus, sicut in somno. Distinguitur igitur à diabete, expressè à Joh. Anglico Ros. Angl. Tom. I. p. 512. 516.

Diamoron, Διάμορον nomen medicamenti in offic. notissimi, sive *Rob ex Moris* parati, cujus varios parandi modos etiam Gal. tradidit l. 6. de C. M. S. L. cap. 1. Videantur Dispensatoria.

Diamotosis Διαμότωσις, idem quod μότωσις, à μοτὸς, linteamentum, quod vulneri inditur. Significat ergò *insertionem linteamentorum* in cavitatem ulceris. Gorr. p. 106.

Diamperes Διαμπερὲς, Διαμπερέως, adverbium usitatum Hipp. et significat *per totum*, prorsus. 4. de fract. t. 76. l. 2. de morb. LX. 3. l. de intern. aff. IX. 8. Usus est quoq; adjectivo διαμπερὴς, *penitus penetrans*, et transiens, de dolore. l. 2. de morb. mul. XVII. 3. Vide Foes. p. 153.

Diamydao, Διαμυδάω significat nimio humore *marcesco*, et corrumpor. Hipp. de cap. vuln. XXIIX. 2

Diana, Chimicis ænigmaticè dicitur *Argentum Philosophorum*, *Luna alba*, *Terra virgo*. Libav. Alchym. Pharm. c. 31. *Dianæ arbor* quæ dicatur. Vide *Arbor*.

Dianacathizo Διανακαθίζω, h.e. *colloco ad sedendum*. Hipp. l. 2. de morb. LXXIIX. 15.

Dianancasmos, Διαναγκασμὸς, *coactionem*, et per vim alicujus membri restitutionem significat. Hipp. 3. de artic. t. 49. ubi quidam διανατομὴν legunt.

Dianapavo, Διαναπαύω significat *interquiesco*, per intervalla post motum vehementiorem quiete reficio. Hipp. 2 aph. 48. et de sal. diæt. t. 26. Dieter. n. 191. idem quod διάπαυσις. Vide *Anapausis*.

Dianistesmos, Διανιστησμὸς *jentaculum*, et quidem frugi, ita dictum à surgendo. Idem quod ἀκράτισμα. Lang. l. 1. ep. 55.

Dianoea, Διάνοια significat *mentem*, animum, ratiocinandi facultatem. In qua significatione legitur apud Hipp. 2. aph. 33. Coac. t. 488. et l. 7. Epid. t. 14. Vide *Animus*. Dieter. n. 192. Aliquando et προαίρεσιν, *consilium* denotat *præmeditatum*. Ita natura dicitur agere ἐκ ἐκ διανοίης, *non ex præmeditato*. l. 6. Epid. f. 5. t. 2. Foes. Oec. p. 153.

Dianoema, Διανόημα, *cogitationem* significat, deque ægrorum imaginationibus, & præceptionibus animi Medico probè considerandis sumitur ab Hipp. l. 1. Epid. f. 3. t. 1. Vide *Imaginatio*.

Dianoseo Διανοσέω, *morbum traho* cum varietate afflictionis, significat apud Hipp. 1. Prorrh. f. 3. t. 7. 26. 32. Foes. d. l.

Diantaios, Διανταῖος significat *adversus*, ex adverso penetrans per totum, nullibi conjunctus. Dicitur de tendinibus, vel τόνοις nervosis vertebrarum, apud Hipp. 3. de artic. l. 31. item de habena cum duobus separatis loris, t. 49. de laqueo, cum binis appendicibus adversis in instrumento, quod dicitur, γλωσσοκόμιον. Gal. l. 7. de U. P. c. 14

Diantlizomai Διαντλίζομαι, *valdè laboro*, *tanquam in sentina* haurienda. Usus Hippocr. in præcept. VI. 25.

† Diapasma, seu pulvis cicatrizans. Rod. à Castro de morb. mulierum l. 1. ex myrrha censet. Servius de odoribus p. 123. Hac voce usus Martialis l. 1. in quem locum Calderinus, ex Plin. notat, esse unguentum ex siccis odoribus. Vide Gorr. deffinitiones medicas in A. & H. Adrian. Jun. nomenclatur. num. 320. Cornarius, in l. 8. c. 1. de medicamentis secundum loca. Latinis Aspergo apud Anonymum in Sylva medicamentorum Composit. c. 16. ad Fortunatum Scaccum myrhot. cap. 2. & Petri La Sien Nepent Homer. p. 69.

Diapasma Διάπασμα, idem quod κατάπασμα. Vide *Catapasma*.

* Diapedesis Διαπήδησις. Lat. q. d. *Persultatio*, *Transsudatio*, est species variorum vel meatuum relaxatorum, ceu causa morborum in cavitatibus apertis, consistens in vasorum tunicis extenuatis, & rarefactis, ut serosæ sanguinis portiones transire possint. Galen. lib. 3. de causs. symptom. cap. 2. Fit ergò ex tunica rarefacta, sanguine verò tenuato, unde transcolatur sanguis, et sudoris, aut roris more transmittitur, l. 5. meth. med. cap. 2. Differt ab *Anastomosi*, in qua tùm majorum vasorum ora aperiuntur, tùm sanguis cum impetu, et copia prorumpit. Quod si contigerit aliquod διαπήδησις apertis etiam vasorum osculis, vasa quidem omninò exigua sunt, ex quibus sanguis copiosus, et cum impetu emanare non potest.

Diapegmata Διαπήγματα, Διάπηγα, dicuntur in Chirurgicis instrumentis veterum majoribus *intercolumnia*, sive partes transversariæ ad crurum laterumq; compaginem firmandam. Gorr. 9. p. 107.

Diapeplegmenos, Διαπεπληγμένος, significat *divaricatus*, digressus. Dicitur de cruribus, Hipp. Prognost. f. 1. t. 18. Gorr. De hujus vocabuli varia lectione, vide C. Hofm com. in Gal. de U.P. n. 147. à verbo Διαπλῆσθαι, quod etiam denotat *divaricari*, vel cruribus diductis jacere. Gal c. 2. de fract. t. 70.

Diaperrotheis, Διαπερρωθεὶς, *transmissus*, transiens. Dicitur ab Hippocr. de murmure flatuoso, Coac. t. 482.

* Diaphanes, Διαφανὴς, propriè *pellucidus*, lucidus, transparens significat, Dicitur de urinis. Hipp. 4. Aph. 72. Coac. t. 579. Dieter. n. 309. de venis, l. 6. Epid. f. 3. t. 22. de auribus præ siccitate pellucentibus, Coac. t. 192. Deinde denotat etiam valdè candens, *& ignitum*, & usurpatur de cauterijs ferramentis ignitis, 1. de artic. t. 44. l. de hæmorrhid. 23. V. 4. unde, & simpliciter Διαφανέα dicuntur, l. de Visu. l. 17. Ita de furni testis candefactis usurpatur l. 2. de morb. XLIV. 17. A priori significatione, *lapis* quoq; *Specularis dictus fuit* διαφανὴς, quòd vitro similis transluceat. Unde, & laminæ illius antiquitùs vitri loco fenestris insertæ fuerunt, teste Gal. l. 9. de admin. Anat. cap 3. Ejus virtutem vero sine morsu exiccantem, præsertim si ustus fuerit, laudat l. 4. de C. M. P G cap. 1. Videatur & Chiocc. Mus. Calceolar. sect. 3. p. 281. seqq. *diaphanitatem*, omnibus rebus inesse, dixit Parac. tr. de morb. color.

Diapher o, Διαφέρω, verbum est πολύσημον, & variæ significationis apud Medicos Græcos. Communiter enim denotat *discrepo*, differo, uti passim apud Hippocr. videre est, præsertim l. 1. de morb. XI. 50. 55. & alibi. Porrò significat *duro*, l. de intern. aff. XIII. 18. item *perfero*, tolero, ibid. & XLIII. 19. l. 5. Epid. VII. 15. Ulterius sumitur pro *transmittere* ad diversa loca materiam, delegare, l. 4. de Morb. VII. 12. Tandem etiam pro *confero* ponitur, & idem significat, quod ξυμφέρω, 5. aph. 22. Vid. Foes. Oec. p. 160.

Diapheugo, Διαφεύγω, significat *effugio*, evado, supero, Hipp. 5. aph. 6. & 10. 7. aph. 50. Coac. t. 367. quamvis, & in alijs simpliciter φεύγω, posuerit, v. g. t. 379. 380. Dieter. Iatr. n. 201.

Diaphlyxis, Διάφλυξις, notat effusionem, *perfusionem*, humectationem, à verbo Διαφλύω, perfundo, humecto, Gal. in Exeg. voc. Hippoc. Foes. p. 761. Gorr. p. 109.

Diaphoenicon, Διὰ φοινίκων, dicitur *medicamentum ex Palmulis*, vel dactylis. Estq; vel internum. *Confectio de dactylis* apud Mesuen distinct. 3. de Electuarijs fol. mihi 114. b. vel Externum; Emplastrum Stomachicum, calidum, & frigidum, Mesuæ in Dispensat. August. Meminit & Emplastri Διὰ τῶν φοινίκων, Gal. l. 1. ad Glaucon. c. 14.

Diaphoenissomæ, Διαφοινίσσομαι, significat *rubefio*, aut colore puniceo inficior, Hipp. Coac. t. 467. 489.

Diaphonia, Διαφωνία, significat *dissensionem*, discordiam, quam in Medicis abesse debere, monet Lang. ex Gal. l. 1. ep. 26. quia ignorantiæ suspicionem gignit.

Diaphora, Διαφορά, *differentia*, dicitur notio, quâ in Medicina sanitas, vel morbus ab alia sanitate, vel morbo discrepat. Dicuntur interdum, & *modi*, *species*. Dividuntur communiter in *Essentiales*, & *Accidentales*, quamvis perperam à plerisque Institutionistis antiquioribus ad Morbum saltem relata fuerit hæc distinctio, cùm & Sanitatis dentur *differentiæ Essentiales*, & *Accidentales*. Vid. Dogm. nostr. P. 1. c. 3. 4. P. II. c. 36. Rolfink. etiam excogitavit divisionem *differentiarum*, desumtam à ratione caussæ formalis, materialis, & efficientis, quam vide in O. ac M. Med. Sp. l. 2. sect. 3. cap. 113. Generalior acceptio de *differentijs* ætatum, corporum, regionum, cuilibet nota est, & patet ex verbo διαφέρω. Vide: *diaphero*.

Diaphoresis, Διαφόρησις, in genere omnem evacuationem, quæ per habitum corporis, & poros cutaneos fieri potest, significat; non modò *insensibilem*, *Evaporationem*, quæ ἀδηλος διαφόρησις, & διαπνοὴ *insensibilis transpiratio* vocatur, & portiones vitiosas sub specie halitus evacuat, Galen. L. 13. Meth. med. c. 16. sed etiam, quæ fit *per sudorem*, & sensibiliter; unde, & medicamenta sudorem moventia διαφορητικὰ, *diaphoretica* hodieq; appellari solent, Rolfink. O. ac Meth. Med. Sp. l. 6. sect. 1. c. 7. Suntq; duplicia: Alia quæ per rarefactionem, & spirituascentiam adauctam operantur, cum *Attenuantibus* convenientia: alia, quæ figendo, & nimiam ebullitionem compescendo agunt, cum *Træcipitantibus* coincidentia. De his medicamentis legatur Willis Pharm. Rat P. I. sect. V. c. 1. & 2.

Diaphoros, Διάφορος, præter communem significationem, qua denotat *differens*, *discrepans*, à διαφέρω, ab Hippocrate quoque accipitur pro eo, quod rem facit, quod *multum interest*, & magni momenti, 1. de artic. t. 70.

Diaphrades, *diaphradeos*, διαφραδὲς, διαφραδέως, apertè, *liquidò*, Hipp. de Loc. in hom. IV. 4.

* Diaphragma, Διάφραγμα, *Septum transversum*

versum dicitur, quod Antiqui φρένες appellarunt, quia, ut putant aliqui, eo inflammato, mens ægrotat, quamvis veritatem hujus afferti in dubium vocaverit Willis tr. An. Brut. Part. Barthol. c. 10. Dictum vero *diaphragma*, quòd mediam, & infimam corporis regionem, h. e. thoracem, & abdomen διαφράττει, h. e. *dividat*, quasi septum quoddam medium. Estque musculus rotundus, obliquus, in medio membranosus, vel nervosus, in circumferentia carnosus, palmarium respirationis organum; cujus prolixiorem descriptionem videre licet in scriptis Anatomicis, v. g. Barthol. l. 2. Anat. cap. 3. Porrò vocabulum hoc *diaphragma* aliis tribuitur partibus ob aliquam similitudinem, v. g. Interstitio illi in faucibus ad gurgulionem, vel uvulam, Hipp. l. 2. Epid. s. 2. n. 86. *Septo* in naribus, Gal. c. r. in 6. Epid. t. 4. *Septo laxo*, & rugoso, quo ventriculi cerebri distinguuntur, Barthol. l. 3. Anat. c. 6. *Membrana tympani* in aure. Id. d. l. c. 9. Et *mediastinum* dicitur διαφράγματα ὑμήν. Gorr. in def. p. 109.

Diaphraton, Διαφράτων. Vide *diaphragma*.

Diaphros, Διαφρος, idem quod ἀφρίζων, *spumans*. Gal. in Exeg.

Diaphthora, Διαφθορά, generaliter quidem omnem *corruptionem* significare solet: Specialiter verò apud Hipp. notat *abortum*, seu fœtus corruptionem, & coincidit cum φθορά, vel ἐκτρωσμός. Vide *Abortus*. Occurrit hæc vox apud Hippocr. Coac. t. 515. 516. & lib. 1. de morb. mulier. X. 17. Ita & verbum διαφθείρω significat *abortio*, vel fœtum corrumpo, Hipp. 5. aph. 53. l. 1. de morb. mulier. XXXVII. 2. XCIIX. 9 l. 7. Epid. XXII. 4. XXXVII. Jung. Dieter. n. 202. *Corruptio* quoque *ciborum* in ventriculo dicitur διαφθορά. Gal. lib. 2. de Loc. aff. c. 1.

Diaphysis, Διάφυσις, significat *interstitium*, intervallum, septum, discrimen, spaciorum interacapedinem. Hippocr. l. de arte XVII. 19. 2. de fract. t. 37. in Mochlici principio, vel juxtà Linden. edit. de Offib. III. 6. 10. IV. 10. in quibus tamen locis potius prominentiam aliquam, vel partem solidam processus modo prominentem significare arbitramur cum Fallopio in Observ. Anat. Tom. I. Op. p. 362. Paræus διάφυσιν dici vult Ligamentum tertium, quo os tibiæ firmatur in articulo cum osse femoris lib. 5. Chir. c. 36. Dicitur & de *pediculo*, ex quo fructus arbori inhæret surculo, & dependet, l. de oct. m. part IV. 12.

Diaplasis, Διάπλασις, vide *Conformatio*. In specie verò ita dicitur à Chirurgis fracti ossis compositio ejusmodi, ut comminuti ossis extrema se contingant, & omnes ejus partes sibi ex adverso collocentur, & in pristinam unitatem reducantur. Gal. 1. de fract. t. 1. Gorræus pag. 107. Verbum διαπλάττω, & διαπλάττομαι, & *conformare*, & partem in suum locum restituere significat. Gal. 2. de artic t. 46. Foes. p. 54.

Diaplasma, Διάπλασμα, Dioscoridi unctio, vel fomentum toti corpori illitum, notante Scapula in Lex. quamvis locum Dioscoridis reperire non potuerimus.

Diaplessomai, Διαπλήσσομαι, i. e. *diterere*. Vide *diapeplegmenos*.

Diaploce, διαπλοκή, dicitur *implicatio*, & sumitur pro succorum, qui ad alimentum idonei futuri sunt, miscellâ, ac permixtione, Hip. l. de Aliment. III. 5.

† Diapne. Mictio involuntaria. San. Barolitan. de ardore urinæ.

Diapnoe, Διαπνοή, significat *perspirationem*, sive *transpirationem*, quando per corporis habitum, & poros cutaneos aer subit, & rursus expiratur una cum effluviis vaporosis, aut fuliginosis. Dicitur & ἄδηλος διαπνοή, *insensibilis perspiratio*, quòd hi motus obscuri sint, & nativi caloris beneficio per occulta cutis spiracula tententur, cujus meminit Gal. 2. aph. 18. & in l. de sal. diæt. t. 2. fin. *diapnoam* vocat Helmont. & diversam à sudore esse ostenditur Tumul. pestis, §. Præparata sedes.

Diaporema, Διαπόρημα, idem quod ἀπορία, *anxietatem*, æstuationem. & corporis jactationem inquietam significat, Hipp. 2. de R. V. I A. t. 44.

Diapressomai, διαπρήσσομαι, Jon. pro διαπράσσομαι, significat *conficio*, perficio, exequor, *perago*. Frequenti in usu apud Hipp. l. 1. de diæta XXXI. 10. l. 2. IIX. 6. 21. l. de Insomniis I 8. 11. l. de fistul. II. 15. In specie de actu Venereo sumitur, l. 1. Prorrhet. IIX. 16.

Diaprunum, vel *diaprunis*, διακοκκυμήλων, nomen confectionis ex *Prunis*, vel Electuarii, & quidem, vel simplicis alterantis, vel compositi laxantis, & solutivi. Vide dispensatoria Norimb. & August. *Diapruni solutivi* usum reprobat, ceu deterioris commatis, Lind. Ex. XII §. 128.

Diapsycho, Διαψύχω, significat propriè *refrigerare*. Verùm Linden. existimat, etiam aliquando denotare *Exsicco*, Ex. V. §. 104. Enimverò mihi non videtur necessaria expositio coacta, & violenta in illo loco Athenæi, cùm reverà quoque cibi fortiores, quales sunt calidiores, per frequentiorem coctionem refrigerentur dissipatis portionibus calidis.

† Diapternes, medicamentum ex perna, & caseo Guil. Bud. de morb. artic. Curandis.

Diapterosis, διαπτέρωσις, dicitur Erotiano in Onomast. p.37.F. *aurium repurgatio*, quòd purgandis auribus interdum pennas adhibeamus ut tibicines repurgandis tibiis. Alioqui διαπτέρωσις notat alarum expansionem, & est idem, quod διαπτυξις. Verbum διαπτερῶσαι etiam significat *alas expandere* explicare, Hipp. 3. de R.V.I.A. t.26. Foes. Oec. p.155.

* Diapyema, *diapyesis*, *diapyon*, διαπύημα, διαπύησις, διάπυον, *suppuratum*, & *suppurationem* significat, 7.aph.45. Prognost.s.1. t.31. & 40. Verbum διαπυέω, *suppurare* notat 4. aph. 82. & 5.aph.47. Vide Dieter. n.193. 194. Unde & medicamenta *suppurantia* διαπυητικὰ vocantur, suntque moderatè calida, & humida, aliàs *Maturantia* dicta, Gorr. p. 107. Verbum διαχυίσκω idem, quod ἐμπυΐσκω, *suppuro*. Vide apud Gal. de tum. p.n. c.3.

Diarkeo, διαρκέω, idem quod βωθέω, *succurro*, auxilium fero, suppetias affero significat apud Erotian. in Onomast. p. 38. d.

* Diarius, ἐφήμερ©. Vide *Ephemerus*.

Diaromaticum vocari potest medicamentum ex aromatibus compositum. Legitur apud D. D. Ludovici diss. I. Pharmac. p. m. 56.

Diarrhage, διαῤῥαγή, *disruptionem* significat, usurpaturq; de ossibus ad tempora ab Hipp. Coac. t. 188.

Diarrhectus, διάῤῥηκτ©, i.e. *disruptus*, à διαῤῥήγνυμι disrumpo. Dicitur & Lat. *directus* de Liene, apud Plaut. Curcul.2.2. s. 1. de quo verbo vide Lind Ex.IV. §.71.

Diarrhepo, διαῤῥέπω, significat *divergo*, vel in utramque partem inclino. Dicitur de iis, qui ob curtii brevitatem, dum ambulant, in utramque partem inclinare, & propendere coguntur, Hipp. 3. de artic t. 94.

Diarrhodon, διάῤῥοδον, medicamentum ex *Rosis* dictum, vel internum, vel externum. Inter notissima Confectio, vel species sunt species *diarrhodon* Abbatis, in disp. Nor. & August. Inter cætera plura occurrunt hoc nomine *Collyria* apud Galen. l.4. de C.M.S.L. c.7. Gorr. p. 108.

* Diarrhoea, διάῤῥοια, *alvi profluvium* in genere significat præternaturale. Gal. in defin. & 1.Progn. t. 18. Specialiùs verò denotat alvi fluxum distinctum à dysenteria, Fluxu hepatico, Lienteria, & aliis. Et potest describi, quòd sit frequens, largior, & diuturna excretio fluidorum, serosorum, & biliosorum excrementorum, cum utilibus permixtorum, magis, vel minus acrium, cum, vel sine febre, torminibus, proveniens à bile salina longiùs è vasis suis ad intestinum duodenum effusa cum succo pancreatico, massam chylosam è ventriculo exeuntem nimis colliquante, & ad excretionem intestina stimulante. Præter veteres authores Hippocr. 3. de diæt. XII. 148. & Galen. Videantur Dieter. n.195. Linden. Ex.VII. §. 65. Th. Willis de febr. c.10. & Pharmac. Rat. P.I. s.3.c. 3. Fr. de le Boe Sylvius l. 1.Pr. med. c. 11. §. 7. c.13 § 56.seqq. *Diarrhœa* in Urina, vide *diabetes*. Διάῤῥοια τῦ σπέρματ© vocatur profluvium seminis præternaturale, quod aliàs *Gonorrhœa* dicitur. Moschion. de morb. mul. cap. 138.

* Diarthrosis, διάρθρωσις, *dearticulatio*, dicitur aliquando generatim omnis ossium compositio ad motum voluntarium comparata. Latinè *Junctura*. Sed nonnunquam speciatim sumitur pro ea ossium commissura, quæ motum inter se evidentem habet. Gal.2. de artic. t. 9. Vide *Abarticulatio*. Jung. Foes. p.156. C. Hofmann. in com. ad Gal. de U.P. n. 658. Barthol. libell.4. Anat. c.1. ubi tres species διαρθρώσεως constituit: ἐνάρθρωσιν, ἀρθρωδίας, γίγγλυμον, de quibus suo loco. Vocatur & προσάρθρωσις.

Diaschis, διασχὶς, *discissionem*, divisionemve aliquam significat. Dicitur de vena divisa apud Hipp. 3. de fract. t.63.

Diaschon, διασχὼν, ῦσα, ὸν, significat penetrans, perrumpens. Legitur de ossibus costarum fractis, quæ ad thoracis interiorem cavitatem non penetrant. Hippocr. 3. de artic. t. 55. item de venis, lib. de venis, XXVI. 2.

Diascinci, vel *diascincu*, Διασκίγκυ, epitheton *Antidoti Mithridatis*, Eupatoris, à basi *Scinco* ita dicti, qua usus esse Rex adversus venena legitur apud Gal. l.2. de Antid. c.9.

Diascordium est usitatissima Antidotus in officinis, cujus Author primus fuit Hier. Fracastorius, & revera ipsis prolixioribus, & satis inconcinnè compositis Antidotis aliis longè anteferenda. Descriptio occurrit in dispensatoriis, neque negligenda in illam animadversio Zwolf. Sylvius tamen in minori dosi multò efficaciorem descriptionem Diascordii excogitavit, & posteritati reliquit quæ extat l. 1. Prax. c. 58. §. 22. seqq. ut & in Morleii Coll. Chym. Leid. c.154.

Diasesagmenos, Διασεσαγμέν©, per totum *refertus* significat, à Διασάττω, i. e. *confertim impleo*, refercio. Dicitur de arteria valdè repleta, seu caussa pulsus pleni, apud Gal. l. 4. de dign. puls. c. 2. Idem quod *σεσος*, vel *σεσότερ©*.

Diasetho, Διασήθω, significat *cribro*, incerno. Unde Διασῆσαι, *incernere*, quod legitur apud Hipp. l.1. de morb. mul. LXV. 4.

Dias-

DIASMYRNON, vel *diasmyrnes*, Διασμύρνης; διάσμυρνον, epitheton Collyriorum, quæ multum recipiunt σμύρνης, i. e. *myrrhæ*. Gal. l. 9. de S. Fac. §. Sang columbæ, & l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Scrib. Larg. n. 26. ad quem locum vide Rhodii notas p. 65.

DIASPAO, Διασπάω, significat *divello*, non evello, apud Gal. l 1. de U. P. c. 7. notante C. Hofmann. in comm. n. 145. Διάσπασις *disper*sionem notat, vel distractionem, *divulsionem*. *Divulsio* inter causas morbificas relata est vera divisio, seu distractio, ac remotio à contactu, ejus sensus veluti undas in nervis facit, & flexiones fortiores, dependetque à stimulo divellente. Laur. Bellin. de sang. miss. in Opusculis p. m. 170.

* DIASPERMATON, Διὰ σπερμάτων, nomen medicamenti Topici, vel *Malagmatis* ita dicti, quod *semina* recipiat, præsertim Fœnugræcum, Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 7. Meminit tamen idem alterius interni uti videtur, remedii *diaspermaton* dicti, quod vim narcoticam obtinuit, quamvis descriptionem non addiderit, l. 5. M. Med. c. 13.

DIASPHAGE, *diasphaxis*, Διασφαγὴ, διάσφαξις, propriè denotat *hiatum in muro* interrupto, aut diruto. Sumitur & tamen latiùs pro omni interstitio, aut *Separatione*. Usus Hipp. l. de Loc. in hom. VIII. 5. & l. 2. Epid. f. I. 69. *Fissura* illa *in Hepate*, ubi vena umbilicalis ingreditur, ab Herophilo dicta fuit διασφαγὴ, teste Gal. l. 6. Adm. Anatom. c. 8. Vid. C. Hofmann. comm. in Gal. de U. P. n. 1077.

DIASPHYXIS, Διάσφυξις, significat *pulsationem* arteriarum, & ita idem, quod σφυγμὸς, Hipp. l. de Alim. X. 15.

DIASTASIS, Διάστασις, in genere *distantiam*, dimensionem, disparationem significat. Numerantur verò tres *dimensiones*, vel διαστάσεις, in latum, longum, & profundum, Gal. l. de pulf. ad tyron. c. 2. Specialiter verò sumitur de *ossium diductione*, quæ vel per suturam, vel coalitionem mutuam juncta esse debent, Hipp. 3. de fract. t. 63. Gal. c. 2. de artic. t. t. & in defin. Med. Interdum dicitur διάστημα, c. 3. de iis, quæ in med. t. 31. Hoc vocab. Διάστημα aliter tamen exponit in Exeg. dict. Hipp. quòd notet corporum ipsorum compositionem, vel compagem laxam lanis similem. Eadem vox. Hippocr. lumi videtur pro intervallo, in quo Medicus ab ægro discessit, l. de dec. orn. XII. 7. aut pro intervallo morbi, quo mutari solet. Vox verò Διάστασις interdum *distensionem*, & porrectionem convulsivam significat, Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 26. Venarum *distensiones* vocat etiam Διαστασίας Aret. l. 2. acutor. cap. 2. Ventriculi Διάστασιν l. eod. c. 7. Aliquando idem notat, quod Διαστολὴ, Gal. l. 4. diff. pulf. c. 8. 9. & 17 Jung. Foes. Oec. 157. Vide *Interstitium*.

DIASTEMA, Διάστημα. Vide *diastasis*. *Interstitium*.

* DIASTOLE, Διαστολὴ, *dilatationem*, & *distensionem* significat, & diversis rebus tribuitur. Communiter dicitur de motu arteriæ, quando à cordis systole impulsu sanguine distenditur, qui motus dicitur *Pulsus*. Vide *Contractio*. Deinde de Corde ipso dicitur. Est nihil aliud, quàm reditus ad naturalem statum cum dilatatione, post præcedentem systolen, ventriculorum quidem cordis, ut sanguinem iterum ex auriculis expressum recipiant; auricularum verò, ut ex principiis Venarum Cavæ, & Pulmonalis admittant. Walæus de motu chyl. in Anat. Barthol. edit. ult. p. 785. seqq. Hanc *dilatationem* propterea motum cordis accidentarium vocavit, ejusque potius passionem, quàm actionem Bartholin. l. 2. Anat c. 6. p. 371. In genere quoque Διαστολὴ dicitur omnis *elevatio*, & *extensio in longum*, *latum*, & *altum*, cordis, cerebri, & membranarum in sensum tactus cadens, Gal. in defin. Διαστολαὶ quoque vocantur Empiricis sermones, quibus proprium quid à communi distinguitur, aliàs Διορισμοὶ dicti. Gal. c. 1. de R. V. I. A. n. 18. Vid. Foes. d. l.

DIASTOLEVS, Διαστολεὺς, idem quod Διαστομωτρὶς. Foes. Oec. p 413. seq.

DIASTOMOTRIS, Διαστομωτρὶς, scil. μύλη, in masculino Διαστολεὺς, generaliter omne instrumentum dilatatorium significat, qualia sunt, *Speculum Oris*, *Ani*, *Uteri*, quorum effigies vide in Chirurgicis, Aquapendente, Paræo, Sculteto, & aliis. Specialiter verò de *Specillo*, quo *os* clausum diducitur, accipi posset. Vid. Gal. in Exeg.

DIASTREMMA, Διάστρεμμα, Διαστροφὴ, significat *perversionem*, *distortionem* membri, estq; species luxationis, qua non ea modò, quæ juxta articulum sunt, nervosa, sed & ipse articulus leviter depravatur, suaq; sede commovetur, vulgò *Verrendung*. Leguntur apud Hipp. l. 2. Prorrh. XVI. 24. Coac. t. 221. Eadem notione, & talia membra Διεστραμμένα, 2. de iis, quæ in med. t. 73. à verbo Διαστρέφεσθαι, quod significat distorqueri, perverti, apud eund. 4. aph. 49. Prognost. sect. 1. t. 10. Coac. t. 218. lib. 2. Prorrhet. XVI. 18. Vid. Dieter. num. 197. *Distorsione* in recens natis infantibus refert Fallop. ad luxationes, & prolixiùs eas exponit tract. de Luxation. cap. 15. Tom. II. p. 87.

DIASTREPHOMA, Διαςρέφομαι, Vide *Diastremma*.

DIASULPHURIS, Epitheton Medicamentorum internorum, & externorum compositorum, à Mart. Rulando præsertim excogitatum v. g. *Balsamus Diasulphuris*, sive Oleum, item *Emplastrum Diasulphuris* ejusdem; Utriusq; sæpissimè mentio fit in Curationibus Illius Empiricis v. g. Cent. I. Cur. 83, seqq & alibi: Descriptiones quoq; proponuntur à Morleo Coll. Chym. Leid. cap. 445. 446. an verò genuinæ ad mentem primi Authoris, nolumus determinare. Ita *Tincturam Diasulphuris* Jac. le Mort tradidit, quæ legitur d. l. c. 439.

DIATASIS, Διάτασις, i. e. *distentio*, vel *distensio*. Dicitur de membris in fractura, quando ab inferiore parte intenduntur, & à superiore continentur, Hipp. 3. de ijs, q. in med. t. 192.

DIATECOLITHU, Διὰ τηκολίθυ, nomen medicamenti, vel Antidoti, ita dicti à *lapide Judaico*, Gr. τηκολίθο, qui ingreditur, apud Æginet. l. 7. c. 11.

DIADESSADELTON, dicitur *Mercurius præcipitatus* à Rul. & Johns. Vide *diacolcateffon*.

* DIATESSARON, Διατεσσάρων, epitheton medicamenti compositi ex quatuor simplicibus. Estq; vel *Internum*, quod descripsit Ægin. l. 3. c. 77. & in officinis *Theriaca diatessaron* quæ fermè palmam præripit Theriacæ Andromachi ob majorem simplicitatem. Vid. Animadv. Zwolferi ad disp. Aug. vel *Externum* Emplastrum, quod videre est ap. Gal. l. 5. de C. M. P. Gen. 14.

DIATETTIGON, Διὰ τεττίγων, i. e. medicamentum ex Cicadis, Epitheton Antidoti nephriticæ, ap. Ægin. l. 7. c. 11.

DIATHESIS, Διάθεσις, significat *dispositionem* aut constitutionem alicujus corporis. Et Græcum, & Latinum vocab. usitatissimum est in Medicina, sed sub diversa notione. Receptissima est significatio, quæ denotat *facultatem*, & *affectionem*, vel sec. vel præter naturam; constituitq; genus sanitatis, & morbi: de quo vide Dogm. nostr. P. I. c. 2. dogm. 2. & P. II. c 2. d. 2. Confer si placet, ad C. Hofmann Apolog. pro Gal. l. 3. p. 1. f. 1. c. 4. seqq. & animadv. in Montan. c. 1. & 2. Interdum latè sumitur, complectens morbum, caussam, & symptomata; interdum strictiùs, pro dispositione, vel constitutione morbosa, quæ est adhuc in fieri, vel in principio, nondum consummata, Gal. 5. in 6. Epid. t. 3. Huic opponitur *dispositio permanens*, l. de diff. sympt. c. 1. Sumitur etiam pro ἕξει, vel habitudine, Lad. Thrasyb. c. 12 Complicatos quoq; affectus à Græcis vocari διαθέσεις, testatur Lang. l. 1. ep. 4. *diatheses*, & Symptomata pro uno eodemq; habuit Helmont. tract. ignot. hosp. morb. n. 66.

DIATHERMAINO, Διαθερμαίνω, idem, quod θερμαίνω, *Calefacio*. Videtur tamen præpositio διὰ augere significationem, & *excalfactionem*, sive intensiorem calorem indigitare, Hipp. 7. aph. 51.

DIATHESMOS, Διαθεσμὸς, notat *divisionem*, Erotian. Onomastic. p. 35. a.

DIATRECHO, Διατρέχω, *percurro*, pervenio cum celeriori motu, Hippocrat. l. de intern. aff. XLII. 15.

DIATREIOMAI, significat *commoveor*, perturbor, deterreor, Hipp. l. 5. Epid. XXX. 22.

DIATRETOS, Διάτρητος, i. e. *Perforatus*, Gal. de hamo usurpavit l. 8. Anat. adm. c. 4.

DIATRIBO, Διατρίβω, tero tempus, cunctor, moror, *protraho* significat, Hipp. l. de vuln. cap. XXVII. 2. Substantivum διατριβὴ, *mora*, notat. *conversationem*, vel commorationem cum alio, L. de Medico XI. 8.

* DIATRION pipereon, τὸ διὰ τριῶν πιπέρεων, nomen Specierum, vel Confectionis Stomachicæ, quæ recipit *tria Piperis genera*, longum, album, & nigrum, Galen. l. 4. de san. tu. c. 5. Vide *dispensatoria*.

* DIATRITARIUS. Vide *diatrite*.

* DIATRITE, diatritos, Διάτριτος, i. e. *triduana inedia*, unde *Diatritarij* dicebantur, qui eam præceperant, item *Thessalij*, ab authore Thessalo, Methodicæ sectæ chorago Inventum fuit Empiricorum, consistens totum in victus ratione, quam ita instituebant in omnibus ægris, ut primùm in quarto die ipsos cibarent, post in sexto, mox in octavo, deinde in decimo. Prima quidem cibatio post primam *diatriton*, deinde alternis diebus, Gal. 4. meth. med. 4. Sed nugas eas, & deliramenta multis in locis ridet.

DIAULODROMOS, Διαυλόδρομος. Vide *Diaulos*.

DIAULOS, Δίαυλος, significat cursum reciprocum, revertentem, ac recurrentem. Dicitur, & Circensis, cùm quis ad metam pervenisset, flectens eò rursus recurrebat, unde cursum inceperat. Pertinet ad exercitationes corporis, & motus concitatiores, & meminit Hippocr. l. 1. de diæta XXXIV. 13. l. 2. XLI. 12. l. 3. IX. 9. XXIII. 5. Gal. l. 7. de Us. Part. c. 14. & l. 16. c. 2. Qui tales cursus exercebant, vocabantur. Διαυλόδρομοι, aut dicebantur διαυλοδρομεῖν, *diaulon* currere, *cursum Circensem* peragere, Foes. Oecon. p. 159. C. Hofm. in Comm. ad Gal. de U. P. n. 481.

DIAZOMA, Διάζωμα, idem, quod διάφραγμα, *septum*, *transversum*. Vide *Diaphragma*, C. Hofm. d. l. n. 201. 238.

Diazosma, διάζωσμα. Interpres Gal. vertit *cingulum*, rectius *munimentum*, *tegumentum*. Est aliàs vocabulum Architectonicum: Occurrit apud Gal. l. 8. de U. P. c. 12. Vide C. Hofm. d. l. n. 1175.

Diazoster, διαζωστήρ, sic à quibusdam peculiari nomine vocatur duodecima dorsi vertebra; cinctu sic dicta, quòd per eam partem cingimur, Gorr. p. 103.

Dicæos, δίκαιος, variam, & multiplicem habet significationem apud Hipp. ut inquit Erotianus Onom. p. 35. b. c. seqq. Interdum idem quod εὔλογον, h. e. rationi consentaneum, *æquum*, 1. de fract. t. 3. Interdum simile, & *æquale*. Hipp. s. 1. de artic. t. 34. 3. de fract. t. 31. Interdum *justum*, & utile, 1. de artic. t. 21. Vide Foes. Oec. p. 165.

Dicentetum, δικέντητον, nomen collyrii calidi, & acris ex ærugine, misy, succo papaveris, & gummi parati, lachrimas moventis, quo Ægineta usus in ξηροφθαλμία; l. 3. c. 23.

Dichalcon, δίχαλκον pondus significat *duorum æreolorum*, h. e. tertiam partem oboli, siquidem *obolus* ἕξ χαλκοῦς, *sex æreola* continet. Proinde malè apud Ægin. l. 3. c. 29. in fin. scriptum est Elaterii δίχαλκον ὁ ἐστὶν ἡμιωβόλιον. cum ἡμιωβόλιον non duo, sed tria contineat æreola; uti animadvertit Gorr. p. 113.

* †. Dichalcos, id est Oboli dimidium Ægin. l. 3. c. 29.

Dichasteres, διχαστῆρες, epitheton dentium *Incisorum*, Gr. τομεῖς. Vide *dens*.

* Dichophyia, διχοφυΐα vitium est pilorum, quando finduntur, & bifurcantur, Gal. in defin. Med.: Caussam vulgus dicit esse vermiculos, in pilis natos.

Dichotomos, διχότομος, significat in genere divisum quid in duas partes æquales. Strictè usurpat Gal. de Luna, quando est quadrangul. l. 3. de dieb. critic. c. 2.

* Dichromos, δίχρωμος; significat *Bicolor*. In specie dicitur de quibusdam Emplastris, quæ & *Gilva* dicuntur, coloris ambigui, Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 1. Æginet. l. 7. c. 17. Neque enim particularis alicujus medicamenti nomen est, sed multorum, quæ duplici colore prædita sunt. Horum colorem, aut rationem explicat Gal. l. 2. ad Glauc. c. 8. Quidam eadem quoq; vocant διπρόσωπα; *diprosopa*, i. e. *bifacia*. Castell.

Dicleis, δικλεῖς, epitheton *januæ bifidæ*, binas valvas continentis, q. d. *bifores*, Hipp. 1. de artic. t. 23. Plura vide in Foes. p. 165.

Dico, λέγω. Vide *dictio*, *dictum*.

Dicocta, δίκοκτα, dicebatur aqua calefacta prius, & posteà, nive refrigerata, teste Gal. l. 7. meth. med. c. 4.

Dicræos, *dicrus*, *dicranos*; δίκραιος, δίκρως, δίκρανος, quasi δικέρανος, *bifidus*, bisulcus, veluti duos vertices habens, Hipp. l. de loc. in hom. XIII. 3. 5. 6. 7. 8. l. de Ven. XXV. 10 (quamvis Linden. διακραίην scripsit) Coac. t. 130. l. de dieb. judicat. II. 7. l. 6. Ep. s. 1. t. 11. Vide Foes. p. 166.

* Dicrotus, δίκροτος, i. e. *bis feriens*, vel pulsans. Dicitur de specie quadam Pulsus, quando diastole arteriæ non perfectè absolvitur, sed intercipitur, pro subductione, aut inhibiti spiritus vitalis quantitate; deinde repetitur, & absolvitur, Gal. defin. med. Non verò propterea duo sunt pulsus, ut Archigenes voluit, sed est unus pulsus, cùm arteria nondum perfectè fuit dilatata; sed ictus saltem interceptus, quemadmodum ex malleis incudem percutientibus, & posteà resilientibus apparet, Galen. l. 1. de diff. pulf. c. 17. Caussa hujus pulsus haud dubiè consistit in impedita æquali spirituascentia sanguinis, cordis systolem intercipiente, & dependente à portionibus excrementitiis, præsertim fuliginosis, & fumosis admixtis. Juag. l. 2. de præsag. ex pulf. c. 8.

Dicrus, δικρῶς. Vide *dicræos*.

Dictum; εἰρημένον, γνώμη, *dictio*, λέξις, quid significet, notum est. In Medicina non esse temerè *dictionem* obscurandam, aut mutandam, monuit Gal. 3. m. m. 10.

Dictyoides, δικτυοειδὴς, i. e. *Retiformis*, *Reticularis*, epitheton implicationis, sive plexus, & contextus ramorum, & surculorum arteriæ carotidis ad basin cerebri, *Rete mirabile* aliàs dicti, cujus descriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 6. Will. Anat. cerebr. c. 4. *Reticulare* quoque *corpus* ex observatione Malpighii vocatur commune integumentum cuticulæ subjacens, distinctum à cuticula, ad quod papillæ nerveæ proximum tactus organum desinunt. Hoc esse subjectum nigredinis, non cuticula, præter Malpighium Exerc. de Tactus organo à Pechlino confirmatus asseruit D. D. Hofmann. diff. Anatom. ad Horn. Microcosm. pag. 265. Vide & suprà *choroides*, & infrà *Rete*.

Didactos, διδακτὸς, à διδάσκω, propriè significat *doctum*. Apud Hipp. verò etiam denotat *exquisitum*, accuratum, diciturque de ornatu l. de dec. orn. II. 7.

Didascalia, διδασκαλία. Vide *Institutio*.

Didymæa, διδυμαία, est nomen *Malagmatis*, vel *Cataplasmatis*, ad ischiadicos, & pleraque alia similia mala utilis, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 10. de C. M. S. L. c. 2.

* Didymi, Δίδυμοι, h. e. *Gemini*, *Gemelli*, propriè dicuntur fratres uno partu editi, Hipp. 5. aph. 38. Porrò eodem nomine quoque veniunt *Testes*, quà viriles, quà muliebres, Galen. l. 14. de U. P. c. 12. & 14. Rolf. O. ac Meth. de Part. Gener. inserv. Part. 1. c. 4. & P. 2. c. 2. Hos non esse glandulas, sed potius congeriem minutissimorum vasculorum seminalem materiam elaborantium, & suscipientium observarunt Graf. Horne, & alij, quibus moderni Anatomici omnes adstipulantur. Glandulas tamen exiguas intertextas adesse, & rationibus, & authoritatibus comprobare ausus est D. D. Hoffm. Jun. Diss. Anat. ad Microe. Horn. p. 171. Vide *Orchis*. Propter aliquam similitudinem tandem duæ protuberantiæ, & eminentiæ, in substantia cerebri occurrentes, suprà & antè conarium *didymia*, διδυμία, vocantur, Latinè *Testes*, quæ aliàs *Glutia*. γλουτία, *parvæ nates* dictæ sunt, teste Gal. l. 8. de U. P. c. 14. quamvis in recentioribus quatuor protuberantiæ numerentur, quarum duas majores *Nates*, γλουτία, minores verò *Testes*, sive διδύμια appellarunt. Vide Bartho l. l. 3. Anat. c. 6.

Diecbolion, διεκβόλιον, idem, quod ἐκβόλιον, medicamentum *fœtum ejiciens*. Legitur in Hipp. l. 1. de morb. mul. CXXIIX. 1.

Diecho, διέχω, quid propriè significet, in Hippocratis loco, l. 5. Epid. XI. 1 2. non adeò planum est. Equidem pleriq; Interpretes per *penetrare* exponunt. Verum non videtur congruè dictum de Vomitu, quòd ægrum per sex menses penetraverit; quin mihi videtur, convenientiùs verti per *distinere*, h. e. Vomitus per sex menses ægrum distinuit.

Dielinnyo, διελινύω, significat quiesco, à labore cesso, *otior*, Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 40.

Diemeæ, est vocab. Paracelf. notans peculiares spiritus, qui lapidibus insunt, & inhabitant, Philos. ad Athen. l. 1. t. 13.

Diemi, διαίνω, idem, quod διαίνω, *humecto*, madefacio significat, Hipp. d. l. t. 5.

Dierectus, διάρρυτος, Vide *diarrhœus*.

Dierseæ, διήσαι, à verbo διΐημι, significat *trajicere*, transmittere, Hipp. 4. de artic. t. 48. 55.

* Dies, ἡμέρα, apud Medicos non solùm *lucem*, sed etiam *noctem* complectitur, non id tempus tantùm, quo Sol suprà terram fertur, appellantes diem, sed etiam tempora nocti illi adjacentia, Galen. l. 2. de crisib. cap. 2. Dicitur aliàs *dies naturalis*, qui complectitur mensuram temporis 24. horarum. Dividuntur *dies* à Medicis in *faustos*, et *infaustos*; item in *dies Criticos*, *Indices*, & *Intercalares*, Diet. p. 296. Quando nocti opponitur, vocatur *dies civilis*, Linden. Ex. XI. §. 196. *dies naturalis* quatuor suâ continet tempora, quæ quodammodo respondent quatuor anni temporibus; *Aurora* leni tempore vernat. *Meridies* Solis æstu incalescit: *Crepusculum* instar autumni qualitates aeris evariat. Deinde *nox* altera hyems frigore torpet, quo pori corporis, ne calor naturalis diffletur, constringuntur, I ang. l. 1. ep. 55. Jung. Hier. Mercurial. l. 3. V. L. c. 1. Horum quatuor temporum applicationem ænigmaticam ad Lapidem Philosophicum vide ap. Libav. in Apocal. Hermet. part. poster. p. 405. Tom. II. Quòd *dies* in masculino genere notet spacium duodecim horarum, juxtà Grammaticos, uti notavit Rhod. in Lex. Scrib. non videtur universaliter verum.

Diesis, δίεσις, *transmissionem*, divisionem, item *humectationem*, vel madefactionem notat, à διΐημι, de quo p. a. Vide *diemi*. Est aliàs vox Musicorum propria, & principium Musices elementorum significat, in quo sensu legitur apud Gal. l. 2. de diff. pulf. c. 8. Jung. C. Hofm. l. 1. V. L. c. 19.

Dietecos, διετικός, significat *disjunctum*, disparatum. Dicitur de ossibus, in Hipp. Coac. t. 187. item de urinis divulsis, 7. aph. 33. i. e. variantibus in colore, & substantia. Vide Dieter. n. 209. Foes. Oec. p. 164.

† Diæta, Medicis totum illud tempus, quo de victu sudorifero utuntur ægri quia exactam poscit victus rationem: Morellus doct. Monspeliensis in suis formulis.

Diethicos, διηθικός, h. e. *percolatus*, à διηθέω, colo. Dicitur de vino, quod & vinum *saccatum* dicitur, Theophrast. l. 6. de causs. plant. c. 24. ubi saltem ἠθμὸς τῶν οἴνων legitur. Vide Rhod. ad Scribon. n. 122. Vide infrà *Saccatus*.

Diexodos, διέξοδος, idem, quod ἔξοδος, in genere significat *exitum*, & viam, per quam aliquid excernitur, v. g. in sternutatione, 7. aph. 51. in pituitæ collectione, 7. aph. 54. Jung Dieterich. n. 208. de alvi excrementis, Prognost. & 2. t. 22. 1. de fractur. t. 46. Unde, & Nates, vel Anus, dicuntur Aristoteli τὸ διεξοδικὸν, quod excrementa per illam partem transeant, l. 1. hist. an. c. 13. notante C. Hofm. ad Gal. de U. P. n. 177. quamvis menda ibi sit in numero, dum c. 16. pro 13. legitur.

Differentia, διαφορά. Vide *diaphora*.

* Difficilis, *difficultas*, χαλεπός, χαλεπότης, vide *Chalepos*. Exprimitur etiam in compositis vocabulis *difficultas* per particulam δυς, v. g. δύσκριτος, *difficilis* judicatu: δυσεντερία *difficultas* intestinorum, δυσουρία, urinæ *difficultas*, vel ardor, de quibus vide singulis suo loco. Jung. Lexic. Scribon. Rhodij.

Diffidentia, ἀπιστίας, dicitur, quando æger nullam fiduciam ponit in Medicum, aut quando Medicus de sanitate ægri desperat. Utraq; est perniciosa. De illa vide Lind. Ex. II. §. 30. De hac egimus vocab. *Disperatio*. *Diffidere* proprijs donis à natura concessis est *diffidere* Deo, Parac. Fragm. Medic. ad Tom. I. referendis cap. de Disperatis morbis.

Diffinitio, ὁρισμὸς, idem, quod *definitio*. Occurrit sæpissimè in Petri Aponensis Conciliatore controversiarum, quæ loca videantur in ejus indice.

* Difflatio, διαπνοὴ, idem, quod *Transpiratio*. Vide *diapnoe*.

Digastricus, διγαστρικὸς, quasi *Biventer* vocatur Musculus quidam maxillæ inferioris, ideo, quod in medio tendinosus factus bis carnosus conspiciatur. Dicitur & *Graphoides*, à processu styliformi; Bartholin. l. 3. Anatom. c. 11. p. 536. Quamvis Lower. de Corde c. 1. omnes musculos *Biventres* esse docuerit, notante & approbante D. D. Hofmann. in nill. An. ad Horn. Microc. p. 252.

Digerens, *digestivus*. Vide *digestio*.

Digestio, ἀνάδοσις, διαφόρησις, vide *Anadosis*, *diaphoresis*. Verùm Latinum vocabulum varias habet significationes. In genere significat mutationem, & maturationem simplicem, quâ in calore *digestorio* res concoquendæ disponuntur ad vim suam exerendam. Estq; vel *Naturalis*, vel *Artificialis*. *Illa* fit in ventriculo, quando alimenta vi fermenti, & caloris vitalis concoquuntur, & præparantur, ut in chylum permutentur. Imò Helmontius sex in corpore *digestiones* numeravit, de quibus vide passim in scriptis suis, præsertim tr. Retenta: item Blas Human. n. 22. & alibi. *Hæc* iterum duplex: Alia respicit usum cum naturali quodammodo concurrentem, quatenus nimirum internus calor noster per medicamenta artificialia disponitur, & excitatur, ut humores *digerat*, & disponat ad segregationem inutilium ab utilibus. Talis *digestio* aliàs dicitur quoque *Præparatio* humorum, v. gr. ante purgantium usum olim quoque usitatissima, unde, & talia medicamenta *digestiva*, vel *Præparantia* dici solent; quorum Catalogum vide apud Rolf. O. ac M. Med. Sp. l. 5. f. 2. c. 1. seqq. Talis *digestio* Chirurgis usitata, quando Topicis *digestivis*, aliàs *Maturantibus* dictis, materia stagnans, collecta, vel congesta disponitur beneficio caloris nostri æstuantis ad suppurationem, & secretionem. Alia est merè artificialis, & Chymica. Hanc in genere descripsit Ruland. *Digestio*, est operatio, vel gradus Chymicus, similis ventriculo, in quo & per quem materia coquitur in melius, ad separationem puri ab impuro. Vel est subtiliatio μακρὰ χρονικὴ, res crudas in calore *digestivo*, dissolvens. Estque vel *Putrefactio*, vel *Extractio*. Ger. Dornæus in tr. Artificium supernatural. cap. 5. quod habetur in Theatr. Chym. Volum. I. p. 289. *digestionem* descripsit per concepti seminis à semine fomentum, quo medio quidem oritur medicina perfecta, & plùs quàm perfecta. Eadem verba leguntur in Ejusd. tr. de Philos. Chemica, d. l. p. 421. Hæc artificialis *digestio*, vel fit immediatè in vitro, nonnunquam alembico cœco superimposito, nonnunquam in phialæ, cui alia inverso modo apicetenus intruditur: mediatè in balneo, arena, cineribus, equino fimo, vinaceis, Rolfink. Chym. in art. form. red. l. 2. c. 2. Ad mediatam pertinet *digestio in Athannore*, quando turri Athannoris ad summum usq; impleta ignem in foco accendimus, & ferrea spatula, vel registro pro nostro arbitrio ostiolum calorem ad Athannor transmittens dilatamus, ut intensior, aut remissior esse queat, Rul. Hinc resultant *digestionis* gradus, mediantibus ignis, vel caloris gradibus producti. De *digestionis Chymicæ* laudibus etiam hyperbolicis vide Libav. tr. Alchymia Pharmac. c. 24. in Tom. 2. Oper. p. 185. & Epistolam Joel. Langelotti, ad Naturæ Curiosos, quæ legitur Anno III. Ephemerid. N. C. obs. 59.

Digitale, δακτυλήθρα. Vide *dactylethra*.

* Digitus, δάκτυλος. Vide *dactylus*.

Diglottos, δίγλωττος, q. d. *bilinguis*. Olim ita dicebatur homo duarum peritus, quod miraculum habebatur, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 5. Vide *Bilinguis*.

* Dignotio, διάγνωσις. Vide *diagnosis*. Dicitur, & τεκμαρσις.

Digressio, πλάνης. Vide *Plethas*.

Dihæmaton, διὰ τῶν αἱμάτων, nomen Antidoti adversus lethalia venena, & sagittæ vulnera, ita dicti, quòd inter alia recipiat *sanguinem* anatis maris, & fœminæ, & anseris. Descriptionem vide apud Galen. l. 2. de Antidot. c. 8. fin. Æginet. l. 7. c. 11.

Dihalon, διὰ ἁλῶν, dicitur Emplastrum ex *salibus* communi, & nitro paratum, Æginet. l. 7. c. 17. Valet ad ulcera sordida.

Dii, θεοί. Vide DEUS. De *Dijs* tribus Hermetis, Deo, Mundo, & Homine. vide Libav. Tom. IV. Oper. p. 50. & 129.

Diipetes, διιπετὴς, id est, repentè fluens; *diffluens*. Epitheton geniturae vel seminis promtè defluentis, ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXIX. 1. Vid. Foes. Oec. p. 164.

Dischyrizo, διισχυρίζω, affirmo, assevero. Vide *Ischyresis*.

Dilanians, accipitur pro *Corrosivo*, sive *Catheretico*; & legitur apud Forest. l. 30. Obs. 11. in Scholijs.

Dilatatio, εὐρυσμὸς, διευρυσμὸς, διευρυσμὸς, à verbo εὐρύνω, ἀραιόω, idem, quod *Rarefactio*. Vel sumitur p n. & dicitur de meatibus, & cavitatibus dilatatis; vel Pharmaceuticè de affectu medicamentoso. Opponitur *Constrictioni* στέγνωσει, στενή, Hipp. 6. Epid. f. 2. t. 1. Porrò *dilatatio* idem est, quod *diastole*, de quo suprà. Verbum *dilatare* etiam aliquando sumitur pro *extendere*, præsertim manibus emollire, & tractare rem medicamentosam, ap. Scrib. Larg. n. 50. 105. 210. 212.

Dilatatorium dicitur instrumentum Chirurgicum ad sensim deducendum *os* & dentes notissimum, hodieq; etiam Balneatoribus notissimum. Vide Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XII. fig. 5. & Tab. XXXII. fig. 7. Blas. Med. Un. p. 74. 341.

Diligentia, σπουδή. Vide *Spude*.

Dilutum, ἀπόβρεγμα, à *diluo*, quod est dissolvo aliquid liquore. Dicitur de formulis medicamentorum liquidis, v. g. *Diluta* purgantia, Libav. Alchym. Pharmac. c. 38. Tom. II. p. 230. *dilutum* à Rulando strictè sumitur pro lixivio per cineres, vel terram facto. Verbum *diluo* frequenter occurrit in Scribonij compositionibus. Vid. in Lex. Scrib. Rhodij.

Dimensio, διάστασις, vide *diastasis*. De Chymicorum *trina dimensione* vid. Ger. Dorneum art. Chemic. l. 1. c. 6. & Joh. Aug. Pantheum Art. & Theor. transmutat. metallic. Vol. II. Th. Chym. p. 476.

Dimidium, ἥμισυ, quid significet, notum est. Frequenter illis additur in Medicina, quæ non perfectionem debitam acquisiverunt, aut in quibus aliquid deficit, Gal. 3. in 1. Epid. t. 5. Exprimitur vulgò per particulam *Semis*.

Diminutum, μεῦθημα. Vide *Minythema*.

Dimitto, ἀφιέναι, ἀφίημι, idem, quod *remitto*; *desino*. Vid. Diet. n. 137. 188. Sumitur, & pro *Emittere*, v. g. *dimittere* sanguinem, Rhod. in Lex. Scribon.

* Dimotio, διακίνημα. Vide *diacinema*.

Dinos, δῖνος, significat *Vertiginem*, & si tenebræ oculis observantur, dicitur σκοτοδῖνος, σκοτωδινος, item ἴλιγγος. Vide *Ilingos*, Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 42. Legitur vocab. δῖνος apud Hipp. l. de cap. vuln. XX. 4. Describi potest verò *Vertigo*, quòd sit imaginatio depravata falsæ circumgyrationis objectorum, & sui ipsius, interdum cum visus obscuratione, casu, palpitatione cordis, alijsq; symptomatibus, proveniens à spirituum animalium vaporosorum, aut flatulentorum, tumultuariam sanguinis agitationem, similemq; vitiositatem præsupponentium, inordinata agitatione, & commotione. Videatur Willis Part. 2. de anima brut. c. 7. Sylv. l. 5. P. M. c. 34. §. 74 alijsq; Practici. Paracelsus refert inter morbos caducos, Paragraph. l. 3. c. 1. §. 2. Causam ejus dicit esse virus rotans, Helmont. tr. Ignota actio regim. n. 25. *dinos*, δῖνος, quoque est Erotiano Saltationis genus, sic fortasse dictum, quòd in gyrum agatur, Onomast. p. 36. C. Jung. Foes. p. 166.

Dinotatio, διάγνωσις, idem, quod *dignotio*. Vide *diagnosis*.

Diobolon, διώβολον, est pondus *duorum obolorum*, sive scrupuli unius. Unde διωβολιαῖος, *diobolaris*. Dicitur de Pastillis talis ponderis apud Galen. l. 7. de C. M. S. L. Vide Gorræum p. 113. Vocatur & *Gramma*, γράμμα.

Diodos, δίοδος, *transitus*, via, idem, quod διέξοδος. Dicitur, & διόδευσις, Hipp. Prorrh. f. 3. t. 35. l. de flatib. XIV. 2. l. 5. Epid. XXIX. 19. l. 7. XXXV. 9. Vide *diexodos*.

Dioecesis, διοίκησις, *dispensationem* significat, Gal. c. 1. de ijs, q. in Med. t. 1.

Diogmos, διωγμὸς, *fugam persecutoriam*, significat. Differt à δηγμὸς, quod *morsum* notat. Vide *Cardiogmus*, & Lind. Ex. XIII. §. 137.

Diolisthano, διολισθαίνω, significat *elabor*, dilabor, effugio. Dicitur de rebus lubricis elabentibus, Hipp. 2. de artic. t. 56.

Diomedea avis, ita dicta ab insulis *diomedeis*, quæ hodiè *dremiti* vocantur, cujus descriptionem, & usum in cibo, & medicina vide apud Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 3.

Dion, δῖον, nomen mensis apud Macedones tantum; in cujus initium incidit æquinoctium autumnale, Galen. c. 1. in 1. Epid. t. 1.

Dioncosis, διόγκωσις, vocabulum est Methodicorum, significans διάτασιν, sive *distentionem*, tumefactionem corporis, vel à fusione humorum & inundatione, vel à collectione excrementorum factam, Gal. de opt. sect. c. 28. Huic opponitur, σύμπτωσις.

Dionysia, διονυσία, nomen Emplastri Heræ Cappadocis, quod mirabile habetur ad abscessus, item ad mammas & inguina, vim habens trahendi, & per latentes meatus discutiendi. Descriptionem vide apud Ægin. l. 4. c. 18. Aet. l. 15. Gorr. in def. p. 111. Meminit, & Gal. l. 6. de C. M. P. G. cap. 16. Est & nomen Hederæ διονυσία, quod non est hujus loci.

* Dionysisci, διονυσίσκοι, dicuntur ossea eminentiæ, quæ propè tempora nascuntur.

Vocantur, & *κέρατα*, *Cornua*, detorto à cornigeris animalibus nomine .. Sic dicuntur à Baccho, quem Poetæ Cornutum finxerunt. Hæc Gorr. d. l. & Castellus. Sed mirum, quòd alij Anatomici Græci non meminerint. Author definitionum medicarum inter affectus p. n. numerat.

DIONYSIUS, *Διονύσιος*, est authoris nomen, cujus leguntur Collyria & Emplastra apud Celsum, l. 6. c. 6. Scrib. L. cap. 212. Vel est nomen *Lapidis*, sive gemmæ nigræ, vel fuscæ, duræ, mixtæ, seu sparsæ, rubentibus maculis vel guttulis, quæ trita ex aqua saporem vini & odorem facit. Inde resistere fertur ebrietati, quia resolvit, & expellit vapores, unde fit ebrietas. Gemma est pretiosa, de qua consule Plin. l. 37. c. 10. Solin. in polyhistor. c. 40. Albert. in suo lapidario, & alios. Hæc Ruland.

DIONISOS, *Διόνυσος*, nomen *Collyrij* apud Aet. l. 7. & referri potest inter *diasmyrna*, & *Chiaca*. Nam & Myrrham continet, & vino *Chio* lævigatur. Non dissimilem ab eo compositionem habet Æginet. l. 7. c. 16. titulo Malabathrini collyrij, & Isothei, Gorræus d. l.

DIOPOS, *Δίοπος*, (vitiosè, notante Foes. p. 167. *δίοπτος*,) à *διέπω*, regere, administrare, significat *rectorem navis*, vel gubernatorem, apud Hipp. l. 5. Epid. XXIIX. 16. & l. 7. XX. 4.

DIOPTRA, *διόπτρα*, *speculum*. Ita dicuntur instrumenta ad sinum muliebrem, vel anum, vel alias cavitates dilatandas. Vocatur, & *κάτοπτρον*, *κάτοπτρον*. Quod ad sedem dilatandam usurpatur, appellatur *διόπτριον*, h. e. *specillum*, Æginet. l. 6. c. 78. Aliàs *dioptra* significat *perspicillum*, ad objecta distantia accuratius contemplanda. De *Belgicis dioptris* vide C. Hofmann. in Comm. in Gal. de U. P. n. 719. 727. Vide *dyoptra*.

DIOPTRON, *δίοπτρον*, idem, quod *lapis Specularis*, aliàs *diaphanes*, dictus. Vide *diaphanes*. Keuch. ad Q. Seren. p. 166.

DIOPTRISMOS, *διοπτρισμὸς*, vocatur illa operatio Chirurgica, quæ applicat *specilla*, vel *specula* corporis sinubus dilatandi, ano, utero, ori, &c. Ægin. l. 3. c. 66.

DIORISMOS, *διορισμὸς*. Vide *diastole*, *Limitatio*.

DIORRHESIS, *διόρρησις*, *serescentiam* notat, idem, quod *διάρρυσις*, vide *diuresis*; quamvis hoc vocab. potius excretionem seri per meatus urinarios significet, notante quoq; G. Hofm. ad Foes. Oec. in M. S.

DIORTHOSIS, *διόρθωσις*, *directionem*, & correctionem significat, & quidem Chirurgicam membrorum fractorum, luxatorum, & à sede naturali dimotorum, Hipp. 4. de artic. t. 64. s. 3. de ijs, q. in medic. t. 2. à verbo *διορθῶ*, *corrigere*, in pristinum locum redigere, quo usu idem, 2. de artic. t. 46. ubi, & *διόρθωμα* pro *διόρθωσις* legitur.

DIORYX, *διῶρυξ*, *fossam*, canalem, & *aquaeductum*, significat, Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXVII. 8.

DIOSCUROS, *Διόσκουρος*, idem, quod *Parotis*, juxta nonnullos, Gal. in def. medic. Gorr. p. 112.

DIOSHPYRON, *Διόσπυρον*, alias *διόσπυρον*, apud Theophr. l. 3. H. Pl. c. 23. est fructus ceraso similis, relatus inter alimenta pauci nutrimenti, & pravi succi, Gal. l. 2. de Al. fac. c. 38.

* DIOSPOLITICON, *διοσπολιτικόν*, perperam in Castello *diaspoliticum*, est compositum medicamentum Carminativum, cujus geminam descriptionem tradit Gal. 4. de san. tu. c. 5. Legatur, & P. Ægin l. 7. c. 11. ubi refert inter Antidotos, & vocatur *diospolites*, *διοσπολίτης*.

DIOTA (an *Dyota*?) est vasculum, vel poculum, paratum ex ligno Juniperino, laricino, betula, & cinamomo, caryophyllis, cum resina incrustatum Rhod. ad Scrib. n. 135.

DIPHROS, *δίφρος*, *sellam* significat, & usus Hip. de *sella* perforata ad excipiendum suffitum, vel fomentum in sinum muliebrem, l. de Steril. XVI. 5. *δίφρος μαιευτικὸς* i. e. *sella obstetricalis* ad partum necessaria, & commoda describitur à Moschione de morb. mul. c. 46. 47.

DIPHRYGES, *διφρυγὲς*, est perfecti æris wefeluti fex subsidens, & cohærens imæ fornacum parti, tanquam u florum in foco lignorum cinis ablato ære visitur, Gorr. d. l. Schrod. l. 3. c. 19. n. 2. describit, quòd sit genus recrementi metallici, quod subsidet, dum æs in fornace fusum aqua frigida perfunditur. Rulandus verò distinxit *disphryges* in *Nativum* & *Factitium*. *Illud* est, quod in Cypro gignitur, & extrahitur solum lutosum, ex luto cujusdam specus, & extractum Sole siccatur, mox circumpositis sarmentis uritur. Et ideo *diaphryges* vocatum est, quòd à So le, & à sarmentis uratur, torreatur, & arescat. Tale etiam Goslariæ in speluncis gignitur, colore flavum, & sarmentis quoque uritur, unde *Bifcoctum*, dicitur. *Factitium* est duplex, primum nihil aliud est, quàm fex æris perfecti: alterum verò est, quando Pyrites, ut calx, concrematur in camino, donec rubescat, ut Rubricæ. Vid. Dioscor. l. 5. c. 120. Plin. l. 34. c. 13. Gal. l. 9. de S. Fac. §. *diphryges*, ut & alibi, vires ejus valdè extollit. Verùm hodieq; rarissimi est usus, dicente Schrodero. At Rulandus animadvertit hanc negligentiam, dicens: Proh dolor!

dolor! nulla jam Diphrygis est nota Chirurgis, imò neq; habetur in Pharmacopoliis, adeò res bonæ contemtæ jacent socordia. Utinam talia revocarent ad usum medicum nostri Physici! sed surdis narro fabulam.

Diphthera, διφθέρα. Vide *Isale*.

Diplangium, idem quod *diploma*. Rhod. ad Scrib. n. 73. Vide *diploma*.

Diplao, διπλάω, h. e. *diffringo*, in fragmenta resolvo. Legatur ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. CI 4.

Diplasiasmus, διπλασιασμός, i. e. *duplicatio*, quæ est duorum musculorum, qui ab ipsa scapula excipiuntur, ad exteriora posterioraq; membrum circumagunt, quatenus ambo simul agentes brachii circumductionem efficiunt, Gal. l. de musc. dissect. c. 18.

Diploe, διπλοὴ, dicitur ossis calvariæ *duplicata lamina*, & interior ejus pars rara, ac laxa, cavernosa, & mollissima, qua ossa inter se connectuntur. Hipp. l. de cap. vuln. 2. 3. XXIV 3. Gal. l. 6. meth. med. c. 6. Διπλοὴ quoque dicitur propria uteri tunica, velutì ex duabus tunicis compacta, pumicis instar foraminosa, de qua vide Rolf. O. ac Meth. de Part. gener. dicat. P. 2. c. 23.

Diploma, δίπλωμα, idem quod, διπλοῦν ἀγγεῖον, *duplex vas*. Lat. etiam *diplangium* dicitur. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 73. Coquere verò *in diplomate* nihil aliud est, quam aquam fervidam in magno quodam lebete continere, ac posteà vasculum, quod pharmacum coquendum in se habet, imponere, circa lebetem verò præustas prunas, aut ligna accensa, fumum non edentia, succendere, & ita coquere. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2. l 4. de san. tu. c. 8. Nec caret magna ratione ejusmodi coctio. Impedit enim, ne ignis violentia dissipentur eorum vires, quæ coquere volunt. Minus enim aqua fervens agit, quàm vel ignis, vel calor siccus. In arte destillatoria *diplomati* respondet *Balneum Maris*, vel *Mariæ*. Vide *Balneum*.

* Diploos, *diplus*, διπλόος, διπλοῦς, significat geminatus, *duplicatus*, duplex, Hippocr. l. 1. Epid. XLVI. 13. & l. de morb. sacro VI. 6.

† Diapne, Mictio involuntaria. Sanct. Barolitan. de ardore urinæ.

Dipnoos, δίπνοος, *bispirus*. dicitur de vulneribus penetrantibus, vel de foramine, duobus veluti oculis prædito. Gal. in Exeg. dict. Hipp. Foes. p. 168.

* Diprosopos, διπρόσωπος. Vide *dichromos*.

Dipsa, δίψα, *sitim* significat, quæ est cupiditas animæ sensitivæ excitata in sinistro cumprimis orificio ventriculi, tunicaque interna gulæ faucium, & ventriculi, confirmataq; per motum aliquem spirituum, & sanguinis, præcipuè, ab effluviis, & halitibus salsis, muriaticis lixiviosis concurrentibus. Estq; vel naturalis, quæ omnium prima nuper nati passio est. Sylvius l. 1 Pr. Med. c. 1. §. 1. Vel præternaturalis, Aucta, Imminuta, Depravata, Abolita, de quibus omnibus d. l. Hipp. l. 6. Epid. f. 4. t. 23. meminit *Sitis* levioris, & superficiariæ. Jung. nostræ disp. V. de Remor. Purg. th. 2. & seqq. Legatur & Dieter. n. 210. quamvis ejus caussam, nimirum calorem, & siccitatem non approbemus. Helmont. sitim vocat præconem laticis, vel deficientis, vel alieno vitio corrupti, tr. Latex humor, & Tussis num. 27. Plura vide in Indice.

* Dipsacos, δίψακος, vide *diabetes*. Est aliàs nomen plantæ, quæ & *Labrum Veneris*, & *Carduus fullonum* vocatur.

Dipsas, διψάς, nomen est serpentis valdè venenati, à cujus læsione ægri vehementissimè æstuant, & sitiunt, & utplurimum fatiscentes intereunt. Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 8. Ejus descriptionem, vide apud Ul. Aldrov. lib. 1 Hist. serp. & drac. c. 8. Terra quoq; arida dicitur διψάς. ibid.

Dipsodes, διψώδης, *siticulosus*, à δίψα, *sitis*. Vide Dieter. n. 212. Hipp. mentionem facit 4 aph. 54. & 5 aph. 64.

Dipyrenon, διπύρηνον, instrumentum Chirurgicum, quod *Specillum* vocatur, biceps, duo capita habens, veluti nucleos aversa sui parte, summaque sui cuspide, qua aliquando perforata erat, ut linum velut acus traheret. Meminit Gal. l. 2. de sem. c. 1. l. 9. de admin. Anat. c. 1. Hipp. vocat μήλην κασσιτερίνην, ἐπ' ἄκρῳ τετρημένην, *Specillum* stanneum in extremo perforatum. l. de fistul. II. 14. Jung. Foes. Oec. d. l.

Dipyrites, *dipyros*, διπυρίτης, δίπυρος, epitheton panis *biscocti*, seu bis ignem experti, qualis panis nauticus esse solet. Meminit Hipp. l. de int. aff. XXIIX. 16. Jung. Lind. Ex. XVI. §. 142.

Diradiatio, ἀκτινοβολισμός, apud Helmont significat actum spiritus animalis momentaneum, quod defert animæ, vel voluntatis imperium, & nutum ad musculos, ceu organa motus voluntarij, tr. de Lithias. c. 9. n. 75. dicitur & *Irradiatio*. Confirmat hanc sententiam Charlton. Oec. An. Ex. XI. § 3.

Directorius, idem quod *dirigens*. Vide p. p.

Directus, ὀρθός, idem quod *rectus*, apud Scrib. n. 142.

Dirigens, vel *directorium*, dicitur de medicamentis simplicibus, quæ in compositione adduntur basi juvandi gratia, non quidem ad nutum Medici quod talia sint, sed quatenus vel vehiculum præbent, vel quod parti affectæ habeantur veluti appropriata. Schenk. synt. comp. & præsc. gen. nostra. p. 750. seqq.

Dis, particula adaugens separationem, v.g. *discocta*, pro coquendo dissoluta. De hac particula vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 375. Italis familiaris particula negationem, vel remotionem aliquam significans in compositis vocabulis.

Discerptio, τίλμα. Vide *Tilma*.

Discessus, præter communem, & omnibus notam significationem Chymicis peculiariter dicitur separatio unitorum, cum penitus unita caloris solventis potissimùm efficacia separantur, discedunt q; Hoc perficitur expiratione, & resolutione commistorum. *Discessus per expirationem* est, cùm pars in spiritum attenuata discedit. Et expiratio tunc nominatur principaliter, cùm in aerem liberum elevatur dimittiturq; Quando enim excipitur, destillatio, vel sublimatio nuncupatur, quæ operationes nonnunquam pro *expiratione* famulantur. Est autem *Expiratio* in humidis vapidisq; Rul. & Johns. Lex.

* Discissio, διακοπή. Vide *diacope*.

Discobolos, δισκοβόλος, qui *discum* in sublime jaculatur. Comprehenditur sub Athletis in lata significatione. Dieter. n. 11.

Discoloratio, idem quod *decoloratio*, ἀχροία Vide *Athroi*.

Discoides, δισκοειδὴς, epitheton humoris Crystallini, q. *disciformis*, apud Aet. l. 7. c. 1. quia habet aliquam compressam rotunditatem. Gorr. d. l.

Discordantia, *discrepantia*, διαφωνία, opponitur *Concordantiæ*, vel *Concentui*, *Conformitati*, de qua suprà vide *concordia*, ut ex oppositione facile innotescat.

Discrepo, διαφέρω, idem quod *differo*.

Discretio, διορισμός. Vide *diastole*. Gal. 3. meth. med. c. 3.

* Discretivus, διαγνωστικός. Vide *diagnosis*.

Discretorium, dicitur etiam *Septum transversum*, Barthol. l. 2. Anat. c. 3.

Discreta purgatio Fallopio dicitur ea, quæ certum, & determinatum humorem evacuat, tr. de purg. simpl. c. 1. Tom. I. Op. p. 4.

Discrimen, est apud Latinos ambiguæ significationis. Vel enim idem est, quod διαφορά, differentia, de quo suprà vide *diaphora*. Vel significat periculum, damnum, Scribon. n. 70. Vel etiam est nomen fasciæ, respondentis *Thello* Glaucii. Gal. de fasciis n. 11.

Discriminatio, διάφυσις. Vide *diaphysis*.

Discuneatio, σφήνωσις, est cuneo adacto divisio, vel divulsio. Dicitur & *Cuneatio*. Tale quid fit, quando ligna finduntur. Hipp. 3. de fract. t. 40. Galen. in comm. Jung. Foes. Oec. d. 605.

Discus, δίσκος, orbis ex ferro, ære, lapide, ligno, qui exercendi corporis caussa in aures projiciebatur. Pertinet igitur ad exercitia corporis. Gal. l. de parv. pilæ exercit. c. 5. Vide *discobolos*. Aliter exposuit Andr. Cæsalpin. dicens, *discum* fuisse apud antiquos lusorium instrumentum, quod qui longius projecisset, victor erat, hodie *Rullam* vocari, sive ligneam rotulam, quæ filo circumducta, & projecta longius rotundo plana transigit l. 8. de Plantis c. 76. p. m. 466. *Discus Solis* dicitur Chymicis *Argentum vivum ex auro*, Rul. Sed ab aliis refertur inter non entia, à Fallopio inter Chymistarum mendacia, tr. de Metall. s. fossil. c. 37. Tom. I. p. 345.

Discussio, *discutiens*, *discussoria*, διαφόρησις, διαφορητικός. Vide *diaphoresis*. Verbum *discutio* legitur etiam ap. Scrib. n. 11. 44. 206. 214. & alibi.

Disephthos, δίσεφθος, *biscoctus*, idem quod *dipyros*, Lang. l. 1. Ep. 66. Proverb. κράμβη δίσεφθος θάνατος. De Brassica δισεφθῶ vide & Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 1.

Disjunctus, Gr. dici posset διάζυγος, διάζευκτος, est epitheton morborum apud Fernel. l. 1. Patholog. c. 10. Suntq; *disjuncti morbi*, qui in distantibus sejunctisque partibus consistunt, quarum nec functio, nec usus est communis, nec una alteri affectum confert, & impertitur. His opponuntur *conjuncti*, σύζυγοι, & subdividuntur in *connexos*, & *consequentes*, de quibus vide suprà suis locis. Jung. Linden. Ex. VI. §. 19.

Dislocatio, idem quod *Luxatio*, scil. egressus ossis è sede sua naturali, in qua fuit conjunctum. Avic. l. 4. fen. 5. tr. 1. per totum. Forest. l. 9. Obs. Chirurg. 1. in Schol.

Dispensatio, διοίκησις. Vide *diœcesis*.

Dispensator, διοικητής, ἐπίτροπος, propriè dicebatur authore Festo, qui æs pensans expendebat, non adnumerabat. Urbis Romæ quippe initio veteres gravi ære utebantur. Rhod. ad Scrib. n. 231. & in Lex. In Medicina verò accipitur pro Pharmacopœo, præsertim quando occupatus est in componendis medicamentis, ubi prius simplicia colligit, & ordinatè collocat, dicitur *dispensare* in Officinis. Archeus

quoque vocatur naturalis *dispensator* mineralium à Ger. Dorneo in Genealog. Mineral. cap. 8. Vol. I. Chym. Th. p. 575.

Dispensatorium, terminus est technicus, notans vel locum, & officinam, vel sæpiùs librum, in quo agitur de compositionibus medicamentorum; Gr. ἀντιδοτάριον fuisse dictum demonstrat egregiè Schenk, S. C. & P. M. F. p. 359. Ita habemus in promptu *dispensatorium* Norimbergense, Augustanum, Londinense, Romanum &c. Helmontius, eadem perstringens, & examinans, ita dici vult à *dispensatione*, sive substitutione unius pro altero, tr. Pharmac. & dispens. modern. n. 14.

Dispersio, διάσπασις. Vide *diaspao*.

* Dispersus *morbus*, σποράς, vel σποραδικός. Vide *Sporadicus*.

Dispicio, ἐπιβλέπω. Vide *Epiblepo*.

Displicentia, δυσαρέστησις, à δυσαρεστέω, *displiceo*, dicitur de hominibus jam ad statum p. n. vergentibus, Melancholicis, Gal. lib. 8. meth. med. *Displicens corpus* apud Scribon. n. 188. exponit Rhodius per marcidum, vulgò Melancholicum. Cœlius Aurelian. lib. de morb. chron. c. 4. dicit de Veneris usu, quod *displicere* facit sibimet corpus cum pallore, & quadam debilitate, vel mœstitudine.

Dispositio, διάθεσις. Vide *diathesis*. *Dispositio* materiç consistit in particularum minimarum inter se ordinatarum figura ex principijs modernæ Philosophiæ, Linden. Ex. X. §. 20. *Dispositio*, & *dispositum* Paracelso dicitur separatio per naturam ab Ilech: inde fluit tempus resolvendi, scil. moriendi, rei per rem, materiç per materiam, naturæ per naturam, corporis per corpus, per species, per genera, per similes, unum post aliud, usque in consumtionem materiæ primæ in ultimum Ens. de Tart. l. 2. tract. 2. c. 3.

Disruptio dicitur species Puncturæ vehementioris, & majoris, quando punctio pervenit ad carnem, & ita indiget regimine vulneris, & regimine doloris. Avic. lib. 4. fen. 4. tr. 2. c. 9.

* Dissectio, διακοπή, ἀνατομή. Vide *Anatome*, *diacope*.

Dissensio, διχοστασία. Vide *diaphonia*, *dissensio*, quæ in verbis cernitur, cum eadem sententia servatur, omittenda est; cùm sensum immutat, non est planè contemnenda, Gal. c. 3. de humor. t. 29.

Dissepτum, i. e. *diaphragma*, *Septum transversum*, Barthol. l. 2. Anatom c. 3.

* Dissidentia, διάστασις, διάστημα. Vide *diastasis*, idem, quod *disperatio*.

* Dissimilaris, ἀνομοιομερής. Vide *Anomœomeres*. Idem est, quod *Instrumentalis*, ὀργανικός. Gal. de dist. morb. c. 3. quamvis si accuratè rem consideres, etiam *similares* corporis partes sint organicæ, v. g. Vena, Arteria, Nervus &c.

Dissimilis, ἀνόμοιος, *dissimilitudo*, ἀνομοιότης, quid significet, notum est. Ejus vero rationem quoque habendam esse in Medicina, præsertim quoad morbos, & symptomata, testatur Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 20. s. 1. de 13s, quæ in med. t. 1. s. 3. aph. 3. & Gal. in com. Caussam *dissimilitudinis* creaturarum, ita ut nihil in rerum natura possit videri in omnibus, & per omnia simile cuipiam alteri, esse ignem multiplicem, qui pro diversitate subjecti, in quod influit, variatur, vult Ger. Dorneus in Transmut. metall. cap. 3. in Theatr. Chym. Vol. I. p. 503.

Dissipo, σκεδάω, σκεδάννυμι, idem quod *dispergo*. Ità Gal. l. 9. Meth. med c. 17. puerorum substantiam facillimè *dissipari*, propter humiditatem scripsit. Aliquando etiam idem est, quod *discutio*, v. g. *dissipare* suppurationem vel inflationes. Scribon. n. 89. 263.

Dissologistos, δισσολόγιστος, dicitur de eo, quod dupliciter efferri potest, vel duplicem admittit scripturam, apud Gal. c. 1. de iis, q. in med. in pr. inc.

* Dissolutio, διάλυσις. Vide *dialysis*. Quod si animi defectum denotat, Græcè etiam dicitur ἔκλυσις. Præter illam Pathologicam significationem usitata quoque hæc dictio est Chymicis, estque prima species separationis, sive διακρίσεως. Rolf. Chym. l. 2. c. 2. *Dissolutio* mistioni opponitur, Gasto Claveus in Apolog. Chrysopœiæ, & Argyrop. Vol. II. Th. Chym. p. 28. 30. &c. & describitur ibidem, quòd sit misti corporis partium essentialium, quæ unicam formam constituebant, secretio in alias partes, manentibus in illis quibusdam sensibilibus accidentibus prioris materiæ, aut subjecti. Unamquamq; rem *dissolvi* per rupturam vinculorum, quæ eam stringunt, scripsit Helmont. tr. Tartarus non in potu n. 18. Talem *dissolutionem* mixti, præsertim aquarum Thermalium egregiè divisit Fallop. in *Naturalem*, quando portiones in ipso fluxu quędam segregantur, uti videre licet in Thermis Carolinis, ubi canalibus adhæret tophacea materia: & *Artificialem*, quæ triplex est: Per *Coctionem*, per *Evaporationem*, & per *Elambicationem*, tr. de Aq. Thermal. c. 9. Tom. 1. p. 222. De divisione *dissolutionis* in *majorem*, & *minorem*, vide Th. Chym. Vol. I. pag. 296. ubi & mystica, metaphysica, sed fortassis etiam ridicula definitio *dissolutionis* occur-

occurrit: *Dissolutio* dicitur cognitio seu coitus masculi cum fœmina methaphysicus, & istius ab illo concipientis id ipsum, quod concipere debet. In Pharmaceuticis etiam *Dissolutio* vocatur, quando medicamenta simplicia, & composita diluuntur in humore quopiam idoneo ad consistentiam mediocrem, liquidiorem aut crassiusculam, uti descripsit Joh. Dan. Horst. part. I. Disp. Pharmac. Univ. l. 2. c. 17. p. XXX. An verò rectè Trituræ speciem dixerit, dubitamus.

Dissolutus *morbus* vocatur Dysenteria apud Walther. Sylv. Medic. p. 488.

Distantia, dicitur aliquando pro *dimensione*. Vide *dimensio*. Gr. διάστασις.

† Dissector, Anatomicus. Vales. in Hipp. de alimen.

Distemperantia, Δυσκρασία. Vide *dyscrasia*. *Distemperies* idem, quod *Intemperies*. Legitur apud Petr. Mich. de Calderia aliquoties.

* Distentio, apud Latinos diversas obtinet significationes. Vel enim accipitur pro *dilatatione* v. g. arteriarum in pulsu, uti Heraclides apud Gal. l. 4. de diff. puls. c. 10. & ita respondet Græco διάστολή, διάστασις, vel fortassis rectius διάτασις. Vide *diastasis*, *diastole*, *diatasis*. Vel dicitur de corporis *distensione* in oscitatione vel hiatu Gal. l. 3. de diff. respir. c. 10. ubi in Græco habetur σκορδινώμενοι. Vel notat speciem convulsionis, quæ τέτανος vocatur. Vide *Convulsio*. Hipp. 4. aph. 57. Gal. in com. & l. 3. de L. Aff. c. 10.

Distichia, *Distichiasis*, Διστιχία, διστιχίασις, item διτειχίασις, est morbus in numero aucto pilorum palpebræ alterutrius, vel utriusq; dum alius sub ordine naturali ordo succeffit, partim à copia ſucci nutritij pilorum proprij, partim à cutis porositate pilorum proventui favente dependens, Gal. in def. med. Æginet. l. 6. cap. 8. & 11. in quo ultimo mendosè legitur δυσυχία.

Distillatio, pro *Destillatione* sæpè usurpatur.

Distinctio, διαίρεσις, διορισμὸς, idem, quod *divisio*, scil. totius in partes, generis in species, universalis in particularia. Significatio est notissima. Res vero ipsa non caret usu in Medicina.

* Distortio, *distorsio*, Διαστρεμμα, διαστροφὴ, Vide *diastremma*, Hipp. a. de ijs, q. in medic. t. 33. Oculi *distortio* specialiter dicitur *Strabismus*, item ἰλλωσις, de quibus vide suo loco.

Distractio, Διάσπασις, describitur à Rul. quando partes *distrahuntur*, qualibet manente in sua homogenea. Itaq; quasi divulsio quædam hic fit diversorum antea cohærentium aut unitorum, citrà respectum extractionis unius in altero existentis vel comprehensi. *Distractio* autem est duplex, *Separatio*, aut *Calcinatio*.

Distributio, apud Latinos diversimodè accipitur. Si de humoribus nutritijs, respondet Græco *dιάδοσις*. Vide *Anadosis*. Vel de excrementis, dicitur Græcè Διαχώρησις. Vide *diachorema*. Aliquando etiam sumitur pro *distinctione*, vel *divisione*, apud Libav. Defens. 2. Syntagm. arc. Chym. contrà Henn. Scheunem. not. 53.

Ditrichiasis, Διτριχίασις, idem, quod διστιχίασις, est oculi morbus, cum pilis naturalibus alij subnascentes ipsum pungunt, fluoremq; concitant. Gal. introd. c. 15. Vide *distichia*. Gorr. p. 122.

Divaporatio, ἐξάτμισις, dicitur in siccis, fumidis, vel halabilibus exhalatio. Nam Chymici spiritum tàm humidum habent, quàm siccum. *Divaporatio* instituitur in aliquo vase, veluti, pro rei conditione, olla, sartagine, cucurbita, &c. Fitque gradibus caloris diversis. Ruland. & Johnſ. in Lex. Chym.

Divergo, Διαῤῥέπω. Vide *diarrhepo*.

Divertallum, Paracelso dicitur, quicquid ex elementis generatur, Philoſ. ad Athen. l. 2. text. 5. est generatio elementorum. Rul.

Dives, πλούσιος, quis dicatur, omnibus notum est, scil. qui bonis fortunæ abundat. Verùm Joh. Fr. Picus Mirandula, l. 3. de Auro c. 4. ita descripsit: Is propriè *dives* est, qui religione imprimis imbutus Christi, deinde sincera pollet sanitate mentis, & corporis, demum auri, & argenti faciendi potestate præditus est. In Theatr. Chym. Vol. II. p. 116. 368. 369. Verùm ubi est ille albus corvus.

Divinatio, *divinatrix*, πρόγνωσις, προγνωστικὴ Vide *Prognosis*. Rulandus *divinationem* describit quod sit incertum præsagium, vel prædictio à cogitatione ex propria luce desumtis, ut cum dicitur: Hòc mihi mens mea, vel cor præsagit, vel animus meus angelus indicat. De *divinationibus* licitis vide. Libav. Tom. IV. Oper. p. 32.

† Divinum, Hipp. Ambientis aeris constitutio Joan. Baptist. Montanus Conſ. poſtr.

Divinum, Θεῖον, apud Hippocr. varijs gaudet significationibus. Ita dicitur principium illud & primaria causſa rerum humanarum, vel in hominibus, in specie sexus fœminini, l. de Nat. Muliebr. l. 2. 11. Vel significat aliquid ità occultum, & incomprehensibile, cujus causſam neq; sensu, neq; cogitatione assequi possis, l. de morb. sacr. l. 4. 6. 9. II. 5 Prognost. ſ. 1. t. 4. Vide Gal. ad h. l. In specie à plerisq; Interpretibus accipitur τὸ Θεῖον, sive Divinum, pro aeris constitutione peculiari, quæ magis

pro-

proprietate totius substantiæ, quàm primis suis qualitatibus nostra corpora ostendat. Dicitur aliàs θεσπέσιον ἀδόκητον. Hipp. l. 2. de nat. hum. t. 4. Confirmat Charlt. Ex. Pathol. X. §. 22. & nos in dogm. Med. Gen. p. 191. Jung. Foes. Oec. pag. 267. *Divina passio* dicitur Arculano Amor insanus, teste Foresto l. 10. Obs. 29. in Schol. Aliàs Avicennæ, & Ilischus vocatur. Vide *Ilischus*. De *Divino* in Chymia vid. Libav. de igne natur. c. 25. τὸ θεῖον etiam significat *Sulphur*. Vide infra *Sulphur*.

Divisio, διαίρεσις quotupliciter accipi possit, legatur apud Gal. l. 9. de Hipp. & Plat. decr. in fin. De *divisione* Medicinæ specialis in commentatoriam, & Consultatoriam vide Rolfink. in O. ac M. Med. sp. t. 1. f. 1. c. 2. *Divisio* quoque dicitur de operatione Pharmaceutica, quando artifex v. g. massam pilularum *dividit* in globulos, vel alias particulas. Vid. Lex. Scribon. Rhodii p. 376.

Divitiæ, πλοῦτος quid significet, in triviis notum est. *Divitiarum* finis juxta naturam haud longius profertur, quam, ut ne esuriamus, ne sitiamus, ne algeamus: Gal. l. quod. opt. Medicus &c. Hinc *divitiis* præstare non virtutis, sed fortunæ munus dixit. l. de cogn. & cur. an. morb. c. 9. Vide *dives*.

Dium, αἰθὴρ. Vide *Æther*. Sub *Dio* exponere vocat ὑπαιθριάζειν. Gal. l. 9. de C. M. S. L. cap. 2.

* Diuresis, διούρησις propriè significat *excretionem urinæ*, vel seri per meatus urinarios: unde & virtus διουρητικὴ, medicamentorum, & medicamenta *diuretica*, διουρητικὰ φάρμακα, nomen habent, aut salinæ naturæ, aut actualiter humidæ tenuis, sive serosæ. Hipp. de affect. XLIV 37. l. 2. Pïorrh. XXXI. 7. Gorr. d. l. Confer. ad Gal. l. 11. meth. med. c. 19. & l. 5. de Sim. Fac. c. 10. Catalogum horum medicamentorum vide passim in Practicis, præsertim Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 9. f. 4. Egregiè etiam, de his scripsit Junken. Chym. Med. Phys. P. II. s. 1. c. 4. p 484 seq. Foes. tamen in Oecon. p. 167. existimat, vocab. διούρησις, & verbum διουρεῖσθαι, aliquando ap. Hipp. sumi pro διάῤῥωσις, & διαῤῥεῖσθαι, mutatione in serum, sive serescentia, serosum fieri. v. g. l. de steril. III. 14. 15. l. 1. de morb. XXIIX 5. 8. L. 14.

* Diuturnus, χρόνιος, μακροχρόνιος, vid. de *Chronicus*. Dicitur & *diutinus*. Jung. Lexic. Scrib. Rhodii p. 376

Divulsio, διάσπασις. Vide *diasp.* *Divulsio* urinæ est, cum hypostasis hinc inde est divulsa, & quasi hinc inde nebulosa. Parac. l. 1. de Urin. judic. c. 2.

Diurnus, ἡμερινὸς dicitur de morbis, & præsertim de febribus, quarum paroxysmi accidunt in die, ac opponuntur Nocturnis, νυκτερινοῖς. Petr. Mich. de Calderia Tom. I. Oper. p. 305.

Divus, θεῖος, θεῖος, θεσπέσιος, epitheton, quod Viris Claris, & Imperatoribus solet attribui; ut & Medicis. Ita Gal. *Divum Gaium* vocavit, l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Rhod. ad Scribon. p. 27.

Dydros, δίυδρος, idem quod δίυγρος. Hipp. l. de intern. aff. alii legunt διαυδρος.

Dygros, δίυγρος, *humidum*, per humectatum significat, vel *dilutum*, Hipp. l. de intern. aff. XXII. 8. XLVI. 3. & alias in eodem libro.

Dylismos, διυλισμὸς, *liquationem*, *trascolationem*, vel *saccationem* significat, à verbo διυλίζω, *liquare*. Dicitur de *vino liquato*, οἶνος διυλισμένος. Plura vide apud Lind. S. M. Ex. X. §. 219. seqq.

Dladus, dicitur *Stella*, quæ habet *cataractam*, arte sc. Paracelf. fragm. de Anat. Ocul.

Dnopheron, δνοφερὸν, *caliginem*, tenebrosum, atrum significat. ita & δνοφερώδης, Hipp. l. de morb. sacr. XV. 6. 16.

Dochme, δοχμὴ, *palmum* significat, sive mensuram apud Græcos, qua rerum dimetiuntur intervalla. Sic dicta est ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι. Constat ex quatuor digitis, subintellige transversis. Vide *dactylodochme*, item *Palæste*.

Dochmos, δοχμὸς, δόχμιος, h. e. *obliquus*, recurvus. Usus Hipp. l. 2. de morb. mul. XXXVI. 1. Erotian. Onomast. p. 37. de

Docimastice dicitur ars, quæ modum tradit explorandi corpora præcipuè fossilia, ut cognoscatur, quantum vel metalli, vel mineralis in iisdem delitescat, D. Ol. Borrich. in tr. h. tit. §. 1.

Docos, δοκὸς, *trabem*, vel lignum significat quemadmodum & δοκὶς, *trabeculam*, vel parvam trabem. Inter instrumenta Chirurgica ad curandas fracturas meminit Hipp. 2. de fract. t. 48.

Doctyletus, dicitur Paracelso quoddam remedium contra cancrum; tr. Labyrinth. Med. c. 10. In Indice quoq; legitur *dactyletus*.

Doctor, Gr. διδάσκαλος, est notissimus honoris titulus, quemadmodum Viris Eruditis, & in aliis scientiis atq; facultatibus probè peritis, & exercitatis, ita & Artem Medicam ritè callentibus publica Superiorum authoritate, prævijs Examinibus publica, & probationibus probè exantlatis solenniter attributus; quamvis non omnibus æquo jure competat, sed quandoque fiat, qui titulo tali fruantur citra omnem eruditio-

ditionis veræ meritum, quos *doctorculos semicrudos* haud ineptè vocavit Lind. Ex. V. §. 12. Dicuntur autem Medici *doctores*, non quod necesse sit, ut doceant alios, sed quod tantam sibi Artis medicæ comparaverint scientiam, ut data occasione alios quoque docere possint, Lind. Ex. XII. §. 192. *Doctores*, dicit, h. est, *Imperatoris vitæ, & necis*, satis me hercule ambitiosè, cùm Hipp. vocaverit Ministros ὑπηρέτας. Nec male Libav. scripsit contra Scheunemann. defens. 2. Tom. 3. p 42. quod quilibet *Doctor* vi juramenti debet vera docere, & falsa redarguere in sua professione.

Doctrina, διδασκαλία, παιδεία, inter Medico necessaria refertur ab Hipp. Lege II. 8. Jung. Linden. Ex. I. §. 17. Dividitur in latam, vel *diffusam*. Gr. διεξοδικὴν, & *compendiariam*, κατ' ἐπιτομὴν. Illa quidem reddi perfectos artifices: interim tamen neque hæc tanquam inutilis rejicienda, cùm summam totius rei brevibus complectatur. Gal. 3. de iis, q. in med. c. 17. Quod verò sint, qui per compendiariam *doctrinam* non verentur artem nostram brevem, & vitam longam promittere, illi magnoperè falluntur, & alios quoque falluut, cùm ad artificem peritum minimè sufficiat methodus, aut doctrina compendiaria, sed requiratur longa circa particularia exercitatio, uti rectissimè hoc passim inculcavit Galenus.

* Dodecadactylon, δωδεκαδάκτυλον nomen *Intestini*, inter tenuia primi, à longitudine *duodecim* digitorum transversorum sic appellati, Latinè *duodenum* dicti. Helmont. tr. Septuplex digestio n. 2. Cohæret mediante pyloro, sive orificio dextro ipsi ventriculo, Vid. Galen. l. 6. de Admin. Anat. c. 9. Olim quidam non dignati sunt vocare intestinum, priusquam in anfractus orbesque convolvatur, sed ipsum ἔκφυσιν *productionem*, *appendicem* appellarunt. c. 12. Hodieque clarum insertione duorum ductuū Biliarii, & Pancreatici. Jung. Bartholin. Anat. l. 1. c. 10. qui longitudinem 12. digitorum in dubium vocavit.

Dodecatheon, δωδεκάθεον epitheton Antidoti cujusdam ex duodecim simplicibus constantis, cujus descriptio habetur, apud Ægin l. 7. cap. 11.

† Dodra, antiquis potionis genus ex novem speciebus confectum. Raymundus Mindererus, Aloedariu c. 12.

Dodrans, σπιθαμὴ nomen ponderis, & mensuræ in quantitate continua, & discreta usitatum. significans tres quartas partes totius v. g. novem uncias, aut duodecim digitorum. Occurrit apud Scribon. Larg. n 42.

Doeurx, δοῖδυξ significat *Cochleare*. Significat & *Radium*, sive *Pistillum*, cum quo aliquid in mortario tunditur. Gorr. p. 114.

Dogga proprie nomine Arabico vocatur *Panaritium*, sive *Reduvia* apud Avenzoar l. 8. Theor. c. 18. & l. 4. Pract. c. 7. allegânte Ingrassia com in Avic. l. de tum. p n. p. 289.

Dogma, δόγμα in genere *sententiam*, vel opinionem de aliqua re, vel materia significat. C. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 53. Unde quædam *dogmata* sunt certa, quædam probabilia, quædam absurda &c. Gal. l. 8. de Hipp. & Plat. decret. c. 9. & alibi. Enimverò aliquando specialiter, & accuratè *dogma* Medicum dicitur, quòd nititur vera ratione, & experientia. Hinc & *Medicina dogmatica*, & *Medici dogmatici*, δογματικοὶ, item λογικοὶ, contradistinguuntur ab aliis sectis. Methodica, & Empirica, earundemque sectatoribus. Gal. de subfig. Empir. c. 7. 8. & 9. & alibi, l. de secta, de opt. sect. &c. Jung. Gorr. d. l. & alios.

Dolichos, δολιχὸς interdum, & δόλιχος, triplicem habet significationem. I. notat legumen oblongis siliquis constans, quod aliis *Phaseolus*, aut *Lobus* dicitur Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 28. Deinde significat *Cursum*, aut certum curriculi spacium, duodecim aut, secundum alios, viginti quatuor stadiorum, & ita cursum diu continuatum. Gal. l. 2. de san. tu. c. 10. fin. Junge C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. n. 481. ubi & δολιχεύειν, i. e. *dolichum currere*, & δολιχόδρομοι legitur. Deniq. adjectivum est, & significat *longum*, prolixum. Vid. Lexicographos.

Dolicholithos, δολιχόλιθος, hoc nomine appellavit D. Georg. Hier. Velschius lapidum genus ex Comitatu Tyrolensi ad se allatum, nigricans, Phaseolos magnitudine, & figura accuratè repræsentans, attritione nonnihil odoratum, Ephem. Nat. cur. Ann. I. Obs. 157.

Dolium, πίθος quid significet, & pueri norunt. Varium quoque usum habent *dolia* in arte Medica, & Pharmaceutica. Præsertim vaporarii hydropicorum per *dolium* meminit Gal. l. de util. resp. c. 4. *Dolia*, quæ musto, vel vino replentur, collocanda esse cum interstitione inter sese vitia serpant, ex Pl nio l. 14. c. 21. notavit Lind. Ex. X. §. 184. *Doliolum* diminutivum est, Gr. πιθάριον. *Doliola* ex Tamarice parata spleneticis proficua laudat Rhod. ad Scrib. c. 128. Parantur etiam ex larice, Junipero, betula &c.

* Dolor, ἄλγος, ἄλγημα, ὀδύνη, πόνος, &c. in genere tristis est sensus, ut *Voluptas* blandus, vel suavis. Gal. l. 2. de L. A c. 2. Unanimi quoque Medicorum consensu certum est, *Dolorem* non esse morbum, sed symptoma, & quidem Actionem læsam. Qualis verò actionis

læsæ

Ipsæ species sit, nondum expeditum est. Plerique veteres, & recentiores statuunt, actionem esse *depravatam*, & quidem actionem *Tactus*, Nobis verò verisimilius videtur, esse *p.n. Auctam*, uti demonstravimus in Dogm. N. Med. Gen. n.273. seqq. Alii referunt ad Animi passiones, sive Affectus, v.g. Willis de An. Brut. Part. I. c.9. & Charlton. Ex. Pathol. 8. Differentiæ *doloris* sunt multifariæ, v.g. *Dolor* gravativus, Tensivus, Acutus, Punctorius, Rarus, Levis, vel cum stupore quodam Pulsativus, Ulcerosus, Pruriginosus, Criticus &c. Inter recentiores videatur, & Laur. Bellin. in ejus opusc. Medic. tr. de morb. cap. p.568. seqq. Caussa *doloris* proxima consistit in solutione continui partium nervosarum repentè, & cum vehementia, sed diversimode fiente, unde anima mediantibus spiritibus animalibus persentiscit. Cæterùm quod vocab. *Dolor* etiam sumatur pro ipso morbo, & parte affecta, patet ex Rhod. ad Scrib. in Not. p.16. & Rob. Keuch. ad Q. Seren. in not. p. 116.

Dolus, δόλος, δολοφρονεῖν, significat *deceptionem*, fallaciam, aut circumventionem. Hunc Medico quandoque esse licitum, testatur Rolfink. P. ac M. M. Sp. l.14. f. 3. c.17. & aliæ Observationes. Omnis verò *dolus malus* absit à Medico, ceu viro probo, cui suprema lex est: Salus Ægri. *Fallacias* etiam Chirurgicas quære apud Sculter. Arm. Chirurg. in Indice primo lit. F.

Domesticus, οἰκεῖος, quid propriè significet, huc non pertinet, & cuilibet notum est. Per translationem in Medicina notat id, quod alicujus naturæ est familiare, conveniens, accommodum. Unde & morbi quidam dicuntur *domestici*, h.e. οἰκεῖοι, Hipp. 2. aph. 34. Vide Dieter. n.605. Ita & de muliere quadam sibi-familiari, vel *domestica* usurpat Hipp. de nat. puer. IV. 9. Hoc quoque Epitheto exornatur *Syrupus de Spina Cervina* in dispensatoriis, quando *domesticus* vocatur, haud dubiè ad commendationem pro usu frequentiori, quamvis non ubique sit in usu ob nauseam, & segnitiem, ob quas etiam exulare jussit Ludov. in Pharmac. Diss. I. p.152. Alii verò ejus usum in infantibus valde commendare non verentur.

Dominatus, δυναστεία, à δυναστεύω, dominor, dominatum teneo, prædominor. Dicitur vel de tempestate, quæ vel in toto anno, vel in certa ejus parte prævalet, & *dominium* obtinet, Hipp. 3. aph. 5. Gal. vocavit ἐπικρατεῖν, c.3. in 3. Epid. t.8. vel de humoribus prærogativam præ aliis, & super alios habentibus, 6. Epid. 1.5. t.18. ubi ἐπικρατεῖν legitur, quod vocab. Gal. *per dominatum* exposuit, a verbo ἐπικρατεῖν, præesse. Vid. Dieter. n.314. Ita Aer dicitur δυνάστης, *dominus*, dominans, prædominans in omnibus symptomatibus, Hipp. l. de flatib. IV. 9.

Domitus, supin. verbi *domare*, accipitur pro *valde coctù* à Q. Sereno in hoc versu. *Ovum valde teres domitum ferventibus undis*, G. κάθεφθος. Vide Keuch. in not. ad illum p.153.

Domus, *domicilium* (veteribus *domicelium* teste Keuchen. d. l. p.128.) Gr. οἶκος, quid significet, nemini non notissimum est. *Domorum* verò quoque rationem esse habendam Medico, exemplo reconvalescentium demonstrat Galen. l.7. Meth. med. c.6. Jung. l. 10. c. 8. & alibi. Ita inter caussas morbificas refertur *domus* recenter calce illita à Gal. l.7. de U. P. c.8. (ad quem locum adde C. Hofm. comment. n.465.) comm. 1. in 1. Prorrh. t.8. l. de Usu respir. c.4. &c. Quomodo *domus* elotæ, vel clausæ virus pestilens infringant, scripsit Helmont. in Tumul. pestis. §. Præservatio. Cæterum vox *domus* per metaphoram cochlearum quoque, testis, & speluncis ferarum tribuitur, docente Keuchen. ad Seren. p.185.

Dono, ἐπιδίδωμι, sumitur interdum pro. *Exibeo*, *Do*, Scribon. n. 13. quamvis Barthius parum Latinè dictum judicaverit, l. 49. adversf. cap. 16.

Donum, δῶρον, vide *doron*. *Donum Veneris* quid dicatur Chymicis, vide apud Libav. defens. I. contrà Sheunemann. T. III. Oper. p.10.

Dorcadizon, δορκαδίζων. Vide *Caprizans*.

Dorcas, δορκάς. Vide *Capreolus*.

† Dorea, qui interdiu non noctu videt Rhal. & Mer. de affect. oculor. c.1.

† Doridis humor apud Q. Seren. l. aqua marina, prout apud Virgil. Ecl. x. Donis amara. G. Barth. Adv. l.18. c. 16.

Doris, *Doridos humor*, significat *aquam marinam*, præsertim apud Poetas. Usus Q. Serenus in Medicina metrica. Vide Keuchen. in not. ad illum p. 159. 171.

Dormio, vide *Somnus*. *Dormire* an aperto ore conducat? Vide C. Hofm. in comm. ad Gal. de U.P. n.402. 813.

Doron, δῶρον, significat *donum*, rem aliquam gratis ab altero acceptam. Ita ipsa quoque Medicina *Donum Dei* jure dicitur, & Medicus à Siracide c.38. Ita Sanitas inter bona temporalia præstantissimum *Dei donum* laudatur. Porrò Græc. δῶρον idem significat, quod δοχμὴ, *palmus*; unde δίδωρον τετράδωρον, πεντάδωρον, &c.

Dorpestos, δορπηςὸς, aut δορπησός, significat *cœnam*, aut cœnæ tempus, apud Hipp. l. 5. Epid. XI. 17. Jung. Foes. p. 169

Dorpos, δόρπος, idem quod δορπηςός. *cœna*, Gorr. p. 114. quamvis Lang. l. 1. ep. 55. per *prandium* veteris, quod & cœnam ἐπιδορπί-δα dici statuerit.

Dorsalis, νωτιαῖος, dicitur de *Medulla spinali* à Gal. 5. aph. 65. Est etiam epitheton certæ speciei Atrophiæ, quæ dicitur *Tabes Dorsalis*, quæ libidinosis, & Veneri nimis deditis familiaris; in qua febris expertes bene quidem comedunt, nihilo tamen minus colliquantur, & marcescunt, conquerentes sibi videri ex superioribus partibus è capite veluti formicas in spinam prorepere, & una cum urinæ, alviq; excretione semen quoque liquidum copiosè effluit, unde ad generationem posteà fiunt inepti. Cujus caussa sine dubio in succi nutritii, sanguinisque tenuioris vitio coliquativo, spiritus quoq; animales irritante consistere videtur.

* Dorsum, νῶτον in plur. νῶτα, dicitur posterior pars Thoracis, sive medii ventris à cervice usq; ad septum transversum. Celsus vocab. νῶτον plerunq; reddidit per scapulas, in text. Hipp. 2. Prorrh. XXXVI. 14. 15. XLIV. 3. 6. aph. 22. Verùm strictiùs, quàm par est, rectè animadvertente Foes. Oec. p. 436. Alii latiùs acceperunt *Dorsum*, dicentes totam posteriorem corporis partem ab occipite usq; ad extremum Coccygem: triginta quatuor vertebris compactam, uti Arist. l. 1. hist. An. c. 15. Verùm accuratius Anatomici lumbos, & os sacrum cum coccyge ad continentes imi Ventris, sive abdominis referunt; *Dorsum* verò posteriorem Thoracis partem constituunt. Bartholin. l. 2. Anat. in procem. Gr. dicitur μετάφρενον. Galen. Introd. cap. 10

Dosis, δόσις, usitatissimum Medici vocabulum, quo innuitur *quantitas* medicamenti, vel simplicis, vel compositi, quæ una vice homini præsertim ægro exhibetur. Ejus inventio determinata adeò est difficilis, ut nihil sit, quod in praxi Medica artem magis reddat conjecturalem, quàm singulorum præsidiorum quantitas. Gal. de cur. rat. p. S. M. cap. 12. Nihilominus omnem operam impendat Medicus, præsertim in purgantibus, ne vel ægrum in discrimen vitæ conjiciat, vel Medicus sese ludibrio exponat. Paracelf. defens. 3 & Paragr. l. 3. c. 4. §. 1. Vid. Dogm. nostr. Med. Gen. P. VI. c. 6. p. 755. seqq. & not. ad Jessen. de Sang. V. S. miss. p. 131. De *Dosibus* plerorunque medicamentorum vide præter alios, apud Schrod. l. 1. c. 33. & Excell. D. D. Georg. Franci, Prof. Heidelberg. Fautoris & Amici nostri Appendicem Synopseos Instit. Medic. continentem Delineationem Dosium Medicamentorum.

* Dothien, δοθιὴν, id est, *Furunculus*, Gal. l. 2. meth. med. c. 2. de quo nomine notavit Galenus, quòd nec locum affectum repræsentet, nec caussam, quæ ipsum efficit. Significat autem tumorem ἀποςηματώδη, ex crassis humoribus in carnosis plerunque partibus consistentem, mitem quidem, cùm solam cutem occupat, sed pervicacem, & malignum, ubi subter actis radicibus erumpit, l. de tum. p. n. c. 15. Jung. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. Est ex genere inflammationum in abscessus degenerantium, & respondent *Varis*. Meminit quoque Hippocr. l. de Affect. XXX. 12. & l. 6. Epid. s. 3. t. 28. Vid. & Æginet. lib. 4. cap. 23. Junge Sennert. lib. 5 Med. Pr. p. 2. c. 9. Caussa ejus consistit in sanguinis crassioris, & fœculenti extravasati collectione.

Doxa, δόξα, duplicem habet significationem: (1.) notat *opinionem* incertam de aliqua re. Unde, qui tales fovent opiniones, dicuntur δοξαςικοὶ. (2.) significat famam, *gloriam*, & honorem, cujus etiam rationem probè habere debet Medicus, monente Hipp. lib. de dec. orn. V. 8. ad quem locum vide egregiam exercitationem Linden. S. M. Ex. II. §. 23. Vide & *gloria*.

Dracatium, id est, *Saturnus*. Ruland. & Johns.

Dracma, δραχμὴ, nomen est ponderis, & mensuræ. Duplex fuit olim *Ægyptia*, & *Attica*. Illa pendet obolum, scribente Cleopatra; hæc verò scrupulos tres, vel obolos sex, qualis etiam hodieq; usitata est in officinis. Harum octo faciunt unciam. Signum est ʒ. Olim fuit, ⋎ Gal. de ponder. & mens. cap. 2. Mensuralis *drachma* etiam octava pars unciæ est, & nonagesima sexta libræ. Dicebatur & olim ὁλκὴ, *Holca*, ejus nota fuit ⌒O Gal. d. l. Vid. Gorr. p. 115.

Drachum, est terminus Paracelsicus obscurus, cujus meminit in Philosophia l. 4. tract. 1. cap. 3. in fin. Videtur denotare ultimam dissolutionem elementi aquæ, vel ejus consumtionem.

Draco, δράκων, est vocabulum multæ significationis. (1.) nomen est *piscis marini*, qui & *Araneus* à quibusdam vocatur, cujus pleniorem descriptionem legesis apud Ald. l. 2. de pisc. c. 50. De hujus ictu venenato, & remedii adversus illum egit quoq; Gal. l. 9. de S. F. 2. Sulphur; & l. 11. 2. Draco marinus &c. Aliàs caro ejus inter alimenta nihilominus refertur, & quidem duræ carnis l. 2. de Al. Fac. cap. 31. (2.)

 signi-

significat *Serpentem* variæ formæ, & magnitudinis monstrosæ, de quo legatur H. Aldrov. l. 2. de Serpent. & Dracon. c. 12. ubi statim ab initio homonymiam hujus vocabuli prolixè declarat. Huc referri debent observationes de *Draconibus Carpathicis*, & eorum speluncis, quæ extant in Ephem. Nat. Cur. An. III. Obs. 139. & 194. Præter has proprias significationes (3.) à Spagyricis frequentissimè tribuitur hoc nomen *Mercurio*, sive *Argento vivo*, non solùm in operationibus Lapidis Philosophici, uti videre est in scriptis Basilij Valentini, & passim in Theatr. Chym. Rul. in Lex. Libav. aliquoties; sed & in operationibus medicamentosis è Mercurio paratis. Ita Mercurius dulcis sublimatus sive meteorizatus dicitur *Draco mitigatus*, Schrod. l. 3. c. 15. p. 406. Duo *Dracones* Quercetani sunt Argentum vivum sublimatum & Regulus Antimonij, Libav. Apoc. Hermet. Part. prior. c. 9. *Draco* etiam dicitur *Sulphur*, quod extrahitur è corporibus per magisterium, Luc. Rodargirus de solut. Philos. cap. 6. in Th. Chym. Volum. V. p. 735. Reliquas significationes ceu huc non pertinentes omittimus.

Draconites, *Dracontias*, sive *Drachates*, δρακοντίας λίθος, nomen Gemmæ lapideæ, de qua Plinius pluribus l. 37. c. 10. quòd fiat è cerebro draconum. Sed nisi viventi abscindatur, nunquam gemmascit, invidia animalis mori se sentientis. Igitur dormientibus draconibus caput amputari debet, & ità auferri. Rul. Ei tribuunt virtutem, omnia venena fugandi, & venenosos morsus curandi. Tales etiam *Draconites* ex nostris Hydris, & Chelydris colligi ferunt nonnunquam, de quibus idem Rul. opinatur, vel ex cerebro hydriorum colligi, vel ex spuma per attritionem mutuam excitata generari. Enimverò Fr. Hofm. detexit hinc fraudem, dicens, concurrere circumforaneorum imposturam, plebeijs obtrusam, dum nihil aliud sunt, quam Chelæ vel Squillæ marinæ, quæ dentatæ ab uno latere interiore semifalcatæ, ebore quovis nitidiores, quas affabrè ea parte, qua dearticulatæ fuerunt, committunt, capsulisq; osseis & ligneis decenter inserunt, vulgò *Schlangen*, *Ardulcin*. In Clav. ad Schrod. l. 3. c. 8.

Dracontion, δρακόντιον, Latinè *Dracunculus*, duplicem potissimum habet significationem: *Botanicam*, quæ non est hujus loci, dum plantam Aro similem acrioris facultatis denotat. Ruland. vult, etiam hoc nomen competere Crassatellæ vel Ophioglosso in Lex. Et *Pathologicam*, quando significat ulcus, quod lationem habet nervi à proxima parte. Dicitur verò *Dracunculus*, quod nervus in motibus membri recedat in ulcus, & sese in illo occultet, Galen. in def. Medic. Vel sunt corpuscula nervosa, frequentius in tibijs genita, calore, crassitudineq; lumbricis similia, in Arabiæ locis familiaria. Gal. l. 6. de loc. Aff. cap. 3. quem tamen affectum ipse nunquam vidit. Aetius ex Leonida *Dracunculum* lumbrico similem esse dixit, interdum magnum, aliàs parvum reperiri, & frequentius quidem in cruribus, aliquando verò, & in brachiorum musculis oriri, & consistere, nasci autem in Æthiopia, atque India maximè pueris, lumbricis latis non absimilem, moveriq; sub cute sine molestia, verùm temporis progressu circà *Dracunculi* extremitatem suppurationem fieri, cuteq; aperta *Dracunculum* caput exerere, quem si quis tentet attrahere, dolorem ingentem moveri, præsertim si eum abrumpi contigerit. Quod enim intus relinquitur, acerbissimos dolores excitare, proinde ut ne intrò animal recurrat, valido filo brachium constringi oportere, idque quotidiè agendum esse, ut *Dracunculus* progrediens paulatim integer excludatur. Verum Soranus, ut refert ex eo P. Ægineta, l. 4. c. 59. non existimat animal esse, sed nervosam quandam substantiam, quæ opinionem motus solùm præbeat. Sed quid reverà sit, nemo Medicorum explicare potest, qui Europam incolunt; posse tamen animal esse, ratio nobis dictitat, cùm non modò in ventriculo, atque intestinis creari; verùm etiam ex cute erumpere tùm pediculos, tùm majora quandoq; animalia, compertissimum habeamus ex historijs. Incertitudinem quoq; hanc, quid de veterum *Dracunculis* statuendum sit, non diffitetur Horst. l. 8. Consult. & Epist. Medicin. Obs. 8. Tom. II. oper p. 409. Meminit & eorundem in Instit. Med. Disp. XI. in additam. Tom. I. oper. pag. 299. Item Casp. Rejes Camp. Elys. quæst. 36. n. 7. Jungatur D. Etmulleri Observatio de *Crinonibus*, quæ extat in Actis Eruditor. Lipsiens. An. 1682.

* Dracunculus, δρακόντιον. Vide *Dracontium*.

Dragantum, vel idem, quod *Tragacanthum*, species Gummi cujusdam, vel est idem quod *Vitriolum*, vulgò *Zegi*, præsertim *Hispanicum*. Rul. in Lex.

Drageta, idem, quod *Tragea*, apud Forest. l. 3. Obs. Chirurg. O. 3. in Schol.

Dragmis, δραγμὶς, dicitur *Pugillus*, quantum tribus digitis comprehenditur, Hipp. l. 2. de morb. LIII. 26. l. 1. de morb. mul. CI. 58. l. de nat. mul. XXIX. 11. XC. 4. l. de int. aff. LIX. 6. Interdum scribitur per χ. δραχμὶς quam

quam scriptionem etiam Linden. retinuit. Verum videtur accuratior esse per γ δραγμὶς, quia descendit à verbo δράττω, prehendo: unde & δράγμα, *manipulus*.

Draptos, δρaπτὸς, *dilaniatum*, divulsum, dilaceratum significat. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Drasticos, δραςικὸς, i. e. *Activus*: Usurpatur de Medicamentis præsentis efficaciæ, & multarum virium; in specie de purgantibus fortioribus usurpari quoque solet.

Driff, *Drif*, Helmontio dicitur *Lapis Butleri*, vel ejusmodi potestativum fermentativumq; remedium, tr. *Butler*: Paratur ex Usnea, sale marino, & Ente veneris, cum Ichthyocolla soluta, habeturq; *Periapton. Salutis Magneticum*, quo solo attactu extremo linguæ apice salutem afferri creditur Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Obs. 53. Schol. Plura de *Drif* vide apud Joh. Marcum Marci in Philos. veter. restit. P. IV. sect. 1. subsect. 9. Ejus efficaciam suspectam reddere ausus est D. Ludov. in Pharmac. Differt. I. p. 125. Alij ex modernis docent parari *Driff* ex capite mortuo Vitrioli Veneris beneficio salis volatilis Urinæ à fœtore liberati: Differt hoc Driff à Mercurio Diaphoretico ut & Oleo Vitrioli Veneris. D. Etmull.

Drimyleon, δριμυλέον, i. e. *acris leo*. Ita impudentissimè appellasse Menodotum Empiricum omnes Medicos & Philosophos, qui ratione terentur δριμυλέοντας; & δριμυμώρες, id est, *acres fatuos*, sive stultos, testatur Gal. l. de subfig. empir. c. 13.

Drimymoros, δριμύμωρ☉, *acris stultus*. Vide *Drymileon*.

Drimyphagia, δριμυφαγία, significat *esum acrium*. Usus aliquoties hac voce Dioscorides: usi & alij Medici. Gorræus in defin. p. 116.

* Drimys, *Drimytes*, δριμὺς, δριμύτης. Vide *Acre*. Confundi interdum cum *Acido*, τῷ ὀξεῖ. docet Gal. l. 1. in 6. Epid. c. 29.

Drogista, μυρεψὸς, μυροπώλης, idem, quod *Pigmentarius*; Pigmentorum institor. Rhod. ad Scribon. in not. p. 62.

Dromedarius, vel *Dromeda* est genus *Camelorum*, cujus descriptionem pleniorem vide apud Aldrovand. l. de quadrup. bisulc. c. 34. & circa structuram Anatomicas observationes in Oldenburg. Actis Philosoph. Ann. 1669. in Julio.

Dromos, δρόμ☉. Vide *Cursus*.

Dropacismus, δρωπακισμὸς, vide *Dropax*.

Dropacistos, δρωπακιςὸς, dicitur vel de *Dropacibus*, vel de similibus topicis medicamentis, quæ *dropacum* modo illinuntur, quæ aliàs à Galeno appellantur πιτλωτὰ, *Picata* medicamenta c. 3. de ιχς. q. in med. c. 32.

* Dropax, δρώπαξ, est medicamenti Rubificantis forma quædam, interdum liquidioris, in modum malagmatis, interdum siccioris, Emplastri modo, prout usus exigit, parata, vel ad alimoniam, & vitam partibus conciliandam, vel etiam ad vitia inveterata, & contumaciora educenda inventa. Dividitur in Simpliciorem, & Compositum: in *Dropacem* veterum, & Recentiorum. Vid. Morell. Form. rem. l. 2. s. 1. c. 14. Schroder. l. 2. cap. 53 Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Dicitur & *Picatio*, πίττωσις, item, δρωπακισμὸς. Rolf. O. ac M. Med. Sp. l. 4. s. 9. p. 2. Vocatur & ψίλωθρον, *depilatorium*, ab effectu, quod pilos evellat. Keuchen. ad Q. Seren. p. 196.

Drosatum, δροσάτον, idem, quod *Rosatum*. Keuchen. d. l. p. 226.

Drosomeli, δροσόμελι, *mel roscidum*, quod & ἀερόμελι vocatur, q. d. *mel aerium*. Hodieq; dicitur *Manna*: Junge Galen. l. 3. de Al. fac. c. 39. Vide *Mel*: *Manna*.

Drosos, δρόσ☉. Vide *Ros*.

Drupa, δρυπετὸς, epitheton Olivæ, q. d. *decidua*, caduca, Æginet. l. 1. c. 81. De hoc vocab. vide Hier. Mercurial. Var. Lect. l. 1. c. 3. & C. Hofmann. l. 5. V. L. c. 1.

Dryinus, δρύϊν☉, q. d. *Querculus*, nomen serpentis, venenosissimi, & fœtentis, cujus meminit Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 8. Æginet. l. 5. c. 15. Ita dicitur, quia ad quercuum radices degit. Delineationem, & descriptionem ulteriorem vide apud Aldrov. l. 1. Hist. serpent. & drac. c. 14. Dicitur, & *Chelydros*, χέλυδρ☉.

Drypetes, δρυπετὴς. Vide *Drupa*. Dicitur etiam *Drupus* de alijs fructibus maturis, & deciduis. Gorræus, d. l.

Dryopetis, etiam significat *Ranunculum viridem*, sive *Calamiten*, à calamis, in quibus degit, ità dictum. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 31.

Dua, pro *Duo*, antiquè dici; patet ex Scribon. num. 45. 81. 82. 156. &c. pondo *dua*. Vide Rhod. in Indice Scrib. p. 376.

Dualitas, δυὰς, i. e. numerus binarius, quam nonnulli materiam infinitam esse dixerunt, sed stultè, judicio Galen. l. 3. de dieb. Crit. cap. 11. *Dualitatem* morbum dixit, quemadmodum *Unitatem* sanitatem; Ger. Dorneus in tract. de Vita brevi, Tom. I. Theatr. Chym. imò mortem per dissectionem ab unitate recessum & corruptionem. Idem tr. Physica Genesis p. 357.

Duamir, species Serpentum ingredientium compositionem Theriacæ. Rul. Sunt ergò Viperæ.

Dubel coleph; est compositio è Corallio, & Carabe. Rul. in Lex.

Dubelech, dicitur apostematum cavitas in genere manifesta cum solutione continui Rul. & Johns.

Dubletus, idem, quod *Nodus*, estque Tumor pituitosus ad Abscessus cum folliculo pertinens. Amat. Lusit. cent. 3, cur. 100. in Schol. Forest. Chirurg. Obs. l. 3. O. 7. Schol. Habetur aliàs pro vocabulo generali apud Arabes, quod æquipollet Græco ἀπόστημα & Latino *Abscessus*, sive *Vomica*, J. H. Velsch. ad Marcell. Cuman. Obs. 8. Cent. I. p. m. 38.

† Ducia, stillicidium aquarum, naturallum, Italis Amat. Lusit. Cent. 3. Cur. 65.

Ducia à Barbaris dicta fuit *Gutta*, vel *Cura per Stillicidium*, Fallop. tr. de aq. therm. & met. c. 10. & 13. Tom. I. p. 209. 249. Apud Andr. Baccium legitur *Duccia*, cujus duplicem modum tradidit de Therm. l. 2. c. 14. p. 112. seqq.

Duco, ἄγω, i. e. *Educo*. Vide *Ago*. Aliquando *ducere* etiam idem esse, quod *Bibere*, monstrat Keuchen. ad Q. Seren. pag. 193. 194. Aliàs *Duco* sumitur pro *Traho*, ἕλκω. Unde.

Ductilis, *Ductibilis*, ὁλκιμος, εὐόλκιμος, dicitur de eo, quod distractum propter viscidi tatem non divellitur, sed continuum manet. Usurpatur de farina triticea, Hipp. 2. de artic. t. 44. vel 45. Per metaphoram etiam Gal. attribuit dolori hepatis continuato, & qs. viscido lib. 2. de L. Aff. cap. 8. Ita & Metalla *Ductibilia* vocantur omnia, quæ sunt liquabilia, quæ originem ducunt ex Mercurio. Nam materia eorum est substantia aquea, mista cum substantia terræ, commistione forti, & non potest unum ab altero separari. Richard. Anglicus in Correctorio cap. 5. Theatr. Chym. Vol. II. pag. 288.

Ductus, ab Anatomicis sæpè sumitur pro *Canalis*, αὐλὸς, Vide *Canalis*. Ita apud Bartholin. leguntur *Ductus* Chyliferus libell. 1. c. 3. append. c. 2. *Ductus* Lactei, Roriferi, Biliatij, Pancreatici, Lymphatici, &c. Quære in Indice dict. Authoris.

† Dudaim Hebreis Mandragora. Resp. med. Epist. 50.

Dudaim, Hebr. *Mandragoram* denotare dicit Schrod. l. 4. cl. 1. n. 201. quod ventilare non est hujus loci.

Duelech. Vide *Dulech*.

Duenec, est *Mercurius Philosophorum* qui, & *Leo viridis*. *Dux* solutivus auri Libav. Apoc. Hermet. part. poster. in proœm.

Duenech est *Antimonium*, Rul. & Johns.

Duenez, *limatura ferri*. Idem.

Duella, dicitur tertia unciæ pars, octonis scrupulis terminata. Rhod. ad Scrib. n. 145.

Duellum, μονομαχία, in genere significat pugnam, & concertationem inter duo. Sumitur autem vel in bonam, vel in malam partem. In bonam, quando dicitur *Duellum* Animi cum Corpore à Ger. Dorn. tr. Vita Brevis. Theatr. Chym. Vol. I. pag. 234. 472. seqq. In malam, quando caussa morbifica pugnat cum calore, & flamma Vitali, & ita coincidit cum *Dualitate*.

Dulcacidum, ὀξύγλυκυ, (an non & γλυκόξυ) quando mistura est facta dulcis, & acidi. Robert. Keuchen. ad Q. Seren. p. 126. 127. 243.

Dulciarius, σιτοποιὸς, vocatur pistor, qui panes mellitos conficit, sive bellaria & placentas ex melle. Gal. l. 1. de sem. c. 4.

Dulcedo, *Dulcor*, γλυκύτης, *Dulcis*, γλυκύς, dicitur vel de qualitate gustatili, sive sapore; vel materia suavem saporem habente; & moderato suo calore cognata & familiari. Hinc & Hippocr. κατ' ἐξοχὴν per γλυκὺ intellexit sanguinem in oppositione ad τὸ πικρὸν, amarum, id est, bilem flavam, l. de nat. hum. t. 4. Dulcia propriè dicta ex acido constare, probare conatus est diversis phænomenis, & experimentis. Junken. Chym. Med. Phys. P. I. s. 2. cap. 8. p. 133. seq. Interdum *dulce*, γλυκὺ, pro vino *dulci* posuit l. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 1. Dicitur Latinis *passum*. Accipitur aliquando latius pro omni sapore suavi, quatenus opponitur salso, acri, amaro. Ita quicquid ἄποιον est, *dulce* vocatur, v. g. aqua *dulcis*, licèt sit insipida. Præter has proprias significationes accipitur *Dulcedo* & *Dulcis* pro Voluptate & Grato. Ita ab Anatomicis v. gr. Columbo *Clitoris* dicta fuit *Dulcedo Amoris*, Bartholin. lib. 1. Anat, c. 34. A Chymicis Cerussa vocatur *Dulcedo Saturni*, Rul. De *Dulcedine* Saturni vide quoq; Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 36. *De dulcedine* Vitrioli & Mercurij, l. 8. c. 14. &c.

Dulech, *Duelech*, terminus est Paracelsicus & Helmontianus. Rulandus ita descripsit; *Dulech* est Tartari species, in humano corpore, lapis spongiosus, periculum & dolorem maximum creans. Verùm Paracelsus contradistinguit à Tartaro, dicens, esse medium quod inter Tartara & calculos, l. de morb. Tartareis c. 11. & alibi. Quid Helmontius de *Duelech* statuat, vide in tract de Lithias. c. 2. 3. 4. seqq.

† Dulcigini Venetor: Thrasi venetorum Kaa-wolf. Itiner. Orient. cap. 4.

† Dulcichinum, Bulbocastanum, Doronicum Calamus & Juncus odoratus Moly. Epist. 4.

Duo, δύο, quid significet, notum. *Duo* dissimilia non posse conjungi sine medio, legitur in M. Joh. Isaaci oper. mineral, cap. 141. Theatr. Chym.

Chym. Vol. III. p.508. Ita & Lapidem Philos. vocari *Opus ex Duobus*, vide in Lagn. Harmon. Chym. c.2. Vol. IV. p.733. seq.

* DUODENUS. Vide *Dodecadactylos*.

DUPLEX, διπλοῦς. Vide *Diploos*.

DUPLICATIO, διπλασιασμὸς. Vide *Diplasiasmos*.

DUPONDIUM, διπόντιον, nomen ponderis, penderq; drachmas quatuor. Gal. l. de pond. & mens. ex Cleopatra.

DURACIENA, epitheton malorum *Persicorum*, seu peculiaris species, à quorum nucleis cultro, aut dentibus caro ægre avellitur. Lang. l. 1. ep. 67.

DURATIO, διαμονὴ, significat rei alicujus permanentiam absq. omni vicissitudine, uniformem constantiam. Helmont. tr. de Tempore n. 35. De ficta illa, & impia *duratione* hominis Astralis Crolliani vide Libav. Exam. Philos. vivent. sec. Hartm. sect. 15. Tom. IV. Oper. p.120 fin.

DURATUS, σκληρυνθεὶς, pro *Induratus*, à verbo *duro*, i. e. solidius aliquid reddo. *Durata* ova, caseus &c. *Duratum* etiam pro *Macerato* accepit Scrib. n.23. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 377.

DURDALES, dicuntur Paracelso Spiritus corporei, inhabitatores arborum. Philosoph. ad Athen. l.1. text. 13. Rul. & Johns. in Lex.

* DURITIA, *durities*, σκληρότης, σκληρυσμὸς, *durus*, σκληρὸς, dicitur de qualitate tactili corporum solidorum, quando tactui renituntur, nec sponte cedunt. Græc. ἀντίτυπα. Gorræus dividit *durum* in tres species: in summè, vel absolutè *durum*, ut terra: in excessivè *durum*, ut os, cornu, unguis &c. & in comparativè *durum*; quod respectu alterius mollioris ita dicitur licet absolutè non sit *durum*. Ita Pulsus *durus*, Gal. dicitur σκληρὸς σφυγμὸς, ubi arteria siccior rigidiorque in modum corii apparet, l. de puls. ad Tyron. c.3. Ita *dura* mater vocatur membrana, sive meninx *crassa* exterior, cerebrum investiens, saltem comparativè ad interiorem Tenuiorem, quæ *Pia* mater vocatur. Omnem *duritiem* esse ex sale, vult Parac. Paramir. l. 2. c.1. Ita *durities* Tartari ex sale miner. libr. 1. de Tart. tr.4. c.2. in not. *Duritia* alia est naturalis, alia præternaturalis. Inter has pertinet *durities* mammarum Scrib. n.210. Hepatis, Lienis, quæ *Scirrhus* dicuntur. *Dura ulcera* Gr. ὀχθώδη, i.e. verrucosa vocant, quæ callum contraxerunt, et prætumidas, ac duras oras habent, Gal. l.4. de C.M.P.G. c.12. Cur *dura* corpora non sentiant, vide C. Hofm. comm. ad Gal. de U.P. n.160. Accipitur etiam pro *siccitate*, & *asperitate*. Ita cutis *durities* apud Hipp. l. 4. Epidem. XXVII. 11 Aliquando pro *obstructione*: Ita Alvus *dura* legitur 3. aph. 5. Interdum tropicè *durus* sumitur pro gravi, molesto. Ita Anginæ, et Paraplegiæ Hipp. dictæ sunt *duræ* l.6. Epid. s. 7. t.1. Ita Acetum *durum* apud Q. Seren. in lib. metrico. §. Porrigini depellendæ. Vide Keuch. in not. p. 98.

DUUM, sæpè occurrit apud Scribon. Pondo *duum*, pro *duo*, vel *duorum*, n. 15. 56. 63. 65. 66. etc. Vide in Lex. Scrib. Rhod. d.l.

DUUMVIRATUS, terminus Helmontianus, quo indicare voluit potestatem peculiarem in totum corpus, quàm conjunctivè habent Lien, Ventriculus, tract. Septuplex Digestio. num. 11 Vide et integrum ejus tractatum de jure *duumviratus*.

DUX, ἡγεμὼν, Chymicis vocatur *Mercurius Philosophorum*. Vide *duenec*.

DYNAMIS, δύναμις, significat *facultatem*, *potentiam*, à qua actio procedit. Terminus in medicina usitatissimus. Vel ita describitur, quòd sit proprietas totius substantiæ, vel essentiæ. Galen. 4. in 6. Epid. tex. 5. et alibi. Usurpatur vel de corpore humano, ejusque partibus, et ita plane coincidit cum *dispositione*. Vide *diathesis*. Non solùm de membris solidis, sed et humoribus Hipp. l. de vet. medic. XXXIX. 5. 6. ita de semine dicitur, quod insit δύναμις πλαστικὴ, *vis* plastica, sive *facultas* formatrix, quæ eadem est cum Anima vegetativa. Vid. C. Hofm. de gener. hom. l.2. c.1. seqq. vel de remediis, imprimis medicamentis, et alimentis, quæ etiam nihil aliud sunt quàm proprietates, et dispositiones secundum totam essentiam, à quibus operatio procedit. De his vide Dogm. Nostr. Med. Gen. P. VI. c.2. Dicuntur autem δυνάμεις, sive *facultates*, ad oppositionem eorum, quæ Actu sunt. Nam *facultates* indigent alio principio, quod prius in actum deducat, sive actuet, nimirum calore nostro, vel flamma vitali. Ignis verò operatur actu secundo, citrà nostram actuationem, et Aqua refrigerat immediatè etc. Δυνάμεις quoque haud rarò vocantur ipsæ medicamentorum *compositiones* apud Gal. l.3. de C.M. S.L. c.1. ὠτικαὶ δυνάμεις, l. 4. c. 1. ὀξυδερκεῖς δυνάμεις, i.e. aciem exacuentes compositiones, l. advers. Lyc. c.7. τετραφάρμακος δύναμις, Tetrapharmacum medicamentum. Δύναμις sumitur quoque à Philosophis technicè pro arte στοχαστικῇ, *conjecturali*, qualis ipsa quoque est *Medicina*. C. Hofm. instit. l.1. c.1. §.2. Linden. Ex. V. §. 2. Linden. Ex V. §. 12. Dogm. nostr. in procem. Jung. Foes. p.17. Gorr. p.117. Vide *Vires*.

DYNASTEVO, δυναστεύω, significat principatum obtineo, prævaleo, *prædominor*. Usus Hipp.

3. aph. 5. Jung. Dieterich. n. 214. Unde δυνάστης, *dominator*. Vide *Dominatus*.

DIOPTRA, (rectiùs *Dioptra*) Rulando dicitur afferculus perforatus, seu tabula lignea manubriata circa medium, in latum fissa, ut per eam faciei prætenta absq; oculorum injuria ignis, atque operis modum contemplari possimus.

DIOTA, est vas Circulatorium à duabus auribus, vel una utrumq; brachium lateribus applicatum habente dictum. Hujus inferior pars est in modum Cucurbitæ, cui impositus est Alembicus, in summo canalem, qui liquori infundendo inserviat, habens, in loco autem conveniente duobus rostris incurvatis, & in Cucurbitam à Capitello humorem condensatum devehentibus præditum. Rulandus, & Johnsonus in Lexicis.

DYS, Δυς, particula aliis vocabulis præfigi solita, notat imperfectionem, *difficultatem*, malignitatem, vel tale quid. In genere nihil boni, sed potius malum quid significat, v. g. *Dysenteria, Dysthimia, Dysuria*, &c. Vide Dieter. n. 205.

DYSALTHES, δυσαλθὴς, *curatu difficilis*, apud Hipp. 3. de artic. t. 10.

DYSANIOS, *dysenios*, δυσάνιος, δυσήνιος, significat *anxium*, morosum, *tristem*, qui non est animo securo, sed ferè semper angitur. Hipp. l. 3. Epid. ægror. 2. post stat. pestil. Gal. in Comm. 3. l. 3. t. 82. Junge Foes. dicto loco. Gorræus δυσήνιος planè contrario modo interpretatus, quod sit is, qui non facilè tristatur, p. 119.

* DYSÆSTHESIA, δυσαισθησία in genere *sensus difficultatem*, sive defectum sensuum, h. e. abolitam sensationem, vel imminutam significat. Galen. de diff. sympt. c. 2.

DYSCHERES, δυσχερὴς significat *difficilis tractatu*, à δὺς, & χεὶρ, quasi d. *manibus non facilè tractabilis*. Unde adverbium δυσχερῶς, *difficulter*, cum molestia. Legitur apud Hippocr. 1. aphor. 25. idem, quod δυσφόρος. Dieter. n. 224.

DYSCHRESTOS, δύσχρηστος, significat *discommodus*, incommodus, inutilis, quo difficulter uti possumus. Contrarium est εὔχρηστος, *commodus*, utilis. Occurrit apud Hipp. 2. aph. 54. Dieter. n. 225.

DYSCHROOS, *Dyschrus*, δύσχροος, δύσχρους, *malè coloratus*, ferè coincidit cum ἄχροος, de quibus suprà. Vide *Achroi*. Opponitur huic εὔχρους, *benè coloratus*. Utrumq; legitur in Hippocr. 5. aph. 42. Jung. Dieter. n. 226.

† DYSCINESIA est motus perversitas, palpitationem interpretantur nonnulli. Gal. 3. aph. com. 17.

DYSCINESIA, δυσκινησία, significat *impotentiam movendi*, h. e. vel abolitum, vel imminutum motum localem, Galen. de sympt. diff. c. 2. Huic opponitur εὐκινησία, *facilitas ad motum*, mobilitas. Illud legitur apud Hipp. 3. aph. 17. Jung. Dieterich. n. 218.

DYSCOETEO, δυσκοιτέω, significat *molestè cubare*, aut decumbere. Occurrit apud Hippocr. 2. de R. V. I. A. t. 25.

DYSCOLOS, δύσκολος, significat *difficilis*, molestus. Dicitur de morbis non facilibus solutu, gravioribus, cum periculo conjunctis, interdum & sine periculo. Frequenter legitur apud Hipp. 1. Prorrh. s. 3 t. 25. 28. 49 Coac. t. 11. 13. 37. 309. item de signis malis, & molestis, Coac. t. 160. 276. Hinc & verbum δυσκολαίνω, *molestiam facio*, exhibeo, quod legitur 1. Prorrh. s. 3. t. 16. Vide Foes. p. 172.

DYSCOPHOS, δύσκωφος, vocatur, qui *graviter surdus* est, aurium gravitate laborans, Hippocr. Coac. t. 197.

* DYSCRASIA, δυσκρασία, significat *Intemperiem*, & opponitur Temperamento, sive κράσει. Vide *Crasis*. Est autem *Intemperies* duplex. Alia Sanitatis: alia Morborum. Illa est absq; manifesta læsione actionum conjuncta. De utraq; vide Institutiones, & præsertim Dogmata nostra, P. 1. c. 3. & Par. 2. c. 3. Dicitur etiam sæpè de ipsis humoribus, v. g. *Dyscrasia* sanguinis, idest, sanguinis *intemperies*, h. e. in qualitate quadam excessus, aut defectus.

DYSCRITOS, δύσκριτος, *judicatu*, vel solutu *difficilis*. Usurpatur de morbis ad crisin difficulter pervenientibus, sive qui difficulter judicantur. Hipp. 3. aphor. 8. ubi opponuntur εὔκριτοι, *judicatu faciles*, 4. aphor. 29. 30. Coac. tex. 15. Aliàs vocantur, & ἄκριτοι. Vide *Acritos*, & δύσλυτοι, *difficulter solubiles*. Galen. comm. ad d. aphor. 30. Jung. Foes. p. 173. & Dieter. n. 219.

DYSECOIA, δυσηκοΐα, idem, quod βαρυηκοΐα, *auditus difficultas*, Forest. l. 11. Obs. 12. Schol.

DYSELCIA, δυσελκία, significat *difficilem ulcerum curationem*, qualis est in corporibus mollibus, & multo humore præditis, v. g. in hydropicis. Legitur apud Hippocr. l. 2. Epid. s. 1. n. 75. Hujusmodi humor vocatur δυσελκὴς, in quo ulcera ægrè sanescunt, cui opponitur εὐελκὴς. Utrumq; legitur. 2. de R. V. I. A. tit. 51. Prius etiam l. 2. de morb. l. 5. Vide Foes. p. 161.

DYSENIOS, δυσήνιος, idem, quod δυσάνιος. Vide *Dysanios*.

* DYSENTERIA, δυσεντερία, *difficultas intestinorum* cum exulceratione. Unde & Galen. l. 6. de L. A. ἕλκωσις ἐντέρων, exulceratio intestinorum vocatur. Celsus Latinè expressit per vocab. *Tormina*, l. 2. c. 8 Ita & Scribon. n. 85. *Dysentericos*, idest, *torminosos*, scripsit. Describitur in defin. medic. Galeno adscriptis, quòd sit exulceratio intestinorum, cum inflammatione, & cruentarum, aut etiam strigmentosarum, sordium excre-

excretione, morsum, & alvi dolorem, ac intestinorum afferens. Vide & Dieter. n. 216. Confer ad Hipp. l. de Affect. XXV. & l. 2. de Diæta XIX. 14. 15. seqq. Junge Linden. Ex. XVI. §. 34. 35. Accuratior definitio hæc fieri posset: *Dysenteria* est excretio alvi p.n. frequens, cruenta, strigmentosa, aut purulenta, interdum & aquea, vel lymphatica, cum dolore ventris, superveniente tenesmo, virium prostratione, aliisq; symptomatibus, proveniens ab interna intestinorum exulceratione, & vasculorum corrosione, per & propter acrimoniam humoris sanguinis, bilis, succi pancreatici, liquoris lymphatici oborta, febrem magis, vel minus malignam conjunctam habente. Videatur Willis Pharmac. Rat. Par. 1. sect. 3. c. 2. de febrib. c. 10. n. 4. Sylv. l. 1. c. 11. §. 12. seqq. P. Barbette l. 4. c. 5. & alii. Observationem de Dysenteria ἀνώδυνω, sive indolente vide Ephem. N. Cur. An. II. c. 43.

* Dysepulotus, δυσεπίλωτος, dicitur de ulcere, quod *cicatrice difficulter obducitur*. Interdum coincidit cum ulcere κακοήθει, sive *maligno*, interdum differt, quatenus citra dispositionem malignam partis affectæ ab humorum acrium affluxu ulcus oritur, Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 18. Dicuntur & Philopono δυσάτυλα, Gorr. Vid. Forest. l. 7. Chirurg Obs. 12. Schol.

Dysexanalotos, δυσεξανάλωτος, significat id, *quod difficulter consumitur*, Hipp. de alimento usurpavit, l. de Alimento XI. 4. ubi, & oppositum ejus legitur εὐεξανάλωτον, *quod facilè consumitur*. Lindenus ita describit. Propriè δυσεξανάλωτον, illud est, quod semel appositum membris perquam difficulter à calore atteritur, & cum insensibili transpiratione digeritur, Ex. XIII. §. 161.

Disexonos, δυσέξοδος, vel dicitur de eo, quod *difficilem habet exitum*, aut minatur, Hippocr. l. 4. Epid. XIX. 13.

Dysis, δύσις, *Occasus*. Usurpatur de Astris, Sole, Luna, & reliquis, estq; vel *verus*, vel *apparens*, qui & *Heliacus* dicitur Linden. Ex. XI. §. 178. Vide *Occasus*.

Dysoneiros, δυσόνειρος, est epitheton, quod significat *insomnia perturbans*, somnum per insomnia molesta inquietum reddens. Legitur apud Dioscor. l. 5. c. 7. de vino novo. Jung. Linden. Ex. X. §. 28.

Dysodes, δυσώδης, significat *graveolens*, fœtidus. Occurrit frequenter ap. Hip. v. g. 4. aph. 47 7. 2. 44. 69. l. 1. Prorrhet. f. 3. t. 66. Coac. t. 292. Hinc & substantivum δυσωδία, *fætor*, quod etiam legitur Coac. t. 406. Contrarium est εὐώδης, & εὐωδία. Dieter. iatr. n. 227.

Dysorexia, δυσορεξία, dici potest juxtà Blancardum *appetitus imminutus*, ad differentiam anorexiæ, sive appetitus aboliti, verùm in nullo authore alio, neque etiam in Lexico Stephani; vel Scapulæ Græco reperire licuit.

Dysorgia, δυσοργία, significat *iram gravem*, vehementem. Hipp. l. de vet medic. XIX. 28. l. de Humor. IV. 3. ubi δυσοργησίαι legitur.

* Dyspathia, δυσπάθεια, h. e. *ad patiendum difficultas*, Gal. l. 1. de U. P. c. 15. l. 2. c. 7 & 8. Adjectiv. δυσπαθής, cui opponitur εὐπάθεια, idest dispositio facilis ad passionem, vel affectum, ibid. & 4. de V. F. c. 14.

* Dyspepsia, δυσπεψία, juxta Etymologiam significat *difficultatem concoctionis*, scil in ventriculo. At Gal. vult, rectiùs tribui hoc vocabulum *depravatæ* alimenti *concoctioni*, sive alimentorum in ventriculo corruptelæ, de sympt. diff. c. 4. Estque symptoma actionis naturalis depravatæ. Depravatur autem, cùm alimenta in qualitatem à natura alienam permutantur. Ea gemina statuitur, κνισώδης, καὶ ὀξώδης, h. e. nidorosa, & acida. Hæc è frigidis, illa ex calidis provenit, sc. fermentum ventriculi depravantibus. Castell.

* Dysphonia, δυσφωνία, h. e. *vocis difficultas*, quemadmodùm *Aphonia*, ἀφωνία, ejusdem abolitio, Gal. de dif. sympt. c. 3. Oritur, vel à vitio spirituum animalium, & intemperie organorum voci inservientium, vel à læsa eorundem structura organica.

Dysphoria, δυσφορία, *Disphoros*, δύσφορος, significat *difficultatem*, molestiam, difficile, *molestum*. Utrumq; frequenter legitur apud Hippocratem 1. Prorrh. s. 2. t. 54. Coac. t. 2. 265. 479. lib. 5. Epid. XXIV. 18. lib. 7. Epid. LVII. 20. lib. 2. aph. 13 54. l. 1. Prorrh. s. 2. t. 43. Coac. t. 8. 11. &c. Contrarium est εὐφορία, εὔφορος, *tolerantia*, & tolerabilis, Dieter. n. 223.

Dyspnoea, δύσπνοια, idest, *difficilis respiratio*, difficultas spirandi, Gal. l. 1. de diff. spir. c. 1. Estq; symptoma læsæ respirationis, commune asthmaticis, orthnopnoicis, peripnevmonicis, synanchicis, phthisicis, hydropicis, scorbuticis, & aliis similiter malè affectis, à quo ægri δυσπνοϊκοὶ appellantur, Gal. in def. & alibi. Caussæ igitur variant, quamvis proximæ, & conjuncta non variet, quæ est impedita aeris per asperam arteriam reciprocatio, sive ea ab obstructione, sive è diaphragmatis per flatus tensione, aut compressione, sive ab aliis caussis provenerit, Jung. Dieterich. n. 221. Peculiarem caussam mediatam *dyspnoeæ* diuturnæ connexionem pulmonum ad latera cum plevra per fibrosos nexus statuit Bartolin. Anat. l. 2. c. 9. Plura de variis respirationis læsæ speciebus vide apud Will. Pharm. Rat. P. 2. sect. 1. c. 2. & seqq.

Dyspnoon, δύσπνοον, δύσπνουν, idem quod, δύσπνοια, *difficultas respirandi*. Legitur apud Hippocratem Coac. t. 17.

DYSRAGHITIS, δυσραχίτης, est nomen Emplastri apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 3. Valet ad fistulas, callosos sinus, &c.

DYSTHANATOS, δυσθάνατος, vel activè, vel passivè sumi potest, tum de eo, quod difficilem, & molestam mortem infert, tùm de hominibus hujusmodi mortem laboriosam appetentibus, Hippocr. libr. 1. Prorrh. s. 2. t. 20. Gal. in comment. ad h. l. Repetitur Coac. t. 249.

DYSTHENEO, δυσθενέω, significat *viribus deficio*, infirmis sum viribus. Hipp. lib. 2. de Morb. LII. 24. LVI, 8. ubi tamen in ed. Linden. legitur δυσθυμεῖ, & LXV. 7. ubi δυσθενεῖ occurrit.

* DYSTHERAPEVTOS, δυσθεράπευτος, idest, *difficulter curabilis*, vel curatu difficilis. Dicitur de ulceribus apud Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 1.

DYSTHESIA, δυσθεσίη, significat *displicentiam* morositatem. Erotian. Onomast. p. 37. b.

* DYSTHYMIA, δυσθυμία, idest, *animi mœror*, abjectio, & desponsio, & verbum δυσθυμεῖν, animum despondere, tristari, Hippocr. 6. aph. 23. l. 1. Epid. s. 2. t. 75. l. 3. Epid. ægr. 2. post. stat. pestil. Foes. Oec. 172. Dieter. n. 217. Opponitur ἀθυμία, animi tranquillitas, præsentia.

DYSTOCIA, δυστοκία, *partum difficilem* significat, à δυστοκέω, difficulter pario, quod legitur apud Hipp. 5. aph. 35. Partus verò difficultas à variis caussis dependet, quarum aliæ fœtum, aliæ uterum concernunt. Vid. Diet. n. 12. Consulantur Authores de Morb. mulier. Mercatus, Rod. à Castro, & alii. Jungatur & Epistola D. Joh. Lud. Hannemani in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 14.

* DYSTOECHIASIS, δυστοιχίασις, dicitur à Medicis ordinis pravitas pilorum in palpebris. Vide Forest. l. 11. Obs. 46. schol. Lat. *Hispiditas*.

* DYSURIA, δυσουρία, in genere est *urinæ difficilis excretio*. Quatenus verò distinguitur à Stranguria, & Ischuria, significat dolorosam urinæ excretionem, sive Ardorem Urinæ, Hipp. 3. aph. 31. & 7. aph. 48. Est igitur Dysuria, sive Ardor Urinæ mictio cum dolore intensiori, & ardore proveniens à solutione continui in orificio vesicæ, aut meatu urinario per caussas varias inducta, Sylv. l. 1. P. M. c. 57. §. 11. In generali significatione videtur accepisse Linden. Exerc. IV. §. 98. & VI. §. 13. Observationem singularem mulieris *dysuria* extinctæ, in cujus corde duo calculi reperti sunt, vide apud Helmontium, tr. Retenta in edit. fol. p. m. 381.

E.

E & H. Græcùm meritò conjunguntur, quia veteres hæc duo elementa uno eodemque charactere notârunt, teste Gal. 3. in 6. Epid. t. 4.

EAO, ἐάω, significat *sino*, missum facio, cesso. Usus Hipp. 1. aph. 20. Vid. Dier. jatr. n. 229.

EAR, ἔαρ, contractè ἦρ, significat *Ver*, inter quatuor anni tempora primum, & saluberrimum, ex Hipp. 3. aph. 9. Accipitur verò diversimodè *Ver*: vel Astronomicè, quandò Sol ingreditur signum Arietis in Zodiaco: vel saltem vulgariter, quandò remittente frigore blandior incipit tempestas, quod in diversis regionibus quoque variat. Constitutio ejus est calida, & humida, temperatissimaque, unde & corpora sana, Gal. l. 3. de causs. puls. c. 6. Huic respondet pueritia, & juventus inter ætates, ex 3. aphor. 18. Jung. Dieter. n. 228.

EBENUM, dicitur & *Ebenus*, ἔβενος, *Hebenus*, & *Hebenum*, lignum est exoticum, cujus arborem depictam habet Dominic. Chabræus Schroder. l. 4. cl. 1. num. 119. quidem nullius usûs esse, scripsit, in medicina, præterquam quod Paracels. oleum, ac sal ejus maximè commendet. Enim verò Fr. Hofmann. in clav. ad h. l. non dubitat asserere, magnam habere cum ligno Guajaco affinitatem, & esse insignis efficaciæ contrà luem Gallicam. Ejus virtutem esse calefacientem, detersoriam, & subtilem, & inter Ocularia medicamenta propterea commendari, restantur Gal. l. 6. de S. F. & P. Æginet. l. 7. De *Ebeno* factitio ex aliis lignis parando, vide Libavium, Synt. Arc. Chymic. l. 6. cap. 3.

EBET vocatur infirmitas dentium, quandò quis habet dentes frigoris, caloris, duritieique impatientes. Joh. Stephanus Paraphras. in Avic. l. 3. fen. 7. c. 25. p. 221.

EBRIECATUM, est terminus Paracelsicus, significans alienam sapientiam hominis, qua recedit, & deflectit ab humana sapientia, quale quid fieri videmus in ebriis. Plura de hoc vide Philosoph. sagac. l. 1. cap. 5. Est & *Ebriecatum cœleste*, quandò ex peculiari afflatu Divino homo loquitur, aut agit, qualis homo dicitur *Ebriecator*, vel *Inebriecarius Cœlestis*, lib. 2. c. 5.

EBRIETAS, μέθη, quid significet, notum est, quandò nimirùm plus bibitur, quàm ut vinci possit à natura. Ridiculam Jacobi Foroliviensis Etymologiam vide apud Dieter. n. 524. Pertinet inter caussas morborum externas, Galen. l. de causs. morb. c. 3. & plerunq; excitat febrem Diariam. Linden. Ex. X. §. 240. seqq ubi plura de hoc malo reperies. In specie prolificationi obesse, testatur Lang. l. 2. Ep. 9. C. Hofm. in Galen. de U. P. num. 806. De aliis malis effectibus, vide plura in Authoribus jung. Helm. tr. Spiritus vitæ n. 13. Dicitur & οἰνοφλυγία. Vide *Oenophlygia*.

EBRON, idest, *Paradisus*, locus ille purus, & amœnus, in quo fuerunt Adam, & Eva Protoplastæ, ante lapsum. Paracels. l. de gene. Stult. l. 1. tr. 2.

EBSE-

Essenech, nomen est *Argenti vivi* ex Cinnabar sublimati, Lagn. Harm. Chym. c. 1. in Th. Chym. Vol. I. p. 728.

Ebullitio, διάζεσις, dicitur species *Effervescentiæ*, vel *Elixationis* fortioris materiæ liquidæ cum generatione bullarum à calore fortiori. Sumitur, & pro fermentationis gradu majori. Vide *Fermentatio*. Placet etiam nobis Divisio *Ebullitionis* (quæ ad fermentationem quoque commodè applicari potest) in *Perfectivam*; & *Corruptivam*. Illa est in exemplo Musti, quum residentia liquidat, ac vinum purissimum resultat. Hæc verò contingit ex humorum à vitiosis cibis genitorum prava qualitate, ac per hoc naturam stimulante, ita quidem ut, si valida virtus sit, nihilominus perfectiva evadere possit; si verò natura succumbere cogitur, ad mortem permutatur, estque fervor vini similis, quum corrumpitur, aut in acetum permutatur. Ingrass comm. ad Avic. de Tum. p. n. pag. 204 Quid magis concinnè ad hodierna principia dici potuisset?

Ebur, Gr. ἐλέφας, vide *Elephas*.

Ecbaenon, ἐκβαῖνον, vel ἐκβαινόμενον. Vide *Eventus*.

Ecballo, ἐκβάλλω, duplicem habet apud Hipp. significationem. Vel enim denotat *abortio*, vel fœtum ejicio abortivum, libr. 1. de morb. mul. LXXXVI. 4. CX. 8. 9. 12. l. 4 Epid. XV. 7 Hinc talia remedia eidem dicuntur ἐκβόλια dict. loc. de morb. mul. & l. de nat. mul. XC. 1. Vide *Abortus*. Vel significat *Os aliquod* ex articulatione dimoveo, vel *sede sua ejicio*, 4. de artic. t. 32. quamvis in Græco legatur ἐμβάλλειν, injicere, quod potius contrarium est verbo ἐκβάλλω. Sed hoc potius approbant Cornarius, & Foes. in Oec. p. 185. nec improbat C. Hofm. in not. MMSS. ad ill. loc.

* Ecbolios, ἐκβόλιος. Vide *Ecballo*, *Abortus*.

Ecbrasso, ἐκβράσσω significat *cum impetu ejicio*, velut ebulliendo expello. Unde ἔκβρασμα, *rejectamentum*, quod de maris sordibus usurpatur. Verbum legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. VI. 2. l. de int. aff. I. 19. l. de glandul. II. 16. jung Foes. p. 185. ἐκβράσματα quoque vocantur papulæ ardentes, & fervidæ, quæ alias ἐκζέματα dicuntur, Gorr. p. 126.

Ecbyrsoma, ἐκβύρσωμα, dicitur Articulus, vel os cute extans, foras eminens, veluti extra corium eminentia, & ejectio, q. d. *Excusatio*, Gal. 4. de artic. t. 34. Aliquando & ἐκβύρσωσις, l. Medicus, vel Isagog. c. 17.

* Eccatharticos, ἐκκαθαρτικὸς, h. e. *purgans per exteriora*, *scil.* per poros cutis, competit [illegible] nitrosis, & amaris, Gal. l. 5. de S. F. c. 12. Synonymon est ἐκφρακτικὸς τῶν πόρων. Pertinet ad *Diaphoretica*, & opponitur τοῖς ἐμπλαστικοῖς, Obturantibus. Descendit à verbo ἐκκαθαίρω, vel ἐκκαθαίρομαι, *Expurgo*, & *expurgor*, quod usurpavit Hipp. de iis, quæ è thorace rejiciuntur 2. de R. V. I. A. t. 27. Hinc ἐκκάθαρσις, *expurgatio* idem, quod *Purgatio*.

Ecchaunoo, ἐκχαυνόω, significat *tumidum reddo*, & inflatum inani aliqua concepta opinione & aura populari, Hipp. 3. de artic. t. 20. Junge Linden. S. M. Ex. XIII. §. 10.

Ecchloeumai, ἐκχλοιοῦμαι, vel ἐκχλοοῦμαι, significat apud Hipp. *vireo*, aut ex *virore pallesco*, qualis color in cachecticis, & ictericis, hepaticis, & sanguine defectis apparet, Coac. t. 490. 611. l. 2. Epid. s. 1. n. 31. Jung. Foes. p. 195.

Ecchyloma, *Ecchylosis*, ἐκχύλωμα, ἐκχύλωσις. Vide *Extractio*, *Extractum*.

Ecchyma, ἔκχυμα, idem quod ἔκζεμα, Erotian. Onom. p. 41. *fervida eruptio*, Pustula, quamvis Barthol. Eustach. ad h. l. notaverit, vocab. hoc non reperiri in Hipp. Potest & usurpari pro ἔκχυσις, *effusio*. Verbum ἐκχύω, *effundo*, legitur 6. aph. 20. de sanguine extravasato.

* Ecchymoma, *Ecchymosis*, ἐκχύμωμα, ἐκχύμωσις, idest effusio, *Sugillatio*, & est affectio circa cutem, cum tenuibus in ipsa venis contusis sanguis per fissuras effunditur, nondùm in grumos coactus, sed postquam per διαπήδησιν effusio ipsa facta est. Contingit sanè aliquandò, ubi ità cojerit, temporis progressu eundem livescere, et denigrari, parvis nimirùm grumulis ex dispersi in multas cutis partes sanguine coactis, Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. et l. 4. meth. med. c. 1. Eandem vocat ἐκχύμωσιν solutione continuitatis, cum contusione, & ruptionem conjunctam. Generatim verò Hipp. solitus est vocare *Ecchymoses*, ex vasculis sanguinis effusiones, & inanitiones, & alio nomine κενώσεις, l. 6. Epid. s. II. t. 9. quæ effusio in phlegmone quoque fit à caussa interna, ubi sanguis è vasis effunditur, & tumor excitatur, tactu mollis, & cedens. Distinguit tamen Gal. 6. aph. 20. Phlegmonem ab Ecchymosi, quod in Phlegmone sanguis per musculorum cavitates sola ratione contemplabiles secundum minimas sui partes effunditur: In *Ecchymosi* verò in spacia effluit, quæ venis adjacent. Species *Ecchymomatis* sunt *Hypopion*, & *Hyposphagma*, ὑπώπιον ϗ ὑπόσφαγμα, & sanguinis ad ungues concursus ex plaga. Atque id quidem propriè significat *ecchymosis*. Hæc Castell. Jung. Foes. 1. p. 196.

Ecclisis, ἔκκλισις significat *declinationem* ossis à sede sua emotionem; & excessum, *luxationem* ad exteriora. Hipp. 4. de artic. t. 4. Verbum ἐκκλίνεσθαι, *luxari*; foràs prorumpere occurrit. d. t. 61.

Eccope, ἐκκοπή, *Excisio*, divisio est Calvariæ, qua os offensum refractum est, Gal. in def. med. Ægin. l. 6. c. 90. Verùm potest etiam accipi de operatione Chirurgica, qua aliquid è corpore exscinditur, ab ἐκκόπτω, *exscindo*. Dicitur et ἐκτομή.

Eccopeus, ἐκκοπεύς, idem quod ἐκτομεύς, dicitur culter, vel *Scalper exciserius*, quo utebantur antiqui in ossium sectionibus ac præcipuè capitis, Gal. l. 4. adm. Anat. c. 4. & l. 7. c. 2. Horum scalprorum tres species ponit Gal. l. 6. M. M. c. 6. cavos, angustos & planos. Primi vocantur κυκλίσκοι ἢ κυκλισκωτοὶ, ἢ φακωτοὶ lenticulares: secundi στενοὶ, angusti, ξυστῆρες, tertij μηλωτοὶ, specilli formam habentes. Jung. Ægin. dicto loco Foes. p. 186.

Eccoprizo, ἐκκοπρίζω, significat *alvi fæces depono*, Hipp. l. 1. Epid. ægr. 4 post. stat. pestil. Hinc & medicamenta promoventia excretionem alvi mitiora dicuntur ἐκκοπρωτικά, quæ movendi tantum stercoris, & ea, quæ in spacijs intestinorum primæq; regionis vijs continentur, dejiciendi vim habent. Lind. Ex. XII. §. 50.

Eccrisis, ἔκκρισις, significat *excretionem*, expulsionem, sive materiæ excrementitiæ, aut morbificæ è corpore remotionem, sive per alvum, sive per alias vias convenientes. Dicitur de perfecta Crisi. Accipitur etiam pro ipsa materia, quæ excernitur, 2. aph. 15. Vid. Dieter. n. 250.

Ecdexis, ἔκδεξις, idem, quod διαδοχή, *successio*. Vide *Diadexis*.

Ecdorios, ἐκδόριος, dicitur de medicamentis urendi vim habentibus, sive causticis, quæ cutem abradunt & exulcerant, quasi *Excoriantia* ἀπὸ τοῦ ἐκδέρεσθαι, Diosc. lib. 3. c. 70.

Echel, id est, *Sol*, Laur. Ventura de Lap. Philos. c. 30. in Theatr. Chym. T. II.

Echecollon, ἐχέκολλον, dicitur medicamentum *glutinosum*, & tenax, quod affectæ parti appositum extrinsecus firmiter adhæret, ut ipsum vinculo contineri non necesse sit. Idem distrahendo plurimum extendi potest. Gorr. in defin. p. 162. Meminit Galen. c. 2. de ijs, q. in medic. t. 23.

Echeion, ἠχεῖον, usurpatur de vasis in theatris collocatis. Occurrit apud Gal. l. 7. de U. P. c. 5. Vid. C. Hofm. in comm. n. 445. & l. 1. V. L. c. 19.

Echeneis, dicitur Piscis ænigmaticus, & parabolicus in mari philosophico Lapidis, de quo Libav. T. II. Oper. p. 3. 27. 28. Vide *Remora*.

Echidna, ἔχιδνα, *Vipera*, dicitur & ἔχις. Sumitur, vel generaliter pro omni serpente, vel specialiter pro specie serpentis viviparæ; quæ serpentibus communibus habetur venenosior, hyeme in scopulis sopita delitescens, & terra obtecta, Schroder. l. 5. cl. 1. num. 37. Plura vide de ejus venenositate, in quo consistat, apud Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Dicitur quasi *Vivipara*, quod tamen alijs quoque serpentibus commune. De virtute carnis *Viperarum* diaphoretica, & alexipharmaca vide Gal. in lib. de Antid. de Theriaca ad Pison. ad Pamphilian. & l. 11. de S. Fac. Ægin. l. 7. c. 3. lit. E. Jung. Aldrovand. Histor. Serp. & Drac. l. 1. c. 2. Bald. Angel. Abbatium tr. de admirab. Viperar. nat. & facultat. *Echis* Vipera masculus. *Echidna* Vipera fœmina. Rul.

Echiis, dicuntur catuli, seu filij *Echidis*. Idem & Johns.

Echinophthalmia, ἐχινοφθαλμία, dicitur *inflammatio palpebrarum*. Forest. l. 7. Observ. ac. Schol.

Echinus, ἐχῖνος, est vocabulum multæ significationis, cujus homonymiam vide sis apud Aldrovand. l. 2. de Quadrup. digit. vivipar. c. 37. & l. 3. de Testac. c. 40. Latinis dicitur etiam *Erinaceus*. Denotat verò duo præsertim animalium genera, unum *terrestre*, aculeatum, cujus descriptionem vid. apud Aldrov. l. priori citato; de cujus viribus præter illum scripsit quoque Galen. l. 11. Simpl. Jung. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 22. Item Act. Hafn. Vol. I. Obs. 20. p. 49. *Erinacei* terrestris anatomia legitur d. l. Obs. 90. p. 173. Alterum marinum, testaceum, de quo vide Aldrov. in loco posteriori allegato. De usu ejus in cibis legatur Gal. l. 2. de Al. fac. c. 38. Jul. Alex. l. 14. Sal. cap. 14. Bruyer. de re cib. l. 21. c. 10. Porro vocab. ἐχῖνος quoque notat *sinum ventris interiorem* in animalibus, qui asper, cancellatus, crustatus, & magnitudine reticuli, Lat. *Omasum*. Gorr. p. 162. *Omasum* nihil aliud esse, quàm intestinum rectum, διαφέρειν scripsit C. Hofm. l. 3. Inst. Med. c. 31. §. 8. In specie Gallinarum *tunica stomachi interior Echinus* quoque vocatur, Aldrov. l. 9. Ornithol. cap. 2. Significat quoque vas vel *Ollam* apud Hipp. l. de nat. mul. CIII. 4. & alibi, notante Erotiano p. 50. b. Reliquæ significationes Botanicæ non sunt hujus loci.

Echis, ἔχις. Vide *Echidna*.

Echo, ἔχω, verbum notissimum, sed diversæ significationis apud Hipp. notante Foes. Oec. p. 256. Notissima est significatio, quando notat *Habere*. Interdum vero ponitur pro *Significo*, 3. de R. V. I. A. t. 14. Gal. in comm. Interdum pro *utero gerere* accipitur, l. 4. Epid. XII. 19. Aliquando pro *Sum*, ut l. 2. Epid. VI.

37.

37. Interdum sumitur pro *Præbeo*; παρέχω, l. de Medico IV. 23. Aliquando *Detineo* significat, & ita dicitur de morbis, qui ægrum detinent, vel infestant, Prognost. s. 2. t. 65 Et ita pass. ἔχομαι, *detineor*, de homine morbo detento, & correpto sæpè accipitur, 4. aph. 34. 35. Jung. Dieter. n. 367. Lind. Ex XII. §. 122. 123. XIII. §. 21. 25.

Echo, ἠχώ, est Sonus reciprocus, quæ ab imitatione vocis humanæ imago quoque dicitur, estque resonantia ex repercussione simplici, vel multiplici ejus soni, à quo est emissus, quem etiam obiter audiunt alij præsentes. Libav. De sens. Syntagm contr. Scheunem. II. not. 57. Tom. III. Oper. p. 111.

Echos, ἦχος, significat *sonum*, sonitum, & pertinet inter symptomata qualitatum audibilium mutatarum. Legitur apud Hipp. 1. Prorrhet. s. 1. t. 18. Coac. t. 131. 161. 193. 194. Foes. p. 265.

Eclactizo, ἐκλακτίζω, significat *calcitro*, calces jacto, excalcitro. Legitur apud Hippocr. Coac. t. 109. s. 4. de artic. t. 64.

Eclampsis, ἔκλαμψις, item περίλαμψις, significat splendorem, fulgorem, *effulgescentiam*, & emicationem, quales ex oculis aliquandò prodeunt, Hippoc. Coac. t. 218. ubi λαμπηδὼν vocatur. Metaphoricè sumitur de emicatione flammæ vitalis in pubertate, & ætatis vigore, l. 6. Epid. s. 1. t. 5. quam ab aere deducere non veritus est Charlton. Ex. Pathol. §. 2. Descendit à verbo ἐκλάμπω, *effulgeo*, emico, quod legitur in propria, & metaphorica significatione v. g. 1. Prorrh. s. 3. t. 32. Coac. t. 351. l. de vet. medic. XXIX. 26. l. 1. Epid. s. 3. t. 10. Foes. p. 187.

Eclæanomai, ἐκλεαίνομαι, significat *exteri*, levigari, leniri, explanari, & sumitur de cicatricibus, quæ delentur. 2. Prorrh. XXIIX. 33.

Eclectica dici poterit quoque Medicina illa, quæ hodieq; ex veris fundamentis Physiologicis, Anatomicis, & Chemicis proponitur, ad differentiam sectarum aliarum, quales fuerunt olim Methodica, Empirica, Galenica, & hodieq; Paracelsica, Helmontiana, quemadmodum & hunc terminum Philosophi applicare solent ad suas disciplinas & scientias.

Eclectos, ἐκλεικτός, dicitur de forma medicamenti *Arteriaci*, Lat. *Linctus*, & Offic. *Loch*. Vocatur, & *Eclegma*, in affectibus arteriæ asperæ frequens, Galen. l. 7. de C. M. S. L. c. 2. ἔκλειγμα, ἀρτηριακόν. Ore assumtum sensim liquescit, & deglutitur. Vid. Weker. Ant. gen. l. 1. c. 33. Spec. l. 2. sect. 24. Schrod. l. 2. c. 50 Morell. de formul. remed. l. 1. s. 2. c. 3 & alij. Significare potest & in genere *Electuarium*.

Eclipo, ἐκλείπω, significat *deficio*, item animi deliquium patior. Hippocr. 6. aph. 29. & 1. Prorrh. s. 2. t. 38. Dieter. n. 251.

Ecleucos, ἔκλευκος, *valdè albicans*, aut candidus. Dicitur de habitu corporis, Coac. t. 614. l. 2. Epid. 1. 76. Dicuntur aliàs tales ὑπόλευκοι, aut κοχῶτες, de excrementis, 1. Prorrh. s. 2. t. 18. & Coac. t. 615.

Eclipsis, ἔκλειψις, est terminus Astronomicus, denotans obscurationem Luminis Solaris, vel Lunaris respectu visus nostri. Hinc duplex *Eclipsis*: Solis, & Lunæ, Gal. l. de dignot. & cur. cujusque animi peccat. c. 3. *Eclipsis Solis* fit interveniente Lunæ disco inter corpus solis, & oculum nostrum, quod contingit in Novilunio. *Eclipsis Lunæ* fit interveniente umbra terræ se porrigente ad discum Lunæ è directo Soli oppositæ, & impediente, ne sol Lunam illuminare queat, Utraque est vel totalis, vel partialis. Plura vide in Scientia Cosmica Clariss. Dn. Joh. Sturmij Part. Spec. Tab. V. ubi, & mentio fit *Eclipseos Terræ*. De *Eclipsibus* plurium dierum miraculosis vide C. Hofmann. Comm. in Galen. de U. P. n. 720 seqq. Omnem *Eclipsin* Solis, & Lunæ fieri, quoties est Luna concentrica mundo, dixit Helm. tr. Form. ortus Num. 47. Num *Eclipses* ratione sanitatis in homine malum portendant, aut caussas morbificas internas disponant, hodieq; à nonnullis Astronomis in dubium vocatur. Nostrum non est, dijudicare. Spagyricis *Eclipsis* dicitur ænigmaticè *Caput Corvi*. Rul. Johns. quando Aqua Mercurialis, cui Sol & Luna inerant, in superficie omninò nigra apparet in operatione Lapidis Philosophici, uti colligere est ex M. Joh. Isaaci lib. 2. Oper. Miner. c. 25. fin. Theatr. Chymic. Vol. III. p. 434. Paracels. quoque tr. de Pestilentia *Eclipses* vocat *irregularitates pulsuum* in homine.

Ecloge, ἐκλογή, idem, quod ὑπόμνημα; *Excerptum*, Explicatio historica. Ita dicuntur ἐκλογαὶ τῶν ἀνατομῶν, *Historiæ Anatomicæ*, C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 2. & 869.

Eclysis, ἔκλυσις, significat *exsolutionem*, virium prostrationem, & deliquium facultatum animalium, & vitalium languorem, provenientem ab impedita flammæ vitalis sanguineæ continuatione, vel propter oppressionem & suffocationem, vel propter dissipationem spirituum; & ita idem esse vult, quod *Lipothymia*, Dieter. n. 252. Vid. Sylv. Pr. Med. l. 1 c. 34.

t.34. Will. Pharm. Rat. Part. t. f. 6. c. 1. Meminit hujus vocabuli Hipp. 7. aph. 8. 1. Prorrh. f. 1. t. 24. Coac. l. 245. 250. 256. Vid. Linden. Ex. XIII. §. 474. Verbum est ἐκλύομαι, *viribus deficio*, 2. aph. 41. l. 1. Prorrh. f. 3. tit. 28. Coac. t. 158. 588. Εκλυσις etiam aliquando significat alvi solutionem, Coac. t. 634. Confer ad Lind. Ex. IV. § 71. Jung. Foes. p. 188.

Ecmaeno, ἐκμαίνω, h. e *vehementer insanio*, vel deliro, Hipp. l. 3. Epid. ægr. 4. & 13. post stat. pest. l. 1. Prorrh. f. 1. t. 10. 17. f. 2. t. 41.

Ecmageion, ἐκμαγεῖον, *Expurgatorium*, absterforium, vertit C. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 202. 1060. Verùm in Lexicis redditur per expressum alicujus rei simulacrum. Est epitheton Lienis apud Gal. l. 3. de U. P. c. 7. quia est εἴδωλον ἥπατος, spurium hepar, & ita veluti *simulacrum*. Prior verò significatio non quadrat ad principia hodierna, cum Lien non ab Hepate sanguinem accipiat, sed Hepatitradat.

Ecmasso, vel *Ecmatto*, ἐκμάσσω, ἢ ἐκμάττω, significat *efformo*, & signo. Hipp. aliquoties usurpavit, l. de nat. mul. CV. 24 l. de Steril. XVII 8. l. 2. de morb. XIV. 28. Significat quoque ἐκμάττω, *abstergeo*, l. de int. aff. XLIII. 31. Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 4.

Ecmiaenomai, ἐκμιαίνομαι, significat *polluor*, contaminor, præsertim effluvio seminis, & ita idem est Hipp. quod ἐκπεράτω, l. de superfœtat. XIIX. 9. quamvis in ed. Linden. legatur ἐκμαίνηται, desæviat. Hier. verò Mercurialis vult, legendum esse ἐκμιαίνηται, l. 2. V. L. c. 11.

Ecnephias, ἐκνεφίας, *è nube proveniens*. Dicitur de imbre, de vento, de febre, apud Hippocr. teste Gal. in Exeg. Gorr. p. 127. reddidit cum Sole factus, cum tamen, & de Sole dicatur ἐκνεφίας, i. e. *æstuosus*, *nubium expers*. aut è nubibus prorumpens, Foes. p. 189

Echestevo, ἐκνηστεύω, *jejunium longius perfero*. Hipp. l. 2. de morb. LIII 32

Ecpaglos, ἔκπαγλος, adverb significat *vehementer*, stupendum in modum. Frequens Hippocr. l. 1. de morb. mul. X. 3. t. 2. LVI. 3. & in epist. ad Philopœmenem. n. 4

Ecpaleo, ἐκπαλέω, & ἐκπαλαίω, *eluctor*, significat, evibro, vi quadam emoveor. Usus Hipp. de articulorum emotione violenta, è sua sede. Unde ἐκπάλησις, *emotio*, ἐκπαλής, *emotus*, 3. de fract. t. 63. 3. de art. t. 88. 93. Gal. comm. ad d. l. t. 98

Ecpepiesmenos, ἐκπεπιεσμένος, eversus, expressus, *protuberans*, dicitur de ulcere labra protuberantia habente, Hippocr. 3. de fract. t. 7. licet alii legant ἐκπεπλαγμένον, de quo postea.

Ecpeplegmenos, ἐκπεπληγμένος. Vide *ecplexis*,

Ecpeptamenos, ἐκπεπταμένος, *expansus*, hians, apertus. Dicitur de vulneribus hiantibus, 2. de iis q. in medic. tex. 25. 31. de figuris membrorum, lib. de vet. medic. XXXIX 10.

Ecphero, ἐκφέρω, significat *perfero* ad debitum tempus, & usurpatur de gravidis fœtum ad maturitatem gestantibus, Hipp. l. de nat. mul. XIX. 1. l. 1. de morb. mul. XXXVII. 1. & 13. l. de Sterilib. XXIII. 3. Aliàs propriè significat *effero*, exporto, unde ἐκφερόμενα dicuntur, quæ cum urina excernuntur, lib. 7. Epidem. XXI. 28.

* Ecphraxis, ἔκφραξις, id est, *pororum apertio*, & reclusio, Gal. l. 11. M. M. c. 13. ubi opponitur τῷ ἐμφράξει. Inde ἐκφρακτικὰ medicamenta opposita Emplasticis. Vide *Deobstruens*. Dicuntur & ἐκκαθαρτικά. Vide *eccatharticus*.

Ecphyas, ἐκφυάς, idem quod ἔκφυσις, *appendix*. Epitheton intestini Cœci, C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 258. Vide *ecphysis*.

* Ecphysesis, ἐκφύσησις, *efflatio*, sive *exsufflatio*, est expiratio aeris copiosissimi confertim facta, Gal. l. 2. de mot. muscul c. 9. l. 2. de Hip. & Plat. decr. c. 4. Ejus opifices sunt musculi omnes intus inter costas siti, adjuti etiam iis, qui ad thoracem perveniunt ex scapulis, & dorso, atq; aliis etiam magnis, qui in Epigastrio habentur, Gal. l. 8. de U. P. c. 7. l. 2. de diff. resp. c. 13. Oritur à sanguinis spirituosi nimia effervescentia. Estq; duplex, ψοφώδης, καὶ ἄψοφος, cum sono, & sine strepitu, l. de usu respir. c. 2 & l. 4. de L. Aff. c. 2. Vide C. Hofm. d. l. n. 606. Utraq; est species ἐκπνοῆς, *expirationis*, sed violentæ, l. de us. puls. c. 7.

* Ecphysis, ἔκφυσις, in genere *processum*, appendicem in aliqua parte naturalem significat, Gal. l. 2. de adm. Anat. c. 5. In specie ita dicitur *Intestinum duodenum*, Gal. l. 5. de U. P. c. 3. In osse dicitur alio nomine ἀπόφυσις. Vide *Apophysis*.

Ecpiesmos, ἐκπιεσμός, *expressio*. Vide *infrà*.

Ecpicrumenos, ἐκπικρούμενος, *amarescens*, dicitur de ore, Hipp. 4. aph. 17. Jung. Dieter. n. 255. ob portiones biliosas regurgitantes per pylorum in ventriculum, effluvia versus stomachum, & gulam emittentes, Gal. l. de plenit. c 11.

* Ecpiesma, ἐκπίεσμα, 1. generaliter dicitur ossis in multas partes diffractio, in qua intrusæ ossis partes deorsum, vel introrsum separantur, & membranam subjacentem innixu suo

per-

premunt, Gal. in def. med. 2. specialiter ἐκπίεσμα vocatur talis fractura Cranii, ubi fracturæ ossicula descendunt, & meningem Cerebri comprimunt, Æginet. l. 6. c. 90. Significat & ἐκπίεσμα, apud Medicos rei cujusq; detrimentum, sed etiam sæpenumero succum ipsum, ut cum dicitur μυροβαλάνου ἐκπίεσμα, vel quod idem est, μυροβαλανεκπίεσμα, quod & ἀπόθλιμμα, & μάγμα appellatur. Sumitur in ea significatione apud Dioscor. l. 4. c. 160.

Ecpiesmos, ἐκπιεσμὸς, in genere *expressionem* notat. Specialiter inter affectus oculi extra suam cavitatem, ut prominens appareat. Differt tamen à *Procidentia*, πρόπτωσις dicta, quod in hac Uvea tantùm tunica, in illa totus oculus ferè erumpat. Hoc malum intellexit Celsus, cùm ait, nonnunquam ingentem inflammationem tanto impetu erumpere, ut oculos sua sede propellat, l. 6. c. 6.

Ecplageomæ, ἐκπλαγέομαι; *percellor*, perterrefio, Hipp. Prognost. s. 3. t. 34.

Ecpleroma, ἐκπλήρωμα, *Supplementum* vocatur, quod à Chirurgis intruditur, ad complendum sinum, vel cavitatem aliquam, pro meliori deligatione, veluti sunt pilæ parvæ duræ, coriaceæ, & similia, Hipp. Mochlic. VIII. 17.

Ecplethrizo, ἐκπλεθρίζω; pertinet ad motus corporis celeres, quando quis in sexta parte stadij, quæ πλέθρον dicitur, prorsum retrorsumque vicissim, idque sæpè in utramque partem sine flexu cursitat, unoquoque cursu breve quidam de spacio demit, quoad denique in uno gressu constiterit. Gal. l. 2. de san. tu. c. 9.

* Ecplexis, ἔκπληξις, *Stupor*, obstupescentia dicitur, cùm ægri apertis oculis quieti manent attonitis similes, neq; aliud agunt, aut dicunt; Gal. com. ad 7. aph. 14. vel est mentis consternatio, & *ecstasis*, ex aliqua repentina perturbatione proveniens, def. med. Jung. Dieter. n. 256. Huic opponitur περιχάρεια, *excessus gaudii*, & scimus amborum occasione plures interiisse subitò, Gal. l. 12. meth. med. c. 5. Charlthon. exposuit per *Animæ contractionem*, & subsequentem *Exanimationem*, Ex. VIII. Pathol. §. 24. Descendit à verbo ἐκπλήσσομαι, percutior, consternor. Quod verò idem verbum etiam significet *hiare*, aut diductis esse labris, & oris; unde ἐκπεπληγμένον, vel ἐκπεπληγμένον ἕλκος, ulcus distans, hians, diductum, ex Galeno, & Homero conatur probare quidem Foes. p. 190. mihi non videtur cum Lexicographis respondere, sed mendam subesse, & substituendum verbum ἐκπλίσσομαι per ι; & præter. ἐκπεπλιχμένον, egredior, dehisco &c.

Ecpnoe, ἐκπνοή, significat *expirationem*, seu motum thoracis, quo aer, vel spiritus foras fertur, & fit, ut docet Gal. l. 2. de musc. tantum considentibus in se musculis, qui in spirationem fecerunt, estque actio valdè remissa, quæque etiam est, in non valentibus loqui, C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 474. Huic opponitur εἰσπνοή, *Inspiratio*, de qua paulò inferius. Vide *Eispnoe*. Jung. Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 23. Willis Pharm. Rat. P. II. s. 1. c. 4.

Ecpsycheo, ἐκψυχέω, significat *exanimor*, animo deficio, idem quod λειποψυχέω, Hipp. l. 1. de morb. IV. 2. XIII. 15. 16. quamvis in primo loco legat Foes. ἐκψύχουσι, præter necessitatem.

Ecpteroumæ, ἐκπτερῶμαι, *alatus fio*, quasi alis subditis in altum vehor. Legitur apud Hipp. l. 1. de diæt. XIIX. 8.

* Ecptoma, *ecptosis*, ἔκπτωμα, ἔκπτωσις; dicitur Hipp. ossium, vel articulorum è sede sua prolapsio, vel emotio, citrà fracturam. *Excidentia*, *Luxatio*. Idem quod ἐξάρθρησις, ἐξάρθρημα, 1. de fract. t. 1. §. 3. de iis, q. in med. t. 31. (vide Gal. in comm.) l. 1. de morb. V. 15. At v. in l. 3. Epid. in stat. pestil. ἐκπτώσιες significant partium corruptarum decidentias, & mutilationes. Cum additione ὑστέρων etiam de secundinis excidentibus legitur 5. aph. 49. Vid. Dieter. n. 257. Verbum quoque ἐκπίπτω de omenti prolapsu usurpatur 6. aph. 58. Dieter. n. 254. Cæterùm de *Luxatione* ejusque differentiis, vide Chirurgiæ scriptores veteres, & recentiores.

* Ecpyema, ἐκπύημα, ἐκπύησις, dicitur ab Hipp. copiosa puris collectio, tumore aliquo, præsertim phlegmone, suppurato, *vomica abscessus cum suppuratione*, Coac. t. 630. 7. aph. 20. 21. Verbum est ἐκπυΐσκω, in pus vertor, 7. aph. 20. vel ἐκπυέω, 7. aph. 38. s. 2. progn. t. 52. Vid. Diet. Jatr. n. 258. 259.

Ecpyriaomæ, ἐκπυριάομαι, significat *ignesco* incendor. Hipp. 5. aph. 63. Diet. v. ἐκπυρόω, vel ἐκπυρεῦμαι, exposuit, n. 260.

Ecregma, ἔκρηγμα, primò notat abscessus *segmentum*, frustum abruptum. Ita Gal. legit. 4 de artic. t. 63. quamvis in omnibus Exemplaribus occurrat ἐρρύμασι. Foes. p. 192. Deinde significat *eruptionem*, vel pustulam 7. Epid. VII. 5. Verbum ἐκρήγνυμι, *erumpo*, estringo, legitur 4. aph. 82. & 7. aph. 57. Diet. n. 262.

Ecrhythmos, ἔκρυθμος, *nullum servans rhithmum*, est species pulsus *Arrhythmi*, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 9. Vide *Arythmus*.

Ecroe, ἐκροὴ, *effluxum*, aut effluvium significat, cursum, per quem humor expurgandus elabitur, & effluit, Hippocr. lib. 2. Epid. I. 53.

Descen-

Descendit à verbo ἐκρέω, *effluo*, vel ἐκχύω, 16. aph. 27. Dieter. n. 261. Hinc provenit & ἐκρυς, vel ἔκρυος, *effluxus*, l. de virg. morb. II. 7. Foes. d. l. Item ἔκρυσις idem quod ἐκροή.

Ecrytizo, ἐκρυτίζω significat *erugo*, h. est rugas tollo. Jul. Alex. Ann. in l. 1. gal. de C.M. S.L. c. 3. Tom. II. Oper. p 790.

Ecsarcema, ἐκσάρκωμα, *excrescentia carnea*. Vocatur alias ὑπερσάρκωσις. gorr. p. 138.

* Ecstasis, ἔκστασις, Hippocrati *vehementem mentis emotionem*, & delirium significat. Confer ad Coac. t. 486. l. 2. prorrh. XVI. 12. 13. 14. Adde gal. comm. 2. in 1. prorrh. t. 19. Alia est *cum silentio*, μετὰ σιγῆς d. l. Alia ἔκστασις μελαγχολική, quæ *furiosa* dicitur, μανική, *mentis emotio*, qualis est atrabile percitis, & plerunq; in furorem erumpit, 7. aph. 5. Dieter. n. 263. c. 1. in 1. prorrh. t. 14. Vigilias habet conjunctas, & ita Comati contraria. Ita & verbum ἐξίστημι significat *graviter delirare*, Coac. t. 437 1. prorrh. f. 1. t. 19. f. 2. t. 348. f. 3. t. 5. 6. & alibi sæpius, Vide Foes. p. 218. seqq. Vide *Delirium*. Aliis tamen significat abstractionem mentis à corpore ad contemplanda cœlestia, quam alio nomine ἀναγωγὴν appellant. Vide *Catalepsis* & *Enthusiasmus*. Senn. Medic. Pr. l. 1. p. 2. cap. 30 Ἐκστατικὴ δύναμις dicitur facultas alienandi animum, qualis est in Hyosciamo, Coriandro viridi, & Ephemero. Castell.

Ecstrophios, ἐκστρόφιος, *extractorius*, epitheton remediorum hæmorrhoidibus cæcis extrahendis, aperiendisque convenientia, quò posteà faciliùs medicamenta adhiberi possint. Vid. Gal. l. 9. de C.M.S.L. c. 7. Unde & effectus ibid. dicitur ἐκστροφή, *extractio*.

Ecsyringuma, ἐκσυριγγοῦμαι, in fistulam abeo, *fistulosus fio*. Dicitur de abscessibus, vel ulceribus, quando in fistulas degenerant, Hip. Coac. t. 395. In Prognost. verò l. 2. t. 64. simpliciter effertur per συριγγοῦμαι, Foes. p. 193.

Ectanyo, ἐκτανύω, idem quod ἐκτείνω, *extendo*. Hipp. 3. de fract. p. 63.

Ectarattomæ, ἐκταράττομαι, commoveor, *perturbor*. Hipp. 4. aph. 60

Ectasis, ἔκτασις, *extensio*; est cutis effectus, cum in longitudinem, & latitudinem extenditur. Opponitur huic ῥίκνωσις, *corrugatio*, l. 6. Epid. f. 3. t. 21. item σύγκαμψις, *inflexio*, 3. de iis, q. in med. t. 20.

Ectexis, ἔκτηξις, *colliquationem* significat. Vide *Colliquatio*, Hipp. 2. prorrh. XV. 5. & ἐκτηκόμενον αἷμα, *sanguis colliquatus*, fusus, Coac. t. 639. Et quia *colliquationem* illam sanguinis sequitur macies, potest ἔκτηξις hanc quoque denotare. Ita ἐκτετηκὼς dicitur de abdomine tabefacto, 2. aph. 35. Vide Diet. n. 265.

Ectelynsis, ἐκτήλυνσις, *effœminatio*; *mollities*. Dicitur metaphoricè de cutis, & carnis laxitate mollitie, 5. aph. 16. de humid. uf. III. 2 (ἀτονίαν vocat Gal. in comm.) Usurpatur etiam de cruribus, l. 6. Epid. f. 2. t. 12. de vinculi laxitate in deligationibus, 3. de iis, q. in med. t. 6. Unde & ἐκτεθηλυσμένος legitur, 3. de fract. t 81. & l. 1. de morb. XXIX. 12. à verbo ἐκθηλύνω, *effœmino*.

* Ecthlimma, ἔκθλιμμα, vocat Hipp. *exulcerationem*, quæ fit in summa cute, ex compressione violenta, Galen. comm. 2. de fract. t. 65.

Ecthlipsis, ἔκθλιψις, *elisionem*, *expressionem* denotat v. g. oculorum, Coac. t. 218. Foes. p. 186.

* Ecthyma, ἔκθυμα, ab ἐκθύειν, quod significat *cum impetu ferri*, erumpere, denotat papulam super cutem erumpentem, *efflorescentiam* cutaneam ab humoribus superfluis salsis, & tenuibus sub cuticula coagulatis. Dicitur & alio nomine ἐξάνθημα, quo pertinent Variolæ, Morbilli, Petechiæ &c. Vid. Lind. S.M. Ex. XI. §. 189. Hujusmodi *ecthymata*, strigibilines nigras, vibices, pellis vocat tincturas superficiales, quæ Archeum denotant affectum, Helm. Tumul. Pestis. §. Præparata sedes.

Ectome, ἐκτομή, idem quod ἐκκοπή, *excisio*; exsectio. Vide *Eccope*.

Ectomias, ἐκτομίας, ἔκτομος, i. e. *Castratus*, *Eunuchus*. exsectus. Vide *Castratus*.

Ectrapelogastros, ἐκτραπελόγαστρος, ἢ ἐκτραπελογάστωρ, *monstrosum habens ventrem*.

Ectrapelos, ἐκτράπελος, dicitur de omni eo, quod à communi, seu ordinaria natura degenerat, Linden. Ex. XI. §. 142. 143

Ectrepsis, ἔκτρεψις. Hoc vocabulum pro ἔκτριψις substituendum esse in Hipp. 1. de iis, quæ in med. t. 19. volunt Gal. Foes. in Oec. p. 194 & C. Hofm. in not. MMSS. ad Gal. comm. in h. l. quia ex connexione textus colligere licet, denotare hic corporis tractandi mutationem, & perversionem ad latera commoda, à verbo ἐκτρέπω. *perverto*. Ἔκτριψις verò *detritionem* significat, quamvis non sit dissimulandum, nomen ἔκτρεψις in aliis Lexicis non occurrere.

Ectrimma, ἔκτριμμα, *intertriginem*, attritum, h. cuticulæ, vel cutis extremæ exulcerationem significat, quales fieri solent circa os sacrum femore fracto, & longo tempore eodem habitu collocato, Hipp. 3. de fract. t. 26.

Ectripsis, ἔκτριψις. Vide *Ectripsis*.

Ectropa, ἐκτροπή, significat *diverticulum*, per quod materia peccans abscedit, & veluti cuniculis actis in sinum se recipit, Hipp. lib. 2 Epid. f. l. 45. Sunt ergò ἐκτροπαὶ veluti divorata,

ta, & subterfugia, & à populari via deflexiones, digressiones, commutationes, quæ in humorum transpositu fiunt, Foes. p. 194

* Ectropion, ἐκτρόπιον, est suborta caro in palpebra; quæ sua gravitate palpebram foras evertit, Gal. in defin Æg n. l. 3. cap. 22. vocat ἐκτρόπιον τῶ βλεφάρω, *eversionem palpebræ*, ubi etiam caussam dicit esse cicatricem.

* Ectrosis, *ectrosmos*, ἔκτρωσις, ἐκτρωσμὸς, à verbo ἐκτιτρώσκω, abortio. Vide *Abortus*.

Ectylotica, ἐκτυλωτικὰ, vitiosè ἐκτιλωτικὰ, vel ἐκτιλλωτικὰ, significare medicamenta. *Callum absumentia* vult J. D. Horst. Part. I. dispens. Pharmac. Univ. l. 2. c. 14. p. XIII. sed qua authoritate nitatur, non constat. Nos in nullo Græco Authore reperire potuimus. Si verò licitum est fingere, possent etiam dici ἐκπωρωτικὰ. Sunt autem nil il aliud, quàm καθαιρετικά. Vide *Catheretica*.

* Eczema, ἔκζεμα, *pustula ardens*, & fervida dicitur, dolorem ciens citrà saniem. Ingens enim fervor omnem materiam absumit, Gorr. p. 126. Cast. Vel potiùs causa in fuliginosis fictioribus effluvijs cum pauca humiditate junctis consistit.

Edaphus, ἔδαφος, solium, *pavimentum domus* significat, Moschion. de morb. mul. c. 163

Edax, βορὸς. Vide *Borros*. *Edaces* dicuntur multi cibi: *Voraces*, qui præ aviditate tuburcinantur, & raptim manducant, Lind. Ex. VIII. §. 159. *Edacitas* refertur inter cupiditates nimias nocivas, estque desiderium alimenti solidioris, quemadmodum *Bibacitas* liquidioris, Jul. Alex. l. 12. Salubr. c. 6.

Edelphismenos, ἠδελφισμένος. Vide *Adelphixia*.

Edelphus dicitur Paracelso, qui ex elementorum natura prognosticat, Rul. & Johns. Vide Paracels. l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 3. in Schol. ad h. l.

Edentulus, ἀνόδους, νωδὸς, i. e. dentes non habens, *carens dentibus*. Hunc semper mancum pronunciavit Fallopius, ideò, quod omnes literas exprimere non posset. Tract. exposit. de Ossib. c. 16. Tom. I. p. 503

Edes, *Edez*, id est, *Aurum Elempins*, *electrum*. Rul.

Edesma, ἔδεσμα, *edulium*, idem quod βρῶμα. Vide *Broma*.

Edic, *edich*, *edir*, i. e. Mars, ferrum, chalybs. Rul.

Educatio, apud Latinos duplicem habet significationem. Vel enim accipitur de victus ratione pueris competente, & ita Gr. dicitur τροφὴ, uti patet ex Gal. l. quod an mores seq. temp. corp. c. 10. item κομιδὴ, Ægin. l. 1. c. 5. Vel sumitur pro *Institutione puerorum*, & ita vocatur παιδεία, διδασκαλία, παιδαγωγία, παίδων ἀγωγὴ, Gal. de cogn. & cur an. morb. c. 7. cujus necessitatem in Republ. egregiè inculcat Lang. l. 3. ep. 6. De *educatione* pro futuro Medico vide Lind. Ex. I. §. 21. seqq.

Eductio, ἀναγωγὴ, Dieter. n. 54. Vide *Anagoge*. *Educere* aliquando accipitur pro *Bibere*, Rhod. ad Scrib. n. 122

Edulcoratio, γλύκανσις Græcè dici posset, duo significat: 1. modum medicamentum, vel alimentum liquidum, vel siccum saccharo, vel melle dulce reddendi ad gratiorem saporem: 2. modum medicamenta Chymica à salina acrimonia liberandi affusione aquæ frequenti, quæ Ablutio, vel etiam Lotio vocatur. Hujusmodi *edulcorationis* aliquoties meminit etiam Schrod. v. g. in præcipitationibus, & sublimationibus Vitrioli, alibique. Descripsit & Jacob le Mort. Chym. Medico-Phys. c. 18. Duplici modo *edulcorationem* perfici, uno qui fit mediante Sale Alcali, & locum habet in pulveribus corrosivis, v. g. Mercurio præcipitato rubro, Dulci & c. altero, qui fit aqua vel frigida, vel calida; Legitur in Morley Coll. Chymic. Leid. c. 266.

Edulium, ἔδεσμα. Vide *Broma*. *Cibus*.

Effectivum, ποιητικὸς, est proprium Artium unde & Medicina dicitur ἐπιστήμη ποιητικὴ, Gal. art. med. c. 3

Effectus, ἔργον, dicitur omne id, quod ab alio, tanquam à caussa sua, producitur, & dependet. Dicitur & *effectum*. *Effectuum* varietas ab una causa depēder à materię disposi tione. Ita Sol terram adurit, & indurat, ceram liquefacit, Lang. l. 2. ep. 17. Aliàs qualis caussa, talis effectus. Si caussa per se agit, sequitur effectus per se. Si caussa per accidens operatur, *effectus* quoque per accidens statuendus. Unius *effectus* possunt etiam plures esse caussæ, sed subordinatæ: & vice versa unius causę plures *effectus*, Libav. de Philos. Harmon Mag. T. IV. Oper. pag. 283. Sæpè etiam *effectus* accipitur pro Medicamentorum utilitate quam actu præstiterunt in corpore humano, Scrib. n. 19. 97. 75. 106. &c. Vid. Lex. Rhodii.

Effervescentia, ζέσις, ἔκζεσις, terminus hodieque in Medicina receptissimus, denotatq; interdum idem, quod *Fermentatio*, de quo vocab. infrà: interdum verò, & frequentiùs excessivam fermentationem; sive motum intrinsecum vehementiorem, aut nimiam agitationem alicujus liquoris mixti, ex activis, & passivis portionibus constantis, obortam vel à calore quodam extraneo, vel interno quodam fomite, heterogeneo ad luctam illam irritante: Videatur

tur ex recentioribus Cl. Willis de *effervescentia* vini, de ferment. c.7.& de febr.c.1. ubi & sanguinis *effervescentia* describitur, quemadmodum, & c. 2. seqq. In Artificialibus quoque alia calida, alia frigida, Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 14. §. 8. 16. c. 19. §. 71. Inter naturales etiam referenda *Intestinalis* ex confluxu bilis, & succi pancreatici, c. 11. item *Vitalis*, quæ excitatur ex portionibus salinis, oleosis, volatilibus sanguinis permistis, cum portionibus acidis Lymphæ, c. 19. §. 2. 3. seqq. Medicamenta quoque composita *effervescere* dicuntur ob contrarietatem simplicium ingredientium, Scribon. n. 45. 107. 250. *Effervescentia* Chymica est, quando cum evidenti motu perficitur mediante furni igne, ubi spiritus subtiliores avolant, ut, nisi vas alicubi rima sit præditum, dissiliat. Junken. Chym. Med. Phys. p. 1. l. 1. c. 4. p. 62.

EFFICACIA, *δύναμις*, idem, quod *Virtus*, Potentia agendi in aliud. Hinc & *Efficax* dicitur medicamentum aliquoties ap. Scrib. L. Vide Rhodij Lex. *Efficacia* per experientiam nota dicitur rerum virtus, Ger. Dorn. Specul. Philosoph. l. 2. c. 3.

EFFICIENS, *δραστικός*, *ποιητικός*, est nomen notissimum *caussæ*, quâ aliud producitur, aut fit. Hæc in Medicina vel sola, vel potissimum intelligitur, quando caussæ fit mentio. Vide *Caussa*. Jung. Lind. Ex. XII §. 100.

EFFIDES, id est, cinis Plumbi, vel Cerussa, Rul. John s.

EFFILA, maculæ, vel tinctura à Sole facta in facie, vel alia parte in cute, Ruland. & Johnson.

* EFFLATIO, *ἐκφύσησις*. Vide *Ecphysesis*.

* EFFLORATIO, *ἐξάνθημα*, *ἐξάνθισμα*. Vide *Exanthema*.

EFFLORESCENTIA, idem. Vide *Exanthema*.

EFFLUVIUM, *ἀπόῤῥοια*. Vide *Aporrhoea*. Cæterum, cum *Effluviorum* consideratio hodieq; in Philosophia, & Medicina insignem fœneretur lucem, & utilitatem, eorum miram subtilitatem, determinatam naturam, & insignem efficaciam tribui per hos titulos distinctis Exercitationibus egregiè pro ingenij sui sagacitate Robert. Boyle descripsit.

EFFLUXUS, *ἐκροή*. Vide *Ecroe*, *Exerrhosis*.

EFFOEMINATIO, *ἐκθήλυνσις*. Vide *Ecthelynsis*. Vide & *Androgyni*.

EFFRACTURA Paræo dicitur tertia fracturæ cranij species, seu Ossis depressio, quando vehementissimo ictu labat os, & intrò effringitur. Differt à Contusione, in qua os non labat. l. 9. Chir. c. 6.

EFFRENIS idem, quod immoderatus, excessivus cum aliquo impetu. Ita *effrenes* humores dicti sunt *Turgentes*. Fallop. tr. de purg. simpl. c. 16. Tom. I. p. 67. *Effrenis* purgatio est nihil aliud, quam *ὑπερκάθαρσις*, quam Barbari *Effrenitationem* vocaverunt. Id. d. l. c. 7. p. 35.

EFFUGIO, *διαφεύγω*. Vide *Diapheugo*.

* EFFULGESCENTIA, *ἔκλαμψις*. Vide *Eclampsis*.

* EFFUSIO, *ἐκχύμωμα*, *ἐκχύμωσις*. Vide *Ecchymoma*.

† EGELIDUM, medium inter Calidum. & frigid. Ref. med. Epist. 63.

EGESTIO, *ἔκκρισις*, idem, quod *Excretio*. Vide *Eccrisis*. Plerunq; de alvi excretione sumitur.

EGOITAS, terminus Helmontianus barbarus, quo indicatur Intellectus nostri lumen, veluti intrinsecus secum contemplans, deliberans, tr. Confessio Authoris, n. 7.

EGREGORSIS, *ἐγρήγορσις*, *Vigilia*, vigilantia, expergefactio, cujus essentia, & ratio formalis consistit in libertate, & expansione spirituum animalium, in cerebro, & toto nervoso genere, Gal. def. med. Willis de An. brut. part 1. c. 16. sub fin. Jung. Charlton. Ex. VII. §. 4. ubi *Vigilias* vocat *Exercitium sensuum internorum*, & *externorum*. De pulsibus *expergiscentium* vid. Galen. l. 3. de causs. puls. c. 10

EJACULANTIA, vel *Ejaculatoria* vasa dicuntur, quæ & *Deferentia* appellantur, quæ semen in testibus elaboratum excipiunt, deferunt & in congressu ejiciunt in colem, quorum descriptionem vide in Anatomicis, speciatim in Bartholin. l. 1. Anat. c. 21. seqq. Pertinent huc veluti partes, Corpus variciforme, Parastatæ, Prostatæ. Vesiculæ seminales &c.

EICE, *εἰκῇ*, adverbium usitatum Hippocrati, significans *temere* absq; consilio, negligenter, in elegantissimâ gnome: *μηδὲν εἰκῇ*, *μηδὲν ὑπεροπῶν*, *nihil temere*, *nihil inconsideratè*, 6. Epid. s. 2. t. 25. Legitur & l. 6. Epid. s. 8. t. 49.

EJDECHTES dicitur, quod vel aspectu, vel fœtore est abominandum; & exosum, Hipp. l. 2. de morb. mul. VIII. t. XVII. 9.

EJDESIS, *εἴδησις*, significat *scientiam*, vel *conscientiam*, uti vult Linden. Ex. III. §. 3. Occurrit apud Hipp. de dec. orn. VI. 2.

EJDOS, *εἶδος*, in genere *speciem*, quæ generi subjicitur, significat, quæ & alijs nominibus *διαφορά*, *τρόπος*, *differentia*, *modus*, à Medicis dicitur, teste Gal. c. 1. de ijs, q. in medic. t. 8.

t. 8. & c. 1. t. 3. Specialiter verò apud Hipp. denotat corporis *naturam* & *temperamentum*, & differentiam ab alijs corporum naturis, Gal. c. 2. de nat. hum. t. 14. t. de sal diæt. t. 5. l. 2. Prorrh. XVII. 1. 8. 11. & c. Jung. Foes. p. 181.

Ejectio, ἐκβολὴ, idem, quod *excretio*. Dicitur & *Dejectio*. Vide supra.

Eilamides, εἰλαμίδες, dicuntur Polluci *membranæ cerebrum investientes* binæ, ideo, quòd cerebri medullam involvant, ab εἰλέω. Vocantur aliàs *Meninges*, Gorr. p. 125.

Eilema, εἴλημα, εἴλυμα, significat apud Hippocr. *convolutionem* intestinorum dolorosam, aut tormina, & refertur inter morbos à flatibus, l. de flatib. XIV. 1. Linden. describit, quòd εἰλήματα sint dolores fixi, & veluti clavi muro pacti, quorum caussa est flatus intrà tunicas intestini inclusus, Sel. M. Ex. IV. §. 14. Significat & *Involucrum*. Vide in lit. I.

Eileon, *Ileum* Lat. est nomen intestini tenuis ordine tertij, quod incipit, ubi Jejunum desinit, omnium longissimum, à frequentibus circumvolutionibus ita dictum, cujus descriptionem vide apud Anatomicos, & in specie Bartthol. l. 1. Anat. c. 10.

Eileos, εἰλεὸς, & cum aspir. εἱλεὸς, *Ileus*, est affectus intestini *Ilei* vehementissimus. Dicitur & *Volvulus*, cujus proliæ xam descriptionem & expositionem egregiè tradidit Linden. Ex IV. per totum, & seqq. Jung. Dieter. num. 240. Sunt & qui scribunt, ἴλεος, Hesych. Vocatur & *Miserere mei*, *Chordapsus*. Meminit. Hippo. 3. aph. 22. Interdum sub *Colica* comprehenditur à Veteribus. Apud Scribon. n. 116. describitur, quod sit inflatio intestinorum; sed monet rectè Rhodius in Not. veriùs dici inflammationem. Ex recentioribus vid. Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 15. P. Barbette l. 4. c. 7. Ex his seq. descriptio dari potest: *Ileus*, vel *Passio Iliaca* est dolor acerbissimus intestini Ilei, vel etiam (sec. nonnullos) Cœci, cum constipatione alvi, tumore ventris chordæ instar tensivo, subsequente etiam rejectione fecum per os, alijsq; gravissimis symptomatibus, proveniens ab inflammatione quandoq; gangrænosa, aut alia graviori solutione continui dictæ partis, per sanguinis motum impeditum oborta, intestinorum motum peristalticum invertente.

Eilicrines, εἰλικρινὴς, *fincerus*, purus, merus, impermixtus, dicitur de subsidentia in urina, Coac. t. 586. εἰλικρινέως adverb. *purè*, *fincerè*, legitur de crisi, l. 4 Epid. III. 9.

Eilethees, εἰληθερὴς, alijs ἐλαθερὴς, ἐλαθερὲς, significat *in vel à Sole calefactum*. Legitur apud Hipp. l. 2. de Morb. XXX. 7. LXVI. 17. LXIIX. 20. Et εἰληθερῶ dicitur *insolatur*, qui in Solis radijs corpus exponit, Gal. l. 8. meth. med. c. 1.

Eilumenos, εἰλύμενος, *contortus*, convolutus, ab εἰλέομαι, vel εἰλέω, *contorqueo*, coarcto, Gal c. 3. in 3. Epid. t. 32.

Eisthos, εἰωθὼς, *consuetus*, perennis, solitus. Ita εἰωθυῖα κίνησις, motus *consuetus*, perennis. Legitur ap. Hipper l. 1. de morb. XXX. 18. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 230. seqq.

Eirion, εἴριον, ἔριον, *lanam*, & quidem ῥυπαρὸν, *fuccidam* significat, quæ vim mitigandi & digerendi habet, præcipuè ubi benè carminatæ sunt. Legitur & ἐρίων οἰσυπηρά, ob *œsypum* & *fuccum fordium*, quo imbutæ sunt. Hipp. 2. de fract. t. 72. l. 3 t. 14. l. 4. de art. t. 24. l. de ulcer. XV. 6. l. 1. de morb. mul. LXV. 6. 7. LXVI. 7. & alibi. Videatur Foes. p. 183. 184.

Eiryoma, εἰρύσμα, idem, quod ἕλκυσμα, *tractus*. Frequens Hipp. 1. Prorrh. l. 1. t. 10. Coac. t. 51. l. 2. de morb. mul. XXII. 6. Foes. d. l.

Eisagoge, εἰσαγωγή. Vide *Tyrocinium*.

Eisbole, εἰσβολὴ, propriè *injectionem* significat. Medicis verò denotat *insultum*, & *aggressionem primam* morbi, vel paroxysmi, quæ aliàs & ἐπισημασία dicitur, Galen. l. de temp. morb. c. 6 Item *irruptionem*.

Eispnoe, εἰσπνοὴ, *Inspiratio*. Estq; pars respirationis, qua aer intrà pulmonem per os, & nares trahitur ad cordis & sanguinis ventilationem Gorr. Jung. C. Hofmann. comm. in Galen. de Us. P. num. 316. De *Inspiratione* integra, & læsa vide apud Willis Part. 1. Pharmac. Rat. sect. 1. c. 1. 2. 3.

Elaboratio, Gr. dici posset ἐξεργασία, φιλοπονία, est operatio manuaria, qua res in substantia, eaq; potissimùm materiali, mutata *elaboratur*. Id enim nunc *elaborare* appellamus, cùm remotis ignobilioribus materiæ partibus, quæ seu obiter adhærent, seu quovis modo adminiculum præbent essentiæ, præstantissimam elicimus. Itaque & maximè viget hic impuri à puro segregatio. *Elaboratio* aut est solutio, aut coadunatio. Hæc Rul. & Johns. *Elaborationis* Chymicæ, vel Philosophicæ modos sex vide apud Libav. Tract. de Igne naturæ c. 37. Tom. II. Oper. p. 79. *Elaborare*, i. e. *multum laborare*, anniti, valdè laborare, Scrib. n. 38. Rhod. in Lexic.

Elæomeli, ἐλαιόμελι, genus quoddam Resinæ Palmyris Syriæ familiare. Id ex vetustis arborum caudicibus manat pingue, unguinosum, crassius melle, resina tenuius, perinde quasi nunc è lapidibus quibusdam, quod πετρέλαιον nominant. Iis, quibus insederit, hæret admodum pertinaciter, atque si edatur,

marcore consumit, & viribus destituit, veternumq; inducit, Gorr. in def. p. 131. Jung. P. A. Matthiol. in Apolog. adv Amat. Lusitan. §. h t. Legitur & apud Dioscord. ipsum l. 1. c. 37.

ELAEON, ἔλαιον, id est, *Oleum*, ab ἐλαία, *Olea*. Nam *Oleum* simpliciter dictum denotat *Oleum olivarum*, h. e. succum pinguem ex olivis maturis expressum. Trium enim generum *Olea* occurrunt in Medicina usitata; *Olea expressa*, de quibus vide Schroder. l. 2. c. 71. *Cocta per infusionem* & *coctionem*, d. l. c. 72. & *destillata*, d. l. c. 70. Jung. Fr. Hofm. in clav. De *Oleis expressis* & *Coctis* non inepte quoque scripsit Jac. le Mort Pharm. Med. Phys. c. 28. p. 204. seqq. *Olea* in genere, præsertim commune, mediæ esse naturæ inter humectantia, & siccantia, docet Galen. lib. 2 de S. Fac. c. 25. *Olea* in genere omnia salinæ esse naturæ, & à salibus perfectione saltem differre, ita ut *Olea* ex salibus, & hæc viceversa ex illis confici queant, expresse scripsit Junken. Chym. exp. Cur. P. I. s. 2. c. 1. p. 78. Aliquando vocab. ἔλαιον etiam accipitur apud Hipp. pro *pinguedine*, vel adipe, v. g. Vituli marini, seu Phocæ, l. de nat. mul. XXII. 13. XXIX. 167. 181. l. de exsectione fœtus, IV. 5. Anseris, l. de nat. mul. XXIX. 124 135. 140. LXV. 3. LXIIX. 2. LXXX. 3. Suis, l. 1. de morb. mul. XC. 11. Vide Foes. p. 197. *Butyrum* quoque vocari ἔλαιον ἀπὸ γάλακτος, *oleum de lacte*, testatur Lind. ex. XVI. §. 119. Derivativum est ἐλαιώδης, *Oleosus*. Ita nuces, amygdalas, & semina alia habent ἐλαιώδες, *oleosam* substantiam, C. Hofmann. l. 3. V. L. c. 22. Vide *Oleum*.

ELAEOPINES, ἐλαιοπινής, *oleo infectus*, inbutus. Usurpatur de vestibus sordidis, quibus opponuntur puræ, Hipp de sal. diæt. t. 11.

ELAEOSACCHARUM, Gr. dici potest ἐλαιοσάκχαρον, est terminus Pharmaceuticus, denotans mixturam Olei destillati cum Sacccharo, v. g. olei ℈ j. sacchari ʒ j. vel circiter, Schroder. l 1 c. 3. Ejus encomium, & formulas vide apud Rolfink. Chymiæ l. 4. sect. 6. c. 1. seqq.

ELAGUIR, *Vitriolum viride*, Rul.

ELAMBICATIO dicitur modus *Dissolutionis* aquarum Thermalium ad investigandam virtutem mineralem, fitq: duplici modo, uno in balneo Mariæ, qui difficilior, altero igne in vitris, quem prolixius describit Fallop. tr. de Aq. Therm. c. 9. Tom. 1. p. 214. Andr. Bacc. de Therm. l. 2. c. 3, p. m. 87.

ELANULA. *Alumen durissimum instar ferri*. Id.

ELAPHOCAMELOS, ἐλαφοκάμηλος, i. e Cervicamelus vocatur animal quadrupes partim cervum, partim Camelum referens, ex Peru Indiæ Occidentalis regione Antuerpiam delatum, cujus descriptio prolixior extat in Matthiol l. 5. epistolar p. m. 211.

ELAPHOS, ἔλαφος. Vide *Cervus*. Hinc *elaphographia* i. e. *Cervi descriptio*. Vid. *Cervus*.

ELAPS, *elops*, ἔλαψ, ἔλοψ, nomen serpentis cujus meminit ex Aetio Forest. l. 30. O. 18. in Schol. De hoc videatur Aldrov. Hist. Serpent. & Drac. l. 1. c. 15. ubi & alias hujus vocis significationes huc non pertinentes invenies.

ELAPSUS, ἔκπτωσις. Legitur apud Augen. Tom. III. p. 115. vide *ecptosis*.

ELASMA, ἔλασμα, in genere denotat *Laminam*. Vide infrà *Lamina*. In specie verò significat fistulam in Clysteris, quæ ano immittitur, demonstrante Linden. ex. IV. §. 101. Descendit à verbo ἐλαύνω, vel ἐλάω, quod varias obtinet significationes, v. g. significat *diduco*, extendo, quando de materia dura diducta usurpatur. Item agito, *moveo*, stimulo, unde ἐλατήρ, ἐλαστικὸς, *elater*, *elasticus*, qui termini latinitati quoque donati hodieq; frequentissimo sunt in usu apud Willisium, & alios, dum spiritui animali, & liquori nervoso attribuitur quâ sec. qui p. nat. virtus *elastica*, & impetum faciens. Vide Tract. Anat. Cerebr. de An. Brutor. de Morbis Convulsivis. Ita & Aeri tribuitur *vis elastica* nitrosa, & penetrabilis. Malach. Truston. de re'pir. pag. 33. Vid. & Cl. Sturmij Collegium Curiosum. & p. p. *elasis*.

ELASSON, *Elatton*, ἐλάσσων, ἐλάττων *minor*. In specie Hippocr. usurpavit de *minoribus* statura corporis, 2. aph. 54 Dieter. n. 270. De Vino tenuiori, vel *minori* legitur in Sacris, Joh. 2. v. 10. Vide Rhod j Lex. Scribon. *exiguum* vinum.

ELASIS, ἔλασις, ELATER, ἐλατήρ, hodieq; etiam à recentioribus sunt introducti termini, quibus expulsionem impetuosam, & agitationem spirituum; præsertim animalium, nec non caussam & principium, unde illa expulsio dependet explicare. Coincidit cum *explosione*, de quo vocab. paulò inferius. Imprimis verò Aeri insignis *elater* tribui solet, seu spontanea vis dilatandi sese, nunc verò in omnibus ita sese habeat, fortassis alia occasio ventilandi sese offeret. Meminit etiam hujus ex Pecqueto Bathol l. 3. Anat. c. 9. p. 417. Vide *elasticus*.

† ELATERIJ nomine quoduis Catharticum apud Gal. Hipp. expol. mer. l. 1 cap. 2.

ELATERIUM, ἐλατήριον, sumitur strictè, & latè. *Strictè* pro medicamento purgante valido, quod fit ex Cucumere agresti, succus scil. inspissatus ex fructu Cucumeris per expressionem, de quo Schrod. l. 4. cl. 3. n. 443. Rolfink. O. ac M. M.

Sp. l. 5. ſ. 6. c. 5. & tr. de Purg ſect. 3. Art. 5. Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 8. c. 7. Latè pro omni valido purgante per alvum, notante Galen. c. 5. in 6. Epid. t. 35. & plurimis locis ex Hippoc. Hoc confirmat Foeſ. d. l. Jungatur & Joh. Nic. Pechlin. de Purgant. c. 21. Derivatur ab ἐλαύνω, agito, commoveo.

Elaton, ἐλατὸν, Ariſt. 3. Meteorol. c. ult. i. e. *Malleo ductile*, proprietas metallorum. Vide *Malleabile*.

Electio, ἐκλογή, αἵρεσις, quid ſignificet, notum eſt. Eſt verò præſertim circà uſum & præparationem remediorum Diætæ, Pharmaciæ, & Chirurgiæ maximè neceſſaria *electio*, uti patet ex Methodo medendi. Ita aliquando propter conſuetudinem eligendus cibus, & potus paulò deterior, Hipp. 2. aph. 38. De *Electione* ſimplicium medicamentorum vide Weckeri Antidotar. General. l. 1, c. 1. ſeqq.

Electrodes, ἠλεκτρώδης, *Succino ſimilis*. Uſurpavit Hippocr. de alvo dejiciente ſuccino ſimilia, hoc eſt, excretione alvi ſplendicante, & relucente, l. 4. Epid. XXII 16. Vid. Foeſ. p. 261.

Electrum, ἤλεκτρον, *Succinum*, nihil aliud eſt, quàm ſuccus bituminoſus, ſeu reſina terræ & arborum vetuſtarum optimè digeſta, exinde in mare traducta, atque ibidem præcipuè concreta, Schroder. l. 3. cap. 30. Fr. Hofm in Clavi ad h. l. eſtq; duplex: Album, & Citrinum, in Officinis uſitatum. Plures alias ſpecies propoſuit Andr. Chioccus Muſ. Calceolar. ſect. 2. p. 180. ſeqq. Eleganter quoque *ſuccini* hiſtoriam tradidit Junken. Chym exp. Cur Part. I. ſect. 4. c. 7. p. 302. ſeqq. Sunt tamen alij, qui *ſuccinum* ſpeciem picis foſſilis ſeu bituminis eſſe ſibi perſuaſum habeant, propterea quod & in locis longè à mari diſtantibus, & è montibus terræ firmæ effodiatur. Vid. Act. Philoſoph. Oldenburg. Ann. 1666. menſ. Novembr. jungantur & Acta Hafn. Vol. I Obſ. 57. p. 110. ſeqq. Dicitur & *Carabe*, *Gleſſum*. A *Succino* paleas, & feſtucas attrahi, quemadmodum à Magnete ferrum vulgatiſſima eſt opinio, cujus etiam meminit Galen. l. 1. de nat. fac. c. 14. quam tamen nihili æſtimare conatus eſt Pechlin de purgant. c. 2. Medicamenta ex *Succino* vide paſſim in Pharmaciæ Scriptoribus, præſertim ſuprà alleg. Schroder. et Hofmanno. De *Succino artificiali* atque parandi modo legatur Jac. le Mort Ch. Med. Phyſ. c. 10, p. 110. ſeq. *Electrum* quoque Populi albæ lachrymam dicunt, quæ juxta amnem Eridanum deſtillat; & in ſpiſſitudinem co t, aureo colore, quod ſi levigatum bibatur, ſtomachi, & alvi fluxiones, & ſanguinem compeſcit, Ægin. l 3. c. 3. Apud Chymicos etiam diverſas, & ex parte quoq ſatis obſcuras obtinet ſignificationes. Vel enim denotat *Aurum* quoddam imperfectius, ſive nativum, ſive factitium; cujus portio quinta eſt Argentum, ita dictum, quòd Soli oppoſitum magis ſplendeat, quàm Aurum & Argentum. Rul. Vid. Libav. Synt. A. Chym. l. 4. c. 9. & l. 7. c. 24. Vel Theophraſto eſt mixtura compoſiti metalli, ex omnibus ſeptem Planetis in unum corpus colliquatis Parac. de nat. rer. l. 8. de ſeparat. rer. natur. in pr nc. Rul. Ex ſimili conſtabat Virgilij Campanula, tempore regis Artus, quæ adulterio contaminatos tàm viros, quàm fœminas de ponte in aquam præcipitavit, ſolo ſonitus clangore. Fertur etiam è ſimili ritè conflato metallo Scyphus guſtatorius fabrefactus toxicum nullum admittere; quod ſi fort: icijiciatur, ebullire, quicquid in eo liquoris continetur, edito ſtrepitu maximè perceptibili, ac ſi nitrum in prunas conjiceretur. Aliud narrat Paracelſ. de ſimilis *Electri* compoſitione; ſe vidiſſe quendam Hiſpanum habentem ejuſmodi Campanulam, pondere vix ſeſquilibræ, per quam inſcriptis aliquot characteribus, & verbis, tot ſpectra prodigiaq; quot vellet, convocabat, edebat & abigebat pro ſuo arbitrio. Voluit is perſuadere Paracelſo, vim iſtius Campanulæ in verbis, ac characteribus magis, quàm in ſonitu, vel metallo conſiſtere. Verùm Paracelſ. rem non ita ſe habere, ut aſſerebat, etſi pro variatione ſcripturæ varia etiam ederentur prodigia, maximam potentiam in metallo ſitam eſſe deprehendit. Hæc Rul. & Johnſ. Enimvero quid ſi quis planè de veritate hujus effectus dubitaret? Videntur ſanè ſatis fabuloſè hæc ſcripta. *Electrum* eſt metallum, ex alio factum per artem, ſed illi, ex quo factum eſt, non amplius ſimile, v. g. ſi æs, vel cuprum arte paratur candidum, aut ſi ex cupro fit orichalcum, vocatur *Electrum* &c. Paracelſ. de reb. nat. c. 9. de Arſenico. Ger. Dornæus de genealog. mineral. cap. 18. Th. Chym. Vol. I. p. 586. Ad præparationem Lapidis Philoſophici baſeos loco recipi juſſit *Electrum minerale immaturum* Idem in Manuali de Lapid. Philoſoph. cui incredibiles attribuit vires. *Electri* annulos ait ex Paracelſo Johnſonus, digitis geſtari ſolitos, præcavere, ut nunquam aliquis ſpaſmo, vel odontalgia, vel epilepſia corriperetur, adeò, ut ſimul atque Epileptici digito, quem annularem vocant, annulus talis applicatus eſt in paroxyſmo, ſubito de illo depulſus, & quaſi digitis abſterſus evanuerit, & æger à lapſu confeſtim reſurrexerit. Imò ſi quis annulorum iſtorum in digito annulari geſtetur, & abditus quidam morbus foràs erupturus eſt, annulum iſtum exſudare videas jugiter, & ab inſigni quadam ſympathia

pathia decolorari cernas ad oculum. Observatu porrò dignum est, *Electrum* hoc nostrum adversus infestos spiritus, vel genios noxios esse amuletum præstantissimum. Cœlica enim *Electro* inest operatio quædam, omniumq; planetarum agit in illo influentia, cum harmonia quadam superiorum, & inferiorum omnium. Sed *electrum*, quod in venis metallicis ex Auro & Argento natura concretum est, uti Mathesius scribit, non tàm numerosa pollet virtute, ac illud, quod artificum industria ex septem metallis in igne fabrefactum est, uti Geber, Lullius, Paracelsus, & alij hujus rei artifices testantur. Et tam magno in pretio habuerunt veteres istiusmodi Metallum, quod varia sibi ex isto fictitia conflabant, in usum domesticum, & vasa ex *electro* inter suppellectilem asservabant rariorem præ aureis, & smaragdinis. Hæc Johnson. Nugarum satis. De *Electri* varijs significationibus, & præparationibus lege Rolfink. Chym. l. 5. sect. 11. c. 2. seqq. *Electrum minerale*, vel metallicum duorum, vel plurium ejusmodi corporum mixtura describitur à Dorneo de transm. met. c. 11. Th. Ch. Vol. I. p. 529. imò in omnium sex Voluminum Indicibus sat multa de *electro* reperies. *Electra* quoq; vocantur compositiones metallicæ, quarum una ex Antimonio cum Sole, & Luna facta vocatur *electrum Majus*: altera ex Jove, & Marte dicitur *electrum Minus*. Utriusq; meminit D. Ludov. Pharmac. Dissert. 1. p. 329.

† Electuarium filichinum, Hipp. Succus Cucumeris asinini. Matth. de grad. in 9. Rhasis. cap. 55.

Electuarium, *Electarium* etiam dicitur, & est medicamentum Syrupo & eclegmate crassius constans ex medicamentis durioribus pulverisatis, melle, syrupo, saccharo syrupisato, vel alij alicui convenienti liquori melligineo, id est, mellis consistentiæ accuratè mixtis, Schroder. l. 1. c. 3. Weker. Antid. gen. l. 1. c. 28. Dividuntur in *Alterantia*, & *Purgantia*. Utrorumque Catalogum vid. apud Weker. Anat. Spec. l. 2. sect. 21. Schrod. l. 2. c. 51.

Elementatus, *a*, *um*, Paracelso significat excessum aliquem caloris, vel frigoris. Ita Pulsus *elementatus*, calidus, vel igneus, & Pulsus *elementatus* frigidus dicitur, in Scholijs ad libros de Urinis.

* Elementum, στοιχεῖον, vocatur corpus simplex, ex quo quidq; primum constituitur, & in quod ultima resolutio fit, cujus partes non sunt diversi generis, sed homogeneæ. Refertur autem *elementum* ad aliquid, sicut & Pars, Horr. p. 432. *Elementum* appellatur minima pars ejus rei, cujus est *elementum*. Omnium autem corporum, quæ gignuntur, & corrumpuntur, quatuor sunt *elementa*: Ignis, Aer, Aqua, Terra. Ut minimum intelligatur id, quod minimè divisionem suscipere potest, Gal. l. 8. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. Enimverò fuerunt, & sunt, qui numerum illum quaternarium impugnant, non solum ex Philosophis recentioribus Gassendicis, seu Democriteis, sed etiam ex Medicis, præsertim Chymicis. Libav. Synt. A. Chym. l. 7. c. 34. Zacharius in Theatr. Chym. Vol. I. p. 739. Ita & Cl. Willis de ferment. c. 1. in dubium vocavit. Nostri nunc non est instituti, hæc prolixius ventilare, præsertim cùm Medici facilè acquiescere possint in *elementorum* sensibilium hypothesi, qualia etiam dici possunt partes similares, respectu dissimilarium, & magis compositarum. *Elementa* porrò matrices rerum dicuntur, in & ex quibus generantur omnia. Rul. De *elementis Chymicis* vide Libav. Alchym. Pharmaceut. c. 8. *elementum* Parac. est corruptibilis, ac transitura mundi essentia, & omnium, quæ patiuntur mutationem, anxietatem, atq; necessitatem, in diem usq; ad extremum consumtionis hujus mundi. Item: Est essentia spirituum in *elementis* delitescentium, & degentium; item. Astrum eorum, Rul. *Elementorum* divisionem in Simplicia, Composita, & Decomposita vide apud Ger. Dorneum art. Alchym. l. 1. c. 4. in Th. Chym. Vol. II. p. 524. Interdum & *elementum* dicitur de primis principijs artium, & disciplinarum; de literis, ceu principijs vocum; de causis rerum, &c. Vide Libav. d. l. Et quis omnes acceptiones hujus vocabuli huc vellet compilare?

Elenchus, ἔλεγχος, significat communiter abstractivè vel *argumentum*, probationem; vel *criminationem*, accusationem; vel *dedecus*, opprobrium. Hipp. verò in concreto sumsit de Medicis indoctis, l. Præcept. VI. 3. Vocatur & redargutio eorum, quæ non se rectè habent. Opponiturq; τρόπωμασία, approbationi, Gal 3. in Epid. t. 20. fin.

† Eleosclinum apium quod soli in montibus expositum nascitur.

Elephantinus, ἐλεφάντινος nomen est *emplastri* quod habet cerussæ partes 30. ceræ partes 45. olei heminam, aquæ sextarium. Est autem compositio percandida; ideoq; *elephantina* nominatur. Habetur apud Aetium gemina. Gorr. p. 133.

* Elephas, *Elephantus*, ἐλέφας, vocabulum diversarum significationum. (1.) notat animal quadrupes vastissimum, cujus prolixam descriptionem, & usum in Medicina vide ap. Ul. Aldrov. l. 1. de quadrup. c. 9. C. Hofm. vocat. sapi-

sapientissimum, & proboscidem habet loco manus, comm. in Gal. de U.P. n. 27.28. Hujus Animalis Anatomicam historiam novissimè tradidit A. Moulins Medicus Collegii Trinitatis prope Doublinum, uti patet ex Act. Erud. Lips. 1684 (2.) *Ebur* seu dentes *Elephanti*, decantatissimi etiam in Medicina usus, de quo etiam vid. Aldr. d. l. c. 14. Schrod. lib. 5. cl. 1. n. 20. *Eboris* vires vermes necandi, & Icterum curandi extulit Jac. le Mort. Pharm. Chym. unde desumpsit Morley Coll. Chym. Leid. c. 155. Hocustum, vel calcinatum vocatur *Spodium*, cum additione ex *Ebore*. (3.) significat *Morbum*, & quidem malignum duum generum: aut *Lepram Arabum*, quæ *Græcorum Elephantiasis* vocatur ἐλεφαντίασις, ἐλεφαντία, quam & Medici cancrum totius corporis definiunt. Apud Ruland. hæc leguntur quoque epitheta, *Heracleus morbus*, *Leo*, *Satyriasis*, *Leontiasis*. Vid. & Keuch. ad Seren. p. 124. Castellus seqq. de hoc morbo notavit: *Elephas* (qui & *Elephantiasis* dicitur, morbus est, in quo naturalis faciei figura mutatur, resimatur nasus, labra crassa fiunt, extenuantur aures ad Satyrorum effigiem, Gal. lib. de causs. morb. c. 7. ex sanguine melancholico primam generationem habens, quam affectionem, cùm incipit, σατυρίασιν nominant, tùm à genarum rubore, & facie Satyris persimili, tùm propter inexplicabilem, & impudentem coeundi libidinem. Aliqui verò ossea seu eminentias, quæ in temporibus fiunt, sic vocant. In aliis autem partibus quoq; fiunt tales tum p n. c. 14. Ἐλέφας ἢ ἐλεφαντίασις universi corporis cancer est, qui nullam omninò admittit curationem. Id nominis nactum est hoc malum, quòd in eo cutis corio *Elephantis* similis videatur. Nam maculis quibusdam ad atrum colorem vergentibus inficitur, atque inæqualiter aspera, crassa, ac veluti squamis fœda, livens, ferinaq; redditur. Nec *Elephas* quicquam (apud aliquos) à Lepra Arabum differt. Sunt verò alii, qui differentiam inter *lepram*, & *Elephantiasin* constituunt, præsertim hanc, quòd *lepra* cutem occupet, *Elephantiasis* carnem. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 150. Vocarunt & veteres morbum hunc ἡράκλειον, h. e. *Herculeum*, quòd nullus eo major sit, & violentior. Nam morbo ingravescente primum quidem stupet cutis, deinde sensum prorsus amittit, ut ne acu quidem compuncti dolorem sentiant, aut fervente aqua affusa urantur. Hæc Castell. Vid. & Jonst. Synt med. Pr. P. III. l. 1. tit. 1. c. 11. Nobis ita definire placet; *Elephantiasis* est scabies, vel totius corporis, vel etiam certi membri, cancrosa, maligna, sicca, & furfuracea, vel squamosa, cum tumore cancroso, & aliis plurimis symptomatibus gravioribus stipata, proveniens à massæ sanguineæ salina maligna coagulatione, & lenta putredine, succum nervosum, & nutritium ad νεκρωσιν disponente, & gravissimè corrumpente. Vide & D. D. Maur. Hofm. Sciagr. Morb. Contag. disp. ult. 40. Signa *Elephantiasis* videantur apud Hildan. in Epist. 24. Cur verò hujusmodi homines adeò salacitate nimia afficiantur, non adeò planum est, determinare. Aut *Elephantiasis* significat *Arabibus* tumorem pedum ulcerosum malignum à sanguinis atrabiliarii putredine corrosiva, & corruptione succum nutritium quoque perdente obortum. Vid. Jonston. d. l. c. 10. Hanc quoque intellexit Lang. l. 1. ep. 12. & 17. (4.) *Elephas* quoq; notat Chymicè *Aquam fortem*. Rul. in Lex. *Elephantias* quoque significat *serpentem* Aldrov. hist. Serp. ac Drac. l. 1. c. 1. §. Epitheta &c. 15.

Elepodatum, id est, *limatum*. Ruland. & Johns.

Elersna, idem quod *Molybdæna*. Rul. & Johns.

Elesmatis, id est, *Plumbum ustum*. Rul. & Johns.

Elevatio est vocabulum diversæ significationis. Dicitur de Pulsu, vel potius arteriæ distensione & ita respondet Græco διάστολή: vel de tumore, seu intumescentia membri. Ita *elevatio* stomachi Forest. l. 18. Obs. 30. in Schol. Gr. dicitur ἔπαρσις, ἔπαρμα. *Elevationes* jecoris, lienis, hypochondriorum leguntur aliquoties apud P. M. de Çalderia Tom. II. Oper. p. 14. Vel dicitur Chymicis artificiosa *subtiliatio*, & *sublimatio* (Gr. μετεωρισμὸς) quando partes spirituales à corporeis, subtiles à crassis, non fixæ à fixis, instar fumi, vi ignis *elevantur*, & à summitate capitelli condensantur. Est & vel sicca, vel humida. Sicca, vulgò *Sublimatio* est, quâ partes siccæ subtiliores elevantur, cum adhærentia sui vasis. Hæc sequenti modo peragitur. Accipio materiam aliquam sublimandam, eamque, vel solam, vel aliis admixtam materiebus, vasi alicui vitreo, aut terreo inferius lato, vel rotundo includo, ita ut duabus partibus vacuis tertia impleta sit. Vasi huic, sive cucurbitæ, alembicum cœcum in vertice parvo foramine perforatum impono, luto obduco, & ne spiritus, aut partes sublimatæ exhalare possint, obfirmo. Deinde in catinum arenarium, tribus digitis à fundo, & parietibus, intercedente arena, vel in ignem liberum pono, caloremque per gradus augeo. Primo autem gradu omnis humiditas abeat, necesse est, quod imposita vitro lamina aliqua ferrea levigata facilè exploro. Cùm enim humiditas aliqua adhuc residua est, laminæ illa adhæret, sed quando omnis

humiditas discessit, spiritus sicci ascendunt, & hinc alembici foramen superstrato aliquo vitro adæquato, luto bono, ne spiritus expirent, claudo. Tandem ignem tantisper foveo, donec omnis materia *sublimanda* elevata est. Nonnulli loco cucurbitæ scutella, vel concha aliqua terrea materiam continente cum vitreo cono parietibus vasis inferioris ritè accommodato utuntur. Rul. Ita Flores Sulphuris, & alii parantur per sublimationem. Vide de hac Rolf. Ch. l. 2. c. 1. Humida dicitur aliàs *destillatio*, de qua vide suprà suo loco.

Elevatorium (perperam *elevaterium*) est nomen instrumentorum Chirurgicorum diversorum, quale etiam Paræus invenit, de quo vide Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. III. fig. 4 *Elevatorium* linguæ, Tab. XI. fig. 7. Blas. Med. Un. p. 73

Elidrium, *Elidrion*, Vel est gummi *Mastix*, vel notat *Mercurium*, sive *Rhaponticum*. Vel est massa metallica parata ex duabus partibus argenti, una auri, & una æris inter se mistis. Rul.

Eligii *morbus* dicitur Joh. Anglico *fistula* propter curationem, quia patiens fistulam habens ex itinere ad locum illum calefit, & ita materia consumitur atq; curatur. Ros. Angl. p 1029

Elinnyo, ἐλιννύω, significat otior, *ferior*, quiesco, immoror. Verbum frequens Hippocr. a. de R. V. I. A. t 53. l. 6. Epid. s. 1. t. 5. s. 4. t. 13. l. 1. de fract. t. 9. 45. lib. 3. de iis, q. in medic. t. 10

Eliotropia (rectiùs *Heliotropia*) est nomen Gemmæ, vel lapidis pretiosi, cujus mentio fit in Ger. Dorn. tr. de gemmar. struct. Th. Chym. Vol. I. p. 487. ubi dicitur, quòd gignatur ex cœlo Veneris, & ex cœlo, & terra Martis cum terra Lunæ. Aliter paulò ejus compositio traditur à Lulio in tract. Animæ transmutatio. Vol. IV. p. 190

Eliquatio, idem, quod *Colliquatio*. Vide suprà suo loco.

Elixatio, ἕψησις, est species coctionis notissima in re culinaria, qua massa quædam solida per liquidum affusum vi caloris externi fervefactum dissolvitur, coquitur, & emollitur, aut liquescit; quemadmodum fit quotidiè in culina, ubi videre est, panem aquæ, aut lacti incoctum, motu igniculorum (qui per ollæ corpus penetrant in liquorem primum, & hinc in panem) dissolui panem, & attenuari, & liquefactum permisceri cum aqua, aut lacte, atque ita redigi in unum corpus quasi homogeneum, quod pultem nominamus. Lind. Ex. XIII. §. 166. ubi etiam *Elixationem* in ventriculo fieri statuit, pro chyli elaboratione, quamvis alii sint, qui negent, & fermentationem urgeant, cùm tamen fermentatio *elixationi* minimè opponatur, quemadmodum colligere licet ex Willis de ferm. c. 7. sub. fin. & c. 9.

Elixir, terminus Pharmaceuticus, & Chymicus, de cujus origine, & Etymologia legi poterit Rolf. Chym. l. 4. sect. 2. c. 1. ubi & variæ ejus significationes occurrunt. Apud Rulandum seqq. leguntur. *Elixir*, *elei*, id est, Medicina. *Elixir* medicina est incomparabilis conservandæ vitæ, & pellendis morbis dicata. Vel *elixir* est fermentum, cujus minima quantitas sui generis ingentem molem in pastam sibi similem penetrando conglutinat *Pasta* h. l. est spiritus vitæ hominum, internusque vitæ balsamus. Est interna corporis conservatrix in eo statu, in quo illud reperit. *Elixir* autem externus atte balsamus ab externis conquisitus, ac præparatus in Spagyricum fermentum. Vel *elixir* etiam est medicina fermentata, vel ex auro solo, vel ex septem metallis. Vel *elixir* est species ex pluribus diversi generis simplicium speciebus composita. Itaque cum Oleum Terebinthi componitur cum floribus Sulphuris, & oleo Myrrhæ; quando quintæ vini essentiæ miscetur tinctura Croci, magisteria vegetabilium magisteriis mineralium, seu essentiis, seu extractis aliis, & similia coadunantur in medicinâ compositam, *elixir* vocantur. Potissimùm tamen excellunt *elixiria* liquida, quæ forma sua repræsentant aquas bezoardicas, aliasque stillatitias compositas, quibus ob cognationem nomen communicatur. Aliis *elixir* distat ab omnibus aliis essentiis, quòd fiat ex pluribus, & detur, vel ad sanitatem in eodem statu detinendam, vel ad imminentes morbos arcendos, præservandumque a putredine. Hodieque communiter accipitur pro liquore spirituoso, facultatibus præcellentibus, mediante infusione impraegnato. Hinc convenit utplurimùm cum *Tincturis liquidis*, Schrod. l. 2. c. 52. Rolfink. d. l. & seq. capp. Jung Libav. Synt. Arc. Chym. l. 8. c. 43 *Elixir* etiam dicitur Lapis Philosophicus, Robert. Vallensis de verit. et antiquit. Chym. c. 1. estq; vel perfectum, vel imperfectum. Vide plura in Th. Chym. Vol. I. II. III. et V. Lacinius dicit: *Elixir* paratur ex tribus, Sole, Luna, et Mercurio, consistentiæ mediæ inter molle, et durum, mollius, ac subtilius, quàm Mercurius. Secus enim aurum exindè paratum fit intractabile. Ex *elixir* fit Azoth, et est prima pars laboris circà lapidem Philosophicum. *Elixir* duplex est: album, et rubrum etc. Rul. In *Elixir Paracelsi* animadvertit Helmont. tract.

tract. Arcana Paracelf. Hodieq; etiam commendatur à Chymiatris. *Elixir proprietatis Paracelsi* duplici modo paratum, vel cum acido sive spiritu Sulphuris, vel sine acido cum alcali paratum.

Elixis, ἔλιξις, significat *Linctum*, idem, quod ἔκλειγμα, Hipp. lib. 7. Epid. VI. 10. IIX. 12. Vide *Ecleigma*.

Elixiviatio vocatur operatio, quando post calcinationem alicujus materiæ affusa aqua sal aliquod extrahitur fixum.

Elleborus, *Elleborismus*, pro *Helleborus*, *Helleborismus*, ponitur. Vide infrà *Helleborus*.

Ellobos, ἔλλοβος, dicitur de seminibus, quæ in siliquis continentur, ut fabæ, phaseoli &c. Gorr. ex Theophrast. p. 134.

Ellychniotos, ἐλλυχνιωτός, *linimenti* genus apud Chirurgos, Galen. Introduct. c. 19. sic dictum, vel quod in *Ellychnii* formam componeretur; vel, quod verius est, ex eadem materia constaret, ex qua *ellychnia* fiebant, quibus vis erat ad supercrescentia ulcera non mediocris, Gorræus p. 135.

Ellychnium, ἐλλύχνιον, significat *funiculum* in candelis, sive *lucernarium*, ut flamma continuetur. Extinctus vero ab Hippocr. ad suffocationem uteri in suffitu commendatur, l. de Nat. mulier. XXII. 12. l. 2. de morb. mul. LXXXI. 6.

Eloanx, dicitur *Auripigmentum*. *Elome*, idem, Ruland.

Elogium significat apud Paræum *Renunciationem*, sive Judicium Medici de ægri statu. Vide *Renunciatio*. Aliàs notum est, quod *Elogium* idem sit, quod Commendatio, Laus.

Elongatio, est species luxationis imperfectæ. Græcè παράρθρημα, ad differentiam *Luxationis*, vel *Exarticulationis* perfectæ, quæ ἐξάρθρημα vocatur. Illa fit, quando ligamentum saltem articuli elongatur, ita tamen, ut os non penitùs exeat è junctura. Forest. l. 9. Chirurg. Obs. 1. Schol. *Elongatio* etiam accipitur pro remedio Chirurgico, & quidem primo in curatione Luxationis, Fallop. tr. de luxat. c. 3. Tom. II. p. 65. Idem, quod *Extensio*.

Elopitinium, *Dragantum*, *Vitriolum*. Rulad.

Elos, *maris plumbum ustum*. Idem.

Elpis, ἐλπίς, *Spes*, est inter affectus animi, cujus significatio notissima, de hujus natura vide Willis P. 1. An brut. cap. 9. Charlton. Ex. 8. Pathol. Hæc cupiditas futuri cum opinione fovet ægrum etiam, dum mors ferè in labris est. Ægroto enim dum anima est, spes esse dicitur. Usus Hippocr. hoc vocabulo 4. aph 74. Jung. Dieter. n. 276. Spem aliquando frustrari, ut moriatur aliquis, de quo Medicus fuit securus, testatur Lind. Ex. III. §. 10.

Elutriatio, μεταγγισμός, dicitur materiæ liquidæ ex uno vase in aliud transfusio, ut vel sordes crassiores, vel etiam materia exficcanda per affusum liquorem vel macerata, vel levigata prius à liquore illo iterum liberetur. Vide passim in libris Pharmaceuticis.

Eluxatio, ἐξάρθρησις, idem, quod *Luxatio*, *Exarticulatio*.

Elytron, ἔλυτρον, significat *tegumentum*, involucrum, vaginam, putamen. Ita tunicas spinalem medullam involventes Hipp. vocavit ἔλυτρα, Gal. 3. de artic. t. 33. Ita quoque seminum folliculi vocantur apud Diosc. l. 2. c. 111. & l. 4. c. 167. Unde, & ἐλυτροειδὴς dicitur tunica testium propria, quasi *Vaginalis*, estq; processus peritonæi, & in ea fieri hernias, vult Rolf. O. ac M. gener. dic. part. 1. c. 16. qui ab ἐρυθροειδεῖ, distinguit. Alij tamen eandem esse arbitrantur. Vid. Barthol. l. 1. An. c. 7. Hac fœminas carere, dixit Gal. l. de dissect. vulv. c. 9. Vide *Vagina*.

Elz, *Elzimar*, id est, *flos æris*. Rulandus.

Emaciatus, λεπτυνόμενος, idem, quod *Extenuatus*. Vide *Leptysmos*.

Emballo, ἐμβάλλω, *Embole*, ἐμβολὴ, & verbum & nomen hoc accipitur Chirurgicè de repositione ossis articulatione sua elapsi, apud Hippocr. 1. de fract. t. 9. s. 2. t. 40. 51. 52. Per metaphoram etiam significat *hostiliter* vel *violenter invadere*, aggredi, l. 5. Ep. XIII. 7. Jung. Foes. p. 102.

Embamma, ἔμβαμμα, hoc est, *Intinctus*, est species condimenti liquidi, in quod intingimus cibum ad saporis commendationem, appetitum excitandum, aut cruditates p. n. digerendas; qualè fuit olim acetum conditum, vinum sacchare edulcoratum: item Mostarda è sinapi. Gorr. p. 135. & Rolf. O. ac M. M. sp. l. 14. s. 1. c. 24.

Embaphion, ἐμβάφιον, acetabulum, sive vasculum, quo medicamenta vel alimenta indunrur, aut mensurantur. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. CI. 1. l. 2. LXXIV. 21. LXXXVII. 14. LXXXIX. 8. *Atramentarium* quoq; dici ἐμβάφιον, alias μελανοδοχεῖον, monstrat Linden. Ex. V. § 26.

Embasis, ἔμβασις, insessus, *labrum*, solium aquæ calidæ, in quo quis lavatur. Dicitur, & κολυμβήθρα, ἐξαμένη. Gorr. d. l.

Embate, ἐμβάτη, significat *pellicεum indumentum*, vel tegumentum, Hipp. l. de int. aff. LIX.

15. Quidam volunt etiam, aliquando idem esse, quod ἔμβασις, labrum, aut pelvim ad lavandum. Foes. d. l.

EMBORISMA, Emborismum, corrupto vocabulo Latino, legitur pro Aneurysma: quemadmodum & *Hyporysma*. Ingrass. comm. ad Avic. de Tum p. n. p. 112. fin.

EMBOTHRUMAE, ἐμβοθρῦμαι, *foveam recipio*, incavor, in foveam, vel scrobem, Hipp. l. de Cord. IV. 17.

EMBOLE, ἐμβολή. Vide *Emballo*, *Repositio*.

EMBOTUM, notat Corniculum auriculare, altero extremo latiore, altero angustiore, teste Forest. l. 12. Obs. 9. Schol in fin.

EMBREGMA. *Embroche*, ἔμβρεγμα, ἡ ἐμβροχή, medicamenti, vel auxilij genus est, cum locis affectis liquore aliquo humectatis perfusisq; lanam deinceps, aut linteum eodem liquore imbutum imponimus, imbecillius Cataplasmate. Sed tamen ubi commode aptari id non potest, ut in capite, ibi ἡ ἐμβροχὴ apte adhibetur, & illis similiter, qui propter imbecillitatem ferre non possunt Cataplasmatum gravitatem: item præcordijs inflammatis per initia morborum, quo tempore intempestivus est usus Cataplasmatum, præterea fracturis, & contusionibus, cum Emplasticis uti non licet, Castell. Meminit & C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. n. 366. 574. Schroder. ita descripsit: *Embrocha*, irrigatio, instillatio, stillicidium, est fomentationis genus, cum liquor fomentans stillatim seu guttatim in partem fomentandam funditur, l. 1. c. 3. Dicitur & *Embrochatio Impluvium*. Vide P. Morell. Meth. præscr. form. l. 2. s. 1. c. 7. Vocatur & ἐπίβροχή, Gal. l. 13. Meth. M. c. 22.

EMBRITHES, ἐμβριθὴς, *gravis*, ponderosus, per metaphoram de morbis dicitur. Hippocr. in Epist. ad Sen. Abderit. fin.

EMBROCATIO, EMBROCHE, vide *Embregma*.

EMBRONTETOS, ἐμβρόντητος, *attonitus*, proprie à tonitru, consequenter, & de Apoplexia correptis dici potest, Forest. l. 10. Obs. 69. Schol.

* EMBRYO, *Embryon*, ἔμβρυον, *fœtum in utero*, & quidem jam membris suis delineatum significat. Differt ergo à vocab. κύημα, conceptus, de quo supra; item à γονὴ, de quo infra, Gal. l. 1. de sem. c. 9. Diet. n. 277. Hipp. meminit 5. aph. 31. 48. 60. Per metaphoram etiam usurpavit vocab. de alijs involutis & inclusis, tr. de Caducis, §. 2.

EMBRYONATUM, de Sulphure interno, quod præcellit, Spagyricè dicitur, ab origine specifica, ut Sulphur embryonis, auri, lapidis &c. *Embryonati* sulphuris duæ notandæ conditiones. Una ex fixa volatilis fit: altera purus & vivus est ignis invisibilis, & visibilis. Utraq; in similem consummationem transit, ligni videlicet ac morbi. *Embryonati sulphuris* extractio fit, vel per sublimationem, vel per descensum. Videatur Ger. Dornæus de genealog. miner. c. 17. in Theatr. Chym. Vol. I. p. 584. Illius *Sulphuris embryonati* acidum est *Universale esuriinum*, omnium metallorum & mineralium principium activum, quod, dum adhuc in forma nativa exit, rodendo minerascit cum his in Vitriolum. Hoc Basilium sub *Spiritus Vitrioli albi* nomine olim quæsivisse author est D. etmuller. in notis ad Ludovici Pharmac. Aliàs & *Sal acidum embryonatum* dicitur, quod in terræ visceribus delitescit, nulli alij corpori junctum.

EMBRYOTHLASTES, ἐμβρυοθλάστης, instrumentum dicitur Chirurgicum, ad contundenda ossa in extrahendo fœtu accommodatum, quod & πίεστρον dicitur Hipp. l. de morb. XCVI. 4. Gal. etiam exponit per θλάσις, vel θλάστης, Foes. p. 507.

EMBRYOTOMIA, ἐμβρυοτομία, idem, quod ἐγκατατομὴ τοῦ ἐμβρύου, i. e. *exsectio fœtus in utero mortui*. Foes. in not. ad libr. Hipp. h. tit. Differt ab Hysterotomia, vel Hysterotomotocia, quæ est fœtus vivi per sectionem uteri exemtio, sive Partus Cæsareus. Cæterùm *embryotomia* etiam embryonis dissectionem Anatomicam notat juxta Blancard.

* EMBRYULCOS, ἐμβρυουλκός, idem, quod ἑλκυστὴρ, ὄνυξ, uncus ferreus ad extrahendum fœtum. Ἑλκυστὴρ legitur apud Hipp. d. l. Descriptionem, & delineationem vide apud Chirurg. Scriptores, præsertim Aquapendent. de oper. Chirurg. Operatio quoque dicitur ἐμβρυουλκία, ἡ ἐμβρυουλκία, Ægin. l. 3. c. 76. fin. quam Rolfink. ἐμβρυοσπερμουλκίαν vocavit, O. ac M. M. Spec. l. 4. s. 1. c. 35. describens, quòd sit portentosum artis Medicæ opus terribile intuentibus, puerperis desperabundis exoptabile. De hac vid. Aquapend. l. cit. Paræus l. 23. Chir. cap. 26. Hildan. cent. 6. Obs. 64. & in epist. Croquerum. ad P. Barbett. Chir. P. 1. c. 23.

EMBULA, id est, Canna, vel *fistula*. Rul.

EMEDULLO, ἐξεντερίζω, id est, cortice libero, *exentero*, λεπίζω. Rhod. ad Scrib. n. 74. 95.

EMERICUS nomen lapidis pretiosi adeò duri, ut ab artificibus adhibeatur ad ferrum, chalybem, & alias gemmas crystallo aut chalybe duriores secandas. Rob. Boyle tr. de corp. solid. porositat. c. 2. & 6.

EMESIA, ἐμεσία, *emesis*, ἔμεσις, *emesma*, ἔμεσμα, idem, quod ἔμετος, *vomitus*. Vide *emetos*. Hipp. l. 2. de Morb. XXXVI. 9. XXXIX. 25. LXXII. 8. l. 1. Prorrh. §. 2. 5. 28.

Emeticum, ἐμετικὸν, i. e. *Vomitorium*. Vide *emetos*. *Vomitoria*.

Emetocatarticum, ἐμετοκαθαρτικόν, dicitur hodiernis quibusdam Medicis, præsertim Chymicis, medicamentum sursum deorsumq; purgans, in quibus fingendis, & excogitandis sicut curiosi esse solent præter necessitatem, & utilitatem, ita nec intermittunt nova quoque comminisci, & attribuere nomina, ut eò facilius applausum inveniant.

Emetos, ἔμετος, *Vomitum* significat, qui nihil aliud est, quàm excretio violenta per os, proveniens à ventriculi motu convulsivo, per spirituum animalium in fibris tunicarum præsentium irritatorum explosionem, quemadmodum egregie hoc demonstravit Willis Pharmac Rat. Part. I. f. 2. cap. 1. Causæ externæ *Vomitionis* sunt omnia illa irritamenta improportionata, tunicam interiorem ventriculi nerveam vellicantia, sive ori ingesta, ut Alimenta, Medicamenta, quæ propterea dicuntur ἐμετικὰ, *vomitoria*. Venena; vel in ventriculo genita, h. e. materies quædam, & saburra corrupta &c. *Vomitus* alius est spontaneus, 1. aph. 2. 6. aphor. 15. alius arte factus, de quo vide Willis d. l. f. 2. c. 2. Verbum est ἐμέω, *vomo*, Dieter. n. 278. 279.

Eminentia, ἔξοχὴ, ἐξάνθημα, significat omnem protuberantiam, vel tumorem etiam exiguum, præternaturalem. Estq; vel ulcerosa. Forest. l. 8. O. 17. Schol. vel non ulcerosa, ut Callus, Verrucæ. Scribon. n. 227. de quibus omnibus suo loco. Vide *Protuberantiis*.

Emissarius, dicitur in Medicina de spiritibus animalibus, qui sunt animæ rationalis *emissarij*, Charlton. *Ex.* VIII. Pathol. & alij. *Emissarium* puris, i. e. ulcus, Scribon. n. 206. 229.

Emmenagoga, ἐμμηναγωγά, sunt medicamenta sanguinem menstruum fœminarum subsistentem promoventia, cautè à Medicis præscribenda, fœmellis præsertim cœlibibus suspectis.

Emmenia, ἐμμήνια, idem, quod καταμήνια, sanguis menstruus fœminarum. Vide *Menstruum*.

* *Emmotos*, ἔμμοτος, *Linamentarius*, dicitur de eo, qui, vel quod curatione indiget per *linamenta*, ἡ δὲ μοτῶν θεραπείας. Ita de hominibus usurpatur, 3. de artic. t. 55. 59. de utero l. de nat. mul. VI. 5. l. 2. de morb. mul. XXIX. 4. & 5. aph. 47. Vid. Dieterich. n. 280. de ulceribus, 3. de artic. t. 93. l. de intern. aff. XVI. 21. Jung. Foes. 203.

Emogia; vitiosè ob ignorantiam, vel negligentiam Græcæ Linguæ pro *Hæmodia* legitur, i. e. Stupor dentium, Joh. Stephan. Paraphras. ad Avic. l. 3. sen. 7. c. 23. p. 222. Vide *Hæmodia*.

* *Emolliens*, μαλθακτικὸς, μαλακτικὸς, dicitur de remediis, quæ temperata humiditate & calore blando vim habent solidiora, & duriora resolvendi. Vide Dogm. Med. Gen. P. VI. c. 2. dogm. 9. Coincidit cum χαλαστικοῖς, *Laxantibus*, de quibus suprà. Vide *Chalasticos*. *Emollitio* dicitur μάλθαξις, 3. de R. V. I. A. t. 13. *emollitio* ossium quei fiat, vide *Os*.

Emotio, ἔκστασις, vel de mente dicitur, & ita pertinet ad *Delirium*. Vide suo loco; vel de parte corporis: & ita coincidit cum *Luxatione*, aut morbo in situ mutato.

Empasma, ἔμπασμα, idem, quod κατάπασμα, inspersio. Vide *Catapasma*.

Empeiria, ἐμπειρία, *Experientia*. Dicitur & πεῖρα, 1. aph. 1. Estq; nihil aliud, quàm ejus, quod frequenter & eodem modo visum est, comprehensio, & memoria, Galen. ad Thrasyb. c. 11. Est summè necessaria in arte Medica, ceu subsidium, criterium & fulcrum artis, sed non solum, quin etiam Ratio conjungenda. Qui verò soli *experientiæ* confidunt, dicuntur *empirici*, cujus sectæ primus author extitit Heraclion, qui naturæ cognitionem, rationalemq; disciplinam nihil ad Medicinam pertinere professus, in usu & experimentis eam posuit. Vide Gal. passim in scriptis potissimum in Theatr. Mundellæ, voc. *experientia*. *Experientia* est vel universalis, vel particularis, vel singularis. Ista est consensio omnium exemplorum. Illa consensio multorum exemplorum: Hæc, cùm in uno aliquid observatum est, Dieter. Jatr. n. 665. ubi plura de hoc argumento reperies. Dicitur aliàs proverbialiter stultorum magistra *experientia*, Linden. *Ex.* XII. §. 119. 182. *experientiam* describsit Gor. Dorn. quòd sit veritatis manifesta demonstratio, Spec. Philos. cap. 3. Th. Chym; Vol. I. p. 243. Ita etiam laudavit Menens in Aur. Vell. l. 2. Vol. V. p. 404. At Hippocr. d. l. fallacem eam dixit, σφαλερὴν, si scilicet ratione destituatur. Ἔμπειρος vocatur, qui gnarus est alicujus rei, Linden. Exerc. XIII. §. 159.

Emphlasmenos, ἐμπεφλασμένος, infarctus, *intercedens*, depressus. Dicitur de osse, l. 2. Prorrhet. XXII. 2.

Emperos, ἔμπηρος, idem, quod πηρὸς, *mutilus*, membris non absolutus, Hipp. l. 1. de morb. l. 8. III. 12.

Emphasis, ἔμφασις, *repræsentationem*, sive specularem ostensionem significat in definitione Indicationis apud Gal. l. 2. M. M. c. 7. prolixius genus hoc exponente Mich. Gavassetio de Indic. cur. c. 2. p. m. 48. seqq.

Empheres, ἐμφερής, *similis*, affinis, Hippocr. 3. de R. V. I. A. t. 7. Lind. Ex. XI. §. 148. 150.

* Empheromenos, ἐμφερόμενος, dicitur de contentis in urinis, nebula, sedimento, sublimamento, Hipp. l. 7. Epid. XXI 28. quamvis Linden. legerit ἐμφερόμενα. Vide Foes. p. 206.

Emphracticos, ἐμφρακτικὸς, *obstruens*, infarciens, idem quod ἐμπλαστικὸς, Gal. l. 5. de S. F. c. 11. est viscosæ, vel terrenæ naturæ, mordacitatis expers, & corpori applicatum tenaciter adhæret, ibid. Opponitur τῷ ἐκφρακτικῷ. Vide suprà *ecphraxis*.

Emphragma, ἔμφραγμα, *obturamentum*, impedimentum. Legitur ap. Hipp. l. de part. octimest r. II. 8

* Emphraxis, ἔμφραξις, *Obstructio*, est meatuum, aut cavitatum naturalium stipatio, ex copia, vel vitiosa qualitate, puta lentore, & crassitie humorum proveniens. Et ita pertinet ad morbos organicos, ceu modus certus, per quem meatus angustantur. Vid. Dogm. nostr p. 254. 255

Emphron, ἔμφρων, id est, *mentis compos*, Hippocr. Coac. t. 139. modestus, l. 7. Epidem. VII. 10.

* Emphysema, ἐμφύσημα, *inflationem* significat ex flatuosi spiritus copia in corporis cavitatibus collecta, tumorem flatulentum, Hipp. l. 3. Epid. ægr. 13. post. stat. pestil. l. 4. de R. V. I. A. t. 115. [ad quem locum vide nostr. Disp. V. de Remor. purg. θ. 17. seqq.] l. 2. Epid. s. 3. n. 122. 123. Restrinxit Blasius hoc vocabulum ad tumorem flatulentum palpebrarum Med. Univ. p. 194. Significat, & Insufflationem. Vide *Flatus*, *insufflatio*.

Emphytos, ἔμφυτος, *Innatus*, Nativus, connatus. Dicitur de Calore nostro vitali apud Hipp. 1. aph. 14. quod tamen non ita intelligendum est, quod idem numero calor maneat, qui ab initio conceptionis fuit, sed saltem idem specie. Continuatur enim, instar flammæ, per multiplicationem. Vide *Calidum*, *Ingenitus*.

Empiplao, *Empimplemi*, ἐμπιπλάω, ἐμπίμπλημι, h. e. *impleo*, repleo, apud Hipp. l. de R. V. I. A. t. 44. & 7. aph. 55.

Empipto, ἐμπίπτω, *incido*, vel *intervenio*, *invado*. Vel dicitur de morbis, & symptomatibus intervenientibus, Hipp. 4. aph. 46. junge Diet. n. 183. vel dicitur de diebus quasi Criticis *intercidentibus*, παρεμπίπτοντες; in quibus quasi Crises fiunt, sed secundariæ, & imperfectæ, Gal. c. 3. progn. t. 1. Vid. *Invado*.

Empirica, ἐμπειρική. Vide *empeiria*. De triplici genere *empiricæ* vide Keuchen. in prolegom. ad Q. Ser. p. 50.

Emplassomai, ἐμπλάσσομαι; i. e. *intus formor*, imprimor, obstruor. Aliquoties usus hoc verbo Hipp. l. 1. de morb. mul. IX. 11. X. 6. XIII. 11. & l. 1. de morb. XIII. 3.

Emplasticos, ἐμπλαστικὸς, idem quod ἐμφρακτικὸς, *obstruens*. Vid. *Emphracticus*.

Emplastrum, ἔμπλαστρον, nomen medicamenti externi solidioris, quam Ceratum, & Unguentum viscidum, quod linteo, vel alutæ inductum corpori, & cuti applicatur, & adhærescit, P. Morell. Meth. Form. remed. l. 2. s. t c. 11. Weker. Antid. gen. l. 1. c. 37. *Emplastrorum* verò historiam, & catalogum vide ap. eundem Aut. spec. l. 3. s. 29. Schrod. l. 2. c 53. & alios. Quod dentibus imponitur, vocavit Scrib. *quasi emplastrum*, n. 56. *Emplastrum* animatum tradit Libav. Syn. A. Ch. l. 1. c. 18. *Emplastris* nihil esse admiscendum, quod non possit per totum generaliter dissolvi, vult, & fortassis non absque ratione, Helmont. Pharmac ac Disp. Modern. n. 56. Ars conficiendi *emplastra* dicitur *emplastropœia*, ἐμπλαστροποιΐα, Gal. l. 6. de C. M. P. G.

* Emplattomena medicamenta, ἐμπλαττόμενα, dicuntur eadem, quæ ἐμπλαστικά, quæ exiguis totius corporis meatibus adhærent, & prohibent, nequid per urinas, aut cutim effluat, aut difflentur, Gal. l. 8. M. M. c. 2.

Empneumatosis, ἐμπνευμάτωσις, *inflatio*, idem quod ἐμφύσημα, Vide *emphysema*, Gal. in defin. Medic. Uteri ἐμπνευμάτωσις, Æginet. l. 3. c. 70. Nominatur & πρῆσις, vel πρῆσμα. Foes. p. 2042

Empoleo, ἐμπολέω, i. e. *Dego*, vivo, versor, Hipp. l. 4. de morb. XXIII 20

Emporeuomai, ἐμπορεύομαι; significat *invado*, insector. Dicitur de iis, qui temerè in artem Medicam insultant, & nundinantur quæstus gratia, Hipp l. de arte l. 13

Emprion, ἔμπριον, *serratus*, est epitheton pulsus inæqualis, in quo pars arteriæ alia magis distenta videtur, alia minus, & proprius habetur omnis magnæ inflammationis, Gal. l. de puls. ad tyr. c. 11.

* Emprosthotonos, ἐμπροσθότονος, est species convulsionis. Vide *Convulsio*.

Empsychosis, ἐμψύχωσις, significat *animæ in corpus migrationem*, sive animæ cum corpore conjunctionem. Dicitur & μετεμψύχωσις, Gal. fragm. de subst. fac. natur. Meminit & Helmont. hujus vocabuli tr. jus duumviratus, c. 9. Latinè dici posset *Animatio*.

* Empyema, ἐμπύημα, item ἐμπύησις, ἐμπύον. Aretæo triplicem habet significationem; (1.) Significat omnem suppurationem in genere, sive mutationem in abscessum purulentum & ita

& ità coincidit cum vocab. διαπύημα, *diapyema*, Gal. com. ad 5. aph. 8. ad 7. aph. 44. l. de Tum. p.n. c.3. com. 1. in Prognost. t.40. (2.) significat *collectionem puris in pulmonibus*, qui affectus, & *vomica pulmonis* dicitur, & coincidit cum Phthisi; quo pertinet 5.aph.10. (3.) & quidem usitatissimè significat puris collectionem in cavitate Thoracis extrà pulmonum substantiam. Huc spectant 5. aph. 8. 7. aph. 38. Com. Gal. in 6. aph. 27. & 7. aph. 44. Ægroti, in quibus suppuratio fit, dicuntur ἔμπυοι, vel ἐμπυικοί, Gal. l. 4. de causs. pulsf. c. 2. & alibi. Jung. Foes. Oec. p 205. Diet. n. 284. 285

Empyos, ἔμπυος, *suppuratione affectus*. Vide *empyema*. Dicitur etiam de *linamentis* ad sordes purulentas abstergendas, ἐμπυϊμοτοί, Hipp. l. 2. de morb. mul. XLVI. 12

* Empyreuma, ἐμπύρευμα, significat *ignitionem* quandam, sive calorem siccum adventitium, veluti combusta accipiunt, Gal. l. 9. de S. F. in princ. ex Arist. l. 2. de part. anim. c. 2. in fin. Tale *empyreuma* etiam aquis destillatis inesse, testatur Lang. l. 1. ep. 53. & C. Hofm. in præfat. super Officinalia. *Empyreuma* quoque notat reliquias caloris febrilis post paroxysmum. Dispositio quædam est neutra, mediaq. inter febrem, & febris intermissionem, intermittentium, & putridarum febrium propria, ut soluta accessione superfit nonnihil caloris, vel in ipsis humoribus relicti, vel adhuc solidis etiam partibus impressi, quem aliqui febris fomitem appellant. Huic contraria est ἀπυρεξία, sive *Infebricitatio*. Hæc Castell. & Gort. p. 138.

Empyros, ἔμπυρος, H pp. dicitur *febricitans*, qui febre detinetur, l. 2. de morb. XXXVI 23

* Emulgentes Arteriæ, & Venæ dicuntur rami ab Arteriæ Aortæ, & Venæ Cavæ trunco descendente excurrentes ad Renes insignes, quorum illa sanguinem adferunt, ut superfluum, & inutile serum cum salinis portionibus effœtis deponant. hi verò sanguinem ab illis recrementis liberatum revehunt ad truncum Venæ Cavæ. Barthol. libell. 1. c 8. & libell. 2. c. 5

Emulsio, est nomen medicamenti liquidi à junioribus inventi, quod lac colore æmulatur, ex medulla fructuum, seminumve lactescentium contusorum, & tritorum paratum, interveniente liquore appropriato. Hujus historiam, & descriptionem vide apud Weker. Antid. spec. sect. 5. P. Morell. Form. Rem. l. 1. f. 7. c. 7. Schr. l. 2. cap. 14. Schenk. de med. comp. p. 150. *Emun sorium* legitur pro *emulsione* apud Forest. l. 26 O. 6

Emunctorium dicitur locus, per quem fit expurgatio vitiosi, aut inutilis. Rul. & Johns. Ita Glandulæ dicuntur *emunctoria*. Ita Cutis est corporis *emunctorium*, Paracelf. Paramir. tract. 2. c. 9. seqq. l. 3. Tract. 4. &c. Ita Nasus cerebri dicitur *emunctorium* &c.

† Ena Chartarum apud Marc. Empir. pro Imæ, id est, filamenta Chartæ tenuia, quæ ipsam reddunt horridam. Salmas. in Solinum.

* Enæmos, ἔναιμος, & ἐναίμων, (1) dicitur de medicamento topico, quod glutinat, Gal. l. 4. M. Med. c 5. imponiturq; maximè cruentis vulneribus sistendo sanguini, l. 2. de C. M. P. G. c. 21. cum cruor, qui αἷμα dicitur, ex cute ipsa vulnerata, vel etiam ex carne in roris speciem distillat, atq; ideò & *sanguinarium*, & *cruentis opitulans*, & *glutinatorium* dicitur, l. 3 de tit. c. 2. Meminit aliquoties Hipp. 3. de fract. t. 3 l. 4. de artic. t. 26. l. 5. Epid. XXXIV. 11. l. de ulcer. II. 13. Constant ex medicamentis non pinguibus, ideoq; ἀλίπαρα. (Vide suprà *Alipæna*) nominantur; cùm debeant siccare, & citrà abstersionem leniter adstringere. Maximè ex Bitumine componuntur, cumque varii sint generis, duo tamen habentur præstantissima: unum βάρβαρον, *Barbarum*: alterum *Cyzicenum*, κυζικηνὸν appellatum (de quibus suprà suis locis.) Celsus l. 5 c. 19. (2) dicitur de corpore, & ejus partibus l. 2. f. 3 n. 110. l. 6. Epid. f. 6. t. 27. de venis, l. de venis XXVII. 7. ubi opponitur ὀλίγαιμος, *pauci sanguinis* vena, de nervo, l. de humid. Us. V. 6. ad quem locum Interpretes non conveniunt, quid per Nervum sanguineum intelligendum sit. Foes. existimat, panniculum carnosum, qui sub cute occurrit, denotari. Erotian. verò per venam exponit. Jung. Lind. Ex. XIII. § 449. seqq.

* Enæorema, ἐναιώρημα, significat Hipp. & aliis sublime quiddam in urina *innatans*, & per media n urinam pendulum, Lang. l. 2. ep. 41 *Sublimamentum* Latinè dici posset. Dicitur & νεφέλη, *Nubes*, vel *Nubecula*, Gal. com. 2. in Progn. t. 29. Variant verò ἐναιωρήματα in ægris. Interdum est tenujus, & nubeculæ simile, quod vocat Hippocr. ἐναιώρημα ἐπινεφελον, lib. 3. Epid. ægr. 1. 3. & 5. interdum genituræ, vel massæ seminali simile, & vocatur γονοειδές, l. 1, Epid. ægr. 1. & l. 3 Epid. ægr. 3. interdum rotundum, dispersum, non residens, στρογγύλον, διεσπαρμένον, οὐ τι ὑφιστάμενον. l. 1. Epid. ægr. 1. & l. 3. ægr. 11. post. stat. pest. Idem dicitur, & μετέωρον, i. e. *sublime*, superficiem superiorem occupans, l 3. Epid. ægr. 3. 9. 12. post. st. pest. Urina cum *sublimantis* dicitur ἐναιωρεύμενον, ἢ ἐναιωρεόμενον, 1. Prorrh. sect 1. t. 4. et 31. Coac. t. 198. Sed aliquando oculi dicuntur ἐναιωρούμενοι, *sublimes*, suspensi quales cernuntur

tur in moribundis, 1. Progn. t. 10. Vide Foes. p 208

Enantesis, ἐνάντησις, dicitur Galeno *occursus vasorum* sanguiferorum, quando vasis descendentibus alia ascendentia obviam veluti veniunt, notante Bonetto Anat. Pract. l. 1. Part. I. Obs. 8. p. 11. Qualem *occursum* aliquando observari inter venam mammariam, & epigastricam in recto abdominis musculo testatur Barthol. l. 1. An. c. 5. p. 55

Enantios, ἐναντίος. Vide *Contrarius*.

Enarges, ἐναργής, *manifestus*. Usurpavit Hipp. de insomniis 1. prorrh. s. 1. t. 5. & Coac. t. 90. Dicitur et liquidus, Gal. l. 2. de san. tu. cap. 4

Enaricymon, ἐναρικύμων, idem quod ἀρικύμων, *fæcundus*, *da*. Vide *Aricymon*.

Enarthrosis, ἐνάρθρωσις, est species διαρθρώσεως, cum cavum excipientis ossis altum admodum est, caputq; quod in id inseritur, oblongum, Gal. l. de ossib. in proœm. Ejus pauca sunt exempla, ut cruris cum ischio, et fortè tali cum osse navis speciem referente. Latinè dici potest *Inarticulatio*. Barthol. libell. 4 Anat. cap. 1

Enaulia, ἐναυλία, propriè dicitur via interior, vel trames, aut fistularis via, aut interior habitatio, ac domicilium. Sed Hipp. metaphoricè usurpavit de Vulvæ interiori cavitate, sive vagina, vel collo, l. 2. de morb. mul. XIIX. 13 Verbum ἐναυλίζομαι significat *immorari*, permanere, 2. de nat. hum. t. 10

* Encanthis, ἐγκανθίς, duplicem habet significationem. Vel enim accipitur pro immoderato augmento angulorum oculi, cui opponitur ῥοιάς, *Rhœas* immoderata, eorundem diminutio, Gal. l. de diff. morb. c 9. Vel sumitur pro excessu, et carnis excrescentia in oculi angulo majore, 1. defin. medic. nec est tumor toto genere p. n. l. de tum. p. n. c. 17. Pterygio oculorum plerunq; succedere solet. Aliàs malum hoc canibus frequens, minus homines corripit, et eos magis, qui in mari versantur: siquidem aliquando hoc carnis incrementum benignum est, et tenerum, laxum, et sine dolore, quod medicamentis siccis consumendum est: aliquando verò malignum, durum, inæquale, et cum dolore punctorio, quod manu curare, et scalpro evellere oportet, Castell. De medicamentis πρὸς ἐγκανθίδας vide Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. De hoc affectu legatur, et Aquapendens tr. Operat. Chir. h. tit. Quod et Caruncula in angulo majori naturaliter se habens dicatur ἐγκανθίς, vult C. Hofm. com. ad Gal. l. de U. P. n. 750

* Encardion, ἐγκάρδιον, latè significat medium uniuscujusque rei, *medi ullium*. Strictè verò dicitur medulla caudicis, ἐγκάρδιον, quæ et ἐντεριώνη apud Diosc. l. 1. cap. 12. Strictissimè quoque locum significat, ubi cor situm obtinet. Gorr. p. 123

Encarpos, ἔγκαρπος, *fructuosus*, in se fructum habens. Unde ἐγκάρπια dicuntur fructus, vel poma, quæ multum seminis in se habent, et hæc sunt διαχωρητικά, alvum subducentia. Hipp. l. 2. de diæt. XXIIX. 2

Encarsios, ἐγκάρσιος, *transversus*. Refertur ad modos fractionis à Gal. l. 2. de san. tu. c. 3. princ.

Encatacecleismenos, ἐγκατακεκλεισμένος, *interclusus*, interceptus. Usurpat Hipp. de excrementis, quæ longo tempore non dejecit alvus. 1. de R. V. I. A. t. 32

Encatadamasthen, ἐγκαταδαμασθείς, dicitur corpus *afflictum*, *perdomitum*, Hipp. l. 7. Epid. XXXIX. 3.

Encatalepsis, ἐγκατάληψις, idem quod ἀπόληψις, vel κατάληψις. Vide *Apolepsis*, *Catalepsis*. Legitur apud Hipp. l. 6. Epid. s. 2 t. 12.

Encataleipomæ, ἐγκαταλείπομαι, ἢ ἐγκαταλιμπάνομαι, significat *relinquor*, et dicitur apud Hipp. de iis relictis, vel morborum reliquiis, quæ post morbi judicationem, aut solutionem adhuc in corpore humano de materia peccante, vel ejus affectu residua sunt, ex 2. aph. 12. l. 2. Epid. s. 3. n. 72. l. 6. s. 2. t. 12. vel 32 juxta Linden. in qua sectione aliquoties hoc verbum legitur. Vid. Dieter. n. 233

* Encathisma, ἐγκάθισμα, est *sessio in aqua medicata* ab imis pedibus, vel feminibus, usque ad umbilicum, ita ut supernæ partes non madescant, Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 13. Hodieqs vocatur *Semicupium*. In quibus affectibus hoc remedii externi genus conveniat, non est hujus loci determinare. Aliàs vocatur et *Insessio*. Vide *Insessio*. Meminit Forest. l. 27. Obs. 24. Schol. Hild. de dysent. c. 19. et lithotom. c. 9. Habet et Pathologicam significationem, qua denotat corporis abscessus, tumores, excrescentias, corpori velut insidentes, et balneis fomentisque indigentes, Apul. l. de medic. herb. c. 38. n. 3. Humelberg. comm. ad h. l. p. 143. Legitur et *encathesma*. Diminutivum ἐγκαθισμάτιον legitur apud Moschion. de morb mul. c. 35.

Encavma, ἔγκαυμα, in genere significat *Inustionem*, pustulam ex ustione contractam. Deinde ita dicitur Ulcus in oculo, quod à febre utplurimum cum crusta impura in nigro, aut albo oritur. Ac in n gro quidem dum fit, sæpè profundum est, ac ferè semper in ipsa expurgatione major tunicarum erosio contingit, adeò,

deò, ut humores paulatim diffluant, & totus oculus effundatur. Hæc ex Aetio l.7.c.36. gorr. p.122. Caussa est eadem, quæ aliorum ulcerum, materia nimirum ichorosa salinis, lixiviosis, corrosivisq; particulis scatens. Ægineta ἐγκαυμα appellavit, l 3.c.22.

Encausis, ἔγκαυσις, vocatur *Æstus*, ardor, *incensio*, *inustio*. Dicitur verò ita à Gal. l. 1. de diff. febr. c 3. illa caloris actio in corpus, quam inducunt caussæ externæ, sive Solis operatio, sive ignis, sive affectus vehementiores &c. *Encausis* quoque dicitur pictura, vel cælatura per cauteria potentialia peracta, de qua Lybav. Synt. Arc. Ch. l.1.c.23. & l.6.c.6. Vocatur & Pictura *Encaustica*, & Artifex *Encaustes*.

Encaustum, ἔγκαυστον, materia illa, qua perficitur cælatura, vel pictura *encaustica*, cujus tres numerantur species: *Corographia*, κηρογραφία, *Cestrographia*, κεστρογραφία, & *tertia*, quæ *penicillo* peragitur, Libav d. l. Hinc & cælati, sculpti, dicuntur ἐγκαυστοὶ, teste Rhod. ad Scrib. n.231. In Officinis quoque quibusdam materia Atramenti scriptorii dici solet *encaustum*.

Enceimæ, ἔγκειμαι, i.e. *incumbo*. Usurpatur de utero quando ischio incumbit, Hipp. 5. aph. 47 Diet. n. 234

* Encephalos, ἐγκέφαλος, *Cerebrum*. Vide suprà suo loco.

Enceris, ἐγκηρὶς, *grumus ceræ*, vel massa informis, quando liquata infunduntur mortario in frigore, Gal l.2. de C.M.P.G. c.2. l.3.c.4 l.4.c.5

Encerosis, ἐγκήρωσις. Vide *Inceratio*.

Enchalinomæ, ἐγχαλινοῦμαι, significat *frænor*, vel frenis cingor, Hipp. l. de venis XXVII 8.

* Encharaxis, ἐγχάραξις, Medicis dicitur *Scarificatio*, quæ est cutis, & subjectæ carnis per scalpellum sectio, non punctim, sed cæsim facta. Differt à Phlebotomia, quòd hæc uno vulnere venam adaperiat; illa multis vulnusculis, & sectionibus cutem dividat. Differentiæ potissimùm tres constitui possunt. Aut enim tenuis, & superficiaria est *scarificatio*; aut magna, & profundior; aut intermedia. Gal. l. 2 ad Glauc. c.7. Plura de *scarificatione* vide apud eundem integro libell. de cucurbitul. scarificat. &c. Imprimis verò ad renutritionem facere, testatur Oribas. l. de scarific. c.20. citante Rhodio ad Scrib. n.55. Jung. & Petri Pauli Magni Romani Chirurgi libellus Italicus Inscriptus: Discorso sopra le ventose.

Encheiresis, ἐγχείρησις, propriè significat generationem, vel *tractationem manibus factam*; vel si quis negotium aliquod propria manu aggreditur; Exercitium. Ita Galen. libros scripsit ἐγχειρήσεων ἀνατομικῶν, de cujus tituli Latina versione vide C. Hofman. Var. lect. lib. 2. c. 13

Encheiria, ἐγχειρία, idem quod ἐγχείρησις, manus aggressio, *administratio manuaria*. Legitur apud Hipp 2. de artic. t.40. Libavius partem Chymiæ, quæ agit de instrumentis, & operationibus, vocavit *encherian*, tract. de Igne naturæ c.36

Enchondros, ἔγχονδρος, duplicem habet significationem, à primitivo χόνδρος, quod & *granum*, & *cartilaginem* notat. Itaq; & derivativum hoc 1. significat *granulosum*, grumosum, in qua significatione usus est Dioscor. l.1. c.83. deinde *Cartilagineum*, teste Gorr. pag. 123.

Enchrimto, *Enchripto*, ἐγχρίμπτω, ἐγχρίπτω, idem quod χρίμπτω, significat *applico*, admoveo, *implico*, appropinquo. Usus Hipp: de ossibus, quæ in fracturis inter se *implicantur*, & mutuo attactu se offendunt, 2. de artic. t. 35 & de compos. προσεγχρίμπτω, l. 3. t. 112. de utero ad inguina, pectinem, & vesicam procumbente, l.2. de morb. mul. XXXIII. 15 Junge Foes. p. 179.

Enchylos, ἔγχυλος, quasi dicas, *Insuccatus*, udus, madidus. Idem quod νοτὸς, Gal. l.4. de dift. pulf. c. 2

Enchyma, ἔγχυμα, idem quod ἔγχυσις, *infusionem* significat. Ita plenitudo quoad vasa vocatur πλῆθος πρὸς τὰ ἔγχυμα. Non solùm sanguinis, verùm etiam ad omnem vasorum arte factorum repletionem applicari potest, Gorr. p.124. Vide *Infusio*.

* Enchimoma, *enchymosis*, ἐγχύμωμα, ἐγχύμωσις, *humorum vitalium* in partes solidas *infusionem* significat ap. Hipp. l.2. Epid. f. 4.n. 26 quale quid fieri videmus in ira, verecundia, aut gaudio, quod sanguis in venulas cutaneas rapiatur, ut color vividus, floridusq; appareat. Huic opponitur *ecchymoma*, & *ecchymosis*, de quo superius.

* Enchytos, ἔγχυτος, dicitur de eo, *quod infunditur*, & instillatur. In specie ἔγχυτα vocantur medicamenta, quæ oculis instillantur, ut Fœnugræci decoctum, Lac muliebre, & alia Collyria liquida, Gal. l. de rem. fac. parab. c. 10.

Encissevomæ, ἐγκισσεύομαι, significat *implicor*, instar hederæ; Legitur apud Hipp. de venis XX. 7. Posset etiam usurpati de venis spermaticis pampiniformibus.

Enclysma, ἔγκλυσμα, idem quod *Clysma*, vel *enema*, significat. Vide *enema*. *Clyster*. Legitur apud Dioscor.

Encoelion, ἐγκοίλιον, significat *Abdomen*, *Hira*, videlicet omnia viscera, sub costis recondita, ἐγκοίλια vocantur. Linden. Ex. IX. §. 57. 58

Encolpismus, ἐγκολπισμὸς propriè *infinuationem* significat. Usurpatur verò de applicatione remediorum uterinorum in sinum muliebrem à Moschione de morb. mul. c. 132

* Encope, ἐγκοπὴ, significat propriè *incisionem*, qualis aliquando contingit in capitis ossibus, estque soluta continuitas ab aliquo acuto dissecante facta. Coincidit cum vocibus διακοπὴ, & ἕδρα. Cast. Gorr. p. 123. Impropriè etiam significare potest *impedimentum*, interceptionem. Derivatur à verbo ἐγκόπτω, *incido*, impedio, in qua posteriori significatione legitur apud Hipp. in præcept. XI. 3

* Encranis, *encranion*, ἐγκρανίς, ἐγκράνιον. Vide *Cerebellum*.

Encrates, ἐγκρατής, id est, *validus*, firmus, robustus, Hipp. l. 7. Epid. VII. 14. IIX. 14.

Encrasicholus, ἐγκρασίχολος, nomen *pisciculi littoralis*, ad *Sardas*, vel Sardones Italorum pertinentis. Sale conditus usurpatur ad cibum. Cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 2. de pisc. c. 3

Encris, ἐγκρίς, *placentæ* genus, dum farina benè subacta in oleo primum coquitur, mox mel adjicitur. Ταγηνίας Pollux vocavit, quod patinis ferè frigatur, Gorr. d. l. C. Hofm. l. 3 V. L. c. 13 fin.

Encryphias, ἐγκρυφίας, epitheton *panis*, qui & ἀγοραῖος, i. e. *forensis*, aut *venalis* dicitur, quod in foro vendendus exponatur. Gorr. d. l.

Encylindotos, ἐγκυλίνδωτος, *in orbem*, vel *cylindri* formam *convolutus*. Dicitur de lana utero applicanda, l. 1. de morb. mul. CII. 57. Foes. p. 178

Encymon. ἐγκύμων. dicitur *prægnans*, *gravida*, ab ἐγκύω, concipio. Gal. c. 3. in progn. t. 30.

Encyro, ἐγκύρω, ἢ ἐγκυρέω, significat *incido*, irruo, Hipp. usurpat de flatibus l. de vet. med. XLI. 1. Jung. 1. de artic. t 45

Endedinenenos, ἐνδεδινημένος, *intrò convolutus*, introrsum conversus. Est epitheton oculorum vitiosè se habentium, aut etiam instabilium, & δινέει quadam affectorum, apud Hipp. l. 6. Epid. f. 1. t. 27. Lind. reddidit per tremulos oculos à tremore, vel motu convulsivo musculorum ocularium mira celeritate, atq; incessanter oculi orbitam in omnem partem raptantium, Ex. IV. §. 93.

Endeia, ἔνδεια, *indigentia*, defectus, *penuria* dicitur, quæ opponitur *Plenitudini*, *Abundantiæ*. Huc pertinet κενεαγγεῖν, vasorum inanitio. 1. aph. 2.

* Endeixis, *Indicatio*, communitas, scopus. Terminus frequentissimus in arte Medica, & præsertim in Methodo Medicinali. Estq; nihil aliud, quàm mostratio, vel determinatio juvantis, vel indicari ex indicante, h. e. curarą determinatio agendorum in Medicina ex caussis modoque generationis cùm sanitatis, tùm morbi. Hinc duplicis generis sunt *Indicationes*, Aliæ sunt *Conservatoriæ*, ad methodum ὑγιεινὴν, spectantes: aliæ. *Curatoriæ*, ad methodum θεραπευτικὴν pertinentes. Quamvis pleriq; confundant, & in genere tres constituant etiam me. dendi methodum concernentes *indicationes*, *Præservatoriam*, quam ad caussam, Gr. προφυλακτικὴν: *Curatoriam*, quam ad morbum: & *Vitalem*, quam ad vires corporis referunt. De quibus vide passim in Authoribus, præsertim ap. Rolfink. O. d. ac Meth. Med. Sp. l 4. f 1. cap. 11. seqq. Nostram verò sententiam invenies in Dogm. Med. Gen. Part. IV. c. 1. 2. 3. & 4. Egregiè quoque de *Indicationibus*, *Indicantibus*, & *Indicatis* disseruit Linden. Ex. VIII. §. 63. seqq. & alibi, quorum loca vide in Indice illius Authoris.

* Endemos, *Endemios*, ἔνδημος, ἐνδήμιος, *Vernaculus*, alicui populo familiaris, quasi *Patrium* dixeris, est epitheton morborum communium, multis in una regione viventibus ob caussam communem illi regioni familiarem, Gal. c. 1. in 1. Epid. in procem. & in defin. Vernaculi morbi sunt, qui in quibusdam locis abundare solent. Differunt ab *epidemicis*, quòd hi certis saltem temporibus infestare soleant, propter caussam vitio aeris infecti, aut intemperatioris constantis progressi contractam. Illi verò nullo non tempore solent esse familiares, v. g. Scorbutus maritimorum, & palustrium locorum incolis. Vid. Dogm. nostr. P. II. c. 6. Dogm 11

Endesis, ἔνδεσις, *colligationem*, *connexionem* per vinculum significat, & ea pedis pars ap. Hipp. hoc vocabulo intelligitur, in quam tibiæ ossa desinunt, & ad talos ligamentis connectitur, l. de venis XXIV. 2

Endica significat *feces in fundo*. Mor ines verò ita scripsit: *Endicam* quære in vitreis vasis, & repone tantisper, donec acescat. Nam in dulci materia nihil præstare poteris. Hæc corporibus addita, & in terram sic mutatis, conservat illa, ne comburantur. Quando enim corpora amittunt animam, tunc facile comburuntur. *Endica* omnibus corporibus utilis, idonea red-

reddens, & vitalia, præservat à putredine, & ignis consumptione. Dicitur & *Mosse baznania*. Hæc Rul.

ENDOEASTOS, ἐνδοιαστός, significat *dubius*, anceps. Frequens vocab. Hipp. l. 2. prorrh. XXIV 2. Coac. t. 121. l. de Crisib. IV. 11. l. 1. de morb. l. 9. III. 10. l. 2. Epid. s. 4 n. 20

ENDON, ἔνδον *Internè*. Vide *Exo*.

ENDOSIS, ἔνδοσις, *remissio*, intermissio dicitur de febribus, præsertim continuarum, quando suis particularibus accessionibus insignes habent ad remissionem, aut declinationem mutationes, Gal. c. 3. in 1. Epid. t. 2. Differt ab ἀπυρεξία, quod hæc de febrium intermittentium totali remissione dicatur. Verbum ἐνδίδωμι significat *remitto*, & non modò de febribus, sed & de aliis morbis, & symptomatibus cessantibus, & remittentibus accipitur, com. 3. in progn. t. 73. De corpore quoq; sumitur, quando à morbo non minuitur, nec decrementum capit, 2. aph. 28. Dieter. n. 289

ENDROMIS vestis dicitur balnearia, hirsuta villi longioris, quæ ex Gallia mittebatur, cujus usus in balneis, & gymnasiis præcipuus erat. Ant. Fumaneil de Baln. in princ.

ENEDRE, ἑνέδρη significat propriè *insessionem*. Hinc & ἔνεδροι dicuntur Hipp. qui equis firmiter insident l. de A. L. & Aq. XLVII. 7. Verùm vocab. ἑνέδρη strictiùs usurpavit de applicatione, & impositione ferularum Chirurgica, 2. de fract. t 65. l. 3. t. 13. 40. Aliis vocab. ἐνέδρα etiam *cavillationem* denotare, monstravit Linden. Ex. X. §. 166

ENELLAGMENOS, ἐνηλλαγμένος i. e. inter se *alternatus*, alius alium recipiens. Usurpatur de vertebris, quarum processus ita committuntur, ut vertebra verteoram alteram vicissim excipere videatur, 3. de artic. t. 45. vel 45

* ENEMA, ἔνεμα. Vide *Clyster*, *Infusum*.

ENEOS, ἐνεός, idem quod κενεός, *vanus*, inutilis, & per tropum *stolidus*, qui nec audit, nec videt. Hipp. 2. de i. s q. in med t. 9

ENEREISIS, ἐνέρεισις compressionem, *illisionem* significat, Hipp. d. tit. l. 3. t. 6. Unde & ἐνερειδεὶς, *impactus*, *infixus* denotat l. 6. Epid. s. 6 t. 16

ENERGIA, ἐνέργεια. Vide *Actio*, *Operatio*.

ENERGEMA, ἐνέργημα propriè *Opus* significat, quod sequitur actionem tanquam effectus. Ita Excernenda, & Retinenda sunt *opus* functionum naturalium. Chylus est ἐνέργημα chylificantis ventriculi &c. Interdum tamen pro ἐνέργεια sumitur. Ita Cruciatus ἐνέργημα ὀδύνης, *opus* doloris vocatur. Linden. Ex. XIII. §. 309.

ENERGOS, ἐνεργός significat non solum, actuosum, alacrem ad functiones, sed & moribus cultis præditum, humanum apud Hipp. l. de A. L. & Aq. notante Joh. Bapt. Persona com. in Gal. l. quod an. mor. seq. &c. p. m. 289

ENERGUMENI, ἐνεργούμενοι in malam partem sumto vocabulo dicuntur, *Obsessi à Dæmonio*, sive verè tales, sive falsò, & ex mentis errore. Qua significatione accepit D. Binninger Observ. Med. Cent. 5. Obs. 31. p. 523. seqq.

ENERVATIO, æquivocum est. Vel enim idem significat, quod νευρώσις, id est, *tendo*, Gal. l. 1. de L. Aff. c. 6. de quo suprà: vel propriè notat *repurgationem* à fibris, & membranulis, quę etiam curatio dici solet, teste Rhod. ad Scribon. n. 112. vel tropicè accipitur pro *debilitatione*, G. ἔκλυσις. Vid. *eclysis*. Dier. n. 253.

ENGASTRIMYTHOS, ἐγγαστρίμυθος, dicitur propriè, *qui conclusoore loquitur*, quod ventre vocem edere videbatur. Translatum verò ad mulierum fatidicam *Pythiam*, quæ divaricatis cruribus ex ventre inferiore, & partibus genitalibus vaticinium protulit. Hipp. l. 5. Epid. XXV. 8. l. 7. XVII. 7. Jung. Jac. Rolandi de belebad. Aglossostomographiam c. 6. in Anno III. Ephemer. Nat. Cur. p. 588. Latinè dici potest *Ventriloquus*, de quo vocab. etiam infrà suo loco.

* ENGISOMA, ἐγγείσωμα, ἐγγίσωμα instrumentum dicitur, quod in calvariæ fracturis dum fuit adhibitum, vel etiam juxta alios est ossis pertusio, cùm pars affecta in profundum descendit, ac super illæsum os corruit. Gal. l. 6. M. M. c. 6. & def. Med.

ENGENES, ἐγγενής, *ingenitus* congenitus, id etiam, quod οἰκεῖος, *domesticus*, familiaris. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

ENGERASCO, ἐγγηράσκω, *senesco*, insenesco. Hipp. 2. aph. 54 idem, quod καταγηράσκω, d. l. aph. 53. Dieter. n. 231

ENGLOTTOGASTOR, ἐγγλωττογάστωρ, i e. *linguam in ventrem habens* dicitur, cui in solius ventris commodum cura est intenta. Linden. Ex. XI. §. 13 t

* ENGOMPHOSIS, ἐγγόμφωσις, idem quod γόμφωσις: Vide *Gomphosis*.

ENGONIOS, ἐγγώνιος, *Angularis*, quando duo membra connectuntur ad angulum, sive rectum, sive obliquum. Hipp. 1. de iis, quæ in medic. t. 17. s. 3. t. 10. Mochlic IX. 14. XXII. 5 Gal. l. 6. M. M. c 5. Vide Foes. O ec. p. 176

ENIAUTOS, ἐνιαυτός. Vide *Annus*. Hinc ἐνιαύσιος, *annuus*, dicitur de morbis, & ulceribus, 6. aph. 45. & l. de nat. hum. t. 42

ENISCHOMENOS. ἐνισχόμενος. Vide *Contentus*.

ENISTEMI, ἐνίστημι, *insisto*, inhæreo, urgeo. Hipp. l. 5. Epid. XXXI. 7. Unde ἔνστασις, *instantia*, dictio Democriti sectatoribus familiaris, cum morbos atomorum in vacuos meatus ingressu,

greſſu, & obſtructione oriri docuit, hujuſmodi ingreſſionem, & infixionem ſignificans. Hier. Mercur. l. 4. Var. lect. c. 13. Foeſ p. 211

Enixa, idem quod Puerpera; & aliquoties legitur in ſcriptis P. M. de Calderia, Tom. II. Oper. p. 74. 77. &c. Aliàs apud Chymicos *enixum* eſt epitheton ſalium tertii generis ex acido, & alcali geniti, quod aliàs *Neutrum*, *Tertium*, juxta Glauber. *Mirabile*, juxtà alios *Anomalum* dicitur, & utriuſque vires, ſed refractas, poſſidet. Vide David. von der Beke, Barnerum caſtigat. Hodiernis etiam *Sal ſalſum* appellari ſolet, quod ex acido, & alcali junctis reſultat, v. g. Tartarus Vitriolatus, & alia.

Enneapharmacos, ἐννεαφάρμακος, medicamentum ex novem ſimplicibus conſtans. Ita dicitur Peſſus quidam, qui ad uteri, & ſedis inflammationes confert. Gal. l. 9. de C.M.S.L. c. 6. Æginet. l. 7. c. 24. fin. Antidotus Heraclidis apud Gal. l. 2. de antidot. c. 14. Ita & emplaſtra quædam apud Aet. & Celſ. *enneapharmaca* dicuntur, teſte Gorr p. 142.

Enneazo, ἐνneάζω ſignificat *adoleſco*, juvenor. Hipp. 2. aph. 54. Diet. n. 293

Enoch creditur *Hermes Trimegiſtus* fuiſſe, juxta pleroſque Spagyricos. Zacharius in opuſculo Th. Chym. Vol. I. p. 723. Menens aurei Veller. l. 1. c. 4. in Vol. V. p. 256

Enochdianus Paracelſo dicitur, qui longevitate æmulatur *Enochum* Prophetam. Hinc *Enochdiana vita* eadem eſt vita admirabiliter longæva. Vid. l. 4. de vita long. c. 6. l. 5. c. 2. & 5.

Enochleo, ἐνοχλέω, *infeſto*, *perturbo*, moleſtia afficio ſignificat. Coac. t. 195. & 2. aph. 50. 4. aph. 57. Vid. Dieter. n. 294. Vide *Infeſto*.

Enodios, ἐνόδιος in via poſitus, *in via habitans*. Apud Hipp. verò eſt nomen proprium, l. de morb. fac. IV. 40. Junge Foeſ. pag. 211. 212

Enomos, ἐνωμος, *crudus*. Vide *Cruditas*. Hipp. 5 aph. 67. Vid. Diet. n. 296.

Enormon, ἐνορμῶν, *impetum faciens*. Dicitur, & ſimpliciter ὁρμῶν, Epitheton ſpirituum aptiſſimum, & rei naturam exprimens, videlicet ſummam levitatem, tenuitatem, & activitatem. Vide *Pneuma*. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 8. t. 19. ubi tamen ſimplex verbum legitur ὁρμῶντα, quod idem eſt, Gal. l. de rigor. c. 5

Enphlebotomeo, ἐμφλεβοτομέω, ſignificat Hipp. *diſtribuo venas in multas partes*, vel ramos, vel propagines, l. de ven. XXVI. 6.

* Enrhythmos, ἔνρυθμος, epitheton pulſus alicujus, qui ordinis rationem obſervat aliquam, Differt ab εὐρύθμῳ, ſaltem gradu, cum hic ita dicatur, quando exactus ordo inter pulſus invicem ſubſequentes obſervatur, reſpectu celeritatis, vehementiæ, & æqualitatis; Nihilominus adhuc εὔρυθμος dici poteſt, licet unum attributum non plenariè adſit. Junge Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 9

Ens, τὸ ὄν, vel Metaphyſicè, vel Medicè exponi poteſt. Illa ſignificatio non eſt hujus loci, ſed petenda à Philoſophis. Secundum hanc coincidit cum *exiſtente*, *Subſtantia*, ὑπάρχον, ὑποστατός. Gr. dictis. Gal. l. 2. M. M. c. 7. fin. A Paracelſicis, & Chymicis aliter deſcribitur *ens*, quòd ſit extractum minerarum primum, quæ nondum attigerunt perfectionem, ſuntq; ſeminales potentiæ fœcundiores. Hinc nominari ſolet, & Materia prima, quæ eſt cujuſque generis; & vim ad id proximam habet, ex qua primùm motus naturalis ad ſubſtantiam exiſtit. Petitur primum Ens è Mineralibus potiſſimum. Hinc enim metallorum, & gemmarum actu quidem illis vacuæ, at potentia fœcundæ inveniuntur. Ita Illuſtr. Boyleus *ens* ſuum *Veneris* è Colcothar Vitrioli prius edulcorato aqua pluviali ſublimando cum duplici quantitate Salis Ammoniaci conficit, notante Joh. Franc. Vigani, Medull. Chym. p. 5. Paulò aliter à Marggravio paratum legitur in Morley Coll. Chym. Leid. c. 530. *Ens Horizontis* dicitur Electrum minerale immaturum, uti patet ex Junken Chym. Exp. Cur. P. II. ſ. 1 c. 7. p. 549. In Vegetabilibus quæritur ex plantis, cum adhuc ſunt in herba, vel immaturis fructibus. Animalium claſſis non multa præbet, niſi è ſanguine conficere velis, & ovis. Ita & Ranarum ſimiliumq; ſpermata ad hunc vocantur uſum. Hæc Rul. & Johnſ. Ita & Paracelſus *Ens* dixit eſſe originem, vel ſcaturiginem, quæ potentiam habet corpus regendi, Paramir. de quinque entib. morb. l. prolog. 2. n. 7. prologo. 3. Hinc variam paſſim occurrunt *Entia*: *Ens* Dei, creatum Aſtrorum, humorum, ſeminis: *Ens* Naturæ longum, & Breve: *Ens* virtutis, morborum, veneni &c. de quibus omnibus in indice Operum ſuorum quærere licet, quæ tamen pleraq; ceu figmenta exoterica, & incepta, partim etiam magica, rejicit Libav. in ſcriptis ſuis aliquoties. In Lapidis Philoſophici magiſterio *Ens primum* dicitur illa Tinctura, cujus beneficio metalla tranſmutantur. Ger Dornæus de traſm. metall. c. 14. Th. Chym. Vol. I. p. 534. *Ens primum Auri* abuſivè Chymicis audit *Pulvis* quidam *Antimonialis*, cujus deſcriptio quædam extat (ſi fides illi tribuenda) in Morley Coll. Chym. Leid. c. 49. proc. 8. Helmontius rurſus *Ens* aliter expoſuit, tria conſtituens *Entia*: *Ens* reale, quod eſt veritas: *Ens* mentale, quod eſt Ratio: et *Ens* Rationis, quod eſt Non *Ens*, putatione

matre

matre oriundum, tr. Venatio scientiarum, n. 87.

Ensiformis, *Ensiculatus*, ξιφοειδὴς, est epitheton Cartilaginis parti infimæ Sterni adnatæ gladij, vel ensis effigie, figura triangula, interdum penitus osseæ. Dicitur & *Mucronata*, cujus descriptionem vide apud Anatomicos, præsertim Bartholin. libell. 4. de Anat. c. 18. Vocatur aliàs & *Furcella*. vel *Furcula*, quod in fine nonnunquam bifida observetur.

Enstacton, ἐνστακτον, q. d. *Instillatitium*, nomen Collyrij ita dicti, quòd oculis instillaretur liquidum. Gal. l. 4. de C.M. S. L. c. 7. Ægineta verò vocavit ἐνστακτικόν, l. 5. c.16. Rhod.ad Scrib. num. 34.

Enstalaxis, ἐνσταλαξις. Vide *Instillatio*.

Enstasis, ἔνστασις, *Instantia*. Vide *Enlsemi*.

Entalium, *Entali*, *Entale*. Vide *Dentalium*. *Entali* quoq; idem, quod *Alumen scissum*, quod aliquando generatur ex Sale gemmæ, Paracels. tr. 2. Chirurg. magnæ cap. 8. Rul. Unde, & in genere Sal *Entalicum* dicitur acidum aluminosum, quæ omnia ex frigido coagulantur. Parac. Paramir. l. 2. c.6. Tale Sal *Entalicum* statuit idem caussam icteritiæ l. de Icterit. c. 1. Sal *Entalicum* Microcosmi rejicitur per alvum. Paragraphor. L 1. c. 2. §. 2.

Entasis, ἔντασις, *intensionem*, aut internam tensionem significat, quæ & simpliciter τάσις, aut ξύντασις vocatur Legitur in Hipp. 4. de R.V I. A. t. 17. 21. l. 4. epid. XIII. 19 Gal. Com. in 3. epid. t. 5 & comm. 3. d. l t. 17.

Entaticos, ἐντατικὸς, *intensivus*, tribuitur medicamentis internis, & externis Venerem stimulantibus; aliàs *Incentiva*, dictis; item *Satyrica*. Dieter. n. 260. in fin. Tale Emplastrum legitur apud Ægin l. 7 c. 17.

Enteradenes, ἐντεραδένες, h.e. Glandulæ intestinales, quas D. Joh. Conr. Pejerus egregiè descripsit peculiaribus exercitationibus, & hoc nomen Græcum ipsis attribuit in ep. ad D Joh. Jac. Harder. quæ occurrit in Pœonis, & Pythagoræ exercitationibus epistolicis Anatomico. Medicis ex. 32. Vocavit & illius scriptum hic *Enteradenographiam*.

Enterenchytæ, ἐντερεγχύται, vocantur instrumenta Chirurgica ad Clysterem intestinis injiciendum destinata. Scult. Arm. Chirurg. Part. I Tab. XIII. fig. 4. 5.

Enterione, ἐντεριώνη, idem, quod ἐγκάρδιον. Vide *Encardion*.

* Enteron, ἔντερον, *Intestinum*, & pluraliter ἔντερα, *Intestina*, dicuntur corpora oblonga, cava, rotunda, membranosa, à ventriculi orificio dextro ad extremum anum protensa, distribuendi ad vasa lactea chyli, & continendi, expellendarumq; fœcum instrumenta, fibris circularibus alijsq; prædita, & variè circumgyrata, quorum prolixiorem descriptionem reperies in Anatomicis, specialiter Bartholin. l. 1. Anat. c. 10. 11. Etsi verò reverâ unum, & continuum sit *Intestinorum* corpus, loco tamen, magnitudine, numero orbium, & anfractuum variare, & distingui, hincq; senarium resultasse numerum, ita ut tria priora dicantur *Tenuja*: *Duodenum*, *Jejunum* & *Ileum*; tria reliqua *Crassa*: *Cæcum*; *Colon*, & *Rectum*, notum est, de quibus omnibus suo loco. Gal. l. 5. de U. P. c. 3. & l. 6. Anat. admin. c. 6. Jung. Diet. n. 295. Ob hanc divisionem dixit Linden *Intestinum* re unum, appellatione geminum. Ex. IIX. §. 2. Aliquando & ἔντερον in singulari κατ᾽ ἐξοχὴν denotat *Colon*, apud Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 3. notante Gal. in comm. Jung. l. de humor. XI. 16. Ἔντερα quoque significant sacculum, vel folliculum, in quem medicamenta ad fotum, immittuntur, fortè quia ut vesica, sic & *Intestina* ad eum usum accommodari possunt. Hipp. l. 3. de morb. l. 10. Foes p. 212. Per metaphoram etiam Lumbrici terrestres dicuntur ἔντερα γῆς, *intestina* terræ, notante Forest. l. 21. obs. 29. Schol.

* Enterocele, ἐντεροκήλη, est *Hernia intestinalis*, quando intestina prolabuntur vel ad inguina, vel ad scrotum, ob rupturam peritonæi, & tumorem gignunt, Galen. l. de differ. morb. cap. 10. Hujus observationes, & curationes vide apud Hildan. Cent. 2. observ. 81. seqq. cent. 6. observ. 73; & aliàs. Tales ægri vocantur *Enterocelici*, d. l.

Enteroepiplocele, ἐντεροεπιπλοκήλη, est nomen Herniæ in scroto potissimum, quando omentum & intestina simul devolvuntur, & prolabuntur, Hinc Gal. ad tumores compositos refert l. de tum. p. n. c. 15.

Enteromphalos, ἐντερόμφαλος, dicitur *Hernia umbilicalis*, quando intestina umbilicum protuberare faciunt. Dicitur & ἐξόμφαλος, quamvis hoc vocab. omnem umbilici protuberantiam denotet, ab alijs quoque caussis obortam Hildan. epist. ad Mich. Doring. in oper. p. 900. Affectus hic mulieribus præsertim tempore partus haud rarò contingere solet.

Entheasticos, ἐνθεαστικὸς, epitheton Melancholici, qui putat, à majori quadam vi se defendi & exornari, vaticinaturq; futura. Videatur Æginet. l. 3. c. 14. Latinè *Divinaculus*, *Vaticinator*.

Enthermos, ἔνθερμος, idem, quod πολύθερμος. *impensè calidus*. Hipp. l. 6. epist. s. 4. t. 13. 19. Gal. in comm.

Enthetos, ἔνθετος, in genere dicitur *Impositus, Inditus*. Specialiter vero sumitur de medicamentis, quæ naribus imponuntur, ad sistendam hæmorrhagiam. Hipp. vocat ἐντιθέντα l. 1. epid. XXII. 2. & l. 6. t. 25. A verbo ἐντίθημι, *impono*, ingero, l. 6. l. 2. t. 2.

Enthlasis. ἔνθλασις, internam collisionem & contusionem, *Illisionem* significat, à verbo ἐνθλάζω, *imprimo*, introrsum cogo, quod usurpavit Hippocr. l. de int. aff. XLVII 11. 13. Jung. Foes. p. 211. Gal. l. de diff. morb. c. 11. Vide *Illisio*. Sennert. Instit. Med. l. 2. part. 1. c. 10.

Enthrasso, ἐνθράσσω, idem, quod θράσσω, *perturbo*, molestiam affero, *pungo*, Hipp. 3. de artic. t. 47.

* Enthusiasmos, ἐνθουσιασμός, id est, *fanatica perculsio*, seu numinis afflatio est, veluti cùm quidam in sacris faciendis mente capiuntur, si quæ viderint, aut si tympana, vel tibias, vel signa audierint. Gal. in def. Med. Pertinet ad deliria Melancholica *Enthusiasmum* Paracelsicum pro singulari artis Medicæ notitia acquirenda vocat *Diabolicum* Libav. Tom. IV. oper p. 79. Vocatur & *Raptus*. Vide infrà.

Enthymematicos, ἐνθυμηματικός, epitheton, et proprietas boni Medici, quod debeat esse *argutus, præmeditatus*, & acris in respondendo, Hipp l. de dec. orn. II. 26.

Entomon, ἔντομον. Vide *Insectum*.

Entrichoma, ἐντρίχωμα dicitur à quibusdam extremus palpebrarum ambitus, sive extrema ora, in qua excrescunt cilia. Gorr. p. 144.

Entrimma, ἔντριμμα. Vide *Intritum*.

Entrope, *Entropia*, ἐντροπή, ἐντροπίη, significat *pudorem*, verecundiam, Hipp. l. de dec. orn. I. t. 6. V. 5. Linden. reddidit; *Modestia correctio*. Ex. II. §. 20.

Entyposis, ἐντύπωσις, dicitur Humeri acetabulum, aliàs κοτύλη. Estq; articulatio humeri cum brachio. Gorr. p. 144.

Enulon, ἔνουλον, *caro* dicitur *gingivarum interna*; quemadmodum externa dicitur οὖλον, & media inter dentes ἀρμὸς, Gorr. ex Polluce, p. 143

Enur, est occultus vapor aquæ, ex quo lapides generantur. Rul. & Johns.

Enureo, ἐνουρέω, idem, quod οὐρέω *mingo*, mejo, immingo. Hipp. l. 7. epid. XV. 43. ubi tamen Linden. cum Cornario exponit per *mingere in stratum*, in qua significatione etiam usus Nic. Piso de M. C. & C. l. 3. c. 41.

Enydrobomai, ἐνυδρίομαι, id est, *madefio*, humector. Erotian. Onon. p. 41. c. 1.

Enypnion, ἐνύπνιον, *Insomnium*, idem, quod ὄναρ, ὄνειρος, ὄνειρον, quid significet, notum est. Referuntur *Insomnia* à Medicis inter signa sanitatis, & morborum, quamvis valdè dubia, & incerta. Hinc Hipp. integrum scripsit libellum de *Insomniis*, & Gal. tractatum de præsagio ex *insomniis*. Ex recentioribus verò egregiè de *insomniis*, quid sunt, & eorum generationis modo egit Th. Willis Anim. Brutor. Parr. I. c. 16 *Insomnia* vel sunt Divina, vel Naturalia, (sub quibus tamen & ægrotorum comprehenduntur) vel Diabolica. Dicitur & *Somnium* Videatur & de *Insomniis* Casp. Rejes C. 51. q. 37. Jungatur descriptio *Somnii* apud Linden. ex. XV. §. 37.

Enyposapros, ἐνυπόσαπρος, *intus subputridus* significat, & usurpavit Hipp. de sputo in hepaticis, Coac. t. 446.

Enystron, ἤνυστρον, est ventris sinus in quadrupedibus, dictus *Abomasum*. Hic venter est magnitudine amplior *Omaso*, quod ἐχῖνον vocant, forma oblongior, cancellis intus & crustis multis magnis, & levibus inornatus. Ab eo proximè intestinum sequitur. Gorr. p. 172. Jung. Arist. l. 3. de part. an. c. 14. Barth. l. 1. An. c. 9. *Abomasum* prorsus esse fictitium contrà Gazam scripsit C. Hofm. l. 2. Inst. Med. c. 31. § 8.

Eon, ᾠόν, dicitur totus oculorum ambitus. Gorr. p. 175.

* Epacmasticos, ἐπακμαστικός, *accrescens*. Vide *Acme*. Dicitur & ἀναβατικός. Vide *Anabasis*.

Epacros, ἔπακρος, dicitur de eo, quod in summitate acutum est, vel in angustum tendit. Hipp. l. 2. de morb. LIX. 25. Foes. p. 221.

Epaeiromai, ἐπαείρομαι, *attollor*, insurgo significat. Usurpatur de humoribus inordinatè commotis. Hipp. l. de humid. usu.

Epaggeion, ἐπαγγεῖον, dicitur genitalis membri *Præputium*, apud Dioscor. l. 3. c. 25. quamvis dubitet, apud quem est caput 23 Verum approbat C. Hofmann. l. 4. Var. Lect. c. 33 Quod verò Gorræus p. 146. scripserit ἐπαγγεῖα significare *præputia* tantùm male affecta, nullam prorsus video rationem.

Epaio, ἐπαΐω, sentio, *percipio*. Frequens verbum Hippocr. 2. Prorrh. XXVI. 2. 4. l. 2. de morb. XXI. 9. l. 1. de morb. mul. XLII. 5. l. 2. LIIX 15.

Epaisso, ἐπαΐσσω, & med. ἐπαΐσσομαι, significat *cum impetu irruo*, irrumpo. Legitur in Hipp. l. de nat. puer. IX. 7. Linden. vertit per *Exsilio*.

Epalepho, ἐπαλείφω, propriè significat *superlino*, translatitiè exacuo *irrito*, in qua significatione legitur de Cancro exasperato, Hipp. l. 5 epid. X. 21.

Epanaclesis, ἐπανάκλησις, *revocatio*. Dicitur de calore Hipp. l. 5. aph. 21. & l. de humid. us. XI. 16. Dieter. n. 307. Junge Dogmata nostra Med. Gen. P. IV. 2. p. 480. 281.

Epanadidomi, ἐπαναδίδωμι, significat *Incresco*, ingravesco. Usurpatur de morbis ab initio minus vehementibus, progressu vero temporis in gravius tendentibus, l. 6. Epid. s. 1. t. 29. & l. 1. de morb. mul. XLI 5.

Epanadiplosis, ἐπαναδίπλωσις, *reduplicatio*. Vide *Anadiplosis*. Vocatur & ἐπανάληψις, *repetitio*. Gal. l. de morb. tempor. c. 8.

Epanalepsis. ἐπανάληψις, *repetitio*. Vide *epanadiplosis*.

Epanaphero, ἐπαναφέρω, *reassumo*, repeto, significat, & quidem apud Hipp. de viribus resumtis usurpatur, Coac. t. 1. ubi ἐπαναφέροντες, sese *recolligentes*, occurrit.

Epanapneo, ἐπαναπνέω, subinde, & crebrò *respiro*, Hipp. l. 7. Epid. XLVI. 13.

Epanastasis, ἐπανάστασις, *prorumpens eminentia*, *eruptio*, pustula. Legitur in Hippocr. Coac. t. 220.

Epancylotos, ἐπαγκυλωτός, dicitur Laquei species apud Oribasium, quo sinus super sinum injicitur, faciens ad corpora figuranda. Gorr. p. 146.

Epanemeo, ἐπανεμέω, significat *vomitum subinde repeto*, revomo. Hipp. Coac. t. 568.

Epanereugomai, ἐπανερεύγομαι, *crebro eructo*. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 59.

Epanorthuma, ἐπανορθῶμαι, idem, quod διόρθωμαι. Vide *Diorthosis*.

Epanthisma, ἐπάνθισμα, significat *Efflorescentiam*, idem, quod ἐξάνθημα. Occurrit apud Hipp. 1. Prorrh. s. 1. t. 21. s. 2. t. 25. Coac. t. 579. à verbo ἐπανθέω, *effloresco*, quod legitur l. 7. Epid. XXIII. 19.

Epantlesis, ἐπάντλησις, *perfusionem aquæ*, aut infusionem significat, qualis fieri solet in balneis, Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 50.

Epaphæresis, ἐπαφαίρεσις, in genere dicitur *repetita sublatio*, vel evacuatio. In specie verò vocatur ita sanguinis missio repetita, apud Gal. l. de cur. rat. per sang. c. 1.

Epaphros ἐπαφρος, *spumans* significat, idem, quod ἀφρώδης. Occurrit in Hipp. l. 1. Prorrh. s. 2. t. 60. & l. 3. t. 1 ubi mendosè legitur ἐπάφρω, notante C. Hofm. in Notis διεκδότοις ad Gal. opera, h. l. Foes. p. 223.

Epargemos, ἐπάργεμος, dicitur, qui ulcusculo oculi, quod ἄργεμα dicitur, laborat. Vide *Argemon*.

Eparita dicitur Paracelso lutum quoddam argillaceum, haud dubiè à colore atrorubente. Unde & *Tartarus eparitinus*, l. de morb. Tartareis. c. 4.

* **Eparma**, *eparsis*, ἔπαρμα, ἔπαρσις in genere *omnem tumorem*, vel *intumescentiam*, in parte aliqua obortam significat. Neq; ullam video sufficientem rationem, quam ob Interpretes statuerint, strictè, & specialiter denotare tumorem ad aures obortum, cùm Hippoc. semper exprimat addendo παρ' οὖς, *ad aures*, v. g. Coac. t. 616. l. 1: Epid. s. 1. t. 10. Lib. verò 6. Epid. s. 4. t. 1. vocab. ἔπαρμα planè omiserit, notante Gal. in comm. Usurpatur verò etiam de præcordiorum tumore l. 3. Epid. ægr. 3. post st. pest. item de ventris tumore, Coac. t. 86. 142.

* **Epauriscomai**, ἐπαυρίσκομαι, significat *haurio*, *fruor*, fructum capio. Frequens Hippocr. l. 4. de morb. II. 2. 4. XI. 12. 18. XV. 9. XVI. 38. 39. XIIX. 2.

Epauxes, ἐπαυξής, *increscens*, incrementum capiens significat, diciturq; de morbis. Ferè idem, quod ἀναβατικός, vel ἐπακμαστικός. Legitur apud Hippocr. l. 6. Epid. s. 5. t. 26. Aet. l. 3. c. 8. notante Foes. p. 222.

Epencranis, ἐπεγκρανίς, Vide *Cerebellum*. Sic vocat Erasistratus apud Galen. l. 8. de U. P. cap. 13.

Epedanos, ἠπεδανός, significat *Debilis*, infirmus, quasi ἀπεδανός. Cui opponitur ἔμπεδος. Legitur illud apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XIII. 9. XLIV. 3. CVI. 3.

* **Ephebæon**, ἐφήβαιον, *Pubes*, *Pecten*, item *Aqualiculus*, id totum dicitur, quod est ab Hypogastrio, seu imò ventre, (quem & *Sumen* vocant) usque ad pudenda. Gorr. Castell. ex Galen. Introd c. 10. ubi, & ἐπίσειον & ἥβη vocatur. Unde, & *ephebia*, ἐφηβία, *Pubertas*, & *ephebi* ἔφηβοι, *Puberes*, denominantur. Gal. l. 2. de temper. cap. 5. & comm. de sal diæt. t. 7. ubi puberum describitur ætas, quòd sit media inter pueros, & adultos. Aliàs *ephebeum* quoque vocabatur apud Romanos, & Græcos locus peculiaris in palæstris, & medius, & erat exedra amplissima, in qua Rhetores, Philosophi, & alii liberalibus studijs addicti sedentes disputabant. Lang. l. 1. ep. 51.

Ephedra, ἐφέδρα, est nomen herbæ arboribus insidentis, quæ Polygonum bacciferum scandens Bauhino dicitur in Pinace. Aliàs hoc nomine quoque venire instrumentum quoddam Chirurgicum reponendis membris luxatis idoneum scribit Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 309.

Ephedrana, ἐφέδρανα, idem, quod γλουτοί, *nates*, vel natium prominentiæ, Gorræus Defin. p. 161. ex Polluce, Cœl. Rhodig.

Ephedria, ἐφεδρεία, apud Gal significat observationem, dijudicationem, & correctionem, l. de cogn. cur. animi morb. c. 1.

Ephedron, ἔφεδρον, est *sella* firmior, & sedile stabile, in quo æger, vel etiam Chirurgus, aut

Medicus, firmiter desidere possit, Hipp. l. 2. de morb. XLV. 9. & 2. de fract. t. 3

* EPHELCIS, ἐφελκὶς dicitur *ramentum*, seu cruoris exigua guttula; quæ interdum tussi in hæmoptoica passione rejicitur, Gal. l. 4. de L. Aff. c. 5. item ulcerum crustula l. 3. de sympt. causs. cap. 2

* EPHELIS, ἐφηλὶς est *asperedo*, & *nigrities in facie* ex ardore solis progenita, aut etiam ab inflammmatione ortum ducens. Quæcunque enim caussa similem asperitatem, & colorem excitarit, perinde est. Legitur ap. Hipp. l. 2. prorrh. XXXI. 9. l. de Aliment. IV. 18. l. de steril. VI. 8. l. 2. de morb. mul. LXIIX. 1. Plinius aliquando *discolorem à Sole cutem*, aliquando à Sole usta, vel à Sole adusta interpretatur, eoq; vitio deformes *Solatos* appellat. *Alii vitia cutis* simpliciter Latinè reddunt. Lind. vertit *Maculas Solares* ex. XI. §. 189.

EPHEMERIDES, ἐφημερίδες vocantur propriè consignationes, & Calendaria, quæ siderum ortus, & occasus, ac tempestates diesq; fastos indicant. Iang. l. 1. ep. 36. Per translationem verò apud Helmont. *Morbi concentrici*, qui astra respiciunt, & præsertim ad Lunæ syzygiam moventur, vocantur *Ephemerides* ægrorum, v. g. Epilepsia, tr. de Morb. Archeal. n. 18. Vulgus etiam vernaculè dicere solet: Perpetuum habet Calendarium hic, vel ille æger.

* EPHEMERUS, ἐφήμερος est epitheton quarundam Febrium intermittentium, quarum rota constitutio unica accessione. horarum viginti quatuor circumscribitur, Gal. 4. aph. 55. Jung. Dieter. n. 365. Latinè *Diaria*, unicum durans diem, scil. ut plurimùm. Nam *Synochus simplex* non putris dicitur etiam Medicis *Ephemera plurium dierum*. *Ephemeræ* meminit Hipp. 4. aph. 55. l. 2. Epid. f. III. n. 60. Caussam veram harum febrium vide apud Willis l. de febr. cap. 8. quæ est subtilium, & spirituosarum sanguinis portionum accensio, vel effervescentia. Jüng. Sylv. L. 1. P. M. c. 28. Fr. Piens de febr. part. spec. c. 1 Quod verò Helmont. scripsit, *ephemeram* sedere in stomachi cavo, & plerunque ex vitiato cibo oriri, propterea etiam à vomitu, vel peracta digestione sponte cessare, particulariter saltem verum est. Tr. de febr. c. 9. §. 25.

EPHESIS, ἔφεσις significat *provocationem in jus*, vel ad litem. Applicatur verò non ineptè desiderio lascivo fœminarum, dum viri congressum anxiè desiderant, & ad Venerem quasi provocant. Moschion de morb. mul. c. 128. 138

EPHESTIAS, ἐφεστιὰς nomen *emplastri* egregiè *exsiccantis*, quod & μαγ⊗ alio nomine dicitur. Ejus descriptio habetur apud Aet. l. 10. inter remedia Hydropicorum, Gorr. p. 161

* EPHIALTES, ἐφιάλτης, Latinè *Incubus*, vel *Incubo*, Gr. etiam ἐπιβολὴ, καὶ πνιγαλίων, est nocturna corporis oppressio, & quædam quasi suffocatio, cùm quis ab initio somni supinus jacens, grandi se mole opprimi, atque ab alio invadi imaginatur, cum difficili respiratione, immobilitate, ac voce præpedita propriè suffocari æger videatur. Forte ex veteribus quidam Demonem, alij Cupidinem, alij incubantem vetulam, aut externam quandam vim; quæ quiescentes invaderet, & pondere oppressos gravaret, esse voluerunt, quamvis tota mali caussa intra corpus esset. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 100 Ea autem caussa nulla est alia, quàm materies quædam vaporosa incongrua spiritibus animalibus, præsertim in Cerebello, stuporem aliquem inducens, ut mox à functionum suarum sensitivarum, & locomotivæ munijs paululùm cessent. Hinc unà cum Corde pulmones, Diaphragma, & Thoracis musculi impediuntur, & quasi constringuntur, quemadmodum egregiè modum generationis *Incubi* descripsit Th. Willis *Anbrut.* P. 2. c. 6.

* EPHIDROSIS, ἐφίδρωσις ambiguæ significationis est vocabulum apud Hipp. monente Gal. aliquoties in comm. ad prorrh. v. g. comm. 1. t. 7. c. 2. t. 7. & 60. c. 3. t. 33. Plerunque tamen *Sudatiunculam* tenuem significat inutilem, & malæ notæ. Nihilominus aliquando etiam usurpatur de sudore bono, & Critico 03 in 1. prorrh. t. 17. Coac. t. 36. & 136. A. Th. Willisio accipitur generaliter pro omni *Sudatione*, vel *Sudore*, Pharm. Rat. Part. I. S. 5. c. 1. seqq. Vide *Hidros*.

EPHIPPION, ἐφίππιον hujus vocabuli propria significatio non est hujus loci, ex alijs Lexicis jam nota. Per comparationem tributum hoc nomen ossi *sphenoideo*, sive *Cuneiformi*, ob quatuor parvos processus formam *ephippii*, sive sellæ, quæ equo imponitur repræsentantes; Sinus glandulam pituitariam excipit. Barthol. Anat. libell. IV. c. 8. p. m. 718.

EPHISTAMAI, ἐφίσταμαι significat *innato*, & dicitur de materia urinæ innatante, Hipp. 7. aph. 34 Diet. n. 366

EPHODOS, ἔφοδος triplicem habet significationem apud Hipp. (1.) significat vias, & meatus, per quos corporis recrementa deponuntur, l. 6. Epid. f. 2. t. 34. & f. 5. t. 2. (quamvis alij textum hunc aliter explicent per aggressiones naturæ. Verùm ex subseqq. verbis patet, de *viis & meatibus excretoriis* sermonem esse) (2.) *invasionem* notat *hostilem*, & incursum, vel insultum, 3. Progn. t. 3. (3.) ἔφοδοι Hipp. sæpè di-

cun-

cuntur rerum similium, vel dissimilium *accessiones*, quæ corporis temperaturam juvant, vel lædunt, 1. de diæt. XXIV. 11. XXV. 5. 7. Foes. p. 256.

* Epialos, ἠπίαλος, est epitheton febris cujusdam, in qua simul ægri febricitant, & rigore corripiuntur, uti describit Gal. l. 2. de dist. febr. c. 6. Dici posset *febris algida*, aut *cum tremore*, ab antiquis Latinis *Quercera* dicta. Est verò lenta, & mitis febris, cujus meminit Hippoc. l. de A. L. & Aq. IV. 7. l. de superfœt. XXIX. 3. l. 4. epid. X. 9. De genere Quotidianarum esse videtur, unde veteres à pituita vitrea, & acida deduxerunt. Verùm caussa ejus vera ex caussa febris *Quotidianæ* potius deducenda, de qua vide Willis de feb c. 5. & Piens patt. spec. de febr. c. 10. Vide *Quotidiana*.

Epialtes, ἐπιάλτης, idem, quod *Ephialtes*, i. e. *Incubus*. Vide *ephialtes*.

Epibeblemenos, ἐπιβεβλημένος, dicitur Hippocr. vestimentis, vel stragulis tectus, aut *amiculo opertus*, l. 6. epid. f. 4. t. 14.

Epibroche, ἐπιβροχή. Vide *embregma*.

Epicæros, ἐπίκαιρος, vel significat *opportunus*, tempestivus, Hipp. l. 1 epid. f. 3. t. 12. l. 3. f. 3. t. 29. & l. 1. de R. V. I. A. t. 2. & 24. Vel idem est, quod *insignis*, magnus, notabilis, & usurpatur de morbis, & membris corporis, Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 51. l. 2. de fract. t. 17. 21. & f. 3. t. 47. 63. l. 3. de artic. t. 59 103. Vel etiam notat *periculosum* valdè, & insignem habens malignitatem, l. de virgin. morb. II. 18. & l. 1. epid. ægr. 8. Vide Foes. p. 227.

Epicanthides, ἐπικανθίδες, dicuntur *ambo oculorum anguli*, aliàs κανθοὶ dicti. Gort. p. 149.

Epicar, ἐπίκαρ, i. e. *partem inferiorem*. Opponitur τῷ ἀνάκαρ. Vide suprà *Anacar*.

Epicarpium, ἐπικάρπιον, dicitur medicamentum regioni pulsus in carpis manuum applicandum, qualia sunt emplastra, vel Unguenta antifebrilia, item Confortativa, ut Sacculi pro pulsibus &c. Alij *Pericarpia* dicuntur. Vide suo loco.

* Epicauma, ἐπίκαυμα, est velut ex igne facta crustosa *exulceratio*, quæ oculi nigro accidit, *Inustio* Lat. dici posset. Galen. defin. Med. Vide *encauma*. Jung. Forest. l. XI. obs. 17. Schol.

* Epicerasticos, ἐπικεραστικός, dicitur & κατακεραστικός, epitheton medicamentorum, quæ vim habent temperandi, & obtundendi malignitatem, vel morsum, i. e. ichorescentiam salinam corrosivam, & ulcerosam humorum in aliqua parte contentorum; veluti vua passa mordente in ventriculo humores obtundit. Galen. l. 2. de Al. fac. cap. 2. vide & l. 2. de Simpl. fac. c. 12. ubi & ἐπικεράστικα dicuntur.

Epiceros, ἐπίκηρος. Vide *Hypoceros*.

Epichæricacia, ἐπιχαιρεκακία, *malevolentia*. quando quis alterius malis oblectatur. Refertur inter caussas morbificas à Rolfink. O. ac M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 107.

Epicheiron, *epicheirion*, ἐπίχειρον, ἐπιχείριον, idem, quod σῶστρον, sive præmium, quod Medico, vel Chirurgo solvitur pro opera, & studio, Hipp. in præcept. II. 9. à verbo ἐπιχειρίζω & ἐπιχειρίζομαι, manum admoveo alicui negotio. Hipp. l. 5. epid. X. 18.

Epichliænomæ, ἐπιχλιαίνομαι, subinde calesco, *intepesco*, significat, & quidem plerunq; præternaturaliter apud Hippocr. Coac. t. 621. l. 4. epid. XIX. 6. l. 2. f. 2. n. 19. l. 6. f. 7. t. 2.

Epichnus, ἐπίχνος, significat sordes vel, *lanuginosam concretionem*, & metaphoricè alignoties tribuitur oculis squalidis, & obtenebratis; Hipp. 1. Prorrh. f. 1. t. 17. Coac. t. 561.

Epicholos, ἐπίχολος, id est, *biliosus* dicitur de corpore, Hippocr. l. 5. Epid. XI. 14. XIII. 6. Idem, quod *Cholericus*.

Epichordis, ἐπιχορδίς, dicitur *Mesenterium* Aretæo l. 2. de causs. & sin. ac morb. c. 6. citante Foes. p. 235. Ita verò vocatur quia suprà Chordas, id est, intestina situm est.

Epicindynos, ἐπικίνδυνος, *valdè periculosus*, Hipp. 4 aph. 43. Vid Dieter. n. 317. Opponitur τῷ ἀσφαλής, secus, item ἀκίνδυνος. Ibid.

Epicoelis, ἐπικοιλίς, *Cilium* significat, uti interpretatur Gaza, quo nomine veteres extremum ambitum genæ superioris designarunt. Gor p. 140.

Epicoemasis; ἐπικοίμασις, *decubitum ad dormiendum*, & ipsam dormitionem significat, à verbo ἐπικοιμάομαι, 5. aph. 27. Jung. Dieter. n. 316. Legitur & hoc vocab. 2. de artic. t. 50. Sed quomodo versio Latina quadret, *vellicationem* aut scalpturam reddens, non video. An cum Cornario legendum ἐπίκνησις?

Epicolica dicitur Glissonio ea corporis pars, quæ colo intestino accumbit, notante Blancardo in Lexic.

Epicophosis, ἐπικώφωσις, idem, quod κώφωσις, *surditas*. Vide *Cophosis*, quamvis strictè *surditatem* potius alij morbo supervenientem significare videatur. Legitur apud Hippocr. 1. Prorrh sect. 3. t. 49.

† Ε'πίκρασις, Altimarus vertit Contemperamentum lib. 1. cap. 79.

* Epicrasis, ἐπίκρασις, propriè *contemperationem* significat. In Medicina verò ita dicitur *curationis ratio per vices* instituta, quæ opponitur ei, qua confertim, & in totum caussa morbifica removetur. Gal. l. 9. meth. med. c. 10. Neq; verò necesse est semper evacuationem

 intel-

intelligi; sed & per ἐπίκρασιν curatio perfici potest successivè, & per vices alterando, mitigando, ad excretionem disponendo vitiosos humores, permissa soli naturæ evacuatione, quæ eorum partem vel convertat in alimentum sanguinis, vel per alvum, urinas, sudorem, aut aliter expurget. Castell.

Epicrateja, ἐπικράτεια, significat *exsuperantiam*, quæ duplex est: alia materialis, alia virtualis, vel qualitativa. Gal. l. 3. de S. Fac. c. 16.

Epicratet.cus, ἐπικρατητικὸς, apud Galen. strictè dicitur de facultate coercendi, aut retinendi alvum, quæ tribuitur juri gallinarum, & opponitur τῷ ὑπακτικῷ, subducendi virtuti, l. 11. de S. Fac.

Epicratis, ἐπικρατὶς, apud Hipp. significat *sudarium*, sive linteum ad detergendos sudores, item ex tenui stamine paratum capitis tegumentum, & involucrum. Hipp. in Præcept. IX. 14.

* Epicrisis, ἐπίκρισις, id est, *Adjudicatio*, Gal. ad Thras. c. 6. Quæ mutua inter se dependentia connectuntur, per appellatam διακρισιν, à Græcis, id est, *adjudicationem*, judicanda sunt.

* Epicrusis, ἐπίκρουσις, certa quædam dicitur *percussio*, qua mangones puerorum tanquam præsidio succurrunt ijs, quibus è natali die gracilia sunt membra. Gal. l. 14. Meth. med. c. 16.

Epictenion, ἐπικτένιον, locus est imi ventris suprà pectinem, & *Pubes* aliàs dicitur, Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXVI. 3. Significat & *lanuginem* in lanificio pectini insidentem, quam in subditio medicamento exhibet, ibid. C. 10. CXX. 8. Jung Foes. p. 128.

* Epicyema, *epicyesis* ἢ ἐπικύημα, ἐπικύησις. *Superfœtatio Superimprægnatio*, estq; secundus fœtus conceptus gravida jam existente muliere, id quod fit, cùm fœtu jam concepto non clauditur exactè uterus, sed semen aliud, vel potius ovulum, etiam posteà intro admittit, lib. de superfœtat. Tempore partus rem non carere periculo, experientia nos quoq; docuit. Aliquando & Mola carnea cum fœtu conjuncta ἐπικύημα vocatur. lib. 5. Epid. V. 14. Jung. Diet. jat. p. 875. seq.

Epideipnon, ἐπίδειπνον. Vide *Postcœnium*.

Epidelos, ἐπίδηλος, significat *conspicuus*, evidens, & dicitur vel de homine, qui sensu increscere deprehenditur, ut primo, secundo, tertio & quarto septenario &c. Hipp. l. de Carnibus XIII. 13. Vel usurpatur de diebus futuram crisin manifestantibus, qui Latinè *Indices*, vel *indicativi* vocantur, 2. aph. 24. Vid. Dieter. n. 314.

* Epidemios, *Epidemos*, ἐπιδήμιος, ἐπίδημος est epitheton morborum ex genere communium, id est, *populariter grassans*, à communi, sed tamen insolitâ; & minus familiari, caussa ortis. Caussa verò illorum non semper est aeris vitium malignum, & venenatum, sive pestilens, sed interdum etiam saltem constans, & diu perdurans anni temporum intemperies, & dyscrasia, humores, & spiritus ad communem vitiositatem disponens; quemadmodum patet ex historijs febrium *epidemicarum* apud Willis cap. 17. Qui ab illa causa proveniunt, sunt vere *Contagiosi*, *Pestilentes*, hi non item, quamvis rectè dicantur *Maligni*.

Epideris, ἐπιδερὶς, sic dicitur aliquibus in pudendo muliebri adnata caruncula, quæ alijs *Nymphe*, aut *Clitoris* vocatur. Gorr. ex Polluce p. 145. Rolf. de Part. generat. Part. 1. c. 42.

* Epidermis, ἐπιδερμὶς. Vide *Cuticula*.

Epidesmos, ἐπίδεσμος, dicitur fascia, quæ plagulis aut splenijs superinducitur, & superligatur. Latinè *superfasciatio superligamen*, Hipp. 3. de ij, quæ in med. t. 6. Huic opponitur ὑποδεσμὶς, de quo suo loco.

Epidesis, ἐπίδεσις, genus ligationis est ad sanguinis profluvium fluentibus vasis injectæ, quamquam ipsum vas circulo non complectatur sicut vinculum; Verùm cùm ex parte suo complexu committat quodammodo vulnerati membri labra diffidentia, & quæ superimposita sunt, contineat, meritò inter claudentia remedia numeratur, ex Gal. l. 5. meth. med. cap. 3. Verùm non video, quid obstet, quò minus omnis *deligatio* in genere ἐπίδεσις vocari possit. Vide *Deligatio*.

* Epididymis, ἐπιδιδυμὶς, ita dicitur appendix, & parvus quidam veluti testiculus, testis capiti superimpositus, cujus historiam, & usum vide apud Anatomicos, præsertim Barthol. l. 1. Anat. c. 22. 23. Inepte vertitur *Supergeminalis* C. Hofmann. in Com. ad Gal. de U. P. n. 1016.

Epidorpion, ἐπιδόρπιον, dicitur *mensa secunda*, ubi bellaria, quæ etiam hoc nonune venire solent, apponuntur. Lang. l. 2. ep. 51.

Epidosis, ἐπίδοσις, *Additamentum*, vel incrementum significat, à verbo ἐπιδίδωμι, *augeor*, incresco. Utrumq; & de corporis naturali incremento, & de morborum augmento sumi potest. Idem ergò est, quod *Augmentum*, vel *augmentatio*. Hipp. l. 2. aph. 31. 32. l. 5. Epid. XIII. 8. l. 6. s. 4. t. 26. Gal. l. 1. de cris. c. 3. & l. de Morb tempor. c. 2. Jung. Foes. p. 225. Dieter. n. 315. Linden. ex. XV. §. 91.

Epidrome, ἐπιδρομὴ, *accursionem*, affluxumve humorum significat, Galenus exponit per ἐπιρροὴν, 3. de ijs, quæ in med. t. 32.

Epiejces, ἐπιεικὴς, significat *æquus*, moderatus, *lenis*. Frequenti in usu apud Hippocr. præsertim etiam adverbium ἐπιεικέως. Tribuuntur

verò

verò vel hominibus, Galen. c. 3. in Prorrh. c. 67. vel morbis, & symptomatibus morbos comitantibus, & leniter sese habentibus. 1. Prorrh. s. 1. t. 12. Coac. t. 143. 109. 255. 374. l. 5. epid. XV. 2. XXIIX. 3. & alibi sæpius. Lind. ex. VII. §. 5. Vide Foes. p. 226. Substantivum quoq; ἐπιείκεια, *aequitatem*, moderationem, & lenitatem significat, 3. de fract. t. 34. Tropicè notat probabilitatem, verosimilitudinem.

* Epigastrion, ἐπιγάστριον. Vide *Abdomen*. Barthol. l. 1. Anat. in princ. *Epigastricam Venam* & *Arteriam* descriptas vide in Anatomicorum monumentis.

Epigeios, ἐπίγειος, *terrestris*, terræ proprior, humilis. De plantis dicitur *humilibus*, Galen. l. 4. de S. F. c. 15.

† Epigenesis morbi propagatio. Stephan. Castrensis quæ ex quibus lib. 1. cap. 2.

* Epigennema, *epigenesis*, ἐπιγέννημα, ἐπιγένεσις, *Superveniens*, accidens priori accedens, ab ἐπιγίνομαι *supervenio*, accedo. Dicitur de omni re præternaturali, quæ manente priori supervenit, sive morbus novus fuerit, sive symptoma. Caussa quoque morbifica propagata dicitur κατ' ἐπιγένεσιν. Differt à μετάπτωσις, quòd in hac prior focus morbidus cesset, & alius fiat. Legitur substantivum apud Hippocr. Coac. t. 230. Verbum verò ἐπιγίνομαι frequentius occurrit. Unde & symptomata, ceu signa, quæ non statim à principio morbi adsunt, dicuntur ἐπιγινόμενα, accedentia. *supervenientia*, 6. aph. 35. & alibi. Vid. Galen. in comm. Foes. p. 224. Dieter. n. 312. Rolf. O. ac M. M. Sp. lib. 2. f. 3. c. 5. & l. 3. f. 2. c. 48. Linden. ex. VI. §. 22. seqq. VII. §. 12. 14. XII. §. 125.

* Epiglottis, ἐπιγλωττίς, id est, *Superlingula*, est membrana cartilaginosa, rotunditatis oblongæ, in interiori gutturis parte collocata, Gal. l. 1. de Loc. aff. cap. 1. vel est Laryngis quinta cartilago, quæ rimam *Glottis* dictam ex junctura duarum Arytænoidearum obortam tegit, et claudit, ne ex cibo & potu aliquid in asperam arteriam decidat, sed clausa in gulam abeat; quamvis Bartholinus existimet, aliquid de liquidis in tracheam transire, l. 2. Anat. c. 11. Legitur apud Hippocr. lib. de Corde, II. 1. Vide et Lang. l. 2. ep. 44.

Epiglottum Paracelso dicitur instrumentum argenteum simile ferreo instrumento, quo utuntur calcearij, et adhibetur ad palpebras sursum tollendas, ponitur q; subtus supercilia, et pili diriguntur. Scholio in libr. 6. Paragraphor. de Lepra.

Epigluttis, ἐπιγλουτίς, dicitur *femoris & natis pars exterior*, quemadmodum pars sub natibus ad femur depressa ὑπογλουτίς vocatur. Gorr. ex Arist. l. 1. Hist. an. c. 14. vid. p. 145.

* Epigonatis, *Epigonis*, ἐπιγονατίς, ἐπιγονίς, et ἐπιγουνίς, dicitur μύλη, *Mola*, sive *Patella genu*, estq; os cartilaginosum, latum, rotundum, intus læve, et cavum toti genu suprapositum. Duabus constat substantijs, ossea interiori, altera cartilaginea exteriori. Ad latera asperum est, quo commodius tendines tibiam extendentes aptarentur. De hac vide Anatomicos, et in specie Barthol. libell. 4. Anat. c. 21. Legitur apud Hipp. l. de ven. XXIV. 3. XXV. 1.

Epigonon, ἐπίγονον, Hipp. idem est, quod ἐπιχύημα, *superfœtatio*, l. 1. de diæt. XXIV. 1. Gorr. d. l.

Epilabe, ἐπιλαβή, ita dicitur *apprehensio*, ansa, et locus, qui prebendi possit, quiq; injectum vinculum firmat, et retinet, eminentiam aliquam habet, quæ injectis laqueis moræ sit, ut inhæreant, nec elabantur. Hipp. 3. de artic. t. 50. Jung. Foes. p. 228. à verbo ἐπιλαμβάνω, *apprehendo*.

Epilampsis, ἐπίλαμψις. *Effulgescentia*. Vide *Eclampsis*.

Epilathera, est particularis Anatomia. *Epilathera* ad hunc modum debet considerari, quod in omnium minutissima gutta quoq; Anatomia Microcosmi constet. Quilibet enim Spagyricus gradus virtutis suæ tinctura est. Et cuilibet Medico intelligendum venit, in unaquaq; gutta, quotquot etiam sunt, tot etiam integras esse Anatomias, ut in Microcosmis, et in elementatis. Ita Johnsonus explicavit hunc terminum. Undè verò excerpserit has subtilitates, reperire non potui. Rulandus planè non habet.

Epilempsis, ἐπίλημψις, idem, quod *Epilepsia*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 599. ex mente Foes. p. 228. quamvis Linden. ἐπίληψιν legerit, quod etiam verosimilius, & magis congruum. Vide *Epilepsia*.

Epilentia Paracelso dicitur quoque *Epilepsia*, Defens. 2.

* Epilepsia, ἐπιληψία, ἐπίληψις, *Morbus Comitialis*, (vide *Comitia*,) *Caducus*, *Herculeus*, *Sacer*, *Puerilis*. Vide Dieter. n. 319. Lang. l. 1. Epist. 25. Latè etiam *Convulsionis*, σπασμοῦ, nomine venit, (vide *Convulsio*) est primaria species morborum convulsivorum, potestque ex principijs recentiorum veris commodè ita describi, quod sit varia & mixta actionum animalium læsio, imprimis, verò motus animalis depravatus, interdum & abolitus, convulsivus, clonicus, vel totius corporis, vel quarundam ejus partium, cum alijs pluribus symptomatibus, stridore, spuma oris,

X 4. cla-

clamore; compressione dentium, præsertim verò contractione pollicis, proveniens à spirituum animalium, sive nervosi liquoris, per auram malignam nitrosam, vel vitriolaceam explosivam, vel congelativam irregulari commotione, expansione, agitatione, præsertim in appendice cerebri medullari, & nervorum principio facta, ex hypothesibus Th. Willis, de morb. convulf. c. 2. & 3. Paracelsus refert inter *morbos Caducos*, quorum sex numerat, Theriacæ morbor. Tab. V. cujus caussam statuit Mercurium, vel potius fumum Mercurii, Schol. ad l. 3. Paragraph. c. 2. §. 3 Helmontius ab Archeo furioso deducit, tr. de Ideis morbos. n. 34. & virus vocat inebrians, soporiferum, & quodammodò furiosum, quod primitus circà ventriculum elucescit, tr. de morb. Archeal n. 17. *Epilepsiæ* per consensum ab aura adscendente exemplum evidens vide in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obs 336. ut & in tract. Galeni de puero Epileptico. De *Epilepsiæ* caussa fuisse votum Cratonis: Utinam ante finem vitæ suæ exitum aliquis ostendat? testatur D. Hofm. Com. ad Gal. de U. p. n. 597. Qui hoc morbo laborant, vocantur ἐπιληπτικοί, Hipp. 2. aph. 45. & symptomata convulsiua τὰ ἐπιληπτικὰ. 5. aph. 7. Coac. t. 522

EPILESMON, ἐπιλῆσμον, *obliviosum* significat, cui memoria debilitata est ex spirituum animalium impedita actuatione. Legitur apud Hipp. Coac. t. 161.

* EPILOGISMUS, ἐπιλογισμός, communis est quædam ratio, & omnium assensu comprobata. Vide *Analogismus*.

EPIMELES, ἐπιμελής, *sollicitus*, curiosus. In specie usurpatur de eo, cui victus ratio curæ est, 2. prorrh. XV. 8

EPIMORIOS, ἐπιμόριος, *superpartialis*, epitheton differentiæ pulsuum, respectu numeri ad numerum, cum, quot est distentio, sive diastole temporum, totidem est systole, sive concidentia, Gal. l. 1. de diff. pulf. c 9

EPIMYLIS, ἐπιμυλίς, idem quod μύλη, ἐπιγονατίς, *Mola*, *Patella genu*. Vide *Epigonatis*. Jung. Foes. p. 229

EPINEMESIS, ἐπινέμησις, ἢ ἐπιδιανομή, *administrationem*, aut distributionem significat, qualis Medico necessaria propter subjectorum varietatem, ut sciat addere, vel adimere, prout circumstantiæ exigunt. Hipp. in præcept. VI 29

EPINEUCOS, ἐπινευκὸς, id est, *annuens*, vel innuens. Est epitheton pulsus inæqualis in una pulsatione, & diversis arteriæ partibus, quoties pulsus magnus circa duos Medici digitos medios sentitur, minor autem in extremis, Gort. p. 151. ex Galen. in Isag. pulf. Dicitur & περινεύκος circumnuens, Gal. lib. 1. de diff. pulf. cap. 20. Hecticis familiaris, lib. 14. de causs. pulf. cap. 10

EPINEPHELOS, ἐπινέφελος, nubeculam offerens, *nubilosus*. Dicitur de Urinæ sedimento nubeculam repræsentante, Hipp. 4. aphor. 71. Coac. t. 575. l. 3. Epid. ægr. 1. & 3. Usurpatur etiam de Autumno *nubiloso* l. 3. Epid. s. 3. t. 3

EPINOEMA, ἐπινόημα, *commentum*, inventum significat, hoc seculo in Medicina frequens. Legitur verò apud Hipp. de scala quadam, in qua perversa spina reducebatur, 3. de artic. t. 20

EPINOTION, ἐπινώτιον, idem quod ὠμοπλάτη, *Scapula*, Gorr. p. 152

EPINYCTIS, ἐπινυκτίς, *pustulam nocturnam* significat. Est species exanthematis, ἐξανθήματος. Vide *Exanthema*. Plinio dicitur *Pustula livens*, *& noctibus inquietans*. Hinc enim nomen sumit, vel quod noctu oriatur, vel quod infestet, magnumque dolorem moveat. Caussa eadem, quæ aliarum solutionum continui superficialium, sive exulcerationum cutanearum, scil. portiones subtiliores salinæ, vel seri sanguinei, vel succi nutritii lymphatici.

EPIOS, ἤπιος, i.e. *mitis*, lenis. Usurpatur de febribus benignioribus, ab Hipp. l. 5. Epid. XXIIX. 7. l. 7. Ep. I. 6. 14

* EPIPAROXYNESTHÆ, ἐπιπαροξύνεσθαι, i. e. *superexacerbari*, accessionem morbi repetere, ingravescere, veluti reduplicare. Dicitur de febribus, quarum paroxysmi plures habent insultus, ac veluti reduplicationes, uti in Semitertiana, quæ tertio die duplicatam habet accessionem cum quotidiana continua, & διαδιπλώσεις quasdam. Provenit hoc à materiæ febrilis heterogenea turgescentia, Hipp. lib. 1. Epid. s. 1. t. 23. Est & ἐπιπαροξύνεσθαι, *irritari*, & de abscessibus sub aure obortis dicitur, 1. Prorrhet s. 3 t. 70. Finxisse hinc videtur propria authoritate Blancard. nomen *Epiparoxysmus*, in alio enim scriptore Medico vix occurret.

EPIPASTOS, ἐπίπαστος, idem quod καταπαστός. Vide *Catapasma* Gorr. ἐπίπασα quoque olim vocabantur medicamenta, quæ vulneribus sanandis apponuntur. Lind. Ex. XIII. §. 323

EPIPECHY, ἐπίπηχυ dicitur *pars cubiti superior*, sicut ὑπόγυιος, inferior, de quo vide suprà. Vide *Agosius*. Gorr. p. 152

EPIPEPHYCOS, ἐπιπεφυκὸς, *Adnatus*. Vide *Adnata tunica*.

EPIPHÆNOMENOS, ἐπιφαινόμενος, dicitur de iis symptomatibus, quæ post morbum præsentem apparent, nec unà cum morbo statim fiunt,

præ-

præsentia, Hipp. 1 aph. 12. An aliqua differentia sit τῶν ἐπιφαινομένων, ab ἐπιγινομένοις, uti vult Linden. Ex. XII. §. 125. valdè dubito. C. Hofm. vocat νεωτερισμὸν, novationem vanam, Instit. l. 4. c. 28. §. 18. Vide *Epigennema*, Diet. n. 312. 331

Epiphania, ἐπιφάνεια, significat habitum corporis exteriorem, summam corporis. Usus est Theon. Medicus l. 4. de particul. exercitiis, teste Gal. l. 3. de tuend. san. c. 8. Vide *Superficie*.

Epiphlebos, ἐπίφλεβος, dicitur, cui venæ sunt amplæ, & prominentes, quales sunt graciliores, & calidioris temperamenti, Hipp. l. 6 Epid. s. 4. t. 25. Aretæus l. 2. de cur. morb. ac. cap. 2

Epiphlogisma, ἐπιφλόγισμα, *Deflagratio*, incendium superveniens, sive ardor, vel fervor alicujus partis, veluti à flamma obortus, propter exuberantem humorum, præsertim sanguinis caliditatem, Hipp. 5. aph. 2. Jung. Dieter. n. 332

Epiphoiteos, ἐπιφοιτέος, *accedens*, superveniens. De dolore legitur Coac. t. 332

Epiphora, ἐπιφορὰ generaliter omnem *impetum humorum*, imprimis sanguinis, inflammatorium in totum corpus, vel aliquam partem significat, ab ἐπιφέρεσθαι, cum impetu ferri, Scrib. Larg. n. 243. Vide Rhod. in Lex. Scrib. Specialiter verò influxum humoris in oculos inflammatorium denotat Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7 & l. Introduct. c. 15. Diet. n. 891

Epiphoros, ἐπίφορος dicitur fœmina *gravida*, sive utero gerens, aut vicina partui; aut juxta alios sumitur de illa, quæ facilè concipit. Legitur apud Hipp. 1. prorrh. s. 3. t. 11. (vide Gal. in comm.) Coac. t. 514. 517. 519. 523. 537 Jung. Holler. 2. in comm. ad hæc loca p. 1010 & 1017. Jonston. in Not. ad d. t.

* Epiphysis, ἐπίφυσις, i. e. *Appendix*, est ossi quid adnatum, non continuum, sed contiguum, veluti accretio ab προσφύσει, quæ processus est ossis continuus, seu ejus continua portio Hipp. 2. de fract. t. 35. Vide Gorr. p. 153 & Foes. Barthol. libell. 4. c. 1. in fin. Ἐπιφύσιες quoque dicuntur prominentiæ palpebris adnatæ ex crassioribus quibusdam humoribus excrementitiis obortæ, l 3. Epid. s. 3. t. 48

Epipigma, quod & *Epipoma*, ἐπίπωμα dicitur, est instrumentum ligneum, figuram habens literæ Π. & inversi Ш. usurpatum ad prolapsum humeri caput reponendum. Oribas. de machinam. c. 4

Epiplasma, ἐπίπλασμα, in genere idem est quod *Cataplasma*. Specialiter dicitur de farina triticea in hydrelæo decocta, & vulneribus impositâ apud Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 2. in princ.

* Epiplerosis, ἐπιπλήρωσις, *superimpletio* ex opinione Erasistrati dicebatur, quando arteriæ in dilatatione replebantur spiritu à corde immisso, Gal. l. 4. de diff. pul. c. 6. & 17

Epiplexis, ἐπίπληξις, *increpatio*, objurgatio Medico quandoque necessaria, Hipp. l. de dec. orn. IX. 16. & verbum ἐπιπλήσσω, *increpo* XI. 18

Epiploce, ἐπιπλοκὴ, idem quod συμπλοκή. Vide *Complexio*.

* Epiplocele, ἐπιπλοκήλη, est species *Herniæ*, quando *Omentum* prolabitur in tunicas, & cavitatem scroti, Gal. de diff. morb. cap. 10 Estque morbus in situ.

Epiploon, *epiplum*, ἐπίπλοον, ἐπίπλων, *Omentum*, quasi Operimentum, aliis *Rete*, *Reticulum*, *Zirbus*, est pars membranosa duplicata, veluti ex duplici peritoneo, & adiposa substantia constans, arteriis venisque, & paucis nervulis intertexta, intestinis veluti innatando incumbens. Ejus historiam vide in Anatomicis, præsertim Barthol. l. 1. c. 8. Vocab. Græcum occurrit apud Hipp. 5. aph. 46. 6. aph. 58. l. 1. de morb. III. 36. Coac. t. 502. l. de nat. mul. XIX. 5. & alibi sæpius. Adde Diet. n. 322

* Epiploocomistes, ἐπιπλοοκομιστὴς epitheton hominis, qui præ brutis maximum habet omentum. Quamvis hoc impugnaverit Vesalius, scribens, quod omnia ferè quadrupeda majori omento suprà intestina explicato undiq; donata sint, quàm homines, & ità de hominibus extraordinario, & quodammodo præternaturali omenti augmento prædictis exposuerit Lat. *Omenti gestatores* reddens, l. 5. de H. C. F. cap. 4. Vel etiam ita dicitur, qui hernia laborat omenti *epiplocele* dicta. Gal. l. 6. Adm. Anat. c. 5

* Epiploomphalon, ἐπιπλοόμφαλον, est *Hernia umbilicalis*, orta à prolapsu omenti in umbilicum per violentiam continuum solventem excitata, Gal. in defin.

Epipolæos, ἐπιπόλαιος levis, perfunctorius, *superficiarius*, mitis, Dicitur de siti parva, Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 23. Vide Exercit. de Remor. purg. Disp. V. θ. 2. de osse, quod minus profundum est, sed in superficie extat, lib. de cap. vuln. XXV. 4. XXIX. 2 de febre miti, 2. aph. 28. Vide Diet. n. 323

Epipolasis, ἐπιπόλασις, *redundantiam* humorum, & fluctuationem significat, Hipp. l. de Hum. II. 51. ubi opponitur κατάβασις, descensus humorum. Descendit à verbo ἐπιπολάζω, *redundo*, fluctuo. Hipp. 1. de Nat. hum. t. 22. l. 1. Epid. s. 2. t. 67. lib. 2. de diæt. XXV. 3.

Apud Chymicos *epipolasis* est, cùm sublimatum ad superficiem duntaxat ascendit, eique insidet. Et quidem primum à centro ad superficiem essentiæ extrahuntur, sed nonnunquam eadem operatio inservit repurgationi. Duplex est: *Humida*, & *Sicca*. Illa dicitur, cùm è re in humore excedente collocata sublimatum enatat, emergitque usque ad summum, ubi subsistens apparet. Itaque & *Sublimatio per Enatationem*, seu *emersionem* appellari potest. Adjuvatur autē hæc levitatis naturalis inclinatione,& dissidio diversarum substantiarū, & procuratur non modò per calorem actualem, sed & potentialem. *Epipolasis sicca* est, cùm immediatè ex reipsa sublimatum effloresc it, eiq; cohæret proximè in sicco. Et peragitur modis varijs, opera caloris elevantis, & clausuris apertis viam egressui laxantis. Hæc Rul. in Lex.

Epipoma, ἐπίπωμα. Vide *epipigma*.

Epiponos, ἐπίπονος, significat *laboriosus*, molestus, difficilis. Usurpatur de excrementis difficulter prodeuntibus, Hipp. 1.Epid.f.1.t.15 l.2. Epid. f.3.n.51. l.1. prorrh. f.2. t.24.

Epiporoma, ἐπιπώρωμα dicitur *Callus*, vel tophus *in articulis* enatus, & induratus, apud Hipp. l.2. prorrh. XV. 2. 7

Epiptyxis, ἐπίπτυξις; *complicatio*, occlusio *labiorum*, C.Hofm. comm. in Gal. de U.P.n. 1169.

Epipyretto, ἐπιπυρέττω significat *insuper febricito*, diciturq; de ægro, in quo febris, & repetit, & ingravescit, 1. prorrh. f.1.t.15.Coac. t.95.

Epirigeo. ἐπιῤῥιγέω significat *insuper*, vel subinde *rigeo*, quando rigores frequentiores, & repetiti urgent, Hipp. l.6. Epid. f.2.t.7.

* Epirrhoe, ἐπιῤῥοὴ, *influxum* significat, vel affluxum humorum in partem, à verbo ἐπιῤῥέω, *influo*. Hipp.5. aph. 23. Vide *Influentia*, *Influxus*.

* Episarcidium, ἐπισαρκίδιον, idem quod *Hyposarcidium*. Vide *Anasarca*,

Epischesis, ἐπίσχεσις, inhibitionem, *suppressionem*, retentionem excernendorum denotat, Gal.c.2. in 3. Epid t. 4.ab ἐπίσχω, *cohibeo*, supprimo, sisto 5.aph.50.

Epischion, ἐπισχίον dicitur *Os pubis*, *Pecten*, quod est os transversum, & latum in imo ventre, quod pubi subjacet, & munit intestina Gorr. p.153

Epischon, ἐπίσχων dicitur de ægro, in quo morbosa accessio cessat, inhibetur, aut differtur. Hipp. Coac. t. 79.l.5. Epid.XXXI.7. lib. 7. IX. 5. 25. XLIV. 5,

Episcleros, ἐπίσκληρος, *induratus*. Legitur de ventre, Hipp. 1.prorrh. f. 3.t.46

* Episeion, ἐπίσειον. ἐπίσιον, idem quod ἐφήβαιον. Vide *Sphebenum*, id est, *Pubes*, *Aqualiculus*. Occurrit apud Hipp. l. 1. de mo b. mul. LXXXIX. 5. l. 2. VI. 5. & alibi sæpius Piccolom Præl. Anat. p. 73

* Episemasia, ἐπισημασία in genere *significationem*, vel *Consignificationem*, & *Annotationem* significat, à verbo ἐπισημαίνω, indicium vel signum aliquod præbeo, quod in hac significatione legitur apud Hipp. l. de nat. puer. V. 5. & 4. de R.V.I.A t.89. Astrologorum judicia de tempestatibus ex siderum phasibus dicuntur ἐπισημασίαι, Lind. Ex. XI. § 191 In specie verò significat primum insultum febrilem, in quo ægri solent horrere, refrigerari, oscitare, pandiculari, dormitare, aut aliud quid simile pati. Vide *Annotatio*. Denique & specialissimè verbum ἐπισημαίνεσθαι, significat *suscipere aliquam notam*, aut characterem, *ex epilepsia paroxysmo*. Unde & pueri tales dicuntur ἐπίσημα παιδία, & qui carent ἄσημα. Hipp. l.de morb. sacro. IX. 5. 9. X. 3

Epispaden, ἐπισπαδὴν, *affatim*, unico haustu,avidè. Inter Compotatores vulgò effertur: *haustiços*. Occurrit apud Hipp. l.de int.aff. XXIX. 4.

Epispasmos, ἐπισπασμὸς, vel idem est, quod εἴσπνοὴ, *Inspiratio*, uti vult Gal. c.5. in 5. Epid. t.32. vel juxta alios celeriorem, præternaturaliter crebram inspirationem notat. Posset etiam exponi de *Attractione* in genere. Unde ἐπισπαστικὰ φάρμακα idem, quod ἑλκτικὰ, *Attrahentia*. *Attractiva* dicta, de quibus vide in genere suprà *Attractio*. Quas Hippocrates intellexit *sorbitiones* per ἐπισπαστικὰ ῥοφήματα in febribus ardentibus, 4.de R.V I.A.t.18. Gal. in comm. constare posse negat; At Hor Augen. exponendum esse textum per alimenta sorbilia purgantibus mixta. Tom. II. Epist. & Consil. Medic. p. m.344. Specialiter *Epispasticum* dicitur medicamentum aridum inspersile ad malignorum ulcerum curationem non inefficax, Gal. l.4.de C. M.S.L. c.5. ἐπισπαστικὸν emplastrum, quod aperit, & educit pus, vel si quid aliud subest, Scrib.L. n.216

Episphacelizo, ἐπισφακελίζω, significat prorsus *Sphacelo*, h.e. totali mortificatione, & νεκρόσει corrumpor. Hipp. 2.de artic. t. 63. unde & ἐπισφακελισις, *totalis mortificatio*, 3. de artic.t.55. Junge t.59

Episphæria, ἐπισφαίρια, dicuntur anfractus cerebri, & gyri exteriores, ut vasa sanguinea per cerebri substantiam melius distribuantur, uti notavit Blancard. in Lex.

Episphales, ἐπισφαλὴς, valdè *periculosus*: Hipp.

Hipp 2 aph.35. & l de vet. med. XVII.13 Jung. Diet. n.327

Episihragizomæ, ἐπισφραγίζομαι significat *obsigno*, insigno. Ita Chymici *obsignant* vasa sigillo Hermetico. Vide *Sigillum*. Rhod. in Lex. Scribon. Signare vas, ne vires evanescant.

Episplenos, ἐπίσπληνος, *lienosum*, lienis tumore vexatum significat, Hipp. lib. 7. Epid. LII 7.

Epistasis, ἐπίστασις, vel significat Hipp. idem, quod ἐπίσχεσις, *suppressio*, retentio excernendorum, l.1. prorrh. s.3. t.46. 62. Coac.t. 233.234.487. &c. vel significat *superficiem* urinæ, insidentiam, & opponitur ὑπόστασει, *subsidentiæ* in urina. In hac significatione sumitur, 7. aph.35. & verb. ἐφίστασθαι, aph. 34. Vide Foes. p.232. Diet. n.325

Epistateo, ἐπιστατέω, significat Hipp. *morbis præsum*. & ægrorum curam habeo, l. Præcept. V.13. X. 12. Dicitur & προστατέω, *præficior*. d. l. X. 8

Epistaxis, ἐπίσταξις, significat στάξιν, i. e. *sanguinis è naribus stillationem repetitam*, à verbo ἐπιστάζω, sæpius *sanguinem è naribus stillo*. 1. prorrh. s.3. t.56. Coac. t.87.237

Episteme, ἐπιστήμη. Vide *Scientia*.

Epistomion, ἐπιστόμιον, in genere significat *Operimentum*, vel Obturamentum. Chymicis verò *epistomia* dicuntur spiracula in furnis, sive *Ventilia*, quæ & *Registra* vocantur. Morley in Collect. Chym. Leidens. Prolegomen.

Epistoreo, ἐπιστορέω, significat *insterno*, videlicet corpus durum re molli, uti fit in Chirurgicis operationibus, quando instrumenta dura involvuntur, & supersternuntur stragulis, aut linteis mollibus, ne lædant, Hipp. 3. de artic. t.49. & s.4. t.59

Epistrophe, ἐπιστροφή, in genere *inversionem* significat. Specialiter verò sumitur pro *Recidiva* morbi, quando morbus, qui cessavit, revertitur Hipp. Coac. t.256. Dicitur aliàs ὑποστροφή, aut ὑποτροπή. Verbum quoque ἐπιστρέφω sumitur de vertebrarum perversione, quando collum intorquetur, 4. aph. 35. Vide Diet. n.326.

Epistropheus, ἐπιστροφεύς, nomen primæ colli vertebræ apud Medicos antiquos. Nam ea super secundam vertitur, veluti super axem, quam ob caussam etiam secunda hæc ἄξων à veteribus dicta fuit, Gorr. d l.

Episynthetice, ἐπισυνθετική. Vide *Supercompositiva*.

Epitasis, ἐπίτασις, Hipp. dicitur morborum, præsertim febrium, *intensio*, & accessionis initium, 4. de R. V. I. A. t.114. Verbum quoque ἐπιτείνομαι significat *augesco*, glisco, Coac. t.116. & l.5. Epid. XXI. 18. Vide Lind. Ex. XV. §.94. Interdum verò ἐπίτασις quoque idem significare videtur, quod ἐπίστασις, *suppressio*, retentio, 2. in 1. Prorrh. t. 46. & 48. quamvis alii legant ἐπίστασις. Foes. p. 233

Epitecnos, ἐπίτεκνος, *fœcundus*, h. e. dispositus ad generationem liberorum. Dicitur de utroque sexu, Hipp. 5. aph. 62. *Fecunditatis* caussa potissimum in bona temperie matris, & fœminę consistit. Diet. n. 486. Imprimis verò sobria victus ratio exigitur. Lang. l. 2. ep. 9. *Fecunditatem* seminis oriri potissimum ex motu in actu amoris minimis particulis impresso probabiliter hodierni docent Doctores, inter quos celeb. D. Bohn. Circul. Physiolog. progymn. 1. p.17.18. & Joh. Bapt. Lamzweerde de histor. molar. uter. c.22. p.246

Epitedevma, ἐπιτήδευμα, vocatur *vitæ institutum*, vel genus, quod homo obit, aut utilitate, aut necessitate adductus, Gal. com.3. in 1. Epid. t.1. Legitur & apud Hipp. 2. prorrh. XI. 23. XV. 9

Epitex, ἐπίτεξ, Jonicè significat *partui vicinam*, Hipp. l. 1. de morb. mul. LI. 9

* Epithema, ἐπίθημα, ἐπίθεμα, varias habet significationes (1.) notat *Operculum*, Hipp. l.2. de morb. XXV. 25. l.6 Epid. s.4. t 8. Gal. l. 2 de U. P c.9. (2.) est nomen medicamenti externi, sive topici generale, sive liquidum sit, sive solidum. Specialiter tamen in Praxi denotat recentioribus medicamentum liquidum, quod panno, spongia, linteo, stuppa exceptum parti alicui imponitur, quorum descriptionem, & exempla vide apud Shrod. l. 2. c. 56 Weker. Antid. gen. l.1. c.19. & Spec. l.2. s.13 P. Morell. Form remed. l.2. s.1. c. 1. (3.) apud Veteres *epithema* notabat medicamentum externum Ceratis valentius, ex Unguentis, & similem vim habentibus compositum, Gal. l. 7. M. M. c.4

Epithreptos, ἐπίθρεπτος, benè habitus; *benè nutritus*. Legitur in Hippocr. lib. 2. prorrh. XXXIII 4

Epithymia, ἐπιθυμία. Vide *Cupiditas*.

Epitocos, ἐπίτοκος, *fecundus*, de Fœminis legitur, Hipp. l.6. Epid. s.8. t. 55. Aliàs dicuntur ἐπίτοκοι, 5 aph. 62. de quo p. 2.

Epitome, ἐπιτομή idem, quod *Synopsis*. Vide *Compendium*.

Epitrope, ἐπιτροπή, *cura*, procuratio. Vide *Cura*, Hipp. l dec. orn XII. 8

* Epoche, ἐποχή, primum dicitur *suspensa sententia*, nihilque certi definiens; quod est de nulla re pronunciare, nec asseverare certò, Gal. de opt. doc. gen. in princ. Deinde aliquando

do idem, ac ἐπίσχεσις, *supressio*, retentio c. 1. in 3. Epid t.4. Vide *Epischesis*.

Epochetevsis, ἐποχέτευσις, *Derivatio*, idem quod παροχέτευσις, vide *Derivatio*: à verbo ἐποχετεύομαι *derivor*, quod legitur ap. Hipp. l. de Venis XXI. 9. quamvis Lind. ἐποχετεύομαι posuerit, quam scriptionem reprobavit Foes. p. 236

Epode, ἐπῳδή, ἐπῳδός, in genere *Incantationem* significat. Vide *Incantatio*. In specie verò notat curandi rationem præstigiosam per certa carmina, & cantilenas, de quâ vide Lang. l. 1 ep. 33. & l. 2. ep. 46. Rob. Keuchen. in proleg. od Serenum. qui tales cantiones accinit, dicitur ἐπῳδὸς Jung. Gal. l. 17. de U.P. in fin. & C. Hoim. com. ad d. l. n. 1140

Epodynos, ἐπώδυνος, valde *dolens* significat Hipp. c. 2. in l. 1. prorrh. t. 18

Epoedeon, ἐποιδέων, *intumescens*, tumidus. Idem quod οἰδαλέος d. l. t. 18

Epombros, ἔπομβρος significat *pluviosus*. valdè pluvius, de tempestate dicitur apud Hipp. 3. aph. 11. 12. 13. Unde ἐπομβρία, *tempestas pluviosa* 3. aph. 15. Diet. n. 335

* Epomis, ἐπωμὶς dicitur superior humeri pars, quæ superjecta est humeri articulo cum brachio, *Superhumerale*. Occurrit apud Hipp. 1. de artic. t. 4. & l. 3. t. 44. Gal. l. 1. Adm. Anat. c. 11. Vide C. Hofm. ad Gal. de U.P. n. 105

Epomphalion, ἐπομφάλιον, ἐπομφαλικὸν; dicitur medicamentum, quod umbilico impositum alvum movet. Talia vide apud Ægin. l. 7. cap. 9

Epops, ἔποψ. Vide *Upupa*.

† Eporediana balnea, vulgò Porretana: Joan. Pet. Arlunus de Balneis.

Eposilinga, id est, *Squama ferri*, Ruland. Johns.

Epsilomenos; ἐψιλωμένος, *denudatus*, carne exutus. Dicitur de Ossibus 5. aph. 22

* Epulis, ἐπουλὶς dicitur *Tuberculum*, & carnis excrescentia *in Gingivis* proveniens, & ad intimos molares dentes sese extendens, ita ut æger aliquando os aperire nequeat, Gal. l. 5. de C.M.S.L. c. 9. Causa est solutio continui, facta per inflammationem, & succum nutritium sanguinis dimittens. Vid. Scrib. n. 61. & Rhod. in not. Ephem. Nat. C. An II. Obs. 255

* Epuloticus, ἐπουλωτικὸς epitheton medicamentorum, quæ non liquare, sed indurare carnem, desiccare, & cicatricem inducere apta sunt. Suntq; omnia terrestri siccitate prædita, & adstringentia. Vide Gal. l. 5. de S. Fac. cap. 16. Dicitur & συνουλωτικόν, Gal. l. 13. M.M. cap. 5

Epureo, ἐπουρέω, *urinam facio*, idem quod simplex οὐρέω. Lind. Ex. V. §. 71

† Equi Clibanus, fimus equinus Chymic. Alb. Magnus de mineralibus l. 3. t. 1. c. 10.

Equicervus. Vide *Alce*, cujus descriptionem vide etiam apud Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc. cap. 32

Equitatio, ἱππεία, ἱππασία, ἵππευσις, est motus corporis quandoq; fortior, quando equo insidens cursum absolvit. *Equitatio* continuata solet etiam sterilitati ansam dare, teste Hipp. de A.L. & A. & Lang. l. 2. ep. 9

* Equus, ἵππος homonymon est vocabulum. Propriè notat animal quadrupes notissimum, solidipes, utriusq; sexus, cujus prolixam descriptionem reperies in Aldrov. l. 1 de quadrup. solidip. c. 1 & usum medicum ap. Schr. l. 5. cl. 1. n. XXI. *Equi* Anatome descripta legitur in Act. Hafniens. Vol. I. Obs. XI. p. 36. seqq. De *Equis* prasinis lege Lang. l. 1. ep. 78. & Fr. Hofm. in clavi ad Schrod. l. De *equis* Magicis, & Diabolicis præstat tacere, quàm scribere. Impropriè verò ἵππος, *equus*, dicitur oculorum quidam affectus, quibusdam insitus, quibus oculi nullo tempore manere possunt quieti, sed subindè nictant instabiles, Gal. l. def. med. & c. 1. prognost. t. 12 & c. 2. in 1. prorrh. t. 11. Caussa sine dubio in inveterata spirituum animalium agitatione in musculis palpebras moventibus consistet. An verò propterea non sit morbus dicendus. quia Medicorum nemo meminit, non est nunc mearum partium ventilare. Sanè in ipsa actione visus aliquod impedimentum præbere mihi non videtur dubium.

Eradicativus dictum olim fuit de purgatione fortiori, & de purgantibus violentioribus, ad oppositionem *Minorativa* purgationis. Fallop. de purg. simpl. c. 16. Tom I. p. 61

Erectimancus, ὀρθόκυλλος, ὀρθόκωλος. Vide *Orthocolos*.

Erectus, ὀρθὸς, idem quod *Rectus*, dicitur de corpore vivo, & plerunque sano. Unde Gal. egregiè hoc demonstravit, *erectum* esse, provenire, & ab animo, & spirituum præsertim animalium vigore. Nam illis absentibus corpus deorsum fertur, & in terram declinat, l. de palpit. trem. rigor. c. 4

Eregmos, ἐρεγμὸς in specie *Fabam fresam* fractamq; significat, ut ita sit idem in faba, quod ptisana in hordeo, aut χόνδρος in alica. Late tamen aliquando de omni legumine freso accipitur, notante Gal. com. 4. aph. 76. Foes etiam vult, interdum pro *lomento*, aut farina fabarum sumi, quod negat Gorr. pag. 154. Dicitur & ἔρεγμα, ἔρεγμα, ab ἐρείκω, *frango*, quod aliquoties occurrit in Hipp. v.g. l. 2. de morb. LXV.

14. l. 1. de morb. mul. CIV. 5. l. 2. VI. 28. Substantivum ἔρεισμα legitur Coac. t. 63. l. 2. de mor. mul. LXXIV. 13

Ereisma, ἔρεισμα significat *fulcimentum*, vel stabilimentum. Idem quod ἔρεισμα, στήριγμα, v. g. in Chirurgicis, per fasciam, & vinculum, Gal. c. 3. de iis, q. in med. t. 36. & 2. de fractur. t. 77. Deinde significat illisionem cum impressione, aut impetu. Hipp. 2. de fract. t 24. Descendit ab ἐρείδω, *innitor*, adurgeo. Unde ἀντερείδω, *renitor*.

Eremaeos, ἠρεμαῖος, *quietus*, lenis. Dicitur de igne apud Hipp. l. de mor. mul. LXIV. 11.

Eremos, ἔρημος, *desertus*, derelictus, destitutus: Usurpat Hipp. de osse curatione destituto l. 7. Epid. in fin.

Erethismos, ἐρεθισμὸς generaliter in Medicina significat omne *irritamentum* comprehendens cuncta, quæ quovis modo vires vitales reddunt infirmiores, & ita flammam, sive calorem vitalem labefactant, aut criticos conatus impediunt, sive sint acres, et vitiosi humores in corpore, et alia præternaturalia, lumbrici, calculi etc. sive res externæ, vigiliæ, ira, mœror, quemadmodum ita exposuit Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 54. Unde et hujusmodi res dicuntur σημεῖα ἐρεθιστικὰ, signa *irritantia*. Legitur in hac significatione vocab ἐρεθισμὸς, 2. aph. 20 In specie aliquando sumitur pro *irritatione* facta per alvum, l. 1. Epid. ægr. 2. et 12. Vide Foes. Oec. p. 137

Eretria, *eretrias*, ἐρετρία, ἡ ἐρετριὰς, sc. γῆ terra: Est species terræ, quæ nomen habet ab urbe Euboeæ *Eretria*, sita propè Chalcidem. Arab. dicitur *Caabil*. Sunt duę ipsi colorum differentiæ, Alba, et Cinerea. Modicè pinguis. Vim habet extergendi validam; si lavetur, aut uratur, et postea lavetur, magis adhuc siccat. Vide Dioscor. l. 5. c. 171. Gal. l. 9. de S. Fac. Quod verò Forest. terram rubram minutam, ut arenam, scripsit l. 7. Chirurg. Obs. XI. in Schol. non quadrat cum Dioscoridis descriptione. Meminit et Hipp. l. 3. de morb. XXVII. 7. et 11. *Terrę eretriadis*, quæ rubram tincturam præbet, sed an cum illa coincidat, quæ à Dioscoride describitur, certò non constat.

Ereuthos, ἔρευθος significat *Ruborem*, v. g. faciei, signum plenitudinis sanguinis, sed etiam aliquando lixiviositatis nimiæ, et ichorositatis salinæ, præsertim in scorbuticis. Vocabulum legitur apud Hipp. l. 3. Epid. ægr. 12. post. stat. pest. à verbo ἐρεύθω, *rubeo*, l. 2. Epid. s. 1. n. 3 6.

Ereuxis, *eryge*, *ereugmos*, ἔρευξις, ἐρυγὴ, ἐρευγμὸς, dicitur Latinè *Ructus*, estq; propriè nihil aliud, quàm excretio flatuum per os. Dicitur et *eructatio*, cujus caussa nulla alia est, quàm inordinata fermentatio, et dissolutio alimentorum facta à fermento quodam heterogeneo, et improportionato ad materiam dissolvendam, unde effluvia vaporosa, et halitus excitantur, quia coagmentati prius, postmodo sursum tendentes, cum impetu exitum per stomachum, et gulam sibi parant, et hinc sonora flatus excretio, quæ *Ructus* nomine venit. Vid. Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 9. In hypochondriacis haud dubiè ab aciditate succi pancreatici, et fermenti chylificantis *acidi ructus* sunt frequentes, unde ὀξυρεγμία dicitur. Vide *Oxyregma*. Vocab. ἔρευξις legitur apud Hipp. l. 6. Epid. s. 2. t. 32. vel 33. et l. de humor. II. 17. Foes. etiam scripsit, quibusdam ἔρευξιν omnem transpirationem, et emissionem spirituum per corpus denotare. Sed nullo probavit exemplo. Legitur et aliquando ἐρυγὴ, l. 6. Epid. s. 8 t. 22.

Ergasterium, ἐργαστήριον, idem quod *Laboratorium*. In specie *ergasterion* quoque dicitur pars furni, in qua materia medica mediante Capella, alembico, retorta etc. reponitur, et Chymicè alteratur. Morleii in Collect. Ch. Leid. proleg. c. 2.

Ergata nomen *machinamenti*, vel instrumenti *attractorii*, quod ad cochleæ fœminæ, κοχλίαν dictæ, constitutionem concurrit. Oribas. de machinam.

Ergma, ἔργμα, *impedimentum* significat vel *septum*. Hipp. l. de Steril. III. 1

Ergon, ἔργον, *Opus*, omnem partium corporis actionem, et functionem indicare, præcipuè tamen ad sensiles animi facultates referri vult Foes. Oec. p. 263. et quidem ex Hipp. l. 6. Epid. s. 8. t. 35. In specie ἔργα τῆς φύσεως, *opera naturæ* dicuntur, quando irritata agit in alienum subjectum cum vi quadam, sed felici successu, v. g. in sternutatione, tussi, ex Gal. 5. Epid. s. 5 t. 3. C. Hofm. l. 3. Instit. c. 9. §. 2. Linden. Ex. XV. §. 142. Imprimis verò ἔργον tale notat factum, vel *opus*, quod cum molestia quadam conjunctum est, aut difficultatem quandam præ se fert: Hinc ἐργώδης idem, quod χαλεπός, *difficilis*, molestus, Hipp. 2. aph. 37. et 4. aph. 15. Vid. Dieter. n. 337. Nec molestia carent ἔργα κύπριδος, *munia* Veneris, de quibus vide Rob. Keuch. ad Q. Seren. not. p. 217. Vide *Opus*.

Ericeron, ἐρικηρὸν, est *species Collyriorum τῶν στατικῶν*, cujus aliquot differentiæ ab Aetio recensentur. Non dubium est, sic vocari à fructu *Ericer*, quem recipiunt, quem Gal. l. 4. de C. M. S. L. inter mediocriter adstringentia enumerat. Gorr. p. 155.

Ereis, ἐρικὶς, *Hordeum crassius divisum* etiam significat, teste Gal. in exeg. dict. Hipp.

Erictos, ἐρικτὸς, *fresus*, fractus. Vide *Ereigma*.

Erigma, ἔρηγμα. Vide *Eregmos*.

Erimoides, legitur apud Parac. l. 2. de Tart. tr. 3. c. 3. in comm. & videtur ex contextu innotescere, quod denotet sabulum, vel subsidentiam in urina arenosam.

Erinaceus, ἐχῖνος. Vide *Echinus*.

Eriphos, ἔριφος, i.e. *Hœdus*, pullus caprinus tenellus, seu caper tenellus, eapropter utinatura cum capris convenit, ita & viribus, quas tamen ratione juventutis teneriores, & imbecilliores obtinet, Schrodr. l. 5. cl. 1. n. 9

Erion, ἔριον, *Lanam* significat, magni in Medicina usus. Ejus duæ sunt differentiæ, *pura*, & *sordida*; *Pura* dicitur, quæ lota est; *sordida* verò illota, quàm Gr. ἔριον ῥυπαρὸν, & οἰσυπηρὸν. Hipp. verò πίνεον, & πινώδες appellat. Est autem πίνος idem, quod ῥύπος, sordes. Vide *Eurion*. *Lana*.

Ermesia, ἑρμησία compositionis cujusdam nomen est, qua Magos quondam usos esse perhibent ad liberos generandos pulchros bonosque. Constabat nucleis pineæ nucis tritis cum melle, myrrha, croco, & palmeo vino, atque ita admixto lacte bibere jubebant. Similiter & conceptu puerperas partum enutrientes sic fieri constantes animo, & forma excellentes, atque bonos alumnos pollicebantur. Hæc Gorræus pag. 156.

Erodinium, est indicium alicujus rei, vel futuræ historiæ, quæ tantisper adhuc latet homines, donec adveniat, tum demum vocatur ex incerto notum, & certius præsagium. Hinc dicitur *Erodinium corpus*, quod indicat dispositionem singularem. Item historia *Erodenia*, Parac. ell. de Podagricis l. 2. §. Necromantia. Rul. in Lex.

Eros, ἔρος. Vide *Amor*.

Erosio, διάβρωσις, idem, quod *Corrosio*, vide *Suprà*.

Erotoleptos, ἐρωτόληπτος dicitur propriè is, qui *ardet amore mulieris honesto*. Lind. ex. XV § 46.

Erotomanes, ἐρωτομανὴς vocatur, qui furore quodam sectatur vagas, & illicitas libidines, l. ind. d. l.

* Erraticus, ἄτακτος, ἄτυπος, vide *Atactos*, *Atypos*. *Erraticæ* Luis Venereæ meminit Parac. l. 8. de gall. cis papulis, & aliis symptomat. c. 9. & Locorum *erraticorum* in morbo gallico l. 3. Chirurg. magn. de morb. Gall. c. 5.

Erratum, *Error*, ἁμαρτία, διαμαρτία, σφάλμα, πλάνη quid significet, notum est. *Erroribus* quoq; expositam esse artem Medicam, & eos, qui eam exercent, fatetur Gal. l. 2. de C.M.S.L. c. 1. ubi caussas quoque errorum adduxit, ignorantiam, malam judicationem, negligentiam in conscribendo. *Errores* hujusmodi notari, interest, & artis, & posteritatis. Lind. ex. XII. §. 160. seqq.

Error *externus*, ἀποτυχία τῆς ἐνεργείας, dicitur, quando Natura in agendo excidere cogitur ab intentione operis destinati, ob non bene se habentes causas externas. Idem ex. XV. §. 147 Vid. Senn. Inst. l. 2. P. 3. S. 1. c. 2. & C. Hofm. l. 3. Inst. c. 9. § 7. & 9. *Errores* hujusmodi externi fiunt postea caussæ morborum. Rolfink. O. ac M. Sp. l. 2. S. 3. c. 25. *Error lymphaticus* vocatur Hydropis species *Anasarca* à Q. Serm. notante Keuchen. in not p. 193.

* Errhinon, ἔρρινον, Latinè *Nasale*, epitheton medicamentorum, quæ *naribus*, quas Græci ῥῖνας vocant, capitis purgandi gratia induntur. Gal. l. 5. Simpl. Fac. c. 20. Materiæ & formulæ variæ sunt, de quibus vide Weker. Antgen. l. 1. c. 18. & 47. Spec. l. 2. S. 1 r. P. Morell. Form. Rem. l. 2. S. 2. c. 8. Schr. l. 2. c. 55. Rolfink. O. ac M. M. Sp. l. 6. S. 4. c. 1. *Errhinorum* species sunt *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria*, quæ Sternutationem movent.

Errhipsis, ἔρριψις, projectio, *prostratio*, & dejectio dicitur apud Hipp. cum corpus velut mortuum, ac inanime omni robore perfectè exoluto, & remisso prostratum est, quod extremum virium lapsum denotat, l. de humor III. 15 Junge Gal. com. 1. ad hunc lib. t. 14. ἔρριψις ὀμμάτων *oculorum projectio*, cum oculi præ imbecillitate amplius aperti esse nequeunt, sed eorum vis omninò languida est, & prostrata, oculoque ferocienti opponitur, qui delirium portendit, l. 6. Epid. S. 1. sub fin. Vide Foes p. 242.

Errhomenos, ἐῤῥωμένος, *valens*, validus, sanitatem præ se ferens. Usurpatur de diversis rebus naturalibus, & non naturalibus ap. Hipp. v. g. de vultu, Coac. t. 196. l. 2. Epid. S. VI. 32. de vigiliis l. de Crisib. IX. 1. de animo, vel mente 2. aph. 33. Vid. Linden. ex. XIII. §. 298 491.

Eruca, vocabulum est homonymon, & plantam, & animal insectum significans. Priorem Botanicis relinquimus. Juxta posteriorem Gr. dicitur κάμπη, Latinè etiam *Bruchus*. Estque insectum vulgaris notitiæ, originem trahens, vel ex stirpium excrementis, vel ex ovis papilionis. Species totidem sunt, quot plantarum, inquit Schrod. l. 4. cl. 4. n. 102 *Erucarum* verò descriptionem prolixiorem pete ex Aldrov. lib. de insectis, præsertim l. 2. c. 1. seqq. In specie

erucas, quæ in piceis nascuntur, & propterea *πιτυοκάμπαι* appellantur, facultate esse Cantharidum, testatur Gal. l. 11. de S.F. tit. *Pityocampe*, Jung. Lang. l. 1. ep. 81

Eructatio, ἔρευξις. Vide *Erevxis*.

Erugo, ἐρευγίζω, Vide *Ecrygizo*.

Eruptio, ἔκρηξις, ἔκχυμα, καταῤῥηξις, vel significat excretionem alicujus materiæ confertim, & largiter factam, v.g. *eruptio* sanguinis, puris, in qua significatione aliquoties legitur apud Scrib. Larg. n.46. 66. 84. 206. 240. Vide Lex. Scrib. Rhodij. Vel notat affectiones ulcerosas, & ita idem est, quod *exanthema*, ἐξάνθημα, Gal. l. 5. de C.M.S.L. c. 6. Æginet. l. 4. c. 9. Vide *Ecregma*.

Eryge, ἐρυγή, ἔρυγμα. Vide *Erevxis*.

Erygmatodes, ἐρυγματώδης, epitheton *morbi flatulenti*, & ructuum effectivi, qualis est hypochondriaca affectio, Gorr. ex Hipp. p. 157.

Eryma, ἔρυμα significat *munimentum*, vallum, *propugnaculum*, & tribuitur Deo ap. Hipp de morb. sac. IV. 56. Viris bonis in Epist. ad S. P. Q. Abder. in princ.

* Erysipelas, ἐρυσίπελας est tumor præter naturam non alte descendens, sed in cute consistens, à bilioso sanguine obortus, colore pallido rubente, Gal. l. 14. Meth. Med. c. 1. & lib 1 ad Glauc. c 1. vel ex veris principiis ita describi potest. *Erysipelas* est intemperies calida, & sicca cum materia, plerunque particularis certi membri, rarissime totius habitus externi corporis, cum tumore leviori, rubedine diluta, dolore acerrimo, proveniens ab effervescentiis sanguinis biliosi portionibus ichorosis tenuioribus subsistentibus, & efflorescentibus. Dividitur in *Verum*. & *Spurium*, quod posterius participat, vel cum Inflammatione. vel alterius Tumoris p. n. genere, Gal. d l. *Erysipelas* verè vocatur, quasi *Vicinitraha*, aut *Vicinirubra*, ab ἐρύω, & πέλας, vel ἐρυθρός, c. 3. de iis, quæ in Medic. t. 30. Habet & alia nomina, ut *Ignis Sacer*, *S. Antonii*. Vide Dieter. n. 343. Helmont. appellavit *Apostema maximè igneum*, in quo excandescit spiritus vitalis à caussa morbifica lacessitus, & veluti ad iram provocatus, tr. Natura Contr. nescia n. 30. & Blas humanum 28. Species *Erysipelatis* est *Zona*, vel ζωστήρ, de quo infrà Jung. Eph. N. C. Ann. III. Obs. 4. Junken. etiam meminit alius *erysipelatis*, quod *Puerile* vocat, inter morbos infantiles referens; quodque sæpe purpuræ miliaris specie efflorescit, alias internis torminibus infantes affligit, quiete privat, & excrementa alvi ex flavo viridescentia secedere facit, hujus caussam refert in matrum dispositionem biliosam texturamque rariorem, & externas subitam sanguini phlogosin inducentes, Chym. Med. Phys. Part. II. s. 2. c. 2. p. 791. seqq. *Erysipelatodes* ἐρυσιπελατώδης, dicitur, quod indolem *erysipelatis* præ se fert, quamvis non sit ex asse.

Erythacos, ἐρυθακός. Vide *Rubecula*.

Erythema, ἐρύθημα, *ruborem*, vel rubedinem significat, idem quod ἔρευθος. Vide *erevthos*. Usurpatur sæpè ab Hipp. 7. aph. 49. s 4. de R.V.I.A. t. 26. l 1. epid. ægr. 14. & in Coacis rextibus aliquoties. Vide Foes. p. 242

Erythrinus, ἐρυθρῖνος, al. ἐρυθρῖνος. Lat. Plinio *Rubellio* (quamvis hoc nomine aliud piscis genus veniat) est piscis marinus, ita dictus à colore rubro, cujus descriptionem, & usum in cibis vide apud Aldrov. l. 2. de Pisc. c 9

Erythrion, ἐρύθριον, nomen est Malagmatis, cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 18

* Erythroeides, ἐρυθροειδής, epitheton Tunicæ Testium intimæ. Vide *elytron*.

Erythros, ἐρυθρός, *ruber*, rubens dicitur Hipp. 4. aph. 71. 5. aph. 65. & alibi sæpius. Vide *erevthos*.

Esaphe, ἐσαφή, *contrectationem digitis immissis factam* significat, à verbo ἐσαφάω, vel ἐσαφάσσω, *digitis contracto*, quo aliquoties usus Hipp. l. de nat. mul. XI. 12. XXXI. 14. XXXIII. 3 & alibi sæpius. Vide *esmasamenos*.

Esca, *esculentum*, βρῶμα, σῖτος, idem quod *Cibus*. Vide *Broma*. *Cibus*.

* Eschara, ἐσχάρα. *crustam* significat, vide *Crusta*. Aliàs propriè significat locum, ubi focus struitur. Rhod. ad Scrib n. 25. *Escharas* fieri ministerio salium acutorum, Docet Helmont. tr. Potestas medicam. n 4 Hinc *escharoticus*, ἐσχαρωτικός, *crustam inducens*, de quo etiam suprà in voc. *Crusta*.

Eschatiæ, ἐσχατιαὶ, dicuntur Hippocrati *membrorum extremitates*, aut extremæ partes, 1. de f. act. t. 40

Eschatos, ἔσχατος, *extremus*, summus, ultimus Quando tribuitur morbis, significat *extremè* periculosus, quibus nulli alii sunt acutiores. 1. aph. 6. quando doloribus, exprimit *acutissimam* etiam, & maximam molestiam, 1. aph. 7. quando diætæ, vel victui tenui, *summam* tenuitatem denotat ibid. Jung. Dieter. n 345

Esciasmenos, ἐσκιασμένος dicitur de membris corporis velatis, & tectis, veluti umbraculo, Hipp. l. 2. de morb. XXXV. 3.

Escura, idem quod *eschara*, caro nigra emortua, quæ per cauterium, vel medicamentum corrosivum à bona vivaq; carne separatur, ac deciditur, Rul. Lex.

Esdra,

Esdra, ἔσδρα est nomen *Antidoti* cujusdam prolixæ ex valdè contrarijs compositæ, & quipem ex 50. circiter simplicibus apud Ægin. l. 7. c. 11. qui πολύχρηστον vocat, & vehementer desiccandi vim tribuit.

Esebon, vel *Alsebon*, id est, *Sal commune*. Rul & Johns.

Esmasamenos, ἐσμασάμενος, *manum immittens* ad contrectandum, vel implorandum. Verbum ἐσμάσσω, vel ἐσμάττω *imprimo*. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XCVI. 20. & 3. de art. tex. 47. Coincidit cum ἐσαφάω. Vide *Esaphe*.

Esmyrnismenos, ἐσμυρνισμένος, *Myrrhatus*, Epitheton vini Myrrha conditi; quale Christo Servatori Judæos crucifigendo dedisse existimat Linden. Ex X. §. 141

Esoche, ἐσοχὴ dicitur *eminentia*, & excrescentia, aut tuberculum intus latens in ano, quemadmodum ἐξοχὴ tale significat in dicta parte foris eminens. Apud Gal. utrumque legitur cum remedijs, de fac. parabil. l. 3 c. 6. 7. & 51

Esphlasis, ἔσφλασις, Intropulsio significat *cessionem partis introrsum factam* à re externa violenter imprimente. Legitur de osse Cranij apud Hipp. l. de cap. vuln. VII. 5. ubi, & verbum ἐσφλάσαι, & ἐσφλασμένον *imprimi, impressum*, occurrit. De hac legatur observatio singularis apud Bonett. Med. Sep. l. 1. s. 3. c. 17. p. 54. & Act. Hafn. Vol. III. Obs. 69

Essatum *potentiale* est virtus, potentia, & vis medicamentosa, quæ inest vegetabilibus, & mineralibus. Quam virtutem si beneficio extractionis sibi junxerit spiritus vini, vocatur *Vinum essatum*, quando vino destillato rectificatoque adduntur herbæ; ut earum extrahat essentias, ut Vinum de Melissa, Pulmonaria &c. Rul. & Johns. in Lex. ex Parac. l. 8. Paragraph. c. 2. §. 2 item in Schol. ad h. l. & in Thessalo. II. de gradibus, & compos. c 2. Quin & alia medicamenta insigni virtute medicamentosa impregnata *essata* vocari patet ex eodem lib 2. de Tartaro tr. 1. c. 6. Ita quondam D. Michael Rupertus Besslerus, Medicus Norimbergensis; junctâ duorum Pharmacopœorum, Joh. Schmidij, & Martini Brendelii opera *Anatomiam essatam* instituit, in qua, mediante Vulcano, ex omnibus et singulis corporis humani partibus, membris, et excrementis medicamenta sine ulla additione confici posse demonstratum fuit. Verùm an non potius ad ostentationem, quàm utilitatem, hic labor fuerit, alij judicent.

Essentia, οὐσία dupliciter accipitur: Physicè, et Medicè, vel Chymicè. Juxta illam significat rerum naturalium quiditatem, sive internum principium substantiale, aut formam, quæ dat esse rei. Vocatur et *Natura*. De qua infrà. Chymicè accipitur generaliter, et specialiter. Generaliter *essentia* est extractum simplex è rebus tota sua natura perfectis productum Et nominatur *essentia* ideò, quod in elementariis loculamentis nata, et comprehensa totius substantiæ misturæ pars sit perfecta, natura et essentiali ratione virtuteq; instructa. Talis potest fieri ex omni mistorum genere, Minerali, Vegetabili, et animali, magno cum proventu, quemadmodum hoc plurimis exemplis monstravit Rolf. Chymiæ l. 4. s. 1. per totum. Junge Libav Synt. Arc. Ch. l. 8. c. 1. 2. 3. D. D. Wedell. Pharm. in A. F. R. l. 2. s. 2. c. 7. et 8. Plures etiam extant in Morley Coll. Chym. Leid. quæ loca videantur in Indice. Specialiter *essentia* est duplex, *Succus*, et *Mysterium*, Rul. Ad *Mysterium* pertinet *essentia quinta*, sive *Quinta essentia*, quæ est materia corporalis ex omnibus, quibus vita inest, separata ab omnibus impuritatibus, ac corruptibilitatibus subtilissimè purgata, in qua omnium rerum potentia est, et medicina. Vel est aliquid præter elementa, nec ex crasi horum ortum, divinum auctore, et effectis. Rul. et Johns. in Lex vide *Quinta*. Quod in *essentiarum Chymicarum* præsertim ex Antimonio, et similibus mineralibus venenosis elaboratione vanæ occurrant sæpè jactationes testatur Libav. Tract. de igne Nat. c 35. De differentia inter *essentiam* Philosophicè, et Chymicè acceptam non ineptè scripsit Helmont. tract. Tria prima Chymic. princ. etc. num. 76. 77. Abusivè quoque vocab. *essentiæ* sumi, quando *elæosaccharis* tribuitur, notavit Shrod. l. 1. c. 3. lit. E.

Essentiale, οὐσιῶδες in genere dicitur, quod participat de essentia alicujus rei, sive ad essentiam pertinet. In specie verò Chymicis *Salia essentialia* vocantur, quæ parantur ex Decoctis vegetabilium, et modus describitur ab Ang. Sala, ut et Rolfink. Chym. l. 5. s. 1. art. 1. c. 5 seq. p. m. 286. seqq. quamvis juxta aliorum sententiam, non sint vera salia, sed saltem saliniformia Hæc salia *essentialia* sunt nihil aliud quam Tartarus plantarum conflatus ex acido et alcali: Morley Collect. Chym. Leid. c. 11. In specie *essentiale* suum *principale* vocavit Kreuchnerus Nitrum Vitriolatum d l. c. 300

Essentificatum, dicitur de Mercurio, vel argento vivo sublimato puro, quando instar crystalli pellucet. Hinc *essentificatum Crystallinum* Libav. Apoc. Hermet. part. 1. c. 8. Tom. II. Oper. p. 451. Vel dicitur de Spiritibus Alcalicis destillatis, addito Sale proprio v. g. Spiritus C. C. essentificatus.

Esseræ, *essera*, *Saire*, vocantur pustulæ, parvæ

parvæ scabiei, bullarum instar, vel squamarum nisi quod carnem habeant exuberantem. Rul. Paracelsus vocat *squamulas pediculares*, & deducit ex vaporibus Talci, vel Cachimiæ, hinc morbum familiarissimum metalli fossoribus dixit, tr. de ulcerib. & apostemat. c. 47. Forestus ad *epinyctidas* retulit. Obs. Chirurg. l. 1. Obs. 15. Schol. jungatur quoq; de hoc affectu legendus Ingrassias comm. ad Avic. de tum. p. n. p. 186. seqq.

Esodinum, est *certum* rei futuræ *præsagium* ex indicio. Rul. Opponitur igitur *erodinio*, de quo p. supr.

* Esthiomenos, ἐσθιόμενος, dicitur depascens, *exedens*, corrosivus, de morbis, quorum caussa consistens in salinis corrosivis, & accerimis portionibus depascitur, & corrumpit. solidam quoq; carnosarum, & aliarum partium mollium, quin & aliquando durarum substantiam. Ita dicitur *Herpes* ἐσθιόμενος, sive *exedens*, Ulcus *depascens*, Lupus, Zona serpens, vel Zoster, Galen. l. de tum. p. n. c. 9. Rul. in Lex. Paracels. in fragm. Med. ad Tom. II. pertinentibus omne *esthiomenon* à sale Arsenicali deducit; item, ex sale Mercuriali Herpetem sive Lupum, l. de ulcerib. c. 7. & alibi. Excrementa quoque alvi quædam dicuntur ἐσθιόμενα, *corrodentia*, Hippocr. l. 4. Epidem XII. 7

Esurinum, Paracelso dicitur, *Acetosum medicamentum*, quod sua natura famem tantam excitare valet, ut etiam appetat non esculenta, & eadem concoquat, l. de Tartareis morb, cap. 16 Non inepte quoque Charltonus Fermentum ventriculi Chylificans vocavit *Acidum esurinum* Oecon. An. ex II. §. 6. Ita & *Spiritus Veneris* nonnullis vocatur *Acetosa esurina*, Morley Collect. Chym. Leid. c. 497

Esuries, & *esuritio*, idem, quod *Fames* Gr. λιμός. Vide *Fames*.

Etesiæ, ἐτησίαι, dicuntur quidam *Venti anniversarii*, qui post exortum Caniculæ spirant Boreales, vel *Aquilonares*, temperantque æstum solarem per 40 circiter dies. Unde si defecerint, non temere suspectum reddunt aeris statum, teste Hipp. 1 in 1. Epid. t. 7. & cap. 3. in 3. Epid. t. 6. & l. 2. f. III. 5

Ethas, ἐθὰς & ἠθὰς dicitur, qui alicui rei assuetus est. Ita uterus vocatur *assuetus* geniture, & conceptui l. 1. de morb. mul. l. 12 XXVII. 5. Homines morbis *assueti* ἐθάδες τῷ νόσῳ, l. de morb. sacr. XIV. 1. Morbi *consueti* vel familiares etiam ita appellantur, l. 2. de morb. mul. XVII. 12

* Ethees, dicitur *Aurum Rhenanum*, pretiosum, Rul. Lex.

Ethel, & *igneim & nigredinem* denotat Turba fol. 61. *ethelia* est corpus adustum siccum, rubrum & album, *Auri colla*. *Ethelia* Tinctura rubra. Est & flos albus auri. Hæc Ruland. Idem, quod Terra alba, Sulphur album, Magnesia, Langn. Harm. Chym. c. 1. Vol. IV. p. 729.

Ethesius, dicitur *Chrysolithus* lapis. Rul. & Johns. Vide *Chrysolithus*.

Ethica, idem, quod *Hectica*. Vide *Hectica*.

Ethmoides, *ethmos*, ἠθμοειδὴς, ἠθμός. Vide *Cribratorium*.

Ethos, ἔθος, ἐθισμός. Vide *Consuetudo*.

Ethos, ἦθος. Vide *Mos*.

Etnos, ἔτνος, significat edulium ex omnis generis leguminibus confractis, & elixis. Legitur apud Hipp. l. 4. de R. V. I. A. t. 112. l. 2. de morb. LII. 14. l. 2. de Morb. mul. XXIIX. 33. l. 7. Epid. XXXIII. 11

Etos, ἔτος, idem, quod ἐνιαυτός. Vide *Annus*.

Etron, ἦτρον, pars infima ventris, *Hypogastrium*. Vide *Abdomen*.

Etymologia, ἐτυμολογία, i. e. explicatio nominis, ratione suæ originis. Ea licet scitu necessaria Medico sit, fallax tamen, & incertum præbet argumentum, teste Galen. l. 2. de Hippocr. & Plat. decr. c. 2.

* Evacuatio, κένωσις. Vide *Cenosis*. Duplex est, alia naturalis, artificialis alia. Id quod suprà omissum est.

Evæmia, εὐαιμία, i. e. bonitas sanguinis. Legitur apud Fernel l. 2. Pathol. c. 14

Evalthes, εὐαλθὴς, qui *facilè sanatur*, Hipp. 2. de artic. t. 47. & c. 4. t. 35.

Evanaleptos, εὐανάληπτος, qui *facilè ex morbo vires recolligit*; ferè idem qui cum priori, Hipp. l. 6. f. 4. Epid. t. 8

Evanasphaltos, εὐανάσφαλτος, idem, quod εὐαλθὴς, cui opponitur δυσανάσφαλτος, *qui difficulter curatur*, Hipp. l. de Alim. VI. 5. 7

Evanesco, ἀφανίζομαι. Vide *Aphanizoma*.

Evanthes, εὐανθὴς, *floridus*. Pro diversa tamen subjectorum, de quibus dicitur, natura, diversimodè quoq; exponi debet, v. g. quando de sanguine, significat *rutilantem*, Hippocr. Coac. t. 631. Si de urina, *rubicundam*, & pellucidam notat, ibid. t. 586. Descendit à verbo εὐανθέω, *benè floreo*, l. de nat. mul. VIII. 1. quamvis suspecta lectio videatur pro ἐκθέω, *excurro*.

Evaphion, εὐάφιον, nomen medicamenti ad hæmorrhoidas sic dicti à lenitudine, cujus meminit Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 7.

Evapolytos, εὐαπόλυτος, dicitur de eo, *quod facilè absolvitur*, recedit, aut abscedit, Hipp. 2. de artic. t. 69. & in Mochlic.

EVAPORATIO, *evaporans*, διαφόρησις, διαφορητικός. Vide *Diaphoresis*. *Evaporatio* quoq; Chymicis dicitur ſublimatio liquidæ materiæ, & reſolutio in halitus. Eſt & ſecundus modus Diſſolutionis artificialis aquarum Thermalium ad inveſtigandas particulas minerales. Vide *Diſſolutio*. De *evaporatione* aquæ, quæ fit, cùm Aqua paradiſi adſcendit in cœlum, ac guttatim in terram decidit. Vide M. Joh. Iſaaci oper. miner. cap. 24 in Th. Chymic. Tom. III. p. 430

EUBASTACTOS, εὐβάστακτος i. e *qui probè ſuſtentatur*. Uſurpatur de vulnere in deligatione re aliqua molli, ſuppoſita probè ſuſtento, Hipp. 3. de fract. t. 31

EUCARDIOS, εὐκάρδιος, idem, quod εὐστόμαχος *ventriculo gratus*, Gal. in Exerg. Dict. Hipp.

EUCATASCEPTOS, εὐκατάσκεπτος, *benè deorſum vergens*. Junctum legitur cum p. 2. dicto εὐβάστακτος, de vulnere. Hipp. d. l.

EUCHERES, εὐχερής, *facilis*, periculo vacans. Dicitur de convulſionibus, Hipp. 1. Prorrhet. ſ. 4 t. 27. Coac. t. 349. Opponitur δυσχερής, *difficilis* Vidè ſuprà *Dyſcheres*.

EUCHROEA, εὔχροια, *bonitas coloris*, v. g. Faciei, Hipp. Coac. t. 67. & 213. Dicitur aliàs ſaturus rubor, qui fixus & ſtabilis, non refluus, ut in verecundiam datis, Linden. Ex. IV. §. 60. Index eſt ſanguinis boni, & ſanitatis documentum. Tales homines dicuntur εὔχροοι, Hipp. 5. aph. 42 cui opponuntur δύσχροοι. Jung. Dieter. n. 364 Ἔυχροον quoque nomen eſt Emplaſtri ap. Scribon. Larg. comp. 203. & meminit quoque Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Junge Rhod. in not. ad Scribon. loc.

EUCHYLOS, εὔχυλος, *ſucci bonitate præditus*. Adv. εὐχύλως legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mulier. XXXIII. 2. Dicitur & εὔχυμος.

* EUCHYMIA, εὐχυμία, i. e. *ſuccorum in corpore bonitas*, Gal. l. 2. S. Fac. c. 13. Imprimis dicitur de alimentis bonum ſuccum nutricium præbentibus. Und Gal. integrum libellum conſcripſit de boni, & mali ſucci cibis, περὶ εὐχυμίας, καὶ κακοχυμίας. Ἔυχυμος quoque dicitur τροφὴ, nutrimentum *boni ſucci*, l. 6. de ſan. tu. c. 7

EUCINETOS; εὐκίνητος, *motu facilis*, expeditus ad motum, mobilis, Hipp. 3 aph. 17. Vid. Dieter. n. 353

* EUCRASIA, εὐκρασία, *Temperamentum bonum* ſignificat, id eſt, conveniens uniuſcuiuſq; naturæ, ætati, ſexui, & vitæ conditioni Hinc magna eſt ejus latitudo, Galen. l. 1. de ſan. tu. c. 5 Et qui tale adeptus eſt, dicitur εὔκρατος, *benè temperatus*; qui caret, δύσκρατος, Galen. 2. de Temper. c. 1. In quo verò conſiſtat temperamentum, de eo vide ſuprà *Craſis*.

EUCRINES, εὐκρινής, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat *diſtinctum*, explicatum *diſcretum*, Galen. c. 2. de iis, q. in med. t. 2. & 12. vel ſignificat *judicatu facilis*, & dicitur de morbis, Hipp. 3. aph. 8. ubi opponuntur etiam δύσκριτοι, *judicatu difficiles*. Item l. 2. Epid. ſ. 1. 20. 21. Item de ſignis *boni judicij*, v. gr. de excrementis alvi, Coac. t. 615. Dicitur & εὔκριτος, 1. aph. 12. Jung. Dieter. n. 354. 355

EUCYCLOS, εὔκυκλος, *orbicularis*, circularis. Dicitur de deligatione partem affectam circumcirca complectente, Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 2 quamvis alij ἔγκυκλος legant.

EUDEPSETOS, *benè mollitus*, ſubactus. Legitur de Corio, Hipp. 2. de artic. t. 13

EUDIA, εὐδία, ſignificat *ſerenitatem*, & tranquillitatem aeris, maris, cœli, regionis. Occurrit aliquoties; ut & adjectivum εὔδιος, *ſerenus*, apud Hippocr. v. gr. 3. aph. 12. l. de A. L. & A. XXV. 4. XXVI. 4. XXXII. 2. l. de Inſomn. XI. 1. l. 7. Epid. LI. 13. Vide Foeſ. Oecon. p. 247. Diet. n. 349

EUDIAPNEUSTOS, εὐδιάπνευστος, dicitur, *cui libera eſt corporis tranſpiratio*, quod hominum genus nec aſſiduè ægrotat, nec longo tempore, ideò quod excrementa fuliginoſa, & vaporoſa facilè per halitum digerantur, Gorr. p. 159

EVECOOS, εὐήκοος, dicitur, *qui auditu pollet*, Hipp. 3. aph. 17. Jung. Diet. n. 351

EVECPLYTOS, εὐέκπλυτος, dicitur de eo, *quod vim habet detergendi*, abluendi. Epitheton Ptiſanæ apud Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 18

EVECTICUS, εὐεκτικὸς. vide *evexia*.

EVEIDES, εὐειδής. Vide *Pulchritudo*.

EVELCES, εὐελκής, *cui ulcera facilè ſanantur* Vide *Dyſelcia*.

EVELPIDION, εὐελπίδιον, epitheton *Collyrij* liquidi *Diarrhodon* dicti, quod & *Diaſmyrnum* vocatur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7

EVEMBOLOS, εὐέμβολος, dicitur Chirurgus *luxata inſtaurandi & reſtituendi probè peritus*, teſte Lang. l. 1. ep. 82

EVEMES, εὐεμής, *facilis ad vomendum*, propenſus ad vomitum, cui opponitur δυσεμής, Hipp 4. aph. 6. 7. Dieter. n. 352

EVENIOS, εὐήνιος, dicitur, *qui facilè cedit*, & compeſcitur, v. gr. Torpor, ap. Hipp. l. de Virgin. morb. II. 16

EVENTILATIO, propriè dicitur. quando aliquid jactatur in aere, v. g. linteamina, Ruland. Verbum *eventilo* Gr. dicitur λικμάω, vel ἐκλικμάω.

EVENTUS, ἀποβαῖνον, ἀποβησόμενον, ἐκβησόμενον, Hipp. dictus, 2. Prorrh. XVII. 6. de dec. orn. IX. 3. ſ. 4. de R. V. I. A. t. 66. terminus

eſt

est notissimus, denotans *exitum* morborum, sive ad salutem, sive ad mortem. Dicitur & *Terminatio morbi*, Dieter. n. 823. De *eventis* divisione. Vid. Dogm. Med. G. P. III. c. 6. Dogm. 3

Euepaestetos, εὐεπαίσθητ☉-, *sensu acri*, & exquisito *praditus*, Hipp. l. 1. de morb. mul. LXV. 4

Euepia. εὐεπίη, *facundia*, verborum elegantia etiam Medico conveniens ad persuadendum ægris, Hipp. l. de dec. orn. II. 33

Everes, εὐήρης, significat propriè *remigationi aptum*. Latè tamen tribuitur omni instrumento etiam Medico, & Chirurgico idoneo, & *ad usum expedito*, Hipp. l. de Medico, III. 8

Everriculum dicitur Paræo *Specillum*, quo post extractum calculum vesica expurgari potest à sabulo, sanguinis grumis aliisq; præternaturam corpusculis l. 16. Chir. c. 42

Eversio, ἐκτροπὴ, ἐκτρόπιον, strictè dicitur de *affectu palpebrarum*. Vide suprà *ectropion*. Jung. Forest. l. 15. Obs. 41

Evestrum, dicitur *Firmamenti perpetuum* in quatuor elementorum mundis. Item *Spiritus Propheticus*, qui per præcedens signum præsagit, & aliquid certò prædicit. Item *Corpus sidereum hominis*, quod nobis aut mortem futuram, aut aliud malum indicat, Rul. & Johns. in Lexicis. Confer. ad Paracels. Tract. 2. de pestilitat. item l. 9. de Nat. rer. ferè ad fin. l. 2. Philos. ad Atheniens. t. 28. seqq.

Evethes, εὐήθης, i. e. *boni moris*. Vide *Benignus*.

* Evexia. εὐεξία, est *bona corporis habitudo*, vel *bonus corporis habitus*, Galen. l. de san. tu. c. 8. uti huic opposita *Cachexia*, i. e. *pravus corporis habitus*, εὐεξία, ϗ καχεξία. De hac superius dictum in *Cachexia*. Illam complent bona omnium partium temperies, actionum robur, euchymia, sanguinis, carnis, totiusq; corporis symmetria, quemadmodum hoc patet ex eleganti descriptione ap. Hipp. in præcept. IX. 1 seqq. Est autem duplex ἡ εὐεξία, una est, ἁπλῶς, quæ in optima corporis constitutione deprehenditur: altera verò μετ' ὀρθῶν ἐπὶ εὐεξία, quam habent singulę corporum naturæ propriam & in comparatione dictam. Itaq; ἡ ἁπλῶς εὐεξία nihil aliud est, quàm perfecta, & absoluta sanitas, quæq; non facilè à caussis insalubribus offenditur, sed quia ἕξις, i. e. habitus est, firma constansq; perseverat. Quæ autem ab hac deficit, modò nondum vitiosa sit, non jam εὐεξία, sed ab omnibus ὑγίεια, *Sanitas* nuncupatur, scil. in latitudine, quæ eadem est cum μετ' τῆς ὀρθῶν εὐεξία. Tunc enim non simpliciter, sed hujus vel illius εὐεξία dicitur. Sic ἡ τῶν ἀθλητῶν εὐεξία, *bonus athletarum habitus* non simpliciter talis dicitur, quoniam optima non est; quam periculo proximam esse Hippocr. pronunciavit, & negavit, natura esse comparatam. Nam ut reliqua habuerit optima, attamen sanguis, & præcipuè carnosum genus in ea suprà modum excrevit, ex 1. aphor. 3. Hæc Castell. Derivatur ab *evexia*, *evecticus*, εὐεκτικός, & non modò dicitur de hominibus, qui tali gaudent εὐεξία, Dieter. n. 350. ex Plutarcho; sed etiam ars, & pars Medicinæ, quam alij *Gymnasticam* vocant, *evectica* appellatur, quæ optimum corpori habitum inducere studet, Gal. ad Thrasybul. c. 30. & de subfig. emp. c. 4. Jungatur Lang. l. 1. ep. 51

Evistiola, denotat affectum externum in nucha excrescentem, à cerebri inpuritate inveterata, quam Lepram vocat abusivè Paracels. Schol. in lib. 6. Paragraphor.

Eule, εὐλή, *vermis*. Et quidem εὐλαὶ dicuntur peculiariter illi, qui in corpore ex vulnere, vel ulcere nascuntur. Occurrit hoc vocabulum apud Hipp. l. 1. de morb. mul. CI. 43. 47.

Eulogium, dicuntur Rhasi *exanthemata*, *Variolæ*, & *Morbilli*, teste Forest. l. 6. Obs. 31. in Schol.

Eulytos, εὔλυτ☉-, *solutu facilis*. De excrementis usurpatur apud Hipp. 2. Prognost. t. 65. Coac. t. 135. 455. 644. De orificio uteri, l. 2. de morb. mul. IIX. 19

Eumenes, εὐμενής, *benevolus*, amicus, Hippocr. 3. de R. V. I. A. t. 30. lib. 1. de morb. mul. LXIII. 23. Aliquando & firmum, scil. absq; violentia, notat, 2. de artic. t. 28. 32

Eune, εὐνή, *cubile* cubatio, Hippocr. 2. de R. V. I. A. t. 50. ubi jungitur cum κοίτῃ. Vide *Cubile*. Interdum verò etiam *coitum* significat, l. 2. de morb. mul. LXI. 6

† Eunuchion, lactuca, ab effectu! quia venerem comprimit Rod. à Castro lib. 1. cap. 15. de morbis mulierum.

Eunuchus, εὐνοῦχ☉-. Vide *Castratus*. Meminit Hippocr. 6. aph. 28. Jung. Dieter. n. 357. Dicitur & Latinis *Spado*.

Evochia, εὐωχία, *Convivium*, epulæ lautæ, opiparæ. Hinc verbum εὐωχέομαι, *epulor largè*, quo usus Hipp. l. 1. de morb. mul. XIV. 4. 7.

* Evochos, εὔοχ☉-, *validus*, firmus firmiter tenens. De vinculo usurpatur, Hipp. 3. de artic. t. 22. & de figura corporis, sive positu ad membrum læsum citrà molestiam tenendum, 3. de fractur. t. 63

Evodes, εὐώδης, *suaveolens*; contra δυσώδης. Vide *Dysodes*. Εὐώδης legitur l. 5. Epid.

XXVII.7. est & nomen Collyrii εὐώδης ap.Scrib. L. n.36. Vid. Rhod. in not. ad h. l.

Exodia, *Euodos*, εὐοδία, εὔοδος, εὐοδίς, *facilis via*. Vide *Anodia*.

Evomitio, idem quod Vomitus. Vide *Emetos*.

Evoncos, εὔογκος, *justa mole praeditus*, mediocriter tumidus De ventre Hipp. 2. prognost. t.19

Evparagogos, εὐπαράγωγος, *agilis*, dispositus. De Ossibus apud Hipp. 1. de fract. t.41.

Evpathia, εὐπάθεια. Vide *Dyspathia*.

Evpeges, εὐπηγής, *solidus*, compactus, densus. Tribuitur Utero, Hipp. l.1. de morb. mul. LXXVII.3

Evpetes, εὐπετής, *promtus*, facilis, proclivis. Usurpatur de excretionibus, & fluxionibus, l.1. de morb. mul. XCI. 9. l. 2. de morb. XXVII.13. de gestatione in utero, l. de Septim. partu III.15. & alibi saepiùs *Εὐπέτεια* quoque significat *otium*, ignaviam, 2. de nat. hum. t.14 Jung. Foes. Oec. p.251

Evphlectos, εὔφλεκτος dicitur de eo, *quod facilè flammam concipit*, Lind. Ex.XX. §.61

Evphorbium, εὐφόρβιον est succus concretus alicujus plantae arborescentis, quae & *Euphorbia* dicitur Plinio, & Sereno (vide Keuchen. in not. ad Seren. p.284.) acerrimae, & causticae facultatis. Unde correctione opus est. Vide Schrod. t.4. cl.4. n.444

Evphoria, *Euphoros*, εὐφορία, εὔφορος, *tolerantia*, *toleratu facilis*. Pertinet inter Criteria dextri usus remediorum, una cum altero *Συμφορία*, Hipp.1.ap.2. & 23. c.3. in 1. Prorrh. t.22. Coac. t.257. l.6. Epid. f.4. t.12. & f. 7. t.6. Jung. Diet. n.363

Evphrone, εὐφρόνη, idem quod νύξ, *Nox*. Non solùm vocab. Poetis usitatum, sed & Hip. l. de nat. mul. CVII.4. l. 1. de morb. mul. LXIII. 17. 20. 22. & alibi. Foes. p.254

* Evphyia, εὐφυΐα, *bonitatem naturæ* significat, Hipp. 4. de artic. t.64. Gal. l.1. de U. P. c.9. *Εὐφυΐα*, i. e. *partium naturalis constitutio*, & bona dispositio C. Hofm. com. ad d. Gal. l. n.37.

* Evpnoea, εὔπνοια, *respirationis facilitas*, vel *Respiratio* sec. naturam, cui opponitur *δύσπνοια*, *Difficultas respirandi*, de qua supra in *Dyspnœa*. Indicat verò εὔπνοια neque thoracem, neque cor, neque pulmonem, neque septum transversum, neque ullas partes adjacentes affectu aliquo detineri, Gal. cap. 1. prognost. t.25. Balneum quoq; quod levem respirationem facit, dicitur εὔπνοον, 3. de R V.I.A. t.58

Evporia, εὐπορία, *promtitudo*; expeditio, facilitas operandi, Hipp. 2. de iis, q. in med. t.1. Hinc εὐπόριστα dicuntur Medicis remedia, vel *facilè parabilia*, quae apud singulos copiosè in promtu sunt, Gal. l.2. de C.M.S.L cap. 1 vel promtae activitatis. Ita Gal & Dioscor. integros libellos περὶ εὐπορίστων scripserunt, quos & alii recentiores sunt imitati.

Evrooeos, εὔροος, à quibusdam ita dictus *lapis Judaicus*, quasi *facilè fluens*, quod urinam movere, & calculos frangere dicatur. Gorr. p.160

Evros, εὐρώς significat *situm*, *mucorem*, humorem corruptum, & putrefactum. Legitur ap. Willis de ferm. c.8. ubi rationem illius corruptionis tradidit. Unde εὐρώεις, vel εὐρώδης, de eo dicitur quod *mucoris* particeps est, ibid.

Eurus, εὖρος, ventus ab Oriente spirans, Gal. 5. M.M. 7. salutaris prae aliis. Dicitur & *Subsolanus*. Vide Dieter. n. 578. Commentum Paracelsicum de *Euro Microcosmico* hominis in Pyloro vide Parac. de Colica. *Euronotus* est ventus participans de plaga coeli Septentrionali, & Orientali.

Evrrhus. εὔρροος, εὔρους, *fluidus*, facilè fluens. Dicitur de corporibus dispositis ad excretionem, Hipp. 2. aph. 9. Vide Dier. n.358.

* Evrhythmia, εὐρυθμία, vel dicitur de *pulsus concinnitate*, quod suum *rhythmum*, & ordinem aetati, naturae, & temperamento proprium servat, & talis pulsus dicitur εὔρυθμος, à sanguinis homogenea fermentatione, & distributione aequabili dependens, Gal. l. 5. de diff. pulf. c.9. Alias & *εὐρυθμία* in genere dicitur de Chirurgica curandi ratione jucunda, cùm Chirurgus compositè, & expeditè instrumentis utitur ad artem accommodatis, Hipp. lib. de dec. orn. VII. 20. & 2. de iis, q. in med. t. 1. Jung. Lind. Ex. XVI. §.2

Evrychoria, εὐρυχωρία, *sinus*, spacium, cavitas interna, Gorr. *Capacitatem* reddidit C. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 1167.

* Evsarcos, εὔσαρκος, *bene carnosum*, *quadratum* significat, sed tamen *σύμμετρον*, cujus carnosa moles non est impedimento in actionibus obeundis. Tale corpus nec gracile, nec minus crassum, sed medium inter haec constituitur, Gal. l.1. de temper. c 9. & l.3. de causs. pulf. c. 11. Gal. com. de sal. diaet. t.5. Egregiam *εὐσαρκίας* descriptionem reperies apud Lind. Ex. XV. §. 109. Jung. Diet. n.359 Legitur vocab. apud Hipp. 4. aph. 7. 5. aph.21

Evschemosyne, εὐσχημοσύνη significat *decentem habitum* Medici, sive ornatum, cum artis suae quam sibi longo praeceptionum usu confirmavit, dignitatem, & authoritatem morum honestate, & probitate, omnisq; Philosophiae, & melioris literaturae utilis, & necessariae cognitione veluti conditam exornas, atque inde sibi gra-

gratiam, existimationem, & celebritatem apud alios conciliat. De hac integrum libellum scripsit Hippocrates περὶ εὐσχημοσύνης. Jungatur Linden. exerc. II. §. 15. seqq.

Euschetos, εὔσχετος, significat *benè retensum*, apud Hipp. 3. de ijs, q. in med. t. 31.

* Eusemia, εὐσημεία, *bonam significationem*, sive bonorum signorum præsentiam significat. Legitur apud Hippoc. l. 6. Epid. s. 2. t. 34. Hinc εὔσημος κρίσις dicitur, quæ cum bonis signis à sua indicatoria die fuit indicata, ut quum undecimo die coctionem in urina, noctem gravem, quæ accessionem præcedit, insultus cum concussione pulsuum, Criticam commotionem, & sudores bonos citrà horrenda pericula habuit, Gal. l. 1. de dieb. Critic. c. 7.

Eusitia, εὐσιτία, bonum appetitum ad cibos & *bonam cibationem* denotat. Inde εὔσιτοι dicuntur, qui cibi desiderio tenentur, & bono sunt ventriculo. Verbum est εὐσιτέω, *cibum appetentia capio*, cui opponitur ἀσιτέω *aversor cibos*. Utrumq; legitur in Hipp. 2. aph. 31. 32. Vid. Dieter. n. 360. εὔσιτος verò in Coac. t. 127.

Eusplanchnos, εὔσπλαγχνος, dicitur is, *qui robustis est visceribus*, Hippocr. l. 2. Prorrh. XI. 6 XVII. 8.

Eustalia, εὐσταλὴς, *decens* ac succincta *dispositio* ac constitutio *alicujus rei*, vel partis dicitur. Ita de genu legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 64. & Adjectivum εὐσταλὴς de membris corporis, 3. de fractur. t. 52. l. de superfœt. V. 5. Adverb. εὐσταλέως quoque non infrequens Hipp. notat, decenter, succinctè, *compositè*, l. de dec. orn. XL 13. l. de ijs, q in med. t. 16. l. 2 t. 14.

Eustathes, εὐσταθὴς, *stabilis*, constans, firmus. Tribuitur ab Hipp. anni temporibus, l. 3. Epid. sub finem status pestilentis, & morbis, 3. aph. 8. ubi & ἀκατάστατοι opponuntur, i. e. *inconstantes*. Item l. 2. Epid. s. I. 20. 21. Usurpari etiam potest de firma corporis constitutione sana, & de nutritione firma, uti ostendit Dieterich. n. 361.

* Eustomachus, εὐστόμαχος, i. e. stomacho vel *ventriculo conveniens* & utilis Epitheton cibi ventriculo grati, apud Gal. l. 6. de Tu. san. c. 9. fin.

Eutamieutos, εὐταμίευτος, *facilè parabilis*. Dicitur de extensione, quæ facilè promitur, & reconditur, Hipp. 2. de artic. t. 32.

Euthanasia εὐθανασία, uti Theologis notat beatam, & placidam mortem fidelium. Ita in Medicina significat mortem facilem absq; gravioribus symptomatibus, v. g. convulsionibus. In qua significatione Octavium Cæsarem Augustum accepisse autor est Sueton. in vit. Octav. cap. 99.

Euthenia, εὐθηνία, *vigor*, *exuberantia*, prospera valetudo, à verbo εὐθηνέω, prosperè habeo, *benè valeo, exubero*, quo usus Hipp. l. de A. L. et Aq. XXXII. 9. l. 6. Epid. s. 4. t. 26

Euthesia, εὐθεσία, exponitur à Galeno per *ingenitum corporis habitum*, quemadmodum & annus εὐθετος vocatur, h. e. fertilis & fœcundus, in Exeg. dict. Hipp. Propriè tamen, & strictè potius videtur significare partium corporis bonam collocationem, & *situm optimum*. Hinc. εὔθετα Hippocrati dicuntur, *quæ benè sunt collocata* & disposita, 3. de ijs, q. in med. t. 21. & verbum εὐθετίζω, de ossibus *benè collocatis*, 2. de fract. t. 65. & l. 1. de artic. t. 73. Transfertur etiam ad firmam, & bonam deligationem, & spleniorum collocationem, 1. de fract. t. 32. Metaphoricè verò εὔθετοι Hipp. dicuntur accommodati, opportuni. l. de dec. orn. II. 2 r. 27.

Euthymia, εὐθυμία, dicitur *animi tranquillitas*; bonitas, lætitia, securitas, quæ in ægris etiam utilis ad excitandam spirituascentiam. Meminit Hippocrat. l. 5. Epid. XXXI. 15. & l. 7. XLV. 1. ubi simul ἀθυμία, *animi abjectio*, opponitur. Qui lætum hujusmodi animum habet, dicitur εὔθυμος.

Euthyntos, εὐθυντὸς; dicitur de eo, *quod è curvo in rectum reduci potest*. Huic opponitur τὸ καμπτὸν. Vide *Camptos* Gorr. p. 160

* Euthyoria, εὐθυωρία, *Rectitudo*, rectus trames, recta via. Non est aliud, quàm directio quædam meatuum, per quos humorum deductiones fieri commode possunt. Hipp. aliàs peculiari nomine ἴξιν vocavit, de R. V. I. A. t. 29. (vide comm. Gal. ad h. l.) l. 1. de morb. mul. XXXIII. 12. & aliquoties in L. de fract. Vide Foes. Oecon. p. 284. Etiam ἰθυωρίη legitur 3. de fract. t. 31. Quamvis verò hæc *rectitudo* & consensus partium κατ' ἴξιν quotidiana experientia confirmata sit, ejus tamen rationem reddere valdè difficilè, si non impossibile, fatente Linden. Med. Phys. l. 2. c. 15. §. 12. seqq. & §. 63. quamvis à verò minimè aberrasse nobis videatur Anton. Alvarez, *Rectitudinem* & directionem, dicens, in locorum communione, & fibrarum ratione consistere Part. I. Conf. & epistol. Medicin. depulf. 11. contrà Salvium Sclanum p. m. 64

* Euthyporos, εὐθύπορος, *directus*, in rectum procedens. Epitheton tensionis, quando membrum fractum tenditur in directum, Galeno l. 6. Meth. Med. c. 5.

Euthys, εὐθὺς, *Rectus*. Dicitur & ἰθὺς. Unde κατ' ἰθὺ, *è directo* legitur apud Hipp. 2. de ijs, q. in med. t. 15.

* Eutocos, εὔτοκος, idem, quod ἐπίτεκνος, *fœcundus*. Vide *Epitecnos*.

Eutolmia, εὐτολμία, est affectus animi sanitatem conservando aut recuperando adjuvans, qui dicitur *Confidentia*, sive animi concitatio, cum ad adipiscendum magnum aliquod bonum, aut depellendum malum animus movetur. Martin. Akakia in Gal. art. parv. p. 113. & 124. Opponitur huic ἀτολμία, *diffidentia*, *animi dejectio*.

Eutonos, εὔτονος, *valens*, firmus, robustus. Præsertim dicitur de corpore, ejusq; membris solidis debitum tonum, vel tenorem obtinentibus, Hipp. 3. aph. 17. Usurpavit etiam de exercitio valido absque celeritate, Gal. l. 2. de san. tuend. c. 9. Lind. ex. X. §. 110. ità scripsit. Græci εὔτονον vocant, cui unus velut, & perpetuus tenor atque constantia virtutis, ac mollitudinis est.

Eutrapelia, εὐτραπελία, significat *comitatem*, affabilitatem, & debitam facilitatem, quam requirit in Medico Hippo. de dec. orn. VII. 2. ubi δυσηρὸν, *austeritas*, n. 3. opponitur.

* Eutrophia, εὐτροφία, id est, *bona*, *& uberior nutritio*, Gal. l 3. de san. tu. c. 8. Opponitur huic ὀλιγοτροφία, *parcior nutritio*. Ibid.

Eutropos, εὔτροπος, *variabilis*, facilè mutabilis. Hoc vocabulo veteres ambigua significatione usos esse, partim in bona, partim in mala, testatur Galeno c. 3. in 1. Prorrhet. t. 6

Eutychia, εὐτυχία, *felicitatem*, fortunam bonam significat, quia quandoq; gaudent imperitiores Medici, Hipp. de arte V. 8. Opponitur ἡ ἀτυχία, *fortunæ adversa*.

Evulsio, ἀποτιλμὸς, ἔκτιλμὸς, τιλμὸς, à verbo ἀποτίλλω, *evello*, cujus meminit Hipp. 1. Prognost. t. 23.

Exacerbatio, παροξυσμὸς. Vide *Paroxysmus*.

Exactus, ἀκριβὴς, idem, quod ἀκριβὴς, *accuratus*, Hippocr. l. 3 de artic. t. 60 Vide Gal com. ad h. l. &c. 1. de fractur. t. 45. *Exactior* usus legitur apud Scribon. L. n. 97. ubi tamen Rhodius in Lexic. notat. cultioribus Latinis non esse vocem adeò puram; Martiali verò & Plinio Juniori non displicuisse.

Exaeireumenos, ἐξαειρεύμενος, *elevatus*, assurgens, Dicitur de tumoribus p. n. apud Hipp. de fract. t. 72. & verbum ἐξαείρομαι, *attollor*, t. 64

Exæmos, ἔξαιμος, *exsanguis*, idem, quod λείφαιμος, defectus sanguinis ob multam profusionem. Unde verbum ἐξαιμάσσομαι, sanguinor. Linden. ex. XIII. §. 46 a. seq.

Exærumæ, ἐξαεροῦμαι, significat *perflari*, ab aere perspirari. Legitur in Hippocr. de nat. puer. XXXI. 5. quod male Scapula reddidit evanesco, contrà sensum.

Exæsios, ἐξαίσιος, significat *immoderatum*, ingens, excedens. Hipp. l. 7. epid. XLVII. 19.

Exæthriazomenos, ἐξαιθριαζόμενος, *sub libero*, vel sub dio *expositus*, Hipp. l. 2. epid. III. 9

Exaliptes, ἐξαλείπτης, ἐξαλίπτης, idem, quod *Alipta*, unitor. Vide *Alipta*.

Exalma, *Exalsis*, ἔξαλμα, ἔξαλσις, i. e. saltus, *exultus*, in specie de vertebrarum è suo loco eruptione, aut expulsione dicitur, Hipp. 3. de artic. t. 45. 46. à verbo ἐξάλλομαι, *exilio*. Ibid.

* Exaltatio, Gr. dici potest μετεωρισμὸς, terminus est Spagyricus, denotatq; *Sublimationem*. Vel est operatio, qua res affectionibus mutata ad altiorem substantiæ, & virtutis dignitatem perducitur. Estq; duplex: *Maturatio*, quæ nihil aliud est, quàm exaltatio e rudi cruditate ad maturum, & perfectum; cujus species quatuor sunt: *Digestio*, *Circulatio*, *Fermentatio & Projectio*, de quibus suis vide locis. De *Gradatione* vide etiam suo loco. Vel Exaltatio ita describitur, quòd fit subtiliatio μικροχρονίων, res sensim dissolvendo in puriorem ac majorem virtutis suæ gradum transponens; & fit *Circulatione*, aut *Ablutione*. Hæc Rul. & Johnson. Vide & Georg. Replei Axiomata Philosophica XII. Portarum in Th. Chym. Vol. II. & Jos. Quercetani responsione ad Jac. Aubertum, ibi nec non Libav. Apoc. Hermetic. part. poster. Notabilia & Porta X. de Exaltatione in Tom. II. p. 433. seq *Exaltatio Aquæ* dicitur ipse Lapis Philosoph. apud Lagn. Harm. Chym. Vol. IV. p. 719

* Examblosis, *Exambloma*, ἐξάμβλωσις, ἐξάμβλωμα, i. e. *Abortus*. Vide *Abortus*.

Examen, ἐξέτασις, ἐξέτασμος, significat *accuratam pervestigationem alicujus rei*. Ita dicitur *Examen*, *Examinatio* alimentorum, medicamentorum, ægrotorum, membrorum &c. *Examen* Vitrioli legitur in Ger. Dorneo Genealog. miner. c. 15.

* Exanastomosis, ἐξαναστόμωσις, idem, quod ἀναστόμωσις, *osculorum in vasis apertio*. Vide *Anastomosis*.

Exanastrophe, ἐξαναστροφή, *Reconvalescentia*, & verbum ἐξαναστρέφω, *reconvalesco*, significat. Dieter. n. 298

Exanemumæ, ἐξανεμοῦμαι, flatu, vel *vento distendor*. elevor. Hipp. l. 1. de mor. mul. LII. 1. & de nat. mul. LXIV. 1

Exangizo, ἐξαγγίζω, *exhaurio*, evacuo. Hipp. l. de ver. med. XI. 9

* Exanguis, ἔξαιμος, vide *exæmos*. *Exangues* quoque corporis partes dicuntur ossa, cartilagines, quæ humore naturæ suæ analogo aluntur lentore, & albedine prædito, Gal. c. 3. de artic. t. 65

EXANIMATIO, duplicem admittit significationem, (1) denotat veram *mortem*, & ita idem est, quod θάνατος. Quo sensu legitur apud Scrib. n. 196. (2) apparentem saltem mortem, & ita coincidit cum *Animi deliquio*, Græcè dicitur ἀψυχία, ἐκψυχία, ἔκλυσις. Vide *Apsychia*, *Eclysis Ecpsychia*.

EXANTES, ἔξαντης, id est, *sanus*, incolumis q. d. ἔξω τῆς ἄτης, *extra noxam*. Legitur in Hipp. l. 1. de morb. X. 56. l. 3. III. 11. l. 5. Epid. XIX. 1. lib. 1. de morb. mul. LXIX. 4

† EXANTHEMATA; metaphoricè à gemmis arborum Joan Baptist. susius de sect. in Variol. & morbillis cap. 1. q. 1

* EXANTHEMA, ἐξάνθημα, item, ἐξάνθισμα, in genere denotat omnem *efflorescentiam*, aut eruptionem præternaturalem in cute, sive cum aliqua solutione continui fuerit, ut sunt Pustulæ, Papulæ, Variolæ, quo etiam pertinent alia nomina, *ecbrasmata*, *eczesmata*, &c. Sive absque solita continuitate colorem saltem cutis mutatum, sive maculas cutaneas Quo pertinent *Morbilli*, *Petechiæ*, *Maculæ Scorbuticæ*, *Hepaticæ*, *Lentigines*, &c. Vide Gal. com. ad l. 6. aph. 9. Hipp. Dieter. n. 299. Foes. Oec. p. 213 seq. Verbum est ἐξανθέω *effloresco*, erumpo, Quod etiam Hipp. de ulceribus usurpavit, l. de morb. sacr. VII. 8

EXAPLOSIS, ἐξάπλωσις. Vide *Synneusis*.

EXAPSIS; ἔξαψις, *accensionem*, inflammationem significat. Usurpatur de alimentorum corruptione, quando in ventriculo succenduntur & æstuosi fiunt, quem effectum caseo tribuit Hippocr. 4. de R. V. I, A. t. 91. Provenit verò hoc à fermenti chylificantis nidorosa, & salina sulphurea qualitate vitiosa.

EXARAGMA, ἐξάραγμα, idem, quod συντριμμα significare, vult Gal. *collisionem*, *confractionem*, in Exeg. dict. Hipp.

EXARCHIATROS, ἐξαρχίατρος, dubium est, quid propriè significet. C. Hofm. inclinat in hanc significationem, quòd *exarchiatri* sint Comites Archiatrorum, qui præsunt Collegio Medico, l. 5. Var. Lect. c. 28. Quemadmodum & ἐξίατρος denotat talem Medicum, qui præ aliis artis sibi insignem peritiam paravit, d. l. c. 26

EXARMA, ἔξαρμα, idem, quod ἔπαρμα, *tumor elatus*. Hipp. l. 4. Epid. XX. 14

EXARSIO significat intemperiem valde calidam absque tumore à sanguinis exæstuatione, & nimia effervescentia inductam, & quidem cum siccitate, qualis in febribus hecticis reperitur, Fallop. de Tum. p. n. c. 3. Tom. I. p. 621

EXARTEMA, ἐξάρτημα, idem, quod *amuletum*, *periaptum*, ligatura, ubi plerunq; superstitiosa » aut vana, aut magica concidunt. Robert. Keuchen. in prolog. ad Q. Seren. p. 54

* EXARTHREMA, ἐξάρθρημα, ἐξάρθρωμα, ἐξάρθρωσις, *Luxatio* dicitur, & quidem totalis, quando totus articulus à sua sede naturali excidit. Gal. l. 2 M. M. c. 2. Dicitur & ἔκπτωσις, & ἔκπτωμα Vide *ecptoma*. *Luxatio* verò parva vocatur παράρθρημα. Vide *Luxatio*.

EXARTHROS, ἔξαρθρος, Hippocrat. dicitur quasi *exarticulatus*, cui articuli natura prominent & exerti sunt, 1. de artic. t. 35. Gal in comm. ad h. l. quamvis & æger, cui membrum luxatum est ἔξαρθρος dici possit.

* EXARTICULATIO, ἐξάρθρωσις. Vide *exarthrema*.

EXASPERATIO, ἀπαγρίωσις, ἐξαγρίωσις, τραχύτης, idem quod *Asperitas*. Vide *Asperitas*. Dicitur vel de morbo in superficie, quando partis alicujus superficies præternaturaliter inæqualis fit, quæ lævis esse debeat, Dogm. Med. Gen. l. 2. c. 4. dogm. 5. Et in hac significatione legitur apud Scribon. L. n. 72. & 122. Ita fauces *exasperatæ* &c vel de remedio, quo nimium lævigata exasperantur Hipp. 6. Epid. s. 2 t. 4. & Galen. in comm. Talia medicamenta dicuntur τραχυντικά, *exasperantia*, qualia sunt acria, acida, & adstringentia, Gal. c. 1. de R. V. I. A. tit. 18. *exasperare* etiam sæpè à Medicis usurpatur pro *exacerbare*, quando v. g Dolor dicitur *exasperari* h. e. augeri, exacerbari.

EXARYSIS, ἐξάρυσις, *exhaustionem* significat, idem, quod ἀπάντλησις, vel ἐξάντλησις, Gorr. p. 144. Derivatur à verbo ἐξαρύω, quo sæpe usus Hipp. l. de Loc. in hom. XL. 12

EXCALEFACTIO, idem, quoq; *Calefactio*, θερμότης vel θέρμανσις.

EXCANDESCENTIA, ὀξυθυμίη, dicitur species *Iræ* celerioris, quando quis levi etiam de caussa ad iracundiam commovetur. *Præceps ira* quoq; vocatur, & consistit in spirituum vitalium, & animalium præpropera accensione, & agitatione, sanguinisq; præsertim circa præcordia æstu, & ebullitione ad habitum corporis quoq; diffusa. Pertinet igitur inter affectus, & pathemata animi, quæ medio modo sese habent, ita ut quandoq; caussa morbifica esse possit, Gal. l. 3 de diffic. respir. c. 10 quandoq; verò remedium præbeat pro calore excitando, Hipp. l. 2. Epid. s. IV. 26. Qui ad hujusmodi iram proclives sunt, appellantur ὀξύθυμοι, Galen. c. 2. in 1. Epid. t. 78. Vide Foes. Oec. p. 457.

EXCANTATORIA, est species *Magiæ præstigiosæ*, et diabolicæ, quæ et *Incantatoria* vocatur, de qua vide Libav. Tom. IV. Oper p. 29.

EXCASTRATUS, idem, quod *Castratus*. Vide supra. Scrib. L. n. 9. Rhod. in Lexic. Scrib.

* Excavatio, λόρδωσις, vide *Lordosis*. Aliàs in genere *excavatum*, idem quod *Cavatum*. Vide *Cavatus*.

Exceptio dicitur de medicamentis siccis, quando incorporantur liquore quodam. Ita pulveres, & species Theriacam ingredientes dicuntur *excipi melle*; & simile quid etiam fieri solet in syrupis compositis, ubi sicca sacchraro *excipiuntur*.

Excerebratus, ἀνεγκέφαλος, tropicè dicitur insipiens, *amens*: Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Excerniculum vocant haud rarò recentiores Medici partes excretioni alicujus humoris dicatas. Ita Capsulas renales atrabiliares Petruccius vocavit *excerniculum*, & receptaculum atræ bilis, Spicil. Anat. p. 72.

Excerptum, ἐκλογή. Vide *ecloge*.

* Excidentia, ἔκπτωσις. Vide *ecptosis*.

Excipulum dicitur vasculum vitreum, quo excipitur liquor è retorta, vel alembici rostro destillans. Occurrit apud Paræum Chirurg. l. 26. c. 5. & 9.

Excisio, ἐκκοπή, ἐκτομή. Vide *eccope*.

Exclamatio, βοή, idem quod *Clamor*. Vide supra suo loco.

Excoctio, ἑφθότης, est species *elixationis*, vel *Colliquationis*, quæ fit ob nimiam humiditatem, non autem siccitatem, ut fit in carnibus elixis, quæ nimia redundante humiditate *excoctæ*, & exactæ sunt. Et tribuitur metaphoricè corpori, quod per nimium somnum, veluti per quandam elixationem, dissolvitur. 4. de R.V. I.A. t. 55. Gal. in comm. *Excoctio*, & *excoctior* dicitur de liquatione metallorum crudorum, vulgò *Schmelben*. Rul.

Excoecatio, idem quod *Cæcitas*.

Excoriatio, δάρσις. Vide *Darsis*; *Excoriatorius*. Vide *ecdorius*.

Excors, ἀκάρδιος, idem quod *Secors*, quasi sine corde. Epitheton tropicum meticulosi. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. Decr. c. 4.

Excorticatio, λέπισμα, idem quod *Decorticatio*, id est, *Corticis* exterioris detractio, usitata v. g. in 4 seminibus frigidis majoribus, Schroder. l. 1. c. 14. Fr. Hofm. in cl. p. 28.

* Excrementum, *excretum*, *excernendum*, item haud rarò abstractivè *excretio*, Gr. περίττωμα, διαχώρημα (vide *Diachorema*) in genere notat omne id, quod in corpore alendo, nec confici, nec assimilari potuit. Cumque corpori non adnascatur, nec adcrescat, propterea per ipsius laxiora intus spacia supervacaneum errat, Gal. l. 1. de san. tu. c. 3. Vel *excrementum* generaliter est omne superfluum per naturam ejectum. Rul. Accuratius verò ita describi possunt *excrementa*, quòd sint ea, quæ vel ex opificis instituto, vel propter copiam, vel propter degenerem conditionem ex corpore [illegible] erni, & ejici postulant. Unde fluit quoque divisio in *excrementa Naturalia*, sive sec. naturam & *Praeternaturalia*. Utrorumque Catalogum vide in nostris Dogm. Med. Gen. P. I. c. 9. & P. II. c. 11. Jung. Dieter. num. 205. 206. Notanda quoque distinctio in *liquida*, & *solida*, Linden. ex. XI. §. 108. Dividuntur & in *excrementa* primæ, secundæ, & tertiæ coctionis. Dieter. & plerique Institutionistæ. Maculas in Astris, & Ignes cadentes, & similia Meteora ignita *excrementa* vocasse Parac. patet ex tract. 1. de pestilitate, & confirmat Libav. T. IV. Oper. p. 147.

Excrescentia, ὑπερσάρκωσις, σαρκωμάτια, *caro excrescens*, luxurians. est species morbi in numero excedente, quando massa quædam carnosa p. naturaliter parti alicui accrescit, ex luxuriante succo nutritio, aut per solutionem continui aberrante; quò pertinent σύκωσις, *ficus*, *polypus*, *unguis in oculo* &c. Σαρκοφυίας meminit Hipp. 3. de fract. t. 45. quamvis mihi videatur potius significare regenerationem carnis deperditæ necessariam non superfluam, ὑπερσάρκωσις vocatur à Gal. l. 3. Meth. Med. c. 6. & ulcus, cum excrescentia carnis dicitur ὑπερσαρκοῦν, l. 2. M. M. c. 2. Vid. & Scribon. n. 37. & 228. Verrucas similesque *excrescentiae* collecto in conum lumine Lunæ per vitrum superra diatas, donec frigus intrò senserint, spontè deinceps evanescere, Scripsit Helmont. tr. Form. or. Ort. n. 55.

Excretio, διαχώρησις, vel sumitur propriè pro ipsa actione excernenda rejiciendi, est[illegible] Natura munus, Lind. ex. XIII. §. 258. vel, quod frequentiùs, pro *excremento* ipso actionem excretoriam præsupponente. Vide *excrementum*.

Excussio quibusdam recentioribus significat existentiam caussæ morbificæ extrà partem affectam, v. g. In palpitatione cordis caussa morbifica est, vel ab intrà, & circa Cor, & dicitur ab *Oppressione*, vel aliunde est, & dicitur ab *excussione*. Bonett. Anat. Pract. l. 2. s. 8. Obs. 3. t. in not. p. 655.

Excussus, Ital. *scrollato*, dicitur, quando quid madefactum iterum in aere agitatur, ut superflua humiditas adhærens separetur, ne medicamentum, cui intingitur, nimis adhæreat. Scrib. L. n. 10. Vide Rhod. in not.

* Excutatio, ἐκβύρσωμα. Vide *ecbyrsoma*.

Exechebronchos, ἐξεχέβρογχος, *gutturosus* dicitur, qui guttur in anteriorem partem prominens habet. Hipp. 3. de artic. t. 8.

ExE-

Exechеglotos, ἐξεχέγλωτος vocatur, qui prominentes habet nates, q. d. *Clunemminulus*, quales sunt, quibus utrumq; femur in exteriorem partem luxatum est, Hipp. d. l. t. 95

Exedens, ἐσθιόμενος Vide *Esthiomenos*.

Exegesis, ἐξήγησις est obscura orationis *explicatio*, Gal. l. 2. de diff. resp. c. 1. & comm 2. in 1 Epid. t. 56. Medico quoq; necessaria, & utilis. Dicitur, & *Explanatio*.

Exelusis, ἐξέλασις. Vide *Explosio*.

Exelcosis, ἐξέλκωσις, i. e. *exulceratio*. Legitur ap. Mosch. de morb. mul. c. 135

* Exelcysmus ἐξελκυσμὸς est ossis, vel ossium deductio à superficie in profundum. Gal. in def. med. fin.

Exemplum, παράδειγμα quid significet notum. Horum observationes Medico maximè necessarias esse, docet Gal. l. 9. M. M. cap. 4. in princ. & l. 2. de causs. puls. c. 13

Exenterizo, ἐξεντερίζω. Vide *emedullo*.

Exenthropismenos, ἐξανθρωπισμένος, ab ἐξανθρωπίζω, i. e. *ad hominis usum*, & *naturam accommodatus*. Legitur ap. Hipp. l. de octimestr. partu. III: 26

Exerama, ἐξέραμα *vomitum*, vel materiam vomitu rejectam significat, à verbo ἐξεράω, *vomitu rejicio*, quo usus Hipp. l. 4. de morb. XXIII. 16. Significat etiam *exhaurio* lib. 2. de morb. LIX. 28

* Exercitatio, ἄσκησις, *exercitium*, ἄσκημα, γυμνάσιον. Dicitur de Corpore, & Animo. Utraq; necessaria scitu in Medicina, & utilis. Interdum etiam per abusum noxia. *Exercitatio* corporis consistit in motu locali corporis, & membrorum validiori. Cujus varias esse differentias docuit Fr. Valleriola l. 2. LL. CC. c. 10. Vide Dogm. Nostra Med. Gen. P. V. c. 5. dogm. 2. & dividi possunt in Serias, & Ludricas. Illæ *Laborum*. hę *Ludorum* nomine venire solent. Quid sit *exercitatio* sanitatis, ἄσκησις ὑγιής, docet Hipp. l. 6. Epid. f. 4. t. 22. Quando *exercitatio* salubris, vel insalubris sit, monstrat Gal. Art. Med. c. 85, *Exercitatio* acuta, cujus celeres sunt motus, γυμνάσιον ὀξύ, corpus extenuat, contraria crassum reddit. Multa corpus siccat, mediocris obesum præstat, l. 5. de san. tu. c. 3. *Mentis exercitatio* dicitur, quando animo exercetur in artis alicujus studio cum assiduitate, & cura. Hipp. etiam vocat τριβὴν, item χειροτριβίην, usum artis pręceptorum, l. Præcept. X. 16. 18. Hanc quoque inculcavit, seu necessariam Gal. l. 1. de L. Aff. c. 1. ubi tres modos proposuit; quorum primus versatur circà corporis partes, & membra; secundus circà caussas, & dispositiones; tertius circà accidentia, & symptomata. Videantur plura loca, si placet, in Theatro Mundellæ, alijsq; Authoribus.

Exerchoma, ἐξέρχεμαι, *abeo*, recedo, & usurpatur aliquoties de morbo apud Hipp. l. 2. de morb. XIII. 23. LXVII. 23. l. de int. aff. XLIX. 17. LI. 50. LIII. 17

Exerrhosis, ἐξέῤῥωσις, ἐξεῤῥύησις, ἡ ἐξέῤῥευσις, idem quod ἐκροὴ, *effluxus*, *effluvium*. Legitur in Hipp. l. 6 Epid. f. 6. t. 27

Exerythros, ἐξέρυθρος significat *prærubrum*, sive valde rubrum. Alij de rubore extrinseco exponunt. Utrumq; verum esse potest, pro diversitate subjecti, de quo dicitur, licet prior significatio sit usitatior. Usurpatur verò apud Hipp. de oculis c. 3. l. 1. prorrh. t. 45. de excrementis, & urinis d. l. t. 35. & f. 1. 31. Coac. t. 569. Vide Foes. p. 217

Exesus, διαβεβρωσμένος, idem quod *Corrosus*, corruptus, σαπρὸς, dicitur de dentibus ap. Scrib. L. n. 53. 95

Exestiæ, ἐξεστίαι dicuntur eminentiæ, & *extantia fila in linteis*, quæ interdum dedita opera, interdum etiam temerè fiunt. Et meminit hujus vocabuli Hipp. 2. de ijs, q. in med. t. 26 Mendosè legitur à Gal. & Erotiano ἐξάσις, vel ἐξασίαι.

Exetriasmenos, ἐξητριασμένος, i. e. *colatus*. percolatus, Gal. in exeg. dict. Hipp.

Exeucrineo, ἐξευκρινέω significat Hipp. *coaptio*, distinctè, & convenienter compono, dicitur que de ossibus ritè in naturalem sedem restitutis, 2. de fract. t. 6 a

Exeunuchizo, ἐξευνουχίζω significat *castro*. Vide *Castratus*.

† Exfolantia medicamenta; idem desquamantia. Vatand. de Indicat. l. 2. c. 9

Exfoliatium, vide *Desquamatorium*.

Exhalatio, ἀναθυμίασις dicitur, & *Evaporatio*. Græcè etiam πνεῦμα vocatur, uti patet ex Dieter. n. 697. quia nihil aliud est, quàm aer, vel spiritus per calorem in aerem è corporibus mixtis elevatus, & discedens. Tres *exhalationum* species constituit Gal. l. de causs. morb. c. 3. *fuliginosam*, *vaporosam*, & *fumosam*, quamvis alibi etiam *flatuosę* meminerit, com. 5. in 6. Epid. t. 15. Verùm nimis strictè usurpavit vocabulum *exhalationis* de excrementitijs, & præternaturalibus; cùm tamen revera etiam ipse calor noster vitalis, & Flammula, sive Biolychnium nihil aliud sit, quàm *exhalatio spirituosa* ignea, quemadmodum hoc jam olim in publica quadam Disp. de Fermentat. sanguinis defendere non dubitavi, & suo calculo Charlton. in Oec. Anim. Ex. f. alijque comprobarunt. *Exhalatio* quoque *Artificialis*, vel Chymica datur, cùm spiritus sicci per calorem in aerem elevati descendunt.

dunt. Et fit potissimum in siccis tritis, positisque super tabulis ferreis, vel catinis plani fundi, vel etiam clibanorum pavimentis; Igni succenso, vel circum supra ve adhibito torrentur, donec halitus sint absumpti, ut in venis metallicis evenit; Rul. & Johns. *Exhalata* naturalia in universum fæcem post se relinquere tàm in vivis, quàm inanimatis, excepto sanguine, vult Helmont. tr. Blas human. n. 34. Verùm adhuc dubitatur de assertionis hujus veritate.

Exhaustio, ἐξάρυσις. Vide *Exarysis*.

Exhibitio, παρέξις dicitur Hippocrati, quando æger se Medico exhibet, & sistit, ad dignoscendum, & curandum, 3 de iis, q. in med. t. 19. (vide Gal. in comm. ad h. l.) Ita & verbum παρέχω, *exhibeo*, hac significatione sumitur l. de int. aff. XXXVII. 13. Sed & de Medici officio dicitur, quod & reciprocè sese ægro *exhibere* debeat expeditum 1. aph. 1. Vide Dict. n. 654.

Exiatros, ἐξίατρος. Vide *Exarchiatros*.

Exinanitio, κένωσις. Vide *Cenosis*.

* Exipoticos, ἐξιποτικὸς epitheton aliquod medicamentorum *digerentium*, aut præpotantium quod Gal. coincidere existimat cum ἐκπιεστικοῖς, vel attrahentibus, l. 7. de C. M. P. G. c. 9. Enimverò major emphasis latet in hoc vocabulo ἐξιποτικὸς, ad hodierna principia faciens, quatenus modum tacitè exprimit, per quem operantur: Nimirum segregando excrementitias portiones ab utilibus, & in organis visceribusque colatoriis veluti exprimendo, & ad excretionem ita disponendo, de quo modo plura legantur in disp. nostr. de Purgat. modo, ac viis ad alvum annexa Remoris Purgationis, §. 43. seqq.

Exischios, ἐξίσχιος dicitur specialiter *os femoris luxatum* ex acetabulo *Ischii*, vel coxæ, item *Coxa luxata*. Unde & illi homines, quibus nates rotundæ extant, & coxa eminet, ἐξίσχιοι vocantur, quos paulò superius ἐξεγγλύτους diximus. Vid. Hipp. Mochl. c. XI. 10. XXIV. 10. & 3 de art. t. 103.

Exischon, ἐξίσχον, id est, *prominens*, tumidus, extans, cui opponitur ἔγκοιλες, *incavatus*. Dicitur utrumque de oculis 1. progn. t. 10.

Existimativa *Virtus*. vocatur species animæ sensitivæ exaltata, ultrà *Imaginativam*, qua animal judicat, quod lupus est inimicus, & proles dilecta. Accedit proximè ad rationalem, Avic. l. 1. fen. 2. doctr. 1. c. 5.

Exitemos, ἐξίτηλος significat evanidum exolescens, *exile*, diciturque de alimentis nullum incrementum conferentibus. Hipp. de Alim. l. 7.

Prædicatur etiam de defectu aliquo naturæ minori, Præcept. IX. 10.

Exitialis, *exitium*, ὀλέθριος, ὄλεθρος, idem quod *Perniciosus*, *Pernicies*. Dicitur de eventu morbi funesto, & signis eundem indicantibus.

Exitura generaliter est omne *Apostema*, quod saniem ejicit Rul. Walther. in Sylv. Med. p. 10. Latinè etiam *Abscessus suppuratus* dici potest. Sæpè legitur hoc vocab. in Avicenna, idem significans, quod *Abscessus*, quando materia colligitur in tumorem calidum, l. 4. fen. 3. tr. 1 c. 10. seqq. Jung. Forest. l. 1. Obs. Chirurg. 1 Schol. Paracelsus verò latius extendit, *exituram* dicens, quod omne excrementum aliàs naturale quidem, sed corruptum sit *exitura*, v. g. mucus purulentus, urina putrescens, sudor & stercus putrescens. Pus in auribus ipsi dicuntur *exituræ*. L. de Ulceribus, & Apostem. suppur. c. 59

Exitus, ἔξοδος, διέξοδος. Vide *Diexodos*. Scrib. L. n. 192. Sumitur etiam aliquando pro *eventu* morbi.

Exmiradus vocatur *lapis* quidam *facticius*, aut *nativus*, cujus compositio, vel generatio satis obscurè describitur à I[…]llio Tract. Animæ transmut. Th. Ch. Vol IV. p. 190

Exo, *exoteen*, ἔξω, ἔξωθεν particula usitata Hipp. in genere significans *externe*. Juncta verò cum articulo τὰ, vel significat *partes corporis externas*, & remotiores à corde, ceu fonte caloris, ut sunt, manus, pedes, nasus, aures, labia, & aliquando tota cutis, uti patet ex 4. aph. 48. collato cum 2. prognost. t. 4. Videatur 1 ind. Med. Physiol. l. 2. c. 15. §. 11. vel denotat *caussas externas* remotiores concurrentes in sanitatis, vel morborum generatione. Quo pertinet 1. aph. 1. Jung. Dict. num. 306. Aliquando simpliciter positum ἔξω, *foràs*, notat *locum exteriorem*, quò vergit materia morbifica salutariter, 6. aph. 37. & 1. prognost. t. 40. Huic opponitur εἴσω, *Intus*.

Exochas, *exoche*, ἐξοχάς, ἐξοχή dicitur in *ano* genitum *tuberculum*, quod callum nondum contraxit. Si namque jam contraxit, κονδύλωμα vocatur p. 146

Exoculatio, ἐξομμάτωσις dicitur, vel *totalis oculi ablatio*, vel *virtualis ejusdem privatio* C. Hofm. V. L. l. 4. c. 39

Exodos, ἔξοδος. *Exitus*. Vide *Diexodos*.

Exolcysmos, ἐξολκυσμός, idem quod *exelcysmos*. Vide p. superius

* Exomphalos, ἐξόμφαλος substantivè, & adjectivè accipitur. Substantivè significat *Umbilici prominentiam*, quæ variis de causis fit, Gal. defin. med. Hinc *Herniæ umbilicalis* species complecti-

plectitur. Adjectivè notat *homines tali umbilici prominentia laborantes*, sive rupto omento, aut peritonæo, aut procidente intestino, vel laxatis musculis transversis, sive carne subnata, sive sanguine, aut alio humore ibidem collecto, Gal. l. de tum. p. n. c. 15

EXONCOMA, ἐξόγκωμα vocatur magnus, & valde prominens tumor, Latin. *Protuberantia*, & usurpatur à Galeno de protuberante vertebra post luxationem, l. 4. de L. Affec. 3

EXONEIROSIS, ἐξονείρωσις *pollutio nocturna*, sive seminis in somno excretio. Est species *Gonorrhœæ*. De hac voce, & verbo ἐξονειρώσσω lege Lind. Ex. XV. §. 35. seqq. ferè per totum. Vide infrà *Gonorrhœa*.

EXOPHTHALMIA, ἐξοφθαλμία dicitur *Oculi totius prominentia* extra suam orbitam, qualem ex hypochondriaca obstructione cum insigni tumore conjunctam obortam notavit Bonettus Med. Sept. l. 1. f. 22. c. 64. p. 260

EXOPTOS, ἔξοπτος, percoctus, *excoctus*, Hipp. l. 7. Epid. I. V. 15. Vide *Biscoctus*.

EXORCISMUS, ἐξορκισμὸς, *Adjurationem* significat, & quidem magicam, qua dæmonia, quæ homines obsidebant, & morbis affligebant, profligantur. Cujus inventio Salomoni accepta refertur, teste Langio l. 1. Ep. 34. *Exorcista* est superstitiosus artifex, qui manes, ac spiritus adjurationibus evocat, ac apparere facit. Rul. Cur verò *exorcistarum* verba non semper operentur, vide apud Helmont. tr. de magnet. vuln. cur. n. 172

† EXORESCENTIA febr. exacerbatio. Petrus Merenda de rat. evacuationis l. 2

EXORNATORIUS, κοσμητικὸς, κομμωτικὸς. Vide *Commoticus*, *Cosmetica*.

* EXOSIS, ἔξωσις, *expulsionem* significat, Hipp. 3. de artic. t. 45. à verbo ἐξῶσαι, *expellere*, quod legitur l. 6. Epid. s. 2. t. 2. quod idem est, quod ἐκχεῖν, *evacuare*, Gal. in comm.

EXOSSIS, *exos*, epitheton piscis *Husonis Ichthyocollæ*, ità dicti, quod ossibus, & spinis careat. Vide Schrod. l. 5. cl. 3. n. 81. Aldrov. l. 4. de pisc. c. 17. & l. 5. c. 4. Hirudo quoque *exos* dicitur, teste R. Keuchen. ad seren. p. 233

* EXOSTOSIS, ἐξόστωσις, Lat. *exostatio*, *ossis eminentia*, & extuberatio, quacunque corporis parte præter naturam contigerit. Peculiari tamen nomine ossium tubera, quæ in genis contingunt, σατυριασμοὶ dicuntur. Non dubium est, hujus tumoris, qui præter naturam est, materiam crassam esse, & melancholicam. Sunt autem hujusmodi tumores Gallico morbo laborantibus familiares. Hæc Gorr. p. 145. & Castell. ex Gal. l. de Tum. p. n. c. 14. Meminit c. l. 14. M. M. c. 7

EXOTHEN, ἔξωθεν. Vide *exo*.

EXOTICUS, ἐξωτικὸς, *extraneus*, peregrinus. remedia *exotica* dicuntur, quæ aliunde è peregrinis terris transferuntur; & horum usum non semper præferendum esse domesticis, judicat Schrod. l. 1. c. 13. & Fr. Hofm. in clav. ad h. l. p. 26

* EXPANSUS, ἐκπεπταμένος. Vide *ecpeptamenos*

EXPEDITIO, εὐπορία, idem quod *promptitudo*, facilitas in operationibus Medicis, & Chirurgicis, Hipp. 2. de iis, quod in medic. t. 1. Vide *euporia*, *expeditus* pro *liberatus*, aut curatus legitur apud Scrib. L. n. 171

EXPERGEFACTIO, ἐγρήγορσις. Vide *egregorsis*.

* EXPERIENTIA, πεῖρα, ἐμπειρία. Vide *empeiria*.

EXPERIMENTUM, vocatur remedium, quod per experientiam innotuit; quamvis ratio virtutis nondum satis perspecta, Paracels. vocat *experimentum ad sortem*, & sine scientia, Labyrinth. Medicor. c. 6. Aliàs etiam sæpè sumitur pro ipsa *experientia*. Vide Dieter. n. 665. Quod sæpè etiam *experimenta* fallant, testis est magistra stultorum *experientia*.

EXPERIMENTATOR dicitur Paracelso, qui utitur remediis sine scientia ad sortem. Paragran. tr. 1. de Philosoph. tr. de epilepsia, l. 1. de morb. Podagric.

EXPLANATIO, ἐξήγησις, idem quod *explicatio*. Vide *exegesis*.

EXPLANATIO, ἀπόφυσις. Vide *Apophysis*. Legitur apud Ingraff. comm. in Gal. l. de Ossib. p. 22

EXPLETIO, πλήρωσις, πλησμονὴ, idem quod *Repletio*, *Impletio*.

EXPLOSIO, ἔκλαξις, ἐξέλασις, ἐκκροτισμὸς, hodieque terminus est receptissimus, quo exprimitur impetus ille, quem præstat pulvis Pyrius, Aurum fulminans, & similes mixturæ Nitro-sulphureæ, dum igni admoventur. Postea tropicè applicatur ad spiritus animales, dum motum animalem, sive localem efficiunt in statu sec. & præter nat. ex hypothesi Willisii de ferment. c. 10. & Patholog. cerebr. c. 1. 2. alibique.

EXPLORATIO quid significet, ex aliis Lexicis jam notum esse debet. Refertur autem in foro Medico inter Chirurgicas operationes, denotans modum per instrumenta inquirendi in affectus attributa, v. g. profunditatem, cuniculos &c. Blas. Med. Univ. p. 38. *Exploratoria* instrumenta lege apud eund. d. l. p. 71.

EXPOSITIO, ἔκθεσις, idem quod ἐξήγησις, *explicatio*.

EXPRES-

Expressio, ἔκπιεσμὸς, ἔκθλιψις, est humidæ, & tenuis substantiæ separatio à sicca, & crassa per violentam, & validam compressionem facta. Fit autem vel torculari, vel prælo, vel manu, vel aliis instrumentis, prout necessitas, aut vis major exigit. *Expressionis* usus latissimè patet in infusis, decoctis, syrupis, oleis & id genus aliis. Weker. Ant. Gen. l. 3. c. 31. Rulandus paulò aliter descripsit: *Expressio* est extractio per prælum, quo coacta res substantiam forma liquida effundit. Ejus usus excellit in succis, & aliis quibusdam extrahendis.

* Expulsio, ὦσις, ἀπόκρισις, ἔκκρισις, vide *Apocrisis*, *eccrisis*. Adde & Rolf. O. ac M. M Sp. l 2. f. 3. c. 28. *Expulsoria ligatura* dicitur, quæ in antiquis ulceribus, & finibus locum habet, ut collectam è fundo materiam, & colluviem extrudat, & ne quid amplius in locum affectum confluat, valdè prohibeat. Forest l. 6. Obs. Chirurg. 11. Schol.

* Expultrix *facultas*, ἀποκριτικὴ δύναμις; Vide *Apocrisis*; Gal. l. 5. de L. Aff. c. 7

Expurgatio, ἐκκάθαρσις, idem quod *Purgatio*. Vide infrà in Pur.

* Exquisitus, ἀκριβὴς, γνήσιος. Vide *Acribes*.

Exsiccatio, *exiccatio*, ξήρανσις, ἀποξήρανσις, *exsiccans*, ξηραντικὸς; Vide *Siccatio*, *Siccans*, *Siccus*.

Exsolutio, *exsolutio*, ἔκλυσις. Vide *Eclysis*.

* Exipiratio, *expiratio*, ἐκπνοὴ. Vide *ecpnoe*. De *expirationis* specie convulsiva vide Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 2. & 4. aph. 68

Exspuitio, πτύσμα, πτύσις. Vide *Ptysis*. Hujus organon Linguam esse vult Jacob. Rolandus de Belebad in tr. Glossostomograph. cap. 3. Vid. Ephem. N. C. Ann. III. in fin.

* Exsuccatio, ἐκχύμωμα, idem quod *Sugillatio*. Vide *ecchymoma*. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 30

Exsuctio, ἐκμύζησις, idem quod *suctio*, h. e. violenta attractio liquoris, quemadmodum infantes lac è papilla eliciunt ore.

* Exsudatio, ἐφίδρωσις. Vide *ephidrosis*.

* Exsufflatio, ἐκφύσησις. Vide *ecphysesis*.

Exsuperantia, ἐπικράτεια. Vide *Epicrateia*.

Exsurrectio, ἀνάστασις. Vide *Anastasis*.

Exta, σπλάγχνα, ἱερά, idem quod *viscera*; præsertim abdominis. In specie etiam solùm de Hepate usurpatur à Poetis, teste Aldrov. l. 19. Orinth. d. 17. Coincidit cum vocabulis ἐγκοίλιον, & *Hira*. Vide *encœlion*. Unde & olim Sacrifici gentilium vaticinantes ex inspectione viscerum *extispices* vocabantur, teste D. Hofm. C. ad Gal. de U. P. n. 189.

Extensio, τάσις, ἔκτασις, κατάτασις, ἀνάτασις, vide *Anasis*, *ectasis*, *Catatasis*, *Tasis*. *Extensio qualitatum* in subjecto aliquo est acquisitio formæ accidentariæ, Th. Chym. Vol. IV. p. 377.

Extenuatio, λεπτυσμὸς, λέπτυνσις, dicitur totius molis corporis detractio, imminutio & collapsio, aut subsidentia, aut utcunq; appellare libet: cui opponitur παχυσμὸς, *Incrassatio*, Gal. c. 3. in 6. Epid. t. 29. Duplex verò esse potest *extenuatio*: alia, quæ fit ab evacuatione sensibili; aut insensibili portionum utilium, & nutritiarum excedente; altera, quæ oritur à Cacochymia, sive collectione, & præsentia portionum vitiosarum, & inutilium. Dieter. n. 499.

* Extergens, *extersorius*, ῥυπτικὸς, idem quod *Abstergens*, *Extergens*. Vide *Abluentia*.

Exterior, *externus*, *extimus*, ἔξω, ἔξωθεν. Vide *exo*.

Extinctio, σβέσις, communiter dicitur de flamma ignis vi quadam oppressa, & è medio sublata. In foro medico verò à nonnullis accipitur de specie quadam mortis, quando flammæ vitalis suffocatur, & supprimitur. Id quod etiam in iis, qui naturali morte intereunt, fieri circa dextrum ventriculum solet. Verbum *extinguo* etiam Gr. dicitur ἀποσβέννυμι. Hipp. 1. aph. 14. Jung. Dieter. n. 88. Verbum σβεσθῆναι etiam usurpatur de tuberculis præter rationem evanescentibus, Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 63. Gal. comm. ad h. l. Vide Foes. p. 560

Extraneus, ἐξωτικὸς. Vide *exoticos*.

Extra, ἔξω. Vide *exo*.

Extractio, ἐξαγωγὴ, ἐξολκὴ, ἐξελκυσμὸς, ἐκχύλωσις, accipitur dupliciter: 1. & propriè, Chirurgicè, & corporaliter, quando opera manuaria, & instrumentorum congruorum aliquid extrahitur. Quo pertinet *extractio* fœtus, calculi, globulorum è vulnere; de quibus vide in Chirurgicis: 2. Pharmaceuticè, & impropriè, & ita *extractio* est digestio è corporea concretione partes subtiliores, ac puriores ab affuso aliquo menstruo apprehenta, relictis fecibus, dissolvens. V. G. summo Rheubarbari q. v. illiqs pulverissato tantum spiritus infundo, ut quatuor digitis illi supernatat, clausoque vase per quatriduum ad digestionem in balneum colloco. Posteà aperto vase per inclinationem spiritum coloratum à radice separo affusoque alio spiritu vas clausum rursus ad digestionem pono, idque tantisper, donec spiritus non amplius coloratur. Tunc enim omnis Tinctura, & Essentia è Rheubarbaro *extracta* est. Porrò confusis omnibus

omnibus *extractionibus* spirituum in B. M. abstraho, residuamq; essentiam in vitreo vase ad usum reservo, diciturq; *extractum Rhabarbari*. Vel *extractio* est segregatio essentiæ, quæ è corpore suo extrahitur. Fit hìc una etiam distractio, & potissimum ei famulatur resolutio commistorum. nonnunquam etiam calcinatio, coactio, & similes, & intelligitur *extrahi* essentia in unum collecta, & veluti prolici. quanquam id non fiat sine solutione continui, & divulsione. Et sic nobiliores esse distractionibus *extractiones* manifestum est, quanquam interdum vel famulentur alijs, vel eorum locum cedant. Hæc Rul. Adde Weker. Antidot. Gen. l. 3. c. 35. Rolf. Chym l. 4. f. 3 c. 1. seqq. Jacob. le Mort. Chym. Medico-Phys. c. 15. Interdum etiam *extractio* sumitur pro *evacuatione*, & coincidit cum *eductione*. Vid. Diet. n. 6. & 54

EXTRACTUM, Gr. dici posset ὀπὸς, vel ἐγχύλισμα est, quod è corporea concretione, relicta crassitie elementari extrahitur. Estque hoc quasi medulla, & pars nobilissima substantiæ totius in elementis producta, & quasi seminata, in quorum quoque sinu conservata est, & ad nobilitatis suæ perfectionem innutrita. Habet quidem radicem quadantenus ab elementis, unde etiam existit familiaritas congenerationis, & sustentationis, sed principaliter à vi creantis Dei, & per cœli occultos influxus, porrò etiam in natura conservantis dependet. Hinc *extracta* præsertim nobiliora æthereæ, & cœlestis naturæ dicuntur æmula, beneque præparata, & dextrè ad salutem humanam adhibita, Deo simul benedicente, multum in re medica possunt. Cum verò etiam ab elementis, seu matricibus suis pleraque quàm exactissimè liberentur, (nam inæqualis est in his quoque elaboratio) constat inde, quomodo à magisterijs differant, nisi interdum negligatur quiddam, aut inter depurandum secedat) veruntamen exaltantur ad æmulationem *extractorum*. Deinde etiam quantas habeant in celeriter juvando, ob subtilitatem essentiæ penetrantem corpora tota, prærogativas, patet. Istis autem appellatur nominibus, non quòd planè ad elementa non pertineant *extracta*, sed quòd in collatione cum parte crassa, nobilis altera videatur Anima, Balsamus vitæ, Essentia purissima, & cœlestis naturæ esse (quanquam nonnihil etiam à cœlo habeat) vel secundum materiam, si his aliqua fides est, qui in segregatione cœlestis lucis à terra obscura non omne abscessisse æthereum ex Platone putant, aut saltem posteà in ortu mistorum aliquid inde repetitum, idque comprobat ratio agentium è cœlo corporum in hæc inferiora. Hæc Rul. & Johns. Confer etiam ad Lib. Sync. Arc. Ch. l. 1. c. 5. & l. 8. c. 9. seqq. Liquor ille pro diversitate materiæ varius, quo fit *extractio*, dicitur à Medicis, & Chymicis *Menstruum*. Plura circà *extractorum* Historiam vide ap. Weker. Ant. gen. l. 1. c. 34. & Spec. l. 2. f. 26. Schr. l. 2. c 57. cum clavi Fr. Hofm Rolfink. d. l. Dispensatoria Norimberg. & Augustan. cùm Zwolferi Animadvers. & alios Authores, imprimis & D.D. Wedel. Ph. M. A. F. l. 2. f. 2. c. 7. & 8. Impugnavit earum virtutem, & Magisteria prætulit Helmont. tr. Pharmac. ac Dispens. modern. n. 21. 22

EXTRAVASATUS, EXTRAVENATUS, dicitur de sanguine, qui è vasis effluxit, sive adhuc hæreat intrà partes corporis molliores sugillationem, vel Ecchymoma constituens; sive penitus è corpore separatus fuerit. Illud vocabulum frequentius in usu est. Hoc legitur apud Joh. Bapt. Carcan. serm. 2. lect. 5. f. m. 84. b.

EXTRAVERSIO, *extravertens*, *extraversum* hodieque à Chymicis usurpari solet pro opposito *Concentrationis*, quando vis quædam salina, alcalica, vel acida, prius intus delitescit evocatur, ut eò citius vires suas exerat, v. g. in Mercurio vivo Sulphur peregrinum in mineris associatum operibus artis solet *extraverti*, unde vomitus, secessus, salivationes &c.

EXTREMUS, ἔσχατος. Vide *Eschatos*. Omnium metallorum *extrema* vocantur Sulphur, & Argentum vivum à Nicol. Flamell. in Annot. additis Th. Chym. Vol. I. p. 733

* EXTUBERATIO, idem quod *protuberantia*; Dicitur etiam de ἐξαρθρώσει vertebræ, vel luxatione. Gal. l. 9. de Hipp. & Pl. decr. c. 4

EXTUSSIO, ἀποβήττω, ἐκβήττω significat materiam per *tussim* excerno. Occurrit ap. Gal. 7. aph. 37. l 7. de Simpl. Fac. §. Conus. *Extussitum* dicitur ἀναβηχθὲν, l. de const. art. med. cap. 16

EXUBERATIO, dicitur de Labore Spagyrico; quando tanquam ex uberibus emulgetur, & extrahitur labore, v. g. cum Argento vivo minerali fit aqua prima. Libav. Apoc. Hermet. Part. post. Vid. Tom. II. Oper. p. 421. Aliter Lull. in Pract. c. 27. quod *exuberatio* humidi nutritivi, & nutrientis sit appropriare nutrimentale ad temperamentum proportionatum qualitatibus nutriti, ut non sit nimis frigidum, aut calidum, &c. Vol. IV. Th. Ch. p. 164

EXUBERES, aliàs Græcè ἀπογάλακτοι, dicuntur pueri, qui uberum suctum jam desueverunt, quemadmodum *Sububeres*, ὑπομάστιοι, qui adhuc sugunt, & sunt sub ubere. Keuchen. ad Seren. p. 206

EXUMBILICATIO, ἐξόμφαλος, ὀμφαλοκήλη; dicitur aliàs *Hernia umbilicalis*, *Umbilici procidentia*,

dentia, φρόντισις τοῦ ὀμφαλοῦ. Ægin. l. 3. c. 51. Ægri quoque vocantur *exumbilicati*, ab Ingrassia comm. ad Avic. de Tum. p.n p. 249

Exulceratio, ἕλκωσις, ἕλκωμα, ἕλκος, vide *Helcoma*, *Helcos*.

† Exungulare rosarum folia liberare à foliis, i.e. partibus albis, quæ capiti proximæ Nic. Menander de Rof.

Exuros, ἔξουρος significat *in angustum tendens*, coarctatum. Usus Hipp. de pudendis l. 2. de morb. mul. XLI. 6. & de pessariis d l. XXV. 13.

* Exustio, idem quod *Deustio*, ἔγκαυσις. Vide *Encausis*.

Exuviæ, ἔνδυμα, λάφυρα, λεβηρὶς vocantur cuticulæ, quas serpentes præsertim tempore verno exuunt, & deponunt. Appellatur etiam ab aliis *Senecta*, *Syphar*, *Spolium*, *Vernatio*, *Exuvium*, Foes. p.376. Vide Aldrov. l. 1. Hist Serp. & drac. c. 1. Harum *exuviarum* verò virtutem medicam lege apud Schroder. l. 5. cl. 1. c. 33. Aliàs & in latiori significatione *exuvia* quoque significant omnia tegmina, vestes, lectos, indumenta, & ipsam quoque corporis cutem, teste Keuchen ad Q. Seren. p. 214. V. de *Leberis*. *Geras*.

Exydatoo, ἐξυδατόω, i.e. *in aquam resolvo*, diluo, in aqueam naturam converto. Legitur apud Hipp. l. de fistul. III. 2. & l. 4. Epid. XXVII 21. Hinc ἐξυδάτωσις idem, quod ὑποτυχίας τῆς αἱματώσεως, *frustata sanguificatio*, quando loco sanguinis humor aquosus generatur, & colligitur; unde promptè aqua inter cutem emergit. Gorr. p.146

Exygraino, ἐξυγραίνω significat *convalesco*. Hipp. 2. de fract. t.12

Exygros, exygrænomenos, ἔξυγρος, ἐξυγραινόμενος, i.e. *perhumidus*, valde humidus, perliquidus. Dicitur de excrementis Hipp. 4. de R.V.l.A. t.4. Coac. t.613. c.1. de morb. mulier. XXII. 4.

- Ezezich, id est. *Sal*. Ruland. & Johns. in Lex.

F.

Faba, κύαμος est vocabulum æquivocum. Propriè notat *legumen*, fructum *filiquosum*, de quo vide Botanicos, & Schrod l. 4. cl. 1. n. 140. & passim apud Gal. Dioscor. Mercur. V.L. l. 2. c. 6. & alios. Ob cujus aliqualem similitudinem, præsertim respectu hili, Glans penis *Faba* à quibusdam nationibus dicta fuit, teste Rolf. O. ac. M. part. gener. dicat. Part. I. c. 52. Deinde, & impropriè *faba* est nomen ponderis, nimirum tertia pars scrupuli. Ruland. & Johns. quamvis & circà hujus determinationem res valdè sit incerta propter varietatem *fabarum*. Siquidem *faba Ægyptia* multò major, quàm vulgaris. vel nostra, teste Gal. l. 1. de Al Fac. c. 19. Apud Scribon. aliquoties occurrit dosis medicamenti determinata per magnitudinem *fabæ*, ubi tamen interdum intelligenda est *faba* major drachmæ ponderi respondens, interdum Lupini granum quatuor granis pondere respondens. Vide Rhod. in Not. ad Compos. 13. 74. 75. 95. Pythagoram quoque Ovum Philosophorum, h. e. Lapidem vegetabilem, animalem, & metallicum *fabam* appellasse, vult Marcellus, docente Joh. Chrysippo Faniano tr. de artis metallicæ metamorphosi, in tr. Chym. Vol. I. p. 41. Vide *Cyamos*.

†. Faba, id est, Drachmæ pars tertia. Nic. Flor. ser. 4. tr. 2. c. 24

Fabacium olim dicebatur *edulium ex fabis paratum*. C. Hofm. l. 4. V. L. c. 38. Legitur etiam in fœmin. *fabicia*, genus cibi è fabis confecti. Apitius in Culinaribus. Ital Torta di fave, Favanella. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p.348

Faber, *fabricator*, τέκτων, δημιουργὸς, quid propriè significet, pueris quoque notum est, videlicet *Opificem*, qui è materia solida, & dura opus aliquod perficit. In foro Medico sumitur Tropicè. Ita Natura, Anima, flamma vitalis, imò & Deus ipse dicuntur *Fabri* naturales. Vide *Demiurgos*. Quam comparationem etiam Ger. Dorneus ita prosecutus est ad Physicam Trimegisti Vol. I. Th. Chym. p. 372 Uti lignum, & ipsa dolabra nihil efficiunt, nisi *faber* illa moverit ad actum; ita Cœlum, & Elementa nihil generare poterunt, nisi *faber*, aut *fabri* cœlestes in instrumento cœlo motum, ut animam, excitent, medium instrumentum inter *fabrum*, & materiam Elementorum. Fatetur hoc, & Paracelf. Paramir. l. 2. c 6. Quo sensu etiam Helmont. Archeum suum *fabri* titulo exornavit, tr. *Archeus faber*. Vide *Archeus*. *Faber* quoq; nomen piscis, cujus descriptionem, & usum vide apud Aldrov. l. 1. de de Piscib. c. 25. Athenæo χαλκεὺς dicitur. Instrumentum etiam aliquod operosum, & magnum *faber* vocatur apud Oribas. de machinam. c. 25. in class. 7. oper. Gal. edit. Blasil. Latina.

Facetiæ, κόμψευμα. Vide *Compseuomenos*.

Fach est Medicina Turcica, conferens omnibus venenis, Santes Ardoyn. l. 1. de venen. p. m. 63

* Facies, πρόσωπον, *vultus*, dicitur pars capitis anterior in homine non capillata, comprehendens, quicquid tota fronte, auribus, oculis,

oculis, naso, & ore ad mentum usq; circumscribitur, Gal. l. Introduct. c. 10. Dividitur in superiorem, quæ *frons* dicitur, vel inferiorem, in qua organa sensuum externorum sunt, ut oculi, nares, aures, & os, in quo lingua aliæque partes latitant. Barth. l. 3. Anat. in prooem. Vide & C Hofm. C. in Gal. de U. P. n. 763. In brutis vocari *faciem* προτομὴν, & in avibus ῥάμφος, notarunt ex Polluce Gorr. & Castell. *Faciei* consideratio ad prognosin utilis est, vel in statu sec. vel p. n. De illa egit Hipp. Coac. t. 182. 296. de bono colore, ibid. t. 213. 214. 1. prorrh. s. 2. t. 14. l. 6. Epid. s. 2. t. 34. Ad hanc verò pertinet *facies cadaverosa*, sive *Hippocratica* dicta προσώπου διαφθορὴ, quæ descripta legitur Coac. t. 212. Vide Dogm. nostra P. III. c. 6. d. 4. Sylv. Prax. Med. l. 1. c. 37. §. 17. Utramque considerationem conjunxit Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 3. s. 2. c. 25. De *faciei* consensu cum aliis corporis partibus vide Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 20. Per metaphoram aliarum quoque rerum eminentiæ πρόσωπα, sive *facies* dicuntur, uti patet ex Hipp. l. 2. de morb. XII. 9

FACILITAS, *facilis*, ῥᾳστώνη, ῥᾴδιος, ῥᾷον εὐφορία. Vide *euphoria*, *Rhadios*, vel *Rhastone*.

FACINUM dicitur *metallum*, vel minera metalli, Rul.

FACIO, ποιέω est proprietas quoque artis Medicæ, & pertinet ad Medici, ægri, adstantium, officia, ex Hipp. 1. aph. 1. Vid. Diet. num. 702 Aliàs verbum *facio* varias habet significationes, omnes tamen ex Lexicis Latinis communibus notas, Confer, si placet, etiam ad J. Rhodii Lex. Scrib. p 383

FACULTAS, δύναμις, vide *Dynamis*. Confer etiam ad Dogm. nostr. p. 20. 85. 706. seqq.

FÆCULA, Fæx. Vide *fecula*, *fex*.

FALCANOS, alio nomine est *Arsenicum*, vulgariter *Auripigmentum*. Rul.

FALCIFORMIS, δρεπανοειδὴς, vocatur Sinus ille, quem efformat Membrana cerebri exterior, sive *Dura Mater* reduplicatione in capitis vertice, & Cerebrum dividit in dextram, & sinistram partem, quia parte posteriore latior, angustiore arctatur, ut falcis messoriæ figuram repræsentet, *falx* etiam ab Anatomicis vocatur, Bart. l. 3. Anat. c. 2

FALCO, φαλκὼν est nomen avis rapacis ad *Accipitres* pertinentis, cujus prolixam descriptionem, differentias, usum, & morbos et familiares vide apud Aldrov. l. 6. Ornitholog. per totum Meminit & Helmontius *falconis* peste correpti, qui per plateam delatus infecerit alios omnes *falcones*, qui triduo abinde isthac delati sunt. Tumul. Pestis §. Proprietas pestis.

FALERNUM, φάλερνος, epitheton *vini generosi* à loco, monte Campaniæ *Falerno*, ita dicti, crassioris, & fulvi coloris, cujus meminit Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 10. Dicuntur & *Aminæum*, ab oppido hujus nominis in Campania. Hinc & vitis, & uva *Aminæa*. Rhod. ad Scrib. n. 64. Adde n. 30. Confer & ad Jul. Alex. Annot. ad Gal. l. 1. de Antidot. c. 1

FALLACIA, ἀπάτη. Vide *Apaten*, *Dolus*.

FALSITAS, *Falsum*, τὸ ψεῦδος quid significet notum, nimirum quicquid verò contrarium est, & esse non debet. Ger. Dorneus in Philos. spec. c. 2. Th. Chym. Vol. p. 240. Non admittit excusationem, vel consolationem, Gal. cap. 3. in 1. Prorrh. t. 13. quamvis non omne *falsum* statim sit deridendum, l. 8. de Hippocr. & Plat. decr. cap. 9

FALX, δρεπάνη, δρέπανον. Vide *falciformis*.

FAMA, φήμη, δόξα. Vide *Doxa*. *Fama* describitur, quòd sit *Nomen bonum*. Lind. Ex. X. §. 90. Qui *famam* prosequuntur, sæpè famem assequuntur. Ex. XI. §. 42

FAMELICUS, λιμώδης, λιμῶ, ἐχόμενος, λιμοκρατούμενος, fame correptus, vel detentus. Vide *fames*, *febres* quoque *famelicas* vocavit Sylvius, quibus conjuncta est *fames* inexplebilis, & rabida, l. 1. Prax c. 30. §. 27. 147

† FAMES vacui. Bulimos. Mercat. de Ind. l. 4. c. 14.

* FAMES, λιμὸς, πεῖνα, in genere significat omnem ciborum defectum, & inediam, Gal. 1. aph. 16. Accuratius tamen exponitur per αἰσθησιν ἐνδείας, per *sensum indigentiæ*, qui fit in orificio ventriculi sinistro, & nervis ad illud excurrentibus, l. 4. de U. P. cap. 7. Et hæc dicitur *fames Animalis*; quemadmodum defectus alimenti in toto corpore *fames Naturalis*, C. Hofm. C. ad Gal. L. L. de U. P. n. 198. *Fames* considerari potest dupliciter, in statu secundum, & in statu præter naturam. Illo modo considerata est cupiditas, vel desiderium esculentorum proveniens ab effluviis, & halitibus acidis, spiritus animales in orificio ventriculi sinistro, & ejusdem nervis, & per continuitatis consensum ipsius ventriculi, gulæq; tunica interna molestiæ quodam sensu afficientibus, & contrahentibus, quorum impressio cerebro communicatur, in quo itidem spiritus animales cerebri afficiuntur, & per hos prosecutio rei desideratæ exsuscitatur; quemadmodum hoc neruosè descripsit Th. Will. de An Brut. P. I. c. 9. Causam verò illorum halituum blandè acidorum rectè censet Sylvius Alimentorum prius assumptorum reliquias restitantes, atque à deglutitæ continuò salivæ parte ipsius adhærente magis magisque fermentatas, l. 1. Prax. Med. c. 2. §. 3. Commentaria

verò

verò sunt, quæ veteres de suctione venarum, primùm extremarum, deinde majorum ramorum, deinceps trunci, & per hunc denique venarum stomachi, & mesenterii, proposuerunt; quemadmodum nec Helmontij opinio cum rei veritate quadrare videtur, qui *famem* à splene inspirari in stomachum docuit, tr. Pylorus Rector n.20. *Fames præternaturalis* quadruplex est: *Aucta*, *Abolita*, *Imminuta*, *Depravata*, de quibus videatur Sylv. d.l. Ad nimiam etiam pertinet βέλιμος, vide suprà *Bulimos*, λιμαγχία, λιμοκτονία. de quibus infrà lit. L. Ad abolitam ἀνορεξία ἀσιτία, ἀποσιτία. Vide *Anorexia*. Ad depravatam pertinent vocab. *Pica*, *Citta*, *Malacia*, de quibus etiam suis in locis. A vocabulo *fames* descendunt *famelicus*, λιμώδης, *famesco*, vel *fameo*, λιμώττω. Diet. n.504. Lind. Ex.XIII. §.146

FAMILIARIS, οἰκεῖος. Vide *Domesticus*.

FAMULA, οἰκέτης, vide Hipp. l. de A. L. & Aq. XLIX. 1

† FAR, farina crassior. Mercurial. de morb. curat. l.1. c 8

FAR, χόνδρος. Vide *Alica*. *Far* est nomen commune. Hinc *Far* adoreum, triticeum, hordeaceum, Zeæum. Jul. Alex. Not. in lib. 8. Meth. med. Gal. c. 2. & l. 4. de san. tu c. 4. Ad hordeum incisum restrinxit Mercurial. l. 4. V. L. c. 18

FARCIMINALIS, ἀλλαντοειδής. Vide *Allantoides*.

FARCTURA, *fartura* dicitur in Pharmaceuticis, quando exenterata animalia, aut excavati fructus medicamentosis, vel alimentosis rebus, sive ad jucunditatem, sive ad peculiarem utilitatem replentur. Joh. Dan Horst. Part. I. Dispens. Pharm. Univ. l. 2. c. 30. p. XXXVI.

FARCTUS, *Infarctus*, ἔμφραξις, idem quod *Obstructio*. Vide *Emphraxis*.

FARINA, ἄλφιτον, κρίμνον. Vide *Alphiton*, *Crimnon*. *Farinarum* officinalium catalogum vide apud Schrod. l. 2. c. 58. Jung. & D. D. Wedel. Pharm. l. A. F. R. l. 2. s. 3. c. 1

FARREA *nubes*, dicitur Sereno Sammonico *furfuratio*, sive *Pityriasis*, c. 3. Junge Heurn. de morb. c. 5.

FASCIA, ἀπόδεσμον, ἐπίδεσμος. Vide *Epidesmos*. *Fasciola*, ἐπιδέσμιον. Unde & *fasciatio*, ἐπίδεσμος ἢ ἀπαργύρωσις dicitur. Varium *fasciarum* apparatum, delineationem, et usum quære in Scultet. Armam. Chirurg. et Indice. De verbo *fasciare* vide Keuchen. ad Seren p. 90. Per metaphoram *fasciæ* quoque tribuitur quibusdam corporis partibus. Ita membrana exterior renum à Peritonæo laxè adhærens *fascia renum* vocatur, Barthol. l. 1. Anat. c. 17. Et musculus tibiæ, Abductor dictus, *fascia lata* appellatur; Id. l 4. c. 12. Vocatur et *Iliaca*, *Tænia*. *Fascialis* Musculus vocatur inter flexorios Tibiæ, qui et *Sartorius* dicitur omniumq; ferè musculorum longissimus. Barthol. d. l. p. 581. *Fascialis* est quoque epitheton lumbricorum latorum intestinalium, qui æqualiter sunt externi, ad differentiam Cucurbitinorum, qui instar seminum cucurbitæ cohærentium exhibent suas connexiones. Blas. Med. Un. p. 336

FASCICULUS, δεσμίδιον, χειροπληθές, in foro Medico idem est, quod *Manipulus*, sive quantum manu comprehendi potest, Rhod. in l ex. Scrib. Ant. verò Musa Brassavolus in Indice Galenico vult, esse, quantum duobus digitis comprehendi potest. φάκελλος etiam Græcè dicitur Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIII. 11. Vide Foes. p. 649

FASCINUM, βάσκανον. *fascinatio*, βασκανία, habetur pro genere quodam incantationis, quando seu intuitu, seu laudatione, non solum infantes, et homines, sed et agni, pupilli gallinæ, equi etc. inficiuntur, ut marcescant, et moriantur. Refertur inter caussas morborum occultas. De hoc argumento vide J. Lang. l. 2. ep. 35. Sennert. Med. Pr. l. 6. part. 9. c. 1. Inter novissimos prolixissimè hoc argumentum pertractavit D.D. Frommannus, integro libro h. tit. *Fascinum* quoque olim vocatum fuisse *Membrum virile*, testis est Rolf. de partibus generationis, part. I. c. 43

FASTIDIUM est cibi, et potus, vel alterutrius aversatio, Gr. ἀνορεξία, ἀποσιτία, de quibus omnibus supra lit. A dictum. Junge, si placet, Sylvium l. 1. P. M. c. 3

FASTIGIATI *Furni* vocantur, qui pluribus aludel, sive sublimatorijs impositis sunt exornati, D. Ludov. Pharm p. 203. Videatur etiam de l is Glauber. in Furn. Philos.

FATALIS Linea quæ dicatur, vide *Linea*.

FATIGATIO, κόπος, πόνος. Vide *Copos*.

* FATUITAS, μώρωσις, ἠλιθιότης coincidit cum *Amentia*, de qua suprà. Est enim mentis læsio, qua unà cum memoria ratio etiam perit, Foes. Oec. p. 423. Willisius expressit per *Stupiditatem*, qui hoc argumentum egregiè explicavit, de An. Brut. part 2. c. 13

FATUM, εἱμαρμένη significat aliquam necessitatem invitabilem à caussa quadam superiori dependente. Quo etiam pertinet *Adrastea*, de qua suprà. Duplex *fatum* constituit Lang. l. 1. ep. 78 Aliud *Divinum*, et *naturale*, quod ex indissolubili causarum cohærentia dependet: aliud *conditionale*, sive necessaria ex hypothesi scil. veritatis, aut quæsiti consecutio. Paracelf. per *fatum* signa quædam ex homine, vel re mor-

tua desumpta intelligit, item Manes, l. 1. de vit. long. c. 7. l. 2. Philosoph. c. 1. & de modo pharmacandi, tr. 4. Rulandus ita describit: *Fatum* est perpetuum quiddam, et insensibile astrorum Cœli, Solis, et Lunæ. Prædictionem ex *fato*, vel hujusmodi signis Paracelsus vocavit d. l. *Fatomantiam*. Eidem quoque *Prædestinatio* passim in scriptis appellatur.

* Fauces, φάρυγξ, dicuntur spacium illud internum, sive interior oris locus, ubi simul conveniunt, et gulç, et gutturis partes extremæ, Gal. l. 4. de L. Aff. c. 3. in fin. et c. 4. prognost. t. 16. jungatur Dieter. Jatr. num. 889. Appellantur et Græcè ἰσθμός, *Isthmus*, vel ἰσθμίον, Gal. 3. aph. 26. Vocab. verò φάρυγξ aliquando, et ipsam Gulam denotat, teste Lang. l. 2. ep. 43. et confirmatur ex epist. Democriti ad Hipp. in hujus operibus occurrente, de Natura hominis n. 40. Videatur Foes. Oecon. p. 651. In plurali φάρυγγες, affectus, sive morbos *faucium* significare constat ex Hipp. 3. aph. 5. lib. 6. Epid. f. VII. 11. 12. Galen. com. 3. in 3. Epid. t. 66.

Favilla, αἰθάλη, idem, quod *fuligo*, estque nihil aliud, quàm ἔκκαυμα τῦ λιγνυῶδε©, h. e. *fuligo* usta. Applicatur commodè portionibus sanguinis adustis. Vide Lind. Ex. XV. §. 126. 127.

Faulex, id est, *Cerion*. Rul.

Favonius, ζέφυρ©, nomen venti ab Occidente spirantis, sive occidentalis. Ruland. Estque humidus, et lenis, Galen. comm. 3. de hum. t. 13.

† Faunorum ludibria, Plin. Natur. hist. lib. 25. c. 4. Incubus. Idem lib. eodem c. 7. morbus sonticus, idem Comitialis.

Faunus, φαῦν©, nomen Deastri, vel Dæmonis gentilium fictitij, sive Satyri lascivi, cujus ideo mentio fit in foro Medico quòd olim Ethnici superstitiosi persuadere voluerint, Incubum ab hujusmodi dæmonibus insultantibus oriri, quod ceu fabulosum meritò repudiandum. Forest l. 10. Obs. 50. 51. in Schol. Rhod. ad Scrib. Helmont. tr. Venatio scientiar. n. 35. vocat Ens rationis.

* Favus, κηρίον. Vide *Cerion*. *Favi* singularem destillationem pro solutione auri vide apud Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 3. c. 5. Dicitur et ab Ingrassia *favosa tinea*, item *favositas*, comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 172. 175.

† Febris, à fervore appellatur ex Varone. Non. Marcell.

† Febris Sepulta. Maligna latens, qualis senum Joan. Baptis. Montan. de febribus Cons. XIV.

Febris Typhodes Typhos calor sepultus inde Avic. Latic. Montan. Cons. 182.

* Febris, πυρετός, et frequentissimè quoque apud Hipp. in Epidemijs πῦρ, teste Foes. Oec. p. 545. Secundum communem omnium hominum consensum est calidi:as præter naturam, maximè quidem in totum animal effusa; sin minus, at omninò, vel in plurimis partibus, vel in nobilissimis accensa, Galen. com. 1. in 6. Epid. t. 29. cùm is calor adeò auctus est, ut hominem offendat, actionem cordis lædat, lib. 8. meth. med. c. 1. Accuratius tamen, et ex hodiernis artis principijs *febris* generaliter describi potest seq. in modum, quòd sit Intemperies, cordis, et totius corporis p. n. calida, sed diversi generis, cum varijs symptomatibus, mitioribus, vel vehementioribus. proveniens à sanguinis diversimodè sese habentis varia præter naturali fermentatione, benigna, vel maligna, cum vel sine corruptione, aut congelatione, aut coagulatione putrefactiva. Vel caussaliter ex Willis de febr. c. 3. quòd sit motus inordinatus sanguinis, ejusque nimia effervescentia, cum calore, siti, alijsque præterea symptomatis, quibus Oeconomia naturalis variè perturbatur. Qui plura circa *febrium* etymologiam, descriptionem, differentias desiderat, ille quçrat, et inveniet passim in vet. et rec. scriptis, præsertim Gal. de diff. et causs. febr. et ex recentioribus C. Hofmann. de febr. Sennert. h. t. Dieter. n. 78. Sylv. lib. 1. Pr. Med. c. 27. seqq. Franc. Piens de febb. Th. Sydenham tit. eod. et quamplures alios. Potiores quoque differentias descriptas vide in hoc Lexic. suis locis, v. g. *Ephemera*, *Quotidiana*, *Tertiana* &c. Descriptio *febris* apud Lind. Ex. XV. §. 34. strictior esse videtur, competens saltem benignioribus salutaribus, et intermittentibus, quando scripsit: *Febris* est fervor toties repetitus, et à Natura excitatus in spiritu, ut se impedientem materiam subigat, et disponat ad excretionem, et excernat, quàm primum possit, eaq; excreta viribusq; receptis, quarum in laborioso hoc opere fecit jacturam, deinceps pergat liberè, et inculpatè fungi officio suo. Helmontij hypothesin de *febrium* natura vide sis in pec. tr. de inaud. febrium doctrina. Quæ adversus Willisium scribere absq; applausu ausus est Edmund. Demeara, lege in Examine Diatribes Willisianæ. Cornel. quoq; Bontekoe non veritus est ad unum omnes de *febribus* authores veteres, ac recentiores incusare errorum cùm circa theoriam, tùm circa praxin in quadam Diatriba, sed qualem ille sententiam defenderit, hactenus nobis nondum innotuit. Novissimè etiam de *febribus* D. Laur. Bellini labor in publicum prodijt in Operis sui argumenta varia continentis Membro IV. h. tit. à p. 247. ad 437. quamvis, pace illius Viri laudatissimi, Ejusdem descriptio justo latior. videatur, quæ ita se habet: *Febris* est vitium sanguinis, aut in

motu, aut in quantitate, aut in qualitate, aut in horum aliquibus, aut in omnibus, cum hæc definitio salva veritate pluribus alijs morbis humoralibus, præsertim à sanguine dependentibus, facilè possit applicari. Qui *febre* laborat, dicitur *febricitans*, *febriens*, passim in authoribus.

Febrifuga, ἀλεξιπύρετα, dicuntur medicamenta febrem sedantia, vel tollentia, vel *Antifebrilia*, Gal. l. 2. de Antidot. c. 6. Tale Acopon describit l. 7. de C.M.P.G. c. 12. Diet. n. 745. etiam vocari dicit τὰ τοῦ πυρετοῦ σβεστήρια, *febrem extinguentia*. Alij scribunt ἀλεξιπύρετα, sed melius ἀλεξιπύρετα. Rhod. ad Scrib. n. 95. *Febrifugi* admirabilis præparationem è Stanno, & Mercurio tradit Libav. Synt. A. Ch. l. 7. cap. 33. Centaurium minus κατ' ἐξοχὴν *febrifuga* vocatur testimonio Botanicorum, et Schrod. l. 4. cl. 1. n. 83. *Antifebrile Crollii* vide in Dispensatorijs, et d. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 78

Fecla, φέκλη, Gal. l. 1. de C.M S.L. c. 8. et σφέκλη, Æginet. l. 7. c. 3. in τρύξ, Rhod. in Lex. Scrib. id est, *fex vini*, vel *aceti*. Rul. et Johns. Idem quod *fecula*.

Fecositas idem, quod *feculentia*, refertur inter Species Luti, et exponitur per quandam *spurcitiem*. Fallop tr. de Therm. aq. et metall. c. 16. Tom. I. Oper. p. m 252

Fecula, *fæcula*, τρύξ, generaliter idem significat, quod *fex*, de quo paulò inferius. Scr. n. 226. 228. 230. Specialiter est terminus Pharmaceuticus, vel Chymicus, (quamvis modus præparandi non adeò sit artificiosus, ut inter Chymicos labores relatus fuerit, & notat *Extractum farinaceum*, sive Amylum ex radicibus quibusdam viribus paratum per subsidentiam ad instar fecum, Libav. Alchym. Pharmaceut. c. 1. et 21. qui etiam existimat, in despectum artis hoc nomen esse impositum, cùm hujusmodi farina sit potius medulla, cremor, et flos quidam fessilis talium radicum. At Zwolferus contrarium statuit, dicens *Feculas* esse pulveres farinaceos succo suo nativo orbatos, consequenter etiam omnis virtutis, et efficaciæ expertes. Animadv. in Pharmac. Augustan. in Mantiss. hermetic. h. tit. Vocantur et *Gersæ*, *Cerussæ*, ibid *Fecularum* Catalogum lege apud Schrod. l. 2. c. 59. Confirmat judicium Zwolferi Fr. Hofm in cl. ad Schrod. d. l. At Cl. D. D. Wedelius duriorem sententiam Zwolferi statuens laudem debitam *feculis* concessit, Ph. I. A. F. R. l. 2. f. 3. c. 3. *Fecula* vocatur etiam condimentum ex f. ce vini factum acidum, Torneb. Aeversf. Item Uva pinguis decocta usq; ad crassitudinem mellis, Joh. Laurent. An. On. p. 349. *Fecula*, φέκλη, et σφέκλη notat etiam lixivium, vel condimentum l: xivij ad instar sarmentorum acrimoniam habens, quo mulieres capillum ungere solent, ut rutilus esset crinis, Keuchen. ad Q. Seren. p. 103. Paracelso *Fecula Urinæ* vocatur, cùm urina vernaculè frangi dicitur, seu corrumpitur, signum nutrimenti l. 1. de Urin. Judic. tract. 2. c. 1. Est species Rubini in urina, in Scholijs ad d. l.

Feculentus, τρυγώδης. Vide *Fex*.

Fedum, i. e. *Crocus*. Rul. et Johns.

† Fel Draconis, Hydrargyrum è stanno, Hadr. Jun. Nomenclat: argentum vivum.

* Fel, χολὴ, idem quod *Bilis*. Vide *Bilis*. Helmontij de *felle* opinionem lege in Scholar. Humorist. passiv. decept. c. 2. §. 24. *Fellis* genera in officinis usitata tradit Schr. l. 2. c 30 quamvis omiserit piscium *fel*, quod tamen non minus laudatur in medicamentis Ophthalmicis, teste Galeno, et alijs. *Fel vitri* vocatur spuma vitri Ruland. Libav. Apoc. Herm. part. prior. cap. 17. Dicitur aliàs *Aphronitrum*. *Fel Draconis* est Argentum vivum ex Stanno, Rul. et Johnson. Centaurium minus quoq; appellatur *fel terræ*. Scrib. n. 227. Rhod. in not. ad h. l. *Fel* etiam refertur inter nomina Lapidis Ph los. in Th. Ch. Vol. IV. p. 727

Felebris, *fellebris*, θηλάζιμος, θηλαστὴς, dicitur, *qui lac sugit*, vel qui adhuc lacte vivit. Keuchen. ad Seren. p 290

Felicitas, εὐτυχία. Vide *Eutychia*.

Felilech, *Faules*, et *Ferrum*. Rul. Johns.

Felis, αἴλουρος, vide *Catus*. De *fele* pero pariente ex Bartholino vid. Ann. I. Ephemer. N Cur. Obs. 109. Schol. et Rolf. de parr. gen. inserv. Part. 2. c. 45. *Felis* ex ore mulieris, et viri rejectæ geminam historiam vid. d. l. Ephemerid.

Fella, i. e. Aqua Sulphurea, vel sulphurata. Rul.

Felliflua *passio* dicitur *Cholera* apud Cœl. Aurelianum, notante Dolæo Encyclopæd. l. 3. c. 4. §. 1. p. 415

* Femen, περίναιον. Vide *Interfemineum*.

* Femina. Vide *Fœmina*.

* Femur, *Fœmur*, μηρὸς, an Latinum à *ferendo* descendat, quòd totius corporis reliquum ferat, et sustineat, veluti onus, in medio relinquimus. Idem ferè, quod *Crus*. Os magnitudine cunctis animantis ossibus præstat, suprà coxendici, infrà tibiæ ossi alligatur, cujus cervicis duo sunt exigui processus, quos *Trochanteres*, τροχαντῆρας, vocant, quorum exteriorem, qui longe major est, *Gluto*, γλουτὸν, appellant, Gal. de ossib. c. 21. Barthol. libell. 4. Anat. cap. 21

Fenestra, θυρὶς, ὀπὴ, quid propriè significet,

cet, notum est, nec hujus loci exponere. Per metaphoram *fenestra* quoque ab Anatomicis vocatur Meatus Auditorius interior, nec non duo foramina in cavitate Conchæ statim post Tympanum occurrentia, unum ovale, alterum rotundum, Barthol: libell. 4. Anat. c. 6. & Lind. Medic. Physiolog. l. 2. c. 11. §. 15. 16.

Fera, Θὴρ, θηρίον, significat animal insensum, quod difficillimè, aut planè non cicurari potest. Qualia dantur in solo salo que, Linden. Ex. XI. §. 91. Leonem et alia similia grandiora, ferociora animalia κατ' ἐξοχὴν *feras* appellari, testatur Gal. l. quod anim. mor. seq. temp. c. 2.

Fera *regia*, βασιλικὸν θηρίον, idem est, quod *Basiliscus*, de quo adhuc dubitatur, an fuerit in rerum natura, Gal. l. 10. de Si. Fac. in procem. Per translationem θηρίον etiam non solùm de hominibus dici, patet ex. Lind. d. l §. 115. 119. sed etiam ex Hipp. constat, quosdam morbos θηρία, *feras*, appellari v. g. ulcera maligna, Coac. t. 467. 468. uti quidem vult. Foes Oec. p. 270. quamvis Linden. & alij animalcula in interaneis genita, v. g. lumbricos sive vermes intellexerint. Utramque opinionem admisit Jonston. in Notis ad hos textus. Jung. l. 6. Epid. s. 7. t. 7. cum comm. Galen.

Ferculum idem, quod *Cibus*, *Cibarium*, βρῶμα.

* Ferinus, θηριώδης, significat naturam, vel indolem feræ nocivam, & malignam obtinens. Transfertur ad morbos malignos insignem humorum pravitatem præsupponentes, Gal. c. 1. in 6 Epid. t. 14. Ita Lumbrici non solùm hoc nomine veniunt, sed et Tussis, 5. Epid. sect. 2. t. 17. Desipientia sive mentis emotio, c. 1. in 1. Prorrh. t. 25. &c. 3. t. 31. Coac. t. 85. & 155. Ægri quoque vocantur θηριώδεις *feriai*, hujusmodi morbis malignis correpti: l. 4. Epid. VIII. 7. Jung. Foes. Oec. d. l. Victus quoque *ferinus*, θηριώδης, vocabatur brutis communis, quo priscis seculis homines utebantur, Hippocr. de veter. medic. VII. 4. XIII. 22. Ad animum etiam referri posse *feritatem* τὸ ἄγριον, ἀγριότητα, quod idem est, ac τὸ θηριῶδες, vide *Agrion*.

Ferion, terminus fictitius Spagyricus, qui legitur in Th. Chym. Vol. V. pag. 159. Quid verò significet, ex descriptione ibidem data nemo percipiet.

* Fermentatio, ζύμωσις, quid propriè significaverit olim, minus fuit perspectum. Hinc saltem apud Hipp. mentio *fermentationis*, ζυμώσεως, et verbi ζυμοῦσθαι, *fermentari* facta in p. n. quibus nihil aliud indicavit, quàm elevationem aliquam in tumorem, distentionem et inflationem v. g. Hepatis *fermentatio*, i. e. intumenscentia, l. 5. Epid. 3. 24. Venter *fermentatus* l. de vet. med. XX. 8. Et quamvis hoc in loco non sit sermo de statu p. n. tamen minus prespicua est *fermentationis* significatio. Urinæ *fermentatio*, c. 2. in 1. Prorrhet. t. 40. Alvi fecum *fermentatio*, Coac. t. 604. Ita nec apud Gal. alio sensu occurrit. Recentiores verò Medici ex Philosophia Platonica in usum revocarunt, generaliter *per fermentationem* intelligentes terreni cujusdam, et solidi motionem, et ab aere intus concepto distentionem, inflationem, et in tumorem levem elevationem. Quam Platonicam descriptionem integro libello Anatomia *fermentationis* Platonicæ dicto declaravit Ant. Gunth. Billichius, et hunc vicissim Exercitationibus illustravit Conringius. Hos postmodò alij secuti viri doctissimi, applicantes ad humores, præsertim sanguinem, et chylum, v. gr. Th. Willis Exerc. de *ferment.* et de febrib. Jung. Matt. Kerger. tract. de fermento: Mart. Schook. h. t. Ex quibus hæc descriptio sufficere potest. *Fermentatio* est motus quidam intrinsecus, et varia agitatio particularum alicujus corporis mixti activarum, & passivarum cum tendentia ad perfectionem, vel propter mutationem ad aliud. Et ita duplicis generis est: Naturalis una, alia Præternaturalis. De *fermentatione* in ventriculo, vide voc *Chylificatio*. Adde Barthol. l. 1. Anat. c. 9. et alios. A Chymicis quoque *fermentatio* in usum translata Hinc Rul. et Johns. descripserunt, quod fit rei in substantia per admistionem fermenti, quod virtute per spiritum distributa totam penetrat massam, et in suam materiam immutat, exaltatio. Ideò enim inventa est, ut ex symbolico ignobiliore, efficacia medicinę *fermentantis*, nobilissima fiat substantia, ad quam pervenire natura finit. Potissimum autem in metallis, quorum natura ad mutua est proclivis, locum habet, et ab imitatione massæ *fermentatæ* nomen invenit. Vel *fermentatio* est *fermenti* cum *re fermentanda* incorporatio. Rolfink. *fermentationem* cum Putrefactione conjunxit, ceu gradu saltem differentes, Chymiæ l. 2. c. 2. Jung. Jac. le Murt. Chym. Medico-Physi cap. 4. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 1. c. 4. p. 60. seqq. Imprimis verò, & singulariter *fermentatio* ad negotium lapidis Philosophici applicata legitur in scriptis Spagyricorum, præsertim Gerard. Dornæi Theatr. Chym. Vol. I. Tit. Artificium supernaturale, p. 292. 313. Jung. Libav. Apoc. Hermetic. Part. poster. de porta *fermentationis* Riplæi, Tom. II. Oper. p. 406. et 434. seq.

Fermentum, ζύμη, quid sit obscurum. Communiter, sed strictius justo tribuitur in panificio.

ficio massæ farinaceæ, quæ acorem contraxit, Gal. l. 6. de S. F. §. Zyme. Sed revera etiam alijs rebus similem affectum præstantibus attribui potest, & in genere describi, quòd sit materia firma, tanquam fixa, quæ suæ naturæ materiam ad suam firmatam conditionem præparat, quæ etiam antè preparationem non magis, quàm illa habebat, ut *fermentum* panis est farina firmata in pastam, quę farinam similem, raram, et discontinuam in aliam pastam fermentatam adducit, Rul. De varietate *fermentorum* pro diverso usu, et materiæ fermentandæ conditione vid. Willis d. l. c. 6. et seqq. Kerger. sect. 2. c. 1. de *fermento*. *De fermento* chylificante vide *Chylificatio*. An particularia dentur *fermenta* naturalia in diversis corporis partibus, non concedit loci angustia hic ventilare. A Spagyricis *fermenti* vox sæpè abusivè sumitur pro Anima, Sole, Luna. Vide Theatr. Chym. Vol. III. Libav. dicto loco. Ita Dornæus in Phylos. Chymic. scripsit: Minus perfectum in majus posse progredi in infinitum, mediante forma & cęlo, tanquam *fermentis*, quod paucissimis etiam artificibus hactenus cognitum fuit. Vide Vol. I. Th. Chymic. & quære in Indice. Imò ipsum Lapidem Philosophicum, metalla ipsa nomina *fermentorum* complectuntur. Unde Rulandus ita descripsit: Quale *fermentum*, tale et fermentatum. Et sicuti parum *fermenti* pastæ multam farinam in suam naturam, & pastam convertere potest: ità etiam *fermentum Chymicum* fermentandum, cui adjunctum est, sibi assimilat. Intelligunt autem Philosophi, i. e. Spagyrici, per *fermentum* verum corpus, & veram materiam, quę proprio suo Mercurio conjuncta illam in suam naturam convertit. Deinde etiam Lapidem ipsum volunt esse *fermentum* corporis perfecti. Cum enim lapis adeo subtilis (ut Philosophi asserunt) sit, ut super corpus imperfectum projectum in modum olei supernatet, neque cum illo permisceatur, opus est corpore aliquo primam illius affinitatem redolente, quod illum recipiat, atque in alia corpora introducat. Nam quamprimùm corpus illud lapide infectum & fermentatum est, statim in tincturam abit. Hęc Rul. & Johns. De *fermentatione*, et *fermentis* Lapidis Physici, vel Philosophici vide plura in Th. Chym. Volum. IV. p. 607. Vol. VI. p. 110. seq. *Fermentum album*, id est, argentum Felda idem. *Fermentum*, id est, Elixir, idem.

Ferox, θρασύς. Vide *Thrasos*.

Ferramentum, σιδήριον, *instrumentum ferreum* Chirurgis necessarium significat. Hipp. l. 3. de fract. t. 39. & l. 1. de artic. t. 43. Vocatur & σίδηρος, 6. Epid. s. 6. t. 5. Ita et apud Rul. instrumenta metallifossoribus usitata vocantur *ferramenta*.

Ferratus, σιδηρόδετος, vel dicitur de re aliqua ferro munita, vel etiam à Medicis sumitur de liquore spiritu ferri imprægnato, v. g. Aquę *ferratę*. Acidulæ *ferratæ*. Rolfink. O. ac Meth. M. Sp. l. 9. s. 3. c. 1. Libav. Synt. Arc. Chym. l. 1. c. 10.

Ferretum vocatur *Æs nigrum*, vel *Cyprium*, vel ex *ferro factum*, quod officinæ plus nimio urendo efficiunt. Libav. Synt. Chym. l. 6. c. 4. *Ferretum* Hispanicum est optimum æs ustum. Fallop. de Mettall. s. fossil. c. 14. Tom. I. p. 311.

Ferrugo, ἰὸς σιδήρου, id est, *rubigo ferri*. De hujus virtute Medica vide Dioscor. l. 5. c. 93. *Ferrugo* vel sumitur pro ferri vitio, & situ, & ita idem est, quod *Rubigo* vel etiam pro *scoria ferri*, vel cacà, Gr. σκωρία dicta, quæ & *Stercus* dicitur, Scrib. n. 188. Rhod. in annot. Rul. & Fr. Hofm. in Clav. ad Schroder. l. 1. c. 2. *Ferruginis* & ulcerum eandem esse generationem, vult Paracels. Paragran. tract. 1.

Ferrum, σίδηρος, dicitur metallum ignobilius constans ex Mercurio, & Sulphure minus liquabili, crudiori, seu, si mavis, ex Sale, quę partibus terreis crudioribus immixta sunt, Shrod. l. 3. c. 11. Fr. Hofm. verò in Clavi negat, de Sale nobis aliquid constare. Purgatum *ferrum* per ignem in furno Anemio fortissimum fit *Chalybs*. Unde etiam *Medulla ferri* dicitur Libavio Apocal. Herm. Part. prior. c. 20. Et in usu interno loco *ferri* semper *Chalybem* recipere prę̨stat, monente Schrodero. De *Chalybis*, & ferri depurati virtutibus varijs, præparationibus, & medicamentorum formulis, consulantur veteres, & recentiores Practici, & inter hos Libav. d. l. & Synt. Arc. Chym. l. 2. c. 41. Schroder. & Hofm. d. l. Willis Patholog. Cerebri. c. 11. & alij, Rul. ita descripsit. *Ferrum* est metallum lividum, multum, parum, rubrum, albedine non pura participans, durum. Nam si Sulphur fixum, terreum Argento vivo fixo terreo commixtum fuerit, & hæc ambo non puræ, sed lividæ albedinis fuerint, si superat Sulphur, fit ferrum. In summa, si Argentum vivum fuerit porosum, terreum, & immundum, fœtidum & terreum, & fixæ substantiæ (tanquam si penè morbidus cum muliere menstruosa coit). *Ferrum* generatur. Tribuitur autem istud Metallum à Chymistis *Marti*, & *Mars* dicitur, utpote cujus usus plurimum fit in bello. Porrò *ferrum* est duplex: *Nativum*, & *Factitium*, Nativum est purum, & reperitur in fodinis, grana veluti, seu massa. Alterum autem conflatum, seu

excoctum est id, quod excoquitur in officinis ferreis, & quidem vel ex lapidibus ferreis, vel ex terra rubra ferrugine quasi læsa, ut in Silesia, Marchia. Species singulas enumerare hic non pertinet. Sufficiant hæc ex Rulando & Johnson. Aliquando & *Ferrum*, σίδηρος, accipitur pro *Ferramentis*, sive instrumentis ferreis, ad sectionem, vel ustionem necessariis. Hipp. 8. aph. 6. Add. Dietr. Iatr. n. 771. Rhod. ad Scribon. in proœm. p. 19. *Ferrum* quoq; vocatur Lapis Phil. Theatr. Chym. Vol. IV. p. 727.

FERSÆ vulgò dicuntur *Morbili*, à fervore fortassis, juxta Forest. l. 6. Obs. 32. in Schol.

FERU, *Zegi*, id est, *Stannum*, *Metallum*. Rul. & Johns.

FERULA, νάρθηξ, equivocum est 1. notat plantam, de qua vide Botanicos, 2. in Chirurgicis significat ad deligationem fracturarum usitatissimum instrumentum, videl. *Assulas* leves ad firmandum ossa reposita necessarias, Hipp. 1. de fract. t. 41. l. 3. t. 11. & 3. de iis, q in med. t. 11. Harum apparatum cum usu monstravit etiam Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. LII. fig. X. & explicavit ad Tab. LVI. p. 145.

* FERVOR, idem, quod *Æstus*, *Effervescentia*, Græc. καῦμα, ζέσις, φλόγωσις. Vide *Æstus*, *Cauma*, *Effervescentia*.

FEX, *Fæx*, Græcè, τρύξ, propriè dicitur de recremento inutili vini, quod Gr. σφέκλη dicitur, Rhod. in Lexic. Scribon. p. 384. quemadmodum Olei recrementum *Amurca* vocatur. Gal. l. 1. de S. Fac. c. 17. Dioscor. l. 5. c. 132. Vocatur aliàs exiccata *fex Vini Tartarum* vel *Tartarus*. De *fece usta*, quod acre est medicamentum, Gale. lib. 1. de C. M. S. L. c. 8. & alibi, Diosc. d. l. Latius verò denotat omne excrementum. Hinc & frequentissimè *Feces* pro excremento alvi ponuntur. Sedimentum quoque in urina hoc nomine venit; unde *Urina feculenta*. Chymicis in genere *Fex* inter abjectanea est, quæ à puris essentiis separata seponuntur, subsidunt. *Fex vitri*, id est, *Sal. vitri*. Rul. de *fecibus* Lapidis Philosophici videantur Oper. Mineral. M. Isaaci l. 1. c. 113. & l. 2. c. 33. 34. Quid per *Fecem Celi* intellexerit Libavius, legatur Tom. II. Oper. p. 43. scil. in Tract. de Igne naturæ c. 23.

FESTINATIO, *Festinantia*, quid significet, notum est. Ejus detrimentum in opere lapidis Phil. inculcatur in Th Chym. Vol. IV. p. 771. seq.

FIBER, κάστωρ vide *Castor*.

* FIBRA, *Is*, *Villus*. Plur. Ἶνες, *fibræ*, dicuntur fila quædam oblonga, gracilia, alba, solida, valida, omnis generis corporis Partibus inserta, uti rectè describit Georræus p. 193. Vel ex Galeno: *Fibræ* sunt tenues quædam, & subtiliores nervorum, & ligamentorum propagines, aponevroses, & derivationes, quibus opitulantibus (perinde ut manus digitis) nervi & musculi actiones suas obeunt, l. 5. de U. P. c. 11. & l. 1. de Hipp. & Plat. decr. c. 10. Accuratiorem verò Fibrarum considerationem tradunt Willis Anat. Cerebr. c. 19. Bartholin. Anat. l. 1. c. 5. Dividuntur in *Nervosas* & *Sanguineas*. Illarum potissimum tres sunt: Rectæ, Obliquæ; & Orbiculares, vel Circulares. Harum verò meminit Hipp. l. de Carn. vel Principiis IX. 16. & l. 2. de Morb. XLV. 34. *Fibræ* vocantur, & κτηδόνες l. de Cord. XII. 10. Vid. Foes p. 282. *Fibra jecoris* pro jecinore. Keuchen. ad Q. Seren. p. 171. Aliàs Lobi hepatis *Fibrarum* nomine venerunt, ut est apud Theoph. Protospatarium l. 2. de H. C. F. c. 11. Dicitur & in diminutivo *Fibrilla*, pro *fibra*, à Cartesio Barthol. d. loc. c. 2. A Botanicis per translationem *Fibræ* sumuntur vel pro vilamentis & staminibus plantarum, arborum, intextis; vel capillamentis extrinsecus adnascentibus, e. g. radicibus, & similibus, Schroder. l. 1. c. 2. lit. F. Priores etiam κτηδόνες vocantur à Theophrasto l. 5. Hist. pl. c. 2.

* FIBULA, περόνη strictè significat os tibiæ exterius et tenuis, quod et *Sura*, *Canna minor*, *Focile minus* appellatur, cujus descriptionem vide apud Bartholin Anat. libell. 4. c. 21. Tibiæ extrinsecus attensum, ut radius cubito. Latè verò varias obtinet significationes. v. g. sumitur pro Radio, qui cubito in brachio jungitur, Hipp. l. de Loc. in hom. XI. 7. 8. seqq. Etiam pro appendice ossis, d. l. XI. 5 6. seqq. Plura loca vide apud Foes. p. 503 *Fibula* quoq; ad instrumenta Chirurgica et machinas refertur ab Oribas. de machin. c. 4. Rul Unde actio illa *fibulatio* vel *infibulatio* dicitur, et pars *fibulis* arctata legitur ap. Scrib. n. 206

* FICATIO, σύκωσις. Vide *Ficus*.

* FICATUS, συκωτὸς dicitur, cùm de visceribus animalium ficuum siccarum esu saginatis, tùm de eduliis ex hujusmodi visceribus paratis, præsertim verò de jecinore, Galen. li. 3. de Alim. Fac. c. 12. com. 3. de R. V. I. A. t. 11. Jul. Alex. not. ad loc. prior. Foes Oec. p. 594.

FICEDULA, συκαλὶς à ficuum esu sic dicta, nomen avis æquivocum est. Primò enim notat aviculam parvam, quæ et *Passer gramineus. Atracapilla* vocatur, cujus descriptionem, usumq; in cibo et Medicina pete ex Aldrov. l. 11. Orinthol. c. 36. deinde avem majorem, aliàs *Gallinago* dictam, de qua inferius *Gallinago*. Ita ex Alberto vocavit Schrond. l. 5. cl. 2. n. 54.

FICTILE. scilicet vas, κεράμιον, ὀστράκινον, ἀγγεῖον. i. c. vas figulinum, testaceum Hippocr. l. de nat. mul. Cl. 12. l. 2. de morb. mul. LXXII. 14. Scrib. L. n. 65. 269.

* Ficus, σῦκον, primo significat fructum arboris, quæ *Ficus* dicitur, Gr. συκῆ, quæ significatio non est hujus loci. Hinc συκίτης οἶνος, *vinum ex ficubus*, sive *Caricis* maceratis paratum, quod & κατορχίτης οἶνος dicitur, Dioscor. li. 5. c.41. Et συκίον, *decoctus ficuum* sive *caricarum* appellatur, Hippoc. l. 2. de morb. mul. XXILX. 8. XXXI. 7. Deinde denotat affectum p. n. nimirum excrescentiam aliquam carneam, & quidem vel in oculo, ejusq; palpebris, Hipp. Gal. 3. in 3. Epid. t. 48. vel in mento, & est tumor natus ex crassiori humore, & serosiori tenuitate, quàm Varus, Gal. l. 5. de C.M.S.L. c. 4. & 7. in fin. vel in ano, à thymo sola magnitudine differens. Vel in digitorum extremis, Jul. Cæs. Arantius l. de tum. p. n. c. 72. p. m. 299. Synonyma horum affectuum sunt σύκωσις, σύκωμα, *Ficatio*, *Ficosus tumor*, vel *Ficosa eminentia*, *Marisca*. Caussa verò in succo nutritio corrupto, & propter solutionem continui aberrante, & collecto consistit. *Ficus cutis*, *Lichen* Plinii & Dioscor. dicitur verruca innascens cuti ad crura equorum, quę medicamentum aptum ad matricem præbent. Rul. *Ficus* etiam sumitur pro *Tinea*, & Ulcerum capitis manantium specie, teste Heurn. de morb. capitis c. 7. Capivacc. Med Pr. l. 1. c. 5.

Fida, i. e. *Aurum*, *Argentum*, Rul.

Fidda, *Fiddo*, id est, *Luna*, Idem. Legitur in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 957.

Fides, πίστις. Non intelligitur hic Theologica vel Christiana, quamvis & hanc necessariam esse Medico pio, proboque, nemo dubitabit. E contrario valdè dubito, an venia, vel excusatione digni sint illi inter Christianos, qui Medici *fide* Christiana prorsus carentis, v. gr. Judæi, opera utuntur? Sed *Fides* hoc loco notat assensum, quem Medicus præbet ad ea, quæ audivit, aut legit. Hanc non debere esse temerariam, sed perspectam, & cautam, aliquoties inculcavit, Galen. v. g. lib. 1. de fem. c. 2. & l. de peccator. animi proprior. cognit. & medela c. 6. & c. *Fidem Hippocratis* scriptis habendam esse, demonstravit Lind. Ex. VI. §. 7. *Fides naturalis Magica*, sive miraculosa Paracelsicorum meritò reprobatur à Libav. Tom. IV. Oper. p. 70. seq.

Fiducia, πεποίθησις *Confidentia*, est *fides* ægrorum in Medicos firma. Hæc quantum valeat ad curationem felicem reddendam, docet Hippocrates in Prognost. procem. & ex hoc Linden. Ex. XV. § 4. Et Avic. dixit: *Confidentia*, quàm habet infirmus de Medico, plus facit ad sanitatem, quàm Medicus cum omnibus suis instrumentis.

Fiens, γινόμενος, Quænam sit differentiæ ratio inter *Fientem* & *Factum* morbum, explicare quoque non infeliciter ausus mihi videtur Ingrassias comm. ad Avic. de Tum. p. n. pag. 49. comparatione instituta ab Homine *Fiente* & *Facto*. Homo *fiens* dicitur, & dici potest non solùm ille, qui esse suum adhuc in generatione habet, & formatione, in utero perficienda. Postquam verò perfectus in lucem egreditur, homo procul dubio factus est; sed etiam ille quoque, qui *factus* licet, toto tamen adolescentię tempore dum adhuc increscit, & augetur propter illam futuram quantitatem *fiens dicendus*; postquam verò jam adultus, *factus* dici meretur. Ita & morbus *fiens* dicendus cùm ille, qui gigni incipit, estq; in principio; tùm hic, qui nondum ad vigorem suum pervenit, vel statum, partibus alijs denuò adductis continuò increscit. Imò illi quoque *fientes* dici solent, & possunt, qui etiam in statu suo opus habent portionibus caussæ morbificæ continuò succedentibus, ut esse suum retineat, quales sunt Causus, Tertiana, & alij similes. Vide plura d. l.

Figens, vide *Fixatio*.

Figulinus, vide *Fictile*.

Figura, σχῆμα, *Figuratio*, varias habet significationes: 1. dicitur illa dispositio, & constitutio extremitatis corporis, sive extremitatis corporis, sive species corporis externa, quę in oculum incurrit, Jul. Alex. ann. in Gal. l. 7. de Hipp. & Plat. decr. c. 7. ubi quidem in genere *Figura Sphærica*, sive circularis prærogativam obtinet ante reliquas omnes teste Gal. l. 1. de u. P. c. 11. l. 4. c. 7. l. 7. c. 7. l. 8. c. 11. l. 10 c. 15. jung. C. Hofm. comment. ad dict. loc. præsertim n. 641. 642. Schroder. in genere figuram latius descripsit, quòd sit, quę resultat ex conformatione, & configuratione, quæ res scil. vel benè habita, pinguis, carnosa, succulenta, vel è contra malè habita, macilenta, strigosa, gracilis: vel ampla, magna extensa, vel è contrà, l. 1. c. 34. In specie verò membrorum corporis *figura media* optima dicitur, ubi nulla excessiva tensio aut flexio nimia occurrit, quæ sunt extremæ, Gal. l. 2. de mor. muscul. c. 1. Hinc & *recta* membri *figura* servanda, & observanda in Chirurgicis, & ea vocatur, quæ est maximè accommodata ad functionem illius membri propriam, Hipp. 1. de artic. t. 49. Galen. in comm. in Forest. l. 8. Obs. Chirurg. 2. Schol. Qualis *figura* corporis naturalis si fuerit vitiata, constituit *morbos figuræ*, vel adventitios, vel nativos, Galen. de diff. morb. c. 7. In hac significatione quoque tribuitur medicamentis, v. gr. *Figura Emplastri*, Scrib. Larg. n. 157. Vide Rhod. in Lex. 2. *Figura* etiam de morbis ipsis dicitur, Hipp. 6. Epid. s. 8. n 44 3. *Figura* idem significat, quod *Character*. Vide suprà *Character*. Rhod. ad

ad Scribon. n. 199 Dietr. n. 683 *Figurata medicamenta* dicuntur Fallopio, quę certam obtinent formam vel *figuram* externam, ut sunt: Rotulę, Trochisci, Pilulæ, &c.

Filamentum tropicè dicitur de materia illa viscida concreta pilorum instar in urinis quorundam ægrotorum occurrente, quàm à sale volatili, & oleoso gigni existimat Sylv. l. 2. Pr. Med. c. 55. §. 48. Vide *Trichiasis*.

Filelium, vide *Caulis*.

Filetum dicitur vinculum illud nervosum sub lingua, quod obstetrices solent ungue, aut nummuli acie resecare statim post partum: sæpe etiam à Chirurgastris forfice, aut phlebotomo dissecatur non sine vitæ, & sermonis periculo, teste etiam nuperrima experientia, cum tamen rarissimè illam necessariam observaverimus operationem. Occurit vocabulum illud apud Omnibon. Ferrar. lib. 3. de morb. infant. cap. 44. p. m. 130.

Filius, υἱὸς, quid propriè significet, & pueris in trivio notum est; ita & quid *Filia*, θυγάτηρ, sit. Tropicè tamen, & ænigmaticè à Spagyricis applicatur varijs operibus, v. g. in negotio Lapidis Philosophici. Post albedinem emergens Rubedo, quę dicitur *Rex diadematus*, vel coronatus, vocatur etiam *filius nigri, & albi*, non quòd albedo, & nigredo efficiendi vim habeant, sed quòd talis facta sit successio colorum, Libav. Apocal. Hermet. Part. poster. Tom. II. Oper. p. 395. Jung. & T. IV. p. 736. 758. Imò non verentur ipsum *Filium* in Sacro-Sancta Divina Trinitate illis figmentis applicare, uti patet ex Fr. Basilij Valentini conclusionibus. *Filius* quoque *unius ostium* est *Vitriolum*, vel *Auripigmentum*. *Filius unius diei* dicitur *Ovum*, item *Lapis Philosophicus*, *Filius Veneris*, *Aurichalcum*. Rul. & Johns.

Filentin, i. e. *Lamina ferri*. Rul.

Filones dicuntur *fibræ lapidum*. Fallop. tr. de Metall. f. fossil. c. 8. Tom. I. p. 287.

Filtratio, est subductio per *filtrum*. Id autem colum Chymicum est. Itaque & *colatura*, seu *percolatio* apellari potest. Fit potissimum in humidis, è quibus aquositas tenuis transit, resistentibus spissis, & oleosis. Praxis ejus principaliter sic habet. Charta emporetica convolvitur, aut complicatur, vel loco ejus pannus villosus consuitur in sacci formam, aut vasi applicatur, veluti infundibulo, &c. Liquor infusus sinitur paulatim in excipulum destillari, unde hæc operatio *destillatio per filtrum* dicitur. Vel *Filtratio* est descensio frigida, humores aquosos per *filtrum*, seu chartam bibulam convolutam, vel complicatam, in modum infundibuli, relictis in *filtro* fecibus, dimittens. Sed pro *filtro* etiam alia adhibentur, utpote Manica Hipp. Pannus laneus, tineus, setaceus, &c. Hæc Rul. & Johns. Vide suprà *Colatio*. Jung. Rolf. Chym. l. 2. c. 2. *Filtratura* quoq; apud quosdam recentiores legitur pro *Colatura*, h. e. massa illa quæ per filtrum, aut colum jam transijt.

Filum, νῆμα, quid significet notissimum est. Usus ejus quoq; est in operationibus Chirurgicis varijs, ad suturas, & deligationes. *Filum sericum*, νῆμα σηρικὸν, nectendis arterijs, & venis commodissimum esse scripsit Gal. l. 13. meth. med. c. 22. in fin. Tropice *filum Arsenicale* dicitur arsenicum sublimatum, & *filum* ex alumine plumoso. Rul.

Fimbria, πάρεμμα, vocatur *resegmentum indumentorum*, aut, quod ab indumentis detrahitur, qualia ob mollitiem continendis, aut constringendis deligationibus superponuntur, unde, & καταβλήματα vocantur, Hipp. 3. de ijs, q. in med. t. 8. Gal. in com. ad h. l. & c. de art. t. 31.

Fimus, κόπρος. Vide *Copros*. *Fimi* cur quidam incalescant, quidam non? vide Helmont. de febrib. c. 2. n. 11. seqq. *fimus* quoque vocatur ænigmaticè *Mercurius*, Th. Chym. Vol. IV. p. 722.

Finis, τέλος, dicitur id in genere, in quo artifex, cum fecerit, acquiescit, Gal. l. ad Thrasybul. c. 16. Est igitur perfectio quædam, & bonum, c. 13. Artis Medicæ *finis* omnium consensu est *Sanitas*, isque est ultimus. Verùm intermedius est *Medici officium*, hoc est facere, & prospicere omnia, quæ ad illum obtinendum sunt necessaria. Estque geminum: Conservare omnia, quæ sunt secundum naturam; & Removere omnia, quæ sunt præter naturam. Vid. Dogm. nost in proleg. dogm. 4. An verò in Natura omnia fiant propter finem, rectè negavit C. Hofm. com. ad Galen. l. de U. P. n. 666. seq. Interdum coincidit cum *Termino*, Gr. πέρας, dicto.

Firex, i. e. *Oleum*. *rül.* Johns.

Firfir, id est, *color rubeus*. Ijdem.

Firmamentum, est vox æquivoca. Vel enim sumitur pro Cęlo naturali toto, à Lunæ situ elementis proximo, usq; ad extremam universi cerati naturalis concavitatem, Ger. Dorn. in tr. Physica genesi, in Th. Chym. Vol. I. p. 345. Hocq; dicitur *Macrocosmicum*. Vel huic Analogicè æquiparatur *firmamentum* hominis, seu *Microcosmi*; de quo Prac. passim in scriptis suis, præsertim verò Paramiri, tr. 3. c. 1. 2. 3. &c. Crollius *firmamentum* vocat Lumen naturæ, quod homini omnia naturaliter influit. Hoc egregiè, ceu commentitium,

perstrinxit Libav. tr. de princ. scient. Paracelsicæ Magiæ sec. Croll. s. 11. T. IV. Oper. p. 21. Vel significat idem, quod *fulcimentum*. Gr. ἔρεισμα, στήριγμα, Gal. l. 3. de iis, quæ in medic. t. 36. Vide *Eresma*. Hinc & *Firmamentum* dicitur ἐστηριγμένον, 4. aph. 30. Vel *Firmamentum* notat *Lazurium*. Rul. Johns.

Firmitas, *firmus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλής, βεβαιότης, βέβαιος. Vide *Asphalia*, *Bebaeos*, *Constans*. *Firmitas* particularum est illarum quies. Jac. le Mort. Chym. Medico-Phys. c. 10. Opponitur *Fluiditati*.

Firnisium *mineralium* vocat *Antimonium* Parac. de morb. metallifossorum l. 1. c. 7

Fisarum, i. e. *Confectio Salis Ammoniaci*: Rul. & Johns.

Fissura, ῥαγή, est species solutionis continui potissimùm in ossibus, quando secundum longitudinem franguntur; quamvis & de naturalibus rimis, & poris usurpetur ab Hipp. l. de nat. puer. l. 18. De *fissura* in hepate vide suprà *Diasphage*. Vide *Rhagas*.

* Fistula, σύριγξ propriè notat instrumentum aliquod concavum, oblongum, instar arundinis excavatum qualia sunt Tibiæ Musicæ, Gal. c. 2. in progn. Hipp. t. 64. Ita Siphunculus, quo aliquid loco cuidam infunditur, & in specie, per quem clysteres injiciuntur, *fistula* dicitur, Rhod. ad Scrib. n. 39. Lind. Ex. IV. §. 101 Ita *fistula Cochleariformis* pro uvula relaxata descripta apud Sculter. conspicitur Arm. Chirurg. Part. I. Tab. IX. fig. 7. Dicitur Latinè etiam *Syringa*, qualem *tentativam* exhibet idem Tab. XVII. fig. 7. Translatum verò vocabulum etiam (1.) ad partes quasdam Naturales, v. g. Penis, aut potius meatus in pene intermedius vocatur *fistula urinaria*, uno verbo, *Urethra*; & penis ipse nervus *fistulosus*, l. 6. de L. Aff. c. 6. Aspera arteria dicitur *fistula* pulmonis, Hipp. 2. de morb. XLIIX. 2. & Vena portæ in hepate, lib. de nat. mul. XLVI. 2. Foramen per quod medulla spinalis per vertebras omnes transit, nonnullis vocatur *fistula sacra*, teste Barthol: libell. 4. Anat. c. 14. pag. 733. (2.) ad morbosam constitutionem, & significat sinum angustum, oblongum, & callosum, Gal. l. de tum. p. n. c. 5. pertinet ad abscessus, quorum materia, sive sanies, sibi sinum parat in partibus mollioribus, unde Hipp. dicitur συριγγοῦσθαι, ἐκσυριγγοῦσθαι, ὑποσυριγγοῦσθαι, Hipp. 2. progn. l. 64. Coac. t. 395. Junge totum libell. de *fistulis*. Plura de his in Chirurgiæ Scriptoribus, Paræo, Aquapendente, Hildano, Barbette, & aliis. Species sunt *fistula lacbrymalis*, *fistula ani*. *Fistularum* conformationis caussam in salem referre conatur Paracels. Paramir. l. 2. c. 5. Descriptio generalis hæc dari potest: *Fistula* est ulcus cum uno, vel pluribus cuniculis callo magis, vel minus obductis, sine insigni dolore, proveniens à materiæ putridæ portionibus retentis, salinis, coagulativis, & carnosas partes indurantibus.

Fixatio, *Fixio*, Græcè dici posset πῆξις, παγίωσις, terminus est technicus Chymicorum denotans speciem *Coagulationis*. Estq; rei volatilis, & fugacis ad permanendum in igne firmatio, & assuefactio, ut non amplius fugiat. Comparatur imprimis rei fixæ additione, Rolf. Chym. l. 2. c. 4. Rulandus ita descripsit: *Fixatio* est rei ignem fugientis, ut eum non amplius fugiat, sed in eo *fixa* permaneat, per ignem assuefactio, sive ea fiat per calcinationem, sive per decoctionem lentam, & diuturnam, sive per crebram sublimationem, sive per crebrò iteratam solutionem, & coagulationem, sive tandem per rei fixæ additionem perficiatur. Adde Libav. Synt. Arc. Ch. l. 6. cap. 11. & Alchym. Pharmac. cap. 5. Jac. le Mort. Chym. Medico-Phys. c. 15. Morb. Coll. Chym. Leid. cap. 369. Quæ ita figuntur, dicuntur *Fixa*. Per quæ verò fit *fixatio*, vocantur *Fixatoria*. Item *Figentia*. *Fixa* cum cibis assumta fieri volatilia, vult Helmont. de Lithias. c. 3. n. 24. de *fixatione* vide plura in Th. Chym. Vol. IV. quæ loca quæras in Indice.

Flabellum, ῥιπίδιον instrumentum ad refrigerandam faciem usitatum. Unde ῥιπίζω, *ventilo*, significat. Utrumque legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 136. Gallicum Eventail.

Flagæ, sunt spiritus, qui norunt secreta hominum, vel spiritus à rebus in speculo apparentibus. Rul. & Johns. ex Paracelf. tr. 2. de Pestilitate, & l. 1. Philosoph. sagac. tit. de Nectromantia.

Flagellatio, *Flagellum*, μαστίγιον, quid propriè significet notum est. Tropicè dicitur quoque de morbis, Parac. Paramir. Tract. V. c. 2. &c. Ita Lues Gallica vocatur *flagellum* scortatorum, Forest. l. 32. Obs. 2. in Schol. Quod *flagellatione* languens Venus excitari possit, vide Dieter. n. 100. Veteres quoque usos *flagellis* ad curandam maciem corporis, & id operis fecisse ferulis parvis levibus modicè illitis, quæ gracilibus partibus incuterentur, donec modicè intumescerent, è Gal. l. 14. M. M. c. 16. notavit Laur. Bellin. tr. de sang. miss. inter Opuscula p. 183.

Flamma, *Flammula*, φλόξ, φλογίον, φλογμός, propriè de igne dicitur. Est enim ignis genus, Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 2. fin. & fit aere, vel aereo in ignem mutato, l. 3. de Temp. c. 1. *Flammæ* acidum quoddam inesse demonstravit

Et-

Fr. Hofm. clav. ad Schrod. p. 226. 232. 244. Helmont. descripsit per accensam fuliginem, tr. Complexion. atq; mistion. Elemental. figment. n. 7. & per exhalationem pinguem, tr. Formar. Ortus n. 28. Hujusmodi ad *flammæ* generationem è puteo, è ventriculo, & intestinis, quà vivorum, quà mortuorum, per observationes confirmatam vid. in Ephemerid. Nat. Curios. Ann. I. Obs. 33. & 77. Per translationem verò vocabulum *flamma* à Medicis accipitur, vel de Calore nativo vitali, qui propterea βιολύχνιον dicitur. Vide *Biolychnion*, *Calidum*. Junge Willis part. I. de An. brutor. c. 2. seqq. Barthol. l. 2. Anat. c. 6. Vel de calore præternaturali corporis, & partium ejus, Hipp. lib. de veter. med. XXII. 9. l. de capit. vuln. XXII. 1. l. 1. de mor. mul. LX. 2.

† Flatuarii (qui nobis Chymici) Constantino Imperatori. Marcellus Donat. Dilucidat. in Flav. Vopiscum.

* Flatus, φῦσα, φύσα, item πνεῦμα, *flatuosus spiritus*, in genere significat congeriem halituum, vel vaporum, veluti quadam membrana inclusorum. Specialiter verò à Medicis accipitur de hujusmodi congerie halituum in corpore humano genita, præsertim in ventriculo, intestinis, hypochondriis, utero, vesica &c. Horum generationem quamvis plurimi veterum, & recentiorum deducere ausi sint, v. gr. Hipp. integro l. de *flat.* Gal. l. 3. de sympt. causs. t. 2. Jung. ex recentioribus Helmont. de *flatibus*, Dict. Jatr. n. 912. & alii plures. Videantur & Notæ nostræ ad Jessen. judic. de sang. V. S. misso p. 193. seqq. tamen vix clarius hæc doctrina apud ullum alium reperietur, quàm apud Willis pharm. Ration. P. 1. s. 3 cap. 1. Lindenus non malè cruditatis sobolem dixit, Ex. VII. §. 45. De *flatibus* è pene erumpentibus vid. Ann. II. Ephem. Nat. Cur. Obs. 46. Vide etiam suprà *Crepitus*. *Flatulentus* Gr. dicitur φυσώδης. *Flatulenta* affectio dicitur *morbus Hypochondriacus*.

* Flavus, ξανθός, *Luteus*, nomen caloris à rubore igneo ad albedinem declinantis, Galen. c. 2. de R. V. I. A. t. 22. intensioris tamen, quàm ὠχρὸς, pallidus color. *Flavedineus* excrementorum non ex bilis tinctura, sed ex propriæ putrefactionis vitio oboriri, vult Helmot. tr. Scholar. Humi pass. decept. c. 5. n. 15. sed videtur committere fallaciam oppositorum; siquidem bilis excrementitiæ admistio, ut & succi pancreatici promovet illam putrefactionem portionum ab assumtis chylificatis fæculentarum, & terrestrium. Vide *Xanthos*.

Flemen, quasi *Flegmen*, Gr. χέ᾽μα dici posset τῦ ποδὸς, significat tumorem pedis circa talos. *Flemina* dicuntur, quum labore viæ sanguis defluit circà talos, & tumorem facit. Aliter Flavius Caper: *Flemina* sunt, ubi abundant crura sanguine. *Flemina*, cùm in manibus, pedibus callosi sulci sunt, Diet. n. 465. Keuchen. ad Q. Seren. p. 280

Fletus, κλαυθμὸς, lamentatio, pertinet inter caussas sanitatis, & morborum procatarcticas. Vide *Dacryon*, *Clauthmerizo*.

Flexio, κάμψις. Vide *Campe*. Unde & καμπύλον, & καμπυλότης apud Hipp. legitur. *Incurvatum*, seu flexum, & *Incurvatio*. Vide *Campilon*.

Floccus, κροκὶς. Vide *Crocidizo*. *Floccus* notat lanuginem, aut teneros fructus, Rhod. ad Scribon. n. 154. Non est semper signum lethale, in febribus acutis *floccos* evellere, Ephem. N. C. Ann. III. Obs. 269

Floridus, ἀνθηρός. Vide *Anthera*. Hipp. 6. Epid. s. 3. t. 7.

† Flos Magdalenæ, Spica Celtica. Euchar. Rhod. de partu c. 12

† Flos noctis. Concordia. Solanum Vesicarium.

Flos, ἄνθος. Vide *Anthos*. Quibus addi possunt quoad Chymicam significationem descriptiones. *Flos*: est bolus per sublimationem extractus. Ex centro & imis partibus elevandus, & producendus est, ut in summitate forma sicca coagulet. *Flos* spirituosa rei substantia est. *Turbith* verò magis terrea. Omnis *flos* per se volatilis est, & spirituosus, quanquam ingenio magistrali possit figi, & ad naturam Turbith aliquando adduci, Rul. & Johns. *Flores* in Chymia sunt subtiliores partes corporis per sublimationem è crassioribus particulis sub forma sicca separatæ, Schrod. l. 2. c. 60. ubi simul Catalogum *florum* Chymicorum invenies. De vocab. *flos* homonymia, & Chymica acceptione legito etiam Rolfink. Chym. l. 5. s. 4. c. 1. seqq. *Flos* etiam vocatur farina illa tenuissima, quæ lapidibus innascitur, v. g. *Flos Assii lapidis*, Rhod. Scrib. n. 72. *Flos* capillorum vocatur color naturalis in ætate vegeta, & opponitur canitiei; Keuch. ad Seren. p. 101. *Flos æris*, i. e. *Viride æris*. *Flos Cheiri*, i. e. *Auri essentia*. *Flos* Salis, Gr. ἁλὸς ἄνθος. *Flos* sectorem Croe alii volunt esse Croci *flores*, ob additionem croe, putantes errorem illorum, qui scripta Paracelsi manu non exactè legunt e proci. Rulandus verò per transpositionem deprehendit, esse florem nucis moschatæ, ut sonath anthos denotat: alii *florem* Chelidoniæ extractum. *Flos* quoque vocatur ipse *Lapis Philos.* Th. Chym. Vol. IV. p. 727. *Flos vini*, vide *Anthosmias*. Jung. Linden. Ex. 10. §. 131. seqq. *Flos virginitatis* vocatur ille sanguis, qui in primo coitu à mulieribus post de-

flora-

ſtorationem funditur ; vel ipſa membranula *Hymen* dicta. Barthol. l. 1. An. c. 31

* FLUCTUATIO, κλύδων. Vide *Clydon*. Meminit, & Foreſt. l. 10. Obſ. 4. in Schol. *Fluctuatio* corporis navigantium promovet digeſtionem. Helmont. tr. Blas human. n. 36

FLUIDITAS, *Fluidus*, quid ſignificet, ex aliis Lexicis notum. Scilicet dicitur de omni eo, quod nobilitate facili præditum eſt. Refertur autem hodieque inter differentias eſſentiales primigenias corporum compoſitorum. Dividitur *fluidum* ſimilare in Æthereum, ſive ſpirituoſum, quod in continuo motu conſiſtit eſtq; ſubtiliſſimum; & in aqueum, craſſiorem conſiſtentiam habens. *Fluidum* Diſſimilare, & compoſitum etiam duplex ſtatuitur: Aliud Ramoſum, cujus textura libera à ſe moveri poteſt vehiculo ſpirituoſo interno adjuta. Tenui enim materiæ innatans globulos ſuper, & juxta ſe invicem poſitos microſcopio cõſpicuos ramoſorum figura exhibet. Aliud *fluidum* viſcoſum, in quo præpollet materia aquea, aerea craſſior, ut & ſalina, quemadmodum prolixius de his diſſeruit Jacobus le Mort in Pharmac. Medico-Phyſica. Nimirum eò hodieq; perventum eſt, ut quilibet ſibi licentiam ſumat fingendi nova Artis principia Phyſica è ſuo cerebro, ut non malè quis Cerebrina principia dicere poſſet.

* FLUOR, *Fluxio*, *Fluxus*, ῥεῦμα, ῥόος, ῥοῦς, ῥύσις, varias habet apud Medicos ſignificationes. Accipitur etiam aliquandò latè pro omni Defluxione, & ita convenit cum vocibus *Catarrhyſis*, *Catarrhus*, de quibus ſuprà. Hipp. ſpecies varias recenſet l. de Glandulis ferè toto. Aliquando ſtrictè & cum additione, v. g. *Fluxus* ventris, cùm ſemper & aſſiduè humida dejiciuntur excrementa ſine teneſmo, & lienteria Gal. c. 2. in 1. Epid. t. 36. Jung. Keuch ad Q. Seren. p. 202. *Fluxus hepaticus*, ἡπατικὸς, in quo ob imbecillitatem hepatis ab intemperie frigida inductam alvi ſedimenta, aquæ in qua nuper mactata caro abluta eſt, redduntur ſimillima, Gal. l. 5. de L. Aff c. 7. Sylvius negat, ſe unquam hunc affectum vidiſſe, exiſtimat verò cauſam ejus in copioſo ſero ſanguini admiſto, et vaſa ſimul relaxante conſiſtere, l. 1. Prax. Med. c. 13. §. 24. P. Barbette putat, eſſe ſpeciem *fluxus* hæmorrhoidalis. Pr. l. 4. c. 6. Aliquando ſtrictiſſimè cum & ſine additione de *fluxu muliebri*, Hip. l. de nat. mul. XV. 11. XLV. 1. LXXXIV. ſeqq. Cujus variæ ſunt ratione coloris excretorum ſpecies: *Fluor albus*, cujus deſcriptionem, & cauſam vide infrà in *Gonorrhœa*: *Ruber*, ſive *Cruentus*, & hic vel coincidit cum menſtruo, καταμηνίοις, l. 2. de morb. mul. IIX. 5. (eſt aliàs in fin. l. de loc. in homine) LIX. 6. LXIII. ſeq. vel diverſus; & ita cauſſa eadem cum aliis ſanguinis profuſionibus, ſolutio continui venarum uteri ob copiam, vel acrimoniam ſanguinis. *Crocei fluoris* hiſtoriam vide Ephem. Nat. Cur. A. III. Obſ. 115. Aliquando accipitur pro *Defluvio capillorum*, Keuchen. ad Q. Seren. p. 117. ἡ ῥύσις τῶν τριχῶν. Trallian l. 1. c. 2. Denique *fluores* dicuntur lapides ex fodinis, ſimiles gemmis ipſis, ſed minus duris. Metallici vocant *fluores*. Siquidem ignis calore, ut glacies Sole, liqueſcunt, & fluunt. *Fluores* ſunt quaſi contrarii metallis iſtis medii, ſeu remotis, quæ in ſpiritus, & aerem reſolvuntur. Theophraſtus ipſos ſi noviſſet, ἐκρευστοὺς vocaſſet, quòd fluxu in terra fierent. Sed videtur, ignotos omninò fuiſſe veteribus. Sunt variæ ſpecies à colorum, & formæ, vel figuræ differentia deſumtæ, quas prolixè collegit Rul. in Lex. p. 217. ſeqq. Sed omnia compilare non eſt hujus loci.

FOCALE, σφαραγεῖον, ἀσφαραγεῖον, σκεπαστήριον χάρυγγος, dicebatur veteribus faſcia, vel ligaculum, quo adverſus aeris injurias fauces muniebant, ex Quintiliano Inſtit. Or. l. 5. c. 3. Rhod. ad Scrib. n. 80. Hodiè Germanis receptiſſimum eſt.

FOCHA quid propriè ſit, non licet certò determinare. Interpretes Avicennæ Coſtæus, & Magius expoſuerunt, quod ſit potus factus ex hordeo, item ex paſſulis. Avic. de removend. docum. in uſu rerum non natur. tr. 5. c. 18. alibi tamen *focham* etiam tribui potui aromatico, qui facit ad coitum, l. 1. ſum. 1. tr. 6

* FOCILE *majus*, & *minus*, dicuntur duo oſſa cubiti, quorum alterum majus, aliàs *Radius*, alterum minus *Cercis* vocatur. Vide *Brachium*, *Cubitus*. Barthol. etiam Tibiæ geminis oſſibus attribuit. Vide Libell. 4. Anat. c. 20. 21

FOCUS, ἑστία propriè dicitur arte factus locus planus, aut concavus, ex fictilibus, aut ferro, in quo ignis ſtruitur, & vel coctio, vel liquatio perficitur. Ita in metallurgia *Focus excoctorum*, in quo plumbum purgatur, aut in quo maſſæ plumbæ liquantur, Rul. & Johnſ. Per translationem verò etiam *focus morbi*, v. g. *febris*, dicitur ea corporis pars, quæ prima ſolida ſua in ſubſtantia immodicè fuerit calefacta, quæ Cor, vel Jecur, vel Ventriculus ſtatuitur, Gal. l. de maraſmo c. 7. Aut aliter: *Focus febris* dicitur particula, quam vel obſtructio, vel putredo, vel inflammatio obſederit, l. 11. Meth. Med. c. 20. Jung. Petr. Mich. de Calderia. Tom. I. Oper. p. 118. ſeqq. In Anatomicis quoq; metaphorica occurrit ſignificatio, quando Lobus hepatis primus dicebatur olim *focus*, ex vana perſuaſione, illam partem facere ad coctionem, quemadmodum ſecundus *Menſa* dictus fuit,

quod alimenta membrorum in ipsum apponi credebantur, tertius, *Culter*, quartus *Auriga*, ceu ad distributionem alimentorum facientes, de quibus nominibus legi poterit Theoph. Protospartarius l. 2. de H. C. F. c. 11. Vocabulum Græcum ἐσία etiam est nomen Emplastri alicujus nobilis apud veteres, quod sic dictum est, quia ex Græci nominis literarum calculo, quæ in ἐσία continentur, indicatur, ipsum Drachmis DXVI. constare. Refertur ad Necepsonem Regem. Conducit omni vulnerum generi. Descriptio ejus habetur apud Aet. l. 15. Hæc Gorr. in defin.

FODINA, μέταλλον, in genere idem significat, quod *fovea*, vel cuniculus subterraneus. Specialiter verò notat ea loca subterranea, è quibus metalla eruuntur. Hinc *Aurifodina* &c. Tropicè in aure cavitas illa anfractuosa Labyrinthus dicta vocatur etiam *fodina*. Barthol. libell. 4. c. 6.

FOECUNDUS, *fœcunditas*. ἐπίτεκνος. Vide *Epitecnos*.

FOEMINA, *Fœmella*, γυνὴ, γυναῖξ, θῆλυ, nomen sexus muliebris proprium. Lind. per simplex e *fœmina* scribit, Ex. X. §. 200. 164. XIII. §. 542. &c. Sumitur latè, & strictè. Latè complectitur puellas, virgines, viduas, & conjuges, & saltem differentiam sexus indicat. Strictè significat mulierem, quæ vel in conjugio vixit, vel adhuc vivit. Ejus officia vide ap. Gal. l. 3. de caus. puls. c. 2. Est imperfectior mare, C. Hofm. ad Gal. de U. P. n. 980. seqq. Quid *fœmina* Spagyricis dicatur in lapidis Philosophici magisterio, vide apud Libav. Alchym Pharm. c. 7 Basil. Valentin. tr. de Lapide Philos. & similes Authores &c. Th. Chym. Vol. IV. p. 724. 736. & alibi.

FOEMINITAS, *Fœminans*. Vide *Masculinitas*.

FOETABULUM idem significat, quod *Abscessus cum folliculo*. Quod nomen excogitavit M. Aurel. Severin. l. de Abscessibus anomalis, commodius illud statuens, quàm germens, siquidem in animante tales abscessus gignuntur. Germens autem vox ad Vegetabilia potius spectat, d. l. c. 3. fin. & seqq.

FOETATIO, *Fœtificatio*, idem quod *Impregnatio*, γονοποιΐα, κύησις, Gal. l. de septimestri part. in princ. & l. an omnes particulæ animalis, quod fœtatur, fiant simul: quamvis neutrum in Græco habeatur Codice.

FOETIDUS, *Fœtor*, δυσώδης, δυσωδία. Vide *Dysodes*. Exempla gravissimi *fœtoris* in hominibus vivis vide Ann. II. Ephem. N. Cur. Obs. 191 *Fœtens* quoque habetur Lapis Philos. in Th. Ch. Vol. IV. p. 745

* FOETUS, κύημα propriè vocatur *conceptus* in utero, ex semine factus, quando viscerum, Cordis, Jecoris, Cerebri indistincta adhuc, & informia adsunt rudimenta, & ita carnea apparet substantia, non vero amplius seminalis, quam aliàs Hipp. genituram, γονὴν, appellat, Gal. l. 1. de sem. c. 9. *Fœtus* duplex: Masculus, & Fœmininus. De nutritione *fœtus* in utero elegantem tractatum scripsit Claudius de Coutee. Vide *Conceptus*. Jung. Barthol. l. 1. Anat. cap. 28. *Fœtus* à Ger. Dorneo describitur, quod sit mixtum ex utriusque parentis substantia productum ad sui perfectionem. Art. Alchimist. l. 3 c. 15. fin. *Fœtus* Spagyricus vocatur illa medicina catholica Spagyricorum. Id. in Philos. Chemica Th. Chym. Vol. I.

FOLIATA *terra* vocatur *Sulphur* perfectè mundatum, purificatum, & dealbatum. Th. Ch. Vol. IV. p. 719. Hodieq; etiam *Sal Tartari Essentiale*, & Chymicorum *Arcanum Terræ foliatæ Tartari* titulo insignitur, magnopere laudibus extollitur, estque nihil aliud, quàm Tartarus regeneratus, cujus descriptionem vide apud Rolfink. Chym. l. 5. s. 1. art. 1. c. 14. D. Ludov. Pharmac. Diss. I. p 391. aliisq; in Chymicorum monumentis præsertim MSS.

FOLIATUM, φυλλίατον, nomen Unguenti pretiosi, quo divites solùm utebantur Romæ ad stomachum, & caput. Dictum etiam *Spicatum*, ναρδάτον, Gal. l. 2 de C. M. S. L. c. 1. l. 8. c. 1. & l. 7. de C. M. P. G. c. 12. nec non alibi.

† FOLIUM, malabathrum. Mercurialis de morbis Cutan. l. 1. c. 2

FOLIUM, φύλλον, hujus significatio propria, & nota pertinet ad Botanicos, quà lata, quà stricta pro *Malabathro*, Rhod. ad Scrib. n. 170. Impropriè *Folia daturæ* dicuntur, quasi *folia* aurea. *Folia* notant pura, & à sordibus separata. Hinc quando Spagyrici dicunt: Vertite aurum in *folia*, volunt indicare: Solvite in liquorem, ut anima parcè extrahatur, quæ sulphur tingens est, Rul. Johns. In Mineralogia *Folia* Auri, & Argenti sunt tenuissimæ laminę dictorum metallorum Schrod. l. 1. c. 2. *Folium* quoq; vocatur ipse Lapis Philos. in Theatr. Vol. IV. p. 727. In Anatomicis quoque Lacunam illam triangularem, ubi concursus est suturæ sagittalis, & coronalis in infantibus, membranaceam *folium* vocari, scribit Blas. Med. Un. p. m. 106

* FOLLIS, *Folliculus*, φυσητὴρ est instrumentum, quo non modò aurifabri, sed & alii artifices utuntur ad inflandum aerem, Gal. l. 9. An. admin. c. 2. fin. qua ratione corium ad *folles* conficiendos debeat præparari, vide apud Libav. Synt. Arc. Chym. l. 6. c. 14. Ab Anatomicis sumitur pro Vesicula, κύστιγξ dicta, ut *Folliculus* fellis.

fellis. Vide *Cistis*. Barthol. l. 1. Anat. c. 15. Botanicis; & Pharmaceuticis *folliculus* dicitur theca tenuis, quæ granum, vel semen continet involutum. Schrod. d. l. Ita in Chirurgico-Pathologicis *folliculus* vocatur exterior superficies membranam mentiens, quæ continet materiam abscessuum anomalorum, sive cum *folliculo* dictorum, quales sunt Steatoma, Atheroma, Meliceris. De quibus suo loco.

Fom, i. e. *fonns*, vel *vox*. Rul.

* Fomentum, πυρία, θέρμασμα dicitur omne id, quod quovis modo foris applicatum corpus calefacit actu, ut Spongia aqua calida imbuta, & similia, Gal. l. 2. de R. V. I. A. t. 1. 2. seq. *Fomenta* pertinent ad *Epithemata*. Vide Antid. Weker. Gen. l. 1. c. 20. P. Morell. l. 2. f. 1. cap. 3. Dicitur & *Fotus*, *Fomentatio*. Harum noxam attingit Sylv. l. v. Pr. Med. c. 15. §. 23. Vide *Pyria*. Aliàs egregiè *fomentorum* differentias, & species enumeravit Celsus l. 2. c. 17. & in certas classes redegit. Wilh. Pantinus in annot. ad h. l. p. 271.

Fomes, ὑπέκκαυμα, ζώπυρον, quid propriè significet, notum. Nimirum ignis suscitabulum. *Fomites* præsentaneos parandi modum docet Libav. S. A. Chym. l. 6. c. 1. Per metaphoram ita dicitur caussa interna, vel antecedens, qua morbus fovetur, & continuatur. Jul. Alex. l. 1. Annot. in Gal. l. 1. Art. Cur. ad Glauc. cap. 4. p. 601

Fons, πηγή, quid propriè significet, non est hujus loci, nisi quatenus aqua fontana inter res non naturales quoque refertur. De *fontium* varietate disseruit Helmont. tr. Supplem. de Spadanis fontibus, n. 1. seqq. Impropria & tropica significatio frequentior est in foro Medico. Ita Hipp. vocavit sanguinem, bilem, pituitam, & aquam quatuor *fontes* corporis, l. 4. de morb. X. 17. XI. 1. Ita *Fontes Signorum* appellantur ex res, vel circumstantiæ, è quibus signa sanitatis, & morborum desumuntur, Dogm. nostr. Part. 3. c. 1. dogm. 7. Materia quoque præsidiorum Medicorum triplex *fontium* nomine venit ap. Institutionistas: *Fons Diæteticus*, *Pharmaceuticus*, *Chirurgicus*, Rolf. O. ac M. Med. Spec. l. 4. f. 1. c. 3. Anatomicis pars illa, quæ in infantibus recens natis membranosa reperitur ad commissuram coronalem, & sagittalem, quæq; progressu temporis in os, sed tenuius induratur, *Fons pulsans*, vel pulsatilis, aliis *Fontana*, & *Fontanella* dicitur. C. Hofm. ad Gal. de U. P. n. 574. Barthol. libell. 4. de ossib. c. 6. Joh. van Horne Microc. §. 42. D. D. Hofmann. in diss. ad h. pag. 177. Chymicis Mercurius *fons Chymiæ* indigitatur. Nic. Flamellus annot. in Dionys. Zachariæ opuscul. Th. Chym. Vol. I. & IV. p. 721. 725. Libav. Apoc. Hermet. Part. prior. c. 5. *Fons Philosophorum* est Balneum Maris, vel Mariæ. Rul. et Johns.

Fontale *acetosum* idem, quod *Acidulæ*. Parac. l. de Tartar. morb. c. 16

† Fonticulus, Cauterium, quia per eum assiduè humor fluit. Campolong. de Arthrit. cap. 45

Fonticulus, *Fontanella*, est nomen remedii Chirurgici, nihilq; aliud significat, quàm ulcusculum in aliqua corporis parte, plerunque verò in brachio ad musculum deltoidem, in pede verò vel suprà, vel infrà genu, sive ferro ignito, sive cauterio potentiali paratum, ad blandè, et leniter educendos vitiosos humores superfluos. Est verò *fonticulorum* usus in variis morbis, imò in omnibus fermè corporis nostri affectionibus, à defluxione dependentibus, in quacunq; intemperie *Fontanellæ* conveniunt, teste Dier. n. 744. Jung. Ephem. N. C. Ann. III. Obs. 155. et 214. Plura apud Barthol. Syntagm. de Cauteriis, Glandorpium in Gazophylacio Fonticul. et Seton. Schorerum tract. German. de *fonticul*. et ex novissimis Reimund. Restaurant. tractatum, dictum Hipp. de *Insitionibus*, sive *Fonticulis*, cujus etiam mentio fit in Act. Erud. Lips. 1683. Jungatur Epistola D. Joh. Lud. Hannemanni ad D. Barthol. in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 12. p. 21. seqq. Quinam impugnaverint Authores, lege apud Rolfink. O. ac M. Medic. Sp. l. 4. part. 2. c. 5. seqq. Vide supra *Cauterium*. *Fonticulorum* naturalium historiam vide in Eph. N. C. Ann. II. Obs. 257. Alteram *fontanellæ* significationem vide p. a. in *Fons*.

* Foramen, τρῆμα, dicitur locus quidam apertus, *forando* veluti factus, Gal. l. de causs. morb. c. 11. Lind. Ex. V. § 37. *Foratio*. τρῆσμα. dicitur Gal. ibid. *Foramen cæcum* quid sit in Anatomicis, vide suprà *Cæcus*. *Foratio* idem est, ac *Perforatio*, sive *Trepanatio*, qua urimur in fracturis capitis, cùm usque ad cerebri membranas calvariam dividimus, Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 2. ubi Gr. ἀνάτρησιν vocavit. *Foraminulentum* os dicitur quoque *Cribriforme*, sive *Ethmoides*.

Forceps, πυράγρα (ita dicta, quòd ignita teneri possint) καρκίνος, est nomen instrumenti Chirurgici ferrei, variæ formæ, quo aliquid apprehenditur, eximitur, aut effringitur. Ita *forceps* dentium, ὀδοντάγρα. Vide *Dentiducum*. Dicitur et *Dentarpaga*. *Forcipes* pro calculo eximendo, Paræus l. 19. Chirurg. c. 42. *Forceps* pro extrahenda mola, Cent. 2. Obs. 52. pro obscissione mammarum, Obs. 79. pro apprehendendo vase sanguineo ad constringendum laqueo, l. de gangr. et sphacel. c. 29. *Forceps* parva in Cista milit. cl. 19. Confunditur cum *forfice*,

& *forpice*. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 53. Vide *forfex*. *Forcipum* delineationem quære in Aquap. Paræi, Hildani Operibus, & in Sculter. Arm. Chirurg. Part. I. Tabulis, quæ loca monstrabit Index primus.

FORFEX, ψαλὶς, τομὶς, est instrumentum Chirurgicum ferreum, vel ex Chalybe paratum, bifidum. vel bisulcum, quo aliquid resecatur, Rhod. d. l. quamvis ibidem confundatur cum *forcipe*, quod & Rul. fecit, describens: *Forfex* est instrumentum oblongum, & biceps, quod manibus facile comprimi, & dilatari potest, igni imponendis, dirigendisque prunis, atq; vasis aptum. Est & alia *forficum* species, qua uasa tantum ex igne sustollimus, quæ instar *forcipis* complicatur. Mentio fit *forficum* apud Orib. de machinam. c. 5. *Forfices* etiam dicuntur, quibus pili resecantur, diversæ tamen à novaculis, quia bifidæ. Hildan. Cist. mil. cl. 19. Junge Sculteti Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XII. fig. 4. T. XVII. f. 4. & T. XX. f. 1

FORIS, *foras*, ἔξω. Vide Exo,

* FORMA, εἶδος, ἰδέα, μορφὴ est æquivocæ significationis. Vel enim significat internam, & substantialem naturam, & principium activum corporis naturalis, qualis est anima in homine, animalibus, & vegetabilibus, Gal. quod anim. mor. temper. corp. seq. c. 3. l. 2. de sem. c. 1. vel denotat externam speciem, & pulchritudinem, Orat. suas. ad artes c. 5. seq. Unde ἀειδὴς, *deformis*, & εὐειδὴς, *formosus*, Diet. num 9. Juxta priorem significationem opponitur *materiæ*, & speciem constituit, unde & substantiæ modus vocatur, Linden. Ex. X. §. 19. quamvis Cartesianam sapiant Philosophiam, quæ ibi traduntur, qui negat *formam* substantialem specificam. Verius mihi videtur scripsisse Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. l. 1. c. 11. p. 16. A *formarum* specificarum in seminibus, aut his analogis delitescentium diversitate ex aqua producuntur diversa vegetabilium, terrarum, mineralium, salium, liquorum, lapidum, animalium genera, & per species exsurgunt. Ab his *formis* specificis dependent virtutes medicamentosæ, quæ sunt veluti *formæ* subordinatæ, uti vocat Idem ad l. 1. c. 36. p. 38. Helmont. rursus aliter de *formarum* essentiali ratione docuit, uti videre est in tr. *Formarum* ortus. Egregiè quoque de *forma* rerum naturalium intrinseca scripsit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. S. 1. c. 1. p. 3. seq. Chimici per *formam* intelligunt, vel Spiritum Mundi, à quo corpora naturalia producuntur: vel describunt, quòd *forma* rerum sit virtus generativa, quæ sibi simile quodq; producere potest, ut hominis *forma* latet in homine, & non in alio; arboris in arbore, nec non in metallo metalli, Ger. Dorn. tr. Artific. supernatur. cap. 5. in Th. Chym. Vol. I. Vel *forma* rerum sunt influxus cœlestium, quos à superioribus habent inferiora: occultata potentia, vis & virtus cujusque rei, Rul. & Johns. Vel *forma* ipsis idem est, quod *quinta essentia*, Libav. passim in scriptis. Vel etiam de externa alicujus rei figura. Hinc *formas* plantarum resuscitare *formas* fundere, apud eundem legitur in Syntagm. Arc. Chym. & alibi.

* FORMATIO, σχηματισμὸς, plerunq; ponitur pro externa *figuratione*, v. g. *formare* pilulas, globulos, pastillos, apud Scrib. Vide in Lex. Rhod. Sumitur tamen, & pro *generatione*, v. g. *Formatio* fœtus passim legitur.

* FORMATRIX *virtus*, δύναμις πλαστικὴ. Vide *Dynamis*. A Galeno describitur, quòd sit ea, quæ jacto in uterum semine, sive in terram, statis temporibus universas, & singulas conflat partes ejus, quod gignitur, quæ est optima, & summa ars, quæ omnia alicujus gratia molitur, sic, ut nihil otiosum sit, aut supervacaneum, lib. de nat. fac. c. 6. Vocatur ibidem δύναμις γεννητικὴ, *facultas generatrix*. Est ipsa anima vegetativa. Lang. l. 1. ep. 14

* FORMICA, μύρμηξ, est nomen insecti mirâ providentia dotati, ita ut inter rationalia Cicero, & Celsus referre non fuerint veriti, cujus descriptionem prolixam. & usum in Medicina vide ap. Aldr. l. 5. de insect. c. 1. Scroder. l. 5. cl. 4. num. 103. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Junguntur observationes communicatæ à D. Edmundo King, Societatis Regiæ Anglicanæ Socio apud Henric. Oldenburg. in Act. Philos. Ann. 1666. *Formicas* ex melle, & pane fecalitio generari, docet Helmont. tr. Potestas medic. n. 37. *Formica* quoque dicitur *Verrucæ* species, quæ Gr. μυρμηκία, verruca formicaria vocatur, tumens & callosa, colore nigricans, basi lata, & cute sessili, in excisione dolores afferens, morsiunculis *formicæ* simillimos, à quo etiam nomen accepit, Forest. lib. 23. obs. 9. Meminit illarum Hipp. l. de humid. usu VIII. 11. Dolor ille etiam μυρμηκισμὸς, μυρμηκίασις, *formicatio* vocatur, Gal. l. 3. de fac. parab. Foes. Oec. p. 420. Diet. n. 38. *Formica*, verrucalia apostemata, vel porralia, sessiles verrucæ *formicantes*, *formicationes myrmeciæ*. Rul. & Johns. Lex. *Formica* etiam non solùm de *Verrucis*, quæ *Myrmeciæ* dicuntur, accipitur; verùm & notat *Herpetem Miliarem*, docente Ingrass. comm. ad Avic. de tum. pr. n. p. 181. seqq.

* FORMICANS, μυρμηκίζων, est epitheton *pulsus* inæqualis, & omnium minimi, apud Gal. *formicarum* motui similis, estque nullus alius, quam vermiculans imminutus, à summa paupertate flammæ vitalis, & cordis systole imbecilla depen-

dependens, l. de pulſ. ad Tyron. c.8, & l. 1. de diff. pulſ. c.26.27.

Formix idem, quod *Noli me tangere*, ſive *Herpes eſthiomenos*, aliàs *lupus* dictus. Walther. Sylv. Med. p. 654.

Formula, eſt terminus technicus, diciturq; de medicamentorum, quà ſimplicium, quà compoſitorum, conſtitutione, cùm quoad conſiſtentiam, tùm quoad deſcriptionem. *Formularum* differentias vide apud Schrod. l. 1. cap. 32. *Formula urina* Paracelſo dicitur urina rubra, clara, de qua in lib. de Urinis, & Scholiis paſſim legere eſt.

Fornax, καμίν@, quid ſignificet, omnibus notum eſt. Dicitur & *furnus*. *Fornacum*, & *furnorum* Medicorum hiſtoriam, & differentias vide apud Schrod. l. 1. c. 20. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 29. Theodor. ad Hoghelande, l. de Alchem. diffic. ſeptem *furnorum* genera numerat: Calcinatorium, Sublimatorium, Deſtillatorium, Deſcenſorium, Fuſorium, Solutorium, & Fixatorium, ex Gebro. His addit *furnum ſecretum*. Ger. Dorn. Art. Chemiſtic. l. 2. cap. 2. ſeqq. tres peculiares formas *fornacum* exhibet, ſecundum tres motus perpendiculares extractas, ſurſum, deorſum, & lateraliter latum. Plura de hac re vide apud Dan. Mylium l. 1. Baſil. Phil. de furnis, & vaſis Philoſ. c. 2. Rolf. Chym. l. 2. c. 17. Rul. potiſſimùm *fornacum* meminit, quarum uſus eſt circà metalli fodinas, v. g. *Fornax* prima vitrariorum, & etiam ea, in qua excoquuntur venæ. *Fornax*, in qua plumbum ab argento ſeparatur. *Fornax*, in qua plumbum, & argentum ab ære ſeparantur. *Fornax*, in qua ferrum excoquitur. *Fornax*, in qua panes ærei coquuntur torrefacti. *Fornax*, quæ foraminibu vento inſpiratur. *Fornax*, furno ſimilis, *Fornacem anemiam* porrò ſic deſcripſit, quòd fiat è ferro inſtar tripodis, cum conſiſterio, & foco, quæ duæ regiones per craticulam diſcernuntur. Conſiſterium clauditur janua ferrea, per quam aer ſubintrat. Focus autem eſt apertus, & intus luto craſſo obductus. Ergaſtulum eſt liberum ſpatium. Plerunque enim accommodantur res per ſartaginem, ollam, catinum triangularem, & ſimilia, ita ut inſiſtant prunis, vel parumper demittantur. Quanquam autem ignis nonnunquam flabello, vel follibus intendatur, tamen ſubintrantis aeris, ſeu venti vis maxima eſt. Itaque & eo in loco collocari debet, ut janua conſiſterii vento, vel aeris motui exponatur, ſitque nullus alius exitus undiquaque feneſtris, & aliis clauſis, præter ſurſum tendens fumarium, ut ita aer cogatur per prunas elabi. Id autem fit maximè fit, cùm liquare aliquid magno igni, aut calcinare volumus. Vide infrà *furnus*. De *fornace* balneariorum vide Rhod. ad Scribon. Larg. num. 60. *Fornacula* eſt diminutivum.

* Fornix, καμάρα, item, ψαλίς. Vide *Camara*. Quid ſit *fornix cerebri*, vide apud Bar:h. l. 3. Anat. c. 6.

Forpex. Vide *forfex*.

Fortificans, idem quod *Confortans*, *corroborans*. Helmont. de febr. c. 8. n. 14.

Fortuitus, τυχαῖ@, dicitur de iis, quæ ſine humano conſilio, vel caſu, vel natura eveniunt, Gal. l. de ſubfig. Empir. cap. 2. *Fortuitam* curationem meritò improbat Libav. tract. Artis Med. Hipp. & Herm. typus Tom. III. Op. p. 119. Vide *fortuna*.

Fortuna, τύχη, opponitur Arti, & Naturæ Gal. l. 11. de U. P. c. 7. Veriſſimè exiſtimavit Helmontius, omnes omnium *fortunas*, tàm proſperas, quàm adverſas, concernere diſpoſitionem divinam, non autem inclinationem, multoq; minus ab aſtris dependere, licet in firmamento ſint præſignatæ, tr. Aſtra neceſſitant, non inclin. n. 41. An *fortuna* aliquid poſſit, in arte Medica, & Medico diſceptatur. Negare videtur Hipp. l. de loc. in hom. LVIII. & ex eo Mercurial. l. 2. Var. L. c. 12. Enimverò diſtinguendum eſt inter *fortunam* temerariam, ſive paganam, & Chriſtianam, cumque ſcientia, prudentia, & vera pietate conjunctam. Hæc omninò requiritur in Medico. Vide de hac re plura ap. Rolf. Chym. l. 1. c. 4.

Fortunatum, εὐτυχὴς, idem quod *felix*. Vide *Eutychia*.

Fossa, σκάμμα, præter vulgarem ſignificationem Anatomicis dicitur interior cavitas, & *rima magna* pudendi muliebris, quæ apparet diductis labiis, quæ & *foſſa navicularis* dicitur. Barthol. l. 1. Anat. c. 32.

Fossicius, idem quod *foſſilis*, ὀρυκτὸς. Dicitur de eo, quod è terra effodi ſolet, eſtque epithet. *Salis* ap. Scribon. L. n. 59. 70. Dioſc. l. 5. c. 126. Vocatur aliàs *Montanus*, Rhod. Not. ad h. l. Offic. *Sal gemmæ*, Schrod. l. 3. c. 22.

Fossio, σκαφὴ, σκαπτάνη, refertur à Gal. inter exercitia corporis validiora; l. 2. de ſan. tu. c. 8. & 9. à verbo σκάπτω, *fodio*. Hinc *foſſores* dicuntur, qui mineram metallorum è terris eruunt. Gr. σκαπτῆρες.

Fossula, βόθριον, ita vocatur affectus oculi apud Capivaccium, Pract. l. 1. c. 33. Vide *Bothrion*.

Fotus. Vide *fomentum*.

* Fovea, βόθρ@, præter receptam ſignificationem etiam ab Anatomicis accipitur pro *pudendo*, & *ſinu muliebri*. Rolfink. de part. genit. patt. 2.

part. 2. c. 32. Vide *fossa*. *Foveola*, βόθριον. Vide *Bothrion*. In specie *foveola*, βόθριον, est parvum ulcus, & cavum in nigro oculi, Gal. def. med.

FRACES, στέμφυλα τῶν ἐλαιῶν, dicuntur carnes olivarum expressæ, unde *Amurca*, sive feces in oleo, Plin. l. 15. c. 6. Lind. Ex. V. §. 199. Hinc *fracedo* descendunt, & *fracidus* odor, de quibus vide Helmont. tr. Blas meteoron. n. 2. & tr. Tumulus Pestis. §. Fermentum pestis, ubi fermentationem, & exhalationem putridam, & fœtidam significat.

* FRACTURA, κλάσις, κλάσμα. item ἄγμα, κάταγμα, passim apud Hipp. l. περὶ ἀγμῶν, & Gal. in comm. est species solutæ unitatis in partibus duris, ossibus, & cartilaginibus durioribus, proveniens ab externo violenter continuitatem dissolvente. Ejus differentias vide in Chirurgiæ Scriptoribus, præsertim Hieron. Fabr. ab Aquapend. Pentatevchi l. 4. c. 1. Sennert. M. Pr. l. 5. part. 5. per totum. P. Barbette Chirurgiæ part. 1. c. 3. & alios. Dicitur & *fractio*, Dieter. n. 437. De *fracturis* gravidarum curatu difficilibus vide Ephem. N. Cur. Ann. I. Obs. 25.

FRÆNUM. Vide *frenum*.

FRAGIFORMIS est epitheton trium nævorum in capite Helwigii occurrentium, de qua observatione legatur Bonett. Med. Sept. l. 1. s. 1. c. 8 p. 11

FRAGILIS, κραυρός, dicitur de sicco, quod facilè in minores particulas dissolvi potest, Gal. l. de Simpl. Fac. c. 11. & l. de bon. & mal. succ. c. 10. Hinc *fragilitas*, κραυρότης. Ibid. De *fragilitate*, vel *friabilitate* metallorum lege Jacobum le Mort Metallurg. contract. p. m. 271. estque nihil aliud, quàm ineptitudo ad substinendum malleum. Opponitur *Malleabilitati*, de quo infra.

FRAGMEN, *fragmentum*, ἄγμα, κάταγμα, vel idem est, quod fractura: Vel particulas quasdam à toto solido corpore separatas significat. Ita *fragmina* calculi dicuntur sabulum, & granula. Scrib. Larg. n. 152. Vide Lex. Rhodii.

FRATERNITAS, ἀδελφιξία, item *fratratio*. Vide *Adelphixia*. Peculiaris quoque est Spagyricorum quorundam *fraternitas de Rosea Cruce*, de qua vide judicium Libavii integro tract. de Philosophia Harmonica Magica *fratruum Roseæ Crucis*, Operum Tom. IV. & Dieter. Jatr. pag. 1208. *Fratres Lombardorum*, vel *Salernitanorum* dicuntur partus monstrosi, verminosi. Ephem. N. Cur. Ann. I. Obs. 1. *Frater* quoque vocatur, & *fratris uterini* lapis Philosoph. Th. Chym. Vol IV. p. 717. & *Frater Mercurii* dicitur *Sol*, vel Aurum p. 715

FRAUS, ἀπάτη, idem quod Dolus, impostura, deceptio. De *fraudibus* Pharmacopæorum nonnullorum legatur elegans libellus inscriptus: Declaratio *fraudum*, & errorum apud Pharmacopœos commissorum Lisseti Benancii cum Dialogo Joh. Anton. Lodetti Dialogo ejusdem argumenti à celeberrimo quondam Bartholino Latinitate donatus. Optandum verò esset, ut in gratiam boni publici potius vernacula lingua divulgaretur, ut & Magistratui, & subditis fraudes illæ melius innotescerent, & communi opera ad versus illas competentia investigarentur, & excogitarentur.

FRENDO, σαρκάζω, significat propriè supremis labris, vel etiam dentibus aliquid evello, uti faciunt bruta ἀμφώδοντα, utrinq; dentata. Hipp. l. de artic. t. 28. Gal. in comm. Adde Foes. Oec. p. 558. Impropriè significat *subsannare* morsis labris, & irridere. Unde *sarcasmus*, sive *subsannatio* vocatur in Rhetoricis.

† FRENA, dentium alveoli, apud Atium Cletum de morbis strangulator. c. 3.

FRENANS *medicamentum*, χαλιναγωγόν, dicitur Fernelio, quod ferocientes humores turgentes, & quoquoversum impulsos coercet, atque compescit, Therap. l. 5. c. 21 Idem, quod *Domans*.

FRENUM, *frenum*, κυνοδέσμιον, dicitur vinculum illud, quo præputium glandi penis adhæret. Alii *Canem* vocant. Rolf. de part. genit. P. 1. c. 3. Barthol. l. 1. c. 24

FREQUENS, πυκνός, idem quod *Creber*. Vide *Creber*. *Frequentia* specialiter dicitur Ger. Dorn. in Philos. Speculativa c. 5. concepti circa veritatis amorem perseverantia.

* FRESUM, ἔρεγμα, à *frendo*. Vide *Eregmos*.

FRIABILIS, ψαθυρός, *friabilitas*, ψαθυρότης dicitur de eo corpore, quod est inter humidum, & siccum medium, & facilè in minimas particulas potest dissolvi, Gal. de bon. et mal. succ. c. 10. Ita caro *friabilis* multo legitur l. 3 de Al. Fac c. 27. Dicitur et ψαφερός, vide *Psapheros*; item θραυστός Vide *Thraustos*.

* FRICATIO, *frictio*, τρῖψις, ἀνάτριψις, vide *Anatripsis*. Duplex est. *sicca*, & *humida*. Illa est, quando corpus universum, vel membrum ejus solis manibus, vel lineo, nullo admisto humido, aut pingui corpore *fricatur*. Eadem et Chirothecis aliquando perficitur, διὰ χειρίδων, Rhod. ad Scribon. n. 180. Hæc verò dicitur, quæ fit per aquæ, et olei admistionem. Aliàs *frictio* in genere duobus modis usurpatur: uno quidem, pro omni motu, qui extrin-

extrinsecus tàm sanis, quàm ægris adhibetur ad cutem, quovis tempore: altero verò, vel est pars exercitationis, vel potius, ut ait Gal. exercitationi subservit. Differentiæ sex *frictionum* numerantur. *Mollis*, *Dura*, & inter eas *media*: *Multa*, *Pauca*, & in eo genere *mediocris*. *Dura* ligandi, *mollis* solvendi, *multa* minuendi, *mediocris* carnem generandi vim habet, Gal. l. 2. de san. tuend. c. 3. & in specie de *frictione* cum oleo, l. 2. de Sim. Fac. c. 18. & alibi. Vide Rolfink. O. ac M. Med. Sp. l. 4. s. 10. part. 1. c. 1.

* FRIGEFACTIO, *Frigefaciens*, *Frigiditas*, *Frigus*, *Frigidus*, ψυχρός, ψυχρότης, ψῦξις, ψύγμα. Terminorum significatio nota est. Opus est distinctione.

FRIGIDARIUM vocabatur ahenum in balneis veterum, frigidam continens aquam, quemadmodum reliqua duo, *Caldarium*, calidam, & *Tepidarium* tepidam continentia. Fumanell. de Baln. mox à princ.

* FRIGIDUM etiam accipi potest, prout suprà de *Calido* diximus. Substantialiter, & Accidentaliter. Substantialiter dicitur de aqua, nive, glacie, aut alijs, quæ destituuntur principio calido substantiali. Hinc Helmontius rectè dixit, *Frigus* non est principium vitale, sed extinctionis, tr. Progymnasm. Meteor. num. 25 Imò etiam homines, quibus calor, vel flamma vitalis est imbecillior secundum, vel p. n. dicuntur *frigidi*. Ita fœminæ respectu virorum dicuntur *frigidæ*. Impotentes quoque ad Venerem vocantur *frigidi*. C. Hofm. V. L. l. 4. c. 43. Accidentaliter, Vel Qualitativè iterum dupliciter sumitur: Efficienter, & Effectivè, sive ut efficiens, & effectus. Ad illum respectum pertinent.

FRIGEFACIENS, *Refrigerans*, *Frigefactio*, & consistit in actuali, vel potentiali sufflamminatione, oppressione, vel extinctione caloris, & flammæ vitalis. Remedia *refrigerantia* Hipp. dicuntur ψύγματα, lib. 2. de morb. XVI. 15. 18. XIX. 9. l. de nat. mul. XII. 19. l. 2. de morb. mul. XXXIIX. 8. Hæc virtus consistere hodieq; creditur in particulis acidis nitro-tartareis, rigidis, quę coagulum inducere possunt alijs corporibus, illaq; à motu nimio cohibere, ita ut in statum aliqualem quietis reducantur, verbis Jac. le Mort Pharm. Medic. Phys. c. 8 [Effectus respectu *frigidum* dicitur, & quidem in statu sec. naturam, quando caloris vitalis excessus est correctus. Usitatiùs verò in statu pręternaturali, & frequentiùs occurrit. Ita extrema membra *frigida* ψῦξις ἀκρωτηρίων, 7. aph. 1. 26. *frigiditas* pedum, 4. de R. V. I. A. t. 39

FRIGUS paroxysmos febriles quosdam præcedens, præsertim in intermittentibus, dependens à portionum succi nutritij acescentia, succum quoque nervosum corrumpente. Vid. Will. de febr. cap. 3. seqq. Sylvius ex acido succo pancreatico lympha, & pituita deducit, Pr. M. l. 1 c. 27. §. 33. Dicitur hoc etiam Gr. χειμών. Vide *Cheimon*, *Frigus* etiam aliquando sumi pro catarrho, & affectu capitis à vitiosis humoribus dependente, monstrat Keuchen. ad Seren. pag. 122.

FRINGILLA. nomen aviculæ notissimæ, quæ etiam vulgo *Finco rubens* dicitur. Usus ejus est in cibis. Aliàs descriptionem vide in Aldrov. l. 18. Ornith. c. 6

FRIXUS, *Frictus*, φρυκτός, φρυγόμενος, τηγανισμένος, τετηγανισμένος, τηγανιστός, dicitur de iis, quæ in sartagine torrentur, vel *frigantur*. Unde & panis τηγανίτης, in sartagine *frixus*. Omnia *frixa* siccius dare alimentum, & flatulentia carere, docet Gal. l. 1 de Al. Fac. c. 2 2. & l. 3. c. 2. Confirmat Linden. Ex. V. §. 105. *Fricta resina*, vel *frixa*, quæ κατ' ἐξοχήν. Gr. φρυκτὴ dicitur, notat *Colophoniam*, ad differentiam liquidæ, sive humidæ. Ita verò vocatur, quia torretur, aut uritur, uti docet Dioscor. l. 1. c. 93. Substitui potest Terebinthina, teste Gal. l 6 M. Med. & alibi. Vid. Foes. Oec. p. 668. Scrib. aliquoties meminit n. 203. seq. Vid. Rhod. in not. ad primum n. 203.

FRONDIS, φυλλάς, θαλλός, item *Frundis*, pro *Frons*, notat ramulculum arboris, vel fruticis foliosum, ut *Delphica*, vel *Persica frondis*. Keuch. ad Seren. p. 134. 210

* FRONS, *Frondis*, idem quod *frondis*. *Frons frontis*, verò Gr. μέτωπον. dicitur pars capitis anterior depilis, suprà oculos sita, & ad tempora usque protensa. *Frons* corrugata, contracta, dicitur Hipp. μετώπου συναγωγή, Coac. t. 213. Sudor *frontis*, μετωπιαῖος ἱδρώς, l. 2. de morb. mul. LIV. 6. Vena in *fronte*, 5. aph. 68. vide Diet. n. 546. *Frontis* descriptionem vide ap. Barthol. l. 3. Anat. c. 7

FRONTALE, προμετωπίδιον, nomen medicamenti externi, vel topici, quod *fronti* applicatur. In specie verò significat topicum refrigerans, & hypnoticum ex cephalicis frigidis contusis sacculo lineo quatuor, vel quinque digitos lato exceptis, vel etiam idem, quod ἀνακόλλημα. Vide *Anacollema*. Descriptionem lege ap. Morell de form. remed. l. 2. s. 2. c. 1. Meminit & Eorest. l. 7. Obs. 28. & in Schol.

FRONTO, μετωπίας, Polluci dicitur, cui frons ampla, & lata. Differt à *Citone*, cui frons prominens. Lind. Ex. XI. §. 38

Fructus, καρπὸς, in genere significat omne id, quod plantæ ultimò proferunt, adeoque & semina, vel grana complectitur, Gal. c. 1 de nat. hum. t. 15. In specie tamen id nominis sibi reservant *fructus* majores, pyra, poma, pruna, nuces, & his similia, Schroder. l. 2. c. 12. ubi catalogum officinalium *fructuum* invenies. Dividuntur in fugaces, & solidiores, qui reponi possunt. De utrorumq; facultatibus, vide passim apud Galen. præsertim l. de atten. vict. rat. c. 10. Dividuntur & in maturos, vel immaturos. Tropicè *fructus* terræ etiam vocantur metalla, quatenus ex sua matre, aqua, in aliam matrem subintrant nempe terram, in qua perficitur arborum suarum operatio, radicibus in aqua defixis. Ger. Dorneus de geneal. mineral. c. 3. & 4. *Fructus* etiam metaphoricè omne commodum significat.

Frugalitas, εὐτέλεια, σωφροσύνη, notat mediocritatem in assumendis cibis, & *temperantiam*. Hæc est noverca Medicorum & apud priscos tanta fuit, ut ad victum nihil obsonij deesse existimaverint, modò ne deesset olus, verbis Scaligeri apud Linden. Ex. XVI. §. 160.

Fruges in genere idem, quod *Fructus*. In specie tamen denotat duo genera: *Frumenta*, & *Legumina*. Claud. Deodat l. 1. Panth. Hyg. c. 27. l. Alex. l. 8. Sal. c. 8. C. Hofm. Instit. l. 5. c. 4.

Fruitio, ἀπόλαυσις. Vide *Apolausis*.

Frumentum, Gr. σῖτος, significat omnia granorum genera, ex quibus panis conficitur. Idem quod *Fruges*. Hinc *Frumentacea* gustamenta, σιτηρὰ γεύματα, Hippoc. 1. de R. V. I. A. t. 18, jung. Gal. in comm. De *frumentorum* conservatione, morbis &c. Vide Ephem. N. Cur. An. II. Observ. 112.

Fuca, φυκίς, *Phycis* etiam Lat. est nomen piscis saxatilis bonæ carnis, & grati saporis, cujus meminit Galen. l. 3. de Alim Fac. c. 30. & l. de atten. vict. rat. c. 8. Ejus verò descriptionem, usumque in cibis, & medicina pete ex Aldrov. l. 1. de pisc. c. 8.

Fucatus idem tropicè, quod Palliativus Ita *fucata* Elephantiasis curatio eorum ægrorum, qui nullo remedio in integrum restitui possunt, traditur, & legitur apud Julian. Palmarium de morbis contagiol. l. de Elephantiaf. c. 7.

Fucus, φῦκος, est homonymum. Vel enim significat *Insectum* quoddam vespis, vel apibus simile, cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 1. de Insect. c. 5. Vel significat colorem, vel *pigmentum*, & ornatum peregrinum, quo *fucamus* aut faciem, quod pertinet ad *Cosmeticam*; quorum *fucorum* exempla vide apud Forest. l. 31. per totum, aut capillos, Keuchen. ad Q. Seren. p. 100. Græc. χρῶμα. Hinc & herba marina, species *Algæ*, unde tinctura quædam desumitur, φῦκος, *fucus*, dicitur, C. Hofm. l. 2. V. L. c. 28. 29.

Fuga, φυγὴ, refertur inter affectus animi, & opponitur Cupiditati, estque passio animi consistens in depressione spirituum, & malum absens è longinquo adspiciens, de quo affectu vid. Willis An. Brut. Part. II. c. 9.

* Fugax, ὡραῖος, idem, quod *Horarius*; est epitheton fructuum quorundam, qui nascuntur eo tempore, quod Horam vocant. Est autem *Hora* Græcis id anni tempus, in cujus medio Caniculam exoriri contingit. Dicuntur vero *fugaces*, quòd recentes ad reponendum sint inepti, v. g Cucurbitæ, * Mora, Pepones, Melopepones, &c. de his vid. plura apud Galen. l. 2. de Al. Fac. c. 2. Abscessus *fugaces* dicuntur M. A. Severino, qui de loco uno leviter in alium transferuntur l. de Abscess. Critic. c. 14. p. m. 25.

Fugile, vel excrementum auris denotat; & ita cum *Cerumine* coincidit. Ad cujus similitudinem etiam sordes flavæ in urina apparentes *Fugilis* nomine veniunt apud Paracelsum, cerebriq; & aurium dolores significant, in Schol. ad Lib. 2. de Urin. cap. 1. Vel Apostema circa aures notat, quod *Parotis* vocatur. Ruland. & Johns. Walth. Sylv. Med. p. 1210. Paracelf. & *Fugilativum* vocat l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 5. Apud Forestum dicitur *Fugilla*, & in genere idem est, quod Bubo, i. e. Apostema glandulosum. In specie verò *Parotis* sive tumor glandularum sub ipsis auribus ita vocatur. Obs. Chirurg. l. 3. Obs. 7. Schol.

Fugitivus, addito *Servus*, vocatur Chymicis Mercurius, ideò, quod etsi putent se probè eum ligasse, nihilominus effugiat. Vide *Servus*.

Fulcimen, *Fulcimentum*, ἔρεισμα, στήριγμα; Vide *Ereisma*.

Fulica, λάρα, ἐρωδιός, juxta Ciceron. est nomen avis aquaticæ, cujus descriptionem, & usum in cibis ac medicina vide apud Aldrov. l. 19. Ornith. c. 13. Meminit & Jul. Alex. Salubr. l. 13. c. 4.

Fuligo, λιγνὺς, est terreæ materiæ ad plenum perustæ exhalatio, & differt à *fumo*, qui est exhalatio à semiusta, & humida materia proveniens, Galen advers. *Lyc.* c. 2. fin. *Fuligo* vapor terrestris, *Fumus* mistio quædam ex terrestri, & aquea substantia, lib. 8. meth. med. c 5. fin De ejus natura, et facultatibus medicamentosis, vide Gal. l. 7. de Sim. Fac. h. r. Schroder. lib. 4. cl. 2. n. 384. Fr. Hofm. in Clav. p. 584 seq. *Fuliginem* è fumo provenire vult Junken. Chym. Exp.

Cur. P. I. sect. 3. c. 1 r. p. m. 241. *Fuligo* quoque est, qua pictores utuntur, et fit varijs modis, et multis ex rebus. Apud nos fit ex tæda. Dioscor. *fuliginem* prædicat è vitrarijs officinis, cujus vis medica est adstringere, et erodere, l. 5. c. 182. (de *fuligine thuris* et alia ex myrrha, resina et styrace vid. eund. l. 1. c. 84. 85.) Rul. et Johns. in Lexic. Per similitudinem *fuligo* quoq; vocatur excrementum terreum oleosi sanguinis, quod illi in flammulam vitalem, quem Spiritum vocamus, accenso, et deflagrato superest, Lind. Ex. XV. §. 125. D. D. Hofmann. in Differt. Anat. ad Horne Microc. p. 152. *fuliginem* excrementum aqueum vapidum, salis, et sulphuris spirituosi parte maxima orbatum pronunciavit. Estque vel naturalis, vel præternaturalis, quando excedit. Hæc evacuari debet per poros cutis Lind. Ex. XIII. 400. seqq. A purgantibus verò augetur §. 374. Retentæ verò *ful gines* valdè nocent, Ex. XV. §. 132. Inde oritur lingua λιγνύωδης, *fuliginosa*, nigra, Hippocr. lib. 3. Epid. ægr. 12. post. stat. pestil. et l. 6. Epid. s. 5. t. 14. Saliva *fuliginosa*, et sputum, l. 2. de Morb. L. 2. Coac t. 390. Jung. Foel. pag. 384. 385. Hanc de *Fuliginibus* sententiam præsertim per ex'pirationem à natura propellendis adeò absurdam dixit Charltonus, ut Heraclito risum excutere posset, Oecon. Ann. Ex. IIX. §. 14. an verò satis probaverit, meritò adhuc dubitatur. *Fuligo metallorum* propriè dicitur *Arsenicum*, sæpè etiam *Mercurius* Rul. Johns. Helmont. paulò aliter de *fuliginis* natura docuit, statuens, omnem *fuliginem* partim esse sal volatile concreti præservatum ab inflammatione propter aquæ evolantis commistionem, partim esse oleum, quod evolandi celeritate combustionem prætersugit, tr. Complex. atque Mist. Elemenr. figm. n. 33. *Fuligines sanguinis* non esse caussam Asthmatis, aut Tussis, vult Idem tr. Asthma, et Tussis n. 54. seqq. De spiritu *fuliginis* vid. Schrod. d. l. et Hofmann. Willis Pharm. Rat. Part. I. sect. 5. c. 2. Spagyricis *fuligo* duplex est: Humida, et sicca. Humida est cœlestis vapor per destillationem prolectus. Sicca per ollam, et coopertulum æneum, ut, a Cinnabari vapor albus. Nicol. Flammellus Annot. Theatr. Chym. Tom. I. p. 778.

Fulmen, κεραυνός, quid propriè significet, Physicorum est, docere: Nimirum ignis in nubibus accensus, et cum fragore, quem *Tonitru* vocant, disjectus, in nitrosis, sulphureis, et alijs particulis, quales ad pulveris pyrij constitutionem concurrere solent, consistens. Vide plura apud Joh. Marc. Marci Philos. vet. rest. Part. II. sect. 5. subs. 1. et Ephem. N. Cur Ann. II. Obs. 27. *Fulmen* Chymicis dicuntur flores cupellati argenti in ipsius cum plumbo repurgatione. Unde *Fulminare* metalla idem est, ac repurgare, potissimum quæ perfecta dicuntur. Vide *Tonitru*.

Fulminatio, (an non Gr. κεραύνωσις dici posset?) est gradatio metallica cum excoctione ad purum in cineritio, cujus perfectio veluti effulgente indicatur splendore. Inde etiam nomen operi est, quod *Coruscatio* veluti in fulmine apparente fulgure fiat. Nam postquam absumtæ, segregatæq; sunt alienitates (veluti fluores adjecti, plumbum mineralia conjuncta) nubecula quædam sulphurea obequitat per superficiem, unde postea purpureus elucet splendor, quem *fulgur*, vel *fulmen*, aut etiam florem nuncupare solent, qui cum disparet, relictus Regulus refrigeratur. Rul. & Johns. De *lapide fulminari*, Auro *fulminante* vide *Ceraunios*, *Ceraunochrysos*. De musco clavellato, & similibus herbis *fulminantibus* Ephem. N. Cur. A. I. Obs. 97. in Schol.

* Fulvus, κιῤῥός. Vide *Cirrhos*.

† Fumaria Corporis majora, Arteria & stomachus. Cælius Aurel. Chronic. l. 1. c. 1.

Fumigatio, Gr. καπνισμός, ὑποκαπνισμός, ἐγκαπνισμός, Chymicis est per fumum acrem, corrodentemq; calcinatio. Et fit diverso modo Metalla nobiliora afflatu plumbi fusi, vel hydrargyri fragilia redduntur & postea comminuuntur terendo cum sale. Rul. & Johns. Vel *Fumigatio* dicitur species solutionis Chymicæ, & ad Calcinationes pertinet, quando metallum, vel materia solvenda, per vaporem, vel fumum adscendentem è particulis salinis cujuscunque notæ superficietenus corroditur, & temporis tractu in pulverem redigitur. Jac. le Mort. Chymic. Medico Phys. c. 3. p. 10. Ita & Calcinatio philosophica vulgò dicto Cornu Cervi est nihil aliud, quàm *Fumigatio*. Morley Coll. Chym. Leid. c. 141. Aliàs *fumigata* dicuntur καπνιστά, ut sunt carnes, pisces &c Parac. l. 2. de Tartar. tract. 1 cap. 1. Apud Medicos verò *fumigatio*, ὑποκαπνισμός, dicitur, quando rei alicujus nidor suffitæ per infundibulum imbibitur, vel per arundinem fumus haustus excipitur, uti fit cum Nicotiana, vel Tabaco. Diosc. l. 3. c. 126. Plin. l. 26. H. N. c. 6. Vocatur & *Fumigium* Forest.

* Fumus, καπνός, quid sit, & qualis exhalatio, vide *Fuligo*. *Fumus* propriè est id, quod ex rebus, cum cremantur, exhalat, Lind. Exerc. XV. §. 124. 128. In nobis est idem, quod fuligo, Paracels. omnem *fumum* existimat esse de narcotico anodyno cum stupefactione innata, l. 10. Paragr. §. 2. Spagyricis & Metallurgis *Fumus albus* est Mercurius. *Fumus citrinus* est Sulphur, *Rubens* est Auripigmentum. *Fumus virosus*, vel virus est aura illa, vel vapor venenosus, qui ali-

aliquando oritur cum periculo vitæ in metallifodinis, vulgo *Schmaden*. Sunt & *Fumi* Alchemici venenosi, v. g. in operationibus Mercurialibus, & Antimonialibus, contra quorum virus opus est remedijs, de quibus vide Magistri Odomari Practicam ad discipulum in Tom. III. Theatr. Chym. *Fumus duplex* est materia lapidis Philosophorum, i. e. Sulphur, & Argentum vivum. Efferarius Monachus de lapide Philos. ibidem. *Fumans nix* dicitur *Calx viva*. Keuch. ad Q. Seren. p. 243. seq.

Funambulo, σχοινοβάτης, vocatur histrio quidam, qui agilitate membrorum mira præditus graditur, saltat super funem, suspendens se varijs modis. Exempla rariora vide apud J. Alex. l. 6. Salubr. c. 4. & Lang. l. 1. ep. 10. σχοινοβατίη *funambulatio*, Foes. n. 609

Functio, ἐνέργεια, idem quod *Actio*, de quo suprà suo loco. Adde Barthol. in procem. Anat. & Willis An. Brut. P. I. c. 4.

Funda, σφενδόνη, Medicis est nomen *fasciæ*, vel *Mitellæ*, vel deligationis certæ, naso, jugulo, labio inferiori applicandæ, Gal. de fascijs. Hipp. 1. de art. t. 74. Foes. p. 604.

Fundalia, vocavit Lullius *Feculas*, sive *Gersas*, teste Libav. Alchym. Pharm. c. 21. Vide *Fecula*.

Fundamentum, βάσις. Vide *Basis*.

Fundo. Vide *Fusio*.

Fundulus, κωβιός. Vide *Cobites*. *Fundula* etiam dicitur alia pisciculi species, quæ aliàs *Capito* dicitur, aut *Gobio capitatus*. Aldr. l. 5. c. 27

Fundus, πυθμήν, dicitur de inferiore parte ventriculi, Gal. l. 5. de L. A. c. 6. Item de inferiore parte testium, uti ex Polluce notavit Fall. in obs. Anat. T. 1. p. 418. De *Fundorum* terræ varietate vide Helmont. paradox. 1. n. 3. 16. πυθμενόθεν, *funditus*, pro omninò, prorsus, legitur apud Hippocr. 1. de R. V. I. A. t. 42. Adde Foes. p. 543. *Fundus urinæ*, idem quod *sedimentum*, Paracelf. de Urin. judic. l. 1. Tr. 1. c. 3. & alibi.

Funestus, θανάσιμος, θανατώδης, idem, quod *Lethalis*, dicitur de eventu morbi ad mortem terminante, & quidem dupliciter, vel simpliciter, & necessariò, vel magna ex parte, Gal. 5. aph. 2. & 3. Vide Diet. jat. n. 385. Lind. Ex. XII. §. 27

* Fungus, μύκης, diversimodè accipitur. Aut enim notat excrescentiam terræ, vel excrementum terræ quoddam variæ formæ, & figuræ, suntque hujusmodi *Fungi* rudimenta plantarum Eph. N. C. A. II. O. 54. quorum tres species recensentur: Esculenti, Officinales, & Venenosi *fungi*, de quibus vide Botanicos, præsertim Clusium de *fungis*. Officinalium Catalogum lege apud Schrod. l. 1. c. 13. Tales *fungos* terrestres dicit Helmont. esse *Lassas terræ* pelle obductas, sive fumum transcorticem, tr. Imago ferm. impræg. n. 31. *Fungus* minimus dicitur *Fungillus Mithridaticus*, Eph. N. C. An. III. Obs. 34. Inter omnia esculenta *fungi* pessimi sunt cibi, Gal. l. de bon. & mal. succ. cap. 4. & de puer. epil. Aut significat *Fungus* excrescentiam quandam in partibus ulceratis ex humore nutritio corrupto natam, veluti tuberosam eminentiam: cujus meminit Hipp. l. 2. de morb. XLIIX. 10. Clarius verò apud Gal. l. 1. de L. Aff. c. 1. & c. 3. in 3. Epid. t. 49. Horum plures observationes quære in Hildan. Cent. 1. obs. 15. Cent. 2. O. 36. 36. Cent. 3. Obs. 1. l. de Ich. & Melicer c. 23

† Funis brachij, Mater, nigra vena, Mediana, Communis. Zechius Lect. in 1. § aph. Hip.

Funis, σχοῖνος, σχοινίον, quid sit, non indiget declaratione. Pertinet inter instrumenta Chirurgis necessaria, uti patet ex Hipp. 4. de artic. t. 63. ex quo loco simul patet, *navium funes* vocari ὅπλα, *armamenta*, teste Gal. in com. ad h. l. Per similitudinem Vasa umbilicalia dicuntur *Funiculus*. Bartholin. l. 1. Anat. c. 37. & Arabes venam Medianam vocasse *Funem brachij* testatur Joh. Zechius lect. 11. in sect. 1. aph. Hip. p. m. 109

* Furcula, idem quod *Clavicula*. Avic. l 4. fen. 5. tr. 1. c. 8. Vide suprà, *Clavicula Furcilla* etiam idem est, quod *Bulimus*, quæ significatio, uti minus est obvia, ita passim ignorata. Lind. Ex. XIII. §. 58.

† Furfures, plurali numero, Morbus, Greg. Horst. de Anat. l. 1. c. 42

* Furfur, πίτυρον, propriè significat pelliculam, sive corticem, quæ à frumento inter molendum abscedit. In qua significatione apud Hipp. & Gal. aliquoties occurrit, v. g. Hipp. l. 7 Epid. XXXIII. 8. & l. 2. de diæta XL. 19. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. & alibi, ubi *furfurum* facultatem detergentem ad gargarismata laudat. Qua fini, & frequenter Clysterum decoctis addere solent Galli, uti patet ex Philiberti Guybert Medecin Charitable. idiomate Gallico expressa in princ. Ab hujusmodi *furfuribus* panis dicitur πιτυρίας, *furfuraceus*, ubi *furfur* à farina non est separatus, qui & αὐτόπυρος συγκομιστός, vocatur Gal. 1. c. 2. & omne *furfureum* πιτυρῶδες habere vim deterforiam dicitur c. 12. Ab eorum similitudine etiam πίτυρα *furfures* dicuntur particulæ excrementorum cum urina prodeuntes Hipp. 2. de Nat. hum. t. 21. unde & πιτυρῶδης ὑπόστασις, *furfureum* sedimentum, & Urina *furfurea* vocatur Coac. t. 581. comm. 2. Progn. tex. 28. lib. 7. aph. 44. Vide Dieter. num. 684.

Furfures quoq; vocantur, quibus assiduè squamulæ, veluti *furfures* in scabie gignuntur, quæ & pectendo, aut scalpendo decidunt. Unde & affectus πίτυρα, *furfures*, aut πιτυρίασις, *Furfuratio* vocatur, quæ *Porrigo* dicitur, gal.l. 1. de C.M. S. L. c. 6. Seren. de re medica c. 3. ubi [& *Farrea nubes* appellatur, Keuchen. in not. p. 94. Caussa ejus consistit in portionibus ficcioribus salinis, & ad scabiem siccam referri potest. *Furfurisca* etiam vocatur ille morbus. Vitalis de Furno Medicin. c. 69. p. m. 74.

Furnus, idem, quòd Fornax, vide suprà. Rolfink. expressè scripsit, pari passu ambulare, Chym. l. 2. c. 17. *Furnus* est locus, capsa, & velut officina. Vulcania ignis coercendi, regendi, recteq; administrandi gratiâ excogitata. Vocatur ibidem Domicilium, & Claustrum Vulcanium. Ruland. ita descripsit: *Furnus* est locus, in quo ignis ad materiam Chymicè tractandam dextrè, & convenienter accommodatur. Estque *Apertus* vel *Tectus*. *Apertus* est, cujus pars superior est aperta. Estque tum *Probatorius*, tum *Ventosus*. Probatorius vel docimasticus dicitur, in quo metalla perfectiora purgantur, examinantur, vel, ur usitatiori rem vocabulo definiem, fulminantur. *Furnus* ventosus seu *Anemia* dicitur, in quo beneficio venti ignis vim augentis mineralia liquantur, & funduntur. *Furnus tectus* est, cujus superficies tecta est. Estque vel *simplex*, vel *compositus*. Ille, qui simpliciter, & absolutè alterius adminiculo constat, estque vel *Calcinatorius*, vel *Dissolutorius*. Ad calcinatorium pertinet *Cœmentatorius*, & *Reverberatorius*. *Dissolutorius* est vel *Ascensorius*, vel *Descensorius*. Ille est vel siccus, & quidem aut in *vesica*, aut in *catino* arenario; vel *Humidus*, sive *Balnei*. *Furni compositi* dicuntur ij, ubi uno igne plures *furni* foventur, ur, sunt *Atanor*, et *Acedia furnus*, de quibus suprà Rul. Plura legantur apud D.D. Wedel. Pharm. in A. F. R. l. 1. s. 5. c. 2. Joh. Franc. Vigani Medull. Chymiæ circa fin. de *furnis*, & Vasis. Morley Coll. Chym. Leid. c. 196. seqq. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 1. c. 2. p. 36. seqq.

Furo, ἴκτις, idem, quod *Viverra*, sive *Mustela Sylvestris*. Vide *Ictis*.

* Furor, μανία, est species vehementioris delirij absque febre, cujus accuratam descriptionem invenire licet in Willis An. Brut. part. II. c. 12. Vide suprà *Delirium*. Junge Dieter. n. 512. 518. Ejus species est *furor* ἐρωτικός, *amatorius*: Helmont. negat. *furorem* esse mentis affectum, aut animam rationalem lædi, tr. Format. ortus n. 79. & tr. Imago mentis n. 6. Qui tali affectu laborant, vocantur *furiosi*, μανικοί, μανόμενοι. Vide *Mania*.

* Furunculus, δοθιήν. Vide *Dothien*.

* Fusanus, χυτός, φυάς, dicitur de piscibus, qui gregatim simul natant, & fusim retibus capiuntur. Aldrov. ex Aristotele l. 2. de pisc. c. 18. & l. 3. c. 18. Quando verò de morbis dicitur, est Gr. σποραδικός, vide *Sporadicus*, & opponitur Endemijs, vel Epidemijs. Gal. in def. Med.

Fuscus, φαιός, πελιός, est nomen coloris inter nigrum, & candidum medij, magis tamen ad nigrum vergentis, & Gal. c. 3. in 3. Epid. t. 3. Dicitur *umbrosus*, σκιερός, σκιώδης. Hinc quædam medicamenta Gal. dicuntur φαιά, *fusca*, Gal. l. 6. de C. M. S. G. c. 8. 10. *Fuscedo faciei* legitur apud Forest. l. 31. Obs. 3. in Schol. *Fuscedo linguæ* vulgò dicitur *Angina*, teste Lang. l. 1. ep. 4.

Fusio, χύσις, terminus est Chymicus, exprimens in genere liquationis speciem per ignem. Unde, & *fusio*, & solutio per ignem pari passu ambulant Tract. de Alchemia incerti Authoris c. 32. in Volum. Chym. III. Specialiter *Fusio per Antimonium* dicitur, qua verum Aurum non modò à metallis imperfectis, sed etiam ab ipso Argento separamus, & fit hoc modo: Accipio Aurum alijs metallis mixtum, ipsique tres partes Antimonij pulverisati commisceo, & in crucibulo igni contumaci in furnum ventosum pono. Postea juvante, si placet, folle probè liquefactum in pyramidem calefactum, levoq; illitam transfundo, ubi labris malleo concussis regulus Aurum continens in apice residebit, quem malleo detrunco. Antimonium porrò residuum rursus in tigillo igni ad tertiam etiam vicem impono, & prædicto modo procedo, ut omne aurum ex antimonio protrudatur. Tandem regulos hosce singulos in catillo terreo propè follem pono, carbonibusque superpositis in modum fornicis ignem accendo, tam diuque flammam superinduco, quousq; omni antimonio evaporato aurum purum putumq; resideat, quod statim coagulatur. Hæc Rul. & Johns. Vide, & Rolfink. Chym. l. 2. cap. 2. *fusorum*, quæ Gr. χυτά vel τηκτά dicuntur, Catalogum lege apud Libav. Synt. A. Ch. l. 2. cap. 4. seqq.

Fustis *Pistillaris*, ξύλον ὑπερῶδες, inter instrumenta refertur ad articulos reponendos ab Hipp. 4. de artic. t. 57

Fyada id est, *Mercurius*, *Fumus albus* Ruland. & Johns.

G

G Græcum Γ apud Medicos Græcos *unciam* notat, Rhod. ad Scribon. n. 71. Vide textum græcum Galen. in libris de compos. Medic. & facilè parabilibus; item de pond. & mens.

GABAL; vide *Cabales*, *Gabulla*, *Gaballia*. Vide *Cabala*.

GABANALA, nomen dicit fuisse primævum artis Cabalisticæ ab Authore. Paracelsus Philos. sagac. l. 1. §. Probatio in Necromantiam.

GABIREA, γαβιρέα, species est Myrrhæ pinguissima læto, & pingui solo nascens, quæ copiosam sudat Stacten, teste Diosc. l. 1. c. 77. Gorr. 5.

GABRICU, terminus est Spagyricus, denotans *Maritum Philosophicum*, i. e. *Sulphur Philosophorum*, cujus fœmina dicitur *Beya*, i. e. Aqua Mercurialis, Th. Chym. Vol. III. p. 675. & Vol. IV. p. 736.

GADOS, γάδος, idem, quod *Galeus*; de quo infrà suo loco. Vide Linden. Ex XI. §. 24. seqq.

GÆA, γαῖα, *Terra*. Vide *Ge*.

GÆODES, γαιώδης, vel appellativè, vel propriè accipitur. In illa significatione idem est, quod *Terrestris*, *Terrenus*, à γαῖα, *terra*. Vide *Ge*. Hac verò significatione notat lapidem de genere *Aetitarum*, etiamsi Dioscorid. sepatim de utroq; differat l. 5. c. 161. 169. Terram in se complectitur, utplurimum quidem candidam, sed aliquando pallidam, aliquando luteam, solaq; figura à *Belenite* differt. Hic enim instar sagittæ oblongus est, *Gæodes* verò rotundus. Muscus, qui ei adhærescit, olet violam. Hic lapis adstringit, siccat, caligines oculorum discutit, & illitus ex aqua testium mammarumq; inflammationes sedat. Hæc ex Dioscor. d. l. Gorræus.

GAGATES, γαγάτης, est species lapidis minus pretiosi, ita dicta à fluvio *Gagas* in Lycia, vel secundum alios in Cilicia, ex liquido bitumine, vel ex succo pingui, & bituminoso concreti, qui igni admotus ardet, & bituminis odorem reddit. Perperam à nonnullis confunditur cum Succino. De hujus differentiis, & usu Medico vide Gal. l. 9. de S. Fac. l. 9. de C. M. S. L. c. 2. Scribon. n. 225. Rhod. in Not. ad h. l. Dioscor. l. 5. c. 146. Lang. l. 1. ep. 75. Chioccum Mus. Calceol. sect. 3. p. 355. seq. Schroder. l. 3. c. 33. Hofm. in clav. ad h. l. Rulandus cum succino confudisse videtur.

GAJETANUS, γαϊτανὸς, est epitheton vinculorum ex materia ægrè putrescibili factorum, cujus meminit Gal. l. 13. Meth. med. c. 21. ad fin. Jul. verò Alexandrinus opinatur, significari hoc nomine fides chordasq; ex animalium nervis eductas concinnatasq;, quæ vulgò *Gavete* dicuntur, & materia est corrumpi aut putrescere non admodum facilis, in notis ad h. l.

GALA, γάλα, *Lac* significat. Est vocabulum valde æquivocum. Propriè, & usitatissimè ita dicitur liquor ille candicans, calidus, dulcis, tenuis ad mammas, & ubera collectus, & suctione, vel pressione externa papillarum infantibus, & brutis noviter exclusis pro nutrimento elicitus, & excretus. De hujus materia ingens est Medicorum veterum, & recentiorum dissensus, dum alij Sanguinem, & quidem menstruum *Lactis* materiam statuerunt, inter quos est ipse Hipp. quamvis non penitus expressè scriptum reliquerit, tamen facilè colligi posse videtur ex 5. aphor. 39. Galenus verò ἀδελφὰ asservit l. de V. S. adv. Erasistratum c. 5. unam esse οὐσίαν, vel essentiam *lactis*, & menstruorum, & amborum communes fontes, nempe venas. Quos principes secutus fuit postmodo totus penè Doctorum Medicorum chorus. Alij tamen pauciores recesserunt ab illa recepta sententia, & Chylum pro *lactis* materia substituerunt, inter quos primus nobis videtur Prosper Martianus in præfat. ad Hippocr. librum de Nat. Pueri p. 42. 43. quamvis sanguinem ex parte adhuc admiserit. Hunc secuti, & alij ex recentioribus, solum Chylum urgentes, de quibus videatur Bartholin. Anat. libr. 1. c. 1 Prostant & novissimè habitæ Exercitationes Academicæ de hoc argumento in hoc Lyceo Altdorffino, & alibi habitæ. Egregiè etiam ventilavit opiniones de materia sanguinis secundum recentiorum phænomena Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 2. c. 2. p. 93. seqq Solus Hier. Barbatus Serum *lactis* materiam pronunciavit, illud à sanguine separari, & in *Lac* assimilari judicans. Verùm rectissimè Barthol. d. l. de hac hypothesi scripsit: Rectè, sed non solum. Pinguius enim *Lac* Chylum requirit q. d. si solum serum *lactis* esset materia, unde provenirent butyrosæ, & pingues ejus portiones quandoq; sat copiosæ? Inter Alimenta verò optimi succi, & laudabilis cùm coctionis, tùm distributionis, principatum obtinere, verissimè docuit Gal. l. 3 de Al. fac. c. 15. & cum eo plures alij. Jungatur Dieter. n. 165 Quo alimenti respectu triplex potissimum præter humanum nobis in usu esse *Bubulum*, *Caprillum*, & *Ovillum*, novimus ex C. Hofm. Instit. Med. l. 5. c. 19. §. 1. & alijs. Verùm quoad usum medicamentosum addi debent *Equinum*, & *Asininum*. *Lac* virtutibus medica-

dicamenrosis egregijs humectandi, refrigerandi, mitigandi pollere, etiam ex Gal. & alijs constat. Vid. Lind. Ex. XVI. §. 78. Hinc usus ejus, & internus, & externus esse solet. Ad artificiosas lactis præparationes pertinet *lac* πεπυρωμένον, quod & σιδηροχάλκιον vocatum fuit, quando igniti silices in illo fuerunt extincti, Idem d. l. §. 82. γάλα σεσεισμένον, *lac* quassum nihil aliud est, quàm *lac* ebutyratum, & portione sua butyrosa per agitationem, & conquassationem privatum, Id. §. 108. seqq. Impropriè & tropicè *lac* quoque terminus est Pharmaceuticus, & tribuitur diversis medicamenentorum simplicium, & compositorum formulis, v. g Emulsionibus. Schroder. l. 2. c. 14. succis herbarum expressis, Libav. Synt. Arc. Chym. l 8. c. 6. v. g. Papaveris, Scrib. n. 22. Peucedani, n. 166. 170. (vid. Rhod. in not. ad hæc loca) *lac* Papaveris, i. e., *Opium* Rul. Ita & aliæ præparationes hoc nomine veniunt. *Lac* Sulphuris, perlarum; *Lac* Virginis. De quibus videantur Dispensatoria, Shroder. Libav. & alij. Denique in lapidis Philosophici labore Mercurius, sive materia ad album redacta, *Lac Philosophorum*, item *lac virginis* vocatur, quæ & succus Lunariæ dicitur. Rul. Ger. Dorneus in Philos. Chemica. Item de transmut. metall. Dionys. Zacharius in opusc. Th. Chym. Vol. I. III. & alibi, de quibus in Indice, Libav. Apoc. Hermer. Part. posterior. Heptad. Hermer. monad. 6. in Tom. II. Oper. p. 403. seqq. Imò & ipse *lapis* Philos. vocatur etiam *Lac*, Theatr. Chym. Vol. *IV* p. 727. *Lacte*, pro *lac* veteres quoque posuisse, testatur Rhod. ad Scribon. n. 22. *Lactes* quid sint, vide infrà *lactes*.

GALACTINA, γαλάκτινα, vide *Lacticinia*.

GALACTITES, γαλακτίτης, dicitur lapis ex saxo calcario nascens, sicut & *melitites*, μελιτίτης, cui & in reliquis notis valdè similis est, cinereo colore, qui cum coti atteritur, succum reddit lacteum, & dulcem, ex quo nomen suum accepit. Singulis ferè annis capit incrementum, quo fit, ut aliquando magnitudine pueri caput exæquet. Caloris aliquid habet, atq; abstergit, ad oculorum fluxiones, & ulcera inungitur. Oportet autem in aqua tritum pyxide plumbea recondere, propter vim glutini, quod obhæret. Idem mulieres lacte copioso implet, si tritus post balneum cum aqua, aut vino dulci bibatur. Hæc Gorræus. De hoc lapide legatur Gal. l. 9. de Sim. Fac. §. Hæmatites, Dioscor. l. 5. c. 150. Ægin. l 7. c. 3. l. t L. Chioccus Mus. Calceol. sect. 3. p. 277. 399.

GALACTODES, γαλακτώδης, duplicem haber significationem (1.) norat *tepidum* in modum lactis recentis, quod neq; calidum, neq; frigidum est. Dicitur & *egelidum*. Ita dicitur de vino, Hipp. l. 7. Epid. l. 7. de aqua Aet. l. 3. Tetrabibl. 1. c. 170 ubi frigidæ opponitur. Et apud Gal. l. 7. met. med. ἐδέσματα γαλακτώδη vocantur edulia *tepida*: (2.) significat colorem *lacteum*, & ita dicitur de excrementis *lacteum* colorem obtinentibus, Hipp. l. 3. Epid. ægr. 13 post stat. pest. de urina, Gorræus.

GALACTOPHOROS, γαλακτοφόρος, i. e. *Lactiferus*. Epitheton canalium, vel vasorum, aut chylum ad mammas recta pro materia Lactis deferentium, quos omninò adesse nonnulli sibi persuasum habent, vel potius ductus illi, & tubuli qui è glandulis mamillarum substantia ad papillam, veluti ad centrum colligunt, de quibus tubulis legi poterit Bartholin. l. 9. Anat. c. 1. p. 332. Dicitur & communiter *lactens*, de quo vocabulo paulò inferius.

GALACTOPOETICA, γαλακτοποιητική, scil. facultas dicitur aptitudo illa in mammis, lac vel è chylo, vel ex sanguinea massa conficiendi.

GALACTOPOTES, γαλακτοπότης, i. e. *Lactipotor*. Pollux.

GALARICIDES, vel *Galaractis* lapis idem, qui Galactites. Albert. & Anshelm. Boetius de Boot histor. gemm. & lapid. 559. seqq.

GALARIAS, γαλαρίας, idem, quod *Callarias*, nomen piscis, qui & *Asellus* dicitur. Lind. Ex. XI. §. 28.

GALATURÆ dicuntur mucilagines semin. cydonior. aut psyllij factæ per aquas, v g. cancrorum, aut spermat. ranar in affectibus oculorum efficaces. Meminit hujus vocabuli D. Ludovic. Pharmac. diss. 1. p. 415.

GALAX, γάλαξ, idem, quod γλαῦξ; Vide *Glaux*.

GALAXA, *Galacia*, terminus Paracelsicus. Dicitur esse spina ignis, l. 2. de Gallicis pustulis, ulceribus &c. cap. 5. Aliàs communiter notat lineam illam albam in cœlo, quàm Cic. *Circulum lacteum* quoque vocavit, Gr. γαλαξίας κύκλος, estque nihil aliud, quàm congeries minutissimarum stellarum, fixarum, sive nebulosarum stellarum. Vid. Dn. Sturm. in Scientiæ Cosmicæ Part. Gen. Tab. 3. Hujus principium esse sulphur subtilissimum, esse caussam hyemis, nebulas producere, docet Paracelf. Fragment. de Anat. oculor. item l. 1. de morbis metalli fossor. tr. 2. c. 1. & in fragmentis huc pertinentibus. Idem etiam analogicè *galaxam* in homine statuit; Paragran. tr. 2. de Astronomia, specialiter in Cranio porositates hoc nomine insignivit, l 1. de Podagricis, Charlton. quoque vias, & distributionem Chyli *galaxiæ* nomine exornavit, Exerc. 3. Oec. Animal.

Galaxias, γαλαξίας, est etiam nomen lapidis, qui aliàs μόροχθος, vel μόρεξος, item, λευκογραφὶς vocatur, quem Gal. cum Galactite confundit, lib. 9. de Si. Fac. §. Schistus Dioscorides verò separavit, l. 5. c. 150. & 152.

Galbanetum Paracelso dicitur balsamus, qui penetrat venas, & ligamenta, cujus descriptiones vide l. 2. de Tartaro tr. 1. c. 6. & in explicatione. Johnsonus verò *Galbanetum* describit, quòd sit liquor ex *Galbano* de Terebinthina dilutus. Lexic. Chym. lib. 1. Ejus descriptio habetur apud Schroder. l. 4 class. 2 p. 196. quam etiam B. Ettmullerus suo calculo comprobavit. Junge Jac. le Mort Pharm. Chym Phys. & ex hoc Morley Coll Chym. Leid. c. 100 Significat & *felem*, de quo animali vide suprà *felis*.

Galbanum, γάλβανον, χαλβάνη, vocatur gummi quoddam plantæ ferulaceæ Syriacæ, quæ *Metopium* dicitur, intensè flavum, inflammabile, vim habens calefaciendi, resolvendi, Gal. l. 8. de Sim. Fac. Dioscorid. l. 3. c. 97. Schroder. lib. 4. cl. 2. n. 385. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rhod. ad Scribom n. 81. In specie quomodo signum præbeat fœcunditatis, lege apud Lang. l. 1. ep. 49.

Galbeum, & in plur. *Galbei*, vel *Calbei*, κόσμια, κόσμοι; dicuntur *Armillæ*, quæ & ornatus, & juvandæ valetudinis caussa usurpantur, uti demonstravit ex Sueton. in vita Galbæ c. 3. Keuch. in not. ad Seren. p. 272.

† Galbula, num. plur. nuces Cupressi. Fal. c. 21.

Galbulus, *Galgulus*, *Galbula*, *Galgula*, est nomen avis, quæ aliàs *Picus nidum suspendens* item, *Chlorion*, Gr. χλωρίων, κελεὸς, κολεὸς dicitur, cujus descriptionem & usum in Medicina vide apud Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 39. Alia quoque avicula lutea *Galgulæ* nomine venit, quæ aliàs *Cirlus mas* appellatur, apud eundem lib. 18. Ornithol. c. 21. cujus hodieq; usus in cibo notissimus. Keuchen. vocat *Galgalum* & *Hiaticillum* proleg. ad Q. Seren. p. 53. Dicitur & *Charadrius*, de cujus vi adversus Icterum occulta vide Lang. l. 2. ep. 56.

Gale, γαλῆ, γαλεὴ, *Mustela*, est nomen animalculi, quadrupedis, vivipari, digitati, cujus species, differentias, descriptionem, usumq; in cibis & medicina vid. apud Aldrov. l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 15. 16. Sed & piscis notissimus *Mustela* vocatur, qui Gr. σαῦρος, Lat. *Gobius fluviatilis* dicitur, Schroder. l. 5. cl. 3. n. 84. Descriptionem, & usum lege in Aldrov. l. 5. de pisc. c. 7. De usu cineris *mustelæ* combustæ quadrupedis vide apud Gal. l. 11. de S Fac. & Ægin. l. 7.

Galea, κράνος, γαλέα, quid propriè significet, non spectat ad Medicum. Impropriè & per metaphoram ita dicitur *Amnios* membrana. Vide *Amnios*. Bartho l. lib. 1. Anat. c. 36. Est & nomen fasciæ, sive deligationis in capite factæ apud Gal. de fascijs, n. 29. Piscis etiam, qui & *Asellus* vocatur, *Galea* & *Galens* vocatur, Lind. Ex. XI. §. 54. *Galea*, dicitur quoq; *Capitis Dolor*. Valesc. de Tarant. Phil. Pharm. l. 1. c. 7.

Galeanthropia, γαλεανθρωπία, dicitur species delirij Melancholici similis Lycanthropiæ, aut Cynanthropiæ, cum homines arbitrantur, se factos esse feles, eorumq; mores æmulantur à γαλῆ vel γαλέη felis Laur. Bellin. de Urin. & Pulsib. in Opuscul. suis Medicis p. 513.

Galena, *Galene* γαλήνη, æquivocum est. Vel enim idem significat, quod *Molybdæna*, μολυβδαίνα, quæ est vel nativa, vel factitia. Illa est minera plumbi, vel potius plumbi, & argenti simul. Plin. l. 34. c. 8. Rhod. ad Scribon. n. 120. Latinè *Plumbago* dicitur Ruland. & Johnson. in Lex. Chym. l. 2. Hæc est species *Lithargyrij*, videlicet recrementum illud, quod in purificatione argenti, vel auri per plumbum fornacis solio concretum adhæret, & perustum. Schroder. l. 3. c. 19. Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 3. p. 397. Ejus virtus similis est Lithargyrij, videlicet siccare, & refrigerare, Gal. l. 9. de Sim. Fac. Deinde γαλήνη fuit olim primum nomen Theriacæ, sic ab Andromacho, & alijs, qui anteibant, appellabatur, videlicet viperæ carnes nondum admistas haberet. Est autem ita dicta γαλήνη, quia corporibus tanquam aliqua morborum tempestate vexatis tranquillitatem, & veluti serenitatem inducit, Galen. l. de Theriaca ad Pamphilian. Gorr. Libav. Alchym. Pharmac. c. 14.

Galenion, γαλήνιον, nomen est Malagmatis anodyni, cujus compositionem habet P. Æginet l. 7. c. 18.

Galenus. Nomen alterius Artis Medicæ post Hippocratem Principis, prænomine *Claudius* & à patria cognomine *Pergamenus* dicti. Cujus singularem industriam in amplificanda arte Hippocratica scriptis quidem quamplurimis, & prolixioribus per omnes Medicinæ partes, licet Helmontius, & multi ex Neotericis hodieq; adhuc vel subsanare vel asperioribus verbis perstringere non erubescant, rectiùs tamen illi nobis facere videntur, qui gloriam illius sartam tectamq; cupiunt. Quamvis enim prolixitate nimia molestus esse videatur, neque ad vera hodierna principia ipsi tum temporis ignota non quadrent hujus scripta, multa tamen in illis continentur lectu pariter, & notatu utilia. Quid? quod sine dubio haud paucissimè de illo judicent, veluti cœcus de coloribus

ribus, cum vel ob ignorantiam græcæ linguæ, vel ob pretij, quo opera Authoris illius veniunt, magnitudinem nunquam viderint, aut legerint, saltem aliorum judicio sese mancipantes. Qui verò nimium *Galeni* scriptis tribuunt, & omnia pro oraculo habent, illi jure merito *Galenici*, vel *Galenistæ*, & eorum Medicina *Galenica* appellatur.

Galeonymos, γαλεώνυμος, idem quod *Galeus*, gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.

Galeus, γαλεός, Lat. *Mustelus*, dicitur genus quoddam piscium carne dura præditorum, gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. Suntq; ejus variæ rursus species, de quibus eruditè disserit Linden. Ex. XI. §. 56. seqq. Dorioni idem esse *Galeum*, cum *Asino*, & *Gado* pisce, testatur Idem §. 16. Prolixiorem descriptionem *Galeorum*, vel *Mustelorum*, & usum vide apud Aldrov. l. 3. de pisc. c. 31. 32. 33.

Galerita. Vide *Alauda*.

Galexias, γαλεξίας, etiam γαλαξίας, dicitur piscis è Mustelorum genere, sed delicatior, & molliori carne præditus, propterea apud Romanos magni æstimatus, Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.

Galgalus, *Galgula*, *Galgulus*, vide *Galbulus*.

Galias, γαλίας, nomen piscis minoris, quàm *Galeus*. Dicitur & *Asellus*, *Catellus*. Lind. Ex. VI. §. 28. Vid. Aldrov. d. l. c. 34.

* Galiancones, γαλιάγκωνες, dicuntur Hippocrati, qui ob capitis humeri in alam prolapsum brachium juxto brevius, & gracilius habent; partes verò circà cubitum tumentiores, mustelæque cubito præditi sunt, quos ideò *Mustelancos* quidem vocant, alij simpliciter *Ancos*. Hujus mali verò duplex à Gal. assignatur caussa: vel quando adhuc in utero humeri luxantur, vel quando post ortum adhuc tenera ætate juxta humeri caput in intimis partibus alteque suppurationes oriuntur, sive decentur, sive urantur, sive per se pus aperiatur, ut ab eo scriptum. Meminit aliquoties eorum Hipp. l. de artic. t. 59. 60. & l. 3. t. 88. l. 6. Epid. s. 1. t. 18. Vide Gal. comm. ad illa loca. Adde Foes. Oec. p. 132. Forest. l. 9. Chirurg. obs. 4. in Schol.

Galla, κηκίς, duplicem habet significationem, unam ad Botanicos pertinentem, quando notat excrementum quercuum globosum, interdum solidum, interdum perforatum: alteram, quando sumitur pro atro, & aspero vino, docente Keuchen. ad Seren. p. 98.

Gallatura vocatur portio illa albuminis in ovo paulò densior, & crassior, quàm vernaculè *den Vogel* appellant, & creditur esse signum fœcunditatis ad puli generationem. Legitur apud Eustach. Rudium Pract. l. 1. cap. 10. citante Sennerto Med. Pract. l. 5. P. 3. s. 2. c. 23.

Galleridas, γαλλερίδας, idem quod *Asinus piscis*. Lind Ex. §. 24. 28. 34. 41. Jul. Alex. l. 14. salubr. c. 9.

† Gallia, & Algalia odoramentum unde Galia Alephagina, Moschata. Pet. Castellus, de Hyæna odorifera.

Gallicula, γαλλίκιον, est species calceamenti, de quo egregiè disserit Rhod. ad Scribon. n. 161.

Gallicus, Epitheton vel venti intermedij inter Eurum, & Boream, magis tamen ad Septentrionem accedentis, vulgò *Nord Nord Ost*. Rul. in Lex. vel morbi gravissimi, ita ut mirum sit, Italos, & Gallos hodieq; penè pudorem omnem exuisse, ut morbum hunc vilipendent, ceu minimè sordidum, & obscœnum, cùm sit totius corporis virulenta, & contagiosa cachexia, uti rectè vocavit Jonston. Syntagm. Nosocomic. spec. l. 6. tit. 1. Dicitur aliàs *Lues Venerea*, *Morbus Gallicus*, *Hispanicus*, *Italicus*, *Neapolitanus*, *Syphilis*, *Pudendagra*, *Variola magna*. Senn. Med. Pr. l. 6. P. 4. c. 11. Fernelio dignum scortatorum flagellum. Quamvis verò de hoc affectu, ejus natura, caussis, & curatione integra in publicum prodierint Volumina, inter quæ sub titulo *Aphrodisiaci* ingens prostat Volumen compilatum, & ab Aloysio Lausino Utinensi collectum, & editum, præter practicorum aliorum scripta, à quibus hoc argumentum pertractatum est; vix tamen, ac ne vix quidem adhuc de vera, & accurata hujus morbi indole, caussis, & generatione certos nos esse licet, ob indeterminabile symptomatum in diversis individuis varietatem. Nihilominus hanc addere libet descriptionem ex hodiernis Artis principijs erutam: *Morbus Gallicus* est Intemperies cum materia universalis, sive totius corporis maligna, lenta, per varios affectus particulares, & symptomata, tumores, ulcera, exanthemata, nodos, gummata, atrophiam, dolorem nocturnum in scapulis, & artubus, virium prostrationem, gonorrhœam, & alia sese exerens, ortaq; ab intricatè heterogenea sanguinis, succi nutritij, & nervosi corruptione, congelatione, coagulatione, lenta putredine, per fermentationem inordinatam sese multiplicante, et continuante. Junge, si placet, Juncken. Chym. Ex. Cur. P. II. s. 1. c. 22. p. 739. seqq.

Gallina. Vide *Gallus*.

Gallinago, σκολόπαξ, *rustica perdix*, *Scolopax*, *Rusticula*. dicitur avis longiori rostro prædita, vulgò *Sneppa* dicta, inter delicias, et dapes nobiliores pertinens, cujus descriptio-

ptionem; & diversas species cum usu in cibis; & Medicina vide apud Aldrov. l. 10. c. 51. seqq. Claud. Deodat. Panthei Hygiast. l. 1. c. 37. p. m. 368.

Gallinula, nomen est generale avis aquaticæ, varias species sub se comprehendens, quarum descriptionem, & usum alimentarium vide apud Aldrov. d. l. c. 32. seqq.

Gallopavo (an *Meleagris*?) *Gallus Indicus*, *Pavo Indicus*, item *Calecutensis*. cum Gallina sunt volatilia hodieq; notissima, quorum descriptionem, & usum in cibis vide apud Aldrov. lib. 13. Ornithol. cap. 4. Cl. Deodat. l. d. p. 359.

Gallos, γάλλος, idem quod *Evnuchus*, Σπάδων, *Castratus*, cui execta sunt virilia, *Spado*. Foes. Oecon. p. 132. Est & nomen *Dropacis* apud P. Ægin. l. 7. c. 19. & Aetium l. 3. c. 180. citante gorr.

Gallus, ἀλέκτωρ, ἀλεκτρυών, *Gallina*, ἀλεκτορίς, ἀλεκτρύαινα, significat animal penatum domesticum, biceps, notissimum, cristatum, utriusque sexus. Prima est inter aves pulveratrices dictas. Mas vocatur cum additione *Gallus gallinaceus*. *Castratus* verò *Capo*, vel *Capus* appellatur. Horum omnium prolixam descriptionem, & usum in cibis, ac medicina amplissimum invenies præter Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. 33. in Aldrov. l. 14. Ornith. c. 1. seqq. Jung. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 55. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Deodat. d. l. De *Gallis gallinaceis* cornutis vid. Ephem. N. Cur. Ann. I. Obs. 30. *Gallus*, & *Gallina* refertur inter nomina Lapidis Phil. Th. Ch. Vol. IV p. 727

Galreda, est species *Gelatinæ*, nimirum succus inspissatus, viscosus, lucidus, fitq; plerunq; ex Decoctis partibus animalium cartilaginosis, v. g. ex pedibus vituli, porcellorum &c. Schrod. l. 1. c. 3. lit. G. *Galredam* quoque pro mucagine accipi excrementitia, patet ex Paracelf. l. 2. de mor. metallifossor. tract. 2. c 3

Galthienum, *Galithenum*, terminus Paracelsicus satis obscurus, quo tamen indicare videtur virtutem illam occultam curæ Caduci, quæ debet induci in essentiam Mumiæ, tr. Berthonea l. 1. c. 15.

Gamahev, *Gamahei*, *Gamathei*, sunt lapides, quibus cœlestes vires, & supernæ constellationes imprimuntur, mirandis characteribus, imaginibus, & figuris insigniti, quales aliquando naturæ fabrefactos videre contingit è montibus erutos, quandoque secundum ripas aquarum. Rul. & Johnf. in Lex. *Gamahe* vim obtinet Astralem in commovendis spiritibus; & principijs Microcosmi. Paracelsus quoque plurimum attribuit hujusmodi *Gamahei* imaginibus, et Characterismis, quod à Cœli influentia proveniant, ut passim in scriptis suis videre est. Unde quartam speciem Magicæ artis *Gamaheos* quoqs vocavit, Philos. sagac. l. 1. c. 4. Dicitur alias *Talismanica*. Verum Helmont. inter scurrilia dæmonia refert, tr. Potestas medicaminum n. 62. Damnavit quoque Libavius in Paracelsica sentent. Biblicar. depravatione ex Crollio Tom. IV. oper. p. 53. seqq. *Gamaheum conjugium* dictum fuit à Magis virium, et proprietatum cœlestium cum Elementaribus conjunctio. Dorneus tr. congeries transm. metallor. c. 19.

Gamandra. Vide *Gamboidea*.

Gamboidea scil. *Gutta*, Epitheton Gummi, quod aliàs communiter dicitur *Gummi Gotte*, item *Gummi ad Podagram*, de cujus historia et viribus vide Rolfink. tr. de Purgant. s. 13. art. 8 p. 417 seqq. Vocaturet *Succus Indicus Purgans*, item *Gummi Gammandræ*, de quo etiam integrum scripsit libellum Mich. Reudenius Medicus quondam Nariscorum Curiensis. Jung. Schrod. sub tit. *Ghitta Jemau* l. 4. cl. 4. p. 255. F. Hofm. in cl. ad h. l. D. Ludovic. Pharm. Diss. I. c. 144. Vide infrà *Ghitta Jemau*.

Gammaros. Vide *Cancer*.

Gammaut Italis dicitur *scalpellus falcatus*, quo Apostemata commodè aperiuntur, in parte gibba retusus, in cava acutus. Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIV. fig. 5.

Gamphele, γαμφηλή, idem quod γένυς, *Maxilla*. Vide *Genys*. gorr.

Gampsonyx, vel *Gampsonychos*, γαμψώνυξ, γαμψώνυχος, i. e. *aduncos ungues habens*. Epitheton animalium rapacium, ut sunt leones, lupi etc. C. Hofmann. ad Gal. lib. de U. P. num. 138.

Gampsos, γαμψός, *incurvum*, inflexum aduncum significat, Gal. in exeges. voc. Hipp. Foes. Oec. p. 133. Lind. Ex. XI. §. 68

Gangamon, γαγγάμων, sic à plerisque appellatum est *Omentum*, quia propter varium venarum, et arteriarum contextum reti piscatorio, quod Gr. γάγγαμον dicitur, simile videatur Alijs autem qui circà umbilicum cernitur, quasi nervorum quidam contextus γαγγάμων vocatur gorr.

Gangitis, γαγγῖτις, idem quod *Gagates*, de quo superius, gorr.

* Ganglion, γάγγλιον, dicitur nervi nodosa, et renitens contractio, nullo præter naturam colore, doloris expers, proveniens à succi nervosi propter ordinem fibrarum per causam externam, plagam videlicet, vel nimiam compressionem nervorum turbatum concretione, et nervi consequente induratione, Galen. in

in def. med. & com. 2. de artic. t. 56. ubi quidem Hipp. ipse in contextu vocat γαγγλιώδεα. His ferè notis deprehenditur. Tumor est parvus, non in profundo, sed sub cutem saltem delitescens, inæqualis in compressione ad latera recedens. In multis corporis partibus occurrere potest, sed in manibus, & pedibus frequenter, rarius in cubito, & capite oritur. corr. Forest. l. 16. obs. 8. penis *ganglion* notavit. De *gangliis* in artubus vid. Ephem. N. Cur. Ann III. Obs. 326 *Ganglii* in Carpo paulò ante partum plane evanescentis, & post partum in pristinum locum redeuntis observationem vide in Act. Hafn. Vol. I. obs. 56. p. 110

* Gangræna, γάγγραινα, Medicis vocatur partis alicujus ob inflammationis, qua consi. ctatur, magnitudinem, incipiens mortificatio, & corruptio, Gal. l. 2. ad Glauc. c. 9. Cum enim pars omninò emortua est, σφάκελος, *Sphacelus*, h. e. *Sideratio* nominatur, quæ est *gangrænæ* terminus. *Gangræna* vero est ad Sphacelum via. Foes. Oec. p. 130. Diet. n. 807. Dicitur & *Ignis S. Marcelli, Antonii &c.* Gal. in def. med. paulò aliter descripsit: *Gangræna* est mutatio coloris à statu naturali in alienum, & mortificatio membri cum vel sine ulcere. Caussa est sanguinis, & succi nutritii ἐνστάσις, sive corruptio totalis cum flammæ vitalis extinctione, & continuatione abolita conjuncta. Plura de *gangræna* vide apud Practicos, præsertim Hildan. integro tractatu de *gangræna*, & Sphacelo. *Gangræna* quoque quibusdam vocatur avis quædam, quæ *Merops* alias dicitur, teste Aldrov. l. 12. Ornith. c. 45

Ganimedes, Chymicis dicitur *Sulphur album*, & verus *ganimedes*. p. 203. Fabri Panchymici, quia in cœlum rapitur, & extollitur, seu sublimatur. Johns. in Lex. l. 2

Gargale, *gargalos*, *gargalismos*, γαργάλη, γάργαλος, γαργαλισμὸς, *titillationem*, *irritationem*, *pruritum* quoque significat. Erotianus in Onomastic. Hipp. p. 33. b.

Gargara, propriè *summitatem Idæ montis* notare, docent Historici. Latè etiam pro omni *summitate montium* accipi posse, vult Keuchen. in proleg. ad Seren. p. 73

* Gargareon, γαργαρέων, *gurgulio*. Vide *Collumella*.

Gargarisma, *gargarismus*, γαργάρισμα, γαργαρισμὸς, accipitur quandoque latè pro omni *Collutione oris*, quæ aliàs διάκλυσμα dicitur, de quo suprà. Propriè verò est hujus saltem speciei, diciturq; ita medicamentum liquidum affectibus oris, gingivarum, faucium, laryngis, aliquando & capitis dicatum, *gargarisandum*, ut vocant, fauces colluens, sine deglutitione. P. Morell. de remed. formul. l. 2. s. 2. c. 5. Weker. Antidot. gen. l. 1. c. 17. Special. l. 2. s. 10. Schrod. l. 2. c. 61

Gargathum vocabatur lectus, in quo mente devii, & spiritibus afflatu immundis detinebantur, Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 377

Gario, i. e. aliquid aliud, Th. Chym. Vol. IV. p. 730

Garon, γάρον, etiam mascul. γάρος, *garum*, dicitur liquamen ex piscibus sale conditis, aut maceratis paratum, ità dictum à *garo* pisce, quem tamen se ignorare fatetur Aldrov. l. 3. de pisc. c. 39. Qualis veterum ratio componendi, & parandi *garum* fuerit, etiam incertum est. Vid. Jul. Alexandr. l. 15. Salubr. c. 9. & l. 18. c. 15. Aldrov. l. 2. de pisc c. 53. Lind. Ex. IX. §. 69 *Garo* tribuitur vis alvum laxandi Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 22. si ante alios cibos sumatur. Aliàs facultas ejus est calida, & sicca, unde ad ulcera putrescentia quidam usi sunt. Nonnulli & dysentericis injecerunt l. 11. de Sim. Fac. in fin. Species *gari* sunt σπάνιον γάρος, *Hispanum*, ὀξύγαρον, *oxygarum nigrum*, & *Sociorum* dictum, Gal. l. 3. de C. M S L. c. 1. αἱμάτιον, *cruentum*. Lind d. l. Foes. Oec. p. 133

† Garsella, animal moschum producens. Mercur. de comp. med. l. 1. c. 15

† Garum ex intestinis, & oxelo Senert. pract. l. 3. prax. 1. § 2. c. 1.

Garrulus, nomen est avis ad picas pertinentis, unde & *Pica marina* dicitur, circa Argentoratum urbem abundantis, cujus descriptionem, & usum in cibo vide apud Aldrov. Ornithol. l. 12. c. 15. Quid *garruli* sint Bohemici, vide supra in *Ampelis*. Aliàs *garrulus*, & *garrulitas*, ἀδόλεσχος, ἀδολεσχία, quale notet vitium in Medico quoque improbandum, non est hujus loci. De hoc Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Gas, nomen est Helmontianum, in genere denotans *spiritum non coagulabilem*, qualis è fermentante vino, itemque ruber ille, qui Chrysulca operante eructatur. Specialiter verò de variis subjectis prædicatum diversas quoque obtinet significationes, v. g. *Gas vitale* est spiritus vitæ nostræ, lumen, & balsamus, præservans à corruptione &c. tr. Complex. atque Mistion. figm. n. 42. *Gas pingue sulphureum*, quod enecat homines, præsertim in cryptis, & fodinis: *Gas sylvestre*: *Gas ventosum*, quod est Aer: *Gas siccum*, quod est sublimatum: *Gas cerevisiæ*, i. e. exhalans spiritus è dolii, vel lacubus, quando fermentatur, tr. de flatib. n. 3. 4. seqq. *Gas salinum* est aqua, item *uvæ* &c. d. l. Complex. &c. n. 37. 38.

Gasal, i. e. *lomus*. Rul.

Gasselá, vel *Gazella*, idem quod *Capra Sylvestris Africana*, vel *Dorcas*. Vide *Rupicapra*.

Gaster, γαστὴρ, *Venter*, accipitur latè, & strictè. Latè significat totum abdomen, sive eam corporis regionem, quæ septo transverso, hypochondrijs, & pube circumscribitur, Gal. l.4. de U. P. c.9. princ. Junge C. Hofm. comm. in h. l. n.210. Specialiter verò & communiori usu γαστὴρ notat *ventriculum*, cibi scil. & potus receptaculum, officinam illam Chylificantem, cujus descriptionem vide apud Anatomicos, Barthol l.1. c.2. Ita sumitur apud Hipp. l.6. Ep. s.4. t.7. Hinc γαστρὸς ἔκφυσις, i. e. *ventriculi* appendix vocatur *Intestinum duodenum*, Gal. l. 2. de temper. c.6. Aliquando totam alvum inferiorem, i. e. *ventriculum cum intestinis* notat, l.4. Epid. t. 19. Sæpe verò accipitur pro *utero*, Hip. 5. aph. 30. 31. 34. 37. 38. 51. 52. 55. 60. 61. & 7. aph. 27. Jung. Dec. n. 157. Adde Lind. Ex. XI. §. 109. 110. 122. seq. Ex. XIII. §. 94. γαστὴρ quoque dicta fuit Rapa apud Lacedæmonios, ut scribit Athenæus, Gorræus.

Gasteranax, est vocabulum novissimè effictum à Dolæo, quo exprimere voluit Facultatem Veterum Nutritivam, sive Animæ Vegetativam specialem, in ventriculo, & intestinis sedem habentem, præsidium Chylificationis, Distributionis, & Excrementorum secretionis, & si quæ sunt aliæ subordinatæ functiones. Vocatur eidem etiam *Bithnimalia* (de quo vocab. suprà suo loco.) De utroque videatur D. Author Encyclopæd. l. 2. & loca specialia quærantur in Indice. Qua necessitate, & utilitate talia fingantur nomina, judicare nolumus.

Gastrica vasa, Vena, & Arteria, nec non *gastroepiploica* quæ in Anatomicis dicantur, quære in Bartholin. Anatom. libell. 1. & 2. & loca in Indice.

Gastrimargos, γαστρίμαργος, *intemperantem*, qui ventre insanit, *comedonem*, significat apud Hesychium. Lind. Ex. XI. §. 126

* Gastrocnemia, & *gastrocnemion*, γαστροκνημία, γαστροκνήμιον, significat *Curam*, estq; posterior carnosæ tibiæ pars, seu tibiæ venter, siquidem extuberat, propter musculorum eam tibiæ sedem occupantium crassitiem, ut anterior pars tibiæ carnis expers dicitur *Anticnemium*, ἀντικνήμιον, Hipp. 4. de artic. t.10. l. 2. de iis quæ in med. t.16. Gal. l.1. de musculor. anatom. c.32. l.2. Anat. administr. c.4. l.3. de U.P. c. 10. & l.16. c.8. Hinc & *Musculi Gastrocnemii* vocantur, quia suram constituunt Barthol. l. 4. Anat. c.13

* Gastroraphia, γαστροραφία, significat *abdominis suturam*, cujus operationis Chirurgicæ meminit Gal. l. 5. Anat. admin. c. 6. & Scribon. n.206. Jung. Rhod. in not. ad h. l. Hanc describit ex Petro Pigteo Chirurgo Regio Jobus à Meekren in Obs. Medico-Chirurg. cap. 48. p. 212, seqq.

Gatrinum, i.e. *cinis clavellatus*. Rul. & Johns.

Gaudium, χαρὰ, εὐθυμία, εὐφροσύνη, est inter affectus animi etiam quandoque vehementiores, estque jucunda commotio animæ de fruitione boni, quod impressiones cerebri ei repræsentarunt, ut suum, sibi impensè gratulantis, dum spiritus è cerebro in cor, & sanguinem copiosè motu interdum placido, interdum vehementiori effusi efficiunt, ut hic celeriori motu circuletur. Charlton. Ex. VIII. Pathol. §. 29. *Gaudium nimium* aliquando morborum, & mortis caussa existit, Gal. l. 2. de causs. Symptom. c.5 Forest. l.17. obs.8. Schol. Rolfink. O. ac M. M. Sp. l.2. s.3. c.106. Differentiam inter gaudium, & Iram docuit Jul. Alex. l. 22. Salubr. c.4. Discrimen inter *Lætitiam*, & *Gaudium* à Rolfink. propositum non observatur. De pulsu *lætitiæ*, & *lætorum* vide Gal. l.4. de causs. puls. c. 3

Gaveta. Vide *Gajetanus*.

Gausos, γαῦσος, & γαυσὸς, *gibbosum*, obstipum, incurvum significat. Dicitur de femore apud Hipp. 2. de fractur. t.69. & 4. de art. t.61.

Ge, γῆ, γαῖα, i. e *Terra*. Significatio ejus triplex: Physica, Medica, Spagyrica. Physicè accipitur, vel similariter pro Elemento siccissimo, & frigido, vel dissimilariter, & mixtè pro globo *terræ*, sive *Tellure* alia corpora naturalia comprehendente, quæ consideratio è Physicis petenda, cum non sit hujus loci. Medicè significat glebam, & portionem *Terræ* virtute medicamentosa varia pro diversitate regionum, mineralium, aliarumq; circumstantiarum à spiritu Macrocosmico, vel universali imbutam, cujus varias species earumq; historiam, & Catalogum, usum, & præparationis modos vide apud Schrod. l.3. c.1. Fr Hofm. in cl. ad h. l. Legi quoque poterit cui ad manus fuerit. Rul. in Lex. Quid? quod species *terrarum*, vel omnes, vel præcipuas sigillatim, & unamquamque in litera sua initiali explicatam in hoc Lexico reperturus sis. Ap. Hipp. mentio fit γῆς κεραμικῆς, i. e. *argillæ*, σμηκτίδος, vel σμηκτικῆς, *detergendi vim habentis*, χαλκιτίδος, *Chalcitides* ἐρετριάδος, *Eretriæ*, quarum expositio etiam haberi potest in proprijs suis literis initialibus. Ad Spagyricam, vel Chymicam significationem pertinet, 1. quatenus constituit corporum substantiam, & reliquarum fluidarum, & mobilium retardat motum. Sunt enim particulæ terrestres fluidarum, & mobilium solida, & quieta receptacula,

li, in quibus medium quendam adsciscunt statum fixo volatilem. 2. quatenus à nonnullis *terra* inter caussas efficientes principales operationum Chymicarum refertur, v.g. quando in destillatione Salis, Nitri additur argilla, bolus, Rolf. Chym. l. 2. c. 13. Item, quando proponunt *Terram Elementatam*, quæ nihil aliud est, quàm *Sal Paracelsi*, in quo quatuor elementa, velut in proprio suo domicilio sedem habent, atq; mansionem. Ger. Dorneus tr. Physica Genes. die tertio. Vel *Terra* à corporibus metallicis in Sulphur elevata *Naturæ Sal* dicitur *Philosophorum*, vel *Mercurius vegetabilis*, vel medium extrema conjungens omnia ad unum finem, i.e. cœlum, cum forma, vel Clavem Philosophicam cum perfectis corporibus, & *hæc terra* etiam dicitur *Elementata Mercuriata*. Idem in Philosoph. Chemica. Lapis Spagyricus etiam dicitur *Terra foliata*, in quam oleum fixum sata, germen est. Id. ibid. *Terra damnata mortua* vocatur in Argyro, & Chrysopœia portio illa impura in superficie Lapidis coquendi supernatans, & abjicienda. Gasto Claveus in Apologia, & Chrysop. Th. Chym. Vol. II. & tr. de Alchemia incerti Authoris c. 33. in Th. Chym. Vol. III. Aliis *Terra mortua* damnata in genere est omnis materia terrestris ab elixivatione residua, & ita omnibus facultatibus efficacibus destituta. Medicamenta quoque Chym. quædam *Terra* nomine veniunt, ut *Terra Tartar. foliata secretissima*, Rolf. Chym. l. 5. s. 1. art. 1. c. 14. *Terra sancta Rulandina*, Id. l. 5. s. 7. c. 1

GEBULUM, i.e. *reparandum*. Coagulare id. Rul. in Lex.

GECHYTON, γήχυτον, significat externam terræ partem, mollem, ac minimè lapidosam, apud Gal. in Exeg. vocab. Hipp. Gorr.

GEGONEO, *Gegonisco*, γεγωνέω, γεγωνίσκω, significat *vociferor* alta voce, & musculorum omnium expirationi inservientium contentione exclamo. Jul. Alexandr. annot. in Gal. l. 2. de motu musc. c. 9

GEGYOMENOS, γεγυιωμένος, significat *enervatum*, & viribus exsolutum, à γυιόω, *membra frango*, enervo. Descendit à nomine γυῖον, *membrum*, Hipp. 3. ad R.V.I.A. t. 59. Gal. in comm. ad h. l.

GEISON, γεῖσον, & γεῖσος, item γείσωμα per metaphoram dicitur pars, quæ in superciliis prominet, veluti imbricamentum quoddam aliorsum humores derivans. Propriè *grundam*, vel *suggrandium* notat, h.e. tecti partem prominentem, quâ stillicidia arcentur à parietibus. Gorr.

GELASINOS, γελασῖνος, epitheton dentium quatuor mediorum, & anteriorum, qui per risum patent. Vocantur alias *Incisores*, τομεῖς: An & cavum illud, quod in media bucca per risum apparet, *Gelasinus* Martiali dicitur? Gorr.

GELATINA, Gr. γαλακτινή, teste Jul. Alex. V. 19. salubr. c. 16. est terminus Pharmaceuticus (Rolf. inter Chymicas operationes refert Chym. l. 4. s. 4. c. 1. sed non video, quid labor hic subtilitatis Chymicæ contineat (denotatq; succum inspissatum puriorem, cum saccharo in scatulas effusum, & congelatum. Harum historiam vide apud Schrod. l. 2. c. 62. & Rolf. d. l. Parari solet quoque à Coquis è decoctis pedum vitulinorum, suillorum, vervecinorum, cujus modum tradit J. Alex. d. l.

GELATIO, πῆξις, *Gelatum*, idem quod *congelatio*, *Congelatum*. Legitur apud Scrib. n. 179 180. Vide *Congelatio*.

GELBUM, *Gelsum*, nomen *Marchasitæ* in Ungaria, vel potius *Pyritis* sæpè Argento prægnantis Lib. S. A. Ch. l. 2. c. 24. *Gelbum*, vel *Geldum* quoque dicitur Lapis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

GELIDUS, ψυχρός, idem quod *Frigidus*. Et *Gelu*, idem quod *Frigus*.

GELION, idem quod *Folium*, φύλλον, Rul. in Lex.

GELOS, γέλως, *Risus*, est motus ex contractione labiorum, & expiratione intercisa sonora hilaritatem declarans. Gorr. Pertinet ad Affectus animi, qui cum voluptate conjuncti sunt, & quidem vehementiori, Charleton. Ex. IIX. Pathol. §. 24. In statu p.n. *Risus* est species convulsionis, vel spasmi convulsivi, qualis oritur ex usu herbæ Sardoniæ, sive *Apii risus* dicti, item ex abusu Croci, aut à præcordiorum inflammatione. Vide Senn. M. Pr. l. 6. p. 7. cap. 11 De vocab. γέλως vide quoq; Diet. n. 158. Talia pharmaca risum p.n. moventia vocari possunt γελωτοποιά, Libav. Synt. A. Ch. l. 8. c. 7. *Risus* etiam vehementior referri potest inter remedia potentiora, uti patet ex ridicula illa historia curati apostematis ex spina recenta in gutture Marchionis de Ferraria, qui à muliere quadam per verba quædam in aurem Marchionis dicta: Si anum meum invenies, anum meum verberabis: Si anum meum invenies, anum meum pungens; terque repetita addendo signum Crucis; ita ad *risum* commotus fuit, ut apostema ruptum fuerit cum profusione puris albi & spinæ, & ita Marchio liberatus, uti notavit Galeatius de sancta Sophia in l. 9. Rhas. c. 49. fin. fol. m. 38. b. seqq.

* GEMELLI, δίδυμοι, idem quod *Gemini*: Vide *Didymi*. *Gemellos* quoque oculos vocavit Paracelsus in Fragm. Anatomiæ Oculor.

Gemini, δίδυμοι, idem quod *Gemelli*. Ap. Mathematicos est nomen Asterismi certi in Zodiaco, quæ significatio non est hujus loci.

Gemma, λίθος, diversimode accipitur 1. Generaliter pro omni lapide pretioso, quorum singulorum mentio fit in suis locis, & literis initialibus. In hac significatione occurrit apud Schr. l.3.c.5. Chiocc. in Mus. Calceolar. s.3. & alios De *Gemmarum*, sive lapidum pretiosorum generationis modo vide Th. Chym. p.427. 2. Specialiter pro *Unione*, sive *Margarita*, quales reperiuntur in certis concharum, quæ propterea Margaritiferæ vocantur, generibus: de quibus vide Aldr. l.3. de Testac. c.41. seqq. De utrisque valde adhuc controvertitur, an rectè in usum Medicum veniant, an secus? De qua controversia vide Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. l. Paracelsus passim in scriptis suis videtur fortassis nimium extollere earum utilitatem. An quoque distinguendum inter *Gemmas* in speciali significatione, quibus propter vim vegetativam major efficacia concedi potest, quàm mineralibus inanimatis, *Gemmarum* nomine venientibus? Nostra rum jam non est partium, litem hanc exactè dirimere. Helmontius *Gemmarum* in genere originem tribuit aquæ, quæ continet Ideam seminalem, & mineralem, tr. de Lithiasi c.1. n.7.8 Idem negare quoque videtur, *Gemmas*, quæ lapideam habent duritiem, quicquam agere, aut pati in nos, aut à nobis, de febr. c.15. n.15. 3. Abusivè, quando Paracelsus *Tartarum* quoque in genere *Gemmam* vocat l.1. de Tart. tr.1. c.1. & tr.2. c.2. & 3. & in Fragmen. ad h. l. *Gemmæ* quoque artificiales, sive factitiæ ita dicuntur κατὰ χρησιν, de quibus vide Libav. Synt. A. Ch. l.3. c.8. l.7. c.21. Tr. Chym. de Igne natur. c.43. &c. De varijs tincturis *Gemmarum* artificialium vide Morley Coll. Chym. Leid. c.202. An & *Sal Gemmæ*, nec non pulvis Mynsichti ex illo paratus, & *Gemma vitæ* ab eodem appellatus, Armam. Medico-Cym. s.1. p.m. 28. abusiva saltem hujus vocabuli fruuntur significatione?

Gemonis, γεμωνίς, idem quod *Aetites*, lapidis nomen, sic dictum, quoniam quasi prægnans sit, id, quod etiam *Aetitæ* proprium est, Gorr. à γέμω, plenus sum.

† Gemursa, morbus quidam veterum, inter pedum digitos. Sennertus de Scorbuto ex Epis. Langij. Joan. Riolan. Enchrid. Anat. l.4. c.5. tuberculum sub minimo pedis digito, gemere faciens.

Gemursa, nomen morbi apud priscos inter digitos pedum nascentis, hodieque penitus obliteratum, teste Plinio l.26. c.1. & ex hoc Laug. l.2. ep.13

* Gena. γένυς, dicitur ea faciei pars, quæ inter nasum, & aures sita est, quæ benè coloratis, & ingenuis pudore suffusis rubet. Vocatur & *Mala*, Gal. Introduct. c.10. Imo γένυς, *Gena*, significat *Maxillam* tàm superiorem, quàm inferiorem. Additur autem ad distinctionem ἡ ἄνω, ἢ ἡ κάτω. Dicitur & alio nomine γνάθος, sed ambigua pariter significatione. Vocatur ἡ ἄνω γένυς, *Maxilla superior*, pars faciei fronti proximè subjecta, auribus utrinque ab imo & gingivis terminata. Non unico osse, sed pluribus solidis, duris, & levibus constat, ἡ κάτω γένυς, *Maxilla inferior*, dicitur faciei pars infima, & mobilis, dentes inferiores continens. Constat osse non simplici, ut plerique putant, sed gemino, sicuti Hipp. & Gal. visum est, quorum distinctio medio in mento est, ubi Sutura apparet, in pueris quidem evidenter, & in adultioribus autem paulò obscurius, quæ etiam in provectis tamen coctura satiscit. Aliter namque ea duo ossa separari vix possunt, adeò inter se τῇ συμφύσει coaluerunt. Hæc Castell. Gorr. Accuratam *Genæ* utriusque descriptionem vide in scriptis Anatomicis, præsertim Barthol. libell.4. Anatom. c.9

Geneias, γενειάς, *lanugo prima*, qua genæ investiuntur. Sic dicitur & fasciæ genus, sive circuitus, qui sub mento circumagitur, ut habetur apud Gal. de fascijs. Gor.

* Geneion, γένειον, i.e. *Mentum*, dicitur pars genæ, vel maxillæ inferioris in acumen tendens. Ruffo quoque dicitur ἀνθερεών, de quo suprà, vide *Anthereon*. Ab alijs ὀξύγενυς vocatur, teste Polluce. Hac in parte duo ossa genæ inferioris συμφύσει conjunguntur, de qua junctura p. a. dictum. Vocab. γένειον legitur apud Hipp. in Epist. vel potius in Epist. Democriti ad Hipp. de nat. hum. n.31

Gener, vocatur Lapis Phil. in Th. Ch. Vol. IV. p.727

Generalis, γενικός, κοινός, idem quod *Universalis*, ὁ καθόλου. Gal. l.1. de C. M. P. G. c.6. dicitur de præceptionibus Medicis præmittendis, antequam ad exercitium artis circa particularia, vel singularia deveniamus, passim apud Gal.

Generatio, γένεσις, in genere dicitur via ex imperfecto ad actum perfectum, Gal. lib. an omnes particulæ fiant simul? in princ. Propriè *generatio* est ortus rerum naturalium ex semine, i.e. quo principia rerum, quæ proximè in semine existunt, ex præexistente materia parantur, ac subindè fotu matricis in actum secundum, speciem suam, emergunt. Partes itaque *generationis* sunt tum seminis præparatio; tùm ejusdem emersio. Et hic modus oriendi proprius est rebus nativis primarijs, videlicet vege-

vegetabilibus, & animalibus, horumq; membris genuinis, Schrod. l.1.c.4. Quò & collimat Helmont. ita describens, quòd *Generatio* nihil dicat aliud, quàm fluxum seminis ad perfectionem, maturitatem, proprietatem, explicationem occultorum, & consumationem ordinum ad suos fines, tr. Ignotus Hospes morbus n. 38. Dividi solet in *Univocam*, & *Æquivocam*. Verum hanc divisionem non solum improbavit C Hofm. l.1. de gen. hom. c.1. lit. D. sed & Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. loc. In specie de *Generatione* animalium, & hominis plurima vide in libris Physiologicis, & Anatomicis præsertim recentioribus; Siquidem nobis nec licet, nec libet, omnia huc referre. Impropriè etiam dicitur *Generatio* productio Excrementorum, aut vitiosarum portionum, v. g. Puris, Hipp. 2. aph.47. Accommodatum quoque *Generationis* nomen Chymicis operationibus, & in genere describitur, quod fit ex occultatione manifesti mox occulti manifestatio, quod qua ratione intelligendum sit, Vide apud Rolfink. Chymiæ l.2. c. 5

GENEROSUS, idem quod *vehemens*, potens, *efficax*. Dici solet, vel de vino, quod Gr. πολυφόρον, item, χαρωτικὸν vocatur, Linden Ex. X. §.111. seqq. vel de remedijs, præsertim universalibus. Venæ sectione, & Purgatione. De V.S. vide Not. nostras ad Jessen. tr. de Jud. Sang. V.S. misso p. 31. seqq.

GENESIS, γένεσις. Vide *Generatio*.

GENETHLIACUS, γενεθλιακὸς, jam olim dicebatur de quibusdam μάντεσι, sive vatibus, uti patet ex Gal. c. 1. de R. V. I. A. t.16. Hodieque tribuitur Astrologis ex figura cœli tempore nativitatis Thema quoddam, vel Computum aliquod instituentibus, & de natura hominis non solùm, verùm etiam de merè contingentibus, & fortuitis vaticinantibus, quorum vanitatem tamen egregiè hactenus, & cordatè detexit Clarissimus, & Excell. D. Sturmius, Collega, & Compater noster amicissimus, passim in scriptis.

GENIOGLOSSI, vocantur Musculi linguę proprij, quos Riolanus *Myloglossos* appellat, apud Barthol. l.3. Anat. c.12. p.546.& 549. Alij verò qui ad os hyoides pertinere existimant, vocant *Geniohyoideos*.

* GENITALIS, γεννητικὸς, dicitur cùm de membris, & partibus organicis utriusq; sexus generationi inservientibus, quæ aliàs αἰδοῖα, *Pudenda* vocantur, Rolf. hoc tit. part. 1. cap.2. tùm de meatu, quem parastatam varicosum vocant, qui maxima via est, quod genituram à testibus haustam ad Colis radicem defert, Gal. l.1. de sem. c.15. tum etiam de semine ipso, qui *Genitalis* humor appellari solet à Medicis. Vide *Genitura*. Mediante humore dicitur etiam de *spiritu*, qui caussa generationis existit, & ex animali, vitaliq; spiritu compositus esse videtur; seminalis crassioris materiæ veluti amiculo inclusus, de quo etiam eruditè disseruit D.D. Hofm. Jung. in diss. Anat. ad Joh. van Horne Microc. p.176. 179

* GENITURA, γονὴ, γόνος duplicem habet significationem. Vel enim plerunque notat *semen*, & quidem genitale, sive fœcundum, aut utero jam injectum, Gal. l.1 de sem. c.9. quamvis hæc differentia inter γονὴν, καὶ σπέρμα non semper conservetur, imò rarissimè, cum & ipse Hipp. pro semine posuerit, uti patet ex 6.aph.2. Vel significat ipsas *partes genitales* utriusque sexus, ex Hipp. l. de Humid. usu VI. 2. 3. Jung. Prosp Martian. in Annot. ad h.l. p. 129. Diet. n.167. Foes. Oec. p.140. seq.

GENIUS, δαίμων. Vide *Dæmon*. Deum singulis hominibus *Genium* dedisse, qui in supremæ corporis parte habitat, & nos à terra ad cœlestem cognitionem extollit, docet Gal. l. 6. de Hipp.& Plat. decr. c.1. Plura circa vocis *Genius* variam significationem vide apud Casp. à Rejes p.89.

GENOS, γένος, *genus*, propriè non est terminus Medicus, sed Logicus. Hinc etiam in foro Medico varias obtinet significationes. Interdum indifferenter *genus* pro specie, differentia, formaq; dicitur. Gorr. Rhod. in Lex. Interdum contradistinguitur ab illis. Interdum etiam notat stirpem, vel familiam aliquam certam Gal. 5. aph. 59. Tria *genera generalissima* vocat Trismegistus Mineralia, Vegetabilia, & animalia, in Physica. Vol.I. Th. Chym.

GENTILITIUS. Epitheton Morborum a parentibus in liberos propagatorum, & ita idem significans, quod *Hæreditarius*. Dicitur & *Parentalis*. Rolf. O. ac M. M. Sp. l.2. s. 2. c. 28. 35. & ex hoc D.D. Joh. Zeller. Medicus Charitopolitanus, amicus noster singularis Dis. Inaug. de Affect. b. Hæreditar. theor. 1. § 2

* GENU, γόνυ, est femoris, & Tibiæ dearticulatio, & artificiosissima connexio, in qua sinus est quidam prominens, alterius caput excipiens, quod anteriori parte, quò firmius fieret, *Rotula*, sive *Patella* munivit, quam μύλην, & ἐπιγονατίδα vocant, quæ prohibet, ne femur curvatis, aut per declivia currentibus loco excidat, & dilabatur, Gal. l. de ossib. c. 21. seqq. & l. Introd. c. 10. Est autem ea dearticulatio omnium expeditissima, justissima magnoq; naturæ artificio comparata, ut quæ in ea epiphyses, & cavitates ita construxit, & fabricata est, ut neque laxior sit Epiphyseon in cavitates ingressus, neque etiam adstrictior. Continentur autem, &

& firmantur extrinsecus supercilijs quibusdam ipsorum ossium, & ligamentis, alijs quidem in profundo positis, alijs autem in circuitu totam dearticulationem comprehendentibus. Hæc Gorr. & Castell. Jung. & Diet. n. 168

Genuinus, ὀψίγονος. Vide *Opsigonos*.

Genugra, terminus Paracelsicus pro *Genagra*. denotans speciem Arthritidis in Genu.

Genys, γένυς. Vide *Gena*.

Geodes, γεώδης, nomen lapidis à terra, quam inter se comprehendit, ità dicti, ejusdem cum *Ostracite* virtutis, siccatoriæ, & adstrictoriæ. Gal. l. 9. de S. F. §. de Ostracite & P. Ægin. l. 7. c. 3. §. Lithi. Affinis habetur Aetii, estque fortassis hic immaturus adhuc.

Geographia, γεωγραφία, propriè dicitur scientia Mathematica quædam, quæ docet descriptionem mundi, sive globi terrestris, & distinctionem in suas regiones, regna, & urbes. Paracelsus verò more soluto etiam finxit *Geographiam Microcosmicam*, tr. Labyrinth. Medicor. c. 4. fin. Imò nec veritus est, comminisci Geographiam cœlestem, seu partem Mathematicæ adeptę tr. Philosoph. sagacis l. 2. c. 4

Geomantia, γεωμαντία, propriè est ars, & scientia terrarum notissima. Sed h. l. juxta Paracelsum dicitur, cum astra terræ se patefaciunt hominibus, ut inde prophetiam, aut præsagium sumant, quod sortitur effectum. Dicitur etiam *Astronomia terrę*, quę dupliciter operatur, aut per Astronomicas calculationes, aut per puncta. Rul. et Johns. in Lex. Meminit aliquoties Paracels. in scriptis suis v. g. Caducis tract. 2. et in fragm. Medic.

Geometria, γεωμετρία propriè etiam dicitur pars scientiæ Mathematicæ, docentis, agros, et partes terræ metiri; unde et Rulandus descripsit: *Geometria*, finitura, decempedatura, agri mensura. Paracelsus tamen etiam commentus est *Geometriam Medicam*, quæ docet metiri altitudinem cœli, et terræ, et eorum, quæ in se continent, tr. Alia declaratio totius Astronomiæ.

Geonomus, γεωνόμος, legitur apud Parac. l. 3. de Tatt. tr. 1. c. 3. et videtur idem esse, quod *Geomantes*, i. e. vates ex astris terræ.

Geopilysia, γεωπιλυσία, est separatio per dilutionem. Vide *Separatio*.

Geræteros, γεραίτερος, natu major, *senior*. Usurpatur ab Hipp. de ijs, non qui simpliciter senes sunt, sed in collatione, et comparatione ad eos, qui trigesimum annum excesserunt. Qui enim ab ea ætate ad senectam usque annis excedunt, hi per comparationem *seniores* ab eo appellantur, Gorr. et Foes. Occurrit apud Hippocr. 2. Prognost. t. 69. ubi opponitur τοῖς νεωτέροις, junioribus. Vide Comm. Gal. ad h. l.

Gerandryon, γεράνδρυον, dicitur vetus quæcunq; arbor. Gorr.

Geranion, γεράνιον, 1. nomen est herbæ, cujus variæ sunt species, quę spectant ad Botanicos. 2. Est nomen emplastri, sic dicti, quòd præter cætera gruis pennas ustas recipiat. Tribuitur Polleti. Descriptio ejus habetur ap. Aetium. Hæc Gorr. Γερανὸν, ἢ γερανία quoque notat instrumentum quoddam, de quo suprà, vide *Ciconia*. Latinè etiam *Grus* vocatur.

Geranis, γερανίς, nomen fasciæ, vel vinculi ad humerum excidentem, vel jugulum fractum ab Hipp. vel, ut alijs placet, à Perigene inventi, Gal. l. de fascijs n 74. Meminit et Æginet. l. 6. c. 99

Gerarat dicuntur animalcula venenata, sicut scorpiones, habentia corpus gibbosum, et caudas acutas, de quorum veneno calido, ejus læsione, et cura vide Avic. l. 4 fen 6. tr. 5. c 4.

Geras, γῆρας, *senectus*, *senium*, vocatur illa ætas, quę habetur utplurimùm frigida, et sicca, quando homo jam est in descensu, h. e. quando humores vitales, præsertim sanguis, et spiritus animalis, defectionem natura eam patiuntur spirituascentię, et activitatis, unde corpus ejusque membra organica languent, nec adeò expeditè munijs suis fungi queunt. Cumq; certè ætatum cum anni temporibus fit correspondio, *senectus* respondet hyemi, quia sicut Sol tempore hyemis, velut alto axe descendit, et saltem obliquè radijs suis terram petit; ita quoque calor vitalis restictis planè viribus partes solidas afficit. Dividi quoque solet *Senectus* in tres classes, *crudam*, *mediam*, et *decrepitam*. Plura vide apud Diet. n. 161. Qui in *senectute* sunt constituti, dicuntur Gr. γέροντες, item πρεσβύται, *senes*, de quibus lege eundem n. 160. De proverbio: Γέροντες δὶς παῖδες, Senes bis pueri, vide Lang. l. 1. ep. 55. et Chiliad. Erasmi. Γῆρας ἐκ νόσου, *senectus* ex morbo dicitur, marcoris species, vel febris μαρασμώδης, *tabida*. Gal. l. 1. de præsag. ex puls. c. 4. et l. de marcore c. 5. Vide Foes. Oec. p. 135. et C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 697. Sumitur etiam pro *Exuvio serpentum*, Gr. aliàs λεβηρὶς dicto. Galen. in Exeg. et l. 4. de C. M. S. L. c. 1. Erot. in Onom. De *Senecta serpentum* vide Libav. Tom. II. Op. p. 152. seqq.

† Germandrea. Gordonij Lilij, Part. 1. c. 5 chamdorys Dioscor. Scholiastes ad marginem.

Germanus, æquivocum est vocabulum. Vel enim appellativam habet significationem, et respondet Græco ἀδελφὸς, aut ἠδελφισμένος, siquidem omnia, quæ similia, congruentiaque

exi-

existunt, atq; ut quispiam dixerit, genere juncta cognataq; sunt, consuevit Hip. vocare ἀδελφισμένα, h.e. *germana*, teste Gal. 2. de R.V.I.A. t.33. Vide *Adelphixia*. Vel est nomen proprium certorum Europæ populorum, de quibus Geographi consulantur. De *Germanulis*, sive cadaveribus exiccatis ferè tripedalibus in Insulis *Canariis*, & Fortunatis repertis lege Helmont. tr. Demonstratur Thesis n.82

Germen, βλαςός, βλάςημα, propriè arborum κυήματα, vel κύματα, primas eruptiones denotat, de quibus Gal. l.2. de A F.c.60. Transfertur etiam ad alia, de quibus suprà in *Blastema*. Quæ dicatur Spagyrica *germinis* pullulatio, & augumentatio, legatur in Jodoci Greveri Presbyteri Secreto, si poteris intelligere, & horiolari ex obscuris illis ænigmatibus, Vol. III. Th. Chym.

Germinatio, præter propriam significationem Physicis, & Botanicis relictam, qua notat additionem novellarum partium in plantis teste Andr. Cæsalpino l.1. de Plant. c.3. & 4. Spagyricis quoque dicitur quædam peculiaris transmutatio Metallorum, præsertim Argenti, quando mediante aqua forti, Mercurio, parvaque quantitate argenti super prunarum igne mediocriter valido in vitro progerminant rami argenti, de qua germinatione videantur ex relatione Olai Borrichij Acta Philosoph. Oldenburg. An. 1669. m. Septembr. & Novembr.

* Gerocomice, γηροκομική, dicitur ea Medicinæ pars, quæ senum regimen tradit, ijsdemque convenientem vitæ, ac victus rationem præscribit Gal. l.5. de san. tu. c.4. & de subfig. empir. c.4. Lang. l.1. ep.79. Incertum verò videtur, an ad ὑγιεινὴν, an θεραπευτικὴν pertineat, cùm senum corpus neutrum esse videatur, & senectus non exacta planè sanitas, sed vel morbi, & sanitatis affectio quædam media, vel omninò ejus generis non est, quę firma constansq; sit, quam ἕξιν appellant, sed potius fallax, & incerta, quæ κατάσχεσις dicitur. Plures tamen eam salubris Medicinæ partem esse statuunt. Hæc Gorr. & Castell. & quidem rectè. Nam & senum sanitas est Sanitas, licet infirmior, & inconstantior, quàm aliarum ætatum. Hinc & nos inter methodos sanitatis tuendæ particulares referre non dubitavimus, Dogm. Med. Gen. P. IV. c. 2. d.5. p.475.

Geron, γέρων. Vide *Presbyter*.

Gersa, i.e. *Cerussa*, Rul. in Lex. Sumitur, & pro *Fecula*. Vide suprà *Fecula*.

Gerula, Paracelso dicitur monstrosa planta, vel degeneratio ex transplantata Pastinaca, l.3. de pustulis Gallicis, ulceribus &c. c 4

Geryon, γηρύων, nomen monstri, vel Centauri tricorporis, quem Hercules dicitur confecisse. Tribuitur per metaphoram *Mercurio* à Libav. Synt. A. Ch. l.7. c.15.

Gesor, i.e. *Galbanum*. Rul. in Lex.

Gestatio, φορά, quid in genere significet, notum est, nimirum oneris alicujus portationem. Unde Gal. dixit l.11. de U.P. c 13. quòd *gestatum*, βαςαζόμενον minus esse oportet *gestante* βαςάζοντος. Strictè verò *Gestatio* Medicis dicitur nihil aliud, quàm geniti in utero infantis ad partum usque permansio, atq; mora, totum id complectens tempus, quod à genito intus infante ad ejus exclusionem interest. Diet. n 486. p. 661

Geuma, γεῦμα, Hippocrati dicitur id, quod gustatur, hoc est cibus, *edulium*. l.1. Epid. s.1. t.59. l.2. s.3. n.31. l.3. ægr. 6. Foes. Oecon. p. 135.

Geusis, γεῦσις, *gustus*. Vide infrà *Gustus*.

Ghita *jemen*, nomen exoticum purgantis simplicis vehementioris, & haud dubiè venenosi, quod aliàs *Gummi Gotte*, *Gummi ad podagram*, *Gutta Cambodia*, alijsque nominibus appellari solet. Plura de hoc purgante vid ap. Schr. l.4. cl.4. n.445. Fr. Hofm. in clav. ad h.l. Rolf. tr. de purgant. s.13. art.8. Nos experientia docuit, ejus usum non adeò securum esse, uti quidem Authores eundem commendant.

Gialappa, *Gialapium*, item *Jalappa*, & hoc nomen est purgantis electivi vulgò dicti, mitioris tamen, & propter majorem securitatem hodieque frequentissimi usus, cujus descriptionem prolixam pete sis è Schrod. l.4. cl.13. n.427. Fr. Hofmann. in cl. ad h. l. Rolfink. d. l. s.2. art.3.

Gibar, i.e. *medicina metallica*. Ruland. & Johns.

* Gibberositas, *Gibbositas*, *Gibber*, *Gibbus*, κύφωσις, κυφός. Vide *Cyphosis*.

Gibum, i.e. *Caseus*, Rul. & Johns.

Gich, *Gepsin*, i.e. *Gypsum*. Rul. & Johns.

Gigarton, γίγαρτον, significat nucleum, vel granum acinorum uvæ, virtutis siccantis in secundo, & refrigerantis in primo. Æginet. l.7 c.3. Meminit & Lind. Ex. X. §.192. ubi docet, Latinis *vinaclum* quoque vocari. Vocantur illi nuclei etiam Latinè *Arillę*, quamvis nomen hoc non in omnibus Lexicis occurrat. Ex *arillis* passularum industria Chymicorum elicere audet Spiritum acidulum, item oleum Empyreumaticum, imò sunt, qui Sal volatile ex iis parasse jactitant. Verùm cui bono hæc superflua curiositas?

Gigas, γίγας, dicitur de hominibus præter leges naturæ proceris, & elatis. Rul. et Johns. cujus caussam peculiarem investigare quidem cona-

conatus est Parac. sed magis obscuravit, quam declaravit. Nobis videtur acquiescendum esse in liberrima, & imperscrutabili voluntate Summi, & Maximi Creatoris. De vocab. *Gigas* vid. etiam Casp. à Rejes q. 25. n. 8

GIGERIA, significat τέτρα, σπλάγχνα ἢ ἄκρα (vel ἀκραῖα) intestina, viscera, & extremas partes gallinarum, uti exponit Hesychius, teste Keuchen. not. ad Q. Seren. p. 261. Non. Marcell. & Nic. Perottus exposuerunt per intestina gallinarum, & quæ ijs coquuntur.

GILLA, vel *Grillus*, est Vitriolum sua sponte resolutum in aquam. Nonnulli putant, à natura talem exhiberi liquorem. Sunt, qui hoc nomine Salis Armoniaci aquam appellant. Purgat ventriculum, Rul. & Johns. Meminit Parac. de viribus membror. l. 2. c. 4. *Gilla* est *Sal Vitrioli* solutum emeticum, inquit Frid. Hofm. in clav. ad Schreder. l. 1. c. 3 p. 4

* GILVUS, *Helvus*, κιῤῥὸς, medium inter album, & ruffum significat colorem. Dicitur, & *Melinus*, *Citrinus*. Rul. & Johns. Jul. Alex. not. ad Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 4. Vide *Cirrhos*. *Dichromos*.

GINGIBER, pro *Zingiber*, nomen aromatis notissimi, de quo in Botanicis. Vid. Rhod. in not. ad Scribon. n. 165

GINGIBRACHIUM, & *Gingipedium*, idem; quòd *Scorbutus*; qui ita dictus à quodam Regnero Snoy, multæ eruditionis, & exercitatæ praxis Medico, a gingivis, brachijs, & pedibus corrupto sanguinis infestis. Forest. l. 20. Obs. 11. in Schol. Denominatio quidem crassa, & pingui Minervâ facta, judicio Sal. Alberti apud Senn. de Scorbut. c. 1. Vide infrà *Scorbutus*.

* GINGIVÆ, τὰ οὖλα, carnes sunt, quæ sunt circa dentes, Gal. l. 9 de U. P. c. 15. ubi primum è locellis suis, vel alveolis emergunt, l. 5. de C. M. S. L. c. 8. quarum connexio χαλινὸς dicitur. In ijs dentes nuper natorum latent, et veluti in præsepiolis conditi sunt, & ut siccioribus adstrictioribusq; continentur, ita redundante humiditate laxioribus decidunt. Nervos habent à tertio pari, ut & dentes, per quos sentiunt, & dolent, sæpè; in ijs dolor est, qui in dente putatur esse. Hæc Castell. Vid. *Ulon*. Jung. Dieter. n. 632. Barthol. l. 3. Anat. c. 12

* GINGLYMOS, γίγγλυμος, propriè *cardinem* significat, qui cum porta vertitur, aut potius ferramenta illa duo pectinatim invicem se subeuntia, clavo transfixa, quorum alterum ostio, alterum parieti inseritur, in quibus ostium ipsum ceu cardinibus vertitur. *Cardo masculus* dicitur *Clavus ferreus*, qui ingreditur in cavitatem, quæ *Cavitas* vocatur *Cardo fœmina*. Fallop. Expos. de Ossib c. 12. Tom. I. p. 48 2. Hinc vocab. translatum ad speciem *Diarthroseos*, sive *Dearticulationis*, qua ossa sese invicem ingredientia conjunguntur, ut vertebræ inter se, ac cubitus humerusq; colligantur, Galen. l. de ossib. in proœm. ita, ut unius caput in alterius cavitatem condatur, & vicissim hujus caput in illius sinum excipiatur. Ab hac articulationis specie *Humeri orbita* γιγλυμοειδὴς dicitur Vesal. lib. 1. de H. C. F. cap. 13. Est enim hæc διάρθρωσις plerisq; ostiorum cardinibus similis, in quibus ferramenti utriusq; (quod propriè à Græcis γίγγλυμος appellatur) tum ejus, quod parieti infixum est, tùm alterius, quod ostio adhæret, pectines mutuo implexu sese subeunt. Quæ quidem compositionis ratio non videtur ἀπὸ τῆς ῥαφῆς, à *sutura*, valdè differre. In quibus vero ostijs clavus crassior parieti affixus ostij verticillum subit, non γίγγλυμος, sed veriùs γόμφωσις dicitur. Hæc Gor. et Castellus. Adde Bartholin. libello IV. Anat. c. 1. p. 693. edit. ult.

GIR, *Gith*, i. e. *Calx viva*. Rul.

GIRGIES, i. e. *albi lapides fluminis*. Idem.

GIRMER, i. e. *Tartarum*. Id. & Johns.

GISISIM, i. e. *Gummi*. Iidem.

GIT, *Gith*, diversimodè sumitur. Vel enim idem est, quod *Gir*, Rul. vel significat herbam *Nigella*, sive *Melanthium*, dictam; vel *Piper*, teste Rhod. ad Scrib. n. 69

GITENON, i. e. *fænum commune*. Rul.

* GLABRITIES, *Glaber*, μαδαρότης, μαδαρὸς. Vid. *Calvities Madaros*.

* GLACIES, *Glacialis*, κρύσταλλος, κρυστάλλινος. Vide *Crystallus*, *Crystallinus*. De *Glacie Mercuriali* vide Libav. Apocal. Herm. P. I. c. 9. *Glaciale lepræ* venenum describit Helmont. de Lithias. c. 9. n. 22. De *Glacie*, & *Coagulatione* scripsisse tractatum Dan. Bartoli, patet ex Act. Lips. A. 1682

GLADIALIS, est ars, qua juxta firmamenti cursum astrorum gladij cuduntur & enses, quibus & incudes resistere nequeunt. Inde vocatur, et *Incusida*. Parac. dicit esse speciem Philosophiæ adeptæ, l. 1 Philos. sagacis.

GLADIATOR, μονομάχος, qui cum altero certamen subit gladio. Horum vulneratorum curam olim Galeno fuisse demandatam ob peritiam Anatomicam scripsit l. 3. de C. M. P. G. c. 2. Cibus illorum frequens fuerunt fabæ, l. 1. de Al. Fac. c. 19. De hoc vocabulo vide, et Rhod. Scrib. n. 101

GLADIUS, μάχαιρα, ξίφος, σπάθη, quid significet, notum est. Optimus qualis esse debeat, docet Gal. l. 1. de U. P. c. 11. *Gladiolus*, μαχαίριον, refertur inter instrumenta Chirurgica quo in excidendo utuntur Medici. Dicitur, et *Cultellus*. Legitur apud Hippoc. lib. 1. de morb.

mul. XCVI. t. 22. l. de Medico V. 2. Alibi usurpat vocabul. μαχαιρὶς, l. 2. de Morb. XLV. 21. *Gladiolus* cum epitheto ἀμφώδης, usurpatur de scalpello utrinq; acuto ad perforandum pectus, vel locum intercostalem, in abscessu pulmonum, vel Empyemate, uti descripsit Scultet. Arm. Chir Part. I. Tab. II. fig. 1. dicens ab Hipp. etiam *Spatham* vocari, de quo tamen dubitamus, cum nec Foesius notaverit in Oecon. neque nos locum invenire potuerimus. De *Gladio Delphico* vide C. Hofm. com. ad Galen. U. P. 248. *Gladius*, ξιφίας, est nomen piscis marini, de quo videatur Aldrov. l. 3. de pisc. c. 21. Chiocc. Mus. Calc. f. 1. p. 81

Glagos, γλάγος, idem, quod γάλα, *Lac*. Hinc γλαγόεις *lacteus*. Lind. Ex. XI. §. 43.

Glama, *Gleme*, γλάμα, γλήμη, *sordes oculorum*, lippitudo, pro λήμη. Unde γλαμυροὶ ὀφθαλμοὶ, *glamiosi* aut *gramiosi* oculi dicuntur, sordidi, ac humidi, pituita laborantes, Hipp. l. 1. de Morb. mul. IX. 6. XII. 5. Vid. Foes. Oec. p. 136. Keuchen. Not. ad Seren. p. 241

* Glandium, vide *Thymus*.

Glandosum *corpus* Vesalio dicuntur *Prostata*. l. 5. de H. C. F. c. 13. p. 645. seqq. Fallopius vero vocavit *Glandosum adsistens* in Instit. Anat. Vide *Prostatæ*.

Glandula, ἀδὴν, corpus quoddam carniforme est, laxum, & fungosum, quod utique velut cunei, quidam vasorum divisionibus incubantes, fulcimentum ipsis suggerunt, ut à nullo violento casu afficiantur, Gal. l. 4. de U. P. c. 20. Sunt autem propriè sic dictæ *Glandulæ*, quas Græci ἀδένες vocant, imbeciliores corporis partes, ad quas valentiores corporis partes supervacua sibi tum quantitate, tùm qualitate, & præsertim ad eas, quæ rariores natura sunt, transmittunt, quippè valentius est arteriarum, venarum, nervorum, musculorum robur, imbecillius autem, aut prorsus nullum corporum, quæ *Glandularum* sunt naturæ, l. 13. Meth. M. c. 5. in princ. Hæc Castellus de *Glandulis* in genere. Videatur, & Hippocr. lib. de Glandulis, & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 6. Verum earum descriptio, differentia, & usus hodieque accuratior habetur ap. Th. Warthon integro Adenographiæ libello. Nic. Stenon. de Musculis & Glandulis. Quibus jungatur Illustris, et Excellentissimi Dn. Frid. Ferdin. Illmeri à Wartenberg Phil. & Med. D. S. Cæs. Majest. Archiatri, & in inclyto Viennensi Athenæo Profess. Publ. celeberrimi, Fautoris, et Amici nostri colendissimi Adenographiæ Exercitatio, succinctè essentiam et naturam *Glandularum* in genere, et specie comprehendens. Ex his libet hanc adjicere descriptionem: *Glandula* est parenchyma spermaticum, molle, friabile, et spongiosum, una communi membrana universim, et frequenter pluribus privatis frustulatim coagmentatis inclusum, ex materia spermatica fabricatum, vasis omnis generis stipatum; partim depurationi, partim secretioni, partim etiam elaborationi inserviens. Dividuntur trifariam *Glandulæ*: 1. in *Conglobatas*, & *Conglomeratas*: 2. in perpetuas, et adventitias: 3. in exteriores, et interiores. De usu *glandularum* alimentario vide Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 6. *Glandularum* potiorum descriptiones reperies quoque sub proprijs nominibus, sub literis eorum initialibus. *Glandulosa corpora*, τὰ ἀδενώδη σώματα, olim distinxerunt à *Glandulis*, teste Galen. l. 14. Meth. Med. cap. 11. laxitate, et raritate majori. Verùm hodieq; illa distinctio non amplius observatur, teste laudatiss. D. Illmero d. l. th. 3. *Glandula* quoque Arabib. dicitur Apostema scirrhosum, sicut Nux avellana, aut etiam paulò minus, multoties super volam manus, interdum super frontem, in principio dum comprimitur, dissolvitur, et aliquando verò reddit in pristinam formam. Avicen. l. 4. fen. 3. tr. 2. c. 6. et 7. Videtur autem *Ganglion* intelligere. Ita, et *Glandula guidonis* est Tumor glandi similis, mollis, solus mobilis, sine radicibus à circumiectis partibus separatus, maximè in emunctorijs, et juncturis proveniens; Blancard. in Lex.

Glanis, γλάνις, nomen est piscis marini, et fluviatilis, cujus descriptionem, et usum in cibis vide apud Aldrovand. l. 5. de pisc. c. 5. Habetur à nonnullis similis *Siluro*: Idem.

* Glans, βάλανος, æquivocum, est vocabulum. 1. notat fructum arboris, *Quercus* dictæ 2. cum additione *Myrepsica* sive *Unguentaria* est fructus arboris exoticæ Myricæ, de quo Galen. l. 6. de Sympl. Fac. quæ duæ significationes ad Botanicos pertinent, Lang. l. 1. ep. 66. 3. *glans* dicitur extrema totius Colis, sive membri virilis pars, cujus cutis, quæ eam vestit, *Præputium*, πόσθη, dicitur, Galen. l. 5. Meth. M. c. 15 Rolfink. de part. genit. Part. 1. cap. 51. Barth. l. 1. Anat. c. 24. Porrò 4. *glans*, idem est, quòd *Suppositorium*, ceu medicamentum topicum ano dicatum, oblongum duos, tres, quatuorve digitos transversos, figura tereti, & rotunda, candelæ instar, olim glandis forma ad alvum solicitandam maximè, & ad alios ani affectus compatum, P. Morell. l. 2. s. 2. c. 13. de form. remed. Weker. Antidot. Gener lib. 1. c. 49. Spec. s. 44. Schroder. l. 2. c. 83. In hac significatione *glans* βάλανος, occurrit apud Hippocr. 4. de R. V. I. A. t. 83. & l. 3. de Morb. XV. 20. Gal. 6. de C. M. S. L. c. 3. Aliquando, & pro Pesso sumitur, Hippocr. l. 1. de Morb. mul. CXIIX. 2. 5. 14. CXIX. 13. CXX. 9. *Pessaria* minora βαλανίδες, sive

five *glandes* parvæ eidem dicuntur, l. 2. de morb. mul. XLV. 6. Tandem 5. accipi pro strumis, & scrophulis, quas Græci Ναπούδας vocant, patet ex Lang. l. 3. ep. 4. in fin.

Glarealis, idem, quod *fabulosus*, Gr. ψαμμώδης, à *glarea*, sive arena. *Aqua glarealis* in vulnere meminit Helmont de Lith: af. c. 6. n. 20

. Glassa, est genus *vernicis* ficcioris. Rul. & Johnf.

Glaucosis, *glaucoma*, γλαύκωσις, γλαύκωμα, accipitur latè, & strictè. Latè, pro omni coloris naturalis in oculo mutatione in præternaturalem, & glaucum. Strictè, pro humoris crystallini colore in *glaucum* mutato, proveniens ab illius humoris nimia ficcitate, & concretione. Differt à *suffusione*, κατὰ τῦ ὑποχύματος, quòd in hoc affectu peccet extranei humoris, & aliunde affluentis concretio: in illo ipsius humoris crystallini condensatio, & reficcatio. Vid Dietèr. n. 163. Foes. Oecon. d. l. C. hofm. Comm. in Galen. de U. P. n. 731. Aliquando tamen color ille est absque manifesta læsione visus, & tales homines dicuntur γλαυκώπεις, unde, & Minerva γλαυκῶπις dicta, cæsios oculos habens.

Glaucos, γλαυκός, *glaucus*, est nomen coloris misti ex viridi, & albo. Dicitur *Cæsius*. Differt omninò à fusco, uti rectè demonstrat Libav. Defens. Syntagm. contrà Scheunemann. not. 48. Tom. 3. p. 95. 96. γλαυκός, quoque Hippocrati vocatur, qui cæsijs est oculis, l. 2. Epid. f. 6. n. 7. Usurpatur, & de urina; ὖρον γλαυκὸν quæ est cornu pellucido similis, media inter lacteam, & charopam, apud Actuar. l. 1. c. 8. teste Gorræo in definit. *glaucus* quoque veteribus fuit nomen piscis majoris pelagij, sive marini, cujus descriptionem usumq; in cibis, & Medicina tradidit Aldrov l. 3. de pisc. c. 16

Glaura, *glaure*, est nomen Paracelsicum mineralis, cum epitheto *Augurelli*, quod & *Electrum minerale immaturum*, item *Nympha* vocatur Th. Chym. Vol. VI. p. 649. Meminit, et helmont. tr. Pharm. ac Disp. modern. n. 50 & Frid. hofm. in Clav. Schroder. l. 3. c. 15. in fine. Legitur, & hoc vocabulum apud Ludov. Pharm. Dissert. I. p. 121

Glaux, γλαύξ. Vide *Noctua*.

Gleba, βῶλος. Vide *Bolus*.

Glechonites, γληχωνίτης, scil. οἶνος, nomen vini medicati ex *Pulegio*, quod Gr. γλήχων dicitur parati. Dioscor. l. 5. c. 62

* Glene, γλήνη, propriè, & primariò *oculi* cavitatem, & *pupillam* significat. Per translationem quoq; ita dicitur ossium cavitas, & sinus leviter depressus, ac obscurus, ac leviter sinuosa cavitas, & obscure desidens, in quam os inseritur, quemadmodum contra profundior cavitas, & altius descendens κοτύλη, h. e. *Acetabulum* vocatur, Gal. l. de offib. proœm. & c. 2. de fract. t. 52. hipp. verò γλήνην vocat χώραν γληνοειδῆ, i. e. *sinum pupillæ oculi adinstar leviter depressum*, 4 de artic. t. 64. Jung. Foes. p. 136. Hinc primæ cervicis vertebræ sinus in inferiori regione leviter tantum cavi γληνοειδεῖς appellati sunt. Vallef. l. 1. de H. C. F. c. 15

Glenoides, γληνοειδής. Vide *glene*.

Gleucinon, γλεύκινον, epitheton Unguenti cujusdam, Lat. *Musteum*, à γλεῦκος, *mustum*. Meminit illius Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 14. ubi varias compositiones tradit. Simpliciorem compositionem proponit Diosc. l. 1. c. 67. Inter acopa refertur, & relaxantia à Gal. Emollit, calefacit, horroribus, & nervorum, vulvæq; vitijs auxiliatur. Diosc. Gorr.

Gleucos, γλεῦκος, *Mustum* significat. Estq; fuccus vuarum recens expressus, crudus, flatuosus, unum hoc in se boni continens, quód alvum laxet, quod nisi contingat, tanto magis noxium corpori evadit, hipp. l. 2. de diæt. XXIII. 1. *Mustum* duplex habetur: *Lixivium*, Gr. πρόχυμα, item οἶνος πρότροπος, πρόδρομος, h. e. sponte defluens, antequam calcentur vuæ; alterum *vulgare*, quod vi expressum est, quam vim vel pes, vel prelum præstet, Græcè πατητὸς οἶνος, Linden. Ex. X. §. 174. seqq. ubi plura de *musto* reperies. Idem Author etiam erudite demonstrat τὸ βλεῦκος aliquando significare vinum dulce, generosum, valdè inebrians, & caput aggravans, quod de *musto* aliàs dici nequit. Unde, & γλευκίας olim dictus fuit, qui tali vino dulci nimium utebatur, §. 252

Gleuxis, γλεῦξις, vel γλῦξις, dicitur vinum, quod multum *hepsematis*, i. e. sapæ, aut defruti admixtum sibi habet. Linden. d. l. §. 62

* Glis, ἔλειος, γέλειος, μυοξός, vel μυοξίας, dicitur muris species, estq; animal quadrupes somnolentum, ità, ut dormiendo pinguescat. Cujus descriptionem, usumq; in cibis, & Medicina prolixè tradidit Ul. Aldr. l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 29. De symptomatibus ex esu pulveris *glirium* edulcorato obortis videantur Ephem. N. Cur. An. III. Obs. 40. *glis montanus* idem est, quod *Mus Alpinus*, sive *Marmota*, aut *Murmentum*.

Glischrasma, γλίσχρασμα, idem, quod γλισχρότης, *lentor*, viscositas. hippocr. 2. de R. V. I. A. t. 18

Glischrocholos, γλισχρόχολος, dicitur de excrementis glutinosis, & simul biliosis. hipp. l. 4. Epid. XXIIX. 4. quàmvis γλισχρόχροα alij legerint, verùm ineptè, siquidem glutinositas non de colore dici poterit. Vide Erot. p. 33

Glischrodes, γλισχρώδης, idem, quod γλισχρός.

Glischros, γλισχρός, lentum, viscosum, glutinosum significat. Per metaphoram usurpavit Hippocr. de febribus l. 4. Epid. XXII. 15. Hinc verbum γλισχραίνειν viscosum reddere significat, & προσγλισχραίνειν magis viscosum reddere, quod legitur apud eundem 3. de R. V. I. A. t. 26. Ita, & κατυγλισχραίνειν, d. l. t. 10. Dieter. n. 671

Glisco, αὔξω, ἐπιτείνομαι, idem est, quod augesco, paulatim vires sumendo, & intendendo. Propriè de incremento ignis dici videtur. Per translationem verò eleganter etiam de flamma vitali, de calore febrili, alijsq; Vomitibus morbosis accipi potest, & assolet. Febris dicitur gliscere, quæ de paroxysmo in paroxysmo ingravescit. Linden. Ex. XV. §. 94. 95

Glisomargo, est Creta candida. Rul. & Johns. in Lex.

† Globuli apud Marcell. Compos. 59. nobis pilulæ Casp. Barthi. Adverf. l. 40. c. 4.

Globus, Globulus, σφαῖρα, σφαίριον, quid significet, notum est, & partim hujus non est loci. Reliqua vide infrà voc Pila, Pilula, & suprà voc. Catapotis. Referuntur & Globi ad instrumenta Chirurgica; Ita Globi & Globuli uterini adversus procidentiam describuntur apud Sculter. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXII. fig. 8. In Anatomicis Globulus Nasi vel Orbiculus dicitur pars nasi inferior cartilaginea, & mobilis. Barthol. l. 3. Anat. c. 11. p. 527. Aliàs Globosa particulæ hodieq; etiam referuntur inter principia materialia corporum naturalium præsertim liquidorum, de quibus videantur Observationes Microscopicæ Ant. Lewenhoek, quarum mentio fit in Act. Erud Lips. 1682. Ita Casp. Bartholinus Th. filius gloriatur se vidisse beneficio microscopij globulos in sanguine existentes, de quo legatur in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 3.

Gloios, γλοιός, strigmentum, ita dicuntur sordes, quæ in balneis, aut palæstra ab hominum cute deradebantur, multi quondam in Medicina usus. Calefaciunt enim modicè, emolliunt, et discutiunt, Diosc. l. 1. c. 34. seqq. ubi ῥύποι dicuntur, Ægin. lib. 7. cap. 3. t. Gloeos. Inde descendit γλοιώδης, strigmentosus, h. e. strigmenti modo crassus, & viscidus. Dicitur de excrementis apud Hippocr. l. 7. Epid. II. 27. quamvis in Edit. novissi. Linden. legatur γλιώδεες viscosa. Alia exemplaria habent γλυώδεες. Foes. Oecon. p. 137. Et verbum γλοιάζειν, quod significat conniventes oculos versare, exponente Galen. in Exeg. dict. Hippocr.

Glomer, id est, rotundum. Rul. & Johns. in Lex. Inde Glomeratur, & Verbum Glomerari, quod de nubibus usurpat Q. Seren. c. 3. Vid. not. Keuchen. pag. 99. Substantivum quoq; habetur Glomus Gr. σφαῖρος. Scrib. n. 141. Adde Rhod. in not.

Gloria, δόξα. Vide Doxa. Gloria Medicorum Deus sit, & huic cedant, Lind. Ex. III. §. 16 Horridum est, Gloriam Deo debitam ratione aliqua frivola sibi ex parte attribuisse, verè scripsit Helmont. tr. Confessio Authoris n. 14. Qui verò magis gloriæ studiosus est, quàm veritatis, succumbit, ut amator puellarum Gal. 2. de ijs, qui in med. t. 1. Sophistis solius gloriæ, nullam veritatis, esse curam dixit Idem l. 10. de U. P. c. 9. Ignis gloria vocatur id, in quo velut gloriatur, & exultat ignis, quod est omnis materia facilis ad exardescendum, & in qua, ut citissimè concipitur, ita & ardet singulari cum vigore rumoreq;, h. e. vivida, & fugax flamma è virgultis ad repentinos usus excitata, alijsq; id genus cremijs, φρύγανα vocant Gr. Gloriam verò καύχημα Lind. Ex. IX §. 6.

Glossa, Glotta, γλῶσσα, γλῶττα. Lingua dicitur, pars illa carnosa, laxa, & fungosa, præcipuum sermonis, & gustus instrumentum; cujus Anatomicam descriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 13. & alios Anatomicos, præsertim Malpighium, & Fracassatum hoc tit. haud rarò etiam accipitur tropicè de voce, et sermone, v. gr. γλῶσσα ἀσαφής, lingua obscura. Hippocr. lib. 7. Epid. XII. 13. XIII. 19. ἀκρατής, incontinens 7. aphorism. 40. &c. Vid. Foes. Oec. pag. 138. Diet. n. 164. Γλῶττα ἄκρη lingua summa vocatur summum linguæ cacumen Coac. t. 230. Vide Lingua.

Glossocatochos, Γλωσσοκάτοχος dicitur instrumentum illud Chirurgicum, quo lingua deprimitur P. Ægin. l. 6. c. 30.

† Glossocomon, Glossocomium, γλωσσόκομον, γλωσσοκόμιον, vel κομεῖον, nomen est Atticum, ut scribit Galenus, et propriè significat arculam, in qua homines recondunt res pretiosas, et quam multi iter facientes portant. Est autem oblonga, angusta. Ab ejus similitudine Medici Hippocrate posteriores (nam Hippocratem id genus instrumenti non novisse, Galenus author est) machinam quandam Chirurgicam fracto femori, vel cruri, ubi callus circumdatur, accommodatam γλωσσοκόμον appellarunt; Est autem machina cava, oblonga, et ad femoris proportionem arcta, superna parte trochleas utrinq; singulas habens ad latera sitas, et inferna parte transversum axem, ad quem alligati laquei contrarium nixum toti membro gemina tensione efficiunt, uti depictam exhibet Gorr. in defin. quamvis hodieque non amplius sit in usu, sed minori appa-

ratu

ratū arcula, aut theca cranibus reponendis idonea adhibeatur, quæ etiam hoc nomine jure venire potest. Meminit hujus Instrumenti Gal. l. 7. de U. P. c. 14. & 2. de fract. t. 64. Jung. C. Hofm. comm. ad LL. de U. P. n. 479. Foes. pag. 137. De hoc instrumento vide, & Fabr. Hildan. cent. 5. Observ. 16. quamvis nomen hoc non usurparit, nec non Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIV. fig. 4. & T. XLIX. fig. 4.

Glossomanes, γλωσσομανής, dicitur is, qui materno linguæ amore vesano captus mavult non intelligi in conversatione civili, quàm peregrinis in sermone vocibus uti, quantumvis receptis, Lind. Ex. X. §. 108.

Glossopetræ dicuntur linguæ Serpentum in Insula Melitea sive Maltha repertæ, quarum quemadmodum, & oculorum luteorum singularem vim alexipharmacam intus, & foris applicatam nonnulli indubitatæ veritatis existimant. Vide Frid. Hofm. in Clav. ad Schrod. l. 3. cap. 2. p. 130. seq. Plura de *Glossopetris* vide apud Chiocc. Mus. Calceol. s. 3. p. 417. 418. Annumerat quoque Idem lapidibus fulmineis d. l. p. 310. seq. Sunt vero corpora triangularia, quorum alia fossilia, alia marina statuuntur. D. Etmullerus de his credidisse videtur, quod sint dentes ex pisce Carcharia mortuo excidentes, in mari mediterraneo ad insulam Malthæ appellentes speluncis insinuando, induratione lapidis speciem acquirentes in annotat, ad D. D. Ludovic. Diss. I. Pharmaceutic.

Glottis, γλωττίς, Anatomicis propriè dicitur illa rimula modulandæ voci accomoda, quam efformant cartilagines duæ Arytænoide cum musculis ad angustationem, & dilatationem illius rimulæ destinatis, Videantur Anatomici, præsertim Bauhin. lib. 3. c. 94. seq. C. Hofm. in Gal. de U. P. n. 473 Aquapend. de Larynge vocis Organ. c. 2

Gluta, dicitur vis tenacis picis, & efficaciæ Rul. & Johns.

Gluteus, γλουταῖος, epitheton musculorum Nates constituentium, & femur extendentium, quorum descriptionem vide in Anatomicis præsertim Barthol. Anat. l. 4. c. 11. p. 579.

Gluten, κόλλα, *Glutinum*, in genere omne id significat, quo duo corpora sicca firmiter uniuntur. Variat verò pro corporum uniendorum diversitate. Vulgare gluten dicitur ξυλοκόλλα, ταυροκόλλα, item κόλλα τεκτονική, *gluten fabrile*, Galen. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. Præstantissimum fit ex auribus taurorum, & genitalibus. Fit, & ex quibusvis pellibus inveteratis, & decoctis, Rhodiacum cœteris præstantius. De hujus virtute Medica legatur Dioscor. l. 3. c. 101. Scrib. n. 154. Rhod. in not. Metallis alia sunt *glutina*: v. g. auro est santerna, aut borax, ferro argilla, massis æris cadmia, laminis alumen, æramentis stannum, stanno argentum, marmori, & plumbo resina, vitro mastiche, &c. Gorr. *Gluten librarium* ex simila, & polline (aliis garo) paratum, vim habet emplasticam, & concoquendi, Gal. l. 7. de S. Fac. t. Colla. De *glutine Chondrillæ* Lemniæ vide Libav. Syntagm. A. Ch. l. 8. c. 6. *Gluten* quoque est *fel tauri*. Item *Gluten* vel *Synovia* est pars corporis nobilissima, subtilis, pura, alba, perspicua, sal resolutum dulce, & humor naturalis, seu liquor in omnibus juncturis membrorum instar albuminis ovorum, in qua perspicua materia si generetur Tartarus ob sal resolutum, quod habet in se quandoq; coagulatum, oritur inde podagra, cujus etiam locum, & verùm domicilium esse asserit Rul. Johns. in Lex. de hoc legi etiam potest Paracels. passim in scriptis, præsertim l. 1. de Tartaro tract. 4. c. 2. *Gluten de aquatico* vocatur prima ranarum materia sive crystallina ranarum mucilago, vulgò Sperma ranarum dicta, Helmont. tr. Formarum ortus n 57. Fr. Hofmann. in Clav. l. 1. c. 2. p. 3. *Gluten Spagyricum Aquilæ* est vera Aqua Mercurialis, Libav. Apoc. Hermet. part. post. Tom. II. Oper. p. 351

Glutinatio, κόλλησις. Vide *Conglutinatio*.

* Glutinatorius, κολλητικός. Vide *Collesicens*.

* Glutia, γλουτία, i. e. parvæ *nates Cerebri*, dicuntur duæ eminentiæ Cerebri oblongo rotundæ, quarum concursum hominum conjunctis inter se femoribus, & natibus rectissimè comparaveris, quibus, & aliæ duæ minores conjunguntur, *Didymia* sive *Testes* cerebri dictæ. Quarum omnium veram descriptionem, & usum reperire licet in Anatomicis, præsertim Bartholin. l. 3. Anat. c. 6. & Th. Willis Anat. Cerebr. c. 14

* Glutos, γλουτός, *Nates* i. e. musculosa illa caro in summa femoris parte prominens, quæ sedentibus pulvini vicem præbet. Hipp. 2. de fract. t. 44. γλουτὸς quoque dicitur processus alter cervicis ossis femoris gibbosus, & exterior, quem, & τροχαντῆρα μέγαν, appellant, dictus vel à similitudine, quam habet cum natibus, vel quod musculi, quibus *nates* constant, ei præcipuè inserantur. Gal. l. de Ossib. c. 21. Gorr. & Castellus. Musculi *nates* constituentes vocantur *Glutæi*. Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 579 Vide *Nates*.

Gluttupatens, epitheton ventriculi, vel stomachi apud Q. Serenum, quod Keuchen. ita declaravit: id est, in quam crebris *gluttis* saliva,

 sive

five decocta deglutiuntur, & absorbentur. *Glutire* propriè est salivam sorbere, quod fit per intervalla in gargarizantibus, in not. p. 149

Glycasma, γλύκασμα, γλυκασμὸς, significare conjectatur Linden. vinum dulce ex musto paratum. Exerc. X. §. 15.

† Glycea, potio dulcis Janus Cornarius cap. 12

Glycypigros, γλυκύπικρ☉, *dulcamarus*, præter significationem Botanicam, qua speciem Solani notat, significat saporis genus ex melle, & absinthio mixtis oriundum, de quo Gal. l. 3. de S. Fac. c. 16. ubi etiam occurrit, quod Poetæ amorem γλυκύπικρον vocarint ob effectum, quem producit, diversum.

* Glycys, *Glycytes*, γλυκὺς, γλυκύτης. Vide *Dulcis*, *Dulcedo*, *Tactum*.

Glycychymos, γλυκύχυμ☉, dicitur de ijs, quæ dulcem habent succum, Galen. l. 2. de Sim. Fac.

Glypho, γλύφω, *scalpere*, sculpere significat. Dicitur de phreniticis pilos evellentibus, vel *scalpentibus*, Hippo. l. 3. Epid ægr. 15. post. stat. pestil.

Glyxis, γλύξις. Vide *Gleuxis*.

Gnathos, γνάθ☉, ambiguè accipitur. Interdum idem est, ac *Gena*, γένυς, & patet ex l. 5. Epid. XXVI. 10. notante Gal. l. 1. de art. t. 19. Interdum strictiùs significat Maxillam, & *Buccam*, seu eam partem, quæ sub mala est, vel gena, totumq; illud spacium, quod ab aure ad aurem porrigitur. Hippocr. 4. aph. 31. & 6. aph. 19 Dieter. n. 165. Interdum sumitur pro ea tantùm maxillæ parte, qua latescit, & articulatur. Hipp. 2. de artic. t. 19. Interdum pro integris ossibus maxillæ, quibus dentes infiguntur, l. 5. Epid. VII. 7. XII. 1. 3. XXXV. 14. Adde Foes. p. 138. seq. Vide *Maxilla*.

Gnesios, γνήσιος, idem, quod *Legitimus*, genuinus. Dicitur frequenter de morbis, qui præstitutam sibi formam, & ideam non excedunt. Hipp. etiam de Sudoribus usus est 4. de R. V. I. A. t. 10

Gnidius, κνίδιος, ab insula *Gnido*, κνίδω, sub Zona temperata, sita in mari Ægeo Gal. 4 aph. 14. Epitheton sententiarum Medicarum ibidem conscriptarum de victu acutorum, quarum meminit Hipp. statim in princ. de R. V. I. A. jung. Galen. in comm. ad priores textus illos. Est & Epitheton grani alicujus purgantis, quod *Coccum gnidium* vocatur, Gal. l. 7. de S. F. estq; fructus *Laureolæ*, de quo vide Botanicos, & Schrod. l. 4. cl. 3. num. 429. cum Rolfink. tr. de purg. sect. 9. art. 2. qui saltem sub *Mezerei* nomine exposuit.

Gneist est saxi species. Rul. & Johnson. in Lex.

Gnome, γνώμη, est æquivocum. Interdum apud Hippocratem notat *Mentem*, & est idem, quod διάνοια, νοῦς, *Animus*. v. g. 2. aphorism. 6. 5 aphorism. 16. & 1. de ijs, q. in med. t. 3. libr. 6. Epid sect. 8. n. 5. 4r. 74. & passim alibi. Vid Diet. n 166. Lind. Ex. XV. §. 40. Deinde etiam significat *sententiam* aliquam determinatam, & ab opinione distinctam. Vid. Galen. in comm. ad d. l. de ijs, q. in medic.

Gnomi dicuntur homunciones, vel spiritus corporei sub terra viventes, aliàs *Pygmæi*, cubitali vix altitudine. Rul. & Johns. Meminit, & Paracelsus, v. g. Tract. 2. de pestilit. cap. 1. in fragment. ad T. IV. & alibi.

Gnomologia, γνωμολογία, dicitur sententiarum elocutio, cùm quis sententias loquitur, & oracula, aut *sententiosus sermo*, qualis à Medico elegante requiritur, Hippocr. l. de dec. ornat. V. 13. jung. Lind. Ex. II, §. 28

Gnorimos, γνώριμ☉, communiter significat Cognitum, *notum*. Hipp. vero specialiter usurpavit de infantibus, qui communi, & usitato tempore partus excluduntur, h. e. nonimestribus l. de Septimest. part. V, 15

Gnyx, γνὺξ, i. e. *genu flexo*, aut in genua ἐπὶ τὸ γόνυ. Cui etiam respondet ὀκλάξ, *geniculatim*, Gal. l. 3. de U. P. c. 15. Adde C. Hofm. in Comm ad h. l. n. 166

Gobeira, *Mespila*, *Agabor*, i. e. *Pulvis*. Rul. & Johns. Lex.

Gobio, *Gobius*, κωβι☉, item, χλωρὶς. Rondel. l. 6. de piscib. c. 16. est nomen piscis, cujus multæ sunt differentiæ, quocircà nihil mirum, si diversi authores diversa de his scripserint, & rerum ipsarum distinctio difficilior indè facta fuerit. Videatur Rondelet d. l. & capp. seqq. & Aldrovand. l. 1. de pisc. c. 20. Apud Galenum aliquoties *Gobionum* mentio fit. Semper verò inter cibos meliores, & boni succi referuntur, lib. 3. de bon & mal. succ. cibis cap. 9. Schrod. *Mustelam* quoque *fluviatilem* appellat *Gobium fluviatilem*, Gr. σαῦρον, l. 5. cl. 3. n. 48. An *Gobij saxatilis* species mutetur brevi tempore in vitro Hermeticè clauso asservata in apum regem, fides sit penes Authorem Paracels. de Pestilit Tract. 1.

Goetia, γοητεία, est species Magiæ diabolicæ, id est, invocatio dæmonum maleficorum juxtà sepulchra facta, quæ ob id aspergine lustralis aquæ, & tædarum igne expiabantur, ne vel dæmones ea obsiderent, vel obessent, quem ritum ad Pontificios emanasse quipiam suspicari posset. l ang. l. 1. ep. 33. Est sorors *Necromantia*, ibid. & l. 1. ep. 46. Differre volunt à

Magia in hoc, quod hæc sit imploratio dæmonum bonorum ad boni alicujus assecutionem, Suidas, & Libav. Tom. IV. Oper. p. 23

GOMPHIASIS, γομφίασις, γομφιασμὸς, vocabulum Dioscoridi, uti videtur, proprium, l. 2. c. 63 denotans morbum dentium, & quidem molarium in specie verò eorundem mobilitatem. Hinc non absque ratione C. Hofm. manu sua addidit loco illi Dioscoridis potius ἀγομφίασιν dici debere, aut ἀγόμφωσιν, quia γόμφωσις dentibus ferè molaribus propria conjunctio, vel insertio est. Vid. & Annot. Joh. Anton. Sarraceni ad d. Dioscor. loc. *Vacillatio* vero dentium illorum, sive mobilitas oritur à superfluo serosi humoris corrupti per ductus salivales affluxu, & collectione gingivarumq relaxatione, & corruptione, quale quid scorbuticis familiare esse, patet ex Willis de scorbut. c. 3. §. 9.

* GOMPHIOS, γόμφιος, & in plurali γόμφιοι dicuntur *dentes molares*, sive *clavales*, quòd clavorum modo genis infigantur. Unde, & γόμφωσις dentium ferè propria. Sunt verò dentes asperi, ampli, lati, molendis, atterendisq; cibis destinati, à caninis ad extremam usque mandibulam pluribus radicibus infixi. Dicuntur aliàs, & μύλαι vel μύλοι, h. e. *Molares*, quia molis usu, & asperitate quodammodo similes sunt. Ultimi sivè extremi eorum vocantur σωφρονιστῆρες, qui omnium novissimi oriuntur quasi *dentes sapientiæ*, item *Gennini*. Gorr.

* GOMPHOS, γόμφος, vide *Clavus*.

* GOMPHOSIS, γόμφωσις, species συναρθρώσεως, sive *Coarticulationis*, cum adinstar clavi os ossi infigitur, vel cùm os unum alteri penitus est infixum, ita ut ne tantillum quidem (veluti dentes suis alveolis) moveantur. Gal. l. de ossibus procem. Per γόμφωσιν quoque juncta quædam ossa dici possunt in Carpo, Metacarpo, Tarso, Pedio, & alijs quibusdam partibus: Synarthroses Enarthrosi, & Arthrodiæ similes, sola motuum magnitudine ab ea differentes. Gorr. & Castell. Barthol. libell. 4. Anat. c. 1. Latinè *Clavatio* dicitur D. D. Hoffmanno jun. ad Microcosm. Horne Differt. An. p. 27

GONAGRA, γονάγρα, est species Arthritidis, quando caussa solutionis continui dolorifica genua occupat. Vide *Arthritis*. Paracelso passim dicitur *Genugra*.

GONCHOTOS, γογχωτὸς, idem, quod γλοχωτὸς, *fulcatus*. Usurpatur de telis ab Æginet. l. 6. c. 88

GONE, γονὴ, vide *Genitura*. Aliquando etiam pro matre poni, ex Hesychio demonstravit Linden. Ex. IIX. §. 26

GONGRONA, γογγρώνη, in genere notat omnem tumorem nervosorum corporum cum duritie rotundiorem, à rotundis in arborum truncis tuberculis fungosis, & eminentijs (quas γόγγρους Græci vocant) nominatum; uti ita sumitur in Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 14. Gal. in comm. Caussa in succo nutritio aut nervoso congelativo consistit. Specialiter verò tumorem in collo, qui βρογχοκήλη, *Bronchocele* dicitur, significat. Vide *Bronchocele*. *Gongrona*, γογγρώνη, dicitur tumor quidam, estq; Bronchoceles species sive Strumæ, rotundior gutturis eminentia, cum duritie, quales in quibusdam arboribus appendices sunt, quas *Gongros* vocat. Ingrasl. ad Avicen. de Tum. p. n. p. 371

GONGYLION, vel *Gongylidion*, γογγύλιον, γογγυλίδιον, significat *pilulam parvam*, idem, quod καταπότιον. Erotian. Onomast. p. 73. f. Galen. in Exeg. à γογγυλὶς, quod *rapam* significat, Hipp. l. de intern. affect. XLIII. 33

GONGYZO, γογγύζω, significat *murmuro*. Quod ipsum verbum fictum est ad imitationem soni, quem murmurantes ita proferunt, ut loqui audias; verùm quod dicant, non intelligas. Lind. Ex. X. §. 37

GONIMOS, γόνιμος, est πολύσημον in Medicina, Propriè, & primò significat *fæcundum*, ad generationem idoneum. Ita usurpatur de ætate ab Hipp. lib. 1. de diæt. XIIX. 14. Deinde idem est, quod *vitalis*, βιώσιμος aliàs dictum, & dicitur de fœtu, vel infante in utero, Hipp. d. l. XIX. 9. l. de superfœtat. II. 20. III. 1. IIX. 3. Vel etiam accipitur pro *genuino*, & germano fœtu, non adoptivo, οὐκ εἰσποιητός, Foes. Oec. p. 140. Deniq; cum de tempore, die, mense, vel anno prædicatur, significat *impar*, criticum, quia tempus impar ferè criticum existit, & aliquid commodi gignit. Hipp. l. 2. Epid. s. V. 27. 30. sect. VI. 8. 11. 18. 20. Huic opponitur ἄγονος, dies vel mensis *par*, ibid. 19. 24. Erotian. p. 32. A. B.

GONOIDES, γονοειδὴς, *genituræ similis*, dicitur de recrementis alvi, et urinæ albis, viscidis, crassis. Hipp. l. 1. Prorrhet. s. 2. t. 60. Coac. t. 186. 233. 362. 580. l. 1. Epid. ægr. 1 l 2. Epid. s. III. 95. l. 3. Epid. ægr. 3. & 4. l. 6. Epid. sect. 2. t. 28. l. 7. Epid. XV. 44. Vide, & Erot. d. l. C. Foes. Oecon. pag. 141

GONIOSIS, γωνίωσις, dicitur ab Archigene species pulsus decurtati, sive flexus in pulsu decurtato, quem in alto repræsentat, non autem circuli figuram. Fit hujusmodi pulsus ob imbecillitatem flammæ vitalis, quæ attollere onus nequeat. Gal. l. 2. de præsag. ex puls. c. 11. Gorr.

* GONORRHOEA, γονόῤῥοια, generali quidem significatione dicitur omnis involuntaria seminis excretio, sive intento pudendo, sive citrà

hujus tensionem. Sed quæ propriè *Gonorrhæa* dicitur, est, authore Gal. 6. de L. Aff. c. 6. perpetua seminis excretio sine pudendi tensione. Quæ verò intento pudendo fit, propter convulsionem accidit, inq; ea duo morbi conjunguntur, videlicet Priapismus, & *Gonorrhæa*, Gorr. & Castell. De triplici *Gonorrhææ* differentia vide, & Lang. l. 2. ep. 5. Est utriq; sexui communis, & cum noctu plerumq; contingat, ὀνειρωγμὸς, vel ἐξονειρωγμὸς, *Pollutio nocturna* vocatur, de quo affectu vide Linden. Ex. XV. per totum. Nobis libet hanc annectere descriptionem: *Gonorrhæa* est præternaturalis, involuntaria, & intempestiva materiæ seminalis, vel veræ, vel vitiosæ, vel materiæ cujusdam excrementitiæ, & corruptæ excretio è genitalibus, cum corporis macie, oculis concavis, interdum, & magna virium prostratione, proveniens à partium seminis asservationi dicatarum intemperie, laxitate aut soluta continuitate, per varias caussas externas oborta, & excitata.

Gonos, γόνος, idem, quod γονή. Vide *Genitura*.

Gony, γόνυ. Vide *Genu*.

Gonyalgia, γονυαλγία, i. e. *Dolor genu occupans*, & idem ferè, quod *Gonagra*, legiturq; apud Joh. Stephan. Consil. Med. Dec. 4. consf. 9. p. 336. aperum ed. Venet.

Gorgonias, γοργωνίας, dicitur à quibusdam *Corallium*, propterea, quod quamprimum, ubi ex alto in aerem profertur, solet lapidescere, à Gorgonibus filiabus Phoni, præsertim Medusa, cujus crines in serpentes mutatos, qui aspexit, in saxum conversus est, imò, et virgulæ in littore lectæ, quas Perseus in littore subjecerat, induruerunt, nomenq; *Corallium* adeptæ sunt, uti fabulantur Poetæ, præsertim Ovid. l. 4. Metamorph. fab. 16. 17. seq.

Gorgonei fontes dicuntur illi, in quibus inest vis lapidifica, ita ut corpora indurentur in soliditatem lapideam, quorum meminit Libav. Synt. Arc. Ch. l. 6. c. 14. Hinc & *Spiritus lapidificus* à quibusdam effictus vocatur *Gorgonicus*, verùm præter necessitatem videtur introductus, cum particularum diversarum excrementiciarum concursus in loco quieto, præsertim terrestrium, & salinarum sufficere possit ad calculi generationem.

Gosel, id est, *animal cornutum*. Rul. & Johns. in Lex.

Gossipium, γοσσίπιον, idem, quod *Bombax*, Cotonum. Vide *Bombax*.

Gossum, idem, quod *Botium Gulæ*. Vide *Bronchocele*. For. l. 3. Chir. Obs. 13. in Schol.

Gotte, vide *Gamboidea*, *Ghittajemou*.

Gracilis, ἰσχνός, *Gracilitas*, ἰσχνότης; item, ἰσχνασμὸς, idem ferè est, quod λεπτὸς, *tenuis*, & λεπτότης, *tenuitas*, nisi, quod hæc differentia intercedere videatur, quod *Gracilitas* plus sapiat aliquid præternaturale, & Maciem includat, quàm Tenuitas; quamvis nec hoc dissimulandum, quod utrumq; indifferenter, & de statu naturali, & præternaturali aliquando accipiatur ab Authoribus. Prædicatur vero de varijs rebus: v. g. de toto corpore, ejusq; partibus, Hipp. 4. aph. 6. 2. de fract. t. 57. de faucibus, 2. 1. prorrh. tex. 54 & sect. 3. tex. 12. Coac. t. 162. 265. de mammis 5. aph. 37. 38. 53. de musculis. In specie *Gracilis Musculus* dicitur quartus tibiam flectens apud Bartholin. l. 4. Anat. c. 21. p. 581. de respiratione l. 4. Epid. XIIX. 10. de pulsu Gal. l. 1. de diff. puls. c. 5. de linteis, & fascijs. 2. de fract. t. 72. de tumoribus, subsidentibus, & detumescentibus d. l. t. 73. de doloribus Coac. t. 491. Verbum quoq; ἰσχναίνειν, *gracilescere* legitur 5. aph. 25. 55. & de humid. usu X. 14. & 2. de fract. t. 72. Plura vide apud Foes. Oec. p. 289. Dieter. n. 411. 412. Linden. Ex. XV. §. 7. 22. 23. seqq.

Graculus, *Gracculus*, κολοιός, κορακίας, primariò nomen avis est, cujus variæ dantur species, de quibus earumq; usu in cibis, & Medicina vide Aldrovand. l. 12. Ornithol. c. 6. seqq. Deinde *Graculus* piscis marinus est, qui Græc. κορακῖνος vocatur. Vide *Coracinus*.

Gradatio, Gr. dici posset κλῖμαξ, dicitur metallorum in gradu affectionum exaltatio, qua pondus, color, & constantia potissimùm ad gradum excellentem perducitur. Neq; enim in substantiam per se transfigurandam vim habet, sed duntaxat qualitates, vel quantitates in gradu ex occulto in manifestum producit, nihil mutata specie priori, veluti si natura dedit Aurum album *Gradatio* id rubificat: si volatile, figit, si impurum, purificat, &c. Rul. & Johns. in Lexico. Gerard. Dornæus tr. de transmut. quatuordecim *gradationes* recenset c. 24. quæ tamen omnes vel per aquas fortes, vel per olea, vel per liquores fiunt. Paracels. de transmut. metall. in princip.

Gradus, Galeno Gr. dicitur τάξις, in Medicina denotat determinationem ordinatam excessus alicujus in qualitatibus medicamentorum in comparatione, & respectu ad temperatissimum, sive ad τὸ σύμμετρον. Gal. l. 3. de sim. fac. c. 13. & l. 1. de C. M. P. G. c. 2. De *gradusum* verò inventione quæ nostra sit sententia, vide in Dogm. Med. Cen. P. VI. c. 2. dogm. 7. p. 703. seqq. Chymici alios *gradus* rerum tradunt, & quidem quatuor, juxta ordines matricum. Nam quæ ex terra proveniunt, primi dicuntur *gradus*: Quæ ex aere, secundi *gradus*, Quæ

Quæ ex aqua, tertij, & quæ exigne, quarti vocantur *gradus*. Porrò, qua virtute singulo *gradu* seorsim aliud ab alio vincitur, punctorum est, non *graduum*. Johns. in Lex. ex Paracelf. l.2. Paramir. c.6. Helmontius partim alios commentus est, & quidem Chymicos respectu ignis quindecim; tr. Calor efficienter non digerit num. 33. seqq. *Gradus* quoque applicantur in Physiologicis, & Pathologicis caloris in sanguine diversæ virtuti excessivæ, vel deficienti. Hinc rectè scripsit P. M. de Calderia, *Gradum* non posse simul esse naturalem, & violentum. Tom.I. Oper. p.24. Hecticæ *Gradus* communiter numerari solent tres. In *scala transmutationis* metallorum septem *gradus* recensentur principales, Calcinatio, Sublimatio, Solutio, Putrefactio, Destillatio, Coagulatio, & Tinctura, Ger. Dorn. de Transmut. metall.

Graia, γραῖα, γραῖς, Moschion. de morb. mul. c.19. significat 1. anum sive *vetulam*. 2. *pelliculam* illam, quæ lacti, aut *pulticulæ* refrigeratæ inducitur concrescens. 3. *cutem rugosam* circa umbilicum, senectutis indicium, qualem vetulæ habent. Dicitur & γραῦς. Gor.

Græcus, ἕλλην, est denominativum à *Græcia* regione Europæ. *Græca Magia* est ars superstitiosa à *Græcis* inventa, vel saltem culta, visiones vanas tractans, qua efficiebant, ut apparerent ea, quæ verè non erant; indeq; magnam apud ignarum vulgum sapientiæ captarent existimationem, cum nihil aliud esset, quàm oculorum aciei per obfuscationem transmutatio, ex imaginationibus hominum sumens exordium, quorum assensus cum infideli conatu per omnis mendacij imaginationem conjungebatur in similitudinem, Rul. & Johns. in Lex. qui meritò addidit seqq. Quid non molitur in vanis hominibus nequam artifex?

Grailæ sunt instrumenta lignea ambulatoria, quibus utuntur claudicantes, aut plane pedum usu destituti ad ambulandum, vulgò *Steltiben*. Ita sæpius loco trophæorum relinqui solent in Thermis alijsq; aquis salutiferis dictis, quando interdum fraus, & dolus malus ex conventione delitescere soleat, teste experientia. Meminit harum in paralysi Willis Anat. Brut Part.II. c.9

Gramia, idem quod *Glama*, λήμη, *sordes oculorum*. Passim legitur in Practicis, præsertim apud Plemp. Ophthalmogr. l. 5. c.3. vide *Glama*.

Gramma, γράμμα, primò significat *Literam*, *Scriptum*. Vide *Litera*. Deinde notat *Scrupulum*, scripulum, vel *scriptulum*, quod est vigesima quarta pars unciæ, Gal. lib. de pond. & mens. c.2. Ita verò dicebatur ponderis id genus, quòd uncia in tot partes divideretur, quot essent apud Græcos literæ, quæ illi γράμματα vocant. Ejus nota apud Latinos fuit inversum ℈. Hodieq; signatur. ℈.

Gramme, γραμμή, *Lineam* significat, In Anatomicis circulus pupillam ambiens: *Iris* vocatus dicitur quoque γραμμὴ κυκλοτερὴς, *linea circularis*. Gorr. Vide *Linea*.

Grana. Vide *Migrana*.

Granagranum Paracelso dicitur Arcanum aliquod in morbo caduco matricis ob similitudinem formæ, quamvis incertum sit, quid per *Granagranum* velit intellectum, tr. de Caduco Matricis c.9

Granatristum Paracelso idem est, quod *Anthrax*, sive *Carbunculus*. Chirurgiæ l.5. tr.1 cap. 5

Granatus inter lapides pretiosos refertur; estq; gemma pellucida ex flavedine rubens, ignis instar, minijque nativi, vel factitij colorem fere referens. Est species *Carbunculi*. Nomen obtinet à *pomo Granato*, cujus granorum colorem æmulatur. Dividuntur *Granati* in Orientales, & Occidentales. Inter hos Bohemici reliquos antecellunt. De virtutibus harum gemmarum vid. Schr. l.3. c.5. n.2. Rul. & Johns. in Lex. F. Hofm. in cl. ad Schrod. d. l. De monte *Granatorum* in Bohemia lege Ann.II. Eph.N.C. obs.78 Paracelsus abusivè quoq; accepit vocab. *Granatus*, omnibus Elementis attribuens, & scribens: *Granatus* aqueus coagulatur: Igneus carbonizatur: Terreus herbatur: Aereus nubescatur. Sic Hominis sanguisatur, in Fragm. Medic. ad Tom.I. referendis. Tartari quoque speciem quandam esse formam *Granatam* statuit, Fragm. ad Tom.III. referendis. *Granatum pomum* à Barbaris appellari Cartilaginem mucronatam scribit Fallop. in Expos. de Ossib. Tom.I. Oper. p.m.518. seqq.

Granda est nomen Lapidis Philos. in Th. Philos. in Th. Ch. Vol.IV. p.727

Grandebalæ vocantur Hadr. Junio *pili subalares*, quorum usus est, ne partes illæ, quæ citissimè, & maximè sudant, à frequentioribus, & valentioribus brachij motibus atterantur, Casp. Bauhin. Anat. l. 2. c.2.

* Grando, χάλαζα, Vide *Chalaza*. Paracels. quoque abusivè portiones calculosas, & Tartareas congelatas in ventriculo, renibus, aut vesica, hoc nomine indigitat, dicens: *Grando* est granum generatum à liquido per salem. Ita *grandines Tartari*, l. 1. tr. 1. c. 1. in explicat. & in fragm. *Grandinosum os* idem est, quod *os Cubiforme*, sive *Tesseræ*, Barthol. libell. 4. Anat. c.12. p.753

Gra-

Granula dicitur Chymicis *pustula*, sive pulvis pusillus *granulando* concinnatus. Lib. Synt. Arc. Chym. l.4. c.3. seqq. ubi *granula* metallorum in specie quoq; exponit.

Granulatio, est in *granula* comminutio. Ei servit fusio. Est enim propria metallorum, & perficitur varijs modis. Fusa metalla in aquam effunduntur, cujus vi diverberata dissiliunt. Fundi verò in catino, vel trulla cochleari ferreo debent. Nonnunquam aquæ imponuntur scopæ è viminibus exilibus, ut eo melius dissiliant. Loco scoparum tabella, vel colatorium angustissimè pertusum, vel crates ad usum venit. Rul. & Johns. in Lex.

Granum, κόκκος, χόνδρος, vide *Coccos*, *Chondros*. *Granum nil* est semen Indici. Est & nomen ponderis, quorum 20. vel 24. scrupulum, vel scripulum constituunt: Gr. σιτάριον, Gal. de pond. & mens. c.3. Intelligi autem debent *grana* hordei, vel piperis integra, & perfecta. *Granum nostrum* Spagyricis quid significet, Bœoticum ænigma est, de quo Libav. in Apoc. Hermet. part. post. Tom. II. Oper. p. 443. & 448. *Granum* frumenti Lapis Philos. in Th. Chym. Vol. IV. p. 719. *Granum incombustibile metallorum* est radicale eorum humidum, & quasi semen quoddam Solis, & Lunæ, quod natura ijs insevit, ut data occasione in Solem, & Lunam excoquerentur per Naturam longo tempore, & per artem brevi p.729

† Grappa, morbus, apud Solen. f.5. Con.15

Graphicon, γραφικὸν, κατ' ἐξοχὴν, dicitur *attramentum scriptorium*, Gal. 4. de C.M.S.L.c.8 Adde Lind. Ex.V. §.26

* Graphioides, γραφιοειδὴς, idem quod *Belonoeides*, ἢ συλοειδὴς, i.e. acui, vel stylo similis. Estque epitheton processus tenuis oblongi in osse Petroso Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. Vide *Acus*. Eodem quoque nomine venit *cubiti processus*, quem è directo parvi digiti porrectum à *Graphi*, seu styli modo Græci Anatomici sic vocant, Gal. l.1 de Admin. Anat. c.10

Graphiscos, γραφίσκος, nomen ferramenti Chirurgici cum epitheto Διοκλέος, *Dioclis*, ab authore, qui inter priscos Medicos maximus habitus est. Fuit vero instrumentum telis è corpore extrahendis accommodatum, constans ex lamina ferrea, vel ænea ab altero capite duos utrinque deorsum conversos uncos habente, ab altero duplicata lateribus leniterq; extrema in eam partem inclinata, quæ sinuata est, insuper ibi etiam parte, quæ perforata est. Hæc juxta telum transversa demittitur, deinde ubi ad imum mucronem ventum est, paulum torquetur, ut telum foramine suo excipiat. Cum in cavo mucro est, ilicò duo digiti subjecti partis alterius uncis simul, & ferramentum illud extrahunt & telum. Celsus l.7. c.5

Grassa. i. e. *Attincar*, vel *Borax*. Rul. & Johns.

Grastis, γράστις, dicitur è quibusdam *hordeacea farrago*, quanquam, & multi non indoctè *semiaridum fœnum* interpretentur. Reperitur & κράστις. Gorr.

Gratia, χάρις, vide *Charis*. Pestem quoq; vocari *Gratiam Dei*, eo quòd hoc malum *Flagellum Dei* sit, quos nos castigat, & in gratiam revocat, testatur Forest. l.6. obs. 21. Schol.

* Gravativus, βαρὺς, idem quod *Gravis*. Vide *Baros*, *Dolor*. Epitheton doloris, quando caussa pondere, vel mole saltem molesta in partibus nervosis solutionem continui tentat.

* Gravedo, idem quod *Gravitas*, βάρος, vide *Baros*, *Carebaria*. Deinde significat speciem Catarrhi, quæ dicitur *Coryza*. Vide *Coryza*, *Catarrhus*. Rhod. in Lex. Scrib.

* Graveolens, *Graveolentia*, δυσώδης, δυσωδία. Vide *Dysodes*. Gal. l.4. de S.F. c. 21. *Graveolentia* in Ileo mortis signum. Lind. Ex. IV. §.86

Gravida, ἔγκυος, Hesych. κυμὸς, ἡ ἐγγαστρὶ ἔχουσα, Hipp. f.5. aph.29. seqq. plur dicitur fœmina, quæ concipit, & in utero gerit. Vide *Cyesis*, *Conceptio* &c.

* Gravis, *Gravitas*, βαρὺς, βαρύτης. Vide *Baros*. Quibus addi potest, quod etiam morbus *magnus* vocatur *gravis*, vel propter excellentiam partis, vel propter vehementiam symptomatum, vel propter malignitatem. Aliàs *gravitas* in genere notat molestiam insignem ex præsentia rei obortam. Ita *gravitas* ventris. corporis, apud Scrib. n.50. 183. 188. &c. Vide Lex. Scrib. Rhodij. Huc pertinet & verbum *gravari*, id est, premi. keuch. in not. ad Q. Seren.

Graus, γραῦς. Vide *graa*. Gal. l. 4. de san. tu. c.4. Legitur & apud Hipp. lib. de Sterilib. XXII. 2. & apud Gal. com. 1. in prognost. Hipp. t.35.

Gravus. *Marmor*, *Porphyrites*, marmor porphyreticus, rubeus, ad modum Purpuræ, cujus usus est in spontaneis rerum solutionibus. Rul. & Johns. in Lex.

* Gressura, σκληχὰς, σκλιχάς, vocatur locus inter duo crura medius, quo videlicet in diductione feminum, gressuum vicissitudines deambulando efficiuntur. Locus est medius inter anum, & pudenda, cujus media pars *Perinæum*, *Interfemineum* vocatur, eò quod duobus feminibus interjaceat. Legitur apud Hipp. 2. de fract. t.70. 3. de artic. t.90. Adde Gal. com. ad hæc loca, & in 4. de artic. t 45. Jung. Foes. in Oec. p.525.

Gressus, *βάδισις*, idem quod *Ambulatio*. Gal. l. 3. de U.P. c. 2

Griphomenos, *γριφόμενος*, implicatus, revolutus, *irretitus*, à *rete* piscatorio *γρῖφος*, alijs *γρῖπος* dictus. Usurpatur de doloribus circa præcordia implicatis, Hipp. 1. prorrh. c. 3. t. 8. Vide Gal. com. ad h. l. C. Hofm. in Notis *σκεπόμενοι* notavit, alios *γρηπτόμενοι*, quosdam *γυιούμενα*, alios *γραφόμενα* legere. Vide Foes. p. 142. & Gorr. in def. *γρῖφος* etiam quæstionem ænigmaticam tropicè significat. Lang. l. 1. ep. 27 & l. 3. ep. 6

Grossus, a, um, terminus barbarus, sed tamen in Pharmaceuticis, & Chymicis usitatus, significans *Crassum*. Legitur & in Th. Chym. Vol. IV. p. 770. Apud Avic. discrimen habetur inter *grossum*, & *viscosum*, quod illud indigeat dissolutione, hoc incisione, & attenuatione, & ita differant, ut Lutum à Glutino. l. 1. fen. 4 doctr. 5. c. 24.

Gruma est *Tartarus vini*. Rul. in Lex.

* Grumus, *θρόμβος*, est liquidæ rei in unam massam concretæ, & coagulatæ frustum. Ad lac, & sanguinem translata vox est Medicis, imprimis Hipp. frequenter de sanguine usus est concreto, 4. aph. 80. Coac. t. 123. l. 5. Epid. V. 5. Idem tamen etiam de excrementis usurpavit, v. g. bilis *grumo* l. 2. de morb. LXXIII. 2. de urinis *grumosis* 4. aph. 69. & Coac. t. 597. de vomitu *grumoso* t. 636. Hujusmodi concretio dicitur Latin. *Grumescentia*, Gr. *θρόμβωσις*, Gal. cap. 2. de fract. t. 16. Jung. Diet. Iatr. n. 395. Hæc *grumescentia* in sanguine est indicium, & effectus acidi peccantis. Chymicis *grumus* dicitur species Pusulæ, sive pulveris crassioris ex succorum consistentium congerie coacervatus, qualis fit in dilutis, & lixivijs, in quibus crystallinorum granorum minuta congeries coagulando existit. Ita cum muria coquitur, fit *grumus* salis. Libav. Synt. A. Ch. l. 4. c 3

Grus, *γέρανος*, æquivocum est. Propriè notat animal volucre magnum, cujus descriptionem prolixam nusquam in cibis, & Medicina vide apud Aldrov. l. 20 Orintholog. c. 5. Adde Schr. l. 5. cl. 1. n. 56. Deinde significat piscis marini speciem *gladio* pisci congenerem, uti patet ex Æliano l. 15. H. An. cap. 9. Tertiò Lapidem quoque quendam Chymicis notare testatur Aldrov. d. l. § Æquivoca, quamvis in nullo scripto Chymico reperire licuerit. Tandem, & Machinam, sive Instrumentum quoddam notat, quod *Ciconia*, *Geranium* vocatur. Vide *Ciconia*. *Geranium*.

Gryllus, *γρύλλος*, propriè dicitur insectum alatum vaginipenne, scarabæis potius, quàm cicadis simile, focorum terrarumque aridarum incola, stridulo suo cantu sedulum, cujus descriptionem ulteriorem cum usu in Medicina vide in Aldrov. l. 4. de Insect. c. 2. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 104. Mustelam marinam Italis quoque *grillum* dici, author est idem Aldrov. d. l. *Grillus*, vel *grilla* vocatur quoq; *Vitriolum*, teste Ger. Dornæo de Genealog. mineral. c. 16. Rul. in Lex. vocab. *Gilla*.

Grypalopex, *γρυπαλώπηξ*, cognomen quidem Satyri cujusdam apud Hipp. l. 6. Epid. f. 8. t. 52. qui ex nimio seminis profluvio, vel gonorrhœa diurna, & nocturna in tabem lethalem incidit. Potuit tamen fortassis ita fuisse appellatus, quòd lumbis fuerit incurvis, & dorso inflexo, ex tabe dorsali. *Ἀλώπεκες* enim dicuntur musculi dorsi inferiores ad lumbos siti. Foes. Oec. p. 143

Gryphius. Vide *Pes*.

Gryphus vocatur *Lapis Philosophicus* in Th. Chym. Vol. IV. p. 717

Gryposis, *γρύπωσις*, generaliter dicitur *incurvatio*, aut inflexio, & restringitur ad *unguium aduncationem* è Cœl. Aurel. l. 2. acut. c. 32 quemadmodum, & verbum *γρυποῦσθαι* de unguibus usurpatur ap. Hipp. 2. progn. t. 60. Coac. t. 402. Foes. p. 112

Gryps, *γρυπὶς*, *γρὺψ*, nomen avis peregrinæ, unde adhuc dubitatur, an in rerum natura detur? Legi poterit Aldrov. l. 10. Ornithol. cap. 1

Guaiacum, *Guajacan*, *Lignum sanctum*, Gr. *ἁγιόξυλον*, est Lignum arboris cujusdam exoticæ ex India allatum, cujus virtutes in lue Venerea curanda omnia reliqua simplicia aliàs commendata antecellunt. Fertur, Reges Castiliæ, & Portugalliæ Fernandum, Johanem Henricum, & Emanuelem primum ex Australis Oceani insulis ad nos attulisse, Lang. l. 1. ep. 63. Lignum, & cortex solent in usum vocari. Plura vide ap. Schrod. l. 4. cl. 1. n. 161. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Claudin. append. lib. de ingress. ad infirm. tit. de remedijs generosioribus f. 3. De extractione *gummi Guajacini*. Libav. Alch. Pharmacevt. c. 20

Guavil, i. e. *Stellio*, species Lacertæ marinæ. Rul. & Johns. in Lex.

Guarini sunt homines ex influentia cœli viventes. Rul. & Johns. *Meminit* eorum Parac. l. 6. de vit. long. c. 2

Guassen vocantur *Stigmata*, sive Maculæ nigricantes, de quarum cura vide Avic. lib. 4. fen. 7. tr. 2. c 7

* Gula, *οἰσόφαγος*, *λαιμὸς*, vide *Læmos*, olim & *στόμαχος* dicta. Veteres ita nominabant eam partem, quæ inter fauces, & os ventriculi superius intermedia est. Aristoteles verò, & qui

post

post ejus seculum scripserunt, *Stomachum*, quod nos *Gulam* appellamus, vocarunt. Via est eorum, quæ cum devorantur, tùm vomitione rejiciuntur, Gal. l.5. de L.Aff. cap.5. Hippocr. meminit, & descripsit libell. de Anatomia vel Resectione II. 13. Pleniorem juxta partes descriptionem vide apud Anatomicos, & inter hos Barthol. l.2. Anat. c.12. Willis Pharm.Rat. P.1.f.1. c.2 Lang. existimat, *Gulam* quoq; vocari φάρυγγα, quæ tamen vox in genere *fauces*, & principium *Oesophagi*, & laryngis potius significat, l.2. ep.43

† Gulep, vel Juleb, persicum, idem quod ὑδροσάτον. Joan. Hen. Hottingerus de usu linguę Arab. id est, aqua rosacea; pro quo Myreps. vitiosè, δρυσάτον.

Gulo, *Gulosus*, γαστρίμαργος, dicitur, qui gulę nimium indulget. Vide *Gastrimargos*. *Gulo* est quoque nomen animalis voracissimi, in Suecia notissimi. Helmont. tr. de magnetic. vuln. cur. n. 165. Aldrov. l.1. de quadr. digit. vivip. c.11.

Guma, *Gumma*, est vocab. æquivocum. Vel enim est idem, quod *Mercurius*, *Argentum vivum*. *Guma gumi* oleum, sulphur, coagulum. *Guma* paradisi, auripigmentum. *Guma* cupri est stillicidium Veneris, Rul. & Johns. in Lex. *Gumma Philosophicum* vocatur fermentum illud compositum ex Mercurio, & materia prima metallorum, & oleo facta inceratione conjunctis, Dorn. tr. de Artificio supernatural. c.14 in Th. Chym. Vol.I. & plura Tom.IV. pag.77. 719. seqq. 987. Quære in Indice plura. Vol. V.p.15. *Gumma* quoque notat tumorem, vel tuberculum durius, plerunque indolens in lue Venerea periostio adhærens, à materia viscida congelata, & corrupta succi nervosi, aut potius lymphæ obortum, de quo affectu vide Aq. tr. de operat. Chirurg. tit. de *Gummatibus*. Meminit, & Helmont. tr. Tumulus pestis §. Præparata sedes.

† Gummi Caragna quid sit, docuit Nic. Maron. de eadem p.17

Gummi, κόμμι, dicitur & *Gummis*, *Commis* in fœmin. Rhod. in Lex. Scrib. & in not. ad Scrib. n.72. in genere ita dicitur lachryma congelata concretaque sive liquor concretus in truncis arborum ipsam producentium, velut resina quoque in multis visitur, quæ resinam proferre possunt. Cæterùm quod Emplasticæ sit potentiæ, constat, Gal. l.7. de S. Fac. §. *Commi*. *Gummi* simpliciter dictum significat *Arabicum*, Rhod. ad Scrib. n.21. *Gummata*, vel sunt *Naturalia*, vel *Artificialia*. De utrisque vide Schr. l.2. c.21. Naturalium resolutionem succinctè tradidit Junken. Chym. Exp. Cur. P 1. f.3. c.3. p 206. Artificialium extractio proponitur, & à Libav. Alchym. Pharmacevt. c.20. Nec Chymici destituuntur *Gummatibus*. Ita *Gummi* legitur joviale apud Schrod. l.3. c.14. *Gummi* crystallinum Mercurij tr. Ignis naturę c.35. *Gummi* Benedictum in magisterio Lapidis Philosophorum. Idem. Tom. II. Oper. p. 351. *Gummi ad Podagram*, *Gummi Gamandræ* &c. Vide suprà *Gamboidea*. *Ghitta Jemou*.

Gummi resinæ, vocantur concretæ arborum lachrymæ in oleo promtius, attamen & in aqua, licet difficulter solubiles. Schroder. l.2. c.20

Gummositas, idem quod *Guma*, vel *Gumma*. Forest. l.32. Obs.19. in Schol.

Gunalges, γυιαλγής, dicitur Hippocr. qui genuum dolore conflictatur, l.6. Epidem. sect.4. t.13.

* Gur, terminus Spagyricus, cujus significatio ignota. Legitur Th. Ch. D. VI. p 322

* Gurgulio, γαργαρεών. Vide *Columella*. *Gurguliones* quoq; vocantur insecta, sive vermiculi in farina, uvis Corinthiacis, atque passis geniti. Legitur hæc vox. in Act. Philos. Oldenburg. Ann.1668. m. jun. quamvis aliàs *Curculiones* dicantur. Vide *Curculio*.

Gustabilis, γευστός, dicitur de qualitatibus ad gustum pertinentibus. Gal. l. 2. de L. Aff. cap. 8

Gustus, γεῦσις, item *Gustatus*. Hujus vocabuli homonymiam jam olim indicavit Gal. l. de odor. Instrum. c.1. in princ. Non solùm earum rerum sensum, quæ in *gustatum* cadunt, sed etiam vim gustandi *gustum appellant*. Nimirum *gustus*, γεῦσις, activè sumto vocabulo denotat speciem sensuum externorum quandam tactui planè similem; cujus organum sensorium omnium Doctorum consensu *Lingua* habetur, cui aliquatenus subobscurè tamen palatum, & superior gulæ pars subserviunt. Quænam verò propriè pars Linguæ primarium sit instrumentum, in eo nondum conveniunt. Varias sententias collegit Barthol. l.3. Anat. c.13. è quibus verosimillima videtur Malpighij, & Fracassati sententia, papillas nerveas linguæ statuentium, in Exercitat. h. t. quam & confirmavit D. Car. Reygerus in not. ad Jac. Rul. de Bellebad. Glossostomographiam, Ann. III. Ephem. N.C.p.369 Aliàs de hujus sensus natura egregiè quoque, & accuratè scripsit Th. Willis An. Brut. P. 1 c.12. Helmontius alium *gustum* linguæ, & alium stomachi esse scripsit tr. Potestas medicam. §. 27. Passiva significatione *gustus* idem est, quod *Sapor*, de quo suo loco. Ita sumpserunt vocab. Scrib. l arg. n.190. seq. Adde Rhod. in Lex. Scr. Paracels. in Fragm. Med. & alibi.

† Gutta, inusitatum quidem vocabulum; sed magis tamen proprium, & accommodatum hieronym. Saschet. de arthritide c. 1 2

Gutta, σταγὼν, στάγμα æquivocum est. Propriè notat particulam minimam, sive stillam materiæ liquidæ, & ita refertur inter minimas mensuras Pharmaceuticas, qua ratione ingredi solent liquores Chymici nonnulli efficacissimi, v. g. olea quædam, & spiritus, aut Sales liquidi. Gutta quoque vocatur Ros, Th. Chym. Vol. VI. p. 753. Gutta etiam sumitur pro Embrochia sive Stillicidio Fallop. de T: erm. aq. & met. c. 13. Tom. I. p. m. 249. Tropicè vocab. Gutta de quibusdam morbis dici solet, v. g. Apoplexia ita dicta fuit, quia creditum à nonnullis sanguinis guttam è capite ad cor delabi, idque suffocari, Diet. n. 85. Parac. Paragr. l. 1. §. 7. Gutta serena vocatur affectus quidam oculorum, ubi visus est abolitus propter nervorum opticorum angustiam, nihilq; vitij in oculis animadvertitur, nisi quod pupilla nigrior, & amplior apparet. Gutta rosacea dicitur quoque rubedo in facie, similis illi, quę tinctura est lepræ incipientis. Rul. & Johns. cujus caussa sunt portiones lixiviosæ sanguinis coagulatæ, & stagnantes sub cute. Forest. l. 2. Chirurg. Obs. 9. in Schol. & alij Practici.

Guttalis, rectius gutturniformis, ἀρυταινοειδής, dicitur Cartilago apud Barthol. l. 1. Anat. l. 11. p. 443.

Guttatim contabescere significat lentè consumi, Linden. Ex. IX. §. 51. Sudor στάγδην, fluens, i. e. guttatim est modulus exercitationum, Hipp. 6. Epid. f. 3. t. 8

Gutteo, i. e. gumma, quę est marinum; Rul. & Johns. in Lex.

Guttur, λάρυγξ. Vide Arteria aspera, Larynx.

Gutturinum, ἀρυταίνα. Gutturniformis, Vide Arytænoides.

* Gutturosus, ἐξεχέβρογχος; Vide Exechebroncos.

Guttus dicebatur vas guttatim oleum fundens, quo post lavationem in balneo utebantur. Bumanell. de Baln. mox à princ.

Gyion. γυῖον, Hipp. significat, vel totum corpus, uti patet ex l. de intern. affect. XI. 13. XXXV 6. XXXXI. l. 7. vel membra majora, & quidem juxta Erotianum carnosa, vel musculosa, quod colligere est ex 1. de artic. t. 26. junge Foes. Oec. p. 143. scribitur & absq; ι. solo υ.

Gyioo, γυιόω, significat membra frango; enervo, dicitur de corporis, & membrorum imbecillitate. Frequenti in usu apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 33; &c. Vide gegyiomenus.

Gymnasion, γυμνάσιον, non solum locum significat Palæstra quoq; dictum, ubi se exercebant athletæ, & alij, uti vult Diet. n. 169. sed & ipsum Exercitium, vel Exercitationem, uti patet ex Hipp. l. 6. Epid. f. 1. t. 6. & f. 3. t. 8. sec. Gal. Foes. d. l. Jol. Alex. l. 6. Salubr. c. 1. Vide Exercitatio.

Gymnastes, γυμναστής, dicebatur olim is, qui exercitationibus publicis, & loco, ubi fiebant, præerat. Callebat enim omnia exercitationum genera, & earum usum, & modum noverat. Gorr. in def. Lang. 1. ep. 51

Gymnastica, γυμναστική, dicitur pars Methodi ὑγιεινῆς, sanitatem exercitatione conservans; de qua passim videatur Gal. in lib. de san. tuend. Sed est & alia ars athletis propria, sed magis vitiosa, quia plerunq; extrà naturæ limites progreditur, & qui eam callent, vocantur γυμναστικοί, athletæ, quorum corporis habitus videtur quidem summè bonus, sed revera periculosissimus ex Hipp. 1. aph. 3.

Gymnocrithon, γυμνόκριθον, quasi hordeum nudum. Latinè Scandella, Cereale semen in Cappadocia proveniens, ut scribit Oribas. lib. 1. Coll. Medic. c. 1. fortè id hordeum, quod decorticatum nascitur, & quod vulgò hordeum mundatum appellatur. Gorr. Meminit Gal. l. 1. de A. Fac. c. 13 & Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 6. ut & in not. ad Gal. d. l. item in not. ad l. 6. de S. F. c. de Ægilope, ubi γυμνοκριθή legitur.

Gymnos, γυμνός. Vide Nudus.

* Gynæceia, γυναικεῖα, muliebres purgationes sanguinis significat, cùm menstruas, Hip. l. 6. Epid. f. 1. t. 7. sec. Gal. & f. 8. t. 55. 56. Dicuntur etiam καταμήνια, ἐμμήνια. Vide Menstruum; tùm partus purgationes 5. aph. 28. (ubi utręque intelligi possunt) Coac. t. 513. 518. 522. 548. Junge Foes. d. l. Diet. n: 170. Vide Lochia.

Gynæceum, γυναικεῖον, interdum idem est; quod γυναικωνῖτις, mulierum conclave, cujus meminit Gal. l. 1 M. M. c. 2. Unde & olim Gynæceorum præfectas obstetrices plerunque fuisse, demonstrare conatur Rhodius ad Scribon. n. 122. Interdum vero γυναικεῖον à quibusdam dicitur Stibium, sive Antimonium, quod eo mulieres decoris caussa cilia illinerent. Gorræus.

Gynæcomanes, γυναικομανής, dicitur nimio & insano fœminarum amore captus. Lind. Ex. §. 208

* Gynæcomaston, γυναικομαστον, muliebris mammæ, & subjectæ additæq; mammis pinguedinis auctio est præter naturam. Gal. in def. muliebrium mammarum nimium incrementum. Castell. & Gorr. Caussa haud dubiè in copia succi nutritij chylosi excessiva consistit.

Gynæcomastos, γυναικόμαστος, dicitur tumor mammillarum in viris p. n. adeò ut mammis mulierum similes fiant. Est morbus auctæ magnitudinis. Gal. in defin. Ingraff. com. ad Avic. de Tum. p. n. p. 375

Gynæcomystax, γυναικομύσταξ, i. e. *Barba muliebris*, & ita dicitur pubes suprà pudenda muliebria erumpens, quando pubescunt? Rolf. de part. genit. Part. II. c. 34

* Gyne, γυνή, *mulierem* significat, estq; nomen, quod ambitu suo tàm conjugem fœminam, quàm sejugem complectitur, quamvis rarius de virgine usurpatur. Diet. n. 171. Lind. Ex. IIX. §. 25. seqq.

Gyps, γύψ. Vide *Vultur*.

Gypsos, γύψος, *gypsum*, ita dicitur, quod ex lapidibus tostis, & ambustis exprimitur. Cognata Calci res est, sed non est ita calidum. Differunt, quod calx restincta humore aliquo acquirit calorem; *Gypsum* non accenditur. Duo sunt potissimum ejus genera: Unum *Nativum*, seu fossile è terra, summitate potissimum illius, estque simile ferè Nitro, latis venis: Alterum *factitium* ex lapide albo, simile Alabastro, cujus tamen varia sunt genera pro diversitate locorum. Rul. & Johns. De virtute Medica *gypsi* lege Gal. l. 9. de S. F. h. t. Diosc. l. 4. cap. 134. Ægin. l. 7. c. 3. In specie vinum conservare, testatur J. Alex. l. 17. c. 6. Salubr. Hinc *gypsata vina* accepta venenis omnibus contraria esse scripsit Ardoyn. l. de venen. pag. 34. Nocet verò intus sumptum Senn. M. Pr. lib. 6. part. 6. c. 2.

Gyrinus dicitur apud Plin. rana recens nata adhuc quoad formam imperfecta nigra, oculo saltem, & cauda insignis l. 9. H. N. c. 51. teste Aldrov. l. 3. de pisc. c. 61

Gyris, γῦρις, i. e. *pollen* ex farina, qui amylo virtute sua respondet. Ægin. l. 7. c. 3. h. t. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. Moschion. de morb. mul. c. 136. Gorr.

Gyrofalco, *girfalco*, nomen avis rapacis ad *falcones* pertinentis, cujus descriptionem, & usum vide ap. Aldrov. l. 6. Ornithol. c. 3.

H.

Habena, τελαμών, ad instrumenta Chirurgica refertur, & significat speciem vinculi, quo vulnerum labia contrahuntur, & vices suturæ sustinet. Legitur apud Galen. 2. de ijs, q. in med. t. 8. fin.

Habbo, ἠχώ. Vide *Echo*.

Habilis, i. e. dispositus, commodus. Ita Corpus *habilissimum* quadratum vocatur, neq; gracile, neq; obesum, Cels. l. 2. c. 1. jung. Pantin. not. ad h. l.

Habitatio, οἴκησις, locum in quo commorari, & vivere solemus, significat, i. e. *domicilium*. Pertinet inter τὰ ἔξωθεν, quæ etiam consideranda sunt in Medicina, ex Gal. cap. 1. aph. 1.

Habitudo, κατάστασις. Vide *Catastasis*. *Constitutionem* corporis vel bonam, vel malam significat, Gal. l. de opt. corp. constit. & l. de opt. habitu.

* Habitus, ἕξις, varijs gaudet significationibus, etiam in foro Medico. In genere notat *constitutionem*, vel habitudinem corporis, aut alterius alicujus rei constantem, & perennantem, sive firmam, cui opponitur διάθεσις, *dispositio*, Gal. ad Thrasybul. c. 11. & l. de opt. habitu in princ. quæ διάθεσις etiam vocatur σχέσις de quo suo loco. Deinde significat corporis, & partium constitutionem, sive habitudinem, structuram, & compositionem, qua ratione dicitur corpus esse *habitus* densi, rari, solidi, compacti, laxi, Hipp. 2 de R. V. I. A. t. 31. & 40. Gal. in comm. Est verò corporis *habitus* duplex: *Bonus*, Gr. εὐεξία, & *malus*, καχεξία. Vide *Euexia*, *Cachexia*. *Habitus*, ἕξις, etiam sumitur pro membrorum vinctorum *habitu*, & figura, sive constitutione post deligationis tempus, & huic θέσις, positio, situs opponitur, Hipp. 3. de ijs, q. in med. t. 21. Gal. in comm. ad h. l. Adde Foes. Oec. p. 218

Hades, ᾅδης, *Infernus*. Vide *Orcus*.

Hadid, id est *ferrum*. Ruland. & Johns. in Lex.

Hadros, ἁδρός, significat *uberem*, *largum*, abundantem; & dicitur de homine benè nutrito, crasso, pingui, adulto, Hipp. l. de genit. IV. 9. de pulsu largo, Gal. def. med. cui opponitur ἰσχνὸς, gracilis; de diæta, vel victu largiore, & pleniori, 1. aph. 5. & 7. de purgatione fortiori, 4. aph. 9. jung. Diet. num. 7. & C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 855. seqq.

Hæcceitas, Scoto dicitur *quinta essentia* Chymicorum, sive essentia specifica, principium vitale activum, cujus virtute medicamenta operantur. Libav. tr. de Igne naturę, cap. 25 fin.

Hæma, αἷμα, Græcis vocatur *Sanguis*, liquor ille vitalis, & naturæ nostræ familiarissimus, de cujus origine, generatione, motu circulari, fermentatione, usu & examine, quoad statum secundum, & præter naturam, passim in scriptis veterum, & recentiorum Medicorum quamplurima leguntur. Apud illos imprimis Hipp. Gal. & Avic. nunc *sanguis* sumitur pro omni in venis concluso succo, h. e. massa

massa liquida è quatuor humoribus pituita, utraque bile, flava. & atra, & *sanguine* strictè dicto constante; nunc strictè pro quarta ejus parte reliquis tribus è directo opposita. Enimverò cum illa opinio jam dudum propter varias absurditates, quibus scatet, obsoleverit, præstat, recentiorum scripta consulere, præsertim Th. Willis Exerc. de Febr. cap. 1. & 2. seqq. Gualt. Charlton. Exerc. Oec. Anim. IV. V. D D. Maur. Hoffmanni Synops. & Prudent. Medic. Notas nostras in Jesseni judicium de sang. V. S. misso, & alios plures, quamvis nec in his omnibus cuncta applausum mereri, Adrastea cogat fateri, præsertim quando statuitur, universam Medicinam dependere ex *sanguinis* sec. & p.n. cognitione, qua hypothesi, & morborum externorum plerorunque cognitio, & curatio è foro Medicinæ excludi, & internorum quoq; plurium à succo nervoso, spiritibus, flatibus, quin & excrementis immediatè dependentium tractatio magis obscurari, quàm illustrari videtur. Nobis hac vice sufficit, ex veris principijs, & neotericorum monumentis hanc annectere descriptionem *sanguinis* Physiologicam: *Sanguis* est humor vitalis, sive substantia in brutis, & homine fluida, è particulis diversis activis, & passivis constans, rubicunda, primùm in conceptu ex colliquamento seminali producta, & successivè virtute flammæ, sive spiritus vitalis multiplicata, & ex chylo quotidiè accedente continuata, & ita cum ad individui conservationem, tùm ad speciei propagationem destinata. In resolutione Chymica *sanguinem* promere Aquam, Spiritum, Sal volatile, Oleum & sal fixum præter illos demonstravit etiam Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. s. 2. c. 1. p. 74. seqq. An verò talia sint propterea pro principijs constitutivis habenda, non est hujus loci ventilare. Potus *sanguinis* calentis contra Epilepsiam merito suspectus habendus. Tropicè, & abusivè quoq; vocabulum *Sanguis* dicitur dè Vegetabilibus, & Mineralibus, Dorn. de transmut. metallor. c. 17. Ita *Sanguis Draconis* Arabibus Medicis est succus Anchusę, Fallop. de Metall. S. fossil. c. 36. Tom. I. p. 343. *Sanguis Satyrii* (vitiosè Satyrionis) est liquor sanguineo colore ex radicibus Satyrij cum pane pistis, & longa digestione quasi in oleum sanguineum liquescentibus, Johns. in Lex. *Sanguis Antimonii* legitur apud Libav. Synt. Arc. Chym. l. 8. c. 22. *Sanguis viri rufi* est Sulphur marchasitæ, Libav. de Igne natur. c. 20. & Apocal. Hermet. part. prior. c. 15 Johns. *Sanguis duorum fratrum* est *sanguis* draconis vena terræ. In magisterio lapidis Philosophici Mercurius quoque *Sanguis* dicitur Philosophorum. Libav. Synt. A. Chym. l. 7. c. 8. Ger. Dornæus tr. Artific. supernatur. c. 5. ubi quidem varijs epithetis ænigmaticis insignitur, v. g. *Sanguinis Leonis, rufi, viridis, Medusæ* etc. Vide Libav. Tom. II. operum, et quære in Indice.

* Hæmalops, αἱμάλωψ, propriè dicitur cruenta *suffusio in oculis* ex plaga, ictu, effuso nimirum sub locum læsum sanguine oborta, Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8. et l. de fac. parabil. Unde et Archigenes dicebat, *Hæmalopa* idem esse malum cum *Hyposphagmate*, atq; etiam in omni alia parte contingere posse, præterquam in oculo. Dicitur autem αἱμάλωψ quasi αἷμα ἐν ὠπί. In latiori verò significatione sumpsit Hipp. pro omni sanguine concreto, et veluti sugillato, l. de nat. puer. IV. 29. XV. 6. Coac. t. 553. Dioscor. t. 2. c. 95. ubi αἱμαλωπίς legitur. Jung. Foes. Oec. p. 10

Hæmasso, αἱμάσσω, significat *sanguinare*, cruentare sanguinem profundere. Dicitur et ἐξαιμάσσω. Lind. Ex. XIII. §. 463

Hæmateros, αἱματηρός, i. e. *sanguineus*. Dicitur aliàs κάθαιμος, vel ἔναιμος. Lind. d. l. §. 449. Ita δυσεντερία αἱματηρὰ vocatur, quando sanguis evacuatur per intestina absque exulceratione, Gal. c. 5. aph. 65. *Sanguinea* Chymicis quoque dicitur *Nitrum*, Rul. Johns.

Hæmatia, *Hæmation*, αἱματιά, αἱμάτιον, est epitheton *Gari*, sive liquaminis cujusdam subrubicundi, ex intestinis piscium, cœterisq; quæ abjicienda essent, sale maceratis parati. Lat. dicitur *Sanguiculum*, Lind. Ex. IX. §. 69

Hæmaticos, αἱματικός, *sanguineus* dicitur de partibus, quæ ex sanguine primum credebantur constitutæ, Lind. Ex. XIII. §. 446. Vide *Sanguineus*.

Hæmatinos, αἱμάτινος, *sanguineus* dicitur de ijs, quæ a sanguine sunt colorata, tanquam à caussa. Lind. d. l. §. 447

Hæmatites, αἱματίτης, nomen est lapidis, vel glebæ duriusculæ, et mediæ naturæ inter terram, lapidem, et metallum, ita dictæ, vel quod colore sanguinem æmuletur, vel quòd sanguinem sistendi vim obtineat. De cujus speciebus, et usu vid. Gal. l. 9. de S. F. Schrod. l. 3. c. 8. n. 9. Ft. Hofm. in cl. ad h. l. Andr. Chioccus in Mus. Calceol. sect. 3. p. 269. seqq. 403. Arab. *Sedeneg*, Rul. et Johns. in Lex. Parac. negat quoque esse lapidem, sed potius lutum coagulatum., l. de morb. Tart. c. 4. *Hæmatites* quoq; vocatur Lapis Philosoph. Th. Chym. Vol. IV. p. 727

Hæmatitinos, αἱματίτινος, Epitheton Collyrij cujusdam ap. Gal. d. l. quod ex lapide Hæmatite paratur. Aliàs et *Tartarus Hæmatitinus* legitur ap. Parac. d. l. qui faciliùs resolvitur, quia instar lapidis non induruit.

Hæmatitis, αἱματῖτις, *sanguinaria*, est epitheton venarum sanguine vehentium. Hipp. l. de morb. sac. XVI. 28. qualis si intumuerit, vocatur κονδυλώδης αἱματῖτις, l. de Hæmorrhoid. III. 12. ubi et simpliciter κονδύλωσις appellatur.

Hæmatocele, αἱματοκήλη, et in specie, αἱματόμφαλος dicitur species *Herniæ*, juxta Ingrassiam, quæ à sanguineis portionibus occlusis oritur. Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. m. 254.

Hæmatodes, αἱματώδης, *sanguineus*, cruentus, idem quod αἱματηρός.

Hæmatophloeboestasis, αἱματοφλοιβοίστασις, dicitur *sanguis* suo impetu exundantis, ac *intumescentis suppressio*. Gal. in exeg. dict. Hip. quasi dic. αἵματος φλεβῶν στάσις. De hujus vocis varia scriptione vid. Foes. p. 11. De affectu verò ipso junge Bonett. Anat. Pract. l. 1. sect. 1. obs. 1 Schol. p. 2

* Hæmatosis, αἱμάτωσις, *sanguificationem* significat, cujus rationem pete ex descriptione sanguinis. Vide *Hæma*. Junge Authores ibid. citatos.

Hæmocerchnos, αἱμόκερχνος, exponitur bifariam ab Interpretibus. Vel enim dicitur de sanguine excreto per os cum stridore quodam in faucibus, Gal. in Exeg. voc. Hipp. vel de excretis cruentis, sive sanguine perfusis, sed siccis; κέγχνος enim et stridorem, et Atticis siccum significat. Erotian. p. 12

Hæmodia, αἱμωδία, est affectus, qui dentes, gingivasq; infestare solet, cum quispiam, et austeros, et acidos cibos ingesserit, adeoque dentium quidem quasi stupor cum dolore conjunctus inde sequitur, cui portulacam manducatam mederi experientia probat, Gal. l. 2. de L.A. c. 6. Legitur et ap. Hipp. l. 1. prorrh. XXXV 11. l. 2. de morb. XVI. 7. Verbum quoque αἱμωδᾷν ipsi in usu fuit, i. e. dentes obstupescere, l. de Humor. IV. 6. l. 2. de morb. LIII. 2. LXXI. 11 l. de int. aff. VII. 14. Sunt et qui τῆς αἱμωδίας nomine omnem simpliciter dentium dolorem intelligunt.

* Hæmophobus, αἱμοφόβος, i. e. *sanguinem mittendi timidus*, Gal. l. 9. de M. M. c. 5. circà fin.

* Hæmoptyicus, αἱμοπτυϊκός, id est, qui sanguinem sputo per os ejicit, Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. sive vomendo, sive tussiendo, sive screando, sive simpliciter expuendo, l. 4. de L.A. cap. 4.

Hæmoptysis, αἱμόπτυσις, dicitur symptoma retinendi excreti, h. e. sanguinis per os ejectio, ἀναγωγὴ τοῦ αἵματος, Gal. l. 7 de C. M. S. L. c. 4. Aliquando est symptoma pestis aereæ. Paracels. tr. 2. pestil. c. 1. de curat. Observationem *Hæmoptiseos* sine tussi, vide in Eph. N. C. Ann. II. obs. 45. Quod *Hæmoptysis* non semper periculum Phthiseos conjunctum habeat, restatur Observatio D. Joh. Henr. Brechtfeld in Act. Hafn. Vol. I. obs. 105. p. 196. cui planè similem (exceptis periodis, quæ in nostro subjecto non fuerunt statæ, sed incertæ, in quodam Studioso ὁμωνύμῳ, et nos notavimus, feliciterque curavimus. Perperam scribitur, aut pronunciatur *Hemoptosis*, et *Hemoptoicus*.

* Hæmorrhagia, αἱμοῤῥαγία, generaliter significat *sanguinis profluvium copiosum*, largum quacunq; ex parte effundatur; ἀπὸ τοῦ ῥαγῆναι. Vide Diet. Iatr. n. 20. 21. Huc pertinet locus 6. Epid. s. 4. t. 9. et 4. aph. 27. ubi verbum αἱμοῤῥαγεῖν legitur. Specialiter dicitur de ea, *quæ per nares fit*, sanguinis profusione. Ita accipitur passim apud Hipp. 1. prorrh. com. 3. t 37. seqq. pluribus, et passim in Epidemijs. Vide Foes. p. 12. Est verò αἱμοῤῥαγία alia critica, et cum sanitatis commodo, alia symptomatica, et noxia. Caussa omnis consistit in aliqua solutionis continui specie, sive διατρήσεως, sive ἀναστομώσεως, sive διαβρώσεως fuerit, de quibus singulis in suis locis. Dicitur et αἱμόῤῥοια, Hipp. Coac. t. 632. Unde et αἱμοῤῥοϊκός sanguinis eruptionem efficiens, 5. aph. 24. quamvis et Gal. αἱμοῤῥαγικὸς legitur. Diet. n. 22

* Hæmorrhois, αἱμοῤῥοΐς strictiori, et frequentiori usu Medicis significat *profluvium sanguinis ex venis, quæ sunt in ano*. Hipp. l. 3. aph. 30. l. 6. aph. 12. 21. et alibi Interdum verò saltem tumorem illarum venarum absque sanguinis eruptione denotat, quem paulò superius αἱματίτιδα κονδυλώδη, ἢ κονδύλωσιν vocari notavimus. Latinis appellantur *hæmorrhoides cæcæ*, ad differentiam fluentium, quæ *apertæ* vocantur. Aliquando et ipsæ venæ in ano *hæmorrhoidum* nomine veniunt, quæ aliàs *Venæ hæmorrhoidales* vocantur Anatomicis, et de his vide Barthol. libell. 1. Anat. c. 4. Profluvium *hæmorrhoidum* est vel criticum, et salutare, quod et hyperbolicè Germanis vocatur *aurea vena*, *die guldne Ader*; vel symptomaticum, et periculosum. Plura de hoc argumento lege ap. Diet. n. 23. De *hæmorrhoidibus* morbosis integrum libellum scripsit Hip. h. tit.

Hæmorrhoscopia, αἱμοῤῥοσκοπία, hoc est, *sanguinis effluxi inspectio*, et contemplatio; qui terminus ineptè fictus legitur apud Helmont. tract. Scholar. humorist. Pass. Decept. cap. 1. num. 51. ubi *deceptoriam* vocat illam artem, nec absque verisimilitudine, siquidem, et experientia confirmat, ariolatores, et cruoris inspectores sæpè falli, et fallere, præsertim qui vulgari, vana, et superstitiosa tabula *hæmorrhoscopia*

Scopiæ etiam Calendarijs quibusdam adjungi solita utuntur.

Hæmorrhus, αἱμόῤῥος, contractè pro αἱμόῤῥοος, primò est epitheton vasorum ampliorum, & insignium, quæ aperta magnam sanguinis copiam profundunt, Hippocr. 2. de fractur. t. 24. 1. de Venis X. 1. 2. l. 3. XIIX. 5. l. de Hæmorhoid. IV. 8. l. de Affection. XXX. 9. 10. l. 1. de morb. III. 4. VII. 21. &c. Vide Foes. d. l. Deinde est nomen serpentis venenosi, qui, & Lucano *Hæmorrhois* in fœminin. dicitur, cujus morsu multus sanguis prorumpit. P. Æginet. l. 5. c. 16. Forest. l. 30 Observ. 12. in Schol. Hujus serpentis descriptionem verò prolixiùs tradit Aldrovand. de dracon. & serpent. l. 1. c. 5

* Hæreditarius, vide *Hereditarius*.

Hæresis, αἵρεσις, *sectam* significat, h. e. peculiarem aliquam in arte, vel scientia præceptorum, & fundamentorum rationem: Ita in Medicina tres potissimùm Sectas occurrere docuit Galen. l. de opt. secta c. 7. & alibi, *Dogmaticam*, *Empiricam*, & *Methodicam*. Neq; hodie ars Medica destituitur *sectis*, & *sectarijs*, quamvis facilè ad illas tres referri possint, v. g. *Chymica*, & *Helmontiana* ad Empiricam, & *Compendiaria* Medicina ad Methodicam. Enimverò consultiùs est, non se addicere uni *sectæ*. Nam ambitio unjus *sectæ* indelebile malum est, Galen. l. 1. de fac. natur. c. 17. & uni *sectæ* addicti facilè mentiri solent, l. 3. de L. Aff. c. 2. Circa Anatomiam quoq; hodieq; sectæ occurrunt, v. gr. de Bilis succi Pancreatici usu singulari, &c.

Hager, *Hagiar*, Arab. i. e. *Armenius lapis*, de quo suprà suo loco.

Hagioxylon, ἁγιόξυλον. Vide *Guajacum*.

Hal, dicitur *Sal*. Rul. & Johns.

Halation, ἁλάτιον, dicitur medicamentum ex *sale* confectum, purgandi vim habens. Constat utplurimum magna salis portione cum purgantibus, scammonio, lathyridibus, epithymo, ut & alijs tenuium partium simplicibus, cujus formulam tradit Ægineta lib. 7. c. 5. Usus est cum cibis, sicut salis, aut manè etiam aliquo liquore dilutus jejunis certa mensura exhiberi potest. Gorræus.

Halchemia, vocatur Artificium vel ratio salem fusilem præparandi, παρὰ τὸν ἅλα χέειν. Libav. Alchym. Pharmac. c. 6.

Halcyonion, ἁλκυόνιον, est spuma maris concreta admistis sordibus tenuissimis. Ita dicitur ab *Halcyonibus* avibus, quæ ex spuma innatante nidos effingunt. De quibus avibus, ut & *Halcyonio* vide prolixè Aldrov. lib. 20. Ornithol. c. 60. Schroder. lib. 5. cl. 2. n. 44. Quinq; genera *Halcyonij* refert Dioscor. l. 5. c. 136 & ex hoc Ruland. & Johns. in Lex. Theophrastus *Halcyonium* pumicem esse scribit. Hodieq; *Halcyonia* minus sunt usitata, unde nolumus esse prolixiores.

Halec, *Halex*, *Alec*, μαινὶς. Vide *Harengus*.

Halelæon, ἁλέλαιον, dicitur *oleum sali mixtum*, & sal ex oleo diligenter tritus, quo in laxis articulorum doloribus utitur Galen. l. de facil. parabil c. 23. ceu remedio confirmandis articulis idoneo. annotante Foesio Oecon. p. 27. Hoc nomine etiam exornavit Ol. Borrichius succum sulphureum rubei coloris inflammabilem una cùm cubicis salinis crystallis per processum destillatorium aquæ nivalis, vel pluvialis productum, de quo processu legatur laud. Author in hermetica, & Ægyptiorum sapientia vindicata contrà Conring. l. 2. c. 7

Hales, ἁλὲς, ἀλὴς, significat *confertum*, coacervatum, *cumulatum*. Frequenter occurrit apud Hipp. præsertim neutrum ἁλὲς, v. g. l. 1. de Morb. X. 50. XII. 2. XXX. 24. l. 2. II. 10. IX. 2. l. 4. XXV. 14. Coac. t. 300. & in plurimis alijs locis, quæ collegit Foes. p. 28. Hinc descendit verbum ἀλίζομαι, quod *colligi*, coacervari significat, & non minus Hipp. usitatum, v. g. Coac. t. 339. & alibi sæpissimè, & adverb. ἅλις, satis, cumulatè.

Haliæetus, ἁλιαίετος, nomen volucris rapacis. Lat. *Aquila marina*, Accipiter marinus, qui circà mare, & in littoribus, & ori piscibus, & aquatilibus insidiatur, cujus descriptionem, usumq; in cibo, & Medicina vide apud Aldrov. l. 2. Ornithol. c. 3.

Halica, pro *Alica*. χόνδρος. Vide *Alica*. Occurrit cum aspiratione apud Scribon. Mercurialem, & alios.

Halices dicuntur Pandiculationes post somnum, Avic. l. 1. Fen. 3. doctr. 2. c. 13

Halieuticon, nomen Emplastri, quod duplex habetur apud Aetium l 15. cap. de Emplastr. discussorijs, & attractorijs Gorr.

Halimar, id est, *Cuprum*. Rul. & Johns.

Halinitron, ἁλίνιτρον, i. e. *salnitrum*, Fr. Hofmann. in clav. ad Schroder. p. 3. Gorræus descripsit, quòd sit succi concreti species, acris, salsi, subamari, rari, tenuis, levis, & aerei, qui facilè in pulverem solvi potest, & ignem concipere, & in ignem mutari. Ex eo pulvis Tormentarius paratur, ad excutiendos globos ferreos, & plumbeos. Ubique ferè *salpetrum* vocatur, Abstergit, & vires non valdè à *nitro* diffidentes possidet, etiamsi ab amaro, & vero illo Nitro multum differat. Hæc Gorr. Libavius verò ex Paracelso duplex *Halinitrum* statuit, unum *animale* ex lotijs hominum, & bestiarum in

terra natum, inq; eâ coagulatum in corpus: alterum *minerale*, quod *Petræum*, sive *Salem petræ* nominat. Plura de *Halinitro* vide apud illum Apocal Herm. part. pr. c. 17. Modum purificandi. tradit Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 32. & 4. Vide *Nitrum*.

HALISCOMÆ, ἁλίσκομαι, *capior*, teneor. Dicitur de ijs, qui lentis morbis, & chronicis infestantur. Hipp. 5. aph. 70. Gal. in comm. Dieter. n. 41

* HALITUS, ἀτμός. *Halituosus*, ἀτμώδης. *Halitus* idem est, quod *Vapor*, estq; humor attenuatus, describente Gal. l. 1. de sympt. causs. c. 6. *Halituosus spiritus*, ἀτμῶδες πνεῦμα idem, quod *Flatus*, 3. de sympt. causs. c. 3. & l. 14. meth. med. c. 7. Vide *Flatus*. Sumitur, & aliquando latius, comprehendens, & exhalationem humidam, quæ vapor, & siccam, quæ *Fumus* vocatur, Gal. c. 3. de humor. t. 13. Vide quoq; *Exhalatio*, *Vapor*. Alimenta *halituosa* dicuntur, quæcunq; per cutem forâs exhalare apta sunt. Gal. l. 8. meth. med. c. 2. Vocantur aliàs *Diaphoretica*.

HALLE, ἅλη, i. e. *saltus*. Dicitur de languine à circumferentia, & partibus externis ad interiora recurrente in horrore, & tremore, Hipp. l. de flatib. XI. 7. Foes. Oec. p. 30

HALLERRON, *Halereon*, juxta Hermetem, vetera *Aquila* est. Parac. Scholijs in l. de grad. & compos. l. 4. c. 6. Jehns. Lex. Chym.

HALLUCINATIO, παρόρασις. Vide *Parorasis*.

HALMA, ἅλμα, idem, quod ἅλλη, *saltum* significat. Vocatur, & Gr. πήδημα. Et Hesychius scribit, ἅλμα vocari primam fœtus in utero agitationem, & commotionem. Foes p. 32

HALME, ἅλμη, significat *Muriam*, quæ est nihil aliud, quàm aqua salsa, in qua res condiuntur, ut melius conserventur. Tres ejus summæ differentiæ recensentur à Gorræo. Prima est *muria* veldè diluta, in qua etiam caseus mollior demergitur, & in qua sal conjectus adhuc liquescit. Secunda est *muria* temperata, in qua nec sal amplius liquescit, nec caseus mergitur. Tertia est nimium salsa, ita, ut plurimùm salis minimum aquæ insit. Ab ἅλμη, *muria*, vocantur Olivæ ἁλμώδεις, i. e. *muria conditæ*, sicut κολυμβάδες ex dicuntur, quæ suo oleo innatant, quamvis Græci hos terminos haud rarò confundant, uti videtur fecisse P. Ægin. l. 1. c. 81. Vide *Muria*.

HALMYRAX, ἁλμυράξ, est *Nitri species*, quæ sua sponte ex terra efflorescit, & extrà terram reperitur, vel in convallibus, & campis, vel in lacu. Et per æstatem canescunt convalles apud Medos, ut Plinius scribit l. 31. N. H. c. 10. Sic autem dicitur partim ex sapore, quem habet sub'alsum, partim ex eo, quod è terra erumpit, Gorr.

HALMYRIS, ἁλμυρίς, in genere notat *salsuginem*, Hipp. l. de humid. usu VII. 8. In specie nomen *Brassicæ* est, teste Gorræo.

HALMIRODES, ἁλμυρώδης, *salsuginosus*. Est Epitheton quarundam febrium apud Hippocr. 6. Epid. s. 1. t. 29. quo tangentibus pruritum quendam excitant, perinde atq; à sale, & alijs corporibus salsis. Unde, & cutis δέρμα ἁλμυρῶδες vocatur, ibid. s. 6. t. 12. Excretio quoque *salsuginosa* cum alvi perturbatione occurrit, Coac. t. 641. Aliquando legitur ἁλμῶδες, quod idem est, ac ἁλμυρῶδες, l. de humid. us. XI. 8. & l. 7. Epid. XIV. 9

HALO propriè dicitur Circulus ille candicans circa Solem aere vaporibus nebulosis referto apparens, uti constat ex Meteorologicis. Unde translatum nomen ab Anatomicis, Area rubra utrinq; papillam mammarum ambiens Halo quoque vocatur. Apud Bartholinum dicitur *Areola* l. 2. Anat. c. 1. p. 326

HALOSACHNE, ἁλοσάχνη, pro ἁλὸς ἄχνη, *salis spuma*, quæ est spumosi maris lanugo, sive ramentum in exilibus petris inventum, ut scribit Dioscorides l. 5. c. 127. estq; nativi salis species ad mare geniti ex spuma maris exiccata. *Virtus* quoque salina, de qua Galen. lib. 11. de S. Fac. ferè in fine.

HALOSANTHOS, ἁλοσάνθος, pro ἁλὸς ἄνθος, Galen. d. l. *salis flos*, quid propriè sit, non satis certum esse scribit Gorr. Dioscorid. docet d. l. c. 129 ex flumine Nilo defluere, & lacubus quibusdam innatare; crocei coloris, & odoris ingratioris. Georg. verò Agricola hunc non *florem salis*, sed *florem maris* esse docet, quamvis *florem salis* non describat.

HALS, ἅλς, *Sal*, quamvis, quid vulgò significet, etiam pueris notum esse videatur; in foro tamen Medico valdè æquivocum, obscurum, & intricatum est nomen, ita, ut, si omnes de *Salis* significatione opiniones vellemus proponere, integro tractatu opus esset, & volumine. Vulgaris acceptio *Salis* est de corpore quodam minerali, in aqua solubili, ac denuò in salinam, crystallinamque formam coagulabili. Et ita *Sal* duplex est; *Naturalis*, & *Artificialis*. Illius species primariæ sunt, *Sal* commune, Gemmæ, Nitrum, (hæc vocat *salia muriatica naturalia* Jac. le Mort Chym. Med. Phys. c. 13. p. 130.) Alumen, Ammoniacum, Vitriolum, quorum historiam, usum, præparandi modos, & alia vide apud Schroder. l. 3. c. 10. Frid. Hofmann. clav. ad h. l. & in hoc Lexico suis sub literis initialibus. *Artificialium* materia triplex est, *Vegetabilis*, *Animalis*, & *Mineralis*, quorum salium tantus est numerus, ut non liceat omnes recensere. Videatur Schroder. l. 2. cap. 73

Hofm. in cl. Rolf. Chym. l. 3. f. 1. per tot. Libav. & alios Practicos. Dividuntur *Salia* artificialia in *essentialia*, & *cineritia*: item in *volatilia*, vel *fixa*. *Sal essentiale* quid sit, vide *essentiale*. Chymicis verò, & recentioribus Philosophis *Sal* accipitur pro simpliciori corpore, & principio corporum naturalium universali, & essentiali, sine cujus præsentia corpus consistere, & perfectè mixtum corpus dici nequit. De qua significatione legatur Willis Ex. de ferment. c. 2. & Joh. Joach. Becher. in Oedip. Chymic. Tit. II. §. 1. 2. seqq. Consistit verò in corpusculis minimis variam figuram angulosam obtinentibus, & proinde penetrandi incidendique vi pollentibus. Corpuscula illa esse duplicia, *Acida*, & *Alcalina*, communis fuit hactenus Chymicorum sententia, quam etiam arripuit Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. f. 1. c. 1. p. 15. seqq. quamvis alij sint negantes Alcali naturaliter inesse corporibus naturalibus actu; sed artis opera saltem produci. Nos item hanc non facimus nostram. Missos quoque facimus ingenij lusus, quos Helwigius de *Sale Naturæ* prodidit in suo Introitu ad Physicam. A *salini* illius principij bona constitutione sanitas; corruptione morbi deduci solent. Medicamentorum quoque vires pleræq; *salino* principio acceptæ referuntur. Impugnare etiam universalitatem hujus opinionis non dubitavit Fr. Hofm. in cl. negans, ad omnium corporum naturalium constitutionem *salem* tanquam principium concurrere; quia multa dantur *salis* expertia, l. 1. c. 11. & l. 2. c. 79. Atque hæc pro instituti ratione hoc loco sufficere possunt.

Halter, ἁλτήρ, massam significat plumbeam, lapideam, aut ex alia materia metallica, aut similiter graviori factam, qua utebantur olim palæstritæ in exercendis corporibus, teste Gal. l. 2 de san. tu. c. 11. l. 5. c. 3. l. 6. c. 14. hujusmodi jactus *halterum* Gr. dicitur ἁλτηροβολία, ap. Orib. Foes. p. 33. Meminit & hujus exercitij, vel ludi Jul. Alex. l. 6. Salubr. c. 10. ἁλτῆρες quoque aliàs vocantur *palangæ*, vel *perticæ illæ*, sive hastilia, quibus funambuli utuntur ad firmius æquilibrium, aut transientes fossam ad majorem vim saltus.

Hamalgama, ἀμάλγημα, pro *Amalgama*; i. e. calcinatio per Mercurium, Libav. tr. de Igne nat. c. 30.

Hamartema, *hamartia*, *hamartolia*, *hamartas*, ἁμάρτημα, ἁμαρτία, ἁμαρτωλία, ἁμαρτὰς, *errorem*, erratum, delictum in foro Medico significat ap. Hipp. Vide *Erratum*. *Error*, adde Foes. p. 36.

Hamia. pro *Amia*, nomen piscis duræ carnis Gal. l. 3. de A. E. c. 31. Vide *Amia*.

Hamulus, ἀγκιστρον, *hamus*, instrumentum Chirurgicum, quo aliud apprehenditur, aut elevatur. Ita pro nervis elevandis *hamuli* meminit Gal. l. 8. admin. Anat. c. 4. Hildan. *Hamulum* pro mola extrahenda exhibet Cent. 2. obs. 5 2 Plura vide in Chirurgiæ scriptoribus, in specie apud Scult, in Armam. Chirurg. Part. I. Tab. VIII fig. 9. T. XV. f. 5. T. XXXI. f. 8. T. XXXIV. fig. 3. *Hamus* quoque nomen fasciæ est apud Galen. de fascijs n. 91

Hapalos, ἁπαλὸς, *mollis*, mitis, lenis significat. Ita ἁπαλὸν φάρμακον, *molle* medicamentum dicitur, quale ex ovi luteo; & rosaceo cerato confici potest, & oculorum inflammationibus adhibetur. Item ἁπαλὸν κολλύριον, *lene*, & mite collyrium. Gorr. Hinc verb. ἁπαλύνω, *emollio*; lenio; quod aliquoties occurrit ap. Hipp. l. de humid. III. I. 17. IIX. 11. Mochlic. XXI. 11. 3. de artic. t. 63. Lingua ἁπαλυνομένη, i. e. *mollis* reddita per affluxum humidum. Coac. 232. Substantivum ἁπαλυσμὸς, *emollitio* occurrit 3. de artic. t. 64.

† Haphe 1. est, contactus unctorum, Ceromate. 2. Maculæ leprosorum.

Haphe, ἁφὴ, idem, quod ἅψις. Vide *Hapsis*.

Hamma, ἅμμα, dicitur *Nodus*, vinculum, & *nexus*; qui in fasciarum connexione, & colligatione effici solet. Hipp. 3. de ijs, q. in med. t. 7. 8 9. seqq. ubi vid comm. Gal. Vide *Nodus*.

Haplotomia, ἁπλοτομία, dicitur *simplex sectio*, pertinetq; ad Chirurgiam. Gal. Introduct. c. 18.

Haplus, ἁπλοῦς, *simplex* significat. Usurpatur de linteis Hipp. d. l. t. 14. Significat & *Similare* Gal. l. 1. de nat. fac. c. 6. Tropicè de animi *simplicitate*, l. de vet. med. XXII. 18

Hapsicoros, ἀψίκορος, vocatur, qui, simulatq; dapes, vel libavit, veluti satiatus prorsus statim abstinet. Latinè *Tedulus*. Lind. Ex. XIV. §. 63.

Hapsis, ἅψις, item, ἁφὴ, diversa significat; juxta verbi ἅπτω, & ἅπτομαι variam significationem: 1. notat *Tactum*, qui est sensus externus amplissimus; consistens in perceptione objecti tangibilis beneficio fibrarum nervearum spirituum animalium copia refertarum facta, & per nervorum ductus ad commune sensorium propagata. De quo plura ap. Willis de An. Brut. Part. I. c. 11. Deinde significat *connexionem*; & ferè idem quod ἅμμα. Tertiò *læsionem* significat; Hinc Hipp. de *mentis alienatione* usurpat, ἅψις φρενῶν, 3. de R. V. I. A. t. 41. l. 1. de morb. mul. LXXXIIX. 24. Vide Foes. p. 87

† Hapsus, Saccus ex lana, lino, aut omento, quo plagæ teguntur.

Hapsus, glomum stuparum, filamentorum ; aut lanæ significat, quibus Chirurgi utuntur : Hildan. de cista militari.

Hapto, *Haptome*, ἅπτω, ἅπτομαι, *tango nesto*, lædo, significat. Vide Hapsis. Ψόμμ© significat, & *accendo*. Linden. Ex. XI. §. 171

Habena, idem, quod *Arena*, vide *Arena*.

Harenchus, *Harengus*, *Herenga*, μαινὶς nomen piscis notissimi in cibo, & Medicina usitati cujus descriptionem, & usum vid. apud Aldrov. l. 3. de Pisc. c. 10. Schrod. l. 5. cl. 3. n. 80. qui *Halecam* vocat, quod tamen improbat Aldrov.

Harma, *Harmation*, ἅρμα, ἁρμάτιον, nomen Collyrij τραχωματικῦ, quod efficax est ad asperitatem palpebrarum, cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 16. & Scrib. n. 28. Ita verò dicitur, quasi *Quadriga* i. e. currus cum quatuor equis, quo Ptolemæus rex usus esse dicitur Rhod. ad h. Scribon loc.

Harmos, ἁρμὸς, dicitur Pollnci spacium illud, quod est inter dentes, seu *caro* inter dentes media. Gorræus.

Harmodia, ἁρμόδια, adverbium pro ἁρμοδίως, significat *congrue*, aptè, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXVII. 11. ubi tamen apud Linden. ἄλλως legitur, Foes. p. 94

* Harmonia, ἁρμονία, in genere *concordantiam*, concentum significat sive *concinnitatem*. In specie verò ἁρμονία est species συναρθρώσεως, qua inter se ossa aptè committuntur, & concinnè junguntur, ut in capite. Sunt autem maxillæ superioris ossa, adhæc narium, & quædam capitis ossa ad hunc modum inter se juncta. Gal. l. de ossib. in proœm. Differt à sutura, quod in hac sint extremitates ossium veluti serratæ: in *Harmonia* verò per lineam simplicem combinantur. Barth. libell. 4. Anat. c. 1. Ita omnes ferè epiphyses connectuntur. *Harmonia* etiam medicamenti nomen est in catapotia coacti, & pertutilis ad sistendas fluxiones sive destillationes, apud Galen. libr. 7. de C. M. S. L. c. 2. in fin. Est etiam medicamentum ἀνώδυνον βηχικὸν, h. e. ad tussim comparatum, doloris expers, cujus descriptio est apud Aetium l. 8. Est quoque Emplastri nomen apud eundem. Ad generalem *Harmoniæ* significationem pertinet locus elegans apud Langium l. 1. ep. 41. ubi per *harmoniam* in qualitatum proportione, & membrorum corporis compaginis unitate consistentem contemperatam fieri voluptatem, persolutam verò dolorem excitari, ex Socrate docuit. De *Harmonia* Macrocosmi, & Microcosmi vid. Paracelss. in paragran. & alibi.

Harmozoma, ἁρμόζομαι, significat aptè compingor, coaptor, firmor, fulcior, apud Hipp. 2. de ijs, q. in med. t. 6. & c. 3. t. 16. Galen. 1. de fract. t. 36

Harpa, *Harpyja*, ἁρπυία, nomen monstrosi, & verminosi partus uteri, ex crebro fructuum, olerum, aliorumq; ciborum mali succi usu geniti. Ephem. N. Cur. An. I. obs. 1. Vocantur *Lombardorum fratres*. Est & nomen monstrosæ volucris apud Aldrov. l. 10 Ornithol. c. 2. quæ tamen pleraq; figmenta videntur Poetica.

† Harpax, mistura ex Calce, & sulphure vivis Moller. institut. Chirurg. l. 3. cap. 5.

Harpax, ἅρπαξ, vulgò significat *rapax*, Epitheton ferarum quarundam volatilium, & terrestrium. A quibusdam verò ita vocatur *Succinum*, quod affrictu calefactum paleas, & res alias leves ad se trahat, & retineat. Gorr.

Harundo, κάλαμ©, pro *Arundo*. Ejus significatio propriâ pertinet ad Botanicos. Tropicè *Harundines* vocavit Helmont venas, arterias, intestina, & canales omnes, tr. Tumulus Pestis. §. Imaginat. Pestis requisita &c.

Hasacium, id est, *Sal Ammoniacum*. Rul. & Johns. in Lex.

Hastellæ vocantur *Plagulæ*, vel *Assereuli*; qui adhiberi solent in deligatione fracturarum ad firmitatem membri, Avicen. lib. 4. fen. 5. tr. 2. c. 7. & Vide *Ferula*.

Haustus, Gr. ῥόφημα diei posset, dicitur quantitas certa potus, quantum videlicet uno spiritu aliquis ebibere potest. Refertur inter doses medicamentorum liquidorum, purgantium & alterantium. Hinc usus obtinuit, ut *Haustus* nominemus, qui uno veluti *haustu* sorberi queunt. Lind. Ex. XIII. §. 356

Hebdomada, *Hebdomas*, ἑβδομὰς, significat tempus septem dierum naturalium. Dicitur, & *Septimana*. Quod temporis spacium quomodo in crisibus numerari debeat, docet Gal. comm. 2. de humor. t. 20.

Hebe, ἥβη, tria notat hæc vox: 1. *lanuginem* pudendorum, sive pilos suprà pudendorum ragionem erumpentes. 2. *locum*, ubi ista lanugo succrescit: & 3: *ætatem*, qua incipit crescere, quæ Lat. *Pubertas* dicitur, nec certo definiri tempore potest. Dieter. n. 371. Jung. Gal. c. 3. aph. 27. 28. & l. 5. aph. 7.

* Hebes, *Hebetudo*, ἀμβλὺς, ἀμβλυωπία. Vide *Amaurosis*, *Amblyopia*.

Hecatombe, ἑκατόμβη, nomen Collyrij vel medicamenti Ophthalmici ad cicatrices crassas apud P. Æginet. l. 7. c. 16

Hecatondrachmon, ἑκατόνδραχμα, scilicet ἔμπλαστρ©, nomen Emplastri viridis apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2.

Hecteus, ἑκτεὺς, dicitur mensura Attica sex, aut octo choenices capiens, & est *sexta pars*

pars medimni dicitũr. Meminit Hippocr. l. 2. de morb. mul. XXIV. 21. Adde Foes. p. 193

* HECTICA *febris*, ἑκτικὸς πυρετός, sæpè simpliciter *Hectica*, duplicem habet significationem. Primùm sic dicitur omnis *febris solutu difficilis*, qualiscunq; fuerit, & ita opponitur τῷ σχετικῷ, h. e. *febri solutu facilis*. C. Hofm. de febrib. c. 12. & 29. Deinde speciatim magis dicitur *Hectica febris*, quæ Diariæ, & Putridæ opponitur, dicturq; juxtà nonnullos *Hectica*, quod in *habitu* corporis, ἕξιν appellant, h. e. in partibus solidis, tanquam in subjecto consistat. Est enim *Hectica* febris calor p. n. in solidis partibus ipsius cordis accensus. Castell. & Gorr. Verùm Sennert. hanc denominationis rationem improbat, tr. de febrib. l. 3. c. 1. & Piens tr. de febribus in specie c. 4. p. 45. 46. Nobis naturam hujus febris optimè descripsisse videtur ex recentioribus Thomas Willis, quando inter symptomaticas retulit, & *Lentam* vocavit, & caussam ejus in mala sanguinis diathesi, videlicet nimis salsa, & acri, ideoq; circulationi, & nutritioni minus apta posuit. Hinc vel obstructiones pulmonis, & viscerum, vel ulcera sequi docuit, c. 11. de febribus. Ex quibus hanc libet subjicere descriptionem: *Febris Hectica* est intemperies calida & sicca totius corporis cum varijs symptomatibus, prælertim verò caloris externi in extremis partibus post pastum exacerbatione, corporis macie, sudore nocturno, & alijs coniuncta, proveniens à sanguinis acrioris, & salsi effervescentia p. n. lente continuata. Apud Paracels. sæpè barbarè dicitur Febris *Etica* pro *Hectica*. Paramir. & alibi.

* HECTICUS *pulsus*, ἑκτικὸς σφυγμὸς, Galeno dicitur, qui non magnopere variat, sed manet in perpetuum sibi similis, nec solvitur unquam, quòd totus corporis habitus morbum induat in ejusmodi hecticis febribus, l. de puls. ad Tyron. c. 8. Estque species inæqualis pulsus confinis formicanti, qui Græcis μυρμηκίζων dicitur, sed eo adhuc minor. Phthisi. Empyemati, & Febri Hecticæ proprius est. Galen. l. 3. de præsag. ex puls. c. 4 ubi etiam *flabilem* dici posse scribit. Gr. μόνιμον ἀνωμαλίας σφυγμῶ.

* HECTICUS *spiritus*, ἑκτικὸν πνεῦμα, dicitur tertia species insiti spiritus, Gr. ἐμφύτε, qui lapides continet, contradistinctus à reliquis duobus. *Naturali*, qui animantia, & stirpes nutrit, & *Animali*, qui sentiendi, omnisq; motus facultatem animantibus exhibet. *Hecticus* in toto corpore sedem suam habere creditur, Gal. l. Introduction. c. 13. Verùm tota doctrina de Spiritibus insitis non caret absurditate, teste C. Hofm, Instit. l. 2. c. 150. §. 10. seqq.

HECUSIOS, ἑκέσιος, idem quod καθ' ἑαυτόν. Vide *Voluntarius*.

* HEDERACEUS, ἑλικοειδὴς, *Hederarius*, epitheton vasorum præparantium arteriæ, & venæ, ad testes utrinq; excurrentium inter se intricato plexu conjunctarum, unde, & *Plexus pampiniformis, Capreolaris*, κιρσοειδὴς vocatur, Galen. l. 1. de sem. c. 12

HEDONE, ἡδονή, *Voluptas*, quid significet; notum est; estq; perceptio animæ sensitivæ extrema, in qua omnes reliqui affectus acquiescunt. Consistit verò in grata, & concinna spirituum per objecta sensoria facta alteratione, expansione. agitatione, & motu, uti prolixius eam describere ausus est Th. Willis An. Brut. P. I. c. 9. Add. Charlton. Ex. IIX. Patholog. §. 21. & 22. Vide *Voluptas*.

HEDOS, ἕδος. Vide *Sedile*.

* HEDRA, ἕδρα, æquivocum nomen est; Vel enim significat *podicem*, sive Anum, ἀρχὸν, δακτύλιον, vide *Anus*; vel etiam excretionem ipsam alvi, Lind. Ex. IV. §. 99. Hipp. l. 5. Epid. XXIV. 12. & l. 7. XIIX. 15. Unde, & vernaculè *Sedis* nomine venire solet. Vide Linden. Ex. IV. §. 99. vel denotat *sedem*, & basin, ut in abscessibus, & sinubus subjectam abscedenti corpori partem, Hipp. 2. de ijs, q. in medic. t. 27. Et in Mochlico. XXII. 6. locum proprium, & sedem partis congruam notat. Ἕδρα quoque Hipocr. dicitur ossis fracturæ species, ita ut teli vestigium maneat osse discisso, & qua insederit, appareat. Dicitur alijs διακοπή, l. de cap. vulner. XIV. 6. 7. & XVI. 12. Gal. c. 2. de artic. t. 9. Jung. Foes. p. 180

HEDRAEOS, ἑδραῖος, significat *sedentarius*, sessilis. Epitheton somni sessim facti apud Hipp. l. 6 Epid. s. 4. t. 15

HEDRICOS, ἑδρικὸς, epitheton remediorum ad podicis, vel sedis affectus apud Ægin. l. 3. c. 59. ex quo allegavit Forest. l. 23. obs. 9. in Schol.

HEDYCHROON, ἡδύχροον, est Magma per pastillos digestum multis aromatis constans. Primum ab Andromacho inventum, & descriptum proditur. Descriptio habetur apud Gal. l. 1. de Antidot. c. 10. & de Theriac. ad Pison. c. 13. P. Æginet. l. 7. c. 11

HEDYNTOS, ἡδυντὸς, *suaveolens*, sive odoribus, vel aromatibus suaviter imbutum significat. Legitur apud Hippocr. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 7. & l. de Steril. XI. 26

HEDYS, ἡδὺς, significat *suavis*, jucundus, gratus. Hippocr. verò sumit strictius de condimento aromatico; l. 2. de morb. mul. XLVII. 21 & LXXXIV. 3. ut ita idem sit cum τῷ ἡδυντὸς. Foes. Oec. p. 261. Vide *Jucundus*.

* Hedysma, ἥδυσμα, in genere significat *condimentum* omne, alteri gratiam, & suavitatem concilians. In qua significatione Galen. l. 3. de alim. fac. c. 11. pinguedinem quoq; & adipem carnium ἡδύσματα esse dixit. Cibis enim suavitatem potius conciliant, quàm in alimentum convertuntur. Strictiori verò significatione ἡδύσματα vocantur illa, quibus suavis odor unguentis conciliatur. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXI. 2. Rhod. ad Scribon. n. 122. Erant autem potius liquida, & plerunq; uti patet ex Gal. l. 1. de C.M.S.L. c. 2. in fine ferè ad differentiam τῶν συμμάτων, quæ corpus, et consistentiam dabant unguentis; utrisq; tamen eadem odoris gratia, uti patet ex Plin. l. 13. H. N. c. 1. Jung. Linden. Ex. X. §. 77.

* Hegemonicos, ἡγεμονικὸς, *principalis*, primarius: Epitheton facultatum animalium quarundam, quales sunt ratiocinatrix, imaginatrix & recordatrix. Gal. l. de diff. sympt. c. 3. ἡγεμονικῶ sedes est in cerebro. C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 550

† Heil idest Cardamomum. Rond.

Heileos, εἰλεὸς, idem, quod εἰλεός. Vide *Eileos*.

Heilesis, εἴλησις, idem, quod εἴλη vel ἕλη, estq; *solis ardor*, splendor, & æstus. Gal. l. quod anim. mor. seq temp. corp. c. 9

Heilipus, εἰλίπους, quasi *flexipes*. Epitheton boum apud Hipp. l. de arr. t. 28

Hel, idest, *mel*. Rul. & Johns. in Lex. Ch.

Helcoma, ἕλκωμα, *exulceratio*, idem, quod ἕλκωσις, ἕλκος. Occurrit apud Hipp. l. 3. Epid. s. 3. t. 47. Vide *Helcos*.

Helcos, ἕλκος, Latinè *Ulcus* vel *Helcus*. Accipitur latè, & strictè. In illa significatione notat omnem solutionem continui in partibus carnosis, & mollibus factam. Hinc Hippocr. ἕλκεα carnis vitia, & calamitates dicuntur l de Medico. IX. 11. & ita sæpè confunditur cum vulnere, 2 Prorrhet. XIX. 10. XXII 12. XXIII. 1. l. 5. Epid. XIV. 7. l. 4. de morb. XXV. 1 Imo generalissimè omnes morbos ἕλκεα vocare non est verisimile, Hipp. 3. de fract. t. 34. Strictè verò *Ulcus*, ἕλκος, ea dicitur solutionis continui species in partibus mollibus, quæ cum deperditione substantiæ ab erosione facta est. Vid Dogm. nostr. Part. II. c. 5. dogm. 4. p. 137. seq. & jungantur Chirurgiæ scriptores.

Helcosis, ἕλκωσις, idem, quod ἕλκος *exulceratio*.

Helcticos, ἑλκτικὸς, *attrahens*, attractivus. Dicitur de facultate ministra, et de medicamentis Vide *Attractio*. *Epispasmos*.

* Helcydrion, ἑλκύδριον, i. e. *ulcusculum* aut pustula ulcerosa. Galen. l. 1. de C.M.S.L. c. 9. & P. Ægin. l. 3. c. 3. Foes. p. 200

Helcysma, ἕλκυσμα, vocatur *argenti scoria*, quia uncino è catinis eximitur, iisdem ferè viribus pollens, quibus μολύβδαινα. Gal. l 9. de S. Fac. Dioscor. l. 5. c. 101. Ægin. l. 7. c. 3

Helcyster, ἑλκυστὴρ, dicitur Hippocr. instrumentum ferreum, fœtui extrahendo accommodatum. *Tractor*, vel attractorius dici posset. Estq; *uncus* quidam *ferreus*, qui fœtui mortuo infixus ex utero extrahit, ἐμβρυουλκὶς, de quo vocab. supra. Illud occurrit l. 1. de morb mul. XCVI. 6. Alibi vocavit ὄνυχα. *Unguem* l. de superfœt. V. 1.

Heltacum, ἡλιακὸν, est epitheton τῶ κύφεος, quod aliâs κῦφι μέγα vocatur, rebus 36. constans Ejus compositio habetur apud Ægin. l. 7. c. 22. Vide *Cyphi*.

Helicia, ἡλικία. Vide *Ætas*.

Heliocaes, ἡλιοκαὲς, est nomen compositi medicamenti aridi, quod vel maximas carnis excrescentias usq; ad penitiora adurit. Descriptio legitur apud Ægin. l. 7. c. 13

Helios, ἥλιος. Vide *Sol*.

* Heliosis, ἡλίωσις, *Insolatio*, h. e. coporis in sole apricatio. Remedium veteribus Medicis ad multos corporis affectus, Hydropem, Ischiadem, Nephritin, Paralysin, &c. usitatum. Gorr. & Foes. p. 261

Heliotropium, ἡλιοτρόπιον, est propriè nomen diversis plantis attributum, v. g. Cichorio, Flori Solis, &c. quod pertinet ad Botanicos. Verùm hoc nomine quoq; appellatur Gemma quædam, quæ nascitur in Æthiopia, Africa, Cypro, porracei coloris, Smaragdo similis, sanguineis tamen distincta est guttis. *Heliotropium* verò dicunt, quia dejecta in vas aquæ fulgorem solis accedentem percussu sanguineo mutat, maximè Æthiopica. Eadem juxta aquam speculi modo solem accipit deprenditq; defectus subeuntem Lunam ostendens. Magorum impudentia *Heliotropium* valere dicit, unctum succo herbæ ejusdem nominis, ne gerens illam conspiciatur. Hanc & reddere divites, & homines bonæ famæ, valere contrà venena, & fluxus sanguinis, vide Plin. l. 37. c. 10. Hæc Rul. & John. Vid. & Andr. Chioccus in Mus. Calceol. sect 3. p. 219

Helissomenos, ἑλισσόμενος, est epitheton doloris Iliaci vehementioris, qui facit, ut intestinum verti videatur, uti eleganter Celsus l. 4. c. 14 Videtur autem verti, quod torminibus, & tumultuantibus undis urgeri videtur. Linden. Ex. VII. §. 5.

Helitis, ἡλῖτις, dicitur *squama æris*, sic dicta quasi *elavaris*, quæ principem in desiccando locum

locum obtinet, Gal. lib. 9. de S. Fac. Dioscor. lib. 5 c. 89. Gorr.

Helix, ἕλιξ, vocatur ambitus auris exterior, qui, & *Capreolus* dicitur ob tortuositatem, Barthol. l. 3. Anat. c. 9. Lind. Med. Physiol. lib. 2. c. 11. §. 4. Aliàs ἕλιξ etiam idem est, quod εἰλίπους, *flexilis* pedibus, estque epitheton boum, teste Foes. Oec. p. 199. Occurrit apud Hipp. 1. de art. t. 28

Helle, id est, *Viscus*. Rul. & Johnson. in Lex. Ch.

Hilleboros, ἑλλέβορος, sæpe etiam sine adspiratione ἐλλέβορος, significat *Veratrum*, estque nomen plantæ duplicis, quarum una *album* Veratrum, altera *Nigrum*, sive *Helleborus albus*, & *Niger* vocatur. Pertinet inter purgantia fortiora, & deleteria utrumq;. Plura quoque de utroque vide non solum in scriptis Botanicis, verùm etiam apud Dieter. Jatr. n. 274. Foes. Oec. p. 201. Rolfink de purgant. sect. 7. art. 1. Purgatio facta per *Helleborum* vocatur Hippocr. ἐλλεβορισμός, de quo integrum vide. ejus tractatum..

Hellespontia, ἑλλησποντία, nomen Emplastri, cujus duplex legitur descriptio, una quidem Andromacho authore, altera hera apud Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 10. 11

* Helminthes, ἕλμινθες, interdum etiam sine aspiratione ἕλμινθες, *Lumbrici* dicuntur, in genere *vermes* in corpore humano geniti, quorum tria genera notiora numerantur: *Teretes* rotundi, ἕλμινθες στρογγύλαι, qui in intestinis tenuibus plerumq; consistunt, & aliquando ventriculum subeunt, ita ut interdum per os rejiciantur, quibusdam è naribus egrediantur. Frequentes sunt pueris, & puberibus 2. *Lati*, ἕλμινθες πλατεῖαι, aliquando κειρίαι, item ταινίαι, *fasciæ*. Vocantur, & *Cucurbitini* ob figuræ cum semine Cucurbitæ similitudinem. Longitudine hi adeò interdùm excedunt, ut ego quoque excretum aliquem notaverim longitudine quinq; circiter ulnarum: Norimbergensium. Plin. l. 11. H. N. cap. 33. tradit, tricenum pedum tænias ventris aliquando visas, interdum plurium. Hi per tota intestina extenduntur, quibus arctissimè cohærent. De *lumbrico lato* novissime discursum edidit Eduard. Tyson, Medicus Lond. Anglus, uti constat ex Act. Erud. Angl. 1684. 3. ἀσκαρίδες, *Ascarides*, teretes, & tennes lumbrici, & vermiculi, qui in extremo intestino plerumq; inveniuntur, infantibus, & pueris maximè familiares. Plura circa *vermium* in homine natorum descriptionem vide apud Ulyss. Aldrov. l. 6. de Insect. c. 2. ut & in Practicis. Pertinent verò *Lumbrici*, ἕλμινθες, ad excreta, vel excernenda toto genere præter naturam, licet eorum generatio à succo non planè excrementitio; sed crudo, & vitalibus portionibus scatente; dependeat. Passim quoque leguntur Observationes *vermium* in aliis corporis partibus genitorum, v. g. in Pericardio, Sylv. l. 1 Prax. cap. 35. §. 12. in Renibus l. 1. c. 55. §. 54. ita quoq; aliæ adhuc dantur *vermium* differentiæ, à forma, figura, magnitudine, de quibus consulantur Observationum, & Historiarum Medicarum scriptores. Vide *Lumbricus*.

Helminthagogum, ἑλμινθαγωγὸν, dicitur medicamentum *vermes expellens*.

Helnesed, id est, *Corallus*. Rul. & Johns.

* Helodes, ἑλώδης, quæ, & τυφώδης. Epitheton *febris humidæ*, cum à prima statim die ægrotantes sudant, sudoreq; ipso aut nihil, aut certè parum levantur. E contrà sicca, ac scabra visitur lingua, duraq; tanquam corium cutis, plurimus que adest in corpore squalor; Gal. advers. Lycum c. 2. Jung. C. Hofm. de febrib. c. 54. Haud dubiè est species febris Ardentis colliquativæ à sanguinis ichorosi effervescentia, & accensione dependentis. An huc pertinet *Anglicus sudor*, sive febris sudatoria? Vide suprà *Anglicus sudor*.

Helos, ἕλος. Vide *Limne*.

Helos, ἧλος. Vide *Clavus*.

* Helosis, ἥλωσις, vocatur palpebrarum inversio, & in utroque oculi musculo convulsio, qui affectus, & κάμπυλον vocatur. Vide *Campylon*. Galen. l. 10. de U. P. c 9. Verùm C. Hofmann. in comm. ad h. l. n. 747. vitium subesse, & potius appellandum esse ἴλλωσιν, ab ἰλλαίνειν ex Foesio docet. Vide *Illosis*.

Helotis dicitur nonnullis *Plica Polonica*, sive Cirrus capillorum, teste Sennert. Med. Pract. l. 5. part. 3. s. 1. c. 9. vide etiam Disp. Medic. Basiliensi. Decad. IV. disp. 7. & infra *Plica*.

Helunhat, id est, Annulus Salomonis in Arte Nigromantiæ. Rul. Johns.

Helvus, color dicitur similis coagulo, quo alutarij coria præparant. Th. Chym. Vol. IV. p. 765

Hemera, ἡμέρα. Vide *Dies*.

Hemeralops, ἡμεράλωψ, dicitur de affectu oculorum, opposito τῷ νυκτάλωψ, & haud dubiè notat illum morbum, quando aliquis interdiù saltem videt, noctu verò, vel vesperi nihil videre potest. Meminit Gal. in Introduct. c. 15 in princ. sed in seqq non exposuit. Substant. ἡμεραλωπία..

Hemeresios, ἡμερήσιος *diurnus*; sive unius diei. Vel etiam de eo, quod *interdiu* fit, dicitur, & opponitur τῷ νύκτωρ, *nocturno*. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXIII. 4.

Hemerocoetos, & *hemerocætis*, ἡμερόκοιτος, ἡμεροκοίτης, nomen piscis, qui & ὑρανοσκόπος, καλλιώνυμος vocatur, de quo suprà in *Callionymus*. Vide C. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 139

Hemianthropos, ἡμιάνθρωπος, q. d. *Semihomo* idem, quod *Maniacus*, apud Joh. Stephanum Decad. 1. Consil. 1. in Oper. p. 297

Hemiceraunios, ἡμικεραύνιος, fasciæ nomen ad dorsi, & pectoris deligationem, refertur à Gal. de fascijs n. 95. sub nomine Apollonij Junioris, Gorr.

Hemichoon, ἡμίχουν, i. e. *dimidiatus congius*. Est nomen mensuræ, quod legitur apud Hipp. l. de int. affect. XLV. 9

Hemicongion, ἡμικόγγιον. Vide *Semicongius*.

Hemicotylion, ἡμικοτύλιον. Vide *Quartus*.

* Hemicrania, ἡμικρανία, aliàs & ἑτεροκρανία, est species doloris capitis circà dimidiam capitis partem, aliquando dextram, aliquando sinistram modò in latere, modò in syncipite, modò in vertice, modò in occipite, quæ varietas haud dubiè dependet à mala quadam prædispositione partis affectæ, de qua legatur Willis P. II. An. Brut. c. 1. Ex quo etiam caussa illius doloris peti potest. Jungatur huc ea, quæ suprà tradidimus ad vocab. *Cephalæa*, *Cephalalgia*. Ἡμικρανικὰ φάρμακα vocantur medicamenta *Topica*, curandis *hemicraniis* convenientia. Gorr. & Castell. Singularem *hemicraniæ* curationem vide in Eph. N. C. Ann. III. obs. 184

Hemidolichos, ἡμιδόλιχος, i. e. *dimidiatus dolichi cursus*, qui juxtà Scaliger. in Addendis est ter repetitus δίαυλος. De quo vide C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 481. Pertinet ad motum corporis. Vide suprà *Diaulos*, & *Dolichos*.

Hemidrachmon, ἡμίδραχμον, *pondus drachmæ dimidiæ*, Gorr.

Hemiecton, *hemiectéon*, ἡμίεκτον, ἡμιέκτεον, quasi *semisextam* mensuram significat dimidiati sextarij quatuor chœnices capientem, estque pars duodecima Medimni Attici. Gal. de ponder. & mens. c. 5. Ægin. l. 7. cap. 26. fin. Apud Hipp. verò l. de Sterilib. XIIX. 14. 15. videtur potius significare sellam pro suffitu immittendo mulieri, Aut etiam ollam significare potest, quatuor chœnices capientem, cui veluti sellæ insidere debet mulier ad capiendum suffitum diductis cruribus, notante Foes. Oec. p. 262.

Hemimoerion, ἡμιμοίριον, Exponit Erotian. in Onomastico p. m. 51. E. per dimidium drachmæ, & ita idem esse, quod ἡμίδραχμον. Aliàs ἡμιμοίριον dimidiam partem significat Polluci, l. 6. c. 36. Foes. d. l.

Hemina, ἡμίνα, κοτύλη, est nomen mensuræ, & ponderis, cujus tamen magna est differentia pro locorum, & rerum mensurandarum diversitate. Ita alia est *hemina* Attica, alia Italica, alia Ephesia, Alexandrina alia, & hujusmodi. Porrò si *hemina* oleum accipiat, minus pendet, quàm si eadem vino impleatur, ac vino etiam ponderosius mel invenitur, verbis Jul. Alexandr. comm. in Gal. l. 4. de tuend. san. & lit. de C. M. P. G. c. 15. Tom. II. oper. p. 409. 747. 748. Vide *Acetabulum*. Refertur & *hemina* inter Mensuras aridorum, & continet cyathos octo, Gal. de pond. & mens. c. 5 Æginet. l. 7. in fin.

Hemiobolion, *hemiobolon*, ἡμιοβόλιον, ἡμιοβόλιον, ἡμιόβολον, pondus est *dimidii oboli*, sive duodecima pars drachmæ. Drachma enim sex obolos habet, Gorr. Erunt ergò circiter quinq; grana. Gal. l. de pond. & mens.

Hemiolium, ἡμιόλιον, est *pondus drachmarum duodecim*. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 5. Significat aliàs *sesquialterum*, sive totum cum dimidio, Lat. *Sesquiuncia*, *Sescuncia*.

Hemionitis, ἡμιονῖτις, i. e. *muli ferens*. Hipp. l. de nat. mul. LXXXV. 4. & l. 2. de morb. mul. LXXI. 5. Lind. legit ἡμιόνιον ῥίζα.

Hemiopon, ἡμίοπον, exponit Gal. per *dimidium*, ἥμισυ, in Exeg. voc. Hipp. Foes. p. 262.

Hemipeptos, ἡμίπεπτος. Vide *Semicoctus*.

* Hemiplegia, *hemiplexia*, ἡμιπληγία, ἡμιπληξία, idem quod παραπληγία, παραπληξία, est plerunq; in alterutro latere corporis immobilitas, sensusq; privatio, quam etiam *Apoplexiam* vocat Hipp. c. 2. 1. prorrh. t. 50. Differt igitur ab *Apoplexia*, ut à toto pars differt, quamvis differentia hæc potius cum *Paralysi* locum habeat. In Apoplexia enim & mente, & corpore resolutos, & attonitos esse constat; in Paralysi, quemadmodum, & in *Paraplegia*, aut *hemiplegia*, mente sanos esse notamus ægrotos, Gal. defin. med. Vide *Apoplexia*. *Paralysis*.

Hemirhombion, ἡμιρρόμβιον. Vide *Hemitomon*.

Hemirypos, ἡμίρυπος; *semisuccidus*. Dicitur de lana, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXV. 10.

Hemisy, ἥμισυ, i. e. *Dimidium*. In Officinis exprimitur vocabulo *Semis*. Vide *Dimidium*.

Hemitomon, ἡμίτομον, *dimidiatum*. & semisectum dicitur. Estque nomen alicujus deligationis, quæ alias ἡμιρρόμβιον, sive *semirhombus* dicitur, & ad eosdem penè usus, ad quos *rhombus*, adhibetur. Meminit Hipp. 2. de ijs q. in med. t. 2. Gal. in com. ad h. l. Foes. d. l.

* Hemi-

* Hemitritaeos, ἡμιτριταῖος, quasi *Semitertiana*, quamvis hoc Latinum nomen, ceu ineptum, improbet Keucen. ad Seren. p.274. Legitur apud Hipp. 1.Epid.f.1.t.23.f.2.t.16.f.3.t.2 & 5. Quemadmodum verò nomen hoc febris quandam graviſſimam ſpeciem denotare, unanimis Medicorum eſt conſenſus; Ità è contrario tantus inter eos eſt diſſenſus, qualis ſit febris, & quæ ejus natura, ut nec hodieq; certò conſtare poſſit de hac re. Spigel. integrum] tractatum de *Semitertiana* ſcripſit. Videatur & Sennert. de febr. l.2.c.21. C.Hofm.de febr.c.51. Ex recentioribus Willis, & Sylvius planè omiſerunt. Franc. Piens eam dari, aut peculiarem ſpeciem conſtituere ἀληθῶς negavit, tract. spec. de febr. c.13. Ut noſtram, ſalvo aliorum judicio, addamus ſententiam, ſtatuimus. non quidem neceſſarium eſſe, ut hæc febris ſpecies aſſeratur, cùm implicitè ſub malignis, & implicitis comprehendatur. Quod ſi tamen placuerit peculiariter illam determinare, poſſet deſcribi, quòd ſit febris compoſita, maligna, putrida, participans in quibuſdam de tertiana, proveniens à ſanguinis bilioſi cum ſeroſis, & crudis portionibus permixti fermentatione præternaturali ad diſſolutionem malignam, vel putredinem vergente. Qui poſſunt, meliora in medium proferant.

Hemitybion, ἡμιτύβιον, dicitur eſſe indumentum lineum utrinque fimbricatum, & pro ſudario, aut peplo ſumitur. Legitur apud Hipp. l.2 de morb. LI. 33. & de artic. t.46. Vide Foeſ. p.263

Hemiuncion, ἡμιόγγιον. Vide *Semuncia*.

Hemixeston, ἡμίξεστον, idem quod ἡ κοτύλη, *Acetabulum*, quia ξέστης capit duas κοτύλας. Gorr.

* Henosis, ἕνωσις. Vide *Unio*, *Unitio*.

Henricus *rubens*, eſt Vitriolum ad rubedinem calcinatum. Rul. & Johnſ.

Heolos, ἕωλος, *heſternus*, pridianus, item *vetus*. Uſurpatur apud Hipp. de pane biſcocto, l.de int. aff. XXI.8. & intelligendum de tempore præterito, ſive propius illud ab hodierno, ſive longius abſit. Lind. Ex.XVI.§.148.

* Hepar, ἧπαρ, *Jecur*, dicitur viſcus illud maximum abdominis, ſitum in dextro hypochondrio, cujus hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. l. 1. Anat. c. 14. Circa hujus uſum maxima inter veteres, & recentiores eſt diſſenſio, quorum illi principatum tribuerunt, & ſanguificationis organum conſtituerunt, & venarum omnium principium. Hi verò de principatu illo dejecerunt, exequias illi pararunt, & ſaltem uſum colatorium bilis eidem attribuerunt; quamvis hodieque denuò veterum opinionem ab orco revocare auſus ſit D. D. Joh. Jac. Waldſchmid, Prof. P. Marpurgenſis, in quadam Diſputatione, in qua ſanguificationem in *hepate* fieri ἀληθῶς defendere auſus eſt. An verò ſat firmis rationibus? alij videant. Mihi ſanè non videtur. Ejus ſubſtantiam eſſe glandulosam, Malpighius in Exerc. de *hepate* demonſtrare conatus eſt. Aliquando *hepatis* magnitudinem nimiùm quantum excedere, patet ex Obſervationibus apud Schenkium, Hemſterhuſium, & alios; addi poterit, & hæc noſtra Obſervatio *hepatis* in gallo gallinaceo unius anni reperto tantæ magnitudinis, ut diſcum ſtanneum vulgarem tegeret, & quindecim unciarum pondus haberet. Similis legitur in Act. Hafn. Vol.I.obſ. 91. p.180. ſeq. In utero quoque maſſa illa carnoſa, quæ aliàs *Placenta* nomine venit, *hepar uterinum* vocari conſtat ex Anatomicis ſcriptis. Vide *Placenta*. In meditullio lapidum ad ædificia erutorum haud rarò reperitur maſſa quædam friabilis, veluti ſuccus concretus, inſigni virtute ſiccante prædita, quam vulgò *hepar lapidum* vocant. Vide Eph. N. C. Ann II. Obſ. 63. Sæpè etiam legitur vocabulum *epar* abſque aſpiratione. *Hepar* quoque eſt nomen lapidis Phil. Th. Chym. Vol.IV. p.727. A Chymicis etiam *hepar* cum additione Antimonij, vocatur ob colorem obſcurè rubeſcentem Maſſa illa Antimonij, quæ alias *Crocus Metallorum* dicitur. Vide *Crocus*.

Hepatarius, idem quod *hepaticus*. Linden. Ex.IX.§.60

Hepateros, ἡπατηρός, *hepaticus*, ſive jecorarius. Eſt epitheton dyſenteriæ cujuſdam, quando aquoſus ſanguis excernitur, ei aquę perſimilis, in qua caro recens mactata lota ſit, Gorr. Vocatur aliàs *Fluxus*, ſcil. alvi *hepaticus*. Hunc P.Barbette negavit, Prax l.4.c.6. Sylvius quoque nunquam ſe obſervaſſe ſcripſit, l. 1. P. M. c.13. §.24. Vide *Fluor*.

* Hepaticus, ἡπατικός, generaliter dici poteſt de omni illo, quod ad hepar, ſive jecur pertinet. Ità vena *hepatica*, aliàs jecoraria, arteria *hepatica*, ductus biliarij *hepatici*, Medicamenta *hepatica* vocantur. In ſtatu quoque præternaturali late vocari poſſunt *hepatici* omnes, qui morbo quodam hepatis laborant. Veteres tamen ita appellarunt eos, qui inflammatione hepatis laborarunt, quemadmodum pleuriticos, phreniticos, à parte affecta inflammata vocare ſolent. Ita & Hipp. videtur accepiſſe Coac. t.446. ſeq. monente Foeſ. in Oec. p.263. hinc & inflammatio ipſa ἡπατῖτις dicta fuit. Verùm recentiores vocabula *hepatitis*, & *hepaticus* uſurparunt de affectu hepatis citra inflammationem, quando imbecillitas hepatis peccat,

ut secretionis officio non ritè fungatur, cum vel sine tumore, & duritie. Hinc cachexia, aut fluxus *hepaticus* alvi oritur, Gal. l. de diff. sympt. c. 5. & l. 3. de sympt. causs. c. 2. l. 5. de L. A. c. 7. l. 8. de C.M.S.L. c. 6. Lind. Sel. Med. Ex. IX. §. 6 seqq. pluribus.

Hepatitis, ἡπατίτης. Vide *hepaticus*. Dicitur etiam de vena ap. Hipp. l. de Ven. XIV. t. 9. XV. 5. alibique. Lind. Ex. XIII. §. 419. Verùm vanam esse hanc appellationem venæ in brachio, vel manu, patet ex Circulationis invento, & ex Anatomica inspectione, qua constat, venam illam nihil de *hepatis* substantia participare.

Hepatus, ἥπατος, λεβίας, nomen piscis, cujus descriptionem, usumque in cibo, & medicina, vide apud Aldrov. l. 1. de pisc. c. 12. Meminit & J. Alex. inter mediæ constitutionis pisces, & *Citharis* jungit. l. 14. Salubr. c. 8.

Hephæstias, ἡφαιστίας, nomen Emplastri ad inducendam cicatricem optimi. Parabatur ex testa, ea maximè, quæ in fornacibus usta esset, eo, quod desiccandi, abstergendique vim majorem haberet.

Hephæstos, ἥφαιστος. Vide *Vulcanus*.

Hephthotes, ἑφθότης, generaliter *coctionem*, elixationem significat. Specialiter dicitur de excoctione corporis, & colliquatione, ap. Hipp. 2. de R.V.I.A. t. 55. quod Gal. in comm. per νωθρότητα τοῦ σώματος, tarditatem corporis, exponit. Sic ἑφθοὶ dicuntur, qui febricitantes ob nimiam humiditatem corpus exolutum acquirunt, l. 4. Epid IIX. 6. Foes. p. 254. seq.

Hepsana, ἕψανα, dicuntur *cocta* alimenta elixa cum jure, Hipp. l. 2. de morb. mul. X. 9.

Hepsema, ἕψημα, Vide *Defrutum*.

Heptamenos, ἑπτάμηνος. Vide *Septimestris*.

Heptapharmacum, ἑπταφάρμακον, medicamentum laxans, suppurans, carnemq; gignens, sic dictum à numero ingredientium septenario, ut sunt Cerussa, Spuma argenti, Cera, Pix, Colophonia, Adeps taurinus, Thus, ut habetur apud Aet. l. 15. c. 12. Gorr.

Heptaplevros, ἑπτάπλευρος, i. e. *septem costas habens*. Fuit olim epitheton Ligurum apud Pollucem, teste Vesalio l. 1. de H.C.F. cap. 16. quamvis ordinariè omnibus hominibus competat, si costas spurias à legitimis separaveris.

Heracleios, ἡράκλειος, i.e. *herculeus*. Epitheton *Epilepsiæ*, quæ *herculeus morbus*, ἡρακλείωτος, dicta fuit, Hipp. l. 1. de morb. mul. XVII. 6. vel quia solus Hercules ex heroibus hoc morbo laboravit; vel propter magnitudinem, & vehementiam morbi, & expugnandi difficultatem, uti voluit Gal. c. 6. in 6. Epid. t. 7. *Magnes* quoque vocatur *lapis heraclius*, Gal. l. 6. de U.P. c. 15. & l. 6. de L. Aff. c. 5. Vide *Magnes* item Lapis Lidius, Chiocc. Mus. Calc. l. 3. p. 353.

† Herba Sancti Pauli, alijs herba paralytica. Uulgo Primula Veris.

† Herba Inguinalis ad tumores commendata, Aster atticus. Dodon. in histor. plantarum.

† Herba Viperaria, Scorzonera. Bauhin.

† Herba inguinalis. Ital. al. Bubonium Taber. neon. vulgò aster atticus. Massar. de peste lib. 1.

† Herba vitri, id est parietaria Matth. de Grad. c. 36. in 9. Rhasis.

† Herba Ungarica, Alexa, Anonym. Sylv. de med. compositione l. 2. c. 34

† Herba salutaris, id est, spina alba qua Christus Coronatus est. Marcell. Burdigallens. cap. 23.

† Herba Sancti Fiaci, Verrucaria, Holler. l. 1. c. 43.

† Herba S. Innocentij. Polygonum majus. Daret. Enarrat. in Holler. l. 1. c. 58

Herba, βοτάνη, dupliciter accipitur. Interdum latè pro integra planta; interdum strictè videlicet in Officinis Pharmaceuticis, ubi *herbæ* idem ferè sunt, quod Folia, & distinguuntur à Floribus, Schrod l. 2. c. 11. De *herba Ossifraga* vide Eph. N.C. Ann. I. Obs. 58. *Herba* quoque dicitur Lapis Philos. Th. Chym. Vol IV. p. 727. Item herbalis, quia habet animam vitalem, seu multiplicabilem, p. 722

Herbarius, βοτανικός, dicitur apud Gal. l. 1 de Antidot. c. 2. qui herbas, & plantas colligit, & vendit ad usum Medicum. Hodieq; etiam herbarium Scriptores *Botanici*, sive *Herbarii* vocari solent.

Herbeus, ὠχρὸς, nomen coloris, quem vulgò *olivastrum* vocant. Estque *pallor luteus*, *luror buxeus*, color Ictericis proprius. Lind. Ex. IX. §. 18

Herbivorus, ποηφάγος, epitheton animalium ad differentiam σαρκοφάγων, *carnivororum* brutorum, quorum hæc robustiora, & magis ferocia sunt illis. Hæc etiam pedes habent multifidos: Illa verò ungulas solidas, ὄνυχας, aut bifidas, χηλὰς, Gal. l. 3. de U.P. c. 1. princ.

* Hercules, ἡρακλῆς, nomen proprium herois fortissimi apud Gentiles, diciturque fuisse Jovis, & Alcmenæ filius. A quo *Herculeus morbus*, h. e. Epilepsia, nomen suum juxta nonnullos accepit, uti p. 2. dictum. Cujus ratio gemina dari solet; vel quod *Hercules* hoc morbo laboraverit, & coturnicis ope ab hoc libe-

liberatus fuerit; vel quod per comparationem, ficut *Hercules* invictus fuit habitus, ita, & hic morbus inveteratus nulla Medicorum ope superetur. Vinc. Alsar. à Cruce de Epilepf. l. 1. lect. 1. fol. mihi 36. De hoc *Hercule* refert Athenæus ex Epicharmo, quòd aures non minus, quàm quadrupeda, movere potuerit, notante C. Hofm. comm. in Gal. de U.P. n. 1110. Per translationem nomen hoc quoque tribuitur quibusdam validioribus medicamentis. Ita ἡράκλῆς, *Hercules*, fuit nomen Collyrij fistularis, quod ægilopas radicitus tollere credebatur, ap. Aet. l. 14. c. 55. & alius medicamenti ficcantis, carnemque, quæ supercrescit, exedentis, quod recipit squamæ æris, mifyos calcitidis ustæ, atramenti sutorij, aluminis usti æquas portiones. Nomen fuit ἡρακλέυς ξηρὸν, i. e. *Herculis siccum*, sive siccans, uti ex eodem notavit Gorræus. Inter Chymica celebre est catharticum, & emeticum, quod dicitur *Hercules Bovii*, de quo vide Schrod. l. 3. c. 15. & Willis Pharm. Rat. Part. I. f. 2. c. 2.

HEREDITARIUS, σύμφυτ☉, ξυγγενὴς, alij cum diphthongo scribunt. *Hæreditarius* legitur apud Grams Arbor. integr. & ruinof. l. 2. c. 4. §. 10. Latinum idem, quod *Connatus*. Epitheton morborum, quorum caussa cum parentum semine in liberos, aut posteros translata est, quasi transplantatione facta, quales sunt Phthisis, Arthritis, Lithiasis &c. Charlton. Ex. III. Pathol. §. 7. Gasp. à Rejes Camp. Elys. q. 54. n. 17. Parac. Paramir. l. 2. c. 7. De *hæreditariorum* morborum natura, caussis, & differentijs ex professo scripsit Dermutius de Meara tractatum Pathologia *hæreditaria* inscriptum, & à filio Edmundo de Meara editum, & annexum Examini suo de Febrib. Egregiam quoque industriam impendit in conscribenda disquisitione Inaugurali de Morbis *hereditariis* D.D. Johannes Zellerus, non ita pridem Profess. Publ. in Illustri Tubingensi Studiorum Universitate constitutus, Amicus noster, & Fautor singularis, Rolf. etiam vocavit *Parentales*. Vide *Parentalis*.

HERBOS, species amoris imaginarij ap. Parac. in pollutione nocturna, l. 3. de orig. morb. invisibil.

HERMA, *hermasma*, ἕρμα, ἕρμασμα, *fulcimentum*, idem quod ςήριγμα, ab ἑρμάζω, item ἑρματίζω, *fulcio*. Dicitur & ἐρεισμα. Vide *Ereisma*. Legitur, & apud Hipp. ἑρμασμὸς. 3. de fract. t. 21

* HERMAPHRODITUS, ἑρμαφρόδιτ☉, dicitur cui vitiosa est genitalium conformatio, ita, ut utriusq; sexus pudenda adsint, vel adesse videantur. Hinc & hujusmodi homines vocantur *ἀνδρόγυνοι*. Plura de *hermaphroditis* videantur ap. Casp. Rejes Camp. Elys. p. 48. per totum, ubi simul tractat: An dentur *hermaphroditi*, qui utriusque sexus perfecta habent genitalia? quod negasse videtur Gal. l. 2. de sem. c. 3. in fine. Addantur, & Observationes aliæ, v. gr. Ephem. N Cur. Ann. II Obs. 203. 253. & Ann. III. Obs. 168. Historia singularissimi *hermaphroditi* utriusque sexus membra genitalia simul referentis habetur in Oldenburg. Actis Philos. Ann. 1667. M. Febr. Quid Paracelsus per. *hermaphroditica experimenta*, & medicamenta velit. Lector ipse arioletur ex l 4. Paramir. de orig. morb. matric. De *hermaphrodito* Spagyrico vide in Th. Chym. Vol. V. p. 804.

HERMES, ἑρμῆς, nomen proprium, & notat 1. *Mercurium*, Ethnicorum Deum, ceu Deorum nuncium, & interpretem. 2. Philosophorum post Mosen in Ægypto clarissimum, qui *Trimegistus* appellatus fuit, teste Svida. Huic tribuitur peculiaris Philosophia Spagyrica paucis ænigmaticis dicterijs, sub titulo *Tabula Smaragdina hermetis* comprehensa, de qua videatur Th. Chym. Vol. I. sub titulo *Physica Trismegisti*, cum notis Ger. Dorn. Hinc & *Pater Alchemistarum* vocatur in tr. Alchemia incerti Authoris, c. 30. Vol. III. Th. Chym. p. 28. 29. Ferunt etiam de eo, quod 25000. Volumina conscripserit, Vol. V p. 256. Quam *hermeticam* doctrinam falsè perstringit Diet. num. 829. Jungatur & Conring. tract. de *hermetica* Medicina. Libav. verò duplices constituit *hermeticos* Doctores, quorum alij sunt *Dogmatici*, horum antesignanum constituit *Quarsetanum*, alij verò sunt *Empirici*, quos vocat flagitiosos *Paracelsistas*, eosque repudiat in defens. Syntagm. Chym. contra Scheunem. Vide *Mercurius*. *Hermetis avis* vocatur in processu Lapidis Philos. quando vi sublimationis, ceu quarto igne separatur à corpore spiritus, Th. Chym: Vol. IV. p. 550. *Hermeticum sigillum* quid sit, vide *Sigillum*

HERMESIA quoque vocatur *Chymia hermetica* apud Libav. tr. de Igne Natur.

HERMETICUS. Vide *hermes*.

HERMOLAOS, ἑρμόλα☉, nomen Collyrij τῶ ςατικῶ, hoc est, reprimentis sistentisque fluxiones. Estq; duplex: unus magnus, alter parvus, ap. Aetium, & ex hoc Gorr.

HERNIA, κήλη, *Ramex*, *ruptura*, dicitur item *Crepatura*, est in genere tumor p. n. umbilici, inguinum, scroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, substantiam aliquam corporis, vel omentum, vel intestina, aut aliam materiam carnosam, flatulentam, scirrhosam, serosam admittente, & continente. Ejus quoad subjectum, & causas variæ sunt differentiæ, v. g. *Enterocele*, *Omphalocele*, *Hydrocele*,

cele, Sarcocele &c. de quibus omnibus, & singulis proprijs in locis, & literis initialibus.

Herodius idem, quod *Chrysaetos*, aut *Hierofalco*, h.e. Aquilæ species maxima, & veluti heros inter aquilas. Aldrov. lib. 2. Ornithol. cap. 2.

Heroron, *heroon*, ἡρῷον, ἡρῶον, h. e. monumentum, sive fanum heroi extructum. Legitur apud Hipp. 2. in 6. Epid. t. 35.

Heros, ἥρως, quid propriè significet, notum est, nec hujus est loci ulterius exponere, Obiter saltem notari potest, Paracelsum spiritum salis vocasse *Heroem coagulationis*, lib. de morb. Tartar. c. 9.

* Herpes, ἕρπης, est tumor erysipelaceus, pustulosus, sive cum exulceratione, proveniens à portionibus ichorosis, & lixiviosis sanguinis, in habitu corporis subsistentibus, corrodentibus, sive exulcerantibus, aut etiam ulterius depascentibus. Ejus duplex habetur species: *Miliaris*, κεγχρίας, & *Esthiomenos*, sive exedens. Vide supra *Cenchrias*, & *Esthiomenos*, quorum ille benignioris est indolis, hic malignioris. De utroq; vide Gal. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. In specie ἐσθιομένης meminit, & Hip. 5. aph. 22. Plura ex Practicis, & Chirurgiæ Scriptoribus petantur, v.g. Hier. Fabr. ab Aq. l. 1. Pentatevch. Chir. c. 20 Hildan. cent. 1. obs. 99. Senn. Med. Pr. l. 5. part. 1. c. 17. P. Barbette Chirurg. P. II. l. 1. c. 8. Latinè *Serpigo* quibusdam dicitur. Castell.

Herpeton, ἑρπετὸν, ἑρπυστικὸν, idem quod *herpes*, vocatur ulcus serpiginosum, *pustulæ serpiginosæ*, apud Hipp. l. 2. Epid. s. 3. num. 58. & Coaç. p. 628. ἑρπετὰ quoque *reptilia*, vocari pediculos capitis, & reliqui corporis, scribit Gorr. in defin. Aliàs & feles, mures &c. *reptilibus* annumeravit Gal. l. 6. de Anat adm. c. 4.

Herpsis, ἕρψις, ἑρπυσμὸς. Vide *Reptatio*.

Hesmic, i.e. quarta pars libræ, Ruland & Johns. in Lex.

Hespera, ἑσπέρα, *vespera*, si vocis hujus usum spectemus, tripliciter accipitur. Primùm de tempore, quando Sol inclinat ad vesperam. Deinde, quando Sol jam occidit. Deniq; sera *vespera* dicitur sub crepusculo. Lind. Ex. XVI. §. 219. seq.

Hestia, ἑστία, i. e. *Focus*. Vide *Focus*; cui adde, quod Cor dicatur ἑστία τῆς φύσεως, *focus naturæ*: C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 179. 311. Ἑστία quoq; nomen est Emplastri apud veteres nobilis, cujus descriptio habetur apud Aet. l. 15. ita dictum, quod ex Græci nominis literarum calculo indicetur, constare 516 drachmis. Refertur apud Nicepsonem Regem. Gorræus.

Hesychia, ἡσυχία, h. e. *Quies*, estq; rei non naturalis motui opposita, & ita indifferens causa procatarctica ad sanitatem, & morbum, quatenus vel moderata, & opportuna, vel immoderata, & importuna fuerit. De noxis *quietis* viriosæ vide Charlton. Ex. VII. § 3. Ἡσυχίη *quietus*, sumitur etiam pro moderato, sive non molesto. Usurpatur de tussi leviori, Hipp. l. 4. Epid. XIIX. 19. Vide etiam de hoc vocab. Diet. n. 381

* Heterocrania, ἑτεροκρανία, idem quod *Hemicrania*, Gal l. 2. de C.M.S.L. c. 3.

* Heterogeneus, ἀνομοιομερής, vel idem est, quod *Dissimilaris*, vide *Anomœomeres*; vel etiam hodieq; usurpatur ad exprimendam naturam, & indolem alicujus rei naturæ nostri corporis, humorum, & spirituum adversam, & pugnantem, v.g. quando sanguis portionibus vitiosis excrementitijs scatet, dicitur sanguis *heterogeneus* apud recentiores. Helmont. tr. Schol. Humorist. pass. decept. c. 1. n 15

Heterorropos, ἑτερόῤῥοπος, dicitur de eo; quod in alteram partem vergit, h. e. *ambiguum*, v.g. de tumor. Hipp. 1. Epid. s. 1. t. 10. 13 l. 2. Epid. s. II. 60. 79. Eægri dicuntur ἑτερόῤῥοπες, quando in illis insignis mutatio notatur, vel ad salutem, vel ad mortem, 4. de R.V.I.A. t. 56. Vide Foes. p. 245

* Heterorrhythmos, ἑτερόῤῥυθμος, est epitheton, & species pulsus δεκάθμω, quando aliquis alterius ætatis habet pulsum. Gal in def. medic.

Heteomocopia, ἑτοιμοκοπία, dicitur Hipp. inanis labor, aut *prompta elatio*, nugacitas, vel loquacitas, in Præcept. IX. 31.

Hevresis, εὕρησις. Vide *Inventio*.

Hexagium, ἑξάγιον, ponderis nomen est; quo utitur Actuatius, in Aurea Antidoto Alexandri. Pendet autem quatuor scrupula. Latini *Sextulam* appellant. Gorræus. At Jul. Alexandr. pendere scribit drachmam unam cum dimidia, Annot in Gal. l. de fac. parab. Tom. II. Oper. p. 857.

Hexapharmacum, ἑξαφάρμακον, nomen amplastri ad perniones exulceratos, cujus descriptio habetur è sex ingredientibus ap. Ægin. l. 3 c. 79.

* Hexis, ἕξις. Vide *Habitus*.

Hians, vide *Chasco*, *Ecplexis*, *Channa*, *Seseros*.

Hianticilla. Vide *Galbulus*.

* Hiatula, χάννη. Vide *Chama*.

Hiatus, χασμός. Vide *Chasme*.

Hicesia, ἱκεσία, ἱκέσιος, nomen Emplastri veterum utilissimi ad strumas, abscessus, lienem, & articulos, cujus meminit Gal. l. 4. de C.M.S.L.

C.M.P.G. c. 14. & descripsit Æginet. l. 7. cap. 17. Perperam Latinè scribitur *Icesii* Emplastrum.

Hicneomenos, *Hicnevomenos*. ἱκνεόμενος, ἱκνεύμενος, *competens*, conveniens, opportunus. Dicitur de tempore apud Hipp. 3. de fract. t. 63. Foes. p. 279.

* Hidroa, ἵδρωα, ἱδρῶα, *Sudamina*, sunt pustularum genus ex biliosis, & acribus salinis humoribus cutem lancinantibus obortarum, præsertim æstatis tempore ex sudoribus provenientium, & vexantium. Unde *papulas sudorales*, aut *sudorosas* non ineptè quis diceret cum Dieter. Jatr. n 401. Meminit harum Hipp. 2. aph. 21

Hidronosos, ἱδρωνόσος, significat febrem, in qua plurimus sudor p. n. prodit, quæ aliàs Sudor Anglicus dicitur, Blancard. in Lex.

* Hidros, ἱδρώς, Lat. *Sudor*, est excrementum humidum tertiæ concoctionis per cutis poros in aquæ speciem erumpens, cujus materia est humor tenuis de sero, & lympha participans, ejusdem cum urina, & lachrymis generis, in hoc saltem ab illa differens, quòd *sudor* cum violentia quadam naturæ secernatur, & excernatur, quemadmodum & *Lachryma*; *Urina* verò magis spontaneo motu secedat. De *sudoris* caussis, & differentijs vid. Baricellum integr. tract. de hydronosa Natura. Dieter. n. 402. In genere sufficiat, *sudorem* alium esse bonum, & salutarem; alium noxum, & malum; Ad Bonum pertinet Spontaneus Criticus, & Artificialis; ad malum verò spectant *sudor* Nimius, Deficiens, Paucus, Depravatus; quorum utriusq; classis descriptiones egregiè tradidit D. Rotenbeccius in binis Exercitationibus. De *sudore* pror sus nigro instar atramenti salutari: & excreto legatur singularis observatio D. Olai Borrichij in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 70. p. 155. *Sudor* Rulando dicitur aqua permanens. *Sudor hermaphroditici salis*, i.e. liquor, vel spiritus halinitri. Libav. Apoc. Hermet. Part. pr. c. 11. Quid sit *Sudor Mercurii* Spagyricus, vide apud eund. in Procem. Part. post. Apoc. Herm. Tr. II. Oper. p. 330. 331

Hidroticos, ἱδρωτικός. Vide *Sudoriferus*.

Hidryomæ, & *Hidryomæ*, ἱδρύομαι, ἱδρύομαι significat propriè *firma sede collocor*, *prmorfrequens* Hipp. v. g. 4. aph. 11. 1. Prorrh. s. 1. t. 36. Coac. t. 315. l. 6. Epid. s. 7. t. 1. De utero in suam sedem collocato l. 2. de morb. mul. XXXVII 2. In specie de urinæ sedimento usurpatur Coac. t. 575. & aliquoties in Epid. Vid. Foes. p. 277. de venis perpetuò motis lib. 6. Epid. s. 2. t. 16. de tussi, l. 4 Epid. XII. 23. Per translationem etiam de mente tranquilla, & firma prædicatur 1. prorr. sect. 1. t. 20. l. 3. Epid. ægr. 15. p. st. pest.

Hidus, i.e. *flosaris*. Ruland. & Johns. in Lex.

Hieracion, ἱεράκιον, nomen est plantæ, de qua vide Botanicos. Porrò ita quoque vocatur Collyrium ad obscurum visum, & scabras affectiones, apud Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. haud dubie ab Hierace Authore ita dictum. Gorr.

Hieracites, ἱερακίτης, nomen lapidis, vel ut Plinius vult, Gemmæ, vernaculè *Lapis accipitrum*, ita dictus à colore *hieracis*, i. e. *accipitris* simili, de quo videatur G. Agric. l. 5 fossil. p. m. 263. Aldrov. l. 3. Ornithol. §. Denominata. Gal. l. 9. de S. F. §. Aphroselinus, & Ægin. l. 7. c. 3. §. Lithi. Laudant ad sistendas hæmorrhoides.

Hieraticum, ἱερατικόν, epitheton 1. suffitus, sive κῦφι sacrificulorum, quod Dijs gentilium adolebant. Gorr. 2. Malagmatis Asclepiadæ *Pontificium* inscripti, stomachicis, hepaticis, & ad viscerum dolores, Gal. lib. 8. de C.M.S.L. c. 5.

Hierax, ἱέραξ. Vide *Accipiter*.

Hieroglyphica, ἱερογλυφικά, vel dicuntur de Caracteribus in Medicina, ab Hermete Trismegisto alijsque excogitatis, quorum adhuc valde ferax est Medicina, teste Schenk. Synt. compon. & præscr. med. p 84. seqq. Vide *Character*. Vel de plicis, & rugis in manibus, pedibus, fronte, è quibus vana curiositas Chiromantarum multa prædicere solet.

Hieros, ἱερός, h. e. *sacer*: Primum est epitheton cùm *ossis*, vide *Os*, ut & vasorum ad illud os excurrentium v. g. *Arteria*, & *Vena Sacra*: tùm morbi, v. g. *Comitialis*, qui aliàs *Epilepsia* vocatur ob magnitudinem, & vehementiam symptomatum, Hipp. l. de morbo *sacro*, item *Erysipelatis*, quod *Sacer Ignis* dicitur, maligni. Siquidem veteres Græci omnia vocarunt ἱερά, quæ fuerunt horrenda, & magna, Keuchen. ad Samonic. p. 246. 285. Deinde est nomen medicamenti etiam Latinis *hieræ dicti*, cujus variæ prostant apud Authores, & in Dispensatorijs formulæ. Famosiores sunt *hiera* Picra, quæ & Galeni, nec non Andromachi, *hiera* diacolocynthidos, quæ & Antiochi, *hiera* Logadij, *hiera* Ruffi, *hiera* Archigenis, Themisonis, Antipatri, Justi &c. Gorr. Harum descriptiones vide ap. Ægin. l. 7. c. 8

Hilaris, *hilaritas*, ἱλαρός, ἱλαρότης, dicitur de animi lætitia, estq; idem, quod *Gaudium*. Vide *Gaudium*. Theriacam quoq; ἱλαρὴν, *hilarem*, appellatam fuisse patet, ex Gal. l. de Ther. ad Pison. c. 6

Hilum, propriè dicitur macula illa nigricans fabarum propria, de qua egregiè disserit J. Alexandr. Annot. ad l. 2. de Al fac. c. 19

* Himas, ἱμάς, propriè *corrigiam*, lorum significat. Vide *Lorum*. Per similitudinem verò ita vocatur Gurgulion.s., vel *Uvulæ*, sive columellæ *laxitas*, quando longior, graciliorq; evadit. Differre dicitur à *Cionide*, quod in hac Gurgulio non extenuatus est, sed crassitiem ex fluxione solito majorem adeptus esse videtur. In illo verò affectu, & gracilescit, & secundum crassitiem imminuitur. Aet. l. 8. c. 43. Dicitur & ἱμάντωσις. Gorr. Vocatur, & Latinis hic affectus *Lorum*, quia loro similis gurgulio propendet. Nic. Piso de M. C. & C. l. 2. c. 1.

Himeros, ἵμερος, notat cupidinem, & *desiderium*, præsertim *amatorium*, Vel Venereum, uti demonstrat Foes. ex Homero Iliad γ. & ξ. Oecon. p. 281. Descendit à verbo ἱμείρομαι, & ἱμείρεσθαι, quod frequens apud Hipp. significans appeto, desidero, *virilem amorem concupisco*, l. 1. de morb. mul. X. 13. (quamvis apud Lind. αἰρεται pro ἱμείρεται scriptum sit, an mendosè?) XIV. 7. XXVI. 32. XXXIIX. 14. c. 4

Hinnulus, νεβρός, *pullum cervinum* notat, cujus coagulum ingreditur Antidotum, apud Gal. l. 2. de Antidot. c. 10 Sumitur verò aliquando latius pro fœtu aliorum animalium, præcipuè tamen cervi, capreæ, damæ fœtus ita vocantur. Rhod. ad Scrib. n. 13. ubi plura de coagulo *hinnuli* reperies.

Hippace, ἱππάκη, dicitur *caseus equinus*, Hipp. l. de A.L. & Aq. XIV. 14. Diosc. l. 2. c. 50. quamvis ibidem etiam moneat, nonnullos coagulum equinum ita vocasse, quos imitatus Schrod. l. 5. cl. 1. n. 21. Plura de *hippace* vide ap. Mercurial. l. 2. V. L. c. 26. Seracen. not. ad loc. Dioscor. cit. Foes. Oec. p. 283. Linden. triplicem significationem vocabulo huic attribuit, quòd notet 1. Caseum, 2. Oxygala, & 3. Equile, sive cubile equorum. Ex. XVI. §. 122. usq; ad 130

Hippanthropos, ἱππάνθρωπος, idem quod *Centaurus*, monstrum illud fictitium Poetarum. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 122. Vocatur & *Hippocentaurus*.

Hippomanos, ἱππόμανος, i. e. instar equorum valdè *libidinosus*, qui inexplebiliter Veneream sectatur, Lat. *Lasiaurus*, validæ, & præfervidæ libidinis homo. Casp. à Rejes C. El. Q. 44. n. 24

Hippocampus, ἱππόκαμπος, est insectum animal marinum, cujus descriptionem, venenum, & usum in medicina vide apud Aldrov. l. 7. de Insect. c. 16. Meminit *Hippocampi* usti contrà Alopecias, Gal. l. 1. de C.M.S.L. c. 1. Ægin. l. 7. c. 3. Per translationem *Hippocampos* vocavit processus ventriculorum cerebri superiorũ, sive anteriorum Arantius, notante C. Hofmann. com. in Gal. de U.P. n. 559. 643. & I ind. Med. Physiol. l. 2. c. 8. §. 134.

Hippocrates, Ἱπποκράτης, nomen proprium Medicorum aliquot antiquiorum, præsertim verò illius *Artis Medicæ principis Coi*, qui & *Magnus* dictus fuit, de quo plura apud Galen. & alios. Hunc fuisse tritavum Aristotelis Philosophi pro indubitato habet Joh Jac. Baslus l. 1. de Hippocr. & Gal. decret. c. 1. p. m. 3. Hujus præsertim sententiæ, & aphorismi tantam invenerunt fidem, ut canonis instar habeantur. A Principe hoc vera Ars Medica, quæ *Dogmatica*, & *Rationalis* vocari solet, dicitur quoque *Hippocratica*. Quamvis verò *Hippocrates* meritò dux artis, & omnis boni author laudetur, & si quæ sunt alia encomia, Laus tamen illa non sine grano salis intelligenda. Hinc rectè Gal. l. 9. M.M. c. 8. cum Trajano Imper. comparans scripsit, omnem ad medicationem viam aperuisse, sed ita, ut cura, & diligentia opus sit ad absolutionem. Præsertim verò hoc ipsi condonandum, quod in Anatomicis non adeò fuerit exercitatus, & ita in Physiologicis rem non ubique acu, quod dicitur, tetigerit. Vid. C. Hofm. c. ad Galen. de U.P. n. 35. 36. & alios. *Hippocratis Manica* quid sit, vide *Manica*.

* Hippocraticus, Ἱπποκρατικός, non modò dicitur de Doctrina Medica; verùm etiam in specie de *Vino*, aliàs *saccato* dicto, οἶνος σεσακκισμένος, σακκίας, quando nimirum faccis indita sunt aromata, & post colaturam Saccharum additum. Vide Lind. ex. X. §. 221. 223. ubi & *Lachrymam Sponsæ* appellari scripsit. Vocatur aliàs *Claretum*, de quo superius suo loco. *Hippocratica facies* quæ dicatur, vide suprà in *Facies*. *Hippocraticum scamnum* quid sit, vide suprà *Bathron*.

Hippoglossus, ἱππόγλωσσος, est nomen piscis, & quidem *Soleæ majoris*, Aldrov. l. 2. de pisc. c. 43. Vide *Solea*.

Hippolithus, ἱππόλιθος, dicitur *lapis*, vel calculus in ventriculo, aut intestinis equorum nonnullorum repertus, qui uti lapidi Bezoar occidentali figura, & laminea structura non absimilis est, & ita viribus eundem æmulari statuitur. Schrod. l. 5. c. 1. n. 21. Jung. Fr. Hofmann. in cl. ad h.l p. 661. Hujusmodi lapidem magnitudine pomi pendentem largiter dimidiam libram pond. civ. ex liberalitate Viri Nobiliss. & Sapientiss. Dn. Wilh. Graffelij, Civis, & Mercatoris primarij Norimbergensis ego quoq; possideo, qualem alium, & ipse laudatus Vir ejusdem magnitudinis asservat. De tali lapide equino in intestinis genito disseruit etiam D. D.

Wede-

Wedelius & ex hoc Bonettus notavit Med.Sept. l 3.f.26. c 37.p.788

HIPPOMANES, ἱππομανὲς, ambiguum valde est vocabulum. Vel enim significat fruticem, aliàs *Cynocrambe*, aut *Apocynum* dictam, ideò, quod equos in furorem concitet, si eo vescantur. Theocrit. Idyll.2. Vel succum è Tithymallo expressum. Theophr. l.9. G. Pl. c.15. quamvis alij *Hippophaes* legant: Vel notat succum extillantem ex equarum genitalibus, dum equiunt, Aristot. l 6. *H*. A.cap.18. Vel id, quod pullis equarum adhæret in fronte, d. l. c.21. Quidam pro secundina equarum accipiunt. Meminit *Hippomanis Equarum* D.Ludovic.Differt.Pharm. I. p.516 Creditur à nonnullis habere virtutem conciliandi amorem, vel partum promovendi.

HIPPONE, ἱππωνὴ, nomen est malagmatis, cujus Philagrius author perhibetur. Descriptio habetur apud Aet. l. 14. notante Gorræus.

HIPPOPOTAMUS, ἱπποπόταμος, i. e. *Equus fluviatilis*, est animal ferum, quadrupes, exoticum, cujus descriptionem, & usum varium prolixè exhibet Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivipar. c 12. In specie corij hujus feræ usti usum monstrat Gal. l.de Theriac. ad Pison. c. 9. Testiculi aridi potu oblati contrà morsus serpentum, Æginet. l.7. c.3. Quod *Hippopotamus* obesus & plethoricus venam sibi vulneret arundine, & plagam limo obducat, ex Plinio refert Rolfink. O. 2c M.M .Spec. l.4.f.1. c. 4

* HIPPOS, ἵππος. Vide *Equus*.

HIPPOSIS, ἵππωσις, mendosè, pro ἴπωσις, *pressio*, de quo suo loco. Mendam hanc inculcavit Foes. p.286. & C. Hofm. in ἀνεκδότοις notis ad Gal.com.3. de artic. t. 49.

HIPPURIS, ἵππουρις, primum nomen plantæ, quæ *Equisetum* dicitur. Deinde apud Hipp. l 7. Epid. LVIII. 12. videtur omninò indicare morbum quendam ex continua equitatione, sive quædam fluxio fuerit ad inguina, & partes, sive alius id genus affectus notante Foes. Oec. p. 286.

HIPPUROS, ἵππουρος, nomen piscis, qui & κορυφαίνα, item *Urinator* vocatur, cujus descriptio habetur ap Aldrov. l.3. de piscibus c.17

Hira, circa hujus vocabuli orthographiam, & significationem ambigunt, & discrepant Authores. Veteres libri legunt *Chira*. Alij *Hilla*. Quidam restringunt ad *Intestinum Jejunum* νῆστιν dictum: quidam ad omnia intestina. *Lind.* verò adhuc latius ad omnia *Interanea* abdominis τὰ ἔντερα extendit, quæ sententia, & nobis placet. Cr. dici potest τὸ ἐγκοίλιον, Lind. Ex.IX.§. 53.57.&c. Diet.Iatr n.783.

HIRBELLUM legitur apud Paracelsum, quod deliros reddat homines, sed quid significet non constat, tr. de Surditate.

Hircus, τράγος, æquivoca sunt vocabula. Propriè notant animal quadrupes notissimum, quod & *Caper* dicitur, de quo suprà in *Capra*. Ejus carnem pessimam dixit Gal. l.3. de A.F. c.2. & l. de atten. vict. c. 8. Paracelsus verò dicit, apud Spagyros *Hircum* quoq; dici masculum Caniculum castratum, & nutritum herbis diaphoreticis, l.1. de præp. tract.3. tit. de Corallis. Sanguis *hirci* habetur pro singulari remedio adversus pleuritidem, & alios morbos malignos, insigniq; vi pollet sanguinem concretum dissolvendi: de cujus præparatione præter Dispensatoria Norimb. & Augustan. nec non Schroder l.5. cl.1. n.9 videatur, & *Helmont*. tr. Pylorus Rector, n.73. seqq. Propter fœtorem huic bruto familiarem, & salacitatem vocab. τράγος, *hircus*, ad diversos quoque affectus hominum translatum observatur. Ita intumescentia testium tempore pubertatis in adolescentibus cum mutatione vocis in graviorem hoc nomine τράγος venit, quod patet ex l.6. Epid. f.4. t.27. & Gal. l.14. de U.P.c.7. Unde & verbum τραγᾷν, & τραγίζειν *hircire* in ea significatione accipitur Hipp. l.6. Epid. f.3. t.25. & Gal. l 2. de sem. c.5. Olidus quoq; ille fœtor propriè sub alis incubans, ex quo τραγομάσχαλοι dicitur *hircus*, τράγος appellatur, & illi juvenes ad virilitatem accedentes *hircosi*, aut *Hirquitali* dicuntur. Foes. p.621. Lang. l.2. ep.6. τράγος etiam edulij genus est, quod ex zea parabatur, aut ex olyra, Gal. c.1. de R.V.I.A. t.18. In vite, cum fructu carens frondium luxuria laborat, & fructuum inopiam foliorum ubertate compensat, vitium vocatur τράγος, ex Aristot. l. 5. de Gen. an. c. 18. Theophr. l.5. de causs. plant. c.10.13. Tandem Anatomici τράγον, *hircum* appellant eminentiam illam auribus tempora versus adnatam tegminis instar, quæ irruentia in aurem vel excipit, vel prohibet, quia hac in parte pili crescunt, Barthol. l.3. Anat. c.9. Lind. Med.Physiol. l.2. c.11. §.4

* *Hirquus*. Vide *Angulus*.

HIRSUTUS, *hirtus*, *hirtitas*, idem quod *Pilosus*, & *Pilositas*. Vide *Dasys*.

HIRUDO, perperam per y apud P.M. de Calderia, & alios βδέλλα, *sanguisuga*, insectum est palustre, instar lumbrici oblongum, sanguinem ex hominibus, & equis exugere valens, cujus descriptionem, usum in arte Medica, & noxam venenosam cum remedijs vide apud Aldr. l.7. de Insectis c.11. & 12. Adde Schrod lib.5. cl.4. n.105. Obiter hic notetur, ingeniosissimum aliàs Lindenum lapsum esse, quod crediderit, *hirudines* elicere non nisi tenuem sanguinem,

nem, Ex. XIII. §. 409. Siquidem hoc manifestè repugnat experientiæ, cum & nos observaverimus, quod elicuerint etiam crassum, fibrosum & fœculentum sanguinem. Jung. Observatio, & discursus de *hirudinibus* lectu dignus D. J. Val. Willij Medici quondam Regij Dani Castrensis, Amici nostri desideratissimi τὸ καῦ ἐν ἁγίοις in Act. Hafn. Vol. III. obs. 73

Hirundo, χελιδὼν, æquivocum est, diversa significans, (1. animal volatile, sive avem diversæ speciei, cujus descriptionem usumq; in Medicina vide apud Aldrov. l. 17. Ornitholog. c. 6. seqq. Schr. d. l. cl. 2. n. 55. (2.) notat piscem marinum volantem, Venetis *Lucerna* dictum, quem etiam descripsit Aldrov. l. 2. de piscib. c. 3. (3.) χελιδὼν, *hirundo*, vocatur cavum illud, quod fit in flexura brachij humani, & flexura ungulæ equinæ, Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 73. & Ex. XIII. Sel. Med. §. 414. (4.) Ex Suida quoque constat, hoc nomine venire *pudendum muliebre*, & mirum, Rolfinkium hac in re valdè curiosum non adjecisse appellationibus genitalium muliebrium in O. ac M. de Part. generat. dicatis. Tandem Aurelianus l. 1. cap. 4. testatur, *equorum impetiginem*, h. e. squamulas anteriorum crurum, sub armorum partibus in ipsis animatibus natas vocari *hirundines*, χελιδόνας. Vide Aldrov. l. prius citat.

Hiscuria vitiosè ponitur *Ischuria*, & occurrit apud P. N. de Calderia Tom III. Oper. p. 221. seqq.

Hismat, i. e. *spuma argenti*. Ruland. & Johns.

Hispanicum *viride*, i. e. *Hispalensis*, h. e. *viride æris*. Idem. Aliàs *Hispanicum* quoque epitheton *vini* generosi à loco natali ita dictum.

Hispiditas, in genere idem, quod *hirsuties*, vel *hirtitas*, δασύτης. Specialiter verò juxta Aetium l. 7. c. 66. duos significat affectus, vel *relaxationem genarum*, quæ Græcis φαλάγγωσις dicitur, ob nimium humorum superfluorum affluxum; vel pilorum in genis suborientem depravatam propaginem, ita ut intrò vergentes pungant tunicas, & oculorum defluxus provocent. Græcè vocatur δυστριχίασις. Vide suprà *Dystichiasis*. Forest. l. 11. obs. 46. in Schol.

Histamenos, ἱστάμενος, *consistens*, ab ἵστημι *consisto*, sto. Usurpatur non solum de ætate, quæ ad summum vigorem pervenit annorum circiter 40. usq; ad 50. sed etiam de tumoribus, qui ad summum pervenerunt, quibus opponuntur, οἰδήματα καταπαυόμενα, *remittentes*, 2. prognost. t. 3

Historia, ἱστορία, est oratio, vel enarratio eorum, quæ visu perspecta sunt, Gal. l. de subf. Empir. c. 10. vel est enarratio eorum, quæ sæpius ijsdem de rebus experta sunt, l. de optima secta passim. Clarius forta ssis ita describi poterit: Quod sit oratio, vel enarratio de aliqua re, vel persona singulari secundum omnes circumstantias, & attributa circà illam rem, vel personam observata. Convenit cum *Casu Medico*, vel Observatione Medica. Vide *Casus*. hujusmodi *historias* quamplures reperire libet in Theatro Galenico Mundellæ, & alibi præsertim etiam apud Casp. à Rejes in Indice Campi Elysij Quæstionum. Placet quoque descriptio *historiæ* à B. C. hofm. relicta l. 6. V. L. c. 26. *Historia* est vera, ac seria rerum gestarum narratio. Tales *historiæ* Ægrotorum sunt veluti cynosura ad quemvis morbum in quocunque homine cognoscendum facilius, prænoscendum certius, curandum denique tutius, si sanabilis, sin minus, palliandum jucundius, si abstinere curatione non licet, verissimè scripsit Linden. Ex. IV. §. t

Histos, ἱστὸς, dicitur malus in navi, sive lignum erectum, ex quo velum suspenditur, Sumitur verò ab Hipp pro instrumento Chirurgico ligneo, in cujus summo aliud lignum transversum imponitur, ex quo trochlea dependet ad scalæ demissionem, 3. de artic. t. 25. Gal. ad h. l.

Histricus, ἴστρικος, denominativum à provincia *Histria*, sive Istria Illyrico contermina, & dicitur de oleo *Histrico*, quod optimum, ubi majori opus est adstrictione, Gal. l. 11. meth. med. c. 16. Adde Jul. Alex notas ad h. l.

Hizo, ἵζω, significat *subsideo*, desideo. Dicitur de naso, quando os palati decessit. Hipp. l. 4. Epid. IX. 2. & l 6. f. 1. t. 4

Hoclax, *hoclasii*, ὀκλὰξ, ὀκλασί, *flexis genibus*, ab ὀκλάζω, labasco, Gal l. 1. de U. P. c. 14. Vide *Gnyx*.

Hodoeporia, ὁδοιπορία. Vide *Iter*.

Hodos, ὁδὸς, Vide *Via*.

Hoedus, ἔριφος. Vide *Eriphos*. *Capra*. Adde Gal. l. 6. de L. A. Mercur. l. 1. V. L. c. 25.

Holcas, ὁλκάς, apud Hipp. significat *navim onerariam*, l. de flatib. V. 4

Holce, ὁλκὴ, duo significat: 1. *attractionem*, ab ἕλκω, *traho*, Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXII. 18. Deinde est nomen ponderis, estq; idem, quod *Drachma*. Gal. l. de pond. & mens. ut & in l. 2. de Antidot. Gorr. in defin.

Holcimos, ὁλκιμος, dicitur de eo, quod trahitur & ducitur, & in varias partes sequax est, nec divellitur, sed continuum manet, veluti quæ lenta sunt, tenacia, & glutinosa, Gal. c. 2 de artic. t. 45. ubi in Hippocr. verbis legitur εὐόλκιμον. Dicitur & de hepate tumore affecto, l. 2. de L. A. c. 8. Lat. *Tractorius*.

Holera, antiq. pro *Cholera*. Keuch. not. ad

ad Seren. p. 152. Aliquando, & pro plurali *Olera*. Idem p. 173

Hollippæ dicuntur placentulæ tenuissimæ instar laminæ paratæ ex massa farinacea tenui, & saccharo, & ferventi ferreo duplicato, & figurato affusæ, & igni admotæ, pro Bellario, quamvis, & *Purgantes* olim paratæ in Dispensatorijs extent.

Holmiscos, ὁλμίσκος. Vide *Mortariolum*.

Holmos, ὅλμος. Vide *Mortarium*, ὅλμος etiam dicitur *Truncus corporis*, exceptis artubus, Fallop. Expos. de Ossib. Tom. I. Oper. p. 521

Holos, ὅλος. Vide *Totus*.

Holophlyctides, ὁλοφλυκτίδες, idem, quod φλυκτίδες, sive φλυκταίναι, *pustulæ*. Gal. in exeg. voc. Hippocr. & Erot. in Onomast. p. 85. quamvis sine aspiratione ibid. legatur, sicut & in Gorræo.

Holoschereς, ὁλοσχερής, significat *integer*. Usurpatur ab Hippocr. de sanguine omnes suas portiones integrales complexo, l. de alim. V. 7.

Holotonicos, ὁλοτονικός, dicitur de Convulsione universali, quæ Tetanus est, quando totum corpus riget. Schenk. in Obs.

Holsebon, item *Helfebon*, id est, *Sal commune* præparatum. Rul. & Johns.

Homalos, ὁμαλός, significat *æqualibis*, justus, unde conjungitur cum τῷ δίκαιος, apud Hippoc. 3. de fract. t. 31. Legitur, & l. 4. Epid. XX. 3. Verbum etiam ὁμαλύνω, h. e. *explano*, ad æqualitatem redigo, occurrit l. de hæmorrhoid. IV. 2. Vid. Foes. Oec. p. 452

Homarteo, ὁμαρτέω, id est, *sequor*. Hipp. l. 2 de morb. LIX. 8

Homerda dicitur *Stercus humanum*, sive excrementum alvinum in intestinis, præsertim crassioribus congregatum. Blas. Med Univ. Part. Hygiein. lib. 1. f. 2. p. m. 5. & l. 5. f. 2. subsect. 4 pag. 10

Homilia, ὁμιλία, triplicem habere dicitur significationem apud Hipp Primò significat *conversationem*, & colloquium cum alijs, l. de Medico t. 31. Deinde *connexionem*, & cohæsionem partium & præcipuè ossium inter se, 1. de artic. t. 5. ubi verbum ὁμιλέω legitur: & deniq; *exercitationem*, d. l. t. 36. An fortassis *Collegiandi rationem* hac voce innuere voluit Cous?

Homo, ἄνθρωπος, quid significet, omnibus est notissimum. Dicitur, ita appellari ab *humo*, quia è terra creatus. Parac. Philos. sag. l. 1. cap. 8. Vocatur etiam *Microcosmus*, cujus tamen nominis rationem Paracelsici nimium extendunt. Vocatur quoq; *Centrum mundi*, & *centrum omnium rerum*, d. l. c. 6. & 7. *Quinta essentia mundi*, d. l. c. 2. & in tr. Explicatio totius Astronomiæ. Hic non solùm est subjectum sanitatis, & morborum, atque ita totius Medicinæ, vide Dogm. Nostr. pag. 5. sed etiam objectum, quatenus refertur inter βοηθήματα, sive remedia. Quænam verò sint remedia, quæ ab *homine* desumuntur, vide in Daniel. Bekeri Medico Microcosmo, Schroder. l. 5. cl. 1. n. 23. & D. D. Joh Paul. Wurfbain, Affinis, & Amici nostri singularis, Exerc. de Medicamentis ex homine desumtis.

Homochroea, ὁμόχροια, *æquabilitas superficiei*, & lævor habitus exterioris in corpore, vel parte ejus dicitur, Hipp. l. de cap. vuln. II. 1. ubi Linden. per similitudinem coloris interpretatus est, quod tamen non videtur cum scopo textus quadrare. Neq; etiam necesse est propter Etymologiam illam expositionem apprehendere, cum χρὼς, & habitum corporis, & corpus ipsum significet. Idem l. 1. de fract. t. 9. Vide Foes. p. 254. Fallop. in Hippocrat. de vulner. cap. 6. Tom. I. p. 549

* Homoeomeres, ὁμοιομερής, *similaris*. Dicitur de partibus, quæ in similes dividi possunt particulas, hoc est, omnes earum particulæ, & sibi mutuò & toti similes habentur. Vide Dogmat. nostr. pag. 29. 37. Opponitur *Dissimilari*; non verò Organico, quia & *Similares* Medicis sunt organicæ, d. l. Vide *Dissimilaris*.

Homoeotropos, ὁμοιότροπος, *conformis*, dicitur de medicamentis, quæ inter se conveniunt, & optimè misceri possunt. Hippocr. 2. de R. V. I. A. t. 11.

Homoethnia, ὁμοεθνία, dicitur gentilitas; *cognatio*, & partium inter se *consensio*, qua altera alteri etiam affectum communicat, & quadam inter se consensione conspirat, Hipp. l. de I oc. in hom. III. 7. & l. 2. de morb. mul. LIIX. 17. Foes. p. 453

Homogenes, ὁμογενής, opponitur τῷ ἑτερογενής, Estq; vel idem, quod *similaris*. ὁμοιομερής, vel dicitur de omni eo, quod semper unam eandemq; indolem, & naturam retinet. Ita quoque febris dicitur ὁμογενής, qualis est Continua æqualis, Gorr. Dicitur, & Latinè *Homogeneus*.

† Homolinon, Hipp. linum crudum quid sit & quomodo fiat, res incognita fere omnibus Mercur. lib. 3. cap. 23. de Comp. medicam. Foesius in Definit. medicis omisit. Linimentum potius ex flavo & impolito filo textum. Salmas in Solin. p. 766.

Homologeo, ὁμολογέω, accipitur ab Hipp. pro *consentio*, congruo, v. gr. 2. de ijs, q. in med. t. 16. & 2. Prorrhet. XLIV. 8

Homomopagia dicitur Arculano Dolor capitis, notante Heurnio de morb. capit. in sing. partib. c. 9.

* Homonymia, *Homonymos*, ὁμωνυμία, ὁμώνυμος,

μ☉, id est, *Æquivocatio*, *Æquivocus*, Termini sunt potius Logici, quàm Medici. Nihilominus aliquoties ejus mentionem facit Gal. l. 1. de temper. c. 7. fin. l. 2. c. 5. l. 2. de diff. pulf. c. 3. l. 1. Meth. Med. c. 5. in fin. Idem quoq; *Homonyma* distinguit inter perfectè talia, & quodammodò talia, 4 de R. V. I. A. t. 13

Homophylos, ὁμόφυλος, *Congener* significat, ejusdem generis, gentis, & ordinis, cognatum. Hippocr. f. 1. de nat. hum. t. 10. Huic opponitur τὸ ἀλλόφυλον, *peregrinum*, alienum, exoticum, l. de A. L. & Aq. XXXIII. 3. Coincidit ergò ὁμόφυλον cum ὁμοειδεῖ.

Homoplatæ, vide *Omoplata*.

Homorusia est nomen Medicamenti, quod confert ad debilitatem hepatis, lienis, & eorum duritiem, de obstruit, urinam provocat, & calculum frangit. Describitur ab Avic. lib. 5. f. 1. tr. 1.

Homorysmia, *Homoryſmos*, ὁμορυσμία, ὁμορυσμός, similitudo speciei, figuræ, similis, vel ejusdem speciei, aut figuræ. Ῥυσμὸς enim notat σχῆμα καὶ τύπον. Legitur apud Hipp. l. de Diffectione I. 3. II. 1. 6. III. 6. 10. Jung. Foef. p. 454

Homotechnos, ὁμότεχνος, dicitur ejusdem artis socius, & *Collega*, qui probè artem, quam profitetur, callet. Hipp. l. de præcept. VI. 9. in quo Medicus Naturæ ipsius dicitur *Collega*, & socius. Lind. Ex. XIII. §. 525

* Homotonos, ὁμότονος, *æqualis*, æqualem tenorem servans. Potest generaliter de omni morbo dici, qui eundem tenorem perpetuò servat. Specialiter tamen usurpat Galen. de febribus continuis, quæ alias dicuntur ἀκμαστικαὶ, quæ ab initio usque ad finem æquales perdurant, ad differentiam ἐπακμαστικῶν & παρακμαστικῶν, de quibus vide *Anabasis*, & *Epacmasticos*. Gorræus in defin.

Homunculus, ἀνθρώπιον, ἀνθρώπιον, hominis notat diminutivum. Quæ Paracelsus de *homunculis* habet, intelligens per illos vel imagunculas ad hominum similitudinem factas ex cera, ligno, metallo, quæ hominem sidereum in se habent, vel massam illam Negromanticam, quæ *Alrema* vocatur, cùm præstigias sapiant Magicas, & Diabolicas, præstat silentij peplo involvere, aut Lethæis mergere aquis, quàm prolixè explicando se suspectum facere, aut ansam dare alijs, ut in errores perniciosos seducantur.

Honor, τιμὴ, quid significet, notum est. Capilli quoq; dicuntur *Honor capitis* à Q. Sereno, id est, ornatus, κόσμος. Vide Keuchen. in not. pag. 11

Hople, ὁπλὴ, *Ungulam* significat, quales habent animalia herbivora. Galen. l. 3. de U. P. cap. 2.

Hoplitodromos, ὁπλιτοδρόμος, dicebatur ille olim, qui cursum vehementiorem (qui ad exercitia corporis vehementiora pertinet) armatus inijt; alij enim inermes hoc fecerunt. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 480

Hoplomachicus, ὁπλομαχικὸς, epitheton motuum armata manu factorum, Gal. l. 2. de san tu. c. 11

Hoplomochlion, ὁπλομόχλιον, nomen instrumenti Chirurgici universalis, toti corporis humano adaptandi, & applicandi, quod delineatum exhibet Aquapendens in figuris æneis Operibus Chirurgicis annexis.

Hoplon, *Arma*, plur. ὅπλα, & quidem usitatius instrumenta bellica, & militaria significat, Apud Hippocr. ὅπλα vocantur *funes*, sive ex stuppa, lino, aut alia re confectos, quales sunt navium etiam rudentes, 3. de artic. t. 25. Adde Galen. in Exeg. dict. Hipp. Erotian. in Onomast. p. 84. a. Foef. p. 458

* Hora, ὥρα, varijs modis accipitur. (1) generaliter pro omni anni tempore, Hipp. 1 aph. 2 3. aph. 1 3. 4. & alibi sæpius. (2) Græci ὥρας vocarunt illud anni tempus, quod est sub medio caniculæ, in quo fructus maturescere contingit. Unde & fructus maturi ὡραῖοι vocantur, Galen. l. 2. de Al. fac. c. 2. princ. & c. 4 in 6. Epid. t. 19. (3) significat particulam diei, quarum viginti quatuor integrum diem naturalem complent. Qua significatione videtur accepisse Hippocr. 4. aph. 30. & 5. aph. 5. Gal. l. 5. de tu. san. cap. 4. Quæ acceptio vocis *Hora* etiam apud Latinos usitatissima est. Vide Foef. pag. 693. Dieter. num. 946

Horæos, ὡραῖος, generaliter *tempestivum* significat, quod debito tempore fit, & opportunè, Aurelian. l. 3 de tard. pass cap. 8 præcipuè verò Hipp. 3. aph. 8. & l. 2. Epid. f. 1. n. 20 Strictiùs verò dicitur de fructibus tempore æstivo maturis. Vide p. 2 *Hora*. Aqua etiam quædam dicitur ὡραῖος, c. 4. in 6. Epid. t. 19. Strictissimè quoque τὰ ὡραῖα significant *menses fœminarum tempestivos*, sive fluxum menstruum opportunum, Hippo. l. de superfœt. XXIV. 1. Vide Foef. d. l. Dieter. n. 947

* Horarius, ὡραῖος. Vide *Horæos*.

Horcos, ὅρκος. Vide *Juramentum*.

Hordeatum vocatur medicamentum liquidum internum ex hordeo ad crepaturam coctο paratum, vulgò Decoctum hordei simplex dictum, quamvis, & alia v. g. semina frigida majora, & minora, amygdalæ etiam addi possint. Schenk. Synt. comp. & præscr. med. p. 116. 135 seq.

* Hordeum, *Hordeolum*, κριθὴ, Vide *Crithe*.

Horeon, ὡρεῖον, *inveteratum* significat ab

ab ὥρη, *tempus*. Erotian. p. 124 b. quamvis Galen. in exeg. voc. Hipp. fine aspiratione legat, & per curam gerens exponat.

Horion, ὅριον, *terminus*, finis alicujus rei dicitur. Erotian. per confinium περιορισμὸν exponit, Onom. p. 82. d. Occurrit apud Hippocr. lib. 6. Epid. f. 6. t. 17. & 4. de artic. t. 35. 36. 2. de ijs, q. in med. t. 31

Horismos, ὁρισμὸς, est *definitio*, & artis præceptum sententia quadam comprehensum. Hipp. l. de præcept. X. 6

Horizon, ὁρίζων, propriè est terminus Mathematicus, cujus descriptionem vide in Clariss. Sturmij Tab. Astronomicis Part. Gen. Tab. I. Spagyricis verò *Horizon* vocatur *Mercurius Auri*. Ruland. & Johns. in Lex. *Horizontale aurum* Adeptis vocatur *Mercurius liquore alcahest fixatus*. Vel juxta Jacob. le Mort in Chym. Medico-Phys. Pulvis Præcipitati ruberrimi, quod Paracelso *Arcani Corallini* nomine venit post affusionem spiritus vini rectificatissimi, & hujus abstractionem relictus. Vide Morley Coll. Ch. Leid. c. 266. process. 5. & 10. *Ens Horizontis* vocatur etiam Electrum minerale immaturum apud Junken Chym. Exp. Cur. P. II. f. 1. c. 7. p. 549

Horme, ὁρμὴ, dicitur *impetus*, & appetitus naturalis, quo ad id, quod sensu percepimus, movemur. Opponitur τῇ προαιρέσει, ἢ βουλήσει. Gal. l. 2. prognost. t. 6

Hormon, ὁρμῶν, *impetum faciens*. Vide *Enormon*.

Hornus, *Hornotinus*, ἐπέτειος, ὡραῖος, id est, *hoc anno productus*. Dicitur de frumento, & in specie de tritici quodam genere, & ejus farina. apud Hippocr. 2. de artic. t. 43. Galen. in comm. ad h. l. item Hipp. l. 2 de morb. mul. II. 5. V. 18. LXIX. 3. & 4. de R. V. I: A. t. ult. Dioscor. lib. 2. c. 103. ubi per jota scriptum est σιτάνιον, quemadmodum, & in Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 112. & l. 2. de morb. XX. 15. Vocatur aliàs τρίμηνος πυρὸς, τριμηνιαῖος, Dioscor. d. l. Theophrast. l. 8. cap. 4. Hist. plant. Plura vide apud Foes. p. 563. 564

Horos, ὧρος, idem, quod ὥρα, *Tempus*, *Annus*. Legitur apud Hipp. in lib. spur. de sept. partu, n: 16. Inde ὡρογράφοι, *temporum Scriptores*. Erot. dict. loc.

Horoscopus, ὡροσκόπος, olim dicebatur præstigiator, qui ex herbarum indicio, quis dæmonum quavis hora præsideret, & quid ejus auspicio feliciter fieri vel auspicari posset, indicabat. Tales verò herbas dari meritò Galen. inter plusquam pueriles fabulas refert, lib. 6. de S. Fac. in procem. Confirmat Lang. l. 1. ep. 72. Aliàs *Horoscopus* est terminus Astrologicus, nec hujus loci, eundem explicare.

* Horridus, φρικώδης, *Horrificus*, dicitur de eo, quod vel ab horrore dependet, vel horrorem comitem habet. Ita cutis aspera, inæqualis instar cutis anserinæ (uti vulgò appellatur) dicitur φρικώδης, Hippoc. 6. Epid. f. 3. t. 29. φρικώδης παροξυσμὸς, paroxysmus *horridus* dicitur in febre qui cum horrore incipit, qualis esse dicitur semitertianæ legitimæ paroxysmus. Unde, & ipsa febris φρικώδης πυρετὸς vocatur, i. e. *horrida*. Galen. l. 2. de diff. febr. c. 9. & 1. in 1. Epid. t. 23. quamvis Hippocrati etiam febres ita dicantur, quæ subinde inhorrescunt. Coac. t. 12. 13. Vide Foes. p. 667

* Horror, φρίκη, est motus quidam convulsivus cutis, & cuticulæ, & coactus, minor, quàm in rigore, & major, quàm in frigore, proveniens ab aeris frigidissimi injuria vellicante habitum corporis, & cuticulam; vel à portionibus acrioribus, acidis, nitrosis, in succo nervoso, & nutritio, aut in lympha, & sero sanguinis hærentibus, partes nervosas, & fibras cutaneas pungentibus, & ad motum leviorem convulsivum irritantibus. Vide Willis de febr. c. 3. & Fr. Sylvium Pr. Med. l. 1. c. 30 §. 83. Meminit Hippoc. φρίκης, sive *horroris* aliquoties, v. g. 5. aphor. 61. 7. aph 4. Coac. t. 8. 16. 584. Est & φρίκη ἀκατάστατος, i. e. *horror inconstans*, quando non servat eandem indolem in febribus inconstantibus. Vide Foes. d. T. Dieter. n. 910

Hortus, κῆπος, quid propriè significet, notissimum est. De *hortis* rarioribus quibusdam legantur Ephem. N. C. Ann. III. Obs. 31. Metaphoricè *Hortus* dicitur *genitale membrum in sexu muliebri*, Rolfink. O. ac M. de part. gen. inserv. P. II. cap. 33 *Hortus* quoque comparatur à Paracelso ejusq; sectatoribus homini, vel corpori humano. Paraci de Caducis paragr. 3. Gerard. Dornæus in Philos. Chemica.

Hucha, nomen piscis inter *Lucium*; & *Truttam*, seu Trottam medij, proximioris tamen *Truttis*, & forma, & carnis qualitatibus Aldrov l. 5. de pisc. c. 137. ubi *Truttam fluviatilem alteram* vocat, & Jul. Alex. l 15. Salubr. c. 5

Hulcus, ἕλκος, pro *Ulcus*. Vide *Helcos*.

Humanus, æquivocum est vocabulum. Vel enim dicitur de eo, quod ad hominem spectat, v. g. *humana* caro, *humanum* corpus, &c. Græcè ἀνθρώπινος. Vel ad mores, & conversationem pertinet, estq; idem, quod *Comis*, φιλάνθρωπος, & *Humanitas*, φιλανθρωπία. Talis omninò decet Medicum, utpote quæ lucri, & gloriæ est parens; Lind. Ex. II. §. 31

Humectatio, ὕγρανσις, ὑγρασμὸς, Hippoc. 1. de hum. III. 14. idem, quod *Madefactio*, ab ὑγραίνω, *humecto*, quod occurrit 7. aph. 70. *Humectatio* duplex est: Interna, quæ fit cibis, & me-

dicamentis; & Externa, vel superficialis, quæ fit balneis, infusionibus. Huc pertinet καταιόνησις. Vide Catæonesis. Remedia Humectantia, ὑγραίνοντα, ἢ ὑγραντικὰ, sunt duplicia: actu, vel potestate talia. De humectante virtute remediorum vide Dogm. N. P. VI. c. 2. dogm. 9. p. 710. Humidum effectivè hodieq; omne id dicitur, in quo præpollet aqua cum paucissimo spiritu, & terra, & ita quamcunq; materiam reddere potis est aquosam, ubi alijs occurrit corporibus, si inmotum redigatur, verbis Jac. le Mort Pharm. Med. Phys. c. 8. p. 29

* Humerarius, ὠμιαῖος, dicitur de eo, quod ad humerum pertinet. Ita Vena humeraria est, quæ obliquius à Clavicula sensim recedens se porrigit ad Humerum, Galen. l. de venar. & arter. diss. cap. 6. l. 3. de Anat. admin. cap. 5. c. 1. de artic. t. 53. Barthol. libell. 1. Anat. c. 7. Vocata quoque fuit ab Antiquis Cephalica, quia in capitis affectibus secari solita, sed superstitiosè. Huic venæ respondet Arteria Humeraria, sive Humeralis. Barthol. libell. 2. c. 2

* Humerus, ὦμος, totum illud ita dicitur, quod apparet in ea dearticulatione, quę superior humeri pars, quę Epomis, & Superhumeralis dicitur ad collum vergit, & à posteriori parte os Scapulæ; ab inferiori autem quod, dum totum brachium attollitur. manifestum fit, & Ala nuncupatur, Gal. c. 1. de artic. t. 4. Aliàs Humerus quoque dicitur de parte prima brachij, quæ unico osse constat, quæ aliàs Brachium κατ᾽ ἐξοχὴν dicitur, Barth, libell. 4. Anat. c. 20. Linden. Ex. XIII. §. 412. Plura de diversis Humeri significationibus vide apud eund. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 64. seqq.

Humidus, ὑγρὸς, sumitur 1. vel substantivè; vel adjectivè. Substantivè idem est, quod Humor vel Humiditas, de quo posteà. Adjectivè, vel ut efficiens, vel ut effectus consideratur. Efficientis respectu coincidit cum τῷ Humectans, de quo vide Humectatio. Effectus verò respectu Humidum dicitur, quod humectum est, aut humorem in se continet.

* Humilis, Humilitas, ταπεινὸς, ταπείνωσις, καταστολὴ, dicitur vel de animæ virtute, & proprietate, qualis esse debeat in Medico, vide apud Lind. Ex. II. §. 23; seq. vel de re corporea: Musculus oculum deorsum versus malas trahens vocatur Humilis, item Deprimens. Barthol. l. 3. Anat. c. 9. p. 513. Ita Pulsus Humilis ταπεινὸς Galeno dicitur, qui alto est oppositus, quandò arteria non in altum extenditur, Galen. l. de pulf. ad tyron. c. 2. Tumores quoque cum compescuntur, ut subsideant, eleganter Græcos per ταπεινῶσαι, humiliare, exprimere, testis est Dieter. 604. in fin.

* Humor, Humiditas, ὑγρότης, ὑγρασία, ὑγρηδὼν τὸ ὑγρὸν, latissimè denotat omnem fluidam, & humectare aptam natam substantiam vel materiam, comprehendens etiam succos. Restringitur tamen interdum à Medicis, ita ut Humor, & Succus idem non sint. Humor enim Humiditas quædam est, quæ in corpore animantis est; Succus humiditas, quæ in fructibus, quibus vescimur, continetur, & ex medicamentis vegetabilibus exprimitur, Galen. c. 1. de humor. Hæc Castell. Verùm nondum sufficiunt. In foro Medico Humores appellantur τὰ ἰσχόμενα, vel ἐνισχόμενα, contenta, quæ in alijs receptaculis continentur, Suntq; vel Naturales, vel Præternaturales. Illi rursus duplices: Utiles, & Vitales, inter quos Sanguis principatum jure meritò tenet. Inutiles sive excrementitij, qui ex necessitate mistionis, & oblongiorem moram in corpore gignuntur; de quibus omnibus passim in Institutionibus, ut & Dogmatibus nostris; Præternaturales plerunq; ex Excrementitij s vitiatis fiunt. Excrementitios Hipp. plerunq; vocavit ὑγρασίαν, ὑγρηδόνα, ὑγρότητα, uti patet ex 3. aph. 24. 31. aph. 56. lib. 1. de morb. mul. XXXII 4. 13. XXXIII. 5. De quatuor Humoribus commentitijs in sanguine jam antè dictum est. Vide Hæma. Humores quoque oculorum, præsertim Crystallinus, & Vitreus, minus accuratè hoc nomine indigitantur, cùm potius sint partes solidæ, nec humectare aptæ, Linden. Ex. XV. §. 67. Humor aqueus, sive elementaris vocatur, quo tanquam visco terreæ corporum partes junctæ cohærent, estq; rerum omnium concretarum communis, & universum inanimorum, sive lapidum, sive metallorum, genus hoc ipso glutinatum sustinetur, Ewaldus Vogelius de lapid. physici condition. c. 4. Tom. III. Theatr. Chym. p. 589. seq. Humor vitæ dicitur, omnia viventia, ne arescant, sustentans, fomentum, & pabulum calidi naturalis, aliàs radicalis Humor. Rul. & Johns. Humor radicalis Metallorum statuitur à Spagyricis Argentum vivum. Georg. Ripleus in Axiom. Philosoph. Tom. II. Theatr. Chym. p. 124.

Humorista, terminus Helmontianus, quo scopticè appellat Galenicæ sectæ Doctores Medicos, præsertim qui quatuor in sanguine statuunt, & electivam virtutem educendi diversos humores credunt, & defendunt; quod vocabulum passim in scriptis ejus occurrit.

Hunc, Hucci, id est, Jupiter, Stannum. Rul. & Johns.

Husso, Huso, Plinio Mario, nomen piscis grandioris, cetacei, ita, ut aliquando quadringentas libras penderet, ossibus, excepto capite, & squamis carentis, Danubio fluvio ferè proprij, cujus

cujus descriptionem, & usum in cibo, & Medicina prolixè videre licet in Aldrov. lib. 4. de piscib. c. 11. succinctiùs apud Jul. Alex. l. 15. Salubr. c. 1. & Schroder. l. 5. cl. 3. n. 81

Hyacinthus, ὑάκινθος, nomen est plantæ aut floris, quod pertinet ad Botanicos. Deinde ita dicitur gemma, vel lapis pretiosus, pellucidus, ex flavedine rubens, ignisq; flammam imitans, quoad vires cordiales, & alexipharmacas in frequenti usu, cujus duæ dantur species. *Orientalis*, qui pretiosior, & *Europæus* in confinibus Silesiæ, & Bohemiæ. Variat etiam colore. Plura vide apud Schroder. l. 3. c. 5. n. 3. Fr. hofm. in clav. ad h. l Rul. & Johns. in Lex. Ger. Dornæus in Gemmarum structura, Tom. I. Th. Chym. p. 487. docet, generari *Hyacinthum* ex cœlo, & terra Martis, cum terra Solis mixtis.

Hyæna, ὕαινα, nomen animalis, sed quale veteres intellexerint, non constat. Alij enim inter quadrupeda referunt, & vel speciem *lupi*, vel speciem *felis*, vel *Zibethi* constituunt; alij inter pisces grandiores referunt marinos, & vel *Glaridem*, vel *Centrinen*, vel *Caprum* constituunt. Vide Casp. à Rejes Camp. El q. 57. n. 17 Rhod. ad Scrib. n. 38. Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 9. fel inter ophthalmica præstantissima refert. De corio, vel pelle *Hyænæ* vide Scrib. n. 172. cum notis Rhodij ad h. l. In oculis *hyenæ* lapides *Hyænias* propterea dictos, & quidem in vasis inveniri, & si credimus, linguæ hominis subditos futura prædicere notavit Plin. l. 37. H. N. c. 10

* *Hyalodes*, *Hyaloides*, ὑαλώδης, ὑαλοειδής, *vitreus*, *vitri speciem referens*, vel etiam consistentia. Primò dicitur de *humore oculi*, qui ambit crystallinum posteriori parte, ita ut diametrum ejus non excedat. Est instar vitri fusi, vel ad ignem liquefacti. De cujus structura, & usu vide in Anatom. præsertim Gal. l. 10. de U. P. c. 1. Linden. Med. Phys. I. 1. c. 10. §. 48. seqq. Barthol. l. 3 Anat. c. 8. Deinde prædicatur de excrementis. v. gr. de *Urina vitrea* Hipp. Coac. t. 150. 358. De *pituita vitrea*, quæ aliàs vocatur Praxagoræ, ὑαλώδης χυμός, *humor vitreus*, & facit urinam θορώδη, genituræ similem. Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 37. l. 1. de præsag. ex pulf. c. 4. Foes. Oec. p. 630

Hyalos, ὕαλος, dicitur *vitrum*, h. e. materia quædam dura, pellucida, & sale cinereo, & arenis, sive materia sabulosa, vi ignis fortissimi liquatis parata, quod artificium dicitur *Vitrificatio*, de qua lege Willis de ferment. c. 12. *Vitrum* dicitur omnium ultimum, & extremum, quia non amplius converti potest in aliam rem. M. Joh. Isaac. Oper. mineral. c. 86. Libav. Syntagm. A. Chym. l. 7. c. 19. Quamvis autem *Vitrum* adeò densum sit, & compactum corporis, ut planè impervium videatur, ejus tamen penetrabilitatem à ponderabilibus flammæ partibus detexit experimentisq; pluribus confirmavit Rob. Boyle in in Appendice Experimentis de sistendis, & ponderandis corpusculis igneis subnexa, ut & tract de porosit. corpor. solidor. c. 8. ubi, & artificium describit vitra coloribus tingendi, qua superficialiter, qua intimius, non sine Lectoris oblectamento. Propter convenientiam quandam *Vitrum* quoque dicitur de quibusdam operibus Chymicis ex Antimonio, Mercurio, Minio, Stanno paratis, de quibus vide Willis d. l. Rolf. Chym. l. 5. f. 12. Schrod. l. 3. c. 17. Fr. hofm. in Clav. ad h. l. & alios.

Hyarith, i. e. *Luna*. Rul. & Johns.

Hybernus, χειμερινός, χειμέριος. Vide *Cheimon*, *Hyems*.

* Hyboma, ὕβωμα, idem, quod κύφωσις, *Gibbositas*. Vide *Cyphosis*, & ὑβός, idem, quod κυφός. Galen. 6. aph. 46. quamvis alibi ὕβωμα dixerit omnem vertebrarum eversionem p. n. significare, 3. de artic. t. 53

Hydaleos, *Hydatenon*, *Hydatænomenos*, ὑδαλέος, ὑδατηνόν, ὑδαταινόμενος, significat *Aquosus*, vel *Aquescens*. Occurrit apud Hippoc. lib. 2. Prorrh. II. 18. l. 6. Epid. s. 1. t. 7. l. 2. Epid. s. III. 74. Vide Foes. p. 651

Hydarthros, ὕδαρθρος. Vide *Meliceria*.

Hydatænomeni, ὑδαταινόμενοι, dicuntur ap. Hipp. qui promti sunt ad hydropem, aut qui tenuem & aqueum natura sanguinem habent, quasi *Aquescentes* dixeris l. 2. Epid. s. II. 74. Jung. Foes. in not. ad h. l.

Hydatinon, ὑδάτινον, nomen Collyrij, sive medicamenti ocularij, quod ex aqua pluvia conficiebatur, velut *Aqueum* dixeris, Gal. com. 4. in 6. Epid. t. 19

† *Hydatis*, gutta, pustula aquam continens. Vescicula unde Hidatidas interpretans Vesciculæ plenæ aqua 7. aph. com. Gal. 57

* Hydatis, ὑδατίς, *Aquula*, est pustula palpebrarum, vel pinguedinis superiori palpebræ substratæ incrementum, propter quam oculi fluxione p. n. tentantur. Galen. aef Ægin. l. 6. c. 4. *Aquula* est pinguis quædam materia palpebræ cuti p. n. substrata. Galen. lib. 14. meth. med. c. 19. C. hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 740

Hydatismos, ὑδατισμός, vocatur sonus conclusi & collisi humoris, in externis vomicis, & abscessibus. Aurelian. l. 5. Tard. pass. c. 8. allegante Foes. p. 631

Hydatocholos, ὑδατόχολος, dicitur de excrementis *aquosis simul*, & *biliosis*, sive dejectionibus *perliquidis biliosis*, quamvis alij legant ὑδατόχλοα, *pallidè virescentia*. Hipp. Coac. t. 67. 134

608. 1. Prorrh. s. 2. t. 49. 3. in 1. Epid. t. 27. & 3. in 1. Epid. 4. 73. Adde Foes. p. 63;

HYDATODES. *Hydatoides*, ὑδατώδης, ὑδατοειδής, *aquosus*, *aqueus*, aquæ formam referens, ratione coloris, vel consistentiæ. Ita *vinum aquosum*, ὀλιγοφόρος οἶνος, vocatur, ὑδατώδης, quod multa aqua dilutum est, Gal. l. 5. de san. tu. c. 12. Cui opponitur οἰνώδης, vinosum, l. 7. meth. med. c. 6. *Humor* quoque *oculi* dicitur ὑδατώδης, vel ὑδατοειδής, *Aqueus*, crystallinum anteriori parte circumdans, & vitreum complectens, de quo vide Lind. Med. Phys. l. 2. c. 10. §. 41. seqq. Barth. l. 3. Anat. c. 8. ubi negat, esse partem animatam, sed saltem excrementum. Vide suprà *Aqueus humor*. *Urina* quoque *aquæ similis*, ὑδατώδης οὖρα appellatur, Coac. t. 576. hydropici denique dicuntur ὑδατώδεες, præsertim, qui *Anasarca* laborant, veluti aqua intercute suffusi, l. 6. Epid. s. 7. num 62

HYDERÆNO, ὑδεραίνω, significat *hydrope laboro*, Hippocr. l. de nat. mul. II. 8. Vocatur aliàs ὑδερῶμαι, l. 1. de morb. mul. LXXXVI. 7. h. e. aquosus fio: item ἐξυδερῶμαι, 6. Epid. s. 4. t. 11

* HYDEROS, ὕδερος; generaliter idem est, quod *hydrops*. Gorr. Apud Galen. tamen potius speciem *hydropis*, quæ *Anasarca*, aut *Leucophlegmatia* aliàs vocatur, significare, patet ex aliquot locis, ubi ægros illos vocat ὑδερικούς, l. 3. de sympt. causs. c. 5. l. 11. de S. Fac. §. Caro &c. *Diabetes* quoque dicitur ὕδερος πρὸς ἀμίδα, *hydrops ad matulam*. Vide *Diabetes*.

HYDNON, ὕδνον, *tuber terræ*, radicibus, & bulbis annumerandum, de quibus Galen. l. 2. de Al. Fac. c. 68. & l. 8. de S. Med. fac. §. *hydnon*.

HYDOR, ὕδωρ, *Aqua*. Vide suprà *Aqua*.

HYDRA, ὕδρα, nomen serpentis maximè venenati, in cujus tamen historia multa fabulosa coincidunt, quæ vide apud Aldrov. l. 2. de serp. & drac. c. 4.

HYDRAGOGIA, ὑδραγωγία, Latinè *Aquæductus*, significat per metaphoram a similitudine *aquæductuum* sanguinis motum localem per venas, Gal. in Timæo Platon. Magis propriè posset hoc vocabulum tribui *lymphæ ductibus*, sive vasis Lymphaticis.

* HYDRAGOGOS, ὑδραγωγός, Hippocr. dicitur de hydropico ex nimia aquæ ingurgitatione facto; l. 7. Epidem. LIIX. 11. Aliàs medicamenta ὑδραγωγὰ vocantur, quæ aquam hydropicorum evacuant, l. de atr. bile c. 6. Lang. l 2. ep. 18. In specie duo *hydragoga*, *minus* & *majus*, describuntur apud Fernel. Therap. l. 7. tit. de purg. compos.

HYDRALME, ὑδράλμη, *aquam salsam* significat, vel strictè, *marinam*. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 66

HYDRARGYROS, ὑδράργυρος, ἄργυρος χυτός, *Argentum vivum*, *Mercurius* Chymicorum, ubi statim circa nomina dubium obortum ex collatione locorum, Dioscor. l. 5. c. 110. & Plinij l. 33 c. 8. An nomina hæc *Argentum vivum*, & *hydrargyros* unum idemq; significent? quod negavit Mercurialis, statuens, posterius nomen saltem competere factitio; prius verò nativo, l. 2. Var. lect. c. 14. Saracenus verò in not. ad Diosc. l. cit. vanam, ac falsam hanc esse subtilitatem censet, cum nec Græci, nec Latini discrimen hoc observaverint, cui & nos subscribimus. Est autem *hydrargyros*, vel metallum sui generis, uti vocat C. Hofm. Paralip. Off. c. 86. & Gorræus quoque per metallum describit; vel minerale metallis finitimum, aut liquor mineralis seu metallicus volatilis; metallis, & præsertim auro avidissimè adhærens, Schroder. l. 3. c. 14. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. vel est aqua viscosa in visceribus terræ subtilis substantiæ, albæ terræ per calorem temperatissimum unica totali unione perque minima, quousq; humidum fuerit temperatum à sicco, & siccum ab humido æqualiter, Rul. & Johns. in Lexic. Duplex esse *Argentum vivum*, Nativum, & Artificiale, & quæ circa utriusq; naturam, variam præparationem Chymicam, usum, noxam notanda occurrunt, petantur passim ex Rei Medicæ scriptoribus, non modò jam citatis, verùm etiam alijs, qua antiquioribus, qua recentioribus. Meminit, & Gal. l. 9. de S. Fac. §. *hydrargyros*, quamvis ibidem apertè fassus sit, se destituere propria experientia quoad usum, & noxam. Cæterùm Spagyrici ulterius progressi sunt, & extenderunt terminos hos ad principium materiale omnium metallorum, imò juxta nonnullos, omnium corporum naturalium. Ita Rul. in Lex. Est *Argentum vivum* altera pars lapidis Philosophorum secundum Chymistas, & principium alterum, materq; omnium metallorum, & secundum quod coit cum patre, & masculo suo Sulphure, caussat perfectionem, & imperfectionem in metallis, & metalla quoque (ut fœtus) plus à matre, sic loquendo, quàm patre, habent. Hinc plurimum trahunt originem, in hoc plurimum resolvuntur. Hoc *Argentum vivum* vocarunt *Animatum*, ad differentiam inter commune & hoc Spagyricum. Dion. Zacharius in Opusc. Tom. I. Theatr. Chym. comprehenso. Jung. D. D. Beckheri Oedipum Chymic. Tit. I. inter quem, & D. D. Rolfink. lis oborta de *Mercurio* corporum naturalium, quorum hic prorsus ceu *Non-Ens* inficiatus est, ille verò non est veritus (quamvis meo judicio figmentis potius, quàm veris experimentis) impugnare. Utriusq; pro lubitu legantur Opuscula v. g. Rolfink. *Mercurius* Non Ens Metallo-

callorum: & Beckheri Supplement. in Physic. subterraneam. Inter barbara Nomina quoque usitatiora sunt: *Servus fugitivus*, *Azoch*, *Azoth* & siquæ sunt alia. Nobis non placet esse nunc prolixioribus.

* Hydrelæon, ὑδρέλαιον, dicitur compositio ex *aqua*, & *oleo*, cujus tamen misturæ incerta, & multiplex ratio est. Refrigerare creditur, ideoq; adhibetur à Gal. ad dolores capitis ex febre, & ciendis vomitibus convenit, si tepida detur, l. 2. de S.F.c.25. Meminit & l.5.c.9. l.3. de C.M.P.G. c. 5. & alibi.

Hydrelos, ὑδρηλός. vocatur *aquosus*, humidus; idem quod ὑδρητώδης. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb.mul.II.3.

* Hydrenterocele, ὑδρεντεροκήλη. herniæ species est composita, quando videlicet una cum intestino aquosus humor in scrotum descendit, Gal. in defin. Gorr Castell.

Hydria, *hydrion*, ὑδρία, ὕδριον, nomina sunt vasorum aquariorum, quorum illud majus, hoc minus habetur. Lat. *Urnula*. *Situlus* autem diminutivum legitur apud Hipp. de humor. V. 8. Foes. d. l. Gorr.

Hydrocardia, ὑδροκαρδία, nomen fictum ab Hildano Cent. I. obs.43. significans tumorem serosum, saniosum, & purulentum pericardij circa solutionem continui in ipso corde.

* Hydrocele, ὑδροκήλη, species *herniæ*, quæ *Aquosa* dicitur, pertinens ad Tumores serosos, vel aquosos particulares, item ad hydropes particulares, provenìens à collectione seri, vel lymphæ in scroto, vel alij herniæ familiari subjecto. De hujus curatione vide H. Fab. Aquap. l. 1. Pentateuch. c. 17. & tr. de operat Chirurg. Hildan. Cent. 4. obs. 65. 66. Barbette Chirurg. P.III. l.1. c 6

* Hydrocephalon, ὑδροκέφαλον, Gorr. est tumor capitis aquosus, sive *hydrops capitis*. Colligitur enim aliquando tanta copia humoris, ut eo caput supra modum intumescat. Is utplurimùm aquosus est, aliquando tamen fœculentus, aut sanguine dilutus, qui aut inter cutem, & pericranium, aut inter cranium, & pericranium, aut inter cranium, & cerebri membranas coacervatur, quibus quartam differentiam loci addidere veteres, teste Aetio, inter cerebri substantiam, & ejus membranas. sed quæ nullam recipiat curationem. Plerunq; caussam agnoscit violentam solutionem continui, ex plaga, contusione. Hinc & puerulis maxime familiaris, quando ab obstetrice in puerperio caput illorum rudius contrectatur, & comprimitur. Gorr. De hujus affectus cognitione, & curatione vid. Aquap. in Chirurg. operat. h. tit. Hildan. Cent. 3. obs. 17. seqq. Cent. 4. obs. 10. Cent. 5. obs. 3 Forest. l. 3 Chirurg. obs. 5. M. A. Severin. l. de noviss. abscess. cap. 6. §. 1. Barbette Chirurg. d. l. & P.III. l.2. c. 1. Eph. N. C. Ann. I. O. 47

Hydroleum, est barbarum vocab. apud. Fr. Hofm. in clav. p.4.

Hydrogaron, ὑδρόγαρον, id est, *Garum aquosum*, sive aqua dilutum, quod minus calefacit, quàm Garum simplex. Aetius etiam habet l.4 c.84 descriptionem ὑδρογάρου καθαρτικοῦ, sive purgantis, Gorr.

† Hydrenterocele, hernia ex delapsu intestini in scrotum cum aqua. Passerar. in Calep.

Hydromantia, ὑδρομαντία, est ars magica sumta ex astris aquæ, cum in ea sese patefaciunt hominibus ab inundantibus inusitatis, fluctuationibus, alijsque apparentijs. Rul. & Johons. in Lex. Hujus aliquoties meminit Paracelsus, & Medicis scitu utilem, & necessariam asserit, sed perperam, cum sit suspecta præstigiarum Diabolicarum.

Hydromeli, ὑδρόμελι, dicitur *Aqua mulsa*, aqua melle mista, *Melicratum*. *Mulsum*. Cujus variæ occurrunt præparandi differentiæ apud Columellam l. 12. c. 12. Palladium & alios; ex recentioribus Claud. Deodat. Panth. Hyg. lib. 2. c. 1. Mel. Diet. num. 530. Penotum tr. de med. Chym. T. I. Th. Chym. Med. Germanorum Rhod. ad Scrib. n.66.

Hydromelon, ὑδρόμηλον, *hydromalum*, est nomen potionis sic dictæ à malis cotoneis, *cydoniis*, cujus componendi ratio variat, quemadmodum legi potest apud Diosc. l. 5. c. 30. P. Ægin. l.7. c. 15. Aetium, Oribas. & alios, notante Gorr. Est species ὑδρομέλιτος, Lind. Ex. X. §. 160.

* Hydromphalon, ὑδρόμφαλον, est species *herniæ aquosæ*, in umbilico obortæ, quando humor aqueus lentus sub tunica ibidem congeritur, & continetur Gal. defin. Curatio non differt ab alijs *hydroceles* speciebus.

Hydronomus, idem quod *hydromantia*, Paracels. l. 2. de Tart. tr. 2. c. 3.

* Hydrophobia, ὑδροφοβία, i. e. *Aquæ metus*, & ὑδροφόβος, *aquam timens*. Est Symptoma *Rabiei*, seu Delirij à morsu canis rabidi, aut aliorum similium brutorum rabidorum oborti, quemadmodum, & nos affectum hunc ex morsu lupi rabiosi crudelissimo notavi. Sumitur etiam vocabulum pro ipsa *Rabie*, ut est apud Senn. & alios Practicos. Ægri tales aquam, & omnia fluida reformidant, alij quidem statim, alij serius, & demum quadragesimo die. De hoc affectu vide Hildan, Cent. 1. obs. 86.

Hydrophysocele, ὑδροφυσοκήλη, vel ὑδρο-

ὑδροπνευματοκήλη, i. e. *Hernia* caussam mixtam ex aquoso humore, & flatu supponentes. Paræus Chirur. l. 7. c. 14

Hydropneumosarca, dicitur Tumor, vel abscessus à mixta materia, aquosa, flatulenta, & carnosa productus. Meminit M. A. Sever. l. de nob. obs. abscess. c. 4.

Hydropiodes, ὑδρωπιώδης, sumitur interdum pro ipso *hydrope*, Coac. t. 304. 424. 458. Interdum pro ægro *hydropico* t. 453. seqq. 461. Vide Foes. p. 633

Hydropoeides, ὑδρωποειδής, dicitur de aquoso, *aqueo* excremento, qualia in hydrope laborantibus visuntur. Coincidit cum ὑδατώδης Occurrit aliquoties apud Hipp. l. 4. de morb. XXIII 23. l. 1. de morb. mul. XLVI. 3. LXXXVII. 16. ubi pro hydropica accipitur. l. 2. IX. 4. l. de intern. aff. XIII. 5

Hydropota, ὑδροπότης, i. e. *potator aquæ*, qui alio potu præter aquam frui nequit, de quali hydropico facto, & per usum vini curato legatur Observatio Helwigij apud Bonett. Med. Sep. l. 3. s. 13. c. 22. p. 717. Aliàs & *hydropota* vocatur, qui multos cyathos aquæ ingurgitans, & publico spectaculo iterum virra, vel cyathos implevit diversissimis liquoribus, vino rubro, albo, aqua rosarum, quale descripsit Italum Petrum de Manfredo dictum D. J. N. Binninger Cent. I. Obs. Med. 4. p. 4. seq.

* Hydrops, ὕδρωψ, est nomen affectus gravioris generale, tumorem vel abdominis, & crurum, vel totius corporis denotans. Dividi potest in *humidum*, & *Siccum*. Humidi *hydropis* duæ sunt species: *Ascites*, & *Anasarca*, sive *Leucophlegmatia*: Siccus, qui ex flatibus tantum ortus est, *Tympanites*: De singulis suis locis, & literis initialibus. Dicitur & ὕδερος, *Aqua intercus*, Diet. n. 857. *Hydrops ad matulam* vocatur *Diabetes*. Porrò vocab. ὕδρωψ accipitur pro ipso sero, & ichore, Hipp. l. 4. de morb. l. 37. IX. 1. XXV. 34. item l. 2. de morb. XVI. 10. Junge Foes. d. l.

Hydropyretos, ὑδροπύρετος, idem, quod *Febris sudatoria* maligna, colliquativæ species. Forest. Obs. 1. Schol.

Hydrorosaton, ὑδροῤῥόσατον, dicebatur olim *potio ex rosis facta*; cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 17. Aliter verò Oribasius, qui aquæ fontanæ libras 60. coqui, donec fervear, posteà indere rosarum foliorum exemtis unguibus libras 10. & occluso vase coquere, donec perfectè cocta sint, tandem defecatis rosis mel seorsim coctum, & despumatum decocto rosarum addere jussit, ad libras 30. Omnium delicatissimè componi præcepit Actuarius, coquendo aquæ lib. x. cum sacchari lib. v. donec spissa evadant, & tandem addendo succi rosar. libram unam. Sic febribus apprimè utile esse scribit, notante Gorræo. Hæc formula videtur respondere Syrupo rosarum simplici dilutiori, sive Julapio.

Hydrorrhodinon, ὑδρόῤῥοδινον, dicitur *aqua cum oleo rosaceo* mista. Sumta refrigerat, eieq; vomitum. Dabatur à Galeno ʒjs, qui venena hauserunt, si post vomitum ventriculus videbatururi, notante Gorr.

Hydrosaccharum, ὑδροσάκχαρον, *aqua saccharata*. Respondet *hydromeliti*, sive mulso dilutiori. Potest etiam dici de decocto aliquo saccharo condito. Legitur apud Forest. l. 32. obs. 9.

Hydrosarca dicitur tumor, vel abscessus quidam à materia mixta, ex aqua & carne productus. Legitur apud M. A. Severin. l. de nov. obs. abscess. c. 4

Hydroticus, ὑδρωτικός, idem quod ὑδραγωγός, i. e. *aquosas superfluitates evacuans*. Ita Libav. l. 9. Synt. Ar. Chym. c. 19. vocat spiritum Tartari insigne *hydroticum*. Calx *hydrotica* ex stimmi, sive Antimonio legitur apud eund. in defens. 1. Syntagm. contrà Scheunem. c. 8

Hydrus, ὕδρος, vocatur serpens aquaticus, valdè venenosus, qui aliàs Latinè *Natrix* appellatur, cujus descriptio habetur apud Aldrov. hist. Serp. & Drac. l. 1. c. 17. Jung. Ægin. lib. 5 cap. 17.

Hyems, χειμὼν, dicitur tempus anni frigidum, quod interdum humidum, interdum verò siccum esse solet, cujus constitutionem, morbos, victus rationem, vide apud Dieter. n. 910. *Hyemem* apud veteres constituebant Vergiliæ occidentes, sicut orientes æstatem. Lin. Ex. XI. §. 196

Hygeidion, ὑγιείδιον, nomen est Collyrij, quod ad Ammonium authorem quidam refertunt. Descriptio habetur apud Æg. n. l. 7. c. 16. Commendatur etiam ad τοὺς ὑστερικούς.

* Hygiea, *hygeia*, ὑγίεια, ὑγεία, dicitur *Sanitas*, *valetudo prospera* corporis, inter bona corporis præstantissimum, ultimus & summus artis Medicæ finis, ac scopus, quem semper intendere debet, licet non semper in ipsius viribus sit, eundem assequi. Est verò generaliter *Sanitas* nihil aliud, quàm dispositio, facultas, & aptitudo agendi naturalis corporis ejusq; membrorum, consistens in bona temperie, legitima conformatione, & convenienti unitate, vel connexione (quæ sunt tres species, & essentiales sanitatis differentiæ) ad debita principij vitalis animati præsentia, & facta appropriatione potissimum dependens. Plura petantur ex Institutionibus, & Physiologicis, &, cui nostræ placuerint hypotheses, videat Dogmata Nostra Med.

Med. Gen. P. I. cap. 2. & seqq. Cùm verò individua hominum non uno eodemque modo sese habeant, *Sanitas* quoque in omnibus una eademq; non est, sed in aliis *Perfectior*, in aliis verò *Imperfectior*, quæ *Latitudo Sanitatis*, πλάτος τῆς ὑγιείας vocatur, de qua suo loco. *Sanus* dicitur ὑγιής, ὑγιεινός. Dieter. n. 850. 851. *Sanitas* quoq; ad Animum transfertur, quæ tamen significatio Medico saltem est secundaria, quia mediante corporis sanitate mentem quoq; sanam adjuvat. Per tropum, & fortassis hyperbolicè vocab. ὑγεία tribuitur medicamento, & quidem Emplastro Cephalico, quod & *Panaceam*, & *Trium fratrum* vocant. Facit ad nomas, & omnia ulcera maligna. Valet etiam ad plurima, & ejus descriptio habetur in Aetio l. 13. c. de Emplastr. Cephal. notante Gorræo, & Castello. Vide etiam *Sanitas*.

HYGIÆNO, ὑγιαίνω, significat *sanus sum*, valeo, quod tamen de prospera, & adversa valetudine accipitur ab Hippocr. 6. aph. 2. Adde Dieter. n. 849

HYGIEINOS, ὑγιεινός, idem, quod ὑγιής, *sanus*, salubris, sanabilis.

* HYGIENE, ὑγιεινή, vocatur *Methodi Medicinalis pars* prior, quæ tractat modum *sanitatem conservandi* in sanis per certas indicationes, & congrua media, quemadmodum posterior appellatur θεραπευτική, *Curativa*, quæ monstrat modum sanitatem recuperandi in ægris per certas indicationes, & congrua remedia. Vide Dogm. M. Gen. Part. IV. & alios Institutionistas. *Salubre* corpus apud Medicos dicitur tripliciter, ut subjectum, ut caussa, ut signum. Gal. in art. Med.

HYGIEROS, ὑγιηρός, idem, quod ὑγιεινός, *sanus*, salubris. Legitur in Hipp. de semine. de A. L. & Aq. XXXVI. 1. & l. de morbo sacro V. 9. Opponitur τῷ νοσερῷ, morboso.

† HYGRA, Emplastra liquida; ut Xeria arida Joan. Ruellius in nomen clatura rei veterinariæ.

HYGRASIA, ὑγρασία. Vide *Humor*.

HYGREDON, ὑγρηδών. Vide *Humor*.

HYGROBLEPHARICUS, ὑγροβλεφαρικός, Epitheton ductuum seu ostiolorum novorum in utrisq; palpebræ extrema ora sive interna parte repertorum, quos Borrichius *Hygrophthalmicos* vocat, de quibus vide Barthol. l. 3. Anat. c. 8. p. 512

* HYGROCIRSOCELE, ὑγροκιρσοκήλη, significat herniæ speciem compositam ex *Aquosa*, & *Varicosa*, quando, & circa venas ad testes excurrentes varicosæ tricæ oriuntur, & humor copiosus in scroto simul colligitur. Gal. in def. Castell.

HYGROCOLLYRIUM, ὑγροκολλύριον, vocatur *Collyrium liquidum* ex humidis medicamentis magna ex parte constans. Vide *Collyrium*. Æginet. l. 3. c. 22

HYGROMYRON, ὑγρόμυρον, nomen Unguenti *humidi* odorati, cujus descriptio, notante Gorræo, habetur apud Aet. l. 16. c. 114

HYGROPHOBIA, ὑγροφοβία, idem, quod *Hydrophobia*, ita verò dicta, quia non solum aquæ, sed cujusvis liquoris metus à cane rabido morsos infestat. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 171

HYGROPHTHALMICUS, ὑγροφθαλμικός, vide *Hygroblepharicus*.

HYGROS, ὑγρός, vide *Humidus*. In Fœminino ὑγρὰ olim κατ' ἐξοχὴν vocabatur *resina liquida*, cui opponebatur φρυκτή, *frixa*, Gal. l. 6. Meth. med. c. 2. l. 2. de C. M. P. G. c. 2. Diosc. l. 1. c. 93. seq. *Hygra* quoque tribuitur medicamentis Ophthalmicis, estque idem, quod ὑγροκολλύριον, de quibus videatur Scribon. n. 37. 38. & Rhod. in not.

HYLE, ὕλη, significat *Materiam*, & quicquid sub artis Medicæ præcepta cadit, eaq; omnia, quibus cùm in ægris, tum in sanis utimur, rectè *Materia Medica* dicitur, ὕλαι τῆς τέχνης, Gal. com. 4. in 6. Epid. t. 19. Aliquoties etiam Latino idiomate occurrit in Petr Aponens. Conciliat. Controvers. imprimis diff. 16. ὕλη quoq; dicitur *Sylva*, & materia in sylvis cadua, unde ὑλοτόμος, *lignator*, qui in sylvis ligna cedit. *Hyle* Paracelso etiam *Materiam* significare videtur, de morb. fossorum lib. 2. c. 2. Theatr. Chym. T. II. p. 145. In specie quoq; Lapis Philosophicus *Hyle* vocatur, Rob. Vallensis de veritat. Alchemiæ T. I. Theatr. Chym. p. 26. Unde, & Mixtura illa in operatione Spagyrica circa Lapidem Philosophicum, sive Massa ex Terra alba foliata fermentanda fermento, & spiritu constans, aliàs *Chaos* dicta, *Hyle* quoque vocatur. Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 8. & Apoc. Herm. P. Post. Tom. II. Oper. Libav. p. 340. Plura de *Materiis Chymicis* videantur in Bekheri Oepido Chymico per totum. Jungi poteris quoque Theatrum Chymicum, & loca in Indicibus inquiri.

HYLOMANEO, ὑλομανέω, idem, quod καθυλομανέω, frondibus luxurio, vide suprà *Cathylomaneo*.

HYLONOMOS, ὑλόνομος, epitheton feratum in sylvis victum quæritantium, Hippocr. l. 2. de diæt. XX. 2. ubi junguntur τὰ ἀγρόνομα, in *agris viventia*.

* HYMEN, ὑμήν, in genere significat *membranam*, & coincidit cum vocabulis χιτών, & μῆνιγξ, quamvis, & differentiam aliquam docuerit Barthol. l. 1. Anat. cap. 4. Est autem *membrana* in genere pars similaris, lata, plana, alba & dilatabilis, ex portionibus colliquamenti semi-

seminalis viscidis, & humidis producta, Barth. d. l. ubi plura de hac materia. In specie *hymen* ὑμὴν, vocatur *Claustrum virginitatis*, *Eugium*, & si quæ sunt alia nomina, quæ videantur apud Casp. Rejes Camp. El. q. 39. n. 11. A quibusdam quæstio movetur: An revera talis membrana in medio perforata in sinu virginum muliebri detur? & an non potiùs carruncularum 4. myrtiformium cohæsio per membranulas pro hymene sit habenda? De hoc dubio videatur Barth. l. 1. An. c. 31. Casp. à Rejes d. l. negativam defendit, item Joh. van Horne Microc. §. 69. D. D. Hofm. Diss. An. ad h. l. p. 286. 288. Lullius. *Hymenis* nomine insignivit ignem peculiarem clausum in unica fornacula humidum, vaporosum, continuum, ac digerentem, quem sufficere docet ad Magisterium Spagyricum Lapid Philosophici, teste Dionys. Zachario in opusculo, Th. Chym. Tom. I. contento p. 731. Tunica quoque interior fœtum involvens Amnios dicta ὑμὴν vocatur ap. Mosch. de morb. mul. c. 42.

Hymenodes, ὑμενώδης, *membranosus*, pelliculosus. Dicitur de sanguine valdè fibroso, & pituitoso, Hippocr. l. 1. de morb. mul. XXI. 2. XXIV. 8. XXV. 1. XLV. 14. LXXXIII. 4. explicatur per ὑμένων διάπλεως, plenus pelliculis. Usurpatur de urina *membranacea*, Coac. t. 583. & 582.

* Hyoides, ὑοειδής, rectiùs ὑψιλοειδής, à figura literæ Græcæ υ. cum ὑοειδὴς potius figuram, aut formam Suis referens significet, rectè monente C. Hofm, com. in Gal. de U. P. n. 494. Dicitur os bicorne, pluribus ossiculis contextum, ad radicem linguæ situm, ut sit firmamentum linguæ, & laryngis musculorum. Junge Barthol. l. 3. Anat. c. 12. Vocatur & *Lambdoides* ab inversa litera Græca Λ. item *Os gutturis*, *gulæ*. Gal. l. de muscul. dissect. c. 13. Appellatur & *Pharyngethron*, L. de vocal. instr. dissect. c. 6.

Hyophthalmos, ὑόφθαλμος, i. e. *Suis oculo similis* præter Botanicam significationem, qua Asteri Attico tribuitur, dicitur quoque de gemma quadam ex speciebus τῶν ἀχατῶν, sic dicta, quòd intus suillum oculum repræsentet. Gorræus.

† Hyoscyamus quibusvam ἀδαμας. Salmas. in Solin.

Hyothyroides dicuntur musculi rimam Laryngis dilatantes, quorum descriptio videatur ap. Barth. l. 2. Anat. c. 11. p. 459. & alios.

Hypacuo, ὑπακούω, significat *obtempero*, cedo. Usurpatur ab Hipp. de morbo; aut materia morbifica remedijs cedente, v. g. l. 2. Prorrh. XLIII. 2. 14. Epid. XXV. 6. l. 7. XXII. 7. Jung. Foes. p. 634.

Hypæthros, ὕπαιθρος, significat *locum sub dio*, designatum ob deambulationem, quæ loca Græci & περιδρομίδας appellarunt, in quæ per hyemem sereno cœlo ex Xysto athletæ prodeuntes exercebantur. Lang. l. 1. ep. 51. εὐνὴ ὕπαιθρος, cubile *sub dio*, legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 50.

Hypago, ὑπάγω, *subduco*, propriè significat; sed in foro Medico tropicè dicitur de alvo fluida, κοιλίη ὑπάγουσα, Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 13. Vide *Subductio*.

Hypaleiptron, ὑπάλειπτρον, instrumentum vocatur illitorium, sive *Specillum*, quo ad illinendum utimur, vulgò *Spatha*, Hipp. 1. de artic. t. 45. l. 2. de morb. mul. l. 9. ubi generaliter pro *Specillo* sumi videtur. Alibi verò vocavit ὑπαλειπτρίδα μήλην, lib. de superfœt. XIII. 1. Jung. Erotian. in Onomast. p. 56. a. qui ὑπάλειπτον legit, quod reprobat Foes. Oec. p. 635.

Hypaleipton, ὑπάλειπτον, vocatur medicamentum, quo illini potest, vulgò *Linimentum*. Hipp. l. de Ulcer. XIV. 3.

Hypanconion, ὑπαγκώνιον, dicitur *pulvillus*, *qui cubito subjicitur*, quasi *subcubitalis*, quemadmodum ὑπαυχένιον qui cervici supponitur. Gal. c. 2. de fract. t. 64.

Hypantheros, ὑπανθηρός, id est, *subfloridus*, sive aliquatenus floridus. De sputo subcruento, & subrubro usurpavit Hipp. l. 2. Epidem. f. II. 21.

Hypaphonos, ὑπάφωνος, vocab. rarissimi usus significans, vel *subabsurdus*, non consentaneus, h. e. intempestivus, importunus; vel *horrendus*, quemadmodum Linden. versio reddidit, Hipp. Coac. t. 321. Alij legunt ὑπόδεινα. Vide Hollerij comm. ad h. l.

Hypar, ὕπαρ, dicitur de eo, quod visu cognoscitur. Pertinet ad proverbialem locutionem ὕπαρ, καὶ ὄναρ, h. e. *vigilans*, & *somnians* quo usus Hipp. in Leg. III. 7. 8.

Hypauchenion, ὑπαυχένιον, vocatur *pulvillus*, *qui cervici supponitur*, Gal 2. de fract. t. 64.

Hypeccauma, ὑπέκκαυμα, *fomitem* fomentum propriè significat. Tropicè verò, & alimenta sic dicuntur, quia veluti ligna igni, calido nativo pabulum subministrant, Hipp. 1. aph. 14. Jung. Diet. n. 359.

Hypeclyomæ, ὑπεκλύομαι, significat *paulatim exolvor*, aut subinde debilis fio, deinde verò rursus ingravesco. Dicitur de palpitationibus Hipp. l. 1. de morb. mul. XLI. 5.

Hypelæon, ὑπέλαιον, *olei fex*, seu *fordes*.

* Hypelatos, ὑπήλατος, *dejectorius*, dicitur de medicamentis alvum subducentibus, estque idem, quod καταστερικός. Legitur ap. Hipp. l. 4. de morb. XXX. 16. & 2. de R. V. I. A. t. 11

Hypenantiosis *subcontrarietatem* significat, sive mutuam repugnantiam, Hippocr. 2. aph. 22. Jung. Diet. n. 860. Ita indicata dicuntur i indicantibus ὑπεναντία, *subcontraria*, Linden. Ex. IV. §. 19. Nota propos. ὑπό, quæ limitare videtur contrarietatem.

Hypene, ὑπήνη, *barbam* significat *sub mento* sive pilos à mento pendulos, Lind. Med. Phys. l. 2. c. 13. §. 50. quamvis Gorræus notaverit, etiam labrum superius vocari, ὑπήνην, quod & Vesalius affirmat l. 2. de H. C. F. c. 13

Hypenemios, ὑπηνέμιος, *subventaneus*: quasi à vento productus. Epitheton Ovorum sterilium, seu irritorum, quæ gallina absque congressu cum gallo concipit, & excludit; Dicuntur & *Ova Zephyria*, à vento Zephyro, quòd illum ad horum ovorum generationem aliquid facere creditum fuerit. Aldrov. l. 14. Orinthol. cap. 1.

Hyperæoreomæ, ὑπεραιωρέομαι, significat *elevor*, attollor. Hipp. 2. de fract. t. 52

* Hyperbolicus, ὑπερβολικός, i. e. *Excessivus*, dicitur de figura corporis, quoties quatuor membra, Gr. κῶλα, i. e. *Crura*, ac *Manus*, aut summè extenduntur, aut immodicè inflectuntur, ipsa item spina, cujus partes vertebræ quoque in cervice existunt, cum plus nimium incurvatur, aut extenditur, Gal. c. 1. in prognost. t. 13.

* Hypercatharsis, ὑπερκάθαρσις, quasi *superpurgatio*, h. e. immodica, aut nimia purgatio, ex operatione violentioris medicamenti colliquantis, urentis, stimulantis, Hipp. 5. aph. 4. Coac. t. 564. Jung. Diet. n. 861. Talem ex usu Mercurialium obortam observavit D. Mollenbroccius Eph. N. Cur. Ann. I. O. 54. Plures Authores de *Superpurgatione* vide ap. Walther. Sylv. Med. p. 764 seqq.

Hypercoryphosis, ὑπερκορύφωσις, significat *eminentiam*, vel protuberantiam. Latinè *Apex Summitas*, *Vertex*. Ita *Lobi* pulmonum vocantur ab Hipp. ὑπερκορυφώσιες, l. de Dissection. t 7. & Hepatis, ibid. II. 3.

Hypercrisis, ὑπέρκρισις, significat *Judicationem*, sive *Crisin* morbi *excessivam*, & acerbiorem, quando natura materiæ morbificæ multitudine onerata evacuationem molitur nimiam, cum periculo graviori conjunctam. Gal. cap. 3. prognost. t. 1. Dicitur & ὑπερέκκρισις, *superexcretio*, l. 3. de C. M. S. L. c. 3. in pr.

Hyperemeo, ὑπερεμέω, *supervomo* significat. Usurpavit vero Hipp. de venis sanguinem redundantem effundentibus, l. 2. de morb. XVII 2. XIIX. 1. Vide *Supervomitus*.

Hyperéon, ὑπερῷον, exponit Erot. Onom. p. 117. per *commutans*.

Hyperesia, ὑπηρεσία, *ministerium*, officium significat. Usus verò aliquoties Moschion. de morb. mul. c. 89. 91. &c. de usu partium corporis, sive functione organica.

Hyperetes, ὑπηρέτης. Vide *Minister*.

Hyperetria, ὑπηρέτρια, i. e. *Ministra*. Vocantur hoc nomine fœminæ obstetrici in partu suppetias venientes, quarum ad minimum tres requirit Moschion. d. l. c. 51

Hyperinesis, ὑπερίνησις, idem quod ὑπερκάθαρσις, *nimiam evacuationem* significat. Ἴνησις enim vacuationem notat. Unde & ὑπέρινος, & ὑπερινώμενος dicitur *immodicè vacuatus*, Hipp. l. de loc. in hom. LXI. 12. in principio lib. 2. de morb. mul. l 6. Epid. f. 5. t. 32. Gal. lib. de sang. miss. advers. Erasistratum, c. 7. Junge Foes. p. 636

* Hyperoa, ὑπερῷα, dicitur *pars oris superior*, estque modicè concava, foraminulis pertusa, per quæ à cerebro pituita, sive mucus descendit. Dicitur & *Palatum*, item *Basis cerebri*, osse sphœnoide firmata. Gr. τό καὶ τὴν ὑπερῴαν οὖσαν, Gal. c. 5. in 6. Epid. t. 3. & 4. Castell. Barthol. l. 3. Anat. c. 12.

Hyperoche, ὑπεροχή, dicitur *præstantia*, excellentia, quæ decet Medicum, & *Divina* vocatur ab Hipp. l. de dec. ornat. V. 17. Hanc egregiè exposuit Lindenus, appellans *Sublimitatem heroicam*, Ex. II. § 36. seqq.

Hyperorao, ὑπερορέω, propriè significat *prætervideo*, quod prohibuit Hipp. in Medico 6. Epid. f. 2. t. 25. & mirum, Foes. in Oec. non exposuisse hoc verbum emphaticum, quo indicatur, Medicum non debere temere, & ἀπερισκέπτως, *inconsideratè* quicquam aggredi, aut suscipere. Lind. Ex. XII. §. 34. XIII. §. 6.

Hyperos, ὕπερος, *pistillum* significat, Hipp. 2. de fract. t. 41. Idem, quod κερκίς. Vide *Cercis*.

Hyperphero, ὑπερφέρω, significat *emineo*, exto, Hipp. l. 7. Epid. XLI. 14. quamvis in edit. Linden. legatur ὑπερφέρετο, fortassis mendosè, pro ὑπερεφέρετο, Foes. d. l.

Hyperphyes, ὑπερφυής, suprà naturam, & indolem alicujus rei excedens. Usurpatur de ægritudine, Græcè κακοπαθείη dicta, eaq; gravissima, l. de vet. med. XIX. 5. Latinè *Immersus* reddi potest.

* Hypersarcosis, ὑπερσάρκωσις. Vide *Excrescentia*. Hinc & ulcus, quod habet *carnem excrescentem*, vocatur ὑπερσαρκέον, Gal. l. 2. M. M. c. 2. & l. 3. c. 6.

Hypertoneo, ὑπερτονέω, significat supero, *supereminco*, Gal in Exeg. dict. Hipp.

Hyperydros, ὑπέρυδρος, significat nimis aquosus, aqua collecta distentus, Hippocr. l. de affect.

affect. 13. quamvis mendosè legatur in Linden. ὑπέρυθρον.

Hyperythros, ὑπέρυθρος, significat *subrubrum*. Legitur apud Hipp. 3. Epid. s. 3. t. 70. & l. 6. Epid. s. 3. t. 29. Lind. vocavit *Rubrum dilutum*, Ex. V. §. 57

Hypexodos, ὑπέξοδος, dicitur *alvi secessus*. alvifluxus, Hipp. l. 2. prorrh. XXXII. 3.

* Hypezocos, ὑπεζωκὼς, *succingens*. Dicitur de membranis, quæ alijs partibus sunt *succinctæ*, v. g. Pleura costas *succingit*. Ab his differunt διαφράττοντες, *distinguentes*, ut sunt, Diaphragma, Mediastinum, Gal. l. 5. Anat. adm. c. 8 & l. 7. c. 2.

Hyphæmos. Vide *Subcruentus*.

Hyphe, *hyphos*, ὑφὴ, ὕφος. Vide *Tela*.

Hyphegesis, ὑφήγησις, est *præitio*, & *deductio* quædam. Sic dicitur Hipp. via, quæ reliquæ puerperij purgationi sternitur, per illa, quæ primum cum fœtu eruperunt, lib. de nat. puer, XII. 7.

Hyphydros, ὕφυδρος, idem quod *hydropicus* Hipp. l. 2. prorrh. II. 12

Hypnelos, ὑπνηλὸς, *somnolentus*. Vide *Somnolentia*.

Hypnobates, ὑπνοβάτης, *Somnambulo*. Vide *Noctambulo*.

Hypnodes, ὑπνώδης. Vide *Somnolentus*, *Somnolentia*.

Hypnos, ὕπνος, *somnus*, quid significet, notum est. Pertinet inter res nonnaturales, ceu caussas indifferentes sanitatis, & morborum, cujus essentia consistit in quiete, & vacatione actionum sensitivarum potissimùm, & locomotivarum, dependens à spirituum animalium illis functionibus destinatorum materiali præsentia, vel etiam activitate debita deficiente. Dividitur in *somnum* naturalem, & præternaturalem. Plura de *somni* natura, & differentijs legi possunt apud Th. Willis Tr. de An. Brut. P. I. cap. 16. Dogm. nostra Med. Gen. P. V. c. 4. d. 2. p. 621. seq. & in specie de præternaturali, Charlton. Ex. Pathol. VII. §. 4. Jungatur etiam, si placet, Diet. n. 863. Lind. Ex. VII. §. 39. seqq. XVI. §. 230. Helmontij sententia de *somno* videri potest tr. Jus Duumviratus n. 14. seqq.

Hypnoterion, ὑπνωτήριον, nomen est Epithematis hepatici apud Aerium de cura splenis indurati, teste Gorr. in defin.

* Hypnoticus, ὑπνωτικὸς, dicitur de eo, quod somnum conciliat, idem quod ὑπνοποιὸς, Latin. *Somnifer*, aut *Somnificus*. Ita vinum somniferum vocatur, Diosc. l. 5. c. 11. Medicamenta ὑπνωτικὰ sunt, quæ somnum faciunt. Coincidunt cum *Narcoticis*, nisi quòd hæc violentiora saltem somnifera denotent, Gal. l. 5. de S. F. cap. 19. Vocantur & *Colica*, l. 7. de C. M. S. L. cap. 5.

Hypo, ὑπὸ, præpositio, significans *sub*, quod tamen in vocabulis compositis accipiendum est non solùm ratione loci inferioris, sed etiam sæpè exponendum de modo remissiori, & leviori, quod ex subseqq. nonnullis vocabulis innotescet, & rectissimè animadverterunt Casp. Hofm. in com. ad Gal. de U. P. n. 1062. & Lind. XII. §. 69. imò Gal. ipse c. 3. in 1. prorrh. t. 3.

Hypobæno, ὑποβαίνω, significat *subeo*, h. e *subjicior*, veluti fundamentum supponor. Occurrit ap. Hipp. in Mochlic. XI. 11. ubi etiam opponitur τὸ ὑποβαίνειν. Foes. p. 637

Hypoblepo, ὑποβλέπω, significat *leviter suspicio*, & usurpatur de illis, qui per somnum apertis quodammodo sunt oculis, quod languentium, & extremè affectarum virium, aut nimiæ resiccationis est indicium, Hippocr. Coac. t. 64. Vide *hypophasis*.

Hypoborborizo, ὑποβορβορίζω, significat aliquod murmur sentio, *submurmuro*, Hippocr. Coac. t. 62

Hypobrychios, ὑποβρύχιος, significat *submersus*, latens, in profundo delitescens. Usurpatur vel de partibus corporis, v. g. venis, Hipp. l. de venis XXIII. 5. vel de febre delitescente, l. 1. Epid. s. 3. t. 19. Adde Foes. d. l.

Hypocapnisma, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμὸς, i. e. *Suffumigatio*. Vide *Suffimentum*. Legitur ap. Mosch. de morb. mul. c. 4.

Hypocatharsis, ὑποκάθαρσις, significat *levem per alvum purgationem*, & ita opponitur ὑπερκάθαρσει, quamvis non possit negari, quandoq; etiam simpliciter sumi pro omni inferioris alvi purgatione, Hipp. l. de ulcer. IV. 6. Confer ad Gal. l. 5. meth. med. c. 6

Hypocaustum, ὑπόκαυστον, propriè significat *balnearium*, vel *vaporarium*, quod sub suo pavimento habet fornacem, qua mediante calefacit. Confer ad Lang. l. 1. ep. 50. Rhod. ad Scrib. n. 60. Hodieq; tamen sumitur pro omni conclavi, quod mediante fornace calefieri potest, vulgò *Stube*. Jul. Alex. l. 28. Salubr. c. 8. cujus usum an Itali, Galli, & qui eos sectantur, prægnantibus satis rationibus improbent, dubito.

Hypocephalæon. ὑποκεφάλαιον, *pulvinum*, aut *pulvinar capiti supponendum* significat, Hip. l. 1. de morb. mul. XCIV. 10

Hypocerchaleon, ὑποκερχαλέον, significat *asperitatem* quandam *stridulam* in faucibus, & aspera arteria, Hipp. l. 7. Epid. XI. 7.

Hypoceros, ὑπόκηρος, *impurus*, interitui, & morti obnoxius, idem quod ἐπίκηρος, quod ἀκηράτῳ, *puro*, sincero opponitur, significat, Hipp. de morb. sacr. IV. 54.

HYPOCHASCO, ὑποχάσκω, propriè significat *ore subhianti sum*, & aliquantulum aperto, uti solent illi, qui mente aliquid acriter contendunt & tota cogitatione, ac oculis eam in rem defiguntur. Hinc & significat *suspicor*, suspecto, animadverto, Hipp. l. 4. Epid. XXVII. 14

HYPOCHEIRIOS, ὑποχείριος, significat ægrum, qui Medico tractandum se submittit, Hipp. l. de Medico I 34

* HYPOCHEOMENOS, ὑποχεόμενος, i.e. *suffusus*, sive suffusione in oculo laborans, Gal. l. 6. de tu. san. c. 9 in fin.

HYPOCHLOROMELAS, ὑποχλωρόμελας, dicitur qui ex pallido aliquantulum nigricat, *subpallidè nigricans*, ex mista humorum, melancholici, & biliosi, in sanguine abundantium dispositione originem ducens. Occurrit apud Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 21. Vide Gal. in com. ad h. t.

HYPOCHLOROS, ὑπόχλωρος, significat *ex virore* aliquantulum *pallescens*; Hipp. d. l. Lat. *Subviridis*.

HYPOCHOLOS, ὑπόχολος, *subbiliosus*. Dicitur de colore, estque signum corporis extenuati, Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 29. Gal. in com. ad h. l.

* HYPOCHONDRIACUS, ὑποχονδριακός, dicitur & de Morbis, & de Ægrotis. Inter morbos antecellit nomine quidem notissima *Affectio hypochondriaca*, ὑποχονδριακὸν πάθημα, alias *Flatulenta Affectio*, *Mirachialis* Arab. dicta, & si melancholia conjuncta fuerit, *Melancholia hypochondriaca* appellata. Qualis autem verè morbus sit, nondum adeò perspectum. Est enim tanta congeries symptomatum diversorum, ut quædam planè contrariari invicem videantur. Hinc & apud veteres plerunq; accusatur ἀντιπραξία viscerum, h. e. adversæ functiones. Hujus morbi descriptionem ex vulgari veterum, & quorundam recentiorum opinione vide passim in Practicorum scriptis, præsertim Sennert. l. 3. Med. Pr. Part. V. s. I. per totum, & de *Melancholia hypochondriaca* l. 1. P. II. c. 12. Malach. Geigerum Joh. Freitag. & P. Zacchiam integris tractatibus de hoc Morbo. Junge Diet. d. l. Casp. à Rejes C. El. quæst. 73. n. 17. & seqq. aliosque plures. Nonnulli recentiorum hunc affectum aliter describunt. Ita Th. Willis inter spasmodicos affectus refert, & ita morbis cerebri annumerat in Patholog. Cerebri c. 11. Nath. Highmorus verò morbum Ventriculi esse statuit in Epistola de hysterica & *hypochondriaca* passione. Mihi salvo aliorum judicio hanc addere libet descriptionem: *Affectio hypochondriaca* est morbus valdè complicatus, & compositus ex diversis speciebus, præsertim verò ex intemperie varia partium primariarum corporis, & obstructionibus viscerum, glandularum, vasorumq; in hypochondrijs, congeriem plurimorum gravissimorumq; quandoq; symptomatum, præsertim actionum naturalium, vitalium, & animalium læsarum, cum copiosa flatulentia, murmure, ructibus acidis, sputatione continua, alvi siccitate, urina tenui, quandoq; verò valdè lixiviosa, & tincta, interdum & cum delirio Melancholico conjunctam habens, & proveniens à mixta, & inter se pugnante fermenti in ventriculo, sanguinis, & succi nervosi impuritate heterogenea ad malignitatem lentam, & putredinem magis minusve vergente. In concreto pro Ægrotis morbo jam descripto correptis passim sumi legimus. Ita in Eph. N. C. Ann. I. obs. 63. 80. & A. II. obs. 66. &c.

* HYPOCHONDRION, ὑποχόνδριον, quasi *Subcartilaginum*, aliàs Celso *Præcordia*, quamvis minus congruè. Ita verò dicitur ea pars corporis, quæ sub costis spurijs ad illa usq; utrinque protenditur, non solum musculos, sed & interna viscera comprehendens, Foes. p. 645. Dividitur in dextrum, & sinistrum, quamvis *hypochondrium* simpliciter, & κατ' ἐξοχὴν positum Hipp. pro dextro sumpserit, propter prærogativam, teste Gal. c. 2. in 3. Epid. hist. 2. uti Lind. notavit Ex. IV. §. 84. Adde Diet. n. 874

HYPOCHOREMA, ὑποχώρημα, ὑποχώρησις. Vide *Dejectio*. Diet. n. 874. Lind. Ex. XIII. §. 244. seqq. 255

HYPOCHROS, *subpallidus*, subflavus, Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 21. C. Hofm. C. de U. P. n. 1062.

* HYPOCHYMA, *hypochysis*, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, Latin. *Suffusio*. Vide *Cataracta*. Quomodo differat à *Glaucomate*, vide in *Glaucoma*. Rhod. ad Scrib. n. 38.

HYPOCHYTOS, ὑπόχυτος, epitheton vini estq; idem, quod διάχυτος οἶνος, de quo suprà in *Diachytos*.

HYPOCOELON, ὑπόκοιλον, dicitur pars cavitati oculorum, quæ κοῖλον dicitur, subjecta. Latinè *Subcavum*, Gorr. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 10 §. 85

HYPOCOPHOSIS, ὑποκώφωσις, Latinè *Subsurditas*, *surdastritas*, si liceat fingere, idem quod *βαρηκοΐα*, *Obauditio*, Difficultas auditus. Vide *Cophosis*, Forest. l. 11. obs. 12. Schol.

HYPOCRINOMAE, ὑποκρίνομαι, Hipp. idem est, quod ἀποκρίνομαι, *respondeo*, indico, Hipp. l. 7 Epid. XV. 29. l. 2. de fract. t. 11. 64. 68. Foes. p. 639.

HYPODESIS, ὑπόδεσις, dicitur *Subligatio* estq; fascia, quæ ante injectas plagulas applicatur, Hipp. 2. de jis, q. in med. t. 24. & Gal. in com. ad h. l.

HYPODESMIS, ὑποδεσμὶς, idem quod ὑπόδεσις, *subligatio*, sive fascia ante plagulas adhibita Hipp. d. l.

d. l. l. 3. t. 3. Gal. in com. Opponitur τῷ ἐπιδέσμῳ, de quo suprà, *Epidesmos* Hipp. d. l. t. 39

Hypodexis, ὑπόδεξις, vocatur *susceptio*, vel exceptio familiaris, idem quod ὑποδοχή. Legitur apud Hipp. l. de dec. orn. XI. 19.

Hypodyscolos, ὑποδύσκολος, i. e. *paululum gravior*. Usurpatur de signo, Hipp. Coac. t. 189 & notat *aliquantò malignum*.

Hypodysphoros, ὑποδύσφορος, significat *submolestus*, aliquantulum implacidus, & corporis incontinentia jactatus. Hipp. 1. prorrh. et. l. 2. t. 4

* Hypogastrion, ὑπογάστριον, vide *Abdomen*, *Etron*. Est ima pars imi ventris, quæ ab umbilico ad pubem, & pudenda porrigitur, Hipp. 4. aph. 80. Latinè *Sumen*.

* Hypoglossis, *hypoglossum*, ὑπογλωσσίς, ὑπογλώσσιον, item ὑπογλωττίς, Physiologicam & Pathologicam habet significationem. Secundum illam ὑπογλωσσίς dicitur inferior pars linguæ, maxillæ adhærens, ubi affectus, Rana dictus, oriri solet. Lind. l. 2. Med Phys. cap. 13 §. 73. in qua significatione quoque accipi videtur apud Hipp. l. 1. de morb. XL. 3. Unde & affectus dictus ὑπογλώσσιος βάτραχος, *rana sub lingua* vocatur Aetio Tetrabibl. 2. l. 4. c. 39. Ab hac quoque significatione contigit, ut medicamenta quædam Arteriaca dicta sint ὑπογλωττίδες, i. e. *sublingualia*, l. 7. de C. M. S. L. cap. 1. Scrib. n. 110. Vocantur & à Critone *hypoglossida* Forest. l. 15. obs. 32. Schol. fine. De his vide & L. Dan. Horstij Dispens. Pharm. Part. I. c. 20. p. LXXXIIX, Pathologicè verò significat ὑπογλωσσίς tuberculum sub lingua, sive partem inferiorem linguæ intumescentem, Hipp. l. 2. de morb. XXXI. 2.

Hypoglutis, ὑπογλουτίς, dicitur Anatomicis *carnosa ea pars*, quæ *sub natibus* deorsum femur versus portendit. Gorr.

Hypoguyon, ὑπόγυον, ἢ ὑπογύιον, significat id, quod est præ manibus, vel *quod instat*, Hip. t. 7. Epid. XXIIX. 13. 26. XXIX. 2. ubi Lind. vertit per Morti propinquus; quod tamen textus ipse non videtur exigere.

Hypolambano, ὑπολαμβάνω, significat 1. *deprehendo*, Hipp. l. de Medico VIII. 2. deinde *suscipio*, *subeo*, Hipp. l. 1. de morb. XI. 14. Ita ὑπολαβὼν ῥῖγος, rigor sensim *subiens*, vel invadens legitur, l. 5. Epid. X. 12.

Hypolampsis, ὑπόλαμψις, significat aliquem *obscurum fulgorem*, qualis observatur in tumore hydropico, Hipp. l. 4. Epid. XX. 1.

Hypolaparos, ὑπολάπαρος, aliquantulum *mollis*, *subvacuus* significat, & usurpatur ab Hipp. de hypochondriorum molli extensione, l. 1. Epid. ægr. 2. l. 3. ægr. 3. & l. 4. XXVI. 1. Foes. p. 639

Hypoleibomai, ὑπολείβομαι, idem quod ὑποστάζω, *aliquantum destillo*, destuo, Hipp. l. 1. de morb. mul. LI. 2. Gal. in Exeg. voc. Hipp.

Hypombros, ὕπομβρος, significat, vel *subtus madidus*, & dicitur de osse ὑποπύῳ, subpurulento, Gal. d. l. & Erotian. Onom. p. 117. c. vel potest etiam significare *leviter madidum*.

Hypomia, ὑπωμία, dicitur de eo, quod superiori humeri parti subjacet, aut ipsi humero, Gal. d. l.

Hypomnema, ὑπόμνημα, vocatur *Commentarius*, recensio & domestica Adversaria eorum, quæ memoriæ caussa sibi quisque ex lectione Authorum collegit, & seorsim connotavit, Libav. Apoc. Herm. P. I. in proœm. C. Hofm. in com. ad Gal. U. P. n. 869

Hypomysaros, ὑπομύσαρος, h. e. *subolidus*, subfœtidus, aliquantum graveolens. Hipp. de excrementis usurpavit.

Hypomyxon, ὑπόμυξον, vocatur articulus muco obductus, *mucosus*, Hipp. 1. de art. 30

Hyponoema, ὑπονόημα, significat *animo conceptam opinionem*, vel *suspicionem*, Hipp. lib. 2. prorrh. IV. 2

Hyponomos, ὑπονόμος, dicitur de *ulcere subtus depascente*, & cuniculoso. Græci enim ὑπονόμους vocant locos, & canales subterraneos, opertas fossas, & eloacas. Gorr.

Hyponos, ὕπνος, ἢ ὑπόνησις, dicitur *asellus suppositus*, sive *suecula supposita*, qua fit extensio ad superiora. Pertinet ad Chirurgiam veterum, Hipp. in Mochlic. XXII. 1. ubi Lind. legit ὑπόστασις.

Hypopelios, ὑποπέλιος. Vide *Sublividus*.

Hypoperipsychon, ὑποπεριψύχων, vocatur, qui in exteriori habitu, vel *ambitu corporis levi frigore tentatur*, Hippocr. 1. prorrh. s. 2. t. 49. & Coac. t. 134

Hypophacodes, ὑποφακώδης, lentis colorem referens, vel *lenticolor*, Hippocr. l. 2. Epid. t. 75 qualem colorem habent plerunq; lienosi. Foes. p. 643

Hypophasis, ὑπόφασις, dicitur *suspectio*, vel *subapparitio*, quando inter dormiendum album in oculo subapparet, Hipp. 1. Progn. t. 11. à verbo ὑποφαίνομαι, *subappareo*, quod in eadem significatione legitur 4. aph. 52. Jungatur Dieter. n. 873. Tales homines vocantur aliàs ὑποβλέποντες, Coac. t. 64. Vide *Hypoblepo*.

Hypophaulos, ὑπόφαυλος, *aliquantum vitiosus*, & pravus, Usurpatur de victu vulgari, & mediocri, Hipp. 1. de fract. t. 45.

Hypophero, ὑποφέρω, geminam apud Hipp. obtinuit significationem; unam, quando denotat

notat *suffero*, *tolero*, l. 2. Epid. f. 2. t. 35. & l. 1 de morb. mul. C. 37. alteram, qua significat *labasco*, labor, titubo, l. de intern. aff. XXXIX. 11. Vide Foes. p. 644

* Hypophora, ὑποφορά, vocatur Galeno *ulcus dehiscens*, h. e. profundum, fistulosum, quod ex defectu repletionem exigit, l. Introd. c. 3. & l. 5. de C.M.P.G. cap. 2. princ. Nonnulli tamen ὑποφορὰς de *alvi dejectione* dici arbitantur, teste Foes. d. l. & apparet ex Hipp. Coac. t. 310.

Hypophthalmion, ὑποφθάλμιον, vocatur pars oculis subjacens, quæ in cachecticis, & hydropicis intumescere solet. Occurrit apud Hipp. Coac. t. 139. l. 1. de morb. mul. XXV. 7. l. 2. III. 3. IX. 3. Idem ferè significat, quod ὑπόκοιλον, de quo suprà, Foes. d. l. Est & ὑποφθάλμιον idem, quod ὑπώπιον, de quo p. p. Forest. l. 11. Obs. 8. Schol.

Hypophtheiromenos, ὑποφθειρόμενος, dicitur longo tempore contabescens, sive *leviter subtabescens*, ap. Hipp. l. 1. Epid. f. 1. t. 17. quamvis potius legendum videatur ὑποφερομένων, h. e. *perferentium*, notante Foes. ad h. l. & in Oec. d. l.

Hypophysis, ὑπόφυσις. Vide *Subortus*.

Hypopicros, ὑπόπικρος, *subamarus*, Gal. l. 7. de S.F. §. Crambe agrestis.

Hypopion, ὑπώπιον, vocatur *Sugillatio* sub oculis, quando sanguis sub cutem effunditur, ex solutione venarum continuitatis, & ita sub cute effloresčit. Estq; ex τῶν ἐκχυμωμάτων, Gal. l. 5. de C.M.S.L. c. 1. in princ. Non vero confundendus hic affectus cum ὑποπύῳ, de quo postea. Vide Forest. l. 11. obs. 8. Schol.

Hypopleurios, ὑποπλεύριος, idem quod πλευρὰ, *Pleura*, membrana costas, & latera thoracis succingens. Gorr.

Hypopsapharos, ὑποψάφαρος, *subasper*, sive aliquantum asper. Gal. in exeg. voc. Hippocr. Gorr.

Hypopsathyros, ὑποψάθυρος, significat *aliquantum friabilis*. Quòd verò Hipp. de excrementis alvi usus sit, mirum, quòd in expositione ita sese torqueant Interpretes, cùm textu mihi satis videatur perspicuus, qui est 1 Prorrh. f. 3. t. 24. ubi alterum epitheton ὑγρά declarat prius, scil. intelligenda esse excrementa, quamvis crassis portionibus scatentia, propter admixtas humidas tamen portiones copiosiores minus cohærentia, sed dissolubilia. Jung. Gal. in com. Foes. Oec p. 646.

Hypopsopheo, ὑποψοφέω, *strepitum edo*, aut facio, v. g. inter potandum, Hipp. Coac. t. 62

Hypopsychomæ, ὑποψύχομαι, significat *leviter* refrigero. Gorr.

Hypoptychthesis, ὑποπτυχθεὶς, *corrugatur*, complicatus in sinus, & rugas significat. Hipp. l. de nat. mul. VII. 1. & l. 2. de morb. mul. XI. 10.

* *Hypopyon*, ὑπόπυον, dicitur *Suppuratio* in genere. In specie verò de pure in oculis congregato quoque usurpatur, & quidem sub cornea oculi tunica, quod inflammationis consequens interdum esse solet. Ga. l. 14. M.M. c. 19. Gorr. in def.

Hypopyrrhos, ὑπόπυῤῥος. Vide *Subrussus*.

Hyporinion, ὑπορίνιον, partes sub naso dicuntur, & *Mystax*, Hipp. 4. de R.V.I.A. t. 62.

Hyporicma. Vide *Emborisma*.

Hyporrhysis, ὑπόῤῥυσις, defluxio, vel *subfluxio* dicitur Hipp. quando vel humore, vel etiam pars solida sensim deorsum labitur, 1. de ijs, q. in med. t. 19. Idem, quod κατάῤῥυσις. Foes. p. 640.

Hyposapros, ὑπόσαπρος, *subputris*, ferè idem, quod *putris*, quia opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Hipp. l. de int. aff. I. 17. Legitur & 2. prognost. t. 41.

* Hyposarcidios, *Hyposarca*, ὑποσαρκίδιος, ὑποσάρκα, idem quod *Anasarca*, species hydropis, totum corpus infestantis. Vide *Anasarca*. Hipp. 4. de R.V.I.A. t. 111 & l. 1. de morb. III. 8. Parac. vocatur *hyposarcha*, item *Undimia*, cujus naturam deduxit ex elemento aquæ mucilaginoso, & congelato, l. 4. Paragraph. c. 1. 2. seqq. & in Scholijs ad h. l. scripsit, *Undimiam* nihil aliud esse, quàm alumen resolutum, secunda species aluminis, qua intumescunt restatę manuum, ac pedum, & tota facies.

Hyposeismos, ὑποσεισμός. Vide *Succussatio*.

* Hypospadiæos, *hypospadias*, ὑποσπαδιαῖος, ὑποσπαδίας dicitur, cui glans non recta, sed sub vinculo, vel freno illo, quod κύων, canis, sive κυνοδέσμιον vocatur, vide *Canis*, perforata est. Hinc qui sic affecti sunt, urinam anterius reddere nequeunt, nisi pudendum ad pubem reflectant, Ægin. l. 6. c. 74. Gorræus. At Gal. l. 16. de U.P. c. 3. ὑποσπαδιαίους esse dicit quibus ob vinculum, quod ad finem virgæ habent, meatus seminalis est contortus, & ita ob læsa genitalia steriles sunt, non quod semen foecundum non habeant, sed quòd in virgæ flexibus hærens ferri prorsus nequeat rectà in uterum, quam rem curatio ipsa comprobat: Vinculo enim abscisso generant. Vide C. Hofm. com. ad h. l. n. 1061. seqq. J. Alex. not. ad Gal. d. l.

Hypospathismos, ὑποσπαθισμός, dicitur incisio tribus divisionibus facta, suprà frontem ad pericranium usque; nec tamen tribus illis lineis vel sectionibus frontem incidisse satis est, sed subjicienda etiam est spatha, unde sectioni huic indi-

inditum nomen fuit, & per subditas partes transmittenda, totumq; id spacium usq; ad pericranium, quemadmodum prolixiùs modum illum docet Æginet. l.6. c.5

* Hyposphagma, ὑπόσφαγμα, idem quod ὑπόσφαγμα, propriè dicitur sanguis, qui colligitur ex jugulato animali vasculo exceptus, & in cibum varia conditura paratur. Hinc & foramen, quod jugulo infligitur, dicitur ὑποσφάξ, vel ὑποσφάγιον, Casp. Hofm. ad Gal. U.P. num. 1114. Unde & in specie tholi, vel atramenti sepiæ sedimentum ὑπόσφαγμα vocatur, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Linden. Ex. V. §.27. Pathologicè tamen usus obtinuit, ut *hyposphagma* significet *suffusionem cruoris*, & *sugillationem* in oculi tunica adnata, ex plaga illata, & solutione continui vasculorum per illam excurrentium, Gal. l.4. de C.M.S.L. c.8. Ægin. l.3. c.22. ubi & *venarum comercii divortium* appellatur. Eorum qui sic affecti sunt, proprium symptoma est, quod quæcunq; videant, rubra esse putent. Vide *hæmalops*. Obiter non possumus dissimulare, quòd non videamus, quid obstet, quò minus omnis *sugillatio* hoc nomine ὑποσφάγματος venire possit, cum sit una eademq; ratio generationis.

Hyposplenos, ὑπόσπληνος, dicitur, qui aliquantulum lienosus, & tumore lienis laborat, *Subsplenicus*, Hipp. l.2. Epid. II. 16. l. 3. ægr. 6. post stat. pestil. l. 1. XIII. 6

* Hypostasis, ὑπόστασις, Latinis *Sedimentum*, vocatur crassior urinæ portio, & contentum in urina residens, quamvis & *Nubecula* mediam regionem occupans, aut *Enæorema*, sive *Suspensum*, sub *Hypostasis* nomine comprehendatur. Variat verò *hypostasis* in sanis, & ægris; de qua varietate legatur Willis Ex. de Urin. c.3. & 5. Multas quoq; ὑποστάσεως differentias præternaturales collegit Foes. p.641. seqq. quarum tamen explicationes pleræq; singulis suis literis initialibus in hoc Lexico invenientur. Fallitur verò Paracelsus, quod *hypostasin* urinæ scribat esse excrementum renum. Paramir. l. 3. tract. 4. cum in sanis nihil aliud sit, quàm congeries filamentorum succi nutritij superflua, uti Willis hoc rectissimè docuit. Interdum & ὑπόστασις significat *retentionem*, subsistentiam, & suppressionem excernendi alicujus, v.g. Hipp. 2. de artic. t.59. 2. prorrh. X.8. Coac. t.109. aut *suppositionem* partis solidæ, vel corporis alius durioris, 3. de artic. t.92. Mochlic. XV.4. & ita idem est, quod ὑπόθεσις, de quo p.p.

Hypostellomæ, ὑποστέλλομαι, significat *subtraho*, demo, evito, caveo, refugio. Hippocr. 1. aphor. 11. 4. aph. 6.7.8. Diet. n.870.

Hypostema, ὑπόστημα, idem quod ὑπόστασις, *sedimentum* in urina, ap. Hipp. l. de crisib. I. 8. VI. 1. 2. VII.4.

Hypostrophe, ὑποστροφή, geminam obtinet significationem. Vel enim notat *conversionem* corporis, quando æger sese convertit, Hipp. l. 7. Epid. XLI. 17. XLII. 32. l. 4. de artic. t. 14. Vel idem significat, quod ὑποτροπή, de quo posteà, vide *hypotrope*, id est *Recidiva*. Hinc ὑποστροφώδεα dicuntur, quæ recidivas facere solent. Hipp. l.2. Epid. I III.62. l.4. XIIX. 20. l. 6. s.2. t.22. Foes. p.643

Hyposyrizo, ὑποσυρίζω, significat aliquem exiguum sibillum edo, quasi *subsibilo*. Hipp. l.7 Ep. XV.5. XXI.6.

Hypotasis, ὑπότασις, dicitur Latin. *Suppositio*, *Subtensio* alicujus, ut alteri sit veluti fundamentum, Hipp. 2. de fract. t.66. à verbo ὑποτείνω, *subtendo*, *suppono*, quod legitur 3. de artic. t.50. l. de ulcer. IIX.3. Hinc & ὑποτεταμένον, ξύλον, lignum *suppositum* dicitur, t.49 & de ossc furæ, 1. de fract. t.18. Adde Foes. d. l.

* Hypothenar, ὑποθέναρ, i. e. *subvola*, pars, ea manus est, quæ opponitur volæ manus, & Gr. θέναρ dicitur, Galen. l. Introduct. c. 10. quamvis Lind. dubitet, quid propriè denotet, cùm alij montem lunæ, sive quod inter carpum, & minimum digitum interjacet; alij omnes monticulos sub singulis digitis ab indice ad minimum denotare existiment. Med. Physiol. l. 2. c.14. §.84. Musculus quoque adducens pollicem alter dicitur *hypothenar* Riolano, apud Bartho l. l.4. Anat. c. 12. p. 577.

Hypothesis, ὑπόθεσις, significat *suppositum*, aut principium aliquod in arte, vel scientia loco fundamenti constitutum. In qua significatione etiam accepit Hipp. de vet. medic. II. 13. 15. XXII. 1. XXVI. 13. Lat. *Opinio*.

Hypotinagmos, ὑποτιναγμός, idem quod ὑποσεισμός, vide *Succussatio*.

Hypotrimma, ὑπότριμμα, est edulij genus, ex varijs rebus leviter tritis, & contusis constans quod etiam τρίμμα, seu *Intritum* dici potest Lind. Ex. X. §.78. Legitur ap. Hipp. l. 2. de diæta XXXIV. 8. l.3. XXV.10.

Hypotrope, ὑποτροπή, item ὑποστροφή dicitur *morbi reversio*, reciprocatio, & usitatiùs *Recidiva* quando sc. prioris morbi caussa non perfectè remota, aut ablata, ob ejus novam collectionem morbus, qui ad sensum videbatur extinctus, evidenter repetit, & recurrit. Dicitur & ὑποτροπιασμός, Hipp. 4. aph. 36. à verbo ὑποτροπιάζω, *revertor*, d.l. aph. 61. l. de intern. aff. l. 87. III. 5.7. Jung. Diet. n. 871. 872.

Hypotrygos, ὑπότρυγος, h. e. *aliquantulum feculentus*. Hipp. l.4. Epid. XIV.10

Hypoxeros, ὑπόξηρος, *subaridus*, aliquantulum

tùm ſiccus, ſignificat. Nec video, quomodo ex poſitio Galeni ad hoc epitheton quadret, quando explicavit per ταπεινὴ τέρψ, ὑπόκοιλον, cùm textus Hippocrat. talem expoſitionem non exigant. Legitur verò lib. 2. de fractur. t 34 l. 4. de art t. 61. Mochlic. XV. 2. l. de Helleboriſmo 12. l. 6. Epid. ſ. VIII. t. 49. l. 7. Epid. XIII. 18. Coac. t. 369. 378

Hypozoma, ὑπόζωμα, i. e. *membrana ſuccingens*, v. g. Diaphragma.

Hypozygum a, ὑποζύγωμα, ſignificat *ſubjugor*. Diciturq; de *oſſe jugali*, quod ζύγωμα Gr. dicitur, ubi os à maxilla ſuperiori procedens cum eo oſſe, quod ſub aurem annexum eſt, *ſubjungatur* Hipp. 2. de artic t. 5. Inde ὑποζύγιον, *jumentum* dicitur de animalibus quadrupedibus, quæ ad labores rurales jugo connectuntur, v. g. Boves. Gal. 1. aph. 15.

* Hypsiloides, ὑψιλοειδὴς, pro *Ypſiloides*. Vide *Hyoides*.

Hypsophonos, ὑψόφωνος, dicitur, qui clara voce aut ſonora præditus eſt, l. 1. Epid. ſ. II. t. 78

Hyptiasmos, ὑπτιασμὸς, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat *ſupinum decubitum*, ſive *reſupinationem*, Hipp. 2. de fractur. t. 22. Adde Gal. Comm. ad h. l. qualis decubitus ſuper ventrem utplurimum in morbis malum habetur ſignum. Avic. l. 4 ſeu 4. tr. 1. c. 42. Vel ſignificat *ventriculi everſionem*, cùm nauſeabundus cibum faſtidit, & rejicit, Galen lib. 8. de C. M. S. L. c. 3. ubi vomitum ex genere τῶν ὑπτιασμῶν, *ſupinitatum* eſſe ſcripſit. Vid Foeſ. pag. 647. Jul. Alex. l. 7. Sal. c. 7

- Hypulos, ὕπουλος, dicitur de ulcere, ſub cujus cicatrice deliteſcit ſanies, *Ulcus ſub cicatrice latens*. Hipp. l. de Medico IX. 4.

Hypurgeo, ὑπουργέω, ſignificat *ſubſervio*, officium adminiſtro, vel ſuppetias alteri eo. Hippo. l. de Arte l. 10. V. 10. X. 7. lib. 3. de Morb. XIIX. 63. l. 6. Epid. ſ 5. t. 2

- Hypurgia, ὑπουργία, rectè dicitur *officium Medici*, ſive miniſterium aut *adminiſtratio*, reſpectu ſcilicet Naturæ, cui primæ debentur etiam in ſanitatis negotio. Ulus Hipp. l. de dec. ornat. IX. 17. X. 9. XI. 14. XII. 3

Hys, ὗς. Vide *Porcus*.

- Hysma, ὗσμα, *pluviam* ſignificat, Hippocr. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 6. Junge Foeſ. d. l.

* Hystera, ὑστέρα, ἡ ὑστέρη, vocatur *Uterus*, ea pars corporis in hypogaſtrio ſita, in qua fit conceptio, & ad humani generis propagationem neceſſariò attributa. Appellatur & *Matrix*, item *Vulva*, quamvis hoc vocab. potius de exteriori pudendo muliebri ſumi ſoleat. *Uteri* deſcriptionem pleniorem vide in Anatomicis ſcriptis, præſertim Bartholi. l. 1. Anat. c. 28. 29. 30. Rolfink. O. ac Meth. part genital. P. II. cap. 11 ſeqq. Vanum antiquorum eſt commentum; *uterum* eſſe viſcus adeò animatum, ut ſit velut animal quoddam in animali, uti ſcripſit Aretæus l. 2. Acut. c. 11. quam opinionem etiam hodieq; Obſtetrices, & aliæ Mulieres ſciolæ non patiuntur ſibi eripi. Hunc omnium muliebrium morborum cauſſam dixit Hippocr. in princ. lib. 1. de morb. mul quod aliàs libr. de locis in homine annexum eſt. Intellige vel efficientem, vel materialem, ſive ſubjectum. *Uterum* è ſede ſua prolapſum, & è corpore prominentem alijs fruſtrà tentatis remedijs feliciter, & abſq; vitæ periculo amputatum fuiſſe à Michaele Angelo Rora Medico Veneto, & Anton. Molinerro Anatomico Patavino reſtatur Henr. à Moinichen Obſerv. Med. 4. annexa Cultro Lyſeri Anatom. p. m. 100.

Hysteralges, ὑστεραλγὴς, dicitur de eo, *quod Uteri dolorem excitat*, & uſurpatur in ſpecie de Aceto. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 39

* Hystericus, ὑστερικὸς, *Uterinus*. Generaliter dicitur de omnibus morbis *uterinis*, & de ægris, quæ illis morbis correptæ ſunt, Dieterich. n. 879. Specialiter verò, & uſitatiùs accipitur de *ſuffocatione uteri*, & *ſtrangulatione*, Græcè πνὶξ ὑστερικὴ dicta, cujus morbi natura quamvis ſit intricatiſſima, mihi tamen videtur præ alijs illum explicaſſe Willis in Patholog. Cerebri cap. 10. Inq; hoc ſaltem hallucinatum eſſe; quòd in affectionibus *hyſtericis* uterum falsò accuſari ſcripſerit, cùm tamen in ſeqq. expreſsè fateatur, quandoq; hunc affectum ab uteri culpa dependere. Poterit verò affectus ille hoc modo deſcribi: *Suffocatio uterina* eſt congeries quamplurimorum ſymptomatum, præprimis actionum animalium, & vitalium diverſimodè, & graviſſimè læſarum, proveniens à concurſu morborum diverſorum, cerebri, cordis, & uteri, propter ſucci nervoſi, & ſanguinis impuritatem, & motum inordinatum, per effluvia exploſiva, aut etiam congelativa ex retentis vitioſis portionibus ſeminalibus, aut ſanguineis menſtruis collecta inductum, genitorum. Jungatur, & Barbett. Pr. Med. lib. 4. c. 9. De ſymptomatum farragine lege etiam Dieter. d. l. Caſp. à Rejes C. El. Q. 46. & 79. Fœminæ quoque *ſuffocatione uteri* laborantes vocantur ὑστερικαί. Hippoc. 1. Prorrhet. ſ. 3. t. 27. Coac. t. 349. 554. Medicamenta quoque contrà Morbos uterinos vocari *Hyſterica*, patet ex Diſpenſatorijs, Libav. Schroder. Fr. Hofm. & alijs. E noviſſimis etiam Junken in ea eſſe ſententia legitur *ſuffocationem uterinam*, & alios *uteri* morbos vulgò creditos exceptis vitijs ſanguinis Menſtrui eſſe potius Lieni, & vitia-

tiatis sanguini spiritibusq; animalibus adscribendos, Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 1. c. 21. p. m. 730. seqq Enimverò nobis videtur, hos, & alios suffragantes committere fallaciam oppositorum.

Hysteron, ὕστερον, vocatur *Secundaria*, estque idem, quod τὸ δεύτερον. Vide *Deuterion*. Usurpatur, & in plur. num. τὰ ὕστερα. Gal. 5. aph. 35

Hysterotomotocia, ὑστεροτομοτοκία, dicitur *Partus Cæsareus* sive Cæsar. Vide *Cæsar*, & ὑστεροτομία sectionem ipsius uteri in genere significat.

Hystrix, ὕστριξ, nomen est animalis, cujus duæ constituuntur species, terrestris alia, alia marina. Vocatur & *Porcus spinosus*. Hujus descriptionem, & usum in cibo, & Medicina tradit Aldrovand. lib. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 38. Vivum quoque An. 1685. Norimbergæ, & hic Altdorfi spectare licuit ex India allatum, si fides habenda ejus possessori, corpore nigricante, & aculeis elegantibus variegatis ex albo, & nigro colore constans. Vocavit autem *Sayda*, & confirmavit, quod potu planè abstineret.

J.

JACENS, κατακείμενος, dicitur propriè de corporis, aut membri situ, vel positu, cum cessatione actionum, musculis & tendinibus propriarum, Gal. l. 2. de muscul: c. 7. Qua ratione & καθίζω huc pertineat, vide apud C. Hofm. Com. Gal. de U. P. n. 153. Aures *jacentes* vocantur, quæ nondum subriguntur, Scribon. Larg. n. 13. Tropicè Natura *jacens* Helmontio dicitur, quando morbus in gradum surrexit, & naturæ nupsit intimè, h. e. quando causa morbifica supprimere conatur vires vitales, sive flammam vitalem, tr. Natura Contr. nescia n. 45

Jacinthus, pro *Hyacinthus*. Vide suprà Lang. l. 3. ep. 1. c. 6

Jactatio, ἀλύκη, ῥιπτασμός. Vide *Alyce*. Dicitur & *Jactare*, Gr. σαλεύειν, quod ferè idem est, ac divergere, Hipp. 3. de artic. t. 95. Aliàs *jactatio* quoque significat *gloriationem*, vel laudem propriam. Hinc & Gal. à nonnullis *Jactator* dictus fuit teste Ant. Mus. Brassavolo in Indic. ad Gal. libros.

Jaculus, ἀκοντίας, nomen serpentis venenosissimi, cujus descriptionem, venenum, & usum in Medicina tradidit Aldrov. Hist. serp. & drac. l. 1. c. 13

Jaenomæ, ἰαίνομαι, significat *refocillor*, translatione facta à plantis, & herbis quæ pluvia aut rore perfusæ reficiuntur, & veluti exhilarantur. Usus Hipp. l. 1. de morb. mul. XCV. 4. Jung. Foes. Oec. p. 276. Lindenus verò prorsus contrariam tribuere conatur huic verbo ἰαίνεσθαι significationem, videlicet quod denotet *deficere*, solvi, fatiscere, & ferè idem esse, quod χαρίζεσθαι. Ex XIII. §. 140. 141. Propriè aliàs significat *fervefio*, calefio, uti patet ex Henric. Stephani Thesauro Græco-Latino. T. V. p. 1065

Jalappa, *Jalapium*. Vide *Giallappa*.

Jalemos, ἰάλεμος, *frigidus*, nullius pretij. Dicitur de Medico inepto, qui nullam medendi rationem sequitur, ab *Jalemo*, Calliopes filio, qui in carmine fuit ineptissimus, unde proverbium *Jalemo frigidior*. Usus Galen. l. de præcognit. ad Posthum. c. 3. Jung. Erasm. Adag. Chil. II. cent. 10. proverb. 86

Jamblichi *sales*, ἰαμβλίχου ἅλες, dicitur genus salis ex multis rerum generibus compositi, cuivis maxima humores crudos concoquendi. Compositionis verò hujus inventor fuit *Jamblichus*. Parabatur verò ex salis ammoniaci lib. j. salis Cappadocici ℥. vj. piperis ℥. jjj. Zinziberis ℥. jjj. sem. cnici scrupulis xviij. seminis erucæ scrupulis sedecim, ammij, hyssopi, cacuminum thymi, phylli, semin. apij, petroselini ana scrupulis xviij. origani unica, silphij scrupulo j. Contundantur atq; cribrentur. Gorræus. Dosis cochleare unum, cum ovis sorbilibus, aut alio liquore.

* Janitor, πυλωρός. Vide *Pylorus*.

* Janitrix. Vide *Porta Vena*.

Janua, θύρα, quid sit, notum est. Usus Hipp. ad repositionem articulorum, uti patet ex 1. de artic. t. 23

Jaomæ, ἰάομαι, significat sano, *medeor*, curo, Hippocr. 2. aphor. 22. & 6. aphor. 12. Ab hoc verbo, & *Ars Medica*, & *Medicus* nomina sua acceperunt. Dieter. n. 399. de quibus p. p.

Japonica *Vernix* dicitur parata ex Gummi Laccæ spiritu vini rectificatissimo dissoluto, Morley Coll. Chym. Leid. c. 508

Jaspis, ἴασπις, gemma dicitur, seu lapis pretiosus, opacus, sed multorum generum. Dioscor. l. 5. c. 160. septem numerat. Plin. verò l. 37. c. 9. plures recenset, quæ omnia collegit, & excerpsit Rul. in Lex. Plura de *Jaspidis* differentijs vide apud Chiocc. in Mus. Calceolar. sect. 3. p. 253. seqq. ubi etiam de virtutibus hujus lapidis differit. De viridis *Jaspidis* facultate peculiari adversus stomachi eversionem legatur Gal. l. 9. de S. Fac. §. *Jaspi viridis*. Langius verò existimat, per *Jaspidem viridem* intellexisse Galen. *Smaragdum*, l. 2. ep. 49. De singulari virtute sanguinem sistendi vide Hildan. Cent. 3. Obs. 2. Quod *Jaspis* cariosus fiat, testatur Observ. in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Observ. 154

Jatraleiptes, ἰατραλείπτης, vocatur *Medicus Unguentarius*, vel *Reunctor*, qui unguentis, & perfrictionibus corporis morbos curat. Talis fuit Diotas, teſte Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Et hujusmodi curandi ratio dicta eſt ἰατραλειπτική, primùm inſtituta à Prodico, Selymbriæ nato, Æſculapij diſcipulo, uti narrat Plinius lib. 29. H. N. cap. 1.

Jatreon, ἰατρεῖον, Ion. ἰητρεῖον, Hippocrati dicitur *Officina Medici*, vel Medica, in qua, quæ ad Chirurgiam pertinent, potiſſimum tractantur, & locus, in quo Chirurgia exercetur. Hipp. l. 1. de ijs q. in Medicatr. t. 5. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 16. Latinè *Medicatrina*. Confer & ad Linden. Ex. X. §. 128.

Jatrice, ἰατρικὴ, ſcilicet τέχνη, id eſt, *Ars Medica*, Dieter. n. 399. Vide *Ars*. Ita vocavit Hipp. l. de flatib. III. 1. Latinè etiam *Medicina* communiter vocatur, quamvis hoc vocabulum etiam pro remedio haud rarò ſumatur. De definitione, & diviſione, alijsq; præliminaribus ad *Medicinam* ſpectantibus videantur paſſim inſtitutionistæ, & inter hos Sennert. Caſp. Hofmann. nec non noſtra Dogmata Medicinæ Generalia in Præliminaribus. Jungatur, & Lind. Medic. Phyſiolog. lib. 1. ceu introductionem ad *Medicinam* comprehendens.

Jatrochymicus, ἰατροχυμικὸς, quaſi *Medicus Chymicus*, ponitur pro *Chymiatro*, Libav. tr. de igne Natur. c. 35.

Jatros, ἰατρὸς, vocatur *Medicus*, quo nomine non ſolùm venis, qui morbos curat, quæ quidem ſignificatio vocis ſtricta, & propria eſt; ſed uſu quoque receptum eſt, ut & qui ſanitatem conſervat, ἰατρός, appelletur, qui aliàs ὑγιεινὸς vocari ſolet. Plura de Medici perſona, officio, proprietatibus, ornatu, vide apud Hipp. l. de Medico, de decenti ornatu, Dieter d. l. Lind. Ex. I. II. & III. C. Hofm. Orat. 2. Iſag. de Officio *Medici*.

Ibex, ἴξαλος αἴξ, dicitur *Capra ſylveſtris*, cujus deſcriptionem, & uſum in Medicina tradit Aldrov. l. 1. de quadrup. biſulc. c. 13. Nonnullis appellatur *Capricornus*.

Ibis, ἶβις, nomen avis Ægyptiæ, ciconiæ valdè ſimilis, ad aquas, præſertim Nilum fluvium, degentis, cujus ulterior deſcriptio cum uſu in cibo, & Medicina habetur in Aldrov. l. 10. Ornithol. c. 3. Qua ratione Avis hæc aquam marinam, aut Nili pleno gutture abſorbeat, & in anum roſtro intruſo eructet, atq; ita clyſteris uſum docuerit, legi poteſt apud Lang. l. 2. ep. 2.

Icelos, ἴκελος, idem, quod ὅμοιος, *æqualis ſimilis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXIIX. 3. & l. 2. XXV. 27. l. 3. Epid. ſ. 3. l. 24. l. 1. de R. V. I. A. t. 35. Nonnulli cum aſpiratione legunt ἵκελος.

Icesion. Vide *Hiceſion*.

Ichneumon, ἰχνεύμων, nomen animalis quadrupedis amphibij, quod aliàs *Intra Ægypti* vocatur, cujus deſcriptionem, uſumq; in cibo, & Medicina tradit Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivip. c. 14. Meminit, & Galen. referens inter pugnacia animalia, & cum alijs concertantia, l. 5. de decr. Hipp. & Plat. c. 5. *Ichneumonem* utriusq; ſexus genitalia habere, teſtatur ex Æliano Caſp. à Rejes C. Elyſ. q. 48. n. 5.

Ichnos, ἴχνος, dicitur ima pedis pars, quæ *Veſtigium* etiam Latinis dicitur, item *Solea*, cutis illa pedis dura, craſſa, & calloſa, Gal. c. 2. de fractur. t. 16. unde & *Veſtigium* pro ipſo *Pede* ponitur, Veſal. l. 1. de H. C. F. c. 33. quamvis, & Hippocr. uſurpet de *ſolea* artificiali, ex pelle non admodum dura parata, 4. de artic. t. 9. Jung. Foeſ. p. 292.

* Ichor, ἰχὼρ, vocabulum valdè πολύσημον eſt, ita, ut tam latè pateat, quàm latè vocabul. ὑγρὸς, ἢ ὑγρότης, *humidum*, aut *humiditas*. Variam hanc & nimis amplam ſignificationem veluti in faſciculum collegit C. Hofmann. pec. tractatu de *Ichoribus*. Relictis verò alijs ſignificationibus illas ſaltem, quæ ad hominem, & ſortum Medicum ſpectat, paucis exponere libet. Accipitur interdum ἰχὼρ in ſtatu naturali, & Phyſiologicè pro *ſero ſanguinis*, ὀῤῥῷ, ceu vehiculo, h. e. portionibus aquoſis, Galen. l. 2. de Elem. c. 2. in 6. Epid. t. 38. Plato in Timæo. Interdum Pathologicè, & in ſtatu p. n. & quidem duplici modo: uno, quando in ſanguine ſaltem copia excedit, & dicitur *ichor mitis*, πρᾶος, unde fit αἷμα ὑδατῶδες, ſanguis aquoſus: altero, quando præter copiam etiam qualitate acri, ſalſa, & mordaci magis minusve peccat, & vocatur *Ichor acris*, Platoni ἄγριος. Hinc redditur αἷμα ἰχωροειδὲς, aut ἰχωρῶδες, ſanguis *ſeroſus*, quæ ſignificatio videtur uſitatior eſſe, Galen. d. l. Vide Mercurial. l. 4. V. L. c. 12. Caſp. Hofmann. d. l. Foeſ. p. 292. ſeqq. *Sanies* quoq; ſive tenuius excrementum ex ulceribus effluens ἰχὼρ vocatur Celſo l. 5. c. 26. Specialiſſimè etiam liquor ille ex vulneribus articulorum, & nervoſarum partium cum dolore graviſſimisq; alijs ſymptomatibus extillans *ichor* appellatur, qui aliàs *Meliceria* dicitur. Hildano tr. de *ichore*, & Meliceria. Vide ſuprà *Hydarthros*. Tandem, & *ichoris* vocabulum tribuitur liquoribus ex alijs corporibus deſtillantibus. Ità ſuccus ex jecinore aſſato hircino extillans ἰχὼρ vocatur, Galen. l. 4 de C. M. S. L. c. 8. fin. Latinè *Cruor* dici poſſet, & Aetius cochlearum magnarum terreſtrium deſtillantem ſuccum ἰχῶρα vocavit, teſte Foeſ. d. l.

Ichoroides, ἰχωροειδής. Vide *ichor*.

Ichthya, ἰχθύη, vel ἰχθύα, significat juxtà Erotianum in Onomast. p. 54. d. *limaturam*, *scobem*, aut ramentum, idem, quod *ρίνημα*, ἢ *πρίσμα*. Aliàs *squatinæ marinæ pellem* significare dixit Galen. in exeg. voc. Hipp. Locus est apud Hipp. de exsectione fœtus, l. 4. *Unguis* quoque *ferreus*, vel *uncus*, qui ad fœtus extractionem usurpatur, vel ex squamarum piscis, vel ab hami piscatorij similitudine ἰχθύα vocatur, teste Galen. d. l. Foes. d. l. Gorr. Vocatur aliàs ὄνυξ. Vide *Onyx*.

Ichthyelæum, ἰχθυέλαιον i. e. *Oleum ex piscibus*. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 436

Ichthyema, ἰχθύημα, propriè vocatur *squama* piscium. Tropicè verò tribuitur vocab. hoc Ecobi, *ramentis*, & limaturis, & corticum præseqminibus apud Hipp. l. de ulcer. X. 1. 2. XIII. 7. 8.

Ichthyites, ἰχθυΐτης, vocatur Lapis quidam, in quo cavitas quædam interius conspicitur exactè in figuram, & typum piscis formata, ita ut quasi matricem, aut formam exhibeat, cui alia corpora pro recipienda piscis figura imprimenda sunt. Occurrit in Musæo Societatis Londinensis, & mentio fit in Actis Eruditorum. Lips. A. 1682. p. 33.

Ichthyocolla, ἰχθυοκόλλα, & nomen piscis est cetacei, ossibus, & spinis carentis, cujus descriptio, & usus in cibo, & Medicina habetur apud Aldrov. lib. 5 de pisc. c. 4. Deinde ita dicitur *glutinum*, vel ex illo pisce, vel alio glutinoso, qui *Morua* sive *Molva* dicitur (Aldrov. l. 3. c. 6.) paratum; de cujus usu in Medicina videatur Dioscor. l. 3. c. 102. Ægin. l. 7. c. 3. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 81. Ad vinorum defæcationem etiam adhiberi, & pro illo usu per aliquot septimanas opus habere maceratione, scripsit Jac. le Mort. Pharmac. Med. Phys. c. 10. p. m. 80.

Ichthyolithos, ἰχθυόλιθος, lapis dicitur piscis figuram superficiariam exhibens, qualem mihi ostendit hisce diebus in Musæi sui Scrinio Metallorum, & Mineralium variorum plenissimo Noribergæ suprà laudat. D. D. I. P. Wurfbain Affinis, & fautor plur. honorandus.

Ichthyophagus, ἰχθυοφάγος, qui piscium esu delectatur. Legitur apud Forest. l. 10. Observ. 10. Schol.

Ichthys, ἰχθύς, id est, *Piscis*. Referuntur *pisces* inter alimenta humidiora, præsertim recentes. Dividuntur in marinos, fluvjatiles, lacustres. De quibus omnibus vide Aldrov. Tom. de Piscib. C. Hofmann. Inst. Med. lib. 5. cap. 22. & alios.

Icmaleos, ἰκμαλέος, dicitur satis humidus, *humectus*. Hippocr. l. de nat. puer. XXVI. 5. 11. l. de genitura VI. 2. VII. 4. l. 1. de morb. mul. III. 6. 10. XVI. 9.

Icon, εἰκών. Vide *Imago*.

* Ictericus, ἰκτερώδης. Vide *Icterus*.

Icterias vocatur gemma æriti lurido similis ideò existimatur valere contrà regium morbum. Est, & alia eodem genere liquidior, tertia folio viridi similis, latior prioribus, penè sine pondere, venis luridis. Quartum genus in eodem colore nigris venis descendentibus. Plin. l. 37. H. N. c. 10

Icteritia, idem, quod *Icterus*. *Icteritia rubra* vocatur etiam Erysipelas, apud Walther. Sylv. Med. p. 572. 779. Alba, idem, quod Chlorosis, sive morbus Virginum, d. l.

* Icterus, ἴκτερος, aliàs *Morbus Regius*, *Arquatus*, *Aurigo*, est affectus p. n. & inter symptomata tertiæ classis, videlicet qualitatum mutatarum referendus. Est enim in toto ambitu corporis externo coloris nativi in flavum permutatio, proveniens a bilis flavæ retentæ diffusione facta, obstructiones vasorum, & organorum bilis segregationi dicatorum, & intemperiem viscerum biliosam præsupponente. Dicitur, & *icteritia*. Plura qui de hujus morbi natura, differentijs, symptomatibus, & curatione scire desiderat, ille consulat Practicos, quorum scrinia compilare non est nostri instituti. Quod attinet generalia, legatur Dieter. n. 403. Paracelsus *icteritiæ* naturam deducit e triplici sale in unum commixto, videlicet è vitriolo puro, sale myseo, & liquore sulphuris resoluti, l. de icteritijs c. 1. Helmontius causam *icteri* collocat in fermento p. n. ventriculi virulento, quod pylorum sic malè affectat, ut digestiva, simulq; distributiva alienentur, tr. Scholar. Hum. pass. decepr. c. 5. Potissima divisio *icteri* est in *Flavum*, & *Nigrum*. Ille etiam intelligitur per *icterum* simpliciter dictum. *Niger* dicitur à colore cutis lurido, propter bilem corruptam, putrescentem, & portionibus acidis atrabiliarijs infectam. Imprimis verò obstructio pancreatis, & lienis hic peccant, symptomatisq; hujus authores fiunt. Confer ad Ephem. N. Cur. Ann. I. obs. 87. Qui *ictero* flavo corripiuntur, vocantur Hippocrati ἰκτεριώδεες, aut ἰκτερώδεες, *icterici*, 5. aph. 72. ita oculi quoque *auriginosi* hoc nomine veniunt. Coac. t. 388. l. 2. de morb. mul. LXIV. 12. Color *auriginosus* corporis, l. de nat. mul. XV. 7. l. 2. de morb. mul. XIV. 7. XV. 8. Vide Foes. p. 280. *Icterus* quoq; vocatur avis, *Galbula* aliàs dicta, de qua suprà vide *Galbulus*.

Ictis, ἴκτις, æquivocum est. Vel enim idem, quod ἰκτῖνος, & significat avem rapacem, *Milvum*, cujus descriptio cum usu in cibo, & Medicina videatur apud Aldrov. l. 5. Ornith. c. 15.

Gal.

Gal. l. de Ther. ad Pis. c. 9. Schroder. l. 5. cl. 2 n. 58. Vel denotat animal quadrupes, quod Latinè *Viverra*, *Furo*, & *Mustela sylvestris* vocatur, cujus historiam tradit idem l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 16. Jung. Forest. l. 19. Obs. 15. in Schol.

* Ictus, πληγὴ, vel dicitur de motu arteriæ in pulsu, qui *Diastole* arteriarum vocatur, Gal. de puls. ad tyr. c. 4. & l. 4. de dignosc. puls. c. 1. vel usurpatur de læsione quadam violenta, intrinsecus corpori illata, Hipp. 7. aph. 14. Ita *ictus* calami, Gal. l. 3. de fac. parab. c. 100. *Ictus* arenarum, scorpionum, vocantur πληγαὶ, Æginet. l. 5 c. 7. seqq. & alibi. Usurpatur, & sæpè Adjectivè *Ictus*, pro *percussus*, πληκτός. Dieter. n. 85. Forest. Chirurg. Obs. l. 6. O. 12

Idam, id est, *pulmentum*. Rul. & Johns. in Lex.

* Idea, ἰδέα, aliquando, & εἶδέα idem significat, quod εἶδος, & accipitur cùm pro integra alicujus rei natura, ita *Idea morbi* idem, quod *natura morbi*, Gal. 3. de cris. c. 4. tùm de externa saltem forma, figuratione, conformatione, lib. 1. de Usu Part c. 17. in princ. Vide J. Alex. annot. in l. 2. Gal. de causs. sympt. c. 2. Helmontius verò & alij ex Spagyricæ Philosophiæ sectatoribus per *Ideas* intelligunt imagines, conceptus, simulachra, uno verbo *Entia rationis*, Platonicas *Ideas* revocatur, quas tamen non immeritò perstrinxit Liba. T. IV. Oper. passim, quæ loca inquirantur in Indice. Videatur alias Helmont. tr. de *Ideis* morbosis, & alibi in scriptis ejus, plura de *Ideis* aut morbis idealibus reperies. Pluribus etiam varias *Idearum* species tradidit passim in Oeconomia corporis animalis Benjamin à Brockhuysen, quæ loca quærantur in Indice.

Ideach, terminus Paracelsicus, cujus significatio an cum *Idea* conveniat, non licet certò affirmare. Dixit verò author *Ideach* occurrere in omni planta. Chirurg. l. 3. Tract. 1. c. 1 fine.

Idechtrum est etiam terminus Paracelsicus, quo indigitatur primus homo, prima arbor, aut prima creatura uniuscujusq; rei ex *Idea* producta, de quo legantur ejusdem fragmenta Anatomiæ T. 8. Operum.

Idestrum Paracelso dicitur conjunctio humoralis, naturalis, & mineralis, in composito, quia *Idestrum* sine composito non est. Ita in generatione Tartari durities à salibus mineræ; liquor humeralis verò est *Idestrum* & conjunctivum, l. 1. de Tartar. tract. 4. c. 2. in expos. & in Schol. ad h. l. referendis.

Ideus, *Ides*, Paracelso dicitur massa illa, & materia prima in Creatione, *Chaos* dicta, ex qua omnes creaturæ factæ sunt. Fragm. Anatom. l. 1. Tr. 1. c. 1. In historia prologi. Meminit, & l. 4. de vit. long. c. 8. ubi tamen videtur potius ipsum creatorem, vel opificem denotare; & l. 1 de Tartar. tract. 5. c. 1. fin.

Idiocrasia, ἰδιοκρασία, idem, quod ἰδιοσυγκρασία. Legatur in Jul. Alex. Indice Ton. I. Vide *Idiosyncrasia*.

Idiognomon, ἰδιογνώμων, dicitur Hipp. *pertinax*, & in opinione concepta permanens, Hipp. l. de A. L. & Aq. LVI. 6. quibus conjunguntur αὐθάδεις, sibi nimis placentes, LIIX. 4.

* Idiopatheia, ἰδιοπάθεια, *proprius affectus*; qui, & πρωτοπάθεια, i. e. *primarius affectus*, qui ab alio morbo non dependet, vocatur. Huic opponitur συμπάθεια, vel δευτεροπάθεια, *morbus per consensum*, à priori dependens, Gal. l. 1. de L. Aff. c. 3. J. Alex. in Not. ad h. l. quamvis Rolf. arbitratus sit, πρωτοπάθειαι, & ἰδιοπάθειαι, item δευτεροπάθειαι, & συμπάθειαι, non esse prorsus synonyma, sed & ἰδιοπάθειαι esse δευτεροπάθειαι. Ord. ac Meth. Med. Special. comm. l. 2. s. 3. c. 4.

* Idiosyncrasia, ἰδιοσυγκρασία, i. e *corporum proprietas*, & convenientia, & cujuslibet peculiaris temperatura, Galen. l. 3. Meth. med. c. 2. & J. Alex Not. ad ill. loc. Hanc ineffabilem, nec exactissima scientia comprehensibilem rectè dixit idem Gal. d. l. c. 7. & l. 1. ad Glauc. c. 1. Inexplicabilis singularis temperamenti ratio Philosophis, & Medicis ἰδιότης ἄῤῥητος, Rhod. in Not. ad Scrib. sub fin. Poterit verò hoc vocabulum exponi de specifica proprietate, quæ adhuc facilis comprehensibilis, & de individuali, sive singulari, quæ omninò certò determinari, & describi nequit. Hujus exempla vide passim, v. g. Rolf. d. l. 4. s. 2 c. 5 Ephem. N. Cur. Ann. II. O. 10. & 1. 71. 205. seq. Casp. Rejes q. 84. n. 7. 8

Idiota, ἰδιώτης, duplicem habet significationem. (1) significat *hominem privatum*, qui nullum munus publicum obit, neq; oppido aut genti præest. Græcè ἰδιοπράγμων quoq; dicitur. Occurrit apud Hipp. l. de sal. diæt. t. 1 Adde Gal. comm. ad h. l. & Foes. p. 277. Deinde (2) significat rudem, *plebejum*, rei alicujus ignarum, Gal. l. 1. de S. Fac. c. 19. & c. 3. in 1. Prorrh. t. 32. C. Hofm. C. in Gal. de U. P. n. 506. Specialiter verò *Idiotæ* vocantur Medici imperiti, qui contemtores sunt verarum artium, etsi falsarum peritissimi sint professores, Rul. & Johns. in Lex. His in errorem incidere, maximè pronum est. Casp à Rejes C. El. Q. 21. n. 15. Hinc qui hos promovet, reus est omnium errorum, noxarum, & criminum ab illis per inscitiam patratorum. Quæst. 6 n. 5.

Idiotropha, ἰδιότροφα, dicuntur animalia, quæ sui generis cibis utuntur. Diction. Græco-Lat. Budæi aliorumq;

Idnoo, ἰδνόω, significat *incurvo*, inflecto, intorqueo. Usurpatur ab Hipp. libr. 1. de morb. mul. III. 2 XXII. 2. Hinc compositum περιιδνόομαι, obtorqueor, *circumsideo*, quod legitur d. l. LX. 3. Jung. Foes. d. l.

Idos, ἴδος, idem; quod ἱδρώς, *sudor*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 106. quamvis Linden. ἰλέον scripserit, volvulus, sed Holler. magis probat ἰδέων, com. in libr. 3. Coac. t. 31. p. 164. Unde & verbum ἰδίειν, *sudare*, quod occurrit l. 1. de morb. mul. LXVI. 18

Idroagira, id est, *aqua alkali*. Ruland. & Johns. in Lex.

* Jecoraria, vide *Hepaticus*.

Jecorosus, idem, quod *Hepaticus*. Linden. Ex. IX. §. 7.

Jectigatio, σπαλμός, ferè idem, quod *Palpitatio*, vocatur motus quidam tremulus, in ordinatus convulsivus, sive spasmodicus, vel totius corporis, vel cordis, sive partis alterius, proveniens à succo nervoso, vel spiritu animali in fibris, nervosisq; alijs partibus per halitus acidos, nitrosos, agitato, & irritato. Helmont. quoque speciem *Caduci* vocavit tr. de Caduco. Et causam ex Tartaro deducere conatus est l. 1. de Tart. tr. 4. c. 1. Vide & Forest. l. 10. Obs. 100. cum Schol.

* Jecur, ἧπαρ. Vide *Hepar*.

Jejunium, νηστεία, dicitur *abstinentia* à cibo, & potu. Hanc senes facilius ferunt, Hipp. 1. aph. 13. Vid. Diet. n. 571. Vide *Abstinentia*.

* Jejunus, νῆστις, dicitur, qui cibum non assumsit, item, qui priora alimenta jam concoxit, Scrib. n. 78. 109. 111. ut ita corpus fit vacuum. Hinc & intestinum inter tenuia ordine secundum *Jejunum* appellatur, quod semper vacuum, & inane reperiatur; Gal. l. 6 de adm. An. c. 9. l. 5. de U. P. c. 3. Barthol. vero limitavit per utplurimum, l. 1. An. c. 10

Jentaculum, ἀκρατισμός, vocatur assumtio alimenti circa horas matutinas. Hoc concessum, & utile esse assuetis, docet Rolfink. O. ac M. Med. Sp. l. 2. s. 3. c. 57. Imprimis verò pueris hoc necessarium esse, patet ex Mercuriali l. 4. V. L. c. 17. Vide *Acratismos*, & Lind. Ex. IX. §. 66. 67

Jetreon, ἰητρεῖον, Vide *Jatreum*.

Iffides, id est *Cerussa*, vel *cinis plumbi*. Rul. & Johns. in Lex.

Igde, ἴγδη, *pilam* significat, in qua condimenta permiscentur, & contunduntur. Legitur apud Hipp. in notis ad l. 1. de morb. mul. III. 3.

Ignavia, ἀργία, νωθρότης, idem, quod *Pigritia*, quid significet, notum est. Opponitur corporis *Agilitati*, & ad labores promptitudini. Quod si præternaturalis fuerit, & à caussa interna, oritur ab humoribus lentis, frigidis, minusq; spirituosis Gal. com. 1. in 1. Prorrhet. t. 13. Quod sanitati corporis noceat, vide suprà *Argos*. Quod menti officiat, vide apud Linden. Ex. I. §. 39

* Ignis, πῦρ, est vocabulum πολύσημον, & latissimæ significationis. In genere significat id, quod est inter omnia, quæ sub sensus cadunt calidissimum, Gal. l. 1. de temper. c. 9. & alibi, quod Helmont. negavit, esse substantiam. Quemadmodum Helwigius alijq; negarunt esse Elementum, sed esse productum ex Elementis, vel Sale naturæ per motum p. n. & violentum, quamvis alij rursus illam impugnaverint opinionem quod Physicis dirimendum relinquimus. Non incongruè dividitur *Ignis* in *Actualem*, & *Potentialem*. Ille est, vel Cœlestis, aut Solaris, vel Terrestris, & vulgaris. Hic est motus particularum de loco in locum mediantibus particulis moventibus præparatus. Ignem in genere esse veram Solaris Lucis sobolem statuit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 1. c. 3. p. 50. Ex specialibus significationibus receptissima, quando significat *ignem* urentem, sive focarium, vel coquinarium, qua flammantem, quà candentem, per quem *Prunæ* intelliguntur. Vocatur & *Artificialis*, cujus usus adeò multiplex est in Medicinæ partibus, Diætetica, Pharmaceutica, & Chirurgica, ut instituti nostri ratio non permittat, illos usus speciatim adducere. Videantur hactenus citati authores, Schroder. item Dispensatoria, Libav. Theatr. Chymic. Rolfink. Chym. l. 2 c. 12 Fr. Hofm. negavit, *ignem* esse universalem omnium corporum mixtorum analystam, Clav. Schroder. l. 1. c. 11. Dividitur plerunq; à Chymicis in *quatuor gradus*. *Primus* est lenissimus, instar teporis ignaviusculi, vocaturq; *ignis* balnei mitis, aut fimi, aut digestionis, *Circulatorius*, qui ad tactum ita describitur, ut cum digitus hominis teneri semper ferre possit. Et licet habeat suas intensiones, & remissiones, nunquam tamen evidentem, aut acrem sensum gignere debet. Hujus generis est *Ignis* vaporosus Philosophorum, qui describitur incubatu gallinæ excludentis pullos, aut hominis rectè dispositi natura. *Secundus* gradus est intensior, adeò ut jam evidenter feriat tactum, neq; tamen vim afferat organo. Appellant calorem cinerum, quod mediocris *ignis* sub catino cinerario incensus talem præbeat. Cineres enim ob raritatem non admodum aerem concipiunt. *Tertius* gradus est cum læsione tangentis, & confertur arenæ ferventi, vel scobi ferreæ, ut dicatur *ignis* arenæ, vel limaturæ ferri, &c. *Quartus* est summus gradus, & plerunq; destructivus. Nominant *ignem* reverberij, & viva flamma lignorum, vel congestarum prunarum follibus alacriter inflatarum procuratur. Posset, & *Ignis fusorius* appellari, Ruland. in Lex.

Ex Johnf. verò *ille* numerat gradus, lib. 1. Lexic. *primus* est *ignis* ventris equi, qui est calidus in primo gradu, & humidus in secundo. 2. *ignis* Solis, calidus in primo gradu, sed siccus in secundo. Qui alijs dicitur *ignis Parabolicus*, Morley in Collect. Chym. Leidens. proleg. cap. 2. 3. *ignis* Furni, qualis esse solet post panis extractionem, estq; calidus, & siccus in secundo gradu: 4. *ignis* furni fixionis. Hic fundit, & figit, non verò comburit, quia flamma non est. Non differt à præcedenti, nisi quia in hoc est calor continuus, in illo non 5. Dicitur Flammalis, & est calidus, & siccus in tertio gradu. Et hic est *ignis* in furno calcinationis. 6. Est *ignis* furni fusionis, qui est calidus, & siccus in quarto gradu, 7. *ignis* follium, in eodem gradu, qui corpora dissipat, dispergit, & fundit. 8. *Ignis* flammalis adhuc fortior, qualis est ignis vitrearius, in quo sola flamma operatur, & non dissipat, sed fundit, & calcinat. Quoad usum Chirurgicum *ignis* nomine apud Hippocr. 8. aph. 6. non solùm venit *ignis* ipse, aut quod *ignem*, vel *igneam* qualitatem actu habet, ut *ignitum* ferramentum, lignum, fungus, radix, sulphur, *ignita* aqua, oleum, butyrum, ferventia; sed etiam quæ potestatem causticam, sive urentem obtinent, ut causticum medicamentum, quale est Cauterium potentiale vulgò nominatum, Oleum causticum, quale est Vitrioli, Aqua caustica, aqua separationis nominata, capitellum, & cœtera pyrotica. Liebaut. in Schol. ad dictum aphorismum, Dieter. n. 744. Deinde per *ignem* intelligitur vel principium aliquod calidum corporum naturalium simplicissimum aliàs *ignis* Elementaris, item *ignis* Naturæ vel Naturalis dictum, Schroder. lib. 1. c. 5. Casp. Hofmann. comm. de Uf. Part. n. 305. Vocatur aliàs, & *Sulphur*, sive illud calidum actu, sive potestate insit. Huc pertinet *ignis Vitrioli*, sive *Sulphur Veneris*, apud Helmont. tract. Lithiaf. cap. 8. Huc quoq; referre libet *ignem subterraneum*, cujus beneficio fervescunt Aquæ Thermales, de quibus Lang. lib. 2 ep. 52. Vel specialiter accipitur de principio Vitali Animatorum, quod aliàs *Calidum Nativum*, *Flamma vitalis*, *Biolychnium*, *Spiritus Vitalis*, appellari solet, de quibus terminis suprà dictum est, Lind. Ex. XII. §. 140. XIV. §. 48. Paracelsus in homine vocat *Ignem Microcosmi* passim in suis scriptis. De *igne* ex corporibus hominum etiam cum scintillis emanante vide Casp. à Rejes C. El. q. 35. Pathologicè vocab. *ignis*, & Græcum πῦρ diversis morbis tribuitur, v. g. *Febri*, præsertim *ardenti*, Hippocr. frequentissimè in Epid. de Glandul. & libr. de Morbis; quæ loca adduxit Foes. in Oecon. p. 545. Confirmat Keuch. ad Seren. not. p. 268. vel *Erysipelati*. Vide *Erysipelas*. Vel *Herpeti* fero, qui *Zona*, aliàs *ignis Persicus* vocatur, Rhod. ad Scribon. pag. 122. Keuch. ad Seren. p. 246. seqq. Vel *impetigini*, quæ *ignis volaticus*, *Volagrius*, *Sylvaticus* dicitur Fallop. de Ulcer. c. 15. Tom. I. p. 615. Spagyricè quoque *ignis* diversimodè sumitur. *ignis* juxtà nonnullorum sententiam, sumitur pro *oleo* supernatante in destillatione. *ignis* quoque omnium Philosophorum consensu vocatur *Mercurius*, Th. Chymic. Vol. IV. p. 756. 767. & alibi. *ignis algir* est *ignis* fortissimus. *ignis* elementaris est Sulphur, sed non vulgi. *ignis sapientum* est fimus equinus calidus. *ignis* extinctus est sulphur extinctum. *ignis pruinus adeptus* est quinta essentia vini, (alijs Vitrioli) cum Tartaro rectificata. *ignis lenis*, elementum *ignis*, æther, Jupiter, argos. *ignis gehennæ* vocatur specificum corrosivum Paracelso in Archidox. Rul. & Johnf. De *ignis* gradibus, & necessitate in Magisterio Lapidis Philosophici videantur scripta Basilij Valentini, & aliorum. Plura de diversis *ignis* significationibus legantur, & apud Beker. in Oedipo Chym. Tit. 4. §. 3. Obiter hoc notandum, Helmontium docuisse, *ignem* nec esse substantiam, nec accidens, sed creaturam neutram, & Ens anomalum, Tr. Formarum Ortus tr. 24. & Blas human. n. 1.

Ignitio, πύρωσις, dicitur *calcinatio*, corpora *ignis* violentia in calcem reducens. Estq; duplex *Combustio*, & *Reverberatio*. Rul. & Johnf. De quibus nominibus suis locis.

Ignivorus, πυροφάγ☉. Vide *Pyrophagus*.

Ignorantia, ἄγνοια, & in ægrotis, & in Medicis pessimum est malum. Illud fatetur Hippoc. 1. Prorrhet. f. 2. t. 30. Junge Galen. Comm. ad hunc locum. Hoc Galen. lib. 13. meth. med. c. 15. fin. ubi Græcè vocatur ἀμαθία Lang. l. 1. ep. 2. Helmontius quadruplicem non ineptè numerat *ignorantiam Medicam*, nimirum *Inscitiam* caussarum Modi fiendi, Remedij, & Coaptationis, de Lithiaf. cap. 5. n. 4. Præstat autem fateri *ignorantiam*, quàm falsa operosè docere, C. Hofmann. in Gal. de U. P. n. 530.

Ignys, & *ignye*, ἰγνύς, & ἰγνύη, dicitur *Poples*, posterior pars genu, Hippocr. l. 6. Epid. f. 1. t. 6. Linden. Physiol. Med. l. 2. c. 12 §. 116.

* Ile idem, quod κενεών, item *ilia*. Vide *Cenεon*, *ilia*.

Ilech, *Yleth*, est terminus Paracelsicus, & videtur idem notare, quod principium, & primum aliquod. *Iralech primum* exponit Ruland. & Johnf. id est, principium, *ilejas*, *ileadus*, *ilech*, *supranaturale* vel primum ex astris est conjunctio supercœlestis, & siderum firmamenti cum astris rerum inferiorum unio. *ilech magnum*

est ascendens, sive astrum Medicinæ, quem accipimus una cum Medicina, in qua ille occultatus est, ut superiora sidera in firmamento, inferiora in homine. *Ilech crudum* est compositio ex prima materia trium primorum, Mercurij, Salis, & Sulphuris, è quibus omnia sunt composita, & ita idem, quod *iliaster*, vel *iliadum*. Meminit aliquoties Paracelsus, v. g. de Pestilitate tr. 2. lib. 2. de Tartaro tr. 2. c. 3. l. 3. Paragraph. c. 2. §. 4. In specie *ilech primi* ex astris, l. 1. Tartar. tr. 4. cap. 1. Schol. *ilech crudi*, quod ex aere deducit, l. 4. de grad. & comp. c. 5. Uno verbo φαντάσματα Paracelsica.

Ileidos est aer elementalis, heoa pheresbios; (ἑῶα φερέσβι@, h. e. *aurora*, vel *diluculum*, *vitam afferens*) *Cælum*. In homine verò est spiritus, qui transit per omnia membra. Ruland. & Johns.

* Ileum, εἰλεὸν. Vide *Eileum*.

* Ileus, εἰλεός. Vide *Elleos*.

Ilia vocantur cavitates laterales Hypogastrij, quæ, & λαγόνες, & κενεῶνες vocantur, item ile. Barthol. libell. 1. Anat. c. 1. Hinc & *Ossium innominatorum*, quod constat ex tribus *Ossibus*, *ilium*, *Pubis*, & *ischio*, per cartilagines junctis, primum *Os ilium* ideò dicitur, quia cavitatem illam continet, & intestinum *ileum* recipit. Barthol. Libell. 4. Anat. c. 16

Iliaca *passio*. Vide *Eileos*. *iliaca vasa*, Venæ & Arteriæ, videantur in Anatomicis. *iliacus* Musculus dicitur flectens femur secundus apud Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 579.

Iliadus, *iliadum*, *iliaster*, *ileidos*, (scribuntur etiam per Y) sunt figmenta Paracelsica, magis rem obscurantia, quàm declarantia, cùm non uno eodemq; modò semper accipiantur. Libet saltem descriptiones ex Rulando & Johnsono adducere. *iliaster*, *Eliaster*, *iliadum*, est prima rerum omnium materia è Mercurio, Sale, Sulphure constans, *Chaos*. Nihil enim est in tota rerum natura, quod non ex istis tribus consistat. Atque hæc tria sunt Theophrasti principia, quæ analysi Spagyrica deprehenduntur. Nihil præter ea tria inveniemus, quæ singula in singulis etiam elementis sunt. *Iliaster* in genere dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicantur, & vegetantur, de quo legatur Paracels. de meteoricis generation. Varie autem sumitur, vel de elementis, vel de homine. In elementis potentia sive virtus est naturæ vegetativa, eaque quadruplex juxtà numerum Elementorum. Vocatur *Chaos*. Quatuor quoq; sunt *iliastri* hominum concernentes longævam vitam: *iliaster primus*, vel insitus est terminus vitæ, imò ipsa vita, vel ejus balsamus in homine. *iliaster secundus*, vel præparatus, est terminus vitæ, quem ex elementis vel rebus elementatis habemus, vitaq; ipsa. *Iliaster tertius* est terminus balsami præparatus, quem ex rerum quinta essentia habemus. *iliaster quartus* est mentis sive animi lapsus in alterum mundum, ut Enoch, Eliæ, & aliorum. Hæc hactenus ex Rul. & Johnsono, quæ pleraq; desumta videntur ex Paracelsi libris de vita longa, qui *triplicem iliastrum* præter quintam essentiam recenset, appellans *Sanctitum* unum, alterum *Parateum*, tertium *Magnum*. Juxtà *Magnum* (qui est quartus Rulandi) homines illos appellat *Henochdianos*, *Helitzatos*, l. 4. de vit. long. c. 3. Vide, & seqq. *iliadus* quoq; dicitur spiritus mineralis, quem omne elementum in se habet, & qui facit omnes morbos. *iliadus* etiam facit crisin. Ex *Iliado* omnes ægritudines veniunt; & in *iliado* omnes res, omnia simplicia consistunt, & alia sanitatem dant, alia ægritudines. *Tres* quoq; *ætates* tribuuntur *iliado*. *Prima* est, quandiu est incorruptus, etiamsi homo sit 70. annorum, si non fuit morbo correptus, est in prima ætate *iliadi*; sed quàm primùm *iliadus* est infectus, tunc *secunda* ætas. *Tertia* ætas est, quando ad mortem est. In prima ætate non est medicandum, quia non eget; nec in tertia, quia non juvat, sed tantùm in secunda. Hæc ex Paracels. l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 3. & 4. in Scholijs, Vide etiam p. a. *ilech*.

* Ilingos, ἴλιγγ@, dicitur *tenebricosa vertigo*, qua omnia circumagi videntur. Præcedit plerunq; Epilepsiam, vel Apoplexiam, Hipp. 3. aphor. 17. 23. 31. idem, quod σκοτόδιν@, Dieter. num. 405. Vide *Dinos*. Hinc febres cum *vertigine* vocantur ἰλιγγώδεες πυρετοὶ, Hippocrat. Coac. t. 106. id est, *vertiginosæ*, Foes. Oecon. p. 180

Iliscus dicitur Avicennæ *Amor insanus*, sive delirium ex nimio amore notante Foresto l. 10. Obs. 29. in Scholijs.

* Ilium, Vide *ilia*.

* Illæno, ἰλλαίνω, significat *oculos contorqueo*, distorqueo, & usurpatur aliquoties ab Hippocr. v. g. l. 3. Epid. ægr. 3. & 11. l. 4. Epid. IV. 18. Coac. t. 218. fin. l. 3. de morb. XIII. 4. Unde & affectus ille oculorum eidem vocatur ἴλλωσις, *oculorum perversio*, sive distortio, 1. Prorrhet. sect. t. 35. (quamvis à quibusdam ἴλλωσις ibidem legatur, quàm tamen lectionem improbavit meritò Casp. Hofmann. in ἀνεκδότοις ad h. l.) Coac. t. 314 Dicuntur etiam aliàs ἰλλώδη ὄμματα, *oculi contorti* perversi, l. 2. de morb. mul. LXX. 12. junge Foes. d. l. idem est, quod *Strabismus*. Estq; motus convulsivus musculorum oculos moventium, Gal. l. 2. de sympt. causs. cap. 2. Derivatur ab ἴλλ@, i. e. oculus.

Illax-

Illambones *Collyrium*, ἰλλάμβονος κολλύριον; est nomen medicamenti ad oculorum ulcera, cujus descriptionem vide ap. Ægin. l.3. c.22. & l.7. c.16

Illecebra, ἰλλεκέβρα, nomen herbæ, quæ *Sempervivum minor*, sive *Vermicularis* vocatur. Meminit Gal. l.4. de C.M.S.L. c.9. Junc Rhod. ad Scrib. n.153.

* Illegitimus. νόθος, idem quod *Spurius*, *Nothus*, Epitheton Costarum cartilaginearum quatuor ultimarum, quæ ad sternum, sive pectoris os non pertingunt, Gal. 5. Anat. adm. c.1 & l.8. c.1. Vide *Costa*. Dicitur & de morbis, qui propter causam morbificam mixtam non semper eandem servant indolem, sed variant, ut febres spuriæ. His opponuntur morbis γνήσιοι, *legitimi*. Vide supra *Gnesios*.

Illigatio, ἐπίδεσμος, ἐπίδεσις. Vide *Epidesmos*, *Epidesis*.

* Illisio, ἔνθλασις, dicitur species *Contusionis*, quando cavitas aliqua forinsecus apparet, quam rei collisæ percussor impresserit, Gal. l. de diff. morb. c.11

Illitio, καταχρίσις, διάχρισις, ἐπίχρισις idem, quod *inunctio*, quando vel digitis, vel penna linimenta, vel olea, vel unguenta corporis superficiei applicantur. Passim hujus vocabuli fit mentio apud Græcos, & Latinos Medicos. Ægin. l.7. c.9. in princ.

Illos, ἰλλὸς, significat *oculum*. Ἰλλὸς verò dicitur, qui oculos perversos habet, *strabo*. Legitur ap. Gal. c.3. in 3. Epid. t.32

* Illosis, ἴλλωσις. Vide *Illanos*.

Illotio, ἀλουσία, *abstinentia à balneis*, & lavacris, Gal. 2. aph. 50

Illota *lana*, ἔριον οἰσυπηρόν, vide *Erion*. Dicitur aliàs *succida*, Keuch. ad Serenn. p.114. seqq *Illoti* pisces dicuntur, qui odorem, & saporem squamarum cœnosum referunt ex sordibus aquarum stagnantium. Celsus vocat pisces virosos, l.2. c.21. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 186. & in Lex.

Illuminatio, φωτισμὸς, φώτισμα, propriè dicitur de splendore, qui à corpore lucido provenit. Tropicè de intellectus humani exaltatione, & perfectione quoque usurpatur, estque duplex: Supernaturalis, & naturalis. Illa miraculosa non requiritur necessariò in Medico, uti quidem voluit Paracelsus: sed sufficit Naturalis, quæ jugi studio, lectione assidua, & exercitatione sedula acquiritur.

Illutatio, vel *Illutamentum*, est remedium externum, sive Topicum, quando membrum aliquod corporis vel in balneo, vel post illud luto illinitur, & si exsiccatum fuerit, immutatur, novumque inducitur ad calefaciendum, siccandum, & discutiendum. Gal. vocavit χρίσιν σῶμα τῷ πηλῷ, l.9. de S.F. Estq; duplex? Naturalis, quæ fit luto in fundo aquarum medicatarum reperto. Artificialis, quæ ex varijs paratur. Huc pertinet Ceroma veterum athletarum. Lege de his Andr. Bacc. de Therm. l.2. c.16. p m.115. seqq.

Ilys, ἰλὺς, dicitur *fex vini*. Legitur apud Hipp. l.1. de morb. mul. XCI. 22. Inde derivativum, ἰλυώδης, feculentus, *limosus*, quod dicitur de urinæ sedimento, Hipp. 1. Prorrh. f.3. t.64. Coac. t.578. 582. de alvi excrementis, Coac. t.523 Vide *Limus*.

Imaginatio, φαντασία, διανόημα, est actus, vel functio animæ, qua brutorum, qua hominum (in quibus tamen major est excellentia ob regimen intellectus, qui imaginationi præsidet) quæ beneficio spirituum animalium species sensibiles primo tantùm sensuum organis impressas, & exinde spirituum irradiatione citissimè introrsum traditas recipit, adeòq; res quascunq; singulares, & corporeas juxta exteriores apparentias apprehendit, componit, aut dividit, & veluti enunciationes concipit, & secum format. Quia tamen contingit, ut sensus sæpè fallantur, hinc accidit, ut *imaginatio* erronea sub speciebus apparentibus fiat, non semper sub veris, quemadmodum hanc imaginandi vim egregiè, & accuratè tradidit, & exposuit, εἴτις ἄλλος, Th. Willis de An. Brut. P.1. c.7. Licet verò *imaginatio* actio sit animæ, quatenus tamen anima percipit, se agere, passionem quoque conjunctam esse rectissimè collegit Charlton. Ex. IIX. Pathol. c.8. Potest dividi ratione diversorum subjectorum in Sanam, vel naturalem, & Ægram, sive Præternaturalem. Utriusq; quanta sit potentia, testantur variorum affectuum independentium observationes; non solum circà formationem fœtus, de quo argumento integrum tractatum scripsit Th. Fienus, & impressionem variorum nævorum, & stigmatum, de quo videatur Casp. à Rejes Camp. El. quæst. 50. imò integrorum morborum, Hildan. Cent. 6. O. 65. 66. Junge Act. Afn. Vol. II. Obs. 1 p. 1. sed & in proprium subjectum, & corpus; uti patet ex Ephem. N.C. Ann. II. obs. 137. 138. Ann. III. obs. 45. &c. Rul. & Johnson. *Imaginationem* descripserunt, quòd sit astrum in homine cœleste, sive supracœleste corpus; haud dubiè ex hypothesi Paracelsi, & Crollij, qui planè divinos affectus non sine blasphemia *imaginationi* illi Astrali attribuerunt, quos propterea severissimè perstrinxit Libav. Tom. IV. Operum p. 75. 76. & alibi. Quæ Helmontij sit opinio de natura *Imaginationis*, videatur in tr. Venatio Scientiar. n.61. Idem quoq; *imaginativam* vim attribuit

inditum nomen fuit, & per subditas partes tranemittenda, totumq; id spacium usq; ad pericranium, quemadmodum prolixiùs modum illum docet Æginet. l.6.c.5

* Hyposphagma, ὑπόσφαγμα, idem quod σφάγμα, propriè dicitur sanguis, qui colligitur ex jugulato animali vasculo exceptus, & in cibum varia conditura paratur. Hinc & foramen, quod jugulo infligitur, dicitur ὑποσφάξ, vel ὑποσφάγιον, Casp. Hofm. ad Gal. U.P. num. 1114. Unde & in specie tholi, vel atramenti sepiæ sedimentum ὑπόσφαγμα vocatur, Gal. in Exe g. voc. Hipp. Linden. Ex. V.§.27. Pathologicè tamen usum obtinuit, ut *hyposphagma* significet *suffusionem cruoris*, & *sugillationem* in oculi tunica adnata, ex plaga illata, & solutione continui vasculorum per illam excurrentium, Gal. l.4. de C.M.S.L.c.8. Ægin.l.3.c.22. ubi & *venarum comercii divortium* appellatur. Eorum qui sic affecti sunt, proprium symptoma est quod quæcunq; videant, rubra esse putent. Vide *hemalops*. Obiter non possumus dissimulare, quòd non videamus, quid obstet, quò minus omnis *sugillatio* hoc nomine ὑποσφάγματ@- venire possit, cum sit una eademq; ratio generationis.

Hyposplenos, ὑπόσπλην@-, dicitur, qui aliquantulum lienosus, & tumore lienis laborat, *Subsplenicus*, Hipp. l.2. Epid.II. 16.l. 3. ægr. 6. post stat. pestil. l.1.XIII.6

* Hypostasis, ὑπόστασις, Latinis *Sedimentum*, vocatur crassior urinæ portio, & contentum in urina residens, quamvis & *Nubecula* mediam regionem occupans, aut *Enaorema*, sive *Suspensum*, sub *Hypostasis* nomine comprehendatur. Variat verò *hypostasis* in sanis, & ægris; de qua varietate legatur Willis Ex. de Urin. c.3. & 5. Multas quoq; ὑποστάσεως differentias præternaturales collegit Foes. p.641. seqq. quarum tamen explicationes pleræq; singulis suis literis initialibus in hoc Lexico invenientur. Fallitur verò Paracelsus, quod *hypostasin* urinæ scribat esse excrementum renum. Paramir. l. 3. tract. 4. cum in sanis nihil aliud sit, quàm congeries filamentorum succi nutritij superflua, uti Willis hoc rectissimè docuit. Interdum & ὑπόστασις significat *retentionem*, subsistentiam, & suppressionem excernendi alicujus, v. g. Hipp. 2. de artic. t.59. 2. prorrh. X.8. Coac. t.109. aut *suppositionem* partis solidæ, vel corporis alius durioris, 3. de artic. t.92. Mochlic. XV.4. & ita idem est, quod ὑπόστασις, de quo p.p.

Hypostellomai, ὑποστέλλομαι, significat *subtraho*, demo, evito, caveo, refugio. Hippocr. 1. aphor. 11. 4. aph. 6.7.8. Diet. n.870.

Hypostema, ὑπόστημα, idem quod ὑπόστασις, *sedimentum* in urina, ap. Hipp. l. de crisib. l. 8. VI. 1. 2. VII.4.

Hypostrophe, ὑποστροφή, geminam obtinet significationem. Vel enim notat *conversionem* corporis, quando æger sese convertit, Hipp. l. 7. Epid. XLI. 17. XLII. 32. l. 4. de artic. t. 14. Vel idem significat, quod ὑποτροπή, de quo posteà, vide *hypotrope*, id est *Recidiva*. Hinc ὑποστροφώδεα dicuntur, quæ recidivas facere solent. Hipp. l.2. Epid. III.62. l.4. XIIX.20. l. 6. f.2. t.22. Foes. p.643

Hypostrizo, ὑποστρίζω, significat aliquem exiguum sibillum edo, quasi *subsibilo*. Hipp. l.7 Ep. XV.5. XXI.6.

Hypotasis, ὑπότασις, dicitur Latin. *Suppositio*, *Subtensio* alicujus, ut alteri sit veluti fundamentum, Hipp. 2. de fract. t.66. à verbo ὑποτείνω, *subtendo*, *suppono*, quod legitur 3. de artic. t.50. l. de ulcer. IIX.3. Hinc & ὑποτεινόμενον, ξύλον, lignum *suppositum* dicitur, t.49 & de osse suræ, 1. de fract. t.18. Adde Foes. d. l.

* Hypothenar, ὑπόθεναρ, i. e. *subvola* pars, ea manus est, quæ opponitur volæ manus, & Gr. θέναρ dicitur, Galen. l Introduct. c. 10. quamvis Lind. dubitet, quid propriè denotet, cùm alij montem Lunæ, sive quod inter carpum, & minimum digitum interjacet; alij omnes monticulos sub singulis digitis ab indice ad minimum denotare existiment. Med. Physiol. l. 2. c.14. §.84. Musculus quoque adducens pollicem alter dicitur *hypothenar* Riolano, apud Barthol. l.4. Anat. c.12. p. 577.

Hypothesis, ὑπόθεσις, significat *suppositum*, aut principium aliquod in arte, vel scientia loco fundamenti constitutum. In qua significatione etiam accepit Hipp. de vet. medic. II. 13. 15. XXII. 1. XXVI. 13. Lat. *Opinio*.

Hypotinagmos, ὑποτιναγμός, idem quod ὑποσεισμός, vide *Succussatio*.

Hypotrimma, ὑπότριμμα, est edulij genus, ex varijs rebus leviter tritis, & contusis constans quod etiam τρίμμα, seu *Intritum* dici potest Lind. Ex. X. §.78. Legitur ap. Hipp. l. 2. de diæta XXXIV.8. l.3. XXV.10.

Hypotrope, ὑποτροπή, item ὑποστροφή dicitur *morbi reversio*, reciprocatio, & usitatiùs *Recidiva* quando sc. prioris morbi caussa non perfectè remota, aut ablata, ob ejus novam collectionem morbus, qui ad sensum videbatur extinctus, evidenter repetit, & recurrit. Dicitur & ὑποτροπιασμός, Hipp. 4. aph. 36. à verbo ὑποτροπιάζω, *revertor*, d.l. aph. 61. l. de intern. aff. l. 87. III. 5. 7. jung. Diet. n. 871. 872.

Hypotrygos, ὑπότρυγ@-, h. e. *aliquantulum feculentus*. Hipp. l 4. Ep. d. XIV.10

Hypoxeros, ὑπόξηρ@-, *subaridus*, aliquantùm

tùm ficcus, significat. Nec video, quomodo ex positio Galeni ad hoc epitheton quadret, quando explicavit per περιτενέστερον, ὑπόκοιλον, cùm textus Hippocrat talem expositionem non exigant. Legitur verò libr. 1. de fractur. t 34 l. 4. de art t. 61. Mochlic. XV. 2. l. de Helleborismo 12. l. 6. Epid. f. VIII. t. 49. l. 7. Epid. XIII. 18. Coac. t. 369. 378

Hypozoma, ὑπόζωμα, i. e. *membrana succingens*, v. g. Diaphragma.

Hypozygium, ὑποζύγιον, significat *subjugor*. Diciturq; de *osse jugali*, quod ζύγωμα Gr. dicitur, ubi os à maxilla superiori procedens cum eo osse, quod sub aurem annexum est, *subjugatur* Hipp. 2. de artic t. 5. Inde ὑποζύγιον, *jumentum* dicitur de animalibus quadrupedibus, quæ ad labores rurales jugo connectuntur, v. g. Boves. Gal. 1. aph. 15.

* Hypsiloides, ὑψιλοειδὴς, pro *Ypsiloides*. Vide *Hyoides*.

Hypsophonos, ὑψόφωνος, dicitur, qui clara voce aut sonora præditus est, l. 1. Epid. f. II. t. 78

Hyptiasmos, ὑπτιασμὸς, duplicem habet significationem. Vel enim notat *supinum decubitum*, sive *resupinationem*, Hipp. 2. de fractur. t. 22. Adde Gal. Comm. ad h. l. qualis decubitus super ventrem utplurimum in morbis malum haberur signum. Avic. l. 4 fen 4. tr. 1. c. 42. Vel significat *ventriculi eversionem*, cùm nauseabundus cibum fastidit, & rejicit, Galen lib. 8. de C. M. S. L. c. 3. ubi vomitum ex genere τῶν ὑπτιασμῶν, *supinitatum* esse scripsit. Vid Foes. pag. 647. Jul. Alex. l. 7. Sal. c. 7

Hypulos, ὕπουλος, dicitur de ulcere, sub cujus cicatrice delitescit sanies, *Ulcus sub cicatrice latens*. Hipp. l. de Medico IX. 4

Hypurgeo, ὑπουργέω, significat *subservio*, officium administro, vel suppetias alteri eo. Hippo. l. de Arte l. 10. V. 10. X. 7. lib. 3. de Morb. XIIX. 63. l. 6. Epid. f. 5. t. 2

- Hypurgia, ὑπουργία, rectè dicitur *officium Medici*, sive ministerium aut *administratio*, respectu scilicet Naturæ, cui primæ debentur etiam in sanitatis negotio. Usus Hipp. l. de dec. ornat. IX. 17. X. 9. XI. 14. XII. 3

Hys, ὗς. Vide *Porcus*.

- Hysma, ὗσμα, *pluviam* significat, Hippocr. l. 1. Epid. f. 1. t. 6. Junge Foes. d. l.

* Hystera, ὑστέρα, ἡ ὑστέρη, vocatur *Uterus*, ea pars corporis in hypogastrio sita, in qua fit conceptio, & ad humani generis propagationem necessariò attributa. Appellatur & *Matrix*, item *Vulva*, quamvis hoc vocab. potius de exteriori pudendo muliebri sumi soleat. *Uteri* descriptionem pleniorem vide in Anatomicis scriptis, præsertim Barthol. l. 1. Anat. c. 28. 29. 30. Rolfink. O. ac Meth. part genital. P. II. cap. 11 seqq. Vanum antiquorum est commentum, *uterum* esse viscus adeò animatum, ut sit velut animal quoddam in animali, uti scripsit Aretæus l. 2. Acut. c. 11. quam opinionem etiam hodieq; Obstetrices, & aliæ Mulieres sciolæ non patiuntur sibi eripi. Hunc omnium muliebrium morborum caussam dixit Hippocr. in princ. lib. 1. de morb. mul quod aliàs libr. de locis in homine annexum est. Intellige vel efficienrem, vel materialem, sive subjectum. *Uterum* è sede sua prolapsum, & è corpore prominentem alijs frustrà tentatis remedijs feliciter, & absq; vitæ periculo amputatum fuisse à Michaele Angelo Rora Medico Veneto, & Anton. Molinetto Anatomico Patavino testatur Henr. à Moinichen Observ. Med. 4. annexa Gultto Lyseri Anatom. p. m. 100.

Hysteralges, ὑστεραλγὴς, dicitur de eo, *quod Uteri dolorem excitat*, & usurpatur in specie de Aceto. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 39

* Hystericus, ὑστερικὸς, *Uterinus*. Generaliter dicitur de omnibus morbis *uterinis*, & de ægris, quæ illis morbis correptæ sunt, Dieterich. n. 879. Specialiter verò, & usitatiùs accipitur de *suffocatione uteri*, & *strangulatione*, Græcè πνὶξ ὑστερικὴ dicta, cujus morbi natura quamvis sit intricatissima, mihi tamen videtur præ alijs illum explicasse Willis in Patholog. Cerebri cap. 10. Inq; hoc saltem hallucinatum esse; quòd in affectionibus *hystericis* uterum falsò accusari scripserit, cùm tamen in seqq. expressè fateatur, quandoq; hunc affectum ab uteri culpa dependere. Poterit verò affectus ille hoc modo describi: *Suffocatio uterina* est congeries quamplurimorum symptomatum, præprimis actionum animalium, & vitalium diversimodè, & gravissimè læsarum, proveniens à concursu morborum diversorum, cerebri, cordis, & uteri, propter succi nervosi, & sanguinis impuritatem, & motum inordinatum, per effluvia explosiva, aut etiam congelativa ex retentis vitiosis portionibus seminalibus, aut sanguineis menstruis collecta inductum, genitorum. Jungatur, & Barbett. Pr. Med. lib. 4. c. 9. De symptomatum farragine lege etiam Dieter. d. l. Casp. à Rejes C. El. Q. 46. & 79. Fœminæ quoque *suffocatione uteri* laborantes vocantur ὑστερικαὶ. Hippoc. 1. Prorrhet. f. 3. t. 27. Coac. t. 347. 554. Medicamenta quoque contrà Morbos uterinos vocari *Hysterica*, patet ex Dispensatorijs, Libav. Schroder. Fr. Hofm. & alijs. E novissimis etiam Junken in ea esse sententia legitur *suffocationem uterinam*, & alios *uteri* morbos vulgò creditos exceptis vitijs sanguinis Menstrui esse potius Lieni, & vi-

tiatis sanguini spiritibusq; animalibus adscribendos, Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 1. c. 21. p. m. 730. seqq Enimverò nobis videtur, hos, & alios suffragantes committere fallaciam oppositorum.

Hysteron, ὕστερον, vocatur *Secundaria*, estque idem, quod τὸ δεύτερον. Vide *Deuterion*. Usurpatur, & in plur. num. τὰ ὕστερα. Gal. 5. aph. 35

Hysterotomotocia, ὑστεροτομοτοκία, dicitur *Partus Cæsareus* sive Cælar. Vide *Cæsar*, & ὑστεροτομία sectionem ipsius uteri in genere significat.

Hystrix, ὕστριξ, nomen est animalis, cujus duæ constituuntur species, terrestris alia, alia marina. Vocatur & *Porcus spinosus*. Hujus descriptionem, & usum in cibo, & Medicina tradit Aldrovand. lib. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 38. Vivum quoque An. 1685. Norimbergæ, & hic Altdorfi spectare licuit ex India allatum, si fides habenda ejus possessori, corpore nigricante, & aculeis elegantibus variegatis ex albo, & nigro colore constans. Vocavit autem *Sayda*, & confirmavit, quod potu planè abstineret.

J.

Jacens, κατακείμενος, dicitur propriè de corporis, aut membri situ, vel positu, cum cessatione actionum, musculis & tendinibus propriarum, Gal. l. 2. de muscul: c. 7. Qua ratione & καθίζειν huc pertineat, vide apud C. Hofm. Com. Gal. de U. P. n. 143. Aures *jacentes* vocantur, quæ nondum subriguntur, Scribon. Larg. n. 13. Tropicè Natura *jacens* Helmontio dicitur, quando morbus in gradum surrexit, & naturæ nupsit intimè, h. e. quando causa morbifica supprimere conatur vires vitales, sive flammam vitalem, tr. Natura Contr. nescia n. 45

Jacinthus, pro *Hyacinthus*. Vide suprà Lang. l. 3. ep. 1. c. 6

Jactatio, ἀλύκη, ῥιπτασμός. Vide *Alyce*. Dicitur & *Jactare*, Gr. σαλεύειν, quod ferè idem est, ac divergere, Hipp. 3. de artic. t. 95. Aliàs *jactatio* quoque significat *gloriationem*, vel laudem propriam. Hinc & Gal. à nonnullis *Jactator* dictus fuit teste Ant. Mus. Brassavolo in Indic. ad Gal. libros.

Jaculus, ἀκοντίας, nomen serpentis venenosissimi, cujus descriptionem, venenum, & usum in Medicina tradidit Aldrov. Hist. serp. & drac. l. 1. c. 13

Jænomæ, ἰαίνομαι, significat *refocillor*, translatione facta à plantis, & herbisque pluvia aut rore perfusæ reficiuntur, & veluti exhilarantur. Usus Hipp. l. 1. de morb. mul. XCV. 4. Jung. Foes. Oec. p. 276. Lindenus verò prorsus contrariam tribuere conatur huic verbo ἰαίνεσθαι significationem, videlicet quod denotet *deficere*, solvi, fatiscere, & ferè idem esse, quod καρδιώττειν. Ex. XIII. §. 140. 141. Propriè aliàs significat *fervesco*, calefio, uti patet ex Henric. Stephani Thesauro Græco-Latino. T. V. p. 1065

Jalappa, *Jalapium*. Vide *Giallappa*.

Jalemos, ἰάλεμος, *frigidus*, nullius pretij. Dicitur de Medico inepto, qui nullam medendi rationem sequitur, ab *Jalemo*, Calliopes filio, qui in carmine fuit ineptissimus, unde proverbium: *Jalemo frigidior*. Usus Galen. l. de præcognit. ad Posthum. c. 3. Jung. Erasm. Adag. Chil. II. cent. 10. proverb. 86

Jamblichi *sales*, ἰαμβλίχου ἅλες, dicitur genus salis ex multis rerum generibus compositi, cuivis maxima humores crudos concoquendi. Compositionis verò hujus inventor fuit *Jamblichus*. Parabatur verò ex salis ammoniaci lib. j. salis Cappadocici ℥. vj. piperis ℥. iij. Zinziberis ℥. iij. sem. cnici scrupulis xviij. seminis erucæ scrupulis sedecim, ammij, hyssopi, cacuminum thymi, phylli, semin. apij, petroselini ana scrupulis xviij. origani unica, silphij scrupulo j. Contundantur atq; cribrentur. Gorræus. Dosis cochleare unum, cum ovis sorbilibus, aut alio liquore.

* Janitor, πυλωρός. Vide *Pylorus*.

* Janitrix. Vide *Porta Vena*.

Janua, θύρα, quid sit, notum est. Usus Hipp. ad repositionem articulorum, uti patet ex 1. de artic. t. 23

Jaomæ, ἰάομαι, significat sano, *medeor*, curo, Hippocr. 2. aphor. 22. & 6. aphor. 12. Ab hoc verbo, & *Ars Medica*, & *Medicus* nomina sua acceperunt. Dieter. n. 399. de quibus p. p.

Japonica *Vernix* dicitur parata ex Gummi Laccæ spiritu vini rectificatissimo dissoluto, Morley Coll. Chym. Leid. c. 508

Jaspis, ἴασπις, gemma dicitur, seu lapis pretiosus, opacus, sed multorum generum. Dioscor. l. 5. c. 160 septem numerat. Plin. verò l. 37. c. 9. plures recenset, quæ omnia collegit, & excerpsit Rul. in Lex. Plura de *Jaspidis* differentijs vide apud Chiocc. in Mus. Calceolar. sect. 3. p. 253. seqq. ubi etiam de virtutibus hujus lapidis disserit. De viridis *Jaspidis* facultate peculiari adversus stomachi eversionem legatur Gal. l. 9. de S. Fac. §. *Jaspi viridis*. Langius verò existimat, per *Jaspidem viridem* intellexisse Galen. *Smaragdum*, l. 2. ep. 49. De singulari virtute sanguinem sistendi vide Hildan. Cent. 3. Obs. 2. Quòd *Jaspis* cariosus fiat, testatur Observ. in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Observ. 154

JATRALIPTES, ἰατραλείπτης, vocatur *Medicus Unguentarius*, vel *Reunctor*, qui unguentis,& perfrictionibus corporis morbos curat. Talis fuit Diotas, teste Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Et hujusmodi curandi ratio dicta est ἰατραλειπτική, primùm instituta à Prodico, Selymbriæ nato, Æsculapij discipulo, uti narrat Plinius lib. 29. H. N. cap. 1.

JATREON, ἰατρεῖον, Jon. ἰητρεῖον, Hippocrati dicitur *Officina Medici*, vel Medica, in qua, quæ ad Chirurgiam pertinent, potissimum tractantur, & locus, in quo Chirurgia exercetur. Hipp. l. 1. de ijsq. in Medicatr. t. 5. l. 1. Epid. f. 1. t. 16. Latinè *Medicatrina*. Confer & ad Linden. Ex. X. §. 128.

JATRICE, ἰατρική, scilicet τέχνη, id est, *Ars Medica*, Dieter. n. 399. Vide *Ars*. Ita vocavit Hipp. l. de flatib. lll. 1. Latinè etiam *Medicina* communiter vocatur, quamvis hoc vocabulum etiam pro remedio haud rarò sumatur. De definitione, & divisione, alijsq; præliminaribus ad *Medicinam* spectantibus videantur passim institutiones, & inter hos Sennert. Casp. Hofmann. nec non nostra Dogmata Medicinæ Generalia in Præliminaribus. Jungatur, & Lind. Medic. Physiolog. l. b. 1. ceu introductionem ad *Medicinam* comprehendens.

JATROCHYMICUS, ἰατροχυμικὸς, quasi *Medicus Chymicus*, ponitur pro *Chymiatro*, Libav. tr. de igne Natur. c. 35.

JATROS, ἰατρὸς, vocatur *Medicus*, quo nomine non solùm venit, qui morbos curat, quæ quidem significatio vocis stricta, & propria est; sed usu quoque receptum est, ut & qui sanitatem conservat, ἰατρὸς, appelletur, qui aliàs ὑγιεινὸς vocari solet. Plura de Medici persona, officio, proprietatibus, ornatu, vide apud Hipp. l. de Medico, de decenti ornatu, Dieter d. l. Lind. Ex. l. II. & III. C. Hofm. Orat. 2. Isag. de Officio *Medici*.

IBEX, ἴξαλος αἴξ, dicitur *Capra sylvestris*, cujus descriptionem, & usum in Medicina tradit Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc. c. 13. Nonnullis appellatur *Capricornus*.

IBIS, ἶβις, nomen avis Ægyptiæ, ciconiæ valdè similis, ad aquas, præsertim Nilum fluvium, degentis, cujus ulterior descriptio cum usu in cibo, & Medicina habetur in Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 3. Qua ratione Avis hæc aquam marinam, aut Nili pleno gutture absorbeat, & in anum rostro intruso eructet, atq; ita clysteris usum docuerit, legi potest apud Lang. l. 2. ep. 2.

ICELOS, ἴκελος, idem, quod ὅμοιος, *æqualis similis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXIIX. 3. & l. 2. XXV. 27. l. 3. Epid. f. 3. l. 14. l. 1. de R. V. I. A. t. 35. Nonnulli cum aspiratione legunt ἵκελος.

ICESION. Vide *Hicesion*.

ICHNEUMON, ἰχνεύμων, nomen animalis quadrupedis amphibij, quod aliàs *Lutra Ægypti* vocatur, cujus descriptionem, usumq; in cibo, & Medicina tradit Aldrov. l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 14. Meminit, & Galen. referens inter pugnacia animalia, & cum alijs concertantia, l. 5. de decr. Hipp. & Plat. c. 5. *Ichneumonem* utriusq; sexus genitalia habere, testatur ex Æliano Casp. à Rejes C. Elys. q. 48. n. 5.

ICHNOS, ἴχνος, dicitur ima pedis pars, quæ *Vestigium* etiam Latinis dicitur, item *Solea*, cutis illa pedis dura, crassa, & callosa, Gal. c. 2. de fractur t. 16. unde & *Vestigium* pro ipso *Pedio* ponitur, Vesal. l. 1. de H. C. F. c. 33. quamvis, & Hippocr. usurpet de *solea* artificiali, ex pelle non admodum dura parata, 4. de artic. t. 9. Jung. Foes. p. 192.

* ICHOR, ἰχώρ, vocabulum valdè πολύσημον est, ita, ut tam latè pateat, quàm latè vocabul. ὑγρὸς, ἡ ὑγρότης, *humidum*, aut *humiditas*. Variam hanc & nimis amplam significationem veluti in fasciculum collegit C. Hofmann. pec. tractatu de *Ichoribus*. Relictis verò alijs significationibus illas saltem, quæ ad hominem, & forum Medicum spectat, paucis exponere libet. Accipitur interdum ἰχὼρ in statu naturali, & Physiologicè pro *sero sanguinis*, ὀῤῥῷ, ceu vehiculo, h. e. portionibus aquosis, Galen. l. 2. de Elem. c. 2. in 6. Epid. t. 38. Plato in Timæo. Interdum Pathologicè, & in statu p. n. & quidem duplici modo: uno, quando in sanguine saltem copia excedit, & dicitur *ichor mitis*, πρᾶος, unde fit αἷμα ὑδατῶδες, sanguis aquosus: altero; quando præter copiam etiam qualitate acri, salsa, & mordaci magis minusve peccat, & vocatur *Ichor acris*, Platoni ἄγριος. Hinc redditur αἷμα ἰχωρῶδες, aut ἰχωρῶδες, sanguis *serosus*, quæ significatio videtur usitatior esse, Galen. d. l. Vide Mercurial. l. 4. V. L. c. 1. Casp. Hofmann. d. l. Foes. p. 192. seqq. *Sanies* quoq; sive tenuius excrementum ex ulceribus effluens ἰχὼρ vocatur Celso l. 5. c. 26. Specialissimè etiam liquor ille ex vulneribus articulorum, & nervosarum partium cum dolore gravissimisq; alijs symptomatibus extillans *ichor* appellatur, qui aliàs *Meliceria* dicitur. Hildano tr. de *ichore*, & Meliceria. Vide suprà *Hydarthros*. Tandem, & *ichoris* vocabulum tribuitur liquoribus ex alijs corporibus destillantibus. Ità succus ex jecinore assato hircino extillans ἰχὼρ vocatur, Galen. l. 4 de C. M. S. L. c. 8. fin. Latinè *Cruor* dici posset, & Aetius cochlearum magnarum terrestrium destillantem succum ἰχῶρα vocavit, teste Foes. d. l.

ICHOROIDES, ἰχωροειδής. Vide *ichor*.

Ichthya, ἰχθύη, vel ἰχθύα, significat juxtà Erotianum in Onomast. p. 54. d. *limaturam, scobem*, aut ramentum, idem, quod ῥίνημα, ἢ πρίσμα 2. Aliàs *squatinæ marinæ pellem* significare dixit Galen. in exeg. voc. Hipp. Locus est apud Hipp. de exsectione fœtus, l. 4. *Unguis* quoque *ferreus*, vel *uncus*, qui ad fœtus extractionem usurpatur, vel ex squamarum piscis, vel ab hami piscatorij similitudine ἰχθύα vocatur, teste Galen. d. l. Foes. d. l. Gorr. Vocatur aliàs ὄνυξ. Vide *Onyx*.

Ichthyelæum, ἰχθυέλαιον i. e. *Oleum ex piscibus*. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 436

Ichthyema, ἰχθύημα, propriè vocatur *squama* piscium. Tropicè verò tribuitur vocab. hoc scobi, *ramentis*, & limaturis, & corticum præsegminibus apud Hipp. l. de ulcer. X. 1. 2. XIII. 7. 8.

Ichthyites, ἰχθυΐτης, vocatur Lapis quidam, in quo cavitas quædam interius conspicitur exactè in figuram, & typum piscis formata, ita ut quasi matricem, aut formam exhibeat, cui alia corpora pro recipienda piscis figura imprimenda sunt. Occurrit in Musæo Societatis Londinensis, & mentio fit in Actis Eruditorum. Lips. A. 1682. p. 33.

Ichthyocolla, ἰχθυοκόλλα, & nomen piscis est cetacei, ossibus, & spinis carentis, cujus descriptio, & usus in cibo, & Medicina habetur apud Aldrov. lib. 5 de pisc. c. 4. Deinde ita dicitur *glutinum*, vel ex illo pisce, vel alio glutinoso, qui *Morua* sive *Molva* dicitur (Aldrov. l. 3. c. 6.) paratum; de cujus usu in Medicina videatur Dioscor. l. 3. c. 102. Ægin. l. 7. c. 3. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 81. Ad vinorum defecationem etiam adhiberi, & pro illo usu per aliquot septimanas opus habere maceratione, scripsit Jac. le Mort. Pharmac. Med. Phys. c. 10. p. m. 80.

Ichtyolithos, ἰχθυόλιθος, lapis dicitur piscis figuram superficiariam exhibens, qualem mihi ostendit hisce diebus in Musæo sui Scrinio Metallorum, & Mineralium variorum plenissimo Noribergæ suprà laudat. D. D. I. P. Wurfbain Affinis, & Fautor plur. honorandus.

Ichthyophagus, ἰχθυοφάγος, qui piscium esu delectatur. Legitur apud Forest. l. 10. Observ. 10. Schol.

Ichthys, ἰχθύς, id est, *Piscis*. Referuntur *pisces* inter alimenta humidiora, præsertim recentes. Dividuntur in marinos, fluviatiles, lacustres. De quibus omnibus vide Aldrov. Tom. de Piscib. C. Hofmann. Inst. Med. lib. 5. cap. 31. & alios.

Icmaleos, ἰκμαλέος, dicitur satis humidus, *humectus*, Hippocr. l. de nat. puer XXVI. 5. 11. l. de genitura VI. 2. VII. 4. l. 1. de morb. mul. III. 6. 10. XVI. 9.

Icon, εἰκών. Vide *Imago*.

* Ictericus, ἰκτερώδης. Vide *Icterus*.

Icterias vocatur gemma alteri lurido similis, ideò existimatur valere contrà regium morbum. Est, & alia eodem genere liquidior, tertia folio viridi similis, latior prioribus, penè sine pondere, venis luridis. Quartum genus in eodem colore nigris venis descendentibus. Plin. l. 37. H. N. c. 10

Icteritia idem, quod *icterus*. *Icteritia rubra* vocatur etiam Erysipelas, apud Walther. Sylv. Med. p. 572. 779. Alba, idem, quod Chlorosis, sive morbus Virginum, d. l.

* Icterus, ἴκτερος, aliàs *Morbus Regius*, *Arquatus*, *Aurigo*, est affectus p. n. & inter symptomata tertiæ classis, videlicet qualitatum mutatarum referendus. Est enim in toto ambitu corporis externo coloris nativi in flavum permutatio, proveniens a bilis flavæ retentæ diffusione facta, obstructiones vasorum, & organorum bilis segregationi dicatorum, & intemperiem viscerum biliosam præsupponente. Dicitur, & *icteritia*. Plura qui de hujus morbi natura, differentijs, symptomatibus, & curatione scire desiderat, ille consulat Practicos, quorum scrinia compilare non est nostri instituti. Quod attinet generalia, legatur Dieter. n. 403. Paracelsus *icteritiæ* naturam deducit e triplici sale in unum commixto, videlicet è vitriolo puro, sale myseo, & liquore sulphuris resoluti, l. de icteritijs c. 1. Helmontius causam *icteri* collocat in fermento p. n. ventriculi virulento, quod pylorum sic male affectat, ut digestiva, simulq; distributiva alienentur, tr Scholar. Hum. pass. decept. c. 5. Potissima divisio *icteri* est in *Flavum*, & *Nigrum*. Ille etiam intelligitur per *icterum* simpliciter dictum. *Niger* dicitur à colore cutis lurido, propter bilem corruptam, putrescentem, & portionibus acidis atrabiliarijs infectam. Imprimis verò obstructio pancreatis, & lienis hic peccant, symptomatisq; hujus authores fiunt. Confer ad Ephem. N. Cur. Ann. I. obs. 87. Qui *ictero* flavo corripiuntur, vocantur Hippocrati ἰκτεριώδεες, aut ἰκτερώδεες, *icterici*, 5. aph. 72. ita oculi quoque *auriginosi* hoc nomine veniunt. Coac. t. 388. l. 2. de morb. mul. LXIV. 12. Color *auriginosus* corporis, l. de nat. mul. XV. 7. l. 2. de morb. mul. XIV. 7. XV. 8. Vide Foes. p. 280. *icterus* quoq; vocatur avis, *Galbula* aliàs dicta, de qua suprà vide *Galbulus*.

Ictis, ἰκτὶς, æquivocum est. Vel enim idem, quod ἰκτῖνος, & significat avem rapacem, *Miluum*, cujus descriptio cum usu in cibo, & Medicina videatur apud Aldrov. l. 5. Ornith. c. 1.

Gal. l. de Ther. ad Pif. c. 9. Schroder. l. 5. cl. 2 n. 58. Vel denotat animal quadrupes, quod Latinè *Viverra*, *Furo*, & *Mustela sylvestris* vocatur, cujus historiam tradit idem l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 16. Jung. Forest. l. 19. Obs. 15. in Schol.

* Ictus, πληγή, vel dicitur de motu arteriæ in pulsu, qui *Diastole* arteriarum vocatur, Gal. de puls. ad tyr. c. 4. & l. 4. de dignosc. puls. c. 1. vel usurpatur de læsione quadam violenta, intrinsecus corpori illata, Hipp. 7. aph. 14. Ita *Ictus* calami, Gal. l. 3. de facr. parab. c. 100. *Ictus* arenarum, scorpionum, vocantur πληγαὶ, Æginet. l. 5 c. 7. seqq. & alibi. Usurpatur, & sæpè Adjective *Ictus*, pro *percussus*, πληκτὸς. Dieter. n. 85. Forest. Chirurg. Obs. l. 6. O. 12

Idam, id est, *pulmentum*. Rul. & Johns. in Lex.

* Idea, ἰδέα, aliquando, & εἶδος idem significat, quod εἶδος, & accipitur cùm pro integra alicujus rei natura, ita *Idea morbi* idem, quod *natura morbi*. Gal. 3. de cris. c. 4. tùm de externa saltem forma, figuratione, conformatione, lib. 2. de Usu Part c. 17. in princ. Vide J. Alex. annot. in l. 2. Gal. de causs. sympt. c. 2. Helmontius verò & alij ex Spagyricæ Philosophiæ sectatoribus per *Ideas* intelligunt imagines, conceptus, simulachra, uno verbo *Entia rationis*, Platonicas *Ideas* revocatur, quas tamen non immeritò perstrinxit Liba. T. IV. Oper. passim, quæ loca inquirantur in Indice. Videatur alias Helmont. tr. de *Ideis* morbosis, & alibi in scriptis ejus, plura de *Ideis* aut morbis idealibus reperies. Pluribus etiam varias *Idearum* species tradidit passim in Oeconomia corporis animalis Benjamin à Brockhuysen, quæ loca quærantur in Indice.

Ideach, terminus Paracelsicus, cujus significatio an cum *Idea* conveniat, non licet certò affirmare. Dixit verò author, *Ideach* occurrere in omni planta. Chirurg. l. 3. Tract. 2. c. 1 fine.

Idechtrum est etiam terminus Paracelsicus, quo indigitatur primus homo, prima arbor, aut prima creatura uniuscujusque rei ex *Idea* producta, de quo legantur ejusdem fragmenta Anatomiæ. T. 8. Operum.

Idestrum Paracelso dicitur conjunctio humoralis, naturalis, & mineralis, in composito, quia *Idestrum* fine composito non est. Ita in generatione Tartari durities à salibus mineræ; liquor humeralis verò est *Idestrum* & conjunctivum, l. 1. de Tartar. tract. 4. c. 2. in expos. & in Schol. ad h. l. referendis.

Ideus, *Ides*, Paracelso dicitur massa illa, & materia prima in Creatione, *Chaos* dicta, ex qua omnes creaturæ factæ sunt. Fragm. Anatom. l. 1. Tr. 1. c. 1. In historia prologi. Meminit, & l. 4. de vit. long. c. 8. ubi tamen videtur potius ipsum creatorem, vel opificem denotare; & l. 1 de Tartar. tract. 5. c. 1. fin.

Idiocrasia, ἰδιοκρασία, idem, quod ἰδιοσυγκρασία. Legatur in Jul. Alex. Indice Tom. I. Vide *Idiosyncrasia*.

Idiognomon, ἰδιογνώμων, dicitur Hipp. *pertinax*, & in opinione concepta permanens, Hipp. l. de A. L. & Aq. LVI. 6. quibus conjunguntur αὐθάδεις, sibi nimis placentes, LIIX. 4.

* Idiopatheia, ἰδιοπάθεια, *proprius affectus*; qui, & πρωτοπάθεια, i. e. *primarius affectus*, qui ab alio morbo non dependet, vocatur. Huic opponitur συμπάθεια, vel δευτεροπάθεια, *morbus per consensum*, à priori dependens, Gal. l. 1. de L. Aff. c. 3. J. Alex. in Not. ad h. l. quamvis Rolf. arbitratus sit, πρωτοπάθειας, & ἰδιοπάθειας, item δευτεροπάθειας, & συμπάθειας non esse prorsus synonyma, sed & ἰδιοπάθειας esse δευτεροπάθειας. Ord. ac Meth. Med. Special. comm. l. 2. s. 3. c. 4

* Idiosyncrasia, ἰδιοσυγκρασία, i. e *corporum proprietas*, & convenientia, & cujuslibet peculiaris temperatura, Galen. l. 3. Meth. med. c. 2. & J. Alex Not. ad ill. loc. Hanc ineffabilem, nec exactissima scientia comprehensibilem rectè dixit idem Gal. d. l. c. 7. & l. 1. ad Clav. c. 1. Inexplicabilis singularis temperamenti ratio Philosophis, & Medicis ἰδιότης ἄῤῥητος, Rhod. in Not. ad Scrib. sub fin. Poterit verò hoc vocabulum exponi de specifica proprietate, quæ adhuc facilis comprehensibilis, & de individuali, sive singulari, quæ omninò certò determinari, & describi nequit. Hujus exempla vide passim, v. g. Rolf. d. l. 4. s. 2. c. 5 Ephem. N. Cur. Ann. II. O. 10. 11. 71. 205. seq. Casp. Rejes q. 84. n. 7. 8

Idiota, ἰδιώτης, duplicem habet significationem. (1) significat *hominem privatum*, qui nullum munus publicum obit, neq; oppido aut genti præest. Græcè ἰδιοπράγμων quoq; dicitur. Occurrit apud Hipp. l. de sal. diæt. t. 1 Adde Gal. comm. ad h. l. & Foes. p. 277. Deinde (2) significat rudem, *plebejum*, rei alicujus ignarum, Gal. l. 1. de S. Fac. c. 19. & c. 3. in 1. Prorrh. t. 32. C. Hofm. C. in Gal. de U. P. n. 506. Specialiter verò *Idiotæ* vocantur Medici imperiti, qui contemtores sunt verarum artium, etsi falsarum peritissimi sint professores, Rul. & Johns. in Lex. His in errorem incidere, maximè proum est. Casp à Rejes C. El. Q. 21. n. 15. Hinc qui hos promovet, reus est omnium errorum, noxarum, & criminum ab illis per inscitiam patratorum. Quæst. 6 n. 5.

Idiotropha, ἰδιότροφα, dicuntur animalia, quæ sui generis cibis utuntur. Diction. Græco-Lat. Budæi aliorumq;

Idnoo, ἰδνόω, significat *incurvo*, inflecto, intorqueo. Usurpatur ab Hipp. libr. 1. de morb. mul. III. & XXII. 2. Hinc compositum συμιδνόομαι, obtorqueor, *circumsideo*, quod legitur d. l. LX. 3. Jung. Foes. d. l.

Idos, ἶδος, idem, quod ἱδρώς, *sudor*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 106. quamvis Linden. ἰλέων scripserit, volvulus, sed Holler. magis probat ἰδέων, com. in libr. 3. Coac. t. 31. p. 164. Unde & verbum ἰδίειν, *sudare*, quod occurrit l. 1. de morb. mul. LXVI. 11

Idroagira, id est, *aqua alkali*. Ruland. & Johns. in Lex.

* Jecoraria, vide *Hepaticus*.

Jecorosus, idem, quod *Hepaticus*. Linden. Ex. IX. §. 9.

Jectigatio, παλμός, ferè idem, quod *Palpitatio*, vocatur motus quidam tremulus, in ordinatus convulsivus, sive spasmodicus, vel totius corporis, vel cordis, sive partis alterius, proveniens à succo nervoso, vel spiritu animali in fibris, nervosisq; alijs partibus per halitus acidos, nitrosos, agitato, & irritato. Helmont. quoque speciem *Caduci* vocavit tr. de Caduco. Et causam ex Tartaro deducere conatus est l. 1. de Tart. tr. 4. c. 1. Vide & Forest. l. 10. Obs. 100. cum Schol.

* Jecur, ἧπαρ. Vide *Hepar*.

Jejunium, νηστεία, dicitur *abstinentia* à cibo, & potu. Hanc senes facilius ferunt, Hipp. 1. aph. 13. Vid. Diet. n. 571. Vide *Abstinentia*.

* Jejunus, νῆστις, dicitur, qui cibum non assumsit, item, qui priora alimenta jam concoxit, Scrib. n. 78. 109. 111. ut ita corpus sit vacuum. Hinc & intestinum inter tenuia ordine secundum *Jejunum* appellatur, quod semper vacuum, & inane reperiatur; Gal. l. 6 de adm. An. c. 9. l. 5. de U. P. c. 3. Barthol. vero limitavit per utplurimum, l. 1. An. c. 10

Jentaculum, ἀκρατισμός, vocatur assumtio alimenti circa horas matutinas. Hoc concessum, & utile esse assuetis, docet Rolfink. O. ac M. Med. Sp. l. 2. s. 3. c. 57. Imprimis verò pueris hoc necessarium esse, patet ex Mercuriali l. 4. V. L. c. 17. Vide *Acratismos*, & Lind. Ex. IX. §. 66. 67

Jetreon, ἰητρεῖον, Vide *Jatreum*.

Iffides, id est *Cerussa*, vel *cinis plumbi*. Rul. & Johns. in Lex.

Igde, ἴγδη, *pilam* significat, in qua condimenta permiscentur, & contunduntur. Legitur apud Hipp. in notis ad l. 1. de morb. mul. III. 3.

Ignavia, ἀργία, νωθρότης, idem, quod *Pigritia*, quid significet, notum est. Opponitur corporis *Agilitati*, & ad labores promptitudini. Quod si præternaturalis fuerit, & à caussa interna, oritur ab humoribus lentis, frigidis, minusq; spirituosis Gal. com. 1. in 1. Prorrhet. t. 13. Quod sanitati corporis noceat, vide suprà *Argos*. Quod menti officiat, vide apud Linden. Ex. I. §. 39

* Ignis, πῦρ, est vocabulum πολύσημον, & latissimæ significationis. In genere significat id, quod est inter omnia, quæ sub sensus cadunt calidissimum, Gal. l. 1. de temper. c. 9. & alibi, quod Helmont. negavit, esse substantiam. Quemadmodum Helwigius alijq; negarunt esse Elementum, sed esse productum ex Elementis, vel Sale naturæ per motum p. n. & violentum, quamvis alij rursus illam impugnaverint opinionem quod Physicis dirimendum relinquimus. Non incongruè dividitur *Ignis* in *Actualem*, & *Potentialem*. Ille est, vel Cœlestis, aut Solaris, vel Terrestris, & vulgaris. Hic est motus particularum de loco in locum mediantibus particulis moventibus præparatus. Ignem in genere esse veram Solaris Lucis sobolem statuit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 1. c. 3. p. 50. Ex specialibus significationibus receptissima, quando significat *ignem* urentem, sive focarium, vel coquinarium, qua flammantem, quà candentem, per quem *Pruna* intelliguntur. Vocatur & *Artificialis*, cujus usus adeò multiplex est in Medicinæ partibus, Diætetica, Pharmaceutica, & Chirurgica, ut instituti nostri ratio non permittat, illos usus specialim adducere. Videantur hactenus citati authores, Schroder. item Dispensatoria, Libav. Theatr. Chymic. Rolfink. Chym. l. 2 c. 12 Fr. Hofm. negavit, *ignem* esse universalem omnium corporum mixtorum analystam, Clav. Schroder. l. 1. c 11. Dividitur plerunq; à Chymicis in *quatuor gradus*. *Primus* est lenissimus, instar teporis ignaviusculi, vocaturq; *ignis* balnei mitis, aut fimi, aut digestionis, *Circulatorius*, qui ad tactum ita describitur, ut cum digitus hominis teneri semper ferre possit. Et licet habeat suas intensiones, & remissiones, nunquam tamen evidentem, aut acrem sensum gignere debet. Hujus generis est *Ignis* vaporosus Philosophorum, qui describitur incubatu gallinæ excludentis pullos, aut hominis rectè dispositi natura. *Secundus* gradus est intensior, adeò ut jam evidenter feriat tactum, neq; tamen vim afferat organo. Appellant calorem cinerum, quod mediocris *ignis* sub catino cinerario incensus talem præbeat. Cineres enim ob raritatem non admodum aerem concipiunt. *Tertius* gradus est cum læsione tangentis, & confertur arenæ ferventi, vel scobi ferreæ, ut dicatur *ignis* arenæ, vel limaturæ ferri, &c. *Quartus* est summus gradus, & plerunq; destructivus. Nominant *ignem* reverberij, & viva flamma lignorum, vel congestarum prunarum follibus alacriter inflatarum procuratur. Posset, & *Ignis fusorius* appellari, Ruland. in Lex.

Eex. Johnf. verò *olb* numerat gradus, lib. 2. Lexic. *primus* est *ignis* ventris equi, qui est calidus in primo gradu, & humidus in secundo. 2. *ignis* Solis, calidus in primo gradu, sed siccus in secundo. Qui alijs dicitur *ignis Parabolicus*, Morley in Collect. Chym. Leidenf. proleg. cap. 2. 3. *ignis* Furni, qualis esse solet post panis extractionem, estq; calidus, & siccus in secundo gradu. 4. *ignis* furni fixionis. Hic fundit, & figit, non verò comburit, quia flamma non est. Non differt à præcedenti, nisi quia in hoc est calor continuus, in illo non. 5. Dicitur Flammalis, & est calidus, & siccus in tertio gradu. Et hic est *ignis* in furno calcinationis. 6. Est *ignis* furni fusionis, qui est calidus, & siccus in quarto gradu, 7. *ignis* follium, in eodem gradu, qui corpora dissipat, dispergit, & fundit. 8. *ignis* flammalis adhuc fortior, qualis est ignis vitrearius, in quo sola flamma operatur, & non dissipat, sed fundit, & calcinat. Quoad usum Chirurgicum *ignis* nomine apud Hippocr. 8. aph. 6. non solùm venit *ignis* ipse, aut quod *ignem*, vel *igneam* qualitatem actu habet, ut *ignitum* ferramentum, lignum, fungus, radix, sulphur, *ignita* aqua, oleum, butyrum, ferventia; sed etiam quæ potestatem causticam, sive urentem obtinent, ut causticum medicamentum, quale est Cauterium potentiale vulgò nominatum, Oleum causticum, quale est Vitrioli, Aqua caustica, aqua separationis nominata, capitellum, & cætera pyrotica. Liebaut. in Schol. ad dictum aphorismum, Dieter. n. 744. Deinde per *ignem* intelligitur vel principium aliquod calidum corporum naturalium simplicissimum, aliàs *ignis* Elementaris, item *ignis* Naturæ vel Naturalis dictum, Schroder. lib. 1. c. 5. Casp. Hofmann. comm. de Uf. Part. n. 305. Vocatur aliàs, & *Sulphur*, sive illud calidum actu, sive potestate insit. Huc pertinet *ignis Vitrioli*, sive *Sulphur Veneris*, apud Helmont. tract. Lithiaf. cap. 8. Huc quoq; referre libet *ignem subterraneum*, cujus beneficio fervefiunt Aquæ Thermales, de quibus Lang. lib. 2. ep. 52. Vel specialiter accipitur de principio Vitali Animatorum, quod aliàs *Calidum Nativum*, *Flamma vitalis*, *Biolychnium*, *Spiritus Vitalis*, appellari solet, de quibus terminis suprà dictum est, Lind. Ex. XII. §. 140. XIV. §. 48. Paracelsus in homine vocat *Ignem Microcosmi* passim in suis scriptis. De *igne* ex corporibus hominum etiam cum scintillis emanante vide Casp. à Rejes C. El. q. 35. Pathologicè vocab. *ignis*, & Græcum πῦρ diversis morbis tribuitur, v. g. *Febri*, præsertim *ardenti*, Hippocr. frequentissimè in Epid. de Glandul. & libr. de Morbis, quæ loca adduxit Foes. in Oecon. p. 545. Confirmat Keuch. ad Seren. not. p. 268. vel *Erysipelati*. Vide *Erysipelas*. Vel *Herpeti* fero, qui *Zona*, aliàs *ignis Persicus* vocatur, Rhod. ad Scribon. pag. 112. Keuch. ad Seren. p. 246. seqq. Vel *impetigini*, quæ *ignis volaticus*, *Volagrius*, *Sylvaticus* dicitur Fallop. de Ulcer. c. 15. Tom. I. p. 615. Spagyricè quoque *ignis* diversimodè sumitur. *ignis* juxtà nonnullorum sententiam, sumitur pro *oleo* supernatante in destillatione. *ignis* quoque omnium Philosophorum consensu vocatur *Mercurius*, Th. Chymic. Vol. IV. p. 756. 787. & alibi. *ignis algir* est *ignis* fortissimus. *ignis* elementaris est Sulphur, sed non vulgi. *ignis sapientum* est fimus equinus calidus. *ignis* extinctus est sulphur extinctum. *ignis pruinus adeptus* est quinta essentia vini, (alijs Vitrioli) cum Tartaro rectificata. *ignis lenis*, elementum *ignis*, æther, Jupiter, argos. *ignis gehennæ* vocatur specificum corrosivum Paracelso in Archidox. Rul. & Johnf. De *ignis* gradibus, & necessitate in Magisterio Lapidis Philosophici videantur scripta Basilij Valentini, & aliorum. Plura de diversis *ignis* significationibus legantur, & apud Beker. in Oedipo Chym. Tit. 4. §. 3. Obiter hoc notandum, Helmontium docuisse, *ignem* nec esse substantiam, nec accidens, sed creaturam neutram, & Ens anomalum, Tr. Formarum Ortus tr. 24. & Blas human. n. 1.

Ignitio, πύρωσις, dicitur *calcinatio*, corpora *ignis* violentia in calcem reducens. Estq; duplex *Combustio*, & *Reverberatio*. Rul. & Johnf. De quibus nominibus suis locis.

Ignivorus, πυροφάγος. Vide *Pyrophagos*.

Ignorantia, ἄγνοια, & in ægrotis, & in Medicis pessimum est malum; Illud fatetur Hippoc. 1. Prorrhet. f. 2. t. 30. Junge Galen. Comm. ad hunc locum. Hoc Galen. lib. 13. meth. med. c. 15. fin. ubi Græcè vocatur ἀμαθία Lang. l. 1. ep. 2. Helmontius quadruplicem non ineptè numerat *ignorantiam Medicam*, nimirum *Inscitiam* caussarum Modi fiendi, Remedij, & Coaptationis, de Lithiaf. cap. 5. n. 4. Præstat autem fateri *ignorantiam*, quàm falsa operosè docere, C. Hofmann. in Gal. de U. P. n. 530.

Ignys, & ignye, ἰγνύς, & ἰγνύη, dicitur *Poples*, posterior pars genu, Hippocr. l. 6. Epid. f. 2. t. 6. Linden. Physiol. Med. l. 2. c. 12 §. 116.

* Ile idem, quod κενεών, item *ilia*. Vide *Ceneon*, *ilia*.

Ilech, *Yleth*, est terminus Paracelsicus, & videtur idem notare, quod principium, & primum aliquod. Ita *ilech primum* exponit Ruland. & Johnf. id est, principium, *ilejas*, *ileadus*, *ilech*, *supranaturale* vel primum ex astris est conjunctio supercœlestis, & siderum firmamenti cum astris rerum inferiorum unio. *ilech magnum*

est ascendens, sive astrum Medicinæ, quem accipimus una cum Medicina, in qua ille occultatus est, ut superiora sidera in firmamento, inferiora in homine. *Ilech crudum* est compositio ex prima materia trium primorum, Mercurij, Salis, & Sulphuris, è quibus omnia sunt composita, & ita idem, quod *iliaster*, vel *iliadum*. Meminit aliquoties Paracelsus, v. g. de Pestilitate tr. 1. lib. 2. de Tartaro tr. 2. c. 3. l. 3. Paragraph. c. 2. §. 4. In specie *ilech primi* ex astris, l. 1. Tartar. tr. 4 cap. 1. Schol. *ilech crudi*, quod ex aere deducit, l. 4. de grad. & comp. c. 5. Uno verbo φαντάσματα Paracelsica.

Ileidos est aer elementalis, heoa pheresbios, (ἑῶα φερέσβι❍, h. e. *aurora*, vel *diluculum*, *vitam afferens*) Cœlum. In homine verò est spiritus, qui transit per omnia membra. Ruland. & Johns.

* Ileum, εἰλεόν. Vide *Eileum*.

* Ileus, εἰλεός. Vide *Eileos*.

Ilia vocantur cavitates laterales Hypogastrij, quæ, & λαγόνες, & κενεῶνες vocantur, item ile. Barthol. libell. 1. Anat. c. 1. Hinc & *Ossium innominatorum*, quod constat ex tribus *Ossibus*, *ilium*, *Pubis*, *& ischio*, per cartilagines junctis, primum *Os ilium* ideò dicitur, quia cavitatem illam continet, & intestinum *ileum* recipit. Barthol. Libell. 4. Anat. c. 16

Iliaca *passio*. Vide *Eileos*. *iliaca vasa*, Venæ & Arteriæ, videantur in Anatomicis. *iliacus* Musculus dicitur flectens femur secundus apud Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 579.

Iliadus, *iliadum*, *iliaster*, *ileidos*, (scribuntur etiam per Y) sunt figmenta Paracelsica, magis rem obscurantia, quàm declarantia, cùm non uno eodemq; modò semper accipiantur. Libet saltem descriptiones ex Rulando & Johnsono adducere. *iliaster*, *Eliaster*, *iliadum*, est prima rerum omnium materia è Mercurio, Sale, Sulphure constans, *Chaos*. Nihil enim est in tota rerum natura, quod non ex istis tribus consistat. Atque hæc tria sunt Theophrasti principia, quæ analysi Spagyrica deprehenduntur. Nihil præter ea tria inveniemus, quæ singula in singulis etiam elementis sunt. *Iliaster* in genere dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicantur, & vegetantur, de quo legatur Paracelsf. de meteoricis generation. Varie autem sumitur, vel de elementis, vel de homine. In elementis potentia sive virtus est naturæ vegetativa, eaque quadruplex juxtà numerum Elementorum. Vocatur *Chaos*. Quatuor quoq; sunt *iliastri* hominum concernentes longævam vitam. *iliaster primus*, vel insitus est terminus vitæ, imò ipsa vita, vel ejus balsamus in homine. *iliaster secundus*, vel præparatus, est terminus vitæ, quem ex elementis vel rebus elementatis habemus, vitaq; ipsa. *Iliaster tertius* est terminus balsami præparatus, quem ex rerum quinta essentia habemus. *iliaster quartus* est mentis sive animi lapsus in alterum mundum, ut Enoch, Eliæ, & aliorum. Hæc hactenus ex Rul. & Johnsono, quæ pleraq; desumta videntur ex Paracelsi libris de vita longa, qui *triplicem iliastrum* præter quintam essentiam recenset, appellans *Sanctitum* unum, alterum *Paratetum*, tertium *Magnum*. Juxtà *Magnum* (qui est quartus Rulandi) homines illos appellat *Henochdianos*, *Heliezatos*, l. 4. de vit. long. c. 3. Vide, & seqq. *iliadus* quoq; dicitur spiritus mineralis, quem omne elementum in se habet, & qui facit omnes morbos. *iliadus* etiam facit crisin. Ex *Iliado* omnes ægritudines veniunt; & in *iliado* omnes res, omnia simplicia consistunt, & alia sanitatem dant, alia ægritudines. *Tres* quoq; *ætates* tribuuntur *iliado*. *Prima* est, quandiu est incorruptus, etiamsi homo sit 70. annorum, si non fuit morbo correptus, est in prima ætate *iliadi*; sed quàm primùm *iliadus* est infectus, tunc *secunda* ætas. *Tertia* ætas est, quando ad mortem est. In prima ætate non est medicandum, quia non eget; nec in tertia, quia non juvat, sed tantùm in secunda. Hæc ex Paracelf. l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 3. & 4, in Scholijs. Vide etiam p. 2. *ilech*.

* Ilingos, ἴλιγγ❍, dicitur *tenebricosa vertigo*, qua omnia circumagi videntur. Præcedit plerunq; Epilepsiam, vel Apoplexiam, Hipp. 5. aphor. 17. 23. 31. idem, quod σκοτόδιν❍, Dieter. num. 405. Vide *Dinos*. Hinc febres cum *vertigine* vocantur ἰλιγγώδεες πυρετοί. Hippocrat. Coac. t. 106. id est, *vertiginosæ*. Foes. Oecon. p. 180

Iliscus dicitur Avicennæ *Amor insanus*, sive delirium ex nimio amore notante Foresto l. 10. Obs 29. in Scholijs.

* Ilium, Vide *ilia*.

* Illæno, ἰλλαίνω, significat *oculos contorqueo*, distorqueo, & usurpatur aliquoties ab Hippocr. v. g. l. 3. Epid. ægr. 3. & 11. l. 4. Epid. IV. 18. Coac. t. 218. fin. l. 3. de morb. XIII. 4. Unde & affectus ille oculorum eidem vocatur ἴλλωσις, *oculorum perversio*, sive distorrio, 1. Prorrhet. sect. t. 35. (quamvis à quibusdam ἰλλότης ibidem legatur, quàm tamen lectionem improbavit meritò Casp. Hofmann. in ἀνεχθόταις ad h. l.) Coac. t. 3 r4 Dicuntur etiam aliàs ἰλλώδη ὄμματα, *oculi contorti* perversi, l. 1. de morb. mul. LXX. 11. Junge Foes. d. l. idem est, quod *Strabismus*. Estq; motus convulsivus musculorum oculos moventium, Gal. l. 2. de lympt. causf. cap. 2. Derivatur ab ἴλλ❍, i. e. oculus.

Illam-

ILLAMBONOS *Collyrium*, ἰλλάμβωνος κολλύριον; est nomen medicamenti ad oculorum ulcera, cujus descriptionem vide ap. Ægin. l.3. c.22. & l.7. c.16

ILLECEBRA, ἰλλεκέβρα, nomen herbæ, quæ *Sempervivum minor*, sive *Vermicularis* vocatur. Meminit Gal. l.4. de C.M.S.L. c.7. junge Rhod. ad Scrib. n.153.

* ILLEGITIMUS. νόθος, idem quod *Spurius*, *Nothus*, Epitheton Costarum cartilaginearum quatuor ultimarum, quæ ad sternum, sive pectoris os non pertingunt, Gal. 5. Anat. adm. c.1 & l.8. c.1. Vide *Costa*. Dicitur & de morbis, qui propter causam morbificam mixtam non semper eandem servant indolem, sed variant, ut febres spuriæ. His opponuntur morbis γνήσιοι, *legitimi*. Vide supra *Gnesios*.

ILLIGATIO, ἐπίδεσμος, ἐπίδεσις. Vide *Epidesmos*, *Epidesis*.

* ILLISIO, ἔνθλασις, dicitur species *Contusionis*; quando cavitas aliqua forinsecus apparet, quam rei collisæ percussor impresserit, Gal. l. de diff. morb. c.11

ILLITIO, καταχρισις, διάχρισις, ἐπίχρισις idem, quod *inunctio*, quando vel digitis, vel penna linimenta, vel olea, vel unguenta corporis superficiei applicantur. Passim hujus vocabuli fit mentio apud Græcos, & Latinos Medicos. Ægin. l.7. c.9. in princ.

ILLOS, ἴλλος, significat *oculum*. Ἰλλὸς verò dicitur, qui oculos perversos habet, *strabo*. Legitur ap. Gal. c.3. in 3. Epid. t. 32

* ILLOSIS, ἴλλωσις. Vide *Illanos*.

ILLOTIO, ἀλουσία, *abstinentia à balneis*, & lavacris, Gal. 2. aph. 50

ILLOTA *lana*, ἔριον οἰσυπηρόν, vide *Erion*. Dicitur aliàs *succida*, Keuch. ad Serenn. p. 114. seqq *Illoti* pisces dicuntur, qui odorem, & saporem squamarum cœnosum referunt ex fordibus aquarum stagnantium. Celsus vocat pisces virosos, l.2. c.21. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 186. & in Lex.

ILLUMINATIO, φωτισμὸς, φώτισμα, propriè dicitur de splendore, qui à corpore lucido provenit. Tropicè de intellectus humani exaltatione, & perfectione quoque usurpatur, estque duplex: Supernaturalis, & naturalis. Illa miraculosa non requiritur necessariò in Medico, uti quidem voluit Paracelsus: sed sufficit Naturalis, quæ jugi studio, lectione assidua, & exercitatione sedula acquiritur.

ILLUTATIO, vel *Illutamentum*, est remedium externum, sive Topicum, quando membrum aliquod corporis vel in balneo, vel post illud luto illinitur, & si exsiccatum fuerit, immutatur, novumque inducitur ad calefaciendum, siccandum, & discutiendum. Gal. vocavit χρῖσιν σὺν τῷ πηλῷ, l.9. de S.F. Estq; duplex? Naturalis, quæ fit luto in fundo aquarum medicatarum reperto. Artificialis, quæ ex varijs paratur. Huc pertinet Ceroma veterum athletarum. Lege de his Andr. Bacc. de Therm. l.2. c.16 p m. 115. seqq.

ILYS, ἰλύς, dicitur *fex vini*. Legitur apud Hipp. l.1. de morb. mul. XCI. 22. Inde derivativum, ἰλυώδης, feculentus, *limosus*, quod dicitur de urinæ sedimento, Hipp. 1. Prorrh. s.3. t.64. Coac. t.578. 582. de alvi excrementis, Coac. t. 523. Vide *Limus*.

IMAGINATIO, φαντασία, διανόημα, est actus, vel functio animæ, qua brutorum, qua hominum (in quibus tamen major est excellentia ob regimen intellectus, qui imaginationi præsidet) quæ beneficio spirituum animalium species sensibiles primo tantùm sensuum organis impressas, & exinde spirituum irradiatione citissimè introrsum traditas recipit, adeòq; res quascunq; singulares, & corporeas juxta exteriores apparentias apprehendit, componit, aut dividit, & veluti enunciationes concipit, & secum format. Quia tamen contingit, ut sensus sæpè fallantur, hinc accidit, ut *imaginatio* erronea sub speciebus apparentibus fiat, non semper sub veris, quemadmodum hanc imaginandi vim egregiè, & accuratè tradidit, & exposuit, εἰπεῖν ἄλλος, Th. Willis de An. Brut. P.1. c.7. Licet verò *imaginatio* actio sit animæ, quatenus tamen anima percipit, se agere, passionem quoque conjunctam esse rectissimè collegit Charlton. Ex. IIX. Pathol. c.8. Potest dividi ratione diversorum subjectorum in Sanam, vel naturalem, & Ægram, sive Præternaturalem. Utriusq; quanta sit potentia, testantur variorum affectuum inde dependentium observationes; non solum circà formationem fœtus, de quo argumento integrum tractatum scripsit Th. Fienus, & impressionem variorum nævorum, & stigmatum, de quo videatur Casp. à Rejes Camp. El. quæst. 50. imò integrorum morborum, Hildan. Cent. 6. O. 65. 66. junge Act. Afn. Vol. II. Obs. 1. p. 1. sed & in proprium subjectum, & corpus; uti patet ex Ephem. N.C. Ann. II. obs. 137. 138. Ann. III. obs. 45. &c. Rul. & Johnson. *Imaginationem* descripserunt, quòd sit astrum in homine cœleste, sive supraceleste corpus; haud dubiè ex hypothesi Paracelsi, & Crollij, qui planè divinos affectus non sine blasphemia *imaginationi* illi Astrali attribuerunt, quos propterea severissimè perstrinxit Libav. Tom. IV. Operum p. 75. 76. & alibi. Quæ Helmontij sit opinio de natura *Imaginationis*, videatur in tr. Venatio Scientiar. n.61. Idem quoq; *imaginativam* vim attribuit

buit plantis, & mineralibus, tr. Tumulus Pestis §. *Imaginantur* Mineralia, & Herbæ &c. *Prava imaginatio* rectè refertur inter caussas morborum procatarcticas à Rolf. O. & M. Med. Sp. l.2. f.3. c.110. De earum verò curatione legatur Idem d.l. l.14. f.3. c.17. 18. Hinc melancholici sunt, & rectè dicuntur *Phantasiæ*. Dieter. Iatr. p.776.

IMAGO, εἰκὼν, icon, quid significet, notum est. Accipitur vel de re quadam corporea, alterius corporis formam, & figuram repræsentante, quales etiam olim à Paracelso ad curationem morborum, præsertim Choreæ S.Viti, & similium commendatæ fuerunt; quæ tamen jure meritò, ceu superstitiosæ, & magicæ reprobantur. Et in hac significatione descripserunt Rul. & Johns. *Imagines*, sunt metallicæ, sive cereæ *effigies*, in quibus virtutes cœlestes operantur. Vid. Parac. Paramir. tr.4. c.9. & alibi. Vel sumitur de incorporea *effigie* alicujus rei ab anima concepta, & ita est effectus *imaginationis*, unde & tales *imagines* φαντάσματα dicuntur, Gal. l. I. 1. Aff. c.2. Specialissimè *Anima humana* vocatur *Imago DEI* Paracelf. tr. 1. de Pestilit. in princ. Et Helmont. tr. Venatio scient. n. 36. scribit, quòd Anima humana sine *Imagine* Divina considerari nequeat.

* IMBECILLIS idem, quod *infirmus*, *Debilis*, Gr. ἀσθενής, ἄρρωστος, vide *Arrhostos*, *Asthenes*, *Debilis*.

IMBER, ὄμβρος, interdum late pro *pluvia*, interdum strictè pro pluvia larga accipitur. *Imber* temporarius quis sit, vide apud Gal. 4. in 6. Epid. t.19. Omnes *imbres* alkalizatos esse docet Paracelsus, quia veniunt ex igne, l.1. de Tart. tr.5. c.2. in Schol.

IMBIBITIO, Græcè dici potest ἔμπτωσις, quamvis non sit in usu, Chymicis vocatur Ablutio, quando liquor corporis adjunctus elevatur, & exitum non inveniens in corpus recidit, idque crebris humectationibus tantisper abluit, donec cum illo puro coagulatus amplius adscendere nequit, sed totus fixus manet. Hæc operatio tota philosophica est, nec ad vulgares sese dimittit. Rul. & Johns. *Imbibitio*, *Destillatio*, & *Cohobatio* Philosophica est spiritus descensus in corpus id abluens, atque animans. Hic labor quoque *Rectificatio* vocatur. Beker. Oedip. Chym. Tit. 7. §.4. jung. & de *imbibitione* Spagyrica Th. Chym. Vol. VI. p.186. 274. Paracelsus refert ad destillationem, de Natura rerum l.7. Libavius duplicem *imbibitionis* modum tradit Alchym. Pharmacevt. c.32. Tom.II. Oper. p. 104. 105. Denotat verò *imbibitio* aliquando quamcunque impraegnationem alicujus corporis factam humore aliquo. Et in hac significatione Paracelf. pluviam *imbibitionem* esse docet d. l. l.2. in pr. *Imbibitio* quoq; est, cum ad Arcani Tartari præparationem sal Tartari aceto destillato tamdiu impraegnatur nova affusione, donec ebrium sal acidum spiritum sursum emittat per alembicum, Rolf. Ch. l.2. c.2. Vocatur & *Nutritio*. Vide *Inceratio*.

IMBICK, vocatur vas quoddam Spagyricum idem, quod *Ethel*, & aliquoties legitur in Th. Ch. Vol. V. p.66.

IMBRICATUS accipitur pro *Squamosus*, tribuiturq; lapidi *Ophiti* à D. Ludovic. Pharm. Differt. I. p.321.

IMITATIO, μίμησις, Galeno dicitur, quando Medicus in unoquoque morbo conatur evacuare tales humores, quales novit prodesse in spontaneis dejectionibus, 4. aph. 2. Verùm non solùm in evacuationibus *imitari* debet Naturam, sed & in aliis officiis particularibus, quia in genere verum est, quod Medicus sit Naturæ ὑπηρέτης, minister, *imitator*. Gal. com. 2. in 1. Epid. t.52.

IMMATURITAS, *immaturus*, ἀωρία, ἄωρος, dicitur propriè de alimenti intrinseci cruda dispositione, quemadmodum è contrario *Maturitas* est alimenti intrinseci perfecta coctio. Et primò dicitur de Fructibus. Non verò plane idem est *immaturitas* cum Cruditate. Etenim infans, & reliqua sensibilia in prima ætate rectè dici possunt Cruda, non tamen rectè dicuntur *immatura*, cum in se sint *Matura*, & nutriantur coquendo alimentum, quod assumunt de novo forinsecus accidens, non intrinsecè inclusum. P. M. de Calderia Tom.I. Op. p. 494. Vide *Maturus*.

IMMENSILOQUENTIA, ἀπεραντολογία, idem quod *Garrulitas*, Gal. l.3 de Hipp. & Plat. decr. c.4.

IMMERSIO Chymicis dicitur species Calcinationis humidæ, quando res calcinanda sali fluido *immergitur*, sive illud arte Chymica in fluorem redactum sit, sive mediante aqua dissolutum sit. Jac le Mort. Ch. Medico-Phys. c.3

IMMERSIVUS, ἔμβαπτος, tribuitur à Chymicis speciei *Corrosionis*, quando corpora aliis rebus *immersa* in calcem rediguntur. Estque *Humida*, & *Sicca*. Rul. & Johns.

IMMERSUS epitheton Musculi inter scapulam, & costas latentis, qui & *Subscapularis* propterea dicitur, brachium introrsum circumagentis. Barthol. l.4. Anat. c.2. p.563.

IMMINENS, ἐπιτάμενος, quamvis Græca vox potius *instans* significet; Videtur autem *imminens* ab *instante* in eo differre; quòd *imminens* magis ad futurum spectet: *Instans* cum præsenti magis conveniat. *Imminens* morbus dicitur, qui nondum actu secundo infestat; sed qui metuitur

mox

m x futurus. *Imminentes* Epiphoræ leguntur apud Scrib. n. 206

Imminutio, μείωσις, μείωσις, opponitur τῇ αὐξήσει, *augmento*, & quid significet, notum est. Gal. l. 2. de diff. resp. c. 4. Hinc & Hip usurpat de carnium *imminutionibus* 3 de artic. t. 103. & in Mochlic. X. 9. XIII. 9. XIV. 8. de columellæ extenuatione, l. 2. Epid. II. 84. de spiritu, l. de Humor. III. 54 Significat & *senectutem*, in qua vires diminutæ sunt, l. 6. Epid. s. IIX. 29. vel 46. juxtà Lind. Verbo quoq; μινύθειν, & μινύθησαι frequentissimè usus est Hipp. pro *imminui*, quæ loca quamplurima videantur apud Foes. Oec. p. 415. seqq.

Immobilitas, ἀκινησία. Vide *Acinesia*.

Immoderantia, *immoderatio*, ἀμετρία, vide *Ametria*. *Immodicum* omne damnatur, Gal. de parv. pil. exercit. c. 3

Immorans, ἐλινύων, dicitur Hippocr. de eo, quod nihil omninò operatur, sed prorsus quiescit, 3. de iis, q. in med. t. 30. Gal. in comm. Vide *Elynnio*.

Immortalis, ἀθάνατος, *immortalitas*, ἀθανασία, non competit corporibus genitis, Gal. l. 1. de san. tu. c. 12. Unde & apud homines *immortalitatis* spes cassa, & irrita in hoc mundo, scil. naturaliter. J. Alex. l. 2. Salubr. c. 7. Rectè tamen Mens, vel Animus humanus statuitur *immortalis*, & incorruptibilis, etiam fortassis ex caussis naturalibus cum Helmont. de febrib. c. 16. n. 7. 8. *Immortale* quoq; dicitur Paracelso perpetuum, longissimè absque mutatione aliqua durans. Ita lapidibus tribuit *temporalem immortalitatem*, l. de morb. Tartar. cap. 4. Quid aliàs *Athanasia* significet, vide suprà suo loco.

* Immutatio idem, quod *Mutatio*, μεταλλαγή, vide *Metaboli*. *Immutatio* etiam dicitur quædam operatio Chymica, qua accidentia quædam circà aliquod corpus immutantur, v. g. cum Salia per deliquium solvuntur in olea. Vel cum liquida fiunt solida, & vice versa, Vel cum volatilia fiunt fixa, & contrà. Vel denique cum salia, aut terræ vitrificantur, Morley Proleg. Collect. Chym. Leid. c. 3. fin.

Impactus, ἐσφηνωμένος, ἀσφήνωμαι, *infarcior*, *intrudor*. Dicitur de materia partibus solidis fortiter inhærente. Gal. l. 2. de C. M. S. L. cap. 1.

* Impar, ἄνισος, περισσός, ἢ περιττός, dicitur de *diebus Criticis*, non quod revera *impares* esse debeant ratione arithmetica, qui videlicet nequeunt dividi in duos pares numeros, nam hoc modo 14. 20. 34. 40. &c. à diebus Criticis excluderentur, sed quia verè Critici in rationem septenarij incidunt, & ex septenarijs coalescunt, Diet. n. 680. Gal. dies *impares* marem pares verò fœminam referre scripsit, l. 4. de dieb. Crit. Vide *Criticus dies*. Quod verò olim *impari numero* in exhibendis medicamentis vel virtus, vel felicitas operandi tributa fuerit, & hodieq; adhuc apud nonnullos fides inveniat, à superstitiosa veterum Medicina hoc esse rectè judicavit Keuchen. ad Seren. in Not. p. 93

Impastatio. Vide *incorporatio*.

Imperfectus, ἀτελής, *imperfectio*, ἀτέλεια quid significet, notum est. Accipitur verò vel simpliciter, vel relativè. In illa Gal. l. Thras. c. 11. quando scripsit: Nos nullo *imperfecto* indigemus: In hac, quando fœminæ dicuntur *imperfectæ*, respectu masculorum, cùm tamen *imperfectio* illarum sit earundem perfectio, C. Hofm. C. in Gal. U. P. n. 982. Ita *Mercurius* dicitur Metallum *imperfectum*, Parac. de morb. metallifossor. l. 3. cap. 2. 3. cum tamen sibi propriam habet perfectionem. Ita cum alijs quibusdam mineralibus comparatum est.

Imperforatus, ἄτρητος. Vide *Atretos*.

Imperitia, ἀπειρία, idem quod *Ignorantia*. Hanc in medico malum esse thesaurum, rectè dixit Hipp. in Lege fin. Junge Casp. à Rejes C. Elys. q. 20. n. 7. seqq. *Imperitiæ* medelam Philosophiam dixit Linden. Ex. II. §. 29. Vide *Apeiron*.

Imperium, ἀρχή, ἀνακυρίωσις, competit etiam Medicis. Licet enim sint Naturæ ministri, ægris tamen debent *imperare*. Quale verò *imperium* illorum esse debeat, egregiè docuit Lind. d. l. §. 13

* Impetigo, λειχήν. dicitur summa cutis asperitas cum multa prurigine, squamis, & furfuribus, Galen. def. med. Hippocr. refert inter lepras, l. 2. Prorrh. XIX. 1. & l. de Aff. XXXV. 4. Dicitur, & Latinè *Lichen*, *Volatica*, *Mentagra*, idem *Impetix*. Paucis est species scabiei siccæ pruriginosæ, cum subsequentibus squamis, & furfuribus, proveniens à portionibus salinis vitiosis siccioribus, corrosivis, ad ambitum corporis protrusis, unde corporis interiora per hujusmodi cutis vitia expurgantur, Gal 3. aph. 20. Dividitur à Celso, qui Papulam vocat, judice Plantino in not. ad h. l. & Foesio in Oec. in *Majorem*, & *Minorem*, l. 5. c. 28. ab alijs in *Mitiorem*, quæ absque insigni malignitate infestat; & *Feram*, quæ magis ad Lepram accedit, & maligna est. Hujus species quoque est *Mentagra*, quando non squamis tantùm, sed fœdo cutis furfure totos primum vultus, deinde verò, & collum pectusq; & manus occupat, oculis tantum immunibus. Fuit verò novus morbus, & ante Tiberij principatum penitus incognitus. Nec verò ijs tantùm notis feritas ejus constabat, sed quòd admodum contagiosus esset,

set, soloq; osculo, vel contactu non humilem, aut mediam plebem, sed proceres solos invaderet. Plura de *impetiginis* appellationibus, & curatione vide apud Foes. O.c.p.379. Ephem.N. C. Ann. III. obs.288. Diet. n.495. Scrib. n.249 Rhod. in Lex. Keuchen. ad Seren. pag. 128. 129 *Impetigines* quoque, vel *Lichenes* vocantur squamulæ anteriorum crurum in equis subarmorum partibus in ipsis animalibus natæ, quas etiam Χελιδόνας, id est *hirundines*, vocant. (Vide *Hirundo*) Dioscor. de *Callos* vocat, & in Epilepsia commendat, l.2.c.45.Foes. d.l. Paracels. vocavit *Verrucas equorum*, & commendavit ad suffocationem matricis, tr. 2. de morb. ament. cap. 4.

* IMPETUS, ὁρμή. Vide *Herme*. Cur *impetuosa* fuga cordis dicatur καρδιωγμός, Vide Linden. Ex. XIII. §.137. *Impetus* vocantur, qui non sunt in nostra potestate, animæ sensitivæ primi conceptus adhuc inordinati, nondumque mentis imperio lustrati, Helmont. tr. Sedes animæ n.16. Idem quoque *Archeum* solum esse *impetum* faciens existimat, tàm in sanis, quàm in ægris, l. de morb. Archeal. n. 4. & tr. Respondet Author. n.1. *Impetus* quandoq; sumitur pro Paroxysmo morborum. Scrib. n 99. 160. *Impetus* quoque sumitur pro *impetigo*. Keuchen. d. l.

IMPINGUATIO, πάχυνσις, (an & πίανσις?) idem, quod *Pinguefactio*. Dicitur quando corpus, vel ejus membrum aliquod, artificioso modo redditur grandius, vel crassius, vel magis obæsum frictionibus, rubificatione, dropace, vel etiam operationibus Chirurgicis, de qua ejusque noxis legatur Avic. l.4. fen.7. tr.4. cap. 4. & 4. quamvis descriptio justo strictior sit, cum & alimenta, & medicamenta alimentosa inter media *impinguationis* includenda veniant. De qua vide Forest. l.31.c.10. Schol. *Impinguificatio* Sulphuris legitur apud Paracels. in fragmentis de morbo Gal. & videtur intelligere imbibitionem.

IMPLACIDITAS, ἄση idem, quod *Molestia*. Vide *Ase*. Legitur aliquoties apud P. M. de Calderia Tom. II. Oper. p.63.D.

IMPLETIO, πλήρωσις, idem quod *Repletio*, de quo vocab. infrà suo loco. Opponitur *Vacuationi*, quæ Gr. κένωσις dicitur.

* IMPLICATUS, *implicitus*, ἐμπεπλεγμένος, idem quod *Complicatus*. Vide *Complexio*. Ita morbi *implicati* dicuntur, quando multæ partes simul affectæ sunt. Nam potest idem homo simul laborare ex thorace, ex capite, ventre, jecinore &c. Castell. In specie *implicitæ* febres vocantur, quando plures febres eodem tempore detinent, & evidenter distinguuntur, suntq; duûm generum: Vel enim sunt ejusdem speciei; ut duæ tertianæ &c. vel diversæ speciei, v. gr. ex tertiana intermittente, & quotidiana continua, quæ proprio nomine Hemitritæus, h. e. Semitertiana, item Horrida appellatur. Laur. Belliu. in Opusc. Medic. de febril. p.m. 252. seq. *Implicitæ* quoque vocantur Medicinæ partes, quia omnes adeò connexæ sunt, ut ex toto separari non possint, sed ex eo nomen trahant, à quo plurimum petunt. Celsus l.5. procem Scrib; n. 200. Rhod. in not. ad h. l.

IMPORTUNITAS, ἀκαιρία, *importunus*, ἄκαιρος, idem quod *intempestivus*. Hoc valdè noxium esse in Medicina, inde patet, quod Hipp. dixerit καιρὸν ὀξέα, *occasionem*, sive opportunitatem esse valdè celerem, 1. aphor. 1. Ἄκαιρος legitur apud Hipp. l.1. Epid. C.1. t.26. l.3. l.3. t. 66. & 4. de R.V.I.A. t.115.

IMPOSITIO, ἐπίθεσις, vel notat actum illum, quod medicamentum Topicum parti corporis applicatur forinsecus; Et ita sumitur à Scrib. n. 11.53. 80. &c. vide Rhod. in Lex. Vel *denominationem* alicujus rei: Unde & *impositores* vocari constat ex Latina versione Galeni in indice Brasfavoli. Gr. vocantur ὀνομάζοντες, ἢ θέμενοι τὴν προσηγορίαν. Gal. 6. aph. 1.

IMPOSSIBILIS, ἀδύνατος, interdum idem, quod *invalidus*, Diet. jatr. n.8. Interdum verò sumitur pro eo, quod fieri vel planè non, vel rarissimè potest. Hipp. 5. aph 60. & 1 progn. t.3. *impossibile* enim raros casus non excludit ap. Hipp. demonstrante hoc C. Rej. C. El. q.79. n.6. In strictâ verò significatione *impossibilis* nullus est conceptus positivus, adeoque & nulla scientia. Helmont. de Lithias. c.7. n. 12

IMPOTENTIA, ἀδυναμία, vide *Adynamia*. Sumitur, & sæpè strictissimè pro *Sterilitate virili*, Hildan. Cent.5. obs.40. Cent.6. obs.59.60 Paracels. tr.4. de Pestil. c.2. & de morb. ex Tartaro tr.1. c.2. Eph. N.C. Ann III. obs. 41. & 77.

IMPRÆGNATIO propriè idem est, quod *Graviditas*, Gr. dici posset κύησις, ἐγκύησις, vel ἐγκυμοσύνη, notatq; nihil aliud, quàm fœcundum congressum maris cum fœmina, ita ut hæc concipiat ex illo coitu fœtum. *Imprægnatio* nihil aliud est, quàm conceptio, & embryonis generatio, dicit Forest. l.28. obs.59. & ita sumit ex parte mulieris passivè. Tropicè, & Ænigmaticè Spagyricis quoque dicitur *imprægnatio* mystica in misterio lapidis Philosophici, quando Mercurius virgineus; qui nullo alio metallo adulteratus est, conjungitur cum suo Sulphure, quod secum habet invisibiliter, Libav. Apocal. Hermet. P. poster. Heptad Hermet. Monand. 2. T. II. Oper. p.391 352. De hac quoque legi potest tr. de Alchymia Incerti Authoris c. 32. in Theatr. Chym.

Chym. Vol. III. Vocatur aliàs Dealbatio, Vol. IV. p. 760.

Imransus, ἀνάριστος vocatur, qui prandio abstinet, Hipp. 2. de R.V.I.A. t. 27. Vide *Anaristesis*.

Impressio, Gr. προσβολὴ quid propriè significet, notum est. Videlicet & activè, & passivè accipi potest. Activè notat actum quendam violentum extrinsecum, quando vel casu, vel arte corpori aliquid cum violentia applicatur, ut cogetur loco cedere, vel locum relinquere; v. g. quando Chirurgus in luxatione, aut fracturis ossa prominentia vi quadam *imprimit* in locum pristinum, dicitur *impressio*. Passivè verò quoq accipitur pro illius violentę actionis passione. Ita Hildan. *impressionem* Cranij pro Cranio *impresso* posuit, Cent. 5. obs. 95. ex 3. *Impropriè* verò Paracelso, & suis sectatoribus *impressionem* vocantur fructus invisibiles, ut stellarum in inferioribus, Rul. & Johns. h. e. effectus quidam occulti, & dispositiones, vel virtutes latentes invisibiles, Paracels. Philos. sag. l. 1. quæ proveniunt, vel ab influxu astrorum, & dicuntur *impressiones cœli*, astrorum, Parac. præf. in lib. de morb. invisibil. Paramir. l. 4. vel ab Elementis intrinsecis, ita in herba Flammula dicta vis caustica est ab *impressione ignis*, Paramir. l. 2. vel à meteoris *impressiones Meteoricæ*, Labyrinth. Medic. c. 3. à parentibus Paragran. 2. &c. ab imaginatione *impressio imaginationis*, l. 1. de peste, cum additionibus &c. Differre creditur ab *inclinatione*, quòd hæc sit absq; violentia, & possit negligi, vel mutari, *impressio* verò non possit mutari, Parac. d. l. l. 2. *Impressiones* vocantur ab eodem, & *Prædestinationes*, d. l. l. 1. Enimverò an non meritò hujusmodi fictitias *impressiones fatuas* vocaverit Libav. Tom. IV. Op. p 170. non est jam nostri instituti, determinare.

Impressura idem videtur esse, quod *impressio*, & M. A Severinus usus pro insigni, & contumaci inquinatione morbosa, vel infectione, qualis occurrit in lue Venerea, l. de noviss. absceff. c. 23.

Impuber, *impubes*, *impubis*, ἄνηβος, propriè dicitur, cui nondum pili in pube, sive loco hypogastrij proruperunt, & ita nondum ad adultam ætatem pervenit, Gal. l. 8. de S.F. Hyacinthus. Usurpatur non solum de masculis, sed etiam de fœmellis. Helmont. tr. Ret erta dicit, *impuberes* etiam non raro concepisse.

Impulsio. ὦσις, ὤθησις, ἔνωσις, significat motum factum violentum à movente tangente, ita ut, quod movetur, non relinquat. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 28. Ita Cor sanguinem in arteriæ magnæ principium *impellit*, qui successivè reliquum jam præsentem promovet eodem pulsu. Aliquando & ὦσις *inclinationem* jam ex violentia impulsionis factam significat. Hipp. 3. aph. 26. Vide Dict. n. 948. Hodieq; hypothesis de *impulsione* adeò applausum invenit, ut primum sibi vendicaverit locum inter motus naturales, hinc & Joh Marc. Marci *Othosophiam*, sive Philosophiam *impulsus universalis* conscribere non dubitavit, cujus etiam mentio fit in Act. Erud. Lipf. 1685.

Impurgatus, ἀκάθαρτος. Vide *Acatharsia*.

Impurus, ἀκάθαρτος, idem quod *impurgatus*. Opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*, Vide *Catharos*. In omni corpore mixto *purum*, & *impurum* conjuncta esse, docet Paracels. de morb. Tartar. c. 3. ubi & duplex *impurum* statuit, *Coagulatum* quod *Tartarum* appellat, & *Resolutum*. Patet verò ex alijs quoque locis, *Impurum* Paracelso idem esse, quod *Excrementum*. *Impurum alkali* est ejus spuma, quæ aufertur in repurgatione post exstructionem. *Impurum Tartari* est ipsius Alkali. Rul. & Johns. in Lex.

Imputrescibilis, ἄσηπτος dicitur, quando calidum, & humidum moderatè sese habent: Gal. l. 5. M.M. c. 5. Vide & *Asapes*.

* Imus, κατώτατος, idem quod *infimus*. Dicitur vel de tertia corporis regione, sive cavitate, quæ *Abdomen*, & *Imus Venter* vocatur. Vide *Abdomen*: vel de infima parte abdominis, quæ umbilicum, ac pudenda interjacet, ita ut in hæc tria totum abdomen dividatur, in Hypochondria, Locum umbilicalem, & imum ventrem, Gal. 2. aph 35. Aut ficuti Anatomici faciunt in quatuor: Epigastrium, Hypochondria, Regionem umbilicalem, & Hypogastrium. Vide Bartholl. l. 1. Anat. c. 1. Vide & *Etron*. *Cato*, *Hypogastrion*.

In, quemadmodum alibi, ita & in Medicina duplicem potissimùm, aut etiam triplicem habet significationem. Vel enim privativè, aut negativè accipitur, & ita exprimitur apud Græcos per vocalem α στερητικὸν, h. e. privativam, v. g. *Incurabilis*, ἀνίατος, *inappetentia*, δυσορεξία, ubi saltem evphoniæ gratia interpositum est. Vel notat *In* ad locum, & ita auger significationem vocabuli. Exprimitur verò per Græcam præpositionem εἰς, vel ἐπὶ, v. g. *Insultus*, εἰσβολὴ, *inductio*, εἰσαγωγή, *infusio*, ἐπίχυμα &c. Vel denotat actualem præsentiam, & & exprimitur per præpositionem ἐν, vel σὺν, v. g. *innatus*, ἔγγονος, *innatans* materia in urinis, ἐναιώρημα &c.

Inacesco idem, quod *Acesco*, ὀξύνομαι, vel ἐποξύνομαι. Legitur apud Scribon. n. 104. de iis, quibus assumta in ventriculo. p. n. acescunt & corrumpuntur.

* Inaequalis, *inaequalitas*, ἄνισος, ἀνώμαλος, ἀνωμαλία, opponitur *Aequali*. Vide *Aequalis*. *Anomalos*.

Inalienatus idem, quod *Sincerus*, purus, γνήσιος. Legitur apud Scrib. n. 104. Vide Rhod. in Lex.

Inambulatio. idem, quod *Ambulatio*, & quidem modicam περιπάτησις, Gal. l. 7. M. M. c. 1.

Inanimatus, ἄψυχος, opponitur *animato* dicturq; de omnibus, ubi non est vitalitas. Paracelsus verò *inanimata* vocat homines sydereos, & sex eorum species refert, in quibus non est anima: *Nymphas*, *Gigantes*, *Lemures*, *Gnomos*, *Vulcanos*, & *Umbragines*, Philos. sagac. l. 1. & 2. Enimverò spectra potius, & praestigiae Diabolicae tales hominum species habendae sunt, quàm vera corpora humana.

* Inanis, κενός, κενεός. Vide. *Cenos*, *Cenoen*.

Inanitio, κένωσις. Vide *Cenosis*.

Inappetentia, ἀνορεξία. Vide *Anorexia*.

Inaresco idem, quod *Exiccor*, & quidem cum adhaesione in vase. Ita *inarescere* mortario collyria scripsit Scrib. n. 22.

Incalesco. idem, quod *Calesco*. Vide *Calescens*.

Incarnans, *incarnativus*, σαρκωτικός, nomen est remediorum carnis generationem in ulceribus promoventium. Dicuntur & Latinè *Sarcotica*. Nam quamvis carnis generatio naturae opus videatur, juvamr tamen illa medicamentis, quae modicè calefaciunt, moderatè detergent, & purgant, minimum siccant, nullòq; modo adstringunt. Videantur, & Dogm. nostra Med. Gen. P. VI. c. 2. dogm. 9. p 613. Catalogum *incarnativorum* vide apud Senn. Jonston. Morellum, Tilemannum, Rolf. & alios. *Incarnativam* vim solum esse ex Mercurio, vult Paracels. l. de tribus primis essentijs c. 7. Urina *incarnativa* eidem vocatur, quae post usum Terebinthinae, Masticis, Thuris, Mumiae &c. redditur, & vim habet sarcoticam l. 1. de Tartar. tr. 3. c. 1. *Incarnativum* universale *Balsamus Mumiae* eidem habetur, & post hunc *Spiritus Auri*, l. 2. de peste cap. 4. Rul. & Johns. *Incarnativa* sic descripserunt, quòd sint medicamenta Chirurgorum, vulneribus cutem obducentia, vel carnes concludentia. Internam *carnem generantia* ad alimenta potius spectant.

Incendium, πυρκαΐα, καῦσις quid propriè significet, notissimum. In hac propria significatione sumitur à Gal. com. 3. in 1. Epid. t. 1. & l. de praesag. ex insomnijs in princ. Tralatitiè etiam accipitur hodieq; de paroxysmo febrili, vel ardore vehementiori febrili, qui *incendium febrile*, φλόγωσις, *incensio* vocatur, uti passim apud Willis, Piens, & alios observare licet.

* Incensio, καῦσις, φλόγωσις, idem ferè quod *incendium*. *incensiones* quoque vocat Hipp. *Inflammationes*, & calidos tumores, notavit Gal. 3. de ijs, quae in med. t. 30. *Incensivus* idem, quod καυστικός. Vide *Causticos*.

Inceratio, ἐγκήρωσις, est mistio humoris cum re sicca per combibitionem lentam ad consistentiam cerae remollitae. Aliàs etiam *imbibitio*, de qua supra; quae fit per irrigationem, re sicca potante humidum. Nec alia *Nutritio* est Medicorum, qua Sarcocolla, Lithargyrus, & alia paulatim succo quodam potantur, & ad usum evadunt commoda. Rul. & Johns. *Incerationis* Spagyricae in lapidis Philosophici opere aliquoties etiam mentio fit in Th. Chym. Vol. III. praesertim M. Joh Isaaci Oper. Mineral. c. 16. 17 26 109. & Tol. VI. p. 250. Generalius, sed obscurius quoque describitur, quòd sit fermentatio, vel potius informatio, seu prolis imperfectorum ad conditionem lapidis accipiendam formatio: Ger. Dorn. tr. Artificium supernaturale c. 5. & tr. Philosophia Chemica, in T. 1. Th. Chym. p. 295. & 427. *Incerationis* quoq; mentionem fecit Libav. Apoc. Hermet. P. post. T. II. Oper. p. 410. *Inceratio* Philosophica est, quando Mercurius Philosophorum cum Sulphure eorum, tanquam cera, ac vero glutine Philosophorum conjungitur. Bekher. in Oedip. Tit. 7. § 4.

Incerniculum. Vide *Infundibulum*.

Incessus, βάδισις. idem, quod *Ambulatio*, *Badisis*.

Incidens, τμητικός est species facultatis medicamentosae, quae consistit in partibus salinis tenuioribus, facilisque extractionis, & actuationis. Coincidunt cum Attenuantibus λεπτυντικοῖς; vide *Attenuantia*. Jung. Gal. l. de atten. victu. c. 3. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. fin. & l. 6. de S. F §. Amygdala. Propter eandem vim salinam *incidentia* quoq; aliquando stimulant ad expulsionem. Quod enim vim habet *incidendi*, habet & *incitandi*. Lind. Ex. V. §. 117.

* Incidens, pen. brevi, ἐμπίπτων, vide *Empipto*. *Incidere* etiam absolutè ponitur pro *incidere* in malum, vel morbum; Scrib. n. 171. notante Rhod. in Lex. *Dies incidentes* ἐμπίπτουσαι ἡμέραι Galenô dicuntur, in quibus imperfectae solent fieri Crises, ut sunt tertia, quinta, sexta, nona. 3. progn. t. 1.

Incineratio, τέφρωσις, est ignitio, corpora vehementiori igne in cineres convertens. *Incinerantur* autem vegetabilia, & animalia. Mineralia verò (Chymico more loquendo) propriè non in cineres, sed calcem redigi dicuntur.

Rul.

Rul. & Johnſ. Vel *incineratio* eſt operatio, quâ ſuo humido ingenito res ignis violentia ſpoliata in cineres redigitur, ita ut nulla arte priſtinum ejus corpus fit reparabile. Fr. Hofm. cl. Schrod. l. 3. c. 9. §. 22. Differt à *Calcinatione*, ut genus, & ſpecies. Omnis quidem *incineratio* eſt calcinatio: ſed non vice verſa. Id. l. 2. cap 43. §. 75. *Incinerationem* præcipuè locum habere in vegetabilibus, & animalibus, cùm ſalia parantur fixa, docet Rolf. Ch. l. 2. c. 3. Dicitur & *Cineratio*, *Cinefactio*.

Incipio, ἄρχεσθαι dicitur de morborum principio Hipp. 1. aph. 12. 4. 2. 22. 2. aph. 29. vide Diet. n. 110. Vide & infrà *Principium*.

* Incisio, ἐγκοπὴ, vide *Encope*. Quibus ſaltem hoc addi debet, quod vocab. *Inciſio* non ſemper accipiatur in malam partem pro ſolutione continuitatis morboſa, ſed etiam in bonam pro operatione Chirurgica, vel Anatomica. Frequentiſſimè in uſu eſt phraſis. *Inciſio* Venæ, Nervi. De *inciſionis* modo in calculo veſicæ, vide Fab. Hildan. l. de lithotomia, c. 12

* Incisor, τομεύς. Epitheton dentium quatuor anteriorum in utraque maxilla, Vide *Dens*.

Incisorium, τομεῖον, dicitur tabula, in qua fit ſectio, vel inciſio. Braſſavol. in indic. Galenico.

Incitatio, ὁρμή. Vide *Horme*.

Inclinatio, ἔγκλισις, κλίσις, ῥοπή, vel accipitur propriè, quando corpus, vel vas aliquod obliquè vertitur, & idem eſt, quod *Reclinatio*, ἀνάκλισις, quæ ſignificatio per ſe nota: vel Metaphoricè, & tralatitiè, (quod Medicis frequentiori in uſu) & quidem, aut de humorum in hanc, vel illam partem conatu, vel *propenſione*, & dicuntur humores ῥέπειν. Hipp. 1. aph. 21. Jung. Diet. n. 751. aut de totius humanæ naturæ vi, & propenſione ad aliquid. Rul. in Lex. ita tamen, ut nondum adſit coactio, aut violentia, & in hoc differt ab *Impreſſione*, vel *Prædeſtinatione*. Vide *Impreſſio*. De hac *inclinatione* plura apud Paracelſ. occurrunt, ut & Helmont. tr. Aſtra neceſſitant, non inclinant. Septem Planetæ vocantur Duces, & Comites *Inclinationum* à Ger. Dorn. tr. Duellum animi cum corpore. Th. Ch. Vol. I. p. 473

* Incoctus, *Incoctio*, propter duplicem particulæ *In* acceptionem, *Privativam*, & *Intenſivam*, duplicem etiam, & planè contrariam obtinet ſignificationem. Juxta priorem dicitur Gr. ἄπεπτος, ἀπεψίασμος, ἀπεψία, vide ſuprà *Apeptos*, & *Apepſia*; & reſpondet *Crudo*, *Cruditati*; vide etiam *Cruditas*. Gal. l. de conſtit. art. med. c. 15. Denotat verò rem, vel planè non coctam, vel inſufficienter coctam, ſive fiat per coctionem naturalem, ſive artificialem. Juxtà poſteriorem verò *Incoctum* ſignificat quod probè coctum eſt, vernaculè *eingekocht*. Vide Rhod. in Lex. Scrib. Unde & *Incoctilia* dicuntur vaſa Plin. l. 34 c. 17. quando album *incoquitur* æreis operibus Gallorum invento. Meminit & Libav. Synt. Arc. Ch l. 7. c. 24.

Incognatus, ἀσύγγονος, *Incanis*, Plauto dicitur, qui cœna abſtinet. Scrib. n. 140. Rhod. in Lex.

Incommodus, δύσχρηστος. Vide *Dyſchreſtos*.

† Incompressa annotatio. Dunc. Lid. de febr. libera caloris invaſio ſine paroxyſmi ſigno Senn. de feb. l. 3. c. 2

Incomprehensibilitas, ἀκαταληψία idem, quod *incertitudo*. Vide *Acatalepſia*, Gal. de opt. dic. gen.

Inconstans, *Inconſtantia*, ἀκατάστατος, ἀκαταστασία. Vide *Acataſtatos*.

Insuetus, ἀσυνήθης idem, quod *Inſuetus*. *Inſolitus*. Vide *Aſynethes*.

Incontinens, *Incontinentia*, ἀκρατής, ἀκρασία, ἀκράτεια. Vide *Acraſia*. *Acratia*. Frequenter dicitur de *Incontinentia Urinæ*.

Incorporatio, Gr. dici poſſet ἐνσωμάτωσις, eſt ſpecies miſtionis, vel comiſtionis, qua ſtatim humida cum ſiccis in unum corpus per formam maſſæ contemperantur. Differt à *Nutritione*, vel *Imbibitione*, quòd non lentè, & ſucceſſivè fiat, ſed tantum humoris ſtatim addatur, quantum ad corporis miſti conſiſtentiam requiritur, ut fiat veluti paſta, unde & *Impaſtatio* nominari poteſt, in nonullis *Subactio*. *Incorporatæ* autem res in calore digeſtorio relinquuntur, ut mutua actione, & paſſione craſin communem naniſcantur. Rul. & Johnſ. in Lex. *Incorporatio* quoque vocatur, quando ſpiritus in corpus convertitur, & reducitur Th. Chym. Vol. V. p. 16.

Incorruptibilis, ἄφθαρτος, Vide *Aphthartos*.

Incorruptus, ἀψαυστος, ἄφθαρτος, quid generaliter ſignificet, notum eſt; nimirum purum, ſincerum, quod non eſt vitiatum. Ita Scrib. de ſe teſtatur, curam habuiſſe, ut *incorruptas* compoſitiones medicamentorum acquireret, n 38. Specialiter verò accipitur de Virgine vera, illibata, quæ virum nondum paſſa Caſp. Rejes C. El. q. 41

Incrassans, *Incraſſativus*, παχυντικὸς epitheton medicamentorum quorundam, quæ Galenus frigida poteſtate, & craſſarum partium eſſe ſtatuit l. 5. de S.F. c. 20. Confer ad Dogm. noſtra P. VI. c. 2. p. 712. Talia medicamenta vocantur, & Græcis abſtractivè παχυσμοί. Foeſ. Oec. p. 490.

* In-

* INCREMENTUM, αὔξησις, ἐπακμὴ, idem quod *Augmentum*, vel *Augmentatio*, de quibus suprà.

* INCRESCENS, ἐπακμαστικὸς, vide *Epacmasticos*.

INCRUSTATIO, ἐσχάρωσις, κονίασις, πλάκωσις, diversam obtinet significationem, pro varietate subjecti, de quo dicitur. In Chirurgicis notat crustæ generationem; vide *Crusta*. Vel significat *illitionem* quandam, & imbuitionem sive liquoris, sive picis, aromatum &c. vasis interioribus factum, de qua videatur Rhod. ad Scribon. n. 135. & in Lex. *Incrustatio* unius metalli super aliud fit cum Mercurio, vel salibus, & huc pertinent *Deauratio*, & *Deargentatio*, de quibus suo loco. Jacobus le Mort. Metallurg. contr. p. 272.

INCUBA, i.e. *Sponsa Solis*. Rul. in Lex.

* INCUBUS, ἴνκυβο, ἐφιάλτης. Vide *Ephialtes*. *Incubus* est nocturnus spiritus, illudens fallensq; mulieres in somno, ac si rem cum eo commiscerent. Rul. & Johns.

INCURABILIS, ἀνίατος, ἀνήκεστος, ἀθεράπευτος, idem quod *Insanabilis*, dicitur vel de morbis, & dicuntur illi, qui vel simpliciter nullam, vel rarissimè, & difficulter admittunt curationem, Libav. Tom. III. Op. p. 123. Quomodo verò differant à *Lethalibus*, vide in Dogm. nostr. Med. Gen. P. II. c. 5. d. 12. p. 166. seq. Jungatur Nic. Taurell. Method. prædictionis pag. m. 444. Vel de partibus corporis ipsis, quarum generalem scopum Gal. esse dicit, à corpore rescindere l. 6. de C. M. P. G. c. 2. sed fallitur. Nam dantur partes *incurabili* affectu laborantes, quas tamen non expedit rescindere; ut sunt Tumores quidam fungosi, quædam Strumæ, & similes Excrescentiæ &c. Vide *Insanabilis*.

INCURIOSUS, *Incurius*, ἀμελὴς dicitur, qui cogitationibus non indulget nimis, aut curis, homo levioris animi. De *Incurijs* notavit Helm. eos rarò canescere de Lith. c. 9. n. 55. E contra imaginando canescunt pili, tr. Imago mentis n. 40.

INCURSUS dicitur D. Laur. Bellin. Prof. Pisano arteriarum motus extrorsum, sive dilatatio qua digitos prementis ferit, & κατ' ἐξοχὴν *Pulsus* vocatur. Opponitur *Subductui*, de quo infrà: In operis nuperrimè edit. Membro II. de *Pulsibus*. p. 72.

* INCURVATIO, κύρτωσις. Vide *Cyrtosis*. Peculiarem spinæ dorsalis *incurvationem* lege apud Hild. c. 6. O. 74. Penis *incurvatio* legitur apud Blas. Med. Univ. p. 334. Potest etiam vocabulum hoc in bonam partem sumi pro operatione Chirurgica, quamvis usitatius *Inflexio* fortassis vocetur.

INCUS, ἄκμων hujus vocabuli propria significatio spectat ad fabros metallorum &c. in qua etiam usus Gal. explicando pulsus dicroti naturam, l. 1. de diff. puls. c. 17. Tropica verò significatione usurpatur ab Anatomicis, dum Ossiculum aliquod in aure interna *Incus* dicitur, quemadmodum, & reliqua *Malleus*, & *Stapes*, quibus additum legitur quartum à Sylvio inventum *Orbiculare*, Lindano *Cochleari* dictum; de quibus videatur Barthol. Anat. libell. IV. cap. 7.

INDARION, ἰνδάριον, nomen Collyrij, cujus descriptio habetur ap. Aet. l. 7. citante Gorr.

* INDEX, apud Latinos in Medicina duplici gaudet significatione, 1. dicitur de *digito* proximo à pollice, qui & λιχανὸς, & δεικτικὸς Græcis dicitur Gal. l. introduct. c. 10. Vide *Dactylos*, 2. usurpatur de diebus, qui futuram crisim prænunciant, & veluti indicant, & Gr. dicitur ἐπίδηλος. Vide *Epidelos*.

INDICANS, δεικτικὸς, ἐνδεικτικὸς, in Medicina non solùm significat id, quod nocet, uti quidem plerіq; terminum hunc cum Gal. de methodo medendi intellexerunt; sed debet applicari utriq; Methodo conservandi, & Medendi. Estq; nihil aliud, quàm res secundum, vel præter naturam, monstrans, aliquid agendum esse Medico Dividitur in *primarium*, vel *Essentialem*, quod nihil aliud est, quàm Causa, vel Sanitatis, vel Morbi, & *Secundarium*, quod constituunt Accidentia utriusq; & alia Attributa caussarum, vel Subjecti. Plura petantur è Dogmat. nost. M. gen. P. IV. c. 1. seqq. *Indicans* quoq;, vel *Indicativum* idem est, quod *significans*, vel *significativum*, & usurpatur de signis Gr. δηλωτικὸς, Gal. l. Ars Med. c. 2. & 3 Vide *Delos*.

* INDICATIO, ἔνδειξις. Vide *Endeixis*.

INDICATOR musculus vocatur Riolano digitorum extendens. Barthol l. 4. anat. c. 9.

INDICATUM, Gr. ἐνδειγμα, (quamvis communiter *indicidium* significet, opponitur *Indicanti*, & ad utramque Methodum referri debet, nihilq; aliud est, quàm res juvans, sive auxilium à Medico applicandum, cùm pro conservanda, tùm pro recuperanda valetudine. Vid. Dogm. Nostr. d. l.

* INDICIUM, idem quod *Signum*, σημεῖον. Vide *Semeion*. *Signum*.

INDICON, ἰνδικὸν, est æquivocum in Medicina. Velenim (1.) significat speciem piperis, uti pleтique exponunt loca Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 12. l. 1. de morb. mul. CXIX. 1 l. 2. XLVII. 14. LXV. 14. LXXXIV. 8. junge Foes. Oecon. pag. 281. seqq. Vel (2.) lignum, quod vel ipsum *Guajacum*, aut *Sanctum*, aut ei prorsus simile habetur, de quo videatur ex Manardo

Poteft. l. 32. obf. 7. in Schol. vide *Guajacum*. Vel (3) fignificat materiam coloris cujusdam, præ-tertim cœrulei, cujus duæ differentiæ à Dioscoride l. 5. c. 107. affignantur: *Nativum Indicum*, quod tanquam fpuma arundinibus *indiæ* adnafcitur. Hoc fibi inexploratæ inventionis fuiffe fcripfit Plin. l. 35. c. 6. Vocatur ab *Ægineta Melan indicum*, de quo etiam vide Fallop. Metall. f. Foffil. c. 34. Tom. I. p. 339. *Factitium alterum*; quod offerunt infectoriæ officinæ five tinctorum, & adhæret, vel innatat æreis cortinis, quam detractam artifices exiccant. Optimum eft, quod cœruleum præbet colorem. Refertur inter medicamenta leviter adftringentia, & quæ ulcera purgant. Diofc. d. l. Gorr. Alij verò fuccum herbæ dicunt, qua nunc tinguntur panni, & vocatur *Glaftum*, vulgò *Maid*. Rul. & Johnf. Vel (4) dicitur de *lapide indico*, qui ejusdem cum *Hieracite* virtutis eft, fanguinem fiftentis, tefte Gal. l. 9 de fimpl. fac. Ægin. l. 7. c 3. Vel (5 (*eft nomen Balfami*, quod & *Peruvianum* dicitur, de quo videatur Schroder. l. 4. cl, 2. n. 475. Schroder. in Clav. ad h. l.

Indifferens, ἀδιάφορος, epitheton eft rerum non naturalium medio modo fefe habentium, quarum ufus ad fanitatem, & abufus ad morbos facere folet. Vide Dogm. noftra l. ... 6. d. 2. p. 72. *Indifferenter* vivere idem eft, ac absq; regimine & cautione vivere, genio fuo indulgere Scribon. n. 123

Indigentia, ἔνδεια, idem, quod *Defectus*. Vide *Endeia. Defectus*.

Indigestio, *indigeftus*, ἄπεπτος, ὠμὸς, idem, quod *incoctio*, *incoctus*, *Cruditas*, de quibus fuis locis. Poteft dici de alimentis, humoribus, & excrementis, quemadmodum de *Coctione* dictum eft.

Indignatio, ἀγανάκτησις, eft fpecies iræ occultæ, & intrinfecæ, cujus characterem effe folet σαρκάζειν, i. e. *frendere*, five labia fortiter comprimere Gal. 1. *de artic*. t. 28

Indignatorius mufculus dicitur is, qui oculum ad parvum angulum in latus abducit. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. p. 513

Indolentia, ἀναλγησία. Vide *Anodynia*.

Indormio, ἐπικοιμάομαι, idem, quod *Obdormio*. vel quando alicui affectioni fomnus fupervenit, Hipp. 5. aph 27. Diet. n. 316

Inductio, ἐπαγωγή, à Latinis propriè fumitur pro *inunctione*, & *illitione*. Ita Emplaftra in alutam, linteum *induci* dicuntur. Accipitur etiam pro *impofitione* in partem corporis affectam. *Inducere* fronti, pedibus, &c. Vide Rhod. in Lexic. Scrib. & Keuch. in not. ad Seren. p. 90

Indulgentia, χάρις, idem, quod *gratia*. Rolf. O. ac M. Med. Sp. l. 14. f. 1. cap. 28. Vide *Charis*. De *indulgentia* parentum noxia lege Linden. Ex. l. §. 28. 29

Indurans, σκληρύνων, σκληρωτικός, dicitur de quibusdam medicamentis, quæ funt frigidæ naturæ vel temperamenti, cum defectu caloris, & fermentabilitatis, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 10.

Induratus, idem, quod *Duratus*, σκληρυνθείς, vide *Duratus*. *Indurata* σκληρυσμοί, σκληρύσματα, vocantur, & συῤῥεύματα, Gal. l. 5. de S. F. c. 7. Vide fupra *Duritia*.

Indus, ἰνδὸς, idem, quod *indicus*. Paronymicum à regione *india*, eftq; Epitheton quorundam medicamentorum, Ita Pilulæ Indæ Haly vocantur validè purgantes, quarum defcriptio habetur in Difpenfatorijs, & meminit etiam Foreft. d. l. item *Emplaftrum indum* Tharfei Chirurgi apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13

Indusium, χιτωνίσκος, ftrictè fignificat linteum vel lineum indumentum, quod nudo corpori induimus. Talia in ægris mutare, nonnulli diffuadent, alij commendant; de qua controverfia, & legatur Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. f. 2. c. 3. & Cafp. Rejes C. El. quæft. 81. n. 10. 11. *Indufia* in mures mutata notavit Helmont. tr. Imago Ferm. impr. n. 9. *indufium* etiam in fœtu fœminino vocatur *Tunica Amnios* corpufculo obvoluta, & unà in partu exclufa. Vallef. l. 5. de H. C. F. c. 17

Inebrio, μεθύσκω, h. e. ebrium facio. Eft autem nihil aliud *inebriare*, quàm caput ferire, deliria progignere, κεφαλὴν πλήττειν, καὶ παραφροσύνας ἐγγενᾶσθαι, uti vivis coloribus defcripfit Gal. c. 3. de R. V. I. A. t. 1. feqq. Quare rectiffimè fcripfit Linden. Turpe eft, *inebriari* nocte: turpius die; turpiffimum mane. Ex. X. §. 295. Quid? quod Paracelf. odorem *inebriativum* cauffam Caduci feu Epilepfiæ citra veritatis jacturam ftatuerit tract. h. tit.

Inedia, ἀσιτία, eft *abftinentia à cibo*, & potu. Poteft etiam vocari ὀλιγοσιτία. Nam vel totalis, vel partialis *abftinentia* comprehenditur hoc vocabulo. Pertinet inter Res Medicas non naturales quamvis Galenus l. de V. S. adv. Erafiftratum c. 9. è numero rerum exiftentium excludat, fcil. Phyficarum. Favere poteft fanitati promovendæ, & Morbis gignendis, Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 72. & l. 18. f. 1 c. 5. & 6. Extremam *inediam* feptem dierum ὡς τὸ πολὺ judicat Lind. Ex. XIII. §. 238. feqq. Dari tamen & miraculofas five prodigiofas *inedias* multò longiores, crediderunt nonnulli Clariffimi in arte Medica Viri, v. g. Lang. l. 2. ep. 27. Hildan. Cent. 2. Obf. 40. & 41. & c. 3. Obf. 85. Cent. 5. Obf. 33 Cafp. Rejes C. El. q 58. quas tamen ad unum omnes, & fimiles ceu omnino fictas, & ementitas rejicere non

veritus est D. Veschius Ephem. N. Cur. A. III. Obs. 35

INEPTUS, Ineptitudo, ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιτηδειότης, in genere significat naturalem *impotentiam*, vel ἀδυναμίαν. Sub se verò multa comprehendit. Hinc rectissimè Linden. scripsit *ineptum*, quod est alienum à re, à persona, caussa, loco, tempore, modo, Ex. XI. §. 123. Gr. dicitur ἀεργός. Et *ineptus risus* Melancholicorum proprius vocatur à Sere. cap. de splene curando. Vide Keuchen. in Not. p. 178. Gr. ἄκαιρος, *intempestivus*.

INERTIA, in genere idem, quod *ignavia*. Propriè tamen *imperitiam* in aliqua arte significat. Græcè ἀτεχνίη. Vide *imperitia*. Hanc rectè temeritatis nutricem, & matrem vocavit Hipp. in Lege III. 14.

INESIS, *Inethmos*, ἴνεσις, ἰνεθμός, idem, quod κένωσις, & *vacuationem* significat à verbo *ἰνέω, vacuo*, quod legitur apud Hipp. l. de L. H. XXXIIX. 11. l. 1. de morb. mul. LXXXII. 17. quemadmodum, & ἰνεθμός legitur apud eundem l. de Loc. in hom. XXX. 13. XLIV. 6. XLV. 3. 8. L. 14. Junge Foes. p. 282. Erotian. Onom. p. 54. 55

INEXERCITATUS, ἀγύμναστος, idem, qui *Otiosus*, *Piger*, qui corporis quieti nimis vacat. Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 2.

INEXPERTUS, idem, qui *imperitus*, ἄπειρος.

INFANS, apud Latinos lata gaudet significatione. Complectitur, n. & fœtum humanum in utero bimestrem, trimestrem, &c. & Græcè vocatur Hipp. νήπιον, 4. aph. 1. & 3. Epid. s. 2. t. 7. & 8. ubi vide Galen. comm. ad h. l. Adde Dieter. n. 570. C. Rejes C. El. q. 55. Communiter tamen sumitur de recens natis usq; ad illud tempus, donec incipiant sermone uti. Hæc enim videtur vocis derivatio à non fando. Et Gr. dicitur παιδίον, quamvis hoc vocabulum Dier. ad primum septennium usq; extendat n. 643. De sanitate tuenda infantum consule Gal. l. 7. de san. tu. c. 7. seqq. Spagyricorum *infans* qui dicatur in magisterio Lapidis Philosophici, & quomodo per imbibitionem nutriatur, legatur Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 8. & Alchymiæ Phamaceut. c. 7.

INFARCTUS, substantivè, & adjectivè, ἔμφραξις, ἔμφρακτος. Vide *Emphraxis*, *Emphracticos*, *Emphragma*.

INFECTIO, homonymum est vocabulum. Vel enim idem est, quod *Tinctus*, vel *Tinctura*, Gr. βαφή. Unde. *Ars Infectoria*, sive *Tinctoria* vocatur. Et *infectores* sunt iidem cum *Tinctoribus*. Scribon num. 57. Rhod. in Lexic. Vel quod Medicis usitatius convenit cum *Contagio*, & denotat μίασμα, malignum, & venenatum, de quo suprà. Vide *Contagium*. *Infectum corpus* leguur apud Scribon. n. 185. De differentia inter *infectionem* pestis, & *infectionem* Medicam cui placet legere, videat Parac. l. 1. de peste. c. 1. Materia *infectionis* dicuntur, & Inquinamentum, inquinabulum, Impressura apud Severin. l. de nov. obs. abscess. c. 23. & alibi.

† INFELIX lignum Sambucum vocant Laur. lib. 27

INFERIOR, Vide *Cato*.

INFERNUS, ᾅδης. Vide *Orcus*.

INFERVEFACIO, h. e in aliquo vase fervefacio. Aliquoties legitur apud Scrib. n. 39. 53. 153. 271 Item *infervesco*, n. 37. 108. &c. Vide Lex. Rhodij Scribonian.

INFESTO, ἐνοχλέω. Vide *Enochleo*. *Infestare* dicitur, quod aliquem vel adoritur vehemente impetu, velut festinans in perniciem ejus, vel opprimit mole turbationum. Linden. Exerc. XVI. §. 45

INFIBULATIO, ἀγκτηριασμός, vide *Ancteriasmos*. Adde Mercurial. V. L. l. 1. c. 19.

INFIDUS, ἄπιστος, dicitur de signis *incertis*, Gal. 2. aph. 27

INFIMUS, vide *imus*.

INFINITUS, ἄπειρος, idem, quod *immensus*, Epitheton doloris apud Scribonium n. 190. 194. Rhod. in Lex.

I[illegible]ARIUS, νοσοκόμος, vocatur *infirmorum curator*, quemadmodum, & locus, ubi infirmi curabantur, *infirmarium*, & *Infirmatorium* dicitur, teste Diet. n. 655 fermè circa fin.

INFIRMITAS, *infirmus*, ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, ἀσθενής ἄῤῥωστος. Vide *Arrhostia*, *Asthenia*. Nullum hominem fuisse, qui omnes partes corporis simul *infirmas* habuerit, asserit Galen. l. 2. de L. aff. c. 7. Omnibus morbis obnoxia *infirmitas* dicitur. Lind Ex. XIII. §. 366

INFIXUS, καταπεπαρμένος, à καταπείρω, transfigo. Dicitur de festucis, & alijs, quæ membris *infigi* possunt, & opus habent extractione, vel manu, vel medicamento Gal. l. 1 de fac. Nat. c. 14. Dolor *infixus*, ὀδύνη ἐρείδουσα, describitur, à Gal. l. 2. de sympt causs. c. 5. circà fin.

* INFLAMMATIO, φλεγμονή φλόγωσις, accipitur latè, & strictè: latè significat omnem immoderatam caliditatem, etiam momentaneam, absq; tumore, quæ aliàs φλόγωσις dicitur, qualis etiam in scorbut. cis frequens esse solet. Vide *Phlogosis*. Strictè verò significat tumorem vehementer calidum p. n. in partibus carnosis, & sanguineis, cum rubore, & dolore, provenientem à sanguinis fervidioris, & impetuosius affluentis meatuumq, minorum ordinem turbantis collectione, & stagnatione. Græcè dicitur φλεγμονή. Nulla *inflammatio* magna est absq; febri. Dividitur in Internarum, & Externarum partium *inflammationem*. Illæ sunt plerunq; Erysipelaceæ, & fa-

& facilè malignitatem contrahunt. Distinctio quoque frequens in *Legitimam*, quæ à sanguine sincero copia solùm peccante oritur, & *Spuriam*, quæ à sanguine heterogeneo, vel bilioso, vel seroso, vel crudo provenit. Plura videantur apud Dieter n. 905. Linden. Ex. IV. §. 23. seqq. multis. Ex. XVI. §. 46. seqq. ut & in Chirurgicis Aquapendentis, Hildani, Barbette, aliorumq; scriptis.

* INFLATIO, ἐμφύσημα, ἐμπνευμάτωσις, vide *Emphysema*, *Empneumatosis*.

INFLATIVA *Medicina*, vel materia Medica dicitur, in cujus substantia dominatur grossa humiditas extranea, in quam cum egerit caliditas, generatur inde ventositas, quæ non dissolvitur. Tales sunt Phaseoli, &c. Avic. Libr. de virib. cord tract. 2. c. 1.

INFLEXIO, καμπὴ, idem, quod *flexio*. Vide *Campe*, *Flexio*.

INFLUENS, epitheton Caloris nativi vitalis ad differentiam insiti vel innati, & intelligitur ille Calor, qui mediante sanguine à Corde distributo corpori, ejusq; membris communicatur, & influit, uti præter alios exposuit etiam Pompejus Caimus de Calid. innat. c. 5.

INFLUENTIA, ἐπιρροή, idem, quod *influxus*, atque dicitur non solùm de humorum motu in aliquam partem: Ita sanguinis *influxus* omnis fit à corde per arterias, Linden. Ex. IX. §. 47. sed etiam de virtute quadam occulta à corporibus cœlestibus, vel sideribus descendente, & sese insinuante, à qua varios effectus dependere nonnulli statuunt. Gr. etiam Ἀστρορροία vocatur. Ruland. & Johns. ita descripserunt: *Influentia* naturalis est ea, quam *infundunt* astra superiora firmamenti ex naturali præscripto in hæc inferiora, quibus gubernant ac regunt per inclinationem in hominibus, brutis, alijsq; & per vires, & efficacias etiam in insensatis. Helmont. per actionem quandam Regiminis hactenus Scholis ignoratam expressit, quæ spirituum abstractorum instar propemodum in sibi substrata objecta operatur; estque nihil aliud, quàm Connexitas Stellarum, concitandi Gas inferum, juxta leges directionum ab omnipotente datas, & fixas, tr. Astra necessit. &c. n. 15. Plura de *influentijs* Stellarum vide apud Schroder. l. 1. c. 9. Verùm alij hunc Astrorum in inferioria *influxum* commentitium, falsum, & propterea rejiciendum censent; inter quos est Lind. Ex. XI. §. 187. Fr. Hofm. in Clavi ad d. Schroder. loc. & inter Physicos Ampl. & Excell. Dn. Sturmius in Part. Spec. Cosmicæ Scientiæ, qui, excepto Sole & Luna, reliquis Astris sive fixis, sive Planetis nullam concedit *influentiam*. Nobis placet ἐπέχειν, Legatur & de hac controversia Casp. Rejes Camp. El. q 34. n. 24. seqq.

INFLUXUS, vide *influentia*.

INFOECUNDUS, ἄγονος, idem, quod *Sterilis*. Vide *Sterilitas*.

INFRA, κάτω. Vide *Cato*.

INFRASPINATUS epitheton Musculi scapulæ partem externam, & gibbam totam tegentis, qui creditur brachium ad exteriora, agere retrorsum. Barthol. l. 4. An. c. 2. p. 563. Dicitur & *Suprascapularis inferior* ad differentiam Suprascapularis superioris, qui & Supraspinatus appellatur, de quo suo loco.

† INFRIGIDANS Galeni, aliàs ceratum rosatum Mass. de feb. cap. 28.

INFRIGIDATIO, *infrigidans*, idem, quod *Refrigeratio*, *Frigefactio*, κατάψυξις, ψύξις, ψῦγμα. Vide *Catapsyxis Frigefactio Frigefaciens*.

INFUNDIBULUM, χοάνη. Vide *Choana*. *Infundibulum* est vas metallicum, oblongum, cum manubrio, interius excavatum, liquata metalla recipiens, & in virgas, vel baculos conformans. Rul. & Johns. in Lexic. *Infundibulum* argenteum pro cibo, & potu descripsit cum applicatione Scultet. Arm Chirurg. Part. I. Tab. X. fig. 11. & Tom. XXXII. fig. 8. In Anatomicis *infundibulum* quoque vocatus sinus renum medius, ad quem materia urinæ colligitur: Aliàs *Pelvis*; item *Incerniculum* appellatum. Vesling. Syntagm. Anatom. cap. 5.

INFUSIO, *Infusum*, ἔγχυτον, ἔγχυμα. Vide *Enchyton*, *Enchyma*. Accipitur duplici modo: Late, & Strictè, & rursus Concretè, & Abstractivè. In Lata significatione concreta complectitur omnia medicamenta intus vel foris applicanda, quæ citrà coctionem certo tempore in liquore macerantur, sive posteà sequatur coctio, sive non; de quibus vide Weker. Antidot. gen. lib. 1. c. 15. Blas. Medic. Gener. P. II. l. 7. l. 2. subsect 4. c. 1. & alij. Describi possunt *infusa*, quod sint Extracta liquida corporum solidorum utplurimum præsenti usui dicata. In lata abstracta significatione denotat modum *infusionis* parandæ legitimum, qui videri potest apud Weker. d. l. lib. 3. c. 12. Fr. Hofm. in Clav. Schrod. l. 2. c. 63. Blas. d. l. &c. Strictè accipitur in concreto vel pro *infusione* laxativa, vel purgante. Schroder. l. 3. c. 63. Anonym. Sylv. Medic. cap. 9. Vel pro *Clysteribus*, Lind. Ex. XIII. §. 362. seqq: In abstracto *infusio* modum non solùm significat dictorum *infusorum*, qui in citatis Authoribus, & locis videri potest; sed etiam adhuc alium peculiarem, & novum; quo liquor medicamentosus in venam corporis apertam infunditur, unde & *Ars infusoria* & *Clysmatica nova* audit, hujusq; meminit aliquoties

Rolf. O. & M.M. Sp. l.8. f.2. c.30. l.11. f.3. c.11. l.14. f.1. c.30. Eph. N.C. Ann. l. obf. 149. Joh. Dan. Major. Invent. Medic. I. Etmuller. diff. de Chir. Infuforia, quæ tamen curandi ratio hodieq; ferè rurfus exolefcit.

INGENITUS, idem quod *Innatus*, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*. Inter cutas ægritudinum ærugi-nofarum, five Luis Venereæ; quas Paracelfus proponit l.7. de morb. Gall. c. 11. fexta eidem vocatur *Cura Ingenita*, quæ pertinet ad verrucas, & fungofas excrefcentias.

INGENIUM, Græcis idem, quod *Natura*, φύσις. Nam pro varietate naturarum variant, & *ingenia*, Gal. l. de cogn. & cur. an morb. cap 7. Lind. Ex.l. § 14. Quid Hermes Trismegiftus in Tabula fua Smaragdina intelligat per *Magnum ingenium*, expofuit Ger. Dorn. in Phyfica Trismegifti, dicens, denotare fummam diligentiam, & induftriam effe adhibendam in applicatione ignis ad opus illud fecretiffimum. Vol.I. Theatr. Ch. p.382

INGERENDA, προσφερόμενα, idem quod *Affumenda* per os, h. e. Alimenta. Et *ingeftio* idem notat, quod *Affumptio per os*. Vide Gal. 3. de R.V.I.A. t.22

INGLUVIES, ἀκολασία τῆς διαίτης, ἀπληςία, idem quod *victus intemperantia*, infatiabilitas, Gal. 6. aph. 18. Cauffa eft plurimorum morborum à cruditatibus dependentium; ita ut morbi & ægritudinum pericula è culinis exeant, Cafp. Rejes C. El. v.25. n. 16. & q. 88. n. 280. Helm. matrem vocat trium peccatorum fanguinis, abundantiæ, ftagnationis, & heterogeneitatis tract. Retenta. *Ingluvies* quoque vocatur ventriculus ille membranaceus in volatilibus, vernaculè *Struma* dictus, in quo recipiuntur alimenta per os ingefta. Bartholin. l.b.1. Anat. cap 9

INGRAVIDATIO, idem quod *Impregnatio*. *Ingravidationis* factæ abfq; immiffione membri virilis obfervationem vide in Eph. N.C. Ann. III. obf. 273. Vide *Impregnatio*.

INGRESSIO, *Ingreffus*, βάδισις, latè idem eft, quod *Ambulatio*, quæ fit, quando alterutrum crus per vices, & firmatur, & movetur, Hipp. 3. de art. t.73. Vide *Ambulatio*. Strictè accipitur de acceffu Medici ad ægros. Ita Claud. egregium libellum fcripfit de *Ingreffu* ad infirmos. Tropicè fumitur de cauffa Ilei, quando dicitur effe *Ingreffus* inteftinorum mutuus, Lind. Ex. IV 44. i.e. Infinuatio, Duplicatura. *Ingreffus* Spagyrica eft nutritio, conjunctio, fubmerfio, Th. Ch. Vol. IV. p.751. 764

INGREDIENTIA, vocantur medicamenta fimplicia, interdum, & compofita, quæ in formula remedij compofiti, quam Receptam vulgò vocamus, præfcribuntur.

INGUEN, βουβών. Vide *Bubo*.

INHIBITIO, ἐπίσχεσις, idem quod *Cohibitio*; fuppreffio. Vide *Epifchefis*.

INHUMATIO, vocatur digeftionis, vel putrefactionis fpecies, quæ fit fub fimo equino, aut abfcondendo in terram. Rul. in Lex. Vide & Th. Ch. Vol. VI. p.563

INJACULATIO, eft terminus Helmontianus, notatq; acerbum ftomachi dolorem fpafmodicum, in quo motus quoq; corporis aufertur, & affectus Tetano fimilis videtur, quem Belgæ ruftici *Gefchot* vocant, tanquam à fagis immiffa tr. Jus Duumviratus n.20 *Injaculata* quoq; vocantur, quæ *Injecta* Vide *Injectio*.

INJECTIO, accipitur diverfimodè. Communiter pro infufione facta in aliquam cavitatem. Et ita idem eft, quod *Enema*, ἔνεμα, *Clyfter*. Ita *Injectiones* penis, uteri, Schrod. l.2. cap. 47 Foreft. l. 26. obf. 2. Vide *Clyfter*. *Injectio* in nares Scrib. n.10.46. Vel pro fafciæ applicatione, five *Fafciatione*, Gal. de fafcijs. Quid Græcis εἰσβολὴ fignificet, vide fuprà *Eifbole*. *Injecta materialia* Helmont. vocat. quæ materiam fupponunt vifibilem, invifibili tamen modo corpus intrant, & infenfibiliter injaculantur, ut funt, fpicula, fpinæ, aciculæ &c. Vocantur & *Injaculata*. Quem modum non à præftigijs Diabolicis femper dependere, conatur demonftrare idem tract. de *Injectis materialibus*, & *Injaculatorum* modus intrandi. Verùm an fatis firmiter demonftraverit, meritò dubitatur.

INIMICUS, πολέμιος, idem quod *Adverfus*. Nimium omne dicitur naturæ *inimicum* Hippoc. 2. aph. 51. Vide Diet num.703. *Inimicitia mutua* nihil aliud eft, quam *Antipathia*, de qua fuprà lit. A.

INION, ἰνίον, i.e. *Occiput*, quod eft poftica capitis pars, ita dicta ἀπὸ τῶν ἰνῶν, quando ob copiam tendinum fibrofa, & nervofa eft. Terminatur futura lambdoide. Alii pofteriorem cervicis partem effe volunt. Meminit Hipp. 3. aph. 26. Adde Diet. n 406. Fnef. Oec. p. 283. Barthol. l.3. Anat in procem defcripfit, quod fit pars capitis pofterior ab initio futuræ lambdoidis ad primam cervicis vertebram. Jung. Linden. Med. Phifiol. l. 2. c. 8. §.17. Hoc occipitium ad præfervandum ab Epilepfia Florentiæ omnibus penè infantibus poftquam menfem jam egerunt, fuiffe inuftum teftatur inter alios Jacob. Truncon. de cuftod. pueror. fan. tt.4. c.13. p. m. 101. feqq.

INITIUM, ἀρχή, idem quod *Principium*, de quo infrà in Pr. *Initia* quoque vocantur extrema in filo, aut fafcia Gal. l. 2. de iis, q. in med. l. 8

Initia

initia corporum omnium naturalium duo statuit Helmont. Elementum aquæ, quod est *initium* ex quo, & fermentum, sive *initium* seminale per quod, id est, dispositivum, tr. Caussæ, & *initia* Naturalium n. 23. In opere lapidis Philosophici spagyrico *initium* est corruptio, finis vero generatio Ger. Dorneus tr. Artific. supernat. c. 7. *initiatrix*, προκαταρκτικὴ, id est, *Caussa procatarctica*, Gal. l. 6. de L. A. c. 4.

Initiatus, *initiatio*, τελεστὴς, τελεστὴ, dicitur de solennitate quadam festivali præsertim in Gentilium festis Eleysiniis, de qua legatur C. Hofmann. Com. ad Gal. LL. V. P. n. 482. seqq. Transfertur vero sæpè ad alias solennitates. Ita Medici *initiatio* fit mediante jurejurando. Linden. Exerc. III. §. 23.

Injucundus, ἀηδὴς. Vide *Aedes*.

Injuria, ἀδικία, quid significet proprie, notum est. Talem sæpius Medicus perpeti cogitur ab ægris, & adstantibus, & omninò præstat generoso contemtu vindicare. Accipitur verò haud rarò *injuria* pro Mala affectione v. g. *injuria* aeris. *injuria* oculorum, dentium. Rhod. in Lex. Scrib.

Innato, ἐπίσταμαι. Vide *Epistamæ*.

Innaturalia, vel *supernaturalia* corpora sunt ea, quæ concipiuntur animo duntaxat. Inde factum, ut quandoq; loquatur quis: Mihi videre videor hominem, præ oculis qui tamen plus ducentis milliaribus abest, vel aliquando vita functus est ante viginti annos. Johns. in Lex. Summa. Sunt *Entia rationis*.

Innatus, ἔμφυτος, vide *Emphytos*, idem, quod *Nativus*.

* Innominatus, ἀνώνυμος, dicitur de omni eo, quod laborat στερήσει τοῦ οἰκείου ὀνόματος, defectu proprii nominis. Ita Ossa *innominata* vocantur, quæ ossi sacro adjacent ad latus, quorum tria numerantur, & quodlibet nomen habet proprium, conjunctim vero sumpta carent nomine proprio. Ita & *Cartilago Cricoides*, vulgò *innominata* vocabatur, quia antiquis absq; nomine, basis est reliquarum cartilaginum. Gal. l. de vocal. instr. diss. c. 4. Bartholl. l. 2. Anat. c. 11. *innominatus* quoque morbus in specie hic dicebatur, qui medio loco inter Lethargum, & Phrenitin collocatur, in quo ægri connivent oculis, somnolenti stertunt &c. Gal. l. de puls. ad tyron. c. 11. Vide *Coma vigil*.

Innovatio, νεωτεροποιΐα, idem, quod *Novatio*, à verbo νεωτεροποιέω, innovo, novum quid molior, quo titus (?) ppoci. 1. aph. 20. Absit verò à Medico omnis vitiosa *Novatio*, quamvis lucrosa, qua augere & extrahere solent morbos eorumq; curationem lucripetæ, ut inde bursæ ære graviores fiant. Dieter. n. 569. Profectò res hæc non caret periculo, & lædit conscientiam, Chirurgastris tamen nostris non adeò infrequens.

Innuens, ἐπινεύων. Vide *Epineneucos*.

Inopinus, *inopinabilis*, παράλογος, & adv. παραλόγως, *inopinatò*, dicitur de accidentibus & eventibus, sive sec. sive præter naturam, quæ morbis superveniunt, & mutationem aliquam inferunt, quibus minus fidendum esse docet Hipp. 2. aph. 27. Junge Diet. n. 650.

* Inordinatus, ἄτακτος, ἄτακτος. Vide *Ataxia*.

† Inpinguedo, porci, costa herba in phthisi singularis Jach. Camerar. Hort. medic. 13.

Inquietatio, *Inquietudo*, ἀλύκη, ἀλυσμός. Vide *Alyce*. Gal. c. 2. in 1. Prorrh. t. 27.

Inquisitio, ζήτησις, item *indagatio*, *investigatio*. Hæc si in ulla alia, certè in Medicina summè necessaria est, præsertim cum non omnia sensui & intellectui sint manifestè obvia, ut non indigeant *inquisitione* ex Gal. l. de opt. dic. gen. ferè circa fin. Neque etiam tanti putare oportet auctores, vel authoritatem, quamvis de publico meritissimorum, cujus reverentia absterreamur ab *inquisitione Veri* atque *Utilis*. *Veri* quidem propter utilitatem: *Utilis* verò propter sanitatem. Quò plenior enim, & certior est nostra de rebus cognitio, tantò majore ipsis cum fiducia atque securitate utimur, verbis elegantissimis Linden. Ex. XI. §. 6.

Insalubris, νοσερὸς, νοσώδης, idem, quod *Morbosus*, *Æger*, *Ægrotus*. Applicatur verò diversimodè omnibus rebus p. naturaliter sese habentibus, subjecto, caussis, accidentibus, signis, uti patet ex Gal. Art. Med. c. 3. 4. 5. seqq. Junge Oddi de Oddis Commentar. ad Gal. h. loc.

Insanabilis, ἀνίατος, idem, quod *Incurabilis*. Vide paulò superius. Quibus addi potest, quòd *insanabilitatis* essentia in hoc consistat, quando videlicet morbus superavit vim corporis, verbis Hippoc. 4. de R. V. I. A. t. 21. allegante Linden. Ex. XII. §. 64.

* Insania, παραφροσύνη, idem, quod *Delirium*, *insipientia*, *Dementia*, *Mania*. Vide *Delirium*. Nomen *insaniæ* mentis significat ægrotationem, & morbum, i. e. *insanitatem*, & ægrotum animum, quam appellarunt *insaniam*, verbis Ciceron. 3. Tuscul. 4. citante Diet. n. 653. Paracelsus strictiorem commentus est *insaniæ* acceptionem, distinguens inter *Lunaticos*, qui delirant ex motu & influxu Lunæ; *insanos*, qui hæreditarium malum & à prima nativitate contraxerunt; *Vesanos*, qui per venenata alimenta infecti in delirium incidunt; *Melancholicos*, qui ex intrinseca vitiosa humorum, & spirituum dispositione vitiosa corripiuntur mentis alienatione; &

Obsessos, qui à Diabolicis insultibus infestati delirant, de morb. Amentium. Tract. 1. c. 5. *insania* labem communicari posse in posteros, confirmat quoq; Helmont. tract. de Conceptis.

Insatiabilitas, ἀπληστία. Vide *Aplestia*.

Inscitia, ἄγνοια, ἀμαθία, ἀνεπιστημοσύνη, idem, quod *ignorantia*, (quamvis Gal. inter ἀνεπιστημοσύνη, & ἄγνοιαν, aliquod discrimen statuat l. 7. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. quod huc non pertinet) quid significet, notum est. Extremus gradus *inscitiæ* est, quando quis ea, quæ in vulgus nota sunt, ignorat, judice Gal. c. 3. in 6. Epid. t. 28

Insectilis, ἄτομος. Vide *Atomus*.

Insectum, ἔντομον, (particula *in* positivè, non privativè sumta (est nomen animalis plerumq; exanguis, imperfectioris alijs, varijs incisuris aut annulis præditi, & commissuris insigniti, cujus species multifariæ habentur, quas descriptas videre licet in Ul Aldrov. integr. Tom 3. de *insectis* jungatur è novissimis Joh Schwammerdamij Historia *insectorum* generalis, cujus etiam fit mentio in Actis Erudit. Lipf. 1685 *insecta* etiam divisa vivere, & cur? demonstravit Casp. Rejes C. El. q. 31. n. 3. seqq. Aere nutriri, testatur Observatio in Eph. Nat. Cur. An. I. O. 130.

Insensibilis, duplicem obtinet significationem. Vel enim Græcè vocatur ἄδηλος, i. e. *occultus*, minus evidens; vide *Adelos*: vel notat stupidum, & sensationis expers, & Gr. dicitur ἀναίσθητος. Vide *Stupor*.

Inseparabilis, ἀχώριστος, Vide *Achoristos*.

Insertio, σύμφυσις, ἔνωσις, in Anatomicis denotat conjunctionem arctam, & insinuationem vasorum, fibrarum, membranarum in aliam partem. Unde & septem oculorum tunicę *insertiones* vocantur Gal. l. 10. de U. P. c. 2.

Insessio, ἐνέδρα, Vide *Enedre*. Sumitur; & apud Latinos pro *Vaporario*, & Balnei specie, & Gr. dicitur ἐγκάθισμα, de quo Morell. l. 2. formul rem. f. 1. c. 4. Vide *Encathisma*.

Insidentia, ἐπίστασις, dicitur, quod *insidet*, aut supernatat urinæ; cui opponitur ὑπόστασις, *subsidentia*. Vide *Epistasis*. Diet. 324

Insidians, λοχῶν, epitheton morborum clandestinorum seu clàm cum vehementia infestantium, quod tamen ceu ineptum improbavit Gal. c. 1 in 3. Epid. t. 8. Verùm an satis firma ratione, alij videant.

Insipidus, ἄποιος. Vide *Apoeos*. *Insipida* magis nutrire, quàm acria, & amara docet Gal lib. 2. de Al. fac. c. 64.

Insipientia, idem, quod *Desipientia*. *Dementia*, *insania*, Gr. παραφροσύνη, Legitur apud Hildan. Centur. Ep. 41. de *insipientia* à purgantis fortioris usu inducta. Aliàs *insipientia* quandoq; pro affectata ignorantia accipitur, & Gr. ἀνεπιστημοσύνη dicitur. Vide *inscitia*.

Insolatus, εἱλιόθερος, i. e. *à sole calefactus*, Gal. l. 8. meth. med. c. 2. Vide *Eiletheres*.

Insolens, ἀσυνήθης, idem, quod *insuetus*, *insolitus*. Vide *Asynethes*.

Insomnis, ἀγρυπνος, i. e. qui *vigilat* intempestivè & p. n. Ita tumultus, canes latrantes, & nuncij tristes reddunt homines *insomnes*. Gal. de art. med. constit. c. 18. Vide *Vigiliæ*.

Insomnitas idem esse videtur, quod *Pervigilium* h. e. somni privatio, ceu in omnibus dispositionibus malum. Avic. l. 1. fen. 2. doctr. 2. c. 13.

Insomnium, ἐνύπνιον. Vide *Enypnion*.

† Insomnia. Pacuu: Vigilia, Charis de differentijs vocum.

Inspectio, εἰσόρασις, ἐπίσκεψις propriè significat attentam alicujus rei considerationem beneficio visus factam, quæ Medico ad accuratam cognitionem necessaria est, & utilis. Hinc & ægros & aliâ circa ægrum contingentia probè inspiciat *Inspectio Urinæ* est phrasis notissima.

Inspecturio, ὀψείω, i. e. paratus sum ad inspiciendum, quemadmodum, & *Confirmaturio*, ἰσχυρείω, i. e. paratus sum ad confirmandum, Gal. 1. de art. t. 3.

* Inspiratio, εἴσπνοη. Vide *Eispnoe*.

Inspissatio, πύκνωσις, *Spissatio*, idem, quod *Condensatio*. Est enim humidi per partium subtilissimarum exhalationem, & consumtionem condensatio, cui opponitur *Subtiliatio*, vel *Attenuatio*. Vide *Condensatio*.

Instabilis, ἀβέβαιος, ἀκατάστατος, idem, quod *inconstans*. Vide *Abebæos*, *Acatastatos*.

Instauratio, ἀνάθρεψις, Vide *Anathrepsis*. idem, quod *Restauratio* corporis, iterata nutritio & refectio,

Instillatio, ἐνστάλαξις, ἐμβροχή, ἐπιβροχή. Vide *Emiregma*, *Embrocha*.

Institutio, παιδεία, παίδευσις, διδασκαλία, id est, doctrina, informatio Hæc alia esse debet apud tyrones, vel qui introducuntur, & alia apud eos, qui perfectè omnia edocentur, Galen. l. de propr lıbr. c 5. Quid aliàs in genere valeat *institutio*, docet I nden. Ex. I. §. 21. 24

Instita, idem, quod *Fascia*, ταινία, Scrib. n. 47. 133. Rhod. in Not. ad h. l. Inde, & *Lumbricus latus instita* dictus est, teste eodem ad n. 140

Institor, πωλητής, κάπηλος, πώλης, i. e. *Venditor*. Hinc *unguentorum institor*, pigmentarius μυροπώλης dictus fuit. Scribon. n. 22. Rhod. ad h. l.

Instrumentum, ὄργανον, *Organum*; vocabulum plurimi etiam usus in arte Medica. Generaliter significat rem omnem actioni certæ, & usui vel operationi dicatam. In Physiologicis *instrumentum* vocatur pars corporis, quæ perfectam edere actionem, aut usum perfectum præstare potest. Dicitur aliàs pars *instrumentalis*, sive *Organica*. Debent verò omnes partes corporis etiam simpliciores à Medico considerari, ut *instrumenta* vel *instrumentales*, quemadmodum ostendimus in Dogmat. nostris P. 1. c. 2. d. 6. pag. 26. Rectè verò dividuntur in *instrumenta* prima, & secunda, quorum illa censentur, quæ ex similaribus partibus simplicis alicujus functionis gratia sunt constituta; quæcunq; verò rursus ex his componuntur, etsi uni totius *instrumenti* actui quàm maximè inserviant, tamen inter secunda numerantur. Ita Musculus, Vena, Arteria inter prima *instrumenta* numerantur; Digitus verò inter secunda, atq; hoc magis Pes, & pede magis Crus Gal. l. de diff. morb cap. 3. & 4. Morbi hujusmodi partium, quando vel naturalis illarum conformatio permutatur, vel numerus non servatur, vel magnitudo conveniens tollitur, vel naturalis positus deficit, vocantur *morbi instrumentales*, d. l. c. 6. Vide Dogm. nost. P. II. c. 4. p. 133. seqq. *instrumenta communia* vel publica ὄργανα κοινὰ appellantur, Venæ, Arteriæ, Nervi, quæ & ἀγγεῖα dicuntur C. Hofm c. m in Cal. de U. P. n. 1096. *Cerebrum* vocatur ὄργανον ἐπιθυμητικὸν, id est, *instrumentum*, ubi sensus se produnt. Idem n. 523. *Manus* Galeno dicitur, & Aristoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, *instrumentum instrumentorum* lib. 1. de U. P. c. 4. & l. 4. de part. an. c. 10. jung. Hofm d. l. n. 25. & 113. Circa Materiam medicam triplicem occurrunt quamplurima *instrumenta*. Circa Diæteticam sunt omnia illa, quæ ad rem *Coquinariam* pertinent, in vulgus nota. *Instrumentorum Pharmaceuticorum* Catalogum exhibet Schroder Med. Pharmac. Chym. l. 1. c. 19. *Chymica* tradit Rolfink. Chym. l. 2. c. 15. seqq. Beker. in Oedip. Chym. Tit. 7. §. 2. Libav. Tom. II. Oper p. 131. *Chirurgica* recenset Hildan. in Cista militari, & sparsim in observationibus; nec non plurima apud Hippocr. Gal. Aquapendentem, Paræum, Scultetum &c. occurrunt, quorum nomina propria hoc quoq; in Lexico sub literis suis initialibus exponuntur. *Ignis* quoq; vocatur κατ' ἐξοχὴν *instrumentum Chemistarum* proprium. Dornens Art. Chemist. l. 2. c. 6. In negotio lapidis Philosophic. Jodoc. Greverius Presbyter proponit *sexdecim instrumenta* tr. Secretum Greverij dicto, quod est in Vol. III. Theatr. Chymici.

Insuavis, ἀηδὴς, idem, quod *injucundus*, de quo p. 2. Vide Gal. l. 4. de Med. fac. c. 16.

Insuetus, ἀσυνήθης, idem, quod *inconsuetus*. Vide *Asynethes*.

Insufflatio, ἐμφύσησις, ἐμφύσημα, dicitur, quando medicamentum per canalem ad partem aliquam impellitur flatu vel oris spiritu, v. g. in nares ad curationem polypi Gal l. 3. de C. M. S. L. c. 3. & in os ad uvulæ morbos, l. 6. c. 3.

Insultus, εἰσβολὴ, dicitur primum paroxysmi tempus. Vocatur, & ἐπισημασία, Galen. l. de morbi tempor. c. 6. Vide *Eisbole*, *Episemasia*.

Insuperabilis, δυσυπέρβλητος. Vide *Anyperbletos*.

Insuppurabilis, ἀνεκπύητος, dicitur de tumore, vel abscessu, qui propter frigiditatem non vergit ad suppurationem. Legitur apud Hippo. 5. aph. 20. junge Diet. n. 64

Integrastrum, terminus Paracelsicus, quo innuere videtur, conjunctionem illam cruciatim, vel decussatim factam nervorum utriusq; oculi opticorum, ita quidem, ut ipsorum substantia totaliter confundatur ordinariè. Cui *unioni* etiam hodieq; nonnulli hunc usum tribuunt, quòd ideò fit à natura instituta, ne species visibiles geminentur. Enimverò non rem acu tangunt, siquidem & species audibiles non geminantur, nec tamen nervi auditorij combinati occurrunt. Quid-quod Vesalius, Aquapendens & alij observarint, nervosquoq; opticos toto ductu divisos mansisse. Paracels. fragm. de Anatom. Ocul. Bartholin. Anat. libell. 3. c. 2.

Integritas, *integer*, ἀκεραιότης, ὁλοκληρία, ἀκέραιος, ἀκμαῖος, accipitur in Medicina pro *sanitate* corporis *perfecta*, & actionum vigore illæso. Opponitur igitur Læsioni. Occurrit passim in scriptis Medicis.

Intellectus, vocabulum hoc diversimodè accipi solet; substantialiter, & ita idem est, quod *Mens*, *Anima rationalis*, Gr. νοῦς Vide *Animus*. Hic *intellectus* etiamsi sit in se purus spiritus, & incorporea quædam substantia, utitur tamen subjecto aliquo, veluti sede sua & regia, videlicet spiritibus animalibus intra cerebri meditullium consitis, à quorum maximè subtilium manipulo ipsa *Phantasia* vel *Imaginatio* existentiam suam obtinet, quemadmodum hoc prolixius, & elegantissimè exposuit Th. Willis P. I. de Anim. Brut. c. 7. quæ hypothesis tamdiu nobis arridet, donec alij meliora, & certiora in medium protulerint. Vel accipitur de *Actu intelligendi*, & vocatur quoq; *intelligentia*, Gr. νόησις, σύνεσις, quæ quidem principaliter ab anima rationali dependet, secundariò tamen, & instrumentaliter vicissitudinibus exposita est illa Functio per & propter spirituum animalium in quantitate, qualitate, motu, & loco contingentem varietatem:

quemadmodum laudatus Author d.l. in alijs illius tractatus locis hoc egregiè exposuit, & demonstravit. De *intelligentiæ*, & animæ discrimine legi etiam poterit Theatr. Chym. Vol. V. p. 158. 159.

INTEMPERANTIA. Et hujus vocabuli significatio variat. Plerunq; denotat excessum in victu. Gr. dicitur ἀκρασία, (vide *Acrasia*) ἀκολασία, πλησμονὴ, ἀπληστία. Hæc morborum promus condus, sicuti contrà *Temperantia* sanitatis penu dicitur. Propterea & illa Mater, vel Nutrix; quemadmodum hæc contrà Noverca Medicorum habetur. Junge Diet. iatr. num. 696. Calp. Rejes C. El. q. 88. n. 123. Vel accipitur pro *intemperie*, Gr. δυσκρασία dicta, quæ & à Latinis *intemperatura*, *intemperamentum*, vocatur, quemadmodum ex Theatro Mundellæ, & alijs Indicibus Galeni constare potest. Vide *Dyscrasia*. Et homines dicuntur *intemperati* secundum geminam illam significationem. Vel ἀκόλαστοι, ἀκρατεῖς, vel δύσκρατοι.

* INTEMPERIES, δυσκρασία. Vide *Dyscrasia*.

INTENTIO, homonymon etiam est vocabulum. Vel enim materialiter & corporaliter accipitur pro *Tensione*, *Extensione*. Gr. τάσις, ἔκτασις Latinè & *intensio* vocatur. Cujus sunt species, ἔκτασις, ἀνάτασις, & κατάτασις, vide *Catatasis*, *Ectasis*. Vel de animi comprehensione & conceptu, & ita idem significat, quod *Indicatio*, ἔνδειξις, Scopus. Vide *Endeixis*.

INTEPESCO, χλιαίνομαι, idem, quod *Tepesco*, h. e. paululum calefio. Vide *Chliansis*.

INTERANEUS, ἔντερ☉, idem, quod *internus*. Ita apud Scrib. legitur *interanea* vomica num. 96 Rhod. in not. ad h. l. Strictè verò *interanea* idem sunt, quod Viscera Abdominis, *Hiræ*. τὰ ἔντερα, τὰ ἐντόσθια. Vide *Extera Hira* Linden. Ex. IX. §. 57 Rhod. in Lex. Scribon.

†, INTERBASTARE, pharmacop. intersitere, à Græco ἐμπάσσειν. Janus. Cornar. tei medicç enumerat.

INTERCALARIS, ἐμβόλιμ☉, dicitur de mense, vel die, qui interseritur ab Astronomis Gal. c. 1. in L. 1. Epid. t. 1. Posset tamen etiam de tempore aliquo, quod in morbis periodicis intercedere quandoque solet, accipi, si luberet. Et Substantivum *intercalatio* significat additionem dierum aut mensium pro totius anni Solaris, aut magni complemento Augen. l. 2. de. hom. partu c. 4.

INTERCAPEDO, τὸ μεταξὺ, idem, quod *intersitium*, *intervallum*. Diet. n. 524.

* INTERCEPTIO, ἀπόληψις. Vide *Apolepsis*. Accipitur, & pro Remedij genere, vel modo, quando nimirum homorum, & præcipuè sanguinis motus intercipitur. Gr. διάληψις. Unde, & medicamenta *intercipientia*, διαληπτικὰ, vocantur, quæ sunt è numero repellentium, saltem loco applicationis ab illis differentia. Siquidem non fit in ipsa parte affecta, sed in vicinis, ubi humor defluit. Vocantur aliàs *Defensiva*. Rolfink. O. & M. Med. Sp. l. 4. f. 1. c. 15. *intercipientes* membranæ διαφράττοντες, vocantur Septum transversum, Mediastinum Vide *Hypezocos*.

* INTERCIDENS, παρεμπίπτον. Vide *Empipto*, idem, quod *interveniens*. *Intercidens* pulsus dicitur, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit. Gal. in def. Quomodo hic à Dicroto differat, ego non video.

INTERCISIO, διακοπὴ, idem, quod *Dissectio* Vide *Diacope*.

INTERCLUSUS, est epitheton Curæ cujusdam peculiaris, quæ requiritur in quibusdam symptomatibus morbi Gallici gravioribus, v. g. ubi sal corrosivum malignum peccat, & maculas nigras excitat, aut ungues digitorum in manibus pedibusq; corrumpit, ut decidant &c. Parac. l. 7 de orig. & cura morbi Gallic c 11

* INTERCOSTALIS, μεσοπλεύρι☉, epitheton musculorum, qui costis veris interjacent, suntq; duplices; Interni & Externi. De quorum structura, fibris, & usu vid. Gal, l. 8. Anat. adm. c. 3. & 6. l. 7. de Us. part. c. 30. Barthol. l. 2. Anat. c. 2. p. 334. & vasorum, Arteriæ, & Venæ, de quibus etiam in Anatomicis.

* INTERCURRENS, παρεμπίπτον, idem, quod *intercidens*. Epitheton pulsus Galen. l. 1. de diff. pulf. c. 12. Est etiam apud recentiores Epitheton febrium quarundam continuatum, quæ contradistinguntur *Stationariis*, quando non à particulari anni constitutione dependent, sed indifferenter cùm stationarijs, aut secum invicem commiscentur jam pacius jam inclementius sævientes, & depopulantes, uti descripsit eas Th. Sydenham. Observ. Med. de Morb. acut. sect. 6. cap. 1. pag. m. 409. De Stationarijs vide infrà suo loco.

INTERCUS, scil. *Aqua*. Vide *Hydrops*.

INTERDENTIUM, vocatur intervallum inter dentes ejusdem ordinis. Linden. Ex. XI. §. 72

INTERDIGITIUM, dicuntur Plinio Calli, vel verrucæ inter digitos, præsertim pedum, obortæ. C. Plin. Secund. Medicinæ l. 2. c. 56

* INTERFOEMINEUM, περίναιον, περίνεον, vocatur Hippocrati media illa pars, quæ interjacet inter pudendum, & anum, quod duobus feminibus sit interposita. Hippocr. 4. aph. 80. 7 aph. 39. 2. de fract. t. 43. & 4. de artic. t. 45. (Vide Galen. in comm. ad hæc loca) l. 1. de morb. mul. CI. 34. Add. Foes. p. 497. Dieter, n. 575.

INTER-

Interitus, φθορὰ, quid significet, notum: In animalibus, & hominibus æquipollet *Morti*. Aliàs omne genitum corpus secum habet, & generationis, & *interitus* sui caussa, Gal. l. 1. de san. tu. c. 5. Præcipuam *interitus* caussam vocat *Fluorem*, i.e. deperditionem portionum quarundam, quæ opus habent restauratione, Jul. Alex. l. 2. Salubr. c. 10.

* Intermissio, Gr. διάλειψις. Vide *Dialeipo*.

* Intermittens, διαλεῖπον, vide *Dialeipo*. Pulsus *intermittens* qui dicatur, vide Gal. l. 1. de diff. puls. c. 12. scil. quando manifesta quædam mora in rhythmo observatur p. n. ob flammæ vitalis defectum. Non est tamen semper lethale signum, teste experientia in senibus, & alijs.

* Internodium, σκυτάλις, φάλαγξ, dicitur de ossibus digitorum mutuò sibi colligatis, & articulatis, & ordine sibi succedentibus, Gal. l. 1. Anat. adm c. 5. l. de oss. c 19. ab acie Gr. φάλαγξ, aut turma equitum, quæ σκυτάλη appellatur. Aliàs Græci ijs ossibus pecu iaria nomina tribuerunt. Prima metacarpo proxima dicuntur πρoκόνδυλοι, media κόνδυλοι, & postrema μετακόνδυλοι. Castell. Aliàs & φάλαγξ vocatur articulus, quo magnus digitus ossi Carpi propinquo dearticulatur, Gal. l. 2. de U. P. cap. 9. Sunt etiam, qui *Phalangis* nomine Metacarpi ossa comprehendunt, ordine etiam eodem, velut in acie, constituta, quo ossa digitorum. Idem.

Interossei, dicuntur Musculi digitos in manibus, & pedibus abducentes. Barthol. l. 4. An. c. 9. p. 575. & c. 13. p. 583.

Interpassare, Medicis est sacculum medicum trajectis ordine filis ita firmare, ut contenta æqualiter ubiq; distribuantur, neque conglomerentur, Joh Micræl. Lex. Philos. col. 640.

Interpellatus *morbus* Paracelso dicitur vagus, varius, qui nunc hoc, nunc alio modo paroxysmat, (i. e. exacerbatur) & non habet certum paroxysmum, l. 2. de Tart. tr. 1. c. 2. & in Expos.

Interpolatus, usurpatur à Paracelso pro *intercalari*, sive intervenienti, & dicitur de diebus extra paroxismum febrilem, sive ἀπυρεξίας. Schol. ad l. 2. de Tart. tr. 2. c. 1

Interscapulium, Bartholin. vocari statuit ipsam spinam scapulæ, sive processum illum in gibba parte illius occurrentem, quæ ῥάχις, & Ruffo ὀχετὸς ὁ ἐν ὠμοπλάταις, *eminentia scapularum*, Hippocrati in Mochlico τὸ ἀνώμαλον τῆς ὠμοπλάτης, id est *irregulare scapulæ* vocatur, libell. 4. Anat. c. 9. Verùm Lind. saltem *fossulæ longæ* utrinq; illius spinæ nomen hoc tribuit Medic. Physiol. l. 2. c. 14. §. 51.

Intersectio, διάκοπή, idem quod *Intercisio*. Vide *Diacope*.

* Interseptum, κίων. Vide *Columna*.

* Interstitium, διάστημα, generaliter idem quod *Intervallum*. Vide *Diastasis*. In specie verò notat spacium duodecim horarum, in quo febris terminatur, Gal. l. 2. de cris. c. 9. *Interstitium ciliare* vocatur quoq; circumferentia uvæ tunicæ oculi, ubi duplicata membrana ejus se reflexit ad humorem crystallinum, diciturq; communiter *Ligamentum ciliare*. Plempius vocat *Nexum flamineum*, & sunt tenuja quædam filamenta ex uvea producta, referentia lineas nigras palpebrarum pilis similes, crystallinum humorem cingentes, qui horum ope nectitur vicinis partibus, & cum uvea mobili quoq; movetur, Barthol. l. 3. Anat. c. 8. C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. n. 711.

Intertrigo, παράτριμμα, significat cutaneum vitium, ex solutione continui cuticulæ primò per attritionem violentam facta, consequenter & à caussa interna, salsis scil. particulis serosis tenujoribus, sive ichorescentibus oborta. Convenire videtur, vel cum *Sudaminibus*, vel cum *Impetigine*, Scrib. n. 222.

* Intervallum, διάλειμμα, vide *Dialeimma*. Quamvis non solùm de febrilis paroxysmi remissione, & cessatione, verùm etiam de aliorum morborum periodicorum exacerbationibus cessantibus usurpari possit, & solet. VideScrib. n 99. 100. *Intervallum* quoque vocatur morula illa, quæ in pulsu contingit, si qua est, post subsidentiam arteriarum, antequam ab impulsu cordis denuò distendantur, Gal. de puls. ad Tyron. c. 4

† Intestina terræ trita, terreni vermes; Diosc l. 2. c. 22

* Intestinum, ἔντερον. Vide *Enteron*.

Intortus, ἐπιστραμμένος, vel idem significat, quod *Contortus*, συνεστραμμένος: vel præpositio *In* auget significationem, ut notet violentam insertionem, vel intrusionem, v. g. *Intortum linteum*, Scrib. n. 43. *Intorta* papyrus Cels. l. 5. c. 28

Intoxicatio, est idem, quod *Infectio*, quamvis Paracels. restrinxerit *intoxicationem* ad externam venenationem apostematum, vulnerum, uti videre licet l. 1. de Peste c. 1. & 2

Intritum, ἔντριτον, ἔντριμμα, ὑπότριμμα, significat cibum, qui interitur & infricatur, sive cibus in mortario subactus, recentioribus Medicis *Contusum* dictus. Rhod. in Lex. Scrib. *Intritum* specialiter quoque vocatur panis in cerevisia, quod & febricitantibus concedi potest ex mente

mente Rolfincij. Verùm cum vino, & sacchāro ad refectiva meritò refertur. Ord. ac M.Med. Sp. l. 14. f. 1. c. 25. ubi *ἄλφιμα* Græcè appellat, quod tamen teste Athenæo panem *intritum*, sed calidum significat. Henr. Steph. in Thesauro. Aliàs *ἔντριμμα* ex Polluce significat quoq; *fucum* qui vultui infricatur.

Intercessio idem, quod *Impressio*, de quo vocabulo p. a. Illo nomine usus est Scultet. Arm. Chir. P. II. Obs. 9. & 20.

* Intumescentia. *οἶδος*, *οἴδημα* idem, quod *Tumor*. Vide *Tumor*, *Oncos*.

Invado, *ἐμπίπτω*, vide *Empipto*. Usurpatur de actu ipso secundo læsionis à morbis provenientis, qui & *Invasio* vocatur *morbi*. Aliàs *Invasio* etiam dicitur *Incubus* Gr. *ἐπιβολή*. Dolæus Encyclopæd. l. 1. c. 13. §. 1. p. 197. a.

Invalesco, *ἐπισχύω*, *ἰσχύω*, intensivam obtinet significationem, & notat *robur*, *vires acquiro*, recupero. Hipp. 2. aph. 8. Junge Dieter. n. 415. Sed substantivum *Invalescentia* accipitur privativè, idemq; est, quod *Invaletudo*, Gr. *ἀῤῥώστημα*, *ἀῤῥωστία*, *infirmitas*. Vide *Arrhostia*. Ita & Adjectivum *Invalidus* idem quod *Debilis*, *Infirmus*, *Impotens*, Gr. *ἀσθενής*, *ἀῤῥωστος*, *ἀδύνατος*. Et ita privativam obtinet significationem.

Inventio, *εὕρεσις*, dicitur consecutio rerum Medicarum, sive in mente solùm, sive etiam realis. Non enim solum remedia *inveniuntur*, sed & causæ sanitatis, & morborum debent per ratiocinationem legit. nam *inveniri* pr. usritè investigatæ. Est autem *Inventio* duplex: *Dogmatica* una, quæ etiam sano sensu Methodica appellari potest, quia methodo, & via quadam ordinata procedit. Dicitur & *Logica*, vel *Rationalis*: Altera *Fortuita*, Casualis, quæ & *Empirica* nominatur, qua res temerè, & incidenter reperiuntur, Gal. l. 1. Meth. med. c. 4. & 13 c. 1. *Inventio* hæc fortuita in Anatomicis haud solet esse infrequens, dum multa ab aliud agentibus inventa sunt, fatente etiam C. Hofmann. in Gal. de U.P. n. 413. *Inventoribus* olim Divini honores fuerunt decreti, teste Lang. l. 1. ep. 3.

Inverecundus, *ἀναίσχυντος*, quid propriè significet, è Lexicis aliis constare debet; *Inverecundum* os vocatur ab Anatomicis Os frontis Bartthol. libell. 4. Anat. c. 6. p. 706. Dicitur aliàs Os puppis.

Inversio, *ἐπιστροφή*, vide *Epistrophe*. *Palpebrarum inversiones* propriis nominibus vocantur *λαγώφθαλμος*, & *λαγοφθαλμία*. Vide *Ectropion*, *Lagophthalmion*. Jung. Scrib. n. 36. 37. Rhod in Lex. Scrib.

Invertens dicitur, hodie virtus, vel facultas medicamentorum.

Investigatio, *ζήτησις* idem, quod *Inquisitio*, vide superius. Est medium ordinarium Inventionis, quam præcedere solet.

Inveteratus, *παλαιός*, *χρόνιος*, dicitur de morbis, qui altas jam radices egerunt; & distinguuntur à morbis recentibus. Non planè verò *Inveterati* morbi iidem sunt cum *Chronicis*, aut Longis. Omnis quidem *Inveteratus* est etiam Longus, sive *μακροχρόνιος*, sed non vice versa, cùm longi ab initio etiam fuerint recentes. *Inveteratum*, *παλαιόν*, etiam usurpatur de remediis, Gal. l. 4. de S.F. c. 9. ad fin. Verbum *inveterascere* legitur ap. Scrib. n. 250. Junge Rhod. in Lex.

Invictum, *ἀνίκητον*, nomen Emplastri. Vide *Aniceton*.

Invidia, *φθόνος*, est affectus animi, & species *tristitiæ*, cùm quis ex alienis bonis tristitia afficitur. Est verò pessima species tristitiæ Gal. l. de cogn. & cur. an. morb. c. 7. Est causa morborum, præsertim languoris, & atrophiæ. Jung. Charlton. Ex. VIII. §. 30 Rolf O. ac M.M Sp. l. 2. f. 3. c. 107. Vocatur etiam *Livor* J. Alex. l. 22. Sal. c. 3. Fascinationem quoque ab *Invidorum* effluviis deduxit Lang. l. 2. ep. 36.

† In virtute, i. e. in diluto, Capriv. de febr. putrid. l. 2.

* Inviscatio oculi idem, quod *λήμη*, *γλήμη*, *glamia*, est quædam viscositas palpebram, vel cum pupilla jungens, sive in ejus albedine, sive nigredine, vel utrasq; palpebras simul jungens, qualis fit propter vulnera in oculis, Gal. l. de ocul. c. 9. Est autem liber spurius.

Invisibilis, *ἀόρατος*, quid significet, notum est. Hominis *Invisibilia* sunt commentum Paracelsicum, & Crollianum, de quibus v. de Lib. T. IV. Op. p. 19.

Inunctio: *χρῖσις*, *ἄλειψις*, *ἄλειμμα*, *μύρωσις*, idem, quod *Illitus*, vel *Illitio*. Vide *Illitio*. Sumitur vel pro ipsa actione, vel etiam pro materia, quæ illinitur, Ægin. l. 7. c. 20. Dicitur *Unguentum*, Adeps &c. De cura morbi Gallici per *inunctionem* cum Hydrargyro, vel Mercurio vide Hildan. Cent. 5. obs. 92. seq. Rolf. O. & M.M. Sp. l. 6. l. 3. c. 2 seqq.

Invocalis, *ἄφωνος*. Vide *Aphonia*.

* Involucrum, *εἴλυμα*, dicitur de membranis partem aliquam investientibus. Ita Periostion est *involucrum* ossium, Gal. in def. Pericardion vocatur *Involucrum* cordis.

Involuntarius, *ἀκών*, vel *ἄκων* idem, quod *invitus*. Dicitur de eo, quod nobis insciis, & præter voluntatem nostram accedit v. g. Mictio vel Urina *Involuntaria*, idem quod *Incontinentia Urinæ*.

* Invo-

* Involutus, εἰλύμενος, vide *Eilumenos*. Est & idem, quod *Ileon*, epitheton intestini tertij tenuis, vide *Eileon*. Instrumenta quoque aliquando *involvi* solent v.g. Auriscalpium lana *involutum* legitur ap. Scrib. n.230. & Manus linteo *involutæ* n.180

Involvulus, ἴψ, vermiculi nomen pampino sese involuentis. Vide *Ips*.

* Inustio, ἔγκαυσις, σύγκαυσις. Vide *Encausis*. Accipitur vel Pathologicè de intemperie nimis calida partis alicujus, vel inflammatione; Vel Chirurgicè de operatione, quæ Cauterium actuale vocatur. Vide *Cauterium*.

Inustoria, Græcis Cauteria, Didac. Merin. de morb. internis, l.3. c.5

Inutilis, δύσχρηστος, ἀσύμφορος. Vide *Dyschrestus*. Lind. *Inutile* descripsit, quod alienum est ab utilitate communi, & quod noxam nocere, & damnum dare, atque perniciem potest, Lind. Ex.XIII. §.284

Jodes, ἰώδης, i.e. *æruginosus*, ab ἰός, *ærugo*. Epitheton excrementitiæ bilis p. n. Vide *Bilis*. Unde vomitus *æruginosi* oriuntur, ἔμετοι ἰώδεες, quorum aliquoties meminit Hipp. 1.proth. f.1.t.10. Coac.t.169. l.1. Epid. f.2 t.54. & alibi in Epid. Jung. Foel. p. 294. Caussam verò talis Vomitus pete è Sylvij l.1. Pr. Med c.39. §. 112

Jonta, τὰ ἰόντα, dicuntur Hipp. prodeuntes dejectiones, & excretiones, quæ videlicet per universum morbum, aut saltem longo illius intervallo exeunt, Hipp. 4 aph.2. & 21. Gal. in com. à verbo ἰέναι, ire, exire. Diet. n.417.

* Jonthos, ἴονθος, Latinè *Varus* dicitur, tumor exiguus, & inflammatorius plerunq; in faciei cute, ex portionibus sanguinis accensi crassioribus collectis, & stagnantibus, obortus, Gal l 5. de C.M.S.L.c.3 Non est pruriginosus, neque ad scalpendum invitat. Ægin. l. 2. c. 25. duplices constituit *varos*: alios nondum induratos; alios verò in callum degenerantes. Aetius scribit, *varum* etiam ἄκνην vocari, quamvis hoc vocab. non occurrat in Lex. Gorr. tamen putat, varos ἄκνας dici, quòd non pruriant, Foes. p. 17. Conveniunt *Vari* cum *Furunculis*. Vide *Dothien*.

Jos, ἰός. Vide *Ærugo*. Rul. dicit *Jos*, i. e. *Venenum*.

Josacchar, ἰοσάκχαρ, i.e. *saccharum violaceum* apud Actuarium. Gorr.

Ipnos, ἴπνος, idem quod καμῖνος, *Furnus*, φοῦρνος. Hipp. l. 2. de morb. XLIV. 17. ubi ἰπνῷ legitur. Hinc panes ἰπνῖται, *furnacei*, sive in furno cocti dicuntur l.2. de diæta XI.3. Vide Foes. p.285.

Ipoterion, ἰποτήριον, nomen medicamenti, quasi Latinè *Expressorium* dicti ab Heraclide inventi apud Gal. l.4. de C.M.P.G. c.7. ubi perperam ἰπποτήριον legitur, notante C. Hofm. in ἀνεκδότοις notis ad h.l.

Ips, ἴψ, idem quod *Involvulus*, de quo p.a. *Vermiculus* videlicet sese, vel folijs, & pampinis vitis involvens, vel vestib. Unde *Ips vitiarius*, & *Ips vestiarius* appellatur Aldrov proleg. de insectis p.5. & 6. & l.4. c.5. edit Bonon Linden. Ex.V. §. 110. seqq.

Ira, *Iracundia*, ὀργή, ὀργιλότης, θυμὸς, ὀξυθυμία, inter affectus animi facilè notissimus, frequentissimus, vehementissimus habetur, cujus impetum nihil ab insania, & furore differre, scripsit Gal. l de cogn. & curand. anim. morb. c 4. & 5. unde & vulgò *Furor brevis* dicitur Hujus verò affectus formalis ratio adeò intricata est, ut difficile, imò penè impossibile sit, generaliter, & simul accuratè describere. Maxima verò spirituum, & sanguinis perturbatio concurrit, quod patet ex characteribus, & signis *iratorum*, dum mox pallent, mox rubore suffunduntur, frons corrugatur, labrum diducitur, dentes strident &c. Operam tamen in exponendo hoc affectu egregiam impenderunt Charlton. Ex IIX. Path.§.27. Willis de An Brut. P.l.c.9. Jung. Rolf. O. ac M.M. Sp. l. 2. f.3. c. 103. Fabr Hild. cent. Epist.1. Sunt verò potissimùm duæ species *Iræ*, quorum una celeris est, & ὀξυθυμίη Hipp. dicitur, Latin. *Excandescentia*, & homines ὀξύθυμοι, Hipp. l. de int. affect. t.68. l.6. Epid. f.4. t.4. f.5. t.8. l.1. de Diæt. XXXVII.5 altera gravior. longoq; tempore pressa Gr. θυμὸς, ὀργιλότης, Lat. *Iracundia*, & qui illam habent, θυμώδεες Hipp. vocantur, & ὀργίλοι. Vide Foes. Oec. p.457. Est verò *Ira* non solum caussa morborum procatarctica, ita ut mors quoque insecuta sit illius, vehementiam, contrà authoritatem Gal. qui negavit, quendam ex ira mortuum esse l. 2. de sympt. caus. c. 5. uti patet ex Casp. Rejes C. El. q. 50. & 79 Verùm etiam aliquando caussa sanitatis, & remedium esse potest, si levior, moderatiorque fuerit. Hinc Hipp. suasit l.2. Epid. f.2. n.26. Junh C. Hofm. inst. l.5. c.39. §. 6

* Iris, ἶρις, vocabulum est πολύσημον. In Physicis notat illum multicolorem *arcum cælestem*, sive Meteoron illud aereum, de cujus generatione nondum planè conveniunt recentiores etiam Philosophi, quamvis in hoc omnes consentiant, quòd ejus colores pingantur per radios solis in guttulas aqueas illapsos, & tùm reflectendo, tùm refrigerando variè ad visum transmissos. Hanc ante diluvium fuisse negavit Helmont. tr. Meteoron Anomalum n. 2. Verùm

an

an satis valido argumento hoc fecerit, dubito. In Medicina *Iris* significationem habet 1. Botanicam, quæ etiam non est hujus loci. 2. Anatomicam, & notat circulum, & *coronam in oculo* mediam, ubi inter se committuntur tunicæ universæ, Gal. l. 14. M. M. c. 19. l. 10. de U P. c. 2. & 3 C. Hofm. in com. ad Gal. n. 727. Barthol. l. 3 An. c. 8. Inditum ei fuit nomen ab arcus cœlestis similitudine. Hujus partes, quæ pupillæ proximæ sunt, nigræ, *μελαί*, dicuntur; circulus verò, qui candido proximus, *ἅλως*. Gorr. & Castell. Lind. M Phys. s. 2. c. 10 §. 10. 3. Pharmaceuticam, & est *Iris* nomen pastilli, Croco, Myrrha, & Alumine constantis, ut refert Aet. ex Herodot. l. 5. c. 129. notante Gorr. Est etiam Gemmæ nomen, Crystalliq; species, & secundum nonnullos *Radix Crystalli*, plerunque sexangula, quæ exposita Solis radijs per rimam, aut aliter subeuntibus, angulorum repercussu, arcus cœlestis speciem in proximis parietibus imprimit, sed & in ipsa se arcus illius imaginem habere videtur in uno, aut altero sui angulo, si luci obversa conspiciatur. Plin l. 37. c. 9. Rul. in Lex. & Johns. Chiocc. in Mus Calceol. s. 3. p. 200. Si vis, huc referre poteris *Lapidem dæmonis* Alberti, qui bicolor, etiam, ut *Iris*, & confert febricitantibus, & pellit venenata, Rul. Tandem I. Spagyricam habet significationem, & vocatur *Iris mystica*, in magisterio Lapidis Philosophici, quæ describitur ap. Libav. Apoc. Hermet. P. post. T. II. Op. p. 407.

IRRIGATIO, *ἐμβροχή*. Vide *Embregma*. *Irrigare Exuvias* significat apud Seren. inficere & madefacere urina vestes, lectos, & indumenta, ipsamq; corporis cutem. Keuchen. in not. p. 214. De *irrigationis* necessitate in præparatione lapidis Phil. vide Th. Chym. Vol. IV p. 759.

IRRITATIO, *Irritamentum*, *ἐρεθισμός*. Vide *Erethismos*. *Irritatio* humorum quoque vocatur *ὀργασμός*, estq; dispositio ad excretionem, Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 9.

IRRORATIO, Gr. dici posset *δροσισμός*, vel *ἐπιδροσισμός*, est species *Irrigationis*, & superficiaria alicujus rei, Gal. l. 7. de C. M. S L. c. 5

IRREPTIO, *εἰσβολή*. Vide *Eisbole*.

Is, *ἴς*, *ἰνός*, *fibram*, significat. Vide *Fibra*.

ISADA, Hispanis, & Lusitanis vocatur *Lapis Nephriticus*. Eph. N. C. Ann. III. obs. 30. de quo vide infrà *Nephriticus*.

ISAGOGE, *εἰσαγωγή*, Latinè *Introductio*, significat brevissimam tractationem alicujus rei, sive scriptum, quo prima artis alicujus rudimenta, & elementa traduntur. Dicuntur & Latinè *Præcognita*. Vel est Natura rei, quæ definitione, & divisione absolvitur, ut illius cognitione Lector ad aditum subeundum in seq. tractatione præparetur. Ita inter scripta Galeni refertur libellus *Isagoge*, vel *Medicus* vocatus. Et qui talia præcognita addiscere cupiunt, vocantur *εἰσαγόμενοι*, i. e. *Tyrones*, lib. de puls. ad tyrones. Vide Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. l. 1. cap. 1.

ISALE, *ἰσάλη*. Vide *Ixale*.

* ISATODES, *ἰσατώδης*, i. e. *Glasteus*, ab *Isatis*. *Glastum*, herba tinctoribus usitatissima. Epitheton bilis excrementitiæ colore cæsio glastum æmulantis, & occurrit apud Hipp. l. 4 Ep. XXV. 17. Gal. l. de atr. bile c. 2. Est verò bilis species pessima, ob aciditatem acerrimam mordacissima, extremamq; inter omnia bilis genera malignitatem obtinens, Foes. p. 287. Nobis potius videtur, atræ bilis, & succi pancreatici quàm liquoris biliosi corruptio habenda esse.

ISCA, *ἴσκα*, vocatur corpus fungosum, quercibus, & corylis adhærens, quo usi sunt veteres, tanquam caustico actuali, loco ferri imponentes ventri, & regioni stomachi. Verùm barbaris solùm receptum fuit hoc remedium, P. Ægin. l. 6. c. 49. An coincidit cum nonnullorum recentiorum invento cauterio actuali per fungum *Moxa* dictum instito, de quo infrà lit. M. quædam notanda?

* ISCHÆMON, *ἴσχαιμον*, dicitur medicamentum *sanguinem sistens*, paulò diversum ὑπὸ τοῦ ἐναίμου: Hoc enim non modò sanguinem supprimit, sed & inflammationem arcet. Illud verò rationem habet tantùm sistendi sanguinem, & quidem per caustica, & crustam inducentia simplicia ingredientia, uti patet ex eorundem formulis; apud Gal l. 5. de C. M. P. G. c. 14 Gor. Castell.

ISCHALEOS, *ἰσχαλέος*, idem quod *ἰσχνός*, *λεπτός*, *tenuis*. Gal. in expos. voc. Hipp. Foes. p. 288.

* ISCHIAS, *Ischiadicus*, *ἰσχιάς*, *ἰσχιαδικός*, dupliciter accipitur: Physiologicè, & Pathologicè. Illo modo epitheton est *venæ Cruralis* geminæ, quarum una *Ischias major*, altera *minor* vocatur, Barthol. libell. 1. Anat. c. 9. Hoc verò respectu notat morbum *Coxæ*, sive dolorem *Coxendicis*, estq; species *Arthritidis*, articulum coxæ occupantis, adeò ut dolor ad poplitem & suram consequatur. Meminit Hipp. 3 aph. 22 l. 2. prorrh. XLV. 1. seqq. l. de affect. XXX. 1. seq. l. de int. affect. IIV. & seqq. &c. Ægri tales vocantur *Ischiadici*, Gal. l. 10 de C. M. S. L. cap. 2. Vide *Arthritis*, *Coxa*. Jung. Foes. d. l. Dieter. n 409 Morbus hic vocatur & *Passio ischiadica*, Helmont. tr. Jus Duumviratus n. 20 & corruptè ab alijs *Sciatica*. *Tabes coxaria* vocatur *ἰσχιαδικὴ φθίσις*, cùm ex abscessu, aut rheumate in coxen-

xendicem, crus, & coxa emaciatur, & contabescit, Hipp. Coac. t. 144. l. de Gland. X. 8.9

* Ischion, ἰσχίον. Vide *Coxa*.

Ischnaino, ἰσχναίνω, significat *attenuo*, minuo, & usurpatur ab Hipp. 5 aphor. 25. & 57. Diet. n 411

Ischnophonia, *Ischnophnos*; ἰσχνοφωνία; ἰσχνόφωνος, primatiò significat *tenuitatem*, vel exilitatem *vocis*, in qua significatione videtur sumi ab Hipp. 1. Epid. s. 2. t. 78. notante Gal. in comm. ad h. l. Usitatior tamen significatio videtur esse, quando sumitur pro *linguæ hæsitantia*, & de illis, qui inter loquendum titubant, Hipp. l. 2. Epid. s. V. 4.5.6. l. 2. prorrh XVI. 21. explicante ita Foes. p. 298. quamvis in edit. Lind. per *gracilem vocem* expositum legatur.

Ischnos, ἰσχνός, *tennis*, idem quod λεπτός, *attenuatus*. Accipitur plerunque de excessiva, & p. naturali tenuitate passim ab Hipp. notante Foes. p. 289. Diet. n. 412. Unde & ἰσχνότης *maciem*, sive macilentiam corporis significat, Linden. Ex. XIII. §. 197. XIV. §. 22. 24. Vide *Gracilis*.

Ischomenos, ἰσχόμενος. Vide *Contentus*.

Ischon, ἴσχον. Vide *Continens*.

* Ischuria, ἰσχουρία, *urinæ* vocatur *suppressio*, & *retentio* p. n. symptoma abolitæ, vel imminutæ actionis, idemque grave admodum, & periculosum, præsertim in nephritide notante Forelto l. 24. obs. 26. Plerunque sequi solet calculum vesicæ, sed quod tantum sit symptoma calculi, uti videtur statuere Lind. Ex. XIII. §. 102. 111. 115. Hoc nimis strictè dictum arbitror, cum & grumus sanguinis idem facere possit, uti & nos olim in cive quodam hujus loci per longum temporis spacium mictione cruenta laborante, & tandem *ischuria* lethali ex grumositate sanguinis correpto notavimus. Nec videmus, quid obstet, quo minus *Ischuria* dicenda sit illud quoque symptoma, cùm urina in vesicam omninò non venit, ob renum etiam morbos eorum actionem secretoriam lædentes, quamvis improbare voluerit Gal. l. 3. de sympr. caus. c. 2. Est enim generale vocabulum ἰσχουρία, quod notat *retentionem urinæ* à diversis morbis, vel renum, vel vesicæ dependentem. Consentit nobiscum D. Segerus in Eph. N. C. Ann. II. obs. 23. & Illustr. D. D. Illmer à Wertenberg, Archiater Cæsareus, & Professor Viennensis, Fautor noster honorandus, in iisdem Eph. Ann. III. obs. 39. An & desidia vesicæ arguenda erit; quam caussam *Ischuriæ* raræ ex observatione M. Georgii Hannæi Profess. Orthimiani legere licet in Act. Hafn. Vol. III. obs. 8.

Ischyo, ἰσχύω, h. e. *robustus fio*, vires recupero, Hipp. 2. aph. 8. Diet. n. 415

Ischyresis, ἰσχύρησις, significat *assertionem*, affirmationem, Hipp. in Præcept. II. 16. III. 7. à verbo ἰσχυρίζω, *affirmo*, confirmo, 1. de art. t. 5. Foes. p. 291

Ischyros, ἰσχυρός, i. e. *robustus*, *validus*. Dicitur de hominibus, & morbis, & opponitur τῷ ἀσθενεῖ, debili, *infirmo*. Occurrit passim ap. Hipp. præsertim in aphorismis, quos allegavit Diet. n. 413. Foes. d. l. Descendit ab ἰσχύς, quod *vigorem*, *robur*, vires significat.

Ischyterios, ἰσχυτήριος, idem quod ἰσχυρός, *fortis*, validus, Hipp. l. de loc. in hom. XXXII. 4.

Isennyusa, ἰσεννύουσα, dicitur de ætate æqualibus, apud Hipp. l. 2. de morb. mul. IV. 10. ubi ἰσεννύουσαι legitur, Foes. p. 287.

Isicos, ἰσικὸς *Isicium*, est ednlij genus, ex carne diligenter intrita, & minutissimè incisa, quod nunc per se, nunc reticulo, aut omento circumdatum, aliis etiam junctis rebus, & aromatibus aliquando in sartagine cum adipe, aut oleo, butyrove frigebatur, uti ex Apicio l. 2. c. 1. docet Gorr. *Isicium* vocatur quasi *Insicium* ab insectione. Meminit τῶ ἰσικῶ Al. Trallianus l. 7 c. 5. & l. 11. c. 1. Videatur & Mercurial. l. 1. V. L. c. 2

Isir, idem quod *Ixir*, vel *Elixir*. Th. Chym. Vol. IV. p. 502

* Isis, ἶσις, nomen Emplastri ad cruenta vulnera efficacis. præsertim capitis, ad glutinandum, carnem inducendam, purgandam, & multos alios usus, cujus duæ formulæ occurrunt, *Hermonis*, quod & *Epigoni* vocatur, & *Glyconis* viride, de quibus videatur Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 18. l. 5. c 2. & 3. Scrib. Larg n. 206. & Ægin. l 7. c. 17. Et mirum, quod Castell. & Gorr. triplex constituerint, distinguentes inter Hermonis, & Epigoni Emplastra, cùm tamen Gal. expressè scripserit d. l. c. 2. Non opineris, aliud esse Hermonis sacri Scribæ, & Epigoni. Aliàs *Isis* nomen etiam fuit Deæ Gentilium, quam coluerunt, quòd morborum ægrotis suggessisset, Lang. l. 2. ep. 3

Isochronos, ἰσόχρονος, paritatem vel *æqualitatem temporis observans*, idem quod ἰσόδρομος, æqualiter currens. Dicitur de pulsuum motibus æqualibus apud Gal. l. 2. de dign. puls. cap. 1.

Isochryson, ἰσόχρυσον, h. e. *Auro compar*; epitheton Collyrij ad multas oculorum affectiones, inveteratas lippitudines, asperitudines, ficosas eminentias, cicatrices, & callos, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7 ferè ad finem. Vocatur quoque *Isochrysum* compositio quædam Chymica ex æqualibus Reguli per Martem ex Antimonio parati, & Argenti

vivi sublimati partibus, cujus meminit Libav. Tract. Chym. de igne Natur. cap. 35. & Apoc. Herm. Part. prior. c.9.

ISOCRATES, ἰσοκρατὴς, epitheton *vini*, quod *pari aqua quantitate mixtum* est, Hipp. lib.2. de morb. XXXIIX. 6.

ISODROMOS, ἰσόδρομος, idem quod ἰσόχρονος. Vide *Isochronus*.

ISOMOERIA, ἰσομοιρία, dicitur *partium omnium æqualitas*, & æquabilis potestas, Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXI. 9.

ISORRHOPUS, ἰσόῤῥοπος, Latinè dicitur *Æquilibris*, æquis momentis, ac ponderibus libratus, *æquivalens*, in neutram partem vergens. Usurpatur ab Hipp. de partibus corporis, v. g. 2. de fract. t.67. & 2. de artic. 22. Ubi Gal. in comm. scribit, accuratè loquendo ἰσόῤῥοπον μορίον vocari eam partem, quæ simillima est cylindro. Enimverò non video rationem, nec authoritatem hujus significationis. Occurrit & adverbium ἰσοῤῥόπως, 3. de artic. t.24. ubi & ἑτερόῤῥοπος opponitur, *inæqualis*. Jungatur Foes. p.287.

Isos, ἴσος, *æqualis*. Vide *Æquale*. Adde Dict n.407

ISOTHEOS, ἰσόθεος, i.e. *Deo æqualis*. Epitheton est, qua Medici apud Hipp. quando Medicum, qui simul bonus est. Philosophus, *Deo æqualem* dicit, l. de dec. ornat. V.1. Vide Galen. in libell. h. tit. & Lind. Ex. II. qua medicamentorum quorundam maximè utilium, & probatorum, quamvis meo judicio hyperbolicum, v.g. Collyria quædam ita vocanrur apud Aetium l.1. Ægin. l.7. c. 16. Confectio ad tussim quædam appellatur ἰσόθεος, Gal. l.7. de C. M. S. L. c.3. alia contra Collicam, l.9. c.4. Unguentum Ischiadicum, Aet. l.12. c. 5. notante Gorræo.

ISOSTHATHMOS, ἰσόσταθμος, epitheton medicamenti cujusdam Becchici, apud Aet. l.8. Gorræus.

ISPIDA, ἀλκύων, nomen avis parvæ, pulchræ, pennarum venustate clarissimæ, *Alcyonis* species, cujus descriptio, & usus videatur ap. Aldrov. Ornithol. l.20. c. 61.

* ISTHMION, *Isthmos*, ἰσθμίον, ἰσθμός, vocatur ea pars corporis, quæ os, & gulam interjacet, sive communis gulæ, & gutturi, per quam ea, quæ comeduntur, & bibuntur, transeunt, per translationem propter loci angustiam ita dicta. Unde & *Tonsillæ* inflammatæ παρίσθμια appellantur, Hipp. 3.aph. 26. Dict. n.657. Hac ratione ἰσθμὸς, & φάρυγξ idem erunt, h.e. quæ inter stomachum, & laryngem interjacet, latitudo, & capacitas, Latinè *Fauces*, dicta, quamvis Gal. φάρυγγα dicat, corpus esse *isthmum* ambiens, l. de musc. dissect. c. 15.

ITALICUM, ἰταλικὸν, nomen Emplastri ἐμμότου quod vim habet purgandi ulcera sordida, & carnem inducendi, cujus descriptio habetur ap. Ægin l.7. c.17. Ejus usus meminit, & l.4. c.40. Balsamus quoque quidam compositus nervorum affectibus summoperè conducens *Italicus* cognominatur, cujus descriptio extat in Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c.29. p 213.

ITER, ὁδοιπορία, quid significet, notum est. Consideratur verò, & in Medicina, tanquam caussa sanitatis, & morborum. Hinc Hipp. l. de Sal. diæt. t.9. docet, quo tempore anni, & quomodo *iter* faciendum sit? & Gal. inter morbos *iter* agentium in frigore summo refert convulsionem, l. de diff. morb. c. 5. item putredinem ex *itinere* laborioso, propter variam aeris mutationem, l. 1. M.M. c.4. & alibi.

ITHAGENES, ἰθαγενὴς, *genuinus*, legitimus, propriè usurpatur de conceptu vero, ad differentiam molæ, aut alterius falsi conceptus. Hipp. l. de steril. XX. 2. l.1. de morb. mul. XCVII. 3. Junge Foes. Oec. p. 278. seq.

ITHYCYBOS, ἰθύκυβος, *ex recto gibbosus*. & usurpatur de spina, cùm ex recto in gibbum elevatur, Hipp. 3. de artic. t.44

ITHYLORDOS, ἰθύλορδος, oppositum est prioris, & dicitur de incurvato, & *in directum repando*, in specie de spina introrsum inclinante, Hipp. d. l. t. 42.

ITHYS, ἰθὺς, idem quod εὐθὺς, *rectus*, directus. Vide *Euthys*.

ITHYSCOLIOS, ἰθυσκόλιος, notat compositam recurvationem, ἐκ τῦ ἰθυκύβυ, & ἰθυλόρδυ, quando & in posteriorem, & anteriorem partem fit incurvatio; & usurpatur etiam de spina, Hipp. d. l. t.42. & Gal. in comm. ad d.l. t. 48. C. Hofm. reddidit Lat. *Recticurvus*, in com. ad Gal. de U.P. n.922.

ITHYORIA, ἰθυωρία, idem quod εὐθυωρία. Vide *Euthyoria*, *Rectitudo*, rectus processus. Usurpatur ab Hipp. l. 1. de fract. t. 9. 10. & 3. t. 31.

ITHYTRICHES, ἰθύτριχες, dicuntur, qui *rectos habent capillos*, Hipp. lib. 6. Epid. VII. 28. quibus *crispi* opponuntur *capilli*, Gr. ὖλοι, vel ὐλότριχες. Arist. & Alex. in probl. dict.

ITINERARIUM, ὁδοιπορικὸν, vocatur in Chirurgicis instrumentum, ex tenui argento, vel orychalco paratum, quo via ad exactam loci, in quo, & per quem incisio ad extrahendum calculum vesicæ facienda est, notitiam monstratur, cujus delineationem, & usum exhibet Hildan. l. de lithotomia vesicæ c. 14. 15. Hujus delineationem exhibet etiam Scultetus Arm. Ch. Eart. l. Tab. XVII. fig 6. Aliàs *Itinerarium* in propria significatione, quatenus significat descriptio-

ptionem memorabilium in itinere, Medicis quoque commendatum esse debet, ad veram experientiam acquirendam, & confirmandam.

Itis, ῖτις, term.natio est propria Inflammationum, sive potius nominum inflammationes nunquam non significantium, v. g. *Phrenitis*, *Pleuritis*, *Nefbritis* &c. teste Lind. Ex. XVI. §. 11.

† Itria, Dunc. I.id. Pract. Med. l.5. c. 10. placentæ genus, ex melle, sesamo, & farina.

Itrion, ἴτριον latè, & strictè acceptum fuisse vocabulum, constare poterit ex Authoribus diversis. In genere notat *placentarum* non fermentatarum genus, Latinis *Libum* dictum, Lang. l.1. ep 56. sub se comprehendens duas species: præstantiorem unam, quæ ῥύμμα, & viliorem, quæ λάγανον dicitur, Gal. l. 1. de Al. Fac. cap. 4. Foesius explicat ἴτρια per *dulciaria liba*, aut bellaria, vel panes dulciarios ex saccharo, nucibus, pineis, amygdalis, aut etiam seminibus papaveris, & sesamis confectos, quales hodie *Marzipanes* vocantur, corrupta fortè ex μάζα voce, Oec.p.292. De *Itrijs* etiam legatur Mercur. l. 1. V.L.c.11. Lang. l.3. ep.4. J. Alex. lib. 8. Sal. c. 10

Iva vocatur Rul. & Johns. medicina, propter membra contracta, v. g. *Iva arthetica*, *Iva potabilis*. In Lex.

Jucunditas, *Jucundus*, ἥδυσμα, ἡδὺ, etiam ἡδὺ, ἡδύς, quid significet, notum est, Vide etiam *Hedys*. Refertur aliàs inter generales conditiones, ad Methodum medendi spectantes, ex Gal. l.14. M M. c.13. Quomodo tamen hæc conditio aliquando limitationem admittat, vide in Dogm. nostr. P.IV. c.3. dogm.10. p.512. seqq. Adde & C.Hofmann. Orat. Isag.2. p.114. seqq.

Judaicus, *Judæus*, ἰεδαικὸς, ἰεδαῖος. Est epitheton lapidis, qui in Palæstina Syriæ reperitur, unde & *Syriacus* vocatur, estque glandis effigie candidus, scita admodum configuratione, à cujus obtusiori parte ad acutiorem procedunt eminentes lineæ, æqualiter inter se distantes, quasi de industria detornatæ. Vis eidem tribuitur insignis comminuendi calculum, & cum urina expellendi, Gal. l.9. de S.F. §. Judaicus Ægin. l.7. c.3. Hinc etiam ab effectu τηκόλιθος, atq; ἴυριος dictus fuit; à similitud.ne verò φοινίκιτης appellatus, Gorr. Commendat ejus quoque virtutem Paracel. l. de morb. Tartareis c.18. & 20. in specie oleum ex lap. Judaico, l. de morbis ex Tartaro tr. 2. c.1. Videatur & Schr. l.3. c.8. n.10. Deinde est epitheton *Emplastri*, cujus geminæ habentur descriptiones: una apud Cels. l.5. c.19. quod dicit, fracto capiti accommodatum esse: altera apud Aetium l. 15. quod repurgnans carnemq; gignens habetur, notante Gorr.

* Judicatio, *Judicium*, *Judex*, *Judicatorius*, κρίσις, κριτὴς, κρίσιμος. Vide *Crisis*, *Crisimos*.

* Jugale, *Jugamentum*, ζύγωμα, os dicitur quod temporis musculo præpositum transversam in medio suturam habet, cujus posterior pars cum capitis osse, quod juxta aures est, anterior cum parte supercilij extrema ad parvum oculi angulum continuatur, Gal. l. de oss. c.2. duplex ad utramq; aurem, super foramina, per quæ facultas audiendi est, emergit, l. Introduct. c.11. & com.2. de artic. t.14. Vide & Barth. libell.4. Anat. c.6

Jugalis dicitur sutura Cranij, quæ aliàs *Sagittalis* vocatur, quasi suturam ossa syncipitis conjungentem diceres. Nominatur & *Virgata*. Vide *Virgata*. *Jugalis* etiam dicitur sutura in osse jugali occurrens, & processum primum cum primo maxillæ superioris conjungens. Blas. M. Un. p. 105

* Jugularis, σφαγίτις, φλέψ, vocatur *Vena* utrinq; ad colli latera in *jugulo* ascendens. Dividiturque in *Internas*, & *Externas*, de quibus vide Barthol. libell. 1. c.6. Meminit Gal. c.2. de R.V.I.A. t.10. & l. de vent. & art. dissect. c.7. Hipp. vocavit σφαγὰς τῦ τραχήλυ, l. de gland. II. 19. Earum venarum sectionem valdè periculosam esse, testatur Hildan. Cent.4. obs.2. Nihilominus tamen aliquando institui posse, docet Idem d.l. obs. 14

Jugulatus, ἀποσφαζόμενος, dicitur de animalibus, quæ interimuntur præciso jugulo, & venis jugularibus, Hipp. 1. de nat. hum. t. 31. Sumitur tamen aliquando verbum *Jugulari* latius; pro occidere, *interficere*, uti patet ex Scribon. n.84

* Jugulum, σφαγὴ propriè significat cavum illud, sive scrobiculum, quo dilparantur κλεῖδες, sive *Claviculæ*; in qua significatione legitur ap. Gal. l.13. de U.p. c.11. notante C Hofmann. in comm. n. 104 Authores tamen Latini frequentissimè usurparunt vocab. *Jugulum* pro ipsis *Claviculis*. Vide *Clavicula*. Unde passim in Gal Latina versione, Forello, & alijs de *Jugulo* fracto, incurvato, fistuloso &c. legitur. Ita & Barth. testatur, Celsum vocasse *Jugula*, libell.4. c.19 in prin. Aliàs *Jugulum* vocatur quoq; primum os sterni, amplius, & crassius pugionis referens nodum, teste eodem d.l. 18

* Juleb, *Julapium*, *Julepus*, ζυλάπιον, alijs ἰυλάβιον, dicitur medicamentum liquidum, & potulentum ab Arabibus inventum, ex aquis vel succis liquidis, cum saccharo, vel syrupo aliquo paratum, cum vel sine concurrente coctione;

ctione; de quo medicamenti genere legi possunt Motell. in Med. præscr. form. l. 1. s. 1. cap. 1 Schrod. l. 2. c. 64. Schenk. in Syntagm. comp. & præscr. med. Part. spec. cl. 3. s. 5 c. 2. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 8. s. 2. cap. 20. *Julepus*, vel *Syrupus Chymicus* paratur, si Extractioni diminutæ additur saccharum purum, & coquitur ad perfectionem, filtratur, vel clarificatur. Libav. Alchym. Pharm. c. 24.

JULIA, rectius *Julis*, ἰουλίς, nomen piscis quem inter saxatiles refert Gal. l. 3. de A. F. c. 28 J. Alex. l. 14. Sal. c 3. Hujus pisciculi descriptionem, usumq; in cibo, & Medicina vide apud Ald. l. 1. de pisc. c. 7

JULOS, *Julus*, ἴουλος, æquivocum est vocabulum. 1. Ita dicitur, quòd in corylo, ut & alno, juglande, quercu, veluti prælongus vermis singulari pediculo dependet; quæ significatio ad Botanicos spectat. 2. ἴουλοι dicuntur exortus pilorum circa tempora, ut & lanugines primæ in mento erumpentes, ex Ruffo. 4. Gorr. 3. Est nomen Insecti multipedis rotundi, ad differentiam *Scolopendræ*, ad lumbricos terrestres pertinentis, cujus descriptionem, & usum tradit Aldr. l. 5. de Insect. c. 14. & 15. Deniq; piscis quidam hoc nomine quoque venit os sceleratissimi veneni refertum habens, uti testatur ex Æliano dict. Aldr. l. 1. de pisc. c. 7

JUMENTUM, ὑποζύγιον. Vide *Hypozygion*.

JUMNISUM, *Jumnizum*, i. e. *Fermentum* Rul. & Johns. in Lex.

JUNCATA, vocatur edulium quoddam lactarii operis, quòd junceæ fiscellæ incluso lacte fiat, æstivis fervoribus expetitum valdè. J. Alex. not. in Gal. l. 7. M. M. c. 4

JUNCTURA, διάρθρωσις. Vide *Diarthrosis*. Hinc & Arthritidis subjectum propriè habentur *Junctura*, συμβολαί, i. e. conjunctiones articulorum; & propterea etiam *Juncturarum* dolor à quibusdam vocatur, Forest. l. de Arthritide passim in Schol.

JUNO tropicè denotat *Aerem*. Th. Ch. Vol. V, p. 261. 334.

JUPITER, Ζεύς, vel sumitur pro stella erratica, sive *Planeta* lucido, quod vires, & influxum in inferiora temperatè calido, & humido, & propterea vitæ amico, qui mala Saturni qualitates temperare creditur. Hinc etiam varia mineralia, vegetabilia, & animalia ipsius regimini subjiciunr, de quibus videatur Schrod. l. 1 c. 9. quamvis fortassis hæc distributio corporum naturalium per Planetarum directionem imaginaria potius, quàm realis dicenda sit. Licet verò adeò benignæ virtutis Planeta habeatur *Jupiter*, nihilominus Paracels. implicitè eidem etiam certos adsignare morbos non veretur, quos tamen non denominat, Paragr. II. tr. 2. de Astronom. Vel accipitur pro Deastro gentilium, *filio Opis*, & *Saturni*, supremo inter fictitia Ethnicorum Numina, quæ significatio est extrà pomœria Medica, Occurrit tamen apud Gal. l. 3. de U. P. c. 10. ubi meminit *Jovis Olympici* ornatus mirabilis, & l. 9. de C. M. S. L. c. 4 ubi ipse fatetur fabularum scriptores finxisse *Jovem* in monte Dictæo Cretæ educatum, occultatumq; à matre Rhea, ne è patre Saturno quoq; devoraretur. Vel sumitur Spagyricè, & denotat *Stannum*. Rul. Johns. ideò, quod *Jovi* macrocosmico sympathicè conveniat, & microcosmico, i. e. Hepati, Scrod. l. 3. c. 14. Vel etiam ab Hermeticis sumitur pro *Aere*. vel *Vento*, uti videre est in Physica Trismegisti, ut & Philosophia Chemica Ger. Dornei, Vid. Th. Ch. Vol. I. in Indice. Tropicè *Jupiter* etiam *Vitam* denotat. Th. Chym. Vol. V. p. 261

JURAMENTUM, ὅρκος, item *Jusjurandum*, quid significet, ex aliis Lexicis constat, Medicis peculiare conscripsit Hippocrates non adeò ineptum. Non absimile proposuit Lind. Ex. III. §. 24 Hujusmodi verò præstatio *Juramenti* non solum lingua, sed corde, vel animo puro fieri debet, quem etiam certissimè devincit, docente eodem Ex X. §. 280. Quæ contra *Juramenta* Medicorum Magistratibus præstitorum proponit in præfat. ad Paragr. tumet ipse videas, an sint prorsus de nihilo.

JUS, apud Latinos æquivocum est. Vel enim significat Saturnum Politicum, & Legale, Gr. δίκη, θέμις, quæ significatio huc non pertinet. Vel notat liquorem esculentum eorum, quæ cocta sunt, cum vel sine condimentis. Dicitur Gr. ζωμός, Lat. *Brodium*, *Jusculum*. De *jure albo* veterum videatur Gal. l. 3. de A F. c. 30. & l. 4. de san. tu. c. 10. Lind. Ex. X. §. 66. seqq. Lang. l. 1. ep. 58. Plura de *Jusculis* variis J. Alex. l. 19. Sal. c. 15. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 14. s. 1. c. 10. seq. Imprimis verò tabidis corporibus *Jus consumptum*, sive analepticum commendari solet, de cujus preparatione vide dictos Authores Jul. Alex. & Rolf. & Claud. Deodat. Panthei Hygiastic. l. 2. c. 5. p. 59. ubi *Jus congelatum*, & *Gelatinam consumatam* vocat.

JUS JURANDUM, Vide *Juramentum*.

JUSSA, i. e. *Lapis gypsinus*, Rul. & Johns.

JUSTUS, *Justitia*, δίκαιος, δικαιοσύνη. Vide *Diceon*.

JUVANS, ὠφελέον, ὠφελοῦντα, idem quod *Auxilium*, *Remedium*, *Indicatum Medicum*, de quibus suprà suis locis. *Juvans* dicitur, quo auxiliamur naturæ, h. e. vires ejus augentes excitando, aut confirmando; donec expulerit hostem

hostem morbum, & amicam sanitatem recuperarit. Lind. Ex. IIX. §.64. 65

Juvencus, δάμαλις, dicitur de bobus, vel vitulis ad secundum annum pervenientibus, quorum caro satis commoda ad nutritionem. Vocantur, & *Junices*. De ijs vide Jul. Alex. l. 11. Sal. cap. 9.

Juvenis, *Juventus*, νέος, νεάνισκος, μειράκιον, idem, quod *Adolescens*, *Adolescentia*. Quam verò ætatis determinationem propriè comprehendat, inter se discrepant Authores, de quo dissensu Dieter. n. 563. 565. Nobis videtur latè & strictè posse accipi, quatenus vel includit adultos, vel non. Nec multum refert, modò accesserit dextra expositio. *Juvenis* quandoq; strictè distinguitur ab *adolescentia*, & eam superat, ita ut incipiat inter seniores numerari, Lind. Ex. XV. §. 105. Quod in senibus per Cœlum Philosophorum, id est, Quintam Essentiam Auri *juventus* possit recuperari, uti vult Raimund. Lullius, Theatr. Chym. Vol. I. de medic. Chym. pag. 618. hyperbolicum est. *Juvenis pulcher* ænigmaticè vocatur aqua rubra in labore Lapidis Philosophici Th. Chym. Vol. IV. p. 945

* Juxtangina, παρίσθμια, ita vocarunt Latini Interpretes speciem *Anginæ*, quæ κυνάγχη Gr. dicitur, vel potius παρακυνάγχη, uti patet ex Gal. 1. aph. 12. Vide *Angina*.

Ixale, ἴξαλη, alij ἴξαλος, significat *pellem capræ* non sectæ. Nam ἴξαλος, significat caprum salacem, quamvis Gal. etiam alterius animalis *pellem* significare statuat Hippoc. 3. de fract. t. 25 Gal. in comm. Erotian. p. 55. F. Foes. Oec. p. 283. Latinè *Petulca*.

Ixia, ἰξία, idem, quod κιρσός, *varix*. Vide *Varix*, quamvis sint, qui discrimen esse putent inter κιρσὸν, & ἰξίαν, illam vocem de omni varice in quacunq; corporis parte accipientes; hanc verò ad eas modò, quæ in cruribus habentur, restringentes. Sed discrimen nullum censendum est. Gorræus. Castellus. Legitur vocabul. ἰξία apud Hippocr. L. 7. Epid. LIIX. 12. *Ixia* etiam vocatur succus plantæ, quæ *Chameleon albus*, sive *Carlina* vocatur, vel viscum radici illius herbæ adhærens, quemadmodum, & ipsa planta *Ixia*, & *Ixine* dicitur. Diosc. lib. 3. c. 10. Scribon. n. 192. & Rhod. ad h. l. Forest. l. 30. Obs. 10 in Schol. Helmont. tr. Pharmac. & Dispens. mod. num. 12. & Tumul. pestis in fine.

Ixir, vide *Xir*.

Ixis, ἴξις, usitatissimum Hippocrati vocabulum, *rectitudinem*, vel rectam viam significans, & ita idem, quod εὐθυωρία. Vide *Euthyoria* Loca ex Hippocr. legantur apud Foes. p. 284 Propria κατ' ἴξιν, significatio dimensi per longitudinem corporis *rectitudo* ex dextra, vel sinistra parte est. Jul. Alex. not. in Gal. l. 2. ad Glauc. c. 2.

Ixodes, ἰξῶδες, *viscosum*, significat ab ἰξὸς, *viscum*, & pro glutinoso medicamenti lentore sumitur apud Hipp. l. de ulcer. IX. 5

Ixos, ἰξὸς, vocatur *viscum*, quod nomen & plantæ arboribus, quercui, pyro, corylo, abieti &c. adnascenti, & succo concreto glutinoso tribuitur, & paratur ex acinis contusis, & in aqua decoctis. Sunt, qui commanducando eum efficiunt. Optimum est recens, intus porraceum, extrà fulvum, quod asperi nihil, aut furfurosi conceperit. Emollit, discutit, extrahit. Gorr. vide *Viscum*. Dicitur & de pasta frumentacea viscosa, Gal. l. 2. de L. A. c. 8.

Ixys, *Ixye*, ἰξὺς, ἰξύη, *Ilia*, vel *lumbi* dicuntur magis tamen posterius, quàm priùs, uti patet ex text. Hipp. 2. de fract. t. 70 l. de nat. mul. II. 12. V. 3. VI. 3. VII. 4 IX. 3. XI. 5. XIII. 5. XIV. 1. & sæpius alibi, quæ loca videantur apud Foes. p. 285 Vide *lumbus*.

Jynx, ἴυγξ, avis quædam vocatur, quæ Lat. *Torquilla*, quod reliquis corporis partibus nihil agentibus solam cervicem contorqueat. Hujus descriptionem, & usum in cibo & Medicina vide apud Aldrov. l. 12. Ornith. c. 42. & de *Iyngi* congenere cap. 43. De usu magico illius Lang. l. 2. ep. 59. quamvis in eo non conveniat cum Aldrov quòd cum illa avicula mugiente inter cannas in piscinis confundat.

K

Græca vocabula ab hac litera quæ incipiunt, vide in litera C. exposita.

Kaawy, potus Indicus ex Tritico Indico *Mays* dicto, paratus.

Kabnos, id est, *fumus*. Rul. & Johns. Fortassis mendum est, & legendum *Kapnos*.

Kachymia, *Kakimia*, id est, *Cachymia*. Vide *Cachimia*. Rul. & Johns. Parac. Chirurg. l. 3. de pustul. & exulcerat. Galen. c. 6. ubi dicit, Margasitam esse Extractam *Kakimiæ*.

Kaib, id est, *lac acidum*, coagulatum. Rul. & Johns.

Kal, id est, Sal de torrente, Rul. & Johns.

Kald, id est, *acetum*. Id.

Kaled, in negotio Lapidis Philosophici ejusq; primo opere vocatur *Volans*, uti videre est in Theatr. Chym. Vol. V. p. 206

Kali, id est, *cinis clavellatus*. Hinc *Alkali* Vide suprà *Kali*. Arabicè Usnen. Rhasis verò scribit, *Kali* esse alumen asfur. Rul.

KAMAR vel *Camar*, id est, *Argentum*. Iid.

KAMIR, id est, *fermentum*. Iid.

KANFOR, id est, *Stannum*. Iid.

KAPRILT, id est, *Sulphur*. Iid.

KAR, est *gemma lucens*, ficut ignis. Iid.

KARABE, id est, *gumma*, ficut fastorata, notat *Succinum*. Vide *carabe*. Paracelf. etiam *Asphaltum nigrum* vocat *Karabe*, in prælect. Chirurg. de vulner. c. 18

KARENA, est vigesima quarta pars minutissimæ guttæ, Parac. l. 6. de grad. & composf. c. 7.

KARABITUS, vocatur Arab. *Phrenitis*, quia alienatio mentis concurrit, quæ etiam hoc nomine indigitatur. Foreft. l. 10. Obf. 1. Schol.

KASAM, id est, *ferrum*. Rul. & Johnf.

† Κάτοχ@- Gal. med. eis vetustioribus coma vigil ex Agineta Altim. pract. c. 4.

† Καθεττιρισμὸς vulgo fyrlngatio Non. c. 17.

† Καθαίρεον, intelligitur tam de Venæ sectione, quam purgatione Joan. Baptist. Susius cap. 12. Quæst. 1.

KATIMIA idem, quod *Cadmia*, *lapis Calaminaris*, Tutia. Rul. & Johnf. Vide *Cadmia*. *Calaminaris*.

KAYL est *lac acetosum*. Rul. & Johnf.

KAYSIR, id est, *spuma maris*, propriè *pumex*. Iid.

KAZDIR, *Kasdir*, *Kaetr*, *Kassizeros*, id est, *Stannum*. Rul.

KENKEL vocatur animal ad Tyriam tincturam utile in Th. Ch. Vol. V. p. 12

KENNE est lapis, qui in oculo cervi generatur, contra venena valens uti Bezoar. Vid. Ludov. Dulcis de gemm. & lapid. An fortassis idem cum Lachryma Cervi? de qua vide in *Dacryon*.

KERMES, vide *Chermes*.

KERSUDRUS, nomen serpentis, qui aliàs *Chersydros*, *Hydrus* appellatur, Aldrov. Hist. serpent. & drac. l. 1. c. 17

KIBRIC diversa significat. Rul. describit, quòd fit Mercurij, & aliarum rerum fusilium vel liquabilium parens, & prima materia, ex qua fit Mercurius. Ipse Lapis quoque ita vocatur in Lex. Cui ferè consentit Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 34. scribens, *Kibric* caput & pater aluminum, salium, & omnium liquabilium metallorum. Alibi tamen, nimirum d. l. c. 7. *Kibric Philosophorum* paulò aliter descripsit; quæ verba non necesse est transcribere. Idem vocat & *Sulphur Kibric* Apoc. Herm. P. prior. c. 2. *Kibric* vocatur *Gummi Philosophorum* Th. Chym. Vol. V. p. 84. Junge p. 89

KIBRITH, id est, *Sulphur*. Rul.

KIBRIUS, *Kebric*, id est, *Arsenicum*. Johnf.

KIDIBENGI vocantur illi, qui *Bengi* ex femine, & folijs cannabis paratum ad Veneris stimulum devorant, ex Olearij Itiner. Epem. Nat. Cur. A. II. Obf. 69

KISES, Sal è rivo, vel fluvio. Rul.

KIST, id est, *grana quindecim*. Paracelf. Paragraph. l. 7. c. 4. §. 4. in append.

KOBALTUM, vide *Cabaltum*.

KOLERUS dicitur *ulcus siccum*, Paracelf. Gener. Vermium & Apostemat. Tab. 8

† Κοιλόσφωδι, qui è palato loquuntur aut è naribus Jul. Caf. Scaliger de causis ling. lat. l. 1. c. 14.

KOLTO, *Koltus*, Polonis vocatur *Plica Polonica*, Eph. N. Cur. A. II. Obf. 52. in Schol.

KONA, *Komartos*, id est, *Calx viva*. Rul. & Johnf.

† Κῦφι, Thymiama Dijs apponendum 2. medicamentum Coquens, pectori inhærentia, & Jecoris frigiditatem corrigens. Anonym. Sylv. medicam. Composi cap. 12. lib. 1.

Κυφὸς, apud suidam morbus, quo homines reddebantur debiles, de quo zuerius Boxhorn. Quæst. Rom. 27. zaitura asini, Anchusa; Ponzettus de venenis lib. 2. cap. 10

KUHUL est minera plumbea, *plumbum Philosophorum*. Rul. Th. Chym. Vol. V. p. 14. Meminit & alibi sæpius hujus vocabuli.

KUMEN est *coadunatio*.

KURIA, vel *Kymia*, vel *Kymus*, dicitur *Massa*, Und *Alkymia*. Rul. & Johnf.

KUTUBUTH vocatur apud Arabes *Melancholiæ* species, quæ *Errabunda* dicitur, & plerunq; mense Februario ægros infestare solet, quando nullo in loco quiescere possunt, sed hinc inde continuò vagantur, nescientes tamen, quò vadant. Ita dicta est ab Animali, quod in aquarum stagnantium superficie hinc inde perpetuò cursitat. Hujus caussa nostro judicio ponenda in spirituum animalium partim materiali fuliginositate, & atrabiliaria acetositate, partim inordinata agitatione, & mobilitate propter sanguinis vernalem effervescentiam inchoantem oborta. Meminit hujus Melancholiæ, & nominis Arab. ci Sennert. Med. Pract. l. 1. part. 2. c. 14 Aliàs insectum illud palustre Tipulæ vel Tipullæ nomine venit, uti colligere licet ex Aldrovand. l. 7. de Insect. c. 1. Vocatur, & ibidem *Pulex aquaticus*, tantæq; est velocitatis, & levitatis, ut rarissimè quiescat, & nunquam subsidat.

KYMENNA, id est, *ampulla*. Iid.

KYMIA, vide *Kuria*. Vocatur etiam *Kymia Cucurbita*, è qua fit destillatio. Rul.

KYMIT *elevatum*, Cinabrium album sublimatum. Rul.

KHYMOLEA dicitur lutum illud, quòd sub cote colligitur, aliàs *Chymolea*. Rul. & Johnf.

KYMUS,

Kymus, vide *Kumen*. *Kymum* vel *Kyminum*, id est, *coadunatio*. Rul.

Kyram, est *Nix*. Rul. & Johnſ.

Kyra, id est, *Opopanax*. Iidem.

L

Labdanum, vide *Ladanum*. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 388

Labe, λαβὴ, idem, quod λῆψις, communiter *apprehenſionem*, acceptionem ſignificat, à λαμβάνω accipio. Apud Hippocr. ſpecialiter ſumitur pro ἐπισημασία, h.e. prima febrium *acceſſione*, præcipuè periodicarum. Gal. in Exeg. voc. Hippocr. quamvis frequentius λῆψις vocabulo uſus Hipp l. de morb. XIII. 17. l. 1. Epid ſ. 2. t. 20. l. 5. Epid. XXXII. 14. l. 9. XLVII 5. XLVIII. 1. Vide Foeſ. Oec. p. 371. Gorr. in def. & verbum *Lambano*.

Labeo, cui labia protuberant, mento cui mentum prominet. ex Arnob. Riolan. Enchrid. Anat. lib. 4. cap. 5.

Labeo, χειλὼν, χιλων, dicitur, qui prominentibus eſt labris. Uſurpatur de hominibus & piſcibus. Vocantur & *Brochi*; alijs *Bronci*. Vide linden. Ex. XI. §. 37. ſeq.

Labes, σπῖλος, vide *Macula*.

Labi, verbum ὀλισθαίνειν, πίπτειν, vide *lapſus*, *Oliſthano*.

Labis, λαβὶς, vocatur *forceps*, aut *volſella*, qua aliquid apprehenditur, & extrahitur. Hipp. l. de ſteril lib. XXVI. 13. Galen. l. 3. de C. M. S. L. c. 3. Vide *Acanthabolus*.

* Labium, *labrum*, χεῖλος, propriè vocatur oris extremitas muſculoſa ipſum claudens, & aperiens. Dicitur *Oris margo*. Diviſio eſt in *ſuperius*, & *inferius*, quorum illud *labrum*, hoc *labium* dici rariſſimè fuit obſervatum, Galen. l. 11. de Uſ. parr. c. 16. Diet. n. 919. linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 13. §. 44. Barthol. l. 3. Anat. c. 21. Quod in *labijs* prominet, ἀπόχειλον, & προχειλίδιον appellatur, lind. d. l. §. 45. Per ſimilitudinem etiam *labia* vocantur extremitates duæ pudendi muliebris, inter quas rima externa eſt conſtituta, & ſunt corpora oblonga mollia, atq; peculiarem ſubſtantiam habentia, qualis nulla alia eſt in toto corpore, Barthol. l. 1. Anat. c. 35. ſin. Gr. κρημνοὶ dicuntur, item Erotiano χεῖλη, linden. d. l. c. 7. §. 139. Ita quoque extremitates vulnerum ulcerumq; vocantur *labia*, κρημνοί. Vide *Cremnos*. Proceſſus oſſium, qui ἀποφύσεις appellantur, *labra oſſis* dici, quia inſtar *labrorum* prominent, conſtat ex Barthol. libell. 4. c. 1. in fin. *labium leporinum* quid ſit, vide *leporinus*, & *lagochilos*. *Labrum* quoque vocatur vas ad balneum, vel in alium quoque uſum deſtinatum; unde *labra* vinaria, olearia, leguntur in lexicis.

* Labor, πόνος, μόχθος, bifariam accipitur: 1. de *Exercitatione* corporis ſera, & vehementiori, unde & moleſtia quædam, aut laſſitudo comitatur. 2. de moleſtia doloroſa ægrotorum; imò de ægritudine ipſa. Hinc uſitatiſſima phraſis: morbo aliquo *laborare*: item *laborantes*, h. e. ægroti. Vide Galen. 5. in 6. Epid. t. 10. Foeſ. Oec. p. 523. Dieter. num. 71 t. linden. Ex. XIII. §. 102. ſeqq. Rhod. in lexic. Scrib. In ſpecie operationes vel ἐγχειρήσεις Chymicæ vocantur *labores Chymici*. Libav. tr. de Igne naturæ cap. 50. *Labor Sophiæ*, Paracelſicum eſt figmentum, quod dicit, eſſe alterum mundum, imò paradiſum, in quo nullus morbus gignitur, nec permanet, nullum animal venenoſum habitat, nulla ſanitas vacillat, ſed in quo operationes elementorum perfectè, & integris facultatibus fiunt, quemadmodum ita deſcripſit tract. vernaculo de vita longa. Meminit & tract. 2. de peſtilitate. Rul. & Johnſ. in Lex.

Laboratorium, ἐργαστήριον, hodieq; Chymicis notiſſimus terminus, qui ſignificat locum deſtinatum operationibus Chymicis, ſive *domum Chymicam*, cujus ingenioſa, & accurata conſtitutio maximum poteſt ad Exercitium artis hujus afferre momentum. Rolfink. Chymiæ l. 2. c. 16. Per *laboratorium Naturæ* videtur Paracelſ. intelligere *Mundum*, præcipuè loca ſubterranea, in quibus nunquam ociatur, l. de morb. Tartareis c. 14

Labrax, λάβραξ, vide *lupus*, nomen piſcis pelagij. Galen. l. 3. de Al. fac. c. 26. lind. Ex. XI §. 96. 98.

Labrisulcium, χειλοκάκη, vide *Cheilocace*.

* Labrum, idem, quod *Labium*. Vide p. a. *Labium*.

* Labyrinthus, λαβύρινθος, ſignificat propriè locum varijs ambagibus, & anfractibus viarum inflexum. In Anatomicis verò ob ſimilitudinem in aure interna meatus anfractuoſi quoque vocantur *labyrinthus*, diſtincti tamen à cochlea, cujus anfractus in gyrum poſiti ſunt. Vide Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. Scripſit etiam Paracelſ. tractatum, quem inſcripſit *labyrinthus* Medicorum errantium, in quo more ſuo gravius invehitur in Doctores Galenicos, & ſimul peculiaria fundamenta Empirica addiſcendi Medicinam tradit, & proponit, tanta tamen cum obſcuritate in plerisq; occurrente, ut Bœotica ænigmata legiſſe videaris.

* Lac, γάλα. Vide *Gala*.

Lacaphthon, λάκαφθον, quid ſit, incertum eſt, nec etiam ſæpè à Medicis uſurpatur,

Meminit ejus Ægineta l. 7. c. 11. in Cypheos magni compositione, ubi simul exponit per corticem piceæ aut alterius cujusdam arboris. Ruellius verò existimat, esse *nascaphthum* sive *nacaphthum* aromatis genus, quod ex India deportabatur, suffimentis optimum, notante Gorræo.

Lacca, λάκχα, vocabulum esse Arabicum, credit Garzias 1. arom. 8. significans humorem ad mellis crassitudinem coctum, & ita idem cum *loch*, *luc*, denotans. Quid verò hoc vocabulo specialiter indicetur, variæ sunt Medicorum opiniones: In hoc tamen omnes conveniunt, quòd *lacca* duplex sit: *Naturalis*, & *Artificialis*. De utraq; vide C. Hofmann. Officinal. lib. 2. c. 119. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 387. Fr. Hofm in Clav. ad h. l. Jac. le Mort in Chym. Medico-Phys. Vide Morley Collect. Chym. Lind. cap. 492. ubi *lacca Magisterium vegetabilium* vocatur. De *Naturali* Chioccum Mus. Calceol. f. 5. p. 630. de artificiali Libav. Synt. A. Ch. l. 6. c. 3. *Lacca Florentina* vel è pannis Scarlati tinctura infectis, vel è cocco ipso conficitur, d. l.

Laccos, λάκκος. Vide *lacus*.

Lacerta, *lacertus*, σαῦρα, σαῦρος, primò nomen est animalis quadrupedis digitati ovipari, (uti vulgò creditur, quamvis sint ex recentioribus, qui viviparas *lacertas* observasse se testentur) cujus descriptionem, differentias, & usum in Medicina videre licet apud Aldrov. l. 3. de quadr. digit. ovipar. c. 5. seqq. Adde Schroder. l. 5. class. 4. n. 106. qui tamen hallucinatus est, quando per insectum describere non est veritus. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. De *lacertis* in hominum corporibus genitis, nec non vomitu rejectis vide Casp. Rejes C. El. q. 30. Eph. Cur. A. III. Obs. 311. Deinde *lacertus* etiam tribuitur quibusdam piscibus, v. g. *Coliæ*, *Sauro*, *Scombro*, uti patet ex Aldrov. l. 2. de pisc. cap. 53. seqq. *lacertus* porrò vocatur caro musculosa sine ossibus Ruland. & ita idem, quod *Musculus*, Bartho l. l. 1. Anat. cap. 5. Gr. μῦς. Spagyricis *lacerta rubra* vocatur *Vitriolum Hungaricum Colcothar*. Rul. & Johns. Libav. in Apoc. Hermet. P. prior c. 2. Et *lacerta rubra* secretior quædam præcipitati Mercurialis præparatio, d. l. c. 4. *lacerta viridis* dicitur, quando solutioni additur paululum Cupri, Morley Collect. Chym. Leid. c. 266. Vide *Saura*.

Lachanon, λάχανον. Vide *Olus*.

Lachlachatum est nomen medicamenti Stomachici, cujus descriptio habetur apud Avic. l. 5. sum. 2. tract. 6

Lachryma, δάκρυον. Vide *Dacryon*.

Lachrymale *punctum*. Vide *Punctum*.

Laconicum, λακωνικόν. Vide *Balneum*. Fuit olim pars prima balnei apud antiquos, & sola ferè ex toto balneo nobis superest, testudo scil. illa thermarum, quæ igne concalefacta, vaporem siccum continet, à quo sudor in corporibus movetur. Gr. ὑπόκαυσις, & πυριατήριον ξηρὸν & θόλος ξηρὸς vocatur. Gorr. Adde Weker. Antid. gen. l. 1. cap 23. De antiqua *laconici* structura vide Rhod. ad Scrib. n. 60. p. 103. seqq. A Cicerone & Celso *Assa* dictum fuit.

Lactans, θηλάζουσα, θηλάστρια, τιθηνὸς, *nutrix* vel mater, quæ lac è mammis sugendum præbet, à θηλάζω, quod verbum activè pro *lacto*, & passivè pro *sugo*, vel *lactor* accipitur, uti patet ex Lexicographis, & de pueris *lactentibus*, vel sugentibus à Galeno usurpatur 5. in 6. Epid. t. 37

Lactarium *edulium*, τὸ διὰ γάλακτος ἔδεσμα Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 13. Dicitur, & λακτικὸν ἔδεσμα. Item τὰ γαλακτῶδη, *lacticinia*, hoc est, edulia varia ex lacte parata. Talia propter lentorem bolarem Tartarum gignere vult Patac. Paramir. l. 3. tract. 1.

* Lactes. Hujus vocabuli non eadem est apud veteres, & recentiores significatio. Illi enim vel usurparunt pro intestinis tenuibus: vel pro succo, quem persimilem lacti in piscium masculorum ventriculis cernimus, quemq; genitalem succum, vel rorem appellare possumus, imò debemus: vel pro Mesenterio, Omento, Pancreate, pro Glandulis mesenterij. Recentiores verò optimè nomen hoc tribuisse videntur *Venis*, *lacteis*, vel *Chyliferis* per Mesenterium diffusis, quemadmodum hanc appellationem & varietatem significationum egregiè exposuit Casp. Asellius tr. de *lactibus*, sive *Venis lacteis*, & præsertim c. 1. & 10. Confirmavit Barthol. libell. 1. c. 3.

Lacteus, γαλάκτινος, γαλακτικὸς, varijs humoribus etiam excrementijs tribuitur. *Chylus* dicitur *lacteus succus*. Talis succus *lacteus* chylosus sæpè etiam è secta vena observatus fuit effluens, præsertim si aliquot horis post assumtum cibum V. S. fuit instituta. Vide Act. Philosoph. Oldenburg. Ann. mens. Novembr. December. & Jan. An. 1666. Et apud Paracels. sæpè occurrit *lactea urina* in tract. de urinarum judicijs l. 1. c. 1. seqq. estq; ab alcali, sive tartaro resoluto. Tribuitur & Venis Chyliferis, & Lactiferis, de quibus supra dictum. Vide *Galactophorus*. Dicitur quoq; de *linea alba* in cœlo quæ *Galaxia* appellatur. Vide *Galaxia*. *Febres* puerperarum quædam vocantur *lacteæ*, quod plerunq; ab & cum lactis in mammis proventu ex citet ebullitio sanguinis & intemperies febrilis, de quibus febribus vide Willis. c. 16. de febrib. *lactea cura* vocatur, quæ instituitur per copiosum, & continuum lactis usum in cibo, & potu, & valde commendatur à plurimis in Arthritide,

cide, notante Bonetto Mercur. Compital. l. 1. p. 35

Lactica, est epitheton febris Typhoidis aliàs dictæ, quæ ab Arabibus *Lactica* dicta fuit, teste Lang. l. 2. ep. 41

Lacticinia, γαλάκτινα, dicuntur edulia è lacte parata, quæ in morbosa dispositione facilè corruptibilia sunt, & tribus vel quatuor partibus diversis imbuta, caseo, sevo, butyro, parte nitrosa, quæ corrupta ægros vario modo excruciare possunt. P. M. de Calderia Tom. II. Oper. p. 203. B. Hoc nomine aliàs quoq; veniunt *Glandulæ faucium*, quæ & *Animellæ* dicuntur. Vesal. l. 6. de H. C. F. c. 5

Lactisma, λάκτισμα, id est, ictus calce inflictus. Et λακτιστής, calcitrator. Lex. Gr.

Lactipotor, γαλακτοπότης, qui lactis potu capitur, Pollux.

Lactumen, idem est, quod *Achores*, sive *Crusta Lactea*, Walth. Sylv. med. p. 14 *Lactumina*, dicuntur *Crusta Lactea*, apud Heurn. de morb. c. 7. Welsch. Cent. I. Observ. & Cur. 24

* Lacuna, idem, quod *Choana*, *Infundibulum* Vide *Choana*.

Lacune, id est, *Terra sigillata*, Ruland. & Johnson.

Lacus, λίμνη, λάκκος, quid significet, notum est, nimirum Aquam stagnantem, & propterea facilè corruptibilem. Idem quod *Stagnum*, *Palus*. Gal. l. 4. de S. Fac. c. 20. & l. 9. §. Chalcanthos. *Lacus* etiam dicitur de vasis ad lavandum idoneis & ita coincidit cum *Labro*. Rul. in Lexic. Quomodo differat ab ἕλος, vide Jul. Alex. not. ad Galen. l. 5. meth. med. c. 12

Ladanon, λάδανον, dicitur, & *Labdanum*, (perperam verò confunditur cum vocabulo *Laudanum*, de quo inferius dicendum.) estq; succus pinguis & roscidus fruticis, *Cistus Ledon* dicti, folijs adhærescens. Cogitur facilè in massam non absimilem pilularum, colore opaco cinereo, inflammabile suaveolens in suffitu, de quo videatur Dioscor. l. 1. c. 128. C. Hofmann Offic. l. 2. c. 120. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 388. Fr. Hofm. in Clavi adh. l. Laudat, & Gal aliquoties in scriptis suis virtutem *ladani*, præsertim lib. 2. de C. M. P. G. c. 2. ubi dicit, & emolliendi, & repellendi virtutem simul habere. Abusivè verò *Ladanum* sumitur de sordibus barbæ hircorum adhærentibus l. 2 de C. M. S. L. c. 1 in fin.

Lælaps, λαίλαψ, dicitur *ventus procellosus*, procella, turbo, præsertim si multam, & largam pluviam conjunctam habeat. Hinc cœlum dicitur procellosum, & nimbosum, οὐρανὸς λαιλαπώδης Hipp. 1. Epid. s. 2 t. 4. & 5. ὕδωρ λαιλαπῶδες, aqua procellosa, nimbosa, quæ damnatur, l. 6. Epid. s. 4. t. 19. Junge Foes. p. 373. Gorr. in def.

Læmos, λαιμός, significat *gulam*, & eam præcipuè œsophagi partem, quæ in cibis devorandis voluptatis sensum percipit, ut indicat Galen. 3. de R. V. I. A. t. 11. Occurrit aliàs vocabulum hoc in Hippocr. l. de Corde II. 5. & l. 2. Epid. s. VI. 14 & latinè redditur *Guttur*.

Læsio, βλάβη, vide *Blabe*. Est verò proprius limes rerum præter naturam in Medicina dictarum, quarum quædam *lędunt*, quædam *lęduntur*, quædam *lęsionem* comitantur. Ubi per *lęsionem* intelligendum nihil aliud, quàm quando partis alicujus opus vel functio incommodatur, & vitiatur. Dicitur aliàs *Affectio*, διάθεσις præter naturam. *Lęsiones* externas communi nomine τρώματα, *Vulnera* vocatas fuisse, testatur Gal. 1. de artic. t. 18. quamvis in Græco habeatur κοινοπλάσματα, quod vocabulum mutandum esse in κοινῶς τρώματα, volunt Interpretes.

Lætificans Græcè dici posset εὐφραντικός; Epitheton est quorundam medicamentorum, & confectionum sanguini, & spiritibus activitatem, & spirituositatem conciliantium, quę prosunt in melancholia, & virium vitalium animaliumq; languore. Talia occurrunt in Dispensatorijs Norimbergensi, & Augustano; quorum unum est Rhasis, alterum Nicolai Præpositi. Formulas quoque similes exhibet Langius l. 3. ep. 1. cap. 6. & 7.

Lætitia, χαρά. Vide *Gaudium*:

Lævigatio, λείωσις, est actio, qua id, quod inæquale, & asperum fuit, redditur æquabile, planum, & *læve*. Usurpatur à Galeno de cibis, qui dentibus *lęvigantur*, Galen. l. 11. de U. P. c. 8. Chymicis *Lęvigatio*, seu *Alcoolismus* est calcinatio, quæ rem pulverando in *Alcool* adducit. Et est hic reductio quorundam per glutinationem, quorundam per fusionem, aut fulminationem Rul. & Johns.

* Lævis, *Lævitas*, *Lęvor*, λεῖος, λειότης; λείωμα, dicitur de rebus diversis, quæ ad contactum nullam habent inæqualitatem, sed æquabilia sunt & plana: Opponitur *Aspero*, & *Asperitati*. Usurpatur partim de corpore, & ejus membris, ita Arteria pulmonalis, olim Vena arteriosa dicta, ad differentiam Asperæ arteriæ dicitur *Arteria lævis*, Gal. l. 7. de U. P. c 9. & apud Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 29. *cutis* totius *lævitas* legitur, & opponitur τῷ φρικώδει, horridæ cutis asperitati. Usurpatur quoque de alimentis; ita viscositas ptisanæ hordeaceæ *lęvis* probatur 1. de R. V. I. A. t. 18. Item de sedimento urinæ, 2. progn. t. 72. Est etiam præternaturalis *lęvitas* v. g. intestinorum. Vide *Leienteria*. Chymicis quoq; *Lęvor* vocatur, Gr. λείωμα, pulvis impalpabilis exquisitissimæ *lęvitatis*, qui, & *Alcool* à

quibusdam dicitur, & fit quidam manu, vel tritura super marmore cum porphyrite, vel in mortario cum pistillo, ita ut quod contritum est, excutiatur per setaceum, vel linteum. Et tales *Levores* dicuntur χειροποίητοι, χειροποίητα. Alius fit absq; manu ἀχειροποίητ☉, & pertinet ad mysteria Chymicorum. Huc pertinent Calces, Flores, Præcipitata &c. Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 4. c. 3. Aliàs *Levor*, ponitur aliquando pro *Livor*, & *Levidus* pro *Lividus*, uti docet Keuchen. Not. ad Seren. p. 127

Laganizo, λαγανίζω, significat remitto, *lenisfio*. Usurpatur ab Hipp. de vento, qui opponitur vehementius spiranti, l. de morb. sacro XV. 10 quamvis mihi cum Foes. videatur mendosa lectio & potius legendum esse λαγγάζει, aut λαγαρίζει, *laxus* fit, & segnior; quia verbum λαγανίζω neq; in Thesauro Henr. Stephani, neq; Scapula, fortassis nec in alijs occurrit. Vide Foes. p. 371

Laganon, λάγανον, *placentæ* genus est, & species *Iriorum*, vilior, crassiq; succi, & tardè commeantis, utpote ex similagine parata. Galen. l. 1. de Al. facult. c. 4. Jul. Alex. in Not. ad h. l. Vide *Itrion*.

Lagaros, λαγαρὸς, vocatur *laxus, mollis*, non distentus. Dicitur comparativè de dextro cordis ventriculo, Hipp. de corde IV. 10. Junge Lind. Ex. V. §. 41

Lagneia, *Lagneuma*, λαγνεία, λάγνευμα, significat rem, vel *coitum Venereum*, concubitum cum emissione seminis. Frequens in usu apud Hipp. v. g. l. de nat. puer. XIIX. 10. XXII. 8. XLIV. 1. l. de Genitura. II. 16. 21. l. 2. de diæta XXXVI. 6. l. de int. affect. XXXV. 23. l. 30. (ubi λάγνευμα semen ipsum in coitu emissum significat) l. 6. Epid. s. 5. t. 23. Verbum quoq; λαγνεύω, *coeo*, rem Veneream exerceo, non infrequens eidem dictis In locis, præsertim l. de Genit. Vide Foes. p. 371. Mercurial. l. 1. V. L. c. 17. & l. 2. c. 15

* Lagochilos, λαγόχειλ☉, dicitur qui *leporina* habet *labia*, Galen. l. Introduct. cap. 3. & in defin. Id vitij aliquando naturaliter provenit, aliquando à caussa præter naturam, ut ustione, cicatrice, sutura latiore, & malefacta, interdum etiam senectute. Idem si inferiori palpebræ contingat ἐκτρόπιον appellatur. Hæc Castellus. De curatione *Labiorum Leporinorum* videatur Aquapend. in operat. Chirurg. §. quomodo *curta labia* resarciantur. Senn. lib. 2. M. Pr. P. 1. c. 4.

* Lagon, λαγών, idem, quod κενεών, *Ilia*. Vide *Ceneon, Ilia*. Legitur apud Hippoc. l. de int. aff. XXIIX. 6.

* Lagophthalmos, λαγόφθαλμ☉, id est, *Leporinus oculus*. cùm superior palpebra adeò retrahitur, ut oculum, dum clauditur, totum non tegat; estque affectus in partibus instrumentalibus non magnitudine, sed defectu peccans, cujusmodi omnia mutila, & curta, sicut in labris sic & in oculis cernitur. Gal. dd ll Gorræus, & Castellus. Tale vitium heic Altdorffi contigit in fœmina ex intumescentia serosa palpebræ superioris, degenerante in putredinem, & totalem corruptionem, qua sublata, ex negligentia Chirurgi palpebra brevior relicta fuit, ut oculo aperto dormire necesse habuerit. De hoc affectu videatur & Paræus Chir. l. 9. c. 23. & l. 16. c. 6

Lagopus, λαγώπους, λαγῶπις, λαγώπιον, præter significationem Botanicam est nomen *perdicis albæ* quæ & *Perdix Alpina*, vel Alpestris dicitur, cujus descriptionem cum usu in cibo, & Medicina tradit Aldrov. l. 13. Ornithol. c. 21

Lalia, λαλιά, *loquelam, locutionem*, significat. Ægyptijs anima rationalis vel animus dicebatur ἑτέρα λαλιά, *alter sermo*, notante C. Hofmann. com. ad Galen. l. de U. P. n. 26. 816. Vide *Locutio*.

Lamac, id est, *Gummi Arabicum*. Ruland. & Johnf.

Lamare, & *lamare lampe*, id est, *Sulphur*. Iid.

Lambano, λαμβάνω, communiter significat *Accipio, sumo*, v. g. cibum *capere*, Hipp. 2. aph. 8. in utero *concipere*, 5. aph. 59. Peculiariter verò etiam dicitur de morbis invadentibus homines, & significat *Corripio*, Infesto, v. g. *Causus*. Hipp. l. 1. de morb. XXXII. 1. 2. 3. & passivum λαμβάνεσθαι, *corripi* morbo denotat 5. aph. 30. 55. 6. aph. 17. 31. & alibi. Vide Dier. n. 492

* Lambdoeides, λαμβδοειδὴς, dicitur de eo, quod figuram literæ Græcæ Λ repræsentat. Communiter epitheton est *suturæ* posterioris in capite, qua occiput incipit, transversæ, Gal. l. de ossib. c. 1. & l. de nervor. dissect. cap. 7. Barthol libell 4 cap. 5. De hac sutura scribit Gal. dicto de ossibus loco, illam aliquando de esse, ubi prominentia occipitis nulla est. Deinde etiam *Os Hyoides* ad basin linguæ vocatur *Lambdoides* à Gal. de muscul. dissect. c. 13. & d. l. de nerv. dissect. c. 10 Vide *Hyoides*. Tandem ab Actuario quoq; *venæ cavæ descendentis divisio*, qua in duo crura abit paulò suprà initium ossis sacri, λαμβδοειδὴς appellatur, à figuræ similitudine, quam Gal. *literæ V*. comparat l. de Anatom. venar. c. 8. Verum Casp. Hofm. in notis MMSS vitiosum hoc esse, expressè statuit, propterea cum Revisoribus, & Cornario corrigendum esse monet in A.

Lambitivum idem, quod *Linctus*, vel *Loch Ecleg ma*. Vide *Ecleclos*.

Lamentatio, κλαυθμὸς, idem, quod *Fletus* Vide *Fletus*.

La-

Lamia, λαμία, στρὶγξ, λαιστρυγών, significat vel spectrum nocturnum diabolicum sub forma fœminæ; vel fœminam maleficam. Creduntur *Lamiæ* infantum tortrices esse, teste Keuchen. in not. ad Seren: p. 2. 7. seqq. latinè etiam *Strix* appellatur. Propriè ad forum Medicum non spectat hæc consideratio.

* Lamina, ἔλασμα, ἐλασμὸς, πέταλον, communiter ab Anatomicis tribuitur variis instrumentis ad secanda corpora accommodatis, cujusmodi sunt Scalpella, Spathomelæ, Amphismelæ, Specilla &c. Gal. l. 6. admin. Anat. c. 10. Verùm adhuc latius se extendit hujus significatio ad alias metallicas extensiones sive bracteas etiamsi non ad sectionis usum faciant. Ita *Lamina* plumbea legitur apud Ægin. l. 7. c. 2. §. Molybdos. Vide suprà *Bractea*. Ita Hildan. meminit *Laminæ* ferreæ pro depressione gibbi, Cent. 5 Obs. 67

Lamneta, λάμνετα, *laminam* significat, Moschion. de morb. mul. c. 138

Lampas, λαμπάς, idem, quod *Lucerna*, de qua vide infrà. *Lampas vitæ* est magicum artificium, de quo, si lubet, plura vide apud Libav. De sens. 1. Syntagm. Arc. contrà Scheunemann. c. 3. Tom. III Oper. p. 5. 6

Lampe, λάμπη, λαμπὴ, significat vel *spumam*, & ita idem est, quod ἀφρὸς, vel significat id, quod in aceto supernatat vino adulterato, item pingue quiddam glutinosum, quod olivis muria conditis supernatat. Erotianus in Onomast. p. 70. d. Sunt & λάμπαι, *bullæ* quædam in urinę superficie innatantes diaphanæ. Actuar. l. 1. c. 18. de urinis. Hinc ὑγρὸν λαμπῶδες, urina spumea, & limpida legitur apud Hipp. 1. Prorrhet. c. 2. t. 60. & Coac. t. 186. Jung. Föes. p. 373

Lamperos, λαμπηρὸς, idem, quod λαμπρὸς. Vide *Splendor*.

Lampetra, ἐλλαβὶς, nomen piscis è serpentino genere, cujus descriptionem cum usu in cibis exhibet Aldrov. l. 4 de pisc. c. 13. lind. existimat, esse βδέλλας Strabonis, Ex: XI. §. 58. cui videtur assentiri Chiocc. Mus. Calceol. l. 3. p. 426. seqq.

Lampodes, λαμπώδης, Vide *lampe*.

Lamprophonos, λαμπρόφωνος, dicitur, qui vocem edit magnam sonoram ac quasi splendidam, monente Joh. Bapt. Persona Comm. in Galen. l. quod anim. mor. seq. temp. p. m. 287.

Lampros, λαμπρὸς, h. e. lucidus, *splendidus*, Specialiter verò Hipp. λαμπροὶ dicuntur *vegeti*, incolumes, & colore benè habito præditi, l. de A. l. & Aq. LV. 13. vide *Splendor*.

Lampter, λαμπτὴρ, dicitur *lucerna*, laterna aut *Pharus*, qui in turribus suspenditur, ut naviгantibus præluceat. Legitur apud Hippocr. l. de int. aff. XXIX. 21

Lampyris, λαμπυρὶς, idem, quod *Cicindela*. Vide suprà in *Ci*.

* Lana, ἔριον, vide *Errion*, *Erion*. De *lanarum* generatione, & differentiis legi poterit Aldrovand. l. 1. de quadrup. bisulcis c. 8. *Lanæ* usus præsertim verò *succidæ*, illotæ, sordidæ, quæ ἔρια οἰσυπηρὰ, item *Oesypus*, ὁ οἴσυπος, dicitur olim fuit frequentissimus, uti patet ex Hippocr. & Galen. Scribon. (vide Lex. Scrib. Rhodii) Keuchen. ad Seren. p. 114. 225. C. Hofm. l. 2. V. L. c. 14. Vide *Oesypo*.

Lanarius, est nomen *Accipitris*, vel *Falconis*, ita dicti, vel à laniandis aviculis, vel quod multas molles plumas lanarum instar habeat, cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 5. Ornithol. c. 11.

Lancetta est cultellus Chirurgicus rectus utrinq; acie summa præditus ad venæsectionem, & abscessus aperiendos hodieq; usitatissimus, & ita notissimus.

Languor, ἄφεσις, nihil aliud est, quàm corporis, aut membrorum ejus veluti *dissolutio*, & remissio, cum non aliter ac resolutis sive paralyticis dissolutæ appareant. Gal. 3. in 3. Epid. t. 37. videlicet ob deficientem flammæ vitalis, & succi nervosi spirituascentiam, & activitatem Dicitur & *debilitas*, *infirmitas* corporis. Vide *Asthenia*, *Blechros*.

Lanius idem, quod *Lanarius*, nomen *Accipitris*. Aldrov. d. l. &c. 12

Lans, id est, *Argentum mortuum*. Ruland. & Johns.

Lanugo, χνόος, χνοῦς, Vide *Chnus*. In Phytologia sunt filamenta tenella cuticulæ extimæ instar *lanæ* adnascentia. Schroder. l. 1. c. 2.

Lanx, τάλαντον, ζυγὸς, significat *trutinam*, qua res ponderantur, vel potius duo vascula ampla in trutina, quibus res ponderandæ imponuntur. *Lanx* quoq; dicuntur *Amygdalæ amaræ*. Rul. & Johns. in Lex.

Laonica vocatur Curatio Arthritidis, quæ non fit purgantibus, & evacuantibus universalibus, ceu frustraneis partim, partimq; magis noxiis, sed quæ fit Topicis evacuantibus è parte affecta, dum materia est adhuc mobilis, cùm ante statum, tum in ipso statu, quemadmodum hunc terminum exposuit Hieron. Sachetas Æliantis Medicus Brixiensis in Relatione de Podagricis, & Arthritic. morb c. 10. p. m. 53

Laos, id est, *Stannum*. Rul. & Johnson.

Lapara, λαπάρα, λαπάρου, idem, quod κενεὼν, laterum cavitas, ea corporis pars, quæ est inter costas spurias, & ossa, quæ ad Ilia pertinent.

Gal. l. 2. de fractur. t. 71. Idem, quod λαγὼν. Vide *Ilia*. Ceneon. Linden. Ex. VII. §. 6

* LAPAROS, λαπαρὸς, id est *mollis*, *vacuus*. Unde & ὑπολάπαρος, *subvacuum*, *& submolle*, significat, Gal. l. 3. de diff. resp. c 12. Linden. d. l. §. 4. A verbo λαπάσσω, vel λαπάττω, *emollio*, *evacuo*, Hippoc. 2. prognost. t 2. Gal. in comm. Coac. t. 104. l. 4. Epid. X. 2. Vide Foes. p 374. ubi plurima loca invenies.

LAPATTO, λαπάττω. Vide *Laparos*.

LAPE, λάπη, *pituitam tenuem* significat Hippocr. quæ ore rejicitur, & salivationis comes est, l. 2. de morb XV. 9. IIII. 6. LXIV. 5. LXXI. 7. l. de int. aff. VII. 12. XIII. 12. & alibi sæpius Foes. p. 375

LAPIDESCENS, λιθοῦσθαι, λίθινος, idem, ferè quod *Lapideus*, nisi quod illud vocabulum magis exprimat passionem illam mutationis in naturam saxeam, quam antea nondum habuit. Quale vero sit propriè illud principium *lapidificum*, an succus, an spiritus, vel aliud quid, pertinet propriè ad Physicos. Videatur etiam Chioccus Mus. Calceol. sect. 3. p. 405. seqq. Tale verò principium quandoq; in sanguine ejusq; sero contineri præternaturaliter, colligere est ex generatione Calculi. Vide *Calculus*.

* LAPIDEUS, λιθοειδὴς. Vide *Lithoeides*.

LAPILLATIO, terminus Paracelsicus, indicans lapidescentiam sive generationem calculi ex Iliastro, sive de visco in loco alieno, ubi possibile fuerit *lapillari*, vel tartatizari. Fragm. Medicis ad Tom. III. referendis l. 1. de Tartar. c. 8

LAPIDILLUS vocatur Cochlear Chirurgicum, quo calculus post incisionem extrahitur. Blasius Med. Univ. p. 73. & 341

† LAPIS stellatus, marchesita. Merc. l. 2. c. 8.

* LAPIS, *Lapillus*, λίθος, λιθίδιον, λιθάριον, λιθὶς, quadrupliciter potissimùm accipitur. 1. Physicè de corporibus mixtis inanimatis duris, cujus innumeræ species, & differentiæ occurrunt, de quibus videantur rerum Physicarum scriptores varij. In hac significatione sumsit Galen. l. 9. de S. Fac. quando ex sponte nascentibus corporibus esse scripsit a terra vulgò dicta. diversis. (2) Pathologicè pro *Calculo* renum vesicæ, & in alijs quandoq; partibus genito, diciturq; Gr. λιθίασις. Vide *Calculus*. (3.) Pharmaceuticè, quando vel ex Physicis *lapidibus* multæ species transsumptę leguntur in usum Medicum, dividunturq; in pretiosos, qui *Gemmæ* quoque vocantur. Vide *Gemma*: & minus pretiosos; quorum plures apud Gal. d. l. & alibi allegatos reperies. Loca videantur in Theatro Mundellæ & Indice Brassavoli, cum non opus sit, hæc omnia transscribere. Multos enim recenset Rul. & Johns. in Lex. Adde Schroder. l. 3. c. 4. & seqq. Vel quando lege artis Pharmaceuticæ præparantur *Lapides*, ut sunt, *Medicamentosus*, vel *Salutis*, *Corrosivus*, & alij, de quibus vide Schroder. l. 2. c. 65. Jung. Fr. Hofm. in clavi (4) Spagyricè, ubi potissimùm in omnium illorum ore resonat *Lapis Philosophorum*, qui dicitur, & habetur Medicina universalis, per quam metalla transformantur, & morbi omnes sanari possunt. Pollere creditur virtute intentissima, & velut in centrum arte coarctata. quæ extensa tincturam exhibet absq; numero. De cujus præparandi modis, hyperbolicisq; encomijs prostant innumeri penè tractatus, nec adhuc cessant amatores hujusmodi commentorum in publicum proferre scripta, non obstante, quod tantum non omnes tempus, & operam, & oleum perdiderint. Si placet, videantur scripta Basilij Valentini, Theatrum Chymicum per sex Volumina, Libavius in suis operibus, & alij plures. Quid B. Rolfink. judicaverit de *Lapide Philosophorum*, & Panacea, videatur in ejus Chymia l. 1. c 9. Deniq; (5.) sumitur etiam sæpè abusive, & æquivocè de diversis rebus vocabulum *Lapis*, v. g. *Lapides* Carpionum, Percarum, Cancrorum vocantur quædam corpuscula in capitibus illorum piscium, & aquatilium reperta, duritiem pene lapideam obtinentia, revera tamen non sunt *lapides*. Ita in Chymia *Lapis* vocatur omnis res fixa, quæ non evaporat. *Lapis Adizi* est sal Armoniacum *lapis animalis*, id est, sanguis humanus. *Lapis*, ex quo conflatur plumbum nigrum, minera plumbi. *Lapis non lapis*, h. e. efficacia, non substantia dicitur *Elixir*. *Lapis rebis*, vel testudinem, vel capillos hominis cholerici, aut sanguinei denotat. *Lapis calcis*, id est, scoria ferri, vel battitura æris. *Lapis major*, compositum ex 4. elementis, filius unius diei. *Lapis occultus benedictus*, id. est, ovum. *Lapis aureus* h. e. urina. Rul. & Johns. in Lex.

LAPSUS æquivocum est. Propriè significat idem, quod *Casus*, Græcè πτῶσις, κατάπτωσις. Vide *Casus*. Hujusmodi *lapsum* ex alto innoxium vide Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obsorv. 71. Tropicè *lapsus* etiam pro *Errore* sumitur, ἁμάρτημα. Vide *Erratum*. *Lapsus* demotivus est repentina morte facta correptio, periculosior apoplectica, Rul. & Johns.

LAPTO, λάπτω, significat lambendo bibo, *sorbeo*. Legitur apud Hipp. l. de corde LV. 1

LAQUEUS, βρόχος, παχετὸς, quid sit, notum est. Referri quoq; debet ad instrumenta Chirurgica, utpote ad quasdam operationes necessarias, uti patet ex Galen. l. 6. Meth. med. c. 5. in fin. & Oribasij totus libellus de *laqueis*. In specie ad *Glossocomon* quoq; requiritur, uti patet ex Gal. l. 7. de U. P. c. 14. & Oribas. de machinament. c. 7. Aliàs *laquei* consideratio quoq; inter caussas

caussas morbificas, præsertim vocis privationis spectat ex Gal.l.1.de L.Aff.c.6. Pathologicè quid dicatur *Laqueus Gutturis*, vide infrà *Tonsillæ*.

LAR, ἑστία, idem quod *Focus*, *Calor*, Ignis. Vide *Focus*. Usurpatur de flamma vitali, & Calido nativo. Charlton. Oecon. anim. Ex 1. §. 4. & VI. § 2. Vel Pathologicè de foco febrili, Gal. l. de marcore c. 7

LARBASON, dicitur Plinio l.33. H.N. c.6. *Stimmi*, vel *Stibium*, sive *Antimonium*, quod Hen. Scheunemannus ruditer corrupit in *Tarbason*, ita ut Libav. eum propterea acriter perstrinxerit, T.II. Op. p.15. seqq. 73 seqq.

LARGUS, ἀδρὸς, πολὺς. Vide *Hadros*, idem quod *Copiosus*, v.g. *Larga* Venæsectio, *Larga* excretio, *Largus* humor, Rhod. in Lex. Scrib.

LARVA, μορμὼ, μορμὼν, idem quod *Lamia*, vel *Lemures*. Harum mater, vel avia dicebatur esse *Mania*, Forest. l.10. obs. 20. in Schol.

LARUS, λάρος, dicitur avis palmipes, piscivora, clamosa, cujus descriptionem, species, & usum in Medicina tradidit Aldrov. l. 19. Ornithol. c 4. seqq. Lind. vocat *Larum* avium perniciissimum in volando, & irruendo pisces summo natantes mari. Ex V. §. 42.

LARYNGOTOMIA, λαρυγγοτομία, operatio Chirurgica est, qua in summo suffocationis & anginæ periculo asperæ arteriæ fit incisio. Periculosum profectò, & valde anceps remedium. De qua operatione vide Aquapend. tr. de oper. Chirurg. tit. de perforatione asperæ arteriæ in angina. M. Aurel Sever. Chir. efficac. P.II. c.40 p.102. seqq.

* LARYNX, λάρυγξ, dicitur superior asperæ arteriæ pars, & caput faucibus continuum, Lat. *Guttur*, Gal. 4. aph. 34. Est igitur præcipuum vocis instrumentum, ex cartilaginibus, musculis, nervis, & substrata membrana constans, l. de voc. instr. diss c. 2. Ejus pleniorem historiam descriptam vide in Anatomicis libris, præsertim Bartholin. l.2. Anat. c.11

LASANON, λάσανον, vel *Chytropum*, significat ollarum sustentaculum, vel ollam culinariam, aut matellam, vas exonerandæ alvo idoneum. Apud Hipp. sumitur pro sella, in qua puerpera desidere debet, l. de superfœtat. V. 7. Junge Foes. F.376

LASCIVUS, λάγνος, ἀσελγὴς, epitheton est *Choreæ S. Viti*, apud Paracels. Vide *Chorea*.

† LARIDUM, materia quædam tumorum, à laridi similitudine sic dicta. Fallop. de tum. p.n. cap. 3.

LASION, λάσιον, significat σινδόνα, *sindonem*, aut ὀθόνιον, *linteum*, & propterea hirsutum, *villosum*. Erot. p.72. b. Occurrit verò ap Hipp. l.2. prorrh. XII. 7. Foes. d. l.

LASSITUDO, κόπος. Vide *Copos*.

LASTAUROCACABUS, i. e. operosa olla prodigorum lebes, Hispanorum Olla putrida. Jos. Laurent. Amalth. Onom. p.476

LASTAURUS, vocatur, qui inexplebili amore venereo debacchatur, Casp. Rejes C. El. q. 44. num.24

LASUR Paracelso dicitur Extractum transplantatum ex Argento, l. 3. de Gallicis pustulis, alijsq; symptomatibus c.6

LATER, πλίνθος, κέραμος, idem quod *Tegula*, h.e. lapis fictilis, ex arena, calce, & luto paratus, cujus usus in Medicina nobilis, quatenus ex illo fit *Oleum Philosophorum*, sive de *Lateribus* dictum, aut *Lateritium* cujus descriptio legitur in Dispensatoriis.

* LATERALIS MORBUS, πλευρῖτις. Vide *Pleuritis*.

LATERIUM, *lixivium*, item *capitellum*. Rul. & Johns.

LATERA *lictor*, i. e. *Argentum vivum*. Idem.

LATHRA, *Lathrea*, λάθρα, λαθραίως, adverbium Hippocrati familiare, denotans *clam*, latenter ex improviso, 1. prorrh. s. 3. t. 36. ubi quidem Gal. in comm. per ἐξαίφνης, subitò exposuit. Verùm rectissimè animadvertit Foes. p. 372. non satis hoc probasse. Coac. t. 139. 379. & t. 580.

LATICA dicitur quædam *Febris quotidiana continua*, sive phlegmatica, quando nulla signa apparent apyrexiæ, Joh. Stephan. in Avic. l.4 fen. 1. c.50. p.274. Sunt tamen, qui distinguunt, & spuriam saltem quotidianam continuam dici *Laticam* credunt, uti Mercatus. An verò dicatur à *latendo*, quòd careat inversionibus manifestis, nolumus certò affirmare, quamvis ita velit de Calderia, qui prolixius de *febre Latica* disseruit T.I. Op. p. 284. seqq.

LATIO, φορὰ, idem quod *Motus Localis*, mutatio, quæ fit in loco Gal. l. 1. de nat. fac. c.2. l.1 meth. med. c 6. & l. 2. c. 3. Vocatur & *Motus Animalis*, *Voluntarius*, quem Charltonus ita plenius descripsit, quòd sit ordinata, & ex appetitus dictamine instituta corporis animalis, vel alicujus membri particularis de loco in locum translatio, Ex. XI. Oec. Animal. § 4. in qua etiam *motum* musculorum nervosè exposuit. Videantur & Willis Anat. Cerebri c.19. & Anonymi tractatus ibid. annexus de ratione motus musculor. item Milliet Dechales P. Jesuit. de motu locali, & elaterio, cujus mentio fit in Act. Erud. Lips. Ann.1683.

LATITUDO, πλάτος, propriè notat affectionem corporis, quæ consistit in dimensione, ad differentiam longitudinis, & profunditatis. Vide *Latus*.

Latus. Per translationem tamen sæpè applicatur etiam rebus incorporeis, præsertim verò in foro Medico frequenter usurpatur de *sanitate imperfectiori*, aut non omnibus numeris exacta; vide *Hygieia*, Gal.l.1. de san.tu.c.4. Junge Dogm. nostra Med.Gen. P.1.cap.4.d.3.p.51. seqq. Ad *latitudinem sanitatis* quoque pertinet corpus aliàs *Neutrum* dictum, sive *Status* corporis *Neuter*, οὐδέτερον Græci vocarunt, qui duplex est; *Decidentiæ*, & *Reconvalescentiæ*. Imprimis verò ille ad *latitudinem sanitatis* pertinet. Vide rursus Dogm. in prælim. d.7. p.8. & 9. Et quia sub sanitatis genere comprehenduntur *Temperamenta* corporis, & partium, de illis quoq; sæpè dici solet, quod magna sit eorum *latitudo* C Hofm. Inst. med. l.3. c.4. §.5. & alibi. Sumitur & aliquando pro *Dilatatione*, Gr. εὐρύτης dicta, Lat. *Ampliatio*. Jul.Alex. not. in Gal. de diff. morb. c.4. p.279. Tom. II. Oper.

* Latus, adjectivum, & substantivum est nomen. Adjectivum Gr. dicitur πλατὺς, εὐρὺς, cui opponitur *angustum*, στενόν. Dicitur de musculo, μυῶδες πλάτυσμα dicto, qui sub cute in collo habetur, cujus descriptionem vide apud Gal. l. de musc. dissect. c.1. De *musculo latissimo*, qui totum ferè dorsum cum suo socio tegit, & *Aniscalptor* quoque vocatur, vide Barthol. lib.4. c.2. *Latus pulsus* Gal. qui in latitudine arteriæ, vel dilatatione major est naturali, l. de pulf. ad tyron. c.2. *Pustulæ latæ* dicuntur, quæ non in altum prominent, Hipp. 6. aph. 9. Jung. Diet. n.687. Substantivum Græc. vocatur πλευρὰ, πλευρὸν; de cujus vocabuli æquivoca significatione infrà vide *Pleura*. Numerantur verò duo *Latera*, dextrum, & sinistrum; & in genere de dimidia totius corporis parte, altera dextra, sinistra altera sumitur. Strictiùs verò usurpatur de medij ventris regione *laterali*, utraq; distincta è parte antica, quæ *Sternon*, & postica, quæ *Dorsum* vocatur, Barthol. l.2. Anat. in pr. *Laterum* dolor dicitur Hipp. ad differentiam Plevritidis, quando dolor est absque febre, & inflammatione, πλευρᾶς πόνος, Hipp. 3.aph.23 5.aph.65. 6 aph.5. Vide Diet. n.689

Laton, est Aurichalcum, sive Cuprum aureo colore tinctum lapide calaminari, quod ab idiotis physicis Electrum dicitur, & componitur ex unico metallo, cum *Electrum* sit è pluribus. *Laton* quoque est artificiale, cùm Electrum à natura sola compositum, Rul. Hinc lapis Calaminaris dicitur *Lapis Latoninus*, Lib. Sync. A. Ch.l.7. c.34. Spagyricis Philosophis *Laton* vocatur, vel *Latona Terra virgo*, quando in operatione ad Lapidis Philosophici magisterium pertinente nigrescit; unde opus habet ablutione per ignem, & aquam permanentem, sive Mercurium; de quâ re videatur Lib. Alchym. Pharmaceyt. c.32. item tr. Ignis Natura c.20. *Laton* quoque, & *Azoch* propereà semper simul esse dicuntur, Laur. Ventura tr. de lapid. Phil. c.19. Th Chym. Vol.II. p.263. Johns. ita descripsit *Latona* est terra nostra, quam sumimus ad Alchymiam peragendam. Et hæc terra Chymica præ rebus omnibus alijs creatis virtute, & energia excellit: Aurum enim, & Argentum, & reliqua metalla, & lapides pretiosos omnes in se coercet, imò perfectionem omnium animalium, & vegetantium in se ipsa recludit. Sed cum impura sit, & fæculenta, uti atti nostræ prosit, ejus impuritates, & fæculenta excrementa separanda veniunt, & hoc est apud Chymicos, faciem *Latonæ* dealbare. Quo circà humiditatem ipsius terræ radicalem, seu sanguinem ipsius *Latonæ* ex venis suis exhaurire oportet, ut ex essentia, & puritate illius faciem ipsius *Latonæ* dealbare valeamus, alioquin nihil utilitatis habemus ex lotione *Latonæ* nostræ, nisi ex puritate ipsius sanguinis aquam faciamus, qua sola. & non alia uti debemus ad dealbandam faciem ipsius *Latonæ*. Hucusq; Johns.

Latro, λῃστὴς, idem quod *Prædo*, *Prædator*; quamvis verò propriè ad forum Medicum non spectet, cùm tamen aliquoties eorum mentio fiat in Scriptis Medicis, libuit inserere. Ita Gal. 3. Anat. admin. c.5. *Latrones* inhumatos olim fuisse subjecta Anatomica, testatur. L.3 de U.P. c.5. refert historiam *latronis*, qui deprehensis hominibus digitos pedum extremos præcidebat, ne sine baculo incedere possent. (Vide C.Hofm. in comm. ad h.l. n.135.) & l.1. Anat. adm c.2. cadaver *latronis* exiccatum sceletis annumerat. Langius recenset *latronis* truculentiam ex esu sanguinis, vel cruoris humani fuisse adauctam, l.1 ep.71. Forestus ex Benivenio adduxit observationem *Latronis* suspensi, cujus cor pilis fuit refertum, l.17. ob. 1. in Schol.

Lavacrum, λουτρὸς, idem quod *Balneum*. Sal nitrosus fusilis vocatur *Lavacrum* quoddam minerale venarum metallicarum, & semimetallorum, imò & metallorum ipsorum, quod sciunt etiam aurifabri, & probatores metallici. Lib. def. Syntagm. contrà Scheunemann. I. c.9. T.III. oper. p 22.

Lavatio, idem quod *Lotio*, λουτρόν. Utrumq; idem significat, quod *Balneum*, Gal. l.8. m. m. c. 2

Laucania, λαυκανία, item λευκανία, poeticè guttur, vel *gulam*, & œsophagum significat. Sunt qui pro *mento* etiam accipiunt, Gorr. in λευκανία. Descendit à λαύω, fruor, capio

Laudanum, nomen medicamentorum encomiasticum, quasi *laudatum medicamentum* Diet. p.560.

n.560. Vel *laude dignum*, aut *laudabile*, quod vocabulum, ceu barbarum, & Paracelsico-Thrasonicum reprobavit Libav. Synt. A.Ch. l.8. c.44. Non minus verò illi hallucinantur, qui cum *Ladano* confundunt. Vide *Ladanum*. Placet Rolf. ἐπαινετὸν; loquendum interdum cum vulgo, modò intelligamur, Chymiæ l.4. f.3. c.6. Græcè dici posset ἐπαινετὸν, vel ἀξιέπαινον. Quòd verò præcipuè *Opii extracto correcto* nomen hoc tributum fuerit, hoc omninò sapit Paracelsicum hyperbolicè loquendi pruritum. Aliàs de *Laudano opiato* videantur præter Dispensatoria, & Paracelsi scripta Rolf. d.l. Schr. l.4. cl.2. n.314. Libav. d.l. Turissimum esse, & saluberrimum medicamentum ad omnis generis dolores, verbis Bern. Penotti de medic. Chymicis in Vol. I. Th. Chym. p.65. cum grano, quod dicitur, salis est intelligendum. *Laudanum Mercuriale Paracelsi* dicitur medicamentum ex Mercurio paratum. Descriptio quædam extat in Morl. Coll. Chym. Leid. c.276.

LAVIPEDIUM. Vide *Pediluvium*.

LAVRAX. Vide *Labrax*.

LAUTUS, quid propriè significet, videtur in Lexicis variis. Gr. λαμπρός, aut λελαμένος, quasi *Lotus*. *Lautissima vina* apud priscos fuisse vina myrrha condita, testis est Lind. Ex. X. §. 138.

LAXA, *Chimolea* Paracelso vocatur medicamentum purgans, præcipuè in morbo Gallico commendatum, estq; pulvis de floribus mineralium salinarum, l.2. de morb. Gallico c.4. Johns. ita describit; *Laxa chimolea* est sal adnascens lapidibus, quale est Anatron, aut Usnea lapidea.

LAXATIO, χάλασις, *Laxans*, *Laxativus*, χαλαστικός. Vide *Chalastikos*, *Chalao*. Hodieq; autem frequentissimè sumitur terminus hic de virtute leniter evacuante, & quidem per inferiora. Conveniunt igitur talia *laxantia* cum ἐκκοπρωτικοῖς, καθαρτικοῖς, ὑπηλάτοις, de quibus vide suis literis *Eccoprica*, *Cattericos*, *Hypelatos*. Johns. etiam ad vomitoria extendit, describens: *Laxativa* sunt medicamina sursum, atque deorsum expurgantia. Verùm minus accuratè minusq; usitatè. Abusivè quoque tribuitur Mercurio vitæ, qui *Laxativum minerale* dicitur apud Schr. l.3. c.15. cùm in minima dosi vim purgandi possideat. Ita quoq; in veterum scriptis contingit, ut fortiora purgantia pro *Laxativis* posuerint. In Pathologicis accipitur de partium mollium extensione præternaturali in longum Uvulæ *laxatio* legitur apud Blas. Med. Univ. p.302.

* LAXUS; λαγαρός, χαλαρός, Vide *Lagaros*, *Chalaros*. Idem ferè, quod *Mollis*, & opponitur *Stricto*, vel *Duro*.

† LAZARI Morbus, Elephantiasis. Tagaul. Institut. Chir. l.1. c.2.

S. LAZARI *malum*. i.e. *Lepra*. Foreſt. l.29. O. 26.

LAZOMÆ, λάζομαι, verbum poeticum, pro λαμβάνω, significat *prehendo*, *corripio*. Diciturq; frequentissimè de morbis infestantibus, Hipp. l. de loc. in hom. l.4. XXV. 5. 7. XLIIX. 8. l.2. de morb. XX. 3. & l. de nat. mul. & de morb. mul. sæpius, quæ loca collegit Foes. Oec. pag. 371.

LAZULI *lapis*, λίθος κύανος, h.e. *Cæruleus*, est lapis opacus, Saphiri colore, aut florum *Cyani*, aureis punctulis exornatus, Armeno durior. Vide *Armenus*, Schr. l.3. c.8. n.11. Chiocc. Mus. Calceol. f.3. p.218. f.4. p.467. seqq.

LAZURIUS, idem quod *Cæruleus*. *Lazurius color* in lepra pessimum habetur signum apud Parac. Paragraph. l.6. c.1. §.2. & c.2. §.3. & in Scholiis ad illa loca. Apparet autem ille color in frigore, ubi in nigrorem vertitur. *Lazurium argenti*, vel *pulvis Lazurinus* nihil aliud est, quàm *Crocus Lunæ*, de quo vide Lib. Synt. A.Ch. l.5. c.21.

LEÆNA, λέαινα, nomen animalis quadrupedis digitati fœmininum, cujus mas vocatur *Leo*. Vide *Leo*. Λέαινα quoque Emplastri nomen, quod in *leænæ* modum malum penitus extirpare creditur, applicatum ischiadicis, & hemicranicis, teste Aet. l.12. & ex hoc Gorr.

LEBERIS, λεβηρὶς, significat *exuvias*, sive senium serpentum. Hippocr. l.1. de morb. mul. CIIX. 26. & l.2. LXIIX. 6. Vide *Exuviæ*, *Geras*.

* LEBES, λέβης, i.e. *olla*, *trulla*, vas, in quod aliquid infunditur ad coquendum, vel asservandum. Pertinet ad instrumenta Diætetica; Pharmaceutica. Ventriculum egregiè comparatum cum magno *lebete*, cui plures ignis foci adjacent, lege ap. Gal. l.3. de fac. nat. c.7.

LECANE, λεκάνη *pelvinum*, *Catinum* significat. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c.89.

LECHENEON, ληχνεῖον. Vide *Lenos*.

LECHO, λεχώ strictè *puerperam* significat, & ita legitur apud Moschion. d. l. c.61.

LECISCION, λεκίσκιον, vocatur *acetabulum parvum*, legiturque bis apud Hipp. 4. de R.V.I.A. t.113.

LECITHOS, λέκιθος, est genus leguminis vel pisum, vel piso congener denotans. Significat etiam sæpius *lomentum*, vel *farinam lentium*, cum & sine additione φακῶν, Hipp. l.1. de morb. mul. LXXXI. 11. & l.2. LXIX.2. & in nothis l.1 additis VII.8. ubi per υ scribitur, quemadmodum

dum, & ap. Gal. l. de bon. & mal. succ. cap. 5. Significat & *ovi luteum*, sive vitellum, uti patet ex Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 2. Hinc λεκιθώδης ὑπόστασις vocatur sedimentum urinæ, ovi luteum, aut lenticum farinam referens, l. 4. Epid. VI. 11. & pus λεκιθοειδὲς ovi lutei speciem referens, l. 2. de morb. XLV. 35. Adde Foes. p. 379. Jul. Alexandr l. 8. Salubr. c. 9. de omni polline, & farina leguminum molitorum exponit λέκιθον, haud dubiè ex Gal. d. l.

Lectio, ἀνάγνωσις. Vide *Anagnosis*. Assiduam, & iteratam aliquoties *lectionem* laudat Gal. 3. de artic. t. 49. Refertur quoque *Lectio* inter exercitationes vocis, ἀναφωνήσεις, sanitati corporis proficuas, utpote, quæ humores redundantes excernit, Ægin. l. 1. c. 19. & Celsus quoq; aliquoties inter remedia curativa morborum refert.

Lectualis vocatur morbus, qui ægrotantem lecto affigit, & diu detinet. Ita Spartianus in Hadriano: Peragratis, inquit, sanè omnibus partibus, capite nudo, & in summis plerunque imbribus, atq; frigoribus, in morbum incidit *lectualem*. Ipsi etiam, qui longis, ac lentis laborabant languoribus, *Lectuales* Latinè dictos, Gr. κλινικός, ἢ κλινοπετεῖς, notavit Salmas. ad loc. cit.

Lectus, κλίνη (vide *Cline*.) quid sit notum est, nimirum locus ille, & instrumentum ad recumbendum, & dormiendum paratum. Pertinet igitur ad res non naturales Diætæ. Delectus *lectorum* aliquando necessarius apud ægrotos, uti patet ex Gal. scriptis, quando febricitantibus & quibus nervi per transversum vulnerati sunt, molliores lectos præcipit. De *lectorum* aliàs in quibusdam locis noxia præparatione legi etiam poterit Hipp. Guarinonius de caussis sanitatem destruentibus. *Lectos pendulos* usurpare Indos in promontorio Jamaica, legitur in Actis Philosophicis Oldenburgij Anno 1668. m. Jun.

Leffy, i. e. herbarum prædestinatio. Rul. & Johns.

Leffas, est occultus, & bulliens terræ vapor, per quem plantæ crescunt, Rul. & Johns. ex Paracels. Philos. ad Atheniens. lib. 3. text. 3. *Leffas* est succus terræ recens in radicem, tanquam culinam, vegetabilis, tractus. Helmont. expositione aliquot verbor. Vide Helmont. tr. Elementa n. 13. & tr. Imago fermenti impregn. n. 31. seq. *Leffas* est occultus terræ succus, per quem plantæ crescunt. Fr. Hofm. clav. ad Schr. l. 1. c. 2

Legna, λέγνα, neutr. plur. vocantur propriè extremitates vestimentorum, sive oræ. Per translationem verò dicitur de extremitatibus pudendi muliebris, sive matricis. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XXXIIX. 15. Vide Foes. p. 377. seq. C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. n. 964.

Legumen, ὄσπριον, idem quod δημήτριον, sive *Cereale semen*. Vide *Cerealis*.

Leibos, λεῖβος, & in fœmin. λείβη, i. e. *liquida*, Gal. c. 3. de ijs, quæ in med. t. 13. Verùm mendum subest in Græco textu, & quia inusitatum esse adjectivum λιβὴ ex alijs Lexicis constat, corrigendum esse, & substituendum, vel λιβρὴ, vel. λιβηρὴ, existimant Foes. in not. ad h. l. & C. Hofm. in M. S. & nondum editis notis ad hunc Gal. loc.

Leichen, λειχὴν, relicta Botanica significatione, vide suprà *Impetigo*. Dicitur & *Lichen*.

* Leienteria, *Lienteria*, λειεντερία, q. d. *Levitas intestinorum*, λειότης τῶν ἐντέρων, est affectus vel idem maximè cognatus *Cœliacæ passioni*. C. Hofm Apolog. pro Gal. l. 3. c. 182. Dict. n. 493. Vide *Cœliaca*.

Leiphaimos, λείφαιμος dicitur, qui *sanguinis defectu laborat*, quod malum sequitur ἄχροια. Vide *Achroi*. Sumitur verò etiam pro vitio depravati sanguinis, uti constare videtur ex Hipp. l. 2. de morb mul. VII. 20. XVII. 11. ubi jungitur cum σπληνώδης, lienosa, quæ dispositio lienis vitiosa præsupponit sanguinis flatulentiam, & impuritatem. Notetur quoque, non esse confundendum τὸ λείφαιμον cum ἐξαίμῳ, vel ἀναίμῳ, exsangui, ubi vera privatio totalis sanguinis peccat. Λείφαιμοι, *qui sanguine depciunt*, hoc est, deseruntur sanguine non in totum, sed ad sensum, Lind. Ex. VIII. §. 455. seqq. Junge Ex. IV. nostram de Remoris purgationis §. 29

Leiobatos, λειόβατος. Vide *Levira ia*.

Leiopodes, λειόποδες, vocantur *Planci* ? *Planti*, vel *Ploti*, quibus pedum medium ab interiori parte non est cavum, sed planum, quasi tabella, quæ planca dicitur, Gal. 3. de artic. t. 92. ad quem locum vide egregiam correctionem C. Hofm. l. 3. Apolog. pro Gal. c. 100. Pertinet ad Morbos Malæ Conformationis. Idem com. in Gal. de U. P. n. 137. Adde Alex. annot. in Gal. l. de diff. morb c. 7.

Leios, λεῖος. Vide *Levis*, λειότης, *Levitas*.

Leipodermos, λειπόδερμος, in genere significat defectum cutis, vel cuticulæ. Sumitur verò strictiùs de eo, cui præputium deest ex morbo, vel sectione. Latinè *Apella*. Vide suprà *Apella*. Junge C. Hofm. d. l. n. 824.

* Leipopsychia, λειποψυχία, idem quod λειποθυμία, i. e. *Animæ*, vel *Animi deliquium*. Superfluum enim mihi videtur, discrimen ponere inter hæc duo vocabula, ex Gal. l. 12. m m. c 5. Posterius vocabulum est usitatius. Deficientibus

entibus viribus vitalibus, deficient, & animales, cùm spiritus vitalis sint quoq; materia animalium. Consentit Diet. n. 494. Vide *Eclysis*. Hujus gradus fortior dicitur *Syncope*, de qua infrà suo loco. Utriusq. vocabuli & λειποψυχίας, & λειποθυμίας mentio fit ap. Hipp. illius quidem de R.V.I.A t. 44. hujus 1. aph. 23

Leipothymia, *Lipothymia*, λειποθυμία. Vide p. 2 *Leipopsychia*.

* Leipyrias, λειπυρίας, est epitheton febris valdè malignæ continuæ, cum inflammatione viscerum interiorum erysipelacea conjunctæ, ubi interna veluti uruntur, extrema τὰ ἄκρα frigent, Gal. com. 4. aph. 48. c. 2. prognost. t. 4. c. 1 prorr. t. 7. & c. 3. t. 61. l. de inæq. intemper. c. 8. Vocatur & λειπυρία, & λειπυρώδης πυρετός, & τὰ λειπυρικά. Scribitur & λειπυρίη. Meminit hujus febris Hipp. aliquoties, v. g. l 2. de morb. XVI 12. XLIX. 14. de helleborismo 54. l. de Crisib. IV. 4. 6 8. Utplurimùm est lethalis, quia sanguinis dispositio maligna putrida ad κῦπρον vergit. Mirum verò, quòd Sylvius hanc febrem non observaverit, uti scribit l. 1. Pr. M. c. 29. §. 31. Verum notandum non esse peculiarem speciem febris, sed esse saltem *ardentem*, sive *Causum* valdè malignum, & exitialem. Junge I ind. Ex. VIII. § 47

Lelygismenos, λελυγισμένος, i. e. *contortus*, inflexus, à λυγίζω, *contorqueo*, quod à λύγος, *vitex*, vimen, derivatur. Usurpat de nervis *contortis* Hipp. in Mochlico VII. 3.

Leme, λήμη, idem quod γλάμα, vel γλάμη sordes oculorum. Vide *Glama*. Vocatur & *Pituita glutinosior oculorum*, Scrib. item *Lippa*. Fr. Vallel. de febr. c. 2. notante Rhod. in Lex. Scrib. p. 424. Ad *Lemas* referri poterit *Lachryma Cervi Bezoarica*. Vide *Dacryon*.

* Lemma, Græcè dupliciter scribitur, per ε, & η. Λέμμα significat idem, quod λέπος, *corticem*, sive id, quod decorticando removetur, Hipp. l. 2. de morb. mul. X. 8. Gr. dicitur etiam ἀπὸ τοῦ λέμματος, Foes. p. 380. Λῆμμα verò significat *propositionem scientificam* per se credibilem, quàm vocare consuevit Aristoteles Axioma, Postulatum, Sumptionem, Gal. c. 2. de R.V.I.A. t 20. Propositionem, quæ concludendi gratia assumitur, in Logicis *Præmissa*, l. 2. de Hipp. & Pl. decr. c. 2. l. S. F. c. 12. & 18. l. 1. m. m. c 5.

Lemmaticos, λημματικός, dicitur Hipp. qui occasionem prudenter, & accommodatè arripit, & pertinet ad τὸ πρέπον, sive *εὐσχημοσύνην* Medici, l. de dec. orn. II. 27

Lemnia, λημνία, epitheton *Terræ* medicatæ, quæ colligitur in insula *Lemno*. Est terra spissa, levis, pinguis, rubricæ colore, adstringentis Virtutis. De hac videatur Galen. l. 9. de Simpl. Fac. §. de Terra Samia. An hodieq; ad nos deferatur vera *Terra Lemnia* dubitatur. Gorræus eò videtur inclinare, cùm illa, quæ à veteribus de hac scripta sunt, cum nostra convenire existimet. Negat verò Schrod. l 3 c. 2. & *Turcicas* esse scribit, quarum tamen illa, quæ cineritij coloris Constantinopoli advehitur, pro *Lemnia* usurpari poterit, utpote præstantissima reliquarum. Videatur Fr. Hofm. in cl. ad h. l. De signatura veterum, & *Dianæ sigillo*, quod creditur fuisse capræ effigies, vide Diosc. l. 5. c. 113.

Lemniscus, λημνίσκος, Lat. *Turunda*, linamentum vocatur in longitudinem inplicitum, & oblongum, quod vulneri inditur, authore Celso l. 5. c. 26. Ægin. l. 6. c. 34. & 73. Mercurial. l. 3 V. L. c. 9. in fine. Vide *Licinium*.

Lempnias, est *Terra sigillata*. *Lempnias Calcis* est batitura æris. *Lempnias lempnia* est Auripigmentum. Rul. Johns. scribit *Lempinas*, & *Lempina*.

Lemures, idem quod *Larvæ*, *Lamiæ*. Vide suprà. *Lemures* sunt spiritus elementi aeris. Ethnici intellexerunt Manes defunctorum. Ruland. *Lemures* quoque in hominibus esse, finxit Parac. tr. 2. de Pestilit. c. 1

Leniens, *lenis*, *lenitivus*. Generaliter idem significat, quod *Mitis*, Gr. ἤπιος, πρᾶος. Vide *Epios*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 402. Dieter. n. 717. Sed usitatior est significatio stricta, quando accipitur pro *laxante*, vel *laxativo*. Gr. ἐκκοπρωτικός, ὑπήλατος. Arab vocantur *Medicinæ Benedictæ*. Rolf. O. ac M. M. Gen. l. 5. s. 1. c. 6. Idem quoq; referri à nonnullis, testatur inter caussas morborum, d. l. 2. s. 3. c. 92

* Lenos, ληνὸς diversas habet in Medicina significationes. Apud Hipp. notat *alveos*, aut loculos quosdam, h. e. cavitates excavatas, aut conceptacula quædam in Mochlic. XXIII. 8. Junge Foes. pag. 383. Vel significat *Torcular*, 1 ind. Ex. X. §. 193. Unde *Calcare torcular* Gr. vocatur ληνοπατεῖν, idem quod τραπεῖν, d. l. §. 181. Hinc translata ab Herophilo ad concursum trium duplicaturarum duræ meningis, sub calvaria, quem *Torcular* Gr. ληνὸν vocavit, teste Gal. l. 9. Anat. adm. c. 1. Et in hujus obstructione caussam Apoplexiæ posuit Nynmannus, teste etiam Barthol l 3. Anat. cap. 2. Dicitur & ληχνεῖον, Gal. Introduct. c. 11

Lens, *lendis*, κόνις, κόνεις insectum dicitur; & soboles pediculorum, sive *Pediculus* adhuc *tenellus*, *ova pediculorum* vulgus appellat. Meminit Gal. l. 7. de S. F. §. Cedrus, & Hedera. Pertinet etiam ad causas *Phthiriaseos*, sive morbi *pedicularis*. De his Vide Aldrov. de Insectis l. 5. c. 4

LENS, *lentis*, φακὸς leguminum species quædam notissima est, de cujus usu in cibo, & Medicina frequentissima fit mentio apud Hipp. in lib. de morb. mul. & Gal. passim in scriptis suis, quæ loca compilare, non & nostri instituti. Videatur Index Pini in Hipp. & Theatrum Mundellæ in Gal. Φακὸς etiam aliquando significat *vas Medicum*, fortè ad fotus faciendos accommodatum. Foes. p. 650. Est est terminus Mechanicus Mathematicus, dum *lentes* denotant in Telescopijs vitra illa crassicula lentiformia, quorum beneficio objectorum visibilium species majores apparent. De qua significatione inter alia etiam legi poterunt Henr. Oldenburgij Acta Ph. Ann. 1665. M. Julio.

LENTICULA, vel idem est, quod *lens*, φακὴ, φακὸς: vel significat *lentiginem*, de quo vocab. p. p. vel denotat peculiarem speciem febris malignæ contagiosæ, qualis est *Petechialis*, cum maculis efflorescentibus, *lentis* magnitudinem referentibus, unde & *lenticularis* dicitur, de qua vide Lang. l. 2. ep. 15. & Forest. l. 6. obs. 35. cum Schol. *Lenticulares Glandulæ* sunt glandulę intestinales in crassis intestinis, cœco, colo, & recto reperiundæ, quarum singulæ seorsim existunt, nec in plexus colliguntur, lentis magnitudinem æquant, & ex foramine, quo singulæ manifesto pollent, humorem viscosum excernunt pro scybalis liquandis, & alvo lubricanda. De his vid. D. D. Peierus in Exerc. de Glandulis intestinalibus.

LENTIGO, φακὸς, *lenticula*, est affectus cutaneus, præsertim faciei, suntq; maculæ lentes colore, & magnitudine referentes, quibus in fœminis præcipuè facies, manus, brachia, & pectus, ceu aeri, & Solis radijs expositæ partes, consperguntur sine dolore, & molestia, obortæ à portionibus acido-fuliginosis, propter coagulationem subsistentibus in cuticula. De his vid. Forest. l. 5. Chirurg. obs. 4. cum Schol. & Senn. M. Pr. l. 5. p. 3. f. 1. c. 3. Meminit & Keuch. ad Seren. p. 126

LENTOR, *lentus*, γλισχρότης, γλισχρὸς, περίγλισχρος, vide *Glischrasma*, *Glischros*. *Lentum olivum* ap. Seren. cap. 1. est oleum rosaceum, sive rhodelæon, notante Keuchen. ad h. l. p. 92. Est ergò *lentor* qualitas tactilis, quæ opponitur *friabili*, diciturq; de ij corporibus, quorum partes adeò velut conglutinatæ cohærescunt sibi invicem, ut nec flexa frangantur, nec pressa desiliant. Weker. Antid. Gal. lib. 4. cap. 5

LEO, λέων, vocabulum est multæ significationis. Verùm libet saltem in foro Medico usitatas proponere. (1.) significat animal quadrupes digitatum, ferum, & inter feras facilè princeps, & atrocissimum, & fortissimum, cujus jubæ arma, & collum vestiunt in sexu masculino. Hujus fœmina vocatur *leæna*, λέαινα. Utriusq; descriptionem cum usu tradidit Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivip. c. 1. Anatomen *Leonis*, & viscerum internorum structuram ab Olao Borrichio observatam, & descriptam legere licet in Act. Hafniens. Vol. I. obs. 17. pag. 43. seqq. (2.) *Leo* vocatur Insectum quoddam, quod formicis insidiatur. Hinc μυρμηκολέων, seu *leo formicarius* appellatur; estq; vel ex formicarum majorum, vel ex Erucarum genere. Idem l. 5. de Insectis c. 1. p. m. 533. (3.) *Leo* quoq; est ex Crustaceorum, & in specie *Astacorum* genere, qui & *Elephantus* vocatur, cujus descriptionem tradit Idem l. 2. de Crustatis, c. 4. (4.) *Serpentis* quoque genus oblongum, & maculosum, aliàs *Cenchriten* dictum, *Leonis* nomine venire, patet ex Nicandro in Theriaca, & Aldrov. l. 1. hist. serp. & drac. c. 12. (5.) *Leo*, λέων, etiam dicitur morbus quidam, qui & λεοντίασις vocatur, estq; species lepræ, quæ *Elephantiasis* aliàs nominatur. Vide *Elephantiasis*. Tandem (6.) *Leo* Spagyricis mysticum est vocabulum. Verùm in cujus significatione sibimet ipsis non constant. Imprimis duo *leones* leguntur in illorum scriptis: *Ruber*, ac, *Viridis*, Paracels. in Thesauro Alchym. ftar. *Ruber Leo*, *sanguis leonis* dictus, est Sulphur Philosophorum, sive Solis, ex quo Aurum conficitur, Rul. De hoc *leone rubro* vide Libav. Synt. Arc. Ch. l. 5. c. 14. *Leo viridis* est *Æs Hermetis*, *Mercurius auri*, item *Vitriolum*, alijs *Antimonium*, opinione quorundam ipsum *Aurum*. Ita quoque vocatur *Auripigmentum*, Th. Ch. Vol. V. p. 79. *Leo citrinus foliatus*, alias *Auripigmentum* vocatur, Rul. & Johns. *leo* quoque simpliciter *Aurum* dicitur.

LEONTIASSIS, λεοντίασις, dicitur, & λεόντιον apud Aet. & Aretæum, teste Gorræo, idem quod *Elephanthiasis*. Vide *Elephas*. Vocatur & Latinè *leonina lepra*. Forest. l. 4. Chir. obs. 7. Schol.

LEPAS, λεπὰς, vocatur *Concha petris adhærescens*, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Gorr. Foes. p. 380.

LEPHANTEUS, *lephante*, est prima Tartari species, vel bolus, media inter lapidem, & lutum, scindiq; potest. Rul. & Johns. ex Parac. l. 1. de Tartar. Tr. 1. c. 1. & tr. 3. cap. 3. ut & in Fragm. ad hæc loca.

* LEPIDOEIDES, λεπιδοειδὴς, *squamosus*, vel potius squamarum speciem referens, dicitur de *suturis*, & *conglutinationibus* juxtà aures suntq; duę lineæ in cranio, utrinque singulæ à recta sutura sagittali æquè distantes, per capitis longitudinem à posteriore in priorem partem super-

super aures feruntur, quæ in ossibus ad squamæ similitudinem structis habentur, quæ fiunt duobus ossibus inter se cohærentibus, non per suturam quidem, sicut *Coronalis*, & *lambdoidea*, sed paulatim syncipitis os instar squamæ attenuatum descendit, atque in id os, quod infrà ab auribus adscendit, subintrat. Gal. l. de ossib c.1. ubi & *squamosæ agglutinationes*, προσκολλήματα λεπιδοειδῆ, item *suturæ juxta aures*, ῥαφαὶ κατ' ὦτα, ut l.9. de U.P. c.18. vocantur. Aliàs verò *Mendosæ*, & *Temporales* dicuntur. Castell. Barth. libell.4. Anat. c.5

Lepidosarcoma, λεπιδοσάρκωμα, i. e. *Tumor squamiformis carnosus*, dicitur à M. A. Severino abscessus rarior in ore repertus carneus, globosus initio, mox ligulæ crassioris modò ad guttur reflexus, post cujus dissectionem osseæ propemodum squamę prodierunt in conspectum nullo ordine dispositæ. Plura legantur de h. l. de nov. observ. abscess. c. 18

Lepis, λεπὶς, i. e. *squama*. Hipp. 4. aph. 81. Junge Dier. n. 496. Strictè verò accipitur de *squama æris*, l. 1. de morb. mul LXXXIIX. 30. 4 de R.V.I.A. t.123. Diosc. l5 c.89. Scrib. n.133 significat & *corticem*, putamen, aut tunicam. Unde λέπω, *decortico*, & substantivum λέπος, quod idem cum λεπὶς, quod nonnulli exprimunt per λοπὸς, l. 1. Epid. I. 49. Dicitur & λέπισμα, Erot. in Onomast. p.70. Foes. d.l. *Lepi ferri* sunt *squamæ ferri*. *Lepos calcis* est *pulvis æris*. Rul. & Johns.

* Leporinus, vide *lagophthalmos*. *Leporina labia* dicuntur ea, quæ ob vitiosam conformationem non cohærent; Vocantur etiam *Rostra leporina*, de quibus vide Senn. Med. Pr. l. 1. part. 1. c. 4. Græcè homines hoc morbo laborantes dici possunt λαγόχειλοι. Vide *lagocheilos*.

* Lepra, λέπρα, est cutis mutatio in habitum præternaturalem, cum asperitate, pruritu, & doloribus, nonnunquam & squamis decidentibus; interdum secus, pluresque corporis partes depascuntur, Gal. in def. *lepra*, & *Psora*, sive *Scabies*, sunt valdè congeneres affectus, & affines, ita ut non aliud *Psora* sit, quàm mitior *lepra*. Est enim *Psora* quædam ad *lepram* quasi via, ut *lepra* ad *elephantiasin*, si magis humor malignior evadat, & morbus diutius protrahatur. Uterque affectus pruritum habet inseparabilem, sed in *lepra* tantus est, ut etiam æger vehementissimè scalpendo nullo modo juvetur, sed potius omnis generis ulcera, & phlegmonas accersat, quod cutem exasperet, & subjectam ei carnem multò, quàm in *Psora* profundius depascatur. Unde & *squamulas* procreat, quales in *Psora* non generantur, quæ furfuracea tantùm corpora ex se remittit, ut quæ à minori gignatur intemperie, & humore minus crasso, terrestri, assato, & maligno. Dicitur *lepra* ab his squamulis, quasi λεπιδώδης, i. e *squamosa*. Ab Avicenna dicitur *Albaras nigra*, & *Impetigo excorticativa*, quod cutis in cortices quasi squamasque resolvatur. *Lepram* hanc Celsus vocat *Impetiginem*, non eam quidam, quæ λειχὴν Græcè appellatur, de qua superius, sed quam ipse declarat l. 5. c. 28. & in quatuor species distinguit, quæ à superiori Impetigine plurimum distant. Ejus causa humor est melancholicus multus, viscosus, crassus, sed tamen acris, & immotus sub cute, & subjecta carne latens, sensumque eum doloris excitans, qui Pruritus dicitur. Hæc Castell. & Gorr. Jung. Diet. n.497. Notetur, ea, quæ hactenus descripserunt, intelligenda esse de *lepra Græcorum*, non verò de *lepra Arabum*, quę est ipsa *Elephantiasis*, de qua suo loco. Doctrinæ gratia hæc addi poterit definitio. *Lepra* est scabies, vel totius corporis, vel certæ partis sicca, furfuracea, squamosa, vehementissimè pruriginosa, cum multis alijs symptomatibus stipata, proveniens à sanguinei liquoris impuritate salina, fixa, coagulativa, & lenta putredine totali, vel partiali. Non inepta essent, modò magis perspicua, quæ de *lepræ* generatione, signis, examine tradidit Parac. Paragr. l.6. c. 1. seqq. Nec à vero etiam abludere videtur, quando ab luem Veneream referre non dubitat, in Chirurgia magna l. 3. c. 3. quamvis Helmont. taxaverit Paracels. quoad caussam, & signa statuens, *lepræ* caussam esse quoddam venenum cruentum, anodynum, glaciale, ac propemodum mortificans, horrendo, ac fœtido contagio communicabile, ac emanans. Vide tr. de Lithiasi. c. 9. n. 18. seqq. plur. Rolf. à sale reverberato luxuriante deduxit O. ac M.M. Sp. l. 2. s. 3 c. 11. An *lepra* Judæorum alia fuerit à *lepra* Græcorum, & Arabum? legatur Casp. Rejes C. El. q. 60.

Lepricos, λεπρικὸς, dicitur de facultate corrosiva, scabiem fœdam excitante, & cutim exulcerante e Gal. l. 11. de S. F. §. Salamandra.

Leprynomæ, λεπρύνομαι, duo significat præternaturalia: *Exasperari*, & *Albescere*. Utrumque sumptum ἀπὸ τῆς λέπρας, quod qui lepra laborent, utrumque perpetiantur. Hinc & ἡ λέπρα generali significatione dicitur *Albedo*, quæ in corporibus est præternaturalis, uti in Theriacis Græcus Nicandri interpres annotavit. Gorr. in def.

Lepsis, λῆψις, idem quod λαβὴ. Vide *labe*.

Leptophonos, λεπτόφωνος, idem, quod ἰσχνόφωνος, dicitur is, qui est tenuis, vel *exili*

voce prǽditus, Gal. 2. in 1. Epid. t. 78. Vide *Iſchnophonos*.

Leptosphæros, λεπτόσφαιρ☉, i. e. *tenuis orbis*, Gal. l 3. de fac. parab

Leptos, λεπτὸς, *tenuis*, gracilis, idem quod ἰσχνός, λεπτότης, *Tenuitas*. Vide *Iſchon*, *Gracilis*. Uſurpatur ab Hipp. ſæpe de victu *tenui*, 1. aph. 4. 5. 7. 8. 10. & alibi. Vide Diet. n. 498. item de medicamentis in *tennes* partes comminutis, aut tritis, l. 1. de morb. mul. CI. 40. 47. de ſucco *tenui*, & liquido, l. 2. de morb. XXII. 18. l. 3 XI. 16. De linteo raro, ac *tenui*, lib. de ſuperfœtat. XX. 8. XXIII. 4 de urina *tenui*, & aqua absque ſedimentis craſſioribus, 7. aph. 32. & comparative, 4. aph. 69. λεπτοὶ quoq; dicuntur *ingenioſi*, acres, l. de A.'L. & Aq. LIIX, 8. Junge Foeſ. p. 381. Lind. λεπτὸν, *tenue* du, pliciter accipi ſcripſit: *propriè*, & *impropriè*. Propriè eſt Conſiſtentia, & modo ſubſtantiæ cujusque materiali: impropriè, de viribus rei, & impotentia. Ita vinum *tenue* οἶν☉ λεπτὸς dicitur, quod eſt infirmum, ὀλιγοφόρ☉. Ex. XVI. §. 113. 214. ſeq.

Leptynon, λεπτύνον, *attenuans*. Vide ſuprà *Attenuans*. λεπτυσμὸς. Idem.

Leptysmos, λεπτυσμὸς, *Extenuatio*, Vide *Attenuatio*.

Lepus, λαγωὸς, λαγὼς, eſt nomen æquivocum. Primario ſignificat animal quadrupes velociſſimum, digitatum, viviparum, cujus deſcriptionem, uſumq; in cibo, & Medicina vide in Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 23. Gal. paſſim in Libr. de Med. Fac. & Comp. Med. ſ. Loc. uti patet ex Indicibus. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 24. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Diet. Iat. p. 824. Singularis quoq; *leporis* Anatome deſcripta legitur in Act. Hafn. Vol. I. obſ. 136. p. 278. ſeq. Deinde etiam ſignificat animal molle, marinum, omnium venenoſiſſimum, *Lepus Marinus* dictum, cujus hiſtoriam, & facultatem venenoſam deſcribit Aldrov. l. 1. de Mollibus c. 7. Meminit & Lind. Ex. XI. §. 106. Veneni proprietas in hoc conſiſtit, quòd pulmonem maximè afficiat, contrà quod remedium tradidit Gal. l. 2. de antidot. c. 7. Utriuſq; etiam meminit Wolf. Waldung. in ſua Iagographia.

Lepyrion, λεπύριον, duo ſignificat: 1. *ovi putamen*, & externam teſtam, Hipp. l. de nat. pu. IV. 24. XL 23. Deinde *corticem* etiam in plantis. Ibid. XXIII. 17

Leros, λῆρ☉, ſignificat *delirium mitius*, aut levem deſipientiam, & ita idem, quod παραφροσύνη, & verbum ληρῆσαι, παραληρῆσαι, idem quod παρακόψαι, παραφρονῆσαι. Gorr. & Foeſ. Oec. p. 384. Vide *Delirium*.

Lesche, *leſchema*, λέσχη, λέσχημα, ſignificat *nugas*, nugacem *confabulationem*, Hippocr. in Epiſt. ad Damagetum n. 345. Hinc verbum λεσχωνεῖν, & λεσχηνεύομαι, otiosè & *nugaciter confabulor*, quo uſus Hipp. l. dec. orn. VII. 8. l. 1. de morb. XIV. 11. l. 2. prorrh. X. 11. Foeſ. p. 381. ſeq.

Leseolus Paracelſo dicitur Sal ſummè diaphanum, quod curat Icterum. Hinc & Icteritia *leſeoli morbus* vocatur. Eſt enim in *leſeolo* diaphaneitas ſalis maxima, quæ magis, quàm ſuſus topazius tingit, & fixat. Et quia Icteritia eſt Sal in flavo colore diaphanum, ideo ſuo ſimili pelli debet, l. de trib. principijs, c. 7. & ex hoc Johnſ. in lex.

Leta, eſt *calor rubeus*. Rul. & Johnſ.

Lethalis, θανάσιμ☉, θανατώδες. Vide *Funeſtus*.

* Lethargus, λήθαργ☉, ληθαργία, morbus eſt *Phreniti*di planè contrarius, ſiquidem in eo inexpugnabilis dormiendi neceſſitas adeſt, perinde ut perennes vigiliæ phreneticos infeſtant. Latinè dicitur *Veternus*. Dici quoq; poſſet vi nominis Græci *Deſidia obliviosa*, Diet. n. 501. Signa ergò pathognomonica ſunt *Torpor*, & *Oblivio*. Deſcribi commodè poterit ex recentiorum hypotheſibus: *Lethargus* eſt nimia ſenſus communis reliquorumq; internorum imminutio, & depravatio, præſertim ad ſomnum intenſa præclivitas, & deſiderium cum oblivione, febrem plerunq; malignam acutam conjunctam habens, cum urinæ valdè turbidæ excretione, proveniens a ſeroſa colluvie, vel copia, vel qualitate maligna, cerebri ſubſtantiam, & anfractus irruente, ſpirituum activitatem profligante temperamentum cerebri vitale opprimente. Hunc morbum egregiè, ſi quis alius, expoſuit Willis de Anima Brut. P. II. c. 3. De hoc morbo vide ap. Hipp. l. 2. de morb. LXIII l 3 V. Coac t. 139. Morbus plerunq; lethalis, aut ſummè periculoſus habetur.

Lethe, λήθη, ſignificat *oblivionem*. Eſtque privatio memoriæ, ſive *Memoria abolita*. Quæ præternaturalis eſt, cauſſam agnoſcit ſpirituum animalium in cerebro activitatem deficientem, vel à rebus non naturalibus vitioſis, vel a morbis obortam, Gal. l 2. de ſympt. c. 7. Ita obſtinatam *oblivionem* ex retentione menſium obortam obſervavit D. Ol. Borrich. *Act. Hafn. Vol. II.* obſ. 70. p. 194. *Oblivisci* nihil aliud eſt, quàm impreſſiones rerum, etiam obſcuras, & ſuperficiarias non conſervare, id, quod fit ob metum, ebrietatem, aut aliquid aliud ejuſdem generis, l. 2. de motu muſc. c. 7. *Oblivionem* in febribus ardentibus malam pronunciavit Hipp. 3. Epid. l. 3. t. 37

Ilea-

Levamen, ῥαςώνη, χάρισμα, κούφισμὸς, propriè dicitur de mole & pondere. Transfertur ad morbos, quorum aliqualis remissio, & reconvalescentia quædam ægrorum dicitur *levamen*, *Allevatio* Estq; vel fida, & vera, vel fallax & apparens, quæ recidivam præcedere solet, Galen. 3. prognost. c. 22. Quæ non cum ratione levant, ijs non est fidendum, 2. aphor. 27. Jungatur Dieter. n. 473. Vide *Cuphos*. Aliàs *levare* etiam usurpatur pro *Elevare*, extollere. Vide Rhod. in Lex. Scribon. p. 402

Levator vocatur Musculus scapulam elevans, qui & *Patientiæ Musculus* dicitur, quia elevat scapulam, quibus res ex voto non succedunt. Hujus plenior descriptio videatur inter alios apud Bartholin. l. 4. Anat. c. 3. p. 564.

Leucania, λευκανία. Vide *laucania*.

* Leuce, λεύκη, Latinè *Alba Vitiligo* est species *lepræ*, & fœdæ scabiei, cutis carnisq; subjectæ albedo p. n. Gal. in defin. & l. 2. Meth. med. 2. & l. 1. de C. M. S. L. c. 1. Dicitur & *lepra alba*, Avicen. *Albara alba*. Differt verò à *lepra*, quod sine ulla asperdine, & cutem habeat lenem. Caussa hujus ex caussa *lepræ* desumenda.

Leuciscos, λευκίσκος, est nomen piscis ad *Mugiles* pertinentis, qui Latinè *Albicula* vel *Alburnus* dici posset, cujus meminit Gal. lib. 3. de Al. Fac. cap. 25. Ejus historiam & usum tradit Aldrovand. l. 5. de Pisc. c. 22. 23. Jungatur & Linden. Ex. XI. §. 41.

Leucochrus, λευκόχρυς, scil. οἶνος, est species *vini salsi*, ex passis prius uvis, mox calcatis, & aqua marina maceratis, deinde in album mustum conjectis compositi. Gorræus.

Leucographis, λευκογραφὶς, lapis dicitur in Ægypto nascens, qui cum subviridis appareat, tamen ea, si ad cotem affricetur, aut asperius pallium, locum dealbat. Eò etiam lintea illustriora redduntur. Gorræus ex Aetio.

Leucoma, λεύκωμα, *oculorum albugo*. Vide *Albugo*.

Leuconotus, λευκόνοτος, Vide *Caurus*.

Leucophæon, λευκόφαιον, vocatur *glutinum auri*, quod ligno inducitur. Compositum est ex Sinopidis Ponticæ selibra, silis lucidi pondo decem, & melini Græciensis duobus mistis, tritisq; una per duodecim dies, Gorræus. Aliàs λευκόφαιος dicitur *color mixtus ex albo & nigro*, qualis esse solet in cucullis Monachorum Franciscanorum. C. Hofmann. l. 2. V. L. c. 10.

Leucophagium, λευκοφάγιον, vocatur medicamentum internum, quod fit ex amygdalis aq. rosar. maceratis, carne caponis, vel perdicis elixa contusa, & per setaceum trajecta. Usus est in phthisi morb. Synops. Epit. Inst. ultima & in Epit. l. 5. s. 3. p. 2. c. 31.

Leucophagon, λευκόφαγον, dicitur *ferculum Hispanicum* apud Forest. l. 17. Obs. 15.

Leucophlegmatia, λευκοφλεγματία, idem, quod *Anasarca*, *Hydropis* species. Vide *Anasarca*, *Hydrops*.

Leucophyllon, λευκόφυλλον, est species *Unguenti sicci*, cujus usus præcipuus ad collum, & axillas est, quo illis odor gratus concilietur. Descriptio habetur apud Aetium. Gorræus.

Leucoporon, λευκόπορον, idem, quod λευκόφαιον, de quo p. 2. Gorr.

Leucopyron, λευκόπυρον, est nomen *Malagmatis* apud Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 7. Aliàs λευκόπυρος dicitur *color mixtus ex albo & fulvo*, qualis est tritici maturi, & cerasorum duracinorum, C. Hofm. li 2. V. L. c. 10.

Leucorrhoea, λευκόῤῥοια, id est, *Fluor albus* sive Gonorrhœa muliebris. Hoc vocabulo usus D. Georg. Ericus Thill. in Dissert. Inaug. de Fluore albo c. 3. in fin. an etiam in alijs authoribus occurrat, non licuit inquirere. Interim sat aptum esse hoc compositum vocabulum, omninò statuimus.

Leucos, λευκὸς. Vide *Albus*.

Leviathan penis dicitur *Priapus Ceti*, qui in fluore albo, & dysenteria à quibusdam commendatur. Legitur hoc nomen apud D. Ludov. Pharmac. Diss. I. p. 314

Leviraia, λειόβατος, i. e. *Rajalævis*. Vide *Batos*. Aldrovand. lib. 3. de pisc. c. 49. Meminit Gal. l. 3. de Al. fac. c. 36

Levis, κοῦφος, *levitas*, κουφότης. Vide *Cuphos*. *Leve* rectè in Medicina describitur, quod pondus habet exiguum, etiamsi mole sit magnum, vel amplum. Weker. Ant. Gen. lib. 4. c. 5. In Chymicis *levia* faciunt solutiones variæ, quando ex fixo fit volatile, ex spisso subtile, & quando corporeum in spiritum resolvitur. Libav. Synt. A. Ch. lib. 6. c. 10. *leve* etiam aliquando de viribus medicamentorum dicitur, & significat debile, mite, Scribon. n. 19. 27. 237. Junge Rhod. in Lex. Scrib. p. 402. Ponitur tandem *levis* pro *lævi*, aut *lævigato*. Rhodius ibid.

Lex, νόμος, licèt proprie non sit terminus Medicus, Hippocr. tamen transsumsit è foro Politico in Medicum, conscribens opusculum, *lex*, νόμος, indigitatum. Usurpavit etiam aliquoties Galen. v. gr. *legem* non esse latam transscribentibus, 7. ap. 64. nec contradicentibus l. contrà Julian. cap. 1. princ. Κατὰ νόμον *secundum legem*, opponitur apud Hippoc. τῷ κατὰ φύσιν, *secundum naturam*, s. 1. de nat. hum. 8. Vide C. Hofmann. comm. in Gal. U. P. n. 826. De necessitate *legum* adversus pseudo-Medicos vide C. Rejes C. El. q. 21. n. 16.

Lexipharmacon, ληξιφάρμακον, idem significat,

ficat, quod *Antidotus*. Vide *Antidotus*. Gal. l. 2. de Antidot. c. 6.

LEXIPYRETOS, ἀλεξιπύρετος, pro ἀλεξιπύρετος ἀπὸ τοῦ λήγειν τοὺς πυρετούς, quòd febres finiat. Vide *Febrifuga*.

LEXIS, λέξις. Vide *Dictum*.

LIBADES, λιβάδες, significat loca fossarum eminentiora, & præterea herbosa, aquosaq; Gal. l. 2. de Al. Fac cap. 40. Aliàs λιβὰς significat quoque scaturiginem, *guttam*, in Lexicis.

LIBANION, λιβάνιον, est nomen *Collyrij* à *Thure*, quod recipit, ita dicti, quod refertur inter lenia, & morsu carentia, de quo videatur Ægineta l. 3. cap. 22. & l. 7. c. 16. Improbat hanc appellationem Gorr. Vide *libyanon*.

LIBANOTOS, λιβανωτός, Latin. *Thus*, *Olibanum*, ab Arbore Arabiæ cognomine proveniens. Dicitur & *libanus*, λίβανος, quod aliàs arboris ipsius nomen. Est duplex: *Masculum*, σταγονίας, quod granis rotundis colligitur instar testium. Alterum ὀροβίας, granis minoribus existens. *Micæ thuris* concussu elisæ vocantur *Manna Thuris*. Meminit Hipp. aliquoties *Thuris*, præsertim l. de superfœtat. XX. 5. 7. l. 1. de morb. mul. CI. 25. lib. 2. LXXVI. 4. Vide Foes. p. 384 Schrod. l. 4. cl. 2. n. 409. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Lignum *Thuris* arboris descripsit Chiocc. Mus. Calc. s. 5. p. 474.

LIBELLA, ζύγαινα, Lat. *Zygena*, nomen piscis cetacei, duræ carnis, insuavis, & mucosæ, cujus meminit Gal. l. 3 de Al. fac. c. 31. Descripsit verò Aldrovand. l. 3. de pisc. c. 43. Aliàs *libella* idem, quod *libra*, vel *Trutina parva*. *Libellæ probatoriæ* mentionem facit Libav. Synt. A. Chym. l. 1. c. 21.

LIBER, subst. βίβλος, γίβλιον, *libellus*, quid notet, pueris in trivio notum est. Observetur saltem ad hoc vocabulum, quòd, licet *libri* sint subsidia memoriæ, rivi scientiarum, quorum lectione doctrina alitur, augetur, perficitur, Medici tamen cavere sibi debeant, ne sint veluti nautæ ex *libris*, juxtà proverbium Galeni: Turpe est Medicis, nisi in *libris* non sapere. Consilium sæpè procul à *libris* capiendum est in arena, dum occasio adest. *Libros Chymicos* non esse scriptos doctrinæ gratia, sed occultè, ænigmaticè, & figuratè, passim innuitur in Theatr. Chym. Vol. III. p. 6. Vol. IV. p. 941. Mundum sive Macrocosmum Paracelsus aliquoties vocavit *librum Naturæ*, attestante etiam Libavio in T. IV. Operum sæpius. *Liber* olim *Corticem* notavit quemadmodum Codex Truncum, uti patet ex Scrib. n. 174. 252. Jung. Rhod. in Not. & in Lex. Scribon.

LIBER, adjectivum, ἐλεύθερος, dicitur, cui permissum est, suo arbitrio vivere. Linden. Ex. XIII. §. 549 *Libertas*, ἐλευθερία, vera quæ sit, docet Gal. l. de cogn. & cur. anim. morb. c 10. *Libertas* vera Medici hæc est, sanctè & castè vitam artemq; instituere. Lind. Ex. III. §. 29

LIBERALIS, ἐλευθέριος, idem significat, quod *liber*, Ingenitus, 2. aph. 54. Junge Dieter. n. 271 Aliàs *liberalitas* Græce dicitur ἀφιλαργυρία, & refertur inter virtutes Medici ab Hippocr. l. de dec. orn. V. 4. quam egregiè exposuit Lind. Exerc. II. §. 19. 20

LIBERATIO, *Liberatus*, ἀπαλλαγὴ, τὸ κακὰ Hippocr. dicitur, idem est, quod *Curatio*, *Curatus*, vereq; ita dicitur, quando quis sub hasta veluti morbi venditus, officiosa Medici fidelis opera, Deo benedicente, Natura allaborante veluti manumissus asseritur Sanitati. Lind. Ex. XIII. §. 552. Junge Rhod. in Lex. Scrib. *Liberari* etiam in specie de parturientibus dicitur, teste Keuchen. ad Seren. p. 221

LIBERTAS, vide *liber*.

LIBIDO, ὀρέλγεια, ἀκολασία, strictè significat desiderium in Venerem, idemq; est, quod *lascivia*, *Salacitas*. Accipitur tamen aliquando pro ἐπιθυμία, sive *Cupiditate*, notante Rhodio in Lex. Scribon. v. g. *libido* intestini, *libido* urinæ. Imò etiam pro *prurigine* morbo. Q. Seren. c 6. Keuchen. in not. p 113.

LIBOS, λίβος, idem, quod λίβας, dicitur oculorum quoddam instillamentum, quod oculis instillatur. Gal. in Exegnoc. Hipp.

LIBRA, λίτρα, est nomen ponderis usitatissimum, verùm multifariam quondam acceptum, ita, ut nonnulli *minam*, *libram*, & *pondo* pro synonymis habuerint, notante Jul. Alex. not. in Gal. 1. de C. M. P. G. c. 15. Communiter tamen *libra* significavit pondus, & mensuram unciarum duodecim, sive drachmarum nonaginta sex, uti constat ex Gal. l. de pond. & mens. c. 1. & 2. quæ significatio hodieq; adhuc recepta in Officinis Pharmaceuticis. *Libra* verò *civilis* in diversis locis variat; in eo tamen omnes conveniunt, quòd libra civilis uncijs aliquot superet medicinalem, ipsæ quoque unciæ paulò majores esse soleant, & ita *Civilis libra* ad *Minam* veterum magis accedat. Jung. Dogm. nostr. P. VI. cap. 5. d. 3. pag. 760. seq. sumitur, & *libra* pro ipsa *Trutina* vel *Statera*. Ita *libra exploratoria* vocatur, quæ adhibetur in arte Docimastica metallica, de qua vide Ol. Borrich. Docimast. Metall. §. 19. Ita in cœli Zodiaco signum aliquod dicitur *libra*. Schroder. l. 1. c. 9.

LIBROS, λιβρός, id est, *tenebrosus*, obscurus & *niger*, uti exponit Erotian. in Onomast. p. 71. E.

LIBUM, ἴτριον, ψαιστὴ, μᾶζα, vide *Irrion*, & qui talia

talia vendiderunt, *libarÿ* dicti sunt. Mercurial. l. 1. V. E. c. 11.

Libyanon, λιβυανὸν, epitheton quorundam *Collyriorum*, ἀδήκτον, sive mordacitatis expertium, quæq; longiori tempore affectæ partis vitiatum humorem consumunt, quorum varias formulas vide apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. & Aet. l. 7. Appellantur, & *Cygni*, κύκνοι, à colore albo, quod in ijs prævaleat Amylum & Terra Samia. Perperam verò apud Æginetam inscribuntur λιβάνια, animadvertente Gorræo in def. Vide *libanion*.

Lichanos, λιχανὸς, vocatur digitus, ordinè secundus, *Index* latinis, à λείχω, lingo, quoniam ad lingendum plerunq, sumitur: vel ἀπὸ τὸ λίαν χαίνειν, valdè hiando, quia inter pollicem, & indicem magnus est hiatus. Occurrit apud Hipp. lib. 5. Epid. XXVIII. 16. l. 7. XX. 4. l. 1. de morb. mul. XCVI. 24 & 1. de ijs, q. in medic. t. 20. Vide Foes. p. 387. Junge suprà *Index*, *Dactylos*.

Lichas, λιχὰς, vocatur *Pollnci* mensura interstitij inter pollicem, & indicem, & ita fuit apud Græcos mensuræ species, qua rerum intervalla metiebantur, continens duos palmos cum dimidio, sive decem digitos, intellige transversos Gorr.

* Lichen, λειχὴν. Vide *leichen*, *Impetigo*.

† Lichinia, linamenta: Jo: Tagaul. l. 2. cap. 4. Venetijs vulgo lichini.

Licinia latinè vocantur *linamenta*, vel ex panni lintei frustulis, vel ex stuppis benè pexis parata, quæ vulneribus, & ulceribus induntur, Gr. μοτεὶ, vel etiam λήμνισκοι. Latinè etiam *Tentæ* vocantur. Vide *lemniscos*. Forest. l. 6. Chirurg. Observ. 14 in Schol. Parac. Paragragh. l 3. c. 4. §. 1.

† Licinium, tenta Trincavel. l. 4. c. 8.

Licumen, λιχέλμεν, vocari credidit Langius salsum piscium liquorem colatum, sive *Garum*, l. 1. ep. 59. Verùm lapsum fuisse unà cum alijs cœteris doctissimis viris, patet ex Linden. Ex. V. §. 77. qui λιχάμεν legendum esse demonstrat. Nam *liquamen* idem, quod *Garum* est.

* Lien, σπλὴν, Latinè etiam *Splen* viscus est in corpore humano, ad sinistram ventriculo accumbens, quod Hippoc. humano pedis vestigio assimilari scripsit, de dissectione III. 5. 6. Cujus historiam tradiderunt Anatomici, & inter hos Barthol. l. 1. Anat. c. 16. ubi etiam de ejus functione varia veterum, & recentiorum reperire licet sententias. Nobis placet ἐπέχειν, cum nondum *lienis* usum genuinum per totius Medicinæ ætatem satis investigatum esse, rectè statuerit Kerger. de ferment. sect. 3. c. 2. Intereà contenti esse possumus in hoc, quod sit organon sanguinis colatorium. Num verò denuò illam materiam, quæ ibidem separatur, à sanguine ita præparet, ut rursus sanguini loco fermenti adjiciatur, nondum satis demonstratum esse, sed commentitium saltem Inventum recentiorum existimamus; interim unicuilibet permittentes liberum statuendi hìc in re arbitrium. Videatur, si placet, & Malpighij Exerc. de *liene*. Varijs etiam morbis obnoxius est *lien*, & ægroti, qui illis morbis laborant, σπληνικοὶ, *lienosi*, σπληνώδεις, vocantur Græcis, præsertim qui obstructione, & tumore lienis laborant. *Magni lienes* σπλῆνες dicuntur, Hipp. 3. aph. 22. Vide Gal. comm. Diet. n. 783. Varias de *liene* observationes, ratione magnitudinis, exectionis &c. vide passim in scriptis Medicis, præsertim Schenkium, Ephemerides Nat. Curiosorum, & alios, quorum Indices inspiciantur.

* Lienteria, λειεντερία. Vide *lejenteria*, *Caliaca*.

* Ligamentum, σύνδεσμος, dicitur pars corporis simpliciter ex sanguis, alba, solida, cavitatis expers, cartilagine mollior, durior verò nervis, & membranis, corporis partes, præsertim ossa funiculi instar mutuò colligans; muniens, Gal. l. 1. de motu muscul. c. 1. Horum historiam lege in Barthol. libell. 4. An. c. 3. Junge D. D. Hofmanni Differt. An. ad l. 1. Horne Microc. p. 26. 27. Apud Hipp aliquando νεῦρον, h. e. *nervum* abusivè dici monstravit Dieter. Jatr. n. 568. In specie nomen hoc quoq; tribuitur *Freno* sub lingua, quod *ligamentum sublinguale* etiam vocatur, de cujus sectione periculosa vide suprà *Ancyloglossum*.

* Ligatio, *ligatura*, æquivocum est. Accipitur enim vel Chirurgicè, & ita idem est; quod *Deligatio*, Gr. ἐπίδεσις. Vide *Epidesis*, *Deligatio*. Ita *ligatio* nervorum legitur in Scrib. n. 255. *Ligatio vasorum* ad sanguinis profusionem præcavendam apud Hildan de gangr. & sphacel. c. 19. De *ligaturis* vide & Rolfink. O. & M. Med. Sp. l. 4. sect. 10. c. 4. Vel Pathologicè & Gr. ἀγκύλη, vel ἀγκύλωσις. Vide *Ancyle*. Vel accipitur Magicè, & iterum dupliciter, vel sub respectu morbi, quatenus *ligatio* vel *ligatura* significat impotentiam generandi per præstigias diabolicas, & fascinum inductam; unde, & vulgus tales *ligatos* vocat, teste Diet. Jatr. p. 224. Vel sub respectu remedij Magici, quando superstitiosi characteres *ligantur* & suspenduntur, dè qua arte ex quadam pestifera societate hominum, & angelorum malorum exorta (verbis Isidori) vide Keuchen. prolegom. ad Samonicum p. 54. 63

† Ligatura aurea, quando pars continens ita coarctatur, ne partes contentæ amplius prolabi possint, Varand. de Indicat 1. c. 11.

† Lignum fœniculinum sassafras. Joan. Hornungus.

Lignum, ξύλον, quid significet, omnibus notum est. Est verò *Lignorum* usus in medicina multifariis, potissimum triplex: Diæteticus sive Coquinarius, & Culinaris, quando comburuntur, ubi quidem ligna arida præ alijs eligenda, Gr. ἄκαπνα dicta, Gal. l. 4 de san. tu. c. 6. Contra *ligna* viridia caussa sunt virium exsolutionis. 2. aph. 41. Deinde Pharmaceuticus, dum quædam *ligna* ad usum internum adhibentur, quorum historiam vide apud Schrod. l. 2. c. 14. Et inter illa *Lignum Guajacum*, vel *Sanctum* principatum obtinet, vide *Guajacum*. *Nephriticum*, vide infrà lit. N. Denique Chirurgicus, quatenus ad instrumenta Chirurgica pertinet, v. g. *De ligni* cujusdam pro repositione articuli apparatu vide Hipp. 1. de artic. t. 19. Gal. in comm. Ad *ligna* rariora pertinet *lignum Zibethum olens* in Ephem Nat. Cur. Ann. I Obs. 97. Item *lignum fossile*, de quo integer tractatus prostat Francisci Stelluti in Ann. III. d. Ephem. ad finem *Lignum Magicum* vocat Paracels. *Arcana Herbarum*, tr. Labyr. Medic. c. 9.

Lignyodes, λιγνυώδης, *Lignys*, λιγνύς, *fuliginosus*, *fuligo*. Vide *Fuligo*.

Ligula, item *Lingula*, homonymon est vocabulum. In Anatomicis sumitur pro *Clavicula*. Vide *Clavicula*; aut pro *Glottide*. Vide *Glottis*. In Pharmaceutica notat mensuram aliquam cochleari majorem continentem semunciam exceptis duobus scrupulis. Scrib. num. 111. 144. 220. Rhod. in not. ad h. l. p. 217. Aliàs quoque denotat vinculi speciem, v. g. calceorum vincula dicuntur *ligulæ*, Scribon. n. 208.

Ligurinus, nomen aviculæ, quæ & *Spinus*, Gr. σπίνος, ἀκανθίς, dicitur: cujus historiam, & usum vide in Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 4.

Ligysma, λύγισμα, vocatur *contorsio junctura*, ita tamen, ne sit perfecta luxatio. Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 19. Jul. Alexand. in not. ad h. l. p. 754.

Lili, terminus est Paracelsicus, denotans vel subjectum Tincturæ, quod & *Leo ruber*, vel *rubeus* vocatur: vel ipsam *Tincturam*. Est verò illud subjectum vel *Electrum minerale*, vel ipsum *Antimonium*, uti colligere licet ex tr. Helmontij inscripto Arcana Paracels. nec non tr. Catarrhi deliram. §. 43. & Pharm. ac Disp. med. num. 49. item ex Libav. tr. de Igne naturæ Tom. II. Oper. pag. 63. 64. 68. seq. Junge Fr. Hofmann. in Clavi ad Schroder. pag. 324. D. Ermuller. statuit Tincturam Antimonij, cum liquore Alcahest parātam, quia tamen Liquor Alcahest adhuc est obscurus, substituit D. Ludovici Sal Tartari volatilisatum. Pharm. Dissert. I. p. 335. Aliam præparationem ex Regulo martis vide in morl. Coll Chym. Leid. c. 257.

Lilium, præter Botanicam significationem à Paracelsicis accipitur pro *Lili*, sive Tinctura. *Lilium* est *Mercurius*, & flores illius *lili*, de pelicano in Tinctura Philosophorum. Est quinta essentia Sulphuris: Sulphur fixum. Ruland. & Johnson.

Lima, ῥίνη, instrumentum notat, quo scobs aut ramenta fiunt deterendo. Usus est *limarum* in Pharmaceuticis propter res, quæ non facilè tundi atteriq; possunt. Est verò alia crassior, alia tenuior, Wek. Antid. gen. lib. 2. c. 25. & 48. Ita Cornu Cervinum *limatum lima lignariæ* legitur apud Scribon. n. 141. id est, quali lignum sanctum radi vel teri solet, explicante Rhodio ad h. l. p. 214. *Limatura*, Gr. ῥίνημα, ῥίνησμα, idem, quod *Scobs*, *ramentum*, dicitur, vel *Rasura*. Ita *ramenta æris* apud Hippocr. l. 1. de morb. mul. CIX. 2. & Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 3. *Limatura Chymica* dicitur, quę fit per mercurium scil. calcinando. Libav. Apoc. Herm. P. Poster T. 2. p. 428.

Limacesteros, rectius *Leimacesteros*, λειμακέστερος, exponitur ab Erotiano in Onomast. pag. 71. d. per *herbidior*, prati virorem referens. Dicitur de Locis palustribus, & arboribus consitis apud Hippocr. l. de A. L. & Aq. XXXIV. 11.

Limacodes, λιμακώδης, est positivum, significans *locum* udum, humidum, & *herbaceum*. Scribitur & λειμακώδης, Hipp. l. de A. L. & Aq. XLIII. 3. LV. 6. Jung. Foes. p. 386.

Limanchia, λιμαγχία; dicitur summa inedia, & *omnimoda abstinentia*, cum quis fame cruciatur aut strangulatur. Idem, quod λιμοκτονία. Unde λιμαγχικοί, λιμαγχεόμενοι, dicuntur, qui *nimia inedia cruciantur*. Hippoc. 2. Prorrhet. VII. 9 l. 2. Epid. l. 1. 66. Item λειμαγχημένοι 1. de artic. t. 30. & verbum λιμαγχονέειν, *inediam ferre extremam*, 4. de artic. t. 64 Foes. p. 385.

Limatio, *Limatura* ῥίνημα. Vide *Lima*.

Limax. Vide *Cochlea*.

Limbus Paracelso dicitur universus mundus, semen, & prima hominis materia, Superior, & inferior Sphæra cum elementis quatuor, & quæcunq; his comprehenduntur. Paramir. l. 1. 2. 4. Rul. & Johns. Aliàs *Limbus* etiam dicitur fascia illa, alterius sæpè coloris, & majoris pretij, quæ vestium, præcipuè muliebrium extremitates circumquaq; ambit. Quibus suturas in cranio comparavit Ingrass. Comm. in Galen. l. de ossib. p. m. 45. seq.

Limen, ὕδωρ. Vide *Udor*.

Limitatio, διορισμὸς, idem, quod *determinatio*, vel restrictio alicujus rei, vel sermonis. Hæc omnino in Medicina sæpissimè necessaria est propter varietatem circumstantiarum in singularibus, vel individuis, uti testatur Gal. l. 1. de Al. fac. 1. & l. 3 meth. med. c. 3. Vide *Diastole*.

Limne, λίμνη. Vide *Lacus*.

Limnothalassa, λιμνοθάλασσα, vocatur *stagnum maritimum*, Gal. l. 3. de Al. fac. cap. 25. ubi scil. fluvius magnus stagnum efficit, quod mari conjungitur. Ibid.

Limocratumenos, λιμοκρατούμενος, dicitur *servus*, vel mancipium *famis*, sive esuriei. Idem, quod λιμαγχούμενος. Lind. Ex. XIII. §. 29.

Limoctonia, λιμοκτονία, idem, quod λιμαγχία, vide *limanchia*. Legitur apud Hipp. l. 3. de diæta XV. 16. & 4. de R. V. I. A. t. 61. Verbum quoque λιμοκτονέω frequenti eidem fuit in usu, d. l. t. 116. l. de fistulis II. 20. lib. 1. de morb. mul. XXVII. 15. l. 7. Epid. LIII. 1. Jung. Foes. p. 386.

Limos, λιμὸς, *Fames*. Vide suprà *Fames*.

Limotto, λιμώττω, *esurio*. Vide *Fames*.

Limus, ἰλὺς, vide *Ilys*. Ita sanguinis *limus* idem, quod *Fex*. Gal. 4. aph. 21. Vocatur, & *Cœnum*, βόρβορος. Dieter. n. 157. *Limus terræ* Paracelso vocatur totius mundi machina, estq; eidem duplex: visibilis, & invisibilis, corpus, & spiritus sidereus. Idem, quod *limbus*. Quòd commentum tamen graviter perstrinxit Libav. Tom. IV. Oper. p. 39. 41

Linamentarius, ἐμμοτος. Vide *Emmotos*.

Linamentum, μοτὸς, μοτὸν, dicitur *linteum carptum*, vel *vulnerarium*, quod vulneribus, & ulceribus inditur. Sunt vero variæ species *linamentorum*, quorum al.j quinq; alij sex numerant, aut plures, v. g. στρεπτὸς, *tortile*, ἐλλυχνωτὸς, *ex ellychnijs factus*, ξυστὸς, *rasile*, vel rasura linamentorum, τιλτὸς, *concerptum* hæc duo vulgo *Carpia*, Gal. *Charpie* vernaculè etiam Chirurgis nostris *Carpei* dicuntur) πριαπισκωτὸς, ad *priapi* sive mentulæ *formam factum*, λημνίσκος *oblongum*, σφηνίσκος, ad *cunei parvi* formam paratum; de quibus suis etiam in literis. Junge Foes. p. 417. Curatio per *linamenta* ἔμμοτος vocatur. Vide *Emmotos*; item μότωσις, *usus linamentorum*, 2. de artic. t. 58. Aliàs, & Græcum vocab. μοτὸς aliquando significat *cannulam*, vel penicillum, v. g. stanneum, qui μοτὸς κασσιτέρινος, Hipp. l. 2. de morb. XLV. 32. LVII. 21. LVIII. 21

Linaria, nomen Aviculæ ad *Cardueles* pertinentis, de qua scribitur, quod morbo comitiali laboret: nihilominus hodieq; usu venit ad cibos. Ejus historiam vide apud Aldrov. l. 18. Ornithol c 8 9. *linaria* est quoq; nomen herbæ alicujus, de qua vide in Botanicis scriptoribus.

Linctus, ἔκλειγμα, idem, quod *looch*. Vide *Eclectos*, *Eclegma*.

Linea, γραμμὴ, vide *Gramme*. Ejus significatio propria pertinet ad Mathematicos. In Anatomicis occurrit potissimum *linea alba*, quæ, & *Galaxia* dicitur, estq; concursus tendinum musculorum abdominis, de qua apud Bartholin. l. 1. Anat. cap. 6. Ad Pathologicam significationem pertinent Observationes *linearum rubicundarum* exterius occurrentium in cute ex interna inflammatione lienis in Ephem. N. Cur. Ann. III. Obs. 215. Ad Semioticam referri possunt *lineæ* in manibus & fronte, quas *Chiromantæ*, & *Metoscopi* explicare solent, à Bartholino *lineæ fatales* dictæ, l. 3. Anat. cap. 7. quarum significationi multum tribuit Paracelsus l. de morb. Podagric. §. Chiromantia, conferendo cum *lineis* plantarum. Verùm nobis vana imaginatio, & phantasma potius videtur, quam realis quædam certitudo significativa.

† Lingua Caris. Mercat. de Ind. med. l. 2. c. 15

† Lingua avis, semen fraxini.

† Lingua arietis. Plantago Matth. de grad. part. 2. cap. 7.

Lingua, γλῶσσα, γλῶττα, Vide *Glossa*.

* Lingula, idem, quod *ligula*. Vide *Ligula*.

Linimentum, ἄλειφα, ἄλειμμα, latè dicitur id, quod illinitur, sive inungitur, & ita comprehendit *Olea*, *& Unguenta*, *Adipes*. Vide *Aleipha*. Interdum tamen in strictiori significatione accipitur pro medicamento externo liquido consistentia crassiori, quàm *oleum*, liquidiori, quàm *Unguentum*, cujus basis oleum est, de quo videatur Wek. Ant. Gen. l. 1. c. 35. Spec. l. 2. s. 27. Morell. l. 2. de form. remed. sect. 1. c. 8. Schroder. l. 2. c. 87. Vocatur, & *litus*. Horum usus plerunq; commodior esse videtur, quàm Unguentorum.

Linteum, *linteamen*, ὀθόνη, ὀθόνιον, panniculus lineus, cujus usus varius in Chirurgia; undè varia in promtu esse debent, præcepto Hipp. 2. de ijs, q. in med. t. 26. Comprehendit sub se μοτὰ *linteamina* vulneraria, *fascias*, *& splenia*, de quibus etiam in suis literis. Vide & Rhod. Lex. Scribon. Confer & ad Hildan. Cistam militarem class. 20

Linum, λίνον, quid propriè significet, quære in Botanicis. Translatum verò etiam ad lapidē Amiantum, vel Asbeston, aut Carystium vivum, & qui *linum incombustibile* dicitur, teste Lang. l. 1. ep. 66. Junge Mercurial. l. 2. V. L. 27

Lipa, λίπα, idem, quod ἔλαιον, *oleum* significat. Hippocr. l. 1. de morb. mul. LVIII. 13. l. 3. XXV. 12. XL. 9. XLI. 2. XLII. 12. Hinc verbum λιπαίνω, *inungo*, idem l. 1. de morb. mul. LVIII. 11. Et adjectivum λιπαρὸς, *pinguis*, quo usus de excrementis alvi, l. 3. Epid. sect. 3. t. 70. de urina 7. aphor. 35. λιπαρότης, *pinguedo* urinis supernatans, 2. progn. t. 36. Medicamenta quoq; vel *Emplastra* Topica *Lenia* quædam vocantur λιπαρὰ, Scribon. n. 220. 222 Rhod. in not. p. 200. & in Lex. q. d. *Pingues compositiones*.

Liparis, λιπαρὶς, nomen *piscis* cujusdam adeò pinguis, ut nihil aliud esse videatur, quam pinguedo, cujus historiam tradit Aldrov. l. 3 de pisc. cap. 11. *Lapis* quoq; quidam *liparis* dicitur Plinio l. 32. c. 12. qui suffitus omnes bestias evocare creditur.

* Lipodermus, vide *leipodermos*.

* Lipopsychia, vide *leipopsychia*.

Liporrhinos, λιπόρρινος, epitheton *Salamandræ*, apud Nicandr. in Alexipham. ita dictæ, vel quod tenuem ejus corporis pelliculam lentus, ac viscosus humor exudet, cujus frigore ignem extinguere olim creditum fuit. Lang. l. 1. ep. 66

Lipothymia, vide *Leipopsychia*, *Leipothymia*.

Lippa, pro *leme*, vel *Gleme*, i. e. sordes oculorum: vide *leme*, *Gleme*. Rhod. in Lex. Scribon. pag. 424.

* Lippitudo, ὀφθαλμία. Vide *Ophthalmia*.

Lipurgia, λιπεργία, id est, *operis defectus*, quando, quod sperabatur, & in expectatione erat non succedit. In specie usurpavit Gal. de *malè curatis morbis externis* ♂l. 1. de C. M. P. G. c. 19 Verbum quidem non adeò usq; quaq; usitatum, sed quod tamen multorum usitatissimorum analogiam retineat, Jul. Alexand. in not. ad h. l. Sanè hodieq; non infrequens apud nostros Chirurgastros ob imperitiam.

* Liquabilis, τηκτὸς, idem, quod *liquescens*, dicitur de medicamentis, tum quæ virtute ignis colliquantur, tùm quæ ex humidis quibusdam, velut aqua, aceto, vino, constant. Igne liquescit Propolis, Cera, Resina, ladanum, Sevum, Galbanum: Aceto solo *liquescunt* citrà ignem Ammoniacum, Sagapenum, Opopanax &c. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 5. in princ. Aquæ maximè *liquabiles* vocantur ὕδατα τηκτότατα, quæ sunt optimæ & opponuntur duris, σκληροῖς, ἢ ἀτεράμνοις, l. de A. L. & Aq. XVI. 1. 2.

Liquamen, idem, quod *Garon*, *Garum*. Vide *liculmen*. Aliàs & *liquamen* significat pinguedinem igne liquatam, & coquinario usui pro condiendis edulijs reservatam. Gabr. Hamelberg. ad Apuleji de medic. herbar. c. 89. n. 12. p. m. 251.

Liquamumia, id est, *Adeps humanus*. Rul. & Johns.

Liquatio, τῆξις, accipi potest latè, & strictè. Latè pro omni dissolutione materiæ alicujus in fluidiorem consistentiam, sive fiat igne, sive liquore aliquo dissolvente, quod posterin. dicitur etiam *Maceratio*. Strictè verò idem est, quod *Fusio*, quæ sola ignis, aut caloris Solaris virtute perficitur, Weker. Antid. Gen. l. 3. c. 14. Rulandus latius describit: *liquatio* est, cum, quod in unum coaluerit, solvitur liquando, ut jam possit fluere. *Liquatum* est, quod consistentiam diffluentem instar undosorum accepit. *Liquatio* est vel Fusio, aut Deliquium. Vocatur, & *liquefactio*; quæ est corporis mineralis vi ignis majoris resolutio. Estque *Simplex*, vel *Probatoria*. Simplex dicitur, quando corpus nullum alium in finem, quàm ut fundatur, liquescit. Probatoria, quando corpus liquatum probatur, imperfectumq; à perfecto separatur, idq; per Cineritium aut per Antimonium. Rul. & Johns. Vide *Colliquatio*.

Liquefactio, *liquefactivum*, vide p. a. *Colliquatio*, *liquatio*. *Liquefactivum* primum vocatur *Aqua elementaris*, qualis verò sit, vide apud Libav. Apoc. Herm. P. pr. cap. 11. *Liquefactio*. Vide *liquatio*.

* Liquidus æquivocum est. Vel enim significat *fluidum*, & ita idem est, quod ὑγρὸς, vide *Hygros*. *Humidus*. Vel notat *Manifestum*, & ita Gr. dicitur ἐναργὴς, φανερὸς. Vide *Enarges*. Gal. l. 2 de san. tu. c. 4

Liquidambra, qs. *liquida ambra*, ob odoris suavitatem, est resina oleaginosa effluens ex arbore quadam procera Indis *Ococol* & *Ocosols* facta vid. Schrod l. 4. cl. 2. n. 389. Chiocc. in Mus. Calceol. S. V. p. 626. seq.

Liquor, ὑγρὸν, ὑγρότης, in genere idem, quod *Humor*, vide *Humor*. Scribon n. 84. Rhod. in Lex. Scr. *Liquor* Physicè dicitur, cum particulæ mixti corporis inter se invicem fluunt, situm indesinenter mutantes. D. de Cordemoy Diss. Phys. I. pag. m. 3. In Pharmaceuticis diversimodè accipitur. Wekerus *liquorem* à *succo* distinguit, hunc appellans, qui contusione, & quassatione exprimitur; Illum verò qui incisa, vel scarificata, aut terebrata plantæ alicujus parte extillat, sive emanat. Ant. Gen. l. 1. c. 9. Sp. l. 1. S. 16. Schrod. verò *liquores* vocat humores per deliquium, aut similiter paratos, eorumq; catalogum recenset l. 2. c. 66. Junge Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. Ita & Chymici *liquorem* describunt, quod sit magisterium potabile per quandam in arte Chymica transmutationem ad imitationem naturalis

salis ejus, qua ex terra fit aqua, ex terra materia resoluta concinnatum. Vel *liquor* est humor deliquio solubilium corporum factus. Libav. Synt. Arc. Chym. l. 3. c. 1. & seqq. ubi plura de hoc argumento videbis. Rul. quoq; & Johnf. varias *liquoris* descriptiones,& significationes notarunt, v. g. *Liquor aquilegius*; id est *vinum destillatum*. *Liquor herbarum* fit ex herbis cum tota substantia contusis, & in vitro conclusis, & in balneo maris aliquot diebus coctis, succo colato per pannum calore cinerum, mellis spissitudinem acquirit. *Liquor essentialis*, qui à membris interioribus extrahitur,& in carnem sanguinemq; transmutatur *Liquor Mercurij* est balsamus rerum omnium, in quo consistit vis sanationis. Talis Mercurius valdè potens est, in Terreniabim, & Nostoch. *Liquor salis* est balsamus naturæ, quo sustentatur corpus, ne putrescat. *Liquor* & multarum rerum *oleum* est, cum adjectione ejus rei, cujus est. Ita *liquor Terebinthinæ* est ejus oleum. *Liquor mumiæ de gummi*, est oleum gummi. Hæc Ruland. *Liquor carnes conservans* est spiritus vini, spiritu salis leniter acuatus, & infectus, admisto Elæosaccharo Terebinthinæ, ac lavendulæ. Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Observ. 255. *Liquor universalis* est *Mercurius*, Paracelf. Paramir. l. 2. qui & *liquor æternus* vocatur in Gastone Claveo defenf. Argyropœæ,& Chyfop. in Theatr. Chym. Vol. II. p. 53. *liquor terræ* est idem, quod *lessas*. *Liquor vitæ* in homine est homo occultus. Paracelf. Tract. 2. de gener. hom. c. 2. *Liquor vinosus sine vino* ex floribus Hormini in fecibus vini maceratis destillatus omnes liquores vini odore inficere dicitur, & ita aquam in vini saporem vertere, si fides habenda Morley Coll. Chym. Leid. cap. 418.

LIRA, αὖλαξ, propriè significat fossam rectam, quæ contra agros tuendos dicitur, & in quam uligo terræ decurrit, ex Nonio C. Hofm. comm. ad Galen. de U. P. n. 677. Linden Ex. XII §. 169. Hinc *Delirare* tropicè dicitur, h. e. de recto tramite rationis recedere.

LITE, λιτή, nomen Emplastri viridis, quod ex ærugine, cera, & resina conficitur, Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 2.

LITERA, γράμμα, quid significet, non est equidem hujus loci, quamvis sit notissimum. Eatenus tamen *literæ* ad forum Medicum pertinent, quatenus sunt partes vocis, & quidem duplices: *Vocales*, & *Consonantes*, quæ quomodo formentur, docet Barthol. l. 2. Anat. c. 11. fine. Quatenus etiam *literæ* idem significant, quod *Scriptura*, *Scriptum*, neq; hæc significatio à Medicina est aliena, quamvis non opus sit expositione.

LITTERISTUM, est nomen febris certæ, & remedij contra illam apud Paracelf. in Theoric. figuris Universal. morbor. Tab. 9. & quandoquidem ipsa fatetur, Curam non esse naturalem, videtur intelligenda esse per *litteristum* Cura Characteristica, sive Magica.

LITHANTHRAX, λιθάνθραξ, vocatur *carbo fossilis*, sive è terra erutus, Lang. L. 1. ep. 53. Rul. & Johnf. ita descripserunt. *Lithanthrax*, *lapideus Carbo*, species est *Gagatis*: Est enim nihil aliud, quàm induratum, & excoctum sub terra bitumen calore. Sunt autem duplices tales *carbones*: alij leves, & rari, ut aquæ nonnunquam innatent, propter terræ excoctionem Theophrasto γεώδεις dicti; alij graves, qui dicuntur λιθώδεις. Vide *Bitumen*.

LITHARGYROS, λιθάργυρος, *lithargyrium*, id est, *Argenti spuma*, ita dicitur Medicamentum metallicum non spontè quidem nascens, sed in secundis fornacibus emergens, dum plumbum, vel ejus arena ab argento, aut auro secernitur Gorr. Dioscorides triplicem differentiam constituit: unam ex arena, quæ μολυβδῖτις dicitur: alteram ex mistura Plumbi,& Argenti, vel quod colorem candidum obtineat, quæ ἀργυρῖτις vocatur. Vide *Argyritis*: & tertiam, vel quòd ex Auro prodierit, vel quòd fulvo colore constet, χρυσῖτις dictam, l. 5. c. 102. Verùm Schroderus duas saltem posteriores communiter statui scripsit, ubi simul usum, & vires exposuit, l. 3. c. 19. n. 3. Vide Fr. Hofm. in Clavi. De differentia inter *lithargyrium Auri*, & *Argenti* legi quoque poterit Jac. le Mort. Coll. Chym. Leid. c. 175. Rulandus plures species numeravit, ut & Johnf. v. g. *Lithargyrum* 1. quod fit, quando argentum è plumbo separatur. 2. è mixtura plumbi, & auri, 3. è mixtura plumbi, & argenti. 4. è mixtura auri, & argenti 5. ortum ex plumbo & ære. 6. recrementum *lithargyri* cœruleum, quo utuntur figuli. *Lythargyrum* Paracelsi est spuma Mercurij. Item *lithargyrum* est spuma ferri, argenti. Rul.

* LITHIASIS, λιθίασις, id est, *calculi morbus*. Vide *Calculus*, unde & verbum λιθιᾶν, *calculo laborare*, in usum venit Hippocr. Coac. t. 472. Jung. Foes. p. 385. Dieterich. n. 503. Linden. Ex. XVI. §. 12. seq. Porrò dicitur & λιθίασις oculi morbus in exteriori palpebrarum parte, in qua alba quædam, & crassa callis, aut lapillis similia apparent oculum pungentia. Galen. Isagog. c. 16. Caussa est succus nutritius vitiosus, coagulatus, & induratus.

LITHOCOLLA, λιθοκόλλα, dicitur *glutinum*, quo lapides inter se coagmentantur, paratum ex marmore, lapide Pario, & taurino glutine. Usurpatur ad pilos palpebrarum incommodos

replicandos. Diosc. l. 5. c. 164. Gal. l. 4. de C. M. S. l. c. 7.

Lithoeides, λιθοειδὲς, *petrosum*; sive petræ simile. Epitheton ossis temporum, quod & *lapidosum*, *saxeum*, Galen. l. 9. de U. P. cap. 10. quod utrinq; ad aures positum petræ speciem referens lambdoidis suturæ finibus terminatur, in quo inest processus columnæ similis, στυλοειδὴς, βελονοειδὴς, γραφιοειδὴς, sub quo auditorius meatus continetur, l. de ossib. c. 1. Barth. libell. 4. c. 6. ubi ossa temporum appellat.

Litholabon, λιθολάβον, vocatur instrumentum ferreum, quo calculus extrahitur, quorum varias formas, hamulos, cochlearia, specula, uncos &c. vide in Aquapend. de operat. Chirurg. & Hildan. l. de Lithotom. c. 14. Meminit hujus vocabuli Gal. Introduct. n. 18

Lithonthrypticos, λιθονθρυπτικὸς, i. e. *calculos frangens*. Saxifragus. Epitheton est medicamentorum simplicium, & compositorum virtutem habentium, calculum renum vel vesicæ atterendi, & comminuendi, Gal. l. 5. de Sim. Fac. c. 2. à λίθ☉ & θρύπτω, frango, quamvis neq; hoc vitiosè scriptum sit, quando communiter *lithontripticon*, aut *lithonthripticon* legitur à τρίβω, tero. Unde, & in officinis *Species lithontribon* Nicolai occurrunt, quarum compositio licèt videatur præter necessitatem prolixior, quod nec ipse diffiteor, earum tamen virtus per experientiam mihi innotuit haud vulgaris, profectò non minor, quàm aliorum pulveres secreti *lithontriptici* præter necessitatem pretiosi habiti. Meminit & *lithontribon Ducis* Parac. l. 2. de Tartaro tract. 2. c. 3.

Lithopædion, λιθοπαιδίον, i. e. *infans lapidens* vel in lapideam duritiem concretus, cujus variæ prostant observationes apud Augenium, Schenkium, Licetum, & alios, quorum etiam meminit Casp. Rejes C. El. q. 34. n. 23. Junge Sennert. M. Pr. l. 4. P. 2. s. 4. c. 8.

Lithos, λίθ☉, id est, *lapis*, vide *lapis*.

Lythostroton, λιθόστρωτον, dicitur pavimentum vitreatis tesserulis versicoloribus lapidum crustis cœmento compactis exornatum; qualia etiam in magnificis balnearum veterum fabricis conspiciebantur, teste Lang. l. 1. ep. 50.

Lithotomia, *lithotomos*, λιθοτομία, λιθοτόμ☉, illud notat operationem Chirurgicam, & artificium sectione calculum removendi è corpore. Hoc verò artificem ipsum, sive Chirurgum. Res profectò dubij valdè eventus, & periculosissima, ita ut non imprudenter Hipp. in Jurejurando cavere Medicis voluerit, ne hanc operationem in se suscipiant, sed alijs relinquant. Vid. Diet. n. 771. Aliàs de hoc artificio vide Paræum, Aquapendentem, Hildanum, h. tit. ut & alios Chirurgiæ scriptores. Neq; hic reticenda rara felicitas Chirurgica Dn. Georgij Protmanni, Chirurgi Norimbergensis, qui in uno subjecto masculino diversis subsequentibus annis, & temporibus ter sectionem calculi vesicæ feliciter perfecit, eximens insignes calculos, & ita ægrum è mortis faucibus eripuit, præsente consilioq; & remedijs internis suppetias eunte celeberrimo D. D. Johanne Georgio Volcamero Reipubl. Norimberg. Archiatro, Fautore & Collega nostro honoratissimo, quartam etiam sectionem ritè absolvit, quamvis æger paulò post ob alia symptomata supervenientia fatis concesserit.

Litium, id est *filum* aliquoties complicatum, & omninò tractatum. Rul. & Johns.

Litos, λιτὸς, *lite*, λιτὴ, significat simplex, tenue, minime operosum, aut elaboratum. Ita Compositiones *Diamoron*, *& Diacodion* vocantur λιταὶ, apud Gal l. 6. de C. M. S. l. c. 3. & l. 1. c. 2. Junge Foes. Oec. p. 387.

Litra, λίτρα. Vide *libra*.

Litron, λίτρον, idem, quod νίτρον Vide *Nitrum*. Keuch. ad Seren. p. 97

Littus, *littoralis*, αἰγιαλὸς, αἰγιάλ☉, αἰγιαλίτης, quid significet, ex alijs Lexicis notum est. De piscibus *littoralibus*, testatur Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 3. esse mediæ facultatis inter tenuis & crassi succi cibos.

* Lividus, πελιδνὸς, dicitur color inter planè nigrum, & rubrum, aut aliquem alium ex floridis medius. Fit autem talis color vel ex ipsis floridis in nigrum abeuntibus, vel ex nigro in album cedente, ut apparet in suppurationibus in quibus, quod nigrum erat, *livescere* incipit, & ex *livido* ad colorem ignis tendere, & paulatim candidius fieri, proximè accedit ad fuscum. Contrahitur in corporibus vivis à sanguinis, & caloris nativi defectu. Frigus enim *lividum*, & nigrum colorem inducit. Designat, & aliquando humorem pravâ qualitate præditum, veluti viridis, uti ruber sanguinis copiam. Græcum vocab legitur apud Hipp. 1. progn. t. 22. 2. progn. t. 8. 9. Aliquando etiam legitur πέλι☉, vel πελιὸς, 1. progn. t. 7 10. 12. *Lividus* quoque est epitheton Musculi ac femoris internum latus tendine suo insertus. Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 580

Livor vocatur πελίωμα, apud Hippocrat. Coac. t. 400. l. 6. Epid. sect. VIII 63. Jung. Foes. p. 491. Dieter. n. 666. *Livor* etiam haud rarò sumitur pro *Invidia*, quæ bonis alienis angitur, & per colorem lividum se prodit. Vide *Invidia*. Jul. Alex. l 21. Salubr. c. 3.

Lixivium, κονία: Vide *Conia*. Junge Rhod. in Lex. Scrib. *Lixiviosum Sal* est species *Salis Alckali*.

† Lixivum Oleum; sponte fluens, non tortivum ita & mustum. Jo. Ruell. in nomencl. rei veterariæ

Lixus, i. e. *coctus*, idem ferè, quod *Elixus*; ἕψητός, *Lixa* caro apud exercitum, vel *Elixa*, ap.vulgus. Jon. Fr. Mirandola l.2. de auro, c.6. T.II. Th. Chym. p.338

Lobeomai, λωβέομαι, pro λωβάομαι, significat *dedecore afficior*, ludifico, aut damno afficior, Hipp.2. de artic. t.39

Lobos, *Lobus*, λοβός, gemina gaudet significatione: Una est Botanica, quando significat *siliquas*, vel legumina siliquosa, quæ & *Dolichi*, *Phaseoli* vocantur, Gal. l. 1. de Al. Fac. c.28. l.2 c.1. l. de atten. vict. c.7. Hinc ἔλλοβα *siliquosa* semina vocantur, ibid. Altera est Anatomica, quando dicitur, vel de *extremitatibus aurium carnosis*, sive auriculæ externa extremitate, Arist. 1. de hist. an. c.11. Lind. Med. Physiol. l.2 c.11. §.3. vel de *extremitatibus hepatis*, *& pulmonis*, quibus illud ventriculum, hoc verò cor comprehendit, & complectitur, instar *siliquæ*, Gal. l.4. de U.P. c.8. C.Hofm. per ἀποσχέσεις, alias & adnascentia exposuit, in comm. ad Gal. de U.P. n.209. Ad Botanicam significationem quoq; pertinet, quando *lobi* dicuntur candidæ illæ particulæ in rosarum foliis, quibus calici adhærent infixa, aliàs *Ungues* dictæ, quæ etiam resecantur, Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. Jul. Alex. annot. ad h.l. p. 812

Localis, τοπικός, epitheton 1. motus animalis, de quo vide *Latio Motus*. 2. Medicamentorum, ubi latè, & strictè accipitur. Latè pro medicamentis certæ parti corporis, vel membro affecto destinatis, Gal. l. 13. M.M. c.22. Ita Gal. libros decem conscripsit de medicamentis *localibus*, sive κατ' τόπους, secundum loca, i.e. partes affectas distributis. Strictè verò pro medicamentis partibus externis destinatis sumitur, quæ & *Topica* dicuntur. Forest. l. 6. Chirurg. obs. 36. Schol. *Localis* Anatomia Paracels. dicitur ea quæ adhibetur circa partes, ad differentiam *Anatomiæ Materialis*, quæ concernit humores, & spiritus, & horum principia, Sulphur, Sal, Mercurium. Paramir. l.1. de orig. morb. ex trib. subst. c.6. *Localis* membrana appellatur Meninx cerebri tenuis, sive Pia mater, utpote cerebri locus proximus, Theoph. Protospat. l. 4. de H.C.F. c.5. p. m. 188

Loch, idem quod *Linctus*. Dicitur & *Looh*; vide *Eclectos*. *Linctus*.

* Lochia, λόχεια, λόχια dicuntur omnia, quæ à puerpera post exclusum fœtum, & secundinas exeunt, aliàs *Purgamenta* dicta. Hinc & Hipp. frequenter λοχείων καθάρσεις, *puerperii purgatio* nominatur l. 1. de morb. mul. sæpissimè, quæ loca collegit Foes. Oec. p.389. Sunt autem reverà τὰ καταμήνια, sive sanguinis menstrui retenti tempore conceptionis reliquiæ, à quibus solâ ratione differunt, quòd hæc ante partum, illa post partum sic appellantur. Gal. l. de atra bile c.8. Lang. l. 2. ep. 8. Horum retentio caussa variorum morborum, & symptomatum. Hildan. Cent. 5. obs. 42. seq.

Loculamentum dicitur *seminum involucrum*, quod veluti parva capsula illa includit. Schroder. *l.1.* cap. 2. Græcè dici posset λοβίον, vel λοβός.

* Locus, τόπος, non Physicè, sed Medicè accepto vocabulo significat *membrum*, vel *partem corporis*, secundum vel præternaturam affectam. Ita Hipp. libellum de *Locis in homine*, Gal. libros sex de *Locis affectis* conscripserunt, quos & alii imitati sunt. Inter recentiores C. Hofm. de *Locis affectis* libellum edidit. Usus est, & hoc vocabulo Hipp. in aliis scriptis, v. g. 1. aph. 21. ubi χωρία in Græco habetur, 2. aph. 46. Diet. n.835. 938. l. de flatib. IV. r. 2. & 4. de R.V.I.A. t.27. Jung. Foes. p.620. Specialiter *Locus*, & *Loci* usurpantur de *partibus generationi inservientibus in sexu muliebri*, uti patet ex Scribon. n. 156. Junge Rhod. in not. p. 230. Seren. Sammonic. c. 37. Vide Keuchen. in not. pag. 237. Barthol. l. 1. Anat. c.28. Aliàs in Macrocosmo *Locus* quoq; idem, quod *Regio*, vel *pars regionis*. Vide *Chora*. *Locus Pharmaceuticus* est, vel natalis medicamentorum, vel progressionis, vel præparationis, vel asservationis, Schrod. l.1. c.13. 22.28. *Loci Chymici* dicuntur *Fornaces*, & *Vasa*. Th. Ch. Vol. I. p. 206. In specie in artificio lapidis Philosophici *Locus seminis* vocatur *Ovum vitreum*, i. e. Vasculum ad ovi figuram conflatum, Vol. IV. p.303.

† Locusta Rapunculus, sive radicula, divitum mensis repetita, à radicis similitudine ita dicta, quæ forte Joan. Bapt. in deserto Cibus fuit. Bagfius de re hortensi.

Locusta æquivocum est. Vel enim significat insectum alatum, & non alatum diversæ speciei, & formæ, quarum *Locustarum* historiam, noxam & usum prolixe exposuit Aldrov. l.4. de Insect. c.1. seqq. Huc pertinet Observationes de *Locustarum* copia pestem præcedente, Forest. l.6. obs.9. Schol. tang. 1. ep.81. Gr. dicitur ἀκρίς, κόρνοψ, πάρνοψ. Rul. descripsit: *Locusta* est insectum infirmis pennis alatum, ab uredine locorum dicta ἀκρὸς, μάζαξ &c. Vel significat animalis marini crustati genus, quod aliàs κάραβος vocatur, cujus descriptionem, & usum in cibis, & Medicina tradidit Aldrov. l. 2. de Crustatis c. 2. Aliam tamen *Locustæ marinæ* effigiem exhibet C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n.434. *Locustæ* quoq; dicuntur ramorum extremitates in arboribus adhuc teneræ, quibus Divum Johannem Baptistam usum esse pro cibo, scripsit

psit Prarac. l. 2. de cura ulcerum per interiora; c. 1. Ita *Locustæ Sambuci* sunt germina illa laxantia, vel potius purgantia. Paragrani Tract. 3. de Alchymia. *Locustæ* quoque ab eodem vocantur extremitates membrorum, l. de ulc. & apost. c. 3. & c. 35. *Locustæ menstrui* dicuntur esse in mamillis, d. l. Remedium quoque aliquod specificum contra paralysin, & morbos spasmodicos biliosos Idem appellavit *Locustas Martis*. De Apocryphis ad vulnera.

Locutio, *loquela*, λαλιὰ, διάλεξις, idem quod *Sermo*. Vide *Lalia*. *Locutio* actio linguæ dicitur, Gal. l. 1. M. M. c. 6. in princ. De *loquela* amissa à variolis, & restituta vide Hildan. Cent. 6. obs. 14. Vide *Sermo*.

Loimos, λοιμὸς, *Pestem*, *Pestilentiam*, significat, morbum Epidemicum, malignissimum, & omnium perniciosissimum, cujus descriptionem generalem vix dare licet, propter summam varietatem symptomatum, & latentem causarum indolem, & dispositionem. Quatenus à febre pestilente distinguitur, ita memoriæ, & doctrinæ gratia describi poterit. *Pestis* est intemperies universalis, toto genere maligna, contagiosissima, Epidemica, cum omnis generis gravissimorum symptomatum congerie, præsentissimoq; vitæ discrimine, proveniens à massæ sanguineæ, & liquoris animalis per contagiosum quoddam, & deleterium miasma subita corruptione, congelatione, coagulatione, fixatione, putrefactione, & interdum totali mortificatione. Plura videantur de hoc morbo apud Practicos, quorum innumera prostant scripta. Nobis libet allegare ex recentioribus Th. Willis de febrib. c. 12. 13. Gr. dicitur etiam λοιμὸν, vocab. Hipp. transtulit ad juvenilem imperitiam in arte Medica, vocans *juvenilem pestilentiam*, in Præc. X. 4. Foes. pag. 388.

Loemodes, λοιμώδης, i. e. *pestilens*. Epitheton vel morbi, & ita idem, quod Pestis, λοιμὸς. Diet. Iatr. p. 850. vel febrium, quæ *febres pestilentes* ab ipsa peste in hoc differunt, (quamvis sæpissimè confundantur,) quod in *febribus pestilentibus* manifestè adhuc fermentatio sanguinis vitiosa concurrat, quemadmodum hoc egregiè demonstravit Willis d. l. c. 14. Non igitur accurate scripsit Gorræus, quòd *febris pestilens* nihil aliud sit, quàm ipsa pestilentia.

Logas, λογὰς, vocatur *album oculi*, quod & *alio nomine* ἀργιδόην, & χυπλάτιον appellatur. Gorr.

Logiatros, λογίατρος, dicitur *Medicus ineptus* in obeundis operibus, Gal. 1. in. 3. Epid. t. 29. *Verbotenus Medicus*, qui ea nescit, quæ nemo è vulgo ignorat, l. 8. M. M. c. 6. in fin. In artis operibus non versatus, c. 2. de nat. hum t. 16. Sermone Medicus. Lind. Ex. XIV. §. 16

Logicus, λογικὸς, i. e *rationalis*. Præter significationem illam, quando de disciplina Dialectica, sive rectè concludendi, & argumentandi accipitur, & ejusdem authoribus, (quæ significatio non est hujus loci, licet ejus cognitio omninò tanquam præcognitum Medico sit necessaria,) *Logicus*, vel *Logica* dicitur de secta certa Medicinæ, & ejus cultoribus; ubi quidem Gal. sibimetipsi non consentit. Interdum enim *Logicum*, *Methodicum*, & *Dogmaticum* pro uno eodemque habet, l. 3. M. M. c. 1. Interdum verò distinguit, & *Logicos* saltem convenire cum *Dogmaticis*, de subfig. Empir. c. 1. & 2. quæ acceptio etiam accuratior habenda, & ab aliis quoq; approbata. Gorr. Vide *Dogma*. Ita verò dicuntur *Logici Medici*, qui ratione, & experientia nixi artem exercent feliciter. *Logicæ* aliàs *quæstiones* Galeno dicuntur λογικαὶ ζητήσεις, quæ usum artis transcendunt, l. 3. de L. A. c. 1. minus necessariæ; utpote ad curationem inutiles, non tamen omninò spernendæ, J. Alex. not. ad Gal. l. 14. M. M. c. 19. p. 563

Logismos, λογισμὸς, idem quod λόγος, i. e. *ratiocinatio*, sive actus secundus animæ rationalis in homine; de quo legi poterit Willis tr. An. Brut. P. 1. c. 7. Λογισμὸς, *ratiocinatio*, ab Hipp. describitur, quòd sit memoria componens ea, quæ per sensum sunt percepta, Præcept. I. 8. Apud eundem caussæ abditæ dicuntur καθ' λογισμὸν; quæ sola *ratiocinatione* investigantur, & deprehenduntur, 4. de R. V. I. A. t. 55. Gal. in c. ad h. l. Ite & καθ' λόγον facere significat, quando Medicus ex certa rerum notitia depromtæ indicationi innixus præstat, & applicat agenda, ex Hipp. 2. aph. 52. Lind. Ex. VII. § 31. λογισμοὶ etiam in ægris dicuntur *ratiocinationes*, vel mentis agitationes, quæ animo obversantur, sed turbatæ à sensibus animæ corporeæ internis, imaginatione, sive phantasia, S. 1. Epid. ægr. 8. Junge Foes. p. 388.

Logodiarrhoea, λογοδιάῤῥοια, *profluvium sermonis*, per elegantissimam Metaphoram, & opponitur τῇ βραχυλογίᾳ, *brevitati sermonis*. Illa laboravit Gal. Hanc calluit Hippoc. judice Lind. Ex. XVI. §. 149.

Logosophia, λογοσοφία, i. e. commenticia, & *imaginaria sapientia*, de qua conqueritur idem hisce temporibus, opponens τῇ σοφολογίᾳ veterum. Ex. VIII §. 1.

Logos, λόγος, *Ratio*, *sermo*. Vide *Logismos*, *Lalia*. Junge Diet. n. 507.

Loligo, *Lolius*, τευθὶς, τευθὶς, nomen animalis marini, sive pelagii mollis, utriusque sexus: *Majoris*, & *minoris* descriptionem cum usu

usu vide prolixè apud Aldrov. l. 1. de mollib. c. 6 Meminit & Lind. Ex. V. §. 39

Loltus, τευθὸς. Vide *Loligo*.

Lombardorum *frater*. Vide *Harpa*, *Harpya*.

† Lomentum. 1. Panis ex farina fabæ confectus. 2. ipsa farina fabacea. 4. Creta fullonum ad dealbandas vestes.

Lomentum, ἐρέγμὸς, idem quod *farina fabarum*, præsertim Ægyptiarum, Scrib. n. 159. Rhod. in not. ad h. l. p. 232. & in Lex. Scribon. Forest. l. 26. obs. 4. in Schol. l. 27. obs. 8. in Schol. *Lomentum* quoque significat pulverem tritum, & lævigatum, vel pigmentum, quo pictores ad pingendum utuntur. Ita *lomentum* ex cœruleo trito, & *lomentum auri* leguntur ex Plinio l. 33. c. 4. 5. & 13. & ap. Lib. S. Arc. Chym. l. 3. c. 18. & l. 4. c. 20.

* Longaon, *Longanon*, dicitur *Intestinum rectum*. Castell. Parac. l. 2. de Tart. tr. 1. c. 14. in Expl. Barthol. l. 4. An. c. 11

Longævus, πολυχρόνιος, μακροχρόνιος. quid significet notum est. Dicitur enim de temporis multitudine, vel longitudine ratione ætatis. *Longævitatis* caussa consistit in temperamento humido, & moderatè calido, Gal. l. 6. de san. tu. c. 3. circà fin. Exempla *longævitatis* recentiora vide in Eph. N. C. Ann. III. obs. 163. De *longævitate* in antiquissimis temporibus disseruit Lang. lib. 1. ep. 79. De *longævitate* ad annos CXX. protrahenda librum scripsit Thom. Philologus, quo etiam collimavit Claud. Deodatus in Pantheo suo Hygiastico, qui tamen prioris Authoris librum invita, & tumultuaria Minerva conscriptum esse judicavit.

Longus, μακρὸς, *Longitudo*, μακρότης, μῆκος fere sæpius in Medicina de tempore, quam de corporis continua quantitate; & mensura usurpari solet. Ita *Medicina* dicitur ars *longa*, 1. aph. 1. *Morbi longitudo* legitur 2. aph. 28. 3 aph. 36. 51. Coac. t. 67. Junge Diet. n. 511. 550 *Longus pulsus* videtur differentia esse imaginaria apud Gal. de puls. ad tyron. c. 2. Sutura sagittalis vocatur Gal. κατ' μῆκος εὐθεῖα, secundum *longitudinem* recta, aliquoties l. de ossib cap. 1. quam ineptè Castellus *Longitudinalem* vocavit. Musculi etiam diversi in corpore humano epitheto hoc cognominantur ab Anatomicis, v. gr. *Longus* Capitis Dorsi, cubiti, *Longissimus* Dorsi de quibus vide inter alios Barthol. l. 4. An. c 5. 6. 7. 8.

Lophadia, *Lophia*, λοφαδία, λοφία, vocatur prima dorsi vertebra, quæ & ἀσφάλεια. Gorr. in def. Lind. Med. Physiol. l. 2. cap. 14. §. 33.

Lopa denotat squamam, vel scoriam metalli alicujus, & legitur in descriptione alicujus fortius adstringentis medicamenti: *Lopa* ferri ap. Albert. Botton. de morb. mul. l. 1. c. 54. An fortassis coincidit cum vocab. *Loppa*, de quo paulò post. Desumtum etiam videtur a Græco λέπος, vel λοπὸς, de quibus suo loco. *Lepos*, *Lopos*; aut à λοπάς, quod concham marinam quanquam, vel vestimenti genus aliquod significare docente Lexicographo.

Lophao, λωφάω significat *remissionem*, laxamentum *capis*, quiesco, cesso. Usurpatur de morbis remittentibus apud Hipp. l. de int. aff. LII. 14. l. de affect. XXX. 6. l. 2. de morb. mul. XII. 37. l. 4. de R. V. I. A. t. 30. Desumta est metaphora à jumentis, quando jugum de cervice removetur. *Cervix* enim λόφος vocatur. Junge Foes. p. 392. Cur verò ο μικρὸν in ω μέγα mutatum sit, Criticis inquirendum relinquimus.

Lophos, λόφος. Vide *Crista*.

Lopimos, λόπιμος dicitur de fructibus castanearum, glandium, & similibus, ideò, *quod possint decorticari*. Λοπίζω enim *decortico* significat. Idem quod λοπίζω, & λέπισμα *putamen*, Gal. l. 2. de Al. fac. c. 38

Lopos, λοπὸς, idem, quod λέπος, *corticem* significat. Apud Hippocr. verò ita vocatur *cutis pars durior*, & densior. Tergus, teste Gal. 2. de artic t. 28. 47. Mochlic. l. 2. Denotat quoq; apud eundem *squamam*, l. 2. Epid. sect. I. 49. Vide Foes. pag. 388

Loppa, terminus Spagyricus ad Cimentationis artificium pertinens, estque nihil aliud, quàm massa illa metallica, quæ resultat è calcinatione Cæmentatoria, sive cum Regulo, sive absque illo. Vide Th. Chym. Vol. I. pag. 548. seqq.

Loquacitas, μακρολογία, idem, quod *Garrulitas*. Meminit Gal. l. 2. de diff. resp. c. 11. ubi idem est, quod λογοδιάῤῥοια.

Loquela, λαλιά. Vide *locutio*.

Lora, δευτέρια, θάμνα, *Thamna*, vinum secundarium, & vilissimum pro familia, indignum vini nomine, paratum ex acinorum folliculis expressis in dolia conjectis, quibus aqua affunditur. Lind Ex. X. §. 183. 196. 200. Vide *Deuteria*. Vocatur & diminutivè *loriola*.

Lorcha est tota locustarum dulcedo usque ad centrum substantiæ, id est, germinum arboreorum, sive extremitatem. Paracelf. de melle. c. 2 Rul. & Johns.

* Lordos, λορδὸς, *lordosis*, λόρδωσις, λόρδωμα, dicitur de spinæ dorsalis vitio, quando in partem anteriorem inclinat, aut recurvatur. Latinè *Repandum* dicitur, *Recurvatio*. Frequenter occurrit in Hipp. 2. de fract. t. 62. 3. de art. t. 8. 45. 51. 52. Mochlic. XXII. 10. Galen. com. 4. aph. 35. & 3. de art. t. 2. Plura loca vide in Foes. Oecon.

Occ.p.388. Pertinet vel ad morbos in situ vitiato, vel etiam figura vitiata.

Lorica vocatur Chymicis massa tenax, nec nimis dura ex vitro, fragmentis crucibulorum pulverisatis, & cum luto figulino mixtis, & aqua calida, quæ inducitur retortis alijsq; vasis, ut muniantur, Morley Collect. Chym. Leidens. c.229. Modus hic muniendi ibidem dicitur *Loricatio*.

Lorinde est aquarum commotio cum concentus resonantia, mutationis indicium, ut alterationis in firmamento mera, Rul. & Johnf. *Lorind* est sonitus aquarum in lacubus stagnantibus cum tremore, & agitatione. Estque veluti tonitru aquarum, ortum ex tribus principijs, Mercurio, Sulphure, & Sale, opera Astri aquei. Paracelf. de caducis, paragr. 2. Per Metaphoram eidem *Lorind Matricis* vocatur Epilepsia uterina, vel *convulsivus uteri morbus* ibid.

Lorum, ἱμάς. Vide *Himas*. Pertinet etiam ad materiam Chirurgicam. Ita Petr. Castellus *lorum urinarium* adhibuit, palmi longitudine, è corio rubro Turcico tenuissimè secto, atque humectato, deinde circumvoluto tabella imposita rotundum factum, teste Rhod. ad Scribon. n.180.p.267. Imò & inter Pharmaceutica. Nam d.l. mentio fit *Lori vomitorii*, quod fuit corrigia à coriarijs nauta herba tractata, quæ in os demissa tetro sapore vomitum ciebat. An verò per *Nauteam herbam* Bryonia alba, vel nigra, intelligi debet, vide pluribus ibidem in d. Notis Rhodij.

Lorus, i.e. *Mercurius*, Rul. & Johnf.

Lot, i.e. *Urina*, Iid.

Lotio, λουτρόν, idem, quod *Lavatio*. Vide *Lavatio*. *Balneum*. Particulares *lotiones* sunt Capitis, Manuum, ac Pedum, quæ etiam diversimodè ad valetudinem tuendam faciunt, & commendantur. *Lotio* quoque tribuitur pani, unde *Lotus panis*, i.e. liquore imbutus, & madefactus, de quo vide Mercurial. l.6. V.L.c.17 Sylvat. controv.6. citante Moræo ad Schol. Salernit. p.298. *Lotio* medicamentis etiam competit, quæ *lavantur*, si foris re aliqua sunt contaminata. Weker. Ant. Gen. l.3. c.30. Unde *Lotamedicamenta* vocantur, præsertim metallica, quæ dicuntur πλυθέντα, vel πεπλυμμένα, Gal. l.4. de C.M.P.G. c.1.

* Lotium, οὖρον. Vide *Urina*.

Lotura, πλῦμα. Vide *Plyma*.

Loxia, λοξία, nomen avis, quæ & *Curvirostra* vocatur, cujus descriptionem, & usum exhibet Aldrov. l.12. Ornithol. c.47. Sunt etiam, qui aquam, è qua potavit *Loxia*, item Stercus, contra Epilepsiam hodieq; commendant.

Loxos, λοξός, significat *obliquum*, & in specie medium est inter rectum, & transversum. Gal. usus est de frictionibus, l.2. de san. tu. c.3. λοξότης, obliquitas, dicitur de septo transverso, Gal. l.2. de mor. musc. c.8.

Lozonga, idem quod *Morsulus*, nomen formæ medicamentorum. Vide *Morsulus*. Schrod. l.1. c.3.

Luban, *Luben*, idem quod *Olibanum*. Vide *Thus*. Rul.

Lubricitas, ὀλισθος; *lubricans*, ὀλισθαίνων; *lubricus*, ὀλισθηρός, dicitur de alimentis, & medicamentis, ob humiditatem materialem facilè transeuntibus, & virtutem laxandi, vel solvendi habentibus, Gal. l.1. de Al. Fac. c.1. Ita ptisana dicitur ὀλισθηροτάτη, i.e. *lubricissima*, Hipp. 1. de R.V.I.A. t.29.30. & de oxymelite, quod *lubricitatem* facit in faucibus, ib. f.3. t.26. Aliàs ὄλισθος, ὀλίσθημα, *luxationem* articulorum quoque significat, quando sede sua prolabuntur, & ὀλισθαίνειν, *luxari*, excidere loco suo, ap. Hipp. 1. de art. t.1.2. de fract. t.39 & f.3. t.51. Gal. in comm. ad hos textus, & in defin. Hipp. in Mochlic. X. t.10. Differt κατὰ τὸ ὀλίσθημα τρόπος, quod hoc significet aliqualem *emotionem* ossis articuli; illud verò luxationem, & integram elapsionem. Vide *Diacinema*. Junge Foes. p.451. *Cura lubrica* Paracelso dicitur ea, quæ competit ulceribus, pustulis, variolis, in quibus prædominatur excrementum lubricum, l.5. de curat. morb. Gall. c.1.

Lucanus idem, quod *Scarabæus cornutus*, *Scarabelaphus*, Gr. κάραβος, Schroder. l.5. cl.4 n.114. Vide *Carabos*.

Lucerna, λαμπάς, λύχνος, quid propriè significet, ex alijs quoq; lexicis notum est. De *lucernis perpetuis*, & *inextinguibilibus*, vide præter Mercurialem in V. Lect. Libav. Tom. III. Op. p.219 seqq. C. Rejes in C. El. q.58. De *lucernis fictilibus* Chiocc. in Mus. Calc. f.6. p.716. Est & nomen piscis *lucerna*, qui aliàs *Hirundo* vocatur. Vide *Hirundo*.

Lucidus, διαφανής, idem quod *pellucidus*; *transparens*. Vide *Diaphanes*. *Lucida urina* Paracelso dicitur ad manum diaphana, verùm non procul, vel in distans, l.2. de urin. judic. c.2. & alibi.

Lucius, λύκος, λύκιος, nomen piscis, quasi *Lupius* dicti, fluviatilis, voracissimi, ita ut pernicies piscium in piscinis, & prædator vocetur à J. Alex. l.14. Sal. c.5. cujus historiam, usumque in cibis, & Medicina, atq; vires vide ap. Aldr. l.5. de pisc. c.39. Schr. l.5. cl.3. n.82. Jul. Alex. d.l. Linden. Ex. XI. §.88. seqq. multis. Rolfink. O. & M. Med. Sp. l.2. f.3 cap.63 & l.14. f.1. c.12. *Lucillus* diminutivum est *Lucii*.

Lucta, παλαισμα, πάλη, certamen, præsertim inter duos significat, & pertinet ad Exercitia corporis fortiora; consistens in premendo potissimum, & remitendo, vel continendo, Jul. Alex. not. in Gal. l. 2. de san. tu. T. II. p. 392. *Ars luctatoria*, παλαιστική, cujus species est καβαλλική, ad Gymnasticam refertur, ad Thrasybul. c. 45. Per translationem quoque *lucta* vocatur motus intestinus portionum activarum, & passivarum in fermentatione, quemadmodum describitur a Willis de ferm. c. 2. Kergero & alijs. *Luctæ* quoq; nomine haud rarò venit conatus flammæ vitalis, sive caloris nativi adversus caussam, vel materiam morbificam, qui conatus potissimùm in statu, vel vigore morborum, præsertim acutorum, animadvertitur.

* Luctuosus, κλαυθμώδης. Vide *Clauthmodes*. 6. aph. 54. Diet. n. 466.

Lucubratio, ἡ πρὸς φῶς διαπόνησις, significat propriè laborem, vel antelucanum, vel nocturnum, Unde *lucubrationes* in *diurnas*, & *nocturnas* distinguuntur, quarum hæ vitandæ, ceu noxiæ; illæ quoq; si nimiæ fuerint, intermittendæ, Rolf. O. & M. M. Sp. f. 2. f. 3. c. 111. & l. 14. f. 3. c. 20. Diet. Jatr. pag. 87. seqq. Aliàs *lucubrationes* quoq; ponuntur pro scriptis. Gr. πραγματείαι dictis, Gal. 2. in l 3. Epid. t 4

Lucumoriana dormitio dicitur Somnus præternaturalis per aliquot dies durans, denominatione desumta à fabulosa *Lucumorianæ* gentis hyematione inter mucum, & nives per semestre circiter durante, de quo somno p. n. videantur Obs. ap. Bonett. Med. Sept. l. 1. f. 11, c. 1. pag. 96 seqq.

Ludus, παίγμα, παιγνίον, quid significet jam ante constat. Pertinet in foro Medico ad exercitia corporis, cum animi recreatione conjuncta. Vide Dogm. Nostr. Med Gen. P. V. c. 4. d. 5 p. 637. seqq. Aliquando *Ludere* strictiùs sumitur pro operam venereis dare, ἀφροδισιάζειν, teste Lind. Ex. VI, §. 48. *Ludus Paracelso*, Helmontioque dicitur lapis peculiaris, & arcanum contra calculum remedium ita dictus à forma tali, tesseræ, vel cubi, qua semper reperitur erutus. Legatur Paracelf. de morbis ex Tart. tr. 2. cap. 7. Helmont. de Lithiasi c. 7. n. 21 seqq. quamvis hic d. l. §. 23 hoc nomen etiam tribuerit speciei Calcarij lapidis, ad littora Scheldæ fluvij reperibilis, Th. Ch. Vol. VI. p. 454. Rul. & Johns. restrinxerunt ad lapidem humanum è vesica excisum, in Lex. Bekerus ad omne sedimentum Tartareum, & sabulosum, quod in urina subsidit, & matulæ adhærescit, applicat, ejusq; usum, & facultates Medicas explicat. Microcosm. Med. l. 1. c. 9. p. m. 109. seqq.

† Lues est qualiscunque contagio, quæ homines, fruges, arbores, inficit: Pestis significat omne malum, quod tam inanimis, quam animatis mortem infert. Auf. Po. de differ. verb. l. 3. Pestilentia est morbus contagiosus infestans homines idem.

Lues aliquando accipitur latissimè pro omnis generis *morbo*. Gr. πάθος, νόσημα. Interdum restringitur ad *morbos contagiosos* pestilentes, & ita respondet Græco λοιμός. Aliquando verò strictissimè dicitur de *Morbo Gallico*, qui *Lues Gallica*, *Venerea* plerunque appellatur. Vide *Gallicus*. Græcis ignotus affectus. Posset autem haud ineptè dici νόσημα ἀφροδισιακὸν, vel ἀφροδίσιον, Diet. Jat. p. 274. seq.

Lumbalis, vel *Lumbaris Arteria*, & *Vena* dicitur Anatomicis, quæ ad regionem lumborum excurrit, Barthol. libell. 1. Anat. c. 8. p. 643. & libell. 2. c. 6. p. 656

† Lumbrici appellantur intestina terræ, præ intima quam incolunt statione. Copioso enim affluunt adipe Joan. Nardius. De igne subterraneo c. 16

* Lumbus, ὀσφύς, ἰξύς, propriè dicitur pars totius spinæ infrà dorsum quinque vertebris omnium crassissimi, maximique compacta, inter dorsum, & os sacrum medijs; estq; ea regio corporis, quâ homines cinguntur. Meminit aliquoties Hipp. 3. aph. 23. 4. aph. 11. 5. aph. 69. *Lumbago* ὀσφύος ἄλγημα vocatur. Diet. n. 630. Foes. Oec. p. 465. Lind. Ex. VI. §. 70. seqq. *Lumbi* libidinis sedes quoq; vocantur, teste Keuchen, not. ad Sammonic. p. 185. Apri *lumbus* inter delicias esculentas relatus. Mercur. l. 2. V. l. c. 22.

Lumbricales Musculi vocantur *Adducentes digitos* in manibus, & pedibus, & opponuntur *Interosseis*. Barthol. l. 4. Anat. c. 9. p. 577. & c. 14 p. 538

* Lumbricus, σκώληξ, idem quod *Vermis* Vide *Helminthes*. *Lumbrici nitri*, intestina fimi σκώληκες, à lubricitate dicti, vermes sunt in fimo, vel terra reperti, Rul. & Johns. vocantur *lumbrici terrestres*, item ἔντερα τῆς γῆς, *intestina terræ*, quorum usus singularis in morbis nervosarum partium commendatur, Schrod. l. 5. cl. 4 n. 108. Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. aliosq; Meminit & Hipp. *vermium stercorariorum*, qui σκώληκες κοπριοις vocantur, ijsq; siccatis utitur ad uterum purulentum, lib. de superfoet. XIII. 5. *Lumbrici* quoque in aquis putridis reperiuntur. Rul. & Johns. in Lex.

Lumen, φῶς, αὐγή, quid sit, ex Physicis constat. Vocatur & quandoq; *lux* Refertur in specie ad media in Chirurgia necessaria, & dividitur in duas species: *Naturale*, & *Artificiale* Hipp. 1. de ijs, q. in med. t. 8. Gal. in comm. ad h. l.

h. l. Multa aliàs apud Paracelſ. & in genere ap. Spagyricos leguntur de gemino cognitionis principio, *Lumine Naturæ* & *Gratiæ*, quæ ſuccinctè expoſuit Schr. l. 1. c. 5. Jung. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Quid ſit *lumen fatale*, legi poterit apud Libav. T. II. Oper. p. 324. *Lumen perlarum* ex Mercurio Philoſophico quei fiat? vide Theat. Chym. Tom. I. p. 309. *Lumen luminum*, vocatur vis tenuiſſima Sulphuris pura, non urens, eſtq; forma, & ſplendor omnium metallorum, qui illuminat omnia corpora, eſtque tinctura illuſtrans, & perficiens omne corpus. Th. Chym. Tom. IV. p. 879.

Luna, σελήνη, propriè ſignificat Aſtrum reſpectu viſus noſtri magnum, inter Planetas infimum, & globo terreſtri proximum; de cujus ſingulari efficacia, & regimine in inferiora prolixè diſſeruit Gal. l. 3. de dieb. critic. cap. 2. ſeqq. quod etiam non negavit Cl. Dn. Sturm. in Scient. Coſmica P. Spec. Tab. 3. Imprimis verò cerebrum afficere ſatis confirmat *Epilepſia*, quæ proptereà *morbus Lunaris*, & ægri illa correpti *lunatici*, σεληνιακοὶ, aut σεληνιαζόμενοι vocantur, quòd Epileptici ad mutationes *Lunares* acrioribus corripiantur paroxyſmis, teſte Diet. n. 319. p. 454. De *Lunæ* viribus quoque vide Caſp. Rejes C. El. q. 75. Ab hac propria ſignificatione contigit, ut & ipſi dies appellati fuerint *Lunæ*, calculo facto à novilunio, ceu prima luna, ſeq. dies *ſecunda Luna*, & ſic deinceps. Ita apud Scrib. n. 12. legitur, à *prima Luna ad triceſimam*, i. e. per triginta dies, ad quem locum vide Rhod. notas p. 43. Chymicis verò, & Spagyricis *Luna* ſignificat *Argentum*. Vide *Argentum*. *Luna compacta* eſt *argentum* fixum, vel aurum album, Rul. & Johnſ. De *Luna hydragoga* Angeli Salæ, ejus præparatione facillima vide in Morley Coll. Chym. c. 236. Interdum quoque *Luna* myſticè vocatur *Margaſita argentea*, & eſſentia Biſmuthi; Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 14. *Mercurius* quoq; *Philoſophorum Luna* dicitur, vel *liquor lunariæ*, c. 27. & l. 5. c. 12. alibiq;

Lunatria Hermeticis dicitur *Febris Hectica* ſpecies, quæ inter Lunæ periodum eſt curabilis. Dolæus Encyclopæd. Med. l. 4. c. 4. §. 5

Lunificus dicitur Spagyricis *Mercurius*, cùm ad lapidem *argentificum* adhibetur. Lib. Apoc. Herm. P. poſter. T. II. Oper. p. 346. 347

Luo, λύω, i. e. *lavo*. Vide *Lotio*.

Lupia vocatur tumor durus, glanduloſus, qui aliàs *Glandula* Avicennæ, item *Nodus* vocatur, *Ganglio* valdè ſimilis, haud dubiè eandem cauſam cum Scirrho obtinens; de quo affectu vid. Foreſt. Chirurg. l. 3. obſ. 8. Schol. Jung. M. A. Sever. l. de abſceſſ. anom. c. 34. Specialiter de *lupia palpebrarum*, l. 11. Pract. obſ. 41. Schol in fin. Jung. Walther. Sylv. med. p. 938. *Lupia* dicitur Tumor in palpebrarum parte interna, & habetur pro ſpecie Nodi, & videtur nihil aliud eſſe, quàm Grando, ſive Chalazion. Ap. Guidonem verò Lupia dicitur tumor mollis, & rotundus in juncturis, & locis ſiccis, notante Ingraſſia com ad Avic. de Tum. p. n. p. 367.

Lupinus, θέρμος, præter Botanicam ſignificationem, etiam Medicis ſignificat ſpeciem ponderis, quamvis inter Authores non conveniat; Sennert. per drachmam dimidiam expoſuit. Vid. Inſtit. l. V. part. 3. ſ. 1. c. 3: qui ſumma induſtria, & ſcito ordine ponderum nomina explicavit.

† Luph: i. e. Serpentaria Vera cujus loco uſurpatur radix Ari.

Lupus, λύκος, eſt vocabulum valdè æquivocum. (1.) ſignificat animal digitatum quadrupes, ferum, rapax, ovium hoſtis, aliarumque pecudum, cujus hiſtoriam, & uſum Medicum, ut & diverſas ſpecies *luporum* vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. pig. vivip. c. 6. ſeqq. Junge Schr. l. 5. cl. 1. n. 25. (2.) *Lupus* nomen eſt piſcis marini, qui & Gr. λάβραξ, à voracitate, dicitur, cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, tradit Idem l. 4. de piſc. c. 2. (3.) *Lupus* eſt phalangi, vel aranei ſpecies, quæ muſcas perdit, eiſq; paſcitur, corpus habens latum, & volubile, partes circà collum inciſas, & tres oris eminentias, ex Aetio Aldrov. de inſectis l. 5 c. 12. Foreſt. l. 30. obſ. 12. in Schol. (4) Deniq; *lupus* ſignificat ulcus malignum cancroſum, partes inferiores, præſertim crura infeſtans, celerrimè proximas carnes depaſcens, & exedens inſtar *lupi* famelici; eſtque è genere *phagedænarum*. Foreſt. Chirurg. obſ. l. 3 Obſ 7. in Schol. Diet. Jatr. p 387. (5.) Tropicè *lupus* etiam vocatur *Antimonium*, quia in purificatione Auri cum Antimonio facta hoc per ſulphur ſuum rodens abſorbet, & imbibit omnia heterogenea, tàm metallica, quàm non metallica, uti hoc norunt ipſi etiam Aurifabri.

Lurco, λίχνος, idem quod *Guloſus*, capacis gulæ homo, qui cum aviditate devorat, edit ſine fame, bibit ſine ſiti, ſuper crudo cibo crudum inædificat, & ita ſanitatem deſtruit. Diet. p. 1006. Lind. Ex XI. §. 128. Hinc & Clemens Alexandr. Scribit, *lurcones* nihil aliud eſſe, quàm buccam, & maxillam, teſte P. M. de Calderia Tom. II Op. p. 149. B.

Luridus, ὠχρός, & *luror*, τὸ ὠχρὸν, colorem mixtum ex pallido, & luteo ſignificat, vel ex candido, & flavo, cujus deſcriptionem vide apud Gal. 2. de R. V. I. A. t. 22. Junge Foeſ. Oec. pag. 694. *luror buxeus* dicitur Apulejo apud Lind. Ex. IX. §. 18

Luscinia, ἀηδὼν, item *Philomela*, nomen avi-

aviculæ canoræ nobilissima, cujus historiam, usumque in cibis, Medicina, & delicijs, prolixè descripsit Aldrov. l. 18. Orinthol. c. 2

* Lusciosus, μύωψ, *luscisositas*, μυωπία, dicitur de vitio oculorum, quando quis non nisi oculis propius admota videt, eademq; propriè oculos contingit, & limis semiclusisq; adspicit, etiamsi parva sint; remota verò, quamvis magna videre non potest. Estq; vitium ab imbecillitate congenita spirituum visivorum eamq; ob causam incurabile. Differt à *Nyctalope*, (νυκτάλωψ Græcè) quippè qui non natura, sed ex morbo talis evasit. Castell. Gorr.

Lustrum dicitur pinguedo, *Cremor*, vel *Flos lactis*, Rul. & Johns. in Lex.

Lutatio est *oblinitio luto* facta in operationibus Pharmaceuticis, & Chymicis necessaria. Vide *lutum*, Fr. Hofm. in clav. ad Schr. l. 1 c. 14 *Lutatio* etiam vocatur Nidificatio Hirundinum.

Lutea, nomen aviculæ, quæ & *Cirlus* vocatur, cujus descriptionem cum usu vid. in Aldr. l. 18. Ornith. c. 21

Luteus, ξανθὸς, idem quod *Flavus*, colorem significat ruffum dilutiorem, qualis est in vitello ovi, propterea ovi *luteum* dicto. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 115. Vide *Flavus*.

Lutigradus, item *luticalcus*, πηλοπάτης, aut πηλοβάτης, epitheton calceorum, vel succorum, quibus commodè per lutum transire licet, Hipp. 4. de artic. t. 13. Gal. in comm.

Lutra, ἐνυδρὶς, vel ἐνυδρις animal dicitur quadrupes, *Castori* simile, quod nunc in terra, nunc in aquis degit, * Arist. l. 8. H. A. c. 5. cujus descriptionem, usumq; in cibo, & Medicina tradit Aldrov. l. 2 de quadr. dig. vivip. c. 13

Lutron, λουτρὸν. Vide *Balneum*. Latinè *lavacrum*. Junge Diet. n. 508. Est etiam nomen medicamenti Ophthalmici, quod ad Hermiam authorem refertur, apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. cap. 7

† Lutum Armenium. Bolus Armena. Joan. Pet. Arlunas.

Lutum, πηλὸς, aliàs idem, quod *cœnum* significat. Apud Fallopium legitur in Masculino *lutus*, l. de Therm. aq & metall. c. 16. In Medicina verò sumitur pro certa materia, & massa, ad oblinendum, & obturandum vasa figulina vitrea, & alia; & conficitur vel ex farina, & aqua, vel ex calce viva, & albumine ovorum, vel ex scobe martis, farina laterum cum oleo lini &c. Fr. Hofm. anteà cit. loco. Jungatur Rolf. Chym. l. 2. c. 21 Ex his *lutis* quædam vocantur *lutum Philosophorum sapientiæ*. Th. Chym. Vol. IV. p. 1003. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 30 Per translationem etiam dicitur de quibusdam terris, v. g. *lutum sigillatum* est *Terra sigillata*, *lutum Armenicum* est *bolus* &c. Rul. & Johns. Ita quoque de excrementitijs crassioribus humorum, v. g. *lutum Tartari* vocatur mucilago Tartarea, in urina notanda, Parac. in fragm. Medic. ad Tom. III. referendis. Hinc *lutosa urina*, *lutosus Tartarus*. Ibid. De *luto Thermali*, & ejus usu vide Fallop. d. l.

Lux, φῶς, vel idem, quod *lumen*, vel hujus Efficiens. Nam indifferenter sumitur. *Lux*, si non omnis, certè potissima in Sole est, seu *luminari* magno, quod præest diei, Lind. Ex. XL. §. 171. *Lux* inter creaturas prima bona dicta, corporalis quidem, sed spiritualibus proxima., Ex. XVI. è. 134. Differentia inter *lucem*, & *luminare* legatur in Th. Chym. Vol I. p. 350. quòd *lux* prius creata, deinde *luminaria*.

* Luxatio, ἔκπτωμα, ἐξάρθρωσις, ὀλίσθημα, ὀλίσθημα dicitur ossium articulatorum è propria sede emotio, excidentia absq; fractura, Gal. l. de fract. 1. Vide *Ecptoma*, *Exarthroma*. Est morbus in situ, à caussa plerunque externa violenter agente proveniens. Videantur & scripta Chirurgica.

Luxuria, *luxus*, substant. *Luxuries*, ἀσέλγεια, ἀκράτεια denotat omnem *intemperantiam* in cibo, potu, re geniali, ut & in alijs rebus non naturalibus; nec opus habet ulteriori declaratione. Aliàs etiam de Excrescentia carnis dicitur, quod sit caro *luxurians*; & Blasius Gingivarum *luxuriem* vocavit earum intumescentiam, Med Univ. p. 301

Luxus, adject. pro *luxatus*, ponitur apud Scrib. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Luz nomen ossis, de quo tamen non certò constat, an de vertebra aliqua dorsi dicatur an verò de ossiculo aliquo pedis? Eph. N. C. A. II. obs. 53. in Schol.

* Lycanthropia, λυκανθρωπία, item λυκάων, κυνανθρωπία. Arabicè *Catrab*, *Cutubut*, Latinè *lupina*, vel *Canina insania* dicitur, juxta plerosque Medicos species quædam *Melancholiæ*, qua ægri noctu domo egressi, urbem circumeunt, quadrupedum more incidentes lupos imitantur ululantes. donec dies illucescat, defunctorum monumenta quæritant, adaperiunt, cadaverum frusta arripientes, secumq; collo gestantes, fugiuntq; die vivos homines, nocte insequentes mortuos. Sunt autem eorum notæ: facies pallida, oculi sicci, & cavi, visus hebes, lingua siccissima, saliva in ore nulla, sitis immodica, tibiæ perpetuò exulceratæ, propter frequentes casus. Nonnulli etiam, ut canes mordent, ex quo arbitror, morbum ipsum κυνανθρωπίας vocatum fuisse veteribus. Hæc Castell. & Gorr. ex Aetio, & Ægineta l. 3 c. 16. Jung Dietet. p. 756. Caussa igitur hujus affectus ex descriptione

Melan-

Melancholiæ petenda erit, de qua infrà suo loco. Quamvis verò dari hujusmodi *Melancholicæ insaniæ lupinæ* speciem, quam Gal. l.3. de fac. parab. n.233. λυκοκεφαλίαν, dolorem capitis lupinum appellasse videtur, nolimus inficiari; est tamen sine dubio rarissima. Frequentius verò sumitur vocabulum hoc de imaginaria Diabolica hominum in *lupos* conversione, qua non solùm ipsi hoc malo affecti se lupinam formam habere existimant, sed & alijs tales videntur, quod dæmonum ope accidit, objectu mentitarum formarum sensus ludificantium. Senn. l.2. Inst.M. part. 5. s.1. c.7. & Med. Pr. l.1. part. 2. cap. 16. Verùm cùm ejus caussa sit extra pomæria Medicinæ, pluribus hic non opus est verbis. Realis in lupum conversio meritò negatur.

Lycaon, λυκάων, idem quod λυλανθρωπία; Gorr. Ægin. d.l.

Lychnion, λυχνίον, nomen est medicamenti ad inunctionem oculorum. apud Gal. l. 4. de C. M.S.L. c.7

Lychnomachæra, λυχνομάχαιρα, instrumentum dicitur, quod manubrio suo lychnum gerere potest, acie verò usum cultri præbere, C. Hofm.com. in Gal. l.L. de U.P. n.248. seq.

Lycium, λύκιον dicitur succus concretus, extractus ex arbore quadam ejusdem nominis. Ericæ vel Tamarisci simili; cujus modum extrahendi descripsit Diosc. l.1. c.132. Weker. Ant. Sp.l.1 s.16. Meminit hujus aliquoties Gal. l.7. de S.F. §. h. tit. l.2. de Ant. c.15. ubi duplex constituit: *Pataricum*, & *Indicum*, quod melius, l.3. de C.M.S.L.c. 1. ubi *Lycii spuma* legitur.

* Lycoides, λυκοειδής, *lupo similis*, dicitur affectus quidam, qui ijs evenit, qui semen diutius præter naturam retinuerunt, quod veneni naturam induens in venis, & arterijs, dum nequivit ejici, anginosam generat affectionem in faucibus, & quandam quasi suffocationem. Unde & *Lupus*, item *Strangulator* vocatur. Castell. ex libro quodam spurio inter Galenicos relato de spermate.

Lycos, λύκος. Vide *Lupus*.

Lydius *lapis*, λύδιος, λύθος. *Coticula*. *lapis Heracleus*, χρυσῖτις βάσανος, dicitur lapis, qui reperitur in flumine Tmolo, & alibi cui aurum, & argentum attritum colore examinatur. Hinc *judex auri* dicitur. Chiocc. Mus. Calceol. s.3. p.355. seq.

Lygismos, λυγισμὸς dicitur *artuum contortio*, luxatio, confractio, à verbo λυγίζω, quod idem est, ac στρέφω, κάμπτω, *torqueo*, flecto. Legitur apud Diosc. l.4. c.107

Lygmos, *Lynx*, λυγμὸς, λύγξ, Latine *Singultus*. Communiter statuitur, esse motum convulsivum ventriculi, quo conatur aliud tunicis impactum quantitate, vel qualitate molestum expellere, Gal. c.5. aph.4. c.6. aph.39. c.7. aph. 3. & c.4. du R.V.I.A. t.69. Quamvis verò nullum sit dubium, *Singultum* esse motum convulsivum, meritò tamen circà subjectum adhuc dubitari potest. Ita Fr. de le Boe Sylvius ἀδιαφρίως negavit, ventriculi affectum esse, quin potius Diaphragmatis l.1. Pr. Med. c.34. §.9. seq. quæ sententia, & nobis verior videtur. Dolæus pro subjecto conjunxit ventriculum, sive stomachum secundum fibrillas suas, & nervos, & tunicam cum diaphragmate communem, Encyclopæd. l 3. c.2. §.2. p.392. Quare talis descriptio institui poterit: *Singultus* est motus convulsivus interpolatus diaphragmatis, in consensum trahens ventriculum, & vicinas partes, proveniens ab humoribus, vel vaporibus, vel copia, vel qualitate acri peccantibus, & ad membranaceum diaphragmatis centrum, vel medium penetrantibus, ipsumq; pungendo, vel rodendo, vel aggravando ad convulsivum illum motum irritantibus. Meminit aliquoties Hipp. hujus affectus in aphorismis, 6. aph.13.39.7. aph. 3.10.17. Junge Diet. n.509. Placet nobis aliàs ingenua confessio Th. Sydenham in obs. de morb. acut. s.1. c.4. p.70. scribentis: Ingenuè fateor, me mihimetipsi de *Singultus* caussa disquirenti satisfacere non posse. *Singultuosi* dicuntur, qui diu & frequenter singultiunt, Gr. λυγγώδεις, Hipp. Coac. t.45. & *febres singultuosæ*, πυρετοὶ λυγγώδεες, ἢ λυγμώδεες, quas frequens comitatur *singultus* 4 de R.V.I.A. t.69. 2. de fract. t.33. Mochlic. XVII. 7. Jung. Foes. p.390 Observatio *singultus* periodici admiranda extat in Act. Hafn. Vol.I. obs.73

Lyma, λῦμα significat *purgamentum*, sordes quæ vel abluendo deponuntur, vel etiam è ventre rejiciuntur. Occurrit apud Hipp. l. de Gland. VIII.4. Erot. Onom. p.72. C.

Lyme, λύμη, significat *noxam*, exitium. Quo vocabulo crebrò usus Hipp. 1. de fract. t.13 s.2. c.22. Hinc verbum λυμαίνομαι, *noxam infero*, offendo, quod legitur 1. de artic. t.63. s.3 t.103. l. de Epilepf. XIII. 13. Foes. Oec. p. 392

Lympha propriè notat *aquam fluentem*, sive fluentum. Gr. νᾶμα. Hodieque verò vocabulum hoc in Medicum translatum usum frequentissimum; quamvis qualem humorem propriè significet, non adeò planum sit, & explicitum. Hoc tamen elici poterit ex recentiorum scriptis, quòd *lympha sit* liquor aqueus quidam, vel unà cum sanguine fluens, & ita idem, quod ὀῤῥὸς, serum sanguinis, vel una cum spiritibus animalibus in nervis moveatur; & ita liquoris nervosi nomine venire posset; vel peculiaris quidam liquor in Glandulis conglobatis, sive elaboratus,

sive

five segregatur, & per peculiaria quoque vasa *Lymphatica*, vel *Lymphæ ductus*, dicta fluens; quamvis, & hæc ex Sylvij sententia partim ex sanguinis parte tenuiore, partim ex spiritibus animalibus fiat. Paucis: quia humores illi utiles, & ad vitam, nutritionem, sensum, & motum sunt διϊδρισμένῳ, etiam vocab. *Lymphæ* diversimodè sumi poterit. Videatur Barthol. l. 1. Anat. c. 14. libell. 1. c. 3. in appendic. 3. Charlton. Oecon. Anim. Ex. IX. Sylv. med. Pr. l. 1. c. 49. seqq. Hemsterhus. mess. aurea, & plures alij. Et ex novissimis D.D. Hofm. Diss. An. ad Joh. van Horn. microcosm. p. 114. seq. Ex constitutione præternaturali, sive ratione quantitatis, qualitatis, motus, & loci, varij oriuntur morbi, haud ineptè *Lymphatici* dic. ndi. Unde jamdudum Serenus Sammonicus *Hydropem* vocavit *Lymphaticum Errorem*, specialiter *Anasarcam*, cap. 28. Vide Keuchen. in not. ad h. l. p. 193

Lymphæductus, *Lymphaticus*. Vide *Lympha*.

Lynceus, λύγκειος, Collyrij nomen, callos, & cicatricem oculorum exterentis visumq; exacuentis. Descriptio ejus habetur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. de Ægin. l. 7. c. 16 ex quo Galeni descriptio emendari debet. *Lyncei* quoque dicuntur homines admiranda visus acie præditi, quales in Islandia esse, qui genios hominum, & umbras etiam aliquot horis ante adventum distinctè conspiciunt, uti ex Borrichio refert Bonett. med. Septentr. lib. 1. s. 22. c. 44. p. 150 seq. Fides sit penes Authores.

Lyncurion, λυγκούριον, item *Lyncurius*. Nonnulli planè idem significare volunt, quod Succinum, ἤλεκτρον. Multi tamen ex Arabibus videntur à Succino distinxisse. Quam sententiam, & Rulandus defendit, negans esse Electrum, sed potius esse *Lapidem Lyncis*, qui fit ex urina lupi cervarij, sive *Lyncis*, in sylvis, & montibus coagulata; & quidem è masculorum urina fulvum, & igneum, è fœminarum candidum, & languidiorem. Egeritur autem terra, quia bestia hæc operit suam urinam, quod eam invideat usui hominum, aut pudoris innati caussa; sicuti videmus, alia animalia facere, lupos, canes, catosq;, ex qua generatur calore *Lyncurius*, teste Plin. lib. 37. c. 2. & 3. l. 8. c 38. Et hoc voluit Rul. confirmare aliquo phænomeno, quod observaverit, in exitu vesicæ sylvestris porci, apri scil. nonnunquam etiam porci domestici castrati, reperiri lapidem coagulatum ex urina calore animalis, flavum, & subpallidum, nonnunquam magnitudine fabæ, qui præsentissimum est remedium contrà calculum vesicæ, quod per experientiam edoctus. Cur ergò urinæ *lyncis*, imò aliorum animalium, non coagulentur calore nativo, & terræ? Verùm Schroder, & Hofmann. hoc, ceu fabulosum, rejiciunt. Vide *Belenites*.

Lyngodes, λυγγώδης, *Singultuosus*. Vide *Lygmos*.

Lynx, λύγξ, genit. λυγγὸς, significat *Singultum*. Quod si verò in genit. λυγκὸς habuerit, denotat *Lupum cervarium*, animal quadrupes, ferum, maculis in pelle eleganter pictum, visu acutissimo præditum, cujus descriptionem, & usum exhibet Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivipar. c. 3. Jung. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 26.

Lyo, λύω, *solvo*. Vide *Lysis*.

Lype, λύπη, propriè significat *Tristitiam*, vel *mærorem*, *mæstitiam*, & ita ægritudinem animi, sive animi pathema, & affectum, quando fit quasi contractio animæ adversans rationi. Linden. Ex. XIII. §. 110. seqq. Pertinet inter Res non naturales, & caussas morborum procatarcticas, quatenus refrigerat, h. e calorem vitalem debilitat. Opponitur verò λύπη, *tristitia voluptati*, sive τῇ ἡδονῇ, & est languor quidam animæ ingratus, ex opinione mali præsentis exortus, & quo ipsa commovetur ad se quasi contrahendum, ut illud effugiat. Hinc spiritus intrò revocantur, & sanguis non satis agitatus lento motu cor pertransit. Plures *Tristitiæ* effectus, & characteres vide apud Charlton. Ex. VIII Pathol. §. 30. Willis An. Brut. P. 1. c. 8. Jung. Rolfink. O. ac m. m. Sp. l. 2. s. 3. c. 105. & de remedijs, l. 14. s. 3. c. 11. Aliquando tamen etiam latè sumitur vocab. λύπη pro *Dolore* etiam corporis, & molestia, quæ alias strictè πόνος dici solet. Linden. d. l. §. 112

Lypyria, vel Lypyria vitiosè passim occurrit in scriptoribus medicis pro Lipyrias. vide *Lipyrias*.

Lypros, λυπρὸς, dicitur de terra arida, gracili, sicca, & solo sterili. Gal. in Exeg. dict. Hipp. Sic & apud Theophrast. arbores τὰ δένδρα dicuntur λυπρά, i. e. *tristes*, steriles, quasi λυπηρά. Foes. p. 392.

Lyra, λύρα, significat instrumentum musicum olim honestum, & in convivijs receptissimum, uti patet ex Gal. l. 1. meth. med. c. 1. ita hodieq; vilissimum, & abjectissimum. Deinde est nomen *piscis marini*, rubri, capite magno osseo, cujus duæ habentur species, quarum historiam cum usu lege in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 7. Dicitur & *Gallus marinus*.

Lysigyia, λυσιγυία, *membrorum dissolutio* dicitur Hipp. l. de Loc. in hom. XXVIII. 11

Lysiponion, λυσιπόνιον, est nomen medicamenti Acopi cujusdam, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 19.

Lysis, λύσις, dicitur *solutio*, à verbo λύω, *solvo*, resolvo. Diversis gaudet significationibus,

bus, pro varietate subjectorum, de quibus dicitur v.g. de omni morborum remotione, Hipp. 6. aph. 21. 7. aph. 29. sive à natura contingat, sive ab arte. Linden. Ex. VII. §. 60. Dieter. n. 510. Vel opponitur Crisi, & ita est *Lenta morbi cessatio*, Gal. 1. de Cris. c. 1. Rolfink. O. & m.m. Sp. l. 3. s. 2. c. 46. Dogm. nostr. m. Gen. P. 3. c. 6. d. 12. pag. 442. seq. Vel significat *evacuationem alvi* præsertim apud Latinos, ubi alvi solutio frequentissimè occurrit. Vel dicitur de *frictione*, quatenus ratefacit, laxat, & solvit membranaceas partes, Hipp. 3. de ijs, q. in med. t. 25. Gal. l. 2. de san. tu. c. 3. Vel de vinculorum solutione, Hipp. s. 1. de fract. t. 44. Vel de *fluxu mensium*, l. de octimestr. partu V. 3. 15. Præternaturaliter sumitur de *nervosarum partium dissolutione*, seu caussa luxationis, Hippocr. in mochlic. XXIV. 20. quamvis in Linden. λύσις legatur. Exponit quoque Gal. in Exeg. voc. Hipp. λύσιας, per intervalla, quibus articuli invicem disjunguntur, & dissolvuntur. Vide Foes. p. 391. Vide *Solutio*.

Lysisomateo, λυσισωματέω, significat *exoluto esse corpore, & languido*, Hipp. l. b. 5 Epid. XXXI. 1. l. 7. XLIV. 1.

Lysiteles, λυσιτελής, dicitur de remedio, quod perfectè tollit morbum. Lind. Ex. XIII. §. 541.

Lyssa, λύσσα, λύττα, propriè dicitur *Rabies canum*, sive furor ille, in quem diebus Canicularibus maximè feruntur canes omnium animalium fermè soli, Gal. l. 6. de L. A. c. 4. Verùm lupos etiam eodem furore corripi experientia ante aliquot annos hic loci in diversis exemplis nos docuit. Transfertur tamen ad hominum delirium furiosum, quando ex rabidi canis, vel lupi morsu mente alienantur, & graviter delirant, cum subsequente Hydrophobia. Quale verò hoc miasma sit venenatum, non certò determinare licet. Videtur tamen consistere in aciditate lenta salina vitiosa, & valdè heterogenea. Vide *Hydrophobia*. De morsu canis rabidi ejusq; curatione scripsit quondam Opusculum Floridum dictum Ascanius Mancinellus Aglonensis, verùm acu rem, quod dicitur, haud tetigisse nobis videtur. Nonnulli existimant, *vermiculum* quoque sub canum lingua genitum vocari λύσσας, λύττας, ceu caussam *Rabiei*. Verùm Casp. Rejes hunc vermem dari, negat. Vide Aldrov. de Insect. l 6. cap. 3. Casp. Rejes C. El q. 62. n. 1.

Lyssodectos, λυσσόδηκτος, à *cane rabido morsus* dicitur, idem, qui ὑδροφόβος. Gal l 1. de C.m. P. G. c. 16. Jul. Alex. not. ad h. l.

Lyterios, λυτήριος, epitheton signorum quæ magni, & vehementis morbi solutionem solent præcedere, eamq; significant, Galen. l. 1. de dieb. crit. c. 1.

Lythron, λύθρον, dicitur *pulvis sudore, & sanguine permixtus*, sive *sanguis pulverulentus*. In specie Hipp. usus de uterini sanguinis inquinamentis, vel purgamentis, in Epist. ad Damagetum n. 285.

Lyzo, λύζω, id est *singultio*, vel corpus agito, & jactito, *anxius sum*. Hipp. l. 3. de morb. X. 8. XV. 11. Foes. p. 390

M.

M, μ. m. litera est characteristica in præscribendis formulis remediorum, notans *manipulum*. Vide *manipulus*.

Macedonicus, μακεδονικὸς, est epitheton medicamenti, in specie Emplastri, cujus descriptio habetur apud Aetium, ut & Ægin. l. 7. c. 17. Jul. Alex. Not. ad Gal. lib. 5. meth. c. 15. Planè simile est *Tetrapharmaco* dicto, quod solo thure saltem superat. Gal. l 13. meth. med. c. 5. meminit & l. 2. ad Glauc. c. 2.

Macer, μάκερ, substantiv. denotat omnium consensu aromaticum corticem, quemadmodum Dioscor. l. 1. c. 110. Gal. l. 7. de S. F. §. *Macer* descripserunt. Num verò idem sit, quod *macis*, circa hoc non conveniunt Authores. Plerīq; tamen duo diversa esse existimant, ita ut *macer* significet corticem crassiorem alicujus arboris Indicæ, ejusdem nominis, juxta Plin. lib. 12. H. N. cap. 8. *Macis* verò sit amiculum nucis moschatæ hodieq; usitatissimum, & notissimum. Ita sentiunt Matthiolus in Diosc. Clusius, à Costa, Schroder, & alij, verùm Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 22. & not ad Gal l. de S. F. negat, diversa esse *macerem, & macim*, cujus rationes, & argumenta nec nobis videntur planè de nihilo esse. Verùm cum hæc ad Botanica pertineant, litem non faciemus nostram.

Macer, adjectiv. idem, quod *macilentus, Gracilis*, ἰσχνὸς. Vide *Ischnos*, *Gracilis*.

Maceratio, τῆξις, idem, quod *Liquefactio*, solidorum mediante aqua facta. Vide *Liquatio*. Rhod. in Lexic Scribon. *maceratio vegetabilium* quam diversa tempora exigat, succinctè proposuit Jac. le mort in sua Chymia medico-Physica, & ex eo Morlæus in Coll. Chym. Leid. c. 494.

Macha, id est, *vermiculus volans*. Rul. & Johns. in Lex. Paracelsus vocat *Scarabæum*. Schol in lib. 2. Paragraph. cap. de vermibus.

Macharion, *macheris*, μαχαίριον, μαχαιρίς, *Gladiolus*, instrumentum Chirurgicum, vide *Gladius*. *Macharia* quoq; vocantur officula, vel nuclei Persicorum Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9.

MACHAL, id est, *fanum*. Rul. & Johnf.

MACHAON, μαχάων, nomen proprium medici Gentilium, qui habitus est filius Æsculapij, & frater Podalirij. Ab eodem fine dubio appellationem accepit Collyrium illud, quod vocatur *Asclepias machaonis*, cujus descriptio habetur apud Scribon. Larg. n. 26. Jung. Rhod. in not. ad h. l. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Aliquando tamen & appellativè fumitur *machaon* pro medico perfecto, unde *Ars machaonia* pro *medica* fæpiffimè ponitur.

MACHINA, μηχανή, μηχάνημα, fignificat in medicina generaliter omnia inftrumenta Chirurgica grandiora, præfertim ad repofitionem luxatorum offium, & articulorum neceffaria. Unde Oribafius integrum tractatum fcripfit de *machinamentis*. Ita *machina* Vitruvij *tractoria* defcribitur à Scultero Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII. fig. I. Specialiter verò de *fcamno Hippocratico* intelligitur, Galen. lib. 4. de artic. t. 49. feqq. Vide *Bathron*. Rulandus variarum meminit *machinarum* in metalli fodinis ufitatarum, quæ non funt hujus loci; quemadmodum nec *machina Tragicæ*, quæ Græci θαύματα *miracula* dicuntur, de quibus C. Hofm. in l. 6. V. L. c. 25. 26. & c. in Gal. LL. de U. P. n. 978. Vide *mechanicus*.

MACHIS dicuntur Paracelfo omnes Scarabæi, & Infecta, quæ non ex ftercoribus generantur. Paragraphor. l. 2. § 6.

MACIES, ἰσχνότης, *macilentus*, ἰσχνός, idem, quod *Gracilitas*; five corporis p. n. extenuatio. Vide *Gracilis*, *Ifchnos*.

MACRAUCHEN, μακραύχην, vocatur *longo collo præditus*. Non verò confundi debet cum τῷ κρατεραύχενι, robuftum validumve collum habente, Gal. 1. in 6. Epid. t. 3.

MACROCEPHALOS, μακροκέφαλος, Latinè *Capito*, qui magnum habet caput. Eftq; affectio Endemia quibusdam populis Afiæ, *macrocephali*, dictis, apud Hippocr. l. de A. L. & Aq. XXXV. 3.

MACROCOSMOS, μακρόκοσμος, id eft, *mundus major*, *mundus Univerfus*, quem Phyfici exponunt. Vide *mundus*. In hujus comparatione cum Homine, qui *microcofmus* vocatur, effingendâ, exornanda; & amplificanda valdè folliciti funt medici nonnulli Paracelfici, & Helmontiani. Enimverò omnia in illâ doctrina occurrunt fuperflua, inutilia, frivola, inepta & cachinno digna. *Macrocofmica* in genere dicuntur, quæ extrà hominem funt in mundo magno, funtq; vel fimplicia; vel mifta, hæcq; vel imperfectè, vel perfectè talia. Libav. in Art. medicæ Hippocr. & Hermeticæ Typo. T. III. Oper. p. 149. feq. Schroderus reftringit ad *mineralia*, unde & doctrinam mineralium vocavit *macrocofmologiam* l. 3. fect. 1. c. 1. Jung. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. *macrocofmi Spiritus*, five Sal volatile quid dicatur, videatur apud Jacob le mort & in morley Collect. Chym. Leid. cap. 242.

MACROPNUS, μακρόπνους, dicitur *longè*, vel prolixè *fpirans*, & per longa intervalla. Hippocr. l. 2. Epid. f. III. 60. & l. 6. Epid. l. 2. t. 10. Affectus ille vocatur μακρόπνοια, *longa refpiratio*, Gal. l. 3. de diffic. refpir. c. 10. Junge Foef. Oec. p. 394.

MACROS, μακρός, *Longus*, μακρότης, *Longitudo*. Vide fupra lit. L.

MACROSCELES, μακροσκελής, i. e. *crura longa habens*, cui opponitur βραχυσκελής, *cruribus brevibus præditus*. Meminit ex Ariftot. l. 4. de part. an. c. 12. C. Hofm. com. in LL. de U. P. n. 519.

MACULA, ἐξάνθημα, σπίλος, κηλίς, in medicina fignificat efflorefcentiam cutaneam, five colorem cuticulæ mutatum per varia interftitia. Vide *Exanthema*. Hujusmodi *maculæ*, vel funt *Peftilentes* vide *Peftilentia*: Vel *Hepaticæ*, quæ fanguinis ichorefcentiam cum aliqua coagulatione præfupponunt; vel *Volaticæ*, infantibus familiares fimilem cauffam agnofcentes, ex fermentefcentia ichoris fanguinei. *Maculas* quotannis recurrentes in æftate curatas vide Ephem. Nat. Cur. An. II. Obf. 249. De volaticis Ann. III. Obf. 4. *maculæ* quoque vocantur *Nævi materni*, item character morbofus quilibet textui communicatus: v. g. *macula Amentiæ* legitur apud Helm. tr. Demens Idæa. n. 46. Gr. μίασμα. *Macula oculi*, idem, quod Cataracta, Suffufio, Ruland. & Johnf. Poffet etiam de Albugine, aut Nubecula intelligi, Vocantur etiam in Statu Sanitatis *maculæ* illæ nubeculæ albæ in Unguibus fæpè confpicuæ, quæ vernaculæ *Flores unguium* appellantur. *Mendacia* quoque dici fcribit Fallop. in Expof. Hipp. de vuln. cap. Tom. I Oper. p 359.

* MADAROS, μαδαρός, *Glaber*, μαδαρότης, μάδησις, *glabrities*, capillorum defluvium, à verbo μαδᾶν, quod eft nimio humore diffluere, madere, madidum effe. Videatur *Calvities*. Specialiter quoq; μαδάρωσις, idem, quod μίλφωσις, h. e. pilorum in palpebris defluvium. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 11. de S. F. in princ. & in l. 4. de C. M. S. L. c. 5. Tribuitur verò ulceribus quoq; valdè humidis, & fordidis, Hippocr. de Humor. VIII. 3. & 6. aph. 4. ubi compof. περιμάδαρος occurrit. Jung. Dieter. n. 674. Impropriè, & planè infolenter dicitur quoque de fedimentis urinæ quibusdam, quæ *glabra* vocantur, h. e. non cohærentia, fed diffipata, five disjuncta. Hipp. l. 7. Epid. XLI. 6.

Madeleon, μάδελον, vocatur hoc nomine à quibusdam *Bdellium*, teste Dioscorid. l. 1. c. 80. Legitur, & μάδαλον.

Madic, id est, *lac post butyrum*. Ruland. & Johns.

Madisterion, μαδιστήριον, instrumentum, quo glabra redditur cutis, vel id, quo cutis redditur depilis, & lævis: Græci alio nomine τριχολαβίδα, ἢ τριχολάβιον, à pilorum prehensione, Latini *Vulsellam* aut *Volsellam*, ab evulsione vocant. Gorr.

* Mador, μάδος, idem, quod superflua, vel adscititia humiditas. Vide *Plados*. *Madida* quoque antiquis dicta fuerunt *cocta*. *Madere* enim priscis fuit *coqui*, notante Rhodio ad Scrib. n. 41 Per coctionem enim res *madescunt*, & teneræ fiunt. In qua significatione etiam sumsit, Helmont. negans *madida*, i.e. *decocta* exsiccare humores, tr. Asthma, & Tussis, n. 75. In statu præternaturali *sudor*, qui in syncope, & variis exolutione sive calidus, sive frigidus, emergit, non sudor, sed propriè *mados* appellatur, notante Forest. l. 7. Obs. 27. in Scholijs ex Fernelio. Pathol. l. 4, c. 14. fin.

Mæa, μαῖα. Vide *Obstetrix*.

Mæna, *mænis*, μαινίς, nominatur piscis quidam littoralis fœcundissimus, olim usitatissimus ad garum parandum, cujus descriptionem, & usum, in cibis atq; medicina vide in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 39. De capitis *menidum* usu medico Gal. l. 11. de S. Fac. meminit, & Jul. Alex. hujus pisciculi, & commendat ægrotis elixarum *menarum*, esum l. 14. Salubr. c. 10.

Magale, *magatium* genus est: Quicquid fit ex mineralibus, quod ex oleitate consistere potest, proinde pars quælibet corporis non purgando, sed mundando curatur. Johnson. in Lex Ch. l. 2. p. 50.

Magdalia, *magdaleon*, μαγδαλιά. Offa erat *magdalia* in massam quandam compacta, quales canibus offerebantur pro cibo. Ea figura hodie quoq; *Cerata*, & *Catapotia*, quum compacta congestaq; in unum, *magdaleones* suos (ita enim vocant) redigunt Officinæ. Jul. Alex. not. in Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 10. Rhod. ad Scribon. n. 201. Vocantur, & *Cylindri*, κύλινδροι.

Mageiros, μάγειρος, *mageiricos*, μαγειρικός, *Coquus*, & *Coquinarius*, pertinent ad partem Diæteticam. Vide *Coquus*.

Magis, μαγίς, in genere significat *massam* quandam, & *offam*, aut molem quandam manum complentem. Idem ferè, quod μάγμα. Gal. in Exeg. dict. Hippoc. Lang. l. 1. ep. 59. Specialiter Hippoc. usurpat de massa, & offa ex aliorum nucleis, caseo acri, & polenta simul tritis, & commixtis parata, veluti pulte. Legitur l. 2. de morb. mul. XXIIX. 49. & l. de Sterilib XXII. 13. Significat quoq; *mactram* ad panificium conficiendum teste Polluce l. 6. & 7. c. 10. & l. 10. c. 24. citante Foes. Oec. p. 393

Magister, διδάσκαλος, idem, quod *Artifex*, *Doctor* in arte medica. Unde, & Hippocr. summus artis medicæ *magister* apud viros doctos cluit. Ita in metallifodinis *magister* sal conficiens, ferrum concoquens, dicitur à Ruland. in Lexic.

Magisterium terminus, est technicus Pharmaceutico Chymicus, sed valdè æquivocus. Derivatio à *magis* aut μαγεύειν, à Rolf est ficta. Immediatè à *magister* descendit, de quo p. a. & ita notat peculiare *Artificium* circa præparationem medicamentorum. Dicitur vel de Pulveribus solutione, ac præcipitatione paratis; Vel de Resinis, & Extractis resinosis, unde *magisterium vegetabilium* etiam *Lacca* vocatur. Vide *Lacca*. Vel in Spagiria de *magisterio* Lapidis Philosophorum. Legantur de omnibus his Schroder l. 1. c. 3. l. 2. cap. 67. & l. 3. passim sub mineralium, & metallorum explicatione. Fr. Hofm. in Clav. ad hh. ll. Rolfink. Chym. l. 5. s. 2. per tot. Libav. Tom. I. & II. Operum passim, quæ loca quærantur in Indice. Vocabulum hoc magis adhuc ad *Artificiosam* præparationem, & exaltationem extendit Rulandus, & ex hoc Johnson quas descriptiones libet annectere: *Magisterium* est species Chymica ex toto citra extractionem, impuritatibus duntaxat externis ablatis, elaborata, exaltataq;. Servantur itaque hic omnis concretionis naturalis, & homogeneæ partes, sed ita exaltantur, ut dignitatem essentialem propè attingant: Unde, & eadem penè relinquitur quantitas, seu moles, quam natura per se dedit: quanquam non semper caveri possit; quin cum alienitatibus, & foris adhærentibus nonnihil succedat: & nonnunquam etiam studio propter finem usumq; certum quiddam negligitur; ex quibus intelligitur, maximè hic valere, quam Physici alterationem nuncupant. *Magisterium* aliud est *qualitatis*, aliud *substantiæ*. *Magisterium consistentiæ* est, cùm servata essentia consistentia ad præstabiliorem est immutata. Hoc autem fit pluribus modis, non tamen ut ipsi rei aliquid nobilitatis accedat, quàm ut ad usum varium evadat commendatior, habiliorq;. *Magisterium fixorum* est, cùm corpora volatilia figuntur ad constantiam, (Vide *Fixatio*.) Illi vicinum est, quod è molli induratur. Itaq; & hoc eodem comprehenditur titulo. *Magisterium odoris* est, cùm res odore exaltatur. Idq; artifices potissimum moliuntur in operibus, quibus inter elaborandum aliquid ingrati odoris accidit, ut in empyreumatis oleorum, aquarum, & similium:

dein-

deinde etiam in his, quæ aliàs per naturam odorem pravum, molestum, vel etiam nullum habent; cùm tamen ad gratiam rei usu ejusmodi nota sint exaltanda. *Magisterium* Paracelf. est arcanum ex naturalibus rebus extractum, sine separatione elementali, qua cœtera præparari con suevetunt, sola tantum additione aliarum rerum, à quibus quod extractum est, separat. *Magisterium ponderis* est, cùm pondere res exaltatur. Id autem potissimùm in auro, & argento requiritur, estq; una ex notis perfectionis, cùm inter metalla aurum sit gravissimum, ideò etiam externo valori in monetis adjectum pondus est. Quod si deficit, compensatur arte, v. g. massa aurea vel argentea justa levior coquitur in urina, cum præcipitato corallino, vel affricatur hydrargyrus auro argentove contentanea, & concolor factus; vel coquuntur in lixivio concinnato ex sulphure, & calce viva; vel cœmentantur cum sulphure, aut præcipitato fixo; vel hoc: ℞. pulverisati salis semunciam, tantundem de lateris triti, colcotharis quadrantem, misce. Auri lamellas illine albumine, asperge calcem Lunæ, siccatam priori pulvere. Fac stratum super stratum, & cementa, vel in pyxide, vel inter tegulas. Aurum inde solet albescere. Indue ergò coloritium, & prehensum forcipe in igne tene, donec excandescat, post extingue in urina. *Magisterium coloris* est, cùm rei cujusq; color ad optimum summumq; gradum in genere quæsito perducitur. Neque verò tantum color præsens è gradu inferiore ad superiorem exaltatur, sed & qui in potentia est, seu in abdito, in actum vel manifestum evocatur. Nonnunquam etiam peregrinus inducitur, ad exemplum ejus, quod præstabilius in suo genere. Si color simul fixus, & constans est, *magisterium* est nobilius. *Magisterium Pulverum*, h. e. continuæ consistentiæ in pulverem perductæ, fitq; potissimum calcinationum modis, unde efficitur, ut & *Calcis* vocabulo non rarò appellentur, vulgò *Alcoolia*. Respicitur hoc principaliter, ut fracta tenacitate friati res possit. *Magisterium principiorum* est, cum principiatum compositum in principia resolvitur denuò, *Magisterium qualitatis* est, cùm res formis, qualibus elaborata, exaltatur, fitq; dupliciter: Aut secundum qualitates *occultas*, aut *manifestas*. *Magisterium qualitatis occultæ* est, cùm in his, quæ crasin totius substantiæ attinent, tantumq; effectis per experientiam patent, exaltatio perfecta inducitur. Ea qualitas, si perniciosa est ad usum, in totum aboletur, vel cum aliqua jactura substantiæ, & tunc respicitur perfectio illa, quæ non in re, sed in usu rei est. In salutaribus utrumq; observatur. Si aboleri in totum nequit, reprimitur, ut ita citra noxam possit usurpari. *Magisterium qualitatis manifestæ* est, cùm res in sensibilibus formis elaboratur. Hæc totuplex est, quotuplicia sensilia, circa quæ exaltanda Chymicus in rebus occupatur. Quædam tamen propius spectant naturæ corporis: quædam sunt formaliora. *Magisterium saporis* est, cùm in sapore fit exaltatio. Itaq; & Pharmacopœia, & Coquina hinc instrui poreft. Potissimum autem Chymicus hoc utitur in acrimonia corrigenda, & empyreumatis gustum attinentibus tollendis. *Magisterium sensilium* proprium est, cum res qualitatibus sensilibus proprijs exaltatur. Idq; fit vel in sensu primo, qui est necessitatis animalium, vel in his, quæ sunt melioris gratia sensus, primus tactus est. Itaq; tactilium qualitatum primatum, quæ sunt, calor, frigus, humiditas, siccitas, *magisterium* inde existit. *Magisterium soni* est, quo sonus corrigitur à Chymico. Id fit potissimùm in mineralibus, in quibus aliqua præstantiæ nota. ex sono capitur; ut in metallis, aut quæ in ignibus periculum minantur, propter spiritus vehementes cum sonitu erumpentes obviaq; displodentes. *Magisterium volatilium* est, cùm è fixo fit volatile. Ei affine est *mollitum*, quod tractabile ductileq; aut etiam fluidum, (nam paulò latius accipitur *molle*, quàm apud Physicos) efficitur è rigido, duro, & intractabili. Artificia, quibus hoc perficitur, sunt extinctiones, macerationes, incerationes, sublimationes, solutiones, & similia. Ferè enim hic quæritur restauratio humoris absumti, vel deficientis, aut sublatio asperitatis convictæ, &c. In Volatilitate verò ut spirituum naturam induant, attenuatione essentiæ, &c. Hæc Rul. & Johns.

MAGISTRALIS, nomen est differentiæ medicamentorum, præsertim compositorum, quæ in rem præsentem à medicis ordinantur, nec antea in officinis venalia extant, unde, & Blasius non malè *Extemporanea* vocavit, medic. Univers. pag. m. 78. Jung. Dogmata nostra med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753. seq.

*. MAGMA, μάγμα, latè, & strictè sumitur. Latè significat omne *unguentum* spissum, & pauco liquore subactum, ut non diffluat. Sic μάγμα ἡδύχρουν ab Andromacho dictum est. Vide *Hedychroon*. Strictè notat *Unguenti* recrementum, vel *fecem*, quæ expressa reliqua liquidiori materia relinquitur. Gorr. Castell. Rhod. in Lex. Scribon. Galenus tamen adhuc strictius usurpavit, *magma* vocans *myrobalanorum fecem*. l. 7. de C. M. P. G. c. 7.

MAGNALE. μεγαλεῖον, dicitur *opus Dei*. Rul. Lex. Lind. Ex. X. §. 261. Paracelso, & ejus assectis significat *mysterium magnum*, sive occultam Divinamq; aliquam virtutem, in Fragm. ad Tom. I.

referendis. Helmont. *Magnale magnum* descripsit per spiritum quendam, qui sympathiæ, & dyspathiæ leno, confabulator & actionum promotor existit, & ratione cujus magnetismus, tanquam per vehiculum ad distans objectum, extenditur, tr. de magnet. vuln. cur. n. 151. Et alibi. *Magnale* in rebus mixtis æther est, aere rarius, & ab eodem dissociabile, inter corpus, & non corpus ambigens, externorum soli sui natalitij astrorum impressiones suscipiens &c. Paradox. II. n. 12. & alibi. *Magnale* est, quod cum in creatis sui simile non habeat, ideò per sibi simile manifestari recusat. *Magnale* quidem non est lux, sed forma quædam assistens aeri ejusdem velut conjungalis, tr. Vacuum Naturæ n. 21. *Magnale* est theca in aere, creatura inter corpus, & non corpus media, Explic. vocabul. Helmont. in fine Operum. Enimverò Commentum hoc valdè suspectum de obscuritate, & magica vanitate.

MAGNANIMUS, μεγαλόψυχος, dicitur, cujus animi robur validum est, & propterea affectus non adeò vehementes habet, ut ita neque ob mœstitiam, neque aliam perturbationem mœstitia graviorem succumbat. Gal. l. 5. de L. A. c. 1. fin.

MAGNES, *magnitis*, μαγνίτης, idem, quod *Herculeus*, vel *Heracleius lapis.* Vide *Heracleus*, *Lapis nauticus*, quia ejus usus permagnus in navigationibus. Est lapis, qui ferrum vel alium magnetem ad se trahit, ac plagas mundi ostendit. Reperitur circà ferri fodinas. Olim Æthiopicus fuit optimus, hodieq; etiam in Germania alijsq; locis haberi potest. Hujus historiam, & vires vide apud Dioscor. l. 5. c. 148. Gal. l. 9. de S. F. Schrod. l. 3. c. 8. n. 13. Fr. Hofmann. ad h. l. Chiocc. mus. Calc. sect. 3. p. 259. seq. l. 37. c. 10 Imprimis *magneti* cum *Hæmatite* magnam esse cognationem, docent Plinius, Rul. & alij. Hujus virtutem attractricem ferri pleriq; Physici occultam statuerunt. Ejus tamen rationem evidentem dare ausus est Pechlinus, tr. de purgant. cap. 2. Verùm an in omnibus satisfecerit, alij judicent. Hipp. quoq; meminit τῆς μαγνησίης λίθε, *magnesij lapidis*, ad purgandam pituitam, l. de int. affect. XXIII. 12. Aliàs nomen *magnetis*, ob virtutem attrahentem, tribui solet alijs quoq; corporibus. Ita Paracels. montem *magnetem*, & Astrum *magnetem* vocat, l. de meteoris c. 9. Cœlestis *magnetis*, *& magnetis* in homine latentis meminit, tr. Philosoph. occulta. Prolixius de *magnetibus cœlestibus, & aereis* disseruit Rob Boyle in scripto h. tit. *magnes* etiam dicitur *mercurius*. Rul. in Lexic. *magnes arsenicalis* dicitur lapis artificialis, qui loco periapti in peste de collo suspenditur. Schrod. l. 2. c. 65. Vis illa attrahens propterea etiam dici solet *Virtus magnetica*, vel *magnetismus*. Per hunc fucum Helmont. & alij curationem vulnerum cum pulvere, aut unguento armario institutam, aliasq; magicas fi audes exponere, & excusare non dubitant. Videatur integer Helmontij tract. de *magnetica* vuln. curat. Descriptio *magnetis Arsenicalis* videatur in morley Coll. Chym. Leidens. epp. 77. ex marggravio.

MAGNESIA communiter est *marcasita*. Sed ex arte dicitur *stannum liquatum*, in quod injectus mercurius aura permiscetur in fragilem substantiam, & massam albam. Est etiam *Argenticum mercurio mixtura*, & fusile metallum valdè, ut cera, liquabile, miræ admodum albedinis, quod *magnesia* dicitur *Philosophorum* Dicitur, & *materia Lapidis Philosophorum*. *Magnesia* quoq; est *Testudo*, vel *Sulphur*. *Magnesia* est *fœmina*. Rul. & Johns. Hujus *Arcani philosophorum* in magisterio lapidis synonyma sunt *Lac maris*, *Coagulum*, *Aphroselinum* Orientis, *magnesia Lydiæ*, *Italicum Stibium*, *Pyrites Achaiæ*, Theatr. Chym. Vol. I. p. 778. Vide etiam plura de hac *magnesia* Tom. V. & quære loca in Indice. *Antimonium* etiam vocatur *magnesia Saturni*. Schrod. l. 3. c. 17

MAGNETICUS epitheton medicamentorum, & præsertim quorundam Emplastrorum, non solum in propriâ significatione, quia magnes in substantia eorum compositionem ingreditur, qualia sine dubio fuerunt, quæ adhibita in utroque cultrivoro, Porusso, & Bohemo Dieter. Jatr. n. 468. sed & in tropica significatione, quando vi attractoria occulta instar magnetis operari creduntur, Talia sunt Emplastr. *Magneticum* apud Schrod. l. 2. c. 53. & aliud magis εὐπόριστον D. Cnœfelij è succino, & bufone sicco paratum, cujus descriptio habetur apud Junken. med. Chym. P. II. f. 1. c. 5. p. 520. seq.

MAGNETINUS epitheton Tartari, & est lapis in homine durissimus, & spongiosus, Rul. & Johns. ex Paracels. l. 1. de Tartar. & in fragm.

MAGNITUDO, τὸ μέγεθος, *magnus*, μέγας, quid significent, notum est. Lege Dieter. n. 521. 522. De varijs quoq; dicitur, & prædicatur rebus medicis, naturalibus, & præternaturalibus, v. gr. Arteria *magna*, *magnus* Pulsus, Febris *magna*, morbus *magnus*. Specialiter, & Epilepsia *magnus* morbus dictus fuit Hipp. 6. Epid. f. VI t. 7. Quis morbus dicatur *magnus*, vide in Dogm. Nostr. P. II. c. 6. d. 7. p. 152. seqq. Rolfink. O. & m. m. Sp. l. 3. f. 2. c. 10. De *magno oportet* Helmotij, vide *Oportet*. *Major* comparativè, Gr. μείζων, tribuitur ultimæ lapidis perfectioni, diciturq; *majus perfectum*, constans quatuor coloribus, & habens potestatem, suam speciem mul-

multiplicandi; de quo legatur Th. Chym. Volum. I. p. 292. *Maximus*, μέγις@, à Paracelso tribuitur; peculiari remedio contrà dementiam, & suffocationem intellectus, de morbis amentium, Tr. 2. cap. 4.

MAGORINA Paracelso dicitur *Idolum Academicum*, turbans omnes speculationes, quod in odium Academiarum finxit, Fragm. de morbo Gallico, & in specie de Apostem. c. 2.

MAGORREUM Paracelso vocatur curatio vulnerum Characteristica, l. 2. de vit. long. c. 14.

MAGOS, μάγ@, vide *magia*. Est & nomen *Emplastri*, quod nonnulli etiam ἡφαιςίαδα nuncupatunt, cujus usus egregius ad sinus, & fistulas conglutinandas, & reficcandas, nec non ad hydropicos, & aquosam herniam laudatur. Descriptio habetur apud Aet. l. 10. c. 25; citante Gorr. Vide *Hephæstias*:

MAGRA, id est, *Terra rubra*, item *Carneolus*. Rul. & Johns.

MAJA, *maa*, μαῖα, vocatur *Cancrorum marinorum maximus*, cujus historiam, & usum lege in Aldrov. l. 2. de crustat. c. 18. Descripsit, & Chioccus muf. Calceol. s. 1. p. 89. b.

* MALA, γνάθ@, γένυς, vide *Gena*. *Gnathos*. Junge Gal. 2 de art. t. 3. & 17.

MALABATHRUM, μαλάβαθρον, primariò nomen est *folij Indici*, de quo dissentiunt, an paludosis innatet aquis, an verò sit folium arboris cujusdam Indicæ. Videatur Rhod. ad Scrib. n. 170. p. 254. C. Hofm. Offic. l. 2. c. 138 Chiocc. muf. Calc. p. 546. seq. Nonnulli scribunt *malobathrum*. Secundariò verò significat *Unguentum malabathrinum*, *odoratum*, cujus meminit Galen. l. 7. de C. M. P. G. c. 13. fin. Jungantur allegati Authores.

MALACEUNEO, μαλακευνέω, *molliter cubo*, placidè dormio: Hipp. l. 3. de diæt. XXV. 30. l. de Insomnijs VI. 12. XV. 10. quamvis alia exemplaria aliter legant: Vide Foes. p 394

MALACHITES, μαλαχίτης, alij *molochites*; cum tamen à malvæ colore, quæ Gr. μαλάχη dicitur, denominationem obtinuerit, dicitur lapis minus pretiosus, vel Gemma non translucens, spissius virens, quàm Smaragdus, nebulosa tota, & opaca, quasi pinguedine aspersa, valere credita contrà omnia infantium pericula, singulari virtute, cujus ulteriorem descriptionem, & usum vide apud Plin. l. 37. c. 8. Chiocc. muf. Calc. sect. 3. p. 218. seq. Rul. & Johns. in Lex.

MALACIA, μαλακία; κίττα. Vide *Pica*.

MALACION, μαλάκιον, dicitur *piscis squamas non habens*; ut Polypus, Lolligo, Sepia, Urtica. Aldrovandus vocat *mollia*, sed hanc appellationem ex Scaligero improbat Lind. Ex. V. §. 4. & substituit *mollusca*, quod nomen verò minus usitatum.

MALACODERMOS, μαλακόδερμ@, epitheton animalium mollem cutem habentium, ad differentiam ὀςρακοδέρμων, Testaceorum, Hofm. comm. ad Gal. l. I. de U. P. n. 534.

MALACOS, μαλακός, *mollis*, item μαλθακός, *mollities*, μαλακία, μαλθακία. Horum nominum significatio nota; Opponitur Duro, vel Duritiei. Describitur aliàs *molle*, quod ad contactum cedit, non tamen migrat. Vel, *molle* est, quod cedit, nec tamen loco migrat. Gorr. Alij aliter: quod medium inter durum, & liquidum facile cedit, si premitur, non tamen ambit organon tangentis, ut cera, lutum; Cl. Dn. Sturm. in Phys. nov antiq. Compend. P. I c. 3. Prædicatur de varijs, de cute, de pulsu, Gal. de diff. puls. de piscibus. Vide *malacion*. *Vina mollia* vocantur quæ sunt suavia, lenia, delicata, & opponuntur austeris, generosis, duris. Lind. Ex. XVI. §. 216. & X. §. 11. *Molle* etiam aliquando pro *Humido* usurpatur. Hippoc. l. de sal. diæt. t. 7. de morbis remissioribus 1. aph. 7. Dieter. n. 515. de ulceribus recentibus, Scrib. n. 201. Qualis verò morbus specialis sit *mollities* apud Cœl. Aurelian. legatur mercurial. l. 3 V. L. c. 14.

MALACOSARCOS, μαλακόσαρκ@, dicitur, qui *habitu corporis molliori præditus* est. Gal. l. 9. de S. F. §. Terra Samia.

MALACOSTRACA, μαλακόςρακα, vocantur *Crustata*, *Crustacea*. Vide *Crusta*. Gal. lib. 2. de Temp. c. 6. & alibi.

* MALACTICOS, μαλακτικός. Vide *Emolliens*.

MALACTOS, μαλακτός, dicitur de *mollificabili*, sive quod molle fieri potest, v. g. quæ sunt terrea concreta, beneficio liquoris fiunt μαλακτά. Gorr in def.

* MALAGMA, μάλαγμα, idem, quod *Cataplasma*, quamvis adhuc strictiorem habeat significationem, dum saltem Cataplasmata vim emolliendi habentia denotat, Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 1. Dieter. n. 514. Gorr. Rhod. ad Scrib. n. 81. Chymicis *malagma* vocatur massa ex auro, & argento, cum emendato argento vivo, & exprimitur in corio pars argenti vivi, quæ perfluit, & qui relictus est globus, hic salibus chrysocolla abdita obvolvitur testaceo in vase, & posteà ignis gradibus diversis liquatur. Th. Chym. Vol. IV. p. 390. seq. item p. 400. seq.

MALASSO, μαλάσσω, *emollio*, mollio, dicitur, & μαλθάσσω. Latinè etiam *malaxare* usurpatur. Utitur, & Hipp. de remissione morborum Coac. c. 386. Foes. d. l.

MALAXTUS *malaxatio*, μαλακτός, μαγδαλίς. Vide *malactos*. *Emollitio*.

MALACISSATUS, dicitur, cui genitalia masculina intus reclusa continentur. Alias *Emasculatus*,

latus, vel *mulieratus*, C.Rejes C.El.q.57.n.12

Maleficium, *maleficus*, κακουργία, κακουργὸς, κακοτέχνης, idem quod *Veneficium*, *Veneficus*; pertinet inter caussas morborum occultas, quando morbi inducuntur mala arte dæmoniaca, & à præstigiatoribus, de quo argumento vide integram quæstionem C.Rejes.C.El.q.28 & q.97.n.12.seqq. Meminit & Gal.5.in.6.Ep. t.5. Paracelsus verò *maleficum* esse scribit, non præstigiatorem, sed quemlibet artis veræ ignarum deceptorem, qui mentiri non veretur verum artificem, & simulat veram peritiam, l. de sanctor benef. & vindictis.

Malex, Arab. id est, *Sal*, Rul. & Johns.

Maleros, μαλερὸς, idem quod μαλὸς, *exitiosus*, pravus, in specie acris, tabificus, causticus, & corruptivus mollium corporum, Lind. Ex.XIII. §.269

Malevolentia, ἐπιχαιρεκακία. Vide *Epichærecacia*.

Malicorium, σίδιον, σίδιον, h.e. *mali granaticorium*, sive asperum putamen mali Punici exterius, uti vocatur à Scrib. n 234. Rhod. in not. ad h.l. adstringendi spissandiq; vi pollet insigni, Diosc.l.1.c.153. Schrod.l.4.cl.1. n. 160

* Malignitas, *malignus*, κακοήθεια, κακοήθης, opponitur *Benigno*, de quo supra lit.B.ubi simul *malignitas* describitur. Vide & *Cacoethes*. Diet. descripsit de morbis, qui non facilè curationem admittunt, Jatr.n.497. Ita & Linden. Ex.XIII.§.268. *Malignum* dixit, qui malitiæ opus peragit. Verum hæc sunt nimis generalia. Imò dantur morbi etiam incurabiles, qui tamen propriè loquendo non rectè dicuntur *maligni*. *Malignitas* igitur propriè dicta est soboles latentis Cacochymiæ pessimæ, Lind. Ex. VIII.§.57. & consistit in peculiari humorum, & liquorum spirituosorum corruptione, & dissolutione, sive putredine conjuncta cum nimia vitalium & animalium virium prostratione; sive corruptio illa à contagio, sive ab intrinseca caussa proveniat. Jung. Exerc. nostr. III. de Remor. purg.θ. 11. 12. Loca Hipp. ubi vocabulo κακοήθης usus, vide apud Foes. p.301

† Malitia, id est Cacochymia; Capivac. prax. l.1.c.30

Malitia, κακία, idem quod *Vitiositas*, propriè dicitur de moribus pravis hominum. Hanc *malitiam* rectissimè Paracels. inter caussas pestis refert in Fragm. med. ad T. 3, referendis. *Malitiæ* semen in nobis esse docet Gal. l. quod animi mor. seq. temp. corp.

Malleabilitas, ἐλατὸς dicitur Spagyricis naturalis, vel artificialis dispositio metallorum ut malleo tractari possint, & opponitur Fragilitati, vel Friabilitati illorum, Jacob. le Mort. metallurg. Contract.p.171

* Malleolus, σφυρὸν, nonnulli idem, quod *Talus*, σφυρὸν, quamvis hanc confusionem improbet C. Hofm. com. ad Gal. LL. U. P. n. 165 Dicitur de extremitatibus Tibiæ, & Fibulæ inferioribus versus talum, quæ *malleoli* dicuntur, Gal. l. de ossib. c. 22. Barbari Cavillas, quasi clavillas, à clavæ nodis, Lind. med. Phys. l. 2. c.14. §.121. Dividuntur in *Interiorem*, & *Exteriorem*, Barth. Anat. libell.4. c.21. Ab his *malleolis* appellata fuit σφυρῖτις φλὲψ, *vena malleoli*, quæ in suppressione mensium, alijsque uteri affectibus olim commendata fuit, vulgò *Saphena* dicta, Gorr & alij. Vide *Saphena*.

Malleus, σφῦρα, instrumentum notum, quo aliquid tunditur, etiam in Chirurgia usitatum, uti patet ex Hildan. alijsq; Chirurgiæ scriptoribus. In Anatomia verò ob similitudinem quandam *malleus* dicitur Officulum illud, quod in aure interna adhæret processu suo tympani membranæ pertinaciter, & caput ejus incudi articulatur, Barthol. d.l. c. 7

Malos. Vide *malenes*.

Malta, *maltum*, βύνη. Vide *Byne*.

Malthacodes, μαλθακώδης epitheton medicamentorum Topicorum mollientium, cum oleo paratorum, quorum meminit Hipp. l. de Ulcer. XII. 16. XIII.1. eorum usum vero prohibet in ulcer. Gal. l 4. de C.M.P.G. c 1. fin. ubi *mollitina* vocantur latinè, h. e. *medicamenta generis olesi*.

* Malthacos; μαλθακὸς, idem quod μαλακὸς. *Mollis*. Vide *malacos*.

Maltha, *malthe*, μάλθη, ceram significat, præsertim molliorem, Gal. in dict. Hippocr. & Gorr.

Malthacticos, μαλθακτικὸς, idem quod μαλακτικὸς, *Emolliens*.

Malthasis, μάλθαξις, idem quod μάλαξις, *Emollitio*.

Malthecorum, id est, *sal gemmæ*. Rul. & Johns.

Malthodes, μαλθώδης, idem quod μαλθακώδης, vel μαλακτικὸς, *Emolliens*, Gal. in Ex. dict. Hipp.

Malvasia, dicitur vinum generosum sive *passum Creticum*; quod paratur in Candia, & more antiquo ex uvis in vite passis, vel contortis pediculis, ac exemtis pampinis, vel conspersis in suspensa crate pertenui gypso, septem dierum spacio comprimunt, excipiuntque electissimum vinum, quod *malvasiam* dicunt; ex Andr. Baccio Hist. Vinor. l.1.c.9. Lind. Ex.XI. §.104 Jul. Alex. Vocat *malvisium*, item *marvisium*, & existimat, idem esse cum *Arvisio* è Chio insula.

fula, not. in l. 11. Gal. m. m. c. 4. & l. de bon. & mal. fucc. c. 1.

* MALUM, fubftantivum, Gr. μῆλον, fructuum arboreorum nomen eft, quorum diverfa genera vide in Botanicis. Dicitur etiam Latinis *Pomum*. Differt à *Nuce*, quòd hæc dura cooperiatur cortice, & intus lateat, quod edendo eft: *Malum* contrario fe habeat modo, Lang. l. 1. ep. 67. Deinde etiam fumitur pro *Morbo*, vel re præter naturam, Gr. κακὸν, μαλὸν. In fpecie *Anxietas* cordis habetur pro *malo* maximo, eftque rogus fine flamma, & ligno, Lind. Ex. XIII §. 128. *Mala* etiam venuftè dicuntur ipfæ *partes affectæ*, Keuchen. ad Sammonic. pag. 121. Ita Chirurgi in fpecie vocant *malum mortuum* fpeciem *Lepræ*, vel *Scabiei* graviffimæ, ita dictam, quia corpus nigrum, & quafi mortificatum apparet, cum livore, ac nigredine, puftulis cruftofis, nigris, fœdis, fine fanie, fenfu, ac dolore, in coxis præfertim, & tibijs, cujus cauffa hauddubiè in fanguinis, & fucci nutritij fumma corruptione, & νεκρώσει confiftit. Vid. Senn. M. Pr. l. 5. p. 1. c. 27. ad fin. Strictè *malum* μῆλον, vocatur *Procidentia oculi*, fi palpebras excefferit. Nic. Pif. de M. C. & C. l. 1. c. 33. Vide *melon*. *Malum* in adjectivo, Gr. κακὸν, πονηρὸν, frequentiffimè ponitur, pro figno *malo*, apud Hipp. in aph. Coac. Prædict. alijsq; textibus. Jung. Diet. n. 418. & 710. *Malus* aliàs etiam de homine vitiofo dicitur; & opponitur viro bono, quæ fignificatio ad moralem Philofophiam fpectat. Vide etiam *Melon*.

* MAMMA, μαζὸς μαστὸς, μαζὸς, τιτθὸς, eft gemina carnofa, & glandulofa in pectore ad utrumq; latus eminentia, five protuberantia femicircularis, in cujus medio *Papilla*, Gr. θηλὴ exuberat, quem ambit *circulus* quidam fubniger, qui φῶς dicitur, gignendi lactius vim à natura habens, Gal. l. 1. de fan. tu. c. 7 & alibi. Verùm glandulofa illa fubftantia admodum varia eft. Viris namq; utpote calidioribus, & ficcioribus penè nulla, quemadmodum, & valdè puellis; Juvenculis compactior, & duriufcula; Vetulis flaccida. Quibusdam fœmellis grandiores funt *mammæ*, propterea *mammofæ*, μεγαλόμαζοι dictæ. *Mammarum* accuratam ftructuram, hiftoriam, & ufum vide apud Anatomicos, præfertim Barthol. l. 2. Anat. cap. 1. Jung. Diet. n. 520. & alios. Rariores obfervationes de *mammis* vide in Eph. N C. A. II. O. 72. & in Annot. C. Rejes C. El. q. 39. & 47. Vide infrà *Trimammia*.

MAMMARIA *Vafa*, h. e. Arteriæ, & Venæ dicuntur, quæ ad mammas excurrunt, & ab Anatomicis defcribuntur.

MAMMILLA, idem quod *mamma*. *Mammillaris*. Vide *maftoides*.

MAMMILLARE, dicitur velum, quo mulieres mammas tegunt. Jof. Laurent. in Amalth Onom.

MANATI nomen *Pifcis Cetacei*, Indorum q. manibus inftructi, qui & Bos, vel Vacca marina dicitur, cujus hiftoriam, & ufum vide apud Aldr. l. 1. de Cetaceis c. 11. Schr. l. 5. cl. 3. n. 77 Huic pifci ingentem effe affectum amicum ergà homines, atteftatur C. Rejes C. El. q. 45. n. 3

MANBRUX, id eft, *Argentum*, Ruland. & Johnf.

* MANCITAS, *Mancus*, κύλλωσις, κυλλὸς Vide *Cyllos*. Sumitur tamen latius quoq; de quocunq; defectu alicujus membri organici, & ita idem fignificat, quod *mutilus*, Gr. κολοβός. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Vide *Peros*.

* MANDIBULA, idem quod *maxilla*, γένυς, γνάθος, vide *Gena*. *Mandibularum liquor*, i. e. oleum ex *mandibulis*, Rul. & Johnf. *mandibularii* mufculi, Gr. μασσητῆρες qui fint, vide infrà *maffeter*.

MANDUCATIO, Latinis aliquando latè accipitur pro *Efu*, vel *Comeftura*. Strictius verò idem eft, quod *mafticatio*, μάσησις, quæ efficitur, cùm dentibus molaribus fubjectum cibum folidiorem confringimus, & conterimus. Unde & *mufculi manducatorii*, μασητῆρες, quorum illa actio eft propria, appellantur, Hipp. 2. de artic. c. 6. De *manducatione* dicitur, quod ea, quæ dentibus carent, mandere non poffint. Rhod. in Lex. Scrib.

MANE, πρωΐ, ἕωθεν, ftrictè fignificat illud diei tempus, dum poft noctem præteritam dies fequitur clarus, five quando lux matura, & plena eft. Verùm Medicis *mane* fuam latitudinem habet, nempe quadrantem diei. Lind. Ex. XVI. §. 132

MANES Paracelfo dicuntur *Fatum*, *Incantationes*, & *Superftitiones*, l. 1. de vita long. cap. 7 Aliàs etiam accipitur pro *genio*. C. Rejes C. El. q. 89. n. 3

MANGANESE dicitur Cæfalpino l. 3. de metall. c. 23. *Pfeudomagnes*, vel *Magnefia lapis*, nimirum niger, qui miftus vitrariæ maffæ clariorem reddit, alienis coloribus fublatis. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21

MANGO, ἀνδραποδοκάπηλος, *mancipiorum venditor* olim dicebatur. His aliquoties Galenus etiam hanc functionem attribuit, quòd illinitionem, picationem, & levem verberationem contrà atrophiam corporis, & ad fordes detergendas in cute præftiterint, l. 1. de A. F. cap. 19 l. 14. m. m. c. 14. 3. de R. V. L. A. t. 18. Artificium

quoq;

quoq; illud cum remedijs vocavit *manganeiam*, μαγγανεία, l.6. de S. F. in princ. inter viliores & abjectas referens artes. Jung. mercurial. l. 2 V. L. c. 1

MANGONARIA, aliàs Rul. & Johnſ. dicitur ars illa, qua grave quodque ſine negotio ſublevatur.

MANHEB, i.e. *Scoria*. Rul. & Johnſ.

* MANIA, μανία, *inſania*, furor Latin. dicitur. Vide *Furor*. *Delirium*, *Inſania*. Aliquando etiam μανία vocatur omne deſiderium, atque ſtudium cujuſcunq; rei, Lind. Ex. X. §. 208

MANICA, χειρὶς, propriè ſignificat veſtimenti genus, quod manibus induitur. Quibus etiam progymnaſtas uſos eſſe ad frictionem, patet ex Gal. l. 3. de ſan. tu. c. 4. Dicitur & Latin. *Chirotheca*, *Manus involucrum*, *Manicium*, Rhod. in Scrib. n. 16. p. 55. Pertinet & ad Chirurgica inſtrumenta v. g. in amputatione membrorum, de qua *manica* legatur Hildanus l. de gangr. & ſphac. c. 49. Per translationem verò etiam vocab. tributum Coli cujuſdam ſpeciei, quæ *Manica Hippocratis* in Officinis dicitur. Fuit verò ex junceis, vel ſparteis fiſcellis paratum, Rhod. ad Scrib. n. 171. Hodieq; verò ex lana paratur oblongè ad pyramidis figuram, notante Wker. Ant. Gen. l. 3 c. 38. Fornax etiam in metallurgia, in qua æs ſeparatur à lapidibus, & alijs, dicitur *manica*, Fall. de metall. f. foſſ. c. 16. Tom I. p 313

* MANIFESTUS, φανερὸς, δῆλο. Vide *Delos*. Ægritudines, earumq; cauſſæ dicuntur *manifeſtæ*, quæ vel in ſenſus incurrunt, vel facilè per ſigna, & ratiocinationem indagantur, & cognoſcuntur, quibus opponuntur *morbi occulti*, cùm horum cauſſis latentibus.

* MANIODES, μανιώδης, idem quod μανικὸς, epitheton delirij vehementioris propter atræ bilis malignitatem furorem comitem habentis. Gal. com. 1. in l. 1. prorrh. t. 18. Caſtell.

MANIPULUS, ἄμαλλα, χειροβόλον ſignificat menſuram uſitatiſſimam ad herbas, & folia, eſtq; quantitas, quam manus tota complecti poteſt, atq; unciæ dimidiæ ferè reſpondere creditur, Morell. Proleg. de form. remed. quamvis hoc falſum eſſe examen per bilancem teſtabitur. Indicatur litera characteriſtica M. in receptis Gal. meminit δέσμης χειροπληθοῦς, *faſciculi manipularis*, l. 7. de C.M.P.G. c. 13

* MANNA, μάννα, æquivocum eſt. 1. notat melleum ſuccum concretum, eſtq; idem, quod *Aeromeli*, *Droſomeli*, mel aereum, roſcidum. Eſtq; mellis ſpecies non ignota veteribus, Dioſcor. Gal. Plinio, ſed mellis nomina comprehenſa, ne quis ab Arabibus, (quibus *Tereniabin*, vel *Terniabin* dicitur) primùm cognitam proditamq; putet. Vide Gal. locum l. 3. de A.F. c. 39. Eſt verò ros aereus, condenſatus, qui ex aere horis antelucanis tempore Vergiliarum in ſummo æſtu decidit in folia arborum, plantas, & campos, ſub forma granorum majorum, vel minorum, virtutem habens alvum blandè movendi, aſperitatemq; faucium leniendi. Ejus hiſtoriam vide prolixius apud Schrod. l. 4. cl. 4. n. 446. Fr. Hofmann. in cl. ad h. l. Rolfink. de purgant. ſ. 9. a. 1. Lang; etiam exiſtimat, dici *Sacchar*, vel *Sal Indorum*, l. 2. ep. 32. *Salivam* quoque *ſiderum*. Ruland. & Johnſ. vocant. II Tribuitur *Thuris micis* concuſſu eliſis, quæ vocantur *manna Thuris*, Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 4. l. 5. de C.M.P.G. c. 2. l. 13. m. m. cap. 5. alibi verò *Succuſſio*, & *Pollen*, ἐπίσεισμα nuncupatur, 2. de artic. t. 44. Vide *Libanotos*; quamvis Dioſc. l. 1. c. 83. & 84. *Mannam Thuris* à *polline* manifeſtè diſtinguat. Vid. Rhod. ad Scrib n. 103. III. Chymici vocab. *Manna* alijs quoque remedijs per translationem attribuerunt. Ita legitur *manna magnetis* apud Lib. l. 8. S. A. Ch. cap. 11. *Manna Guajacina*, id eſt, *Extractum*. Alchym. Pharm. c. 20. & ita alijs quoque *Extractis* applicari poteſt, *Manna Cæleſtis*, Quercet. Pharm. reſt. c. 26. Schrod. l. 2. c. 40 *Manna Solaris*, ſive *Unicornu Solare*, Idem l. 3. c. 9. *Manna martis*, d. l. c. 11 *Saturni*, c. 14. *Mercurii*, ſive *Mercurii dulcis ſolaris* c. 15. Extenditur quoque ad omnem dulcedinem ex re qualibet extractam, teſte Rul. & Johnſ. *Manna vomitoriorum*, ſive *Sal Vitrioli*, Rolf. Ch. l. 5. ſ. 1. a 4. c. 3. μαννῶδες ap. Hipp. dicitur medicamentum ex Thuris polline, aut ejus granis, & micis concuſſu eliſis, adſtringens, ſiccans, & digerens. Legitur l. 7. Epid. Vide Foeſ. Oec. p. 396

MANNUS, μάννος, βύρριχος, idem quod *Hinnulus*, pullus equinus. Keuch. ad Samon. p. 253

MANSIO, μονὴ, à verbo μένω, *maneo*, quid ſignificet, notum eſt. Sumitur etiam pro *quiete* partium muſculoſarum à ſua functione, Gal. l. de rig. trem. & palpit. alibique, Diet. n. 534

MANSORIUS, idem quod *Manducatorius*, μασητὴρ. Vide *maſſeter*.

MANTICE, μαντικὴ, ſtrictè vocabatur olim *ars vaticinandi ex avibus*, ſive *augurium*, οἰωνιστική. Et hujuſmodi vates μάντεις dicebantur, vel οἰωνισταὶ, ex Hipp. 1. de R.V.I.A. t. 16. Sed poſtmodò latius ſignificatio extenſa ad alias quoque artes, aliquid prædicentes, præſertim ad partem medicinæ prognoſticam, teſte Gal. in com. ad d. l. Foeſ. Oec. p. 397. Vaticinia Paracelſica, & Caballiſtica, quia de magia ſunt ſuſpecta, & fallacia, meritò vitanda. Feſtivam.

vam descriptionem *Vatis* ex Euripide vide apud Lang. l. 2. ep. 40

MANTICHORA, μαντίχωρα vocatur animal in India reperibile quod triplicem habet dentium seriem, teste Arist. l. 2. H. A. c. 1. & ex hoc Fallop. Expos. de ossib. c. 16. Tom. I p. 503

MANTIS, μάντις, i. e. *Vates*, *Augur*. Vide *Mantice*.

MANUARIUS, ἐγχειρητικός, de arte Chirurgica, & Chirurgis dicitur. Gal. ad Thrasybul.

MANUBRIUM, λαβή, κώπη, pertinet ad instrumenta Chirurgica; estque ea pars, quæ manu apprehenditur, & tenetur. Dicitur & *Ansa*. Oribas. de machinam.

MANUCODIATA, nomen avis Indicæ, cujus proprium est, ut pedibus careat. Unde & *ἄπους* diei potest. Jul. Alex. not. in Gal. lib. 6. de C.M.S.L. c. 1. Dicitur & *Avis Paradisi*, vel quod vulgò credatur in paradiso terrestri degere, vel ob eximiam corporis venustatem. Hujus historiam cum varijs speciebus, & usu vide Aldrov. l. 12. Orinthol. c. 21. seq.

* MANUS, χείρ, quid notet, pueris etiam notum est. Est organum utilissimum, unde & Aristoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, instrumentum instrumenrorum dicta fuit, l. 4. de P. An. c. 10 & Gal. Libros de U.P. propterea à *manu* expositione ordiri non dubitavit. Accipitur verò *manus* bifariam: 1. pro toto illo, quod à scapulis dependet, & dividitur in *Brachium*, sive *Humerum*, *Cubitum*, sive *Ulnam*, & *manum summam*. 2. pro *manu extrema*, quæ etiam distinguitur in tres partes: *Carpum*, sive *Brachiale*; *metacarpum*, sive *Postbrachiale*, & *Digitos*. De singulis his vocabulis vide in Literis proprijs initialibus. Aliàs *manus* Historiam Anatomicam, præter Gal. & alios, lege apud Bartholin. l. 4. Anat. c. 1. Per catachresin etiam tribuitur *Rotulis Officinalibus* saccharatis, cum & sine margaritis, quæ vulgò vocantur *Manus Christi simpliceс*, & *Perlatæ*, de quibus vid. Dispensatoria. *Manum* factitiam Chirurgicam ex ferro parandam exhibet delineatam Paræus Chirurg. l 22. c. 12 *Manus* mortui hominis contactu, vel frictione tollere strumas, verrucas, & aliostumores hodieq; plures calculo suo comprobant Medici celeberrimi, Junge Act. Philos. Oldenb. Ann 1668 m. majo.

* MARASMOS, μαρασμός, Lat. *marcor*, item *marasmus*, dicitur corporis nimia *Tabes*, ex siccitate nimia oborta. Est igitur Atrophiæ gradus summus. Caussa *marcoris* vera est defectus succi nutricij nimius, qui oriri potest, vel citra febrem ob sanguinis impuritatem salinam, fetosam, putulentam; vel cum febre, ob sanguinis effervescentia colliquationem. Febris Hecticæ summus gradus vocatur *marasmodes*, μαρασμώδης, de qua vide Sylv. l. 1. P. m. c. 32. Dantur etiam gradus, & species *marasmi*, dum alius est quasi secundum naturam, uti Senilis, alius præter naturam, & quidem alius πεφρυγὼς, *comburens*, alius συγκοπώδης, cum animi deliquio conjunctus, Foes. pag. 397. Extremè *consummatus marasmus* est, quando omnes corporis partes solidæ simul macrescunt, ita ut totus homo nihil aliud esse videatur, quàm ossa, & cutis; in ventre nulla intestina inesse credas, contracta præcordia, collapsa tempora, atq; cava &c. Castell. Plura videantur in Gal. l. de *marcore*, & alibi, quærantur in Th Mundellæ. In Latina versione etiam occurrit *marasmatus*, h. e. qui *marasmo* laborat.

MARASSO, μαράσσω, *strepo*, Erotian. Onom. p. 75. F.

† MARATHRUM. Fœniculum Dodon.

MARCASITA, est materia metallica immatura tot specierum, quot solidorum metallorum, ut aurea, argentea, stannea, ferrea, plumbea, & cuprea, quæ postrema pyrites, & lapis luminis vocatur, pyrsotocus, lapis ærarius, rubeo featens sulphure, & scintillas ex chalybe multas excutiens. *Marcasita plumbea* est *Antimonium*. *Marcasita alba*, i. e. *Bismuthum*, Rul. & Johns. Schrod. verò ita describit: *Marcasita* est ἀφύλλωμα metallicum in generatione metalli inepta productum, inq; corpus minerale albicans, durum, ac fragile mutatum, l. 3. c. 18 ubi etiam præparationes, usum, & vires explicat. Jung. Fr. Hofm. in clav. Vide & Lib. S. A. Ch. l. 2. c. 24. Scribitur & aliquando *marchasita*, *margasita*, *markasita*. Vide etiam suprà *Bismuthum*. Nonnulli restringunt, inter quos etiam D. D. Etmullerus fuit, dicentes marcasitam esse in radice sua minerale venereo-argenteum nondum perfectè maturatum, & Arsenicali substantia imprægnatum, atq; hac ratione validum venenum. Meritò igitur medicamenta Chymica ad internos usus, quæ hodierni artifices è *marcasita* promittunt, pro suspectis habenda cum D Ludovici Ciss. I. Pharm. pag. 753 De *marcasitarum* multifaria natura videatur, & Rob. Boyle tr. de prof. corp. solid. c. 6. p. 89

MARCELLIUM, μαρκέλλιον, nomen medicamenti ad perniones apud Æginetam l. 3. cap. 79. Legitur & Indice *Marcellius thronus*, sed in allegato loco non occurrit.

MARCHED, id est, *Lithargyrium*. Ruland. Johns.

MARCIATON, μαρκίατον, nomen est malagmatis, vel Linimentum, ad articulorum dolores, & resolutiones comparati, apud Ægin. l. 7

l.7. c.18. Occurrit & hodieque descriptio *Unguenti marciati* in Dispensatoriis.

* MARCOR, *marcidus*, μαρασμός. Vide *marasmos*.

MARDEK, est terminus Spagyricus obscurus, ita ut ex contextu non certò constet, qualis minera denotetur. Turb. Philos. serm. 11. in Th. Chym. Vol.V. p.10. An *Marthec*? Vide infrà.

MARE, θάλασσα, πέλαγος, quid vulgò significet, ex alijs quoque Lexicis, & Dictionarijs constat. Vocatur à Paracels. *mater aquarum*, Paramir. l.4. Appellatur & *Lachryma Saturni*, & quintum elementum, estq; nihil aliud, quàm Sal dissolutus, Th. Ch. Vol. VI. p.122. seq. Ejus consideratio varia in medicina est, v. g. *Aquæ marinæ*, cujus multiplex usus est ad morbos, teste Hipp. de humid. usu VII. 1. seqq. Diosc. l.5 c.19. Scrib. n.43. 160. cum not. Rhodii p. 86. mercurial. l. 2. V.L. c.26. fin. In specie *mare* ad curationem dementiæ facere, vult Helmont. tr. Dem. Id. n.46. Deinde *Loca maritima* faciunt ad Dispositiones latentes morbosas, præsertim Scorbutum, Senn. & alii h. tit. *Mare Chymicorum* dicitur ænigmaticè Caput humidum, cujus natura est calida, & sicca, quo nihil calidius, Th.Ch. Vol.V. p.90. Clarius verò explicatur à Libavio, dicente, quòd *Mare* sit *Mercurius Philosophorum*, ex argento vivo, magno labore, & subtili industria extractus, & elaboratus, ex una radice duplex, jamque auro naturæ fixo informatus tr. Ign. Nat. c. 13. Et alibi: *Mare* est aqua secunda, quæ fit ex Elixire imperfecto, & aqua prima, per quam solvitur aurum, & argentum; qui liquor vocatur Philosophorum mercurius, & dicitur regi radiis Solis, & Lunæ. In hoc *mari* monstrant pisciculum *Echenein*, i.e. granum, & principium fixum prolificum, quòd possit gignere sui simile, in Apoc. Herm. Part. post. Tom.II. Oper. p. 441. 442.

MARGA, est portio quædam pinguis, & quasi medulla in saxis nonnullis, dum franguntur, reperta, unde & *medulla saxorum* dici solet. Vim habet siccandi, Schrod. l 3. c.3. n. 5. Ejus varias species recenset Rul. in Lex. Pertinent ad Bolos, sive Terras sigillatas.

MARGARITA, μάργαρον, μαργαρίτης, λίθος alias *Perla*, *Unio*, dicitur de gemmis, & lapidibus pretiosis rotundis, vel ad rotunditatem vergentibus, in Conchis nonnullis (quæ propterea *Margaritiferæ*, & *mater Perlarum* dicuntur) repertis. Distinguuntur in *Orientales*, & *Occidentales*, quarum illæ his nobiliores censentur. Tribuitur illis unanimiter insignis virtus cordialis, & corroborans balsamum vitalem; quarum historiam cum usu vide ap. Schrod. l. 3 c.7. & Hofm. in clav. ad h.l. Eph. N.C. Ann.II obs.228. Aldrov. l.3. de Testac. c.41.42. Earum tamen virtutem cordialem specificam, & aliis excellentiorem non sine ratione impugnavit etiam Junken. Chym. Exp. Cur. part. I. c.4. c.8. p. 315. seq. quamvis omnis vis medica denegari illis haud possit ob particulas subtiles alcalinas terreas acido-volatili impregnatas. Vide *Perla*.

MARGOS, μάργος significat *insanum*. Unde γαστριμάργοι dicuntur, qui ventre insaniunt. Lind. Ex.XI. §.126

MARILE, μαρίλη, dicitur pulvis carbonum, sive eorum ramentum, præsertim prunarum accensarum, h.e. *favilla*, sive igniculus, & fomes sub cineribus latens. Hipp. l. 2. de morb. mul. XXIV.28

MARIS, μάρις vocatur mensura decem Cloarum Atticorum, vel librarum 83. cum uncijs quatuor. Lied. Ex.X. §.127

* MARISCA. Vide *Ficus*.

MARITUS, ἀκοίτης, γαμέτης, quemadmodum vocabuli *Conjugium* significatio parabolica, seu tropica saltem ad Chymiam translata; ita & vocis *maritus*. Denotat enim in negotio lapidis Philosophici *Sulphur*, cujus mulier, vel *uxor* est *mercurius*, qui à suo conjuge facilè negotio impraegnatur. Th. Ch. Vol. IV. pag. 179. Vide *Conjugatio*.

* MARMARYGE, μαρμαρυγή, vocatur splendor oculis obversans, incertus, & discurrens *lucis splendor*, aut *fulgor*, ante oculos coruscans. Legitur ap. Hipp. f.3. Progn. t. 33. lib. 7. Epid. XXV. 8. 15. in Epist. ad Philopœmenem, n.21. Hinc & oculi vocantur ὄμματα μαρμαρυγῶδεα, *splendore corruscantes*, l. 1. de R.V.I.A. t.44. item ὀφθαλμὸς μαρμαρυγώδης, l. de L. I, Hom. XXIII. 8. Objectum etiam splendidum oculis obversans dicitur μαρμαρυγῶδές τι, 2. prorrh. XLI. 3

MARMELADA, terminus est Pharmaceuticus denotans speciem *Gelatinæ Cydoniorum*, qua simplicis, quà compositæ, & aromatibus conditæ variis coloribus exornatæ, Schrod. l.2 c 62 in fin. Compositarum formulas plures vide in Hadr. à Mynsicht Armam. Medico-Chym. f.12

MARMOR, μάρμαρος, lapis dicitur insigniter durus, & admodum durus, & ad splendorem suscipiendum, si poliatur, ita aptus, ut statuę, & columnæ nitentes inde sculpi possint. Suntq; ejus genera varia, quæ prolixè recenset *Rul. in Lex.* Verùm cùm non omnia ad usum spectent medicum, sufficit eorum meminisse, quæ in medicina locum invenerunt; ut sunt, *Marmor candidum*, sive *Alabastrites*, *Rubrum*, *Nigrum*, sive *Lapis Lydius*, *Variegatum*, ut *Porphyrites*, *Ophites*, de quibus singulis sigillatim sub literis suis initialibus. Jung. Schrod. l. 3. c. 8. num. 14

De

De Arcano *marmora* colorandi non solùm superficialiter, sed & profundius disseruit ingeniosissimus Rob. Boyle, indeq; probavit illorum porositatem, tr. de poros. corp. solid. c.6. p.m.90. seqq.

Marmorata vocantur excrementa aurium; *Cerumina* dicta, Gr. κυψελίδες, Charlton. Ex. Pathol. IX. §. 18. Notavit hoc etiam olim Foes. ad Hipp. l.6. Epid. s.6. t.18. Posset denominationis similitudo peti, quod Varro l.3. de R.R. *Marmoratum* dixerit pro eo, quod è marmore, luto & calce factum.

Marmoreus *Tartareus* vocatur lapis in homine durissimus, ut marmor, Rul. & Johns. *Marmoracei veneni*, quod adeò ingentis, & repentinæ fuit efficaciæ, ut solo tritici grani pondere momento hominem necaret, meminit C. Rejes C. El. q 64 n.2

Marmota vocatur *Mus Alpinus*, cujus descriptionem, cum usu in cibis, & medicina, tradidit Aldrov. de quadr. dig. vivip. l.2. c.34

Marocostinum epitheton *Extracti*, vel massæ *pilularum* D. Mindereri, à *Maro*, & *Costo* ita dictarum, quas peculiari tractatu Aloedarium dicto laudavit. Vid. Dispensat. & Animadvers. D. Zwolferi. Approbat Hildan Cent. 6. O. 29.

Marcgus vocatur Paracelso somniferum, & narcoticum quoddam fortissimum, ita ut aliquis sustinere posset gravissimam torturam. Philos. Tract. 5. in fine.

Mars, ἄρης, æquivocum est. Vel enim significat *Planetam*, qui habetur summè calidus, atque siccus. Hinc & homines Cholerici, sive biliosi *Martiales* dicuntur, & morbi quoq; *Martiales*, ubi biliosus sanguis potissimùm peccat. Hinc & à Paracelso Bilis vocatur *mars*, Param. Tr. 3. c.7. & Paragran de Astronomia. Vel idem est, quod *Ferrum*, *Chalybs*. Vide *Ferrum*. Rul. Th. Chym. Libav aliiq;

Marsipion, *marsypion*, μαρσίππιον, μαρσύπιον dicitur *marsupium*, vel *sacculus*, quo aliqua pars fovetur, aut tegitur. Legitur apud Hipp. l. de fistul. VII. 2. Gal. c 6. in 6. Epid. t.5. Dicitur & μάρσυπος, Foes. p. 398

Marsum, *marsicum*, μάρσος, epitheton vini, quod colligitur in marsia, regiuncula Italiæ: ultrà Picenum, Samnites versus. Censetur autem valdè austerum, & acerbum, Gorr. Scrib. propterea ad adstringendum in gingivis laxis, & dentium vacillatione commendavit, n.97. Jugg. Rhod. not. ad h. l. p.100. Videatur & Gel. l.4. de C.M.P.G. c.1. & l.2. de Antidot. cap. 3.

Martach, vel *martath*, est *Lithargyrium*; Rul. & Johns.

Martagon est nomen plantæ, *Lilium montanum* dictæ, de qua videantur Botanici; quæ etiam vernaculè *radicis aureæ* nomine venit. Hinc Chymici transtulerunt ad materiam *Lapidis* Philosophici, quam *martagon* appellarunt, uti patet ex Th. Chym Vol. I. p. 512.

Martech, *mardech*, est nomen Argenti vivi ex Cambar sublimati, *cum album* est factum. Vocatur & *Plumbum ex Ebmich*, *Magnesia*, *Æs album*, Th Chym. Vol. IV. p.728. Fallop. scribit esse *Lithargyrium*, l. de metall. & fossil. c.27. Tom. I. p.328

Martes nomen est animalis quadrupedis, digitati, vivipari, descriptio cum usu habetur apud Aldrov. l.2. de quadr. dig. viv. c.18

† Martianum pomum apud Sveton. in Domitiano est Aurantium. Jan. Cornar. in Gal. de comp. med. l.2. c.5.

Martius dicitur 1. mensis, in quo æquinoctium vernum esse solet. 2. de confectione gratissima polytropha, quæ *Martius Panis*, *Marcipanis*, *Massapanis* etiam vocatur. Jul. Alex. l.20. Sal. c.16. Morell. de form. rem. l.1. sect.3 cap.3.

MaruchoLeum *metallum*, idem. Ruland. Johns.

Mas, *masculus*, ἄῤῥην, vel ἄρσην, nomen sexus, differentiam denotans, cui opponitur θῆλυ, *fœmina*. Ratio differentiæ potissimùm in hoc consistit, quòd *mas* in alio gignat, fœmina in se ipsa. Est enim *masculus* plerunq; calidior, sanguinis plenior, & solidior fœmina, Hipp.6. Epid. s.2 t.46. Gal. in comm. Quòd verò *mares* ordinariè in dextra uteri regione concipiantur, nondum est certò demonstratum. Usurpatur aliàs nomen quoque hoc de plantis apud Theophrastum. A Spagyricis in negotio lapidis Philosophici interdum mercurio tribuitur hoc epitheton. Ita Rul. & Johns. *Masculus*, id est, *argentum vivum*. Jung. Th. Chym. Vol. IV. p. 891. interdum Sulphuri, vide *maritus*, Libav. Apoc. Herm. P. post. Tr. II. Oper. pag. 353. 357 seq Ita sibimetipsis non constant in nugacibus his ænigmatibus.

Masca Longobardis idem, quod *Strix*, Keuchen. not. ad Sammon. p.289

Masculinitas apud Avic. dicitur conceptio masculæ prolis, & talis fœmina *masculinans*, vel *masculinitans*: quemadmodum *Fœminitas* vocatur conceptio sobolis fœmininæ, & mulier *Fœminans*, l.3, fen.21. tr.1. c. 12. seq.

Maschale, μασχάλη. Vide *Ala*, *Axilla*; μασχαλιαῖος, *Axillaris*, epitheton venæ. Gorr.

Maschalister, μασχαλιστήρ, sic vocatur à quibusdam *secunda vertebra dorsi*, quæ τῇ λορίᾳ

libert, Gorr. Confirmat Lind. med. Phyf. l. 2 c. 14. § 33

Maslach, medicamentum Turcis familiare, ex Opio paratum, quod & Anfion, vel Amphion vocatur, cujus drachmam unam, imò quandoque duas, & tres innoxiè devorant, cùm ad Venerem, tùm ad animofitatem excitandam in prælium ituri, uti notavit ex alijs C. Rejes C. El. q. 43. n. 6. & q. 63. n. 3

† Massa Cumia, nitrum factum de plumbo, vel aqua nitri, qua vafa terrea inducuntur Matth. in Diofcor. l. 5. c. 46.

Massa, propriè idem, quod *maza*, μάζα, (quamvis & *maffa*, à μάσσω, mifceo, pinfo, deduci commodè poffit, olim ftrictiùs fumebatur de mixta farina hordei cum humore aliquo, præfertim aqua, & oleo, ceu cibo plebejo, & vulgari, qui crudus cum defruto, aut melle mandebatur, uti fcribit Aetius. meminit hujus cibi aliquoties Hipp. l. de vet. med. VIII. 8. XIII. 3. XIV. 19. l. 2. de diæt. VIII. 8. feqq. fect 2. de nat. hum. t. 3. de fal. diæt. t 3. l. de int. aff. XLIV 20. XLV. 14. l. de Cap. vuln. XIX. 6 XX. 6. l. 2. Ep. f. V 39. l. 5 XII. 4. l. 6. f. 3. t. 2. lib. 7. XXXIII. 12. Jung. Foef. p. 303. Lind. Ex. XVI. § 150. Hodieq; verò latiùs quoque accipitur pro omni mifto quicquid in unum veluti cumulum denfatum fpiffumq; cogitur, tefte Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 9. Latinè *Offa* dicitur. Imò nonnulli haud dubitarunt, de ipfo liquore fanguinis in vafis contento ufurpare, vocantes *maffam fanguineam*; quamvis alij fint, qui hanc catachrefin improbent. *Maffa* enim in genere Phyficè accepta eft contradiftinctum quid liquori, quando fcil. particulæ alicujus corporis uncinis veluti inter fe connexæ, vel immotæ omninò funt, vel faltem parvo motu cientur, ut feparari non poffint, uti haud malè defcripfit D. de Cordemoy Diff. I. Phyf. p. m 3. Μάζιον diminutivum eft, & *mazam*, vel *maffam parvam* fignificat. Legitur apud Hipp. lib. 1. de morb. mul. CVI. 10. *Maffa* quoque carnea idem, quod *Excrefcentia*, legitur apud Hildan. Cent. VI. obf. 17

Massalioticon, (vitiosè *Maffilioticon*) μασσαλιωτικόν, nomen Emplaftri, ab authore *Demofthene Maffaliota*, quod commendatur ad carbunculos à Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 15. Defcribitur & ab Æginet. l. 7. c. 13.

Massalis, *mofel*, *maffarium*, *mater*, i. e. *Mercurius*, Rul. Johnf.

Masseter, μασσητήρ, i. e. *manforius*, *manducutorius*. Epitheton mufculorum maxillam circumagentium bicipitum, & triangularium, quorum meminit Hipp. 2. de artic. t. 6. Gal. l. 4. Anat. adm. c. 2. Defcripfit eos Barthol. l. 3. Anat. c. 1 l. p. 535. Dicitur & *mandibularis*.

Massò, μάσσω, fubigo, *pinfo*. Dicitur & μάττω. Compof. ἐκμάσσω etiam *exprimo* fignificat. Hipp. l. 2. de morb. XIV. 28. Significat μάσσω etiam *tango*, contrecto, Unde ἐμμασσάμενος, i. e. intus contrectans, & manu explorans legitur 3. de artic. 47. Vid. Gal. in comm. Jung. Foef. p. 399

Masthles, *mafthle*, μάσθλης, μάσθλη, fignificat *corium*, *pellem*. Hipp. lib. 2. de morb. LVII. 8.

Masticatio, μάσησις, idem quod *manducatio*, videlicet cibi commanfio, five comminutio in ore facta; imprimis linguæ auxilio cibum in ore pro arbitrio noftro, quo volumus, impellentis, Gal. l. 11. de U. P. c. 10. ubi τὸ μασᾶσθαι vocat. Adde Jul. Alex. in not. ad h. l. *Mafticationis* neceffitatem demonftratam vide apud C. Hofm. comm. ad Gal. LI. de U. P. hum. 793. & Helmont. tr. victus ratio n. 21

Masticatorium, μάσημα, διαμάσημα, eft fpecies *Apophlegmatismi ficci*, quæ dentibus *mafticatur*; de qua vide Schr. l. 2. c. 68. Morell. l. 2 de form. rem. f. 2. c 6. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 6. f. 4. c. 3. & feqq. *Mafticatoriorum* ufum in aurium affectibus laudat Barthol. l. 3. An. c. 9.

Mastiche, μαστίχη, *refina lentifcina*, ῥητίνη σχίνου; eft gummi refinofum citrino album, pellucidum, granulatum, benè olens, ex lentifco arbore, præfertim in Chio Infula extillans. De hujus facultatibus vide Gal. l. 7. de S. F. h. tit. Schr. l. 4. cl. 2. n. 391. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 586. feqq. Rhod. ad Scrib. n. 60. Vocatur & *Lentifci lachryma*. Keuch. ad Sammonic. p. 127 Latinè etiam ufurpatur *maftix*. In Officinis laudatur pro fingulari ftomachico *Aqua maftichina*.

Mastichelæon, μαστιχέλαιον, i. e. *Oleum maftichinum*, de quo Diofc. l. 1. c. 51

Masticot eft impropria cujufmodi calx ♃, præter minium, & Cerufam, ex Billichio, Johnf. Lex. Chym. II. Helmont. dicit *mafticot* vocari flavum colorem, quem ftannum præbet pictoribus, de lithiaf. c. 1. n. 9.

Mastoides, μαστοειδής, *mammillaris*, vel *potius papilli - aut mamilli - formis*. Eft 1. Epitheton proceffus, five *apophyfeos Offis temporalis*, papillis mammarum; præfertim vaccinarum fimilis; de quo vide Barthol. libell. 4. An. c. 6. p. 711. unde par etiam mufculorum caput flectentium, quod in illum *mammillarem proceffum* inferitur, dicitur *maftöideum*. Id l. 4. c. 5. p. 567 Deinde tribuitur proceffibus *nervorum olfactoriorum*, quos defcripfit idem, libell. 3. c. 2. p. 671 Dicuntur & à quibufdam *Cornua uteri* proceffus *mammillares* ob fimilitudinem, quam habent cum mammis. Gorr.

Mastos,

Mastos, μαςὸς. Vide *mamma*.

Mastrupatio, item *manstupratio*, vocatur illicita, & Christiano homine indigna titillatio genitalium, & prolectio feminis. Vocatur & *mollities*, de qua videatur Forest. l. 26. obs. 16. in Schol. & Tim. à Guldenklee l. 3. cas. 49

Masucha, μασυχᾶ, *masuaphion*, μασυάφιον, nomina medicamenti Synonyma, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7 c. 23

Mathalitium, idem quod *Stragula*, ad dormiendum usitata. For. d. l. obs. 14. in Schol.

* Mater, μήτηρ, vocabuli hujus significatio propria notissima est, quando significat fœminam, quæ enixa est prolem, eamque nutriit. Translatum tamen ad varias medicinę partes hoc vocabulum, v. g. ad Botanicam, quando *Artemisia* dicitur *mater herbarum*, Lobel. & Schr. Ad Anatomiam, quando membranæ cerebrum investientes, exterior quidem crassior, vocatur *mater dura*: interior tenuis, & in anfractus substantiæ cerebri sese insinuans, appellatur *Pia mater*. Barthol. l. 3. Anat. c. 2. Relationem hujus appellationis geminam verosimilem vide in D.D. Hofm. Diss. Anat. ad l. van Horne microcosm. pag. 186. Ad Pharmaciam; dum *Concha margaritifera* vocatur *mater Perlarum*. Vide *Concha margarita*, Schrod. l. 5. cl. 3. n. 83. Ad Chymiam, & Spagyriam, dum *mater* dicitur *metallorum Argentum vivum*, Rul. & Johns. Hinc & *Aqua mercurialis*, quæ omnia metalla in materiam primam reducit, vocatur *mater Aquæ vitæ*. Libav. S. Ch. l. 7. c. 8. & Apoc. Hermet. P. post. T. II. Oper. p. 332. *Luna* quoque vocatur Chymicis *mater*, quemadmodum *Sol Pater*. Th. Chym. Vol. I. p. 201. Vol. IV. pag. 719. 725. 733. 737

Materia, ὕλη. Vide *Hyle*. Dicitur & *Materies*, Rhod. in Lex. Scrib.

Materialista vocatur *mercator*, qui *materiam medicam*, præsertim simplicia, vendit. Ferè idem, quod *Seplasiarius*, Diet. p. 924

Materiatura terminus est barbarus fictus à Gardianio in divisione morborum receptus, dum morbos alios *materiaturæ*, alios Structuræ, alios utriusq; dixit, teste Plempio Fundam medicinæ l. 4. c. 3. Hauddubiè verò per morbos *materiaturæ* intellexit morbos Intemperiei. Vid. Dogmata nostra med. Gen. Part. II. c. 3. dogm. I. in not.

Mathedoram, id est, Sal gemmæ, Rul. & Johns.

Mathema, μάθημα. *mathesis*, μάθησις, latè significat omnem Disciplinam. Strictè dicitur de diversis disciplinis, dum comprehendit *Arithmeticam*, *Geometriam*, *Geomantiam*, *Astronomiam*, *Physionomiam*, *Chiromantiam*, *Opticam*, *Architectonicam* &c. Gal. l. de cujusq; animi peccat. notit. & medela c. 2. & 3. Rul. & Johns. in Lex. Parac. aliam finxit distinctionem in *Mathematicam Elementalem*, vel *Elementatam*, quæ habet subjectum corpus visibile, & palpabile; & in *Sydeream*, vel *Adeptam*, cujus subjectum est corpus visibile quidem, sed non tangibile, quale est Sol, aut Luna in aqua apparens. Philos. Sagac. l. 1. c. 8

Matorium est *Ammoniacum*, vel *Galbanum*. Johns. Lex. l. 2

Matos, μάτος, idem quod ζήτησις, *quæstio*. Erot. Onom. p. 74. B. Gal. in expos. voc. Hipp.

Matracium significat Vas ad liquorem aliquem, vel aquam excipiendam utile. Willis usus est pro matula, in Exerc. de Urinis. Blancard. descripsit per sacculum, cui inest Tartarus calcinatus, vel aliud quid, qui etiam interpungitur in modum crucis, ut liquores inde in cella humida resolvantur, in Lex. A. Beguino *matracium* etiam usurpatur pro *Cucurbita*.

Matrimonium, συζυγία, idem quod *Conjugium*, *Connubium*. Vide suprà *Conjugium*.

* Matrix, μήτρα, propriè idem est, quod ὑστέρα, *Uterus*. Vide *Hystera*. Chymicis *Matrices omnium rerum* dicuntur *Elementa*. Rul. Joh. Paracelsus tres *matrices* constituit; unam *Aquam*, super qua Spiritus Dei quievit. Alteram *matricem mundi*, & *Adæ*; & tertiam *Matricem omnium hominum* Evam, Param. l. 4. de orig. morb. matric. item tr. de Caduco *matricis*, ubi *Uterum muliebrem* vocat *mundum parvum*. Denotat igitur Chymicis *matrix* id, in quo corpora naturalia primùm oriuntur, foventur, & incrementum capiunt, perficiunturque, Libav. T. IV oper. p. 175. ex quo loco etiam patet, *matrices* dividi posse in *Nativas*, & *Peregrinas*. Accipitur ab ijsdem etiam pro *vase*, vel *Ovo Philosophico*, in quo operationes lapidis Philosophici parandi perficiuntur, de quo vide Th. Chym. Vol. I. p. 506. Partem quoque mediam stirpium post corticem, & lignum tertiam *matricem* vocari, alijs verò Cor, aliis medullam, scribit Joh. Costæus de nat. stirp. l. 1. c. 8. p. m 40.

Matto, μάττω, μάττομαι, idem quod ζητέω, *quæro*. Unde ἐσμάττεσθαι, *inquirere*, *investigare* significat, quo verbo aliquoties usus Hipp. 2. de arr. t. 27. & 47. l. 1. de morb. mul. XCVI. 24. Ita & καταμάττεσθαι idem notat, l. de int. aff. VII. 26. XXX. 37. Jung. Foes. p. 399 Aliàs & μάττειν pro μάσσειν ponitur, & significat *pinsere*, miscere, Lind. Ex. XVI. §. 149

Matula, ἀμίς, *matella*, significat vas urinarium, in quod urina mittitur. Pro inspectione

fibest, Gorr. Confirmat Lind. med. Phys. l. 2 c. 14. § 33

Maslach, medicamentum Turcis familiare, ex Opio paratum, quod & Anfion, vel Amphion vocatur, cujus drachmam unam, imò quandoque duas, & tres innoxiè devorant, cùm ad Venerem, tùm ad animositatem excitandam in prælium ituri, uti notavit ex aliis C. Rejes C. El. q. 43. n. 6. & q. 63 n. 3.

† Massa Cumia, nitrum factum de plumbo, vel aqua nitri, qua vasa terrea inducuntur Matth. in Dioscor. l. 5. c. 46.

Massa, propriè idem, quod *maza*, μάζα, (quamvis & *massa*, à μάσσω, misceo, pinso, deduci commodè possit, olim strictiùs sumebatur de mixta farina hordei cum humore aliquo, præsertim aqua, & oleo, ceu cibo plebejo, & vulgari, qui crudus cum defruto, aut melle mandebatur, uti scribit Aetius. meminit hujus cibi aliquoties Hipp. l. de vet. med. VIII. 8. XIII 3. XIV. 19. l. 2. de diæt. VIII. 8. seqq. sect. 2. de nat. hum. t. 3. de sal. diæt. t 3. l. de int. aff. XLIV 20. XLV. 14. l. de Cap. vuln. XIX. 6 XX. 6. l. 2. Ep. f. V 39 l. 5 XII. 4. l. 6. f. 3. t. 2. lib. 7. XXXIII. 12 Jung. Foes. p. 303. Lind. Ex. XVI. § 150. Hodieq; verò latiùs quoque accipitur pro omni misto quicquid in unum veluti cumulum densatum spissumq; cogitur, teste Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 9. Latinè *Offa* dicitur. Imò nonnulli haud dubitarunt, de ipso liquore sanguinis in vasis contento usurpare, vocantes *massam sanguineam*; quamvis alii sint, qui hanc catachresin improbent: *Massa* enim in genere Physicè accepta est contradistinctum quid liquori, quando scil particulæ alicujus corporis uncinis veluti inter se connexæ, vel immotæ omninò sunt, vel saltem parvo motu cientur, ut separari non possint, uti haud malè descripsit D. de Cordemoy Diss. I. Phys. p. m 3. Μάζιον diminutivum est, & *mazam*, vel *massam parvam* significat. legitur apud Hipp. lib. 2. de morb. mul. CVI. 10. *Massa* quoque carnea idem, quod *Excrescentia*, legitur apud Hildan. Cent. VI. obs. 17

Massalioticon, (vitiosè *Massilioticon*) μασσαλιωτικὸν, nomen Emplastri, ab authore *Demosthene Massaliota*, quod commendatur ad carbunculos à Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 15. Describitur & ab Æginet. l. 7. c. 13

Massalis, *mosel*, *massarium*, *mater*, i. e. *Mercurius*, Rul. Johns.

Masseter, μασσητήρ, i. e. *mansorius*, *manducatorius*. Epitheton musculorum maxillam circumagentium bicipitum, & triangularium, quorum meminit Hipp. 2. de artic. t. 16. Gal l. 4. Anat. adm c. 2. Descripsit eos Barthol. l. 3. Anat. c. 11. p. 535. Dicitur & *mandibularis*.

Masso, μάσσω, subigo, pinso. Dicitur & μάττω. Compos. ἐκμάσσω etiam *exprimo* significat. Hipp. l. 2. de morb. LIV. 28. Significat μάσσω etiam *tango*, contrecto, Unde ἐμμασσόμενος, i. e. intus contrectans, & manu explorans legitur 3. de artic. 47. Vid. Gal. in comm. Jung. Foes. p. 399.

Masthles, *masthle*, μάσθλης, μάσθλη, significat *corium*, *pellem*. Hipp. lib. 2. de morb. LVII. 8.

Masticatio, μάσησις, idem quod *manducatio*, videlicet cibi commansio, sive comminutio in ore facta; imprimis linguæ auxilio cibum in ore pro arbitrio nostro, quo volumus, impellentis, Gal. l. 11. de U. P. c. 10. ubi τὸ μασσᾶσθαι vocat. Adde Jul. Alex. in not. ad h. l. *Masticationis* necessitatem demonstratam vide apud C. Hofm. comm. ad Gal. LI. de U. P. hum. 793. & Helmont. tr. victus ratio n. 21.

Masticatorium, μάσημα, ἀπομάσημα, est species *Apophlegmatismi sicci*, quæ dentibus *masticatur*; de qua vide Schr. l. 2. c. 68. Morell. l. 2 de form. rem. s. 2. c 6. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 6. s. 4. c. 3. & seqq. *Masticatoriorum* usum in aurium affectibus laudat Barthol. l. 3. An. c. 9.

Mastiche, μαστίχη, *resina lentiscina*, ῥητίνη σχινίνη; est gummi resinosum citrino album, pellucidum, granulatum, benè olens, ex lentisco arbore, præsertim in Chio Insula extillans. De hujus facultatibus vide Gal. l. 7. de S. F. h. tit. Schr. l. 4. cl. 2. n. 391. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 586. seqq. Rhod. ad Scrib. n. 60. Vocatur & *lentiscilachryma*. Keuch. ad Sammonic. p. 127 Latinè etiam usurpatur *mastix*. In Officinis laudatur pro singulari stomachico *Aqua mastichina*.

Mastichelæon, μαστιχέλαιον, i. e. *Oleum mastichinum*, de quo Diosc. l. 1. c. 51

Masticot est impropria cujusmodi calx præter minium, & Cerusam, ex Billichio Johns. Lex. Chym. II. Helmont. dicit *masticot* vocari flavum colorem, quem stannum præbet pictoribus, de lithias. c. 1. n. 9

Mastoides, μαστοειδής, *mammillaris*, vel *potius papilli- aut mamilli-formis*. Est 1. Epitheton processus, sive *apophyseos Ossis temporalis*, papillis mammarum; præsertim vaccinarum similis; de quo vide Barthol. libell. 4. An. c. 6. p. 711. unde par etiam musculorum caput flectentium, quod in illum *mammillarem processum* inseritur, dicitur *mastoïdeum*. Id l. 4. c. 5. p. 567 Deinde tribuitur processibus *nervorum olfactoriorum*, quos descripsit idem, libell. 3. c. 2. p. 671 Dicuntur & à quibusdam *Cornua uteri* processus *mammillares* ob similitudinem, quam habent cum mammis. Gorr.

Mastos, μαστός. Vide *mamma*.

Mastrupatio, item *manstupratio*, vocatur illicita, & Christiano homine indigna titillatio genitalium, & prolectio feminis. Vocatur & *mollities*, de qua videatur Forest. l. 26. obs. 16. in Schol. & Tim. à Guldenklee l. 3. cas. 49

Masucha, μασουχᾶ, *masuaphion*, μασταί-φιον, nomina medicamenti Synonyma, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7 c. 23

Mathalitium, idem quod *Stragula*, ad dormiendum usitata. For. d. l. obs. 14. in Schol.

* Mater, μήτηρ, vocabuli hujus significatio propria notissima est, quando significat fœminam, quæ enixa est prolem, eamque nutriit. Translatum tamen ad varias medicinæ partes hoc vocabulum, v. g. ad Botanicam, quando *Artemisia* dicitur *mater herbarum*, Lobel. & Schr. Ad Anatomiam, quando membranæ cerebrum investientes, exterior quidem crassior, vocatur *mater dura*: interior tenuis, & in anfractus substantiæ cerebri sese insinuans, appellatur *Pia mater*. Barthol. l. 3. Anat. c. 2. Relationem hujus appellationis geminam verosimilem vide in D.D. Hofm. Diss. Anat. ad l. van Horne microcosm. pag. 186. Ad Pharmaciam; dum *Concha margaritifera* vocatur *mater Perlarum*. Vide *Concha margarita*, Schrod. l. 5. cl. 3. n. 83. Ad Chymiam, & Spagyriam, dum *mater* dicitur *metallorum Argentum vivum*, Rul. & Johns. Hinc & *Aqua mercurialis*, quæ omnia metalla in materiam primam reducit, vocatur *mater Aquæ vitæ*. Libav. S. Ch. l. 7. c. 8. & Apoc. Hermet. P. post. T. II. Oper. p. 332. *Luna* quoque vocatur Chymicis *mater*, quemadmodum *Sol Pater*. Th. Chym. Vol. I. p. 201. Vol. IV. pag. 719. 721. 733. 737

Materia, ὕλη. Vide *Hyle*. Dicitur & *Materies*, Rhod. in Lex. Scrib.

Materialista vocatur *mercator*, qui *materiam medicam*, præsertim simplicia, vendit. Ferè idem, quod *Seplasiarius*, Diet. p. 934

Materiatura terminus est barbarus fictus à Gardianio in divisione morborum receptus, dum morbos alios *materiaturæ*, alios Structuræ, aliosutriusq; dixit, teste Plempio Fundam medicinæ l. 4. c. 3. Hauddubiè verò per morbos *materiaturæ* intellexit morbos Intemperiei. Vid. Dogmata nostra med. Gen. Part. II. c. 3. dogm. I. in not.

Mathedoram, id est, Sal gemmæ, Rul. & Johns.

* Mathema, μάθημα. *mathesis*, μάθησις, latè significat omnem Disciplinam. Strictè dicitur de diversis disciplinis, dum comprehendit *Arithmeticam*, *Geometriam*, *Geomantiam*, *Astronomiam*, *Physionomiam*, *Chiromantiam*, *Opticam*, *Architectonicam* &c. Gal. l. de cujusq; animi peccat. notit. & medela c. 2. & 3. Rul. & Johns. in Lex. Parac. aliam finxit distinctionem in *Mathematicam Elementalem*, vel *Elementatam*, quæ habet subjectum corpus visibile, & palpabile; & in *Sydeream*, vel *Adeptam*, cujus subjectum est corpus visibile quidem, sed non tangibile, quale est Sol, aut Luna in aqua apparens. Philos. Sagac. l. 1. c. 8

Matorium est *Ammoniacum*, vel *Galbanum*. Johns. Lex. l. 2

Matos, μάτος, idem quod ζήτησις, *quæstio*. Eror. Onom. p. 74. B. Gal. in expos. voc. Hipp.

Matracium significat Vas ad liquorem aliquem, vel aquam excipiendam utile. Willis usus est pro matula, in Exerc. de Urinis. Blancard. descripsit per sacculum, cui inest Tartarus calcinatus, vel aliud quid, qui etiam interpungitur in modum crucis, ut liquores inde in cella humida resolvantur, in Lex. A. Beguino *matracium* etiam usurpatur pro *Cucurbita*.

Matrimonium, συζυγία, idem quod *Conjugium*, *Connubium*. Vide supra *Conjugium*.

* Matrix, μήτρα, propriè idem est, quod ὑστέρα, *Uterus*. Vide *Hystera*. Chymicis *Matrices omnium rerum* dicuntur *Elementa*. Rul. Joh. Paracelsus tres *matrices* constituit; unam *Aquam*, super qua Spiritus Dei quievit. Alteram *matricem mundi*, & *Adæ*; & tertiam *Matricem omnium hominum* Evam, Param. l. 4. de orig. morb. matric. item tr. de Caduco *matricis*, ubi *Uterum mulierem* vocat *mundum parvum*. Denotat igitur Chymicis *matrix* id, in quo corpora naturalia primùm oriuntur, foventur, & incrementum capiunt, perficiunturque, Libav. T. IV oper. p. 175. ex quo loco etiam patet, *matrices* dividi posse in *Nativas*, & *Peregrinas*. Accipitur ab ijsdem etiam pro *vase*, vel *Ovo Philosophico*, in quo operationes lapidis Philosophici parandi perficiuntur, de quo vide Th. Chym. Vol. I. p. 506. Partem quoque mediam stirpium post corticem, & lignum tertiam *matricem* vocari, alijs verò Cor, aliis medullam, scribit Joh. Costæus de nat. stirp. l. 1. c. 8. p. m 40.

Matto, μάττω, μάττομαι, idem quod ζητέω, *quæro*. Unde ἐσμάττεσθαι, *inquirere*, *investigare* significat, quo verbo aliquoties usus Hipp. 2. de art. t. 27. & 47. l. 1. de morb. mul. XCVI. 24. Ita & καταμάττεσθαι idem notat, l. de int. aff. VII. 26. XXX. 37. Jung. Foes. p. 399 Aliâ: & μάττειν pro μάσσειν ponitur, & significat *pinsere*, miscere, Lind. Ex. XVI. §. 149

Matula, ἀμίς, *matella*, significat vas urinarium, in quod urina mittitur. Pro inspectione

næ urinæ debet esse vitreum, & purum. Meminit Gal. l. 1. de diff. resp. c. 12

Maturatio, πεπασμὸς, πέπανσις, propriè sumitur de arborum fructibus, cùm ex immaturitate maturitatem adepti sunt. Per abusionem verò de nostris corporibus, cùm humores excrementitii cocti fuerint. Erotian. in Onom. p. m. 87. D. Vide notas Eustachii ad h. l. Differt à *Coctione*, πέψει, quòd hæc sit alimentorum; illa verò succis excrementitiis, aut vitiosis tribuatur. Est enim πέπανσις, cum materia noxia morbum efficiens devicta est, ac superata vi naturæ, ut ad exeundum sit habilis. Diet. n. 668 In hac significatione sæpè usus Hipp. 1. Epid. s. 1. t. 27. s. 2 t. 43. 45. l. 6. s. 5. t. 6. Plura loca vide apud Foes. p. 492. medicamenta hujusmodi *maturationem* promoventia vocantur *maturantia*, πεπαντικὰ, quò & in specie *Suppurantia*, ἐμπυϊσκοντα, pertinent Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 31. Hinc & Rul. *maturativa* hoc sensu descripsit. Apud Chymicos *maturatio* est exaltatio è rudi cruditate ad *maturum*, & perfectum. Estque quadruplex: *Digestio*, & *Circulatio*, *Fermentatio*, & *Projectio*, de quibus singulis suis in locis. Rul. & Johns. De *maturatione metallorum*, & *Auro volatili* vide Th. Chym. Vol. IV. p. 361

Maturus, πέπων, dicitur de omnibus; quæ ex coctione suam perfectionem acquisiverunt, v. g. de fructibus, de humoribus, de excrementis, Hipp. 1. aph. 22. Jung. Dieter. d. l. Opponitur τῷ ὠμῷ, *crudo*, de quo suprà.

Matutinus, ὄρθριος, dicitur de ea diei parte, quæ *mane* vocatur. Vide *mane*. Respondet veri, & est calidum, & humidum tempus. Mercur. l. 3. V. L. c. 1. ex Oribasio. Comprehendit interdum, & *antelucanas* horas, vel diluculum. Eo tempore corporis, & ingenij vires vigere testatur unà cum experientia quotidiana Lang. l. 1. ep. 55

* Maxilla, γνάθος, *mala*. Vide *Gena*; *Gnathos*.

Maxeinos, μάξεινος, *maxinus*, nomen piscis, qui & *Asellus*, & *Gallerida* dicitur. Alij legunt μύξινος. Lind. Ex. XI. §. 34

† Maza Vet. pulticula ex polenta; & aqua Valles. in Hipp. de Victu.

Maza, μάζα, μάζιον. Vide *Massa*.

Meatus, πόρος, terminus in medicina usitatissimus, notans viam, per quam humores, spiritus, excrementa, vapores, flatus, vel influunt, vel effluunt. Unde *meatus* à Gal. quoq; divisi sunt in *sensibiles*, & *insensibiles*, *apertos*, & *latentes*. Sub sensibilibus, & apertis comprehenduntur, & vasa canales, cavitates, & pori cutanei, qui κατ' ἐξοχὴν in lib. de diff. febrium alibique πόροι, *meatus* vocantur, de quibus vide Barth. l. 1. Anat. c. 2. Ita Herophilus *meatum*, sive πόρον, simpliciter appellavit *Nervum opticum*, qui à cerebro ad oculum pertinet, sensibilis spiritus viam, teste Gal. l. 1. de sympt. causs. c. 2. *Meatus auditorius*, πόρος ἀκουστικὸς vocatur, qui in osse petroso est anfractuosus, Gal. l. 11. de U. P. c. 12. Apud Barthol. *meatus cochlearis*, *tortuosus*, *cæcus*, *capreolaris* dictus, libell. 4. c. 6 *Meatus genitalis* est, qui semen, & genituram à testibus haustam ad penis radicem defert, & juxta radicem vesicæ varicosus existit, unde & *Varicosus parastata* appellatur, Gal. l. de sem. c. 15. Bartholol. l. 1. c. 13. *Meatus cysticus* vocatur ductus à cervice vesicæ felleæ procedens, & in communem ductum cholodochum desinens, Id. d. l. c. 15. *Latentes*, & *insensibiles* sunt meatus parvi, & visum fugientes, non solùm partium superficiem occupantes, sed & per totam carnis, ossium, cartilaginum, nervorum, ligamentorum &c. substantiam disseminati, à quorum ordine, vel per caussas externas, vel internas, turbato, variæ ægritudines oriri possunt ac solent. Gorr.

Mechane, μηχανὴ. Vide *Machina*.

Mechanica, μηχανικὴ, vocatur *Ars manuaria*, quæ aliàs *Opificium* dicitur. Qua ratione illas artes cum medicina comparaverit Galenus, lege in lib. ad Thrasybul c. 24. seqq. Ita Linden. non veretur, præferre *mechanicum* in sua arte excellentem duodecadi Doctorum, qui præter inane nomen nil sunt, Ex. II. §. 36. Quandoq; verò strictiùs sumitur vocabulum pro illa duntaxat arte, quæ succurrit nobis in illis difficultatibus, quas præter naturam molimur, & in quibus naturam ipsam vincimus. Hinc & *Mechanici* dicebantur, μηχανικοὶ, illi, qui præstabant in excogitandis artificiosis instrumentis, quibus onera sublevantur, ex Vitruv. C. Hofm. in Gal. LL. de U. P. n. 477. Helmot. ad Chymiam applicare non dubitavit, uti patet ex tr. de febr. c. 9. n. 16. 26. Paracelsus verò more solito planè abusivè sumsit, tribuens *Mechanicam* cœlo, sideribus, homini, morbis, passim in Paramir. l. 3 Tr. 1. in Fragmentis passim, in specie, in fragm. ad Tom. III. referendis, ubi describit *Mechanicam morborum*, quæ tractat, quomodo morbi fabricentur.

Mechanopoeotica, μηχανοποιητικὴ, est inventio artis aquaticæ, ut fontium in aerem pulsorum, syringarum, aquarum, exaltationum per fistulas, & ventilia, folles, ac similia. Dorn. Rul. Johns. in Lex.

Mechili Paracelso dicuntur hominum quoddam genus monstrosum, quamvis non constare possit, quales sint, annumerat *Gigantibus*, *Cyclo-*

Cyclopibus, *& Loripedibus*, tr. Philos. ad Athen. l. 1. tex t. 24

MECHOACANNA, nomen purgantis radicis, quæ & *Bryonia Indica Oriental.* aut *Rhabarbarum album* vocatur, cujus historiam, & vires prolixè de scripsit Rolfink. de purgant. sect. 2. art. 2. Schroder. l. 4. cl. 3. n. 428. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Gialappa vocatur *mechoacanna nigra*.

* MECONIUM, μηκώνιον, Latinè *Papaverculum*, à μήκων, quod *Papaver* significat: Homonymon est. *Propriè*, & quidem latè notat succum Papaveris concretum, & ita confunditur cum Opio, Gal. l. 3. de S. Fac. c. 20. l. 1. de C. M. P. G. c. 4. l. 2. de Antid. c. 7. Alij tamen accuratiores differentiam inter *Opium*, *& meconium* constituunt, illud dicentes *Lachrymam*, quæ stillat ex capitibus papaveris maturescentibus, & leviter incisis, hoc verò succum ex capitibus, & folijs, vel ex tota stirpe coctis vel expressis paratum, & concretum, Opio viliorem, & ignaviorem. Dioscor. l. 4. c. 65. Plin. l. 20. c. 18. Rhod. ad Scrib. n. 22. & 86. Schrod. l. 4. cl. 2. num. 314. Impropriè, & propter aliquam coloris, & consistentiæ similitudinem, dicitur de excremento, quod ex toto fœtus nutrimento in utero, in urinaculo congeri solitum, toto uteri gestationis tempore, Gal. l. An animal sit id, quod in utero est, c. 5. Verùm potius est excrementum, quod in intestino cœco infantis, utpote grandiori, quàm in adultis continetur.

MECOS, μῆκος. Vide *Longitudo*.

MEDEA, Μήδεια, nomen proprium (1) Incantatricis, vel veneficæ, quæ uxor Jasonis, quam Euripides introduxit in Tragœd. ejusq; meminit Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 3. (2) nomen medicamenti, quod parabatur ex sulphure, & humido bitumine. Hoc illitum alij corpori, statim accendit, ubi calor in id inciderat, uti scribit Gal. l. 3. de Temper. c. 2. (3) nomen alicujus gemmæ, ita dictæ, quia reperta primùm creditur ab illa venefica *medea*. Sed fortassis verius vocaretur *Lapis medus*, quia adfertur è regione *medorum*. Estq; niger, habens venam aurei coloris, reddens succum croceum, & saporem vini. Laudatur præsertim à magis contrà ebrietatem, & ad amorem conciliandum. Rul. existimat, esse speciem *Hematitis nigri*, qui reddit succum croceum. Conspicitur, & in Cherussia Germaniæ regione, ubi etiam ipse *Hematites niger*, licet venæ non sint adeò coloris aurei, sed palleant. Meminit hujus Gemmæ Plin. l. 37. c. 10 Rul. & Johns.

MEDELA, θεραπεία, ἴασις, idem, quod *Curatio*, *Sanatio*. Vide *Cura*.

MEDENI Paracelso notat exulcerationem cutaneam, similem Furunculis, Formicis &c. l. 5. de exulcerationibus, alijsq; symptom. Gal. c. 6. Unde, & *Vena medena* dicuntur ulcera in manibus, & pedibus, quæ aliàs *Dracunculi* vocantur. Appellatur, & *Vena Saniosa*. Walth. Sylv. medic. p. 1474. Apud Avic. describitur, quod sit affectus corporis externus, quando pustula quædam in ambitu oritur, & posteà fit vesicula, è qua egreditur aliquid rubrum ad nigredinem, declive, & posteà non cessat prolongari, quasi in veritate esset vermis. Unde, & nonnulli existimarunt, quod sit animal, ita vocatum à loco *medina*, ubi frequens fuit Avic. l. 4 fen. 3. tr. 3. c. 21. Integrum etiam de hoc morbo tractatum conscripsit G. H. Velschius medicus Augustanus.

MEDIANA vena vulgò dicitur vena illa sub cubiti flexura, Avic. *Nigra*, *ramus Basilicæ*, & plerunq; secari potest absq; periculo, quia nullus subjacet nervus nec arteria. Bartholin. libell. 1. An. c. 7. p. 642

* MEDIANUM, *mediastinum*, Latinis Anatomicis vocatur duplicata membrana, thoracis cavitatem, & pulmones in duas partes veluti dispescens. Estq; reverà *duplicata pleura*, quæ pleura sub costis dicitur ὑμὴν ὑπεζωκώς, membrana *succingens*. Mediastinum verò ὑμὴν διάφραττον, *intersepiens*, Gal. l. 6. de U. P. c. 3. Barthol. l. 2. Anat. c. 4. *Medianum* etiam de *Mesenterio* dictum fuisse, licet colligere ex Vesal. l. 5. de H. C. F. c. 6. in princip. Ita, & *Septum* illud *Cerebri* pellucidum, quod intercedit ventriculum ejus dextrum, & sinistrum, anteriores vulgò dictos, vocatur *mediastinum cerebri*. Barthol. l. 3. An. c. 6. p. 492. *Medianum* quoque vocatur trabs transversa grandior, quæ ab una domus parte ad alteram protenditur, & aliàs trabes minores sustinet. Gr. μεσόδμη. Hipp. 4. de art. t. 43. Gal. in comm. ad h. l. Foel. p. 408. Vide *mesodme*.

† MEDICA herba fœnum burgundicum Joan. Ruellius in nomenclatura rei veterin.

* MEDICAMENTUM, φάρμακον, est valdè πολύσημον. Interdum nimis latè sumitur pro omni eo, quod nostram naturam alterare potest, Gal. l. 1. de S. Fac. c. 1. & ita venena quoque φάρμακα, *medicamenta*, dicuntur. Nimis strictè accipitur, quando significat purgans cùm per superiora, tum per inferiora, v. gr. apud Hippocrat. lib 7. Epidem. VIII. 2. Intermedia significatio receptissima est, quando idem notat, quod *Remedium*, *Auxilium*, *Indicatum medicum*; & ita *medicamentum* est, quo homines conservantur, aut curantur. Ubi quidem generaliùs omnis apparatus, & materia quæ humanam naturam, quaqua ratione dispositionem

ejus mutando, conservare apta nata est; & ita *Alimenta* quoque complectitur, uti patet ex loco Hipp. 3. de purgant. in princ. sed acceptio hæc rarior est. Propria magis notio *medicamenti* ad illa solùm spectat, quæ vim non alendi habent, sed agendi in corpus, & naturam, aut invitandi, aut irritandi in officium, quoties id ignavius obit; uti eleganter scripsit Linden. Ex. XII. §. 39. seq. Rectè commendantur ex Herophilo, quòd sint *Divinum munus*. Prorsus enim, quod tactus Divinus efficere potest, id præstant *medicamenta* usu, experientiaq; probata Scribon. in Epist. ad Callistum in princ. Unde, & Gal. *manus Deorum* vocavit. De definitione, divisionibusq; diversis vide passim apud Institutionistas, & si placet, in Dogmat. nostr. P. VI. c. 1. seq. Jung. & Dieter. n. 886.

MEDICATRINA, ἰατρεῖον. Vide *Jatreion*.

† MEDICINA vox, origine Græca Μεδέω enim & Μεδέω est Curo unde Curatores sanitatis Κατ' ἐξοχὴν medici sunt vocati Mars. Cagnat Variarum observa lib. 2. c. 15

MEDICINA homonymon est. Vel enim idem significat, quod *medicamentum*, φάρμακον, de quo p. 2. Vel sumitur pro *Arte medica*, Græcè ἰατρικὴ dicta. Vide *Jatrice*. Est scientia sanandi, non nocendi, Scribon. d. l.

MEDICINALES DIES vocantur in morbis acutis illi, qui nec Critici sunt, nec indices, & ita ad applicanda, & propinanda remedia, præsertim evacuantia, commodi. Aliàs, & *Vacui* nonnullis appellantur.

MEDICON, μηδικὸν, epitheten pharmaci deleterij, sive venenati, estq; idem, quod *Pharicum*, notante Rhod. ad Scribon. n. 195.

MEDICUS, ἰατρός. Vide *Jatros*. *Medici* sæpe etiam vocantur in plurali *medentes*.

MEDIMNOS, μέδιμνος, *medimnus*, nomen mensuræ aridorum Atticæ, sed agricolis frequentior, quàm medicis, ob magnitudinem. Continet Chœnicas 48. h. e. 108. libras mensurales, seu modios 6. non medicos quidem, sed georgicos.

Ejus nota fuit $\overset{\varepsilon}{\mu}$ apud Græcos, Gorr. meminit, & Æginet. l. 7. de pond. & mensur. in fin. h. t. c. 2. & alibi.

MEDIOCRITAS, *mediocris*, μεσότης, μετριότης, τὸ μέτριον, σύμμετρον, est nihil aliud, quàm modus, & ratio temperandæ utriq; extremitati, qua defectus, qua nimietatis viventis, quæ, uti in omni re optima, ita quoque in sanitatis negotio medico maximè observanda, uti patet ex Galen. l. 5. de san. tu. c. 2. Jung. Dieter. Jatr. num. 545. *mediocritas* est illud, quod unicuiq; naturæ, ætati, & regioni convenit.

Huic assuefieri debet quilibet, ut sanus conservetur.

MEDITATIO, μελέτη, μελεδών, μελεδών, idem, quod *Cura*, *Exercitatio*. Dicitur, & ἐπιμέλεια. Vide *Cura*. Græca vocabula passim occurrunt apud Hipp. quæ loca collegit Foes. in Oecon. p. 404. 405. Spagyricis *meditatio* dicitur, quoties cum aliquo alio colloquium habetur internum, qui tamen non videtur. Ut cum Deo ipsum invocando, vel cum seipso, vel proprio Angelo bono, Rul. Laudant etiam propterea *Philosophiam meditativam*, ceu à qua per Spagyricam ad veram, & adeptam sapientiam tutissimum fieri transitum sibi persuadent, cujus *Philosophiæ* primus gradus dicitur *meditativum studium*, quod est inquisitio sedula veri, & oblivio mundani, quantumvis necessarij. Verùm hoc studium sapit Enthusiasmum Vid. Th. Chym. Vol. I. p. 399. seqq.

MEDITULLIUM, ἐγκάρδιον. Vide *Encardion*.

MEDIUS, μέσος, μέτριος, varijs accipitur modis, prout de varijs rebus prædicatur. In genere, & communiter *medium* illud dicitur, quod inter duo extrema est, sive æqualiter, & Arithmeticè, sive proportionaliter, & Geometricè; in qua posteriori significatione idem est, quod σύμμετρον, *moderatum*, aut mediocre. Ad priorem verò significationem pertinet, quando *Umbilicus* vocatur *medium* ventris, imò totius hominis. Æqualiter enim distant partes extremæ omnes ab umbilico. Keuchen. ad Sammon. p. 188. Item *media figura membrorum*, quæ est inter pronam, & supinam, aut quæ nec habet musculum agentem, neque violenter patientem, Galen. l. 2. de mot. musc. c. 3. *Medius digitus* quis sit, vide *Dactylos*. Analogicè etiam alijs tribuitur, v. g. *Vita media* dicitur ἐνέργεια animæ operationibus quidem suis, sed non vitalibus instructæ, ad quas tamen ei regressus dari potest, de qua vita media prolixius disseruit Kerger. de ferment. s. 1. c. 6. p. 48. seqq. An fortassis Paracelsus in suis scriptis eam intellexit, quando aliquoties meminit illius? Porrò *medium* quoq; idem significat, quod ἀδιάφορον, *indifferens*: ita *Res non naturales* possunt dici *mediæ*, vel *medio* modo se habere ad sanitatem, & morbum. Dogm. nostr. P. I. c. 6. p. 72. Quò pertinet ea quoque Notio, quando *media* ponuntur pro instrumentis medicis. Ita res Diætæ, medicamenta, & Chirurgicæ operationes sunt *media*, quibus medicus utitur ad finem suum obtinendum, hoc est, instrumenta, seu materiæ medicæ. Ænigmaticè, sive Spagyricè tandem *medium Cœli* vocatur *luna*, *& margesid alba*, Rul. & Johns. Alia *media* in opere Spagyrico vide in Theatr. Chym. Vol. I. p. 425. 432. 436. *Media mineralia* ijs quoque appellantur, quæ mediam obtinent naturam inter me-

metalla, & lapides, quando scil. liquescunt, ut metalla non verò producuntur malleo, sed dissiliunt, ut lapides; quo pertinent omnes margaritæ, & plura alia, de quibus vide d. l. p. 204, 205.

Medo, idem, quod *mulsum*, vel *Aqua mulsa*. Vide *Hydromeli*.

*Medulla, μυελός, de diversis corporibus & partibus dicitur. 1. de substantia pingui, albicante, sensus experte, in cavis ossium contenta, de qua controverti solet: an humoribus, aut partibus solidis annumerari debeat? Gal. defendit, esse ossium alimentum, l. 3. de fac. nat. c. 15. & l. 11. de U. P. c. 18. Junge C. Hofm. in Comm. ad LL. de U. P. n. 847. seq: & Instit. l. 2. c. 131. Deinde de ipsa cerebri substantia quæ vocatur à quibusdam μυελός, ἐγκεφαλίτης, *medulla cerebralis*; vel τὸ ἐγκέφαλος; cerebri Gal. l. 8. de U. P. c 4. Vid. & Keuch. ad Sammonic. p. 186. quam vis hodieq; recentiores interiorem saltem ejus portionem duriorem, candidioremq;, in qua siti sunt ventriculi, vel sinus, hoc nomine insignire soleant, Barthol. l. 3. Anat. c. 3. ad differentiam exterioris partis, cinericij coloris, quæ *Cortex* appellatur. Porrò, & portio cerebri prolongata per vertebras colli, dorsi, & lumborum, usque ad os sacrum, etiam dicitur μυελὸς ῥαχίτης, *Medulla spinalis*. Galen. lib. 1 de motu muscul. c. 1. Jung. Barthol. libell. 3. Anat. c. 3. Hipp. dicitur μυελὸς νωτιαῖος, *medulla dorsalis*, 5. aph. 18. Vide Dier. n. 556. Hujus accuratam Anatomen, & artificiosam exemtionem è sua theca, vel sede osseâ tradidisse Blasium, patet ex Henr. Oldenburgij s Actis Philosoph. Anno 1666 m. Februario. Aliàs vocabulum *medullæ* etiam latius accipitur, dum per metaphoram solemus ita appellare, quod in omni re optimum est, uti demonstravit Libav. tr de Igne Nat. c. 49. Schroderus æquivocationem vocabuli ita expedijt: *Medulla* in mineralogia partem molliusculam denotat, quæ in saxis nonnunquam reperitur, (cujus varias species refert Rul. in Lex. quæ non sunt hujus loci.) In Phytologia mediam cujus libet partem molliorem ac præstantiorem refert, quam, & *cor, matricem ve* appellant. (Huc pertinet etiam ἐγκάρδιον, *meditullium*.) In Zoologia adipem significat, in ossium medietate contentam vel molliorem illam substantiam, quæ in spina, & cranio est, l. 1. cap. 2. Catalogum *medullarum officinalium* vide apud eundem, l. 2. c. 31. *Medullaris cura* Paracelso dicitur, quando morbi radices in *medulla* ossium quoque infixæ sunt, de qua videatur l. 7. de morb. Gall. orig. causs. & cur. c. 10. & l. 8. c. 2.

Megalejon, μεγαλεῖον; Latinè *magnale*; de quo suprà. Aliàs μεγαλεῖον est quoque nomen unguenti, à *megaleo* authore, qui composuit, quod & *mendesium*, μενδήσιον, alio nomine à patria ipsius appellari, vult Gal. lib. 2. de C. M. S. L. cap. 2. Verùm Dioscorid. distincta esse unguenta *megaleum, & mendesium*, docet l. 1. c. 69. & 71: Jung. Hier. Mercur. l. 2. V. L. c. 19. Clem. Alexandr. maluit, *megallium* appellari, à *megallo*; vel *megallio*, Siculo inventore. Confer. ad Saraceni Scholia in c. loc. Dioscor.

Megalocoelos, μεγαλόκοιλος, *ventricosus*, idem, quod προγάστωρ, *ventre prominulo præditus*, cui venter inferior cum intestinis justo amplior est, Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 1.

Megalophonos, μεγαλόφωνος, qui magnam edit vocem aut *vociferatur*, ideò, quia lato est thorace, & calore nativo multo præditus; Hipp. 6. Epid. s. 4. t. 24.

*Megalosplanchnos, μεγαλόσπλαγχνος, dicitur Hippocrati js, cui magna, & elata in tumorem sunt viscera; & quidem præter naturaliter ob tumorem aliquem p. n. sive scirrhum, sive œdema, sive inflammationem, Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 9. & 12. Gal. in comm. ad h. l. Dicitur, & vinum οἶνος μεγαλόσπλαγχνος, effectivè, hoc est, viscera in molem attollens, seu magna viscera faciens, d. l. t. 2. Alioqui etiam in bonam partem sumitur, significans *generosum*, cujus eximiæ sunt corporis, animique virtutes. Vide Foes. p. 400.

Megalotechnos, μεγαλότεχνος, idem, quod *mechanicus*. C. Hofm. C. in Galen. LL. de U. P. m. 249.

Megas, *megethos*, μέγας, μέγεθος, *magnus*, *magnitudo*. Vide *magnitudo*.

Meio, ὀμείω, idem, quod *mingo*, h. e. urinam reddo. Vide *mictio*.

Meiosis, μείωσις, Lat. *Imminutio*. Vel idem est, quod μινύθησις. Vide *Imminutio*. In qua significatione usurpat Hipp. l. 1. de Diæt. XL. 48; XIIX. 12. l. 2. Epid. s. l. 67. Vel significat tempus illud in morborum circuitu, in quo ex febris magnitudine aliquid demitur. Foes. p. 402.

Meirakion, μειράκιον, *adolescens*, scil. qui ætatem agit ab anno 18 ad 25. notante Gal. ad 5 aph. 9. Usus aliàs vocabulo hoc Hippocr. 2. aph. 13. Vide Dieter. n. 525.

Meiuros, μείουρος. Vide *myuros*.

†. Mel Cassiæ, pulpa Cassiæ Franc. Sanchez. pharm. l. 3. c. 8.

Mel, μέλι, quid sit, notum est; videlicet succus quidam dulcis, ex floribus varijs ab apibus elicitus, in illis proprio mellifico fermento, & calore elaboratus, & iterum per os excretus, in alvearijs artificiosissimè cera ac propoli mistus atq; depositus, consistentia neq; nimis dilutus,

neq; nimis crassus, odore ac sapore jucundus, cum aliqua acrimonia. Cujus historiam, electionem, facultates, & præparandi modos vide passim in Authoribus, videlicet Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 39. & alibi sæpius, quæ loca inquiri possunt in Theatro Mundellæ. Diosc. l. 2. c. 101. seq. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 94. Aldrov. l. 1. de Insect. cap. 2. Fr. Hofm. in Clav. ad Schroder. c. l. Bruyerin. de re cibar. l. 10. c. 7. C. Hofm. Inst. l. 5. c. 14. alijsq; pluribus. Jung. Junken. Chym. Exp. Cur P. 1. s. 2. c. 8. p. 132. seq. Catalogum *Mellium Officinalium* vide apud D. Schroder. l. 2. c. 84 ut & in Dispensatorijs. *Mel Cedrinum* Hipp. dicitur, quod ex Cedris roris modo defluit, & corijs super terram extensis, excussisq; arboribus in ollas, & fictilia excipitur, *melq; roscidum*, vel *aereum* vocatur; estq; vel ipsa *manna*, vel huic affine. Legitur l. de Ulcer. IX. 3. *Mel Vitrioli* vocatur ejus *Oleum Saccharinum*, vel verum ejusdem *Sulphur*, cujus præparationem tradit Libav. Alchym Pharmac. cap. 28. *Mel arundinaceum Canna* idem est, quod *Saccharum*, de quo suo loco.

Melæna, μέλαινα, Lat. *Nigra*, à masc. μέλας, *niger*, κατ' ἐξοχὴν morbum significare ex atra bile ortum, vult Gal. in expos. voc. Hipp.

Melanagoga, μελαναγωγά, vocantur medicamenta atram bilem evacuantia vulgo credita. Blas. Med. Univ. p. 61. 85. multiq; alij Authores.

Melanchloros, μελάγχλωρος, epitheton à nigro, viridiq; colore desumtum, duorum diversorum medicamentorum: unius quidem *Trochiscorum*, apud Ægin. l. 7. c. 12. circa fin. & alterius *Emplastri*, d. l. c. 17. ad nervorum vulnera, & cruentis apti.

* Melancholia, μελαγχολία. In hujus vocabuli explicatione quemadmodum plerique omnes consentiunt, duo præcipuè denotare: 1. *Humorem* aliquem excrementitium, naturalem, & præternaturalem. 2. *Morbum*; ita in utriusq; determinatione gravissimæ adhuc occurrunt tricæ, & difficultates, ob sententiarum & opinionum varietatem, quas omnes ventilare excederet instituti nostri limites. Libet saltem succinctè utramq; significationem proponere. Quando *melancholia* humorem significat, intellexerunt Veteres, Gal. & ejus sectatores, humorem fœculentum, crassum, frigidum, & siccum, *fæcem sanguinis*, naturalem tamen, & benignum, in liene collectum, & secretum. Enimverò quia talis limus sanguinis neque in hoc viscere reperitur, neque etiam alia loca excretoria adsunt, per quæ eliminetur illud excrementum è corpore; nobis verosimilius hactenus visum fuit, per *melancholiam*, vel *melancholicum humorem* naturalem intelligere *succum Pancreaticum*, sive liquorem illum limpidum, in Pancreate glanduloso vulgari collectum, & per peculiarem ductum Pancreaticum, vel Virsungianum dictum, ad intestinum duodenum una cum bile delatum, unaq; cum materia fecum alvi excretum. De cujus origine integram Exercitationem conscripsit Regn. de Graef. h. tit. quamvis quoad usum illius liquoris nondum eidem, aut alijs consentiamus. Per *melancholiam* verò *præternaturalem* intelligendus nobis videtur idem *Humor Pancreaticus* diversimodè corruptus, & præternaturaliter constitutus, ob sanguinis vitiosam variam diathesin, quam sequi solet, præsertim vero, si acidior, & vitriolaceæ, aut penitus corrosivæ acidæ naturæ fuerit, ubi *Atræ Bilis* titulo insigniri commodè poterit, ex veterum hypothesi. Vide suprà *Bilis Atra*. Cui hæc non arriserint, illi liberum esto, certiora, & meliora proferre, nosq; paratos inveniet ad suffragium. In altera significatione, qua *melancholia* morbum denotat, communis consensus est, quòd intelligatur *Delirij* species cum tristitia, & metu, sine causa evidente, oborta. Nec dissensus occurrit circa divisionem in *melancholiam Essentialem*, vel *Idiopathicam*, & *Consensualem*, sive *Sympathicam*: quo pertinent *melancholia Hypochondriaca*, *Uterina* &c. Verùm circa causarum internarum expositionem minimè inter se convenir unt, ob anteà dictam humoris *melancholici* ignorantiam. In hac discrepantia, & obscuritate nobis præ omnibus perplacet descriptio *melancholiæ* à Cl. Willis proposita, tr. Anim. Brut. P. II. cap. 11: ubi demonstrat, mixtum esse morbum cerebri, & cordis, à spirituum animalium, & vitalium vitio ac inordinatione procedentem; ex qua hypothesi hac plenior definitio dati poterit: *Melancholia* est delirium, vel continuum, vel interruptum, absque febre, & furore, cum tristitia, & metu, profundis sermonibus, absurdis, & interdum desperatis, actionibus etiam quandoque ineptis, sibi, alijsve noxijs, insomnijs terrificis, vigilijs; aliquando etiam cum inflatione hypochondriorum, ructibus, murmure, difficili respiratione, anxietate circa præcordia, tinnitu aurium, proveniens à spirituum animalium, & sanguinis impuritate p. n. diversimodè acida, vel austera, aut acerba vitriolacea, intemperiem Cordi, & cerebro *melancholicam* cum obstructionibus viscerum inferente. Jungatur, si placet, Dieter. n. 526. Observationes varias apud Schenk. & alios Authores reperies, quos allegatos videbis in Eph. Nat. Cur. An. III. Observ. 148. Adde C. Rejes. C. El. q. 27. n. 21. seq. & de Hypochondriaca, q. 73. A Chymicis vel Spagyricis *melancholiam* quoque vocari ipsum

Lapidem Philosophorum, patet ex Th. Chym. Vol. IV. p. 718. 727

MELANCHRUS, μελάγχρως, dicitur, qui nigro vel *atro colore præditus* est, aut qui ictero nigro laborat. Hipp. l. 6. Epid. l. 2. t. 36. quamvis nonnulli legant μελαγχλωρος. Foes. p. 402. Linden. Ex. IV. §. 82

MELANDERINOS, μελανδέρινος, nomen piscis, *melanuro* similis, quem *Sargum alterum* vocat Aldrov. l. 2. de pisc. cap. 17. ubi ejus historiam vide. Meminit & J. Alex. l. 14. Sal. c. 10

MELANORRHIZON, μελανόρριζον, i. e. *nigras radices habens*. In specie de Helleboro nigro dicitur. Gorr.

MELANPSITHIUM, μελαμψίθιον, nomen vini passi, quod crassum est, multi nutrimenti, uti notavit ex Diosc. l. 5. c. 9. Linden. Ex. X. §. 103

MELANTERIA, μελαντηρία, succus est in metallis concrescens, coloris nigri, quamvis exiccatus plerumq; evadat cinereus. Valdè adstringit, simul tamen vim causticam obtinet, quemadmodum *misy*. Quidam *Atramentum metallicum* nominant. Dioscor. lib. 5. c. 118. Gal. l. 9. de S. Fac. h. tit. Vocatur, & *Creta sutoria*, *Aramentum sutorium*. Rhod. in Lex. Scribon. pag. 408. Datur, & *friabilis melanteria*, teste Chiocco, mus. Calceol. s. 4. p. 475. Rulandus verò, & Johnson. descripserunt, quòd species Chalcanthi, sive Vitrioli, fusci in cœruleo coloris; duplicemq; constituerunt, quarum quædam in faucibus cuniculorum, è quibus æs eruitur, salis modo concrescit; quædam in summa facie cuniculorum coit, estq; terrena. Arabes *bitriam* dicunt. Aliàs *melanterion* quoque est clavorum veterum ferreorum rasura. Idem.

MELANTHELÆON, μελανθέλαιον, i. e. *oleum è semine nigellæ expressum*, Diosc. l. 1. c. 46

MELANUROS, μελάνουρος, piscis vocatur saxatilis, aut in arenosis littoribus degens, cujus historiam, & usum in cibo, & medicina tradit Aldrov. l. 1. de pisc. c. 13

MELAONES, *melones*, vermiculi nigri, qui contriti odorem bonum reddunt; mense majo in prato reperiuntur: Item scarabæi viridis genus, luteo auri colore lucens. Rul. & Johns.

MELAS, μέλας, *niger*, *ater*. Ita vocatur species coloris obscurissima, & infima, quæ ob id alium nullum recipit; contrà quàm Albus, cùm sit summus, cœteros admittit omnes, & se interim remittit. Lind. Ex XVI. §. 109. Diet n. 528. Reliqui ergò colores sunt medij, Gal. l. 1. meth. med. cap. 7. Verùm etiam μέλας, strictè accipitur 1. pro Veratro, vel *helleboro nigro*, ap. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 11. in fœminino μέλαινα pro atrabile, l. 2. de morb. LXXI. 2. In neutro μέλαν ponitur aliquando pro *Cinere Cyprio*, quo ad oculos utimur, Hipp. l. 2. de morb. mul. ubi tamen vitiosè legitur μέλανθιον. Aliquando pro *excrementis*, 4. aph. 25. 1. Prorrh. s. 3. t. 36. 37. 38. Interdum additur certum substantivum, v. g. μέλαν φάρμακον, *nigrum medicamentum*, Hipp. l. de cap. vuln. XX. 5. & in Spurijs ad l. 1. de morb. mul. II. 8. Aut. epitheton, v. g. γραφικὸν, scriptorium, & ita notat *atramentum*, Gal. & Æginet. passim. *Emplastrum* quoq; vocatur μέλας, apud Aet. l. 15. quod aliàs proprio nomine ὕσια vocatur, vim habens anodynam, & siccantem. *Trochiscorum* quoq; nomen μέλας apud eundem legitur, citante Gorræo. Vide etiam *Niger*. *Nigredo*.

MELASMA, μέλασμα, vocatur species *sugillati*, vel ἐκχυμώματος, quando nigrescit, For. l. 5. Chirurg. Obs. 9. Schol. Differt à *peliomate*, ubi pars saltem livet.

MELASMOS, μελασμὸς, *nigrities*, *nigredo*, effectus frigidi, Hipp. 5. aph. 17. Vide *Niger*.

MELCA, μέλκα, edulij quoddam genus fuit apud Romanos, & sine dubio ὀξυγάλακτος species, refrigerantis, & humectantis. Constantinus Cæsar. lib. 18. de agricult. citante Gorræo docet, *melcam* nihil aliud fuisse, quàm lac repositum & reconditum in fictile novum, ferventi aceto prius perfusum, atq; imbutum. Inde verò secretionem feri à crassiore lactis substantia fieri constat, quam per grumos concrescere verosimile est, eamq; oblonij speciem fieri, quæ Gallis *du laict caillè* dicitur, Gorr. meminit Gal. l. 7. meth. med. c. 4. Jung. Jul. Alexandr. in not. ad h. l. Linden. Ex. XVI. §. 124. Keuchen. existimat, μέλκας idem esse, quod *Lac* simpliciter, Not. ad Sammonic. p. 159.

† Μέλκα apud Gal. 7. meth. med. c. 4. quale sit edulij genus hodie ignoratum scribit massar. Pract. lib 7. cap. 2. Gorræus in Definit: Medic. ex Paulo lib. 3. cap. 37. colligit fuisse ex lacte paratum.

MELE, μήλη, vocatur *specillum*, sive instrumentum Chirurgicum, cujus varius esse solet usus. Hinc, & variæ specillorum formæ. Iis namq; vulnera explorantur, aut aliquid latens deprehenditur, interdum aliquid extenditur, extrahitur, finditur, injicitur, immittitur, inspergitur; hinc & pro vario munere, & figura varia quoque sortitur nomina. Ita *Speculum uteri*, & *ani* dilatans vocatur μήλη, Hippoc. l. 2. de morb. mul. XLVI. 22. quod aliàs λαγσομοτρὶς dici posset. Plura loca collegit Foes. pag. 412. seq. Confer ad Aquapendentem, Paræum, Hildanum, Scultetum, & alios. Vide *Speculum*.

† MELEAGRIDES, gallina indica vulgo.

MELEAGRIS, μελεάγρις, vel idem, quod

Gallus Indicus, aut *Gallopavo*, vel huic planè similis, de quo supra. Vide Aldrov. l. 13. Ornithol. c. 4.

MELEAGRIUS, μελεάγριος, epitheton ignis sulphurei, qualis est in spiritu, omnia intrinsecè comburentis, sine dubio desumtum à fabula de *meleagro* Ætoliæ Rege Oenei ex Althea conjuge filio, cujus vitam, uti mater post partum extracto stipite, quem igni injecerant, Parcæ cum vaticinio: O nunc, nate, erit æqua tibi cum stipite vita protraxit; ita injecto tandem ex iræ furore eodem stipite in ignem, ideò quod audivisset de cæde fratrum, mortem acceleravit, ut internis flammis uri visus fuerit, uti prolixius descripta legitur in Cornucopijs Nic. Perotti ad martial. p. 718. 719. Usus autem hoc Epitheto D. D. Georg. Ern. Stahl. in elegantiss. sua Disp. de Sanguificat. c. 3.

MELECH, i. e. *Sal*. Rul. & Johns. in Lex.

MELEDÆNO, μελεδαίνω, id est, *curo*, curam habeo, ago, sano. Hippocr. frequenter usus, l. 2. Prorrh. l. 4. IV. 11. l. 1. de morb. mul. XXXIII. 1. μελεδαίνεσθαι passivè, lib. de nat. pu. XIII. l. 1. de morb. mul. aliquoties. Vide Foes. p. 404.

MELEDON, *meledone*, μελεδών, μελεδώνη. Vidè *Cura*. Loca, in quibus Hippoc. usus, vide apud Foes. d. l.

MELEIOS, μήλειος, i. e. *melinus*. Epitheton *Aluminis*, ex *melo* Insula una Cycladum advecti, quod est Ægyptio proximum bonitate, Hipp. l. de ulcer. VIII. 4. IX. l. de sterilit. XIII. 25. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. ubi vitiosè legitur μηλεσίας, pro μηλείας, animadvertente Foes. d. l. & approbante C. Hofm. in ἀνεκδότοις ad h. Gal. locum.

MELETE, μελέτη, idem, quod μελεδών, *cura*. Vide *Cura*. Loca ex Hippocrat. vide apud Foes. p. 405.

MELGA, est *Salamandra*. Johns. Lex. Chymic. lib. 2.

MELI, μέλι. Vide *mel*.

MELIAS, μελιάς, idem quod *melium*, ab Insula *melo*. Epitheton Aluminis. Gorr.

MELIBOCUM, *melibœum*, id est, *Cuprum*. Rul. Johns.

MELICERIA, μελικηρία, idem, quod *Hydarthrus*, ita vocatur *Ichor* ille nervorum. Unde, & ἰχώρ. Græcè dicebatur, vide *Ichor*; quia pleriq; crediderunt, esse excrementum saniosum inutile, cùm verosimilius sit liquor ipse animalis spirituosus, quod satis testantur gravissima symptomata, hujus liquoris profusionem comitantia, de quibus videatur Hildan. tr. de *Ichore*, *& meliceria*, c. 16. seq. quamvis, & hic Author pro materia vitiosa hunc liquorem habeat, & propterea affectum illum *Hydropem articulorum* vocarit, c. 3. & 4. Paracelso dicitur *Synovia*, de quo voc. infrà in SY. Sunt & hodieq; Anatomici clarissimi, negantes, liquorem illum naturaliter in nervis existere, & per illos diffundi.

MELICERIOLA, id est, *meliceris parva*. Legitur apud M. A. Severin. l. de abscess. anom. c. 17. p. m. 25.

* MELICERIS, μελικηρίς, abscessus nomen est cum folliculo, humoremq; melli similem continet, unde etiam nomen obtinuit, quemadmodum ἀθέρωμα à pulte, & στέατωμα à sevo, vel adipe, dicta sunt. Meminit Hippoc. l. 2. Prorrhet. XLVII. 7. quamvis mihi adhuc dubium videatur, an abscessum intellexerit, an verò *Hydarthrum*: licet prius interpretes existimaverint. Hoc certum est, etiam *melicerida* abscessum à corrupta, & collecta lympha nervea originem suam trahere posse, non obstante, quòd indolens sit, cùm materia jam separata, & spirituositate vitali destituta sit. *Meliceris* quoque aliquando sumitur pro κηρίον. Vide *Cerion*.

MELICHROOS, μελίχροος, μελίχρως, h. e. *melleum colorem referens*. Legitur apud Hippoc. l. de Int. aff. XVII. 13. l. 1. de morb. mul. XCI. 44. Vocatur aliàs κιῤῥός, *fulvus*.

MELICHROS, μηλιχρός, *mellitus*, *dulcis*, *instar mellis*. Sæpè confunditur cum priori, notante Foes. pag 406. Epitheton vini, l. de affect. XL. 7. pomorum dulcium, apud Scholiasten Theocriti Idyll. 5. fabarum, Hippoc. l. 7. Epidem VI. 10. VIII. 11.

* MELICRATON, μελίκρατον, idem, quod *Hydromel*, *Aqua mulsa*, *mulsum*. Vide *Hydromeli*.

MELIEDES, μελιηδής, idem, quod μελιχρός, *melleum saporem*, *& dulcorem habens*. Epitheton vini, t. 2. de morb. XXII. 19. l. de Affect. L. 1. quamvis alijs μελιτοειδής legatur, quod idem est, ac μελίχρους. Junge Lind. Ex: X. §. 50.

MELIMELUM, duplicem habet significationem. Vel enim notat liquorem mulsei saporis, qui producitur ex peculiari conditura Cydoniorum, cum melle, quam tradit Lind. Ex. X §. 161. ex Columell. l. 12. §. 45. Vel significat poma dulcia musteo sapore, vel melleo prædita, quæ aliàs mustea vocabantur. Lind. ibid.

MELINUS, μήλινος, epitheton emplastrorum, quæ *melina* dicuntur, à μῆλον, malum, strictè Cydonium, cujus colorem æmulantur. De quibus pluribus apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 6. seqq. legere est.

MELITEA, vide *Pauladadum*.

MELITERA, μελιτηρα, nomen est atidi medicamenti, cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 13 & usus monstratur, l. 4. c. 40

MELITISMOS, μελιτισμός, dicitur *Linctus ex melle*

melle in tussi, & gravedine puerorum. Ægin. l. 7. cap. 7.

Melitites, μελιτίτης, duo significat: 1. *mulsum*, sive οἰνόμελι, ex musto factum, Diosc. l. 5. c. 15. Lind. d. l. §. 50. Deinde, & quidem usitatius *melitites* dicitur Lapis hodieq; planè incognitus, præcipuè in Officinis. Dioscor. similem esse scripsit *Galactiti*, & ejusdem effectus, præterquam quòd habeat dulciorem succum, lib. 5. cap. 151. Jung. Galen. l. 9. de S. Fac. §. Hæmatites, & Ægin. l. 7. c. 3. Chioc. mus. Calceol. sect. 3. p. 275. seqq.

Melligo dicitur medicamentum consistentiam, & saporem mellis habens. Parantur verò mellagines non solùm ex vegetabilibus, sed etiam è metallis, & mineralibus Schenk. Synt. comp. & præscr. med. p. 310. Adulterinæ verò sunt, & impropriè ita dictæ, quæ cum melle parantur. Hæc enim potius Eclegmata, & Linctus appellantur. Idem d. l.

Melittoma, μελίττωμα, vocatur in genere *Confectio ex melle*. Ægin. l. 3. c. 61.

Mellisodium, id est, *plumbum ustum*. Rul. & Johns. Lex.

Mellosi sunt *Lumbrici terræ*. Johns. Lex. Chym. l. 2.

Melochites, nomen lapidis in Comitatu Tirolensi, qui aliàs *Lapis Armenus* vocatur, quòd olim ex Armenia tantùm ad nos translatus sit, Schroder. l. 3. c. 8. n. 4.

* Melon, μῆλον, vocabulum est æquivocum. (1) significat *malum*, quod & *Pomum* dicitur. Vide suprà *malum*. (2) significat *Ovem*, & idem est, quòd πρόβατον. Galen. in Exeg. dict. Hipp. Unde τὰ μήλεια sunt *carnes ovillæ*, Hippocr. l. de affect. XLVI. 10 lib. 2. de morb. XLVI. 43. XLVIII. 33. LXVII. 20. &c. Vide Foes. pag. 412. (3) μῆλον idem est, quod *gena*, *mala*; pars faciei inter nasum, & aurem sub oculo leviter eminens, pilis nuda. Vide *Gena*: *mala*. Sic dicta à *mali* similitudine, sive rubeum colorem, sive rotunditatem spectemus. (4) Pollux author est, τὰ μῆλα quoque vocari *tonsillas interiores*, in intimo ore positas, ad radicem linguæ. Gorr. Cast. (5) μῆλον significat affectum tunicæ uveæ in oculo, quando ita egreditur, ut palpebræ minus prævaleant, & pili palpebrarum pungentes, clausis oculis dolorem inferant. Ita dicta, quòd ita proruberet oculus, ut *malum* exertum referat. Castell. Latinè *malum*. Forest. l. 11. Obs. 24. in Schol.

Meloplacus, μηλοπλακοῦς, & Dimin. μηλοπλακούντιον, edulium, & *placenta è malis cotoneis*, in vino coctis, adjecto posteà melle, pipere, aliisq; pro arbitrio Pharmacopœi. Galen. meminit l. 2. de Al. Fac. c. 23. Ægin. l. 7. c. 11. Gorr. Perperam verò, & contrà Græcorum vocabula componendi morem à nonnullis *melaplacuntion* vocatur.

Melos, μέλος, Latinè dicitur *membrum*, quod est pars organica, vel dissimilaris magis, composita ex aliis partibus, v. g. Brachium, Pes, Oculus, &c. C. Hofm. c. in Gal. de U.P. n. 9. Vide *membrum*. Altera significatio, quando *carmen*, cantilenam significat, nota est ex aliis Lexicis, nec hujus est loci.

Melosis, μήλωσις, dicitur exploratio Chirurgica, specillo facta, à verbo μηλόω. Nomen & verbum occurrit apud Hippoc. l. de capit. vulner. XI. 2. 3. l. 1. de morb. V. 16. l. 3. de fract. t. 23. Foes. p. 414.

Melotis, μηλωτίς, item μηλωτρὶς, latè significat *specillum minus*, quod adhuc tenuius est quàm ἀμφὶ μηλον, Gal. l. 6. An. adm. c. 13. Strictè verò dicitur *specillum auriculare*, quo utimur in aurium doloribus. Sub quo etiam *Auriscalpium* comprehenditur. Idem l. 3. de C. m. S. L. c. 1. & l. 1. de C. m. P. G. c. 10. ubi compositum dicitur ex μήλη, *specillo*, & οὖς, auris.

Melosina, nomen creditur proprium regiæ filiæ, cujus soror Meliora, quæ ambo quondam propter peccata desperabundæ à Sathanæ fuerunt raptæ, & in spectra transmutatæ, spiritus horribiles, & spectra immania. Vivere putantur aliqua anima rationalis, & in brutali solùm corpore phantastico nutriri elementis, & unà cum illis in extremo judicii die transituræ, nisi cum aliquo homine forte fortuna matrimonium contrahant, ut ipse, naturali morte interire posse, & matrimonio naturaliter vivere hujus unionis. Hæc Rul. Ejusdem status atq; generis plura spectra haberi creditur in desertis, in sylvis, ruinis, monumentis, & in extremis littoribus maris. Vulgò *maledicti* vocantur *homines*, sed proprio nomine *Spectra* dicuntur, atq; *Diabolorum sancti*, cùm quibus versantur cacodæmones, suas illusiones, & portenta perficiunt. Hæc addidit Johns. Lex. l. 1. Paracels. inter *Aereos* effectus videtur retulisse, unde plura de his nugatus est, deq; *melosinico Ares*, l. 4. de vit. long. c. 6. l. 5. c. 2. & 5. it & l. 1. Philos. ad Athen. t. 13. 19. l. 2. c. 15. Nugamenta planè indigna Christiano homine!

Melusi, id est, *mercurius*, *albach messalis*. Rul.

* Membrana, μῆνιγξ, ὑμὴν, Vide *Hymen*. *Membranacearum partium* Officinalium Catalogum vide apud Schroder. l. 2. c. 24. *Membranis stomachi*, sive ventriculi peculiarem vim, & admirandam potestatem tribuit Helmont. tr. Sedes Animæ, n. 25.

† Membrum conformatum, organicum Riol.

* Membrum, μέλος. Vide *moles*. Sumitur aliquando pro *Parte Corporis*, qua simpliciori, cujus particulæ videntur nomine, & definitione communicare cum toto, ut Caro; Os; diciturq; aliàs *Pars Similaris*; qua composita, & *Dissimilari*, sive *Organica*, de qua in *moles*. Aliquando etiam strictiùs accipitur pro *membro* saltem virili, sive *mentula*.

† Memitha species Chelidoniæ. Rud. lib. 1. cap. 29.

Memestomenos, μεμεστωμένος, id est, *fartus*, impletus, consertus, idem, quod μεστός. Lind. Ex. X. §. 251

Memoratrix, vide *memoria*.

Memoria, μνήμη, accipitur vel de facultate animæ memoratrice, quam Galen. μνημονευτικὴν τῆς ψυχῆς appellat, l. de sympt. diff. c. 3. fin. Hæc etiam brutis perfectioribus competit, & consistit in spirituum animalium puriorum, & lucidiorum motu circa corpora cerebri striata, & specierum sensu admissarum perceptione, uti egregiè de hac disserit Willis tr. Anim. Brut. P. 1. c. 6. Et de hac loquitur Galen. l. 3. de L. A. c. 5. Vel sumitur de actu secundo *memoriæ*, sive *memoratione*. Unde idem dixit: *Memoria* rerum sensibilium longa opus habet consuetudine. l. 1. Anat. adm. cap. 2. estq; nihil aliud, quàm observatio, & conservatio eorum, quæ sensibus percipiuntur, de subfig. Empir. cap. 3. Plura de *memoria* vide in Ephem. N. C. Ann. III. sub fin. P. Lauremberg. præloq in *mnemonicam* Ciceronis, p. 599. seqq. Bonett. medic. Septentr. l. 1. sect. 9. c. 6. p. 90. seq. Os *memoriæ* dicitur os occipitis, quod aliàs Basilare vocatur. Barthol. libell. 4. Anat. cap. 6. p. 710. Blas. med. Un. p. 107

Memphites, μεμφίτης, nomen Lapidis, qui reperitur in Ægypto, juxta *memphin*, calculorum magnitudine, pinguis, versicolor, uti eum descripserunt Dioscor. l. 5. c. 158. & Plin. l. 36. c. 7. Verùm qualis sit, hodieq; ignoratur. Rul. & Johns.

Men, μήν, *mensis*, nomen determinati temporis, sive certus quidam numerus dierum, quos vel unaquæque regio, aut civitas ex proprio instituto observavit, & dicitur *mensis Civilis*; vel quos certus cursus Solis, aut Lunæ, sive motus proprius constituit; & vocatur *mensis naturalis*; qui propterea geminus habetur: Unus *Solaris*, dum Sol unumquodq; in Zodiaco signum percurrit, cùmq; duodecim sint, hinc totidem etiam *menses* in anno statuuntur, qui tamen non æque inter se pares sunt. *Lunaris* alter, & magis medicus, quem constituit Lunæ motus ab una conjunctione cum Sole, sive Novilunio ad alterum, id quod fit circiter undetriginta diebus, cum dimidio, Gorr. Jungatur Rhod. ad Scribon. n. 12. & 13. Galen. l. 2. de cris. c. 2. Forest. l. 28. Obs. 59. Schol. *Mensis Philosophicus* vocatur certum tempus digestionis, vel putrefactionis, & interdum paucioribus diebus definiri solet secundum naturam, & absolutionem operis; ita ut secundum quosdam sint tres dies, & tres noctes; & quidam per decem dies dicunt; alij quinque illis addunt, in aliquibus est 30. in aliquibus 40. dierum spacium, Th. Chym. Vol. II. p. 282. Rul. & Johns. in Lex. Sæpè etiam vocab. Latin. *Mensis* sumitur pro fluxu sanguinis in fœminis *menstruo*, sive singulis periodis *mensium* Lunarium repetente. Vide *menstruum*.

Mendacium, ψεῦδος, quid sit, notum est, falsitas nimirum in sermone. Dividi solet *mendacium in Officiosum, jocosum, & Perniciosum*. Ultimum uti adversatur humanæ societati, ita nemini, nec *medicum* etiam decet. De hoc etiam videatur Linden. Ex. XI. §. 120. seq. Primum verò concessum esse quandoq; medico demonstravit Rolfink O. & M. M. Sp. l. 4. s. 2. cap. 7. C. Rejes C. El. q. 11. n. 5. fin. Quod sit discrimen inter *mentiri*, & *mendacium dicere*, docuit Jul. Alexandr. Not. in Galen. l. 2 de decr. Hippoc. & Pl. 5. Breviter: *Mentitur* fallens; *mendacia dicis* oberrans. Tropicè *mendacia* etiam dicuntur maculæ illæ albæ in Unguibus spectandæ, quemadmodum scribit Fallop. vide *macula*.

Mendesion, μενδήσιον, *Unguenti* genus est, Ægypto peculiare, ita dictum à *Capro*, qui ea Ægypti parte, ubi primum unguentum illud repertum est, colebatur, & μένδης vernaculo sermone dicebatur. Dictum est, & *Ægyptium unguentum*, item μετώπιον. Meminit Galen. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. Descripserunt Dioscor. l. 1. c 72. Æginet. l. 7. c. 18. Vide *megaleion*. Mentionem fecit, & vini *mendesij*, Hippoc. l. de int. aff. XIV. 19. estq; vinum album, & molle. Foes. p. 407.

Mendicus, πτωχός, quid significet, extrà forum medicum etiam patet. De *mendicantium* verò vaframentis varia collegit lectuq; digna Paræus Chir. l. 24. c. 18.

* Mendosus, νόθος, idem quod *Spurius*, *Illegitimus*; ut *mendosæ Costæ*, sive spuriæ. *Mendosæ* suturæ, &c. Castell.

Mepringe, i. e. *mastix*. Rul. & Johns.

* Meningophylax, μηνιγγοφύλαξ q. d. *membranæ custos*. Describitur à Celso l. 8. c. 3. quòd sit lamina ænea, firma, paulùm resima, ab exteriori parte levis, qua Chirurgi in vulneribus capitis utuntur, quoties excidendum os est, & attollendum, metusq; imminet, ne in ipso opere cerebri membrana negligentius, & ultrà quàm res expostulat, premendo lædatur, &

contundatur, ex quo sopores, & graves inflammationes cum periculo mortis oriuntur. Meminit Gal. l. 4. de L. A. c. 3 ferè circà fin. Ejus delineationem, & modum applicandi tradit Scultetus Arm. Chirurg. Part. I T. II. fig. 10. & T. XXIX fig. 7. Huic simile quoddam ferramentum habent Chirurgi nostri, inquit Gorr. quod *Vectem* dicunt. (Gr. μοχλὸς, vel μοχλίον) cum eo attollunt os, quod fermè totum excisum est, & jam labat, non secus, quàm grandiores lapides vectibus impelluntur, quanquam eodem ferramento cerebri membranam custodiant. Est enim lamina ferrea angustior ab ea parte, qua os tangit, aspera, ab altera lævis, non recta, sed media, duobus locis recurvata, Castell. A Gr. μηνιγγοφύλακος quoq; vocari membranam, quæ priorem cerebri ventriculum contegit, scribit Forest. l. 10. obs. 9. in Schol. verùm authoritatem reperire hactenus non licuit.

* Meninx, μήνιγξ. Vide *membrana*, *Hymen*.

* Menis, μῆνις, idem quod ὀργὴ, *ira gravior*, h. e. diuturna injuriarum memoria, & cum vindictæ desiderio reminiscentia. Hinc μηνιᾶν dicitur de illis, qui implacabiles sunt. Jul. Alex. not. in Galen. l. de dign. & cur. aff. anim prop. cap. 5

Meno, μένω, i. e. *maneo*, unde μονὴ, *mansio*, μόνιμος, *permanens*, stabilis, Hipp. 1. aph. 3. Diet. Jatr. n. 434

Menos, μένος, significat *robur*, vim, vehementiam, idem quod ἰσχὺς, vel δύναμις. Ita vini μένος legitur ap. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 41

Mens, νοῦς, γνώμη, διάνοια, idem quod *Animus*. Dicitur κατ' ἐξοχὴν quoq; de summo Creatore, Gal. l. 17. de U. P. c. 1. Lang. lib. 1. ep. 14. Reliqua vide suprà in *Animus*, & *Gnome*.

Mensa, τράπεζα, quid significet, pueri quoq; norunt. Pertinet ad Instrumenta Diæteti-ca, pro cibatione peragenda: Pharmaceutica, ad medicamenta super illa præparanda: ad Chirurgica, & Anatomica, pro utrisque operationibus perficiendis. Accipitur etiam tropicè haud rarò pro ipsis alimentis, & cibandi ratione. Ita dicitur *Mensa prima*, *secunda* &c. *Mensæ* Italicæ, & Siracusanæ olim damnatæ à Platone, ceu nimium largæ, & lautæ, teste C. Hofm. C. in Gal. l. I. de U. P. n. 505 *Mensa* quoq; τράπεζα, tropicè dicitur pars superior plana dentium maxillarium, sive molarium, quia veluti suprà *mensa* collocantur cibi, Fallop. Expos. de ossib. c. 16. Tom. I. p. 504

* Mensis, μὴν, Vide *Men*.

Menstruatio Blasio vocatur fluxus mensium naturalis in fœminis med. Univ. p. 10. & 452

Menstruum apud Latinos Homonymum est in medicina. Usitatissima significatio est, quando notat Excernendum, vel Excrementum naturale sanguinis, in sexu fœminino, ætate adulta, ut plurimum per stata mensis Lunaris, sive quatuor septimanarum intervalla repetens, Gr. καταμήνια, ἐμμήνια dictum, cujus caussam optimè referre licebit in Creatoris sapientissimum institutum, & sanguinis copiam turgescentem, ut natura non possit diutius retinere. An Lunæ quoque influxus, & virtus quædam huc aliquid conferat, arduum est determinatu. Siquidem non in omnibus idem tempus observatur excretionis, dum apud alias circà plenilunium; alias novilunium; alias verò circa quadraturas, imò apud quasdam etiam diebus intercalaribus contingat. Sanguinem non successivè ad uterum colligi intrà illud temporis spacium, sed demum circa instans effluxus tempus eo moveri, satis testari videntur lumborum, laterisq; dolores ex illo motu eo tempore oborti, Walæus Ep. 2. de motu sanguin. *Menstruus sanguis* si corrumpitur, & dispositionem præternaturalem acquirit, fit variorum gravissimorum morborum author, & caussa, uti passim ex veterum, & recentiorum Medicorum monumentis prolixè demonstrari possit, nisi instituti ratio prohiberet. Altera significatio est Chymica, & Pharmaceutica, quando *menstruum* vocatur *Liquor*, cujus beneficio *Extracta* fiunt, Schr. l. 2. cap. 57. Dividuntur in *Naturalia*, & *Artificialia*, Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Plura vide in Rolfink. Chym. l. 2 cap. 14. An detur *Universale* omnia corpora solvens, quod vocatur *aqua sapientiæ*, *Mercuriale Philosophorum*, *Aqua Cœlica*, omnium horarum homo, vinum animatum &c. dubitatur. Solliciti quidem sunt de eo Spagyrici, verùm placet nobis ἐποχή Rolfink. d. l. Inconcussæ veritatis Thesis est: non datur *Menstruum*, omnia corpora promiscuè solvens; Agens non agit pro ratione patientis. De divisione *Mestrui* in *Vegetabile*, & *Minerale* videatur Th. Chym. Vol. VI. pag. 233. seqq. De *minerali* legatur etiam Beker. in Oedip. Chym. Tit. 5. §. 2 *Menstruum Philosophicum* habetur spiritus Aceti fortissimus, de quo legatur ex Jac. le Mort. Collect. Chym. Leid. c. 7. *Menstruum Circulatum* eidem est Spiritus Nitri dulcificatus, d. l. c. 303 Egregiè quoque & succinctè de menstrui Chymica significatione, & ejus speciebus scripsit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. S. I. cap. 4. p. 53 seqq.

Menstrua, μέτρον, accipitur 1. latè pro omni determinata, & congrua alicujus rei quantitate,

quæ

quæ optima habetur, Galen. l. 1. cogn. & cur. propr. anim. morb c. 3 & ita quoque pro cibi mensura rebusq; solidis, quin & alijs rebus non naturalibus l. de Consuet. c. 4. Deinde strictè significat vasculum quantitatis certæ, siccæ, aut humidæ, l. de pond. & mens. c. 1. h. e. cujus cavitate recipiente certa quantitas determinatur & judicatur, Ægin. l. 7. c 26

* Mentagra, μεντάγρα, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Vide suprà *Impetigo*.

Mentula, idem quod *Penis*, sive *membrum virile*, de quo vocab. Rolf. de part. genit. P. I. c 43. Idem tamen etiam tribuit *Clitoridi*, d. l. P. II. c. 43. De *mentula* è capite, & occipitio propendente vide Eph. N. C. Ann III. obs. 42.

* Mentum, γένειον, vide *Geneion*. Dicitur omne id, quod labro inferiori longa, & orbiculari figura subjacet. Introd. c. 10.

Mephitis, μεφῖτις, dicitur fœtor ex sulphure accenso, de quo J. Alex. not. in Gal. lib. 7. de U. P. c. 8.

Mercavah, i. e. *Thronus Dei*, vel ejusdem fulcrum. Th. Chym. Vol. VI. p. 101.

Merces, μισθός, quandoq; etiam usurpari solet pro *Salario*, & *Honorario*, quod medicis debetur pro opera præstita; & illi quoque quandoque honesta ratione exigere possunt ab ingratis, & incivilibus, Rhod. ad Scrib. n. 171.

Mercurialis epitheton est non solùm rerum, & medicamentorum, quæ ex mercurio parantur; sed etiam humoris melancholici, qui *Humor Mercurialis* appellatur; & morborum inde provenientium, *morbi Mercuriales* dictorum. Blasi. med. Univ. p. 349. 360. 443. Imò & spiritus, ceu caussæ sanitatis, & morborum, caussæ *mercurialis* nomine exprimuntur. Significatio Botanica, quando herba quædam emolliens, & in Clysteribus usitata *Mercurialis mas*, & *fœmina* dicitur, non est hujus loci.

Mercurius, ἑρμῆς, vide *Hermes*. Præter illam Ethnicam, & Astronomicam significationem, terminus usitatissimus est Chymicis, & Spagyricis, quamvis sub varia quoque significatione. Liber saltem descriptiones Rul. & Johns. adjicere. *Mercurius* dicitur unum è tribus principijs corpus, in quo proprietas rerum continetur; item *Argentum vivum*. *Mercurius* est principium materiale, vaporosum, naturæ aqueæ, subjectum nimirum generationis, cui per vim formatur, imprimitur forma, & absolutio est. *Mercurius metallorum*, quinta essentia, & aqua permanens, spiritus, semen fœmininum, item *Mercurius metallorum* est *mercurius* corporis præcipitatus, corporalis, quando metalla ad primam materiam rediguntur, & ita in semetipsa præcipitantur. *Mercurius mineralium* est, oleositas, vel unctuositas de mineris auri, & argenti tracta. *Mercurius*, Argentum vivum, CC. S. Z. item Auripigmentum. *Mercurius chambar* est magnesia, fluidum corpus, & aqua. *Mercurius regeneratus* est primum Ens Mercurii. *Merc. crudus* est is, qui nondum separatus est à sua materia, in qua generatus. *Mercurius laxus* est Turbith minerale. *Mercurius* à natura coagulatus est solidum metallum. Arte verò coagulatur, aut cum metallis, aut cum mineralibus, vel sine ipsis, per se, aut per alia, extra mineralem naturam existentia. *Mercurius crystallinus*, qui sæpè sublimatus est in formam crystalli, & perspicuitatem. *Mercurius corallinus*, qui per oleum ovorum, & aquas alias in rubedinem corallinam est adductus. *Mercurium metallorum*, ut & Antimonij inter Non Entia referre non est veritus B. Rolf. pec. tract. h. t. quam tamen opinionem impugnavit Beker. in Exper. Chym. Nov. Nonnulli ex recentioribus, inter quos & D. Ermullerus, *Mercurium* metallorum vocarunt *Mercurium* Corporum, nulli dubitantes, eum beneficium salium alcalinorum, qua fixorum, qua volatilium elici posse, eumq; sublimioribus inservire. An verò liquidum illud corpus, & in quod metalla perfectiora redigi possunt per dicta salia, revera cum *Mercurio* conveniat, non est nostri instituti dijudicare, Intereà triplex ex illorum hypothesibus resultat *Mercurius*: Vulgaris, Corporum, & Philosophicus. *Mercurialis Sæva* est aqua aluminum, in qua mercurius generatur. Est enim sal purgativum aurei coloris, quod in salinis cavernis reperitur, fossoribus optimè cognitum; utuntur hoc per os ad pnevmoniam. Rul. *Mercurialia* medicamenta dicuntur, quæ *argentum vivum* recipiunt. Venena *mercurialia*, quæ indolem *mercurii*, sivu *hydrargyri* imitantur, & similia symptomata excitant. Vide *Hydrargyros*. Junge Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. f. 1 c. 1. p. 27. 28

Merda, κόπρος, idem quod *Stercus*. Vide *Copros*.

Merdasengi, id est, de adusto plumbo pulvis. Rul. & Johns. Fallop. putat esse Lithargyrium tr. de metall. f. fossil. c. 27. Tom. I. pag. 328

Merdivomus, κοπρήμετος. Vide *Copriemetos*.

Merenda, πρόδειπνον τὸ μεθ' ἄριστα φαγεῖν, est *cibus post meridiem sumtus* pueris, & fortius laborantibus, & fortassis quibusdam morbo confectis reficiendarum virium gratia concessus, noxius, & in continentiæ signum, Mercur. lib. 4. V. L. c. 17. fin.

Mer-

Mergen, *Bassec*, id est, *Corallus*, Ruland. & Johns.

Mergus, αἴθυια, nomen avis aquaticæ, cujus variæ dantur species. Descriptionem, & usum in cibis, & medicina tradidit Aldrov. l. 19. Ornith. c. 49. Specialiter, quòd *mergus* voracissima sit avis, & plurima concoquat., ob id ejus pellem cum plumis paratam à pellifice stomachoq; applicatam vim concoctionis promovere, legitur & in Th. Chym. Vol. V. pag. 400. seq.

Mericos, μερικὸς, *partialis*, idem quod τοπικὸς, *Localis*. Epitheton medicamentorum *Localium*. Gorr.

Meridies, μεσημβρία, dicitur 1. *medium diei*; & opponitur mediæ nocti. Sumitur tamen aliquando cum insigni latitudine. 2. significat *medium cœli*, sive illam plagam cœli, sub qua Sol apparet in diei medio. Unde *meridionales* populi. & regiones dicuntur, qui sub *meridie* h.e. sub *meridiano*, & *medio cœli* habitant, Gal. l. 2. de Temper. c. 6. Quid Spagyrici in opere Lapidis Philosophici intelligant per *meridiem*, & *mediam noctem* ænigmaticè, meo judicio nec ipsimet noverunt. Meminit Lib. Alchym. Pharmac. c. 7

Merimne, μέριμνα, vide *Cura*. Legitur hæc vox apud Hipp. l. 2. de diæt. XXXIX. 9. ubi simul effectus in corpus redundantes à cura proponuntur. Confer etiam ad Cels. l. 1. c. 3. §. De his, quæ extenuant corpus.

Merlucius, ὀνίσκος, qs. *Maris lucius*, piscis vocatur, qui aliàs *Asellus saxatilis marinus* dicitur, interq; pisces etiam febricitantibus quandoque concessos refertur à J. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Laudatur & à Lang. l. 1. ep. 58. Vocatur & *Callarias*. Historiam & usum vide prolixius ap. Aldr. l. 3. de pisc. c. 1. Adde Lind Ex. XI. §. 14. & 133. 147. 205. 206.

Merops, μέροψ, nomen avis, quæ & *Melissophagus* dicitur, ideò, quod apibus insidietur, cujus historiam, & usum vide apud Aldr. l. 12. Ornithol. c. 45. Ejusdem pietatem erga parentes etiam deprædicat Lang. l. 1. ep 63

Meros, μέρος, Latinè *Pars*, interdum & μερίον, generaliter dicitur id, quod totum essentialiter complet, atque integrat, vel in quod totum dividitur. Est enim vocabulum ex iis, quæ ad aliquid, sive Relata dicuntur, Gorr. Quo supposito, facilè liquet, quàm graviter hallucinentur, qui in homine vivo, ceu subjecto medicinæ, humores, & spiritus è numero *Partium* excludere non verentur. Vide Lind. Ex. XV. §. 68. seqq. Dogm. nostr. P. I. c. 2. p. 24. seq. Aliàs & vocabulum *Pars* ad ipsam medicinam refertur, dum quædam *ministræ*, & quædam *Principes* illius Artis *partes* constituuntur; uti passim in Compendijs, & Institutionibus medicis videre licet. Vide *Pars*.

Meros, μηρὸς. Vide *Femur*.

Mersor. Vide *Urinator*.

Merula, κόσσυφος, κοττυφὸς, & nomen avis, & piscis habetur. Avis historiam, & usum in cibis medicumq; tradit Aldrov. l. 16. Ornithol. c. 6. Laudat & Rolfink. O. & m.m. Sp. l. 14. s. 1. c. 14. Piscis verò descriptionem cum usu Aldrov. l. 1. de piscib. c. 6. meminit & Gal. l. 3. de A. F. c. 28. l. de bon. & mal. succ. c. 3. Jul. Alex. l. 14 Sal. c. 3

Merus, *Meracus*, ἄκρατος, in genere dicitur de omni illo, quod homogeneum, sincerum, nullaq; alia re permixtum est. Strictius tamen sæpè sumitur de *vino* aqua non diluto, sincero, quod Hipp. 3. de morb. XV. 33. αὐτίτην οἶνον vocat. Lind. Ex. VII. §. 24. Diet. n. 33. Rhod. in Lex. Scrib.

Merycismos, μηρυκισμὸς, vide *Ruminans*. *Ruminatio*.

* Mesaræon, *Mesenterium*, μεσάραιον, μεσεντέριον, synonima sunt. Ita verò vocatur corpus membranosum medium inter intestina situm habens, per quod varia vasa, Arteriæ, & venæ *mesaraicæ* dictæ, Venæ Lacteæ, Lymphatica Vasa, Nervi quoque unà cum multis Glandulis feruntur, intestinis annexum; cujus pleniorem historiam vide apud Anatomicos, præsertim Barth. l. 1. Anat. c. 12.

Mesera, id est, *Tutia Alexandrina*, Rul. & Johns.

Mesel, *Mosel*, i.e. *Stannum*. Iid.

Mesemar, vide *Mismar*.

Mesenterion, vide *Mesaræon*.

Meses, μέσης, nomen venti, qui est medius inter *Cæciam*, & *Aparctiam*, Gal. comm. 3. de humor. t. 13

Mesianum, μεσιανὴ, nomen Emplastri, quod aliàs ἀνίκητον dicebatur, Author ejus fuit Crito, & describitur à Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2. Vide *Anicetum*.

Mesire vocatur affectus quidem Hepatis cum gravitate conjunctus, cujus signa sunt Tumor, inflammatio, mordicatio, denigratio linguæ, Avic. l 4. fen. 14. tr. 3. c. 5

Mesocolon, μεσόκωλον, generaliter significare videtur apud Hipp. *membranam medianam* quandam, vel interstitium, 6. Epid. s. 4. t. 7. Strictius verò dicitur de parte *mesenterii*, quæ intestina crassa, præsertim colon, annectit in dextro, & sinistro latere, & parte infima recto intestino adhæret, Gal. comm. ad d. l. Gorr. Foes. Oec. p. 408. Barthol. l. Anat. c. 12

Mesocranon, μεσόκρανον, idem quod κορυφὴ, *vertex*. Gorr.

Mesodme, μεσόδμη, dicitur *trabs grandior transversa*, Lat. *medianum*, quæ ab una domus parte ad alteram transit, & alias minores trabes sustinet, Hipp. 4. de artic. t. 43. Foes. d. l.

Mesoglossi sunt iidem musculi, qui aliàs dicuntur *Genioglossi*, Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 549

Mesomphalion, μεσομφάλιον, idem quod ὀμφαλός, *umbilicus*. Gorr.

Mesophryon, μεσόφρυον, dicitur Ruffo ea pars faciei, quæ inter ambo supercilia media est, suprà nasum, ad frontis finem sita, & quia depilis esse solet, Capella lepide vocavit *Glabellam*, Gorr. Dicitur aliàs etiam μετώπιον. Junge Keuchen. ad Sammonic. p. 230

* Mesopleurios, μεσοπλεύριος, epitheton *musculorum Intercostalium*, πλευρὸν enim costam significat; quemadmodum & loca illa *Intercostalia* μεσοπλεύρια vocantur, Gal. l. 7. de U. P. c. 21. & l. de musc. dissect. c. 23

Mesopotamenon, μεσοποταμηνὸν, est species unguenti *Oenantharii*, h. e. ex vino, & flore liliorum alborum parati, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 11

Mesos, μέσος. Vide *Medius*.

Messis, ἄμητος, σπορητός, dicitur illud anni tempus, quo rustici segetem maturam metunt, Gal. l. 1. de Antidot. c. 18. *Messio* quoque de eodem refertur inter Exercitationes corporis fortiores, l. 2. de San. tu c. 8. Aliàs vocab. *messis* allegoricè quandoq; accipitur pro maturitatis tempore, v. g. *Messis mineralium*, Th. Chym Vol. I. p. 572. & Sibold. Hemsterhuis edidit libellum, quem inscripsit. *Messis Aurea Anatomica*.

Mest, i. e. *lac acetosum*: *Misal*, *mosal* Rul. & Johns.

Mestor, μήστωρ, dicitur *Artifex peritus*. In specie de Chirurgo usurpatur ab Hipp. l. mochlic. XXII. 8. Jung. Foes. p. 414

Mestos, μεστὸς, *plenus*, refertus. Hipp. 5. aph. 45. Diet. n. 536. Idem quod μεμεστωμένος. Lind. Ex. X. §. 251

Meta, χαμπτὴρ. Vide *Campter*.

Metabasis, μετάβασις, dicitur *Transitus* vel *transgressio* medici ab una indicatione ad aliam, ab uno remedio ad aliud, quæ debet fieri cum prudentia, non temerè, aut cum violentia, uti colligitur ex Hipp. 2. aph. 51. & 52. ubi verbum μεταβαίνω, *transeo*, legitur. Junge Dieter. n. 538. Ferè idem est, quod μεταβολὴ, *mutatio*, nisi quod hæc latiorem habet significationem.

Metabole, μεταβολὴ, idem quod μεταλλαγὴ, significat *mutationem*. Dicitur verò in medicina de omnis generis rebus: de anni temporibus: de victu, remediis, caussis morbificis &c. Vide Foes. p. 408. Diet. n. 540. Ubi quidem in genere notandum, quòd omnes magnæ & celeres *mutationes* sint vitandæ, Gal. comm. 2. de humor t. 29. 2. de R. V. I. A. t. 52. *Mutatio* à contrario in contrarium debet fieri per elementum intermedium. Th. Ch. Vol. V. p. 55. Quod verò *mutatur* de specie in speciem, debet reduci in primam materiam. Ibid. p 543. Crisis quoq; dicitur *mutatio* repentina. De *mutatione* sexus pro, & contrà quædam proposuit Rolfink. de part. genital. Part. I. c. 2. & 3. Vide *Transmutatio*.

Metacarpion, μετακάρπιον, *Metacarpus*; *Postbrachiale*, dicitur pars manus extremæ media inter digitos, & carpum sive brachiale, cujus interior pars dicitur *Vola*, θέναρ, ὑπόθεναρ, Exterior *Dorsum*, ὀπισθέναρ. Alij tribuunt *metacarpo* quinque ossa tertium os pollicis quoque annumerantes; alij vero quatuor. Nobis perinde erit. Vide Barthol. Anat. l. 4. c. 1. & libell. 4. c. 20

Metacerasma, μετακέρασμα significat *temperatam aquæ mixturam*, estque idem, quod κέρασμα, quando aqua frigida mutatur in temperatum, & veluti lacteum teporem, Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 49. Gal. comm. ad h. l. Foes. 409

Metacinema, μετακίνημα, dicitur *dimotio*; vel *transmotio*, usurpaturque de pupillis, Hipp. 2. Prorrh. XXII X. 28. Verbum etiam μετακινέειν sumitur pro *transmutare*, propriè *transmovere*, sive è loco movere, Hipp. l. de loc. in hom. LV. 1. seqq. Lind. Ex. XIII. §. 329. seqq.

Metacheirixis, μεταχείριξις, idem quod χείριξις, tractatio manuaria. Vide *Cheirixis*.

Metacondyli, μετακόνδυλοι, dicuntur, teste Ruffo, postremi digitorum articuli unguibus proximi; quemadmodum medii κόνδυλοι, & primi metacarpio proximi προκόνδυλοι, Gorr.

Metagrammatismos, μεταγραμματισμὸς; *Transliteratio*, significat permutationem veteris literaturæ in recentiorem, Gal. com. 2. de ijs, q. in med. t. 23

* Metalepticos, μεταληπτικὸς, i. e. *transsumtivus*, vel *translativus*, & dicitur de motu quodam, quem natura musculis quibusdam conciliavit, & similis est motui, sive tensionis speciei illi, quæ à superiori laqueo Glossocomij perficitur, Gal. l. 1. de U. P. c. 14. l. 6. m. m. c. 5. ad fin.

Metallage, μεταλλαγὴ, idem quod μεταβολὴ. Vide *Metabole*. Jung. Diet. n. 541

Metallum, μέταλλον, propriè dicitur corpus perfectè mixtum subterraneum durum, pondero-

derosum, ductile, fusile, ex Sulphure, & mercurio, sive aqua mercuriali constans. Plura de *metallorum* descriptione, generatione, principiis vide apud Cæsalp. de *metall.* Georg. Agric. li. 1. Th. Chym. Vol. I. & seq. passim. Schrod. l. 3 c. 11. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Beker. in. *metallurgia*. Aldrov. in Musæo *metallico* &c. Numerantur sex: Aurum, Argentum, Ferrum cum Chalybe, Stannum, Cuprum, Plumbum. Dantur & alia corpora, sed imperfectiora, ut Cachimia, Electra, de quibus suis locis, quæ vocantur commodè τὰ μεταλλικὰ, *Metallica*, Th. Chym. Vol. I. p. 588. seq. item mineralia. Libav. distinxit *metalla* in *Naturalia*, & *Sapientum*. Illa numerat septem, addens antea dictis sex adhuc Calaemum. Hæc vocat Aurum Philosophorum, Argentum Philosophorum; Deinde & Mercurium Philosophorum &c. S. A. Ch. l. 4. c. 18. Quæ Helmontij sit de *metallis* sententia, inquiratur in Indice Operum suorum. *Metallum currens* dicitur mercurius vivus Rul. & Johns. Metallum strictè dictum vocatur mixtura metallica ex Cupro, & Stanno, vel plumbo, ut & pauca quantitate argenti, quod ponderosius est *metallis* simplicibus ob densitatem majorem, sed & propterea fragilius, quia flecti, nec resilire nequit. Jac. le Mort. Metallurg. contract. Chymiæ ann. xx p. 272

METALLURGIA vocatur pars Chymiæ inserviens subterraneorum, metallorum, & mineralium præparationi, & depurationi ad usum medicum necessariæ, Jac. le Mort. Chym. Medico-Phys. c. 1. p. 2.

METALLUS ab Helmontio propria contrà usum Grammaticum authoritate vocatur cum additione *primus*, vel *masculus*, minerale quoddam ex mercurio, & Sulphure metallicis constans, & communiter creduns esse *Cinnabarin Nativam*, tr. Recepta Injecta in appendice. A Paracelso *Electri minoris immaturi* nomine venire scribit Junken. Chym. Exper. P. 1. f. 5. c. 1

METAMORPHOSIS, μεταμόρφωσις. Vide *Transmutatio*.

METAPEDIUM, μεταπέδιον, idem quod *metatarsus*, cujus ossa sunt quinq; de quibus vide Barth. libell. 4. An. c. 21

* METAPHRENON, μετάφρενον, idem quod νῶτον, *Dorsum*. Vide suprà lit. D.

* METAPOROPOEIA, aut *metaporopœsis*, μεταποροποιΐα, μεταποροποίησις, est exiguorum meatuum corporis mutatio à statu p. n. ad naturalem, & ita idem, quod μετασύγκρισις, Gal. 4. m. m. c. 4. Unde & curatio *metasyncritica* à methodicis appellata, quæ in inveteratis affectionibus adhibebatur, cum nihil profecissent reliqua auxilia, l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Habent autem μετασυγκρίσεως facultatem præter medicamenta alia etiam plurima, ut varia gestationum genera, deambulationes, vocis exercitia, unctiones, cucurbitæ, dropaces, insolatus, frictiones, psilothra, smegmata, sinapismi, vomitus, vires reficiens victus, balnea, vinum, varius cibus, ut scribit Æginet. l. 5. c. 3. & l. 3. c. 63. & 68. ubi Latinè redditur *Recorporaticium*. Apud Diosc. etiam complectitur μετασυγκριτικὴ δύναμις virtutem ex alto evocandi, l. 4. cap. 157. Jung. Foes. p. 409.

* METAPTOSIS, μετάπτωσις, dicitur *permutatio alicujus morbi* in alium, priori cessante, fitq; duplici modo, vel per διαδοχὴν, aut per *metastasin*. *Diadoche* fit bonis ægri rebus, cum morbifica materia ad ignobiliorem partem, supernè deorsum, intus foràs, & procul à morbi foco excluditur. *Metastasis*, contrario se habet modo, & periculosa, Heurn. l. 2 Inst. Diet. n. 543. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 3. s. 2. c. 47. Verbum est μεταπίπτω; transeo, *permuto*, quo etiam Hip. in eadem significatione usus. Hipp. 1. prorrh. s. 1. t. 12. 27. s. 2. t. 8. 43.

METARSIOS, μετάρσιος, *elevatus*, *sublimis*. Usurpatur de diversis rebus. Facies *elevata* legitur in Hipp. l. 2. de morb. mul. III. 2. Lectus *elatus*, sive *sublimis* l. 1. d. tit. XCIII. 15. Respiratio *sublimis* l. 2. XXII. 2. Vid. Foes. p. 409

METAS, i.e. *pondus*, mecal, mekal Ruland. & Johns.

* METASTASIS, μετάστασις. Vide *metaptosis*. Sumitur & pro solutione morbi, 5. aph. 7. Dieter. n. 543.

* METASYNCRISIS, μετασύγκρισις. Vide *Metaporopœia*.

METATARSIUM, *Metatarsus*, μετατάρσιον. Vide *metapedium*.

METATHESIS, μετάθεσις, *Transpositio* Lat dicitur. Refertur à Rolfink. inter indicationes præservatorias; quando causa morbifica solida, quæ evacuari nequit, in alium locum, ubi minus nocere potest, *transponitur*, e. g. quando calculus vesicæ retrò pellitur, aut cataracta in oculo acu deprimitur. O. & meth. med. Sp. l. 4. sect. 2. c. 14.

METEMPSYCHOSIS, μετεμψύχωσις, terminus Philosophicus potius, quàm medicus, notans *transmigrationem animarum*, commentum Pythagoricum, & Platonicæ Philosophiæ, de quo legatur J. Alex. l. 22. Sal. c. 7. C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 18. 19

METEOROS, μετέωρος, propriè dicitur *pendulus*, *suspensus*, in sublime elatus, sublimis. Usurpatur sæpe ab Hipp. v. g. de hypochondriis elatis seu tumidis, 4. aph. 73. & 5. aph. 64. Tales etiam

tumo-

tu mores vocantur *μετεωρισμὸς*, quamvis & *μετεωρισμὸν* apud eundem dicantur *agrorum surrectiones*, dum exurgendo sese attollunt, & resident, sect. 2. Progn. t. 6. & Coac. t. 493. Porrò *μετέωρα* quoque dicuntur *πνεύματα*, *ῥεύματα*, humores, & spiritus *sublati*, & *penduli*, qui non fixi, sed ad fluxum, & motum habiles, atq; dispositi, 4. de R.V.I.A. t. 28: aut humores excernendi, l. de vet. med. XXXIV. 13. Partes quoq; solidæ in aere veluti *suspensæ*, nec *sustentatæ*, v.g. cubitus, 1. de fractur. c. 52. Respiratio sublimis, *πνεῦμα μετέωρον*. Hipp. aliquando dicta, ubi cum scapularum musculis agitatis fit respiratio, Jul. Alex not ad Gal. l. 4. de L.A. c. 8 Diet. n. 544. Dolores suspensi, *ἀλγήματα μετέωρα*, qui in superficie corporis fiunt, Foes. p. 410. Tropicè quoque antiquis *μετέωρος* dicebatur *animi pendulus*, qui dubius, & anceps nihil certi statuit, Gal. c. 4. de R.V.I.A. t. 118. & *Res ipsæ incertæ*, *μετέωρα πράγματα*, quorum eventus expectatur, Foes. d. l. p. 411. *μετεωρία* quoq; usurpatur pro *ἀβλεψία*, *incogitantia*, quod Hipp. alibi *ὑπεροραν*, q. d. supervidere, C. Hofm. in Gal. l.L. de U.P. n. 416. Aliàs in Physicis *Meteora* vocantur phænomena in æthere, vel aere diversa, quorum alia ignita, alia aquea &c. de quibus legantur scripta Physicorum, in specie etiam Joh. merc. marci Phil. Vet. rest. P. 2 s. 4. Schrod. l. 1. cap. 4. de *Meteoris Microcosmicis* Observationes in Eph. N. C. A. I. obs. 77. Quid Paracelsus per *Meteoricam sagacem*, & *minorem* velit, Lector ipse colligat ex Philos. sagac. l. 1 item per *Meteoricam cælestem*, l. 2. Uno verbo, sunt Ænigmata Bœotica.

METER, *μήτηρ*. Vide *Mater*.

METEXETEROS, *μετεξέτερος*, Hipp. dicitur *alius*, aliquis, quidam 2. de fract. t. 18. 3. de art. t. 59. f. 3. t. 82. 93. f. 4. t. 26. Foes. d. l.

METHEMERINOS, *μεθημερινός*, idem quod *καθημερινός*, epitheton febris *quotidianæ*, quæ ad integritatem non desinit. Gorr.

* METHODUS, *μέθοδος*, æquivocum est in medicina. 1. & primariò sic dicitur via, & ratio, qua quid in arte investigamus, & quæ probe sunt inventa approbamus, retinemus, exequimur; quæ minus rectè redarguimus. Galen. l. 1. meth. med. cap 4. Foes. pag. 401. Jungatur Cels. martinengus de *methodis*. Huc pertinet *methodus medicinalis*, quæ est pars medicinæ princeps, monstrans modum agendorum pro obtinenda sanitate; & in specie *methodus medendi*, quæ est brevis, certa & tuta via reducendi ægros ad sanitatem pristinam. Utriusq; *Conservativæ*, & *Curativæ methodi* carceres sunt Indicationes, Dogm. med Gen. P. 4. c. 1. seq. Lind. Ex. IIX. §. 62. Deinde abusivè, aut saltem *μεθόδος*, significat *μέθοδος* illam viam artis, quæ saltem per paucas quasdam communitates apparentes ad artis finem obtinendum nonnulli tendunt. Unde & hujusmodi medici *methodici* dicebantur, ut & ab Authore *Thessalo Thessalici*, contrà quos acriter pugnavit in scriptis suis Gal. Summa reprehensionis hæc esse poterit, quòd scripserit, *Methodicam heresin* omnia artis bona destruere, l. 2. ad Glauc. c. 2. Denique apud Hipp. quoque *μέθοδος* significat *secessum*, digressionem, aut transmigrationem. l. de septimestri partu, IV. 14

METHE, *μέθη*, vide *Ebrietas*. Verbum *μεθύω*, *inebrio*, Hipp. 5. aph. 5. Diet. n. 524

METHYPOSTROSIS, *μεθυπόστρωσις*, Hippocrati *lecti substrationem*, vel permutationem, significat, 2. de fract. t. 64.

METOPION, *μετώπιον* nomen *unguenti*, estq; idem, quod *Mendesium*, vel *Ægyptium*. Vide *Mendesium*. Descriptionem vide apud Diosc. l. 1 c. 71. Ægin. l. 7. c. 10. qui ita dictum putat à *Galbano*, cujus germen *μέτωπον* vocatur. Occurrit & apud Hippocr. lib. de Loc. in hom. XX. 6. quamvis Foes. existimet, frequentius adhuc allegari in l. de superfœt. & l. de morb. mul. sub vocabulo *μέτωπον*, quod dd. ll. aliquoties occurrit Oec. p. 411.

* METOPON, *μέτωπον*, vide *Frons*. Hinc *μετωπιαῖος*, dicitur *ad frontem pertinens*, v. g. sudor *frontis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. LVI. 6 & de fascia *frontis*, Gal. l. de fascijs c. 5.

METRA, *μήτρα*, *Uterus*, *Matrix*, locus, in quo fit conceptio, dicitur. Vide *Hystera*, *Matrix*. Ita verò vocatur, quòd ex ea veluti matre omnia animantia oriantur, vel quod matres efficiat, vel quòd fit mensura *μέτρον*, temporis certi ad purgationes, & partus. *Μῆτραι* etiam in plurali pro *secundinis* ponitur. Hipp. l. de nat. mul. XC. 1. quamvis Lind. scripserit *ὑστέρα*.

* METRENCHYTES, *μητρεγχύτης*, vocatur instrumentum, & sypho, quo fit injectio liquoris medicati in uterum, Gal. l. 5. m. m. c. 5. Ejus delineationem vide apud Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIII. fig. 2. & modum applicandi T. XLIII. f. 6. Hinc & illa medicamenta liquida vocantur *μητρεγχυτα*, Schroder. l. 2. cap. 45. Lang. l. 1. ep. 80. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 9. f. 6. c. 7

METRETES, *μετρητής*, *metretes*, i. e. *Cadus*. Vide suprà. Mensura maxima apud Atticos, capiens choas 12. aut libras 108. Gorr.

METRIOS, *μέτριος*, *mediocris*, *τὸ μέτριον*, vel *μετριότης*, *mediocritas*. Vide suprà, Hipp. 2. aph. 3. & 4. Dieter. n. 545.

METROPOLIS, *μητρόπολις*, propriè significat arcem, castellum, urbem alicujus regionis primariam munitissimamq; Tropicè usurpatur de-

de cerebro, & de calore, Hipp. l. de Carnib. s. de principiis IV. 11. 12.

Metron, μέτρον. Vide *mensura*.

Metus, φόβος, Dieter. n. 906. idem, quod *Timor*, Pavor, vocatur affectus quidam animi, cujus character in hoc consistit, quòd fiat animæ veluti contractio, & spiritus animales à superficie corporis subitò recedant, & à solitis functionum suarum munijs inhibeantur: *Metus* cum extremus est, degenerat in desperationem. Willis t. Anim. Br. P. 1. c. 9. & Charlton. Ex. IIX. Pathol. §. 24. Refertur inter morbos infantum, ab Hipp. 3. a 24. & inter caussas morborum à Rolf. O. & m.m. Sp. l. 2. s. 3. cap. 104. Remedia verò exhibet contrà illum l. 14. s. 3. c. 10.

Mevium à Germanis vocari morbum Gallicum, author est Fallop. de morb. gall. c. 2. *mevium* notare obscœnum, verùm quæ Germaniæ regio hoc termino utatur, nobis non constat.

Miasma, μίασμα, *Inquinamentum*, idem quod *Contagium*, de quo suprà lit. C.

Mica, ψίξ, ψιχίον, dicitur communiter minutissimum frustulum panis friati. Ita *Mica panis albi* tosti ingreditur pulveres pepticos ap. Craton. in Consilijs aliquoties. *Mica* verò etiam prædicatur de sabulo lucido, argenti, vel auri colorem referente, vulgò *Argentum felium* dicto, in Eph. N. C. Ann. II. O. 78.

Micatio, σίλβη, σίλβωσις, idem est, quod *Fulgor*, *Coruscatio*, Splendor. Hodieq; tamen dicitur quoque de *sanguinis Undulatione*, & palpitatione aliqua, quæ oritur ex lucta portionum activarum, & spirituosarum cum crassioribus, & passivis. Vide Charlton. Oec. Anim Ex. V. §. 16

Micha, *michach*, i.e. *Venus*, *Cuprum*, Rul. & Johns.

Microcosmetor Terminus novus à D Dolæo fictus denotans auram quandam Diviniorem toti mundo coextensam, in prima creatione sensu donatam, & esse à spiritibus animalibus distinctum, quid, illis verò uti tanquam præcipuo ejus instrumento, & in brutis solùm dominari, in hominibus verò ubi Anima rationalis conjuncta est, sub hujus imperio ope spirituum animalium ejus jussa exequi, quemadmodum ita explicavit in Encyclopædiæ præfatione ad Lectorem. Sedem suam habet in Cerebro, & spiritibus animalibus à sanguine nimis effervescente, & scorijs sulphureis referto ostensis, & commotis, *microsmetor* fit *Cosmeterges*, h. e. Rex iræ, uti hoc fusius proposuit l. 2. Encyclop. c. 2. Vide *Cosmeterges*.

Microcosmus, μικρόκοσμος, vocatur *Homo*, ad differentiam *Macrocosmi*, ceu mundi majoris. quod epitheton valdè arridet Paracelsicis, & Spagyricis, Rul. & Johns. ita describserunt: *Microcosmus* est parvus, & medius mundus inter firmamentalem, & elementalem situs naturaliter, quia de utroque participat, i. e. *homo*: quia quicquid in illis realiter, & actu continetur, in homine pariter habetur spiritualiter, & potentia. Quo fit, ut una fit istius, & eadem, quæ de illis fieri potest, ac debet, Anatomia Philosophica vera, non mortua cadaveris, sed viva essentialis pariter, ac essata. Prolixius hæc deducta legantur in Th. Chym. Vol. V. p. 369. & Bas. Valent. Opusc. Germ. de Microcosmo. Quamvis verò non penitus improbanda sit illa comparatio *Hominis* cum mundo universo, & ita nomen *microcosmi* illi absq; varietatis jactura tribui possit, approbante quoque inter Patres Ecclesiæ Joh Damasceno, & allegante C. Hofm. c. in Gal. LL. de U.P. n. 157. Nihilo tamen minus meritò animadverterunt viri docti, & Chymici periti in Paracels. & ejus sectatores, quòd Elenchum secundum quid committant, dum, quod quadantenus, & per similitudinem partis cum toto dictum est, universaliter interpretantur, & essentialiter exponunt, indeq; posteà, utpote ex falso principio, magnificas texunt consequentias, verbis verissimis Libav. in Exam. Philos. viv. sec. descr. Hartm. s. 38. T. IV. Oper. p. 259. Idem fecit. Rolf. in Chymia ad A.F.R.I. 1. c. 10 seqq. Helmont. tr. Invent. Tartari in morb. temerar. n. 15. seq. quamvis hic sibi non adeò certò constiterit. Siquidem alijs in locis, præsertim in tr. de magn. vuln. cur. *Microcosmico cœlo* singulares tribuat sigillandi virtutes. Aliàs Hominis contemplatio ex suis principijs vocatur *Microcosmica scientia*, Libav. in Typo Art. med. Hipp. & Hermet. T. III. Oper p. 123. Præter illam significationem *Microcosmus* quoq; tribuitur *Lapidi Philosophico*, uti constat ex Th. Chymic. Vol. I p. 515. Libav. Apoc. Herm. part. post. Tom. II. Op. p. 418

Micrologia, μικρολογία, Galeno vocatur inanis illa subtilitas vocabulorum, & est idem, quod λεπτολογία, *argutiæ* inanes, l. 2. m.m. circà fin.

Microphthalmos, μικρόφθαλμος dicitur qui *parvis oculis præditus* est.

Microsphyctos, μικρόσφυκτος, cui pulsus est parvus, vel debilis. Legitur apud Diosc. lib. 5. c. 17. & allegavit Lind. Ex. X. §. 155

Microsplanchnos, μικρόσπλαγχνος. Vide *Parvivisceras*.

Microscopium, μικροσκοπεῖον, vocatur *Conspicilium*, sivè vitreum arte paratum, quo atomi visibiles quasi, & minutula etiam insecta in molem colosseam transmutantur; cujus inventor creditur Franc. Fontana Neapolitanus. Hujus

jus vitri ope quamplurima anteà ignota inventa, & detecta sunt; unde integra Messis observationum *Microscopicarum* occurrit in Eph. N.C. A.I. Obs.13. & A.II. Obs.27

MICROTRAPEZOS, μικροτράπεζος, dicitur, qui tenui mensa, & victu utitur, & opponitur gulæ, vel cupedijs dedito, Linden. Ex. XVI. §.166.

MICTIO, οὔρησις, *mictus*, significat excretionem urinæ, ab οὐρέω, *mingo*, *mejo*, Hipp.4.aph. 83. Diet. n.654. Foes. p.469. estque vel secundum, vel præternaturalis. Ad hanc quoq; pertinet *mictus sanguinis*, vel *mictio cruenta*, de qua in Practicis plura occurrunt, præsertim ap. For. l.24. Obs. 6. seq.

MICTURIENS. οὐρητιάων, vocatur qui libenter urinam excernere conatur; unde & somnians se reddere urinam, stragula sua permingit. Helmont. tr. Jus Duumvirat. n.31.

MIFRES, i.e. *Asphaltum*, Rul. & Johns. in Lex.

MIGRANA, idem quod *Hemicrania*, morbus capitis, qui modò dextram, modò sinistram ejus partem occupat, & ad suturam usque protenditur, quæ doloris interstitium est. Ita dicitur à *Grana*, quam vocem pro *capite* acceperunt antiqui. Keuchen. Not. ad Sammon. p. 92

MILES, στρατιώτης, quid significet, nec pueros latere potest ex Vocabulario. Ad forum medicum quoq; *milites* pertinent, dum eorum conditio miserabilis sæpissimè est ob vivendi rationem, dum excubijs alijsq; negotijs *militaribus* interdiu noctuq; defatigari coguntur, Gal. l.de bon. & mal. succ. c.12. hinc varijs morbis gravioribus sunt obnoxij, v.g. Catalepsi ex nimio gelu, For. l.10. obs.41. Febribus castrensibus, & morbo Hungarico, ubi quandoq; plures imperitia Chirurgorum Empiricorum, quàm vi morbi intereunt, Lang. l.1. in præf.

MILESIUS, μιλήσιος, derivativum ἀπὸ μιλήτου, *mileto* urbe Asiæ, vel Cariæ celeberrimæ. Tribuitur verò Epitheton *Lanæ Milesiæ*, ceu mollissimæ, apud Hipp. l. de visu. l.2. & l. de Sterilib. XI. 28

MILIARIUM dicitur vas altum, & angustum in balneis ad aquas calefaciendas olim usitatum. Rhod. ad Scrib. n 60. C.Hofm. c. ad Gall. LL. de U.P. n.280. Lang. l.1. ep.50

MILIOLUM, κεγχρίδιον, vocat Severinus tuberculum exterioris palpebræ magnitudine, & duritie granulum parvum milij referens, quod prolixius descripsit l. de noviss. abscess. c.9. §.5

MILIUM, κέγχρος, refertur inter semina *Cerealia* à Gal 1. de R. V. I. A. t. 18. Sed paucissimum præbet alimentum, estque magis medicamentum, quàm alimentum, l. 7. de S. F. h. tit. *Miliacei panes* sunt friabiles, aridi, incommodi ad nutritionem, l. 1. de A.F. c. 15

MILLEPEDES, ὄνοι. Vide *Asellus*.

* MILPHÆ, *Milphosis*, μίλφαι ἤ μίλφωσις; idem quod μαδάρωσις, defluvium pilorum è palpebris. Apud Gal. l.4. de C.M.S.L. cap.5. in princ. legitur in masculino οἱ μίλφοι, quod alibi reperire non licuit. Perperam verò & vitiosè Castellus quondam per y expressit *mylphæ*, quem tamen imitatus etiam Stephanus Blankardus in Lexico medico, sive ex negligentia, sive ex ignorantia Græcæ Linguæ: quis verò etiam acceperit pro medicamentis adversus defluvia capillorum, nobis non constat. Vide *madarosis*.

MILTOS, μίλτος, dicitur Latinè *Rubrica*, *minium*, inter terras refertur, vimq; habet exiccandi, detergendi, adstringendi &c. Meminit Hipp. l. de ulcer. XIV.5. Duæ verò leguntur *Rubricæ* celebriores, quarum una vocatur μίλτος σινωπική, ἤ σινωπὶς, *Rubrica sinopica*, aut *Minium sinopicum*, Gal. l.8. de C.M.S.L. cap.7 Dioscor. l.5. c.111. Altera μίλτος λημνία, *Rubrica Lemnia*, Gal. l. 9. de S.F. Est & *fabrilis*, sive μίλτος τεκτονική, quæ inferior est *Sinopica*, Diosc. d. l. c.112. Schroder. l.3. c. 2. in fin. Rul. in Lex.

MILVUS, ἰκτῖνος, vide *Ictis*. Est & nomen piscis volantis, cujus historia cum usu habetur in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 4. Chiocc. Mus. Calc. s.1. p.76

MIMO, μιμὼ, idem quod πίθων πίθηκος, *Simia*, animal quadrupes, digitatum, vivipatum, ita dictum, quod hominis mores imitetur instar mimi, C.Hofm. c. ad Gal. LL. de U.P. n. 168. & l.1. V.L. c.25. *Simiæ* verò historiam, & usum vide apud Aldrov. l. 2. de quadr. vivip. dig. cap. 5.

* MINA, μνᾶ, nomen est ponderis certi, estq; duplex. Una *Mina Attica*, & *Ægyptia*, quæ habent uncias sedecim, h. e. drachmas 128 altera *Romana*, quæ uncias viginti continet, Gal. l. de pond. & mens. c.3. Ægin. tit. eodem. Plinius tamen l.21. H.N. cap. ult. dicit: *Minam* pendere drachmas centum. Quin etiam Fannius. *Mnam* vocavit, nostrique *minam* dixere priores, centum hæ sunt drachmæ, citante Castell. μνᾶ quoque significare μυριά, i.e. *mille*. ait Hesychius, allegante C. Hofm. l.6. V.L. c.7

MINERA propriè dicitur terra, sive materia, ex qua mineralia, & metallica maximè fiunt, ut *minera* Solis, Cupri, Antimonij, Schrod. l.1. c.2. Rul. Per translationem quoque *minera* vocatur *materia morbifica*, v.g. *Minera febris*, à recentioribus passim. *Minera Philosophorum* vocatur *Lapis Philosophicus albus operis minoris*, Libav. S.A. Ch. l.5. c.12. *Minera* tropicè dicitur Caussa,

Causa, vel *materia morbifica* antecedens materialis, contradistincta vapori, & dividitur in Animatam, & Inanimatam, indicatq; in genere evacuationem, docente Capivaccio in Compendio methodi med. c. 16. seq. p. 294. seq. meminit, & in prolixiori methodo medend. c. 16. seqq. p. m. 266. In specie de Incubi *minera* legatur idem Pract. med. l. 1. c. 15. p. m. 515

MINERALE duplicem habet significationem, latam, & strictam: Latè sumitur pro omnibus illis corporibus naturalibus mixtis, quæ non comprehenduntur sub vegetabilibus, & animalibus, & dicuntur aliàs *res macrocosmicæ*; quarum expositionem sub titulo *mineralogiæ* tradit Schroder. l. 3. per tot. Junge Fr. Hofmann. in Clav. Strictè verò significat eas res, quæ quidem participant quadantenus de metallis; sed non sunt perfectè talia: unde, & *Semimetalla* à quibusdam dicuntur; Schrod. d. l. c. 15. Junge Libav. T. III. Oper. Deficit autem semper aliqua ex proprietatibus metallorum. Dividuntur à nonnullis in *majora, media*, & *minora*. Th. Chym. Vol. I. p. 304. *Mineralium* originem à Sale petendam esse, quod Paracelsus ejusq; asseclæ Universale vocarunt, docet Joken. Chym. Exp. Cur. P. I. f. 4. in prin. p. 245. seq.

MINERVA, ἀθήνη, nomen Deæ Gentilium, quæ & *Pallas* dicitur. Hanc è Jovis cerebro natam esse, fabulosum dixit Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. dec c. 8. Est, & nomen medicamenti alicujus externi Emplastri, quo usum se scripsit Gal. l. 3. de de C. M. P. G c. 2.

MINISTER, ὑπηρέτης, vocatur, qui ægris officia præstat. Dicuntur aliàs 1. aph. 1. οἱ παρεόντες, quos exponit Gal. per τὰς ὑπηρέτας, in comm. ad h. l. & in c. 2. in 6. Epid. l. 43

MINIUM, μίλτος, vide *miltos*. Significat *Rubricam*. Deinde dicitur Saturnus, vel Plumbum per calcinationem reverberatoriam præcipitatum. Schrod. l. 3. c. 13. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Dicitur, & Crocus Saturni præcipitatus, Rul. & Johns. Jung. Libav. S. A. Ch. l 5. cap. 25. Verùm dicitur & *minium nativum*, quod ex lapide quodam argenteæ venæ permisto fieri & à *Cinnabari* differre docet Diosc. l. 5. c. 109. quod Græcè ἄμμιον vocatur. Jung. Chiocc. mus. Calc. sect. 4. p. 454. Libav. d. l.

MINORATIO dicitur levior quædam evacuatio & moderata, sive per vomitum, quam veteres præmittere solebant in principijs morborum etiam febrium. Gr. vocatur συρμαισμὸς, 2. de att. t. 51. quamvis mendosè legatur συμμετρμὸς, notante Foes. Oecom. p. 601. Vide *Syrmæa*. De *minorativa evacuatione* plura lege apud Lang. l. 1 ep. 39. Forest. l. 29. Observ. 12. Schol. & l. 32. O. 6. Schol. Integrum quoq; de *minoratione* tractatum olim scripsit Ludov. Panizza Venetijs excusum. Medicamenta *minorativa* sunt eadem, quæ *Lenitiva*. Id. l. 10. Observ. 15. Schol. & l 32. O. 13. Schol.

MINUTA epitheton Febris Syncopalis acutissimæ, quæ scilicet pulsum, & vires prosternit, uno aut altero paroxysmo, adeò ut ad quartum diem perdurare non valeant. Joh. Stephan. Paraphr. in Avic. l. 4 fen. 1. c. 55. p. 275

MINUTIO, μείωσις, idem, quod *Imminutio*. Vide *mejosis*. *Imminutio*, sumitur pro *Extenuatione*, 3. de ijs, q. in med. t. 25

MINUTIÆ, μινυτίαι, circà vocabula in medicina quidem non semper sunt attendendæ, vide *micrologia*. Verùm circà res ipsas, v. g. circa caussas morborum, & usum medicamentorum minimè negligendæ, monenre Jul. Alexandr. nos. in Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2.

MINYA, μινύα. Vide *Rubrum*.

MINYTHESIS, μινύθησις, idem, quod μείωσις, *Imminutionem*, *Extenuationem* significat, de quibus suprà. Loca Hipp. ubi vocabulum hoc usurpavit, vide apud Foes. p. 415

MIRACULUM, θαῦμα, quid significet, etiam ex alijs Lexicis notum est, videlicet id, cujus ratio, modus, & caussa videtur humanam rationem transcendere. Talia quoque inesse naturalibus, aliquoties Gal. docuit; præsertim circà generationem hominis, & partum, ut & membra utriq; functioni inservientia. Ita ossium dearticulationem quoq; vocat *miraculum*, l. 1. de V. P. c. 15. in princ. *miracula* quoque sua jactitant Spagyrici, sed plerunq; ineptè & βαναύσως.

MIRACH Arab. idem, quod *Abdomen*. Forest. l 6. Chir. Obs. 48. Schol. Bartholin. l. 1. Anat. in procem. *Mirachia* vocatur Morbus, vel Dolor intestinalis, qui fit ab humoribus acutis, & pungitivis, vel ab Apostemate *mirach*, vel mesenterij. Valesc. de Taranta Philon Pharm. l. 4. c. 25.

MIRMIDONES Paracelso videntur esse *deliramenta*, phantasmata, *ineptæ speculationes*, tr. de Surditate. §. Processus.

MISADIR, *mixadir*, id est, *Sal Ammoniacum*. Rul. & Johns. *misidar* volatile est, quod volat suis alis, & non percipitur. Ideoq; dictum est Aquila propter nimiam velocitatem. Th. Chym. Vol. V. p. 68

MISERERE *mei*, ἐλέησον, barbarum nomen, denotans morbum gravissimum Ileon. Vide *Eileos*. Helm. tr. de flatib. n. 28. Lind. Ex. IIX. §. 59

MISER, *miseria*, τλήμων, τλημοσύνη, vel dicitur de ægro, & morbo; vel etiam de alijs

concurrentibus adversitatibus. Ita Linden. dixit, *miseriam* esse incidere in manus imperiti medici, Ex. XII. §. 1.

Misericordia, ἔλεος, inter affectus animi pertinet, quando alterius malo commovemur, & dolemus. Hæc non semper medico, præsertim Chirurgo convenit, sed potius expedit, sæpè austeritatem adhibere in tollendis morbis, monente Dieter. n. 822. Aliàs rectissimè urget Paracelsus in genere *misericordiam* in medico quod ægris promtè suppetias eundo imitari debeat Deum, de Caducis §. 1. in princ.

Mesmar, vel *mesemar*, dicitur *Nodus* rotundus albus, similis capiti clavi, & accidit in digitis pedum ut plurimum à percussione, & post exituras, h. e. erysipelationes, inflammationes exulceratas, Avic. l. 4. fen 3. tr. 2. c. 14

Misoptochos, μισόπτωχος, i. e. *odio habens pauperes* Epitheton *Arthritidis*, quæ est Bacchi & Veneris filia, non nisi rarissimè pauperes invadens & tenuiter viventes, docente C. Rejes C. El. q. 88. n. 8. seq.

Misos, μῖσος. Vide *Odium*.

Missa ænigmaticè quoque translata ad *mysterium Lapidis Philosophici*, cujus descriptionem sub forma *missæ* proposuisse Nicolaum Melchiorem Cibinensem testatur Libav. Tom. II. Oper. p. 350

Missadan, est *Argentum vivum*. Rul. & Johns.

Misserassi, id est, *Gypsum*. Iid.

Missio, à verbo *mitto*, pro *Emitto*, sumitur frequentissimè pro *Evacuatione*, si jungatur cum Sanguine. *Sanguinis missio. Sanguis missus*. Jessen. in pec. tract. h. t. & alij.

Mistio, *mixtio*, *mixtura*, *mistura*, μίξις, interdum etiam κρᾶσις, latè, & strictè accipitur. Latè pro omni accumulatione rerum diversarum & simplicium. Ita diversi pulveres, species, & medicamenta simplicia solida dicuntur *misceri*, ubi tamen nulla fit communicatio, aut transitio virtutis propriæ in alterum. *Strictè* verò significat compositionem simplicium diversorum cum unione, quemadmodum hoc ex Physicis constat. Jung. Theatr. Chym. Vol. IV. p. 383. seq. & Volum. V. p. 609. Ex hac Unione oritur nova veluti qualitas, & virtus composita, quæ Temperamentum, κρᾶσις, vocatur. Vide *Crasis*. Chymici ita describunt: *Mistio* est compositio per minima undiquaq; Ejus species sunt quatuor. Inceratio, Incorporatio, Colliquatio, & Confusio, Rul. & Johnson. De his speciebus vide in suis Literis. *Mistura* quoq; vocantur certæ quædam formulæ remediorum compositorum, inter quas palmam fert *mistura simplex*, sive *Diaphoretica*, de qua in Dispensatorijs. Legatur Rolfink. Chym. l. 4. s. 4. per tot. Johns. in Lex. lib. 2. *Miscere* etiam aliquando poni pro *bibere*, vult Keuchen. not. ad Sammon. p. 129.

Misy, μίσυ, metallicum recrementum dicitur cum Chalcitide cognatum, & cum chalcitide nascitur, præterquam quòd tenuiorum sit partium. Mentio fit in spurijs ad l. 1. de morb. mul. Hipp. III. 5. *Misy peregrinum* laudat Crito apud Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. Rul. & Johns. ita descripserunt, quòd sit res metallica ex speciebus chalcanthi, ex humore coagulato, ut chalcitis. Duplex habetur: *Nativum*, & *factitium*. Jung. Schrod. l. 3. c. 18. Fr. Hofm. in clav Chiocc. mus. Calceol. s. 4 p. 476 Rhod. ad Scrib p. 76

Mitella, ταινίη, idem, quod *Fascia*, qualis adhibetur ad cubitum fractum, Hipp. 1. de artic. t. 51

Mithridatium, μιθριδάτειον, ita dicitur *Antidotus* à Mithridate Rege inventa, & composita, qua se à venenis tutum servasse dicitur. Verùm variæ ejus prostant compositiones; de quibus apud Gal in libr. de Antidotis, nec non in Dispensatorijs. Nobis videntur, salva aliorum authoritate, quò grandiores, eò inconcinniores & ineptiores formulæ. Quænam simplicissima fuerit, tradit Plin. l. 23. c. 8. & ex hoc Keuchen. not. ad Sammon. pag. 293. Paracels. quemadmodum plurimis alijs terminis abusus ita etiam huic quoque ænigmaticam, & mysticam tribuens significationem, quando finxit *mithridatium Olympi & Theriacam cœlestem*, i. e mixturam sideream arcanam l. 1. Philos. sagac.

Mitigatio, παρηγορία, πραΰνσις, idem, quòd *Lenitio*. *Mitigatoria* remedia, vel *mitigantia*, eadem cum *Anodynis*, Gr. παρηγορικὰ, quæ dolorem leniunt. Vide *Anodynos*. Quædam sunt per se, quædam per accidens talia, Galen. l. 2 de S Fac. c. 14. Dicuntur & λυσίπονα, παυσίπονα. Rul. & Johns. *mitigativum magnum* vocat Paracels. quod ex *Sedativis Quintis essentijs* parari debet, l. 2. de morb. ament. c. 5. à verbo παρηγορέω, de quo vide Foes. p. 487. & Dieter. n. 656

Mitulus mendosè, pro *mytulus*, vide infrà.

Miva est nomen medicamenti, quod vel idem cum Syrupo, vel eidem valdè simile. In Officinis occurrunt *miva Cydonior. simplex, & compos.* de quibus vide Dispensatoria.

Mixathria, *mixathrion*, μιξαιθρία, μιξαίθριον dicitur constitutio temporis serena intermixta cum pluvijs, Hipp. l. 1. Epid. s. 2. t. 4. Jung. Foes Oec. p. 416

Mixopyos, μιξόπυος, *pure permixtus*. Dicitur de urina apud Hipp. d. l. t. 42

Mix-

Mixtio, *mixis*, *mixtura*, Vide *mistio*.

* Mna, *μνᾶ*, idem, quod *mina*. Vide p. 1.

Mnasai *pharmacon*, *μνασαίου φάρμακον*, emplastrum est ab aucti ore *Mnasea*, secundo ordine emolliens, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 1 de C. M. P. G. c. 4. Paulò aliter Ægin. l. 7. c. 17 *Mnaseas* autem fuit methodicæ sectæ auctor. Gal. Introduct. c. 4.

Mnene, *mnemoneuticos*, *μνήμη*, *μνημονευτικός*. Vide *memoria*.

Mnemecephalicus Epitheton est Balsami cujus dam destillati, ob miram, & hyperbolicam virtutem, quam ipsi tribuerunt perpetuam rerum memoriam pariendi, ita ut, Carolum Ducem Burgundiæ decem millibus florenorum ab Anglo quodam Doctore emisse, scripserint. Describitur à Sennerto l. 1. med. Pr. p. 2. c. 5. & Schrodero l. 2. c. 41. qui nomen hoc illi imposuit.

Mobilis, *εὐκίνητος*. Vide *Eucinetos*.

* Mochlia, *μοχλία*, *μοχλεία*, vocatur reductio ossium à loco præternaturali ad naturalem, Gal. in def. Dirivatur à *μοχλὸς*, *vectis*; unde *μοχλευτικ* dicitur *molitio per vectem*, Hipp. 2. de fract. t. 50 & s. 3. t. 40. 47. 1. de artic. t. 21. & s. 4. t. 57. 58. Foes. p. 418. *μόχλιον* idem, quod *μοχλίσκος*, *parvum vectem* significat. Ægin. l. 7 c. 107. De *Hoplomochlio*, vide supra lit. H. Hippoc libellum Chirurgicum quoque scripsit, inscripsit *μοχλικός*. *Vectiarius*. Jung. Gal. cap. 1. in 1. Prorrhet. t. 4.

Mochthos, *μόχθος*, idem, quod *πόνος*, *Labor*, vide *Labor*, Adjectivum *μοχθηρός*, *laboriosus*, item *malus*. Hipp. 2. aph. 27. Diet. n. 555

Modertus, *σύμμετρος*, idem, qud *μέτριος*, dicitur de omni eo, quod propriam suam naturam obtinet, quemadmodum *Immoderatus* de omni, quod suam naturam relinquit. Gal. l. 2. de dign. puls. c. 3. circa fin.

Modiolus dicitur illa pars Trepani, quæ circa os perforandum est circumvolvenda, quam veteres Græci *χοινίκιον* vocarunt, estq; duplex; unus cum clavo in medio, & *mas* dicitur alter sine clavo, *Fœmina*, cujus delineationem, & modum applicandi vide in Sculter. Arm. Chirurg Part. I. Tab. I. Tab. II. fig. 3. 4. 5. & T. XXVII. fig. 6. Vide & *Cyclisc os*. *Terebella*. *Abaptiston*.

Modius, *μόδιος*, mensura dicitur, continens sedecim sextarios. Gotr. Gal. l. de pond. & mens. c. 5. Vide *Symmetria*.

* Modus, *τρόπος*, vocabulum multiplicem & variam habens notionem, uti notavit Gal. 3. in 1 Epid. t. 1. & alibi. Usitatissima significatio illa est, quando natat *conditionem*, differentiam; *formam*, vel certam circumscriptionem, indolem ac *rationem* alicujus rei. Huc pertinet recentiorum nonnullorum *modus substantiæ*, qui nihil aliud est, quàm certa ratio materiæ ex particularum componentium quantitate, figura atq; positura resultans. Linden. Ex. XIII. §. 333. Jung. Rolfink. O. & M. M. Sp l. 2. s. 3. c. 32. Ita *τρόπος διαίτης*, *victus ratio*, & *τρόποι φαρμάκων*, medicamentorum *differentiæ* ac species dicuntur, Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 62. l. de dec. orn. IIX. 11. lib. 2. Epid. s. III. 40. quemadmodum, & ratio applicandi dicitur *modus utendi*, de quo vide Schroder. l. 1. c. 31. Imò ipsarum partium naturas diversas vocat Idem *τρόπους*, XIX. 6. De morborum *differentiis* quoque frequentissimè usurpatur ab eodem, quæ loca collegit Foes. in Oec. p. 246. seq. Porro sumitur etiam pro animi *moribus*, l. 6. Epid. s. 6. t. 26. pro *habitu corporis*, d. l. sect. 2. t. 18. Aliquando idem est, quod mensura, notante Rhod. ad Scrib. n. 73

Moeror, *mæstitia*, *λύπη*, *δυσθυμίη*. Vide *Lype*, *Dysthymia*.

† Mogilali qui laborant Angiloglosso Gorr. Defin. med. p. 2.

Mogilalos, *μογίλαλος*, vocatur, qui difficulter loquitur, ex aliquo vitio, vel mala affectione. Gorr. Coincidunt cum *ἀγκυλογλώσσοις*, l. 14. Obs 30 Obiter monendum, ex ignorantia, & negligentia Græcæ linguæ perperam scripta legi apud P Zacchiam vocabula, *molalia*, *molilagia*, *molilalgia* pro *mogilalia*. Quæst. medico-Legal l 2. T 2 3. q. 9. n. 18 19.

* Mola, *μύλη*, dictio est valdè æquivoca. Proprio quid significet, ex aliis Dictionariis etiam pueris constat. Tropica in medicina locum habet, & 1. dicitur de *Patella*, quæ os latum, & rotundum toti Genu suprapositum, Gr. *μύλη*, *μυλακρὶς*, *ἐπιγονατὶς*. Vide *Epigonatis*. 2. de ipsis *dentibus molaribus*, qui etiam *μύλαι*, *molæ* vocantur Gal. l. de offib. cap. 5. & l. 9. de U. P. c. 15. 3. de ipsis *maxillis*, quæ aliàs, & malæ appellantur. Linden. Ex XI. §. 148. 150. 4. *Mola*, *μύλη*, vocatur caro vel massa quædam informis, & inutilis in utero muliebri concepta. Hipp. l. 1. de morb. mul. XCVII. 1. & l. 2. h. t. LXII. 1. de Sterilib. *XX*. 2. Respondere dicitur talis *moles* ovis subventaneis gallinarum, uti volunt Castell. & Gorr. Verùm Gallinæ absq; coitu concipiunt talia ova; sed mulieres citra congressum *molam* vix aut nunquam concipient. Rul. ita descripsit: *Mola matricis* est abortivum quid in matrice generatum. Jung. Parac. de ulcer c. 58. Caussa hujus conceptus vitiosi, & abortivi haud dubiè in seminis alterutrius, imprimis masculini, deficiente activitate ponenda erit Observationes varias vide in Practicis, nec non Hildano, Ephem. Nat. Cur. & aliis. In specie de *molis Volatilibus* in Dania haud

μελαινόμενα, aut μὴ λυόμενα, absque ratione, animadvertente Foes.) l 2.s.II.17.l.6.s.2.t.46.l.4.ali quoties. Vide Foes. d. l. p.423

Molynsis, μόλυνσις, dicitur *imperfecta*, & insufficiens *Elixatio*, ex Aristot. l.4. meteor. cap. 3. quando ob defectum caloris, aut propter copiam humoris, in eo, quod coquitur, coctio perfecta fieri nequit. Gorr.

Molyza, μώλυζα, vocatur vel *caput Allij*, vel *Allium* simplex caput habens, & non in plura divisum, Gal. in Expos. voc. Hipp. Occurrit sæpius in Hipp. in lib. de morb. mul. & de sterilit. quæ loca vide apud Foes. d. l.

Momiscus, μόμισκος, dicitur Pollucі, pars dentis molaris, quæ gingivæ adjacet. *Momisci* etiam vocantur omnes dentes molares apud Ingrass. comm. in Gal. l. de Ossib. p. 140

Mona, Paracelso idem, quod *Nates*, Scholijs in Libros de Urinis, in append. Tom. V.

Monarchia, μοναρχία, hujus vocabuli propria significatio spectat ad Politicos. Translatum verò à Paracelso, & Helmontio ad ipsam medicinam non minus obscurè, quàm abusivè, dum ille non modò tres *monarchias* corporum naturalium asseruit: primam *monarchiam* mundi: alteram maris: tertiam fœminæ, Paramir. lib. 4. & alibi sæpius; ad quas spectant tres *monarchiæ* medicinæ, & remediorum, passim in scriptis, sed & non veritus est, semetipsum *monarcham* dicere illius *monarchiæ medicæ*, Fragment. libri quatuor columnar. medicinæ, &c. Hic verò similiter tres *monarchias* corporum statuit: Animalem Vegetabilem, & mineralem, tr. Tartarus non in potu, n.3.

Monas, μονὰς, *Unitas*. Terminus Spagyricus, & Hieroglyphicus, dum ex uno ad unum omnia deducere conantur. Vide Theatr. Chym. Vol. II. p. 183. seq. Vocatur, alijs *Clissus*, vel *Elixir*, quando extractæ partes ex simplici iterum copulantur, quam operationem Philosophi, & Arcanorum Professores *Unitatem ex Triade*; alij *Circulum ex quadrato* dicunt. Libav. Alch. Pharm. cap.27

Monedula, nomen avis, Aristoteli λύκος, *Lupus*, dictæ, quæ est species *Graculi*, qui Gr. κολοιὸς in genere vocatur, cujus historiam vide in Aldrov. l. 12. Ornith. c. 9.

† Monemera collyria, quæ uno die applicabant cum successu. Massar. prax. l. 1. c. 75

† Monocodiata avis Paradisi.

Moneres, μονήρης, propriè dicitur de navi quæ uno remo constat. Tropicè significat *solitarium*, & conjungitur cum φιλερήμῳ *deserti amatores* & tribuitur atrabiliarijs, Hipp. Epist. ad Philopœmen. 11. 12

Moneta, νόμισμα, quid significet, aliàs notum est. Dicitur Galeno tessera, vel symbolon, in qualibet urbe emtionis, & venditionis l. 2. de diff. puls. cap. 5. Tales metallicas *monetas* excusas cum imaginibus progressu temporis in lapideæ fuisse transmutatas, legitur in Th. Chym. Vol. I. p. 496. & 556

Monoceros, μονόκερως, Lat. *Unicornis*, nomen animalis, & prominentiæ illius osseæ, quæ ex animali illo excrescere creditur, & pro singularissimo Alexipharmaco habetur, Latinè *Unicornu*. Verùm quantis adhuc dubijs, & scrupulis implicata sit hæc de *Unicornu* historia, legi poterit apud Aldrov. l. 1. de quadruped. c. 6. Casp. Rejes C. Elys. q. 67. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 39. Fr. Hofmann. in Clav. ad hunc loc. qui existimat, *Unicornu*, quod hodieq; in diversis locis asservatur, esse nihil aliud, quàm dentem Balænæ. Verum tamen *Unicornu* dari, existimat Chiocc. mus. Calc. f. 6 p. 687. Aliàs datur, & *Unicornu fossile*, *Lapis Ceratites*, *Ebur fossile*, estq; lapis colore, & levore cornu referens, interdum, & forma ipsa. Schrod. l. 3. c. 8. n. 21. Fr. Hofm. ad h. l. medicamentum quoque Chymicum ex Auro paratum, quod aliàs manna Solaris dicitur, appellatur *Unicornu Solare* Schroder. l. 3. cap. 9. Johns. lib. 2. Lexic. Chym. qui, & ex Mynsichto *Unicornu mineralis* facit mentionem.

Monocolon Parac. videtur appellare *Intestinum cæcum*, Paramir. libr. 3. item *Monoculum*.

Monoculum, vide *monocolon*. Aliàs *monoculi* dicuntur, quibus alter oculus, vel materialiter, vel saltem virtualiter deficit. Gr. ἑτερόφθαλμοι, μονόφθαλμοι, μονόμματοι. Latinè etiam, & quidem rectius, *Uniculi*, vel *Unoculi*. Hoc distinctius videre minuta legitur apud C. Hofmann. in Gal. de V. P. n. 729

* Monoemeros, μονοήμερος, epitheton *Collyriorum*, quæ *unius diei* spacio ophthalmias curare possunt. Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 2. Circa illorum usum tamen cautela opus est, ne adhibeantur, ubi plenitudo totius corporis peccat. Nam quia facultate frigida sunt, obstruunt, densantq; meatus, & si copia humoris in oculis fuerit, in causa sunt plerunq; ut tunica κερατοειδὴς rumpatur. Gorr. Cast.

Monomachia, μονομαχία, vide *Duellum*. *Monomachon* quoque vocatur *Intestinum cæcum* in iputijs Galeni l. de compag. membr. sive de nat. hum.

Monomelon, μονόμηλον, est nomen *Collyrij* μονημέρου, ita dicti, quòd unicà *specilli*, Gr. μήλη vocati, inductione oculorum inflammationi medeatur, cujus descriptio habetur in Aetio. Gorræus.

Mononycha, μονώνυχα. Vide *monycha*.

Monopagia, idem, quod *Hemicrania*. Valesc. de Taranr. Philon. l. 1. c. 7.

Monophagia, μονοφαγία, vocatur, quando quis solus comedit, mos Dynastis familiaris. Differt à μονοσιτία, C. Hofmann. ad Gal LL. de U. P. n. 506.

Monorchis, μόνορχις, qui unum habet testiculum. Rolf. de part. genital. Part. 1 c. 11. Interdum autem ad tempus pubertatis saltem sunt μόνορχεις, postea verò prorumpit alter quoq testiculus, qualis historia à D. Brechtfeld observata legitur in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 106. p. 197.

Monositia, μονοσιτία, dicitur, quando quis semel tantum de die cibum capit, à verbo μονοσιτέω, idq; de *cœna* intelligendum esse, patet ex opposito ἀρισᾶν, *prandere*, l. de veter. medic. XIIX. 4. 6. 12. 13. Meminit & Hippocr. illius verbi s. de R. V. I. A. t. 20. & s. 2. t. 22. 27. l. 3. de diæt. III. 2.

Monoxylon, μονόξυλον, vocatur *Navicula ex uno ligno*, vel arbore cavata, *parata*. Occurrit apud Hipp. l. de A L. & Aq. XXXVII. 7

Mons, ὄρος, hujus vocis significatio ex alijs quoque Dictionarijs nota est. Ad medicinam tamen spectat ejus quoque consideratio, cum propter subjectum, tùm propter materiam medicam Ita *montes*, nisi peculiaris peccet aeris contagio, gaudent aere puriori, & privilegium vitæ longioris præ se ferunt, Helm. tr. *Mons* Domini in fin. Quod si tamen à Septentrione ragioni adjacent, in his aquilones veluti perturbant, ac morbos faciunt, Hipp. l. 2. de diæt. II. 11. 12. Jung. l. de A. L. & Aq. LV. 3. seq. Sic & herbæ, animalia, & aves, quæ *montana* loca occupant, habentur pro salubrioribus ut plurimùm, Gal. in LL. de Al. fac. & de atten. victu. *Mons Siliceus* Helmontio dicitur solea, stratum, sive terræ intercapedo, in qua saxa, lapides, ac mineralia universa ortum suum ex aqua desumunt, tr. de Lithias. c. 1. n. 7. Junge tr. Terra, n. 3. 4. Per metaphoram pars superior externa pudendi muliebris vocatur *mons Veneris*. Rolf. de part. gen. P. II. c. 35. Ita protuberantiæ musculosæ in vola manus à Chiromantis vocantur *montes*. Quid per *montes Philosophorum* Spagyricorum sit intelligendum, lector harioletur ipse è Th. Chym. Vol. VI. p. 550 Libav. scribit, *montibus* comparati *alembicos*, & superiorem partem sublimatorij. Tom. II. Oper. p. 247

Monstratio, δεῖξις, idem, quod *Demonstratio*. Hæc si ocularis fuerit, interdum plus præstat, quàm præcepta, præsertim in Chirurgicis, argumento Gal. c. 4. de art. t. 47

Monstrum, τέρας, quid significet, è Physicis petendum. Est enim nihil aliud, quàm erratum naturæ, sive effectus naturalis, à solita, & recta dispositione specifica degenerans. Rul. videtur strictius accepisse, quando descripsit *menstra* per orta quædam præter naturam animantia, quæ cœlum excludit ovo suæ putrefactionis, illicitæ ac nefandæ commixtionis. Variorum *monstrorum* observationes petantur ex earundem scriptoribus v. g. Schenkio, Ephemerid. Nat. Curios. C. Rejes C. El. q. 45. &c.

Montanus, ὄρειος. Vide *mons*.

Monticola, ὄρειος, idem, quod *montanus*, dicitur de ijs, quæ vel gignuntur, vel degunt in montibus, v. g. Aves *monticolæ*. Gal. l. 4. de san. tu. c. 4

Montifringilla, ὀρσπίζης, nomen aviculæ montanæ, cujus historiam tradit Aldrov. l. 18. Ornith. c. 7. Hic loci sub finem autumni copiosissimæ capiuntur, & in mensa apponuntur.

Monycha, μώνυχα, contractè pro μονόνυχα, h. e. μόνω ὄνυχα habentia, dicuntur animalia solidam ungulam unicam habentia, uti sunt equi. Latinè *Solipeda* aut *solungula* sive *solidungula*. Hipp. 1. de art. t. 38. Galen. in comm. ad h. l. Foes. p. 423.

* Mora, διατριβή, vide *Diatribe*. *Mora* illicita ignavorum est. Linden. Ex. VI. §. 15. *Mora* quoque dicitur id, quod Hipp. Gr. vocat τρῖπος, i. e. attritionem, h. e. callo obduratam partem, & longiori attritione, sumiturq; pro ipso callo 1. de artic. t. 21. Galen. in comm. ad h. l. Foes. p. 822. Ita quoq; accepisse videtur Parac. quando *moram* inter symptomata morbi Gallici retulit, conjungens Attritis, l. 5. de sympt. var. morb. Gallic. c. 9

Morbilli, nomen à recentioribus inventum. q. d. *Parvus morbus*, vel parva pestis, significat minutissimas pustulas, cum maculis rubentibus, aut quandoq; purpureis aut livescentibus obortas à sanguinis portionibus tenuioribus, ichorescentibus, à prima nativitate delitescentibus, scatenti p. n. fermentatione cum aliquali coagulatione conjuncta. Quorum historiam ex recentioribus optimè descripsit Willis de febr. c. 15. Jung. Fr. Piens h t. Part. Sp. c. 8. An veteribus fuerint cogniti *morbilli*, non mihi videtur quæstio tanti momenti, quanti olim habita. Quidni enim sub nomine ἐκθυμάτων, vel ἐξανθημάτων? Pertinent inter morbos Epidemicos, malignos, infantibus familiares, quamvis nec adultos immunes esse experientia hoc ipso tempore, quo hæc scripsi, testetur in vicinia. Rul. Dorn. Johns. confusè descripserunt. *Morbilli* sunt pustulæ Venereæ; item puerorum albæ, vari, ecthymata, pituitæ eruptiones, cebrasmata.

† Morbus Comitialis, sacer, quia Cerebrum sacrum, & honoratum. Nevius cap. 36.

† Mor-

† Morbus fonticus, qui vehementiorem vim graviter nocendi habet Gellius l. 20. c. 1.

† Morbus Ovillus, Typhomania, sive Catochus Pauli Tom. à Vega in Comment. in Gal. de loc. Aff. l. 4. c. 6.

† Morbus medullaris, Plur. Applexia Mercur. Tom. I. Conf. 93. V. L. l. 1. c. 9.

† Morbus solstitialis apud Plautum, non nullis est syriasis. Mercur. V. L. l. 5. c. 3.

* Morbus, νόσ☉, νῦσ☉, νόσημα, terminus in medicina adeò frequens, & notus, ut vix ac ne vix quidem ullus alius sit frequentior. Generaliter significat omne id, quicquid homini molestiam affert. Hippocr. l. de flatib. II. 8. quam etiam calculo suo comprobat Lind. Ex. XV. §. 79. 80. Specialiter verò, & accuratiùs describitur, quòd sit dispositio p. n. sive status p. n. corporis humani, & ejusdem partium, à quo actio primùm læditur, Gal. l. de diff. sympt. c. 1. & l. de diff. morb. c. 7. quam definitionem expositam clarius reperies in nostris Dogm. Med. Gen. P. II. c. 2. dogm. 1. 2. seq p. 110. seq. Plura qui desiderat de notione *morbi*, videat Casp. Hofm. Montani, aliorumq; scripta, jungatq; Dieter. n. 576. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. s. 1. c. 8. & 9. Ita & *morborum* differentias essentiales, accidentales, speciales denominationes vide passim in scriptis medicis, præsertim Sennert. & Jonston. in Syntagm. Medic. Practic.

* Morbidus, *morbosus*, νοσερὸς, νοσῶδης, idem quod *Valetudinarius*, dicitur partim de eo, qui actu ægrotat, partim etiam, qui ad morbosam dispositionem inclinat. Vide Dieter. n. 575. 577

Mordax, *mordicans, mordicatio*, δακνὸς, δῆξιν, δῆξις. Vide *Dacno*. *Mordax* vinum, idem, quod *Picans*. Vide infrà *Picans*.

Mordilapides, Græcè dici possent λαξόχιδοι, vocantur pisciculi quidam, suntq; species *Fundulorum*, sed vilior. Meminit Jul. Alex. l. 15. Sal. cap. 7.

Mores, τῦνθι. Vide *mos*.

Moretarium, idem, quod *mortarium*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 411.

Moretus, *moretum*, dicitur species Julepi estq; potionis genus ex aromaticis, alijsq; confortantibus commixtum, addito ad gratum saporem saccharo, vel syrupo. In specie verò ita vocatur à *moris*, vel *Diamoro* ingrediente. Schroder. l. 2. c. 64

Morgana licet propriè non sit terminus medicus, quia tamen inter admirandas res naturales pertinet, libuit inserere; Denotat autem mirabile quoddam phasma specularium observatum ab Athanas. Kirchero in littore maris Siculi, quod ulterius examinavit Joh. Marcus Marci in Phil. Vet. Rest. P. III. sect. 6. subsect. 3. p. 283. seq.

Moria, μωρία; idem, quod μώρωσις. Vide *Fatuitas*.

Morion, μόριον, *Particula*. Sumitur tamen sæpè pro *Parte* in genere. Vide *meros*.

Mormyros, μορμύρ☉, vocatur piscis quidam marinus, cujus historiam cum usu in cibis exhibet Aldrov. l. 3. de Pisc. c. 19. Dicitur, & μορμύρ☉.

Moro, *morus*, vocatur apostema carnis, ad similitudinem mori. Rul. Dorn. & Johns.

Morochthos, μόροχθ☉, μόροξ☉, Galen. l. 9. de S. F. Dicitur Lapis quidam mollier, candidus, ita, ut eo lineæ ducantur cujus descriptionem tradit Dioscor. l. 5. c. 152. ubi, & *Galaxiam*, ut & *Leucographida* appellari docet, quamvis ipse de Galactite seorsim egerit. Jung. Chiocc. Mus. Calceol. l. 3. pag. 275. seq. Schroderus *Osteocollæ* hoc nomen ex Matthiolo attribuit, l. 3. c. 8. n. 15. Nasci in Saxonia, præcipuè Hildesheimij, testatur Rul. in Lex.

* Morosis, μώρωσις; *moria*, μωρία. Vide *Fatuitas*.

Morosus, δυσάρ☉. Vide *Dysanies*.

Moroxos, μόροξ☉, idem, quod *Morochthus*, de quo p. a.

Morphaea, *morphea*, species *Lepræ*, *Albaræ* non absimilis, Dorn. Rul. & Johns. Idem, quod *Alphus*. Vide suprà lit. A. *Morphaea* differt à lepra, quòd hæc sit in carne; illa verò in cute. Forest. L. 5. Obs. Chir. 2. Schol.

Morphe, μορφὴ, significat *formam*, præsertim externam, & accidentalem. Vide *Forma*.

Morphnos, μόρφν☉, nomen avis, ad *Aquilas* pertinentis; quæ, & *Anatcida, Clangos, Plangos*, dicitur, cujus historiam tradit Aldrov. l. 2. Ornith. c. 8. & 9

Morpiones vocantur *Pediculi* illi *lati*, quos Itali *Piattole* appellant, ad pubem genitalium, aliquando, & sub axillis enati. Legitur apud Aldrov. de insect. l. 5. c. 4. p. m. 544. & Rolfink. de Part. genital. Part. II. c. 34. p. m. 185.

Mors. θάνατ☉, quid significet, è Physicis constat, videlicet dissolutionem animæ, & corporis in animalibus; quam cur neget Kergerus, vide in ejus tract. de ferm sect. 1. c. 6 Nec malè *mors* describitur, quòd sit defectus vitæ, aut extinctio caloris nativi, Dieter. Jatr. n. 384 Item omnimoda naturæ prostratio, Galen. l. 3. de cris. c. 5. Parac. vocat *mortem* ultimum materiam morbi. Estq; duplex: Lenta, & Violenta. *Mors Chymistica* dicitur corruptio artificialis corporum insensatorum, consistens in separatione spirituum & ani-

& animarum eorundem in sui ternarij ad unitatis reductionem, h. e. ad potiorem vitam, licet non perpetuam, excellentiorem tamen ea, quam à natura prius habebant, uti describitur in Th. Ch. Vol. I. p. 360. *Mortis naturalis* terminum prorogare, quod fit in medici potestate, rectissimè negat C. Rejes Casp. El. q. 26. n. 4. & 6. idem etiam docet, qua ratione medicus *mortem* prædicere debeat? q. 11

Morsellus, *morsulus*, terminus Pharmaceuticus, significans genus medicamenti siccum saccharatum, quod & *Lozenga*, *Lozengia*, *Pasta Regia* vocatur, item *Tabula*, vel *Tabulatum*. Descriptionem pete ex Weker Antidot Gen. l 1. c. 42. P. morell. de form. remed. l. 1. sect. 3. c. 1. seq. Schrod. l. 2. c. 69.

Morsus, *morsura*, Ardovn. l. 5. de Venen. c. 1. seq. δῆξις, δηγμός, δῆγμα, vide *Degmos*. Propriè significat solutionem continui in partibus mollibus factum, per dentium impressionem. Huc pertinent *morsus canis* rabidi, lupi, viperarum, quin & hominum. Metaphoricè verò usurpatur de omni dolore acerbiori, Rhod. in Lex. Scribon. p. 411. *Morsiuncula* diminutivum est, & sumitur de dolore dentium infantili. Græcè ὁ δαγμός. Dieter. n. 597

Mortalis dupliciter sumitur. 1. subjectivè de omni corpore naturali vivo, quod etiam morti subjectum est. In specie Homines κατ' ἐξοχὴν dicuntur *mortales*, Gr. θνητοί. 2. significativè, & effectivè, Gr θανατώδης, & ita idem est, quod *Lethalis*. Vide *Funestus*.

Mortariolum, ὅλμισκος, dicitur de cavitatibus, quibus dentes sunt infixi, Gr. βόθρια alias dictis, Lat. *Alveoli*, *Præsepiola*, *mortariola*, Barthol. libell. 4. Anat. c. 9. *Mortariolum* quoque est modiolus catillorum cinereorum formandorum, in lati circuli modum, vel pertusi catini ex orichalco plerunq; factus. Hoc *mortariolum* comitatur *pila*, (vulgò *monachus*) quæ est pistillum cum tubere rotundo, ex basi lata media prominente, cujus incussu catilli fovea formetur. Sed ad catillos majores, h. e. majorem naturæ copiam capientes formandos, utimur circulo ferreo, & convenìente pila foveam producimus. Ruland. & Johns.

Mortarium, ὅλμος, instrumentum, & vas Coquis, Pharmacopœis, Chirurgis usitatum, in quo res cum pila vel pistillo tunduntur, aut teruntur, Rhod. ad Scribon n. 111. Parantur ex ligno, ferro, orichalco, plumbo, vitro, &c. meminit Galen. l. 1. de antid. c. 15. & alibi. *Plumbei mortary* usus esse solet ad unguenta, & emplastra conficienda, ulceribus malignis, & cancrosis accommodata, quia plumbum argenti vivi est particeps, Lang. l. 2. ep. 47. Legitur, & *mortarium*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 411. Aliàs Græcum ὅλμος etiam truncum corporis, h. e. totum illud, quod est à cervice ad coxendicem, notat, in qua significatione videtur usurpasse Moschion. l. de morb. mul. c. 79

* Mortiferus, idem, quod *Lethalis*, *Funestus*, νεκρώδης, θανατώδης. Ita *facies Hippocratica* vocatur *mortifera*. Gal. 1. prognost. t. 7. & 8

Mortificatio, νέκρωσις, dicitur caloris nativi in corpore, vel parte aliqua extinctio, qualis contingit in sphacelo post gangrænam. Dicitur & *Sideratio*. Vide Forest. l. 1. Chirurg. obs. 13. Schol.

Morum Pathologica significatione idem est, quod *Thymus*, vel ei similis affectus, videlicet ruber, cruentusq; tumor; *morum* fructum referens, in partibus genitalibus viri & fœminæ, post concubitum aut deambulationes, juxta nonnullos etiam in alijs corporis partibus mollioribus, v. gr. in facie, & sede obortus, Ingraff. comm. ad Avicenn. de tum. p. n. p. 264. Hoc vocabulum etiam tribuitur affectui cuidam palpebrarum, qui Arab. *Alchnte* vocatur, Gr. ὑπλαδαρότης, habeturq; pro morbo in numero, cum sit caro mollis interiori palpebræ adveniens, unde & sanguis rubens, niger, & viridis emanat, quemadmodum describit Joh Stephan. Paraphr. ad Avic. l. 3. fen. 3. c. 19. p. 176. Vide *Pladarotes*.

Mos, ἦθος, τρόπος, accipitur; vel de animi proprietatibus; Ita Gal. libellum scripsit, quòd animi *mores* sequantur temperamentum corporis. Et hujusmodi *mores* probè medico sunt observandi, Gal. c. 3. in 1. Epid. t. 1. & alibi: Vel de *consuetudine*, vide *Ethos*, Diet. n. 238. Vel de *certo modo* alicujus rei. Ita *mos morbi* dicitur ille modus, qui determinat, utrum morbus benignus, vel malignus sit? Gal. l. 1. de cris. c. 3. Vel etiam comparativam habet significationem, & ponitur pro *veluti*, v. g. *more* farinæ, emplastri, pultis, Scrib. n. 44. 189. 224. Rhod. in Lexic. *Mos* idem est, quod *mycra*, Rul. & Johns. Lex.

Mosa dicitur edulium, & pulmentum usitatissimum in Germania ex farina triticea, vel Zea paratum cum lacte, qua non solùm rustici utuntur, sed & pene omnes matres, & nutrices infantes replent & infarciunt, cum hypochondriorum tensione, & epilepsiæ periculo, rectissimè animadvertente, & reprobante J. Alex. l. 8. Sal. c. 10. & not. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 5. *Mosa* alias Anglis dicitur fundi quoddam genus instar paludis, admodum adstringens, & pinguis; qui pro cespitibus comburendis laterum figura abscissis, & sole siccatis inservit. Plura vide in Act. Philosoph. Oldenburg. Ann. 1669. m. Novembr.

Mosch vocabulum exoticum, quod denotare debet peculiaria *vasa porifera* ipsum renum cor-

corpus subeuntia, quæ Bilsius primùm se observasse gloriatus fuit, quamvis nemini adhuc demonstraverit, nec alij ante, & post illum observare eadem potuerint, teste D.D. Bohnio Ex. Physiol. XIII. §.5. & 6.

Moschus, μόσχος, quàm certum est, quòd hoc nomine veniat certum quoddam genus odoramenti, sive materia fragrantissima à quodam animali Indiæ proveniens; tàm incertum est adhuc, quale illud sit animal, & quomodo generetur in illo *Moschus*, aut quòmodo colligatur, & præparatur. Quamplures sunt, qui *Capram sylvestrem moschion*, μόσχιον protereà dictam, sive *Dorchadem moschi* dicant, eandem etiam depictam exhibent. Vid. Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc. c. 19. 20. Chioec. muf. Calceol. l. 6. p. 661 Schrod. l. 5. cl. 1. n. 27. Alij verò aliud impugnant inter quos non modo Amatus Lusitanus, verùm etiam ex novissimis Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. loc. ubi prolixè reperies *moschi* ortum, & historiam, quæ omnia exscribere non concedit angustia chartæ. In Actis Philosophicis Oldenburgii Anno 1666. m. Jun. ex Dn. Thevenotti Relationibus variorum itinerum curiosorum legitur. *moschum* nihil aliud esse, quàm Testiculos animalis Cervi similes reperiri in provincia Honan, eumque bonum, & haud mixtum vendi in Nankin, & Pekin. Alia de *moschi* origine & constitutione rursus leguntur in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 58. p. 166. Nobis libet hac in re dubia ἐπέχειν, cùm destituamur propria experientia. Satis sit nobis scire, quòd ejus vis medica sit insignis in reficiendis spiritibus vitalibus, & animalibus; quamvis etiam non careat omni noxa. Videatur præter dictos Authores etiam Casp. Rejes C. El. q. 84. Quæ *moschum* redolent, dicuntur *moschata*. Ita in Officinis occurrunt *Trochisci Galliæ moschatæ*, *Aliptæ moschatæ*. Inter vegetabilia simplicia *Geranium moschatum*, *Scabiosa moschata* &c. Cur verò Nux myristica, sive Nucleus interior Nucis Indicæ moschata dicatur, non est hujus loci, de cujus usu medico videatur inter alios Junken. Chym. Exp. Cur. P. I S. 3. c 1. p. 162. Paracelsus quoq; non fuit veritus, epitheton hoc tribuere morbis, unde *Colicam moschatam*, *Zibethinam* commentus est, Paragr. Tr. 1. & 2. quamvis non satis explicet, quid velit per illam intellectum. μόσχος etiam *vitulum* significat, de quo infrà.

Mosyllon, μόσυλλον, epitheton *Cinamomi optimi*, cujus descriptionem vide ap. Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 12.

Motacilla, κίγκλος. Vide *Cinclesis*. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 59

Motos, μοτὸς. Vide *Linamentum*.

Motus, κίνησις, vocabulum latissimæ significationis. 1. Physiologicè complectitur omnes functionum, & mutationum species, *Generationem*, *Corruptionem*, *Augmentationem*, *Diminutionem*, *Alterationem*, & *Motum localem*. Hinc divisio in *motus naturales*, *animales*, & *spontaneos* occurrit passim apud Gal. & alios. Prædicatur, & de partibus solidis, & humoribus, & spiritibus: 2. Pathologicè de morbis quoque dicitur *motus*, & pertinet ad differentias accidentales, de quo vide Dogm. med. Gen. P. II. c. 6. dogm. 6. p. 157. seq. Ita dantur & *motus animales* diversimodè præternaturales, v. g. Convulsivi, sive Clonici, Tremor, Palpitatio &c. *Motus* quoque corporis localis excessivus, violentus, aut deficiens pertinet inter caussas morbificas, noxam variam inferens, uti patet ex Charlton. Ex. Pathol. VII. Hildan. Ep. 92. Rolf. O. & m.m. Sp. l. 2. s. 3. c. 53. Ita quoq; de humoribus ipsis sæpè occurrit, quòd *moveantur*, sive *motus* humorum vitiosi dentur. Curativè Hipp. sæpè usurpavit τὸ κινέειν, *movere*, pro evacuatione aliqua insigni in aphorismis, & alibi. Vide Foes. p. 338. Dieter. n. 463. 464. In Pharmaceuticis, Chymicis dantur varii *motus artificiales*, quos omnes exponere, non est nostri instituti.

Moxa denotat medicamentum quoddam causticum actuale, potissimum in arthritide laudatum, quamvis Dolæus quoque in apoplexia, epilepsia, mania, asthmate convulsivo commendaverit ejus usum. Estq; Lanugo quædam levissima, siccissimaq; ex contritione plantæ alicujus exiccatæ, quæ vel Artemisia nostra est, vel ei consimilis, parata. Unde eos valde decipi credit Dolæus, qui ex India allatam expetunt, ab illa, quæ ex Artemisia paratur, plane nihil differentem, l. 2. Encyclopæd. c. 2

Mucago. Vide *Mucilago*.

Mucharum, *Mucarum*, vocabulum est barbarum, significans vel *infusionem rosarum*, cum aqua fervente factam, & aliquoties iteratam, vel infusionem ejusmodi cum sàccharo in consistentiam *syrupi* redactam, & coctam. Estque duplex: *Perfectum*; & *Imperfectum*. Ex *imperfecto*, quilex duabus saltem infusionibus constat, fit *Syrupus Rosarum simplex*. Ex perfecto, h. e. ex multis infusionibus, fit *syrupus rosatus solutivus simplex*, videlicet sine additione aliorum simplicium Purgantium, v. g. Rhabarb. Agar. &c. Hildan. Cent. 6. obs. 29. In Dispensatoriis occurrit descriptio *Muchari perfecti*. Lang. tradit *Mucharum compositum* l. 3. ep. 1. c. 4. Libavij conjectura saltem est ingeniosa, quod *Muchara* videntur dicta ὑπὸ τοῦ μυχοῦ, quod significat intimum locum, *penetrale*, ἀφομοίως τὸ ὑγρὸν quasi-

quasi sit arcanum exaltatum frequentibus infusionibus, Alchym. Pharmac. c. 24. fin.

Mucilago, item *Mucago*, vocatur liquor viscosus, & glutinosus. Estq; triplex: Naturalis, Præternaturalis, & Artificialis. Ad primam pertinet *liquor nutricius*, quemadmodum & Langius liquorem articulorum vocat *Mucilaginem*, l.1. ep.3. item *Mucus intestinorum*, Barthol. l.1. Anat. c.10. Ad secundam *Mucilago Tartarea*, ex qua Tartarus in urinis generatur, de qua sæpius Paracelf. meminit in tr. de Urinis, & alibi. Ad tertiam Extractæ *mucilagines* ex seminibus, v.g. Psyllii, Gal. l.7. de C. M.S.L. c.4. Cydoniorum &c.

Mucocarneus dicitur *Abscessus* quidam, Gr. μυξοσάρκωμα, qui partim internè carneus, partim mucidus, h.e. è mucosa materia concretus. Describitur à M.Aur. Sever. l. de noviss. observ. abscess. c.4. Jung. Matt. Bogdan. observ. med.6. cultro Lyseri Anatom. addita p.216

* Mucor idem, quod *mucus*, *mucosus humor*, coincidit ferè cum vocab. *Mucilago*, nisi quod *mucus*, & *muci* accipi usitatius soleat de excrementitio humore viscido, qualis est, qui à capite destillat in coryza, gravedine, alijsque catarrhis, Gal. l.2. de nat. fac.9. Gr. βλέννα, μύξα. Vide *Blenna*. Jung. Diet. Jat. n 558.

* Mucro, αἰχμὴ, τὸ ὀξὺ, propriè significat cuspidem gladij, cultri, vel lanceæ. Tropicè verò dicitur de acuta parte cordis, quæ tantum protenditur, quantum cordis magnitudo occupat spacij, Gal. l.2. de H. & Pl. dec. c.4. Gr. dicitur κορυφή.

* Mucronatus, epitheton *Cartilaginis* in pectore, quæ & *Ensiformis*, Gr. ξιφοειδὴς dicitur. Vide *Cartilago ensiformis*.

Mucus. vide p.a. *Mucor*.

Mugil, κέφαλος. Vide *Cephalus*.

Mugitus, μύκημα, dicitur vox, & sonus armentorum proprius. Verùm Laur. Bellinus transferre non est veritus ad sonum graviorem, & protractum, quem ægri sub initium apoplexiæ edunt, veluti sulpirium intensius, & per majorem copiam inspirati aeris factum, tract. de morb. cap. in Opusc. Medicis p. 441

Mulæ dicuntur *pustulæ*, ex frigore, vel calore ortæ. Dorn. in Diction. Ruland. & Johns. in Lex.

* Muliebris, *Mulier*, γυναικεῖος, γυνή. Vide *Gynæceia*, *Gyne*. Chymici *Mulierem* vocant Mercurium, sive Argentum vivum, quemadmodum Sulphur maritum, Th. Chym. Vol. IV p.179. Libav. Tom. II. oper. p. 395

Mullus, τρίγλη, vocatur piscis marinus, vel potius littoralis, squamosus, de quo Gal. l.3 de A.E. c.17 item l.11. de S.F. 5. Draco marinus. Ael. l.14. Sal. c.6; Prolixiorem verò ejus historiam tradit Aldrov. l. de Pisc. c.1

* Mulsa, *mulsum*, ὑδρόμελι, μελίκρατον. Vide *Hydromeli*.

Multiparus, πολυτόκος, epitheton animalium, multos fœtus gignentium. Eadem sunt quæ πολύσπερμα, sive multo semine prædita. C.Hofm. in Gal. de U.P. n. 1044

Multipedæ, πολύποδες, idem quod *Millepedæ*, insecta, quæ aliàs *Aselli* dicuntur, ὄνισκοι. Vide *Asellus*.

Multiplicatio, πολλαπλασιασμὸς, præter vulgarem, & generalem significationem, qua res dicuntur vel corporaliter, vel virtualiter augeri, & propagari frequenter usurpatur à Spagyricis, præsertim in negotio Lapidis Philosophici, quamvis diversæ occurrant descriptiones, v. g. *Multiplicatio* nihil aliud est, quàm evacuationum reiteratio, continuatioq; Th.Ch. Vol. I. p.194. *Multiplicatio* est evacuatæ rei super terram suam reductio, ut munditiæ spiritus oriatur, d.l. p.313. 447. *Multiplicatio* est res, quæ facit augmentum medicinæ in colore, odore, virtute, & quantitate. Nam est ignis, qui excitatus nunquam moritur, sed semper tecum habitat, cujus una scintilla potest excitare plus ignis in virtute *multiplicati*, Vol II. p.116. Modos *multiplicandi* in lapide vide Vol. III. pag. 38. 397. Vol. IV. p.408. Vol. VI. p. 150. 429. 554. Junge Libav. Tom. II. Oper. pag. 360. 409. 418. 441.

* Multitudo, πλῆθος, idem quod *Plenitudo*, *Plethora*. Vide infrà suo loco.

Mulus, *Mula*, ἡμίονος, ὀρεύς, vocatur animal quadrupes, quod communiter peperit equa ex asini coitu; quamvis ex asina, & equo, item ex onagro, & equa generari possint. Historiam *muli* utriusq; sexus prolixè tradit cum usu Aldrov. l. 1. de quadrup. cap. 4. Usum docet Schrod. l.5. cl. 1. n. 28. *Mulam* recens ex aquatam alia mula gravidam recenset ex Nierenberg. C.Rejes C. El. q.36 n.18. & ex hoc Eph. N. C. Ann. I. Obs. 36. Paracelso *mulus* quoque significat *morbum Gallicum*, l.3. Chirurg. magnæ c.1

† Mumia Arabum, à medicato funere diversa. Pet. Bellon. de medicato funere l.2. c.1

Mumia vocabulum est Arabicum, vel Persicum, sed hodieq; variæ significationis. Vel enim significat *Pissasphaltum*, aut liquamen quoddam, in sepulchris inventum, in quibus hominum cadavera aromatibus condita per multos annos servata fuerunt: vel ipsum cadaver humanum ita conditum, & sub arena Solis torrefactum. Imò non solùm caro humana siccata, & condita, sed & quævis alia occisa vim sanandi

di habens, sic condita quæ & *Mumia patibuli* vocatur, Schr. l.5. cl.1. n.23. Fr.Hofm. in clav. ad h.l. (qui rectissimè judicavit, nos optima ratione posset carere hoc medicamento suspecto, & nauseabundo) Chiocc. Mus. Calc. s.6. p.696. Rul. & Johns. l. 2. Beker. microc. med. l. 2. s. 6. & novissimè Dn. Wurfbain. Disp. de medic. ex homine desumptis. Egregiè quoq; de *Mumia* varijs significationibus, & parandi modis disserit Junken. Chym. Exp. Cur. P.I. s. 2. c.4. p. 116. seqq. Parac. tamen, & Helmontius (quos alij postea secuti sunt) ad alia quoq; transtulerunt hoc vocabulum. Ita *Mumia medullæ*, vel de medullis, sunt ossium ipsæ medullæ. *Mumia elementorum* est balsamus elementorum externorum. *Mumia transmarina* dicitur *Manna*. *Mumia versa*, liquor *Mumiæ*. Ruland. & Johns. d. l. *Mumia Satirii* est medicamentum ex Satyro paratum, cujus descriptionem tradidit Casp. Rejes C. El. q.44. n.20. Singularissima verò significatio hæc est, quando *Mumia* describitur, quod sit substantia corporis tenuissima, spiritualis, ætherea, cuique pro natura, & specie sua ingenita, in morte, & post mortem aliquatenus permanens, cùm affectionum, tùm virtutum ejusdem intimarum, & proprijssimarum plurimum abundans, indeq; cum fuimet, tùm proprietatum ejus ritè extractæ Transplantationis medio mirè fœcunda, ad eum finem, ut vel in suo, vel in alieno subjecto, natura, seu dispositio vitiosa, morbidave corrigatur, integra, & sana conservetur, & roboretur, Beker. d. l. In qua *Mumiali virtute* commentitia magneticam vulnerum curationem stabilire annixus est Helmont. tr. h. tit. n. 3. seq. Enimverò meritò admonere libet φιλιάτρυς. Fugite hinc: Latet anguis in herba.

Mumisatio dicitur præservatio cadaverum à putredine. Usitatius vocatur *Balsamatio*, *Conditura*.

Mundatio, idem quod *Purificatio*, *Depuratio*, Gr. καθαρισμὸς, Dicitur & Lat. *Mundificatio*. Est prima clavis in negotio Lapidis Philos. Th. Chym. Vol.II. p.523. Vol.III. p. 430. Talis *mundatio* terræ Philosophicæ perficitur 40. diebus, & aliquando plus minus ve secundum quantitatem terræ, vel aquæ, Vol.IV. p. 547

Mundificativus, καθαρτήριος, idem quod *Purificans*, *Depurans*. Usurpatur de medicamentis, quæ & *detergentia* dicuntur, suntque vel interna, vel externa. Illa describit Gal. l. de oculis spurio c.3. Hæc passim in Chirurgicis reperiuntur. Vide *Detergens*. Lang. quoq; Emplastrum *mundificativum* incarnans, & consolidans clarè descripsit l 3. ep. 1. c.12. Jung. Hild. cent.4. obs.4. *Mundificativa* sunt invalidam, & putridam carnem à bona, & viva separantia, & repurgantia, exteriora, rhyptica, Dorn. in Diction. Rul. & Johns. De *mundificativis specificis* scripsit Paracels. Archidox. l.7

Mundus adjectivè, & substantivè sumitur. In illa idem est, ac *Purus*, Gr. καθαρὸς, κόσμιος. Vide *Catharos*. In hac dicitur primariò de Universo orbe, Cœlo, & Terra, Gr. κόσμος, qui & propterea *Macrocosmos* dicitur. Vide *Cosmos*. Hunc maximum, & pulcherrimum verissimè dixit, & demonstravit Gal. l.3. de UP. c.10. Plura de hoc vide ap. Physicos. Comparativè de *Homine*, qui *Parvus mundus*, *Microcosmos* appellatur, vide superius suo loco. Et Paracelsus tres statuit *mundos*: majorem, & primum, qui est Cœlum, cum Terrâ: Minorem, & medium, qui est Vir: & minimum, vel postremum, qui est Mulier, Paramir. l. 4. Alii à Spagyricis alios tres nominarunt: Invisibilem, Cœlestem, & Elementarem. Vide Vol. IV. Th. Chym. & quære in Indice. *Mundi* tria regna recenset Schr. l. 3. in princ.

Muræna, σμύραινα, μυραίνα, piscis dicitur oblongus teres, & lubricus, carens squamis, similis quodammodo Anguillæ, cujus historiam, cum usu, tradit Aldrov. l. 3. de pisc. c. 27. Meminit & J. Alex. l.14. Sal. c. 7.

Murarium est epitheton *Nitri*. Vide *Nitrum*.

Murex, τρίβολος, κήρυξ, è Concharum asperarum genere est, differens à Purpura, cujus descriptionem, & usum proponit Aldrov. l.3. de Testac. c.8. & seq. Jung. ad Scrib. num. 104.

Muria, ἅλμη. Vide *Halme*. *Salsilago*, vel *Conditura* salsamentariæ jus, liquorve. De triplici specie *Muriæ* vide Lang. l. 1. ep.59. *Muria* naturalis est aqua marina, vel illa, unde coquitur sal nostrum, ut fit Hallis Saxoniæ, De *muria* virtute alexiteria in peste, ejusq; præparatione legatur Hildan. C.2. O. 34. Conferre quoq; Ischiadicis testatur Rolf. O. & m m Sp. l 10. c. 14. Alia de viribus *muriæ* lege in Th. Chym. Vol.I. p.578. De *Muria acida*, Gr. ὀξάλμη, ib. p.608. De *Muria dura*, Mercur. l 2. V. L. c.26. Legitur aliquando & *Muries*, Rhod. in Lexic. Scrib. *Muria* quoq; dicitur menstruum fœtus, aqua fortis, Rul. & Johns. Hodieq; nonnulli ad declarandum qualitates salinas humorum p. n. etiam referunt *Acrimoniam Muriaticam*, quæ est sali communi æmula in excessu, & corrigitur per alcalia, in specie per calcem vivam.

Murmentum, idem quod *Glis*, vel *Mus Montanus*, vel *Alpinus*. Rul. & Johns. Vide *Marmota*.

Murmur, βορβορυγμός. Vide *Borborygmos*.

Murrha dicitur *lapis Chalcedonius*, vel gemma, quæ præcipuè in Carmania ex humore sub terra Solis æstu concreto, velut Lyncurium coalescit. quæq; non splendet, sed purpureis, & coruscis in candore maculis versicolor, veluti murena piscis nitet. Inde *myrrhina*, vel *murrhea vasa* parata, quæ vini saporem fovebant. Lang. l. 1. ep. 29. quamvis aliam de *murrheis vasis* sententiam habuerit C. Hofm. l 3. V. L. c. 29

† Murrhina. Sapa Plauto.

Murteum, pro *Myrteum*, uti & *Murtus* pro *Myrtus*. Scrib. n. 220. 223. Vide Lex. Scribon. Rhodij.

† Mus pharaonis. Ichneumon Trinc. de Curat. pract. l. 9. c. 12

Mus, μῦς, animal quadrupes, digitatum, minus, notissimum, cujus variæ sunt species, quarum descriptionem cum usu medico vide ap. Aldrov. l. 2. de quadrup. dig. vivip. c. 30. seqq. Jung. Schr. l. 5. cl. 1. n. 29. Aliàs Græcum μῦς denotat quoque *Musculum*, sive *Lacertum*. Vide *Lacerta*. *Musculus*. Dict. p. 559

Musadi, *Sal Ammoniacum*. Rul.

Musalogia, est titulus libri à Paracelso scripti, cujus meminit tr. 2. de Pestilit. c. 2.

Musca, μυῖα, insectum vocatur æstatis tempore notissimum, cujus varia quidem sunt genera, ad usum verò medicum saltem genus vulgare recipitur. Descriptionem *Muscarum* omnis generis cum usu vide ap. Aldr. l. 3. de Insectis c. 1 Schrod. l. 5. cl. 4. n. 110. Jung. Eph. N. C. Ann. I. Obs. 13. *Musca Hispanica* est *Cantharis*, de qua suprà. De *Muscis* venenatis lege C. Rejes C. El. q. 36

Muscerda, μυόχοδον, dicitur fimus murium, cujus usus medicus est notissimus, v. g. ad glandes pro alvo stimulanda. Vide *Mus*.

* Musculus, μῦς, communiter in medicinâ significat partem corporis organicam ex carne, & fibris nerveis intertextis constantem, cujus extremitas dicitur *Tendo*, medium verò carnosum *Venter*. Ejus principium esse dicitur, in quod nervus pro affluxu spiritus animalis inseritur. Eorum sunt quamplurimi in corpore humano, quorum pleniorem descriptionem petere oportet è scriptis Anatomicis, speciatim Bartholino, in genere quidem l. 1. Anat. c. 5. In specie passim per totam Anatomiam, quæ loca inquiri possunt in Indice. Jungatur & Anonym. Tract. de motu *Musculor*. Anatomiæ Cerebri Willisij annex. Item Charlton. Ex. XI. Oec. Animal. & Steno tr. de *Musculis*, & Glandulis. *Musculus* quoq; sumitur pro diminutivo Muris. Testaceorum quoq; species quædam vocatur *Musculus*, Gr. μυσκητων, cujus historiam tradit Aldrov. l. 3. de Testac. c. 70. *Musculus* etiam in adjectivo sensu sumitur ab Anatomicis, v. g. *Arteriæ musculæ*, superior, & inferior. Barth. libell 2. Anat. c. 5. p. 665. seq. Venæ musculæ libell. 1. c. 6. p. 638

* Musculosa *expansio*. Vide μυῶδες.

Muscus, βρύον, σπλάγχνον, φάκος, σφάκος, dicitur excrementum herbaceum, instar lanuginis corticibus arborum, vel ossibus aeri expositis, adnascens. Dicitur & *Usnea*. Interdum tamen certis etiam plantis attribuitur, Schr. l. 1. c. 2. Eph. N. C. Ann. II. Obs. 51. in Schol. De *muscis* plantarum, vel Botanicis, Gal. l. 6. de S. F. & laud. Schr. l. 4. quæ loca quære in Indice. De nominibus *muscorum* genericis legatur C. Hofm. l. 2. V. L. c. 30. De *musci clavati* terrestris, sive Lycopodij viribus antepilepticis vide Eph. N. C. Ann. III. Obs. 15. De ejus virtute contra plicam, & menstrua sistendi Ann. II. Obs. 62 De *Usnea Cranii*, d. l. Obs. 58

Musica, μυσική, quid significet, aliunde quoque constat ex Dictionarijs. Ars sanè nobilis, & indigens multa exercitatione, ad egregios concentus, vel vocales, vel instrumentales formandos. Apprimè quoque utilis ad curationem morborum, quin ad sanitatem conservandam, de qua virtute legatur Lang. l. 3. ep. 6 Forest. l. 4. obs. 4. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 14. l. 3. c. 19. C. Rejes C. El. q. 28. n. 12. 13. *Musica mutua* olim dicebatur, quæ vultu, gestibus, manuum, pedumque nutibus, & signis fiebat. Idem q. 7. n. 14.

Musula, *mussela*. *mussula*, Paracelso dicitur Sciurus niger, de quo statuit, morbum epilepticum provocare, Paragr. l. 3. c. 3. §. & in Fragment. Vel Scholijs ad h. l. quamvis cum descriptione *Sciuri* ab Aldrovando tradita non quadret.

Mustela, γαλῆ. Vide *Gale*.

Mustelus, aut sec. J. Alex. l. 14. Salubr. c. 9. *Mustelus*, γαλεός. Vide *Galeos*.

Musteus, γλευκινος. Vide *Gleucinos*.

Mustum, γλεῦκος. Vide *Gleucos*. Legitur & Gr. μῦστον. in Rhod. Lex. Scrib.

Mustus, est *Calx alba urinæ*, veluti pinguedo. Dorn. in Diction. Rul. & Johns. in Lex.

Mutatio, μεταβολή, μεταλλαγή. Vide *metabole*.

Mutilatio, *Mutilum*, κολόβωμα. Vide *Colobome*. Pertinet ad morbos in numero deficiente, Gal. Art. med. c. 96. l. de diff. morb. c. 8

Mutus, μύτις, dicitur illud *Atramentum* sive Nigrum, quod in ore Sepiæ continetur. Sed & piscem quendam apud Hipp. significat, uti vult Gal. in Exeg. Diction. Hipp. Est & Arist. l. 4. H. A. c. 1 & 2. in mollibus piscibus viscerum

rum loco sub ore, & per eam gula tendit, Foes. p.422. Junh. Aldrov. l.1. de mollib. c.4. & Linden. Ex. V. § 27. seq.

Mutulus, μύαξ. Vide *myax*.

Mutus, ἄφωνος, κωφός, dicitur voce carens, aut qui sermonem proferre nequit. Vide *Aphonia*. Pertinet ad Actiones abolitas.

Myax, μύαξ, *mytulus*, *mutulus*, dicitur de *Conchis*, quà marinis, quà fluviatilibus communibus, quarum pleniorem descriptionem, nec non usum in cibo, & medicina, tradidit Aldrov. l.3. de Testac. c.71. Chiocc. Mus. Calc. l.1. p.49. Meminit & quoad usum Gal. l.11. S.F. §. Caro viperæ, circa fin. Æginet. l.7. c.3. lit. M. Inter novissimos Anatomiam *mytuli*, & ejus motum mirandum exposuit Anton. de Heide, cujus mentio fit in Act. Erud. Lips. 1684

Myce, μύκη, idem quod, μύσις, *præclusio*, *conniventia*, occlusio. Gal. in Exeg. dict. Hipp. à verbo μύω, *claudo*, occludo.

Myces, μύκης. Vide *Fungus*.

Mychthismus, μυχθισμὸς, *Mychthodes*, μυχθώδης, significat *suspirium cum gemitu*, à verbo μύζω, quod notat, clausis labris sonum quendam edo, qualis est *gementium*. Legitur utrumque vocabulum apud Hipp. Coac. t. 519. 540.

Mycteres, μυκτῆρες, vocantur *Nares*, propriè dicuntur partes concavæ nasi utrinq; positæ, quæ meatum præbent spiritui, & odoribus, & exitum concedunt excrementis mucosis. Hipp. 5 aph.49. Diet. n.557. Quamvis & in singulari μυκτὴρ *Nasum* significet, Hipp. 1. Prorrh. s. 2. t.6. Coac. t.603. *Nasi* aliàs & *Narium* descriptionem videre licet ap. Anatomicos, in specie Barthol. l.3. Anat. c.10. Aristoteli quoq; *Proboscis* Elephantorum vocatur μυκτὴρ, *Nasus*, teste C.Hofm. c. in Gal. LL. de U.P. n. 1116. Verbum μυκτηρίζω etiam occurrit in Hippocr. l.7. Epid. LIIX.17. quod Foes. exposuit per sanguinem naribus effundere, Oecon. p.419. Verùm Linden. reddidit in editione Hipp. per *excandescere ira*, quæ expositio mihi quoq; verosimilior videtur, cum nullam rationem videam, ob quam de hæmorrhagia narium explicari debeat. *Nasus* quoque Hipp: dicitur μυξωτὴρ, l.2. de morb. XIX. 17

Mydao, μυδάω, dicitur *superfluo humore redundo*, marcesco. Usurpatur de iis, quæ ex nimia uligine putrifica corrumpuntur, & liquescunt, v. g. de carne, Hipp. l. de ulcer. VII.6. & l. de c. vuln. XXII. 1. de membrana cerebrum ambiente, ibid. XXIII. 2. de Ulcerib. ipsis, l.1 de morb. mul. VI 12. Vide Foes. p. 418.

* Mydesis, μύδησις, in genere significat *corruptionem* partis, ex nimio humore, & uligine, & μυδάω. In specie verò dicitur de affectu palpebrarum, ubi humore superfluo redundantes, & adipe tumentes, humorem assiduè emittunt. Gal. Introd. c.15. Castell.

Mydon, μυδῶν, Polluci videtur significare *carnem fungosam* in ulcere fistuloso, in quo sinus sunt mucosi, oræ verò callosæ. Foes. d. l.

* Mydriasis, μυδρίασις, idem quod πλατυκορία, *pupillæ dilatatio*, cum pupilla quidem nihil colore variat, dilatatur autem magis, quàm natura poscit, ut Iridis circulo fiat proxima, & visioni noceat, Gal. l.3. m. m. c.3 & introd. d. l. Ægin. l.3 c.22. Videtur aliqua esse resolutio pupillæ, ejusq; caussa factus nimius humorum influxus, sive paulatim factus, sive repentè coacervatus, à quibus tunica ῥαγοειδὴς distenditur, pupilla dilatatur, & acies ejus hebescit. Accidit pueris, & qui nigros habent oculos, facilè in hunc affectum incidunt. Gorr. & Castell.

Mydros, μύδρος, dicitur Hipp. *globulus* lapillus, aut *frustulum ferri*, quod ignescere debet, unde additur διάπυρος, *ignitus*. Pertinet ad cauteria actualia, l. 2. de morb. mul. XXIX. 9. Dicitur etiam de Aere, l. de flat. XII. 8 Foes. d. l.

* Myelos, μυελὸς. Vide *Medulla*.

Mygale, μυγάλη, *Mus araneus*, ita dictus, quòd sit muris species, colore autem mustelam referat, quæ Gr. γαλῆ dicitur, cujus morsus venenatus habetur, uti patet ex Forest. l.30. O.12 Lang. l.1. ep 68. Pleniorem historiam *muris aranei*, cum usu & noxa, vide apud Aldrov. l.2. de quadr. dig. vivip. c.37

Myia, μυῖα. Vide *Musca*.

Mylacris, μυλακρὶς, idem puod, μύλη *mola*, h. e. *Patella*. Vide *Mola*, *Epigonatis*.

* Myle, μύλη. Vide *Mola*.

Mylicos, μυλικὸς. Vide *Molaris*.

Mylites, μυλίτης, *molaris*. Epitheton *lapidis*, quo frumenta teruntur. Ejus usus est in scirrhosis ligamentorum, & tendinum tumoribus, candefacti, & extincti, uti patet ex For. l.10. Obs. 114. Schol. & l 4. Chirurg. obs. 4. Schol.

Mylohyoidei sunt iidem linguæ musculi, qui aliàs vocantur *myloglossi*, Barthol. l.4. Anat. c.11. p.546

Mylos, μύλος, nomen piscis marini, cujus meminit Gal. l.3. A.F. c.31. Pertinet ad *Coracinos*, quos μύλλους dici testatur Aldrov. Vide *Coracinus*. Significat & *scirrhum* in utero concretum. Erot. p.44. s. Unde μυλλοῦν indurare Jung. Mosch. de morb. mul. c.135. ubi cum mola *durities* jungitur. Gorr.

* Myocephalon, μυοκέφαλον, h. e. *muscæ caput*, rectius *Murium caput*. Dicitur affectus oculi,

oculi, estq; exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muscæ capiti similis, per exulcerationem facta, Gal. in def. Est species Procidentiæ oculi. Cùm ulcera, quæ erosa, vel rupta cornea tunica accidunt, profunda evaserint, portio uveæ excidit, quodq; prolapsum est, nigrum, aut cœruleum apparet, in circuitu verò circà fundum ejus partis, quæ procidit; labra erosæ ruptæve corneæ candida apparent, eoque magis, si, quod prolapsum est, induruerit, & corneæ tunicæ labra callum contraxerint. Cæterùm, prolabente uvea, pupilla omninò divellitur, adeò, ut vel nullo modo appareat, vel alio prorsus situ, & figura. Et his quidem notis τὸ μυοκέφαλον ἀπὸ τῆς φλυκταίνης distinguitur, Castell. & Gorr. Jung. Ægin. l. 3. c. 22. J. Alexandr. not. in Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7

* Myodes, μυώδης, musculosus, epitheton musculi lati, μυώδης πλάτυσμα dicti, apud Gal. l. de musc. dissect. c. 7. estq; ille, qui sub cute in collo habetur. Est substantia tenuis, & ferè membranosa, faciem totam propriè, & totum collum tegens, atque movens. Huic originem dat membrana quædam nervosa, toti nostræ cuti subnata, hic ut in fronte, & capitis parte aliqua carnolior facta. Dicitur aliàs Panniculus carnosus, aut membrana carnosa, cujus accuratiorem descriptionem quære in Barthol. l. 1. Anat. c. 4.

Myologia, μυολογία, est doctrina de musculis, Blanc. in Lex.

* Myopiasis, myops μυωπίασις, μύωψ. Vide Luscio sus.

* Myracopon, μυράκοπον, epitheton medicamenti Topici, quod lassitudines tollit, cum quadam odoris suavitate, Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12. Estque Acopo communi liquidius, & unguento crassius. Recipit enim, aut ceram, aut resinam, aut aliquid ejusmodi, quorum nullum in unguenta admittitur Gorr. & Castell.

Myringa, myrinx, Barbaris dicitur membrana Tympani, in aure interna, cujus densitas p. n. est caussa surditatis, vel imminuti auditus. Capivacc. Pract. l. 1. c. 50. p. m. 588. seqq. Barth. l. 3. Anat. c. 9. p. 525.

Myrinum, μυρίνης, scil. οἶνος, vinum, item myrrhinum, murrinum dicebatur vinum, cui unguentum superfusum erat, de quo Lind. Ex. X. §. 162. seqq.

Myrmecia, μυρμηκία, μυρμηκιασμός. Vide Formica.

Myrmecites, μυρμηκίτης, lapis dicitur Formicarius, vel repentis formicæ effigiem habens, uti κανθαρίας, scarabæorum, vel nigras habens eminentias, verrucis similes, quas verrucas μυρμηκίας, sive μυρμηκία nominare solent. Plin. l. 37. c. 11. Aldrov. l. 5. de Insect. c. 1

* Myrmecizon, μυρμηκίζων. Vide Formicans.

Myrmex, μύρμηξ, Vide Formica.

Myrobalanus, μυροβάλανος, q. d. Glans unguentaria. Est fructus prunorum exoticus, diversi generis, inter purgantia pertinens. Quinque ejus species numerari solent, quarum descriptionem vide in Schrod. l. 4. cl. 3. n. 430. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. C. Hofm. Offic. l. 1. c. 24. Rolf. de purgant. s. 9. art. 3. Differt à Glande, vel Nuce Unguentaria. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 261. Plura dari genera, quàm quinque vult Velschius Eph. N. C. Ann. Obs. 32

Myron, μύρον, latè sumitur, & strictè. In illa significatione comprehendit & Olea, & Unguenta, apud Hipp. uti patet ex collatione quorundam locorum, v. g. l. de nat. mul. IIX. 14. & l. 1. de morb. mul. XXXI. 15. item l. de nat. mul XXIX. 124. & l. 2. de morb. mul. XLVII. 22 LXXXIV. 4. Vide Foes. p. 420. Strictè verò significat Unguentum, quod est forma medicamenti mediæ consistentiæ, quo externæ corporis partes inunguntur, Gorr. Jungatur Weker. Antidot. Gen l. 1. c. 36. Spec. l. 2. f. 18. Schrod. l. 2. c. 87. Morell. de formul. remed. l. 2. f. 1. c. 9. De differentia inter μύρον, χρῖσμα, & ἄλειμμα videatur J. Alex. not. in Gal. l. 7. de S. F. cap. de Lilio.

Myropissocron, μυροπισσόκηρον, est nomen medicamenti compositi ad alopecias, cujus meminit Soranus in compositione pharmaci, quam citat Gal. l. de C. M. S. L. c. 1. quamvis non videatur scivisse ipse Gal quale fuerit medicamentum, scribens, se existimare, picem fuisse, & ceram unguento quopiam, ut gleucino, laurino, nardino, lentiscino, cedrino, eliquatam. Gorr.

† Myropolæ veter. hodie perfumatores.

Myropoles, μυροπώλης. Vide Pigmentarius.

Myrrha, μύῤῥα, σμύρνα, antiquis etiam Murrha, dicitur Gummi, vel lachryma arboris Arabicæ, de qua Dioscor. l. 1. c. 88. Jung. Schr. l. 4. cl. 2. n. 392. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Chiocc. Mus Calc. s. 5. p. 634. Quæ destillata colligitur, dicitur στακτή, stacte. Myrrham aliquando etiam poni pro unguento, docet C. Hofm. l. 3. V. L. c. 4. confirmat Lind. Ex. X. §. 162. De myrrhato vino videatur idem d. l. §. 140. seqq.

Myrsinaton, μυρσινάτον, nomen emplastri, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 17.

Myrsinelæon, i. e. Oleum myrtinum, de quo legatur Diosc. l. 1. c. 48

Myrsinites, μυρσινίτης, idem quod myrrhinites, i. e. vinum mirrhatum. Lind. d. l. §. 159

Myrtidanon, μυρτίδανον, triplicem habet significationem. Apud Diosc. significat aliquid Myrto adnascens, inæquale, & verrucosum, ejusdem coloris, quod perinde quasi manus caudicem myrti amplectitur, Dioscor. lib. 1. cap. 156. Hoc Galen. vocat μυρτίδα, l. 7. de S.F. Apud Hippocr. significat fructum, vel plantam, quam Persæ Piper Indicum vocant, l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 8. Apud Plin. *Myrtidanum vinum* dicitur, ex myrti sylvestris baccis confectum, lib. 14. cap. 16. notante Foes. p. 421

Myrtochelides, μυρτοχειλίδες, dicuntur extremæ pudendi muliebris margines carnosæ, quæ etiam πτερυγώματα, Alæ appellantur, Gorr. Lind. med. Physiol. l. 2. c. 7. §. 14.

Myrton, μύρτον, idem quod κλειτορίς, *Clitoris*. Gorr. & Lind. d. l.

Myrus, σμύρος, vocatur piscis *murena mas*; J. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Verùm hoc impugnavit Aldrov. l. 3. de pisc. c. 27

Mys, μῦς. Vide *Mus*, *Musculus*.

Mysattomæ, μυσάττομαι, i. e. *abominor*, *detestor*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XLVI. 12 Fortassis descendit à μύσος, *scelus*, quod occurrit l. de morb. sacro IV. 59. Vide Foes. p. 422.

* Mysis, μύσις. Vide *Myce*.

* Mystax, μύσταξ, pars dicitur, quæ est suprà labra, & infrà nares. Hinc & barba ibi exoriens, eodem nomine venit, Gorr. Castell. Barthol. l. 3. An c. 11

Mysterion, μυστήριον, in genere significat *Arcanum*, scil. medicum. Unde & Gal. vocat *Mysteriorum* libros, l 7. de S.F. in princ. In specie μυστήριον vocabatur *Antidoti species*, quæ & τετραφάρμακον dicitur, *Theriaca diatessaron*, quod ex quatuor rebus constet, cujus descriptio habetur apud Aet. l. 13. c. 47. citante Gorr. & occurrit in Disp. Aug. quam etiam Zwolferus præferre non dubitat ipsi Theriacæ Andromachi, in Animadv. Gal. quoq; meminit *Confectionis Anodynæ* anriphtisicæ, quæ *Mysterium* dicta fuit, l. 7. de C.M.S.L. c. 5. Aliàs medicina Paracelsica, & Spagyrica crepat mirum in modum *Arcana* penè innumera. Vide *Arcanum*. Dorn. Rul. & Johns. ita descripserunt ex Parac. Paramir. & alijs scriptis. *Mysterium magnum* est prima omnium rerum materia, principium, & mater cunctarum corruptibilium creaturarum Dei, chaos illud rude. Item: *Mysterium* est essentia interioris naturæ totius substantiæ, in subtili, reconditaq; materiæ parte vehens. Unde à succo tantum discedit, quantum succus à corpore. Et quia in intimis recessibus materiæ corporeæ latet, subtilemque admodum habet naturam, *Mysterium*, vel *Arcanum* appellari solet. Excipitur autem, vel ex ipsis rebus statim, præmissa tamen præparatione debita, vel etiam ex magisterio interdum, & succo. Estque duplex: *Quinta essentia*, & *Arcanum specificum*. Alia *Mysteria Caballistica* quære in Vol. V. Th. Chym.

Mystron, μύστρον, mensura est liquorum ap. Atticos, tres drachmas ponderales capiens, sive cochlearia duo cum dimidio, sive χήμην unam, & quartam ejus partem. Nota ejus fuit $\overset{\upsilon}{\mu}$ Gorr. ex Gal. & Ægin. de pond. & mens.

Mytis, μύτις: Vide *Mutis*. Dicitur & μυττὶς. Lind Ex. V. §. 32.

Myttoton, μυττωτὸν, dicitur intritum, vel *pulmentum ex allio*, & *nigra oliva* compositum, quod in cibo movet urinam, venarum orificia aperit, & hydropicis conducit, Dioscor. lib. 2. cap. 182. quamvis & alia admista fuerint, cepa, porrum, acetum, caseus &c. Meminit Hipp. l. de visu III. 9. l 2. Epid. VI. 54. Jung. Foes. p. 423

Mytulus, μύαξ. Vide *Myax*.

* Myuros, μύουρος, i. e. *muris caudam referens*, vel soricis. Epitheton pulsus deficientis, quando secundus pulsus primo est paulò minor, & sic deinceps, Gal. l. 1. de dift. puls. c. 11. Vocatur & μείουρος, Lind. Ex. XI. §. 65. Ejus duplex differentia habetur: Vel enim continuatur illa imminutio, donec prorsus aboleatur pulsus, & vocatur μύουρος ἐκλείπων, vel rursus augescit, & redit ad aliquem vigorem, vel magnitudinem, vocaturq; μύουρος παλινδρομῶν, recurrens. Gorr. Castell.

* Myxa, μύξα. Vide *Mucor*, *Mucus*. *Myxæ*, vel *Myxaria* quoque vocatur *Sebesten*. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 315. Lang. l. 1. ep. 66. ad fin.

Myxinos, μύξινος, q. d. *Muco*. Est species *Mugilis* piscis, Lind. Ex. XI. §. 34 ita dictus, quod muco alatur, §. 43. Vide *Mugil*.

Myxosarcoma, μυξοσάρκωμα. Vide *Mucocarneus*.

Myxoter, μυξωτὴρ, idem quod μυκτὴρ: Vide *Mycteres*.

Myzo, μύζω, Hipp. significat *sugo*, libr. de Princ. vel Carnib. IIX. 2. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 85. 87. 89. Aliàs *occludo*, comprimo significat. Vide *Myce*, *Suctio*.

N.

N *n. v.* Latinum est signum medicum in remediorum formulis, denotans *numerum* v.g. bacc. laur. Num. VI.&c.

† Nabit-pulvis, ex saccharo Cando, qui oculum confortat. Marth. de Grad.

Nacta Paracelso dicitur *apostema pectoris*, in specie mammarum in fœminis, quod oritur ex sanguine menstruo retento, lactisque materiæ permisto. Bertheoneæ l.3.c.3. & l. de apostem. & ulcerib.c.17. Rul. & Johns.

Naducem Persis dici *Molam* scribit Avic. l. 3. fen 21. tr.2.c.18

Nævus, etiam per simplex e, *Nevus*, Scrib. n.228. Rhod. in not. ad h. l. σπῖλος, σπίλωμα, idem quod *Macula*, *Labes*. Vide *Macula*. Gal. l.8. de S. F. §. Polygonatum, Eph N. Cur. Anno III. obs.38. Strictè dicitur de *Notis infantum* à matre gravida tempore gestationis per imaginationem fortiorem impressis, & communicatis, difficillimè in infantibus, & rarius, in adultis nunquam curabilibus, de quibus legi poterit ex novissimis scriptoribus Bonett. Med. Septentr. l.1.s.1.c.7. & s.26.c.1. & 2.p. 307.seq. Tales *nævi* in infantibus duplices observantur, protuberantes, & plani, figura varia, & colore diverso.

Nafda, *finapta*, est Petroleum; vel *Asphaltum*, Rul. & Johns. verò legit *Narda*.

Nagemulus, nomen piscis, qui & *Scailus* vocatur, cujus descriptionem vide in Aldrov. l. 5. de pisc. c.59

† Nakir Albucas, l.2.c.93. non est arthritis Senert. de art. q.6.

Naphtha, νάφθα, est bituminis Babylonii colamen, & flos coloris candidi, bitumine tenuior; & ignem ad se celerius è longinquo trahit. Ejus descriptionem, cum virtutibus medicis, lege apud Diosc. l. 1. c. 101. Verùm Rul. prolixior est, distinguens *Nephtham*, in *Naturalem*, & *Factitiam*. Illam esse docuit idem cum *Petroleo*: Hanc verò esse colamen bituminis, quæ si alba fuerit, posse respondere *Petroleo*, at non eam bonam. Si nigra, posse esse veteribus *stercus dæmonum* dictum. Imò ex illo bituminis colamine indurato fieri posse *Gagatem* credit. Schrod. negat, nostratibus esse usitatam, sed *Petroleum* ejus loco usurpari, l.3.c.32

Napta, idem est, quod *Naphtha*. Hinc Rul. dicit. *Naphtha* est Gumma.

Napta *alba*, i. e. Petroleum album. Vel idem significat, quod *nata*. Vide *Nata*.

Nar, est *pyr*, πῦρ, *Ignis*. Rul. & Johns. in Lex.

Narrasaphar, i. e. *flatus mineræ*, *Aurichalcum*. Idem.

Narce, *Narcosis*, νάρκη, νάρκωσις. Lat. *Torpor*, *Stupor*. Est propriè sensus, motusq; diminutus nervosarum partium, *Hebetatio*. Frequens vocab. Hipp. v.g. l 5. aphr. 25. l. de humid. usu.X.15 l,6. Epid. s.1.t.6. lib.2. de morb. mul. XXXIV. 2. & alibi. Vide Foes. Oec. p.424. Differt à paralysi gradu, cum *Stupor* sit saltem difficultas sentiendi, & movendi, & propria quædam in paralysin dispositio. Ant. Alvarez part. 1. Consil. & Epist. med. Consil. 1. p.108. Per translationem etiam de *animi torpore* dicitur, Hipp.5. aph.16. & ita coincidit cum ἀναισθησίᾳ, Diet. n.560. scil. quia etiam spiritus animales torpent, Lind.Ex.X.§.241. Νάρκη quoque vocatur *Torpedo*, piscis cartilagineus, planus, cui insignis stupefaciens facultas tribuitur, non sine αὐξήσει hyperbolica. Ejus descriptionem, cum usu in cibo, & Medicina, vide ap. Aldrov. l.3. de pisc. cap.45. Meminit & virtutis medicæ Gal. l.11. S.F.§. *Narce*.

Narcoticus, ναρκωτικός, i. e. *soporiferus*; torporiferus, obstupefaciens. Coincidit cum Hypnotico, Dicitur de medicamentis, quæ refrigerando corpus, & obstupefaciendo sensum, dolorem acerbum obtundunt, & mitigant, & si paulò liberalius sumantur, etiam mortem afferunt. Rul. & Johns. ita descripserunt, quòd sint medicamenta soporifera, dolores auferentia, vel ut minus torqueant, efficientia. Cautus igitur eorum debet esse usus, ne quem obdormire voles, posteà excitare non possis, ex Celsi l.3. c.14. Linden. Ex XIII. §.322 *Narcoticos* morbos Paracelf. vocat urentes, qui nimio ardore sensum partium destruunt, & delirium inferunt. ut Angina l.2. de Tart. tr 2. c.1 in Annot. & Fragm. ad h. l.

Narcaphthon, *Nascaphthon*, νάρκαφθον, νάσκαφθον, inter aromata recensetur, quæ ex India olim deportabantur, corticosum natura, & putaminibus arboris Mori simile; nunc solo nomine nobis cognitum est. Jucundi odoris gratia suffitur. Gorr. Ægin. l.7.c.3. ubi mendosè in Lat. vers. legitur *Nascanthon*, vel *Nacaphthon*. In Græco enim νάσκαφθον occurrit. Thuris cortex quoq; *Nascaphthum* dicitur, ap. Schr. l.4 cl.1.n.344

Nardos, νάρδος, duplici modò accipitur; 1. Significat ipsam plantam, vel fruticem odoratum, cujus descriptio spectat ad Botanicos, à nostro instituto aliena. 2. Oleum, vel Unguentum Nardinum, uti patet ex Gal. l. 1. de C.M.S.L. c.2. l.3. c.1. in princ. & in medio.

Jung.

ring. Ægin. l. 7. c. 18. qui ad Embolas refert. Confirmat, & hanc significationem Rhod. ad Scr. comp. 1. Nardinum quoque dicitur absolute de vino *nardo* condito, Lind. Ex. V. §. 77. de Collyrio Ægin. l. 7. c. 16

* NARES, μυκτῆρες. Vide *Mycteres.*

† NARIFUSORIA. Didac. Merinus de morbis Internis l. 2. c. 4. medicamenta quæ naribus infunduntur.

NARTHEX, νάρθηξ, æquivocum est. Vel significat plantam, quæ Lat. *Ferula* dicitur, apud Botanicis: vel instrumentum medicum Etymolog. Vel est titulus quidam alicujus Græci Medici, teste Gal. l. 1 de C.M.P.G. c. 13 Vocatur & *narthecium*, ναρθήκιον, i.e. *promtuarium*

NASA, idem, quod *nata*. Paracelf. Vide *nata*.

NASALE, ἔῤῥινον. Vide *Errhinon.*

NASCALE, idem, quod *Pessus*, Schroder. l. 1 c. 3. Accuratius verò describitur à Morello, Variò distinctum, quod sit penicillus in nodi effigiem mollissimus, ex cotone vel lanæ floccubis, aut hapso; qui intiuccatur vel succo idoneo, vel ungnento convenienti, libr. 2. de Form. remed. præic. sect. 2. c. 12

† NASCITAS, pronunciatio per nasum Pichotus de catarrho.

NASCOR, φύομαι, i. e. ex alio fio, & producor; ita tamen, ut cum origine sua fit ejusdem speciei, Gal. l. 2. Anat. adm. cap. 11. Quomodo nasci differat ab Esse, vide Th. Chym. Volum. I. p. 368

NASSA, propriè *corbem piscatoriam* significat, Diminutivum *nassula*. De *nassa naturali* vide Ep. N. Cur. A. III. obs. 345 Venas, & Arterias *nassis* comparatas lege in Gal. ad Timæum Plat. fragm. n. 9. 10 &c.

NASTOS, ναστός, i. e. *confertus*, & *densè plenus*, ac veluti pressus, non secus ac amphoræ, quæ ad summum usq; plenæ sunt; cui opponitur χαῦνος, ἀραιός, *rarus*, laxus. Usurpatur de mare in comparatione ad fœminam, Hipp. l. de glandul. XI. 11 de pulsu & pane, Galen. l. 4. de dignot. puls. c. 2. Vid. Foes. Oec. p. 424.

† NASTURTIUM quod nasum torquere faciat Joan. Ruellr. in nomenclatur: rei veterariæ.

* NASUS, μυκτήρ, μυξωτήρ, ῥίν, vide *Mycteres.* Odoratus est instrumentum. *Nasi deperditi* restitutionem Chirurgicam primus publicè tradidisse legitur Taliacotius, quam felicissimè exercuisse Joh. Griffonium, Chirurgum Bruxellensem, testatur Hildan. cent. 3. obs. 31. & Epist. 62. An verò *nasus factitius* ex alieno brachio post mortem illius, è cujus brachio fuit excissus, necessariò corrumpatur, putrescat, & decidat, uti vult Helmont de magn. vuln. cur. n. 22. 23. non est hujus loci ventilare. Est & nomen piscis cujusdam, apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 26

NATA, *natta*, *nasa*, *narda*, *napta*, unum idemq; significant, videl. excrescentiam magnam carnosam, veluti caro natium, vel ancharum, diversæ quidem magnitudinis, dolore carentem, ex Guidone, Forest. l. 3. Chir. obs. 7. Schol. Rul. & Johns. ut & Dorneus descripserunt *nasdam*, vel *nattam*, quod sit gibbus. Parac. scripsit, quòd sit incrementum præternaturale, partibus diversis corporis adnascens. Vocat etiam errorem naturæ. Hujus tot species *nattæ* constituit, quot partium solidarum sunt differentiæ, v. g. *Carnosam, Glandulosam, Cartilagineam, Ligamentosam* & l. de ulcerib. & Apostem. c. 12. & alio lib. ejusd. titul. cap. 51 Deducit verò à succo nutricio illius partis aberrante, & collecto. M. A. Severinus *nattam* vel *nasdam* descripsit per tuberculum ex anomalis abscessibus unum, quod interdum ex graciliori basi, veluti ex pedunculo ficus, propendet, putavit etiam ad melicerides potius, quàm ad steatomata referri. l. de anom. abscess. c. 27. & ult.

NATARON, vel *natron*, id est, *nitrum*. Rul. John.

NATATIO, κολύμβησις, fortassis dici posset, sumitur apud Gal. pro balneo in labris ampliori-bus, quæ δεξάμεναι, & κολυμβήθραι vocantur. Vide *Dexamene.* Gal. l. 7. meth. med. c. 6. & alibi. Cor quoque *natare* dicitur vulgò, quando ad ventriculum fieri influxus copiosior, & veluti fluctuatio sentitur. Linden. Ex. IV §. 71

* NATES, γλουτοί, πυγαί, vide *Glutos.* A similitudine quadam prominentiæ duæ orbiculares cerebri, vel potius medullæ oblongatæ quoque vocantur *nates*. Bartholin. l. 3. Anat. c. 6. Willis Anat. cerebri c. 14. à Vesalio in diminutivo *natulæ* vocantur ad imitationem Græci nominis γλουτία.

NATIO, ἔθνος, idem, quod *Populus*, *Gens*, *Regio*. Vide *Chora*. Pertinet ad circumstantias causarum sanitatis, & morborum, uti rectè docet Parac. l. de morb. Tartar. c. 2.

NATIVITAS, γενέθλη, vel accipitur de ipsa hominum origine, & generatione; vel de Astrologico judicio ex siderum certo positu, & aspectibus, qui fuerunt puncto temporis, quando homo natus fuit, quod hodieq; vanum fallacissimumq; judicatur; quemadmodum, & ipse Helmont. reprobavit in Tumul. Pestis Jung. Theatr. Chym. Vol. VI. p. 349

NATIVUS, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*, *Calidum.* *Nativa* etiam medicamenta vocantur, quæ sola natura suppeditat ad differentiam artificialium, Blas. Med. Univ. p. m. 53.

Natrix, ὄφις, species dicitur serpentis, cujus descriptio videatur in Aldr. l. 2. Hist. serp. & drac. c. 18

Natta, vide *Nata*.

† Natura pro temperamento secundum Gal. Claudinus.

† Natura secundaria id est Avicen. quæ naturam primariam consequuntur.

* Natura, φύσις. Hujus vocabuli significationem varie, & apud Philosophos, & Medicos acceptum fuisse, jam olim Gal. observavit, & scripsit, 2. aph 34. 2. de R. V. I. A. t. 34. alibiq; Ne dicam de hodiernis Scriptoribus, in quibus adhuc plures significationes occurrunt. Nobis nec liber, nec licet, omnes adducere omnium opiniones, sed saltem ea persequemur, quæ ad Medicinam pertinent, & cum hodiernis veris principijs concordant. Qui plura generaliora desiderant, inquirere possunt in Theatr. Galenico Mundellæ, Foes. Oec. p. 670 Augustin. Donij Tract. de Nat. hom. Diet. n. 913. Casp. Rejes C. El q. 25. ipsos etiam Physicos, quà veteres, quà recentiores. Hac vice sufficere possunt sequentia. *Natura*, φύσις, dicitur generaliter de omni corpore naturali; vel specialiter de homine. Utroq; modo consideratur vel substantialiter, vel accidentaliter, quamvis ambo modi considerandi haud raro confundantur. *Natura* substantialiter, & quidem incomplexè considerata est principium, & caussa efficiens omnium rerum naturalium, Parens rerum, Ars Dei, quæ sollicita satagit, ut & individuo conservando, & speciei propagandæ studeat, Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 3. cujus vis Divina sese immiscet materiæ corporum naturalium, inq; illa opera sua exercet, efformando, conservando, Idem l. 2. c. 2. Hanc *naturam substantialem* non omnibus corporibus naturalibus esse propriam, & specificam, excepto homine, sed saltem dari universalem, diversas tamen corporum species ab ea dependere, propter varium mixtionis modum, hodiernorum Philosophorum plerorumq; est hypothesis, de qua videatur Joh. Marcus Marci in Part. I. Philos. veter. restit. An verò illa opinio adeo sit expedita, alij judicent: Nobis nondum videtur. Illa universalis *Natura* dicitur *Anima Mundi*, *Spiritus Mundi Æthereus*, &c. Ad hominem applicata, vel esse debet *Anima Rationalis*, quæ juncta corpori, informat, & exaltat illam *Naturam*, quam habet cum alijs corporibus naturalibus communem, sive Mundanam; præsertim Calorem, sive Flammam vitalem; vel si non placet, Animam Rationalem, ceu peculiarem substantiam merè incorpoream, immiscere negotio rerum corporearum, *Natura* hominis substantialis dicenda erit modo dicta *Flamma vitalis*, *Calidum nativum* *Biolychnium*, quod propterà *Anima Medica*, item Willisio *Anima corporea*, vel *Brutalis Ignea* dicitur, non exclusa quoque *Anima lucida*, sive *Spiritu Animali* in partibus nervosis, & ad sensum exsanguibus Principij efficientis naturalis vices sustinente. Videatur Willis tr. de An[illegible]n. Brut. Hæc *Natura humana* est caussa sanitatis, & Medicus morborum, quo tamen respectu Helmont divisit haud fortassis ineptè in *Naturam Stantem*, *Sedentem*, & *Jacentem*. Per *Stantem* intelligens, quæ sola morbis medetur spontanea bonitate; absque adminiculo Artis Medicæ; Per *Sedentem*, quæ surgere cogitur, antequam stet, ideoq; surgit difficilius, hoc est, quæ o[illegible]us habet remediorum congruorum m[illegible] vio[illegible]ntorum subsidio ad surgendum, ut postea [illegible]ns morborum curationi præesse possit. Per *Ja[illegible]ntem*, quæ nunquam ex se surgere potest; ut in morbis disperatis, quales sunt Lepra, Asthma, Hydrops, Epilepsia, Tract. Ignot. Ho[illegible]p morb. n. 89. Jung. Dieter. d. l. Vel accipitur *Natura* substantialiter complexè pro ipso corpore naturali, in qua significatione de homine usus Hippocr. quando scripsit tract. de *Natura* hominis, & Gal. quando *Naturæ* humanæ partes dixit esse spirituosas, solidas, carnosas, sanguineas, &c. notante Jul. Alex. not. l. b. 1 r meth. med. c. 1. Vel accidentaliter sumitur, & iterum generaliter, & quasi abstractè, uti sumsisse videtur Helmont describens, quod *Natura* sit jussus Dei, quo res d est, quod est, & agit, quod agere jussa est, tract. Physic. Arist. n. 3. & tr. Blas Hum. n. 39. Vel Complexè pro *Temperamento* uniuscujusq; corporis Naturalis; quod in homine est facultas illa, vis, & potentia agendi, resultans ex præsentia, activitate, & appropriatione caloris vitalis, spiritus animalis cum humoribus, & membris solidis. Vide suprà *Crasis*. Estq; effectus *Naturæ* substantialiter, & complexè consideratæ. In qua significatione dici poterit de Viribus Medicamentorum: imò abusive de viribus morborum, uti notavit Dieter. d. l. ex Luciano, & Chrysostomo, & notat proprietatem accidentalem alicujus rei. Secundum hanc significationem *Natura hominis* dividitur in *Communem*, quæ omnibus hominibus competit ad differentiam *Naturæ* Brutorum, & aliorum Corporum naturalium; & in *Propriam*, quæ unicuiq; humano individuo est propria, Gr. ἰδιοσυγκρασία dicta. Vide *Idiosyncrasia*. Jung. Jul. Alex. l. 1. ad Glauc. c. 1. Aliquando vocab: *Naturæ* significat *Pudendum muliebre*, Barthol. l. 1. Anat. c. 32. Keuchen. ad Seren. p. 219. Quid Chymici per *Naturam* intelligant, quæratur in VI. Voluminibus Theatri Chymici, cùm instituti nostri non permittat ratio, omnia loca heic annectere. In genere dici-

tur

... Cœli cum Elementis in generatione o... ...m, quæ sunt, exercitatio. Vol. I. p. 169

† N... ...IRALIS, interdum pro Consueto, qu... ...tudo altera natura. Dom. Leon. art. med l. 4 cap. 10

* NATURALIS, φυσικὸς, dicitur de omni eo, quod à Natura, tanquam à causa efficiente, dependet, vel quod naturam in se habet. Et ita opponitur Artificiali, τῷ τεχνικῷ propriè dicto, quamvis, & impropriè Natura dicatur optimus Artifex, vel, ut anteà ex Lindeno diximus, Ars Dei, Ex. III. §. 8. Prædicatur de diversis rebus, v. g. de corpore, & ejus partibus: de facultatibus, & actionibus. Interdum verò à Medicis significatio illa restringitur ad eas facultates, & actiones, ...ex abdomini, & ventri inferiori attribuuntur, ...sunt Nutritiva & Generativa, Nutritio, & Ge... ...ratio, cum subordinatis. Vide Institutionistas, ...n specie Dogm. nostr p. 89. Spiritum quoque ...atur...tem in hepate elaboratum Gal. cum suis ...eclis statuerunt, quem tamen recentiores ...ritò rejecerunt. Interim nos hoc nomine ...stituere non dubitamus pro Nutritione Fermen... ...m Ventriculi, & pro Generatione Spirituum Geni... ...alem. Vide Dogm. nostr p. 64. seq. & Disp. D. ... Olheim ad mentem nostram conscripta de Li... ...ore Nutricio, & animali Consectario I. Naturale quoq; interdum idem significat, quod secundum naturam, κατ' φύσιν, id est, sanum Dogm. p. 16. Tandem Naturale opponitur præstigioso, & diabolico. Ita Magiam naturalem defendere ausus est Paracels. in Tr. de Podagra, al biq; Et naturalia remedia opponuntur magicis. C. Rejes C. El. q. 28

NATUS, ἔγγονος, ἐγγενὴς, idem, quod filius, Gal. l. 2. de sem. c. 5. Hinc & νεογνός, recens natus, pro νεογόνος, Hippoc. 3. aphor. 24. Jung. Dieter. n. 564

* NAVIFORMIS, σκαφοειδὴς, epitheton est ossis, in Tarso, quod & Naviculare dicitur, à scaphæ vel cymbæ similitudine, connectitur cum talo, & tribus ossibus tarsi superioribus. Barthol. libell. 4. An. c. 21

NAVIGATIO, ναυτιλία, quid propriè significet, non pertinet ad Medicum, sed ex alijs Dictionarijs constat. Consideratur verò navigatio tanquam causa vomitus, ob motum corporis, corpus, & humores hinc inde agitantem in nondum assuetis, uti patet ex Hipp. 4. aph 14. Jung. Dieter. n. 561. Cœterum de navigantibus observavit Helmont. quòd duplo, imo triplo, & amplius edant plus, nisi ægrotent, minus verò excernant, quàm dum in terra degunt, tr. Blas human. n. 36 tr. Alim Tartar. in fontic n. 15

NAUSEA, ναυτία, propriè fastidium illud & conatum ad vomitum significat navigantibus familiarem. Sumitur verò communiter pro omni ciborum fastidio. Est symptoma ventriculi, ad actiones læsas mixtas ex imminuta, & depravata pertinens, & potest describi, quòd sit propensio, vel conatus quidam ad vomitum irritus, cum anxietate circa præcordia, & salivatione oris, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo vitiosi acido-biliosis, fibras vellicantibus, & spiritus animales insufficienter ad explosionem irritantibus. Vid. Sylv. l. 1. c. 9. §. 3. & c. 30. §. 86. Dekers ad Barbette l. 4. c. 2. lit. a.

NAUSIOSIS, ναυσίωσις, in genere idem significat, quod ναυτία vel ναυσία, i. e. Nausea. Hippocrati verò denotat peculiarem affectum vasorum sanguineorum sive venarum, quando velut nauseabundæ sanguinem effundunt & evomunt, qui affectus, & ἐκχύμωσις vocatur, l. 2. de fract. t. 24. Jung. Galen. in com. ad h. l. & Foes. p. 425 Vide suprà Ecchymosis.

NAUTEA, quid significet, nondum adeò expeditum est. Quidam existimant, aquam de corijs, vel, quod est verius, aquam de sentina dictâ à nautis significare, ut Non. Marcellus. Alij verò statuunt, esse herbæ nomen, cum granis nigris, qua coriarij utuntur, quæ, quia nauseam facit, hoc nomine insignita fuit. Alij dicunt, Nauteam rubidum quid esse, quo Pontificum vestimenta quædam colorant. Rhod ad Scribon. n. 180

NAUTIA, ναυτία, Vide Nausea.

NAUTILUS, ναυτίλος, vel ναυτικὸς, est genus Testacei animalis, cujus diversæ sunt species, quarum descriptionem vide apud Aldrov. l. 3. de Testac. c. 3. & 4. Nautili lapidei meminit Chiocc Muf. Calceol. sect. 3. p 415. seq.

NAUTILIA, ναυτιλία. Vide Navigatio.

NAXIA, ναξία. Vide Cos, à Naxo Insula.

NEANICOS, νεανικὸς, propriè dicitur juvenilis. Apud Hippoc. verò idem esse videtur, quod vehemens, fortis, magnus, uti patet ex 1. Prorrh. s. 1 t. 9. & l. 3. t. 42. Coac. t. 97. 226. 363. teste Foes. d. l.

NEANIS, νεᾶνις, puellam juvenculam significat. Hipp. l. 2. de morb. mul. IIX. 38

NEANISCOS, νεανίσκος, Vide Juvenis.

NEAPOLITA, νεαπολίτης, author quidam Medicus, à quo nomen accepit Emplastrum quoddam Neapolitæ dictum, adversus μιλφώσεις, ap. Ægin. l. 3. c. 22. Gorr.

NEAPOLITANUS, epitheton Morbi Gallici ita dicti ideo, quod primò homines passi dicantur hanc ægritudinem in Italia, dum Rex Gallorum Neapolin occupabat. For. l. 23. obs. 1. Schol. Vide alios de hoc morbo authores. Parac. vocat Neapolitanum crimen, l. 3. Chirurg. magn. c. 1. 7. & 8.

Nearos, ... i. e. recens, cui ... ωαλαι ... Usurpatur de sanguine Hipp. l. 5. aph. 23. Junge D... n. 5...

Neastron, terminus Paracelsicus, significans motionem Elementorum in Elementatis, sive in omnibus, quæ ab Elementis oriuntur, & diffundit sese velut ... & quo pervenit, sese exerit. Hinc quædam partes expositæ sunt *Neastro* Ignis; quædam aeris; aliæ Aquæ, vel Terræ. Dicitur etiam *Morbus Elementorum*. Vide Tab. 9. de generat. febr.

* Nebula, νέφος, νεφέλη, νεφέλιον, quid proprie significet, ex Physicis notum esse potest, videlicet congeriem exhalationum, vel vaporum crassiorum, circa Horizontem, ab aere nunc magis, nunc minus frigido condensatorum: instar nubis tenuioris, unde & *Nubis sterilis* vocatur, Aristot. l. 1. Meteor. c. 9. Pertinet interdum inter causas morborum procatarcticas, præsertim si inquinata fuerit. Parac. de morb. metallifossor. l. 1. Tract. 2. c. 1. Per translationem in foro Medico de diversis rebus dicitur. 1. de vitio oculi, h. e. superficiaria *albedine tunicarum oculi* ... Nam si crassior fuerit *Albugo*, λεύκωμα vocatur. Hæc *Nebula* vocatur *Albugo tennis*, Senn. l. 1. Med. Pr. p. 3. s. 2. c. 16. Vel eandem habet significationem quàm *Nubecula*, *Nubes*, de quo vocab. paulò inferius.

Nebulgin, est sal ex humiditate nebulæ super lapides in pratis decidentis, a calore Solis induratum. Paracels. Scholijs in lib. de Grad. & Compos. Dorn. in Dict. Rul. & Johnf. in Lex.

Necans, θανάσιμος, θανατώδης, idem, quod *Lethalis*. Ita Cappadox apud Plaut. dixit: *Lien necat*, i. e. mori facit, magnitudine sua, & doloris, exponente Linden. Ex. IX. §. 30

Necessitas, ἀνάγκη, vide *Anance*, *Anancæos*, ἀναγκαῖος. *Necessitas* duplex est: & ex hypothesi quemadmodum, & res necessariæ duplices sunt. Vide Dieter. n. 53. Helmont. non inepte *necessitatem* ingeniorum, & inventionum matrem vocavit, tr. Nat. Contr. nesc. n. 6. *Necessariæ res* aliter dicuntur, quibus carere non possumus. ... vol. I. p. 238. sed illis, sive velimus, sive nolimus, corpus nostrum utitur, Gal. ad Thrasybul c. ... sunt Res sex non naturales. Vide Dogm. N. p. 73. seq.

Necessitudo, ἀναγκαιότης, ... est peculiaris quædam *necessitas*, sive tale jus, quo eorum, quos Deus, & sua voluntas insolubili religiosæ conjunctionis vinculo colligavit, atq; innexuit sibi invicem, cuilibet concessa est potestas ab altero petendi, exigendi cum amoris debita, tum propinquitatis officia, & beneficia charitatis, uti elegantissimè descripsit Lind. Ex. XV. §. 89

Necmasech, terminus Paracelsicus, qui quid significet, non adeò planum est. Videtur tamen significare portiones salinas, corrosivas, & ... scentes, & occurrit in l. 1. de ulcer. apostem... ronib. & Nodis, c. 7

Necro Astrale, legitur etiam apud Parac. l. 2. de podagr. §. Necromantia. Verum quid significet, fateor meam hebetudinem. Spectat ad *necrocomicam*, & hæc ad *necromantiam*, de quibus mox.

Necrocomica, sunt prodigiosa præsagia rei futuræ cujuspiam prænuncia, per signa ex aere in terram decidentia, ut cruces olim temporibus Maximiliani I. Imp. ac alia multa. Dorn. in Dict. Rul. & Johns. in Lex. ex Parac. qui ... in scriptis meminit, v. gr. d. loc de podagr. ... & Fragm. de Anat. ocul. & c. l. 9. de S... tur. &c.

Necrolium, est remedium, quod morti... pellere, ac vitam conservare potest, D... Dict. Rul. & Johns. Unde & *necro...* dicitur, & qui eas callent, *necro...*, apud Parac. l. ... de vit. long. c. 5

Necrosis, νέκρωσις. Vide ...

Nectar, νέκταρ, vocabatur ... *Deorum*, quemadmodum *Ambrosia*, ... cibus. Propie vero *nectar* dicitur vinum mistum, ex musto confectum, ... quousq; ad dimidias fere redeat, ... & in decem ejus sextarios ... Mellis ... scetur, post in cadum transfunditur, ... vasis spiraculo in umbra reconditur, ex ... qui ex Constantino Cæsare l. 8. de agric. ... sumsit. Verùm inflationibus obnox... exhibetur, & stomacho adversum, ... ciendæ causa. Aliam verò, & magis com... aromatibus descriptionem tradidit Linden. Ex. X. §. 153. qui ex Festo, *nectar* idem, quod *Myrrhinum* vel *Murratum* vinum docuit. Laudavit quoque, quod sit suavissima confectio, nec dubitandum, fuisse inter veterum lautitias, §. 154. *Nectar* quoq; peculiare proposuit Paracels. l. 2. de Tartar. tr. 1. c. 2. ex liquoris Ficticellæ uncijs tribus, & Rubedinis de Colcothar unc. duabus, cujus dosis drachm. dimidia in vino bono, & commendat ad urinam promovendam. Videantur Schol. & Fragm. ... Johns. ...: *Nectar* fit ex correcto, & claro vino: Correctum vinum rubrum est coagulatum: Clarum est vinum album l. 1. Lex. Med. & l. 2. *Nectar* est confectio Albuminis ovorum.

Nectareus, *Nectarites*, νεκτάρεος, νεκταρίτης. Epitheton (1) *vini*, apud Diosc. l. 5. c. 66. (2) *Antidoti*, apud Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 7. quæ duo tamen ab *Helenio* potius ita dicta videntur esse. quod *Nectarion* Gr. dicitur à quibusdam. (3) Ex-

(2) *Eclegmatis* Anodyni contra colicam, pleuritidem, & dyspnœam, l. 9. d. t. c. 4. ubi tamen *Helenium* non ingreditur, & ita ratione suavitatis ob misturam vini generosi, & mellis ita dictum fuit. Cur verò (4) *Collyrium* Marci *Nectarium* νεκτάριον, ad lippitudinem, & χημώσεις curandas faciens, vocatum fuerit, l. 4. tit. eod. c. 7. rationem nullam videmus.

NEDEON, quid Paracelso significet, nec Dorneus, nec alij ejus sectatores explicarunt. Videtur verò denotare aliquam speciticam rei uniuscujusq; naturalis proprietatem essentialem, vel virtutem. Occurrit l. 4. Philosoph. tr. 2. c. 1.

NEDYIA, νηδύια, vocantur τὰ ἔντερα, *intestina*, viscera abdominis. Gorr. & Foes.

NEDYS, νηδύς, significat *ventrem inferiorem*, & in specie ventriculum. Usus aliquoties Hipp. 4. de R. V. I. A t. 4. l. de A. L. & Aq. XLVI. 13. l. de Carnib. vel Principijs XII. 19. XIII. 1. l. de Arte XVII. 3. XXI. 21. l. de Corde I. 11. l. de nat mul. IX. 2. Jung. Foes. 430. Legitur & apud Moschion. de morb mul. c. 52

NEDYUSA, νηδῦσα, est epitheton τῆς δίψης sive *sitis*, & significat vehementem, *inexhaustam*, veluti in viscerum penetralibus altè infixam Legitur, Coac. t. 173 quamvis Interpretes adhuc ambigant circà lectionem hujus textus. Videatur Holler. in Comm. ad Coac. Hipp. p. m. 413. Jonston. p. 136. Foes. d. l.

NEFRENDES, νεφροί, dicuntur in genere, qui *carent dentibus*; ita pueri quoque *nefrendes* sunt, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non possunt; & senex *nefrendis*, vel *nefrens*, qui dentibus caret. Vide Keuchen. not. ad Seren. p. 96. Strictè tamen de porcellis plerunq; dictum fuit, qui nondum fabas, & alia legumina dentibus frangere potuerunt, Jul. Alex. Not. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 12. Quæ derivatio verosimilior est, quàm illa Fulgentij Carthaginensis, apud Aldrov. lib. 1. de quadr. bisulc. c. 36. qui porcum castratum *nefrendem* dictum fuisse credidit, quasi fine νεφροῖς, i. e. fine renibus. Etenim renibus non privantur castrati, sed testiculis.

NEJÆRA, νείαιρα, νειαίρη, vel oxytonos, νειαιρή, dicitur *imus venter*. Legitur aliquoties apud Hippocr. Coac. t. 591. l. de nat. mul. IV. 6. quamvis Lind. posuerit ἐς τὴν αἴθρίην, i. e. sub dio. Verùm Foes. legit τὴν νειαιρήν, l. 1. de morb. mul. LXXXI. 4. Junge Foes. p. 425

NEILION, νείλιον, nomen est malagmatis, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 18.

NENEMIE, νηνεμίη, venti cessatio, *serenitas*, aeris tranquillitas dicitur. Foes. Oec. p. 431

NENUFAR, dicitur *Nymphæa*. Dieter. Jatr. pag. 90. ad fin.

NENUFARENI, dicuntur spiritus, aerem inhabitantes. Dorn. Rul. & Johns. ex Paracels. Philos. ad Atheniens. l. 1. text. 13. ubi tamen *Nenufareni* legitur.

NEOCHMOS, νεοχμός, substantivè, & adjectivè sumitur, & denotat vel *innovationem*, vel *rem recenti motu innovatam*. Hipp. l. de morb. mul. XXIIX. 24. & adverb. νεοχμῶς, *noviter* l. 1. h. tit. XXXII. 6. Jung. Foes. p. 426

NEOGNOS, νεογνός, recens natus. Vide *Natus*.

NEOPOTOS, νεόποτος, dicitur *qui recens potum sumsit*. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 55

NEORRHOPHETOS, νεοῤῥόφητος, vocatur, qui *noviter sorbitionem sumsit*. Hipp. d. l.

NEOS, νέος, duo significat: *Novum*, & *Juvenem*, Dieterich. n. 565. Vide *Juvenis*. A νέος descendit adverbium νεωστί, *recens*, *noviter*, nuperrimè de quo videatur Linden. Ex. XIII. §. 187. seq.

NEOTERICOS, νεωτερικός, *recentior*. Usurpatur frequentissimè de Scriptoribus, & Authoribus, ad differentiam veterum, & antiquiorum, quod passim occurrit.

NEOTEROPOIEO, νεωτεροποιέω, id est, *innovo*, novi quid molior. Quo verbo usus Hippocr. 1. aph. 20. l. de Humor. III. 83. quod alibi expressit per καινουργέω, l. de vet. med. XXXIIX. 2. Passiv. νεωτεροποιεῖσθαι legitur l. 2. Epid. s. I. 29. Vide Foes. p. 430. Diet. n. 569

NEPA, idem, quod *Cancer*. Keuchen. ad Seren. p. 136. quamvis Aldrov. potius *Scorpionem* denotare velit, l. 2. de crustat. c. 16. p. 160. h. & 170. h. ed. Bonon.

NEPENTHES, νηπενθής, potio olim vocabatur, quæ fecit oblivisci malorum, uti demonstravit Lind. Ex. X. §. 144. Casp. Rejes C. El. q. 2. n. 12. & q. 88. n. 13. per quam colloquium suave inter convivas fuisse intellectum quoque existimavit Lang. l. 1. ep. 56. quamvis alibi herbam aliquam *Oenotheram* dictam, vino inditam statuerit hunc effectum producere, l. 3. ep. 6. Chymici tamen transtulerunt vocabulum hoc ad *Compositionem* quandam *Opiatam*, cujus meminit Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 44. Beguin. in Tyrocin. Johns. in Lexic. l. 2. Schroder. l. 4. cl. 2. pag. 314. descriptio verò occurrit in Dispensat. Norimberg. p. 186.

NEPHELE, νεφέλη, non modò vocatur *Nebula*; sed & *Nubes*. Vide *Nubes*.

NEPHELOIDES, νεφελοειδής, *nubilosus*, epitheton urinæ, quæ multum albæ nubeculæ continet. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 43

NEPHRIDION, νεφρίδιον, dicitur *pinguedo renalis* quæ renibus adjacet. Hippocr. l. 2. de morb. mul. L. 14. Foes. p. 425

* Nephritis, νεφρῖτις, vocabulum valdè æquivocum est. Physiologicè ita dicta fuit *vertebra prima lumborum*, quæ & ἀσφαλτῖτις, Gorr. & Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 34. Pathologicè vocabulum accipitur vel latè pro *omni morbo renum*, sive similari, sive organico, uti colligere est ex 6. aph. 6. l. 6. Epid. s. 8. t. 4. Gal. l. de affect. in renibus cogn. & cur. cap. •. Consentiunt Foes. p. 430. Dieter. n. 566. Castell. & alij. Vel strictè & rursus dupliciter: 1. pro *Renum Calculo*. Vide *Calculus*, Græc. λιθίασις. Ita accepit Helmont. quoque tract. de Lithiasi passim. 2. pro *Inflammatione Renum*, quæ magis accurata, & propria est significatio, ad similitudinem aliorum morborum Græcè in ῖτις desinentium. Vide *Itis*. Describitur, à Galen. in Def. Med. *Nephritis* est renum inflammatio cum vehementi dolore, cui interdum conjuncta est urinæ difficultas, cum fibrosis excretionibus aut arenosis, aut modico sanguine. Causa cum alijs inflammationibus est communis, videlicet sanguis acrior, & biliosus, vel erysipelaceus impeditus in transitu, ex arterijs emulgentibus, ad venas emulg. & ita ex stagnatione inflammans. Forest. lib. 24. obs. 1. seq. & alij. Vocatur & *Nephrisis*, apud Helmont. d. l. Accipitur etiam adjectivum apud Hipp. ubi legitur νεφρῖτις, φθίσις, *tabes renalis*, l. de int. aff. XVI. 18.

* Nephriticos, νεφριτικὸς, duplicem potissimum habet significationem: unam Pathologicam, alteram Pharmaceuticam. Juxtà illam dicitur vel de ipso morbo, & ita coincidit cum *Nephritide*; vel de Ægris, sive Calculo, sive Inflammatione, sive alio affectu renum laborantibus, ap. Gal. passim, v. g. l. 6. de L. A cap. 2. & alibi. Vel de Excretionibus, 1. Epid. s. 2. t. 8. juxtà hanc in genere medicamenta renibus conferentia vocantur νεφριτικὰ, *Nephritica*, Gal. l. 6. du tu. san. c. 11. l. 10. de C. M. S. L. c. 1. Junken. Chym. Exp. Cur. P. II. s. 1. c. 18. p. 679. seqq. In specie verò apud recentiores laudantur *Lapis Nephriticus*, *& Lignum Nephriticum*. De illo legatur Schroder. lib. 3. c. 5. n. 4. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 3. p. 331. seqq. De hoc Schroder, l. 4. cl. 1. n. 228. Fr. Hofm. ad h. l. Chiocc. d. l. s. 5. p. 575.

Nephros, νεφρὸς, dicitur Latinè *Ren*. Usitatius pluraliter νεφροὶ, *renes*, Dieter. n. 567. Horum historiam vide in Anatomicis, specialiter Barthol. l. 1. Anat. c. 17 Commentum Olhafij de *renum* vi σπερματοποιητικῇ, quod tamen aliquot Medici Clarissimi amplexi sunt, refutatum legere licet apud Lind. Medic. Physiol. l. 2. c. 5. §. 142. seqq. multis. Barthol. verò d. l. adhuc fluctuare videtur. *Ren* quoq; accipitur abusivè interdum pro *Testiculo*, quo sensu sumsit Jonston. Syntagm. Med. p. m. 1017

Nephrotomia, νεφροτομία, dicitur *sectio Renum*, de qua legi poterit apud Hipp. de int. aff. XV. 19. Enimverò non ibi sermo est de *sectione* ipsorum *renum*, sed de sectione abscessus juxtà renes. Impossibilis igitur potius habenda est *Renum sectio*, cum Bonetto Mercur. Compit. l. 3. p. 43

Nepion, νήπιον, vide *Infans*. Foes. Oecon. p. 431.

Nepones, vide *Barones*,

Nerita, νηρίτης, dicitur species testaceorum, & quidem *turbinatorum*, cujus descriptionem, cum varijs differentijs, vide apud Aldrov. l. 3. de Testac. c. 26. seq.

Neroniana, epitheton *venæ sectionis*, quando plures, quàm una, tunduntur venæ, uno die Hildan. cent. 6. observ. 92. ubi exemplis demonstrat, hujusmodi venæsectionem meritò esse reprobandam.

Nervalia, *ossa*, vide *Arcualis*.

† Nervi reversivi. Vulgo recurrentes, Trinc. lib. 5. c. 1.

Nervinus, νεῦρος, νευρώδης, *Nervens*, *Nervosus*. Sumitur vel Physiologicè, pro partibus illis de nervorum natura participantibus, vel ad nervi naturam, & similitudinem accedentibus, ut sunt *Fibræ*, *Ligamenta*, *Tunicæ*, &c. quæ propterea communi nomine appellantur *partes Nervosæ* passim in Authoribus. Ad primam significationem referre libet nomen Plantaginis, quod dicitur πολυνευρ͂ος, *multinervia*, vel *Nervalis*, Sctib. n. 12. Rhod. ad h. l. Vel Pharmaceuticè tribuitur remedijs, ad *Nervos*, *& Nervosas partes* utilibus. Ita in Dispensatorijs *Empiastrum Nervinum* legitur, ut & *Unguentum*, nec non Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 8.

* Nervus, νεῦρον, accipitur latè & strictè. Latè includit, præter *nervos* propriè dictos etiam *Tendines*, *& Ligamenta*, v. g. Hipp. l. de Arte XIIX. 2. l. de Principijs, vel Carn. XI. 3. & alibi sæpius. Vide Foes. p. 427. Strictè dicitur de canalibus, spiritum animalem ad partes sensui, & motui locali destinatas deferentibus, unde, & instrumenta sensus, & motus dicuntur, quorum historiam pete ex Anatomicis, in specie Bartholin. libell. 3. Anatom. per totum. Willis Anat. Cerebri c. 17. 19. seq. *Nervum* non esse organum executivum motus voluntarij, (scil. quatenus est pars solida organica) sed organum delativum imperij voluntatis, rectè scripsit Helmont. tr. Catarrhi delir. n. 59. & tr. de Lith. c. 9. n. 15. Quæ *nervorum* sit structura, & quæ conformatio ope microscopij deprehendatur, vide apud Bonett. Med. Sept. l. 1. s. 4. c. 11

Nesder legitur apud Paracelf. l. 1. Philof de Athen.c. 14. fed quid fignificet, non licet determinare.

Nesis, νῆσις, propriè fignificat *accumulationem*, σώρευσις Gr. dictam, à νέω, *glomero*. Hinc νῆμα *filum glomeratum* notat. Per translationem verò dicitur de morbo, ex humorum accumulatione facto, Hippocr. l. de L. in hom. XXXII. 1.

Nesteje, νηστεία, vide *Jejunium*. Νῆστις, vide *Jejunus*.

Netopon, νέτωπον, nomen eft medicamenti cujusdam odorati, & ex varijs aromatibus mixti, proptereà fumtuofi. Qualia erant muliercularum Romanarum Unguenta, Spicatum, Foliatum, Comagenum, & Sufinum, cujus Hipp. paffim meminit in libris de nat. mul. & morb. mul. de fuperfœtatione; in affectibus uteri peffariorum loco adhibendi, tefte Lang. l. 1. ep. 67. Loca verò Hippocr. allegata vide ap. Foef. Oec. p. 426. Sunt qui confundant cum *Metopio*. Vide *Metopion*. Alij Galbanum, alij oleum amygdalarum dulc. effe crediderunt. At Profp. Martianus omnes has opiniones infpectas reddidit ex ipfis Hipp. textibus, fatius effe dicens, ingenuè fateri ignorantiam, quàm temerè animos legentium velle decipere, Annot. ad Hippocr. l. 1. de morb. mul. p. 271.

Neurochondrodes, νευροχονδρῶδες, dicitur *ligamenti genus* durum, *cartilagineum*, partim latum, partim rotundum. Medium quoddam corpus inter cartilaginem, & ligamentum; hoc quidem durius, illa verò mollius. Ejusmodi habentur in articulo pternæ cum aftragalo, & vicinis partibus. Tale etiam in intimo finu coxendicis vifitur, valdè quidem durum, quod principio tàm latum eft, ut pubis foramen etiam attingat; deinde paulatim contrahitur, rotundiusq; factum inferitur in medium cruris caput. Hæc Gorræus. Legitur apud Gal l. 2. de Temper. c. 3. In magnis etiam animalibus tale corpus νευροχονδρῶδες reperiri, fcribit Idem l. 6. de U.P. c. 19.

Neurologia, νευρολογία, i. e. *defcriptio* accurata *nervorum*, quale Th. Willis in fua Anatom. cerebri alijsq; ex hodiernis Anatomicis exhibuerunt.

Neuron, νεῦρον. Vide *Nervus*.

Neurometores, νευρομήτορες, vel νευρομήτραι, vocantur *Mufculi Pfoas*, uti fcribit Fallop. in Obf. Anat. quæ extant Tom. I. Oper. p.m. 390. Vefal. l. 2. de H. C. F. c. 38

Neurotomia, νευροτομία, vel Anatomicam nervorum fectionem fignificat, vel præternaturalem eorundem diffectionem.

Neurotrotos, νευρότρωτος, qui *nervum vulneratum* habet, Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 21. Ita νευρότρωτα vocantur *nervorum vulnera*, l. 7. S. §. Nuces, Caryæ.

Neuter, οὐδέτερος, dicitur de qualitate, vel facultate, qua corporis humani, qua medicamentorum indifferente, tripliciter, vel, quando non participat de duobus extremis: vel quando de ambobus: vel quando modò de uno, de altero participat, Gal. l. 1. de S. Fac. c. 21. & l. Art. Med. c. 6. An omnibus tribus fubdivifio applicari poffit *Neutrius* in *Neutrum* femper: *Neutrum*, ut multum: & *Neutrum*, ut nunc, ventilavit, fed abfq; artis emolumento, Hier. Cardanus in Contradicent. l. 1. tract. 6. contrad. 6. & 7. In fpecie de *ftatu* corporis humani *Neutro* noftram fententiam vide in Dogm. Med. Gen. in Prælimin. p. 8. 9. *Neutralitas* quoq; à Chymicis defcribitur, quòd fit *neutraliter* media difpofitio, vel mediocritas, in qua per modum medij fefe habituant actiones fui fubjecti ad confervationem fpeciei, ex Lullij Theorica c. 2. in Vol. IV. Theatr. Chym. p. 4.

Neutha eft pellicula, vel oculis, vel auriculis infantum adnafcens, five totam pueri faciem tegens in partu. Dorn. Rul. & Johnf. ex Paracelf. l. 1. de Præparat. tr. 4. de Vitriol. alb. An fortaffis Amnios?

Nevus, idem, quod *Nævus*. Legitur in Lexic. Scrib. Rhodij, & alibi.

Nexus, πλοκή, idem, quod *Connexio*. Dicitur etiam de membranis fœtum involventibus, notante Keuchen. ad Seren. p. 223.

Nicarion, νικάριον, vocatur genus quoddam *Collyrij nardini*, ex lacte præparati, ad multa oculorum vitia perutilis; cujus defcriptio habetur ap. Aet. l. 7. c. ult. citante Gorræo.

Niccolus, nomen Gemmæ, ap. Chiocc. in Muf. Calceol. fect. 3. p. 212. cui tribuitur vis movendi affectus, & fpiritus turbandi, cogendique, adeo ut triftitiam, & audaciam excitet.

Nicon, item *Nikon*, barbaris vocatum fuiffe *Helleborum*, teftatur C. Rejes Camp. El. q. 63. n. 45.

Nicotiana, vide *Tabacum*.

Nidor, κνίσσα, dicitur odor fœtens, & redolens aduftionem, Lind. Ex XIII. §. 283. Vel eft odor fumofus pinguedinis, qualem dant toftæ cornua capræ, Keuch. ad Sammonic. pag. 284 Qualem fi accidit in ventriculo gigni, quod percipi poteft ex faliva, ructu, vomitu; indicio eft, pingue ciborum amburi, & tranfire in quid fimile bili. Lind. d. l.

* Niger, *Nigredo*, μέλας, μελασμός. Vide *Melas*, *Melafma*, *Melafmos* De *nigredine* Mercurij fixa lege Libav. S. A. Ch. l. 3. c. 15. In opere

lapidis Philosophici *Nigredo cervina* quid sit, vide apud eund. T. II. Oper. p. 98. 368. 405. 407. Jung. Th. Chym. Volum. III. p. 726. Vol. IV. p. 546. & 891.

Nigrificatio dicitur illa ipsa operatio, quando aqua illa Mercurialis Philosophica supra nigra apparet, & veluti vellus nigrum, aut pellem, nanciscitur. Et quia Sol & Luna, i. e. aurum, & argentum inerant, dicebant etiam *Eclipsin Solis, & Lunæ*, ac *Nigrificationem Maris*. Th. Chym. Vol. III. p. 434

Nigromantia olim erat ars naturalium rerum in terra absconditarum, ut minerarum, & metallorum, &c. Posteà Diaboli instinctu & malorum hominum nequitia in abusum abijt, atsq; diabolica facta est, Rul. Dorn. verò in Diction. Parac. & Johnsf. in Lex. paulò clarius ita describserunt: *Nigromantia* est ars nefanda, & execrabilis, qua diaboli maligniq; spiritus astutè se cogi fingentes ab hominibus, ultrò interim obediunt in eorum perniciem tantùm non aliter, ut repentè quid è longinquis adferant, aut ad remotissima loca deferant. Noctu-potissimùm est destinata, quia lucem fugiunt maligni dæmones, umbrarumq; sunt ministri, ac tenebrarum. Deplorandum igitur est, quod nihilominus sint inter Christianos, qui artem hanc diabolicam vel excusare, vel etiam ejus opera uti non verentur.

Nihil, *Nihilum*, οὐδὲν μηδὲν, opponitur *Alicui*, sive *materiæ*. Idem propriè, quod *Non Ens*. Etenim, quòd verè non est, *nihil* est: & contrà: Quod *nihil* est, verè non-est, Th. Chym. Vol. I. p. 240. De *nihilo triplici* Crolliano, *Deali*, *Negativo*, & *Privativo*, ἐστέρητο Libavij vide Tom. IV. Oper. p. 83. An Paracelsi doctrina, quòd omnia ad *nihilum* tendant? firmo stet talo, non est hujus loci ventilare. *Nihil* vel *Nil album* quid sit, vide *Pompholyx*.

Niliacum, νιλιακὸν, epitheton *mellis*, idem notans, quod *Atticum*, vel *Hymettium*, & principem tenet locum in medicina, ex Diosc. Keuchen. ad Sammon. p. 158.

Nimbus, ὄμβρος, idem, quod *Imber*. Vide *Imber*. *Nimbos* ex tonitru fracedine decussos, fertiles testatur experientia, & cum hac Helmont. tr. Imago ferment. n. 33.

Nimium, πολὺ, idem, quod *Multum*. Hoc naturæ inimicum dixit Hipp. 2. aph. 51. rationem addidit Gal. in comm. ad h. l. quia destruit συμμετρίαν, & moderationem, atq; dissolvit compagem φύσεως animalis.

Niphetos, νιφετός, dicitur *Nix*, confertim & cum impetu irruens, sive *nives confertæ*, apud Hipp. l. 4. Epid. III. 8. Jung. Foes. p. 432.

Nisus, σπιζίας, nomen *Accipitris minoris*, sive *Fringillarij*, cujus historiam tradidit Aldrov. l. 4. Ornith. c. 2. *Nisus* quoque idem est, quod *Nixus*, i. e. *Conatus*.

Nitedula, λαμπυρὶς. Vide *Cicindela*.

Nitiala nomen stellæ apud Parac. quam cum sale Vitrioli ejusd. esse naturæ, sibi persuasit, tr. de Podagra. §. Cura. An *Sirium* intellexit?

Nitor, σίλβη, idem, quod *Splendor*, *Fulgor*, λαμπρότης. Est effectus luminis, teste Lind. Ex. XI §. 171

Nitriales, sunt res omnes adurentes, & in calcem redigentes, ut sal petræ, vel nitrum, sulphur. &c. Dorn. Rul. &. Johnsf.

Nitron, νίτρον, est species salis, sive *sal sulphureum*, φλογιστὸν, salso amarum, ex terra pingui excoctum. Schroder. l. 3. c. 23. ubi integram *Nitri* historiam, vires, præparandi modos proponit. Jung. Fr. Hofm. in Cl. ad h. l. Dicitur, & λίτρον, ἀλίνιτρον, *Baurach*, *Cerberus Chymicus*, *Sal infernalis*, &c. Plura de *Nitro* vide apud Lang. l. 1. ep. 32. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 40. Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 2. p. 159. seq. Th. Ch. Vol. I. p. 636. seq. Willis Ex. I. de ferment. c. 10. Rolf. Chym. l. 5. sect. 1. art. 3. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. S. 1. cap. 2. p. 256. seq. An *Nitrum* hodiernum conveniat cum *Nitro* veterum, dubitatur. Ita ut genuinum veterum *Nitrum* vix hodie reperiri nonnulli sibi persuasum habeant, nisi circa confinia Nili, quo loco ejusdem stirias efflorescentes reperiri scribunt, coloris nunc rubescentis, nunc blandè cœrulescentis, unde, & *Niliacum* vocat D. Ludov. Pharm. Dissert. I. p. 423. Quod si verò locum Plinij l. 31. c. 10. consideremus, nulla, aut certè exigua, apparebit differentia, Rhod. ad Scrib. n. 153. *Nitri rubri* meminit Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 104. l. 1. de morb. mul. CXX. 19. ut & Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. Describitur quoq; *Nitrum*, quòd sit salsugo quædam ex urinarum congregationibus in sal præparata; verùm videtur justo strictior. *Nitrum Murarium* quod vocat laud. Ludovici d. l. est nihil aliud, quàm *Aphronitrum*, sive lanugo illa, quæ ex muris efflorescere conspicitur, & dependet ejus origo à calce viva, qua muri sunt constructi. *Nitrum* dicitur lapis salsus, i. e. sulphur album. *Nitrum Alexandrinum*, id est, cinis clavellatus. *Nitron*, id est, fex vitri Rul. & Johnsf.

† Nix fumans Q. Sereno c. 40. Calx viva G. Barth. Adu. l. 56. cap. 12

Nix, χιὼν, quid sit, & quale meteoron, Physicorum est, docere. Pertinet verò ad forum Medicum, quatenus, vel pertinet inter caussas sanitatis, & morborum, vel ad usum Diæteticum & Pharmaceuticum transfertur. Illud patet ex Hippoc. 5. aph. 54. Junge Dieter. n. 923. J. Alex. l. 17. Sal. c. 12. & alibi; hoc ex Aldrov. l. 1. de

Insect.

Infect. c.2. ubi p.m.150. mentionem facit *nivis mulsæ*, h.e. cum melle mixtæ, quam veteres in æstuosis febribus obtulerunt, χιονόμελι dictam; non ex C. Rejes C. El. q.74. n.27. ubi eos appetitus, & eximium embamma olim magnatibus habitum leguur, sine quo omnis ciborum apparatus ingratus fuit. *Nix fumans* dicitur *calx viva*, Keuchen. ad Sammon. p.244

Noas, *Noac*, i.e. *æs, vel cuprum*. Rul. & Johns. in Lex.

Nobach, *Noboch*, instrumentum est *Necromanticum*. Dorn. Rul. & Johns.

Nocasit, i.e. *cribrum*, vel *vas perforatum*. Rul. & Johns.

Nocens, βλάπτων, idem quod *Nocuus*, *noxius*, βλαβερός, opponitur *Juvanti*, *Nocentia* esse vitanda, *Juvantia* verò amplectenda, pertinet ad methodum medendi, Gal. c.2. de hum. t. 1

Nochat, *Nuchat*, i.e. *venus*, *es*, *Nuchor*. Rul. & Johns.

Nocheles, νωχελής, i.e. *tardus*, segnis, à νω privativo, & κέλλω, curro, celeriter moveo. Dicitur in specie de secundinis tardantibus apud Hipp. l.1. de morb. mul. CVIII. 50

Noctambulo, *noctambulus*, νυκτοβάτης, (rectius *Somnambulo*, ὑπνοβάτης, cùm & sani noctu ambulare possint, & soleant) dicitur de eo, qui dormiens electo surgit, & ambulat, imò varia vigilantium opera exercet. Ad quam classem morborum, vel symptomatum potius referri debeat hic affectus, non adeò planum est. Sennert. videtur ad *Coma vigil* referre, Instit Med. l.2. s.1. p.3. c.7. & s.2. c.4. Med. Pr. l.1 p.2. c.19. Verùm mihi minus videtur verosimile, cùm *Comatosi* minimè sint expediti ad opera vigilantium. Quin potius referri debet ad *Melancholiæ* species, vel constituet peculiarem speciem Somni præter naturalis, videl. *depravatum somnum*; quo videtur inclinare Willis tr. An. Brut. P.I. c.16. Hujus affectus causa consistit omnino in spirituum animalium quorundam irrequietorum excursione. Meminit hujus affectus Lang. l.2. ep.45. C. Rejes C. El. q.37. num. 48 seqq.

Noctidiale, νυχθήμερον, h. e. *spacium noctis, & diei*, sive viginti quatuor horarum. Gal. de septim. partu t. 1

Noctiluca, idem quod *Cicindela*. De animalculo *noctilucente* Indico, *Cocujo* dicto, consule Th. Chym. Vol.VI. p.95. Vide *Cicindela*. De *Noctiluca Aerea*, & *Glaciali* vid. Acta Erud. Lipsiens. Ann. 1682. & ipsius inventoris Illustris Rob. Boyle tract. h. t.

Noctua, γλαύξ, dicitur avis, noctu maximè videns, diurnam verò lucem non perferens, cujus prolixiorem descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, tradidit Aldr. l.8. Ornith. c.7. Jung. Schrod. l. 5. cl.2. n.61. Sanguinem *noctuæ* inter absurda refert remedia contra orthopnœam, Gal. l.10. de S.F. §. Stercus anserinum. Ova *noctuæ* moderatè elixa, & infantibus exhibita abstemios reddere, testatur Lang. l.2. ep. 51.

Noctuini oculi vocantur, qui sunt glauci, cæsii, Ital. Occhi di gatto. Joh. Laur. Am.On. p. 568

Nocturnus, νύκτιος, νυκτερινός, dicitur de morbis, præsertim de Febribus, quarum paroxysmi contingunt noctu, opponunturq; *Diurnis*. P.M. de Calderia Tom.I Op. p.305

Nodosus dicitur de certa *Arthritidis* Specie; quandò materia quædam tophacea, & fex terrestris articulis impacta, & coagmentata efficit, ut distorqueantur, cutis tandem dissiliat, & pereunte motu, membrum incurvetur. Forest. l.29. obs.2. in Schol. Jac. Balde vocat *tertium gradum Podagræ*, qui est Perfectorum, *coagulatam Podagram* assuetudine dolendi nutrientium, Part.I. Solat. Podagr. q. 12

Nodulus vel significat *parvum nodum*, & ita Gr. dici passet ἁμμάτιον; vel usitatius notat *sacculum*, σακκίον, vel *marsupiolum*, cui induntur species, medicamenta simplicia, & composita, pro vinis, & cerevisia medicatis. Et Synecdochicè quoq; sæpè pro illis ipsis speciebus vocabulum ponitur, uti ex Practicis libris passim constat. *Nodulus* quoq; accipitur pro *globulo* rotundo, fabæ figuram referente, glandis vel suppositorii usum obtinente, Weker. Antid. gen. l.1. c.49

* Nodus, ἅμμα, est vocabulum æquivocum apud Latinos Medicos. Primam significationem vide in *Hamma*. Altera acceptio est Physiologica, & dicitur vel de *protuberantiis ossium*, sive capitibus circa articulos, Gr. κόνδυλος. Vide *Condylus*. Vel de membranis carnosis, & crassioribus circa vasa umbilicalia occurrentibus, à quorum *nodorum* numero, & distantia de frequentia conceptus conjicere volunt obstetrices, sed absque verisimilitudine. De his vide Barth. l.1. Anat. c.37. & C. Rejes C. El. q.52. Tertia est Pathologica, & significat varii generis *Tumores*, ex materiæ vitiosæ coagulatione, vel congelatione obortos in partibus externis, Helm. tr. Blas hum. n.35. Ita tumorem in mala indolentem, & in dies augmentum capientem *Nodum* vocavit D. Binninger Observ. Med. Cent. 1. obs.32. p.34. Ita abscessus cum Folliculo, *Atheroma*, *Steatoma*, *Meliceris*, dicuntur *Nodi*, Forest. lib.3. Chir. obs.7. Schol. Indurationes Gallicas vocat *Nodos* Paracels. in libris suis de morb.

morb. Gall. *Nodi* articulorum sunt tumores indurati, Dorn. Rul. & Johns. *Nodos* etiam vocavit D. Peierus illas intestini tenuis in se retractiones, & situm mutatum, quales in uno subjecto quatuor vidit, ita ut portio triuncialis coarctata, & retracta in vicinam partem delituerit, instar limacis in domuncula, aut gladij in vagina, & nonnisi vi quadam extrahi potuerit, uti legere est in Pœonis, & Pythagoræ Exercit. Epistol. Anatomico-Medicis Exerc. XVII. ep. 2. Hanc veram caussam esse Iliaci doloris nullum est dubium, sed an semper, & in omni subjecto, determinare non libet. *Nodus Barbaricus*, συνδεσμὸς βαρβαρικὸς, pertinet ad primam significationem, estq; vinculi genus quoddam, & *ligatura* ad dolores sedandos, cujus meminit Gal. l. 2. de L. Aff. c. 2. Jung. J. Alex. in Not. ad h. t.

Noera, i. e. *coopertorium* vasis destillatorii. Rul. & Johns.

Noli *me tangere* vocatur species Herpetis excedentis cancrosi, sive Phagedænæ (alij etiam ad *lepram* referunt, ita dicta, quod vel tangentem inficiat, vel quia quanto plus tangitur, tanto magis crescit, ac in pejus vergit. Estque tumor, & exulceratio corrosiva in facie, circa os & nasum, & supra mentum, proveniens ab ichore acri, maligno, & septico subsistente. De hoc affectu vide Forest. l. 2. Chirurg. obs. 9. cum Schol. Senn. Med. Pr. l. 5. p. 1. c. 20. Meminit & aliquoties in scriptis suis Paracels.

Nomas, νομὰς, epitheton *columbarum*, quæ in montibus degunt, Gal. l. 10. de S. F. §. Stercus Gallinac.

* Nome, νομὴ, dicitur *Ulcus depascens*, Lat. *Pastio*, quod serpendo vicinas partes quoq; corrumpit, Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 4. & l. 5. de C. M. P. G. c. 14. Coincidit cum *Phagedana*. Dicitur & Ulcus obambulans, ambulativum, Forest. l. 7. Chir. obs. 3. Schol. Aliàs νομὴ etiam *Pabulum* significat.

Nomen, ὄνομα, quid significet, & pueris notissimum est. Sæpè tamen latè quoque sumitur, comprehendens quandoq; ipsa *verba*: v. g. quando Gal. scribit: Allaborandum, ut in Medicina semper *nominibus* maximè perspicuis utamur, l. 2. de diff. puls. c. 2. Non exclusa esse ipsa quoq; *verba*, nemo non intelligit. Quæ sententia uti verissima, & notatu propterea digna, ita tacitè refutat Helmontianam, Paracelsicam, & ferè in genere Spagyricam Medicinam, plurimis novis, inusitatis, obscuris, & Bœoticorum ænigmatum similibus nominibus refertissimam. Quod verò *nominibus*, præsertim sacris, aliqua insit virtus Medica, rectissimè refutavit Diet. Jatr. p. 729. quia non sunt res corporeæ, nec spirituales, nec accidentia subjecto inhærentia; sed notiones extrinsecus ab alijs attributæ, ex placito impositæ, omnis vitæ, & actionis expertes, Casp. Rejes C. Ei. q. 22. n. 8. Interim Medicis *nominum* inquisitio omninò necessaria, Id. q. 68. n. 1. 2. cùm certis de causis imposita esse minimè dubium sit, vel ut naturam, vel virtutem rei exprimant, Schrod. l. 1 cap. 37. Symptomata plerunq; esse simul *nomina* morborum, docet Lind. Ex. III. §. 43.

Nomos, νόμος, Latinè *Lex*. Vide suprà sit. LE.

Nomothetema, νομοθέτημα, propriè *legislatum* significat. Hipp. verò nomina vocavit naturę νομοθετήματα, ob anteà dictam rationem, quia certis de causis sunt imposita, veluti lege quadam, l. de Arte III. 5.

Nonanus, ἐνναταῖος, epitheton febris erraticæ, cujus meminit Hipp. 1. Epid. s. 3 t. 17. quamvis eam dari, meritò dubitet Gal. in com. vel ob hanc quoque rationem, quia est erratica. Ergo nihil certi de illius periodo dici poterit.

Non Ens, οὐδέν, idem quod *Nihil* cujus nullus conceptus, nulla scientia, cum non habeat sui speciem, sub qua se repræsentet. Quænam sunt: *non Entia Chymica*, lege apud Rolf. Chymiæ l. 6. c. 3. seqq. quamvis Bekerus, & Langellottus eum refutare ausi sint. Ille in supplemento in Physicam subterraneam; hic verò in Epistola quadam ad Nat. Curiosos in Eph. N. C. Ann. III. obs. 59

Nora dicitur *Calx*, item *quodlibet sal*, item *Nitrum*. Rul. & Johns.

Noseros, νοσερὸς, *Morbidus*, *valetudinarius* qui in perpetua imbecillitate vivit. Legitur ap. Hipp. 6. aph. 2. Junge Diet. n. 575.

Nosididach, i. e. *Arium*, vel *Artus*. Rul. & Johns.

Nosocomion, νοσοκομεῖον, dicitur locus, in quo ægri curantur. Latinè etiam *Valetudinarium* dici posset.

Nosocomos, νοσοκόμος, dicitur, *qui ægrotorum curam gerit*, Diet. Jatr. p. 933. & propterea haud ineptè Jonston. in suo Syntagmate Med. Pract. partem tertiam vocavit νοσοκομικὴν, describens, quòd sit pars Medicinæ practicæ specialis, in qua de morbis, & symptomatibus in specie, eorumq; cura agitur.

Nosodochium, νοσοδοχεῖον, idem quod *nosocomion*, vulgò *Hospitale*; de quo lege Diet. Jat. p. 444.

Nosologia, νοσολογία, idem quod *Pathologia*.

Nosos, νόσος, νόσημα. Vide *Morbus*.

Noster, ἡμέτερος, dicitur Spagyricis de metallis Philosophicis, v. g. *Aurum nostrum* est *Elixir*

Elixir rubrum, & *album* est *Argentum nostrum*. Adjectum *Nostri* facit discrimen inter vulgaria, & Philosophica, quorum illa sunt confusa cum elementis; hæc ab ijs liberata, & ad astralem naturam perducta, Libav. Apoc. Herm. P. post. T.II. Oper. p.412

Nostoch dicitur jaculum alicujus stellæ, vel potius ejus repurgatione dejectum quid in terram. Invenitur potissimum Junio, Julio, & Augusto, super latos campos, vel in pratis, instar fungi magni, vel spongiæ foraminosum quid & leve, tendens in fulvum, & ravum colorem, & ut coagulatum jus tactum contremiscit. Sunt qui per *Nostoch* ceram intelligunt metaphoricè, Dorn. Rul. & Johns. Parac. jungit cum Terniabin, & vocat mansiones rerum supracœlestium, l.4. de vit. long. c.8. fructus aeris, Philos. T. 2. it. l. de pustul. Gallic. & aliis sympt. cap.7. fin. *Balsami Nostoch* meminit idem. Berthoneæ l. 2. c.7. Cœlitus quoq; demitti credidit Helmont tr. de magnet. vuln. cur. n 43

Nostos, νόστος, dicitur *dulcedo*, & suavitas ciborum. Unde νόστιμα, *dulcia*, & πολύνοστα, quæ multum suavitatis in se habent, quod vocab. legitur ap. Hipp. lib.2. de diæta XXXII.10 Junge Foes. Oec. p.35

Nota sæpè sumitur pro *Macula*, *Nævo*.

* Nothos, νόθος. Vide *Illegitimus*.

Nothros, νωθρός, dicitur *torpidus*, torpescens, segnis, & νωθρότης, *torpor*. Utrumque frequens ap. Hipp. Ita *Auster* dicitur νωθρὸς effectivè, 3.aph. 8. Junge Diet. n.581. Pulsus *tardus*, Coac. t. 139. ægri νωθροὶ, *languidi*, 1. prorrh. s.3.t.10.25. Substantivum νωθρότης, 1. prorrh. s.1. t.13. Coac. t.91. Dicitur & νωθρίη, 1. prorrh. s.3.t.49. Coac. t.208. Vide plura loca Foes. d.l. p.436.

*Noticeos, νωτιαῖος, *dorsalis*, à νῶτον, *dorsum*, Epitheton medullæ spinalis, quæ & μυελὸς ἐγκεφαλίτης vocatur, quia nihil est, quàm *cerebrum* veluti prolongatum. Vide *Medulla*.

Notiodes, νοτιώδης, *humidus*, à νοτὶς, *humor*, humiditas, *mador*. Est epitheton febris cujusdam, ap. Hipp. l.6 epid. s. 1. t. 29. quæ recentioribus *Humoralis* dicitur, species malignæ, & colliquativæ febris, quando corpus continuo madore evaporat, cum maximo languore, & virium prostratione. Jung. C.Hofm. de febr. c.54. & 58

Notios, νότιος. Vide *Auster*.

Notis, νοτὶς, *humor*, *vapor* dicitur, Lind. Ex.III. §.217. Vide *Notiodes*.

* Noton, νῶτον, *Dorsum*. Vide suprà in DO.

Notos, νότος. Vide *Auster*.

Novacula, ξυρὸς, ξυρίον, à ξύω, *radio*, instrumentum vocatur Chirurgicum, quo pili deraduntur, cujus usum nonnulli verè, vel simulatè metuunt, notante Gal. l. 1. de C.M.S.L. c. 4. circa fin. Usurpatur tamen interdum ad alias operationes Chirurgicas. Ita *Novaculam* vocat cultrum ad abscindenda membra Hildan. in Cista militari p.1042. Operum suorum. Sic etiam Scultetus singularem *Novaculam* descripsit, quàm Græci *Scodegkino* vocant, & Rovssetus ad fœtum Cæsareum usurpavit, Part.I.Tab.II fig.2. & Tab. LXII. Alia etiam Magna descripta occurrit. Tab XX. fig.5

Novale, Paracelso dicitur *Portentum*, & in specie *Novalia cœlestia* vocat occultas imaginationes in homine, ex lectione, vel sermone obortas, l. 2. Philos. sagacis.

Novator, νεωτής, in bonam, & malam partem sumi potest. Secundum illam dicitur sive Philosophus, sive Medicus, qui doctrina, judicio, prudentia, mentis acie præstans res novas invenit ad totius artis, sive scientiæ perfectionem utiles, & necessarias. Qualis fuit Harvejus inventor Circulationis sanguinis, C. Asellius venarum Lactearum &c. Secundum hanc verò *Novator* est, qui solo vanæ gloriæ studio præter necessitatem nova excogitat vel principia, vel terminos; & similia &c. quo epitheto Helmont. non immeritò a plerisq; appellari solet, quamvis & hodieq; sint, qui gloriolam vanam similiter sectentur. Plura de utraq; significatione vide apud Hor. Augen. Tom. III. l. 2. c.4. seqq. p. 39. seqq.

Novilunium, νεοτελήνη, νεομηνία, olim dicebatur prima dies mensis, sive *Calendæ*. Hodieq; verò de Conjunctione Solis, & Lunæ accipi solet. Quòd tempus Paracels. venenosæ naturæ esse, lędere cerebrum, nimis audacter scripsit contrà experientiam, tr. 2. de pestil. circa fin. & tr. 3. c. 2

Nox, νὺξ, tempus illud notat, quo Sol infrà Horizontem nostrum sese abscondit. Hanc ægris plerunq; esse graviorem, quàm diem, non solùm in crisibus, sed & communiter, egregiè declaravit Diet. n. 580. ex Hipp. 2.aph. 13. In specie dolores Gallicos *noctu* exacerbari, scribunt omnes Practici, hunc morbum pertractantes, & ex his Forest. l. 32. obs. 5. & 21. in Schol. *Nox media* Spagyricè dicitur in Lapidis Philosophici labore, quando omnia nigrescunt magis magisq; Lib. Tom. II. Oper. p. 142. *Noctu* Gr. νύκτως, Hipp. 4.aph.83. *Nocturnus*, νυκτερινός, dicitur de febre quadam quotidiana, quæ noctu accedit, Hipp. 3. Epid. s.3. t.64. Gal. in com. quamvis Hofm. in Not. MS. monuerit, in aliis codicibus legi ἡμερινῶν, & rursus in alijs ἀμφημερινῶν.

Noxa, βλάβη, idem quod *Damnum*, Nocumentum. Vide *Blabe*. Verbum *Nocere* etiam pro *lædere* ponitur. Keuch. ad Sammon. p. 258

Nuba duplicem habet significationem. 1. Est species *Mannæ*, vel Terniabin, roseo colore, qualis in Hibernia utplurimùm cadit. Paracelf. Schol in l.4. de grad. & compos. c.4. Dorn. in Diction. Rul. & Johnf. 2. *Nuba* idem est, ac *Cuprum*. Rul. & Johnf.

* Nubes, *Nubecula*, νεφέλη, νεφέλιον. Propriè significat meteoron aereum. ex vaporibus aqueis in sublime elatis, & collectis productum, quæ significatio ad Physicos spectat. De *nubibus* superioribus, & inferioribus vide Th. Chymic. Vol. V. p. 334. Posteà Medici transtulerunt ab aere ad urinas, in quibus materia illa immixta, & suspensa *Nubis*, vel *Nubeculæ* nomine appellatur, quæ aliàs & ἐναιώρημα dicitur. Vide *Enæorema*. Loca apud Hipp. sunt 1. prorrh. s. 2. t.29.36. Coac. t.577.582.584. Supereminentiæ quoque in alvi dejectionibus subpingues interdum pallidæ, interdum flavæ, aut alio colore infectæ. νεφέλαι vocantur Erotiano Onomast. p 76.e. *Nubes* etiam & *Nubecula* significat vitium oculi, *Albugo*, *Pannus* quoque dictum, veluti *alba cicatrix* tenuior, in nigro oculi, exulcerationem superficiariam comitatur, Hipp. 2. prorrh. XXIIX.33. Ægin. l.3.c.22. Gal. in def. Hildan. cent.3. obs. 23.

* Nucha vocatur locus, ubi initium est spinalis medullæ. Sumitur & pro ipso principio spinalis medullæ, quàm partem cerebri vocat Parac. Paragraph. l.3.c.1. §.1. & sedem Epilepsiæ ibi constituit.

Nucleus, πυρὴν propriè significat fructum arborum, ut *nuces*, vel mediam medullosam, & interiorem partem nucum; vel etiam illa grana, v.g. grana mali punici dicuntur *nuclei*, Hipp. l. de Affect. XLIIX.11.12. Diosc l.5.c.151 Vel etiam officula mespilorum, palmularum &c. Grana quoq; thuris *nuclei* appellantur, Hipp. l. de superfœt. XX.5. & baceæ sambuci l. 2. de morb. mul. XXIIX.38. Vide Foes. p.547. Metaphoricè verò ob aliquam formæ similitudinem tribuitur quoq; specillorum quorundam Chirurgicorum parti alteri minori, in *nuclei* modum rotundæ, quàm Chirurgi ad usus diversos adhibent. Propterea dicuntur *Specilla nucleata* διπύρηνα, quæ H.pp. φαλακρὰ, *calvata* vocavit, 1. de artic. t.43. Gal. in comm. ad h. l.

Nudus, γυμνὸς, *Nuditas*, γυμνότης, quid significent, non opus habent explicatione. *Nuditas* interdum est utilis, Hipp. de sal. diæt. t.13. interdum noxia. Ita nudis pedibus saltem incedere, Veneri noxium, Casp. Rejes C. El. q.56. n.3. Hinc etiam ob stimulum Venereum evitandum S. Franciscus suæ professionis Monachis usum calceamentorum denegasse fertur, & olim Sacerdotes Gentilium *nudis pedibus* sacrificasse, i. e. animo casto, & à libidinum criminibus expiato, è symbolis Pythagoricis constat, Idem q. 44 n.19. Vide *Psiloma*.

Nuhar, i. e. *Venus*, vel *Æs*, *Cuprum*, item *Naaz*. Rul. & Johnf.

Numem, δαίμων, sumitur pro *Deo*, & ejus præsentia efficaci in rebus humanis, specialiter etiam in rebus, operibusq; Medicis, quam egregiè inculcat Lind. Ex.III. §. 6.7.17.

Numenius, νεμήνιος, dicitur Avis rostrata; aliàs & *Arquata dicta*, cujus historiam & usum in cibis vide ap. Aldrov. l. 20. Ornith. c. 21.

Numerus, ἀριθμός. Hujus significatio nota vulgò quoq; est, & ad Arithmeticam spectat. Helmont. dicit, *Numerum* nihil aliud esse, quàm unitatum connexionem, tr. de Tempore n.21. Ejus usus insignis est quoque in medicina, non quòd peculiaris virtus ei insit, quæ opinio meritò refertur inter φλεδόνας, sive nugas, Gal. l.3. de dieb. Critic. c.11. sed ratio ejus habetur in diversis partibus Medicinæ, v. g. in Pathologia pertinet ad differentias morborum essentiales: *Morbi in Numero* excedente, vel deficiente, Gal. de diff. morb. c.4. & 8. Ad accidentales; an morbus sit Unus, & Solitarius: an plures, vel complicati? Dogm. Med. Gen. pag. 149. In Semiologia, quando attenditur *numerus* symptomatum, vel signorum Criticorum, Indicum, & non Criticorum. In Methodo medendi *numerus* Indicationum. In Pharmaceuticis res pleræq; *numero* mensurantur. *Numerus* morborum quamvis certo determinari nequeat; à vero tamen nondum aberrasse arbitror Lindenum, quando tribus millibus, trecentisque plures statuere morbos non est veritus. Ex.III.§. 11. Notanter quoq; Forest. scripsit, quod *Numerus* malorum ostendat *numerum* remediorum, l.20. obs.11. *Numeri pares* vocantur *Feminei*: *Impares Masculini*, Th. Ch. Vol.I. p. 465. *Numerus* Ternarius, & Septenarius habentur pro mysticis, de illo vide Th.Chym. Vol.I. in Phys. Trismeg. Keuch. ad Sammon. p. 222. 235. De *numeris* Philosophicis lege Libav. T.II. Oper. p.337

Nuncium Helmontio dicitur perceptio illa, sive sensatio, & primus conceptus appetitus, aut affectuum, vel perturbationum, qualem primum accidere putat in stomacho, tr. Sedes Animæ, n.13. & tr. Jus Duumvir. n. 13

Nundinatio, ἐμπόλησις, vel ut alijs placet, ἀπεμπόλησις, (quamvis potius hoc vocabulum contrarium significet, videl. intermissionem *nundinationis*) Medicis dicitur pactio

cum

... ægris de ... , Lind. Ex. II. §. 30. seqq. Vide *Aempolesis*.

N..s, ... Vide *Mens*, *Animus*.

Nus...sus, idem quod *Lusciosus*, vel *In-...*, Forest. l. 1. O. 37. Schol. Vide *...fus*.

Nusiadat, i. e. *Armoniacum*. Rul. & Johns. in Lex. qui *Nusiadat* scripsit

Nustum Paracelso dicitur partim in genere *pinguedo*, *flos lactis*, portio butyrosa supernatans, partim in specie hujusmodi *pinguedo in urina* supernatans, quæ interdum instar materiæ albicantis sabulosæ subsidet. Vide plura de *nusto* l. 2. de Tartaro Tr. 3. c. 3. in comment. & fragm. ad h. l.

N...s, ..., *nutatio* dicitur, quæ fit ... Potest tamen pro ar... notante J. Alex. not. in ... l. 1. de mot. musc. c. 3

N...ca...o, idem quod *nutritio*, de qua ... p.

N...ric...um vocatur Paracels. membrum ... separatio, digestio, & expulsio ab ele-mentatis ... Schol. in 1. de u-... tr. 2. c. 1

* Nutrimentum, τροφή, idem quod *Alimentum*, de quo vocab. vide supra in AL. & in genere vocatur, quicquid substantiam corporis nostri conservare, & augere, & in eandem converti potest, Gal. l. 1. de S. F. c. 1. l. 3 de temper. c. 2. Nec inepta descriptio Schrod. l. 1. c. 17 *Nutrimentum* e materia humida, spirituosa, quæ vi & facultate rei nutricandæ præparatur, subindeque alterata, mutata, determinata, membris inc...oratur. Universalior enim est ...itio, & à natura rei nutricandæ diversa, unde paulatim alteratur, inq; naturam rei nutri-...dæ transplantatur. Verùm Rul. & Johns. de-scriptio, quòd *nutrimentum* sit res transmutata in ventriculo per putrefactionem, accurrata non est, & strictior suo definito. *Nutrimentum* Lapidis Philosophici quale sit, vide Lib. Oper. T. II p. 403 405. 531. seq. scil. *Mercurius Philosophicus*.

* Nutritio, θρέψις, item *nutricatio*, in genere, vel est continuè effluentis materiæ redintegratio. Unumquodq; verò ea ipsa substantia, qua primum genitum est, ... etiam perpetuò consuevit Gal. l. 1. de sem. c. 16. Vel est perfecta *Assimilatio* l. 3. de Temper. c. 1. in fin. Ad generalem significationem quoque pertinet descriptio ap. Schrod. l. 1. c. 4. quæ ibi videatur. *Nutritionem* cum *Generatione* in hoc tertio convenire, quòd loco deperditi substituatur nova materia congeneris priori, egregiè demonstravit Charlton. Exerc. I. Oecon. anim. §. 2. in qua Exerc. plura de *nutritione*. In specie *nutritio* corporis humani ita describi potest: *Nutritio* est Actio Naturalis, qua intercedentibus varijs alterationibus, subordinatis, & segregationibus, beneficio caloris vitalis, succus naturalis partibus corporis universis, ac singulis oblatus in substantiam ... convertitur, & ita quod antea deperditum est, reparatur. An verò succus ille *nutricius* per arterias, an verò per nervos ad partes feratur, non est hujus loci dirimere. Est ergò *nutritio* nihil aliud, quam singulis momentis renovata generatio. Charlton d. l. Jungatur ex eleganti libello Rob. Boyle de corpor. animalium porositate cap. 2. ubi succinctè *nutritionem* pariter, & accuratè delineavit. Quid Chymicis vocetur *nutritio*, videatur suprà in vocab. *Imbibitio*, *Inceratio*. Adde Lib. Tom. II. Op. p. 408. Weker. Antid. Gen. l. 3. c. 11

Nutritorius, θρεπτικός, θρεπτικός, dicitur de partibus ad *nutritionem* facientibus; quales non solum sunt organa coctionis, sed & organa excrementorum secretionis, ex mente Gal. l. 5. de U. P. c. 13. in fin. ib. vocantur ὄργανα τῆς τροφῆς. Vide C. Hofm. in comm. ad h. l. n. 296

Nutrix, τρέφουσα, propriè dicitur, quæ lactat infantem, θηλάζουσα παιδία, Galen. l. 1 de san. tu. c. 9. quæ qualis esse debeat, videatur ibid. ut & J. Alex l. 17. Sal. c. 5. Diet. Jatr. pag. 935. ubi inter *Adstantes* refertur. Ejus vitia recenset Helmont. tr. Nutritio ad vit. long. Qui *nutrix Chymica* sit, videlicet peculiaris *Terra Virgo dicta*, cum nobis nec libeat, nec liceat nugis illis apocryphis temp... terere, quærat curiosus harum Lector in Th. Chym. Vol. I. pag 201. 378 Vol. III. pag. 35. Libav. Alchym. Pharmacev. c. 31.

† Nux Regia i. e. Juglans Ascan. Marin. de morf. Can. rab. c. 26.

Nux, κάρυον, in genere significat fructum, qui exterius duriori cooperitur cortice, & intus latet nucleus, qui edendo est, Lang. l. 1. ep. 67 Strictè dicitur simpliciter de *Juglande*, Gal. l. 2 de A. F. c. 27. Pertinet ad Botanicam. *Nux* metheoricè vocatur *Capitis Doloris* species, quæ alias & *Galea* vocatur, estq; totius σωματος πό-... h. e. æqualis undiq; dol... & molestia. Heurn. de morb. capit. c. ...

Nychthemeron, νυχθήμερον, significat spacium viginti quatuor horarum, diem & noctem comprehendens. Vide *Noctidiale*.

* Nyctalops, νυκτάλωψ, νυκταλωπία, precipuo significatu dicitur de ijs, qui noctu melius vident, quàm interdiu, Hippoc. 2. prorrh. XLI. Consentit Gal. in def. Medic. & in Isagog. c. 16. Helm. tr. Form. ort. num. 51. 52. ut mirum sit,

sit, nonnullos interpretes contra Etymologiam vocabuli, & usitatam acceptionem explicare de nocturna cœcitate, sive *Insciositate*, uti quidem Foes. fecit p 436. & Cummenus in Eph. N. C. Ann. III. obs. 133. Vide *Insciosus*.

Nycterinos, νυκτερινός, *Nocturnus*. Vide *Nox*.

Nycteris. νυκτερίς. Vide *Vespertilio*.

Nycticorax, νυκτικόραξ, Lat. *Corvus nocturnus*. An vero *Accipiter nocturnus*, aut *Bubo*, aut *Ulula*, hoc nomine veniat? an in genere omnes nocturnæ aves rapaces ita vocentur, non est nostratum partium, extricare. Vid. Aldrov. l. 8. Ornithol. cap. 1. Meminit ovi *Nycticoracis* Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 8

Nyctoeides, νυκτοειδής, dicitur, quod noctis speciem habet, & ponitur pro *nigro*. Erot. Onom. p. 77. d. Gorr.

Nygma, νύγμα, idem quod νύσις, νύξις, *punctura*, quæ est solutio continui in parte molli carnosa facta per instrumentum acuum, & tenue, Gal. l. de const. art med. c. 6. Est remedij genus, quod *Punctio* dicitur, & adhibetur hydropicis, Gr. παράκεντησις dicta. Vide *Paracentesis*.

Nygmaticos, νυγματικός, propriè *Punctorius* dicitur. Sed à Galeno sumitur pro *Emplastro contra puncturas*, l. 6. de C.M.P.G. c. 10. in princ. quemadmodum & hodieque Emplastr. *Stiticum Crollii*, vernaculè *Stich Pflaster* dici solet.

* Nympha, νύμφη, æquivocum est vocabulum. Quoad Anatomicam significationem non conveniunt inter se Authores. Galenum & alios ex antiquioribus partim pro *Clitoride*, partim pro *Hymene* accepisse, patet ex Gal. lib. 15 de U.P. c. 3, C. Rejes C. El. b. 48. n. 16. & q. 57 n. 9. Recentiores verò prominentias illas geminas cutaneas intrà pudendum muliebre sitas, rimam pudendi constituentes ita vocarunt, de quibus legantur Gorr. Barthol. l. 1. c. 35. Rolf. de Part. Genit. Part. 2. c. 38. *Nymphæ* quoq; vocantur *Vermiculi apum*, vesparum, crabronum, noviter ex ovulis prodeuntes, quemadmodum vermiculi fucorum, Aldrov. l. 1. de Insect. c. 1 p. m. 57. 58. *Nymphæ* quoque Paracelso sunt spiritales homines, ac mulieres, vel corporei spiritus, aquas inhabitantes, qualis fuit Melusina Paracels. in Paramir. & alibi scribit etiam, se integrum tractatum conscripsisse de talibus spiritalibus hominibus, Dornæus. Ruland. & Johnsf.

Nymphæa, νυμφαία, primò nomen est herbæ palustris, vel aquaticæ, de qua quære in Botanicis. Porrò *Nymphæam* quoq; appellari vitium Clitoridis in magnitudine aucta, quod *Caudatio*, vel Excrescentia nymphæ vocatur, author est Rolf. d. l. c 42

Nympheos Paracelso dicitur alius homunculus à *Nympha*, non aquaticus, sed in terris occurrens, qui aliàs antiquo nomine *Sylphes*, item *Pygmæus* vocatur. Fragment. libri Philosophiæ de sang. ultrà mortem.

Nymphidica idem est Paracelso, quod *nympha*, i. e. spiritalis homunculus, & *nymphidica vita* de illis dicitur, l. de vit. long. Metaphoricè *nymphidicæ* spiritus aquarum solventium in arte dici possunt, Dorn. Rul. & Johns.

Nymphomania, νυμφομανία, idem quod *Furor uterinus*, Senn. l 4. Med. Pr. part. 2. s 3 c. 5. Hippocr. verò hanc libidinem furiosam vocat [illegible] ὀισρομανίας, in epist. ad Damag. Posset [illegible] vocari *Hysteromania*.

Nymphotomia, νυμφοτομία, i. e. *nymphæ[illegible] sectio* dicitur operatio Chirurgica ap[illegible] l. 6. c. 70. qua Nymphæ excrescent[illegible], aut Clitoris (quæ etiam nonnullis Nympha dicta [illegible]) prominens rescinditur. Perperam igitur a Mercato vocabulum hoc pro Nymphomania sumitur, animadvertente Senn. d. l.

Nysadir idem, quod *Nusiadat*, id est *Sal Armoniacus*, Rul. & Johns.

Nystagmos, νυσταγμός. dicitur *dormiendi cupiditas cum nictatione capitis*, Hipp. l. de vet. med. XIX. 10. l. 4. de R.V.I.A. t. 88. l 6. Epid. s. 4. t 17 à verbo νυστάζειν, *nictando dormiturire*, quod legitur l. 7. Epid XII. 10. Jung. Foes. p. 436

Nyx, νύξ. Vida *Nox*.

Nyxis, νύξις, idem quod νύγμα, *punctura*. Vide *Nygma*.

O.

O Gr. ὀμικρὸν, ὦ μέγα præter litteralem significationem apud Chym. Character est, denotans *Alumen*, de quo suprà suo loco. Sic & tria minora ℴℴℴ, significant *Oleum*.

Obambulatio, περίπατος, propriè dicitur de motu corporis locali mitiori, à verbo περιπατέω, qua significatione legitur apud Gal. l. 1. de A.F. c. 1. Tropicè verò usurpatur nomen de cura, & meditatione, quæ animæ est περίπατος, veluti *obambulatio*, Hipp. 6. Epid. s. 5. t. 11.

* Obauditio, *Obauditus*, βαρυηκοΐα. Vide *Baryecoia*. *Cophosis*, *Surditas*.

Obcœcatio, idem *Occæcatio*, ἐκτύφλωσις, τύφλωσις, Hipp. 6. aph. 56. Diet. n. 847. Vide *Cæcitas*. Paracelso *Obcæcatio Nigromatica* vocatur quinta species *Nigromantiæ*, quæ corpus visibile invisibili potest occultare, l. 1. Philosoph. sagacis.

Obdor-

Obdormisco, ἀφυπνόω, κοιμάομαι, hoc eſt dormiendi gratia cubo, Diet. n. 316

Obduco, ἐπεισάγω, περιάγω, propriè aliquid alteri circumduco. Accipitur verò etiam pro *Bibere*, teſta Rhodio ad Scrib. n. 122. & Keuch. ad Samm. p. 194.

Obduro, περισκληρύνω, dicitur de frigore cutem externam, vel habitum corporis ſuperficierum conſtipante, & *obdurante*, Hipp. 5. aph. 20. l. de humid. uſu XI. 15. Unde *obdurata tubercula*, περισκληρὰ φύματα vocantur l. 6. Epid. ſ. 1. t. 13. Vide Foeſ. Oec. p. 500. Diet. n. 9

Obedientia, ὑπακοὴ, πειθαρχία, idem quod *Obſequium*, cujus ſignificatio etiam pueris notiſſima. Requiritur verò etiam ab ægrotis, ſi ſaluti ſuæ conſulere cupiunt. De hac virtute vide Lind. Ex. II. §. 23

* Obelæa, ὀβελαία, epitheton *Suturæ*, ſive commiſſuræ *Rectæ* in Cranio, quæ à media ſincipitis ſutura ad mediam occipitis ſecundum longitudinem extenditur. Dicitur & ῥαβδοειδὴς ῥαφὴ, Latini *Rectam*, aut *Sagittalem* vocant, Gal. l. 9. de U P. c. 17. l. de oſſib. c. 1. Barth libell. 4 An. c. 5

Obelchera. id eſt, *Cucurbita*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Obesitas, πολυσαρκία, πάχος, παχυσμὸς Vide *Corpulentia*, *Craſſities*. Eſt diſpoſitio corporis, vel in latitudine ſanitatis, vel etiam p. n. pertinens ad auctam magnitudinem. Opponiturque *Gracilitati*, ἰσχνότητι. *Obeſitas* naturalis quomodo procuranda, docet Gal. l. 6. de ſan. tu. cap. 8. Foreſt. l. 31. obſ. 11. cum Schol. Præternaturalis verò eſt cauſſa morborum acutorum, in ſpecie etiam Ilei, Lind. Ex. IV. §. 28. quomodo tollenda, Hipp. de ſal. diæt. t. 14. Gal. l. 14 M. M. c. 15: Lang. l. 1. ep. 65. ubi Laccæ vetræ potus cum aceto extollitur, Helmont. tr. Jus Duumvir. n. 59. & Latex Humor. negl. num 44. De *Obeſitate*, quàm inter tumores p. n. primum ponit, & πολυσωματίαν, παχυσωματίαν, πολυσαρκίαν, dici vult, videatur Ingraſſ. com. ad Avic. de tum. p. n. p. 78

Obex, ἐμπόδιον, πρόβλημα, idem quod *Remora*, quæ adjicitur ad retinendum aliquid. Refertur inter partes Inſtrumentorum Chirurgicorum, Oribaſ. de Machinamentis. Vide *Problema*.

Obfuscatio, vel *Offuſcatio*, ἀμαύρωσις, obſcuritas viſus, Foreſt. l. 11. obſ 38. in Schol. Hildan. Cent. 1. obſ. 17. Diet. Jatr. n. 47. Vide *Amaurosis*.

Obiectum, terminus potius Logicus, quàm Medicus, ſignificans *materiam*, *circa quam* ſcientia, vel Ars verſatur. Ita *Objectum* Medicinæ ſunt Res naturales, ſecundum naturales & præternaturales. Aliquando tamen confunditur cum *Subjecto*, quod eſt materia, quæ agentis elaborationi ſubjicitur, ſive *Materia in qua* dicta, Schr. l. 1. cap. 36. *Objectum viſivum* vocatur corpus, quod per viſum cognoſcitur. Willis tr. An. brut. P. 1. c. 10. *Objecta* dicuntur movere ſenſus, Paracelſ. tr. de partu hominis v. 3. 4.

Obitus, idem quod *Mors*, θάνατος. Vide *Mors*.

Oblæsio, πήρωσις, idem quod *Mutilatio*, Privatio quoq; vel impedimentum functionis alicujus naturalis, Gal. def. Medic.

Oblatæ *purgantes* dicuntur medicamentum quoddam figuratum, fermè coincidens cum *Hollippis*, paraturque, ex farina tenuiſſima, & ſaccharo, cum ſpeciebus purgantibus.

Oblatio, προσφορά, generaliter dicitur de omni remediorum applicatione. Reſtringitur verò ad cibi. & potus aſſumptionem: Quemadmodum & τὰ προσφερόμενα, *oblata*, latè de omnibus remedijs, ſtrictè de cibo, & potu expoſuit Gal. 3. in 3. Epid. t. 56. προσφοραὶ leguntur, ſive *oblationes* apud Hipp. 2. aph. 33. Junge Foeſ. 537. Diet. n. 733. Aliquando & *oblata* dicuntur προσφορήματα, apud Euripid. & προσοίσματα, Hipp. l. de L. l. Hom. LII 7. LIII. 1. LIV 13.

Oblinitio, ἐπάλειψις, ἐπίχρισις, idem quod *Illinitio*. Legitur aliquoties apud Scribon. Confer ad Lex. Scrib. Rhod. Vide *Illitio*.

Obliquatio, σκολίωσις. Vide *Obſtipatio*.

Obliquitas, λοξότης, σκολιότης, *Obliquus*, generaliter opponitur Rectitudini. Vide *Loxos*. Specialiter idem eſt, quod *Obliquatio*. Vide & *Scolioſis*, *Scoliotes*. *Obliqui capitis Muſculi ſuperiores*, & *inferiores* qui vocentur, vide in Anatomicis, & inter hos apud Barthol. l. 4. Anat. c. 5. p. 567. Item *Obliquè aſcendentes*, & *deſcendentes abdominis* l. 1. c. 6. p. 47. 54.

Oblivio, λήθη. Vide *Lethe*.

* Oblongus, idem quod *Longus*. Vide ſuprà μακρὸς. Vide *Longus*.

Obmutescentia, ἀφωνία. Vide *Aphonia*.

Obolus, ὀβολὸς, nomen ponderis, continens octo æreos, & tres *oboli* faciunt drachmam dimidiam, Gal de pond. & menſ. cap. 3. l. 6. de C. M. S. L. c. 1

Obritum, eſt *Cuprum*. Ital. *Bronzo* vocatum, metallum ex ære, & ſtanno, Fallop. de metall. f. foſſil. c. 17. Tom. I. Op. p. 314.

Obrizum, eſt *purum aurum*, in ſpadiceum colorem arte calcinatum, aut pulveratum. Dorneus. Ruland. & Johnſon. in Lexic. Sumitur etiam de auro puro naturaliter tali;

Theatr.

Theatr. Chymic. Vol. II. pag. 342. Vol. III. p. 209.

Obscoenus, αἰσχρὸς, idem quod *Turpis*, *Impudens*, ἀναιδὴς, ἀναισχυντ☉. Dicitur de partibus genitalibus, quamvis elegantius *Pudenda*, αἰδοῖα, vocentur, quorum denudatio *obscœnitatem* implicat, Diet. Jatr. n. 14

Obscuritas, σκότ☉, propriè, & impropriè accipitur. Illo modo pro defectu luminis debiti, & ita v.g. *obscuritas* visus, ἀμαύρωσις, idem quod *Obfuscatio*. Hoc modo dicitur de vitio quodam sermonis, & dictionibus non perspicuis, Gr. ἀσάφεια, Gal. l. 4. de R.V.I.A. t. 18 & alibi. Vide *Asapheia*. Talem *obscuritatem* affectare soliti sunt veteres plerique. Helmontius quoque cum suis affeclis ejusmodi *obscuritatis* vitio laborat.

Obsequium idem, quod *Obedientia*, πειθαρχία, de quo paulò superius.

* Observatio, τήρησις, συμπαρατήρησις, vocabulum Empiricæ sectæ proprium, significans cognitionem rei alicujus sensuum fide comparatam. Unde & cum *Experientia* sæpè confundebant, ut & cum *Memoria*. Vide Gal. de opt. secta c. 2. & in seq. passim. Secta quoq; Empirica propterea vocabatur *observatrix* τηρητικὴ, & Empirici τηρητικοί, *observatores* apud Gal. de opt. sect. ad tyr. c. 1. fin. Hodieque utplurimum æquipollet *Historiæ Medicæ*, ut patet ex Forest. & Eph. N C. aliorumq; Authorum *observationum* Libris. Utinam vero semper ex fide nobis darentur *observationum* Libri! Liber obsignare voto Linden. Ex. XIII. §. 8. Vide *Casus*. *Historia*.

Obsessus, δαιμονιακὸς, ἐνεργύμεν☉, dicitur, qui à Diabolo, sive Cacodæmone corporaliter affligitur. Vide *Energumeni*. Quò etiam refert Paracelsus nonnullos, qui Chorea S. Viti laborarunt, tr. Paramir. de morb. invisib. An *obsessi* naturalibus remedijs curari possint? ventilavit Casp. à Rejes C. El. q. 28.

Obsidianum, nomen vitri, vel *lapidis fusorii*, qui & *Schmaltbum* dicitur, de quo vide plura apud Pl. l. 36. H.N. c. 26. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21. Chiocc. Mus. Calceol. f. 3 p. 380. Translatum etiam ad *Vitrum Antimonii* à Libav. d. loc. §. 23.

Obstetrix, μαῖα, μαιευτρία dicitur fœmina perita, quæ fœminis gravidis, & parturientibus operam suam præstat, qua ordinando remedia, qua manum admovendo. Egregiam quoque descriptionem tradidit jam olim Moschion. de morb. mul. c. 1. debet ergò perita esse Anatomiæ, & corporis humani structuræ. Verùm quàm sæpè hoc fallat, testatur experientia; Unde & apud Forest. legitur l. 19. obs. 14. quod *obstetrix*, quæ diu artem obstetricandi exercuerat, satis insuper garrula, vesicam pro utero habuerit, nec discernere potuerit Jun[illegible] & C. Rejes C. El. q. 52. 53. Olim officium [illegible] que *obstetricum* opus maximum fuisse, ex[illegible] re temperamenta, & constitutionem c[illegible] rum, & locorum secretorum maris, & fœminæ, ad fœcunditatem conjugij promovendam, & sterilitatem evitandam, testantur ex Platon. Theæteto Gal. 5. aph. 62. Lang. l. 1. ep. 4[illegible]. Diet. Jatr. p. 75. Talis fuit prima, post legem ab Athenienfibus latam contra mulieres, ne medicinam facerent, A[illegible]odice, virgo [illegible] puella, de qua ex Igino historiam recenset [illegible] Epist. & consil. Med. c. c. 6. Tom. I. O[illegible] De *ob[illegible]etricum* officio legantur et[illegible] & recen[illegible]orum libri de morb. mul. & [illegible] de *arte obstetricandi* scripserunt [illegible] lectu quoque digna, quæ occ[illegible] Vol. II. obs. 22. p. 53 seq. [illegible] tur, quæ peculiariter usurpatur [illegible] ad fœtus exclusionem commoda.

* Obstipitas, σκολιωσις, [illegible] γαυσος, dicitur generaliter de [illegible] tortuositate, & [illegible] driorum σκολιοτη[illegible] I.A. t. 57. i.e. [illegible] Usitatius tamen de partium [illegible] sumitur. Ita spinæ inæqualitas [illegible] aliàs *Gibbus* dicitur. De crur[illegible] legitur Græc γ[illegible], vel γαυσ[illegible], Hipp. 2 de fract. t. 69. 4. de art. t. 61. & 64. Jung. Diet. Oec. p. 134. & 574. Pertinet ad morbos [illegible] tiaiæ.

* Obstructio, ἔμφραξις. Vide *Emphraxis*. Dicitur & *Obturatio*.

* Obstruens, στυπτικὸς, epitheton medicamentorum, quæ meatus & ora vasorum occludunt, sensibiles excretiones prohibent, quorum natura est crassarum partium, terrea; & expers acrimoniæ. Gorr. Opponuntur [illegible] ἀναστομωτικοῖς, *deobstruentibus*, & *aperientibus*. Vocantur illa quoque *obturantia*.

Obstupefaciens, ναρκωτικὸς. Vide *Narcoticus*. *Obstupefactio*, νάρκη, vel νάρκωσις. Vide *Narce*.

* Obstupescentia, ἔκπληξις. Vide *Ecplexis*.

Obsurdesco, i.e. *Surdus fio*, κωφόομαι, dicitur de [illegible] virtutis acusticæ, sive auditivæ, estq; signum lethale in Ileo, Lind. Ex. IV. §. 79. seq. Vide *Cophos*.

Obtensio, παρέτασις, ἀπὸ παρατείνω, *obtendo*, sive circumtendo, quod legitur apud Hipp. 5. aph. 71. Jung. Diet. n. 981.

Obtortus, γαῦσ☉, idem quod *Obstippus*, de quo p. 2.

Obturatio, ἔμφραξις, σίγνωσις, idem quod *obstructio*. *Obturatoria* vocantur illæ materiæ, quibus vasa Chymica, vel Pharmaceutica *obturantur*, vel incrustantur, Libav. T. II. Oper. p. 139. *Obturatores* Musculi femoris foramen inter os pubis, & Ischij implentes leguntur ap. Barth. l. 4. Anat. c. 11. p. 580.

Obtusus, ἀμβλὺς, idem quod *Hebes*. Diet. n. 48. Propriè de ferro; metaphoricè de oculis, nec non de animo dicitur.

Obviamitio, ἀπάντησις: Vide *Apantesis*.

Obvolutio, περιείλησις, idem quod *Circumvolutio*. Usurpatur de fascijs, quæ membro alicui *obvolvuntur*, Gal. de fascijs.

Occasio æquivocum est vocabulum. Vel enim respondet Gr. καιρὸς, & notat *opportunitatem temporis*, cujus inventio est principium curationis morborum. For. l. 1. Chir. O. 3 Sch. imo anima curationis, C. Rejes C. El. q. 24. n. 4. Vide *Caros*. Vel resp. Gr. πρόφασις; ἀφορμή; & significat *caussam procatarcticam*, extremam, evidentem, imo generalius omnem rei materiam, ex qua initium motus ad reliquas actiones prodit, Gal. com. 1. in 1. Epid. t. 10. c. 1. in 3. Epid. t. 15. & c. 3. in 6. Epid. t. 18. & c. 2. progn. t. 66. Jung. Foes. Oec. p. 539. Dieter. n. 736. Vide *Caussa*.

Occasus, δύσις, communiter, & propriè dicitur de Sole, & Astris sub Horizontem sese abscondentibus. Vide *Dysis*. Per translationem verò quoq; de *interitu*, vel hominum dicitur, & ita respondet vocabulo *Mors*: vel Morborum, & ita coincidit cum *Solutione*, vel *Curatione*. Spagyrici quoque in Magisterio Lapidis Philosophici transtulerunt ad nigredinem, quæ est signum putrefactionis, & solutionis secretæ, quam vocant *Occasum* Solis, & initium Artis. Libav. Tom. II. Op. p. 414.

Occidens, δυσμή, δύσις, propriè dicitur de loco, ubi Sol occidit, & sese sub terrâ abscondit, visui nostro subducens. Dicitur & *Occasus*. *Occidentalis*, Gr. δυσμικός. Tropicè Chymicis *Occidens* vocatur *Acetum*, item *Occidens stella*, i. e. *Sal Ammoniacus*, *Occidens*, *Mercurius*, Saturnus Hermaphroditus, Aqua viva, viscosa &c. Ruland. & Johns.

Vide aliqua, incuria hic omissa, posita in fine litteræ O. pag. 579.

* Odaxismos, ὀδαξισμός, generaliter significat *pruritum mordacem*, à δάξιω, præposito O. *Morsiunculam* diceres voce Plautina, vel *Titillationem*. Hinc etiam de renibus ὀδαξωμένοις usurp. Diosc. notante Diet. Iatr. num. 597. Generaliter quoq; videtur accepisse Helm. tr. Jus Duumvirat. n. 61. tr. Retenta. Usitatius tamen accipitur strictè pro *pruritu gingivarum*, quem sentiunt infantes tempore dentitionis, cum dentes eruptionem moliuntur, & configunt gingivarum carnes. Hippocr. 3 aph. 25. Foes. p. 443

Odium, μῖσ☉, dicitur affectus animi oppositus *Amori*, consistens in alienatione mentis, & appetitus erga id, quod æstimatur, ut noxium, adeoq; malum, Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 106. Willis An. Br. P. I. c. 9. Charlt. Ex. II. Pathol. §. 27 Est igitur inter caussas procatarcticas sanitatis, & morborum referendum *odium*. De *odio* etiam post mortem in cadaveribus duorum hominum durante lege C. Rejes C. El. q. 33. §. 10

Odmalea, ὀδμαλέα, Hipp. dicuntur *graviter olentia*, sive fœtida l. 1. de morb. mul. VII. 3. XX. 3. XXI. 18. Foes. d. l.

Odme, ὀδμή, idem quod ὀσμή, Lat. *Odor*; dicitur qualitas illa sensibilis, quæ ab alio corpore emanans naribus percipitur. Consistit verò in effluvijs sulphureis, & fumosis emissis, quorum quædam sua veolentia, quædam fœtida, & naturæ nostræ ingrata habentur, Gal. c. 1. de nat. hum. t. 6. Schrod. l. 1. c. 34. Gal. dicit, esse substantiam quandam, quæ nec ita tenuis est, ut aer, neque ita crassa, ut humor, l. de odoratus Instrum. c. 2 fin. Jung. Chiocc. Mus. Calceol. s. 6 p. 679. seq. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 562 *Odores* bonos citissimè reficere vires vitales; docet ex Gal. Lang. l. 2. ep. 27. & Helmont. tr. Imago Fermenti impregnat &c. n. 16. seqq. *Odorem* ingratum cavere debet Medicus ad ægros accessurus, Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 9. *Odorem hircosum* sub axillis esse signum hominis devirginati, vult C. Rejes in C. El. q 38. n. 9. seqq. *Odorum* suavitate offendi uterum, & cur? monstrat idem q. 84. n. 1 seqq. Verùm non est universale. Fœtoris correctio dicitur *Magisterium odoris*, de quo legatur Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 7. & Alch. Pharm. c. 16. *Odor* quandoq; ipsam rem *odoratam*, vel *Aroma* notat, Rhod. in Lex. Scrib.

Odontagogos, ὀδονταγωγὸς, vocatur *forceps dentarius*, quo dentes extrahuntur. Talem plumbeum olim in templo Apollinis fuisse suspensum, testatur For. l. 14 obs. 7. in Schol. quo significatur, non esse tollendum dentem, nisi vacillet, ut plumbeo forcipe excludi possit, i.e. nulla vi. Utinam hoc & ægri, qui dolore dentium affliguntur, & Circumforanei observarent, neq; tàm promtè ad evellendos dentes consentirent. Vide *Dentagra*.

* Odontalgia, ὀδονταλγία, i. e. *Dolor dentium*, Gal. l. 2. meth. med. c. 2. Est symptoma actionis læsæ, & p. n. auctæ in dentium cavernulis, & partibus fibrosis, proveniens à solutione continui ibidem per acidum resolutum, & fluorem passum facta. Qui dolor quandoq; adeò vehemens esse solet, ut ægri violentas sibi inferre cogitent manus. Remedia contra-

dolorem dentium vocantur ὀδονταλγικά, à Rolfink. O & M. M. Sp. l. 7. f. 2. c. 9. Jungatur & Junch. Chym. Exp. Cur. Part. II. f. 1. c. 10. p. 567. seq.

ODONTAGRA, ὀδοντάγρα. Vide *Dentagra*.

* ODONTIASIS, ὀδοντίασις, *Dentitio*, idem, quod ὀδοντοφυΐα. Vide *Dentitio*.

* ODONTOIDES, ὀδοντοειδής. Vide *Dens*.

ODONTOGLYPHON, ὀδοντογλυφον, *dentiscalpium*, quo ea, quæ dentibus inhærent, vel adhærent, eximuntur. Gorr.

* ODONTOPHYIA, ὀδοντοφυΐα, idem, quod ὀδοντίασις. Vide *Dentitio*.

ODONTOTRIMMA, ὀδοντότριμμα. Vide *Dentifricium*.

ODOR, ὀδμή, ὀσμή. Vide *Odme*.

ODORABILIS, ὀσφραντός, dicitur de omni re, quæ exhalationes emittere potest, vel suaveolentes, vel maleolentes. Gal. l. 1. de sympt. causs. c. 6. Dicuntur, & *Odoratæ res*.

* ODORATUS, ὄσφρησις, idem, quod *Olfactus*, vocatur sensus quidam externus, cujus instrumentum est nasus cum suis partibus interioribus, præsertim processibus mammillaribus, Barth libell 3 Anat. c. 2. Hunc sensum accuratè descripsit Willis An. Br. P. I. c. 13

ODORAMENTUM idem, quod res *Odorata*, ὀσφραντὸν, ἄρωμα. In Pharmaceuticis describitur, quod sit medicamentum tàm simplex, quàm compositum, quod citrà ignis accessionem suo odore spiritus alterare, aut reficere potest. Weker. Ant. Gen. l. 1. cap. 52 Præscribuntur partim ad voluptatem, partim ad sanitatem. Morell. de form. rem. l. 2. sect. 2. c. 10

ODORIFERUM, ὀσφραντὸν, idem, quod *Odoramentum*. Diet. n. 112. Hinc & Kul. descripsit *Odorifera* medicamenta, quæ odore suo sanitatem inducunt, & morbos expellunt. *Specificum Odoriferum* Paracelso dicitur ea materia, quæ specificè morbum expellit, Archidox. l. 7. Varietatem *Odoriferorum*, quorum alia per se multa vel pauca effluvia fragrantia emittunt, alia, quæ magis incarcerata resinosis solidis partibus non nisi adhibita frictione, liquatione, aut alia interveniente violenta tractatione odorem spirant, monstravit Jac. le Mort Pham. Medico-Phys. c. 24

ODUS, ὀδοὺς. Vide *Dens*.

ODYNE, ὀδύνη, ὀδύνημα. Vide *Dolor*. Dieter. n. 601. seq. Lind. Ex. XIII. §. 121. seq.

OECEJOS, οἰκεῖος. Vide *Domesticus*.

OECONOMIA, οἰκονομία, propriè *administrationem domesticam* significat. Hipp. tamen restrinxit ad ægrorum procurationem & dispensationem, l. 6. Epid. f. 2. t. 43. in qua administranda Medici diligentiam requirit. Foes. Oec. p. 446. Charlton quoq; Physiologicas suas Exercitationes nomine *Oeconomiæ animalis* exornavit.

* OEDEMA, Oedos, οἴδημα, οἶδος, latè & strictè sumitur. Lata significatio antiquis fuit frequens, qua vocabulo hoc omnes *tumores* p. n. venerunt, uti ipse notavit Gal ad 4 aph. 34. & 5 aph 65. Jung. Foes. p. 444. Diet n. 604. Et ita idem est, quod ὄγκος παρὰ φύσιν. Stricta verò significatio adhuc hodieq; usitatior, quando tumor frigidus, laxus, mollis, albicans, doloris expers, non renitens, à pituitoso humore exortus, vocatur *Oedema*. Cujus talis descriptio dari potest: *Oedema* est tumor p. n. in toto corpore, vel certa aliqua parte mollis, laxus, foveam post compressionem relinquens, sine magno dolore, proveniens à portionum sanguinis aquosarum, vel lymphæ subsistentia & aliquali congelatione. *Oedema* totius corporis est *Anasarca*, species Hydropis, de qua suo loco, Helmont. ad Laticem stagnantem refert, tr. Ignot. Hydrops n. 20

OEDEMOSARCA vocatur à M. A. Severino abscessus triformis quidam rarior, & crassior, mollitie œdemati, & duritie ad contactum observata sarcomati, vel tumori carnoso respondens, cujus observationem descripsit l. de nov. obs. abscess. cap. 4 Similis etiam habetur apud Hildan. Cent. IV. obs. 59

OEESIS, οἴησις, id est, *opinio*, opinatio, & Hipp. dicitur speciosa artis peritia, absque tamen vera experientia, l. de dec ornat. IV. 1

OENANTHARION, οἰνανθάριον, epitheton *Unguenti* alicujus, ob condituram, quæ odoris & deliciarum gratia additur ex vino, & flore liliorum, οἴνῳ, καὶ ἄνθει κρίνων, parata. Gorr. Duæ *Oenanthariorum* formulæ habentur apud Ægin. l. 7. c. 22. Dicitur & οἰνάνθινον.

OENAREA, οἰναρέη, epitheton *cineris*, qui paratur ex *farmentis*, vel pampinis *vitis*, quæ vocantur οἴναρα, vel οἰναρίδες. Hippoc. l. 2. de morb. mul. LXXIV. 21. & LXXXIIX. 8. Erotian. p 85. c. Foes. p. 446

OENAS, οἰνὰς, Lat. *Vinago*, dicitur species Columbæ montanæ, cujus historiam, & usum in cibis tradidit Aldrov. l. 15. Ornithol. c. 7

OENELÆON, οἰνέλαιον, dicitur mistura vino, & oleo constans, cujus meminit Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. & l. de fac. parabil. Jung. Alexandrin. l. 18. Sal. cap. 12. Gorr. Tali mistura Chirurgi quondam usi sunt ad omnium capitis vulnerum curationem, verùm hoc planè improbavit Joh. Baptist. Carcanus de vuln. cap. ferm. 2. lect. 3. p. m. 71. seq.

* OENODES, οἰνώδης, *vinosus*, epitheton vini generosi, quod multam admittit aquæ mistionem Dicitur & πολυφόρος, opponiturq; ὀλιγοφόρα, tenui, & aquoso ὑδατώδει οἴνῳ, quod minima eget aquæ mistione, in se satis aqueum. Gal. 3. de R. V. I. A. t 20. Castell. Linden. Ex. X. §. 111

OENE-

Oenevomæ, οἰνοῦμαι, i. e. *bibo*, præsertim vinum Erot. Onom. p. 83. f. Foes. d. l.

Oeneros, οἰνηρὸς, *vinosus*. Usurpat Hipp. de curatione Chirurgica fracturarum, quando fasciæ, & splenia imbuuntur, & fracturæ vino perfunduntur, quæ vocatur οἰνηρὴ ἰητρείη 3. de fract. t. 46. Foes. d. l.

Oenogala, οἰνόγαλα, dicitur potionis genus, quod ex *vino*, & *lacte* mixtis parabatur. Cujus meminit Hipp. l. 7. Epid. XL. 17. quamvis alij intelligant per *vinum lactei teporis*, sive tepidum veluti lac, quæ versio etiam à Lindeno retenta fuit. Verùm meo judicio minus congrua hæc est acceptio, si ἀκρίβειαν compositorum vocabulorum spectaveris. Foes. d. l. Gorr.

Oenogaron, οἰνόγαρον, *garum vino mistum*, garum vinosum, apud Aet. lib. 3. cap. 85. citante Gorræo: vel c. 90. allegante Keuchen. ad Seren. p. 155.

Oenomeli, οἰνόμελι, *vinum mulsum*, dicitur & simpliciter *Mulsum*, nihilq; aliud est quàm vinum melle conditum, delicijs magis quàm sanitati destinatum. Inflationibus enim obnoxium. Ejus varietatem parandi docet Dioscor. l. 5. c. 16 Meminit & Lind. Ex. X. §. 160

Oenophlygie, οἰνοφλυγίη, propriè *vinolentia*, ebrietas, vini nimius potus. Qua dictione usus Hipp. l. de intern. aff. XXXI. 5. XXXV. 23 Qui vitio huic dediti sunt, vocantur οἰνόφλυγες, *vinolenti*, ebriosi: 1. Prorrh. II. 14. cujus emphasin quoq; declaravit Lind. d. l. §. 112. Junge Foes. p. 448. Vide *Ebrietas*.

Oenopola, οἰνοπώλης, *qui vina vendit*. Meminit Linden. d. l. §. 61

Oenopus, οἰνωπὸς, epitheton coloris, q. d. *vinosus*, qualis est uvarum maturescentium, cum ex rubro nigricant & splendent, aut in purpuram & nigrum transitus fit. Meminit Hippocr. lib. 7. Epid. III. 22. & l. de nat. mul. I. 6. l. 2. de morb. mul. IV. 6. jung. Foes. d. l.

Oenos, οἶνος, propriè dicitur *Vinum*, h. e. succus uvarum maturarum per expressionem collectus, per fermentationem depuratus à fæcibus, atque in dolijs vi proprij & nativi caloris perfectè coctus. De cujus natura, differentijs, virtutibus, & noxa passim veteres, & recentiores benè multa scripserunt. Videatur Hipp. l. 2. de diæta: Mundella in Indice Oper. Gal. Foes. p. 446. seq. Dieter. Iatr. n. 606. Lind Ex. X. Deodat. Panth. Hygiast. l. 2. c. 16. Moræus in Schol. Salern. p. m. 90. seq. C. Hofm. l. 5. Instit. c 25. 26. Willis de ferment. c. 7. & de febr. c. 1. Schroder. l. 4. cl. 2 n. 412. Junken: Chym. Exp. Cur. Part. I. sect. 3. c. 8. p. 207. seq. Et quis omnes recenseat? De *vinis* medicatis diversis idem Schroder. l. 2. c. 63. Morell. l. 1. de form. remed. sect. 1. c. 6 Per quandam similitudinem alij quoq; Succi officinales expressi, & depurati *Vina* dicuntur, v. g. Cydoniorum Granatorum, Citri &c. Idem d. l. c. 82. Nonnulli quoq; spiritus è *vino* parati appellantur *Vina*, ut *vinum alcalisatum*, *Circulatum*, &c. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 25. *Vinum correctum* est Alcool vini. *Vinum essatum* est, quod herbarum vires attraxit, vel aliorum, quibus affusum fuit. Dorn. in Dict. Rul. & Johns. in Lex.

Oeonista, οἰωνιστὴς, *Augur*, & οἰωνιστική. Vide *Mantice*.

* Oesophagos, οἰσόφαγος. Vide *Gula Oesophageus Musculus* dicitur ille, qui gulam ambit instar sphincteris, de quo vide Barthol. l. 3. Anat. c. 12 p. 448.

Oestromania, οἰστρομανία, dicitur Hippocr. in epist. ad Damag. furiosa libido ad Venerem, & ita idem, quod *Nymphomania*. Vide paulò superius.

Oestrus, οἶστρος, propriè dicitur Insectum notissimum, *Tabanus* Veteribus quoq; dictum, aculeo duriori in ore armatum, quàm cæteræ Muscæ, cujus descriptionem tradidit Aldrovand. l. 3. de Insect. c. 4. Per metaphoram quoq; *Clitoris* vocatur *Oestrum Veneris*. Barthol. l. 1. Anatom. c. 34. Imò omnis stimulus amatorius proverbialiter per *Oestrum* exprimitur. Hinc Galen. οἰστώδεις ἐπιθυμίαι vocavit, cujus emphasin notavit Casp. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 1008

* Oesype, *Oesypos*, οἰσύπου μάζα, propriè est sordes, & fimus lanæ circa nates ovium adhærens, uti patet ex Hippocr. l. 2. de morb. mulier. LXXIV. 13. Erotian. Onom. p. 85 c. Postmodo verò etiam de ipsa *lana sordida*, vel *succida* usurparunt vocabulum, teste Diosc. l. 2. c. 84 confirmante Gorræo, & Foes. Oec. p. 449. Quid per *Oesypum Atticum* intelligi debeat apud Galen. l. 14 meth. med. cap. 7. ventilavit C. Hofm. l. 2 V. L. c. 14. De *lana succida* legatur Schrod. l. 5. cl. 1 n. 30. Vide suprà *Lana*.

Offa, μάζα. Vide *Massa*.

Offensa, *Offensio*, duplicem habet significationem. Vel enim idem est, quod *Noxa Damnum*, Gr. βλάβη, & *offendens*, βλάπτων, Gal. c. 1 de R. V. I. A. t. 13. Rhod. in Lex. Scribon. Vide *Blabe*. Vel respondet *Allisioni*, & Gr. dicitur προσκοπή, vel πρόσκομμα, estq; ea læsio quando corpus percutitur, aut violenter afficitur ab alia re exterius obviante. Forest. l. 6. Chirurg. Obs. 29 Schol. Ita & spiritus sive aër in respiratione interruptus Hipp. dicitur πνεῦμα προσκόπτον, *spiritus offendens*, 4. aphorism. 68. Junge Dieterich. n. 730

Officina generaliter omnem locum significat, ubi aliquid præparatur, & elaboratur,

Gr. ἐργαστήριον. In Medicina vero duæ potissimum *Officinæ* habentur, quarum una est *Pharmaceutica*, diciturq; locus, seu *Apotheca*, in qua simplicia, & composita medicamenta in quantitate, & qualitate selectissima debent parari, vel parata inveniri cum instrumentis Pharmacopoetis, Fr. Hofm. cl. ad Schrod. l. 2. in princ. Schr. verò d. l. minus accuratè descripsit, quòd sit Pars Pharmacologiæ, quæ seriem rerum medicamentosarum secundum classes officinales describit. Altera est *Chirurgica*, Gr. ἰατρεῖον Hipp. dicta. Vide *Jatreon*.

OFFICINALIA vocantur medicamenta, quà simplicia, quà composita, quæ in Officinis Pharmacevticis quotidie prostant, & ita opponuntur *Magistralibus*. Vide Dogm. Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753. seq.

OFFICIUM, δέον, καθῆκον, πρέπον, vide *Deon*. Vocatur id, quod alicui agendum incumbit. Ita *officium* hominis est, omni modo, arte, opera, facultatibus, devincire hominum inter homines societatem. *Officium Medici* exoptatissimum procurare homini bonum, quo sine nullum aliud gratum esse, aut jucundum potest, h. e. sanitatem, Lind. Exerc. III. §. 9. Speciale Medentis, vel Curantis morbos est, ut citò, tutò & jucundè sanet. Ex XVI. §. 1. Tribuitur & *Officium* partibus corporis humani, & respondet Latino *Actio*, vel *Usus*, Gr. χρεία, C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 8. Paracels. Paramir. l. 2

OFFION idem, quod *Opium*. Eph. N. C. A. II O. 69.

OFFUSCATIO, vide *Obfuscatio*. *Amaurosis*.

OGER, *Ogertinum*, *Ogertum*, Paracelso idem, quod *Ochra*, passim in scriptis. Verùm more solito transfert & ad hominem, & *Oger microcosmi*, item ad caussas morborum salinas, hinc *Ogertina* pestis, plevresis, icteritia passim legitur in scriptis, præsertim in Fragm. ad LL. de Tartaro.

OIS, οἶς, Latinè *Ovis*, idem quod πρόβατον, est animal quadrupes, lanosum, mansvetum, lupo inimicum, cujus mas *Aries*, castratus *Vervex*, fœmina strictè *Ovis*, pullus *Agnus* vocatur. Horum omnium historiam, & usum in cibo, ac Medicina vide apud Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc. c. 8. prolixissimè, ut & Schrod. succinctè, l. 5. cl. 1. n. 30

OLCA, mendosè pro *Holca*, vel *Holce*, ὁλκή, i. e. *Drachma*. Vide *Holce*.

OLEAGINOSUS, ἐλαιώδης, dicitur de eo, quod pinguedinem instar olei in se continet, ut sunt Amygdalæ, Nuces, & alia quædam semina. Hujusmodi *oleaginosa* cerebrum gravare, docet Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. s. 1. c. 23

OLEAMEN, *Oleamentum*, λίπασμα, dicitur in genere omne linimentum mollius ex oleis paratum, Scrib. n. 222

* OLECRANON, ὠλέκρανον, Gorr. etiam per ο, sed mendosè, scripsit. Idem quod ἀγκών, *Ulnæ*, cubiti pars gibbera, unde & *Gibber* dicitur, ab Hipp. l. 7. Epid XXXII. 6. Vide *Ancon*. *Cubitus*.

OLEITAS, idem quod *Pinguedo*. *Oleitas* rerum in omnibus earum Sulphur est, Dorn. in Diction. Rul. & Johns. in Lex. Dicitur aliàs & *Olivitas*; cujus tres species recensentur pro conditione triplici olivarum, apud C. Hofm. l. 5. V. L. c. 3.

OLENE, ὠλένη, sic dicitur à quibusdam *cubitus*, sive os inter duos articulos ἀγκῶνα, & καρπὸν medium, alio nomine πῆχυς appellatur, Gorr. Huic respondet Latinum *Ulna*. Barbaris *Focile majus*, Lind. Med. Phisiol. l. 2. c. 14 §. 74 Barth. libell. 4. An. c. 20. Hinc ὠλέκρανον q. ὠλένης κρανίον, *ulnæ* galea.

OLEO, ὄζω, quid significet, notum est videl. odorem emitto, est mediæ significationis. Nam καλὸν ὄζειν, & βαρὺ ὄζειν, dicitur *benè*, & *malè olere*, Diet n. 603. Gal. l. 4. de S. F. c. 22

OLEOSUS, ἐλαιώδης, ἐλαιηρός, idem quod *Oleaginosus*, Pinguis, Gal. l. 6. M. M. c. 6

OLETHRIOS, ὀλέθριος, *perniciosus*, valdè noxius. Hinc Galeni proverbium ἀεὶ ὀλέθρια τὰ δυσώδη, semper *perniciosa* sunt fœtida, c. 2. in 3. Epid. t 9. Lang l. 1. ep. 53

† OLEUM Melinum ex Cydonijs paratum Trincavel. l. 7. c. 4. Joan. Cornar: in Galenum de compositione medicamentorum l. 2. c. 1.

† OLEUM Cheirinum, ex viola Citrina Confectum Trincavel. l. 6. c. 5.

† OLEUM de Andacoca ad nervos.

† OLEUM Sicyonium, ex rad. cucum: Syl. Saxon. prælection. patavinarum part. 1. cap. 14

† OLEUM Roseum, quod fit ex solis rosis per insolatum; Rosaceum quod additis aromatibus componitur, verius Rosaceum appellandum scacchus Eleo Chrysmat. Myroth. cap. 25

† OLEUM Germinale Theod. Priscianus cap. 1. i. e. sylvestris oliva Jacob. Nicol. Loensis Miscell. l. 9. c. 5.

OLEUM, ἔλαιον, vide *Elæon*. quibus addi possunt, quæ de *Oleis Chymicis* prolixè tradit Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 17. seqq. & Alchym. Pharmacevt. cap. 9. Quære etiam in Theat. Chym. Indicibus. *Oleum ex lacte* dicitur *Butyrum* Græcis, teste Lind. Ex XVI. §. 119. Spiritus quoq; rectificati præsertim à Chymicis *Olea* vocantur v. g. *Oleum* Vitrioli, Sulphuris &c. seu salia fluida concentrata, à phlegmatis consortio, quantum possibile, depurata, ita dicta, ob crassi-

crassitiem, & ponderositatem particularum: Quin & salia fixa per deliquium resoluta, ut *oleum* Tartari per deliquium. Utraq; significatio *Olei* est impropria. Vid. Jacob. le Mort. Chym. Medico-Phys. c. 2. p. m. 12. 13

Olfactorius, ὀσφραντικός, idem, quod *Olfactilis*, dicitur de rebus odoratis, quæ odorem emittunt. Vide *Odorabilis*.

Olfactoriolum dicitur vasculum muliebre, in quo odoramenta gestantur. Vel myrotheca, & pyxis perforata, & ocellata, quæ odores suos, & suaves halitus per foramina exspirat. Rhod. ad Scrib. n 104

Olfactus, ὄσφρησις, idem, quod *Odoratus*. Vide p. superius.

* Oligophoros. ὀλιγοφόρος, epitheton vini aquosi. Vide *Oenodes*.

Oligopsychia, ὀλιγοψυχία, Lat. *Pusillanimitas*. Legitur apud Hipp. l. 7. Epid. XXVI 23. ὀλιγοψυχοτέρη, i.e. *animi imminuti* natura mulierum dicitur, l. de Virgin. morb. l. 10

Oligos, ὀλίγος, *paucus, exiguus*; Opponitur vel πλήρει, pleno, vel πολλῷ multo, vel etiam μακρῷ, longo. Vid. Dieter. n. 614. seq.

* Oligotrophia, ὀλιγοτροφία, i.e. *parcior nutritio*. Gal. l. 3 de san. tu. c. 8

Olisthema, ὀλίσθημα, item ὄλισθος, *prolapsio*, dicitur integra *articuli elapsio*, vel luxatio perfecta ad differentiam διακινήματος, quod parvam ossis emotionem significat, Hipp. 3. de fract. t. 51, Gal. in com. ad h. l. & in def. Med. à verbo ὀλισθαίνω, *prolabor*, quod legitur 2. de fract. t. 39. & 3. h. t. 61. & 4. de artic. t. 1. quamvis in Exeges. dict. Hippocr. Gal. posuerit ὀλισθράζω. Aliàs ὄλισθος etiam significat *lubricitatem*, uti patet ex Hipp. 3 de R. V. I. A. t. 26. & ptisana vocatur ὀλισθηρή, *lubrica*, sect. 1. h. t. 29. Articulus quoq; *lubricus*, ὀλισθηρός, legitur. 1. de artic. t. 29. Vide Foes. p. 451

Oliva, ἐλαία, vocatur fructus, ex quo fit oleum. Gal. l. 2. de S. F. c. 27. *olivarum* differentiam vide etiam apud Bruyerin. de re cibar. l. 11. c. 36. Potissima est, quòd aliæ sint *colymbades*, aliæ *druppæ*. De quibus vocabulis actum in suis literis initialibus.

Olivitas idem, quod *Oleitas*. Vide p. à.

Olla, χύτρα. Vide *Chytra*. De modo *ollas* parandi vide Willis Ex. de ferm. c. 12. Consentit Helmont. de Lithiaf. c. 3. n. 6

Olodes, ὀλώδης, pro θολώδης, *turbidus*, niger, apud Hipp. legi vult Gal. in Exeg. dict. Hipp. ab ὀλός, atramentum sepiæ. Gorr.

Olophlyctides, ὀλοφλυκτίδες, idem, quod φλυκταίναι, *pustulæ*, bestiolis parvis similes. Erot. in Onom. p. 85. A, B. quamvis in Hipp. loco l. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 5. saltem φλυκτίδες legatur, i.e. *pustulæ*.

Olor, κύκνος, vide *Cycnus*. Aliàs *Olor* veteribus positum legitur pro *Odor*, teste Keuch. ad Sammonic. p. 115. & 143

Olos, ὀλός, pro θολός, (quod significat *atramentum sepiæ*) vult scribi Gal. in Exeg. dict. Hipp. Verùm Linden. improbat hanc lectionem, & suadet præscribendum esse theta θολός, Ex. V. §. 9.

Olus, λάχανον, refertur inter alimenta è plantis desumta, pauci nutrimenti, ita ut non vires tribuant, sed mortem saltem prohibeant, à morte defendant, sed robustam valetudinem non promoveant, Gal. l. 2. de Al. fac. c. 43. seq. Linden. Exerc. XVI. §. 160. 169. Jung. C. Hofm. l. 5. Inst. c. 10. Bruyerin. de re cibar. l. 8. c. 3. seqq. quamvis sint, qui sibi a lijsq; persuadere audent, plantas temperatas alimenta esse optima, succum alibilem vitalem sincerum promittentia, coctuq; facilem. *Olus molle* dicitur pulmentarium *deleraceum*, cum substantia, tùm effectu molle ac tenerum, quod ventrem subducit. Rhod. ad Scribon. n. 99

Oly dicitur pinguedo metallorum supernatans menstruo illa solventi. Rul. in Lex.

Olympiacos, ὀλυμπιακός, dicitur (1) *Collyrium* magna simplicium turba constans, uti describit Ægmeta l. 7. c. 16. & commendat in procidentia oculi, & omnibus ulceribus, l. 3. c. 22. notante Gorræo. (2) *Olympicus spiritus* est astrum in homine, quod efficit, ut umbram de se præbeat, uti nugatur Paracelf l. 3. de morb. invisib. è quo desumserunt Dorneus, Rul. & Johns. in Lex.

Olympos, ὄλυμπος, vocatur quoque modo dictum Collyrium apud Æginet. teste Gorræo. Aliàs idem est, quod *Cœlum*; de quo suprà lit. C.

Olynthos, ὄλυνθος, *ficum immaturam* significat, sive *Grossum*. Aliquoties legitur apud Hipp. l. de nat. mul. X. 19. XVII. 8. XXIX. 127. & alibi. Vide Foes. p. 452. Gal. l. 8. de S. Fac. §. Olynthi.

Olyra, ὄλυρα, est species frumenti, de qua non conveniunt, an sit ipsa *Zea*, an verò ejus species. Hesych. descripsit per speciem seminis mediæ inter frumentum & hordeum naturæ, è Gal. d. l. Gorr. Latin. *Siligo* vocatur. Lang. ad *Zeam* refert. l. 1. ep. 56

OMAGRA, ὠμάγρα, dici potest Arthritis humeri cum scapula articulationem infestans Paræus l. 17. Chir. c. 1

Omasum, Barthol. *Omasus*, ἐχῖνος, dicitur venter peculiaris cancellatus in cornigeris, & ruminantibus, Vide *Echinos*, Aristot. l. 2.

H. A. c. 17. l. 3. de P. A. c 14. & Barthol. l. 1. An. c. 9

Omelysis, ὠμίλυσις, vocabulum est ambiguæ significationis. Forest. Oec. p. 692. seq. existimat, significari propriè farinam hordeaceam crudam, ad differentiam polentæ, quæ torretur. In lata verò significatione notare omnem farinam crudam. Et hanc sententiam confirmare videntur loca Hippocratis, in quibus vocabul. ὠμήλυσις legitur, v. gr. lib. 2. de morb. XXX. 8. l. de nat. mul. XXIII. 5. lib 1. de morb. mul. XXX. 9. LXXXII. 5. lib. 1. LXIX. 5. LXXVII. 2. Langius verò describit per puram hordei crudi farinam à furfuribus castratam, & ex ea in hydrelæo cum butyro dissoluta Cataplasma phlegmonum, & synanchiæ suppurativum parari docet, l. 1. ep. 57. Et hanc opinionem confirmat authoritate Galen libris de C. M. S. L. aliquoties Item l. Introduct. cap. 13. Alij v.g. Absyrtus dicunt esse mixtionem quandam seminis fœnugræci, lini, & hordei farinarum æquali pondere. Cœl. Aurel. l. 2. c. 24. & 37. interdum simplicis pollinis, aut panis intusi Cataplasma; interdum pollines aqua solutos significare docet. Jungatur & Augen. Tom. 1. Epist. & Cons. Med. ep. 6. p. 166 Scribitur & divisim, ὠμὴ, λύσις.

† Omenta cerebri membranæ ipsum ambientes Merc. l. 1. c. 2

* Omentum, ἐπίπλοον. Vide *Epiploon*.

* Omiaeos, ὠμιαῖος. Vide *Humerarius*.

Omma, ὄμμα. Vide *Oculus*. Significat, & *Visum*. Dieter. n. 617. Foes. p. 453

Omnis, πᾶς, ἅπας. Hujus vocabuli significatio extrà forum quoq; Medicum notissima. In memoriam verò revocat duo axiomata notatu digna; quorum primùm est, *Omnia esse in omnibus*, vel *Omnia ab omnibus* participare, id quod Hippocratem quoq; docuisse testatur Gal. l. 6. de U. P. c. 16. quo sine dubio respexit ad locum Coi senis l. de Alim. IV. 24 ξύῤῥοια μία, &c. *Confluxio una, Conspiratio una, Consentientia omnia*: Vide *Confluxio*. Vel etiam ad illum locum l. de Loc. in Hom. III. 6. Minima corporis pars habet *omnia* ea, quæ habet maxima. Jung. C. Hofm. ad Gal. l. L. de U. P. num. 401. An verò Axioma illud rectè ad Magicam virtutem extendatur ab Helmont. tr. de magnet. vuln. cur. n. 130. alijs dijudicandum relinquo. Mihi non videtur. Alterum est: *Omnia ab uno, & omnia ad unum*. Estq; Canon Hiroglyphicus Chymicus, quo naturam, & virtutem *Lapidis Philosophici* exornare conantur Spagyrici. Verùm res magis ingeniosis commentis, quam ipsa veritate nititur. Videantur scripta Spagyricorum, ut & Libavij. Obiter quoq; & hoc axioma notandum: *Omnia à tribus fieri*, videlicet artifice, instrumentis, & materia, quod eleganter, artificialia naturalibus applicando, exposuit Gal. l. de vocal instr. diss. c. 2

Omolinon, ὠμόλινον, h. e. *linum crudum*, quoad ustionem faciendam utitur Hippocr. l. de affect. XXX. 13. XXXII. 9. vel in fistulis ani curandis l. de fistul. II. 13. quem curandi modum Ægineta vocat λινολίνωσις, l. 6. c. 79. Vel in lateris tuberculo post sectionem, & ustionem l. de int. aff. X. 20. in hydrope ibid. XXV. 31. Plura loca vide, si placet, apud Foes. Oecon. p. 692. Aliàs ὠμόλινον quoq; vocatur linteum illud, quod tondendorum humeris injiciunt tonsores, ne inquinetur vestis capillorum segmentis. Lind. Ex. V. §. 109

Omophagos ὠμοφάγος. Vide *Crudivorus*.

* Omoplatæ, ὠμοπλάται, item πλάται, (quæ & cum aspiratione *Homoplatæ* quandoq; leguntur) vocantur *Scapulæ*, vel *Scoptulæ*, Celso l. 8. c. 22. lib. 8. cap. 1. quæ humeri articulum constituunt, suntq; ossa in utraq; humeri regione duo in dorso sita admodum inæqualia, & omnibus suis partibus dissimilia, foris gibba, intus sima, quorum ulteriorem descriptionem petere licèt ex Anatomicis, Gal. l. 13. de U. P. c. 10. Hofm. comm. ad h. l. Barthol. libell. 4. c. 19. Anat. Vide *Platæ*.

* Omos, ὦμος. Vide *Humerus*. Ea quoque pars uteri, quando post cervicis angustiam incipit in cavitatem majorem ampliari, Græcis ὦμος dicitur, Moschion. de mul. c. 6

Omos, ὠμὸς. Vide *Crudus*, *Cruditas*.

Omotarichos, ὠμοτάριχος, latè significat *salsamentum crudum*, quo carnes condiri solent, Gal. l. 5. da C. M. S. L. c. 1. Strictè verò dicitur de *Thynnorum salsamento*, sive *carne Thynnorum sale condita*, de cujus virtute videatur Diosc. l. 2. c. 33

Omotokeo, ὠμοτοκέω, i. e. *crudum* sive immaturum *partum edo*. Hinc fœmina ὠμοτοκοῦσα, i.e. *abortivum fœtum pariens* dicitur, apud Moschion. de morb. mul. c. 155

* Omotribes, ὠμοτριβὴς, idem, quod ὀμφάκινον epitheton olei ex olivis immaturis expressi, q. d. *Oleum crudum*, h. e. acerbum. Refrigerat & adstringit, Gal. l. 8. M M. c. 3

Omphacion, ὀμφάκιον, dicitur *succus uvæ acerbæ*. In Officinis vocatur *Agresta*. Schrod. l. 4. cl. 2 n. 392. F. Hofm. in Clav. ad h. l. Meminit & Hippoc. *Omphacij epulotici*, cujus usus est ad vulnera, & ulcera, l. de Ulcer. IIX. 5. seq. Derivatur ab ὄμφαξ, quod significat *uvam acerbam*.

Omphacinon, ὀμφάκινον. Vide *Omotribes*.

Omphacis, ὀμφακὶς, vocatur cavum illud, ex quo glandes quernæ enascuntur, & coriarij utuntur. Ægin. l. 3. cap. 42. Plinius *calicem glandium*, recentiores Medici *capulam* vocant.

OMPHACITES, ὀμφακίτης, epitheton *vini acerbi* ex uvis nondum planè maturis parati, quale peculiariter in Lesbo factum legitur apud Diosc. l. 5. c. 12

† OMPHACITIS. Galla.

OMPHACITIS, ὀμφακῖτις, epitheton Gallæ parvæ tuberosæ, solidæ, nullo foramine perviæ Dioscor. l. 1. cap. 146

OMPHACOMELI, ὀμφακόμελι, potionis conditæ genus ex succo uvæ acerbæ, & melle. Respondet *Syrupo de Agresta* Officin. Gorr. Vide Dispensatoria Augustanum, & Norimberg.

OMPHALOCELE, ὀμφαλοκήλη, *Hernia umbilicalis*, est species herniæ, in qua, vel omentum, vel intestina prolapsa protuberant, cum solutione continui, & tumore regionis umbilicalis, vel umbilici prominentia, aut situ mutato. Dicitur ἐξόμφαλος etiam. Vide *Exomphalos*. Observationes vide apud Forest. l. 27. O. 18. seq. cum Scholijs. Jung. Responsoriam Epistolam Hildani ad Doringium, in operibus Hildan. pag. 900. item Cent. 3. Obs. 63. seq. Fabr. ab Aquapend. de Chirurg. oper. cap. de Umbilici prominentia.

OMPHALOMANTIA, ὀμφαλομαντεία, vocatur à Casp. à Rejes vaticinatio illa obstetricum fabulosa ex nodis vasorum umbilicalium de numero prolis futuræ, quæst. 52. n. 6

OMPHALOS, ὀμφαλός, *Umbilicus*. Sumitur dupliciter pro *Regione umbilicali*, & media regione abdominis, cavitate quadam prædita, Dieter. num. 619. Deinde pro illo centro medio totius corporis, quod nihil aliud est, quàm complexus & coalitio vasorum *umbilicalium* cum Uracho contortorum. Gal. de dissect. vulv. c. 10. Barthol. l. 1. Anat. c. 37. Vide *Umbilicus*.

OMPHALOTOMOS, ὀμφαλοτόμος, epitheton obstetricis, quæ umbilicos infantibus recens natis præcidit. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXVI. 13. Vide Foes. p. 454

ONAGER, ὄναγρος, dicitur *Asinus sylvestris*, cujus historiam cum usu in cibis, & Medicina tradidit Aldrov. l. 1. de quadruped. c. 3. Dæmones quoq; & spiritus *Onagri* vocantur Paracels. in declaratione totius Astronomiæ.

* ONCOS, ὄγκος, Latine dicitur *Tumor*, subintellige præter naturam. Hinc Gal. scripsit lib. περὶ ὄγκων παρὰ φύσιν. Describitur, quòd sit distensio in latum, longum, & profundum. Pertinet ad morborum compositorum species, ad eam classem referendas, à qua actionum læsio potissimum dependet. Aquapend. Pentateuch. Chirurg. l. 1. c. 1. Vide *Oedos*.

ONCYLOMAI, ὀγκύλλομαι, significat *intumesco* apud Hipp. 1. Prorrhet. s. 3. t. 7. ubi quidem Gal. ὀγκωμένη posuit; & propterea Barthol. Eustachius in not. ad Erotian. p. 79. negavit, se reperisse ὀγκυλλωμένη. Enimverò & hoc verbum ὀγκύλλωμαι usitatum esse, patet ex Lexicographis alijs. Apud Atticos significat tropicè magna, & alta sapere. Gorr.

ONDA vocatur inventor omnium medicamentorum, præsertim verò simplicium, Paracelf. præfat. in libros Bertheoniæ.

ONEIROGMOS, ὀνειρωγμός, *somnia Venerea*, & *pollutionem nocturnam* significat, quamvis hoc posterius propriè ἐξονείρωσις dicatur, vide *Exoneirosis*. Descendit à verbo ὀνειρώττω, *somnijs Venereis tentor*, & inter somniandum semen profundo. Hippocr. l. 1. de diæt. XXXVI. 3. l. 2. de morb. XLIX. 10. l. de intern. aff. c. 29. Verbum verò ἐξονειρώσσειν legitur l. 2. de diæt. XXVI. 6. l. de int. aff. XLVI. 10. l. 4. Epidem. XXX. 3. Vide Foes. p. 454. seq. Jung. Lang. l. 2. ep. 5. Lind. Ex. XV. §. 35. 40. seq.

ONEIROPOLEO, ὀνειροπολέω, *somniare libidinem*, & videre insomnium significat, teste Lind. ex Suida, d. l. §. 43. Ferè idem, quod ὀνειρώσσω.

ONEIROCRITICOS, ὀνειροκριτικός, dicitur, qui de somnijs judicat, *Divinator ex insomnijs*. Theatr. Chym. Vol. VI. p. 81

ONEVOMAI, ὀνεύομαι, significat apud Hipp. *per axem*, qui ὄνος, vel ὄγκος Gr. dicitur *extendo*. Sunt, qui κατωνεῦσθαι scribunt. Gorr.

ONIS, ὄνις, dicitur *stercus asininum*, vel fimus asininus. Utitur sæpè Hipp. in tota muliebrium morborum tractatione, & de natura muliebri, quæ loca videri possunt apud Foes. Oec. p. 455

ONISCOS, ὀνίσκος, ὄνος, vide *Asellus*.

ONOMA, ὄνομα. Vide *Nomen*.

ONOCROTALUS, Gr. πελεκᾶς, ὀνοκρόταλος, πελεκῖνος, vocatur avis palmipes, cujus historiam cum usu in cibo & Medicina vide in Aldrov. l. 19. Ornith. c. 2. Latinè *Pelecanus*, de quo infrà.

ONOS, ὄνος. Vide *Asellus*.

ONUS, βάρος, vide *Baros*. Sumitur etiam pro morbo, quia aggravat corpus, Lind. Ex. XIII. §. 379

† ONYX alijs Alabastrum.

* ONYX, ὄνυξ, Latinè *Unguis*, vocabulum est æquivocum. Propriè, & Physiologicè ita dicitur pars digitorum extima, & lata, qua firmiores ad apprehensionem redduntur, de quibus videantur Anatomici, & inter hos Bartholin. l. 4. Anat. c. 1. Injuriam illis faciunt, qui è numero partium excludunt. Pathologicè notat duos diversos affectus oculorum; primum excrescentiam aliquam carneam, vel membranaceam albidam adnatam, quæ in *unguis* similitudinem nascentis, vel crescentis Lunæ cornibus respondens paulatim sumit augmentum, Cœl.

Aurelian. l.2. acut. c.32. Gr. dicitur πτερύγιον, vide *Pterygion*. De hoc affectu legatur Aquap. tr. de oper. Chir. c. h. tit. Deinde ὄνυξ quoq; vocatur collectio puris in nigro oculi, cum inflammatione, juxta Iridem, ungui similis. Gal. in def. med. Ægin. l.3. c.22. Vocatur & aliàs ὄνυξις. Chirurgicè notat instrumentum ad extrahendum fœtum mortuum, quod aliàs *Hamus*, vel *Uncus* dicitur, Gr. ἰχθύα, vide *Ichthya*. Legatur apud Hipp. ὄνυξ, l. de superfœt. V. 11. Tandem Pharmacevticè significat, vel Conchylij speciem, quæ *Blatta*, *Byzantia* dicitur. Vide *Blatta*. Vel Gemmam, quæ & ὀνυχίτης dicitur, quod illi sit candor unguis humani, quamvis Ruland. varij coloris *Onyches* recenset in Lex. Igneas, nigras, corneas &c. Prolixiorem hujus descriptionem vide apud Chioc. Mus. Calc. f.3. p.209. seq. *Alabastrum* quoque ὄνυχα vocari, testantur Chiocc. d.l. & Schrod. l. 3. c.8. n.2. Vide *Alabastrites*. Quid Gal. intellectum voluerit per ὄνυχα aromaticum, l. 1. de C.M.S.L. c.1. ferè ad fin. non licet certò determinare. *Unguis*, ὄνυξ etiam Botanicis vocatur extremitas candicans illa in folijs florum rosarum, qua affixa sunt calici dicti. Tabern. l.3. Histor. Scrip. c.100

Ooeides, ὠοειδής, dicitur etiam *humor aqueus*, vel *albugineus in oculo*, qui & magis usitato nomine ὑδατοειδὴς vocatur. Gors. Lind. l.2. Med. Physiol. c.10. §.42

† Oogala Lac ovis permixtum, Aet. & Ægin. l.9. c.5

Oon, ὠὸν, Lat. *Ovum*, quid communiter significet notum est. Nimirum est peculiaris conceptus in animalibus, præsertim volatilibus, è testa (quæ & cortex, & vestis ovis vocatur, Keuch. ad Sam. p. 205.) membranis, albumine, & vitello constans. Inter *ova* gallinacea esse usitatissima ad victum, & Medicinam patet, ex Gal. l.3. de A.F. c.22. l.11. de S.F. §. *Ovorum* facultas, & alibi C. Hofm. l.5. Inst. Med. c.21. Deodat. Pand. Hyg. l.1. c.39. Schrod. l.5. cl. 2. n.55. Fr. Hofm. in clav. ad h.l. Aldrov. l. 14. Ornithol. c.1. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I. f.2 c.6. p.123. seq. Verùm Anatomici etiam hodierni extenderunt ad omnem conceptum à mare, & fœmina proficiscentem, utriusq; pariter virtute præditam, ex quo uno unum fit animal, uti descripsit, & prolixè exposuit Harvejus de gener. anim. Ex.26. *Ovum* respondere mundo vult Paracels. Paragr. tr.2. de Astronom. *Ovum aureum* vernaculè vocatur Antidotus, vel *Electuarium de ovo*, cujus descriptio habetur in Dispensatorijs, Spagyricis *Ovum Philosophorum* vocatur *Lapis Philosophicus*, & Benedictus. *Ovum Hermetis*, quod oviforme Philosophicis operationibus inservit, Rul. & Johns. Jung. Th. Ch. Vol.I. p.18.41. 289. & alibi. *Uterum* quoque *Ovum* dici ab Epicuro vult Rolf. de part. gen. P.II. c.11. De *Ovo* Crocodili, ut & Galli centenario vide eund. d.l. c. 44.45. Quære etiam in Eph. N.C. Vide *Ovum*.

Oonæ vocabantur quædam gentes ex argumento, quod avium ovis victitarent, ut est ap. J. Alex. l.13. Sal. c.12.

Opalus, *Opali*, dicitur Gemma pretiosa, cujus mater est India; Color varius, utpote in qua Carbunculi tenuior apparet ignis, & Amethysti fulgens purpura, & Smaragdi virens mare. Magnitudo ejus nucis avellanæ. Propter eximiam gratiam vocarunt παιδέρωτα, & privatum genus *Sanginon* Indi dicunt, Ruland. & Johns. Chiocc. Mus. Calceol. f.3. pap. 207. 208 Lib. S.A. Ch. l.7. c.21. & T.III. Op. p.89. Rolf. O. & M.M. Sp. l.8. f.2. c.11. De *Opalo* factitio, & ratione effingendi illum vide Acta Philosoph. Oldenburgii Ann. 1668. M. August.

Ope, ὀπὴ, significat *foramen*, diciturq; de *foraminibus* cranii, Gal. l.9. de U. P. c. 1. Vid. Casp. Hofm. com. in Gal. d.l. n. 659. qui vertit per *fenestram*.

Operatio, ἐργασία, idem est in genere quod *Actio*, videlicet motio effectiva, Gal. l.6. de Hipp. & Pl. dec. cap. 1. Vide *Actio*. Verùm hodieque usitatius dicitur de Actionibus Medicis Artificialibus, quales sunt Operationes Chymicæ, Pharmacevticæ, Chirurgicæ. Dicitur & Gr. ἐγχείρησις. Vide *Encheiresis*. De ipsis medicamentorum effectibus sæpè quoq; usurpatur v.g. à Willisio, qui *Operationes medicinales*, earumq; caussas, ceu scitu necessarias commendat, Ph. Rat. P.I. f.1. cap. 1. & *Operationes Emeticas* describit d.l. f.2. c.1

Operculum, πῶμα, dicitur id, quo aliquid tegitur, aut occultatur. Ita *opercula* in machinamentis parantur, ut machinationes sub ipsis occultentur, ne idiotis pateant. Oribas. de machinam. c. 5.

Operimentum, σκέπασμα, ἐπίβλημα, idem quod *Tegumentum*, dicitur, quod forinsecus imponitur desensionis alicujus gratia; uti sunt vestimenta, & similia, Gal. l.7. de U. P. cap. 12.

Operimethiolim, est minerarum spiritus Dorn. in Diction. Paracels. Ruland. & Johns. in Lex.

Ophelbo, ὠφελέω, significat *utilitatem affero*, juvo, *prosum*. Ejus contrarium βλάπτω, noceo, de quo suprà vide *Blabe*, τὸ ὠφελεῖν sedulo inculcat Hipp. & Medicus sibi commendatam habeat ex aureo illo loco: ὠφελέειν, ἢ μὴ βλάπτειν, *Prodesse*, aut non nocere, ex l.1. Epi. f. 2.

ſ. 2 t. 50. Vide Gal. in com. ad. h. l. & C. Hofm. orat. Iſag. II. p. 124. ſeq. *Prodeſſe* eſt Medicorum Lind. Ex. XIII. §. 543. ſeqq.

* Ophiasis, ὀφίασις, dicitur ſpecies *Calvitiei*, Lat. *Area*. Vide *Alopecia*, *Calvities*. Dicitur effectus capitis, quo capilli decidunt certis ſpaciis in ſerpentis ſimilitudinem, ſolaq; figura differt ab *Alopecia*, Gorr. Caſtell. Gal. l. 2. M. M. c. 2. & l. 14. c. 17.

Ophis, ὄφις, idem quod Lat. *Serpens*, nomen generale animalis reptilis venenati, cujus variæ dantur ſpecies, & differentiæ, quas vide prolixè apud Aldrov. in Hiſtor. ſerpent. & drac. Spagyricis *Serpens*, & *Baſiliſcus ſapientum* dicitur *Mercurius ſublimatus* ſummo ſtudio. Th. Ch. Vol. III. p. 400. Lib. Tom. III. p. 247. *Serpens ſpiritus caſtitatis*, id eſt, *Mercurius*. Ruland. & Johnſ.

Ophites, ὀφίτης, Latinè dixeris *Serpentinus*, ſcil. *lapis*, eſt *marmor* maculoſum, in modum ſerpentis, cujus tres ſpecies conſtituit Dioſcor. l. 5. c. 162. omnibusq; vim peculiarem contra capitis dolorem, & ictus ſerpentum tribuit alligatis. Jung. Schrod. l. 3. c. 8 n. 14. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Rul. & Johnſ. in Lex. Chioec. Muſ. Calc. ſect. III. p. 379. Meminit & Lib. S. A Ch. l. 1. c. 15. An verò Gal. ὀφίτης; cujus virtutem deſcripſit lib. de S. A. Fac. inter lapides, de Marmoris ſpecie ſit intelligendus, dubitandum adhuc videtur, quia & ille in dubium vocat, an rectè inter lapides numerari debeat, quod tamen de marmore minime dubitandum. Imò Schr. *Ophiten* marmor inſtar porphyritis duriſſimum deſcripſerit.

Ophrys, ὀφρῦς, Latinè *Supercilium*, pars inferior frontis, quæ pilos habet, & veluti terminus hujus. Vel ſunt ipſi pili in frontis fine ſupra oculos excipientes ea, quæ à capite defluunt, ne in oculos delabantur, uti deſcripſit Barthol. l. 3. An. c. 8. Geminum igitur ſecundum oculorum numerum occurrit. Meminit Græci vocabuli Hipp. 6. aph. 49. & 7. aph. 73. Junge Dieter. n. 641. neo non Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 10. §. 76. *Supercilia* quoq; vocantur partes in oſſibus ad ſinuum orbem inſtar labiorum prominentes, & ſimul profunditatem augentes, Barthol. libell. 4. Anat. c. 2. in fin.

* Ophthalmia, ὀφθαλμία, ſumitur latè & ſtrictè: Latè pro omni oculorum morbo, præſertim dolore. Strictè notat inflammationem oculi, vel potius tunicæ adnatæ in oculo cum rubore, & dolore, aliquando ſine, aliquando cum lachrymarum profuſione, proveniens à ſanguinis ichoroſi effervescentis in venulis ſtagnatione, & impedito refluxu. Celſo Latinè vocatur *Lippitudo*. Meminit Hipp. 3. a. 11 16. & 6. a. 17. & alibi. Hujus ſpecies eſt *ξηροφθαλμία*, *Lippitudo ſicca*, quando nullæ lachrymæ effluunt. Vide Dieter. n. 638. & ſeq. Foeſ. Oec. p. 475. Hildan. Cent. 4. obſ. 14. & Cent. 5. obſ. 17. ſeqq. alioſque plures Authores.

Ophthalmos, ὀφθαλμὸς, ὀφθαλμικὸς, *Ophthalmicus*. Vide *Oculus*.

† Opiata, id eſt, Theriaca per excellentiam ab opio, Holer. l. 1. c. 48. de Mat. Chir.

Opiatum ſumitur latè, & ſtrictè. Latè pro omni Confectione, vel Electuario, quod conſiſtentia reſpondet Confectionibus veterum, & Antidotis, quæ Opium recipiunt. Diciturque aliàs *Conditum*, vide ſuprà *Conditum*, Schrod. l. 1. c. 3. Legitur & in fœminino *Opiata*, Foreſt. l. 28. obſ. 58. Strictè pro Confectione narcotica, quam ingreditur *Opium*. Ita ſumpſit Helmont. paſſim in ſcriptis ſuis, Weker. Antid. Gen. l. 1. c. 30. Willis Pharm. Rat. P. I. ſ. 7. c. 1. ſeqq. And Brut. P. 2. c. 3. & 8. Paracelſus quoq; ab *Opiatis* ſtrictè dictis febris quoddam genus vocavit *Opiaticum*, cum inſigni effervescentia ſanguinis conjunctum, ita ut *Opiatis* curetur, Tab. IX. de generatione febrium. Utramque ſignificationem explicavit Morell. Form. rem. l. 1. ſ. 2. c. 2.

Opifex, *Opificium*, δημιουργὸς, δημιουργία; generaliter dicitur de omni artifice, vel opere. Vide *Demiurgos*. Specialiter pro Artificibus Mechanicis, & operibus eorum illiberalibus, quæ ſignificatio non eſt hujus loci.

Opinio, δόξα, ὑπόθεσις. Vide *Doxa*. *Hypotheſis*. Sumitur & pro imaginaria peritia, & dicitur Gr. οἴησις, vide *Oeſis*. Hujus ſpecioſæ ſcientiæ, & fallacis fructus eſt, ut fluctues inter varia conſilia: nihil liberè velis, nihil abſolutè, nihil ſemper, hoc hodie ſpernas, cras appetas, imò ne hora tecum eſſe poſſis, verbis Lind. Ex. I. §. 16. Jung. Ex. VI. §. 8. Eſt quoque *opinio* via, & ratio, qua pervenire nonnulli contendunt ad veram Philoſophiam. Hac nititur Philoſophia moderna Carteſiana, & Spagyrica, de qua vide Th. Chym. Vol. 1. p. 195. & 243.

* Opion, ὄπιον, *Opium*, dicitur ſuccus papaveris, quem alij Lac, vel Lachrymam vocarunt, Gal. l. 2. de Antidot. c. 7. Gorr. de cujus hiſtoria vide Dioſcor. l. 4. c. 65. Interdum confunditur cum *Mecon io*. Vide *Meconium*. Interdum ſtrictiùs ſumitur pro ſucco, vel lachryma ſtillante ex capitibus papaveris albi, leviter inciſis. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 314. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Helmont. tr. Pharmacop. ac Diſpenſ. n. 12. Willis ſuprà d. l. Accuratius adhuc hodieque examinarunt D. D. Wedelius in Opiologia, & peculiariter ejus vim diaphoreticam demonſtravit B. D. Mich. Etmullerus in Exercit hu-

tit.

tit. Junken. Chym. Ex. Cur. Part. I. f. 3. c. 1. p. 232. seq.

Opisthobares, ὀπισθοβαρές, vocatur Collyrium quoddam, ad asperitates palpebrarum efficax, cujus descriptio habetur ap. Aet. l. 7. ex Oribasio. Quod alijs etiam nominibus ἁιμάτιον, ἢ εὔτονον, tradit appellari. Gorr.

Opistocheimon, ὀπισθοχειμών, vocatur *extrema hyems*, aut frigus in extrema hyeme. Hipp. l. de Humor. VII. 12. l. 1. Epid. f. 2. t. 4. Vide Foes. p. 458

Opistocranion, ὀπισθοκράνιον, *Occiput*, vel *Occipitium*, Ægin. l. 6. c. 2. Vide *Inion*.

Opistocyphosis, ὀπισθοκύφωσις, spinæ dorsi in posteriorem partem contorsio. Dicitur & simpliciter κύφωσις, de qua suo loco, Gorr.

* Opisthotonos, ὀπισθότονος, est species convulsionis, quando corpus in partem posteriorem convellitur. Vide *Convulsio*. Ægri hoc morbo laborantes vocantur *Opisthotonici*, Scrib. n. 170. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 6. & 14.

Opium, ὄπιον, vide *Opion*.

Probalsamum, ὀποβάλσαμον, vide *Balsamum*.

Opocalpason, *Opocarpason*, ὀποκάλπασον, ὀποκάρπασον, succus arboris *Calpasi*, Myrrhæ similis, sed venenatus, exitialis, & strangulationem inducens, teste Gal. l. 1. de Antidot. c. 11. & Lang. l. 1. ep 62. Chiocc. Mus. Calc. sect. V. p. 636.

Opodeltoch, nomen *Emplastri* non solum Vulnerarij, sed & ad alios morbos externos, refertur ap. Parac. cujus passim in scriptis suis facit mentionem, præcipuè in Chirurgicis, & quidem diversis descriptionibus. Vide l. de ulcer. & apostem. c. 2. & 33. in Apocryphis de vulner. testicul. & prælect. Chirurg. c. 3. Dispensatorijs verò hodieq; receptis inserta est descriptio *Emplastri Opodeltoch* D. Mindereri, quæ videatur cum ammadvers. Zwolferi.

* Opopanax, ὀποπάναξ, *succus Panacis Heraclei*. Ejus historiam, & modum colligendi cum virtute Medica lege apud Diosc. l. 3. c. 55. Gal. l. 8. de S. F. & l. 3. de C. M. P. G. c. 5. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 395. Fr. Hofm. cl. ad h. l. Rhod. ad Scrib. n. 82.

Opopia, ὀπώπια, Hipp. dicuntur *oculorum ossa*, l. de ossium nat. V. 6. Foes. p. 459.

Opopyron. *laudani* est Paracelsi remedium, quo febris, & ejus dilatatio pellitur, Dorn in Diction. Paracels. Meminit verò Theophrast. l. 2. de vit. long. c. 5

Opore, ὀπώρη, duplicem obtinet significationem. 1. Dicitur de certo anni tempore, videlicet *extrema æstate*, sive altera, vel etiam tertia æstatis parte, secundum varias veterum divisiones, Gal. l. 1. de Antid. c. 18. com. 3. de hum. t. 19. l. de cib. bon. & mal. succ. c 8. quod nonnulli describunt à Canis ad Arcturi ortum ex Poetis, Rolfink. O. ac M. M. Sp. in addendis, p. m. 1050. Alij ad ipsum *Autumnum* referunt, 2. significat ipsos *fructus*, dicto tempore maturos, inter quos præcipuè fuerunt *ficus*, & *uvæ*. Interpretes quoque plerunq; exponere solent per *Poma*. In hac significatione legitur ap. Hipp. l. 5. Epid. XV. 4. XXIII. 4. & l. 7. XL. 16. l. de int. aff. XXIIX. 3. 9. XLV. 2. 18. Gal. l. 7. M. Med. c. 6. Jung. J. Alex. in Annot. ad h. l. Adde Mercur. l. 2. V. L. c. 3. & 6

Oporice, ὀπωρικὴ, nomen medicamenti est ex fructibus compositi. Fit ad dysentericos, stomachiq; vitia in congio musti albi lento vapore decoctis malis cotoneis quinqs cum suis seminibus, Punicis totidem, sorborum sextario, & pari mensura ejus, quod Rhun Syriacon vocant, croci semuncia, coquitur usq; ad crassitudinem mellis. Hæc ex Plinij l. 24. H. N. cap. 14. fin. refert Gorr. Gal. vocavit διὰ ὀπωρῶν eandem ferè descriptionem ponens, l. 8. de C. M. S. L. c. 3

Oportet, χρὴ, δεῖ. Ejus significatio ex Grammaticis nota. Vocabulum verò notatu dignissimum, & frequentissimum in Medicina quà Medicis, quà ægris. Vid. Diet. n. 177. ubi Medicorum *Oportet* explicat. Ægrorum *oportet* consistit in obsequio ergà Medicos, & tolerantia. Vide *Obedientia*. Helmontius restrinxit ad *Necessarium* quo vitæ mediæ qualitates remanent intransmutatis, & propterea vocavit *Magnum oportet*; tract. h. tit. n. 10. *Magnum oportet* est tribulus, & spina terræ, in vita media hominis, de quo in sign. tr. Explic. vocab. Helmont. in fine operum.

Opos, ὀπὸς, Latinè *Succus*, præsertim Plantarum crudus, sive expressus, sive sponte manans vocatur, Gal. l. 1. de S. F. c. 36. fin. Idem ferè, quod χυλὸς, vel χυμὸς, l. 5. de tit. c. 1. & l. 9. in proœm. ad quæ loca vide J. Alex. in Annot. Strictè verò dicitur & κατ' ἐξοχὴν de Silphij, vel Laseris succo, ex Hipp. l. 2. de morb. XXXIX. 12. 24. Aliquando tamen addidit ipse σίλφιον, vide loca apud Foes. p. 458. Quid sit ὀπὸς Κυρηναϊκὸς, *succus Cyrenaicus*, vide apud Rhod. ad Scrib. n. 67. Lang. lib. 1. ep. 62. Vide *Succus*.

Oppango, ἐγχρίμπτω. Vide *Enchrimto*.

* Oppilatio, ἔμφραξις, στέγνωσις, idem quod *Obstructio*, & quidem arcta, notante Rhodio in Lexic. Scribon. & Barthij l. 40. Adversi c. 4. Helm. de Lithias. c. 6. n. 12. Hinc & *Oppilativus*, idem quod *Obstruens*, *Obstipans*, στεγνωτικὸς, diciturq; de medicamentis, Ruland. & Johns. in Lex.

Opple-

Oppletio, idem quod *Repletio*, *Impletio*; πλήρωσις. Vide *Impletio*.

Opportunitas, καιρὸς, εὐκαιρία. Vide *Caros*.

Oppressio, θλίψις, κατάθλιψις, idem ferè, quod *Compressio*. Vide *Compressio*. Dicitur de Cordis, & præcordiorum anxietate in febribus ardentibus, & sanguinis turgescentis, vel coagulativè impedito per pulmones, & cor transitu. Foreſt. l.7. obſ.21. Schol. & 30. Schol.

Oprimelchiolum Paracelſo dicitur omnis fumus ex ære, l.2. de Tart, tr.2. cap.2. in Not. & fragm. ad h.l.

Opsarion, ὀψάριον, ſignificat *piſciculum*, de quo vocabulo vid. Lind. Ex. XVI. §. 162. ſeq. ὀψαρίδιον, *parvus piſciculus*, Lang. lib.1. ep. 59.

Opsigonos, ὀψίγονος, *ſerò natus*. Epitheton *dentium molarium* noviſſimorum, qui jam adultis naſcuntur, κραντῆρες, & σωφρονιστῆρες, etiam dictorum Gorr.. Vide *Cranter*.

Opsis, ὄψις, apud Hipp. ſumitur pro ipſo *oculo*, uti patet ex libello περὶ ὄψιος, & lib. 2 Prorrh. XXIIX. 23. 27. 28. &c. Vide Foeſ. pag. 474. Aliàs dicitur de ipſo ſenſu videndi, ſive *Viſu*, qui meritò inter ſenſus quinque externos palmam ſibi vendicat, ob celerrimam perceptionem etiam ad loca maximè diſtantia pertingentem, & ſub ſpecie ſubtiliſſima comprehendentem, cujus deſcriptionem, & modum vide in Phyſiologicis, præſertim etiam apud Willis An. Brur. P.1. item novam *Viſionis* Theoriam tradidit aliàs Regiæ Societ. Anglic. Socius, Wilhelm. Briggs, uti patet ex Act. Erudit. Lipſ. 1683. Significat quoque apud Hipp. ὄψις externam *faciem*, ſive formam totius corporis, v. g. ægrorum, quæ varia habetur, 4. de R. V. I. A. t. 53. unde & oſtentationem notat, 3. de artic. t. 27. Lat. quoq; *Viſio* pro *Apparentia* accipitur. Hinc deſcribitur, quòd *Viſio* ſit ſupernaturalis ſpirituum apparitio, hominum oculis quodammodo conſpicua, Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

Ors metallium, id eſt, *Argentum vivum*, Rul. & Johnſ.

Opsomones, ὀψομανὴς, dicitur, qui aliquo cibi genere ad inſaniam uſq; delectatur, Lind. Ex. XVI. §. 161

Opson, ὄψον, *Opſonium*, perperam *Obſonium*, generaliter denotat omne id, quod præter panem, & vinum menſis imponi ſolitum eſt, Athenæus l.7. reſtrinxit ad omnia igne cocta; ſed J. Alex. dari quoq; multa cruda *obſonia* aſſeruit. Hodieq; ſtrictior ſignificatio uſitatiòr videtur, qua dicuntur *Opſonia* Illorum pleraque quorum ratio conjunctas patitur cum alimento medicamenti vires. Plura vide apud d. Alex. l.1 c.8 Sal. cap. 1. ſeq. *Ars parandi ritè Obſonia* vocatur *Obſonatrix*, Gr. ὀψαρτυτική, eidem d. l. pertinet ad *Coquinariam*. Meminit τῶ ὄψον quoq; Hipp. l. de morb. mul. LXIII. 37. XCI. 13. 14. Jung. Foeſ. Oec. p. 475

Optesis, ὄπτησις. Vide *Aſſatio*. Hinc ὀπτὸς, *aſſus*, Rul. Calor excedens temperiem ad uſtivam dicitur *Opteſis*, Th. Ch. Vol. V. p. 433. Vide & Vol. IV. p. 395

* Opticos, ὀπτικὸς, *Viſorius*, ſive *Viſum* pertinens, & conferens. Ita Nervi *Optici*, ſpiritus *Optici*, ſive *Viſorii*, paſſim apud Medicos veteres, & recentiores leguntur. *Optica* quoq; dicitur pars Mathematicæ ſcientiæ, unde ὀπτικοὶ λόγοι, ὀπτικαὶ ὑποθέσεις, leguntur apud C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 551. 757. ſeq. *Optica* medicamenta vocantur, quæ oculis, & viſui conferunt. *Opticarum* pilularum meminit Lang. l.3. ep.1. c.8

Opus, ἔργον, vide *Ergon*. *Opera Chymica* dicuntur vel Labores, vel Effectus, qui prodeunt ex laboribus. *Opus trium dierum* quid vocetur, vide in Th. Ch. Vol. II. p.43. *Opus* mulierum & puerorum, Vol. III. p.39. & Vol. IV p. 818. & 894. *Opus* Veris, Æſtatis, Autumni, Hyemis p.13. 17. &c. Vol. III.

Ora, ὤρα. idem quod φροντὶς, vel μελέτη, *curam* ſignificat, Gal. in expl. voc. Hippocr. C. Hofm. com. in Gal. de U. P n. 294. Unde ὠρέω *curam gero*, Gal. d. l. Gorr & Erotian. Onom. p. 124. e.

Ora, Lat. Græcè dicitur ἐσχατιὰ, & notat extremitatem uniuscujuſque rei. Ita *ora* ulceris, h.e. ejus extremitas, legitur apud Scrib. Larg. n. 240. Vide Rhod. in Lex. Scrib

Oraculum, χρησμὸς, referri poteſt inter inſomnia, & deſcribitur, quòd ſit ea viſio, quâm ſuperi ad aliquid agendum, vel evitandum denunciant, Caſp. Rejes C. El. q. 37. n.3.

Orale, id eſt, *vas*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Oratio, λόγος, idem quod *Sermo*, λαλιά; *Locutio*. Vide ſuprà *Lalia*. *Locutio*. Eſt autem breviter compoſitio nominum (ſubintellige, verborum) Gal. l. de ſophiſm in verbo conting. c.3. *Oratio* animi ſenſum aperit, & tantum non eſt animi interpres, com. 2. de Humor. t.3. Hinc debet eſſe moderata, quæ dilucidítatem efficit, c.3. de artic. t.55. cum *orationis* virtus ſit perſpicuitas; vitium verò obſcuritas, 4. de R. V. I. A t.18

Orbiculare epitheton eſt oſſiculi quarti auditus. Vide *Cochlear*.

Orbiculus, σφαιρίον, κυκλίσκιον, æquivocum eſt, diverſiſque rebus tribuitur. Ita *orbiculi* in machinis dicuntur, qui ſtruuntur ad trochlearum

cum motionem, quæ per se sunt immobiles, & collocantur in medio earum, Oribaſ. de machin. c.4. *Orbiculi* quoque idem ſunt, quod *Rotulæ* in Offic. Weker. Ant. Gen. l.1. c.41. *Orbiculi* etiam vocantur particulæ catenarum, Eph. N.C. Ann. III. obſ. 141

ORBIS, σφαῖρα, κύκλος, etiam homonymon eſt vocabulum, varijsq; rebus tribuitur. Vel enim notat figuram circularem, & ita idem eſt, quod *Circulus*, κύκλος. Vide *Circulus*. Qua de cauſsa etiam tribuitur non ſolùm partibus corporis rotundis: ita *Oculi* dicuntur *Orbes*, teſte Keuch. in not. ad Samonic. pag. 231. ſed & totus *Mundus* dicitur *Orbis*, qui Græcè κόσμος, vide *Coſmos*; & in ſpecie *Orbis terrarum*. Vel eſt etiam nomen piſcis marini, ob rotunditatem globoſam *Orbis* dicti, duriſſimi, cujus hiſtoria cum ſpeciebus, & uſu traditur ab Aldrov. l. 4. de piſc. c. 15. Et egregiam *Orbis ſcutati* figuram exhibet Chiocc. in Muſ. Calceol. ſ. 1. p. 90. 91

ORCA, ὄρκη, nomen piſcis cetacei marini Delphino ſimilis apud Rondel. & Aldrov. l. 1. de cetis c. 6

ORCHEA, ὄρχεα, idem quod ὄσχεος, h.e. *ſcrotum*, Gal. in exp. voc. Hipp. ubi tamen quidam codices legunt ὄρχεος, Gorr. Nobis mendoſa hæc lectio videtur. Vide *Oſcheos*.

ORCHILUS, ὀρχίλος, idem quod τροχίλος, nomen avis, alias *Regulus* dictæ, de qua lit. RE. Aldrov. l. 17. Ornithol. c. 1

ORCHIS, ὄρχις, dicitur Lat. *Teſtis*, vel *Teſticulus*, corpus glandulosum, molle, album, teres, generationis pars organica, in plurali ὄρχεις, *teſticuli*. Loca ubi Hipp. uſus hoc vocabulo, vide apud Foeſ. p. 464. Eorum verò accuratam deſcriptionem, & uſum vide in ſcriptis Anatomicis, & inter hos Barthol. l. 1. c. 22 & in ſexu fœminino c. 26. Vide ſuprà *Didymi*, & paulò inferius *Ovarium*.

ORCHOS, ὄρχος, idem quod ταρσός, ὄρχοι, à quibusdam dicuntur extremi palpebrarum ambitus, unde excreſcunt cilia. At ὄρχοι, plantæ ordine poſitæ, ſive *Plantarum ordo*.

ORCHOTOMUS, ὀρχοτόμος dicitur, qui teſticulos exſcindit, uno verbo *Caſtrator*, quamvis & ad *Herniotomos* referatur. Vide *Caſtratio*.

ORCUS, ᾅδης, idem quod *Infernus*, propriè locus damnatorum, cujus ſignificatio ad forum Theologicum ſpectat. Ignis quoq; ſubterraneusque, quem in medio terræ copioſiſſimum æſtuantiſſimumq; nonnulli credunt exiſtere, vocatur *Orcus*, vel *Barathrum*, Th. Chym. Vol. V. p. 333 *Divinum in morbis*, ab Hipp. excogitatum *Orcum Platonis*, vel *Plutonis* appellare non veretur Helm. tr. de Ideis morbos n. 26. De *Orco Orphei*, *Hermetis*, ſictitiis, lege judicium Libav. T. IV. Op. p. 141

ORDEUM, κριθὴ, ponitur ſine aſpiratione pro *Hordeum* paſſim apud antiquos Authores. Vide Rhod. in Lex. Scribon. & Indicem Galeni Frobenian.

* ORDINATUS, τεταγμένος, epitheton *pulſus*, qui pari ſemper numero paribus partibus, & ſtatis ictus ſuos ſervat periodis, Gal. de pulſ. ad tyron. c. 6

ORDO, τάξις. Hujus vocabuli ſignificatio aliunde nota. Quemadmodum verò *Ordo* meritò admirandus eſt in natura, & rebus naturalibus; ita quoq; Medicis in ſuis actionibus, & ſermonibus curæ cordique eſſe debet, quamvis notaverit Gal. veteres orationis *ordinem* neglexiſſe, c. 1 de fract. t. 1. & c. 1. de ijs, q. in med. t. 7. Hodieque verò Doctores magis ſunt ſolliciti de *ordine* ſervando in tractanda, & docenda Medicina. Hinc & Rolf. non dubitavit, ſcripta ſua titulo *Ordinis*, ac *Methodi* inſignire. Quantum in Chymicis ſitum ſit in obſervatione *ordinis*, paſſim inculcatur in eorum ſcriptis. Quære in Indice Th. Chym. per Vol. I. IV. V. & VI.

OREITYPIÉ, ὀρειτυπίη, *montanus labor*, unde ὀρειτύποι dicuntur, qui ex montibus ligna, lapides, & id genus alia in urbes deferunt. Occurrit apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 17 Vide Gal. in comm. ad h. l.

* OREXIS, ὄρεξις. Vide *Appetitus*. A Paracelſo, & Helmontio *Orexis* ſumitur pro *Ardore Stomachi* paſſim in ſcriptis eorum; quæ loca quærantur in Indicibus. Nobis enim non licet omnia compilare, nec libet.

ORGANON, ὄργανον. Vide *Inſtrumentum*.

ORGANOPOEOTICA eſt ars, bellicorum inſtrumentorum inventrix, Dorn. Rul. & Johnſ.

ORGAO, *Orgaſmos*, ὀργάω, ὀργασμὸς, latinè, *Turgeo*, *Turgeſcentia*, *Turgentia*. Emphatica ſanè vocabula apud Hipp. quorum propria ſignificatio eſt, ardenter appetere coitum, & deſiderio libidinis incendi, ubi ſemen turgens excretionem ſuam deſiderat, & urget. Quam ſignificationem poſteà tranſtulit Hipp. & cum hoc ejusdem diſcipuli ad humores excrementitios, ſuperfluos & præternaturales, qui in corpore, vel hinc inde agitati, vel efferveſcentes, & p. n. fermentati, ſui excretionem poſtulant. Hinc pravus humorum motus, & impetus cum ſtimulo excretionis dicitur *Orgaſmus*. Verbo uſus eſt Hipp. 1. aph. 22. & 4. aphor. 1. 10. Vide Gal. comm. ad h. l. Adde Foeſ. Oec. pag. 459 Diet. n. 624. Lind. Ex VII §. 48. J. Alex. Not. in Gal. l. 11. M.M c. 15. & in l. 8. de C.M.S.L. c. 3 Exerc. noſtras de Remoris purgat. Diſp. II. §. 31 & Diſp. V. §. 27

ORGIA,

ORGIA, ὄργια, Hippocrati idem sunt, quod *μυστήρια*, *arcana*, *mysteria*; uti patet ex Lege illius in fine, & in orat. Thessali filij ad Athen. n.144. Vide Erot. Onom. p.85.f. & Foes. pag. 460

ORGE, ὀργή, vide *Ira*:

ORGILOS, ὀργίλος, idem quod ὀξύθυμος, dicitur is, qui est *præcipitis iræ*, & acerbæ, qui levissima de caussa in iracundiam acerbam fertur, ob rationis imbecillitatem. Legitur apud Hipp. l.1. Epid. s.2. t. 78. Foes. p.461. J. Alex. l.3. Salubr. c.3

ORICHALCUM, ὀρείχαλκον, ὀρίχαλκον, ὀρείχαλκος: Vide *Aurichalcum*. Dicitur æs Cadmia fossili tinctum, facticium. An tale unquam fuerit nativum, & fossile, certò non constat, Gorr. Libav. *Oricalcum* ex ære, cadmia fornacum, lapide calaminari, & calaemo fieri, scripsit, S.A.Ch. l.7. c.14. ubi etiam statuit *nativum*, quod est æs citrinum in Funduribus inter Mexicum, & Dariem Americæ fodinas repertum. *Orichalcum nobile* parari ex argento, cupro, lapide calaminari, addito sæpius vitro, vel etiam magnesia, docet idem Tom.III. p.204 seq. *Orichalcea fila* leguntur apud Rul. in Lex. Junge Jac. le Mort Metallurg. contract. p.271

ORICIA epitheton Terebinthi, ab *Orico*, civitate Epiri, juxta quam nascitur Terebinthus, Keuchen. ad Sammon. p. 214

ORICILLA, pro *Auricilla*, quemadmodum & *Ores* antiquè pro *Aures*.

* ORICULARIS, *Oricularius*, pro *Auricularis* dicitur de *Clystere*, de *Specillo*, apud Celsum, l.7. c.26. & 30. l.5. c.28. & l.6. c.18. Rhod. ad Scrib. n.39. Keuch. d.l. p. 87

ORIENS, ἀνατέλλων, ἀνατολή, propriè dicitur de loco, vel plaga cœli, in qua Sol oritur, & suprà Horizontem ascendit: Cui opponitur *Occidens*, quamvis Helmont. negaverit, contrariè opponi tr. Natura contrar. neces. n. 38. *Oriens Microcosmi* est in Pyloro, Paracels. de Colica. *Oriens* quoq; Spagyricis dicitur Urina, Sal urinæ, item Vitriolum, Oleum rubrum, Rubinus, Masculus, Aries, quæ omnia sunt Ænigmata Spagyrica, Rul. & Johns.

ORIFICIUM, στόμα, ferè idem, quod *Os oris*, notatq; meatus extremitatem apertam: Ita duo *Orificia* in ventriculo dicuntur: unum *Stomachus*; Alterum *Pylorus*, Barth. l.1. Anat. c. 9. Ita vasorum naturalium, ut sunt venæ, arteriæ, extremitates apertæ dicuntur *Orificia*, quemadmodum & artificialium, passim in scriptis Medicis.

ORIGO, ἀρχή, idem quod *Initium*, *principium*. Vide *Initium*.

ORIOLUS, χλωρεύς, idem quod *Picus*, *nidum* *suspendens*, cujus descriptio legitur in Aldrov. l.12. Ornithl. c.39

ORION, ὠρίων, nomen proprium Deastri gentilis habiti pro filio Jovis, Neptuni, & Mercurij; de quo Poetæ fabulantur, ictu scorpij perijsse, cum Dianæ vim inferre conaretur, Keuchen. ad Sammonic. p. 265. Translatus deinde inter sidera, & mentio illius fit in sacris Literis. Hujus operationem in cadaver lupi esse, generare serpentes, finxit Paracels. de Pestilit. tr. 1

ORIONIUS, id est, *urinosus*. Dicitur de spiritu Urinæ, vel Sale Urinæ. Unde *Orionium Zwingeri* vocatur, quod est Tertius *Orionis* spiritus fixus, qui ex crassiore falsioreque parte lotij evocatur, Libav. S A.Ch. l. 8. c. 29

ORIX, sitibundæ Ægyptiæ feræ nomen, quæ mœsta, & quasi supplex Caniculæ ortum intuetur, & lackrymabunda illius æstum deprecari videtur, Lang. l. 2. ep. 2

ORIZEUM, idem quod *Aurum*. Hinc *Orizeum foliatum* aurum in tenuissimas bracteas malleo cusum. *Orizeum præcipitatum* est aurum in crocum suum redactum; adminiculo Croci Mercurij, Dorn. Rul. & Johns. *Orizeus liquor* Paracelso dicitur liquor ex auro præcipitato paratus, cujus descriptio habetur Paragraph. l.11. §. 3. & meminit ejus aliquoties alibi in illis libris. *Orizeus color*, est flavedo in oculis, aut urina, cujus etiam passim mentionem fecit Idem.

ORIZON, *æternitatis* (pro *Horizon*) est virtus supercœlestis, Dorn. in Dictionario Parac. Vide *Horizon*, ex Theophr. lib. 2. de vit. long. cap. 2

ORMS, i.e. *gallinæ*, Rul. & Johns.

ORNAMENTUM, κόσμος, dicitur de partium *pulchritudine*, quæ quandoq; obscuratur ab earum utilitate, Gal. l. 11. de U.P. c.13

ORNITHIAS, ὀρνιθίας, nomen venti *Aquilonaris* frigidi, verno tempore spirans, quando aves, & hirundines rursus adveniunt. Legitur ap. Hipp. l.7. Ep. II. 12. Foes. p. 462.

OROBION, ὀρόβιον, significare videtur *Ervi farinam* apud Hipp. l. 1 de morb. mul CXXIII.22. Apud Erotianum est adjectivum, & redditum per *ruffum*, aut æquale orobo, ἧλον ὀρόβιον, verruca *ruffa*, aut orobo similis. Onomact. pag. 84. d.

* OROBOEIDES, ὀροβοειδής, *orobo similis*, dicitur de sedimentis urinæ fulvi coloris, quæ hepatis colliquationem indicant, Gal. cap. 5. in 6 Ep. t.15. & 4. aph. 76. Foes. p.463

OROBO est *vitrum metallinum*, Dorn. Rul. & Johns.

OROGAMO est *Aurum*, Rul.

* OROS,

* Oros, ὄρος. Vide *Mons*. Dicitur & à quibusdam τὸ πεδίον, h. e. pars tota pedis superior, quàm alij πολυοστέον appellant, id est multorum ossium, Castell. Gorr.

Orphnodes, ὀρφνώδης, *tenebricosus*, ab ὄρφνη, *tenebræ*. Legitur apud Hipp. 3. prognost. t.30. & 33. Gal. c.4. in 6. Epid. t.4. Jung. Foes. p.464. Erot. p.79. c.

Orphus, ὄρφος, vel ὀρφὸς, vocatur piscis quidam, sive littoralis, sive marinus, cujus descriptionem, & usum in cibis vide in Aldrov. l.2. de pisc. c.11.

Orrhodeo, ὀῤῥωδέω, significat *metuo*, formido, & occurrit apud Hipp. l.2. Prorrh. XX.4. l.2. de fract. t.65. & f.3. t.17. l.1. de morb. XIII. 1. XCVI.24. Jung. Erot. On. p.83. a. & Foes. Oec. p.463. seq.

Orrhopissa, ὀῤῥόπισσα, quasi ὀῤῥὸς πίσσης, est *picis liquidæ serosum excrementum*, picis veluti serum. Hoc legitur apud Hipp. l. de Ulcer. IX.12. Vide Erot. p.28. f. Gorr. in def. Dicitur & πίσσανθος.

Orrhopygion, ὀῤῥοπύγιον, rectius ὀῤῥοπύγιον ultima pars spinæ, qua vertebræ desinunt. Manifestius in avibus, quàm in homine, Gorr. Illud in præpinguibus, & altilibus grandius redditum gulæ placuisse, & præsertim militum, testatur Bruyerin. de re cibar. l.15. c.18

Orrhos, ὀῤῥὸς, Lat. *Serum*, id est, aquosa portio lactis, & sanguinis. De illo Hipp. l.4 de morb. XXV.28. XXVI.9. de hoc Gal. l.5. de U. P. c.5. & alibi. *Serum* hoc sanguinis uti per se est ὄχημα, sive vehiculum; ita per accidens, & ex longiori mora degenerans fit excrementicium, & urinæ aliorumve liquidorum. excrementorum materia. Plura de *Sero sanguinis* vide in Schenkij tract. h. tit. item apud Willis de febrib. c.1. ubi & de *sero lactis* egregiè disseruit. *Serum* excrementicium etiam *Ichoris* nomine venit. Vide *Ichor*,

Orrhos, ὄῤῥος, in penult. acuto notata significat, vel ossis sacri extremum, ad caudam usque protensum; vel *Perinæum*, sive lineam subter penem medium scrotum intersecantem, per ταῦρον ad anum usq; tendentem, quæ & τέφμις dicitur ex Ruffo, Polluce, & Hesychio. Cast. Foes. p.463

* Orthocolon, ὀρθόκωλον, quasi *rectus articulus*, est articulationis vitium, quando ob durum aliquem tumorem musculi partem inflectentes non sequuntur, sed articulus perpetuò tenditur, nec inflecti potest, Gal. scripsit ὀρθόκωλον, 3. de art. t. 100. Verùm Foes. priorem lectionem approbat, quamvis C. Hofm. in suis Notis ἀνεκδότοις ad h.l. & posteriorem lectionem non penitus rejiciat, cum videatur esse argutior compositio, si τῇ ὀρθότητι apponatur ad latus τὸ κῶλον τῆς.

Orthodoron, ὀρθόδωρον, mensura est apud Græcos, qua rerum intervalla metiuntur. Est autem totum id spacium, quod inter primam palmæ partem, καρπὸν Græci dicunt, & extremum medium digitum interjacet. Sic enim Pollux, & Hesychius interpretantur. Continet autem digitos circiter undecim. Latinè *rectus palmus* dici potest, Gorr.

* Orthopnoea, ὀρθόπνοια, quasi *rectam spirationem* dixeris, est magna spirandi difficultas, ut non aliter ea fieri possit, quàm recta cervice, & thorace elato, quod etiam ijs accidit, qui velociter cucurrerunt. Qui sic affecti sunt, dicuntur ὀρθοπνοϊκοί, qui decumbentibus suffocationis periculum ob angustationem asperæ arteriæ imminet, vixq; erecta cervice efficiunt, dorso nulli rei innixo. Caussam hujus vide in *Asthma*. Meminit Hipp. lib.7. Epid. VI.6. Junge Gal. c.4. de R.V.I.A. t.21. & c.2. in 1. Prorrh. t.54. Foes. p.461. Qui inflammationem vel pulmonum, vel faucium quoque caussam agnoscunt, confundunt Peripneumoniam, aut Anginam cum *Orthopnœa*.

Orthos, *Rectus*, opponitur *Curvo*. Ita Vena recta legitur apud Hipp. 5. aph.68. Vide Diet. n.625. Vide *Rectus*.

Orthostaden, ὀρθοστάδην, adverbium apud Hipp. quod significat in *erectum stando*, sive more eorum, qui erecti stant: & dicitur vel de exactè sanis, qui stant, ambulant, suisq; negotijs præsentiam suam accommodant, Lind. Ex.XIII §.22. vel de leviter ægrotantibus, qui nondum decumbere coguntur: in qua significatione sumsisse videtur Hipp. l. 1. Epid. f. 1. t. 10. f.2. t.12. 22. 41. f.3. t.65. 66. Vide Gal. comm. ad locum primum Hipp. Verbum ὀρθοστατεῖν, *erectè stare*, occurrit l.2. Epid. f. II.93. Adverbium illud opponitur τοῖς κατακειμένοις, *decumbentibus*, vel *Clinicis*, de quibus suo loco.

Ortus apud latinos ambiguam obtinet significationem. Vel enim dicitur de Loco, ubi Sol, & sidera ascendunt suprà nostrum Horizontem. Et ita idem est, quod *Oriens*: de quo p. superius:. vel de motu ipso solis, & siderum, quando suprà Horizontem ascendunt, Gr. ἀνατολή, vel ἐπιτολή, Lind. Ex.XI §.178. vel idem est, quod Origo, initium, principium, *Generatio*, Gr. ἀρχή, γένεσις; de quibus etiam suis literis. Ita Helmont. tractatum inscripsit *Formarum ortus*; quem nonnulli modernorum imitantur, & *Morborum ortum* dicunt pro generatione. In opere Lapidis Philosophici *Ortus Solis Mysticus* dicitur, quando ex caligine, & nigredine paulatim

latim fit mutatio in albedinem. Libav. Tom II. Op. p. 142. 373.

Ortygometra, ὀρτυγομήτρα, q. d. *Coturnix grandior*, unde & vernaculè *Rex Coturnicum* vocatur, nomen avis, cujus descriptio habetur apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 23

Orvietanus, cognomen Agyrtæ, vel Circumforanei, aliàs *Hieronymus Ferrantes* dicti, qui inventione alicujus *Antidoti* singularis, vel Electuarij Alexipharmaci claruit contrà omnia venena. Is enim primus ausus fuit publico foro deglutire ignotum sibi quodlibet toxicum, teste Helmont. tr. Tumul. pestis §. Hippocrates redivivus. Vide & Rhod. ad Scrib. n. 134. Rolf. O. & MM. Sp. l. 11. s. 2. c. 8. Descriptio Electuarij legitur apud Schrod. l. 2. c. 51

Oruo, ὀρούω, i. e. ἰρύω, impetum facio & irrumpo. Legitur ap. Hipp. de mensibus sursum impetum facientibus, l. 1. de morb. mul. LXIX. 5. Vide Foes. p. 463

Oryza, ὄρυζα, de genere frugum est, mediocriter alit, & vim quandam adstringendi habet, qua ventrem modicè sistit. Vide Gal. l. 1. de A. F. c. 17. & l. 8. de S. Fac. §. *Oriza*. l. 8. de C. M. S. L. c. 4

* Os, Genit. *Oris*, Gr. στόμα, propriè duobus modis accipitur: primùm de eo spacio, quantum diducta labra patent: Deinde de toto illo spacio, quod dictis labris ad imas usque fauces interjacet, in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio, & tonsillæ duę continentur, quarum omnium partium una tunica est, etiam naribus communis. Hæc Gorr. & Castell. Est prima nutrimenti ad ventriculum via, & vocis instrumentum. Aperitur, & clauditur. Ejus descriptionem vide apud Barth. l. 3. Anat. c. 11 Et quidem multis? Qui, quid sit στόμα, vel *os*, nescit, *os* non habet, Diet. n. 791. *Oris sine lingua* perfectè loquentis descriptionem à Jacobo Roland. de Bellegad Gallicè, & à Carolo Reigero Latinè translatam, vide in Eph. N. C. Ann. III. p. 559. seq. *Oris tartarus*, qui dentibus adhæret, vocatur Paracelso, Paramir. l. 3. tr. 2. Porrò vocabulum *Oris* solet etiam transferri ad alia, & notat meatus vel cavitatis, vel vasis initium, & aditum, estq; idem, quod *Orificium*, *Ostium*. Ita *Os* ventriculi, vel stomachi apud Helmont. legitur tr. Tum. Pestis §. Proprietas pestis. *Os* uteri frequenter legitur apud Hipp. 5. aph. 46. l. 1 de morb. mul. LX. 2. l. 2. IX. 17. Foes. pag. 588 Rolf. de Part. Genit. P. II. c. 43. Ita & in artificialibus dicitur *Os* fornacis, *Os* vitri, *Os* spiritale, pro *Orificio*, Rul.

* Os, Gen. *Ossis*, ὀστέον, ὀστοῦν, pars corporis organica durissima, atque terrestris naturæ, cujus historiam, differentias, catalogum, prolixius vide in scriptis Anatomicis, Hipp. de *Ossium* natura. Gal. de *ossibus*. Specialiter etiam apud Barth. libell. 4 Anat. ubi integram ὀστεολογίαν proposuit. Junge & Foes. Oec. 464. seqq. Diet. 629. Inter *Ossa* unum peculiari nomine eminet, quod ἱερὸν, *sacrum*, vocatur, quòd sit omnium in spina maximum. Antiqui enim magnum *sacrum* vocarunt. A Galeno latè, & strictè sumtum: Latè, quatenus *Os coccygis*; Strictè pro ea saltem parte, quæ revera sacra est, h. e. magna, & lata, qua etiam cum *Osse Ilio* per synarthrosin conjungitur. Hujus descriptionem ulterius vide apud Barthol. d. l. cap. 15 *Ossa* in genere sunt totius corporis fundamenta, sustentacula, & munimenta, quodq; parietes, & trabes in domibus, in tentorijs pali; in navibus carinæ præstant, hoc in corporis humani fabrica *Ossium* præbet substantia, verbis Vesalii in Anat. *Ossa officinalia* lege apud Schrod. l. 2. c. 26 *Ossa* quoque pro amuletis collo appendisse, testatur Keuch. ad Samon p. 274. *Ossiculum* diminutivum est *os* parvulum, qualia sunt *ossicula*, in meatu auditorio, *ossiculum* in corde &c. *Ossa* emolliendi modum docuit Dionys. Papinus Reg. Societ. Angl. Socius & mentio fit in Act. Erud. Lips. 1682. De *Ossium* mollitie præternaturali, & flexilitate legatur stupenda observatio à D. Daniele Prottennio Medico Helsingorensi notata in Act. Hafn. Vol. III. obs. 24.

Oscealis, rectius *Oschealis* ab *Oschion*, dicitur *Hernia scroti*, Galeat. de S. Sophia ad Rhas. l. 9. c. 89. fol. m. 83. b.

Oscedo, ἄφθαι, idem quod *Aphthæ*, vide suprà lit. A. Keuchen. d. l. p. 142

Oscheon, ὄσχεον, ὄσχεος, ὄσχη, *scrotum* significat. Est *bursa* vel marsupium, testes continens multis rugis præditum, in infima parte lineam habens secundum longitudinem excurrentem, quæ sutura vocatur. Vide Barthol. l. 1 Anat. c. 21. Rolf. de part. genit. P. 1. c. 14. Dicitur & *scortum*. Loca Hipp. vide apud Foes. p. 465. Inde dicta est *Oscheocele*, ὀσχεοκήλη, *Hernia scroti*, in quæ ob rupturam, aut læsionem aliquam intestinum, aut omentum in scrotum delabitur. Lind. Ex. IV. §. 15. ὄσχεα quoque dictos fuisse palmites vitium botris onustas, quas in festo Scirados Palladis Atheniensium ephebi detulerunt, testatur Lang. l. 1. ep. 58

Oscillatorius *motus* dicitur apud Borellum de motu animal. part. 2. qui in horologijs rotarum motum dirigit, regulat, ac contemperat æquitemporaneis itibus, ac reditibus suis. Et talem quoq; locum habere existimat in sanguine per aerem inspiratum æqualibus portionibus illi commistum, elasticitate sua spirituum motum regulantem, & moderantem, quod tamen negare

gare non dubitat celeberr. D.D. Bohn. in Circulo Anatomico Phys. Progymn. IV. p.m.68

* Oscitatio, χάσμη. Vide *Chasme*.

* Osculum æquivocum est. Vel enim diminutivum est ab *ore*, Gr. σόμιον. Ita *Oscula vasorum*, i. e. extrema orificia arteriarum, & venarum sæpè leguntur in scriptis Medicis. Vel significat impressionem labiorum in alterius vel os, vel frontem, vel aliam corporis partem. Dicitur & *Basium*, *Suavium*, φίλημα, estque symbolum amoris. Tale *Osculum* fieri aliquando caussam contagij Venerei, sive morbi Gallici, demonstravit Forest. l.32. obs. 2. in Schol.

Oseus Paracelso dicitur *Scrotum*, in quo testiculi continentur l. de Ulceribus c. 54. & passim alibi, in libris de Tartaro. Fragment. ad h.l. Hauddubiè corruptum vocabulum à Græco ὄσχεος.

Osis, ὦσις, dicitur *pulsio*, impulsio; *trusio*, idem quod ὤθησις. Usurpatur ab Hipp. de vertebræ propulsione introrsum facta, quæ fit caussa anginæ 3. aph.26. & l.2. Epid. Vide Diet. n.948. Sumitur etiam aliquando pro *expulsione*. Hinc nonnulli ὦσιν tribuerunt purgantibus, quod expellendo operentur, v. g. Joubertus in Paradoxis, uti videre est in Disp. nostra de Purgationis modo, ac vijs ad alvum addita Remoris Purgationis th.5. & 10. seq.

Osme, ὀσμὴ, idem quod ὀδμή. Vide *Odor*.

Osoror, id e. *Opium*, Ruland. & Johns. in Lex.

Osphresis, ὄσφρησις. Vide *Odoratus*.

Osprion, ὄσπριον, idem quod δημορτεῖον, *legumen*, *Cereale*, Hipp. 4. de R.V.I.A. t.92. Gal. l.7. M.M. c.6. Vide J. Alex. in not. ad h.l. Strictè tamen ὄσπριον significare *fabam*, ceu primarium inter legumina ex Athenæo, & Clemente Alexandrino, notarunt Mercur. l.3. V.L. c.5. Foes. Oec. p.461

Osphys, ὀσφὺς. Vide *Lumbus*.

Ossa *paralleli* est universale medicamentum in podagra, Dorn. Rul. & Johns.

Ossiculum. Vide *Os*, Gen. *ossis*.

Ossifraga, *Ossifragus*, primùm est nomen avis ferè ad Aquilas pertinentis, ita dictæ, quòd ossa ex alto in rupes demissa frangat, Gr. φήνης, & φήνη, vocatur, cujus descriptio habetur cum usu in Medicina apud Aldrov. l.2. Ornithol. c.11 Deinde est nomen Lapidis, qui alias *Osteocolla* appellatur. Vide hoc vocabulum paulò inferius.

Ostagra, ὀστάγρα, instrumentum Chirurgicum, quo ossa vel attolluntur, vel deprimuntur, vel omninò loco moventur, Gorr. Gal. l.6 M.M. c.6

Osteocolla, ὀστεοκόλλα, dicitur lapis fixissimus, albo cinereove colore ossis figuram referens. Dicitur *lapis Ossifragus*, quia celebratur ad ossa citò glutinanda. Usus internus & externus. Legatur Schrod. l.3. c. 8. n. 15. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Valdè ejus virtutem commendat quoq; Helmont. tr. Confirmatur morb. sed. in an. sensit. n.17. circà fin. item tr. Adir. præclus. ad condum. n. 12. Videatur etiam de ejus viribus, usu & abusu Hildan. Cent. 1. Observ. 90. 91 Cent. 3. Obs. 90. Cent. 5. obs. 86. De cujus origine, loco, & natura historiam tradidit Joh. Christoph. Becmannus in Epistola ad Henr. Oldenburgium, quæ habetur in hujus Act. Philos. Ann. 1628. mens. Septembr.

* Osteocopos, *Ostocopos*, ὀστεοκόπος, ὀστοκόπος, *lassitudinis species* est, in qua partes, quæ in alto corpore sunt positæ, ut musculi circa ossa positi, & tendines ossibus adhærentes ex nimio motu contusionis, vel inflammationis sensum habent; unde ex penitiore sensu intimarum partium videtur, quod circa ossa molestia, & affectio hæreat. Hipp. 4. de R.V.I.A. t.2. Gal. l.3 de San. tu. c.5. l.2. de sympt. causs. cap.5. Add. Foes. p.464. Lang. l. 1. ep. 2. & l. 2. ep. 14. ubi ostendit, esse symptoma singulare Luis Venereæ, id quod & Castellus notavit, Keuchen. ad Sommonic. p.268. ubi & *Hostocopos* in libro avito legi monuit. Scorbuti quoq; symptoma esse, docet experientia.

Osteologia, ὀστεολογία, h. e. doctrina, vel *tractatio de ossibus*.

Osteon. *Ossum*, ὀστέον, ὀστοῦν. Vide *Os*.

Ostracitis, ὀστρακῖτις, species Cadmiæ factitiæ, quæ in fornacum locis humilioribus ex crassa materia fit, & superficie testam repræsentat, Gorr. Vide *Cadmia*.

* Ostracodermon, ὀστρακόδερμον, dicitur omne animal, cui pro cute testa est, Gal. l.1. de A.F. c.1. & l.3. c.33. Lat. *Testaceum*; aut, cum Scaligero, *Testicorium*, Lind. Ex.V. §. 41. *Testaceorum* omnium species descriptas cum usu vide Aldr. l.3. de Exanguibus h. tit.

Ostracon, ὄστρακον, significat *testam figulinam*, cujus usus etiam est in Medicina, præsertim ad fotum, Hipp. l.2. de morb. XLIV. 17. l. de nat. mul. XXIX. 194. 204. Hinc vasa ὀστράκινα, ἢ ὀστρακινα, *testacea*, vel *figulina* vocantur, Hipp. d.l. CI. 12. l. 2. de morb. mul. LXXII. 14. Vide & Gal. l.9. de S. F. §. *Ostracon*.

Ostrea, *Ostreum*. ὄστρεον, (non ὄστρειον; quod idem est, cum ὀστρακοδέρμῳ, sive Testaceo, Lind. d. l.) est species Animalis Testacei, estque *Concha marina*; ex genere rotundarum. Harum usus hodieque adhuc viget in mensis lautioribus. Olim in principio cœnæ fuisse

adhibi-

adhibitas testatur Mercurial. l. 4. V. L. c. 11. Earum prolixiorem descriptionem cum usu in cibis vide apud Aldrov. l. 3. de Exanguibus c. 66. seq. Schrod. l. 3. cl. 3. n. 85. Rolf. O. & M. M. Sp. 1. 14. s. 1. c. 14. *Ostrei* Anatomen accuratam tradidit Willis. tract. An. Brut. p. I. c. 3. *Ostreas* sine capite vivere, ex Plinio notavit C. Rejes C. El. q. 31. n. 7

Ostrites, idem, quod *Osteocolla*, teste Schroder. alleg. ibidem loco.

Ostritium, *Ostrutium*, nomen est Herbæ, de qua videantur Botanici. *Ostritij* verò *Mineralis* quoque meminit Parac. l. 8. de cur morb. Gall. c. 1 in cura Lubrica, quamvis non explicet, quid intelligat per illud.

Ostun. ὀστοῦν, idem, quod ὀστέον. Vide *Os*.

Ota ὦτα, *Aures*. Sing. οὖς, *Auris*. Vide *Aures*.

* Otalgia, ὠταλγία, generaliter dicitur omnis *Dolor aurium*; strictè verò is, qui in profundo meatus auditorij percipitur. Gal. l. 2. M. M. c. 8. & c. 3. in prognost. t. 13

Oteile, ὠτειλὴ, apud Hippocr. significat, & *vulnus*, & *cicatricem*, notante Gal. Usurpavit Hipp. 1. de artic. t. 44. 45. & 56. (vide Gal. in comm. ad hæc loca) l. de cap. vuln. XIX. 3. Adde Foes. p. 694

* Otenchytes, ὠτεγχύτης, *Sypho auricularis*, dicitur instrumentum Chirurgicum, vel *specillum* quo aliquid in aures infunditur. Celsus *strigilem* vocat, l. 6. cap. 7. ubi Foes. mavult legi, striglen. Aliàs, & *Clysteres auriculares* vocantur ὠτεγχύται Galen. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Vide Foes. p. 693. Rhod. ad Scribon n. 39. Scultet. Arm. Chirurg. part. I. Tab. XIII. fig. 3

Othani est *Mercurius philosophorum*. Rul. in Lex.

Othone, ὀθόνη, *linteum*, & ὀθόνιον, panniculum vel *fasciam è linteo factam* significat. Hoc legitur apud Theophrast. l. 7. Hist. plant c. 3. circà finem. Jungatur si extrà oleas vagari libet, B. D. Henr. Mulleri Meditat. passional. 92

Oticos, ὠτικὸς, dicitur de eo, quod ad aures pertinet v. g. ὠτικὸς κλυστὴρ, Clyster *auricularis*, ὠτικὸν φάρμακον, medicamentum *auriculare*, Gorræus. De Medicamentis *Oticis* egregiè quoq; disseruit Junken Chym. Exp. Cur. part. II. sect. 1 c. 9. p. 560. seq.

Otites, ὠτίτης, epitheton digiti proximi minimo, qui *Auricularis* dicitur. Gorr.

Otis, ὠτὶς, etiam apud Xenoph. per o. ὀτὶς scribi, testatur Gal. Est nomen avis in Thracia & Macedonia frequentis, quæ aliàs *Gradipes*, & *Avis tarda* vocatur, ejusq; descriptio cum usu habetur in Aldrov. l. 13 Ornithol. c. 12. Meminit & Hippocr. vetando ejus usum in Epilepsia l. de morb. sacr. II. 14 Jung. Erot. Onom. p. 82. cap. Foes. Oecon. p. 694. De *Otidis* interaneis accuratè descriptis legi etiam poterit in pæonis, & pythagoræ Exercit. Anatomico-Medicis Exerc. 44. epistola posterior, & prior Ex. 45

Otorrhytos, ὠτόῤῥυτος, dicitur Hippoc. cui aures fluxione, & destillatione rentantur. l. 6. Epid s. 1. t. 3. Linden. verò legit ὠτόῤῥυπος à ῥύπος, sordes. Utraq; lectio convenit.

Otus, ὠτὸς, avis dicitur Noctuæ similis, pinnulas circà aures habens. Dicitur & *Asio*: Descriptionem, & usum vide apud Aldrov. lib. 8. Ornithol. c. 3. ex Aristot. l. 8. H. A. c. 12

† Ova medica. Cucurbitæ stricti oris à forma ovali, Merc. l. 2. cap. 2.

Ovarium terminus est recens Anatomicus, significans congeriem globulorum, vel vesicularum, liquorem seminalem continentium, in testiculis muliebribus, hodieq; à Kerkringio, Stenone & alijs inventorum, ita ut elixa etiam illa *ova* condensentur ad vitelli similitudinem. An verò ova illa constituant τὸ κύημα, sive conceptum, & à semine masculo fœcundentur, & actuentur? & an hoc in ipsa uteri cavitate, an verò in Tubis, aut harum alterutra fiat? adhuc valdè controversum est, nec est hujus loci, nec instituti, ventilare. Vide Barthol. l. 1. Anat. c. 26

Oviductus idem, quod *Tuba Fallopij*, canalis ab ovario ad uteri fundum excurrens, per quem τὸ κύημα, sive ovulum transit in cavitatem uteri. Vide *Tuba*.

Oviparum, ὠοτόκον, est epitheton animalis, quod ad propagandam speciem suam ova gignit & excludit, ad differentiam *Viviparorum*, de quo vocab. vide infrà suo loco, quamvis natura aliquando etiam extraordinariè aliquid præstet: Imò secundum recentiorum opinionem sano sensu omnia *Ovipara* etiam dici posse suprà in voc. *Oon* indicavimus.

Ovis, ὄϊς, πρόβατον. Vide *Ois*.

Ovum, ὠὸν. Vide *Oon*. Quibus addi debet, quod *Ovum philosophicum* quoque dicatur instrumentum sublimatorium, pro sublimatione Mercurij, cujus figura exhibetur in Frid. Hofm. Clav. ad Schroder. p. m. 317. ubi scripsit, lapides etiam quosdam in Hassia repertos, minera Martiali scatentes, & aeri humido expositos in sal Vitriolinum abeuntes, vocari *Ova philosophica*. *Ovum* dicitur etiam *Cephalalgia*, vel *Capitis dolor*. Valesc. de Tar. Philon. pharmac. l. 1. c. 7. ex Avicenna.

Oxalme, ὀξάλμη, *mistura ex aceto*, & *sale* parata, cujus meminit Dioscor l. 5. c. 23. Gal. l. 14. M. M. c. 3. Vocatur & *Muria acida*, ejusq; descriptio, & virtus legi poterit in Th. Chym. Vol. I. p. 608. ubi ridiculum, quod inter

medicamenta Chymica referatur, cum quilibet Corydon parare possit hanc misturam. Est conditura Brassicæ, Foreft. l. 4. Chirurg. Obs. 3. Schol.

Oxelæon, ὀξέλαιον, dicitur *compositio ex aceto, & oleo*, apud Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 7 & l. 3. c. 2. Vid. Forest. d. l. 6 O. 39 Schol. Sed & intrinsecè sumitur pro conditura quadam, l. 2. de Al. Fac. c 33. Jul. Alex. in comm. ad h. l.

Oxines, ὀξίνης, Vinum dicitur, quod coacuit aliquatenus, non tamen perfectè in acetum conversum est, Latinè *Vappa*. Linden. Exerc. X. §. 150

Oxos, ὄξος, vide *Acetum*. Significat & *vinum acidum*, notante C. Hofmann. l. 3. V. I. c. 9. & 10. I nd. d. l. §. 101

Oxybaphon, ὀξύβαφον, idem, quod *Acetabulum* κοτύλη, nomen mensuræ. Vide *Acetabulum*, *Cotyle*. C. Hofm. d. l. 1. c. 31

Oxycholia, ὀξυχολία, ὀξύχολος, idem, quod ὀξυθυμία, de quo p. p. vide *Oxythymia*.

* Oxycraton, ὀξύκρατον, Latin. *Posca*, est compositio ex aqua, & aceto. Gal. l. 1. de S. F. c. 29. cujus miscendi, & componendi ratio pro varia intentione diversa esse solet. Rhod. ad Scrib n. 46

Oxycroceum dicitur Emplastrum quoddam, cujus gemina descriptio habetur in Dispensatorio Augustano: una cum Croco & aceto: altera sine illo. De ejus usu & abusu vide Hildan. Cent. 4. Obs. 99. 100. ubi etiam Emplastrum Diabolicum vocasse Vigonem, notavit.

* Oxyderces, *Oxydercicus*, ξυδέρκης, ὀξυδορκικός, i. e. *visus aciem promovens*. Dicitur de medicamentis, quæ oculos, nullo quidem sensibili affectu præditos, malè tamen munere suo fungentes, corrigunt, & in integrum restituunt. Gal. l. 5. de S. Fac. c. 23. Pertinent ad Ophthalmica.

* Oxygala, ὀξύγαλα, *lac acidum*, de quo legatur Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 16. Linden. Ex. XVI. §. 121. seq.

Oxygaron, ὀξύγαρον, *garum acidum*, h. e. garum cum aceto mixtum, species embammatis vel intinctus, opsonij loco, ad pisces olim adhibiti, quemadmodum *Oxelæogarum*, ὀξελαιόγαρον dictum fuit, quando una cum aceto, & oleum admiscebatur. Gorr. Jul. Alexandr. l. 18. Sal. c. 16. *Oxygarum purgans* tradidit Aet. l. 3. c. 86

Oxyglycy, ὀξύγλυκυ, aut ὀξυγλυκὶς, est species ἀπομέλιτος, & dici potest *Mulsa acida*, vel *Acetum mulsum dulce*. Parabatur ex favis dulcissimis aqua macetatis & decoctis, Gal. c. 2 de fract. t. 29. & c. 3. t. 49

Oxylipes, ὀξυλιπὴς, epitheton panis, cui exiguum aceti affusum est: *Panis acidus*. Ventrem sistit. Meminit Galen. l. 8. M. M. c. 5. Vide Jul. Alex. not. ad h. l.

* Oxymel, ὀξύμελι, *acetum mulsum*, vel accommodatius, *Mulsum acidum*, potio vetustissima certa ex aceto, melle, & aqua parata, ut quæ etiam antè Hippocratis tempora in sanitatis usum venerit. Dividitur in *simplex & compositum*. Descriptiones vide apud Hipp. l. de intern. aff. II. 45. Gal. l. 4. de san. tu. c. 6. 3. de R. V. I. A. t. 24. Dioscor. l. 5. c. 22. Jul. Alex. l. 26 Sal. c. 9. Vide, & Dispensatoria August. & Norimbergense. Inter composita celebriora sunt *Scilliticum*, & *Helleboratum Juliani*. De quibus in dictis Dispensatorijs.

Oxyngion, ὀξύγγιον, significat *axungiam*, h. e. adipem suillum, nec eum quidem omnem, sed propriè, qui ungendis rotarum axibus inservierit. Illi enim tum ex rotarum circumactu, tùm ex earum ferrugine nova quædam qualitas accessit, ob quam & inflationibus imponitur, & sedis vitijs opitulatur plus, quàm recens, & sincerus adeps. Gorr. Legitur apud Diosc. l. 3. c. 10

Oxynitron, ὀξύνιτρον, nomen est *Emplastri ruptorii*, cujus descriptio habetur apud Aet. l. 15 c. 17 allegante Gorræo.

Oxyopia, ὀξυωπία *acies visus*, & ὀξυωπὸς, *visu acuto praditus*. Opponitur τῇ ἀμβλυωπίᾳ. De quo suprà in *Amblyopia*. Occurrit verò illud apud Aristot l. 4. probl. 3

† Oxyphænicum est tamarindus. Dom. Leon. Art. med. lib. 2. §. 1. cap. 8.

Oxyphonia, ὀξυφωνία, *vox acuta*, qualis edi solet cum ejulatu & planctu. Legitur apud Hipp. Coac. t. 257

Oxyphlegmasia, ὀξυφλεγμασία, dicitur *acuta, & vehemens inflammatio*, à nimium succenso acriorique sanguine. Occurrit apud Hippocr. de morb. virgin. II. 12

Oxyporon, ὀξύπορον, ὀξοπόριον, vocatur *medicamentum facilè penetrans*, & permeans, viresque exerens, qualia sunt λεπτομερῆ, tenuium partium ut, salina, volatilia, spirituosa. Huc pertinent, & pleraque Chymica ὀξυπόρων καθαρτικῶν, purgans *facilis activitatis*, legitur apud Aetium l. 3. allegante Gorr.

* Oxyregmia, ὀξυρεγμία, *acidus ructus*, cujus caussam vide suprà in *Ereuxis*. Legitur aliquoties apud Hipp. v. g. 6. aph. 1. & 33. & l. 2. Epid. s. II. 49. 50. l. 2. de Diæt. XXIV. 15. XXV. 11. & alibi sæpius. Vide Foes. p. 457. Dieter. n. 620

Oxyrinchus. Vide *Sturio*.

* Oxyrrhodinon, ὀξυρρόδινον, vel etiam ὀξυρόδινον, in genere vocatur medicamentum ex aceto & oleo rosaceo paratum. Practici tamen magis usurpant in strictiori significatione, pro specie *Epithematis Cephalici*, sive *Exontalis*,

cx

ex diversis proportionibus aceti, & olei rosacei mistorum parata, quamvis & alia olea pro indicationum necessitate substitui possint, v. g. Nymphex, Violaceum &c. Vide Morell. de Form. rem. l. 2. sect. 2. c. 2. Schroder. scribendum esse putat hoc modo: ὀξυρρόδινον ab ὀξύς, ῥόδον, & ὀδύνη, quasi medicamentum ex aceto, rosisq; factum ad dolorem leniendum. l. 1. c. 3. Verùm prior lectio est usitatior. De usu *oxyrrhodinorum* lege etiam Rhod. ad Scrib. compos. 1

* Oxys, ὀξύς. Vide *Acutus, Acidum*.

Oxysaccharum, ὀξυσάκχαρον, dicitur medicamentum liquidum ex *aceto*, & *sacharo* paratum, quemadmodum p. a. dictum fuit *Oxymel* medicamentum ex *aceto*, & *melle* compositum. Interdum enim ob certas, & urgentes caussas saccharum pro melle accipitur, v. g. in febribus, & in sexu fœminino, in quo mellis usus non omni tempore conveniens. Dantur etiam *Oxysacchara simplicia*, & *Composita* in Officinis. Vide Dispensatoria. Meminit & For. l. 4. Obs. 7. in Schol. & l. 5. Obs. 10. in Schol. *Oxysaccharum vomitivum* ex Angelo Sala describitur à Schroder. l. 2. c. 84. & commendatur à Casp. Rejes. C. El. q. 70. n. 9.

Oxysal terminus est chymicus, cujus descriptio habetur apud Angel. Salam de præparatione Essentiarum. Paratur verò ex Sale Cardui bened. & Aceto destillato. Meminit & *Oxysalis* D. Ludovic. Pharm. D. ff. l. p. 51

Oxytes, ὀξύτης, *Aciditas*, vide *Acidum*.

Oxythymia, *Oxythymos*, ὀξυθυμία, ὀξύθυμος, idem, quod ὀργίλος, dicitur de *præcipitii ira*, & subitò excandescentibus. Vide *Orgilos*. Loca Hippocratica vide in Foes. Oec. p. 457

* Ozæna, ὄζαινα, dicitur *ulcus narium putridum*, & tetri odoris halitum emittens, Gal. l def. & l. 3. de C. M. S. L. cap. 3. Descriptio ita potest perfici: *Ozæna* est exulceratio plerunq; maligna interna, vel externa nasi, cum fœtore, & profluvio saniei, magis vel minus purulentæ, serpens cum vel sine corruptione cartilaginearum, & ossearum nasi partium, proveniens ab affluxu & collectione ichoris sanguinei vel lymphatici acrioris, & corrosivi, partes solidas molliores depascentis. Sæpius symptoma esse Luis Venereæ, testatur experientia, notaruntq; Gorr. & Cast. De hoc affectu legantur Forest l. 13. Obs. 4. & 5. River. l. 4. prax. c. 1. Hildan. Cent. 2. Obs. 22. seq. Barbett. Chir. P. 2. l. 3. c. 7. *Ozæna* quoque nomen est piscis, vel potius *polypi*, qui & ὀσμύλη vocatur, cujus descriptio habetur apud Aldr. l. 1. de Exang. qui est de mollib. c. 3

Oze, ὄζη, vocatur Celso *fœtor oris*, qualis ante febres cum frigore sentitur, l. 3. c. 11. Vide Rhod. ad Scrib. n. 40

Ozeman, id est, *album ovorum*. Ruland. & Johns.

Ozo, id est, *Arsenicum*. Iid.

Ozo, ὄζω, significat *oleo*, & tribuitur bono & malo odori. Legitur apud Hipp. 5. aph. 11. Vide Dieter. n. 603

Ozos, ὄζος, vocatur *ramus arboris*, vel ejus veluti brachium. Theophrast. l. 5. Hist. plant. c. 3. unde ὀζοῦμαι & διοζοῦμαι, in ramos distribuor, *ramificor*, quod verbum usurpavit Hippocr teste Gorræo, quamvis locum non addiderit. Sunt verò l. de nat. puer. IX. 2. XV. 7. 8. XXVI. 1.

Quæ spectant ad pag. 561.

Occido, ἀποκτείνω, idem, quod *interimo*, neco, Gal. l. de Ther. ad Pis. c. 8. Helmont. queritur de Arte Medica, quod hodieq; liberum sit *occidere*, ob imperitorum libertatem. tr. Tumul pestis.

Occisio spiritus mundi, sive aquæ vivæ, & in sal naturæ conversio est secretum *Calcinationis* sapientum. Th. Chym. Vol. VI. p. 186

* Occiput, ἰνίον. Vide *Inion*. Dicitur & ὀπισθοκράνιον, Æginet. l. 6. c. 2

Occludens, κλεῖον, idem, quod *Obstruens*, *Condensans*, opponitur *Aperienti*, Gal. l. 5. de S. F. c. 14

Occlusio in specie vocatur angustatio viarum similis obstructioni, modò sit circa orificium ductus, vel canalis, Blas. Med. Univ. p. 27

Occoecatio, τύφλωσις, idem, quod *Cæcitas* activè sumta. Vide supra suo loco. *Occæcati*, τυφλωθέντες, quidam celeriter Solem intuentes notantur à Gal. l. 10. de U. P. c. 3. circa fin.

Occultus, κρυπτός, dicitur vel subjectivè. Ita *Cancer occultus* ad differentiam exulcerati. Vide *Cryptos*. Vel caussaliter, & effectivè, quando alicujus rei vel effectus caussa latet. Unde quondam Medici *Qualitates occultas* excogitarunt, quarum operandi ratio intricatior est, præsertim à priori, quæ licèt sint, qui in totum negare audeant, nostro tamen judicio omnino non videntur negandæ. Vide Dogm. nostra M. Gen. p. 699 seq. quas Helmont. fortassis non ineptè ad Archeum referre conatur, tr. Potestas Medicam. n. 33. Quomodo Spagyrici manifesta reddant *occulta*, & vice versa. Vide Th. Chym. Vol. III. p. 40. Item Libav. Tom. II. Oper. p. 144. & alibi sæpius.

Oceanus, ὠκεανός, quid significet, ex aliis etiam Lexicis patere potest, nimirum vastum mare maximam partem orbis terrarum ambiens. De hoc statuit Helmont. nihil aquarum recipere à mari mediterraneo, tr. Aqua n. 13. Unde *Oceani* fluxus, & refluxus propriè dependeat, physicis inquirendum relinquimus. Legatur &, si placet, integer tractatus Federici Delphini

Mathematici quondam Veneti, hoc tit. & Th. Ch.Vol.V. pag.402. Item Acta Philosophica Oldenburgij Ann.1666. Aliàs *Oceanus* quoque vocatur solium vastum in balneis, & omninò lacus alveusq; major ab amplitudine vocatus, & à lavantium quoque strepitu, & marino quasi æstu, teste Lampridio. Comparationem *Oceani* Macro, & Microcosmici, h. e. analogum motum aquarum ex & ad *Oceanum*, sic & sanguinis ex Corde & ad Cor, dissertatione epistolica proposuit Philipp. Jac. Sachs à Lewenheim ad D. Thom. Bartholin.

* OCHEMA, ὄχημα, Latinè *Vehiculum*, vocatur Gal. portio humida, aquosa, & tenuis cum chyli, tùm sanguinis, quia nec chymus, nec sanguis venas transire posset absq; hujus adminiculo l. 4. de U. P. c. 5. Jung. C. Hofm. in comm. ad h. l. Schenk. de sero sang. c. 3. Hodiè *Lymphæ* quoque nomine venire videtur. Vide *Lympha*. *Vehiculum*.

OCHETEUMATA, ὀχετεύματα, à quibusdam vocantur *foramina narium*, quę etiam θαλάμας aliqui appellant. Gorr. Linden. Arist. tribuit, & Theodorum per *meatus* Latinè *expressisse* statuit l. 2. Med. Physiol. c. 12. §. 9.

OCHESIS, ὄχησις Vide *Vectio*.

OCHETOS, ὀχετὸς generaliter significat Rivum *meatum*, *viam*, ductum, canalem, per quem aliquid effluit, aut transit. Ab Hippocrate verò tribuitur diversis rebus, v. g. vijs circa urinam & alvum, 3. de art. t. 52. venis & arterijs, d. l. t. 59. exponente Gal. in comm. ad hæc loca: poris sive spiraminibus cutaneis, l. 6. Epid. s. 3. t. 8. Jung. Foes. Oec. p. 474. Erotian. Onom. p. 84. c. Descendit à verbo ὀχετεύω, veho, *derivo*, transitum concedo; quod etiam legitur apud Hippoc. l. de Ven. XXV. 12

OCHEUS, ὀχεὺς, vocatur à quibusdam *scrotum*, quod magis usitato nomine ὄσχεον appellant, Gorr. Rolfink. de part. gener inserv. P. I. c 14

OCHLOS, ὄχλος, perturbationem, *molestiam*, negotium molestum significat apud Hipp. 3. de art. t. 27. & l. 4. Epid. II. 14. l. 6. Ep. s. VI. t. 12. Hinc ὀχληρὸς, ὀχλώδης *molestus* dicitur 2. de artic. t. 59. Galen. in com. Erot. On. p. 83. C. Foes. d. l. Et verbum ὀχλέω significat *turbare*, perturbare. Foes. Significat & *Vulgus*, *Populum*. Vide infrà.

OCHRA, ὤχρα, terræ species est colore luteæ, à quo nomen habet. Duplex habetur: *Nativa*, sive fossilis, olim ex Attica, hodieque ex Dacia & Hungaria: altera *Factitia*, quæ ex plumbo adusto fit, aceto extincto, pictoribus magis usitata. *Ochræ* historiam & usum vide pluribus apud Dioſc. l. 5. c. 108. Rul. in Lex Schröder l. 3. c. 2. n. 6. Fr. Hofm. in Cl. ad h. l. Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 4. & Alchym. pharmac. c. 10. Chiocc. Mus. Calceol. s. 2. p. 135 seqq.

OCHROS, ὠχρὸς, colorem significat luteum, *pallidū*, nempe ex candido, & flavo permixtum, tantò candidiorem flavo, quantò flavum rubro. Gal. c. 2. de R. V. I A. t. 22. Quod si adhuc plus albicet, ὠχρόλευκος *ex pallido albicans* dicitur. Hipp. l. 7. Epid notante Foes. p. 694. Linden. herbeum vocavit, ὠχρὸν vulgò *olivastrum* dictum. Ex. IX. §. 18. ὦχρος quoque pen. circumflexa notat leguminis genus, Lat. *Ervilia* aut *Cicera* dictum Gorr. Jul. Alex. com. in l. 1. de Al. fac. c. 25. Vide *Pallidus*.

OCHROXANTES, ὠχρόξανθος, *ex pallido flavus* color. Legitur apud Gal. l. 4. de san. tu. c. 4.

* OCTHODES, ὀχθώδης, verrucosus, *prætumidus*, *callosus*, torosus. Dicitur de Labijs ulcerum duris, & prætumidis. Gal. l. 3. Meth. Med. & 3 l. 4. de C M. P. G. cap. 1. seqq. quin & ipsa ulcera ægrè cicatricem ducentia ὀχθώδη vocantur, Ibid. ὄχθοι quoq; *tumores callosi*, verrucosi dicuntur, notante Henr. Steph. in Thesaur. & Scapula Gorr.

OCIUM, σχολὴ, ἀεργία, refertur inter res non naturales, estque species *quietis*, Caussa procatarctica sanitatis, & morborum. Gal. comm. 2. de nat. hum. l. 1. Hildan. de valet. tu. Dogm. nostr. M. Gen. P. V. c. 5. dogm. 5. p. 645. Charlton. Ex. Pathol VII. §. 3.

OCLASIS, ὄκλασις, idem, quod ὄκλασμα, *genuum flexio*, cùm quis genibus flexis in crura subsidit. Hipp. 3. de art. 64. ab ὀκλάζω, i. e. *genua flectere*. Erotian. Onom. pag. 82. d. Jung. Foes. p. 449.

OCLAX, ὀκλὰξ, *geniculatim* genibus flexis, curvè, Gal. l. 3 de U. P. c. 15. C. Hofmann. comm. ad h. l. n. 166. Gorræus verò exponit per ipsam μύλην, molam, aut ἐπιγονατίδα, in de fin.

OCNEO, ὀκνέω, significat *cunctari*, pigrum, aut segnem esse. Inde compos. κατοκνέω, idem significans, *non possum*. Erot. d. l. Ὀκνηροὶ idem, quod ἀσθενεῖς, *pigri*, *infirmi*, segnes. Hippocr. 2. de R. V. I. A. t. 22. Vide Foes. p. 450.

OCOB, id est, *Sal Armoniacum*, *Ocop*, *Obac*, *Ocab*, Rul. & Johns.

* OCREA, ἀντικνήμιον. Vide *Anticnemion*. *Ocreas Chirurgicas* pro varis, & valgis curandis descripta exhibet Paræus Chirurg. l. 22. c. 11.

OCRIS, ὄκρις, velὄκρις, vocatur *eminentia*, aut prominentia *oblonga*. Hinc adjectiv. ὀκριώδης, aut ὀκριόεις, *prominentiam oblongam habens*. Hipp. 2. de art. t. 42. Vid. Foes. d. l.

OCTAMENOS, ὀκταμηνος, *Octimestris*. Dicitur de partu intempestivo, in cujus caussæ inquisitione

sitione, propter quam fœtus non soleat esse vitalis, valdè laborarunt Medici. Hipp. integrum libellum h. tit. conscripsit. Enimverò nobis res videtur valdè suspecta, quod pleræq; mulieres tempus conceptionis ignorare soleant.

† Octhonia herba, nonnullis Chelidon. majus.

Ocularis, ὀφθαλμικὸς, dicitur de omni eo, quod ad oculos pertinet v. g. *Ocularis* virtus, vel facultas, Gal. l. 17. de S. F. §. Myrrha, sive Smyrna, &c. *Ocularia* medicamenta, l. 4. de C. M. S. L. cap. 4. De *Ophthalmicis* medicamentis eleganter quoq; scripsit è recentioribus Junken Chym. Ex. Cur. Part. II. f. 1. c. 8. p. 556. seq. *Ocularis* Medicus l. 14 M. Med. c. 19. Rhod. ad Scrib. n. 37. *Ocularia* quoq; ægritudo dicitur à Dieter. ὀφθαλμία, in Iatr. p. 918. 920

Oculus, ὀφθαλμὸς, ὄμμα, sic dicitur inter sensuum externorum instrumenta plerorumque judicio nobilissimum, nimirum visus totius pars organica, cujus summè artificiosam structuram, celerrimam sentiendi vim, amplissimam utilitatem meritò Anatomici alijq; admirati sunt summopere, & deprædicarunt: Sunt enim revera *Oculi* custodes defensoresq; corporis humani. In quorum Anatomica descriptione etiam nulli pepercerunt operæ celeberrimi Anatomici, v. gr. Spigelius de H. C. F. l. 10. c. 9. Aquapendens tr. de *Oculo*, visus instrumento, Plempius in Ophthalmograph. Barthol. l 3. Anat. cap. 8. Willis Anim. Br. P. 1. c. 15. & plures alij. De *oculis* insectorum videantur Observationes peculiares Abbatis de Catelan in Ephemeridibus Eruditorum parisiensibus de An. 1680. num. 24. & 1681. n. 12. & 18. ut & Acta Erudit. Lipsiens. An. 1682. Tribuitur, & vocabulum hoc lapidi cuidam peregrino, vel gemmæ, quæ *Oculus mundi* vocatur, de cujus porositate observata vide Boyle tr. de corp. solid. porosit. c. 6. An. fortassis idem cum Belioculo? de quo suprà in *Belloculus*.

† Ocymum ab ὠκὺς quod alvum citet animalibus Joann. Ruellius in nomenclatura rei veter.

P.

P Literâ apud Latinos est character, vel nota mensuræ certæ aridorum; significans *pugillum*, quemadmodum hoc patet ex Schrodero, Morello, & alijs Dispensatorijs. Apud Scribonium editione Rhodij denotat Pondo; de quo vocabulo infrà suo loco. Græcum Π est character apud Hipp. in lib. 3. Epid. denotans vocabulum πιθανὸν, probabile, sub finem ægrotorum historiæ annexum; quamvis varia occurrat scriptura vel ϖι, vel ΠΙ. Vide Foesium in Notis.

† Pabulum, τροφὴ, νομὴ, φορβὴ, propriè dicitur de pascuo brutorum; & idem est, quod *Alimentum*. A recentioribus tamen non ineptè translatum pro declaranda continuatione caloris vitalis è sanguine ad portiones hujus oleosas, & spirituosas, quæ dicuntur illis *pabulum*; uti patet ex scriptis Charltoni, Willis, aliorumq;

Paccianum, πακκιανὸν, species *Collyrij* apud Aetium, lib. 7. citante Gorræo. Meminit & Gal. lib. 4. de C. M. S. L. c. 3. ad quem locum vide notas Jul. Alexandrini.

Pachetos, παχετὸς, Hipp. dicitur *Laqueus* l. 2. de morb. mul. II. 16. vide suprà *Laqueus*. Jung. Foes. Oec. p. 490

Pachne, πάχνη. Vide *pruina*.

Pachos, *pachytes*, πάχος, παχύτης. Vide *Crassities*.

Pachynticos, παχυντικὸς, vide *Incrassans*.

Pædagogus, παιδαγωγὸς, propriè significat eum, qui pueros informat, & educat. Zeno tamen *pædagogos* quoq; eos vocavit, qui promti, & idonei fuerunt ad corrigendum, & increpandum proximum, licèt vocati non fuerint, teste Gal. l. de cogn. & cur. an morb. c. 3. circa fin.

Pædanchone, παιδαγχόνη, vocatur Anginæ species pueris familiaris, quæ & *Angina sicca* vocatur, cujus lethalem historiam notavit M. Aurel. Severin. tract. de Abscess & ex hoc Bonett. Anat. pract. l. 1. sect. 23. Obs. 4. p. 382

Pædarthrocace, παιδαρθροκάκη, (perperam apud recentiores per simplex è *pedarthrocace* v. g. in Job. à Makeren à Blasio editis Chirurgic. Obs. c. 68. fin.) idem quod *Spina ventosa*. Vide *Ventosa*. Ratio nominis hæc est, quod affectus pueris sit frequentior.

Pædeusis, παίδευσις, idem, quod παιδεία. Vide *Institutio*. Legitur apud Hipp. de Humor. II. 12. Vide Foes. p. 476. Linden. Ex. V. §. 12. Est & παιδεία idem, quod τρόπος ἐπιστήμης, *modus certus scientiæ*, C. Hofm. Com. ad Gal. LL. de U. P. n. 373

Pædia, παιδιὰ, idem, quod παῖγμα, παίγνιον, vide *Ludus*.

Pædicos, παιδικὸς, *puerilis*, dicitur de omni eo, quod pueris competit. Ita Ætas *puerilis*, morbus *puerilis*. Est & nomen Cataplasmatis, quod & φαιὸν dicitur apud Gal l. 4 de C. M. S. L. c. 7. Sumitur aliquando latè includens etiam infantum primam ætatem; aliquando strictè, includens hanc. De morbis *infantilibus*, & *puerilibus* succinctè etiam egit Junken Chym. Exp Cur. P. II. s. 2. c. 1. & 2. p. 763. seq.

Pædion, παιδίον, Vide *Infans*.

Pædoctise, παιδοκτίσαι, idem, quod παιδοποιῆσαι, hoc est, *liberos procreare*. Erotian. Onom. p. 85. b. Foes. p. 477

Pædophlebotomia, παιδοφλεβοτομία, id est, *Venæ sectio puerorum*. De qua magna olim fuit disceptatio inter Alex. Massariam cum Galeno negantem, & Hor. Augenium illam approbantem, quemadmodum hanc litem descripsit Joh. Munster. h. tit. Affirmativam defendit etiam Valer. Badilius Medicus Veronens. tr. h. t. Nobis verò magis arridet negativa.

Pædotriba, παιδοτρίβης, dicitur *minister Gymnastæ*, quemadmodum Coquus Medici, qui debet etiam peritiam habere omnium exercitationum in palæstra, ut pueros exercere possit, Gal. l. 2. de san. tut. c. 9. 11. 12

* Pædotrophica, παιδοτροφική, à quibusdam olim dicta fuit pars Medicinæ, tractans modum infantes, & pueros educandi, & nutriendi, lib. de part. art. med. inter spurios Galeni libros relato c. 5

Pæonia, παιωνία, æquivocum est. Propriè nomen est plantæ commendatissimæ contrà Epilepsiam, de qua consule Botanicos. Deinde est nomen *Confectionis*, vel *Antidoti* apud veteres celeberrimæ contrà tussim, destillationes, & thoracis pulmonumq; affectus, apud Aet. l. 13. c. 102 citante Gorræo. Παιώνιον quoq; vocatur *Catapotium Andreæ* ad morbos lienis, apud Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 2

Pæpale, παιπάλη, pars dicitur farinæ tenuissima, flos ipse polentæ *pollen*. Gorr.

Pæs, παῖς, vide *Puer*.

Pæzo, παίζω, significat *Ludo*. Aliquando verò strictè sumitur pro *venerem exerceo*, Linden. Ex. VI. §. 48

Pagamentum vocatur Docimastis Metallicis massa impuriorum metallorum cum argento permista, D. Ol. Borrich. in Docimast. Metall. §. 17.

Paganina est vox Italica, qua intelligitur primum infantum excrementum, in tenuissimum pulverem redactum, quod ad dies plusculos exhibitum receptissimum est contrà Epilepsiam experimentum. vid. p. Poterius in pharmacop. Spagyric. p. 191. 192

Pagoyum, terminus Paracelsicus est, denotans *Ens spirituale*, à quo deducuntur morbi occulti, vel ab incantatione dependentes, de quo scripsit Paracels. paramir. Tract. 4. qui *Pagoyus* inscribitur, & tr. 4 de pestilitate c. 1. & 2

Pagrus. vel *Phagrus*, πάγρος, vel φάγρος, vocatur piscis, q. d. *Vorax*, littoralis, cujus descriptio cum usu in cibis occurrit apud Aldrov. l. 2. de pisc. c. 8. Meminit & Gal. l. 3. de Al. fac. cap 31

Pagurus, πάγουρος, vocatur aquatile ὀστρακόδερμον, sive crustatum, estq; *Cancri* species Ægin. l. 1. c. 91. cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrov. l. 2. de Exang. c. 19. Habentur inter *Cancros* laudatissimi, l. Alex. lib. 14. Salubr. cap. 14. *Paguri lapidosi* delineationem vide apud Chiocc. Mus. Calc. s. 3. p. 430

Palæos, παλαιός, *vetus*, *inveteratus*, priscus. Opponitur novo, recenti. Legitur de morbis *inveteratis*, 5. aphor. 23. Jung. Dieterich. Jatr. n. 644

Palæste, παλαιστή, dicitur *mensura quatuor digitorum*. Vocatur & alio nomine δοχμή. Vide suprà *Dochme*. Legitur apud Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 149. 153. Jung. Foes. p. 477. Gorr. in des. Latinè *Palmus*: Dodrans.

Palæstra, παλαίστρα, dicitur locus exercitiorum corporis vehementiorum, præsertim athleticorum: unde, & *Athletæ* dicti sunt παλαιστραί, id est, Luctatores, Lat. *Palæstritæ*, Gal. l. 1. de Al fac. cap. 2. Junge & l. de parv. pilæ exercitio, c. 3. & 5

Palatinæ Glandulæ dicuntur Stenoni glandulæ conglomeratæ Tonsillis continuatæ, de quibus vide Bartholin. l. 3. An. c. 12. p. 537

Palatum, ὑπερῴα. Vide *Hyperoa*.

Pale, πάλη, vel significat *luctam*, sive *certamen*, unde *Palæstra*. Vel idem est, quod παιπάλη *tenuissima farina*, in qua significatione sæpius usus Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXIX. 17. C. 44. l. 2 II. 6. LXX. 5. l. 2. Epid. s. II. 2. Confer. ad Foes. p. 477

Palear κάλλαια, dicitur *barba galli gallinacei* cujus meminit Gal. inter alimenta nullius vel usus, vel noxæ, l. 3. de Al fac. c. 21

* Palimbolos, παλίμβολος, alibi παλίμβαλος vocatur *homo dolosus*, qui aliud loquitur, aliud sentit, quique facilè mutat sententiam. Homo fluxa fide. Deinde quoque ita vocatur *morbus vagus*, inconstans, qui facilè mutatur, fluctuat, & in diversum trahitur aut fluctuat; aut qui spem levationis facit, sed intus malignus est, Hippocr. l. 6. sect. 6. Epid. t. 15. Galen. in Com. ad h. l. Adde Foes. p. 478

Palimpissa, παλίμπισσα, vocatur à quibusdam *pix arida*, vel sicca, quasi pix rursus cocta, quia pix sicca nihil aliud est, quàm resina bis cocta. Diosc. l. 1. c. 97. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 397

Palincotos, παλίγκοτος, epitheton morbi qui *recrudescit*. Estq. nota malignitatis, quia causa morbifica, ante quiescere quidem visa, denuò movetur, & insurgit. Κότος enim doloris acerbitatem, & exardescentiam ex ira significat. Verbum παλιγκοτάειν frequens apud Hippocr. 2. de fract. t. 28. 30. 31. l. 2. de morb. mul. LVI.

LVI. 2 Occurrit, & nomen παλιγκότωσις, & παλιγκοτία, *recrudescentia, offensio*, apud eundem 3 de fract. t. 33. l. de Loc. in Hom. LIII. 7. Plura loca vide apud Foes. p. 477

PALINDROMIA, παλινδρομία, vocatur *Recursus*, vel *reversio*, regurgitatio p. n. humorum peccantium ad interiora, vel partes nobiliores. Legitur hoc nomen apud Hipp. 2. Prorrh. XIII. 1. a verbo παλινδρομέω, *recurro, regurgito*, quo sæpius usus Hippocr. s. 2. progn. t. 68. s. 3. t. 29. Coac. t. 143. lib. 1. Epid. Sect. 2. t. 35. Jungatur Foes. Oecon. pag. 478. & Dn. D. Merclini, Medici Norimbergensis, Fautoris, & Amici nostri haud è multis, Prodromus *Palindromiæ* lectu non indignus. Pulsus παλινδρομῶν μύουρ@, reciprocus deficiens, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 11

PALINGENESIA, παλιγγενεσία, id est, *Regeneratio*, dicitur de plantarum aridarum reviviscentia beneficio alicujus aquæ Mercurialis, de qua vide Theatr. Chymie. Vol. VI p. 452. quam tamen ceu phantasticam jure merito rejecit Fr. Hofm. in Cl. ad Schrod. l. 5. p. 639. seq & Rolfink. Chym. l. ult. De Quercetano narrant, illum habuisse substantiam quandam quasi subtilissimi cineris facie, parva quantitate, inclusam phialis hermeticè sigillatis, quibus calorem lychni vel lampadis supposuit, terra illa excrevit in vitro sub forma Rosæ, vel etiam alius plantæ, è qua primitus confecta fuit; submoto igne, rursus collapsa fuit. Verùm nostro tempore non constat de hoc experimento. Vide *Regeneratio*.

PALINIDRYSIS, παλινίδρυσις, q. d. *Rursus subsidentia*, dicitur de humoribus prius elevatis, quando rursus subsidunt & in sese velut redeunt. Legitur apud Hippocr. l. de Humor. II. 8. opponiturq; μετεωρισμῷ, *elevationi* præcedenti. Adde Foes. d. l.

PALINOPTOS, παλίνοπτ@, exponitur à Galeno in Exeg. dict. Hipp. per *aversum a Sole*. Foes. d. l. q. d. *visui rursus expositum*.

PALIRRHOEA, παλίῤῥοια, h. e. *retrogradus* humorum *fluxus* Aretæo dicitur, l. 2. de morb. ac. cap. 4. allegante Foes. d. l. v. g. in cholera morbo. Idem ferè, quod παλινδρομία.

PALLAX, πάλλαξ, vocatur lapis quidam factitius ex cœlo, & terra Lunæ, cum æquali pondere Solis, in Theatr. Chym. Vol. I. p. 487. quamvis nullibi aliàs hujus nominis significationem hanc reperire potuerim. Significat verò communiter πάλλαξ, *adolescentem*, uti patet ex Lexicis. *Pallaca* significat massam auri fossilem grandiorem, apud Plin. l. 33. H. N. c. 4. & Joh. Agric. l. 8. de nat. fossil.

PALLIATIO, *Palliativa cura*, vocatur Medicis, quando in morbis desperatis, & incurabilibus, præmisso prognostico eventus funesti, quædam remedia mitigantia, vel dolorem, vel alia symptomata urgentia, adhibentur, ut in cancris ulceratis, fistulis cancrosis, alijsq;. Vide Forest. l. 7. Observ. Chir. 16. Schol. & Obs. 17. ubi & *Unguentum palliativum* legitur. Græcè dici posset ἴασις ἐπικόλαι@.

* PALLIDUS, *Pallor*, ὠχρός, ὠχρότης, ὠχρίωμα, vide *Ochros*. Adde Jul. Alexand. nor. ad Gal. l. 1. de Antidot. Tom. II. Oper. pag. 779. *Pallor* p. n. faciei, & corporis habetur signum affecti Hepatis, & Stomachi, interdum, & Renum, Scribon. Comp. 125. Lang. l. 2. ep. 51. Helmont. tr. Sedes anim. n. 32. Species quoque *Ictelitiæ Pallida* vocatur à Paracelso, quam deducit ex scisso, mercurialibus liquoribus, & vitriolo albo, l. de Ictericijs c. 1

PALLIUM, ἱμάτιον, quid significet, etiam pueris in trivio notum est. Tropicè tribuitur cum epitheto *Purpureum*, à Basil. Valentino pulveri cuidam Solari, parato ex Amalgamate Solis, & Mercurij, retortæ indito, & hinc separato Mercurio remanenti, qui cum Sulphure calcinatus evadit purpureus, unde in Germanica lingua vocatur à dicto Authore *Purpur Mantel*.

† PALMA elates apud Gal. 1. tenerum germen palmæ 2. fructus palmæ sive Dactylus 3. Cortex ipsius fructus Merc. de Comp. med. l. 3. c. 10

* PALMA æquivocum est vocabulum (1) enim significat arborem, & ejus etiam fructus, Græc. φοῖνιξ, & fructus φοίνικες, qui aliàs *Dactyli* vocantur, de quibus vide Galen. l. 2. de Al. fac. c. 26. & consulantur ulterius Botanici (2) Denotat internam manus partem, quæ & *Vola* dicitur, & *Postbrachiale*, μετακάρπιον. Vide *Metacarpion*. *Palmaris Musculus* dicitur, qui expanditur in volam manus, cuti firmissimè adhærens, & respondet in pedibus *Plantari*. Bartholin. l. 4. Anat. c. 9. p. 475

* PALMOS, παλμ@, Latinè *Palpitatio*, item *Subsultio*, vocatur Motus localis præter naturam quando partes solidæ nobis invitis attolluntur, & demittuntur, Gal. l. de trem. palpitat & c. c. 4. & 5. Inter speciales *palpitationes* notabilior est Cordis *palpitatio* 3. & quemadmodum omnis membrorum *palpitatio* oritur à materia quadam vaporosa, & flatulenta agitata, & transitum non habente; uti testatur Gal. d. l. Ita & *cordis palpitatio* est motus ejus depravatus, præcipuè in contractionis urgentia consistens, interdum adeò vehemens, ut ab adstantibus percipi queat sonus percussionis costarum, cum prostratione virium, animi deliquio, & respiratione læsa, sonituq; aurium, proveniens à flatibus, & vaporibus fibras cordis spasmodicè irritantibus, & convellentibus. Videatur Sylv. Prax. Med. l. 1. c. 35.

Verùm Willis potius causam *palpitationis* cordis proximam accusat obstructionem, & infarctionem vasorum, præsertim arteriosorum pulmonalis, & magnæ seu aortæ, vel ob sanguinis non satis activi segnitiem, vel etiam ob ejusdem nimium fervorem, uti videre est prolixius in Pharm. Rat. P. I. S. B. c. 3. Sunt quidem alij, qui dilatationem cordis magis peccare credunt, sed testatur αὐτοψία, Cor non tempore dilatationis costas ferire, sed potiùs tempore constrictionis, in qua mucro ejus versus costas attollitur. Helmontius causam refert ad Gas heterogeneum, vitale nostrum Gas de natura salis balsamici existens potentissimè celerrimèq; afficiens, tract. Complex. atq; Mist. Elem. figm. n. 42. 43. Παλμώδεες δι' ὅλα vocantur Hipp. quibus *palpitationes* in toto corpore sentiuntur, Prorrh. sect. 1. t. 29. Dolores cum palpitatione occurrunt d. l. t. 35. Plura vide apud Foes. d. l.

* Palpebra, βλέφαρον, vocatur externa oculi pars supercilijs subjacens, supernè infernèq; interiores oculi tunicas contegens; atq; una superior, altera inferior vocatur, Gal. l. Introduct. c. 10. Constant *palpebræ* cute, membrana carnosa, musculis, tunica, tarsis, & cilijs, de quibus videantur Anat. & hos inter Barth. l. 3. Anatom. c. 8. De *palpebræ* superioris cum oculo coalitione vide Hildan. Cent. 6. Obs. 7. Vocantur, & καλύμματα, hoc est, *tegumenta oculorum*, vel *Coopercula*, notante Dieter. n. 155.

* Palpitatio, παλμὸς, vide *Palmos*.

Palumbus, *Palumbis*, φάσσα, φάττα, vel φάψ; vocatur species quædam *Columbarum*, & quidem *Sylvestris*, cujus plenior descriptio cum usu in cibis, & Medicina habetur apud Aldrov. l. 15. Ornithol. c. 5. Adde Gal. l. de atten. vict. cap. 8. in fin. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 62. Dicitur etiam *Torquatus*. *Palumbarius accipiter* φασσοφόνος dicitur, qui *palumbis* insidiatur, Gal. l. 11. de U. P. c. 18.

Palus apud Latinos æquivocum est. Vel enim Masculino genere denotat lignum acuta cuspide, quod infigitur, item Vallus, & Græcè dicitur σκόλοψ, Gal. 8. de S. Fac. §. Pycnocomon, & l. 5. de C. M. P. G. c. 2. Rul. in Lex. vel in Fœminino notat aquam stagnantem facilè corruptibilem, Græcè λίμνη, Lat. *Lacus*, *stagnum*. Vide *Lacus*.

Palyno, παλύνω, significat *aspergo*, *consper*go, item ἐπιπαλύνω, *inspergo*, Hipp. l. 1. de morbis mul. CIV. 8. Foes. p. 479

Pammachos, πάμμαχος, *omnigenus*. Usurpatur de infortunio ab Hipp. in Præcept. X. 4. Rectiùs exponitur, Omnia tentans, vel, *omnia impugnans*. Πάμμαχοι aliàs dicuntur in omni certam ineunt genere exercitati, notante Rhodio ad Scribon. n. 101

Pamfathes, παμπαθὲς, nomen Emplastri compositi ex Cinnabari ad tophos, aliosq; tumores scirrhosos, cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. cap. 17. Ab Aetio quoq; appellatur τυῤῥηνικὸν, *Tyrrhenicum*, notante Gorræo.

Pamphilion, παμφίλιον, quasi *omnibus gratum*, nomen est *Emplastri albi*, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 17. & l. 7. c. 14

Pamphoros, πάμφορος, h. e. omnia ferens, sive *omnium ferax*. Epitheton *Naturæ*, apud Hipp Coac. t. 512

Pampinus, ἕλιξ ἀμπέλου, Galen. l. 2. de C. M. S. L. cap. 1. & alibi, quid sit, ad Botanicos spectat, videlicet crispaturæ, & flagella, quibus vitis adhæret palis, *pampini* vocantur. Hinc propter similitudinem plexus vasorum spermaticorum præparantium ante ingressum ad testes dicitur ab Anatomicis *Pampiniformis*, sive *vasa pampiniformia*, quæ & *pyramidalia* vocantur. Bartholin. l. 1. An. c. 21.

Panacea, πανάκεια, id est, *universale remedium*, olim fuit nomen quarundam Compositionum medicamentosarum apud Galen. v. g. Antidoti cujusdam, l. 2. de Antidot. c. 1. ab Aphroda authore acceptæ; item alia l. 7. de C. M. S. L. c. 2. quæ & Strichus vocatur, estq; Catapotium anodynon. Emplastra quoque quædam dicta fuerunt *Panaceæ*, v. g. Epuloticon Andromachi, l. 2. de C. M. P. G. c. 15. aliud Heræ, quod & *Sanitas* vocabatur. l. 5. c. 2. Verùm quemadmodum tùm temporis nomen illud hyperbolicè fuit acceptum; ita & hodieq; adhuc à Spagyricis abusivè sumitur, dum varias excogitarunt *Panaceas*, quæ tamen nihil minus sunt, quàm panaceæ. Vide suprà *Catholicus*. De *Panacea* Mercurij lege Schroder. l. 3. c. 15. Antimonij c. 17. Nitri, c. 23. Ita *Panacea* olim *Anvaldina* decantata fuit; & quæ sunt aliæ. Enim verò licet nolimus litem hanc facere nostram, an ex simplicibus natura sua deleterijs, aut certè venenosis, beneficio artis, possint præparari veræ *Panaceæ*, quod quidem nobis non videtur rationi, aut veritati consentaneum; rectiùs tamen illi Medici statuere videntur, qui negant, dari *Panaceas*, inter quos etiam B. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 13 c. 2. & alibi. Sanè si *Panaceæ* non includunt aliorum remediorum usum, uti legitur in Th. Chym. Vol. VI. p. 637. non rectè dicuntur *Panaceæ*. Judicium de *Panaceis* limitatum vide apud Dan. Ludov. in Diss. I. Pharm. p. 112 quod nota egregia illustravit B. Etmull. De *Panacea Solaris* Wildenganssij noxio usu vide quoque Ephem. N. C. A. III. Obs. 23.

Est & *Panacea* nomen Levistici, vel Centaurij majoris hyperbolicum, Gorræus. De herba verò illa, quæ in oppido Cæsareæ Philippi statua Salvatoris ante fores mulieris, quam Christus ab hæmorrhagia 12. annorum liberaverat, erecta excrevisse legitur apud Eusebium l. 7. Hist. Eccles. *Panacea* dicta, videatur Lang. l. 2. ep. 21 ad fin. & fides sit penes auctores.

PANALETHES, παναληθὲς, id est *universaliter verum*. Nomen Emplastri nigri inter Cephalica relati, apud Aet. libr. 15. citante Gorr.

† PANARITIUM. Paronychia.

PANARITIUM, Gr. παρωνυχία, dicitur tumor calidus ulcerosus, summè dolorosus, accidens in summitate digitorum in latere unguis, & quandoque tàm vehementer afficiens, ut vigilias & inquietudinem excitet, Forest. l. 5. Chir. obs. 16 Lang. l. 2. ep. 42. Hildan. Cent. 1. obs. 97. Causam ejus proximam vulgò statuunt vermiculum corrodentem, unde & vernaculè *Vermis digitorum* vocatur. Sed Lang. d. l. dubitat. Hoc certum est, materiam esse ichorosam, acerrimam, corrosivam, & vel cum sero sanguinis, vel cum succo nervoso ad partem affectam delatam. A Parac. Dorn. & alijs vocatur & *Pandalitium*, item *Passa*, Parac. l. de ulcer. & apost. c. 17. De hoc affectu legatur & P. Barb. Chir. Part. II. l. 1 c. 15. Vide *Paronychia*.

PANATA, *Panatella*, nomen edulij in Italia usitatissimi, ex pane triticeo, vel similagineo, interdum etiam additis seminibus melonum, cum ovo interdum admisto in aqua ad pultis consistentiam cocti, Rolf. O & M.M. Sp. l. 14. f. 1 c. 11. Meminit & Forest. l. 10. obs. 4. & alibi. Scultetus parari scribit *Panatellam* ex mica panis similaginei, jure carnis salito, & butyro recenti, Arm. Chirurg. part. II. obs. 23

PANCARPIA, παγκαρπία, nomen placentæ cujusdam in modum rotæ papyro involutæ, quo diutius duret. Apud Alexandrinos celebre fuit hoc placentæ genus, teste Gorr.

PANCHRESTOS, πάγχρηστος, q. d. *ad omnia utilis*. Epitheton quorundam Collyriorum, v. g. apud Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. in princ. & apud Ægin. l. 2. c. 22

PANCHRYSOS, πάγχρυσος, i. e. *omninò aureum*. Nomen liquidi Collyrij, apud Ægin. d. l. Idem cum præcedenti.

PANCHYMAGOGUM, παγχυμαγωγὸν, est epitheton quorundam purgantium, quæ creduntur omnis generis vitiosos evacuare humores. Ita in Dispensatorijs legitur *Extractum Panchymagogum* Crollij, quale etiam refert Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 10

PANCOENOS, πάγκοινος, idem quod ἐπιδήμιος. Vide *Epidemius*. Epitheton morborum contagiosorum publicè per totam regionem vel plebem grassantium. Vocantur & πανδήμιοι, Gorr.

PANCRATIASTA, παγκρατιαστὴς, idem, quod παλαιστὴς, *luctator*, *athleta*, pugil in omni certaminum genere exercitatus. Vide *Pammachos*, *Palæstra*, Dict. n. 11

* PANCRATION, παγκράτιον, non solum est nomen plantæ bulbosæ, de qua consulantur Botanici; Verùm etiam est nomen certaminis duplicati, *luctum*, & *pugilatum* comprehendentis; cujus aliquoties meminit Gal. l. 2. de san. tu. & exposuit J. Alexandr. in not. ad h. l. T. II. Op. p. 392. Lucta in pulvere multo vocatur *Pancratium volutatorium*, teste C. Hofm. Com. in Gal. LL. de U.P. n. 812

* PANCREAS, πάγκρεας, propriè, ἁπλῶς ita dictum est corpus glandulosum, laxum, situm suum obtinens sub posteriori parte ventriculi hujusq; fundo, cujus accuratior descriptio, & historia quæratur in Anatomicis, Barthol. l. 1 Anat. cap. 13. Warthon. Adenograph. cap. 13. Regner. de Graf. de nat. & usu succi pancreatici, D. J. C. Bruner. de Experim. nov. circà *Pancreas*, & ejus verò usu. Celebris est hoc seculo hæc *Glandula* ob peculiarem succum, vel liquorem, qui in illo colligitur, & per singularem canalem ad intestinum duodenum defertur; unde *Liquor Pancreaticus* vocatur, quemadmodum, & Vas illud *Ductus Pancreaticus*. Hinc geminum quoque inveniri duodeno intestino insertum patet ex Observatione in Act. Hafn. Vol. II. Obs. 14. p. 31. De illius usus extollendo valdè operosi fuerunt hactenus plurimi Medici, non contenti, quod succus ille sit excrementitius quidam arteriosi sanguinis liquor; sed quòd sit humor laudabilis ex sanguine, & spiritibus animalibus in ipso præparatus, & quidem subacidus, qui denuò alimentis, vel Chylo admisceatur. Enimverò non est hujus loci hanc dirimere litem; quamvis nolim dissimulare, Grafium cum suis ὁμοψήφοις speculationes suas commentitias nondum sat evidenter probasse, ut ita verosimilius mihi videatur liquorem illum *Pancreaticum* potius excrementum esse inutile, quàm utilem aliquem humorem, denuò sanguini adjungendum; licet nolim penitus negare, quòd in segregando Chylo utili à portionibus feculentis usum insignem præstet, quando in intestino duodeno massæ chylosæ transeunti permiscetur. Dicitur & *Callicreas*. Cæterùm eodem *pancreatis* nomine mediam *Mesenterii Glandulam* Asellius, & nonnulli ejus sectatores indigitarunt, quam aliàs *Lactium* titulo insignivêrunt, & ita ansam dederunt ut

ut pro una eademq; parte haberentur, rectè animadvertente Grafio, d.l.§. 17. Junge Barth. d.l. c.12. Warton. d.l. c.8

Pandaleon, *Pandaleum*, vocatur medicamentum solidum internum, tabulatum, Arabum inventum, pectori, & pulmoni dicatum, suave, à morsulis, & rotulis non nisi forma differens, fitq; quando materia medicamentosa saccharo soluto suscepta in pyxidem aliquam effunditur, ut inibi indurescat, unde usus tempore frustum aliquod cultro, aut cochleari demitur, Schr. l.1. c.3. Morell. de form. remed. l. 1 f.3. c.2.

Pandalitium, idem, quod *Panaricium*, de quo p.a.

* Pandemios, πανδήμιος, vide *Pancanos*, *Epidemios*.

* Pandiculatio, σκορδίνημα, σκορδινισμός, dicitur motus quidam violentus tensivus membrorum solidorum, à flatulenta materia ad fibras, & nervosas partes delata dependens. Affinis valdè χάσμη, sive *oscitationi*; de qua suprà vide *Chasme*. Hinc etiam *pandiculatio* cum *oscitatione* coincidit. Fit quidem à natura, sed coacta. Meminit aliquoties & Hipp. l.2. Epid. f.III. 34. l.4. f.5. t.4. l. de Superfœtat. IX.3. Vide Foes. p.574.

Panicula, diminutivum *Pani*, vocatur & *Panula*. Rhod. ad Scrib. n. 82. & 263. item in Lex. Scrib. Vide *Panus*.

Panis, ἄρτος, quid vulgò significet, omnibus, etiam puerulis, notum est. Ejus autem apud veteres, & recentiores quoad materiam, fermentum, coquendi, & condiendi rationem, tot occurrunt differentiæ, & species, ut illas omnes hic recensere, nimis prolixum foret. Legi possunt Foes. Oec. p.95. seq. Gorr. def. Mundell. in Indice vel Th. Gal. Bruyerin. de re cibar. l.6. per tot. J.Alex. l. 8. Sal. c. 11. seq. Moræus in Schol. Salernit. c.17. p.m. 125. seq. & 258. seq. Deodat. Panth. Hyg. l.2. c.4. C.Hofm. l. 5. Inst. c.6. §.3. seq. Meritò inter edulia primas tenet, & ab omnibus expetitur. Siquidem rarissima sunt exempla, qui *panem* penitus abhorruerint, quorum unum legitur in Eph. N. C. Ann. II. O. 244. alterum obs. 207. ex Hildan. De panis usu medio vide Schr. l 4 cl. 1. n. 316. & Fr. Hofm. in cl. ad h.l. *Panis* repletionem esse pessimam, paradoxon esse, & authoritate carere, non malè demonstravit C. Rejes C. El. q. 85. n.4. seqq. *Panis petrefacti* observationes vide apud Helm. tr. Nat. Contr. nesc. n.40. Th. Chym. Vol.IV. p. 984. Chiocc. Mus. Calceol. p. 411. 412. Vocabulum ἄρτος, ab Hipp. etiam acceptum legitur pro pastillo, vel massa quadam compacta ex qualibet materia, & linteo inclusa calideque pro fomento utero applicata, l. de nat. mul. XXIX 198. 203. C. I. 9. 10. *Panum* æreorum tres esse species, scripsit Johns. Lex. Chym. l. 1. ubi & *Panes* ex Pyrite, & Cadmia conflatos recenset, & *panem* argenteum, item *panes æris* fatiscentes. *Panis* quoq; idem est, quod *Panus*. Gr. φῦμα, notante Keuch. ad Samon. p. 245

Panniculus, ῥάκος, ῥακίς, idem ferè, quod *linamentum*, denotat, Gal. l. 1. de C.M.S.L. c 1 l.3. c.9. & alibi. Pertinet ad usum Chirurgicum, & Pharmaceuticum. Ab Anatomicis vero *Panniculus* accipitur pro *Membrana*, *Panniculus carnosus*. *Panniculi* cerebri &c.

Pannus, æquivocum est. Propriè significat textile quoddam ex lanis ovium paratum; de quo notavit Helmontius, quod panni ex lanis mortuarum ovium parati facilius foraminibus pertundantur. Gr. ῥάκος, ὕφασμα. Tr. Tumul. pestis §. Imaginantur Mineralia &c. Metaphoricè denotat 1. affectum oculorum, estque materia viscida crassior, adhærens tunicis oculorum, & visum impediens, quem affectum nonnulli confundunt cum *Ungue oculorum*, Forest. lib. 11. Obs.6. Arab. dicitur *Sebel*, 2. notat *maculam*, vel *nævum* in cute, sive ex lue Gallica, sive ex alio morbo maligno dependentem, de quo legatur Parac. l. de apostem. & ulcer. cap. 43. & alibi.

Pannichis, παννυχίς. Vide *Pernoctatio*.

Panochiæ vocantur à nonnullis Bubones, sive Tumores inguinum, Fallop. de morb. Gall. c.90. Tom.I. Op. p. 758

Panonicolets, terminus Paracelsicus, qui legitur l. 3. de morb. Gall. circa fin. Cujus tamen significatio mihi non constat, neq; ex contextu patet.

Panselenos, πανσέληνος, vide *Plenilunium*.

Panspermia, πανσπερμία, est commentum Anaxagoræ, qui statuit omnium semina esse in omnibus, quod merito rejicit Lib. T.IV. Oper. pag. 16.

† Panthea. Lecti pensiles Italis Anton. Guainer com. de pleur. c. 17

Panthera. Vide *Pardalis*, vel *Pardus*.

Pantices, idem quod *Intestina*, unde *Panticinari* est bibonum, & collurconum more potum ingurgitare, & ita ventrem saburrare. Linden. Ex.IX. §. 56

Pantodapos, παντοδαπός, varius, *omnigenus*. Usurpatur ab Hippoc. de morbis 2. de nat. hum t.4. & l. 5. Epid. XXXI. 14. de excrementis, Foes. p 479

Pantolmios, παντόλμιος, est nomen hyperbolicum *Trochisci*, qui excrescentiam carneam cæra rosionem supprimit; uti legitur apud Æginet [illegible] Anidem cum *Pastil-*

lis

lis Faustianis, l. 4. c. 43. ut velle videtur Gorræus?

* Panus, antiquis etiam *Panis*, unde diminutiva *panicula*, *Panula*, Gr. φύγεθλον, Galeno etiam φῦμα ἄπεπτον, *tuberculum immaturum* c 3. de artic. t. 2. dicitur tuberculum inflammatorium, vel potius erysipelaceum absque suppuratione ad glandulas plerunq; subcutaneas obortum, cum dolore insigni urente, & mordicante proveniens ab ichore sanguineo acriori, ibidem stagnante, Gal. l. de tum. p.n c. 15. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. Cels. l. 5. c. 18. Scrib. n. 236. Forest. lib. 1. Chirurg. Obs. 7. cum Schol. Barbette ad *Bubonem* refert Chirurg. P. II. lib. 1 cap. 11

Papa, Paracelso dicitur vermis, h. e *Basiliscus*, qui quamdiu vivit, tandiu erit pestis expectanda, l. 1. de Peste cum addit. tract. 1. c. in fine.

Paphlazo, παφλάζω, propriè significat *æstuo* & ferveo, & de maris æstu dicitur; Translatum verò hoc ab Hipp. ad sermonem interruptum, & veluti bullantem, quando inter loquendum *hæsitant*. Eo verbo usus Hipp. l. 2. Ep. f. V. 7. l. de Cris. X. 12. Jung. Foes. p 490. Dicitur & φλάζω, Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Papilio, ψυχή, ἐπιπολὴ πηζοκοτις, insectum est notissimum alatum, sed multifarii generis, cujus historiam prolixam cum usu tradidit Aldr. l. 2. de Insect. c. 1. seq. Adde Lang. l. 1. ep. 14. & 50. *Bombyces* degenerare in *papiliones*, confirmat Helmont. Tract. Demonstratur Thesis n. 94.

* Papilla, θηλή, vide *Mamma*. Est extremum mammæ mulieris, quod ori infantis inditur, Gal. l. 15. de U. P. c. 7. Barthol. l. 2. An. c. 1 Tribuitur etiam hoc vocabulum Glandulis intestinalibus à Peiero in suis Exercit. de dictis glandulis. *Papilla* quoque est diminutivum à Papula apud Sammonic. c 10

Papillares processus, vide *Mastoides*, de nervis olfactorijs Barthol. ibid. d. l.

* Papula, ἔκθυμα, ἔκπυμα, *tuberculum ulcerosum*, cutaneum notat. Vide *Ecthyma*. Gal. c 3. in I. Epid. t. 51. Nobis videtur idem esse cum Pustula, *Papula* acuta est *Furunculus*, δοθιήν. Rhod. ad Scrib. n. 210

Par, deplicem habet significationem, 1. dicitur de diebus, qui Græcè vocantur ἄρτιοι, ad differentiam τῶν περιττῶν, *imparium*: in illis olim crediderunt rariores, & difficiliores fieri crises, vide *Artios*, *Impar*. 2. notat binas unitates alicujus rei, v g. in formulis remediorum quando scribitur. Rec. p. baccarum lauri, fructuum jujub. aut sebest. *paria* tria, aut plura.

Para, παρά, id est, *præter*, præpositio usitatissima in Medicina, cùm simpliciter, tùm in compositione; Plerunque verò accipitur in malam partem, ita ut significet aliquem recessum à statu integritatis, sive bonæ dispositionis, hac tamen limitatione, ut nihilominus residuum maneat *aliquid bonitatis*; ut hac ratione differentia eluceat inter *Præter*, & *Contrà*. Morbi omnes sunt παρὰ φύσιν *præter* naturam, eorumque causæ, & effecta; Mors sola, & quæ eam, vel efficiunt, vel consequuntur, sunt *contra* naturam, ἐναντίον τῆς φύσεως, quamvis in latiore acceptione morbi quoq; dicantur contrà naturam; animadvertente J. Alex. not. in Gal. de diff. morb c 4. Aliàs & παρά significat *ad*, vel *juxtà*, in 4. aph. 31. teste Diet. n. 648

Parabilis, εὐπόριστος, vide *Euporia*.

Parablastano, παραβλαστάνω, significat *progerminare*, vel accrescere, & quidem præter vel necessitatem, vel naturæ institutum. Dicitur de palpebris apud Hipp. 4 de R. V. I. A. t. 63

Parabolicus epitheton *Ignis Solaris*. Vide *Ignis*.

Paracelsus, nomen proprium Spagyricæ Medicinæ principis, qui aliàs nominatur *Philippus Aurelius*, vel *Aureolus Paracelsus dictus Bombast ab Hohenheim*; cujus vita legi poterit in Melchioris Adami vitis Medicorum. Scripta ejus plura, qua vernacula, qua Latina, adhuc passim prostant. De ejus peritia singulari, & felicitate Medica diversa feruntur judicia. Nobis non libet esse arbitris. Valdè tamen suspectum esse de Magia Diabolica, facilè ex scriptis ipsius demonstrari posset, si instituti concederet ratio. Gravius in eum invehitur C. Rejus C. El. q. 30. n. 8. Furti scriptorum, & arcanorum quoque arguit Libav. Tom. II. Op. p. 103. & alibi passim ipsum incusat. Ejus sectatores vocantur *Paracelsistæ* non minus suspecti magicæ, vel vanitatis, vel præstigiarum dæmoniacarum, si in omnibus ducis sui principia retinuerint.

* Paracentesis, παρακέντησις, Latinè *Punctio*. *Compunctio*, vel rectius *Perforatio*, dicitur operatio Chirurgica, qua vel in Asciticis abdomen cultello; vel acu perforatur ad evacuandam aquam collectam, cujus aliquoties meminit Hipp. l. de loc. in hom. XXXVI. 17. seq. l. de affect. XXIII. 25. seqq. lib. de intern affect. XXV. XXVI. seqq. l. 6. aph. 27. l. 6. epid. s. 7. n. 62. licet vocabulum παρακεντήσεως in illis locis non occurrat. Modum operationis hujus ex recentioribus tradiderunt Aquapendens, tr. de Oper. Chirurg. cap. de *perforatione* abdominis in hydropicis, Hildan. Cent. 1. Obs 47. & ep. 8. Barbette Chir. Part. 1. c. 14. Cautelam docuit & Dieter.

Diet. Jatr. p. 168. seq. Vel quando in suffusione, sive cataracta laborantibus oculi tunica perforatur acu, & materia illa viscida visum intercipiens removetur, de qua Plin. l. 25. c. 13. Cœl. Aurel. l. 1. Tard. pass. c. 5. allegante Foes. p. 480 Modum vide apud Aquapend. d. l. cap. de suffus. Hildanum ep. 67. Barbette d. l. c. 16. Cœterùm non video, quid obstet, quo minus & aliæ *Perforationes* Chirurgicæ, trepano vel terebra factæ, dicendæ sint παρακεντήσεις, licèt non fiant punctione simplici.

Paracindyneyo, παρακινδυνεύω, significat *audaciùs periclitor*, propter emphaticam præpositionem παρὰ exprimentem aliquam transgressionem notante Linden. Exeg. XIV. §. 140

* Paracmasticos, παρακμαστικός, *declinans*, vide *Acmastica*. Dicitur & de ætate, quæ jam vergit ad senium, & incipit secundum Gal à 35 anno duratq; ad annum 49. quo scilicet senectus incipit, Gorr. & Castell.

Paracme, παρακμή, vide *Declinatio*.

Paracoe, παρακοή, *obauditio*, idem quod βαρυκοΐα, vide *Barycoia*, *Cophosis*.

Paracolleticos, παρακολλητικός, idem quod κολλητικός. *Agglutinans*, Lang. in Indic. epistol.

Paracope, παρακοπή, latè, & strictè accipitur, in illa notat generaliter *delirium*, de quo suprà sit D. In qua etiam legitur Coac. t. 47. In hac *desipientiam leviorem*, & mentis emotionem in febris fervore, uti patet ex Hipp. 6. aph. 26 Lind. omnes παρακόπτειν dicit, qui per morbos *delirant*, Ex. XII. §. 162. 169. seq. Vide & Diet. n. 649.

Paracrusis, *Paracrusticos*, παράκρουσις, παρακρουστικός, etiam dicitur de *levi mentis emotione*, & *delirio mitiori* in morbis. Frequens Hipp. l. 1. Prorrh. t. 99. 194. Plura loca vide apud Foes. d. l.

* Paracynanche, παρακυνάγχη, vide *Angina*.

Paracypto, παρακύπτω, significat *prono corpore sese inclinare*, aut incurvare, ad aliquid inspiciendum. Translatum ab Hipp. ad insertionem caulis allij loco specilli in anum l. de fistul. II. 9. Vide Foes. d. l.

Paradeigma, παράδειγμα, vide *Exemplum*.

Paradoxologos, *Paradoxopæos*, παραδοξολόγος, παραδοξοποιός, qui aliena à recepta opinione, & sententia vel dicit, vel facit. Quod utrunque Epitheton ab alijs Medicis Galeno fuisse attributum ipse testatur l. 10. M. M. cap. 4. in fin.

Paradoxon, παράδοξον, significat *sententiam* vel revera, vel saltem apparenter absurdam, vel *incredibilem*, à communi opinione recedentem.

Paraetesis, παραίτησις, significat *recusationem*, subterfugium, indulgentiam, quæ ægro conceditur apud Hipp. l. Præcept. in fin.

Paragoge, παραγωγή, *adductionem*, adaptationem significat in specie ossium, apud Hipp. l. 1. de art. t. 1. Mochlic. IX. 16. Ossa quoque, quæ facilius adduci possunt, dicuntur παραγωγότερα, 2. de artic. l. 64

Paragranum, nomen libri alicujus Paracelsici, in quo fundamenta se proposuisse Medicinæ alijs persuadere conatur. Sed revera plerisque obscurum per æque obscurum.

Paragraphi, etiam est titulus scripti cujusdam Paracelsici, Libros 14. *Paragraphorum* continens, in quibus morborum quorundam curationem tradidit.

Paralampsis, παράλαμψις, dicitur cicatrix in nigro oculi resplendens, quod aliquando crassior fit Ægide. Hipp. 2. Prorrh. XXIIX. 35. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes. Oec. p. 481

Paralego, παραλέγω, significat Hipp. sermone delirare, *aliena loqui*, aut absurda, quale quid, & ebriosis contingit, Hipp. 1. Epid. s. 2 t. 75. ad quem locum vide Gal. comm. & l. 2. de diff. resp. c. 10. l. 3. c. 11. Plura loca in Epid. vide apud Foes. d. l.

Paralereo, παραληρέω, *Paraleros*, παράληρος, *deliro*, delirus, idem quod παραφρονέω, vide *Delirium*, Gal. quidem exposuit per μικρὸν παραφρονεῖν, c. 3. in 3. Epid. t. 34. Verùm Hipp. in eodem libro Epid. ægroto sexto expresse etiam scripsit πολλὰ παρελήρησε multum *deliravit*, ita ut sit verbum, *delirium* in genere exprimens. Foes. d. l.

Parallaxis, *Parallagma*, παράλλαξις, παράλλαγμα, dicitur partium solidarum, præsertim ossium *alternatio*, emotio, & inter se facta perversio; aut *immutatio*, ubi alia super aliam effertur, Hipp. 2. de fract. t. 60. l. 3. t. 40. 46. 47. l. 1. de art. t. 72. Mochlic. l. 2. XXIV. 3. de dentibus l. 6. Epid. s. 1. t. 3. de musculis, & nervis παραλλαγή, 2. de artic. t. 14. Metaphoricè etiam de animo, vel mente aberrante, & delirante, 4. de R. V. I. A. t. 4. Vide Foes. d. l. *Parallaxeos* significatio Astronomica petatur ex Mathesi.

Paralelus, παράλληλος, terminus Mathematicus significans lineas imaginarias, sub quibus, & *Zonæ* comprehenduntur, quarum notitiam Medico quoque commendat Gal. l. 3. aph. 14. *Parallela* quoque vocatur Affectus malignus cutaneus, internam manum, ac pedum partem tantum obsidens, nec latius, quam ad latera, & phalangem digitorum in manibus serpens,

Pityriasi, sive Furfuribus capitis similis, sed squamæ sunt majores, & cuti ita adhærent, ut nisi unguibus divellantur, decidere nequeant. Estque symptoma Morbi Gallici. Pluta de hoc affectu legantur apud Forest. l. 8. Obs. 13. Schol.

PARALOGOS, παράλογος, vide *Inopinus*.

PARALOXÆNOMÆ, παραλοξαίνομαι, id est *obliquor*, in obliquum feror. Dicitur de utero Hipp. l. de nat. mul. XXXIV. 1. & l. 2. de morb. mul. XXXVI. 1.

* PARALYSIS, παράλυσις, item *Paresis*, πάρεσις, est nervorum resolutio, cùm nervi, & corporis partes sensus, & motus expertes vel perfectè, vel imperfectè fiunt, Gal. 1. de Sympt. caus. c. 5. Ab Hippocrate sæpè confundi cum Apoplexia, notavit Foes. ad vocem ἀποπληξία, quamvis Dier. aliquam differentiam conatus sit reddere, volens, ἀποπληξίαν dici totius corporis *resolutionem*; παράλυσιν verò partis alicujus duntaxat, Jatr. n. 86. Plura de *paralysi* idem p. 211. seq. Enimverò si rem accuratè velimus perpendere, non tàm nervorum *resolutio* dicenda paralysis, quàm *fibrarum* in musculis, & membranis, quæ sunt partes nervosæ, non ipsi nervi. Accuratior igitur ex recentioribus hæc notari poterit descriptio: *Paralysis* est motus animalis, & tactus in parte quadam corporis abolitio, vel imminutio vehemens, cum ejusdem quandoque atrophia, pulsu debili, aliisque symptomatis, proveniens à partium nervosarum relaxatione, propter deficientem spirituum animalium præsentiam, aut activitatem, ab intemperie materiali cerebri, vel obstructione nervorum oborta. Legatur Willis, An. Brut. Parr. II. c. 9. Sylv. Prax. Med. l. 1. c. 22. Videantur & alii Practici, qui de hoc affectu prolixè scripserunt. Exempli de quodam, qui pro lubitu *paralyticus* fieri, & rursus sese curare pro lubitu potuit, quod ex Augustino allegavit C. Rejes C. El. q. 50. n. 22. fides sit penes Authorem. Affectus hic non malè quidem vocatur ab Helmont. *pedisequa Apoplexiæ* tr. de Lithias. cap. 9. Verùm interdum etiam hujus esse prodromum, testis est experientia. Dicitur & παραπληγία, aut παραπληξία, uti rectè notavit Gal. c. 2. in 1. Epid. t. 59. Vide Foes. p. 483. Paracelsus speciem Guttæ statuit paragraph. l. 7. c. 1. §. 1. causam refert ad Mercurium, & Sulph. l. de tr. b. primis essent c. 1.

PARAMERIA, παραμήρια, dicuntur *internæ femoris partes*, Gorr. Lat. παραμήριον *femen* vocat Lind. Med. physiol. 2. c. 14. §. 19

* PARAMESOS, παράμεσος, digitus vocatur minimo proximus, *Medicus* à Latinis dictus, quod Medicinæ dicatus credatur, Gorr. Vulgo *Annularis* appellatur.

PARAMETHIEMI, παραμεθίημι, *dimitto*, prætermitto, negligo, Hipp. l. 1. de morb. mul. XI, 5. 8

PARAMIRUM, titulus scripti Paracelsici gemini, quorum unum agit de quinque entibus omnium morborum, Astrali, Venenato, Naturali, Spirituali, & Divino, sive Dei: Alterum explicat causas morborum ex Sulphure, & Mercurio, ex Tartaro, ex Matrice: item tractat de morbis invisibilibus. Hæc *paramirica scripta* primum occupant locum in edit. Argent. Huseri.

PARAMINYTHEO, παραμινυθέω, significat *imminuo*, Hipp. d. l. XXXVII. 5

PARAMPECHO, παραμπέχω, & παραμπέχομαι, *obvelo*, obduco. Ἀμπεχόνη enim *velamentum*, tegumentum significat, Hipp. l. de morb. sacr. II. 5. adde Foes. p. 482

PARANDRUMENOS, παρανδρούμενος, *nubilis*; poterit usurpari de persona, & de tempore, sive ætate: in qua significatione usus Hipp. l. de Virg. morb. II. 2.

PARANGELIA, παραγγελία, παράγγελμα, *præceptionem*, *præceptum* significat, sive comprehensionem aphoristicam, & brevem, quæ facit vel ad instruendum Medicum, vel etiam ægrum, aut adstantes. Ita Hipp. libellum præceptionum ad Medicum pertinentium conscripsit. Meminit & talium παραγγελμάτων lib. de Medic. II. 1. & eorum, quæ ad ægrum pertinent l. de dec orn. XII. 2. Vide Foes. p. 480

PARANOEA, παράνοια, etiam significat *Dementiam*, *Delirium*, Hipp. 2. progn. t. 20

PARAPECHYON, παραπήχυον, à quibusdam dicitur brachij pars, quam proprio nomine κερκίδα appellant. Dicitur & παραπήχυον, Gorr. Latinè *Radius*, & *Focile majus* appellatur. Adde Lind. Med. physiol. l. 2. c. 14. §. 74

PARAPEMPO, παραπέμπω, vide *Transmissio*.

PARAPHASSO, παραφάσσω, significat *leviter contingo*, vel contrecto, manu sensim admota, & veluti errante. Frequens Hipp. in l. de nat. mul. VI. 10. l. 1. de morb. mul. quæ loca vide ap. Foes. p. 385

* PARAPHIMOSIS, παραφίμωσις, vitium est, φιμώσει contrarium, cùm videlicet ea, quæ naturales meatus concludunt, opercula, & tegumenta ita deducta sunt, ut reduci nequeant. Propriè tamen dicitur *de præputio retrorsum adducto*, ut glandem tegere nequeat: quod malum ex nervi contractione maximè contingit. Fit ex immodica præputij siccitate. Et contrarium vitium φίμωσις appellatur, Gal. in def. Gorr. & Castell à φιμὸς, quod nexum summi orificij sacculorum, cum toto illius ambitu in angustum collecto funiculo clauduntur, & ligan-

gantur, significat, Rolf. de part. genit. Part.I cap. 50.

PARAPHORA, παραφορὰ, etiam significat *parvum delirium* apud Hipp. & παράφοροι *leviter deliri* vocantur, l. 1 s. 3. prorrh. t. 37. l. 2. Epid. s. 3. n. 11. Gal in comm. ad primum locum & in c. 1. ad l. 3. Epid. t. 2. quamvis ex alijs quoq; textibus pateat, significare potius generaliter delirium, & delirantes, uti patet ex l. 1. s. 1. prorrh. t. 35. Coac. t. 300. & Aretæus etiam l. 1. c. 1. de cur. acur. morb. usus est de phreniticorum delirio, quod sane vehemens est. *Deligationes* quoque παράφοροι dicuntur Hipp. h. e. *errabundæ*, vitiosæ 1. de arr. t. 66. Jung. Foes. p. 485

PARAPHRENITIS, παραφρενῖτις, vide *phrenitis*.

* PARAPHROSYNE, παραφροσύνη, vide *Delirium*.

PARAPHYAS, παραφυὰς, dicitur id, quod adnascitur arbori, surculus, soboles, *germen*, *ramulus*. Idem est, quod ἀποφυάς. Utrumque occurrit in Hipp. l de Venis XVII. 8. XXVI. 6

PARAPHYSIN, παράφυσιν, vide *para*.

* PARAPLEGIA, *paraplexia*, παραπληγία, παραπληξία, est *levior Apoplexia* ad paralysin magis accedens, vel quando alterutro saltem in corporis latere, aut certo membro, immobilitas & sensus privatio animadvertitur, Gal. c. 2 in 1. prorrh. t. 50. quamvis alij iterum discrimen fecerint inter παραπληγίας, & παραπληξίας; illud ad particularem, hoc ad totalem *Apoplexiam* referentes, notante Gal. c. 3. in 1. prorrh. t. 26. & 3. de R. V. I. A. t. 27. & alibi. Vide *Apoplexia*, *paralysis*. Jung. Foes. p. 483.

PARARMA, πάραρμα, *fimbriam* significat, quales ob mollitiem continendis, aut constringendis deligationibus superponuntur; Suntque velut texturarum exordia. Legitur ap. Gal. c. 2 de artic. t. 32

PARARTHREMA, παράρθρημα, idem quod διάκινημα, *parva luxatio*, per quam articulus leviter suo loco naturali recessit, Gorr. Vide *Diacinema*. Lat. *Subluxatio*, *prolapsus*, dici potest. For. l. 9. Chirurg. Obs. 1. in Schol.

* PARARRHYTHMOS, παράρρυθμος, est epitheton pulsus incongrui ætati, vel naturæ alicujus subjecti, & ita species ἀρρύθμου, Gal. in def. Gorr.

PARASARCUM, titulus quidam scripti paracelsici, quod secundum habetur inter opera *Theophrastia* dicta; in quo egit de summo Bono in Æternitate, uti scripsit Valentinus de Retijs. Vid. Tom. VI. Oper. Parac. edit. Huseri.

PARASCEPASTRA, παρασκεπάστρα, dicitur vinculi simplicis genus, quo universum caput obvolvitur, Gal. de fascijs n. 5

PARASCEVE, παρασκευὴ, *apparatus*, *præparatio*, quæ & προπαρασκευὴ dicitur Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 16. à verbo παρασκευάζεσθαι, instructum esse, paratum esse, quod legitur 3. de fract. t. 33. quid significet, notum est. Dicitur verò activè, & passivè non solùm de personis, Medico, ægro, & adstantibus, qui debent sese *præparare*, aut instructi esse ad præstandum ea, quæ singulis competunt, argumento I. aph. I. sed etiam de rebus Medicis, morbo, vel potius causa, aut materia morbifica, & remedijs. *Præparatio* materiæ peccantis, sive humorum vitiosorum, consistit in dispositione per artem facta ad secretionem ab utilibus, & vitalibus humoribus, & excretionem per loca convenientia, quando crassi humores redduntur fluxiles incisione, tenues incrassatione, lenti detersione, mordaces attemperatione, verbis Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 5. s. 1. c. 5. cujus variæ *præparationis* meminit Gal. l. quos purg. oport. Jung. Sennert. Instit. Med. l. 5. part. 2. s. 1. c. 7. *Media* vel medicamenta, quibus *præparatio* hæc producitur, vocantur *præparantia* Gr. προπαρασκευάζοντα, de quibus Sennert. d. l. p. 1. s. 1. c. 5. & Rolfink. d. l. 5. s. 2. per tot. Huc pertinent & *Exercitationes* corporis *præparatoriæ* dictæ Galeno, Gr. κατασκευαστικαὶ, l. 3. de san. tu c. 2 seq. quibus corpus, & humores ad secretionem, & excretionem inutilium, & retentionem utilium disponitur & *præparatur*. *Præparatio remediorum* est artificiosa elaboratio materiæ Medicæ, ut commodius, & citius effectum suum exerere possit. Harum *præparationum* species quamplurimas juxta seriem alphabeticam vide apud Schr. l. 1. c. 14 Strictè dicta *præparata* in officinis vocantur simplicia quædam medicamenta, solida & duriora, in tenuissimum pulverem, accedente aqua aliqua convenienti; trita, & exiccata: quorum Catalogum lege apud eund. l. 2. cap. 76 Jung. Fr. Hofm. in cl. ad l.

PARASCHIDES, παρασχίδες, dicuntur *ossium fragmenta*, aut fissorum ossium segmenta, quæ ab his separantur, & abscedunt, ossis fissa. Hipp. 3. de fract. t. 2. adde Foes. p. 484

PARASEISMA, παράσεισμα, dicitur *concussio corporis*, & inter exercitationes refertur, Hipp. l. 2 de Diæt. XLII. 1

PARASITOS, παράσιτος, Æquivocum est. Vel enim dicitur de cibo omni, qui cum pane comeditur, ut est apud Athen. vel de homine *adulatore*, qui gulæ gratia alteri assentitur. Hujus egregiam descriptionem vide apud Lind. Ex. XI. §. 129. seq. ubi ventris operarium, ad nutum manduconem, in ventre linguam habentem appellat.

Parasphagis, παρασφαγὶς, vocatur *pars colli* jugulo proxima, ad claviculas sita inter collum, & pectus, Gorr Dicitur & παρασφαγίον teste C.Hof.n.c. in Gal.de u.p. n.1114

* Parastatæ, παραστάται, quasi dic. Lat. *Adsites*. Quàm certum est de hoc vocabulo, quod denotat aliquam partem corporis generationi inservientem, tàm incertum adhuc, quænam harum hoc nomine venire propriè debeat, ac possit. Apud Hipp. παραστάτας, idem esse, atque *Epididymes*, volunt Interpretes, lib. de Venis XXI.6. Vide Foes. d. l. Alij distinguunt inter παραστάτας κιρσοειδεῖς, & ἀδενοειδεῖς *variciformes*, & *glanduliformes*, sive *glandulosos*, illos dicentes meatus seminales ex vena, & arteria implicatis constantes, & in unam veluti naturam consertis semen foventes, & perficientes, Gal. in def. vel *corpus variciosum pyramidale*, incipiens paulò suprà testem, & in superiorem hujus partem insertum; hoc verò appellantes corpus glandulosum meatui urinario suprapositam, vasorum deferentium insertionem excipiens, Gorr. Castell. Lang. l.2. ep.7. quod *corpus glandulosum* tantum *parastatarum* nomine exposuit Rolf. de part. genit. p. 1. c. 25. quamvis alij προστάτας appellant, Barthol. verò *parastatas* vocavit principium vasorum deferentium lib.1. Anat. c.23 Junge hic Lind. Med. physiol.l.2.c.7 §.21.seq.

Parastello, παραστέλλω, *cursum cohibeo*, sisto, Hipp. l.5 Epid. XXVII.2

Parastremma, παράστρεμμα, dicitur *oris distortio* convulsiva, & perversio, qualis in *Spasmo Cynico* contingit; vel cùm faciei partes quoq; aliæ, nasus, oculi, aut labia, contrahuntur, aut distorquentur. Legitur apud Hipp l.2.prorrh. XVII 7, Confer simul ad Foes. d.l.

* Parasynanche, παρασυνάγχη, vide *Angina*.

Parasynesis, *parasynesis*, παρασύνεσις, παραξύνεσις, dicitur sententia, vel *intelligentia erronea*, & *hallucinatio* non quidem apertè falsa, & ex ignorantia, sed quæ probabilitatem aliquam habet, & verosimilitudinem. Legitur apud Hipp. 1. de art. t.36. 38. & s.3. t.71. Vide & Gal. in comm. ad h. loca & l. 9. de Hipp. & Pl. decr. c.5. Latinè & *Deceptio* dici potest. Foes. d. l.

Parasyro, παρασύρω, in *transversum traho*, transversum ferio, & in obliquum distraho. Dicitur de telis apud Hippocr. l. de Cap. vuln. XIV. 1

Pardalis, *pardus* πάρδαλις, πάρδος, vocitatur animal ferocissimum, quadrupes, cujus historiam cum usu fusè tradidit Aldrov. l. 1. de an. quadr. dig. vivip. c.2. *Pardalis* est quoq. nomen Emplastri apud Aetium l.10. c 22

Pareas, παρείας, nomen serpentis, qui in Syriæ locis reperitur, colore æs referens; alij verò nigricant; cujus venenum tantum ex morsu non est, ut enecet, sed saltem inflammationem infert, notante Forest. l.30. Obs. 2. Schol. ex Aet. l.13. c 31

Parecbole, παρεκβολὴ, idem quod ἐκλογὴ, *Excerptum*, Historia, Observatio. C. Hofm. Com. in Gal de V. p. n.2

Paredria, παρεδρία, *assessio*, h e. associatio affectionis, qua vehementia ejus innuitur apud Hipp. l. præcept. VII. 6

* Paregoricos, παρηγορικὸς, *mitigans*, leniens. Vide *Mitigatio*.

Pareia, παρειά, dicitur pars faciei, quæ ab oculis ad mentum usq; protenditur Latin. *Gena*, aut *Mala*. De quibus suo loco. Hinc παρειὰς, vinculum, quod malas continet malè affectas, teste Gorr. ex Gal. de fascijs n.6

* Paremptosis, παρέμπτωσις, *Incidentia* vide *Coincidentia*, adde Mercur. l.4. V.L. c. 13

* Parencephalis, παρεγκεφαλὶς, vide *Cerebellum*.

† παρέγχυμα, Intercfusio. Altimaro dicitur Art. Med. c.82

* Parenchyma, παρέγχυμα, ab Erasistrato dicta fuit propria cujusque visceris substantia, quæ inter vasorum intercapedines recipitur, quia non vult, appellari carnem. Ea enim solùm Caro dicitur, quæ est in musculis, Gal. l. 2 de Temper. c.3. com. in Hippocr. de nat. hum. in procem. l.7 Adm. Anat. c.6. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c.8. J. Alex. l. 12. Salubr. c. 1. Ita verò dictum ab eo, quia credidit, substantiam illam esse sanguinem vasis suis effusum, & demum ita concretum, Gal. l. 11. de S.F. in princ. C. Hofm. comm. in Gal. de U.P. n.118. J. Alex. not. ad Gal. l. 8. de C.M.S.L. c. 6. & ad loc. de Hipp. & Plat. decr. citatum, quam tamen opinionem Recentiores dubiam reddere, imo rejicere ausi sunt, statuentes, hepatis, pulmonis, renum substantiam, vel in totum, vel maximam partem esse glandulosam, aut vesicalem, ut malpighius in Exercit. Epistolicis, & Willis. Phar. Rat. part. II.

Parentalis, idem quod *Hereditarius*, epitheton morborum à parentibus ad liberos propagatorum, Rolf. O. ac M.M. Sp. l.3 s. 2. cap. 28 & 53. ubi & *Gentilitios* vocat, atq; *Connatos*.

Parentesis, παρένθεσις, terminus aliàs Grammaticus, vel Rhetoricus, à paracelso tamen translatus ad *Tractatus quinq; paramiri* præmissos libris quinq; paramiri, in quibus generaliter exposuit Entia quintuplicia. Vide *paramirum*.

Hos

Hos tractatus appellavit *Parenthesin Medicam*. Prologo 4.

PAREON, παρεὼν, *præsens*, adstans. Vel dicitur de personis quæ ægro, vel Medico suppetias ferunt, aut operam aliquam, vel ministerium præstant, Hipp. 1 aph. 1. Jung Dieter. n. 655. vel de rebus sec. & præter naturam hoc, vel illud agendum indicantibus; Linden. Ex. XIII. §. 136. seq.

PARERMA, πάρερμα, significat *affulcimentum* & stabilimentum. Legitur apud Hipp. 3. de ijs, quæ in medic. t. 10. & 30. Vide Foes. p. 487.

PARERGON, πάρεργον, significat *opus secundarium*, & præter intentionem & institutum. Unde proverb. πάρεργον ἔργον ποιεῖσθαι præpostere aliquid agere, de quo vid. Gal. cap. 1. de R. V. I. Ar. t. 3.

* PARESIS, πάρεσις, idem quod *Paralysis*, de quo vocab. p. 2.

PARETHEO, παρεθέω, *percolo*, per colum transmitto. Legitur apud Hipp. l. de dentit. II. 9. ubi Foes. mendum subesse censuit, & pro παρηθῇ παρηθεῖται legir Verùm absq; ratione. Rectissimè enim retinetur παρηθῇ activum præsentis temporis conjunctivi modi, uti contextus hoc manifestè docet. Ergò quandoq; & bonus dormitat Homerus.

PAREXIS, πάρεξις, vide *Exhibitio*.

PAREXODOS, παρέξοδος, significat *apparatum ad peregrinationē* necessarium, qui simplicior & frugalis esse debet Medico. Hipp. l. de dec. orn. IIX. 1

PARIETALIA *ossa*, vide *Arcualis*.

* PARISTMIA, παρίσθμια, duplicem habet significationem. Phyolosigicè ita dicuntur *Glandulæ faucium*, quæ Lat. *Tonsillæ*, *Amygdalæ* quoq; vocantur, quarum historiam vide in Anatomicis præsertim Bartholin. l. 2. c. 11. Warthon. Adenograph. c. 22. in qua significatione legitur apud Hipp. l. de Glandul. V. 2. Pathologicè verò παρίσθμια quoq; vocantur *illarum glandularum morbi*, dum vel inflammantur, vel ob affluxum materiæ aqueæ & pituitosæ intumescunt, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium resiccantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. Ita accipitur ab Hippocr. 3. aph. 26. Adde Foes. p. 488. Dieter. n. 657. Vide *Tonsillæ*.

PARLA, pro *Perla*, hoc est, *Margarita*, legitur in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 192.

* PAROCHETEUSIS, παροχέτευσις, vide *Derivatio*. Hoc vocabulum legitur apud Hipp. l. de Humor. t. 24. Et verbum παροχετεύειν, *derivare*, l. 6. Epid. s. II. t. 7. Vide Foes. Oec. p. 489.

PARODONTIDES, παροδοντίδες, vocantur quibusdam *tubercula* quædam dolentia *juxta dentes* in gingivis, ut est apud Cels. l. 6. c. 13. quo tamen loco quidam παρουλίδες legendum censet; quòd nomen hoc παροδοντίδες à nullo Græcorum usurpatum observetur, Gorr. Enimverò non video, quid obster, quò minus & hoc retineri, & in usum vocari queat. Meminit & Forest. l. 14. Obs. 16 Schol.

PAROECHOMENA, παροιχόμενα, vocantur *præcedentia*, præterita, apud Hipp. 2. de fract. t. 58. Foes. p. 488.

PARON. παρὸν, vide *Præsens*.

PARONYCHIA, παρωνυχία, Latinè *Reduvia*, item *Panaritium*, (de quo supernus) vocatur abscessus ad radices unguium natus. Meminit Hipp. l. 2. Epid. s. VI. 52. Æginet. l. 3. c. 81. Est & nomen plantæ ab effectu, quod *paronychias* curet, dicta, Gal. l. 8. S. Fac. §. *Paronychia*.

PAROPIÆ, παρωπίαι, dicuntur *anguli minores oculorum*, qui ad tempora spectant, Gorræus. Sholiastæ Nicandr. παρωπίαι vocantur, quia ad aures proclinantur. Linden. Med. Phys. l. 2. c. 10. §. 88.

* PARORASIS, παρόρασις, vocatur imbecillitas aut pravitas quædam visus, Gal. l. 1. de sympt. caus. c. 5. Fernelius vocavit *Hallucinationem*, describens, quod fiat cornea tunica alieno colore infecta, ut ita objecta omnia rincta appareant. Pathol. l. 5. c. 5. Actionem quoq; visus depravatam *hallucinationem* vocavit Mich. Gavasset. de reb. p. n. c. 21. p. m. 43.

* PAROTIS, παρωτὶς, generaliter significat omnem abscessum, & *tumorem glandulas ad aures occupantem*, & infestantem, Ægin. l. 3. c. 23. Lind. Ex. IV. §. 87. quamvis Gal. restrinxerit ad tumorem duntaxat inflammatorium in glandulis circà aures l. 3. de C. M. S. L. c. 2. & alibi. Causa eadem, quæ aliorum tumorum vel inflammationum, videlicet materia sanguinea, vel cruda, vel serosa acida, aut coagulativa stagnans in glandulis. Hipp. sæpissimè appellat illos tumores τὰ παρὰ τὰ ὦτα, aut παρ᾽ οὖς, aut παρ᾽ ὦτα, interdum ad. dit ἐπάρματα, cujus loca vide apud Foes. 484. seq. Quod verò ἔπαρμα simpliciter idem sit, quod *Parotis*, uti voluit Castellus, erroneum est Vide *Eparma*.

* PAROXYSMUS, παροξυσμός *exacerbatio*, *accessio*, *Invasio* dicitur, estq; tempus morbi vehementius, in quo caussa morbifica validissimè vires suas exerit per symptomata graviora aut copiosiora, & quidem vel periodicè, ut in febribus, quà intermittentibus, quà continuis ad intermittentium indolem sese moventibus; vel absque etiam periodo; ubi παροξυσμὸς coincidere videtur cum *statu* vel vigore *morbi*, quemadmodum & verbum παροξύνεσθαι in hac significatione aliquoties accepit Hipp. l. 4. Epid. XI. 17. XXXIX.

XXIX. 13. l. de fistul. V. 6. Vide Foes. 488. Dieter. n. 658. Aliquando etiam παροξυσμὸς pro *Crisi* sumitur, quia hæc plerunq; in *paroxysmos* vel in statum morbi incidere solet, uti notavit. Foes. Ex. 2. aph. 13

† Pars Sylvestris id est exterior. Dom. Leon. art. med. l. 2. §. 1. c. 14

† Pars notat similarem. Locus dissimilarem partem Duret. ad Holler. de morb. inter. l. 1. c. 1

* Pars, μέρος, vide *Meros*. *Pars cum parte* Chymicis dicitur massa ex auri & argenti æqualibus partibus cementata graduata. Rul. Johnson. in Lex.

Parthenos, παρθένος, propriè significat *Virginem*, Est verò *Virgo* κατ' ἀλήθειαν illa sexus fœminini persona, quæ congressum Venereum non est experta, sive quam vir non cognovit, Linden. Ex. VIII. §. 28. Et in hac significatione legitur apud Hipp. l. de nat. mul. III. 15. & in lib. de Virgin. morbis, qui morbi simpliciter παρθένιοι ibid. inscribuntur, quo titulo specialiter quoque gaudet *Chlorosis*, χλώρωσις, Lang. l. 1. ep. 21. plura vide infrà ad vocabulum *Virgo*.

Particula, μόριον, propriè quidem diminutivum est partis, sed sæpissimè indifferenter ponitur pro parte, Galen. l. 1. M M. cap. 8. & alibi.

Particularis, μερικὸς κατ' μέρος, opponitur *Universali*, diciturq; vel de Morbis, qui partem unam alteramve occupant, Dogm nostr. Med. Gen P. II. c. 6. d. 3. p. 148. vel de Remedijs, quatenus *Catholicis*, & panaceis opponuntur, qualia legi possunt in Thetr. Chym. Vol. VI. ubi quæres in Indice. *Tincturæ* quoque *Spagyricæ*, vel ad argentum, vel ad aurum vocantur *particularia*. Libav. Tom. I. Oper. p. 150. Tom. II. p. 25. 240

Partitio, μερισμὸς, communiter idem, quod *Divisio*. Aliàs nomen quoque fuisse *Exercitii* cujusdam, quod & *præparatio* dictum fuit, testatur Gal. l. ad Thrasybul. c. 47. circa fin.

* Partus, τόκος, dicitur actio, qua fœtus excluditur ex utero, ita ut conatus reciprocus, & connixus quidam concurrat matris parturientis, & fœtus excludendi in partu naturali, de quo lege Gal. l. 5. aph 55. Harvejum de gen anim. additamento 1. D. D. Maur. Hoffmann. Inst. Anat. Disp. 12. C. Rejes q. 45. & 90. & alios plures. De *partu* difficili vide suprà in *Dystocia*. Aliquando *partus* idem significat, quod *Fœtus* apud Lang. Hildan. Helmont. & alios. Keuchen. existimat, *partum* dici de fœtu nondum edito, sive embryone, Not. ad Samonic. pag. 224. sed fallitur, cum exempla multa sint in contrarium.

Parvus, μικρὸς, quid significet, notum est ex alijs Lexicis. Dicitur de magnitudine minori, quemadmodum *paucus* de numero exiguo, Lind. Ex. VII. §. 26. *Parvi morbi* opponuntur magnis. *Parvus Mundus* quid dicatur, vide *Microcosmos*.

Parviviscerus, μικροσπλαγχνος, dicitur cui & parva, & prava sunt viscera, Gal. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4

* Parulis, παρουλὶς, vocatur inflammatio gingivarum cum vel sine subsequente suppuratione. Quod si excreverit caro luxurians, dicitur ἐπουλὶς Ægin. l. 3. c. 26. & l. 6. c. 27. Rhod. ad Scribon. n. 61

Parus, αἰγίθαλος, nomen aviculæ, cujus variæ dantur species, quarum descriptionem cum usu in cibis, & Medicina prolixè tradidit Aldrov. l. 17. Ornith. c. 22. seq. Adde Schrod. l. 5. cl. 2 n. 63

* Partygron, πάρυγρον, dicitur medicamentum quoddam liquidum vel humidum, quod medetur particulæ parva adhuc phlegmone conflictanti, protinus huic impositum, ubi duritiem à dolore alienam pars affecta acquisierit; quemadmodum etiam, si phlegmonoso affectu omninò sit libera, Galen. l. 1. C. M. S. L. c. 8. l. 7. de C. M. P. G. c. 2. Castell. Gorr.

Pascuum, νομὴ, idem, quod *pabulum* jumentorum, & pecudum, cujus bonitas, aut pravitas multum facit ad lactis varietatem, notante Gal. l. 8. de san tu c. 7. *pascere*, & *pasci* propriè brutorum est, quamvis, & de homine aliquando usurpari possit. Lind. Ex XII. §. 155. 156

Pasiphilos, πασίφιλος, nomen *Emplastri sicci* crustam inducentis, quod constat ex æqualibus portionibus vitrioli, sandarachæ, misyos, & chalcitidis, ex Aetio Gorr. Latinè significat *Omnibus charum*.

Pasma, πάσμα, vocatur medicamentum *inspersile* in modum pulveris aut farinæ. Dicitur & διάπασμα, κατάπασμα. Vide *Catapasma* Gorr.

Paspaletes, πασπαλίτης, i. e. *miliaceus*. Epitheton panis è milio confecti. Πάσπαλος enim *milium* significat, idem, quod κέγχρος. Gal. in Ex voc. Hipp. Foes. p. 489

Passa, σαφὶς, ἀσαφὶς, Epitheton *uvarum*, ita dictarum sive à pando, sive à patior. Vid. J. Alex. l. 10. Sal. c. 14. Diminutivum usitatius est *passulæ*, quarum tres habentur differentiæ, *Zibebæ*, *Majores*, & *Minores*. Sunt verò Uvæ vi caloris vel solaris, vel clibani siccatæ, Schroder. l. 4. cl. 1 n. 360. Bruyerin de re cibar. l. 11. cap. 41. *Passa* quoque Paracelso idem est, quod *panaritium*, vel *pandelitium*, de quo supra. Πασσαὶ quoq; dicuntur Iridis partes nigræ, quæ oculi pupillæ proximæ sunt. Gorr.

Verùm Willis potius causam *palpitationis* cordis proximam acusat obstructionem, & infarctionem vasorum, præsertim arteriosorum pulmonalis, & magnæ seu aortæ, vel ob sanguinis non satis activi segnitiem, vel etiam ob ejusdem nimium fervorem, uti videre est prolixius in Pharm. Rat. P. I. S. B. c. 3. Sunt quidem alij, qui dilatationem cordis magis peccare credunt, sed testatur *αὐτοψία*, Cor non tempore dilatationis costas ferire, sed potiùs tempore constrictionis, in qua mucro ejus versus costas attollitur. Helmontius causam refert ad Gas heterogeneum, vitale nostrum Gas de natura salis balsamici existens potentissimè celerrimèq; afficiens, tract. Complex. atq; Mist. Elem. figm. n. 42. 43. Παλμώδεες δι' ὅλα vocantur Hipp. quibus *palpitationes* in toto corpore sentiuntur, Prorrh. sect. 1. t. 29. Dolores cum palpitatione occurrunt d. l. t. 35. Plura vide apud Foes. d. l.

* Palpebra, *βλέφαρον*, vocatur externa oculi pars superciliis subjacens, supernè infernèq; interiores oculi tunicas contegens; atq; una superior, altera inferior vocatur, Gal. l. Introduct. c. 10. Constant *palpebræ* cute, membrana carnosa, musculis, tunica, tarsis, & cilijs, de quibus videantur Anat. & hos inter Barth. l. 3. Anatom. c. 8. De *palpebræ* superioris cum oculo coalitione vide Hildan. Cent. 6. Obs. 7. Vocantur, & *καλύμματα*, hoc est, *segumenta oculorum*, vel *Coopercula*, notante Dieter. n. 155.

* Palpitatio, *παλμός*, vide *Palmus*.

Palumbus, *Palumbis*, *φάσσα*, *φάττα*, vel *φάψ*; vocatur species quædam *Columbarum*, & quidem *Sylvestris*, cujus plenior descriptio cum usu in cibis, & Medicina habetur apud Aldrov. l. 15. Ornithol. c. 5. Adde Gal. l. de atten. vict. cap. 8. in fin. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 62. Dicitur etiam *Torquatus*. *Palumbarius accipiter φασσοφόνος* dicitur, qui *palumbis* insidiatur, Gal. l. 11. de U. P. c. 18.

Palus apud Latinos æquivocum est. Vel enim Masculino genere denotat lignum acuta cuspide, quod infigitur, item Vallus, & Græcè dicitur *σκόλοψ*, Gal. 8. de S. Fac. §. Pycnocomon, & l. 5. de C. M. P. G. c. 2. Rul. in Lex. vel in Fœminino notat aquam stagnantem facilè corruptibilem, Græcè *λίμνη*, Lat. *Lacus*, *stagnum*. Vide *Lacus*.

Palyno, *παλύνω*, significat *asperge*, *consperge*, item *ἐπιπαλύνω*, *inspergo*, Hipp. l. 1. de morbis mul. CIV. 8. Foes. p. 479

Pammachos, *πάμμαχος*, *omnigenus*. Usurpatur de infortunio ab Hipp. in Præcept. X. 4. Rectiùs exponitur, Omnia tentans, vel, *omnia impugnans*. Πάμμαχοι aliàs dicuntur in omni certam inùm genere exercitati, notante Rhodio ad Scribon. n. 101

Pampathes, *παμπαθὲς*, nomen Emplastri compositi ex Cinnabari ad tophos, aliosq; tumores scirrhosos, cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. cap. 17. Ab Aetio quoq; appellatur *τυῤῥηνικὸν*, *Tyrrhenicum*, notante Gorræo.

Pamphilion, *παμφίλιον*, quasi *omnibus gratum*, nomen est *Emplastri albi*, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 17. & l. 7. c. 14

Pamphoros, *πάμφορος*, h. e. omnia ferens, sive *omnium ferax*. Epitheton *Naturæ*, apud Hipp Coac. t. 512

Pampinus, *ἕλιξ ἀμπέλου*, Galen. l. 2. de C. M. S. L. cap. 1. & alibi, quid sit, ad Botanicos spectat, videlicet crispaturæ, & flagella, quibus vitis adhæret palis, *pampini* vocantur. Hinc propter similitudinem plexus vasorum spermaticorum præparantium ante ingressum ad testes dicitur ab Anatomicis *Pampiniformis*, sive *vasa pampiniformia*, quæ & *pyramidalia* vocantur. Bartholin. l. 1. An. c. 21.

Panacea, *πανάκεια*, id est, *universale remedium*, olim fuit nomen quarundam Compositionum medicamentosarum apud Galen. v. g. Antidoti cujusdam, l. 2. de Antidot. c. 1. ab Aphroda authore acceptæ; item alia l. 7. de C. M. S. L. c. 2. quæ & Stichus vocatur, estq; Catapotium anodynon. Emplastra quoque quædam dicta fuerunt *Panaceæ*, v. g. Epuloticon Andromachi, l. 2. de C. M. P. G. c. 15. aliud Heræ, quod & *Sanitas* vocabatur. l. 5. c. 2. Verùm quemadmodum tùm temporis nomen illud hyperbolicè fuit acceptum; ita & hodieq; adhuc à Spagyricis abusivè sumitur, dum varias excogitarunt *Panaceas*, quæ tamen nihil minus sunt, quàm panaceæ. Vide suprà *Catholicus*. De *Panacea* Mercurij lege Schroder. l. 3. c. 15. Antimonij c. 17. Nitri, c. 23. Ita *Panacea* olim *Anvaldina* decantata fuit; & quæ sunt aliæ. Enim verò licet nolimus litem hanc facere nostram, an ex simplicibus natura sua deleterijs, aut certè venenosis, beneficio artis, possint præparati veræ *Panaceæ*, quod quidem nobis non videtur rationi, aut veritati consentaneum; rectiùs tamen illi Medici statuere videntur, qui negant, dari *Panaceas*, inter quos etiam B. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 13 c. 2. & alibi. Sanè si *Panaceæ* non includunt aliorum remediorum usum, uti legitur in Th. Chym. Vol. VI. p. 637. non rectè dicuntur *Panaceæ*. Judicium de *Panaceis* limitatum vide apud Dan. Ludov. in Diss. I. Pharm. p. 112 quod nota egregia illustravit B. Etmull. De *Panacea Solaris* Wildenganssij noxio usu vide quoque Ephem. N. C. A. III. Obs. 232.

Est

Est & *Panacea* nomen Levistici, vel Centaurij majoris hyperbolicum, Gorræus. De herba verò illa, quæ in oppido Cæsareæ Philippi statua Salvatoris ante fores mulieris, quam Christus ab hæmorrhagia 12. annorum liberaverat, erecta excrevisse legitur apud Eusebium l.7. Hist. Eccles. *Panacea* dicta, videatur Lang. l.2. ep. 21 ad fin. & fides sit penes auctores.

Panalethes, πανάληθές, id est *universaliter verum*. Nomen Emplastri nigri inter Cephalica relati, apud Aet. libr. 15. citante Gorr.

† Panaritium. Paronychia.

Panaritium, Gr. παρωνυχία, dicitur tumor calidus ulcerosus, summè dolorosus, accidens in summitate digitorum in latere unguis, & quandoque tàm vehementer afficiens, ut vigilias & inquietudinem excitet, Forest. l. 5. Chir. obs. 16 Lang. l.2. ep. 42. Hildan. Cent. 1. obs. 97. Causam ejus proximam vulgò statuunt vermiculum corrodentem, unde & vernaculè *Vermis digitorum* vocatur. Sed Lang. d. l. dubitat. Hoc certum est, materiam esse ichorosam, acerrimam, corrosivam, & vel cum sero sanguinis, vel cum succo nervoso ad partem affectam delatam. A Parac. Dorn. & alijs vocatur & *Pandalitium*, item *Passa*, Parac. l. de ulcer. & apost. c. 17. De hoc affectu legatur & P. Barb. Chir. Part. II. l. 1 c. 15. Vide *Paronychia*.

Panata, *Panatella*, nomen edulij in Italia usitatissimi, ex pane triticeo, vel similagineo, interdum etiam additis semin.bus melonum, cum ovo interdum admisto in aqua ad pultis consistentiam cocti, Rolf. O & M.M. Sp. l. 14. f. 1 c. 11. Meminit & Forest. l. 10. obs. 4. & alibi. Scultetus parari scribit *Panatellam* ex mica panis similaginei, jure carnis salito, & butyro recenti, Arm. Chirurg. part. II. obs. 23

Pancarpia, παγκαρπία, nomen placentæ cujusdam in modum rotæ papyro involutæ, quo diutius duret. Apud Alexandrinos celebre fuit hoc placentæ genus, teste Gorr.

Panchrestos, πάγχρηςος, q.d. *ad omnia utilis*. Epitheton quorundam Collyriorum, v.g. apud Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. in princ. & apud Ægin. l. 2. c. 22

Panchrysos, πάγχρυσος, i.e. *omninò aureum*. Nomen liquidi Collyrij, apud Ægin. d. l. Idem cum præcedenti.

Panchymagogum, παγχυμαγωγόν, est epitheton quorundam purgantium, quæ creduntur omnis generis vitiosos evacuare humores. Ita in Dispensatorijs legitur *Extractum Panchymagogum* Crollij, quale etiam refert Libav. S.A. Ch. l. 8. c. 10

Pancoenos, πάγκοινος, idem quod ἐπιδήμιος. Vide *Epidemius*. Epitheton morborum contagiosorum publicè per totam regionem, vel plebem grassantium. Vocantur & πανδήμιοι, Gorr.

Pancratiasta, παγκρατιαςής, idem, quod παλαιςής, *luctator*, *athleta*, pugil in omni certaminum genere exercitatus. Vide *Pammachos*, *Palæstra*, Dict. n. 11

* Pancration, παγκράτιον, non solum est nomen plantæ bulbosæ, de qua consulantur Botanici; Verùm etiam est nomen certaminis duplicati, *luctum*, & *pugilatum* comprehendentis; cujus aliquoties meminit Gal. l. 2. de san. tu. & exposuit J. Alexandr. in not. ad h. l. T. II. Op. p. 392. Lucta in pulvere multo vocatur *Pancratium volutatorium*, teste C. Hofm. Com. in Gal. LL. de U.P. n. 812

* Pancreas, πάγκρεας, propriè, ἁπλῶς ita dictum est corpus glandulosum, laxum, situm suum obtinens sub posteriori parte ventriculi hujusq; fundo, cujus accuratior descriptio, & historia quæratur in Anatomicis, Barthol. l. 1 Anat. cap. 13. Warthon. Adenograph. cap. 13. Regner. de Graf. de nat. & usu succi pancreatici, D. J. C. Bruner. de Experim. nov. circà *Pancreas*, & ejus verò usu. Celebris est hoc seculo hæc *Glandula* ob peculiarem succum, vel liquorem, qui in illo colligitur, & per singularem canalem ad intestinum duodenum defertur; unde *Liquor Pancreaticus* vocatur, quemadmodum, & Vas illud *Ductus Pancreaticus*. Hinc geminum quoque inveniri duodeno intestino insertum patet ex Observatione in Act. Hafn. Vol. II. Obs. 14. p 31. De illius usus extollendo valdè operosi fuerunt hactenus plurimi Medici, non contenti, quod succus ille sit excrementitius quidam arteriosi sanguinis liquor; sed quòd sit humor laudabilis ex sanguine, & spiritibus animalibus in ipso præparatus, & quidem subacidus, qui denuò alimentis, vel Chylo admiscetur. Enimverò non est hujus loci hanc dirimere litem; quamvis nolim dissimulare, Grafium cum suis ὁμοψήφοις speculationes suas commentitias nondum sat evidenter probasse, ut ita verosimilius mihi videatur liquorem illum *Pancreaticum* potius excrementum esse inutile, quàm utilem aliquem humorem, denuò sanguini adjungendum; licet nolim penitus negare, quòd in segregando Chylo utili à portionibus feculentis usum insignem præstet, quando in intestino duodeno massæ chylosæ transeunti permiscetur. Dicitur & *Callicreas*. Cæterùm eodem *pancreatis* nomine mediam *Mesenterii Glandulam* Asellius, & nonnulli ejus sectatores indigitarunt, quam aliàs *Lactium* titulo insigniverunt, & ita ansam dederunt

ut

fit pro una eademq; parte haberentur, rectè animadvertente Grafio, d.l.§. 17. Junge Barth. d.l. c.12. Warton. d.l. c 8

Pandaleon, *Pandaleum*, vocatur medicamentum solidum internum, tabulatum, Arabum inventum, pectori, & pulmoni dicatum, suave, à morsulis, & rotulis non nisi forma differens, fitq; quando materia medicamentosa saccharo soluto suscepta in pyxidem aliquam effunditur, ut inibi indurescat, unde usus tempore frustum aliquod cultro, aut cochleari demitur, Schr. l.1. c 3. Morell. de form. remed. l. 1 s.3. c. 2.

Pandalitium, idem, quod *Panaricium*, de quo p. 2.

* Pandemios, πανδήμιος, vide *Pancanos*, *Epidemios*.

* Pandiculatio, σκορδίνημα, σκορδινισμός, dicitur motus quidam violentus tensivus membrorum solidorum, à flatulenta materia ad fibras, & nervosas partes delata dependens. Affinis valdè χάσμη, sive *oscitationi*; de qua suprà vide *Chasme*. Hinc etiam *pandiculatio* cum *oscitatione* coincidit. Fit quidem à natura, sed coacta. Meminit aliquoties & Hipp.l. 2. Epid.s.III. 34. l.4. s.5. t.4. l. be Superfœtat. IX.3. Vide Foes. p.574

Panicula, diminutivum *Pani*, vocatur & *Panula*. Rhod. ad Scrib. n. 82. & 263. item in Lex. Scrib. Vide *Panus*.

Panis, ἄρτος, quid vulgò significet, omnibus, etiam puerulis, notum est. Ejus autem apud veteres, & recentiores quoad materiam, fermentum, coquendi, & condiendi rationem, tot occurrunt differentiæ, & species, ut illas omnes hic recensere, nimis prolixum foret. Legi possunt Foes. Oec. p.95. seq. Gorr. def. Mundell. in Indice vel Th. Gal. Bruyerin. de re cibar. l.6. per tot. J.Alex. l. 8. Sal. c. 11. seq. Moræus in Schol. Salernit. c.17. p.m. 225. seq. & 258. seq. Deodat. Panth. Hyg.l.2. c.4. C.Hofm. l. 5. Inst. c.6.§.3. seq. Meritò inter edulia primas tenet, & ab omnibus expetitur. Siquidem rarissima sunt exempla, qui *panem* penitus abhorruerint, quorum unum legitur in Eph. N. C. Ann. II. O. 144. alterum obs.207. ex Hildan. De panis usu medio vide Schr. l 4 cl. 1. n. 316. & Fr. Hofm. in cl. ad h.l. *Panis* repletionem esse pessimam, paradoxon esse, & authoritate carere, non malè demonstravit C. Rejes. C. El. q. 85. n.4. seqq. *Panis putrefacti* observationes vide apud Helm. tr. Nat. Contr. nesc. n.40. Th. Chym. Vol.IV. p. 884. Chiocc. Mus. Calceol. p. 411. 412. Vocabulum ἄρτος, ab Hipp. etiam acceptum legitur pro pastillo, vel massa quadam compacta ex qualibet materia, & linteo inclusa calidaque pro fomento utero applicata, l.de nat.mul. XXIX 198. 203. C. l. 9. 10. *Panum* æreorum tres esse species, scripsit Johns. Lex. Chym. l. 1. ubi & *Panes* ex Pyrite, & Cadmia conflatos recenset, & *panem* argenteum, item *panes æris* fatiscentes. *Panis* quoq; idem est, quod *Panus*. Gr. φῦμα, notante Keuch. ad Samon. p. 245

Panniculus, ῥάκος, ῥακίς, idem ferè, quod *linamentum*, denotat, Gal. l. 1. de C.M.S.L. c 1 l.3. c.9. & alibi. Pertinet ad usum Chirurgicum, & Pharmacevticum. Ab Anatomicis vero *Panniculus* accipitur pro *Membrana*, *Panniculus carnosus*. *Panniculi* cerebri &c.

Pannus, æquivocum est. Propriè significat textile quoddam ex lanis ovium paratum; de quo notavit Helmontius, quod panni ex lanis mortuarum ovium parati facilius foraminibus pertundantur. Gr. ῥάκος, ὕφασμα. Tr. Tumul. pestis §. Imaginantur Mineralia &c. Metaphoricè denotat 1. affectum oculorum, estque materia viscida crassior, adhærens tunicis oculorum, & visum impediens, quem affectum nonnulli confundunt cum *Ungue oculorum*, Forest. lib. 11. Obs.6. Arab. dicitur *Sebel*, 2. notat *maculam*, vel *nævum* in cute, sive ex lue Gallica, sive ex alio morbo maligno dependentem, de quo legatur Parac. l. de apostem. & ulcer. cap. 43. & alibi.

Pannichis, πανυχίς. Vide *Pernoctatio*.

Panochiæ vocantur à nonnullis Bubones, sive Tumores inguinum, Fallop. de morb. Gall. c.90. Tom.I. Op. p. 758

Panonicoletæ, terminus Paracelsicus, qui legitur l. 3. de morb. Gall. circa fin. Cujus tamen significatio mihi non constat, neq; ex contextu patet.

Panselenos, πανσέληνος, vide *Plenilunium*.

Panspermia, πανσπερμία, est commentum Anaxagoræ, qui statuit omnium semina esse in omnibus, quod meritò rejicit Lib. T.IV. Oper. pag. 16.

† Panthera. Lecti pensiles Italis Anton. Guainer com. de pleur. c. 17

Panthera. Vide *Pardalis*, vel *Pardus*.

Pantices, idem quod *Intestina*, unde *Panticinari* est bibonum, & ollurconum more potum ingurgitare, & ita ventrem saburrare. Linden. Ex.IX. §. 56

Pantodapos, παντοδαπός, varius, *omnigenus*. Usurpatur ab Hippoc. de morbis 2. de nat. hum. t.4. & l. 5. Epid. XXXI. 14. de excrementis. Foes. p. 479

Pantolmios, παντόλμιος, est nomen hyperbolicum *Trochisci*, qui excrescentiam carneam circa rosionem supprimit; uti legitur apud Æginet lib.7. cap. 11 Anidem cum *Pastillis*

lis Faustianis, L.4.c.43. uti velle videtur Gortæus?

* Panus, antiquis etiam *Panis*, unde diminutiva *panicula*, *Panula*, Gr. φύγεθλον, Galeno etiam φῦμα ἄπεπτον, *tuberculum immaturum* c 3. de artic. t. 2. dicitur tuberculum inflammatorium, vel potius erysipelaceum absque suppuratione ad glandulas plerunq; subcutaneas obortum, cum dolore insigni urente, & mordicante proveniens ab ichore sanguineo acriori, ibidem stagnante, Gal. l. de tum. p.n c.15. l.2. de art. cur. ad Glauc. c.1. Cels. l.5. c. 18. Scrib. n. 236. Forest. lib. 1. Chirurg. Obs. 7. cum Schol. Barbette ad *Bubonem* refert Chirurg. P.II. lib. 1 cap. 11

Papa, Paracelso dicitur vermis, h.e *Basiliscus*, qui quamdiu vivit, tandiu erit pestis expectanda, l. 1. de Peste cum addit. tract. 1. c. in fine.

Paphlazo, παφλάζω, propriè significat *æstuo* & ferveo, & de maris æstu dicitur; Translatum verò hoc ab Hipp. ad sermonem interruptum, & veluti bullantem, quando inter loquendum *hæsitant*. Eo verbo usus Hipp. l. 2. Ep. f.V.7. l. de Crif. X. 12. Jung. Foes. p 490. Dicitur & φλάζω, Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Papilio, ψύχη, ἑπτιόιν συζοκοτις, insectum est notissimum alatum, sed multifarii generis, cujus historiam prolixam cum usu tradidit Aldr. l.2. de Insect. c.1. seq. Adde Lang. l.1. ep.14. & 50. *Bombyces* degenerare in *papiliones*, confirmat Helmont. Tract. Demonstratur Thesis n. 94.

* Papilla, θηλή, vide *Mamma*. Est extremum mammæ mulieris, quod ori infantis inditur, Gal. l.15. de U.P. c.7. Barthol. l.2. An. c. 1 Tribuitur etiam hoc vocabulum Glandulis intestinalibus à Peiero in suis Exercit. de dictis glandulis. *Papilla* quoque est diminutivum à Papula apud Samonic. c 10

Papillares processus, vide *Mastoides*, de nervis olfactoriis Barthol. ibid. d. l.

* Papula, ἔκθυμα, ἔκπυσμα, *tuberculum ulcerosum*, cutaneum notat. Vide *Ecthyma*. Gal. c 3. in I. Epid. t.51. Nobis videtur idem esse cum Pustula, *Papula* acuta est *Furunculus*, δοθιήν. Rhod. ad Scrib. n. 210

Par, duplicem habet significationem, 1. dicitur de diebus, qui Græcè vocantur ἄρτιοι, ad differentiam τῶν περισσῶν, *imparium*: in illis olim crediderunt rariores, & difficiliores fieri crises, vide *Artios*, *Impar*. 2. notat binas unitates alicujus rei, v g. in formulis remediorum quando scribitur. Rec. p. baccarum lauri, fructuum jujub. aut sebest. *paria* tria, aut plura.

Para, παρὰ, id est, *præter*, præpositio usitatissima in Medicina, cùm simpliciter, tùm in compositione; Plerunque verò accipitur in malam partem, ita ut significet aliquem recessum à statu integritatis, sive bonæ dispositionis, hac tamen limitatione, ut nihilominus residuum maneat *aliquid bonitatis*; ut hac ratione differentia eluceat inter *Præter*, & *Contrà*. Morbi omnes sunt παρὰ φύσιν *præter* naturam, eorumque causæ, & effecta; Mors sola, & quæ eam, vel efficiunt, vel consequuntur, sunt *contra* naturam, ἐναντίον τῆς φύσεως, quamvis in latiore acceptione morbi quoq; dicantur contrà naturam; animadvertente J. Alex. not. in Gal. de diff. morb c 4. Aliàs & παρά significat *ad*, vel *juxtà*, in 4. aph. 31. teste Diet. n. 648

Parabilis, εὔπορισ͵, vide *Euporia*.

Parablastano, παραβλαστάνω, significat *progerminare*, vel accrescere, & quidem præter vel necessitatem, vel naturæ institutum. Dicitur de palpebris apud Hipp. 4 de R. V. I. A. t.63

Parabolicus epitheton *Ignis Solaris*. Vide *Ignis*.

Paracelsus, nomen proprium Spagyricæ Medicinæ principis, qui aliàs nominatur *Philippus Aurelius*, vel *Aureolus Paracelsus dictus Bombast ab Hohenheim*; cujus vita legi poterit in Melchioris Adami vitis Medicorum. Scripta ejus plura, qua vernacula, qua *Latina*, adhuc passim prostant. De ejus peritia singulari, & felicitate Medica diversa feruntur judicia. Nobis non libet esse arbitris. Valdè tamen suspectum esse de Magia Diabolica, facilè ex scriptis ipsius demonstrari posset, si instituti concederet ratio. Gravius in eum invehitur C. Rejus C. El. q.30. n.8. Furti scriptorum, & arcanorum quoque arguit Libav. Tom.II. Op. p. 103. & alibi passim ipsum incusat. Ejus sectatores vocantur *Paracelsistæ* non minus suspecti magicæ, vel vanitatis, vel præstigiarum dæmoniacarum si in omnibus ducis sui principia retinuerint.

* Paracentesis, παρακέντησις, Latinè *Punctio*. *Compunctio*, vel rectius *Perforatio*, dicitur operatio Chirurgica, qua vel in Asciticis abdomen cultello; vel acu perforatur ad evacuandam aquam collectam, cujus aliquoties meminit Hipp. l. de loc. in hom. XXXVI. 17. seq. l. de affect. XXIII. 25. seqq. lib. de intern affect. XXV. XXVI. seqq. l.6. aph.27. l.6. epid. f.7. n.61. licet vocabulum παρακεντήσεως in illis locis non occurrat. Modum operationis hujus ex recentioribus tradiderunt Aquapendens, tr. de Oper. Chirurg. cap. de *perforatione* abdominis in hydropicis, Hildan. Cent. 1. Obs 47. & ep. 8. Barbette Chir. Part. 1. c.14. Cautelam docuit & Dieter.

Diet. Iatr. p. 1168. seq. Vel quando in suffusione, sive cataracta laborantibus oculi tunica perforatur acu, & materia illa viscida visum intercipiens removetur, de qua Plin. l. 25. c. 13. Cæl. Aurel. l. 1. Tard. pass. c. 5. allegante Foes. p. 480 Modum vide apud Aquapend. d. l. cap. de suffus. Hildanum ep. 67. Barbette d. l. c. 16. Cæterùm non video, quid obstet, quo minus & aliæ *Perforationes* Chirurgicæ, trepano vel terebra factæ, dicendæ sint παρακεντήσεις, licèt non fiant punctione simplici.

Paracindyneuo, παρακινδυνεύω, significat *audaciùs periclitor*, propter emphaticam præpositionem παρὰ exprimentem aliquam transgressionem notante Linden. Exeg. XIV. §. 140

* Paracmasticos, παρακμαστικὸς, *declinans*, vide *Acmastica*. Dicitur & de ætate, quæ jam vergit ad senium, & incipit secundum Gal à 35 anno duratq; ad annum 49. quo scilicet senectus incipit, Gorr. & Castell.

Paracme, παρακμὴ, vide *Declinatio*.

Paracoe, παρακοὴ, *obauditio*, idem quod βαρυηκοΐα, vide *Barycoia*, *Cophosis*.

Paracolleticos, παρακολλητικὸς, idem quod κολλητικὸς. *Agglutinans*, Lang. in Indic. epistol.

Paracope, παρακοπὴ, latè, & strictè accipitur, in illa notat generaliter *delirium*, de quo suprà lit D. In qua etiam legitur Coac. t. 47. In hac *desipientiam leviorem*, & mentis emotionem in febris fervore, uti patet ex Hipp. 6. aph. 26 Lind. omnes παρακόπτειν dicit, qui per morbos *delirant*, Ex. XII. §. 162. 169. seq. Vide & Diet. n. 649.

Paracrusis, *Paracrusticos*, παράκρουσις, παρακρουστικὸς, etiam dicitur de *levi mentis emotione*, & *delirio mitiori* in morbis. Frequens Hipp. l. 1. Prorrh. t. 99. 194. Plura loca vide apud Foes. d. l.

* Paracynanche, παρακυνάγχη, vide *Angina*.

Paracypto, παρακύπτω, significat *prono corpore sese inclinare*, aut incurvare, ad aliquid inspiciendum. Translatum ab Hipp. ad insertionem caulis allij loco specilli in anum l. de fistul. II. 9. Vide Foes. d. l.

Paradeigma, παράδειγμα, vide *Exemplum*.

Paradoxologos, *Paradoxopaeos*, παραδοξολόγος, παραδοξοποιὸς, qui aliena à recepta opinione, & sententia vel dicit, vel facit. Quod utrunque Epitheton ab alijs Medicis Galeno fuisse attributum ipse testatur l. 10. M. M. cap. 4. in fin.

Paradoxon, παράδοξον, significat *sententiam* vel revera, vel saltem apparenter absurdam, vel *incredibilem*, à communi opinione recedentem.

Paraetesis, παραίτησις, significat *recusationem*, subterfugium, indulgentiam, quæ ægro conceditur apud Hipp. l. Præcept. in fin.

Paragoge, παραγωγὴ, *adductionem*, adaptationem significat in specie ossium, apud Hipp. l. 1. de art. t. 1. Mochlic. IX. 16. Ossa quoque, quæ facilius adduci possunt, dicuntur παραγωγότερα, 2. de artic. l. 64

Paragranum, nomen libri alicujus Paracelsici, in quo fundamenta se proposuisse Medicinæ alijs persuadere conatur. Sed revera plerisque obscurum per æque obscurum.

Paragraphi, etiam est titulus scripti cujusdam Paracelsici, Libros 14. *Paragraphorum* continens, in quibus morborum quorundam curationem tradidit.

Paralampsis, παράλαμψις, dicitur cicatrix in nigro oculi resplendens, quod aliquando crassior sit Ægide. Hipp. 2. Prorrh. XXIIX. 35. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes. Oec. p. 481

Paralego, παραλέγω, significat Hipp. sermone delirare, *aliena loqui*, aut absurda, quale quid, & ebriosis contingit, Hipp. 1. Epid. s. 2 t. 75. ad quem locum vide Gal. comm. & l. 2. de diff. resp. c. 10. l. 3. c. 11. Plura loca in Epid. vide apud Foes. d. l.

Paralereo, παραληρέω, *Paraleros*, παράληρος, *deliro*, delirus, idem quod παραφρονέειν, vide *Delirium*, Gal. quidem exposuit per μικρὰν παραφροσύνην, c. 3. in 3. Epid. t. 34. Verùm Hipp. in eodem libro Epid. ægroto sexto expresse etiam scripsit πολλὰ παρελήρησε multum *deliravit*, ita ut sit verbum, *delirium* in genere exprimens. Foes. d. l.

Parallaxis, *Parallagma*, παράλλαξις, παράλλαγμα, dicitur partium solidarum, præsertim ossium *alternatio*, emotio, & inter se facta perversio; aut *immutatio*, ubi alia super aliam effertur, Hipp. 2. de fract. t. 60. l. 3. t. 40. 46. 47. l. 1. de art. t. 72. Mochlic. l. 2. XXIV. 3. de dentibus l. 6. Epid. s. 1. t. 3. de musculis, & nervis παραλλαγὴ, 2. de artic. t. 14. Metaphoricè etiam de animo, vel mente aberrante, & delirante, 4. de R. V. I. A. t. 4. Vide Foes. d. l. *Parallaxeos* significatio Astronomica petatur ex Mathesi.

Parallelus, παράλληλος, terminus Mathematicus significans lineas imaginarias, sub quibus, & *Zonæ* comprehenduntur, quarum notitiam Medico quoque commendat Gal. l. 3. aph. 14. *Parallela* quoque vocatur Affectus malignus cutaneus, internam manum, ac pedum partem tantum obsidens, nec latius, quam ad latera, & phalangem digitorum in manibus serpens, Pity-

Pityriasi, sive Furfuribus capitis similis, sed squamæ sunt majores, & cuti ita adhærent, ut nisi unguibus divellantur, decidere nequeant. Estque symptoma Morbi Gallici. Pluta de hoc affectu legantur apud Forest. l. 8. Obs. 13. Schol.

Paralogos, παράλογος, vide *Inopinus*.

Paraloxaenomai, παραλοξαίνομαι, id est *obliquor*, in obliquum feror. Dicitur de utero Hipp. l. de nat. mul. XXXIV. 1. & l. 2. de morb. mul. XXXVI. 1.

* Paralysis, παράλυσις, item *Paresis*, πάρεσις, est nervorum resolutio, cùm nervi, & corporis partes sensus, & motus expertes vel perfectè, vel imperfectè fiunt, Gal. 1. de Sympt. caus. c 5. Ab Hippocrate sæpè confundi cum Apoplexia, notavit Foes. ad vocem ἀποπληξία, quamvis Dier. aliquam differentiam conatus sit reddere, volens, ἀποπληξίαν dici totius corporis *resolutionem*; παράλυσιν verò partis alicujus duntaxat, Jatr. n. 86. Plura de *paralysi* idem p. 211. seq. Enimverò si rem accuratè velimus perpendere, non tàm nervorum *resolutio* dicenda paralysis, quàm *fibrarum* in musculis, & membranis, quæ sunt partes nervosæ, non ipsi nervi. Accuratior igitur ex recentioribus hæc notari poterit descriptio: *Paralysis* est motus animalis, & tactus in parte quadam corporis abolitio, vel imminutio vehemens, cum ejusdem quandoque atrophia, pulsu debili, aliisque symptomatis, proveniens à partium nervosarum relaxatione, propter deficientem spirituum animalium præsentiam, aut activitatem, ab intemperie materiali cerebri, vel obstructione nervorum oborta. Legatur Willis, An. Brut. Part. II. c. 9. Sylv. Prax. Med. l. 1. c. 32. Videantur & alii Practici, qui de hoc affectu prolixè scripserunt. Exempli de quodam, qui pro lubitu *paralyticus* fieri, & rursus sese curare pro lubitu potuit, quod ex Augustino allegavit C. Rejes C. El. q. 50. n. 22. fides sit penes Authorem. Affectus hic non malè quidem vocatur ab Helmont. *pedisequa Apoplexiæ* tr. de Lithias. cap. 9 Verùm interdum etiam hujus esse prodromum, testis est experientia. Dicitur & παραπληγία, aut παραπληξία, uti rectè notavit Gal. c 2. in 1. Epid. t 59. Vide Foes. p. 483. Paracelsus speciem Guttæ statuit paragraph. l. 7. c. 1. §. 1. caussam refert ad Mercurium, & Sulph. l. de tr. b. primis esse ent c. 1.

Parameria, παραμήρια, dicuntur *internæ femoris partes*, Gorr. Lat. παραμήριον *femen* vocat Lind. Med. physiol. 3. c. 14. §. 19

* Paramesos, παράμεσος, digitus vocatur minimo proximus, *Medicus* à Latinis dictus, quod Medicinæ dicatus credatur, Gorr. Vulgo *Annularis* appellatur.

Paramethiemi, παραμεθίημι, *dimitto*, prætermitto, negligo, Hipp. l. 1. de morb. mul. XI, 5. 8

Paramirum, titulus scripti Paracelsici gemini, quorum unum agit de quinque entibus omnium morborum, Astrali, Venenato, Naturali, Spirituali, & Divino, sive Dei; Alterum explicat caussas morborum ex Sulphure, & Mercurio, ex Tartaro, ex Matrice: item tractat de morbis invisibilibus. Hæc *paramirica scripta* primum occupant locum in edit. Argent. Huseri.

Paraminytheo, παραμινυθέω, significat *imminuo*, Hipp. d. l. XXXVII. 5

Parampecho, παραμπέχω, & παραμπέχομαι, *obvelo*, obduco. Ἀμπεχόνη enim *velamentum*, tegumentum significat, Hipp. l. de morb. sacr. II. 5. adde Foes. p. 482

Parandrumenos, παρανδρούμενος, *nubilis*; poterit usurpari de persona, & de tempore, sive ætate: in qua significatione usus Hipp. l. de Virg. morb. II. 2.

Parangelia, παραγγελία, παράγγελμα, *præceptionem*, *præceptum* significat, sive comprehensionem aphoristicam, & brevem, quæ facit vel ad instruendum Medicum, vel etiam ægrum, aut adstantes. Ita Hipp. libellum præceptionum ad Medicum pertinentium conscripsit. Meminit & talium παραγγελμάτων lib. de Medic. II. 1. & eorum, quæ ad ægrum pertinent l. de dec orn. XII. 2. Vide Foes. p. 480

Paranoea, παράνοια, etiam significat *Dementiam*, *Delirium*, Hipp. 2. progn. t. 20

Parapechyon, παραπήχυον, à quibusdam dicitur brachii pars, quam proprio nomine κερκίδα appellant. Dicitur & παραπήχυον, Gorr. Latinè *Radius*, & *Focile majus* appellatur. Adde Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 74

Parapempo, παραπέμπω, vide *Transmissio*.

Paraphasso, παραφάσσω, significat *leviter contingo*, vel contrecto, manu sensim admota, & veluti errante. Frequens Hipp. in l. de nat. mul. VI. 10. l. 1. de morb. mul. quæ loca vide ap. Foes. p. 385

* Paraphimosis, παραφίμωσις, vitium est, φιμώσει contrarium, cùm videlicet ea, quæ naturales meatus concludunt, opercula, & tegumenta ita deducta sunt, ut reduci nequeant. Propriè tamen dicitur *de præputio retrorsum adducto*, ut glandem tegere nequeat: quod malum ex nervi contractione maximè contingit. Fit ex immodica præputii siccitate. Et contrarium vitium φίμωσις appellatur, Gal. in def. Gorr. & Castell à φιμὸς, quod nexum summi orificii sacculorum, cum toto illius ambitu in angustum collecto funiculo clauduntur, & li-

gantur, significat, Rolf. de part. genit. Part. I cap. 50.

PARAPHORA, παραφορὰ, etiam significat *parvum delirium* apud Hipp. & παράφοροι *leviter deliri* vocantur, l. 1 f. 3. prorrh. t. 37. l. 2. Epid. f. 3. n. 11. Gal in comm. ad primum locum & in c. 1. ad l. 3. Epid. t. 2. quamvis ex alijs quoq; textibus pateat, significare potius generaliter delirium, & delirantes, uti patet ex l. 1. f. 1. prorrh. t. 35. Coac. t. 300. & Aretæus etiam l. 1. c. 1. de cur. acut. morb. usus est de phreniticorum delirio, quod sane vehemens est. *Deligationes* quoque παράφοροι dicuntur Hipp. h. e. *errabundæ*, vitiosæ 1. de art. t. 66. Jung. Foes. p. 485

PARAPHRENITIS, παραφρενῖτις, vide *phrenitis*.

* PARAPHROSYNE, παραφροσύνη, vide *Delirium*.

PARAPHYAS, παραφυὰς, dicitur id, quod adnascitur arbori, surculus, soboles, *germen*, *ramulus*. Idem est, quod ἀποφυάς. Utrumque occurrit in Hipp. l. de Venis XVII. 8. XXVI. 6

PARAPHYSIN, παράφυσιν, vide *para*.

* PARAPLEGIA, *paraplexia*, παραπληγία, παραπληξία, est *levior Apoplexia* ad paralysin magis accedens, vel quando alterutro saltem in corporis latere, aut certo membro, immobilitas & sensus privatio animadvertitur, Gal. c. 1 in 1. prorrh. t. 50. quamvis alij iterum discrimen fecerint inter παραπληγίαν, & παραπληξίαν; illud ad particularem, hoc ad totalem *Apoplexiam* referentes, notante Gal. c. 3. in 1. prorrh. t. 26. & 3. de R. V. I. A. t. 27. & alibi. Vide *Apoplexia*, *paralysis*. Jung. Foes. p. 483.

PARARMA, πάραρμα, *fimbriam* significat, quales ob mollitiem continendis, aut constringendis deligationibus superponuntur; Suntque velut texturarum exordia. Legitur ap. Gal. c. 2 de artic. t. 32

PARARTHREMA, παράρθρημα, idem quod διάκινημα, *parva luxatio*, per quam articulus leviter suo loco naturali recessit, Gorr. Vide *Diacinema*. Lat. *Subluxatio*, *prolapsus*, dici potest. For. l. 9. Chirurg. Obs. 1. in Schol.

* PARARRHYTHMOS, παράῤῥυθμος, est epitheton pulsus incongrui ætati, vel naturæ alicujus subjecti, & ita species ἀῤῥύθμου, Gal. in def. Gorr.

PARASARCUM, titulus quidam scripti paracelsici, quod secundum habetur inter opera *Theophrastia* dicta; in quo egit de summo Bono in Æternitate, uti scripsit Valentinus de Retijs. Vid. Tom. VI. Oper. Parac. edit. Huseri.

PARASCEPASTRA, παρασκεπάστρα, dicitur vinculi simplicis genus, quo universum caput obvolvitur, Gal. de fasciis n. 5

PARASCEVE, παρασκευὴ, *apparatus*, *præparatio*, quæ & προπαρασκευὴ dicitur Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 16. à verbo παρασκευάζεσθαι, instructum esse, paratum esse, quod legitur 3. de fract. t. 33. quid significet, notum est. Dicitur verò activè, & passivè non solùm de personis, Medico, ægro, & adstantibus, qui debent sese *præparare*, aut instructi esse ad præstandum ea, quæ singulis competunt, argumento I. aph. I. sed etiam de rebus Medicis, morbo, vel potius causa, aut materia morbifica, & remedijs. *Præparatio* materiæ peccantis, sive humorum vitiosorum, consistit in dispositione per artem facta ad secretionem ab utilibus, & vitalibus humoribus, & excretionem per loca convenientia, quando crassi humores redduntur fluxiles incisione, tenues incrassatione, lenti detersione, mordaces attemperatione, verbis Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 5. f. 1. c. 5. cujus variæ *præparationis* meminit Gal. l. quos purg. oport. Jung. Sennert. Instit. Med. l. 5. part. 2. f. 1. c. 7. *Media* vel medicamenta, quibus *præparatio* hæc producitur, vocantur *præparantia* Gr. προπαρασκευάζοντα, de quibus Sennert. d. l. p. 1. f. 1. c. 5. & Rolfink. d. l. 5. f. 2. per tot. Huc pertinent & *Exercitationes* corporis *præparatoriæ* dictæ Galeno, Gr. καταρασκευαστικαὶ, l. 3. de san. tu c. 2. seq. quibus corpus, & humores ad secretionem, & excretionem inutilium, & retentionem utilium disponitur & *præparatur*. *Præparatio remediorum* est artificiosa elaboratio materiæ Medicæ, ut commodius, & citius effectum suum exerere possit. Harum *præparationum* species quamplurimas juxta seriem alphabeticam vide apud Schr. l. 1. c. 14 Strictè dicta *præparata* in officinis vocantur simplicia quædam medicamenta, solida & duriora, in tenuissimum pulverem, accedente aqua aliqua convenienti; trita, & exiccata: quorum Catalogum lege apud eund. l. 2. cap. 76 Jung. Fr. Hofm. in cl. ad l.

PARASCHIDES, παρασχίδες, dicuntur *ossium fragmenta*, aut fissorum ossium segmenta, quæ ab his separantur, & abscedunt, ossis fissa. Hipp. 3. de fract. t. 2. adde Foes. p. 484

PARASEISMA, παράσεισμα, dicitur *concussio corporis*, & inter exercitationes refertur, Hipp. l. 2 de Diæt. XLII. 1

PARASITOS, παράσιτος, Æquivocum est. Vel enim dicitur de cibo omni, qui cum pane comeditur, ut est apud Athen. vel de homine *adulatore*, qui gulæ gratia alteri assentitur. Hujus egregiam descriptionem vide apud Lind. Ex. XI. §. 129. seq. ubi ventris operarium, ad nutum manduconem, in ventre linguam habentem appellat.

Parasphagis, παρασφαγὶς, vocatur *pars colli* jugulo proxima, ad claviculas sita inter collum, & pectus, Gorr Dicitur & παρασφαγίον teste C.Hof.n.c. in Gal. de u.p. n.1114

* Parastatæ, παραστάται, quasi dic. Lat. *Adstites*. Quàm certum est de hoc vocabulo, quod denotat aliquam partem corporis generationi inservientem, tàm incertum adhuc, quænam harum hoc nomine venire propriè debeat, ac possit. Apud Hipp. παραστάτας, idem esse, atque *Epididymes*, volunt Interpretes, lib. de Venis XXI.6. Vide Foes. d. l. Alij distinguunt inter παραστάτας κιρσοειδεῖς, & ἀδενοειδεῖς *variciformes*, & *glanduliformes*, sive *glandulosos*, illos dicentes meatus seminales ex vena, & arteria implicatis constantes, & in unam veluti naturam consertis semen foventes, & perficientes, Gal. in def. vel *corpus varicosum pyramidale*, incipiens paulò suprà testem, & in superiorem hujus partem insertum; hoc verò appellantes corpus glandulosum meatui urinario suprapositam, vasorum deferentium insertionem excipiens, Gorr. Castell. Lang. l.2. ep.7. quod *corpus glandulosum* tantum *parastatarum* nomine exposuit Rolf. de part. genit. p. 1. c. 25. quamvis alij προστάτας appellant, Barthol. verò *parastatas* vocavit principium vasorum deferentium lib. 1. Anat. c.23 Junge hic Lind. Med. physiol. l.2. c.7 §. 21. seq.

Parastello, παραστέλλω, *cursum cohibeo*, sisto, Hipp. l.5 Epid. XXVII.2

Parastremma, παράστρεμμα, dicitur *oris distortio* convulsiva, & perversio, qualis in *Spasmo Cynico* contingit; vel cùm faciei partes quoq; aliæ, nasus, oculi, aut labia, contrahuntur, aut distorquentur. Legitur apud Hipp l. 2. proth. XVII 7, Confer simul ad Foes. d.l.

* Parasynanche, παρασυνάγχη, vide *Angina*.

Parasynesis, *paraxynesis*, παρασυνέσις, παραξυνέσις, dicitur sententia, vel *intelligentia erronea*, & *hallucinatio* non quidem apertè falsa, & ex ignorantia, sed quæ probabilitatem aliquam habet, & verosimilitudinem. Legitur apud Hipp. 1. de art. t.36. 38. & s.3. t.71. Vide & Gal. in comm. ad h. loca & l. 9. de Hipp. & Pl. decr. c. 5. Latinè & *Deceptio* dici potest. Foes. d. l.

Parasyro, παρασύρω, in *transversum traho*, transversum ferio, & in obliquum distraho. Dicitur de telis apud Hippocr. l. de Cap. vuln. XIV. 1

Pardalis, *pardus* πάρδαλις, πάρδος, vocitur animal ferocissimum, quadrupes, cujus historiam cum usu fusè tradidit Aldrov. l. 1. de an. quadr. dig. vivip. c.2. *Pardalis* est quoq. nomen Emplastri apud Aetium l.10. c 22

Pareas, παρείας, nomen serpentis, qui in Syriæ locis reperitur, colore æs referens; alij verò nigricant; cujus venenum tantum ex morsu non est, ut enecet, sed saltem inflammationem infert, notante Forest. l.30. Obs. 2. Schol. ex Aet. l. 13. c.31

Parecbole, παρεκβολὴ, idem quod ἐκλογὴ, *Excerptum*, Historia, Observatio. C. Hofm. Com. in Gal de V. p. n.2

Paredria, παρεδρία, *assessio*, h e. associatio affectionis, qua vehementia ejus innititur apud Hipp. l. præcept. VII. 6

* Paregorigos, παρηγορικὸς, *mitigans*, leniens. Vide *Mitigatio*.

Pareia, παρειά, dicitur pars faciei, quæ ab oculis ad mentum usq; protenditur Latin. *Gena*, aut *Mala*. De quibus suo loco. Hinc παρειὰς, vinculum, quod malas continet malè affectas, teste Gorr. ex Gal. de fascijs n.6

* Paremptosis, παρέμπτωσις, *Incidentia* vide *Coincidentia*, adde Mercur. l.4. V.L. c. 13

* Parencephalis, παρεγκεφαλὶς, vide *Cerebellum*.

† παρέγχυμα, Intersusio. Altimaro dicitur Art. Med. c.82

* Parenchyma, παρέγχυμα, ab Erasistrato dicta fuit propria cujusque visceris substantia, quæ inter vasorum intercapedines recipitur, quia non vult, appellari carnem. Ea enim solùm Caro dicitur, quæ est in musculis, Gal. l. 2 de Temper. c.3. com. in Hippocr. de nat. hum. in procem. l.7 Adm. Anat. c. 6. l. 6. de Hipp. & plat. decr. c.8. J. Alex. l. 12. Salubr. c. 1. Ita verò dictum ab eo, quia credidit, substantiam illam esse sanguinem vasis suis effusum, & demum ita concretum, Gal. l. 11. de S. F. in princ. C. Hofm. comm. in Gal. de U.p. n. 218. J. Alex. not. ad Gal. l. 8. de C.M.S.L. c. 6. & ad loc. de Hipp. & plat. decr. citatum, quam tamen opinionem Recentiores dubiam reddere, imo rejicere ausi sunt, statuentes, hepatis, pulmonis, renum substantiam, vel in totum, vel maximam partem esse glandulosam, aut vesicalem, ut malpighius in Exercit. Epistolicis, & Willis. Phar. Rat. part. II.

Parentalis, idem quod *Hereditarius*, epitheton morborum à parentibus ad liberos propagatorum, Rolf. O. ac M.M. Sp. l.3 s. 2. cap. 28 & 53. ubi & *Gentilitios* vocat, atq; *Connatos*.

Parentesis, παρένθεσις, terminus aliàs Grammaticus, vel Rhetoricus, à paracelso tamen translatus ad *Tractatus quinq; paramiri* præmissos libris quinq; paramiri, in quibus generaliter exposuit Entia quintuplicia. Vide *paramirum*.

Hos

Hos tractatus appellavit *Parenthesin Medicam*. Prologo 4.

Pareon, παρεὼν, *præsens*, adstans. Vel dicitur de personis quæ ægro, vel Medico suppetias ferunt, aut operam aliquam, vel ministerium præstant, Hipp. 1 aph. 1. Jung Dieter. n. 655. vel de rebus sec. & præter naturam hoc, vel illud agendum indicantibus; Linden. Ex. XIII. §. 136. seq.

Parerma, παρερμα, significat *affulcimentum* & stabilimentum. Legitur apud Hipp. 3. de ijs, quæ in medic. t. 10. & 30. Vide Foes. p. 487.

Parergon, πάρεργον, significat *opus secundarium*, & preter intentionem & institutum. Unde proverb. πάρεργον ἔργον ποιεῖσθαι prepostere aliquid agere, de quo vid. Gal. cap. 1. de R.V.I. Ar. t. 3.

* Paresis, πάρεσις, idem quod *Paralysis*, de quo vocab. p. a

Parethreo, παρηθέω, *percolo*, per colum transmitto. Legitur apud Hipp. l. de dentit. II. 9. ubi Foes. mendum subesse censuit, & pro παρηθῇ παρηθεῖται legit Verùm absq; ratione. Rectissimè enim retinetur παρηθῇ activum præsentis temporis conjunctivi modi, uti contextus hoc manifestè docet. Ergò quandoq; & bonus dormitat Homerus.

Parexis, παρέξις, vide *Exhibitio*.

Parexodos, παρέξοδος, significat *apparatum ad peregrinationē* necessarium, qui simplicior & frugalis esse debet Medico. Hipp. l. de dec. orn. IIX. 1

Parietalia *ossa*, vide *Arcualis*.

* Paristmia, παρίσθμια, duplicem habet significationem. Phyologicè ita dicuntur *Glandulæ faucium*, quæ Lat. *Tonsillæ*, *Amygdalæ* quoq; vocantur, quarum historiam vide in Anatomicis præsertim Bartholin. l. 2. c. 11. Warthon. Adenograph. c. 22. in qua significatione legitur apud Hipp. l. de Glandul. V. 2. Pathologicè verò παρίσθμια quoq; vocantur *illarum glandularum morbi*, dum vel inflammantur, vel ob affluxum materiæ aqueæ & pituitosæ intumescunt, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium reficcantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. Ita accipitur ab Hippocr. 3. aph. 26. Adde Foes. p. 488. Dieter. n. 657. Vide *Tonsillæ*.

Parla, pro *Perla*, hoc est, *Margarita*, legitur in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 192.

* Parocheteusis, παροχέτευσις, vide *Derivatio*. Hoc vocabulum legitur apud Hipp. l. de Humor. t. 24. Et verbum παροχετεύειν, *derivare*, l. 6. Epid. s. II. t. 7. Vide Foes. Oec. p. 489.

Parodontides, παροδοντίδες, vocantur quibusdam *tubercula* quædam dolentia *juxta dentes* in gingivis, ut est apud Cels. l. 6. c. 13. quo tamen loco quidam παρίολιδες legendum censet; quod nomen hoc παροδοντίδες a nullo Græcorum usurpatum observetur, Gort. Enimverò non video, quid obstet, quò minus & hoc retineri, & in usum vocari queat. Meminit & Forest. l. 14. Obs. 16 Schol.

Paroechomena, παροιχόμενα, vocantur *præcedentia*, præterita, apud Hipp. 2. de fract. t. 58. Foes. p. 488.

Paron. παρὼν, vide *Præsens*.

Paronychia, παρωνυχία, Latinè *Reduvia*, item *Panaritium*, (de quo superius) vocatur abscessus ad radices unguium natus. Meminit Hipp. l. 2. Epid. S. VI. 52. Æginet. l. 3. c. 81. Est & nomen plantæ ab effectu, quod *paronychias* curet, dicta, Gal. l. 8. S. Fac. §. *Paronychia*.

Paropiæ, παρωπίαι, dicuntur *anguli minores oculorum*, qui ad tempora spectant, Gorræus. Sholiastæ Nicandr. παρωπίαι vocantur, quia ad aures proclinantur. Linden. Med. Phys. l. 2. c. 10. §. 88.

* Parorasis, παρόρασις, vocatur imbecillitas aut pravitas quædam visus, Gal. l. 1. de sympt. caus. c. 5. Fernelius vocavit *Hallucinationem*, describens, quod fiat cornea tunica alieno colore infecta, ut ita objecta omnia tincta appareant. Pathol. l. 5. c. 5. Actionem quoq; visus depravatam *hallucinationem* vocavit Mich. Gavasset. de reb. p. n. c. 21. p. m. 43.

* Parotis, παρωτὶς, generaliter significat omnem abscessum, & *tumorem glandulas ad aures occupantem*, & infestantem, Ægin. l. 3. c. 23. Lind. Ex. IV. §. 87. quamvis Gal. restrinxerit ad tumorem duntaxat inflammatorium in glandulis circà aurès l. 3. de C.M.S.L. c. 2. & alibi. Causa eadem, quæ aliorum tumorum vel inflammationum, videlicet materia sanguinea, vel cruda, vel serosa acida, aut coagulativa stagnans in glandulis. Hipp. sæpissimè appellat illos tumores τὰ παρὰ τὰ ὦτα, aut παρ' οὖς, aut παρ' ὦτα, interdum ad. dit ἐπάρματα, cujus loca vide apud Foes. 484. seq. Quod verò ἔπαρμα simpliciter idem sit, quod *Parotis*, uti voluit Castellus, erroneum est Vide *Eparma*.

* Paroxysmus, παροξυσμὸς *exacerbatio*, *accessio*, *Invasio* dicitur, estq; tempus morbi vehementius, in quo caussa morbifica validissimè vires suas exerit per symptomata graviora aut copiosiora, & quidem vel periodicè, ut in febribus, qua intermittentibus, qua continuis ad intermittentium indolem sese moventibus; vel absque etiam periodo; ubi παροξυσμὸς coincidere videtur cum *statu* vel vigore *morbi*, quemadmodum & verbum παροξύνεσθαι in hac significatione aliquoties accepit Hipp. l. 4. Epid. XI. 17.

XXIX. 13. l. de fistul. V. 6. Vide Foes. 488. Dieter. n. 658. Aliquando etiam *παροξυσμοὺς* pro *Crisi* sumitur, quia hæc plerunq; in *paroxysmos* vel in statum morbi incidere solet, uti notavit. Foes. Ex. 2. aph. 13

† Pars Sylvestris id est exterior. Dom. Leon. art. med. l. 2. §. 1. c. 14

† Pars notat similarem. Locus dissimilarem partem Duret. ad Holler. de morb. inter. l. 1. c. 1

* Pars, *μέρος*, vide *Meros*. *Pars cum parte* Chymicis dicitur massa ex auri & argenti æqualibus partibus cementata graduata. Rul. Johnson. in Lex.

Parthenos, *παρθένος*, propriè significat *Virginem*, Est verò *Virgo κατ' ἀλήθειαν* illa sexus fœminini persona, quæ congressum Venereum non est experta, sive quam vir non cognovit, Linden. Ex. VIII. §. 28. Et in hac significatione legitur apud Hipp. l. de nat. mul. III. 15. & in lib. de Virgin. morbis, qui morbi simpliciter *παρθένιοι* ibid. inscribuntur, quo titulo specialiter quoque gaudet *Chlorosis*, *χλώρωσις*, Lang. l. 1. ep. 21. plura vide infrà ad vocabulum *Virgo*.

Particula, *μορίον*, propriè quidem diminutivum est partis, sed sæpissimè indifferenter ponitur pro parte, Galen. l. 1. M M. cap. 8. & alibi.

Particularis, *μερικὸς κατ' μέρος*, opponitur *Universali*, diciturq; vel de Morbis, qui partem unam alteramve occupant, Dogm nostr. Med. Gen. P. II. c. 6. d. 3. p. 148. vel de Remedijs, quatenus *Catholicis*, & panaceis opponuntur, qualia legi possunt in Thetr. Chym. Vol. VI. ubi quæres in Indice. *Tincturæ* quoque *Spagyricæ*, vel ad argentum, vel ad aurum vocantur *particularia*. Libav. Tom. I. Oper. p. 150. Tom. II. p. 25. 240

Partitio, *μερισμὸς*, communiter idem, quod *Divisio*. Aliàs nomen quoque fuisse *Exercitii* cujusdam, quod & *præparatio* dictum fuit, testatur Gal. l. ad Thrasybul. c. 47. circa fin.

* Partus, *τόκος*, dicitur actio, qua fœtus excluditur ex utero, ita ut conatus reciprocus, & connixus quidam concurrat matris parturientis, & fœtus excludendi in partu naturali, de quo lege Gal. l. 5. aph 55. Harvejum de gen anim. additamento 1. D. D. Maur. Hoffmann. Inst. Anat. Disp. 12. C. Rejes q. 45. & 90. & alios plures. De *partu* difficili vide suprà in *Dystocia*. Aliquando *partus* idem significat, quod *Fœtus* apud Lang. Hildan. Helmont. & alios. Keuchen. existimat, *partum* dici de fœtu nondum edito, sive embryone, Not. ad Samonic. pag. 224. sed fallitur, cum exempla multa sint in contrarium.

Parvus, *μικρὸς*, quid significet, notum est ex alijs Lexicis. Dicitur de magnitudine minori, quemadmodum *paucus* de numero exiguo, Lind. Ex. VII. §. 26. *Parvi morbi* opponuntur magnis. *Parvus Mundus* quid dicatur, vide *Microcosmos*.

Parviviscerus, *μικροσπλαγχνος*, dicitur cui & parva, & prava sunt viscera, Gal. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4

* Parulis, *παρουλὶς*, vocatur inflammatio gingivarum cum vel sine subsequente suppuratione. Quod si excreverit caro luxurians, dicitur *ἐπουλὶς* Ægin. l. 3. c. 26. & l. 6. c. 27. Rhod. ad Scribon. n. 61

Parus, *αἰγίθαλος*, nomen aviculæ, cujus variæ dantur species, quarum descriptionem cum usu in cibis, & Medicinis prolixè tradidit Aldrov. l. 17. Ornith. c. 12. seq. Adde Schrod. l. 5. cl. 2 n. 63

* Parygron, *πάρυγρον*, dicitur medicamentum quoddam liquidum vel humidum, quod medetur particulæ parva adhuc phlegmone conflictanti, protinus huic impositum, ubi duritiem à dolore alienam pars affecta acquisierit; quemadmodum etiam, si phlegmonoso affectu omninò sit libera, Galen. l. 1. C. M. S. L. c. 8. l. 7. de C. M. P. G. c. 2. Castell. Gorr.

Pascuum, *νομή*, idem, quod *pabulum* jumentorum, & pecudum, cujus bonitas, aut pravitas multum facit ad lactis varietatem, notante Gal. l. 8. de san tu c. 7. *pascere*, & *pasci* propriè brutorum est, quamvis, & de homine aliquando usurpari possit. Lind. Ex XII. §. 155. 156

Pasiphilos, *πασίφιλος*, nomen *Emplastri ficci* crustam inducentis, quod constat ex æqualibus portionibus vitrioli, sandarachæ, misyos, & chalcitidis, ex Aetio Gorr. Latinè significat *Omnibus charum*.

Pasma, *πάσμα*, vocatur medicamentum *inspersile* in modum pulveris aut farinæ. Dicitur & *διάπασμα*, *κατάπασμα*. Vide *Catapasma* Gorr.

Paspaletes, *πασπαλίτης*, i. e. *miliaceus*. Epitheton panis è milio confecti. *Πάσπαλος* enim *milium* significat, idem, quod *κέγχρος*. Gal. in Ex voc. Hipp. Foes. p. 489

Passa, *σαφὶς*, *ἀσαφὶς*, Epitheton *uvarum*, ita dictarum sive à pando, sive à patior. Vid. J. Alex. l. 10. Sal. c. 14. Diminutivum usitatius est *passulæ*, quarum tres habentur differentiæ, *Zibebæ*, *Majores*, & *Minores*. Sunt verò Uvæ vi caloris vel solaris, vel clibani siccatæ, Schroder. l. 4. cl. 1 n. 360. Bruyerin de re cibar. l. 11. cap. 41. *Passa* quoque Paracelso idem est, quod *panaritium*, vel *pandelitium*, de quo supra. *Πασσαὶ* quoq; dicuntur Iridis partes nigræ, quæ oculi pupillæ proximæ sunt. Gorr.

Passaliscos, πασσάλισκ☉, vocatur *paxillus* h. e. *parvus palus*. Πάσσαλ☉ enim *palum* significat. Legitur utrumq; apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXII. 2. 6. Foes. d. l.

Passer æquivocum est apud Latinos. 1. enim est nomen avis, cujus variæ dantur species, inter quas vulgaris salacissima habetur avis; unde, & cerebella ejus ad Venerem excitandam commendantur. Harum avicularum descriptionem, & usum in cibis, & Medicina vide apud Aldrov. l. 15. Ornithol. cap. 10. seq. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 64. f. Alex. l. 13. Sal. c. 1. & 8. & not. in Galen. l. 7. Meth. med. cap. 6. ubi *passeres* pro omnibus aviculis montanis accipiuntur. Gr. στρυθὸς. *Passeris* guttur acescere valdè notavit Helmont. adhuc puer. Et hinc eorum varacitatem deduxit, tr. Imago fermenti impr. n. 26. & Calor effic. non dig. n. 23. *Passeres* vivos deplumatos, & glandulis circa aures, aut sub axillis aut ad inguina impositos allicere venenum pestiferum, & posteà mori, post mortem verò cremari aut humari debere, docet Paracelsf. tract. 1. de pestilitate. *Passer* est nomen piscis, qui, & *Rhombus* appellatur, cujus descriptio, differentiæ, & usus in cibis legitur apud Aldrov. l. 2. de pisc. cap. 46. 47. Meminit & Jul. Alex. l. 14. Salubr. c. 8. Bruyerin. l. 19. de re cib. c. 20. Græc. dicitur ψῆττα.

† Passio bovina, Vermis intercutem, & carnem totius Corporis. Alsahar. pract. Tract. 31. §. 2. cap. 13

* Passio, πάθος, πάθημα, generale nomen est, omnem motum denotans, qui ab altero in alterum fit, sive secundum, sive præter naturam fiant. Hinc, & sensus externi *passiones* dicuntur physicè. Medicis tamen usitatiùs accipitur de rebus præter naturam, & æquipollet vocabulis *Affectus*, *affectio*, de quo suprà lit. A junge Foes. Oec. p. 475. seq. Dieter. n. 642. Lind. Ex. XII. §. 99. Helmontius quoque peculiarem tractatum inscripsit. *Passiva Deceptio Scholarum Humoristarum*, in quo pugnat contrà 4. humores olim receptos. *Passi quidem* Arabibus dictas esse *venas Carotidas*, sive somnificas, docet C. Rejes C. El. q. 56. n. 17

Passula, vide *passa*.

Passulatum vocatur forma medicamenti ex pulpa passulatum coctarum, & per setaceum trajectarum parati, pertinetq; ad Electuaria. purgantis meminit Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 12

Passum, γλυκύ, dicitur *Mustum decoctum*, & quidem ex uva *passa*. De hoc potu, & ejus differentijs, vide plura apud Linden. Ex. X. §. 91. seq. Rhod. in Lex Scribon. Tribuitur etiam alijs ibidem, v. g. Meconium *passum*, Lac *passum*.

Pasta, πάστα, πάστα, vocatur edulium, vel jusculum farina mixtum, & ita quodammodo viscidum. Hesychius exponit per edulium ex caseo infulso, similagine, & sesamo confectum. Est & pulmentum ex fresis leguminibus farina mixtum, Foes. pag. 489. *Pastam albam* Spagyricam extrahi debere ex Jove & Saturno, *rubram* verò ex Venere, Saturno, & Marte docet Geber. Theatr. Chym. Vol. i. p. 165. *Pastæ regiæ* vocantur *Morsuli*, de quibus suprà lit. M.

Pastætum, ἀρτοκρέας, Lat. etiam *Artocreas*, est nomen eduli notum, quod paratur ex omnis generis alimentis coctioni destinatis, peculiari pasta farinacea inclusis, & undiquaq; contectis, ita ut illa pasta repræsentet ollam, vel cacabum, de quo plura legantur apud Jul. Alex. l. 19. Sal. cap. 7

* Pastillus, propriè idem, quod *Trochiscus*, τροχίσχος, item *Rotula*, (quamvis & heic differentiam aliquam observaverint recentiores, unde de *Rotulis* infrà suo loco dicetur) & dicitur de forma quadam medicamenti sicca solida ex pulveribus, varijs liquoribus exceptis, & in formam circularem redactis paratum, Gal. lib. 5. de C. M. P G. c. 11. l. 1. de Antidot. c. 9. Vide Weker. l. 1. Antid. Gen. c. 43. Spec. l. 2. sect. 40 Schroder. l. 2. c. 86. Morell. de Form. Rem l. 1. sect. 3. c. 6. Aliquando tamen, & latius acceptum legitur vocabulum *pastillus*, de forma quoque oblonga, ita ut *Turundæ & Glandes* comprehendantur, notante Rhodio ad Scribon. n. 5. Blancard. etiam ad pomum odoriferum *pomambra* dictum retulit in Lexic. sed qua authoritate, non libuit inquirere.

Pastinaca æquivocum est, & vel plantam significat, de qua significatione consulantur Botanici, vel Animal aquatile venenosum, sive piscem, & Græcè dicitur τρυγὼν θαλάσσια, cujus historiam, veneni vim, & usum in Medicina tradidit prolixè Aldrov. l. 3. de pisc. c. 46. Meminit & Galen. l. 5. de C. M. P. G. cap. 2 in fin. & Theatr. Chym. Vol. V. p. 394

Pastio, *Pastus*, νομὴ, vide *Nome*. *Pastus* alias idem est, quod ciborum assumtio.

* Patella, μύλη, ἐπιγονατὶς, vide *Mola*. Aliàs idem quoq; notat, quod *patina*, de quo p. p. Rhod in Lex. Scribon. Est & nomen Testacei univalvis, Gr. λεπὰς dicti, cujus historiam cum usu vide apud Aldrov. l. 3. de Testac. c. 79

Pater, πατὴρ, quid significet propriè, notum est, vide licet marem, qui genuit prolem, quamvis Helmont. argutias agat, negando, *patrem* esse caussam efficientem filij, sed saltem feminis, tr. Causæ, & initia natur. n. 10. Chymici ænigmaticè attribuerunt hoc vocabulum varijs rebus, v. g. Sulphuri, Soli, Calcinationi, Rul. in Lex. Th. Chym. Vol. 1. pag. 201

Pater aris vocatur *Larbason*, quia matrix, & minera auri, argenti, aliorumq; metallorum est. Libav. Tom. III. Oper. 14

PATETOS, πατητός, propriè *Passus* Latinè dicitur. Unde σαφυλαὶ πατηθεῖσαι, uvę *passa*, vocantur. Verum *Patetos* etiam vocatur species quędam *Palmæ*, teste Rhod. ad Scrib. plane ad finem, Gal. l. de cib. bon. & mal. succ. c. 4

*PATHEMA, πάθημα, vide *Passio*.

PATHETICUS, παθητικὸς, est speciale Epitheton Nervorum quarti paris intra Cranium occurentis, ideò quod totum in musculum oculorum impenditur, & ita verosimile est oculi motum juxta animi passiones, & impetus movere. Willis Anat. cerebr. c. 21. ferè ad fin.

* PATHOGNOMONICUS, παθογνωμονικός, epitheton signorum *Diagnosticorum* singulis morbis propriorum, & inseperabilium, quamvis Lin. à recepta hac significatione recesserit præter necessitatem. Vide *Diagnosis*. Rarò datur signum unicum *Pathognomonicum*, sed potius observanda *Pathognomonica syndrome*, id est, concursus symptomatum, affectuum p. n. index, Gald. 1. de L. A. c. 1

* PATHOLOGIA, παθολογία, vocatur ea Medicinæ pars ministra cognitioni inserviens, quę docet, & exponit res præter naturam, (videlicet Morbum, Causam Morbificam, & Symptomata,) in homine occurrentes. Videantur Institutionistę passim, ut & Dogmata Nostra Part. II. in princ. Minùs accuratè, & justo strictiùs nostro judicio appellantur *Ætilogiæ*, αἰτιολογία.

PATHOS, πάθος, vide *Passio*.

PATIAS idem, quod *squama æris*, vel metallica, Gr. λεπίς. Rul. & Johns.

PATIENTIA, ὑπομονή, idem, quod *Tolerantia*, ægro adeò necessaria, ut ejus habetur panoplia & unicum sæpè remedium, quàm egregiè commendatam lege apud Dieter. Jatr. p. 841. Non tamen intelligenda Stoica illa, de qua Lind. Ex. IIX §. 14. 15. quæ suprà humanam naturam, sed qualis in hominem, præsertim Christianum cadit, qua dolores, & cruciatus animosè tolerat, & sustinet, hac spe firmus, ut, quando Deus voluerit, sibi collaturus sit sanitatem. Propter hanc virtutem ægri quoque communiter, & vernaculè vocantur *Patientes*; quamvis haud rarò ipsi etiam Medici debeant esse *Patientes* varijs modis. In operationibus Chymicis prolixioribus quoque necessariam esse *Patientiam*, constat ex Theatr. Chym. Vol. IV. p. 898. *Patientia* Musculus qui dicatur, vide suprà in vocab. *Levator*.

PATINA, λεπαστὶς, dicitur vas patulum, quo aliquid recipi potest, item etiam *olla*. Λεπάδιον parva *patella* vocatur, Gal. c. 1. de art. c. 19

PATOR, id est, *hiatus*, χάσμα, sinus apertus. Dicitur de narium cavitate aperta apud Scrib. n. 46. 47. Adde Rhod. in Lex.

PATOS, πάτος, vocatur *sordes*, hoc est, sudor cum pulvere mixtus certantium, & colluctantium in palæstris, qui & ῥύπος vocatur, Æginet. l. 7. c. 3 §. *Rhypos*.

PATRIMONIUM accipitur tropicè etiam vulgò prò *Genitalibus*, & *Testiculis*, & ita legitur ap. D. Ludovici Pharm. Dissert. I. p. 517

PATURSA dicitur *Morbus Gallicus*. Fallop. tr. h. t. c. 2. & est idem, quod Scabies Indica, eo quod ex India occidentali Hispanos transporrasse credatur, quamvis hoc neget Helmont. tract. Tumul. Pest. §. Peregrina lues nova.

*PAUCIFERUS, ὀλιγοφόρος, vide *Oligophoros*. Opponitur τῷ οἰνώδει. Vide *Oenodes*.

PAUCUS, ὀλίγος vide *Oligos*.

PAULA, παῦλα, nomen Emplastri ad bubones, & strumas efficacis, apud Æginl. 7. c. 17

PAULADADUM, vel *Pauladada*, est species Terræ sigillatæ nascentis in Italia, quam circumforanei, qui sese jactant ex familia S. Pauli, passim in illis provincijs venalem habent, Dorneus in Diction. Vocatur aliàs *Terra sigillata Melitea* vel *S. Pauli* Schrod. l. 3. c. 2. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.

PAULATIM, κατ' ὀλίγον, opponitur τῷ *Repente*, & *confertim*. Hipp. 2. aph. 51. Junge Gal. comm.

PAVO, παύω, significat *Cesso*. Vide *Pausis*.

PAVO, *Pavus*, ταὼς, *avis Medica*, cujus descriptio cum usu in cibis, & Medicina habetur apud Aldrov. lib. 13. Ornith. c. 1. Meminit, & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 19. J. Alex. l. 13. Sal. cap. 3. Add. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 65. Brüyerin. l. 15. de re cib. c. 28. Ejus Anatomen à Cas. Barth. Th. fil. observatam vide in Act. Hafniens. Vol. II Obs. 114. 288. *Pavones* clamore præsagire mortem dominorum suorum, scribit Paracels. in Fragm. Med. In operatione Lapidis Philosophici quid ænigmaticè dicatur *Pavonis cauda*, vide in Th. Chym. Vol. IV. p. 355.

PAVOR, φόβος, vel idem significat, quod *Timor*, vide *Metus*, (vel saltem gradu majori à Timore differt) & ita cum *Terrore* coincidit. Vide Jul. Alex. l. 22. Sal. c. 3. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. sect. 3. c. 105. Sæpè causa efficiens Epilepsiæ, notante Helmont. tr. A sede an. ad morb. n. 15. Aliquando *Pavor* idem, quod *Scabies*, *Prurigo*. Et *Pavidum* idem, quod *squamosum*. Keuchen. ad Sammon. p. 111.

PAUPER, πένης, *Paupertas*, πενία, quid significent, ex alijs notum est Lexicis. Dicitur de ijs, qui destituuntur præprimis fortunæ bonis. Pertinet quoque consideratio *Pauperum* ad

Medicinam quatenus, vel sunt subjectum sanitatis, cum teste Luciano sæpè eorum conditio vivendi sit optima, & tranquillissima, quia graves morbi illos non facilè invadunt, Dieter. Jatr. pag.179. Vel etiamsi aliquando ægrotent, quod Medici non debeant sese subtrahere ab eorum curatione ad exemplum Hipp. notante Gal.l. quod opt. Medicus &c. nec sumptuosa; sed euporista ordinare remedia. l.3. de C.M. P. G. cap.2. Chymicos non debere esse *pauperes*, cum Ars hæc inimica sit *pauperibus*, expresè docet Joh.Isaac. Oper. Miner. c.13. in Theatr. Chym. Vol. III.p. 313. Hinc haud dubiè ortum proverbium Italicum; Non ti fidare all' Alchimista *povero*, e Medico amalato. Utinam hoc observarent Magnates!

Pausis, παῦσις; dicitur *cessatio*, *remissio*, à παύω, *cesso*, remitto, vel cessare *facio*, sedeo, uti patet ex 2.aphor.2.& 4.aph.15. Adde Dier.n.661 Nomen verò παῦσις legitur apud Hipp. l.7. Epid. VII. 7. Plura vide apud Foes. p.489.seq.

Peccatum, ἁμαρτία, ἁμάρτημα. Vide *Delictum*, *Erratum*, *Hamartia*.

Pechedeon, πηχέδεον, idem, quod *Perineum*, περίνεον, sive πυῤῥός, hoc est, interstitium inter anum, & scrotum. Erotian. Onom. p.94.b.Foes. p.505.

Pechyagra, πηχυάγρα, dici potest ex mente Paræi Arthritidis species cubitum occupantis, l. 17. Chir. c. 1.

* Pechys, πῆχυς. Vide *Cubitus*.

Pechytyrbe, πηχυτύρβη, epitheton *Scorbuti* apud For.l.20.Ob.11.in Schol.

* Pecten, κτείς, vide *Cteis*. Quibus addi potest, quod *Pecten* etiam sit nomen piscis apud Romanos, cujus historiam cum usu tradidit Aldr.2. de pisc.c.27.

† Pectines, intervalla. Lineæ secundum longitudinem, in arborum materia, per quas findi possunt Dodon.Pemp.1.l.1.c.1. hist.Stirp.

Pectinæus Riolano dicitur Musculus ad ossium pubis commissuram prope cartilaginem ortus aliàs *Lividus* dictus, & videtur esse *pars Tricipitis*. Barthol.l.4.An.c.11.p.580.

Pectinatio, κτενισμός, dicitur purgatio capitis, & capillorum pectine facta, cujus utilitatem Medicam laudat Rolfink.O.& M.M.l.4.Sect. 10. Part.3.c.2.

Pectoralis, στηθιαῖος, περιστήθιος, dicitur Musculus, qui totum ferè pectus occupat. Bartholin. l. 4. Anat. c. 2. p. 459. *Pectorale* pertinet ad vestitum, quo pectus ab aeris injuria munitur.

Pectos, πηκτός, *concretus*, *congelatus*, vel condensatus. Ita πηκτὸν γάλα, lac *concretum*. Gorr. vide *Concretio*.

* Pectus, στῆθος, varijs gaudet significationibus. Communiter & latè notat totam *anteriorem thoracis*, sive medij ventris *partem*, in qua significatione legitur apud Hipp. 3.aphor.5.23. & 5.aphor.24. Strictè pro *Sterno* sumitur, hoc est, media pectoris parte jugulo subjecta, cui costæ annectuntur, Gal. Introduct. cap. 10.ad quam significationem referunt Interpp.locum Hipp. 1. de artic. t.68. Porro & notare videtur στῆθος, sive *pectus* ipsum *orificium ventriculi*, quod cartilagine mucronata delitescit, idque probari potest ex Hipp. Coac.t.43 l.1.Epid.æger.14.& l.2. 2. s.VI.19. Tropica quoque significatio habetur, quando πεδίον, sive planta pedis ab Hipp. vocatur στῆθος ποδὸς, *pectus pedis*. 3. de arr. t. 92. & vola manus στῆθος χειρὸς, *pectus manus*, l. de Venis XII. 12. Vide Foes.p.586 587. Diet. n. 789. *Musculus pectoralis* qui dicatur, vide in Anatomicis, & Barthol. l. 4. c. 2. Anatom. *Pectoralia medicamenta* vocantur, quæ & *Thoracica* dicuntur, de quibus passim apud Practicos legi poterit.

Pedagra, est *Tartarus*. Tul. & Johns. in Lex.

Pedestris, πεζός, epitheton animalium, quæ pedibus incedunt, ad differentiam volatilium, & natantium. Ita apud Gal. aliquoties homo describitur animal *pedestre* bipes, l. 1. de diff. puls. c. 5. in fin. & alibi.

Pedethmos, πηδηθμός, dicitur *saltus*, *pulsus* venarum, vel potiùs arteriarum apud Hipp. l.7. Epid. XXI. 21.Foes.n.504.

Pediasimos, πεδιάσιμος, dicitur quasi *campestris species Myrrhæ* præpinguis, qua expressa stacte emittitur. Gor. ex Diosc.l.1.c.77.

* Pediculatio idem, quod *Phthiriasis*, seu *morbus pedicularis*. Walther.S.M.p.1255.Heurn. de morb.cap.c.6.

* Pedion, πεδίον, dicitur *planta pedis*, inter tarsum, & digitos sita. Vocatur & πέλμα, *planum* pedis. Gal.l.3.de U.P.c.5.&c.1.Casp.Hofm. in Comm. ad Gal.LL. de U.P.n.109. vocat *Metatarsium*. Barthol. verò *Pedium* dicit esse *Tarsum*, libell.4.An.c.21. Vocatur & πέζα.

Pediculus, φθεὶρ, nomen notissimum insecti morsu suo molesti satis hominibus, & brutis, quod ex succorum pravorum copia generari, docet Gal.l.11.de S. F. &c. Caro viperæ. *Pediculorum* verò historiam cum usu, & noxa descriptam, vide apud Aldrov.de Insect.l.5.c.4. Schr. l. 5. cl.4. n.111. Devorare *pediculos* adversus Icterum uti sordidum, ita & vanum esse remedium, docuit experientia. *Morbus pedicularis*, Græcè φθειρίασις, vocatur, estq; plerunq; comes scabiei humidæ, ex cujus materia acervatim pediculi generantur. Peculiaris. verò species

morbi pedicularis habetur, quando in palpebris, & sub axilis, ut & in pube gignuntur cuti arctissimè infixi pediculi plani & latiores, Italis *piattole* dicti. De *pediculorum* morbo mirabili Ægyptiorum, vide G. Rejes C. El. q. 36. *Pediculi* quoq; dicuntur sumitates scoporum, quibus appendent acini. Græcè πείσματα τέλματα. Linden. Ex. X. §. 192.

Pediluvium, aliis *Lavipedium*; est species balnei particularis, nimirum demersio pedum intra aquam, calida vel frigida, de cujus usu, præsertim calido, videatur Laur. Bellin. in Opusc. Medic. tr. de sanguinis missione, p. 153

Peditus, πορδή, idem, quod *Crepitus*. Vide suprà lit. CR. Vide Helmont. tract de flatib. n. 36. & 50.

Pedora vocatur *sordes oculorum, aurium & pedum*. Keuchen. ad Sammon. p. 241.

Pedunculus, idem, quod *Pediculus*. φθείρ.

Peganeron, πηγανηρὸν, vocatur *Emplastrum rutaceum*, cujus tres descriptiones habentur, una apud Ægin. l. 7. & duæ apud Aet. notante Gorr.

Pege, πηγὴ, significat *fontem*. Aliàs πηγαὶ, quoq; vocantur *oculorum anguli minores*, qui sunt ad nasum, quos etiam alio nomine ῥανῆρες appellant. Gorr. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 10. §. 88.

Pegernus, id est, *peregrinus*, hoc est, *Mercurius*. Rul. & Johns.

Peina, πεῖνα, idem, quod λιμὸς, *famem* significat. Vide *Fames*, à verbo πεινάω, esurio Gal. c. 3. in 6. epid. t. 28.

Peira, πεῖρα idem, quod ἐμπειρία, *Experientia*, Vide *Empiria*.

Peithomenos, πειθόμενος, *obsequens*. Dicitur de odoribus in corpor bus usum facilè cedentibus & reficientibus. Hipp. l. 6. Ep. S. VIII. t. 14.

Pelada, species *Capillorum defluvii*, præsertim è morbo Gallico provenientis. Fore. l. 8. Obs. 2. Schol.

Pelagios, πελάγιος, idem, quod θαλάσσιος. *marinus*. Epitheton piscium, qui ad mare profundum secedunt, Gal. 3. de Al. Fac. c. 26. 27.

Pelamys, πηλαμὺς, nomen piscis pelagii non squamosi, carnis duræ, interdum genericum, varias species comprehendens, interdum speciale, pro illo pisce, qui è Ponto affertur, sumtum, Gal. d. l. c. 31. Aldrov. l. 3. de pisci. c. 18. Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 9. circa fin. Huc pertinent & *Thunni*.

Pelarion, πηλάριον, vocatur *Collyrium quod*-*dam* μηκολλμετρον, à πηλὸς, *lutum*, ita dictum ex ipsa compositionis forma, quasi *lutosum*. Unde & τρυγῶδες, *feculentum*, vocatur. Descriptio habetur apud Aetium, notante Gorræo, & Ægin. l. 7. c. 16. Ex apud eundem nomen Emplastri ex scoria argenti, alias διὰ ἑλκύσματος dicti, d. l. c. 17.

Pelas, πέλας, *propè, proximus*. Hinc Superlativ adverb. πελαστάτως, *proximè*, legitur apud Hippocr. l. de morb. mul. XCI. 56. Et verbum πελάζω, *appropinquo*, d. l. LI. 9

Pelecanus, πελεκᾶν, æquivocum est. Propriè significat avem, quæ aliàs *Onocratalos* dicitur, de quo vocabulo suprà in ON. Tropicè primò notat instrumentum Chirurgicum dentibus extrahendis destinatum, ob extremitatem incurvatam instar rostri *Pelicani*; cujus descriptionem vide apud Paræum l. 16. Chirurg. c. 27. Chymistis deinde dicitur *Pelecanus* vas quoddam circulatorium à figura pelecani rostro pectus suum fodientis nuncupatum, amplo ventre sensim in angustius collum vergente, quod retortum, & curvatum os rursum in ventrem immittit. Hoc vas in fundo canalem, per quem liquor infunditur, habet, qui liquore infuso, Hermetico sigillo occluditur, & calore admovetur. Rul. & Johns.

† Pelicini semen. Aet. Tetrabili 5. Ser. 2. c. 9. id est Hedysari Tetr. 1. Ser. 1. hujus meminit Oribas. de affectus Curat. lib. 4. cap. 114.

Peliades, πηλιάδης, epitheton serpentis cujus virus recenset ex Aetio Forest. l. 30. Observ. ult.

Pelicide, id est, *mel coctum*, *pelude*. Rul. & Johns. in Lex.

Peliqos, πηλίκος, idem, quod ποσὸς, *quantus*. Dicitur de qnantitate morborum. Gal. l. de diff. morb. c. 8

* Pelidnos, πελιδνὸς, vide *Lividus*.

Pelioma, πελίωμα, dicitur pars sugillata livida, ad differentiam μελάσματος. For. l. 5. Chir Obs. 6. Schol.

Pellacia, idem, quod *Pica*, apud Lucret. notante C. Hofmann. lib. 3. Apolog. pro Galeno Part. II. c. 59. ubi simul rectè reprobat Massariam. qui pelapciam apud Lucretium legit lib. 3. Med. pract. c. 8.

Pellicula, idem, quod *Membrana*, *Tunica*, χιτὼν, ὑμὴν, Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 2. in princ. Vide *Hymen*, *Membrana*.

Pellis, idem, quod *Corium*, δέρμα, præprimis cutem animalium pilis, vel lana adhuc constantem significat. Hinc *pellis lanata*, apud Scribon. n. 80. *pellis canina*, n. 161. *Pelles manicatæ*, χειρίδες, aliàs *Manicia* dictæ, manus involucra ex *pellibus* facta leguntur. *Pellibus* animalium si quis uti velit, plurimum referre, an illa animalia ferro jugulata, an sponte mortua sint, rectè scribit Mercurial l. 1. V. L. c. 15

Pellos, πέλλος, & πελλὸς, idem, quod πέλιος, aut πελιδνὸς, *Lividus*, subfulvus. Gorr. in def.

Pellucidus, διαφανής. Vide *Diaphanes*.

* Pelma, πέλμα, 1 significat *plantam pedis*, & ita idem, quod πέδον. Vide *pedion*. 2. Πέλμα vocatur *solea* ex corio, aut alia materia parata, plantis pedum applicanda. Hipp. in Mochl. XIIX. 7. Alibi dicitur ἴχνος, 4 de art. t. 9. Vide *Ichnos*. Deniq; πέλματα vocantur *pediculi pomorum*. Lind. Ex. X. §. 192

Pelobatis, πηλοβάτις, ἢ πηλοπάτις. Vide *Lutigradus*.

Pelor, *pelorogaster*, πέλωρ, πελωρόγαστωρ, dicitur, cui *magnus* est *venter*. Linden. Ex. XI. §. 138 Πέλωρ aut πέλωρος magnum significat.

Peloris, πελωρίς, vocatur species Conchæ, vel *Chama major*, ostreis, quæ in stagnis ac paludibus reperiuntur, ferè similis, cujus caro dura, & multi alimenti, notante Rhodio ad Scrib. n. 104. Descripsit etiam Aldrovandus sub nomine *Chamæ peloridis*, l. 3. Exang. c. 63

Peltalis, vide *Cartilago scutiformis*.

Pelvis, vide *Choana*.

Pemma, πέμμα, vide *Cellaria*. Lang. l. 1 ep. 56

Pempelos, πέμπελος, dicitur *senex*, qui ad tertiam senectutis ætatem pervenit, videlicet decrepitam, & propter infirmitatem omnibus rebus inutilem, ita dictus à πέμπω, mitto, quasi mox ad manes ablegandus. Galen. l. 5. de san. tu. c. 12. fin.

* Pemphingodes, πεμφιγγώδης, epitheton certæ febris, quæ *flatulenta*, spirituosa, inflata, dicitur, in qua per cutem aereum effluvium exhalare sentimus, Hipp. l. 6. Epid. s. 1. t. 29. Gal. in Com. quamvis alij aliter explicent, dicentes, eam notare febrem, in qua propter ichoris maligni & fervidioris copiam pustulæ ferventes, cum in ore; tùm in habitu corporis erumpunt. Foes. p. 492. Gorr. Est species febris synochi non putris vehementioris. Casp. Rejes C. El. q. 68 n. 7 Πέμφιξ vocab. multæ significationis esse, docuit Calen. dict. loc.

Pemplos, πέμπλος, idem, quod πέμπελος, *encacapularis*, decrepitus, Acherunticus, P. Zacchias Quæst. Medico Legal. l. 1. tit. 1. q. 9. n. 24

Pemptæos, πεμπταῖος, *quintanus*. Epitheton febris intermittentis, quinto quoque die accessionem repetentis. An detur? nonnulli dubitant. Gal. negat, se vidisse l. de typis vel circuitibus. Gorræus verò testatur, se vidisse. Nobis videtur res valdè incerta, & dubia, ob facilem lapsum in observatione temporum. Casp. Hofm. ad tertianam refert, in qua una dies est sine accessione. Apolog. pro Gal. l. 3. c. 298

Penates dicuntur spiritus ignis elementi, & cœli, penetrales, penes nos nati, penuarij, *lares* Hercij, Ephestij, Ethesij, Meilichij, Dorn Rul. & Johns. è Paracels. tr. 2. de pestil. cap. 1 & l. Meteoror. c. 4

Penes, πένης, vide *pauper*.

Penetrans, πεπαιωτικὸς, διαπεραντικὸς, ἐρεκτικὸς dicitur de virtute medicamentorum ad interiora transeunte. Galen. l. 3. de C M. P. G. c. 3

Penetratio aliàs Chymicis idem est, ac *submersio*. Rul. & Johns.

Penicillus *peniculus*, χηρκίσκος, ῥάκος, quid significet, ex alijs quoque Lexicis constat. Refertur saltem inter instrumenta quoq; Medica, & præsertim Chirurgica, quatenus læsis partibus induntur, aut applicantur. *Penicilla* idem, quod *Turundæ*, Lang. lib. 3. ep. 5. Forest. lib. 6. Chirurg. Observ. 14. Schol. Keuchen. ad Sammon. p. 252

Penidium est epitheton *Sacchari* clarificati, purificati, & in bacillos redacti, cujus parandi modum vide apud Schroder. libr. 4. cl. 4 n. 400

* Penis, καυλὸς, σῶμα, idem, quod *Coles*, *membrum virile*. Vide *Coles*. Adde Rolf l. de part genit. part. I cap. 43 seq. pluribus. *Penis muliebris* vocatur *Clitoris*. Vide *Clitoris*. *Glandula* quoque *pinealis* in cerebro à quibusdam *penis cerebri* vocatur, Barthol. l. 3. Anat. c. 6

Penna, κάλαμος. Vide *Calamus*. *Pteron*. *Pennarum* monstrosam concretionem intus repertam in ansere, vide in Ephem. N. Cur. A. II. O. 80. *Pennam marinam* ex Plinio descriptam, & delineatam vide apud Paræum Chir. l. 4. c. 21

Pensilis, epitheton Verrucæ, quæ Græcè ἀκροχορδὼν dicta. Vide *Acrochordon*.

Pentacula, περίαπτα, sunt signa, sigilla, & delineamenta admirandis & incognitis aliquando literis characteribus implicata, quæ collo appensa creduntur à malignis spiritibus, & fascino quovis præservare. Dorn. Dict. parac. Rul. & Johns. in Lex.

Pentamyron, πεντάμυρον, nomen *Unguenti* cujusdam, ita dicti à quinque rebus, quibus con-

constat, pinta, styrace, mastiche, cera opobalsamo, (Æginet. opopanace) & unguento nardino. Describitur apud Aetium l. 12. c. 44. citante Gorr. & Æginet. l. 7. c. 18

PENTAPHARMACON, πεντεφάρμακον propriè significat medicamentum constans quinq; rebus. Verùm nomen hoc inditum quoq; alimentis, quali usum esse Imperatorem Adrianum & reperisse Ælium, fuisseq; sumen, pavonem, pernam, crustulatam & aprugnam, notavit Rhod. ad Scribon. n. 211. quemadmodum πεντεφάρμακον fuit de sumine fasiano, perna & crustulo: Ibid.

PENTATHLETON, πεντάθλετον, *Emplastri* nomen ad collisa, vibices flagellorum, & cutem excoriatam. Aetius l. 15. c. 35. Gorr.

PENTATHLOS, πένταθλος, vocabatur olim is; qui quinq; generibus certaminum valebat. Dict. Jatr. p. 103.

PENURIA, idem, quod *Indigentia*, *Paupertas*, ἀπορία.

PEPÆDEUMENOS, πεπαιδευμένος, propriè olim dicebatur puer institutus in linguis & artibus. Casp. Hofmann Comm. in Galen. LL. de U. P. num. 9. Communiter significat omnem *Eruditum*.

PEPANSIS, πέπανσις, idem, quod πεπασμὸς; *Maturatio*.

* PEPASMOS, πεπασμὸς, vide *Coctio. Maturatio*.

PEPEGOS, πεπηγὸς, *fixus*, immotus, *compactus*. Usurpavit Hipp. de corporibus, lib. de sal. diæt. & de oculis, l. 1. sect. 2. Prorrh. t. 11. Foes. p. 493.

PEPEIROS, πέπειρος, *concoctus*, ad maturitatem perductus. Usurpatur de morbis ab Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 40. & 41. de sputo l. 2. Epid. Sect. III. 57.

PEPIESMENOS πεπιεσμένος, *pressus* hoc est, vexatus. Dicitur de ægris siti oppressis ob potum interdictum. Hipp. l. 4. Epid. XXXI. 4.

PEPON, πέπων, *coctum* maturum significat, à πέπτω. Vide Dieter. n. 668. Est etiam nomen fructus, de quo consulantur Botanici.

PEPONATOS, πεπόνατος, *smegma* dicitur, ad faciei nigritiem conferens, cujus meminit Ægin. l. 2. c. 25. & l 7. c. 13. Vide Gorr.

* PEPSIS, πέψις, Vide *Coctio*.

PEPTICOS, πεπτικός, *Concoquens*. Dicitur cùm de Facultate naturali alimenta in substantiam nutritioni commodam permutante, quæ *Concoctrix* vocatur; tùm de Medicamentis, qua *Stomachicis* Ventriculi officium promoventibus, quà *Maturantibus*, & *Suppurationem* promoventibus. Gorr.

PEPYROMENOS, πεπυρωμένος. Vide *Torrefactus*.

PERACUTUS, κάτοξυς. Vide *Acutus Catoxys*.

PERAMBULANUS Paracelso vocatur amans peregrinationem, & qui per itinera experientiam & firmam notitiam sibi acquirit, & hoc rectè à Medico perfecto requirit aliquoties in scriptis suis, v. g. in Defens. 4. in prologo de herb. virtut. in Chirurgicis scriptis.

PERAS, πέρας, vide *Terminus*.

PERCA, Græcè πέρκη, πέρκις, nomen piscis, & quidem duum generum. Alia enim est *Perca marina*, ceu major, cujus historiam cum usu tradidit Aldrov. l. 1. de pisc. cap. 9. Meminit & Jul. Alex. l. 14 Sal. c. 3. fin. Alia est *Perca fluviatilis* minor, cujus descriptionem cum usu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. l. 5. de pisc. cap. 134. Jul. Alex. l. 5. cap. 6. Schroder l. 5. cl. 3. n. 86. Quid *Perca Ausonij* sit, dubitat Linden. Ex. XI. 227. seqq.

PERCIPIOLUM, est Medicamentum ad morbum comprobatum Dorn. in Dict. Parac.

PERCNOPTEROS, περκνόπτερος, vocatur *Aquilarum* species ob deformitatem omnium vilissima, cujus historiam cum usu tradidit Aldrov. l. 1. Ornithol. c. 10.

* PER CONSENSUM, Vide *Consensus*.

PERCNOS, περκνός, *nigrum* significat apud Hipp. l. de cap. vuln XXVI. 2 exponente Erotiano, & Foes. p. 502. Est etiam nomen aquilæ Aldrovand. d. l.

PERCOLATIO, ἤθησις, idem, quod *Colatio*. De quo supra in CO.

PERCRIBRATUS, vide *Cribratorium*.

PERCULSIO, πλῆξις, πλῆγμα, *Percussio*, idem, quod *Percussio*. Accipitur propriè & tropicè. Vide Dieter. Jatr. p. 198.

PERCURRO, præter communem significationem, etiam denotat membrorum fotum, & frictionem levem, teste Keuch. ad Sammon. p. 11.

PERCUSSIO, πλῆξις, quid propriè significet, notum est ex aliis quoque Lexicis, Spectat verò ad Medicos, vel sub respectu causæ alicujus externæ violentæ: unde *Percussi*, βλητοί, item πεπληγότες vocantur, in quibus fibrarum in partibus membranosis, & musculosis continuitas quadantenus solvitur, & turbatur; imò & osseis, dum percussio gibbositatem inferens legitur apud For. l. 29. Obs. 23. in Schol. Vel sub respectu remedij Chirurgici, quando v. g. membra extenuata ad restaurationem ferulis *percutiuntur*. Gal. l. 14. M. M. c. 16

PERDESIS, πέρδησις, idem, quod πορδὴ *Crepitus* ventris Hipp. 2. progn. l. 24. & Coac. t. 495. Vide *Crepitus*.

PERDETUM, Paracelso vocantur *Sisaris radices*, vel aliud raparum lutearum genus, de ulc. & apostem. c. 57.

* Perditio, φθορά, vide *Abortus* : *Phthora*.

Perdix, πέρδιξ, πέρδιξιν, nomen avis inter delicias ciborum relatæ salacissimæ, & vivacissimæ, cujus descriptio habetur cum usu in cibis, & Medicina apud Aldrov. l. 13. Orinth. cap. 17 seq. Jung. Jul. Alex. l. 13. Sal. cap. 6. Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 32. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 66. *Perdicum ova* in cibo sumpta pocula amatoria vocavit Kiramides apud C. Rejes C. El. quest. 29. n. 26.

Perdonium, vocatur Paracelso *vinum medicatum* ex herbis, d. l. Dorn. in Diction.

Perduco præter vulgarem significationem omnibus notam idem notat, quod *Ebibo*, notante Rhod. ad Scrib. n. 135. & Keuchen. ad Samonic. p. 194

Perenda, vide *Penda*.

Perennis ponitur aliquando pro *Continuo*. Ita Febris tertiana *perennis* legitur apud Joh. Steph. in Paraphr. super Avic. l. 4. fen. c. 39. p. 268

Pereo, ἀπόλλυμαι, dicitur de ijs, qui proximi sunt morti, & eunt in declivi umbræ mortis. Diet. n. 83. Lind. Ex. VI. §. 53

Pereterion, περιτηήριον, vocatur trepanum, vel *terebellum rectum*, *& acutum*, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Junge Foes. p. 494.

Perfectio, *perfectus*, τελειότης, τέλειος, dicitur de unaquaq; re, sive secundum, sive præter naturam, cui nihil deest virtutis. Gal. l. 5. de Hipp & Plat. decr. c. 5. & l. de marasm. c. 4. *Perfectum minus* Spagyricis dicitur Lapis albus terminatus tribus coloribus duntaxat etiam ad oculum apparentibus, ex quibus componitur. *Perfectum majus* est ultima *perfectio* in opere majore, & quatuor componitur, constatq; coloribus. De utroq; vide plura in Th. Chym. vol. I. p. 423. seq. 447. *A perfectis* ad *imperfecta* non licet argumentari, nec contrà. C. Hofm. com. ad Gal. I. L. de U. P. n 534

Perflatus, διαπνοή, idem quod *perspiratio*. Vide *Diapnoe*.

Perforantes *Musculi* dicuntur Anatomicis *Digitos flectentes* tertio internodio inseri per fissuram tendinum Perforatorum. Dicuntur & *profundi*, quia substernuntur perforatis. Barth. l. 4. Anat. c. 9. p. 577

Perforati sunt Musculi digitos flectentes, qui secundo internodio inseruntur, habentes in tendine rimam, sive fissuram, Barthol. d. l. p. 576

* Perforatio, παρακέντησις, accipitur latè, & strictè. Latè pro omni operatione Chirurgica, qua divisio fit in aliquam cavitatem insignem. Vide *paracentesis*. Ita & *perforatum* cribrum, *perforare* nuces, olix, leguntur apud Scribon. Vide Lexic. Rhod. Ita quoque setaceum in nucha paratum vocatur *perforatio*, Forest. l. 10 Obs. 130. Schol. Imò & præternaturales ossium erosiones *perforatorum ossium* nomine veniunt apud Hildan. de ich. & mel. cap. 29. Strictè *perforatio* dicitur apud Gal. σύντρησις, operatio Chirurgica, vel Anatomica, quæ in spaciosam thoracis, & pulmonis sedem penetrat, l. 7. Anat. admin. c. 14.

* Perfricatio, περίψυξις, idem quod κατάψυξις. Vide *Catapsyxis*. Dicitur & *perfrigeratio*, Scrib. n. 57. 268. Legitur apud Anton. Musam l. de Vetonica n. 35. ubi Gabr. Humelbergius comm. ad h. l. p. 36. explicat per algores, & frigora.

Perfrigeratio, περίψυξις, κατάψυξις. Vide *perfrictio*.

Perfrigidum, περίψυχρον, dicitur *intensè frigidum*, quod veluti gelu obriguit, & immobile fit, Lind. Ex. IIX. §. 48

Perfumator, idem quod *Unguentarius*, μυρεψός, μυροποιός. Rhod. ad Scrib. n. 66

Perfusio, κατάχυσις. Vide *Catachysis*.

Periæresis, περιαίρεσις. Vide *Præcisio*.

* Periamma, *periapton*, περίαμμα, περίαπτον. Vide *Amuleta*.

Periblepsis, περίβλεψις, *circumspectionem* significat, quales sunt phreneticorum, & delirantium instabiles oculorum intuitus. Occurrit apud Hipp. l. 7. Epid. X. 20. Dicitur & ἔμβλεψις d. l. V. 27. Vide Foes. p. 494

Peribole, περιβολή, duplici gaudet significatione. Primum significat *vestitum*, & cultum exteriorem corporis, Latinè *Amictus* dictum, Hipp. l. de dec. orn. II. 9. In qua significatione & *pericardion* Hipp. dicitur περίβολος, C. Hofm. com. ad Gal. I. L. de U. P. n. 322. 338. Deinde περιβολή vocatur *morbificæ materiæ excretio* per *habitum*, sive *ambitum* corporis, sive per exanthemata, papulas, vel alia corporis cutanea vitia, Hipp. l. 1. Epid. sect. 2. t. 38. Quamvis nonnulli legant ἐκπίεσις, l. 2. Epid. S. 1. 5 t. Foes. d. l.

Pericaes, περικαής, dicitur, *qui circumcirca ardorem* in toto corpore *sentit*, v. gr. in febribus ardentibus, Hippocr. 1. prorrh. sect. 3. t. 10. Coac. t. 158. l b. 6. Epidem. sect. 1. t. 29. Adde Foes. p. 496. Dicitur & de utero plus æquo calido, & sicco, 5. aphor. 62. Adde Dieter. n. 672

Pericalypto, περικαλύπτω, *circumlego*, undique obvolvo, Hippocr. 5. aph. 59. Diet. n. 673

* Pericardion, περικάρδιον, vocatur *Cordis involucrum*, sive ἀμφίεσμα, estque *membranatio-*

ratione substantiæ, *tunica* ratione usus, Gal. l. 7. de An. admin. c. 2. Adde l. 6. de U. P. c. 16. Dicitur & *Capsula Cordis*, *Theca*, *Domicilium*, in cujus medio cor est suspensum. Unde & eodem modo, quo Cor ipsum in quandam Coni speciem, & acutiem desinit, ossi pectoris annexum. Hujus historiam vide apud Barth. l. 2. Anat. c. 5. p. 349. seq. *Liquor* in illo contentus unde ortum suum habeat variæ variorum sunt opiniones, quas etiam recenset Barthol. d. l. cujus sententiæ, & nos subscribimus. Jung. & D. D. Hofm. Jun. Diss. Anat. in Horni p. 122.

Pericarpium, περικάρπιον, vocatur id, quod fructum, vel semen ambit, estq; in quibusdam, v. g. pomis, pyris, & alijs edule; in alijs verò v. g. nucibus, castaneis, non est edule. Jul. Alex. not. ad Gal. l. 1. de Antid. circa finem. *Pericarpia* quoque vocari medicamenta Topica carpis manuum applicata, quæ aliàs *Epicarpia* dicuntur, (de quo vocabulo suprà) patet ex interpretatione Latina Tentaminis Porologici Rob. Boyle, cap. 4. p. m. 29.

* Perichareia, περιχάρεια, dicitur *subitum, & vehemens gaudium*, contrarium Ecplexiæ, quæ est subitus timor. Ex amborum affectuum occasione, scimus, quosdam interiisse. Gal. l. 12. M. M. c. 5. Vide *Chara*, *Gaudium*.

* Pericholos, περίχολος, dicitur vel *valdè biliosus*, vel *circumcircà biliosus*. Usurpari potest cùm de homine, tùm de excrementis. Hippoc. 1. Prorrh. s. 2. t. 18. Gal. in comment. ad h. l. Foes. p. 502.

Perichrisis, *perichriston*, περίχρισις, περίχριστον, dicitur medicamentum liquidius, quo pars affecta *circumliniri* debet. Diosc. l. 1. c. 97. & 131 Scribon. n. 29. Rhod. in not. ad h. l.

Perichroos, *perichrus*, περίχροος, contractè περίχρυς, *valdè coloratum*, vel *circumcircà coloratum* significat, & sumitur pro περίχολος. Gal. d. l. ad Hipp.

Perichyda, περίχυδα, adverbium Hippocrati significans: *humore circumfuso*, aut undiquaq; affuso, lib. de Affect. XLV. 15. Foes. d. l.

Periclasis, περίκλασις, dicitur *fractura*, cùm os in totum perfringitur, v. g. quando sura cum tibia media perfringitur cum insigni vulnere, nudatis ossibus. Gal. c. 2. de fract. t. 9. Foes. p. 496

Periclyden, περικλύδην, adverb. Hipp. ferè idem significans, quod περίχυδα, hoc est, *circumaffusa aqua*, vel cum aliquid affusa aqua undiquaq; abluitur, l. 1. de Diæt. XXXVI. 23

Pericnemia, περικνήμια, dicuntur Hipp. vel *partes tibiam circumdantes*, vel ipsa *tibia*, Hipp. l. 3 Epid. s. 3. t. 25. Quamvis alij: τὰ περὶ κνήμην legant, notante Foes. d. l.

Pericochlion, περικόχλιον, dicitur *machinæ Medica*, quæ Latin. *Cochlea fœmina* appellatur. Oribas. de Machinam. c. 4. in princ.

Pericope, περικοπή, propriè significat *circumcisionem*, quando aliquid circumcirca dissecatur. Metaphoricè verò notat sententiam aliquam succinctam, & limitatam, item *Delineationem* alicujus operis. C. Hofm. Comm. in Gal. LL. de U. P. n. 316

Pericranion, περικράνιον, dicitur *membrana cranio imposita*, orta à dura matre per cranij suturas exeunte, Gal. l. 8. de U. P. c. 9. Barthol. l. 3 Anatom. c. 2. ubi distinguit à *pericranio cranij*, cum separari possint à perito Anatomico.

Periculum, κίνδυνος, vide *Cindynos*.

Peridromis, περιδρομίς, vocabatur *locus deambulationis sub dio*. Idem, quod ὑπαίθρα. Lang. l. 1. ep. 51.

Peridromos, περίδρομος, dicitur à quibusdam ἡ στεφάνη, *corona*, hoc est, extremus capillorum ambitus. Gorræus.

Perieges, περιηγής, dicitur *circumactus*, rotundus, usurpaturq; de annulis cartilagineis asperæ arteriæ, apud Hipp. l. de dissection. l. 4. Foes. p. 496

Periepomai, περιέπομαι, apud Hipp significat *malè tractor*, male afficior, exagitor, lib. 2. Prorrhet. XXXI. 19. Foes. p. 395

Periergia, περιεργία, vocatur *superflua curiositas*, & labor supervacaneus, item, apparatus *superfluus*, Hipp. l. de dec. orn. I. 3. II. 8. 12. Et Adjectiv. περίεργος, *superfluum*, ambitiosum, frustraneum significat. Ita odor περίεργος, hoc est, affectatus. Legitur in præcept. IX. 15. Vina περίεργα, & juleculum περίεργον, Caryca, Linden. Ex. X. §. 81. 82. jung. Casp. Hofm. C. in Gal. de U. P. n. 247. Opponitur ἀπερίεργος, *minimè curiosus*, quod legitur etiam apud Hipp. de dec. orn. II. 19. Vide Foes. d. l.

Periestecos, περιεστηκώς, dicitur Lat. *superstes*, & Hipp. idem est, quod *salutaris*. Usurpaturq; & de morbis, & de signis, Hipp. 2. progn. t. 9. 60. 65. & cap. 3. t. 23. l. 2. Epid. s. 3. t. 12. & l. 3. s. 3. t. 87. Gal. in definit. Med. Adde Foes. d. l.

Periginomai, περιγίνομαι, hoc est, *superstes sum*, evado, morbo liberor, Hippocr. 7. aph. 44 2. progn. t. 9. lib. 1. Epid. s. 2. t. 66. lib 5. Epid. XXII. 28. Aliquando etiam sumitur pro *abundare*, superfluum esse, l. de octimestri partu III. 14. Foes. d. l. Dieter. n. 670

Perigliscros, περίγλισχρος, significat omni ex parte *glutinosum*, lentum. Hipp. 4. aph. 53. Ad de Dieter. n. 671

Perigraphe, περιγραφή, vocatur rudis *descriptio*, *delineatio*, Hippocr. l de dec. orn. II. 2. Latinè

Latinè *Lineamentum*, item *Circumstantia*, Foes. d.l. Ita περιγραφὰς vocari lineas albas, & impressiones in abdominis Musculo recto occurentes scribit Vesal. l. 2. de H.C.F. c.3

PERILYPOS, περίλυπος, i. e. *valdè tristis*, idem quod δύσθυμος, & λυπηρός. Legitur apud Hipp. 2. de R.V.I.A. t. 44. Foes p.497

PERIMADAROS, περιμάδαρος. Vide *Madaros*.

PERIN, πηρὶν, alij πῆριν. A quibusdam exponitur per testiculum. Alijs significat perinæum; Alijs ἕδρας, sedem. Erot. On. pag. 95. e. ubi πήρινα legitur, Gorr.

* PERINÆON, *perineon*, περίναιον, περίνεον. Vide *Interfæmineum*.

PERINEMA, περίνημα, *Circumluitio*, à περινέω *circumluo*. Idem quod περίκλυσμα, Foes. d.l.

PERINENEVCOS, περινενευκὼς. Vide *Epineneveos*.

PERINYCTIDES, περινυκτίδες, idem quod ἐπινυκτίδες, *papulæ*, pustulæ, tubercula papulis similia, Erot. On. p. 85. a.

PERIODEVTES, περιοδευτής. *circuitor* olim dicebatur, qui sanitatis rest.tuendæ causa per urbes circumivit, & artem Medicam exercuit. Hodiè *Circumforaneus*, *Agyrta*, *Circulator*. Rhod ad Scrib. n.171

* PERIODOS, περίοδος. Lat. *Circuitus*, accipitur Physiologicè, & Pathologicè. In illa significatione notat Sanguinis Circulationem. Vide *Circulatio*. In hac dicitur morborum quorundam certa, vel incerta intervalla habentium ambitus quidam, veluti circulus, cùm ex ijsdem ad eadem per eundem ordinem feruntur, Gal. c. 1 aph. 12. l. de temp. morb. & alibi passim. In definitionibus descripsit, quòd sit tempus ex intensione, & remissione constans: Unde *periodus* dividi solet in παροξυσμὸν, & ἄνεσιν, in *exacerbationem*, & *remissionem*, Castell. In febribus intermittentibus plerunque *periodi* sunt statæ, & ordinatæ. In alijs, v.g. Epilepsia, Arthritide, non item. Junge Foes. d.l. Diet. n.676. Quomodo Paracelsus *periodos* temporum, & *periodicam digestionem* explicet, vide lib. 2. de Tartar. tr. 1. cap. 3. *Periodus* etiam est Celsa, vel musculus vitæ, pulsus in corpore discurrens. Ruland. & Jognf. in Lex.

PERIODYNIA, περιωδυνία, significat *vehementem* partis *dolorem*, & veluti circumtensum. Frequens Hipp. vocabulum, v.g. de capitis dolore, l. de affect. II. 7. de auris dolore lib. 2. Epid. sect. VI. 46. quemadmodum, & verbum περιωδυνέω, vel περιωδυνέω, 7. aph. 52. & lib. 3. de morb. I. 19. l. 5. Epid. VI. 5. & alibi. Vide Loca apud Foes. p.505, Diet. n.677.

PERIOMPHACODES, περιομφακώδης, *valdè crudus*, circumcircà immaturus. Usurpatur de tumore adhuc duro, & nondum ad suppurationem, vel maturationem disposito, Hipp. l. 4. Epid. XIX. 23. Foes. p. 498.

* PERIOSTEOS, περιόστεος, Latinè *periostium*. In genere vocatur membrana tenuis, quæ singulis ossibus proximè adjacet, exquisito sensu prædita. Habet verò specialia nomina in quibusdam partibus, v.g. *pericranion*, in cranio; ὑπεζωκός, sub costis, de quibus suis locis. Oculi quoq; tunica extrema septima in ordine à Galeno numerata περιοστεὸς χίτων dicitur, alias *Adnata tunica*, Gal. l. 19. de U.p. c. 2. & 3 *Periostium cranii à Pericranio* distinxit Barth. l 3. Anat. c. 2.

PERIPATOS, περίπατος. Vide *Obambulatio*.

PERIPHEREIA, περιφέρεια. Vide *Superficies*.

PERIPHIMOSIS, περιφίμωσις, vitium dicitur φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quæ meatus naturales occludunt, ita diducta sunt, ut reduci nequeant. Propriè tamen dicitur de *præputio* ita *retrorsum adducto*, ut glandem rursus tegere nequeat. Vide *phimosis*, Gorr.

PERIPHORADEN, περιφοράδην, adverbium exprimens *circumductionem crurum* in ambulando: veluti boves faciunt, quod p.n. hominibus accidit, quibus femoris coxa excidit caput. Legitur apud Hipp. l. Mochlic. XI. 10. quamvis in edit. Lind. legatur περιφοράδην, & 3. de artic. t.73. Vide Foes. p.501

PERIPLEO, περιπλέω, *circumfluo*, nimio humore diffluo. Usurpatur de ligamentis humore superfluo relaxatis, Hipp. 1. de fract. t. 21

PERIPLEVMONIA, περιπλευμονία. Vide *peripnevmonia*.

PERIPLISIS, περίπλυσις, Latinè dicitur *proluvies*, aut *proluvium*. Usurpatur verò in specie de alvi *proluvio*, quando multis tenuibus, & liquidis diffluit, & veluti diluitur, 1. prorrh. c. 1 t. 2. Adde Gal. in comm. ad h. l.

* PERIPNEVMONIA, περιπνευμονία, Jon. περιπλευμονία, Lat. *pulmonia*, vel *pulmonaria*. Quibusdam juxtà vocis ἀκρίβειαν significare videtur Inflammationem membranæ *pulmonem* investientis. Verùm vocatur & à quibusdam simpliciter πνευμονία: Est igitur *peripnevmonia* Inflammatio pulmonis quoque substantiæ cum febre acuta, spirandi difficultate, suffocationis periculo, ita ut erecti sedere cogantur ægri, à sanguinis ichorosi, & erysipelacei refluxu per venam pulmonalem impedito, & inde oborta stagnatione, & subsequente corruptione. Vide ex recentioribus de hoc affectu egregiè tractantem Willis pharm. Rat. p.II. s.I. c.9. Singularem nos quoq; in vicinia ante aliquot annos observavimus casum in Illustrissima quadam Persona mascula *peripnevmonia* totius penè pulmonis

sphace-

sphacelosa, & ita lethali correpta, haud dubiè ob justo parciorem sanguinis vena secta evacuationem, cùm fuerit in ætate virili, vegeta, corpulentissimæ constitutionis, & potui generosioris vini diutius indulsisset. De hoc vocabulo vide Foes. p. 498. Dieter. n. 678. Confundi sæpè cum *pleuritide*, notavit etiam Paracelf. l. 2. de Tart. Trat. 2. c. 3

Peripodien, περιποδίην, quod circulo sub pedibus est & infrà, Gal. in Exeg voc. Hipp. & Gorr.

Peripsyxis, περίψυξις. Vide *perfrictio*. *Catapsyxis*.

* Peripτosis, περίπτωσις, significat *casum*, vel *fortuitam occasionem*, estque vox Empiricis propria, species una sectæ Empiricæ, quando ex *occasione fortuita* remedia deprompserunt, notante Gal. in Ilag. ad sectas c. 3. Usus est verò, & Hipp. l de præcept. I. 20. III. 1. Verbum περιπίπτω, *incido*, occurrit l. de arte XIX. 19. de vet. med. VII. 8. Vide Foes. p. 499. Aliàs quoq; idem esse, quod παρέμπτωσις, vult Castellus. Vide *Paremptosis*.

Peripyema, περιπύημα, significat *puris collectionem* circà partem aliquam factam, v g. circà dentes, l. 4. Epid. XXIIX. 17. Lat. *Circumsuppuratio*

† Περιῤῥοία est fluxus vesicæ, ut διαῤῥοία ventris, Holler. l. 1. c. 47

† Perirrhæa transmissio materiæ à nervis ad alvum, venas, & meatus urinæ Steph. Castrens.

Perirrhedes, περιῤῥηδὴς, dicitur in utramque partem reflexum, aut perfractum, aut *utrinque recurvum*, apud Hipp. l. 1 de artic. t. 73 Alibi verò generaliùs pro in *utramque partem labile* significare videtur, l. 2. de morb. mul XLVII 7. Adde Foes. p. 499

Perirrhepsis, περίῤῥεψις, dicitur *vinculi circumcirca declinatio*, cum in alteram partem vergit, & declinat, id quod fit ex immoderata fasciarum copia. Legitur apud Hipp. 3. de ijs, quæ in med. t. 6. Adde Galen. in comm. ad h. l.

Perirrhexis, περίῤῥηξις, significat *abruptionem*, quæ circumcircà fit, cùm ossa corrupta, & siderata, aut carnes emortuæ circumcircà abrumpuntur. Legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 35. & in Mochlic. XX. 13. Vide Foes. d. l.

Perirrhoea, περίῤῥοια, dicitur Hipp. *circumfluus humorum effluxus*, cum ex universo corporis ambitu humores in alveos, & cavitates ad repurgationem veluti per emissaria quædam deponuntur, atque ita totum corpus superfluis humoribus repurgatur, aliquando per alvum, aliquando per renes, & vesicam, interdum per vomitum, aut alia effluvia corporis. Occurrit apud Hipp. l. 1. Epid. s. 2 t. 7. Vocatur & περίῤῥοος d. l. 1. Epid. ægr 4. l 7. Epid. XLI. 10. Coac. t. 639. Adde Foes. d. l. p. 499. & 500

Periscelès, περισκελὴς, significat *durum*, *molestum*, irritans, mordicans. Usurpatur ab Hipp. vel de medicamentis mordacibus, & molestis, l. de Ulcer. II. 7. & lib. 2. de morb. mul. IIIX. 33. vel de doloribus, l. de Crisib. XI. 18. Coac. t. 294. quamvis communiter legatur divisè, περὶ σκέλεα, *circa crura*, notante Foes. d. l. de ardoribus cum magno squalore conjunctis, Lind. Ex. XI. §. 189. Metaphoricè de animo præduro, & præfracta mente, quæ nec precibus, nec verbis flecti potest, Foes. d. l.

Perisclerus, περίσκληρος, *circumcircà durum* significat. Usurpatur de Tuberculis in ambitu duris ab Hipp. l. 6. Epid. s. 1. t. 14 Adde Gal. in comm. Verbum περισκληρύνω, obduro, occurrit 5. aph. 20. & reperitur l. de hum. us. XI. 15 Adde Diet. n. 679

Periscyphismos, περισκυφισμὸς, sectionis Chirurgicæ genus est in syncipite ad calvariam usq; una tribusve lineis, quemadmodum describitur apud Ægin. l. 6. c. 7. & Aet. l. 7. c. 3. Quæ tamen operatio hodieq; exolevit, notante Gorræo.

Perisphalsis, περίσφαλσις, significat generaliter *circumductionem*, circumactionem. In specie verò ita vocatur modus levissimus reponendi articulum luxatum, circumducendo illum, donec in sedem naturalem recidat, quod fit, ubi acetabula exiguum labrum habent, nec profundi sinus sunt, v. g. in humeri, & coxæ capite, Gal. c. 1. de artic. t. 7. Occurrit verò apud Hipp. 2. de artic. t. 1. & in Mochlic. IX. 20 Aliàs vocatur & ἀμφίσφαλσις, 4. de artic. t. 47. Ægineta vocat περιστροφὴν, & περιφόρησιν, l. 6. c. 118. Adde Foes. p. 501

Perissos, περισσὸς significat *abundans*, superfluum. Apud Hipp. verò sumitur pro *Impari*. Vide *Impar*.

Perissosis, περίσσωσις, significat *superfluam abundantiam*, redundantiam, copiam, & plenitudinem, Hipp l. 6. Epid s. 5. t. 17

Peristalticos, περιστάλτικὸς, *circumpressorius*, coarctandi circumcircà vim habens. Vel usurpatur de facultate ministra partium organicarum, v. g. ventriculi, uteri &c. alimenta, & fœtum complectentium, Gorr in def. Vel in specie *motus intestinorum*, quo alimenta, & excrementa promoventur, vocatur *peristalticus*, & incipit à pyloro, definitq; ad intestinum rectum, estq; instar lumbrici reptantis, qui in cholera quandoque p. n. invertitur, ut & sursum

per

per os expellat. Lind. Med. Phys. f.3. c.4. §.85. 86. & Barthol. l. 1. Anat. c. 10.

PERISTATICOS, περιςατικός. Vide *Circumstantia*. Usurpatur etiam de vitæ genere afflicto, & calamitoso, quale est eorum, qui negotijs publicis detinentur, Gal. in Hipp. de sal. diæt. t. 1

PERISTELLO, περιςέλλω, Hipp. significat *Obvolvo*, obtego, circumcircà contego, 4. de R.V.I.A. t.44. Ita uterus fœtum *obvolvit*, l. 1. de morb. mul. LI. 13. Vide Foes. d. l.

PERISTOLE, περιστολή, idem quod περισταλτική δύναμις, facultas & actio *circumpressoria* quæ ferè eadem cum *Retentrice*, C. Hofm. c. ad Gal. LL. de U.P. n.213. seq. Ipse *motus* quoque intestinorum *peristalticus* vocatur περιστολή. Lind. d. l. & Ex. IV. §.23

PERISTOMA vocatur à Pecqueto *rugosum* illud, & spongiosum mollissimæ substantiæ velut i *velamentum*. Bilsius *muscum villosum*, Bartholinus *crustam* quasi *membranaceam*: *vermicularem crustam* Grafius, qua obteguntur orificia vasorum in intestinorum cavitatibus, & per quam vaporis specie transit Chylus subtilior, vocant. Lege de hoc *peristomate* Barthol. d. l. c.10 p.81. An fortassis rectius περίστρωμα diceretur? Vide *Peristroma*. Hanc materiam viscidam interiora intestinorum investientem quomodo examinaverit per microcospium Levenhoek, & invenerit ingentem numerum vasorum sanguiferorum aliorumque, videri poterit in Actis Eruditor. Lipsiens. Ann.1686. M. Januario p. 5. seq.

PERISTREPHO, περιστρέφω *circumvolvo*, circumverto. Legitur apud Gal. 1. prorrh. c.2. t.64 Vide Foes. d. l. Unde περιστροφή *circumvolutio*, & specialiter pro περισφάλσει. Vide *Perisphalsis*.

PERISTROMA, περίστρωμα propriè significat *Obvolucrum*, & communiter accipitur de stragulis, & aulæis, Ex Athenæo l. 5. In Anatomicis etiam usurpari poterit de tunicis viscera investientibus, item de tunica intestinorum crustosa, quam Pecquetus *peristoma* appellavit. vide p. superius.

PERISYSTOLE, περισυστολή, dicitur quies illa & morula inter systolen, & diastolen, quam nonnulli negant, alij affirmant. Barthol. in sanis vix observabilem, in moribundis verò satis manifestam statuit. l.2. Anat. c.6. p. 371

PERITASIS, περίτασις, *Circumtensio*, Latin. dicitur Hipp. 1. prorrh. f.3. t.7. Coac. t.617. l. 4. Epid. XXI. 20. XXIX. 6. Licet in quibusdam locis περίστασις mendose legatur, animadvertente Foes. d. l. p.501. à verbo περιτείνω, *obtendo*, circumtendo, quod legitur 5. aph.71. Adde Diet. n.981. Unde & περιτενής, *circumtentus*, rigidus ex tensione descendit, quod occurrit 3. de artic. t.47

PERITERION, περιτήριον. Vide *Terebella*.

PERITEXIS, περίτηξις, *eliquationem* cum erosione, & morsione significat, apud Hipp. Coac. t. 481

PERITIA, idem quod *Eruditio*, ἐπιστήμη, ἐμπειρία: Hæc requiritur in Medico, quia *peritiam* ars sequitur, *imperitiam* verò aliquando fortuna, C. Rejes C. El. q. 21. n. 8

* PERITONÆUM, περιτόναιον, ἡ περιτόναιον, aut *peritonæos membrana*, dicitur tegumentum abdominis, proprium omnibus visceribus infimæ corporis regionis inter septum transversum, & crura sitæ superstratum, Gal. l.6. Anat. adm. c.4. & l.4. M.M. c.6. Arab. dicitur *Siphac*. Hujus descriptionem vide etiam apud Anatomicos recentiores, & hos inter Barthol. l. 1. Anat. c 7. *Peritonæi vertex*, vel *sphæra*, σφαῖρα, vocatur illa portio, quæ musculorum abdominis lato tendini telæ araneorum similis fortiter adhæret. Gal. d. l. Anat. adm.

PERITTOMA, περίττωμα. Vide *Excrementum*.

PERIZOMA, περίζωμα, idem quod *Cingulum*, inter instrumenta Chirurgica pertinens. Ita Cingulum pro herniosis vocatur *perizoma* ab Hildan. Cent.6. Obs. 73. Aliàs περίζωμα idem quoque significat, quod διάφραγμα, Lat. *Cinctus*. Gorr.

PERLA, idem quod *Margarita*, *Unio*. Vide *Margarita*. Inde *Perlatum Medicamentum*, & Saccharum, aliaque dicuntur, quæ *margaritas* recipiunt. *Perlata materia*, pro Hypochondriacis legatur apud Dan. Ludovici Diss. I. Pharmac. p.121. Pertinet inter Panaceas, hujusque inventor habetur D. Crugnerus, crediturque à nonnullis elaborari ex lapide quodam odorem violaceum spirante, dum calefit. Fides sit penes Authorem. Verum Dan. Pruttenius Medicus Helsingorensis, qui Steganographicam hujus arcani descriptionem Germanicam ingeniosè detexit, arbitratur esse nihil aliud, quam Magisterium Antimonij Diaphoretici in albissimum tenuissimumque alcohol redactum, uti patet ex Act. Hafn. Vol. III. Obs. 26. Pathologicè *Perla* oculorum, idem quod Panus, & est macula directa coràm pupilla in centro. Joh. Anglic. Ros. Anglic. p.m.167. seqq.

PERMANENTES, διαμένοντες, morbi dicuntur, qui subsistere possunt, ablata quamvis caussa, & opponuntur *Successivis*, Th. Rhoder. à Veiga in Gal. l.1. de L.A. p.m.100

PERMUTATIO, διάλλαγή, idequod *Mutatio*; μεταβολή.

PERNA, πέρνα, quid sit, & significet, etiam

tiam pueris in trivio notum est è Comenio. *Perna Plinii* verò est è *Concharum* specie, cujus numerosum circà Pontias insulas proventum esse scribit dictus Author. l.32. c.11.fin. ita dicta à similitudine formæ, qua prioris, qua posterioris coxæ porcinæ salinæ, Chiocc. Mus. Calc. s. I. p. 46

Perniciosus, ὀλέθριος. Vide *Olethrios*. *Perniciosè* habere dicuntur non solùm ii, quibus desperata res est, sed & quibus gravis metus, sine certa tamen desperatione, ex Celso, l.5.c.26. Lind. Ex. IV. §.73. *Perniciosæ* febres eædem sunt, quæ *Malignæ*, P. M. de Calderia T. I. Op. p. 497. seqq.

* Pernio, χείμεθλον, χίμεθλον, dicitur soluta continuitas aut fissura, vel intertrimentum manuum, & pedum hyberno tempore à summis algoribus proveniens. Oritur verò frequentissimè in talo, Gal. l. de med fac. parab. cap. 203. Castell. Gorr. C. Hofm. χύμεθλον quoque scripsit è Suida, & è Gal. ostendit, esse mortificationem à nive, C. in Gal. l.L. de U. p. num. 136 Est *pernio* quoque cum exulceratione foratur, tanquam ab igne combustus esset, notante Helmont. de Lithias. c. 9. n.26

Pernoctatio, παννυχίς, ita dicitur festum, quod per totam noctem celebratur, Gal. c.4. in 6. Epid. t.20

Peroledus, terminus paracelsicus, & Helmontianus, denotans *aeris fundum*, vel circulum, vel terminum, Helmont. tr. Gas Aquæ n.24.25. Meminit paracelsus l. meteor. c.4

* Perone, περόνη. Vide *Fibula*. *Peroneus* Musculus pedem antrorsum flectens qui dicatur, Vide in Anatomicis in specie apud Barthol. l. 4. An. c.13. p. 582

* Perosis, *Peros*, πήρωσις, πηρός, significat *læsionem* membri in numero deficiente. Idem ferè quod *Mutilatio*, & *Mutilus*. Quibus distinctionibus, & præsertim verbo πηρῶσθαι sæpè usus Hipp. l. de Genit. IIX. 35. 36. 39. IX. 2. 4. 7. 8. 24. &c. Sumitur tamen & pro alia læsione organica crurum, & artuum, uti videre est ex locis à Foes. adductis p. 505

Perpallidus, ἔξωχρος, & verbum *perpallesco* dicitur, quando color pallidus per totum corpus diffusus est, Linden. Ex. IV. §.82.

Perperacutus, id est, *Acutissimus*. Vide *Acutus*.

Perpessio Spagyricis dicitur metallorum tractatio per ignem, in Th. Chym. Vol. II. pag. 72.

Perpetuatio dicitur apud Chymistas Fixationis species, quando volatile, aut valdè mobile ad statum quietis reducitur, Morley proleg. II Coll. Chym. Leid. c. 2

Perpetuò, idem quod *Semper*, διὰ παντὸς, ἀεὶ. Opponitur τῷ *Interdum*. Gal. c.4. de R. V. I. A. t.4.

Perseverantia, ἐπιμονή, idem quod *Duratio*. Dicitur de paroxysmi continuatione, quæ est signum febris longioris, & gravioris, For. l.5. obs.26. Schol.

Persicus, περσικός, epitheton est patronymicum, vel fructuum quorundam autumnalium *Mala Persica* dictorum, de quibus videantur Botanici. Vel additur *Igni*, & denotat morbum causticum, & igneæ naturæ, estque vel planè idem cum *Anthrace*, sive *Carbunculo*, vel valdè similis. Vide Senn. M. pr. l.5. p.1. c.13. paracelsus aliquoties in angina, sive prunella quoque *ignem* vel calorem *persicum* esse scripsit.

* Persistens, idem quod *Constans*, ἀδιάστατος, dicitur morbus *constans*, qui iisdem horis accedit & remittit, Gal. l. de Typis c. 3

* Perspiratio, διαπνοή. Vide *Diapnoe*.

Persultatio, διαπήδησις. Vide *Diapedesis*.

Pertinacia, ἐπιμονή, sumitur à Medicis pro *perseverantia*, *Duratione* continua. Estq; interdum mala, interdum bona. *Pertinacia* causæ morbificæ uti mala est, morbi vehementiam gignens; ita corporis sæpè vincit, teste Celso l. 3. c.12. allegante Linden. Ev. XIII. *. 386

Perturbatio, apud Latinos æquivocum est in Medicina. Si de corpore dicitur & in specie de alvo, Græcè dicitur ταραχὴ, apud Hipp. 2. aphor. 2. item τάραξις, ἐκτάραξι, de quibus vocabulis vide infrà *Tarache*. *Taraxis*. Si verò de animo, tunc æquipollet Græco πάθος, & Latino vocabulo *Affectus animi*, Gal. 4. de Hipp. & plat. decr. c.4. Vide *Affectus*. Aliquando & *perturbatio animi* pro *Mentis emotione*, & *Delirio* ponitur.

Pertussis vocatur Tussis convulsiva infantum à Th. Sydenham Obs. de morb. acut. s.3. c.5. p.m. 302

Perversio, διαστροφή, διάστρεμμα. Vide *Diastremma*.

Pervigilium, ἀγρυπνία, idem quod *Vigilia nimia*, vel præternaturales, estque symptoma insigne actionum sensitivarum læsarum, Gal. l. de diff. sympt. c.3. oppositum *Somnolentiæ nimiæ* Describi potest, quod sit sensuum externorum, & communis p. n. exercitium nimium cum corporis extenuatione, languore, oculis squalidis, & aliquando delirij periculo, proveniens à continua agitatione spirituum animalium in cerebro elaboratorum, & expansione cerebri intemperiem siccam cum vel sine calore excedente supponente. De hoc affectu vide Willis

An.

An. Brut. P. pathol. c. 5. *Pervigil* legitur apud Linden. Ex. IIX. §. 50.

Perula legitur apud Paracelsum, additum *Icteritiæ*, diciturque esse summum arcanum in Ictero Gallico, l. 7. de pustul. Gallic. ulcerib. &c. c. 6. Aliàs *perula* etiam pro *Sphærula* usurpatum fuit, teste Keuchen. ad Samon. p. 168.

Peruнctio, idem quod *unctio*, ἄλειψις, χρῖσις ἔπιχρισμα.

Perundis Paracelso dicuntur, qui cum semine crescunt, quemadmodum *Zenda*, qui sine semine, Tom. IIX. Oper. Fragm. Anatom.

Peruvianus, epitheton *Balsami* nativi, quod & *Indicum* vocatur. Vide *Indicus*.

Perysias, περυσίας, epitheton *vini anni superioris*, ad distinctionem illius, qui dicitur αὐτίτης, quasi αὐτοετίτης, *hujus anni*, à πέρυσι, quod significat anno præterito. Unde περυσινὸς καρπός, fructus anni superioris, apud Theophr. H. pl. l. 3. c. 12. Vide Foes. p. 503. Apud Gal. in Exeg. dict. Hipp. legitur contractè περσίας.

† Pes ab articulatione coxæ ad digitos extenditur, Pereda in Pasch. l. 1. c. 56.

† Pes Corvinus ex Alex. Trall. purgans in arthriticis. Cardanus de noxa Simpl.

† Pes Cati, Gnashalium, Renod. de mater. Medica §. 5. c. 25.

† Pes Milui Dioscorid. Ranunculus, Rud. l. 1. c. 35.

* Pes, πούς, quid significet notissimum est. A Medicis sumitur latè, & strictè. Latè pro toto illo, quod à natibus ad extremos pedis digitos continuatur, & comprehendit *Femur*, *Tibiam*, & *parvum*, sive extremum *pedem*. Strictè verò *pes* dicitur *pes minor*, sive *extremus*, qui dividitur in pedium, metapedium, & digitos. Organon est ambulatorium, βαδιστικόν, quemadmodum hoc prolixè deduxit Galen. in LL. de U. P. Consulantur & alij Anatomici, & inter hos Physiol. l. 2. c. 14. §. 102. seqq. *Pedis* hominis in lapidem conversi descriptionem tradit Chiocc. Mus. Calc. l. III. p. 417. *Pes* æquivocè quoque dicitur id, è quo uva dependet à sarmento, estque velut radix racemi. Linden. Ex. X. §. 192. Est & nomen mensuræ, qua rerum intervalla metimur, constatq; uncijs 12. sive sedecim digitis, aut palmis quatuor. Castell. Gorr. Rhod. ad Scrib. n. 163. Rul. in Lex. *Pes Gryphius* dicitur instrumentum Chirurgicum ad extrahendam malam apud Paræum, Chir. l. 22. c. 35.

Pessos, πεσσός, Latinè *pessus*, *pessarium*, πεσσάριον, vocatur medicamentum Topicum sinui pudoris, sive pudendo muliebri indendum, figuram habens oblongam teretem, longitudine digiti, & crassitie, paratum vel ex saculo lineo oblongo lana concepta gossypio res medicamentosas uterinas excipientibus, vel incorporatum melle, ladano, galbano, cera, succo, in dictamq; formam redactum, Weker. Antid. Gen. l. 1. c. 51. Spec. l. 2. f. 45. Morell. de form. rem. l. 2. f. 2. c. 12. Schr. l. 2. c. 82. Πεσσὸς φθόριος, Hipp. dicitur *talus*, sive *pessus* vulvæ subdititius ad abortum promovendum, quem prohibet in jurejurando.

Pesticiæ, idem quod *petechiæ*, h. e. maculæ malignæ puliculares. Interdum & pro cunctis exanthematis ponitur. Ingrass. comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 195.

* Pestis, *pestilentia*, *pestilens*, *pestiferus*, λοιμός. λοιμώδης. Vide *Læmos*, *Læmodes*.

* Petalodes, πεταλώδης, epitheton urinæ, quæ habet hypostasin similem squamis piscium vel folijs, aut lamellis, Hipp. 2. prognost. t. 27 Gal. de Urin. c. 37. Meminit & ad Hipp. 4. aph. 76. in com. ad h. loc. progn. Foes. p. 504.

Petechiæ, *peticulæ*, vocatur quædam febris pestilentis, & Epidemicæ species cum exanthematibus, sive maculis, pulicum similibus morsui, cum alijs gravissimis symptomatibus, plerunque lethalis proveniens à sanguinis per fermentum tenue coagulativum, & putredinale inducta ichorescentia, coagulatione, & dissolutione, sive putredine. Vocatur alias *Febris petechialis*, *Lenticularis*, *pulicaris*. Vide *Lenticula*. Meminit Jul. Alex. com. in Gal. l. 4. de tu. san. p. 405. in l. de bon. & mal. succ. c. 1. & in l. 3. de C. M. S. L. c. 2. De hac febre legatur Willis de febr. c. 14. Rul. de febre Hungarica, alijq; Massarias etiam *peticulas* appellavit, l. 5. pract. c. 25. & *peticulæ lues* legitur apud Fallop. de mor. Gal. c. 1. Tom. I. Op. p. 613.

* Petia *oculi* dicitur sanguis fluens de aliqua arteria, vel vena læsa, aut sauciata, Galen. l. spur. de oculis part. 4. c. 7. Constantin. de oculis c. 12. & 17.

Peticulæ, vide *petechiæ*, Laur. Bell. de febr. in Oper. Med. p. m. 264.

Petigo, *petix*, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Rhod. in Lex. Scrib. n. 393.

Petiolus, ποδύμλιον, ποδίον, idem quod *pediculus* fructuum, quo adhærent ramis, vel surculis. Sumitur tamen etiam de extremis pedibus animalium teneriorum, v. g. hædi, agni, Cels. l. 2. c. 18.

Petra, πέτρα, *saxum*, idem ferè, quod *lapis*, nisi quod *petra* duriorem saltem lapidem significare videtur ex usu recepto. Ita *petra Asia*, pro Assio lapide apud Gorr. *Petra sanguinaria* pro lapide *Hæmatite* ponitur apud Rul. & Johns. in Lex. Πετραῖος dicitur de osse *petroso* temporum, quod & saxeum, lapidosum vocatur, de quo vide Bartholin. l. 4. Anat. cap. 6. item

item de piscibus, qui aliàs Lat. *saxatiles* dicuntur, Gal. l. 3. de A. F. c. 28.

PETREFACTIO, vel *petrificatio*, dicitur de corporibus in lapideam substantiam mutatis, Eph. N. C. Ann. I. Obs. 14. De natura *petrificationis*, & origine corporum dissertationem quoq; scripsit Thom. Schirlæus Medicus Anglus. Videantur & Acta Philosophica Oldenburg:) Ann. 1665. M. Octobr. & Novembr. 1666. item Acta Hafniens. Vol. I. Obs. 47. p. 83

PETRELEON, πετρέλαιον, *petroleum*. Dicitur à quibusdam *Bitumen liquidum*. Oleum petræ, Axungia Macrocosmi, estq; liquamen pingue liquidum è saxis, & petris effluens; album, & rubrum in Italiæ quibusdam provinciis, Mutinensi, & tractu Parmensi. Schrod. l. 3. c. 32. Fr. Hofmann. in el. ad h. l.

PETRIFICATIO, vide *Ancubitus*. Aliàs idem est, quod *petrefactio*.

PETROSUM, λιθώδες. Vide *Lithoides*.

PEXIS, πῆξις, vide *Congelatio*, *Concretio*.

PEVCINE, πευκίνη, epitheton *resinæ*, quæ *picea* dicitur, à πεύκη, arbor *picea*, *larix*. Jul. Alex. not. in Gal. l. 8. de S. F. §. de Resinis.

PEZA, πέζα, apud Hipp. vel *malleolum pedis*, vel imam *plantam* significat, l. 2. de morb. mul. LIV. 17. Lind. reddidit per pedum extremitatem. Vide Foes. p. 490

PHACELOS, φάκελλος. Vide *Fasciculus*.

PHACODES, φακώδης, *lenticolor*, *lenti colorem referens*, quales sunt Lienosi, Hipp. l. 3. Epid. in fin. stat. pest. Unde & compos. ὑποφακώδεες, l. 2. Epid. I. 76. hoc est ferè lentis colorem habentes.

PHACOIDES, φακοειδής, i. e. *lentis formam habens*. Epitheton Humoris Crystallini in oculo, Vesal. l. 7. de H. C. F. c. 14

* PHAEOS, φαιός, vide *Lens*, *Lenticula*, *Lentigo*.

PHACOPTISANA, φακοπτισάνη, edulium dicitur ex lente, & ptisana compositum, ita tamen, ut plus lentis, quàm ptisanæ contineat, quòd hæc magis intumescat, illa autem minimum. Legitur apud Gal. l. 1. de A. F. cap. 18. & Jul. Alex l. 8. Sal. c 8

PHACOSIS, φάκωσις, refertur inter affectus oculorum à Gal. Introd. cap. 15. Vocatur aliàs *Nigra oculi macula*.

PHACOTOS, φακωτός, *Lenticulatus*, sive *Lentis speciem referens*, idem, quod φακοειδής, dicitur de diversis rebus, v. g. de vase vaporario; item de instrumento Chirurgico, sive scalpro in fracturis ossium cranii, Gal. l. 6. M. M. cap. 6

PHÆNOMENA, φαινόμενα, dicuntur omnia illa, quæ in corpore nostro secundum, vel præter naturam observantur in sensus incurrentia; quibus postea aliqua sententia stabiliri, & confirmari potest.

PHÆOS, φαιός, vide *Fuscus*. Est & epitheton Collyrii à colore, Italis *Bruno* dicti, quod & παιδικὸν, hoc est: *puerile* vocatur ob levitatem, Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 6. Vide Rhod. ad Scrib. n. 23

† PHAGEDÆNA, alias βούλιμος (quod πολὺς λιμὸς) ab insatiabili edendi Cupiditate, Holl. perioche 88. & de morbis c. 34 l. 1. de morbis internis.

* PHAGEDÆNA, φαγέδαινα, vocabulum est æquivocum valdè. Vel enim aliquando sumitur latè pro omni ulcere sanas partes vicinas arrodentes; & ita idem significat, quod νομὴ, item Ulcus Telephium, Chironium: Vel strictè interdum pro ulcere tumido profundo, subjectam carnem, & vicinas partes errodente. Loca Hippocr. & Gal. vide apud Foes. pag. 648. seq. quod à sale caustico dependere docuit Helmont. l. Schol. Hum. pass. Dec. cap. 1. n. 31. Vel etiam nomen hoc tribuitur affectui ventriculi, quando immodico ciborum desiderio tenetur, nec satiari potest. Et ita coincidit cum Bulimo, vel Appetentia Canina, Gal. in def. Med. & c. 3. in l. 5. Epid. t. 37

PHAGOS, φάγος, dicitur *vorax*, Comedo, edax, Lind. Ex. XIII. §. 159

PHAGRAS, vide *Pagrus*.

* PHALACROSIS, φαλάκρωσις, Vide *Calvities*.

PHALACROCORAX, φαλακρόκοραξ, dicitur *Corvus aquaticus*, cujus descriptionem vide in Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 56

PHALAIA, barbarum est vocabulum, duplicem habens significationem. Primùm enim à Basilio Valentino Spagyrico ita dicitur Medicamentum Catholicum, sive *Universale*, sive *Panacea*, intra corpus sumenda, quemadmodum *Asa* universale est remedium externum, tr. de Magno mysterio mundi, & illius medicina. Deinde à Rolf. ita vocatur *Tinctura Gialappæ*, veluti per transpositionem literarum *Jhalapa*, tr. de purgant. l. 2. art. 3. c. 15

PHALANGITES, φαλαγγίτης, dicitur planta, quæ morsis ab araneis medetur, Gal. l. 8. de S. F. §. h. t.

* PHALANGOSIS, φαλάγγωσις, dicitur affectus, quo pilorum subnascentium duplex triplexve acies in superiores, vel inferiores palpebras provenit, Gal. Introd. c. 15. Aetius verò ex Severo scribit, φαλάγγωσιν esse relaxationem palpebrarum, vel χάλασιν, cùm extremitas intrò vergit, ut pili non facilè appareant, nisi quis distendat palpebras, Æginet. l. 6. cap. 8. & 11.

à

ἀ διςιχιάσις & τριχάσει in hoc distinguit, quod in his novi pili provenientes peccent afficientes bulbum oculi, in phalangosi pili naturales oculum pungant introrsum vergentes. Castell. & Gorr.

* PHALANX, φάλαγξ, propriè *aciem*, sive agmen militum, significat. Per translationem verò vocantur hoc nomine *articuli*, quibus digiti ossi carpi propinquo dearticulantur. Galen. l. 2. de U. P. c. 9. Græcè σκυταλίδες φάλαγγες, à σκυτάλη, *turma æquitum* ordine locata. Castell.

PHALÆNA, φάλαινα, Mat. *Balæna*, vide *Balæna*. Casp. Hofm. Com. in Gal. LL. de U. P. n. 161

PHALERÆ, φάλαραι, propriè vocantur *equestria ornamenta*. Per metaphoram verò ita quoq; vocatur species deligationis, vel *fasciæ ad nasum pertinentis*. Gal. de fascijs n. 52.

PHANEROS, φανερὸς, *Manifestus*. Idem, quod δῆλος. Vide Diet n. 885

PHANION, φανίον, hoc est, *lampas*, vel *facula*. Nomen medicamenti duplicis compositi, unius *Neapolitæ* ad maximas epiphoras, & doloris molestias: alterius *Serapicum* dicti, quorum descriptionem vide apud Gal l. 4. de C. M. S. L. cap. 7

PHANLEC, id est, *ferrum*. Rul. & Johns. in Lex.

PHANTASIA, φαντασία, vide *Imaginatio*.

PHANTASMA, φάντασμα, idem, quod φαντασία. *Phantasmata* quoque Paracelso dicuntur *Spiritus* in locis desertis, & circa littora maris apparentes, qui terre faciunt aliquando, & suam originem ducunt secundum illius opinionem ex imaginationibus hominum, quales vivi, de vel cum mortuis habent, Dorn. Rul. & Johns. Vide Paracels. tr. de virtut. herbar. radic. tit. de Corallijs, & de Hyperico. Refert idem inter homines sidereos, tr. Explicatio totius Astronomiæ. *Phantasma* quoque dicitur apparitio in somno. C. Rejes C. El. q. 37. num. 5

PHARCIDODES, φαρκιδώδης, *Rugosus* Latinè dicitur, à φαρκὶ, *ruga* quod idem est, ac ῥυτὶς, unde, & ῥυτιδώδης Foes. Oec. p. 650. Erot. Onom. pag. 121. f.

PHARICON, φαρικὸν, nomen esse veneni simplicis, & quidem vehementissimi, uti ab omnibus Medicis veteribus, & novis statuitur, ita incertum adhuc est, quid, & quale venenum hoc nomine veniat. Confer. ad Rhod. in Scribon. not. n. 195. Adde Lang. l. 1. ep. 68. Forest. l. 30. Observ. 10. in Schol. Meminerunt ex antiquis Dioscor. Gal. Plinius, Nicander, & alij, quorum loca vide in allegatis recentioribus.

† PHARIEUM quid sit, ac toxicum inter venenatas stirpes ignorat Codronch. Meth. testific. de quibusdam casibus.

* PHARMACIA, φαρμακεία, sumitur latè, & strictè. Latè pro omni assumtione medicamenti. Strictè verò Hipp. usitatiùs pro purgatione. Diet. num. 886. Foes. p. 650. Interdum etiam idem significat, quod φαρμακευτική. In qua significatione sumitur à Jac. le Mort. Pharmac. Med. Phys. c. 1.

* PHARMACEUTICA φαρμακευτική, vocatur pars ministra artis Medicæ, tradens descriptionem medicamentorum, & ritè adhibendi modum. Gorr. Vide passim Institutionistas, & inter hos Dogm. Medic. Gener. Part. VI. cap. 1. pag. 664. seq.

PHARMACITES, φαρμακῖτις, idem, quod ἀμπελῖτις γῆ, nomen terræ duriusculæ nigræ, piceę, longos carbones referentis, assulatim scissilis, æquabili splendore, quæ detrita accepto oleo statim liquescit. Estque nihil aliud, quàm Bitumen fossile, vel Carbo fossilis. Vide Diosc. l. 5. c. 181. Gorr.

PHARMACOCHYMIA, φαρμακοχυμία dici potest illa pars Chymicæ artis, quæ tradit præparationes medicamentorum Chymicorum, ad discrimen partis Spagyricæ metallorum transmutationem docentis. Legitur hoc vocabulum apud Lib. tr. de Igne natur. c. 37. quàm aliàs *Alchymiam Pharmaceuticam* vocavit integri cujusdam tractatus Tom. II. Oper.

PHARMACON, φάρμακον. Vide *Medicamentum*. Præter hanc significationem usitatam, etiam idem, quod βάμμα, vel βαφεῖον notat, hoc est, *tincturam*, vel *tinctum*, unde φαρμάσσω, *tingo*. Keuchen. ad Samon. p. 252. Vocantur & φαρμακῶντες, *tincturæ*.

PHARMACOPOSIA, φαρμακοποσία, dicitur vel in genere potio omnis medicamenti liquidi, vel in specie purgantis. Hipp. l. 4. aph. 19. Gal. c. 7. aph. 25. Foes. p. 661. Diet. n. 888.

PHARMACOPEUS, φαρμακοποιὸς, dicitur *Artifex*, callens modum ritè præparandi medicamenta, qua simplicia, qua composita. Cujus personam, & attributa succinctè, & egregiè descripsit Fr. Hofm. in Clav. ad Schroder. p. 29. Est enim altera Medici manus, Diet. Jatr. p. 934. Dicitur & *Pharmacopola*, *Apothecarius*, φαρμακοπώλης, quia vendit quoque medicamenta. Ars ritè præparandi medicamenta vocatur quoq; à Schrod. in princip. *Pharmacopœia*.

PHARMACOPOLIUM, φαρμακοπωλεῖον idem, quod *Apotheca*, de quo suprà: *Officina*, in qua præparantur, & venduntur medicamenta, qua simplicia, qua composita.

PHARMACOSA *medicamenta* vocat Fallop. quę aliquid veneni sapiunt, à lata & abusiva vocab. φάρμακον significatione, tr. de purg. simpl. c. 2. Tom. I. Op. p. 131.

PHAR-

Pharmianum, φαρμιανὸν, nomen Malagmatis, apud Galen. l. 7. de C. M. P. G. cap. 6. ferè ad finem.

* Pharyngethron, φαρυγγέθρον, apud Hipp. fauces significat, l. de dissect. statim in princ. Et ita Galen. pro pharynge sumsit, l. Introd. Sed in l. de voc. instr. diss. cap. 6. pro osse hyoide accipi nolunt Gorr. & Castell. quamvis saltem ex Latina versione hoc habuerint; dubitandum verò, an in Græco textu (qui desideratur in Codicibus) explicatio illa occurrerit.

Pharyngotomia, φαρυγγοτομία, idem, quod *Laryngotomia*, de quo suprà.

* Pharynx, φάρυγξ, vide *Fauces*.

Phascioo, φασκιόω, i. e. *ligo fascia*. Legitur aliquoties apud Moschion. de morb. mul. c. 57 62. 68. ubi & substantivum φασκία, i. e. *fascia* occurrit.

Phasianus, φασιανὸς, vocatur avis quædam major, & inter alimenta delicatiora relata, cujus descriptionem cum usu in cibis, & Medicina vide apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 5. Jul. Alex. l. 13 Sal. c. 5. Bruyerinum de reb. cibar. l. 15. cap. 39 Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14 s. 1. c. 15

Phasma, φάσμα, *apparitio*, idem, quod φάντασμα. Lang. l. 2 ep. 35

Phassa, φάσσα, vide *Palumbus*.

* Phatnion, φάτνιον, idem, quod βόθριον, *alveolum*, vel *præsepiolum* dentis significat. Vide *Bothrion*. Castell.

Phaulos, φαῦλος, duplicem habet significationem, 1. idem notat, quod ἁπλῶς, *simplex*, *vilis*, levis, vulgaris, v. g. Hipp. 1. de fract. t 19 & t. 45. 4. de art. t. 35. Adde Gal. Com. deinde *vitiosum*, *pravum*, 2. aphor. 32. Adde Foes. n. 652 Dieter. n. 890 Jul. Alex. not. ad Galen. lib. 5. de Hipp. & Pl decr. c. 2

Phausinges, φαύσιγγες, dicuntur propriè in tibijs rubri ab igne surgentes circuli, & per abusionem etiam reliqui. Alij maculas ab igne excitatas esse scribunt. Foes. Oec. d. l. Vocantur, & φωΐδες, vel φῴδες.

Phaustianos, φαυστιανὸς, nomen *pastilli*, admodum acris, & exedentis adversus excrescentias maximas carnosas. Descriptum habetur apud Aet. l. 9. c. 49. citante Gorr. & Æginet. l. 7. c. 12

† Phazala morbus equis mare. rubrum ingredientibus Joan. Ruell. Veter. Medic. lib. 21 c. 122. p. 114

Phecle, φέκλη. Vide *Fecla*.

Philonium romanum, à frequenti ejus usu apud Romanos, Amat. Lusit. Cent. 4. Curat. 94

Pherea, φήρεα, vocabulum inter Hippocratis voces obscurum, & oblongas glandulosorum corporum, quæ circa aures sunt, eminentias significans. Usurpatur ab Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 14 Plura de hoc vocab. vide in Foes. d. l.

Phemos, φῆμος, dicitur medicamentum Marriano authore, contra dysenteriam, apud Aet. l. 9. citante Gorr.

Phengites, φεγγίτης, nomen lapidis luminosi, qui lumen acquirere, & iterum expandere potest, cujus meminit Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. p. m. 187

Pheronymos, φερώνυμος, dicitur is, qui ob scientiam aliquam dignus est illo nomine, & operæ ipso hoc ipsum nomen meretur. Ita Medicus φερώνυμος est, qui reapse medetur ægris. Linden. Ex. XIII. §. 564

Phiala dicitur vas vitreum ex ventre in modum sphæræ rotundo gracilem canalem in proceritatem emittens, cujus usus frequens in coagulationibus, & solutionibus. Rul. & Johnson. Kolfink. ita dictum esse scribit à similitudine tegminis fœminei cephalici, quod Germ. *Haube* vocatur. Chym. J. A. F. R. l. 2. c. 18. Vulgò *Phiola* exprimitur.

Phibaleos, *Phibalios*, φιβάλεος, φιβάλιος, vel est *species* certa *ficuum*, Gal. in Ex. voc. Hipp. vel idem, quod *Caricæ*, sive ficus exiccatæ, Foes. d. l.

Phibis, id est, *rapax*. Rul. & Johns. in Lex.

Philadynamos, φιλαδύναμος, in superlativo φιλαδυναμώτατος, quod occurrit apud Hipp. 3 de R. V. I. A t. 40. & aquæ est epitheton, significans eam, quæ vires facile frangit, & debilitat Foes. d. l.

Philagrianon, φιλαγριανὸν, nomen Malagmatis, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7 c. 18. Gorr.

Philalystes, φιλαλυστὴς, significat Hipp. illum, qui animo anxio esse solet, & inquieto, unde & huc & illuc se jactat perturbatus. Latinè per *Fugitivus* exprimitur, l. Præcept. X. 10. Foes. d. l.

Philiatros, φιλίατρος, dicitur *Studiosus medicinæ*, qui adhuc in primis versatur disciplinis, & præceptis, quo intellectum suum exerceat, Gal. l. 4. de san. tu. c. 5. Est & nomen libri Damocratis, teste Gal. l. 7. de C. M. S. L. 3

Philippi *Trochiscus*, φιλίππου τροχίσκος, adversus dysenteriam describitur ab Ægin. l. 7. c. 12

Philistæa, terminus Spagyricus obscurus, qui legitur apud Basil Valent. in Repetit. de Lap. Philosoph. c. de Antimonio, ubi dicit: quod si Antimonium transiverit in *Philistæam*, tunc per se fieri vitrum.

Philonis *Collyrium*, φίλωνος κολλύριον, describitur à Celso l. 6. c. 6. citante Gorræo. Meminit *Philonis* Medici Gal. l. 1 meth. med. c. 7

PHILONIUM, *φιλώνιον*, nomen Antidoti narcotici, cujus variæ descriptiones extant in Dispensatorijs Norico, Augustano, alijsq; Non negligenda tamen Zwolferi animadversio. Duo alia descripsit, Calidum unum, alterum frigidum appellans, Jac le Mort. Pharm. Med. Phys. c. 23 p. 174

PHILOCOTYLE, φιλοκοτύλη, nomen Emplastri, cujus descriptio legitur apud Æginet. l. 7. c. 17 ubi tamen φιλοκοτύχη in textu legitur. Gorr. verò φιλοκοτύλη scripsit, in defin.

PHILOCRATIS *Emplastrum*, φιλοκράτυς ἔμπλαστρος, describitur à Celso l. 5. c. 19. allegante Gorr.

PHILOENOS, nia, φίλοινος. Vide *Vinosus*.

PHILOLAGNOS, φιλόλαγνος, vocatur *amans veneris, salax*, apud Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 3 Latinè etiam exprimitur *Veneri deditus*.

PHILOLUTROS, φιλόλυτρος, *amans balnei*, qui balneo delectatur, Hippoc. 3. de R. V. I. A. t. 57 Dicitur, & φιλολυτρέων, d. l. t. 60. Foes. d. l.

PHILOMELA Vide *Luscinia*, Adde Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. s. 1. c. 15

PHILONION, φιλώνιον, nomen medicamenti anodyni *Opiati* ab Authore *Philone* ita dicti, cujus variæ occurrunt descriptiones etiam in Dispensatorijs Norimbergensi, Cordi, Augustano & Londinensi.

PHILOPHYSICUS, φιλοφυσικὸς, dicitur amans vel *studiosus rerum naturalium*. Et ita dictum fuisse *Asclepiadem*, testatur Gal. l. 7. de C. M. S. L. cap. 5. ferè circà finem.

PHILORISTIA, φιλοριστία, vocatur Galeno nimium *studium conficiendi definitiones*, atque hoc etiam in Medicina, & Medicis reprobat vocans morbum, l. 4. de diff. puls. c. 1. & c. 17 in fin.

PHILOSOPHIA, *philosophus*, φιλοσοφία, φιλόσοφος, *studium, & studiosum sapientiæ* secundum literam significat. Propriè verò notat partim omnes illas disciplinas, quę rerum suprà naturalium æ therearum, naturalium explicanr essentiam, causas, & affectiones; & comprehenduntur titulo *Philosophiæ Theoreticæ*, quæ continet *Metaphysicam, Mathematicam*, sive *Astronomiam*, & *Physicam*; partim has quoque disciplinas, quæ hominis perfectionem, & felicitarem in actionibus Moralibus, Civilibus, vel politicis, & Domesticis, sive Oeconomicis acquirendam docent, & nomine veniunt *Philosophiæ Practicæ*, quæ complectitur *Ethicam, Politicam, & Oeconomicam*. Utramque *Philosophię* partem scitu necessariam esse extra dubium est. Et haud dubiè inculcare hoc voluerunt Hippocr. egregio illo axiomate ὁ ἰατρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος, Medicus *Philosophus* Deo æqualis; & Gal. lib. quòd optimus Medicus, optimus quoque sit *Philosophus* Jung. & Linden. Ex. II. §. 8. seq. quamvis fortassis Ethica, & physica præ reliquis maximè sint necessariæ. Cæterùm nomina *Philosophiæ*, & *Philosophi* partim jactuosè, partim abusivè sibi attribuerunt Spagyrici, & præsertim Paracellus cum suis sectatoribus, dum in illius scriptis leguntur opuscula inscripta *Philosophię Sagacis*, item *Philosophiæ* ad *Athenienses*. Plura quoq; in Theatro Chymico inquiri possunt; qua Helmontius cum suis asseclis, qui se *Philosophum per ignem* gloriosè appellare non est veritus. Hinc & uterq; artificium illud panaceæ, & Catholici non dubitavit appellare *Lapidem Philosophicum*. Vide *Lapis*. Nostri non est instituti in hujus *Philosophię* ventilatione prolixiorem impendere operam. *Philosophus* etiam fuit nomen proprium, vel Medici, vel Chirurgi, apud Aetium Tetr. 4 serm. 3. c. 24. ubi legitur φιλοσόφου ἔμπλαστρος, *Philosophi Emplastrum* ad calcitratus, & vulnera tumida, citante Gorr. in def. Plane quoque abusiva acceptio verbi φιλοσοφεῖν, est pro *coire*, aut venerem exercere, apud Lucian. allegante Rolfink. de P. Genit. 1 art. I. c. 1. *Oleum Philosophorum* vocari Oleum de Lateribus, vel Laterinum, è Dispensatorijs alijsq; materiæ Medicæ scriptoribus constat.

PHILOTECHNOS, φιλότεχνος, *artium studiosus*, qui omnes artes, unam nempe post aliam, addiscere cupit, donec eruditorum choro inseri dignus habeatur. Linden. Ex. V. §. 12. φιλοτεχνεῖν quoque est *artificiosè agere*, ut prudens artifex agit, apud Gal. notante C. Hofmann. C. in LL. de U. P. n. 908

PHILOTIMIA, φιλοτιμία, *ambitionem* cum invidia significat. Et verbum φιλοτιμεῖσθαι usurpatur de illis, qui gloriam aucupantur studio reprehendendi alterum, & criminandi, Hipp. l. de Arte. l. 10. Foes. p. 656

PHILTRON, φίλτρον, propriè significat *pharmacum*, vel *poculum amatorium*, hoc est, ad amorem conciliandum datum, non quidem naturalibus viribus hunc effectum præstans, sed virtute veneficij Diabolici. Unde, & ipse Galen. gentilis licet, horum pharmacorum notitiam Medicis non competere scripsit, l. 10. de S. Fac. mox à princip. *Philtrorum* quoque nomine omnia alia veneficia, ceremoniæ, ligaturæ, veniunt. Videatur Senn. l. 1. pr. M. p. 2. c. 10. & l. 6. p. 9. c. 5. Diet. Jatr. p. 735. Meminit & Lang. l. 1. Ep. 33. Rolf. quoque incantamentis annumeravit, O. & M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 29. Prolixè C. Rejes, q. 29. Helmontius verò videtur ad naturalem aliquam συμπάθειαν, & mumialem confermentationem referre, tr. de magn. vuln. cur. n. 27. Verùm ejus authoritas meritò suspecta habetur, quemadmodum, & hypothesis illa de magne-

magnetica curatione. *Philtrum* quoque ab Anatomicis vocatur cavitas illa labij superioris media valvulæ similis, Latinis quibusdam *Lacuna* dicta. Gorr. Barthol. l. 3. Anat c. 11 pag. 532

PHILYPOSTROPHOS, φιλυπόστροφος, significat omne id, quod morborum reversionem,& recidivam facere solet. Hipp. 1. Prorrh. c. 3. t. 13. Coac. t. 348

* PHIMOSIS, φίμωσις. Vide *Paraphimosis*.

PHIONITIDES, naturales dicuntur inimici, qui sese mutuò persequuntur ad mortem, ut ciconia ranas, felis mures, aranea bufones, &c. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

PHLASMA, φλάσμα, pro θλάσμα, Jon. *Contusio*, *Contusum*, *Collisio*, quemadmodum, & φλάω, pro θλάω, *contundo*. Vide *Contusio*. Adde Foes. p. 656

PHLAVROS, φλαῦρος, *vitiosum* significat, ita ut ubique in malam significationem acceptum apud Hipp. legatur 6. aph. 5 ?. s. 2 de R. V. I. A. t. 50. s. 3 t. 33. l. 1. Epid. s. 2. t. 80. 3 de fract. t. 17 Vide Foes. d. l Dieter. n. 899 I inden. verò exponit per non bonum, sive *malum incipiens*. Exerc. IV. § 92

PHLEBION. φλέβιον, *Venula* dicitur. Diminutivum à φλὲψ, de quo infrà, Hipp. 4 aph. 79. Jung. Dieter n. 903

PHLEBODONODES, φλεβοδονώδες, vox habetur apud Hipp. peregrina, nova, & adhuc valdè dubia cum alij legant φλεδονώδης. Occurrit verò 1. Prorrhet. s. 3. t. 9.& Coac. t. 20. ubi vide Gal. Com. ad loc. prim. qui exposuit per agitata, & distenta vasa sanguinea propter magnum sanguinis fervorem, & effervescentiam febrilem. Verùm C. Hofmann. in notis ἀνεκδότοις ad Gal. loc. cit. existimat legendum esse φλεδονώδεα, quod significat ægros delirantes scil. in somnis. Φλεδόνες enim sunt *nugæ*, *ineptiæ*, & φλυαρίαι, quam vocem, & Linden. retinuit, nobisque etiam verosimilior videtur. Quod verò in quibusdam exemplaribus MS. etiam φλεγματώδεα legatur, nobis planè ad textum non quadrare videtur; quamvis Jonston. ad d. Coac. text. retinuerit. Plura vide apud Foes. Oec. p. 657. Erot. On. p. 118. & f. 119. a.

PHLEBOPALIE, φλεβοπαλίη, Democrito dictus fuit arteriarum motus. Nam φλὲψ generaliter venas, & arterias complectitur. Verùm Foes. p. 659. ad hunc locum Erotiani animadvertit, potius legendum esse φλεβοσαλίαν, aut φλεβοσάλευσιν quasi *venarum agitationem*, & fluctuationem. At verò non video tantum vitium, cum φλεβοπαλία facilè per licentiam Græcam fingendi nova vocabula, & per derivationem à πάλλω, salio, vibro, excusari, & declarari possit; prælertim cum in statu p. n. hujusmodi arteriarum saltus evidentissimè conspiciatur in aneurismate, ubi non tàm fluctuatio, quàm vibratio, & concussio arteriæ notari potest.

* PHLEBORRHAGIA, φλεβοῤῥαγία, vocatur Hipp. ἡ ῥῆξις τῶ φλεβῶν, *ruptio venarum*. 4. de R. V. I. A. t. 86. Gal. in Com. ad h. l.

* PHLEBOTOMIA, φλεβοτομία, communiter, & usitatissimè Latinè dicitur *Venæ sectio*, vel *Sanguinis emissio* per venam scalpello divisam, vel incisam facta, Gal. l. 11. M. M. c. 1. Remedium Chirurgicum notissimum, & frequentissimi usus, sæpiùs etiam præter necessitatem, imprimis præservationis gratia Refertur inter generosa, & universalia præsidia, valetq; primario ad deplendam copiam, scil. turgentem, & urgentem, secundariò ad alia quoque in qualitate, aut motu sanguinis vitia. Jung. Diet. n. 900. Jessenij Judicium de Sang. V. S. miss. cum annot. nostris. Verùm hoc remedium acertimè impugnate non fuit veritus Helm. de febrib. c. 4. quamvis rationibus non adeò validis, uti quidem sibi visæ fuerunt, quas hoc loco examinate non concedit institutiratio. Prætet hanc receptam significationem vox φλεβοτομία, & verbum φλεβοτομεῖν sumuntur, vel pro quavis *divisione venarum* p. n. & violenta v. g. l. 4. Epid. circa fin. quamvis non videam, quid obstet, quo minus de artificiali *Venæsectione* explicari debeat locus ille; vel pro multiplicatione venæ alicujus majoris in ramos plures, & surculos, l. de Venis. XXVI. 6. Vide Foes. d. l.

PHLEBOTOMUS, φλεβότομος, vocatur *instrumentum Chirurgicum*, quo fit *Venæ sectio*, communiter duplex hactenus fuit receptum; unum, quod vernaculè *Fliete* dicitur, & pulsu celeri per digitum facto venæ intruditur, quemadmodum in scarificationibus vulnuscula infligi solent; alterum, quod hodieq; receptius, & forta ssis commodius secùt iusq; Italis *Lancetta* dictum, quo vena pungitur cum levi incisione. Debent verò hæc scalpella probè asservari, ne inquinentur, aut veneno inficiantur, unde gravissima oborta esse mala ex Historijs constat.

PHLEDONODES, φλεδονώδες. Vide *Phlebodonodes*.

* PHLEGMA, φλέγμα, *Pituita*, Latinis dicitur. Olim à veteribus inter humores quatuor naturales relata, humor frigidus, & humidus in corpore existens, hyeme potissimum excedens, Galen. c. de nat. hum. t. 40. & alibi. Verùm cum commentum hoc veterum hodieq; exoleverit, per φλέγμα, vel *pituitam* intelligitur humor crudus, aqueus, excrementitius, vel naturaliter, vel p. n. in corpore genitus, & collectus; Quo pertinent *Mucus* narium, *Saliva*, *Phlegma*

ventriculi, & intestinorum, Charlton. Ex Physiol. VII. §. 6. Sylv. l. 2. Pr. M. c. 23. §. 213. seq. quamvis significatio hujus vocabuli Græci non respondeat cum ejus derivatione, & etymologia, siquidem præ se fert etymon hoc φλέγμα, *accensionem*, utpote à φλέγω descendens, Vide Dieter. n. 904. In arte destillatrice, & Chymia *Phlegma* dicitur liquor destillatus spirituoso, & inflammabili liquori contradistinctus. *Phlegma* est mera aqua insipida, constans particulis levibus glabris, & flexibilibus, merum vehiculum, & instrumentum omnis nutritionis, & conjunctionis, & matrix, ceu recipiens spiritus, & materiæ omnis subtilis, quamvis Chymicorum industria illam ab his ubiq; separare, & rejicere intendat. Jac. le Mort. Chym. Medic. Phys. c. 2. p. 16. Schroder. l. 1. c. 3. Specialissimè verò in opere lapidis Philosophici *phlegma* vocatur aqua Mercurij prima, substantia media, in qua principium lapidis est, scil. ejus dissolutio, nec intrat cum ea, quamvis se invicem complectantur naturæ nexu, de quo plura vide in Theat. Chym Vol. III. p. 730. seq.

PHLEGMAGOGUS, φλεγμαγωγός, epitheton purgantium quorundam medicamentorum, quæ pituitam educere per alvum creduntur, inter quæ Agaricus, Cnicus, Turbith, &c. referuntur. Vid. Lang. l. 2. ep. 18, Morell. de materia medic. cl. 2. purgant.

* PHLEGMASIA, φλεγμασία, vel idem, quod φλεγμονή, *Inflammationem* significat, vel febrem inflammationi alicui conjunctam. Gal. 1. aph. 7. Castell. Linden. Ex. IV. §. 17. 25. Legitur aliàs apud Hipp. 3. de morb. XV. 4.

PHLEGMATIAS, φλεγματίας, Hippocr. idem est, quod φλεγματικὸς alijs, sive *Phlegmaticus*, aut *Pituitosus*, scil. ex hypothesi de quatuor humoribus, h. e. qui temperamento ex sanguine crudo, frigido, & humido præditus est, & Cholerico opponitur. Hipp. de A. L. & Aq. LV. 11.

PHLEGMATORRHAGIA, φλεγματοῤῥαγία, dicitur affectus hæmorrhagiæ narium similis, quando nares per aliquot dies sola pituita tenui stillant qualis observatio extat apud Henr. Salmuth. Cent. I. Obs. 37. & ex hoc Bonett. in Anat. Pract. lib. I. s. 17. Obs. 10. p. 323. 324

*PLEGMONE, φλεγμονή. Vide *Inflammatio*.

PHLEGYROS, φλεγυρός, *ignitus*, veluti ardens, aut incensus. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes. p. 661

PHLEMELLA, φλεμέλλα, vel idem sunt, quod κέδματα, de quo vide suprà *Cedma*: vel latinè *flemina* dicuntur, & vocantur tumores circa talos qui labore viæ oboriuntur. Vide Keuchen. ad Samon. p. 280.

PHLEPS, φλέψ, Latinè vocatur *Vena*. Utroq; vocabulo Veteres comprehenderunt *Arterias*, & *Venas* propriè dictas, teste Galen. c. 6. in 6 Epid. t. 2. & c. 2 de ijsq. in med. t. 28. Verùm recentiores contradistinguere solent, per *venam* propriè intelligentes vas sanguinem ad cor refluum continens. Et numerantur hodieq; primariæ tres: *Vena pulmonalis*, per pulmonis parenchyma diffusa, olim Arteria venosa perperam dicta. *Vena Cava*, quæ per totum corpus ramos suos dispergit: & *Vena Portæ*, quæ saltem per organa tertij, vel infimi ventris sive abdominis divisa est. De quibus videantur Anatomici, & in specie Barthol libellò 1. Anat. c. 1. seq. Proprium est *venarum* sanguinearum, ut habeant *valvulas* in pluribus locis, hoc est, membranulas in interna cavitate venarum occurrentes, impedientes sanguinis recursum ad partes, admittentes verò profluxionem ad Cor. Vide *Valvula*. Aliàs, & *Venæ* vocabulum alijs vasis sanguinem non vehentibus tribuitur, ut: *Venæ Lacteæ*, *Venæ Lymphaticæ*, verùm minus propriè. hæc ideò *vasa* vocantur. In Metallifodinis *Venas* vocari illa loca subterranea, ubi ipsa minera metallica habetur continuata, patet ex Rul. & Johns. Lex. Chym. Dividuntur à Borrich. in *Mites*, quæ in catino fusorio percalefacto facile subeunt plumbum, & *Refractarias*, quæ non sine labore, & artificio, quoque vehunt pyriten, marcasitam, cretam, talcum, & alia similia corpora tr. Docimast. Metallic. §. 20

PHLIA, φλιά, Latinè *Postis*; & φλιαὶ, *postes*, sive ligna, axes utrinq; firmantia, aut firmamenta, quæ suculas utrinq; dispescunt, & continent, uti exposuit Gal. c. 4. de artic. t. 51. Pertinet ad instrumenta Chirurgica. De hoc vocabulo plura vide apud Foes. p. 661. Legitur & apud Hipp. 3. de artic. t. 49. & 4. t. 55

PHLIBO, φλίβω, idem, quod θλίβω, *premo*, unde compos. ἐκφλίβω, *exprimo*, apud Hipp. l. de Loc. in Hom. XV. 5. 6. quamvis Linden. retinuerit ἐκθλίβω. Foes. d. l.

PHLOGIAO, φλογιάω, verbum Hippocrat. usitatum, significans *exardesco*, inflammor. lib. 2. de Morb. LXIV. 8. l. de morb. sacr. XVI. 38.

PHLOGINON, φλόγινον, Latinè *Flammeum*, Epitheton Collyrij liquidi; vel illitionis, apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7

PHLOGISTOS, φλογιστὸς, dicitur de omni eo, *quod flammam concipere potest*. In specie de Sulphure Hipp. dixisse statuit Helmont. Tum. Pest. §. Hippocr. rediv.

PHLOGMOS, φλογμὸς. Vide *Flamma*.

PHLOGOIDES, φλογοειδὴς, *flammæ speciem*, vel colorem repræsentans; vel potius à flamma exci-

excitatus rubor. Legitur apud Hippocr. lib. 3. de morb. VII. 14

PHLOGODES, φλογώδη, significat *flammeum*; incensum. Usurpatur de colore faciei intensè rubente apud Hipp. 1. prorrh. sect. 2. t. 33. & Coac. t. 7. & 624. Vide Foes. p. 662

* PHLOGOSIS, φλόγωσις, olim idem fuit, quod φλεγμονὴ. Sed hodieq; significat potius quamlibet *incensionem*, & fervorem, sive φλογώδη διάθεσιν, *dispositionem flammeam* etiam absq; tumore, For. l. 1. Chirurg. Obs. 4. Schol. Dieter. n. 905. Talis fervor quandoque subitaneus, & momentaneus Scorbuticis solet esse familiaris, de quo apud Marth. Martin. de Scorburo §. 661

† PHILONIUM romanum, à frequenti ejus usu apud Romanos. Amat. Lusit. cent. 4. curat. 94.

PHLOITRON dicitur species fluxus ex coostro generatus. Rul. & Johns.

PHLUS, φλοῦς, vel φλοιὸς, item, χλεύς, *lanuginem* significat. Hipp. l. de int. aff. XXXIIX. 6. ubi *Cortex* Latinè redditur. Vide Foes. p. 661. Adde Casp. Hofm. Com. ad Galen. LL. de U. P. n. 431 Legitur, & de cortice panis apud Moschion. de morb. mul. c. 65

* PHLYCTÆNÆ, φλυκταῖναι, item φλυκταινίδες, sunt *pustulæ* in summa corporis planicie enascentes à tenui sanie cuti subtenta, eamq; sua salina tenui acrimonia erodente, & pungente. 2. progn. t. 60. l. 2. Epid. sect. l. 5. Dicuntur & φλυκταινίδια Coac. t. 402. Inde φλυκταίνωσις, *pustularum eruptio* 3. de fract. t. 74 & φλυκταινώδες χρῶμα, color corporis pustulosus, vel corpus pustulosum, lib. 2. de morb. mul. IX. 7. Vide Foes. p. 663.

PHLYCTIDES, φλυκτίδες, idem, quod *Phlyctænæ*. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 5. Moschion. l. de morb. mul c. 121

PHLYDAO, φλυδάω, id est, *humeffor*, Hipp. de morb. sacr. XV. 20. unde φλυδαρὸς, *humidus*. Gal. in Exeg. voc. Hipp.

PHLYSIS, φλύσις, *eruptionem in cute* significat ex humoris alicujus excrementicij abundantia. Gal. d. l. à verbo φλύζω, *scaturio*, erumpo, l. 2. Epid. Foes. d. l.

PHLYZACION, φλυζάκιον, *pustulam* bullæ in modum erumpentem significat, ab igne excitatam in cute, idem, quod φλυκταίνα. Occurrit apud Hipp. Coac. t. 114. & 4. de R. V. I. A. t. 63 Foes. d. l.

PHOBEROS, φοβερὸς, sumitur ab Hipp. activè, & passivè, in illa significatione notat *horrendum*, ac metuendum, Coac. t. 456. In hac significat *timidum*, perterritum, & de ægro dicitur l. 6. Epid. s. VIII. t. 45. Vide Foes. p. 663

PHOBETRON, φόβητρον, *terriculamentum* significat, quod metum injicit, Hipp. l. de morb. sacr. quamvis in edit. Linden. non occurat.

PHOBOS, φόβος. Vide *Metus*. Dieter. n. 906.

PHOCA, φώκη, nomen piscis *Cetacei*, vulgò *Vitulus marinus* dicti; cujus descriptio cum usu in cibis, & Medicina habetur apud Aldrov. l. 1. de Cetis c. 10. Meminit & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. & 37. L. 10. de Fac. §. Coagulum, & l. 1. de C. M. S. L. c. 2. in fin.

PHOCÆNA, φώκαινα, est etiam nomen piscis *Cetacei*, qui aliàs *Turfio*, item *porcus marinus* dicitur ad *Delphinos* pertinens, cujus historiam cum usu in cibis, & Medicina vide apud Aldrov. d. l. c. 8. Ejus Anatomen vide in Eph. N. Cur. A. III. O. 20

PHODES, *Phoides*, φῴδες, φοῖδες, idem, quod φαύσιγγες. Vide suprà *Phausinges*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 318

PHOENICINOS, φοινίκινος, Lat. *puniceus*, color dicitur rutilus, qui & *phœniceus* vocatur, & habet exuperantiam ruboris, qualis est color fructuum palmæ arboris non admodum sole incoctorum. Elephantiasis quoq; vocatur νοῦσος φοινικίη *morbus phœnicius*, vel quia in *Phœnicia*, alijsq; orientalibus regionibus grassatur, vel à colore rutilante. Hipp. l. 2. prorrhet. in fin. Vide Foes. p. 663. Est & nomen Emplastri φοινίκινον, quod aliàs *Diachalcitis*, aut *Diapalma* in Dispensatorijs vocatur. Gorr. in def.

PHOENICITES, φοινικίτης, lapis dicitur à figura, quam habet similem fructui palmæ. Diosc. vocavit ἰσδαίκον, l. 5. c. 155

PHOENICOPTERUS, φοινικόπτερος, nomen avis est, passim in antiquis scriptoribus occurrens, sed qualem propriè significet, nondum expeditum est. Imprimis linguam ejus, & cerebellum in delicijs fuisse ex Martiale, & Lampridio constat. Legitur de hac Aldrovand. l. 20. Ornithol. cap. 4. Bruyer in. de re cibar. l. 15. c. 45. Meminit & Celsus, inter medij valoris alimenta referens, lib. 4 cap. 18

PHOENICUROS, φοινίκουρος, vide *Ruticilla*.

* PHOENIGMUS, φοινιγμὸς, Latinè *Rubificatio*, *Rubefactio*, estq; ruboris per medicamenta in cute excitatio, Cutis rubor. Pertinet huc *Ropax*, & *Sinapismus*. Meminit Gal. l. 7. meth. med. c. 4. Ipsa medicamenta quoque vocantur φοινιγμοί, Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 4 s. 9. part. 2. c. unic. Aliàs *Rubificatio* quoque dicitur de *Rubedine* producta in processu lapidis philosophici Th. Chym. Vol. II. p. 302. seq. III. p. 41. 289 IV. p. 952. &c.

PHOENIX, φοῖνιξ, æquivocum est. Vel enim significat *Palmam* arborem, de qua superiùs in PA: Vel etiam aliam plantam arvensem lolia-

ceam. Gorr. Vel avem significat, num veram, an fabulosam, non est hujus loci dirimere Legatur de hoc Aldr. l. 12. Ornith. c. 28. Vel est nomen Collyrij τραχωματικὸν, apud Aetium. Gal. l. 4 de C. M. S. L. c. 7. ubi *phœnix Apollonij* vocatur. Vel Spagyricis dicitur *phœnix* quinta ignis essentia, vel *Lapis Philosophicus* celebratissimus. Rulaud. & Johns. Adde Theatr. Ch. Vol. IV. p. 447. & Vol. V. p. 401

Phoetao, φοιτάω, apud Hippocr. significat *prodire*, egredi. Dicitur de Urina, lib. 7. Epid. IV. 19

Pholcos, φολκὸς, dicitur Lat. *Strabo*, qui laborat *Strabismo*, sive cui obliqua oculorum est acies. Vide *Strabismus*. Gorr.

Pholeter, φωλητὴρ, qui se abscondit, *Latebricola*, qui libenter latitat, amans solitudinis, à φωλεὸς, *latibulum*, lustrum. Hinc verbum φωλεύω, *occulto*, Linden. Ex. XI. §. 155. Pertinet ad Melancholiæ species.

† Φολὶς Gal. squammæ Crurum præcipue ex nimio calore.

Pholis, φολὶς, *squamam* significat. Hinc φολὶς χαλκοῦ, *squama* æris. Hipp. l. de Visu III. 8. Erot. On. p. 130. idem, quod λεπὶς.

Phollicodes, φολλικώδης, significat *fungosum*, *laxum*. Legitur & φολλιδώδεις quamvis forrassis mendosè. Usurpatur de tumoribus, & habitu corporis laxiori, l. 4. Epid. XI. 5. XIX. 11. Vide Foes. p. 644.

Phonasci, φωνάσκοι, dicebantur olim ij, qui vocis exercitio magno utuntur, uti sunt Tragœdi, comœdi, præcones. Gorr. Forest. libr. 15 Obs. 32

Phone, φωνὴ, Latinè *Vox* dicitur, estq; effectus vocalium instrumentorum, quæ sunt Larynx, hoc est, principium asperæ arteriæ cum suis cartilaginibus, & musculis ad eas pertinentibus. Describi potest, quod sit sonus animalis à glottide ex percussione respirati aeris ad animi conceptus explicandos productus. In homine *vox* illa est articulata, & dicitur *sermo*, loquela, oratio, Græcè λόγος. De *voce*, & instrumentis ad *vocem* pertinentibus, scripserunt Gal. de voc. instr. disfect. Aquapend. de *Voce*. Adde Barth. l. 2. Anat. cap. 11. alijq; De *Vocum* differentijs vide etiam Foes. p. 672. seq.

Phonos, φόνος, communiter *cædem*, vel *homicidium* significat, ut & sanguinem cæde profusum, aut cadaver: in qua posteriori significatione acceptum legitur apud Hippoc. l. 2. de morb. LXXI. 9. Jung. Linden. Ex. XIV. §. 131 Φονώδεες πυρετοὶ, febres maximè lethales leguntur l. de Crisib. II. 5. Foes. p. 664

Phora, φορὰ. Vide *Latio*.

Phorbe, φορβὴ, *pabulum* significat. Vide supra *pabulum*. Legitur apud Hipp. l. de superfoet. XIII 3. à verbo φορβῶ, pasco. Foes. p. 665

Phorganodes, φοργανώδης, *laxum*, *& apertum* significat, diciturq; de orificio uteri aperto, & ad conceptum idoneo, Hippocr. l. 2. de morb. mul. LVII. 9. ubi ab alijs legitur φοργανώδες. Vide Foes. d. l.

Phorimos, φόριμος, epitheton est Aluminis, quod aliàs *Alumen Rochæ* in Offic. dicitur. Gorr.

Phorine, φορίνη, *cutem*, vel *corium* significat, diciturq; de pelle suilla, apud Hippoc. 4. de R. V. I. A. r. 102

Phoros, φορὸς, Lat. *ferax*, *fertilis* dicitur, usurpaturq; de fœmina ad conceptionem prona, Hipp. l. 1. de morb. mul. XXI. 20

Phorticos, φορτικὸς, vocatur homo gravis, *molestus*, *odiosus*. Hipp. l. de Medico l. 29. Dicitur quoque de alijs rebus *onerosis*. d. l. III. 2 IV. 9

Phoryno, *Phorysso*, & *Phoryo*, φορύνω, φορύσσω, φορύω, idem, quod φύρω, φυράω, *subigo*, misceo, macero. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. C. 5. & l. de Sterilib. XI. 36. Vide Foes. d. l.

Phos, φῶς. Vide *Lumen*, *Lux*. Φῶς quoque dicitur circulus subniger, qui papillam ambit. Et Oribasius scribit medium transversariorum, quæ in Nilei machinamento sunt, vocari φῶς, quod aliàs *plinthium* appellatur, Gorr.

Phosphoros, φωσφόρος, Latinè *Lucifer*, terminus aliàs Astronomicus, notans Veneris Astrum antè exortum Solis conspicuum, quemadmodum idem dicitur *Hesperus*, quando occasum Solis sequitur. Est verò etiam nomen *Collyrij* quod aliàs *Diacrocu* dicitur, & describitur à Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. & Ægin. l. 7. c. 16. vide *Diacrocu*. Propriè & in genere *phosphorus* illud vocatur corpus quod interna, & substantiali luce gaudet. Ita Sol potiori jure dici potest *phosphorus*, luminis & diei effector. Possidet in se lucem, & lumen generat per radios. Hermetici vero hoc nomine exornant corpus artificio paratum lucidum in sese, luminosum etiam, *Luminarem Magnetem* dictum, luminis in aere tractorem, & ad tempus aliquod conservatorem. Dicitur, & cum additione *phosphorus Smaragdinus*. Hujus naturam imitari dicitur *Lapis Bononiensis*, de quibus omnibus præter alios ex professo scripsit Wittebergæ Dn. Georg. Casp. Kirchmeier prof. p. tract. de *phosphoro*, natura Lucis & Igne. Passim etiam in alijs Authoribus ejus fit mentio, Ex novissimis Dn. Comierius Theol. & Mathemat. parif. de *phosphoris* eorumq; secreta præparatione tractatum scripsisse legitur in Act. Erud. Lips. 1684. Vid. etiam; *Noctiluca*.

PHOXINUS, φοξινός, nomen *pisciculi fluviatilis*, ad *Fundulos & Gobitas* pertinentis, cujus mentio fit apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 10. & 32. Duæ enim species recensentur: *Levis & squamosus*. Jul. Alex. *Mordilapides* vocat l. 15. Sal. c. 7

* PHOXOS, φοξός, dicitur is, qui p. n. *acuminato*, & fastigiato est *capite*, ita ut utrinq; depressæ appareant frontis eminentiæ, aut etiam occipitis,. Gal. l. de offib. c. 1. l. 9. de Uf. P. c. 17. & c. 1. in 6. Epid. t. 3. Vid. Foes. pag. 664. Jul. Alex. l. 3. Sal. c. 4. C. Hofm. in Gal. de U. P. n. 693. seq.

PHRAGMOS, φραγμός, dicitur ab Anatomicis totus dentium ordo, atque acies, Gorr. Lat. *Sepes*. Linden. Med. phys. l. 2. c. 13. §. 24.

PHRASIUM viride, id est, *Flos æris*. Ruland. & Johns.

PHRAZO, φράζω, Lat. *significo*, denuncio, indico. Dicitur de signis futurum aliquod indicantibus, Hipp. 2. aph. 5. idem, quod σημαίνω. Vide Dieter. n. 907

* PHRENES, φρένες, Lat. *Præcordia*. Hipp. & alijs antiquis medicis vocabatur *Diaphragma*, de quo in lit. DI. Vide Diet. n. 908. Unde & venæ ad illud excurrentes dictæ sunt *Venæ Phrenicæ*, Barthol. libell. 1 c. 5. Arteria *phrenica*, libell. 2 c. 5. h. e. *Diaphragmatica*.

* PHRENITIS, φρενῖτις, φρενιτίασις, licet generali etymi significatione omnem mentis emotionem videatur denotare; usus tamen apud veteres, & recentiores obtinuit, ut saltem vocabulum hoc acciperetur de delirio continuo cum febre acuta, & inflammatione interna cerebri, & meningum ejus conjuncto. Gal. c. 1. ad l. 1. prorrh. t. 1. Hinc & Celsus l. 2. c. 1. *insaniam febricitantium* vocavit. Poterit verò ita accuratius definiri: *phrenitis* est delirium perpetuum vehementius cum febre acuta, pervigilio, furore, risu, clamoribus, alijsq; vehementioribus symptomatibus, pro majori videlicet, minorive causæ morbificæ benignitate, aut malignitate, proveniens ab inflammatione meningum cerebri per sanguinis acrioris, & ichorescentis effervescentiam immoderatam, & impetuosiorem ejus effluxum, cum impedito refluxu, & stagnatione oborta; spiritum quoq; animalem in substantia cerebri incendente, & tumultuariè agitante. Quod si verò cerebrum ejusq; meninges per consensum saltem afficiatur παραφρενῖτις, Latinè etiam *paraphrenitis* à plerisque dici solet; quamvis non semper observatum fuerit, uti patet ex Gal. l. 5. de L. A. c. 4. ubi agitur de *phrenitide* ex inflammatione Diaphragmatis. Plura, & accuratiora de hoc affectu videantur apud Willis tr. An. Brut. P. II. c. 10 A Latinis quoque introductum est vocabulum *phrenesis*, quasi sit Gr. φρένησις. Videatur Dieter. n. 909

PHRICE, φρίκη, Vide *Horror*. Φρικώδεες πυρετοί, *febres horrificæ*, sive cum horrore invadentes, l. 1 Epid. s. 1. t. 23. Foes. pag. 667. C. Rejes C. El. q. 68. n. 11. Vide *Querquivera*.

PHRONESIS, φρόνησις, propriè *prudentiam* significat. Sumitur tamen ab Hipp. pro sentiendi virtute, vel *sensu*, potissimùm tactus. Hipp. l. de morb. sacr. IIX. 12

PHRONTIS, φροντίς. Vide *Cura*.

PHRYCTE, φρυκτή, Latinè *Fricta* simpliciter, & intelligitur *Resina Colophonia*, ad differentiam liquidæ, sive *humidæ*, quæ ὑγρὰ dicitur *Fricta* verò vocatur, quod torreatur, aut uratur, ut docet Dioscor. l. 1. c. 93. Meminit verò φρυκτῆς Gal. l. 2 de C. M. S. L. c. 2. Adde Foes. p. 668

PHRYGANON, φρύγανον, significat *sarmentum*, *virgultum aridum*, vel surculum exuccum. Unde & *Cremia* dicuntur, quasi ad cremandum apta. Occurrit apud Hipp. lib. 1. de morb. mul. XCIII. 11 15. 16. Vide Foes. p. 667

PHRYGIUS, φρύγιος, vocatur Lapis quidam; in Phrygia, & Cappadocia occurrens, vel gleba pumicosa, pallida, modicè gravis, non solida, intercedentibus albis segmentis. Aliqui pro *Lyncurio* vendunt; alij pro *Belemnite*. Vim habet exsiccandi, adstringendi, & cicatricem inducendi. Gorr. Meminit Gal. l. 6. de San. tu c. 12. & l. 9. de S. Fac. §. *phrygius*. Dioscor. l. 5. c. 141. Chiocc. Mus. Calceol. s. 3. p. 385. Crudum esse acerrimum; ignitum verò dare præsentaneum oculis remedium, scribitur in Theat. Chym. Vol. I. p. 87

PHRYNOS, φρῦνος, vide *Rubeta*.

PHTHARTICOS, φθαρτικός, idem, quod δηλητήριος, *deleterius*, lethalis, φθοροποιός, Diciturq; de venenis *deleterijs*, eorumq; facultatibus, Gal. l. 5 de S. Fac. c. 18. in fin. Cui opponitur ἀλεξιτήριος, Gorr.

PHTHEINAS, φθεινάς, dicitur de *morbo tabifico*, qui tabem excitat. Hipp. l. de Gland. X. 1. idem, quod φθινώδης; de quo p. p.

* PHTHEIRIASIS, φθειρίασις, *morbus pedicularis* Vide *pediculus*.

PHTHENXIS, φθέγξις, Lat. *Loquela*, à φθέγγομαι, *loquor*. Nomen occurrit apud Hippocr. l. 2. Epid. s. VI. 11. Verbum 5. aph. 5. φθεγγώδης διάθεσις dicitur Hipp. *periculosus affectus* multorum sermonibus illustris, vel clamoribus, aut ejulatu plenus, l. præception. VI. 14 Adde Foes. pag. 653. Diet. n. 892.

PHTHINODES, φθινώδης, *Tabidus*, Lat. dicitur à verbo φθίνω, *tabesco*. Usurpatur de ægris, & de morbis tabem conjunctam habentibus. Vide Foes. p. 654. Dieter. n. 895. seq.

PHTHINOPORON, φθινόπωρον, Vide *Autumnus*; Dieter. n. 893

PHTHISICUS, φθισικός, idem, quod φθινώδης; Vide *phthinodes*, *Phthisis*.

* PHTHISIS, φθίσις, Latinè *Tabes* dicitur, accipiturq; communiter, vel latè pro omni corporis, aut partis extenuatione, macritudine, & consumtione, & ita coincidit cum vocab. *Atrophia*. Rul. & Johns. in Lex. Vel propriè & strictè φθίσις vocatur corporis *tabes*, & *consumtio* colliquativa cum tussi, sputo purulento, alijsque symptomatibus, proveniens ab ulcere pulmonum, vel etiam alterius visceris nobilioris sanguinei, sanguinis dispositionem ulcerosam, & lixiviosam supponente. Legantur, præter veteres, ex recentioribus Willis pharmac. Rat. P. II. s. 1. c. 6. Sylv. Pr. Med. l. 4. tr. 4. Christ. Benettus Theatr. Tabid. Barbette l. 3. P. M. c. 2. Dicitur & φθόη. In hujus causa, ex acido præternaturali deducenda, hodieq; nonnullos Doctores sibimetipsis, & alijs imponere, & ex falsa hypothesi ægris acria, & alcalica commendare, cum præsentissimo vitæ periculo, remedia, docuit experientia. Ægri hoc morbo correpti dicuntur *phthisici*.

* PHTHOE, φθόη, idem, quod φθίσις, Dieter. n. 898. Legitur apud Hipp. 7. aph. 87.

PHTHOIS, φθοΐς, *pastillus*, *placenta* dicitur Græcis, contractè φθοῖς. Legitur apud Hipp. in Spur. ad l. 1. de morb. mul. III. 11. 26. 30. l. 2. LXXXIIX. 9. 10. Inde Diminutivum φθοΐσκος, *pastillus*, *trochiscus*, quod legitur d. l. 1. LXXX. 8. C. 45. & l. 2. LXXXVII. 3. adde Foes. p. 655. seq.

PHTHORA, φθορά, generaliter *corruptionem* significat; Hippocrati verò idem, quod ὑποφθορά & *abortum*, hoc est, foetus imperfecti ejectionem denotat. Vide *Abortus*.

* PHTHORIOS, φθόριος, dicitur de medicamentis abortum, sive φθορὰν promoventibus. Alio nomine *Ecbolia*, ἐκβόλια, dicuntur. Gorr. Castell.

* PHTHOROPOEOS, φθοροποιός, idem, quod φθαρτικός, *deleterius*. Vide *phthartikos*. Adde Jul. Alex. Not. in Gal. l. 2. de Antidot. p. m. 738

PHUSCA, φοῦσκα, videtur respondere Latino *posca*, si Æginetæ descriptionem attendimus; siquidem ex aceto, & aqua paratur. Ab Aetio tamen potius ita dicitur, in quo ebur aliquandiu maceratum ceræ instar emollescit, ut flexile in quodcunq; opus tractetur, l. 3. c. 80. 81. citante Gorræo.

PHYCIS, *phycen*, φυκίς, φυκὴν, nomen *piscis saxatilis*, de quo vide Aldrov. l. 1. de pisc. c. 8. adde Linden. Ex. V. §. 36

PHYCOTYCHE, φυκοτύχη, nomen est Emplastri, ad omnia ulcera, præsertim in ani, vel sede, commodi, apud Aetium, notante Gorræo.

* PHYGETHLON, φύγεθλον. Vide *panus*.

PHYLACTERIUS, φυλακτήριος, olim dicebatur amuletorum, & remediorum magicorum præbitor, teste Keuchen. in proleg. ad Sammon. p. 68

PHYLLON, φύλλον. Vide *Folium*. Apud Hipp. etiam strictius accipi videtur pro herbis, & folijs hortensibus condimentarijs, l. 2. de morb. XXIX. 8. XXX. 7. adde Foes. p. 668.

* PHYMA, φῦμα, Lat. *Tuberculum*, generaliter dicitur omnis tumor p. n. erumpens, præsertim in exteriori ambitu corporis, vel alicujus partis, à causa interna proveniens. Deducitur à φύομαι, è terra nascor. Comprehendit igitur abscessus, pustulas, ulcera, &c. Vide Foes. d. l. & Dieter. n. 911. Strictè verò glandularum inflammationes mox erumpentes, & ad suppurationem tendentes significat. Galen. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. & Ægin. l. 3. c. 22

PHYNON, φῦνον, nomen est *Collyrij* apud Cels. l. 6. c. 6. citante Gorræo.

PHYRAMA, φύραμα, generaliter omnem *massam mistam*, & subactam, liquoreq; maceratam, à φύρω, *misceo*, quod idem est ac φυράω, de quo suprà. Præsertim verò *farina aqua macerata*, & subacta in panificio φύραμα dicitur. Specialiter tamen hoc quoq; nomine venit genus quoddam *Ammoniaci thymiamatis*, ita dictum, quod cum terra, arenis, & calculis mistum sit. Gorræus.

PHYSA, *Physodes*, φῦσα, ἡ φύση, φυσώδης. Vide *Flatus*.

* PHYSEMA, φύσημα, φύσησις, præter communem significationem, quà idem ferè notat, quod φῦσα, *flatum*, inflationem, tumorem flatulentum, peculiariter quoq; hoc vocabulum tribuitur *resinæ piceæ*, quæ φυσικὴ vocatur à Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 12. l. 2. c. 3. & 10. l. 3. c. 4. l. 7. c. 3. adde J. Alex. in not. ad Gal. d. l. 2. c. 3

† PHYSICA remedia Octavio Horatiano, quæ sine manifesta ratione prosunt, Scholiast. ad marg. l. 1. c. 27

PHYSICA, φυσικὰ, quid significet, ex Philosophicis patet, videlicet eam scientiam, quæ corporis naturalis, qua naturalis, essentiam, causas, & affectiones explicat. Hinc & *Physicus* dicitur philosophus naturalis, Gal. in pr. com. ad Hipp. de nat. hum. qui nullum naturæ opus velit intactum relinquere. l. 11 de U. P. c. 18. princ. Nihilominùs usus quoque obtinuit, ut & Medici vocentur *Physici*, quatenus omnia in naturæ utilitatem dirigere debent. Vide *Poliater*.

PHYSIGRA, φύσιγγα, vocatur *caulium cortex* & ma-

& maximè pars ejus concava, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Erot. On. p. 108. b. Gorr.

Physinx, φύσιγξ, *fistulam*, vel canalem concavum significat, caulem cavum, vel *scapum*. Hipp. aliquoties usus l. de fistul. II. 1. 2. 7. 8. vide Foes. p. 670

* Physiognomia, φυσιογνωμία, dicitur ars, quæ de hominis natura judicat ex externo habitu corporis. Unde & illa signa, ex vultu, & facie desumta, vocantur *physiognomonica*. Hanc artem integro volumine exposuit Joh. Bapt.. Porta l. de humana *Physiognomia*. Huic arti nimium attribuisse Paracelsum, passim ex illius scriptis constat; quemadmodum, & Crollium de Signaturis. Enimverò licet non penitus rejicienda videatur, quam & Gal. aliquoties commendavit, v.g. l. 2. de Temp. c. 6. l. 5. de Hipp. & Pl. decr. c. 5. l. quod an. mor. seq. temp. corp. c. 7. in multis tamen quoque esse fallacem, experientia satis superq; hactenus docuit.

* Physiologia, φυσιολογία, ἡ φυσιολογική, vel idem est, quod physica, vel specialiter in Medicina ea dicitur pars ministra, quæ explicat tres res secundum naturam, puta Sanitatem, Causas ejus, & Accidentia, in rebus naturalibus corporis humani fundatas. Videantur passim Institutionistæ recentiores, & in specie Dogmata Nostra part. I. p. I. p. 13. seq.

* Physis, φύσις. Vide *Natura*.

Physocele, φυσοκήλη, idem, quod *Pneumatocele*, de quo paulò inferius.

Physte, φύστη, dicitur *massa non subacta*, salrem nonnihil ur gata, nondùm verò exactè intrita, aut non multùm subacta. Linden. Ex. XVI. §. 153

Phytalia, φυταλία, vocatur *postrema hyemis pars*, sic dicta à veteribus, quòd eo tempore insitiones optimè fierent. At φυταλιὰ locus est vitibus, alijsq; arboribus consitus apud Hom. Gorræus.

Phytane, φυτάνη, vocatur Hipp. *plantandi*, vel serendi *tempus*. Gal. in Expos. voc.

Phyteuterion, φυτευτήριον, *plantarium*, vel surculorum in terram plantatorum congeriem significat. Legitur apud Hippocr. de nat. puer. XXIV. 1. XXV. 2. 11. Foes. p. 671

Phytice, φυτική, vocatur *anima vegetativa*, & quæ cum brutis nobis communis est, C. Hofm. Com. in Gal. de U. P. n. 1144

Phytologia, φυτολογία, Schrodero dicitur pars pharmacologiæ, quæ agit de vegetabilibus, & plantis, l. 4. in princip. φυτὸν enim *plantam* significat.

Phyximos, φύξιμος, quasi φεύξιμος, *qui* effugi, vel *vitari potest*. Usurpatur ab Hippoc. de morbo benigno, & ad salutem vergente, l. de intern. aff. II. 9. Sumitur, & activè de eo, quod mala fugare potest. Φεύξιμος βωμὸς, *ara salutis*, vel *asylum*, ad quam confugitur securitatis gratia. Foes. pag. 669

* Pia *mater* dicitur membrana tenuior, μήνιγξ, cerebrum immediatè involvens, ad differentiam exterioris, & crassioris, quæ Dura dicitur. Vide *Durus. Mater*.

Pialos, πίαλος, aut πιαλέος, *pinguis*. Hipp. l. 2. de morb. mul. XXV. 11

Pianteria, πιαντήρια, dicuntur *edulia, quæ pinguefaciunt*, & obesum reddunt corpus. Hipp. l. de L. I. hom. XL. 2. à verbo πιαίνειν, *pinguefacere*: quod legitur l. 1. de morb. mul. LXXXII. 2. adde Foes. p. 506

Piar, πίαρ, *pingue*, vel *pinguedinem* significat, idem, quod πῖειρα, aut πιρὸν. Legitur apud Hippoc. l. de nat. puer. XXI. 7. XXXIII. 7. l. 2. de morb. mul. LXXXV. 14. l. de Ulcer. XI. 3. Foes. dict. loc.

Piattones ex Italico idiomate in Latinum translati vocantur pediculi inguinum, vel pubis latiusculi, & plani in cute hærentes, quemadmodum & aliquando sub axillis, & oculorum ciliis. Legitur in Marcell. Cumani Observationibus apud J. H. Velschium in Sylloge Consil. & Observ. Med. Cent. I. Obs. 80. p. m. 80. Vide *pediculus*.

Pieiros, πίειρος, ἢ πίερος, *pinguis*. Legitur de facultate, Hippocrat. l. de nat. puer. XXIII. 22. XXXIII. 2. 3

* Pica, κίσσα, κίτλα, æquivocum est. Primò significat avem, è corvino, vel cornicum genere, cujus historiam, & varias species cum usu vide apud Aldrov. l. 12. Ornith. c. 11. seq. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 68. Deinde est nomen morbi, qui & *Malacia*, μαλακία, item *Picatio*, κίττωσις, dicitur, estq; appetitus depravatus, & vitiosus rerum ad nutritionem ineptarum, aut certè incongruarum, vel quoad quantitatem, vel qualitatem, cum languore, anxietate, & quandoque deliquio animi, proveniens à miasmate quodam inexplicabili, fermentum ventriculi, & nervosas partes afficiente. Affectus fœminis, præsertim gravidis, familiaris. Rarissimè masculos quoque infestat. Appetuntur verò varia, acida, acerba, acria, terra, testæ, creta, carbones, imò & aranei, panni veteres, putria coria, & alia à natura aliàs aliena, & exosa. Vide Dieter. num. 113. Eph. N. Cur. A. II. Obs. 209. Rarissima legitur *Picæ* species, qua mulier quædam in Anglia laborabat, excipiens ventum ore aperto è follibus inversis propria manu motis impulsum in Henr. Oldenburg. Act. Philos. An. 1667. m. Novembr. Viros pro gravidis uxoribus hoc affectu laborasse legitur d. l. Obs. 215.

C. Re-

C. Rejes C. El. q. 50. n. 5. Helmontius quidem ad uterum referre conatur, l. de Magn. vuln. cur. n. 162. sed quomodo causa hæc in viros cadet, qui hoc quoque morbo laborant?

Picacismus, vide *picatio*, *Dropax*.

† Picans sapor, sive Racens Italis, de quo Merc. de Comp. med. l. 1. c. 18.

Picans dicitur vinum, quod gustui singularem suavitatem infert, & adumbrata velut imagine formam excellentem exprimit. Plerunque cum recenti, & dulci conjungitur. Legitur aliquoties apud Bernardin. Cajum de Aliment. cap. 28. p. 109. seq. Dicitur, & *Mordax*. Andr. Chiocc. quæst. philos. & Med. l. 1. q. 4. p. m. 41.

* Picatio homonymum est apud Latinos. Vel enim idem significat, quod *Pica*, πίττωσις, Gal. l. 1. de sympt. caus. c. 3. & 7. *Picaceus affectus* dicitur, Rejes d. l. Vel est nomen remedij, Gr. πίττωσις dicti, estq; species dropacis. Vide *Dropax*. Dicitur & *picacismus*. Schenk. synt. comp. & præscr. med. p. 271. 274. seq. Unde, & illi, qui adhibent πιττωταὶ, *picatores* vocantur, Gal. l. 7. meth. med. cap. 7. Adhibetur ad atrophiam tollendam d. l. & l. 14. c. 16. Ceratum διὰ πίσσης παρωτικὸν sive *picatum* vocat, c. 1 de fract. t. 21. Adde Rolf. O. & M. M. Sp. l. 4. l. 9. p. 2. c. unic.

Picerion, πικέριον, Hippoc. idem est, quod βούτυρον, *butyrum*, Hippocrat. l. 1. de morb. mul. LXXXIIX. 28. libr. 2. XII. 31. XIV. 14. 16. Foes. pag. 507.

Picota dicitur ægritudo consistens in pustulis minoribus rubri coloris, vocatur, & *Sarrampio*. Vital. de Furno Medic. c. 264. fin.

* Picrocholos, πικρόχολος, Hippoc. dicitur *homo amara bile abundans*, 2. de R. V. I. A. t. 29 & alibi. Vide Foes. d. l. Transfertur verò etiam ad iracundos, qui iram gravem fovent, qui & πικροὶ *amarulenti*, & ὀξύθυμοι vocantur, Hipp. d. l. t. 44. Πικρόχολοι τὰ ἄνω sunt illi apud Hipp. qui in superioribus partibus, puta in ventriculo, bilem coacervant, & quibus inediam molestissimam esse scripsit, d. l. t. 29. Gal. in com. ad h. l.

* Picros, πικρὸς. Vide *Amarus*, *Picrocholos*. *Hiera*. Aliquando etiam pro *acri* sumitur. Ita πικρὸν piper dicitur, & πικρότης vini non rejus amaritudinem, sed acrimoniam denotat. Linden. Ex. X. §. 116.

Picus, πελεκᾶς, ξυλοκόπος, δρυκόπος, nomen avis, quæ arbores rostro tundit, & perforat; cujus historiam, species, & usum in cibo tradit Aldrov. l. 12. Ornith. c. 30.

Piesma, πίεσμα, dicitur *retrimentum* quodlibet post expressionem relictum. Dicitur, & ἀπόπιεσμα. Galen. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. l. 1. c. 8. l. 3. cap. 1. l. 13. M. M. c. 15. Jul. Alex. in not. ad h. l. Vocatur aliàs & ἀπόθλιμμα. Adde Foes. p. 506.

Piester. πιεστήρ, πιεστήριον. Vide *prelum*.

Piestron, πίεστρον, vocatur *Instrumentum Chirurgicum*, quo usus Hipp. ad contundenda ossa capitis in extrahendo fœtu mortuo. Latinè *pressorium*, aut *Contusorium* redditur ab Interpretibus. Legitur l. 1. de morb. mul. XCVI. 4. Dicitur alias ἐμβρυοθλάστης. Gal. in Ex. voc. Hipp. Adde Foes. p. 507. Vide *Embryothlasies*.

Pietas, εὐσέβεια, caput virtutum, & anima Medicinæ meritò habetur. Linden. Ex. II. §. 17. Rectissimè verò negavit Gal. veram *pietatem* consistere in hecatombis sacrificandis, aut alijs preciosis suffumigijs; sed in notitia propria, & eruditione aliorum, quid sit vera sapientia, bonitas, &c. l. 3. de U. P. c. 10. Clariùs expressit laud. Lind. Ex. III. §. 8. *Pietatis* exercitium consistit cùm in verò cultu Dei, tùm in fideli executione muneris suscepti. Et per hanc Medici se Deo gratos, hominibus charos, actisq; operibus prosperos, inclytos, opulentos, beatos reddunt, §. 3.

Pigmentarius, μυροπώλης, μυρεψός, *unguentorum institor*, qui unguenta vendit, Rhod. ad Scrib. n. 22. *Pigmenta* enim inter medicamenta habentur.

† Pigmentum, potio ex melle, vino, & pulvere calidarum rerum, cum adjurationibus propinata. Tagault. l. 1. c. 4.

Pigritia, *Piger*, ἀργία, ἀργὸς, vide *Ignavia*, *Argus*.

Pila, σφαῖρα, *globulum lusorium* notat, ad corporis exercitia ludicra pertinet, de quo exercitio Gal. integrum conscripsit libellum, de parvæ *pilæ* exercitio inscriptum. In specie, & oculis conferre docet ex Gal. Linden. Ex. VI. §. 48. *Pilæ* quoque vocantur globuli plumbei, qui vi ignis è tormentis exploduntur. *Pilæ* porrò dicuntur vasa, vel lignea, in quibus veteres frumenta contundebant. Rhod. ad Scribon. n. 74. vel pharmaceutica; lapidea, fictilia, ænea, in quibus semina, & nuclei teruntur, aliaq; diversi generis subiguntur, & miscentur, quæ hodieq; sub mortarijs comprehenduntur. Weker. Ant. Gen. l 3. c. 49. *Pilam* aliquando pro *pilula* usurpari, testatur Keuchen. ad Samon. p. 121

Pilarella, idem, quod *pelada*. Forest. loc. ibidem citat. Vide *pelada*.

Pilaris *morbus*, vide *Trichiasis*.

Piletos, πιλητὸς, dicitur *ex lana*, *vel pilo coagmentatus*. Dicitur de amiculis, quæ vocantur πιλητὰ κτήματα, apud Gal. l. 1. de U. P. c. 13

Pileus, πῖλος, πίλημα, *pileolus*, πίλιον, quid sit, notum est. Pertinent quoque ad pharmaceutica; *pilei delicati*, ἁπαλὰ πιλήματα. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. vide *Cucupha*. Inter Chirurgica quoq;

quoq; instrumenta refertur *pileolus* argenteus (hodieq; etiam ex ligno, cera albae formatus) undiq; in vertice perforatus, qui exulceratis papillis nutricum applicari solet pro lactatione commodiori. Vid. Scultet. Arm. Chir. part. I. Tab. XIII. fig. 7.

Pili *Zenij* sunt pili circà caudam leporum nascentes. Dorn. Rul. & Johns.

Pilicrepi vocabantur olim Balneatores, vel eorum ministri, qui pilis, globulisve pice illitis per præfurnium in fornaculam actis, ignem excitarunt, Ant. Fumanell. de Bala. mox à princip.

* Pilopoeeticos, πιλοποιητικὸς dicitur de κονίᾳ sive *Lixivio*, quo *Coactores lanarij* utuntur, ad cogendas, & parandas lanas. Πιλοποιὸς enim *Coactiliarium*, vel *coactorem lanarium* significat; sive fint pilei, sive aliæ etiam vestes, ex lana villisq; confectæ, quæ *Coactilia* dicuntur. Foes. pag. 508 Gorr. Rhod. ad Scribon. n. 230. C. Hofm in Gal. de U. P. n. 883

Pilos, πῖλος, vide *pileus*. *Pilopæoticos*.

Pilula, καταποτίον, σφαιρίον, Lat etiam *Catapotium* est medicamentum siccum globuli formam habens, quod deglutiri debet integrum ad fallendum amarum, & ingratum saporem juxta proverbium: *Pilulæ* & injuriæ non masticandæ, sed degluriendæ sunt. Sunt verò *purgantes*, & *Alterantes pilulæ*: quarum Catalogum, & historiam vide in Pharmaceuticis, præsertim Weker. Ant. Gen. l. 1 c. 44. & Spec. l. 2. f. 38. Morell. Form. rem l. 1. sect. 3. c. 5. Schroder. l. 2. c. 73. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Dispens. Norimb. & Augustan. Sunt tamen quidam, qui *Catapotia* à *pilulis* distinguunt & illa de Bolis majoribus exponunt, teste Rhod. ad Scribon. n. 87

Pilus, θρὶξ, in casibus obliquis, & plurali numero, per τ. τριχὸς, τρίχες, quid sit etiam pueris notum est. Controversiam arduam: An in numerum partium recipiendi sint *pili*, nec ne? non est hujus loci ventilare, quamvis non dissimulemus, nobis magis placere affirmativam; Bartholinus verò negativam tueri conatur, lib. 3. Anat. sed rationibus minùs solidis, cum petitionem ejus, quod est in principio, in plerisq; committere videatur. *Pili* alij sunt congeniti, alij post-geniti. Dantur & *pili* præternaturales; vide *Trichiasis*. Plura de *pilis* vide apud Barthol. d. l. adde Dieter. n. 394. vide *Thrix*. *Pilorum* formam, & figuram ope Microscopij deprehensam vide descriptam in Bonetti Med. Septentr. l. 1. sect. 1. c. 1. in princ.

Pilum idem, quod *Pistillum*: Vide *pila*.

Pimele, πιμελή, *pinguedo*. Vide *Adeps*.

Pindo, h. e. *pilotundo*. Keuchen. ad Sammon. p. 185

Pineal is *Glandula*; vide *Conarium*.

Pineatum vocatur medicamentum, quod *nucleos pini* potissimum, vel instar basis, recipit. Ita *Confectiones pineatæ* sunt morsuli, vel Tabellæ ex *pineis nucleis* paratæ, & *Unguentum pineatum* describitur à For. l. 2. Chir. O. 9. Schol.

* Pinguedo, πιμελὴ, πιαρ, πίειρον, λίπος, vide *Adeps*. Adde Bartholin. l. 1. Anat. c. 3. quamvis dubij adhuc simus, an suffragium nostrum tribuere debeamus, quod inter humores retulerit, & è partium solidarum classe removere ausus sit. *Pinguedines Officinales*, quæ & *Axungiæ* dicuntur, vide apud Schroder. l. 2. c. 32. *Pinguedo mineralis* quid sit, vide in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 426. *pinguedines* per aliàs *pinguedines* tolli patet ex smegmate, Th. Chym. Vol. VI p. 57 *Pinguedinosa* dicuntur quævis *pinguia*, Rul. & Johns. In Lex.

* Pinna, idem, quod *penna*, vel *Ala*, πτερύγιον, v. g. *pinnæ* apum, aquilæ, vid. Rhod. in Lex. Scribon. Ita *pinnæ* nasi vocantur *Alæ* narium, Gal. in def. Barthol. l. 3. An. c. 10. vide *Ala*. Auris quoque externæ pars superior, & latior nonnullis *pinna*, alijs *Ala* vocatur. Id. d. l. c. 9 p. 522 *pinna* Gr. πίνα est etiam species Ostraceorum, vel Testaceorum, cujus descriptionem & usum in cibis vide apud Aldrov. l. 3. de Exang. c. 76. Junge Chiocc. Mus. Calc. f. 1. p. 46

Pinnoter est species parvi Cancri, quem descripsit Paræus Chir. l. 24. c. 21

Pinodes, πινώδης, *sordidus*, idem, quod αὐχμηρὸς. Dicitur enim de lana succida, sive *sordida*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXV. 6. 7. Aliàs & πινόεν vocatur, d. loc. LXVI. 11. & lib. 2. de morb. XIII. 27. XII. X. 12. Derivatur à πῖνος, quod idem, ac ῥύπος *sordes*; significat verò & *vinum hordeaceum*, aut quod è sordibus vellerum elutis conficitur. Vide Foes. p. 508. seq.

Pion, πῖον, significat apud Hipp. *pingue*, & *dulce* cum in lacte, tùm in sanguine. Hippoc. l. de nat. puer. XXI. 11. l. 3. de Morb. XXV. 24. l. de nat. mul. XXIX. 104. l. 1. de morb mul. C. 26. l. 6. Epid aliquoties. Vide Foes. d. l. πίων etiam *pinguem* denotat. Dieter. n. 685

Piperinæ *Thermæ* in Helvetiâ, quarum descriptionem legere licet apud Hildan. Oper. p. 657. seq.

Pipisco, πιπίσκω significat *propino*, potui exhibeo. Hippoc. l. de Loc. in hom. XXXI. I. 11 XXXIV. 2. XXXIIX. 9. 11. &c.

† Pisces bestiales Bernar. Gordonius Belluæ marinæ part. 7. c. 14

† Piscis asellus vulgo Canis. Aquapen. de form. fœtus c. 3. part. 1.

Piscis, ἰχθὺς; vide *Ichthys*. *Echeneis*.

Piso

Piso, idem, quod *Mortarium*. Kecichen. ad Samon. p. 185

Pissanthos, πίσσανθος. Vide *Orrhopisse*. Lat. *Picis flos*.

Pissasphaltos, πισσάσφαλτος, *pissaphaltum* bituminis genus est, aut nativum, quod Epiri ad Apolloniam gignitur; ita dictum, vel quod naturaliter mixta sit bitumini pix, ut scribit Plinius l. 24. H. N. c. 7. vel quod bitumen oleat, ut Diosc. tradit, l. 1. cap. 100. Aut factitium mixtum pici bitumen, quod pro Mumia venditant, ut est apud Schrod. l. 4. cl. 2. n. 396. l. 5. cl. 1. n. 23

Pisselæon, πισσέλαιον, dicitur *oleum picinum*, compositum est medicamentum ex pice, & oleo mixtis, Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 3. & l. 2. cap. 1. Dioscor. l. 1. cap. 9. Verùm alijs idem est, quod πίσσανθος, sive *pix liquida*. Gorr. Schroder. d. l.

Pisse, πίσσα, latinè *pix*. Est fluxus ex accensis tædis, vel pars resinosa ex arboribus, per senectutem nimia pinguedine quasi strangulatis, de qua videatur Schroder. l. 4 cl. 2. n. 397. Πίσσα ἡδυντή, hoc est *pix condita aromatibus*, & sua veolens aliquoties legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXIII. 17. CXXIII. 17. 18. & l. 2. LXXXIV. 7. Vide Foes. p. 510. Aliàs *pix* quoq; πισσάριον vocatur, Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 3

Pisseros, πισσηρὸς, epitheton Ceroti, quod ex cera, oleo rosato, & pice arida componitur. Latinè *Ceratum picatum*; item *Tetrapharmacum*, cujus aliquoties meminit Hippocr. l. 2. de morb. mulieb. XXXIIX. 14. LVI. 17. 3. de fract. t. 3. 23 & 2. de artic. t. 47. adde Foes. d. l.

Pissoceros, πισσόκηρος, vocatur *crusta alveorum*, & tectorium, ceræ veluti initium, estque secundum operis apum veluti fundamentum. Gorr.

Pissosis, πίσσωσις, vel πίττωσις. Vide *picatio*.

Pistare, id est, *contundere*. Rul.

Pistatio dicitur, quando materia quædam vasi inclusa massa panis incrustatur, & coquitur. Ita paratur oleum quoddam lumbricorum, quando hi aliquandiu putrefacti unà cum vase vitreo illos continente massa panis incrustantur, & coquuntur, ita in liquorem flavum crassum, & oleosum facescunt, contra dolores artriticos lancinantes externo usu laudatum, si prius filtretur. D. Etmull. ad D. Lud. Ph. p. 422

Pistillum, ὕπερος, & ὕπερον, 1. de artic. t. 15 Vide *Hyperos*, *Cercis*.

Pistos, πιστός, æquivocum est apud Græcos pro diversa derivatione. Si à πείθω & πίστις, *fides*, deducitur, significat *fidus*, fide dignus. Si verò à πίω *bibo*, idem est ac πότιμος, *potabilis*, & dicitur de medicamentis fluidis, & potabilibus. Linden. Ex. XIII. §. 323

Pisum, πίσον, inter legumina pertinet, & cum fabis habet cognationem. Galen. l. 1. de Al. fac. c. 22. Bruyerin. de re cibar. l. 7. c. 2.

Pithecoides, πιθηκοειδής, *simiæ formam habens*, dicitur de animalibus *simiæ* confinibus, quæ Gal. ad Anatomicas exercitationes elegit, ut & *simias* ipsas, l. 6. An. adm. c. 3

Pitheros, πιθηρὸς, idem, quod πίειρος, id est, *pinguis*. Usurpatur ab Hipp. de terra *pingui*, l. de A. L. & Aq. LVII. 4

Pithex, πίθηξ, Lat. *Simia*, dicitur animal quadrupes, homini maximè simile, cujus descriptionem tradidit cum usu Aldr. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 5.

Pittacium, πιττάκιον, propriè significat tabulam è pice paratam, vel pice obductam. Attribuitur verò etiam panno medico, qui medicamento illitus affecto loco imponitur. Differt latitudine majori à splenio. Occurrit apud Cels. l. 3. c. 10

Pittosis, πίττωσις, vide *picatio*. Et πιττωτὰ medicamenta è *pice parata* vocantur, apud Gal. & Aet.

* Pituita, φλέγμα, vide *phlegma*.

Pituitaria *Glandula* dicitur, quæ excrementa cerebri è ventriculis per infundibulum excipit, describitur passim ab Anatomicis, præsertim Bartholin. Anat. l. 3. cap. 6. p. 487. Willis Anat. cerebr. c. 12. &c.

* Pityina, πιτυΐνη, vide *physema*.

Pitylisma, πιτύλισμα, dicitur *gesticulatio manuum*, unde & verbum πιτυλίζω, *manibus gesticulor*, quod refertur inter corporis exercitia à Gal. l. 2. de san. tu c. 10. Deducitur à πίτυλος, quod propriè significat strepitum, vel sonum aquæ remo percussæ. Foes. p. 510

Pityocampe, πιτυοκάμπη; vide *Eruca*.

* Pityriasis, *pityron*, *pityrodes*, πιτυρίασις, πίτυρον, πιτυρῶδες, vide *Furfur*.

Pix, πίσσα, vide *pisse*.

† Placenta fuminalis. Alexander Tralian. l. 7 c. 1. libum fuminale. Ibid. c. 2. ἰτρίον, placenta quædam prætenuis. De qua Athen.

Placenta, μᾶζα, vide *Massa*, *Maza*, æquivocum est apud Latinos. Vel enim denotat propriè varias eduliorum species, subactas ex caseo, lacte, mele, farina, &c. de quibus Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 4. Vel in Anatomicis *placenta* appellatur rotunda illa massa, tempore graviditatis in utero occurrens, quæ infinitis acetabulis constat, & *Hepar uterinum* vocatur; cujus historiam vide apud Anatomicos, præsertim Bartholin. l. 1. c. 36. Harv de gen. anim. Addit 5. *Placentæ* quoque *rosaceæ* vocantur folia florum Rosarum per exsiccationem, & comprehensionem cohærentia, in Officinis venalia, pro Epithemate capitis.

tis. Legitur & in Morley Coll. Chym. Leid. c. 363

PLACITIS, πλακῖτις, est species *Cadmiæ factitiæ*, in fornacibus crustarum modo concretæ. Gorr. Vide *Cadmia*.

PLACUS, πλακοῦς, ἡ πλακόεις vocatur *panis crustaceus*, placenta crustacea, siquidem Græc. πλάκες *crustæ* dicuntur. J. Alex. l. 8. Sal. c. 9

* PLADAROTES, πλαδαρότης, *affectus palpebrarum* internæ partis, in qua molliuscula corpora lævia maximè decolora oboriuntur. Galen. l. Introd. c. 15. Vocatur & *Morum*, de quo vocabulo supra.

* PLADOS, πλάδος, dicitur omnis *humiditas superflua*; quæ partem aliquam languidam, & flaccidam reddit. Hipp. l. 1. Epid. s. 2. t. 11. adde Gal. in com. 2. de R. V. I. A. t. 34. 3. de fract. t. 19. & alibi. Inde & verbum πλαδᾶν, *nimio humore diffluere*, l. de A. L & Aq. XXV. 11. & Adjectivum πλαδαρός, *humidus*, mollis, *laxus* præ nimio humore, & de varijs rebus dicitur: de carnibus, l. de int. aff. XLIII. 3. de sputo, l. 1. de morb. muliebr. XXV. 4. de dejectionibus, 3. de R. V. I. A. t. 7. de ulceribus, Castell. & Gorr. Aliquando, & *insipidum* significat, præ nimia scil. humiditate, l. de vet. med. XXIV. 26. XXVII. 6. 11. 14. adde Foes. p. 511

PLAGA, πληγή, Latinum accipitur latè pro *omni morbo*, & strictè pro morbo externo, & vi quadam inflicto.

PLAGIOS, πλάγιος, *obliquum*, & ad *latus aliquod reclinatum* significat. Aliquoties legitur de situ fœtus p. n. ad partum apud Moschion. de morb. mul. c. 146

* PLAGULÆ, σπλῆνες, σπληνία vocantur *Splenia*, h. e panni lintei, & pulvini, vel madefacti, vel compacti, vel cerato aliquo imbuti. Suntq; firmamenta fasciarum, quæ ὑποδεσμίδες dicuntur, in fracturis, aut luxationibus, quæ os repositum, & confirmatum continent, prohibentq; inflammationem, Hipp. 1. de fract. t. 32 & 3. de ijs, q. in medic. t 11. *Splenia* quoque dicuntur *linteola oblonga*, ut & Emplastra magis, quàm lata fronti imposita, & deligatione firmata ad mitigandum dolorem, aut alium quempiam usum, Keuchen. ad Sam. p. 89. 90. Legitur & Græco σπληνίσκος l. 2. de Morb. XLIX. 12 junge Foes. Oec. p. 579. seq.

PLANCUS, λειόπους. Vide *Lejopodes*.

PLANETES, πλανήτης, *errabundus*, vagus, erro. Usurpatur ab Hipp. de morbis, & in specie de febribus nullum certum periodorum ordinem habentibus 3. aph. 12. & alibi. Vide Foes. p. 511 & Dieter. n. 686. *Planetæ* aliàs Astronomis dicuntur stellæ, ut ex illorum scriptis addiscendum Eorum nomina à Chymicis quoque translata esse ad metalla, patet ex horum monumentis, v. g. *Sol auro* tributus, *Luna Argento*, *Venus Cupro* &c. de quibus singulis in suis locis, & literis proprijs.

PLANIPEDES, λειόποδες, idem, quod *Planci*, vide *Lejopodes*.

* PLANITIES, πέδιον, dicitur de solea, sive *planta pedis*. Vide *Pedion*.

* PLANTA apud Latinos homonymon est, vel enim respondet Græco φυτὸν; vide *Phyton*; vel Græco πέδιον, vide etiam superiùs *Pedion*. *Planta noctis*. Arab *Benath* vocantur asperitas, pruritus & pustulæ parvæ, quæ plerunq; in frigore noctis post desudationem, & obstructionem pororum cutis ex ambientis frigore oriuntur, Avic. l. 4 fen. 7. tr. 3. cap. 10. Jung. M. Aurel. Sever. l. de epinyct. & roseol. p. 130

PLANTARIS Musculus dicitur pedem extendens, respondetq; *Palmari* in manu Barthol. l. 4. Anat. c. 13. p. 582.

PLASTICUS, πλαστικός, i. e. *formans*. Ita dicitur δύναμις πλαστικὴ, facultas, vel virtus formatrix inesse semini masculo in generationis negotio, estq; nihil aliud, quàm anima vegetativa, sive principium illud vitale activum, è motu intrinseco, & locali resultans, ovuli fœminei corpusculum fœcundans, & ex illius materia corpusculum cum suis membris, & partibus efformans. Injuriam igitur fecit veteribus Blancardus, quando in Lexico scribere non est veritus, illam vim plasticam fuisse apud veteres asylum ignorantiæ, ita ut, quod non rectè explicare poterant, vocaverint vim plasticam. Enimverò non accidentale quid per δύναμιν πλαστικὴν voluerunt intellectum, sed ipsum spiritum in aerei seminis substantia comprehensum; uti hoc egregiè demonstravit ὁ θεῖος Casp. Hofm. l. 1. de generat. hom. cap. 1. seq.

PLATÆ, πλάται, idem sunt, quod ὠμοπλάται *scapulæ*, *scopulæ*, & legitur ap. Hipp. l. de loc. in hom. XI. 3. seq. adde Foes. p. 512. Vide *Omoplatæ*.

PLATAMON, πλαταμὼν, vocatur petra è mari prominens lubrica, lævis. Gal. in Ex. Voc. Hipp. Foes. d. l.

PLATEA, Arist. πελεκὰν, nomen avis fluviatilis rostro cochlearis formam habente, vide *Pelecanus*. Lang. ejus industriam laudat l. 2. ep. 8

PLATIASMOS, πλατιασμὸς, Gorræo dicitur vitium oris cùm, eo nimium diducto, sermo malè promitur.

PLATYOPHTHALMON, πλατυόφθαλμον, cognomen *Antimonij*, sive στίμμεως, sed fœminæ, quod propriè στίβι, dicitur. Nomen inditum, quod à mulieribus ad comparandam oculi gratiam usurpatur. Gorr.

* PLA

* Platysma, πλάτυσμα non solum de *Lato musculo* usurpatur, vide *Latus*: Verùm etiam, quicquid in latum extenditur, hoc nomine venire poteſt. Ita in Chirurgicis *linteum latum*, cui emplaſtrum illitum eſt, πλάτυσμα appellatur. Gal. l. 4 de C.M.P.G.c. 14. Ita Aetius l. 9. c. 48. *laminam ferream* vocat πλάτυσμα σιδήρου notante Gorr.

Platys, πλατύς, vide *Latus*. Πλατεῖαι quoq; vocantur *Lumbrici lati*. Foreſt. l. 21. Obſ. 26. in Schol.

Plautus, idem, quod *Plancus*, h. e. pedes planos habens, λειόπους, Caſp. Hofm. ad Gal. l. de U. P. n. 137

Plechas, πληχάς, alijs, & πλιχάς. Vide *Greſſura*.

Plectane, πλεκτάνη, *plicam, plexum*, & complicaturam ſignificat. Legitur apud Hipp. l. de Venis XXI. 2. de venis capillaribus, aut ſurculis minoribus. Et verbum πλεκτανοῦσθαι, h. e. *inſtar cirrhorum diſpergi*, de venarum plexura intricata in hepate, d. l. XXV. 12. πλεκτάναι quoque dicuntur Cornua uteri. Vide *Ceræ. & Polypi brachia*, & cirrhi, Lat. *flagella*, quibus adhæret. Vide *Polypus*. Foeſ. pag. 512. Lind. per *amplexabula* reddidit. Exerc. V. §. 57. Commodè etiam *Plicæ Polonicæ*, πλεκτάνη applicari poſſet.

* Plectrum, πλῆκτρον, dicitur *appendix oſſis petroſi* oblonga, & acuta, quę propterea *Beloneides* & *Graphioides* vocatur, Gorr. Bartholin. libell. 4 c. 6. Linguam quoque, ut & Uvulam *plectri* nomine inſigniri, docet C. Hofmann. c. in Gal. de V. P. num. 447.

Plege, πληγή, vide *Plaga*, *Ictus*.

Plegma, πλέγμα, *plexus*, idem, quod πλεκτάνη. Ita paraſtatæ variciformes, ſive *corpora varicoſa*, vocantur πλέγμα δικτυοειδές, *plexus retiformis*, Lang. l. 2. ep. 7

Pleias, πληιάς, πλειάς, & pl. *Plejades*, ſidus ſeptem ſtellarum dicitur in Tauro, quod aliàs, & *Virgiliæ* Latinis dicitur: quarum ſtellarum occaſus pro fine autumni ponitur, apud Hipp. 1. Epid. ſ. 1. t. 1. & ſ. 2. t. 2. Gal. in comm. Foeſ. pag. 514 Lind. Ex. XI § 186

Plemmyra, *Plemmyris*, πλημμύρα; πλημμυρίς propriè ſignificat maris *intumeſcentiam* ex æſtu, cum affluit inundans, & accedit. Per translationem verò de *omni humorum abundantia*, & exceſſu uſurpatum ab Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 40. & Gal. in comm. ad d. l. t. 42. Verbum quoq; πλημμυρέω, *inundo*, legitur l. de Sacr. Morb. XI. 9. adde Foeſ. p. 514

Plemne, πλήμνη, dicitur *rotæ modiolus*, Hipp. 2. de fract. t. 41. 46. 48. (adde Gal. in comm. ad h. l.) ut & in Mochlic. XXIII. 6. Foeſ. d. l.

Plenna, πλέννα, idem, quod βλέννα *mucus*, vide *Blenna*.

Plenilunium, πανσέληνος, dicitur, quando Luna Soli è diametro oppoſita in totum fulgida apparet, de cujus viribus differit Gal. l. 3. de dieb. decret. c. 3. ſeqq.

* Plenitudo, πλῆθος, πληθώρα, vide *Plethora*.

* Plenus, πλήρης, quid propriè ſignificet, notum eſt: Opponitur enim *vacuo*, τῷ κενῷ. Per tranſlationem verò etiam dicitur de pulſu, Gal. l. 3. de diſt. pulſ. c. 6. *Plenum* etiam pro *forti*, & *plenius* pro *fortius* accipitur, Gr. ἀδρότερος 4. aph. 9 *Plena ſolutio* morbi vocatur *perfecta* ejus remiſſio Lind. Ex. VII. §. 60

Pleonasmos, πλεονασμός, vocatur *exceſſus in diviſione*, vel enumeratione ſpecierum, & differentiarum, Foeſ. p. 512. quamvis & *omnem redundantiam* ſignificet J. Alex. annot. in Gal. l. 2. de Hipp. & Pl. decr. c. 5

Pleonexia, πλεονεξία, vocatur *inſatiabilis avaritia*, Medico ſanè indigna, de cujus vocabuli emphaſi vide Alex. Annot. in Galen. l. de dign. & cur. anim. pathem. propr. c. 9. Vide *Apleſtia*.

Plerosis, πλήρωσις, *repletionem*, & *refectionem* ſignificat, à verbo πληροῦσθαι, quod utramque admittit ſignificationem, Hippocr. 2. aphor. 11 & 6. 2. 39. Jung. Foeſ. p. 514. Dieter. num. 694. 695.

Pleroticus, πληρωτικός, i. e. *replendi vim habens*. Legitur apud Dioſcoridem. Convenit interdum cum Sarcotico.

† Πλησμονή Hipp. quod Gal. πλῆθος, πλησμονή, ἢ πλεονεξία. Fuchſ 5. paradoxorum.

Plesmone, πλησμονή, *plenitudo*, *ſatietas*. Dicitur q; potiſſimum de ciborum abundantia, & opponitur *fami*. Hipp 2. aph. 4. Significat & *repletionem*, & ita coincidit cum πλήρωσι, 2. aphoriſm. 22. Jung. Foeſ. d. l. Dieter. n. 696

Plestinx, πλήστιγξ, idem, quod πιεστήρ, *ferula*. Gal. in expl. voc. Hipp.

* Plethora, *Plethos*, πληθώρα, πλῆθος. Lat. *Plenitudo, Multitudo, Copia*. Accipitur communiter in foro Medico pro humorum omnium abundantia: quamvis minus accuratè; cum hac ratione à Cacochymia non rectè poſſit diſtingui. *Plethora* igitur propriè *ſanguinis redundantiam* ſignificat, Lind. Ex. IV. §. 19. Eſtq; vel ſecundum naturam, vel præter naturam. Alia *legitima*, ubi ſanguis laudabilis redundat; alia *ſpuria*, in qua ſanguis cum impuritatibus miſtus excedit; hac tamen lege, ut copia ſanguinis prævaleat. Præternaturalis alia dicitur *quoad vaſa* talis; alia etiam *quoad vires*, talis dicitur, quæ corporis functionibus incommodat. *Plethora urgens*, & *turgens* vocatur, quæ ſolùm indicat ſanguinis detractionem, vel emiſſionem. Plura vide in Inſtitutionibus, & Dogm. Med. Gen. p. 181. ſeq. Adjectivum

vium *Plethoricus*, quoque frequentissimo est in usu.

Plethron, πλέθρον, *sextam partem stadij* significat. Unde verbum s'κπλεθρίζειν, cursitare in tam brevi spacio prorsum retrorsumq; in utramque partem sine flexura: pertinetq; inter motiones corporis Gal. l. 2. de tu. san. c. 10

Pleumao, πλευμάω, Ionicè significat *pulmonis vitio laboro*. Hipp. lib. 2. de morb. XLVI. 1 vel potius ex pulmonis morbo *tabesco*. Nam πλεύμων Gal. idem est, ac οἱ ὦν *tabes* in Expl. Vocum Hipp. & πλευμώδης significat *tabidum*. Foes. p. 512. seq.

Pleuripneumonia, πλευροπνευμονία, dicitur recentioribus quibusdam species complicata, & composita ex *Pleuritide, & Peripneumonia*, & accidit jis, quibus pulmones malè affecti costis adhærent. Plura de hoc affectu vide apud Bonett. Mercur. Compil. l. 14. p. 558. 578. Et integram de hac dissertationem conscripsit Christ. Schroderus, quam inseruit suæ Medicinæ Septentrionali Bonettus libr. 2. sect. 10. cap. 6. pag. 348 seq. Vocatur, & inverso nomine *Pneumopleuritis*, de quo p. p. Placuit etiam illud vocabulum apprime Dolæo in Encyclopæd. lib. 2. cap. 3. §. 1. p. 270. seq.

* Pleuritis, πλευρῖτις, *morbus Lateralis*, dicitur, & Paracelf. *Pleuresis*, latè significat omnem morbum, & dolorem lateris alterius, vel utriusq; & qui tali laborant, *Pleuritici* appellantur. Strictior verò significatio usitatior est, quando *Pleuritis* dicitur dolor lateris punctorius vehementissimus, cum tussi, febre acuta, sputo, citius, vel tardius subsequente proveniens, ab inflammatione membranæ costas succingentis, ob sanguinis biliosi effervescentis impeditum per venas ibidem refluxum oborta. Subjectum hujus morbi πλευρά, etiam πλευρόν, *Pleura*, h. e. membrana ὑπεζωκώς, costas succingens vocatur. Alia est *legitima* alia *spuria*. De hoc affectu plura vide in Practicorum scriptis. De vocabulo lege Foes. Oec. p. 513 Dieter. n. 690

Pleuron, *Pleura*, πλευρόν, πλευρά, vocatur generaliter *Latus*: unde πλευρέων πόνοι, *morbi laterum*, 3. aphor. 5. & 23. 5. aph. 65. 6 aph 5. adde Diet. n. 689. Vide *Latus*. Strictè verò significant hæc vocabula, vel ipsas *Costas*, vide *Costa*; vel membranam intrinsecus thoracis cavitatem succingentem, cujus descriptionem vide apud Barthol. l. 2. Anat. c. 4

* Plexus, πλέγμα, πλεκτάνη, πλάνη, tribuitur ab Anatomicis diversis vasorum sanguineorum intricatis connexionibus, v. g. *Plexus Choroides* cerebro. Vide *Choroides* Barthol. l. 3. An. cap. 6 Hunc negavit Helm. tr. jus Duumviratus n. 32. *Plexus Retiformis*, sive *Rete mirabile* Barthol. d. l. in princ. Vide *Dictyoides*. *Plexus capreolaris*, vel *Variciformis*, vasorum spermaticorum, quæ & *Pyramidalia* dicuntur, Rolf. de Part. genit. l. 1. c. 35 Bartholin. l. 1. c. 21. *Plexus glandiformes* tres nervorum. Id. libello 3. c. 2

Plica, πλεκτάνη, *Plicatio*, *Plicatura* usurpatur, vel de vitio capillorum Polonis familiari; quando capilli ita in cirrhos contorquentur, ut extricari nullo modo possint. De quo affectu legatur Sennert. Pr. Med. l. 5. p. 3. sect. 2. c. 9. Eph. Nat. Cur. Ann. II. Observ. 52. & in pube muliebri Ann III Obs. 220 Mentio quoque fit literarum Abr. à Gehema ad Corn. Bontekoe de *Plica Polonica* in Act. Erudit. Lips. 1683. vel dicitur de ossium contorsione, & comprehensione, citra fracturam: v. g. *Costarum plicatura*, Forest l. 8. Chir. obs. 6. *Plicatio* focilium brachij, obs. 8. in Schol. aliorum etiam ossium tenellorum in pueris, obs. 9. in Schol.

* Plichas, πλιχάς, vide *Plechas*.

Plinthion, πλινθίον, est genus machinamenti, authore Nileo, ad similitudinem tractoriorum quadratorum oblongorum. Figuram exhibet Gorr. ut & Scultet. Armam. Chir. Part. 1. Tab. XXIV. figur. 5. modumq; applicandi scalæ docet Tab. XLIX. fig. 1. Propter formæ quandam convenientiam fasciæ quoque genus quoddam vocatur *Plinthius laqueus*, qui & *quadruplex circulus* dicitur, Gal de fasc. n 13

Plinthitis, πλινθῖτις, species dicitur *Aluminis*, teste Aetio, quæ alio nomine πλακῖτις appellatur. Gorr.

Ploodes, πλοώδης, *fluctuans*, & veluti innatans. Dicitur apud Hipp de Jugulo firmamento debito carente, 1. de fract. t. 69. Vide Foes. in comm. ad h. l. Oec. p. 515. Erot. p. 94. d.

Pluma, idem, quod *Penna*, & quidem levior, tenuior, πτίλον.

Plumaceus epitheton est quorundam Magisteriorum levitatem eorum exprimens, apud Zwolfer. in appendic. ad Pharmac. Reg.

Plumaceolus, vide *Pulvillus*.

Plumosum dicitur species *Aluminis*, quæ, & *Lapis Amiantus*, vel *Asbestos*, vide *Amiantos*. Paracelsus verò etiam ad Salinas portiones in homine productas transtulit passim in scriptis suis de Tartaro, & alibi.

Plumbago, μολύβδαινα, γαλήνη. Vide *Molybdæna*. *Galena*. *Lithargyrium*.

† Plumbum Plin. lib. 25. cap. 11. Vitium oculorum à similitudine. φλαύκωσις Humel. in cap. 13. Q. Ser.

Plumbum, μόλυβδος. Vide *Molybdos*.

Pluralitas dicta olim fuit à Philosophicis de metallis, ita, ut non singulariter vocabulo Metallum usi sint, sed pluraliter. Metalla &c.

ad

ad indicandam arctam inter se cognationem; quòd omnia ex uno fonte, videl. Mercurio, promanent. Th. Chym. Vol. VI. p. 305. 315

Plutea vocatur Avic. reduplicatio, quam facit membrana crassior, sive meninx dura, aut dura mater, qualis est Sinus falciformis, l. 1. fen. 1. doctr. 5. c. 3

Pluvia, ὑετὸς, ὄμβρος, quid significet, ex Physicis, imò ex Lexicis trivialibus constat. Vide *Imber*. *Aquam pluvialem* esse limpidissimam ac tenuissimam, & magni etiam usus, testatur Ægin. l. 1. cap. 50. & præsertim Hippoc. de A.L. & Aq. XVII. Schroder. l. 3. c. 3. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l.

Plyma, πλῦμα, *loturam* significat, h.e. aquam, in qua aliquid elutum fit. Legitur apud Hipp. 4. de R.V.I.A.t. 113. l. 7. Epid. XXXIX. 22 Hinc πλυτὸν, *elotum*, aqua maceratum dicitur, 2 de art. t. 44. Foes. pag 515. πλῦμα σιτὸς ἐπὶ πυρὶ esse *Cerevisiam* nostram, vult Linden. Ex. VI. §. 9 quamvis locum Hippoc. invenire non potuerim, neque etiam Foes. in exposs. vocabulorum, πλῦμα & σιτὸς, allegaverit;

Pneuma, πνεῦμα, Latinè *Spiritus*. Utcumq; vocabulum valdè æquivocum est, plura significans. Græcum πνεῦμα, apud Hippocratem (1) denotat substantiam quandam aeream, tenuem, halituosam, vel vaporosam, & ad constitutionem corporis nostri essentialiter pertinentem; quæ Latinè etiam *Spiritus* à plerisq; dicitur l. de Arte XVII. 9. lunge Lind. Ex. XIII. §. 216. (2) idem significat, quod φῦσα, *Flatus*, l. de Flatibus IV. 7 l. 2. Epid. f. III. 62. (3) accipitur sæpissimè pro *Aere*, d. l. V. 3 & *vento*, l. de Sacr. morb. XI. 7. l. 6 Epid. f. II. t. 24. f. VIII. 20. 23. (4) sumitur pro tota *Respiratione*, in aliquot locis præsertim f. 1 de R.V.I.A. t. 32. f. 4. t. 34. f. 1. Progn. t. 24 junge Gal. com. ad hæc loca (5) pro *difficili respiratione*, uti demonstravit Gal. de diffic. resp. l. 3 c. 12. Adde Foes. p. 515. seq. Dieter. p. 697. Ita & Lat. vocabulum *Spiritus* easdem admittit significationes. Imprimis verò quando substantiam corporis essentialem denotat, triplex olim *Spiritus* à Galeno introductus fuit, *Naturalis*, *Vitalis*, *Animalis*; Quomodo verò hodieq; ad vera principia debeant intelligi, & exponi, videatur in Dogmat. nostris Med. Gen. P. I. c. 5. dogmat. 6. p. 63. seq. De *Spirituum Nitro-aereorum operationibus* in homine scripsit Ludov. Maria Barberius. Vid. Acta Ipss. A. 1682. In Pharmaceuticis *Spiritus* notat substantiam tenuem, limpidam, vi ignis, ex misto, per artem destillatoriam elevatam: quæ, licet, atomis collectis, adstantis aeris frigore, in liquorem condensetur, nomen non mutat. Eliciuntur ex vegetabilibus, animalibus, & mineralibus: suntq; vel Simplices, vel Compositi. Utrorumq; historiam vide apud Schrod. l. 2. c. 81. Rol. Chym. l. 3. sect. 1. artic. 2. per tot. ut & in Dispensatorijs. Apud Spagyricos, & Paracelsicos frequenti quoque in usu est vocabulum *Spiritus*, diversis sub significationibus, plerisq; tamen ænigmaticis, & parabolicis. Generaliter dicitur principium primum corporum naturalium, instructum facultatibus peragendi curriculum sibi natura commissum; vel est substantia subtilissima, vi creationis primùm producta, ac postmodum vi benedictionis propagata, cujuscunque rei principium formale, actionum omnium scaturigo, &c. Schrod. lib. 1. c. 5. Estque vel *Universalis*, sive *Spiritus Mundi*, vel *Particularis*, *vegetativus*, singulorum corporum sublunarium; qui in vegetabilibus *humor aereus*; in animalibus *humor radicalis*, vel *calor innatus*, generaliter *Ignis naturæ* dicitur. Th. Chym. Vol. II. p. 104. Apud Dorn. Rul. & Johns. hæ occurrunt acceptiones, & descriptiones *Spiritus*. *Spiritus* est aqua solvens è re simplici, & acri producta, cum ignei halitus natura. Potissima ejus pars est halitus igneus, mistus tamen parte vaporosa. Itaq; & consistentiam obtinet aqueam. In tali substantia specificam vim rei gerit. *Spiritus* ambigit inter aquam, & oleum, & ad liquorem accedit. Itaque etiam oleum vocatur; præsertim in mineralibus. Et *Spiritus* quidam sunt oleosiores, quidam aquosiores. Aliàs *Spiritus* nominantur etiam exhalationes earum, sicuti fumi metallici, item stibij, stanni, flos salis, vini &c. Quibus placet, poterunt melioris doctrinæ gratia *Spiritus Chymicos* in sex classes dispescere: ad primam pertinent *Spiritus* Acido-sulphurei volatiles, ad 2 Salino-volatiles rigidi, ad 3. Inflammabiles, ad 4. Acidi post phlegma subsequentes, ad 5. Acidi, fixi & graves Olei nomine indigitati, & ad 6. Oleosi subtiles. Vid. Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c 2. pag. 10. *Spiritus animalis* vocatur vis animæ, per quam corpus appropinquat, acquisita similitudine ad cœli proportionem adæquatam, & incorruptam. *Spiritus fætens* i.e. *sulphur*. *Spiritus* quoque dicitur argentum vivum, à sex corporibus tractum, & in evacuationum aquis consistens. Th. Chym. Vol. I. p. 294. & 426. Aliàs quatuor nonnulli numerarunt *Spiritus*: *Sulphur* quod habet naturam igneam: *Sal Ammaniacum*: *Argentum vivum*, quod habet *spiritum* aqueum, & vocatur alio nomine *Servus fugitivus*. *Auripigmentum* seu *Arsenicum*, quod habet *spiritum* terreum. Th. Ch. Vol. III. p. 276. Rul. verò septem, imò plures recenset. Verùm Lector curiosus ipsemet, in scriptis Paracels. & apud Lib. inquirat plures acceptiones commentitias. Nobis enim nec libet, nec licet omnium scrinia compilare.

* PNEUMATIAS, πνευματίας, idem, quod πνευματώδης, de quo p. p

PNEUMATICOS, πνευματικός, *spiritualis*, propriè dicitur. Verùm quatenus πνεῦμα etiam *flatum* significat apud Hipp. πνευματικοί dicti fuere Medici quidam hoc cognomine, qui à flatu seu spiritu in corpora subeunte omnia, vel secundum naturam se habere, vel in morbos incidere censebant. Fortasse Hippocr. aut si quis alius author libelli de Flatibus, huic sectæ occasionem præbuit, cui sese inter Medicos Athenæus, & Archigenes imprimis addixerunt. Gorr. Meminit horum Gal. l. 3 de diff. pulf. c. 1. & alibi. *Pneumatica* scientia dicitur, quæ exponit naturam aeris, præsertim ambientis corpora naturalia, & Atmusphæram constituentis. Sam. Reyher. in differt. de Aëre c. 1. seq.

* PNEUMATOCELE, πνευματοκήλη, vocatur *Hernia flatulenta, ramex ventosus*, quando à flatu fit distentio scroti, vel umbilici. Gorr. Castell ex Ægin. l. 6. c. 64. Hujusmodi observationem vide in Job. à Meekren Chirurg. Observ. posthumis c. 4. pag. 357. edit. Lat. Dicitur & *Physocele* apud Paræum Chir. l. 7. c. 14

* PNEUMATODES, πνευματώδης, idem, quod πνευματίας vocatur Hippocrati 4 aph. 72 *flatibus distentus*, vel *ambeloſus*, & suspiriosus ex flatuum distentione, teste Gal. l. 3. de diff. resp. c. 12 adde Foes. p. 520. Diet. n. 698. Tales dicuntur etiam πνευματούμενοι, c. 3. in 1. Prorrh. t. 72 & Gal. ἐμπεπνευματωμένοι, d. l.

* PNEUMATOMPHALOS, πνευματόμφαλος, vocatur *Hernia umbilicalis flatulenta*, sive à flatu distendente oborta. Gal. in def.

PNEUMATOSIS, πνευμάτωσις, vocatur *inflatio ventriculi*, sive flatuum collectio in ventriculo: cujus generatio petatur ex descriptione Flatuum vide *Flatus*.

PNEUMENOS, πνευμενος, dicitur Hippocr. l. 6 Epid. f. 4. t. 5. *anhelosus*, difficultate spirandi laborans, Foes. in not. ad h. l. & Oec. p. 521. Approbavit hanc expositionem C. Hofm. in notis MS. ad Gal.

PNEUMON, πνεύμων, Lat. *Pulmo* vocatur viscus thoracis, cor ambiens, mollissimum, & laxissimum, respirationis, ut & vocis instrumentum; cujus visceris structuram meritò admirandam dixit Dieter. n. 699 de qua videantur Anatomici, & ex recentioribus Barthol. l. 2. Anat. c. 9 Jungatur Willis Pharm. Rat. P. II. sect. 1. c. 1. In Pharmaceuticis *Pulmo vulpis* præ alijs in phthisi maximè commendatur; uti patet ex Dispensatorijs. Vide etiam *Vulpes*. Inter Zoophyta marina refertur *Pulmo marinus*, Gr. πνεύμων; cujus historiam, cum usu in Medicina, tradidit Aldrov. de Zoophytis l. 4 c. 3. jung. Chiocc. Mus. Calceol. f. 1. pag. 86

PNEUMONICUS, πνευμονικός, dicitur de medicamentis pulmoni destinatis; quorum historiam vide apud Rol. O. & M. Med. Sp. l. 8. f. 1. c. 1 seq. *Pneumonica* etiam *Vena* à Sammichelio observata vocatur, quæ à vena cava in pulmonem inseritur, quamvis ab alijs adhuc in dubium vocatur, Barthol. libell. 1. An. c. 5. p. 637

PNEUMOPLEURITIS, πνευμοπλευρῖτις, idem, quod *Pleuropneumonia*, (de quo vocab. paulò superius) quamvis hoc posterius convenientius indicaverit allegatus ibid. Schrod. in sua dissertat. Vide Bonett. ibid. alleg. loco.

PNEUSTIEO, πνευστιέω, significat apud Hipp. *crebrò spiro*, anhelo, frequentem spiritum duco l. de int. aff. XLVII. 16. l. 7. Epid. X. 40

* PNIGALION, πνιγαλίων, idem, quod ἐφιάλτης, id est, *Incubus*, à suffocando ita dictus. Vide *Ephialtes*.

PNIGITIS, πνιγῖτις, epithetom cujusdam *Terræ*, quæ colore *Eretriæ* similis, magis nigricans: cujus descriptionem tradunt Dioscor. l. 5 c. 177 & Plin. l. 35. cap. 16 Verùm quæ sit propriè illa terra, nihilominus nescitur, Rul. in Lex.

PNIGMOS, πνιγμός, idem, quod πνῖξ. *Strangulatio, suffocatio*, 4. aph. 34. & 4. de R. V. I. A. t. 68 Coac. t. 61. Aliquando, & πνῖγμα legitur, lib. 7 Epid. XIII. 2. L. 4. LII. 11. Foes. p. 521. Vide & *Apopnixis Hystericus*.

PNIGOS, πνῖγος, *æstum pleniorem*, & veluti suffocantem significat. Legitur in Hipp. l. 3 Epid. f. 3. t. 6. l. 5. XXXIII. 11. Hinc πνιγώδης strangulationem, vel *suffocationem inducens*, l. 1. f. 2. Prorrh. t. 54. 55. Coac. t. 314. Adde Foes. d. l.

PNIX, πνῖξ, *suffocationem* in genere notat, Hipp. 4. aph. 34. Diet. n. 700. & dicitur de *meri suffocatione*, de qua vide suprà *Hystericos*.

POCULUM, ἔμπωμα, Gal. 1. meth. med. 1. quid significet, notum est, videlicet Vas, ex varia materia præparatum, è quo potulenta, vel alimenta, vel medicamenta ebibuntur. Olim varia parata fuisse *pocula* medicata, ex ære, ex electro, h. e. auro, & quinta argenti parte, ex cornibus, ex lignis medicamentosis, constare poterit ex Lang. l. 1. ep. 29. C. Rejes C. E. q. 64. n. 15. Lib. S. A. Ch. l. 1. c. 16. & 18. *Pocula* triplicia constituit ab usu Rol. videlicet *Necessitatis, Hilaritatis, Ebrietatis* O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 74. *Poculum amatorium* est *Philtrum*, de quo suprà,

† PODAGRA lini Cuscuta. Matth. de grad: part 2. cap. 7

* PODAGRA, ποδάγρα, est *Arthritis pedum*, propriè: vide *Arthritis*. Quamvis vulgò receptum sit, vocabulo hoc abuti generaliter, pro omni Arthritide. Inde verbum ποδαγράω, *podagra* labo-

laboro, quod legitur apud Hipp. 6. aph. 28. seq. & adjectivum ποδαγρικὸς, d. l. aph. 49. 55. Jung. Diet. n. 701. ubi plura de hoc affectu lectu jucunda, & utilia proposuit In scriptis etiam Helmontij, de *podagræ* origine è semine, è stomacho; cujus character ipsi vitæ Archeo concreditus est, deq; ejus remedijs legi, & inquiri poterunt in Indice. *Podagræ* nonaginta species numerasse olim Æsculapium, patet ex Seren. c. 42. adde Keuch. in notis p. 249. De *Podagra* novissimè & scripsit Th. Sydenham, uti patet ex Act. Erud Lipf. A. 1684. Tropicè etiam *Podagra plantarum* dicuntur plantæ illæ alijs adnascentes, quales sunt Cuscuta, Epithymum, Viscus &c. Fallop. de med. purg. simpl. c. 42. T. I. Op. p. m. 116

PODANIPTRON, ποδάνιπτρον, dicitur *vas pro lotione pedum* apud Lang: l. 2. ep. 45

PODEON, ποδεῶν, vocatur *extremum utris*, vel quod ex utre propendet, petiolus in utre pendulus, per quem liquor infunditur, & effunditur. Legitur apud Hipp. l. de Aff. XXII. 40 adde Foes. p. 521

PODEX, ἀρχὸς, ἕδρα, idem, quod *Anus*. Vide suprà in AN.

POECILLON, ποικίλλων, *varians*, sive varijs expositum affectionibus: Usurpatur ab Hippocr. de hypochondrijs, 1. Prorrh. s. 2. t. 60. Coac. t. 186 Foes. d. l. ποικίλος *varium* significat; unde, & *Acopum* quoddam à varietate *Poecilon*, ποικίλον, dictum fuit apud Ægin. l. 7. c. 19

POEOTES ποιότης. Vide *Qualitas*.

POGON, πωγων, vide *Barba*.

POLA, *Polla*, pro *Pala* antiquos legisse, testatur Keuch. ad Sam. p. 168

POLEMIOS, πολέμιος, *inimicus*, adversarius dicitur de Nimio, quod naturæ adversatur. Hipp. 2 aph. 51. vide Diet. n. 703

† POLENTA, quæ fiebat ex hordeo viridi Auct. Gal. l. 1. de simpl.

POLENTA, ἄλφιτον. Vide *Alphiton*, adde Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 9

POLIATER, πολίατρος, vocatur *Medicus ordinarius* in arce aut oppido quodam jussu, & authoritate Magistratus artem suam exercens. Dicitur & *Physicus Ordinarius*. Vide *Physicus*.

POLIOSIS, *Poliotes*, πολίωσις, πολιότης, vide *Canities*.

POLITURA, ξέσις, λείανσις, dicitur artificium rem aliquam nitidam reddendi, expoliendi, & levigandi, item ipsa materia, qua effectus ille præstatur. Lib. S. A. Ch. l. 1. c. 24

POLLEN, γῦρις, *farina tritici tenuissima* dicitur, sicut flos siliginis. Vide *Gyris* adde J. Alex. l. 8. Sal. c. 9 Tribuitur tamen & aliquando alijs farinis tenuioribus: v. gr. *Pollen Thuris* legitur apud Scrib. n 46. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

* POLLEX, ἀντίχειρ, vide *Antichir*.

POLLINCTURA, κηδεία, est *Balsamatio mortuorum*, de qua Andr. Rivinus integrum scripsit libellum. Vide *Conditura*.

POLOS, πῶλος. Vide *Pullus*.

POLPOS, πόλφος, Latinè dicitur *Bulbus*, v. g. ceparum, raphani &c. Alij cibum quendam ex pulte factum esse dicunt. Erotian. Onomast. p. 96. b.

POLUS, πόλος, vocatur tota capitis rotunditas quæ etiam *Testa* dicitur Keuch. ad Samon. p. 92 Quid verò apud Astronomos *Polus* significet, videatur in eorum scriptis.

POLLUTIO, ἐξονείρωσις, vide *Exoneirosis*. *Gonorrhæa*.

POLYÆMIA, πολυαιμία, significat *veram plethoram*, h. e abundantiam, & ubertatem Fernel. tr. Pat. olog. c. 14

POLYARCHION, πολυάρχιον, nomen *Malagmatis* à *Polyarcho* authore, cujus descriptiones habentur apud Galen. l. 8. de C. M. S. L. c. 5. & l. 7. de C. M. S. G. c. 7. Ægin. l. 7. c. 18. Est etiam *Cataplasmatis* nomen apud Aet. l. 9. c. 34 citante Gorræo.

* POLYCHRESTOS, πολύχρηστος, *ad multa utilis* Epitheton commendaritium medicamentorum illorum, quæ multis affectibus curandis conveniunt. Suntq; eorum non modo genere, sed & specie diversa, & contrarijs quandoq; viribus prædita. Gal. l. 1. de C. M. P. G. cap. 1. quamvis interdum nomen hoc hyperbolicè nonnullis attributum esse, videri alicui posset.

* POLYCHRONIOS, πολυχρόνιος, idem, quod χρονικὸς: vide *Chronicus*, adde Diet. n. 706

POLYCLONOS, πολύκλωνος, *ramosus*. Gorr. Epitheton Artemisiæ.

POLYGALACTOS, πολυγάλακτος, *lacte abundans* dicitur, cui opponitur ἀγάλακτος, *lacte deficiens* Erot. Onom. p. 19. d.

POLYGRAOS, πολυγράος, idem, quod πολυφάγος, *multivorus*, vorax. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes. d. l.

POLYEIDES, *sphragis*, πολυειδὴς σφραγὶς, nomen *Trochisci* olim celebris ad ulcera diuturna, & contumacia; cujus descriptio habetur apud Gal. l. 5 de C. M. P. G. c. 11

* POLYMORPHOS, πολύμορφος, *multiformis*. Ita in specie à quibusdam dictum *os cuneiforme*, sive σφηνοειδὲς. Ita & *Os cubiforme* vocatur πολύμορφον, Barthol. libell. 4. Anatom. cap. 6. & 22 p. 718. 753

POLYNOSTOS, πολύνοστος, vide *Nostos*.

POLYOSTEON, πολυόστεον, à quibusdam dictà pars pedis ea, quæ multis ossibus constat, & alio nomine στῆθος appellatur. Gorr.

Polypharmacos, πολυφάρμακος, idem, quod πολύχρηστος, dicitur de medicamentorum facultatibus, ad multa conducentibus. Galen. l. 1. de G. M. P. G. cap. 1. vel potius de *medicamentis compositis*.

Polyphoros, πολυφόρος, epitheton vini generosi, idem significans, quod οἰνώδης: vide *Oenodes*. Lind. Ex. X. §. 111.

Polypodes, πολύποδες, vide *Asinus*. Dicuntur & *Millepedæ*.

Polypodites, πολυποδίτης, epitheton vini ex *Polypodio* facti: cujus descriptio habetur apud Aet. l. 3. c. 60. & 61. citante Gorr.

Polyposia, πολυποσία, significat multam, vel *largam potionem*, non aquæ, sed *vini*, apud Hipp. 7. aph. 7. adde Dict. n. 704.

* Polypus, πολύπους, Hipp. πώλυπος, æquivocum est. Generaliter notat omne animal, quod moltos habet pedes. Unde, & *Aselli* sive *Millepedæ* dicti πολύποδες, de quibus p. 2. Propriè vero ita dicitur animal exangue, molle, marinum, ad *Sepias* pertinens, cujus historiam, cum usu in cibo & Medicina, prolixè vide apud Aldr. l. 1. de mollib. c. 2. Chiocc. in Mus. Calc. s. 1. p. 71. 72. Nimiæ ejus quantitatis meminit & Lind. Ex. V. §. 80. 81. Tropicè verò, & per translationem, ob aliquam figuræ similitudinem, *Polypus* vocatur tumor quidam, p. n. in naso consistens, carneam veluti substantiam solidam habens, cum multis appendicibus; cujus meminit Hippocr. l. de affect. VI. 1. Galen. l. 3. de C. M. S. L. c. 3 Æginet. l. 6. c. 25. Scribon. n. 51. Vide Rhod. in Not. ad h. l. Hildan. ep. 61. Nos quoq; in utraq; nare Illustris cujusdam Personæ vidimus *polypum* nasi, & feliciter opera Chirurgi manuaria, adhibitisq; debitis remedijs, A. 1673. m. Octobri extraximus. *Polypus* verò ita accuratius describi poterit: *Polypus* est excrescentia carnea mollis, laxa, colore varia in naribus genita, interdum versus palatum; interdum extrorsum vergens, pluribus appendicibus adhærens, proveniens à portionibus nutricij succi vitiosi luxuriantibus, & propter solutionem aliquam continui in naribus præcedentem subsistentibus, & in massam carneam concrescentibus. Sunt, qui & in Corde tales *polypos* observari aliquoties statuerunt. Verùm non immeritò Kekring. suspectos reddidit, existimans, esse solùm sanguinis post mortem congelati, & coagulati portiones. Eph. N. C. Ann. I. Obs. 31. *Polypum* in *rene* observavit Jac. Spohnius Lugduni Gallor. uti constat ex Act. Erud. Lips. 1684.

Polysarcia, πολυσαρκία, dicitur *Carnositas*, sive excedens corpulentia. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 14. meth. med. c. 15.

Polyschedia, πολυσχεδία, *multiplex divisio*, & multifida sectio vocatur: usurpaturq; de varietate dogmatum, vel præceptionum, apud Hipp. de Præcept. X. 17.

Polysemos, πολύσημος, multa significans, *insignis*. Erot. On. p. 19. d. Opponitur τῷ ἄσημος, *nullius momenti*.

Polyspaston, πολύσπαστον, dicitur *machinamentum* articulis reponendis accommodum; ita dictum, quod multis orbiculorum circuitionibus facilitatem præstet. Refertur ad Archimedem authorem, Gorr. Meminit & hujus vocabuli Casp. Hofm. Com. in Gal. de V. P. n. 479.

Polyspermos, πολύσπερμος, *semine abundans*, ferè idem, quod πολύτοκος *fœcundus*. Dicitur de animalibus, C. Hofm. d. l. n. 1044.

Poma, πόμα, Latinè *Potus*, *Potio* dicitur ejusq; significatio est nota. Pertinet ad alimenta fluida, quæ sola infusione, & deglutitione absumuntur. Dieter. n. 707. Linden. vocat *Cibum sorbilem*. Ex. IIX. §. 34. Gr. dicitur & ποτὸν, item πόσις. Dantur & *Potiones medicæ*, sive Pharmaceuticæ, suntq; Medicamenta liquida, quæ bibuntur, atque sola ferè mixtione liquidorum constant, de quibus Schroder. l. 2. cap. 74. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Morell. de form. rem. l. 1. s. 1. c. 3. Suntque vel *Purgantes*, vel *Alterantes*. Confortantes commodè quoque Alterantibus annumerari possunt.

Pomambra, quasi *Pomum Ambræ*, dicitur *Odoramentum siccum*, paratum ex suaveolentibus rebus, & in formam *pomi* minoris, vel globuli redactum; cum, vel sine Moscho, Ambra, & Zibetho: cujus descriptionem & formulas vide apud Schroder. l. 2. c. 75. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Morell. l. 2. de form. remed. sect. 2. c. 10. Weker. Antidot. gen. l. 1 c 52. & spec. l. 2. f. 48

Pompholygeron, πομφολυγηρὸν, est nomen Emplastri, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 17. notante Gorr.

* Pompholyx, πομφόλυξ, duplicem habet significationem, propriam, & tralaticiam. Secundum illam denotat *Bullam*: de quo vocabulo vide suprà, in Bul. Secundùm hanc notat medicamentum metallicum, quod in coctura æris sursum fertur, & in cameris, parietibusq; fornacum, bullarum modo tumens, colligitur: cujus historiam, & descriptionem lege apud Dioscor. l. 5. cap. 85. Gorr. Schroder. l. 3. c. 19. n. 5. Fr. Hofm. Cl. ad h. l. Chiocc. Mus. Calceol. sect. 4 p. 461. Dicitur aliàs *Nil album*, item *Tutia* Arab. Differt à *Spodio*. Ruland. vocat *cinerem metallicum*. Chiocc. æris, & cadmiæ *favillam*. Hinc Ung. *Diapompholyges* in Officinis prostat; de quo vide Dispensatoria.

Pomphos, πομφὸς, dicitur *eminentia cutis tumida*, simulq; humore redundans, & rubicunda.

cunda. Hipp. l. 2. de Morb. LXVIII. 10. quamvis Linden. ibidem πολφοὶ posuerit; & l. 2. de morb. mul. XI. 5. Adde Foes. Oec. p. 522. seq. Latine *Papula rubens*. For. l. 6. Obs. 41. Schol.

Pomum, μῆλον, idem, quod *Malum*. vide *Malum*. *Poma Hesperidum*, in arte Spagyrica, quæ dicantur, vide apud Lib. T. III. p. 213. *Pomum Adami* dicitur vulgò protuberantia illa in collo anterius conspicua, quam facit cartilago Thyroides; propter fabulosam opinionem in Adami faucibus pomi partem de vetita arbore substitisse & ad posteros translatum fuisse.

Pondo, *Pondus*, σαθμὸς, σαθμὸς, significat quantitatem rei alicujus gravitate determinatam quemadmodum mensura vasculi recipientis concavitate certa notatam. Dantur verò quamplurima, & penè infinita *pondera*, pro regionum, & consuetudinum diversitate. De quibus videatur inter antiquiores Gal. l. de ponder. & mensur. & Æginet tit. eodem. Inter recentiores Sennert. Inst. Med. l. 5. p. 3. s. 1. c. 3. Dogm. nostr. p. 758 seq. De *ponderibus Spagyricis* Theat. Chym. Vol. I p. 485. Vol. III. p. 489. *Pondo* indeclinabile olim additum fuit, ad denotandam differentiam mensuræ Rhod. in Lex. Scrib. pag. 425. *Pondus* sæpè idem significat, quod *onus*, Græc. βάρος. Vide *Baros*.

Poneros, πονηρὸς, *pravum*, vitiosum, malum significat. De cujus vocabuli expositione vide plura apud Foes. pag. 523. Dietet. n. 710. Lind. Ex. XIII. §. 267. seq.

* Ponos, πόνος, vide *Labor*.

Pons, γέφυρα, quid propriè significet, ex alijs petendum est Lexicis. Varolius transtulit in Anatomiam, & hoc nomine insignivit processus quosdam cerebelli globosos, propè vermiformes, quorum descriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 5. p. 484

Portagium terminus est Paracelsicus, denotans rem mixtam, scil. pontici cum amaro, vel stypticum, & ponticum, sicuti in aceto, acacia, & similibus. Paracels. de Tart. l. 2. tract. 1. c. 5. in not. & in Fragm. ad h. l.

Ponticus, epitheton est saporis certi salini, respondentis aquæ marinæ: & denotat sal cum fæculentia conjunctum, de qua *pontica* qualitate plura vide apud Parac. dict. l. Meminit & Willis l. de febr. c. 6. & applicat sanguinis dispositioni acescenti, & fæculentæ. *Pontica vina* sunt acida, fæculenta, Tartarea.

Pontificium, ἱερατικὸν vide *Hieraticum*.

Popanax, pro *Opopanax*, de quo suprà in OP. Rul. & Johns.

* Poples, ἀγκύλη, ἰγνύς, dicitur articuli illius, quo os magnum femoris articulatur ossi tibiæ, pars interior, qua crus flectitur Galen. l. Introd. c. 10. Vide *Ignys*.

Popliteus dicitur partim de Vasis sanguineis, Vena & Arteria Crurali, quæ dicuntur Popliteæ; partim de Musculo Tibiam adducente, qui vocatur *Popliteus* Barth. libell. 1. An. c. 9. p. 644. libell. 2. c. 6. p. 658. & l. 4. c. 12. p. 581

Populeon, διὰ αἰγείρου, nomen *Unguenti*, in officinis notissimi, & ipsis rusticis frequentissimi usus, unà cum Ung. Dialtheæ. Ita dictum est à gemmis Populi albæ arboris, quæ basin constituunt. Vide Dispensatoria. Laudat etiam Lang. l. 1. Ep. 54. *Unguentum populeon*, cum æqua portione Electuarij purgantis mixtum, & plantis pedum inunctum, purgare corpus, vult Paracels. in Consil. Medicis.

Popularis, ἐνδήμιος, ἐπιδήμιος, vide *Endemius*. *Epidemicus*, à δῆμος, *populus*.

Porcellio, κωβαρὸς, idem, quod *Asellus*, *Millepeda*. Vide *Asinus* Lind. Ex. XI. §. 21

Porcellus, *Porcus*, ὗς, χοῖρος, idem, quod *Sus*, Scropha, animal quadrupes notissimum, cujus historiam, cum usu in cibo, & Medicina, prolixè descriptam lege apud Aldrov. lib. 1. de quadrup. bisulc. c. 36. Bruyer. de re cibar. l. 13. c. 1 & 2. Tribuitur quoque nomen *Porci*, & *Porcelli* piscibus v. g. *Delphino*, & alij, qui more porcorum rostro terram fodere dicitur. Aldrov. l. 2. de pisc. c. 69. *Porcus* etiam G. χοῖρος ponitur pro *pudendo muliebri*. Rolf. de part. Gen. P. II. c. 32

Porcetra dicitur, juxta Pomponium, Sus, quæ semel peperit, attestante Ingrassia, Com. ad Avic. de Tum. p. n. p. 230.

Porde, πορδὴ, vide *Crepitus*.

Porfiligon, id est, *batitura ferri*. Rul. & Johns.

Porfireticum, vel mortarium æneum, aut orichalceum, vel radulam significat. Rul.

* Porocele, πωροκήλη, vocatur *hernia tophacea*, vel callosa, in testiculo, aut membrana erythroide concrescens, insignis, renitens, dura, & inæqualis. Gal. in def. Med. & Intr. c. 18. Ægin. l. 6. c. 63. Gorr. in def.

* Poromphalon, πορόμφαλον, est concretio calli, vel tophi, in umbilico, Gal. in def.

* Poropoeia, πωροποιΐα, vocabulum est Methodicorum proprium, & significat exiguorum meatuum, sive pororum apertionem, Galen. l. 4 meth. med. 4

Poros, πόρος, vide *Meatus*. *Foramen*. notat. Lind. Ex. V. §. 37

Poros, πῶρος, vide *Callus*. *Tophus*.

Porositas, dicitur de corporibus meatus exiguos habentibus. Passim in scriptis Medicorum.

Poroticos, πωρωτικὸς, i. e. *Callum faciens*. Dici-

Dicitur de medicamentis callum generantibus: Vocantur & *συλωτικά*.

PORPHYRA, *πορφύρα*, Latinè *Purpura* dicitur. Propriè significat, inter turbinatas conchas, nobilissimam, ob succum illum, sive florem, qui etiam *Purpuræ* nomine venit, nobilissimum, & ad tingendum præstantissimum; unde color purpureus vocatur De hujus Conchæ historia, & usu, qua Medico, qua alio, vide Aldrov. l 3 de Testac. c. 5. Chiocc. Mus. Cal. sect 1. p. 41. seq *Purpuram filorum* sive *Purpuratum filatum*, inter remedia probatissima, contra Amentiam, refert Paracelf. tract. 2. de morb. ament. c. 5. De *purpura Græcorum scriptoria, Encaustum* dicta, lege Lib. S. A. Ch. l. 6 c. 6. Tinctura illa *purpurea*, sive color, vocatur eidem *Purpurissum*, d. l. c. 3 in fin. *Purpurina Arsenici* est compositio mercurialis rubea, cujus meminit idem l. 7. c. 26. Latè sæpè sumi *Purpureum colorem*, pro omni eleganti rubro; & ita cum *Phœniceo* confundi, testatur C. Hofm. l. 4. V. L. cap. 44. *Purpura* quoque præternaturalem habet significationem, diciturque de maculis febrium pestilentialium, *Petechiæ* dictis, Forest l. 6. Obs. 59. adde Schol. *Porphyra*, *πορφύρα*, quoque est nomen Emplastri, cruenta vulnera glutinantis, apud Aet. l. 15. c. 12. citante Gorræo.

PORPHYRIO, *πορφυρίων*, vocatur avis quædam, circa fluvios degens, cœrulea, longis cruribus, & rostro purpureo prædita, cujus descriptionem cum usu in cibo, & alijs, vide apud Ald. l. 20. Ornithol. c. 28

* PORRACEUS, *πρασοειδής*, *Prasinus*, dicitur de omni eo, quod colorem porri viridem refert, v. g. bilis *porracea*. Gal. l. 2 de temper. c. 6. & alibi, c. 5 in 6. Epid. t. 14. Excrementa alvi *porracea*, c. 2. In Progn. t. 23. Vomitus *porracei* d. l. t. 39. Vide Foes. p. 526

PORRIFICI Ital. nomen, idem significans, quod *Ficus* sive tumores, in quos Cristæ neglectæ degenerant Alex. Massarias l. 3. P. M. c. 24

* PORRIGO, idem, quod *Furfuratio*. Vide *Furfur*.

PORRUS *Porrum*, Fallopio de Tum. p. n. c. 24. dicitur species *Verrucæ*, quæ habet quasdam radices ad extrà, ad similitudinem porrorum, & ita minutim fixa, Forest. l. 4. Chir. Obs. 10. in Schol. Meminit & aliquoties Paracelf. in script. Chirurg. præsertim verò de ulcerib. &c. cap. 61 vulgò *Oculus galline* Germ. dicitur. Adde Walth. Sylv. Med. p. 1513

PORTA, *πύλη*, vel etiam pluraliter *Portæ*, *πύλαι*, dicitur de hepatis parte sima, ubi duæ parvæ sunt protuberantiæ, quas *Portas* dixerunt, credentes, per eas omnem chylum, pro sanguificatione, in hepar deferri; verùm hodieq; ferè exolevit hæc de Chyli ad hepar transitu hypothesis. Vena quoq; ibidem exorta, & per viscera abdominis dispersa *Vena Portæ* propterea vocatur. Vide Linden. l. 2. Med. Physiol. c. 5. §. 88. seq. Barthol. l. 1. cap. 14. *Porta* quoque sumitur pro vulva Rolf. de parr. gen. P. II. c. 33 De Chymicis *portis* h. e. operationibus proprijs, in negotio Lapidis Philosophici, lege Libav. T. II. Op p. 131

PORTATILE, *in sacco acetum* quid sit, vide suprà in *Acetum*.

* PORTONARIUM, vocatur nonnullis primum intestinorum, quod aliàs *duodenum* dicitur l. de Anat. vivor. inter spurios Gal. Verùm nomen hoc potius competit Orificio ventriculi dextro; siquidem respondet Græco *πυλωρός*, i. e. *Janitor*. In qua significatione etiam sumitur in Avicennæ scriptis Latinè redditis l. 3. fen. 16. tr. 1. c. 1

* PORUS *πόρος* i. e. *Meatus*. Vide *Meatus*.

POSCA, item *Pusca*, *ὀξύκρατον*: Vide *Oxycraton*.

POSITIO, *θέσις*. Vide *Situs*: *Thesis*. Dicitur & *Positura*.

POSIS, *πόσις*, *Potio*. Vide *Poma*.

* POSTAPPARENS, *ἐπιφαινόμενος*. Vide *Epiphænomenos*.

* POSTBRACHIALE, *μετακάρπιον*: Vide *Metacarpion*.

POSTCOENIUM, *ἐπίδειπνον* h. e. *secundaria cœna*. Diet. n. 310

POSTHE, *πόσθη*, Latin. *Preputium* vocatur, glandis in pene tegumentum: cujus extremitas Judæis, & Turcis circumciditur. Barthol. lib. 1 Anat. c. 24

* POSTHIA, *ποσθία*, idem, quod *κριθή*, *Hordeolum*: Vide *Crithe*.

POSTIS, *φλιά*. Vide *Phlia*.

POSTPOSITIO, *τὸ ὑστερίζειν* dicitur reditus paroxymi, in febribus intermittentibus, tardior: & opponitur *Anticipationi*: estq; species *ἐπιδόσεως* & signum, cæteris paribus, declinationis, vel remissionis morbi. Gal. l. 1. de Cris. c. 4. Forest. l. 3 obs. 26. Schol. Ita & Menstrua *postposita* Gr. *ὑστερίζοντα* vocat P. M. de Calderia, eò, quod repetant per tardiora intervalla, quàm statui naturali hujus individui conveniat, & opponit *Anticipatis*, sive Antevertentibus Tom. IV. Op. p. 208. seq. vide *Anticipans*.

POTABILIS, *πότιμος*, *ποτός*, *πόσιμος*, dicitur de omni eo, quod per os hauriri debet. Ruland. & Johns. in Lex. vel, quod poculis porrigitur, liquidum, Libav. S. A. Ch. lib. 2. c. 1. seq. ubi Magisteria *potabilium* describuntur. *Potabilia* ad generationem Tartari facere, aliquoties scripsit Paracelf. in scriptis suis, præsertim in

Paramiro, & Paragrano. Loca quærantur in Indice. De *Auri potabilis* varijs descriptionibus vide Schroder. lib. 3. c. 8. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Sunt, qui etiam planè negant. Nos litem non facimus nostram. Mars *potabilis* triplici processu juxta Carol. de Maets proponitur à Morley in Collect. Chym Leid. c. 256

POTENTIA, *Potestas*, δύναμις: Vide *Dynamis*.

POTERIUM, ποτήριον, nomen *Malagmatis* gemini absorbentis humores hydropicorum, apud Gal. l. 9. de. C. M. S. L. c. 3. mox. in princ.

POTIMOS, πότιμος, vide *Potabilis*.

POTIO πόσις, πόμα; *Potus*: Vide *Poma*.

POTOS, ποτός, adjectivè, idem, quod πότιμος, *Potabilis*, de quo p. a. Substantivè verò apud Hippocr. *compotationem*, & convivium l. 1. Epid. s. 4 t. 19. & l. 5. XXX. 20.

PRACTICA, πρακτική, dicitur vel *Artis Medicæ exercitium*, vel Authorum scripta, quæ continent, descriptionem & modi & materiæ faciendi Medicinam, qua pro conservanda, qua pro recuperanda sanitate. Opponitur *Theoreticæ* Medicinæ, quæ tradit præcepta Artis, & fundamenta, priùs addiscenda, antequam ad artis exercitium quis sese accingere cupit. *Practicus* quoque dicitur Medicus, qua curans, qua conservans sanitatem. *Theoreticus* verò propriè est Professor, qui docet præcepta. Præsupponit igitur *Practica* studium Theoreticum: nec bonus dici poterit *Practicus*, nisi priùs fuerit bonus Theoricus. Dogm. Med. Gen. in prælimin. dogm. 8. p. 9 10. Dicitur sæpè & *Praxis Medica*. Utrumq; vocabulum applicarunt & Spagyrici labori lapidis Philosophici; uti videre est in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 2. & alibi.

PRÆCAUTRIX, προφυλακτική, vide *Præservatio*.

* PRÆCEDENS, προηγουμένη; idem, quod *Antecedens*. Vide *Causa Proegumene*.

PRÆCEPTUM, παραγγελία: Vide *Parangelia*.

PRÆCIPITANTIA dicuntur Medicamenta sanguinis fervorem, & motum Inordinatum sedantia. acidum corrigendo, & absorbendo; Pertinent inter Diaphoretica, de quibus suprà suo loco dictum fuit. Os sepiæ *Præcipitans magnum* à nonnullis vocatum fuit. Lang. verò Pulverem compositum hoc Epitheto exornavit.

PRÆCIPITATIO, dicitur operatio Chymica, ad σύγκρισιν, vel coagulationem pertinens, per quam soluta corpora in præceps aguntur, & demittuntur. Sumitur vel generaliter, pro quavis solutorum ex menstruis suis repercussione: eaq; est cum *spontanea*, quando impregnatum menstruum, nullo addito alio motore, demittit calcem, v. g. spiritus Vitrioli Philosophicus, vel Phlegma Vitrioli vulgare solvens coralia, margaritas, oculos cancrorum; tùm *violenta*, cùm affundendo alium liquorem, solutum petit fundum. Vel specialiter pro *præcipitatione Mercurij*, qua per aquas fixatorias, & gradatorias liquabilitas Mercurij sistitur, & ex menstruo suo præcipitatur; unde & κατ' ἐξοχὴν *Præcipitatus*, vel *Præcipitatum* dicitur; quamvis pulvis ille ruber Mercurialis, qui vulgò *Præcipitati* nomine venit, nihil minus sit, quàm *Præcipitatum*; cùm fiat evaporatione potius menstrui solventis ad siccitatem. Plura vide apud Libav. l. 4. S. A. Chym. ferè per totum. Alchym. Pharm. c. 36. Rol. Chym. l. 2. c. 4. Fr. Hofm. in Cl. ad Schrod. p. 93. 94. Rul. & Johnf. in Lex. Aliquando etiam Pathologicè *Præcipitatio* accipitur pro *Procidentia*. Ita *Præcipitatio Matricis* legitur apud Valesc. de Tarant. l. 6. cap. 11. Philon: Pharmac. pag. m. 668

PRÆCISIO, περιτμήσις, rectiùs *circumcisio*, est operatio Chirurgica, quæ adhibetur in alis, inguinibus, natibus, & ano Galen. Introduct. c. 18.

* PRÆCOGNITIO, πρόγνωσις, idem, quod *Prænotio*, dicitur pars Semiologiæ, qua constat Medico de futuro eventu, in utroque statu sanitatis, & morbi; quamvis communiter saltem de prænotione futuri eventus ægrorum acceperint Doctores. Fit verò per certa signa *prognostica*, προγνωστικά dicta, quæ in homine futuras res denunciant, qua secundum, qua præter naturam; nec sunt alia realiter à *diagnosticis*, sed saltem modo considerandi distinguuntur. Plura vide apud Institutionistas, imprimis verò in nostris Dogmat: Med. Gen. Part. III. c. 1 c. 5. & 6. Paracelf. etiam barbarè vocat *Prognosticationem*. Differt à *Prædictione*, πρόῤῥησις dicta, quando verbis, vel scriptura indicatur id, quod scimus de futuro eventu; quæ non semper est adeò necessaria, uti *prænotio*. Lind. Ex. XV. §. 149

* PRÆCORDIA, φρένες. Vide *Phrenes*: Gal. l. 6 de Hipp. & Pl. decr. c. 9. A Celso tamen latiùs accipi videtur, pro *Hypochondrijs*, aut pro eo quod utriq; hypochondrio interjacet, Barthol. l. 1. Anat. in procem. & Lind: Ex. IX. §. 35.

PRÆCOCIA, πραικόκκια, in specie dicuntur fructus quidam, sive species *malorum Armeniacorum*; ita dicta à maturitate, qua Persica & Armeniaca alia antecellunt, ut & bonitate; de quibus Galen. l. 2. de Al. fac. c. 20. Jul. Alex. l. 10. Salut. cap. 6

PRÆCURSORES Paracelso dicuntur accidentia, & signa futuri, vel imminentis morbi l. 2. de Tartar. tract. c. 2. c. 1. in Annot.

PRÆCUSTODIA, προφύλαξις, idem, quod *Præservatio*.

PRÆ-

PRÆDEBILITATI, προαπαυδήσαντες, προεξαδυνατήσαντες. Vide *Proapaudesantes*.

PRÆDESTINATIO, terminus Paracelso frequentissimus: & significat idem, quod *Fatum*; de quo suprà, in FA, videlicet imperscrutabilem necessitatem, & terminum fatalem alicujus rei, Deo soli cognitum. Paramir. Tract. 3. c. 6. seq. & alibi passim.

PRÆDICTIO, πρόῤῥησις, προαγόρευσις, dicitur *prænotio* Medici, verbis, vel scriptura patefacta. Vide *Prænotio*. Est quandoque necessaria ad conciliandam fiduciam ægri. Lind. Ex. XV. §. 4. seq. Dieter. n. 719

PRÆDIVINATIO, προθεσπία, idem, quod *Divinatio*, *Prædictio*. Gal. l. de const. medic. c. 18

PRÆFATIO, προοίμιον, est operis, vel scripti alicujus præparatorium, quandoq; necessarium. Gal. c. 1. prog. t. 1. Lind. Ex. XV. §. 10

PRÆFOCATIO, πνίξ, idem, quod, *Suffocatio*: & dicitur de uterina suffocatione. Vide *Hystericos*.

PRÆGNANS, κυμὰς, ἔγκυμον, idem quod *Gravida*, fœtum in utero gerens, vide *Cymas*. *Encymon*, *Cyesis*. *Gravida*.

PRÆGNATIO, idem, quod *Imprægnatio*: de quo suprà, in JM. Legitur in Theatr. Chym. Volum. III. p. 163

PRÆHUMECTO, προϋγραίνω. Hipp. 4. aph. 13 Jung. Diet. n. 734

* PRÆINCIPIENS, προκαταρκτικὴ, vide *Causa*. *Procatarcticos*.

PRÆLUDIUM, terminus Paracelsicus, denotans vaticinationem influxus, vel virtutis Astralis in homines: & meminit Paramir. l. 2. de orig. morb. c. 7. & l. de caduco matricis, §. 4

PRÆLUM, item *Prelum*, πιεστὴρ, πιεστήριον instrumentum, quo succi exprimuntur, in officinis quoque Pharmaceuticis usitatum. De *prelo* pro musto, vide Lind. Ex. § 187

PRÆMACERATIO, i. e. *maceratio præmissa*. Legitur apud Rhod. in Lex. Scrib. & n. 193

PRÆMEDITATIO, προεξευκρίνησις, denotat diligens judicium, & singularem prudentiam Medico necessariam; non solùm in recta applicatione remediorum, præsertim generosorum, & evacuantium, quæ uti magnificè prodesse, ita & apprimè nocere possunt; sed etiam in cognitione, & prædictione, circa morbos, instituenda. De qua virtute legatur Dieter. n. 721. Lind. Ex. XII. §. 59 Verbum προεξευκρινέω legitur apud Hippocr. 1 aph. 24

PRENES, πρηνής. Vide *Pronus*.

PRÆNOTIO, πρόγνωσις. Vide *Præcognitio*.

PRÆPARANS dicitur partim de Vasis, Venis, & Arterijs ad testes, & epididymides excurrentibus, Spermaticis dictis, de quibus videantur Anatomici, v.g. Barthol. l. 1. Anat. c 21. p. 202 seq. partim de medicamentis. Vide *Parasceve*.

PRÆPARATIO, *Præparatum*, *Præparans*, παρασκευὴ, ἀποπαρασκευὴ. Vide *Parasceve*.

PRÆPOSTERE, πάρεργον, vide *Parergon*.

* PRÆPUTIUM, πόσθη. Vide *Posthe*.

PRÆSAGIUM, τὸ προλέγειν, πρόῤῥησις, idem quod *Prædictio*. Sumitur & pro ipso signo prognostico. Hinc Rul. Dorn. & Johns. descripserunt *Præsagium*, quod sit præcedens aliquod notabile signum rei futuræ historiam, ex quo prophetia sumitur quandoq;

PRÆSCIENTIA, πρόγνωσις, idem, quod *Præcognitio*, *Prænotio*.

PRÆSENSIO, πρόνοια, πρόγνωσις, idem quod *Prænotio*. Latinis Hippoc. interpretibus. Gal. in com. 1. ad prognost. t. 1. & alibi.

PRÆSENS, παρὼν, παρεὼν, quid communiter significet, etiam pueri norunt. In Medicina οἱ παρέοντες, *præsentes*, qui ægris adsunt, ijsq; administrant, ex Hippocr. 1. aph. 1. Junge Dieter. n. 655. Deinde τὰ παρόντα dicuntur status hominis *præsens*, sive secundum, sive præter naturam; cujus cognitio Medico necessaria, antequam de futuro eventu velit prænoscere. Gal. l. 4. de præs. ex puls. c. 11. & alibi *Præsens auxilium*, vel remedium dicitur, quod efficax est, & mox juvat. Et, *præsenti Numine Curare*, proverbialiter dicitur, derepentè, & ferè præter spem, medelam afferre. Keuchen. ad Samon. p. 85

PRÆSENSIO, πρόγνωσις, idem, quod *Prænotio*. Usurpatur ab Augen. Tom. III. Epistol. & Consl. Medic. l. 3. ep. 9. p. m. 97

* PRÆSEPIOLUM, φατνίον, vide *Phatnion*, *Bothrion*.

PRÆSERVATIO, προφυλακὴ, dicitur de ea Medici functione, qua prohibetur aliquid, ne fiat; & opponitur *Curationi*, τῇ θεραπείᾳ. Galen. 2. aph. 22. Hinc προφυλακτικὴ, pars Medicinæ *præservatoria* vocatur, quæ à morbo *præservat* l. 11. meth. med. c. 2. Est igitur pars τῆς ὑγιεινῆς: Tuetur enim sanitatem, & providet, humores lentos incidendo, crassos attenuando, multos evacuando, calidos refrigerando, frigidos calefaciendo, mordaces contemperando, (scil. in latitudine sanitatis,) ne morbum gignant. Gorr. Stante hoc principio, omninò hallucinati sunt, & adhuc hallucinantur communiter Doctores, qua veteres, qua recentiores, quando *indicationem præservatoriam* etiam in Methodum medendi intruserunt, eamq; caussæ remotiori opposuerunt, Gal. Art. medic. cap. 99 Videantur nostra Dogmata P. IV. cap. 3. dogm. 4. p. 484. seq. Ita erravit quoque Lind. Ex. XIII. §. 342. quando *præservationem* indicationem morbi fientis

seu, quod in idem recidit causæ jam agere incipientis, esse dixit. Rectius verò Helmont. scribit: *Præservatio* est futuri præcautio, tr. de Lithias. c. 7. n. 21 *Præservativa remedia* dicuntur, quæ vitam à suis inimicis, & corruptionibus defendunt. Dorn. Rul. & Johns. scil. prohibendo, ne infestent. *Præservativum summum Philosophicum* dicitur Lapis Philosophicus:& has habere qualitates debet, non ut ratione odoris, aut similis cujusdam qualitatis, sed ratione caloris naturalis confortet,& præservet; quod si non fit, res inanis est. Theatr. Ch. Vol. VI. p. 690

Præsidium, βοήθημα, idem, quod *Auxilium, Remedium, Indicatum*. Occurrit passim apud Authores Latinos veteres, & recentiores.

Præstigiæ, *Præstigiatura*, γόητεια, μαγγανεία, est Diabolica medendi ratio; quæ omninò abesse debet: qualis est vetularum, sagarum, quam & Gal. l. 6. de S. Fac. in princ. rejecit. Jung. Dieter. n. 683. Non utatur talibus rationalis Medicus, aut Dogmaticus, Galeni exemplum secutus, infamiam, atq; artis dehonestamentum veritus, ideò, quod ratione nixum Medicum omninò dedeceant talia; qui, quæ methodo, & rectâ ratione curare potuerit, non aliude (præsertim à Diabolo) ad ea auxilium quærat. Jul. Alex. Not. ad Gal. l. 9. de Fac. cap. de Butyro. Pseudo-Chymici quoq; sunt *præstigiatores*, & impostores: qualem Guibertum fuisse, scribit Libav. T. III. Oper. p. 233.

* Præter, παρά, vide *Para*.

Præteritus, παρεγχυκὸς, quid significet, ex Grammatica constat. Præteritorum cognitio dicitur Gal. notitia causarum, quæ morbos inducunt: l. 4. de præs. ex puls. c. 11. Enimverò nimis strictè accipit; cùm & *præterita*, in statu secundum naturam, Medico sint observanda, in Methodo ὑγιεινῇ. *Signa præterita* docet pars semiologiæ ἀναμνηστική, sive *rememorativa*, ad Diagnosin pertinens.

* Prætextus, πρόφασις, dicitur *causa evidens*, *procatarctica*, & quidem Hipp. vera, quæ occasionem præbet, & dispositionem in corpore inducit, sive inclinationem. Hipp. 2. aph. 41. & 3. aph. 12 aliquando tamen & causam fictam, vel simulatam notat. Gal. c. 2. de fract. t. 62. & 3. t. 46. junge Foes. p. 539. Diet. n. 736

Prævideo, idem significat, quod Prænosco, *Prædico*. In qua significatione sumsit Cels. Martinengus tr. de *prævidendis* morborum eventibus.

Pragma, πρᾶγμα, vocabulum, pro varia rerum, de quibus usurpatur, natura varijs gaudet significationibus. Ita omnem *ægri statum*, & quæ in rem ejus peraguntur, denotat Prognost. f. 1. t. 1. Omnes res, & negotia: lib. 1. de morb. mul. XXXII. 13. Significat etiam rem, vel negotium, de quo impræsentiarum quæritur, & circa quod versamur, institutum 2. de R. V. I. A. t. 40. l. de Steril. XI. 4. Plura vide apud Foes. Oec. p. 525 seq.

Pramnos, πράμνι☉-, epitheton *vini nigri*, & *austeri* apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXIX. 1. & LXXVI. 8. adde Foes. pag. 526. Linden. Ex. X. §. 100. 106

Prandium, ἄριστον, vide *Ariston*. Plura vide apud Jul. Alex. & alios, qui de re cibaria scripserunt.

Prasia, πρασιά, significat *areolam in hortis*, totum quadrangularem, vel alterius figuræ, oleribus serendis dicatam. C. Hofmann. C. de V. P. n. 677

Prasinus, πράσιν☉-, idem, quod *Porraceus*. Vide in PO.

Prassius, πράσσι☉-, nomen lapidis, vel gemmæ viridantis, vilioris turbæ, *Smaragdi Pomus*, vel palatium dictæ; quia hic in illa, veluti inclusus, reperitur. Vide Chiocc. Mus. s. 3 p. 217

Prasoides, πρασοειδὴς, vide *Porraceus*.

Prasis, Rul. dicitur *Creta viridis*. Idem fortassis, quod *Prassius*.

Prasinum viride, *flos æris*.

Pravus, φαῦλ☉-, idem quod *Vitiosus*: Vide *Thavlos*, *Poneros*.

Praxis, πρᾶξις, propriè actionem, & quidem Medicam, hoc loco significat. Sumitur verò communiter pro *Practica*, de quo vocab. paulò superius.

Prays, πραΰς, Jon. πρηΰς, *mitis*, remissior. Dicitur de morbis minoribus, v. g. febres πρηεῖς leguntur apud Hipp. l. 1. Epid. s. 1. t. 41 & l. 6. s. 1. t. 29. Suntq; eæ, quæ non stipatæ sunt vehementioribus symptomatibus. Adde Foes. p. 527. Ferè idem significat, quod εὐήθης *Benignus*, vel *boni moris*. Comparativus πρηΰτερ☉-, sive πραΰτερ☉-, legitur 4. aph. 47. Dieter. n. 717

Preces, *Precatio*, προσευχή, εὔχησις, & hoc vocabulum meritò ad Medicinam referimus; siquidem, & *precibus*, & venerationi assiduæ locus esse debet apud Medicum, pro obtinenda Divina præsentia, & providentia, in rebus Medicis, ad gloriam ejus nominis, ad honorem artis ab ipso creatæ, & ad salutem, deniq; ejus opera utentis, ægri, verbis elegantissimis Linden. Ex. III. §. 6

Prehensio, κατάληψις, Sylvio dicitur pro *Catalepsis*, Dolæus Encyclopæd. l. 1. c. 7. §. 1. p. 95 Vide *Catalepsis*.

Premnon, πρέμνον, propriè *stirpem*, *stipitem*, & truncum significat. Polluci tamen *extre-*

tremitatem albi in oculo vocari πτερύγιον, vult Gorr. in def.

Prenes, πρηνὲς, dicitur Hipp. quod *ad terram reclinat*. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Gorr. Locus est apud Hipp. 1. de fract. t. 3. Vide Foes. p. 527

Presbytes, πρεσβύτης, *senex*, vel idem, quod γέρων, *senex*, vel saltem gradu differens, ita ut πρεσβῦται dicantur in primo senio constituti; γέροντες verò in extremo. Legitur apud Hippocr. 2. aph. 39. & 3. aphor. 31. jungatur Foes. Oec. p. 527. & Diet. n. 316

Presbyteros, πρεσβύτερος, comparativus est vocab. præcedentis, significans *seniorem*. Verùm non semper de senibus sumitur, sed sæpè etiam respectivè applicatur alijs *ætate grandioribus*, quàm priùs fuerant. Ita fœtus *grandior* dicitur πρεσβύτερος, 4 aph. 1. pueri *grandiores*, 3. aph. 26. adulti d. l. aph. 27. Vide Diet. n. 315

Presis, *Presma*, πρῆσις, πρῆσμα, Gal. exponit in Exeg. dict. Hipp. per ἐμφύσησιν, *inflationem*; & approbat Foes. p. 3. & 527. Enimverò non video, quomodo cum verbi origine quadret. Descendit enim à πρήθω, quod significat *incendo, inflammo*: ut ita potius *inflammationem* significare deberet; quæ etiam notatio tribuitur in Lexicis, nisi fortassis respexerit Gal. ad effectum; quod inflammatio, vel incensio in cute etiam bullas, & vesicas excitet.

Presmuchum, *PresmuKis*, id est, *Cerussa*. Rul. & Johns.

Pressorium, idem quod *Trælum*, *Torcular*, piestron. Dorn. Rul. & Johns.

Pressura, θλῖψις, idem, quod *Compressio*; Ita θλῖψις τομάχου, *pressura* Stomachi, sive *compressio*, legitur apud Gal. de puls. ad tyrones, à copia molesta assumtorum alimentorum. *Pressura gentium* dicitur Paracelso, morbum quoque comprehendere Gallicum, l. 3. Chirurg. magnæ c. 4. fin. *Pressus* etiam sæpè ponitur pro impressus. Vid. Rhod. in Lex. Scribon. p. 427

Prester, πρηςὴρ, æquivocum est. Vel enim significat partem colli exteriorem, quæ, per iram incensa, tumensq; inflatur, ut author est Pollux, notante Gorræo. Vel est nomen serpentis venenosi; Cujus descriptio habetur apud Aldrov. l. de Serp. & Dracon. c. 8. Vocatur aliàs *Dipsas*, quod venenum ejus igneum intolerabilem sitim excitet.

Pretiosus, τίμιος, ἔντιμος, à *Pretium*, τιμή, dicitur de materia Medica, quæ, vel ob raritatem, vel ob efficaciam singularem, carior habetur. Ita *Lapides pretiosi* vocantur Gemmæ, ad differentiam *minus pretiosorum*. Utrorumq; Catalogum vide apud Schrod. l. 3. c. 4. seq.

Priapiscos, πριαπίσκος, vocatur *lignum* parvum *in medio scamno Hippocratico* insertum, octo ferè digitorum, magna ex parte rotundum. Vocatur & πήλισκος, & σκαλμός. Gorr. in definit. Πριάπισκος quoque dicitur *linamentum*, in penis formam redactum, Pessario respondens, vel *Turunda major*, apud Ægin. l. 3. c. 24. circa fin.

* Priapismus, πριαπισμὸς, Lat. *Tentigo*, est auctio pudendi virilis, stabilis, in longitudinem ac orbem tumefacti, citra rei Venereæ appetentiam, Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 9. à flatuoso spiritu l. 14. Meth. Med. c. 7. nullo præsente stimulo ad libidinem, aut desiderio coitus; ut quibusdam accidere consuevit, ducta denominatione à *Priapo*. Nam hunc, ut cui suapte natura hujusmodi coles esset, ita finxerunt, atq; pictura descripserunt homines l. 6. de Loc. Aff. cap. 6. Addit Aetius, dolores inde moveri, quales esse in tetano solent; quòd inflatum, distentumq; pudendum, convulsionis modo, afficiatur. Scribit etiam, qui sic laborant, citò perire inflatos, & frigidum sudantes, nisi illicò auxilium eis adferatur. Fit hic morbus à flatu vaporoso, cavernosum penis nervum distendente. &c. Hæc Gorr. & Castellus. Quibus libet addere paulò accuratiorem descriptionem: *Priapismus* est convulsio particularis, vel rigiditas convulsiva penis, absq; stimulo ad libidinem, vel coitum, proveniens à spiritibus spurijs, & flatuosis, spongiosis nervosi corporis meatus occupantibus, & distendentibus. Vocatur & σατυρίασις, *Satyriasis*, vel σατυριασμός, à *Satyris*, quibus etiam rigida genitalia tribuuntur: quamvis alij hoc nomen inexplebili coeundi cupiditati, penem excitanti, competere doceant. Habet & hoc vocabulum alias significationes. Vide intrà *Satyriasis*. De *priasmo* Monachorum, in coitu cum monialí defunctorum, vide Dieter. Jatr. p. 1116

Priapolithus, πριαπόλιθος, nomen lapidis à Petro Borello impositi, quales reperiuntur juxta urbem Castrensem, subalbi, rotundi, oblongi, figuram penis, & quandoq; vilvæ habentes, aliquando etiam, sed rarius testiculis instructi sunt & glande, in medio verò eorum percurrit vena crystalli purissimi, adeò ut totus lapis veluti cepa cuticulis varijs constructus videatur. Alij sunt recti, alij incurvi, alij etiam cancrosi, & erosi tanquam veneno Venereo observantur. Existimat dictus Author, vim habere forsan ob signaturam adversus morbos genitalium, & Venereos. Hist. & Obs. Medico-Phys. cent. III. obs. 85

Priapus, πρίαπος, non modò nomen est Deastri gentilium, magno mutone præditi; sed & ipse *Penis* hoc nomine indigitatur Rolf. de part. gen. P. 1. c. 43. Eph. N. C. An. III. O. 10

Priapi

Lriapi cervini, in pulverem redacti, meminit Pib. S. A. Ch. l. 4. c. 28

PRIMATES dicuntur corpora fallacia, nobis ab astris ob oculos posita; de quibus Paracelsus, in expos. prima super Matthæum c. 14. fusius differit. Dicitur alias *Prumalia*. Dorn. in dict. Paracelf. Rul.

PRIMITIÆ vocantur Aqua Puerperij, quę ordinàriè ante fœtus exclusionem profunditur. Blas. Med. Un. p. 365. 469

PRIMOGENITUS, *Primogenitus*, πρωτόγονος, ἀρχήγονος, dicitur vel de eo, quod origine primum est; ita calidum nativum dicitur ἀρχήγονον, Gal. adv. Lycum. cap. 7. Ita filius natu primus dicitur *Primogenitus*. Vel idem est, quod *Similaris*, ὁμοιομερὴς, l. quod an. mor. seq. temp. corp. c. 3. Vide *Homœomeres*.

PRIMITIVUM, est idem, quod *Procatarcticum*, diciturq; de illa caussa remota προκαταρκτικὴ.

PRIMUS, πρῶτος, quid significet, & pueris notum esse debet: quamvis diversas quoque admittat significationes; uti patet ex Galen l. 2. de H. & Pl. decr c 8. Aliquando *primum* idem, quod simplex l. 3. meth. med. c. 10. Vel *Similare*: de diff. morb. c. 3. *Prima materia* Helmontio est Aqua tr. Latex humor negl. n. 45. De *prima materia* Lapidis Philosophici vide Carmen vernaculum, additum scripto Fr. Basilij Valentini de Lapide Philosophorum; ubi vocat *Duplicem Mercurium*. *Primum* movens in naturalibus est spiritus mundi vegetativus, Th. Chym. Vol. 11. p. 104 *Primæ viæ* quid sint, vide *Via*.

PRIMORES, *Dentes* i. e. anteriores, vocantur *Incisorij*. Barthol. libell. 4. c. 13. p. 731

* PRINCEPS, ἀρχός, dicitur *Intestinum rectum*, vide *Archos*. Galen. de vulv. dissect. c. 1. *Principes* quoque dies vocantur perfectè Critici. Blancard. in Lex.

* PRINCIPIUM, ἀρχὴ, idem, quod *Initium*, Vide supra IN. In Medicina magna disceptatio occurrit circa *principium* morbi, de quo non inter se conveniunt; verùm rectè distinctionem tradidit Dieterich. docens, *Principium morbi* esse duplex: Aliud *indivisibile*, & momentaneum, sineque ulla latitudine: estque punctum temporis, in quo cepit ægrotare homo. Alterum *cum latitudine*, quodque aliquot horarum, quandoq; & dierum spacio pro morbi conditione, brevioris vel longioris, determinatur. Jatr. n. 109. 110. *Primum* rarissimè notari potest à Medicis: & optandum esset, ut de secundo saltem possent esse certiores. Nobis placuit, hanc dare descriptionem; *Principium morbi* est, quando morbus animadvertitur, per aliqua symptomata. Dogm. Med. Gen. P. II. c. 6. d. 10. p. 160

De *principijs corporum naturalium* hodieque inter Physicos, & Chymicos magnus quoque adhuc est dissensus. In genere describuntur; è quibus primis res in quolibet mistorum genere est facta, quæ, quia insunt, & jam certam naturam sibi substratam habent, in qua vigeant, & cum qua educi possunt. Alia sunt simpliciter prima: alia in quovis genere prima, & illis analoga. Rul. & Johnson. in Lex. Verùm Schrod. paulò distinctius *principia* tractavit, distinguens inter *Principia constituentia*, quæ ipsam rem constituunt: quorum duo esse dicit: *Spiritum*, & *corpus*: illud formale; hoc materiale: quibus addidit tertium, *Ignem*: & inter *Principia cognitionis*, quæ etiam duo habentur apud Hermeticos. *Lumen Naturæ*, & *Gratię* l. 1. cap. 5. Adde Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Chymicorum alij tria numerant, *Salem*, *Sulphur*, & *Mercurium*: alij plura, *Spiritum*, & *Terram* addentes. Videantur Theat. Chymici Volumina, & quæratur hoc vocab. in Indice; ut & Libavij Opera. Nobis enim nec licet, nec libet esse prolixioribus. *Principia* quoque corporum, olim instrumentalia vocata, fuisse *Cerebrum*, *Cor*, *Hepar* scripsit J. Alex. not. ad Gal. l. 6. meth. med. c. 2 vide *Initium*.

PRION, πρίων, vide *Serra*.

PRISIS, πρίσις, propriè *serrationem*, sive sectionem serra factam significat, à πρίω, *serra seco* Impropriè verò stridor dentium dicitur Hippoc. πρίσις & πρίειν, 1. Prognost. t. 21. Gal. in comm. ad h. l. Aliàs πρίσις quoq; vocatur *terebratio*, vel perforatio, terebra, aut trepano facta, de vuln. cap. IX. §. 6. ut & terebra vocatur πρίων, d. l. XXIIX. 9. quæ alias τρύπανον eidem quoq; appellatur, d. l. XXV. 4. Vide Foes. p. 527

PRIONODES, πριονοειδὴς, *serratus*. Lind. Ex. XI. §. 67. item πριονοειδὴς, *serrę formam habens*, qualis dicitur ossium commissura quædam apud Fallop. in Obs. Anatom. Tom. I. Oper. p. 361

PRISCUS, παλαιός, idem, quod *Vetus*, antiquus: vide *Palæos*,

PRISMA, πρίσμα, vide *Scobs*.

PRIVATUS, ἴδιος, dicitur Physiologicè de *partibus*, quarum functio immediatè, & primò cedit in commodum partium publicarum. Dogm. M. Gen. P. I. c. 2. d. 9. p. 29. Patholog de Morbis, qui dicuntur σποράδες, σποραδικοὶ. Vide *Sporades*.

PROACMAZO, προακμάζω, significat existo in ætate ante vigorem, & denotat *adolescentiam* vel *juventutem*, legiturq; apud Hipp. Coac. t. 635 Vide Foes. Oec. p. 527

PROÆRESIS, προαίρεσις, est terminus propriè Philosophicus; cujus significatio ex Ethicis petenda. Ab Hippocr. tribuitur Lachrymis *voluntarijs*, sive quæ scientibus nobis, & volentibus

cibus profluunt, 4. aph. 52. quibus opponuntur lachrymæ *involuntariæ*, ἀπροαιρέτως, vel μὴ καὶ προαίρεσιν fluentes, non ex dolore, aut ob mœstitiam, sed ratione morbi acuti. Vide Dieter. n. 718

PROAGOGEIA, *Proagogos*, προαγωγεία, προαγωγός, illud significat omnem illegitimam, amoribusq; licitis non conciliatam productionem maris ad fœminam, vel fœminæ ad marem: uno verbo, *Lenocinium*: hoc ipsum productorem, vel *Lenonem*. Lind. Ex. IX. §. 22

PROAGOREUSIS, προαγόρευσις, vel προαγόρευσις *Prædictionem* significat, 2. aph. 19. & προαγορεύων *prædicens*: 1. Prognost. t. 4. Junge Diet. n. 719 idem, quod πρόρρησις.

PROAPAUDESANTES, προαπαυδήσαντες, iidem sunt, qui προεξαδυνατήσαντες, h. e. prædebilitati, quorum vires a priori morbo sunt nimis fractæ. Illud legitur 1. Protrh. f. 1. t. 8. & προεξαδυνατήσαντες, Coac. t. 100. Jung. Erot. Onom. pag. 86. & 87. 2. b.

PROAUXES, προαυξής, provectior, *adultior*, & qui paulò ampliùs increvit. De pueris legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 4. adde Gal. in com. ad h. l. Foes. d. l. Et προαύξησις dicitur *corporis aucta moles*, l. 2. Epid. f. l. 67. Lat. dicitur præproperum incrementum corporis.

PROBATIO, βάσανος, βασανισμός, vide *Basanismos*.

PROBATON, πρόβατον, idem, quod οἶς, id est, *Ovis*, vide *Ois*.

PROBLEMA, πρόβλημα, æquivocum est: Propriè significat objectaculum, vel *obicem*, quo aliquid retinetur; aut quod obtenditur. In qua significatione legitur apud Hippoc. l. de nat. mul. LXII. 4. & l. 1. de morb. mul. XXXVI 3. Jung. Foes. p. 528. Impropriè notat *quæstionem dubiam*, sive quæ in utramq; partem ventilari potest. Horum tria genera Aristotelem statuisse, quorum alia solutionem; alia supplicium; alia sensum postularunt, testatur Gal. l. 8. de U. P. c. 3. in princ. *Problematicum Ens* vocatur *Ratio*, ab Helmont. tr Venatio Scientiar. n. 27

PROBOLE, προβολή, dicitur *prominentia* quædam, vel eminentia alicujus partis, Hippoc. 1. de art. t. 27. & l. de vuln. cap. l. 2. adde Foes. d. l.

* PROBOSCIS, προβοσκίς, προνομαία, dicitur pars oblonga, flexilis, in Elephante eo loco, ubi est nasus, & utitur ea loco manus. Gal. l. 17. de U. P. c. 1. Junge C. Hofm. in not. ad h. l. n. 1136. vide *Elephas*.

PROBULEVOMENOS, προβουλευόμενος, non solùm dicitur *prænoscens*; sed etiam, qui præmeditatè deliberat prius, aut perpendit. Hippocr. 1 Progn. t. 4

* PROCATARCTICOS, προκαταρκτικός, terminus receptissimus in Medicina, etiam Latina, & dicitur de Caussis. Verùm interdum confundi cum προηγουμένη, patet ex Foesio, & alijs. Latinè dici posset *Præincipiens*. Propriè dicitur de *Caussis externis*, & remotis, quà sanitatis, qua morborum, & comprehendit non solùm res non-naturales, verùm etiam omnia alia, vel contingentia, vel etiam violenta, & fortuita, quæ ansam dare possunt ad sanitatis, vel morbi generationem. Dicuntur & προκαταρκτικὰ αἴτια, alijs προφάσις, *occasiones* vocantur. Vide Dogm. nostra P. I. c. 6. p. 71. seq. & P. II. c. 8. p. 213. seq.

PROCELLA, *Procellosus*, λαῖλαψ: Vide *Ixlaps*.

PROCEPHALOS, προκέφαλος, idem, quod μακροκέφαλος, Lat. *Capito*, Linden. Ex XI. §. 38 vide *Capito*, *Macrocephalos*.

PROCERITAS, μακρότης, *Procerus*, μακρός, propriè dicitur de statura hominis, quoad longitudinem, & quidem majorem.

* PROCESSUS est æquivocum apud Latinos: In Anatomicis notat *prominentiam ossis continuam*, & ita partem illius ossis, in quo protuberat, Gr. dicitur ἀπόφυσις. Vide *Apophysis*. In Chymicis verò significat *laborem* aliquem, vel *operationem Chimicam* integram, & è multis operationibus constantem. Ita *processus* ad Lapidem Philosophicum Paracelsi, Th. Ch. Vol. I.

PROCHEILON, πρόχειλον, vide *Prolabia*.

PROCHEIMASIS, προχείμασις, Plinio dicitur *præcedens tempestatum significatio*, l. 18. H. N. c. 25 in princ.

PROCHEIRON, πρόχειρον, d. q. ad *manum promptum*. Epitheton spiritus, vel spirationis, idem significans, quod μετέωρον, h. e. spirationem *expeditam*, *elatam*, sublimem: & legitur apud Hipp. 1 Prorrh. f. 1. t. 24. & Coac. t. 252. Vocatur & spiritus πρὸς χεῖρα, id est, *ad manum* l. 7. Epid. XII. 15 Junge Foes. p. 519. Gorr.

PROCHORESIS, προχώρησις, *progressum* ad aliquid significat, v. g. πρὸς ἄφοδον ad alvi secessum. Hipp. 2. de fract. t. 64 à verbo προχωρέω, *progredior*, item commodus sum, *accommodatus*: quod legitur d. l. t. 63. Foes. p. 540

PROCHYMA, πρόχυμα, vocatur *mustum*, quod sponte, antequam uvæ calcentur, exstillat. Dicitur & πρότροπος οἶνος, & πρόδρομος, *Protropum*, aut *Prodromum*, scil. vinum: Linden. Ex. X. §. 176. 177

* PROCIDENTIA, πρόπτωσις, nomen est generale Pathologicum, denotans morbum in situ vitiato, quando pars quædam prolabitur extra suum locum genuinum. Ita *Procidentia oculi* πρόπτωσις vocatur, quando à causa quadam violenta; ictu, strangulatione, &c. bulbus

ocu-

oculi sede sua dimovetur. Gal. in def. *Procidentia ani*, quando intestinum rectum extra sedem prominet, cum insigni dolore, proveniens à sphincteris resolutione, vel relaxatione, per causas vel internas, vel externas inducta. Vide Forest. l. 23 Obs. 1. & 2. Aquapend. in Oper. Chirurg. *Procidentia uteri* est ejusdem extra locum suum descensus, & prominentia, etiam à ligamentorum soluta unitate, aut paralysi oborta, Jonston. Syntagm. lib. 5. Nosocom. tit. 11. c. 2. art. 7. p. m. 1040. Barthol. l. 1. An. c. 28

Proclesis, προκλησις, dicitur Lat. *provocatio*, aut invitatio, sensuum ad externa revocatio. Legitur apud Hipp. l. de Humid. U s. IV. 7. quamvis Lind. προεκλύσιος legerit. Verùm non est quoad significationem magna inter utrumque vocabulum diversitas. Πρόσκλησις propriè *advocationem* significat; & legitur etiam l. de dec. orn. VII. 10 adde Foes. p. 530

Procoelos, πρόκοιλος, idem, quod προγάστωρ, *ventrosus*, cui venter tumidius prominet, & extat altius Linden. Ex. XI. § 139. Vocantur à Galen. προγάστορες etiam μεγαλόκοιλοι, l. 1. de Al. fac. c. 1

* Procondylos, προκόνδυλος, dicitur *primus singulorum digitorum articulus*: quemadmodum medius κόνδυλος, & ultimus μετακόνδυλος appellatur. Castell. Gorr. Lind Med. Physiol. l. 2 c. 14. §. 91

Proconia, προκώνια, vocabulum ancipitis significationis. Apud Hipp. jungitur cum τὰ ἄλφιτα, & notat *farinas recentes*, tenues, sive polentas: quas tamen Gal. specialiter de hordeacea exponit, in Exeg. præter necessitatem; cùm & de tritico usurpaverit recenti Hippocr. l. de nat. mul. LIV. 3. Varinus per προκώνια intelligit *triticum melle innuctum*. Alijs est *hordeum confractum*, & contusum cum aromatibus, vide Foel. d. l. & 531

Procreatio, idem, quod *Generatio prolis*, γένεσις, παιδοποιΐα, uti passim ex Authoribus constat. Ita, & *procreatio metallorum* ex sulphure, & mercurio legitur, Th. Chym. Vol IV. p. 815

Proctos, πρωκτός, idem, quod ἀρχός, Latin. *Anus*, *podex*, pars ea, per quam ventris excrementa exonerantur. Gorr. vide *Anus*.

Prodesse, ὠφελέειν, vide *Opheleo*.

Prodigium, τέρας, idem, quod *Portentum*, rem miraculosam, vel admiratione dignam significat. Parac. *morbum Gallicum* inter alia nomina quoque appellavit *Prodigium sceleris*, ob gravissima, & sæpe prodigiosa symptomata, lib. 3. Chir. magn. c. 1. Utinam hoc probè attenderent lasciviæ dediti porci, hircique humanam tantum naturam non exuentes.

Prodromus, πρόδρομος, in genere Lat. dicitur *Præcurrens*. Specialiter tribuitur vino, vel musto. Vide *Prochyma*. *Prodromi*, πρόδρομοι, quoque vocantur venti, qui ab initio Canicularium, sive Syrij exortus, spirantes ex septentrionali plaga æstum solis attemperant; quemadmodum *Etesiæ* ad finem illorum dierum, Gal. c. 3 de hum. t. 13. & c. 3. in 3. Epid. t. 6. *Prodromus* etiam Pathologicè dicitur affectus quidam p. n. alium morbum superventurum indicans: Ita v. g. Vertigo aliquando *prodromus* dicitur Apoplexiæ.

* Productio apud Latinos ambiguæ est significationis. Vel enim ferè idem est, quod *Procreatio*, *Generatio*, alicujus rei, sive ille actus, quo res aliqua fit, Gr. φύσις, ἔκφυσις. Dividitur hæc *productio* in nativam, & artificialem. Ad nativam pertinent *Creatio*, *Generatio*, *Nutritio*, cum alijs hic concurrentibus actibus. *Productio artificialis* pertinet ad Pharmaceuticam. Vide Schroder. lib. 1. cap. 4. seq. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Ad hanc primam significationem etiam referri debet *Morbi productio*, id est *generatio*. *Productum morbosum materiale* requirit remedium. Helmont. tr. Aditus præclus. n. 2. *Productio* porrò idem est, quod *Prolongatio*, Gr. μήκωσις. Ita *Producta hæmorrhoides*, i. e. prominentes, Scrib. n. 230. Rhod. in Lex. Scrib. *Productio*, & *Productor* idem, quod *Lenocinium*, & *Leno*. Vide *Proagogeia*. *Productio Gaballistica* est fictitia, improba, magica, ac diabolica. Lib. Com. IV. p. 164

Proecnitroo, προεκνιτρόω, significat *prius nitro locum perfrico*. Legitur apud Dioscor. l. 5 cap. 1. & in remedijs Græcis Molchionis libro de morb. mul. additis c. ult.

Proecregnymæ, προεκρήγνυμαι, *præerumpo*, ante tempus erumpo. Usurpatur vel de anni tempore, v. g. hyeme, tempus consuetum antevertente, apud Hipp. l. 1. Epid. s. II. t. 1. vel de morbis Criticis, aut Crisin mentientibus morbi mutationibus repentinis, l. de Humor. VII. 16. Vide Foes. p. 529

Proegumene, προηγουμένη, epitheton caussæ, qua sanitatis, qua morborum, internæ, sed latentis. Latinè dicitur *Antecedens*. Differt à proxima in particularibus, loco, & modo considerandi; in universali corporis constitutione, saltem σχέσει, sive modo considerandi: & ut actus primus à secundo, juxta Philosophos. Legantur nostra Dogm. P. I. c. 5. p. 57. seq. Charlton. Ex. IV. Patholog. §. 8

Proexadynatesantes, προεξαδυνατήσαντες, idem, quod προαπαυδήσαντες, *prædebilitati*, vide *Proapaudesantes*.

Proexeucrineo, προεξευκρινέω, *præmeditor*,

ditor, prius probè aliquid perpendo, vide *Præmeditatio*.

PROFESSOR, ἐξηγητής, διδάσκαλος, in Medicina, vocatur, qui Theoremata Artis docet, & alios instruit, ut aliquando Medicinam ritè facere queant. Vide *Practica*. Paracelsus olim, nimis petulanter, in illos invectiva usus immeritò, Tr. de Peste, aliquoties. Tropicè etiam *Professor publicus* à Tachenio vocatur *Ignis* ob communem in Chymia usum explicandi virtutem remediorum latitantem.

PROFICIO propriè est passivæ significationis, & notat *Juvari*. Rectè Linden. *Proficere* est ægrorum. *Prodesse* Medicorum. *Proficit* ille, quando in via salutis, sive sanitatis progreditur, ut sentiat se indies plus plusq; ejus boni consequi, ad quod votis omnibus contendit, Ex. XIII. §. 38. seq. & 543. seq. Græcè dicitur ὠφελέομαι. Sumitur tamen frequenter etiam Activè, pro *Confero*, *Prosum*, Juvo, ὠφελέω. Scribon. n. 125. & alibi. Vide Lex. Scribon. Rhodij Abactiva significatione Latinum *Proficuus*, χρήσιμος, ξύμφορος, προσφορος, id est, *utilis*, usum præstans. Dietet. n. 590.

PROFLUVIUM accipitur latè, & strictè, cum & sine additione materiæ effluentis. Generaliter respondet Gr. ῥύσις, ῥοῦς, vel ῥόος, ἔκροια. Vide *Fluor*. *Ecroe*. Strictè dicitur de *fluxu alvi*, Græc. διάῤῥοια: Vide *Diarrhœa*. Sanguinis: Vide *Hæmorrhagia*. Seminis: Vide *Gonorrhœa*. Muliebris: Vide *Fluor*. *Gonorrhœa*.

PROFUNDUS dicitur *Carpi Musculus*, qui aliàs *Perforans* vocatur, quia adhuc sub perforato delitescit, de quibus vocabulis vide suprà suo loco.

PROGASTOR, προγάστωρ, vide *Procalos*.

PROGERMINUS *Abscessus* vocatur à M. A. Severino ille, qui à lenta, corrupta, aut si mavis semiputri pituita collecta gignitur, quasi dicas ex terra humoris luxurie germinans tuber. Plura de his proposuit in l. de noviss. obs. abscess. c. 1

PROGLOSSIS, προγλωσσίς, dicitur Anatomicis *pars linguæ anterior acuta*. Gorr. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 13. §. 73

* PROGNOSIS, *Prognosticus*, πρόγνωσις, vide *Præcognitio*.

PROGRESSIO, προχώρησις, vide *Prochoresis*.

PROHIBENS, idem, quod *Contraindicans*, sive quod dissentit ab altero indicante, & ei repugnat, Mich. Gavassetius de Indic. curat. cap. 11 pag. 71

PROJECTIO terminus est Chymicus, vel Spagyricus diciturq; hoc nomine facta, per Medicinam, super remutanda projectam, cum repentino ingressu, ex mutatione exaltatio. Convenit cum fermentatione, quod rem intus in substantia mutet. Differt autem, quod non fiat cum digestione lenta; qua paulatim mistilia alterantur, & crasin accipiunt; sed violenta, & repentina penetratione facta quasi in momento ingressionis transfiguret. Vocatur verò illa medicina mutans, non fermentum, sed *Tinctura*, item *Elixir*. Ruland. & Johns. Add. Libav. Alchym. Pharm. c. 33. Imprimis verò extollitur *Projectionis* usus in labore lapidis Philosophici: de quo vide in Theatr. Chymici Voluminibus aliquot, & loca quære in Indice.

PROISTAMÆ, προϊστάμαι, *præsum*, vide *Prostasis*.

PROLABIA, πρόχειλα, προχείλιδια, dicuntur partes labiorum extremæ eminentes. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 13. §. 45. Barthol. l. 3. Anat. c. 11.

PROLACCION, προλάκκιον, dicitur propriè de Vasis illis in vindemijs, in quibus fit vinum πρότροπον, sive mustum spontaneum citrà calcationem profluens. Applicavit verò Aristoteles tribus ventris majoris in brutis ruminantibus appendicibus, videlicet Reticulo, Omaso, & Abomaso, lib. 3. de Part. An. c. 14. notante C. Hofm. l. 2. Inst. Med. c. 3. §. 2

* PROLAPSIO, ἔκπτωσις, ὀλίσθημα, vide *Ecptosis*. *Olisthema*.

PROLECTATIO, dicitur extractio per extenuationem partium subtilium, ita, ut rarefacta, inclinatione suæ naturæ, à crassioribus in diversum ferantur, ibique consistant. Itaque etiam ejusmodi res, è quibus aliquid *prolectamus*, attenuatoriæ vocantur, seu rarefactiles, & antequam consistat *prolectatum*, vel igneum, vel aereum, vel aqueum sufficitur; ut ita, mediante horum elementorum forma, fiat *prolectatio*, & absistat à terreis fixis, vi levitatis suæ, vel fluxus. Rul. & Johns. in Lex.

* PROLEPTICOS, προληπτικὸς, vide *Anticipans*.

PROLUVIES, περίπλυσις, vide *Periplysis*. Aliàs *Proluvium* ponitur pro *profluvio*. Keuch. ad Samonic. p. 225.

PROMALACTERION, προμαλακτήριον, prima vocatur domus, vel pars balnei, in qua corpora præmolliri solebant; teste Gal. l. 9. de S. Fac. §. Chalcanthos. Jung. Jul. Alexandr. not. ad Gal. l. 10 meth. med. c. 10. Lang. l. 1. ep. 50

* PROMANUS, ἀντίχειρ, idem, quod *Pollex*. Vide *Antitheir*.

PROMECES, προμήκης, Latinè *Oblongus*, non Prælongus, notante C. Hofm. in not. ad Gal. l. L. de U. P. n. 89. 934. 1177. 1181. In specie dicitur de Instrumentis Chirurgicis, sive scalpellis, extremitatem acutam, & ita *oblongam* habentibus, ad oppositionem τῶν φαλακρῶν. Hipp. de artic. t. 43. Gorr.

Prometheomæ, προμηθέομαι, idem, quod προβουλεύω significat apud Hipp. *Provideo*, prius *prospicio*, & propendo. Usurpatum aliquoties ab Hippoc. 2. de fract. t. 71. 1. de art. t. 62. 63. s. 3. t. 49, s. 4. t. 36. l. 1. de morb. mul. XCIV. 8. & adjectivum προμηθές, *provisum*, 1. de R. V. I. A. t. 24 Jung. Foes. p. 531

Prometopis, *Prometopidion*, προμετωπίς, προμετωπίδιον, dicitur cutis, quæ fronti prætenditur in qua *rugæ* σολίδες notantur. Gorr.

Promtitudo, εὐπορία, vide *Euporia*.

Promyllæno, προμυλλαίνω, significat *productis labris os contraho*: apud Hipp. l. de vet. med. XXXIX. 25. quamvis προσμυλλήνας ibid: legatur: rectiùs tamen Foes. è M. S. correxit Oec. p. 531

Promysso, προμύσσω, significat *pecuniam extorqueo*, præemungo. Hipp. l. Præcept. IV. 16 Linden. reddidit per *Praeconturbo*. Verùm μύσσω significat *emungere*, mucum è naribus elicere.

Pronatores vocantur Musculi manus oppositi *Supinatoribus*, Barth. l. 4. An. c. 8. p. 574. Suntq; radij Rotundus, & Quadratus.

* Pronervatio, ἀπονεύρωσις, idem, quod *Tendo*: vide *Aponeurosis*.

Pronoea, πρόνοια, idem, quod πρόγνωσις, *prænotio*, *præcognitio*, Hipp. & Gal. in princ. Prog. Significat & providentiam, vide infra.

Pronomæa, προνομαία, idem, quod *Proboscis*, de quod p. superius.

Pronuba, προμνήστρια, dicitur fœmina, cujus ars consistit in instituenda felici conjunctione maris, & fœminæ, Gal. l. 5. aph. 59.

Pronus, πρηνής, dicitur de figura corporis, vel situ; quando in ventrem collocatur homo. Cui opponitur *supinus* situs, ὕπτιος, quando in dorsum reponitur, Gal. c. 4. de art. t. 59. vide etiam *Hyptiasmos*.

Proorismos, προορισμός; *Prædestinatio*, *Præfinitio*. Hipp. in præcept. III. 6.

Proosis πρόωσις, *Propulsio*, & *Proostice*, προωστικὴ δύναμις, *propulsatrix* facultas dicitur, in genere eadem, quæ *Expultrix* ἀποκριτική; in specie verò dicitur de virtute uteri, qua fœtum expellit. Gal. l. 3. de fac. nat. c. 3. Gorr.

Propagatio, διαδοχή, propriè dicitur de conservatione humani generis per multiplicationem individuorum. Gal. 5. aph. 39. Dicitur verò etiam de metallorum multiplicatione apud Libav. Tom. III. Oper. p. 208

Propetes, προπετής, *prociduus*, proclivis, *propensus*. Accipitur vel de corpore, & partibus illius labascentibus, & ad casum pronis: v. g. Hipp. s. 1. Prognost. t. 15. Coac. t. 497. l. 1. de morb. mul. XCIII. 14. 1. de art. t. 4. 1. 3. t. 8. 24. &c. vel per translationem, de vitæ, linguæ, & morum *præcipitantia*, *protervia*, & temeritate l. de Medicol. 20. l. 4. Epid. XXV. 2. junge Foes. p. 532

Prophanes, προφανής, dicitur *conspicuus*, manifestus, apertus. Usurpatur de uteri osculis *biantibus*, apud Hipp. l. 1. de morb: mul: XXXII. 12

* Prophasis, πρόφασις. *Occasio*, Latinè dicitur. Accipitur pro *caussa* evidente remota sive *procatarctica*. Vide *Occasio*. Lind. verò pro caussa antecedente, & corporis ad morbum inclinatione accepisse videtur, Ex. IV. §. 27

* Prophylace, προφυλακή, προφύλαξις, προφυλακτική, *Præservatoria*, vide *Præservatio*.

Propnigeion, προπνιγεῖον, dicitur *præfurnium* hypocausto annexum, in quo, igne succenso, hypocaustum incalescebat. Lang. l. 1. ep. 51.

† Propolis gluten; quo aluci oras abturant apes ex Plin. Adr. jun: in Nomenclatur, fex ceræ nova ex Chalmeteo pag. 54. l. 2. c. 10.

Propolis, πρόπολις, dicitur crassior apum materia, flava, odorata, styracem referens, ceræ finitima, gluten in alveorum foribus repertum. Quidam *ceram sacram* vocarunt, teste Scrib. n. 82 De hujus virtutibus videatur Gal. l. 8. de S. F. §. Propolis. Diosc. l. 2. c. 176. Schroder. l. 5. cl. 4 n. 94

† Propoma Vinum factitium l. 7. cap. 11. H. Steph.

Propoma, πρόπομα, dicitur *potio ex vino*, & *melle* concinnata; ita dicta, quod ante cibum biberetur. Æginet. l. 7. c. 15. Mercurial. l. 1 V. L. c. 7. Poterit tamen commodè ad alios potus, & vina medicata, quæ ante cibum sumuntur extendi; notante Rhod. in not. ad Scribon. n. 135. Gr. quoq; dicitur προποτισμός, uti patet ex Merc. d. l.

Propeponecos, προπεπονηκώς, dicitur *ante morbum dolens* pars corporis, à προπονέω, ante doleo; Hipp. 4. aph. 23. adde Diet. n. 723

Proportio, ἀναλογία, ἀναλογισμός, dicitur respectiva quædam convenientia, vel in quantitate, vel in qualitate. Ita *proportio* personæ testatur de natura, & indole hominis, Parac. Phil. sagac. l. 1 De *proportione* materiæ, & formæ lapidis Philosophici vide Th. Chym: Vol. I. pag. 520. *Proportio* & numeri, aliorumq; metallorum; est pars Caballæ. Vol. II. p. 97. De *proportione* circa lapidem Philosophicum, vide etiam apud Libav. Tom. II Oper. p. 203. seq.

Propotismos, προποτισμός, q. d. *Præpotio* propriè significat medicamentum præparans, ante purgationem haustum, J. Alex. in not. ad Galen. l. 6. de S. F. c. 1. Dieter. n. 358. Latè etiam coincidit cum vocab. πρόπομα: vide p. 2.

* Proprietas, ἰδιότης, *Proprius*, ἴδιος, vel dicitur de Facultatibus, viribus & *Temperamento*: Græcè dicitur ἰδιοσυγκρασία: vide *Idiosyncrasia*. Vel de Morbis: vide *Idiopatheia*.

* Pro-

* Proptosis, πρόπτωσις, vide *Procidentia*, adde Rhod. ad Scrib. n. 27

Propyuntes, προπυΐοντες, dicuntur *pus præmaturè colligentes* apud Hipp. l. 7. Epid. LVIII. 14 ita exponente Foes. in Oec. p. 532. verùm apud Lind. versio legitur, *Præpotens*.

Prora quid dicatur in navi, ex alijs Lexicis notum est. Per metaphoram denotat in capite Occipitis locum, unde & Os illius Os *proræ*, & sutura Lambdoidea, Sutura *proræ* nuncupatur, Vesal. l. 1. de H. C. F. in fin. Barthol. Anatom. libell. 4. cap. 5. pag. 702. & 710. Blas. Med. Univ. pag. 104

Prorrhesis, πρόῤῥησις, Lat. *Prædictio*. Πρόῤῥημα idem. Vide *Præcognitio*. Hujusmodi sententias conscripsit in duobus libris *Prædictionum*, προῤῥητικῶν.

Prosagoge, προσαγωγὴ, non est ejusdem significationis. Propriè significat *adductionem*, vel admotionem. Unde ἐκ προσαγωγῆς Hippoc. notat *paulatim*, sensim accedendo, facto progressu, additione quadam, aliquid fieri, v. g. 1. de R. V. I. A. t. 20. sect. 2. t. 28. 1. de fract. t. 48. & alibi sæpius: quæ loca vide apud Foes. pag 533. Strictiùs verò sumsit Hipp. voc. προσαγωγὴ etiam l. 1. de diæt. XXXII. 18. de *exhibitione ciborum* & l. de Insomn. V. 12. Verbum προσάγω etiam eandem habet significationem diversam. *Exhibeo*, admoveo: & neutraliter *accedo* 3. aphor. 25. Junge Dieterich. n. 724

Prosaptomæ, προσάπτομαι, vide *Somatomacheo*.

Prosarma, πρόσαρμα, dicitur *alimentum*, cibarium, *quod offertur*, idem, quod προσφορά, πρόθεσις. Hipp. 1. aph. 15. l. de Humor. III. 82 Jung. Foes. p. 534. Diet. n. 725

Proarsis, πρόαρσις, *oblationem* ipsam cibariorum significat, idem quod προσφορά. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. (. A. t. 16. 58

* Prosartesis, προσάρτησις, h. e. *Appensio*, vocatur longiorum membranarum ad vicina loca applicatio, Gal. in defin. Unde & προσηρτημένα sunt *appendices*, & retinacula apud Hipp. 3. de fract. t. 29

Prosarthrosis, προσάρθρωσις, *adarticulatio*, idem quod διάρθρωσις. Vide *Diarthrosis*. *Adarticulatio*.

Proscephalæon, προσκεφάλαιον, dicitur *cervical*, pulvinus, qui capiti, aut membro fracto supponitur, Hippoc. 2. de fract. t. 63. l. 7. Epid X. 9 l. 1. de morb. mul. XCIV. 7. sed p. p. ibid. 10. ὑποκεφάλαιον quoque dicitur, l. de Steril. XXVI. 10 adde Foes. p. 536

Pros cheira, πρὸς χεῖρα, *ad manum*. Vel idem est, quod πρόχειρον, vide suprà *Procheiron*: vel ad *contactum* significat, usitata phrasi Hipp. l. 3. Epid. ægr 15. p. st. pest. l. 6. s. 8. t. 41. Foes. p. 537

Proscelesis, πρόσκλησις, *Advocatio*; vide *Proclesis*.

Prosclysma, πρόσκλυσμα, vide *Aspersio*. Gorræus.

Proscollema, προσκόλλημα, *Agglutinamentum*. Vide *Agglutinatio*.

Proscomma, *Proscope*, πρόσκομμα, προσκοπή; Vide *Offensa*.

Proscopton, προσκόπτων, id est, *offendens*. Vide *Offensa*.

Proscriptio, idem quod *Retardatio*, Rul. in Lex.

Proscyesis, προσκύησις, propriè *appropinquationem* significat. Hipp. verò sumsit de *autoritate Medica* l. Præcept. IX. 14. Foes. p. 536

Prosdechomæ, προσδέχομαι, Lat. *admitto*, item *Expecto* Hipp. 4. de art. t. 37. Mochlic. XX 9 & 3. aph. 4. 5. 6. Vide Foes. pag. 534. Dieter. n. 727

Prosechès, προσεχὴς, idem quod συνεχὴς, *continens*, epitheton causæ proximæ, quæ semper cum morbo præsens est. Vide *Continens*. Gorr. à verbo προσέχω, quod significat *adhæreo, permaneo* Hipp. l. 2. Prorrh. XVI. 22. & pluribus alijs locis apud Foes. d. l. citatis.

Prosecon, προσῆκον, idem, quod καθῆκον, *Officium*, item *conveniens, idoneum* significat, Hipp. 6 aph. 47. adde Dieter. n. 728

Prosectio, *Prosector*, ἀνατομὴ, ἀνατομικὸς; Vide *Anatome*. Barth. princ. Anat. p. 1

Prosenes, προσηνὴς, significat, *mite*, benignum, placidum, Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 18. & in compar. προσηνέστερον, 1. de fract. t. 32

Prosestalmenos, προσεσταλμένος. Vide *Prostellomæ*.

Prosgejos, πρόσγειος, idem quod *Littoralis*, accola littoris. Epitheton piscium Lind. Ex. V. §. 58

Prosischo, προσίσχω, *admoveo*, applico, Hipp. 3. de artic. t 70. Vel est idem, quod προσέχω, *permaneo*, duro l. de int. aff. LX. 15. Vide Foes. p. 536

Proso, πρόσω, idem, quod ἔμπροσθεν, *ante, anterius*. Usitatissimum Hipp. l. 4. Epid. IV 6. Sæpè etiam pro *ultra* ponitur, d. l. XXII. 16. & alibi vide Foes. p. 537

Prosodos, πρόσοδος, Hipp. strictè significat *congressum*, vel concubitum viri cum muliere l. 6 Epid. s. 3. t. 26. Gal. in comm. ad h. l.

Prosoema, πρόσοιμα, idem, quod πρόσαρμα, id quod offertur ad assumendum, Gorr.

Prosopon, πρόσωπον, vide *Facies*.

Prosopsema, προσόψημα, vocatur, quicquid ad panem adhibetur comedendum. Aliàs, &

& προσφάγιον. Linden. Exerc. XVI. §. 159. idem quod ὄψον.

Prospectio, πρόνοια προβλεψις. Vide *Prometheme*.

Prospegma, πρόσπηγμα, *concretio* dicitur, v. g. mucosæ materiæ in ano; procidentiam promovens. Hipp. 2. Prorrhet. XXXII. 8.

Prospeptocos, προσπεπτωκὼς, epitheton fasciarum adhærescentium, & ita membro veluti occursantium, coactarum, & adstrictarum, Hipp. l. de fract. t. 40.

Prosphagion, προσφάγιον, idem, quod πρόσψημα. Vide *Prosopsema*. In specie pulticulam notare, aut potius jusculum, colligere licet ex Moschion. de morb. mul. c. 55.

* Prospheromena, προσφερόμενα, dicuntur eæ res non naturales, *quæ assumuntur* intrà corpus: Alimenta videlicet, & Aer. Gal. l. 10. meth. med. cap. 7. sæpè strictius de alimentis tantùm usurpatur, & verbum προσφέρειν, & τὰ προσφερόμενα. Haud rarò tamen, & generaliter omnia præsidia, & auxilia, etiam externa, quæ circà ægrum parantur, nomine veniunt τῶν προσφερομένων, cujusmodi sunt ligamenta, medicamenta, & lintea circa vulnus. cataplasmata, Hipp. de medico III. 9. seqq. Junge Foes. d. l. Lind. Ex XIII. §. 291.

Prosphora, προσφορὰ, *oblationem*, & id, quod offertur, significat. Hoc etiam προσφόρημα, πρόσοισμα dicitur, & coincidit cum τοῖς προσφερομένοις Dieter. n. 733 Aliàs πρόσφορος idem, quod σύμφορος, i. e. *utilis*, congruus Linden. d. l. §. 295.

* Prosphysis, πρόσφυσις vocatur *Annexio*, Connexio. Hipp. 3. de artic. t. 3.

Prospoeeo, προσποιέω, *simulo*: vide *simulatio*.

Prostasis, πρόστασις, significat, *præstantiam*, *dominium*, vel abundantiam, v. g. humorum excrementiciorum. Hipp. l. 6. Epid. l. 5. t. 16. & ita descendit à προΐστημι, vel προΐσταμαι, quod significat *præesse*, dominari, antecellere, l. 5. Epid. XVIII. 5. quamvis ibi in malam partem accipiatur, de spirandi difficultate. Προστατεῖν verò etiam *dominari* significat, & dicitur de Medico, dum morbo præest, l. Præcept. X. 8. Πρόστασις verò, quatenus descendit à προτείνω, extendo ad aliquid, dicitur de carnis *protensione*, facta ad os l. de Loc. in hom. XXIII. 5. Jung. Foes. p. 530. 536.

Prostatæ, προστάται, vocantur binæ glandulæ; sitæ ad radicem penis, suprà sphincterem ejus, ad utrunq; latus: quamvis Columb. *Paraстatas* dixerit, Falop. *Glandosum assistens*; quarum glandularum historiam vide apud Barthol. L. 1 Anat. c 23. Warthon. Adenog. c. 30. & junge Exerc. XII. Anat Pæonis & Pythagoræ.

Prostelomæ, προστέλλομαι, l. e. gracilesco, unde προσεσταλμένα *graciles* & ficciores dicuntur, Hipp. de sal. diæt. l. 6. & 16.

Prosthemenos, προσθέμενος. Vide *Prosthemi*.

* Prosthesis, πρόσθεσις, *Appositio*. Vide *Additio*.

Prostheta, πρόσθετα, in genere, dicuntur omnia *medicamenta Topica* sive externa, quæ apponuntur corpori, & partibus ejus. In specie verò apud Hipp. vocantur illa medicamenta, quæ utero, vel insinuantur, vel applicantur: *Subdititia*, vel *subdita*; quales sunt pessi, glandes, Gal. c. 3. in lib. 1. Epid. t. 22. quorum ingentem Catalogum reperies apud eundem, l. de nat. muliebr. & de morb. mul. Dicuntur & προσθέματα, ibid. Vide Foes. p. 535.

Prosthetis, προσθετὶς, dicitur pars carnosa, quæ in manuum, & pedum cavitatibus, & inter digitos, nascitur. In manu στῆθος χειρὸς, in pede στῆθος ποδὸς vocatur. Gorr. Castell.

Prosthion, πρόσθιον, *pudendum virile*, sive penem, vel mentulam significat; quamvis Foes. existimet, legendum esse πόσθιον. l. 5. Ep. VIII. 19.

Prostithemi, προστίθημι, significat *appono*, offero, exhibeo, sci. alimenta, 1. aph. 11. cui opponitur τὸ ὑποστέλλεσθαι, *subtrahere*. Dieter. n. 731. Hinc πρόσθεσις, *appositio*, additio. In specie deinde significat προστιθέναι, *subdere subponere* in vel ad uterum, quod frequens apud Hipp. in libr. de nat. mul. & morb. mul. alibiq; πρόσθετα, *supposita*. Vide Foes. d. l. Unde καταβλητική, *subdititia*. p. 2.

Prostratoria, καταβλητική, dicitur species artis *Gymnasticæ*, quæ aliàs *Luctatoria* dicitur, Gal. ad Trasybul. c. 45.

Protaricheuo, προταριχεύω, *præmacero*, vel prius exicco, Lat. dicitur, ταριχεύειν enim *exiccare* significat. Dicitur, de iis, qui corpus inedia exiccant præproperè, quod Diætrarios fecisse, Gal. testatur. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 18. adde Foes. p. 538.

Protasis, πρότασις, *protensionem* significat. Dicitur de spiratione protensa, 4. de R. V. I. A. t. 21. Gal. in comm. ad h. l.

Proteus, πρωτεὺς, nomen est Collyrii in principio suffusionum efficacis ad omnem visus hebetudinem, callos, & cicatrices. Æginet. lib. 7. c. 16. Gorr.

Protheus dicitur *Mercurius*, qui se in omnes formas vertit, & denuo proprium recuperat, Johns. Lex Chym. l. 2. *Protheus* quoque dicitur *prima materia*, Theatr. Chym. Vol. V. p. 344. & *ignis* vel spiritus ignis; quod non habeat formam, sed in se omnia transmutet, quæ attin-

attingit, ficut *Protheus*, Ægyptiorum genius; fecisse fingitur. Vol. VI. p. 16

PROTHYMIA, προθυμία, *alacritas*, promtitudo, quemadmodum & adiect. πρόθυμος, *alacris*, vegetus, Latinè redditur, quod in comparat. occurit apud Hipp. 1. aph. 13. Jung. Diet. n. 712. Verbum προθυμέομαι non modò significat alacri esse animo, sed & idem est, quod προμηθέομαι, præmeditato consilio, & animo sibi proponere. Coac. t. 47

* PROTMESIS, πρότμησις; à quibusdam dicitur *Umbilicus*, quod primum in infante resecetur. Gorr.

PROTOGALA, πρωτόγαλα, vocatur *Lac*, quod statim *à partu mulctum* est, quodq; cinere calido tepefactum, citra coagulum, statim concrescit. Hoc veteres Comici πυριάστη, in Asia πυρίεφθον appellabant; teste Gal. & notante Gorræo. l. 3. de Al. Fac. c. 16. l. Alex. l. 12. Sal. c. 9

PROTOGONOS, πρωτόγονος, vide *Primigenius*.

* PROTOPATHEIA, πρωτοπάθεια, *primarius affectus*, vel morbus dicitur, quemadmodum *morbus per consensum* superveniens, δευτεροπάθεια. Ille dicitur, & ἰδιοπάθεια: Gal. l. 1. de Loc. Aff. c. 3. Vide *Idiopathia*.

PROTOPEPTICUS, πρωτοπεπτικός, videtur haud ineptum epitheton fermenti in ventriculo chylificantis, & alimenta digerentis, inq; chymum permutantis, quod legisse meminimus in Andr. Buxbaum Disp. Inaug. de ventric. Inflatione in prooemio.

PROTOPLASTUS, *primus homo* paracelso, Com. IIX. Oper. ubi & *Protothoma* dicitur.

PROTORRHYTOS, πρωτόρρυτος, dicitur *Resina*, *quæ primùm sponte fluit*: unde & αὐτόρρυτος vocatur. Aliàs κατάτηκτον. Gorr.

PROTOSMA, Paracelso vocatur *prima mulier*. d. l.

PROTOSTACTOS, πρωτόστακτος, epitheton *lixivij*, *quod primum extillat*, in quod parandum calx ad cinerem quemcunq; additur Ægin. l. 7. c. 17. Gorr.

PROTOTOMI, πρωτότομοι, dicuntur caules brassicæ teneriores, sive *asparagi*; ex Gal. l. 2. de al. fac. notante Gorr.

PROTROPON, πρότροπον, idem, quod πρόδρομον, vel πρόχυμα, Vid. *Prochyma*.

PROTUBERANTIA, sumitur pro omni *eminentia*, sive naturali, sive præternaturali. Ita *protuberantiæ ossium* sunt ἀποφύσεις Vide *Apophysis*. *Protuberantię in cerebro*, & cerebello leguntur variæ in Anatomicis. Vide Barthol. l. 3. Anat. c. 2. &. 3. *Protuberantię* p. n. dicuntur ἐξοχαὶ. Vide *Eminentia*.

PROVECTUS, *Provectior*, προαυξής, vide *proavex*.

PROVIDENTIA, πρόνοια, dicitur de *Divina virtute* gubernatrice, & directrice omnium rerum, Gal. l. de foet. format. c. 6. Vel idem, quod *precognitio*; de quo vide suprà.

PROULIMATESIS legitur apud For. l. 18. obs. 34. in Schol. & denotat vitium ventriculi in situ, quando extrinsecus prominet, cum tumore, estq; incurabile malum. Verùm alibi hoc vocabulum reperire non licuit. An fortassis mendum subest? An verò deducendum vocabulum à Græco & Poetico ὄλιμος, vel ὄλος ab ὄλλυμι, occurit, Lat. *perniciosus noxius*, & ita legendum sit προολιμάθεσις, h. e. *præexistens perniciosa positio*. Refert enim Author inter ventriculi vitia naturalia incurabilia.

PROVOCATORII Dies sunt ijdem, qui *Intercalares*, vel *intercidentes* dicuntur, qui inter criticos, & indices numerantur, & in quibus etiam aliquando crises imperfectæ fiunt. Blanc. in Lex.

PROXENOS, πρόξενος, dicitur, qui peregrinos hospitio excipit, & hospitalitatis officium præstat, Erot. in Onom. p. 96. d. Foes. Oc. p. 531

PRUDENTIA, φρόνησις, Generalior vocabuli significatio spectat ad Philosophos. *Prudentia Medica* est, quæ nititur rectâ ratione, comparaturq; discendo, & faciendo, estq; neque tumida, neque timida. Rectè dicitur Oculus scientiæ, vel Artis. Lind. Ex. XIII. §. 534. Ex. XV. §. 1. 2. &c.

PRUGRAENO, φρυγραίνω, pro προϋγραίνω, *Præhumecto* Latinè dicitur, Hipp. 4. aph. 13. Idem, quod ἔσωθα ποιεῖν *Corpora fluida facere*, 2. aph. 9. Vide Diet. n. 734

PRUINA, πάχνη, quid sit, è Nomenclaturis, & Physicis constat. Aquam *pruinę* minus esse salutarem, docet J. Alex. l. 17. Sal. c. 12. *Pruina in urina* paracelso dicitur contentum urinæ sabulosum, quod & *Usnea* vocatur. l. 1. de urin. judic. tr. 2. c. 2. ut & in Schol. *Pruinum* vocat Dorn. Rul. & Johns. primam Tartari speciem. *Pruinæ Chymicæ* sunt *Sublimata*. Libav. Alchym. pharm. cap. 1

PRUNELLA paracelso idem est, quod *Angina*; l. 2. de Tartar. 2. c. 5. ut & in fragm. Vocatur & *Prunella alba*, Walth. Sylv. med. p. 810

PRUNA, ἄνθραξ, æquivocum est: 1. notat particulam torris, qua differt à flamma; quòd ejus materia sit magis terrea, quàm flamma. Gal. l. 3. de Temp. c. 1. Deinde Pathologicè idem est, quod *Carbunculus*, *Ignis persicus*. paracels. l. de ulc. & apostem. c. 32. Vide *Anthrax*. *Ignis Persicus*.

PRUNUS, idem, quod *Pruna*, est ignis mortuus, rapiens membrum, & vitam, natus

ex incensione trium primarum. Paracelf.Schol.in l. de grad. & compof. c. 6

Pruritus, κνησμός, vide *Cnesmos*. In specie *Prurigo*, vel *Pruritus* dolorificus *dentium* dicitur ὀδαξισμὸς, inde *Odaxismos*.

Psero, ψαίρω, apud Hipp. significat *leviter moveor*, agitor: & usurpatur de utero post partum difficiliorem leviter moto: l.2. de morb mul. XXXIIX. 6. de pulsibus leviter ferientibus, d. l. LXIII.8. adde Foef.Oec.p.688

Psæsta, ψαιςά, vocantur *liba*, placentæ, ex maza, oleo, & melle subactæ. Vide *Itrion. Libum* ψαιςὴ, μάζα, legitur apud Hipp. l. de int. aff.XLIV. 10.VideFoef.d.l.

Psagdas, ψάγδας, dicitur species Unguenti cujusdam. Gal. in Ex.voc.Hipp.

* Psalidoeides, ψαλιδοειδὴς, sive ψαλιδειδὴς, Lat. *Fornicatus*, dicitur de cerebri parte convexa. Vide *Camara*.

* Psammismos, ψαμμισμὸς, dicitur genus curationis, quod per *arenam* perficitur; cujus meminit Ægineta, in cura hydropis, l. 7. c.3. in ἄμμῳ, unde & ἀμμισμὸς appellari posset. Gorr.

Psammodes, χαμμώδης, i.e. *Arenosus*, Sabulosus. Hipp.4.a.79.Vide *Arena*. Diet.n.939

Psammos, ψάμμῳ, vide *Arena*.

Psapheros, ψαφερὸς, ψαφαρὸς, idem, quod ψαθυρὸς, *friabilis*. Dicitur de excrementis siccis, Coac.t 608.De urina turbida cum asperitate. t. 583. de substantia glandularum, ac cerebri, l.de Glandul.l.3.VII.2 adde Foef.p.89

Psaron, ψαρὸν, nomen medicamenti ficci, acris, & erodentis, ad carnis excrescentias in ulceribus depascendas; cujus meminit Æginet. l. 4.c 43.& descriptio habetur apud Aet.l.14.c.36. citante Gorr.

Psathyros, ψαθυρὸς, idem, quod ψαφερὸς, *friabilis*. Vide *Hyeposathyros*.

Psavo, ψαύω, duplicem habet significationem, 1. *attingo*, & ita idem quod ἅπτομαι. Ita ψαυόμενον dicitur, quod *attingitur*, vel tangitur: Hipp.1. de fract.t.17.s.3 t.63.3. de art. t.47. deinde *vellico*, & ψαυόμμαι *vellicor*, l. 2.de morb. mul.LVI.1.adde Foef.p 588

Psegma, ψῆγμα, sic a nonnullis olim vocatum fuisse *æris florem*, Discorides author est, l. 5. c. 88. quasi *ramentum* veterum clavorum. Gorr.

Pselaphia, ψηλαφία, dicitur *palpatio*, *contrectatio*, quæ fit manibus, vel more cœcorum, vel investigantium; nec video necessitatem, cur Interpretes reddiderint per frictionem, in loco Hipp. de dec. orn. VII. 17. cum commodè propria significatio *contrectationis* retineri possit; dum præcipit Hipp. manuariam omnem operam, & inter eas quoq; *contrectationem*, si quæ necessaria, procurandam esse μετὰ κατυςολῆς cum omni submissione. Verbum ψηλαφᾶν significat manibus palpare, & *conjectare*, legiturq; l.3.Epid s 3 t. 86. Inde ψηλαφῶντες ægri dicuntur, qui *manibus palpant*, contrectant, vestigantium more, 1. Prorrh.s.3 t.16.& Coac t. 167

Psellotes, ψελλότης. Vide *Balbuties*.

Psephos, ψέφῳ, idem, quod σκότῳ, i e. *Tenebræ* unde ψεφαρὸς significat *caliginosum*, nigricans. Gal. in Ex. dict. Hipp. Foef.p. 689

Psettaceus, ψῆττα, epitheton *piscium planorum* duplicis generis, lævium & spinosorum; quò pertinent *Passeres*, *Rhombi*, *Soleæ*, & de quibus vide Aldrov.l.2.de Pisc.c.42.seqq.ubi vocantur *Psittacei*.

Psevdoasthma, ψευδοάσθμα, vocatur Asthma ab abscessu, carunculis, vel alijs caussis solidis originem suam trahens, Alex. Bened. Veronens. l.8.c.33

Pseudocadmia, vide *Anticadmia*.

Psevdohydrops, legitur apud Zac.Lusit prax. admir.l.2.obs.89

Psevdomedicus Gr. dici posset ψευδίατρῳ dicitur, qui Medicinam imposturis suis defœdat' quorum hodieq; infinitus est numerus. De ijs legatur elegans Epistola Langij l.1.ep.1.& l.3. epult.Casp.Rejes C.El.q.6.n.4

Psevdophthesis. χευδόφθισις, hoc vocab. legitur in Ephem.M.Cur. Ann.II. in Indic. Significat verò Tabem, quæ mentitur phthisin.

Psevdopolypus, ψευδοπόλυπῳ, dicitur excrescentia membranacea, & fungosa in cerebro, & utero genita absq; rubore, apud Bonettum Med.Septentr.l. r.sect.3.c.5 §.3.p.60

† Psida, cortex mali granati. Euchar.Rhod.de partu c.12

Psiloma, ψίλωμα, ψίλωσις *Nudationem*, *denudationem* significat, v.g.ossis, 7.aphor. 19.Epid. XXXV.1.l.7.XIX.1.Dicuntur & ossa ἐψιλωμένα, *denudata*: 5.aph.22. ψιλὸς *nudum* significat. Tropicè tribuitur aquæ puræ, vino non permixtæ, l. de int.aff.XXXIII.38.jung Foef.d.l. Diet.n.940

* Psilothron, ψίλωθρον; Vide *Depilatorium*.

Psinkus, id est, *Cerussa*. Rul.Johns.item *Psincus* dicitur, ibidem.

Psimmythion, *Psimmithon*, ψιμμύθιον. Vide *Cerussa*.

Psittacion, ψιττάκιον, nomen *Emplastri* emollientis, & discutientis, quod describitur apud Æginet.l.7.c.17 & Aet.l.15.citante Gorr. Est quoq; nomen *Collyrii*, apud Scribon Larg.n.27. Jung. Rhod. in not. ad h. l. ita dicti à coloris varietate. Meminit & Gal. 4. de C. M. S. L. c. 7

Psittacus, ψιττάκη, vel ψιττακός, item πα-παγός, nomen avis peregrinæ, & apud Indos frequentis; cujus descriptionem, cum speciebus varijs, & usibus, tradidit Aldr.l.11.Orinthol.c. 1. seqq. & ejus Anatomen C.Oliger. Jacobæus communicavit Actis Hafniens. Volum. II. Obs. 124.p.314

* Psoæ, ψόαι, dicuntur & *Musculi lumborum*, & *lumbi ipsi*, apud Hipp. uti notavit Foes.d.l.ex 2. de nar.hum.t.9. de Off nat. vel juxta Lind. de Venis XII.2.3.3.de art.43. Legitur & ψύα. d. l. XXV.9.& l. de sacr.morb.VI.8. De *musculis psoas* vide Barthol.l.4.Anat c.11

Psomisma, ψώμισμα, vocatur Gal. *cibus, qui pueris offertur*, & ori induitur, l.6. de C.M.S.L. c.4. à verbo ψωμίζειν *cibum in os indere*: quod aliquoties usurpavit Hipp. l.4.de morb.XXVII 11. L1. de morb.mul.LVI.12.jL.7.Epid.III.21.à ψωμός, quod *buccam* notat.Rhod.ad Scrib.n.201 adde Foes.p.690

Psophos, ψόφος, *strepitum* significat, & pavorem ex strepitu; Coac.t 96.& 386. Hinc ψοφώδεις dicuntur, *qui strepitum facile sentiunt*, & expavescunt: Gal. c. 1. in 1.Prorrhet.t.16. adde Foes.d.l.

* Psora, ψῶρα, dicitur *Scabies*, cum asperitate summæ cutis, & pruritu, proveniens ab ichoroso corrupto sanguine, multis salinis, lixiviosis, & corrosivis particulis fixis scatente, cutimq; & integumenta dissolvente. Dicitur & ψωρίασις. Gal.in def.med.

* Psorica, ψωρικὰ, dicuntur medicamenta, quæ contra *psoras*, & scabiem prosunt, & cutis asperitatem emendant, & in specie in palpebris; Gal. l. 4. de C. M.S.L.c. 3. seqq. Gorr. & Castell.

* Psorophtalmia, ψωροφθαλμία, dicitur oculi palpebrarum *scabies pruriginosa*, Gal.l.de fac. parab c.10.Castell.Gorr.

Psyche, ψυχὴ, vide *Anima*. *Psychicos*, ψυχικὸς, vide *Animalis*.

Psychagogica, ψυχαγωγικὰ, vocantur à Conr. V. Schneidero Medicamenta illa, quibus Apoplexia, & Syncope curantur, quatenus spiritus animales evocant, & sensus internos movent, tract. de nova trium morb. curat. c.6. in fin.p. m. 105. quamvis fortassis sine authoritate; & contra receptam significationem verbi ἄγειν in alijs compositis vocabulis, in quibus semper evacuationem, & eductionem significat, v. g. Choalagoga, Phlegmagoga, ut ita vox *Psychagoga*, vel *Psychagogica*, notaret medicamenta animam educentia, h. e. *venena lethalia*.

Pyschologia, ψυχολογία, *doctrina de anima*; Barthol. in proem. Anat. Hæc quomodo ad Medicinam pertineat, addiscere licet ex Th.Willis erudito tract. de Anima Brutorum.

Psychrolutron, ψυχρόλυτρον, *balneum aquæ frigidæ*, quod olim antiqui adstruxerunt balneis æstivis, ad corpus à sudatione reficiendum, & natando exercendum, Lang.l.1.ep.50

Psychrophobos, ψυχροφόβος dicitur, *qui timet aquæ frigidæ usum*; Gal.l.9 meth.med.c.5.circa fin.

Psychros, ψυχρὸς, ψυχρότης. Vide *Frigidus*.

Psycterios, Psycticos, ψυκτήριος, ψυκτικὸς vide *Frigefaciens*.

Psydracia, ψυδράκια, dicuntur *papulæ*, vel *vesiculæ*, in capite obortæ, à tenui lympha, minus acri, & calida, obortæ: unde à *Phlyctænis*, in hoc differre docent Authores, Gal.l.1 de C.M. S.L.c.9

Psygma, ψύγμα, dicitur *medicamentum refrigerans*, Hipp.l.2.de morb XVI.15.18.XIX. 9. l. de morb.mul.XXXIIX 8

Psyllos, ψύλλος, vide *Pulex*.

Psythios, ψύθιος, epitheton *vini dulcis*, apud Lind.Ex.X §.100 101

Psyxis, ψῦξις, *Refrigefatio, frigus*, frigiditas dicitur: Vide *Frigefactis*, alias ψυκτικὸς.

Ptarmos, πταρμὸς, Lat. *Sternutatio* dicitur; estque species motus convulsivi quamvis non semper merè præternaturalis; violenti tamen; in quo, post aliquam inspirationis inchoatæ suspensionem, vi magna, sed interrupta, per nares, & os, cum vehementi universi corporis concussione, & sono quandoq; magno, aer cum occurrentibus una vice expellitur, uti rectè descripsit Sylvius p.M.l. 1.c.23.§.3. Irritatio verò fit in naribus, ab aura, vel effluvijs acribus, volatilibus & alkalicis; aliquando etiam à nimio splendore, nervosas partes narium vellicantibus; quamvis modum afficiendi exactè nemo adhuc expresserit. Hinc C.Hofm. vocavit opus mirabile *Sternutationem*; ut hactenus nemo vel Philosophorum, vel Medicorum explicarit modum, quo fit. l. 5. Inst. c. 36. §. 5. Jung. Diet.n. 737. *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria* medicamenta dicuntur, Errhina, quæ sternutationem promovent, usitatissima, & notissima. Weker.A. Gen. l. 1. c. 47.

Pterna, πτέρνη, *Lat. Calcis os*. Vide *Calcaneus*.

Petron, πτερὸν: Vide *Avis, volatilis*.

* Pterigion, πτερύγιον, propriè *parvam alam* significat. Unde alæ narium vocantur πτερύγια; Vide *Ala*. Per translationem verò etiam ita vocatur *Unguis in oculo*; qui est morbus in numero aucto, & consistit in membranacea quadam materia, duriuscula, vel molli, adhærente tunicæ plerunq; adnatæ, aliquando cum

visus abolitione, dum ad pupillam usq; protenditur, & oritur à succi nutricio-excrementicij affluxu superfluo, oblæsionem aliquam in oculo prægressam; vide *Onyx*, Legatur Aquapend. de Oper. Chirurg. h. e. Forest. l. 11. Obs. 7. Riv. l. 2. c. 18. πτερύγιον quoq; vocari incrementum carnis p. n. in unguibus pedum, aut manuum, partem unguis operiens, author est Celsus, l. 5. c. 18. notante Foes. p. 554

PTERIGOIDES, πτερυγοειδής, i. e. *Aliformis*. Vide *Alaris*.

PTERYGOSTAPHYLINI vocantur Musculi exigui. Uvulam suspendentes, Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 540.

* PTERYX, πτέρυξ, Latinè *Ala* dicitur, idem, quod μασχάλη. vide *Ala*. Hinc πτερυγώδεις, *alati*, vocantur, qui oblongo sunt collo, & utplurimum lata, & eminentia habent pectora, l. 3. Epid. s. 3. t. 70. Gal. in comm. ad h. l. adde prolixius differentem Foes. d. l.

* PTILOSIS, πτίλωσις, est *palpebrarum defluvium*. quando pili è palpebris excidunt, quod oritur ab acrimonia ichorosa corrosiva, Gal. de fin. med. & in Isagog. c. 16. Ægineta verò l. 3. c. 22. per callositatem palpebrarum rubicundam descripsit. Verùm πτίλοι Gal. dicuntur, quibus periere ex cilijs pili, l. 14. meth. med. 18. sub fin. & l. 4. de C. M. S. L. c. 8

* PTISANA, πτισάνη, πτισσάνη, propriè significat *hordeum decorticatum* & mundatum; sive pistum; aliquando tamen & pro succo, & jusculo ex illiusmodi hordeo parato, sumitur, Gal. l. 9. de plac. Hipp. & Plat. c. 6. *Ptisanæ* laudes non modò prolixe scripsit Hipp. in l. de R. V. I. A. quòd sit inter omnes sorbitiones optima, omnibus frumentaceis edulijs anteferenda &c. verùm etiam confirmavit hoc continua experientia usque ad nostra tempora. Jung. Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 8. Lang. l. 1. ep. 57. Bruyerin. de re cibar. l. 5. c. 10. Dividitur etiam *Ptisana* in colatam, & non colatam à P. M. de Caldeira Tom. I. Oper. p 404. Aliàs *ptisana* quoque dicitut cum additione πυρίνη, *triticea*, apud Hippocr. l. de affect. XLII. 7. & l. de morb. mul XCIII. 24

PTOODES, πτοώδης, dicitur *timidus*, meticulosus, *expavescens*, Hipp. l. 6. Epid. sect. 2. t. 38. à πτοία, quod vel *periculum*, vel *metum* nonnullis significat Foes. Oe. p. 542.

* PTOSIS, πτῶσις, generaliter significat *casum*, *lapsum*: vide *lapsus*. In specie verò idem significat, quod φαλάγγωσις: vide *Phalangosis*. Gorr. Castell.

PTYALAGOGOS, πτυαλαγωγὸς, dicitur de medicamentis *salivationem efficientibus*, quæ laudantur in morbis Chronicis, etiam febribus quartanis ex Tulpio à Bonetto Mercur. Compit. l. 6. p. 207. n. 21

PTYALISMOS, πτυαλισμός, πτυελισμός, dicitur *crebra sputatio*, vel oris salivatio; cùm os continenter saliva redundat. Ortum habet à copioso sero, & lympha glandularum, præsertim salivalium, & excedente, ductusq; salivales patentiores reddente. Vocabulo hoc frequentissimè usus Hipp. passim in scriptis suis, quemadmodum, & verbo πτυελίζειν, quæ loca, si expetuntur, reperire licet apud Foes. d. l.

PTYAS, πτυάς, nomen serpentis, vel *Aspidis*, quæ, perinde ac si ratione prædita fuisset, distantia emensa, collum protendisse, & iter facientibus venenum inspuisse, fertur Gal. l. de Ther. ad Pison. c. 8. Meminit & Aldr. l. 1. hist. serp. & drac. c. 4.

PTYELON, πτύελον, Latine *Sputum*, dicitur, estq; excrementum corporis naturale, quod per os rejicitur. Plenius ex recentioribus ita describi poterit: *Sputum* est excrementum pituitosum, à sanguine, in cerebri membranas, per carotides & cervicales arterias, delato segregatum, & in glandulas, circa basin cerbri existentes, collectum, indeq; destillans, per palatum denuò excretum, Charlton. Oc. Anim. Ex. VII. §. 6. jung. Ejusdem Exerc. Pathol. IX. §. 13. Sæpè coincidit, & confunditur *Saliva*. σίαλον dicta, de qua videatur p. inf. in *Saliva*, De *sputi* differentijs præternaturalibus varijs quæratur in Theatro Galenico Mundellæ alibique, in Foesio p. 543. qui Author strictius videtur descripsisse *sputum* per excrementum, quod tussiendo ore rejicitur. Neq; enim in naturali constitutione tussis ad *sputi* excretionem concurrit. Screatio quidem potest concedi, si inter *sputum*, & salivam hoc discrimen est, quòd illud crassius sit, quàm hoc, sed tussis non semper, Circa nominis etymologiam, & varias acceptiones consulatur Diet. n. 738

PTYGMA, πτύγμα, vocatur *panniculus complicatus*, sive in sinus convolutus, apud Cœl. Aurel. l. 1. c. 1. Tard. passion. & l. 2. c. 13. allegante Foesio. Latinè *Plagula*.

PTYSMA, πτύσμα, idem, quod πτύελον, *sputum*, qamvis Gal. l. 1. de cris. c. 5. πτύσμα distinxerit à πτύελον, Vide *Sputamen*, & πτύσις, idem, quod πτυσμὸς, *expuitio*, vel *spuitio*. Loca apud Hipp. vid. Foes. d. l. Latinè *Screatio*.

* PUBES, *Pubertas*, ἥβη. Vide *Hebe*.

* PUBLICUS, δημόσιος, πάγκοινος, πάνδημος. Usurpatur Physiologicè de *partibus* corporis, quæ dicuntur *publicæ*; quarum functio totius corporis saluti, bonoq; *publico* ministrat primariò, ut organa sanguificationis, chylificationis, &c. Vide Dogm. nostra M. Gen. P. I. c. 2. 9. p. 28. vel.

vel de Morbis; vide *Canos*, *Endemos*, *Epidemos*; *&c.*

PUDENDA, αἰδοῖα, dicitur de utriusq; sexus membris genitalibus, vide *Ædœa*. Diet. n. 14. *Pudenda* etiam vocantur Vasa sanguinea, quæ ad Genitalia excurrunt, Vena & Arteria. Barthol. libell. 1. c. 8. p. 644. & libell. 2. c 3. p. 658

PUDENDAGRA vocatur *Lues venerea*, vel morbus Gallicus, Augerio, notante For. l. 32. Obs. 1. Schol.

PUDOR, *Pudicitia*, αἰδὼς, αἰσχύνη, pertinet inter animi Pathemata, estq; tristitia quædam, ac animæ consternatio, propter mali nostri opinionem, ab alijs conceptam. Licet verò spiritus, & anima sensitiva sese contrahant, flamma tamen vitalis sanguinem sæpè exterius propellit, & genas rubore tingit, unde & *Puderis sedes* dicuntur *Genæ*; quemadmodum *Puderis* naturam egregiè exposuit Willis, An. Brut. p. I. c. 9. Quodammodo jam eò quoq; inclinavit Jul. Alex. in not. ad Gal. l. 2. de causs. sympt. c. 5. dicens: In *pudore* caloris, spirituumq; intrò actorum, cum sanguine, reciprocationis foràs factæ, caussam esse rationis impulsum. Est aliàs affectus, & Medicis competens; præsertim erga sexum fœmininum; & ægris, ne videantur pudorem penitus devorasse Linden. Ex. II. §. 21. *Dicitur & Verecundia*.

PUELLA dicitur Gr. θῆλυ, παιδίον. Gal. l. 1. de ren. aff. cogn. & cur. c. 2. παρθένος. Respondet ætatis ratione puero. Quamvis verò ordinarie *puella* nondum sit apta ad imprægnationem, Spagyrici tamen finxerunt *puellam prægnantem*, per quam intelligunt primam aquam albam; quemadmodum aquam rubram juvenem pulchrum, in labore Philosophici lapidis: de quibus nugis ænigmaticis vide Vol. IV. Th. Ch. p. 945

PUER, παῖς, *Puellus*, παιδίον, illud propriè dicitur de secunda annorum hebdomade; quemadmodum hoc de prima Diet. n. 643. *Puerilis*, παιδικός. vide *Pedicos*.

PUERPERA, τοκάς, παιδοτόκος, dicitur propriè, quæ enixa nuperrimè est infantem; quamvis & aliquando accipiatur pro adhuc *prægnante*, uti collligere est ex versione loci, apud Hipp. de Sterilib. XIV. 2 ubi τοκάς dicitur *puerpera*.

PUGIL, ἀθλητής, idem, quod *Athleta*, *Luctator*. Vide *Athleticus*.

PUGILATUS, πυγμὴ, est species certaminis, & inter exercitia fortiora refertur, quod propulsando peragitur, & robore indiget, J. Alex. not. ad Gal. l. 2. de san. tu. Tom. II. Oper. p. 392.

PUGILLUS, δρὰξ, δραξίν, nomen mensuræ siccæ, quantum scil. extremis digitis invicem junctis, & adductis comprehendi potest, sive omnibus, sive tribus saltem, Sennert. In. l. 5. p. 5. s. 1. c. 3. Schenk. de medic. compos. &c. p. 66. alijque.

PULBION, πύλβιον, idem, quod ὑποκεφάλαιον *pulvinar*. Erot. On. p. 193. f.

PULCHRITUDO, κάλλος, est *fructus sanitatis*, quatenus bonam corporis, conformationem cum laudabili temperie, & continuatione integra sequitur, Gal. ad Thrasybul. c. 14. fin. *Pulcher* etiam Gr. dicitur εὐειδής, h. e. *formosus*, cui opponitur ἀειδής, de formis. Vid Diet. n. 9. *Pulchritudo* quoq; ornat Medicum, nempe ut vel solo aspectu Medici in spem valetudinis ægri erigantur. Lind. S. M. Ex. I. §. 10. *Pulchritudo* est scopus Naturæ secundarius, C. Hofm. in Gal. I. L. de U. P. n. 768. verum amoris philtrum, C. Rejes. C. El. q. 29. §. 33. 34

PULEX, ψύλλα, ψύλλος; nomen insecti notissimi, & molestissimi, fœminis præsertim, & canibus; cujus historiam vide apud Aldrov. l. 5. de insect. cap. 6. Ejus structuram admiratus Gal. l. 17. de U. P. cap. 1. fin. adde ea, quæ per microscopium observata leguntur in Eph. N. Cur. An. I. Observ. 13. Aliàs & *Psylli* Latine vocabantur, qui venenum è vulnere labijs exugebant, cum quis à serpente morsus erat, notante Keuchen. ad Samon. p. 257. seq.

PULLUS, πῶλος, νεοττός, quid significet, notum est. In genere omnem sobolem tenellam animalium quorumcunq; quamvis videatur frequentius dici de volatilibus, quàm terrestribus, aut aquatilibus. Imò simpliciter sæpissimè apud Authores ponitur pro *pullo gallinaceo*.

PULMENTUM, idem, quod *Puls*. De quo p. infr.

* PULMO, πνεύμων, Jon. πλεύμων, vide *Pneumon*. *Pulmonaria* vena, & Arteria dicuntur à nonnullis Arteria venosa, & Vena Arteriosa veteribus aliàs nuncupata, teste Barth. l. 2. Anat. c. 7. p. 404

* PULMONIA, idem, quod *Peripneumonia*: Vide p. supr. Hoc vocabulo usus est P. M. de Caldeira, Tom. III. Oper. pag. 136. & Hor. Augen. Tom. III. Ep. & Cons. Medic. l. 7. c. 7. p. m. 268.

PULPA, σὰρξ, Theophr. l. 1. hist. pl. c. 4. dicitur caro seu substantia succulenta, præsertim fructuum, inter corticem, ac nucleum comprehensa, v. g. pomorum, cerasorum, passularum, prunorum, tamarindorum, &c. Schrod l. 1. c. 2

PULPEZIA, *Pulpezia*, idem, quod *Apoplexia*, *Sideratio*, Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

PULS, *Pulmentum*, *Pultica*, ἔτνος. Vide *Etnos*.

PULSATIO, σφύξις, σφυγμὸς, in genere omnem motum arteriarum notat, ob sanguinis à cor-

corde impulsum, qua naturalem, qua præternaturalem uti ex pluribus locis demonstravit Foes. p. 605. seqq. Jung. Dietet. n. 811. Hodieq; tamen receptior videtur acceptio præternaturalis, ad differentiam *Pulsus*, σφυγμῶ qui primariò naturalem arteriarum distensionem, à sanguinis motu factam, denotat; Secundario & cum additione, etiam de præternaturali dicitur. De *pulsuum* differentijs præcipua saltem reperies in nostris Dogm. M. Gen. P. III. s. 4. p. 361. seqq. Novissimè quoq; hoc argumentum eruditè pertractavit D. Laur. Bellin. in Operis Membr. II. de Pulsibus. *Pulsatio* quoque in Pharmaceuticis dicitur, quæ fit malleo, aut pistillo, ut partes à se mutuo avellantur; Ita semina è plantis, cortices à nucleis, medulla radicum ab exteriori substantia, *pulsando* separantur. Weker. Ant. Gen. l. 3. c. 28.

* Pulsatorius, σφυγματώδης, dicitur *dolor*, qui ob sanguinis effervescentiam, & motum vehementiorem in arterijs percipitur, & in alijs partibus membranaceis, & nervosis; estq; magnarum inflammationum accidens, Gal. l. 2. de Loc. Aff. c. 7

Pulsilogium vocatur instrumentum Medicum, quo arteriarum motus, & quies exploratur, cujus inventorem se esse gloriatur Sanctorius, ita ut centum, & triginta tres æqualium motuum differentias illo instrumento exactissimè dimetiri liceat, incipiendo ab observatione rarissimi, & procedendo ad creberrimum. De hoc plura legantur in d. Authoris Method. vitand. error. l. 5. c. 7. fol. 109.

Pulsio, ὦσις, ὤθησις, vide *Ofis*. Refertur inter caussas morbificas, vel potius modos caussandi, aut afficiendi p. n. à Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 2. s. 3. c. 28

* Pulsus, σφυγμός, vide *Pulsatio*. Communiter etiam motui cordis attribuitur, sed accuratius Arterijs. Nam Cor non *pulsat* ab impetu sanguinis influentis, sed à constrictione, & evacuatione repentina. De *Pulsifica virtute*, vel cordi, vel Arterijs insita, adhuc controvertitur inter Anatomicos; quam litem hujus loci non est expedire; quamvis non videamus urgentem rationem, quæ permoveat, ut illam *pulsificam* virtutem credamus, aut statuamus.

Pultatio, idem, quod *Atheroma*. Ingrass. Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. 83

Pulveratio, *Pulverisatio*, κονιόρτωσις, dicitur operatio Pharmaceutica (quamvis & in Dieteticа usum habeat) quâ in pulverem contundendo, aut terendo, solida sicca corpora rediguntur. Vide *Pulvis*.

Pulvillus, idem, quod *Plumaceolus*, ὑποκεφαλαιον, ὑπαυχένιον, vocatur *parvum pulvinar*, paratum vel ex pluma tenuiori, inter duo lintea munda, ac mollia consuta, vel ex stuppa cannabina diligenter pexa, & mundata, vel ex lana, aut gossypio; De quorum *pulvillorum* descriptione, & usu vide plura apud For. l. 6. Chit. Obs. 13 in Schol. & Obs. 36. in Schol. Possunt etiam referri ad *Plagulas*. Scultet. Arm Chirurg. Part. I. Tab. LVI. p. 144.

Pulvinar, *Pulvinum*, ὑποκεφάλαιον, προσκεφάλαιον, quid sit, pueri quoq; norunt ex Nomenclaturis: vide *Hypocephalaeon Proscephalaeon*.

Pulvis, κόνις, vocatur species medicamenti sicci in minutissimas particulas contundendo, vel terendo, redacti. Sunt verò *pulveres* alij simplices, alij compositi; alterantes, vel purgantes, vel Diaphoretici, de quibus plura vide apud Practicos, præsertim Weker. Ant. Gen. l. 1 c 26. Spec l. 2. s. 20. Morell. de form. rem. l. 1. s. 2. c. 7. Schrod. l. 2. c. 77. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Libav. S. A. Ch l. 4 c. 5. seqq. & plures alios. *Pulvis pinguis* dicitur Galeno, in quo nec asperum quicquam, nec acre subest. l. 5. de san. tu. cap. 3. circà fin. De *pulveribus Philosophicis*, qua medicamentosis, ex auro, argento, mercurio, qua aurificis, quære in Th. Chym. Vol. I. pag. 23. 609 Vol. II. p. 46. Vol. III. p. 170. 391. 410

Pumex, κίσσηρις, est lapis porosus, & innumeris foraminulis, & cavernulis plenus, instar spongiæ. Ejus duæ sunt species: *Niger*, vulgò lapis Balnearum, ad leviganda, & purganda corpora aptus: & *Albus*, levis, tritu; facilis. De cujus viribus, præparatione & usu vide Gal. l. 8. de S. F. §. Cisseris Diosc. l. 5. c. 125 Scrod. l. 3. c. 8. n. 16. Fr. Hofm. in Clav. Rul. & Johns. De *pumice* crematо, igniro, ejusque viribus auri tincturam sorbendi vide Libav. Tom. II. Op. p. 147 & 302

Puncticularis dicitur Febris aliquando omnis maligna, aliquando strictè illa, quæ cum Maculis, & Exanthematibus in habitu corporis est conjuncta, Petr. Mich. de Caldeira Tom. I. Oper. p. 569. seqq.

Punctura, *Punctura*, νύγμα, νύξις, vide *Nygma*. Sæpè etiam ponitur pro *dolore punctorio*, qui caussa interna, particulis acribus salinis, vel ulcerosis, vel corrosivis acidis, dependet, apud Paracels. passim in scriptis, & alibi.

Punctum, κέντρον, vocatur, cum additione *Lachrymale*, Foramen ossi nasi insculptum, cui apposita est Caruncula lachrymalis, in oculi cantho majori Barthol. l. 3. Anat. cap. 8. *Punctum* saliens dicitur primum cordis rudimentum, & delineatio, in formatione fœtus quando motus quidam pulsans observatur, ceu principium vitale.

Punctura, idem, quod *Punctio*, νύγμα.

* Pu-

* Puppila, κόρη, vide Core.

Puppis os vocatur *Os frontis*, vel syncipitis, & sutura in illo esse, Sutura *puppis*. Vesal. in Expos. termin. Anatomic. ad fin. l. 1. de H. C. F. Jung. Barthol. Anat. libell. IV. c. 5. p. 702. Blas. Med. Un. pap. 104. ad differentiam scil. suturæ Lambdoideæ, quæ Sutura proræ vocatur.

Pupulæ vocantur communiter extremitates digitorum, quæ Arab. *Alanemel* vocantur. Andr. Bellunens. explicat. vocum Arabic. annexa operibus Avicennæ. T. II. p. 402.

* Purgamenta dicuntur strictè excreta post partum, ex utero. Græc. λόχεια, vide *Lochia*. Aliquando tamen pro *alvi sordibus* accipi, docet Kench. ad Samonic. p. 129.

* Purgans, καθαρτικὸν φάρμακον, latè interdum, quamvis rariùs accipitur pro omni vacuante, qua interno, per alvum, vomitum, &c. qua externo: ut ita idem sit, quod *purificans*: dum etiam ulcera curari dicuntur, imposito *purgante*, καθαρτικῷ. Hipp. 3. de fract. t. 3. adde Foes. Oecon. p. 297. interdum strictè, & frequentissimè pro *purgante* solùm *per alvum*. Et in hac significatione describi possunt ac debent *Purgantia*, quòd sint medicamenta, quę virtute fermentativa, magis, vel minus vehementiori, vel colliquativa, humores excrementicios, & vitiosos, ad segregationem à vitalibus, & ad loca convenientia, præprimis ductum biliarium, & pancreaticum, disponunt, simulq; irritandò & vellicando fibras intestinorum excretionem illorum recrementorum eò depositorum promoveunt. Dividuntur in *Mitiora*, & *Fortiora*; quibus nonulli *intermedia* præter necessitatem adjiciunt. Catalogum utrorumq; & quidem cùm *Simplicium*, tum *Compositorum*, passim reperies in Practicis. Electivè humores *purgare*, aut vi magnetica allicere, commentum est. Plura de *purgantibus* qui desiderat, legat, præter Hipp. Gal. & alios antiquiores, etiam ex recentioribus præprimis Schrod. l. 4. cl. 3. cum Fr. Hofm. Clave ad h. l. Rolfink. Tr. de Purgantibus, O. ac M. M. Sp. l. 5. sect. 1. per tot. Linden Ex. XIII. §. 349. seqq. Willis, Pharm. Rat. Part. I. f. 3. c. 1. Pechlin. tr. de Purg. Junken Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 1. c. 2. p. 456. seqq. ut & nostras Disputationes de Remoris Purgationis, Disp. II & appendicem de *purgationis* modo, ac vijs ad alvum. An verò *Purgantia* in se, ac sua natura dentur adeò secura, ut nec putrefaciant, nec vitalia resolvant, nihilq; expellant foràs, nisi quantum peccent, ideoq; non aggravent, sed ab onere saltem sublevent, uti voluit Helmont. tr. Potestas medicam. §. 34. & Fr. Hofm. d. l. de eo valdè adhuc dubitatur, ob naturam omnium *purgantium* naturæ nostræ vel ad minimum quodammodo adversam. Vide allegatam nostram Disputationem.

* Purgatio, κάθαρσις, φαρμακεία, aliquando latissimè sumitur pro omni evacuatione; ut ita idem, quod κένωσις sit: sive à natura proveniat, sive arte procuretur; quemadmodum hoc pluribus, ex Hippoc. & Gal. locis demonstravit Foes. p. 296. 297. aliquando verò strictè pro *purgatione* artificiali; quæ per inferiora instituitur, & ita describi potest, *Purgatio* est evacuatio humorum excrementiciorum, & vitiosorum, è vijs convenientibus, Ductu Biliario & pancreatico, ad intestina depositorum, mediante horum irritatione, & ad expulsionem stimulatione, virtute purgantium magis, vel minus colliquativæ facta Videantur Authores p. a. allegati. *Purgatio* Chymicis quoque idem est, quod *Purificatio*: & fit septem modis; *Destillatione*, *sublimatione*, *solutione*, *lotione*, *ustione*, *segregatione*, *colatione*. Rul. in Lex.

† Purgatorium infra est Scamonium, supra Elleborus albus, apud veteres. Mercurialis de Com. med. l. 2. Cap. 8

* Purgatorium Paracelso dicitur quilibet *morbus*, Paramir. l. 5. c. 2. & 3.

Purificatio, idem quod *Depuratio*, *Mundatio*. Gr. dici posset καθαρισμός. Vide *Depuratio*. *Purgatio*.

Purpura, πορφύρα. Vide *Porpyra*.

* Purulentia, idem, quod *Suppuratio*, ἐκπύησις; vide *Ecpyema*.

* Purulens, ἔμπυος, πυώδης, idem, quòd *Suppuratus*. Vide *Empyema*.

Purus, καθαρός, vide *Catharos*, *Puritas*, καθαρότης.

Pus, πύον, dicitur materia quædam liquida præternaturalis, & semiputris, in exulceratis partibus, è sanguine extravasato, & stagnante, mediante caloris intensioris colliquatione putredinali remolliente particulas concretas, & transponente partes subtiles, producta. Quo & Hipp. respexisse videtur, scribens, *pus* fieri ex alterato, calefacto, & putrefacto sanguine, in ulceribus, l. de Ulcer. II 10. & Ga. propterea ἡμιμόχθηρον μεταβολὴν *semisratam* mutationem vocavit, 2. aph. 47. Hinc Helmont. *pus* dixit, non esse excrementum ulceris, sed cruoris in matteriam noxiam, & corruptam depravationem, & degenerationem, tr. Scab. & Ulcera Scholar. n. 17. 18. 19. quamvis alibi negaverit, *pus* esse partem cruoris, tr. Schol. Humor. Pass. Decept. c. 1 n. 42. scil. quando *pus* est factum, non ampliùs dici potest pars sanguinis, sc. vitalis. Plura de *puris* generatione, cujus notę bonitatis sunt albedo, levitas, ęqualis consistentia, & fętoris absentia, vide apud Foes. p. 544

Diet. n.743. Lind. Ex. XIII. §. 333. *Puris generatio* aliàs dicitur *Suppuratio*, & à Neotericis tribuitur Acido exuperanti. Hinc Dolæus ita descripsit, quod fiat, quando acidum materia deferveſcente incipit exuperare, avolantibus plus minus particulis volatilibus, seu spirituosis, & accedentibus hinc inde heterogneis, unde inflammationis tragœdia catastrophen suam sortitur ex tumore inflammato in ulcus purulentum abscedens, Encyclopæd. l. 2. c. 3. §. 2. p. 279.

Pus, πῦς, Vide *Pes*.

Pusillatum, *Pusulatum* dicitur *Pulvis* non perfectè tenuissimus, sed adhuc asperitatem sabulosam, & granula quædam continens. Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 3.

Pusta est saniei digestio, à pure dicta. Paracelſ. l. 1. de Tart. tract. 5. c. 1. ut & in Fragm. ad h. l. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

* Pustula, ἐξάνθημα, ἔκθυμα, ἔκζεσμα; idem, quod *Papula*, morbus dicitur in habitu corporis, soluta cutis, vel cuticulæ unitas, sive parvulus tumor in exteriori cuticula, vel cute; Tuberculum &c. Vide *Exanthema*, *Ecthysma*, *Phyma*, &c.

† Pustula, sacer ignis qui pustulas excitat. In de Oves pustulosæ, quæ eo morbo laborant. Colum. l. 7. c. 5. Marc. Don. dilu. in Sueton. c. 44

Pusula, idem, quod *Granula*, *pulvis pusillus*, granulando concinnatus. Libav. anteà c. l.

Putamen, idem, quod *Cortex*, φλοιὸς, λέμμα, λέπος; Vide *Cortex*, *Lepos*.

Puteus, φρέαρ, quid sit, ex aliis Lexicis patet. Aquæ è *puteo*, calidiores tempore hyberno reliquis, Gal. l. 3. de S. F. c. 8. Flamma è *puteo*, ut & exhalationes malignæ, observatæ leguntur in Eph. N. C. A. I. Obſ. 33. *Puteus* in metalli fodinis vocatur *crypta*, è qua metallica terra minera extrahitur. Rul. in Lex.

Putor, idem, quod *Fœtor*, δυσωδία, *Graveolentia*, dicitur de ore. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 9. ad fin.

Putorius est nomen *Mustelæ sylvestris*, ex ore fœtidum halitum emmittentis, cujus historia habetur in Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 17

Putredo, *Putrilago*, σηπεδὼν, σῆψις. *Putris*, *Putridus*, σαπρὸς; Usitatissimi equidem hi termini sunt in Medicina, præsertim etiam doctrina de febribus: sed in quo consistat verè essentialis ratio *putredinis*, nescio an aliquis exactè, & ex asse descripserit. Licet enim generalis descriptio, à Gal. & Arist. proposita, non sit reijcienda; quando *Putredo* dicitur totius corporeæ substantiæ mutatio ad corruptelam à calido externo non tamen sufficere videtur ad omnem difficultatem eximendam. Nos, salvo aliorum judicio, hanc dabimus descriptionem generalem: *Putredo* est Corruptio corporis mixti naturalis, vel inchoata, vel consumata, consistens in dissolutione principij formalis, & specifici à principio materiali, & consequente deunione etiam diversarum materialium particularum, anteà exactissimè per principium formale unitarum, & mistarum. Hæc verò descriptio dexterè nunc applicanda erit diversis corporibus mixtis; & alia observabitur *putredo* corporum liquidorum à *putredine* corporum siccorum, horumq; vel mollium, vel duriorum; alia animatorum; alia inanimatorum; alia incipiens; alia perfectior; alia consummata. Jungatur Willis, de ferm. c. 8. de febr. c. 9. & Notæ nostræ ad Jessenij Judicium de Sang. V. S. misso pag. 43. seqq. Kerger. tr. de Ferment. l. 2. c. 9. Si quis meliora, & certiora docuerit, ei cum gratiarum actione herbam porrigemus.

Putrefactio, σῆψις, idem, quod *putredo* activè sumta. Hinc Dorn. Rul. & Johnſ. descripserunt, quòd sit misti resolutio per putredinem naturalem, cùm partes, inter sese commistæ, reseratis claustris internis, operante calore per humorem, & resolvente, discedunt. Est verò *putrefactio* etiam via ad varias Pharmaceuticas operationes: unde artificiosa quoq; datur *putrefactio*, in qua attendere oportet, ne fiat resolutio καθόλου totalis, & destructio, sed duntaxat eousque, quò vel aliquid activi eliciatur, vel nova quædam veluti rerum natura introducatur, & fructus etiam alterius generationis producatur. Estque talis *putrefactio* digestio quædam fermentativa, substantiam rei, calidi externi accessione, ad rem præstantiorem producendam dissolvens. Habeturq; duplex: *Putrefactio*, & *Resolutio per medicinam*. Est etiam *Putrefactio* quædam ambigens inter calcinationem corrosivam, & *putrefactionem*: vocaturque *putrefactio sicca*, & *Philosophica*. Imò à quibuslibet nomen habet, cum quibus aliqua ratione consentit; ut sublimatio, separatio elementorum, coctio, solutio, &c. Fit autem in aqua Philosophorum sicca, seu aceto acerrimo: nec est alius rei, nisi Solis, & Lunæ. Dorn. Rul. Johnſ. Weker. Ant. Gen. l. 3. c. 33. Quæratur etiam in Indicibus sex Voluminum Theatri Chym.

Puxis, pro *pyxis*. Scrib. n. 230.

Pycnos, πυκνὸς. Vide *Creber*.

* Pycnosis, Pycnoticos. Πύκνωσις, πυκνωτικὸς. Vide *Condensatio*.

Pycte, πυκτὴ dicitur *lac coagulo concretum*, cui, demto sero, mel additum est. Ventrem subducit, maximè si serum adjectum fuerit. Gorr.

* Pye-

* Pyelos, πύελος, i.e. *pelvis*. Alveolus: Vide *Choana*, Balneæ quoque minores, vel *alvei adstrictiores*, πύελοι dicti fuerunt, Gal. l.7.M.M. c.6. J.Alex. not. ad h.l.

Pygargus, πύγαργος, nomen valdè æquivocum, notans vel *capram feram*, Aldrov. l. 1. de quadr.bisulc. c.15. vel *Ardeam*, vel usitatius *Aquilæ* speciem, cujus descriptionem tradidit Aldrov. l.2. Ornith. c.5. Dicitur & metaphoricè de homine delicato, & ignavo, C.Hofm.in not. ad Gal. LL. de U.P. n.229

Pygmachos, πυγμάχος, dicebatur is, qui in certamine & lucta, & pugilatu exercebatur. Rhod. ad Scrib n.101

Pygmæi, πυγμαῖοι, propriè dicuntur populi vel in India, vel in Gronlandia minimæ longitudinis, πυγμὴν, h.e. mensuram cubiti ad digitos non superantes, nihilominus pugnacis naturæ, ita ut cum gruibus certare fingebatur.. An unquam tales fuerint in orbe populi, adhuc controvertitur, & varias opiniones scriptorum collectas legere licet apud Erasm. Francisc. Part. I. Horti Indici Orient. & Occid. pag. 540. seqq. Deinde de quibusvis *nanis*, & *pumilionibus*, quales etiam artificiosa, & longiori inunctione produci posse, opinatur Dobrzenzky de Nigro Ponte, Medicus Regius Pragensis, in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 79. Paracelso verò *pygmæi* dicuntur *homunciones*, vel subterranei spiritus, quos & *fuculas*, & *scintillas* vocant. Non natos esse perhibent, neque habere parentes, sed non aliter ex corruptione terræ, quàm ex æquino fimo putrefacto scarabæi, generari. Dorn. in Dict. Parac. Rul. & Johns. in Lex. Meminit eorum aliquoties Parac. in l. de partu hominis, de pest.l. & alibi, & fatetur, se integrum de *pygmæis* scripsisse tractatum, de quo nobis non constat.

Pyla, πύλα. Vide *Porta*.

* Pylorus, πυλωρὸς, Lat. *Janitor*, vocatur *dextrum orificium ventriculi*; vulgò inferius dictum, angustius sinistro, sive Stomacho; cujus usus est, transmittere cibum in liquorem, sive cremorem liquidum mutatum ad intestina tenuia: siquidem cum Duodeno immediatè continuatur. Plura vide in Anatomicis, & in specie in Barthol. l.1. An. c. 9. *Pyloro* peculiare regimen attribuit Helmont. in digestionis opere: uti patet ex tract. Pylorus Rector.

Pyodes, πυώδης, *purulentus*: ita leguntur *purulentæ missiones* apud Gal. c.3. in 1. prorrh. t.20

Pyon, πύον. Vide *pus*.

* Pyosis, πύωσις, in genere significat *suppurationem*; Specialiter verò idem est, quod ὄνυξ, vel ἐπίπυον. Vide *Onyx*.

Pyr, πῦρ. Vide *Ignis*.

Pyractoses, πυράκτωσις, *Combustionem* significat, Fuchs. com. in Gal. l.1. de morb. diff. c. 5. p.m.24. a.

Pyramidales *Musculi* vocantur, qui quartum par musculorum abdominis constituunt, & tendinibus rectorum incumbunt, Barthol. l.1. An. c.6. p.55

Pyramis, πυραμίς, præter figuram Geometricam, & turres quasdam Ægypti, quas significat, in Chymicis vocatur vas metallicum, alijs *Catinus coniformis* dictum, in modum *pyramidis* excavatum; ut pars ejus superior lata, inferior autem in acutum vergens, pro liquatis mineralibus in regulam formandis, accommodari possit, Rul. & Johns. in Lex.

Pyramidalia vasa dicuntur vasa spermatica præparantia, quæ aliàs & *pampiniformia* vocantur. Vide *Pampinus*.

Pyrausta, *pyraustum*, πύραυστος, dicitur insectum quoddam, ad papiliones pertinens, quod, ignis flamma gaudens, ad lucernas advolat, & sæpè sese comburit, cujus historiam vide apud Aldrov. l. 1. de Insect. c.2. *Auri* quoq; *Spiritus* vocatur *pyraustum*, quod ignis sit ipsius pabulum, & alimentum, Th. Chym. Vol. I. p.35

Pyren, πυρὴν. Vide *Nucleus*.

* Pyrenoides, πυρηνοειδὴς, vocatur processus secundæ vertebræ cervicis, qui aliàs *Dens* Hipp. vocatur: alijs *Dentiformis*, ὀδοντοειδὴς: Vide *Dens*.

Pyreterion, πυρητήριον, dicitur pars illa Furni Chymici, quæ ignem continet. Dicitur & *pyristerion* apud Morley in Collect. Chym. Leid. proleg. c.2. quamvis minus accuratè ad leges Grammaticas Græcæ Linguæ.

Pyretologia, πυρετολογία, i.e. *doctrina*, vel tractatio de *Febribus*, hodieq; magis magisq; exculta.

Pyretos, πυρετὸς. Vide *Febris*. *Pyretion*, πυρέτιον, *febricula*.

Pyrgitæ, πυργῖται, *Turriti*, vocantur passerculi, qui in turribus altioribus nidificant, Gal. l.6. de san.tu. c.11. Laudantur in calculosis, l. de ren. morb. cur. c 6

* Pyria, πυρία, idem quod διάμασμα. Lat. *Fomentum*. Legitur apud Hipp. 5. aph. 28. & 6. aph.31. ubi de Foes. p.547. Diet. n.747. Dicitur & πυρίαμα, Gorr. Vide *Fomentum*.

Pyriastes, πυριάστης. Vide *Protogala*.

Pyriaterion, πυριατήριον, locus dicitur, ubi fit sudatio, Laconicum, *Sudatorium*. Vide *Laconicum*, Pantin. in not. ad Cels. l. 2. cap.17. p.271.

PYRIATOS, πυριατὸς, scil. κύαμος, i.e. *Later fervefactus*.

* PYRICAUSTOS, πυρίκαυς@, . Vide *Ambusta*.

PYRIEPHTHOS, πυρίεφθ@. Vide *protogala*.

PYRIFORMIS, epitheton primi è *Musculis Quadrigeminis* dictis femur abducentibus, & circumagentibus, Barth. l.4. Anat. c. 11. p. 580.

PYRIMACHUS, vel PYROMACHUS, πυρόμαχ@, vocatur veteribus *Stibium*, vel *Antimonium* coctum, & in lapidis duritiem concretum, ideò quod igni repugnet, & in ardentes tantùm fornaces conjectum fluat, J. Agricol. l.10 de nat. fossil. Aristotel. vocavit lapidem *pyromachum* l.4. Meteorol. c.6. Ex recentioribus tamen sunt, qui nomen hoc ad Cuprum cum sulphure fusum, & in lapidis duritiem concretum restringunt.

PYRINE, πυρίνη, nomen *Emplastri* ad scirrhos, & durities, apud Ægin. l.7. c.17. Gorr.

PYRIPHLEGES, πυριφλεγὴς, homo dicitur febricitans, qui valdè ex febre illa fervet ad contactum, i.e. *igneo ardore flagrans*, Hipp. 4. de R.V.I.A. Dicitur & πυριφλεγέθης, l.1. de morb. mul. LXXXI. 2.

PYRISTRION. Vide *pyreterion*.

PYRITES, πυρίτης, vocatur lapis quasi *igniarius*, *silex* è chalybe scintillas evocans allisus. Ab aliis quoque dicitur *Lapis luminis*. Variat verò valdè quoad colorem; prout in metallifodinis diversis reperitur. Ejus varia genera recenset Rul. De ejus usu vide Gal. l.9. de S.F. §. *Pyrites*. Diosc. l.5. c.143. Forest. l.19. O. 114. Schol. Schrod. l.3. c.8. n. 18. Chiocc. Mus. Calc. s. 3. p.382. seq. *Marcasita* dicitur etiam *pyrites argenteus*, Th. Chym. Vol.I. p. 777. Item *Lapis philosophorum* à quibusdam dictus fuit *pyrites*, ut pote qui totus sulphur sit, & argentum vivum, è quibus lapis ille constat, d.l p.42.

PYRIUS, πύρι@, dicitur *pulvis* ille *tormentarius*, qui pro sclopis, & tormentis bellicis explodendis usurpatur, notissimus. Paratur ex nitro, sulphure, & carbonibus: cujus modum parandi etiam ad Chymiam pertinere, vult Libav. Synt. A.Ch. l.7. c.31. Ejus vis sclopetans, vel fulminans, potest etiam reprimi, & dicitur *Repressus*. Idem l.6. c. 9.

PYRONOMIA, πυρονομία, est caloris ad suas operas adhibendi, ignisque regendi scientia. Et ita idem est, quod *pyrotechnia*, de qua p.p. Rul. Verùm Paracelso *pyronomus* dicitur, qui prognosticat ex ignis Elemento: & ita cum *pyromantia* coincidit, l.2. de Tart. tract. 2. c.3. in comm. Ejusdem sententiæ est Johns. in Lexic. Ch. l.2.

PYROPHAGUS, πυροφάγ@, dicitur *Ignivorus*, qui vel peculiari artificio, vel præstigiis ignem devorare audet, quales hodieq; inter circumforaneos conspiciuntur lucellum hinc captantes. Meminit & talis *pyrophagi* Bonett. Medic. Sept. l.3. s. 1. c.19. p. 510.

† Πυροφοβία, hoc est, Ignis lucisque metu corripitur.

PYROPUS, πυρωπὸς, æquivocum est: 1. notat gemmam rubram, vulgò *Rubinus* dictam, aliàs *Carbunculus*, Vide *Carbunculus*: 2. significat *æris Cyprii Coronarii mixturam*, cum auri quarta parte, in tenuem bracteam redactam, qua pyramidum summitates obducebantur: 3. *Electrum igneum* ex genere succini, vel Philosophorum tinctura &c. Libav. S.A.Ch. l.7. c. 24.

PYROS, πυρὸς, significat *Triticum*, frumentum notissimum, & usitatissimum in Diætetica, sive Victu, & Medicina. Optimum habetur, quod densum est, & substantiam habet adeò compactam, ut dentibus vix dividi queat. Vide Gal. l. 1. de A.F. c. 2. 3. l. de atten. vict. c. 6. l.8. de S.F. §. *Pyros*, Bruyerin. de re cibar. l. 5. c.1.2. *Triticum hornum*, vel hornotinum; i.e. hoc anno collectum, vocatur σητάνειον, & commendatur ab Hipp. 2. de artic. r. 43. Adde Gal. com. ad h l. quid sint πυροὶ σκληροὶ, *dura tritica* lege apud Lind. Ex. XVI. §. 143.

PYROSIS, πύρωσις, est ille *ardens rubor*, quo facies tota accenditur, præsertim illis, qui fervidis diebus faciunt iter. Linden. Ex. XI. §.189.

PYROTECHNIA, πυροτεχνία, vocatur illa ars, quæ operatur in præparatione naturalium rerum adminiculo ignis, tanquam potissimo medio, & instrumento, Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Ejus usus maximus in Pharmaceuticis, & Chymicis. Quam etiam laudavit Helmont. de Lith. c.5. n.4. Ut *pyrotechnia* corpora reserat coràm oculis: ita januam ad Philosophiam naturalem. *Pyrotechnia Hermetica* vocatur, quæ pertinet ad præparationem Lapidis Philosophici, Th. Chym Vol.VI. p. 398.

PYROTICOS, πυρωτικὸς, idem quod καυστικὸς, *urendi vim habens*. Vide *Causticus*.

PYRRHOCORAX, πυῤῥόκοραξ, quasi *Corvus ruber*, nomen avis, ad *Graculos* pertinentis: cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrov. l.12. Ornithol. c.8.

PYRRHOS, πυῤῥὸς, Latinè *Rufus*, notat colorem ignis colori similem, & ad flavum maximè accedit, Foes. existimat, esse Latinè exprimendum per *Fulvum*, i.e. ex flavo pallescentem, qualis est Orichalci, Oec. p. 548. ubi plura vide Jul. Alex. verò dicit, πυῤῥὸν esse colorem similem æris coloris, aut capillorum, & barbæ illorum, qui propterea Ænobarbi dicuntur. Qui si pallescat, *fulvum* πυῤῥὸς faciet. Ruffumque colorem notari in vinis Creticis, & Malvaticis,

ticis, not. in Gal. l. 12. M. M. c 4. Gorr. dicit ad flavum accedere, sed eo esse pallidiorem. Nobis placet Alexandrini expositio ad significationem vocabuli propriam maximè accedens.

Pyrrhula, πυῤῥύλη. Vide *Rubicilla*.

Pythmen, πυθμὴν. Vide *Fundus*.

Python, vel *pythius Draco*, πύθων, dicitur serpens acutivisus, oculis magnis, & triplici dentium ordine præditus; descriptio habetur ap. Aldrov. l. 2. hist. Drac. & serp. c. 3. *Pythones* aliàs, & *pythonissæ* Paracelso dicuntur præstigatores, incantatores, & sagæ, quibus attribuitur, quòd divinari possint, & tempestates excitare, tonitrua &c. passim in scriptis, Paramiro, de podagra, & alibi.

Pytia, πυτία, ita Gorr. (quamvis nobis mendosè scriptum videatur, pro πυτία) vide *Coagulum*.

* Pyulcon, πυελκὶς, dicitur instrumentum Chirurgicum, quo pus, vel sanies, è profundis, & sinibus extrahitur. Meminit aliquoties Gal. v. g. l. 2. de C M. P. G. c. 5. l. 5. M M. c 8. l. 2. ad Glauc. c. 8. quale verò fuerit, non certò constat. Videtur tamen fuisse non dissimile, aut fortè idem cum eo, quod vocatur *Syringa*, vel *Fistula*, quo hodieq; Chirurgi utuntur. Gorr. Castell.

† Pyulcus est Cannula argentea, oblonga vulneri proportione respondens, cujus extremitas quæ intra vulnus admittitur, variè perforata, altera quæ extra ulcus manet, orbiculariter investitur, ac dilatatur, ne vulnus intret, Eustach. Rud. de vulneribus l. 1. c. 17

Pyxinon, πύξινον, q. *buxeum*, nomen *Collyrii*, apud Cels. l. 6. c. 6. notante Gorr.

Pyxis, πύξις, propriè, & strictè, vasculum, quo aliquid asservatur, ex buxo paratum significat: sed hodieq; communiter accipitur pro quovis, ex quacunque materia, parato vasculo. Qualia variæ formæ, & è varia materia parata, requiruntur in Pharmacevticis, & Chirurgicis. *Pyxides* ligneæ, stanneæ, plumbeæ, æreæ, lapideæ, fictiles, vitreæ. Weker. A. G. l. 4. c. 13 *Pyxidem* unguentariam vocat Hildan. illam, qua instructi esse debent Chirurgi, ad ægros accedentes, & quidem in sex, vel plures classes distinctam; in Cista M litar. p. 1041. *Pyxis* nautica vocatur, in qua magnetis declinatio observatur, ad directionem navium hodieq; necessaria, Th. Ch. Vol. V. pag. 352. *Pyxis* quoque est nomen unguenti acopi, cui præcipua vis est emolliendi. Valet ad omnes inflammationes. Ita verò dictum, quod commodissimè in vase buxeo servetur. Ejus descriptio habetur apud Æginl. l. 7. c. 19. & Aet. l. 15. sed diversis paulò ponderibus, citante, & notante Gorr. Ab Anatomicis etiam amplam, & profundam cavitatem in osse Ischij, sive coxendicis pro excipiendo ossis femoris capite globoso, aliàs *Acetabulum* dictam, vocari *Pyxidem* scribit Barthol. libell. 4. An. c. 16. p. 739. Os *pyxidis* dicitur Os occipitis, quod est Os proræ, memoriæ appellatur. Id. d. l. c 6. p. 710

Q.

Quadragesimus, τεσσαρακοστὴ, scil. dies, qui habetur pro principio morborum Chronicorum, argumento 4. aphor. 36. Gal. in comm. ad h. l. quamvis alij sint, qui adhuc Criticum esse concedunt, ex 5. aph. 15. & 6. & 6. aph. 49. ex mente Dieter. n. 823. Verùm utrumq; verum esse potest: 1. quod posterius allegati duo aphorismi loquantur non de die *quadragesimo* in specie, sed intrà *dies quadraginta*: ut ita *quadragesimus* nihilominus excludatur à morborum acutorum termino; 2. non absurdum nobis videtur, Crises quoque tribuere morbis chronicis, ex 6. aph 48. 7. aph. 29. &c.

Quadrangulum, τετράγωνον, I ar. *Tetragonum*, *secretum sapientum*, sive Spagyricum: Vide in Th. Chym. Vol. IV. p. 609. & infra *Tetragonum*.

Quadrans, τεταρτημόριον, dicitur *quarta pars libræ*, τέταρτον μέρος τῆς λίτρας, hoc est unciæ tres, Gal. 3. de C. M. P. G. c. 5

Quadrantal, idem quod *Amphora*, Sextarios 48. continens, vel urnas duas, Fernel. Therap. l. 4. c. 6

* Quadratus, i. e. *Temperatè carnosus*, εὔσαρκος: Vide *Eusarcos*. Aliàs in propria magis significatione propter figuram quadrilateram hoc Epitheton tribuitur diversis Musculis in corpore humano occurrentibus, v. g. musculus labijs, & buccis communis, quem Gal. cum alijs veteribus è cute non distinxit, sub colli cute adeò arctè situs vocatur *Quadratus*, Barthol. l. 3. An. c. 11. p. 533. Ita in Dorso per latum, & carnosum vertebras flectens *Quadratum* dicitur l. 4. c. 7. p. 568. Musculus quoque Radij, qui manus est pronator, d. l. c. 8. p. 574. & quartus inter Quadrigeminos dictos femoris musculos *Quadrati* appellantur, d. l. c. 11. p. 580

Quadrigemini, vocantur musculi femur abducentes, & circumagentes, quorum primus *pyriformis*, ultimus specialiter *Quadratus* nominantur, reliqui nomine proprio carent, Barthol. d. l.

Quadrilatera ossa dicuntur, quæ quadratam habent figuram, licet lineis non exactè æqualibus constantem. Talia infimum ssima esse

scri-

scribit Fallop. de Offib. c. 13. Tom. I. Oper. p. 495.

Quadrupes, vel *Quadrupedum*, τετράπους, dicitur animal quatuor pedibus incedens. *Quadrupedum* tria genera summa constituuntur: *Solidipeda*, *Bisulca*, & *Digitata*. quamvis aliæ posteà adhuc differentiæ dentur; dum alia vivipara; alia ovipara: quædam ruminantia; quędam non ruminantia; nonnulla cornuta; alia non cornuta observantur. Sunt & quædam feræ, quędam verò cicures bestiæ, de quibus omnibus Aldrov. prolixè satis tractavit in diversis voluminibus.

Quæ ex quibus, ὅσα ἐξ οἵων, phrasis Hippocr. l. 1. Epid. s. III. t. 1. qua indicatur morborum vicissitudo, successio, & transmutatio, quæ Medico scitu necessaria est: Cujus mutationis, & successionis quatuor præcipuè species numerantur, *Epigenesis*, *Metaptosis*, *Metastasis*, & *Apostasis*, sive Abscessus. Hæc phrasis movit Stephan. Rodericum à Castro, ut elegantem libellum conscripserit hoc titulo *Quæ ex quibus*, de morborum vicissitudinibus.

Quæstio, ζήτημα, ζήτησις, idem quod *problema*, quid sit, notum est. *Quæstiones Logicę* dicuntur; quæ ad usum artis nihil faciunt, Gal. l. 3. L. A. c. 1. Has tutò ignorare licet, Lind. Ex. XIII. 31. Qui delectantur hujusmodi *quæstionibus*, non ineptè vocantur *Quæstionarii*, qui adolescentibus aperiunt impudentiæ ludum, C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 374

Qualitas, ποιότης, terminus est receptissimus in Medicina, & denotat aliquam proprietatem corporis naturalis, à substantia inseparabilem. Consistere enim videtur juxtà recentiorum principia Philosophica in particularum materialium minimarum peculiari dispositione, & contextu taliter, vel aliter modificato, unde corpus nostrum quacunque ratione *quale* denominari potest. Divisiones variæ occurrunt apud Authores, quarum potissimæ sunt; quod aliæ *Qualitates* sint *Elementares*. aliæ *Occultæ*, & à tota substantia dependentes. *Elementares* iterum subdividuntur in *primas*, *secundas*, & *tertias*. *Primæ* sunt quatuor Calor, Frigus, Humiditas, Siccitas. Ad *secundas* refertur qualitates Subtilitas, Crassities, Obstructio, Apertio, Densatio, Rarefactio &c. *Tertiæ* dicuntur, quæ certæ alicui parti appropriantur &c. Verùm hæc omnia magis sunt Physica, imò Logica, quàm Medica. In Medicina sufficit, *Qualitates* ita accepisse, quatenus sunt proprietates corporum, fundatę in tota ejus substantia, & ita in concreto, non abstractivè, sumtæ. Paucis: *Qualitates* idem sunt, quod *Facultates*, ἰδιοσυγκρασίαι, Complexiones. Vide *Dynamis*. An *qualitates* dentur *occultę*, disputant adhuc inter se Doctores, vide *Occultus*. Chymici *qualitates* nitrosas, sulphureas, mercuriales, aluminosas &c. excogitarunt, fortassis ad usum magis facientes, quam Philosophorum commenticię, primæ, secundæ &c.

Quandros dicitur lapis, seu gemma, quę reperitur in cerebro vulturis, coloris candidi, & dicitur replere mammas lacte, & contrà nocivos casus valere, Rul. Johns. Aldrov. l. 3. Ornithol. c. 1. §. usus in medicina.

Quanli, i. e. *plumbum*, Rul. & Johons.

Quantitas, ποσότης, ποσόν, πηλίκον, quid significet, è Logicis petendum; Duplicem esse *Continuam*, & *discretam* Gal. quoq; docuit, de diff. morb. c. 8. in fin. Utriusque consideratio summè necessaria in subjecto Medicinæ, & objecto; sive in homine omnibusque rebus secundum, prçter, & non naturalibus; quamvis non ex asse, aut accuratissimè dici, aut determinari omninò queat, præsertim in remedijs applicandis, Gal. l. 3. M. M. c. 3. & l. de cur. rat. per S. M. c. 12. & l. de V. S. adv. Erasistr. cap. 7. Opus est igitur artificiosa conjectura, peritia virium, vel facultatum, & frequenti exercitio, c. 2. de R. V. I. A. t. 37. In præparatione quoque lapidis Philosophici *Quantitas* ignis probè observanda, Th. Ch. Vol. V. p. 189

Quaquila, vel *Quisquila*, idem quod *Coturnix*, Gr. ὄρτυξ, vel ὀρτύκι, Aldrov. l. 13. Ornithol. c. 22

Quars, petra fellis, Rul. & Johns. in Lex.

* Quartana, τεταρταῖος, est species febris primario intermittentis, quæ inclusivè in diem quartum extenditur: sive de quarto in quartum paroxysmos suos repetit, cum interveniente intermissione; Secundariò etiam de continuata dicitur, ubi intermissio vera non est; interim singulis quatriduis exacerbatio major animadvertitur, τεταρταιοφυής, Gr. dicta. Illam intermittentem Hipp. dixit securissimam, facillimam, & longissimam, l. 1. Epid. s. 13. t. 4 quod quidem verum esse, experientia confirmat, & consensus Doctorum; non tamen simpliciter, & absq; ulla limitatione; quandoquidem ejus causa consistit in sanguinis dyscrasia melancholico-serosa, simulq; vappescente, minusq; spirituosa; quæ si altiores jam egerit radices, aut non ritè consideretur in curatione, facile transit in scorbuticam dispositionem, & alios morbos chronicos graviores producit. Hinc rectissimè scripsit Diet. Jatr. p. 1192. Aspera & duri ingenij est morbus *Quartana*, non huc & illuc fluctuans, sed humoribus lentis agitatis, firmo progressu, in corpus venit, totum illud concutiens, & exagitans. Hinc & *Saturni plia* vocatur.

tur. Plura de hac febre vide apud eund. d. l. n. 836. Willis de febr. c. 6. Sylv. Pr. Med. l. 1. c. 27. Piens de febr. Tract. spec. c. 12. C. Rejes C. El. q. 71.

QUARTARIUS, τέταρτον κοτύλης, quarta, vel potius dimidia pars Heminæ, est mensuræ nomen liquidorum, vini continens uncias quinq; olei uncias quatuor, cum dimidia, mellis sex cum drachmis sex. Galen. de pond. & mensur. vel potius Diosc. in addit.

QUARTATIO, est separatio auri, & argenti invicem commistorum, quæ ideo dicta *Quartatio*, quòd misturæ ex auro, & argento tantum sit addendum argenti, ut hujus tres partes sint ad illius unam, fiantque omne quatuor, Dorn. Rul. & Johns. Meminit & Libav. Tom. II. Op. p. 96. 98. De hac leg. & Jac. le Mort. Chym. s. 2 sive Metallurg. Contr. p. 268. ubi hanc puriorum metallorum separationem præfert Cupellationi, quippe meliorem.

QUARTURA, idem quod *Quartatio*, summum auri examen, hac via videlicet, ut argenti partes novem ad omnia auri commisceantur, liquatione per ignem. Deinde aqua stygia, vel forti, resolvantur ambo simul. Argentum totum in aquam confluit, auro solo subsidente pulveris instar spadicei, nigricantisq; coloris. Rul. & Johns.

QUARTUS, τέταρτος, dicitur de die morbi, præsertim febrilis, estque index septimi, bonam crisin, vel malam, h. e. acrisian, ostendens ex Hipp. 2. aph. 24. & 4. aph. 71. Dieter. n. 827. *Quartam* digestionem in sinistro stomacho cordis finxit Helmont. tr. Blas. hum. num. 21. *Τέταρτον* quoque significare pondus unciarum quatuor cum dimidia, & ἡμικοτύλιον etiam vocari è Dioscoride docuit Schenk. Synt. comp. & præsc. med. 67

* QUASSATIO, σεῖσις. idem quod *Concussio*, κατάσεισις. In specie vocatur *Quassatio*, σεῖσις, quarta species luxationis vertebrarum, quando vertebræ in suo loco manent, sed juncturæ, vel compages sunt dimotæ Gal. cap. 3. de artic. t. 2 Vide *Quatio*. *Quassatio* dicitur etiam solutio facta in tendinibus, aut ligamentis, Arab. *Rabathe*, Andr. verò Bellunensi *Adhereth*. Avicenn. Cantic. part. 1. tract. 2.

QUATERNARIUS, *Quaternio*, τετράς, vocatur periodus *quatuor* dierum: observanda Medicis in morbis acutis; quia vel solutio, vel significatio aliqua futuræ solutionis in illo termino fieri solet, Gal. l. 3. de dieb. decr. c. 1. *Quaternarius* Numerus elementorum ab Helmontio rejectus, cum in natura universa, tùm in mistorum constitutione: tr. Tumul. Pest. §. A labe nostra immune, & innocuum cœlum. Est & numerus mysticus Spagyricorum, Th. Ch. Vol. I. p. 547 & Vol. II. p. 210. 211

QUATIO, σείω, idem quod *concutio*, hoc est violenter agito. impello. Dicitur vel propriè de materiali corporis manu facta concussione, v. g. quando suppurati *quatiuntur*, ut exploretur, quanam parte pus delitescat, Hipp. lib. 2. de Morb. XLV. 11. & l. 3. XXVI. 30. Coac. t. 432 499. Vel impropriè, & virtualiter, de rebus non naturalibus, quæ sanguinem agitando corporis partes *concutiunt*, v. g. Caput, Coac. t. 167. l. 1. prorrh. s. 3. t. 51. Jung. Foes. p. 561. Ita tussis dicitur *quatere* pulmonem, quamvis hoc ad propriam significationem potius refert Diet. Jatr. p. 281.

QUATRIO, idem quod *Talus*, Gr. ἀστράγαλος, ita dictus à quatuor lateribus. Bartholin. libell. 4. de ossib. c. 21

QUATUOR, τέσσαρες, τέσσαρα, numeri certi nomen est notissimum. *Quatuor* mundi prima non esse eadem cum Elementis Aristotelis, videlicet terram, aquam, spiritum, lucem, vult Libav. T. II. p. 113: Verùm non satis demonstrasse videtur hoc assertum. *Quatuor* naturæ essentialium mistorum eidem quoque sunt: Terra virgo, Liquor aqueus. Oleum aereum, vel spiritus, Ignis cœlestis, vel astralis, d. l. p. 193

QUEBRICUM alijs dicitur esse *Arsenicum*; alijs *Sulphur*, Rul. *Quebrith*, *Quibrith*, *Sulphur*. Rul. & Johns.

QUELLEM dicitur *terra originalis*, sabulum, ad quod ligo nunquam penetrat, Helmont. tr. Terra n. 4. 5. terra elementalis, futura basis hominis. Idem, Ib.

QUELLES, i. e. *Elixir*. Th. Chym. Vol. V. p. 455

QUERCINUS, *Quernus*, δρύϊνος, δρυώδης, quod vel in *quercu* occurrit, vel è *quercu* nascitur. Ita *Viscus quernus* vocatur, qui in officinis potissimum in usu est, & à Paracelso laudatur. Vide *Visus*.

QUERQUEDULA, βοσκάς, nomen *Anatis sylvestris*, cujus varias species descripsit, cum usu in cibis, Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 30. seqq.

QUERQUERA, κάρκαρος, nomen est *febris* quæ Gr. φρικώδης, *horrifica*, vocatur, ab horrore, & tremore, cum sonitu. Mendosè *zerzenra* dicitur; animadvertente Keuchen. ad Samon. p. 269. adde C. Rejes C. El. q. 68. n. 10. 11. Vide *Thricodes*.

QUIANOS, i. e. *Vena terræ*. *Cuperosum*, Rul. Johns.

QUID PRO QUO, i. e. absq; judicio, vel consensu, vel præscitu peritioris, vel præscribere vel præparare, vel offerre, vel applicare re, medium. Merdam pro Musco. Hoc jure merito

rito improbat, & detestatur Paracelsus aliquoties in scriptis suis, & vocat *Librum Paeanorum*, i.e. rudium asinorum: quandoquidem, si Medicus hoc fecerit, imperitus est, & rudis; Si Pharmacopœus, aut Chirurgus, malitiosus, Omnes verò hi læsam conscientiam habent. Paracelf. def.6. & in fragm. Med. Utinam verò Pharmacopœi ab hac culpa essent hodieq; immunes, profectò ars Medica non ita detrimentum pati cogeretur, & jacturam dignitatis suæ citrà culpam propriam faceret!

Quies, ἡσυχία. Vide *Hesychia*.

Quintana, πεμπταῖος, vide *pemptaeos*.

Quinta, πεμπτὸς, vel πέμπτη, usitatissimus terminus Chymicis, dum *Quintæ essentiæ* mentionem frequentissimè faciunt. Vide *Essentia*. Quibus ibidem traditis addi possunt, & hæc; *Quinta Essentia* est natura, virtus color, vita, spiritus, ipsa medicina, & proprietas rerum, à corpore suo per artem extracta; aljs forma specifica, quæ si à specie removeatur, ad suum genus accedit, altiusque progreditur, donec in centro quiescat. Vel: Est mysterium ad ætheræ naturæ puritatem, viresque præstantissimas exaltatum. Inde solet appellari Cœlum, & cœlestis substantia, in qua purissima, sincerissimaq; crasis hæret, & radix substantialis, tanquam esset defluvium ætheris, vel radius firmamenti, voce Creatoris, per ima dispersus, animæq; mundanæ ἀπογέννημα. *Quinta essentia* vegetabilibus, eorumq; partibus extrahitur. Estq; hæc potissimum ex succo extracto. Primatum obtinet hic *Quinta essentia Vini*, quam & *Mercurium vegetabilem* nominat Lullius; alij *Aquam primi Entis, cœlum, & Clavem philosophorum*. *Quinta essentia animalium* est, quæ extrahitur ex partibus animalium, ratione mistionis naturalis, & vegetabilis: itaq; & praxis parùm differt è vegetabilium apparatu. *Quinta essentia mineralium* est, quæ ex mineralibus conficitur. Excellunt hic *quintæ essentiæ* metallorum, & gemmarum Hæc Dorn. Ruland. & Johnf. Exempla variarum *Quintarum Essentiarum* præsertim Mineralium, quære apud Libav. & in Th. Chym. Enimverò sunt alij, qui prorsus illas impugnant, & inficiantur: inter quos est Rolf. Chym. l.6. c.2. At, nescio, an in omnibus satisfecerit. Hoc quidem concedi potest, quod non videatur verosimile, essentiam formalem, & specificam alicujus rei à rebus ipsis posse artificiosè sub forma alicujus medicamenti separari, & extrahi: verùm quod illa ipsa substantia in mixtis, ex qua Medicæ facultates promanant, & ab alijs *Quintæ essentiæ* nomine venit, sit elementaris naturæ, nondum adeò planum est, & expeditæ veritatis: quamvis hujus quæstionis decisio non sit hujus loci. Sed & Helmontius improbat Epitheton *Quintæ*; quia negat *Quaternarium* Elementorum, tria saltem concedens, ut igitur inventum illud Chymicorum rectius *Quarta essentia* dici debere, tr. Tria prima Ch. princ. &c. n.44 *Quintum esse* idem est, quod *Quinta essentia*, sive cujuslibet elementi esse per se solum, sive animal ex eo solo productum; ut loquitur Rul & Johnf. &c.

Quisquila, idem quod *Quaquila*, de quo p. 2.

† Quisquilium, Cocci granum, seu Kermes unde vestis quisquiliata Blas. Bernard.

Quomodo, πῶς, ὅπως, πῶς, qualitatem quandam rerum, quæ doctrina traduntur, significat, Gal. c.1 de ijsq. in Med. t. 6

Quotidiana, ἀμφημερινὸς, λαθαμερινὸς, est species febris, quæ singulis diebus paroxysmos suos repetit, vel cum intermissione intercedente, ut *Quotidiana intermittens*, vel sine intermissione, ut *Quotidiana continua*, Gal. 2. de diff. febr. c.7 Caussa vera hujus febris non est pituita excrementitia, sed consistit in sanguine, portionibus crud.oribus fermentativis ad turgescentiam usque scatente, & celeriter quidem effervescente, sed lentius deflagrante, ob fomitem febrilem crudiorem, & ligno viridi similem. Jung Willis, de feb. c.5. Piens. tit. eod. tr. spec. cap. 10.

R. Gr. P. ρ.

R Litera difficilis pronunciationis; Dietr. Jatr. p. 1216

Rabeboia, sunt *radices Flammulæ majores*; Rul. & Johnf. in Lex. apud Dorneum legitur *Rebeboja*, fortassis mendosè.

Rabiel, *Rebel*, i.e. *Sanguis Draconis*, Rul. & Johnf.

Rabies, λύσσα. Vide *Lyssa*.

Rabika, vide *Radira*, i.e. *Stannum*, Rul. & Johnf.

Rachammelca, terminus novus à D. Dolæo effictus, & desumptus ex Hebr. *Rechem*, quod Uterum significat, & *Melech*, quod *Regem*. Exprimere autem voluit principium generationis activum, sive *spiritum plasticum* uterinum, Encyclopæd. l.5. c.1. §.1. & 3. p. 860

Rachi, vel *Racha*, i.e. *Mercurius*. Iid.

Rachitis, vide *Rhachitis*.

Racri, i.e. *Sal Armeniacus*. *Raan*, vel *Rana*. Iid.

* Radens, ξύων, ξυστικὸς, epitheton *Atrabilis*, p.n. sese habentis, & in corrosivam aciditatem degenerantis, Gal. l.2. de nat. fac. c.9.

Radicalis, idem quod *Innatus*, vel Insitus, ἔμφυτος, dictum olim de *Humore* quodam *insito* cum ipso semine, Gal. ad Thrasyb. c. 19. Paracelf. l. 2. de morbis metallifodin. c. 5. Hoc ex recentioribus acerrimè tanquam pro aris, & focis defendit contra Helmont. D. Jac. Joseph. Jœpferius Manuduct. ad vit. long. c. 4. p. 18. seqq. *Radicales dies* quoque dicuntur perfecti Critici, qui & Principes vocantur Blanchard. in Lex.

Radicatio, ῥίζωσις, vocatur principium plantarum, quando incipiunt progerminare, Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 3

Radiciseca priscis temporibus dictus fuit Minister Medicorum colligendis medicamentis simplicibus destinatus.

Radiæi dicuntur *Musculi*, quidam *interni*, quidam *externi*, carpum flectentes, & extendentes, Barth. l. 4. Anat. c. 11. p. 575

* Radius est vocabulum multæ significationis. Propriè notat luminis Solaris, & Lunaris expansionem ad distans. Gr. ἀκτίν, ἀκτίς, de qua significatione legantur Physici. Tralatitiè verò in Anatomicis dicitur *Radius* os cubiti majus, quod Græcè κερκὶς appellatur: Vide *Cercis*. In Mechanicis, & metallifodinis *Radix* vocantur in rota ligna illa, è modiolo, ad obsides, orbile constituentes, excurrentia, veluti è centro ad circumferentiam; quorum plerunque duodecim numerantur. Vel etiam *Radius* est rutrum ligneum. Rul. In Spagyricis *Radii* quoq; per similitudinem attribuuntur Planetis mineralibus, præsertim *Soli*, & *Lunæ*, h. e. *Auro*, & *Argento*: Suntq; nihil aliud, quàm halitus illi, qui in vitro Hermetico, ex corporibus exurgunt, & secum ferunt tincturam, seu animam corporis: unde & *Radii tingentes* vocantur Libav. Tom. II. Oper. p. 441. item p. 341 342. in qua significatione etiam jam olim sumsit Paracelsus: quando Mercurio attribuit *radios*, h. e. effluvia, quæ in corpora hominum immittit, & imprimit, l. 3. de morbis fodinar. c. 4

* Radix, ῥίζα, etiam valdè æquivocum est. Propria significatio è Physicis, & Botanicis nota, quorum usus frequens est & in victu, & in Pharmaceuticis. Vide J. Alex l. 9. Sal. c. 2. seq. Bruye. de re cibar. l. 9. c. 1. seq. C. Hofm. Inst. Med. l. 5. c. 11. Schrod. l. 2. c. 15. *Radicum* Chymicam analysin è fundamentis Cartesianæ philosophię tradidit Junken, Chym. Exp. Cur. P. I. S. 1. c. 2. p. 187. seqq. In specie *Radicula* sumitur pro *Raphano*, apud Gal. l. 5. S. F. §. Raphanis, Gr. ῥαφανίς. Per metaphoram verò *Radices* in Anatomicis dicuntur partium veluti principia, vel vera, vel etiam ex impositione hominum pro principijs habita. Ita *radix vasorum* habetur cor, respectu arteriæ aortæ, & venæ cavæ: quemadmodum, respectu venæ portæ; Gal. l. 5. M M. c. 3. in fin. Ita *Radices dentium* vocantur illæ portiones, quæ infixæ sunt alveolis; suntque vel simplices, ut primorum, sed altius infiguntur, & firmius; vel bifidæ, aut ternæ, ut molarium. Vide Barthol libell. 4. c. 13. Quid verò Plautus per *Radices Cordis* intellexerit, in descriptione Leonis Capadocis, vide Expositionem Lind. Ex. IX. §. 50. Apud Chymicos *Radix Metallorum* vocatur *Antimonium*. Johnf. l. 2. Lex. De *radicibus mineralium in genere* vide Th. Ch. Vol I p. 571. In specie de *radice Elixiri citrini*, in negotio Panaceæ, vel lapidis Philosophici, Vol. IV. p 871. Clariùs verò *radices Arboris Solaris* i. e. lapidis Philos. recensentur, Sal, Sulphur, & Mercurius, Vol. VI. p. 181. *Radix aurea Zehneri* dicitur *Præcipitatus ruber compositus*. Rolf. Chym. l. 5. S. 6. c 4

Radula, idem quod *Scalprum*.. Paræus Chir. l 9. c. 4

Raia, βατίς, βάτος. Vide *Batos*.

Rajnale, dicitur lapis, è quo insecta nociva fiunt, Rul.

Ramag, i. e. *Cinis*, Rul. & Johnf.

Rамed, i. e. *Rhabarbarum*, Johnf. l. 2. L. Ch.

* Ramentum, ξύσμα, ῥίνημα, idem quod *Strigmentum*, in genere dicitur de omni eo, quod *radendo* deteritur, & destringitur, sive lima, sive simili alio instrumento. In specie vero *Ramenta* Hipp. vocantur particulæ membranaceæ interioris intestinorum, vel etiam vesicæ, superficiei, derasæ ab acriori, & corrosiva materia excrementitia v. g. in dysenteria, 7. aph. 64 3. dd R. V. I. A. t. 32. Gal. l. 1. de L. Aff. c. 4. com. 4. aph. 26. & alibi. Vide Foes. Oec. p. 441. *Ramenta stomachi* leguntur apud Scrib. n. 191. adde Lex. Rhodij. In metallicis portio venæ, violentia aquarum, aut alia, abrupta, aut protrusa, *ramentum* nuncupatur. Estq. vel *scob*, vel *strictura*; Vide Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 3. *Ramentum Elephantis* pro rasura eboris, & *Ramentum navis*, i. e. unguem rasum de navibus Gr. ξύστρα leguntur ap. Keuchen p. 162. & 206

* Ramex, κήλη, idem quod *Hernia*. Vide *Hernia*.

Ramosus hodieque à nonnullis refertur inter principia compositionum, describiturque, quod constet particulis globosis crassis terrestribus, spiritui subtilissimo innatantibus, sibique invicem cohærentibus, flexibilibus, & fluidis, Jac. le Mort Pharm. Medico-phys. c. 3. seqq. vide *Fluidus*.

Ramus, κλάδος. Vide *Clados*.

Ramigri, i. e. *Colophonia*, Rul.

§ Rana,

* RANA, *βάτραχος*, est æquivocum vocabulum. Propria, & recepta significatione notat animal aquaticum, quadrupes oviparum notissimum; cujus descriptionem, differentias, ut & usum in cibis, & Medicina, quære apud Aldrov. l. 1. de quadr. dig. vivipar. c. 1. seq. Schr. l. 5. cl. 3. n. 87. Libav. Tom. II. Op. p. 155. De harum generatione, & successiva conformatione legi quoque poterit Observatio Oligeri Jacobæi in Act. Hafn. Tol. II. Obs. 39. p. 109. seq. *Ranas* per vomitum ab ancilla Altenburgensi rejectas communicavit Th. Reines. d. l. Obs. 40. p. 110. Est etiam nomen piscis cartilaginei, & dicitur *Rana marina*, sive *piscatrix*, cujus descriptionem & usum tradidit Aldr. l. 3. de pisc. cap. 64. *Ranæ χαλαμίται* vocantur *ranæ virides*, inter calamos aquaticos, & gramina morantes, & *γύρινοι* è nubibus, vel cœlo lapsæ, Keuch. ad Sammon. p. 132. *Rana* quoque, vel *Ranula* dicitur, in Pathologicis, apostema quoddam sub lingua, estque tumor, vel potius abscessus, cum folliculo, materiam meliceridi, ut muco similem continens, oblongus, aut rotundus, ad frenum linguæ, & venas, propterea *raninas* dictas, occurrens, aliquando & in lapidem, vel tophaceam duritiem concretus, cum impedimento sermonis, proveniens à materiæ crudæ, & excrementitiæ, cum sanguine, vel etiam saliva, affluentis collectione, sibi fixam sedem cum concretione parante. De qua videantur Practici, præsertim Forest. l. 14. Obs. 29. Senn. M. Pr. l. 1. p. 3 s. 5. c. 4. Paræus l. 7. c. 5. Aquapend. tr. oper. Chirurg. h. tit.

RANCIDITAS, *σαπρότης*, dicitur species corruptionis putridæ, quæ competit rebus sulphureis, & oleosis, pinguibus; quando aut fervore, aut vetustate, corrumpuntur: v. g. nuces *rancidæ*. Forest. l. 30. Obs. 10. Schol. Willis de ferment. c. 8

RANCULA vocatur Joh. Anglico dolor erraticus in vulnere propter humorum affluxum ad locum vulneratum, estque cum pulsatione, & tumore. Derivatio verò illius est plane ridicula dum scripsit dici *ranculam*, quasi replens locum. Rof. Angl. p. m. 1038.

RANGIFER, dicitur animal quadrupes, cervi speciem repræsentans, cursus celerrimi, in extremis Septentrionalibus regionibus, Suecia, Lappia frequens, & ad labores usitatum: cujus historiam vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 31. Meminit & Helmont. dicens, quod Rangifer extrà suum clima non vivat, tr. nat. contr. nescia n. 1. Horum animalium recens mactatorum sanguinem calidum manu exceptum haurire incolas contrà Scorbutum ex communicatione D. Joh. Diet. notavit simulque rationem aliquam adjunxit Sennert. de Scorbut. c. 7. Anatome vero *rangiferi* à Nic. Stenone exhibita legitur descripta in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 135. p. 274. seq.

* RANULA, *βατράχιον*. Vide *Rana*.

RAPAX, *ἅρπαξ*. Vide *Harpax*.

† RAPHANUS, idem cum Caule, ex Scholiaste Aristoph. & Jul. Poll. l. 6. c. 8. Jacob. Constantius cap. XIV. Collectaneorum.

RAPTUS, *ἐνθουσιασμός*, i. e. occulta quædam, & supernaturalis cognitio alicujus repentina, à spiritu quodam, vel dæmone infusa. Vide *Enthusiasmos*. De *raptu* Prophetarum legitur in Th. Ch. Vol. VI. p. 67. De *raptu* latiùs accepto Paracels. l. 2. philos. ad Atheniens. text. 15

* RAREFACIENS, *ἀραιωτικός*, epitheton medicamentorum, tenuium partium, & calidorum, virtute coincidentium cum *Aperientibus*, & *Diaphoreticis*; utpote, quod cutis spiracula reserant, Gal. l. 5. S. F. c. 14. His opponuntur *Condensantia*, *πυκνωτικά*, de quibus suo loco.

* RARITAS, *rarus*, *ἀραιότης*, *ἀραιός*, *ἀραιότης*, *ἀραιός*, proprietas, vel attributum corporum, quorum partes multis spacijs inanibus interceptæ sunt: sive quæ, spongiarum instar foraminibus pervia, Gal. l. 1. S. F. c. 13. & l. 2. de san. tu. c. 5. His opponuntur *Densa* corpora: *πυκνά*. Aliàs & *raritas* est circumstantia ad tempus pertinens; quando tardiùs aliquid iteratur, aut redit. Ita *rarus pulsus* dicitur, Gal. lib. de puls. introduct. c. 4. Huic opponitur *Creber*.

RASA, idem quod *resina*, J. Alex. Annot. in Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 12.

RASA, vel *rastis*, h. e. *Stannum*. Id.

RASAHETI, *rusatagi*, *rusangs*, i. e. *Æs ustum* Rul. & Johns.

† RASCATIO barbaris, Screatus latinis. Vincen. Alsarius in resp. Medic. pro Asthmate.

RASCATIO, idem quod *Screatus*, vel Excreatio, quando v. g. sanguis cum *rascatione* ejicitur, h. e. gutture, & adjacentibus membris uvulæ Isaac. l. 3. Viatici c. 8 & 9

* RASCETA, idem quod *Brachiale*, vel *Carpus*: Vide *Carpus*. Dicitur & de pede, sive nodo claviculæ pedis, Forest. l. 6. Chir. Obs. 49 Schol. Dicitur & *rasetta*, Barthol. libell. 4 c. 20

RASORIUM, *raspatorium*, *ξυστήρ*, idem quod *Scalprum*. Vide infrà *Scalpellum*, *Scalprum*.

RASTETA, idem quod *Rasceta*, Paracels. de Urin.

RASTOL, i. e. *Æs*. *Rasoes*, idem, Rul. & Johns.

RASTHIL, id est *Sal*, Iidem.

RASURA, *ξύσμα*, *ξυσμός*, sumitur vel activè, vel passivè. activè idem quod *Rasio*, *ξυσμός*, *ξύσις*. Usurpatur verò & in Pathologicis, de humo-

humoribus acrioribus *radentibus* vel intestina, vel alias membranaceas partes, ventriculum, vesicam &c. qui humores ideò vocantur ξυστικοί, *rasorii*: Et in Pharmaceuticis, dum parantur quædam simplicia per *rasionem*, vel limaturam, ut *rasura* Cornu Cervi, Eboris, &c. Vel in Chirurgia s, quando lima, aut, alijs instrumentis, fit ossium *rasio*, vel *abrasio*, aut quando capillorum *rasio* cultro. Passivè idem est, quod *ramentum*, *Strigmentum*, ξύσμα. Vide *ramentum*.

Ratio, λόγος, λογισμός. Vide *Logos*. Accipitur, vel substantialiter pro *Anima rationali*, Mente, Animo humano. Vel effectivè pro *ratiocinatione*: Vide *Logismos*. Vel pro *indicatione* ex methodo Medicinali desumto argumento, 2. aphor. 27 42. & 3. aphor. 1. Vide Diet. n. 507. Lind. Ex VII §. 31.

* Rationalis, λογικός: Vide *Logicos*.

* Raucedo, *Raucitas*, βράγχος. Vide *Branchos*. Adde illis Bonetti Sepulchret. l. 1. sect. 22. obs 18

Raved, i. e. *Rhabarbarum*, Schrod. Vide p. inferius.

Rexach, i. e. *Gummi Ammoniacum*. Joh. Lex. Ch. l. 2. Schrod. l. 4. cl. 2. n 369

Realgar, propriè etiam non uno modo describitur: Rul. Dorn. & Johnf. scripserunt, quòd sit fumus mineralium, quicquid Arsenicale est, aut Operimenti naturam habet. Apud For l. 30. obs. 8. in Schol. hæc leguntur *Realgar* fit ex sulphure, calce viva, & auripigmento (idiomate nostro, inquit Pandectarius, dicitur *Soricaria*) Interficitq; sorices, & omnia animalia. Pulvis est mordicans, fistulas, ac vermes equorum, & corrodendo absumens omnem malam superfluamq; carnem. Libavius hoc notavit: *Realgar* modò speciem auripigmenti rubei vocant, in quo aureus color misceetur sandarachæ fissili, glebarum specie, & gracili venarum discursu; vel etiam pulverem rubeum, in captensulis argentariis collectum, designari putant, modo recrementum rubeum fœtidum, & venenatum; quod circà fornacum metallicarum oras, & spiracula concrescit; non raro etiam citrinum, cinereum, vel alterius coloris. Santes Ardoynus arsenicum, sulphure mistum, judicavit, denotans fortassè halitus illos Officinarum concretos, quos, vernaculè, fumum officinarum, *Dutten-rauch*, indigitant. Alijs *realgar* fixum est arsenicum hal nitro adjecto crematum. Omnino autem est, cum arsenicalibus, ejusdem naturæ, aut vicinæ. Libav. S. A. Ch. l. 3. cap. 16. Metaphorica acceptio est merum commentum Paracelsicum, qui distinxit *Realgar* in *Macrocosmicum*, & *Microcosmicum*: Illud quadruplex iterum finxit; juxta numerum Elementorum: Ut *Realgar aquæ*, spuma natans super aquas; *Realgar terræ* Arsenicum; *Realgar aeris*, Tereniabin, & *Realgar ignis*, Conjunctio Saturnina. Dorn. Rul. Johnf. e Paracelf. Paragr. & l. 3. c. 2. §. 1. & alibi. Imò attribuit quoq; *Realgar Astris*, & singulis Planetis, quo aquas inficiunt, in Fragm. Medic.

Rebis, id est, *excrementum alvi* Parac. de hydrope. & l. 3. de morb. fodin. c. 4. *rebis* etiam, id est, *lapis Rebis*, *capilli*. Dorn Rul. & Johnf. In Chrysopœia *Rebis* dicitur materia, ex qua semen aurificum generatur; estq: aurum & suum argentum vivum. Dicitur verò barbaro nomine *Rebis*, quod ex bina re primum componitur, quæ tandem, diuturna coctione, fit una specie, & numero. Th. Ch. Vol. II. p. 43. adde pag. 25 ». & 395. Vol. III. p. 751. Vol. IV. p. 400. Me... & Libav. Tom. II. Oper. p. 40. & 436. Quibusdam recentioribus *Rebis* dicitur Mercurius Philosophicus duplicatus, sulphure Solari, & Mercurio universali constans. Dicitur & *Azoth*.

Rebisola, dicitur arcanum urinæ ad icteritiam, quæ si coquatur, ac despumetur optimè, post triduum quiescens; lapillos *rebisoleos* edit. Dorn. Rul. & Johnf. in Lex. Paracelf etiam commendat ad morbos metallifodinarum. l. 3. h. tit. c. 11

Rebolea, mumia. Rul.

Rebona, *stercus adustum*, *mumiæ*, Rul. Dorn. & Johnf.

Rebus, est ultima rerum materia. Iidem

Recens, νεαρός. Vide *Nearos*.

† Recentatum, apud [illegible] Trallian. Propomatis genus. Guil. Stuck an[illegible] quit. conv. ict. l. 3 c. 11

Receptaculum, δοχεῖον, ἐκδοχεῖον, ὑποδοχεῖον, dicitur omne id, quo aliquid excipitur, & colligitur. In specie, apud Anatomicos, occurrit *Receptaculum Chili*, à Pecqueto inventum, cujus historiam vide apud Barthol. l. 1 Anat. c. 12 In Chymicis *receptaculum* vocatur vas amplum, & globosum, destillantes humores recipiens. Variare verò debet, pro rei destillandæ ratione. Nam si res vaporosæ flatulentæ, ac spirituales dissolvuntur, amplum esse debet, alioquin, à spirituum vi magna, magno bombo, ac crepitu, nec sine adstantis periculo, rumpitur, atque in frusta dissilit. Si verò res calidæ tenuesq; fuerint, collo longo formatum esse debet. Sin autem res mediæ fuerint medium *receptaculum* requiritur. Rul. & Johnf. Tertia dicitur *receptaculum* Influentiæ Cœlestis. Vol. VI. Theatr. Chym. p. 403

Recepta, *Receptum*, vocatur barbarè *formula Remedij*, vel medicamenti, quæ prescri-

bitur à Medico; vel quales descriptiones occurrunt jam in Dispensatorijs. Longas *Receptas* scribere, magna ex parte, non videtur tam pertinere ad salutem ægri, quàm fortassis, ad vanam gloriolam, & aucupationem excitandam; c Scherbij Thes.Med.D sp.x.θ.2

Receptarii Medici Langio dicuntur, qui, à Pharmacopœis, & Chymistis, absq; ulla ratione, integros *receptorum* fasciculos colligunt, & recipiunt; quibus plaustra onerare possunt, &c. Lang.l.2.ep.23

Recessus, ἀπόςασις, vide *Apostasis*.

Recha, id est, *marmor*. Rul & Johns.

* Recidiva, ὑποτροπή, ὑποσςοφή, vide *Hypotrope*.

Recipe, usitatissima h[...] eque vox notata per abbreviaturam ℞ præmittitur formulis remediorum, quam pro[...]xis ventilavit Schenk. Synt. comp. & [...]r.med.p.83 84 Respondet autem ant[...]tiquo vocabulo *Sume*, quod integris literis expressum præmisisse veteres suis formulis testatur idem d.l.

Recipiens, idem, quod *Subjectum* morborum. Vide *Subjectum*. Vocatur & instrumentum, vel vas, in Destillatoria arte, quod excipit è destillatione materiam prolectam, *Recipiens*, estq; usitatissimum.

Reciprocatio, ἀνταπόδοσις, vide *Antapodosis*.

* Reciprocus, παλινδρομῶν, idem, quod *Recurrens*, epitheton Pulsus myuri vel, deficientis. Vide *Myurus*.

Reclinatio, κατάκλισις, est motus musculorum voluntarius, Gal.l.1.de mot.musc.c.7.Vide *Cataclisis*.

Reclusio, ἀνασόμωσις, morbus dicitur partium instrumentalium, sive organicus, Gal. l. de diff.sympr.c.6. Estq; morbus in meatibus apertis, vel ampliatis. Vide *Anastomosis*.

Recocta dicitur Caseus, qui fit ex sero, vel lacte acetoso, Arab. Raib. dicto. Vocatur talis caseus vernaculè *Duarf* Arab. *Atachat*, Avic.l. 2. tract.2.c.127

Recolatio, idem quod *Percolatio*, vel *iterata Colatio*. Scrib.n.268. Vid[...]latio.

Re[...]olligo, ἀναλ[...], idem, quod *vires recup*[...] Hipp. 2.aph. [...] Diet.n.63

[...]coquo, ἀφε[...] pro [...], *Coquo*. K[...]cher ad Sam.p.8[...]

Recordatio, [...] est pr[...]ritaria memoria, & ad [...] pe[...], con[...] [...] [...] Vide Willis [...]

Recreatio, [...], idem, qu[...] *fectio*, & *Recreans* idem quod *R*[...]

Augen. Tom. III. Ep. Medic. p. m. 366.

* Recrementum, περίττωμα, idem, quod *Excrementum*. Vide supra, in EX. *Recrementa* [...]neralia, vel metallica vide apud Rul. & J[...] Dicuntur, & *Scoriæ*, de quo vocab. infrà [...] loco.

* Recrudescentia, *Recrudescens*, παλιγκότημα, παλίγκοτος, vide *Palincotes*.

Rectrix, ἡγεμονικὴ, epitheton *animæ rationalis*. Vide *Hegemonicos*.

* Rectus, ὀρθὸς, vide *Orthos*. *Rectum* quoq; *intestinum* vocatur tertium crassorum, & ultimum, quod ad anum usq; porrectum est, Gal. l. 6. Anat adm. c. 9. ad cujus ext[...] musculus sphincter est. Vocatur & [...] Gr. [...]. De quo v[...]le [...] Barthol. l. 1. An. c. r[...] Vid[...] [...] Recti musculi abdominis dic[...] rectis fibris a sterno, & costis spuri[...] duntur usq; ad regionem pubis, & [...] transversis signati observantur l. r. A[...] c 53. 54.

Rectificatio, nihil aliud est, quam d[...] ti[...] iteratio, vitreis (plerunq;) organ[...] Th.Chym.Vol.I. p.21[...]. Vel *R*[...] tionibus ferè omnibus communis est [...]rum, tùm spirituum vegetabilium, m[...] an malium; tùm oleorum. Est [...] notatque purificationem *exaltationem* alicujus substantiæ &c. Rolfink.Chym.l.2.c 2. Fe[...] idem est cum *Cohobatione*.

* Recursio, *Recurrens*, παλινδρομὴ, παλινδρομῶν. Vide *Palindromia*. *Nervi recurrentes*, vel *recursivi* qui sint, vide apud Barth libell 3 An. c.2. Alias *Recursus* etiam accipitur, pro repetitione proxysmorum, in qua signi[...]ficat [...] Laur. Bellinus de febrib propos. 26. Op[...] p. m. 398.

Recurvus, *Recurvatio*, λόρδωσις, [...], quod *Curvus*, *Curvamen*: de quo supra in CU.

Recutiti, idem, quod *Apellæ*, quibus præputij portio resecta, & circumcilla est Barthol.l. [...]r An. c. 24 quamvis rectius generalior significatio tribuatur à Paræo, *recutitos* dicente, quibus præputium breviu[...] est, ut colis glandem operire non possit, sive hoc vel naturæ vitio a prima con[...] for[...]one, sive casu, & resectione contigerit. Chir.l [...] c.31

Redargutio, ἔλεγχος. Vide *Elenchos*.

Reduc, *Redux*, est pulvis, qui calcinata metalla, & mineralia liquantur, iterum in metallinum regulum redeuntia. Dorn. Rul. & Johns. in l. c.

Reductio, ἀνάςασις, ἀναγωγὴ, ἔγερσις, quasi *resuscitatio*. Vox est æquivoca, etiam Chymicis. [...] illa dicitur corporis alicujus, formam ca[...]

salcis, pulveris, aut liquoris redacti, pristinæ formæ restitutio. Locum habet præcipue in metallis, quæ menstruorum additione formam quasi amiserunt. *Reductio* talis est, cum salia mineralia v. g. Sal Vitrioli, alumen in humido calido soluta, *reducuntur* in frigido humido in pristinam solidam consistentiam. 2. *Reductionis* vox etiam attribuitur *Resolutioni* corporum in prima Entia, principia, ut vocant; Cineres vegetabilium volunt reduci in arborem, fruticem, &c. Sed est nulla, & merum commentum. Plura de hoc vocabulo vide apud Rol Ch.l.2 c.4 junge Th.Ch. Vol. I. p.696 697.699. Vol. IV p. 848 Vol.V.p. 142. & 716.Vol.VI p.215.229. *Reductionem calcinum* in metalla opus habere circumspecto magistro, docet Libav S.A.Ch.l 5.c.9.fin. *Reductionem Tartari* urget Paracelf. Paramir.l.3.tract.2. & 3. *Reductio cibi* in sua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium, fit per Archeum Stomachi, tract 2. de pestilentia in princ. In genere quoque *reductio* Paracelso dicitur omnis mutatio in alium statum: v. g. mutatio morbi in sanitatem, eidem vocatur *reductio* de renovatione, & restauratione, in princ.

REDUNDANTIA, πλῆθωρα, περιουσία, περίσσωσις. Vide *Perissosis*.

REDUPLICATIO, ἀναδίπλωσις, ἐπαναδίπλωσις. Vide *Anadiplosis*.

* REDUVIA, idem, quod *Paronychia*, παρωνυχία. Vide suprà in PA. Dicitur & quibusdam *redubia*. *Redubia*. Keuch.ad Samon. 241

REFECTIO, ἀνάληψις, ἀναθρεψις. Vide *Analepsis*, *Anathrepsis*.

REFINATIO idem significat, in genere quod *Depuratio*. In specie hoc nomine venit Ars, qua saccharum è cannis extractum, ne candorem, & duritiem acquirat, ab omnibus impuritatibus per lixivium è calce viva paratum liberatur, de qua legatur Angel. Sala in Saccharologia c. 3 Casp. Barlæus de rebus gestis Classis Nassovicæ in Brasilia, aliiq; & ex his Erasm. Francisc. Hort. Indic. Orient. O Occident. Part.I. p. p. m. 267. seq. Ita & Spagyricis metalla depurata dicuntur Refinata, v.g. Aurum, & Argentum &c.

REFLEXIO, ἀνάκαμψις, vel idem est, quod *recurvatio*, vel dicitur de visione, ubi species visibiles in circulo *reflectuntur*, Paracelf. de An. ocul. hæc dicitur usitatius *refractio*.

REFRACTATIA *Vena*. Vide *Phleps*.

REFRACTIO, ἀνάκαμψις, est vox *Optica*, idem, quod *Reflexio* significans, C. Hofm. ad Gal. LI de U. P. num: 83. Barthol l. 3. An. c. 8. ad fin.

* REFRICTIO, ἀνάτριψις vide *Anatripsis*.

REFRIGERATIO, κατάψυξις, περίψυξις, vide *Catapsyxis*.

REFRIGERATORIUM dicitur Chymicis omne illud vas, quod aquam frigidam comprehendit, qua mediante vapores in destillatione exaltati per refrigerationem condensantur in aqueam substantiam, sive rostrum saltem alembici transeat, sive ipsum ambiat alembicum, sive alio modo adhibeatur, de quibus legantur scripta Chymicorum, quamvis & vas ligneum sale communi plenum pro *refrigeratorio* exhibeat Joh.Francisc.Vigani in Medulla Chymiæ tabul.2. fig 5.f.

REGALE, cimentum est, quo repurgatur aurum. Dorn. in Dict Paracelf. Johnf. Ejus descriptionem vide in Th Chym. Vol.I.p 548. seq. *Regale fœtidum menstruum* Spagyricum dicitur aqua regia, quæ aurum solvit, cum Mercurio, & stella Antimonij, Libav. Tom.II. Oper. p. 231

REGENERATIO, παλιγγενεσία, vide *Palingenesia*. *Regeneratio Philosophica*, sive Spagyrica est nihil aliud quam corruptionis separatio, incorruptionis restitutio, mortis ablatio, vitæ redintegratio, virtutum elementarium remotio, & cœlestium instauratio, tandem malignitatis extirpatio, & bonitatis excitatio, elementorum sterilium regnantium mors, & mortificatio, & virtutis immortalis, atque cœlestis vita. Th.Chym. Vol. VI. p.374. Plus, quam satis, encomiorum, & tituli lorum: dummodò non essent bullæ inanes.

REGIBBUS, λορδός, idem, quod *repandus, recurvus*: Vide *Lordus*. Occurrit hoc vocabulum in Brasavoli Indice Galenico.

REGIMEN, usitatum est vocabulum in Medicina, significans alicujus rei *ordinationem*, διάταξιν, ἐπιστασίαν. Ita victus *regimen* passim occurrit in Practicis. Sufficiat locus apud Forest.l. 32. Obs. 9. Schol Paracelf. l. 4. Paramir. *regimen lapidis Philosophici* legitur in Th. Chym. Vol.II. p. 296. Vol. III pag. 654. Vol. IV. pag. 820.830. 860. &c. Vol. V p. 20. &c. *regimen ignis*, in operationibus Chymicis. Vol. IV. p. 526. 816. 860

REGINA, βασιλὶς, est nomen liquidæ ocularis compositionis, quæ *reparatrix* ἀναληπτική, vocatur apud Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. *Regina* quoq; ænigmatico nomine, vocatur *Luna Philosophorum*. sive *Lapis Philosophicus*, metalla inferiora, cuprum, stannum, ferrum, in argentum constantissimum transformans, Th. Chym. Vol. I. p. 531

REGIO, χώρα, vide *Chora*. *Regiones* quoq; Anatomicis dicuntur certæ corporis, & determinatæ portiones; uti videre est apud Barthol. in procem. fin. v. g. *regio* umbilicalis l. 1. in princ.

Regionalis, ἐνδήμιος, dicitur de morbis certæ regioni familiaribus, Gal. in princ. com. in libr. Epid. Vide *Endemios*.

* Regius, βασιλικός. Tribuitur & morbis, & medicamentis. *Morbus regius*, idem est, quod *Ikterus*. *Aqua Chrysulca*, sive aurum solvens, vocatur *Aqua Regia*, aliàs *Stygia*, Schr. l.3. c.23. in fin.

Regnum, βασιλεία, translata hæc vox in Medicina, notans certam classem rerum naturalium. Imprimis verò *tria Regna* communiter traduntur; *Vegetabilium rerum*, in quo *Vinum* primum locum tenere creditur; *Mineralium*, in quo *Aurum*: & *Animalium*, in quo *Homo* primas sibi vendicat. Th. Chym. Vol.VI.p.682

Regula, κανών, vide *Canon*.

Regulus, homonymon est in Medicina, 1. significat aviculam, quæ & *Trochilus* Plinio dicitur, Gr. βασιλεύς, βασιλισκός, cujus descriptionem, cum usu, vide ap. Aldrov. l.17. Ornith. c.1. Deinde est terminus Chymicorum Technicus, qui in probatione, aut fusione alicujus mineræ, illud, quod manet in crucibuli fundo, vel cupula, *Regem*, vel *Regulum* appellant. Rolf. Chym. l.5. f.11. c. 1. Usitatissimus est *Regulus Antimonii*; ibid. Schr. l.3. c.17. Libav. S. A. Ch. l.3. c.11. & l.6. c.21. item Tom.II. Op. p.181 seq. Hic describi potest, quod sit Mercurialis *Antimonii* substantia metallica à superfluo sulphure mediantibus Nitro, & Tartaro vi ignis cum detentione operantis alcalisatis sequestrata.

Rejectio, ἀναγωγή, sæpè usurpatur specialiter pro excretione præternaturali, per os; sive per vomitum, Scrib. n.180.181.183. Vide Rhod. in not. ad n.173. & in Lex. Scrib. Vide etiam suprà *Anagoge*.

Reiteratio, idem quod *Iteratio* simpliciter, h.e. *Repetitio* alicujus laboris, vel rei. In Chymicis *reiteratio* est species exaltationis Parac. Paragr. tr.3. de Alchym. *Reiteratio* fit, quum terra sublimata ponitur in cœlum, & in eo putrefactione, divisioneq; solvitur, Th.Ch.Vol.I.p.436 *Reiteratio sublimationis Mercurii* legitur Vol.IV. p.1002. *Reiteratio examinis metalli* per plumbum, vel tribulationis: Vol.VI. p.78

Reb, rebis, i. e. *lac acetosum*, Rul. Johns.

Relatio, terminus aliàs Logicus, translatus etiam in totum Medicum denotat respectum rei indicatæ ad rem indicatam, qui respectus aliàs communiter vocatur *Indicatio*, Anton. Alvarez. Epist. & Consil. Med. P. I. p.m.241

* Relaxantia, χαλαστικά, vide *Chalastica*. *Relaxatum*, κεχαλασμένον, opponitur contento συντεταμένῳ, Gal. in 6. Epid. t.30

Reliquiæ, τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα, Hipp. 1. aph.12. Vide *Encatalimpano*.

Relollæum, est virtus ex complexione; ut in Hyperico, prima virtus est in calido & curativo: Accidentalis verò Cherionia, & occulta, in eo, quod vermibus adversetur, atq; corruptioni. Dorn. in Dict. Parac. Rul. Paracelsus verò ita descripsit. *Relolleum* (attractiva vis rerum) est natura ultrà primam; & est duplex, scil. permanens, ut in magnete, & carabe, & mal[illegible]che; Non permanens, ut est in igne. Et sic in morbis est duplex: *Relolleum permanens*, & non permanens: *Permanens*, ut de febribus, & speciebus ejus, non permanens, ut in Posea, Catocha. *Relollea* extrà naturam, de simplicibus, ut Zinziber, Nitrum, Asphaltum, in [illegible] ad I. de grad. compos. c.1. Unde & in aliis, ad R.I. Scholijs. Meminit *Relollacearum* ægritudinum, & separationis *Relol. inc.* Helmontius paulò distinctius de *Relollæo*: *Relollæum* est qualitas efficiens, non procedens ex fermentis, & seminibus rerum, estq; duplex: unum videlicet corpore proprio, alterum verò in alieno. Inter *Relollæa propria* quædam sunt separabilia; ut frigus in aere, & aqua: Alia verò inseparabilia, ut calor in lumine Solis, candelæ, & ignis, quæ nunquam frigere possunt. *Relollæum alienum* est [illegible] quod si non foveatur, perit per [illegible] gradus, & momenta; Ideoq; dicitur *transiens*, ut est calor in aqua, tr. Nat. contr. nesc. n. 25.26. Calorem in Elementis esse merum *relollæum*, scripsit in tr. Scholar. Hum. pass. decept. n. 4. Johns. triplex constituit *relollæum*, *Incorporatum*, *Innatum*, & *Momentaneum*. *Incorporata* sunt omnia Mercurialia, videlicet Mercurius Sulphuris, Mercurius salium. *Innata* sunt ex tribus, Consolidativa, Mundificativa, Confortativa. *Momentanea* ut Mors est improvisum *relollæum*, cum [illegible] velocissima, Lex. Chym. l.1. Libavius *relollaceas* qualitates refert inter cœnosos terminos spurci Parac. Tom.IV. Oper. p.246

Remedium, βοήθημα, idem quod *Auxilium*, *Indicatum*, *Juvans* ad sanitatis conservationem, qua ad ejusdem recuperationem. Comprehendit sub se Res non naturales, non solum Medicamenta, & Chirurgicas operationes, verùm etiam victum, & quæ ad Diætam pertinent. Lind. Ex VII. §. 32. Estq; de materia Medica simul intelligendum hoc vocabulum, & de ejus formali ratione, & virtute. Vide Dogm. nostr. G.P.IV c.1. d. 4. pag. 463 seqq. imò & de dextro usu. Nam rectus usus est, & anima materiæ, & vita *remedii*, & forma utriusq; Quod enim hæc materia *remedium*; hoc *remedium* auxilium, & verè existant, & rectè dicantur, hoc totum habent ab usu recto, Lind. Ex. II. §. 65. Consentit J. Alex. not. in Galen. l.1. de A. F. cap. 1. *Remedia* inveniuntur per duo instrumenta, quæ sunt Ratio &Ex-

& Experientia, estq; hæc periculosa, & fallax, illa verò difficilis, h.e. non facilis cognitu. Gal. in 1. aph. 1. *Remedia* quoq; *spiritualia*, h.e. quæ animi vigorem promovent, prodesse ad corporis sanitatem, vide in Th. Chym. Vol. V. p. 358. Verbum *Remediare* aliquoties occurit apud Scrib. Larg. n. 11. 14. 18. 27. &c. Vide Rhod. Lex. Scrib.

Remigatio, ἐρεσία vel εἰρεσία, pertinet inter Exercitationes corporis fortiores, Gal. l. 2. de san. tu. & comprehendit motum mistum. l. 1. de Us. part. c. 19

Reminiscentia. ἀνάμνησις, idem, quod *Recordatio*. Vide *Anamnesis*. *Recordatio*.

* Remissio, ἄνεσις, idem, quod διάλειμμα, παρακμή; Vide *Declinatio*, *Dialeimma*. *Remissus* etiam sæpè pro *debili* ponitur, v. g. *Remissus* pulsus, *Remissus* pastillus. *Remissa* aqua frigida. Rhod. in Lex. Scrib.

Remora, ἐχενηΐς, nomen piscis marini, saxis adhærentis, qui, navibus adhærens, motum earum retardare posse creditur; Cujus descriptio cum usu videatur in Aldr. l. 3. de pisc. c. 22. De *Echeneide* Spagyricorum vide supra in *Echneis*. Peculiare quoq; instrumentum Chirurgicum *Remoræ* nomine exornavit Hildanus à se inventum, Cent. V. obs. 86. è quo etiam descripsit Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIII. fig. 3. & T. XLVII. f. 3

Remotio, ἀφαίρεσις, idem, quod *Ablatio*: Vide ἀφαίρεσις, *Remotionem* sui indicant omnia, quæ sunt præter naturam, uti docemur in Methodo medendi.

Renchus, nomen piscis, in Bavaria frequentioris, quem, à sapore, carnisq; bonitate, valdè laudavit J. Alex. l. 15. sal. c. 5. ferè ad fin. In Aldr. non occurrit hoc nomen.

* Ren, νεφρός, vide *Nephros*. *Renalis*, νεφριτικός, vide *Nephritis*, *Nephriticos*.

Renisus, *Renitentia*, ἀντιτυπία dicitur propriè de duritie, quæ resistit ad contactum. Vide Lind. Ex. IV. §. 55. Hinc *renitens* duro jungitur, Gal. ad 5. aph. 67. *Renitentes* corporis dispositiones sunt, quæ non facilè concedunt transitum miasmati morboso, sive contagio; & difficulter læduntur, Gal. l. 1. de diff. febr. c. 4

Renovatio, (Græcè dicitur ἀνακαίνωσις, ab ἀνακαινίζω) terminus est Paracelsicus, idem significans, quod *Restauratio*; & accipitur de reductione mineralium, à statu corruptionis ad integritatis statum. Posteà transfertur etiam ad reductionem corporis ægri in sanitatem pristinam, l. de *Renovatione*, & *Restauratione*.

Renunciatio, dicitur sententia vel judicium Medici, aut Chirurgi ad Magistratum datum, vel judicem de ægri, vel vulnerati statu v.g. de lethalitate vulneris, de contagio, de veneno propinato, de fœtus propulsione &c. Legitur integer tractatus Ambr. Paræi de *Renunciationibus* Chirurgiæ annexus, in quo & *Elogium* posuit interdum pro *Renunciatione*. Videatur & Bonet. Merc. Compit. l. 15. p. 596

Renutritio, ἀνάθρεψις, idem quod *Refectio*. Vide *Anathrepsis*. *Analepsis*.

Renutus, dicitur Plinio motus capitis in partem posteriorem Fallop. de ossib. c. 19. Tom. I. oper. p. 509 quemadmodum in partem anteriorem *Annuitio*, vel *Annutus*.

* Repanditas, λόρδωσις. Vide *Lordosis*.

Repellens, ἀποκρουστικόν. Vide *Apocrusticon*.

* Repercutiens, ἀποκρουστικόν, idem, quod *Repellens*. Gal. l. 5. S. F. a. 17. Ita & Dor. Rul. & Johns. in Lexic. Ita & *Repercussio* describitur per humoris in aliquam partem fluentis, repulsionem à Leonh. Botallo de cur. vuln. sclopet. cap. 7. p. m. 17. descripserunt; quod *Repercussiva* sint medicamenta, fluxiones retrorsum agentia. *Repercussio* etiam in Chymicis coincidit cum *Præcipitatione*. Hinc *Repercussa*, vel *Repercussiva* dicuntur, quæ fiunt per subsidentiam, & præcipitationem ad fundum, Libav. Tom. II. Oper. p. 125. 216

Repetentia, idem, quod *Repetitio*. Usurpatur de Accessionibus febrilibus, suntq; vel Evidentes, vel Obscuræ P. M. de Caldeira Tom. I. Oper. p. 424

Repetitio, ἐπανάληψις, ἀνάληψις, vel dicitur de morbis, & eorum periodis, ac paroxysmis, Gal. l. de morb. tempor. cap. 8 vel de præceptis Medicis, quorum *repetitio* maximè necessaria, ac utilis est; eamq; passim Gal. in scriptis suis inculcat, cujus loca afferre, prolixius foret. Videatur Th. Mundellæ.

Repletio, πλήρωσις, πλησμονή. Sumitur & in malam, & in bonam partem. Vide *Plerosis*, *Plesmone*.

Repositio, ἐμβολή, vocatur operatio Chirurgica, qua membrum aliquod, quod loco suo naturali excidit, cum violentia, & artificiosè, in pristinum locum reponitur, Gal. c. 3. de fract. t. 62. Vide *Emballo*. Quære etiam in Indice operum Hildani, aliorumq; Chirurgiæ scriptorum.

Repræsentatio, ἔμφασις, vide *Emphasis*.

Repressio, ἐπίσχεσις, idem, quod *Suppressio*. Vide *Epischesis*.

Reprimens, ἀποκρουστικός, vide *Apocrusticos*; idem quod *Repellens*.

Reptatio, *Reptatus*, *Reptus*, ἕρψις, ἑρπυσμός, est species motus localis totius animalis, qui per terram continuè eandem contingendo peragitur, ipsiq: innitendo, qualis in serpente,

anguilla, verminibus conspicitur. Hier. Fabr. ab Aquapend. l. de motu locanimal. sec. totum. h. tit. p. m. 21

Reptile, ἑρπὸν, ἑρπετὸν, epitheton animalium, quæ humi gradiuntur. Vide *Herpton*.

Repulsio, ἀπόκρουσις, ἄπωσις, *Repulsorius*, idem, quod *Repellens*, ἀποκρουστικὸς, *Repulsrix* facultas refertur inter ministras. Vide *Apocrusticos*. Dicitur verò *Repulsio*, quando humores, affluxu, retunduntur; & parte constricta, aditu quasi prohibentur. Diet. n. 46

Repurgatio, διακάθαρσις, ἐκκάθαρσις, *Repurgantia*, καθαρτικὰ, διακαθαρτικὰ, dicitur vel de purgatione pororum cutaneorum, pro fuliginum, & vaporum exclusione, Gal. l. 6. de S. Fac. c. 12. vel de purgatione per sputum 5. aph. 8. & 4. de R. V. I. A. t. 20. Vide *Anacatharsis*.

Requies, ἀνάπαυσις, communiter idem significat, quod *Quies*: Vide *Hesychia*, Propriè verò dicitur vacatio ab exercitatione. Gal. ad 4. aph. 13 adde Diet. n 59

Res, vel Græcè dicitur πρᾶγμα, vel saltem exprimitur per neutrum τὸ, cum additione proprietatis alicujus specificæ. Ita triplices occurrunt *Res* in Medicina. *Secundum naturam*, τὰ κατὰ φύσιν, & *Res præter naturam*, τὰ παρὰ φύσιν, & à recentioribus dictæ *Res non naturales*. Helmontius *rem* generaliter descripsit, quod sit id in se, quod est absq; reflexione sui, ad aliquem humanæ rationis discursum, inventionem, Tract. Venatio scientiarum. n 25. *Res Macrocosmicæ* sunt, quæcunq; extra familiam vegetabilium, & animalium collocantur; sive primariæ sint, & macrocosmi membra, sive secundariæ i. e. ex perittomate macrocosmico productæ. Schrod. l. 3. c. 1. *Res naturales*, τὰ φυσικὰ, pertinent ad Transsumta Medica; quatenus ad *res* triplices, anteà dictas, diversimodè applicantur. Vide Dogm. Med. G. p. 13 seq.

Resectio, ἀνατομὴ, vide *Anatome*. Aliàs & *Resecare* dicitur pro *Reprimere*, v. g. *Resecare* dolores podagricos. Keuchen not. ad Samon p. 250

Residentia ὑπόστασις, idem, quod *Subsidentia* in Urinis. Vide *Hypostasis*.

Resimus, σιμὸς. Vide *Simos*.

Resina, ῥητίνη, est lachryma, vel liquor pinguis, & oleaginosus, cùm sponte ex arboribus profluens, tùm interdùm accedente vulneratione. Estque duplicis consistentiæ: liquidiuscula, & duriuscula, quæ communiter etiam Gummatibus annumerantur, Catalogum vide apud Schrod. l. 3. c. 19. de virtutibus Gal. l. 8. de S. F. h. tit Olim *Lentiscina* fuit præstantissima, Gorr. *Resina* simpliciter ponitur pro vulgari pice flava, & molliori, sutoria dicta. Dorn. *Resinas rariores* exoticas quasdam descripsit Chioccus Mus. Calc. sect. 5. p. 624. seq Porrò vocab. *Resina* translatum etiam ad alia, v. g. ad *Magisteria* Scammonij, & *Gialappæ*, quæ vocantur *Resinæ*. Rolfink. Chym. l. 5. sect. 2. c. 16. de purgant. s 2. art 3. c. 12. AChymicis *Resina terræ* dicitur *Sulphur* Theatr. Chym. Vol. I p. 583. fin. *Resina terræ potabilis* est *sulphur sublimatum* in liquorem, balsamum, vel oleum redactum. *Resina auri* est crocus ex auro tractus. Dorn. Rul. Johns. Prorsus abusivè sumsit Paracelsus de materia Tarta glutinosa, l. 1. de Tartar. tr. 4. c. 2. in Annot.

Resinatus, ῥητινωτὸς, epitheton est vinorum, aliquoties meminit Cels. l. 2. c. 24. fin. & c. 28. Dicuntur verè *Vina resinata*, quia olim Musta Italica pice, vel resina inspersa condiebantur, ut odoris, & saporis acumina ipsa accederent, de quo modo condiendi legatur Plin. l. 14. H. N c. 19. 20

Resinocerum, ῥητινόκηρον, dicitur mixtura ex *resina* cum *cera*; cujus differentia triplex legitur apud Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2. ferè ad fin.

Resistentia, ἀντιπάθεια, est qualitas, vel potentia naturalis, secundum quam aliquid non patitur ab agente etiam implicito. Estq; duplex: perfecta, & imperfecta. Plura de hoc vocabulo vide apud H. Augen. T. I. Ep. & Cons. Med. l. 2. ep. 3. p. m. 52 & T. II. l. 5 18 p. 498

Resolvens, διαφορητικὸς, epitheton medicamentorum Topicorum, quæ vim habent materiam textam, & tenacem liquandi, & attenuandi; de quibus Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Suntq; salinæ naturæ. Hinc & Helmont. vocat resolutiva salia, lixivia, & alkalia, quæ virtutibus seminalibus sunt orbata, exceptis paucis, tr. Potestas Medicam. n 31

* Resolutio, æquivocum est apud Latinos: Vel enim accipitur Pathologicè, & respondet Græco παράλυσις. Vide *Paralysis*, *Lysis*, *Dialysis*. Vel sumitur technicè, Pharmaceuticè, aut Chymicè, & ita Gr. dici posset ἀνάλυσις, estq; Coagulationis oppositum, describitur, cùm commista violenter separantur, adjecto resolvente, & quamlibet mistura partem segregante Estque idem, quod *solutio*, λύσις, item *Dissolutio*, de quo suprà suo loco *Resolutio* duplex proponitur in Theatr. Chym Vol. II. p. 30. alia *totalis*, cum interitu totius: alia *partialis*, ubi quædam sensilia remanent, communia cùm primæ, tùm posteriori jam dissolutæ materiæ. Ita & *Basil. Valentin.* in suo ult. Testamento l. 1. c. 2. duplicem statuit *resolutionem* metallorum; unam, quæ fit à Fusoribus metallicis; alteram, quæ fit à Chymista Johns. in *resolutione* Chymica quinque sese offerre scripsit. 1. Æthereum corpus, sive spirituosam substantiam, aut Mercurium. 2. Sulphureum quoddam corpus, seu oleagineam sub-

substantiam, sulphur dictam: Quæ duo tantæ subtilitatis sunt, ut, si non benè reserventur sæpius evanescant in auram. 3. Sal, quantumvis crassius, virtutem tamen non obscuram habens. 4. Phlegma, & aqueum elementum. 5. Terreum; & caput mortuum dictum; quę duo nullarum sunt virium, & mortua. De hujus vocabuli varijs significationibus vide, & Fallo. de Tum. p. 4. c. 18. Tom. I. Op. p. 638

Resolutivus tribuitur à modernis *Fermentationi*, quæ est motus efficientis in materia principiorum ejus singulorum segregativus, & opponitur *Fermentationi Combinatoriæ*, vel *combinativæ*, quæ & *Confermatio* vocatur, estque motus efficientis in materia principiorum ejus pro circumscriptione loci, temporis, & caloris conjunctivus. De utraque videatur Clar. Dn. Georgij Ern. Stahlij Differt. de Sanguificatione c. 3

Resonitus, idem, quod *Contrafissura*. Pareus, Chir. l. 9. c. 8

Resorberi, ἀναπίνεσθαι, sumitur ab Hipp. pro *absumi*, 2. de art. t. 51

* Respiratio, ἀναπνοή, dicitur actio vitalis, vel potius vitanimalis, constans ex *Inspiratione*, & *Exspiratione*: de quibus partibus vide *Expnoë* & *Eispnoë*. Cœterùm de *Respirationis* organis, & usu vide ex recentioribus Charlton: Oec. An. Ex: IIX. Th. Willis Pharm. Rat. P. II. in princ. Malach. Truston. h. tit. & alios. An *respiratio* fœtui competat, ventilavit etiam Bartbol. l. 2. Anat. c. 8. Usus *respirationis* per se quòd sit sanguinis accensio, nobis aduc est suspectus.

Respuo, ἀναπτύω, ἀποπτύω, propriè dicitur sputum sursum revoco, & ejicio, idem, quod Exspuo. Metaphoricè verò notat *rejicio*, aversor, aliquid Gal. l. 3 de Hipp. & Pl decr. c. 5

Ressella est terminus Paracelsicus, de quo non constat, quid significet. Dicitur verò quod sit colorem auferens quid, quemadmodum. *Assa* colorem provomens. Legitur Paramir. l. 4.

Restauratio, idem, quod *Refectio*, ἀνάληψις, ἀνάτρεψις, q. *Rennutritio*. Gal. c. 1. de fract. t. 48. Paracelso idem est, quòd *Renovatio*. Vide p. supr. *Renovatio*, Helmontio *Restauratio* dicitur, inclinationis susceptæ abtruncatio; & opponitur *Præservationi*, quæ est futuri præcautio, per impedimentum materiæ disponibilis, tr. de Lithiasi c. 7 n. 11

Restinctio, ἀπόσβεσις, Chymicis dicitur gradatio, qua res candefactæ in liquore exaltantæ restringuntur; atque ita ad nobilitatem perveniunt, in eo genere optimorum; Hic enim est principalis primusq; finis inventæ *restinctionis*. Rul. & Johns. in Lex. descendit à verbo ἀποσβέννυμι, *restinguo*, de quo apud Diet. n. 88.

* Restitutio, κατάστασις, καθίδρυσις, dicitur membri sede sua emoti in pristinum locum repositio, vel constitutio, vel collocatio. Gal. 3. de fract. t. 38. quamvis & latiùs sæpè accipiatur, pro additione deficientis, v. g. Lactis *restitutio*. Hildan. cent. 4. obs. 27. Nasi abscissi *restitutio*. Id. cent. 3. obs. 31. Imò pro curatione absoluta ægri, quando æger *restitutus*, i. e. ad pristinam sanitatem reductus dicitur.

Resudatio, dicitur laboriosa ęgritudo; faciens ægrum diu pati, estq; accidens superveniens hydropi, quando inflatio communicatur femori. Avic. l. 3. fen. 14. tr. 4. fin.

Resumtio, ἀνάληψις, idem, quod *Refectio*, sive virium recuperatio. Diet. n. 57

Resupinatio, ὑπτιασμός. Vide *Hyptiasmos*.

Resurrectio, ἀνάστασις, est vocabulum ad Theologiam magis, quàm ad Medicinam spectans. Tropicè tamen *Resurrectio metallorum* dicitur immortificabilis *regeneratio*, mediumq; per quod ejusmodi tincturæ promoventur, ad sui generationem Vol. I. p. 524. Th. Chym.

Resuscitatio est terminus Spagyricus, idem significans, quod *Restauratio*, *Regeneratio*, *Renovatio*. Parac. l. 6. de nat. rer. *Resuscitationem* vegetabilium inter non entia Chymicorum retulit Rol. Chym. l. 6. c. 3. Eandem tamen exemplis defendere videtur Barth. in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 41. p. 78. 79. De *resuscitatione* Terræ virgineæ in processu lapidis Philosophici, vel Chrysopœias Vide Vol. VI. Th. Ch. p. 188

* Rete, δίκτυον, *Reticulum*, κεκρύφαλος, diversis attribuitur corporis partibus. Antiquis *Rete* dictum fuit *Omentum*. Castell. In brutis quibusdam, quæ quatuor habent ventres, secundus *Reticulum* vocatur. Vide *Cecryphalos* *Rete mirabile* vocatur plexus arteriolarum carotidum glandulam pituitariam in ambitu complectens. Vide *Dictyoides*.

* Retentio, ἐπίσχεσις, vide *Epischesis*. *Retentrix facultas*, καθεκτικὴ δύναμις, refertur inter quatuor ministras, & opponitur *Attractrici*. Gal. l. 3. de fac. nat. c. 6

* Retentum dicitur, vel *Retinendum*, id, quod naturę familiare est, & opponitur *Excernendis*, vel *Excretis*; Helm. peculiarem librum inscripsit *Retenta*, & intelligit, quę vel forinsecus assumuntur, vel intus domestica nascuntur, per internam inordinationem. Accipit verò præternaturaliter, & Pathologicè; cùm tamen, & *Retenta* dentur *naturalia*, de quibus vide nostra Dogm. P. I c. 9. dog. 3. p. 99

* Reticularis, *Retiformis*, *Retinus*, δικτυοειδής; vide *Dictyoides*. *Rete*. *Reticulum*, κεκρύφαλος: Vide *Cecryphalos*.

Reticulum, vide p. a. *Rete.*

Retinaculum vocatur Instrumentum Chirurgicum, quo Herniotomi in Castratione, & Herniæ scroti sectione commodè utuntur, ne intestina in scrotum prolabantur. Vid. Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig. 2. & modum applicandi Tom. XXXIX. fig. 3 3.4

Retorta est vas globosum, cujus collum paulatim à ventre procedit, ac sensim in oblongum canalem reflexum transit. Chymicis frequens; & ad destillationem mineralium, spirituumq; potissimum pertinet. Rul. Johns. in Lex.

Retractio, *Retrahens*, ἀντίσπασις, ἀντισπαστικόν, idem, quod *Revulsio*, *Revellens*. Vide *Antispasis*.

Retransmutatio Paracelso dicitur materiæ alicujus, v. g. Tartareæ, quæ prius liquor fuit, postea coagulatæ, vel induratæ, iterata permutatio in liquorem. Param. l. 3. tr. 5

Retrimentum, ἀπόκριμμα, accipitur de varijs minutijs, quæ secedunt ex corporis alicujus siccioris, & friabilis frequentiori tractatione, & agitatione. Ita *Retrimenta fœni* vocantur, quæ vulgò flores fœni, & semina appellantur, & pro usu externo commendat D. Ludovic. Dissert. I. Pharm. p. 615. 627. quamvis *Retrimentum* etiam de alijs excrementis accipiatur.

Retrocessio, idem, quod *Revocatio*, Gr. ἐπανάκλησις. Vide *Epanaclesis*.

Revelatio quid significet, ex alijs Lexicis constat. De ea valde gloriari solent Spagyrici, Helmontius quoq; & alij; sed res est valde suspecta.

Reverberatio terminus est technicus; in Chimia, significans ignitionem, qua corpora igne vivo repercutiente, & *reverberante* in calcem subtiliorem reducuntur: estq; vel clausa, vel aperta. *Clausa*, quando corpora in furno *reverberij* clauso calcinantur. Hac *reverberatione* ignis gradus ad amussim administrari possunt, ut calor intendi remittiq; possit; quod in vulgaribus non accidit. *Aperta*, quando materia in *reverberatorio* furno, omnibus foraminibus apertis, calcinatur. Hæc valdè vehemens est; & utimur ea in corporibus duris, ac tenacibus resolvendis. *Reverberatorium* furnus est, in quo per flammam materialia calcinantur. Dorn: Rul. & Johns. Rolfink. Chym. l. 3. c. 3. Et Ignis *Reverberatorius* dicitur quando undiq; flamma vasculum ambit. Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. f. 1. c. 3. p. 51. Est igitur *Reverberatio* ferè idem, quod *Calcinatio*, Th. Chym Vol. III. p. 385. *Reverberationem* etiam in corpore humano finxit Paracels. Paramir. l. 2. c. 5. l. 4. de vit. long. c. 6.

Revellens, ἀντισπαστικός; vide *Antispasis*. Gal. l. 6. Epid. c. 2. l. 3 a.

* Reversivus ὑποστροφώδης, epitheton febris, apud Hipp. quæ non est acuta, sed diuturna, & imperfectas habet solutiones, erroneasq; accessiones, Hipp. l. 6. Epid. f. a t. 21. Gal. ad h. l. *Reversio* dicitur ὑποστροφὴ idem, quod *Recidiva*, vide *Hypostrophe*.

Reviviificatio, idem, quod *Resuscitatio*; Libav. Tom. II. Op. p. 231 Ita *Reviviificatio Mercurij* proponitur è Jac. le Mort. in Morley Collect. Chym Leid. c. 28.

Revocatio, ἐπανάκλησις, vide *Epanaclesis*.

Revomo, ἐπανεμέω, i. e. vomitum repeto. Vide *Epanemeo*.

* Revulsio, ἀντίσπασις. Vide *Antispasis*, idem, quod *Retractio*. Gal. c. 2. n. 6. Epid. c. 8

Rex, βασιλεύς, propria significatio non est hujus loci. Tropicè verò *Rex* dicitur Rul. Aqua spiritualis, vel spiritus in aqua. Lapis Philosophicus vocatur *Rex Regum*, metalla inferiora in optimum aurum transformans, Th. Chym. Vol. I. p. 531. Vol. III. p. 41. Vol. IV. p. 898. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 8. & Vol. II. Oper. p. 345 346. 394. Cæterum, quoad propriam significationem, quod reges quidam à Deo habere credantur singulare beneficium, certos curandi morbos, v. g. Angliæ spasmum, & Galliæ strumas, de quibus vide C. Rejes C. El. q. 25. in medio relinquimus, sitq; fide penes Authores.

Rha, ῥᾶ, idem, quod *Rheum*, ῥῆον, κατ' ἐξοχήν, ita vocatur *Rhaponticum* verum, apud Gal. Diosc. Schrod. l. 5. ch. 1. n. 281. ab amne *Rha* dicto. Gorr.

Rhabarbarum, ῥῆον βαρβαρικὸν notissimum inter purgantia mitiora, aliàs ad Botanicos pertinens; cujus securitatem communiter omnes idem Medici laudibus extulerunt; videatur Rolfink. de purgant. sect. 12. art. 1. verùm Lind. non immeritò suspectam reddere conatus est Sel. Med. Ex. XII. §. 57. & 128.

Rhabdos, ῥάβδος. Vide *Virga*.

* Rhabdoides, ῥαβδοειδὴς, epitheton *suturæ rectæ* in cranio, quæ & *sagittalis* dicitur. Vide *Obelæa*.

Rhachia, ῥαχία, Ionicè ῥηχίη à ῥήσσω, *frango*, rumpo, dicitur *inundatio*, vel *restagnatio maris*, aut potius crepido littoris petrosa; cui allidunctur fluctus. Transfertur ab Hipp. ad *inundationes* humorum, & supernatantias in corpore. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Rhachis, ῥάχις, Latinè *Spina*. Dieterich. n. 749. Diciturque vertebrarum omnium à cervice ad imos usq; lumbos structura, erigendo, recurvandoq; corpori conveniens, cujus descriptionem vide in Anatomicis, in specie apud Barthol. libell. 4. An. cap. 14. Per totius spinæ vertebrarum foramina media transit,

medu-

medullaris substantia, à cerebro continuata quæ *Spinalis medulla* vocatur, vide *Medulla*. Vide *Spina*.

Rhachisagra, ῥαχισάγρα, vocari potest species Arthritidis particularis spinam dorsi infestantis, Paræus l. 14. Chir. c. 1

* Rhachitæ, ῥαχῖται, vel ῥαχιαῖοι, vocantur *Musculi Dorsales*, qui universis constarum commissuris, in toto thorace, superinjecti sunt, à posteriore parte, nihil relinquentes, quod non contegant, sed omnes costarum radices, & vertebrarum processus, qui à lateribus sunt, adhæc, quod inter ipsas radices est, complectuntur, Hipp. 7. aph. 36. Gal. in comm. & l. 4. Anat. adm. c. 6. Barth. vocat *Spinatos* l. 4. Anatom. c. 6. 7.

Rhachites, ῥαχῖτις, morbus dicitur ratior, & Anglis quondam Endemius in figura vitiata, quando caput, spina dorsi, costæ, tibiæ, aliaque ossa, à debita sua figura sensim alienantur: cujus essentiam, & generationem eruditè descripsit Glisson. integro libello de *rhachitide*, add. Charlton. Ex. Pathol. X. §. 42. Prosecutus est quoq; hujus affectus descriptionem Joh. Mayow, Medicus Oxoniens. Anglus Collegiatus, tract. h. t. & novissimè Dolæus Encyclopæd. l. 6. c. 13. p. 1027. seqq. cujus descriptio plenior est hæc: *Rhachitis* est affectus ex inæquali succi nutritii distributione obortus, ob cujus defectum, vel superabundantiam partes illæ nutrimento privatæ marcescunt, ac emaciantur, aliæ verò plus satis nutritæ ad molem justo majorem augentur.

* Rhacos, ῥάκος, *lacerum linamentum* dicitur, quo utuntur Chirurgi in ulceribus, & vulneribus, Hipp. l. 2. de morb. XXXIV. 26. Unde & cutis dicitur ῥακώδης, i. e. *lacerata*, & erosa, instar vestis laceræ, quod contingit in abcessibus suppuratis, & ob timiditatem, vel imperitiam, tardiùs apertis, Gal. l. 2. ad Glauc. cap. 8

* Rhacosis, ῥάκωσις, i. e. *detritio*, vocatur *morbus scroti*, quando laxata ejus cutis, & excoriata est, Galen. in defin. Cast. Ægin. l. 6. c. 67.

Rhæboides; ῥαιβοειδὴς, vel ῥοιβοειδὴς, idem ferè, quod ῥαιβὸς, *motus Incurvatus*, Hipp. 3. de artic. t. 38. quamvis ῥοβοειδὴς ibidem extet; sed rectè C. Hofm. in ἀνεκδότοις censet, legendum esse ῥοιβοειδὴς, aut ῥαιβοειδὴς.

Rhæbos, ῥαιβὸς, idem quod ῥοικὸς, καμπυλὸς, i. e. *incurvus*, obtortus. In specie verò usurpatur de morbo crurum, in figura vitiata, quando versus interiorem partem incurvantur, quibus opponuntur *Blæsi*. Gal. l. de causs. morb. c. 7. Jung. C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. n. 146 & l. 3. Inst. Med. c. 59 §15. in quo loco Galeno contrariari videtur; Latinè *Vari* vocantur, M. Aur. Sever. l. de gibb. valg. & var. c. 2

Rhagadiæ vocantur Dorn. Rul. & Johns. & describuntur, quod sint notæ, vel apostemata pudendorum, Paracelf. etiam ad genua refert, l. 5. Paragr. in fin.

* Rhagas, ῥαγὰς, Lat. *Fissura*, & in plur. ῥαγάδες, dicuntur solutiones continui partium molliorum, v. g. labiorum, manuum, item in ano; quæ proveniunt ab intemperie sicca nimis, & salsa, succum nutricium salsum, & sicciorem supponente, Forest. l. 23. obs. 10. & lib. 14. obs. 1. Scrib. n. 223. Vide *Fissura*.

Rhage, ῥαγὴ, i. e. *Rima*, fissura. Vide *Fissura*.

* Rhages, ῥᾶγες, dicuntur summitates digitorum, & pulpulæ interiores, quæ & κορυφαὶ, *vertices*, & *acini* vocantur, Castell. & Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 91

Rhagium, ῥάγιον, est species *Phalangii* venenati, ita dicti à similitudine acini uvæ nigræ, quasi *Acineum*, & os quidem juxtà medium ventrem habet, pedes verò ex utraque parte quam brevissimos, Forest. l. 30. obs. 12. ex. Aetio l. 13. cap. 18

* Rhagoides, ῥαγοειδὴς, Latinè *uvea*, epitheton tunicæ oculi ab uvarum colore ita dictæ, ordine *Secundæ*, quæ & *perforata* dicitur à structura, aliàs & *Choroides*; cujus historiam, cum usu vario, vide apud Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 10. §. 23. seq. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. & alios plures.

Rhaizo, ῥαΐζω, vel ῥῄζω, Jonicè, significat *Levo*, *Allevo*, Hipp. 5. aph. 25 l. 2. Epid. f. II. 81. 132. l. 4. XXIX. 13. &c. adde Foes. p. 552. Dieter. n. 756

Rhamma, ῥάμμα. Vide *Acia*.

Rhanteres, ῥαντῆρες, à quibusdam dicti *oculorum anguli interiores*, naso proximi, & majores; qui & πηγαὶ vocantur, ceu *fontes* lachrymarum, Gorr. Lind. d. l. §. 88

Rhaphanedon, ῥαφανηδὸν, epitheton *fracturæ raphani modo factæ*, quæ καυληδὸν κάταγμα vocatur: quando secundum crassitiem os frangitur transversim; Ægin. l. 6. c. 89. Gorr.

Rhaphanelæon, ῥαφανέλαιον: i. e. *oleum Raphaninum*, de quo legatur Diosc. l. 1. c. 45

* Rhaphe, ῥαφὴ, Latinè *Sutura*, duplicem habet significationem, propriam, & impropriam. Propriè notat, præter communem, etiam opificibus notam juncturam duorum corporum mollium, filo, & acu mediante factam: in foro Medico etiam aliquando necessariam conjunctionem labiorum, vel vulneris, acia factam; à qua tamen, quantum fieri potest,

Chi-

Chirurgi vocare debent, ob dolorem, metum convulsionis, & facilem ex putredine fili dissolutionem: in cujus locum applicantur, ubi licet, Emplastra glutinantia, vulgò *Deffis Oflaster*, Impropriè verò *Sutura* dicitur species quædam συναρθρώσεως, vel juncturæ, aut commissuræ ossium, consutis rebus similis, & serratæ, quales in capitis ossibus observantur: dividunturq; in *veras*, & *spurias*; quarum Historiam vide apud Barthol. libell.4 Anat.c.5. *Sutura* quoque dicitur inferior pars penis, in longitudinem vergens, Castell. Lind. Med. Phys. l.2. c.7. §.63

Rhaphis, *rhaphion*, ῥαφὶς, ῥαφίον, significat *acum*, vel *aciculam*, suendi instrumentum, Hipp. l.2. de morb. LXIV. 11. Foes. pag. 551.

Rhastone, ῥαστώνη, dicitur *Levamen*. *Allevatio*. Terminus Hipp. familiaris, vide *Levamen*. Significat & *facilitatem* in curando, oppositam violentiæ, Medicoq; commendat, l. de Art. XX. 3. adde Foes. d l.

Rhebos, ῥεβὸς, idem quod ῥαιβὸς. Vide *Rhebos*.

Rhechia, ῥηχίη, Jon. pro ῥαχία. Vide *Rhachia*.

Rhege, ῥηγὴ, pro ῥῆγμα, *ruptura*, *scissura*, Gal. in Ex. dict. Hipp.

* Rhegma, ῥῆγμα, Lat. *ruptura* dicitur, estq; species solutæ continuitatis partis mollioris, ex violento ictu, vel casu, absq; sectione, aut punctione facta, à nimia distensione proveniens, Foes. d.l. Dieter. n.753. Dogm. Nostr. P.II. c.5. Dog.6.p.140. Peculiaris quoque significatio ῥήγματος occurrit apud Hipp. lib.1. de morb. XVI. 2. estque species ἀποστήματος in carnibus, aut venis non suppuratæ, cum doloribus diuturnis. Lindenus quoque ῥήγματα, *sugillata* aliquando significare, existimat, præsertim in loco l.3. de morb. t.XIX. 7. 8. vide Ex. XII §.15. verùm non videmus rationem sufficientem; cum *ruptio* abscessuum interna intelligi possit, uti & Foes. exposuit.

Rhegmatias, ῥηγματίας, vocatur is, cui abscessus intus rumpitur, aut in quo ruptura facta est, Hipp. l.1. de morb. XXIX. 8. l. 2. XLI. 8. ῥηγματία, quoque in fœm. idem quod ῥῆγμα ruptio: d.l. II. 20. quamvis fortassis mendum sit per omissum σ, ut ad ipsum ægrum referendum potius sit, animadvertente Foes. p.552. qui tamen etiam rursus hallucinatus, quando loca l. de A.L. & Aq. V. 6. & VI. 5. abstractivè ῥηγματίας exposuit; cum tamen contextus doceat, de ægris esse explicandum. Alibi æger talis vocatur, & ῥηγματώδης, l. 7. Epid. XVI. 3. quamvis perperam in Gr. legatur ῥευματώδης. Latinè *ruptura hians* dici posset.

Rhegmochasmos, ῥηγμόχασμος, legitur ap. Cels. l.4. c.4. ubi causas sputi sanguinis recenset. Quia verò nemo alius videtur eam dictionem usurpasse, dubitat Gorr. num legendum sit, ῥῆγμα, aut χάσμα. Approbavit verò For. l.16. obs. 13. Schol. nec video, quid absurditatis inferar, cum vasis sanguineis propria habeatur, quæ cum *ruptura* simul *hians* quoad orificia.

Rhembe, ῥέμβη, idem quod πλάνη, *error*, aberratio, è verbo ῥέμβω, vagor, *erro*. Hipp. l.7. Epid. XII. 9. ῥεμβώδεες πυρετοὶ vocantur *Aretæo* l.2. *febres erraticæ*, vagabundæ, notante Foes. d. l. p. 551.

Rhenanum, epitheton *Vini*, è fluvio *Rheno* dicti; quod hodieque refertur inter præstantiora Germanica, itaut ad extera quoque regna transferatur. Estque revera tenuium valdè partium. Verùm, ob illam ipsam tenuitatem, noxium statuit arthriticis, & cavendum monet Forest. l.29. obs r.

Rhenchos, ῥέγχος, ῥέγξις, dicitur Latinè *stertor*, i.e. sonus ex naribus editus, profundè dormientibus communis; & aliquando etiam apoplexiæ nota. Hipp. l.5 Epid XXXVI.14. l.7. XIII. 4. 15. XVI. 16. de R.V.I.A t. 34. à verbo ῥέγχω, *sterto*, quo etiam frequenter usus Hipp. præsertim 6. aph. 51. & alibi. Vide Foes. d.l. Dieter. n.750. Ejus modus fiendi valdè est abstrusus, præsertim & in felibus.

Rheon, ῥέον, idem quod ῥᾶ. Vide *Rha*.

Rhepo, ῥέπω, verbum emphaticum, *vergo*, inclino. Usurpatur de humoribus ad excretionem dispositis, Hipp. 1. aph. 21. adde Dieter. n. 751. Lind. Ex. XIII. §.402.

Rhetine, ῥητίνη. Vide *Resina*.

* Rheuma, ῥεῦμα, Lat. *Fluxio*. Vide *Fluor*.

* Rheumatismos, ῥευματισμὸς, aliquando accipitur latè pro omni *Fluore*, & *Fluxu*, & ita idem est, quod ῥεῦμα: Hodieq; verò restringitur ad certum aliquem affectum; quamvis nec inter illos de ejus certa essentia constet. Videatur River. Pr. l.16 c. 13. & Chicotius Epistol. & Dissert. Medic. 4. Nobis, salvo aliorum judicio, videtur *Rheumatismus*, in stricta significatione, notare affectum mixtum ex *Catarrho*, & *Arthritide*. Et fortassis ita describi posset; quòd sit dolor partium musculosarum, membranarum, glandularum, ut & periostiorum, cum febre quandoq; erratica lenia; impotentia movendi, languore totius corporis, proveniens ab intemperie humida p. n. serosa, cum salinis vitiosis particulis, corporis, sanguinis, & succi nervosi cacochymiam serosam; quandoq; & flatulentiam præsupponente. Qui quartam Catarrhi speciem vellet constituere, fortè non adeò à vero aberraret. Vocatur & *rheumaticus affectus*, ῥευμα-

ʽρευματικὴ διάθεσις, nec ineptè etiam, ad hodierna principia, descripsit Gal. l. de cur. rat. per V.S. c.8. & l.2. ad Glaucon. c.2. dum ad glandulas, excipiendis recrementis idoneas, protrudi noxios humores, docuit.

* RHEXIS, ῥῆξις, idem quod ῥῆγμα, *ruptionem*, vel *rupturam* significat, præsertim venarum, Hipp. 3.aph.28 & 4.aph.78. quamvis & de puris eruptione dicatur, 5. aph. 15. & de tuberculi ruptione dicatur, 7. aph. 8. Vide Foes. p.562. & Dieter. n. 757.

RHICNOSIS, ῥίκνωσις, vocatur *cutis corrugatio*, cum extenuatione, & macie corporis: cui opponitur ἔκτασις, cutis distensio, à repletione, Hipp. l.6. Epid. f. III. t. 29. Inde ῥικνώδεες sunt *rugosi*: ibid. tr. 26

RHICNOS, ῥικνὸς, ῥυγνὸς, *rugosus*, Gal. c.1. progn. t.12. & in Exeg. voc Hipp.

RHIGOS, ῥῖγος, Latinè *Rigor*, dicitur perfrigeratio totius corporis, præsertim panniculi carnosi, cum concussione spasmodica, vel convulsiva, cujus causam veteres ad pituitam vitream, vel aliam vitiosam phlegmatis dispositionem retulerunt. Verùm ejus caussa vera consistit in succi nutricij, & nervosi, per particulas acidas tenuiores, vel etiam halitus saltem acidos, vitriolaceos, aut nitrosos, corruptione, dictas partium cutis, & cuticulæ, & panniculi carnosi fibras vellicante, & irritante. Videatur Willis de febr. c.3. Quamvis enim ibidem de *rigore*, in febre tertiana paroxysmum inchoante, loquatur; poterit tamen etiam caussa illa applicari ad aliam quoque occasionalem acescentiam succi nutricij nimiam, ac præternaturalem, è caussis externis obortam. Videatur & de hoc vocabulo Diet. n. 758. Foes. d. l. Significat aliàs *rigor* inflexibilem duritiem, & tentionem nervorum, vel musculorum, Keuch. ad Samon. p.149

RHIN, ῥὶν, ῥῖνες, vide *Mycteres*, *Nasus*.

RHINARION, ῥινάριον, nomen *Collyrii συακτικὰ*, cujus meminit Ægin. l. 3. c.22. Descriptio verò habetur l.7.c. 16. Gorr.

RHINE, ῥίνη. Vide *Squatina*.

RHINEMA, ῥίνημα, significat *ramentum*, *Scobem*, quæ lima deteritur, Hipp. l. de ulcer. & l. 1. de morb. mul. CIX. 2. & Galen. lib. 3. de C.M.S.L. c.3. Vide Foes. pag.534. & suprà *Ramentum*.

RHINENCHYSIA, ῥινεγχυσία, i. e. *infusio in nasum*, vel nares. Et ῥινεγχύτης instrumentum, siphunculus, quo aliquid in nares infunditur. Legitur apud Cœl. Aurelian. de morb. Chron. l.2. c.4. allegante scapula, qui etiam ex Diosc. verbum ῥινεγχυτεῖσθαι i.e. *infundi in nares*, adduxit.

RHINION, ῥίνιον, Collyrij nomen, ap. Gal. l.4. de C.M.S.L. c.7. sic dictum, quasi *simula*. Aliud ejusdem nominis describitur à Celso l. 6. cap.6. ad xerophthalmian, & oculos scabros. Gorr.

RHINOCEROS, ῥινόκερως, dicitur animal quadrupes, magnitudine Taurum, forma Aprum æmulans, cornu unicum in proboscide gerens pyramidale, quod commendatur tanquam insigne alexiterium adversus venena, ut & morbum Epilepticum. Hujus animalis descriptio prolixior cum usu videatur apud Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c.33. Add. Schroder. l.5. cl. 1. n.32 Chiocc. Mus. Calceol. l 6. p. 687. seqq. Meminit & Calp. Rejes C. El. q.67. De spiritu è *Cornu Rhinocerotis* parato, & hujus singulari effectu legatur Observatio D. Herm. Nic. Grimm. in Act. Hafn. Voll. III. Obs 89. Est nomen Avis peregrinæ rarioris, & fortassis monstrosæ, ap. eundem l.22. Ornith. c.20. Piscis quoque quidam hoc nomine appellatur, cujus saltem meminit in loco allegato priori. In historia verò Piscium non descripsit Author.

RHINOPTES, ῥινόπτης, dicitur, qui per narium meatus patentes ex prægresso morbo circa angulum majorem oculi perspicere, & videre potuit, cujusmodi observationis meminit Rungius in Exerc. de Visus symptom. §.68

RHIPIDION, ῥιπίδιον, vide *Flabellum*.

RHIPTASMOS, ῥιπτασμὸς, significat *Jactationem corporis*, idem quod ἀλυσμὸς, ἀλύκη. Vide *Alyce*. Legitur apud Hipp l.3. de morb. XVI. 7. f.3. de R.V.I.A. t.14. Coac. t. 82. l 4 Epid. X.16. l.5. XIX.3. Descendit à verbo ῥιπτάζω, *jacto* membra: quo etiam aliquoties usus Cous, 4. de R.V.I A. t.48. l. 2. de morb. XVII.6. LXVII 3. l.3. I.14. &c. Vide Foes. d.l. Est & verbum simplicius ῥίπτω, idem significans, quod legitur l.6. Epid. f 3. t. 17

RHIZA, ῥίζα, vide *Radix*.

RHIZAGRA, ῥιζάγρα, dicitur Græcis forceps pro radice post exemptum dentem relicta exprimenda, Cels. l.7 c. 12 Hujus delineationem rostro corvino similem exhibet Scultet. Arm. Chir. Part.I. Tab X. fig. 5.

RHIZIAS, ῥιζίας, vocatur liquor ex radice incisa collectus, & in specie radice *Silpeii*, suavi fragans odore, Lang. l. 1. ep.62

RHIZOTOMOS, ῥιζοτόμος, dicitur propriè qui radices scindit, *Radicisecta*. Et ῥιζοτομία *radicum sectio*. Et ῥιζοτομικὴ vocatur ars ministra Pharmaceuticæ simplicium, & compositorum medicamentorum repositionem monstrans, J. Alex. de Medicin. & Med. l. 2. pag. 138. Aliàs metaphoricè hoc epitheton ῥιζοτόμος de ipsis

reme.

remedijs morbum radicitus tollentibus accipi etiam potest.

Rhodapsinthaton, ῥοδαψίνθατον, compositio est ex rosis constans. Descriptio multiplex habetur apud Aet. tetrab. 4. serm. 4. citante Gorræo.

Rhodelæon, ῥοδέλαιον, Lat. *oleum rosatum* Rolf. Chym. l. 3. s. 2. art. 1. c. 5. ubi destillati saltem meminit, quamvis & decoctum hoc nomine venire possit, ac soleat.

Rhodiacon, ῥοδιακόν, nomen *Emplastri* compositi secundum Asclepiadem; cujus descriptio habetur apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 17 fin.

Rhodides, ῥοδίδες, dicuntur *pastilli rosacei*, descripti à Diosc. l. 1. c. 131

Rhodinon, ῥόδινον, *rosaceum*, ponitur sæpè simpliciter, subintelligendo *oleum*, Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. & alibi. Dicitur & ῥόσατον, vel δρόσατον, *rosatum*, Keuchen. ad Sammon. p. 226 *Rosacea Gutta* quis sit morbus, vide *Gutta*.

Rhodion, ῥόδιον, nomen est medicamenti sicci sub forma pulveris sacris, & corrosivi; cujus variæ descriptiones habentur apud Ægin. l. 7. c. 13. Aet. l. 14. cap. 36. citante Gorræo. Usum monstrat Ægin. l. 4. c. 43. & 53.

Rhodites, ῥοδίτης, epitheton *vini rosati*, seu rosis conditi; cujus parandi modum tradidit Diosc. l. 5. c. 35

* Rhodomeli, ῥοδόμελι, *mel rosaceum*, quod simplex, & purgatorium habetur in Officinis. Descriptiones videantur in Dispensatorijs.

Rhodomelon, ῥοδόμηλον, confectio dicitur ex rosis, & malis cydonijs parata: quia verò rosæ non eodem tempore cum cotoneis reperiuntur, oportet rosas cum melle suo tempore componere, & postea, alio tempore, cum cotoneis compositionem absolvere, addendo aquæ sextarios quinque ad coquendum, ita ut succi cotoneorum sit sextarius, rosarum libræ tres, mellis sextarij tres, notante Gorræo.

Rhodon, ῥόδον, Latinè *rosa*, flos est notissimus, suaveolens utplurimum, cujus significatio ad Botanicos pertinet. Ponitur & aliquando pro *oleo rosaceo*, monstrante Rhodio è Scribon. n. 194 & in Lex. Scrib. *Rosa* quoque dicitur *Tartarum*, item *Erysipelas*, Rul. & Johns. in Lex. *Rosa capitis* quid sit, vide *Rosa*. *Rosa mineralis* quale sit medicamentum Chymicum ex Antimonio paratum, vide in Morley Coll. Chym. Leid. c. 55

Rhodosaccharum, ῥοδοσάκχαρον, i. e. *Saccharum rosatum*, quod nomen, vel *Conservæ rosarum*, vel etiam *Tabulato* è succo rosarum, & saccharo parato tribui solet. De utroque vide Dispensatoria.

Rhodostacton, ῥοδοστακτον, idem quod ῥοδόμελι, *mel rosaceum*, uti patet ex descriptione apud Ægin. l. 7. c. 15

Rhodostagma, ῥοδόσταγμα, vocatur *liquor stillaticius rosarum*, Lang. l. 1. ep. 53

* Rhoeas, ῥοιάς, vel ῥυάς, est affectus oculorum, *Encanthidi* contrarius, consistens in caruncula lachrymalis nimia imminutione, in oculi majori angulo, Gal. l. de diff. morb. c. 9. & in def. Med. Caussa ejus materia depascens, & exiccans, vel corrosiva est, & ita sequitur fistulam lachrymalem, vel comitatur. Vide River. l. 2. Pr. Med. c. 16. Vocantur & oculi ita affecti ῥοιάδες, vel ῥυάδες ὀφθαλμοὶ, Aetio tetrab. 2. l. 3. c. 90. allegante Foes. Oec. p. 556

Rhoecos, ῥοικός, idem quod ῥαιβός, vide *Rhæbos*.

Rhoezos, ῥοῖζος. Vide *Stridor*.

Rhogmatias, ῥωγματίας, idem quod ῥηγματίας. Vide *Rhegmatias*.

* Rhogme, ῥωγμή, idem quod ῥῆγμα, *ruptura*. Specialiter tamen ita vocatur *ossis ruptio*, vel fractio, per superficiem recta, vel angusta, vel lata, Gal. in Def. Vel est divisio cranij superficiaria, vel profunda quidem, sed eatenus, ut fractum os non loco moveatur, de qua Ægin. l. 6 c. 90 Cast.

Rhogmos, ῥωγμός, *sonus* est, & *stertor*, quem dormientes supini edunt *ronchus*, Latinè dicitur, aut gutturis stridor, vel pectoris resonans stridor, apud Aurel. l. 2 cap. 10. & 27. Acut. allegante Foes. p. 555. vide p. p. *Ponceus*.

Rhoicos, ῥοικός, *fluidus*, *fluxus*. Dicitur de corporibus, ob multam humiditatem mollibus, & fluidis. Hipp. l. de A. L. & Aq. XLVII. 6. 10.

Rhoidarion, ῥοιδάριον, dicitur medicamentum aridum; cujus præparandi modum vide ap. Aet. l. 2. c. 68. allegante Gorræo.

Rhoites, ῥοΐτης, epitheton *vini è malis punicis facti*, apud Diosc. l. 5. c 34. ῥοαὶ enim sunt *mala punica*. Unde & ῥοΐτον, *confectio* dicitur ex succi *malorum punicorum* partibus tribus, & una mellis ad tertias decoctis parata: ap. Ægin. l. 7. c. 15

Rhombos, ῥόμβος, *rhombus*, dicitur species deligationis Chirurgicæ, figura *rhombum* referens, hoc est, quadrangulum æquilaterum, sed non rectangulum: aut etiam *rhomboides*, quadrangulum, in quo duo semper latera opposita æqualia sunt, neque rectangulum. Hujus deligationis varias differentias tradidit Gal. l. de fascijs. Meminit Hipp. 2. de ijs, quæ in med. t. 2. & ῥομβοειδέα, 2. de art. t 40. Adde Foes. d. l Rhomboides quoque ob aliquam figuræ similitudinem dicitur Musculus scapulam obliquè sur-

sursum ad posteriora trahens, Barthol. l.4. Anat. c. 3. p. 564. Porrò *rhombus* est quoque nomen piscis marini ad Passeres pertinentis, cujus descriptio, species, cum usu in cibis, & Medicina, videantur apud Aldrov. l. 2. de pisc. c. 48. Meminit & J. Alex. l. 14. Salubr. c. 7. Bruyerin. l. 19 de re cibar. c. 15. Chiocc. Mus. Calceol. s. 3. p. 424.

Rhemma, ῥέμμα, idem quod ῥόφημα, *sorbitio*. Vide *Rhophema*.

Rhonchos. ῥόγχος, Latinè etiam *ronchus*; idem quod ῥογμός, *Stertor*, est sonus cum strepitu, vel stridore intrà fauces, & præsertim circa meatus narium, quando in fauces dehiscunt, cujus tamen soni causam, & generationem nemo Physicorum, quantum memini, exactè descripsit, imprimis, qui & in fœtibus observatur: à verbo ῥέγχω, *sterto*, quod legitur 6. aph. 51. Vide Diet. n. 750. & suprà, *Rhenchos*.

Rhonnymi, ῥώννυμι, i. e. *valeo*, *vigeo*, firmo, roboro, dicitur non solùm de corporis, sed & de mentis, vel animi vigore, Hipp. 2. aph 33. Adde Diet. n. 765

Rhoodes, ῥοώδης, idem quod ῥοικός, *fluidus*, fluxus. Dicitur de oculis præ fluxione continua humidis. Hipp. l. 1. Ep. s. II t. 6. & l. 6. Ep. s. 2. t. 32. de alvi fluxu d l. t. 36. de mulieribus, l. de viiln. cap. Adde Erot. p. 97. e f.

Rhoos, ῥόος, contr. ῥοῦς, Latinè *Fluxio*; Fluxus Vide *Fluor*.

* Rhopalosis, ῥοπάλωσις, pilorum est affectus, cum illi veluti in baculos coagmentati sunt, ut sejungi, & ampliùs crescere nequeant. Gorr. concretio summorum pilorum indivisibilis, veluti in baculos, Gal. in def. Videtur coincidere cum *Plica Polonica*.

Rhophema, ῥόφημα, Lat. *Sorbitio* dicitur; estq; cibus humidior, vel multo liquore dilutus, ut modica valentioris cibi vis humore frangatur. Medium quasi alimentum inter cibum & potum, Hipp. l. de vet. medic. XI 6.7.8. Specialiter verò, & eminenter hoc nomine venit apud eundem *Cremor ptisanæ dilutus*, 3. de R.V. I.A. t. 35. Gal. in comm. ad h. l. & c. 4. t. 77. alibiq; Vide Foes. p. 556. Diet. n. 561. Legitur & ῥύφημα in quibusdam locis, teste Foes. d. l. quamvis hæc mutatio ο in υ facilè contingere potuerit, etiam ex errore. *Sorbitiones attractoriæ*, quæ fiunt apud Hipp. 4. de R.V.I.A. t. 18. Vide *Epispastica*.

Rhopopola, ῥωποπώλης, vocatur *coemtor omnigenarum rerum*, Gal. l. 3. de C.M.P.G. c. 2

Rhophtos, ῥοφητός, idem quod ῥοφητός, *sorbilis*, & ῥοφητά, *sorbilia*, Gal. in exeg. voc. Hip. Gorr. Foes. p. 555

Rhosaton, ῥόσατον, dicitur *confectio è rosis*, purgans vitiosum humorem, descripta apud Aet. l. 3 citante Gorr.

Rhoscomenos, ῥωσκόμενος, dicitur, qui *benè valet*, & adv. ῥωσκομένως, *valenter*, apud Hipp. l. de Corde s. 6. Foes. p. 557

Rhox, ῥώξ, idem quod ῥαγοειδής, sic dicta *tunica uvea*, Gorr. Vide *Rhagoides*. *Papillam* quoq; hoc nomine expressit Moschion. de morb. mul. c. 96

* Rhus, ῥοῦς. Idem quod ῥόος. Vide *Fluor*.

* Rhyas, ῥυάς, idem quod ῥοιάς, Vide *Rhoeas*.

Rhybdon, ῥυβδόν, *anchoram* significat. Unde ῥυβδοειδέα τρόπον, i. e. *instar anchoræ* dicitur, apud Erot. p. 98. b.

Rhyema, ῥύεμα, species dicitur liborum, *Itriorum* ex melle, & simila gine parata, melior laganis, Gal. c. 1. de nat. hum. t. 36. & l. 1. de A. F. c. 4. Vide *Itrion*.

Rhyma, ῥῦμα, idem quod βοήθημα, *remedium* auxilium, præsidium. Gorr. Diet. n. 762. à ῥύω *solvo*, libero.

Rhyme, ῥύμη, idem quod ὁρμή, *impetum* in fluxu significat. Hipp. l. de Medico V. 3. idem quod ῥύσις.

Rhymma, ῥύμμα, dicitur *medicamentum abstersorium*, corpori nitorem concilians, à verbo ῥύπτειν, *abstergere*, Gorr. in def. Gal. *pulverem abstersorium* vocat, & in specie cucumeri esculento attribuit, l. 8. de S. F. §. Sicyos.

Rhyndace, ῥυνδάκη, vel ῥυντάκη, nomen avis exoticæ ignotæ *Manocodiatæ* similis, Aldr. l. 12. Ornith. c. 27

Rhyodes, ῥυώδης, idem quod ῥοώδης, *fluidus* Hipp. 3. de art. t. 51

* Rhypodes, ῥυπώδης, epitheton medicamentorum, quæ à sordium similitudine, & quasi *strigmentosa* appellantur. Gal. l. 2. de C.M.P.G. cap. 1

Rhypos, ῥύπος, Lat. *Sordes*, vocatur excrementum tertiæ coctionis, quod in ambitu corporis colligitur, quando portiunculę crassiores, in transpiratione insensibili retentæ ad cutem, vel etiam in indusiis, & vestimentis, adhærent, & commaculant. Dicitur & γλοιός, Quin etiam in ulceribus, quemadmodum tenue excrementum *Ichor*, sive *Sanies* appellatur; ita quod crassum est, *Sordes*, ex quo ulcus redditur *sordidum*, Gal. l. 3. M. M. c. 3. De *sordium* facultatibus Medicis videeund. l. 8. de S. F. § *rhypos*, ubi de *sordibus* athletarum oleo inunctorum potissimùm agit.

* Rhypticos, ῥυπτικός, i. e. *Abstergens*, *Abstersorius*, *Detergens*, *Extergens*, epitheton medicamentorum, quæ vel in cute, vel in superfi-

perficie, vel in ulceribus, fordes purgant, & auferunt. Vide *Abluentia*, Gal. l. 3. de S. F. c. 12 & l. 4. de C. M. S. L. c. 4. ad fin.

Rhysis, ῥύσις, *fluxus*, idem quod ῥόος, sumitur interdum latè, pro omni *fluxu*, in qua significatione etiam Methodici sumserunt unam ex tribus communitatibus, dicentes ῥύσιν, sive *fluxionem*, h. e. refractionem nimiam corporis, & retinendorum excretionem, Gorr. Interdum specialiter pro *fluxu sanguinis*, & ita idem, quod *Hemorrhagia*: vel de *fluxu seminis*, qui dicitur ῥύσις γονικὴ, i. e. *Gonorrhœa*, Lind. Ex. XV §. 56. vel de *alvi fluxu*, ῥύσις κοιλίης, Hipp. 2 aph. 14. & 3. aph. 16. vel *defluvio capillorum*: 5 aph. 11. 12. Interdum specialissimè de *Hæmorrhagia narium*: 3. aph. 27. 7. aph. 9. &c. Vide Foes. p. 557. Dier. n 763

Rhyssemata, ῥυσσήματα, *rugæ*, & *sordes*, quæ in senili facie cernuntur, Gorr.

* Rhythmus, ῥυθμὸς, dicitur proportio pulsuum, prioris cum subsequentibus, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 7. sive est comparatio pulsus prioris cum posteriori secundum varias circumstantias celeritatis, magnitudinis simul consideratas. Est igitur *relatio pulsuum*. Dogm. P. III. c. 4. d. 5 p. 370. Est verò suus cuiq; ætati, naturæ, anni tempori, sexui &c. pulsuum *rhythmus*; quem qui servat, εὔρυθμος dicitur; qui non servat, ἄῤῥυθμος, Gorr. Castell.

Rhytidosis, ῥυτίδωσις, dicitur *oculi labes*, & *corrugatio* imminutæ pupillæ, ob defectum affluentium spirituum, & humorum, Gal. lib. 3. M. M. c. 2. l. 10. de U. P. comm. c 5. in c 3. aph. 16. Unde & ῥυτιδούμενοι ὀφθαλμοὶ, oculi *rugosi*, vel *corrugati* dicuntur, l. 6. Epid. s. 1. t. 26 Aliàs & ventres ῥυτιδώδεες, i. e. *rugosi* leguntur apud Hipp. 2. prorrh. XXXI. 10. Vide Foes. d. l.

Rhytos, ῥυτὸς, duplicem habet significationem secundum duplicem derivationem: 1. à ῥέω, *fluo*, significat ῥυτὸς, *fluidus*: Ita ῥοφὰ ὠὰ, vocatur ova sorbilia Moschion. l de morb. mul. c. 126 Et poculi quoddam genus ῥυτὸν dictum fuit cornibus simile, teste Athenæo, 2. à ῥύω, traho, *tractus* significat. Vide Lexica alia.

Ricinum, *ricinus*, κρότων. Vide *Croton*.

Rigatio, idem quod *Irrigatio*, ἐμβροχὴ, h. e. *Humectatio*, *Irroratio*, de quibus omnibus in ipsorum literis.

* Rigor, ῥῖγος. Vide *Rhigos*.

Rileus vocatur instrumentum Chymicum, in quod metalla liquefacta infunduntur in formas oblongas. Dorn. Rul. Johns.

Rima æquivocum est. In Anatomicis sumitur de pudendi muliebris externo hiatu, & fissura, quæ σχίσμα Gr. dicitur: item *rima magna*, & grata, Barth. l. 2. Anat. c. 3. Rolf. de part. gen. P. II. cap 36. Pathologicè verò idem est, quod *Fissura* in manibus, pedibus, ano &c. Vide *Rhagas*, *Fissura*.

Rimosus *affectus* dicitur de fissuris, & rhagadibus, quales à lue Venerea in diversis membris post aures, in lingua, labijs, mammis, genitalibus, manibus, ac pedibus observantur, uti scribit M. A. Severin. l. de noviss. absc cap. 13. §. 2.

Rimula in diminutivo tribuitur ab Anatomici aperturæ illi inter duas cartilagines Arytænoides occurrenti, quæ aliàs *Glottis* dicitur Vide *Glottis*.

Rinar, i. e. *Limatura Rion* idem Rul. & Johns.

Ringens, σέσηρώς, vide *Seseros*.

Riparius, ὀχθηρὸς παραποτάμιος, epitheton animalium, præsertim volatilium, quæ in ripis, aut littoribus degunt, & ex aquis victum sibi quærunt, Aldrov. l. 6. Ornithol. §. Genera, & Differentiæ. In specie verò *Meropem* dictam fuisse *ripariam*, docet idem, l. 12. c. 45

Risigallum, idem quod *Auripigmentum*. Schrod. l. 3. c. 17

Ristorum nomen alimenti nutritij comparaticum vitello ovi, & propterea in febribus acutis improbati. Alij rotie legitur in Bernhardini Ca[illegible] l. de al[illegible] c 31. quamvis quid propriè sit, non extet. An ab Italico *ristoro*, quod significat fructum, [illegible], restaurationem [illegible]

R[illegible]us, γ[illegible]. Vide *Ge[illegible]*.

Rivus, ὀχετὸς. Vide *Ochetos*.

Ruades Paracelso dicitur *Medicus ineptus*, [illegible] l. de Tartareis morb. c 19

Rob dicitur succus inspissatus. Johns. Vel est nihil aliud, quàm Syrupus crassior è succis fructuum cum saccharo ad consistentiam crassiorem coctione redactis paratus Habentur verò in Officinis *rob* simplicia, & composita, quorum Catalogum vide apud Schrod. l. 2. c. 82. & 84. Weker. A. Gen. l. 1. c 13. fin. ut & in Dispensatorijs.

Robes, i. e. *Acetum*, Rul. & Johns. *Rosfeod* idem.

Roborans, vide *Confortans*.

Roboratio, ῥῶσις, idem quod *Confortatio*, *Confirmatio*, de quibus suo loco

Robur, κράτος, ἰσχὺς, ῥώμη, quid significet, notum est. Corporis *robur* omne consistit in mole, ac soliditate debita, Lind. Ex. XVI. §. 214.

Robus epitheton panis, ex optimo tritico parati, & in clibano pisti, Lang. l. 1. ep. 56

Rochum Epitheton *Aluminis*, & quidem, quod *Rupeum* vocatur. An à Gallico *roch*, quod.

Rupeum.

Rupem significat, Paracelsus simpliciter *rochum* vocavit, l.4. paragraph. c. 1. §. 3. & alibi. In Officinis vocatur *Alumen rochæ*. De hoc vide suprà *Alumen*.

Ron, id est, *libra*, *Rotula*, idem, Rulænd. Johns.

Rondessa, dicitur *felis Americana* grysea, quæ dicitur pullos toties, quoties placet, reponere rursus in ventrem, & eximere. Fides sit penes Authores, Eph. N.C. Ann. I. Observ. 109. Schol.

† Roralis odor. Avic. acetosus est insipidus. Mercur. de comp. Med. l. 1. c. 15

Rorifluus dicitur vel de Venis lacteis, quemadmodum Bilsio videtur rorem salutem, sive lympham transferre in venas lacteas, non chylum, vel de venis lymphaticis, quæ liquorem limpidum tenuem instar Roris vehunt. Barthol. Anat. libell. 1. p. 613

Ros, δρόσος, propriam, & impropriam habet significationem. Illa pertinet ad Physicos, estq; *vapor aqueus*, circa Horizontem, ab aere frigidiori in guttulas condensatus, & graminibus terræve incumbens. De cujus virtutibus Medicis quasi salutaribus, quasi noxijs, passim multa tradiderunt quidam Authores. *Ros* est nihil aliud, quàm sudor veluti spirituosus salinus hujus mundi, materia subtili imbutus, quemadmodum non inepte descripsit prolixius de hoc argumento disserens Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c. 9. p. 89. 90. Helmontius insignem efficaciam attribuit, præsertim *rori Majali*, quòd salem saccharinum contineat, tr. Arbor vitæ in Tumul. pestis & alibi. Schroder. *Aquam roris* omnes alias subtilitate, & penetratione antecellere, scripsit, & constare liquore volatiliori, saleq; acriori l. 3. c. 3. Hinc & noxa provenit, quod scabiem, & pruritum inducat, J. Alex. lib. 17 Sal. c. 13. Lang. l. 2. ep. 30. Helmont. *Rorem* non ineptè vocat *vernam nubem*, non putidam, tr. Progymnasm. Meteor. n. 23. Impropria significatio varia est. Vel enim nomen hoc tribuitur plantis: ut *ros solis*, quæ & *Rorella*, cui nescio quam hodieq; attribuunt vim antiphthisicam, & tamen simul calidam, & siccam esse, docent; item *frugis generi* in Stiria familiari, panico prorsus simili, sed multò adhuc minori, imò grano omnium minimo ex jusculis usitatissimo, teste Alexandr. l. 8. Sal. c. 6. vel *portionibus succi nutricii*, mox partibus corporis nostri apponendis, & assimilandis, jam per earum substantiam sparsis, Gal. l. 7. M.M. c. 6. in princ. Tandem spagyricè, & ænigmaticè *ros* vocatur *Mercurius Philosophorum*, & quidem specialiter *ros Madian*, ex historia Gedeonis in libr. Judic. c. 6. Lib. S. A. Ch. l. 7. c. 3. An verò ex *rore Majali* propriè dicto artis opera acquiri possit, uti docetur in Th. Chym. Vol. VI. p. 450. Spagyricis examinandum relinquimus.

Rosa, *rosaceum*, *rosata*, ῥόδον, ῥόδινος, Vide *Rhodon*. *Rosa Capitis* Severino dicitur ulcus quoddam nullo autehac nomine donatum, è spina natum, rubore nobile, ambitu flexili circumductum, modo minus, modo non suavi odore halans, ad declive caput, aut super aurem ex parva pustula, quæ ab ... aut thymio maligno, aut parvo herpete profectum, cujus ulteriorem descriptionem, & ferme incurabilitatem tradidit l. de nov. ff. obs. abs. c. 13

Rosboth Arab. significat mollitiem aliquam excrescentem in parte dura, de cujus medicatione, & regimine æquationis scripsit Avic. l. 4. fen. 5. tr. 3. c. 13 & 14

† Rosæ Alexandrinæ communiter, vesicæ Nic. Monard. ... Ros Alexand.

Rosea, i. e. *Erysipelas*, Dorn. Ruland. & Johns.

Roseolæ, dicuntur pustulæ rubræ ignitæ, & erysipelatis indolem referentes. Coincidunt cum *Morbillis*, Gall. *rougeole*, v. de *Morbilli* Dolæus Encyclopæd. l. 4. c. 6. §. 1. p. 778. De *roseolis saltantibus* prolixius quoq; scripsit M. A. Sever. P. II. l. de Epinyctid.

Rosio, βρῶσις, διάβρωσις, idem quod *Corrosio*, Erosio. Vide *Corrosio*.

Rosmadian, vide *Ros*.

Rosmarus, nomen bestiæ marinæ veteribus forsan ignotæ, quæ *Vacca marina* aliàs dicitur, falsò pro Hippotamo habitæ, dentes firmissimos habentis, pretio, nitore, viribusque cum Ebore certantes deorsum e cranio prominentes. Quale cranium dentibus adhuc integrè armatum in Musæo D. D. Majoris videre licet, Vide Diss. de aurea Jovis catena sub præsidio Laud. D. Majoris habita c. 8. § 11

Rossania, vel *rossalia*, idem quod *roseolæ* Ingrass. comm. in Avic. de Tum. p. n. p. 194

Rostriformis, κορακοειδής, vide *Coracoides*.

Rostrum, ῥύγχος, ἔμβολος, quid propriè significet, ad Physicos pertinet. Ejus substantiam penè cartilagineam esse, cute obductam, docet J. Alex. l. 12. Sal c. 1. Aliàs *Caput*, vel *rostrum Corvi*, vocatur principium Lapidis Philosophici, quod nigredine innotescit, Libav. T. II. Oper. p. 205. *Rostrum Leporinum*. Vide *Leporinus*. *Rostra* quoque vocantur partes anteriores quarundam forcipum Chirurgicarum bifidæ, v. g. *Rostrum* Gruis rectum, & curvum, psittacinum, stulturis &c. de quibus vide Sculter. Arm. Chir. P. I. Tab. XI. fig. 1. 2. 3.

Rotatio, idem quod *Gyratio*.

Rotator, τροχαντήρ. Vide *Trochanteres*.

Rot-

ROTILA Paracelso dicitur *rubrica*, inde & *Tartara rotilina* vocatur, l. de morb. Tartar. c. 4.

* ROTULA, τρόχισκος, homonymon est 1. vel significat idem, quod *Patella*, Mola, Gr. μύλη, ἐπιγονατίς, Gal. l. 3. de U. P. c. 15. Vide *Epigonatis*; vel notat certam formam medicamenti ficci, quæ & *Pastillus*, & *Orbiculus* vocatur, item *Tabella*, è pulveribus, vel fuccis, vel oleis destillatis cum faccharo mixtis, parati, & in figuram rotundam cum planitie ad basin redacti, de qua videatur Schrod. l. 2. c. 69. Morell. de Medic. form. l. 1. f. 3. c. 3

ROTUMHA dicitur vas simile cucurbitæ, Rul. in Lex.

ROTUNDITAS, *rotundus*, dicitur de figura globosa, vel circulari, & corpore talem figuram obtinente, Gr. κυκλοτερὴς, dicitur, & laudatur à Gal. l. 8. de U. P. c. 11. ubi & σφαιροειδὴς vocatur. *Rotunditatem* oculorum prædicat quoq; Paracelf. de Anatom. Oculor. Musculis quoque diversi cognominantur *rotundi*, v. g. in Humero duo, quorum unus *rotundus major*. alter *rotundus minor*, vel *Transversus brevior* appellatur, Barthol l. 4. Anat. c. 2. p 561. & Musculus primus eodem epitheto exornatur, d. l. c. 8. p. 574.

RUB, idem quod *rob*, i. e. fuccus infpiffatus, Rul. in Lex. An per errorem fortaffis Typographicum ?

RUBEA *Icteritia* vocatur Paracelfo *Eryfipelas*, l. de Icteritijs c. 1. feqq.

RUBECULA, ἐρίθακος, ἐρίθευς, nomen aviculæ minoris, ita dictæ à rubro pectore, cujus descriptionem cum ufu vide apud Aldrov. l. 17. Ornith. c. 30.

RUBEFACIENS, idem quod *rubificans*, φοινίσσον dicitur medicamentum ruborem in cute excitans, quò pertinent *Sinapifmi*. Vide *Phænigmos*.

RUBELLA dicitur essentia spiritualis, extrahens vi sua solutoria tincturam è corporibus. Dorn. in Diction. Paracelf. Meminit Parac. l. 2. de vit. long. c. 8

RUBELLIANA dicitur de *uvis ruberrimis*, Rhod. ad Scrib. n. 249

* RUBER, *rubeus*, ἐρυθρός. Vide *Erythros*. *Ereuthos*.

RUBETA, φρῦνος, φρύνη, dicitur rana venenosa; cujus historiam cum virtutibus Medicis vide in Aldrov. l. 1. de quadrup. dig. ovip. c. 2. Huc pertinent *bufones*. Vide *Bufo*. Acopum ex *rubetis* proponit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c 12

RUBETRA, βάτις, nomen aviculæ, cujus descriptionem lege apud Aldrov. l. 17. Ornitholog. cap. 39

RUBEILLA, πυῤῥύλη, idem quod *pyrrhula*, nomen aviculæ, Ital. *Tranguello montano*, & Bononiensibus *Sufflotto* dictæ, cujus descriptionem vide apud Aldrov. d. l. c. 31

* RUBOR, *rubedo*. vide *Ereuthos*, *Erhytros*. *Pyrrhos*.

RUBIFICANS, *rubicatio*, vide *Phænigmos*.

RUBIGO, ἰὸς, dicitur recrementum ex corruptione metallorum; in specie Cupri dicitur *Ærugo*. Vide *Ærugo*. Dicitur & de recremento fructuum, ex rore noxio proveniente, Bonett. Sepulchreti l. 3. sect. X. obs. 16. Sch.

RUBINUS, πυρωπὸς, vide *pyropus*. *Carbunculus*.

RUBRICA, μίλτος. Vide *Miltos*. Paracelf. vocavit *rotilam*. *Rubrica* etiam tribuitur Impetiginis speciei secundæ, quando pustulæ rubræ asperæ apparent, uti vult Blancard. in Lex.

* RUCTUS, ἐρευξις, ἐρυγὴ, ἐρυγμὸς. Vide *Ereuxis*.

RUDICULA, σπαθίδιον, dicitur lignum, quo medicamenta, liquida præsertim, permiscentur, & agitantur

RUFFUS, πυῤῥός. Vide *pyrrhos*.

RUGA, ῥυτὶς, significat cutaneam plicam, unde ῥυτιδώδης, *rugofus*. Vide *Rhytidosis*. Item *Corrugatio*. Vocatur & σολίδες, χάμαμυαι, Keuchen. ad Sam. p. 128

RUGITUS, βρυχηθμὸς, propriè vox leonum est. Sumitur autem aliquando pro *murmure* in intestinis, & hypochondrijs, Gr. βορβορυγμὸς dicto. Vide *Borborygmos*, Gal. lib. 2. de Antid. cap. 3

RUMANI dicitur Gabalistis seminis cœlestis portio, succum quendam referens: quę in terram decidit, dulcis est. Th. Chym. Vol. VI. p. 356

RUMINANS, μηρυκάζων, dicitur de animalibus, cibus jam deglutitum revolventibus; unde & plures habent ventres reliquis, Galen. l. 6. Anat. adm. c. 3. (quamvis lepus, & cuniculus etiam *ruminent*, unico saltem ventriculo donati vide D. D. Hofm. Diff. Anat. in J. V. Horn. Micr. p. 19.) Hinc & in Sacris pro purioribus habita, ob perfectiorem ciborum coctionem, Helmont. tr. Vict. rar. n. 21. & Barth. l. 1. An. cap. 9. qui etiam *ruminationem* descripsit, quod sit cibi in ore repetita masticatio, ad perfectiorem coctionem; unde alimentum optimum. Hominem cornutum generasse *ruminantem* filium, extat in Eph. N. C. Ann. I. Obs. 30 Schol. *Ruminatio* Græcè dicitur μηρυκισμὸς, & verbum *ruminare*, μηρυκίζειν, μηρυκάζειν, μηρύκειν. Rarissimè in hominibus observata fuit. Legatur verò de *ruminatione* humana peculiaris Disputatio Johannis Burgoweri in Dispp. Medicis Basileensib. Decad.

cad.VII.disp.3. & peculiare exemplum juvenculæ cujusdam apud Bonett.Med.septentr.l.3.s.2.c. 13.p.518

Rupicapra, αἴγαγρον, δορκάς, est species *Capræ sylvestris*, rupes montium, præsertim Alpium, colentis, cujus totam historiam cum usu in cibis, & Medicina tradit Aldr.l.1. de quadr. bisulc.c.11.Alijs *Caprea* dicitur, alijs *Dama*, quam vis Aldr.c.12.de *Dama* seorsim egerit, quemadmodum & J. Alex.distinctas species esse docuit, l.1 sal.c.10.Legatur & schrod.l.5.cl.1.n. 10. Dicitur & *Gassela*, de qua observationes Anatomicæ leguntur in Oldenburg. Actis Philosoph. A. 1669.m.Jul.

* Ruptio, *Ruptura*, ῥῆγμα, ῥωγμή. Vide *Rhegma*, *Rhegme*. Aliquando & specialiter sumitur pro *Hernia*. Parac.

Ruptorium vocatur Chirurgis medicamentum causticum, quo interdum aperiri solent abscessus, For.l. 1. Chir.observ.2.schol. Parari solent ex cinere sarmentorum, & calce viva, laudatq; in sphacelosis membris applicanda, Hildan. de Gangr.& Sphac.c.16. *Ruptorium secretius* ex corticis recentis fraxini cineribus laudatur ex Jac. le Mort. in Collect. Chym. Leidens. c. 365

Rusma *Tartarorum* paratur ex melle, quod ad spissitudinem instar sapæ incoctum, & loco dropacis impositum cum violentia abrumpitur, Fr. Hofm. ad schrod.l.5.cl.4 p.702.Hoc utuntur etiam Turcicæ mulieres pro Psilothro, ad tollendos pilos pudendorum, teste Rul. de part.genit. P.II. c.34 In Actis verò Philos. Oldenb. *Rusma* species Terræ in Turcia reperto, Ann. 1666.m. Decembr.

Rusticula, vide *Gallinago*.

Rusticus, γεωργός, ἀγροῖκος, dicitur, in genere, de omnibus, qui vitam ruri degunt. Eorum cutem densam esse, testatur Gal.de opt.sect. c.26. nec facilè podagrici fiunt, ob articulorum vigorem laboribus benè firmatum, & aquæ potum, Diet. Jatr. p. 1026. Eorum vivacitatem longævam demonstrat imprimis exemplum Thomæ Batre pauperis in Comitatu Angliæ salopiensi *rustici*, qui ætatis annos 152. complevit cum novem circiter mensibus, in cujus post mortem corpore aperto repertas Observationes Anatomicas legere licet in anteà laudati Henr. Oldenbur. Act. Philos. 1668. 1669.m. Febr.

Rutabulum est uncus, vel baculus ferreus, longus, in altera parte cochlear, in altera radulam habens, docimasticis operationibus inserviens, Rul. & Johns. in Lex. Galenus Græcè vocat μοχλίον, l. 1.de Antid. c. 15

Ruteta, idem, quod *Tarantula*, species Araneæ, For.l.30.Obs.12 schol.

Ruticilla, φοίνικουρος, nomen aviculæ, à cauda rubra ita dictæ, cujus historiam cum usu vide apud Aldr l.17.Ornith.c.32

Rutilus, est epitheton coloris, ad aureum flavescentis, Gr. πυῤῥός. Vide *Pyrrhos*. Keuch. ad Sammon. p. 103. Ita sanguis dicitur *rutilus*. p. 165

Rutrum, *Rutum*, idem, quod *Bipalium*, μιτύα, instrumentum rusticum, pro comminuendis glebis paratum; cujus meminit Gal. c. 2. de fract.t.3.Rul.in Lex.

S.

S Græcè Σ. vel etiam C. utrumque characterem enim Græcis in usu fuisse, docet è Causabono, & alijs C. Hofm. Com. in Gal. LL. de U. P. n. 384. seq. Alias Latinum s. est nota characteristica ponderis, vel mensuræ, denotans dimidium præcedentis, vel *semis* Rhod. in Lex. scrib. senn. Morell. & Dispensatoria.

Sabacos, σαβακός, *putridum* significat, & purulentum, apud Hipp. l. 1. de morb. Jung. Foes.p.557. Idem, quod σαθρός, de quo inferius vide *sathros*.

Sabanon, σάβανον, dicitur in balneis *pannus*, aut velamentum s quo corpora, ad siccandos balnei madores cicumdabantur, Hesychio, & Phavorino σάγανον dictum, Keuchen in not. ad Sammonic. p. 112. seq.

† Sabanum, pannus Crassus. Janus Cornarius ad c.5. Marcelli.

Sabinum, σαβῖνον, est epitheton, qua *vini* generosi tenujum partium, & urinam moventis, qua *olei* tenujum partium, & relaxantis, apud Gal l. 4. de san. tu.c. 6. & l.6. meth.med.c. 2.ad fin. & alibi sæpiùs, à loco natali.

Sabon, vel *sabena* dicitur *sapo*, vel *Lixivium*, unde sapo fieri solet. Rul. & Joh. in Lex. Chym.

Sabulum, ψάμμος, ἄμμος, ψάμματος, idem, quod *Arena*, de quo suprà. *Sabulum marinum* facere multum ad fœcunditatem terræ, legitur in Ephem. Nat. Cur. A. II. Obs. 112. *Sabulosa urina* est, in qua portiones Tartareæ, instar arenæ, vel fundum petunt, vel lateribus matulæ adhærent. *Sabulosa arena* legitur apud scrib. n. 144. & defendit illam lectionem à pleonasmo Rhod. in not. ad h. l. *Sabulum Quellem* quid sit, vide in lit. Q. In Metallurgia *sabulum* dicun-

dicuntur arenæ metallicæ, quando pilis, vel mortarijs venæ contunduntur, Libav. A. Ch. l. 4. c. 3

SABURATIO, idem, quod *Arenatio*, de quo suprà in *Ar*.

SACCELIZZO, Saccizo, σακκελίζω, σακκίζω, significat *saccare*, i.e. per *saccum* colare. Frequens apud Gal. teste Gorr. Hinc *vinum saccatum* legitur apud Keuch. in not. ad Sammonic. p. 110. & Scrib. num. 122. Jung. Rhod. in not. ad h. l. Gr. ἐυ σακκίας, vel διυλισμένος. Hinc & *saccus vinarius*, dictus ὑλιςήρ, item σάκκος, ibid. *Urina* quoque dicitur *humor* corporis *saccatus*, Keuch. dict. loc.

SACCHAR, *Saccharum*, σάχαρ, ἢ σάκχαρον, est succus dulcissimus, in arundinibus concretus, candidus, & salis modo dentibus fragilis. Ex hodiernis nonnullorum principijs, particulis diversis, præsertim viscoso ramosis, & terrestribus constans, aquosæ enim mediante arte separantur. Jung. Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c. 24. p. 188 seq. vocatur & quibusdam *Mel arundinaceum*, vel *Calaminum*. De ejus parandi, & coquendi ratione legi poterunt scriptores exoticarum rerum, & inter hos, è recentissimis, qui collegit ex alijs, Erasm. Francisci, in Hort. Ind. Orient. & Occid. P. I. p. 261. seq plurimis. De cujus verò virtutibus legantur Diosc. l. 2. c. 104. Schrod. l. 4. cl. 4. n. 400. F. Fofm. in Cl. ad h. l. J. Alex. l. 118. Sal. c. 14. Bruyer. de re cibar. l. 10. c. 8. Lang. l. 1. ep. 64. & l. 2. ep. 21. Rol. O. & M. M. Sp. l. 8. f. 1. c. 1. *Saccharum Candam*, rectius *Cantum*, κάντον, à κάντος, i.e. *Angulus*, monente Lind. Ex. X. §. 16. dicitur depuratum, & crystallisatum, h. e. concretum in angulares crystallos. *Saccharum Tabarzet* Parac. quid dicatur, vide *Tabarzet*. Aliàs & *saccharum* à Chymicis tribuitur alijs arte paratis salibus, v. g. *saccharum saturni*, sive sal Plumbi: *Saccharum Aluminis*. Videantur scripta Chymicor. Schrod. l. 3. c. 13. & 24. &c.

SACCHARINUS dicitur de eo, quod dulcedinem *sacchari* obtinet; ita legitur *saliva saccharina* in peculiari observatione, quam notavit Bonett. Med. Septentr. l. 2. f. 3. c. 1. p. 319

† SACCITTOMINUM Vinum; Saccis sine is percolatum, ut frangantur ipsius vires, & à recrementis liberetur.

SACCITOMINUM, dicitur Codronchio *vinum saccatum*, sive sacco percolatum teste Rhod. d. l.

* SACCUS, *Sacculus*, σάκκος, μάρσιππον, quid propriè significet, etiam pueris in trivio notum est. *Saccorum* usus varius in Medicina, ad receptionem, colationem, fotum, & alia. Videatur Gal. c. 6. in l. 6. Epid. t. 5. Weker. A. G. l. 1. c. 50. l. 4. c. 13. Morell. de form. rem. l. 2. f. r. c. 15. schrod. l. 2. c. 78. *Sacculi* pro vinis medicatis vocantur, & *Noduli*, de quo vocab: in N. Transfertur & ad partes corporis, quia s. n. qua p. n. per similitudinem *sacci* formam referentes. Ita apud Barthol. de *sacculis* pinguibus à Malpighio observatis legi poterit l. 1. Anat. c. 3. p. 30, & de Diaphragmatis procidentia, instar *sacci*, apud Bonett. in Sepulchreto, vel Anatom. Pract. l. 4. f. 1. obs. 36. Schol. p. 1448. *Saccum* quoque vocatum à quibusdam fuisse Cæcum intestinum, notavit Castellus. Receptaculum etiam Chyli commune, ad quod venæ lacteæ per Mensenterium dispersæ tanquam ad centrum concurrunt, *Saccus lacteus* vocatur Hornio in Microcosmo, teste Barthol l. 1. Anc. c. 12. p. 104. & Pericardium *Sacculus cordis*.

* SACER, ἱερός, vide *Hieros*.

SACRANUS color, i. e. *Color purpureus*. Joh. Lex. Chym. l. 9

SACRES dicebantur ijdem, qui *Nefrendes*, h. e. Porcelli decem ciciter dierum, ad sacrificia olim idonei. Lang. l. 1. ep 61

SACROLUMBUS, nomen Musculi inter proprios Thoracis posticam partem occupantes siti, de cujus usu non conveniunt Anatomici. Barth. l. 4. An. c 4 p. 566

SACTIM est *Vitriolum*. Rul. in Lex.

SADIR, i. e. *Scoria*. Rul. in Lexic. & Johns.

SÆPÆ dicuntur *pustulæ magnæ*, ab erodendo dictæ, inde rectius σήψαι, *sepæ* fortassis scriberentur. Mentio fit earum apud Foes. l. 6. c. 40. Schol.

SAFFATUM est *species Salis*. Joh. in Lex.

SAFFUS PANIS Paracelso dicitur *pannis S Johannis*, medeturq; orexi p. n. in Schol. ad lib. de tart. pertinentibus.

SAGA idem, quod *Præstigiatrix*, dicitur, quæ hominibus nocet virtute diabolica, quamvis etiam sub prætextu juvandi velint tales fœminæ commodare. Helmontius de his concedit, Sathanæ esse organa, nihilominus operari virtute naturali, tr. Recepta Injecta; & tr. de Injectis materialibus.

SAGACITAS, ἀγχίνοια, in genere dicitur bona quædam conjectura, & investigatio, quæ cum recta ratione fit, Diet. iatr. pag. 55. Nec malè Helmont vocavit filiam judicij, atq; discursus, tr. Mentis, complementum n. 4. In Medico verò debet potissimum esse duplex: Altera est *vera sagacia* (verbis Linden. Ex. XIV. §. 141.) quæ auxilium adinvenit ex certa noticia Indicantis, sive ejus quod curandum est, additione, ac detractione. Altera verò consistit in *accurata*

pre-

præsagitione, quà præ omnibus alijs excellit, & admirabilis fuit Hipp. teste Lind. Ex. XVI.§.163. Parac. verò *sagacem adeptam Philosophiam* h. e. suprà naturalem, Astronomicam, Magicam, ceu partim fictitiam, partim superstitiosam missam facimus.

SAGADENON, σαγαδηνόν, nomen *Opobalsami*, à loco, in quo plurimum, & optimum provenit, cunctis alijs melius, quod in Palæstinę prædijs colligitur, ut annotavit Gal.l.1. de Antidot.c.4. & ex hoc Gorr.

SAGANI dicuntur Spiritus quatuor Elementorum, Dorn.Rul.& Joh.in Lex. Parac.verò *sagaras* vocat, l. Meteoror.c.4

SAGAPENUM σαγάπηνον, succus est ferulacei fruticis, nascentis in Media. Laudatur translucidum foris, colore ruffo, & cum frangitur, intus candido, odore medio, inter Laserpitij succum, & Galbanum, Gorr. Hujus historiam, & usum vide apud Gal.l.8. de S.Fac. §.h.tit. Diosc.l. 3.c.95.C.Hofm.l.1.Offic.c.31. qui inter purgantia retulit, Schrod. l.4.cl. 2.n. 401.Fr. Hofm.in Clav.ad h.l.Rhod.ad Scrib.n 69.Vocatur & *serapinum*.

SAGDA, vel *Sagdo*, gemma est coloris prassij secundum Albert.Solin.& Plin.l.37.c.10.attrahit lignum, uti *Gagates* paleas, imò ita fortiter adhæret ligno, ut avelli non possit, nisi abscindatur. Reperitur ad naves tabulis fortiter affixa.Rul. & Johns. in Lex.

SAGIMENVITRI, i.e. *Sal vitri*, vel *sal alKali*. Rul. & Johns.

SAGINATIO, σίτησις, σιτευσις, πάχυνσις, idem, quod Pastio brutorum, sed cum crassitie corporis. *Sagina* cochlearum olim fuit urtica, cum furfure, teste Sam.c.28. Vide Keuch.p.201

SAGITTA, βέλος, idem, quod *Jaculum*, *Telum*, pertinet ad Medicinam, quatenus est caussa morborum externorum, v.g. vulnerum, & si veneno infectum fuerit, etiam malignorum internorum. Confer ad Lind. Sel. Med. Exerc. IV. §. 50.C.Rejes Camp El.q.63.n.44 Ad Chirurgiam in specie pertinet Extractio congrua *sagittarum*; ad quod artificium opus esse cognitione Anatomica partium corporis humani testatur Galen. l. 17. de U. P. c. 2. fin. jung. Forest. l. 6. Chirurg. Obs. 9. ut & Paræus, alijque Chirurgi.

* SAGITTALIS, ὀβελιαῖος: Vide *Obelæa*.

SAGZENEA, nomen medicamenti, quod ex Avicenna commendatur ad Matricis ventositatem à Valesco de Taranta in Pilon.Pharmac.l.5.c.13. Est duplex; *Magna*, & *minor*, & utraque valere dicitur contrà affectiones frigidas stomachi, intestinorum, uteri. Describuntur ab Avic. l. 5. summ.1 tract.1.

* SAHAFATUM, apud Avicenn.& Plin. *manantia capitis ulcera* nominatur, quæ Gr. ἀχῶρας, & κηρία, Haliabbas *tineam*, sub quo, & ficus & ψυδράκια, & ἐξανθήματα, collocavit, nominant. Castellus Walther. in Sylva medica vocat *sahaphati*.p.1328

SAHANA, idem, quod *vigiliæ nimiæ p.n.* vel *Pervigilium*. Valesc. de Tarant.Philon.Pharm.l. 1.c.1 For l.10.ob 35.Schol.

SAIC est *argentum vivum*. Joh.l.1

SAIRE, idem, quod *Essere*, h. e. *pustula livens*, For.l.1.Chir.obs.15 Schol.

SAL, ἅλς. Vide *Hals*.

SALACITAS, ἀφροδισιασμός, ἀσέλγεια, propriè significat cupiditatem ad rem Veneream; idemq; quod *libido*. *Salax* dicitur ἀφροδισιαστικός, Gal. l.2.de Temp.c.6.*Salacitatem* plerunq; in sexu masculo comitatur *Priapismus*, vel *satyriasis*, de quibus suo loco. Unde & conjunxit Walther.in Sylv. Medica.

SAL ALKALI, idem, quod *AlKali*: de quo suprà.

SALAMANDRA, σαλαμάνδρα, propriè nomen est animalis quadrupedis, è genere lacertarum; cujus historiam, cum usu, & noxa, prolixè tradidit Aldr.l.1.de quadr.dig. Ovipar.c.8. (quamvis sint, qui velint potiùs ad vivipara referre. Jung.Schrod.l.5.cl 4 n.113.Fr.Hofm. in clav. ad h. l. Multa quoque ex varijs Authoribus *de salamandra* historia collegit Cl. Dn. Mollerus, Collega, & Affinis noster honorandus, in pecul. disquisitione *de salamandra*, quam uti publicè in hoc Lyceo cum applausu defendit, ita eandem adauctam, non ita pridem edidit Nob. & Exp. C. J P. Wurfba in Medicus Norimb. & S. R.I.Nat. Curios. Collegæ Hermes II. dictus, Affinis & Fautor noster colendus. Meminit hujus Animalis Gal.l.5.de S.Fac.c.6.& alibi. Legatur & rang. l.2.ep.4.Chiocc.Mus. Calc. lect. 6. p.676. Quòd *salamandra* nullis sit obnoxia flammis, uti serenus sammonicus in Medic. materia tradidit, c.8. & confirmatur Th Chym. Vol. V. p.400. id cum grano salis accipiendum. Resistere quidem potest ad spacium igni, sua nimia frigiditate; interim comburi quoq; posse, testantur per experientiam varij Medici Veteres, & Recentiores. Ex hac opinione, quòd ignis vim eludat, *salamandræ capilli* dicta sunt filamenta, vel capillamenta lapidis Amianti, quæ & *linum Asbestinum*, sive *incombustibile* vocantur, Lang.l.1.ep. 66. *Salamandræ* coctæ innoxiè devoratæ mentio fit in Ephem. N. Cur. A. II. Obs. 206. Impropiè, & ænigmaticè à spagyricis vocab. *Salamandra* tribuitur *Terræ rubræ*, vel *sulphuri Solis*; vel substantiæ per Mercurij sublimationem purificatam, quæ ad condensationem,

vel fixationem pervenerit; ita, ut in igne, more *salamandræ*, perdurare possit. Aldr. d. l. Quæ Vol. VI. p. 148. quod per conjunctionem Mercurij, ceu Animæ mundi, & Solis, vel Auri vulgaris resultet, & nascuntur vera *salamandra*, & *filius Solis*; qui cùm totius ignis sit, in uno momento omnem impuritatem imperfectorum metallorum, super quæ projicitur, consumit, & in ipso tempore substantiam mercurialem, quæ in imperfectis metallis est, in argentum, & aurum coquit.

Salamandri vocantur Paracelſ. Spiritus ignem inhabitantes, vel ignei homines, Dorn. & Joh. Lex. ex Paracelſ. Philosophiæ tract. 5. Hic etiam meminit *salamandrinæ Essentiæ*, h.e. igneæ, quam & *Melusinicum Ares* appellat, l. 4. de vit. long. c. 6

Salamita vocatur Parac. *Procus Sagarum*, Metereon igneum dæmoniacum, quod vulgò *Draco volans* appellari solet, l. 1. de. Meteoris.

Salappa, pro *Gialappa*, legitur apud Chiocc. Muſ. Calc. ſect. 5. p. 584

Salca elæon, σαλκᾶ, ἔλαιον, i. e. *Salcæ oleum*, quod fuit olei aromatici conditura pretiosa, apud Aetium, l. 1. & ult. citante Gorr.

Saldatura dicitur *stannum*, quo artifices utuntur ad ferrum inandum, & obtinendum vasa, lucernas & similia. Fallop. de metall. ſ. foſſil. c. 22. Tom. I. Op. pp. 322.

Saldini, idem quod *salamandri*, homines, quos influentia ignis ſustentat, & ex elemento ignis nutriuntur, uti fuit illa gentilis mulier, nomine *Zifer*, quæ ſtatim, atq; infirmabatur, ſeſe in ignem conjiciens, reficiebatur & convaleſcebat; in eo ſedens, gaudensq; tanquam in aliquo balneo, Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. Videatur tamen Parac. aliquam distinctionem feciſſe inter *saldinos*, & *salamandros*, l. 5. de vit long. c. 2. in fin.

Salebrot, vel *sal lambrot*, h. e. *Sal acutum*. Rul. & Joh.

Salefilu, i. e *Crocus hortensis*. Iidem.

Saleuo, σαλεύω, id eſt, *fluctuo*, in hanc & illam partem vergo, & vacillo. Dicitur ab Hipp. de his, quibus utrumq; femur excidit, quique corpus in hanc, & illam partem jactant, & agitant, 3. de. artic. t. 95. Impropriè de animi incertitudine accipi solet. Vide Foeſ. Oec. p. 557. ſeq.

Salia virgula vocatur geminus bacillus, quo indagare solent Metallurgi exhalationes metallicas, quas vernaculè. *Mitterung* appellant. Fr. Baſil. Valent. l. 1. Ult. Teſt. c. 14

Salicium eſt affectus quidam externus ad curam Cosmeticam pertinens, quamvis, quid propriè ſit, non conſtet. Legitur verò apud Joh. Stephan. Coſmet. Oper. p. 462

Salinacidum, ὀξάλμυρον, vel ἁλμυρὸν dicitur de mixto ſapore ex ſalino, & acido, cui opponitur ὀξύγλυκον, *Dulcacidum*, Keuchen ad Sam. p. 126. ſeq.

† Salinatores, & Salitores, qui funus condiebant. Pet. Bellonius c. 5. de funere medicato.

Salitura, ἅλεσις, vocatur ſpecies conditurę, quæ fit ſale; de qua legatur Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 9. & Weker. Ant. Gen. l. 2. c. 20

Saliva, σίαλον, σίελος, & in neutro σίαλον, σίελον. Dieter. num. 738. communiter accipitur indiſcriminatim pro *sputo*, de quo ſuprà in *Ptyelon*. Propriè verò hoc nomine venit humor quidam tenuior aquoſus, vel lymphaticus, albicans, in glandulis maxillaribus ſegregatus, & per ductus ſalivales ad glandulas oris anteriores delatus, & inde per intervalla profluens, pro diverſo modo conſiderandi, vel inter excreta, vel inter retenta referendus, ut guſtationi, maſticationi, deglutitioni, ſermoni, & in ventriculo fermentationi inſerviret: cujus ulteriorem hiſtoriam, & uſum vide apud Warthon. Adenogr. c. 21. Stenon. de Muſc. & Glandul. Barthol. l. 2. A. nat. 11. Bonetum Anat. Pract. l. 1. ſ. 21. obſ. 16. p. 358. ſeq. & l. 4. ſ. 2. obſ. 6. p. 1519. Helmont. negavit *salivam* à ſanguine ſequeſtrari, tr. Latex Humor. n. 24. 25. *Salivę* virtutes medicas tradidit Gal. l. 10. de Simpl. fac. §. *Sialos*. In ſpecie venenis, & venenatis animalibus reſiſtere legitur apud Rhod ad Scrib q. 164. Rejes C. El. q. 24. n. 10 Aliquando, & cauſſam fieri contagij, recentiſſimæ Medicorum Obſervationes confirmarunt. Porrò Græcum vocab. σίαλον etiam denotare *pinguedinem*, patet ex Hipp. 4. de R. V. I. t. 83. unde & σιαλώδεα *pinguia* eidem ſignificant, l. 1. de Sterilib. LIX. 28. Junge Foeſ. Oec. p. 564.

Salivalibus epitheton ſpeciale nonnullorum vaſorum Lymphaticorum noviter ab Anatomicis inventorum, *Ductus salivales* dictorum, unde etiam alius horum Ductus Warthonianus, alius, Stenonianus &c. dicitur. Noviſſimè publicavit D. Caſpar Bartholin. Obſervationem de *Ductu salivali* hactenus nondum deſcripto, Hafniæ, 1684

Salivatio, σιελισμός, duplicem habet ſignificationem. Unam Pathologicam, quæ notat ſymptoma excernendi p. n. aucti, quando ſaliva plus æquo per os excernitur, ob viarum laxitatem, & copiam ſeroſitatum aquearum ad glandulas collectarum; de quo ſymptomate legatur Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 4. Ægin. l 3. c. 37. Vide *Sialochos*. Alteram Therapeuticam, qua

quia significat remedij genus, quando virtute alicujus medicamenti *salivæ* affluxus ad os promovetur. Inter quæ medicamenta propterea Pyrethrum *Herba salivaris* dicitur, teste Rhodio ad Scribon. p. 39. Imprimis cura per salivationem inunctione Mercurij, in lue Gallica, à nonnullis laudari solet, quamvis periculo rem non carere, monuerit Hildan. præsertim in Arthriticis, Cent. IV. Obs 82. & C.V.O.92. Aliàs *salivatio* quoq; laudatur certissimum Plicæ remedium, in Ephem. N. Cur. A. II. Obs. 52. schol. De ejus caussa, & alijs medijs, vide & Libav. s. A. Ch l. 4. c. 25. & T. II. Oper. p. 162. ubi vitiosè per y syalismus scribitur.

† Salivationes, Cœl. Aurel. alijs extenuationes Mercurialis Tom. 3. Consil. 6

† Salix Americana. Vitex guil. gratarol. de conservanda literator. valetudine.

Sallena species est *salis petræ*. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Chym.

Salmerinus, nomen piscis, qui *salmunculus fluviatilis* dici posset, ad differentiam *salmonum*, Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 4. Aldr. l. 8. de pisc. c. 21. *salmo* caret Græco nomine proprio. Dicitur piscis marinus, juxta tamen fluviorum majorum ostia sæpenumero occurrens, utpote dulcibus gaudens etiam aquis, & in fluvios transiens; historiam cum usu vide apud Aldr. d. l. 4. de pisc. 1. J. Alex. d. l. c. 1. Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 14. sect. 1. cap. 13. ejus laudes in cibis suspectas reddidit ex Gesnero, ob crassius & viscosius nutrimentum.

Salnitrum, idem, quod *Nitrum*: de quo suprà C. Hofm. C. in Gal. L. L. de U. P. n. 366

Salome, σαλώμη, nomen *Emplastri melini*, apud Gal. 2. de C. M. P. G. c. 7

Salpa, σάλπη, piscis vocatur vilissimus, lacustris, & marinus, stercore, & alga vescens, unde & σκατοφάγος dicitur; cujus descriptio, cum usu in cibis, habetur apud Aldr. l. 2. de pisc. c. 21. (al. & *sarpa*) dicitur) Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 10. fin.

Salpetra, idem, quod *Nitrum* præsertim artis industria paratum, Lang. l. 2. ep. 32

Salsamentum, τάριχος, vocatur omne id, quod sale conditum est, propriè quidem piscium, & præsertim *Thunnorum carne sale conditæ*, & asservatæ; uti patet ex Hipp l. de int. aff. XXIIX. 17. XXXIII. 24. 32. Plura loca è Gal. quoque vide apud Foes. Oec. p. 612. De *salsamentis* etiam plura lege apud Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 9. & 10

Salsatura vocatur in opere Lapidis Philosophici *Dealbatio*, in Th. Chym. Vol. V. p. 106

Salsedo, ἅλμη, propriè salsum saporem in alicujus rei significat. Gr. verò vocabulum plerunque de *Muria* accipitur. Vide *Halme*. *Salsedinem* caussam dispositionis sanguineæ posuit Parac Paramir. tr. 3. c. 10

Salsedo mucrum est *sal petræ*. Johns. Lex. l. 1

Salsugo, ἅλμη, idem, quod *Muria*, sive liquor salsus, quo carnes, vel aliæ res, condiuntur, & asservantur Vide *Halme*. Rhod. in Lex. Scr. p. 412. Ita & homines *salsuginosi* dicuntur, quorum in sanguine ichor *salsuginosus* peccat, quibus rectè commendantur liquida moderatè calida. P. M. de Caldeira Tom. II. Oper. p. 49

*Salsus, ἁλμυρὸς, est species saporis, cujus natura ex sale gustato optimè innotescit, Gal. c. 4. de R. V. I. A t. 8. *Salsa* est *Argilla* Johns. Lex. l. 1. *Salsum* simpliciter, vel cum epitheto, *Græc.* olim dicebatur *vinum*, cui aqua marina admixta fuit, Lind. Ex. X. §. 63 *Sal salsum*, quale & commune culinare est, materialiter constare ex acido quodam universali concentrato cum aqua alcalina, hodieq; unanimiter docent, & demonstrare conantur Chymici. Dicitur & *Enixum*, cujus exemplum etiam datur Tartarus Vitriolatus.

Saltabri, idem, quod *sal alembrot*. Rul. in Lex.

Saltatio, χορεία, ὄρχησις, vide *Chorea*.

* Saltus, παλμὸς, idem quod *Jectigatio*, *Palpitatio*, Vide *Palmos*. Aliàs & *saltus* dicitur πήδησις, πήδημα, estq; motus violentus pedum, quando totum corpus, mediante celeri pedum, vel amborum, vel alterutrius, elevatione violenta extollitur, & promovetur. Hinc & *saltici* dicebantur gymnastæ, qui *saltus* pernicitate certarunt, Diet. Jat. p 103

* Salvatella vena est ramus venæ axillaris media, percurrens inter medium digitum manus, & auricularem, Gal. l. 3. An adm. c. 5. & l. de Anat. viv. Arab. dicitur *siele*, estq; surculus rami externi Venæ Cephalicæ brachij per externam carpi superficiem excurrens, & inter digitum annularem, & minimum pergens, Barthol. libell. I. Anat. c. 7. Controversiam illam: Num sectio hujus venæ peculiariter faciat contrà Melancholiam, & affectus lienis, necne? in medio relinquemus, propter experientiam fallacem, & propterea judicium difficile. *Salvatellam* quoq; dici Cephalicam, inter pollicem, & indicem sitam, ex Mundino docet Barthol. d. l. circa fin.

* Saluberis, ὑγιεινὸς, idem quod *sanus*, vel *sanabilis*. Vide *Hygieinos*. Aliquando & effectivam habet significationem, Gal. l. de sectis ad eos, qui introducuntur, c. 1. *Salubria* de

antiquis dicta, quæ & præsentem sanitatem conservant, & collapsam redintegrant. Lind. Ex. X. §.117. Jul. Alex. not. ad Gal. l. 2. de Al. fac. c. 70. fin.

SALUS, ὑγιεία, idem, quod *Sanitas*. Vide *Hygiegia*. Dicitur & Gr. σωτηρία, Gal. l. 11. M. M. c. 9. Ubi desperata omnino *salus*, frustraneum foret, exponere calumniis vulgi remedia, quæ multis fuere usui. *Salus* dubia certa desperatione potior. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 4. f. 1. c. 32

SALUTARIS, σωτήριος, idem, quod *salubris*. Diet n. 814. Morbus *salutaris* dicitur, qui potest curari, Hipp. 7. aph. 37

SALUTATIO, *Salutator*, ἀσπασμός, ἀσπαζόμενος, quid significet extrà quoq; forum Medicum innotescere potest. Licet verò *salutandi* ritus merito laudetur, Lind. Ex. IX. §. 23 non sine ratione tamen Gal. exprobavit eorum Medicorum antiquorum morem, qui matutinas horas triverunt *salutationibus* circumeundo, l. 1. M. M. c. 1. & ult. *Salutatores* quoq; olim dicti sunt, præsertim apud Hispanos, *Præstigiatores*, qui Italis *S. Catharinæ alumni* vocantur, & gloriantur, se plurimos posse solo contactu, & afflatu morbos curare; de quorum fraudibus legatur C. Rejes C. El. q. 24 n. 10. seq.

SALZ, *Sulz* vel *seleniippum*, est *salsugo*, vel muria salis, ex sale resoluto, frigore, vel humiditate penuarij, vel cellæ vinariæ. Johns. in Lex.

SAMECH, *Samach*, idem est Paracelso, quod *Tartarus*, vel *sal Tartari*, remedium omnium vulnerum. Dorn. Rul. & Joh. Meminit verò Paracels. hujus vocabuli Fragm. Med. ad Tom III. referend. capit. de febb. hepatis & Archidox. l. 9. §. Remed. in vulnus. Et Helmontius vocat *Arcanum Samech*. tr. Progymnasma Meteori, num. 27. Descriptio *Balsami Samech Paracelsi* vide in Morley Collect. Ch. I eid c. 469

SAMEN, i. e. *Hordeum*, vel *ordeum*. Rul. & Johns.

SAMIES, terminus Parac. obscurus, denotans effectum aeris arcanum, quemadmodum effectus Terræ arcanus *Thronus* vocatur, Philos. ad Athen. l. 2. text. 13

SAMIOS, σάμιος, epitheton *Terræ argillaceæ*, à loco natali; cujus terræ duæ sunt species; una, quæ simpliciter *Terra Samia* dicitur, altera verò quæ ἀστὴρ vocatur, crustacea, & cotis modo prætensa, glutinosior & magis emplastica. De *terræ Samiæ* virtutibus legatur Gal l. 9. de S. Fac. Diosc. l. 5. c. 171 In hac terra invenitur, & *lapis Samius*, λίθος σάμιος, candidus, subdurus, adstringendi, & retergendi virtute pollens: Hoc utuntur aurifices in poliendo auro, ut resplendeat. Diosc. d. l. cap. 173. Chiocc. Mus. Calceol. sect. 3. p. 386 seq.

SAMPSYCHINON, σαμψύχινον, epitheton *Olei*, & *Unguenti*, à planta *Sampsucho*, quę *Amaracus*, & *Majorana* aliàs vocatur. Gorr.

SANATIO, ἴασις, θεραπεία, idem, quod *Medela*, *Curatio*. Vide *Cura*.

SANCTUS, ἅγιος, ἱερὸς, idem, quod *Sacer*. Attribuitur communiter *ligno Guajaco*, quod propterea nonnulli ἁγιόξυλον, i. e *lignum Sanctum* vocarunt. Ita & Paracels. inter remedia contrà amentiam refert *Appropriatum sanctum*, *Oleum sanctum*. Tract. II. de morb. ament. c. 4. fin. Cœterum idem Parac. *Sanctis* etiam demortuis singularem virtutem corpora sanandi tribuisse legitur passim in scriptis suis Paramiri: quamvis eorum invocationem rejecerit, ceu non Christianam; quæ cum sint extrà Medicinæ limites, meritò missa facimus.

SANDALION, σανδάλιον, nomen *laquei*, descripti ab Oribasio, quem ipse τῷ χηλῷ laqueo implicat; ut videre datur l. de laqueis, allegante Gorr.

SANDARACA, σανδαράκη, *Sandaracha*. æquivocum est: Primùm significat, juxta Gorr. materiam duritie cerę proximam, quam apes recondunt; estq: dum operantur, earum cibus, amari saporis, qui sæpè invenitur in favorum inanitatibus sepositus. Gigni dicitur rore verno. Dicitur aliàs *Cerinthus*, κήρινθος. Jung. Aldr. l. 1. de Insect c. 1. pag. 83 ed. Bonon. Deinde Arabibus dicitur *Sandaracha* Gummi Juniperinum, sive *Vernix*. Rul. Johns. Schrod. l. 3. c. 27. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. qui meritò nomen hoc improbat, & ab eo abstinendum monet, imitatus Jul. Alex. l. 10. Sal c. 10. Deniq; *Sandaracha* usitatissimè dicitur succus quidam concretus terreus, quodammodo ustus, & friabilis, arsenicalem naturam, & vires obtinens in metallis ferè iisdem, ubi Arsenicum, vel Auripigmentum occurrit, proveniens. Unde & *Arsenicum rubrum* vocatur. De cujus viribus Gal. t. 9. de S. F. Diosc. l. 5. c. 122. Schrod. & Hofm. dd. ll. Chiocc. Mus. Calc. sect. IV. p. 473

SANDYX, σάνδυξ, est *Cerussa usta*, donec rufa, & similis Sandaracæ, evaserit. Gorr. ex Diosc. l. 5. c. 103. Facultatibus respondet *Cerussæ*, Gal. d. l.

SANDIX *Terra rubra*: *Paulus Philosophicus*: item *Auripigmentum rubrum*. Rul. & Joh. Vocatur, & *Syricum*. Vide infrà SY.

* SANGUIFICATIO, αἱμάτωσις. Vide *Hematosis*, *Hema*.

* SANGUIFLUUS, αἱμόῤῥοος. Vide *Hemorrhus*.

SAGUIFUCA, i. e. *filtrum*; colum. Ruland. Johns.

SANGUICULUM, αἱματιά, αἱμάτιον. Vide *Hematia*.

SAN-

Sanguinalis, αἱματίτης, epitheton *Lapidis*: Vide *Hæmatites*.

* Sanguinarius, αἱμαμ..... Vide *Enæmos*.

* Sanguineus, αἱματικός, vel dicitur de partibus, quę primum credebantur constitutæ è sanguine, Lind. Ex. XIII. §. 446. Vel in specie, *dexter cordis ventriculus* ita dictus fuit, quia è vena cava, mediante auricula dextra, omnem refluum sanguinem accipit, & iterum per arteriam pulmonalem in pulmonem destribuit; ad differentiam sinistri, quem *spirituosum* nominarunt, ex pręconcepta opinione erronea, solùm, aut maxima ex parte spiritum vitalem in illo produci, & per arteriam magnam in totum corpus distribui, Gal. l. 6. de U. P. c. 7. Vel dicitur de *abundantia Sanguinis* in corpore, quà sec. qua p. nat. Vide *Plethora*. *Sanguinea* quoque Rul. dicitur *Salnitrum* in Lex.

Sanguiniolum vocatur Parac. in urina signum futurę exulcerationis, & apostematis. l. 1. de morb. ex Tart. tract. 5. c. 1.

Sanguipurgium vocatur à quibusdam ipsa *Febris benigna*, quia per talem efferrescentiam sanguis à portionibus fuliginosis depuratur. Franc. Phen. de Febr. part. gen. c. 1 p. 4

† Sanguis conturbatæ humiditatis, ichoroides & excrementosus. Campolong de Variol. c. 19.

* Sanguis, αἷμα. Vide *Hæma*.

Sanguisuga, βδέλλα, idem, quod *Hirudo*, de quo vide suprà in Hi.

Sanguisugum quoq; barbaris medendi magistris dictum fuisse affectum cordis, quando sanguis in eo nimium cumulatus fuit, testatur Bonett. Anat. Pract. l. 2. f. 1. obs. 91. Schol.

* Sanies, ἰχώρ. Vide *Ichor*. Helm. dicit, esse productum seminum; vel radicum ulceris, tr. Scabies & Ulcera scholar n. 17

Saniodes, σανιώδης, vel σανιγώδης, Gal. dicitur, cui thorax, tabulæ ritu, angustatus est, l. 2. de Temp. c. 6. Derivatur ἀπὸ τῆς σανίδος, quod *asserem*, sive tabulam significat. Obiter hic notandus error Scapulæ in Lex. qui σανιδώδεις dici vult eos, quibus scapulæ instar alarum protuberant, quæ explicatio planè contraria est Galeno, & confundit ἀκρίβειαν vocabuli πτερυγώδης: Hoc enim usurpatur de ijs, quibus scapulæ instar alarum protuberant. Verùm τοῖς σανιδώδεσι thorax cum scapulis compressus, & coarctatus est.

* Sanitas, *Sanus*, ὑγίεια, ὑγιεινός. ὑγιής. Vide *Hyegia*. *Sanitas* triplex corporis, & Mentis, *Jovis Virtus*: *Lunæ potentia*: *solis Miraculum*: legatur in Th. Ch. Vol I. pag. 454

Sannion, σαννίον, denotat *caudam*, *membrum virile*, παρὰ τὸ σαίνω, i. e. quatio. Rolf. de Part. genit. P. 1. c. 43.

Santerna dicitur ærugo scolecia, cum urina pueri refecta ad auri glutina; unde in chrysocollas recipitur, Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 23. Unde & *santerna* factitia *Chrysocolla* sive *Borax* vocatur. Fallop. de metall. s. fossil. c. 31. Tom. 1 Oper. p. 374

* Sapa, σίραιον, ἕψημα, est *mustum coctum* ad tertias, vel dimidias. Vide *Defrutum*. Adde Gal. l. 7. de C. M. s L. c. 2. Vocatur & *Apothermus*. Potest etiam ad omnes succos per coctionem inspissatos extendi, qui aliàs *Rob* dicuntur. Weker. A. G. l. 1. c. 13. Vide *Rob*. Legitur Gr. vocab. σίραιον etiam apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XCI. 53. & apud Ægin. l. 3. c. 28. ubi decoctum caricarum significat. Plura vide apud Lind. Ex. X. §. 39. seq. Foes. p. 567

Saperda σαπέρδη nomen piscis est, & pro opsonio sumitur, apud Hipp. l. de int. aff. XXIIX. 17. Foes. d. 558

Saphata Parac. dicuntur *squamę* pilis adhærentes, & parum rubent, & idem sunt in forma, ac *tinea*, nisi quod tineæ sint albæ, l. de ulcer. & apostem. c. 87

* Saphena est nomen venæ, quæ desuper ad partem cruris interiorem descendit, & descendendo occultatur, donec partem super malleolum interiorem attingere incipiat. Castell. Dicitur aliàs σαφηνὴς φλέψ, *vena malleoli*, & describitur à Borthol. libell. 1. Anat. c. 8. Vide *Malleolus*. An peculiarem habeat prerogativam in obstructione mensium præ alijs venarum in pede sectionibus, meritò hodieq; ex Anatomicis principijs dubitatur. Febris ex oppilatione *saphenæ* meminit Paracel. l. 2 de Tart. tr. 3 c. 4.

† Sapientiæ morbus. Plin. l. 7. c. 15. id est phrenitis. Salmas. in Solin 37.

Sapientia, σοφία; quid in genere significet, ex alijs quoq; Lexicis trivialibus notum est, de qua Lind. Ex. II. §. 8. *Sapientia Medica* in quo consistat, docuit eleganter Idem Exerc. III. §. 19. seq. videlicet in devota invocatione Dei, recta notitia morbi, inventione remediorum, & horum commoda administratione. Jung. & Ex. II. §. 4. seq. An ad medicos quoque pertinet illud Scaligeri: Vera *sapientia* est, nolle nimium sapere? Exerc. 307. Paracelſ. summum ac primum librum totius Medicinæ vocavit *sapientiam*, ut aliquis sciat certò; non verò opinetur, Labyrinth. Medic. c. 1. prin. Græc. σοφία ipsam quoq; *Artem* significare, scripsit Erotian. Onomast. pag. 102. a. *Sapiens*, σοφὸς, rectè dicitur, cui memoria non solùm est viva bibliotheca, ingenium perspicacissimum, judicium solidum, atq; incorruptum; sed etiam qui labore, & exercitatione has Naturæ dotes

extulit, & ad maturitatem plenam perduxit; Lind. Ex.V.§.12. Vide *Philosophia*. Quę Paracelsistæ de *sophia adepta* jactitant, tanquam figmenta missa facimus. A Chirurgis plantæ quoq; vulnerariæ vocantur *sophiæ*, non solùm *Consolida aurea*, sive à floribus, sive à virtute ita dicta, Illyricis, & Liburnis familiarissima, cujus folium si ore masticetur, labia contrahit, & si super caulem adhuc existens laceratur, per seipsam consolidatur, nobilissima dulcedine pollet, ac balsamo, Dorn. Rul & Johns. sed etiam alia *Thalictri species*, uti patet ex Adversarijs Lobelij, & Pinace Bauhini.

Sapo, σάπων, σμῆγμα, quid sit, etiam tonsoribus, & pueris notum est. Gallorum inventum esse, scripsit Gorræus ex Plinio; verùm meminit & Gal. *saponis*; & refert inter abstergentia potentissima, l.8.M.M.c.4. circa fin. & alibi. Simplicissima compositio est ex sæbo, cinere, & sale. Qui apud Venetos paratur, primas hodieq; tenet. Sed prostant, & aliæ compositiones odoratorum *saponum*, de quibus schr.l.aic 80.exantiquioribus Aet. l. 6. c.54. Ægin.l.7.c.13. citante Gorr. Ex recentioribus etiam de *Sapone*, & ejus usu Pharmaceutico Chym. scripsit Junken Chymiæ Exp. Cur. P. I. S. 2.c. 10. p. 143. seq *sapo sapientię* dicitur sal *commune præparatum*, Dorn. Rul. & Johns. *Smegma* idem etiam est, quod *sapo*.

*Sapor, ψυμὸς, dicitur qualitas illa, quæ gustu percipitur; cujus plurimas esse differentias, docuit Gal. l. 1. de S. Fac.c.36. Enumeravit quoq; illas Schrod.l.1.c.34. Weker. Ant. Gen. l.4. c. 4. Quod verò in his, & alijs *saporum* differentijs, & ortus morborum, & curationes, unicè consistant, uti scripsit Joh Lex. Chym. l. 2. authoritate nixus Hipp. l. de vet. med. XXIV illud cum grano salis intelligendum arbitror, cùm hæ *saporum* differentię saltem signa sint diversarum virtutum, & facultatum medicamentosarum, & morbosarum; non verò ipsæ caussæ efficientes; nisi velis per *saporem* ipsum Chymum, h. e. materiam *sapidam*, intelligere cum Gal d.l. Vide *Chymus*.

Saphirus, σάπφειρ@, *Saphirus*, gemma est pretiosa, cœrulei coloris, pellucida, & diaphana; cujus historia, vires, & usus legantur apud Gal.l.9.de S.Fac.h.tit. Diosc.l.5.c.157. Lang. l. 2.ep.49. Shrod.l.3.c.6. Fr.Hofm. in Clav. ad h.l. Chiocc. Mus. Calc.f.III.pag.223. seq. Rul. Johns. *Saphirum* ex cœlo Lunę, & hujus terra terræ Jovis permixta factum esse, legitur in Th. Chym. Vol.I.pag.487. paulò aliter, & clarius, Vol.IV. p.189.seq.

Saprias, σαπρίας, nomen *vini generosi* fragrantissimi; ipso nectare nobilioris, quod & *Anthosmias* aliàs vocatur. Linden. Ex.X. §. 129

Sapros, σαπρὸς, *putridum*, & potissimùm vetustate corruptum, significat. Frequenter occurrit apud Hipp. uti legere est apud Foes.p.558

Sapyrus Brionia, ex Pandectario Gabriel. Humelberg. in c. 6. Quin. Sereni.

Sapyrus, pro *Sapphyrus*, legitur apud Keuch. ad Samon.p.21.

Saraffi, id est, *Gypsa*. Rul. & Johns.

Sarapus, σαράπους dicitur, *qui magnos, & proptereà disparatos habet pedes*. Foes. pag. 548. C. Hofm.C. ad Gal. de U.P.n.147. C Hofm. vult legendum, vel scribendum esse σαροπὺς, exponens de inferioribus, sive extremis pedibus, ita ut horum digiti introrsum flectantur, malleolos verò extantes sint, & prominuli, & conjectatur Latinè tales homines dici *scauros*, Apolog. pro Gal.l. 3.c 101.

Saratellula, legitur apud Parac. in Fragm. Chirurg. de apostemat.p.m 657. de quo termino tamen constat, quid notare debeat.

Sarcazo, σαρκάζω, significat *supremis labris aliquid avello*. Diciturq; de animalibus utrinq; dentatis, apud Hipp. 1. de art. t.28. Adde Foes. d.l. Per translationem verò significat etiam morsis labris *subsannare*, unde σαρκασμὸς amarulentæ irrisionis genus dicitur. ibid.

Sarca, *sayrsa*, *sarra*, id est, *Ferrum*. Rul. & Joh.

Sarcion, σαρκίον, Lat. *Caruncula* dicitur Hipp. 4. aph.76. Diet.n.766. *Saricon*, quoq; dicitur *lapis coloris russi*. Johns. Lex. l.2.

Sarcites, σαρκίτης, idem, quod *Anasarca*, vel *Leucophlegmatia*, Hydropis species. Gorr. Cardan.l.7.tract.3.contradict.21

*Sarcocele, σαρκοκήλη, i. e. *hernia carnosa*, testiculis indurata contingens, & ad scit: hos pertinet, Gal. l. 14. meth. med. c. 7 Ejus feliciem exemtionem Chirurgicam per dissectionem inventam structuram vide in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 28. p. 59. & Obs. 97. p. 188. in quo loco rectè negat *sarcolen* medicamentis posse discuti, aut curari.

Sarcocolla σαρκοκόλλα, est lachryma arboris, in Perside nascentis thuris pollini similis, colore subrusso, amara gustanti. De cujus natura, & viribus legantur Gal. l. 8. de S. Fac. h.tit. Dioscor. l. 3. c. 99. Schrod. l. 4. el. 2. n. 403. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rolf. O. M. M. Sp. l. 5. f. 4. c. 21

Sarcoepiplocele, i. e. *hernia carnosa omentalis*, quando omentum in carneam substantiam accrescit, & induratur; sive circa umbilicum, sive in scroto fiat. Legitur apud Gal. Introduct.c.18.

*Sar-

* SARCOMA, σάρκωμα, est carnis in naribus; aut alijs etiam partibus, p.n. accretio, Gal. in def. Differt à Polypo magnitudine, & forma. Est quidem Polypus *sarcoma*, sed non contrà. Polypus enim Polypi piscis similitudinem quodammodo habeat, oportet: quod in *sarcomate* non requiritur, Castell. Johns. l.2. Lex.

* SARCOMPHALON, σαρκόμφαλον, est incrementum carnis in umbilico mitis, vel malignæ, Gal. in def. Gorr. & Castell. Caussa solutio continui, & succi nutritij largior propterea affluxus, quemadmodum in alijs excrescentijs contingit.

SARCOPHAGOS, σαρκοφάγος, in genere *carnivorum* significat. Lind. Ex. XI. §.67. Est aliquando epitheton *Mortis* Poetis familiaris. Aliquando usurpatur pro *Cathæretico*. Specialiter verò epitheton hoc tribuitur *lapidi*, qui ἄσιος, *Assius* aliàs appellatur: de quo suo loco in *Assius*.

SARCOPHYIA, σαρκοφυΐα, *excrescentia carnea* dicitur Hipp. 3. de fract. t.45

SARCOPYODES, σαρκοπυώδης, epitheton sputi, quod est adinstar carnium purulentarum, & insigne pulmonis ulcus indicat: uti in tabida muliere, ap. Hipp. l.4. Epid. III. 26. Vide Foes. p.559

* SARCOSIS, σάρκωσις, in genere carnis generationem significat. Sæpiùs tamen præternaturaliter, & idem est, quod *sarcoma*, Excrescentia carnea. In specie *sarcosis* in utero est carnis ibidem prognatæ, & collectæ expullulatio; quam, si magna sit, recidere convenit vellicatam scalpris; sin parva, protinus tollere, Gal. in def. Videtur proinde nihil aliud esse, quam mola, Castell.

* SARCOTICON, σαρκωτικόν, dicitur *medicamentum carnis generationem promovens*; vel quod carne ulcus implet, Galen. l.3. M.M. c.2. l.2. de C.M.P.G. c.4. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videtur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modicè detergent, calefaciunt, & purgant, atq; minimum siccant, nulloque modo adstringunt, Castell. & Gorr. Catalogum vide passim apud Authores materiam Medicam proponentes.

SARDA, *sardina*, σάρδα, σαρδίνη, homonymon est. Vel enim piscis marini, & lacustri nomen, cujus historiam cum usu vide apud Aldr. l.2. de pisc. c.37. J. Alexandr. l.15. salubr. c.5. Vel est nomen lapidis, aut gemmæ, quæ & *lapis sardus* vocatur, à *sardibus*, ubi primùm reperta: aliàs *Carneolus* quoque dicta; loturæ carnium similis colore, & semiperspicua: cujus descriptionem, & vires vide apud Schrod. l.3. c.3. n.7. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Chiocc. in Mus. Calc. f.3. p.238. seq. Ruland. etiam multas hujus species recenset in Lex.

SARDONIUS, *sardous*, σαρδόνιος, σαρδῶος, est epitheton *risus* p.n. & convulsivi, ab *Herba sardonia* ita dicti, quæ sua malignitate hanc convulsionis speciem producere creditur; & aliàs *Apium risus* vocatur; de quo risu differit Barth. l.2. An. c.3. p.340. Junge Keuchen. ad Samon. p.178. Vide *Geles*. Attribuitur etiam interdum lapidi antea explicato, & vocatur *sardonius*, vel *sardous lapis*.

SARDONYX, σαρδόνυξ, gemma est, vel lapis pretiosus, ruber pellucidus, habens speciem unguis humani, impositus manibus in superioribus partibus apparet Onyx; in altera parte sarda, Rul. & Johns. Chiocc. d. l. p.241

SARE, idem quod *Essere*, Blancard. in Lex.

SARFAR, i.e. *ferrum*, Ruland. & Johns. in Lex.

SARGOS, σάργος, vocatur piscis marinus littoralis, ad cibum maximè commodus; cujus descriptio cum usu legatur in Aldrov. l.2. de pisc. c.16. J. Alex. l.14. sal. c.10

SARMATICA *Lues*, idem quod *Plica Polonica*. Luc. Lælius consultat. de *Lue sarmatica*. Vide *Plica*.

SARMENTUM, φρύγανον. Vide *Phryganon*. Plin. l.23. H.N. c.1. partes illas in quibus acini fuere, *sarmenta* vocavit, notante Rolf. &. & M.M. sp. l.10. c.7

SARNICUM, *faces* est *Tritonis*, Johns. Lex. l. 1.

SAROPUS, σαρόπους. Vide *sarapus*.

SARRAMPIO, idem quod *Picota*. Vital. de Furno c.264. fin. vide *Picota*.

SARTAGO, τήγανον, dicitur vas coquinarium, etiam Chirurgis necessarium, ad coquenda Unguenta, & Emplastra, Hildan. in Cist. milit.

SARTORIA COSTA, juxta nonnullos *Costæ Ceti*; quamvis alij dicant esse potius firmamentum *Mandibulæ ceti*, cui infiguntur dentes. Confer. Gothofr. Mattheri Itiner. Grunlandic. Nomen verò primum legitur apud D. Ludovic. Diss. I. Pharm. pag. 314. *sartorius Musculus*. Vide *Fascialis*.

SARX, σάρξ. Vide *Caro*.

SATHE, σάθη, significat *penem*, sive membrum virile, teste Rolf. O. & M. M. sp. P. I. c. 43.

SATHROS, σαθρὸς, *marcidus*, *lacerus*, putris. Legitur apud Hippocr. l.1. de diæt. XIII. 18. 22

SATIETAS, *Saturitas*, πλῆθος, πλησμονή, sumitur plerunq; in excessu p.n. Vide *Plesmone*.

SATTO, vel *sasso*, σάττω, σάσσω, significat *infarcio*, *fartim impleo*, Hipp. l.2. de morb. XIV. 22. l.4. VII. 9. 10. IIX. 15. IX. 10. X. 10. &c. Adde Foes. p.560

Saturatus, *saturitas*, idem quod *satietas*, πλησμονή. Usurpatur verò etiam haud ineloganter de sufficiente humectatione, cum aliquò excessu, Scrib. n. 227. Adde Rhod. in Lex. Scrib. p. 438. Est etiam terminus Chymicus in eadem significatione humectationis acceptus, quando v. g. salia alcalia fixa cum spiritu salis *saturati* dicuntur. Vide Dan. Ludov. Pharmaciam.

Saturnus, κρόνος, propriè significat Deastrum gentilium, porrò translatum inter sidera. Hinc Planetarum à terra remotissimus *saturnus* habetur pro maligno, summè frigido. Quas res naturales influxu suo dirigere finxerint, lege apud Schrod. l. 1. c. 9. Talia figmenta etiam reperire licet in Paramiro, alijsque scriptis Paracelsi. Chymici nomen hoc tribuerunt *plumbo*; vide suprà *Molybdos*. Adde Rul. & Johns. & alios Chymiæ scriptores.

Satyriace, σατυριακή, est nomen confectionis, & Antidoti Venerem stimulantis, apud Ægin. l. 7. c. 12

* Satyriasis, *satyriasmos*, σατυρίασις, σατυριασμός, ambiguæ adhuc significationis vocabulum, propter Hipp. 3. aph. 26. ubi inter puerorum nondum pubertatis terminum attingentium morbos refertur: in quo communis illa acceptio, pro *Tentigine* membri virilis, sive *priapismos* (vide *Priapismus*) locum non videtur posse invenire. Licet enim sæpius rigiditas penis illis etiam dormientibus esse solet familiaris, minimè tamen morbus dicenda, qui nihil offensæ inde percipiunt. Hinc Interpretes de glandularum juxta aures tumoribus exponunt, Gal. in Exeg. p. 560. Dieter. n. 767. quæ expositio nititur loco parallelo Hipp. l. 7. Epid. I I. 16

Savich Arab. est *farina subtilis*. Valesc. de Tarant. Philon. Chirurg. c. 6. p. 810

Savnia olim fuit confectio lenis, & suavis, instar massæ panis valde nutriens, & restaurans, parata ex amygdalis dulcibus, saccharo ana lib. 1. amyli lib. ß. ol. amygd. dulc. ℥. i. ß. aq. Violar. q. s. F. Massa in formam quadrat. oblong. pondere ℥. i. Clement. Clement. Lucubrat. p. m. 344.

Savra, σαῦρα. Vide *Lacerta*. Præter illas verò acceptiones ibidem adductas, occurrit adhuc alia, apud Hipp 4. de artic. t. 64. ubi σαῦραι dicuntur *Viminea* quædam *textura*, ex palmis intextæ, aut digitorum integumenta, sive digitalia, à *lacertarum* similitudine *Lacertæ* dictæ, Foes. p. 560

Savonea, nomen confectionis Arteriacæ delicatæ, contrà tussim, apud Forest. l. 16. Obs. 4. Schol.

Saxatilis, πετραῖος. Vide *Petra*.

Saxifragus, λιθοθρυπτικός. Vide *Lithonthrypticos*. *Saxifraga*, vel *saxifragia*, omnia, quæ calculum, lapidem, vel arenam expellunt, denotat. *Saxifraginum*, quivis lapis, qui tartarum in homine frangit, & dissolvit, est Rul. Johns.

Saxum, πέτρα, idem quod *Lapis*, *Petra*; de quibus vocabulis suo loco.

Sbesis, σβέσις. Vide *Extinctio*.

Sbesten, id est, *Calx viva*. Ruland. & Johns.

Scaber, *Scabrities*, τραχὺς, τραχύτης, quamvis communiter in malam partem accipi ex Lexicis vulgaribus constet, significantia *asperitatem præternaturalem*: A recentioribus tamen hodieq; nomina hæc in bonam quoque partem transferri legimus, ad exprimendum facultates quasdam medicamentorum à figura dependentes, quando asperitate sua crassiora attenuant, viscosaque divellunt, qualia sunt Lapides pretiosi, Coralia, Limaturæ Martis, Solis, Lunæ &c. Frequentissimè occurrit in Lumine Rationali Medico, & explicantur in appendice Examinis in Dan. Sennert. l. 5. Instit. p. 89

* Scabies, ψῶρα. Vide *Psora*. Pertinet ad solutiones continui partium solidarum, Galen. l. 14. M. M. c. 17

Scabrus Paracelso videtur dici affectus aurium, consistens vel in dolore, vel in asperitate aliqua p. n. & meminit Paragraph. l. 12. §. 1. l. 13 §. 2

Scaturcula, est *spiritus ossis de Corde Cervi*. Dorn. Rul. & Johns.

Scaiolæ sunt commentum vel impium, vel vanum Paracelsi, quo fingere conatus *quintuplices spiritus*, quorum singuli virtute propriæ suæ imaginationis, & quidem alter alteri noxam, & detrimentum inferre, & quilibet suum corpus, in quo residet, peculiari modo lædere potest. Quam doctrinam confirmavit Paramiro suo de quinq; *Entibus*, item tractatu de Nymphis Pygmæis, Sylvestribus, Gnomis, & Lemuribus. Et hoc ex fundamento fictitio fatetur oriri Philosophiam Medicinæ sagacem, Adeptam supernaturalem, de Pestilitate tr. 2. c. 1. At in l. 5. de vita long. c. 5. Quatuor saltem *scajolas* statuit. Hinc & Dorn. in Diction. Paracelf. & ex hoc Rul. & Johns. in Lexicis suis, quatuor saltem numerarunt *scajolas*, describentes, quòd sint spirituales mentis, & animi vires, proprietates, virtutes, atq; potentiæ; quæ juxta numerum elementorum sunt quadruplices. Sunt rotæ quatuor ignei currus, quo raptus est Elias in Cœlum; quæ sumunt originem ex animo, & mente hominis, à quo recedunt, & in quem iterum reflectuntur. Sunt quidem phan-

tasia, imaginatio, speculatio, & agnata fides. Sunt etiam, & præcipuè quatuor illi principes articuli totius fidei nostræ Christianæ, ut Baptismus, Fides in Christo JESU, sumtio Sacramenti cœnæ Domini, & Charitas in proximum, quæ fidei fructus maturos exhibet. Per quæ omnia vitam longam, quin etiam æternam consequimur. De his latiùs lege Paracelsum, in Eucharistia, & expositionis libro de Cœna Domini, & audies, quæ satisfaciant animo pietatis, & veritatis cupido. Hactenus Dorn. Ruland. & Johns. Enimverò, cui bono hæc ἀλλότρια commenta Paracelsica? Caveant quin potius sibi Philiatri, & alij Christiani ab hisce ænigmaticis figmentis, animum magis turbantibus, quàm illustrantibus.

Scala, κλίμαξ, quid sit, pueri è Dictionariis norunt. Pertinet inter Chirurgica instrumenta, ad repositionem articulorum, teste Gal. c.4. de art. t.43. Talem *scalam* Chirurgicam sex gradibus constantem exhibet Scultet. Arm. Chirurg. P.I. Tab.XXIX. fig.3. & modum utendi, Tab. XLIX. fig.1. Metaphoricè *scala* quoq; vocatur curriculum vitæ humanæ, per certas ætatum differencias, qualem *scalam* Dieter. proposuit humani initij, & incrementi, in Jatreo, n.599. Ita in Metallurgia operationes transmutationis per *scalam* fieri; legitur in Th Chym. Vol.I. p.496. seq. & Elementorum cognitio vocatur *scala Jacobi* mysticè, quà ad mundum cœlestem ascendere licet, Vol.VI. p.88

Scalenos, σκαληνὸς, significat *obliquum*, & propriè ad Mathesin pertinet. Legitur verò, & apud Hipp. de vena quadam, quæ ad renes tendit, l. de Resectione, sive Anatome II.5. & canales *obliquos* σκαληνοειδεῖς vocat, ibid.8. Musculi quoque in collo siti cognominantur in Anatomicis *scaleni*, Barth l.4. An.c.6 p.568

* Scalpellum, ξυστὴρ, κλιστὴρ, Scalprum, ξύστρα, dicuntur instrumenta Chirurgica, quibus ossa raduntur, vel alium etiam in usum adhibentur. Illud legitur apud Hipp. de cap. vuln. XIX.8. Gal. l.6. M.M. c.6. & alibi. Hoc aliquoties apud Gal. l.3. de C.M.S.L. c.1. ubi pro *strigili* sumitur. Vide Foes. p.442. Hildan. in Cista militari alibique. Vide *Cnester*. *Smile*. *Scalprorum*, quæ & *Rasoria*, *Raspatoria*, item *Radulæ* dicuntur, varias formas descriptas etiam exhibet Scultet. Arm. Chir. P.I. Tab.VI. fig. 3. seqq. ad 10. Quære etiam in Indic.

* Scalptus, *scalptura*, κνησμὸς. Vide *Cnesmos*, vocatur & ξυσμὸς, apud Hipp. 3. aph 21 Adde Diet n 595. *Scalpturam* prohibendam esse ægris ob pruritum, & quod pessima, & præter excoriationem humores illicitat, & dolores graves excitet, docet Scultet. Arm. Chir. P.I. Tab. LVI. p.149

Scamma, σκάμμα, vocatur terminus, aut *limes deambulationis*, in arena, aut spacij, quod transiliunt, qui se saltu exercent, apud Cœl. Aurel. l.2. Tard. pass. c.1. allegante Foes. Oec. p.568

Scammonion, σκαμμώνιον. vocatur succus purgans fortior, è planta *scammonea*, σκαμμωνία collectus; qui cum malo cotoneo præparatus, & correctus vocatur δακρύδιον, quasi *Lachrymula*, vulgò in offic. *Diagrydium*. De hoc purgante vide plura apud Rolf. de purgant. s.13. art.4 per tot. C.Hofm. Offic. l.1. c.34. Freitag. Aur. Med. l.2. c.13. Schrod. l.4. cl.4. n 468. Fr. Hofm. in cl. ad h.l. Solenander hujus usum valdè suspectum habuit, inter *capita diaboli* vernaculè dicta referens, s.V. cons.22. p.504.505

* Scamnum, βάθρον. Vide *Bathron*.

Scandella, γυμνόκριθον. Vide *Gymnocrithon*.

Scanton, est *fætor Urinæ*, Johnson. Lexic. lib.1.

Scapellatum, id est, *retectum*: dicitur de præputio retracto, qui affectus Græcè φίμωσις vocatur, Marcell. Cuman. obs.74. apud J.H. Velschium syllog. Cur. & observ. Med. Cent.I pag.78

Scapha, σκάφη, propriè *labrum balneatorium* vel *solium*, vel *naviculam* significat; & usurpavit Hipp. l. de steril. XXII. 3. l.3. de morb. XV. 18. Sæpius Aurelianus, Trallianus, allegante Foes. p.569. Per translationem verò *scapha* Anatomicis quoq; dicitur ambitus auris interior, Helici oppositus, Barth. l.3. An. c 9. σκάφη vinculi quoque nomen est, quod adhibetur, ubi summum caput, & quod inter ipsum, & frontem est, vincire convenit. Dicitur alio nomine *Tholus Diocleus*, Gal. de fascijs.

Scaphion, σκαφίον, æquivocum est vocab. Vel enim *parvam scapham* significat; & idem est, quod σκαφίδιον. Foes. p.570. vel *Ligonem*, quo terra foditur, Hipp. 2. de fract. t.3. Vel *Cranium* notat, Gorr. ex Aristophane, Lind. Med. Physiol. l.2. c.8. §.30. Sel. Med. Ex. X §.185

Scaphis, σκαφὶς, dicitur *mulctra pastoralis*, alveus, *scaphula*, quo vase pastores utuntur in lacte reponendo. Significat & μάκτραν, sive vas, in quo farina subigitur. Ab Hipp. accipitur, pro *mensura*, quæ aliàs *Concha* dicitur, l.1 de morb. mul. CXXIII. 13. CXXVI. 4.4. Adde Foes d... Vide *Concha*.

* Scaphoides. σκαφοειδὴς, epitheton Ossis, Tali caput anterius, & oblongum excipiens. Os *Naviculare*, vel *Naviforme*, ita dictum à scaphæ similitudine, Gal. l. de ossib. c.24. & l.3. de U.P. c 7. Barth. libell.4. An.c.21

* Scapula, ὠμοπλάτη. Vide *Omoplate*. Vena & Arteria scapularis, interna, & externa, quæ dicantur, videantur apud Barth. libell. 1. & 2. p 640. & 652

Scapus, στόλ☉, καυλός, idem quod *Caulis* medium inter caput, & radicem, Linden. Ex. X §. 185

Scarabæus, κάνθαρ☉, vide *Cantharus*.

Scarabelaphus, σκαραβέλαφ☉. Vide *Cantharus*.

Scardamysso, σκαρδαμύσσω, significat *Nictor*, oculis connivео. Scribitur & καρδαμύσσω, teste Erotiano, Onom. p. 56. Legitur σκαρδαμύσσει apud Hipp. l. de int. aff. XLVI. 6. LI. 14 l. de dieb. judic III. 16. Coac. t. 77. l. 6. Epid. f. 16. t. 2. Jung. Foes. p. 569. *Nictantibus* opponuntur ἀσκαρδαμύκται. Vide *Ascardamyctes*.

Scardula vocatur piscis, qui & *Brama* dicitur, Cyprino similis, longe verò ignobilior, stagnantibus aquis gaudens, fœdo mucore, & luto victitans, J. Alex. l. 15. sal. c. 6. Adde Aldrov. l. 5. de pisc. c. 42. qui *Cyprinum latum* appellat.

* Scarificatio, ἐγχάραξις. vide *Encharaxis*.

Scarlatina febris dicitur, quæ cum maculis conjuncta est instar morbillorum, ut plur. tempore æstivo frequentior, & infantibus præ cæteris familiaris, cujus pleniorem descriptionem tradidit Sydenham, Obs. Med. de morb. ac. f. 6. c 2. p. m 417. seq.

Scarus, σκάρ☉, piscis vocatur saxatilis, squamosus; cujus historia cum usu videatur ap. Aldrov. l. 1. de pisc. c. 2. Jul. Alexandr. l. 4. Sal. cap. 3.

Scatea dicitur *secunda tartareæ urinæ species* à fœtore nomine sumto; estque indicativa omnium ex Tartaro putrefactionum, ejusque signum, Johns. Lex. l. 1. Vide Paracels. l. 6. Paragr. c. 2. §. 1. Et in fragm. ad h. l. docet, talem urinam esse lepræ signum.

Scatula est vas ligneum vulgò notum, in quo aliquid asservatur. Ad medicamenta verò non debent sumi è lignis resinosis paratæ, ne odore suo resinoso confectiones inficiant. Hinc majoris adhuc securitatis gratia muniri solent intus, & foris charta alba, cœrulea, rubra, aut variegata. Schenk. 2. Comp. & Pr. Med. p. 233.

Scaurus. Vide *sarapus*.

Scerlen *Vena* dicitur *salvatella*, ramus inter medium, & annularem, Avicenn. l. 1. fcn. 1. doctr. 5. c. 4

* Sceletos, σκελετός, quasi cadaver aridum, & exiccatum, estque ossium corporis humani, aut brutorum etiam invicem cohærentium, universa compactio, Gal. l. de ossib. c. 25. in fine & l. 1. Anat. adm. c. 2. Dicitur & σκελετὸς communiter, Barthol. libell. 4. An. c. 1

Sceletyrbe, σκελετύρβη, rectiùs σκελοτύρβη, quasi *crurum turbam*, ac resolutionem dicas, qua erectus homo ambulare nequit, sed latus quandoque sinistrum in dextrum, nonnunquam dextrum in sinistrum circumfert, interdum quoque pedem non attollit, sed attrahit, velut iis, qui magnos clivos adscendunt, Gal. in def. Epitheton scorbuti. Vide *scorbutus*. Latinè *Crurum enervatio*, Lang. l. 1. ep. 42

Sceliphros, σκελιφρός, i. e. *aridus*, siccus; idem quod ξηρός. Occurrit apud Hipp. l. de int. aff. XLVI. 11. l. de A. L. & Aq. V. 3. f. 1. de art. t. 28. Jung. Foes. p. 571.

* Scelos, σκέλ☉, *Crus*. Vide supra *Crus*.

Scelotyrbe. Vide *sceletyrbe*.

Scempsis, σκῆμψις, idem quod κατάσκηψις, *decubitus*, Gal. in Ex. Dict. Hipp. In textu legitur σκῆψις. Vide *scepsis*.

Scenos, σκῆν☉, apud Hipp. *totum corpus* significat, lib. de Resect. l. 15. l. de Corde V. 15 Foes. d. l.

Sceparnos, σκέπαρν☉, aut σκέπαρνον, vide *Ascia*.

Scepastra, σκεπάστρα, sic dicitur fasciæ genus ad operiendum, & deligandum caput, Lat. *Operculum*, Gal. de Fasciis. Gorr.

Scepe, *scepasma*, σκέπη, σκέπασμα, *tegumentum*, *velamentum* corporis significat, inter caussas sanitatis procatarcticas pertinens pro aeris nos ambientis attemperatione. Legitur apud Hipp. l. 6. Epid f. VIII. Gal. l. 2. de S. F. c. 14 Quamvis etiam pro *tugurio*, & *tecto* usurpasse videatur, 4. de R. V. I. A. t. 44. Vide Rhod. ad Scrib. in not. n. 60. p. 105

* Scepticos, σκεπτικός, dicitur in genere is, qui nihil sciri posse statuit, & in singulis rebus hæret, atq; hæsitat. Quæ philosophandi ratio etiam à Cartesio hodieque introducta videtur, & olim *sceptica scola Medicorum*, à Galeno notata l. an sang. in art. natur. cont. c. 5. fin. & l. de subfig. Emp. c. 1

Sceros, σκιρός, i. d. *laxum*, *spongiosum*; quamvis Hesychius per σκληρὸν exposuerit, Erot. Onom p. 103. b.

* Scethros, σκεθρός, idem quod ἀκριβὴς, *accuratus*. Hinc σκεθροτέρη ἴησις, *accuratior curatio*, apud Hipp. 3. de art. t. 60. Gal. c. 1. de fract. t. 44. Vide Foes. p. 570

Scevastos, σκευαστός, i. e. *factitius*. Dicitur de *vino*, apud Diosc. l. 5. c. 45. Adde Linden. Ex. X. §. 198

Schasis, σχάσις, æquivocum valdè est nomen, & variæ significationis, ob verbum, à quo

quo derivatur, σχάω, vel σχάζω, quod diversa etiam significat, videlicet, *sacrifico*, *laxo*, *transfero*, vel transpono, inhibeo. Ap. Hipp. 2. de art. t. 54. exponit Gal. verb. σχᾶται per subitò è priori statu in alium movetur. Interpretes verò Latini reddiderunt per *Decutitur*, & σχάσει per *detussionem*. Ap. Gal. in LL.M.M. σχᾶται, est *scarificare*, ut & apud Arist. l. 8. H. A. allegante Henr. Steph. in Thes. Hinc & σχάσις ap. Theophr. l. 4. c. 3. Histor. plantar. *scarificationem* notat. Junge Foes. p. 607. seq.

Schasteria, σχαστηρία, instrumentum notans funem, vel aliud quid, quo corpus aliquod vel intentum relaxatur, vel erectum demittitur. Gal. comm. ad d. Hipp. loc. C. Hofm. in ἀνεκδότοις Notis ad Gal. negat, rectè exponi σχαστηρία per funem, qui cursoribus prætenditur, sed potius notare *trochleam*, sive quodcunque *aliud organum*, quod prætentum funem sustinet, & quo moto, concidit funis. σχαστήριον quoq; scalpellum, vel *cultellum scarificatorium* significare, è Lexicis alijs constat.

Schedia, σχεδία, idem quod βάθρον, *scamnum*, Hipp. Vocatur, & ξύλον. Oribas. de machin. c. 29.

Schehendenigi, i. e. *Canabis*, vel semen ejus, Rul. Johns.

Schema, σχῆμα, vide *Figura*. Adde Hipp. l. de vet. Med. XXXIX. 7

* Schesis, σχέσις, corporis *dispositionem nondum confirmatam* significat, quæ facilè inducitur, aut removetur; ad differentiam ἕξεως, quæ stabilis dicitur habitudo. Deinde etiam significat *adventitiam* corporis *habitudinem*, Gal. c. 1. de art. t. 26. & l. 3. de causs. pulf. c. 10. Σχέσις quoq; interdum idem est, quod ἐπίσχεσις, i. e. *retentio*, inhibitio. Hipp. l. 5. Epid. XXIX. Junge Foes. p. 608. Diet. n. 812

Schetæa, σχεταῖα, dicuntur, quæ compescenda sunt, & *cohibenda*, Hipp. l. de mor. mul. XXIV. 5.

* Scheticos, σχετικὸς, *dispositivus*, epitheton febris, quin & aliorum morborum, qui non adeò altas radices egerunt, sed faciliorem admittunt solutionem, ad differentiam τῶν ἑκτικῶν, sive *habitualium*, qui difficilius discutiuntur. Gal. l. 8. M. M. c. 1. C. Rejes C. El. q. 68. n. 12

Schias, *schion*, *schiaticus*, pro *Ischias*, *Ischion*. *Ischiaticus*, legitur apud Reuchen. ad Samonic. p. 178

* Schidacedon, σχιδακηδὸν, species est *fracturæ*, *per longitudinem ossis*, non per *transversum*, factæ, quæ καυληδὸν vocatur, Gal. lib. 6. M. M. c. 5

Schindalmos, σχινδαλμὸς, *fissuram* significat, Hipp. l. 2. de morb. mul. XXV. 17. Diosc. l. 1. c. 17. citante Foes. p. 609. σχινδαλμὸς etiam *fissionem assulosam* significat.

Schinelæon, σχινέλαιον, i. e. *oleum lentiscinum* Diosc. l. 1. c. 50. In remedijs Moschionis libro de morb. mul. annexis extat σχοινέλαιον, sed videtur menda.

Schisma, σχίσμα, i. e. *fissura*, *scissura*, *rima*. Strictè de pudendo muliebri ponitur. Vide *Rima*.

Schistos, σχιστὸς, dicitur *lapis Hæmatitæ affinis*, pallidior tamen colore, & virtute infirmior, suapte natura fissilis, & friabilis, de quo legatur Gal. l. 9. de S. F. Diosc. l. 5. c. 145. Chiocc. Mus. Calc. s. 3. p. 273. Rul. & Johns. in Lex. Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. l. 3. c. 8. p. 179. *Alumen* quoq; *schiston* vocari, testatur Lang. l. 1. ep. 32. *Lac* σχιστὸν vocatur, in quo lapides igniti fuerunt extincti: Gal. l. 10. de S. F. §. Stercus caninum: vel quando lacti ferventi acetum instillatur, l. 3. de A. F. c. 16

Schoenobates, σχοινοβάτης. Vide *Funambulo*.

Schoenotonos, σχοινότονος, epitheton sellæ, ex junceo, vel sparteo fune nexæ, & contextæ, Hipp. l. de Steril. XVI. 5

Schole, σχολὴ: Vide *Ocium*. Quid Latinè *Schola* verò significet, notum est, videlicet locum, in quo Disciplinæ, & Artes docentur. Ita *Scholæ* veteres Medicæ Romæ fuisse dicuntur ad Esquilias, Rhod. ad Scribon. p. 15. *Scholæ Herophileæ* meminit ex Strabone idem p. 14. Accipitur etiam pro ipsa doctrina. Ita Paracels. triplicem *Scholam* finxit, *Elementalem*, *sideream*, & *Æternam*. Philos. sagac. t. 1. Et Helmont. aliquoties invehitur in *scholam* Galenicorum, sive *Humoristarum*, i. e. doctrinam, & hypotheses illorum.

Sciamachia, vel *Sciomachia*, σκιαμαχία, dicitur exercitatio manuum, vel brachiorum levior, quum vel celeriter manus aliquo pacto ventilamus, aut micamus, aut cum altero leviter conserimus colluctatione languidiore, citra vehementiam, aut roboris provocationem. Jul. Alex. l. 6. Sal. c. 8. ex Gal. l. 3. de San. tu. c. 11. q. d. *Umbratilis pugna*, & meditatio potius pugnæ. Alexandr. not. ad h. l. Accipitur & tropicè pro vario aliquo, & leviori animorum dissidio, & colluctatione.

Sciatica, pro *Ischias*, de quo affectu suo loco.

Sciaygeo, σκιαυγέω, Hipp. significat *cæcutio*, eorum more, qui ex umbra, aut tenebris prodeuntes ad lucis aspectum caligant, l. de int. aff. LI. 12. & l. de dieb. judic. III. 13.

Sciden, i. e. *Cerussa*. Rul. in Lex.

Scidnamai, σκίδναμαι, apud Hippocr. *fignificat*

gnificat *dissipor*, dispergor, Hipp. d. l. Adde Foes. p. 572

Scientia. ἐπιστήμη, in foro Medico non obtinet strictam significationem; sed sufficit accipere pro *certa alicujus rei cognitione*. Ad quam acquirendam etiam in arte Medica opus est, ut prius mens ab opinionibus purgetur, antequam vera scientia inducatur, Gal. c. 1. de fract. t. 6. In praxi quoque opus *scientiæ* est, non perturbari, nec transire ab ijs, quæ rectè visa sunt, etiamsi nondum appareat manifesta utilitas ex his, quæ facta sunt, c. in 2. aph. 52

Scimpodion, Σκιμπόδιον, significat *lectulum discubitorium*, in quo cervicem reclinare possumus, v. g. tempore somni meridiani, si opus fuerit, C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 1150. Dicitur & σκίμπους, extat apud Moschion. de morb. mul. c. ult. 163. Utrumq; etiam significare potest, & solet scabellum, cui non minus, quàm dicto lectulo insidere possumus.

Scincus, σκίγκος, vocatur animal, è genere lacertorum, quadrupes, cujus pleniorem descriptionem, cum usu in Medicina, vide sis apud Aldrov. l. 1. de quadr. digit. ovipar. c. 12. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 115. Lang. l 1. ep. 66. Nonnullis etiam vocatur *Crocodilus terrestris*: sed minus accuratè ob parvitatem.

* Scindapsus, σκινδαψός, nomen fictum à Gal. quemadmodum & *Blityri*, l 1. de diff. puls. c. 4. ad improbandam nimiam in omnibus eligendis curiositatem. Vide C. Hofm. comm. de U. P. n. 228. & 533.

Scintilla, σπινθὴρ, particula ignea dicitur, estque causa horroris, si cutim nudam attigerit Gal. l 2. de sympt. causs. c. 5. *Scintillæ*, quæ interdum ex oculis erumpere videntur, non sunt veræ igneæ particulæ, uti quidem Paracels. credidit. Paramir. t. 3. c. 9. sed saltem est ab aeris illuminatione, vel spirituum animalium luciditate emanante. Vid. Plemp. Ophthalmograph. l. 4. problem. 21. & Willis A. Br. P. I. c. 15. Dicitur hæc *scintillarum* eruptio σπινθηρισμὸς, *scintillatio*, *coruscatio*. *Scintillæ* quoque Paracelso significat articulorum quandam resolutionem, & impotentiam movendi, sed symptoma luis Gallicæ, quæ *scintilla Veneris* propterea vocatur, l 7. de orig. causs. & cur. morb. Gall. c. 10. l. 8. c. 2

Sciodes, σκιώδης, *Umbrosus*, caliginosus, à σκιά, *umbra*, tribuitur autumno ab Hipp. l. 3. Epid. s. III. t. 3

Scirona, est *Ros autumni*, Dorn. Ruland. & Johns. in Lex.

* Scirrhus, σκίῤῥος, propriè est tumor durus, renitens, indolens, Gal. 4. de R. V. I. A. t. 21. & alibi. quamvis distinguant inter *scirrhum* legitimum, sive exquisitum, & non exquisitum, quem vocant ὑγλως σκιῤῥῶδη, Galen. l. 14. M. M. c. 6. Verùm non semper illa distinctio observatur. Intereà *scirrhus exquisitus* ita pleniùs describi poterit, quod sit tumor durus, renitens, indolens, in glandulis obortus, proveniens à succi lymphatici atrabilaris acido-austeri, & congelativi subsistentia, & collectione. Ex hac definitione facilè confici potest quoque descriptio *scirrhi non exquisiti*, addita particula, ferè indolens, & caussæ morbificæ limitatione, prout succus ille glandularum, vel de phlegmate, vel de alijs portionibus vitiosis salinis, acribus, minusque congelativis, participat. Rariores observationes *scirrhi veri* totius abdominis, & dimidij Pulmonis, invenies in Eph. N. C. Ann. II. Obs. 69. & Ann. III. Obs. 262.

Scirrhoma, σκίῤῥωμα, refertur inter morbos externos, suram pedis infestantes, d. l. c. 16 fin. quamvis non describat, qualis propriè affectus sit.

Scirrhones vocari pediculos subcutaneos vix visibiles scribit Fallop. l. de ulcer. c. 23. Tom. I. Op. p. m. 612. seq.

* Scirrhosis, σκίῤῥωσις, dicitur Gal. *livescens*, *& crescens caro* ex vehementia diuturnæ inflammationis orta, l. Introduct. c. 15

Scissile, σχιστόν, Vide *schiston*.

Scissio, communiter idem, quod *sectio* ; τομὴ, de quo p. inferius. Dicitur tamen & σχίσις, *scissio*, quæ competit lacti, quando fervido huic vel acetum, vel oxymel instillatur, ut fiat coagulatio, Gal. l 3. de A. F. c. 16

Scissura, Paracelso idem, quod *Fissura*, σχίσις, in Fragm. Med. & alibi. Vide *Fissura*.

Sciurus, σκίουρος, item ἵππουρος, vocatur animalculum quadrupes digitatum, viviparum, caudâ præditum totum corpus obtegente, arborum amantissimum: cujus descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 24. Junge Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. l. 5. p. 682. seq. De cerebri *sciuri* usu contrà vertiginem laudatissimo vide Achill. Gasseri Obs. 1. apud Joh. H. Velsch. in Sylog. Cur. & Obs. Med. Cent III. p. 5. cujus etiam notam leges.

Scleria, σκληρία, dicitur *palpebrarum interior durities*, Gal. l. Introduct. c. 15. Quamvis & in significatione generali omnem duritiem denotat, & ita idem est, quod σκληρότης, acepisse videatur, dum addidit τῆς μήτρας, i. e. uteri. l. de morb. inul. c. 133.

* Scleroma, σκλήρωμα, idem quod σκληρυσμὸς, strictè tamen dicitur de *duritie*, quæ in

parte

parte aliqua vulvæ oritur, & coincidit cum *σκιρρώσει*, Gal. in defin.

SCLEROCOETIA, σκληροκοιτία, vocatur *decubitus in duro cubili*, & strato. Hipp. l. 3. de diæt. IV. 1. & verbum σκληροκοιτέειν lib. de sal. diæt. t. 13.

* SCLEROPHTHALMIA, σκληροφθαλμία, dicitur *Lippitudo dura*, in qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus redditur, palpebræque similiter duriores, sicciores; redditæ, post somnum, aperiri facilè non possunt, vel inverti, propter duritiem. Differt à ξηροφθαλμία, sola magnitudine doloris, duritiei, & siccitatis, quòd hæc sit illa fatis imbecillior, Gorr. Castell. Caussa sine dubio in portionum lymphaticarum sanguini admistarum aciditate, congelativa ponenda erit.

* SCLEROS, σκληρός. Vide *Durus*. Significat & *aridum*, Lind. Ex. XVI §. 143

SCLEROSARCOMA, σκληροσάρκωμα, est abscessus progerminus utplurimum in gingivis enatus carneus, durus, interdum galli coronam, vel cristam, interdum ostracodermi carnem referens. Differt ab Epulide ut vult M. Aurel. Sever. l. de nov. abscess. c 16. ubi plura de hoc affectu invenies.

SCLEROSIS, σκλήρωσις, id est, *durities*. Vide *scleria*.

SCLEROTICA vocatur tunica oculi, cujus pars anterior dicitur Cornea, de qua suprà vide *Ceratoides*. Posterior verò est densa, & opaca, duraq; Barthol. l. 3. Anat. c. 8. p. 515. Significare etiam σκληρωτικὸς potest *Indurans*, à verbo σκληρόω, quamvis non sit in usu apud Græcos.

SCLIRUS corruptè etiam pro *Sclerus* legitur idem, quod *scirrhus*, significans. Walther. Sylv. Med. p. 1343

SCLERYNTICOS, σκληρυντικὸς. Vide *Indurans*.

SCLERYSMOS, σκληρυσμὸς, σκλήρυσμα. Vide *Induratus*.

SCLOPETUM quid sit, ex Lexicis alijs constare potest. Est singularis caussa vulnerum, in quibus curandis, præter alias indicationes communes alijs quoq; vulneribus, respiciendum quoque ad empyrevma à pulvere pyrio, & ignito globulo inductum auferendum. Vide Sennert. l. 5. Med. Pract. P. 4. c. 20. & Fabr. Hildan. tract. de *sclopetaria* curatione.

SCNIPS, σκνὶψ, item κνὶψ, dicitur *vermiculus*, qui ineunte vere nascitur, cum germinare vites, earumq; pars turgere incipit; unde germen, quod oculum vocant, exit. Gal. l. 9. de simp. Fac. §. terra Samia. Alij ad *formicas* hoc nomen applicant nostrates minimas. Aldrov. l. 5 de Insect. c. 1. p. 426. Ed. Bon.

SCOBS, πρίσμα, ξύσμα, idem quod *ramentum*, *Rasura*: de quo superius in RA. Ita *scobs eborea* legitur apud Scrib. n. 16. Apud Cels. legitur scobis. *Scobs* strictè quoq; notat *cinerem clavellatum*, h. e. *alkali*; item *scoriam cujusque metalli*, Rul. & Johns. in Lex. in qua significatione etiam accipitur à Fr. Basilio Testam. Ult. l. 1 c. 20

SCODEGHINO *Italorum*. Vide *Novacula*.

SCODINEMA, σκοδίνημα, vel σκορδίνημα, idem quod χασμησία, Erotian. Onom. p. 99. e. Verùm Gorr. & alij tribuunt hoc vocab. Græcum σκορδίνημα *pandiculationi*, sive distentioni membrorum cum oscitatione. Vide *pandiculatio*.

SCOLECIA, σκώληξ, Epitheton *æruginis*, cujus duo sunt genera: *Fossilis*, & *factitia*, Diosc. l. 5. c. 92. Libav. synt. A.Ch. l. 5. c. 23

SCOLECIZON, σκωληκίζων, *vermiculans*, epitheton *pulsus inæqualis*, in quo tota arteria non simul, & semel videtur distendi, sed successivè, adinstar vermium reprantium. Ferè coincidit cum formicante, & undoso. Est autem signum debilioris flammæ vitalis, Gal. de puls. ad Tyr. c. 8. & l. 1. de dist. puls. c. 26. 27

SCOLECOIDES, σκωληκοειδὴς, i. e. *vermiformis*, scil. ἐπίφυσις, dicitur de quodam *processu cerebri*. Estque corpus ex particulis quamplurimis, per membranas tenues connexis, variè, denseq; compositum, quod à medio cerebri ventriculo ad postremum fertur, Gal. l. 9. Anat. adm. c. 5. & l. 8. de U.P. c. 14. Barthol ad cerebellum refert l. 3. Anat. c. 5

SCOLEX, σκώληξ, *vermis*, idem quod *Lumbricus*. Vide suprà, LU. item *Helminthes*.

* SCOLIOTES, σκολιότης, *Obliquitas*. Dicitur de Hypochondrijs, apud Hipp. 4. de R. V. I. A t. 87. ubi Gal. in com. exponit per ἀνωμαλίαν, i.e. inæqualitatem; σκολιότης quoque significat *obstipationem*, & dicitur in specie de spinæ dorsi in latus perversione, Gal. c. 3. de artic. t. 2. quemadmodum, & verbum σκολιαίνεσθαι in hac significatione usurpavit Hipp. 3. de art. t. 48. Junge Foes. p. 574

SCOLOPAX, σκολόπαξ: Vide *Gallinago*.

SCOLOPENDRA, σκολόπενδρα, nomen est animalis venenati, cujus tamen varia dantur genera. Alia enim *terrestris*, aliæ *marinæ*: de quibus omnibus cum earum usu vide apud Aldrov. l. 5. de Insect. c. 15. & l. 7. c. 6. l. 1. Hist. Serp. & Drac. c. 21. Diosc. saltem *marinæ* meminit, l. 2 c. 16. Quam Gal. intellexerit l. 3. de U.P. c. 2. vide Rhod. ad Scrib. n. 150. *Scolopendris terrestribus* lucem esse innatam, legitur in Eph. N.C. Ann. I Obs. 138

SCOLOPOMACHÆRION, σκολοπομαχαίριον, dicitur *cultellus acutus*, in cuspide paulum incurvatus,

vatus, veluti rostrum *Gallinaginis* Gr. σκολόπαξ dictæ, ad paxilli formam accedens, ad usum qua Anatomicum, qua Chirurgicum. De illo legitur apud Gal. l.8. de U.P c.6. de hoc apud Ægin. l.6.c.74 & Forest. l.4. Chirur.Obs. 1c. Schol.Hipp simpliciter vocavit μαχαίριον, l.1.de morb. mul. XCVI.4. Jung Foes. d.l. Delineationem exhibet Scultetus Arm. Chirurg. P. 1. Tab. XXIV. fig. 1

Scomber, *scombrus*, σκόμβρος, vocatur piscis, cujus historiam cum usu in cibis legito ap. Aldrov. t.2. de pisc. c.53. Meminit & Lang. l.1. ep.59. quamvis non accuratè quadret cum Aldr. descriptione.

Scopos, σκοπός, *scopus*, latinè denotat *metam*, *intentionem*, finem, ad quem tendit Medicus suis actionibus. Generalis *scopus* dicitur id, quod secundum naturam est, Gal. de offib. in princ. Quomodo *scopus* ab *Indicatione* differt, docet J. Alex. not. ad Gal. l.11. M.M. c.8. quamvis non semper observetur.

Scops, σκώψ, nomen avis, cujus descriptionem cum usu vide apud Aldrov. l. 8. Ornithol. c. 4

* Scoptula, idem quod *scapula*. Vide *Omoplatæ*.

Scorax, i.e. *Gummi olivæ*, Rul. & Johns.

Scorbutus, *scorbutum*, morbus dicitur olim septentrionalibus saltem populis, & maris Balthici accolis familiaris, & veluti endemius: Hodieq; verò adeò latè sese diffundens, ut tantùm non Epidemius pluribus alijs populis esse videatur. Describitur, quòd sit congeries plurimorum symptomatum omnis generis, proveniens à morbo complicatissimo, intemperie lenta maligna, obstructione viscerum, & vasorum, solutione continui diversa, per sanguinis, succi nutritij, & nervosi, vel lymphæ glandularum, multifariam corruptionem, ichorescentiam, vappescentiam, aciditatem, acrimoniam, stagnationem, coagulationem, & lentam putredinem oborto. Prolixiorem hujus definitionis declarationem habere poteris ex lectione quamplurium Authorum recentiorum, qui de hoc affectu ingenium suum exercentes scripta in publicam ediderunt lucem; inter quos nominasse sufficiat Sennertum, Engalenum, Brunerum, Reusnerum, Willisium, Charlton. &c. Jung. & Barbette Prax. l.4.c.3. Hipp. etiam cognitum fuisse, sub nomine *magni lienis*, & *Ilei hæmatitis*, nullum est dubium. Peculiaria, & particularia, quoque nomina sunt *stomacace*, & *scelotyrbe*, de quibus suis in locis, quæ synecdochicè pro ipso *scorbuto* usurpari possunt.

Scordinema, σκορδίνημα. Vide *Pandiculatio*.

† Scordolaser, id est, Assa fœtida; Alex. Bened. l.7.c.13.

Scoria, σκωρία, propriè dicitur *sordes metalli*, fex, vel recrementum ejus, Gal. l.9. de S. Fac. §. *Scoria*, Dioscor. l.5. c.94. 97. 101. *Scoriæ* argenti, plumbi, ferri virtutes explicat, Rul. *Scoriam* vocatur recrementum illud, quod in prima corruptione ad substantiam Mercurii non pertinet, Basil. quoque d.l.c.21. de *scoria metallorum* tractavit, Helmont. *scoriam* vocavit stercus, sive excrementum liquidum urinæ, de Lith.c.4. n.21. & c.6. n. 16

Scorith, id est, *sulphur*, Rul. & Johns. in Lex.

Scorpiaca, σκορπιακή, Epitheton est *Antidoti* cujusdam, quæ ictibus scorpionum medetur, apud Gal. l 2. de Antidot. c. 12.

Scorpæna, *scorpis*, σκορπίς, nomen piscis, à *scorpio* distincti, cujus historiam cum usu tradit Aldrov. l.2. de pisc. c.27

Scorpio, & us, σκόρπιος, est æquivocum. Propriè notat insectum animalculum, cancros ferè imitans, ictu gravissimè nocens; cujus historiam cum noxa, usu & antidotis vide apud Aldrov. l.5. de Insect. c.11. Schrod. l. 5. cl.4. n. 116. Fr. Hofm. in cl. ad h.l. Jung. Rhod. ad Scrib. n.164. *Scorpiones* tales in cerebro genitos notavit Bonett. in Anatom. Pract. l. 3.1. obs. 121. p.75. In ovis quoque coctis observatum *scorpionem* esse, legitur in Eph. N.C. Ann. I. Obs. 36. Scol. in fin. sed fides sit penes Authorem. *Scorpionem* coctum innoxiè comestum vide in Ann. II Obs.105. Deinde propter ictum ab aculeis malignum *scorpius* quoq; vocatur piscis quidam, qui cum usu describitur ab Aldrov. l.1. de pisc. c.15. Chiocc. Mus Calc. s. 1. p.63. Tropicè *scorpius* quoque inter signa Zodiaci refertur, & Chymicis *scorpius constrictus* dicitur ferrum præparatum Rul. & Johns.

Scortum homonymon est. Vel enim idem; quod *Meretrix*, quæ ad Medicinam non spectat significatio: Vel idem est, quod *scrotum*, ὄσχεον. Vide *Oscheon*. De vocab. *scrotum* plura invenies apud Rolfink. de Part. genit. P. I. c. 14.

† Scorzonera à montibus Galliciæ adfertur. Scorzo animal venenosum reptile, cujus morsu lethali homines demorsi hac herba liberantur. Incert. medic. Pis. ad Capivac. Prax. l.6. c.37

* Scotodinos, σκοτόδινος, *tenebricosa vertigo*, quando tenebræ obversantur. Vide *Dinos*. Legitur apud Hipp.4 aph.17. Jung. Dict.n.777. σκοτοδίνη etiam dicitur Coac. t.161

* Scotoma, σκότωμα, Paracelf. *Scotomia*, idem quod σκοτόδινος, *vertigo*. Vide *Dinos*.

Scotos.

Scotos, σκότος, significat *Tenebras*, & in specie *Caliginem oculorum*. Hipp. l.5.Epid.XII. 6.& XXI.13.quamvis etiam per *vertiginem tenebricosam* exponi possit. Vide Foes.p.574

† Screantia à Screando. Varro de ling. latina l.6. Screantia personæ distortis oribus deformes idem ibidem.

* Screatio, sumitur dupliciter, 1. pro actu *exspuitionis*, Gr. ἀπόχρεμψις, πτύσις. Vide *Apochrempsis*. 2. pro materia, quæ ore rejicitur, *sputum*, Gr. πτύελον dicta. Vide *Ptyelon*.

Scriptio, *scriptura*, *scriptum*. γραφὴ, γράμμα. Vide *Litera*. Liber saltem annectere unum, & alterum præceptum, de *scriptis* Medicis observandum, ex Gal. In Hipp. & cœteris antiquorum *scriptis* nihil negligere oportet, c. 1 in l. 6. Ep. t. 25. *Scripta* recentiorum examinanda à probatorum simul, & eruditorum hominum Collegio, priusquam in publicum, quæ bona sunt, exponant, aut quæ mala sunt, perdant, l. contra Julian.c.1

Scriptulus, idem, quod *Scrupulus*, de quo p. p.

Scrobiculus cordis, ἀντικάρδιον. vide *Anticardium*.

Scropha, χοῖρος, χοιράς, idem quod *sus fæmina*, ὗς, *procus*. Vide *Porcus*, *scrophula*, *scrofula*, χοιράς, idem, quod *struma*, tumor glandularum in collo obortus. Vide *struma*.

* Scrotum, vel *scrotum* ὄσχεον. Vide *Oscheon*. *Scrotum Cordis* dici quoq; *Pericardium* scribit Blancard. in Lex.

Scrupulus, *scrupulus*, *Scriptulus*, γράμμα. Vide *Gramma*.

Scuma, idem quod *squama*. Gr. λεπίς. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Scorbutum, idem quod *scorbutus*, de quo superiùs. Legitur apud For. LXX Obs.12

Scuta tabesi, id est, *Testudo*, Ruland. & Johns.

* Scutiformis, θυρεοειδὴς. Vide *Cartilago scutiformis*. *Scutum*.

Scutrum, *scutriscum*, idem, quod *Cucuma*, καυκάλιον lebetis genus, vas, in quo aqua balnearum, vel oleum, calefit. C.Hofm. com. in Gal.LL.de U.P.n.280

Scutum, ἀσπίς, θυρεός, πέλτη propriè significat instrumentum bellicum, quo corpus munitur ab invasione hostili. Translatum partim ad Anatomica, ubi *Cartilago*, *scutiformis* legitur. Vide *Cartilago*. Ita & *Patella* genu constituens vocatur *scutum*, vel *Os scutiforme*, Bartholin. libell.4. c.21. p. 751. Partim ad Pharmaciam, & Chirurgiam, in quibus *scuta* vel dicuntur *Emplastra quædam*, v.g. Cordialia, & Stomachalia, plerunq; sindone obducta, & vel collo appensa, vel corpori alligata ligulis, Motell. l. 2. de form remed sect.2.c.11. Vel etiam alia munimenta; quale *scutum* cum successu finxit, & adhiberi jussit Hildanus in membri virilis nimia longitudine ad coitum inepta, Centur.VI.Obs.61

* Scybala, σκύβαλα, vocantur *excrementa alui sicciora*, & quasi in nucleum efformata, ferè combusta, non semper ab interno fervore phlegmonoso, uti Gal. voluit. 4 de R.V.I.A.l. 17. sed etiam aliquando à longiori mora, & succi pancreatici nimia aciditate Vitriolacea, defectuq; excrementi biliosi; uti in hypocondriaeis, & melancolicis quibusdam observare licet. Jung. Gal. c. 1. de R.V.I.A.t.32. Dicuntur & αἰγαγρόδη, *caprilla stercora*, in globulos veluti coacta. Vide Lind Ex IV.§.36

Scybelites, σκυβελίτης, nomen vini, vel potius *musti*, quod sua sponte ex uvis passis extillat, utpote vinum ultrò effundentibus, Aet.l. 9.c.24. Fuit è genere *Protropορum*, & à Gal. aliquoties laudatur. Vide Lind. Ex.X.§.179

Scyliacion, σκυλάκιον, propriè *catulum*, vel potius *carnem catulinam* significat, Hipp.l.2. de diæta XVI.18.l. de Steril. IIX.28.l. de super foet. XVI.1.à σκύλαξ, *catulus*. Vide Foes.p.575. Deinde σκυλάκιον vocatur *Collyrium quoddam*, à Gal. & Aetio descriptum, sed diversimodè notante Gorr.

* Scyphus, κύαθος, idem, quod *Cyathus*, poculi genus, olim ligneus, teste Lang. l. 1.ep.29. Vide *Cyathus*. Cereorum *scyphorum* duodecim fit mentio apud Gal.l.de opr.sect.c. 14. De experimentis *scyphorum* vitreorum per certum humanæ vocis ruptorum legatur sagacissimi scrutatoris rerum naturalium, D. Dan. Georg. Morohofi epistola ad D.Joh Dan. Majorem.

* Scyros, σκῦρος, idem quod πῶρος, *Callus*. Vide *Callus*. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul.XXXIV.5.6.7. Adde Foes.d.l.

* Scytalides, σκυταλίδες, vocantur officula digitorum singulorum terna, excepto *Pollice*, duo habet, mutuò inter se colligata, & ordine succedentia, veluti in acie turma equitum, quæ σκυτάλη vocatur. Latinè *Internodia*. Vide *Internodium*. Aliàs *Scytale* σκυτάλη, quoq; appellatur serpentis species, cujus historiam, & veneni naturam descripsit Aldr.l.1.Hist. Serp. & Draeon. c. 9. *Scytalydes* quoq; dicebantur telorum ligneorum species, aliæ pedis, cubiti, mensuram adæquantes, ut est apud Lang. l. 2. ep. 4

Scytos, σκῦτος, *Corium* significat in genere, quamvis Gal. restrinxisse videatur ad capitis cutem, vel ea, quæ sunt inter cervicem, & tendines. Enimvero præter necessitatem illa restrictio urgetur uti constat ex 2. de fract. t. 3. ubi

& σκύτ@ , & σκύτινον, *corium*, & *coriaceum* legitur absq; restricta significatione. Jung. & 2. de artic.t.30.& f.3.t.49. Leg.& Foes.d.l.

SEB, i. e. *Aurum*, vel *Alumen*. *Sel* idem. Rul. & Johns.

SEBASTON, σεβαστὸν. Vide *Sebesten*.

SEBEL, Arab. idem, quod *Pannus oculorum*. Dorn. Rul. Johns. Forest. l. 11. obs. 6. & in Schol. Val. de Tarant. Philon. Pharm l.2.c.4. Vide *Pannus*. Discrimen inter *sabel*, & *Pterygion*, sive *Unguem* oculi vide apud Nic. Pis. de Mo. Co. & Cu. l.1.c.18

SEBESTEN, σεβαστὸν, dicuntur & *Mixa*, *Mixaria*, μύξα, μυξάρια. Vide *Myxa*.

* SEBUM, vel *sevum*, στέαρ dicitur oleosa, & pinguis substantia, adipe siccior, & magis concreta, compactaq; ejusdemq; interim cum adipe generis, cum utrumq; è sanguinis, & chyli oleosis portionibus gignatur, nisi quod *sevum* fragile usquequaq; sit, nec ad ignem admotum tam facile liquescat, & cum refrixit, denuò concrescat uti ovis, & capræ; Pinguedo autem liquidior sit, minimeq; apta durari, oleo longa vetustate incrassato simili, ut equi, & suis, Cast. *Sevorum Officinalium* Catalogum vide apud Schrod. l.2.c. 34. Quod στέαρ etiam fermentum significet, aut farinam aqua subactam, in medio, ceu dubium, relinquimus.

SECALE, σεκάλη, frumenti genus, nobis hodiè quàm optimè notum; cum panis quotidianus ex eo parari soleat, vilior panis est triticeo, aut è zea parato. Vocatur & Siligo, Rogga, item Secla.

SECESSUS, *secessio*, apud Latinos varias habet significationes. Vel enim idem significat, quòd *Abscessus*, *Abscessio*, ἀπόστασις, Diet. n. 93. accipitur pro *dissolutione*, sive *deunione* diversarum portionum in aliquo mixto, Lind. Ex. X. §. 55. Vel strictè pro actu excretionis alvi, & abitu ad locum, Gr. ἀφόδευσις, ἀπόπατος. Id. Ex. XIII. §. 25 ri de quibus omnibus vocabulis, suis in locis.

† SECHA, Santonicum. Santes Ardoinus de Venenis l.8 c.31

SECLA, idem, quod *secale*, Schrod. Vide *secale*.

SECORS ἀκάρδιος, Vide *Acardios*.

SECRETIO, etiam variæ significationis vocabulum est apud Latinos. Vel enim pro *Excretione* sumitur, dicitur ἔκκρισις, Diet. n 249. 250. Gal. l.6. de L.A.c.6.& c. 2 in progn.t.37. Vide *Eccrisis*. Vel saltem notat disjunctionem, & idem est, quod *Segregatio*, Gr. διάκρισις, & ita dicitur Secretio è numero dividentium esse, Gal. l. 1. de sympt. causs. c. 6. Vide *Diacrisis*. Quòd verò Jul. Alex. Not. in Gal. l. quos purgare op. T.II. Oper. p. 584. statuit, excretionem, & *secretionem* fieri una eademq; opera, mihi non videtur universaliter verum, sed saltem κατά τι, quando omnis excretio præsupponit quidem *secretionem*; sed non vice versa. Potest enim materia quædam *secerni*, licet non excernatur; uti patet in abscessibus, & μεταστάσει materiæ peccantis.

SECRETUM, idem, quod *Arcanum*, de quo supra in AR.

SECTA, αἵρεσις. Vide *Hæresis*.

SECTACROA, idem, quod *Flos sectarum*, & denotat *Florem nucis moschatæ*. Dorn. in Lex.

SECTIO, τομή, quod significet divisionem aliquam continui, per violentiam instrumenti dividentis, & incidentis factam, notissimum est. Gal. 3. de Anat. adm. d. 2. Occurit vel inter caussas solutæ unitatis, & ita Pathologicè accipitur; vel inter Actiones Pharmaceuticas, Weker. Ant. Gen. l. 5. c. 25. Vel inter Chirurgicas operationes, Hipp. l. 6. Ep. d. s. 6. t. 5. &c.

SECUNDINÆ, δεύτερα, δευτέρια, ὕστερα. Vide *Deuterion*.

SECUNDIFORMIS, χοροειδής, vide *Choroides*.

* SECUNDUM NATURAM, κατὰ φύσιν, terminus est in Medicina usitatus, & opponitur τῷ *Præter naturam*, παρὰ φύσιν. Quemadmodum igitur *præter naturam* quicquid est, aut affectus sunt, à quibus functio læditur, aut caussæ horum, aut symptomata, Gal. l. 4. de præs. ex puls. c. 1. Ita è contrario, quicquid vel sana dispositio, vel caussa sanam dispositionem producens, vel accidens aliquod, quod eandem comitatur, & consequitur, *secundum naturam* dici potest, & debet. Vide Dogm. Med. Gen. nostra, P. 1. c. 1. dogm. 3. p. 16. Aliàs *secundum rationem* agere, Lind. Ex. VII. §. 31. Aliquando etiam pro *justa*, *post*, *propè*. Vide Rhod. in Lex. Scrib. & Lind. Ex. IIX. §. 39.

SECUR, id est, Aurum. Rul. Johns.

SECURITAS, ἀσφάλεια, ἀσφαλής. Vide *Asphaleia*. In curatione *securitas*, ἀσφάλεια, duplex constitui potest; una simpliciter talis: altera secundum quid. Vide Rolf. O. & M. M. Sp. l. 6. s. 3. c. 5

SECUS, pro *sexus*, antiquis. Keuch. ad Sam. p. 289

SEDAFF, id est, *Concha marina*. Ruland. & Johns.

SEDATIO, παῦσις, κατάπαυσις. Vide *Pausis*, *Catapavoma*, *Sedativa*. παύοντα, medicamenta sunt, ut mitigativa, dolorum quietem ægris adferentia simul curativa, & sanativa. Dorn. in dict. Paracels. Rulan. Johns. Paracels. de morb.

morb. ament tract. 2. c. 5. Dicitur aliàs *Paregorica*, *Anodyna*.

SEDENIGI, dicitur *Lapis hæmatites*; ut est apud Libav. Apocal. Herm. Part. pr. c. 2. Tom. II. Op. p. 232

* SEDES, ἕδρα, vide *Hedra*.

SEDHE, i.e. *Cinabrium*. Rul. & Johnf.

SEDIGITUS dicitur, qui sex in una manu habet digitos. Quo nomine appellatus fuit *Volcatius* Poeta, teste C. Hofm. c. in Gal. LI. de U. P. num. 71

SEDILE, ἕδος, compages quædam lignea, vel alius materiæ arte facta, ad sedendum parata. Specialiter *sedile Thessalicum* dictum commendat Hipp. 1. de art. t. 22

* SEDIMENTUM, ὑπόστασις. Vide *Hypostasis*.

SEDINA, *seden*, i.e. *Sanguis Draconis*. Rul. & Johnf.

SEDMA, h. e. *hæmatites*: *Sedune*, idem Rul. & Johnf.

SEGAX, id est, *Sanguis Draconis*. Rul. & Johnf.

SEGES, λήϊον, dicitur vel de frugibus, vel de arvo, in quo fruges coluntur. Metaphoricè quoq; legitur *seges* pilorum, apud Samm. Vide Keuch. in not. ad eund. p. 231

SEGITH, *ferneth*, i.e. *Vitriolum*, *Sagith*. Rul. & Johnf.

SEGNITIA, *segnis*, idem, quod *Pigritia*, *Ignavia*, νωθρότης, νωθρός, *Nothros*, *Ignavia*.

SEGREGATIO, ἀφορισμός, in genere etiam *sequestratio* dicitur, estq; solutio integri in membra dislocata. Hic enim non confluunt resoluta, ut colliquabilia; sed quælibet pars secretim tenetur. *Segregatio* est *Distractio*, & *Extractio*. Rul. & Johnf. in Lex. Dicitur etiam *Dissolutio*. *Separatio*. διαχώρησις, quam primam partem operationis Chym. constituit Rolfink. Chym. l. 2. c. 2

SEIRA, σειρά, σειρὴ, *restis*, *funis*, lorum, aut *habena* dicitur, legitur apud Hipp. 2. de fract. t. 3. Jung. Foef. p. 561

SEIRIASIS; Vide *Siriasis*.

SEIRIOS, σείριος, vide *Sirius*.

SEISIS, σεῖσις, σεισμός, *Concussio*, Lat. idem, quod κατάσεισις. Sumitur vel propriè, quando violento ictu corpus afficitur. Ita verbum σείω sumsit Hipp. de purulentis, qui concussione indigent, ut exploretur, quanam parte pus delitescat, Hipp. l. 2. de morb. XLV. 11. & l. 3. XXVI. 30. Coac. t. 432. Vel per translationem, pro *humorum agitatione* in partibus solidis. Ita arteriæ à sanguine fervido pulsantes dicuntur caput concutere, Coac. t. 163. 167. Vel σεῖσις specialissimè vocatur concussio, & quassatio vertebrarum; quod spinæ dorsalis vitium est, cum earum junctura, & compages fuerint dimotæ, vertebræ autem suo loco manent, Gal. c. 3. de art. t. 2. Adde Foef. d. l. Diet. num. 768. Vide *Succussatio*.

SELAA, idem, quod *Nodus*, sive *Abscessus cum folliculo*. For. l. 3. Chir. obs. 7. Schol.

SELACHOS, σέλαχος, dicitur *piscium genus cartilagineum*, cui cartilago cutis loco est, veluti squatina, pastinaca, raja. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 36. ubi τὰ σελάχια vocantur, σέλαχος verò legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XLVI. 46. XLIIX. 33. LXXII. 15. & alibi. Jung. Foef. d. l. Lind. Ex XIII. §. 174. seq.

SELAS, σέλας, exponitur Hesychio *lux*, fulgor, *splendor*, nitor, &c. Lind.

SELATUS, *satir*, *saic solat*, id est, *Argentum vivum*. Rul. & Johnf.

SELDONIUM ALKALI, quid Paracelsus propriè voce, non constat. Hinc sine dubio Dorn. in Dictionario Paracelf. omisit. Intelligit verò rem in liquore facilè solubilem, & Tincturam emittentem; uti patet Paragraph. l. 3. c. 2. §. 4

SELENIACON, σεληνιακόν, nomen est τῶν κύφεως, sic dictum, quòd *Lunæ sacratum*, & dicatum fuerit, quod 28. medicamentorum mistura constat, quot diebus Luna cursũ menstruum peragit. Gorr. ex Aet. & Ægin. l. 7. c. 22. Vide *Cypteri*. *Selenlacon* quoq; dicitur antiquis Amuletum contrà Epilepsiam, quod puerorum collo appendebant Keuchen ad Sam. p. 286

SELENITES, σεληνίτης, dicitur *Species lapidis specularis* candidissima, unde fiunt fenestræ lignis levigatis loco plumbi Dicitur & *Aphroselenus*, quia noctu i nvenlatur Lunæ imaginem reddere Diosc. l. 5. c. 159. Rul. Johnf. in Lex. De occultis ejus viribus disserit Lang. l. 2. ep. 18. & 36. Vide & Chiocc. Muf. Calc. sect. 3. p. 283. Fr. Hofm. Clav ad Schrod. p. 186

SELEUCIDÆ, σελευκίδες, vocantur *aviculæ in Asia* frequentes, quę jugiter locustas edunt, easq; celeriter excernunt, Gal. l. 6. de Loc. Aff. c. 3. Pro fabulosis habet Aldrov. l. 10. Orinth. c. 5. Jul. Alex. saltem incongruitas nobis statuit, comm. ad Gal. d. l.

SELIBRA, ἥμισυ λίτρας *dimidium libræ*, h. e. unciæ sex. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 4

SELINITES, σεληνίτης, epitheton *vini medicati* ex semine apij, quod *Selion* vocatur, parati. Dioscor. l. 5. c. 74. Gorr.

SELINUSIA, σελινουσία, epitheton Terræ, haud dubiè à loco, quæ cum *Chia* terra, inter optima refertur remedia, contra ambust. Gal. l. 9. de S. Fac. §. de samia Terra.

SELLA, ἕδος, ἕδρα, quid communiter significet, pueris quoq; notum est. In foro Medico usita-

bitatiores, & frequentiores sunt; *Cellæ familiaricæ*, aut familiares, pro exoneranda alvo: σελλάρεια, ἀφεδρῶνες dictæ, unde *Adsellare*, verbum, i.e. alvum deponere, Keuch. ad Sam. p. 297. Rhod. in Lex. Scrib. 440. *Sella obstetricalis*, For. l. 28. obs. 73. ex Moschione, alijsq; Gynæceorum scriptoribus. *Sella balnearis*, sive sudatoria; cujus figuram quoq; exibet Rhod. ad Srib. n. 193. & Pareus Chir. l. 16. c. 38. In Anatomicis quatuor processus interiores ossis cuneiformis, sive Sphænoidis, vocantur *Sella Turcica*, aut *sellæ sphænoides*, Barthol. libell. 4. Anat. c. 78. Hanc in pueris perforatam repertam testantur Ep. N. Cur. A. I. obs. 76.

* Semafor, i. e. *lucidum carici*, femar idem, Rul. & Johns. in Lex.

Semasia, σημασία, idem, quod ἐπισημασία, primum morbi insultum, & invasionem significat, quæ *Accessio* Lat. dicitur Aret. l. 1. acut. c. 5. Foes. p. 562. Rhod. in Lex. Scrib. p. 345. Vide *Episemasia*.

*Semeiosis, σημείωσις, *significatio*, notatio, aut designatio dicitur. Comprehendit sub se *Dignotionem*, & *Prænotionem*: de quibus suis locis, & pars Medicinæ doctrinam *Signorum Diagnosticorum*, & *Prognosticorum* comprehendens, vocatur *semeiotica*, σημειωτικὴ rectius *semiologia*, σημειολογία, estq; pars Medicinæ, signorum omnium differentias, & vires expendens; de quibus passim legantur Institutiones, & Dogmata nostra Med. Gen. Part. III. per totum.

Semeion, σημεῖον, Lat. *Signum* dicitur, estq; in genere id, quo cognito in alterius ignoti notitiam pervenire possumus. Gal. de fin. med. *Signa* dividuntur in *salubria*, *insalubria*, & *neutra*; verùm hæc ultima facilè ad priora duo reduci possunt. Vide Dogm. d. l. p. 300. seqq. Sufficit etiam, constituisse duas classes signorum, *Diagnosticorum*, videlicet, & *Prognosticorum*, cum *Anamnestica*, sive *Rememorativa* etiam vel usum Diagnosticorum, vel Prognosticorum habeant, d. l. num. 303. seq. Vide Diet. jatr. n. 769. *Signa cognitionis medicamentorum* vide apud Schrod. l. 1. c. 34.

† Semen Melonum apud Gal. & veter. etiam pulpam Melonis significat Mercat. Tom. 4. Consf. 2.

* Semen, σπέρμα, in genere dicitur omne id, ex quo, tanquam ex vitali principio materiali aliud corpus vitale gignitur, & fit. Omne *semen vita*, & forma est dotatum substantiali, Helm. t. Form. ortus num. 10. Sub qua significatione omnia plantarum, & vegetabilium, & animalium *semina* comprehenduntur; è quorum numero Catalogum *Officinalium* vide apud Shrod. l. 2. c. 16. qui etiam d. l. c. 11. hanc *seminis* genericam descriptionem tradidit, quod sit materia humido-spirituosa in creaturam certam proxime, ac natura sua emergere determinata. *Semen contra*, scilicet sub intelligendo *Vermes*, vocatur à quibusdam *semen Cbyne* Officin. sive *santonicum*. Bonett. Mercur. Compit. l. 10. p. 460. Aliàs frequentissimè strictiori in significatu sumitur de *Excremento utilissimo Hominis, maris & feminæ*, ad generationem fœtus humani necessario, unde & γονὴ, *genitura*, vocatur; licet alij differentiam aliquam urgeant. Vide *Genitura*. jung. Diet. n. 781. An *semen* maris materialiter ad fœtus productionem concurrat, hodieq; adhuc controvertitur Negat Harvejus. Alij affirmant. Instituti ratio non concedit heic enodationem hujus dubij, nec aliorum. *Semen mulibre* an sint *Ovula*, etiam expediant ulterius Anatomici. Chymici quoq; & Metallurgi ad suos labores transtulerunt *spermatis*, & *seminis* vocabula. Ita *Aurum* fieri dicitur ex auri *semine*, *semen* appellando vim prollificam. Est enim indita cuiq; rei naturali virtus quædam, ut se propaget. Th. Chymic. Vol. II. pag. 334. Adde Libav. Tom. II. Oper. p. 142. In opere lapidis Philosophici interdum unum, interdum duplex *semen proponitur*: In hoc tamen conveniunt, quod *Mercurius Philosophorum* dicatur *semen*, aliquando tamen cum limitatione, *femininum*, ad differentiam *Musculini*; quod est *Aurum in calcem purissimam redactum*. Th. Chym. Vol. IV. p. 401. & alibi. Plura de *semine* quære in Indice VI. Vol. Voluminum. *Semen veneris* dicitur *squama œris*: Rul. & Johns. *Sperma aquæ fortis*, id est, fœculentia ejus. Rul.

Sementis, varias habet significationes. 1. notat ipsam *sationem*, sive actionem serendi, & Gr. dicitur σπορά. 2. denotat *segetem*, sive illud, quod e semine progerminavit, Gr. σπόρος. 3. à Gal. sumitur pro *hyemis extremo anteriore*, in quo satio fieri solet, Gr. σποριτός, comm. 1. in l. 1. Epid. t. 1

Semicoctus, ἡμίπεπτος, dicitur de *humoribus chylosis*, qui à ventriculi calore, & fermento alterationem acceperunt, sed perfectionem debitam non adepti sunt. Gal. l. 4. de S. F. c. 15. Ita quoq; de sanguine, alijsq; humoribus, etiam excrementicijs dici poterit, si nondum debita coctionis suæ perfectionem acquisiverunt.

Semicongius, ἡμιχόγγιον *dimidium congij*, est nomen mensuræ liquidorum, continens vini libras quinq; aquæ libras quatuor cum dimidia, mellis libras septem, & dimidiam. Gal. de pond. & mens. è Diosc.

Semicotyle, ἡμικοτύλιον, est *dimidium cotylæ*, Gal. l. 10. de S. Fac. §. De sanguine vespertilionum. Qualis vero sit mensuræ, aut pon-

ponderis determinatio, non constat; cùm Acetabuli, vel Cotyles quantitas variet apud Authores. Vide *Acetabulum*.

SEMICUPIUM, ἐγκάθισμα. Vide *Encathisma*. *Insessio*.

SEMIDALIS, σεμίδαλις, *similago* Lar. est farina ex tritico communi facta ex qua panis confectus σεμιδαλίτης *similagineus* vocatur: estq; paulò vilior *siligineo*, qui σιλιγνίτης dicitur, eq; optimi, & purissimi tritici farina conficitur. Gorr. è Gal. l. 1. de Al. fac. c. 2. Jung. Lind. Ex. XIII. § 510. seq. Lang. l. 1. ep. 56

SEMINARES, idem, quod *Castrati*, *spadones*, *Eunuchi*, Rolf. de part genit. P. I. c. 5

SEMIMEMBRANOSUS cognomen est Musculi secundi Tibiam flectentis. Barthol. l. 4. Anat. c. 12. p. 580

SEMIMETALLA, idem, quod *Mineralia*. Libav. l. 2. S. A. Ch. c. 24. & l. 5. c. 11. Talia sunt *Marcasitæ*, *Stibium*, *Bismuthum*. Tom. III. Oper. p. 20

SEMINATIO vocatur Blasio seminis è vasis asservantibus, & ejaculantibus in uterum immissio, Med. Un. p. 10. & 454

SEMINERVOSUS vocatur tertius musculus tibiam flectens Barthol. d. l. p. 581

SEMIOBOLUS. ἡμιώβολον. Vide *Hemiobolion*.

SEMIREVERBERATORIUS vocatur Ignis, qui fundum saltem vasis ambit, & collum liberum relinquit Junken. Ch. Exp. Cur P. sect. 1. c. 3. p. 51

SEMIPESTIS vocatur Febris Petechialis apud Jonston. Synt. Med p. m. 672

SEMIRHOMBUS, ἡμιρόμβιον idem, quod ἡμίονον. Vide *Hemionon*.

SEMIS, ἥμισυ. Vide *Dimidium*. *Hemisy*.

SEMISEXTUM, ἡμιέκτον. Vide *Hemiecton*.

* SEMISIDERATUS ἡμιπληκτος. Vide *Hemiplegia*.

SEMISPECULUM, vocatur instrumentum Chirurgicum, ad dilatandum vulnus in collo vesicæ, & describitur ab Hildan. de Lithotom. c. 16

SEMISPINATUS cognominatur Musculus Thoracem erigens Barthol. d. l. c. 7 p. 569

* SEMITERTIANA, ἡμιτριταῖος. Vide *Hemitritæus*.

SEMIUNCIA, ἡμιούγγιον, *Semiuncia*, idest, *Uncia dimidia*, sive drachmæ quatuor. Vulgò dicitur *Uncia semis*. Legitur apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 10. fin. jung. Rhod. Lex. Scribon. p. 440

SEMOTIM, veteres vocarunt *Achores*, vel *Tineam*, Valesc. de Tarant. Phil. Ph. l 1. c. 2

SENA, vel *Senna*, purgans, inter vegetabilia etiam in vulgus notissimum, & frequentissimum; cujus integram historiam prolixè tradidit Rolfink. Tr. de purgant. sect. XIII. art. 5 jung. Freitag. Aur. Med. l. 2 c. 18. Schrod. l. 4 cl. 3. n. 436. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Accusatur de flatulentia à Lind. IV. §. 13

SENDANEGUM, *Sendanegi*, id est, *Hæmatites*. Rul. & Johns.

* SENECTUS, γῆρας, *senex*, γέρων. Vide *Geras*, De *senecta* serpentum lege judicium Gal. l. de Theriac. ad Pison c. 13

SENILIS, γεροντικὸς, dicitur de omni eo, quod ad senes pertinet; v. g. Morbus *senilis*, ætas *senilis* &c. In specie Visum *senilem* vocavit Blasius morborum oculorum, quando aliquis admota objecta non rectè videt, remota verò benè Medic. Univ. p. 394

SENIO MAXIMUS, dicitur author vitæ longæ, Dorn. in Dict. Parac.

SENSIBILIS, αἰσθητὸς, dicitur de omni re, quæ in sensus incurrit. Gal. l. 2. de dign. puls. c. 1. Dicitur & *sensibilis*. Plura è Physicis petenda.

SENSIO, αἴσθησις, propriè dicitur de actu sentiendi, qui consistit in perceptione rei sensibilis, sensorium alterantis, & afficientis. Ab interpretibus Gal. Latinis *sensio* quoq; ponitur pro cognitione, Gr. γνῶσις dicta, c. 1. Progn. t. 3. Legitur & *sensatio* in Authoribus.

* SENSIFICUS, αἰσθητικὸς, dicitur de nervis sensuum externorum, qui spiritum animalem, ceu efficientem caussam instrumentalem, organis sensorijs advehunt. Gal. l. 7. de Hipp. & Pl. decr. c. 5

SENSORIUM, αἰσθητήριον, vocatur *sensus alicujus instrumentum*. Gal. l. de odor. instar. c. 5. J. Alex. not. in Gal. l. 7. de Hipp. & Pl. decr. c. 7. Dicitur & *sensitorium*. Idem not. in Gal. l. 7. de U. P. c. 8. πρῶτον αἰσθητήριον vocatur *commune sensorium*, quod sensibilium omnium ictus, à nervis cujusq; organi delatos, accipit, adeoq; omnis sensionis perceptionem efficit, hocq; rectius fortassis dicitur de corporibus cerebri striatis; docente Willis, Anat. Cerebr. c. 13. & ex hoc Bonetto Anat. Pract. l. 1. s. 15. obs. 1. 282. quàm de Glandula pineali, cum Cartesio hujusq; asseclis.

* SENSUS, αἴσθησις, quid sit, & quot, cùm externi, tum interni, ex Phisicis constare potest, ac debet. In Medicina enim considerantur, quatenus sec. vel præter nat. sese habent. Lectu dignissima sunt, quæ de *sensibus* externis, & internis scripta reliquit Willis de Anim. Brutor. P. 1

SENTENTIA, γνώμη. Vide *Gnome*.

SEPARATIO, διάκρισις, διαχώρησις, idem, quod *secretio*, *segregatio*, de quibus p. a. De excrementorum ab humoribus utilibus separatione læsa lege Gal. 3. de sympt. causs. in fin. *separati-*

rativa virtus interna consistit in caloris vitalis æquali continuatione, ex fermentatione sanguinis moderata, & æquali. Hæc enim si vel nimia fuerit, vel insufficiens, non dimittit inutiles ab utilibus portionibus, sed crudus manet sanguis. *Separatio* artificialis potissimum duplex est: *Pharmaceutica*, quò & *Chymicam* referre libet, & *Chirurgica*. Ruland. & Joh. certas *separationis* species ita descripserunt: *Separatio per abscessum* est, cum partes naturarum diversarum è commistione abscedunt à se mutuo, & ad regiones distinctas feruntur, absistentes mutuo. Estq; duplex; *Discessus*, & *Dilutio*. *Separatio per abstractionem* est, cum aliquo instrumento partes diversæ à se mutuo disclusæ, altera ab altera abstrahuntur. Et fit hoc quoq; dupliciter. *Ablatione*, & *Subductione*; sive sint res liquidæ, sive siccæ. *Separatio per dilutionem* ad latus perficitur, per lintrem humili margine, oblongum, & altera parte in acutum tendentem, qui manibus versari, & hinc inde agitari possit, alteraqs parte latiori impelli. *Separatio per dilutionem* est, cùm terrea copiosè diluta ita separantur, ut gravibus subsidentibus, levia emineant, medium occupent media. Et quoniam ejusmodi lotio, in lutosis, terreisq; vel ad hanc consistentiam redactis, per pulverisationem, calcinationem, & alia locum habet, potissimùm veterib. γεωπλυσία rectè est dicta. Ministrat aurem ei abstractio, depletio, nonnunquam & filtratio, & similes functiones. Soluta enim turbataq; & ad sua spacia delata, mox sunt deplenda, transfundendaque per filtrum setaceum: alioquin confunduntur denuò. Hæc Rul. & Joh. Legatur & de diversis *separationis* artificiosæ speciebus Libav T. II. Oper. p 417. seq. *Separatio Chirurgica*, (quò & sano sensu *Anatomicam* referre possumus) perficitur partim manu, partim instrumentis. Hinc *separatio* quoq; inter officia refertur Chirurgicæ partis. Vide Institut. & Dogm. nostra P. VII. c. 1

Separatorium, est vas transmittens, quodammodo uniforme, oblongum, orificio ad capacitatem auricularis digiti aperto, cui materia infunditur, & fundo, in modum acus acuato, materiam rursus emittendi gratia, præditum, cum annexis ansis duabus, liquoribus invicem separandis accommodatum. Rul. Joh. Dicitur etiam *Vitrum Hypoclepticum*, si fides habenda Blancard. in Lex *Separatorium* quoq; vocatur instrumentum quoddam Chirugicum pro pericranio separando apud Blas. Med. Un. p. 73

* Sepedon, σηπεδών. Vide *Putredo*. *Sepedonodes*, σηπεδονώδης *putredinosus*, qui ad putredinem est dispositus. Gal. 8. M. M. c. 7. σηπεδονώδες ἕλκος, ulcus *putridum*, legitur apud For. Chir. Observ. l. 7. obs. 3

Sephiros, dicitur *apostema durum*, & *exsiccatum*. Gr. idem, quod σκλήρωσις, σκλήρωμα *scirrhus nothus*. For. l. 4. Chir. Obs. 2. Schol. Parac. de ulc. & apostem. & c. c. 49. Dorn. Rul. & Joh.

Sepia, σηπία, dicitur animal molle, exsangue, marinum, cujus prolixam historiam, cum usu in cibis, & Medicina, ut & nocumento, vide in Aldr. l. 1. de Moll. c. 4. Schrod. l. 5. cl. 3 n. 88. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. in specie de nocumento, quòd volvulum exciret *atramentum sepiæ*, testatur Aretæus, l. 2. acur. c. 6. quem locum integra Exercitatione exposuit egregiè Lind. Ex. V. Sel. Med.

Sepium; σήπιον, dicitur *Os sepiæ*, pars firma, sub dorso corporis, d. l. §. 41. σηπίδιον diminutivum est, significans *sepiolam*, §. 84. *Os* illud *sepiæ* interno usu est insigniter præcipitans, ita ut etiam superet Oculos Cancri. Hinc à nonnullis *Præcipitantis Magni* nomine exornatum, quamvis externè Martialia, & alia Mineralia illud vincant.

Seplasarius, idem, quod *Materialista*, apud quem materia medica prostat: à foro Capuæ, *Seplasia* dicto, in quo unguentarij vendebant. Pertinent ad *Pharmacopolas*, quibus materiam vendunt. Referuntur etiam ad *Myropolas*. Vide Dieter. Iatr. p 934. Langius in numerum *Medicastorum* referre non dubitat l. 3. ep. 6

Seps, σήψ, duplici gaudet significatu; 1. ita dicitur *serpentis* species, quæ morsu putredinem infert; de quo serpente lege Aldr. l. 1. Histor. serp. & Drac. c. 6. 2. idem est, quod σῆψις, *putrefactio*. Erot. Onom. p. 99 f.

Sepsis, σῆψις. Vide *Putrefactio*.

Septamen, id est, *Serapinum*. Joh. Lex. l. 1. Verùm in Rul. legitur *Septimen*.

Septana, ἑπταῖος, epitheton febris, septem diebus periodum absolvens. Verùm dubito, an detur. Meminit Parac. tr. de Venæ sectione §. de Febribus.

Septem, ἑπτὰ numerale hoc vocabulum, & Criticum exponitur à Diet. n. 336. Numerus quoque Spagyricis emphaticus. In igne sunt *septem* Planetæ. In aqua *septem* metalla. In terra *septem* herbæ. In Aere *septem* Tereniabin, & in animalibus sunt *septem* principalia membra. Joh. l. 2. Lex. è Parac. *Septem* calamitatum publicarum genera recensentur à For. l. 6. Obs. 9. Schol. è Cardan l 8. de rer. var. cap 45. Terræ motus, Inundatio, Ventus, Animalia noxia, Pestis, Bellum, Fames; quibus alij octavum, Incendium, addunt.

Septenarius, ἑπτάς, ἑβδομαῖος. Numerus hic à plerisq; Veteribus, & Recentioribus habitus, fuit pro *Critico*, *Climacterico*; imò & *Mystico*, ita,

ita, ut non dubitaverint, ei vires quoq; attribuere in Macrocosmo, & Microcosmo. Verum magis ex præconcepta vana persuasione, veluti per traducem multiplicata, quàm ex rei veritate. Unde non dubitavit Rhodius appellare nugas, cum Gal. l.3. de dieb. decr. c.11. Vid. Rhod. in not. ad Scrib. n.152. Adde Diet. n.230. Keuch. ad Sam. p. 122

Septenium, ἑπταετία, periodus, vel ætas *septem annorum*. De *septenio* secundo vide J. Alex. l.18. Sal. c.12. seq.

Septentrio, *Septentrionalis*, ἄρκτος, ἀρκτικὸς, ἀρκτῷος dicitur illa plaga cœli, quæ est sub signo Ursæ majoris, & Polo *Arctico* dicta, frigidioris, imo frigidissimæ naturæ. Tropicè *septentrio*, vel *septentrionalis ventus Microcosmi* dicitur esse in spina dorsi, à Parac. tr. de Colica. *Septentrio* quoq; vocatur *Aqua fortis*, Rul. & Joh. Cabalistæ *septentrionem* semper in malam partem capiunt, quia Sol ibi non transit, & medio noctis similis est, &c. Th. Ch. Vol. VI. p. 81

* Septicus, σηπτικὸς, *putrefaciens*. Dicitur de Medicamentis, quæ tùm eliquare, tùm colliquare, ac potissimùm carnem tenellam consumere valent; quò pertinent, & *Cathæretica*, sive *Corrosiva*. Vide *Corrosio*. Gal. l.7. de S. Fac. § Cedrus. Sunt valdè calida, & salinis lixiviosis partibus tenuioribus facillimæ actuationis prædita.

Septimana, ἑβδομὰς. Vide *Hebdomada*.

Septimestris, ἑπτάμηνος, dicitur de fœtu humano, qui excluditur septimo mense, & habetur pro vitali, & legitimo; de quo Hipp. integrum scripsit libellum, hoc tit. Junguntur Gal. commentar. ad hunc libellum in Græco codice desideratus. Videatur & C. Rejes C. Elys. q.90. Enimverò, licet non negare velim, *septimestrem* posse esse vitalem fœtum, & paratum; verùm an sit perfectè vitalis, aut an mulieres certò sciant esse *septimestrem* fœtum; de eo adhuc dubitatur.

Septuagenarius, ἑβδομηκοντέτης, dicitur annos 70. natos. De his testatur Gal. quod aliquando ferant sanguinis missionem. l. de cur. rat. per S. M. c. 13. fin.

* Septum transversum. Vide *Diaphragma*; *Septum pellucidum* quoq; vocatur Fornicis in cerebro dicti pars inferior. Lyser. Cult. Anat. l.3. c. 6. p.88. *Septum Cordis* dicitur paries sinistri ventriculi à dextro secernens. D. D. Hofm. Differt. An. in Micr. Horn.

Sequestratio, idem, quod *separatio*, *segregatio*, διάκρισις. Membra *sequestrationis* vocat Parac. organa colatoria.

Serangodes, σηραγγώδης, *antrosus*, *cavernosus*, rimosus, idem ferè quod συριγγώδης, fistulosus. Legitur apud Hipp. l. de Carn. IV.4. IX.3. XVI.3. l. de corde VI.1. l. de vuln. c. II.3. Vide Foes. p. 562. seq.

Seraphin, est ineffabilis virtus, & immensa potentia cœli, & præsertim Angelicus chorus, & schola cœlestis. Dorn. Rul. & Joh.

Serapinus, id est, *gummi Arabicum*. Rul. & Johns.

* Serapium, idem quod *sirupus*. De quo paulò infer.

Serenitas, *serenus*, εὐδία, εὔδιος. Vide *Eudia*.

Serex, id est, *Lac acetosum*. Rul. & Joh.

Sergeticum, σεργητικὸς, epitheton *unguenti Irini*, apud Gal. l.7. pe C. M. P. G. c.16

Sericiacum, id est, *Arsenicum*. Rul. & Johns.

Sericum, σηρικὸν æquivocum est 1. apud Gal. significat *fructum* aliquem edulem quidem, nihil tamen vel ad sanitatis conservationem, vel ad morborum profligationem conferentem, l.2. de Al. fac. c.32. Deinde notat lanam illam, quam gignunt, & in globulum ovalem conglomerant, sese una obvelantes vermes, *Bombyces*, dicti. De quo *serico* vide suprà *Bombix*. *Sericum* crudum omittendum esse in Confectione Alkermes vult. Jac. le Mort. in Chym. Med. Phys. Vide Morley Coll. Ch. Leid. c. 221. Adde Helmont. de febr. c.8. n.13. Deniq; *Sericon* idem est, ac *Minium*. Rul. & Joh. *Serica* quoque dicuntur Gal. *Ziziphæ* sive *Jujubes*. Vide *Ziziphа*. *Seria Cauterica* quę dicantur Paræo, vide apud eand. l. 25. c. 32. p. 128

Serides, σερίδες, vocantur *olera esculenta*, apud Gal. l. de atten. diæt. c. 3. Aliàs σέρις est Cichorij, vel Endiviæ genus, apud Diosc.

Sermo, λόγος, λαλιὰ, vide *Lalia*, *Locutio*, *Logos*, &c. Aliqua tamen differentia legitur inter *Vocem*, *loquelam* & *sermonem*; dum vox ad loquelam; loquela verò ad *sermonem* pertinet. *Sermo* verò non est omne, quod propriè in sensum auditus cadit; neque id solùm quod ore emittitur, sed solam hominum vocem, qua inter se colloquuntur, veteres appellabant, Gal. comm. 1. de humor. t. 24. & c.5. in l. 3. Epid. t. 73. ubi Gr. αὐδὴ vocatur. Imprimis verò in Medicina considerari debet non solùm *sermo Medicorum* ad ægros, de quo Gal. c. 4. in f.6. Epid. t. 9. ne sit fatuus, aut molestus, sed gravis, utilis, ægroq; acceptus, sed etiam *sermo ægrorum*, siquidem & hic præsentium notitiæ, & consequentium divinationi potest adjumento esse, c.3. in l.1. Epid. t. 1. Junge Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 3. f. 2. c. 14

Serosus, ὀῤῥώδης, ὑδατώδης, idem ferè, quod Aqueus, vel aquosus, dicitur partim de ipso aqueo sanguinis vehiculo, Gal. l.4. de U. P. c.5. & a-

& alibi; partim de constitutione corporis, & Temperamento inde dependente, quod pro varietate caloris, aut frigoris concurrentis ad Melancholicum, vel Phlegmaticum pertinet, imò & ad Cholericum: partim etiam de superfluo, & excrementicio humore *Cachexiam serosam* constituente, unde Carol. Piso elegantem librum conscripsit de Morbis à *serosa* colluvie obortis.

SERPENS, ὄφις. Vide *Ophis*.

SERPHETA, est *medicina lapidem liquefaciens*. Dorn. Rul. & Johns. Meminit ejus Parac. l. 2. de Tart. tr. 3. c. 5. & in fragm. ad h. l.

*SERPIGO, ἕρπης. Vide *Herpes, Impetigo*. Nam utriq; affectui tribuitur hoc vocab. *Impetigo*, Vide Walther. Sylv. Med. p. 1368. & Valesc. de Tarant. Philon. Chir. c. 10

†SERRA Hipp. de vulner. Capit. Terebella seu modiolus. Claudin. Perralius in Not. ad Jul. Arant.

SERRA, πρίσις, æquivocum est. Propriè notat instrumentum, & quidem in Medicina, Chirurgicum, quo membra amputantur: Habeturq; duplex: *Magna*, qua artus gangrænosi, aut sphacelosi; & *Parva*, qua digiti manuum, & pedum resecari debent. Vide Hildan. de Gang. & Sphacel. c. 19. & Cist. milit. class. 19. ut & alios Chirurgiæ scriptores, Aquapend. Paræum, Scultetum, &c. Ob similitudinem verò rostri, quod capiti adnatum, cum serra, *Piscis* quoque quidam *Cetaceus Serra* vocatur, Gr. πρίστις, perperam πρῆσις, cujus historiam vide in Aldr. de Cet. l. 1. c. 5. Chiocc. Mus. Calc. sect. 1. pag. 82. seq. *Serrulam versatilem* Sculteti videre licet descriptam in ejusdem Armam. Chir. Part. I. Tab. V. fig. 1

SERRATUS, πριονώδης, cognomen est diversorum Musculorum, quorum alij *serrati majores*, alij *minores*, alij *postici* appellantur, apud Barthol. l. 4. An. c. 3. & 4. p. 563. 565. *Serra* ossium commissura quid sit, vel ossium compages, docet Vesal. l. 1. de H. C. F. c. 4. Vide *Prionodes*.

SERVITUS, δουλεία, dicitur de functionibus, & usibus partium ministrarum, estq; duplex: *Præparatoria*, & *Latoria*. Illa vocatur *Utilitas*. Hæc retinet nomen. Declaratur exemplis: v. g. Cordi ministrat *servitute præparatoria* Pulmo, Latoria, Arteriæ, Venæ. Testiculis ministrant *præparatoriè* Vasa spermatica præparantia: *Latoriè* Penis, & Vasa deferentia. Avic. l. 1. fen. 1. doctr. 5. c. 1

*SERUM, ὀῤῥὸς, vide *Orrhos*. De *seri* statu præternaturali plura quære in Indice Bonetti, Anatom. Practicæ.

SERVUS, δοῦλος, quid significet in statu Oeconomico, & pueri quoq; è dictionarijs norunt. Quod verò olim Medici *servis* annumerati fuerint, ex l. 1. § 5. C. de com. serv. manumiss. & L. 3. in pr. C. Com. de legat. illud non de Medicis veris ἀρχιτεκτονικοῖς, sed de horum saltem ministris, Pharmacopolis, Chirur. intelligendum esse, egregia oratione jam olim demonstravit, & partes Medicorum cordatè defendit quondam JCtorum decus, Georgius Richterus, in Orat. Panegyrica. *Servorum* valetudinem etiam esse observandam, sed horis saltem subcisivis, docet J. Alex. l. 33. Sal. c. 19. Per similitudinem quomodò *Æger* vocatur *Morbi servus*, ostendit Lind. Exerc. XIII § 549 seqq. Chymici cum Hermete *Mercurium* vocant *servum fugitivum*. Rul. Libav. & alii. vide *Fugitivus*.

SES, σής. Vide *Tinea*.

SESAMION, σησάμιον, vocatur placenta ex *sesamo*, melle, atq; oleo parata. Vocatur & σησαμοῦς, σήσαμον. Foes p. 563. σησαμοῦντα etiam dicuntur, quæ ex *sesamo* sunt parata. Hipp. l. de affect. XLIV. 29

SESAMOIDEA, σησαμοειδέα, dicuntur Ossicula à sesami leguminis minuti specie, cui forma, & magnitudine respondent, & natura multis manuum, & pedum articulis veluti auctarium apposuit securitatis gratia. Gal. l. 1. de U. P. c. 12. Jung. Barthol. libell. 4. Anatom. c. 32. & ult.

SESEROS, σεσηρὸς, h. e. laboris *valdè distans*, etiam *divaricatum* vocatur. Occurrit apud Hipp. 3. de fract. t. 43. μετώπῳ σεσηρότι dicuntur *risus effusi*, & labris diductis facti, l. de Glandul. IV. 11. Adde Foes. d. l.

SESCUNCIA, idem, quod *sesqui uncia* ἡμιούγκιον, h. e. drachmæ duodecim. Gal. l. 1. de C. M. S. l. c. 8. Vide *Hemiolion*. *Sescuncia* aliquoties legitur in Scrib. n. 50. 60. &c. Vide Rhod. Lex. Scrib.

SESQUI, ἡμιόλιον, non *integrum cum dimidio*. Rhod. Lex. Scrib. p. 441

SESQUIALTERA, dicitur ab Helmontio *febris spuria*, qualis est Hæmitritæos, erratica &c. & eam deducit, ex scoriæ, & lotij deficiente secretione, & excretione; de febr. c. 11. n. 14. *Sesquialterum* idem, quod *Hemiolium*, de quo suprà.

SESQUIHEMINA, i. e. *Hemina*, κοτύλη, *una cum dimidia*. Gal. d. l.

SESQUILIBRA. i. e. *libra una & dimidia*. Scrib. n. 222

SESQUIOBOLUS, i. e. *obolus unus cum dimidio*, i. e. *grana quindecim*. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1

SESQUIOYATHUS, est *heminæ quadrans*, vel *sextans cum uncia dimidia*, Gal. l. 9. c. 6. ad fin.

SESQUIPEDALIA, βίαια, dicuntur *verba ampullosa*, quæ grande quid sonare videntur, cum audis, ceu inflata vento jactantiæ; cæterum inania rei, & rationis. Lind. Exerc. XIII. § 68.

Hæc dedecent Medicum Hippocrate, & Æsculapio dignum

Sesquiplum, idem quod *sesquipondus*, ἡμιόλιον, & refertur ad præcedentem determinationem; i.e. *Integrum cum dimidio* pondus. Gal. l.1. de Antid. c.9. fin. & alibi.

Sesquisextarium, i.e. *sextarius unus cum dimidio*, Gal. l.3. de C.M.S.L. c.1

Serquiuncia. Vide *sescuncia*.

† Sessa Venetor. antiquorum byssus ex gossypio. Prosp. Alpin de plantis Ægyptiorum c.18

* Sessilis, epitheton *Verrucæ*, quæ aliàs μυρμηκία, *formica*, vocatur. Vide *Formica*.

Setanios, σητάνιος, rectius quàm σητανεῖος: *Hornus*, *hornotinus*: epitheton tritici ap. Hipp. Vide *Hornus*.

Sestron, σῆστρον, idem quod κόσκινον, *Cribrum*, à σήθω, cribro. Vide *Coscinos*, *Cribrum*. Lac σησμένον, *cribratum*, legitur apud Lind. Ex.XVI. §.108

Seta, τρίχος, propriè *pilum suillum* significat. Dicitur tamen, & de lanis, unde *pannus setaceus* τρίχινος vocatur, Gal. l. 3. de C M.S.L. c.4. circà fin.

† Setaceum, ab Italico seta, i.e. sericum, unde fonticulus paratur, quo ulcus apertum tenetur Campolong. de Arthr. c. 45

Setaceum vocatur operatio Chirurgica, estque species fonticuli, vel cauterij, quod parari solet utplurimum in occipitio, tribus instrumentis, forcipe, acu, & *seta*, vel *setone*, cujus parandi modum vide apud Aquapend. de oper. Chirurg. cap. hoc. tit. Hildan. Cent.I. obs. 40. Paræum l.9. c.24. qui *setonem* vocat, quemadmodum, & Helmont. tr. Cauterium num. 22. I aur. Bellin. in Masculino *setaceos* posuit, describens per fonticulos duplicis emissarij per majus, & minus spacium sub cute crassiori filo serico, aut simili tenui funiculo, in Opusc. Med. de sang. miss. p.m. 187

Seulo, i. e *plumbum*, Rul. in Lex.

Sevatio, idem quod Steatoma, secundum Ingrass. Comm. ad Avicenn. de Tum. p. n. pag. 84

Sevum, idem quod *sebum*: de quo superius: Gr. στέαρ.

† Sexcupes; pediculus. Santes Ardoinus de venenis l.8. c.22

Sextans, ἕκτον τῆς λίτρας, sexta pars libræ: pendet uncias duas, Gal. l.4. de C.M.P.G. c.14. vel drachmas sedecim, l. 8. de C.M.S.L. c. 1.

* Sextarius, ξέστης, dicitur *mensura liquidis*, *& aridis communis*: de qua tamen Gal. notat, ap. Athenienses olim non fuisse, postea verò etiam à Græcis receptam; sed aliter, quàm Romanos sumsisse. Apud Romanos *sextarius* unus libram unam, semissem, & sextantem, ut simul juncta constituant uncias viginti, pendere dicitur. Athenienses verò minorem paulò constituerunt mensuram, per *sextarium*, videl. libram cum semisse, h.e. uncias octodecim, Gal. l.1. de C.M.P.G. c.1. Jung. J. Alex. not. ad h. l. Adhuc minor legitur ξέστης, *sextarius*, qui pendet uncias tres, l. 6. C.M.P.G. c. 16. Rhod. in not. ad Scrib. distinxit in mensuralem, & ponderalem: illum continere duas heminas: Hunc verò tredecim uncias docens, ad comp. 127. 130. Linden. *Sextarium* pendere vini uncias sedecim, totidemque scrupulos: Mellis uncias viginti quinque: scripsit. Ex.X. §.156

Sexunx, i.e. *pondus sex unciarum*, h.e. *libræ dimidia*, semissis, Gal. l.1. de C.M.P.L. c.8

Sexus, γένος, φύσις, vocatur *differentia viri*, *& feminæ*: de qua Gal. l.9. de Hipp. & Pl. Decr. c.3. & alibi. Discrimen hoc animalibus saltem perfectioribus competere, accuratiores Philosophi, & Medici statuunt. Alij tamen etiam vegetabilibus quoque attribuere non dubitant, inter quos Schrod. l. 1. c.35. & quidem realiter. Rejicitur hæc opinio in Th.Chym. Vol. I. p.349. *Sexus* discrimen, quomodo faciat morbosam dispositionem, monstrat Rolfink. O. & M.M. Sp. l. 2. s.3. c.36. *Sexum* non posse mutari naturaliter, prolixè docuit C. Rejes C. El. q.57.

Siagon, σιαγών, idem quod γένυς, γνάθος, *maxilla*, ita dicta ὅτι σείεται περὶ ἀγκύλην, quod circumacta moveatur, Gorr. Lind. l.2. Physiol. Med. c.13. §.45. Arist. l.3. H.A. c.7

Siagonagra, σιαγονάγρα, dicitur Arthritidis particularis species maxillę articulum infestans. Paræus Chirurg. l.17. c.1

Sialochoos, σιαλοχόος, vel σιαλοχέων, idem quod σιαλίζων, vocatur Hipp. qui multam salivam ore effundit, l. 2. Epid. s.II. 90. l. 3. de mor. X.13. l. 2. de diæt. XVII. 4.6. Gal. c.1. in l. 1. prorrhet. t.3. Jung. Foes. p.564. Lat. *Salivator* dici solet. Vide *salivatio*.

Sialos, σίαλος, σίαλον. Vide *saliva*,

Sibar, i. e. *Argentum vivum*: item *stella errata*, Dorn. Rul. & Johns.

Sibare Avicennæ dicitur *species Phreniticis*, quæ *ferina* dicitur, Forest. l. 10. obs. 1. Schol. Vel *Inflammatio Erysipelacea*, aut potius *Gangrænosa* cerebri, & meningum. P. M. de Calderia T.III. Op. p. 20. seqq.

Sibedata, id est, *Hirundinaria*. Paracels. lib. 2. de Tart. tr.2. cap.6. Dorn. Ruland. & Johns. item lapis, quo colores teruntur, Rul. & Johns.

Sibetina, epitheton *Colicæ*, quæ & *Zibethina* dicitur Patac. Paragran. Tract. 1. & 2.

Sibulus,

Sibilus, *συριγμὸς*, *συρίζειν λεπτόν*, est sonus acutior, tenuior, qualis in Asthmaticis observatur in inspiratione, quia humores crassi obsederunt fistulæ laryngis osculum, ita ut aer hanc viam angustatam transire non possit, sed lateribus allisus sonum acutum edat, Dolæus Encyclopæd. l. 2. c. 2. §. 10. p. 258. Vide *Syrigo*, *Hyposyrigo*. Tropicè etiam *Uvulam* vocari *Sibilum* scribit Vesal. l. 6. de H.C.F. c. 6. *Sibilus* etiam accipitur pro sono præternaturali in auribus percepto à flatu quodam, vel halitu in anfractibus organi auditorij agitato. Vide *Sonus*. *Tinnitus*.

Siccans, *ξηραντικός*, *ξηραίνων*, epitheton medicamentorum, quæ temperamenta corporum ad *sicciorem* statum permutant, Gal l. 1. de C.M.P.G. c. 6. Talis effectiva *siccitas* à terrestreitate particularum dependet, cui humidæ particulæ involvuntur, & excipiuntur, cui & leves salinæ particulæ intermixtæ sunt. Dividuntur in mediocriter, & valdè *siccantia*, l. 3. d. tit. c. 6 Vide etiam Schrod. Senn. Morell. & alios, qui de materia Medica scripserunt.

* Siccitas, *siccus*, *ξηρότης*, *ξηρός*, de qualitate dicitur elementari, inter primas vulgò relata, humidæ opposita, communi igni, & terræ, & in se notiori, quàm ut descriptione aliqua indigeat, aut ulterius explicari possit. Optima descriptio videtur, quæ per absentiam humiditatis exprimitur. In foro Medico varijs tribuitur rebus, secundum, non nat. & præternaturalibus. Ventres *sicci* opponuntur humidis, 2. aph. 53. quò pertinet *sicca* mulier, l. 4. Epid. XIII. 9. Temperamentum etiam *siccum* aliquoties legitur ap. Gal. passim. Anni temporum *siccitates* Gr. dicuntur *αὐχμοί*, 3. aph. 16. *Siccus* hydrops, 4 aph. 11. i.e. Tympanites. Ophthalmia *sicca*, 3. aph. 11. *Sicca* & valida frictio dicitur, quæ corpori foris adhibetur. nullo humido, aqua, vel oleo, foris circumfuso, Gal. l. 2. de S. F. cap. 25 Gr. diciter *ξηροτρίβειν*.

Sicchasia, *σικχασία*, vocatur *molestum fastidium*, & *ἀνορεξία* mulieribus gravidis familiaris: Adjectiv. *σικχὸς* in alijs Lexicis occurrit, & exponitur à Svida per *ἀνόρεκτος*, *καὶ ἀσθενής*, i. e. *inappetens*, & infirmus. Substantivum verò legitur in Moschion. l. de morb. mul. c. 28.

Sicelica, *sicula*, *σικελική*, epitheton medicamenti contrà colicos dolores, apud Gal. l. 9. de C.M.S.L. c 5. ferè circa fin.

Sicilicus, *sicilium*, *σίκλιον*, ponderis nomen, veterinarijs usitatum, pendens unciam dimidiam, sive drachmas quatuor, uti patet ex Gal. de pond. & mensur. confirmante C. Hofmann. in notis M.S. nondum editis. At Rhod. ad Scrib. *Sicilicum* dicit, esse unciæ quartam partem, in quâ sunt scrupuli sex, & pendet drachmas duas n. 71. p. 133

Sicya, *σικύα*. Vide *Cucurbita*.

Sicyedon, *σικυηδὸν*, est species fracturæ, quæ & *καυληδὸν*, & *ῥαφανηδὸν* dicitur, quando os totum per transversum frangitur, Gorr.

Sicyone, *σικυώνη*, quatuor habet significationes, juxtà Gal. in Ex. d. Hipp. Colocynthidis, *Cucurbitæ* pyro similis, *Cucurbitæ Chirurgicæ*, & *Cucurbitæ* fundo carentis, ac metæ formam præ se ferentis, Foes. Oec. p. 565

Sicyonion, *σικυώνιον*, nomen *Unguenti*, vel *Olei* compositi, cujus basis est *Cucumis sylvestris*, ap. Ægin. l. 7. c. 20.

* Sideratio, vel *syderatio*, æquivocum est. Vel enim idem significat, quod *Apoplexia*, aut subita *paralysis*, quam significationem approbat Lang. l. 1. ep. 25. & l. 2. ep. 53. Rhod. ad Scribon. n 101. p. 168. Vel notat *mortificationem* alicujus membri, quæ aliàs *sphacelus* vocatur *σφάκελος*, de quo vocab. inferius, quam retinuit Castell. Vide *Mortificatio*. *Sphacelus*.

Siderus, *σίδηρος*. Vide *Ferrum*.

Sidia, i. e. *Lima*, Rul. & Johns. Lex.

Sidioides, *σιδιώδης*, dicitur *color malicorium*, hoc est, corticem mali Punici, Gr. *σίδιον* dicta, *repræsentans*, *σίδη* enim *malum punicum* significat. Legitur aliquoties apud Hipp. l de judic. dieb. VII. 2. lib. de int. aff. XXXI. 3. XXXIV. 7. XXXIIX. 4. XLVIII. 6. l. 3 de morb. XII. 3. Jung. Foes. d. l. Keuchen. ad Samon. p. 271

* Sidus, *sydus*, idem quod *stella*, *ἀστὴρ*, *ἄστρον*. *Sidera* vocantur à siderando, quod est incendere. Veterum fuit dogma, *sidera* esse omnia igneæ naturæ, Lind. Ex. XI. §. 171. seqq. 188. Hoc dogma hodieq; revocavit Gassendica, & Cartesiana Philosophia. *Siderum corpus* Paracelso dicitur *spirituale*, *Magicum*, *Cabalicum*, cui peculiares attribuit virtutes in herbis, & aliis naturalibus, tr. Labyrinth. Med. c. 9. & 10. l. de Pestilit. tr. 1. & 3. & Philos. sagac. l. 1

* Sief, i. e. *Collyrium*, medicamentum Ophthalmicum siccum. Vide *Collyrium*.

Siegones, *σιηγόνες*, idem quod *σιαγόνες*, *Maxillæ*. Vide *Siagon*.

* Sielismos, *σιελισμός*, vel *σιαλισμός*. Vide *salivatio*, à verbo *σιαλίζω*, *multam salivam effundo*. Unde *σιελίζοντες* iidem, qui *σιαλοχόοι* de quo paulò superius. Legitur verò apud Hipp. 1. prorrh. s 3. t. 21

Sifantis, i. e. *terra argentina simphus*. Rul. & Johns.

Sige, *σιγή*, *silentium*, *taciturnitatem* significat: Pessimum signum in phreniticis, & deliris. Hipp. 1. prorrhet. cap. 2. t. 19. Coac. t. 65. Vide

Vide *Aphonia*. *Silentium* aliàs egregiè distinxit Libav. in *silentium Prudentiæ*, & *Tolerantiæ*, T.III. Op. p.154. Non minus rectè, & *silentium Crollii sacrum* vocavit diabolicum, & execrabile, T.IV. p.69. Et ô utinam hodieq; persuadere sibi paterentur Christiani plebeji (quamvis etiam non sint pauci, qui prudentiores videri volunt) qui existimant, nihil magici, nihil præstigiarum præ se ferre, dum talia remedia commendantur cum *silentio* vel colligenda, vel applicanda. Revera tale *silentium* execrabile est, non sacrum: verba sunt laud. Authoris verissima.

Sigia, i.e. *storax liquida*, vel hygra, Rul. & Johns. Gal de ocul. c 3

† Sigilatio cicatricis indictio. Fallop. de re cor. c 2

Sigillum, σφραγὶς, ita fuit dicta *Terra lemnia sigillata*; cujus modum præparandi, & *sigillandi* signo Dianæ descripsit Gal. l. 9. de S. Fac. quemadmodum, & hodieq; *Terra Turcica*, *Melitensis*, *S.Pauli*, *Silesiaca*, *Hersbruccensis*, aut *Veldensis Norica*, certis *sigillis* notari solent; de quibus vide Scroder. l.3.c.2. Fr. Hofm. Clad h.l. C.Hofm. Paral. Offic. c.44.45. Ita & *Trochisci sigillis*, & asteriscis signari solent, præsertim viperini, in officinis Venetis. *Sigillum Hermeticum* dicitur, quo vitrum fusum, & igne fusorio liquatum occluditur; quamvis nonnulli massam aliquam ex succino albo, vitro Veneto, Borrace, æqualibus portionibus, ad hanc obturationem usurpent, Rul. Olim vasa cera, & annulo signabantur à Medicis, Rhod. ad Scrib. n.169. p.331. *Sigillis* verò magicam virtutem adscribere cum Paracelsicis, de quo etiam in Th. Chym. Vol.VI. p.351. superstitiosum est. Vide *Character*.

* Sigmoides, σιγμοειδὴς, h.e. literam Græcam C. referens, non Σ Vide C.Hofm. comm. ad Gal. de U.P. n.385. Tribuitur varijs corporis partibus. Ita dicitur Processus scapularum, qui & *Ancyroides*. & *Coracoides* vocatur, Barthol. libell.4. An. c.19. Deinde sinus, seu *cavitas semicircularis* in *cubito* inter duas cubiti apophyses comprehensa, in quam brachii extremum trochleæ simile inseritur, d l.c.10. Porrò *tres Valvulæ cordis* ad ostium arteriæ pulmonalis in dextro ventriculo foràs spectantes *sigmoideæ* vocantur, Gal. l.6. de U.P. c.14. qui tunicas saltem appellavit, Barth. l. 2. cap.7. *Cartilagines* quoque *asperæ arteriæ* cùm non sint integrè circulares, sed parte posteriori membranosæ, & ita cartilaginea sua substantia antiquum C. referant, σιγμοειδεῖς vocantur, d. l.c. 10.

Signatio, *Signatura*, ἐπισφραγισμὸς, alia est *necessitatis*, quando vasa obsignantur; aut ipsa medicamenta, ad evitandam, vel exhalationem virium, vel suspicionem fraudis. Ita & Acidularum Egranarum vasa fictilia publica authoritate obsignari solent. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p.441. Vel est *superstitionis*, & vanitatis: Quò, salva authoritate, pleraque etiam referenda mihi videntur, quæ Crollius, de *signaturis Plantarum*, scripsit; cum plurima prorsus ridicula nitantur, & inepta similitudine. *Signata ars* Paracelso dicitur *Caballa*. estq; ex illius mente, pars Astronomiæ, & introitus ad Medicinam; verùm ob magiæ suspicionem vitanda, Labyrinth. Med c.9. & tr. de morb. Tart. c.16. Vide *sigillum*, *Character*.

Significatio, ἐπισημασία, σημασία: Vide *semasia*, *semeiosis*.

* Signum, σημεῖον: Vide *semeion*.

Silach, Arab., *silac*, dicitur *crassities palpebrarum*, Forest. l. XI. Obs. 46. Schol. Alij ad πτίλωσιν, h.e. *defluvium capillorum* applicant, Johann. Steph. Paraphr. in Avic. l.3. fen.3. c.3. p. 173

Silex, κόχλαξ, vocatur genus lapidum, vel saxi durissimum, extrinsecus leve. Hujus species est *Pyrites*, de quò superius. Aliàs plures recenset Rul. in Lex. De *silicis* virtutibus, & usu vid. Schrod. l.3. c.8. n.18. & Fr.Hofm. in cl. Th.Chym. Vol.VI. p. 453. Quære & in Indice Helmontij.

Silicetus, idem quod *Marmoreus*, epitheton *Tartari*, in renibus, aut vesica, nimioperè indurati, apud Paracell. l. de Tartareis morb. c.10. & 21.

Silignis, σιλίγνις, latinè *Siligo*, dicitur purissima tritici farina, e qua paratur *panis siligineus*; σιλιγνίτης, Gal. l.1. de A.F. c.2. Lang. lib.1. ep.56. J.Alex. l.8. Sal. c.6. & not. in Gal. d. l. Lind. Ex. XIII. §.5 10. seq.

Silipit, i.e. *Æs*, *Cuprum*. Rul. in Lex.

Siliqua, κεράτιον: Vide *Ceration*.

Sil homonymon est. Vel enim idem est quod *Simus*. σιμὸς, qui naso est sursum versus repando, Lind. Ex.XI.§.39. Vel ap. Chym. idem est, quod *Terra*. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Silurus, σίλουρος, nomen piscis, in quo tamen inter se dissentiunt Authores, dum alij *sturionem* esse dicunt; in qua sententia est Aldr. l.4. de pisc. c 9. alij cum *Glanide* confundunt: ut Gesnerus. Vide Aldrov. l.5. de pisc. c.5. Meminit aliàs Gal. l.9. de S.F. §. Halme, ad fin. Jul. Alex. l.15. Sal. c.2

Simia, πίθηξ: Vide *Pithex*.

Simila, *similago*, σεμίδαλις: Vide *semidalis*.

* Similaris, ὁμοιομερὴς, ἁπλοῦς. Vide *Homœomeres*, *Haplus*.

Similatio, idem quod *Assimilatio*: de quò suprà in AS. Gr. ὁμοίωσις.

Simi-

Similis, *similitudo*, ὅμοιος, ὁμοιότης, quid significet, notum est: videlicet aliquam convenientiam rerum inter se diversarum, Gal. *simile* duobus modis dici, docet; uno quidem, quando est ἀπαράλλακτον, & nulla intercedit varietas: altero, quando secundum magis, & minus saltem est convenientia, ἐν τῷ μᾶλλον, ἢ ἧττον, c.1 de ijs, q. in med. t.4. fin. *Similia similibus* conservari, est generalissimus scopus methodi Hygienes; de quo in *Hygiene*; limitationem suam tamen admittit, uti videre est in Dogm. nostr. P.IV. c.2. d.3. p. 468. *Similitudinem* formæ liberorum cum matre demonstrare, quòd mater etiam materiam conferat ad formationem fœtus, vult J.Alex not. in Gal. l. 2. de sem. c.1. Plura de *similitudine* inter generans, & generatum, inter parentes, & liberos, vide ap. C.Rejes C.El. q 54. Quamvis verò *similitudinis* observatio in Medicina insignem multumq; usum habeat; probè tamen etiam observanda est cautela Hipp. quod *similitudines* Medicis pariant errores, & difficultates, l.6. Epid. f. IIX. 80. vel t.49. quem locum notatu dignum bis citavit Linden. Ex.XII.§.71. & XIV.§.114. *Similitudo* enim saltem est instar syllogismi Dialectici, vel Topici, nihilq; certi concludit, J. Alex. not. in Gal. l.4.M.M.c.4. Utinam hoc verò probè observarent Chym. & Spagyr. qui nimium quantum *similitudinibus* nituntur, & ita sæpissimè fallunt, & falluntur. Fallax quoq; in multis est *similitudo* plantarum cum partibus corporis humani, quæ tamen vires indicare creditur à Schr. l.1.c.38. Quin potius verissimè Lib. negavit, à *simili* ad essentiam rectè aliquid colligi, Tom IV Op. p.259.277. *Similitudines* quoque dicuntur figuræ cœlestes, quę rebus assimilantur nos concernentibus, Rul. Johns.

Simissa, σιμὴ, rectiùs *semissa*, i.e. ad dimidiam coctum. *Simissator*, vel *semissator*, qui ad dimidias coquit, Gr. σιμωτής, Linden. Ex.X. §.52.

* Simitas, *simus*, σιμότης, σιμός, duplicem habet significationem, unam naturalem, in qua dicitur de Hepatis concava parte, ex qua prodit Vena portæ, cujus opposita pars *convexa*, & *gibba* nuncupatur, Gal.l.4 de U.P.c.13. Barthol. l.1. An.c.14. & alibi; alteram præternaturalem, qua notat vitiatam figuram nasi; cùm medius nasus subsidet, aut deprimitur, Galen. com. 1. in l.6. epid.t.4. Jung Foes. p. 566. Aliàs & σιμὸς etiam de rebus non-naturalibus usurpatur, v.g. de *ferularum* Chirurgicarum parte *retusa*, & resina, apud Hipp. 3. de ijs, q. in med. t.11. Σιμὸς quoque dicitur *vinculi* quoddam genus, quod ab orbiculari plurimum inclinat, d. l. comm.2. t.2

Simivulpa, πιθηκαλώπηξ, vel *Pulpissima*, ἀλωπεκοπίθηξ, animal quadrupes digitatum, viviparum, peregrinum, *vulpis*, & *simiæ* formam ex parte referens, cujus historiam, & usum in cibis vide ap. Aldr. l.2. de quadr. dig. vivip. c 4.

Simmitium, i.e. *Cerussa*, Rul. & Johns.

Simos, *simotes*, σιμός, σιμότης. Vide *simitas*.

* Simplex, ἁπλοῦς, *simplicitas*, ἁπλότης, usitatissimus terminus in Medicina, de rebus naturalibus, præternaturalibus, & non naturalibus. Quando de partibus dicitur, idem est, quod *Similaris*, vel *Homogeneus*. Quando de morbis, intelligitur ille, qui unam saltem partem affectam occupat: quamvis & febris *simplex* dicatur Galeno quæ mitis est, & cum signis tutis cumprimis, qualis est Ephemera, l. 1. de Cris. c.16. Remedia *simplicia* dicuntur, ad differentiam compositorum, quibus ętiam communiter anteferuntur, Helmont. tr. Pharmac. ac Disp. n.5. quamvis experientia testatur, hoc universaliter verum non esse, ob frequentissimam in corpore humano heterogeneitatem valde mistam, & intricatam. Vide Dogm. nostra. P.VI. c.4. d.3 p.747. seqq. In genere verò *simplex*, & natura, & doctrina prius esse composito, rectè dicitur à Gal. l.1. de diff. resp. c.2. 3. aph 15. & alibi. Chymici tria *simplicia* materialia corporum naturalium statuerunt, ceu principia, *vaporosum*, *inflamabile*, *fixum*, Th. Chym. Vol. I p.101 Alijs verò quinarius numerus placet: de qua sententia alibi dictum.

Simulatio, προσποίησις, dicitur de ijs, qui morbum *simulant*. Lege Gal. libell. de ijs, qui morbum simulant. *Simulata* quoq; *Medicatio* dicitur, quando caussa morbifica non perfectè removetur, sed saltem movetur. Ita v.g. quando febris supprimitur, non depurato sanguine ab inquinamentis suis, Lind. Ex. XII. §. 115

* Simus, vide *simitas*. *Simus* quoque dicitur Gilla. Rul.

Sina idem, quod *China*; De Medicina *Sinica* vide Act. Lips 1682

Sinapelæon, σιναπέλαιον, i.e. *Oleum Sinapinum*, de quo Diosc. l. 1. c. 47

Sinapisis, i.e. *Bolus Armena*. Rul. & Johns. in Lex.

* Sinapismus, σιναπισμός, & de medicamento tenuium partium, acri, & vehementer calido *sinapi* compositum dicitur, Gal. l. 3. de L. Aff. 4 ubi ἐρυθραμὸς διὰ σινήπυος vocatur, & de ipsa operatione, quæ est species *Rubificationis*, vel *Phœnigmi*. Vide *Phœnigmus*. Hor. Augen vocat *Sinapisma*, Tom.II. Ep ft. & Cons. Med. l 3. p. 497. seq. quamvis vitiosè per y legatur. In priori significatione sumitur à Schrod. l. 2. c. 44.

in

in posteriori l. 1. c. 3. Adde Weker. Ant. Gen. l. 1. c. 41. Spec. l. 2. f. 33. Morell. l. 2. de form. rem. f. 1. c. 41

SINAPIUM vocatum *Embamma*, vel *Intinctus ex Tem. sinapi* paratus; cujus meminit J. Alex. l. 10. Sal. c. 15

SINAROS, σιναρὸς, hoc est *Laesus*: Legitur apud Hipp. 3. de fract. t. 45. 2. de artic. t. 37. & c. 3. t. 70. l. 6. Epid. f. VII. 72: à verb. σίνος, quod *lasionem*, *noxam* significat; Unde & contrarium ἀσίνης, *illaesus*, Foes. p. 567

SINCERUS, γνήσιος, idem quod *Legitimus*: Vide *Gnesios*: Interdum etiam pro *puro* sumitur: Vide Rhod. in Lex. Scrib.

SINCIPUT, vel *synciput*, βρέγμα, anterior capitis pars, suprà frontem, capillis intecta, l. Introduct. c. 10. Barthol. l. 3. Anat. proœm. Vide *Bregma*.

SINGULARE idem ferè significat, quod *specificum*, estq; epitheton Medicamenti, quod legitimè adhibitum, *singulari* plane vi, ac proprietate huic, vel illi affectui p. n. mederi dicitur, D. Velschius in Disp. de *singularibus*.

* SINGULTUS, λύγξ, λυγμὸς; Vide *Lygmos*; *Singultosa febris* dicitur Practicis non illa, ubi aliquando *singultus* molestat, sed quam ferè per omnia tempora comitatur hic affectus, & cum febre exacerbatur, notante Petr. Mich. de Calderia T. I. Op. p. 413

SINISTER, ἀριστερός, Vide *Dexios*: Dieterich. n. 104

SINOMOROS, σινόμωρος, dicitus *Malignus*, *noxius*, perniciosus: Legitur apud Hipp. 3. de art. t. 51. & 54. Jung. Foes. d. l.

SINOS, σίνος, *Noxam*, *offensam*, significat, idem quod βλάβη: Frequenter legitur apud Hip. v. g. 3. de R. V. I. A. t. 14. 2. de fract. t. 15 l. 5. Ep. XIV. 3. l. de vuln. cap. X. 2. & alibi; Vide Foes. p. 566

SINOPIS, σινωπὶς, species *Rubricae* melior: Vide *Miltos*; Apud Rul. etiam *sinopida* in nomin. dicitur.

* SINUS, κόλπος: Vide *Colpos*.

SIPHA, terminus obscurus apud Paracelf. de quo dicit, quòd saga, vel Pithonissa, ignem veluti è silice hoc eliciat, & tempestatem excitet, tr. de Podarga tit. Processus.

SIPHAC, idem est, quod *Peritonaeum*: Forest. l. 6. Chir. obs. 48. Schol.

SIPHITA, *syphita*, nomen morbi, ap. Parac. & distinguitur in pravam, & strictam. *Siphita prava* morbus est, vulgò *chorea S. Viti* dictus. *Siphita stricta* est morbus phantasticus eorum, qui *actu dormientes ambulant*. *Noctambulatio*, Dorn. Rul. Johns. è Parac. de prær p. l. 1. tract. 4.

SIPYIS, σιπυὶς, *pyxidem* significat, apud Hipp. l. de steril. XXII. 15

SIRA, id est, *Auripigmentum*, Rul. in Lex.

* SIRAEON, σίραιον: Vide *Sapa*,

SIRENES, *sirones*, dicuntur *pustulae manuum & pedum*: Walther. in Sylv. Med. p. 1373 Dorn. Rul. Johns. in Lex. Larg. l. 2. ep. 42. Jungatur D. Ettmulleri observatio de *sironibus* in Act. Erud. Lips. 1682. *Sirenes* σειρῆνες quoq; dicuntur *monstra marina*, partim piscis, partim hominis formam, & quidem fœminae, sive virginis, repraesentantia; de quibus legantur Ep. N. C. A. I. O. 23. ubi ἀνθρωπόμορφοι pisces vocantur, & Erasm. Franc. Horti Indic. Or. & Occ. P. II. p. 1412 seq. *Syrenes*, perperam per y., apud Dorn. Rul. & Johns. describuntur, quod sint monstra marina è nymphis nata.

* SIRIASIS, σιρίασις, item σειρίασις, est nomen morbi infantilis, vid. *inflammatio cerebri*, & *membranarum*, quam consequuntur sincipitis, & oculorum cavitas, febris ardens, pallor, totius corporis siccitas, & inappetentia. Derivatur à σιρὸς, quod foveam, in qua semina recondunt, & asservant, significat, Gorr. & Castell. Ita & syncipite, ubi sutura sagittalis, & coronalis coeunt, membranacea illa portio, *folium* vulgò dicta, omnium prostremo in osseam duritiem coalescens tum temporis subsidet, & foveam quasi constituit, quod plerunq; lethale habetur signum. Caussa eadem, quae aliarum inflammationum, sanguis videl. acrior, fervidiorq; circa membranas cerebri stagnans, malignitatis ichorosae salinae hauddubiè particeps, Vid. Senn. Med. Pr. T. IV. tr. de Infantilium morb. cur. P. II. c. 7. h. tit.

SIRICON *de plumbo*, id est, *Cinis plumbi*, Rul. & Johns.

SIRINGA, id est, *Calx*. Iidem.

SIRIUS, σείριος, propriè dicitur de sidere, antiquis etiam famigerato, quod *Canicula*, κύων dicitur, cui singularem virtutem fervoris in diebus Canicularibus, quando cum Sole exoritur, attribuerunt: Unde & Hipp. tempus illud ante *Canem*, sub *Cane*, & post *Canem*, aliquoties inculcavit. Verùm rectissimè expedivit hanc opinionem, non astro huic, sed Soli καῦμα' illud adscribens Linden. Ex. XI §. 170. seq. quam plurimis, & confirmavit succinctè calculo suo Cl. Dn. Sturmius, Scient. Cosmic. Part. Spec. Tab. IX. in fin.

SIRONES: Vide *Sirenes*.

SIROTES, σιρωτής: Vide *simissa*.

SIRUPUS, *syrupus*, *serapinum*, σερύπιον, Actuario est medicamenti forma fluida, ex decocto, vel succis, aut infusione, conflata, saccharo, aut melle dulcorata, atq; in eam consistentiam cocta ne

ne gutta in marmore defluat, ad alterandum; vel purgandum comparata, Morell. l. 1. de form. rem. f. 1. c. 4. Weker. Antid. Gen. lib. 1. cap. 13 Spec. l. 2. f. 2. Schrod. l. 2. c. 84. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Obiter scrupulum addere libet meum, quod nullam rationem videam, cur per Y. scribatur communiter, præsertim quòd Græcis ignota fuerit hæc medicamenti forma, nec origine sua Græcum sit vocabulum. Hinc & Esthii opinio, *syrupum* quasi *συρία ὀπὸν*, hoc est, liquorem Syris usitatum dici, magis commentitia, & coacta, quàm veritati consona nobis videtur.

Sirsen, Arab. rectius, quàm *Birsen*, significat apostema capitis calidum: estq; idem, quod *phrenitis*, Forest. l. 10. obs. 1. Schol.

Sirza, idem quod *Eschara*. Dorn. Ruland. Johns.

Sitanion, *σιτάνιον*: Vide *setanios*. *Hornus*.

Sition, *σιτίον*, latam, & strictam habet significationem: Latè omnia *alimenta*, *esculenta*, & *potulenta*, *σιτίων* nomine veniunt, Hipp. 2. aph. 38. l. 6. Epid. f. v. t. 20. Strictè *panes ex tritico σιτία* vocantur, 4. de R V. I. A t 91. Vide Linden. Ex. XIII. §. 160. Diet. IX. 173

* Sitis, *δίψα*: Vide *Dipsa*.

Sitos, *σῖτος*, in genere *Cibum*, *Alimenta* significat, strictè frumentum; Vide *Cibus*.

Sitospelton, *σιτόσπελτον*, sic dicitur à quibusdam *Festuca*, sive *Ægilops*, Gorr.

Sitta, *σίττα*, nomen avis, & species *Pici*; cujus descriptionem vide in Aldr. l. 12. Ornith. c. 38

Situs æquivocum est apud Lat. Propriè respondet Græco *θέσις*, Lat. *positus* : denotatq; partis solidæ locum naturalem, & positionem à Medico probè ex Anatomicis addiscendam; quo vitiato, Morbi malæ Conformationis oriuntur; qui dicuntur *Morbi in situ*. Multum etiam confert novisse *situm* partium ad curationem, Gal. l. de art. med. const. c. 17, Deinde *situs* significat mucidam lanuginem, quæ superficiei materiæ lentæ pituitosæ adnascitur ex corruptione, Lind. Ex. X. §. 45.

Smaltum, idem quod *Amausum*. Vide supra in AM.

Smaragdinon, *σμαράγδινον*, nomen est *Emplastri*, cujus descriptio habetur apud Celsum, l. 5. c. 19. ita dictum ob summam *viriditatem*.

Smaragdus, *σμάραγδος*, dicitur lapis quidam pretiosus, vel gemma pelucida, amœno virore pulcherrima, & inter reliquas fragillima, cujus pleniorem descriptionem, species, vires, & usum vide ap. Pl. n. l. 38. c. 5. Chiocc. Mus. Calceol. f. 3. p. 212. seq. Schrod. l. 3. c. 3. n. 8 Fr. Hofm. in cl. Rul. & Johous. Th. Chym. Vol. V. p. 389. Lang. existimat, Galenum per *Jaspidem viridem* intellexisse *Smaragdum*. l. 2. ep. 49. *Prasinam gemmam*, *πράσινον λίθον* quoque vocari, testatur Keuch. ad Samon. p. 277. *Smaragdum* fieri ex cœlo Veneris, & ex terra Lunæ, legitur in Th. Chym. Vol. I. pag. 487. E liquore Veneris quoque deduxit Libav. S. Arc. Ch. l. 3. cap. 8

Smarageo, *σμαραγέω*, *strepitum edo*, resono. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XLIV 2. Foes. p. 576

Smaris, *σμαρὶς*, piscis dicitur, ex *Mænarum* genere; cujus descriptionem, & usum vide in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 40

Smectis, vel *smectris*, *σμηκτίς*, ἢ *σμηκτρὶς*, epitheton *Terræ Cimoliæ*, quod detergendi vim habet, Hipp. l. 1. de morb. mul. LXVII. 11. l. de fistul. II. 10. adde Gal. in expos. d. Hipp. & Erot. Onom. p. 108. 2.

Smegma, *σμῆγμα*: Vide *Sapo*.

Smele, *σμήλη*, ferè idem, quod *smegma*: Pulvis dicitur siccus, qui cuti non unctæ aspergitur ad eam detergendam. Ejusmodi facultatem habet nitrum, sal, mel, salis flos, cimolia, lomentum fabarum, furfur, pumex &c. Gorr.

Smile, *σμίλη*, vocatur *scalpellum*, & est instrumentum Chirurgicum, quod utrinq; aciem habebat, & lineas utrasq; secantes, utrinq; curvas; sed alteram concavam, alteram verò illi oppositam, gibbam. Cuspis autem acuta erat. Diversi generis erant; aliud magnum, aliud parvum, aliud mediocre, Gorr. Meminit hujus vocabuli Gal. de fœt. form. c. 6. ubi Lat. Interpres addidit, esse cultrum sutorium.

Smilion, *σμίλιον*, nomen medicamenti acris, ad rumpenda apostemata, apud Ægin. l. 3 c. 23. l. 4. c. 18. l. 7. c. 17. Scribitur & *σμηλίον*, non malè forsitan, *παρὰ τὸ σμῆσαι*, à *detergendo*, Gorr.

Sminthios, *σμίνθιος*, epitheton *salis lacustris*: cujus meminit Gal. l. 11. de S. Fac. §. Sales.

Smiris, *σμίρις*, *smyris*, *σμύρις*. apud Rul. est *lapis durissimus*, & asperrimus, quo utuntur sculptores annularij, & alij artifices, ad scindendum vitra, & alios lapides. Utilis habetur ad erodendum, ut & ad gingivas exulceratas, & dentifricia. Rul. Ægin. l. 7. c. 3. in Lith. f. *Lapides*, Diosc. l. 5. c. 166.

Smodicon, *σμωδικὸν*, idem quod *μωλωπικὸν*, h. e. pharmacum ad *vibices* conveniens: *σμῶδιξ* enim *vibicem*, sive livorem ex plaga denotat, Gal. in exeg. voc. Hipp. Foes. p. 576

Smyrna, *σμύρνα*: Vide *Myrrha*.

Soboles, *ἔγγονα*, idem quod *Liberi*, Gal. l. 2 de sem. c. 5

Sobrietas, ἐγκράτεια, idem quod *Temperantia*, virtus præscribens voluntatis imperio cibum, potumq; prout satis est ad necessitatem, Medico commendata à Lind. Ex. II. §. 17. quin & alijs, ceu morborum noverca, & omnium virtutis bonorum dispensatrix, Lang. 1. ep. 55. Opponitur *Ebrietati*, utriusq; vocabuli ridiculam Etymologiam vide sis apud Diet. Jatr. n. 524

Soccus, ἐμβάτης; Vide *Arbyle*.

Soda Arab. *Dolor capitis* dicitur, vel *Cephalalgia*; Dieter. Jatr. p. 624. Valesc. de Taranr. Phil. Pharm. l. 1. c. 7 p. 20. Walth. in Sylv. Med. p. 1376

Soda subethica vocatur *soporiferus capitis dolor*; Bonett. in Anat. Pr l. 1 sect. 3. Obs. 31. p. 138

Sol, ἥλιος, quæ propria sit significatio, pueri quoq; è Nomenclaturis norunt. Cujus insignem virturem, & efficaciam in corpora naturalia, in ipsum etiam hominem, præsertim verò in aerem nos ambienrem, si quis vellet in dubium vocare, næ ille rectè diceretur adversus *solem* loqui, & in manifestis dubitare, quod stupidi esse, vel si invertere conaretur manifesta, stolidi proprium dixit Gal. l. 2 de mot. musc. c. 5. Imprimis verò author caloris dicendus, ejusdemq, in aere murarionis: *Sol* enim caussa est caloris ejus, quem aer ambiens nos per æstatem habet, propriè nos juxta verticem accedens faciensq; diem longiorem: Et ipse ad eundem modum caussa est frigoris hyemalis, qui obliquus, & humilis exiguo tempore super terram fertur, Gal. com. 1. de nat. hum. t. 36. Hinc *Sol* aeri præsidere, quemadmodum *Luna* aquis, dicitur, Helmont. tr. Form. ort. n. 94. *Sol* rectè dicitur universalis motor, Junken. Chym. Exp. Cur. P. I s. 1 c. 1. p. 32. 33. An *sol* est ipsa Mundi Anima Platonica? Tropicè *sol* dicitur primùm ignis in corpore humano invisibilis, à sole cœlesti influens, nativum ignem fovens in homine. Dorn. Rul. & Johns. Imò quantum à Parac. colligere licet, *Sol microcosmi* est ipse ignis, vel calor nativus; quam caussam etiam phthiseos dixit tr. de Tabe, & Paragraph. l. 5. §. 2. Deinde *sol* Chymicis dicitur *Aurum*; de quo passim in scriptis Chymicis; Vide *Aurum*. *Sol Gabanalæ* est Paracelsi Nechromanticum figmentum, tr. Philos. sagacis.

Soladini sunt *spiritus corporei*, in igne degentes invisibili, Dorn. in Dict. Paracels. suprà *saldini* dicti.

Solater, id est, *Argentum vivum*, Rul. & Johns. apud quem *solatur* legitur.

† Solda ex qua fit vitrum. Chalm. Chirurg. l 3 c. 11

Soldura dicitur *fex salis* alkali, quod ad vitra alba sumitur, Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 38

Soler, βούγλωσσος, Lat. etiam *Buglossum* dicitur, piscis planus marinus, squamosus, *passeribus* affinis, cujus historiam, cum usu in cibis, vide apud Aldr. l. 2. de pisc. c. 43. Meminit & Gal. l. 3. de A. F. c 30. Jung. J. Alex. l. 14. Sal. c. 8. Bruyerin. l. 19. de re cib. c. 21

Solelasar, id est, *Alkali*, Ruland. & Johns.

Solen, σωλὴν, æquivocum est. Primum notat *canalem* ad aquæductus, Lang. l. 1. ep. 44. Deinde *solen* dicitur *instrumentum Chirurgicum* oblorgum, intus cavum, in quo membrum fractum, crus, aut femur, imponitur, & continetur, Hipp. l. 2. de fract. t. 64. 75. & c. 3. de ijs, q. in Med. t. 18. Gal. l. 6. M. M. c. 5. Cels. l. 8. c. 10. Ægin. l. 6. c. 106. Deniq; *solen* est species conchę marinæ oblongæ, rorundæ, duum generum maris, & fœminæ. Utriusque descriptionem cum usu vide apud Aldr. l. 3. de Testac. cap. 75. Chiocc. Mus. Calc. f. 1. p. 47. 48

Solenarium, σωληνάριον, instrumentum Chirurgicum, canalis instar, quod supponitur membro virili, instar *solenis*, legitur apud Gal. l. 14. M. M c. 16

Soleus dicitur Musculus pedis, Barth. lib. 4. c. 13. p. 582

Solicitudo, idem quod *Cura*, φροντίς; Vide *Cura*! Gal. l. de parv. pilæ exerc. c. 3

* Solidus: στερεὸς, dicitur de *partibus corporis*, quæ consistentiam certam, figuram, circumscriptionemq; habent, contradistinctæ ab humoribus, & spiritibus, Gal. l. 1. de nat. fac. c. 7. Adde Dieter. n. 788. Hipp. ἴσχοντα, continentia dicuntur. Has solas partium nomine dignari voluit Fernel. Sennert. & alij illorum asseclæ; sed absq; ratione prægnante: Vide *Meros*. Omnes *solidæ* partes sunt etiam *Organicæ*. In genere *soliditas* corporum debetur solis parriculis terrestribus, quæ vinculi, & carceris loco existunt fluidis; Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. cap. 5

Solimembria legitur in Galeno latino, c. 1. de art. t. 46. ubi in Gr. habetur ὁλομελίη, denotarq; *solidam*, atq; *integram* alicujus rei *naturam*, & in illo loco quidem, glandularum in specie, quemadmodum, & de illis usurpavit Hipp. l. de Glandul. in princ. statim & IV. 9. Generaliter verò de omnibus corporis membris, l. de Alim. IV. 25. ubi opponitur etiam καθ' μέρος, *juxta partem*, sive particulariter. Legitur & in Epist. Democriti ad Hippocratem, circa fin. in generali significatione: Vide Foes. pag. 466. Quemadmodum verò quoad Græcum vocabulum, res est expedita, si emphasin Etymi atten-

attendas, quod scil. ὅλος pro ὅλος; Jonicè scribatur, & significet *totum*, *sanum*, integrum: μέλος verò *membrum* dicatur: & ita ὁλομελίη nihil aliud sit, quàm *integritas membrorum corporis*: Ita è contrario non video, quid sibi velit fictum illud Latinum nomen *solimembria*, quod meritò inter barbara referri debet.

Solipeda, idem quod *solungula*, μονόνυχα, μώνυχα; Vide *Monycha*.

Solitarius, μονήρης, id est, *amans solitudinem*: Vide *Moneres*.

Solitudo, μόνωσις, βίος μοναδικός, dicitur Melancholiæ pabulum, & ita vel inter caussas, vel signa morbi melancholici referenda, Diet. Jatr. p.771

Solium, κολυμβήθρα, δέξαμενη, nihil aliud est, quàm vas, in quo homines sedentes lavantur: idem quod *Labrum*: Vide *Dexamene*; Weker. Ant. Gen. l.1.c.23.

Soloma, idem est, quod *Brumasar*, & videtur ænigmaticè denotare *Argentum*, vel *Lunam Chymicorum*: Vid. Th.Chym. Vol.IV. p.986

Solsequium, id est, *Sulphur*, Rul. & Johns. in Lex.

Solstitium, Gr. τροπή, quæ duo nomina invicem videntur pugnare. Quando enim in Latino dicitur *Sol* veluti *stare*; in Græco exprimitur per *vertere*: Utrumq; rectè; Cum enim duo sint *solstitia*, æstivum, & hyemale; & utrumque ita sit comparatum, ut sol tardius motu proprio videatur progredi; dicta sunt Latinis *solstitia*: E contrario, quia in æstivo sol summam accessionem ad verticem nostrum attingit, & paulò post ab illo rursus recedit; ita & in hyeme, cum remotissimus fuerit à vertice, & mox ad illum rursus ascendere incipiat motu suo proprio; non ineptè τροπαὶ q.d. *Versiones*, scil. motus solis appellantur: De ijs lege Ægin. l.1.c.100. Meminit & Hipp. de A.L. & Aq. XXX.V.I. 3. de diæt. X.9.V.20

Solvas Paracelso dicitur materia quædam liquida, dissolvens luctum, de morb. ex Tartaro tr.1.c.4

† Solvere Hipp. est omnino liberare Steph. Castr. l.1.c.9. Quæ ex quibus.

* Solutio, λύσις, homonymon est: Vide *Lysis*; Quibus addi debent, quæ de *solutione* artificiali Chymica leguntur apud Rul. Johns. *Solutio*, διάκρισις, est prior Chymicæ Practicæ pars; qua rerum coagulatarum compages solvitur, & attenuatur: Hæc multis quidem distincta est speciebus; sed nomen, apud artifices, in usu disciplinæ, de una familiarius, & frequentius usurpatur, quam de altera, & nonnunquam certa quædam species generis vocabulo solo designatur: *Solutio* est duplex; *Liquatio*, & *segregatio* vel *Calcinatio*, & *Dissolutio*. Quære etiam in Th. Chym. Indicibus. *Solutionis* per aquas fortes meminit Rolf. Chym. l.2.c.3. Solutionem Chymicam triplicem constituit Morley, una fit Calcinatione, secunda Extractione, tertia purificatione: Proleg. Chym. Leidens. c.3. princ. Accuratius de *solutione* Chymica scripsisse videtur Junken. Chym. Exp. Cur. P.I. S.1. c.5. p.54. seq. *Solutio* Spagyrica, in opere Lapidis Philosoph. dicitur corporis in Mercurium reductio, & est artis fundamentum, & principium hujus Magisterij, Theatr. Chym. Volum. III. pag. 131. 430

Solutivum, Latinis aliquando idem est, quod quod *Laxativum*, sive *purgans mitius*, apud Lang. & alios Authores passim.

Soma, σῶμα: Vide *Corpus*.

Somato-macheo, σωματομαχέω, idem quod προσάπτομαι, denotat athleticum corporis exercitium: quando toto corpore, & amplexibus certarunt gymnastæ, Gal. c. de salubr. diæt. t. 14

Somnium, ἐνύπνιον; Vide *Enypnion*: Dicitur & *Insomnium*. *Somnia* sunt operationes, quæ fiunt inter dormiendum ab Astris in homine: Rul. & Johns.

Somnambulo, ὑπνοβάτης, idem quod *Noctambulo*, de quo suprà in NO. *Somnambulatio*, ὑπνοβάτησις, etiam legitur in Lum. Ration. Medic. c.10, p.90. seq. & commodius videtur nomen, quàm *Noctambulatio*, cum propria experientia simus edocti, Theologum quendam celebrem olim somno meridiano indulgentem inter dormiendum surrexisse, prodeambulasse, cum coniuge locutum esse, à qua etiam rursus ad sellam, in qua dormiverat, reductus, paululum adhuc dormivit, evigilans deinde omnium planè fuit ignarus.

Somniferum, ὑπνωτικός; Vide *Hypnoticos*. Laudatissimus, inter omnia, habetur Lindeno *Syrupus de Papavere*; Ex. IIX. §. 81. Jungatur Ol. Borrichij dissertatio de *Somno*, & *Somniferis*, maximè *Papavereis*, cujus mentio etiam fit in Act. Lips. 1682

Somnolentia (an non licet Græcè vocare ὑπνολότητα?) dicitur in somnum propensio, & inclinatio; *Somnolenti* ὑπνώδεις, vel ὑπνηλοὶ appellantur.

Somnus, ὕπνος; Vide *Hypnos*.

Somphos, σομφός, diversis gaudet significationibus, pro conditione earum rerum, de quibus prædicatur. Vel enim significat *laxum*, spongiosum, Hipp. l. de Loc. in hom. IV.6. vel *obscurum* in voce, l.2. de morb. XXXIII. 6. Vel colorem *fuscum*, & obscurum, ut scribit Gaza, apud Foes. Oec. p.576. seq.

Sonath, Parac. Terminus, denotans remedium aliquod, in apostematibus laudatum; in quo inest aliqua vis expulsiva, l. 2. de vit. long. c. 6

Sonticus, idem quod *verus*, magnus, *sacer*, ἀληθὴς, ἱερὸς. Dicitur de morbo, qui, quid agendum, agere non permittit. Keuch. ad Sam. p. 285

Sonus, ἦχος, *sonitus*, dicitur qualitas illa aëris, quæ auribus percipitur, sive naturaliter, sive præter naturaliter habuerit. Sonorum differentiæ, & species sunt *Tinnitus*, *sibilus*, *sonus gravis*, & *obtusus*, Schrod.l.1.c.34. De *sono*, & *magisteriis* circa *sonum* vide Libav.S.A.Ch. l.6.c.9.& Alchym.Pharmac.c.7.& ex recentioribus Georg.Mothofij tractatum: Stentor ὑαλοκλάστης, sive de Scypho vitreo per hum. vocis sonum fracto.

Soos, σόος, *impetum* significat, inde σοστικὸς. *Impetus*. J. Alex. not in Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. decr.c.5. Descendit à verbo σεύω, quatio, agito. Aliàs σῶος, *salvum*, sanum notare è Lexicis novimus Græco-latinis.

Sophia, σοφία. Vide *sapientia*.

Sophistæ, σοφισταὶ. olim in bona significatione dicebantur illi, qui solertia Politica, ac negociosa prudentia excellebant: Posteà verò receptior facta significatio mala, qua *sophistæ* dicuntur, qui se sapientes videri magis, quàm esse student, pecuniarum, honorisve gratia. Tales etiam inter Medicos reperiri quamplures, conqueritur Lind. Ex.X. §. 89. Quos Hipp. alibi vocat σοφιζομένους, qui sibi arrogant sapientiam Medicam, 1. de fract t.5.junge Foes d.l.p.577. Dorneus in Diction.Parac.ita describit: *Sophistæ* sunt magistri nostri, qui se præsumunt omnium sapientissimos, omnia scire ac intelligere, nihil etiam ignorare; cum nihil sit istorum Doctorum sapientia, præter meram stultitiam, eloquentia, vel facultate linguæ potiùs, astu fastuq; palliatam, captiosisq; munitam syllogismis, quorum omnium si neges principia, mox ruit eorum Gigantum fabrica Nembrothica. *Sophistæ* sunt, qui multum laborant, & parum proficiunt; quoniam nec definientes, nec distinguentes, omnia confundunt. For. l. 16. Obs. 1. Schol. ex Jachino. Jung. C. Rejes C. El.q. 49. n. 24. *Sophismata* dicuntur fallaces vel rationes, vel conclusiones. Gal. l. de cujuscunq; animi morb. cogn. & cur. c. 3. quamvis & in bona significatione aliquando sumatur, Th. Chym.Vol.I.p.171

Sophronesteres, σωφρονιστῆρες, vocantur *dentes* intimi, ac ultimi, in superiori maxilla ab utraq; parte unus; qui in tertio, vel quarto septenario nascuntur. Suntq; ex genere Molarium; dicunturq; *Dentes sapientiæ*, vel *sapientes*, Legitur apud Hipp. l. de Carnib. XIV. 4 Foes. p. 609

Sopiens, idem quod *Mitigans*, ἀνώδυνος. Vide *Anodynos*.

† Sopio, nis, Opium antiquis Catull. Epig. 38

Sopio, antiquis vocabatur *Opium*, teste Rhod. in Lex.S.p.418

* Sopor, κάρος, κῶμα. Vide *Caros*, *Coma*.

* Soporariæ arteriæ, vel *soporales*, καρώτιδες. Vide *Carotides*.

Soporiferum, idem quod *somniferum*. ὑπνωτικὸν.

Sora, idem quod *Essere*, de quo suprà.

Sorbet, *sorbetum* est potio apud Ægyptios familiaris, parata ex saccharo, succo Limonum, Moscho, Ambra, & aqua rosarum, de qua hospitibus suis offerunt post haustum poculum de potu Cafe, vel Cahue, uti extat in T.P.M.C. vernaculo tractatu de potu Cafe, The & Chocolata p. 62

Sorbitio, ῥόφημα. Vide *Rophema*.

* Sordes, ῥύπος. Vide *Rhypos*.

Sordities, dicitur pus crassum, coagulatum, album, aut ad nigrendum proclive. Avic. l. 4. fen. 4.tr.c.1.in princ. Huic opponitur Pus tenue, quod dicitur *Virus* d. l.

* Sorex, idem quod *Mus*, μῦς, vel species muris, ore acuminato prædita. *Soricum* fibras dierum Lunæ numero respondere, legitur apud Lang.l.2.ep.18. Unde *soricis* cauda dicitur pulsus, qui & *Myuros* vocatur. Vide *Myuros*.

Soritice, σωριτικὴ, *acervalis dubitatio*, & intricatio, quæ multa indefinita, & nullis limitibus circumscripta comprehendit. Legitur apud Gal. l. de Marcor. c. 4. De vocabulo *sorites* vide Diet. p. 842

Sorni *spagyricis* dicitur *Mars*, qui rubeus est experientia, aspectu verò Citrinus siccitate superatus, quemadmodum Mars est, & suæ Tincturæ color, qua suum arcanum in sua alvo occultum est dulci aqua extrahendum. Ita describitur in Arcanis Sapientum super l. Turba Philosophor distinct. 3. Th. Ch. Vol. V. p. 64. ubi etiam modus extrahendi *Tincturam Sorni* traditur.

Sortilegium, χρησμοδία, χρησμολογία, est præsagium spirituum: idem quod Divinatio, Magia. Parac. quatuor species *sortilegiorum* numerat, *Geomantiam*, *Astromantiam*, *Pyromantiam*, *Hydromantiam* l. de arte præsaga Tract. 1. Alibi tamen, nimirum Tract. 2. *Necromantiam* quoq; annumeravit.

Sory, σῶρυ, *sorus*, *sori*, σῶρι, Ægin. est minerale, vel medicamentum metallicum, lapidosum, odore tetro, colore nigro, cognationem habens

Yy

habens cum *Chalcide*, *Melanteria*, & *Misy*, utpote in iisdem metallis proveniens. Cujus historiam, & vires vide apud Diosc.l.5.t19.Gal.l.4. de S.F. c.7.& alibi. Schrod.l.3.c.t8.Fr.Hofm.in Clav. ad h.l.Chiocc.Mus.Calc.s.4.p.475.Rul.& Johns. in Lex.Ferr.Imperat.Hist.Nat.l.13.c.16. Rhod. ad Scrib.n.51

Sostrati *vinculum*. Vide *Vinculum*.

Soteira, σώτειρα, Latinè *servatrix*. Est nomen Antidoti, cujus descriptio habetur apud Ægin.l.7.c.11

Soterios, σωτήριος: Vide *salutaris*.

Spacium, vel *spatium* χῶρα. Vide *Chora*.

Spadon, σπάδων, primo id est, quod ἐκτομίας, *Castratus*, *Eunuchus*. C.Hofm.not.ad Gal.LL. de U.P.n.106 a.J.Alex.l.11.Sal.c.6.&c. Vide *Castratus*. Deinde idem significat, quod σπάσμα, vel σπασμός, *convulsio*. Erotiano enim est corporis convulsio. In qua significatione legitur apud Hipp. de varice, quando in vena quædam fit convulsio. l. 1. de morb. X. 59. XI. 19. XV. 3. Jung. Foes.p.577

Spagirta, *spagyrica*, idem quod *Chimia*, *Chemia*, vel *Alchymia*, σπαγυρία, Parac.dicitur Ars, quæ purum ab impuro segregare docet, ut rejectis fecibus, virtus remanens operetur. Et *spagyrus* dicitur, quicunq; novit discernere verum à falso; à bono sequestrare malum; impurum à puro separare, & abjicere binarium, servata unitate: Rul.& Johns.in Lex.Rolfink. existimat, esse Gr.vocab. à σπᾶν, & ἀγείρειν, *disgregare*, & *congregare*. Verùm in Lexico non occurrit. Vide Chym.l.1.c.8 fin.

Spalax, σπάλαξ: Vide *Talpa*.

Spana, σπάνη, & σπάνιον, pro *Hispana*, epitheton *Picis*, apud Scrib n.156.Vid.Rhod.in Lex. Scrib.p.443.Lang.1.ep.67.meminit, ex Gal. *olei spani*, vel *Hispani*, σπανὸν ἔλαιον.

Spandarapum pro *sparadrapo* aliquoties legitur apud Schenk.Syntagm.comp.& præscr.med. p. 272.275.277.284. ut non sit verosimile esse vitium typographycum.

Spanopogones, σπανοπώγωνες, dicuntur quasi *Raribarbi*, qui raram habent barbam, & quibus è mento pili excidunt. Gal.l.3.de fac.parab.Adde Foes.p.578

Spara, est *vis mineralis, ex Ilech primæ substantiæ*, i.e. mineralibus majoribus. Dorn.Rul.Joh. è Parac.l.4.de Tart.tract.4.c.1.& in not. atque fragm.

Sparadrapum, & *sparadrapus*, dicitur Linteum Emplastro ad ignem fluenti immersum, extensum, & refrigeratum. Vocatur & *Tela Emplastica*. Schrod.l.1.c.3. *Tela Gualteri* forsan ab Authore. Jung.Morell de form.rem.l.2.s.1.c.12. Meminit & Forest.l.6.obs.56

† Sparadrappus. Italicis medicis, quod pauperibus sumptus Sublevarent, quos alias facerent in pannos Comparandos Anonym. medicam. Composit. Sylv. l. 2. c. 4

Sparagmos, σπαραγμός, idem quod σπασμός, *Convulsio*. Unde σπαραγμώδης, qui convulsione tentatur. Hipp. l. 7. Epid. XIII. 4. (quamvis Lind. σπασμώδης posuerit) à verbo σπαράσσω, *vellico*, dilacero, quod occurrit in Coac.t.557. Foes. d. l.

Sparalium, i.e. *Clyster uterinus*, Parac. l. de ulcer. & apost. c. 56. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Sparedia, vocatur Parac. ligatura, quæ albumine ovi illinitur, in Apocryphis v. de vuln. ossium.

Sparganon, σπάργανον, dicitur *fascia*, qua infantes obvolvuntur, *cunæ* & *incunabula*. Hinc verbum σπαργανοῦσθαι, i.e. *fasciis involvi*: quod legitur apud Hipp.3.de fract.t.76. Vide Foes. d. l.

* Spargancsis, σπαργάνωσις, est dum ob lactis redundantiam mamillæ tumefactę sic distenduntur, ut copiam hanc vix ferre queant. Gal. l.2. ad Glauc.c.2. Vel est Tumor mammarum p. n. in lactantibus, à Lactis stagnantis, & collecti copia, continuitatem illarum cum dolore solvente, quemadmodum satis accuratè hunc affectum descripsit, & explicavit Affinis, & Amicus noster Dn. C. Joh. Paulus Wurfbain, in Disput. sua Inaug. h. tit. Jungatur & ex veteribus Valesc. de Tarant. Philon. Pharm. l 3 c.15

Spargao, σπαργάω, idem ferè significat, quod ὀργάω, *turgeo*; diciturq; de humorum luxuriante, & ferocitante impetu ad excretionem. Legitur apud Hipp.l.2.Epid.s.VI.40. In specie de *Lactis turgentia* in mammis etiam exposuit Hesychius teste Foes.d.l.

Sparus, σπάρος, nomen piscis littoralis, Auratis non prorsus dissimilis, cujus historiam & usum in cibis quoq; tradidit prolixè Aldrov. l. 2. de pisc.c.18.& J.Alex.l.14 Sal. c.10. Bruyer. de re cib.l.20.c.5

Spasma, σπάσμα, vide *Convulsum*.

Spasmodes, σπασμώδης. Vid *Convulsivus*.

Spasmodicus, dicitur de remediis convulsioni resistentibus, rectius fortassis *Antispasmodica* dicerentur, quamvis in Gr.Lex. neutrum occurrat vocabulum.

* Spasmos, σπασμός. Vide *Convulsio*.

† Spasmus siccus, Avic. Tetanus. Mals. de feb. c. 4

Spasnia, vehemens in tussi, & musculorum thoracis veluti lancinatio. Mercurial. in prælectionibus Pisanis.

* Spatha, σπάθη, valdè est æquivocum. Significat interdum *gladium*, ensem; hinc & *semispa-*

misPatha gladium minorem notat. Rhod ad scrib. n. 13. Inde & fortassis *Spatharius* dictus, qui corporis custos habetur, ὁ σωματοφύλαξ. Id.n.212. Aliquando significat instrumentum, quo Pharmacopoei utuntur ad coquendum, miscendum, detergendum, in cacabo, aut mortario. Materia earum vel ferrum, vel lignum, palmæ, quercus, rubi &c. Gorr. ex Gal.l.1.de C.M.P.G.c.4. Dicitur etiam aliàs *Rudicula*. Sparhæ, σπάθαι quoq; vocantur *costarum ossa*, vel costæ ipsæ: uti probavit Foes.l.ex Polluce & Ruff. Vel etiam *scapulam* significat, apud Hipp.l. de glandul. X. 10. *Spathula* diminutivum est, Spathe, σπάθη etiam dicitur operimentum Palmæ fructus exterius, Ægin.l.7.c.19.in §. Galeucinum. Chir. significationem vide in *Sthetoides*.

* SPATHOMELE, σπαθομήλη, *specillum instar gladioli*, vel rudiculæ, Chirur. ad illinendum, & ad alios usus Chirurgicos. Pertinet ad *Stomώματα*. Meminit Gal. c. 2. de art. t. 47. & l. 6. An. adm. c. 10. Junge Rhod. ad Scrib. n. 26. J. Alex. not. ad Gal. l. 2. de C.M.P. G. c. 4

SPATILE, σπατίλη, vocatur *liquida alvi excretio*. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 22. Junge Foes. p. 578. Apud Erot. legitur σπατύλη.

SPATULA, idem quod *sphatula*, de quo p. a. *Spatula* etiam ponitur pro *spirrula*, Marcell. Cuman.Obs.XLIII.apud J.H.Velsch.Syllab.Cur. & Obs.Med Cent.I.p.63

SPAUL, id est *sanguis*. Rul. in Lex.

SPECARIUM, σπεκάριον, idem quod *lapis specularis*, alias σεληνίτης, dictus J.Alex not.ad Gal. l.11.de S.F.§.de Ostreis.

SPECIES, εἶδος. Vide *Eidos*. *Specialis* εἰδικός. *Specialiora* sub generalioribus comprehendi, scribit Gal.c.3.de R.V.I.A.t 53. Quomodo *species* & pars differant, lege apud eund.l.6. de Hipp.& Pl. dec.c.1.J.Alex. in not. ad h.l. In Pharmaceuticis *species* dicuntur *Pulveres compositi*: quarum descriptionem, & Catalogum vide apud Weker. Ant.Gen.l.1.c.26.Spec.l.2.s.20.Schrod.l.2.c.77. ut & in Dispens.

SPECIFICUS, non solum dicitur de medicamentis, & eorum virtutibus à tota substantia, & forma intrinseca essentiali, primario dependentibus; atq; idem est, quod ἰδιοσυγκρασία. Vide *Idiosyncrasia*. Item *Occultus*. Hinc Rul. & Joh. ita descripserunt: quod *specificum formale* fit, quod speciem per formales proprietates saltem refert. Et licet materiales quoque virtutes concurrant, formales tamen excellunt, & illæ potissimum elaborando respiciuntur. Tales sunt *Tinctura*, & *Oleum*. Verùm etiam Paracels. non veritus est extendere ad ægritudines, eas appellando *specificas*, quæ sperma suum peculiare habent in corpore, Paramir. l.2.c.7. De *specificis* verò medicamentis lege eundem Archidox.l.7. Imò & medicorum sectam quandam constituit, quos vocavit *specificos*, qui aliàs *Experimentales*, & *Empirici* vocantur, in Paramiro de 5.entib.morbor.prolog.3. Hujus vocabuli significationem variam clarius explicatam vide, si placet, aut ad manus fuerit, in Theoduli Kemperi Dissert.de Medicamentis *specificis* c. 1. Dicuntur & nonnullis Singularia, de quo vocab. superiùs. Pertinent & huc *Appropriata*, de quo etiam suprà suo loco.

SPECILLUM, μήλη. Vide *Mele*. Aliàs propriè *specillum* dicitur *per spicilium*, quo aliquid *specimus*, id est, videmus, ex Varrone, Rhod. ad Scrib.n.10. in qua significatione quoq; legitur apud Bonett.Anat.Pract.l.4.Obs.33 append.2.p. 341. *Specilla* quoq; pro *Penicillis*, & *Turundis* usurpari, testatur Lang.l.3.ep.5

SPECLARIUM, σπεκλάριον, idem quod διόπτρον, *specillum*, *Perspicillum*, per quod aliquid videmus accuratius. Dicitur & σφεκλάριον, *spheclarium*. Vide Ægin.l. 7.c. 3. Keuchen. ad Samm. p. 166

SPECTACULUM, θέαμα vocatur id, quod visu dignum habetur, aut visu percipitur. Quod si tale horrendum fuerit, rigorem excitare aliquando, testatur Gal.l.de rigor.c.7

SPECTRUM, φάσμα, idem quod *visio*, quid significet, ex aliis Lex. constat. Hæc pertinent inter caussas supernaturales morborum, quamvis Parac. naturaliter quodammodo *spectra*, se habere existimet, ex Astralibus corporibus defunctorum deducere commentus. Tr.de Corallis & l. 8. de nat. rerum.

SPECULARIS, διαφανής, nomen lapidis, de quo vide suprà, in *Diaphanes*, *Specular*, vel est *Lapis Lunæ*, vel *Aphroselinum*, vel *Gypsum*, Rul.

SPECULATIO, σκέμμα, θεώρημα, propriè quidem dicitur de eo, quod oculis contemplamur; verùm frequentissima quoq; est impropria acceptio, quando id, quod animo volvimus, & revolvimus, *speculatio* vocatur, Gal.l.8.de C. M. S. L. c. 6. ferè in princ. Hanc *speculationem* multum facere ad varietatem generationis, docet Parac. Tract. 1.de partu hom. c. 2. eq. ut & alibi.

SPECULATIVUS, θεωρητικός, dicitur etiam de Medicinæ parte illa, quæ in præceptis, ad praxin futuram proponendis, occupata est: non quòd acquiescat in contemplatione; sed saltem comparativè, ad ipsum Artis exercitium. D. D. Wedel.Physiol.Med.sect.1.c.10

SPICULA, Paracelso dicitur *species Magiæ*, quam etiam ex supercœlestibus corporibus

dependere commentus est l. 1. de vit. long. c. 7. fin.

Speculum, κάτοπτρον, δίοπτρον, 1. significat vitrum materia aliqua obductum, vel chalybs etiam politus, & levigatus, in quo species visivæ repræsentantur. De ijs vide Libav. l. 1. S.A. Ch. c.21. & 24. De speculi tali usu Chymico vide Th. Chym. Vol. VI. p. 484. seq. 2. idem est quod specillum; de quo p. a. Vide Mela. Specula Chirurgica varia cavitatem aliquam distendentia Dilatatoria dicta, v. g. Speculum Ani, Uteri. Oris, Oculorum descripta occurrunt in Scultet. Arm. Chir. Part. I. quæ quæri possunt in Indice Instrumentorum. In Anatomicis quoq; Aranea Tunica oculi vocatur speculum, Barth. l. 3. Anat. 8. p. 518. De speculo ustorio vel fusorio, quod Concavum metallicum ardens dicitur, vide supra Concavus. 3. Impropriè speculum cum adjectione, Citrinum appellatur Arsenicum citrinum. Speculum album. Id est Arsenicum descensum. Speculum Indicum id est, Limatura ferri. Rul. & Joh. Arnold. quoq; de Villa nova scripsit tractatum, quem inscripsit speculum Alchimiæ; & videri potest in Vol. IV. Th. Chym.

Specus, βάραθρον, significat locum subterraneum, qui & specula dicitur; quæ si graveolens fuerit, respirationem lædit, docente Gal. l. de util. resp. c. 4

Speira, σπεῖρα, Lat. Spira, funem in orbem convolutum, & contortum significat. Hipp. l. 2. de morb. XXXIII. 8 Jung. Foes. p. 579. Translatum communiter ad quandam formam panis similaginei, spira dicti.

Speltrum, idem quod ZinKum, notante Rob. Boyle Latinitate donato in tract. de Flaminę ponderabilitate Experim. XI

Sperchnos, σπερχνός, apud Hipp. frequens est, & significat vehemens, urgens. l. de nat. mul. XXX. 16. XII. 2. l. de morb. mul. XXXV. 13, & sæpius vide Foes. d. l.

Sperma, σπέρμα. Vide semen.

Sperma ceti, dicitur medicamentum quoddam simplex, exoticum, quod è mari, cui supernatat instar pinguedinis, colligitur. De quo nondum indubitatò constat, unde proveniat; quamvis omninò falsa, & ridicula sit opinio illorum, qui crediderunt, esse semen balænarum, sive cetaceorum majorum; cujus historiam, vires, & usum, vide apud Schrod. l. 3. c. 31. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. B. D. Ettmuller. dissertationem h. tit.

Spermaticos, σπερματικός, q. d. Seminalis, dicitur in genere de partibus corporis omnibus, quæ post factam conceptionem, ex colliquamento seminali efformantur, & posteà, mediante succi nutritij chylosi additamento incrementum consequuntur, ad differentiam partium sanguinearum, quę ex ipso sanguine fieri creduntur: quamvis non videatur veritati hoc consentaneum, partes quasdam ex sanguine, qua tali efformari; In specie verò dicitur de ceteris corporis partibus generationi dicatis, v. g. de Arteriis, & Venis spermaticis, Meatibus sive Poris spermaticis, de quibus legantur Anatomici.

Spermatocele. σπερματοκήλη, impropriè dicitur Herniæ species, quando non semen, sed vasa ejaculatoria seminis corrugata prolabuntur in scrotum. Blancard. in Lex.

Spermologeo, σπερμολογέω, dicitur de animalibus, quæ ad pastum semina colligunt, iisq; vescuntur. Hipp. l. 2. de diæt. XVII. 14. ubi volucres semineleges intelliguntur. Foes. p. 579

Sperniola, sperniolum vocatur semen ranarum, vel est cruor, liquor, aut sperma ranarum, viscosa, & mucilaginosa materia, in aquis concreta. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. p. 3. unde Pulvis sperniolę compositus Crolij, de quo in Dispensator.

Spes, ἐλπίς, vide Elpis.

* Sphacelos, σφάκελος, σφακελισμός. Latinè etiam sideratio vocatur. Accipitur latè, & strictè. Latè, pro omni corruptione, Gal in Ex. voc. Hip. At strictè, pro totali partium solidarum, quà mollium, quà durarum, νέκρωσις, & mortificatione; quando corruptione perfecta emoriuntur, sensu, motu, vitaq; omni destitutæ, propter caloris vitalis extinctionem cum putredine lethali humorum conjunctam; cujus curatio aut nulla, aut in sola amputatione quærenda. Vide Foes. p. 603. Dict. n. 807. Keuchen. ad Sammon. p. 247

† Sphacelus, dolor ingens. Hipp. l. 7. Aph. 50. Ætius c. 7

Sphadazo, σφαδάζω, significat, apud Hipp. molestè, & ægrè ferre, irasci: deq; eo effertur, qui in summa anxietate constitutus est, l. 1. de morb. mul. LXIV. 7. Junge Foes. d. l.

Sphæra, σφαῖρα. Lat. Globus, Orbis, de quibus vocabulis suo loco, Gal. caput vocavit σφαῖραν προμήκη, oblongam sphæram, l. 9. de U. P. c. 17. Jung. C. Hofm. in Com. ad. h. l. n. 691. Meminit & Hipp. Spherarum Chirurg. ex aluta Ægyptia factarum, ad fracturas crurum utilium, 3. de fract. t. 29. Sphæra Cœli Chymica, cum suis figuris, legatur in Th. Chym. Vol. II. p. 456. seq. Quid Parac. per sphæram superiorem, & inferiorem, externam & internam intelligat, quære in illius Paramiro, Paragrano, & alijs scriptis. Sphæra Solis, & Lunæ dicitur materia mixta utriusq; seminis, e quo lapis Philosophicus paratur, & hauddubiè Sulphur, & Mercurius Philosophorum intelligitur. Rul.

* Sphæ-

SPHÆRION, σφαίριον, idem quod *Globulus*, *Pilula*. Vide *Globulus*. *Catapotion*, Keuch. ad Sammon. p. 121. Hinc σφαιρίτις dicitur *Cupressus*, quòd globulos ferat. Gal. l.1. de C. M.S. L. c. 1

SPHÆRISTICOS, σφαιριστικός, dicitur Gal. is, *qui pilæ exercitium docet*, & omnem pilæ motum callet, l. 2 de san.tu.c.11.unde & locus, ubi exercetur pilæ lusus, *sphæristerium* vocatur, J. Alex. Not. ad Gal.l.3.de tu san.

SPHÆROIDES, σφαιροειδής, i.e. *globi*, *vel sphæræ figuram* habens, sed non prorsus exactam. C. Hofm.d.l.n.692

* SPHÆROMATA, σφαιρώματα, dicuntur *protuberantiæ Natium carneæ*, & *globosæ*, Gal l.Introd. c. 10

* SPHAGE, σφαγή. Vide *Jugulum*; *Anticardion*, Hipp. etiam pro ipsis venis *jugularibus* sumsit, aliàs σφαγίτιδες dictis, l. de Glandul. II. 19

* SPHAGITIS, σφαγίτις. Vide *Jugularis*. Lang. L. 1. ep. 10

SPHALEROS, σφαλερός, *Fallax*. Periculosus, & Hipp.1.aph.1.Vide Diet n.808

SPHECLARION, σφεκλάριον. Vide *Speclarion*.

† SPHECLE, id est fecula vini Combusta .Jo. Tagault. Instit.Chir.l.1.c.3

SPHECLE, σφέλη. Vide *Fex*.

SPHENDONE, σφενδόνη. Vide *Funda*.

* SPHENOIDES, σφηνοειδής. Vide *Cuneiformis*.

SPHENOPHARYNGEUS dicitur Musculus lateribus Oesophagi obliquè implantatus. Barthol.l. 2.Anat.c.13.p.448

SPHENOSIS, σφήνωσις, q. d. *Cuneatio*, i. e. *Cunei impulsio*, vel adactio ad findendum. Hipp. 3. de fract.t.40

SPHEX, σφήξ, vide *Vespa*.

* SPHINCTER, σφιγκτήρ, quasi *Constrictor*, *Constrictorius*, dicitur de Musculis meatum aliquem occludentibus, v.g. *Musculus sphincter Ani*, sive Intestini Recti, & *Vesicæ urinariæ* Gal. l. 6. An. adm. c. 4. C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 358. 297. Barth. l. 1. An. c. 11. & 20

SPHINGONTA, σφίγγοντα, medicamenta dicuntur *adstringentia*, *obstruentia*, & eadem cum στυπτικοῖς, στεγνωτικοῖς. Vide *Adstringens*, *Obstruens*. Gorr.

SPHINX, σφίγξ, nomen monstri Thebani, quod *Oedipo* proposuisse fingitur ænigmata, uti legere est apud Erasm. in Chiliad. 2.cent. 3. n.9. Unde Proverb. *Sphingis ænigmata*, id est, scripta vel dicta obscura, cujus proverbij meminit Gal. c.3.progn.t.37. Talia quoq; sunt quædam Paracel. Helmontij, & aliorum Spagyricorum commenta. Unde & Becherus *Oedypum Chymicum* scripsit ad obscura *sphingis Chymiæ* ænigmata resolvenda.

SPHINXIS, σφίγξις, *constrictionem* aut *obturationem* notat, & aliquoties de matricis obstructione apud Mosch. l. de morb. mul. c. 124. 126. &c.

SPHODROS, σφοδρός, i.e. *Vehemens*, præsertim de actione, motu vehementiori usurpatur, v. g. de pulsu, Gal.l.3.de diff puls.c.5. quamvis & de morbo dixerit, in specie de dolore, Hipp.2.aph. 46. Vide Foes. p. 605. Diet. n.810. Significatio vocabuli Latini per se nota.

SPHONGION, σφογγίον, nomen *Malagmatis* apud Ægin.l.7.c.18

SPHRAGIDONYCHARGOCOMETES, σφραγιδονυχαργοκομήτης, epitheton Medici superbi, vel etiam Medicastri, cui annulatus ubiq; digitus prætentus, pretium ab exteriore cultu corporis, non interiore animi petens, uti solent nonnulli Circumforanei sese exornare. Lind. Ex. II. §. 27

SPHRAGIS, σφραγίς, Lat. *Sigillum*; de quo suprà SI.

SPHRIGAO, σφριγάω, idem quod σπαργᾶν, *turgere*, significat, & legitur apud Hipp.l.1 de morb. mul. XLVII. 4. & l. de sterilib.XX.5.Obiter hic animadventendum est in G. Hofm. qui in διακόντος, sive M.M.S.S. notis ad Gal.l.3. de L.A.c.2.& 7.improbavit hoc verbum σφριγῶντες,& substituit σφιγγῶντες, cum tamen hoc non legatur in Scapula, alijsq; Dictionarijs; illud verò omnino occurrat. Dicuntur verò d. l. c.7 apud Gal. σφριγῶντες, *turgentes*, qui benè habito sunt corpore, succisq; redundante, & quidem juvenes, non senes Foes. d. l.

SPHYGMOS, σφυγμός. Vide *Pulsus*.

SPHYRA, σφύρα, σφυρίτις. Vide *Malleus*, *Malleolus*.

SPHYRENA, σφυράδες, dicuntur globuli, pro σπυράδες, Foes.d.l.

SPHYRÆNA, σφύραινα, vocatur Piscis longus, tenuis, acuminato rostro præditus, Latinè *sudis* cujus descriptionem, & usum in cibis vide apud Aldr.l.1. de pisc.c.21

SPICA, στάχυς, quid significet, jam ante notum est, & ad Botanicam pertinet. Per translationem etiam tributum hoc nomen speciei deligationis utriusq; humeri, quæ *spica duplex* Gal. dicitur. l. de fascijs, n.78

SPICATUM, σπικάτον, nomen Olei, vel Unguenti pretiosi, roborantis viscera, &ventriculum, aliàs *Foliatum*, φολίατον, dictum, apud Gal. l. 4. de L.Aff.c.8.& l.6. de san.tu.c.10. Vide *Foliatum*.

* SPICILLUM, idem quod *specillum* μήλη. Vide *Mele*.

Spiculum, σκόλυψ, idem quod *festuca*, pertinet inter caussas solutæ unitatis, & extractionem postulat. Gal.l.6. de S. Fac.§.Aristolochia, l.11.§. Caro viperæ, & alibi. Hodieq; usitatius hoc nomen esse solet, quo exprimuntur particulę illę salinę, acidæ, acres, ignee, que vim habent irritandi, lancinandi, dissolvendi corpora nervosa, fibrosa, & sensu exquisito prædita, v.g. Mercurij *spicula* dicuntur ignea esse à celeberrimo D.D. Wepfero Historia Cicutæ aquat. c.21. hist.3.Schol.2.p.305.seq.

Spilos, σπῖλος, idem quod κηλὶς, i.e. *Macula*, de quo suprà lit M.

* Spina, *Spinalis*, ῥάχις, ῥαχίτης. Vide *Rhachitis*, *Medulla*, *Ventosa*.

Spinati, vocantur Musculi duo longi, & ampli inter spinas totam cervicem occupantes. Barthol.l 4.Anat.c.6 p.568

Spipola, dicitur avicula, cujus varias species descriptas exhibet Aldrov. Ornithol. l. 17. c. 26

Spiracula, διαπνοαὶ, πόροι, sunt *meatus cutanei*, per quos insensibilis fit transpiratio, ut & sudoris exclusio Gal.l.7.meth.med.c.5. Dicuntur & *Spiramenta* Vide *Meatus*. Parac. vocat *spiraculum vitæ* primam à Deo factam inspirationem, qua Adami corpus creatum vivificavit. Philos. sagac.l.2 c.1

* Spiratio, ἀναπνοὴ, idem, quod *Respiratio*. Vide *Anapnoë*.

* Spiritus, πνεῦμα. Vide *Pneuma*.

Spirituificatio, πνευματωσις, legitur apud Ingraff. com. ad Avic. de Tum.p n.115. qui magnam licentiam sibi sumsit, fingendi novas voces Latinas, ad exprimendam Græcorum emphasin.

Spiro, dicitur Basilio Valentino Instrumentum ad Magisterium Lapidis Philosophici necessarium, quo äer dirigitur, l.1.Testamenti ultimi c. 36

Spissamentum, σύμμα. Vide *Symma*.

* Spissus, πυκνὸς, idem, quod *Densus*. Opponitur *Raro*, ἀραιὸς. Vide *Creber*.

Spithama, σπιθαμὴ, mensura est, qua rerum intervalla metimur; estq; trium palmorum, vel duodecim digitorum spacium, extensis digitis, minimo & pollice. Latinis etiam *Dodrans* dicitur, de quo suprà in DO. Derivata sunt σπιθαμιαῖος, διπίθαμος, τριπίθαμος, quæ passim occurrunt apud Dioscoridem, teste Gorr.

Splanchna, σπλάγχνα, dicuntur interiora *Viscera* præcipua, ut *Cor*, *Pulmo*, *Hepar* & *Lien*, ceu vitalitatis, vel sanguinis purificationis præcipua organa. Legitur apud Hip.4.aphor.66. & 2. de R.V.I.A.t 24.Adde Foes.p.579.Diet n. 782.

J. Alex. not. ad Gal. l. 3. Hipp. & Pl. dec. c. 4. σπλαγχνικὰ vocari medicamenta adversus morbos viscerum infimi ventris notavit è Diosc. Scapula.

Splen, *Splenicos*, σπλὴν, σπληνικὸς. Vide *Lien*.

Splendor, λαμπρότης, αὐγὴ, *Splendidus*, λαμπρὸς, quid hæc vocabula significent, aliunde, & potissimum è Physicis jam constat. Nimij *splendores* inter causas morbificas doloris oculorum referuntur à Gal.l.1.de sympt cau.c.6 In Leonibus, & Pardis, alijsq; quibusdam animalibus *splendidos* esse oculos, αὐγοειδεῖς, & *splendorem* in pupilla noctu apparere, docet idem. l.7 de H.& Pl. dec.c.4. *Splendentes urinas* quas vocet Hipp. vide suprà *Lampe*.

Spleneticus, idem quod σπληνικὸς, h e. ad Lienem pertinens, quamvis σπληνικὸς magis dicatur de statu p. n. lienis, spleneticus vero sumatur de remedijs, quæ *Splenetica* modernis dicuntur, de quorum materia consuli possunt Materiæ Medicę scriptores, nec ineptè de ijs disseruit Junken.Chym.Exp.Cur.Part.II.sect 1.c. 15.p.651. seq.

Splenii dicuntur quidam Musculi capur rectà ad posteriora trahentes vertebris utrinq; instrati. Barthol.l.4.Anat.c.5.p.566

* Splenion, σπλήνιον. Vide *Plagula*.

Spleniscos, σπλένισκος, idem quod σπλήνιον, apud Hipp.l.2. de morbis XIIX. 12

Splenitis; σπληνῖτις, Lat. *Lienaris*, vocatur Hipp.venula *in manu sinistra*, aliàs *salvatella* dicta, quemadmodum eadem in dextra diciturἡπατῖτις, h.e. *Jecoraria*, l.1. de morb.XXIII. 18.19. XXV. 6. Adde Lind.Ex.XIII §.519.Galenus verò hæc nomina σπληνῖτις, ἡπατῖτις attribuit *morbo Lienis*, & *Hepatis*, præsertim eorum viscerum *Tumori*, & *Obstructioni*, l. de diff.sympt.c 5.p p. princip.

Spodiacon, σποδιακὸν, τεφρικὸν, nomen *Collyrij tennis*, à colore ita dicti, quasi *Cinereum*, non verò à Spodio, cum hoc non ingrediatur illas compositiones. Morsu caret, & vim habet anodynam, sive dolorem mitigandi Ægin. l.7.c.16. Scribon.n.23.Rhod.in not. ad h.l.Aet.l.7.citante Gorr.

Spodion, σπόδιον, *Spodos*, σποδὸς, in genere *Cinerem* significat. Communiter verò restringitur ad *Cinerem metallicum*, sive recrementum metallorum ustorum, cineris similitudinem, & nomen referens, unde & Latinis quibusdam *Cinerula* nuncupatur. Quæ uti ex materia paratur, ita & apud Hipp. diversa sortita est nomina v. g. σποδὸς κυπρίη, *Spodos Cypria*, l. de Ulcer. X. 1 *Illyrica*, ἰλλυριῶτις, d. l.2. Χρυσῖτις, ad Collyria adhibita, *cinis lythargyrij* in Not ad l. 1.

de

de morb.mul. III.3.7.19.20. Juug. Foes.p.580. Est idem, vel minimum saltem differens à *Pompholyge*, vel *Tutia*, teste Schrod.l.3.c.19. Fr.Hofm.in Clav.ad h.l.Rul. & Johns.in Lex. Dicitur *spodium Græcorum*, ad differentiam *spodij Arabum*, quod est *radix Alcannæ* combusta, Schrod.d.l. Translatum etiam in Officinis Pharmaceuticis ad Calcinata. Ita ut ibidem etiam legatur *spodium*, pro *Ebore calcinato*. Vide Dispensatoria.

SPODITES, σποδίτης, *Cineritius*, epitheton panis apud Hipp. teste Gal. in Expos.voc. Hipp. vel à colore ita dictus, vel quod sub cineribus paretur, Foes.Oec.p.580

SPODOS, σποδός. Vide *spodion*.

SPOLIATORIUM, ἀποδυτήριον, vel *spoliarium*, idem quod *Apodyterium*, de quo supra. Legitur apud Ant. Fumanell. libell. de Balneis, in princ.

SPONDA, idem quod *Lectus*, in quo ægri decumbunt. Ita *spondam* aliquam delineatam exhibet Hildan.Cent.V.Obs.86

*SPONDYLOS, σπόνδυλος, Latinè *Vertebra*, quia per eas corpus variè vertitur. *Vertebræ*, σπόνδυλοι, dicuntur ossa intus excavata, superius & inferius plana, exterius varijs processibus donata, quorum in collo septem, dorso duodecim, lumbis quinq; numerant Anatomici, quibus adjunctum est Os Coccygis. Plura de *vertebris* vid.ap. Anatomicos, & in specie Barth. libell. 4. c. 14. De luxatione *vertebrarum* cervicis agit Hipp. 3. aph. 26. Σπόνδυλος quoq; strictissimè vocatur *secunda cervicis vertebra*, apud Hipp.l.1.sect. 2. Prorrh.t.55.Coac.t.266. quæ aliàs proprio nomine *Dens* eidem dicitur, l.2.Epid.sect.II.69. Vide Foes.p.580

SPONDYLOLITHOS: σπονδυλόλιθος, dictum lapidum genus, ex Comitatu Tirolensi, à forma, vertebras dorsales minorum animalium satis accuratè repræsentans ex observatione Velschij, in Eph.Nat.Cur.A I.Obs.157

SPONGIA, σπόγγος, est corpus marinum, rarum, laxum, porosum, imbibens & asservans aquam. Rul. existimat, esse Zoophyton, neq; fruticem, sed tertiam habere naturam, & illi commixtam esse naturam animalis, & plantæ. Hinc & Avicenna describit, quòd habeat animas, scil. vegetativam & sensitivam. Dioscorides duo genera constituit; *Marem*, quæ densioribus foraminibus, & minoribus constat; & *fœminam*. foraminibus præditam majoribus, & rotundis. Quidam addunt, & *tertiam* speciem, habentem intrà se lapides duros, & plurimas cavernas. *Spongia* vocatur etiam à dicto Rul. *Fungus Marinus*, ad differentiam *Terrestris*, quam *spongiam nostram* appellavit, in pratis occurrentem, vulgò *Bovista* dictam, quæ valde accedit ad naturam *spongiæ marinæ*. De *spongiarum* marinarum viribus, & usu vide Gal.l.11. de S.F.& alibi sæpiùs Diosc. l.5.c.138. *Spongia* quoq; vocatur illa excrescentia in frutice *Cynosbatos* dicta sæpiùs occurrens, Schrod. l. 4. cl. 1. n. 12. nec non interior substantia cucurbitæ, aut colocynthidis, Hipp. l. de steril XL. 35. Σπόγγος quoque Hipp. glandulæ faucium, quæ aliàs *Tonsillæ* Latinis vocantur, l. 4. Epid. III. 14. 17. Jung. Foes. d. l.

† SPONGITIS herba, apud Aetium quid sit dubitatur. Pet. Tolet. in Appendic. Paul. Bagell. de morb. puer. ait è radic. Asparagi sativi, & hortensis.

SPONGIOLI vocantur *Boleti minores*, adulto vere è terra exeuntes, alijs boletis meliores. J. Alex. l.9.Sal.c.5.

SPONGION, σπόγγιον, nomen est epithematis, ex caprillo stercore compositi, apud Ægin.l.3 c. 48. vel malagmatis, l.7.c.18. ita verò dictum, quòd *spongiæ* modo humorem hydropicorum imbibat. Gorr.

*SPONGOIDES, σπογγοειδής, i.e. *spongiosus*, sive *spongiæ* instar porosus. Dicitur de varijs coporis partibus; quin & excrementis, v.g. de pulmone, l.de ven.XIX.8. de renibus d.l.VIII.10. de glandulis, l. de glandul.I.2. de Liene, l.1 de morb.mul. LXXXVII.5. de ossibus nasi, quæ aliàs *Cribriformia* vocantur. Gal l.8. de U. P.c.7. in princ. de alvi excrementis, Hipp.l.7.Epid. XLVI. 9. Vide Foes. d. l.

SPONGOS, σπόγγος. Vide *Spongia*.

SPONS propriè voluntatem significat; unde ad verb. *Sponte*, & derivativum *spontaneus*, αὐτόματος. Lind.Ex XV.§ 136

SPONSUS, quid propriè significet, non est hujus loci, & in vulgus notum est. Chymicis verò *sponsus* dicitur *Mercurius*. Rul. & Johns. quàm inepte, alij judicent ex hoc, quòd passim *Mercurius*, vel *Aqua Philosophorum* sit dicta *Uxor*, & *sulphur* Philosophorum *Maritus*, vel Mas. Vide *Maritus*.

*SPONTANEUS, αὐτόματος. Vide *Automatos*.

SPONTUM dicitur Rul. cinis aqua madefactus, qui fornaci inditur, quando aurum, vel argentum depuratur, in Lex.

*SPORADES, *sporadici*, σποράδες, σποραδικοὶ, dicuntur morbi dispersi, & sparsim grassantes, qui singulos separatim corripiunt, absque contagij suspicione. Morbi sunt vagantes, & *privati*, & alius alium occupat. Opponuntur *Publicis*, qua *Endemijs*, qua *Epidemicis*, quis continenter multis hominibus uno eodemque in loco contingunt. Hipp. l.1. de R. V. I. A t. 9. Gal. in comm. ad h.l. item in def. med describuntur *sporadici*, qui omni tempore, omniq; loco exoriri possunt, & separatim quemq; invadunt.

Junge Foes. p. 580. seq. Lang. l. 2. ep. 13. *Sporades* quoq; *Venas* nonnullis Medicorum dictas fuisse propagines Venæ Cavæ trunci in totum crus ab interiore ipsius parte per inguina procurrentis, inordinatas ad cutem permeantes modicis intervallis dispersas, notavit Gal. l. 2. Anat admin. c. 12. princ. Castell.

Sporetos, σπορητὸς, dicitur prima pars hyemis, (aut fortassis etiam ultima autumni (Lat. *Sementis*. Vide suprà SE. Gorr.

Sporos, σπόρος, idem, quod σπέρμα, *semen* significat, & quidem ap. Hipp. *semen genitale*, l. 2 de diæt. XXVII. 11. Vide Foes. d. l.

Spude, σπουδὴ, *Diligentiam*, *studium*, & curam soriam significat. Hippoc. 2. de fract. t. 24. cum delirio juncta periculum auget, 6. aph. 53 Junge Diet. n. 786.

Sputio, πτύσις, πτυσμὸς, idem, quod *Screatio*. Vide *Ptysma*.

Spuma, ἀφρὸς, quid significet, notius est, quàm ut opus sit verbis. Causa est à conquassatione aquei; quassatio ab agitatione, Linden. Exerc. VII. §. 14. Vel, ut clariùs constet, *spuma* in humoribus, qua utilibus, qua excrementitijs, est soboles effervescentiæ, & fermentationis præternaturalis. Hinc passim legitur apud Hipp. ἀφρῶδες αἷμα, *sanguis spumosus*, 5. aph. 13. Coac. t. 450. quòd sanguis ἀφρίζω, vel ἀφρέει *spumescat*, l. 2. de morb. VI. 10 De *spuma* ægrotantium, v. g. strangulatorum, & dissolutorum lege 1. aphor 43. & Gal. comm. ad h. l. Dieter. n. 141. epilepticorum l. de morb. sacr. IIX. 17. 18. hystericarum mulierum, quæ dicuntur *spumare*, L. 2. de morb. mul. XVI. 4. XLIV. 7. Jungatur Foes. Oecon. p. 113. Bonett. Anat. Pr. l. 2. s. 12. obs. 5 cum Schol. ἀφρώδεα διαχωρήματα, *spumantia excrementa*, leguntur 5. aph. 30. Adde Diet. n. 42 Coac. t. 607. Scrib. n. 99. Porrò *Spuma* quoque de alijs rebus dicitur, v. g. *Spuma lupi* est nomen lapidis, de quo apud Agrio. l. 5. de nat. fossil. Chiocc. Mus. Calc. s. 3. p. 398. *Spuma argenti* i. e. *Lithargyros*, vide suprà in LI. *Spuma* Chymicis simpliciter notat *Cinerem*. *Spuma maris*, id est, *Halcyonium*. *Spuma nitri*, i. e. *Aphronitrum*, *Baurach*, Rul. & Johns. in Lex. *Spuma duorum Draconum*, h. e. *Butyrum Antimonij*, Johns. l. 2. Lex.

* Spurius, νόθος. Vide *Illegitimus*.

* Sputamen, πτύσμα, Galeno dicitur *sputum*, cui alieni humoris aliquid est permixtum, ut bilis, sanguinis, saniei, l. 1. de cris. c. 5

Sputum, πτύελον. Vide *Ptyelon*. *Sputum Lunæ*, id est, *Lithargyrium*, Theatr. Chym. Vol. V. p. 11. *Sputa maris*, i. e. *sulphur*. *Sputum boletorum*, composita materia ex sulphure, & magnesia, vocatur, & aurum spissum, aqua sulphuris, quando in Mercurium mutatâ est. Rul. in Lex.

* Spyras, *Spyrathos*, σπυρὰς, σπύραθος, significat *globulosa caprarum excrementa*, Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 25. 180. 182. Gal. c. 2. in Prorr. t. 6. σπυραθώδεα *excrementa* eadem, quæ σκύβαλα, Hippoc. 1. Prorrh. s. 2. t. 6. Coac. t. 603. Vide *Scybala*.

Squalor, αὐχμὸς, *squalidus*, αὐχμηρὸς. Vide *Auchmos*.

Squalus, nomen piscis, & species *Capitonis*, cujus descriptionem cum usu vide apud Aldrov. l. 7. de pisc. c. 17. Meminit & J. Alex. l. 15. Sal. c. 6

* Squama, λεπὶς, vide *Lepis*. *Squamosus*, λεπιδοειδὴς. Vide *Lepidoeides*.

Squamiformis, λεπιδοειδὴς. Vide *Lepidosarcoma*.

Squatina, ῥίνη, piscis dicitur inter cartilagineos relatus, cujus descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 3. de pisc. cap. 66. Mentio fit & apud Galen. l. 1. de Al fac. c. 36. & Jul Alex. l. 14. Sal. c. 11. Bruyer. de re cib. l. 21. c. 19

Squatinoraia, ῥινόβατος, species mixta ex coitu *Squatinæ*, & *Rajæ*, apud Aldr. d. l. c. 67

Squilla æquivocum est. Vel enim denotat radicem *bulbosam* marinam amarissimam, Græcè σκίλλα. Unde *Acetum*, & *Oxymel scillitieum* Offic. quæ significatio ad Botanicos pertinet. Vel significat animal crustaceum, Gr. καρὶς dictum. Vide *Carides*.

Squillinum ἄχυχα, i. e. *fimus equinus*, Rul. & Johns.

Squinanthia barbaro vocabulo idem est, quod *Angina*, apostema colli. Dieter. num. 487. Dorn. Rul. & Johns.

Srint, morbi apud Hungaros familiaris nomen, quo omnis tumor in ore, gutture, vel ano inflammatorius indigitatur Eph. Nat. Cur. A. II. obs. 28.

Stabilimentum, ὑποστήριγμα, idem, quod *Fulcimentum*, ἔρμασμα, Hipp. 3. de ijs, q. in med. t. 36. Vide *Fulcimentum*.

Stabilis, εὐσταθὴς. Vide *Eustathes*.

Stac, vel *Stoac*, id est, *congelatio*, vel *coagulatio* Rul. Apud Johns. legitur *Stuc*.

† Stacte, id e offic. styrax liquida. Styrax Dioscoridis, nostris styrax Calamita.

Stacte, στακτὴ, duplicem habet significationem. 1. notat *Myrrham stillatiiam*. Arab. & Off. *Sterax liquidus* dictam. Vide *Myrrha*, Lind. Ex. 10. §. 124. 137. 2. significat *lixivium* per cineres *destillans*, κονία στακτὴ, *quasi stillatitium*, Gorr. Vide *Conia*. *Muria* quoq; στακτὴ legitur, in qua injecta stagnent, vel supernatent,

ad

ad garum conficiendum, citra insolationem, sola decoctione, apud Lang. l. 1. ep. 59

STACTICON, *stacton*, σακτικὸν, σακτὸν, nomen *Collyrij* apud Scrib. Larg. n. 34. Ægin. l. 7. n. 16. Gal. verò & Aetio ξυσακτὸν dictum. Vide Rhod. not. ad Scrib. locum.

STADIEUS, σαδιεὺς, *stadiodromos*, σταδιοδρόμος, dicitur, qui stadium percurrit, aut stadio certat, Gal. in ex. voc. Hipp. Foes. p. 582. C. Hom. com. in Gal. LL. de U. P. n. 450. Diet. iatr. n. 11.

STAIS, σταῖς, duplicem habet significationem, notante Foes. Oec. p. 582. Vel enim *farinam aqua maceratam*, & manibus subactam significat, velut fit in panificio; vel interdum στέαρ sive *pinguedinem*. Illam confirmat J. Alex. not. in Gal. l. 4. de san. tu. Tom. II. p. 406. Hanc ipse Hipp. l. 1. de morb. mul. CXX. 24. Σταιτίτης placentæ genus dicebatur ex melle, sesamo, & caseo, apud Athenæum l. 14. citante Foes. dict. loc.

STAGMA, στάγμα, vocatur latex, sive materia, quæ destillationi exponitur. Blancard.

STAGNATIO, vide *stagnum*.

STAGNEA, apud Scrib. n. 230. pro *cacabo*, & vasis genere ponitur stanno obducto. Aliàs *stagneum vas*, *stagnatum*, Rhod. in Lex. Scrib. p. 435. *Stagnea pyxis* legitur apud eund. Scrib. num. 30

STAGNUM, λίμνη, idem quod *Lacus*, de quo supra in LA. Adde Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 25. Inde derivativum in Medicinam hodieq; usitatissimè translatum *stagnatio*, i. e. humorum collectio, & subsistentia p. n. cujus caussa est influxus impeditior. Lind. Ex. IV. §. 23

STAGONIAS, σταγονίας, epitheton *Thuris masculi* electi, rotundi, & guttæ simillimi. Gorr.

STALAGMOS, σταλαγμὸς, i. e. *destillatio à capite*, à verbo σταλάζω, quod idem, ac στάζω, Gal. in exp. voc. Hipp. Foes. d. l. *Stalagma*, στάλαγμα dicitur in materia, quæ destillatione prodijt, Blancard. in Lex.

*STALTICA, σταλτικὰ, dicuntur medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant, Castell. ex libell. supr. Gal. de dynamid. Verum generaliter idem significant, quod Repellentia. Unde *Collyria staltica* apud Ægin. l. 3. c. 22. junge Diet. iatr. n. 408

STAMEN, i. e. filum *Stamen album*, h. e. *filum crudum*, quod etiam leni evaporatione dolores mitigat. Scrib. n. 142. Rhod. in not. ad h. l.

STAMNOS, στάμνος, dicitur *urna*, vel *urnula*, vas aquarium, Hipp. l. 7. Epid. XLV. 8. quamvis & vinarium alibi significet, notante Foes. dict. loc.

STANCARE, pro *stagnare*, legitur apud Keuch. ad Sam. p. 163 seq.

STANNAR, est mater metallorum, fumus occultus, ex quo metalla generantur. Dorn. è Parac. l. 3. Philos. ad Athen. text. 3. Rul. & Johns.

STANNUM, κασσίτερος, Attic. καττίτερος, item σταγγός. Keuch. ad Samon. p. 164. est metallum molle, album, splendens, cum livore quodam constans, ex Mercurio quodam ignobiliori, sed puriore, fugacioriq; & Sulphure minus maturo, indigesto; cujus historiam, & usum varium in Pharmacevticis vide apud Schrod. l. 3. c. 14. Fr. Hofm. Clav. ad h. l. Blas. Val. Test. Ult. l. 2. c. 8. Rul. & Johns. negare videntur, *stannum verum* Arabum idem esse cum *Plumbo albo*, modò hanc opinionem etiam rationum satis confirmassent: Gal. scribit, *stannum* plumbo adulterari, l. 1. de Antid. c. 8. *Stannum* omnia metalla reddere friabilia, & fragilia, si admisceatur, non modò Basil. d. l. testatur, sed & Helmont. tr. Compl. atq; Mist. Elem. figm. n. 20. Quin & ipsum frangit Adamantem, teste eodem de Lithias. c. 1. n. 9. *Stannum* Chymicis dicitur *Jupiter*, ob aliquam commenticiam comparationem cum Jove Macrocosmico, & designatur Charactere *Jove*. Dividitur *stannum* in *Dives*. *Mediocre*, *Pauper*. Vocatur & *Dominus æris*, item *Plumbum argentarium*, Johns. l. 1. & 2. Lex. Plura de *stanno* quære in Indicibus Theatr. Chym. Vol. I. II. III. V. ut & Libav. Tom. I. Junken etiam scribit sola puritate *stannum* à plumbo differre, & temporis successu facile in argentum migrare, quod confirmare voluit singulari observatione Mechanica, Chym. Exp. Cur. P. I. sect. 5. c. 4. p. 41. Verùm an ex illa observatione consequentia mutationis in argentum firmiter deduci possit, adhuc dubitamus. De *stanni fossilis* granis lege Ephem. Nat. Cur. A. II. Obs. 78

STAPES vocatur ossiculum è tribus, vel quatuor, unum in meatu auditorio, ejusq; cavitate prima seu concha, de quo videatur Barthol. libell. 4. c. 7. Anat.

STAPHIS, σταφὶς homonymon est, denotans 1. plantam, vel herbam *staphis agria* dictam, de qua significatione consulantur Botanici. 2. Uvam passam. Vide *Passa*.

*STAPHYLE, σταφυλὴ, Latinè *Uva* dicitur, significans propriè fructum vitis viniferæ, sive congeriem baccarum vitis. Per translationem verò Physiologicis denotat partem aliquam in faucibus, quæ aliàs *Gargareon*, *Columella*, κίων, dicitur. Vide *Columella*. Pathologicè verò denotat, & morbos, illius partis, præsertim inflammationem, Gal. l. de tum. p. n. c. 17.

Restrin-

Restrinxit verò l.6. de C.M.S.L. c.3. At Hipp. latius sumsit pro morbo uvulæ, l.2. de morb. X.19. Adde Foes. p.583. seq. Nicol. Piso statuit nomen *Uvæ* rectius morbo Gurgulionis inflammatorio attribui, quando nimirum in rotunditatem creverit, feraturque deorsum: haudquaquam vero ipsi parti competere, de Co. & Cur. morb. l.2. c.1. Vide *Uva*:

Staphylepartes, σαφυλεπάρτης, instrumentum dicitur Chirurgicum, quo uvula laxior elevatur, & attollitur, quod & σαφυλάγρα vocatur. Meminit hujus Ægin. l.3. c.26. citante Gorr. Forest. l.15. obs.4. vocat *staphyle partum*.

Staphylis, σαφυλὶς, vocatur vasculum illud, quo potus præbetur infantibus, & orificium habet papillam quodammodo repræsentans. Legitur apud Moschion de morb. mul. c. 116. ubi & κατταρίον vocatur.

Staphyloma, σταφύλωμα, dicitur oculi morbus, cùm in summa tunica quiddam acino simile evenit, Gal. l.2. M.M. c.2. Latinè *Uvatio*, apud Forest. l.11. O. 24. Schol. Duæ potissimum habentur species; una, quando erosa, ruptave cornea oculi tunica, altera, quæ ei subjacet, ῥαγοειδὴς, *uvea* dicta, excidit ad eum modum, ut acinum *uvæ* repræsentet; Cùm verò infra hunc modum excidit, μυοκέφαλον; cùm superat, ἧλον, vocatur, Ægin. l.3. c.21. J. Alex. noc. in Gal. l.4. de C.M.S.L. c.7. Altera species, quando sine ruptione, aut erosione cornea intumescit, ac prominet certa parte in modum *uvæ* acini. Idem quod plerunque contingit ex defluxione, humoribus intrà corneam coacervatis, tunicam laxantibus, incurvantibus, & extendentibus: His addidit tertiam speciem Aet. l. 7. c.34. scribens, aliquod σταφύλωμα fieri ex pustula quadam inter strias corneę tunicę satis profundè excitata, quæ tunicam attollat, non tamen rumpat. Caussæ hujus affectus variæ esse possunt, sed quæcunque ea fuerit, certum est, visum *staphylomate* omni aboleri, Gorræus, Castell.

Starapharat dicitur medicamentum sistens, à stare faciendo dictum, ut creditur, Dorn. Rul. & Johns. At Paracelsus inter Characteres *synoviam albam* sistentes refert, l.2. de vit. long. cap.14.

Stasimos, στάσιμος, *stabilis*, & *stabilitas*, στάσις quid significent, non opus est declaratione, cùm per se notum sit: Illud legitur ap. Hipp. l. de nat. mul. l.14. l.2. de morb. mul. II.19. IV.3. l.4. de R.V.I.A. t.30. Hoc d.l. t.27. Adde Foes. p.583. Στάσιμον etiam effectivam habere significationem, denotans, *vim sistendi habens*, *stativum*, vult Lind Ex. V. §.507. Στάσις humorum idem est, ac *stagnatio*, Roll. O. & M.M. Sp. l.3, s.3. c. 27.

† Statera, trutina, de ponderibus Bilanx.

Stater, στατὴρ, nomen ponderis, *quatuor drachmas* pendentis. Unde & τετράδραχμον dicitur; Gal. l. de pond. & mens. ex Cleopatra.

Stathevsis, στάθευσις, vel absque aspirata στάτευσις, dicitur *incohata assatio*, non perfecta; sitq; à calore externo imbecilliori in rem assandam, quæ στατευτὸν vocatur, hoc e. quod *modicè assatum* est, Gorr. Lat. *Tostio*.

Stathmion, *stathmidion*, σταθμίον, σταθμίδιον, significat vel *pondus librale*, ex ære, auc ferro, aut plumbo constans, Gal. c. 2 de fract. t.3. vel *pyxidem*, in qua aliquid asservatur, l. 6 de C.M.S.L. c. 2.

Staticon, στατικὸν, idem quod σταλτικὸν, dicitur de Collyrijs, quæ inordinatum fluxus impetum sistunt, Gorr. Vide *stalticon*.

Staticum, στατικὸν, idem quod *stalticum*.

Statio, στάσις, est actio utriusque cruris in terram firmati, & similiter protensi, Galen. l.15. de U.P. c.8. Jung. C.Hofm. in not. ad h. L. n.177.

Stationarius, Epitheton *Febris* quarundam *continuarum*, quæ à particulari, ac nondum satis cognita hujus, aut alterius anni constitutione pendent, singulæ suo ordine invalescunt, grassantur admodum, & quasi cæteris dominantur per continuam illam annorum seriem. His opponuntur Febres *intercurrentes*, de quibus suprà suo loco: Utrasque descripsit Th. Sydenham in Obs. Med. Morb. acut. s. 6. c. 1. p. m. 408. 409.

Statura, μέγεθος, propriè corporis magnitudinem significat. Hanc etiam à Medico rectè considerari, docet inter alios J. Alex. l.3. Sal. c.1 & 7. Diet. iatr. p. 423. & 762.

* Status est homonymon vocabulum. Vel enim idem significat, quod *Consistentia*, Gr. κατάστασις: Vide *Catastasis*: Vel notat *morbi vigorem*, & summam vehementiam, Gr. ἀκμὴ dictam. Vide *Acme*.

Staxis, στάξις, Hipp. dicitur *stillatio sanguinis* è naribus parva, & insufficiens; unde etiam damnatur in text. prorrh. & Coac. l. 1. prorrh. com.3. t. 56. 137. 405. Dicitur & ἐπίσταξις: Jung. Foes. p.582.

Stear, στέαρ: Vide *Adeps*, *Sevum*. Præter hanc significationem Foes. Oec. p. 585. existimat etiam τέαρ notare *fermentum*, vel *farinam aqua subactam*, & conatur aliquot locis ex Hip. Diosc. & Gal. probare. Verùm C. Hofm. in MM. SS. notis ad Gal. l. 3. de C.M.S.L. c. 1. ad lin. 20. p.196. edit. Basil. Græc. audacter scripsit: Ubicunq: στέαρ pro fermento, aut pasta legitur, vitiosum esse; & substituendum esse σταῖς. Nos litem hanc Philologis dirimendam relinquimus.

Steatocele, στεατοκήλη, *hernia* dicitur *scroti*, succrescente in eo quapiam *sevo* simili materia. Gal.Introd.c.18

*Steatoma, στέατωμα, vocatur *abscessus cum folliculo* dictus in quo materia *sevo* similis inclusa continetur, Gal.l.de Tum.p.n.c.4.Lang.l.3.ep.4. in princ. Hildan.Cent.VI.Obs. 16. & Cent. Epist. 61. In libro verò def. Med. Galeno adscribitur *steatoma*, quòd sit pinguedinis augmentum præter naturam. Jung.Foef.d.l.

Steganopodes, στεγανόποδες, vocantur *planipedes*, apud C.Hofm.not.in Gal.LL.de U. P. n. 519

*Stegnosis, στέγνωσις, *Constipatio*, *Condensatio*, *Obstructio*. In genere ita dicitur Medicorum communitas quædam, quam sequebantur, tanquam aliquam ex indicationibus,& per στέγνωσιν intelligebant, quando vacuationes corporis naturaliter suppressæ fuerunt. Gal. de sectis, ad eos, qui introd.c.6. alibi tamen videlicet l.3. de san. tu. c. 10. in princ. restrinxit vocabulum hoc ad *obstructionem* pororum cutis, cum per occultos meatus prohibetur transmitti, quod superfluum est, excrementum fuliginosum, quam densitatem pororum, & μύσιν, h.e. conniventiam vocant. Aliàs & Hipp. στεγνότης de *alvi adstrictione* usurpatur, 4.de R.V.I.A.t.91. *Alvus* quoq; & vesica στεγνή, i.e *adstricta* legitur l.1.de morb.mul.LIX. 17.Jung.Foef.d.l.

*Stegnoticos, στεγνωτικός. Vide *Adstringens*.

Steilaeos, στειλαιός, *manubrium*, aut *capulum* significant apud Hipp 2. de fract.t 3.& l. 1. de morb.mul.CXXVII.2. ubi στειλεὸς legitur. Jung. Foef.d.l.

Steirosis, στείρωσις, i.e. *Sterilitas*. Legitur apud Moschion.de morb.mul.c.142.p.m 39

*Stelechiaea, στελεχιαία, q.d. *Caudicalis*, ita dicitur Gal. *Vena portæ*, quòd sit aliarum venarum quasi caudex, l.6.Adm.Anat.c.8.l.6.de L.Aff.c. 4.Lind.Med.Physiol.l.2.c.16.§.103

Stelenchis, στελεγχὶς, pro στλεγγὶς. Vide *Strlenchis*.

Stella, ἄστρον, idem, quod *sidus*. Ejus significatio propria pertinet ad Astronomos. An *stellarum* quædam sit efficacia, & influxus in corpora quoq; hominum, & ita caussis sanitatis, & morborum annumerari debeant, non est hujus loci, dirimere. Sanè non incongruè scripsit Lang.l.1.ep.34. Ut *stellarum* nomina, & numerus soli Deo cognitus; sic illarum circa hæc inferiora effectus, & signacula soli Deo sunt explorata. Per translationem *stella* dicitur *Marinum* aliquod *Zoophyton*, vel Insectum, cujus plures dantur species, & de quibus prolixius egit Aldrov.l.7 de Insect.c.18. Vide *Aster thalassios*. *Stella Antimonii* quid vocetur, vide apud Lib. S.A. Ch.l.6. c.21. & Tom. II.Oper.p.72.73.Rolfink.Chym. l.5.sect.II.c.1. & 2. *stella Occidens*, id est, *sal Ammoniacus*. *stella terræ*, id est, *Talcum*. Rul. & Johns.

Stellio, ἀσκαλαβώτης, vide *Ascalabotes*. Adde Rhod.ad Scrib n.164. *Stellio adusta*, Rul.& Joh. dicitur *Cinabrium*, in Lex.

Stemphyla, στέμφυλα, dicuntur *vinacei*, vel *vinacea*, h.e. folliculi acinorum, corium, & cortex Lind.Ex.X.§.186. Galeno verò στέμφυλα dicuntur uvarum acinorum torculari expressorum solida recrementa, l.2.de Al Fac.c.9.quamvis & ibid.ad olivarum expressa recrementa, & βρύτια ad vinacea referat.

Stemphylites, στεμφυλίτης, Lat *Lora*, δευτέριας Vide *Lora*, *Deuteria*, Gal.dicto loco Στεμφυλίτιδες τρύγες dicuntur *vinaceorum* aqua maceratorum fæces, & recrementa. Hipp. l. 2. de diæt. XXIII. 17. l. 3. de morb. XXX. 9.Jung. Foef. p. 586

Stema, στῆμα, dicitur *membrum virile*, & ejus præcipuè prominens, & pendula pars, cui opponitur ὑπόστημα, portio ejus, quæ non propendet, Ruff.c.11.Lind.Med.Phys.l.2.c.7 §.61. Gorr.

Stenos, στενὸς, locum *angustum* significat, apud Hipp.7.aph.51.Jung. Diet.n.787

Stenygrochoria, στενυγροχωρία, rectissimè ab Erotiano exponitur per *angustiam loci*, in quo humiditas inest, vel inesse debet, Onom.p.100. f. & legitur apud Hipp.1.de art.t 66. quamvis nonnulli στενοχωρία legant, ad mentem Galeni, qui negat in comm. ὑγρὸν insertum cum aspiratione legendum esse, sed esse saltem pleonasmum Jonicum στενυγρὸν, pro στενὸν. Enimverò nobis nondum hoc persuaderi patimur, ut credamus, non majorem delitescere sub hac voce ἔμφασιν, & ἀκρίβειαν, quando ipsum textum inspicimus, ubi Hipp. loquitur de mutili deligandi ratione claviculam fractam, si lintea etiam traducantur per perinæum, ita ut splenia, & lintea, in angustia loci illius, in quem & urinæ humiditas, & alvi excrementa concurrunt, coacerventur, & moto saltem crure, vel pede relaxantur. Ita & verbum στενυγρῶσαι, quod legitur l. 6. Epid. f. 2. t. 1. non saltem pro στενῶσαι positum est, i.e. *angustare*; sed omninò simul respectus habetur ad scopum, & usum coarctationis, qui revera est impeditio affluxus humorum, quemadmodum è contrà εὐρῦναι, *dilatare*, indicatur, ad humorum influxum necessarium promovendum. Jung. Foef.p.586

* Stephane, στεφάνη, στέφανος. Vide *Corona*.

* STEPHANIÆOS, στεφανιαῖος, Latinè *Coronarius*, de variis rebus dicitur, v.g. *Sutura coronalis*, στεφανιαῖος. quæ in Cranio occurrit, anterior, Barthol. libell. 4. An. c. 5. *Vena* & *Arteria coronaria*, quæ cor in orbem amplectuntur, l. 2. cap. 6. Dicitur quoq; hoc nomine vinculi quoddam genus, quod *coronarum* modo inter, frontem, & verticem tendit, Gal. l. de fasciis. Gorr.

STERA, στέρα, barbarè abjecto υ', pro ὑστέρα *Uterus* quoque dicebatur, notante Rolfink. de part. gen. P. II. c. 11. fin.

STERCUMEZEFF, est *Litargyrium*. *Stercorumezeff* legitur apud Rul. illud apud Johnson.

STERCUS, κόπρος. idem, quod *Merda*. Vide *Copros*.

STEREOS, στερεός. Vide *Solidus*.

STERIPHNOS, στεριφνός, legit Erotian. pro στρυφνος, On. p. 110. e. Vide *Stryphnos*.

STERILITAS, ἀγονία, *Sterilis*, ἄγονος. Dicitur de utroque sexu, estque abolita generatio, vel conceptio prolis, ob morbos varios partium generationi in utroque sexu destinatarum. Dicitur & *Infœcunditas*. De *sterilitatis* scrutinio vide Lang. l. 1. ep. 49. keuchen. ad Sammon. p. 218. Dieter. in Jatr. p. 526. 802.

STERIGMA, στήριγμα, idem, quod ὑποστήριγμα, *Firmamentum*, *munimentum*. Vide *Ereisma*, *Firmamentum*. Descendit à verbo στηρίζω, *firmo*, quod aliquoties occurrit apud Hipp. & quidem in significatione neutro passiva, v.g. 4. aphor. 33. Jung. Dieter. n. 790. Item 4. de R. V. I. A. t. 69. lib. 6. Epid f. VII. aph. 11. citante Foes. p. 587.

STERNOHYOIDES vocatur Par Musculorum Os Ypsiloides, & simul linguam recta deorsum trahens, Barthol. l. 3. Anat. c. 12 p. 543.

STERNON, στέρνον, dicitur *Pectoris pars anterior ossea*, & cartilaginea, cui costæ annexæ sunt. Gal. l. 7. Anat. adm. c. 2. Barth. libell. 4. t. 18.

STERNOTHYROÏDES appellatur Par Musculorum, quod Laryngem coarctat. Bartholin. l. 2. An. c. 11. p. 439.

STERNUTAMENTUM, vel idem est, quod *Sternutatio*, uti passim in Theatro Mundell. & Latina versione Gal. sumitur, præsertim l. de odor. instr. c. 6. Jung. Rhod. in Lex. Scribon. Vel significat medicamentum siccum, ad sternutationem excitandam. alias *Sternutatorium* dictum, Gr. πταρμικόν. Vide *Ptarmicon*. *Errhinon*.

* STERNUTATIO, πταρμός. Vide *Ptarmos*.

STERTOR, ῥέγχος, ῥογμός, ῥόγχος. Vide *Rhenchos*, *Rhogmos*, *Rhoncos*.

STETHOS, στῆθος. Vide *Pectus*.

STETHTHENION, στηθύνιον, *Pectusculum*. Media pars pectoris. Gorr.

STHETHOIDES, στηθοειδές, q. d. *Pectorsus*. Epitheton scalpelli lati, & ventrosi apud Hipp. l. 2. de morb. XIV. 21. Foes. d. l. Ejus iconem, & usum descripsit Scultetus Arm. Chirug. Patr. I. Tab. II. fig. I. Celsus *Spatham* vocavit.

STETHODES, στηθώδεις, contracte pro στεατώδεις, *Adiposum*. Galen. in exeg, voc. Hipp.

STHENAROS, σθεναρός, dicitur *validus*, *fortis*, σθένος, *Robur*. Hipp. l. 2. de morb. mul. XIIX. 2.

STIÆ, στῖαι, dicuntur *calculi*, vel *lapilli marini*, Gal. in Exeg. voc Hipp.

STIBI, στίβι, *Stibium*, idem, quod *Stimmi*. Aliàs *Antimonium*, de quo suprà in AN.

STICHOS. στίχος, nomen *Confectionis Arteriacę Platonis* è marrhubio, quæ & *Panacea* dicta apud Gal. l. 7. de. C. M. S. L. c. 2. an.

* STIGMATA, στίγματα, dicuntur notæ in facie, aut alia quapiam corporis parte inflictæ, quales in manibus eorum; qui militiam exercent, notantur. Gorr. De *stigmatibus* vide etiam Rhod. ad Scrib. n. 231.

STILEUS, id est, *Antimonium*. Rul. & Johnson. l. 2.

STILLA, *Stillatio*, στάξις. Vide *Staxis*.

STILLATICIUS, idem, quod *destillatus*. Epitheton liquorum per alembicum *destillatorum*. Lang. l. 1. ep. 53.

STILLICIDIUM duplicem habet significationem. Unam Pathologicam, & ita idem significat, quod στραγγουρία. Vide infrà *Stranguria*. Hildan. Cent. 6. Obs. 54. Alteram Pharmaceuticam, quando denotat *instillationem* liquoris super aliquam corporis partem, quæ aliàs *Embrochatio*, ἐμβροχὴ, *Irrigatio* vocatur. Vide *Embrocha*. De *stillicidiis* cordis scrobiculi, vide Rolf. O. & M. M. Sp. l. 9. f. l. cap. 10. Instrumenta ad *stillicidium* necessaria proponit Mercur. T. IV. cons. 64.

STIMMI, στίμμι, idem, quod στίβι. Vide *Antimonium*.

STIMULANS, κεντῶν, idem, quod *Pungens*. Ephitheton doloris cujusdam, Gal. 6. aph. 5. Aliàs, & *Stimulans* & *Stimulus* dicitur de quibusdam medicamentis auctivioribus, quæ lentis adduntur, ad accelerandam operationem, sive alterativam in genere de *Stimulis* in Medicina observandis egregie differvit D. Laurent. Bellini, describens quod *stimulus* sit motio quædam momenti majoris, cujus sensus proinde ad dolorem revocandus est, & ejus exercitatio ad speciem majoris momenti productam in nervis ab aliquo impetu vehementiori urgente. In Operib. nuperrimè edit. Membr. III. de Sang. missione pag. 165. seqq. ubi plura de *vi stimulorum* legi poterunt. Et est nostro etiam

judi-

judicio valde accommodatum ad exprimendum caussę morbificæ motum peculiarem, præsertim in doloribus, affectibus spasmodicis, & aliis similibus.

Stipatio, idem, quod *constipatio*, στέγνωσις. Vide *Stegnosis*.

Stiphros, στιφρός, prò στερεός. Vide *Stryphnos*.

Stipte, *Stypteria*, vitiosè pro *Stypte*, *Stypteria* i. e. *Alumen*. Johns. in Lex. Ita, & *Stipica*, στύφοντα pro *Styptica*, leguntur apud Jo. Alex. not. in Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1.

Stlengis, στλεγγίς, Lat. *Strigil*, dicitur Gymnasticum instrumentum, quo utebantur in balneis antiqui ad destringendum sudorem. Dicitur, & ξύστρα. Illud verò vocabulum legitur apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 51. quamvis στελεγγίς occurat, quod perindè est. De hoc vide infrà *Xistra*.

Stochasmos, στοχασμός, στοχαστικός, vide *Conjectura*.

Stoicheion, στοιχεῖον. Vide *Elementum*.

Stolides, στολίδες, idem, quod ῥυτίδες, vocantur *rugæ frontis*. Unde στολιδώδης. *rugosus*, Gorr. è Galen expos. voc. Hipp. Adde Jul. Alex. not. in Gal. l. 9. de S. Fac. §. de Lacte, στολιδωδέστερον legitur in Hipp. 3. de art. t. 108.

Stoliditas, ἄνοια, παράνοια, idem, quod *Dementia*, *Amentia*, *Stultitia*, de quibus suprà suis locis dictum est.

Stolones, μόσχος, μόσχια, dicuntur *tenella germina*, & surculi propullulantes plantarum, quæ referuntur inter victum attenuantem, Galen. de atten. vict. rat. c. 3.

Stoma, στόμα. Vide *Os*, *Orificium*.

Stomacace, στομακακία, idem, quod *Scorbutus*, à symptomatibus oris, & dentium læsiones complectentibus. Vide Lang. l. 1, ep. 42. ferè ad fin. & l. 2. ep. 14. ferè à principio. Junganatur, & alii Authores, qui de *Scorbuto* ex professo scripserunt.

* Stomachos, στόμαχος, vocab. est πολύσημον; potissimùm verò quadrifariam acceptum reperitur: Latissimè, Latè, Strictè, & Strictissimè. In latissima significatione *Stomacus* dicebatur quodcunq; collum angustum insthmi instar alicui cavitati seu ventri præpositum, teste Arist. l. 3. de part. an. cap. 3. & ita etiam apud Hipp. *vesicæ cervix*, & orificium dictum legitur στόμαχος, l. de A. L. & Aq. XXII. 5. 7. XXIII. 4. l. 1. de morb. muliebr. XVII. 8. &c. item *Uteri cervix* l. 1. de morb. mul. XXXIV. 3. LX. 3. l. 2. XXVI. 30. LXXVI. 3. l. de Sterilib. aliquoties, quæ loca apud Foes. p. 589. citata reperies. In lata comuniter apud Latinos scriptores *Stomacus* pro *toto ventriculo* ponitur. In quâ significatione, & Helmon. sumsit, tract. Jus Duumviratus sæpius, & alibi, & Samon. Med. metric. c. 17. ubi *Stomacum* regem totius corporis esse dixit, ad quem locum vide Keuch. in notis. p. 154. Strictè *stomachus gulam* denotat, teste Lang. l. 2. ep. 43. Strictissimè verò *stomachus* dicitur alterum extremum Oesophagi insertum ventriculo, sive *Orificium ventriculi sinistrum*, situm sub cartilagine mucronata, quam ob id natura videtur comparasse, ut ipsius esset propugnaculum Quod alias ob exquisitissimum sensum Græcis καρδία quoque dictum fuit. Vide *Cardia*. de hoc orificio ejusq; structura consulantur Anatomicorum scripta, & hæc inter Bartholin l. 1. Anat. c. 9.

* Stomachicos, στομαχικός, duplicem præcipuè habet in Medicina significatione: unam *Pathologicam*, alteram *Pharmaceuticam*. Quoad illam *stomachici*, στομαχικοί, dicuntur, qui ventriculi, & præcipue orificii ejusdem sinistri laborant, unde varia sumptomata consequuntur, inappetentia, anxietas, ructus, vomitus, &c. uti prolixe hanc acceptionem explicavit Galen. l. 8. de C. M. S. L. c. 2. mox à principio. Quoad hanc στομαχικὰ dicuntur *medicamenta*, quæ ventriculo, & quidem ratione fermenti legitimè, vel vitiosè constituti, cum ab hoc dependere videatur totius hominis Oeconomia, qua sana, quæ ægra, cum in illo prima valetudinis utriusq; semina, ac radices conserantur, propagentur, inolescant, tandemq; maturentur, quamvis non nullis recentioribus hæc de Fermento ventriculi hypothesi commentitia videatur. Quorum Catalogum passim vide in materiæ Medicæ scriptoribus, & inter hos etiam Rolfink. O. & M. M. Sp. libr. 9. sect. 1. per totum. Junken. Chym. Exp. Cur. P. 11. sect. 1. c. 13. p. 612. seqq.

Stomaticus, στοματικός, dicitur de medicamentis, quæ modice siccant, sic vocata, quòd in assiduo sunt usu, cujusmodi sunt, quod ex Moris conficitur, & quod ex Rubi fructu, aut succo corticis cucum. juglandium viridis paratur, l. 5. meth. med. c. 20. fin. quamvis vera magis, & propria significationis ratio in hoc consistat, quod talia medicamenta *ad affectus oris*, & faucium adhiberi soleant, & debeant, Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 1. ubi prolixum horum Catalogum invenies.

Stomoma, στόμωμα, dicitur *ferrum purgatius*, sive igne sæpius per liquefactionem depuratum, idem, quod *Chalybs*, Rul. & Johnson. Meminit *squamarum stomatos* Gal. libr. 4. de de C. M. S. L. c. 7. & libr. 4. de C. M. P. G. cap. 7. Helmont. Paradox, 4. n. 15.

Stomomanicon, στομομανικόν, vocari *musculum latum*, sive πλατυσμα μυῶδες, vult C. Hofm.

Hom. not. ad Gal. LL. de U. P. n. 838. de quo musculo vide suprà *Latus*.

STOMOO, *στομόω*, idem, quod *ἀναστομόω*, hoc est, *aperio*, Legitur apud Hipp. lib. 6. Epid. s. 2. t. 29. sive *apertio* fiat à naturæ conatu; sive ope medicamentorum *ἀναστομωτικῶν*, sive ferri, aut ignis vi. Galen. in comm. ad h. loc. Jul. Alex. not. ad Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Foes. Oec. c. 590.

STOPAROLA, est nomen aviculæ è genere muscicaparum, magnitudine *Motacillæ*, cujus descriptio habetur apud Aldrovand. l. 17. Ornithol. cap. 27.

STORAX, *στύραξ*, Styrax, duplicis generis in officinis prostat: Siccus, & Liquidus, Ille dicitur etiam *Calamites*. Utriusq; historiam, vires, & usum, vide apud Galen. l. 1. de Antidot c. 14. l. 8. S. F. §. Styrax Dioscor. l. 1. cap 79. Shroder. l. 4. cl. 2. n. 406. Fr. Hofm. Clav. ad h. l. Rhod. ad Scribon. n. 88. Chiocc. Mus. Calc s. 5. p. 583. 626. seq.

* STRABISMUS, *στραβισμὸς* *Strabilismus*, dicitur musculorum oculi non omnium, sed aliquorum resolutio, ob quam caussam vel sursum, vel in latera nuunt oculi, Galen. in defin. Idem, quod *ἴλλωσις*, Vide *Illosis*. Haud rarò sequi Epilepsiam; testatur experientia, & confirmatur in Eph. Nat Cur. A. III. O. 162. Apud Æginet. l. 3. cap 22. convulsio dicitur musculorum oculos moventium, quod rectius, & vero magis consentaneum videtur.

STRANGALIDES, *στραγγαλίδες*, symptoma *σπαργανώσεως*, dum ita vocantur *globuli, & duritiès in mammis* à lacte concreto obortæ, si lactis proventus nulla parte decedat. Gorr. Nic. Pis. de M. C. & C. l. 2 c. 10. princ.

STRANGOIDOS. *στραγγοειδῶς*, i.e. guttatim, instar *guttarum*. Hoc adverbium aliquoties legitur ap. Moschion. l. de morb. mul. c. 125. seqq.

† STRANGURIA, veteribus interdum Gonorrheam denotat, cujus Symptoma est. Prosper. Martianus in Hipp.

* STRANGULATIO, *πνῖξ*, *πνιγμὸς*. Vide *Pnix*, *Pnigmos*, *Pnigma*.

* STRANGURIA *στραγγουρία*, *Stillicidium urinæ*, quando guttatim urina destillat, cum frequentiori, & dolorifico ad excernendum stimulo. Caussa in acrescentia seri, & vellicativis inde emanantibus effluviis, partesq; nervosas urethræ, aut vesicæ irritantibus, & partim etiam convellentibus sine dubio consistit. De hoc vocabulo, & affectu vide Hipp. 3. aphor. 3 t. 6. aph. 44. 7. aph. 48. Gal. in comm. ad primum, & tertium Hipp. loc. Foes. d. l. Dieter. n. 792. Linden. Ex VI. §. 13. egregiè hunc affectum veluti depinxit. Lang l. 1. ep. 46. Heelmont. 11. Pleura furens, n. 14.

STRATIFICATIO, vide *Stratum*.

STRATIOTICON, *στρατιωτικὸν*, sive *Stratioticum Collyrium*, commendatum adversus duram, & siccam lippitudinem. Acre est, & lacrymas provocat, ejusq; descriptio habetur apud Scrib. n. 33. Ægin. l. 3. c. 22. Jungatur Rhod. in not. ad. h. l.

STRATUM, communiter idem est, quod *Lectus*, *κοίτη*, de quibus vocabulis suprà. Vide *Coite*, *Lectus*, Gal. l. de marcor. cap. 5. At Pharmacopœis, & Chymicis *stratum super stratum* est p. rasis usitata, denotans alterno ordine factam positionem duarum diversarum materiarum, uti fit in *cementatione* metallorum. Hanc phrasin etiam explicavit Rhodius ad Scribon. n. 60. è Palladio l. 12. de re rustic. dicente: Facere *staturam* alterno ordine subinde crescentem. Dicitur aliàs, & *Stratificatio*. Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. cap. 3. pag. 201

STREBLOS, *στρεβλὸς*, idem, quod *στρεβὸς*, hoc est, is, qui oculos habet perversos, & tortos, Hippocr. l. 2. Epid. sect. VI. 30. Latinè *Strabo* dicitur. Foes. d. l.

STREMMA, *στρέμμα*, idem ferè, quod *luxatio*, vel *Tortio partium* circà articulos nervosarum; articulis illæsis. Meminit Hippocr. 3. de iis, q. in med. t. 31. (Adde Gal. comm. ad h. l.) Foes. d. l. *Tortio* idem etiam est, quod subluxatio, quando ossa a rticulorum non prorsus excidunt. Joh. Costæus in annot. Avic. l. 4. Canon. fen. 5. tr 1. c. 1.

STREPITOSUS affectus dicitur Gr. *ψοφώδες πάθος*, & est morbus flatulentus, & in Alpibus Austriacis non infrequens, quando in collo, facie, & brachiis oritur intumescentia ex flatuum distensione, ut instar vesicæ suillæ siccę non prorsus distentæ strepitum edat ad contactum, & curatur fumo, vel suffitu ex Myrti foliis parato, de quo legatur ex P. de Sorbait Med. Septentr. l. 2. sect. 24. c. 3. p. 502.

STREPITUS, *ψόφος*. Vide *Psophos*. De *strepitu ossium*, & affectu *strepitoso* legantur Observationes in Eph. N. C. A. III. Obs. 271. 275.

STRIA duplicem habet potissimùm significationem in Medicina, (I) Anatomicam; Ita Medullæ cerebri oblongatæ dissectæ interior substantia exh bet lineas radicosas, quæ Malpighio fibrillæ vocantur, Willisius verò *Strias medullares* vocat, & *corpora striata* Anat. cerebr. c. 1. & 13. & Sensorii communis munus illis tribuit (II) Chymicam, quando spiritus destillati præsertim Salis, Nitri, &c. in recipiente exhibent lineas, & radios veluti emittunt coloratos, unde, & *Spiritus striati* dicuntur.

STRIBILIGO, idem quod *ἐξάνθημα* *efflorescentia* cutanea. Hæc si nigra fuerit, notat Ar-

cheum male affectum. Helmont. in Tum. Pestis §. Præparata sedes.

* Strictor, σφιγκτήρ, vide *Sphincter*. *Strictum* emplastrum exponit Rhod. ad Scribon. compos. 45. per *Densum* in Lex Scrib.

Strictura, æquivocum est apud Latinos. Vel enim idem significat, quod *Durities*, σκλήρωσις, σκλήρωμα. Ita in libris spuriis Galeni legitur de Bdellio, Opopanace, &c. quod *stricturas* emolliant, resolvant, Libr. de simpl. med. Vel *Strictura* species *Ramenti*, Græce ξύσμα, quando ferramenta ignita, aut æramenta candentia malleis stringuuntur, aut extinguuntur aquis frigidis, à quibus absilit percussu, aut secedit pulvis quidam crassiusculus. Vocatur, & *Batitura* ab aliis etiam *Squama*, Libav. S. A. Chym. l. 4. c. 3. *Stricturæ Chalybis* leguntur in Apocal. Hermet. Part. drior. c. 20.

Stridor, τρίσις, est species soni, notior in se, quàm ut verbis exprimi possit. *Stridor dentium* dicitur *stridor* τρίσις, πρισμός, Hippocr. 1. Progn. t. 21. Vide *Prisis*. Aliàs *stridor* Græcè quoq; ῥοῖζος vocatur, quod vocabulum Poeticum magis, quam civile esse, judicavit Gal. l. 3. de diff. pu s. cap. 2. Unde, & pulsus ῥοιζώδης, *Stridulus* inter vehementes relatus ibidem commenticius potius dicendus, quàm verus.

Strigilis, στλεγγίς, στελγγίς. Vide *Silengis*.

* Strigmentum, γλοιός, vide *Gloeos*. Adde Lang. l. 1. ep. 51 Dicitur, & ξύσμα, & Lat. *Strictura*.

Stringens, pro *Adstringens*, στυπτικός. *Stringere mammas* lacte turgentes quid sit, apud Q. Serenum c. 20. vide apud Keuch. in not p. 159.

Strix, στρίγξ propriè nomen avis nocturnæ, habentis nomen de sono vocis stridulo, quæ qua vulgo *Amma* dicitur ab amando parvulos, de qua legatur Aldrov. l. 8. Ornithol. c. 8. Translatum posteà vocabulum ad *Sagas*, & *lamias* mulieres incantatrices, & præstigiosas, quæ *striges* vocantur Vide Keuchen. ad Samn. p. 287. seqq; Harum patronum Paracelsum dixit Libav. Tom. IV. pag. 24.

Strobile. στροβίλη, dicitur *linamentum in tortum*, aut penicillum turbinis in modum implicitum, & contortum. h. e. turbinatum linamentum apud Hippocr. de fistul II. 6. 9. 11. A qua figura, & nuces pineæ στρόβιλοι dicuntur, & resina pinea στροβιλίνη. Vide Jul. Alex. not in Gal. t. 4. de tu. san. Tom. II. Oper. p. 410. & p. 755.

Strombites, στρομβίτης, dicitur lapis similis cochleæ aquatili ex amplo in tenuetur binis instar deficiens in spiram à dextra tortus, qui ulterius describitur ab Agric l. 5. de nat. fossil. Chiocc. Mus. Calc. s. 3. p. 388. & 412.

Strombos, στρόμβος, nomen generale cochlearum marinarum, quæ Latinè *Turbines* nuncupatur, aut στρομβώδη, *Cochleæ Turbinatæ*, quarum descriptionem prolixiorem lege apud Aldr. l. 3. de Testac. c. 2. & seqq.

Stromne, στρωμνή, idem, quod στρῶμα; *stratum* quo lectus solet insterni. Extat apud Moschion, de morb. mul. c. 69.

Strongylus, στρογγύλος, *rotundum*, teres, sive in formam rotundam, turbinatam contractum significat, Dieterich. n. 793. Epitheton vermium, ἑλμίνθων, *teretium* Ita granum illud, quod inest piperi Indico, & *Myrtidanum* dicitur, ab Hipp. describitur per στρογγύλον, libr. 2. de morb. mul. LXXXIV. 18. & l. 1. CVIX. 11. Est quoque epitheton *specilli* quod alias σπαθομήλη vocatur, de quo superius in *Spathomele*. Galen. in Ex dict. Hipp. Jung. Foes. p. 591.

Strophomata, στροφώματα, vocantur *Vertebræ* in machinis artificialibus, Oribas. de machin, cap. 4.

† Strophos, quum intestina circa Umbilicum torquentur.

Strophos, στρόφος vocatur *Dolor intestinorum Torminalis Tormina* plur. unde, & *Torminosi* vocantur, qui his doloribus frequenter vexantur. Dicitur, & *dolor Strophosus*. Est symptoma concomitans Iliacam, & Colicam passionem. Hujusmodi dolores, & cruciatus interaneorum *Vermina* Festo dicuntur. Plura de hoc vocabulo emphatico lege apud Foes. d. l. Dieter n. 794. I ind. Ex. VIII. §. 42. seq. Dolor. quoq; vocatur *Verminatio*, Rhod. ad Scrib. n. 121.

Stroter, στρωτήρ, parva trabes, *trabecula*, lignum, canterius, qualis inter duas columnas alligatur ad humeri elapsum articulum reponendum. Hipp. 1. de artic. t. 20. Foes. p. 592.

Structura, κατασκευή, vide *Catasceve*. De *structura hominis* encomio lege Lind. Ex III. §. 7.

* Struma, χοιράς, idem quod *Scrophula*, estq; tumor scirrhosus glandularum, vel in collo, vel sub alis, aut inguinibus, proveniens à materiæ congelativæ nutriciæ collectione, stagnatione, & induratione. Ejus species est *Bronchocele*, quando *struma* in collo nascitur. Nec aberrabit, qui *herniam* testium carnosam vel scirrhosam ad strumas referet. An vero abcessus tres cum folliculo *Atheroma*, *Steatoma*, & *Meliceris* ad *strumas* rectè referantur. quod Lang. l. 2. ep. 4. fecit ut, & Castellus, de eo adhuc dubito, quandoquidem in *strumis* ipsæ gland. secundum totam substantiam indurantur; in illis abcessibus materia prorsus alia à parte, in qua generantur, notatur. Quòd Helmont. negarit, Tartarum esse causam *strumarum*, non videtur à veri-

verita-

à veritate alienum, dummodo aliam quoque veriorem majori perspicuitate proposuisset. Verùm, & hic quoque mancus, & obscurus est, quando nutricium succum in petrosum excrementum permutari virtute aquarum, tali efficacia propria Archeali, & vitali praeditarum, docuit tr. Tartarus non in potu num. 11. seqq; An *strumae* curari possint solo attactu Regum Angliae & Galliae, fides sit penes Auctores. Legatur Dieter. n. 924.

STRUTHIO, *Struthiocamelus*, στρουθὸς, στρουθοκάμηλος, nomen avis exoticae maximae, de quâ referunt, quòd ferrum devorare non solùm, sed, & concoquere valeat, id quòd, & Lang. confirmat l. 1. ep. 12. & Eph. Nat. Cur. A. III. O. 37. negat verò C. Beies C. El. q. 58. n. 41. Hujus historiam, vires, & usum prolixius tradidit Aldrov. l. 9. Ornith. cap. 2. Jnng. Scroder. l. 5. cl. 2. n. 68. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.

* STRYPHNOS, στρυφνός. Latinè *Acerbus* dicitur:, & accipitur vel Propriè, vel Impropriè. Propriè denotat qualitatem gustatilem, quando res acerba linguam nostram quasi contrahit, desiccat, & in profunditatem exasperat, sicut pyra sylvestria, immatura, & similia. Differt ab *Austero* sola intentione, vel gradu majori, Galen. l. de S. F. c. 37. Consistit in portionibus terrestribus, crudioribus adhuc, & salinis siccioribus mixtis praevalentibus, & spirituosis, oleosis, vel activis insufficientibus, vel deficientibus. E Cartesianis principiis *Acerbi humores* describuntur, quod constent particulis rectangulis stridenti, & acuriori serrae assimilantibus. Dolaeus Enchyclopaed. Med. l. 1. c. 11. §. 11. p. 165. Medicamenta στρυφνά, *acerba*, opponuntur solutivis, quia valide adstringunt, Gal. l. 8. M. M. cap. 2. *Urinae acerbae*, στρυφνὰ οὖρα, leguntur apud Hipp. l. 7. Epid. XV. 19. & exponuntur, quòd cineris speciem referant, ita, ut siccae quasi videantur., & haud dubiè saporem quoque *acerbum* praebeant. Per translationem verò etiam praedicantur de corpore, ejusq; partibus solidis siccioribus. ap. Hip. v. g. στρυφναὶ mulieres, l. de de A. L. & Aq. VII. 1. ubi steriles intelliguntur, i. e. siccae, *acerbae*, aridae, i. de nat. mul. l. 15. ubi Lind. στρυφρότεραι posuit. cerebrum στρυφνὸν, id est, *adstrictum*, siccum, l. de morb. sacr. XIII. 3. ossa στρυφνά, i. e. *compacta arida*, l. de Carnib. IV. 3. juhg. Foes. p. 592.

STUDIUM, σπουδὴ, ἐπιτήδευμα, quid significet, jam antè ex Lexicis notum est. *Studiosi* pertinent etiam ad subjectum Medicinae, cùm ratione valetudinis tuendae, tum recuperandae; quia *studia* prae aliis laboribus corpus afficiunt, & labefactant. Helmont tr. Jus Duum virat. n. 27. de febr. cap. 13. n. 5. Rolf. O. &. M. M. Sp. l. 2. l. 3. c. 111. Quae igitur illis sint observanda, vide apud Jul. Alex. l. 28. Sal. c. 3. Rolf. d. t. l. 14 sect. 3. c. 20. Dieter jatr. p. 1040. seqq.

* STULTITIA, ἄνοια, παραφροσύνη, μωρωσις, idem, quod *Amentia*, *Dementia*, de quibus vocabulis jam suo loco dictum est. Vide, & *Delirium* Quis vocetur *Stultulus Hermeticus* aenigmaticè in Lapidis Philosophici negotio, legatur apud Libav. T. II. Op. p. 330.

STUPHA, idem, quod *Balneum Laconicum*, vel *Sudatorium*, dicitur & *Vaporarium*, Morell. l. 2. s. 1. c. 6. laudantur & à Forest. l. 32. Obs. 6. Schol. & O. 6. 13. Schol. Vide *Balneum*.

STUPIO, id est, *Stannum*. Rul. & Johnson. in Lex.

* STUPEFACIENS, ναρκωτικὸς, Vide *Narcoticus*.

* STUPOR, *Stupiditas*, νάρκη. νάρκωσις, vide *Narce*. *De Stupore Dentium* post esum immaturorum, & acerborum propriè in homine dicitur αἱμωδία, Galen. l. 3. de Al Fac. c. 16. *Stupor mentis* est ipsa *Fatuitas*, Gr μώρωσις. Vide *Fatuitas*.

STUPPA, vel *Stupa*, στύπη, ἢ στύππη, στυππεῖον, vocatur particula distracta lini, aut cannabis, qua utuntur Chirugi vel ad obturandum, vel etiam pro Epithematibus ad frontem, nucham, item in fracturis.

STURIO, nomen piscis, nonullis & *Oxyrinchus*, ab acuto rostro. Quamvis hoc nomen posterius etiam tribuatur pisci cartilagineo Bos dicto, de quo suprà in BO. Vid. Aldrovandi locum ibi allegatum. De Graeco nomine certò non constat. An γαλατίας? Neotericis tamen ξύριχι dici, vult Aldrov. Hujus descriptio legitur, cum usu in cibis & Medicina, apud dictum Authorem l. 4. de pisc. c. 12. J. Alex l. 15. Sal. c. 1. Bruyerin. de re ciba. l. 20. c. 22. Scroder. l. 5. cl. 3. n. 89. *Accipenser* veterum non nullis etiam dicitur.

STURNUS, ψάρ, nomen avis notissimae, quod cicuta vescatur absq; noxa. Cujus histor iam, cum usu in cibo, & Medicina, prolixè lege apud Aldrov. l. 16. Ornith. c. 19. J. Alex. l. 13. Sal. c. 8. Bruyer. d. l. l. 15. c. 42.

STYGIA, ephiteton Aquae *causticae*, sive *corrosivae*, & praesertim *Regiae*, cujus descriptio habetur in Dispensatoriis, & apud Schroder. l. 3. c. 23. Jung. Libav. l. 8. S. A. Ch. c. 30.

Styliscos, στυλίσκος. Vide *Priapiscos*.

STYLOCERATOHYIDEI dicuntur Musculi, qui *Styloyhidei* vocantur, & os Hyoides unà cum Lingua ad latera movent. Bartol. l. 3. An. c. 14 p. 546.

STYLOGLOSSI vocantur Musculi linguam retrorsum ducentes, d. l c. 23. p. 549.

* STYLOIDES, στυλοειδὴς. Vide *Graphiodes*.

Stylopharyngei sunt Musculi Gulam amplian- tes, Id l.2.An.c.12.p.449

Stylos, στῦλος, dicitur de diversis instrumentis Chir. oblongis, plerumq; teretibus & acuminatis, qua explorationi, qua intrusioni, alijsq; operationibus destinatis, de quibus quære in Indice Operum Hildani, ut & Sculteti Arm. Chir. Indice primo.

Stymphalides, dicuntur avium species quædam maximè feræ, quarum historiam vide apud Aldr. l 10.Ornithol.c.3.

*Stymmata, στύμματα, dicuntur *spissamenta*, quæ oleis adduntur, vel odoris gratia, vel ut confecta diutius immunia permaneant, Gal.l.2. C.M.P.G.c.2. Hinc & στύμματα, ita vocabantur *unguenta spissiora*, solidiora, & corpus habentia, simulq; odorata, vel suaveolentia. Differebant ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων, quòd liquida essent hæc: illa verò solida, Castell. Gorr. Paulò aliter Lind. exposuit, scribens, *stymmata* vocari quæ consistentiam, seu corpus dant unguentis: *hedysmata* verò succos, quibus ea exciperentur, Ex. X. §. 77. Schroder. ita descripsit: *Stymma* est *spissamentum* seu crassamentum rerum, (florum, rerumq; aliarum) quod remanet, dum in oleis maceratæ exprimuntur, l. 1. c. 3.

Styphelizo, στυφελίζω, significat apud Hipp. *exagito*, vexo, asperius tracto, 3.de fract.t.33. Foes.p.592.

Styphon, στύφον, στύψις. Vide *Adstringens*.

Stypteria, στυπτηρία. Vide *Alumen*.

*Stypticon, στυπτικὸν, i.q. στόφοι, *adstringens*. Vide suo loco. Adde Diet.n.795.

Styrax, στύραξ. Vide *storax*.

Suavis, ἡδὺς, vide Hedys, *Jucundus*, quibus adde, quod *suavia* gustu alijs insuavibus ejusdem licet bonitatis, sint præferenda, utpote ventriculo gratiora. Gal.l.2. de Al.Fac.c.26. J. Alex. not.ad Gal.l.3.h.tit c.19.

Sub, ὑπό. Vide Hypo.

Subactio, χείρωσις, dicitur tractatio rei cujusdam manibus facta, & dicitur de mistione, & emollitione Emplastrorum, ceræ, & similium massarum, manibus, vel in mortario cum pistillo facta, vide Rhod.in Lex.Scrib.p.446. Verbum est *subigo*, χειρόω, κατεργάζομαι.

*Subalaris, idem quod *Axillaris* vena, vel *Basilica*, aut *Mediana*. Castell. è Gal. supr. l. de Anat. vivor.

Subamarus, ὑπόπικρος, Gal.l.7. de Fac. §. Crambe agrestis, & alibi.

Subbiliosus, ὑπόχολος. Vide Hypocholos.

Subbuteo, ὑποτριόρχης, vel γυποτριόρχης, nomen avis, *buteone*, paulò minoris, cujus descriptio videatur apud Aldrov.l.5.Ornith.c.8.

*Subcartilagineum, ὑποχόνδριον, Vide Hypochondrion.

Subcavum, ὑπόκοιλον. Vidde Hypocœlon.

*Subcingens, ὑπεζωκὼς. Vide Hypezocos.

*Subclavium, κατακλεὶς. Vide *Catacleis*. *Venæ*, & *Arteriæ subclaviæ* occurrunt in Anatomicis, in specie apud Barthol.libell.1.& 1.p.638.&652. præsertim *Vena clavia* celebrata est propter insertionem ductus lactei Thoracici Pecquetiani, ut & Lymphatici peculiaris d.libell.1.c.6. Dicitur Musculus & Thoracem dilatans *subclavius* Id.l.4. An.c.4.p.565.

Subcruentus, ὕφαιμος, significat colorem quodammodo sanguinis colori respondentem, Hipp.5 aph.22.Diet. verò exponit per sanguine, vel cruore perfusum, n.881.

Subcutaneus dicitur de omni illo, quod sub cute locum suum obtinet, sive naturale fuerit, sive præternaturale. De *subcutaneis* abscessibus (ad quos etiam parotides referuntur) legatur M. A.Sever.l.de nov.abscess.c.15.

Subditum, πρόσθετον. Vide *Prosthetæ*.

Subductio, ὑπαγωγὴ, ὑποχώρησις, idem quod *Dejectio* per alvum, Gal.l.2.aph. 18. In Chym. quoq; *Subductio* vocatur abstractio, quæ fit per inferna; & est duplex: *Filtratio*. & *Clepsydria*. Rul. & Johns. de quibus suis in literis. Peculiarem *subductionis* significationem tribuit D. Laur. Bellini, ita vocans arteriarum systolen, sive motum introrsum, quando post dilatationem in pristinam sedem redeunt, & ità tangentis sese *subducunt* manibus, in operis nuperrime editi Membr. II. de Puls.p.72.

Subeth, Arab. idem quod *Carus*, vel *somnus*, *f. n.* For. l. 7. obs. 7.Schol.Valesc. de Tarant. Philon. Pharm l. 1. c. 10. Walth. Sylv.Med. p. 376.

Subeth Sahara, *Coma vigil*, denotat Arculano, apud For.d.l.6.obs.38.& l.10.obs.34.Schol. Walther.d.l.

*Subfasciatio, idem quod *subligatio*, ὑπόδεσμις. Vide *Hypodesmis*.

Subfrontalis est epitheton Suturæ Cranij Ossis frontis partem internam mediam cum maxillæ superioris ossibus transverso primùm, mox obliquo versus orbita oculorum ductu conjungens. Blas.Univ.Med.p.105.

Subhumeratio, κατωμισμὸς. Vide *Catomismos*.

Subiectum, ὑποκείμενον, est potius terminus Philosophicus, & denotat in Medicina *corpus humanum*, in quo sanitas, vel conservari, vel restaurari debet. Estq; duplex: *Mas*, & *Fœmina*. Dieter. jatr.p.43. De *subjecti* Medici natura, & attributis, vide passim Institutionistas,

ut, & Dogmata nostra Medicinæ Generalia, in prælim. dogm. 3. pag. 5. P. I. c. 2. p. 18. seqq. P. II. c. 2. 114. seq. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 1. seqq. De *subjecto Chymicorum* vide Th. Chym. Vol. I. p. 508. *Lapidis Philos phici*, sive Tincturarum, quod est *Mercurius corporalis*, d. l. 520. & 535.

* SUBINTRANTES febres dicuntur, quarum paroxysmus posterior invadit, antequam prior desinat, Laur. Bellin. de febrib. in Operib Medic. p. m. 253.

SUBIUGALE, ὑποζύγιον, idem, quod *Jumentum* Vide *Hypozygion*.

* SUBLIGAMEN, ὑποδεσμὶς, idem, quod *subfasciatio*, vide *Hypodesmis*. *subligaculum* in specie vocat Hildan. illud, quod herniosis applicatur. Cent. 6. obs. 69. Et simile mulieribus conveniens in procidentia uteri descriptum monstrat Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XLIII. fig. 9.

* SUBLIMAMENTUM, ἐναιώρημα. Vide *Enaeorema*.

* SUBLIMATIO, *Sublimatum*, μετεωρισμὸς, ὕψωσις, ἔπαρσις, terminus est Chymicis usitatus, sed ambiguæ significationis. Vel enim idem notat, quod *Elevatio*, *Exaltatio*, quando res quædam per operationem artificialem exaltatur. Vel strictè *sublimatio* appellatur sicca elevatio, in qua partes siccæ, subtiliores, spirituosæ, concretiles, à fundo elevantur, excitatæ in sublime tolluntur, ibiq; consistunt, instar nubis pendentis, & capitello adhærent, in minimas atomos redactæ, Rolfink. Chym. l. 2. c. 2. Quæ hoc modo tractantur, & preparantur, vocantur *sublimata*, & hoc nomen tùm aliis mineralibus, & metallicis tribuitur, v. g. Flores quoque sulphuris inter *sublimata* pertinent; tum strictè de *Mercurio sublimato* usurpatur. Quare *sublimata* varia in Libavii Indice Tom. I. De *sublimatione* etiam plura invenire licet in Theatr Chymic. Vol. IV. pag. 525. 853. 855. &c. Obiter Paracelsus, & *sublimationis morbosæ*, vel morbiferæ microcosmicæ, mentionem facit, Paramir. l. 2. c. 4. *sublimatorium* vocatur locus, & instrumenta quibus *sublimatio* perficitur, Libav. d. l.

* SUBLIMIS, μετέωρος. Vide *Meteoros*. De *sublimatione medica*, vide suprà in *hyperoche*. *sublimis* Musculus C. rdi vocatur, qui alio nomine Perforatus ... ur, ad differentiam *Perforantis* infrà illum siti, & propterea *Profundus* dicti Barthol. l. 4. An. c 9 p. 575.

SUBLIMITORIUM, ὑπάλειπτρον. Vide *hypaleiptron*.

SUBLINGUALIS, ὑπογλώσσις, epitheton est etiam Glandularum ad latera linguæ sitarum, quarum descriptionem vide apud Bartholin. l. 3. An. c. 13. p. 550.

SUBLIVIDUS, ὑπόπελιος, *lividum colorem remissum* significat, & legitur 4. deartic. t. 64.

SUBLUXATIO, παράρθρημα, διακίνημα. Vide *Pararthrema*, *Diacinema*.

SUBMERSUS, καταδὺς, καταποντισθεὶς, dicitur, qui in aquam marinam projicitur, quod laudat tanquam remedium in Hydrophobia Helmont tr. Demens Idea, n. 47. 48. &c. ob hanc rationem, quòd experientia testetur, *submersos* vitam diutius servare, etsi ad sensum videantur planè mortui, ibid. n. 50. &c.

* SUBMISSIO, diversimodè accipitur. Interdum pro *remissione* ceu quarto morborum tempore, Gr. παρακμὴ, ἄνεσις dicto, Gal. l. de morb. temp. cap. 6. Vide *Anesis*, *Dialeimma* Interdum pro arteriæ *subsidentia*, sive *systole* Græc. συστολὴ. Ægin. l. 2. c. 11. Vide *Systole*.

SUBORTUS, ὑπόφυσις dicitur species vel differentia quædam τῆς τριχιάσεως, sive casus pilorum in palpebris. Gal. in def. med.

SUBPALLIDUS, ὕπωχρος Vide *hypochros*.

SUBPURGATIO, ὑποκάθαρσις, à verbo ὑποκαθαίρειν, subpurgare, quod significat leni medicamento, aut leviter purgare, aut ea dosi, quæ dari in periculum nequeat. Linden. Ex XII. §. 69.

SUBRUBER, ὑπέρυθρος. Vide *hyperithros*.

SUBRUFUS, ὑπόπυῤῥος, dicitur de urinæ igneo colore, diluto, & remissiore. Galen. 2. de Cris. c. 12.

SUBSCAPULARIS, vide *Immersus*.

SUBSICCUS, ὑπόξηρος. Vide *hypoxeros*.

SUBSIDENTIA, idem, quod *sedimentum*, ὑπόστασις, vide *hypostasis*, *subsidere*, verbum, Graec. dicitur καθίστασθαι, de quo vide Linden. Ex. XV. §. 147. Accipitur, & pro *Considentia*, συνίζησις Charlton. Exerc. X. Pathol. §. 42.

SUBSIDIUM, idem, quod *Auxilium*, βοήθημα. Vide *Auxilium*, *Remedium*.

SUBSOLANUS, idem, quod *Eurus*, ventus dicitur, ab Ortu æquinoctiali flans, & opponitur *Favonio*, ab Occasu æquinoctiali prodeunti. Gal. c. 3. de Hum. t. 17.

SUBSPADONES, ὑποσπαδιαῖοι. Vide *hypospadias*.

SUBSPLENETICUS, ὑποσπλήνιος, Vide *hyposplenos*. Extat Latina vox apud Prosp. Martian. in annot. ad Hipp. p. 149. c.

SUBSTANTIA, οὐσία Vocabulorum Latini, & Græci significatio aliunde, vel è Logicis, Metaphysicis, aut Physicis jam nota esse debet. In foro Medico accipitur pro unius cujusq; rei perfectione essentiali. Gr. ὕπαρξις dicta, Gal. l. 6. de Hipp. & Pl. decr. c. 1. Unde *à tota substantia* agere nihil aliud est, quam qualitate propria

pria rerum substantiam, vel essentiam necessario comitante operari. J. Alex.not.in Gal.l.5. de S.F. c. 17. vel potius agere ex *toto*, ex omnibus qualitatibus primis, secundis, tertijs, unà cum *substantia* consideratis. Vide C.Hofm.Apol.proGal. l.3.c.c.42.a.e. & c.46.b.c. alibiq; in scriptis passim. Et hoc non solum de quibusdam saltem medicamentis rectè dicitur, sed etiam de omnibus, imò & de alimentis, quamvis non adeò in eminentiori gradu. Nam omnia, quæ in corpus nostrum assumuntur, debent mutati in ejus *substantiam*: Ergò etiam *à tota substantia* agere, & pati debent. Coincidit hæc *tota substantia* cum ἰδιοσυγκρασία, de qua supra in ID.

Substillum, idem quod *stillicidium sanguinis* è naribus Gr. στάξις, Heurn.l.de morb.ocul.aut. &c.c.10.For.l.6.obs.48

* Substitutus, ἀντεμβαλλόμενος, dicitur de medicamentis, quæ in alterius locum surrogari queant, de quibus Gal.integro libell.de *substitutis* Medicis, Ægin.l.7.c.25. Dicuntur, & Latinè *succedanea* in Proleg. Isagog. Dispensatorij August.c.2.item apud Weker.l.4.A G.c. 11. ubi & *Quid pro Quo* vocatur. Jung.Dispensator. Universale J. D. Horstij in Instit. Pharmac. l. 4.c. 15.p.73.

* Subsultio, idem quod *Palpitatio*, παλμός, Vide *Palmos*.

Subsultus *spasmodicus* vocatur affectio in febribus malignis, & scorbuticis familiaris, pertinens ad motus convulsivos, quando ægri artus, manus,& pedes continere nequeunt, sed coguntur ob materiæ elasticę in partibus nervosis accretionem, & copulam modò extendere, modò huc illucve agitare, variè transferre, imò interdum illorum œstra cursu, saltu, alijsve motibus, dutisq; laboribus subigere; in febricitantibus verò spasmi creberrimi minores observentur. Bonett. Anat.Pract.l.1.f.13 obs.4.p.257.& l.f.8.Obs.40. Schol.p. 668. Aliàs & *subsultio* usurpatur pro palpitatione musculorum, & cutis commotione in facie à flatulento, crassoq; spiritu dependente apud Joh.Stephan.Paraphr.in Avic.l.3.fen.2. c. 19.p.154

Subsurditas, βαρηκοΐα, δυσηκοΐα idem quod Obauditio, de qua suprà. Extat apud Blas Med. Un. p. 395.

Subtiliatio, λέπτυνσις, est terminus Chym. diciturq; dissolutio, partes subtiliores à crassioribus separans, & habetur duplex Μακροχρονιοί, & μακροχρονική. *Illa* est, quando corpora brevi temporis spacio dissolvuntur. Estque iterum duplex; *Elevatio*, vel *Descensio*. Hæc dicitur, quæ tempore longiore res dissolvit. Estq; *Exaltatio*, & *Digestio*. Rul.& Johns.in Lex.Rols.Chym. l.2.c.2.

Subtraho, ὑποστέλλομαι. Vide Hypostellomæ.

Sububeres, vocantur infantes, qui adhuc sub uberibus matris vivunt, *surgentes*. Quibus opponuntur *Exuberes*, ἀπογάλακτοι. Keuch. ad Sam. p. 206.

Subventaneus, ὑπηνέμιος. Vide Hypenemios.

* Subversio, ἀνατροπή Vide *Anatrope*, quamvis Latinum non exactè respondeat Gr. Propriè enim Gr. ὑποστροφή dicitur *subversio*. Vide *Hypostrophe*. *Subversio volvulosa stomachi* εἰλεώδης τοῦ στομάχου ἀνατροπή, vocatur fortis & φιλόνεικος contensiosus vomitus, nam quemadmodum in Ileo subversiones fiunt cum magna contentione, & violentia, adeò ut stercus etiam evomant: sic etiam alios vomitus violentiores concitatos quos appellare volvulos posset. Gal.l.8. de C.M.S.L. c. 3. Castell. Jung. Joh. Anglic. Ros. Angl. p. m. 328

Subviridis, ὑπόχλωρος. Vide Hypochloros.

* Subvola, ὑπόθεναρ. Vide Hypothenar.

Succedaneus, idem quod *substitutus*, de quo p.a. *Succedentia* signa vocantur Bellino, quæ alij *supervenentia*, ἐπιγινόμενα dicuntur; quæ unà cum Antecedentibus, & Conjunctis eruditè collegit in Opere novissimè edito, de Urin.Pulsib. &c.

Succenturiatus vel *subcenturiatus* (Domini de Marchett. Anat. c. 5.) epitheton est *Glandularum Renalium*, quas Cessarius *Renes succenturiatos* appellavit. Quorum historiam vide in Anatomic. præsertim Barthol. l. 1. Anat. c.

Successio, *successus*, διαδοχή, propriè dicitur de motu locali posteriori, priorem insequente, Helm.tr.de Tempore, n. 40. Deinde etiam accipitur pro *eventu* alicujus rei bono, & ita Gr. respondet τύχη, ἐπιτύχημα.

Successivus est epitheton morborum, qui semper opus habent caussa continente, qua cessante statim cessant. Th.Rod.à Veiga Oper.p.m.200. Opponuntur *Permanentibus*.

Succidus, οἰσυπηρός, epitheton *Lanæ*. Vide *Erion*, *Lana*, *Oesypos*.

Succingens, *succinctura*. Vide Hypezocos *Diaphragma*.

Succinum, ἤλεκτρον, Vide *Electrum*.

Succolata. vide *Cocholata*.

Succotrina, dicitur species *Aloes*, succi illius purgantis amari, ita dicta, quasi *succo citrina*, quod pulvis ejus coloris citrei sit: vel pro *socotrina*, ab Insula *Socotra*, ubi copiosè crescit. Estq; purissima species. Schrod. l. 4 cl.3. n. 442.

Succubus, dicitur spiritus nocturnus mu-

liebris, illudens inter dormiendum, ac si rem haberent Veneream, quemadmodum Masculus spiritus vocatur *Incubus*, Dorn.Rul.&Joh.è Parac.l.3.de orig. morb. invisib. Causam ad solam imaginationem refert. Vide *Ephialtes*.

† Succus Cyrenaicus, fitne assa dulcis. ser. de febr.c.19.

Succus, Gr. χολός, χυμός, ὀπός, (vide *Chylus, Chymus, Opos*) quid communiter significet, notius est, quàm ut opus sit explicatione. Nimirum idem est, ac *Humor, Liquor*. Interdum tamen, & præsertim in Pharmaceuticis, strictius sumitur pro liquore in vegetabilibus potissimum contento, & artis beneficio diversimode inde elicito, & collecto. Tria verò vel quatuor in unoquoq; *succo* concurrunt: *Materia aquea*, vel liquida, *propria* uniuscujusque *essentia*, & *natura*, *specifica*, & tandem *portiones excrementitiæ*, quarum aliæ tenuiores in segregatione supernatant; aliæ crassiores fundum petunt, *fecum* nomine venientes. Vide J.Alex.l.16.Sal.c.7. Ad duo priora saltem respexisse videtur Rul. describens *succum*, quod sit essentia proximè è corpore consistentia chyliformi ex tracta, quem uti in alijs omnibus, ita & hic secutus est Johnsonus. De *succis officinalibus* medicamentosis, & eorum modo præparandi, & colligendi vario, videantur Weker.A.G. l.1.c.8.Spec.l.1.sect.15.16.Schrod.l.2.c.17 & 82. item Dispensatoria varia, Augustan. Norimb. &c. Porro vocabulum *succus* ab Anatomicis etiam translatum ad Liquorem *Nutricium*, *Nervosum*, *Fermentativum*, in ventriculo, uti passim ex illorum scriptis observari potest. Strictè pro *Chylo*, & *succo nutricio* accepit Lind. quando non modo *succum* dixit partem esse meliorem chyli; verum etiam & Donato ad Terentium addidit, quod *succus* sit humor in corpore, quo abundant benè valentes. Et quod *succus* propriè dicatur quasi *sugus*, quod eum sibi ex alimentis quasi membra sugant, ut se repleant, atq; reficiant eo, Ex.III.§.282. *Succum* pro *Lacte* accipi; testatur Keuch ad Sam.p.159. *Succus albus* Chymicis vocatur *Argentum vivum*. Rul. & Johns.

Succussatio, vel *succassio*, Gr. σεισμὸς; ὑποσεισμὸς, τιναγμὸς, ὑποτιναγμὸς, idem ferè, quod *Concussio*, quid significet aliunde notum est. Refertur vero à nonnullis inter remedia Apoplecticos in paroxysmo revocandi. Enimverò non semper esse securum notavit Forest. l. 10. obs. 14. *Concussionem* vocans. Profuisse autem *succationem*, & ad incessum coactionem testatur Wepfer. de Apoplex. & ex hoc Bonett. Mercur. Compit. l.1.p.22.

Suctio, *suctus*, μύζησις, propriè dicitur de infantum è papillis matrum lactis expressione, & extractione. Translatum posteà ad naturam famis explicandam, quam etiam Gal. *suctionem* quandam esse, expressè dicit, l.1.de sympt.causs. c.7. quamvis fortassis ad trutinam veritatis examinata res illa non ita sese habeat. Hinc Lind. saltem more vulgi *suctum* appellari famem scripsit. Ex.XIII.§.93.seq.

Succula, propriè diminutivum est *suis*. Per translationem ita dicitur Instrumentum Chir. quod aliàs *Asellus*, ὄνισκος, vocatur. Gal. 2. de fract.t.49.& c.3.t.40. quamvis in Gr.textu non occurrat.

* Sudamina, ἱδρῶα. Vide *Hidro*.

Sudarium, σουδάριον, in N. T. dictum, vocatur *linteum*, quo abstergitur sudor. Helmont. affinxit virtutem magneticam naturalem *sudario S. Pauli*, qua sanavit ægros, tr.de magnet.vuln. cur.n.46

Sudatio, ἵδρωσις, propriè dicitur ipsa actio, qua sudor per poros cutaneos excernitur. Communiter tamen cum *sudore*, confunditur.

* Sudor, ἱδρώς. Vide *Hidros*.

Sudoriferum, *sudoriferum*, ἱδρωτικὸν, διαφορητικόν: Vide *Diaphoresis*, Rolfink.O.& M M. Sp. l. 6. sect. 1. c. 1. seq. *Sudorifica* vocavit J.Alex.l.26. Sal. c. 11. *Sudorifici maximi* P. I. Fabri meminit Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. p. 254.

Suffersuræ, vulgò vocantur Exanthemata, vel pustulæ, quę pueris ex calore solent evenire, interdum humidiores. For. l. 6.Obs.42. Schol.

Suffimentum, *suffitus*, θυμίαμα, θύμημα, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμός, (quę vocabula propriè dictam suffumigationem exprimunt, quando v.g. puerperis talis sub matrice paratur per suppositionem materiæ prunis injectæ) ὑποκαπνισμός, vocatur medicamentum simplex, vel compositum, quod prunis injectum, & incensum odorem suum fundit. Vocatur & *suffumigatio*. Horum descriptionem, & catalogum vide apud Weker. Antid.Gen.l.1.c.53.Morell.l.1.s.4.c.9. (& Spec. l. 2. sect.49.) *Suffimentum* ab *Odoramento* differt, quod hoc etiam fine igne odorem emittat. Hipp. *suffimentorum* passim etiam meminit 5. aph. 49. & in lib.de morb.mul. quæ loca Foes.collegit.jung. Diet. n. 396. *Suffimenta* à rebus fœtidis, ridiculis facta, dæmonem fugare creduntur non sine ratione plausibili, quam dedit Casp. Rejes C. El.q. 28.n.14

Suffluxio, ὑπόῤῥυσις. Vide *Hyporrhysis*.

Suffo est *Panis porcinus*. Dorn. Rul. & Johns.

* Suffocatio, idem quod *strangulatio*, πνῖξ, πνιγμός. Vide *Pnigmos*, *Pnix*.

Suf-

Sufricare, i. e. *leniter fricare*, Rhod. in Lex. Scribon Græcè dici posset ὑποτρίβειν.

* Suffumigatio, *Suffumigium*, idem, quod *suffimentum*, de quo p. a.

* Suffusio, ὑπόχυμα Vide *Hypochyma*, *Cataracta*. *suffusio auriginosa* idem, quod *Icterus*. Dolæus Encyclopæd. l. 3. c. 8. §. 1. p. 475.

Sufuff dicuntur pulveres compositi, qui alias in Officinis *species* vocantur, Libav. S. A. Chym. l. 4. c. 1. ex Sylvio. *Sufuff æthereum* est figmentum Paracelsicum, cujus meminit l. 1. Philos. Sagac. §. quid sit Philosophia adepta.

* Suggilatio, *Sugillatum*, ἐκχύμωμα, ὑπόσφαγμα. Vide *Ecchymoma*, *hyposphagma*. Hipp. de fract. t. 30. seqq. aliquoties meminit ἐκχυμωθέντων.

Sugitivum dicitur medicamentum, quod absumere valet serositates hydropicorum. Avicen. l. 5. sum. 2. tr. 6.

Sulfur, *Sulphur*, θεῖον, communiter vocatur succus mineralis, vel pinguedo terræ, vitriolacea aciditate imprægnata, h. e. constans copia puri sulphuris ingenti, modica salis acidi quantitate, & tantillo spiritus, aquæ, & terræ, Schroder. l. 3. c. 28. Fr. Hofm. in Clav. ad h. loc. Dividitur in *Nativum*, sive *Fossile*, & *Factitium*. Ad *nativum* pertinet illud, quod *glebosum* est, & ἄπυρον, Latinè *Vivum* vocatur, optimumq; habetur, Keuchen. ad Samm. p. 97. *Sulphuris* prolixiorem historiam, vires, usum, præparandi medicamenta ex eodem modum, vide apud Galen. l. 9. de S. Fac. §. Theion. Diosc. lib. 6. c. 124. Scroder. l. 3 c. 28. Fr. Hofm. Clav. ad h. l. Ferr. Imperat. hist. nat. l. 15. c. 1. 2. 3. Chiocc. Mus. Calc. s. 2. p. 169. seqq. Rul. & Johns. in Lex. Rhod. ad Scrib. n. 78. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I. sect. 1. cap. 1. p. 24. seq. & sect. 4. c. 6. p. 290. *Sulphur factitium* fieri è mineralibus, vel aliis quibuscunq; ramosis, v. g. ex oleo Vitrioli, & Terebinthinæ, scribit Jac. le Mort. Chym. Med. Physc. c. 13 p. 153. Præter hanc ineptam significationem Spagyricis, & Chymicis *Sulphur* dicitur, *Pars lapidis Philosophorum*, principium, & pater metallorum, & vocatur *Sulphur philosophorum* Principium metallicum describitur, quod nihil aliud sit, quàm purus ignis occultus in Mercurio, qui longo successu in mineris excutitur, atque movetur motibus corporum cœlestium, degeritq; frigiditatem, & humiditatem in Mercurio, pro varietate graduum decoctionis, & alterationis in diversas formas, plumbi, stanni, cupri, ferri, argenti, auri, &c. Theatr. Chymic. Vol. I. p. 700. Quære de *Sulphure* plura in illo, & reliquis V. Tomis dicti Theatri, & multa reperies. Præterea etiam *Sulphuris* nomen multis compositionibus Chymicis tribuitur, v. g. *Sulphur auratum* Antimonii, cujus varias de scriptiones vide apud Rolfink. Chym. l. 5. s. 9. c. 2. seqq. Sunt etiam, qui *Sulphur* pro universali principio corporum naturalium accipiunt. In qua significaione Rulandus descripsit, quòd sit principium formativum, aereum partim, partim, igneum, & ætherea naturæ particeps, per quod virtus est, & vita rebus inest; quare, & *Balsamus naturæ* appellatur. Ita *sal* terminator est, & *sulphur* informator, vim plasticam habens, *Mercurius* vapor unctuosus est, qui ab illis patitur. Formam essentialem Chymici relinquunt Physicis considerandam. Cartesiani tribuunt illi corpuscula ramosa, quæ facile sibi invicem, & aliis implicantur. Continet hoc principium sub se olea omnia, & spiritus ardentes dictos. An Acidum insit *sulphuri*, hodieque valde controvertitur inter Chymicos. An distinguendum inter *Sulphur* mixtum, sive compositum, cui sal acidum concedi potest, & sulphur simplex sive principium *sulphureum*, cui adjungere Acidum quod implicat contradictionem? Alii ita principia ista describunt: Quævis viva, mobilis, & spirituosa species, quæ in halitum attenuari potest, est *Mercurius*. Sicca, & conservans, & acuens est *Sal*. Urens, calida, & purissima est *Sulphur*. Plura de *sulphure*, ceu primo, & substantiali, vide apud Willis de ferment. Tit. 2. & 3. Tribuitur etiam aliis mineralibus, v. g. *Sulphur rubeum*, i. e. *Arsenicum*, vel *Operimentum*. *Sulphur vitriolatum* est *sulphur*, à vitrioli decoctione tractum per aquam communem, cui innatat. Rul. & Johns.

Suma, i. e. *Tartarus*. Rul. in Lex.

Sumbi, id est, *Acetosus*, & *crocus*, Rul. & Johns. in Lex.

† Sumen in mulieribus regio mammarum. Dur. ad Holler. l. 1. c. 57.

* Sumen, ἦτρον, ὑπογάστριον, pars ima ventris. Vide *Etron*, *Hypogastrion*.

* Summitas, *summus*, ἀκρότης, ἄκρον. Vide *Acron*. *summa operatio* siderum in homine, quæ fit noctu. Rul. *summitates* etiam dicuntur herbarum cacumina, v. g. *Summitates* Absintii, Centaurii minor.

Sumtio, λῆμμα. Vide *Lemma*.

Superbia, *Superbus*, quid significet, alium de notum est. Idem, quod *Arrogantia*. Vitium morale, à quo etiam Medicus sese cavere debet. *Superbus* alias est Epitheton Musculi oculum attollentis, Bartholin. l. 3. An. c. 8. p. 513.

* Supercilium, ὀφρύς Vide *ophrys*.

Supercompositiva, ἐπισυνθετική, vocatur secta Medica, quam Agathinces Lacedemonius invenisse dicitur, nonnulli vero ἐκτικήν habi-

habitualem, alij verò ἠλεκτικὴν *electivam* appellarunt. Gal. in def. med.

*SUPEREXCRETIO, ὑπερέκκρισις, idem quod Vide *Hypercrisis* ὑπέρκρισις.

SUPERFICIES, ἐπιφάνεια, propriè dicitur, quod longitudinem, & latitudinem tantùm habet, Gal. l. 1. M M. c. 4. estq; idem, quod περιφέρεια, *circumferentia* exterior corporis. Quæ læsa constituit speciem morborum organicorum, quæ dicuntur *Morbi in superficie*, vel *aspera*, vel *levi*, Gal. de diff. morb. c. 7. Jung. Institutionistæ, & Inter hos Dogm. nostra Med. Gen. P. II. c. 4. cl. 5. p. 127. seq. *Superficies* etiam dicitur *Album ovorum* Rul.

SUPERFLUITAS, *superfluus*, περίττωμα, περιττὸς, idem quod *Excernendum*, *Abundans*. Vide *Excrementum*. *Superflua materia* omnis vel est talis ratione quantitatis, vel qualitatis, Gal. l. de causs. morb. c. 6. & indicat sui remotionem.

SUPERFOETATIO, ἐπικύησις. Vide *Epicyema*.

*SUPERGEMINALIS, vide *Epididymis*.

*SUPERGENUALIS, ἐπιγονατὶς. Vide *Patella*, *Epigonatis*, *Mola*.

*SUPERHUMERALIS, ἐπωμὶς. Vide *Epomis*.

SUPERIMPLASTRARE, i. e. emplastrum superimponere, Joh. Dav. Rul. de Stercor. & Urin. p. 60. Ad cancrum Succus stercoris vaccini in jure, vel vino injiciatur, & fimus *superimplastretur*. Ex Thes. Pauper.

*SUPERIMPRÆGNATIO, idem quod *superfœtatio*. Vide *Epicyema*.

SUPERIORES *partes*, τὰ ἀνωτέρω, dicuntur in respectu ad *inferiores* τὰ κατωτέρω, & quidem vel ratione situs, vel etiam ratione vicinitatis cum corde. Gal. l. 3. de dignot. puls. c. 2.

*SUPERLIGAMEN, ἐπίδεσμος. Vide *Epidesmos*.

* SUPERLIGULA, ἐπιγλωττὶς. Vide *Epiglottis*.

SUPERMONICUM, i. e. *Ænigmaticum*. Dorn. in Dict. Parac.

SUPERNA *medicina*, cum purum ab impuro, i. e. virtus à substantia separatur. Rul. in Lex.

SUPERNATANTIA, terminus hodieq; in Medicina usitatus, & emphaticus, denotans talem excessum, vitiositatum cacochymicarum, qui urget excretionem. Quemadmodum enim non omnis abundantia sive plerhora sanguinis statim postulat sui excretionem; sed illa solùm, quæ turget; Ita nec omnis cacochymia indicat purgationem, sed quæ *supernatat*. Legatur elegans libellus Anton. Ponce Santacrucij de imped. magn. auxil. l. 2. c. 4. & 5. jung. etiam Casp. Bravo Resolut. Med. alijq;

SUPERNE, ἄνωθεν. Dicitur de partibus, quæ *supernè* deorsum feruntur, ad differentiam aliarum, quæ *infernè* κάτωθεν sursum feruntur, de quibus Gal. l. 8. de U. P. c. 1.

SUPERPURGATIO, ὑπερκάθαρσις. Vide *Hypercatharsis*.

SUPERSCAPULARIS, vide *Infraspinatus*.

SUPERSTITIO, δεισιδαιμονία, significat in Medicina vanam, & imaginariam virtutem, occultam, quam quis assensu suo, & fiducia tribuit citra rationem naturalem alicui rei, sive naturali, sive factitiæ, quin & ipsis characteribus, verbis, signaturis, cum ad generationem morborum, tùm ad eorundem curationem: Quæ non solùm apud veteres fuit frequentissima, sed & proh dolor! hodieq; adhuc viget, & fovetur; quamvis multi clarissimi viri seriò dehortati sint. Inprimis verò Medicus probus sibi cavet ab omnibus curationum *superstitiosarum* modis, monente Diet. Iatr. p. 723. fin. Lind. Ex II. §. 33: 34. Jungatur & C. Rejes q. 97. per totum. Rhod. ad Scrib. n: 152. Brasavolus quoq; in Indice suo Gal. plura exempla vanæ *superstitionis* collegit. Et profectò etiam mirum, quòd Parac. ipse tàm seriò dehortatus sit à *superstitionibus*, expressis verbis scribens: Nemo audeat, per *superstitiones* alteri, vel morbos inferre, vel etiam eos auferre, cùm illi oriantur quamplurimi è caussis naturalibus, scil. vitiatis; hoc verò possit etiam medijs naturalibus ritè cognitis, l. 5. de morb. invisibil. gener. & l. principiorum, sive de myster. vermium, c. 6. quamvis reapsè multa superstitiosa admiserit. Vide etiam in vocabulis *Character*, *Divinum*, *Amuletum*, &c.

*SUPERVACATIO, ὑπέρκρισις. Vide *Hypercrisis*.

SUPERVACUUS, idem quod *superfluus*.

SUPERVENIENS, ἐπιγινόμενον. Vide *Epigennema*.

SUPERVOMITUS, ὑπερέμετος. Vide *Hyperemeo*. Adde Bonett. Anat. Pract. l. 1. s. 1. O. 5. Hoc termino Latino usus est M. Aurel. Severin. statuens à venarum *supervomitu* dependere quorundam abscessuum sanguifluorum generationem, & originem. l. de noviss. abscess. c. 7.

SUPINATORES Musculi sunt duo suppositi *pronatoribus* manus, Barthol. l. 4. Anat cap. 8, p. 574.

SUPINUS, ὕπτιος, *supinitas*, ὑπτιασμὸς. Vide *Hiptyasmos*.

SUPPASCENS, idem quod *Depascens*, Gr. ὑπόνομος. Vide *Hyponomos*.

SUPPLANTALIA vocantur medicamenta externa, quæ plantis pedum supponuntur, v. g. Massa farinacea fermentata mixta cum sinapi, sale,

tale, sapone, nitro, & alijs. Blancard. in Lex. quamvis in alio Authore vocabulum illud nondum legerimus.

Suppositio, ὑπόθεσις; vide *Hypothesis*. *Suppositum* etiam accipi potest pro subdito.

Suppositorium, idem quod *Glans*, βάλανος. Vide *Glans*.

Supressio, generaliter idem, quod *Retentio*, ἐπίσχεσις. Vide *Epischesis*. Communiter verò de *suppressione urinæ*, quę *Ischuria* aliàs dicitur, ἰσχουρία, & de *suppressione mensium* usurpari solet.

* Suppuratio, ἐκπύημα, idem quod *Purulentia*. Vide *Ecpyema*. *Empyema*.

* Suppuratus, ἔμπυος. Vide *Empyos*.

Supraspinatus. Vide *Infraspinatus*.

* Sura, γαστροκνημία, & γαστροκνήμιον. Vide *Gastrocnemia*. *Suralis Vena*, & *Arteria*, quæ dicatur Anatom. vide apud Barthol. libell. 1. c. 9. p. 645. & libell. 2. c. 6. p. 658.

* Surditas, *surdus*. κωφός, κωφότης. Vide *Cophosis*.

Surrectio ἀνάστασις, est motus corporis cum elevatione, notior, quàm ut multis opus sit verbis.

Surrectorium vocatur instrumentum Chirurgicum manum pendulam ex læsione erigens, & erectam servans apud Paræum l. 22. Chir. c. 10.

Sursum, ἄνω. Vide *Ano*.

Sus ὗς, idem quod *Porcus*. Vide suprà in PO.

Susinum, σούσινον, epitheton unguenti, vel olei *liliacei*, h. e. ex lilijs confecti, quod & κρίνινον, & αἰγύπτιον λευκόν vocatur. Meminit hujus Hipp. de nat. mul. XXXIX. 98. LXIIX. 4. LXXX. 2. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Foes. Oec. p. 577. Keuch. not ad Sam. p. 126.

* Suspendiculum, κρεμαστήρ. Vide *Cremasteres*.

* Suspensus, æquivocum est in Latino, dum vel dicitur de illis, qui pœnis capitalibus afficiuntur, vel cruci affiguntur, vel hodieq; de patibulo *suspenduntur*. De posterioribus disserit Helmont. quòd discontinuitas, id est, separatio luminis vitalis in arterijs facta, scil. per constrictionem arteriarum jugularium faciat, ut uno momento in suspensis pereat facultas princeps cerebri, tr. Blas hum. n. 24. & tr. Ignota actio regim. n. 48. Gr. κρεμαστοί, & κατακρεμασθέντες vocantur, vel dicitur de *contento urinæ medio*, vel superiori parte occurrente, & Gr. dicitur ἐναιώρημα. Vide *Enæorema*: vel idem est, quod *Elatus*. μετέωρος. Vide *Meteoros*. *Suspensores musculi* sunt κρεμαστῆρες. Vide *Cremasteres*.

Suspicio, ὑποψία, dicitur mentis quædam comprehensio tacita, super alia re. vel alium hominem, in dubium vocans, quòd ita sese habeat, quemadmodum de ijs dicitur. Hujus nullum esse solatium, dixit Gal. l. de diff. resp. c. 11. à princip. *Suspectus*, ὕποπτος, vocatur. Ita *medicamenta suspecta* dicuntur, de quorum efficacia adhuc potest dubitari, vel ratione securitatis, vel etiam ratione perfectionis. Aliam quoq; significationem obtinet vocab. *Suspectus*, quando sumitur pro *Expectatus*, apud Scrib. n. 209. notante Rhod. in Lex.

* Suspirium, *suspiriosus*, idem quod *Anhelitus*, *Anhelosus*, *Asthma*, *Asthmaticus*, ἆσθμα. Vide *Asthma*, *Dyspnæa* &c.

Sutor σκυτοτόμος, ῥάπτης, opifex est calceos conficiens. De his Gal. scripsit, ut & de alijs opificibus illiberalibus, quòd jam suo tempore ausi sint, proprio artificio relicto, in artis Medici opera insilire temerè. Quare non mirum, si & hodieq; tale quid contingat, quamvis in perniciem potius salutis humanæ, quàm commodum, l. 14. M. M. c. 1. ferè ad fin.

Sutorium *Atramentum*, χάλκανθος. Vide *Vitriolum*.

Sutratar Parac. dicitur remedium aliquod splenicum, aut splene paratum, quod descripsit l. 2. de virib. membr. c. 8.

Sutura, ῥαφή. Vide *Raphe*.

Syagros, σύαγρος, *Aper*, sive *porcus sylvestris* vocatur. Lang. l. 1. ep. 61.

Syale, σύαλκυ, vocatur *sues vetulæ* ultra perfectionis terminum progressę, & ita ad alendum minus idoneæ, quin omnium pessimæ, Gal. cap. 4. de. R. V. I. A. t. 101. jul. Alex. l. 11. Sal. c. 5.

Syalismus, perperam & vitiosè legitur pro *sialismus*, σιαλισμός, i. e. *Salivatio*. Vide *salivatio*.

Sychnos συχνός, idem quod πυκνός, *densus*, *confertus*, cujus emphasis consistit in copia cum continuitate. Usurpatur ab Hipp. l. 5. Epid. XIII. 21. VIII. 21. l. 7. Epid. XXXIIX. 9. jung. Erot. Onom. p. m. 98. b. ubi plura adhuc occurrunt loca ex Hipp adducta. Foes. Oec. p. 602.

† Sycię Cucurbitulę. Joan. Zechius consil. de lateris dolore p. 76.

Sycion, συκῖον, dicitur *decoctum ficuum* aridarum, sive caricarum. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XXIIX. 8. XXX. 7.

Sycites, συκίτης, epitheton *vini ex caricis*, aut ficubus maceratis parati, cujus meminit Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 3. quamvis vitiosè legatur σικύτης. Dioscoridi dicitur κατορχίτης, *Catorchites vinum* l. 5. c. 41. jung. Foes. p. 448.

Sycon, σῦκον; Vide *Ficus*.

* Sycosis, σύκωσις, *Ficatio*. Vide *Ficus*.

*Sycotos, συκωτός. Vide *Ficatus*.

Syderatio, vide *sideratio*.

Sydia, id est, *Luna*. Rul. & Joh.

Sydus, sæpè legitur pro *sidus*, quod idem est, ac *Astrum*. Vide *Aster*.

Syletum Parac. dicitur composita Medicina ex tribus salibus, Sale gemmæ, Colchotar, scisso, cujus descriptio gemina legi potest de Tartaro, l.2.tract.c.5

Syllochia, συλλοχία, significat *coacervationem*, collectionem, congregationem, & legitur apud Hipp. l. de Octimestri part.IV.19. ubi συλλοχεία scribitur, quam tamen scriptionem vitiosam judicavit Foes. p. 594. Vide *Syllogos*.

Syllogismus, συλλογισμός, quid sit propriè, jam ex Logicis Medico constare debet. Cujus usus adeò necessarius, ut non modò Gal eum aliquoties inculcaverit, v.g.l.1. de Elem.c.4.l.2.de S.Fac.c.16 sed & J.Alex. negaverit cordatè, Medicum esse posse verum Rationalem, & Dogmaticum, qui non calluerit ratiocinandi, demonstrandiq; scientiam, h.e. Logicam, & *syllogismorum* doctrinam, not.ad h.Gal. locum. Specialiter Hipp. συλλογισμοὶ dicuntur *ratiocinationes* de morbis, & eorum remedijs, item *consultationes*, & *disputationes* de ijsdem, uti patet ex l.de dec.ornat.IX.2.quod alibi κοινολογίας vocavit, l. Præcept.VII.4 ait ξύλλογοι θεραπείης, ibid.X.12. notante Foes.p.594. Imò si rem accuratius consideremus, ipsa *Methodus* conservandi, & curandi, quæ fit per indicationes debitas, nihil aliud esse videtur, quàm *syllogismus Medicus Practicus*.

Sylo dicitur *totus mundus*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Sylphes vocantur *Pygmæi, spiritus terræ*. Dorn. Rul. & Joh.è Parac.Philos.Tr.4

Sylva, ὕλη, quid significet, in trivio jam innotuit. Metaphoticè dicitur de *capillorum congerie*. Keuch. ad Sam.p.108

Sylvani, *sylvestres*, dicuntur Parac. *aerei homines*, aut *spiritus aerei*. *Sylvestres* quoq; homines vocantur nemora, desertaq; loca sylvarum inhabitantes, nobis statura multò proceriores, & robustiores, & loqui nescij, &c. Dorn, Rul. & Joh. Flatus quoq; hodie vocari spiritus *sylvestres*, patet ex Disputationibus Medicis, quos Tachenius *peregrinos* nominavit.

Symar, id est, *Viride Romanum*, vel *viride æris*. Rul. & Johns.

*Symbebecos, συμβεβηκός. Vide *Accidens*.

Symbole, συμβολή, Attic. ξυμβολή, *Commissuram*, connexionem, & conjuncturam significat, apud Hipp. l. 5. Epid. III. 1. & 4. de art. t. 64.

Symbolum, σύμβολον, etiam sumitur pro *commercio*, & *conspiratione* diversarum rerum, & corporum ad unum effectum. Ita *symbolum Elementorum* describitur in Th.Ch.Vol.IV.p.119. ubi & *Retinaculum* elementorum vocatur. Alibi verò dicitur *symbolizatio*, Vol.II.p.96. *Symbolizare* quoq; in malam partem legitur acceptum ab Helmont. tr. Tumul Pestis, §.Præparata sedes: quando scil. Tartarus cruoris peste subactus non paret amplius vitæ legibus, sed pristinæ obedientiæ suę pœnitens, futoris libertatem effrenem sibi arrogat, eòque nos truculentius infestat, quò fidentius semel abdita intus Archei consilia receperit. Hoc dicit vocare Scholas *symbolizare*.

*Symmetria, συμμετρία, est temperies, vel *temperatura*, seu debita convenientia, proportio, & consensio inter se, cùm similarium partium, tum instrumentalium, in compositione, numero, magnitudine, & figura (adde & connexione, vel unitate) Gal. l.1.de tu.san.c.1. Hujus verò armoniæ, & convenientiæ primaria causa est Humorum, & ex his sanguinis, & spiritus animalis mutuus consensus, & debita ad partes solidas distributio, & reciprocatio, cujus beneficio vitale temperamentum his competit, ut functiones suas ritè perficere, & præstare queant. Aliàs in genere, & absolutè σύμμετρον est, quod nulli collatum medium est, & *moderatum*, & omnis temperiei, cùm activarum, tùm passivarum qualitatum norma constituitur, Gal.l.1.deTemp. c.6. An tale verò in rerum natura corpus detur, non immeritò adhuc dubitatur. Non absolutè verò, sed respectivè σύμμετρον vocatur, quod collatum cum alijs facit, ut reliqua dicantur intemperata. Ita Gal. inter omnia animalia Hominem constituit σύμμετρον; inter homines eum, qui τετράγωνος, & quadratus vocatur, d.l. & ex hoc Castell. *Symmetron Individuale* nihil aliud est, quam ipsa ἰδιοσυγκρασία. *Symmetrum medicamentum* est, quod & similis temperamenti est cum eo, cui admovetur, & medij temperamenti omnium primarum qualitatum, Gal. l. 5. de Simpl. Fac. c. 27. Jung. & J. Alex. not. ad Gal. de diff. morb. c. 11. Vide *Moderatus*, Dieter. n. 798

Symmyo, συμμύω. Vide *Conniveo*.

Symmysta dicitur *Collega sacerdotij*, & usurpatur de illis, qui eandem profitentur scientiam, vel artem. v. g. *Symmystæ*, *Philosophię adeptæ*. Helmont. de Lithias c.8.n.6

Symparataxis, συμπαράταξις, vocatur *naturæ conflictus cum morbo*, desumpto vocabulo è re bellica, ubi acies instructæ, & collocatæ confligantur. Usurpatur verò ab Hipp. de *conflictatione* inter morbum, naturam, & alimenta

l. de

l. de vet. medic. XXXVII. 24. Jung. Foes. p. 595.

SYMPARATERESIS, συμπαρατήρησις, dicitur *indicatio apparentium*, quæ non ex seipsis, verùm ex aliis signis comprehenduntur. Vocabulum est Empiricorum proprium. Gorr.

*SYMPASCHO, συμπάσχω. Vide *sympathia*.

SYMPASMA, σύμπασμα, idem quod διάπασμα, καταπάσμα, h. e. id, quod corpori inspergitur. *Aspersio*, Aurelian. l. 2. acut. c. 38 & l. 3. tard. pass. c. 7. l. 5. c 2. notante Foes. d. l. Vide *Catapasma*.

*SYMPATHIA, συμπάθεια, vide *Consensus*. Opponitur, & τῇ ἰδιοπαθείᾳ, & τῇ ἀντιπαθείᾳ. Quando illi opponitur, notat *Morbos per consensum* dictos, ad differentiam eorum, qui primariò & per se oriuntur. Quando verò huic opponitur, significat naturæ quandam convenientiam corporis naturalis cum altero. Ita & *sympathia Macrocosmica* dicitur, quando quodlibet sidus cum suo flore in terra *sympathiam* habet, Th. Chym. Vol. V. p. 379. Plura vide in Johns. Lex. l. 1. Verùm neq; hoc dissimulandum, multa concurrere figmenta in *sympathiæ*, & *Antipathiæ* exemplis ab Authoribus adductis, quæ cum veritate non concordant. *Sympathiam* quoq; morborum dari inter fratres, & sanguinis vinculo conjunctos, vult Th. Bartho[l]. uti patet ex Act. Hafniens. Vol. II. Obs. 38. p. 105

SYMPATHETICUS, συμπαθητικός, in genere dici potest de omnibus rebus sive naturalibus, sive præternaturalibus, inter quas consensus, compassio quædam, sive *sympathia* intercedit. Specialiter verò dicitur de medicamentis quibusdam singularibus, quibus peculiaris quædam occulta virtus ad distans etiam sese extendens, qualia sunt *Unguentum armarium*, *Pulvis sympatheticus Dygbæi*, &c. Quorum efficaciam Helmont. omnibus viribus conatus est à magiæ illicitæ suspicione liberare, & rationem referre, vel in magneticam *sympathiam*, aut *antipathiam*, vel in occultam virtutem à *Magnali magno* dependentem, quod est spiritus quidam in universo latens, uti videre est in tract. de Magnet. vuln. curat. Hunc plures adhuc sequuntur sectatores Helmontij; neq; etiam inter eos, qui Dogmatici audiri cupiunt; desunt hujus opinionis defensores. Ita & Dolæus in Encycloped. Med. l. 2 c 4. §. 17. p. 313. 314. curas illas *sympatheticas* defendere, cum Commenio approbare videtur. Enimverò quam frivolis hypothesis illa nitatur argumentis, & phænomenis, jam alibi publicè à nobis fuit ostensum. Nemo ergò vitio nobis vertat si cum Naudæo, Jordano, Dieterichio, aliisque Medicis veris Dogmaticis, & Christianis curationem per hujusmodi medicamenta, si ve Unguentum, sive Pulverem *sympatheticum*, qua vanitatis, qua falsitatis arguamus, & inter curationes illicitas, Magicas, Diabolicas referamus. Vide Diet. jat. p. 736. *Atramenti sympathetici* descriptio ex Jac. le Mort. traditur in Morley Coll. Chym Leid. c. 78

*SYMPEPSIS, σύμπεψις, idem quod πέψις. Lat. *Concoctio*. Vide *Coctio*. Legitur apud Gal. c. 3. progn. t. 23. ubi denotat eam naturæ *concoctionem*, qua crassis, & crudis humoribus, & concoctu difficilibus providet per abscessum; calidioribus verò, & tenuioribus per excretionem. Castell.

SYMPEXIS, σύμπηξις, *Coagmentatio*, vocatur. Legitur apud C. Hofm. not. ad Gal. LL. de Ll. P. n. 658

SYMPHLAN, συμφλᾶν, ξυμφλᾶν, significat *confringere*, collidere. Hipp. l. 5. Epid. XXIIX. 16

SYMPHONIA, *symphones*, συμφωνία, σύμφωνος, idem est, ac *Harmonia*, *Consensus*. Specialiter verò σύμφωνος est nomen medicamenti ad tussim optimi, cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 1. fin. ubi & *Lexopyrites* vocatur, quia & febrem sedat. Describitur & ab Aet. l. 8. citante Gorr.

SYMPHORANEUROS, συμφορανευρος, dicitur ex mente Foresti passio illa, quando videlicet in acutis febribus tàm gravis tremor fit, ut mentes etiam hebetentur, atq; deprehenditur in strictura, vel in fluxu hemorrhoidum, vel sanguinis fluxu, & hunc fluxum inhibere oportet, l. 7. Observ. 18. Schol. Aliàs vocabulum hoc nusquam reperire licuit.

*SYMPHYSIS, σύμφυσις, ξύμφυσις. Vide *Coalescentia*.

SYMPHYTON, σύμφυτον, *connatum*, idem quod *Emphyton*. Vide *Connatus*.

SYMPHIAZESTHAI, συμπιάζεσθαι, significat *comprimi*; & legitur apud Hipp. l. 7. Epid. XXXVI. 7. Adde Foes. p. 595

SYMPLESIASMOS, συμπλησιασμός, Lat. dici potest *Conjunctio*, appropinquatio, quo Gr. vocabulo veteres modestè appellarunt actionem generationis, vel officium procreandi liberos, ut est apud Rolfink. de part. gen. P. I. c. 1

SYMPNOEA, σύμπνοια, ξύμπνοια, *Conspiratio*. Vide *Confluxio*.

SYMPORSYNO, συμπορσύνω, propriè significat *cooperor*, concilio, unà præparo, & dispono ad aliquid, à verbo πορσύνω, quod est poeticum, & significat *præparo*, Compositum verò legitur apud Hipp. c. de art. t. 73.

*SYMPTOMA, σύμπτωμα, vocabulum in Medicina notissimum, cujus variam significationem ipse Galenus optimè expedivit, l. de diff.

diff. sympt. 1. c. 1. & 2. quod scil. & *latè*, & *strictè* accipiatur. *Latè* omne id notans, quicquid præternaturam homini accidit, sive caussa morbifica, sive superveniens accidens p. n. fuerit. *strictè* vero tertiam saltem speciem rerum præter naturam, hoc est, *Consequens morborum*, & caussarum significat, exceptis cum morbis, tùm caussis; & hoc sensu nihil aliud est, quàm affectus præter naturam, qui morbum sequitur, velut umbra corpus. Et hujus iterum tres numerari solent communiter differentiæ, vel species: *Actio læsa, Excretorum, Qualitatum externarum corruptio.* De quibus omnibus passim prolixè apud Institutionistas videre est. Si placet, legantur Dogmata nostra P. II. c. 10. & seqq. Jung. Lind. Ex VI. §. 62. Ex. XIII. §. 40 seqq. *Symptomata* uti sunt effecta morborum, ita & indicia, vel signa, Ex. IX §. 12. Idem etiam sano sensu *symptomata* ipsos esse morbos, statuit, Ex. IV. §. 18. IIX. §. 68, XIII. §. 20. Non ineptè quoque Helmont. *symptomata* vocat fructus morborum, tr. Ignot. Hosp. Morb. p. 73.

* Symptosis, σύμπτωσις, ξύμπτωσις, Latine *Collapsio* dicitur, & *Concidentia*, & usurpatur de totius corporis imminutione, & contabescentia, ubi opponitur διόγκωσις. Vide *Dionc osis*. Galen. l. de opt. sect. c. 28. In qua significatione, & Hipp. usus, de hum. III. 52. vel de vasorum *concidentia*, Hippocr. 1. aphor. 3. l. 2 Epid. s. l. 4. Epid. XXVII. 5. vel de faciei *collapsu*, ibid. XXI. 20. de oculorum *collapsione*, ibid. XXVII. 10. de temporibus *collapsis*. Progn. t. 6. Jung. Foes. p. 596. Vide, & *collapsus*.

Synacticos, συνακτικός, i. e. *vim contrahendi habens*. Fernel. Therap. l. 5. c. 2.

Synæsthesis, συναίσθησις, q. d. *Consensio*, usurpatur de sensu, quem æger ipse percipit ex morbo, v. g. ex tensione partis inflammatæ; Galen. l. 13. M. M. c. 1. Cerebrum quoque dicitur habere non αἴσθησιν, sensum, sed συναίσθησιν. C. Hofm. ad Gal. l. L. de U. P. n. 592. 594.

* Synætion, συναίτιον, Vide *Concausa*.

Synagelasticos, συναγελαστικός, *congregabilis*. Dicitur de piscibus, qui segregatim degunt, non tantum inimici, sed adeò etiam ut ne suæ quidem speciei parcant, sed bellum faciant valentiores imbecillioribus, hosq; devorent. Linden. Ex. XI. §. 87.

Synagma, σύναγμα, *concretio* materiæ, vel contenti alicujus in urina vocatur. Hippocr. l. 6. Epid s. 3. l. 15. Vide Foes. p. 596.

Synagris, συναγρίς, vocatur Piscis, differens à *synodonte*, fere adhuc ignotus, & describitur ab Aldrov. l. 2. de pisc. c. 13.

Synallagma, συνάλλαγμα, *commercium*, contractus, commutatio propriè dici posset. Ita Medico cum ægrotis esse συναλλάγματα, dixit Hipp. de Medico, l. 33.

* Synanche, συνάγχη. Vide *Angina*.

Synandrothenæ, συνανδρωθῆναι, significat *unà cum virilitate increscere*, & augeri, usurpaturq; de morbis, qui post pueritiam ad virilem ætatem usq; perdurant, v. g. Epilepsia. Hipp. l. 2. Prorrhet. XVI. 1.

Synapto, συνάπτω, *contingo*, *pertingo*. Hip. 2. aph. 25. Adde Dieter. n. 800.

* Synarthrosis, συνάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

Syncampe, συγκαμπή, vocatur *flexura*, hoc est, locus ubi committitur Brachii pars inferior cum superiore, & ad hanc inflectitur. Hipp. l. de Ven. XII. 12. Linden. Ex. XIII. §. 414.

Syncatanasiphagos, συγκατανευσιφάγος, dicitur ad *nutum manduco*, hoc est, coepulans aliis, & simul annuens dictis omnibus hospitis sui, solius ventris causa. Linden. Ex. IX. §. 130.

Syncausis, σύγκαυσις, Lat. *Combustio* dicitur, & usurpatur de excrementis per calorem internum febrilem veluti combustis, Galen. cap. 4. de R. V. I. A. r. 113. Linden. σύγκαυσιν per *tacitum incendium* vertit, & ad sanguinem ipsum quoque retulit XIII §. 401.

Syncephalæosis, συγκεφαλαίωσις, dicitur *connumeratio* vel collectio sententiarum in mente facta. Gal. c. 1. de iis, q. in medic. t. 3.

* Syncerus, ἄκρατος, scribitur aliquando pro *Sincerus*.

* Synchondrosis, συγχόνδρωσις, vocatur ea unionis ossium species, quæ fit interveniente quadam cartilagine. Gal. l. de Ossib procem. Bartholin. libell. 4. Anat. c. 11 uti fit in ossibus maxillæ inferioris, & pubis.

Synchrismata, συγχρίσματα, vocantur *Inunctiones* acopæ apud Ægin. l. 7. c. 19. Meminit & Gal. l. 7. de l. C. M. P. G. c. 16 fere ad fin. Jung. Rhod. ad Scribon. n. 175.

* Synchysis, σύγχυσις, in genere *Confusio* vocatur. In qua significatione usus Hippocr. l. 6. Epid. sect. 3. t. 1. In specie vero notat *oculi vitium*, *confusis* secum ejus *humoribus*: id, quod accidit utplurimùm ex vehementiori plaga, interdum ex vivæ tunicæ inflammatione, ruptis vasis, effusoque eorundem humore. Inde pupilla discolor, & turbida evadit, & principio quidem major cernitur, tandem vero contabescit, minorque re ipsa apparet. Gorr. & Castel & Gal. in defin. Medic.

Syncipu t, vide *Sincipus*.

* Synclesys, συγκλεισις, *conclusio*, vel *occlusio* dicitur. usurpatur de venis, Hipocr. l. de morb. sacr. XIIX. 131. Adde Foes. p. 593.

*Syncomistos, συγκομιστός, ξυγκομιστὸς, dicitur de *pane*, qui & αὐτόπυρ@- vocatur, vide *Autopyros*. Porrò τὰ ξυγκομιστὰ quoq; appellantur in cibis, quæ ex toto sunt collata, & cum succo, non sicca, Hipp. l. 2. de diæt. XXXIII. 17. De pane verò usurpavit l. 3. III. 7. Vide & Foes. d. l.

*Syncope, συγκοπή, vocatur *præceps virium lapsio*, Gal l. 12. M. M c. 5 *solutio naturæ* vocatur ab Aurel. l. 2. Acut. c. 3. estq; animi deliquium fortius, & periculosius, quàm *Lypothimia*. Consequuntur *syncopen* duo præcipuè symptomata: *frigiditas totius corporis*, ob exolutum calorem nativum; & *sudor* frigidus, qui & *syncopticus* vocatur. Pulsus defectio, & sensus motusq; privatio concomitantur. Horr. Castell. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 470. seq.

*Syncrimata, συγκρίματα, *concretiones*, dicuntur corporum simplicium, & elementorum *confusiones*, & *concretiones*. Gal. l. 5. de S. F. c. 25. item *animantium corpora*, quasi ex atomorum corpusculorum mistura conflata, l. de dist. morb. cap. 5.

* Syncrisis, σύγκρισις, *Concretio*, *Contemperatio*, propriè dicitur Gal. l de marcor. c. 4. Idem, quod *Mistio*, à verbo συγκρίνεσθαι, *compingi*, *commisceri*, quod legitur apud Hipp. l. 6. Epid. s. 2. t. 45. & Gal. l. 4 M. M. c. 4. ubi opponitur τὸ διακρίνεσθαι, *dissolvi*. Chymicis quoq; σύγκρισις, *concretio*, vel *coagulatio*, est rei liquidæ ad solidam substantiam per humidi privationem redactio spontanea, & violenta. De utraq; vide Rolfink. Chym. l. 2. c. 4.

Syncritica, συγκριτικά, medicamenta non dicuntur Methodicis Relaxantia medicamenta, (uti perperam & contrà textum manifestum exposuit Castellus, & Blancardus) sed potius illis opposita, Compingentia, *Coagmentantia*, Conjungentia. Gal. l. 3. Anat. Adm. c. 2. De *syncriticis* integrum librum scripsisse Thessalum notavit idem l. 1 M. M. c. 2.

Syncyria, συγκυρία, dicitur *casus*, quod fortè accidit, contingens, quod & συγκύρημα appellatur, Hipp. l. de vet. med. XIIX. 10. Verbum συγκυρεῖν quoq; significat *contingere*, evenire casu, idem quod τυγχάνειν, & legitur l. 1. Epid sect. 2. t. 68

Syndesis, σύνδεσις, significat *colligationem*, *coarctationem*, connexionem, Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 1. Foes. p. 597

* Syndesmos, σύνδεσμ@-. Vide *Ligamentum*.

Syndesmosis, συνδέσμωσις, Spigelio dicitur ea ossium connexio, quæ aliàs συνεύρωσις vocatur, l. 1. de H. C. F. c. 3

Syndidonæ, συνδιδόναι, apud Hipp. est *remittere*, laxare, 3. de ijs, q. in med. t. 13. Gal in comm. ad hunc locum.

*Syndrome, συνδρομή, Lat. *Concursus* dicitur: & ab Empiricorum secta introducta hæc vox ad exprimendum congeriem, vel *concursum* symptomatum. Hinc aliquoties Gal. descripsit, quòd sit ἄθροισμα, *acervatio*, cumulus, *collectio symptomatum*, v. g. comm. 2. in 1. Prorrh. t 52. c. 4. de R. V. I. A. t. 2. l. 62. M. M. c. 4. & alibi. Specialiter *syndrome plethorica* dicitur *concursus symptomatum*, morbos à *plethora* obortos consequentium, l. de plenit. c. 9. & de cur. rat. per S. M. c. 9. Ita etiam dici posset *syndrome Cachochymica*, & in specie *syndrome Cholerica*, *Phlegmatica*, &c. Imò juxtà Gorr. adhuc specialiores excogitari possent *syndromæ*, v. g. *syndromæ pleuritica*, *epileptica*, &c. Quamvis verò ab Empiricis hic artis terminus dicatur inventus, non video tamen sonticam rationem, cur Gal. illam *syndromen* adeò impugnaverit: cùm potiùs omninò necessarium sit, & Hipp. & ipsius Gal. præceptis conforme, ut signorum & symptomatum consideremus *concursum*, nec uni saltem temerè fidamus.

Syndiasmos, συνδυασμός, conjunctionem propriè duorum significat, *combinationem*. Sumitur verò specialiter pro *coitu maris*, & *fœminæ*, & conjunctione Venerea, apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XL. 13

Synecchymoo, συνεκχυμόω, significat *Confundo*, una vel simul è vasis effundo, h. e. naturam evacuantem unà adjuvo. Gal. c. 2. in l. 6. Epid. t. 9. Jung. Foes p. 597.

Synechès, συνεχής, *Continuus*. Vide *Continuitas*.

Synecticon, συνεκτικός, *Continens*. Epitheton caussæ proximæ, quæ aliàs & *Coniuncta*, & *Contentiva* dicitur, quæ semper cum morbo conjuncta manet. Vide *Continens Caussa*, Lang. l. 1. ep. 15.

Synedrevonta, συνεδρεύοντα, Lat. *Assidentia*. Vide *Assidens*.

Syneilemmenos, συνειλημμέν@-, *coarctatus* dicitur, qui adstricta est alvo. Lind. Ex. IV. §. 99.

Synendeicnymena, συνενδεικνύμενα. Vide *Coindicantia*.

Synenomena, συνενωμένα, vocantur *Unita* simul conjuncta, idem, quod τὰ συνόντα, Gal. in Ex. dict. Hipp. Foes. p. 599. Gorr.

Synereido, συνερείδω, significat *confero*, inter se collido. Usurpatur de dentibus *confertis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. l XXIX. 2. LXXXII. 4. & de maxillis, l. 5. Epid. XXIIX. 24. Adde Foes. p. 597

Synerepses, συνηρεφής, i. e. *obvolutus*, con-

contentum, à verbo συνερεφέω, *inumbro* obtego, Galen. in Ex. dict. Hipp. Foes. p. 599.

SYNERGASMA, συνεργασμα, *Cooperationem* significat. In specie Libav. *Synergasmata Chymica* recenset. Tom. II. Oper. p. 131. dividens *Synergastica* in ἐνεργητικά, quæ efficaci vi prædita sunt. & σκευαστικά, *preparatoria*. Alchym. Pharmac. c. 3.

SYNERXIS, συνεξις, h. e. *Conclusio*, Copulatio. Idem, quod σύλληξις, Gal. in Ex. voc. Hipp. Foes. p. 597.

SYNESTECOS, συνεστηκώς, ξυνεστηκὼς, *consistens* constans, compactus. Usurpatur de excrementis alvi, *consistentiam* suam cohærentem habentibus, & coactis Hipp. Prognost. sect. 2. t. 13. Coac 1.601. alibi verò συνεσαμένα διαχωρήματα vocantur, & opponuntur ἐξυγρασμένοις *liquidioribus* Coac 1.613. Adde Foes. d. l.

SYNETHES, συνήθης, *Consuetus*, Vide *Consuetudo*

SYNISTAMENOS, συνισάμενος, *Consistens*, idem, quod συνεσηκὼς, Foes. p. 599.

SYNIZESIS, συνίζησις, i. e. *considentia*. Vide suprà in CO.

* SYNNEUROSIS, συννεύρωσις, q. d. *Connervasio*, est species unitionis ossium, interveniente aliquo tendine, vel ligamento τραχηλοῦς nervo dicto Galen. l. de ossib. in proœm. Bartholin libel. 4. Anat. c. 1 uti fit. in osse coxendicis cum femore. Spigelius verò substituit. duas alias, συνδέσμωσιν, & ξυντένωσι.

SYNNEUSIS, σύννευσις, usurpatur hoc vocabulum à Galen. libr. de trem. palpit. c. 6. tribuiturq. calori nativo, quando æqualibus, & liberis transituum viis utitur, tempore, & mensura motus in se inclinans, de inde iterum se explicans. Unde & Latinè *Inclinatio*, & oppositum ἐξάπλωσις, *explicatio* caloris vocatur Videtur. autem intelligi per hæc duo vocabula sanguinis veluti quies, in diastole cordis, & impulsus in systole.

SYNNOMA, σύννομα, proprie dicuntur *simul pascentia*, vel iisdem pascuis utentia Gorr. quamvis alii per τὰ συνόντα, unita, explicent.

* SYNOCHOS, σύνοχος. *Continens*.

SYNOCOCHE, συνοχοχὴ, Lat. *Commissura*, connexio, & cohærentia dicitur, legiturq; apud Hipp. l. de Venis X. 8. Junge Foes. p. 599.

* SYNODON, συνόδον, vel συνοδοὺς. Vide *dentes*.

* SYNOPSIS, σύνοψις, *Compendium*. Galen. l. de nerv. diff. c. 17. Ita, & librum scripsit. titulo: Synopsis de pulsibus. Vide *Compendium*. Idem, quod ὑποτύπωσις.

SYNOVIA, Paracelsicus terminus, sed diversimode ab eodem sumtus, interdum Physiologicè, interdum Pathologicè. In illo sensu dicitur *Synovia* nutrimentum partis suæ, (sive succus nutricius parti appropriandus) & conservatio virtutis retentivæ, & motivæ virtutis, ex viribus virtutis degestivæ. Ita liquor nutricius in articulis, vel potius nervis ad articulos excurrentibus dicitur *synovia*, gluten articulorum album; aliàs *Hydarthros*, *Meliceria*, vide *Meliceria*, Ita quoque *Synovia* in renibus, in cerebro, in hepate, corde, &c. ex mente Paracelsi habetur. In sensu verò Pathologico *Synovia* dicitur morbus articularis, vel etiam aliorum membrorum morbi, ubi succus nutricius proprius corruptus in causa est. Vide Paragraph. l. 7. c. 1. & tract. de podagra in princ. ut, & alibi. Hildan. de Ichor. Melic. c. 3. Helmont. (ut, & Dorn. & Ruland.) vocat *synoviam*, describens, quod sit mucilago quædam pellucida, spermati similis, qualis vitulo mactato amputatis pedibus è tibiis exstillat, inter ligamentorum capsulas, ossiumq: contactus effusus liquor, tr. Volupe viventium morbus, &c. n. 15. 20.

* SYNTASIS, σύντασις, *Contentio*, Vel *Tentio*, aut *Tensio*, opposita ἐστὶ τῇ χαλάσει, *laxitati*, & contingit in cute, & articulis, vel resiccatis aut induratis, in cute vero potissimum, cum musculi inter ipsam quovis modo augescunt, tum maximè ex carnis copia, & abundantia, ut, & in utre pleno aqua, & Tympania, quod Galenus in pluribus Methodi libris testatur. Gorr. & Castell. Hinc, & συντατικὰ, medicamenta dicuntur *tendentia*, & *siccantia*, quæ opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*. Galen. l. 4. M. M. c. 7.

* SYNTAXIS, σύνταξις, Lat. *Coordinatio* dicitur. id est, mutua compositio, & connexio, Galen. libr. de ossib. in proœm. Nam in specie de ossium naturali *coordinatione* usurpatur, vocatur, & σύνθεσις, & ὁμιλία. Gorr.

SYOTECMAEROMAI, συντεκμαίρομαι, Latinè *Conijtio*, *Conjecturam facio*, Hippocr. 2. aphor. 9. quamvis majorem emphasin adhuc in se hoc verbum contineat, quam prolixius exposuit Libavius in Scholiis ad h. hap. Vide Dieter. n. 803.

SYNTENOSIS, συντένωσις, est species *Synneurosis*, à Spigelio excogitata, quando duo ossa *per tendinem* conjunguntur. Ita Ossa Sesamoidea digitorum ossibus nectuntur: Patella femori, & tibiæ, l. 1. de H. C. F. c. 3. Barthol. libell. 4. c. 1.

SYNTERETICE, συντηρητικὴ, i. e. *Coservatoria*, scil. *methodus* eadem, quæ ὑγιεινὴ. Blancard. in Lex.

* SYNTEXIS, σύντηξις, συντηκτικὸς. Vide *Colliquatio*.

SYNTHENA, Paracelso dicitur species epilepsiæ, vel caduci, aut apoplecticæ affection:,

cum

cum doloribus in stomaco, torminibus, estque ferè lethale symptoma, quod si unum paroxysmum sustinuerint ægri & post illum evigilantes noscant adstantes, magis in paralysin, quam in syncopen incidunt, Paragraph. l. 3. c. 1. §. 3.

* SYNTHESIS, συνθεσις, idem, quod σύνταξις, *ossium compositionem*, & connexionem significat. Vide *Syntaxis*. Quamvis, & alius morbus nec periculo, nec facie dissimilis Phthisi hoc nomine veniat apud Plin. secund. l. 1. de Medicina, c. 62. qui tamen solus inter tàm multos ita scripsit. *Synthesis* quoque dicitur medicamentum compositum à Q. Sereno c. 30. Vide Keuchen. not. p. 210.

SYNTHETOS, σύνθετος, *Compactus*, *Compositus*. In specie verò Hipp. usurpavit de excrementis durioribus, & *compactis*, Coac. t. 110.

† SYNTHISIS Quinto Sereno, quod ex pluribus rebus componitur. Pagan. Gaudent additam. criticis c. 45.

SYNTIMOREO, συντιμωρέω, *Coadjuvo*, Galen. c. 1. de R. V. I. A. t. 39. Vide *Timoreo*.

SYNTOMOS, σύντομος, *concisus*, succinctus, *velox*, & adverbium συντόμως, *brevi*, celeriter, quod legitur Hipp. 3. aph. 12. Vide Dieter. n. 805. Nomen verò adiect. occurrit Coac. t. 160. Jung. Foes. p. 600.

SYNTONIA, συντονία, *contentio*, robur, & firmitas dicitur, Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 67. Galen. in comm. ad h. l. Σύντονος quoque significat *vehementem* dolorem, Coac. t. 160. Jung. Foes. d. l.

SYNTROPHOS, σύντροφος. Vide *Connutritus*.

* SYNULOTICON, συνουλωτικὸν, idem, quod ἐπουλωτικὸν, *cicatricem inducens*, Gal. l. 13. M. M. c. 5. Vide *Epuloticum*.

SYNIMENSIS, συνύμενσις, Spigelio vocatur species Ossium duorum conjunctionis, per aliquam *membranam*, qua ratione in recens natis ossa syncipitis cum osse frontis junguntur, l. 1. de H. C. F. c. 15. Barthol. libell. 4. c. 1.

SYPHAR, idem, quod *exuviæ*, λεβηρὶς, casp. Rejes B. El. q. 26. n. 1. Vide *exuviæ*.

SYPHILIS, dicitur Fracastorio *lues venerea*, vel *morbus Gallicus*, unde, & libros tres metricos suos de morbo hoc inscripsit *Syphilidem*. Rationem hanc dedit C. Rejes, quod indicet nomen hoc quasi concordiæ, & amicitiæ Venereæ partium, q 59. n. 1. quasi dic. συφιλία. Meminit & hujus Waltherus in Sylv. Med. p. 14. 28. Idem vult quoque Eallop. tr. de morb. Gall. c. 2. Tom. I. Op. pag. 684. Hoc nomine quoque usus M. A. Severin. l. de noviss. abcess. c. 23. non inepte describens in genere, quod sit impleſſura prodiens ab inquinabulo impense putri crassoq; & à tota substantia expugnante temperamentum humanum ad partes spermaticas primum spectante, mox alias etiam acris fermenti facultate ac auræ virulentæ instar pervadente.

* SYPHON, idem, quod *fistula*, σύριγξ, *canula*, pertinet ad instrumenta Chirugica l. Hildan. in Cist. milit. class. 19. *Syphon rectus* dicitur εὐθύτρητος, Gal. l. 5. M. M. c. 7.

SYRENÆ, *Syrenes*, sunt monstra marina ex Nymphis nata, Dorn. Rul. & Johnson. in Lexic. Commentum paracelsicum in Paragran. & alibi.

SYRIACON, συριακὸν, epitheton *Unguenti*, quod & *Commagenum*. vel *Comagenum* vocatur. Vide *Comagenum lapis* quoque *Judaicus* dicitur *Syriacus*. Chiocc. Mus. Calc. s. 3. p. 298. *Ulcus Syriacum* quid sit, vide *Tonsillæ*.

SYRICON, συρικὸν, vel idem est, quod *Sandyx*, i. e. *Cerussa usta*, si credimus Aetio libr. 7. citante Gorræo, & Æginetal. 7. c. 3. vel est mistum quid ex *Cerussa usta*, & *Sinopide* juxta Plinium, æqualibus quidem portionibus, allegante eodem Gorræo. Vel est nomen *Collyrii*, ἀδήκτου, & ἁπαλοῦ, apud Aet. l. 7. Gorr.

SYRINGA, idem, quod vide *syrinx*, σύριγξ, *fistula*.

* SYRINGOTOMUM, συριγγοτόμον, instrumentum dicitur recurvum, in acutum desinens incisorium, cultellus ad fistulas incidendas comparatus, Gal. l. 6. M. M. c. 4. Figuræ *Syringotomorum* videantur apud Aquapend. Sculter aliosq; Chirugiæ Scriptores.

* SYRINX, σύριγξ. Vide *fistula*.

* SYRIUS, vocatur *Pulvis* purgans fortior, ex Scammonio præparatus, estq; nihil aliud, quàm huius *Extractum*, sive *Resina*, & *Magisterium*. Schroder l. 4. cl. 4. n. 468. Rolfink. Chym. l. 5. s. 2. c. 16. seqq.

SYRIZO, συρίζω, significat *sibilum edo*, qualem edit sputum viscidum, & crassum in gutture, Hipp. lib. 2. de Morb. XLVI. 6. Legitur, & ὑποσυρίζειν. Vide *Hyposyrizo sibilus*.

SYRMA, σύρμα, idem, quod ἀπόσυρμα, *abrasum* desquammatum. Vide *Aposyrma*. Leguntur verò σύρματα apud Hipp. l. 4. Epid. XIX. 24.

SYRMÆA, συρμαία, nomen est plantæ alicujus, sive *Raphanus* fuerit, ad vomitum concitandum idoneus, qui, & *Radicula* dicitur, sive alia herba *Selino* similis. Deinde etiam ita dicitur edulium quoddam ex adipe, & melle, quod veluti præmium certaminis cujusdam exibebatur Lacedemone quod ejusdem erat quoque nominis. Porrò hoc nomine etiam vocabatur potio ex sale, & aqua purgationi idonea, Foes. pag. 601. Hinc. dictus.

Syrmaismos, συρμαΐσμός, mendosè συρμισμὸς, *purgatio per vomitum*, aut alvum minorativa, lenis, mitior. Hipp. 2. de art t.50. Gal. in com. Lang. l.c. ep. 48. fin. C.Hofm. com. in Gal. L.L. de U.P. n.277

Syrones, vide *Sirones*. Vocantur & *Pedecelli*. Arab. *Assoabas*.

Syrrhoea, *syrrhum*, σύῤῥοια, σύῤῥυς. *Confluxile*, idem quod ξύῤῥοια, ξύῤῥυς. Vide *Confluxile*, *Confluxio*.

† Syrupus ab Arabico Sirab: quod est potio Joan. Henric. Hottingerus de usu linguæ Arab.

Syrupus. Vide *Sirupus*.

* Syssarcosis, συσσάρκωσις, dicitur *conjunctio* ossium, mediante carne, q. d. *Concarnatio*, ut in osse hyoide cum scapula. Ita caro gingivarum dura dentes ossibus maxillarum connectit, Gal. l. de ossib. proœm. Barthol. libell. 4. cap. 1. Gorr. Deinde & συσσάρκωσις dicitur ratio curandi vulnera, præsertim capitis ad cranium pertingentia, ubi interstitium non potest suppleri contractione labiorum, sed opus est concretione carnis, vel *concarnatione*, de qua curandi ratione egit Gal. l.2. de C.M.S.L. c.1. & J.Alex. in not. ad h.l. T.II. Op. p.795. fin. & p. seq. Denique συσσάρκωσις Pathologicè dicitur carnis intrà vasa, & tunicas testium scroti p n. generatio, unde *Hernia carnosa*, vel σαρκοκήλη oritur Ægin. l.6. c.63

Systasis, σύστασις. Vide *Consistentia*.

Systathmos: σύσταθμος, idem quod ἰσόσταθμος, *ejusdem ponderis*, Gal. in Exeg. voc. Hip. Foes. p.602

* Systema, σύστημα, idem quod σύστασις, *collectio*, *constitutio*, coitio, J.Alex. not. in Gal. l.4. de L.A. c.9. In specie sumitur etiam pro sedimentorum in urina *concretione*, Hipp. l. 7. Ep. XLI. 7.

* Systematicos, συστηματικός, epitheton *inæqualitatis* in pulsibus pluribus *collectivæ*, Gal. l.1. de diff. puls. c.30. J.Alex. cit. loc. Hujus sunt tres, διαλείπων, *intermittens*, παρεμπίπτων, *incidens*, & μύουρος, *myurus*. Castell. Gorr.

* Systole, συστολή, *constrictio*, *contractio*, propriè dicitur cordis motus, quo in angustum contrahitur, ut sanguis è ventriculis cordis in arterias, quà pulmonalem dextro, quà aortam sinistro cohærentem, exprimatur. In qua contractione apex cordis versus costas, & sterni regionem sinistri lateris attollitur. Qui verò & Arterijs *systolen* attribuunt, illi minus accurati sunt in vocum applicatione; siquidem propriè non contrahuntur, sed saltem submittunt; unde & à nonnullis *submissio* appellatur, quando tempore Diastoles cordis arteriæ à distensione remittunt, & paululum considunt. Enimvero nunquam inaniuntur, aut reverà contrahuntur, quemadmodum Cor coarctatur. Igitur vera *Systole* dicenda non erit; quemadmodum nec vera *Diastole* cordi attribui poterit, cùm non verè distendatur, sed saltem à contractionis motu ad pristinam naturalem figuram, & magnitudinem recurrat. Vide *Diastole*. Adde Barthol. l.2. An. c 6. ut & alios Anatom.

Systrophe, συστροφή, Lat. *Convolutio* dicenda esset, verùm vocab. Græcum apud Hipp. denotat *Tuberculum*, *Turitiem*, humorum concretiones, & tumores, 3. de artic. t. 9. 16. l. de humid. usu XI.12. quamvis & generaliter usus sit de morborum collectionibus, de R.V.I.A t. 21 Quemadmodum & verbum συστρέφεσθαι de humorum collectione sumitur, 5. aph.50 & alibi. Junge Foes. p.602. Dict. n.806. Jonston. in not. ad Coac. l 280. etiam scripsit, quod συστροφή apud Hippocr. significet, & humorum collectionem, & eorundem concretionem tumoremque, συστροφή etiam *Globus* vertitur à Lind. Ex. V. §.50

Systremma, συστρεμμα, idem quod συστροφή.

Sysbyxis, σύσζευξις, idem quod συζυγία, i. e. *Conjugatio*.

Syzygia, συζυγία. Vide *Conjugatio*.

T.

T Ταῦ. De hac litera notavit Gal. quòd conjuncta cum litera R. reddat difficiliorem sæpè pronunciationem, si lingua non satis sese ampliat, & prioribus dentibus innitatur, Gal. c.6. aph.32. Paracelsus verò nescio quam peculiarem characteristicam, & magicam efficaciam tribuit lit. T. l. 2. Philos. Sagac. c. 4. Sed revera sunt nugæ!

Tabacum, *Tabacca*, propriè nomen est plantæ, quæ aliàs *Nicotiana*, *Petum*, vocatur, de qua consulantur Botanici, & Scroder. l.4. cl. 1. p. 229. Communiter verò accipitur vocabulum pro fumo ex accensis illius herbæ foliis exiccatis, vel per se, vel cum alijs rebus permistis, per tubulos varios ore attracto, hodieque notissimo, & usitatissimo, quamvis etiam quam pluribus nocentissimo; quam noxam verissimè non minus, quam severè inculcavit Lind. Ex. IX. §.59. Inter mortis occasiones, & impedimenta retulit Helmont. ob hanc rationem; quod propter occultum virus latè serpens, vires vitales prosternat, tr. Mortis occasiones, & in specie, quod ejus usus nimius Apoplexiæ initium afferat, ob sulphur anodynum inebriativum, & si in gradu

numero, & quanto excesserit apoplecticum, tr. de Lith. c.9. n.76.86. Impotentiam quoque generandi promovere, legitur in Eph. N.C.A.III. Obs.41. Ex usu *fumi Tabaci* olfactum læsum fuisse, testatur Observ. apud Bonett. An. Pract. lib. 1 s. 20. obs.6. vomitum nimium lethalem obortum, l. 3. s.8. obs.63. &c. Sunt & nonnulli, qui masticatione illius herbæ contortæ, & exiccatæ adeò capiuntur, ut sine hac sese vivere non posse existiment. Habet verò insignem vim apophlegmatizantem. Tribuitur porrò vocabulum *Tabaci pulveribus Sternutatoriis*, vel *Ptarmicis*, haud dubiè ob hanc caussam, quòd plerasq; descriptiones, & pulvis *Nicotianæ* ingrediatur, in quorum pulverum usu etiam excessu à multis hodieque peccatur.

Tabaisir, Arabicè est *Spodium*. Ruland. & Johns.

Tabarzet, epitheton *sacchari albissimi*, & depurati, quod sæpius lixivio calcis vivæ deferbuit, Helmont. tr. Pharmac. & Disp. Modern. n.67. Legitur & in Arabic. vocab. antiq. expositione operibus Avicennæ addita.

Tabella, δέλτ☉. Vide *Tabula*.

Tabergeta, i.e. *albificans*. Rul.

Tabanus, μύωψ, οἶστρ☉. Vide *Oestrus*.

† Tabelleres Valentinis Fomenta Diaphoretica fortiora linteo coopetta. Mercat. de Ind. Med. l. 1. c. 12

Taberna, οἴκημα, ἐργαστήριον, idem quod *Officina*, πωλητήριον. *Tabernam aromatariam* diu occlusam, & post apertam, caussam fuisse gravissimæ pestilentiæ, testatur ex Fallopio C. Rejes C. El.65. n. 29

* Tabes, φθόη, φθίσις. Vide *Atrophia*, *Phthisis*. *Tabida febris*, μαρασμός. Vide *Marasmus* Dicitur & *Tabitudo*. Augen. Tom. III. p. 142

* Tabula, *Tabella*, humonymon est apud Latinos. Vel enim notat aliquod instrumentum ligneum, aut lapideum, rotundum, aut quadratum, cui assidemus, & respondet *mensæ*; in qua significatione legitur apud Lang. l. 2. ep.43, & Gr. dicitur τράπεζα, πίναξ. Vel aliud instrumentum latum, cui aliquid inscribitur, aut insculpitur, Gr. δέλτ☉, πίναξ. Ita veteres ægros remedia sua, quibus sani facti sunt, *tabulis* inscripsisse testatur e Plinio, & Galeno C. Rejes C El q.3. n.9. Huc pertinet *Tabula Smaragdina Hermetis*, à Chymicis adeo summis laudibus decantata, quæ videri potest Th. Chym. Vol. I. p.362. Unde & ipsi Libri *Tabulæ* quandoque appellantur: nec non *Tabula marmorea*, Ægyptiis literis, & characteribus consignata, quam exhibet Mus. Calceol. s.3. p.293. Vel denotat instrumentum ferreum, aut etiam cupreum, cui aliquid infunditur, v.g Rotulæ, morsuli, Trochisci. Ita *Tabula ferrea* est instrumentum crebris hæmisphæricis, seu acetabulis compunctum, ad excipiendum probationum effusiones, Rul. Tandem significat *Tabula confectionem saccharatam*, plana forma paratam, quæ vulgo *Morsellus*, *Morsulus*, dicitur, quamvis & *Rotulæ* hoc nomine comprehendantur: Weker. A G. l. 1. c.42. Morell l. 1. s.3 c.4. Vide *Morsulus*, *Rotula &c.* Hujusmodi Confectiones siccæ, ut & *Trochisci* rectè dici possunt Electuaria solida, siquidem pulveres diversi excipiuntur ramosis viscosisque corporibus Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c.24. p.279. 186

Tabulatum, etiam æquivocum est. Vel enim significat partem ædificij, quando ex asseribus, & lignis pars superior ab inferiori discernitur, estq; idem, quod *Contignatio*. Ad cujus similitudinem, & *Tabulata* vocatur dispositio ramorum, quos vitis usque ad summum ascendit; item *stratura* intercedens, vel *stratum super stratum* hoc nomine venit, Rhod. in Lex. Scrib. p. 449. Græc. ἀστρῶν, σανίδωμα. Vel idem est, quod *Confectio* in *Morsulis*, aut *Rotulis*. Weker. d.l. Vide *Tabula*.

Tabum est sanies tenuis è malo ulcere exiens. Blancard. in Lex.

Tacamahaca, dicitur gummi resinosum exoticum, è nova Hispania huc deveniens, cujus vires, & usus describuntur à Schrod. l.4. cl.4. n. 407. Fr. Hofm. in cl. ad h.l. De *Tacamahaca liquida* lege Eph. N.C. Ann.III. obs.296.

Taceros, τακερός, i.e. liquefactus, *colliquatus*. Unde & *macilentum* à nimia *colliquatione* significat. In qua significatione legitur ap. Mosch. de morb. mul. c.87

Tachyglossoterus, ταχυγλωσσότερ☉, Hipp. dicitur, qui *petulantiori linguæ incontinentia*, & volubilitate præditus est, uti in ebriis observatur, l.4. Epid. XXV. 2

Tachys, ταχύς. Vide *Celer*.

Tachythanatos, ταχυθάνατ☉, dicitur qui *celeriter moritur*, vel potius, qui pronus est ad repentinam mortem. Minimè tamen cum Brevitate vitæ confundenda hæc dispositio, sed saltem exprimit mortis speciem contrariam Lentæ, Hippocr. 2. aphor.44. Jung. Dieter. n. 817.

Taciturnitas, σιγή, idem quod *Silentium*. Vide *Sige*.

Tactilis, ἁπτός, dicitur species qualitatum, in sensus incurrentium, ut sunt, calor, frigus, humiditas, siccitas, lævitas, Gal. l. 1. de Elem. cap. 9

Tactus, ἁφή, ἅψις, substantivum est notissimum, vide *hapsis*. Jung. Malpigh Ex. de *Tactus* organo. Barth. l. 1. An. c. 1. Adjectivum

Tactus

Tactus sumitur pro *Tractatus*, *Contrectatus*. Ita Epiphora medicamento *tacta* legitur apud Scrib. n. 20. aqua calida *tactus*, n. 130. *Tangere* enim corpus est, externis medicamentis perducere corpus, sive tractare, & fovere, Keuch. ad Sammon. p. 107. De *tactu salutari*, sive curatione per *tactum*, vide *struma*. Curare morbos visu, aut *tactu* Divinum quid est. C. Rejes. C. El. q. 24. n. 29.

Tæda, æquivocum est, & habet 1. significationem Botanicam, qua notat *pinus speciem*, Gr. πεύκη. Vide Gal. l. 8. de S. Fac. Latinè *Picea* Deinde significationem Pharmaceuticam, & notat pastam quandam, vel ad suffitum, vel ad supponendum utero paratam, Gr. δαΐς. Vide *Dæs*.

Tæniæ, ταινίαι, dicuntur *Lumbrici lati*, aliàs κειρίαι, πλατεῖαι. Vide *Helminthes*, *lumbrici*. Gorr. Lang. l. 2. ep. 42. Aldrov. l. 6. de Insect. c. ap. 2. Keuchen ad Sammon. p. 208. Refertur hoc nomen etiam ad diversos pisces à diiversis authoribus, & quidem vel ad marinum, qui *Soleæ* species habetur. in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 43. vel ab Aristotele ad pisciculum, qui describitur ab eod. l. 3 cap. 30. *Tenia* aliàs propriè *vittam muliebrem* significat, aut *fasciam*. Hinc & *Tænia sulphurata* dicitur qua vina conservantur in doliis, à Bonetto Anat. Pr. l. 1. s. 15. O. 6. in Schol.

Tagenitis, ταγηνίτις, idem, quod τηγανίτης, vocatur panis quidam, vel potius *placenta ex solo oleo cum farina triticea* mixta, & in sartagine super ignem fumo expertem frixa, apud Gal. l. 1. de Al. fac. c. 3. Jung. J. Alex. in not. ad h. Gal. loc.

Taiacu, nomen *Apri Mexicani Moschiferi*, cujus Anatomiam tradidit Eduardus Tyson Medicus Londinensis, & ejus mentio fit in Actis Eruditorum Lipsiensibus A. C. 1685. quod excerpta sit ex Philos. Transactionibus Anglicis mensis Novembr. A. 1683. Num. 183.

Tal, i. e. *lutum pavorum*, vel Alkali. Rul. & Johns. in Lex.

Talæporia, ταλαιπωρία, Hippocrati vocatur *labor immoderatus cum defatigatione*, unde opponitur huic ἀταλαιπωρίη, *quies*, l. de nat. hum. s. 2. t. 1. Gal. in comm. ad h. l. l. 2. Prorrhet. IX. aliquoties, ubi, & verbum ταλαιπωρέω, *laboro*, occurrit, l. de inr. aff. XXVII. 2 XXXIV. 13. XXXVI. 11. XXXVII. 12. sect. 3. de art. t. 704. Aliàs ταλαιπωρία *miseriam*, *egestatem* quoq; significat, 4. de R. V. I. A. t. 111. Junge Foes. Oec. p. 610.

Talcum, *Talk*, est materia pellucida, splendens, & clara, unionem similitudine, & tenuissimis foliis compacta, & scissilis, cujus sunt quatuor species: alba, flava, nigra, rubra, Dorn. Rul. & Johns. Alii inter lapides referunt, & quidem speculari lapidi similem dicunt, Scrod. l. 3. c. 8. n. 20. Fr. Hofm. in Clav. ad hunc loc. qui, & vires, usumq; descripserunt. In Mus. Calc. s. 4. p. 458. seq. Mascul. genere legitur *Talcus* fossilis. E recentioribus ita describi potest: *Talcum rubrum* est fluor mercurialis metallicus rubedinem à Sulphure Auri participans. Hinc etiam nonnulli Chymici per aquam Regiam rubedinem extrahentes, & solutionem denuò præcipitantes pulverem conficiunt, quem pro Croco Solis commendare non dubitant. Vide Dan. Ludov. Diss. I. Pharm. p. 520 seq. *Talcum album* est corpus ex mineralibus fixissimis, & igni resistentibus, nec menstruis quibuscunq, domandum, nisi quod Borace addito per ignis gradum fortissimum in crucibulo fusile reddatur. Præparationes *olei Talci* pleræq; sunt commenticiæ, nec adeò necessariæ. Ludov. d. l. p. 791. Jungi poterunt Notæ, quibus earum copia est ad dictum Authorem D. Etmulleri hactenus nondum editæ: ut, & Junken Chym. Exp. Cur. Part. I. sect. 4. c. 9. p. 330. seqq. Meminit, & aliquoties in scriptis suis Paracels. Aliquando, & abusivè transtulit ad aquam, & Microcosmum, fingens *Talk aquæ*, & *Microcosmi*, Paramir. l. 2. c. 2. *Talcum* quoque refertur inter nomina *Lapidis Philosophici*, recensentur Theatr. Chym. Vol. IV. p. 727.

Talc, id est, *vinum coctum*. Rul. & Johns.

Talea, *Taleola*, σχίζα, σκυτάλη, propriè dicitur *præsegmen lignorum*, particula ligni tabellata. Ita *talea fraxinea* apud Seren. c. 12. Junge Keuchen. in not. ad h. l. p. 130. Legatur, & Rhod. ad Scrib. n. 122. Transfertur tamen etiam ad aliàs res scissiles, v. g. Cornu Cervi in *taleolas* dissectum.

Talentum, τάλαντον, nomen ponderis majoris, pendentis sexaginta minas. Quia verò *Mina* pondus variat in diversis locis, (vide *Mina*) J. Alex. not ad Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 15. igitur, & *Talenti* pondus variare, necesse est. *Talentum Atticum* pendere libras Romanas 62. & uncias sex, vel Marcas Colonienses 87. lotones 8. momenta 4. docet. Lind. Ex. V. §. 81.

Talismanica, species *Magiæ Diabolicæ*, quæ aliàs *Gamaheu* vocatur. Vide *Gamahei*. Refertur, & ab Helmont. inter Paganorum remedia quæ pro peste abigenda adhibuerunt. Tumul. Pestis. §. Zenexton.

Tallæ, vocantur *folliculi* ceparum, allii. Keuch. ad Samm. p. 133.

* Talpa, σπάλαξ. ἀσπάλαξ, homonymon est. Propriè dicitur mus terrenus, sub terra fodiens, & quasi serpens, acutissimi auditus, cruribus brevissimis, cujus pleniorem descriptionem, cum usu in Medicina, vide in Aldr. l. 2. de qua-

de quadrup. dig. vivip. cap. 36. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 35. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Eph. N. Cur. A. II. O. 57. Methaporicè *Talpa* dicitur tumor cutis capitis proprius, interdum albam materiam continens, & serpendo cuniculos, instar *talpæ*, & sub cute efficiens. Dicitur, & *Testudo*. Aldrov. d. l. Castell. De hoc affectu legatur ex novissimis Bonett. Medic. Septentr. l. 1. s. 1. c. 6. p. 13. seqq.

* Thalus, ἀστράγαλος, Vide *Astragalus*.

Tamison, τάμισον, idem, quod πυτύα, *coagulum*. Vide suprà in CO. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXX. 8.

Tange, ταγγὴ, apud Hippocr. *tumorem* putrescentem significat, l. 2. Epid. sect. 1. 49. Aliàs ταγγὴ, & ταγγὸς etiam *rancorem* notat. Unde ἔλαιον ταγγὸν *oleum rancidum* vocatur, Foes. d. l. Gorr.

Tangibilis, ἁπτός. idem, quod *Tactilis*. Gal. l. 2. de. L. Aff. c. 8.

Tantalus, vocatur ænigmaticè in negotio lapidis Philosophici *Mercurius*, sive *Argentum vivum*. Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 721. 725.

Tapeinosis, ταπείνωσις, *Humilitas*. Vide *Humilis*.

Taphiusius, vocatur quarta species lapidis Aëtitis, à loco natali *Taphiusa*, juxta Leucadem, apud Plin. l. 36. H. N. c. 21. quem lapidem nobis incognitum dixit Schroder. l. 3. c. 8.

Taphneus, dicitur Paracelso species tertiæ, ex qua illa producuntur, quæ non mutant suam naturam, reverberando, calcinando, de grad. & comp. cap. 1. Vel *Taphneus* est medicina mundata. Scholijs ad l. 7. de grad. & comp. c. 9.

† Tapsua infectorum, rubia romanis Ægin. lib. 3. Cap. 7.

Tarache, ταραχή. Vide *Taraxis*.

Tarachodes, ταραχώδης, Lat. *Turbulentus*. Dicitur ab Hipp. de iis, qui sine ratione perturbantur, quod est delirantis, & malè affectæ mentis judicium, l. 1. t. 4. Vide Galen. in comm. ab h. l. Hinc & νοσήματα ταραχώδεα, morbi *turbulenti*, d. l. t. 32 & in specie febres ταραχώδεες, *turbolentæ*, Coac. t. 550. somni, ταραχώδεες, d. l. t. 151. & γνῶμαι, sententiæ mentis, t. 308. Junge Foes. p. 611.

† Tarantismus vocatur morbus ille saltatorius, qui à morsu, & veneno *tarantulæ* inducitur. Med. Septentr. l. 1. sect. 16. c. 1. p. 150.

Tarantula, nomen est phalangii, vel *Aranei* exotici, in Apulia, & Persia frequentioris, cujus morsus peculiaria symptomata convulsivorum motuum non solùm excitat, veluti saltantium, verum etiam curationem peculiarem per Musicum instrumentalem concentum postulat. Hujus descriptio accurata, & depicta reperitur in Intinerario Ad. Olearii. Morbi verò Convulsivi à *Tarantulæ* morsu excitati ideam, & curam descripsit Willis Pathol. cerebri c. 7.

* Taraxis, τάραξις, in genere idem, quod ταραχὴ, *Perturbatio*. Et hoc posterius vocabulum legitur de alvi flexu, Hipp. 1. aph. 2. à verbo ταράσσω, turbo, *perturbo*, commoveo, agito, Dieter. n. 615. In specie verò τάραξις vocatur oculi vitium, cùm oculos ex compressione, vel attritu, aut mora in fumo, aut alia re offendente, conturbatus conspicitur, Gal. Isag. c. 18. Ægin. l. 3. c. 22. estq; inflammationis, vel ophthalmiæ initium, cap. 5. in l. 6. Epidem. t. 3. Jung. Rhod. ad Scrib.

Tarbason, vox ficta à Scheunemanno notans *stibium*, vel *Antimonium*, pro *Larbason* quem propterea falsè perstrinxit Libav. in defens. contra illum. p. 28. seqq.

Tarda est nomen Avis, quæ, & *Otis* dicitur. Vide *Otis*.

* Tarditas, *Tardus*, βραδύτης, βραδύς, quid significet, notum est. Dicitur de pulsu, l. 1. de diff. puls. c. 7. *Tarditatem* in curatione sæpè noxiam esse, patet ex Hipp. 1. aph. 3. Vide Diet n. 161.

Tarfati, *tarfe*, Barbat. idem, quod *Ecchymoma*, sive *Sugillatio* in oculo. Ferest. l. 11. Obs. 4. Schol l. 6. Chirurg. Obs. 45. Schol.

Targar, id est, *Oleum Juniperinum*. Rul. & Johns.

Tarichos, τάριχος. Vide *Salsamentum*. Inde προταριχεύειν: Vide *Taricheuo*.

Tarith, id est, *Mercurius Ruscias* idem. Rul. & Johns.

Tarsus, ταρσός, diversis pollet significationibus, inter quas receptissima est, quando *Tarsus* vocatur pars pedis anterior post calcem, plana ac lata, quæ inter talos est, plantam, & carpo manus respondet, qui uti Celso prima palma dicitur, ita, & *Tarsus* prima planta, l. 8. c. 1. Gal. l. 3. de U. P. c. 8. l. de Offib. c. 24. è quatuor officulis constare scribit, sed Barthol. septem attribuit, libell. 4. cap. 21. Deinde ταρσοὶ dicuntur *extremitates palpebrarum oculi*, è quibus pili emicant, quamvis alii ipsos *pilos* ταρσοὺς vocari potius existiment, cum Ruffo. Gott. Castell. i Linden. Med. Phys. l. 2. cap. 10. §. 87. Ταρσὸς quoque dicitur omne id, quod *dilatatum* est; unde verbum ταρσός, *dilatata*, Gal. in Exeg. voc. Hippocr. Erot. Onom. p. 111. c. d. Hinc ταρσός, *expansio alarum*, & pennarum productio propriè dicitur, nec non *remorum planities*: item vasa in quibus casei exponuntur, ut est apud Suidam in ταρσός.

TARTARHAN, Scheunemanno notat *tartari spiritum*, sed ineptè & barbarè, judicio Libav. in Defensione Tom. III. l. 9.

TARTARUS, *tartarum*, τάρταρος, in Medicina non notat *infernum*, sed est usitatissimum hodieq; & varias significationes admittens vocabulum. Propriè *tartarus* dicitur terrea portio vini, coagulata in duritiem lapideam ad peripheriam doliorum. Unde & Paracelsus, & alij *calculum vini*, vel lapidem lateribus vasorum vinaceorum adhærentem vocarunt, quod quidem Fr. Hofm. in Clavi ad Schrod. improbat, ob hanc rationem, quòd nullus lapis in aqua liquescat; hæc tamen de *tartaro* scimus. Enim verò hæc subtilitas in Medicina non observatur, uti patet de *Lapide Corrosivo medicamentoso*, & alijs, qui omninò etiam liquefiunt. De *tartari vini* historia, viribus, & usu, cum medicamentis inde paratis, legantur passim Rei Medicæ Scriptores præsertim Schrod. l. 4. cl. 2. n. 408. Fr. Hofm. ad h. l. Helmont. *tartari*, & *tartari vini* historia. Angel. Sala in *tartarologia*. Rolfink. Chym. l. 5. sect. 2. art. 1. c. 6. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 10. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I. sect. 3 c. 10. p. m. 215. seq. allijque. Egregiam quoque descriptionem medicamentorum è Tartaro paratorum à D. Federico Zobelio Archiatro Duc. Holsat. collectam edidit D. D. Wedelius. Linden. *Tartari* hujus beneficio tribuit vim purgantem vino, ex Hipp. l. 2. de diæt. Ex. V. §. 78. Ad similitudinem *tartari* è *vino* vocabulum hoc tribuitur etiam aliis salibus è vegetabilibus extractis Chymiæ opera, quæ salia *tartaros essentiales* vocat Rolfink. d. loc. Ita & *tartarum Philosophicum* ex aqua pluviali à Clossæo paratum huc pertinet apud Schrod. l. 3. c. 3. Præter hanc Pharmacevticam, & Chymicam significationem transtulerunt vocabulum *tartari* ad Pathologiam; alij nimis extendentes ad omnem penè causam, & materiam morbificam internam, sicuti Paracelsus, qui integros libros de *tartaro*, & de *tartareis morbis* conscripsit, accipiens pro omni alimentorum excremento, & vitiosa materia; quam latam acceptionem reprobavit Helmont. tract. integro. Inventio *tartari* in morbis temeraria, quamvis, si cum alijs suis scriptis conferatur, non semper sibi constet. Nos salvo aliorum judicio arbitramur, omninò *tartari* significationem Pathologicam congruam esse, ob egregiam comparationem vini cum sanguine, ita ut & in sanguinis feculentæ terreæ, & coagulativæ portiones aliquando colligantur, & peccent, quæ variorum morborum Intemperiei materialis, qua Organicorum generationi favent.

TASIS, τάσις. Vide *tensio*.

* TASSUS, id est, *Lumbricus*: Dorn. Ral. Jonhs.

TAUROCOLLA, ταυρόκολλα, vocatur *gluten* optimum, quod ex auribus taurorum, & genitalibus paratur. Verùm accipitur etiam generaliter pro *glutine*. Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 12. Ægin. l. 7. c. 3. lit. T. Vide *Colla*.

* TAURUS, ταῦρος, homonymon est. Vel enim notat *Bovem Masculum*. Vide *Bos*. Vel *taurus* dicitur inferior penis pars, ejusq; sutura, in longitudinem vergens, usq; ad sedem porrecta, Gal. Introd. c. 10. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 7. §. 63. Keuch. vocavit *Suturam testium*, not. ad Sammon. p. 236.

TAXATIO, *taxa*, vocatur valor medicamentorum, qua simplicium, qua compositorum, sive pretium pecuniæ numerandum pro medicamentis, & legitur passim apud Weker. in Ant. Gen. nec non in Dispensatorijs Norimbergensi, & Augustano. In hoc pretio constituendo, & exigendo Pharmacopœi interdum conscientiæ non adeò exactam habent rationem, teste experientia. De qua re videatur D. Ludovic. Differr. II. Pharmacevtica.

TAXIS, τάξις. Vide *Ordo*.

TAXUS, Gr. dicitur carere proprio nomine, quamvis Schrod. μύλης posuerit; Verùm non video, quid obstet, quo minus, & τάξος vocari possit, ad imitationem aliorum è Latino ad Græcum translatorum. Animal dicitur quadrupes, digitatum, vel bisculum, pedibus varians, dum aliud canum pedes imitatur, & *taxus caninus*; aliud porcorum, & *Porcinus* dicitur utriusq; historiam cum usu in Medicina, prolixè vide ap. Aldrov. l. 2. de dig. quadr. vivip. cap. 11. Jung. Schroder. l. 8. cl. 1. n. 36. De articulatione peculiari maxillæ in *Taxo* accurata mentio fit in Eph. Nat. Cur. A. II. Obs. 12. *Taxus* quoque nomen arboris, de qua videantur Botanici.

TECHELLICA, *Philosophia*, Parac. dicitur ab authore *techello* Judæo, quem monumenta singularia Magica scripsisse laudavit de Pestilit. tract. 1. in princ. & l. principior. seu de mysterijs verm. c. 5. & 6. Verùm omninò salutare nobis est, quod talia scripta interierint.

TECHNE, τέχνη. Vide *Ars*.

TECMARSIS, τέκμαρσις, in genere dicitur *cognitio conjecturalis* per signa syllogistica, Gal. 1. de R. V. I. A. t. 2. In Medicina igitur τέκμαρσις vocatur conjecturalis cognitio, quæ sub se comprehendit totam ferè artem Medicam, cognitionem, dignotionem, prænotionem, & curationem, siquidem omnes hæ partes conjectura artificiali nituntur, præsertim quo ad respectum ad particularia, imò singularia subjecta. Nam præcepta & theo-

& theoremata Artis universalia pleraque possunt esse demonstrativa. Lege Foes. exeges. Oec. p. 613. Vide *Conjectura*.

Tecmerion, τεκμήριον, vocatur *signum determinatum* syllogisticum, certis conjecturis nitens. Vide Foes. d. loc. & Rolfink. O. M. M. Sp. l. 2. s. 1. c. 3.

Tecnopoeia; τεκνοποιΐα; idem, quod τεκνογονία, *Generatio sobolis*. Rolfink. de part. gen. P. I. c. 1.

Tecolithos; τηκόλιθος. Vide *Judaicus*.

Tecomæ, τήκομαι. Vide *Colliquatio*.

Teganistos, τηγανιστός, *in sartagine frixus*. Vide *Frixus*, Lind. Ex. V. §. 99. Τηγανίτης, *panis frixus*. Vide Ibid.

Tegula, κέραμος, vocatur vas aliquod ad tegendum destinatum. Rul. ita descripsit; *Tegula* est vas terreum, ventilabris, & ostio pervium, oblongum, ad *tegendum* catillos, ne operæ polluantur favillis, utq; calor eò temperatius materiam elaborare possit, formatum. Quidam hanc regulam cum fundo connectunt; alii fundum ab illo segregatum faciunt, id quod in cujuslibet positum arbitrio. Iisdem verbis more suo, & Joh. descripsit.

Tegumentum, σκέπασμα, Vide *Scepe*.

Teinesmos, τεινεσμός, Latinè communiter *tenesmus*, C. Hofm. in Instit. l. 3. c. 150. urget, τεινεσμός, *tinasmum*, esse scribendum, quemadmodum & in Apol. pro Gal. l. 3. c. 244. lit. A. ubi addidit rationem, quam si suo tempore vidisset Dieter. fortassis non improbasset novationem Hofmani, Jatr. n. 818. Describi verò potest, missis aliorum descriptionibus, quòd sit assiduum ferè per alvum excernendi desiderium urgens cum dolore, præcipuè in extremo ano cum excretione pauca, mucosa, cruenta, aut purulenta, proveniens à reliquijs portionum acrium vitiosarum, intrà intestinum rectum, & ad sphincterem hærentibus, & exulcerantibus. Comitatur plerunq; dysenteriam. Meminit Hipp. 7. aph. 27. Gal. in comm. ad h. l. Aliàs legi quoq; possunt Foes. p. 613. Forest. l. 22. O. 40. seq. cum Schol. River. l. 10. c. 7. Sylv. l. 1. prax. c. 13. §. 9. 27. 58.

* Tela, ἦτρον, ὕφος, quid significet, ex alijs Dictionarijs notum est. *Tela aranei* quem habeat usum Medicum, vide suprà in *Aranea*. Quomodo *telis araneorum* comparari possint Astrologi, ostendit ex Ambrosio Helm. tr. Astra non necess. sed inclin. n. 46.

Telamones, τελαμῶνες, dicuntur *lintea concerpta*, quæ vulneribus accommodantur, vel fasciolæ potius, quibus oblæsa membra deligari solent. Gorr.

Telchinæ, idem quod Lamiæ, *Sagæ*, *Striges*, Strigones, i. e. homines, qui cum Diabolo ad artem aliquam, vel potius a præstigias exercendas pactum inivérunt. C. Rejes Elys. q. 97. §. 9.

Teleo, τελέω, significat *perficio consumo*. Usurpatur crebrò ab Hipp. de *consumtione* ciborum, l. de Affect. XVII. 7. ubi tamen Lind. reddidit per *expetere*, XLI. 9. XLII. 4. Vide Foes. p. 614.

Teleios, τέλειος. Vide *Perfectus*.

* Telephium, τελέφιον, idem quod *Chironium*. Epitheton ulceris maligni, & difficulter curabilis, à *telepho*, qui vulneratus ab Achille, unde tale ulcus malignum consecutus. Dicitur & Ἀχίλλειον, teste Keuch. ad Sam. p. 259. Vide *Chironium*.

Televtao, τελευτάω, non significat apud Hipp. l. 7. Epid. 30. 5. *exitum nancisci*, aut finire, uti Foes. exposuit d. l. sed, uti Lind. reddidit, ἐτελεύτησεν, h. e. *mortuus est*.

Telinæ, τελλῖναι, dicuntur *Conchæ minores* marinæ, & fluviatiles, quarum descriptionem cum usu in cibis, & Medicina vide apud Aldr. l. 3. de Testac. c. 72. Meminit & Gal. l. 2. S. F. §. *tellinæ*.

Tellurica Philosophica Parac. quæ sit, non constat ex ipsius scriptis. Meminit verò tr. 1. de Pestilit in princ. & l. 2. de Podagicis, §. Necromantia.

* Telma, τέλμα, dicitur vel ea pars pedis, quâ terram contingimus, aut calcamus, vel solidum, densum, & durum, ac pilis etiam nudum pedis vestigium, Gal l. de musc. dissect. c. 33. Aliàs in Lex. alijs *locum cænosum* significare legitur. Vide Foes. d. l.

Telmatodes, τελματώδης, dicitur de *locis uliginosis*, *cænosis*, apud Hipp. de glandul. II. 10. Vide iterum Foes. d. l.

Telon dicitur *ignis*, tanquam *telum*. Dorn Rul. & Joh. in Lex.

Telos, τέλος, *finis*, *perfectio*, terminus.

Telum, βέλος, idem quod *Jaculum*. Vide *Sagitta*. *Telum* quoq; vocari *Pleuritidem* patet ex Sereni Medicina metrica, c. 23. ad quem locum vide not. Keuch. p. 171. 172.

Temachos, τέμαχος, *frustum sectione ablatum*, aut *tomaculum* significat, sed præcipuè de *piscium frustis* resectis usurpatur, Hipp. l. de affect. XXXIX. 11. l. de int. affect. XIII. 55. LII. 26. Τεμάχιον Dimin. *frustulum piscis* vocatur Foes. d. l. Jul. Alexand. hallucinatus videtur τεμάχη *salsamenta* significare opinatus est. not in Gal. de puer. epil. c. 4. & l. 15. Sal. c. 9.

Temeritas, idem quod *Audacia*, *Incogitan-*

diff. sympt. 1. c. 1. & 2. quod scil. & *latè*, & *strictè* accipiatur. *Latè* omne id notans, quicquid præternaturam homini accidit, sive caussa morbifica, sive superveniens accidens p. n. fuerit. *strictè* vero tertiam saltem speciem rerum præter naturam, hoc est, *Consequens morborum*, & caussarum significat, exceptis cum morbis, tùm caussis; & hoc sensu nihil aliud est, quàm affectus præter naturam, qui morbum sequitur, velut umbra corpus. Et hujus iterum tres numerari solent communiter differentiæ, vel species: *Actio læsa, Excretorum, Qualitatum externarum corruptio.* De quibus omnibus passim prolixè apud Institutionistas videre est. Si placet, legantur Dogmata nostra P. II. c. 10. & seqq. Jung. Lind. Ex VI. §. 61. Ex. XIII. §. 40 seqq. *Symptomata* uti sunt effecta morborum, ita & indicia, vel signa, Ex. IX §. 12. Idem etiam sano sensu *symptomata* ipsos esse morbos, statuit, Ex. IV. §. 18. IIX. §. 68. XIII. §. 20. Non ineptè quoque Helmont. *symptomata* vocat fructus morborum, tr. Ignot. Hosp. Morb. p. 73.

* SYMPTOSIS, σύμπτωσις, ξύμπτωσις, Latine *Collapsio* dicitur, & *Concidentia*, & usurpatur de totius corporis imminutione, & contabescentia, ubi opponitur διόγκωσις. Vide *Dionc osis*. Galen. l. de opt. sect. c. 28. In qua significatione, & Hipp. usus, de hum. III. 92. vel de vasorum *concidentia*, Hippocr. 1. aphor. 3. l. 2 Epid. s. l. 4. Epid. XXVII. 5. vel de faciei *collapsu*, ibid. XXI. 20. de oculorum *collapsione*, ibid. XXVII. 10. de temporibus *collapsis*. Progn. t. 6. Jung. Foes. p. 596. Vide, & *collapsus*.

SYNACTICOS, συνακτικός, i.e. *vim contrahendi habens*. Fernel. Therap. l. 5. c. 2.

SYNÆSTESIS, συναίσθησις, q. d. *Consensio*, usurpatur de sensu, quem æger ipse percipit ex morbo, v. g. ex tensione partis inflammatæ; Galen. l. 13. M. M. c. 1. Cerebrum quoque dicitur habere non αἴσθησιν, sensum, sed συναίσθησιν, C. Hofm. ad Gal. l. I. de U. P. n. 592. 594.

* SYNÆTION, συναίτιον, Vide *Concaussa*.

SYNAGELASTICOS, συναγελαστικός, *congregabilis*. Dicitur de piscibus, qui segregatim degunt, non tantum inimici, sed adeò etiam ut ne suæ quidem speciei parcant, sed bellum faciant valentiores imbecillioribus, hosq; devorent. Linden. Ex. XI. §. 87.

SYNAGMA, σύναγμα, *concretio* materiæ, vel contenti alicujus in urina vocatur. Hippocr. l. 6. Epid s. 3. t. 15. Vide Foes. p. 596.

SYNAGRIS, συναγρίς, vocatur Piscis, differens à *synodonte*, fere adhuc ignotus, & describitur ab Aldrov. l. 2. de pisc. c. 13.

SYNALLAGMA, συνάλλαγμα, *commercium*, *contractus*, commutatio propriè dici possset. Ita Medico cum ægrotis esse συναλλάγματα, dixit Hipp. de Medico, l. 33.

* SYNANCHE, συνάγχη. Vide *Angina*.

SYNANDROTHENÆ, συνανδρωθῆναι, significat *una cum virilitate increscere*, & augeri, usurpaturq; de morbis, qui post pueritiam ad virilem ætatem usq; perdurant, v. g. Epilepsia. Hipp. l. 2. Prorrhet. XVI. 1.

SYNAPTO, συνάπτω, *contingo*, *pertingo*. Hip. 2. aph. 25. Adde Dieter. n. 800.

* SYNARTHROSIS, συνάρθρωσις, Vide *Abarticulatio*.

SYNCAMPE, συγκαμπή, vocatur *flexura*, hoc est, locus ubi committitur Brachii pars inferior cum superiore, & ad hanc inflectitur. Hipp. l. de Ven. XII. 12. Linden. Ex. XIII §. 414.

SYNCATANASIPHAGOS, συγκατανασιφάγος, dicitur ad *nutum manduco*, hoc est, coepulans aliis, & simul annuens dictis omnibus hospitis sui, solius ventris causa. Linden. Ex. IX. §. 130.

SYNCAUSIS, σύγκαυσις, Lat. *Combustio* dicitur, & usurpatur de excrementis per calorem internum febrilem veluti combustis, Galen. cap. 4. de R. V. I. A. t. 113. Linden. σύγκαυσιν per *tacitum incendium* vertit, & ad sanguinem ipsum quoque retulit. XIII. §. 401.

SYNCEPHALÆOSIS, συγκεφαλαίωσις, dicitur *connumeratio* vel collectio sententiarum in mente facta. Gal. c. 1. de iis, q. in medic. t. 3.

* SYNCERUS, ἀκήρατος, scribitur aliquando pro *Sincerus*.

* SYNCHONDROSIS, συγχόνδρωσις, vocatur ea unionis ossium species, quæ fit interveniente quadam cartilagine. Gal. l. de Ossib procem. Bartholin. libell. 4. Anat. c. 11 uti fit in ossibus maxillæ inferioris, & pubis.

SYNCHRISMATA, συγχρίσματα, vocantur *Inunctiones* acopæ apud Ægin. l. 7. c. 19. Meminit & Gal. l. 7. de l. C. M. P. G. c. 16 fere ad fin. Jung. Rhod. ad Scribon. n. 175.

* SYNCHYSIS, σύγχυσις, in genere *Confusio* vocatur. In qua significatione usus Hippocr. l. 6. Epid. sect. 3. t. 1. In specie vero notat *oculi vitium*, *confusis* secum ejus *humoribus*: id, quod accidit utplurimùm ex vehementiori plaga, interdum ex vivæ tunicæ inflammatione, ruptis vasis, effusoque eorundem humore. Inde pupilla discolor, & turbida evadit, & principio quidem major cernitur, tandem vero contabescit, minorque re ipsa apparet. Gorr. & Castel & Gal. in defin. Medic.

SYNCIPUT, vide *Sinciput*.

* SYNCLESYS, σύγκλεισις, *conclusio*, vel *occlusio* dicitur. usurpatur de venis, Hipocr. l. de morb. sacr. XIIX. 131. Adde Foes. p. 593.

* SYN-

* SYNCOMISTOS, συγκομιστός, ξυγκομιστὸς, dicitur de *pane*, qui & αὐτόπυρ@ vocatur, vide *Autopyros*. Porrò τὰ συγκομιστὰ quoq; appellantur in cibis, quæ ex toto sunt collata, & cum succo, non sicca, Hipp. l. 2. de diæt. XXXIII. 17. De pane verò usurpavit l. 3. III. 7. Vide & Foes. d. l.

* SYNCOPE, συγκοπὴ, vocatur *praeceps virium lapsio*, Gal l. 12. M.M c. 5 *solutio naturae* vocatur ab Aurel l. 2. Acut. c. 3. estq; animi deliquium fortius, & periculosius, quàm *Lypothimia*. Consequuntur *syncopen* duo præcipuè symptomata: *frigiditas totius corporis*, ob exolutum calorem nativum; & *sudor* frigidus, qui & *syncopticus* vocatur; Pulsus defectio, & sensus motusq; privatio concomitantur. Horr. Castell. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 470. seq.

* SYNCRIMATA, συγκρίματα, *concretiones*, dicuntur corporum simplicium, & elementorum *confusiones*, & *concretiones*. Gal. l. 5. de S. F. c. 25. item *animantium corpora*, quasi ex atomorum corpusculorum mistura conflata, l. de dist. morb. cap. 5.

* SYNCRISIS, σύγκρισις, *Concretio*, *Contemperatio*, propriè dicitur Gal. l de marcor. c. 4. Idem, quod *Mistio*, à verbo συγκρίνεσθαι, *compingi*, *commisceri*, quod legitur apud Hipp. l. 6. Epid. s. 2. t. 45. & Gal. l. 4 M.M. c. 4. ubi opponitur τὸ διακρίνεσθαι, *dissolvi*. Chymicis quoq; σύγκρισις, *concretio*, vel *coagulatio*, est rei liquidæ ad solidam substantiam per humidi privationem redactio spontanea, & violenta. De utraq; vide Rolfink. Chym. l. 2. c. 4.

SYNCRITICA, συγκριτικὰ, medicamenta non dicuntur Methodicis Relaxantia medicamenta, (uti perperam & contrà textum manifestum exposuit Castellus, & Blancardus) sed potius illis opposita, Compingentia, *Coagmentantia*, Conjungentia. Gal l. 3. Anat. Adm. c. 2. De *syncriticis* integrum librum scripsisse Thessalum notavit idem l. 1 M.M. c. 2

SYNCYRIA, συγκυρία, dicitur *casus*, quod fortè accidit, contingens, quod & συγκύρημα appellatur, Hipp. l. de vet. med. XIIX. 10. Verbum συγκυρεῖν quoq; significat *contingere*, evenire casu, idem quod τυγχάνειν, & legitur l. 1. Epid sect. 2. t. 68

SYNDESIS, σύνδεσις, significat *colligationem*, *coarctationem*, connexionem, Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 1. Foes. p. 597

* SYNDESMOS, σύνδεσμ@. Vide *Ligamentum*.

SYNDESMOSIS, συνδέσμωσις, Spigelio dicitur ea ossium connexio, quæ aliàs συνεύρωσις vocatur, l. 1. de H.C.F. c. 3

SYNDIDONAE, συνδιδόναι, apud Hipp. est *remittere*, laxare, 3. de ijs, q. in med. t. 13. Gal in comm. ad hunc locum.

* SYNDROME, συνδρομὴ, Lat. *Concursus* dicitur: & ab Empiricorum secta introducta hæc vox ad exprimendum congeriem, vel *concursum* symptomatum. Hinc aliquoties Gal. descripsit, quòd sit ἄθροισμα, *acervatio*, cumulus, *collectio symptomatum*, v. g. comm. 2. in 1. Prorrh. t 52. c. 4. de R.V.I.A. t. 2 l. 62. M.M. c. 4. & alibi. Specialiter *syndrome plethorica* dicitur *concursus symptomatum*, morbos *à plethora* obortos consequentium, l. de plenit. c. 9. & de cur. rat. per S. M. c. 9. Ita etiam dici posset *syndrome Cachochymica*, & in specie *syndrome Cholerica*, *Phlegmatica*, &c. Imò juxtà Gorr. adhuc speciliores excogitari possent *syndrome*, v. g. *syndrome pleuritica*, *epileptica*, &c. Quamvis verò ab Empiricis hic artis terminus dicatur inventus, non video tamen sonticam rationem, cur Gal. illam *syndromen* adeò impugnaverit: cùm potiùs omninò necessarium sit, & Hipp. & ipsius Gal. præceptis conforme, ut signorum & symptomatum consideremus *concursum*, nec uni saltem temerè fidamus.

SYNDIASMOS, συνδυασμὸς, conjunctionem propriè duorum significat, *combinationem*. Sumitur verò specialiter pro *coitu maris*, *& feminae*, & conjunctione Venerea, apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XL. 13

SYNECCHYMOO, συνεκχυμόω, significat *Coeffundo*, una vel simul è vasis effundo, h. e. naturam evacuantem unà adjuvo. Gal. c. 2. in l. 6. Epid. t. 9. Jung. Foes p. 597.

SYNECHES, συνεχὴς, *Continuus*. Vide *Continuitas*.

SYNECTICON, συνεκτικὸς, *Continens*. Epitheton caussæ proximæ, quæ aliàs & *Conjuncta*, & *Contentiva* dicitur, quæ semper cum morbo conjuncta manet. Vide *Continens Caussa*, Lang. l. 1. ep. 15.

SYNEDREVONTA, συνεδρεύοντα, Lat. *Assidentia*. Vide *Assidens*.

SYNEILEMMENOS, συνειλημμέν@, *coarctatus* dicitur, qui adstricta est alvo. Lind. Ex. IV. §. 99.

SYNENDEICNYMENA, συνενδεικνύμενα. Vide *Coindicantia*.

* SYNENOMENA, συνηνωμένα, vocantur *Unita* simul conjuncta, idem, quod τὰ συνόντα, Gal. in Ex. dict. Hipp. Foes. p. 599. Gorr.

SYNEREIDO, συνερείδω, significat *confero*, inter se collido. Usurpatur de dentibus *confertis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXIX. 2. LXXXII. 4. & de maxillis, l. 5. Epid. XXIIX. 24. Adde Foes. p. 597

SYNEREPSES, συνερεψες, i. e. *obvolutum*, con-

cum doloribus in stomaco, torminibus, estque ferè lethale symptoma, quod si unum paroxysmum sustineurint ægri & post illum evigilantes noscant adstantes, magis in paralysin, quam in syncopen incidunt, Paragraph. l. 3. c. 1. §. 3.

* SYNTHESIS, συνθεσις, idem, quod σύνταξις, *ossium compositionem*, & connexionem significat. Vide *Syntaxis*. Quamvis, & alius morbus nec periculo, nec facie dissimilis Phthisi hoc nomine veniat apud Plin. secund. l. 1. de Medicina, c. 62. qui tamen solus inter tàm multos ita scripsit. *Synthesis* quoque dicitur medicamentum compositum à Q. Sereno c. 30. Vide Keuchen. not. p. 210.

SYNTHETOS, σύνθετ☉, *Compactus, Compositus*. In specie verò Hipp. usurpavit de excrementis durioribus, & *compactis*, Coac. t. 110.

† SYNTHISIS Quinto Sereno, quod ex pluribus rebus componitur. Pagan. Gaudent additam. criticis c. 45.

SYNTIMOREO, συντιμωρέω, *Coadjuvo*, Galen. c. 1. de R. V. I. A. t. 39. Vide *Timoreo*.

SYNTOMOS, σύντομ☉, *concisus*, succinctus, *velox*, & adverbium συντόμως, *brevi*, celeriter, quod legitur Hipp. 3. aph. 12. Vide Dieter. n. 805. Nomen verò adiect. occurrit Coac. t. 160. Jung. Foes. p. 600.

SYNTONIA, συντονία, *contentio*, robur, & firmitas dicitur, Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 67. Galen. in comm. ad h. l. Σύντον☉ quoque significat *vehementem* dolorem, Coac. t. 160. Jung. Foes. d. l.

SYNTROPHOS, σύντροφ☉. Vide *Connutritus*.

* SYNULOTICON, συνυλωτικὸν, idem, quod ἐπυλωτικὸν, *cicatricem inducens*, Gal. l. 13. M. M. c. 5. Vide *Epuloticum*.

SYNIMENSIS, συνύμενσις, Spigelio vocatur species Ossium duorum conjunctionis, per aliquam *membranam*, qua ratione in recens natis ossa syncipitis cum osse frontis junguntur, l. 1. de H. C. F. c. 15. Barthol. libell. 4. c. 1.

SYPHAR, idem, quod *exuviæ*, λεβηρὶς, casp. Rejes B. El. q. 26. n. 1. Vide *exuviæ*.

SYPHILIS, dicitur Fracastorio *lues venerea*, vel *morbus Gallicus*, unde, & libros tres metricos suos de morbo hoc inscripsit *Syphilidem*. Rationem hanc dedit C. Rejes, quod indicet nomen hoc quasi concordiæ, & amicitiæ Venereæ partium, q. 59. n. 1. quasi dic. συνφιλία. Meminit & hujus Waltherus in Sylv. Med. p. 1428. Idem vult quoque Fallop. tr. de morb. Gall. c. 2. Tom. I. Op. pag. 684. Hoc nomine quoque usus M. A. Severin. l. de noviss. abcess. c. 23. non inepte describens in genere, quod sit impletura prodiens ab inquinabulo impense putri crassoq; & à tota substantia expugnante temperamentum humanum ad partes spermaticas primum spectante, mox alias etiam acris fermenti facultate ac auræ virulentæ instar pervadente.

* SYPHON, idem, quod *fistula*, σύριγξ, *cannula*, pertinet ad instrumenta Chirugica l. Hildan. in Cist. milit. class. 19. *Syphon rectus* dicitur εὐθύτρητ☉, Gal. l. 5. M. M. c. 7.

SYRENÆ, *Syrenes*, sunt monstra marina ex Nymphis nata, Dorn. Rul. & Johnson. in Lexic. Commentum paracelsicum in Paragran. & alibi.

SYRIACON, συριακὸν, epitheton *Unguenti*, quod & *Commagenum*. vel *Comagenum* vocatur. Vide *Comagenum lapis* quoque *Judaicus* dicitur *Syriacus*. Chiocc. Muf. Calc. s. 3. p. 298. *Ulcus Syriacum* quid sit, vide *Tonsillæ*.

SYRICON, συρικὸν, vel idem est, quod *Sandyx*, i. e. *Cerussa usta*, si credimus Aetio libr. 7. citante Gorræo, & Ægineta l. 7. c. 3. vel est mistum quid ex *Cerussa usta*, & *Sinopide* juxta Plinium, æqualibus quidem portionibus, allegante eodem Gorræo. Vel est nomen *Collyrii*, ἁδιλκτυ, & ἁπαλῦ, apud Aet. l. 7. Gorr.

SYRINGA, idem, quod vide *syrinx*, σύριγξ, *fistula*.

* SYRINGOTOMUM, συριγγοτόμον, instrumentum dicitur recurvum, in acutum definens incisorium, cultellus ad fistulas incidendas comparatus, Gal. l. 6. M. M. c. 4. Figuræ *Syringotomorum* videantur apud Aquapend. Scultet aliosq; Chirugiæ Scriptores.

* SYRINX, σύριγξ. Vide *fistula*.

* SYRIUS, vocatur *Pulvis* purgans fortior, ex Scammonio præparatus, estq; nihil aliud, quàm huius *Extractum*, sive *Resina*, & *Magisterium*. Schroder l. 4. cl. 4. n. 468. Rolfink. Chym. l. 5. s. 2. c. 16. seqq.

SYRIZO, συρίζω, significat *sibilum edo*, qualem edit sputum viscidum, & crassum in gutture, Hipp. lib. 2. de Morb. XLVI. 6. Legitur, & ὑποσυρίζειν. Vide *Hyposyrizo sibilus*.

SYRMA, σύρμα, idem, quod ἀπόσυρμα, *abrasum* desquammatum. Vide *Aposyrma*. Leguntur verò σύρμα apud Hipp. l. 4. Epid. XIX. 24.

SYRMAA, συρμαία, nomen est plantæ alicujus, sive *Raphanus* fuerit, ad vomitum concitandum idoneus; qui, & *Radicula* dicitur, sive alia herba *Selino* similis. Deinde etiam ita dicitur edulium quoddam ex adipe, & melle, quod veluti præmium certaminis cujusdam exibebatur Lacedemone quod ejusdem erat quoque nominis. Porrò hoc nomine etiam vocabatur potio ex sale, & aqua purgationi idonea, Foes. pag. 601. Hinc dictus.

Syrmaismos, συρμαϊσμὸς, mendosè συρματισμὸς, *purgatio per vomitum*, aut alvum minorativa, lenis, mitior. Hipp. 2. de art t. 50. Gal. in com. Lang. l. c. ep. 48. fin. C. Hofm. com. in Gal. L. I. de U. P. n. 277

Syrones, vipe *Sirones*. Vocantur & *Pedicelli*. Arab. *Assoabas*.

Syrrhoea, *syrrhum*, σύρροια, σύρρους. *Confluxile*, idem quod ξύρροια, ξύρρους. Vide *Confluxile*, *Confluxio*.

† Syrupus ab Arabico Sirab: quod est potio Joan. Henric. Hottingerus de usu linguæ Arab.

Syrupus. Vide *Sirupus*.

* Syssarcosis, συσσάρκωσις, dicitur *conjunctio* ossium, mediante carne, q. d. *Concarnatio*, ut in osse hyoide cum scapula. Ita caro gingivarum dura dentes ossibus maxillarum connectit, Gal. l. de ossib. proœm. Barthol. libell. 4. cap. 1. Gorr. Deinde & συσσάρκωσις dicitur ratio curandi vulnera, præsertim capitis ad cranium pertingentia, ubi interstitium non potest suppleri contractione labiorum, sed opus est concretione carnis, vel *concarnatione*, de qua curandi ratione egit Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. & J. Alex. in not. ad h. l. T. II. Op. p. 795. fin & p. seq. Denique συσσάρκωσις Pathologicè dicitur carnis intrà vasa, & tunicas testium scroti p. n. generatio, unde *Hernia carnosa*, vel σαρκοκήλη oritur Æ gin. l. 6. c. 63

Systasis, σύστασις. Vide *Consistentia*.

Systathmos: σύσταθμος, idem quod ἰσόσταθμος, *ejusdem ponderis*, Gal. in Exeg. voc. Hip. Foes. p. 602

* Systema, σύστημα, idem quod σύστασις, *collectio*, *constitutio*, coitio, J. Alex. not. in Gal. l. 4. de L. A. c. 9. In specie sumitur etiam pro sedimentorum in urina *concretione*, Hipp. l. 7. Ep. XLI. 7.

* Systematicos, συστηματικὸς, epitheton *inæqualitatis* in pulsibus pluribus *collectivæ*, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 30. J. Alex. cit. loc. Hujus sunt tres, διαλείπων, *intermittens*, παρεμπίπτων, *incidens*, & μύουρος, *myurus*. Castell. Gorr.

* Systole, συστολὴ, *constrictio*, *contractio*, propriè dicitur cordis motus, quo in angustum contrahitur, ut sanguis è ventriculis cordis in arterias, quà pulmonalem dextro, quà aortam sinistro cohærentem, exprimatur. In qua contractione apex cordis versus costas, & sterni regionem sinistri lateris attollitur. Qui verò & Arteriis *systolen* attribuunt, illi minus accurati sunt in vocum applicatione; siquidem propriè non contrahuntur, sed saltem submittunt; unde & à nonnullis *submissio* appellatur, quando tempore Diastoles cordis arteriæ à distensione remittunt, & paululum considunt. Enimvero nunquam inaniuntur, aut reverà contrahuntur, quemadmodum Cor coarctatur. Igitur vera *systole* dicenda non erit; quemadmodum nec vera *Diastole* cordi attribui poterit, cùm non verè distendatur, sed saltem à contractionis motu ad pristinam naturalem figuram, & magnitudinem recurrat. Vide *Diastole*. Adde Barthol. l. 2. An. c 6. ut & alios Anatom.

Systrophe, συστροφὴ, Lat. *Convolutio* dicenda esset, verùm vocab. Græcum apud Hipp. denotat *Tuberculum*, *Pruritiem*, humorum concretiones, & tumores, 3. de artic. t. 9. 16. l. de humid. usu XI. 12. quamvis & generaliter usus sit de morborum collectionibus, de R. V. I. A t. 21 Quemadmodum & verbum συστρέφεσθαι de humorum collectione sumitur, 5. aph. 50 & alibi. Junge Foes. p. 602. Dict. n. 806. Jonston. in not. ad Coac. l 280. etiam scripsit, quod συστροφὴ apud Hippocr. significet, & humorum collectionem, & eorundem concretionem timoremque, συστροφὴ etiam *Globus* vertitur à Lind. Ex. V. §. 50

Systremma, συστρεμμα, idem quod συστροφὴ.

Sysyxis, σύζευξις, idem quod συζυγία, i. e. *Conjugatio*.

Syzygia, συζυγία. Vide *Conjugatio*.

T.

T ταῦ. De hac litera notavit Gal. quòd conjuncta cum litera R. reddat difficiliorem sæpè pronunciationem, si lingua non satis sese ampliat, & prioribus dentibus innitatur, Gal. c. 6. aph. 32. Paracelsus verò nescio quam peculiarem characteristicam, & magicam efficaciam tribuit lit. T. l. 2. Philos. Sagac. c. 4. Sed revera sunt nugæ!

Tabacum, *Tabacca*, propriè nomen est plantæ, quæ aliàs *Nicotiana*, *Petum*, vocatur, de qua consulantur Botanici, & Screder. l. 4. cl. 1. p. 229. Communiter verò accipitur vocabulum pro fumo ex accensis illius herbæ foliis exiccatis, vel per se, vel cum aliis rebus permistis, per tubulos varios ore attracto, hodieque notissimo, & usitatissimo, quamvis etiam quam pluribus nocentissimo; quam noxam verissimè non minus, quam severè inculcavit Lind. Ex. IX. §. 59. Inter mortis occasiones, & impedimenta retulit Helmont. ob hanc rationem; quod propter occultum virus latè serpens, vires vitales prosternat, tr. Mortis occasiones, & in specie, quod ejus usus nimius Apoplexiæ initium afferat, ob sulphur anodynum inebriativum, & si in gradu

numero, & quanto excesserit apoplecticum, tr. de Lith. c.9. n.76.86. Impotentiam quoque generandi promovere, legitur in Eph. N.C.A.III. Obs.41. Ex usu *fumi Tabaci* olfactum læsum fuisse, testatur Observ. apud Bonett. An. Pract. lib. 1 s.10. obs.6. vomitum nimium lethalem obortum, l.3. s.8. obs.63. &c. Sunt & nonnulli, qui masticatione illius herbæ contortæ, & exiccatæ adeò capiuntur, ut sine hac sese vivere non posse existiment. Habet verò insignem vim apophlegmatizantem. Tribuitur porrò vocabulum *Tabaci pulveribus Sternutatoriis*, vel *Ptarmicis*, haud dubiè ob hanc caussam, quòd plerasq; descriptiones, & pulvis *Nicotianæ* ingrediatur, in quorum pulverum usu etiam excessu à multis hodieque peccatur.

TABAISIR, Arabicè est *Spodium*. Ruland. & Johns.

TABARZET, epitheton *sacchari albissimi*, & depurati, quod sæpius lixivio calcis vivæ deferbuit, Helmont. tr. Pharmac. & Disp. Modern. n.67. Legitur & in Arabic. vocab. antiq. expositione operibus Avicennæ addita.

TABELLA, δέλτ☉. Vide *Tabula*.

TABERGETA, i.e. *albificans*. Rul.

TABANUS, μύωψ, οἶστρ☉. Vide *Oestrus*.

† TABELLETES Valentinis Fomenta Diaphoretica fortiora linteo cooperta. Mercat. de Ind. Med. l. 1. c. 12

TABERNA, οἴκημα, ἐργαστήριον, idem quod *Officina*, πωλητήριον. *Tabernam aromatariam* diu occlusam, & post apertam, caussam fuisse gravissimæ pestilentiæ, testatur ex Fallopio C. Rejes C. El. 65. n. 29

* TABES, φθόη, φθίσις. Vide *Atrophia*, *Phthisis*. *Tabida febris*, μαρασμός. Vide *Marasmus* Dicitur & *Tabitudo*. Augen. Tom. III. p. 142

* TABULA, *Tabella*, humonymon est apud Latinos. Vel enim notat aliquod instrumentum ligneum, aut lapideum, rotundum, aut quadratum, cui assidemus, & respondet *mensæ*; in qua significatione legitur apud Lang. l. 2. ep. 43, & Gr. dicitur τράπεζα, πίναξ. Vel aliud instrumentum latum, cui aliquid inscribitur, aut insculpitur, Gr. δέλτ☉, πίναξ. Ita veteres ægros remedia sua, quibus sani facti sunt, *tabulis* inscripsisse testatur è Plinio, & Galeno C. Rejes C El q.3. n.9. Huc pertinet *Tabula Smaragdina Hermetis*, à Chymicis adeo summis laudibus decantata, quæ videri potest Th. Chym. Vol. I. p.362. Unde & ipsi Libri *Tabulæ* quandoque appellantur: nec non *Tabula marmorea*, Ægyptiis literis, & characteribus consignata, quam exhibet Mus. Calceol. s.3. p.293. Vel denotat instrumentum ferreum, aut etiam cupreum, cui aliquid infunditur, v.g Rotulæ, morsuli, Trochisci. Ità *Tabula ferrea* est instrumentum scrobibus hæmisphæricis, seu acetabulis compunctum, ad excipiendum probationum effusiones, Rul. Tandem significat *Tabula confectionem saccharatam*, plana forma paratam, quæ vulgo *Morsellus*, *Morsulus*, dicitur, quamvis & *Rotulæ* hoc nomine comprehendantur: Weker. A.G. l. 1. c.42. Morell l. 1. s.3 c.4. Vide *Morsulus*, *Rotula &c.* Hujusmodi Confectiones siccæ, ut & *Trochisci* rectè dici possunt Electuaria solida, siquidem pulveres diversi excipiuntur ramosis viscosisque corporibus Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c.24. p.279. 186

TABULATUM, etiam æquivocum est. Vel enim significat partem ædificij, quando ex asseribus, & lignis pars superior ab inferiori discernitur, estq; idem, quod *Contignatio*. Ad cujus similitudinem, & *Tabulata* vocatur dispositio ramorum, quos vitis usque ad summum ascendit; item *stratura* intercedens, vel *stratum super stratum* hoc nomine venit, Rhod. in Lex. Scrib. p. 449. Græc. ϛρῶμα, σανίδωμα. Vel idem est, quod *Confectio* in *Morsulis*, aut *Rotulis*. Weker. d.l. Vide *Tabula*.

TABUM est sanies tenuis è malo ulcere exiens. Blancard. in Lex.

TACAMAHACA, dicitur gummi resinosum exoticum, è nova Hispania huc deveniens, cujus vires, & usus describuntur à Schrod. l.4. cl.4. n. 407. Fr. Hofm. in cl. ad h.l. De *Tacamahaca liquida* lege Eph. N.C. Ann. III. obs. 296.

TACEROS, τακερός, i.e. liquefactus, *colliquatus*. Unde & *macilentum* à nimia *colliquatione* significat. In qua significatione legitur ap. Mosch. de morb. mul. c.87

TACHYGLOSSOTERQS, ταχυγλωσσότερ☉, Hipp. dicitur, qui *petulantiori linguæ incontinentia*, & volubilitate præditus est, uti in ebriis observatur, l.4. Epid. XXV. 2

TACHYS, ταχύς. Vide *Celer*.

TACHYTHANATOS, ταχυθάνατ☉, dicitur, qui *celeriter moritur*, vel potius, qui pronus est ad repentinam mortem. Minimè tamen cum Brevitate vitæ confundenda hæc dispositio, sed saltem exprimit mortis speciem contrariam Lentæ, Hippocr. 2. aphor. 44. Jung. Dieter. n. 817.

TACITURNITAS, σιγὴ, idem quod *Silentium*. Vide *Sige*.

TACTILIS, ἁπτός, dicitur species qualitatum, in sensus incurrentium, ut sunt, calor, frigus, humiditas, siccitas, lævitas, Gal. l. 1. de Elem. cap. 9

TACTUS, ἁφὴ, ἅψις, substantivum est notissimum, vide *hapsis*. Jung. Malpigh Ex. de *Tactus* organo. Barth. L. 2. An. c. 2. Adjectivum

Tactus sumitur pro *Tractatus*, *Contrectatus*. Ita Epiphora medicamento *tacta* legitur apud Scrib. n. 20. aqua calida *tactus*, n. 130. *Tangere* enim corpus est, externis medicamentis perducere corpus, sive tractare, & fovere, Keuch. ad Sammon. p. 107. De *tactu salutari*, sive curatione per *tactum*, vide *struma*. Curare morbos visu, aut *tactu* Divinum quid est. C. Rejes C. El. q. 24. n. 29.

Tæda, æquivocum est, & habet 1. significationem Botanicam, qua notat *pinus speciem*, Gr. πεύκη. Vide Gal. l. 8. de S. Fac. Latinè *Picea* Deinde significationem Pharmaceuticam, & notat pastam quandam, vel ad suffitum, vel ad supponendum utero paratam, Gr. δαΐς. Vide *Das*.

Tæniæ, ταινίαι, dicuntur *Lumbrici lati*, aliàs κηρῖναι, πλατεῖαι. Vide *Helminthes*, *Lumbrici*. Gorr. Lang. l. 2. ep. 42. Aldrov. l. 6. de Insect. cap. 2. Keuchen ad Sammon. p. 208. Refertur hoc nomen etiam ad diversos pisces à diiversis authoribus, & quidem vel ad marinum, qui *Soleæ* species habetur. in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 43. vel ab Aristotele ad pisciculum, qui describitur ab eod. l. 3 cap. 30. *Tenia* aliàs propriè *vittam muliebrem* significat, aut *fasciam*. Hinc & *Tænia sulphurata* dicitur qua vina conservantur in doliis, à Bonetto Anat. Pr. l. 1. s. 15. O. 6. in Schol.

Tagenitis, ταγηνίτις, idem, quod τηγανίτις, vocatur panis quidam, vel potius *placenta ex solo oleo cum farina triticea* mixta, & in sartagine super ignem fumo expertem frixa, apud Gal. l. 1. de Al. fac. c. 3. Jung. J. Alex. in not. ad h. Gal. loc.

Taiacu, nomen *Apri Mexicani Moschiferi*, cujus Anatomiam tradidit Eduardus Tyson Medicus Londinensis, & ejus mentio fit in Actis Eruditorum Lipsiensibus A. C. 1685. quod excerpta fit ex Philos. Transactionibus Anglicis mensis Novembr. A. 1683. Num. 183.

Tal, i. e. *lutum pavorum*, vel Alkali. Rul. & Johns. in Lex.

Talæporia, ταλαιπωρία, Hippocrati vocatur *labor immoderatus cum defatigatione*, unde opponitur huic ῥᾳθυμίη, *quies*, l. de nat. hum. s. 2. t. 1. Gal. in comm. ad h. l. l. 2. Prorrhet. IX. aliquoties, ubi, & verbum ταλαιπωρέω, *laboro*, occurrit, l. de int. aff. XXVII. 2 XXXIV. 13. XXXVI. 11. XXXVII. 12. sect. 3. de art. t. 104. Aliàs ταλαιπωρία *miseriam, egestatem* quoq; significat, 4. de R. V. I. A. t. 111. Junge Foes. Oec. p. 610.

Talcum, *Talk*, est materia pellucida, splendens, & clara, unionem similitudine, & tenuissimis foliis compacta, & scissilis, cujus sunt quatuor species: alba, flava, nigra, rubra, Dorn. Rul. & Johns. Alii inter lapides referunt, & quidem speculari lapidi similem dicunt, Scrod. l. 3. c. 8. n. 20. Fr. Hofm. in Clav. ad hunc loc. qui, & vires, usumq; descripserunt. In Mus. Calc. s. 4. p. 458. seq. Mascul. genere legitur *Talcus* fossilis. E recentioribus ita describi potest: *Talcum rubrum* est fluor mercurialis metallicus rubedinem à Sulphure Auri participans. Hinc etiam nonnulli Chymici per aquam Regiam rubedinem extrahentes, & solutionem denuò præcipitantes pulverem conficiunt, quem pro Croco Solis commendare non dubitant. Vide Dan. Ludov. Diss. I. Pharm. p. 520 seq. *Talcum album* est corpus ex mineralibus fixissimis, & igni resistentibus, nec menstruis quibuscunq, domandum, nisi quod Borace addito per ignis gradum fortissimum in crucibulo fusile reddatur. Præparationes *olei Talci* pleræq; sunt commenticiæ, nec adeò necessariæ. Ludov. d. l. p. 791. Jungi poterunt Notæ, quibus earum copia est ad dictum Authorem D. Etmulleri hactenus nondum editæ: ut, & Junken Chym. Exp. Cur. Parr. I. sect. 4. c. 9. p. 330. seqq. Meminit, & aliquoties in scriptis suis Paracels. Aliquando, & abusivè transtulit ad aquam, & Microcosmum, fingens *Talk aquæ*, & *Microcosmi*, Paramir. l. 2. c. 2. *Talcum* quoque refertur inter nomina *Lapidis Philosophici*, recensentur Theatr. Chym. Vol. IV. p. 727.

Talc, id est, *vinum coctum*. Rul. & Johns.

Talea, *Taleola*, σχίζα, σκυτάλη, propriè dicitur *præsegmen lignorum*, particula ligni tabellata. Ita *talea fraxinea* apud Seren. c. 12. Junge Keuchen. in not. ad h. l. p. 130. Legatur, & Rhod. ad Scrib. n. 122. Transfertur tamen etiam ad aliàs res scissiles, v. g. Cornu Cervi in *taleolas* dissectum.

Talentum, τάλαντον, nomen ponderis majoris, pendentis sexaginta minas. Quia verò *Minæ* pondus variat in diversis locis, (vide *Mina*) J. Alex. not ad Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 15. igitur, & *Talenti* pondus variare, necesse est. *Talentum Atticum* pendere libras Romanas 62. & uncias sex, vel Marcas Colonienses 87. lotones 8. momenta 4. docet. Lind. Ex. V. §. 81.

Talismanica, species *Magiæ Diabolicæ*, quæ aliàs *Gamahen* vocatur. Vide *Gamahei*. Refertur, & ab Helmont. inter Paganorum remedia quæ pro peste abigenda adhibuerunt. Tumul. Pestis. §. Zenexton.

Tallæ, vocantur *folliculi* ceparum, allii. Keuch. ad Samm. p. 133.

* Talpa, σπάλαξ, ἀσπάλαξ, homonymon est. Propriè dicitur mus terrenus, sub terra fodiens, & quasi serpens, acutissimi auditus, cruribus brevissimis, cujus pleniorem descriptionem, cum usu in Medicina, vide in Aldr. l. 2. de qua-

de quadrup. dig. vivip. cap. 36. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 35. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Eph. N. Cur. A. II. O. 57. Methaporicè *Talpa* dicitur tumor cutis capitis proprius, interdum albam materiam continens, & serpendo cuniculos, instar *talpæ*, & sub cute efficiens. Dicitur, & *Testudo*. Aldrov. d. l. Castell. De hoc affectu legatur ex novissimis Bonett. Medic. Septentr. l. 1. s. 1. c. 6. p. 13. seqq.

* Thalus, ἀςράγαλ☉, Vide *Astragalus*.

Tamison, τάμισον, idem, quod πιτύα, *coagulum*. Vide suprà in CO. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXX. 8.

Tange, τυγγὴ, apud Hippocr. *tumorem* putrescentem significat, l. 2. Epid. sect. I. 49. Aliàs τυγγὴ, & τυγγὸς etiam *raucorem* notat. Unde ἔλαιον τυγγὸν *oleum rancidum* vocatur, Foes. d. l. Gorr.

Tangibilis, ἁπτὸς. idem, quod *Tactilis*. Gal. l. 2. de. L. Aff. c. 8.

Tantalus, vocatur ænigmaticè in negotio lapidis Philosophici *Mercurius*, sive *Argentum vivum*. Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 721. 725.

Tapeinosis, ταπείνωσις, *Humilitas*. Vide *Humilis*.

Taphiusius, vocatur quarta species lapidis Aetitis, à loco natali *Taphiusa*, juxta Leucadem, apud Plin. l. 36. H. N. c. 21. quem lapidem nobis incognitum dixit Scrhoder. l. 3. c. 8.

Taphneus, dicitur Paracelso species terræ, ex qua illa producuntur, quę non mutant suam naturam, reverberando, calcinando, de grad. & comp. cap. 1. Vel *Taphneus* est medicina mundata. Scholijs ad l. 7. de grad. & comp. c. 9.

† Tapsua insectorum, rubia romanis Ægin. lib. 3. Cap. 7.

Tarache, ταραχὴ. Vide *Taraxis*.

Tarachodes, ταραχώδης, Lat. *Turbulentus*. Dicitur ab Hipp. de iis, qui sine ratione perturbantur, quod est delirantis, & malè affectæ mentis judicium, l. 1. t. 4. Vide Galen. in comm. ab h. l. Hinc & νοσήματα ταραχώδεα, morbi *turbulenti*, d. l. t. 32 & in specie febres ταραχώδεες, *turbolentæ*, Coac. t. 550. somni, ταραχώδεες, d. l. t. 151. & γνῶμαι, sententiæ mentis, t. 308. Junge Foes. p. 611.

† Tarantismus vocatur morbus ille saltatorius, qui à morsu, & veneno *tarantulæ* inducitur. Med. Septentr. l. 1. sect. 16. c. 1. p. 150.

Tarantula, nomen est phalangii, vel *Aranei* exotici, in Apulia, & Persia frequentioris, cujus morsus pecularia symptomata convulsivorum motuum non solùm excitat, veluti saltantium, verum etiam curationem peculiarem per Musicum instrumentalem concentum postulat. Hujus descriptio accurata, & depicta reperitur in Intinerario Ad. Olearii. Morbi verò Convulsivi à *Tarantulæ* morsu excitati ideam, & curam descripsit Willis Pathol. cerebri c. 7.

* Taraxis; τάραξις, in genere idem, quod ταραχὴ, *Perturbatio*. Et hoc posterius vocabulum legitur de alvi flexu, Hipp. 1. aph. 2. à verbo ταράσσω, turbo, *perturbo*, commoveo, agito, Dieter. n. 615. In specie verò τάραξις vocatur oculi vitium, cùm oculos ex compressione, vel attritu, aut mora in fumo, aut alia re offendente, conturbatus conspicitur, Gal. Isag. c. 18. Ægin. l. 3. c. 22. estq; inflammationis, vel ophthalmiæ initium, cap. 5. in l. 6. Epidem. t. 3. Jung. Rhod. ad Scrib.

Tarbason, vox ficta à Scheunemanno notans *Stibium*, vel *Antimonium*, pro *Larbason* quem propterea falsè perstrinxit Libav. in defens. contra illum. p. 28. seqq.

Tarda est nomen Avis, quæ, & *Otis* dicitur. Vide *Otis*.

* Tarditas, *Tardus*, βραδύτης, βραδὺς; quid significet, notum est. Dicitur de pulsu, l. 1. de diff. puls. c. 7. *Tarditatem* in curatione sæpè noxiam esse, patet ex Hipp. 1. aph. 3. Vide Diet n. 161.

Tarfati, *tarfe*, Barbat. idem, quod *Ecchymoma*, sive *Sugillatio* in oculo. Ferest. l. 11. Obs. 4. Schol. l. 6. Chirurg. Obs. 45. Schol.

Targar, id est, *Oleum Juniperinum*. Rul. & Johns.

Tarichos, τάριχ☉. Vide *Salsamentum*. Inde ταριχεύειν: Vide *Taricheuo*.

Tarith, id est, *Mercurius Ruscias* idem. Rul. & Johns.

Tarsus, ταρσὸς, diversis pollet significationibus, inter quas receptissima est, quando *Tarsus* vocatur pars pedis anterior post calcem, plana ac lata, quæ inter talos est, plantam, & carpo manus respondet, qui uti Celso prima palma dicitur, ità, & *Tarsus* prima planta, l. 8. c. 1. Gal. l. 3. de U. P. c. 8. l. de Offib. c. 24. è quatuor officulis constare scribit, sed Barthol. septem attribuit, libell. 4. cap. 21. Deinde ταρσοὶ dicuntur *extremitates palpebrarum oculi*, è quibus pili emicant, quamvis alii ipsos *pilos* ταρσὼς vocare potius existiment, cum Ruffo. Gorr. Castell. à Linden. Med. Phys. l. 2. cap. 10. §. 87. Ταρσὸς quoque dicitur omne id, quod *dilatatum* est; unde verbum ταρσὸς, *dilatata*, Gal. in Exeg. voc. Hippocr. Erot. Onom. p. 111. c. d. Hinc ταρσοὶ, *expansio alarum*, & pennarum productio propriè dicitur, nec non *remorum planities*: item vasa in quibus casei exponuntur, ut est apud Suidam in ταρσὸς.

Tartarhan, Scheunemanno notat *tartari spiritum*, sed ineptè & barbarè, judicio Libav. in Defensione Tom. III. g. 19.

Tartarus, *tartarum*, τάρταρ☉, in Medicina non notat *infernum*, sed est usitatissimum hodieq; & varias significationes admittens vocabulum. Propriè *tartarus* dicitur terrea portio vini, coagulata in duritiem lapideam ad peripheriam doliorum. Unde & Paracelsus, & alij *calculum vini*, vel lapidem lateribus vasorum vinaceorum adhærentem vocarunt, quod quidem Fr. Hofm. in Clavi ad Schrod. improbat, ob hanc rationem, quòd nullus lapis in aqua liquescat; hæc tamen de *tartaro* scimus. Enim verò hæc subtilitas in Medicina non observatur, uti patet de *Lapide Corrosivo medicamentoso*, & alijs, qui omninò etiam liquefiunt. De *tartari vini* historia, viribus, & usu, cum medicamentis inde paratis, legantur passim Rei Medicæ Scriptores præsertim Schrod. l. 4. cl. 2. n. 408. Fr. Hofm. ad h. l. Helmont. *tartari*, & *tartari vini* historia. Angel. Sala in *tartarologia*. Rolfink. Chym. l. 5. sect. 2. art. 1. c. 6. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 10. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I. sect. 3. c. 10. p. m. 215. seq. alijque. Egregiam quoque descriptionem medicamentorum è Tartaro paratorum à D. Federico Zobelio Archiatro Duc. Holsat. collectam edidit D. D. Wedelius. Linden. *Tartari* hujus beneficio tribuit vim purgantem vino, ex Hipp. l. 2. de diæt. Ex. V. §. 78. Ad similitudinem *tartari* è *vino* vocabulum hoc tribuitur etiam aliis salibus è vegetabilibus extractis Chymiæ opera, quæ salia *tartaros essentiales* vocat Rolfink. d. loc. Ita & *tartarum Philosophicum* ex aqua pluviali à Closseo paratum huc pertinet apud Schrod. l. 3. c. 3. Præter hanc Pharmacevticam, & Chymicam significationem transtulerunt vocabulum *tartari* ad Pathologiam; alij nimis extendentes ad omnem penè causam, & materiam morbificam internam, sicuti Paracelsus, qui integros libros de *tartaro*, & de *tartareis morbis* conscripsit, accipiens pro omni alimentorum excremento, & vitiosa materia; quam latam acceptionem reprobavit Helmont. tract. integro. Inventio *tartari* in morbis temeraria, quamvis, si cum alijs suis scriptis conferatur, non semper sibi constet. Nos salvo aliorum judicio arbitramur, omninò *tartari* significationem Pathologicam congruam esse, ob egregiam comparationem vini cum sanguine, ita ut & in sanguinis feculentæ terreæ, & coagulativæ portiones aliquando colligantur, & peccent, quæ variorum morborum Intemperiei materialis, qua Organicorum generationi favent.

Tasis, τάσις. Vide *tensio*.

* Tassus, id est, *Lumbricus*. Dorn. Rul. Jonhs.

Taurocolla, ταυροκόλλα, vocatur *gluten* optimum, quod ex auribus taurorum, & genitalibus paratur. Verùm accipitur etiam generaliter pro *glutine*. Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 12. Ægin. l. 7. c. 3. lit. T. Vide *Colla*.

* Taurus, ταῦρ☉, homonymon est. Vel enim notat *Bovem Masculum*. Vide *Bos*. Vel *taurus* dicitur inferior penis pars, ejusq; sutura, in longitudinem vergens, usq; ad sedem porrecta, Gal. Introd. c. 10. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 7. §. 63. Keuch. vocavit *Suturam testium*, not. ad Sammon. p. 236.

Taxatio, *taxa*, vocatur valor medicamentorum, qua simplicium, qua compositorum, sive pretium pecuniæ numerandum pro medicamentis, & legitur passim apud Weker. in Ant. Gen. nec non in Dispensatorijs Normbergensi, & Augustano. In hoc pretio constituendo, & exigendo Pharmacopœi interdum conscientiæ non adeò exactam habent rationem, teste experientia. De qua re videatur D. Ludovic. Differt. II. Pharmacevtica.

Taxis, τάξις. Vide *Ordo*.

Taxus, Gr. dicitur carere proprio nomine, quamvis Schrod. μίλος posuerit. Verùm non video, quid obstet, quo minus, & τάξ☉ vocari possit, ad imitationem aliorum è Latino ad Græcum translatorum. Animal dicitur quadrupes, digitatum, vel bisculum, pedibus varians, dum aliud canum pedes imitatur, & *taxus caninus*; aliud porcorum, & *Porcinus* dicitur utriusq; historiam cum usu in Medicina, prolixè vide ap. Aldrov. l. 2. de dig. quadr. vivip. cap. 11. jung. Schroder. l. 8. cl. 1. n. 36. De articulatione peculiari maxillæ in *Taxo* accurata mentio fit in Eph. Nat. Cur. A. II. Obs. 12. *Taxus* quoque nomen arboris, de qua videantur Botanici.

Techellica, *Philosophia*, Parac. dicitur ab authore *techello* Judæo, quem monumenta singularia Magica scripsisse laudavit de Pestilit. tract. 1. in princ. & l. principior. seu de mysterijs verm. c. 5. & 6. Verùm omninò salutare nobis est, quod talia scripta interierint.

Techne, τέχνη. Vide *Ars*.

Tecmarsis, τέκμαρσις, in genere dicitur *cognitio conjecturalis* per signa syllogistica, Gal. 1. de R. V. I. A. t. 2. In Medicina igitur τέκμαρσις vocatur conjecturalis cognitio, quæ sub se comprehendit totam ferè artem Medicam, cognitionem, dignotionem, prænotionem, & curationem, siquidem omnes hæ partes conjectura artificiali nituntur, præsertim quo ad respectum ad particularia, imò singularia subjecta. Nam præcepta & theo-

& theoremata Artis universalia pleraque possunt esse demonstrativa. Lege Foes. exeges. Oec. p. 613. Vide *Conjectura*.

TECMERION, τεκμήριον, vocatur *signum determinatum* syllogisticum, certis conjecturis nitens. Vide Foes. d. loc. & Rolfink. O. M. M. Sp. l. 2. s. 1. c. 3.

TECNOPOEIA, τεκνοποιΐα, idem, quod τεκνογονία, *Generatio sobolis*, Rolfink. de part. gen. P. I. c. 1.

TECOLITHOS, τηκόλιθος. Vide *Judaicus*.

TECOMA, τήκωμα. Vide *Colliquatio*.

TEGANISTOS, τηγανιστός, *in sartagine frixus*. Vide *Frixus*, Lind. Ex. V. §. 99. Τηγανίτης, *panis frixus*. Vide Ibid.

TEGULA, κέραμος, vocatur vas aliquod ad tegendum destinatum. Rul. ita descripsit; *Tegula* est vas terreum, ventilabris, & ostio pervium, oblongum, ad *tegendum* catillos, ne operæ polluantur favillis, utq; calor eò temperatius materiam elaborare possit, formatum: Quidam hanc regulam cum fundo connectunt; alii fundum ab illo segregatum faciunt, id quod in cujuslibet positum arbitrio. Iisdem verbis more suo, & Joh. descripsit.

TEGUMENTUM, σκέπασμα, Vide *Scepe*.

TEINESMOS, τεινεσμός, Latinè communiter *tenesmus*, C. Hofm. in Instit. l. 3. c. 150. urget, τεινεσμὸς, *tinasmum*, esse scribendum, quemadmodum & in Apol. pro Gal. l. 3. c. 244. lit. A. ubi addidit rationem, quam si suo tempore vidisset Dieter. fortassis non improbasset novationem Hofmani, Jatr. n. 818. Describi verò potest, missis aliorum descriptionibus, quòd sit assiduum ferè per alvum excernendi desiderium urgens cum dolore, præcipuè in extremo ano cum excretione pauca, mucosa, cruenta, aut purulenta, proveniens à reliquijs portionum acrium vitiosarum, intrà intestinum rectum, & ad sphincterem hærentibus, & exulcerantibus. Comitatur plerunq; dysenteriam. Meminit Hipp. 7. aph. 27. Gal. in comm. ad h. l. Aliàs legi quoq; possunt Foes. p. 613. Forest. l. 22. O. 40. seq. cum Schol. River. l. 10. c. 7. Sylv. l. 1. prax. c. 13. §. 9. 27. 58.

* TELA, ἦτριον, ὕφος, quid significet, ex alijs Dictionarijs notum est. *Tela aranei* quem habeat usum Medicum, vide suprà in *Aranea*. Quomodo *telis araneorum* comparari possint Astrologi, ostendit ex Ambrosio Helm. tr. Astra non necess. sed inclin. n. 46.

TELAMONES, τελαμῶνες, dicuntur *lintea concerpta*, quæ vulneribus accommodantur, vel fasciolæ potius, quibus oblæsa membra deligari solent. Gorr.

TELCHINA, idem quod Lamiæ, *Sagæ*, *Striges*, Strigones, i. e. homines, qui cum Diabolo ad artem aliquam, vel potius a præstigias exercendas pactum inìverunt. C. Rejes Elys. q. 97. §. 9.

TELEO, τελέω, significat *perficio consummo*. Usurpatur crebrò ab Hipp. de *consumtione* ciborum, l. de Affect. XVII 7. ubi tamen Lind. reddidit per *expetere*, XLI. 9. XLII. 4. Vide Foes. p. 614.

TELEIOS, τέλειος. Vide *Perfectus*.

* TELEPHIUM, τηλέφιον, idem quod *Chironium*. Epitheton ulceris maligni, & difficulter curabilis, à *telepho*, qui vulneratus ab Achille, unde tale ulcus malignum consecutus. Dicitur & Ἀχίλλειον, teste Keuch. ad Sam. p. 259. Vide *Chironium*.

TELEVTAO, τελευτάω, non significat apud Hipp. l. 7. Epid. 30. 5. *exitum nancisci*, aut finire, uti Foes. exposuit d. l. sed, uti Lind. reddidit, ἐτελεύτησεν, h. e. *mortuus est*.

TELINA, τελλῖναι, dicuntur *Conchæ minores* marinæ, & fluviatiles, quarum descriptionem cum usu in cibis, & Medicina vide apud Aldr. l. 3. de Testac. c. 72. Meminit & Gal. l. 2. S. F. §. *tellinæ*.

TELLURICA Philosophica Parac. quæ sit, non constat ex ipsius scriptis. Meminit verò tr. 1. de Pestilit in princ. & l. 2. de Podagicis, §. Necromantia.

* TELMA, τέλμα, dicitur vel ea pars pedis, quâ terram contingimus, aut calcamus, vel solidum, densum, & durum, ac pilis etiam nudum pedis, vestigium, Gal l. de musc. dissect. c. 33. Aliàs in Lex. alijs *locum cœnosum* significare legitur. Vide Foes. d. l.

TELMATODES, τελματώδης, dicatur de *locis uliginosis, cœnosis*, apud Hipp. de glandul. II. 10. Vide iterum Foes. d. l.

TELON dicitur *ignis*, tanquam *telum*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

TELOS, τέλος, *finis*, *perfectio*, terminus.

TELUM, βέλος, idem quod *Jaculum*. Vide *Sagitta*. *Telum* quoq; vocari *Plevritidem* patet ex Sereni Medicina metrica, c. 23. ad quem locum vide not. Keuch. p. 171. 172.

TEMACHOS, τέμαχος, *frustum sectione ablatum*, aut *tomaculum* significat, sed præcipuè de *piscium frustis* resectis usurpatur, Hipp. l. de affect. XXXIX. 11. l. de int. affect. XIII. 55. III. 26. Τεμάχιον Dimin. *frustulum piscis* vocatur Foes. d. l. Jul. Alexand. hallucinatus videtur τεμάχη *salsamenta* significare opinatus est. not in Gal. de puer. epil. c. 4. & l. 15. Sal. c. 9.

TEMERITAS, idem quod *Audacia*, *Incogitantia*,

ria, *φροντίστια*, *τόλμη*, quæ Medico est vitanda in verbis, & factis. De verbis vide locum Gal. l. 2. de mot. musc. c. 5. & suprà in *Propetes*. In factis præceptum legitur apud Hipp. l. de Arte XX. 22. & l. 6. Epid. l. 2. t. 25. In specie *temeritas* est in morbis permittere, quod non potest conferre. P.M. de Caldeira Tom. I. Oper. p. 414. fin.

* TEMPERAMENTUM, *temperatura*, *temperies*, *κρᾶσις*. Vide *Crasis*.

TEMPERATUS, *σύμμετρος*, vide *Symmetria*. *Temperamentum* est omne, quod propriam naturam domat, frænatque aliam admittendo, ut est vinum adustum, vel aqua ardens. Dorn. Rul. Johns.

TEMPERANTIA, *σωφροσύνη*, quid sit, ex Ethicis constare debet. Vocatur Noverca Medicorum, quia præcavet à morborum insultibus. Lang. commendavit, quòd sit dux omnium virtutum, & omnium virtutis bonorum dispensatrix, l. 1. ep. 55.

TEMPERIES, *κρᾶσις*, vide *Crasis*. *Temperamentum*.

TEMPESTAS, *ὥρα*, *χρόνος*, *κατάστασις*. Vide *Catastasis*, *Hora*, *Chronos*. *Tempestas* etiam idem valet, quod ventus, ac cœli ratio, apud Cels. l. 2. c. 2. notante Pantino in not. ad h. l. p. 115.

TEMPESTIVUS, *εὔκαιρος*, idem quod *Opportunus*. Vide *Caros*.

TEMPLUM, *ναὸς*, *σηκὸς*, quid sit, pueris etiam notum est. Olim in *templis* gentilium curationes Empiricas fuisse suspensas; unde Hipp. primus collegisse dicitur, legimus passim in Medicorum monumentis. Metaphoricè quoq; vocatur species quædam fasciæ, vel deligationis *templum Sostrati*, alia *templum parvum Apollinij Tirij*. Gal. de fasc. n. 97. 98.

TEMPORA, *κρόταφοι*, vide *Crotaphi*. Hinc *temporales musculi*, *κροταφῖται*, vide *Crotaphitæ*. & *temporales suturæ*: vide *Lepidoeides*.

TEMPORARIUS, *ὡραῖος*, idem quod *Maturus*, *Bonus*. Vide *Horæos*.

* TEMPUS, *χρόνος*, *καιρὸς*, & hujus vocabuli significatio jam aliunde innotuit, aut innotescere debuit, præsertim è Physicis. Quę verò in specie *tempora morborum* dicantur, vide apud Gal. l. de morb. temporibus in Institut. passim. Suntq; potissimum quatuor: *Principium*, *Augmentum*, *Status*, & *declinatio*. De quibus singulis suo loco. *Tempus* quoq; observandum in collectione medicamentorum simplicium rectissimè urget Wekerus & alii. Ita & in assumendis, & retinendis remediis certo *tempore* opus esse per experientiam constat. Quod verò superstitiosam *temporum* observationem attinet, v. g. mediæ noctis, aut ipsius momenti, quo Sol, vel punctum æquinoctii, vel solstitii alicujus ingreditur, vana sunt talia, & nullius pretii.

TEMULENTIA, idem quod *Ebrietas*, *μέθη*. Vide *Ebrietas*. *Temulentus* etiam vocatur *ἄνοινος*. Gal. l. 2. de Temper. c. 2.

TENACITAS, *γλισχρότης*, *tenax*, *γλισχρὸς*, idem quod *Lentus*, vide *Glischros*. *Tenacitas glutinis* est resina mineralis, uti Resina abietis, Terebinthinæ laricis. Dorn. Rul. Joh. in Lex.

TENACULA vocatur instrumentum Chirurgicum, instar forcipis, quo aliquid tenetur, cujus varias delineationes vide apud Chirurgiæ Scriptores, in specie apud Hildan. Cent. I. Obs. 4. & l. de Lithotom. Vesic. c. 16. 22. 26. & duas quoq; diversas, aliam cum, aliam sine Terebello delineavit Scultet. Arm. Chir. Part. 1. Tab. XVI. fig. I. & 3. quamvis in Textu *tenaculas* non appellavit, sed saltem in Indice.

TENCHA, vide *tinca*. Schrod.

TENECTA, *τεγκτὰ*, vocantur ea, quæ humore perfusa eundem per meatus vel poros admittunt. Humidiora indeque fiunt, & molliora, ut lana, terra. His opponuntur *ἄτεγκτα*, quæ non admittunt intra se humorem: ut æs, sal, nitrum, Gorr. à verbo *τέγγω*, *madefacere*, humectare. Vide *tenix*.

TENDENTIA, *τείνοντα*, dicuntur remedia, quę cutim expandunt, & *distendunt*, & opponuntur *χαλαστικοῖς*, *relaxantibus*, Gal. l. 5. de S. F. c. 11.

* TENDO, *τένων*, vocatur *ἀπονεύρωσις*, sive *extremitas musculorum* nervosa, vel potius fibrosa, & ligamentosa, ita dicta, quòd ejus actio præcipuè in tensione, vel contractione consistat. Gal. 2. de art. t. 5. Barthol. l. 1. Anat. c. 5.

TENEBRÆ, *σκότος*. Vide *Scotos*.

TENEO, *ἴσχω*, *κατέχω*, quid communiter significet, notum est. Est verò in Medicina verbum emphaticum, præsertim in Pathologicis, quam emphasin notavit Lind. Ex. XIII. §. 212. 29. ubi Morbus *tenere* dicitur hominem, quando tanta ejus est vehementia, ut non sinat hominem interesse rebus suis, sed lecto affigat, aut quando non facilè absistit affligere, sed moras nectit. Et *teneri* dicuntur ęgri à morbo, qui cum vehementia ægrotant, & longiori mora. Unde & apud Scribon. *tenere* pro *hærere*, durare sumitur. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

TENERITUDO, *tener*, *ἁπαλότης*, *ἁπαλὸς*, i. e. *mollities* recens *Tenerum ceratum*, i. e. liquidius, molle Scrib. n. 173. *Tenera folia*, id est, mollia, n. 137.

* TENESMUS, *τεινεσμὸς*. Vide *teinesmus*.

TENON, *τένων*. Vide *tende tendentia*.

TENONTOTROTI, *τενοντότρωτοι*, dicuntur, qui in tendinibus sunt vulnerati. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 2.

* Tenor, τόνος, *Tonus*, æquivocum est; Anatomicam, Physiologicam, & Pathologicam habens significationem. Apud Hipp. plurimis in locis accipi pro nervis, sive à cerebro, sive à spinali medulla proveniant, ostendit Foes. p. 619. Sufficiat, unum adduxisse, 1. de art. t. 47. seq. Hunc secutus Gal. non modo in comm. ad text. dict. Hipp. sed. & l. 1. de musc. motu c. 1. Deinde *tenor morborum* quoq; dicitur recta constitutio, ordo particularum in ijs, & series, vide Keuch. ad Sam. p. 81. Pathologicè verò τόνος *contentionem*, h. e. vim intendendi, & contrahendi per genus nervosum. Coac. t. 643. seq.

* Tensio, τάσις, διάτασις, idem quod *Distensio*. Vide *Diatasis*, *Ectasis*. Ita & τονώσις διάθεσις, *tensiva dispositio*, quæ est signum plethoræ, Gal. l. de multit. c. 10. Τάσις vocatur, l. 4. de L. A. c. 3.

* Tensivus, τονώδης, Epitheton doloris, qui provenit à flatibus, vel spiritibus. Gal. l. 3. de A. c 9

Tenta, μοτὸς λημνισκος, idem quod *Licinium*, *Penicillus*, *Turunda*. Vide *Licinia*. Apud Parac. vocatur *tenta Magistralis*, Paragraph. l. 3. c 4. §. 1. Not. At in fragment. ad h. l. vocatur *tentum magistrale*.

Tenthrenioides, τενθρηνιώδης, *cavernosus*, *anfrosus*. Usurpatur de pulmone ab Hipp. l. de refect. l. 10. à τενθρήνη, & τενθρηδὼν, quod significat insectum aculeatum vespæ simile, Foes. p. 613. Alij legunt cum Corn. τεθρηνιώδης.

* Tentigo, πριαπισμός. Vide *Priapismus*.

Tentio, τάσις, idem quod *tensio*. Sumitur & in specie pro *tenesmo*. Gal. l. 7. aph. 27. ex interpretatione Leoniceni.

Tenuans, *tenuatio*, idem quod *Attenuans*, *Attenuatio*, λεπτύνον, λεπτυσμός. Vide *Attenuans*.

*Tenuis, λεπτός. Vide *Leptos*.

Tenxis, τέγξις, i. e. *humectatio*, madefactio, cui opponitur ξηρότης *siccitas*. Legitur apud Hipp. l. 6. Epid. f. VIII. 36. vel t. 25. à verbo τέγγειν, *humectare*, quod occurrit l. de ulcer. in princ. l. de c. vuln. XX. 5. &c. Jung. Foes. p. 612. seq.

Tephra, τέφρα. Vide *Cinis*.

Tephricon, τεφρικὸν, idem quod σποδιακὸν, Vide *Spodiacon*.

Tephrion, τέφριον, *Collyrij* nomen, haud dubiè à colore cinereo, quod etiam κύθιον appellant. Describitur ab Aet. l 7. citante Gorræo, & aliter à Celso l. 6. c. 6. Meminit & Rhod. ad Scrib. n. 36.

Tepidarium dicebatur Balnei pars apud veteres, in quo vestes exuendo prius paululum sudabant, Gr. ἀποδυτήριον Cels. l. 1. c. 4. Jung. Pantini not. ad h. l. vide & supra *Apodyterium*. ad Ant. Fumanell. libell. de Balneis in prine.

Tepidus, χλιαρός. Vide *Chliaros*.

Teragolinica, est *manu confecta*. Rul. & Joh. l. 2.

Teras, τέρας Vide *Monstrum*.

* Terebella, *terebra*, τρύπανον, τέρετρον, vocatur instrumentum, quo ossa forantur, non solùm capitis, sed & alia, v. g. thoracis. Unde variæ ejus sunt differentiæ, v. g. recta, & acuta *terebra*, quæ ἀβαπτίστον vocatur, Gal. in Exeg. voc. Hipp. alia *serrata*, cava, & teres, quæ πρίων appellatur. Vide *Prisis*. Huc pertinet *Abaptiston trepanum*. Vide suprà *Abaptistos*. Adde Aquapend. in Chir. Operat. ubi prolixius describitur. Diversarum *terebrarum*, v. g. *Terebræ triformis*, & *triploïs* in cranij vulneribus, & junctuis usitatæ, item *trepani Abaptisti*, nec non *terebelli* Magij pro globulis extrahendis delineationem cum modo utendi tradidit Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. II fig. 3. 45. T. III. fig. 1. & 3. T. XVI. f. 6. T. XXXVII. f. 1. T. XXIIX. fig. 3. & 4. Huc pertinent *tenaculæ* cum *terebello*; vide *tenacula*. Iterum alia, quæ τρύπανα τρογλοδυτήριον Hipp. vocatur, qua costæ perforantur, l. de int. aff. XXV. 19. Operatio ipsa dicitur *terebratio*, Gr. τρύπησις, idem *terebratus*, Rhod. in Lex. Scrib. p. 451. Hildan. Cent. II. Obs. 4. seq. Bonett. l. 3. Anat. Pract. f. 3. Obs. 8. p. 1583. seq.

Terebinthina, τερμινθίνη, dicitur *Resina* liquidiuscula, balsamica, oleum crassiusculum referens, colore ex albo flavescens, sapore paulo acris, consistentia lenta, & tenax, propria ex arbore *terebintho*, vulgari è *Larice* arbore collecta, cujus historiam, & usum Medicum vide apud Dioscor. l. 1. c. 91. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 398. Fr. Hofm in Clav. ad h. l. Viribus antecedit omnes alias resinas. Rhod. ad Scrib. n. 162.

Terebotin, idem videtur esse, quod *terebinthina*, apud Parac. qui scribit, esse resinam arboris suæ, differentem à Balsamo l. 1. de Tart. Tract 4 c. 2. in expos. nec non in fragm. ad h. l.

Terebra, vide *terebella*.

* Teredo, τερηδὼν, homonymon est: Vel enim significat *vermem*, vel potius vermiculum, *ligna erodentem*, quem descriptum vide apud Aldrov. de Insect. l. 6. c. 5. Usum etiam monstrat Schrod. l. 5. c. 4. n. 117. Vel τερηδὼν *ossis erosio*, qua aliàs Lat. *Caries* vocatur. Vide suprà *Caries*.

Teregibil, idem quod *Manna*, *tereniabin*; Schrod. l 4. cl. 4. n. 446.

* Teres, στρογγύλος. κυλινδροειδής, dicitur de corporibus longis, & rotundis. Estq; Epitheton *vermium*. Vide *strengyles*, *Helmintes*. *Teres* quoq; cognominatur Musculus Radij, qui aliàs *Rotundus* dicitur. Vide suprà *Rotundus*.

Teresis. τήρησις. Vide *Observatio*.

Teretron, τήρετρον, id est *Terebra*, τερίτριον, *Terebella*. Vide p.a.

* Tergum, νῶτον, idem quod *Dorsum*. Vide *Noton*. *Dorsum* significat posteriores corporis partes, quæ collo subjacent. Gal. Introd. c. 10.

Tergus, λοπός, vide *Lopos*. Sumitur, & in genere pro *corio*, G. σκῦτος. Vide *Corium*, *Scytos*.

Terma, τέρμα, vocatur *finis*, & *terminus*, in qua subsistebant cursores, quemadmodum initium, βαλβίς, *carcer* dictum fuit. C. Hofm. Comm. in Gal. LL. de U.P. n. 480.

* Terminthos, τέρμινθος, est homonymon. Propriè denotat arborem, quæ Lat. *Terebinthus*, unde resina *Terebinthina* colligitur, quæ significatio spectat ad Botanicos. Per metaphoram verò dicuntur τέρμινθοι tumores, vel cutis eminentiæ plerunq; in tibijs, vel cruribus obortæ, colore ex nigro, & viridi, rotundæ, fructui *Terebenthi* similes. Legitur apud Hipp. l. 2. Epid. s. II. 13. l. de humor. XI. 1 Explicarunt Gal. in Exeg. dict. Hipp. item com. 3. de Hum. Ægin. l. 4. c. 24 Act. l. 2. tetrab. 4 c. 63. Foes. Oec. p. 615. 616. M. Aur. Severin. l. de Epinyctid. P. II. controv. 3. Aliquando & per Th. scribitur, v. g. apud Lind. in d. Hipp. loc. de Humor. Castell. Causa horum tuberculorum nulla alia esse poterit, quàm stagnatio portionum serosarum putrescentium cum acerbitate aliqua atrabiliaria, & indurativa, unde haud ineptè inter Symptomata Scorbuti, ut & Luis Venereę referri possunt, ac debent, licet in specie Authores de Scorbuto nullam fecisse mentionem, quod mirum, notaverim. Arab. dicuntur *Albotin*, vel *Albotis*. Fallop. l. de morb. Gall. c. 5. Tom. I. p. 686.

Terminus, πέρας, τέλος, quid significet, notum est. Videlicet extremum, in quo aliquid desinit. *Terminare*, τελευτᾶν, legitur apud Gal. c. 3 de art. t. 33. Morbi *terminari* dicuntur, vel ad salutem, vel ad mortem. An *Terminus vitę* à Deo præfixus Medicinæ usum excludat, egregiè ventilavit C. Rejes C. El. q. 18

Terna, idem quod *Impetigo*, *Mentagra*, Fallop. de Ulcer. c. c5. Tom. I. Op. p. 615.

Ternarius, τριάς, numerus in Medicina etiam ad superstitionem usq; mysticus, ita ut non solum Hipp. *tres* corporis nostri substantias statuerit, Continentes, Contentas, & Impetum facientes: & posteriores Medici *tres res* secundum, & præter naturam constituerint; sed & Chymici Parac. sequentes *Tria* Principia excogitaverint: *Sulphur*, *Mercurium*, & *salem*, quæ Mosen in capite secundo per *Sahab*, *Bdola*, & *Schoham* indicasse, vult Johnsf. l. 2. ita, ut *Sahab* aurum significans sit perfectissimus, & absolutissimus Mercurius: *Bolda* Margarita, seu Unio, optimus & præstantissimus succus, seu oleagineus, Sulphur denotans, & *Schoham* Lapis concretus crassioris inter principia Salis concreti signaculum existat. (quis non rideret vana hæc nugamenta?) Unde & *Ternarium numerum* consummatissimum dixerunt, imò consumationem omnis numeri, & patrem reliquorum, quemadmodum *binarius* mater parium, & femininorum, Tb. Ch. Vol. I. p. 481. Imò, quod omninò detestandum, summum *Trinitatis* mysterium non verentur applicare omnibus rebus naturalibus, quemadmodum expressè legitur d. l. p. 454. Ea quam in Divinitate colimus summo decore, atq; fatemur, *Trinitas*, in unoquoq; naturaliter producto rerum omnium, quæ creatæ sunt ab eadem, illis qui secreta naturæ perquirunt abditissima, sui speciem atq; figuram ob oculos ponit. Ita in corpore humano *tria* sunt, quæ requiruntur ad ejus sanitatem conservandam, vitæq; longæ tuitionem, utpote *Sol*, *Jupiter*, & *Luna* Physicè Spagyrica. O impiam confusionem figmentorum Ethnicorum cum mysterio sanctissimo *Trinitatis*, Tædet me plura allegare è dicto loco. Quid? quod ipse Gal. improbaverit has circà numeros nugas l. 4 de dieb. critic. c. 11. vocans ψυχρολογίας, ἠλιθιότητες, λήρήματα. Nec hodieque exolevit ritus superstitiosus Chirurgastrorum, in deligationibus, ad sectionem venæ instituendam, ad vulnera, *ternarium* observare, imprimendo ter fasciam, numerum; imò non desunt etiam, qui veterum gentilium imitentur morem *ter* despuendi, vel in vulnera, vel in terram, vel quando urinam reddiderunt. Lege Keuch. ad Sam. p. 235. Ita in usu medicamentorum *ternarius* numerus observatus legitur apud Scrib. n. 51. 71. 159. Vide & Rhod. ad eund. n. 71. Cæterùm quod *ternarius* numerus etiam in morbis, v. g. febre tertiana, & in conatibus naturæ Criticis pro morborum solutione observetur, illud non fit propter aliquam mysticam, & peculiarem numeri illius virtutem, & efficaciam; sed dependet unicè à materiæ turgescentia intrà illud temporis spacium collecta. Unde etiam sæpè contingit, ut terminus ille, interveniente aliquo obstaculo, vel anticipetur, vel prorogetur.

Terniabin, *Tereniabin*. Vide *Manna*.

Ternio, *Ternus*. Vide *Ternarius*.

Terpnos, τερπνός, significat *Gratum*, suave, dele-

delectabile. In specie τερπνὸν nomen est medicamenti compositi, quod describitur ab Aetio l. 6. c. 91. citante Gorræo.

*Terra, γαῖα, γῆ Vide *Ge*.

Terreus, *Terrenus*, *Terrestris*. γαιώδης. Vide *Gaodes*.

Terrelati, sunt spiritus corporei, in terra degentes. Dorn.Rul.& Johns.

Terricla, χάραξ, *sudis*, *Redica*, sic dicta, quòd terreant hostes, aut bestias ingressuras. Lind. Ex.XI.§.75.

*Terror, φόβος, affectus est, & animi perturbatio fortior, *timori* affinis, & ejus quasi excessus. Pertinet inter res non naturales, & fit aliquando caussa morborum, præsertim lipothymiæ, epilepsiæ, imò & mortis, procatarctica; aliquando verò salutaris, & vice remedij prodest. Utrumq; docuit Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 105. & l. 14. s. 3. c. 12. jung. C. Hofm. Inst. Med. l. 5. c. 39. §. 1. In specie *terrorem* præcordia afficere, & omnem esuriem tollere vult Helmont. tr. jus Duumvir. n. 25. Est etiam occasio pestis *Terror*. Idem in Tumulo pestis.

Tersomæ, τέρσωμαι, significat apud Hipp. *siccor*, idem quod ξηραίνομαι, l. 1. de morb. mul. XXIII. 5.

Terthron, τέρθρον, propriè dicitur *artemo*, & funis, quo utrinq; velum trahitur, antennæ summum extremumq; jugum, & ita ad rem nauticam pertinet. Ab Hipp. verò sumitur, vel pro summo, & *extremo morbi* ex mente Foes. vel pro *soliditate* morbi, uti reddidit Lind. in vers. Lat. Locus est l. 2. de morb. mul. XVII. 2. jung. Foes. p. 615.

*Tertiana, τριταῖος, vocatur febris, quæ de tertio in tertium exacerbatur, estq; vel *Intermittens*, in qua integra dies intermedia est libera ab omni febrili effervescentia; vel *continua*, ubi quidem nulla intermissio, sed continuus animadvertitur fervor, nihilominus ejus vehementia major de tertio in tertium sentitur. Caussa utriusque consistit in sanguinis biliosi, hoc est, sulphureo-salinis portionibus scatentis effervescentia, & fermentatione p. n. Intermittentis quidem, ob fermentum crudum extraneum succi nutricij corrupti accedentis. Continuæ verò, ob copiam sulphurearum portionum à caussa quadam externa ad accensionem, & agitationem irritatum. Dividitur in *Legitimam*, & *Spuriam*. *Febris tertianæ* utriusque veram ideam descripserunt, ex recentioribus, Willis de febribus c. 4. Sylvius Prax. Med. l. 1. c. 30 31. Piens de febr. Tract. spec. c. 6. & 11. quamvis non in omnibus consentiant, quæ tamen fortassis facilè conciliari possent. Non inconcinnè etiam de hoc argumento scripsit nuperrimè D. D. Dolæus in Encyclopæd. l. 4. Febrium in genere essentiam, & rationem formalem in turbata sanguinis mixtione consistere statuens, postmodò singulis primarijs speciebus, ita etiam Tertianæ, applicans. c. 8.

Tertium Chymicis dicitur medium inter duo extrema, & est medium inter durum, & molle, est quoq; medium conjungendi Tincturas, & intelligitur *sal*, quod meritò medium inter corpus, & spiritum. Th. Chym. Vol. VI. p. 961. seq. Alias & Chymicis *sal Tertium* est, quod *Salsum* dicitur, & *Enixum* ex alcali, & acido junctis resultans. Vide *Enixum*, *Salsum*.

Tertius, τρίτος, quid significet, jam antè constat. In Medicina usitata est phrasis *ad tertias*, vel *ad duas tertias* decoquere, & vel indicatur decoctio tanta, ut residua maneat una tertia pars liquoris, vel quod usitatius videtur, ut una saltem tertia pars decoquendo consumatur. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 451.

Tessa est vocabulum planè obscurum novissimè à D. Helwigio, quantum nobis quidem constat, in Introitu suo in Physicam inauditam in lucem productam; Si juxtà nonnullorum opinionem Arabica vox est, significat *Occultavit*, *spoliavit*, privavit, &c. D. D. Matthias Schefferus existimat esse nomen Caballisticum, cujus literę singularem contineant sensum. Significare verò Sal Astrale, seu Aeris essentiam, & esse idem cum Mercurio, Chalybe, Fœmina, Aquila, Columba &c. Attrahi verò per Magnetem, id est, Sal Centrale, cujus modus in literis hujus vocabuli Caballisticè continetur, in Epist. defensor. Introitus Helwigian. p. 21. seq. Enimverò an non hic rursus ad hæc ænigmata licebit exclamare: Nihil apprehende, & fortiter tene! vel cum Carneade in Rob. Royle Chymista sceptico sciscitari; In disquisitionibus ejusmodi speculativis, ubi ad nudam veritatis cognitionem primariò collimamus, quid, quæso, ille me docet gratijs dignum, qui si potest, conceptum suum mihi non reddit intelligibilem, sed terminis Mysticis, phrasibusq; ambiguis obscurat, quod dilucidare debebat.

Tessaraconta, τεσσαράκοντα, *Quadraginta*. Vide *Quadragesimus*.

Tessares, *Tessara*, τέσσαρες, τέσσαρα. Vide *Quatuor*.

Testa æquivocum est apud Latinos. 1. significat *vas figulinum*: deinde & ob similem duritiem *crustam* animalium *aquatilium*: utrumq; dicitur Gr. ὄστρακον, vide *Ostracon*, Unde & *Testacea animalia* vocantur ὀστρακόδερμα. Vide *Ostracodermon*. Tertiò *Testa* dicitur *rotunditas*

capitis humani, Keuch. ad Sam. p. 92. Gr. σφαῖρα, κεφαλή. Hinc & Parac. generaliter pro *globo* cœli, & terræ sumsit, l. de caduco matric. Deniq; *testa* corporis humani *pellis* est, Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Testamentum, διαθήκη, terminus juridicus, propriè denotans *dispositionem facultatum* suarum omnium, Gal. l. de cogn. & cur. omn. anim. pecc. cat. c. 5. Translatum verò à Spagyricis ad Hieroglyphica, vel mystica, aut ænigmatica scripta, potissimùm de *Lapide Philosophorum*, v. g. Arnoldi Villanovani *Testamentum*, Gallico primum idiomate descriptum, postea in Latinum translatum, quod legitur Th. Ch. Vol. I. p. 783. & Vol. IV. p. 446. seq. Libav. S. A Ch. l. 7. c. 2. Nicolai Melchioris Cibinensis Transylvani *testamentum Artis*, quod extat apud Libav. Tom. II. Op. p. 350. Fr. Basilij Valentini *Testamentum ultimum* vernacula lingua scriptum, Argentorati 1667. typis excusum. Hadr. à Mynsicht *testamentum metricum* scriptis ejus additum, &c.

* Testiculi, *testes*, ὄρχεις, δίδυμοι. Vide *Didymi*, *Orcheis*, *Ovarium*.

Testimonium, μαρτύριον, quid significet, notum est. Propriè alterius quoq; affirmationem ejus, quod alius statuerat. Hinc Gal. dicit alicubi, ex *testimonio* veritatem dogmatum æstimari, l. quod an. mor. seq. temp. corp. c. 5. Sumitur verò ab Hipp. etiam μαρτύριον, *testimonium*, pro signo, 2. de art. t. 31. Gal. in comm. ad h. l.

Testudinatum, ἄετωμα. Vide *Aetoma*.

* Testudo æquivocum est, χελώνη. Vide *Chelone*, *Camara*, *Talpa*. *Testudo* quoq; dicitur *spuma maris*, item *Limax*, anacium album, & rubeum, Rul. & Johns.

Tetagmenos, τεταγμένος. Vide *Ordinatus*.

* Tetanos, τέτανος, accipitur aliquando latè pro omni *Convulsione*, & rigiditate corporis, vel membrorum. Propriè verò, & strictè ita dicitur species *Convulsionis* gravissima, quando totum corpus erectum, & rigidum manet, sine motu, sicut lignum, aut trabs, Diet. n. 825. Vide *Convulsio*, Gal. 4. aphor. 57. De *tetano* aliàs agitur apud Hipp. l. 3. de morb. XIII. 1. seq. l. de int. affect. LIX. 1. seq. l. de dieb. judic. V. 1. seq. Jung. Foes. p. 616.

Tetanothra, *tetanomata*, τετάνωθρα, vel τετανώματα vocantur medicamenta *erugatoria*, sive, quæ rugas emendant. Gorr.

Tetartaeos, τεταρταῖος. Vide *Quartana*.

Tetartemorion, τεταρτημόριον. Vide *Quadrans*.

Tetartos, τέταρτος. Vide *Quartus*.

Tethalassomenos, τεθαλασσωμένος, idem quod θαλασσίτης, marinus. Epitheton *vini aquâ marina mixti*, cui opponitur οἶνος ἀθάλασσος, cui non est admixta aqua marina. Illius meminit Gal. 4. de R. V. I. A. t. 1. & l. 4. de san. tu. c. 4. Hujus verò l. 4. de C. M. S. L. c. 8. Vide Foes. p. 448.

Tethelos, τεθηλὸς, dicitur Hipp. *mollis*, laxus. Usurpatur de figuris, l. de vet. med. XXXIX. 16. rectius tamen *floridum* significat, ibid. XLI. 9. à θάλλω, *floreo*. Vide Foes. p. 266.

Tethreniodes, τεθρηνιώδης. Vide *tenthrenodes*.

Tethyon, τήθυον, dicitur *Zoophyton tuber*, cujus descriptionem pleniorem vide cum usu in cibis, & Medicina apud Aldr. de Zoophyt. l. 4. c. 5. Chiocc. Mus. Calc. sect. I. p. 87.

Tetocyia, τετοκυῖα, Latinè *Puerpera*, quę jam peperit, Hipp. 5. aphor. 39. Jung. Diet. n. 828.

Tetradrachmon, τετράδραχμον, *pondus*, *quatuor drachmarum*, h. e. *uncia dimidia*, quæ & *Stater* dicitur. Gal. de pond. & mensur. Vide *Stater*.

Tetragnathus, τετράγναθος, species est juxta Aëtium *Phalangij*, vel aranei subalbida, pedes scabros habens, & juxta caput eminentias duas; unam rectam, alteram latam, ut existimes eum ora habere duo, maxillas quatuor, & lineam per os æqualem. Ejus venenum Scorpij veneno simile, Forest. l. 30. Obs. 12. Schol.

Tetragonon, τετράγωνον. Vide *Quadrangulum*. Τετράγωνον alias apud Hipp. vocatur medicamentum, quod caput purgat, l. de int. aff. XLIX. 14. & LII. 18. per quod nonnulli intelligunt, vel ipsum Stibium, vel Crustas, quæ circa illud reperiuntur, Foes. p. 616. Rhod. ad Scribon. num. 23.

† Tetragonum Hipp. non est στίμμι, sed στύμμα, id est odorum genus. Savotius de Tetragono Hipp.

Tetramos, τέτραμος, idem quod τρόμος, *tremor*. Erot. in Onom. p. 113. b.

Tetramyron, τετράμυρον, i. e. *quatuor unguentis confectum*, vocatur *Acopum* linimentum, cujus descriptio, & vires habentur apud Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12.

Tetrao, τέτραξ, ὕραξ, nomen avis montanę majoris, quę Latinis *Urogallus* dicitur, cujus descriptio videatur cum usu apud Aldr. l. 13. Ornith. c. 6. ubi simul demonstrat, non esse eandem avem cum Otide.

* Tetrapharmacon, τετραφάρμακον, in genere dicitur medicamentum compositum ex quatuor simplicibus. Tribuitur verò diversis compositionibus, v. g. *Emplastro*, quod aliàs βασιλικὸν vocatur, Gal. adv. Lyc. c. 7. l. 1. de S. Fac. 5. Pin.

§.Pinguedo, Stear. Vide Rhod.ad Scrib. n. 211. & suprà in *Basilicum*. Deinde & *Antidotus* ita vocatur, quæ aliàs μυσήριον dicitur, & in officinis *theriaca Diatessaron*; vide *Mysterion*. Deniq; & nomen cibi cujusdam est *tetrapharmacon* apud Spartianum in Adriano, constantis ex fasiano, sumine, perna, & crustula, allegante Rhod. d.l. Meminit & Parac. *tetrapharmaci* l. de Icteritijs. c. 3. & videtur intellexisse Antidotum.

Tetrobolon, τετρόβολον, *pondus quatuor obolorum*, h. e. scrupuli duo. *Gramma* enim in duos obolos dividitur. Gorr.

Tetropos, τέτρωρος, Lat. *Quatrio*. Vesal. l. 1. de H. C. F. c. 45. dicitur ab Oribasio, & Ruffo *pars Astragali*, vel tali superior & sursum vergens. Gal. de ossib. c. 24. vel juxta Ingrassiam c. 23. cujus commentarium vide p. 264. seq. quamvis & totus *astragalus* ita aliquando dicatur à quatuor lateribus, dextro, sinistro, anteriore & posteriore. Gorr.

Tettigometra, τεττιγόμετρα, dicitur fœtus è terra cadens, è quo exit cicada. Aldr. de Insect. l. 2. c. 13.

Tettix, τέττιξ, Vide *Cicada*.

Teuchos, τεῦχος, duplicem apud Hipp. habet significationem 1. ita dicitur *totum corpus* l. 6. Epid. f. II. t. 3. Gal. in comm. ad h. l. 2. notat *vasculum* l. de sterili, XII. 25. 26. l. de loc. in hom. II. 6. XX XVI. 7.

Teuthlophace, τευτλοφάκη, nomen cibi alicujus, constantis ex *beta*, & *lente*, à τεῦτλον, *beta*, & φακὴ, *lens*, Id edulij genus; Heraclidem Tarentinum non modò sanis, sed & ægrotantibus dedisse scribit Gal. l. 1. de Al. fac. 18. fin. Gorr.

Teuthis, τευθὶς. Vide *Loligo*.

Textura, propriè ὕφανσις, ad opificium pertinet, quod *ars textoria* dicitur, de qua & Gal. l. ad Thrasybul. c. 16. & 21. Per translationem verò Latinè etiam usurpatur de *organica structura corporis*, & partium, & respondet Gr. κατάστασις, κατασκευή, Galen. 2. aph. 28. & c. 2. de R. V. I. A. t. 47.

Th, θ. Θ. signum est & nota *mortis*, θανάτε, apud Hipp. in l. Epidem. notante Gal. com. 1. in l. 3. t. 13. & alibi, quemadmodum Υ. signum sanitatis, ibid.

Thacos, θᾶκος, *sedile*, sedes, idem quod θῶκος. Legitur apud Hippocr. l. 7. Epid. XXVI. 22.

Thais, θαῒς, duo significat 1. *Ceratum Cosmeticum*, quo faciei rubor conciliatur, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 3. c. 25. II. *Vinculi genus*, quod capiti adhibetur, ubi summum caput, & quod inter ipsum frontemq; est, vincire convenit. Ejus tres species recenset Gal. l. de fasciis n. 9. 10. 13.

Thalame, θαλάμη, dicitur *cubile*, & piscium latibulum, *forulus*, penetrale. Legitur apud Hipp. de Arte XIIX. 9. Vide Foes. Oecon. pag. 265.

Thalasseron, θαλασσηρὸν, dicitur *Collyrium Hermophili*, accommodum suffusionibus, & hebetudini visus, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Ægin. l. 7. c. 16.

Thalassites, θαλασσίτης, idem quod τεθαλασσωμένος. Vide *tethalassomenos*.

Thalassomeli, θαλασσόμελι, dicitur medicamentum compositum ex aqueis portionibus aquæ marinæ, mellis, & aquæ pluviæ defecatis, & in picato vase per dies caniculares insolatis, vim habens purgatoriam. Gorr. è Diosc. l. 5. c. 20. Jung. Keuch. ad Sam. p. 201.

Thaleros, θαλερὸς, i. e. *floridus*, θάλλω, *floreo*. Dicitur de spiritu vegeto magno, & concitato, Gal. c. 2. in 1. Prorrhet. t. 4. & 60. quamvis in textu Hipp. legatur θολερὸς, de quo infrà in *tholeros*.

Thalia & *thallos*, θαλλία, θαλλὸς, dicitur *germen* omne, sed præcipuè *olivæ*. Ægin. l. 3 c. 66. Gorr. Rhodius exposuit per *ramum olivæ*, ex quo diebus festis coronæ texebantur, ad Scribon. n. 142.

Talpos, θάλπος, idem quod θερμότης, *Calor*, *æstus*. Legitur apud Hippocr. 3. aphor. 1. & 5. à θάλπω, foveo, calefacio. Jung. Diet. n. 383.

Thalpis, θάλψις, *fotum*. *fomentum* significat. Legitur apud Mosch. l. de morb. mul. c. 126.

Thamatica, pro *thaumaticæ*, ars dicitur, per quam inveniuntur machinæ, quæ vel aere, vel aquis impelluntur, Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Thames, *thaminos*, θαμὴς, θαμινὸς, *frequens*, & adverb. θαμέως, *frequenter*. Sæpè occurit apud Hipp l. 2. de morb. mul. LIII. 4. de fistul. III. 1. l. de superfœt. X. 11. & alibi notante Foes. p. 266, seq.

Thamna, θάμνα, idem quod *Lora*, vinum à vinaceis aqua maceratis factum. Vide *Lora*: Lind. Ex. X. §. 200.

Thanatos, θάνατος. Vide *Mors*.

Thanasimos, *thanatodes*, θανάσιμος, θανατώδης. Vide *Lethalis*.

Thaphneus est *medicamenta mundata*, & *repurgata*. Dorn. Rul. & Johns.

Thauma, θαῦμα, in genere *Miraculum* significat. Vide *Miraculum*. Specialiter sumitur pro *machinis* αὐτομάτοις, mechanicis, qualibus utuntur histriones etiam in ludis. Tandem & pro ipsis *præstigijs* accipitur; unde θαυματοποιοί, ἢ θαυματουργοί, qui talia opera seria, jocosa, impu-

impudica, pudica exercebant, & ostendebant in circulis otiosorum hominum, quæstus causâ. C. Hofm. comm. in Gal. l. L. de U. P. n. 979.

Theca, θήκη, vocatur *Receptaculum*, in quo aliquid asservatur. Ita *Theca instrumentorum Chirurgicorum* describitur ab Hildan. in Cista militari Class. 19. sine quali nunquam accedere debet ægros Chirurgus, quod laud. Author. etiam ipse observavit.

Thee est nomen plantæ japonicæ, & Chinensis, hodieq; etiam apud nos usitatæ, & magnopere commendatæ, de cujus historia, & usu vide Schroder. in Append. p. 8. seqq. & Fr. Hofm. in Clav. ad l. 4. f. 1. n. 348. seqq. Licet verò utilitas insignis negari non debeat, attamen an non excedatur in encomio usus hujus plantæ, ob novitatis pruritum, aliis judicandum relinquimus. Videatur, & Cl. D. Pechlini Archiatri Cimbriç Ducis Dialogus inscriptus Theophilus. Bibaculus, sive de potu *Theæ*.

Teetricos, Θεατρικός, propriè *spectabilis* dicitur, h. e. *ad ostentationem*, & spectaculum *factus*. Usurpatur ab Hippocr. de deligationibus concinis, & ad ostentationem saltem paratis, quæ nihil juvant, l. de Medico IV. 8.

Theilopedon, Θειλόπεδον, dicebatur *locus*, ubi *insolantur*, & exiccantur uvæ. Hinc Θειλοπεδεύθεῖσα σαφυλὴ, *uva insolata* dicitur. Linden. Ex. X. §. 92. Gorr. scripsit Θηλόπεδον.

Theion, Θεῖον, duabus gaudet significationibus, Significat enim, & *Divinum*, & *Sulphur*, de quibus Latinis vocabulis jam dictum sub suis literis initialibus. Vide. *Divinum Sulphur*.

* Thelle, Θηλὴ. Vide *Papilla, Mamma*.

Thelema, Θέλημα. Vide *Voluntas*.

Thelopedon, Θηλόπεδον. Vide *Theilopedon*.

Themon, Θημὼν, idem, quod σωρὸς, vocatur *acervus*, & *cumulus* v. g. frumenti, tritici, Gal. in Ex. voc. Hipp. Foes. p. 269. Gorr.

* Thenar, θέναρ, accipitur latè, strictè, & strictissime: Latè pro cavitate omni interiori manuum, & pedum; quarum illa dicitur aliàs *Vola*; hæc verò *Planta*; suntq; carnosæ porriones sub digitis manuum, pedum. Quod enim etiam de plantis *pedum* usurpetur, patet ex Hip. l. 2. de morb. mul. IX. 19. Strictè pro *vola manus* tantum sive palma, h. e. parte manus interna eminente, & carnosa à digitis usq; ad carpum protensa, qua percutere solemus, à θένω, percutere. Gal. c. 1. de fract. t. 10. Strictissimè θέναρ, dicitur Ruffo. *spacium carnosum inter pollicem, & indicem*, sub quo manus cavitas sita est, ὑπόθεναρ verò, quod reliquis quatuor digitis subtenditur. Foes. p. 267. seq. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 85. Musculus etiam unus ex abducentibus pollicem vocatur θέναρ, Barthol l. 4. An. c. 9. p. 579.

Theodotia, θεοδότια, vocantur diversa *Collyria*, ab Anthore *Theodoto* inventa, excogitata, ad diversas oculorum affectiones, quorum descriptiones habentur apud Aet. l. 7. allegante Gorræo, & Ægin. l. 7. cap. 16. Meminit, & in genere Gal. l. Introduct. c. 14. circa fin.

Theodoretos, Θεοδώρητος, *Antidotus* vocatur, quæ aliàs διὰ τῶν καρδίων appellatur, ad frigidas capitis affectiones, cujus descriptio legitur apud Æginet. l. 1. c. 12. & Aet. l. 13. citante Gorr. Meminit, & Forest. l. 21. O. 12 Schol.

Theopemptos, θεόπεμπτος, h. e. à *Deo missa*, scil. *Antidotus*. Quo epitheto exornata legitur *Tinctura* quædam *Antimonii*, cujus descriptiò habetur apud Schroder. l. 3. c. 17. quamvis neque reliquæ pompofis ibidem & hyperbolicis titulis inscriptæ magis aliquid habeant in recessu, quàm Tinctura vulgaris Antimonii, D. Ludovic. Diss. I. Pharm. p. 325.

Theophilion, Θεοφίλιον, Vocatur *Collyrium* τραχωματικὸν, & describitur apud Aet. l. 7. allegante Gorr.

Theopharastici, iidem, qui Paracelsistæ dicuntur; *Paracelsi sectatores*. Vide *Paracelsus*.

Theorema, θεώρημα, idem in genere, quod ἀξίωμα, *sententia*, aphorismus. Vide *Aphorismus Speculatio*.

Theoretica, *Theorica*, θεωρικὴ, θεωρητικὴ, Vide *Speculativa*. *Practica*.

Theoretos. θεωρητὸς, *Contemplabilis*, spectabilis vel consideratione, & observatione dignus; Dicitur de diebus Medicis sive Criticis, sive Crisim antecedentibus, quales sunt *Judices*, ἐπίδηλοι Hipp. 2. aph. 24. Gal. in comm. ad h. l. Dieter. n. 391.

Theoros, θεωρὸς, vocatur Hipp. qui oraculorum consulendorum causa ad Deos mittebatur, notante Erot. Onom. p. 53. e. Foes. p. 269.

Theos, Θεὸς, Lat. *DEUS*. Vide *Deus*. *Dii*.

Thereus, Θηραῖος, epitheton certum vini alicujus, quod in Creta insula nascebatur, dulce, nigrum, crassumq; & citra adstrictionem. Meminit ejusdem Gal. de bon. & mal. succ. c. 11. & l. 4. de S. Fac. 8. jung. Gorr.

Therapeia, Θεραπεία. Lat. *Curatio*, *Medela*, *auxilium*. Hipp. aph. 6. de quibus vocabulis vide suis in literis. Complecti verò, & curam veram, h. e. quâ morbus revera profligatur, & palliativam, ubi saltem ejusdem vehementiæ mulcetur, testatur Gal. 6. aph. 38. & confirmat. Linden. Ex. XII. §. 93. Adde Foes. p. 268. Descendit verò à verbo θεραπεύω; *curo*, medeor, ministro, quod legitur 6. aph. 38. Estq; valde emphaticum verbum, exprimens illud axioma Hip-

Hippocraticum: Medicum, dum *curat*, esse, & debere esse saltem naturæ *ministrum*. Unde, & θεραπεύοντες, Hipp. dicuntur *ministri*, qui ea, quæ ad curationem necessaria sunt, administrant. 3. de R. V. I. A. t. 44. Adde Foes. d. l.

† Θεραπεύειν Thucyd. Dion. Plutarcho est observantia quod Galli Cortizer Petr. Faber. semestr. l. 1. c. 20.

* Therapeutice, θεραπευτική, vocatur pars Medicinæ *Curatoria*, Methodus Medendi. Vide *Curatoria Methodus*.

† Therepia, Plin. remedia, salmatius in sol.

† Theriaca à θεράω, servo. Galeot. martius de promiscva doctrina Cap. 5. quoduis antidotum Marsil. Cognat. Variarum observat. l. 7. c. 14.

* Theriaca, θηριακά, dicuntur medicamenta, quę *ferarum morsibus* medentur, Gal. c. 6. in l. 6. Epid t. 5. circa fin. Duplicia vero statuisse Nicandrum, docet Gorr. quorum alia animalium morsus præcavent, sive illitu, sive suffitu, sive instratu; alia, quæ morsum jam inflictum curant, & innoxium reddunt. *Theriaca* θηριακή, vocatur in specie *Antidotus* efficacissima ad venena omnia, imprimis verò ad morsus viperarum, cum θηρίον viperam κατ᾽ ἐξοχὴν significet. Vel etiam ita dicta est illa compositio, quę *Andromachi* habetur, quod carnes viperarum recipiat. Translatum tamen vocabulum postea ad alias quoq; *Antidotos*, quamvis non recipiant carnes viperarum, quales fuerunt Ælii Galli, Antiochi Philometoris, Euclidis, Zenonis &c. & hodieq; adhuc *Theriaca Diatessaron*, in Offic. De hujusmodi compositionibus vide Gal. libros de Antidotis, de *Theriaca* ad Pisonem, & ad Pamphilianum. Junge Rhod. ad Scrib. n. 165. In specie de *Theriaca Calceolaria* Chiocc in Mus. s. IV. p. 704. & alios v. g. Marantam de *Theriaca*, Sylvaticum, Bonfinium, Jul. Alex. h. tit. Videantur, & Dispensatoria, Norinbergense, Augustanum, item Pharmacopœa Collegii Londinensis &c. Chymici cùm viderent fortassis intricatissimam simplicium, inconcinnam misturam *Theriacarum*, Præsertim Andromachi, consulere voluerunt artificiosa extractione, hinc ortę sunt *Theriaca cælestis*, *Essentia* vel *Extractum Theriacæ* &c. de quibus videatur Schroder. l. 1. c. 57. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Junken Chymic. Exp. Cur. Patr. II. sect. 1. c. 5. p. 499. seqq. Johnsonus quoq; scribit Lex. l. 2. *Theriacarum* varia genera Chymica, & Galenica inveniri in Pharmacopœa Spagyrica Mylii p. 349. seqq. Translatum porrò *Theriaca* vocabulum ad *medicamenta Mercurialia*, v. g. Sublimatum. Corallinum album &c. legitur, & quidem hyperbolice vocando *Theriacam Theriacarum*, apud Libav. Apocalips. Hermet. part. prior. c. 6. Verùm ne permittant sibi imponi ab hujusmodi laudibus hyperbolicis Medici Juniores, cum usus horum sit suspectus, imo periculi plenissimus. Inde Lapide quoq; Philosophorum, & *Theriacam*, &, & venenum latere, docetur in Theatr. Chym. Vol. V. p. 631. seqq. ubi tamen mendosè ab ignorantiam Græcæ linguæ Spagyricis maximè familiarem *Thyriaca* legitur.

Therenos, θηρηνός, epitheton *vini Asiatici dulcis*, simul atq; pallidi, uti scribit Galen. l. 5. de san. tu. cap. 5. Gorręus verò fortassis mendosè θήρινος posuit in definit.

Therinos, θερινός, i. e. *æstivus*. Ita θερινὴ ὥρα legitur, h. e. *æstivum* tempus, apud Hippocr. 4. de R. V. I. A. t. 1. θερινοὶ πυρετοὶ, febres *æstivæ*, 2. aph. 25. Vide *Æstas*. Dieter. n. 387. Vocatur, & collyrium *Therinum*, i. e. *æstivum*, l. 4. de C. M. S. L. cap. 7.

Theriodes, θηριώδης. Vide *Ferinus*.

* Therioma, θηρίωμα, idem, quod Hippocr. θηρίον, significat *ulcus teterrimum, ferinum & summè malignum*, cùm ex se nascens, tum alii morbo superveniens, ut refert Cel. calore lividum, nigrum, colore fœdum, multo mucoso humore repletum, quod inflammatio, febris, prurigo, & dolor comitatur, à quo sanguis interdum fluit, serpit, & exedit partes finitimas, atq; ob id aliqui Herpetem exedentem nominant, l. 5. c. 28. Quamvis alii sint, qui θηρίωμα ad *sola Pulmonum ulcera* maligna restrinxerint, teste Gal. c. 2. n. 6. Epid. t. 24. Ita, Heurn. puthisin vult appellari θηρίωμα, l. de morb. pect. c. 7. Caussa indubitatò in sanguinis ichorescentia caustica, & putrefactione consistit. Θηρίον vero pro tali ulcere sumi apud Hipp. patet ex l. de loc. in hom XLI. 1. Jung. Foes. p. 170. Erotian. Onom. p. 109 a. Gorr. Castell.

* Therion, θηρίον, proprie significat *bestiam, ferum animal*; quemadmodum, & simplex θὴρ Vide *Fera*. Adde Linden. Ex. XI. §. 115. 119. In specie etiam accipi pro *vermibus*, & animalculis in intestinis natis, nonnulli Interpretes Hipp. volunt, ita explicantes Coac. text. 285. 467. 468. & l. 6 Epid. l. VII. 55. Jung. Foes. d. l. Junston. vero duos textus posteriores Coacos per ulcera ferina exposuit, in not. ad h. l. siquidem. p. a. ad *Therioma* notavimus, credens. Hipp. etiam *ulcera summè maligna* appellasse θηρία.

Theriotome, θηριοτομή, idem, quod ζωοτομή, vide *Zootome*.

Thermæ, θέρμαι, propriè vocantur *Aquæ actu calidæ minerales spontè natæ*, h. e. quas Natura è liberali sinu terræ magna Dei benedictione affatim suppeditat ad sanitatem, qua tuendam, qua recuperandam, quarum usus non solum est

externus ad lavandum: sed etiam quandoq; internus ad potum, Gal. l. 6. de san.tu. c. 9. Dieter. n. 508. Quænam vera caussa sit fervoris nativi *thermarum*, pertinet inter intricatissima Naturæ occulta; licet plures fuerint, qui ingenia sua in hac rimanda exacuerint, inter quos, & Jul. Alex. l. 7. Sal. c. 4. Lang. lib. 2. ep. 52. Nobis placet opinio Fr. Hofm. in clav. ad Schroder l. 3. c. 3. p. m. 145. non tam à peculiari sulfure accenso, quam a continua lucta particularum inter se pugnantium dependere, statuentis; quamvis duratio illa per secula annorum admiranda magis, quam rimanda sit. Historias verò *Thermarum* cum usu vero & abusu plures proposuerunt Authores. Sufficiat allegasse Baccium de *Thermis*, Thabernamont. in libell. Germanic dicto *Thesaurus aquarum*, vulgo *Masser*, *Schab*. Wecker. Antid. Spec. l. 1. sect. 3. Hiland. de *Thermis* Leucensibus, & Piperinis, Sommer. de Carolin. Rolfink. O. & M. M. spec. l. 6. s. 4. c. 2.

THERMANTERION, θερμαντήριον, vocatur arula, vel foculus, qualibus in mensa solemus uti, ad recalefaciendos cibos à diuturniori mora refrigeratos, C. Hofm. in Gal. l. L. de U. P. n. 210.

* THERMANTICOS, θερμαντικός. Vide *Calefaciens*.

THERMASIA, θερμασία, idem, quod θερμότης, *Calor*. Legitur apud Hipp. 5. aph. 63.

THERMASMA, θέρμασμα, significat *fotum*, qui adhibetur per calefacientia, v. g. in pleuritide. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 1. & 2. Descendit à verbo θερμαίνω, *calefacio*, & θερμαίνομαι, *calefio*, quod frequenter occurrit apud Hipp. notante Foes. p. 268. Dieter. n. 388.

THERME, θέρμη, *calorem* notat *excessivum*, intemperatum, apud Hippocr. unde, & Gor. non veritus est, per *febrem* exponere; quamvis nullam video necessitatem, obquam omnis *calor excedens* statim febris dici debeat. Legitur vocab apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXVII. 4. in quo loco quidem *febrilem calorem* notare connexio docet, & l. 5. Epid. XXXV. 8. ad quem locum vide Linden. Ex. IV. § 53.

THERMEMERIA, θερμημερία, dicitur *tepor diurnus*, qualis esse solet tempore verno, Hipp. 1. de nat. hum. t. 33. Jung. Foes. p. 159.

THERMOCOELIOS, θερμοκοίλιος, vocatur. Hippocr. qui *temperatè calido præditus est ventriculo*. Legitur. l. 6. Epid. s. IV. t. 25 Foes. d. l.

THERMOLE, θερμωλή, idem, quod θέρμη, & *calorem excessivum* notat. Hippocr. l. de L. I. Hom. XXXI. 31. XXXIIX. 5. XLIV. 7. &c.

THERMOMETRUM, θερμόμετρον, est mensura caloris, tùm cujus vis, tùm caloris humani naturalis per pulsum dijundicada.

† THERMOPOLA, taberna in quibus potiones calidæ vendebantur.

THERMOPOLIUM, θερμοπώλιον, vocatur *taberna*, ubi confectę dulcesq; potiones væneunt, quas calidas bibere solitas ex Turnebo testatur Lind. Ex. X. §. 158. & hodieque potus Thee, & Caffe in quibusdam celebrioribus urbibus etiam Germaniæ ita venales habentur.

THERMOS, θερμός, vide *Calidus* significat, & *Lupinum*, ut est apud Galen. libr. 6. de S. Fac. §. *Thermus*, quod pertinet ad Botanicos.

THEROLEXES, θηρολέξης, idem, quod ὀνοματοθήρας, *aucupator verborum*, & dictionum, cujus omnen studium in vocularum observationibus, & novationibus positum, Linden. Ex XVI. §. 146.

THEROS, θέρος. *Æstas.*

THESAURINELLA *cœlestis* dicitur Paracelso *Necromantiæ species*, quæ occulta scripturæ rimari & intelligere docet, l. 2. Philos. sagac.

THESAURUS, θησαυρός, quid proprie significet, ex aliis Lexicis constare potest ac debet, videlicet *Divitias copiosas absconditas*, vel occultas, per translationem etiam aliis tribuitur. Ita Studium Veritatis, & Philosophiæ dicitur *Thesaurus* pretiosissimus, Theatr. Chym. Vol. I. p. 238. Talis *Thesaurus* est in homine, non extrà ipsum, p. 274. Ita Lapis Philosophicus dicitur *Thesaurus aurei velleris*, vol. V. p. 247. Adde Libav. Tom. II. Oper. p. 189.

THESIS θέσις, significat *Positionem* partium corporis naturalem, vide *Situs*. quamvis Galen. quoque velit, significare *connexionem* cum proximis partibus, & respectum, com. 2. de fract. t. 8. Aliàs *Thesis* quoq; *sententiam* aliquam, quæ in arte etiam Medica fundamenti loco ponitur, significare potest, uti ex Logicis patet

THESPIANA, vel *Thespesiana*, θεσπιανὴ ἢ θεσπεσιανή, vocatur Confectio quædam Apollonii, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 3. Gorr.

THESSALICUS, θεσσαλικός, idem, quod *Methodicus*, ab authore *Thessalo*, qui sectam Methodicam primus introduxit. Vide *Methodicus*. Aliàs *sedile Thessalicum* legitur apud Hipp. 1. de artic. t. 22. & describitur à Gal. in comm. ad h. l.

THEU CHEIR, θεοῦ χεὶρ, i. e. *Manus Dei* In genere Herophilum omnibus medicamentis attribuisse, si rectè adhibita fuerint, patet ex Gal. l. 6. de C. M. S L. c. 3. In specie est nomen *Antidoti* ex hircino sanguine præparatæ, quæ nephriticis, calculosisq; præsenti remedio est, & describitur ab Aetio l. 11. citante Gorræo. Vide *Manus*.

THEURGIA, θεουργία, dicta fuit Græcis sacratior Magiæ species, fuitq; per Sacrosancta nomi-

nomina, & precationes angelorum, & bonorum spirituum imploratio, ut est apud Lang. l. 1. ep. 34.

Thexis, θῆξις, vocatur *punctio per acum*, à θήγω. quo *acu transfigo* significat. Hinc cum καὶ θῆξιν vocatur Chirurgica operatio, quando vulnera per suturam acu factam conjunguntur, cujus meminit Archigenes apud Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Jung. Foes. p. 269.

Thisma est minerarum ductus, & *venæ subterraneæ*. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Thlasias, θλασίας, dicitur *Eunuchus factus per compressionem*, καὶ θλᾶσιν, testium, quem modum descripsit Ægin. l. 6. c. 68. Gorr.

* Thlasis, θλάσις, θλάσμα, *contusio, collisio* violenta dicitur. Estque species solutionis continui, Galen. l. de causs. morb. c. 11. Jung. Foes. pag. 271.

* Thlipsis, θλίψις. Vide *Compressio*.

Thocos, θῶκος *sedile*, *sella*. Legitur apud Hipp. l. 7. Epid. XLII. 19. & in Epist. ad Damagetum de Democrito sedente super sella lapidea, 29. Foes. p. 272.

Tholeros, θολερός, *turbidus*, turbatus, *turbulentus*, Lat. dicitur, & usurpatur de rebus diversis, v. g. de spiritu, vel aere, Hipp. l. de humor. III. 18. Coac. t. 49. 186. 1. Prorrh. c. 2. t. 4. & 60. de urina l. 1. Epid. c. 2. s. III. 91. de alvi excrementis ibid. 99. de menstruis l. 1. de morb. mul. XXXIV. 12. de sputo, ibid LXIX. 13. Vide Foes. p. 271.

Tholos, θόλος, æquivocum est. Primo significat in genere *limum*, vel *lutum*; unde θολερός, *turbidus*, in specie succum illum *turbidum*, quem habent *polypi*, ac *sepiæ*, in peculiari mytide, quemque fundentes aquam turbant, & collutulant. Hippocr. l. de morb. LXXI. 5. Junge Lind. Ex. V. §. 8. Deinde etiam ita dicitur *fasciæ genus*, quod Calvariæ adhibetur. Galen. de fasciis n. 8. *Tholus* quoque, vel quibusdam etiam *Tholum*, dicebatur locus Æsculapio sacer, in quo sacellum, vel ædificium rotundum, sex columnis suffultum, marmore candido incrustatum erat, quod propriè *Tholum* vocabant, uti legere est apud Lang. l. 2. ep. 2. & casp. Rejes C. El. q. 3. n. 4.

* Thorax, θώραξ, Medicis communiter vocatur totum illud corporis spacium, quod duodecim costis utrinq; circumscribitur; pertinet anteriore quidem parte ad pectorale os, & septum transversum; declinat vero posteriore ad spinam duodecim vertebris circumscriptam, Galen. l. de ossib. c. 13. & l. 6. de U. P. c. 2. Dieter. n. 397. Jungatur Lind. Med. Phys. 2. c. 6. §. 3. Barthol. l. 2. Anatom. in princ. Dicitur & alias *Medius Venter*. Vola quoq; sanguinea, Venas, & Arterias, quæ ad Thoracem excurrunt, vocari *Thoracica*, patet ex Bartholin. aliisq; Anatomicis. Sic, & Medicamenta affectibus pectoris dicata *Thoracica* dici, è Practicis constat.

* Thorexis, θώρηξις, Hippocr. dicitur *vini*, præsertim meri, & *generosioris* potus. 2. aphor. 21. Jung. Dieter n. 398. Aliquando verò immoderatum vini potum, & *inebriationem*, vel ebrietatem significat apud eundem, l. 2. de morb. VI. 16. XXII. 1. XLIIX. 41. LI. 28. Vide Foes. pag. 275. quemadmodum, & verbum θωρήξαι, θωρήσσεσθαι, *inebriari*, accipitur, l. 2. Epid. s. V. 24. l. 3. Prorrh. IIX. 1. lib. 4. de morb. XXXI. 14 Notetur, apud Linden. semper in medio saltem Jota inveniri contrà Lexicographorum, ut & Foesii scriptionem.

Thores, θορός, idem, quod γόνος, *semen genitale*, genituram significat, Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 8. Galen. cum aliis hoc nomine semen actu ipso excretum, vel excretionem seminis indicari voluit. Vide Foes. p. 272.

Thorybos, θόρυβος, *tumultus*, *perturbatio*, turbulenta commotio. Usurpatur vel de humoribus, & in specie sanguine, estque idem, quod ἄραδος. Vide *Arados*. Vel de animo, sive mentis *perturbatione*, desipientia, in qua significatione sæpius ab Hippocr. sumitur, v. g. 1. Progn. t. 28. quamvis Gal. in comm. de omni periculoso statu exposuerit, Coac. t. 281. unde, & *mens* θορυβώδης legitur, i. e. *perturbata*, l. 2. Prorrh. XX. 2. risus θορυβώδης, l. 5. Epid. XXXIV. 2. Verbum θορυβεῖν occurrit in Epist. ad Philopœmenem n. 16. & θορυβεῖσθαι, *perturbari*, l. 7. Epid. XXI. 18. Jung. Foes. p. 272. seq.

Thracius, θράκιος, epitheton *lapidis graveolentis*, cujus meminit è Nicandro Galen. l. 9. S Fac. §. Gagates. Caret usu Medico.

Thranos, θρᾶνος, *scabellum*, *sella*, sedes, idem. quod δίφρος, Gal. in Exeg. voc. Hippocr. Non verò video, cur Foes. Galenum legisse existimet θράνοι pro θώκοι.

Thrasos, θράσος, *Thrasys*, *audaciam*, & *ferociam*, nec non *audacem*, *ferocem* significat, & exprimit. Usurpatur ab Hippocr. de delirio, & de oculis, l. 1. de morb. mul. LXX. 12. l. 1. Prorrh. s. 2. t. 52. Coac. t. 85. 155. Jung. Foes. p. 273.

Thrausma, θραῦσμα, vocatur species una *Ammoniaci*, quod in minutas glebas, veluti in frusta fractum est, & facile friatur. Gorr.

Thraustos, θραυστὸς, idem, quod ψαθυρὸς. Vide *Friabilis*.

Threpsis, θρέψις. Vide *nutritio*. *facultas* etiam *nutritiva* vocatur δύναμις θρεπτική, estque species sanitatis, singulis membris, & toti corpori competens.

Thrin-

Thrincos, θριγκὸς, *septimentum*, vallum significat, & usurpatur ab Hipp. tropicè de dentibus, in Epistol. citante Foes. p. 273.

Thrissa, θρίσσα. Vide *Alosa*. Ita dictus piscis, quòd multis spinulis instar *aristarum* refertus sit, Lind. Ex.XI. § 128.

Thrissein, θρίσσειν, exponitur ab Erotiano per *furere*, animo alienari, Onom. p. 53. c.

Thrix, θρίξ. Vide *Pilus*. Præter hanc receptam significationem Græcum vocabulum etiam significare *partem hepatis superiorem*, juxta quam fibræ inter se dividuntur, vult Gal. in Exeg. voc. Hippoc. quamvis meritò dubitet Foes. Oec. p.273

* Thrombos, θρόμβος, *Thrombosis*, θρόμβωσις. Vide *Grumus*, *grumescentia*.

Thronos, θρόνος, est *excelsa sedes*, aut in sublimi posita. Legitur apud Hipp. l. de decr. orn. XI. 4. ubi elatiorem decubitus ægrorum locum significat. Θρόνος μαρκέλλιος, *Thronus Marcellius* quoque vocatur Trochiscus, cujus descriptio habetur apud Ægin. l.7. c.12. & Aet. l.9. citante Gorr.

Throsco, θρώσκω, h.e. *salio*. Usurpatur de Corde ap. Hipp. l. de Corde IX. 6

Thrymma, θρύμμα, *fragmentum*, *frustum*, v.g. scoriæ, Hipp. lib. 1. de morb. mul. I. 4. 5. Jung. Foes. p.274.

Thrypticos, θρυπτικὸς, *vim frangendi habens*. Hinc λίθων θρυπτικὰ, medicamenta *calculos frangentia*, dicuntur, Gal. l. 5. de S.F. c.2.

Thunnus, θύννος, item *Thynnus*, dicitur Piscis marinus grandior non squamosus, cujus caro quidem dura, variat tamen ratione ætatis, Gal. l. 3. de A F. c.31. Jul. Alex. l.14. Sal. c. 9. Prolixius describitur cum usu vario ab Aldrov. l.3. de pisc. c.18. Bruyerin. de re cibar. l.22. c.5. ubi *Thimnus* vocatur. Meminit & Lang. lib. 1. ep.63.

Thus, λιβανωτός. Vide *Libanotus*.

Thya, θύα, θύη, vocatur *pila*, aut *mortarium*, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. I XXIII.19. I.2. LXVII. 8.

Thyites, θυίτης, nomen *lapidis viridis Jaspidi similis* in Æthiopia, cujus descriptio cum usu Medico habetur apud eundem l. 5. cap. 154. Gal. l.9. S.F. §. Diosc. *Thyites*. Rul. hodieque nobis incognitum esse, existimat; Aldrovi ad marmor serpentinum viride una macula signatum refert, l. 1. Hist. serp. & drac. c.1. p. 51. a. ed. Bonon.

Thylacos, θύλακος, θυλάκιον, i.e. *saccus*, *sacculus*. Diminutivum usurpatur de chorii portione protuberante cum liquore in conatibus partus in matricis cervice, quem digito rumpendum esse monet Moschion. de morb. mul. c.52.

Thyma, θῦμα, *pustulam pruriginosam* ab æstu excitatam significat, idem quod ἔκθυμα. Vide *Ecthyma*. Linden. Ex.XI. §.189

Thymallus, θύμαλλος, nomen piscis fluviatilis nobilissimi, cujus descriptio cum usu in cibis, & Medicina traditur ab Aldrov l. 5. de pisc c.14. Bruyer. de re cib. l.22. c.10. ubi & *Thymus* dicitur.

* Thymiama, θυμίαμα. Vide *Suffimentum*, *Suffitus*.

Thymion, θύμιον, vocatur *verruca minor*, super corpus eminens in cute, ut *Acrochordon*, tenuis; suprà latior, subdura, & in summo peraspera. Idq; summum colorem *Thymi* repræsentat floris, à quo denominatur, habet magnitudinem fabæ Ægyptiæ. Modò unum, modò plura nascuntur in palmis, talis, & plantis pedum: pessima sunt in obscœnis partibus, maximè, ubi sanguinem fundunt. Caussa in salinis corruptis malignè, & coagulativis portionibus succi nutritii ponenda videtur. Vide Forest. l.4. Chir. Obs. 10. Schol. Cels. l. 5. c. 28. Foes. Oec. p.274. Diet. n. 199.

Thymoeides, θυμοειδὴς, *facultas irascibilis*, quæ cordi attributa motus animi in nobis gignit, & animi perturbationes. Gorr.

* Thymos, θύμος, *Thymus*, dicitur *eminentia quædam carnosa*, & *verrucosa*, modò rubens, modò alba; plurima ex parte indolens, *Thymi* corymbos referens, nunc in glande, nunc in præputio crescens, Ægin. l 6. c. 58. & 71. Gal. in def. Med. in ano, & sede fieri descripsit l. 14. M. M. c. 13. quin & Hipp. ipse de Alim. IV. 10. Caussa eadem, quæ *Thymii*. Differunt enim solùm magnitudine. Suntq; alii mites, qui exigui, scabri, candidi, dolore carentes; & hos secundum naturam vocasse arbitror Hipp. d. l. alii maligni, lividi, dolorifici, ampliores, ut in morbo Gallico. *Thymus* quoq; vocatur glandula jugulo adnata inter divisiones arteriarum, & venarum subclavium thoracis summa parte; pars in vitulis esui expetita ob mollitiem lacteam; cujus descriptionem vide apud Barth. l. 2. Anat. c. 4. Hanc à Blauto vocari *glandium* scribit Joh. Riolanus Anthropogr. l. 3. c. 13. De osse tibiæ sponte elapso, & callo restituto legi poterit admirabilis Obs. in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 1. Warth. & Charlt. glandulæ huic peculiarem usû elaborationis succi nutritii attribuerunt. Ille in Adenograph. c. 16 hic Oec. An. Ex. X. §. 16. Enimverò nobis nondum videtur res indubitatæ veritatis, ob ineptitudinem nervorum succum illum nutricium, si in glandula elaboraretur, ad cerebrum, ceu organon dispensationis, revehentium; ne dicam de aliis inconvenientijs hanc hypothesin adhuc consequentibus.

Thymos, θυμός. Vide *Animus*. *Ira*.

Thynnus, θύννος. Vide *Thunnus*.

Thyroarytænoides vocantur Musculi Laryngem exactè claudentes, ita ut iidem inflammati faciant Anginam lethalem, Barth. lib. 2. Anat. c. 11. p. 443

* Thyroides, θυρεοειδής. Vide *Cartilago*, *scutiformis*. *Scutiformis* Glandulæ quoq; binæ inferiori laryngis regionis adstantes *Thyroideæ* vocantur Warrhon, Adenograh c. 18. p. 107. Vide Barth. l. 2. Anat. c. 11. p. 445

Tibenum, τιβηνός, epitheton *vini* cujusdam, à loco natali *Tiba* ita dicti, cujus virtutem explicat Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 11. & l. 1. de Antid. c. 3.

Tiberianum *tormentum* vocatur *Colica*, ap. Lind. Ex. IV. §. 12

Tibia, κνήμη, est tota cruris pars inter talum, & genu in interiori parte sita, cujus tibiæ pars anterior tenuis, & carnis expers *Ocrea* appellatur, Gal. l. de ossib. c. 22. 4. de att. t. 28. & alibi. Gr. ἀντικνήμιον, posterior carnosa pars *Sura* γαστροκνήμιον dicitur, l. 16. de U. P. cap. 8. Jung. Barth. libell. 4. An. c. 21. Musculi *Tibiæ* affixi pedem flectentes vocantur *Tibiæi antici*, & *postici*, Barth. l. 4. An. c. 13. p. 581

Tiburo vocatur piscis quidem maximus, & truci aspectu vitam in mari Indico ducens, adeò insigni corporis robore, ut hominem ictu dentis secet medium, & devoret. Lapis ex ejus capite extractus utilissimus fertur nephriticis, & urinæ difficultate laborantibus, Chiocc. Mus. Calc. s. 1 p. 104. Describitur, & à Rondelet. l. 16. de pisc. c. 26

Tiburtinum, τιβουρτῖνος οἶνος, etiam nomen *vini*, à loco natali, cujus vires iterum Gal. proposuit, dd. ll.

Tichus nomen piscis marini, ad ostia fluminum intrantis apud J. Alex. l. 15. Sal. c. 1. quamvis neq; ap. Aldrov. neq; apud Rondelet. ejus descriptio habeatur.

Ticto, τίκτω, significat *pario*. Vide Foes. p. 618. seq. Diet. n. 831

Tifacoum, h. e. *argentum vivum*. Rul. in Lex.

Tifatum, idem quod *Tin*, i. e. *Sulphur*. Rul. & Johns.

Tigala, epitheton certum *Sacchari* Arabicum, de quo disseruit Jul. Alex. lib. 18. Sal. c. 14.

Tigris, τίγρις, animal est ferum, quadrupes, crudele, homines devorans, cujus historiam cum usu vide sis apud Aldrov. l. 1. de quadr. dig. Vivip. c. 4.

* Tilmata, τίλματα, *vulsa* dicuntur, & idem significant, quod σπάσματα, fiuntq; cum musculorum fibræ nimis distentæ rumpuntur: Gal. c. 3. de ijs, q in med. f. t. 30. quamvis in Græco legatur σίλσματα. Verùm substituerunt τίλματα Comes Montanus, Felicianus, Cornarius, Foes. notante C. Hofm. in MMSS. not. ad h. l. Τίλμα quoque, vel τιλμάτιον vocatur *linamentum concerptum*, Hipp. l. de dec. orn. VII. 24 Gal. l. 2. de C. M S. L. c. 2

Tilmos, τιλμός, significat *vellicationem*; evulsionem, vel propriè dictam, qualem exercent sæpè deliri, & phrenetici, dum floccos legunt, aut pilos evellunt; vel impropriè partium nervosarum *lancinationem*, ab humorum acrium, & corrosivorum subsistentia, Hipp. l. de hum. II. 24 & l. 1. Epid. s. 3. t. 1. ad quem locum vide Gal. comm. Jung. Foes. p. 618

Tilton, τιλτόν, *linamentum concerptum*; Gorr. Foes. d. l.

Time, τιμή. Vide *Honor*.

Timiditas, *Timor*, idem quod *Metus*, Gr. φόβος, δειλία. Vide *Metus*.

Timoreo, τιμωρέω, ab Hipp. sumitur in valdè bona significatione, quatenus notat *opem ferre*, juvare, auxiliari, 1. de R. V. I. A. t. 31. & 39. unde & τιμωρία, *auxilium*, adjumentum significat, ibid. t. 41. Gal. In com. ad h. l. Jung. Foes. p. 618

Tin, i. e. *Sulphur*, Ruland. & Johns. in Lex.

Tina vocatur Balneum magni juvamenti in dolore Colico, Avic. l. 3. fen. 15. tr. 4. c. 10

Tinca, *Tincha*, de Græco vocabulo non certò constat, quamvis Schroder. addiderit σκόρπιος, est piscis in stagnis, & lacubus frequentior, quàm in fluminibus, cujus historiam cum usu in cibis, & in Medicina tradidit Aldrov. l. 5. de pisc. c. 45. Jung. J. Alex. l. 15 Sal. c. 7. Bruyer. de re cib. l. 22. c. 12. Schr. l. 5. cl. 3. n. 92

Tincones vocantur *Bubones*, sive tumores in inguinibus, Fallop. de morb. Gall. c. 90. Tom. I. Oper. p. 738

Tinctura, βαφή, terminus in Medicina hodieq; usitatissimus, ambiguæ tamen significationis. Sumitur enim aliquando, vel activè, in qua descripsit Dorn. & Rul. *Tinctura* dicitur, quod colore suo penetrat, & tingit alia corpora, ut Crocus in aquam injectus. Et hæc dicitur Gal. *βαφὴ δευσοποιὸς*, *tinctura inelnibiter imbuens*. l. 2. de diffic. resp. c. 4. in princ. Vel passivè, & ita in genere hoc nomine appellari solet *Extractum liquidum* coloratum, seu color à misto separatus. In specie verò *Tinctura* est portio aliqua substantiæ propriæ corporis, ex quo extrahitur, cum concentratione virtutis, & coloris in centro sedem habentis, differens à reliquis corporis partibus, idoneo menstruo soluta, & exalta-

exaltata, eaque potissimum ad rubrum vergens, Rolfink. Chym. l. 3. s. 4. cap. 1. Differt ab Extracto, quod in hoc menstruum rursus sit separatum. Harum *tincturarum* Catalogum vide apud laud. Rolf. d. l. capp. seqq. Schrod. l. 2. c. 85. F. Hofm. in cl. ad h. l. Dispensatoria Norimb. Augustan. Anglicum, & alia. De *tincturis mineralium*, & metallicis vide Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 16. Schr. & Fr. Hofm. Specialissimè verò, & Spagyricè accipitur *tinctura* activè, & passivè pro arcano quodam Philosophico specifico, quod cum essentia, qualitatibusque formalibus etiam colorem rei habet, ut in sui similem naturam *tingere* possit alia non modò, ad qualem transmutationem, si non veram, saltem apparentem; unde & apud Paracelsi. variæ leguntur *tincturæ* ad album, & rubrum; sed etiam ad valetudinis humanæ conservationem, restaurationem, ob validam etiam renovandi virtutem ipsis attributam, Rolfink. d. l. Rul. & Johns. Plura de *tinctura* quæri, & legi possunt in Th. Ch. per omnes Volum. Indic.

TINEA. σὴς, diversis gaudet significationibus. 1. notat insectum, vestes è lana, & pellibus paratas, de qua videantur Aldrov. l. 6. de Insect. c. 7. 2. significat scabiem cutaneam capitis Achoribus similem, aliquando etiam maligniorem, & ficciorem; de qua legatur Heurn. de Morb. capit. c. 7. 3. Vermiculos quoq; capillos rodentes, & depascentes, *Tinea capillorum*, Sennert. Pr. Med. l. 5. part. 3. s. 2. c. 5

TINESMUS, vel *Tinasmus*, vel *Tenasmus*, de quo suprà.

TINKAR, id est, *Borax*. Dorn. Rul. & Johns.

TINNITUS vocatur Sonus quidem præternaturalis, qui in auribus percipitur instar tintinnabuli. Vide *Sonus*. *Sibilus*.

TINNUNCULUS, κόγχρις, idem quod *Cenchris*, nomen avis, cujus duo genera; Mas, & fœmina. Describitur ab Aldrov. l. 5. Ornith. c. 6

TINTINNABULUM vocatur *Uva*, sive *Gargareon* apud Vesal. l. 6. H. C. F. c. 6

TIPSARIA, i. e. *aqua hordei*, ex *Ptisana*. Rul. & Johns. verum scripsit *Tapsaria*.

TITACAZENUM, τιτακαζηνὸς, οἶνος, epitheton vini *Asiatici*, de quo legatur Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 11. l. 1. de Antid. c. 5

TITANOS, τίτανος, Lat. *Calx*, aut *cinis lixivius* ex calce eliquatus. Erot. Onom. p. 110. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 5. Adde Foes. p. 618. *Titanos* dicitur *calx* ex gypso Rul. in Lex.

TITIANOS, τιτιανὸς, vocatur *pessus* emolliens ad uterum. Describitur ab Aetio, l. postr. ad uterum scirrho induratum, & Ægin. lib. 7. c. 24

* TITILLATIO, γαργαλη, γάργαλος, γαργαλισμός. Vide *gargale*, quid proprie sit, sensu melius percipitur, quam ut verbis exprimi possit.

TITILLICUM vocatur fovea, vel cavitas illa sub axillas à titillatione, quæ facilè ibi percipitur. Joh. AnGlic. Ros. Angl. p. 1060. In hanc foveam imponitur pila durior ad dislocati ossis humeri repositionem.

TITTHOS, τιτθὸς, idem quod μαστός. Vide *Mamma*.

TMETICOS, τμητικός. Vide *Incidens*.

TMOLITES, τμωλίτης, vinum celebratissimum fulvum, odoratum, simile prorsus *Falerno*, Gal. l. de atten. diæt. cap. 12. l. de bon. & mal. succ. c. 11

TOCOS, τόκος. Vide *Partus* Dieter. num. 834.

TOLERANTIA, est æquivocum apud Latinos. Vel enim respondet Græco εὐφορία. Vide *Euphorie*: vel respondet alteri vocabulo ὑπομονή. Vide *Patientia*.

TOLLES, *Toles*, *Tole*, idem quod *Tonsilla*. Keuchen ad Samon. p. 151

TOLMA, τόλμα, *Audacia*, & τολμηρὸς, *audax*, dicitur, quæ si cum temeritate fuerit conjuncta, Medico vitanda, ex præcepto Hipp. de Arte XX. 3. Vide *Temeritas*. Quòd si debita confidentia nitatur, præcipitur ab eodem, imprimis ægris 1. Prognost. 3. jung. Foes. p. 618

TOLUTANUS epitheton à loco desumtum Balsami cujusdam nativi, de quo videatur Schroder. l. 4. cl. 2. n. 374. Fr. Hofm. in cl. ad h. l.

TOMACULUM, ἀλλᾶς, genus *farciminis*, quod describitur inter alimenta à J. Alex. l. 19. Salmon. c. 11

* TOME. τομή. Vide *Sectio*. In specie etiam pro *Venæsectione*, vult Gal. c. 2 de nat. hum. t. 9.

TOMEION, *Tomeus*, τομεῖον, τομεὺς, vocatur *instrumentum incisorium*, vel sector, incisor, Foes. ex Hesych. p 619. τομεῖς quoque vocantur *Dentes Molares*, Vide *Incisor*.

TOMENTUM, γνάφαλον, pertinet ad Chirurgica instrumenta in deligationibus quandoq; applicanda, Ægin. l. 7. cap. 3. *Gnaphalion*. Adde Rhod. ad Scrib. n. 131

* TOMICOS, τομικὸς, idem quod τομεὺς, dicitur de dentibus *incisoribus*. Castell. Gorr.

TOMOTOCIA, τομοτοκία, idem quod ὑστεροτομία, quamvis ubi illud vocabulum occurrat, nobis haud constet.

* TONICOS, τονικὸς, vel τονωτικὸς, vel dicitur de medicamentis, quæ extrinsecus illinuntur partibus nervosis, ad robur illis conciliandum, Gal. l. 13. M. M. c. 22. vel usurpatur de *motu musculorum*, qui exercetur imprimis à corpore laborante *etiano*, duabus contrariis virtutibus, miscu-

musculorũm oppositorum inter se quasi pugnantibus, l.1.de mot.musc.c.8. & l.2.c.1.J.Alex.not. ad Gal.l.loc.prior.

Tonitru, βροντή, quid sit, e Physicis constare debet. Refertur inter res non naturales, & ita ad caussas sanitatis, & morborum. In specie mutationes aquarum etiam facere, patet ex Hipp.l.5.Epid.l.4.t.19. ubi ὕδωρ βροντιαῖον *aqua tonitrualis*, exponitur. Vide Gal.in comm. Inter caussas terroris, & Epilepsiæ referenda, Gal. de pu. epil. Vide *Flumen*. *Tonitrum* caussam in aeris fermentativo motu majori cum cohæsione, & pressione aliqua solidiorum particularum consistere, plausibiliter quidem ex phænomenis Chym. deducere conatur Jac. le Mort.Med.Phys.c.9.p.91. verùm an ex asse satisfaciat omninò sciendi cupido, dubitatur. Blancard.

* Tonos, τόνος, homonymon est. Vel enim significat *Nervum*, & quidem frequenter apud Hippocr.l.de Ven.XVI.1.de art.t.47.l.2.Epid.l.IV.18. & alibi Vide Foes.p.619 vel tenorem *partium*, & vigorem. Vide *tenor*.

* Tonsillæ, παρίσθμια. Vide *Paristhmia Tonsillæ pestilentes* vocantur Anginæ species pestilens, & lethalis, de qua observtionem notavit ex Severinitr. de Abscessibus Bonett.Anat.Pract.l.1. sect.13.obs.3.p.380. Dicitur *Ulcus Syriacum*, *Laqueus Gutturis*, *Carbunculus Gutturis pestilens*

Tonsor, κουρεύς, hodieq; etiam refertur inter Chirurgos, quemadmodum & apud Gal.legitur, quod *tonsor*, κουρεύς, Bithymensis habuerit egregium Emplastrum ad splenicos, hydropicos, & ischiadicos, l.9.de C.M.S.L.c.3. Utinam verò *tonsores* hodierni artem Chirurgicam probè addiscerent, & ritè exercerent, neq; temere irruerent in fines ipsius Medici, contrà scientiam, & conscientiam.

Tonsura, κουρά, κουρὴ. Vide *Cura*. De *tonsura* strictiori lege Rhod.ad Scrib.n.10

Topazius, *topasius*, τοπάζιον, Apoc.21.gemma dicitur, vel lapis pretiosus, primum in Insula Chiti Arabiæ inventus, cujus descriptio cum viribus habetur apud Chiocc.Mus.Calceol. p.244.seq. Confunditur cum *Chrysolitho*, ita ut veterum Chriysolithum sit hodiernum gemmariorum *topacius*, & viceversa, Schrod.l.3. c.4. *Topazium* ex cœlo Martis, & Solis terra constare, legitur in Th.Ch.Vol.I.p.487. Factitium fieri ex natura duplici argenti vivi in speciem aeris, docetur Vol.IV.p.191. De differentia *topazii veri*, & *ficti* vide Libav.S.A.Ch.l. 7.c.21

* Tophus, *tofus*, πῶρος, vocatur materia dura calculosa, vel potius gypsea, & calci similis, qualis solet propriè subsidere, ac accrescere in æneis vasis, in quibus aqua coquitur. Keuchen.ad Sam.p.139. Ita tales producuntur, & adhærent passim in aquis mineralibus, præsertim Thermis, v.g. Carolinis Bohemiæ, Aponitanis Italiæ, &c. Hujusmodi *tophorum* species quàm plures recenset Rul. in Lex. *tophorum* quoq; nomine venit illa materia in articulis Arthriticorum quandoq; concreta, Lind. Ex. V.§.31. item materia calculosa renibus, & vesica concreta, de cujus generatione Gal.c.1.in l.6. Epid.t.6. Ita & materia dentibus accrescens *tophus* dicitur passim à Medicis. De *topho* sub lingua concreto, vide Observationem in Eph. Nat.Cur.A.III.O 43

* Topicos, τοπικός. Vide *Localis*.

Topinaria idem quod *talpa* de quo vocab. suprà. Vel planè similem affectum significat Senn. M.Pr l.5.p.1.c.36

Topos τόπος. Vide *Jenos*.

Tormentum, quoq; vocatur morbus gravior dolorificus, & acutus, quo nomine Colica *tormentum* dicitur acutum, Lind.Ex.IV.§.12.Vide Cels.l.7.c.4.& 11.Scrib.n.9.ubi pro dolore sumitur. Rhod.in Lex.Scrib.

† Tormina intestinorum, dolor. Quo modo apud Plinium urinæ tormina. Joan.Pet. Arlunus de balneir.

* Tormina, στρόφος. Vide *Strophos*. 5.aph.41. Gal. in comm. & alibi &c.Diet.n.794.

Tornata urina vocatur, quando obscuratur, & obtenebratur, propter coagulationem; differt à conturbata, quæ adhuc est perspicua. Joh. Angl.R.A.p.11

Tornevma, τόρνευμα, *ramentum*, quod torno decutitur, scobes, idem quod ξύσμα. Ita accepit Diosc. de ramentis fraxini l.1.c.109. & hodieq; *Cornu cervi rasura torno* etiam fieri solet. De *tornatis* poculis medicis vide Keuch. ad Sammon. p.172

Torsus, idem quod *Crassus*, *Corpulentus*, παχύς, Diet.n.664

Torpedo, νάρκη. Vide *Narcē*.

* Torpor, νάρκη. νάρκωσις. Vide *Narce*.

Torquilla, ἴυγξ. Vide *Jynx*.

Torques, vel *torquis*, idem quod *Catena*. ὁρμαθὸς, vel ὁρμάθιον. Talem *catenulam* ex Jaspide viridi applicavit cum successu Gal.l.8.de S Fac.§. Jaspis viridis.

Torrefactus, idem quod *tostus*, πυρωμένος, πεπυρωμένος, adhibetur in quibusdam medicamentis. Ita Rhabarb.*tostum* in dysenteria laudatur, quamvis fortassis præter meritum. Castorei *torrefacti* in aurium affectibus meminit Gal. de fac.parab.

Torridus, κάτοπτος, accipitur etiam pro *torrefacto*, vel *tosto*, Keuchen. ad Sammon. p. 144. *Torrida tabes* dicitur μαρασμώδης, febrem ardentem sequitur. Forest. l. 4. Obsev. 9. Schol.

Torsio, στρόφος, apud Parac. idem est, quod *Cruciatus* ventris, & intestinorum, *tormina* Dolores vehementiores, l. 2. de Tartar. tr. 1. c. 4. & in Fragmentis. *Torsio* etiam dicitur nervorum affectus, & durities, quæ accidit à verberatione, aut casu, & quando premitur, sentitur stupor. Avic. l. 4 fen. 4 tr. 4. c. 7

Torta, dicitur J. Alex. idem quod *Artocreas*, ἀρτόκρεας, cujus varias species descripsit l. 20 Sal. c. 14. Hodieq; Confectiones Saccharatæ, quædam ad ignem pistæ hoc nomine etiam venire solent.

* Tortio, στρέμμα. Vide *Stremma*.

Tortualis Arabib. dicitur *facies* ægrotorum cadaverosa, quæ aliàs *Hippocratica* nominari solent, notante Joh. Henr. Meibomio in Disp. Inaug. de Phthisi θ. 29. quam Cœl. Aurelian. *Mortuosam* vocasse ibid. notavit.

Tortura, βασανισμός, communiter dicitur inquisitio severior delicti capitalis cum cruciatibus variis corporis. In Medicina sumitur pro *spasmo*, præsertim particulari, v. g. oris, faciei. Valesf. de Tarant. Philon. Pharm. l. 1. c. 30. For l. 10. Obs. 124. cum Schol. Parac. Paragraph. l. 3. c. 1. §. 3. *Tortura noctis* eidem est species *Nigromantiæ*, Philos. sagac. l. 1. §. quid sit Nigromantia &c. Meminit & *torturæ Noctis* Helmont. tr. Catarrhi deliramenta, n. 67 & tr. Retenta.

Torus, πρασιά. Vide *Prasia*.

Torusculа, id est, gutta, ut *torusculа* pini pro resinæ gutta ex pino, vel abiete, toto pro parte sumto. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Toryne, τορύνη, vocatur instrumentum, quo aliquid in olla agitatur, aut teritur inter coquendum, ut sunt *cochlearia* lignea, *rudicula* spathæ, unde verbum τορυνᾶν, τορυνίειν, agitare, *radicula terere*, quod legitur apud Hipp. l. de int. aff. XLVII 29. Junge Foel p. 620

Tostio, στάτευσις, vel σάθευσις, idem quod *torrefactio*. Convenit ferè cum *Assatione*, de quo suprà suo loco. Quædam medicamenta *tostione* veluti castrantur. Ita Rhabarbarum *tostione* spoliari creditur vi sua laxativa, & squilla *tostione* fraudari suo sali volatili incisivo. Chymici quoq; mineras metallorum ignobiliorum exploraturi, cum salibus dum tentant mediante igne, nunquid metalli nobilioris contineant, laborem illum vocant *tostionem*, uti paret ex Jac. le Mort. in Metallurg. contract. Chym. annexa p. 269

Totus, ὅλος, quid significet, notum est. Opponitur Parti. Sumitur & aliquando pro *confertо*, accumulato, ἀθρόῳ, 7. aph. 35. Gal. in comm. *Tota substantia* agere quid sit, vide *Substantia*. Aliàs in Chymicis *tota substantia* dupliciter accipitur, 1. pro *toto misto*, quod constat ex Elementis (ceu materia) & essentia (ceu forma.) 2. pro *Extracto essentiali*, quod elaboratum, secretumque præbet oleum, aquam, salem, tincturam, & alia pro modo elaborationis &c. Libav. Tom. II. Oper. p. 112

Toxeuma, τόξευμα, idem quod βέλος, *Sagitta, telum, Jaculum*. Legitur apud Hipp. l. 5. Epid XX. 1. Foes. d. l.

* Toxicon, τοξικόν, propriè dicitur *venenum deleterium*, quo sagittæ tinctæ fuerunt. An species peculiaris fuerit, quæ hoc nomine veneric, dubium est. Accipitur etiam aliquando pro omni veneno lethali, etiam intra corpus sumto. Gorr. Keuch. ad Sam. p. 263. seq. Lang. l. 1. ep 68. l. 2. ep. 20. in fin. Rhod. ad Scrib. n. 176. *Toxicon* quoq; quibusdam est Ladani species in Syria, & Africa nascentis. Idem.

Trabes δοκός, *trabecula*. δοκίς. Vide *Docor*.

Trachea, τραχεῖα, vide Arteri a *aspera*. Sæpè in Anatomicis occurrit *trachea*, sine addito substantivo *Arteria*.

† Trachelagra, impotentia circumvolvendi collum. Minadous de Arthritide. c. 3

Trachelagra, τραχηλάγρα, vocatur species Arthritidis articularis cervicem sive collum occupantis. Parræus l. 17 Chir. c. 1

Trachelos, τράχηλος, vide *Cervix*. *Collum* τράχηλοι quoq; vocantur Cochleæ quædam de genere Purpurarum, uti videre est apud Keuch. ad Sam. p. 155

* Trachoma, τράχωμα, vocatur *asperitudo* palpebræ in parte interna. Provenit sæpè ex mala curatione, propter longiorem usum Collyriorum. Potest etiam excitari ob diuturniorem defluxionem humoris non mordacis. Coincidit cum δασύμματι. Vide *Dasymma*. Quamvis Aet. δάσυμμα inæqualitatem palpebræ superficiariam exponat, & cum rubore; τράχωμα vero majorem statuat asperitatem, seminum mily, aut granorum ervi instar, cum dolore, & gravitate. Tandem degenerat quandoq; in σύκωσιν, & τύλωσιν, de quibus vocabulis suo loco. Vide *Sycosis*. *Tylosis*. Gorr. Castell.

* Trachomaticon, τραχωματικόν, vocatur medicamentum oculare, vel Ophthalmicum, sive *Collyrium*, quod deterget, tollendis oculorum asperitatibus efficax, Gal. l. 14. M. M. c. 19

Trachsat, est *metallum in sua minera adhuc existens*. Dorn. Rul. & Joh.

Trachurus, τραχοῦρος, piscis vocatur, qui per-

perperam cum Sauro confunditur, cujus descriptio cum usu in cibis videatur in Aldr. l. 2. de pisc. c. 52. j. Alex. l. 14. Sal. c. 9. Bruyerin. l. 19. de re cib. c. 32. Gal. refert inter pisces duræ carnis, l. 3. de Al. Fac. c. 31

* TRACHYS, *trachytes*, τραχὺς, τραχύτης, vide *Asper*, *Asperitas*.

TRACTATIO, *tractatus*, æquivocum est. Vel enim sumitur pro opera manuaria, & Gr. dicitur χείριξις, vide *Cheirisma*, *Cherixis*. Vel *tractare* idem est, quod palpare, & palpando, vel contrectando explorare, Gr. μάτ[σ]εσθαι, vide *Matso*. Vel in specie *Tractare* idem est, quod *fricare*, unde *Tractatrix*, *fricatrix*, vocatur Keuchen. ad Sam. p. 91. Vel *tractatio*, *tractatus*, idem quod *Liber*, *Scriptum*, Elaboratio Authoris de certa materia, uti passim hoc occurrit, Gr. ἐργασία.

TRACTATIO, ἕλξις. ὁλκή. Vide *Attractio*.

TRACTATUS, τραμτός, tractatus dicitur de *Cera* ita tractata, ut alba evaserit, Keuch. ad Sam. p. 101

* TRADUCTIO, vel sumitur Pathologicè, & Gr. dicitur μετάστασις. Vide *Metastasis*. Vel Chir. & Gr. dicitur. μοχλεία, i. e. *traductio* ossis ad naturalem situm Gal. in def. med.

TRAGACANTHA, τραγάκανθα, vocatur lachryma, vel gummi mucaginosum, quia in aqua solutum mucilaginem exhibet, pellucidum, album, subdulce, leve, ac sincerum, granulis plerunq; fragmentisve contortis constans, à radice plantæ ejusdem nominis, vel sponte, vel vulnerata profluens, vim refrigerandi, humectandi, emolliendi, leniendi habens. De quo legatur Gal. l. 8. S. F. *Tragacantha*. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 410. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Dicitur & in neutro genere frequenter *tragacanthum*, Rhod. in Lex. Srib.

† TRAGACANTUM rubrum Avicen. Et Auripigmentum Ant. Chalmeteus Chirurg. l. 3. c. 11

TRAGASIUS, τραγάσιος, epitheton *salis* ex *aquis* stagnantibus *tragasiis* non procul à *Sminthe* collecti, respondentisq; marino, cujus meminit Gal. l. 11. de S. F. §. Sal.

* TRAGEA, *tragema*, τράγημα, olim idem fuit, quod *Bellarium*, πέμμα, *mensa secunda*, vocabatur olim omne id, quod post cœnam, voluptatis inter bibendum excitandæ gratia, assumebatur Gal. l. 1. de A. f. c. 34. J. Alex. l. 8. Sal. c. 9. Lang. l. 1. ep. 56. Hodieq; verò usitate significat *tragea* pulverem aromaticum saccharo plerunq; ad pondus omnium, imò etiam in majori quantitate conditum, ventriculi corroborandi, flatusve discutiendi gratia usurpandum. Weker. A. G. l. 1. c. 27. Schrod. l. 2. c. 77

TRAGELAPHUS, τραγέλαφος, q. f. *Hircicervus*, animal quadrupes hirco, & cervo simile, cujus descriptionem vide apud Aldr. l. 1. de quadrup. bisulc. c. 29

TRAGES, τράγος. Vide *Hircus*.

TRAGUM, *tragus*. τράγος ἐυτὸδης, est cibi frumentacei genus, quamvis non adeò certò constet, qualem propriè denotet Meminit Plin. l. 18. H. N. c. 7. & 10. & Celsus inter boni succi cibos refert l. 2. c. 20. ad quem locum notavit Pantinus p. m. 103. *Tragum* fieri ex Olyra generosissima decorticata, Olyra vero vel est ipsa Zea, vel Zeæ aut Tritico optimo respondet, ut ita Tragum sit idem, quòd Ptisana, quæ aliàs strictè ex Hordeo parari dicitur. Convenire nobis videtur cum nostro vernaculo *Orieb*. Jung. Bruyerin. de re cibar. l. 4. c. 15

TRAHA, terminus metallurgorum, vernaculè per instrumentum attollens *Debeleug*, expressus, apud Basil. Valentin. Testam. ult. l. 1. c. 41

TRAHENS, idem quod *Attrahens*, ἑλκτικός, vide *Helcticos*. *Attractio*.

TRAMIS, τράμις, vocatur Ruffo l. de part. corp. hum. hominibus c. 12. *linea* per medium genitalis ad anum usque discurrens, quæ & ὄρρος appellatur. Erotian. Onomast. p. 11. d. Foes. p. 624

TRANQUILLITAS, æquivocum est. Vel enim de corpore usurpatur, & ità idem est, quod *Quies*, ἡσυχία. Vide *Hesychia*. Dier. n. 381. vel de aeris serenitate, & dicitur εὐδία. Vide *Eudia*. Vel de mari, & dicitur γαλήνη. Vel etiam de animo quieto, & dicitur εὐθυμία.

TRANSCENSIO, μετάβασις, idem quod *transgressio*, *transitio*. Vide *Metabasis*.

TRANSCOLATIO, idem quod *Colatio*. Gr. διυλισμός. Vide *Diylismos*.

TRANSFIGURATIO, vel *Transfigurativa* vocatur species *Magiæ*, quæ docet formare corpora viventia magicè, apud Parac. l. 1. Philos. sagac.

TRANSFORMATIO, μεταμόρφωσις, idem quod *transfiguratio*, vel *transmutatio*, de quo vocab. paulò inferius.

TRANSFUSIO, quid in genere significet, notum est, Gr. διάχυσις dici potest, vel potius μετάχυσις, i. e. liquoris ex uno vase in aliud fusio. Specialiter sumitur de singulari artificio transmittendi per certos canales vivum sanguinem, vel animalis, vel hominis alterius in aliud animal, vel alium hominem; quæ operatio uti non ita pridem inventa fuit, ita mox exolevit: nec immeritò suspecta, minimeq; in usum vocanda nobis etiam videtur. Hujus artificii inventores primi dicuntur fuisse Angli, quam-

quamvis ob metum periculi circà vitam humanam, & pœnarum legis, quæ strictè in illo regno observantur, Experimentum hoc non aggressi sint in hominibus, quod tamen Galli postea fecerunt, videantur Acta Philosophica Societatis Regię Anglicę Oldenburgij de An 1667. quamvis & in alijs locis (quæ in Indice dicti Authoris haberi possunt) de hoc argumento lectu digna occurrant.

Transglutitio, καταποσις, idem quod *Deglutitio*. Vide *Catoposis*.

Transitus, μετάβασις. Vide *Metabasis*.

Translatio, μεταφορά, in Rhetoricis tropus est notissimus, quò etiam aliquando usum esse Hipp. testatur Gal.l.3.de fract.t. 44. Aliàs verò docenti vitanda *Translatio*, l.3.de diff.pulf.c.7. Accipitur etiam pro *Transmutatione*, Libav.T.III.Oper.p.193. *translativus motus* Gr. dicitur μεταληπτικὴ κίνησις. Vide *Metalepticos*.

Transmissio, διαπομπή, παραπομπή, idem quod *Emissio*. Dicitur de semine effuso, à verbo παραπέμπω, *transmitto*, quod hac in significatione accipitur ab Hipp.5 aph.63. Vide Dict.n.651

Transmutatio, μεταβολή, μεταλλαγή, μεταμόρφωσις, idem quod *Mutatio*. Vide *Metabole*. Hodieque terminus est receptissimus in Chymicis, quando sumitur de artificio conversionis metallorum imperfectiorum in perfecta. De qua *transmutatione* evolvi poterunt varia scripta Spagyricorum antiqua, & nova, v.g. Th. Chym. Paracelsus, Libavius & alij. Nobis placet candida ἐπίκρισις, & dehortatio Rolfink. Chymiæ l.6. c. 13.

Transnaturalis, μεταφυσικός, aliàs *Supranaturalis*, dicitur de ijs, quæ nulla ratione dependent effectivè à natura, neque etiam propriè præternaturalia dici possunt, quia non directè naturæ adversantur, aut eam lædunt; quamvis etiam *Morbi* quidam *transnaturales* appellantur, quorum caussæ aliunde, quàm à natura petendæ, quales fortassis sunt Morbi à fascino, vel incantatione. Terminus hic occurrit apud Libav.Tom. III.Op.p.4.

Transparens, διαφανής. Vide *Diaphanes*.

* Transpiratio, διαπνοή. Vide *Diapnoe*.

Transplantatio, μεταφυτεία, propriè dicitur plantæ alicujus de loco in alium locum plantatio, apud Thophr.l.2.Hist.pl.c.17. Quam Chymici *Transplantationem* naturalem vocent, videatur prolixius apud Senn. de Consens & diss.Chymicor.c.12. Aliàs peculiaris quędam curandi ratio Paracelsica nomine *Transplatationis* venit quando morbus hominis, ceu Microcosmi, transfertur in aliud Macrocosmi subjectum, vel vegetabile, vel animale; quam commendavit Parac. tr.de phthis.in fin. Jungantur Epistolæ D.Joh.Ludov.Ganmanni & D.Th. Bartholini de hoc argumento in Act. Hafn. Vol.II.Obs.107 p.266.seq. Enimverò quod suspecta sit talis cura de Magicis prastigijs, jam alij notarunt, unde & Lib. eandem improbavit Rom III.Oper p.4.& 8. Meritò igitur admirandum, quod & hodieq; inter Medicos, qui Dogmatici volunt haberi, & verè Christiani, nonnulli sint, qui hanc curandi rationem approbant, & in usum vocare verentur. Latius hoc vocabulum sumsit Pathologicè, & Therapevticè per varias significationes exponens D. Hermannus Grube peculiari tract.de *Transplantatione* morborum.

Transpositio, μετάθεσις, idem quod *translocatio*. Vide *Methatesis*. Sumitur & pro *Transmutatione* metallorum in Th.Chym.Vol.I.p.564.

Transsudatio, Græc. dici posset διίδρωσις, in Chymicis vocatur, si in destillatione descensoria essentia prolecta transsudat, guttatimq; in receptaculum defertur calore suprà admoto. Focus enim suprà est circa ergastulum, unde & igne circulari agi dicitur. Furno fit descensorio, Balneo descensorio, arena descensoria, & similiarte. Rul.& Joh.

* Transsumtivus, μεταληπτικός. Vide *Metalepticos*.

Transversales vocantur Musculi duo in dorso siti, cervicem extendentes & in posteriora flectentes. Barthol.l 4 An.c 6.p.568.

Transversus, ἐγκάρσιος. Vide *Encarsios. Transversaria machinarum*, διαφράγματα. Vide *Diapegmata*. *Transversi* aliàs etiam cognominantur diversi Musculi v. g. Abdominis Barthol.l.1. c. 6. p.56. Humeri *Transversus brevior*, qui & Rotundus minor dicitur, l.4.c.2.p.551

Trapetos, τραπητός, epitheton vini primarij, quod uvis calcatis seu pede pressis effluit; *Vinum pressum* vocatur. Lind.Ex.X.§.183

Trapeza, τράπεζα. Vide *Mensa*.

Trapezius, τραπέζιος. Vide *Cucullaris*.

Trarames, dicuntur umbrarum, & spectrorum invisibiles, auditæ tamen actiones. Dorn Rul. & Joh.in Lex.

† Τραυλότης, sive τραυλισμὸς vitium est qualitatis qua, aut sermonem non quimus rectè efferre, hi latinè balbi dicti sunt, quo vitio laboravit Arist. & Alcibiades, qui Q. in l. detorquebant; quanquam in substantia possis etiam peccatum dicere. Jul.Scaliger.de Causis ling.lat.l.1. c. 14

Travlos, τραυλός, τραυλότης. Vide *Balbuties*. Dict.n.837

Traema, τραῦμα, idem quod τρῶμα. Vide *Vulnus*. Dict.n.838

Travmaticos, τραυματικὸς, Lat. *Vulnerarius*. Dicitur de medicamentis, quæ aliàs κολλητικὰ, *glutinatoria*, item *consolidativa* vocantur. Gal. etiam ἔναιμα, vi adstrictoria prædita. Gorr. De decocto *travmatico*, vel *Vulnerario* vide Hildan. de Ichor. & Meliceria c. 7. *Vulnerariorum* virtus medicamentosa ex sententia recentiorum videtur consistere non in purè substantia volatili, neque in fixa, sed in media quadam inter volatilem, & fixam, ita in sale quodam Essentiali plus minus tartareo Nitroso; unde fit, ut partim polleant facultate sordium detersiva, partim consolidativa.

Trechedeipnos, τρεχέδειπνος, vocatur *pastinarum affectator*, h. e. qui ad convivia accurrit, etiam non vocatus. Lind. Ex. XVI. §. 116

Trechysma, τρῆχυσμα, pro τράχυσμα, jonic. *Aspredinem* significat, & idem est, quod τράχωμα. Vide p. a. *Trachoma*. Legitur verò apud Hipp. l. 2. Epid. f. III. 21. item τρηχυσμὸς, *exasperatio*, intestini 5. de R. V. I. A. t 36

Trema, τρῆμα, Lat. *foramen* dicitur. Lind. Ex. V. §. 37. h. e. locus apertus *forando*. Gal. l. de causs. morb. c. 11

* Tremor, τρόμος, est motus convulsivus, consistens in impedita, vel imbecilliori caussæ, vel materiæ contractivæ, nihilominus indesinenter urgentis virtute. Causa ejus non materia quædam crassior, sed tenuis esse potest, videlicet aura, vel vapor quidam aciditate quadam volatili, & subtili spiritus animales irritans, œstri instar exercens, partes nervosas, vellicans, & ad contractionem, sed insufficientem, continuè instigans. Species ejus sunt *tremor* Cordis, Oculorum, Labiorum, Artuum, aliquando & totius corporis, &c. Plura de *tremore* legi possunt apud Gal. passim imprimis l. de trem. & palpit. &c. apud Willis Pharm. Rat. I. f. 6. c. 3 ubi egregie *tremoris* naturam exposuit. Τρομώδης, *tremulus* dicitur, & sæpè usurpatur apud Hipp. de ægris, de febribus, manibus, &c. quæ loca videantur apud Foes. Oec. p. 623. Jung. & Dieter. n. 844

Trepanum, τρύπανον. Vide *terebella*.

Trepidatio, partim de corpore dicitur, & ita idem est, quod *tremor*, τρόμος, partim de animo, & ita coincidit cum *Metu*, ac *Pavore* vehementiori, cùm animus consternatus est, & abjectus, J. Alex l. 22. Sal. c. 3. *Trepidum* morbum incurabilem dixit Paracelf. de morb. Ament. tr. 1. c. 6.

Trepondo, i.e. tres *libræ*. Legitur apud Scrib. n. 165 271. Rhod. in Lex. Scrib.

Triæna, τρίαινα, Lat. *Tridens*, vocatur instrumentum triplici acie dentata constans, unde τριαινοειδὲς καυτήριον, *tridentiforme causerium*, actuale, sive fertum ignitum, legitur apud Ægin. l. 6. c. 48

Triangularis, dicitur in genere de omni corpore, quod figuram *trianguli* repræsentat. Ita Musculus Thoracis, vel potius Sterni proprius hoc venit nomine, Barthol. l 4. Anat. c. 4. p. 566. & alius, quem in cubito se observasse scribit idem d. l. c. 8. p. 574. Ita & *Deltoides Musculus triangularis* Humeralis appellatur, d. l. c. 2. p. 560. Officulum quoq; inter futuram lambdoideam, & sagittalem situm, Triangulare, alijs *triquetrum* vocatur, ad Epilepsiam peculiari virtute conducere vana persuasione creditum, quamvis & præter hoc alia adhuc ossicula *triangularia Cranij* in futura lambdoidea inventa ab Olao Wormio scripserit idem Barthol. libell. 4. c. 5. p. 704

Triangulus, τρίγωνος, *trigonus*, quid sit, ex Mathematicis cognosci debet. Translatum verò vocabulum à Spagyricis mystico sensu ad suas hypotheses, & commenta de triplicitate, vel Trinitate principiorum, de quo *triangulo* vide Th. Chym. Vol. IV. p. 609. Aliud vero *triangulum* legitur ex terra, fimo & cineribus constans, Vol. I. p. 431. Vide etiam *trinitas*. Aliàs apud Gal. quoq; τρίγωνα medicamenta quædam narcotica ad torporem præsentem inducendum mitiora ex seminibus composita, Gal. l. 2. M. M. c. 1. & in specie *Pastillus* quidam τρίγωνος, vocatur, non ex numero ingredientium, cùm quatuor sint, sed à figura triangulari, qua fingebatur: Olim celebris ad sistendos dolores. Describitur diversimodè à Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Ægin. l. 7. c. 12. ubi & *Diaspermaton* vocatur, Gorr. Cast. *Trigonum* quoq; Astrologorum figmentum vocatur spirituum astrorum transmutatio quadruplex juxta numerum quatuor Elementorum, quorum unumquodq; regere, ac durare dicitur 200. annos. Ut cum *trigonum igneum* incipit, superni Planetæ suam conjunctionem habent in igneo signo, donec igneum hoc durabit, & sic de reliquis, Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Tria, quatuor τρία τέτταρα, non videtur esse nomen medicamenti compositi totius apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13. uti voluit J. Alex. not. ad h. l. sed potius nomen ponderis proximè præcedentis, videl. Terebinthinę pondo septuaginta quinque; (quod *triaquator* inscribitur) quemadmodum, & in eadem compositione pondo centum *Mina* vocatur.

Trias, τριὰς. Vide *trinitas*.

Triatettara, τριατέτταρα. Vide *triaquatuor*.

Tribe, τριβὴ, Latin. *Exercitatio* dicitur, idem quod ἄσκησις. Vide *Exercitatio*. Hinc

τρίβειν experientia dicitur Gal. quasi jam *trita*, quam ab experimentali disciplina ductam soli artifices usu exercent, Gal.l.de subfig.empir.c.2.

Tribos, τρίβος, propriè *viam tritam*, & hominum calcatam vestigiis semitam, & callem significat. Translativè verò *pro loco*, usu & consuetudine *attrito*, aut calloso sumitur, teste Gal.c.1. de art.t.21. Legit. & in Moch XXIV.21. item in 1. de ijs, q.in med.t.9. uti videtur, notare ipsam partem membri, qua vel inflexum, vel intentum, vel in latus moram faciens operatur, exponente Gal. in c. quales sunt plantæ pedum in ambulantibus, nares in sedentibus, occiput in decumbentibus, Foes.p.621.

Trica, πλόκαμος, significat propriè implicatas connexiones in nassis, & retibus, Gal.in Timeo Plat.t.13. Usurpatur & de omni intricata re, vel oratione.

Triceps est epitheton Musculi triplici principio ab osse pubis, & coxendicis ad femoris lineam asperam inserti, Barthol.l.4.Anat.c.11. p.579.

Triches, τρίχες, *capilli*, *Pili*. Vide *Pilus*. *Capillus*.

† Τριχίας mammarum, est vermiculus capilli specie Rondel. de Pisc.l.18.c.25.

* Trichiasis, τριχίασις, quemadmodum in genere certum est, hoc vocabulum significare *Pilarem affectum*, vel *Pilare malum*, ita non statim constat, quam ejus speciem denotet. Dicitur enim τριχίασις morbus, quando cum crassa urina veluti pili una exeunt, ex Hipp.4.aph.76. qualia corpora à sedimento crasso, & viscoso possunt concrescere. Vide Lind.Ex.XVI.§.20.seq. Deinde *trichiasis* vocatur affectus palpebrarum, quando pili inutiles, & pungentes ijsdem innascuntur, Gal.l.4 de C.M.S.L c.8. vide & *Phalangosis*. Tandem τριχίασις quoq; vocatur *mammarum dolor*, quem pilus aliquando movet in poculo fortè haustus. Is autem non sedatur, donec pilus, vel pressus sponte exeat, vel cum lacte exugatur. Ludov. Bona. Muliebrum. l. 1. & extat inter Gynæciorum scriptores p.m.632. Id mali genus etiam τριχίας vocant, Foes.p.623. Gorr. Castell.

Trichismos, τριχισμὸς, dicitur *fracturæ species tenuissima*, & veluti pilaris, ita ut sensum ferè effugiat, hinc etiam mortis aliquando caussa est, quia non se facilè prodit, Ægin l.6.c.90.Gorr. Latinè etiam *Capillatio* vocatur in latina editione Observationum Medico-Chirurgicarum Jobi à Mekren.c.1.p.15

Trichologeo, τριχολογέω, *floccos lego*, vel vello. Signum phreneticorum perniciosum apud Hipp.l.3.Epid.ægr.3.post.stat. pestil. Foes. dict. loc.

Trichosis, τρίχωσις, idem quod τριχίασις *affectus pilaris* palpebrarum, Hipp.4.de R.V.I.A. t.123.

Trichoton, τριχωτὸν, vocatur pars ea capitis, quæ capillis tegitur, *Capillitium*. Gorr.

Tricongius, olim dicebatur, qui uno impetu epotavit *tres congios vini*. quemadmodum, & *Bicongij*. qui duo epotare potuerunt congios. C.Hofm.Not.ad Gal. I.L.de U.P.n.222. For. l.24.Obs. 1. Schol.

Tricor, id est, *Aurum*. Rul.in Lex.

Tricotylos, τρικότυλος, mensura dicitur *capiens tres heminas*, vel cotylas, Lind. Ex. XVI. §.106.107.

* Tricuspides, τριγλώχινες, vocentur membranulæ, vel valvulę cordis antè ostia venæ cavæ, & venæ pulmonalis foris intus spectantes, quæ admittunt sanguinem in cor. Gal.l.6.de Hipp. & Pl. dec. c.6 l.7.de An.admin.c.9.Barthol.l.2. Anat. c.7. Lat. etiam *trisulcę*. appellantur.

Triduanus, *triduum*, διὰ τριῶν. Vide *Diatriton*.

Triens, τριοντῆς λίτρας, i.e. *unciç quatuor*, Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 14. De *triente aurivero*, vide Plin.l.34.c.13.Libav. S.A.Ch.l. 5.c.5.

Trifertes, Parac. dicuntur spiritus ignem inhabitantes, Parac.Philos.ad Athen. l.1.text.15. Dorn.Rul.& Joh.in Lex.

Trigla, τρίγλη. Vide *Mullus*.

* Triglogines, τριγλώχινες. Vide *tricuspides*.

* Trigonos, τρίγωνος. Vide *triangulus*

Trimmamia, i. e. tres habens Mammillas, quod vocabulum legitur in Act. Hafn. Vol. III. Obs.83.

Trinitas, τριὰς, hoc vocabulum, sacratissimum Personarum trium in Divina essentia Mysterium, exprimens, abusivè translatum à Spagyricis ad triplicitatem suorum principiorum, ita ut non solum passim in eorum scriptis legatur, *trinitatem* inesse omnibus, Th. Chymic. Vol. I. p.54 *Trinitatem* esse naturalem ibid. p. 357. sed & simul mysterium illud Deitatis sanctissimum applicatum illi operi fallacissimo de Lapide Philosophico, *trinitatem unitatis* esse faciendam, quæ sit certissima proportio. Riplæus in axiom. Vol. II. pag 111. jung. & Vol. V. pag. 338. O detestandam catachresin! Vide *ternarius*.

Trioboron, τριώβολον, *pondus trium obolorum*, h.e. *drachma dimidia*, idem quod ἡμίδραχμον, *drachma* enim *sex obolos* continet. Gorr.

Triorchis, τριόρχις, propriè vocatur, qui *tribus testiculis* præditus est, Rolfink. de part. genit. P.I.c.12. Ob eandem rationem, & species Accipitris vocatur *triorchis*, τριόρχις, Lat. *Buteo*, cujus descri-

descriptionem vide apud Aldrov. l. 5. Ornithol. cap. 7.

Tripes, *tripus*, τρίπους, propriè dicitur instrumentum, tribus pedibus innitens, quo utimur ad vas aliud recipiendum, ut ignis ad calefaciendum supponi possit. Rul. Dicitur & de scamno, vel sella *tres pedes* habente; qualis *tripes* fuit ante ostium Speluncæ Apollinis Pythij; unde Proverbium ortum: *Ex tripode dictum*. Erasm. Adag. Chil. 1. cent. 7. 90.

Tripolis, τρίπολις, est terra coloris citrini intensè, speciesq; videtur *Ochræ*. Usus ejus nullus aut rarus in Medicina. Ad sordes metallicorum præsertim orichalceorum vasorum vulgò adhibetur. Schrod. l. 3. c. 3. fin.

* Tripsis, τρῖψις vide *Frictio*. *Anatripsis* Tritio.

Tripudium, idem quod *Saltatio*, χορεία, *Chorea*. Pertinet ad Exercitationes corporis. Vide *Chorea Tripudiorum* varia genera recensuit J. Alex. l. 6 Sal. c. 5

Triquetrum, vide *triangulares*

Trisca, *trischa*, *trissa*, idem quod *Mustella*; vocatur piscis fluviatilis, maximè lubricus, cujus hepar in deliciis habetur; J. Alex. l. 14. Sal. c. 2. Vide *Mustela*.

* Trismos, τρισμός, vel τριγμός, idem quod τρίσις, *Stridor*. Vide *Stridor*. Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 2. Scribitur & per γ. sed perperam. Descendit enim à τρίζω, verbo *strideo*.

Trispastrum, τρίσπαστον, dictum fuit Machinamentum, quod excogitarunt Apellides, & Archimedes Medici, & describitur ab Oribas. de machin. c. 26.

Trispermon, τρίσπερμον, *Cataplasmatis* nomen est, sic dictum à tribus seminibus, quibus componitur, cumino, baccis lauri, & apii semine. Valet contra Colicum dolorem. Gorr.

Tristitia, idem quod *Mæror*, Gr. λύπη. Vide *Lype*.

Tristo, Parac. dicitur ignis materialis, qui continetur in omnibus quatuor elementis, & operatur ad effectus cujusq; elementi proprios, l. 2. Phil. Tract. 1. de Elemento. Ignis. c. 1

* Trisculcæ, vide *tricuspides*, τριγλώχινες.

* Tritæophyes, τριταιοφυής, dicitur *febris ad tertianæ naturam accedens* non verò exactè typum tertianæ per omnia observans. Ita ut omnes febres, quæ tertio die invadunt, possint in genere appellari τριταιοφυεῖς. Gal. c. 2. in l. 6. Epid. t. 23. Jung. Foes. p. 622. C. Hofmann. applicavit ad *continuas tertianæ* typum ratione exacerbationis observantes. Apol. pro Gal. l. 3. c. 311. D. E. F. quemadmodum & Lind. Exerc. XV. §. 151. 16. Eodem modo descripsit C. Reies C. El. q. 68. n. 9.

* Tritæos, τριταῖος. Vide *tertiana*.

Tritarii, idem quod *Diatritarij*. Vide *Diatritæ*.

Triticum, πυρός. Vide *Pyros*.

Tritio, *tritura*, τρῖψις, vocatur modus redigendi corpora crassiora sicca in pulverem, & miscendi diversos pulveres in unum. Meminit Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 12 Weker. A. G. l. 3. c. 26. Vocatur & *tritus*. de cujus circa aurum usu mirabili, & instrumento artificioso D. Langelotti sive Mola Philosophica, vide Ephem. Nat. Cur. A. III. Obs. 59. *Tritio* mineralium, & Metallorum diuturnior faciliorem reddit Tincturarum extractionem. Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. in fine p. 260.

Tritoma, est instrumentum ad aures apud Albucasim; si verò surditas adfuerit, frustrà est omnis cura. Parac. in Fragm. ad LL. Paragraph. in l. 13. & 14.

Tritones, vocantur *Homines marini* pisciformes, in Eph. Nat. Cur. A. I. Obs. 13.

Tritorium, vulgò *Infundibulum*, dicitur vas transmittens in superficie latum, & paulatim acuatum; manubrio annexo formatum. Rul. & Joh. Parac. de morb. ament. tr. 2. c. 4

Tritos, τρίτος. Vide *tertius*.

Tritura, τρῖψις Vide *tritio*.

Trivialis, linea Parac. vocatur *Stratum*, sive *solea terræ*, matrix feminibus mineralium gravida, quibus Dominus implantavit rationes, dona, atq; semina in seculum sat futura. Helmon. de Lithiasi. c. 1. n. 6

* Trochanteres, τροχαντῆρες, Lat. *Rotatores*, vocantur *processus duo* superiores *ossis femoris*, quorum unus major, alter minor, & inferior habetur, Gal. l. de ossib. c. 21. quamvis alibi *majorem* saltem τροχαντῆρα nominari scripserit, l. 3. Anat. adminc. 10. Vide & Barthol. libell. 4. An. c. 21. qui etiam saltem magnum hoc nomine indigitavit. Notetur, duos processus esse distinctos ab ossis femoris capite rotundo, quod acetabulo coxendicis insinuatur, & quod Bartholin. processibus annumeravit, atq; ita tres annumeravit.

Trochilodes, τροχιλώδης, vocatur *rotunda brachij regio*, apud Gal. l. 1. de U. P. c. 15. Vide C. Hofm. in not. ad h. l. n. 95.

Trochilus, τρόχιλος, vide *Regulus*. Verùm & alia avis aquaticæ species hoc nomine indicatur, quæ describitur ab Aldr. l. 19. Ornith. c. 15.

* Trochiscus, τροχίσκος. Vide *Pastillus*.

Trochites, τροχίτης, vocatur lapis quidam, forma similis *trocho* illi, quo pueri lusitant, in gyrum agendo, in superficie cinerei coloris, intus verò candidi, & ulterius describitur à Chiocco Mus. Calc. s. 3. p. 311

TROCHLEA, τροχλία, propriè vocatur instrumentum aliquod mechanicum, quod in gyrum trahitur, ad attrahendum laqueos, & quæ illis annexa sunt. In qua significatione legitur apud Gal.l.3.de art.t.25.Oribas. de machin c.4. Per translationem quoque *trochlea* vocatur particula cartilaginea, per quam musculi sexti oculum obliquè moventis, *trochlearis* propterea dicti, tendo transit, cujus descriptio habetur passim in Anatomicis, & inter hos Barthol. l. 3. c. 8.

TROCHOIDES, τροχοειδὴς, epitheton est Articulationis, vel Commissuræ ossium, quando unum axis more in alterum inseritur, quod veluti rotæ rationem habet, uti in prima, & secunda cervicis vertebra apparet. Lat. posset *Axea Commissura* dici. Fallop. in Obs.Anatom.Tom.I.Op. p. 359

TROCHOS, τροχός, dicitur apud Hipp. *cursus circularis*, & opponitur recto, qui δρόμος, cursus simpliciter vocatur. l.de Insomn. V.4. 10.IX.6.l.2. de diæt.XLI.15.l.3.XXI. 23.XXIII. 5.XXV.21. Jung. Foes.pag.626. Significat & ludi puerilis materiam ligneam, de quo vide *trochiscos*.

TROCTOS, τρωκτὸς, idem quod τρώξιμος, dicitur de illis, quæ *cruda comedi* possunt, ut sunt raphanus, lactuca, bulbi &c. Illud legitur apud Hipp.l.2. de morb.mul.XI. 21. Hoc verò l. de int. aff. XXXIII. 36. XXXVII. 3. Vide Foes. p. 628.

TROGLE, τρώγλη, vocatur propriè *foramen*, vel *caverna* erosione facta, imò & incisiones, & fissuræ τρῶγλαι dicuntur. Apud Hipp.verò τρῶγλαι appellantur *meatus*, foramina, & cavitates, quæ in *carne* insunt, in quibus humidum continetur, l.de Carn. vel princ.X 7.8.Foes.d.l.

TROGLODITES, τρωγλοδίτης, vocatur species passeris, imò *passerculi*, cujus mirabilis virtus in expellendo calculo à veteribus deprædicata fuit, & describitur ab Aldr. l. 16.Ornith.c.3.Meminit & hujus virtutis Lang.l.2.ep.58.circa fin.Th.Ch. Vol.II.p.155

TROGLODYTICA, τρωγλοδυτικὴ, vocatur *Myrrha* optima, à patria, videlicet *troglodytis*, Ægypti populis. Vocatur & τρωγλῖτις. Vide Rhod. ad Scrib.n.90.Gorr.

* TROMA, τρῶμα, idem quod τραῦμα. Vide *Vulnus*.

* TROMOS, τρόμος. Vide *tremor*.

TRONUS, & *tronossa*, dicitur cœlestis ros ex aere natus, omnium dulcissima species Mannæ, densa, tenax, & albissima præ cæteris, ex Mercurio regionis mediæ generata, & separata prorsus ab omni sulphure, & sale. Vere & æstate decidit, manetq; reperitur folijs arborum adhærens, ut alia Manna. Dorn.Rul.& Joh.ex Parac.l.de Caduco matricis §.2.Fragm.ad lib. Paragraph.l.9.de signat.rer.natur.l. de melle c.2. Elixir *tronco* meminit in Archidox.l.8.Elix.n.3

TROPHE, τροφή. Vide *Alimentum*, *Nutrimentum*.

TROPHEMA, τρέφημα, Lat. *Edulium*. Cibus.Hipp. l.de fistul.III.7

TROPHIES, τρόφις h. e. *benè nutritus*, εὐτραφὴς, Gal.in Ex.voc.Hipp.quamvis Foes.velit τρέφις per jota, Oec.p.625.

TROPHIODES, τροφιώδες, significat apud Hipp. *crassamentum aliquod compactum* urinæ innatans, enæorema quoddam globosum, & confertum, qualia in magna crudæ materiæ copia, & maligna febrium complexione, magno interno incendio, vehementi naturæ exagitatione, flatuumq; & vaporum copia observari solent. Legitur l. 7. Epidem. LVII. 14. 29.34. Coac. t. 578. Usurpatur etiam de *excrementis alvi compactioribus*, ibid.t.604 Est verò vox, ratione derivationis inter obscuras reposita, & insolens, dum τρέφεσθαι debet πήγνυσθαι significare. Vide Foes. p. 625

TROPHOS, τροφός, nomen est medicamenti ἐμμότου, quod linteis illinitur ad repellenda ulcera cava, & meminit ejus Ægin.l.4 c.40.in fin.

† TROPICUS morbus, Chronicus. Arculanus c. 68. in 9.Rhas.

TROPOS, τρόπος. Vide *Modus*.

TROTTA, *trutta* Æliano. Aldr. *Amian*, ἀμίας, vocat, est piscis marinus, gaudens tamen etiam aquis dulcibus, cujus descriptio cum usu in cibis videatur apud Aldrov.l.3.de Pisc.c. 20. J. Alex.l.15.Salubr.c.4. Bruyerin. de re cib.l.22. c.15

TROXIMOS, τρώξιμος, idem quod τρωκτὸς. Vide *troctos*.

TRUNCULI, ἄκρα, dicuntur *extremæ brutorum partes*, v. g. pedes, aures, caput, quia post mactationem truncantur à reliquo corpore. Legitur apud Cels.l.2.c.20.& 22. ubi ad priorem locum vide Comment. Pantini, qui satis accuratè exposuit.Calculum suum addidit Rhod.ad Scrib. in not. p. 6. Sunt tamen, qui mendosam vocem hanc habuerunt, inter quos Cæsarius ad Celsum.

TRUNCUS, στέλεχος, propriè dicitur ea arboris pars, quæ ex radice surgit, & postea in ramos dividitur. Sæpè etiam translatum sumitur ad corpus humanum, excepto capite, & artubus. Ita & arteria magna è cordis sinistro ventriculo, & vena cava à dextro ventriculo excurrentes vocantur *trunci*, respectu ramorum, qui in partes corporis reliquas distribuuntur

Gal.

Gal. l. 1. de Hippocr. & Pl. decr. c. 7. Barthol. libell. 1. An. c. 5. 8. libell. 2. c. 2. & 5.

TRUPHAT vocatur Paracelso multa virtus minerarum, quę metallum quodvis in suum esse prædestinatum cogit, l. 1. Philos. ad Athen. text. 9. Dorn. Ruland. & Johns. in Lexic.

TRUTES quid sit in metallifodinis, videatur apud Basil. Valent. Testam. ult l. 1. c. 40.

TRUTTA, τρώκτης, nomen piscis fluviatilis, inter delitias habiti, cujus descriptio cum usu in cibis, & Medicina, videatur apud Aldrovand. l. 5. de Pisc. c. 12. Jul. Alex. l. 20. Sal. c. 11. qui cum *troia*, vel *trocta* confudit, Schroder. l. 5. cl. 3. n. 93. ubi, & *aurata*, χρύσοφρυς dicitur. De generatione *truttarum* differit, & Helmont. tr. Demonstratur Thesis n. 89. seqq. Aurum in *truttis* fuisse repertum, legitur in Th. Chym. Vol. I. p. 515.

TRYBLION, τρυβλίον, vel significat catinum, *ollulam*, in qua aliquid asservatur, vel in quam materia suffitum immittitur, Hipp. l. de Steril. XIIX. 14. vel significat certam mensuram, Latinè *heminam* dictam, l. de int. aff. l. 51. VII. 36. XIV. 14. XLIII. 36. XLIV. 14. XLV. 13. &c. Apud Gal. quoque de pond. & mens. c. 4. *trybilum* inter mensuras refertur, & habere dicitur uncias novem.

TRYGE, τρύγη, *fruges cereales*. Unde τρυγαβόλιον, *locus in quo frumentum reconditur*. Foes. p. 626.

TRYGODES, τρυγώδες vocatur species Collyriorum, τῶν μονημέρων, & magna ex parte Acatia constat, Lat. *faculentum* dixeris, Gal. l. 4. de C. M. S. L. Idem, quod πηλάριον. Vide *Pelarion*.

TRYCHO, τρύχω, Emphaticum verbum apud Hipp. significans *detero*, *consumo*. Ita corpus dicitur *deteri*, *affligi*, consumi à morbis, l. 3. de morb. XXVI. 24. lib. 3. de diæt. XXIV. 7. l. 1. de morb. mul. XIV. 10. 14. XIX. 8 LXXXVII. 36. XCII. 10. Et rursus Medici debent τρύχειν, i. e. *retundere*, *prosternere* morbos, l. de morb. sacr. XIIX. 32. Jung. Foes. p. 627.

TRYCHOS, τρύχος, significat *pannum lacerum*, & attritum, ῥάκος aliàs dictum. Hinc diminutivum τρύχιον *panniculum attritum* notat, idem, quod ῥάκιον Quo aliquoties usus Hipp. v. g. l. de morb. mul. XXIII. 3. l. 2. LXXX. 8. & alibi. Vide Foes. p. 628.

TRYGEPHANION, τρυγηφάνιον, *species tertia loty*, sive vini secundarii, quod *fecatum* Catonem appellasse, scripsit Linden. ex fecibus vini expressum. Ex. X. §. 199.

TRYGON, τρύγων. Vide *turtur*.

† Τρύπανον, Perforaculum, Τέρετρον Terebra. Salmatius in Solin.

TRYPANON, τρύπανον Vide *terebella*.

TRYPHERA, τρυφερά, vocantur in genere medicamenta, quæ Latinè *Delicata* dici possent. & quidem vel ab effectu blando minusve dolorifico, vel à saporis suavitate. Ratione prioris olim dictæ fuerunt *tryphere duæ* apud Scribon. n. 230. ubi docet, curare hæmorrhoidas. Suntq; medicamenta caustica, quæ tamen sine dolore, & molliter exedunt, & urunt, Gorræus. Ita. & τρυφερὸν dicitur Collyrium, ἄδηκτον, quod nullam mordacitatem infert, Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. ad inustiones, pustulas, χιμώσεις laudatum. Ratione posterioris olim *Pastillus* vel *trochiscus* ad hæmoptoicos utilis τρυφερὸς dictus fuit teste eodem l. 7. de C. M. S. L. cap. 4. Ita, & & in Dispensatorio Augustano occurrunt quatuor compositiones Electuariorum, quorum unum purgans est, & *tryphera persica* dicitur. Reliqua tria vero inter Antidota, & compositiones Theriacales referuntur, & dicuntur; *tryphera magna*, *minor*, & *Sarracenica*. In pharmacopœa quoque Londinensi novissimæ duæ compositiones hujus nominis leguntur pag 272. seq. An verò à suavitate ita dici mereantur, alii judicent.

TRYPHONIS *Emplastrum*, τρύφωνος ἔμπλαστρος, cujus tria genera describuntur apud Scribon. unum *subviride*, secundum *nigrum*, quod & βασιλικὸν dicitur, & tertium *viride*, quod εὔχρουν vocatur, n. 201. 203. 205. 210. Fuit verò *tryphon* Chirurgus. Vide Rhod. in Lexic. Scrib.

TRYPHOS, τρύφος, significat *frustum*, *fragmentum*, & legitur apud Hipp. de *frusto* amphoræ cadente, cui materia ad suffitum imponitur, l. 2. de morb. mul. LXXXVII. 3.

* TRYSMOS, τρυσμός, & τρύζω, idem, quod τρισμός, τρίζω. Vide *Trismos*, Foes. p. 626.

TRYX, τρύξ. Vide *Fecula*, *Fex*.

TUBA, σάλπιγξ, propriè instrumentum dicitur Musicum, sonorum, classicum, per inflationem aeris, cujus sonus fortior refertur inter caussas epilepsiæ externas, Forest. lib. 10. Obs. 54. in Schol. unde, detestandos monet tales sonos, d. l. Obs. 4. Ab Anatomicis translatum hoc vocabulum *tuba* ad canales duos graciles nerveos, & candidos ab uteri fundo ad testes muliebres excurrentes, *tubæ Fallopij* dictas, de quibus vide Barthol. l. 1. An. cap. 27. quas nonnulli hodieq; pro adæquato conceptionis organo habere non dubitant. *tubæ* quoque *aurifabrorum* exiguæ σαλπιγγία, qua ignem inflando excitant, ad usum Anatomicum translatæ meminit Galen. l. 9. An. adm. c. 2. fin.

TUBEL, idem, quod *Squama æris*, vel metalli, Gr. λεπὶς. Vide *Lepis squama*. Ruland. in Lexic.

TUBELECH, pro *Duelech*, legitur apud Paracelſ. l. de Tartar. morb. c. 4.

TUBER apud Latinos æquivocum eſt. 1. habet ſignificationem Botanicam, & Gr. dicitur ὕδνον, vide *Hydnon*. talia lapidoſa deſcribuntur à Chiocc. in Muſ. Calc. ſ. 3. p. 411. ita, & Fungi, ſive *Boleti Cervini* vocantur *Tubera* à Schroder. lib. 4 cl. 2. n. 415. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Deinde etiam habet ſignificationem Pathologicam, quando *tubera* vocantur *tumores*, vel abſceſſus è corpore in rotundum erumpentes. Scribon. n. 82. Rhod. in not. ad h. l. Ita ſpecialiter à lue venerea oborti Tumores in capite molles, *gummoſitates* alias dicti, vocantur *tuberoſitates* à Foreſt. l. 32, Obſ. 23. in Schol. Lang. *tubera* vocavit, l. 1. ep. 42. Ita etiam diminutivum.

† TUBERCULA antroſa, veter. bubones quia in glandulis tanquam Specubus latent. Reimundus Minarius de peſte l. 3.

* TUBERCULUM homonymon eſt, quod in Anatomicis tribuitur vel circulati fibroſitati Pylori inſtar muſculi Spincteris, quam alii vocarunt *tubercula* glandulosa, teſte Barthol. l. 1. An. c. 9. vel proceſſibus oſſium Χονδρώδεσι Græc. dictis, qui alicubi *tubercula* oſſium vocantur. Idem libell. 4 cap. 1. ſiu. In Pathologicis *tubercula* Gr. dicuntur φύματα Vide *Phyma*.

TUBUS, *Tubulus*, σύριγξ, dicitur canalis quidam fiſtuloſus, ſive fiſtula, & quidem vel ſenſu proprio mecanico, in quo balneorum *tubuli*, & *tubi* leguntur apud Rhod. in not ad Scrib. p. 104. vel tralatitio eoq; vel Phyſiologico, quando *tubuli* vel *Siphunculi marini* deſcribuntur à Chiocco in Muſ. Calc. ſ. 1. p. 56. Ita, & *lactei tubi* vocantur canales ab ambitu mammarum ad papillatum veluti centrum coeuntes. Bartholin. l. 2. An. cap. 1. p. 332. vel Pathologico, quando Fiſtulòſa vocantur *tubi*, vel *tubuli*, Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 22.

TUERI, φυλάττειν, ὀφφυλάττειν, idem, quod *Conſervare*. Hinc *Methodus tuendæ ſanitatis*, dicitur primaria Medicinæ pars, Græc. ὑγιεινή. Vide *Hygiene* Jung. Rhod. in Lex. Scribon.

TUMBABA, *tumpabar*, id eſt, *Sulphur vivum*, Rul. in Lex.

TUMBALUM, idem, quod *tubel*, id eſt, *ſquama metalli*. Rul. & Johnſ.

TUMBIL, id eſt, *terra*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

TUMEFACTIO, διόγκωσις. Vide *Diencoſis*.

* TUMOR, ὄγκος Vide *Oncos*, *Oedos*. De *Tumoribus*, planè rebus alienis, v. g. pilis, lignis, teſtis, culicibus. repletus vide Caſp. Rejes C. Elyſ. q. 36.

TUMULTUS, θόρυβος, Vide *Thybos Tumultus* & ſtrepitus nimii quantum noceant in doloribus capitis, notavit Hildan. Cent. 1. Obſ. 20.

* TUNICA, χιτών. Late idem ſignificat, quod *Membrana*, μῆνιγξ, ὑμήν, uti vult Gal. l. 3. de U. P. c. 9. Omnino tamen aliquod diſcrimen inter hæc duo vocabula admittendum eſſe, arbitror, dum *Tunica* propriè ad uſum ſpectat in hoc conſiſtentem, quod aliud corpus regat, operiat, & involvat, & quaſi veſtiat. Dieterich. n. 912. ex 7. aph. 45. id quod de *Membrana*, qua tali, neceſſario dici non poteſt, cujus idea conſiſtere videtur in homogeneitate, ſive ſimilari natura, & expanſione, ſive dilatatione, quamvis Bartholino aliud viſum fuerit, l. 1 Anat. c. 4 qui *Tunicæ* vocabulum ad vaſa reſtrinxerit, contra Authorum uſitatam acceptionem. De *Tunicis oculi* vide eund. l. 3. c. 8.

TUPHUS, *tufus*, pro *typhos*, τῦφος. Vide *typhos*. Kerchen. ad Sam. p. 140.

TURAS Paracelſo dicitur effectus arcanus *aquæ*, quemadmodum *thenus* terræ, & *Samies* Aeris ſunt effecta, Phil. ad Athen. l. 1. text. 13.

TURBAN *magna* eſt figmentum Paracelſicum, pertinens ad *Eveſtrum Propheticum*, & cujus eſſentia conſiſtit in præſagio omnium eorum, quæ fiunt in quatuor elementorum mundis, d. l. text. 20. Dorn. Rul. Nugæ!

TURBA, ὄχλος, vocatur hominum multitudo inordinata, Dieter. n. 194. Dicitur, & de rebus, ibid. *turba* etiam idem, quod *perturbatio*. *turba* quoque pro *turban* ponitur à Dorn. & Rul. de quo p. a quamvis, & hanc addiderint ſignificationem, quòd *turba magna* dicatur aſtrorum firmamenti innumera multitudo. *turba Philoſophorum* vocatur ſpiritum quoddam ſpagyricum, quod occurrit in principio Volumin. V. Theatri Chymici.

TURBATIO, ταραχή, τάραξις, Vide *taraxis*, idem, quod *perturbatio*. Sumitur etiam ab Hipp. pro *irritatione*, Gal. c. 1. de Humor. t. 16.

TURBEDON, Arab: nomen purgantis, quod communiter *turbith* vocatur, de quo p. p.

TURBINATUM, κωνάριον, κωνοειδές, Vide *conarion turbinata* quoque vocantur certa quædam *teſtacea*, v. g. *Buccinæ*, & alia, de quibus Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 1.

TURBITH vocatur purgans quoddam exoticum, ſimplex, vegetabile, de quo uti certum eſt, eſſe radicem quandam, ita adhuc incertum eſt, cujus plantæ propriè radix ſit dicenda. Hujus purgantis deſcriptionem, & in compoſitionibus, Vide apud Schroder. qui *turpethum* vocavit, l. 4. cl. 4 n 440. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rolf. de purgant. ſ. 14. art. 4. per tot.

tor. qui *Turbedon* scripsit, Freitag. Auror. Med. l. 1. c. 30. translata porrò vox *turbith*, & *turpethi* ad Chymiam, ubi *turbith*, & *turpethum minerale* vel in genere dicitur coagulum specificum fixum, quod abstractis impuritatibus, & indomita volatilitate, segregatis in imo vasorum consistit, & paratur maximè ex mineralibus, quorum essentia, & vis specifica potissimum est in parte constante, aut saltem, ut usibus artificiosis sit accommodata, in hanc formam redigitur. Vel in specie vocatur *Mercurius absq; corrosivo præcipitatus* in dulcedinem, Rul. & Johns. in Lex. Hujus usum noxium in affectibus hepatis & viscerum abdominis notavit Hildan. Cent. 4. Obs. 40 Plura de *turpethis mineralibus* vide apud Libav. S. A. Ch. l. 6. cap. 19 In specie de *turpetho Antimonii*, d. l. c. 21. de *turbith Veneris*; d. l. 7. c. 15.

Turbo homonymon est. Vel enim denotat *ventum procellosum*, qui Græc. λαῖλαψ dicitur. Vide *Lælaps*. Vel *conchyliorum* certa genera, quæ *turbines* vocantur, & describuntur ab Aldrov. l. 3. de testac. c. 16. seqq. Græc. στρόμβοι vocantur, vide *strombos*. Jung. Chiocc. Mus. Calc. l. 1. p. 50. seqq. Differunt à *turbinatis*, quod *turbines* in longiorem, & acutiorem verticem deficiant, quàm hæc. legitur, & apud Aldrov. *turben*.

Turbotus, idem, quod *Rhombus*, de quo superius sua litera. Mus. Calc. s. 3. 419.

Turbulentus, *Turbidus*, ταραχώδης, idem, quod *perturbatus*, vide *Tarachodes*. In specie Urinæ *turbulentæ* dicuntur Hipp. οὖρα ἀνατεταραγμένα, returbatæ, Coac. t. 333.

† Turcha, quibusdam scabiosa species infima. Matth. de grad. part. 1. Cap. 55.

Turchosa, *turcois*, *turchois*, vocatur gemma, vel lapis pretiosus elegantissimè cœruleus, de cujus compositione vide Th. Chym. Vol. IV p. 190. viribus admirandis, Vol. V. p. 388.

Turdus, κίχλη, æquivocum est. Primum enim nomen est avium quarundam. sunt enim certa genera, quæ *turdorum* nomine veniunt, quorum historiam, cum usu in cibis, & Medicina vide apud Aldrov. l. 16. Ornith. c. 1. seqq. J. Alex. l. 13. Salm. c. 8. Bruyer. l. 15. c. 37. Deinde nomen est piscis saxatilis, squamosi, cujus etiam plures dantur species, & descriptæ legentur apud. Aldrov. l. 1. de pisc. c. 3. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 3. Bruyerin. l. 19. c. 7.

* Turgentia, *turgescentia*, ὀργασμός. Vide *Orgao*, *Orgasmos*.

Turiones sunt teneritates summitatum in arboribus, quæ singulis annis crescunt, Scrōd. l. 1. c. 2. lit. T.

Turpethum, Vide *turbith*.

Turpiloquium Gr dici posset fortassis αἰσχρολαλία, improborum vitium proprium. Nam improbi bulimia *turpiloquii*, imperiti pica vaniloquii laborant. Utrumq; à Medicis sit alienum, Linden. Ex. II. §. 29.

Turpis, *turpitudo*, ἀσχημοσύνη, propriè dicitur vitium oppositum formositati, εὐσχημοσύνη, sive pulchritudini, Galen. libr. 11. de U. P. cap. 13. Dicitur etiam de moribus, affectibus, sermonibus, & actionibus humanis, & Gr. dicitur αἶσχος, αἰσχρός, l. de cogn. & cur. an. morb. cap. 7. *turpitudines* Hartmannianas falsè præstrictas à Libavio vide T. IV. Oper. p. 97.

Turbetis est lapis, quem Bood. & experientia, mille testimoniis, in casu à fractura ossa desilientia conservate docent. Johns. Lex. l. 2.

Turriti, πυργῖται. Vide *pyrgitæ*.

Tursio, φώκαινα. Vide *phocæna*.

Turtas, τόρτας, vocatur panis, qui constat ex pinguibus palmulis, farina, aqua, & coquitur sub cineribus, Erot. On. p. 27. c.

Turtur, τρυγών, æquivocum est. Primariò ita dicitur *columba* montana, vel sylvestris, de cujus historia, & usu in cibis atque Medicina, vide Aldrov. l. 15. Ornith. c. 9. Jul. Alex. l. 13. Sal. c. 7. Gal. l. de atten. diæt. c. 6. Bruyerin. de re cib. l. 15. c. 34. Schroder. l. 5. cl. 2. n 69. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Deinde est etiam nomen piscis, qui *Pastinaca* alias *marina*. vocatur. Vide *pastinaca*.

Turva vocatur cespes bituminosus, & gleba fossilis, quæ accensa facit, ut quotquot adstant, aut ab eo illustrantur, colore appareant squalido, & morticino. ut mirari id satis rerum harum ignari nequeant, Linden. Ex V. §. 122.

Turunda, μοτός, refertur inter apparatum Chirurgicum, estq; nihil aliud, quam linamentum, quod vulneribus inditur; Lat. Penicillus quoque vocatur, Dieter n. 180. Vide *linamentum*, *lemniscus*, *licinium*, *motos*, *penicillus*, &c. In specie de usu, & abusu *turundarum* in sectione Calculi vide Appendicem aliquot Epistolarum, apud Hildan. Oper. p. 762. seqq.

Tussedo, βήξ, idem, quod *tussis frequentior*, uti colligere licet ex 2. progn t. 50. ubi Interpres Gal. Latinus utitur vocabulo *tussedinis*. In Græco verò legitur τῷ βηχῶ.

* Tussis, βήξ, à Galeno ita descripta legitur: Est vehementissima quædam afflatio, qua plurimus simul celerrimeq; foras actus spiritus sive aer attrahit, propellitq; una secum suo impetu, quæ vias suas obstruit, l. 2 desympt. causs. c. 4. Cùm enim externus aer in asperam arteriam trahatur, quę cartilagineæ, duræq; sunt, nec contrahi circa id, quod continent, possunt, incitatum hunc excogitavit spiritus exitum, quem

quem vocant *tussim*, quo spiritus sibi ipsi violenter, & cum impetu delatus vias expurgat, non aliter, quàm tubos, & fistulas expurgant harum opifices, l. 4. de causs. sympt. c. 3. Qnamvis verò hæc non sint aliena, recentiores tamen *tussis* naturam multo clerius, & accuratius descripsere, inter quos cæteris palmam præripuisse videtur Willis Pharm. Rat. Part. II. S. I. cap. 4. è quo talem descriptionem formare libet: *tussis* est expiratio vehemens, crebrior, inæqualis, & sonora, cum partium musculosarum expirationi potissimum destinatarum, thoracis, laryngis, lumbarium, & abdominis motu spasmodico, facta cum vel sine excretione alicujus materiæ excrementitiæ, à molesti cujusdam objecti, aut expulsione à pulmonibus per Tracheæ ductus urgentis irritatione proveniens. Ex qua descriptione simul elucescit differentia inter *tussim humidam*, quæ cum exscreatione materiæ; & *siccam*, qua nihil excernitur, cujus meminit Hippocr. 4. aphor. 54. Videatur, & Dieter. n. 150. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 21. *tussiculosus*, βηχώδης, dicitur, quod vocabulum legitur de Catarris 3. aph. 31. Vide Dieter. n. 151.

Tutenag, nomen Metalli Indiæ Orientalis. Europæis incogniti; cujus meminit Rob. Boyle in Experimentis de flammæ ponderabilitate, Exper. 12.

Tutia, vide *Pompholyx*. *tutiæ* factitiæ constructio legatur in Th. Chymic. Vol. II. p. 519. De *tutiæ* præparatione Vol. III p. 103.

Tutus, ἀσφαλὴς, *tutò*, ἀσφαλῶς, idem, quod *securitas*. vide *asphalia*, *securitas*, est primaria proprietas veræ curationis non solum Chirurgicę, sed omnium etiam aliarum. Consistit verò *tutum* hoc curationis in tribus, ut affectus percuretur, ut læsio nulla interveniat, ut ne redeat malum Gal l. 14. M. M. c. 13. junge C. Hofmann. Orat. Isag. II p. 111. seqq. Imò in omnibus actionibus *cautè*, & *tutò*, medicorum Symbolum sit, Dieter n. 151. id quod meliori ratione fieri vix poterit, quam si generale præceptum Zenonis observetur: videlicet si ita agamus, tànquam paulò post pædagogis rationem reddituri Gal. de cogn & cur. an morb. c. 3.

† Tylli grana, in offic. german.: nihil aliud quam Risini minoris semen. Gregor. Hymman. de Apoplex. Cap. 39.

Tylodes, τυλώδης, τυλοειδὴς, Gorr. *callosus*. Vide *callus*

* Tyloma, τύλωμα, *tylosis*, τύλωσις, τύλος. Vide *Callus*.

Tymma, τύμμα, significat *plagam*, ictum, percussionem. Legitur apud Hippocr. l. 7. Epid. XX. 14. ubi apud Lind. legitur *luxatio*, cujus versionis rationem nullam video, cum τύμμα à τύπτω, verberò, derivetur. Vide Foes. p. 618.

* Tympanias, τυμπανίας, τυμπανίτης, vocatur species Hydropis siccæ, in qua flatus totam abdominis, interdum, & thoracis regionem tumentem faciunt, Gal. 4 de R. V. I. A. t. 111. Vocatur, *hydrops siccus*. Keuch. ad Sam. 191. Dicitur verò saltem abusivè, & impropriè Hydrops, quia nulla peccat aqua, sed flatus, Helmont tr. Ignot. Hydrops, n. 43. Consentit Willis Ph. Rat. P. II. s. 2. cap. 4. qui communem Doctorum opinionem de *flatibus*, ceu deserens, novam excogitavit, & quidem satis plausibilem, ex principiis Physiologicis, & Anatomicis egregie declaratam, statuentes, non flatus, sed spiritus animales spasmodico motu agitatos, & in fibras partium, & viscerum abdominis membranaceorum adactos, obque succi nervosi vitiosam dispositionem in recessu impeditos tantam ventris intumescentiam excitare; unde, & seq. hujus affectus construxit definitionem, *tympanites* est tumor abdominis fixus, constans, durus, æquabilis, renitens, & à pulsatione sonitum edens, à partium, & viscerum membraneorum inflatione τεταμένη ortus, propter spiritus animales in fibras ista copia nimia adactos, ibidemq; succi nervei obstruentis vitio à recessu impeditos, cui affectioni consequenter flatuum in locis vacuis aggestio, velut complementum accedit. Paracelsus statuit duplicem *tympanitem*, unum in *intestinis*, alterum in *Matrice*, lib. 1. de Tartaro Tr. 2. c. 2. in not.

Tympanum, τύμπανον, propriè vocatur instrumentum Musicum classicum, in quo corium fortiter expansum supra concavum quoddam corpus si percutiatur ligno, sonum edit gravissimum. Per translationem verò nomen hoc quoq; attributum cùm cavitati, seu *conchę*, aliis pelvi in ossibus petrosis meatus auditorii, cui membrana quædam sonoras species transmittens & officulis firmata obtensa est, tùm ipsi *membranæ*. Vide Barthol. l. 3 An. c. 9. & libell. 4. cap. 6. Non esse primarium, & simpliciter necessarium organon auditus illam membranam *tympani*, vult ostendere Bonett. per Observationes in Anat. Pract. l. s. 19. Observ. 5. p. 344. *tympanum* quoque vocatur rotunda machina dentata, Oribas. de machin. cap. 4.

Typha, τύφη, vocatur *exile triticum*, & vilius, de quo plura apud Lang. l. 1. ep. 56. Forest. l. 4. Chir. Obs. 3. Schol.

Typholos, *typhlotes*, τυφλὸς, τυφλότης. τύφλωσις, Vide *Cæcus*, *Cæcitas*, Dieter. n. 847.

† Typhodes febres, id est succendentes, ut Causodes incendentes,

* Typhodes, τυφώδης, Vide *Tyfhos*.

* Typho-

* Typhomania, τυφομανία, vocatur mistus affectus ex lethargo, & phrenitide, *lethargicum delirium*, Galen. in def. & l. de comat. c. 2. cap. 1. Caussa ergo complicata ex descriptione *Lethargi*, & *phrenitidis* petenda erit. Vide atur Foes. p. 629. Meminit, & Bonett. An. Pr. l. 1. s. 8. Observ. 6. Schol. P. M. de Calderia exponit per *Coma vigil*, Tom. III. p. 33. quamvis vitiosè *typhmania* ibidem ponatur.

Typhon, τύφων, *ventus* vocatur, qui densa nube inclusus, præceps in terram elisus pulverem soli turbine verrit, arbores evellit, & obvia quævis pessundat. Lang. l. 1. ep. 19.

† Typhos stupor attonitus. Hip. De Intern. Aff.

Typhos, *Typhodes*, τῦφος, τυφώδης πυρετὸς, vocatur species quædam *febris ardentis*, prolixius descripta cum suis signis, & symptomatibus apud Hipp. l. de int. aff. XLII. per totum. Vide Foes. p. 629. Latinè redditur *stupor attonitus*, cujus rationem sufficientem non video. Conjuncta hæc febris plerumq; cum erysipelate alicujus visceris interno, v. g. hepatis, C. Rejes C. El. 1. 68. n. 4. Bonett. d. l.

* Typus, τύπος, vocatur *forma*, ordo, & modus *febrium*, secundum intentionem, & remissionem, Gal. l. de Typis l. 1 de Crif. c. 3. Vide Dict. n. 676. Keuchen. ad Samon. p. 140

Tyrannis, τυραννὶς, vocatur *antidotus*, apud Gal. l. 2. de Antidot. cap. 10.

Tyrbe, τυρβὴ, Lat. *turba*, *turbatio*, idem, quod ταραχὴ. Legitur apud Hippocr. 3. de fract. t. 75. Foes. d. l.

* Tyria apud Arabes, & barbaram sectantes Medicinam idem est, ac *Ophiasis*: *tyri* enim voce omnes serpentes, & potissimum Viperę intelliguntur, Castell. Vide *tyriasis*, *tyria lepra*. Forest. l. 5. Chir. O. 7. Schol.

Tyriasis, τυρίασις, idem, quod *satyriasis*, h. e. *lepra arabum*, *Elephantiasis*. Hildan. Ep. 24. Vide *elephas*.

Tyrion, τύριον, vocatur Emplastrum, quod coctura colorem purpuræ *tyriæ* adipiscitur, & describitur ab Aet. l. 15. c. 12. citante Gorr.

Tyro, *tyrocinium*, εἰσαγόμενος, εἰσαγωγή: Illud dicitur de iis, qui nòviter ad artem Medicam accesserunt, ut addiscant ejus præcepta. Hoc de Compendiosa artis, & præceptorum còmprhensione, Lat. *introductio* quoq; dicta Ita Galen. libell. de pulsibus ad *tyrones*, sive eos, qui introducuntur, conscripsit, &c. Contrà *tyrocinii Chymici* scriptores invehitur Helmont. de Lithiaf. c. 5. n. 9. & c. 8. 9.

Tyros, τυρὸς. Vide *Caseus*. Unde, & τυρῶσις dicitur, quando lac comestum in *caseosam* materiam coagulatur. Aristot. l. 3 H. A 120. vocal τύρωσιν *lactis in caseum coagulationem*.

Tyrrhenicon, τυῤῥηνικὸν, nomen Emplastri, cujus sunt immensæ laudes apud Aet. l. 15. c. 14. allegante Gorræo. Propterea, & παμπαθὲς dictum esse, idem testatur.

• Tyrsis, τύρσις, idem, quod πύργος, *Turris*. Legitur apud Hipp. 3. de artic. t. 23. Gal. in com. Adde Foes. p. 629.

Tyrus, *Tyrus*, utrumque mendose, & ex crassa ignorantia Græcæ linguæ pro serpente vel vipera *Theriacam* ingrediente sumitur à barbaris Authoribus, unde *tyriasis*, *tyria* lepra, quoque appellationem adepta sunt. Deberet enim *therion*, θηρίον, hoc est, *bestia*, scribi, non per Ty.

V.

Vacca, βοῦς, dicitur bos fœmina. Vide *Bos*. De *vaccis citrinis Scheun emani* per erorrem in scripto adductis, & a Libavio acriter satis castigatis, vide T. III. Op. Lib. p. 82. *Vacca marina* est nomen piscis, qui, & *Bos* dicitur. Vide supra *Bos*. An verò idem piscis sit, è quo lapis *vaccæ marinæ* dictus eximitur, de quo legi poterit Obs. in Act. Philos. Oldemb. Ann. 1668. nolumus determinare, cum Aldrovandus nullam lapidis mentionem in descriptione Bovis vel *vaccæ marinæ* fecerit.

Vacillatio, παραφορὰ, dicitur, cùm de membris corporeis, quæ titubant, aut non sunt fixa, v. g. *dentes vacillare* dicuntur; Tum de mente, & ira inconstantiam, vel leve *delirium* nocta, Vide *Paraphora*.

* Vacuatio, κένωσις, idem, quod *Evacuatio*. Vide *Cenosis*.

* Vacuus, κενεὸς, κενὸς. Vide *Cenos*. Ardua adhuc hodieq. est inter Philolophos disputatio: an detur *vacuum* in rerum natura? Peripatetici vel Aristotelici negant, ut, Galen. l. 3. de diff. p. lf. c. 6. item in Th. Chym. Vol. I. p. 198. Recentiores verò Helmontium secuti asserunt, variis conati demonstrare phœnomenis. Videatur Helmont. in pecul. tract. inscripto *vacuum Naturæ*. Vide, & Marc. Marci Phil. vet. rest. Parr. III. sect. 2. subs. 3. Nostri jam non est instituti, hanc controversiam dirimere; quamvis tamdiu inhæreamus illi sententiæ: dari quidem vacuum in rerum natura, sed non naturale, saltem saltem violentum. Quid Democritus, & Asclepiades per *vacuum* intellexerint, vide apud Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 11. In foro Medico non ita strictè accipitur, sed saltem pro spacio, in quo præter aerem nihil continetur, dict. de diff. puls. loco *Vacuus pulsus* vero allegorice dicitur, qui arteriæ elevationem quasi facit bullosam, ut:

digitorum impressioni egressus per vacua occurrat. Verùm ineptam esse appellationem docuit Gal. d. l.

* VAGINA, ἔλυτρον, tribuitur etiam aliis partibus ob similitudinem. Ita *Capsula communis* in hepate Venæ portæ truncum involvens vocatur *Vagina Portæ*, Barthol. l. 1. Anat. c. 14. p. 136. Uteri collum dicitur *Vagina*, quia penem recipit instar vaginæ. Id. l. 1. c. 30. p. 280. Hanc duplicem in uno subjecto observavit Cent. 3. Obs. 2. allegantibus Ephem. N. Cur. Ann. 1. Obs. 110.

* VAGINALIS, ἐλυτροειδής. Vide *Elytroeides*.

VAGITUS, βαβασμός, βάβαξις, vocatur *ejulatus*, & ploratus *infantum*; qui si adhuc in utero fiat, meritò habetur pro malo omine. Vide Guldenklee l. 4. Cas. Med. 24. Eph. Nat. Cur. A. I. obs. 62. & A. III. obs. 164. ubi quidem augurium illud fallax esse, ostendere conatus est. D. Segerus, quò & inclinare videtur Gualter. Nedham Disquis. de format. fœtus c. 3. circà fin statuens *vagitus* caussam naturalem consistere in aere contento in conceptaculis, sive membranis fœtum involventibus, adjungitq; exemplum de Matronæ cujusdam filia, quæ *vagitum* in utero edidit, & vita nihilominus salubri fuerit. Hujus verò aeris productr caussam refert in liquorem spirituosum, in membrana pro formatione fœtus necessarium, & exhalationum copiam producentem.

VALEO, *Valetudo*, est vocabulum μέσον, & ancipitis significationis. Sumitur enim, & in bonam, & in malam partem. In illa accipitur pro *Sanitate*, pro *Robore*, & *Virtute*, Gr. ὑγιαίνω, ἔῤῥωμαι, ὑγίεια. Vide *Hygeia*, *Hygieno*, *Errhomæ*. Adde Lind. Ex. IX. §. 26. XIII. §. 491. XV. §. 198. qui semper de robore exposuit. Quære etiam in Rhod. Lex. Scrib. p. 455. In hac pro *morbosa dispositione*; quamvis plerunq; additum sit adjectivum, Adversa, mala, sinistra &c.

VALETUDINARIUS, νοσώδης, semper in malam partem sumitur de eo, qui morbis vivit semper obnoxius. Vide Diet. n. 577. Tales vocari in militia *Caussarios*, & *Sonticos*, docet C. Hofm. Apol. pro Gal. l. 3. c. 10. lit. M. suntq; qui utuntur incerta fallaciq; valetudine, è Gal. l. 5. de san. tu c 4

* VALGUS, βλαισός, βλαισωτός. Vide *Blæsus*.

VALIDUS, idem quod *Valens*, ἐῤῥωμένος, εὔτονος, *Robustus*. Dicitur de corpore, & membris robustis, quæ optimè ad opera strenuè sunt disposita, Gal. 2. de nat. hum. t. 5. Aliàs & *validum* sumitur pro *acido*. Scrib. n. 41. ubi Granata mala vocantur *valida*, quæ Itali *garbi* vocant. Vide Rhod. in not. ad h. l.

VALLUM, χάραξ, ἕρκος, quid sit, ex Architectura militari constare potest; nimirum species munimenti exterioris circà urbem, ut arcem, aut castrum. Per metaphoram *vallum* quoq; vocatur oculorum tegumentum, sive *Supercilium*, Keuchen. ad Samon. pag. 130. Per similitudinem quoq; species *fasciæ* hoc nomine venit, Galen. de fasc. n. 52.

VALRAT, id est, *folium*. *ulcat*, idem. Rul. & Johnf. in Lex.

VALVA est quasi parva janua, uti describitur à Galen. c. 1. de art. t. 23.

VALVULA vocatur in Anatomicis membranula quædam in vasis quibusdam, & cavitatibus una saltem parte adhærens, in hunc finem parata, ut retrocedenti liquori possit resistere, fluxum verò naturalem non admittere. Talis occurrit satis magna in Intestino Colo, & crassa, de qua vide Barthol. l. 1. An. c. 11. p. 92. Hild. Ep. 88. 89. Aliquot in corde l. 2. c. 7. p. 402. seqq. & quamplurimæ in ramis venæ cavæ, libell. 1. An cap. 2. ubi prolixiorem *Valvularum* descriptionem invenies.

VANELLUS nomen est avis, quæ, & *capella*, αἴγυπος, *pavo agrestis*, ταὼς ἄγριος, dicitur, & describitur cum usu in cibis, & Medicina ab Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 63.

* VAPOR, ἀτμός, ἀτμὶς, ἀτμίς, propriè dicitur humor in auram resolutus, humor extenuatus, qualis per spiracula cutis naturaliter quotidiè exhalat. Vide *Atmos*. *Exhalatio*. *Halitus*. Nec differt descriptio Libavii dicentis: *Vapor* est aer rudior proximè ex aqua resoluta factus Tom. IV. Oper. p. 241 Si præter naturaliter sese habuerint, fiunt quoque fuliginosi. fumosi *vapores*, quorum meminit Gal. l. 8. M. M. c. 5. fin. Contra *vapores* crassos, ceu caussas morborum hystericorum, & convulsivorum, acerbius scripsit Helmont. negans, se unquàm vidisse, tales dari *vapores* crassos, & esse contradictionem in adjecto, rt. jus Duum viratus n. 17. tr. de Lithias. c. 9. tr. Ignota Actio regiminis n. 36. In Chymicis tamen dari quoq; *vaporem unctuosum*, qua naturalem, qua artificialem, qui nihil aliud est, quam *primum Ens Mercurii*. quod incipit consistere in vena argenti vivi, aut ex ipso extrahitur per sublimationem artificiosam, de quo *vapore* legatur Libav. T. II. Op. p. 303. & 368. Quin. & ipse *Lapis Philosophicus* vocatur *Vapor potentialis metalli*, d. l. pag. 42. Alias non negandum, in nonnullis veteres hallucinatos esse in accusandis *vaporibus*, & eorum viis, quòd tales è ventriculo adscendant, & capitis dolorem excitent, uti rectè hoc notavit Willis de scarib. c. 10.

VAPORARIUM, πυριατήριον, idem, quod *Balneum Laconicum*, sive *Sudatorium*. Vide *Balneum*...

neum. Quamvis, & *sella singularis perforata*, vaporationi destinata hoc nomine veniat, docente Rhodio ad Scribon. n. 193.

VAPORATIO dicitur *fomentatio*, vel fotus, qui fit mediante vapore aquæ calidę. Frequenter legitur apud Cels. l. 7. cap. 7. 9. l. 8 c. 4. vide rursus Rhod. in Lex. Scribon. p. 455.

VAPPA, ὀξίνης, Vide *Oxines*. Vinum vocatur omnibus portionibus spirituosis privatum, quadantenus acescens. Hæc vini corruptio hodieq; optimè quoque applicari potest ad speciem corruptionis sanguinis, quando est in statu defectionis, qualis est in sanis post nimios labores, & in morbosa dispositione quartana laborantium, cachecticorum, scorbuticorum. Vide Willis de febrib. c. 2. 6, &c,

VARENI, idem, quod *Vari*, est symptoma scorbuticum, quod alias *Arthritis vaga* vocatur, consistens in dolore vago, nervosas partes circa articulos affligens, proveniens à liquoris nervosi, vel lymphæ serescentis acida acrimonia maligna, & ob tenuitatem facili mobilitate, & vaporositate. De quo symptomate integros libellos scripserunt Drauwiz, & Molembroccius. Meminit hujus nominis Walther. Sylv. Med. p. 1454.

VARICOSUS, κιρσοειδὴς, dicitur de diversis vasorum plexibus circa partes genitales, præsertim virorum. Nam *vasa præparantia pyramidalia* vocat *corpus varicosum*, Bartholin. l. 1. Annt. c. 21. p. 203. & *vasa deferentia* ejusq; principium *Parastates variciformes*, d. l. c. 23. p. 223. Vide *Pyramidalia*, *Pampinus*. *parastatæ*.

VARICULA, i. e. *Varix parva*, vocantur à M. A. Severino intumescentes venulæ in adnata oculi tunica ab acri sanguinis distentione procreatæ, l. de noviss. obs. abscess. c. 9. §. 6.

VARIOLÆ, *Varioli*, terminus antiquis ignotus Pathologicis, denotans peculiare genus Exanthematum pustulolorum, cum febre conjunctorum, & ita describi possunt, ac debent. *Variolæ* sunt pustulæ; vel papulę majores, minoresve, ab initio sub forma macularum rubentium in toto corpore, aut plurimis ejus partibus erumpentes, cum febre acuta Epidemica, in augmento sese elevantes, & sub statu materiam viscidam quodammodo puri similem continentes, interdum, & aqueam, tandem in declinatione degenerantes in crustam, post exiccationem decidentem, cum variis symptomatibus per diversa totius morbi tempora variantibus, & supervenientibus, genitę à coagulativis crudioribus in peculiari fermento sanguinis connato delitescentibus portionibus, per contagium virtuale, aut corporale excitatis, in corporis superficie subsistentibus, & per fermentationem coagulativam prorumpentibus. Qui meliorem hac dare poterit hujus morbi descriptionem, ei minimè erimus adversi. Legatur Willis de febrib. si. 15. Piens tit. eod. tract. spec. c. 8. & alii Authores. quos vide allegatos à Walthero in Sylv. Med. p. 1466. seqq. E recentioribus adhuc non ineptè quoque, & succinctè descripsit Junken. Chym Exp. Cur. Part. II. sect. 2. cap. 2. p. 797. seqq. *Variolus*, & *variola* quoque dicitur piscis alias *trutta*, & *aurata* dictus, apud Schroder. . 6. cl. 4. n. 93. Vide *trutta*.

VARIUS, ποικίλος, sumitur adjectivè, & substantivè. Illa significatio ex aliis Lexicis jam nota est. Substantivè *varii*, & *variæ* dicuntur, qui, & quæ maculas, & papulas in facie distinctas habere solent, notante Keuch. ad Sam. p. 125.

* VARIX, κιρσὸς, in genere significat omnem *venam dilatatam*, Gal. l. de tum. p. n. c, 16. Æginetæ *διεύρισις φλεβὸς*, *dilatatio venæ*, vocatur l. 6. c. 82. Propriè, & accuratius describi potest, quod *varix* sit tumor p. n. mollis, inæqualis, nodosus, indolens in ima ventris parte sub umbilico, in scroto, circa testiculos, & frequentius in cruribus occurrens, proveniens à venarum subcutanearum propter sanguinem feculentum, & serosum subsistentem, collectum nimia distensione. Vid. Dieter. num. 465. Foes. p. 338. seqq. Bartholinus in valvularum distensionem caussam refert libell. 1. cap. 2. p. 594. Plures Authores de hoc affectu reperies apud Walther. in Sylv. Med. p. 1464. seqq. Diminutivum *varicula* vide p. a.

* VARUS æquivocum est apud Latinos. Vel enim idem est, quod *vareni*, & notat affectum *athraritincum vagum scorbuticum*, in plurali *vari* dictum, de quo p. a. Vel *varus* dicitur tumor exiguus durus, plerunque in facie obortus, ut & in dorso non infrequens, Græc. ἴονθος, vide *Jonthos*. Vel denique adjectivum *varus* notat vitium crurum in figura, oppositum *valgis*, & Gr. dicitur ῥαιβὸς. Vide *Rhæbos*.

* VAS, ἀγγεῖον, sumitur Physiologicè, & Mechanicè. In Physiologia *vasa* vocantur canales omnes liquorem aliquem vehentes, & ita comprehenduntur hoc nomine *arteriæ*, & *venæ*, Hinc. passim leguntur *vasa* spermatica, præparantia. deferentia *vasa* Lympatica, *vasa* adiposa, &c. Vide plura apud Bartholin. in Indice. Diminutivum est *vasculum*, v. g. *vascula*, *buccarum* h. e. glandularum in buccis. Leguntur apud eundem l 3. An. c. 11. p. 536. sudoris *vascula* in cuticula, l. 1. c. p. 19. Κατ' ἐξοχὴν etiam ἀγγεῖον vocatur membrana fœtum in volvens Chorion dicta, apud Moschion. l. de morb. mul. c. 36. 38. & ratio datur, quia fœtus in eo tanquam

in va-

in vase convertitur. Mechanicè verò *Vasa*, & *Vascula* dicuntur varia Instrumenta intus cava, in quæ liquidæ præsertim materiæ (quamvis solidę etiam indi soleant) recipiuntur, quorum usus est in Diæteticis, præsertim re Coquinaria, Pharmaceuticis, Chymicis, & Chirurgicis. Suntque fictilia, lignea, metallica. In specie catalogum, & apparatum *Vasorum Chymicorum* lege apud Rolf. Chym. I. A. F. R. lib.2.c.18. Quære etiam in Theatri Chymici, ut & Libavii Indicibus. *Vasculum oculare* Chirurgicum Aquapendentis egregiè delineavit, modumque applicandi monstravit Sculet. Arm. Chir. Part. I. Tab. VIII. fig.11. & T XXXI. f. 6.

VASTUS, idem quod *Magnus*, *Grandis*, μέγας. Dicitur de corporibus naturalibus, v.g. Musculi *vasti*, Barthol. l.4 An. c.12. pag.581. Tumores *Vasti*, dolores *vasti*. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

VASUM, pro *Vas*. Legitur apud Scrib. n.64. Vide not. Rhod. ad h.l.

VATA, ὦατα, pro ὦτα, Lat. *Aures*; in sing. οὖς, *auris*. Vide *Aures*. Sumitur & ab Hippoc. pro *inflammationibus aurium*, vel etiam aliis morbis gravioribus, l.6. Epid. f.VI. 28

VATES, *Vaticinium*, μάντις, μαντεία. Vide *Mantice*.

UBERA, μαςοὶ, idem quod *Mammæ*. quamvis vocabulum *Ubera* aliàs brutis potius attribui soleat, quàm fœminis. Vide *Mamma*, *Mastos*.

UDOS, οὐδὸς. Latinè *Limen* dicitur, hoc est, lignum, vel saxum in ima januæ parte, qua intratur. Legitur apud Hipp. 4. de artic. t.64. Vide Foes. p.466

VECTIO, ὄχησις, refertur inter motus corporis, & ita inter facienda, Gal. l.de san. tu. c.15 Ejus vero significatio pueris jam nota est è Dictionariis.

VECTUS, μοχλὸς. Vide *Mochlia*. Inde liber Hipp. *Mochlicus*, q. d. *Vectiarius*. Refertur & inter instrumenta ad metallifodinas necessaria à Rul. in Lexic. Diversorum *vectium* Chirurgicorum descriptionem vide apud Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. III. f.2. & 4. & Tab. X. f.6. seq.

† VEEGARES, Zebellinæ, animalia Septentrionalia. Beniamini Tudelensis Itinerarium.

VEGETABILE, φυτὸν, φυτικὸν, Dicitur 1. de anima, vide *Physice*; deinde de *plantis*, *herbis*, quæ generali nomine vocantur *Vegetabilia*, unde pars Medicinæ illa tractans vocatur *Phytologia*, de quo etiam superius suo loco. In hac significatione describuntur à Dorn. Rul. & Johns. *Vegetabilia*; quod sint viridantia radicem in terra defixam habentia, truncum, & ramos in aere, ut sunt herbæ, plantæ, & arbores. Hæc omnia è sola constare aqua vult Helmont. tr. Complex. atq; Mistion. El. figm. n. 12. 30. 32. Calculum suum addidit Becher. in Metallurgia. De *vegetabilibus* vide plura in Th. Chym. Vol. I. p. 205. 206. Eorum vis, & potentia consistere dicitur in spiritu vegetativo, & est propriè Ignis naturæ, Vol. II. p.104. seq. *Vegetabilia* non sufficere in Medicina, neque etiam carere omni noxa, scripsit Rolfink. Chym. l.1. cap. 1 De *lapide Philosophico vegetabili*, vel ex *vegetabilibus* parando vide Theatr. Chym. Vol. III. pag. 35. seqq.

VEGETATIO, nomen hodieque Physicis, & Medicis frequentiorem in usum vocatum, & in genere ita vocatur propriè actio illa naturalis, qua omnia corpora verè viventia gaudent, dum à primo ortu nutriuntur, & augumentantur, debitamq; magnitudinem adepta in vigore proprio vitali conservantur. Quæ functio naturalis sub se comprehendit plures subordinatas actiones, rarefactionem, condensationem, filtrationem, imbibitionem, concoctionem, aliasq; plures similes. Quamvis verò hæc *Vegetatio* primò plantis competat, propterea *Vegetabilibus* dictis, hinc & eruditam scripsit Dissertationem Kenelm. Dygbæus de Plantarum *vegetatione*, à D. Olfredo Dappero ex Anglico Latinitate donatam, in qua præter alia insigne *vegetationis* aucta exemplum legitur p. m.65. de planta hordei à Patribus Christianæ doctrinæ Parisiensibus afferrata. 249. culmos, qui omnes ex una radice, aut grano originem duxerunt, 18000. hordei grana offerentes, continente: Facilè tamen & reliquis corporibus viventibus, puta animalibus, & homini applicari etiam poterit, quin & ipsis mineralibus, atque metallis attribui, cum videamus, & hæc non solùm per appositionem, sed etiam per succi appropriati intrinsecam mutationem in substantiam mineralem, & metallicam gigni, augeri, & conservari.

VEGETATIVUS, φυτικὸς, idem quod *Vegetabilis*. Hanc virtutem quoque inesse metallis legitur in Th.Ch. Vol.IV. p.158. nec fortassis absq; ratione, cùm sensuum fide constet, non in quibusvis fodinarum venis quodvis generari metallum, sed & iis inesse principium quoddam specificum determinatum. Verùm hæc ad Physicam potius pertinent.

VEGETUS, ἀκμάζων, dicitur partim de corpore, & Gr. ῥωμαλέος etiam vocatur; partim de animo; Et qui *vegetus* animo est, Gr. dicitur πρόθυμος; quamvis hoc vocabulum de utroq; accipiatur. Vide *Prothymia*.

* VEHEMENS, σφοδρὸς, vide *Sphodros*. *Vehementia* morbi σφοδρότης, eadem est, quæ *magnitudo*.

gnitudo, Gal. l. 1. de crif. c. 3. *Vehemens* pulſus idem cum *Forti*.

Vehiculum, ὄχημα, vide *Ochema*. *Vehiculum* quoque in Pharmaceuticis dicitur liquor, in quo olea, & arcana Chymica ad gratiorem guſtum, vel faciliorem exhibitionem ęgris præbentur. Johnſ. in Lex l. t.

Velamentum, σκέπασμα, idem quod *Tegumentum*. Vide *Scepaſma*. Tribuitur quoq; illud nomen interiori inteſtinorum tunicæ, præſertim tenuium, quæ aliàs *Cruſta membranea*, Pec. queto *Periſtoma* rugoſum, Bilſio *Muſcus velloſus* dicitur. Horne verò *velamentum bombycinum* appellavit, Barth. l. 1. An. c. 10. p. 81

Velle, ἐθέλειν, θέλειν, βέλεσθαι, ap. Hip. aliquando accipitur pro Poſſe, 3. de artic. t. 106 Adde Gal in comm. ad h. l.

* Vellicatio, τιλμός. Vide *Tilmos*.

Vellus *aureum*, δέρας. Vide *Deras*. *Vellus aureum* quoque fit ex rore collecto Menſis Maii, ex tritico ante ortum Solis, cœlo ſereno, loco aperto, expanſo linteo, & in diſcum expreſſo inque vas fictile incluſo. Johnſon. Lexic. Chym. l. 5. 2.

Velocitas, *Velox*, τάχος, ταχύς, idem quod *Celeritas*, *Celer*, de quibus ſuperius in CE

† Venæ ſanguifluæ. Hæmorrhoidales, Mercat. de Ind. l. 1. c. 15.

† Vena putealis, i.e. Cava. Am. Luſit. in Schol. curat. 52. Cent. 1

* Vena, φλέψ. Vide *Phleps*. *Vena Medena*. Vide *Medena*.

Venæ *ſectio*, φλεβοτομία. Vide *Phlebotomia*.

Venatio, *Venator*, κυνηγία, κυνηγὸς, κυνηγέτης, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Meritò refertur inter exercitia, quæ & corpus fatigare, & animum delectare poſſunt, quo etiam potiſſimum utuntur magnates, quamvis haud rarò in exceſſu peccent. Meminit Gal. de parv. pil. exercit. c. 1. Interdum Metonymicè *Venatio* accipitur pro *carnibus ferarum*, notante Rhodio ad Scrib. n. 134 ex Sidonio Appollinar. l. 4. ep ad Induſtriam. Ita & apud Celſ. l. 2. c. 18. ſeqq. aliquoties ſumitur.

Venefica, *Veneficus*, *Veneficium*, quid ſignificet, ex aliis Lexicis jam notum eſſe debet. Pertinent hæc inter cauſſas morborum transnaturales, ut & remedia trans vel ſupranaturalia, à quibus Medicus Chriſtianus ſibi cavere debet, conſcientiæ ſuæ conſulturus. Vide Dieter. pag. 977. Jung. Caſp. Rejes C. El. q. 97. num. 12. ſeqq. Senert. lib. 6. M. Pract. part. 9. per totum.

Venenum, φάρμακον, hujus quoque Latini vocabuli ſignificatio nota eſt, dum propriè, & uſitatè nunc ſignificat omne id, quod corpori noſtro quomodocunq; communicatum illius univerſas, aut particulares quaſdam, easq; principes, ac vitæ ſummè neceſſarias functiones incomprehenſo modo, atq; ferocia indomita adoritur, & lædit, ſpiritus, & humores, præſertim ſanguinem, & balſamum nervorum, corrumpit, coagulat, profligat, pervertit, & deinde partium quoq; ſolidarum ſubſtantiæ corruptelam ocyus, tardiusve inducit, & ita in ſummum vitæ diſcrimen conjicit, Charlton. Ex. X. Pathol. §. 23. Willis de febr. c. 12. Dogm noſtr. Med. Gen. P. II. c. 6. p. 232. ſeq. ubi & differentias *venenorum* legere licet. Aliàs etiam vocabulum *Veneni* fuiſſe μέσον, & indifferens, ita ut in bonam partem quoq; ſumtum fuerit, patet ex l. 236. ff. de V.S. in eundem locum, & Theophilus Paraphraſtes Græcus ſcripſit: τῶν μέσων ἐστὶ ὄνομα τὸ φάρμακον. Qui *venenum* dicit, adjicere debet, utrum malum, & bonum. Confirmat hoc Lind. Ex. XIII. §. 316. Paracelſus quidem ſtrictius ſumſit; nihilominus tamen latius, quàm propria ſignificatio admittit, dum omne id quod naturæ noſtræ quoquomodo adverſum eſt, *venenum* appellavit, Paramir. Tract. 2 de Ente veneni c. 8. & alibi, quam ſententiam & Helmont. in ſcriptis ſuis videtur amplexus eſſe. In Chymicis *Mercurius* quoque dicitur *venenum*, qui tamen, & *Theriaca*, & *fermentum* vocatur, Rul. in Lex. Junge Th. Chym. Vol. I. pag. 741. Vol. IV. p. 891.

Vener, i.e. *Mercurius*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Venereus, ἀφροδισιακὸς, vel dicitur de hominibus *libidinoſis*, & ſalacioribus, vel etiam eſt Epitheton morbi ex impuro coitu orti, qui aliàs & *Morbus Gallicus*, *Lues Venerea* vocatur. Vide *Gallicus*. Uſurpatur etiam de ipſo actu conjunctionis maris, & fœminæ, qui dicitur *Actus venereus*. Exempla harum ſignificationum paſſim occurrunt apud Scriptores Medicos Latinos.

* Veneticus, *Venetus*, ἐνετὸς, denotat colorem glaucum, vel dilutè cœruleum. Unde, *oculi Venetici* vocantur, qui ſuffuſione ſunt affecti, fiuntq; tales duobus modis, vel propter aquam, ſi nimium fuerit coagulata, vel propter ſiccitatem, quam patitur cryſtallinus humor, Gal. l. de ocul. part. 4 c. 12

Venosa *Arteria* olim dicebatur Vas illud ſanguineum è pulmone ad auriculam cordis ſiniſtram, & mediante hac ad ſiniſtrum ventriculum revehens, ex falſa hypotheſi, quod è ſiniſtro cordis ſinu tantum Arteriæ prodeant, quemadmodum è dextro ſolùm Venæ, cum tamen revera ex utroque diſtinctum par vaſorum

Arteria, & vena producantur, & reverà *venosa* illa *Arteria* dicta sit vena quoad structuram organicam, & usum, neque pulsus, qui fortassis à nonnullis animadvertitur, arteriarum pulsui respondet. vide Barth. l. 2. Anat. c. 7. p. 404. Rectius vero dicitur *Vena Pulmonalis*.

* Venter, κοιλία. multifariam accipitur, tatè à recentioribus Anatomicis, quibus *ventres* dicuntur insignes cavitates, in quibus nobile aliquod continetur viscus. Hinc totum corpus dividitur in tres *Ventres*, *Infimum*, qui vulgo *Abdomen* dicitur. *Medium*, *Thorax* dictum, & *Supremum*, seu *Caput*. Vide inter alios Barthol. Anat. procem. p. 8. Paulò strictius accipit Hippocr. quando vocab. κοιλίας aliquando usus pro *thorace*, & *abdomine* excepto capite. Ita de affect. VII. 1. seqq. ubi morbos thoracis recenset, item l. 2. de morb. XLIv. 25. XLv. 23. unde & ad differentiam interdum *Thorax*, ἡ ἄνω κοιλίη, venter superior, & *abdomen* ἡ κάτω κοιλίη, eidem vocatur, 7. aph. 38. (Gal. in comm. ad h. l.) l. 1. de morb. X. 2. 3 XI. 1. 2. &c. Strictè verò accipitur frequentius *Venter*, κοιλία, pro *abdomine*, sive regione sub diaphragmate usq; ad genitalia. Neque opus est exemplis hoc demonstrare, cùm passim occurrant. Strictissimè tandem pro *ventriculo*; de quo p. p. interdum, & sola *intestina*, præsertim ubi Hipp. sermo est de ventris, vel alvi laxitate, aut adstrictione, quæ affectiones magis spectant ad intestina, imprimis crassa; unde & sunt, qui *Colon intestinum* duntaxat *ventrem* inferiorem vocarunt, Gal. 4. de R. V. I. A. t. 112. & comm. 7. aph. 38 In Gr. & vocab κοιλία pro *excremento alvi* acceptum legitur apud Hippocr. l. 4. Epid. XIII 18. Jung. Foes. p 344. seqq. Hoc etiam in Latino locum habere, vult Keuchen. ad Sammon. p. 206. In Chymicis *venter* dicitur Terra. Th. Ch. Vol. I. p. 201. 378 *Venter Equi* vocatur *fimus equinus*. Rul. & Johns. hoc est ignis *ventri equi*, instrumentum solutionis corporum, & fit in duobus vasis, quorum in uno est aqua, in altero fimus equi, ubi est phiala cum medicina, statque in furnulo, & desuper comburitur levis ignis, ut aqua tantum evaporet, & non bulliat, ibique est canalis, per quem additur aqua, quando minuitur. Proprietas hujus caloris, vel *ignis* est, quod non destruat oleum, sed augmentet propter suam humiditatem; nam alij destruunt propter suam siccitatem. Et uti puer ex calido, & humido augmentatur, sic equi ignis augmentat oleum sua humiditate. *Ignis equi* non fundit, neq; comburit, sed domat, & humidum augmentat. Hæc Johnson. de ventre equi. Lexic, lib. 2.

Ventinina Paracelso dicitur ars vaticinatrix ex vento, quomodo sese habeat cœli, & astrorum cursus erga hominem, ratione boni, vel mali effectus. In altera explicatione Astronomiæ. Rectissimè verò artibus incertis annumerat, cùm nihil aliud sint, quàm Nugæ.

Ventosæ vocantur *Cucurbitæ*, absque scarificatione appositæ. Unde & Italis *le ventose* dicuntur. Forest. l. 19 Obs 22. Schol. Est etiam *Ventosa* epitheton morbi, qui Avic. *Spina ventosa*, vel *Spina ventositas* vocatur, estque nihil aliud, quàm cariosa ossium affectio cum putrilagine conjuncta. De quo affectu maligno lege apud Avic. l. 4, fen. 4. tr. 4. c. 9. Lang. l. 1. ep. 42. Pandolfinum integro tract. de hoc affectu, *Spina ventositate*, cum notis D. D. Marcelini Junioris, Amici nostri honorandi, elegantissimis edito. Imprimis verò integro etiam libro hunc affectum descripsit libro de *Pædarthrocace* M. A. Severinus. *Ventositas* aliàs sæpè ponitur pro *Flatulentia*, sive *Affectibus flatulentis*, φυσώδεσι. Unde & *apostemata ventosa* dicuntur *tumores flatulenti*. Forest. l. 3. Chir. Obs. 3

* Ventralis *dispositio*, κοιλιακή, διάθεσις, vide *Cœliaca*.

† Ventriculi Cervix, stomachus. Ant. Beniven. de abdit. morb. caus.

Ventriculatio idem, quod *Ventriculosa passio*, ἡ τῶν κοιλιακῶν διάθεσις, Legitur ap. Aurel. l. 3 Acut. c. 17. allegante Foes. in Oec. p. 346. quamvis incertum sit, qualis morbus hoc nomine venit, propter variam significationem vocabuli Gr. κοιλίας. Unde & Cels. plane peculiarem attribuit acceptionem, vel pro Tympanite, vel Colica flatulenta, l. 4. c. 14

Ventricosus, *ventriculosus*, vel dicitur, qui magnum habet ventrem, μεγαλόκοιλ☉-. Vide *Megalocœlos*; vel qui laborat affectione Cœliaca, Rhod. ad Scrib. num. 95. vide *Cœliaca*. *Ventriculatio*.

* Ventriculus, κοιλία, propriè dicitur, in quem primum animalia cibum protrahunt, Gal. l. 6. An. adm. c. 2. Dictus quasi *parvus venter*, estque pars organica, in infimo ventre sita, statim sub diaphragmate, Chylificationis officina. Ejus historiam passim vide in scriptis Anatomicis, præsertim inter hos Barth. l. 1. An. c. 9. In brutis pennatis quidem duos esse, in ruminantibus quatuor, præter Aristotelem in I.L. de part. an. & alibi. *Videatur* & Gal. d. l. c. 3. & Barthol. d. l. Translatum porrò *ventriculi* vocab. ad alias cavitates, v. g. *Cordis* sinum dextrum ampliorem, & sinistrum angustiorem, qui vocantur *Ventriculi*, Barth. l. 2. c. 7. p. 398. seq. Ad *Cerebri* cavitates, quarum alii tres, alii duas, alii quatuor, Barth. unam saltem numerarunt, l. 3. p. 490. seqq.

Ventriloqui, ἐγγαστρίμυθοι, vocantur ariolatores, & vates præstigiosi, qui plebi persuadentes imponunt, dæmonem aliquem ab ipsorum ventre voces emittere, spiritum scil. peculiari quadam arte intus attrahendo, quod fit, ut voces videantur non ab ipsis edi, sed ab alio intra ipsos latente, cùm tamen ab ipsis saltem egredi videantur. Nam si id non advertas, putabis, ea à loco aliquo distanti proficisci, Eph. N. C. Ann. I. Obs. 35. p. 40. Jung. Libav. T. IV. Oper. p. 27.

Ventus, ἄνεμος, quid sit, ex Physicis notum esse debet. Quod verò ventorum cognitio, quam quisq; habeat naturam, proprietatem, & virtutem, Medico sit necessaria, Hipp. passim inculcavit in scriptis suis, de Diæta, Aer. L. & Aq. in Aphorism. & confirmarunt hoc plerique Interpretes, præsertim Dieter. n. 578. & Charlton. Ex. Pathol. V. §. 12. Ap. Spagyr. ventus quoque de diversis rebus dicitur. v. g. ventus albus est Mercurius: Rubeus, Auripigmentum rubeum: Citrinus Sulphur. Rul. & Johns. Venti quoq; sunt spiritus. Imò dictus Johns. l. 2. adhuc subtilius vult philosophari, dicens: Venti Chymici sunt Thesauri naturæ; nec est aliquid in tota natura, ventis ipsis pretiosus, & nobilius. Vita siquidem, & anima rerum omnium ventis deportatur ad res omnes. Est enim ventus spiritulum vitæ temporalis, quod alio vehiculo deferri non potest rebus omnibus, nisi ventis. Et ventus nihil aliud est, quàm tenuissima, & subtilissima hujus materiæ pars, quam ignis naturæ, seu lumen cæleste; quod huic materiæ inest, sursum elevat, & fit vapor, & ventus, qui summoperè custodiendus est, alioquin tota Alchymia esset inutilis. Custoditur autem ventus ille, & vapor, si in vasis vitreis, perquam optimè obturatis, dum erit, à materia sua, & corpore continuatur nam frigiditate vasis, & aeris in vase conclusi Ventus ille, & vapor fit tandem aqua, & pluvia Chymica, quæ terram suam irrigando fœcundat, non secus, ac in magno mundo vapores, & venti; qui calore naturali terræ sursum in aerem pelluntur, frigiditate aeris, & ipsius humiditate convertuntur in pluviam, & aquam, quæ super terram decidit, & suo irroratu ipsam fecundat, quia tenuissima, & subtilissima inferioris elementi pars, qua reliquorum Elementorum vires, & energias in se coercet. Hactenus Johns. An non verò hic iterum Gal. adagium commodè applicare liceret. Nihil apprehende, & fortiter tene? Quod & ipse Lapis Philosophicus Ventus Hermetis dicatur, legi poterit ap. Lib. T. II. Oper. p. 418.

Vengula est nomen Uvæ, quæ alias Apiana, Stirpula, Sticula, Stacula Moschatella, vocatur, Lind. Ex. X. §. 99.

Venula, φλέβιον, diminutivum venæ, q. Parva vena. Sumitur ab Hipp. pro Arteria, L. 6. Epid. f. 6. t. 2. Junge Gal. in comm.

Venus, ἀφροδίτη, æquivocum est. Tribuitur enim hoc nomen Planetæ circa Solem locum suum obtinenti, qui pro diverso positu ante Ortum solis Lucifer, post occasum apparens hesperus nominatur. Deinde ita vocatur Dea gentilium ex spuma maris nata credita, Cupidinis mater, Cypris, vel Cypria dicta, omnis lasciviæ, & salacitatis dux, & regina. Hinc translata vox Veneris à veteribus, & recentioribus Medicis ad ipsam generationem; ut Venus nihil aliud notet, quam congressionem maris, & fœminæ, licitam, & illicitam. Ita inter alios Linden. de licita scripsit. Venus concessa hominibus est cùm boni alicujus consequendi gratia, tùm mali averruncandi. Ex. XV. §. 87. Jung. Dieter. num. 140. Tandem & à Chymicis Venus vocatur Cuprum, sive Æs, de quo suo loco. Veneris gradus est mitis, atque dulcis naturæ, viridis vitæ, Dorn. in Dict. Paracels.

Venustas, idem quod Formositas, Pulchritudo, κάλλος. Leporum esu venustatis decorem in septimum, aut nonum diem prorogari, fabulosum omninò videtur. Lang. l. 1 ep. 67

Ver, ἔαρ, Vernus ἐαρινός. vide Ear.

Veratrum, ἐλλέβορος, idem quod helleborus de quo suprà in HE.

Verbera, πληγαί, quid sint, pueri norunt, idem quod Plagæ, Percussiones. Pertinet inter caussas quandoq; morborum, quandoque & inter remedia. De hoc testatur Rolf. quod Empiricus quidam maniacos, & melancholicos solis flagris, & verberibus curavit, O. & M. M. Sp. l. 14. f. 3. c. 17.

Verbum, λόγος, ῥῆμα. Ejus significatio notior est, quàm ut opus sit verbis. An verbis quædam insit virtus Medica, prolixè ventilavit C. Rejes C. El. q. 22. Et quomodo Paracelsistæ abutantur, & pervertant sententiam illam. Verbum DEI sanat omnia, docuit Libav. T. IV. p. 7. seqq.

Verdetum vocatur color viridis ex vapore fortis aceti æneas laminas perfundentis. Vital. de Furno c. 161 p. m. 224.

Verecundia, αἰδὼς, αἰσχύνη, idem quod Pudor. Vide in PU.

Veredarii vermes, vide Cutambuli.

Veretrum, idem quod Penis, membrum virile, de quo vocabulo vide Rolf. de part. genit. P. I. c. 43.

Vergiliæ, πλειάς, πλειάδες. vide Plejas.

Veritas, ἀλήθεια, est ens reale verum uti rectè vocavit Helmont. tr. Venatio scient.

n.27. Hanc etiam Medicum sectari debere, docet Gal. l. de Art. Med. const. c. 7. & alibi sæpius. Et quis contrà *veritatem* hiscere potest? Scrib. n.84. & *Veritas* favori anteferenda. Amicus Gal. amicus Hipp. amicus Aristot. magis amica *veritas*. *Verum Spagyricum* est rerum à natura productarum centrum, in quo virtus omnis, & ejusdem rei *Veritas*, atq; potentia delitescit, per hanc artem ad actum deducenda, Th. Ch. Vol. V. p. 410. Enimverò modò negotium non magis imaginatione vana, & opinione niteretur, quàm ente reali! Aliàs rectissimè Rolfink. *Veritatem* Medicam duplicem fecit: aliam *ad amussim talem*, quæ infallibilem infert certitudinem, & aliam, quæ *utplurimum talis*. Ad primam pertinent nonnulla Theoremata Physiologica, Ad hanc Prædictiones salutis, & mortis O. & M.M. Sp. l. 3. f. 2. c. 3

* VERMES, ἕλμινθες, idem quod *Lumbrici*, vide *Helminthes*.

VERGO, ῥέπω. vide *Rhepo*.

VERMICATA vocantur à nonnullis *Lentigines* Fallop. de ulcer. c. 23. Tom. I. p. 612

* VERMICULANS, σκωληκίζων, vide *Scolecizon*.

* VERMICULARIS, σκωληκοειδής, idem quod *Vermiformis*; vide *Scolecoides*.

VERMICULUM, i. e. *Elixir*, *Tinctura*. Rul. & Johns. in quo *Vermicylum* legitur.

* VERMIFORMIS, σκωληκοειδής; vide *Scolecoides*. Dicitur & vermis cerebri. Castell.

VERMILION, i. e. *Cinabrium*, vel *Minium*. Rul. & Johns. in Lex.

VERMINA, *Verminatio*, *Verminosus*, στρόφος, στροφώμενος. vide *Strophos*. Aliàs *Verminosus* propriè dicitur de materia, in qua *vermes* generantur. Ita & sanguis *verminosus* hodieque passim legitur, in specie in Bonetti Med. Septentr. l. 2. sect. 21. c. 1. p. 493. Dicitur & ibidem *Verminans*. Affectus etiam talis *Verminatio* appellatur. Plura de hominibus *verminosis*, & *verminatione* continua legantur apud eundem d. l. l. 3. f. 16. c. 1 seqq. p. 626. seq.

* VERNACULUS, ἐνδημος. vide *Endemos*.

VERNICE, i. e. *Vernix guttosa sicca*. Rul. & Johns.

VERNISIUM, idem quod *Vernix*, *Sandaraca* aliàs vocatur, vel *Gummi Juniperinum*, & ita *Vernix sicca*, vel liquor ex hoc gummi paratus, estq; *Vernix humidus*. Schr. l. 4 cl. 1. n. 179. *Vernisium* verò legitur apud Helmont. tr. de Lith. c. 3 n. 7. De *Verniciis* variis speciebus vide Morley Coll. Chym. I eid. c 504. seqq.

VERNUS, ἐαρινός, dicitur vel de ipso tempore, & ita idem est, quod *Ver*. vide *Ear*. Vel de morbis, qui *verè* solent esse frequentiores, & *Morbi verni*, sive *vernales* vocantur, quorum Catalogum recenset Hipp. 3. aph. 20. Jung. Dieter. n. 228

VERRES, vocatur *Sus mas*, quemadmodum, *Aper Verre sylvaticus*, Lang. l. 1. ep. 61. Schr. l. 5. cl. 1. n. 3. & 34

* VERRICULARIS, ἀμφιβληστροειδής, *Amphiblestroides*, vocatur tunica oculi propria, quæ à cerebro ad oculos profecta humorem vitreum, & crystallinum ambit, cujus tunicæ figura in latum diffusi, atque expansi nervi *verriculo* similis apparet. Vocatur & *Retina*, vel *Retiformis*, quod reti etiam fit similis, Gal. negat, esse veram tunicam, sed potius cerebri portionem quandam exemtam, l. 10. de U. P. c. 2. Confirmat hanc sententiam suo calculo Barthol. l. 3. An. c. 8 p. 418. statuens, esse medullaris substantiæ mucum.

VERRISTA vocatur Paracelso summum arcanum in Epilepsia, unà num *Granagranis*, de caduco matricis §. 8. Quid verò sint, non explicat.

* VERRUCA, Græcum nomen non occurrit generale. Sunt verò *verrucarum* species duæ: *Acrochordon*, ἀκροχορδών, & *Myrmecia*, μυρμηκία, de quibus vide suis in literis, Gal. l. 2. M. M. cap. 2. *Verrucosa ulcera* vocantur dura, quæ aliàs ὀχθώδη dicuntur. Vide *Ochthodes*.

VERSIO, τροπή, *Chymica* vocatur formarum manifestarum in occultas, & fit corruptione formæ specificæ, generationeq; generalioris formæ, videlicet elementorum decompositorum in composita, & impurorum in pura conversione, Th. Ch. Vol. I. p. 199.

VERSUS, στίχος, ἔπος, μέτρον, Theriaca *Versibus* descripta hanc habere utilitatem dicitur quòd facilius memoriæ mandetur, nec a suo ordine perverti possit, Gal. l. 1. de Ant. c. 16. princ. Q. Serenus Sammonicus etiam suam Medicinam metricè, sive *Versibus* conscripsit. Ita & Scholæ Salernitanæ Medici; quamvis non sustineant *Versus* illi regulas Poeticas.

* VERTEBRA, σπόνδυλος. Vide *Spondylos*. *Vertebratus Musculus* dicitur, cujus utraque extremitas *Vertebris* continua est, Barthol. lib. 4. An c. 7. p. 569.

* VERTEX, κορυφή. Vide *Coryphe*.

VERTIBULUM significat caput Ossis globosum, quod alterius sinui ad articulationem inseritur, Hieron. Fab. Aq. de Oss. Dearticul. part. 2. p. m. 179

VERTICELLI *marini*, σπόνδυλοι θαλάττιοι, vocantur *Zoophyta*, tuberosa, quæ & *Vertibula*, aliàs *Tethya*, nuncupantur, de quibus vide Aldr. de Zoophyt. l. b. 4. cap. 2. aph. 18. *Verticillum*, vel

vel *Verticulum* etiam dicitur quodlibet Os Dorsi i. *Vertebra*. Vesal.l.1.de H.C.F.c.3

VERTIGO, δῖνος, σκοτόδινος, ἴλιγγος. Vide *Dinos*.

VERTO vocatur quarta pars libræ. Dorn.Rul.& Joh.

VERVA vocantur apud Scrib.num.16.*armillæ*, amuleti loco gestatæ, quamvis Rhod. legendum existimet *Virias*, aut *Viriolas* eboreas, Gr. ψέλια, βραχιόνια dictas. Aut *Verucla*, vel *Verucula*. Not. ad h l.p.55

VERUCLA, vide *Verva*.

VERVEX, id est, *Aries castratus*. Schrod.l.5.cl. 1.n.30

VERUM ἀληθὲς. Vide *Veritas*.

VESANUS, *Vesania*, in genere, idem quod *Insanus*, *Amens*, Delirus, *Furiosus*, παράφρων, παραφροσύνη, μανία &c. Ita Amor *vesanus* vocatur delirium ex nimio amore ergà fæminam obortum, de quo For.l.10.Obs.29. cum Schol. Parac. verò distinxit inter *vesanos*, & *insanos*. Hos describens, quòd sint amentes à nativitate, & hæreditario malo; *Vesanos* verò, qui per victum, aut medicamenta forinsecus advenientia, de morb. am. Tract. 1.c.5

VESCOR, idem quod *Edo*. *Comedo*.

* VESICA, κύστις, vide *Cystis*. In Pharmacevticis, & Chymicis *Vesica* vocatur Vas metallicum ex cupro, in forma vesicæ, vel ovi, duorum aut trium pedum altitudinis, convenientisq; latitudinis, formatum, & circa fastigium apertum, ut intrà sinum suum convenientem alembicum recipere possit, qui adeò cum orificio *vesicæ* quadrare debet, ut tàm aptè invicem concludatur, ne minimum inde expirare queat. Impositum capitellum è suo vertice canalem duum, aut trium pedum altitudinis emittere debet, qui in summitate aliud capitellum, ab aheno aliquo semper frigidum continente, qua spiritus in alembicum elevati refrigerari, & condensari possint, circundatum sustinet. Ex hoc capitello Epistomium seu canalis procedit, qui vapores condensatos guttatim in vas suppositum deducit. Hujus *vesicæ* usus in vegetabilibus non est negligendus. Hæc Rul & Johns.

VESICATIO vocatur symptoma superveniens combustioni ex aqua, vel igne, de quo plura videantur apud Valesc. de Taranta Philon. Chirurg. c. 22. & ex hoc Forest. l. 2. Chir.Oper.Obs.17.Schol. Unde & effectus vesicatorij remedij *Vesicatio* dicitur Blasio, Med. Univ p.44

VESICATORIUM vocatur *Cauterium*, quoddam *potentiale*, & est species *Sinapismi* fortioris, quo utplurimum virtute cantharidum, aut alterius medicamenti cavstici vesicę in cuticula excitantur. De his vide passim in Practicis. Descripsit Schrod.l.2.c.44.fin.Morell.de Form.Rem. l.2.s.1.c.14. Vocantur à Diosc. διὰ κανθαρίδος ἐκδόρια, l.3.c.63. à Rolfink. *Vesicantia*, quorum historiam tradidit O. & M.M.Sp.l.4.s.7.p.3 c. unic.

VESICULA, κυστίγξ diminutivum *Vesicę*. Frequenter usurpatur de folliculo fellis. Vide *Cystis*.

VESPA, σφὴξ, ἀνθρήνη, dicitur insectum api simile, aculeatum, cujus historiam cum usu, & noxa recenset Aldr. de Insect.l.1.c.6. Ex cadavere equino putrescente generari, testatur Lang. l.1.ep.14. *Vesparum* puncturam quandoque esse periculosissimam confirmant Obs. Hild. Cens. 4. O.78 seq.

VESPERA, *Vesper*, ἑσπέρα. Vide *Hespera*.

VESPERNA vocabatur quarta cibationis diurnæ pars, merendam sequens, & legitur apud Franc. Bonamicum, de Aliment.l.3.c.40

VESPERTILIO, νυκτερὶς, est animal bipes, alatum & volans, sed non pennatum; muribus plerunq; simile, viviparum, cujus historiam cum usu tradidit Aldr.l.9.Ornith.c.1.Gal.l.10.S.F.5. Sanguis *nycteridos*.

* VESTIGIUM, ἴχνος. Vide *Ichnos*.

VESTIMENTUM, *Vestis*, ἱμάτιον, εἷμα, ἐσθὴς, quid propriè significet, aliunde constat. Metaphoricè etiam tribuitur *telæ* aranearum, & *testis*, Keuch. ad Samon.p.279. Abusivè verò, & valdè incongruè ignis Divinus, & Sal *vestium* nomine veniunt in Th.Ch.Vol.VI.p.16.

VETERASCENS, παλαιούμενος, dicitur de pinguedinibus, quæ progressu temporis acrimoniam, & rancorem acquirunt, Gal l.3. de C.M.P.G.c. 5. circà fin.

VETERANA vocatur à Gilberto *Morbillus*, uti scribit For.l.6 Obs 44.Schol.fin.

VETERINARIA, κτηνιατρικὴ, vocatur ars, quæ tractat curationem morborum in jumentis, & pecudibus. *Veterinarius*, κτηνίατρος. Quamvis verò ratione finis, & intentionis, cum arte Medica convenire videatur: ob subjecti tamen insigne discrimen, quo Homo nobilissima creaturarum multis parasangis antecedit bruta, ut & ob maximam differentiam inter eos, qui exercent *Veterinariam*, & veram Medicinam, minimè conjungendas esse, rectissimè judicant ii, qui dignitati suæ melius consulunt, contrà Plempium in Fund. Med. & Bonett. Anat. Pract.l.1.s.13.Obs.32.Schol. p.272. Conscripsit talem Medicinam Publ. Vegetius appellans *Mulo-Medicinam*, in quo scripto plura occurrunt vocabula Latino-barbara, quæ etiam Lexico huic inseri potuissent v.g. Morbus subtercutaneus, farciminosus, subrenalis strophosi, epistomici, Appiosi, Pullaria &c. nisi nefas duxissemus,

artem nostram ἐπιφανεστάτης veterinariis terminis sordidare.

* Veternus, λήθαργος, Veternosus, ληθαργικός. Vide Lethargus.

† Veternum, aqua intercus, servio apud Hadrian. Jun. in nomenclat.

† Veternus, Capitis affectus. Cato apud festum, Veternosus quam plurimum bibit, tam maxime sitit.

Vetus, παλαιός. Vide Palaeo.

Vexo, λυπέω. Sumitur in Med. in malam partem; & significat molestiam affero. Diciturq; de Morb. uti explicavit emphasin hujus verbi Lind. Ex XV. §. 79. Rhod. quoq; vexari explicat per gravius affigi, aptari huc & illuc, distrahi, I ex. Scrib. p. 457. Cujus verò authoritate Vexationem pro curis sigillatione accipi scripserit Blanc. in I ex. nobis non constat, cum in nullo, qui ad manus fuerunt, authore invenire potuerimus. Aliàs Vexatio etiam sumitur pro paroxysmo doloris Arthritici à Joh. Th. Minadoo. l. de Arthr. c. 33. p. m. 79. seq.

Via, ὁδός, quid propriè significet, non pertinet ad Medicinam. Nihilominus per translationem frequenti in usu est vocabulum, hoc dum sumitur pro Ratione, vel modo aliquid tractandi, aut perficiendi. Ita accipitur à Gal. c. 3. in 6. Epid. t. 20. Ita Via veritatis vocatur Philosophia. Ita Via ad sanitatem est Via rectissima ad Deum, Lind. Ex. III. §. 19. Via quoque duplex humida, & sicca dicitur esse in negotio Lapidis Philosophici, quarum illa facilior, hæc difficilior habetur, Th. Chym. Vol. VI. p. 259. 540. seq. Via stomachi, & Ventris vocatur Oesophagus, apud Barthol. l. 1. An. c. 12. p. 447. Primæ Viæ dicuntur Oesophagus, Ventriculus & Intestina cum appendicibus eorundem, in quibus non tantùm purgantia, & vomitoria, sed & alia medicamenta intus assumta virtutes suas exerunt, ut operationes suas postmodò determinatè edere possint, Willis Pharm. Rat. Part. I. sect. 1. c. 2. Nonnulli etiam Vasa Meseraica inter primas vias referre non dubitant.

Vibices, μώλωπες. Vide Molops.

* Vibratio, κλόνος, est agitatio, & motio corporis, & membrorum involuntaria, ut conquiescere non liceat, etiamsi strenuè renitaris, Gal. l. de rem. c. 6. Vide Clonos.

Vibrissæ vocantur Pili in naribus, quas Blanus (an ex errore) Vibriscos nominavit, Med. Univ. in proleg. p. 2. & p. 157. Illud verò habetur apud Barthol. Anatom. p. 530

Vicinitraha, aut Vicinitractus, respondet Gr. ἐμφύσησις, & illud Felicianus excogitavit, hoc Ingrassias. Vide hujus Schol. in Gal. de Tum. p. n. Schol. 24

Victricellæ liquor, aut Viticellæ, dicitur Paragenus vini, & legitur in Scholijs ad Libell. II. de Tartaro.

* Victus, δίαιτα. Vide Diæta.

Vigesimus εἰκοστή, scil. ἡμέρα. Refertur ab Hipp. 2. aphor. 23. inter dies Criticos. Huncq; fortiorem esse statuit, quàm vigesimum primum, l. 3. de dieb. Critic. c. 9

Vigilantia, Vigilia, ἀγρυπνία, ἐγρήγορσις, opponitur somno, estq; res non naturalis, & caussa sanitatis morborumq; procatarctica, consistens in exercitio sensuum, & motus, à spirituum animalium activitate expedita dependente. Jungatur Charlton. Ex. VII. Pathol. §. 4 & Dogm. nostra P. V. c. 4. Diet. num. 5. & suprà vide Egregorsis.

Vigor, ἀκμή, vide Acme. Adde Lind. Ex. XII. §. 85. 86

* Villi, idem quod Fibræ Test. Vide Fibra. Villi à Laurent. Bellini in præfat. Operis de Pulf. Urin. &c. restringuntur ad fibras musculorum in tendinem coeuntes. Villosa crusta quid sit apud Willis, vide suprà Crusta.

Viltrum Philosophorum est Alembicus. Absolutè tamen positum est manica lanea, in modum Hipp. velut lingula, per quam liquores clarificantur, Dorn. Rul. & Joh. At communiter per F scribi solet in significatione Filtrum. Vide suprà Filtratio.

Vinacei, vel Vinacea, στέμφυλα. Vide Stemphyla.

Vinculum, δεσμός. Vide Desmos. Vinculum Sostrati descripsit Gal de Fascijs n. 81. & ex hoc Scultet. delineavit, Arm. Chir. P. I. Tab. XXXV. fig. 6

Vindicta, ἀντιτιμώρησις, est accessorium iræ, non hujus essentia, Gal. l. 2. de san. tu. c. 9 Dicitur & Ultio.

Vinosus, φίλοινος, amans vini, qui non expectare potest commodum tempus ad bibendum vinum, Lind. Ex. XVI. §. 224. Vinosus liquor sine vino quis sit, vide Liquor.

† Vinum stybelites, quod sua sponte ex uvis passis distillat, vinum ultro effundentibus uvis, Tetr. 4. serm. 3. c. 24. Ægin. c. 8.

† Vinum Græcum, à vite potius, quam à solo Alphonsus Lopez, in Gal. de Euchimia fol. 48. item Guarnerum Altimar. l. 1. c. 64.

† Vinum ponticum Arabibus acerbum, Pisanellus de esculentis, & potulentis.

† Vinum protropum, quod ex vinis nostris expressum stillat, Mercat. de indic. Med. lib. 1. cap. 2.

* Vinum. οἶνος. Vide Oenos.

Violentus, βίαιος, significatio hujus nota est, & dicitur de eo, quicquid à vi, & impetu quo-

quodam dependet. Opponitur *spontaneo ίκμαίῳ. Violentam mortem* facere cadaver flaccidum, scribit Helmont. de flat.n.14.

VIPERA, ἔχις, ἔχιδνα, vide *Echidna*. De *Vino viperino* vide Libav. T.II.Oper.p.168. *Viperæ caudisonæ* Anatomiam scripsit Eduard. Tyson Medicus Londinens. uti paret ex Act.Erud.Lips. Anno 1684.

VIR, ἀνὴρ, rectè dixit Lind. esse nomen *Sexus*, *ætatis*, *status*, & *dignitatis*, Ex.XIII.§.9. seq. Prima significatio frequentissima est; quo pertinet quæstio illa: An *viri* possint in fœminas mutari, & vice versa? Id quod affirmare videtur Lang.l.1.ep.70. Rectius tamen negat C. Rejes C.El.q.67.n.19. dicens, esse talia exempla, vel pro fabulis, & figmentis Poeticis habenda, vel utrumq; sexum habuisse uno præ altero supereminente; vel dæmonis vafricie contigisse. Ad primam significationem pertinet, & Derivata: *Virilis*, *Virilitas*. Ita *Virile membrum* vocatur *Penis*, ad discrimen *Pudendi muliebris*. *Virilitas*, ἀνδρεία, ἀῤῥενότης, opponitur θηλύτητι, *femineæ naturæ*, Gal.l.1.de sem.c.15. Altera significatio est præ reliquis emphatica, magis denotans *marem mediæ ætatis* qui neq; juventæ calore, neq; senectutis frigore infestatur, Cels.l 3.c.1. Et in hac significatione sumsisse Hipp.l.5.Epid.II. 7. vult Lind.d.loc.§.15. In tertia *Vir* idem est, quod *Maritus*, de quo superius in MA. Quarta Rhetoribus, & JCtis magis, quam Medicis usitata, & exprimit *vigorem corporis*, & *animi*: Unde proverbialis locutio: *Virum* se præstare. Vide Lind Ex III.§.18. *Vir* quoque dicitur in negotio Lapidis Philosophici illud *metallum*, vel ejus metalli semen, quod jungitur *Argento vivo*, tanquam feminæ, Libav.T.II.Op. pag. 142.

VIRAGO, ἀντιάνειρα, epitheton olim *Amazonum*, vocatur fœmina quoad sexum, quoad vires verò corporis, & animi mascula. Tales non esse facilè obnoxias morbis hystericis, & mulieribus scripsit C.Rejes Cel q.46.n.15.

VIRES, ἰσχὺς, δύναμις, idem quod *Facultas*, *Virtus*, *Vir*. Vel dicitur de ipso corpore humano, & indicant sui conservationem; Gal.l.9.M. M c.13. Suntq; vel *Naturales*, sub quibus & *Vitales* comprehenduntur, & *Animales*, de quibus videatur Lind.Ex XIV.§.40.seq. Vel dicitur de Medicamentis. De his vide Schrod.l.1.cap. 30. & plures alios. Quære etiam suprà in *Dynamis*.

VIRGA, ῥάβδος, propriè quid significet ex aliis jam constat Lex. Videlicet *bacillum*, præsertim arboris viridis, æqualem & longiusculum. Tribuitur verò postmodo, & aliis rebus, v.g. Plantæ, quæ est species Consolidæ, & dicitur *Virga aurea* aliàs *Consolida Saracenica*. Deinde *bacilli* qui applicantur in fracturis, apud Hipp. 3. de fract.t.29. Jung. Gal. in Comm. ad h.l. Porrò Membrum virile quoq; in Anatomicis vocari *Virgam* à Medicis, notissimum est ex antiquis, & recentioribus Scriptoribus. Ita & Clitoris *virga muliebris* appellatur, Barthol.l.1.Anatom c.34.in princip. Diminutivum Latinum est *Virgula*, & ad propriam significationem pertinet *Virgula bifurcata metallica*, vel *Divinatoria*, qua indagantur diversa metalla, & eorum venæ; de cujus virtutibus, præparandi, & utendi modo legi poterit Bas. Valent. in Testam.ultim.P.I. ubi variarum meminit *Virgularum*, *lucentis*, *candentis*, *saliæ*, *furcillæ*, *trepidantis*, *cadentes*, *obviæ*, c.22.seq. ad 28. Th. Ch. Vol.IV. p.242. 322. Lib. T.III. pag. 260. Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. l. 4. cl.1. n. 108 p.454. seq.

VIRGATA dicitur sutura Cranii, quæ aliàs Sagittalis, Jugalis vocatur, Barthol. libell. 4. Anat. c. 5.p.705.

VIRGO, *Virgineus*, παρθένος, παρθένιος, vide *Parthenos*. Spagyricè quoq; *Virginis* nomen tribuitur *Mercurio*, Libav. T.II.Op.351. Et Aqua alba Mercurialis vocatur *Virgo habens uber unicum*, Th.Chym. Vol.III.p. 22. *Virginale claustrum* vocatur *Hymen*, de quo vocabulo suprà in HY. *Virginalis* adstrictio Mercato dicitur Matricis post nimiam è partu distensionem factam in pristinam angustiam reductio, l.4. de Mul.affect. c.14.p.65.

VIRGULTUM, idem quod *Virga* Hinc Dorn. describit *Virgulta fossorum*, quod sint thesaurorum indices virgæ, in Dictionar & haud dubiè respexit ad Parac. locum, l.2.Phil.sagac. §: Quid sit Nectromantia cœlestis? cujus duæ species recensentur, *Adech plumbeus*, & *Virgulta directa*, quæ aperiunt occulta.

VIRIÆ, *Viriolæ*, idem quod *Verva*, vel *Verucle*. Vide *Verva*.

VIRIDELLUS, *morbus* dicitur Paracelso *Epilepsia*, vel *morbus Caducus*, ob hanc rationem quia *Viridellus* Vitriolum curet illum: Paramir. l. 1.c.6.

VIRIDIS, χλωρός, χλοερός, propriè vocatur *Color herbaceus*, olerum, ciborum, plantarum, Gal. comm.2.in l.6.Epid.t.16. Hinc etiam per translationem *viride* quoq; dicitur, quod vitalem adhuc continet vigorem. Tribuitur verò etiam aliis rebus metallicis: Ita *viride æris* vocatur *Ærugo*, de quo superius in *Ærugo*. *Viriditas salis* est liquor, aut oleum ejus *Viride*, Dorn. Rul. Joh. *Viridis Leo* quid sit, vide apud Libav. Tom. II. p. 278. *Viriditas æris* est ejusdem perfectio, & magnis extollitur laudibus, Th-Chym.Vol.IV.pag. 535.

VIRILITAS, ἀῤῥενότης, ἀνδρεία. Vide *Viri*.

VIROSUS propriè dicitur id, in quo inest *virus*, id est, *venenum*, maligna qualitas, deleteria. Aliquando tamen etiam de graveolenti, aut saporis teterrimi materia prædicatur, apud Scribon. num. 103. 163. 245. notante Rhod. in Lex. p.458.

* VIRTUS æquivocum est. Accipitur enim, vel de potentijs naturalibus, & ita coincidit cum vocibus *Facultas*, *Vires*, *Potentia*, Gr. δύναμις, vide *Dynamis*: vel de habitu mentis per crebras actiones morales bonas acquisito. De quibus virtutibus, præsertim moralibus, Gal. dixit, quod adeò connexæ sint, ut qui unam habeat, habeat & reliquas, quasi ex uno fune revinctæ, l. quod opt. Medic. sit optim. Phil. Gr. ἀρετή.

VIRULENTUS, idem quod *Virosus*, ἰώδης, Ægin. l.5.c.1.

† VIRUS, recentiorum, Gal. ἰχώρ, sanies latinis. l.3.c.3. Tagault.

VIRUS propriè dicitur *Humor fluens*. Hinc etiam usurpatur pro *semine*, Gr. γόνος, dicto à Sereno, c.9. vide Keuch. in not. p.123. Enimverò usitatior est acceptio in malam partem, qua idem significat, quod *Venenum*, sive malignam, & deleteriam qualitatem. Ita & *Ichor* ex ulcere fluens maligno vocatur *Virus*, notante For. l.7. Chir. Obs. 2. in Schol. Et ita opponitur puri crasso, quod dicitur *Sordities*. Vide *Sordities*.

† VIS ἐπικερα εἶκα, mitigatoria acrium excrementorum. Trinc. l.5.c.3.

VIS in genere est modus movendi. Accipitur verò, vel de modo naturali, & coincidit cum *Viribus*, Facultate, *Virtute*. Ita *vis animi*, corporis, morbi, veneni, medicamenti passim legitur. Jung. Keuch. p.117. vel de modo violento, extrinseco, & ita coincidit cum *Violentia*, diciturq; Gr. βία. Vide *Violentus*.

VISCALEUS est viscus ramosus, arboribus innascens, ut viscus quercinus malorum, &c. Dorn. Joh. in Lex.

VISCERA, σπλάγχνα, vide *Splanchna*. Verùm & in singulari *viscus* in usu esse, rectissimè monent. Keuch. ad Seren. p.251. Adde Diet. n.782.

VISCEROSUS, μεγαλόσπλαγχνος, dicitur. Vide *Megalosplanchnos*.

VISCIDUS, *Viscosus*, γλισχρός, περίγλισχρος, idem quod *Lentus*, Tenax. Vide *Glischros*, *Periglischros*. *Viscosa* Philosophorum aqua quid sit, vide in Th. Ch. Vol. I. p.529 seq. Lib. T. II. Oper. p. 142. Hodieque sunt, qui inter principia Compositorum corporum referre non dubitant, dicentes *Corpus viscosum* esse, quod particulas obtinet plurimas aqueas in paucis ramosis, & terrestribus instar vesicularum inflatis contentas in aqua, & aquosis menstruis dissolubiles, quemadmodum prolixius hæc principia proponuntur à Jac. le Mort in Pharmac. Medico-Chymica. c.2.3 seq.

† VISCUM Damascenum in Syria ex myxis viscosis paratur. Hieronym. Gabucinius de lumbricis, c.24.

† VISCILAGO, Mucilago. Tagault. lib. 5. c.4.

† VISCUS apud veteres, quidquid inter Cutem est, & ossa, & quidquid sub corio. Salmas. in Solin.

VISCUM, ἰξός, vide Ixos. Adde Gal. l.6. de S. F. §. Ixos. *Viscum* quoq; dicitur pix decocta ex rimis, vel locustis arborum. *Viscus secundæ generationis* est cruor, qui descendit à salibus, Dorn. Rul. & Joh. Apud Lib. *Viscum* quoq; vocatur *Mercurius*, vel liquor viscosus, sive Aqua viscosa, *Gluten* quoq; dicta, S.A. Ch. l.3. cap.1. circa fin.

VISIBILIS, ὁρατός, dicitur de qualitate externa, qualis est color, Gal. l.2. de L.A. c.8.

VISIO apud Latinos homonymon est. Vel enim idem est, quod *Visus*, ὄψις. Vel significat apparitionem, φάσμα, v.g. in somno. Vide *Opsis*.

VISITATIO, ἐπίσκεψις, vocatur *medici ad ægros ingressus*, cum cognoscendi morbum, tùm ordinandi, & remedia præscribendi gratia. Dicitur quoq; de alijs *Inspectionibus*, v.g. Officinarum Pharmacevticarum, in quibus omnibus Medicus prudentiam, & peritiam suam demonstrare debet. De *visitatione* Obstetricum pro cognoscenda virginitate an admittatur de Jure, legatur Augen. T.II. Epist. & Cons. Med. p.m. 334. seq.

VISORIUS, ὀπτικός, vide *Opticus*.

VISUS, idem quod *Visio*, ὄψις, vide *Opsis*.

VITA, βίος, ζωή, quid propriè sit, magis ad Physicos, quàm Medicos spectat. Quàm variè verò possit sumi, & explicari. Vitæ vocabulum, videatur inter alios Kerger. in tract. suo de ferment. s.c.2. & 4. Non minùs latè etiam sumsit Schrod. *Vitam essentialem* dicens rei uniuscujusque actum, vel ἐντελέχειαν, l.1.c.5. quod verò negat Fr. Hofm. in Clav. ad h. loc. n.8. Nobis hoc videtur animadvertendum, pace aliorum, hodieq; in scriptis recentiorum non accurate distingui inter *vitam* Physicè, & Metaphysicè, vel Hyperphysicè consideratam; dum non verentur non solum inanimata naturalia, sed etiam Deum *viventem*, Corpus Christi Cœna Dominica immittere uti apud dictum Kerger. Marc. Marci, &c. videre licet. Profectò hujusmodi con-

confusiones limitum non patiunt veram scientiam, quin potius destruunt, & ad barbariem, imo graviora intellectus vitia, seducunt. Tantum.

* Vitalis, ζωτικός, dicitur partim de *Spiritu*, qui nullus alius est, quam *Calidum nativum*, *Flamma vitalis*; partim de Actionibus *vitalibus*, quæ Sanguini, & illi dicto principio *vitali* attribuitur: uti sunt *Respiratio*, & *Motus sanguinis*, à corde in totum corpus, & ejusdem è corpore ad Cor Refluxus, cum alijs connexis functionibus. Quò pertinet, & *Temperamentum vitale*, Nutritio &c. Vide *Calidum*, *Flamma*, *Temperamentum* &c.

* Vitellus, λέκυθος, vide *Lecythos*, *Vitellum ovi*, id est, *Alumen*, Rul. *Vitellina bilis*, i. e. flava χολή. Vide *Bilis*.

Vitiligo, ἀλφός, vide *Alphus*.

Vitisaltus, idem quod *Chorea S. Viti*, C.Rejes C.El.q.97 n.3. vide Chorea. Parac vocat *Vitistam*, sive *Choream lascivam*, de morb.ament. Tr.2.c.3.

Vitium, in genere idem, quod *Erratum*, *morbus*, ἁμάρτημα, νόσος. Alij verò distinguunt inter *Vitium*, *Morbum*: *Vitium* dicentes perpetuum corporis impedimentum: *Morbum* verò temporalem corporis imbecillitatem, l. 101. ff. de V. S. ubi Theophilus Paraphrastes in Gr. *vitium* expressit per πάθος. Jung. Rhod. ad Scrib. p. 18. Verùm illa distinctio rarò observatur.

* Vitreus, ὑαλώδης, ὑαλοειδής. Vide *Hyalodes*.

Vitriolum, χάλκανθος, χάλκανθον, *Chalcantum*, *Atramentum sutorium*, item *Zegi*, est succus mineralis concretus, estq; duplex: Nativum & factitium. Ratione coloris tres species recensentur: *Cæruleum*, quale *Hungaricum*, quod, & *Cyprium* vocatur; *Viride*, quale Goslariense, & Suecicum 3. *Album*, quod & λευκόν. Hujus historiam, cum usu, & variis ex eodem præparatis medicamentis, vide Schrod. l. 3.c. 26. Fr.Hofm. in Clav. ad hunc locum. Adde Rul.Lex.Ch. Atramentum sutorium, Lib.S.A. Ch.l.6.c.40.& T II.p.273.Junken Ch.Ex Cur.P. 1.s.4.c.3.p.270.seq. *Vitriolum Chymicorum* factitium ex scorijs ferri legitur ibid. *Vitriola* quoque ex alijs parari possunt metallis, ut *Vitriolum Solis*, *Lunæ*, *Martis*, de quibus Libav. d. Synt.loc.c.41.Schrod.Rolf. & alij consuli possunt. Quòd verò etiam laudes *Vitrioli* sint in quibusdam hyperbolicæ, non erit dubitandum. *Vitriolum liquefactum*, aut *Vitriolatum*, est *Vitriolum* ex minera tractum, & liquidum, quod coagulari nequit amplius, vel à minera æris tractum *Chalcanthum*, *Vitriolum novum* est *Vitriolum album*, *Romanum* dicitur, quòd maximè viret, Dorn .Rul.& Joh.in Lex.

† Vitrum fossile, lapis Specularis Plater c.7.

† Vitrum hispanicum. Sosa. Mer. de Ind.med. l. 2.c.7

Vitrum, ὕαλος. Vide Hyalos.

Vitta propriè dicitur *Reticulum*, quod capitibus mulierum imponitur. Per translationem quoq; portio *Amnii tunicæ*, quæ capiti infantis quandoq; adhæret, si fœmella fuerit, *Vitta* vocatur, sicuti in Masculis Galea, Barthol.l. 1.Anat.c.36.p.303.

Vitulus, μόσχος, propriè dicitur *Vaccæ proles*; unde *Bos juvenis* appellatur, Gal.l.11.S.F. §. Medulla. Inter carnes *vitulina* habetur pro delicatiori, Bruyerin.l.13.de re cib.c.5. De usu *vituli* Medico lege Schrod. l. 5.cl. 1. num. 38. Per translationem, à similitudine quadam desumtam piscis, quidam etiam vocatur *Vitulus marinus*, qui aliàs *Phoca* appellatur. Vide *Phoca*.

Vivens ζῶον, idem quod *Animatum*; quomodo à *non vivente* differat; docet Gal. l. quod sang.nat. in art.cont.c.8. videlicet non corporis mole; sed facultate agendi.

Viverra, ἰκτίς, idem quod *Mustela sylvestris*, vide *Ictis*. Adde Forest. l.19. Obs. 15. Schol.

Viviparum, ζωοτόκον, est epitheton animalium quandam differentiam exprimens, quando multiplicationem suæ speciei productione novi animalis vivi sibi similis præstant, ad differentiam Oviparorum, de quibus suprà. Intereà naturam aliquando extraordinariè quid præstare, & ovipara quoq; fieri *vivipara*; patet ex Observatione Mich. Lyseri, de gallina *vivipara*, quæ sex pullos conformatos uno partu exclusit, secuta matris propria morte, in Observat. Cultro Lyseri Anat. additis Obs. I.p.193

† Ulcus Ostracosum, callosum Paul.l.3.c.11.

Ulcus, ἕλκος, dicitur & *Hulcus*, Vide *Helcos*.

Ule, οὐλή. Vide *Cicatrix*.

Ulna, πῆχυς, idem quod *Cubitus*, ὠλέκρανον. Vide *Cubitus*, *Olecranon*, *Focile*.

* Ulomelia, οὐλομελία. Vide *Solimembria*.

* Ulon, οὖλον, Lat. *Gingivæ*, de quo vocabulo etiam suprà in Gl. Quòd verò etiam τὰ οὖλα *inflammationes gingivarum* significat apud Hipp.l. 2.de morb.XI.4.vana est Foes. imaginatio, & pugnat cum ipso textu.

Ulophonos, οὐλοφόνος, idem quod *Ixia*, planta venenata, teste Ægin.l.5.c.47.

Ulpha, *Lapsatura*, recrementum cotis. Rul. in Lex.

Ulrach,

Ulrach, id est, *Sanguis Draconis*, Rul. & Johns.

Ultimus, ἔσχατος, idem quod *summus*, vel *extremus*, vel *Eschatos*. De *materia ultima* passim in Paramiro, & aliis scriptis suis, differit Paracelsus, statuens, eam esse Tartarum, Coagulationem, Putrefactionem, ut nihil certi exinde liceat colligere. At in Th.Chym. *ultima rerum natura* dicitur summa perfectio, quæ jubilat in exaltatione sua, sicut aurum ab aliis duobus separatum gloriatur in igne, vitrumq; Vol. I. p 275

Ultio, ἀντιτιμώρησις, idem quod *Vindicta*, de quo paulò superius.

Ultramarinum. vocatur Magisterium quoddam è *Lapide Lazuli* paratum pictoribus imprimis usitatum, sive pulvis impalpabilis eleganter secundum diversos elegantiæ gradus cœruleus, cujus parandi modum è Zwelfero perspicuè proposuit Junken. in Chym. Exper. Cur. Part.I. f.4. c.9. p.m. 329.seq.

Ulula, αἰγωλιός, ὀλολυγών, est species *Noctuæ*, ejusque descriptio, cum usu Medico, habetur in Aldrov. l.8. Ornith. c.6

Umbellæ sunt summitates plantarum sinuosæ, instar nidi avis formatæ, Schrod. l.1.c.2. Unde & plantæ *umbelliferæ* vocantur.

* Umbilicus, ὀμφαλός, vide *Omphalos*. Præter illam significationem Anatomicam tribuitur quoque ob formæ similitudinem aliis corporibus naturalibus: v.g. 1. *Plantæ* cuidam, *Umbilicus veneris* dictæ, de qua consulantur Botanici. 2. *Cochleæ*, de qua legatur Aldrov. l 3. de Testac. c 35.36. 3. *Lapidi* vel gemmæ marinæ, quæ *Umbilicus Veneris* dicitur, coloris interdum rubri, interdum candidi, aut purpurei. Dicitur autem *Umbilicus Veneris*, quia ab altero ejus latere cùm sit plana, ab altero, quo elevatur duabus lineis (velut in domunculis cochlearum) ventrem rotundum, quasi pomum, & *umbilicum* puellæ formosæ refert. Verùm Germani magis respicientes ad formam ejus, quam refert à latere elevato, propemodum fabæ magnæ; deinde ad patriam, ubi reperitur, vocant vernaculè *Fabam Maris*. Reperitur enim inter cochleas in littoralibus. Dicitur conciliare gratiam puellis, & plurimùm facere ad formam, & amorem, deinde ad morbos puellarum. Hæc Rul. & Johns.

Umbla, nomen piscis lacustris, qui & à colore *Rubeculus* à nonnullis vocatur, cujus descriptio, cum usu in cibis, videatur in Aldrov. l.5. de pisc.c.47.

Umbra, σκιά, æquivocum est: Propria significatio nota, qua caliginem notat, quæ ex densitate corporea provenit luminis, radiorum vel candelæ penetrationem non admittente. Hinc *umbrosus*, σκιερὸς, σκιώδης, id est, *caliginosus* vocatur *autumnus*, ap. Hipp. l. 3. Epid.s. 3. t. 3. Deinde *Umbra* vocatur piscis fluviatilis, & marinus, qui & *Sciena*, σκίαινα, σκιαινὶς vocatur, quorum hic describitur cum usu in cibis ab Aldrov. l. 1.de pisc.c. 17. J. Alex. l. 20. ʻal. c. 4. Bruyer. de re cib. l. 19. c. 24 ille verò apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 15. Bruyerin. l. 21. c. 16.

Umbragines, dicuntur *Pygmei*. Rul & Johns.

Umbratiles, aut *Umbratilia corpora* transmutata, sunt in hominum conspectum ab astris, & suis adscendentibus ocultis oblata, quæ non secus ac lemures apparent oculis; idq; per magicam (imò diabolicam) efficaciam. Ruland.& Johns.

Uncam, id est, *Argentum vivum*. Rul.

* Uncia, οὐγγία, nomen ponderis Romanum, sed, & à Græcis receptum, pendens drachmas octo, vel scrupulos viginti quatuor; Diosc. & Gal.de pond.& mensur. & ex his Gorræus. Est verò *uncia* duodecima portio libræ, Galen. l. 3 de C.M.P.G. c. 3.

Uncinus, idem, quod *uncus*, ἄγκιστρον, *hamulus*, vel *hamum* significat. Vide *hamus*.

Unctio, χρῖσις, ἄλειψις: Vide *inunctio*.

Unctuarium, ἀλειπτήριον, dicitur locus, & pars certa balnei temperati caloris, quod in ea homines ante, & post sudorem, & lotionem pro diversa corporis habitus ratione inungebantur, Lang. l. 1. ep. 50.

Unctuositas, λιπαρότης, quando ad contactum, vel gustum pinguedo quædam externa percipitur, Gal. l. 3. de S. Fac. c. 16. in princ. *unctuosa* humiditas describitur à Libav hoc modo; quæ non quidem adhæret, ut *viscosa* seu glutinosa, veruntamen *unguine* prædita est unde quasi *uncta*, & *ungens* appellatur. Talis est aqua, quæ ex argento vivo sublimato destillatur ut videre est, cum Mercurium vitæ faciunt, qui liquor *unctuosus* potest olei consistentiam assumere, ut & in pulverem niveum præcipitari, &c. T. II. Oper. p. 420. Alia *Unctuositas Mercurii* descripta legitur in Th. Chym. Vol. IV. p. 426.

Uncus, ἄγκιστρον, idem, quod *Hamus*, vide *hamus*. *Uncos* pro calculo, & fœtu extraendo descripserunt Aquapendens in Iconibus ad Opera Chirurg. & Scultet. Arm. Chirurg. P. I. Tab. XVII. fig. 9. & 10. & T. XXII. f. 1. Pertinent, & *unci* inter Machinas. Oribas. h. tit. c. 4.

Unda, idem, quod *aqua*, ὕδωρ. *aqua*

Undatio dicitur motus cordis præternaturalis ubi quædam, & lateralis inclinatio secundum ductum ventriculi dextri quasi leviter sese contorquentis fit, sicut in equo potante, ut descri-

de scripsit ex Harvæo Barthol. l. 2. Anat. c. 6. p. 371.

UNDECIMUS, ἑνδέκατος, est dies Index decimi quarti in Crisibus, Hipp. 2. aphor. 24. Galen. l. 2. de dieb. Crit. c. 8.

UNDÆ, *undenæ*, dicuntur Paracelso homines aetei, terreniq; spiritus, Dorn. in Diction. Paracelf. 9. de singn. rer. nat. qui Lemuribus associavit.

UNDIMIA vocatur Paracelso *tumor œdematosus*, cujus materia est mucilaginosum congelatum, glutinosum, ut clarum ovi. Constituit idem quatuor species: *rocham*, *scissam*, ex *glacie*, vel *nitro*. Parapraphor. l. 4. c. 1. per totum, Waltherius etiam ad *Oedemata* retulit. Sylv. Med. p. 1132.

* UNDOSUS, id est, fluctuans, κυματώδης μύουρος, epitheton pulsus inæqualis, Galen. de pulsib. ad tyron c. 8. vide *cymatodes*. *undosa* quoq; nonnullis vocantur quorumvis animalium excrementa; Dorn. Ruland. & Johns. quamvis hic legat *ungosa*, & fortassis rectius.

UNGARICUS, *hungaricus*, vocatur febris Epidemica maligna, plerunque cum nimio capitis dolore, delirio, aut angina periculosissima invadens: aliquando cum Petechiis sive maculis pulicaribus, vide *petechiæ*. Ruland. integr. libellum scripsit de morbo vel Lue Hungarica, quia *hungaris* frequens esse solet. Jungatur Hildan. Cent. 6. Obs. 31. Libav. non inepte *Causum hungaricum* votavit, Tom. II. Oper. 292. ubi lapidem prunellæ maximè commendavit.

UNGOSA, vide *undosus*.

UNGUEN, *Unguentum*, μύρον, Vide *Myron*. Junge Keuchen. ad Sammon. p. 98. De *unguento armario* Paracelsi vide verissimum judicium B. Rolfink. Chym. l. 5. f. 14. c. 5. *Unguentum croceum* dicitur *Elixir*. Rul. & Johns.

UNGUENTARIUS, μυρεπσοιός, μυρεψός, μυροπώλης, vide *Pigmentarius*. Jung. Rhod. ad Scribon. n. 66.

* UNGUIS, ὄνυξ, vide *Onyx*.

UNGULA, idem, quod *unguis*, ὄνυξ, πτερύγιον. Alias de brutorum unguibus potissimum dicitur.

UNICORNU, μονόκερως, vide *monoceros*.

* UNIO, æquivocum est apud Latinos. Vel enim idem est, quod *unitio*, *unitas*, & Græc. dicitur ἕνωσις, pertinetq; ad tertiam Sanitatis, differentiam essentialem, vel speciem, quæ, & *continuitas* vocatur, de qua supra in CO. Gr. etiam συνέχεια vocatur. Vel denotat *gemmam*, quæ alio nomine *Margarita*, & *Perla* appellatur. Vide *Margarita*, *Perla*. ad priorem quoque significationem referri sano sensu potest Spagyririca, & Mistica significatio *unionis naturæ*, de qua in Theatr Ch. Vol. IV. p. 120. & *unionis animarum exuberatarum* cum terris suis calcinatis, de qua Vol. IV. p. 145.

UNITAS, vel idem, quod, *unio*, *unitio*, ἕνωσις vel Gr. dicitur μονὰς, & denotat *unarium* numerum Spagyricum, & Mysticum. Vide *Monas*; quamvis propriè non sit numerus, Th. Chymic. Vol. I. p 388.

UNIVALVIS, μονόθυρος, est epitheton quorundam testaceorum, quorum testa in dorsis data saxis adhæret, ad differentiam *Bivalvium*. Ad: priores pertinet Patella, λεπὰς. Vide *Patella*.

* UNIVERSALIS, vel dicitur de morbis, & ita idem, quod *Communis*, & Gr. κοινὸς, πάνδημος Vide *Cœnos*. Vel de medicamentis, Gr. dicuntur καθολικά. Vide *Catholicus*.

UNQUASI est *Argentum vivum*. Dorn. Johns.

VOARCHADAMIA, dicitur *Metallorum cabalia*, estq; ars ænigmatica, in qua auri per cœmentationes, & alios modos, exaltationes, & præparationes proponuntur, & quidem per literas Hebraicas, & occultam, & peculiarem habentes significationem. De qua arte, & ejus principii materia, prolixius tractatur in Th. Ch. Vol. II. p. 500. seqq. pluribus. Meminit. & Libav, T. II. Op. p. 122. nec non Morhof. in epist. de transmut. metall. ad Langelottum.

VOCABULUM, ὄνομα, λέξις, idem, quod *Nomen* generaliter sumtum, *Dictio*, *vox*. *vocabula* clata, & perspicua olim vocata fuisse à Rhetoribus *civilia*, docet Gal. c. 3. in l. 3. Epid t. 42. *vocabulorum* abusu artem non debere confundi, cum teste Hippocr. ὀνόματα sint νομοθετήματα, rectè colligit Libav. T. III. Op. p. 97.

VOCALIS, vel sumitur Grammaticè pro litera per se sonora, & Græc. dicitur φωνῆεν. Gal. l. 1. M. M. cap. 3. vel dicitur de partibus corporis organicis, ad vocis formationem pertinentibus Gr. φωνητικὸς. Ita *vocales nervos* se invenisse scribit idem, quos φωνητικὰ νεῦρα vocavit, l. 1. de L. A. c. 6.

VOCIFERATIO, βοὴ, διαφώνησις, μεγαλοφωνία, idem, quod *Clamor*. Vide *clamor*, *Megalophonos*, *Anaphonesis*.

* VOLA, θέναρ. Vide *Thenar*.

VOLANS, idem quod *volatilis*. Chymicis *volans* idem, quod *unquasi*, h. e. *Argentum vivum*, Dorn. Johns. in Lex.

VOLATICA; λειχὴν, idem, quod. *impetigo*, *lichen* Vide *impetigo*. Alias *volaticam scorbuticam* vocavit D. J. L. Hummanus dolorem vagum cum tumore, modo hanc, modo aliam partem invadentem uti videre est in Act. Hafniens. Vol. I I. obs. 112 p. 277.

VOLA-

Volatilia, πτηνά, idem, quod *volucres*, ὄρνιθες, Vide *aves*. Adde Bruyer. l. 15. de re cibar. per tot. Inter volatilia perdices præ omnibus extulit Galen. l. 8. M M. cap. 2. *volatiles molæ* quid sint, vide *mola*, alias in Chymicis *volatile* dicitur in genere levissima quævis, & facile sursum lata materia, ut cinis, pulvis, & similia. Opponitur *fixo*. Unde in hoc Ænigmatico Canone in volutum esse dicitur negotium Spagyricum, præsertim circa lapidem Philosophicum. fac *fixum volatile*, & rursus *volatile fixum*, & totum habebis Magisterium. Theatr. Chym. Vol. I. p. 382 Imprimis verò salium quarundam differentiam constituit *volatile*, dum *salia volatilia* dicuntur, quę ignem non tolerant, sed cum spiritu, & oleo elevantur, & alembici parietibus adhærent, rostrum etiam interius incrustant; de quibus vide Rolf. lib. 5. Chym. sect. 1. art. 1. c. 1. seqq. Imo transfertur etiam vocabulum hoc *volatilis* ad caussas morbificas, quatenus nonnullæ *Volatilem* habent naturam, & celeriter moventur, præ aliis fixioribus, & magis impactis. De *Volatilitate* acidi in salso vide Helmont. tr. Sextupl. dig. n. 9.

Volema, dicuntur quædam *poma*, vel *pyra orbiculata*, fortassis ita dicta, quod *volam* manus impleant, Rhod. ad Scribon n. 104. p. 174.

Volsella, λαβίς. Vide *labis*.

Volva, vocatur *integumentum*, sive cortex pomorum, apud Scribon. & Rhod p. a. d. l.

Volucris, πτηνὸν, ὄρνις, idem, quod *avis*

* Voluntarius, καθ' προαίρεσιν, ἑκούσιος, dicitur de omni eo, quod est in nostra potestate, ut fiat, vel non fiat, Ita *motus voluntarius* describitur, quem, si liber possum sedare, aut, si nondum est, perficere, Gal. lib. 2. de mot. musc. c. 5. Dicitur, & ἑκούσιον, voluntarium. Ita *Lachryma voluntarię* δάκρυα ἑκούσια. Hippocr. 4. a. 52. junge Dieter. n. 718.

Voluntas, θέλημα, vocatur actio hominis propria, ab ipsa anima profluens, & directe dependens, Charlton. Ex. Pathol. VIII. §. 6. Willisio dicitur animæ rationalis assecla, ab intellectu procedens, estque species appetitus rationalis, quemadmodum appetitus sensitivus imaginationi cohæret. & animæ corporeæ manus procuratrix perhibetur, de An. Brut. P. 1. c. 7. Helmont. Blas. hum. n. 9. vocat *voluntatem* principium operativum motus, & primum movens.

Voluptas, ἡδονή, vide *hedone*. *voluptas* si licentius progreditur, & sine modo, in detrimenta, pericula gravissima, interdum ipsum ducit, recte docente Dieter. n. 545. circa finem. *voluptas dolorifica* vocatur *pruritus* ab eodem n. 467.

* Volvulus, εἰλεός, idem, quod *Ileus Chordapsus*. Vide *Eileos*.

Vomer, ὕνις, vel ὕννις, dicitur Officulum sextum Nasi in medio positum proxime attingens septum narium. J. van Horne Microcosm. p. 9. Barthol. libell. 4. cap. 10. p. 721. fin. Jung. D. D. Hofm. Diss. Anat. ad Horn. d. l. p. 33.

* Vomica, idem, quod *apostema suppuratum*, *abscessus* cum suppuratione, *Sinus*. Ita *vomica pulmonis* legitur apud Lang. l. 2. ep. 40. Hinc & *vomici* dicuntur in adjectivo, qui pulmonum *vomica* laborant, Anton. Musa de Veronica n. 8. jung. commentor. Gabr. Humelbergii ad h. loc. p. m. 12. Abusive *liquoris aeterni* dicitur *argentum vivum*. Johns. Lexic. Chym. l. 1.

Vomilium dicitur *Mercurius vitæ*, ab effectu, Libav. S. A. Chym. l. 6. c. 19. & *aurum vitæ*, cap. 20. Extenditur verò etiam ad alia vomitoria, ita, ut *vomilia* eadem sint cum *vomitoriis*, Tom. II. Op. p 168.

Vomitio, vide *vomitus*.

Vomitoria, ἐμετικά, dicuntur medicamenta, quæ sursum per os purgant. Dicuntur, & *vomitiva*, item *vomilia*. Catalogum horum, & modum præparandi vide apud Rol. G. & M. M. Sp. l. 5. s. 8. per tot. Willis Ph. Rat. P. 1. s. 2. c. 1. Quod vero Thomson. in Epilog. Chym. Obs. 8. p. 4. nihil ad futuram salutem acquirendam magis conducere, nobis vult persuadere, quàm *emeticum lene* in principio oblatum, illud, nisi cum grano, quod dicitur. salis accipiatur, ad quosdam duntaxat morbos aplicetur, & quidem encomium magna cum prudentia, hyperbolicum est encomium, quamvis eidem quoque subscripserit Junken. Chy. Exp. Cur. P. II. s. 1. c. 3. pag. 475. seq. magis universalia dicens *vomitoria* Purgantibus Catotericis.

Vomiturio, ἐμετιάω, i. e. *frequenter vomo*. Dieter. n. 278. Hinc & *vomituritio* dicitur continuus ad vomendum conatus absq; effectu, qualem lethalem fuisse ex Velschio refert. Bonett. Med Septentr l. 3. sect. 4. c. 2. p. 526.

† Vomitus venarum. exitus humorum Merc. l. 1. c. 4.

* Vomitus, ἔμετος, item *vomitio*. Vide *Emesis*.

† Vopiscus, qui è geminis legitimè nascitur, altero excidente fluxu, abortiuus Werton. de diff. animal. l. 4. C. 16.

Voracitas, ἀδδηφαγία. Vide *addephagia*.

Vox, apud Latinos æquivocum est. Vel enim idem est. quod *Dictio vocabulum Nomen*: vel Gr. dicitur φωνή de qua significatione vide supra *Phone*.

Upupa, ἔποψ, avis dicitur spuria, ster-

corde humano gaudens, cujus descriptio cum usu in Medicina habetur in Aldr.l.17.Ornith.c.11. Schrod.l.5.cl.2 n.70

Urachos, οὐραχός, Lat. etiam *Urachus*, item *Urinaculum*. Gal.l.15.de U.P.c.5. circa fin. Dicitur vas aliquod, vel ligamentum, à vesicæ fundo exortum, intrà vasa umblicalia excurrens, in tunicam Allantoidem desinens, ubi urina colligitur; in hominibus verò ad umbilicum terminum suum habens. De hujus structura legantur Anatomici, & inter hos Barth.l.1.An.c.37. p.319

Uraeon, οὐραῖον, Gal. dicitur *extremitas ossis*, in specie *sacri*, c.4.de R.V.I.A.t.83

Uragion, οὐράγιον, dicitur mucro, vel *apex cordis*, apud Hip.l.de Cord.IV.12.ubi quidem I ind. habet οὐραγόν. Est verò οὐραγὸς propriè extremi agminis ductor, veluti caudæ, & potest translatio admitti. Rectius tamen legitur οὐράγιον, quod vocabulum etiam calculo suo approbavit C. Hofmann. in Comm. ad Gal. LL. de Us.Part.n. 336.

Uranae, οὐράναι, idem quod οὐρητῆρες, de qua voce posteà. Gorr.

Uranios, οὐράνιος, *Cælestis*. Sumitur tamen etiam pro *aereo* apud Hipp.l.1.Epid.f.3.t. 1. Aliàs οὐράνιον etiam nomen est Collyrij ἀδήκτου, apud Ægin.l.7.c.16.Gorr.

Uraniscos, οὐρανίσκος, id est, *parvum cœlum*, dictum fuit *Palatum*, pars oris superior, à cœli similitudine nomen accipiens, quod in cœli modum cameratum sit. Unde & οὐρανὸς *Cælum* quoque dictum, Gal. in def.Gorr. & Castell.

Uranos, οὐρανός. Vide *Cælum*.

Uranoscopos, οὐρανοσκόπος, nomen piscis, qui & καλλιώνυμος dicitur. Vide *Callyonmos*.

Urceus est mensura liquidorum, in diversis tamen locis diversam quantitatem recipiens. In Pergamensi agro continet uncias 12. aut 15. vini. Fallop.l.de Therm.aq. & metall. c. 11. T. I.

Uredines vocantur vires metallorum, virtute Solis communicatæ, de quibus lege Basil. Test. ult.l.1.c.16

Urema, οὔρημα, idem quod οὖρον, *Urina* Legitur apud Hipp de nat.hum.t.19& 20

Urens i.e. *urendi vi præditus*, καυστικός, πυρωτικός. Vide *Causticos*.

Uresis, οὔρησις, vide *Mictio*. Add. Coac.t.263. 348.

*Ureteres, οὐρητῆρες, vocantur *meatus urinarij*, vel *canales oblongi*, teretes, à pelvi renum prodeuntes, & ad vesicam *urinariam* obliqua insertione desinentes, urinam à sanguine in renibus segregatam transmittentes, Gal. l. 5. de Us. Part. c. 5. Barthol. l. An. c. 19. p. 194. seq.

*Urethra, οὐρήθρα, *canalis urinarius*, sive *fistula urinaria*, in masculis per penem excurrens, urinæ reddendæ accommodatus. Legitur apud Hipp.4.aph.82.& 7.aph.57.l.de int.aff.XV.6.Gal. l. 1. d. L. A. c. 1. Diet. n. 634. Barthol.d.l.c.34.p. 238.seq.

*Ureticos, οὐρητικός, *urinam promovens*. Usurpatur vel de meatibus, & canalibus, qui vocantur οὐρητικοὶ πόροι, *meatus urinarij*, hoc est, *ureteres*. Vel de medicamentis, & ita idem significat, quod *Diureticus*, Gal.l.5.de S F. c. 20. de quo suprà in Di. Vel etiam de homine, qui *facile urinam reddit*, & quidem in superlativo, apud Hipp. οὐρητικώτατος, 4.de R.V.I.A.t.111. Vel deniq; de Morbis, v. g. de Febre quadam symptomatica, quæ *Febris Uretica* dicitur, comitem habens Diabeten, Dolæus Encyclopæd.Med.l.4.c. 10 §.1.2.seq.

Urevs, οὐρεύς Jon. pro ὀρεύς, i.e. *mulus*, ἡμίονος. Erot.Onom p.80.d.

Urias, οὐρίας, *fistula urinaria*, quæ in cervice vesicæ fieri solet, Gorr.

Urina, οὖρον, dicitur excrementum serosum in renibus, à sanguine segregatum, per meatus urinarios ad vesicam translatum, & per urethram excretum. Dicitur & *Lotium*. Ejus consideratio sese extendit per plures Medicinæ partes, v.g. In Physiologia, & Pathologia, tanquam caussa, vel consequens sanitatis, aut morborum. In Semiologia, ut Signum Diagnosticon, & Prognosticon sec. vel p. n. In Pharmaceuticis tanquam remedium, de qua consideratione legatur Schrod. l. 2. c. 35. & l. 5. cl. 1. n. 23. Junge Fr. Hofmann. in Clav. ad h. loc. vide & Foes. p. 468. seq. ubi plures *urinæ* p. n. sese habentis differentias proposuit, Dieter. n 636. A Chymicis *Urina* dicitur *Sal cruoris*, Theatr. Chymic. Vol I. pag. 578. vel: *Urina* est sal resolutum generatum in hepate (in quo falluntur) per suum emunctorium, ut superfluum excrementum salis à natura pulsum, Dorh. Rul. & Joh in Lex Quomodo *urina* generetur, & secernatur, legi poterit Barth.l 1.Anat.c.18 p.186. *Urinam* in sua principia resolutam, cum usu diagnostico, prognostico, tradidit inter alios eleganter Willis Exerc.de Urinis. Et novissimè Laurent. Bellin. Profess. Pisan. in Oper. Membr. l. de Urinis. Abusivè *Urinæ* vox tribuitur alijs liquoribus, v.g. *Urina vini* est *acetum*, & usurpatur pro hominis urina, vinum assiduè bibentis, Dorn. Rul. & Joh. In negotio lapidis Philosophici *Aqua Alba prima*, antequam corpus album in ea solvatur, nominatur *urina puellarum*, & *aqua rubea*, *urina virorum*, Utraq; autem

autem *urina infantum*, Th.Ch.Vol.III p.22. Nugæ!

* Urinaculum, οὐραχός, vide *Urachus*.

* Urinarius, οὐρητικός, vide *Ureteres, Ureticos*.

Urinator, κολυμβητής, dicitur, qui sub aquis natare aut vivere potest. Vocatur & *Mersor* in Act.Philos.Oldenb. An. 166 8/9. m. Januar. De *urinatorum* respiratione vide Bonnett. Anatom.Pr. l.1.sect.3.O.168. De *Urinatoria campana* lege Cl. Sturmij Colleg. Experim.Curios. Tentam. I ut & Bonett.Med.Septentr.l.2.s.17.c.11.p.444. machinam quoq; & Navem *Urinatoriam* tradidit Borellus in Opere posthumo, parte altera, vid. Acta Erudit. Lips. 1688.

Urinosus est epitheton salis alcalici volatilis, urinæ odorem fermè semper referentis, ad differentiam Lixiviosi. Videantur passim recentiorum Chymicorum scripta.

Urna, ὕρνα, nomen mensuræ liquidorum majoris, sed variantis, dum continet *dimidiam amphoram*, h. e. vini libras, 40 olei, libras 36, mellis libras 54 Gal.l.de pond.& mens.c.2. quamvis Soranus Ephesius scripserit integram amphoram continere, & cum Cado confuderit, docente Rhod. ad Scrib.n.105. Aliàs *Urna* quoq; vasculum dictum fuit, in quo veteres gentiles defunctorum crematorum cineres asservarunt, uti videre est apud eundem n. 37. De *Urna Chymicorum mysteriorum* Patavij reperta vide Th.Chym. Vol.I.p.29.

Urocrisia, οὐροκρισία, vel οὐροκριτήριον, dici potest judicium de urina, & de morbi indole ex urinæ inspectione. Signa ex urina desumpta appellare etiam licet οὐροκριτικά.

Urogallus, idem quod *Tetrao*, τέτραξ, οὖραξ, vide *Tetrao*.

Uromantes, οὐρομάντης, dicitur *ex urina Divinator*, sumiturq; plerumq; in malam partem, de eo, qui ex solo urinarum judicio de essentia, & causa ægritudinis ob vile precium perfricta fronte nugari (divinare, ignosce, dicere volebam) non erubescit, Lang.l.2.ep.23. Aliàs οὐρομαντεία vera, quæ & οὐροσκοπία dicitur apud Helm. de Lithias.c.5.num.34. quomodo institui debeat, docet præter Forest. de fallac. urin. jud. & alios ipse Willis de urin. c. 6. In Helmon. perperam legitur *Uronoscopia*, *Uronomantia*.

† Uronoscopds. Tobię piscis. 46

* Uron, οὖρον, Vide *Urina*.

Uropygion, οὐροπύγιον, vide *Orrhopygion*.

Uroscopia, οὐροσκοπία, vide *Uromantes*.

Ursa, *Ursus*, ἄρκτος, vocatur animal quadrupes, ferum, lumbis robustissimis, capite imbecillo, lascivum, somnolentum, cujus prolixiorem descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldr.l.1.de quadr.digit.vivip.c.5. Adde Schrod. l 5.cl.1.n.40. Anatomicas etiam circa structuram observationes lege in Oldenb. Act.Philos.An.1669.m.Jul. De *Ursorum* suctione digitorum extremorum in pedibus anterioribus legatur Casparis Bartol.Thom.F. Observatio Anatomica in Act.Hafn.Vol.III.Obs.21.p. 34. seq. Est & nomen syderis duplicis, circà Septentrionalem polum occurrentis, qui *Polus* propterea *Arcticus* vocatur, quorum syderum alterum vocatur *Ursa major*, à rusticis nostris *Currus*, vel *Plaustrum*, apud Gal. *Ursa septistella*, ἑπτάστερος, l. 3 de dieb.Crit.c.12. dicta; alterum *Ursa minor*.

† Urtica græcè parva ardentissima Heurnius meth ad prax.l.2.c. 8.

Urtica, ἀκαλήφη, æquivocum est. Primò enim est nomen plantæ notissimæ, de qua vide Botanicos. Deinde ita dicitur *Zoophyton marinum*, *sive plantanimal*, quod describitur cum suis speciebus, usuq; in cibis, & Medicina, ab Aldr.l. 4. de Exang.c.1.

Urticatio (fortassis Gr. ἀκαληφισμός, dici posset), est operatio Chirurgica, qua membra corporis *urticis* recentibus percutiuntur, ad vocandum calorem. Ejus meminit ex Celso l. l.3.c.28.Rolfink.O. & M.M.Sp.l.4.s.9.p.2. unic. in fin.

Urumena, οὐρούμενα, dicunturHipp.vel *ipsa urina*, vel quæ cum *urina rejiciuntur*, Legitur Coac. t.596. & l.7, Epid.XV.44.Foes.p.467.

Urus vocatur βοῦς ἄγριος, *Bos ferus sylvestris*, cujus descriptio habetur apud Aldr.l.1.de quadr. bisulc.c.3.

Us, ὖς *Auris*, Plur. τὰ ὦτα, vel τὰ οὔατα, vide *Aures*.

Usfida est *Scoria auri*. Rul. & Johns. in Lex.

Usia, οὐσία, vide *Essentia, Substantia*.

Usnea, βρύον, generaliter Arabibus *Muscum* significat, Schrod. l. 4.cl.1.n.110.Fr. Hofm. in Cl. ad hunc locum, Eph. N. Cur. A. II.Obs.51. Schol.Hodieq;tamen restrictius accipitur de *musco in Cranio hominis* interempti, aerique expositi nato, quod specificum habatur certissimum in omnibus hæmorrhagijs, à quacunque caussâ ortis; de qua *Usnea* legatur Schrod. l.5.cl.1.n.23. Fr.Hofm.in Cl.p.508.Eph.N.C.d.l.Beker.Microcosm.Med.l.2.c.5. Aliàs *Usnea* Parac. dicitur *Tartarus tenuissimus*, & spongiosus, qualis generatur in hepate, stomacho, renibus, vesica, ll. 1. de Tartaro tract.1.c.1. item in fragm.ad h.l.

Ussurs, vel *Ursub*, est *Saturnus*. Rul. & Johns. in Lex.

Ustio,

Ustio, καῦσις, dicitur operatio vel Pharmaceutica, vel Chirurg. In illa medicamenta simplicia *comburuntur*, vel ut in cinerem redigantur, uti fit in salibus vegetabilium parandis; & huc pertinet *Incineratio*, vel ut exiccentur, ut in pulverem redigi possint, v.g. Cornu Cervi &c. quæ *ustio* fit in vasis, & fornacibus figulinis. De hac *Ustione* vide Weker. Antid. Gen. l. 3. c. 19. *Ustio* metallorum eadem est cum *Cæmentatione*, Th. Ch. Vol III. p. 470. Rolfink. vocat *Combustionem*, Chym. l. 1. c. 3. Hæc fit *cauterio* actuali, hoc est, instrumento ignito, quo pars tangitur, & uritur. Dicitur *Cauterisatio*, vide *Cauterium*, & Casp. Rejes C. El q. 56. n. 9. seq. *Ustio* quoque Pathologicè sumitur pro *Uste*, Gr. καῦμα, vel κατάκαυμα dicto Lang. l. 2. ep. 4

Ustulatio dicitur, quando medicamenta tantum humoris non habentia, ut coqui possint, frustulatim incisa laminis ferreis imposita, aut tegulis torrentur, ut partes externæ exiccentur. Eadem cum *Tostione*, aut *Torrefactione*, Weker. d. l. c. 18

Ustus, καυθεὶς, κεκαυμένος, dicitur de medicamentis igne *calcinatis*. Unde & Libav. *imperfectè calcinata* vocat, T. II. p. 147. Talium *ustorum* meminit passim Gal. l. 11. Simpl. Fac. & alibi; quamvis in nonnullis vis vera medicamentosa hujusmodi ustione potius pereat, & saltem vis siccans, & adstringens inferatur.

Usualia dicuntur medicamenta ad oppositionem Exoletorum, quæ adhuc in usu sunt, sive simplicia fuerint, sive composita. Coincidere igitur videntur cum *Officinalibus*. Vide Dogm. nostr. Med. Gen. P. VI c. 4. d. 6. p. 753

Usurat, hoc est, *Stannum*. Rul. in Lex.

Usurpatio, χρῆσις, idem quod *Utendi modus*, sive medicamentorum administratio, vel adhibitio, de qua Schrod. l. 1. c. 30. Apud Weker. & alios etiam *Usus* dicitur.

Usus, χρῆσις, χρεία, diversam obtinet significationem. Vel enim modum utendi denotat, & ita coincidit cum *usurpatione*, vel idem est, quod *Utilitas*, *Officium*, *Auxilium*, Efficacia alicujus vel Partis, & Membri in corpore, vel Medicamenti. Ita Gal. scripsit prolixos lib. de *Usu partium*. Sunt tamen ex recentioribus, qui *usum* restringentes ab actione partium discernant, describentes, quod *usus* sit auxilium, quo partes minus præcipuæ conferant, ut pars præcipua functionem edat, Barthol. in Anat. proœm. p. 2

Utensilia, χρειώδη, vocantur res ad varios usus commodæ, vel utiles, apud Rhod. ad Scribon.

* Uteraria, minus usitatè apud Lat. dicitur, usitatius *Hysterica*, Gr. ὑστερική, vide *Hystericus*. Aliàs & *Uterinus* in usu est apud Lat.

* Uterus, ὑστέρα, idem quod *Matrix*, *Vulva*, vide Hystera. *Uterus Spagyricus* est *Furnus*, *Athanor*. Th. Ch Vol I. p. 503. seq.

Utilis, *Utilitas*, χρειώδης, χρεία, idem quod *Usus*. Significatio horum vocabulorum aliundè nota est, vide & *Ophelea*.

Utriformis abscessus idem, quod *Oedemosarca*, de quo vocab. vide suprà suo loco. Legitur & hoc nomen apud eund Severin. cit. ibid. loc.

* Utris, ἀσκός, vide *Ascos*. *Utriculus* etiam pro *Utero*, & Locis muliebribus aliquando sumitur, Barthol. l. 1. An. c. 28. p. 260. *Utricularij* dici quoque possunt in statu p. n. ii, qui *Ascite hydrope laborant*. Castell.

* Uva, σταφυλή. Vide *Staphyle*. Quibus addi debent, quod & *Insectum*, vel *Zoophytum* detur, dictum *Uva marina*, apud Aldr. l. 1. de Insect. c. 17. & *Uvaquercina* fit, quę veteribus fuit ignota concretitium quoddam in forma uvæ ad radices quercuum sub terra tempore veris ex humore forsitan radicum superfluo genitum, saporis omninò styptici, colore forâs purpureo, intus candido, & quasi lactifero. In æstate perit, & veluti fit lignea. Debet ergo tempore veris colligi, & siccari umbra, deinde pulverisari. Quo pulvere nihil est præsentius in dysenteria, & in omni fluxu sanguinis, Rul. & Johns. in Lex.

Uvatio, σταφύλωμα, vide *Staphyloma*. Capivaccio dicitur *Uveatio*, l. 1. Pract. c. 34

† Uvæ fabriles, quæ in officinis fabrorum furno siccabantur. Aurelian. l. 4. cap. 3. Chron.

Uvea, *Uviformis*, ῥαγοειδής, vide *Rhagoides*.

† Uvularia officin. Laurus Alexandrina.

Vulcanus ἥφαιστος, nomen Deastri gentilium; A Parac. ejusque asseclis translatum cùm ad *Ignem*, qua *Naturalem*, qua *Artificialem*, imò & ad *Astralem*. Ita *Vulcanus Firmamenti majoris*, & *mineris mundi Microcosmus*, passim in scriptis ejus legitur. Ita & Helmont. scripsit: In Universa natura unum esse *Vulcanum*, de Lithias. c. 4. n. 5. Jung. Th. Ch. Vol V. p. 344. *Artificialis* vocatur *Castigator Mercurij* à Basil. de lap. Philos. tùm ad *Ignis Magistros*, qui etiam duplices: *Naturalis*, qui est *Stomachus*, fragm. libror. Paragraph. & alibi. *Artificiales* sunt *Coquus* Chym. Spagyr. Tales artifices vocantur *Vulcanj*, vel *Vulcanici*, i. e. operarij, vel artifices, semper circà ignem versantes, cudendo, liquefaciendoque; Dorn. Rul. & Joh. in Lex. *Vulcanj*, vel *Vulcanales* Parac. dicuntur spectra ignea, hominis formam repræsentantia, Phil. sagac. l. 1

* Vulgaris, idem quod *Communis*, κοινὸς, πάγκοινος, vide *Cenos*, *Pancœnos*; item & *Epidemus*. Ita etiam Interpretes Hippocr. ejus libros *Epidemiorum* verterunt per libros de *morbis vulgaribus*. *Vulgares Medici* dicuntur, qui vulgi gratiam aucupantur, Gal.l.de præcogn.ad Posthum. c. 1. princ. *Vulgaris curandi ratio*, φαύλη, Hipp. dicta, opponitur *accuratæ*, c. 4. de art. t. 35.

Vulgus, ὄχλος i. e. *multitudo imperitorum hominum*, Gal.l.1.de Elem.c.4.cujus nota est socordia in attendendo, indiligentia in observando, negligentia in memorando, ruditas deniq; in narrando, Lind. Ex XIII.§.5

Vulnerarius, τραυματικὸς, vide *Traumaticos*.

Vulnus, τραῦμα, τρῶμα, quamvis sint, qui ex Gal. & alijs discrimen faciant inter hæc duo vocabula Græc. τραῦμα accipientes pro omni læsione gravi, à caussa externa violenta facta, c. 5. in l. 6. Epid.t.12. & alibi. Vide Foes.p.628. Magis tamen placet sententia Dieterichij cum Hesychio pro Synonymis habentis, Iatr.n.838. Ita & Latinum vocabul. *Vulnus* latè, & strictè accipitur. Latè pro omni plaga externa, præsertim verò cum *Ulcere* sæpè confunditur, & vice versa, c. 3. de ijs, q. in med f. t. 30. Strictè *Vulnus* dicitur solutio continui facta instrumento secante, vel pungente, in parte carnosa, & membranacea, Gal. l. 3. M. M. c. 1. & alibi. Videantur Chirurgiæ scriptores.

* Vulpanser, χηναλώπηξ, dicitur Avis, vulpinis moribus formam anseris habens, quæ describitur cum usu in cibis, & Medicina ab Aldr. l. 19. Ornith. c. 19.

Vulpes, ἀλώπηξ, dicitur animal quadrupes, digitatum, viviparum, dolosum, vel astutum, naturæ caninæ quadammodo particeps, cujus prolixa descriptio habetur cum usu in cibis, Medicina, & alijs, in Aldrov.l.2.de quadr.dig. vivip.c.1.Jung Schroder.l.5.clav.n.41. In ejus cauda quosdam pilos violaceum spirare odorem testantur Acta Hafniens.Vol.I obs 68. & Vol.III. Obs. 21. Diminutivum dicitur *Vulpecula*. Porrò nomen *Vulpis*, & *Vulpeculæ*, Gr. ἀλώπηξ, tribuitur etiam pisci marino, qui & *Galeus vulpinus* vocatur, & describitur ab Aldrov.l.3 de pisc.c.39. *Vulpina Tussis* dicitur, quæ ex caussa salsa, acri, biliosa in asperam arteriam defluente excitatur, Joh.Steph.Consil.Med.Dec.III. Consl.I. in Oper. p. 319.

* Vulsio, *Vulsum*, idem quod *Divulsio*, σπάσμα. Vide *Convulsum*.

Vultus, idem quod *Facies*, πρόσωπον. Vide *Facies*.

* Vulva, μήτρα, ὑστέρα, idem quod *Matrix*, vide *Hysteria*. Quamvis usitatius saltem de externo *Pudendo muliebri* accipiatur, Rolfink. de part. genit. Part. II c. 32. Consentit Barthol. l. 1. Anat c. 32. p. 287. Linden in Medic. Physiolog. penitus omisit propter obscœnitatem, l. 2. c. 7. § 136. seq. Alij verò licentius talia fœda vocabula usurpantes etiam ad cerebrum transtulerunt, non modò Nates, Testes, Penem demonstrantes in illo, sed & *Vulvam* vocantes foveam aliquam inter eminentias oblongam, Bartholin. l. 3. cap. 6. p. 494.

Vultur, γὺψ, vocatur avis rapax acuto odore prædita, cujus variæ species habentur, quæ omnes in genere, & sigillatim prolixè describuntur cum usu ab Aldr. l. 3. Ornith. c. 1. seq. Jung. Schr. l. 5. cl. 2. n. 71

* Uvula, γαργαρεὼν, κίων, σταφυλή. Vide *Columella*.

Uxor, ἄκοιτις, γαμετή, quid significet, notum est. De Mystica Spagyricorum significatione vide in *Femina*, *Maritus*.

Uzifir, i. e. *Cinnabaris*. Dorn. Rul. Vocatur & *Usifur*. Th. Ch. Vol. II. p. 436. Forest. l. 30. Obs. 8 Schol.

W.

Warnas, i. e. *Acetum Philosophicum*. Dorn. Rul & Joh.

Wismat est leprosum, *non tractabile*, vel malleabile, rude *stannum*. Gul. & Johns.

X.

X, ξ, quemadmodum Litera hæc apud Latinos numerum denarium significat Ita aliquando etiam ponderis denarij notam esse testatur Rhod. ad Scrib. n. 32. & 141. Ita etiam Græca litera ξ, apud Græcos non solùm numeri sexagesimi nota, etiam in nonnullis scriptis Medicis usurpatur pro charactere ponderis, nimirum *unciæ*, uti videre est in Sylva Medica Anonymi à C. Hofm. edita & alijs.

Xanthos, ξανθὸς, generaliter significat Coloris speciem, quæ *Flava* dicitur: vide suprà *Flavus*. Specialiter, ξανθὸν vel ξανθὸν, est nomen medicamenti ξηροῦ, vel aridi, aeris ad inducendam crustam, sanguinemq; sistendum, cujus meminit Ægin. l. 4. c. 3 & 63. & describitur l. 7. c. 13.

Xeises, apud Paracelsum vocatur *Stella*; de qua scribit, quod non deorsum, sed sursum luceat. Fragm. de Anat. Ocul. §. Declaratio Rotunditatis.

Xenexton, alijs *Zenexton*, *Xenechton*, vocatur Paracelso, Helmont. & alijs horum asseclis *amuletum*, sive *periapton*, hoc est præservativum externum contrà pestem collo appensum, ut argentum vivum avellanæ conclusum, & similia. Dorn. Rul. Johns. in Lex. & ex professo Rolf. Chym. l.5. s.14. c.2. Meminit & Libav. vocans *Xenechdon*, Synt. A.Ch. l.7. c.31. Jung. Helm. Tumul. pestis tit. *Zenexton*: Meminit & *Zenexton* tr. Nat. Contr. nesc. n.45. & in specie *Xenexton Sapphiri* tr. de Magn. Vuln Cur. n.37. *Succini*, d.l. n. 145

Xeninephidei sunt spiritus, quibus jucundum est, atq; pro delicijs habent, delitescentis naturæ proprietates occultas hominibus aperire, quibus etiam est concessum, Dorn. Ruland. in Lex.

Xenoprepes, ξενοπρεπὲς, vox est Hippocratica, quam Scapula penitus in Lexico suo omisit: Duplicem verò videtur habere significationem: primam, quando denotat *Jus Hospitis*, vel id, quod Hospitibus convenit, l. Præcept. IV. 17. Vel significat remedium *peregrinum ignotum*, de cujus virtute non constat, 1. de fract. t.7. Jung. Foes. p.437. Cur verò Erotianus verterit per *Mutatum est*, non video rationem, Onom. p.m.78. F.

Xenos, ξενὸς, *Hospes*, Lat. *Peregrinus* dicitur. Usurpatur ab Hipp. in superlativo de aeris inspiratione, vel influxu *maximè peregrino*, ξενωτάτῃ, de Nat. hum. com. 2. t. 4. Foes. d.l.

Xeraleipho, ξηραλείφω, q. d. *siccè inungo*, id est, *sicca frictione utor*, & opponitur τῷ χυτλάζεσθαι, quod significat cum oleo, & aqua perfundor: Legitur apud Gal. l.2. de S. F. c.25. Vide etiam *Chytlon*.

Xeraphion, ξηράφιον, vocatur species aliqua ξηρῦ medicamenti adversus capitis, & menti exanthemata utilis, quod describitur ab Ægin. l.3. c 3

Xerasia, ξηρασία, in genere idem, quod ξηρότης, *siccitas*, vel *Exsiccatio*. In specie verò vocatur *vitium capillorum*, cum similes lanugini apparent, perinde, ac si pulvere conspersi essent, Gal. in def. Species Alopeciæ videtur esse, quæ ita dicta sit propter nutrimenti defectum, & ariditatem cutis, Gorr.

Xerion, ξηρίον, vocatur *medicamentum aridum siccum*, quod in pulveris modum inspergitur, unde & alio nomine καταπασμα appellatur: Exempla habentur apud Ægin. l.7. c.13.

Xerocollyrion, ξηροκολλύριον, id est *Collyrium siccum*, vel aridum: Vide *Collyrium*.

Xerodes, ξηρώδης, in specie dicitur, qui *arescit*, *exuccus est*, c.3. in 1. prorrhet. t. 25. quamvis alij βηχώδεις legant, notante C.Hofm. in not. ἀναπνοῆς ad h.l. alij χυλώδεις. Ita & Foes. dixit occurrere in Coac. t. 445. Verùm Lind. posuit σαπέζοντες, ex putredine difficulter spirantes: Alij legunt ξηραίνοντες, ut Jacotius, & Johns. i.e. ex *siccitate* difficulter spirantes: Verbum ξηραίνω significat *exicco*, *sicco*, de quo videatur Dieter. n. 584

Xeromyron, ξηρόμυρον, hoc est, *Unguentum siccum*: Est compositio odorifera, siccis aromatibus constans, ad suffitus, ad amuleta, ad exiccationem fluxionis, contrà hircosum odorem corporis, & axillarum, Gorr. ex Aet. l.6. & 16

* Xerophthalmia, ξηροφθαλμία, h. e. *Ophthalmia sicca*, *sicca Lippitudo*, Rhod. in Lex. Scrib. in qua oculi non fluunt, sed rubent tantùm, cujus caussa hauddubiè in sanguinis inflammantis sicciori salina dispositione p. n. ponenda est; Vide *Ophthalmia*: Quomodo differat à σκληροφθαλμία; Vide *Sclerophthalmia*.

* Xerotes, *Xeros*, ξηρότης, ξηρὸς; Vide *Siccitas*, *Siccus*.

* Xerotribia, ξηροτριβία, id est *sicca frictio*; Legitur apud Gal. l.8. M.M. c.2. in fin.

Xestes, ξέστης; Vide *Sextarius*.

Xiphia, ξιφίας, ξίφος, Vide *Gladius*.

* Xiphoeides, ξιφοειδὴς, *Ensiformis*, epitheton *Cartilaginis* in sterno, quæ & *Mucronata* dicitur; Vide *Cartilago Ensiformis*.

Xir dicitur *Mercurius*, in omni dispositione sua; In Leone inceratus fit *Irir* in terra: in fermento inceratus fit *Elixir*, Th. Chym. Vol. V. p.490

Xisinum, *Xisum*, dicitur *Acetum*; Dorn. Rul. & Johns.

Xyloe, ξυλαλόη, *Lignum Aloes*, quod aliàs *Agallochum* dicitur, de quo videatur Schr. l.4. cl.1. n.13. De peculiari *Xyloaloe* Observationem Velschij vide in Eph. N.C. Ann.I. O.151

Xylarion, ξυλάριον, vel ξυλήφιον, dicitur *lignum parvum*, apud Hipp. lib. de steril. IIX. 25 quamvis Lind. ξύλον εἰρι εσπ posuerit, quæ lectio mihi non videtur commoda: Aliàs *lignum parvum* eidem quoq; vocatur ξυλήφιον, & occurrit l. de steril. XXVII. 3. 11. 13. 14

Xylephion, ξυλήφιον: Vide *Xylarion*.

Xyllambano, ξυλλαμβάνω, pro συλλαμβάνω, significat *Concipio*, & legitur apud Hipp 5. aph. 46. Jung. Diet. n.586

Xyllogos, ξύλλογος, pro σύλλογος, *Collectitius*: Usurpatur de *Consultandi*, vel *Collegiandi ratione* apud Hipp. in Præcept. X, 12

Xylobalsamon, ξυλοβάλσαμον, dicitur *frutex*, vel *sarmentum*, vel surculus *Balsami*. Amputabatur ab incolis, & vendibat propterea,

quod eo decocto in unguentis vice *Opobalsami* multi uterentur, etiamsi ex toto balsamo minima illi inesset odoris gratia, Gorr. ex Pl. l. 12. H.N. c. 25. Vid. & Rhod. ad Scrib. n. 110. Chiocc. Mus. Calc. f. V. pag. 659. Meminit & F. Hofm. in cl. ad Schr. p.m. 419. Succedaneum *Xilobalsami* fuisse *Lignum Aloes*, testatur J. Alex. not. ad Gal. l. 1. de Antid. p. 777

Xylocinnamomum, ξυλοκιννάμωμον, est *Lignum Cinnamomi* cortice suo multo ignobilius siquidem in fastidio est propter Origani, quod redolet, acrimoniam, Gorr. Meminit hujus Gal. l. de Ther. ad Pis. c. 12. Diosc. l. 1. c. 13. Scrib. n. 27 Rhod. ad h. l. Chiocc. Mus. Calc. f. 8. p. 572

Xylocolla, ξυλόκολλα, idem quod ταυρόκολλα, vel κόλλα simpliciter: Vide *Gluten*.

Xyloguaiacum, id est, *lignum Guajacum*, vel *sanctum*, ἁγιόξυλον, ita legitur apud Paracels. tr. de trib. essent. c. 5

Xylohebenum, *lignum Hebenum*, Parac. d. l.

Xylophthoros, ξυλοφθόρος, vocatur insectum, veluti in festucis delitescens mirabilis structuræ, descriptum ab Aldrov. l. 4. de Insect. c. 11

Xylon, ξύλον, vide *Lignum*. Vocatur etiam *Scamnum* Hipp. ξύλη, quod aliàs βάθρον dicitur Gorr. Vide *Bathron*. *Scamnum*.

Xymbole, ξυμβολή: Vide *Symbole*.

Xymmeri, ξύμμηροι, dicuntur femora inter se *juncta*, pro σύμμηροι, vel qui contractis sunt femoribus, Hipp. 4. de art. r. 61. Foes. Oec. p. 438.

Xymyo, ξυμμύω, pro συμμύω: Vide *Conniveo*.

Xympathesis, ξυμπάθησις, pro συμπάθησις, idem quod συμπάθεια, *consensus*, vel strictius *Affectio per Consensum*; Vide *Sympatheia*. *Consensus*. Legitur verò ap. Hipp. in Præcept. XIII. 1.

Xymphero, ξυμφέρω, pro συμφέρω, vide *conferens*, quod Gr. dicitur, ξύμφορος, 1. aph. 21

Xymphysis, ξύμφυσις, pro σύμφυσις; Vide *Coalescentia*.

† Ξυμπτωσίας autem vocat, quod vacuatis vasis subsidat moles corporis.

Xymptosis, ξύμπτωσις, pro σύμπτωσις. Vide *Symptosis*.

Xyn, ξυν, pro σύν, præpositio nota ex Grammaticis Lat. *Cum*. Ad hanc notetur, quod composita ab illa præpositione, quæ hac litera X. non occurrunt, sint quærenda in *syn*, & quæ in S. non reperiuntur, hic occurrant, quia indifferenti in usu est, ξυν, & σύν.

Xynagoges, ξυναγωγεὺς, *Adducens*. Dicitur de musculis adstrictorijs, qui alijs σφιγκτῆρες vocantur, Hipp. de venis XXI. 5. Foes. p. 438

Xynalthassomæ, ξυναλθάσσομαι, *curor*, sanor: ab ἀλθέω, *curare*, mederi; Legitur apud Hipp. 2. de fract. t. 21

Xynapothnesco, ξυναποθνήσκω, *commorior*; Usurpatur de morbis usq; ad senium, & mortem durantibus, Hipp. 2. aph 9. & 5. aph. 7. vide Dieter. n. 591. Idem quod ξυναπογηράσκω, *Consenesco*, de quo p. p.

Xynarachnumæ, ξυναραχνοῦμαι, *tenuibus venulis intertexter*, vel obducor: Usurpatur de uteri cervice, Hipp. l. 2. de morb. mul. LIV. 3. Foes. p. 439. Verùm Lind. legit ξυναρθροῦται.

Xynaulisthenæ, ξυναυλισθῆναι, id est *congregari*, qs. in unum stabulum revocari, Hipp. l. de præcept. II. 28

Xyncatagerasco, ξυγκαταγηράσκω, hoc est; *consenesco*, idem ferè, quod ξυναποθνήσκω, *commorior*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. IX. 12. Dicitur alias ξυγγηράσκω, l. de int. aff. XXIX 43. Jung. Hadrian. Spigel. l. de lumbr. lato c. 14 p.m. 40. 41

Xyncecaumenos, ξυγκεκαυμένος, *Combustus*. Dicitur de excrementis, l. 3. Epid. ægr. 2

Xynchoria, ξυγχωρία, *Concessionem*, indulgentiam significat, quæ aliàs χάρις, τὸ ἐνδεχόμενον dicitur; Legitur apud Hipp. Præc. XI. 6

Xyncleria, ξυγκληρία, vocatur *Commercium*, vel consensus morborum, consortium: Differt à συμπάθεια, quod hæc etiam dicatur de morbis consequentibus: Illa verò vox usurpetur de eodem tempore concurrentibus apud Hipp. l. 6. Epid. f. VII. n. 40

Xynerisis, ξυνέρεισις, *Collisionem* dentium Hipp. l. 7. Epid XIII. 4. Vide *Synereido*.

Xynexercomæ, ξυνεξέρχομαι, significat *una exeo*; Legitur ab Hipp. 4. aph. 76. Diet. n. 592

Xyngenes, ξυγγενὴς; Vide *Connatus*.

Xyngerasco, ξυγγηράσκω: Vide *Xyncatagerasco*.

Xynisthemi, ξυνίστημι significat Hipp. *densare*, spissare, *cogere*. Vide *synestecos*, Foes. p. 439

Xynnoseo, ξυννοσέω, unà ægroto, Hipp. 2 aph. 15. Dieter. n. 593

Xynodos, ξύνοδος, *congressum*, *communicationem* per meatus significat, Hipp. l. de Gland. X. 16

Xynomologeo, ξυνομολογέω, h. e. *consentio*; conspiro, convenio, Hipp. l. 6 Epid. f. VIII. 84

Xyntasis, ξύντασις, pro σύντασις: Vide *syntasis*.

Xynthalpo, ξυνθάλπω, hoc est, *confoveo*, *concalfacio*: Dicitur de ventriculo cibos calefaciendo concoquente, Hipp. de sal. diæt. 25

Xyntitæno, ξυντιταίνω, idem quod ξυντείνω, *contendo*, *una distendo*: Vide *Syntasis*: Legitur in Hipp. l. 2. de morb. mul. l. 20

Xyrrhoea, ξύῤῥοια: Vide *Confluxio*.

Xysma, ξύσμα, vide *Ramentum*. *Strigmentum*.

Xyxis, ξύσις, *rasionem*, *rasuram* significat, vide *Rasura*; Legitur ap. Hipp. 3. de R.V.I.A. t. 36

Xysme,

Xysme, ξυσμή, ξυσμὸς, vide *rasura*: Illud occurrit l.2. de morb.LII.22. Hoc ibid.LVI.6.& alibi, Foes. p. 441

* Xyster, ξυςὴς, dicitur *scalpellus rasorius*, quo os raditur ad dignoscendum ossis vitium, quod conspectui non patet, Hipp. l. de cap.vuln. XIX.8. Gal.l.6. M.M.c.5.& 6. Deinde ξυςὴρ dicitur *Collyrium* contra asperitates palpebrarum apud Ægin. l.7.c. 16

Xysticos, ξυςικὸς, dicitur *Athleta*, qui in *xysto*, Gr ὑπαίθρῳ, h.e.ambulatorio, vel porticu, sub tecto tempore hyberno pugnabat, Diet.Jatr. n.169. Meminit Gal. l.7.de C M.P.G.c.12

Xystos, ξυςὸς, dicitur *linamentum rasile*, materia linteolorum derasa, Gal.Introduct. cap.17. *Xystus* etiam dicta fuit porticus in palæstra amplissima, in qua hyberno tempore athletæ exercebantur, *Xystici* dicti, Lang. l.1.ep. 51

Xystra, ξύςρα, vide *Scalprum*, *Strigil*.

Xystrophylax, ξυςροφύλαξ, dicitur *theca strigilis*, Rhod ad Scrib. n.39

Y.

Y Litera hæc apud Hipp. in Epid. notat ὑγίειαν, *sanitatem*, quemadmodum θ θάνατον *mortem*, Gal c.1. in 3. Epid. t. 4

Yarin, *Yaria*, id est, *flos æris*, Rul.& Johns. in Lex.

Yo, *Io*, *bonus*, Rul. & Johns.

Ycar, id est *Medicamentum*, Rul.

Ydrargyros, *Ydrocerum*, id est. *Argentum vivum*: *Hydrargyros*, Rul. & Johns.

Yelion *Yalos*, id est, *vitrum*, pro Græco ὕαλος, vide *Hyalos*, Rul. & Johns.

Yerva, idem quod *Contrayerva*, radix Indica Bezoartica, vel Alexipharmaca contrà malignum virus, Schrod. l 4. cl.1. n. 103

Yettus est lapis sanguinei coloris, durus, & obscurus, & interdum vices lapidis Lydij subit. Vid. Ludov. Dulcis.

Ygropissos, pro ὑγρόπισσος, id est, *pix liquida* Rul. & Johns.

Ylech, vide *Ilech*.

Yleidus, *Yliadus*, vide *Iliadus*.

Yliaster, *Yliastrum*, vide *Iliaster*.

Yomo, *Yos*, *Yn*, i e. *viride æris*, Rul.& Johns.

Ypsiloglossi, vide *Basioglossi*.

Ypsiloides rectius dicitur, quàm *Hyoides*: Vide suprà in HY Unde *Musculi ypsiloidei* dicuntur, qui aliàs Basioglossi audiunt. Vide *Basioglossi*.

Yrcus (Rul. & Johns. *Yrius*) est *Cuniculus magnus*, cujus sanguine vitra mollescere putantur, & silices, modò rebus diaphoreticis impa-ctetur, Dorn. Diction. Parac. quod hirci sanguini aliàs adscribitur. Dicitur & ab alijs *Dasypus*, *Lagis*, Gr. λαγὶς, δασύπους, κύνικλος, Aldrov. l.2. de quadr. dig. vivip. c.24. Vide *Cuniculus*.

Yridis, vel *Yride*, id est, *Auripigmentum*, Rul. & Johns.

Yris, hoc est, *ferrum*; Iid.

Ysambra, vocatur venenum toxicum Hispanum ex *helleboro* paratum, vel ipse etiam *Helleborus*, qui & *Pedigambra* appellatur, Lang l. 1 ep. 68.

Ysir est *pulvis*, vel *Lapis Philosophorum siccus* potandus cum aqua Mercurij: *Nigredo in fundo*, Rul. & Johns.

Ysopus, *Ysopaica*, veteribus dicitur *Ars separandi* in Spagyrica 3. Parac. l. de reb. natur. c. 7 de Sulphure Rul:

Yspar, idem quod *Ysir*, Rul.

Yxir, i.e. *bona Medicina*, Rul. & Johns.

Z.

Z Litera hæc olim quoq; ponderis varij notam fuisse docet Rhod. ad Scribon. n.145 ut ita quibusdam significavit *sescunciam*, plerisque octavam unciæ partem, sive *denarium*, h.e. *drachmam*, vel *semisicilicum*: Ex veteri quadam tabella ænea constat, *Duellam* significasse, quę tertiæ unciæ pars octonis scrupulis terminatur: Hæc ex Rhod.

ZZ. duplex hæc litera apud veteres Medicos *Myrrham*, σμύρνην, notavit, uti observavit Hermol Barbar. l.1 Corollar. propterea quod ζμύρνη, perinde, ac σμύρνη. Nunc tamen vulgò per duplex ZZ. omnes *Zingiber*, vel *Zinziber* intelligunt, magno, & periculoso errore, Gorr.

Zaar, Arab. & Persis *venenum* significat. Hinc *Belzaar*, pro Bezoar, dicitur *Dominus*, *Rex venenorum*, C. Rejes C. El. q.67. n. 36

Zaara vocatur Avicennæ Vigilia morbosa, teste Capivaccio, l. 1. Pract. c.20

Zaccharum, pro *Saccharum*, legitur apud Forest. l.16. O. 21. & 55. alibi: Dicitur & *Zuccarum* Salmas. de Manna, & Saccharo.

Zacynthius, ζακύνθιος, epitheton à loco datum *bitumini liquido* apud Gal. l.4. de C.M.P.G. c.13. in compositione Indię Tharsei.

Zadura, ζέδουρα, nomen barbarum est, sed tamen à Græcis recentioribus receptum: denotat *radicem exoticam* teretem colore Zingiberis ex India ad nos delatam, valet adversus pestilentiam. Gorr. An fortassis convenit cum *Contrayerva*?

Zaffaben, *putea*, *putta*: Rul. in Lex.

Zafframen, i.e. Crocus, ita enim Marinus Sanutus, l.1. part.2. cap.6. Æs, stagnum, seu ramum, Zafframen, corallia &c.

ZAFRAN, *Zaffran*, *Crocum* primùm, deinde & *Ochram*, vel Ocram significat, Rul. & Johnſ. in Lex. vide Libav. S. A. Chym. l. 5. cap. 10. in princ.

ZAHIR vocatur Arab. fluxio ventris dyſenterica; quæ eſt ab inteſtino recto cum dolore extenſivo, & abraſivo, Avicenn. l. 3. ſen. 16. tr. 1 c. 2. ſeq.

ZAIBAC *Zaibach*, *Zaibar*, id eſt, *Argentum vivum*. *Mercurius*, idem quod *Azoch*, vel *Azoth*. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. Schroder. l. 3. c. 15

ZAIDIR, hoc eſt, *Venus*, aut *Viride æris*; Dorn. Rul. & Johnſ.

ZALE, ζάλη, ſignificat *turbinem*, procellam; Legitur ap. Moſch. de morb. mul. c. 7

ZAMIÆ vocantur Nuces Pinus arboris, quæ ſe jam diviſerunt, & niſi detrahantur, cæteras nondum plene maturas lædunt, notante Pl. H. N. l. 19. c. 26

ZANDIX, *aqua foliata*: Rul. & Johnſ. in Lexic.

ZAOCEL, id eſt, *Taxus*; Iid.

ZAPHARA, *Zaffera*, vocatur materia mineralis ex *Bismutho*, ad *Smaltha*, vel *Amaaſa* pertinens, quæ tingit vitrum cœruleo colore, unde & figuli utuntur ad tincturam cœruleam: Cæſalpin. lapidem dixit, alij terram: Nonnulli *Lazurium ex Bismutho* dixerunt; Vide Libav. S. A. Ch. l. 2. c. 24. l. 6. c. 4. & l. 7. c. 21

ZAPHIRUS pro *Saphiro*, legitur in Franciſc. Indiæ dialogo de febribus malig.

ZARAS, id eſt, *Aurum*: Rul. & Johnſ.

ZARATHAN dicitur Tumor Mammarum durus, inæqualis, cum dolore moleſto non quidem plane continuo, & ardore ſimilis pene cancro, unde & *Cancer ſpurius* appellatur; Ejus cauſſa in ſanguine ichoroſo aduſto, & acido quærenda. Plura de hoc affectu vide apud P. M. de Calderia Tom. IV. p. 228. ſeq.

ZARDA eſt morbus equorum, hoc eſt quædam æſtuatio ad modum Ovi, vel major, vel minor, quæ tam in parte interiori, quàm exteriori naſcitur in gaſectis. Ita Petrus de Creſcentijs l. 9 de agricult. c. 10. & 35

ZARFA, hoc eſt, *Stannum*: Iid.

ZARNEG, *Zarneck*, *Zarnich*, id eſt, *Auripigmentum*: Iid.

† ZARSAPARILLA, rubus viticoſus Amat. Luſ. Cent. 4. Cur. 19

ZATANEA, id eſt, *Flos agni caſti*: Dicitur & *Zuccajar*.

ZAUHIRON, id eſt, *Crocus orientalis*: Iid.

ZEA, vel *Zeia*, ζεῖα, dicitur & *Spelta*, frumenti genus eſt tritico ſimillimum: Ex hoc olim fiebat *Alica*, ſicut *Far* ex frumento, Gal. l. 1. de A. F. c. 6. J. Alex in not. ad h. l. Hic Author ſe ignoraſſe fatetur, quod ax *Zea* panis fieret triticeo cand. dior, id verò edoctus ab Imperatore Ferdinando I. uti legere eſt l. 8. Sal. c. 6. Hodieque præſertim hic loci in territorio Norimbergenſi *Zea* uſitatior ipſo etiam tritico pro pane ſimilagineo, & placentis parandis. Gal. mediæ facultatis inter hordeum, & triticum eſſe exiſtimat, l. 6. de S. F. §. *Zeja*: Legatur de hac Bruyer. de re cib. l. 5. c. 13. Deodatus Panth. Hyg. l. 1. c. 17. tit. *Zea*.

ZEBD, i. e. *Butyrum*, Rul. & Johnſ. in. Lex.

ZEBEB, h. e. *Stercus*; Dicitur & *Chara*. Iid.

ZEC, id eſt *Tragantham*, vel Tragacanthum; Rul. & Johnſ.

ZEDOARIA eſt radix exotica vi alexiteria, & anticolica ſingulari pollens, de qua Jacob de Vitriaco in Hiſtoria Hieroſol. c 85. Sunt & aliæ arbores, ſcribit, quarum radices ſunt Zinziber, Galanga, & *Zedoaria*, quæ vulgariter *Citovare* appellatur.

ZEFR, id eſt *Pix*: Iid.

ZEGI, i. e. *Vitriolum*: Dicitur & *Zetus*, *Zegi*; Iid.

ZEHERECH, *flos æris*. Dicitur, & *Alkas*: Iidem.

ZEIA, ζεῖα: Vide *Zea*.

ZEITRABRA, id eſt, *fluxile*: Rul. & Johnſ.

ZELOTUM, eſt *Mercurius Lapideus*: Dorn. Ruland.

ZELOTYPIA, ζηλοτυπία, eſt affectus animi vehementior, & ita inter cauſſas morbificas referendus, quando conjugem alteruter alterum ſuſpectum habet de adulterio: Hanc cauſſam fieri poſſe dementiæ, ſingulari exemplo cujuſdam piſtoris, qui teſtes ſibi amputavit, ne uxor, quàm, fruſtrà ſuſpectum habuit de adulterio, ſi conciperet, ex ſe concepiſſe indicare poſſet, docuit Martin. Akakia in Gal. art. parv. p. m. 189

ZELPHA, vide *Zenda*.

ZEMA, ζέμα, id eſt, juſculum, Decoctum Gallicè *Bouillon* dicitur: Ita Apitius l. 8. de re cul. c. 1. Et mittitur in *Zema*, quod eſt Decoctum, & c. 6. Et bullienti *Zema*, quod eſt Decoctum, cum modico ſalis ſubmittetur: Legitur Gr. ζέμα apud Dioſc. l. 6. c. 7

ZEMASARUM, id eſt, *Cinabrium*, vel *Cynobrium*; Rul. & Johnſ.

ZEMECH, hoc eſt, *Lapis Lazuli*: Iid.

ZENDA, figmentum Paracelſicum denotans generationes extraneas, & qui creſcunt ſine ſemine, quemadmodum, *Perenda*, vel *Perunda*, aut *Perundis*, monſtroſam generationem hominum, qui & cum ſemine creſcunt: In animalibus verò hujuſmodi Generatio, & Anatomia Monſtroſa dicitur *Zelpha*: Vide Authoris fragmenta Anatomiæ. Uno verbo: Nugæ!

ZENEXTON, idem quod *Xenexton*: Vide Lit. præced. XE.

ZENEXTOR vocatur *Mercurius Paracelf.* de Peſtilit. Tract.II.

ZENGIFUR, idem quod *Zemasarum*, hoc eſt, *Cinabaris*; Rul. & Johnſ.

ZENICON, ζενικὸν, nomen veneni Celtis Gallis uſitati *venenum cervarium* dicti, tantæ & tàm præſentis efficaciç, ut quamprimum cervus, vel fera ſagitta hoc veneno tincta læſus conciderit, confeſtim accurrere venatores neceſſe habuerint, antequam virus penitus diſpergeretur, aut putreſceret, carnemque telo virulento ſauciatam exciderint, ad ſpithami circà vulnus latitudinem: Hujus antidotum, vel antipharmacum eſſe dicitur *Folium quercus*, vel *fagi*, aut folium *Coracinum*: Hæc ex Ariſtotele, & alijs Lang. tradidit l.1.ep.68.

ZENITH, propriè Mathematicis vocatur *punctum verticale*; Cui opponitur è directo *Nadir*. Impropriè verò, & planè ænigmaticè translatum vocab. *Zenith* ad *Sanguinem menſtruum virginum* & quidem primum, C.Rejes C. El. q. 53.n.11

ZEON, ζέον, *fervens*, à ζέω, ferveo, *efferveſco*; Lind. Ex.XIII. § 211

ZEOPYRON, ζεόπυρον, vocatur *frumenti genus*, quod *medium* eſt *inter Zeam*, & *Triticum*, & naſcitur in Bithynia. Meminit Gal. l. 1. de A.F. c.13. Gorr.

ZEPHENUM, *Zephena*, Paracelſo dicitur omnis extremitas, vel foramen externum, & peripheria, v.g. aurium, labiorum; Hæc ſi anguſtatur in rotunditatem aliquam præternaturalem, conſtituit primum ſignum lepræ, Parac. Paragraph. l.6.c.1.§.1. & cap.3.§. unic. in not. Non ergò penitus mentem percepiſſe videtur Paracelſi Dorn. & ex hoc Johnſ. quando in deſcriptione ſaltem ad circulos extremitatum labiorum in auribus reſtrinxerunt; Apud Rul. legitur, *Zepheni* ſunt circuli extremitatum labiorum, & aurium.

ZEPHYRUS, ζέφυρος, vide *Favonius*: *Zephyria ova* eadem, quæ ὑπηνέμια, ſive *ſubventanea*; Vide *Hypenemios*; Foreſt. l. 24. Obſerv.3 ex Plin. l.10. c.60

ZERCI, h. e. *Vitriolum*; Rul. & Johnſ.

ZERICUM, id e. *Arſenicum*; Iid.

ZERIFARI, hoc eſt *Aqua caſei*; Iid.

ZERNA dicitur *Impetigo ulcerata*: Dorn. Rul. & Johnſ. Legitur & *Zerma*, id eſt, *Lepra*, vel *Impetigo*; P.Zacchias Quæſt. Medico-Legal. l.2. tit 3.q.6. n. 13

ZEROS eſt nomen Gemmæ translucidæ, & alij, quæ Iris dicitur, ſimilis, alba, nigra, macula diſtinguente ipſum cryſtallum, Plin. l. 37. H.N. c.9. ad fin.

ZERZERA, pro *Querquera*, epitheton febris cujuſdam, vide *Querquera*.

ZESTOLUSIA, ζεστολουσία, idem ferè, quod ζεστὸν ὕδωρ; ſignificat vel aquam ferventem, vel quia illa non uti poſſumus commodè ad lavandum, notat *lotionem aquæ calidę*, quatenus opponitur τῇ ψυχρολουσίᾳ, lotioni cum aqua frigida: Illud legitur ap. Gal. l.3. de ſan.tu. c.8. ubi Interp. Lat. malè per ferventem aquam reddidit, quando enim hoc eſſet remedium laſſitudinis?

ZETÆ dictæ ſunt veteribus *vaporaria*, & conclavia, quibus hypocauſtum ſuberat, in cujus pavimentum calida, aut frigida pro temporis ratione aqua diffuſa, illius vapor per meatus, & tubulos parietis incluſos *Zetas* calefaciebat, aut refrigerabat, Lang. l.1. ep.50

ZETÆ, vel *Zetecula* vocantur propria calorum in balneis, & ædibus conclavia, ubi lectuli eſſent ad delicias, & amores Andr. Bacc. de Therm. l.7. c.16. p.m.470. ex Plin.

ZETEMA, ZETESIS, ζήτημα, ζήτησις, vide *Quæſtio*.

ZEUS vocatur piſcis, qui aliàs *Faber* vocatur, de quo ſuprà in *Faber*. Legitur apud Pl. l.9. H.N. c.18. Heſych. Gr. ζαιὸς vocavit, notante Aldr. l.1. de piſc. c. 25

ZIAZAA eſt lapis à loco natali nomen habens, è toto coloribus mixtus, ut nullus verus appareat: Geſtantem litigioſum facere dicitur, ac in ſomno videre terribilia; Vid. Ludovic. Dulcis.

ZIBACH, idem quod *Zaibar*, h.e. *Argentum vivum*, vel *Mercurius*: Schr. l 3. c. 15

ZIBELLINA, Epitheton *Muſtelæ*, quæ vulgò *Sobela*, vel *Zobela*, dici ſolet, cujus pellis inter pretioſas numeratur, magnæque habetur æſtimationis apud *Sarmatas*, & *Ruſſos*, ſive Moſcovitas; Deſcr. ab Aldr. l.2. de quadr. dig. viv. c.9

ZIBETHUM, ζίβεθον, dicitur excrementum fragrantiſſimum ex genitalibus cati cujuſdam exotici, vel felis, *Civetta* dictę, depromtum. Vide *Catus*.

ZIBIBIÆ, vel *Zibebę*, dicuntur uvę paſſæ majores digitorum acinis propemodum ſimiles, unde, & *Dactyli* dictæ, carnis multæ ſucci paucisſimi, *Damaſcenæ* quoque vocatæ, J. Alex. l.10 Sal. c.14. Schr. l.4. cl.2. n. 360

ZIGIR, ζιγίρ, epitheton Caſſiæ aromaticæ purpureæ nigricantis melioris notæ, & odoris, apud Dioſcor. libr. 1. c. 7. quamvis alij legant *Gizir* γίζιρ. Videantur Notæ Sarraceu. ad illum loc.

ZINEX, *Viride æris*; Ruf. in Lex.

ZINARIA Arab. eſt epitheton Bilis vitioſæ, & præternaturalis, quàm aliàs *Æruginoſam* vocarunt antiqui Medici, acris, & aduſta apud Zacut. Luſitan. Prax. admir. l. 1. Obſ.40

ZIN-

Zindulus; nomen piscis fluviatilis, quem valdè commendat à carnis teneritudine, & friabilitate J. Alex. l. 15. Sal. c. 5. in fin. Apud Aldr. verò nomen hoc non occurrit. An fortasse subest menda, ut legendum sit *Fundulus*.

Zinetus, est species *Marcasitæ*, quæ æmulatur æs, vel cuprum, Paracelf. Archidox. l. 3.

Zingar, id est, *viride æris*, vel *flos æris*; Rul. & Johnf.

Zingiber, vel *Zinziber*, ζίγγιβερ, vel ζιγγίβερι, Aroma, vel radix Aromatica candicans, acris sapore, & calidæ virtutis; Hodieq; frequentissimo in usu esse solet etiam ad Coquinariam: De hoc aromate vide Gal. l. 6. de S.F. Alex. l. 18. Sal. c. 19. Bruyerin. de re cib. l. 10. c. 10 ubi *Gingiber* appellat, Schr. l. 4. cl. 2. n. 367. F. Hofm. cl. ad h. l. Paracelf. statuit *Zinziberi* inesse Sal stypticum, l. de trib. prim. essent. c. 2. Hinc & stypticam pontica vocat *Zinziberata*, l. 2. de Tartaro Tract. 1. c. 5

Zingoites, aliàs *Zingrites*, secundum Albertum est lapis vitrei coloris, qui gestatus in collo valet contrà nyctalopiam, & sanguinem sistit, mentis alienationem repellit, & si teneatur ad lignum accensum, extinguitur flamma ejus: Vid. Barth. Angl. de genuin. rer. propriet. lib. 9. A Ludov. Dulci vocatur hic lapis *Zirites*: A plerisque verò Physicis hic lapis pro fabuloso habetur, quod & nobis præsertim quoad ejus virtutem ita videtur.

Ziniar, est *viride æris*: Dorn. Rul. & Johnf. Jung. & Forest. l. 30. obs. 8. Schol: quamvis *Ziniar* ibi legatur: Adde Libav. S.A. Ch. l. 4. c. 12 l. 5. c. 23. Dicitur Latinè *Ærugo*.

Ziniat, est *fermentum*, Rul. & Johnf.

Zink, *Zinkum*, est *metallica marcasita*, & mixtura quædam naturalis ex quatuor metallis immaturis, *cuprea* potissimum apparens, Dorn. Rul. & Johnf. Adde Libav. S. A. Ch. l. 2. c. 24 Paracelsus vocavit *Zinetum*; Est solubilissimum, volatileq; minerale, ita ut beneficio ignis facilè totum in flores abeat, quemadmodum adjectione picis in Regulum: An vero flores illius, ideò quod non sint corrosivi, sed dulces, statim ad internos usus juxta unius, vel alterius Alchemistæ opinionem vocandi sint, valdè dubitamus, libentius longo usu comprobatis inhærentes remedijs.

Zinzama, id est, parva musca, sive culex; Vid. Agutio celebris Vocabul. In *Zinzalarium*, i.e. conopeum ad parvas muscas arcendas. Idem.

Zinziber, vide *Zingiber*.

Yinzifur, idem quod *Zengifur*, *Cinabrium*, Libav. d. l. l. 7. c. 25

Zinxilla, idem quod *Zona*, vel *Zoster*. Vide infrà *Zona*; Rhod. ad Scrib. n. 63. Helm. de magn. vuln. cur. n. 50

Zirbus dicitur Arab. *Omentum*, de quo suprà suo loco: Unde *Hernia Zirbalis* dicitur, quando omentum prolabitur in umbilicum, scrotum, Galeat. de S. Soph. ad Rhaf. l. 9. c. 89 f. m. 83. b.

Zizanion, ζιζάνιον, idem quod *Lolium*, quæ significatio spectat ad Botanicos: Paracelf. verò etiam non est veritus *Zizaniâ* attribuere Astris, vel Stellis, Cometas, & alias Stellas novas ita appellans, de Pestilitate Tract. 1. & 2

Zizerium ponitur pro *Gigerium*, quo nomine Latini appellant Gallinarum intestina, & quæ cum ijs coquuntur, Apt. l. 5. de re culin. c. 3. Jecinora, & Zizeria pullorum in cacabum mittes.

Zizipha, idem quod *Jujuba*, ζίζιφα, fructus arboris *Ziziphi*, saporis dulcis, magnitudine olivas æmulantes, inter Pectoralia medicamenta pertinentes, Lang. l. 1. ep. 66. J. Alex. l. 10 Sal. c. 8. Gal. Serica dictæ, vide suprà *Sericum*, Schrod. l. 4. cl. 1. n. 178

Zmilaces vocatur gemma, vel lapis marmori Proconnesio similis in Euphrate fluvio repertus colore medio glauco, ubi describitur apud Plin. l. 37. c. 10. H.N.

Zodiacus, ζωδιακὸς, quid sit, ex Astronomia, vel doctrina Sphærica discendum: Videlicet portio cœli, vel orbis ille, ex & sub quo perpetuò versantur Planetæ, ita ut in ejus medio via Solis, sive Ecliptica sit, & qui secundum longitudinem dividitur in duodecim signa, Aries, Taurus, Gemini, Cancer &c. Videantur Tabulæ Stirij, & Cl. Sturmij Astronomicæ, vel Sphæricæ: Verùm Paracelsus finxit *Zodiacum* in Homine, uti patet aliquoties ex Paragrano ejus, de Astronomia; Verum sicut ausu temerario, ita fructu nullo.

Zoe, ζωή. Vide *Vita*.

Zoephilos, ζωήφιλος, nomen *Arcani cujusdam* Chymici ex Antimonio à Quercetano excogitati satis pompofum, & jactabundum, modò effectus responderet, de quo vide Libav. T. III Op. p. 71. Enimverò cum ipsum Antimonium vix habeat aliquid vitale, dignum nomine vitæ in respectu ad hominem, an illud, quod ipsum non habet, alteri possit subministrare, alij judicent, glavcomate præconceptæ opinionis non occœcati: Vide etiam Schr. l. 3. c. 17. ubi descripta quoque occurrit: Verùm eadem est epicrisis de hac, quæ de alijs similibus habetur apud D. Ludov. Diss. I. Pharm. p. 335

† Ζωμήρυσις, Cochlear fusorum metallorum Anonym. Sylv. Medic. Composit. l. 1. c. 3

Zomoboeus, ζωμοποιὸς, *qui callet jura esculenta bene parare*, ut est apud Marcell. & Rull.

Zomos, ζωμὸς: Vide *Jus*.

Zona,

† Zona Hipp. subligaculum ad uteri retentionem; Rhod. à Castro de morb. mul. l. 1. c. 6

† Zona quod sub costis est os, Zona vocatur, Jul. Pollux. l. 2. c. 4. & Zona Corporis armatura, idem cum corporis parte nomen habens, ibid.

* Zona, ζώνη, æquivocum est (1.) Physiologicè significat locum, vel regionem corporis scil. sub costis, qua cingimur, sive ad quam cingulum applicamus, Erot. in Onom. pag. 50. & Foel. p. 259. (2.) Pathologicè *Zona* est *Herpetis species*, quæ occupat regionem illam mediam, ad quam homo cingi solet; unde & ab aliis *Circinus* appellatur; usitatius verò ζωστὴρ, vocatur, item *Zinzilla*, vel *Zinzillis*, Scrib. n. 63 Rhod. not. ad h. l. Eph. N.C. Ann. obs. 4 Kench. ad Samon. p. 246. seq. Singulares quoque de hoc morbo observationes communicavit, D. Joh. Henr. Brechtfeld Actis Hafniens. Vol. I. Obs. 108 p. 197 seq. Jung. & M. Aur. Sever. l. de nov. obs. abscess. c. 9. §. 10. (3.) Mechanicè notat *Cingulum*, item *Marsupium*, vel Peram cingulo annexam, qua usi sunt milites, & pecuniam aliaque necessaria recondiderunt; Huc pertinet Proverb. *Zonam perdidit*, hoc est pecuniam amisit, & perdidit. Vide C. Hofm. c. ad Gal LL. de U.P. n. 479. Et quia etiam novæ nuptæ *Zona* quadam, vel cingulo cinctæ olim fuerunt, (4) Allegorica hinc nata significatio, qua *Zona* pro *hymene* posita, & phrasis Poetica; *Zonam solvere*, i.e. virginem corrumpere, C. Rejes C. El. q. 39. n. 12. Ad artificiales aliàs quoq; pertinent *Zonæ Chirurgicæ*, qualia *Cingula* ab Aquapend. & Hilda no inventa exhibet Scultet. Arm. Chirurg. P. I. T. XXIII fig. 2. & T. XXXVII. fig. 6. 7. Deniq; (5.) neq; excludenda penitus è foro Medico significatio Astronomica, vel Sphærica, quando globus cœlestis, & terrestris in *Zonas*, vel *certas plagas* dividitur à Mathematicis: duas temperatas, duas frigidas, & unam torridam; quarum *Zonarum*, & præsertim *temperatæ*, meminit Gal. in c. ad 3. aph. 14

Zonitis, ζωνῖτις, dicitur species *Cadmiæ*, quæ in fornacibus colligitur *Zonarum* similis, Gorr.

Zonnetti sunt *Gnomorum corpora* phantastica, Dorn. Rul. & Johns.

* Zoogonia, ζωογονία, id est *animalium perfectorum generatio* univoca, Gal. de constitut. art. c. 13

Zoologia, ζωολογία, vocatur Schrod. & Fr. Hofm *pars Pharmaceuticæ medicamenta ex animalibus* desumpta recensens; Videatur l. 5. Pharmac. ut & cl. ad h. l.

Zoophthalmos, ζωόφθαλμος, id est *oculi brutalis formam habens*; Epitheton Aizoi, sive semper vivi majoris apud Plin. l. 25. H. N. c. 13

Zoophiton, ζωόφυτον, vocatur corpus naturale exangue, quod nec perfectam animalis, nec plantæ naturam, sed mediam ex utroq; & veluti tertiam habet, ἐπαμφοτερίζον φυτῷ, καὶ ζώῳ, uti loquitur Arist. Horum historiam, & species vide integro libro apud Aldrov. l. 4. de Exanguibus; Chiocc. quoq; attigit Mus. Calc. f. 1. p. 86. Helmont. lienem habere vitam *Zoophyti* vult tr. Jus Duumvirat. n. 5. *Plantanimal* dici posset.

Zoon, ζῶον, vide *Animal*.

Zoosophia, ζωοσοφία, apud Helmont. dicitur illa scientia de animalium singulorum natura, & proprietatibus, quam habuerunt Parentes Protoplastæ, imprimis Adam, tr. Nat. contr. nesc. n. 7

Zootome, ζωοτομὴ, vocatur dissectio Animalium, sive *Anatomia Brutorum*, quo nomine insignivit M. Aur. Sever. libr. Anatom. comprehendentem structuram animantium generalem quando vocatur *Zootome Democritea*: Legitur & apud eundem *Theriotome*, θηριοτομή.

Zophos, ζόφος, tenebras, & *caliginem*, vel obscuritatem denotat, idem quod σκότος. Unde ζοφερὸς, *caliginosus*, obscurus, quod legitur ap. Hipp. 4. de R.V.I.A. t. 48. & l. de Virg. morb. II. 24 Item ζοφώδης, *obscurus*, caliginosus; Usurpatur de urina, Coacæ. 581. vel ζοφοειδὴς, quod dicitur de menstruis lib. 1. de morb. mul. notante Foes. quem tamen locum reperire non potui; de visu. d. l. LIX. 18. Adde Foes. Oec. p. 258

Zopissa, ζώπισσα, vocatur *pix navalis*, cum cera à navibus maritimis jam *derasa* vim dissipandi habet ob vires salis marini: Dicitur & quibusdam ἀπόχυμα, Ægin. l. 7. c. 3. in Apochym. Gorr. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 396

Zopyros, ζώπυρος, vel ζωπύριον, nomen est *Antidoti*, quam dicitur *Zopirus* regi Ptolomæo composuisse, atq; *Ambrosiam* nominasse, ut scribit Cels. l. 5. c 23. ubi etiam describitur, & commendata legitur ad dolores Colicos, alvi inflationes, hydropem incipientem, & venena. Jung. & Gal. l. 2. de Antid. c. 8. & 16. & Ægin. l. 7. c. 11. Alia verò descriptio *Antidoti Zopyri* reperitur apud Scrib. Larg. ad lethalia venena, & ictum serpentum efficacis, comp. 169. Junge Rhod. notas ad h. l. & in Lex. Scrib.

Zopyreo, ζωπυρέω, communiter significat fomitem ignitum reddere, & ζώπυρον, *suscitabulum*, *fomes*; Verùm majori cum emphasi usurpatur de ignitione, vel *ignescentia vitali*, uti exposuit Lind. Ex. XIII. §. 22

Zoraba, id est, *Vitriolum*, Rul. & Johns.

Zoronisios dicitur gemma, vel lapis, qui in flumine Indo nascitur, & magorum gemma esse narratur, Plin. l. 37. H. N. c. 10

Zoroteron, ζωρότερον, id est *meracius*, cui nihil aliud admixtum est: Dicitur de cibo, & potu;

potu; de illo quidem apud Hipp. l. de nat. mul. LXIV. 2.3. quamvis Lind. transposuerit ad vinum. De hoc l. 1. de morb. mul. III. 3. Legitur & εὐζωρότερα, *benè meracius* l. de exsectione foetus II.4. Jung. Foes. p. 259. Ζωρὸς significat *vinum merum*. Unde ζωροποτῃ, *meribibus*, vocatur ab Hesychio.

* ZOSTER, ζωστὴρ, idem quod *Zona*, in Pathologica significatione: *Herpetis* species; Vide *Zona*.

* ZOTICOS, ζωτικὸς, vide *Vitalis*.

ZUB, *Zubd*, id est, *Butyrum crudum*, Rul. & Johns. in Lex.

ZUCCAIAR, idem quod *Zatanea*: Flos *agni casti*; Iid.

ZUCCARUM, vide *Saccharum*.

ZUITTER, vel *Zitter*, est *Marcasita*: Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

* ZULAPIUM, ζυλάπιον, idem quod *Juleb*, *Julapium*: Vide *Juleb*.

ZYGÆNA, ζύγαινα, Gazæ *Libella*, nomen piscis monstroso planè capite, cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrov. l. 3. de pisc. c. 43

ZYGIA, ζυγία, epitheton *resinæ æternæ*, apud Æginet. l. 7. c. 8. in descriptione Malagmatis *Basī*.

* ZYGOMA, ζύγωμα, id est, *Os jugale*: Vide *Jugale*.

ZYME, ζύμη; Vide *Fermentum*.

* ZYMOMA, ζύμωμα, idem quod ζύμη, *Fermentum*, Castell. & Gorr. quamvis accuratè loquendo hæc duo vocabula differant, ut caussa, & effectus: Ζύμη enim notat *fermentum*, quo aliam materiam fermentat: Ζύμωμα verò vocari debet illa ipsa materia, & *massa fermentata*; vi verbi transitivi ζυμῦμαι, *fermentesco*, à quo derivatur.

* ZYMOSIS, ζύμωσις, vide *Fermentatio*, à verbo ζυμοῦσθαι, *fermentari*: Dicitur & de *tumore hepatis*, à flatibus veluti distenti apud Hipp. l. 4. Epid. III. 24. Jung. Foes. p. 259

ZYMAR, aliis *Zynar*, item *Zynfer*, id est, *Viride æris*.

ZYTHOS, ζῦθος, vide *Cerevisia*: Dicitur & in neutro *Zythum*; Jung. Galen. l. 6. de S. F. §. *Zythos*.

ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ!

MAN-

MANTISSA
NOMENCLATURÆ MEDICÆ HEXAGLOTTÆ,

Vocabula Latina Ordine Alphabetico cum annexis Arabicis, Hebræis, Græcis, Gallicis, & Italicis proponentis.

Cura, & Studio

JACOBI PANCRATII BRUNONIS,
Phil. & Med. D. hujusq; in Univers. Altdorph. Prof. Publ. & Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici.

PRÆFATIO.

De hac Mantissa scias, mi Lector, *eam non esse editam alicujus ostentationis gratia, cum non dissimulem meam præsertim in Arabica ignorantiam, nec non in reliquis exteris linguis insufficientem peritiam; Verùm annectendi ansam arripui ex* serie addita præcipuarum vocum Arabicarum, *quibus Græca*, & *Latinæ respondere debeant ad* Castelli Lexicon *ab* Adriano Raven-steinio *curatum*, & Roterodami 1665. *editum*, *in qua nihil ineptius me legisse memini, quàm illud, quod sæpè in columna Arabicarum legantur Latina, aut Græca, v. g. statim in prima Abortus, Accidens, Adustiva, & ita in reliquis omnibus. In columnis Græcarum etiam purè Latina, v. g. Summitas, Emulgentes, Ocrea, Suræ &c. ut ita nemini vitio verti posset, si statueret, Editorem, vel non intellexisse voces, vel planè perfunctoriè, & inconsideratè adjecisse; Igitur loco illius Seriei, ne hac in parte deficeret* Castellus renovatus, *præsertim cum librorum necessariorum mihi copia fuerit, in Gratiam eorum, qui delectantur Synonymis exoticis, quandoque etiam publicis Eruditionis Speciminibus inserendis*, Nomenclaturam *illam conscribere placuit; in qua* Arabicas voces *desumtas scias partim è* Syllabo Arabicorum nominum *Avicennæ editioni additorum*, & *ab* Andrea Bellunensi *explicatorum*, *nec non Opusculis insignio-*

rum Arabum, *Serapionis*, & *Rhasis*, *Argentorati quondam typis excusorum*, *partim è* Valentini Schindleri Lexico Pentagletto, *ubi & latinis literis expressa pronunciatio plerunque apposita legitur*; *quam retinui*, *haud sollicitus*, *num rectè sese habeat*, *nec ne? præsertim cum alias pronunciationem maximè variam observari à linguæ hujus peritioribus intellexerim*. Hebræa *Synonyma è* Joh. Buxtorfii Lexico, & *prædicto* Schindlero *collegi*; *Literam* Beth absque puncto *per* bh *alios imitatus exprimens*, *quemadmodum &* Pe absque puncto *per* ph. *aut* f. *Tau per* T. *aut* Th. Tsade, *vel* Zade *per* Ts. Ds. *aut* Z. *imitatus hac in re* J. Megiseri Lexicon Polyglotton. *Vocabula Gallica*; & *Italica suppeditarunt mihi*, *præter* Philippi Gisberti Medicin charitable, & Ferrantis Imperati Historiam Naturalem, *Dictionaria in illis linguis hodieque usitatiora*. *Vale*, mi Lector, & *si libet*, *his fruere*; *si uti nolueris*, *haud in malam partem conatus nostros interpretare*.

ABDO-

A.

Bdomen, *Ar.* Tenûr. Mirach. *Hebr.* Beten. Gahon. Kerebh. *Gr.* ἦτρον, γαστήρ, ὑποχόνδριον. *Gal.* Ventre, bas ventre, ventre inferieur. La partie du ventre ſous le nombril. *Ital.* Graſſo ventre.

Ablactatio, *Ar.* Nacal. *Hebr.* Higgamel (eſt Infinitivus) *Gr.* ἀπογαλακτισμός. *Gal.* Sevrement d'enfant, Oſter la mamille. *Ital.* Slattatione, Dislattatione.

Ablatio, *Ar.* Zivil. Tazyil. *Hebr.* Zivil. *Gr.* ἀφαίρεσις. *Gal.* Oſtement, Decharge. *Ital.* Levatione. Tor via.

Ablutio, *Ar.* Igtiſel. *Hebr.* Rachaz. Rachza. *Gr.* ἀπόνιμμα, κλύσμα. *Gal.* Lavement. *Ital.* Lavamento.

Abortus, *Ar.* Sict. Seſt. *Heb.* Nephel. *Gr.* ἄμβλωσις, ἀποφθορά. *Gal.* Avortement. *Ital.* parto acerbo, diſperſione, ſconciamënto.

Abſceſſus, *Ar.* Dubellati. Dubeller. *Hebr.* Achaſſat. *Gr.* ἀπόστημα. *Gal* Apoſtume. *Ital.* Poſtema, Apoſtemazza.

Accidens, *Ar.* Varid. Ica. Vacaah. *Hebr.* Irun. Gediſcha. Hovah. Meara. Keri. *Gr.* συμβεβηκός. *Gal.* Accident. *Ital.* Accidente.

Acerbum, *Ar.* Hamid. Mar. Marir. *Hebr.* Mar. (quamvis proprie Arab. & Hebr. amarum ſignificent) *Gr.* στρυφνόν. *Gal.* Aſpre, reveſche, aigre, come fruit non meur. *Ital.* Acerbo, aſpro.

Acetum, *Ar.* Humida. Chal. Meſus. Acetum ſcilliticum Arab. dicitur Choilolohaceb. *Hebr.* Chomez. *Græc.* ὄξος. *Gal.* Vinaigre. *It.* Aceto.

Achor, vel Achores Plur. *Ar.* Ameda: Saphati. Sagrum, vel Zagrum. Sirengi. Sehedie. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἀχώρ, ἀχῶρες, *Gal.* & *Ital.* deficiunt.

Achlys, *Ar.* Ketāmon. Adhasfue. Adus: Agildis. *Hebr.* caret. *Gr.* ἀχλύς. *Gal.* & *Ital.* deſunt.

Aciditas, Acidus, *Ar.* Achaib. Muchallal. Chalala. Humūda. Muhamid. *Hebr.* Chomez: *Gr.* ὀξύτης. ὀξύς. *Gal.* Sur. Aigre. Aigrette. *It.* Agrezza, Agro, Acetoſo.

Acrochordon, Species Verrucæ: *Ar.* Acruharad. Aforcan. Afrochon. Afrochoon. (Ingraſſ.) *Hebr. Proprium nomen deficit; Exprimi verò poteſt generali nomine* Jabbeleth, *quod* Verrucam *ſignificat.* *Gr.* ἀκροχορδών. *Gal.* Verrue dit Acrochordon. *It.* porro delle mani. Acrocordone.

Actio, *Ar.* Hetifati. Ketf. Faal. *Hebr.* Katef. Maaſeh. *Gr.* ἐνέργεια. *Gal.* Acte. Action. Beſogne *Ital.* Attione.

Acus, *Ar.* Ibrà. Chiac. *Hebr.* Magat. *Gr.* βελόνη. *Gal.* Aiguille. *Ital.* Ago. NB. Acus, *qua oculus perforatur in ſuffuſione Arab. dicitur* Almuhe. Alechidu.

Acutus, *Ar.* Mahdud. Chod. Harif. *Hebr.* Chadda. Charif. Sanun. *Gr.* ὀξύς. *Gal.* Aiguiſe. Aigu. Pointu. *Ital.* Acuto, pontuto.

Adamas, *Ar.* Diama. Almas. Almes. (*Si ſcribitur per Sin abſq; tribus punctis ſuper hanc, monente Andr. Bellunenſi*) Mis. *Hebr.* Jahalom. Schamir. *Gr.* ἀδάμας. *Gal.* Diamant. *Ital.* Diamante.

Adeps, *Ar.* Saham. Sacham. Gilla. Vadaq. *Hebr.* Cheleu. *Gr.* στέαρ, πιμελή, ἀξύγγιον. *Gal.* Graiſſe. *It.* Graſſo, Aſſongia.

Additio, *Ar.* Zieda. *Hebr.* Toſephed. Toſephedh. *Gr.* πρόσθεσις. *Gal.* Addition. Adjouſtement. *It.* Aggiunta, àggiuntarione.

Adoleſcentia, Adoleſcens, *Ar.* Hadathe: Guilam. *Hebr.* Naar. Elem. *Gr.* μειράκιον. *Gal.* Adoleſcenſe. Jeuneſſe: Jouvenceau. Gargon. Jeune. *It.* Giovane creſcente.

Adſtringens, Adſtrictio, *Arab.* Daic Dāduc: Daat. *Hebr.* Zok. Mazok. *Gr.* στύφον, στῦψις *Gal.* Eſtreinte, Eſtreignement. *It.* Stringente, ſtrettura. Virtù di ſtagnare il ſangue.

Aduſtio, *Ar.* Aufume. Alficume. *Hebr.* Charchur. Mochdah. *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* Aduſtion. bruslure. brulement. *It.* Bruſciamento.

Æger, Ægrotus, *Ar.* Alcuttab, Alil, Alem, Alaleme. i. e. *membra infirma*. *Hebr.* Cheri. Anusch. *Gr.* νοσερός, νοσώδης. *Gal.* Malade. *Ital.* Amalato, Infermo.

Ægritudo. *Vide* Morbus.

Ægilops, *Ar.* Garabe. Hascilus. *Hebr. desit*. *Gr.* αἰγίλωψ. *Ital.* Egilope.

Aer, *Ar.* Hevah. Nasim. *Hebr.* Schachak. Ripion. *Gr.* ἀήρ. *Gal.* Air *Ital.* Aere.

Ærugo, *Ar.* Zenziar, Ziniar, & in *specie ferri*. Sada alhadid. *Hebr.* Nechustah. *Græc.* ἰὸς χαλκοῦ. *Gal.* Rovillure de Cujure, Fer. *Ital.* Ruggine di Rame, Ferro.

Æs, Cuprum. *Ar.* Ahas, Achabruse. *Hebr.* Nechoseth. *Gr.* χαλκός. *Gal.* Cujure, Airain. *Ital.* Rame.

Æsustum, *Ar.* Rusastech. Nucham mucharak. *Hebr. desit*. *Gr.* χαλκὸς κεκαυμένος. *Gal.* Cujure brusle. *Ital.* Rame brucciato.

Æstas. *Ar.* Kaid. *Hebr.* Zaiz. Chom. *Gr.* θέρος. *Gal.* Este. *Ital.* Estate.

Æstus, *Ar.* Umed. Hur. *Hebr.* Chom. Chari. Schareth. *Gr.* καῦμα. *Gal.* Ardeur, Ferveur, Grande Chaleur. *Ital.* Calore estremo. Ardore. Fervore.

Ætas. *Ar.* San. *plural.* Asnan. *Hebr.* Dor. Cheled. *Gr.* ἡλικία. *Gal.* Age. *Ital.* Età.

Affectio, Affectus. *Ar.* Adib. *Hebr.* Haschachah. *& in specie, Animi*, Zeavah. *Gr.* πάθος. *Gal.* Passion Disposition, Accident. *Ital.* Affetto. Affettione.

Agallochum, *Ar.* Agalugen. Agalugi. *Hebr. desit*. *Gr.* ἀγάλλοχον. *Gal.* Bois d'Aloes. *Ital.* Agallocho.

Agaricum, *Ar.* Garichum. *Hebr. desit*. *Gr.* ἀγαρικόν. *Gal.* Agaric. *Ital.* Agarico.

Agitatio, *Ar.* Tabschir. Dagdaga. *Hebr.* Tirjah. Zeadah. *Gr.* δίνησις. *Gal.* Agitation. Mouvement. Bransle du corps. *Ital.* Commotione. Movimento.

Ala. Axilla, *Ar.* Gienaha. Ibt. Ganah. *Hebr.* Eber. Abrah. Azil. *Gr.* μασχάλη, πτέρυξ. *Gal.* Aile. Aiselle. *Ital.* Ala. Ascella.

Alabastrum, *Ar.* Karurah. *Hebr.* Scherophah. *Gr.* ἀλάβαστρος. *Gal.* Albastre. *Ital.* Alabastro.

Albugo, *Ar.* Coloma (*Rhaf.*) *Hebr. desit*. *Gr.* λεύκωμα. *Gal.* La tache blanche en l'oeil. *Ital.* non occurrit.

Albus, Albedo, *Ar.* Abiad. Tabarzet. Caldicum. *Hebr.* Laban. Leben. *Gr.* λευκός, λευκότης. *Gal.* Blanc. Blancheur. *Ital.* Bianco. Bianchezza.

Albumen, seil. Ovi. *Ar.* Buini. Zenbach. Rachich. *Hebr.* Chalbaz. *Gr.* λευκὸς ᾠοῦ. *Gal.* Blanc d'oeuf. *Ital.* Albume, Chiaro d'ovo.

Alembicus, *Ar.* Alnabic. Allutel. Catara. *Hebr. desit*. *Gr. non extat*. *Gal.* Alembic. *Ital.* Alembico.

Alimentum, *Ar.* Cut. Machal. Mechel. Rizq. *Hebr.* Uchel. Mazon. *Gr.* τροφή. *Gal.* Nourriture. *Ital.* Nutrimento.

Aliptes, *Ar.* & *Hebr.* Dahin. *Gr.* ἀλείπτης. *Gal.* Celuy qui oignoit les athletes. *Ital.* chi onge i lottatori.

Aloe, *Ar.* Sabat. Saber. *Hebr.* Ahaloth. *Gr.* ἀλόη. *Gal.* Aloe. *Ital.* Aloe.

Alopecia, *Ar.* Altigiatis. Tyria. *Hebr.* Neschirah. *Gr.* ἀλωπεκία. *Gal.* Alopecie. *Ital.* Alopecia. Cadimento di peli.

Alphus, *Ar.* Guada. Grada. *Ingrass.* *Gr.* ἀλφός. *In reliquis Linguis non occurrit.*

Alteratio, *Ar.* Tahvil. *Hebr.* Hischtannuth. *Gr.* ἀλλοίωσις. *Gal.* Alteration. Changement. *Ital.* Alteratione.

Altor. Altrix, *Ar.* Razzaq. *Hebr.* Omeneth. *Gr.* τρόφιμος. *Gal.* Nourriseur. Nourisse. *Ital.* Nutritore. Nutrice.

Altus, *Ar.* Simmah. *Hebr.* Gabhah. Gebhah. *Gr.* ὑψηλός. *Gal.* Hault. Sublime. *Ital.* Alto.

Alumen, *Ar.* Alume. Altalch. Cales. Seba. *Hebr.* Alum. Zaripha. *Gr.* στυπτηρία. *Gal.* Alun de roche, plume, de glace. *Ital.* Alume.

Amarus. Amaritudo, *Ar.* Marr. Marir. *Heb.* Mar. Memer. Memiroth. *Gr.* πικρός, πικρότης. *Gal* Amer. Amertume. *Ital.* Amaro. Amaritudine.

Ambra, *Ar.* Hanbar. *Hebr.* Caphat. *Græcum non extat, nisi quis etiam velit vocare* ἤλεκτρον. *Gal.* Ambre gris, & Ambre jaune. *Ital.* Ambra.

Ambulatio, *Ar.* Gaib. Meschia. *Hebr.* Hica. Heleech. Helicha. *Gr.* βάδισις. *Gal.* Allee. Pourmenade. *Ital.* Passeggiamento.

Ambustio, *Ar.* Ahtarac. *Hebr.* Jikedah. Serephah. *Gr.* πυρίκαυμα, πυρίκαυστος. *Gal.* Bruslure. Embrasement. *Ital.* Scotatura. Abbrusciamento.

Amens, Amentia, *Ar.* Humc. & *Adject.* Ahmak. *Hebr.* Sigahon Mesiugah. *Gr.* ἄνοια, ἄνους *Gal.* Follie. Fol. Forcenerie. Forcene. sot. *Ital.* Pazzia, Pazzo.

Ammoniacum, *Ar.* Assach. Usach. Tursie. Alasceum. *Hebr. non habetur*. *Gr.* ἀμμωνιακόν. *Gal.* Ammoniac. *Ital.* Ammoniaco.

Amnios, *Ar.* Abgas. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἄμνιος. *Gal.*, & *Ital.* Amnios.

Amon, *Ar.* Hub. Hubba. Ischiqua. *Hebr.* Acheb. Achabhah. Jediduth. Dod. *Gal.* Amour. *Ital.* Amore.

Ampho-

Amphora, *Ar.* Fagdun. *Hebr. desi.* *Gr.* ἀμφορα. *Gal.* Seau. Un sestier. *It.* Anfora.

Amuletum, *Ar. non occurrit.* *Hebr.* Kameah. Nechaschim. (*plur.*) *Gr.* περίαπτον. *Gal.* Præservatifs ou Armaillet qu'on pend au col. *It.* Medaglia, che si porta al collo.

Amygdala. Fructus. *Arab.* Lauzi. *Hebr.* Schekedim. *Gr.* ἀμύγδαλα. *Gal.* Amandes *It.* Mandole.

Amygdalæ, Gulæ, seu Tonsillæ. *Ar.* Gavoni. Gauze. *Hebr. desi.* *Gr.* ἀντιάδες, παρίσθμια. *Gal.* Glandes de legueule. *It.* Ghiande della bocca.

Amytum, *Ar.* Nesastengi. Eluesse. Nesa. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἄμυλον. *Gal.* Amydon. *It.* Farina d'amido.

Anasarca, seu Leveophlegmatia, *Ar.* Halahasni. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἀνασάρκα, λευκοφλεγματία. *Gal.* Anasarc. *It.* Anasarca.

Anatomia, Anatomicus, *Ar.* Tastrich. Batot. *Hebr.* Chacmat-hannituah. *Gr.* ἀνατομία, ἀνατομικὸς. *Gal.* Anatomie. Anatomique. *It.* Anatomia, Anatomico.

Ancylosis, *Ar.* Alachad. Alzemena. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἀγκύλωσις. *Gal.* & *It* desunt.

Angina, *Ar.* Dabh. Ichtinac. Canchuaraich. *Hebr.* Schinuk. Taschnik. Machanak. *Gr.* συνάγχη, κυνάγχη. *Gal.* Squinance. *It.* Squinancia.

Angor, *Arab.* Madio. Corba. Cahra. *Hebr.* Zarah. *Gr.* ἀδημονία, ἀπορία. *Gal.* Angoisse. *It.* Angoscia. Ansietà.

Angulus, Anguli, *Ar.* Almachiu. Almecheni. *Hebr.* Zaviot. Attik. Attikim. Akas. *Gr.* καντὶς. κανθός. *Gal.* Angle. Coing. Coinges d'œil. *It.* Cantone. Angolo.

Angustia, *Ar.* Carb. Akah. Dsic. Dica. *Hebr.* Zeruvjah. Zok. Zokah. Mazok. Mezucah. *Gr.* στενοχωρία. *Gal.* Detroit. *It.* Angustia. Strettezza.

Anhelitus, *Ar.* Fetirat. Nacata. *Hebr.* Nesama. *Gr* δύσπνοια. *Gal.* Haleine. Difficulté d'haleine. *It.* Respiratione con difficoltà.

Anima, *Ar.* Nasima. Nefs. *Hebr.* Nefesch. *&* *in specie vegetativa.* Hazomechet. Brutalis Habehemit; & Sapientiæ, seu Rationalis. Hachacmah, vel Maskelet, aut Hasiklit. *Gr.* ψυχὴ, φυτικὴ, αἰσθητικὴ, λογικὴ. *Gal.* Ame. *It.* Anima.

Animal, *Ar.* Haivan. *Hebr* Chajah. *Gr.* Ζῶον. *Gal.* Animal. Beste. *It.* Animale.

Animalis facultas. *Ar.* Alcesfenie. Nassani. *Gr.* δύναμις ψυχικὴ, αἰσθητικὴ, καὶ κινητικὴ. *Gal.* Faculté sentant, Habilité de se mouvoir. *It.* Facultà di sentire, & moversi.

Animus. *Vide* Mens. *Ar.* Dsamir. Nafs. *Hebr.* Nefesch. Levavh. *Gr.* νοῦς. *Gal.* Coeur. Courage. *It.* Animo.

Annularis: *Ar.* & *Hebr. non extant.* *Gr.* κρικοειδὴς. *Gal.* Conforme d'anneau. *It.* Sembiante d'anello.

Annulus. *Ar.* Tabi. *Hebr.* Tabbaath. *Gr.* δακτυλίδιον. *Gal.* Anneau. *It.* Anullo.

Annus, *Ar.* Sanah. Ohm. *Hebr.* Jamim. Schanah. *Gr.* ἔτος, ἐνιαυτὸς. *Gal.* An. *Ital.* Anno.

Anthrax, *Ar.* Althoni. Thaun. Bathara. Gamra. *Hebr.* Reschef. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* Antrac. Charbon. *It.* Carbone. Carboncello.

Anticipatio, *Ar.* Taqdim. Taqdema. *Hebr.* Hacdamah. *Gr.* τὸ προλαμβάνειν, πρόληψις. *Gal.* Anticipation. Prevention. *It.* Anticipatione.

Antimonium. *Ar.* Alenut. Efieret. Atemet. Conol. Aitmad. *Serap.* *Hebr.* Puk. *Gr.* στίβι. στίμμι. *Gal.* Antimoine. *It.* Antimonio.

Antipathia, *Ar.* Muchalata, schtilef. *Hebr.* Hefech. *Gr.* ἀντιπάθεια. *Gal.* Antipatie. *Ital.* Contrarietà. Repugnanza.

Anus, Podex, *Ar.* Dubar. Charc. *Hebr.* Parscedonah. *Gr.* πρωκτός. *Gal.* Cul. *It.* Culo.

Anus fœmina. *Arab.* Kehel. Scheabh. *Hebr.* Dsekenah. *Gr.* γραῦς. *Gal.* Vielle femme. *Ital.* Vecchia.

Aorta Arteria, *Ar.* Orithi. *Hebr.* Schirjan. *Gr.* ἀορτὴ. *Gal.* Artere aorte. *It.* Arteria grande.

Aperiens, Apertio. *Ar.* Fataha, *a verbo* Fatah. Fagar. *Hebr.* Pitahon. Miphtach. *Gr.* ἀναστομωτικὸν, ἀναστόμωσις. *Gal.* Ouverture. Che fait onverture. *It.* Apertura, apriente.

Aphtha, *Ar.* Alcola. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἄφθαι. *Gal.* Enleveure dans la bouche.

Apoplexia. *Ar.* Sacrah. Mascut. *Hebr.* Scettik. Baal haschituc. *Gr.* ἀποπληξία. *Gal.* Apoplexie. *Ital.* Apoplesia. Male detto il cadere della goccia.

Apostema, *Ar.* Hacar. Dubelsati. Alcosbat. Alliatan. Veram (*& plura alia*) *Hebr.* Buah. Bach. Safachat. Chaburah. Schechin. *Gr.* ἀπόστημα. *Gal.* Apostume. *It.* Postema.

Appendix, *Ar. deficit.* *Hebr.* Zan. Zin. *Gr.* ἐπίφυσις. *Gal.* Accessoire. Dependance. *It.* Giunta.

Appetitus. *Arab.* Temeni. *Hebr.* Chemed. Chemdah. Teschucah. Taavah. *Gr.* ὄρεξις. *Gal.* Appetit. Convoitise. *It.* Appetito, Brama.

Appositio. *Vide* Additio.

Apprehensio, *Arab* Achdah. *plur.* Achdet *Hebr.* Sig. Tisso. *Gr.* ἀντίληψις. *Gal.* Apprehension. *It.* Presa per mano.

Appropriatio, *Arab. deficit.* *Hebr.* Jichud,

Gr. προσοικείωσις. Gal. Appropriation. It. Appropriatione.

Aqua, Ar. Ma. Hebr. Maim. Gr. ὕδωρ. Gal. Eau. It. Acqua.

Aqueus, Aquosus. Ar. Mai, mamavi. Hebr. Memi. Gr. ὑδατηρός. Gal. Plein d'eau. It. Acquoso.

Aquatile, Ar. Mei. Hebr. Memi. Pl. Memim. Gr. ἔνυδρον. Gal. Aquatique, qui vit dans l'eau. It. Acquatico.

Araneus, a, Ar. Anchabuta, Hanchebut, Ratla. Anquib. Pl. Hebr. Hachavis. Matvajaah. Semamit. Gr. ἀράχνη. Gal. Araigne. Ital. Aragno, ragno.

Arcanum, Secretum, Arab. Chafi. Chafiat. Sirr. Sarr. Hebr. Raz, sod. Lot. Laot. Gr. ἀπόρρητον, μυστήριον. Gal. Secret. Ital. secreto.

Archiater, Arab. Mudevi rajs, vel Mutequadun. Hebr. Rabb. Ase, Measse. Gr ἀρχίατρος. Gal. Premier Medecin. Ital. Archiatro. Prencipe di Medici.

Ardor, Arab. Hammi. Vaed. Taucad. Hebr. Jecod, chari. charon. Gr. καῦμα. Gal. Ardeur. Ferveur. It. Ardore, caldo grande.

Area, Ar. Tyria. Bidad. Hebr. Goren. Iddar. Gr. ἀρίασις. Gal. Chauvete. It. Area.

Arena, Arab. Horeb. Ramal. Hebr. chol. Gr. ψάμμος, ἄμμος. Gal. Arene. sable. Gravier. It. Arena, rena, sabbia.

Argentum, Ar. Fada. Hebr. Kesef. syma. Syr. Gr. ἄργυρος. Gal. Argent. Ital. Argento.

Argentum vivum, Hydrargyrum. Ar. Agricos. Zaibach. Zevec. Hebr. deficit. Gr. ὑδράργυρος. Gal. Argent vif. Ital. Argento vivo.

Argilla, Ar. Thin. Tina. Hebr. chasaf. Tinah. Melet. chamar. Gr. ἄργιλλος. Gal. Argille. Ital. creta.

Ariditas, Aridura, Ar. Debul. Fonsmos. Dimbelez. Jubs. Jubisa. Hebr. Jabesch. Jibbascha. Gr. ξηρότης. Gal. Aridite. scicheresse. Ital. Aridità, secca, seccura.

Armenius lapis, Ar. Hagiar. Harmeni. Hebr. Eben. cardu. Græc. λίθος ἀρμένιος, ἀρμενιακόν. Gal. Pierre Armene. Ital. Pietra Armelina.

Armilla, Ar. deficit. Hebr. Ezadah. Zamid. Mancatah. Totefeth. Gr. ψέλλιον. Gal. Brasselet. Ital. Braccialetto, Maniglio.

Aroma, Ar. Alfegin. Tanguebil. Darira. Heb. Besem. sam. plur. Samim. Gr. ἄρωμα. Gal. Espicerie. Espice. Ital. speciaria.

Ars, Ar. Choila. Hicma. Chusseban. Hebr. Chocmah. chesbbon. Gr. τέχνη. Gal. Art. Ital. Arte.

Arsenicum, Arab. Zarnich. Hebr. deest. Gr. ἀρσένικον. Gal. Arsenic. Ital. Arsenico.

Arteria, Ar. farjan. Hebr. schirjan. Arkim. Gr. ἀρτηρία. Gal. Artere. Ital. Arteria.

Arteria aspera, Ar. Zumara. Mazamar. Halc. Hebr. Gargeret. Gr. ἀρτηρία τραχεῖα. Gal. Artere de poulmon. Artere aspre. Ital. Arteria aspra, arteria del polmone.

Arthritis, Ar. Vaga aluqued. Hebr. Ceebh Happerakim. Gr. ἀρθρῖτις. Gal. Goutte. Ital. Gotta del piede, della mano.

Articulus, Ar. Ucde. Uqued. pl. Fenna. Heb. scheri. scherejan. Gr. ἄρθρον. Gal. Artevil. Ital. Articulo.

Artifex, Ar. Hacim. Mualiim. Hebr. Charasch. Choschebh. Ammon. Amian. sicli. Gr. τεχνίτης. Gal. Artifiçiel. Ital. Artefice.

Ascia, Ar. deficit. Hebr. Azad. Mazad. Gr. ἀξίνη. Gal. Coignee. Hache. Doloire. Ital. Ascia, pola.

Ascites, Ar. Cebli. Hebr. Godi. Gr. ἀσκίτης. Gal. Hydropisie. It. Hydropisia, ascite.

Asellus, Asinus, Ar. Himar. Hebr. Chamor. Air. Gr. ὀνίσκος, ὄνος. Gal. Petit Asne. Asne. Ital. Asinello. Asino.

Aspersio, Ar. Nazach. Nadvah. Raschasch. Hebr. Havajah. Reschasch. Græc. ῥαντισμός. Gal. Aspersion. Arrousement. Ital. Spargimento. sbroffamento.

Asphaltum, Bitumen, Ar. Chefer aliheud. Cafra, & Cafra alihud. Hebr. Chamar. Chofer. Gr. ἄσφαλτον. Gal. Ritume dit Asphaltum. Ital. Asfalto.

Assatio, Assum, Ar. Habab. Harea. Safid. Hebr. Hibhubh. Zali. Zeli. Gr. ὄπτησις. Gal. Rostir. Rosti. Rost. Ital. Arrostimento, arrosto.

Assimilatio, Ar. Ittimbre. Tamtila. Taqtib. Hebr. Dimuon. Macchel. Gr. ὁμοίωσις. Gal. Assemblage. Ital. Assimiglianza, assimigliamento.

Assius lapis, Ar. & Hebr. deficit. Gr. λίθος ἄσσιος. Gal. Pierre Assius. It. Assia pietra.

Asthma, difficilis respiratio. Arab. Bahar. Hebr. Genichah. Græc. ἆσθμα. Gal. Difficolté d'haleine. Asthme. Ital. Respiratione con difficoltà.

Astragalus, Talus, Ar. Chahab. Hebr. Karsol. Gr. ἀστράγαλος. Gal. Talon. It. Astragalo, Talone.

Astrum, Stella, Ar. Nagam, Hebr. Cocabh. pl. Cokavim. Gr. ἄστρον. Gal. Astre. Estoille. It. Astro, segno celeste.

Atheroma, Ar. & Hebr. non occurrit. Gr. ἀθέρωμα. Gal. Atherome. It. Atheroma.

Atomus

Atomus, *Ar.* Habba.. Munbata. *Hebr.* Pirur. *Gr.* ἄτομος. *Gal.* Atom. *pl.* Atomes. *It.* Atomo; cosa indivisibile per esser picciola.

Atramentum, *Arab.* Ariegi. Medad. Ezegi. Zagi. Deja. Devia. Hibar. *Hebr.* Dejo. Charta. Schigor. *Gal.* μελαντηρία. *Gal.* Encre. *It.* Inchiostro, tinta.

Atrophia *Vide* Macies.

Attenuatio, *Ar.* Kozra. Kozar. Taclib. taclib. *Hebr.* Muc. Rakik. *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* Attenuation. Amoindrissement. *Ital.* Sminuità, attenuatione.

Attractio, *Ar.* Garra. *Hebr.* Gara. tigra. *Gr.* ὁλκὴ, ἑλκυσμός. *Gal.* Attraction. attirement, & *adject.* Attractif. *It.* Maneggiamento.

Auctio, augmentum, *Ar.* Zieda. tacrir. *Heb.* Marbit. *Gr.* αὔξησις, ἐπαυξησις. *Gal.* Augmentation. accroissement. *Ital.* Accrescimento, augmento.

Auditus, *Ar.* Samaf. *Hebr.* Schemuah. Mischmah. Haschmaoth. *Gr.* ἀκοὴ. *Gal.* Ouie, Audience. *It.* Udito.

Aura, *Arab. deficit. Hebr.* Hebhel. *Gr.* πνεῦμα. *Gal.* Vapeur. Exhalation. Petitvent. *Ital.* Venticello piacevole. Aura.

Aures, *Ar.* Sama. Alsamach. *Hebr.* Ozen. Oznaim. *pl. Gr.* ὦτα, οὔατα. *Sing.* οὖς. *Gal.* Oreiles. *It.* Orecchii.

Auripigmentum. *Vide* Arsenicum *Gal.* Oripimen. Oripiment.

Auriscalpium, *Ar.* Munacca aludnei *Hebr. deficit. Gr.* ὠτογλυφίς. *Gal.* Cure oreille. *It.* Cura orecchie.

Aurum, *Ar.* Decb. Deheb. *Hebr.* Dsahab. *Gr.* χρυσὸς. *Gal.* Or. *It.* Oro.

Auxilium, *Ar.* Igatha. *Hebr.* Jeschah. Ezer. Sia. Suah. *Gr.* βοήθημα. *Gal.* Secours. Aide. *It.* Ajuro.

Axilla. *Vide* Ala.

Axungia. *Vide* Adeps.

B.

Baculus, *Ar.* Sabt. Aza. Uquis. &c. *Hebr.* Choder. Makkel. Matteh. Schefet &c. *Gr.* βακτηρία, βάκτρον. *Gal.* Baston. *It.* Bastone, bastoncetto.

Balbuties, Balbus, *Ar.* Magbus (*adject.*) *Hebr.* Illeg. Ganrgum. Megamgem (*adject.*) *Gr.* ψελλότης, ψελλὸς. *Gal.* Beguayer. Beguayement. Begue. *It.* Balbutinamento, balbo.

Balneum, *Ar.* Hammim. Gasal. *Hebr.* Abhta. Rachaz. Rachza. Mesoth. *Gr.* λουτρόν. *Gal.* Bain. *It.* Bagno

Balsamus, *Arab.* Mochel. Hanut. *Heb.* Panach. *Gr.* βάλσαμος. *Gal.* Bausme. *Ital.* Balsamo.

Barba, *Ar.* Dakan. *Heb.* Dsacan. *Gr.* πώγων. *Gal.* Barbe. *It.* Barba.

Bdellium, *Ar.* Mumdilimon. Mudemada. *Hebr.* Bedolah. *Gr.* βδέλλιον. *Gal.* Bdellium Gom. Bdellion. *It.* Bdellio.

Bellaria, *Ar.* Nuola. *Heb.* Kinnuach. Segudah. *Gr.* τραγήματα. *Gal.* Dessert de la table. *It.* Confettione, e frutti doppo pasto.

Benedictum, *Ar.* Mubaraca. *Heb.* Barak. *Gr.* εὐλογητόν. *Gal.* Beniet. *Ital.* Benedetto.

Benignum, *Ar.* Hanin. Hannan. Tib. Taib *Heb.* Bahm. Tobh. *Gr.* εὐηθες. *Gal.* Benin. *Ital.* Benigno.

Benzoi, *Arab.* Benzoi. *Heb. non extat*, *Gr. deficit. Gal.* Benjoin. *It.* Benzoe.

Bezoar, *Ar.* Bezard.. *Heb. deficit. Gr. deficit. Gal.* Bezoard. *It.* Bezoar.

Bilis, Fel. *Arab.* Marra. Merara. *Hebr.* Merora. *Gr.* χολὴ. *Gal.* Fiel. Colere. *It.* Colera.

Bilis flava, & nigra, *Ar.* Marra, Zafra, & Seudi. *Arab.* Merara. *Gr.* χολὴ ξανθὴ, καὶ μέλαινα. *Gal.* Colere jaune, & noir. *Ital.* Colera gialla, & nera.

Biliosus, *Arab.* Zafravi. *Heb. caret. Gr.* χολερικός. *Gal.* Bilieuse. *Ital.* Colerico, Coleroso.

Biscoctum. *Ar.* Tortellæ. *Heb. deficit. Gr.* δίπυρος. *Gal.* Biscuit. *Ital.* Biscotto.

Bitumen. *Vide* Asphaltum.

Blatta, Tinea, *Arab.* Egette. Sus. *Heb.* Sas. *Gr.* σίλφη. *Gal.* Teigne. *It.* Tarma,

Bolus. *Ar.* Lezma. Lacma. Cuthaira. *Heb.* Patbag. Pat. *Gr.* βῶλος. *Gal.* Bouchee. Morceau. *Ital.* Boccone. Bolo.

Bolus, *idem quod* Lutum, Argilla.

Hinc Aolus Armena. *Ar.* Albin. Alarmen. *Heb.* Tinah. Cardanum. *Gr.* βῶλος ἀρμένιος. *Gal.* Bol d'Armene. *Ital.* Bol Armena.

Bonum, *Arab.* Tib. Taib. *Hebr.* Tobh. *Græc.* ἀγαθόν. *Gal.* Bon. Bien. *Ital.* Buono.

Borax, *Ar.* Tincar. Borraca. Luzara. Aldeheb. *Heb. deficit. Gr.* χρυσοκόλλα. *Gal.* Borax de Venise. Borras. *Ital.* Borace.

Brachium, *Ar.* Hadab. Hadan. Alsahad Said. Dara. Dira. *Heb.* Derah. Ezeroah. Hazadh. *Gr.* βραχίων. *Gal.* Bras. *It.* Braccio.

Bractea, Lamina. *Ar.* Varaca. Zafaha. *Hebr.* Ziz. Tas. *Gr.* ἔλασμός. *Gal.* Feulle de metail. *Ital.* Foglio di metalli.

Brevitas, Brevis, *Ar.* Ichtisar. Muchtasar. Cazir. Cazar. *Hebr.* Cazer. Cozer. Cuz. *Gr.* βρα-

βραχύτης, βραχὺς. *Gal.* Briefvete· Brief. *Ital.* Brevità, breve.

Brodium. Jusculum, *Ar.* Marac. Marca. *Hebr.* vel *Chald.* Retaf. *Gr.* ζωμός. *Gal.* Brovet. *It.* Brodo.

Bubo, Tumor glandularum in inguine. *Ar.* Burules. Thaun. Barachien: *Hebr. deficit Gr.* βουβὼν. *Gal.* Bosse. *It.* Tartufalo.

Bucca, *Ar.* Ducam. Sadek. *Hebr.* Peh. *Gr.* βύκκα. *Gal.* Bouchee. *It.* Boccone.

Bufo. *Ar.* Naraqua. Tailum. Tauluna. *Hebr.* Zabh. *Gr.* μύοξος. *Gal.* Crapaud. *It.* Rospo. Ranocchio.

Bufonites, *Ar.* Hagiar alnaraqua. *Hebr. deficit. Gr.* μυοξονίτης λίθος: *Gal.* Crapaudine. *It.* Pietra che nasce nel rospo.

Bulimus. Fames Nimia, *Ar.* Goi. *Hebr.* Ulzana. Caśan. Raabh. *Gr.* βούλιμος. *Gal.* Faim grande insatiable. *It.* Gran fame.

Bulla. *Ar.* Malchabara. *Hebr.* Kezafah. Abhabbuah. *Gr.* βόλλα. *Gal.* Bulle. Bouteille. Bovillon sur l'eau. *It.* Bolla. Gonfiatura sopra l'acqua.

Butyrum, *Ar.* Zedb. Seman. *Hebr.* Chemah. *Gr.* βούτυρον. *Gal.* Beurre. *It.* Butiro.

C.

CAbala, *Arab.* & *Hebraeum* est *vocabulum*, *significans traditionem*, *vel doctrinam per traditionem à majoribus acceptam*. Vid. Schindler: Lexic. Pentaglott. pag. 1578. seq. *Gr. deficit. Gal.* Cabale, Cabaliste. *It.* Cabala; *quamvis fortassis verius dici posset* Gabbaglia. Vel Gabbamento.

Cacabus. Sartago. *Ar.* Kadra. *Hebr.* Cacab. Machabath. Marcheseth. Parur. *Gr.* κάκκαβος. *Gal.* Chauderon. *It.* Caldaja.

Cacatio, *Ar.* Charia. *Hebr.* Chari. *Gr.* ἀφόδευσις. *Gal.* Chier. *It.* Cacatione. Cacarella.

Cachexia, *Ar.* Thebegi. Therel. Therbel. *Hebr.* Nepichah. *Gr.* καχεξία. *Gal.* cachexie. *It. deest.*

Cacochymia, *Ar.* Chiltradi. *Hebr.* Iaschadrai, Laschad merah. *Gr.* κακοχυμία. *Gal.* Mauvaise d'humeurs. Humeur mauvais. *It* Humore cattivo.

Cadaver, *Ar.* Gism. Guttah. *Hebr.* Nephelah. Nappellah. Pegar. *Gr* νεκρὸς, πτῶμα, σῶμα. *Gal.* Charongne. *It.* corpo morto.

Cadmia, *Ar.* climia. Vasara. *Hebr. deficit. Gr.* καδμεία. *Gal.* & *It* cadmia.

Calcaneus, *Arab.* chaa. Achabalium. Aldip. *Hebr.* Akkebh. *Gr.* πτέρνα. *Gal.* Talon. *Ital.* calcagno.

Calceus, *Ar.* Naala. *Heb.* Naal. Masan. Gr. ὑπόδημα. *Gal.* Soulier. *It.* Scarpa.

Balcinatio, *Ar.* deest. *Heb.* Scherefadsid. Gr. τέφρωσις. *Gal.* Calcination. *Ital.* Calcinatione.

Calculus Lapis, *Ar.* Dil. Hasa alcelia (*renum*) Hasa almethene (*vesicae*) *Heb.* Chazaz. Gr. λιθίασις, λίθος. *Gal.* Gravelle. Pierre. *It.* Pietra.

Calefactio, Calefaciens, *Ar.* Dafia. Dafi: Mischam. Suchanna. Hammi. *Heb.* Michammem. Chom. Habluth. Gr. θερμαντὸν, θέρμανσις. *Gal.* chauffant. Eschauffant. chauffement. *It.* Riscaldamento, riscaldante.

Calidus, *Ar.* Haar. *Heb.* cham. Gr. θερμός. *Gal.* chaud. *It.* caldo.

Caligo, *Arab.* Dalam. Ateme. *Heb.* Ophel. Aphela. Araphel. Habhirah. Gr. ζόφος. *Gal.* Obscurite. Eblaussement. caligineux. *It.* caligine.

Calix, *Ar.* cas *plur.* cavas. Acvas. *Heb.* cos. Aschisch. Gr. κύλιξ. *Gal.* calice. coupe. Tasse. *It.* calice. Bicchiere.

Calor, Caliditas, *Ar.* Harara. Har. Lehib. *Heb.* Chamma. Chom. Scharaf. Gr. θερμότης. *Gal.* chaleur. *It.* caldo, calore.

Callus, *Ar.* Desbor. Desbet: Alchestir. *Heb.* Spiecha. Gr. τύλλος, πῶρος. *Gal.* cal. Durillon. *It.* callo. Durezzà delle mani, e piedi.

Calvaria, Cranium, *Ar* Gamgama. Quahaf. *Heb.* Gilgoleth. cadra. Tekhhambach. Gr. κρανίον. *Gal.* crane. Teste. *Ital.* Osso della testa.

Calvities, Calvus, *Ar.* Charha. Alcharha. Azla. Zala. *Heb.* Kereah. Gabachat. Gibbeach Gr. φαλακρότης, φαλακρός: *Gal.* chauvete. chauve. *It.* calvezza, calvo.

Calx, *Ar.* sheragi, sehergi. Mura. Almora (*calx extincta*) *Serap. v. vult* Almura *significare* calcem vivam. *Heb.* Gir. Schid. Gr. τίτανος, κονία. *Gal.* chaux. *It.* calcina, calce.

Camphora, *Ar.* chafur Ariage. Alefek. *Heb.* Cofer. Gr. κάφουρα. *Gal.* Camphre. *Ital.* Canfora.

Canalis, *Ar.* Gedeguil. Mugari. *Heb* Zinor. Schiker. Tealah. Gr. σωλὴν. *Gal.* canal. *Ital.* canale.

Cancer, Morbus, *Ar.* Ikila. *Heb.* Ikul. Gr. καρκίνωμα. *Gal.* Chancre. *It.* cancro. Grancevole.

Cancer, Animal. *Ar.* Acrabb. *Heb. deest.* Gr. καρκίνος. *Gal.* Ecrevice: *It.* cancro.

Canis, *Ar.* Kelb. *Heb.* Kelebh. Nibhchads. Gr. κύων. *Gal.* chien. chienne. *It.* cane.

Canini, *Ar.* Kelbiin. *Heb.* Calibim. Gr. κυνικοί. *Gal.* de chien. *It.* canini.

Cani-

Canities, Canus. *Arab.* Schib. Siboh. *Heb.* Schebh. Schabh. Gr. πολιά, πολιὸς. *Gal.* Blanchissure des Cheveux. Chenu. Grise. Blanc. *It.* Canutezza, bianco, canuto.

Cantharides, *Arab.* Dararich. Daruch. *Heb. caret.* Gr. κανθαρίδες. *Gal.* cantharide. *It.* Verme Cantarelle.

Capillus, *Ar.* Saar. Shar. Samaf. *Heb.* Sear. Cenath. Kevuzoth. (*plural.*) Gr. θρὶξ, τρίχες. *Gal.* Cheveu (*plur.*) Cheveux. *It.* capello.

Capra, *Ar.* As. Ans. Ansi. Maas. *Heb.* Esh. Gr. αἴξ. *Gal.* chevre. *It.* capra.

Capsa, Capsula. *Ar.* Oron. *Heb.* Aron. Arggas. Gr. κάψα, καψάκιον. *Gal.* coffre. casse. cassetin. *It.* Cassa, casseta.

Caput, *Ar.* Ras. *Heb.* Rosch. Gulgoleth. Gr. κεφαλή. *Gal.* Teste. *It.* Testa, capo.

Carbunculus, Gemma, *Ar.* Baric. *Heb.* Bareketh. Puk. Gemur. Gr. ἄνθραξ. *Gal.* Escarboucle. Gros rubis. *It.* Carbonchio.

Carbunculus, Morbus, *Ar.* Dumel. Demenul. Masmar. *Heb.* Ekkedah. Gr. ἄνθραξ. *Gal.* Charboncle. *It.* carbonchio.

Cardiaca, Cardialgia, *Ar.* Naquia. *Heb.* Zischa delibba. Gr καρδιακή, καρδιαλγία. *Gal.* Cardialgie. Doleur de cœur. *It.* cardiaca, cardialgia.

Caricæ, *Ar.* Dibal. Armenisi. *Heb.* Debelah. Gr. ἰσχάδες. *Gal.* Figues seiches. Figues de cabas. *It.* Fichi secchi.

Caries, *Ar.* Susa. *Heb.* Racabh. Schabas. Gr. Gr. τερηδών, εὐρώς. *Gal.* Pourriture d'os. *Ital.* caruolo, Tarlo.

Carminativus, *Ar.* Nafisch. *Heb. deficit.* Gr. ξαντικός, διαξαντικός. *Gal.* Carminatif. *It.* Scardassante, spinazzante.

Caro, *Ar.* Gism. Laham. *Heb.* Basar. Scheer. Gr. σάρξ. κρέας. *Gal.* chair. *It.* carne.

Carpus, *Ar.* Alkef. *Heb.* Rasech. Gr. καρπός. *Gal.* Joincture du main. *It.* Bracciale, giuntura della mano.

Carus, *Ar.* Subeth. Masbat. (*eger habens carum*) *Heb.* Tarddemah. Gr. κάρος. *Gal.* Lethargie. *It.* caro.

Carotides, *Ar.* subeteni. *Heb. deest.* Gr. καρωτίδες. *Gal.* carotides. *It.* carotidi.

Cartilago. *Ar.* Gazruf. Abadun. Zudra. *Heb.* Schagus. Adilim *plur.* Hascechusim. *Pesal. An. pag.* 206. Gr. χόνδρος. *Gal.* cartilage. *It.* cartilagine.

Caseus, *Ar.* Gieben Giaben. Gabna. Acad. *Heb.* Gebinah. Schephoth. Cherizim. (*pl.*) Gr. τυρὸς. *Gal.* Fromage. *It.* Formaggio.

Cassia Lignea, *Ar.* Seleguai. Salihacha. Chajaksandar. caschschar. Allalichah. Dakia. *Heb.* Kidda. Keziah. Gr. κασσία. *Gal.* casse. *It.* cassia.

Castoreum, *Ar.* Gien dedestar. Giendibitestar. Gendbitaster. Hezalmar. *Heb. deest.* Gr. καστόριον. *Gal.* castoree, ou castoreum. *Ital.* castorio.

Castratio, Castratus, *Ar.* Hikian. chaisi. Mochz. Mucappan. *Heb.* Saris Mesoras, & *in pl.* Ganchin. (*Castrati*) Gr. εὐνουχισμὸς, εὐνοῦχος. *Gal* chastrement. castre, Eunuque. *Ital.* castramento, castrato.

Casus, Lapsus, *Ar.* Alnattar. succot. sakita. *Heb.* Mot. Mappalah. vel Mappelah. Gr. πτῶσις. *Gal.* Ruine. cheute. *It.* caduta, roina.

Casus, *id est*, Contingens. *Item* Historia. *Ar.* Ica. *Heb.* Kareh. Keri. Irion. Airoth. G. συμβεβηκός, ἱστορία. *Gal.* cas. Aventure. *It.* caso, auvenimento.

Catarrhus, *Arab.* Nazla *Heb.* Nezilah. Gr. κατάῤῥους. *Gal.* catarre. defluxion. *It.* catarro.

Catoche, Catalepsis, *Ar.* sachos. saccos. *Heb. deest.* Gr. κατοχή, κατάληψις. *Gal.* catalepsie. *It.* catalepsia.

Cauda, *Ar.* Danab. Deneb. *Heb.* Dsauabh. Gr. οὐρά. *Gal.* Queve. *It.* coda.

Cavitas, *Ar.* Guf. Tagvif. chava. chavi. Nacra. *Heb.* Bavobh. chalit. Gr. κοιλότης. κοῖλον. *Gal.* creux. caverne. *Ital.* concavità, caverna.

Cava Vena, *Arab.* Anguf. *Heb.* Hagabubh. Gr. κοίλη φλέψ. *Gal.* Veine cave. *Ital.* Vena cava.

Causa, *Ar.* sebeb. *Pl.* Asb b. *Heb.* sibbah. Ella, Illa. *Gr.* αἰτία, αἴτιον. *Gal.* causa, Raison. *Ital.* causa, contagione, ragione.

Causus, *id est*, Febris ardens, *Ar.* Faricos. Harca. Hamia, vel Humi muharrica. *Heb.* charchur. Kaddachat. Daleket à *dhalac ascensus fuit.* *D.D. Fasch. Disp. Inaug. de Causo. cap.* 1. *Gr.* καῦσος. *Gal.* Fiebure chaude. Fort. Chauld Fievre. *It.* Febre ardente.

Causticum, *Arab.* Kavi. Muharic. *Heb.* Micva. *Gr.* καυστικόν. *Gal.* caustique. *Ital.* caustico.

Cauterium, *Ar.* Ki. Mucauvi. (*Cauterizatus*) *Heb.* charac. *Gr.* καυτήριον. *Gal.* cautere. *Ital.* cauterio.

Celeritas, Celer, *Ar.* Ziham. Ichtelis. chiffa. chafif. *Heb.* Mehera. cal. col chisch. chusch. *Gr.* ταχύτης. ταχύς. *Gal.* Legerete, Leger. sovdainete. soudain. Vistesse. Viste. *Ital.* celerità, celere, prestezza, presto.

Cephalalgia. *Arab.* soda. Vaga alras. Alchude, *Heb.* Azbah. *Gr.* κεφαλαλγία. *Gal.*

Douleur de teste. *It.* Cephalalgia. Dolore del capo.

Cephalicum Medic. *Ar.* Altesum. *Heb. deest*, *vel* Reascha, *aut* Marascha usurpari potest. Gr. κεφαλικόν. *Gal.* cephalique. *It.* Cefalico.

Cera, *Ar.* Mum. Kir. *Heb.* Donnag. Gr. κηρός. *Gal.* cire. *It.* cera.

Ceratum. vel Cerotum; *Ar.* Zeft. *Heb. deest.* Gr. κηρωτόν. *Gal.* cerot. *It.* ceroto.

Cerebellum, Cerebrum, *Ar.* Damaga. Dimaga. Demag. *Heb.* Mohach. Gr. ἐγκέφαλις, ἐγκέφαλος. *Gal.* cervelle. cerveau. *It.* cervello picuolo. Cervello.

Cerevisia, *Ab.* Fuca. Curmi, Foca. *Heb. non extat.* Gr. ζῦθος. *Gal.* cervoise. Biere. *Ital.* Cervosa bevanda.

Cerussa, *Ar.* Siddavi. Cholcotar. Anach. Rasas. Afrelegi. *Heb.* Puch. Gr. ψιμύθιον. *Gal.* Ceruse. Fard. *Ital* Biacca.

Cervus, *Ar.* Ail. *pl.* Ailil. Atud. *Heb.* Ajal. Gr. ἔλαφρός. *Gal.* Cerf. *Ital.* cervo.

Chalybs, *Ar.* Fuiad. *Heb.* Neehascheth. Gr. χάλυψ. *Gal.* Acier. *It.* Acciajo.

Character, *Ar.* Aja. Nadar. Risam. *Heb.* Ketem. cacca. Nevasin. (*pl.*) *Gal.* χαρακτήρ. *Gal.* Caractere. Signe. Form. *It.* Carattere.

Charta. *Ar.* Varaca. Cagad. Nagid. Zhafa. *Heb.* Megilla. Gillajon. Kelef. Gr. χάρτον, πάπυρος. *Gal.* Carton. Papier. *It.* carta.

Chirurgia, Chirurgus, *Ar.* Gartachis *Heb.* Raphuat hajad. Chobesch. Gr. χειρυργία, χειρυργός. Gr. Chirurgie. Chirurgien. *It.* Chirurgia. Cirurgo. Chirurgico.

Cholera, *Ar.* Zafra. Zafravi. *Heb.* Aromah. Gr. χόλερα. *Gal.* Cholere. Cholerique. *Ital.* Colera, Colerico.

Chorion, *Ar.* Chabas. *Heb. deest.* Gr. χόριον. *Galli, & Itali retinent Latinum.*

Choroides, seu Retiformis. *Arab. deest. Heb. dici potest* Sarag. Reschet. Gr. χοροειδής. *Gal.* Fait à maniere le rezo file. *It.* Fatto à modo di rete

Chrysolithus, *Ar. non occurrit.* *Heb.* Bareket. Tharschisch. Gr. χρυσόλιθος. *Gal.* Chrysolite. *Ital.* Chrisosto.

Chylus, Chylificatio, *Ar. non occurrit. Heb.* Iccul. Gr. χύλος, χύλωσις. *Gal.* chyle. chylification. *It.* Chilo, chilificatione.

Chymosis, *Ar.* Guardenigo. *Heb. caret.* Gr. χύμωσις. *Gal.* & *It. non occurrit.*

Cibus, Cibarium. *Arab.* Macal. Makela. Matam. Dabhah. &c. *Heb.* Okel. Makeleth. Birjah Barut. Berot. Medson. Zijun. &c. Gr. σῖτος, βρῶμα. *Gal.* Viande. *It.* Cibo.

Cicatrix, *Arab.* Athara. Garah. Rasam. *Heb.* Kesem. Ruscham. Samiah. Gr. οὐλή, ω-τειλή. *Gal.* cicatrice. *It.* cicatrice.

Cilia, *Ar. deficit. Heb.* Keridsin. Gr. βλέφαρίδες, ὄφρύες. *Gal.* Sourcils. *Ital.* ciglii sopra P-occhio.

Cingulum, *Ar.* Gabbid. Algillala. *Heb.* Azor. Atmeth. Zerads. &c. Gr. Ζώνη. *Gal.* ceinct. ceincture. *It.* cingolo, centura.

Cinis, *Ar.* Kali. Gobar. Ramed. Chamad. *Heb.* Epher. Deschen. Kitam, Gr. τέφρα, σποδὸς *Gal.* cendre. *It.* cenere.

Cinnabaris, *Ar.* Zengiufer. Uzifur. Sedech. *Heb.* Schachar. Gr. κιννάβαρι. *Gal.* cinnabre. *It.* cinabrio.

Cinnamomum, *Ar.* Durfini. Paralsini. *Heb.* Darzin. (*& in strictâ signif.*) Kelef. Gr. κινάμωμον. *Gal.* Cinnamome. *Ital.* Cinamomo. Canella.

Circulatio, Gyratio, *Ar.* Dauran. Tahlica. *Heb.* Kesef. Gr. κύκλωσις. *Gal.* circulation. Circuit du Sang. *It.* Giramento. Ravolgimento.

Circulus, *Ar.* Halac. Mazda. *Heb.* Chug. Mechuga. Gr. κύκλος. *Gal.* Cercle. *Ital.* Cerchio.

Clamor, *Ar.* Nida. Zajah. *Heb.* Dsaca. Zevachah. Schua. Schevah. Gr. βοὰ, κλαυγὴ. *Gal.* Clameur, cri. *It.* Plauso, grido.

Claudicatio, Claudus, *Ar.* Vuca. Oroga. Arag. *Heb.* Pisscagh. Zela. Zolah. Gr. χωλασμός, χωλὸς. Gr. Boiteux. Boitement. Clochement. Cloche-pied. *It.* Zoppicamento. Zoppo.

Clavicula, *Ar.* Alchiab. Althenduc. Caab, *Heb.* Scechem. Gr. κλειδίον, κλεὶς. *Gal.* Petit Clef. *It.* Chiavicina.

Clavus, *Ar.* Mesemar. Vatad. Masmar. *Heb.* Racar. Gr. γόμφος, ἧλος. *Gal.* Clou. *Ital.* Chiodo.

Cloaca, *Arab.* Mugari. *Heb.* Beth gelalim. Gr. ἀπόπατος. *Gal.* Latrine. Retrait. *It.* Necessario. Cacatorio.

Clyster, *Ar.* Mahcana, *Heb. deficit.* Gr. κλυστὴρ, ἔνεμα. *Gal.* Clistere. *It.* Cristiero.

Coagulatio, Coagulum. *Ar.* Acquid. Alec. Anthac. Anthaa. *Heb.* Kepuah. Kippaon. *Græc.* πῆξις, πητύα. *Gal.* Caillee. Figement. Caille. *It.* Coagulatione. Taglio.

Cochleare, *Ar.* Maliaca. Magrafa. *Hebr.* Bagizni. *Gr.* κοχλιάριον, δοίδυξ. *Gal.* Cueilier. *It.* Cocchiaro, cucchiaro.

Cœcitas, Cœcus. *Ar.* Avar. Umi. *Hebr.* Ivvaron. Ivvar. Sanver. *Gr.* τυφλότης, τυφλὸς. *Gal.* Aveuglement. Aveugle. *Ital.* Cecità. Cieco.

Cœlestis, *Ar. non extat.* *Hebr.* Schemime. *Gr.* οὐράνιος. *Gal.* Celeste. Du ciel. *It.* Cieleste.

Cœlum. *Arab.* Elzama. *Heb.* Schammaim. *Gr.* οὐρανὸς. *Gal.* Ciel. *It.* Cielo.

Cœna,

Cœna, *Ar.* Afchi. *Hebr.* Achfchemu. *Græc.* δεῖπνον. *Gal.* Soupper. *Ital.* Cena.

Coitus, *Arab. non extat. Heb.* Mifchgal. Mifchgala. *Gr.* συνουσία, ὀχεία. *Gal.* Compagnie du mari, & de fa femme. Action venerienne. *It.* Coito carnale.

Colica. *Ar.* Vaga alchazira. Haida. *Hebr. deficit. Gr.* κωλική. *Gal.* Colique paffion. *Ital.* Colica.

Colon, *Ar.* Chazira. *Hebr. caret. Gr.* κῶλον. *Gal.* L'inteftin, ou boyau grand. *It.* Colo.

Collum, *Ar.* Ank. Cafa. *Hebr.* Garon: Zavvar. *Gr.* τράχηλος. *Gal.* Col, Coû. *It.* Collo.

Collyrium, *Arab.* Alcohol. Alcofol: Schiuf. Sief. *Heb.* Retijah. Gr. κολλύριον. *Gal.* Collyre. Medicament pour les yeux. *It.* Collirio.

Color, *Ar.* Cohol. Laven. Zibag. *Hebr.* Zebhah. Gr. χρῶμα. *Gal.* Couleur. *Ital.* colore.

Colum, *Ar.* Zec. Zucuc. *Heb.* Sanan. Gr. ἠθμός. *Gal.* couloir. *It.* colatojo.

Columella, Gurgulio. Uvula. *Ar.* Halc. *Heb. deficit. Gr.* σταφυλή. *Gal.* Luete. *It.* colonnella. campanella. Ugola.

Coma, *Ar.* Subet, & *in specie*, coma vigil, Subet afari. *Heb. deficit.* Gr. κῶμα. *Gal. generaliter omnis Somnus p. n. dicitur* Lethargie. *It.* Sonnolenza, fonno profondo.

Commiffura, *Ar.* Seren. Doren. Tavlif. Taciil. Rabta. *Heb.* Debec. cobereth. Machberet. Gr. συναρμογή. *Gal.* Joincture. conjonction. *Ital.* Incaftramento, giuntura.

Complexio, *five* Difpofitio, *&* Natura: *Ar.* Tabi. Mizig. *Heb.* Mezeg. Gr. κρᾶσις, συμπλοκή. *Gal.* complexion. *Ital.* Complesfione.

Compofitio, *Ar.* Taalif. Nadm. Taabia. *Heb.* Muakah. Tarkibah. Gr. σύνθεσις. *Gal.* compofition. *It.* compofitione.

Compofitum, *Ar.* Mundam. Muallaf. *Heb.* Murcabh. Gr. σύνθετον. *Gal.* compofe. *Ital.* Compofto.

Conceptio, Conceptus: *Ar.* Habila. Haml. *Heb.* Heron. Herajon. Maadit. Batna. Gr. κύησις, κύημα. *Gal.* Conception. conceu. *Ital.* Concettione, concetto.

Condimentum, *Ar.* Hannt. Tabch. *Heb.* Recach. canat. Mircachet. Tebhul. Gr. ἄρτυμα. *Gal.* Confiture. *It.* Conciatura,

Conditum, *Ar.* Muraba. *Heb.* Memaddema. Gr. κονδῖτον. *Gal.* Confit. *Ital.* Condito.

Confectio, *Ar.* Maagun. *Heb.* Recach. *Gr.* ἥδυσμα, ἄρτυμα. *Gal.* Confection, confiture. *It.* confettione.

Confortans, *Ar.* Gabir. Mifad. *Hebr.* Michajelan. Gr. κρατυντικόν. *Gal.* confortatif. *It.* confortatorio.

Congelatio, *Ar.* Agmid. *Hebr.* Ochud. *Gr.* σύμπηξις. *Gal.* congelation. Gelement. Geleure. *It.* Gelamento.

Conglutinatio. *Ar.* Tabcit. Talzic. *Hebr.* Debhek. *Gr.* συγκόλλησις. *Gal.* Colement. conglutination. *It.* Legatura.

Confolidatio, *Ar.* Galc. *Hebr. deficit. Gr.* ὁλοκλήρωσις. *Gal.* confolidation. *Ital.* Raffodatione.

Confuetudo, Confuetus, *Ar.* Manhag. Ada: (*adject.*) Maflaaved. *Heb.* Ajada. Davafch. Deree. Chalaca. *Gr.* ἔθος, ἐθισμός, ἠθισμένος. *Gal.* couftume. *It.* confuetudine.

Contagium, *Arab. non extat. Hebr.* Tumeah. *Gr.* ἀπόρροια, μίασμα, σύνάφεια. *Gal.* Contagion. Maladie contagieufe. *Ital.* contagio.

Contentum, *Ar. deficit. Hebr.* Niclal. *Gr.* ἐσχόμενον. *Gal.* content. *It.* contento.

Continuitas, Continuus, *Arab.* Tizul. (*adject.*) *Hebr.* Temida. Tamid. Mitdabek. *Græc.* συνέχεια, συνεχής. *Gal.* continuite. continu. continuel. *It.* continuità, continuo.

Contractio, Contractura. *Ar.* Achd. Tafac. Alzemena. *Hebr.* Kehah. Kalut. *Gr.* συστολή. *Gal.* contraction. Contract de nerfs. Accourciffement. *It.* Incortatione, incortato.

Contufio. *Ar.* Rad. Murad. Sadach. *Hebr.* Holem. Mekicha. *Gr.* θλάσις, θλάσμα. *Gal.* Contufion. pilement. *It.* Piftamento.

Convulfio, Spafmus, *Ar.* Chalda. (*adject.*) Machlud. Tasnag. & in fpecie Spafmus cynicus, Chadr. Heb. Kephilah. *Gr.* σπασμός. *Gal.* convulfion. Spafme. *It.* Spafmos.

Cor, *Ar.* Calb. *Hebr.* Lebabh. Lebh. *Gr.* καρδία. *Gal.* Cœur. *It.* Cuore.

Corallium, *Ar.* Bafad. Befed. Befd. Brefilis. Lulu. Morgan. Margi. *Hebr.* Ramoth. *Græc.* κοράλλιον, κόραλλος. *Gal.* Coral. *It.* Corallo.

Corium. *Ar.* Geld. Gelde. *Heb.* Zarad. Schalchi. Callacha. Gr. δέρμα. *Gal.* Cuir. Peau. *It.* Cojo, cuojo.

Cornu Cervi, *Ar.* Kurru alail. *Hebr.* Keren ajal. Gr. ἐλαφόκερας. *Gal.* Corne de cerf. Ramure. *It.* Corno di Cervo.

Corpulentus, *Arab* Galal. Galil. *Heb.* Gabih: Gr. παχύς, μεγαλοσώματος. *Gal.* Corpulent. Charnu. *Subst.* Corpulence. *It.* corpolento. Graffo. corpolenza.

Correctio, *Ar. non extat. Heb.* Tiraz. tiruz. ticcun: toccachat. Gr. ἐπανόρθωσις. *Gal.* correction. Redreffement. *It.* correttione.

Corrosio, *Arab.* takil. Nachar. Chaichā-luf. *Heb.* Pecheteth. Gr. διάβρωσις. Gr. corrosion, corrosi. *It.* roduto, rosicatione.

Corruptio. *Ar.* tacharic. tassed. Fisad. Fasuda. *Heb.* Cheahel. Schachat. Jaschah. Gr. φθορά. *Gal.* corruption. *Ital.* corrottione.

Cortex. *Arab.* Gieft. cocior. Kerfe. Quis-chschara. *Heb.* Kelifah. Schichaphah. Gr. λέπος, φλοιός. *Gal.* Escorce. crufte. *Ital.* Scorza.

Coryza. *Arab.* Zachema. Zukem. tarviha. tarcam. *Heb. caret.* Gr. κόρυζα. *Gal.* Rhevme. catarrhe. Defluxion du cerveau. *Ital.* catarro. Scesa d'humore cattivo.

Cos, *Ar.* Mefen. Hagar. Almesen. *Heb.* Miſ-chachan. Gr. ἀκόνη. *Gal.* Quaux. Pierre à aiguiser. *Ital.* Piera d'agguzzare. cote.

Costa. *Ar.* Dala. *Heb.* Zela. Gr. πλευρά. *Gal.* coste, *It.* costa.

Coxa, Coxendix. *Ar.* Isarc. Alhasegi. Fachad. Sak. *Heb.* Schok. Miphsaab. Gr. ἰσχίον. *Gal.* cuisse. Hanche. *It.* coscia.

Cranium. *Ar.* Gumgama. Quahaf. *Heb.* Gulgoleth. Gr. κρανίον. *Gal.* crane, Os. de la teste. *It.* Osso della testa.

Crassities, Crassus. *Ar.* Gilad. Chaschan, vel chaschin. chaschuna. chosn. *Heb.* Abh. Abi. Maebheh. Gas. Gasud. Gr. παχύτης, παχύς. *Gal.* Paisseur. Grosseur. *Ital.* Grosſezza, grosso.

Crepitus Ventris. *Ar.* Rihia. *Heb.* Dsemorah. Gr. πορδή. *Gal.* Pet. *It.* Peto.

Creta. *Arab.* Tesla. Torab. Tarab. *Hebr. deficit.* Gr. κιμώλια, γῆ. *Gal.* De la croye. *It.* creta.

Cribrum, *Ar.* crib. *Heb.* Rebharah. Mibhar. Gr. κόσκινον. *Gal.* crible. Tamis. Bluteau. *It.* cribro, crivello.

Crisis, Criticus. *Ab.* Buchran. Buchrani. *Heb.* Gebhul. *Graec.* κρίσις, κριτικός. *Gal.* Jugement. judicature. juge, jour de crise dans les maladies. *It.* Giuditio. Giuddicatura, giudicante.

Crocus. *Ar.* Zardach. Zardagi. Zafran. *Heb.* Safra. Saffran. *Gr.* κρόκος. *Gal.* Safran. *Ital.* Zafarano.

Cruditas. Crudus. *Arab.* Nei. Fag. *Heb.* chai. Na. *Gr.* ὠμότης, ὠμός. *Gal.* crudite. cru. *Ital.* crudezza. crudo.

Crura. *Ar.* Acra. Ragla. Raglin. *pl. Hebr.* Regel. Raglim. *Gr.* σκέλη. *Gal.* jambes. *Ital.* Stinchi. gambetti.

Crusta. *Arab.* Gischr. *Hebr.* Karam. Kelifa. Gr. ἐσχάρα. *Gal.* crouste, *Ital.* Crosta. Scorza.

Crystallus. *Ar.* Gabisch. *Hebr.* Gavisch. Kerah. Gr. κρύσταλλος. *Gal.* cristal. *Ital.* cristallo.

Cucupha. Pileolus. *Ar.* Gubbe. Molota. *Heb.* Peir. cobe. Gr. πιλίδιον. *Gal.* coeffe. coife. *Ital.* capello, capelletto.

Cucurbitula. *Ar.* Oabel akara. chaefie. Hagama. Higema. *Hebr.* carna. Kesil. Gr. σικύα. *Gal.* Ventouse. *It.* Ventosa. Zucchetta.

Cucurbita destillatoria. *Arab.* cara. charha. Harahah. *Heb. deficit.* Gr. σικύα. *Gal.* Alambic. *Ital.* Zucca.

Culter. *Ar.* chidmi. Seken. *Heb.* Sakin. Maakelet. *Gr.* μάχαιρα. *Gal.* couteau. *Ital.* coltello, coltellino.

Cuneiformis. *Arab.* Masfalliziz. *Heb. deficit.* *Gr.* σφηνοειδής. *Gal.* Fait en forme de coing. *It.* conforme à cugno.

Cuneus. *Ar.* Liziz. *Heb.* Aguda. *Gr.* σφήν. *Gal.* coing. *Ital.* cugno, cogno.

Cura, Sollicitudo. *Arab.* Hamam. Hemm. Himma. carb. *Heb.* Belilut. caschascha. jizfa. *Gr.* μελέτη. *Gal.* cure. Soin. Soucy. *Ital.* cura. pensiero. travaglio.

Cura, Curatio, Sanatio. *Arab.* Tadvia. Ilegi. Sifa. *Hebr.* Gehah. Iehabh. Terufa. Rifoth. Rephuah. *Gr.* θεραπεία, ἴασις. *Gal.* cure. guerison. *Ital.* curatione.

Curtus. *Ar.* cazir. *Heb.* cazar. cazer. *Gr.* κολοβός. *Gal.* court. Petit. *Ital.* corto.

Curvus, Curvitas. *Arab.* chava. chaui. Inchine. Munchani. Mochni. Tacicaa. Mucaac. *Heb.* cores. Schechuach. *Graec* καμπύλος, καμπυλότης. *Gal.* courbe. courb. courbeure. *Ital.* Piegatura. Incurvatura. Piegato.

Cuspis. *Ar.* Manchas. *Heb.* Ibhchah. *Gr.* αἰχμή. *Gal.* Pointe. *Ital* punta.

Cuticula. *Ar.* Gulcida. *Hebr. deficit.* *Gr* ἐπιδερμίς. *Gal.* Petite peau. *It.* Pelle picciola. cotecella.

Cutis. *Arab.* Geld. Gelde. Macala. *Heb.* Geled. Or. *Gr.* δέρμα. *Gal.* Peau. *It.* cotica. cotenna.

Cyathus. *Ar.* Analasat. Kesat. *Heb.* Kisfeta. Gr. κύαθος. *Gal.* Gobelet. coupe. *It.* Bicchier. Gotto.

Damnum.

D.

DAmnum, *Ar.* Chisarah. *Hebr.* Nedsek. Raah. *Gr* βλάβη, τῦμα. *Gal.* Dommage. Perde. *It.* Danno.

Debilitas, Debilis, *Ar.* Mashud. Teschut. *Hebr.* Choli. chelch. chalasch. *Gr* ἀσθένεια. *Gal.* Debilite. Foiblesse. Debile. Foible. *It.* Debolezza. debilità. debole.

Declinatio Morbi, *Ar.* Nacs. Nekida. Alruie. Mesetet. *Heb.* Jeridah. *Gr.* παρακμή. *Gal.* Declin. Dechet des maladies. Amoindrisement. *It.* Declinatione.

Decoctio, Decoctum, *Ar.* Tabcha. Matbuch. *Hebr.* Nazid. Tabhschila. tufin. *Gr.* πέψις, ἕψημα. *Gal.* Decoction. *Ital.* Decottione. decotto.

Denigratio, *Ar.* Savida. Sevida. *Hebr.* Cadruth. *Gr.* μελασμός. *Gal.* Noircissure. Noirceur. *It.* Annegramento.

Dens, Dentes, *Arab.* dars. *plur.* Adras, & Adaris. Dars cudumi, *in specie* dens incisorius, *sive anterior. Arab.* Schen. *pl.* Schinaim. *Gr.* ὀδών, ὀδόντες. *Gal.* Dent dens. *pl. It.* dente denti.

Densitas, Densus. *Ar.* Ab. Abia. *Hebr.* Abh. Abhi. Maabhah. Aboth. Gas. *Gr.* πυκνότης, πυκνός. *Gal.* Gras. Grasse. Epais. Epaisseur. *Ital.* denso. densità.

Dentifricium, *Ar.* Sunun. *Hebr. deficit. Gr.* ὀδοντότριμμα. *Gal.* Poudre, ou autre Chose propre à frotter les dens. *Ital* cura denti.

Dentiscalpium, *Ar.* Munacca. *Hebr. deficit. Gr.* ὀδοντογλυφίς. *Gal.* Cure dent. *Ital.* Cura denti. Scalza denti.

Dentitio, *Ar.* Nubit alamanan. *Hebr. deficit. Gr.* ὀδαξισμός, ὀδοντίασις. *Gal.* La venue des dents. *It.* dentigatione.

Depilatio, Depilatorium, *Ar.* Tamrit. Mantuf. Allchaar. *Heb.* carcha. Merut. *Gr.* ψίλωθρον. *Gal.* Depilatorio *Ital.* Pelamento rimedio.

Depressio, *Ar.* Alchafad. *Hebr.* Jeschach Jeschaca. Nimicat. Schiffa. *Græc.* ταπείνωσις. *Gal.* Depression. Presseuree. *Ital.* Depressione.

Despumatio, *Ar.* Tazfia. *Arab. deficit. Græc.* ἀπαφρισμός. *Gal.* Ecumer. *Ital.* despumatione.

Desquamatio, *Ar.* Taqschira. *Heb. deest. Gr.* λεπίσις. *Gal.* Escailler. *Ital.* Scagliatione. Scagliamento.

Destillatio, *Ar.* Taqtir. Hatla. *Hebr.* Tencifa. Nofet. Delef. *Gr.* κατάλειψις. *Gal.* Distillation. *Ital.* Distillatione.

Destillatoria Instrumenta. *Ar.* Catara. Catarat. *Hebr.* Keli hatenusa. Gr. ὄργανα, κατασταλακτικά. *Gal.* Instruments distillatoires. *Ital.* Instrumenti distillatorii.

Diæta, *Ar.* Tadbir. Vidi. Ratab. Tartib. *Heb.* Nehagah. *Gr.* δίαιτα. *Gal.* Diet. Regime de vivre. *Ital.* dieta.

Diaphragma. Septum transversum. *Ar. deficit. Hebr.* Peder. Dakim. Dakin. *Gr.* διάφραγμα. *Gal.* Diaphragme. *Ital.* Diaframma.

Diarrhoea. *Ar.* Guri bikai. Darab. Dabaren. *Hebr. deficit. Gr.* διάρροια. *Gal.* Flux de ventre. *Ital.* Flusso di ventre.

Diastole, *Ar. non extat. Hebr.* Halpaschtot. *Gr.* διαστολή. *Gal.* Diastole. *Ital.* Diastole.

Dies. *Ar.* Jaom. Nahar. *Hebr.* Jom. *Gr.* ἡμέρα. *Gal.* Jour. *Ital.* Di giorno.

Digestio, *Ar.* Hadma. Ihdam. Inhidam. Andaga. *Hebr.* Icul. *Gr.* διάγνωσις. *Gal.* Digestion. *Ital.* digestione.

Digerens, Digestivus. *Ar.* Hadim. *Fæm.* Hadima. *Hebr.* Mebalschelet. *Gr.* ἀναδοτικός. *Gal.* Digestiv. *Ital.* Digestivo.

Digitus, *Ar.* Izba *Hebr.* Ezebba. *pl.* Hezbaoth. *Gr.* δάκτυλος. *Gal.* Doigt. *Ital.* Dito.

Disjunctio, *Ar.* Baad. tabaid. *Heb.* Machloketh. *Gr.* διάζευξις. *Gal.* Separation. Eisjonction. *Ital.* Disgiuntione, separatione.

Dislocatio, *Ar.* Fagdun. Cholah. Anchola. *Hebr.* Schemitah. *Gr.* ἐξάρθρωσις. *Gal.* Dislocation. *Ital.* Dislogarione, snodatione.

Dissolutio. *Arab. deficit. Hebr.* Nispah. Mas. Masa. *Græc.* διάλυσις. *Gal.* Dissolution. *It.* Dissolutione.

Doctor, *Ar.* Muedib. Mubadi. Faquch. Alfachi. *Hebr.* Aluf. Aabh. *Gr.* διδάσκαλος. *Gal.* Docteur. *Ital.* Dottore.

Dolor, *Ar.* Vaga. Alin. Alem. Anin. &c. *Heb.* Chebel. chil. On. Ezeb. Keeb. Macobh. Zirim. (*pl.*) *Gr.* ὀδύνη, πόνος, ἄλγημα. *Gal.* Doulenr. *Ital.* Dolore, doglia.

Dormitorium, *Ar.* Marcad. *Hebr.* Beth madmecah. Mischabh. Cheder. Aliiah. *Gr.* κοιμητήριον, κοίτη. *Gal.* Dortois *It.* Dormitorio.

Dorsum, *Ar.* Dahar. Zulb. *Hebr.* Gev. Gubh. Schechem. *Gr.* νῶτος. *Gal.* Dos. *Ital.* Schena.

Dosis. *Est Græcum vocabulum, per Synecdochen dici posset, Ar.* Cavas. *Hebr.* Cos. *Gr.* δόσις. *Gal.* & *Ital.* Dose.

Drachma. *Ar. deficit. Hebr.* Adarbon. Darkemon. Zuz. *Gr.* δραχμή. *Gal.* Dragme. *It.* dragma, dramma.

Dropax, *Ar.* Tanguia. thafal. *Heb. deficit. Gr.* δρῶπαξ. *Gal.* Dropas. *Ital.* Dropace.

Dulcedo, Dulcis. *Ar.* Gud. Gaid. Hulic. Haliut. Hali. *Hebr.* Matoc. Motek. Arebh. *Gr.* γλυκύτης, γλυκύς. *Gal.* Doulceur. Doulce. *Ital.* dolcezza. dolcitudine. dolce.

Dysen-

Dysenteria, *Arab.* Halfah. Zachia. Adereb. *Hebr* Chadra.chali meaim. *Gr.* δυσεντερία. *Gal.* dysenterie. *Adj.* dysenterique. *It.* disenteria.

Dyspnoea, *Arab.* Albehar. Alrabu. *Hebr. deficit.* *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* Asthme. Difficulte d' haleine. *Ital.* Difficoltà di respiratione.

E.

ECstasis. *Ar.* Tamanina. Fazà. Subet. Sncos. *Hebr. deficit.* *Græc.* ἔκστασις. *Gal.* & *It. deficiunt.*

Ectropion, *Arab.* Alsathere. Xatrati. *Hebr. deficit.* *Græc.* ἐκτρόπιον. *Gal.* Inversion des paulpieres. *Ital.* Riversamento delle palpebre.

Effectus, *Ar. deficit.* *Hebr.* Maaseh. Maasiat. Miphal. *Gr.* ἔργον, ἐνέργημα. *Gal.* Effect. *Ital.* Effetto.

Effervescentia, Ebullitio. *Arab.* Taglia. Galajen. Khas. *Arab.* Diccul. Nabhuga. *Gr.* Ζέσις. *Gal.* Echausement. Boulture, *It.* Bollimento.

Efficacia, *Ar.* Inquiham. *Hebr.* Coah. Tebha *Gr* δύναμις, ἐνέργεια. *Gal* Efficace. Vertu. *Ital.* Sforza. Efficacia.

Effluvium, *Ar.* Mubacchor. *Hebr. non occurrit.* *Gr.* ἀπόῤῥοια. *Gal.* Ecoulement. *It* Scolamento. Esalatione.

Effusio, *Ar.* Herq. Ihtitaq. Zabb. Inzabib. *Hebr.* Schefek. Esched. Meschad, *Gr.* ἔκχυσις. *Gal.* Effusion. *Ital.* Spargimento.

Electrum, *Arab.* Haur. Carabe. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἤλεκτρον. *Gal.* Ambre. *It* Elettro.

Electuarium, *Ar.* Alguarized. Looh. Laaca. Maagun. *Hebr deficit.* *Gr.* ἔκλειγμα. *Gal.* Electuaire. *It* Elettuario.

Elementum, *Arab.* Usfaafis. Racan. *pl.* Arcan. *Hebr.* Jesod. *pl.* Jesodoth. *Gr.* στοιχεῖον. *Gal.* Element. *It.* Elemento.

Elephantiasis, *Ar.* Hali alphil. Dialphil. *Heb. deficit.* *Gr.* ἐλεφαντίασις. *Gal.* Elefantia. Ladierie. *It.* Lepra. Elefantia.

Elixatio, *Ar.* Rabs. *Hebr.* Bischul. Baschel. *Gr.* ἕψησις. *Gal.* Bovillir. *It.* Alessatione, Lessatione.

Elixir, *Ar.* Elixir. Alexir. *Hebr. deficit.* *Gr. non habetur.* *Gal.* Elixir. *Ital.* Elisiro.

Embamma, *Ar.* Dars. Darsa. Tadris. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἔμβαμμα. *Gal.* Sause. Saupiquet. *It.* Salsa. Saporetto. Guazzetto.

Embrocha, Enbrocatio, *Ar.* Natula. Tantil. Nonhilec. *Hebr. deest.* *Gr.* ἐμβροχή. *Gal.* Decoulement goutte à goutte. *Ital.* Gocciamento.

Emolliens, Emollitio, *Ar.* Tartib. Marattab. *Hebr. deest.* *Gr.* μαλακτικός, μάλαξις. *Gal.* Amollissant. Amollissement. *Ital.* Mitigante. Mitigatione.

Empirica, Empiricus, *Ar.* tagariba. Mugarrab. *Hebr. deest.* *Gr.* ἐμπειρία, ἐμπειρικός. *Gal.* Experimente. Experience. *It.* Esperimento, Esperimentato. Vide *Experientia.*

Emplastrum, *Arab.* Maran. Diehen. Malzàm. Admada. *Hebr.* Tealah. tachboschet. *Gr.* ἔμπλαστρον. *Gal.* Emplastre. *Ital.* Empiastro.

Empyema, *Ar.* taquia. *Hebr. deest.* *Gr.* ἐμπύημα. *Gal* Postume interieur. *It.* Postema intrinseco.

Enterocele, *Ar.* Odra alama. *Hebr. deest.* *Græc.* ἐντεροκήλη. *Gal.* Rompure ou hergne intestinal. *It.* Rottura, Crepatura intestinal.

Epiala Febris, *Ar.* & *Hebr. non occurrunt.* *Gr.* ἠπίαλος. *Gal.* Epiale. *It.* Epiala.

Epicavma, *Ar.* Alficume. Aufume. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* Embrasement. *Ital.* Bruściamento.

Epidemius, *Ar.* & *Heb. non occurrit.* *Gr.* ἐπιδήμιος. *Gal* Epidemique. Maladie populaire. *It.* Epidemio.

Epiglottis, *Ar.* Galsamac Changiar. *Hebr.* Labhtebah. Schifiucobah. *Gr.* ἐπιγλωττίς. *Gal.* Epiglottie. Luebe. *It.* Epiglottide.

Epilepsia, *Ar.* Nocta. Zara. *Adject.* Mazrù. *Heb.* casia. tiful. choli hannufel. *Gr.* ἐπιληψία. *Gal.* Epilepsie. Mal caduque. Haut mal. *It.* Mal caduco.

Epithema, *Arab* Lahale. Atlia. *Hebr.* Retiah. *Gr.* ἐπίθεμα. *Gal.* Epitheme. *Ital.* Imposto.

Erratum, Error, *Ar.* Talaf. chata. chatia. *Hebr.* Misge. Chete. *Gr.* ἁμάρτημα. *Gal.* Erreur. Faute. Abus. *It.* Errore.

Errhinum, *Ar.* Alnisuchat. Alshauthat. *Gr.* ἔρρινον. *Gal.* Errine. *It.* Errino.

Eructatio. *Ar.* Geben. Gasa. *Heb. deficit.* *Gr.* ἐρυγή. *Gal.* Rot. Rotement. *It.* Rotto. Rottamento.

Erysipelas, *Ar.* Masere. Messire. Gedem Hamra. *Hebr non occurrit.* *Gr.* ἐρυσίπελας. *Gal.* Feu S. Antoine. Feu volant, sacre. *It.* Fuoco di S. Antonio.

Essentia, *Ara.* Schai. Schiath. Aschia. *Hebr.* Tuschiah. Naviah. Hajut. Ezem. *Gr.* οὐσία. *Gal.* Essence. *It.* Essenza.

Evacua-

Evacuatio. *Ar.* Chala. Istisrig. *Heb.* Buc. Buca. Mebuca. Characa. *Gr.* κένωσις. *Gal.* Evacuation. Vuidange. *Ital.* Euacuatione.

Euaporario. *Ar.* Buchar. *Heb. deficit.* *Gr.* ἐκθυμίασις. *Gal.* Euaporation. *Ital.* euaporatione.

Euexia. *Ar.* Tabi. Tibh. *Hebr. deest.* *Gr.* εὐεξία. *Gal.* Buon estat de corps. Corps bien complexionne. *Ital.* Buona constitutione. Buono habito.

Euphorbium. *Arab.* farbum. *Hebr. deficit.* *Gr.* εὐφόρβιον. *Gal.* Euphorbe. *Ital.* euforbio.

Evulsio, *Ar.* Cala. *Hebr.* Maſſach gazit. *Gr.* ἔκσπασις. *Gal.* Euulſion. Arrachement. *It.* Estirpatione.

Excrementum, *Arab.* Codora. Codora ageſed. *Hebr.* galal. gelel. Zeh. Tſeah. Zeſiah. Pereſch. *Gr.* περίττωμα. *Gal.* Excrement. Ordure du corps, *Ital.* Eſcremento.

Exhalatio *Arab.* Buchar. *Heb.* Hebel Kitor. *Gr.* ἀναθυμίασις. ἐκθυμίασις. *Gal.* Exhalaiſſon. Exhalation. *Ital.* Eſalatione.

Experientia, Experimentum. *Arab.* Tagrib. Tagariba. Burhan. garaba. *Heb.* Niſa. Niſajon. *Gr.* πεῖρα. ἐμπειρία. *Gal.* Experience. Experiment. *It.* Eſperienza, eſperimento, proua.

Exſanguis. *Ar.* Naquis aldem. *Hebr.* chaſardam. *Græc.* ἄναιμος. λειφαιμος. *Gal.* Sans ſang. Qui n'à point de ſang. *Ital.* Eſſangue.

Exſiccans, *Ar.* Mujabbis. Manſchaf. *Hebr.* Jabeſch. *Græc.* ξηραντικός. *Gal.* Seichant. Qui fait ſecher. *It.* Seccante.

Exſiccatio. *Ar.* Jubiſa. Jubs. Debul. Niſchaf. *Hebr.* Jeboſchet. *Gal.* Seichement. Seiche. Seicheresse. *It.* Secca. Seccagine.

Exſpiratio. *Arab. deficit.* *Hebr.* Mappech. Geriah. *Gr.* ἐκπνοή. *Gal.* Exhalaiſon. Haleine. *It.* Eſpiratione.

Exſpuitio. *Ar.* Badſacoh. Buſac. Antiſath. *Hebr.* Rekikah. *Gr.* πτύσις. *Gal.* Crachement. *Ital.* Sputamento.

Extenuatio, Extenuatus, *Ar.* Ambaſati. Debul. Tazhul. (*adj.*) Mazhol Taqzif. *Heb. deficit.* *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* Extenuation. Amoindriſſement. Extenue. *It.* Eſtenuatione. Eſtenuato. Indebolito.

Extinctio, Extinctus. *Ar.* Intiſa. Itſa. Mutfi. *Hebr.* Kibhu. Kabhe. *Gr.* σβέσις. σβεννύμενος. *Gal.* Eſteigment. Eſteint. *Ital.* Eſtintione. Eſtinto.

Extractio. *Arab.* Achragg. Inticad. *Heb. deficit.* *Gr.* ἐξολκή. *Gal.* Extraction. *It.* Eſtrattione.

Extractum, *Ar.* Chaluz. Charrag. *Heb. deficit.* *Gr.* ἐξελχθὲν. *Gal.* Extrait. *Ital.* Eſtratto.

Exulceratio, Exulceratus, *Ar.* Naquia. Munqui. Tacra. *Heb. deficit.* *Gr.* δύναμις. *Gal.* Exulceration. Bleuſſure. Entameure de peau. *It.* Impiaghatura.

F.

FAcultas, Potentia, *Ar.* Taca, Cudra. *Heb.* Fl. Jecolet. Coach. Harſchaah. *Gr.* δύναμις. *Gal* faculté. Puiſſance. Pouvoir. force. *Ital.* poſſanza, facoltà.

Fames, *Ar.* Goi. *Heb.* Caſan. Raabh. Reabon. Sacſa. *Gr.* λιμός. *Gal.* Famine. faim. *It.* fame.

Far, *Ar.* Catnix. *Heb. deest.* *Gr.* χόνδρος. Ζεία. *Gal.* Eſpeautre. *Ital.* Farra.

Farina, Polenta. *Ar.* Daccic, & Daocac. Camh. *Heb.* Kemack, Solet, Calit. Pericah. *Gr.* ἄλευρον, ἄλφιτον. *Gal.* Farine. *Ital.* Farina.

Faſcia. *Ar.* Laſaſa, Faiga. *Heb.* Chitul. Chetulah. Misgereth. *Gr.* δεσμὸς, σπάργανον. *Gal.* Bande. Bandelette. *Ital.* Faſcia, banda.

Faſcinatio, Faſcinum, *Ar.* Sihr. Sahara. *Heb.* Chaſchaph. Lachaſch. Lathaſ. Roten. *Gr.* βασκανία, βάσκανον. *Gal.* Enchantement. Sorceterie. *It.* Stregaria, Stregamento.

Faſtidium. *Heb.* Bogda. Beſchem. Melel. *Heb.* Goal. Tſara. Deraon. Cat. *Gr.* ναυτία, βδέλυγμα. *Gal.* Degouſt. *Ital.* Faſtidio.

Fauces, *Ar.* Halch. Halchu. Sahafati. Natq. *Heb.* Loa. Chulcus. Cheth. *Gr.* φάρυγξ. *Gal.* Gorge. *Ital.* Foce, canna della gola.

Favilla, *Ar.* Ramad. *Heb.* Piach. Kidod. Zick. *Gr.* αἰθάλη. *Gal.* Flameſche. Cendre chauce. *It.* Favilla.

Favus. *Morbus, & apum opificium.* *Ar.* Shud. Sahafati. Sirengi. *Heb.* Suf, Nofet. *Gr.* κηρίον. *Gal.* Rayon de miel. *It.* Favo.

Febris, *& eminenter ardens.* *Ar.* Humi. Humia *Hebr.* Dalcket. Chaſchur. Caddachat. *Syr.* Eſcheta. *Gr.* πυρετός. *Gal.* Fievre. *It.* Febre. Febretta.

Femur, *Ar.* Pachad. *Heb.* Jarch. *Gr.* μηρός. *Gal.* Cuiſſe. *Ital.* parte fuor della coccia.

Fermentatio. *Ar.* Chamar. *Heb* Bezeket. Chumzach. *Gr.* ζύμωσις. *Gal.* Faireleuer. *It.* Levitamento. Levitatione.

Fermentum. *Ar.* Chamir. Chalamita. *Hebr.* Seor. *Gr.* ζύμη. *Gal.* Levain. *It.* Levito, Lievito.

Fervor, Fervidus, *Ar.* Taglia, Gali. *Heb.* Diceul, Retach, Ratach. *Gr.* καῦμα. Ζέσις, θέρμος. *Gal.* Ferveur, Fort ardent. *It.* Fervore. Bollente, fervente.

Fex, Fecula, *Ar.* Dar, Dardi, Thefal, Taluch. *Hebr.* Schemer. *Gr.* τρύξ, ὑποστάθμη. *Gal.* Lie, Fondrille. *It.* feccia.

Fibra, Fibræ, *Ar.* Arac. *plur.* Uruc. *Heb.* Pethillim, Maphthilim. *Gr.* ἴς. *pl.* ἶνες. *Gal.* *pl* Petits filets du nerf. *It. pl.* Fili dei nervi ò nervosi.

Fibula, *Ar.* Bizim, *pl.* Abzam. Cabal. *pl.* Accbal. *Hebr.* Chach, Cahat, Cane hagaton. Gr. περόνη. *Gal.* Boucle, ou aggrafle. In *Anat.* Os de la Iambe. *Ital.* Fibbia, fibula.

Ficus, Morbus, *Ar.* Albir. *Hebr. deficit.* *Gr.* σύκωσις, σῦκον, *Gal.* Fic. *It.* Fico.

Firmitas, Firmus, *Ar.* Amanach, Baki, Daman, Adman, Zahid, Vataca &c. *Heb.* Amana. Emuna, Neeman, Chezac, Iazuc &c. *Gr.* βεβαιότης, βέβαι*ος*. *Gal.* Fermete, ferme. *Ital.* fermezza. fermo.

Fissura, *Ar.* Filla, Zada. *Hebr.* Bedec. Chagava. Schesa. Arods. Schac. Schaca. *Gr.* σχίσις, σχίζα. *Gal.* Fente, Crevaſſe. *It.* feſſura.

Fistula, *Ar.* Zumara. Mazamar. Macalachat. *Hebr.* Necafa. Anbub. Chelil. Gr. σύριγξ. *Gal.* Fistule. *Ital.* Fistola.

Fixatio, Fixus, *Arab* Irtichaz. Marcaz. *Heb.* Kebhiah. *Græc.* πῆξις, πηκτός. *Gal.* Faire fichè. *Ital.* Siccatione, Siccato, fisso.

Flamma, *Ar.* Lahib. Lahlaha. Lama. Marig. Sab. *Hebr.* Laabh. Lehabhah. Lachbhet. Labhat. Maſlaah. *Gr.* φλόξ. *Gal.* Flamme. *Ital.* Fiamma.

Flatus, *Ar.* Nafcha. Nasima, Ruh. Rih. Riah. *Heb.* Ruach. Nesama. Nephicha. Neſchibat. Gr. φῦσα, πνεῦμα. *Gal.* Souffle. Souflement. *It.* Fiato.

Fletus, *Ar.* Buki. *Hebr.* Beki. Bekah. Demah. *Gr* κλαυθμός. *Gal.* Pleur. Pleurement. *Ital.* Pianto.

Flos, Flores, *Ar.* Zahar. *pl.* Ahzar (Zaratuhas. *Flos æris*) Heb. Nizanim. Perach. Ziz. *Græc.* ἄνθ*ος*, *pl.* ἄνθεα. *Gal.* Fleur. Flpurs. *It.* Fiore. Fiori.

Fluctuatio, Fluctus, *Ar.* Haul. Haule. Ahuel *pl.* Mauga, Tamuig. *Hebr.* Gal. Miſchbar. Gr. κλυδών, κύμανσις. *Gal.* Flot. Vague. Flottement. Agitation. *Ital.* Fluttuatione. Ondeggiamento.

Fluor, Fluxus, *Ar.* Guri. (*v.g.* Guridem. *ſanguinis* bikai *eum vomitu*.) Dob. Dabaren. Silan. Sil. *Hebr.* Helek. Eabh. Zobh. Zirma. Gar. *Gr.* ῥύσις, ῥεῦμα. *Gal.* Fluxion. Coulement. *Ital.* Flusso.

Fœtor, Fœtidus, *Ar.* Nachar. Natan. Nutana. Natin. Mantin. *Hebr.* Neelab. Baeſch. Boeſch. Zemora. Mac. *Gr.* δυσωδία. δυσώδης. *Gal.* Puanteur. Puant. *It* Fetore, fetido.

Fœtus. *Ar. deficit. Hebr.* Ill. Olel. Schagav. Spheger. *Gr.* τόκ*ος*. γονή. *Gal.* Fruict, & portee d'une femme. *Ital.* Parto.

Fomes, *Ar.* Locſcha *Heb.* Schual. *Græc.* Ζώπυρον. *Gal.* Drapeau du fusil. Allumette. *Ital.* Esca.

Forceps, *Ar.* Culib. *Hebr.* Machtah. Malcacha Zebhat. *Gr.* πυράγρα, σπάλμη. Tpnaille. Pincetre. *Ital.* Tenaglia.

Forfex. *Ar.* Machagad. Michad. *Hebr.* Miſparah. Meliachah. Gr. ψαλίς, τομίς. *Gal.* Ciseau. *Ital.* Forfice.

Forma, *Arab.* Zora. Sebeb alzori. Nava. *Heb.* Zura. Toar. Matconet. *Gr.* μορφή. εἶδ*ος*. *Gal.* forme. *It* Forma.

Formatio. *Ar.* Gabla. *Heb.* Jezira. *Gr.* πλάσις. *Gal.* Formatione. *Ital.* Formatione, fattione.

Fornax, *Ar* Atun. Forn. *Hebr.* Tanur. Macben. Atun. Kibſchan. *Gr.* κάμιν*ος*. *Gal.* Fournaise. *Ital.* Fornace, forno.

Fractura. *Ar.* Caſar. Caſra. *Heb.* Tenua. Schebher. Miſchbar. Maſchber. Pegima. Pagma. *Gr.* κλάσμα. ἄγμα, κάταγμα. *Gal.* Fraction. fracture, Rompure. *It.* Rottura.

Frigiditas, Frigus, Frigidus. *Ar.* Tabrid. Buruda. Barid. Gumid. Gemeea. Gumuda. *adject.* gimid. *Heb* Cor. Cara. Car. Kerir. Dſinna. *Gr.* ψῦχ*ος*, ψυχρός. *Gal.* Froidure. Froid. *It.* Freddo.

Frons, *Ar.* Gebhe. *Heb.* Metſach. Gr. μέτωπον. *Gal.* Front. *It.* Fronte.

Frontale. *Arab deficit.* Hebr. Mitſcha. *Gr.* προμετώπιον. *Gal.* Fronteau. *Ital.* Frontale.

Fructus. *Arab.* Fuache. *Heb.* Peri. Nibh. Tenubha. Gr. καρπός. *Gr.* Fruict. *It.* Frutto.

Fuligo, *Ar.* Vaſara. Dachan. Dochen. Aſech. *Heb.* Icrum. Gr. λιγνύς. αἰθάλη. καπνία. *Gal.* Suye. *It.* Fuliggine.

Fumus, *Ar.* Dachan. Buchar. *Heb.* Achan. Kitor. Calil. Gr. καπνός. *Gal.* Fumee. *Ital.* Fumo.

Fungus, Morbus. *Arab.* Fatas. Fatera. Futurati. Muqq. Hatar. Acar. *Hebr. deficit.* Gr. μύκης. *Gal.* Champignon Potiron. *Ital.* Fongo.

Furor, Mania, *Ar.* Gienun. Gin. (*magnum adj.* Maniacus) Gadab. *Heb.* Zabaph. Hebrah. Charon &c. *Gr* μανία. *Gal.* Fureur. Furie. Folie. *It.* Furore, Furia

Furun-

Furunculus, Dothien, *Arab.* Dumel. *pl.* Aldemenul. Demamil. *Hebr.* Tali. Gr. δοθιὴν. *Gal.* Froncle Clou. *Ital.* Adromaccio.

Furfures, Furfuratio, Pityriasis, *Ar.* Nocale, Nacale, Alebfeati, Hucha, Hucala, Cufear, Haziz. *Hebr.* Mappal. Netec, Moz. Pefole. Dfarid. Gr. πίτυρον, πιτυρίασις. *Gal.* Son. Bran de farine. Morb. Petits ordures blanches surla teste. *Ital.* Crusca, semola.

Fusio, Liquatio, *Arab.* Ihtiraq, Herq. *Hebr.* Muzaket Muzak. Nelec, Masseca, Haduc, Hindica. *Gr.* χύσις. *Gal.* Fusion. Fonderie. Action de fondre. *It.* Liquefattione, fusione.

G.

GAgates, *Arab.* Zabaga, Gagathi. *Hebr. deficit.* *Gr.* γαγάτης, γαγγίτης. *Gal.* Gagat. *Ital.* gagate.

Galactites, *Arab.* Alazar almeres. Hagiar lebenic, *vel* Lebeni. *Hebr. deficit.* *Gr.* γαλακτίτης. *Gal.* Pierre blanche comelaict. *It.* galattite.

Galbanum, *Arab.* Chenechalbebi, Halcherina, Barzard, Beliatalgma Hazad &c. *Heb.* Chelbenach. *Gr.* χαλβάνη. Σταγονίτης. *Gal.* galbanon. *Ital.* galbano.

Galea, *Arab. deficit.* *Hebr.* Michbbah. Cobah. Culas. Maclas. Cascda. *Græc.* κράνος, κόρυς, τρυφάλη. *Gal.* Heaume. Casque. *It.* celata, Elmo.

Ganglion, *Ar.* & *Hebr. deficit.* *Gr.* γάγγλιον. *Gal.* & *Ital. retinetur* Ganglion, ganglio.

Gangræna. *Ar* ganaga. *Hebr. deficit.* *Græc.* γάγγραινα. *Gal.* gangraine. Chair morte par ulcere, & inflammation. *It.* Carne morta di una piaga.

Gargarismus, *Ar.* & *Heb. deficit.* *Gr* γαργαρισμός. *Gal.* gargarisme. *It.* gargarizamento.

Garum, *Arab.* Muri, Scenem. Marc almalah. *Hebr. deficit.* *Gr.* γάρον *Gal.* Saulmoure de poissons. *It.* Salamuja.

Gaudium, *Ar.* Farch. Farcha. *Hebr.* Simsach. Safon. Cheduah. Alizath. *Gr.* χαρά, χαρμὴ. *Gal.* Joye. *It.* Allegrezza.

Gemma, Lapis preciosus, Margarita. *Ar.* gauhara. *pl.* gauhar. gavahir. Jacuta. *pl.* Jacut. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* Pierre pretieuse. *It.* gemma.

Gena, Mala, Maxilla. *Arab* Ilgene. Chad. Iahia. *Hebr.* Lechi. Lafa. Pag. *Gr.* γένυς, γνάθος. *Gal.* Joue. *Ital.* guancia.

Generatio. *Ar.* Nasal. Gil. Dahar. Tavaruth. Con. Tacoin. *Hebr.* Dor. Moledet. Chavijah. Toleda. *Gr* γένεσις. *Gal.* generation. *It.* generatione.

Genitalia, Pudenda, *Ar.* Zubub. (*sing Zubb. pro utroq; sexu,*) Aurat. (*per antiphrasin*) Ducura. *Hebr.* Ervah. Mebuschim. Pot. *Gr.* αἰδοῖα. *Gal.* Parties genitoires, honteuses. *It.* Parti naturali. genitali.

Genu, *Ar.* Rocba. *pl.* Rocab. Rocbatini. *Heb.* Berec. Arcubbah. *Gr.* γόνυ. *Gal.* genovil. *Ital.* ginocchio.

Gialappa, Jalappa, *Ar.* & *Hebr. deficit.* *Gr.* γιάλαππα. *Gal.* Jalap. *It.* Jalappa.

Gibbositas, Gibbus, Gibbosus, *Ar.* Hadube. Haddubi. Muahaddab. *Heb.* gabh. gibben. Dabbesehet. *Gr.* κύρτωσις, κύφωσις, κυφὸς, κυρτὸς. *Gal.* Bosse. Bossu. *It.* gobbo.

Gingivę, *Ar.* Alderazi Algemur. Latach *Hebr.* Chincaim. *Gr.* οὖλον, οὖλα. *Gal.* gencive. *It.* gengiva.

Glabricies, glaber, *Ar.* Hali. Haloa. *Hebr.* Chilec. Chalec. Scheiuth. *Gr.* φαλακρότης, φαλακρὸς, ψιλὸς. *Gal.* Pelure. Pele. *It.* Pelamento, Spelamento. pelato, spelato.

Glandula, glans. *Ar.* genze. *pl.* geuz. Sala. Bolota. *Heb. deficit.* *Gr.* ἀδὴν, βάλανος. *Gal.* gland. Petit glande. *Ital.* ghianda. ghianda picciola.

Glans penis, *Ar. deficit.* *Heb.* Rosch hagevijah. *Gr.* βάλανος, κύτταρος. *Gal.* Testa du Queve. *Ital.* Capezzolo della coda.

Glarea, glarealis, *Ar* Mahagara. Muhagar. *Hebr. deficit.* *Gr.* ψηφὶς, ψάμμος, ψηφίδες, ἐμπλαστός. ψαμμώδης. *Gal.* gravier. gravois. Plein de gravois. *It* ghiara. ghiarosa.

Glaucoma, *Ar.* Zarca. *Heb. deficit.* *Gr.* γλαύκωμα. *Gal.* Aveuglement. Tasche en l'œil. *It.* Accecamento.

Gluten, *Ar.* Dabac. Dabc. Halc. Ilc, giri. *Heb.* Debhec. Gr. κόλλα. *Gal.* Colle. glu. *It.* Colla.

Gonagra, *Ar.* Vaga al rocba. Alm arocbatin. *Heb.* Chebel haberec. Gr. γόναγρα. *Gal.* goutte de genovil. *Ital.* gotta del ginocchio.

Gonorrhœa, *Ar.* Aludi. Almeracha. *Heb.* Zebha. Zob. Mikkerehlajelah. Gr. γονόῤῥοια. *Gal.* gonorree. Flux de semence. *Ital.* gonorrea.

Gossypium, *Ar.* Cotin. *Heb.* Zemer. Gr. γοσσύπιον. ἐριόξυλον. *Gal.* Cotton. *It.* Cottone Bombaggia.

Granum, *Ar.* Zara. Habbat. *Heb.* gargar. Peret. Gr. κόκκος. *Gal.* grain. *Ital.* grano.

Graveolentia, graveolens, *Ar. caret. Heb.* Bavosch. Beosch. Tsachanah. Namac. *Gr.* δυσωδία. δυσώδης. *Gal.* Mauvaise odeur. *Ital.* Puzza. Cattivo odore.

Gravida, *Ar. deficit. Heb.* harah. Battana. Meadjah. *Gr.* ἐγκύμων. *Gal.* Femme grosse. Encainte. *It.* gravida.

Grumus, grumescentia. *Arab.* gerf. *plur.* Agraf. *Hebr.* Regebh. gusch. *Gal.* θρόμβος, θρόμβωσις. *Gal.* Caillee. Caille. *Ital.* Condensato.

Guaiacum, *Arab.* & *Heb. deficit. Ind.* gujajacan. *Gr.* ἁγιόξυλον. *Gal.* Bois de gayac. Sanr. *It.* guajaco. Legno santo.

Gula, Oesophagus, *Ar.* Meri. Anhar. *Heb.* Loach. Biliah. *Gr.* οἰσοφάγος. *Gal.* gueule. gosier *Ital.* gola.

Gummi, *Ar.* Zamach. Samag. *Heb.* Dsamag. *Gr.* κόμμι. *Gal.* gomme. *It.* gomma.

Gummi Arabicum, *Arab.* Samag. Alarabi. *Heb.* Althartuc. *Gr.* κόμμι ἀραβικόν. *Gal.* gommi Arabique. *It.* gomma Arabico.

Gutturnium, *Arab. deficit. Heb.* Mischcabh. *Gr.* ἀρύταινα, πρόχοος. *Gal.* Goutteron. *It.* Bacilo. Bacile.

Gypsum, *Ar.* Gies. Gipf. Gipsin. Tall. *Hebr. deficit. Gr.* γύψος. *Gal.* Gips. Plastre. *Ital.* Gesso. gipso.

H.

HÆmatites, *Ar.* Sedenegi. Sedine. *Heb. caret. Gr.* αἱματίτης. *Gal.* Hematite. Pierre sanguinaire. *Ital* Hematite.

Hæmoptysis, *Arab.* Nasthaldam. Nazaf aldam. *Heb.* Rocdam. *Gr.* αἱμόπτυσις. *Gal.* Crachat de sang. *It.* Sputo del sangue.

Hæmorrhagia, *Arab.* Guri dem Nazalaldem. *Heb.* Dabh, vel Zobhdam. *Græc.* αἱμορραγία. *Gal.* Flux de sang. *It.* Fluore del sangue.

Hæmorrhoides, *Ar. deest. Heb.* Apholim. Tecirorim. *Gr.* αἱμορροΐδες. *Gal.* Hemorrhoides. *Ital.* Hemorrhoide.

Halitus, *Arab.* Nasima. Habba. *Heb.* Neschama. *Gr.* πνεῦμα. ἄτμος. ἐκπνοή. *Gal.* Haleine. *It.* Halito. Spirito.

Hebetudo visus, *Ar* Alsedar. Atabalbazar. *Hebr. deest. Gr.* ἀμβλυωπία. *Gal.* Foiblesse, Debilité de veve. Veve trouble. *Ital.* Debilità del viso.

Hectica, *Arab.* Hamiaidac. meselet. Mucalif. *Heb.* Hadacia. *Gr.* ἑκτική. *Gal.* Fiebre Hectique. Etique. *Ital.* Hectica. Hettica febre.

Hepar, Jecur. *Ar.* Kebd. Rebia. *Hebr.* Cabed. *Gr.* ἧπαρ. *Gal.* Foye. *Ital.* Fegato.

Hepaticus, *Ar.* Makbud. Alorsingen. Siagemalsce. *Heb. deest. Gr.* ἡπατικός. *Gal.* Hepatique. Mal a foye. *Ital.* Fegaroso. Mal di fegato.

Hermaphroditus, *Ar.* Chunte. *Heb. deest.* *Gr.* ἑρμαφρόδιτος, ἀνδρόγυνος. *Gal.* Hermaphrodite. Garson fillette, qui est masle, & femelle. *Ital.* Hermafrodito.

Hernia, Ramex. *Arab.* Luse. Buri. Odra. Adar. Nafsch. *Heb. deficit. Gr.* κήλη. *Gal.* Rompure. Hergne. Greveure. *It.* Crepatura. rottura. Hernia.

Herpes, *Arab.* Alchaichaluf. in *specie* exedens. *Heb.* Jecul. (etiam *exedens.*) *Gr.* ἕρπης, & quidem ἐσθιόμενος, & ἕρπης κεγχρίας. *i.e. miliaris. Gal.* Herpete. Loup des Alemans, & Male dartre. *It.* Herpete. Lupo.

Hirudo, Sanguisuga, *Arab.* Alag. Alaca. *Heb.* Alucah. *Gr.* βδέλλα. *Gal.* Sangsue. *Ital.* Sanguetrola. Sanguesuga.

Homo. *Ar.* & *Hebr.* Adam. *Gr.* ἄνθρωπος. *Gal.* Homme. *Ital.* Huomo.

Horror. *Ar.* Takim. Azugub. Palazut. *Heb.* Dharadab. *Gr.* φρίκη. *Gal.* Estrayement. Erayeur. *Ital.* Horrore.

Humectatio. *Ar.* Bal. Abtlal. *Heb.* Tartibh. Ratbot. *Gr.* ὕγρανσις. ὑγρασμός. *Gal.* Humectation. Mouilleure. Moiteur. (*infin.*) *It.* Bagnamento. Inhumidito.

Humerus, *Ar.* Kerf. Mancab. *Heb.* Keteph. Schebher. *Gr.* ὦμος. *Gal.* Espaule. *Ital.* Spalla. Humero.

Humor, Humidus, *Arab.* Chilt. Nadvah. (*pl.* Nadvit.) Munedi, (*adj.*) Rutuba. Ratab. *Hebr.* Leach. Lechah. Leschad. Teria. Ratobh. *Gr.* ὑγρασία. ὑγρὸς, ἰχμάς. *Gal.* Humeur. Humide. *It.* Humore. Humido.

Hydatis, Aquula, *Ar.* Sarnac. Schernac. Aximath. *Heb. deest. Gr.* ὑδατίς. *Gal.* Bourgeon, ou Ampoulle plein d'eau. *Ital.* Acquetta. Brosiola piena di Acqna.

Hydrops, Hydropicus, *Ar.* Jarcan. Muallal. Baliarcan. Haben. Nasch albatan. (*adj.*) Mansuch. *Heb.* Nodi. Schicon. *Gr.* ὕδρωψ, ὑδρωπικός. *Gal.* Hydropisie. Hydropique. *It.* Hidropisia. Hidropico.

Hyacinthus. *Ar.* Jacuta, *quod etiam* Gemmam *in genere significat. Heb. deest. Gr.* ὑάκινθος. *Gal.* Hyacinte. *It.* Hiacinto.

Hyems. *Ar.* Schiti. Schetva. *Heb.* Kon. *Gr.* χειμών. *Gal.* Hyuor. *It.* Inverno.

Hypochondria, *Ar.* Mesemen. *Heb.* Chomesch. *Græc* ὑποχόνδρια. *Gal.* Hypochondres. *Ital.* Tela, che sta intorno al cuore.

Hypochondriacus, *Ar.* Serâsif. *Heb.* Chamlisch, *Gr.* ὑποχονδριακὸς. *Gal.* Hypochondriaque. *Ital. deficit.* (*Possit tamen usurpari. Hypocondriaco, ad imitationem Hippocrita;* i.e. *Hypocrita.*)

I.

JAspis, *Arab.* Hagar, Jaspe. *Heb.* Jaschpe. *Græc.* ἴασπις. *Gal.* Jaspe. *It.* Pietra jaspe. jaspide.

Icterius, Icteritia, *Ar.* Jarcan. *Heb.* Jeracon. *Gr.* ἴκτερος. *Gal.* Jaunisse. *Ital.* itteritia, icteritia.

Ictus, Percussio, *Ar.* Galdah. *Heb.* Paam. Makkeh. Maccah. *Gr.* πλῆξις, πληγή. *Gal.* Coup. Frappement. Frappeur. *It.* Colpo, percossa, ferita.

Jejunium, Epitheton iutestini, *Ar.* Alsain. *Gr.* Alsain, Dsain. *Heb. deficit.* Gr. νῆστυ. *Gal.* Jann. *Ital.* Digiuno.

Ilia, *Arab.* Hazarti. *Heb.* Kesalim. Daphea. *Gr.* λαγόνες. *Gal.* Flancs. *Ital.* Fianchi.

Iliaca, ileus. *Arab.* Vagaalmaa. *Heb. deficit.* Gr. εἰλεός, εἰλιακή. *Gal.* iliaque passion. *It.* Iliaca.

Impetigo, Lichen, *Arab.* Cuba. Scere. Usga. Haziza. *Heb.* Chazaz, Chaziz. Jallephet. Gr. λειχήν. *Gal.* Volatique passion, Gratelle. *It.* Volatica.

Impregnatio, *Ar.* Haml. *Heb. deest.* *Græc.* ἐγκύμωσις. *Gal.* Engrossement des femelles. *It.* ingravidatione. impregnatione.

Impuritas, impurus, *Arab.* Chacesa. *Heb.* Tumach. Tame, Tinufa. Tanuf. Gr. ἀκαθαρσία, ἀκάθαρτος. *Gal.* Ordure. Salete. Ord. Sale. *Ital.* Spotchezza, sporco.

Incisio, Lachat. *Heb.* Seret. Sareta. *Græc.* τομή, διάκοπή. *Gal.* incision. *It.* Taglio. Tagliatura.

Incrassans, incrassatio. *Ar.* Tegill. *Hebr.* Maebheh. Gr. παχυντικόν. παχυσμός. *Gal.* Espaississement, *verb.* Espaissir. *Ital.* ingrossamento, ingrossante.

Incubus, Ephialtes, *Ar.* Gatum, Chanic. Kibus, Kabus, Alantifac, Altatum, Alcatum, &c. *Heb.* Kabuds. *Gr.* ἐφιάλτης. *Gal.* Couche, mare. *It.* incubo, incubito.

Inedia, *Ar.* Goi. *Hebr. deficit.* *Græc.* νηστεία. *Gal* Faute du boire, & de manger. *Ital.* Astinenza, dieta.

Infantia, infans, *Ar.* Tofula, tofolia, tifl. *Hebr.* Jancuth, Jeleth, Naar, Elem, Taph, Pirchak. *Gr.* βρέφος. *Gal.* Enfance. Enfant, *It.* Fanciulezza, fanciullo, bambino,

Inflammatio, *Ar.* Tahab. Acasus. *Heb.* gargur, Beherah. *Gr.* φλεγμονή. *Gal.* inflammation, Embrasement. *Ital.* inflammatione.

Inflatio, *Arab.* Nasch. *Hebr. deest.* Gr. ἐμφύσημα. *Gal.* inflation, infleure. *Ital.* infiatura, infiatione, gonfiamento.

Influxus, *Ar.* Mazhaca. *Heb. deficit.* *Græc.* ἀπόρροια. *Gal.* influence. *It.* influsso.

Infusio, infusum, *Ar.* Naca, Naka, Muntaca, Zabb. *Heb.* Jetsica, Muzak. *Gr.* ἔγχυσις, ἔγχυτον. *Gal.* infusion, infus. *It.* infusione, infuso.

Ingenium, *Ar.* Gil. Hadaca, Chiel. *Heb.* Sechel. Haskel. Binad. Gr. νοῦς. διάνοια. εὐφυΐα. Naaurel. *Ital.* Ingegno.

Ingredientia, *Arab.* Dachila. *Heb. deficit.* *Græc.* εἰσερχόμενα. *Gal.* Entrants. *It.* entranti.

Inguen, *Ar.* Haleb. *pl.* Halebetein. Arbut. Arbitin. *Heb. deficit.* Gr. βουβῶνες. *Gal.* Eine. *It.* inguinaglia.

Inquietudo, *Ar. deficit.* *Heb.* Rescha. *Gr.* ἀλυσμός, ἄση. *Gal.* inquietude. *Ital.* inquietudine.

Insania, insanus, *Ar.* Beleh. Ebleh. Vafuso. Vasus. *Heb.* Schiggoon. Meschugga. *Gr.* ἄνοια, μανία. μωρός: ἐμμανής. *Gal.* Furie, Rage. insense, Hors de ses sens. *It.* Pazzia, pazzo.

Insipidus, insipiditas, *Ar.* Zehema, Biletib. Masich. Mischa. (*subst.*) *Heb.* Chesil. Nabal, Evil. Gr. ἄποιος. ἀποιότης. *Gal.* Qui n'a point de saveur. *Ital.* Senza sapore.

Inspiratio, *Ar.* Tausas, Habbd. *pl.* Hubub. *Hebr. deficit.* Gr. ἐμπνοή. *Gal.* inspiration, *It.* inspiratione.

Inspissatio. *Heb.* Tacatf. Mucattif. (*adject.*) *Heb. deficit.* Gr. πύκνωσις. *Gal.* Espessissement, *Ital.* ispessimento.

Instrumentum, *Heb.* Alach, *& in specie Chirurgicum* gamedui, *Heb.* Keli. *Gr.* ὄργανον. *Gal.* instrument. *It.* instrumento.

Intellectus, *Ar.* Binah, Aql. *Heb.* Sechel. Haskel. *Gr.* διάνοια. *Gal.* intellect. Entendement. *It.* intelligenza, intendimento.

Intemperies, *Ar.* ifrat. *Heb. deficit.* Gr. ἀκρασία. *Gal.* immoderation, intemperance. *It.* immoderatione.

Intestinum, *Ar.* Batan. *pl.* Bavatin, Dachil. Mazran. *pl.* Mazarin. *Hebr.* Kerebh. *pl.* Kerabhim. *Gr.* ἔντερον, ἔντερα. *Gal.* Entrailles. intestins. *It.* Entranglie, interiori.

Inunctio, *Ar.* Tamarich. *Heb. deficit.* Gr. χρίσμα: χρίσις. ἄλειμμα. *Gal.* Onction. *It.* Ontione, Unguento.

Irrigatio, *Ar.deficit. Hebr.*Zarzif, Ri, Schiku. Gr.ἐμβροχὴ, ἄρδεια. *Gal.*Arrousement. *It.*Adaquamento, inacquamento.

Irritatio, *Ar.*Mahadbah. *Hebr.*Regaz. Ragza. Argzot. Naatsa. Neatsa. *Gr.* ἐρέθισμος. *Gal.* Irritation. *It.*Irritatione.

Ischiatica, Ischias. *Ar.*Itq alnisa. *Heb.*Ceebh hajerek Gid hannaseh. *Gr.*ἰσχιὰς, ἰσχιαδικὸς. *Gal.*Goutte sciatique. *It.* Sciattica.

Ischion, vide Coxa, *Arab.* Nesaa. *Heb.* Naseh. Jerek. *Gr.*ἰσχίον. *Gal.*Cuisse. Hanche. *Ital.*Coscia, Anca.

Ischuria, *Ar.*Zeiba albeule, Achia alhiraca. Ihtibes albeule, Ihtecin albeule &c. *Hebr.* Achjut haschtana. Azira haschenim. *Gr.* ἰσχουρία. *Gal.*Ischurie. *It.* Ischuria.

Jugulum, *Ar.*Lebe. *Hebr.* Zippor. *Gr.* αὐχὴν, χλη̃ς, δειρή. *Gal.*Gosier, gorge. *It.*gola, gozzo della gola.

Jugularis vena, *Ar.*guidem. *Hebr. deficit*. *Gr.*σφαγῖτις φλέψ. *Gal.*Veine du gorge. *It.*Vena di gozzo, della gola.

Julep, *Ar.* Juleb. *Heb. deficit.* *Gr.*ἰούλεπ@. *Gal.*Julep. *It.* Julep.

Jumentum, jumenta, *Ar.* Behime. *pl.* Beheim. *Hebr.*Beir. Cudna. *Gr.*κτῆνος. *Gal.* Beste servant à tirer, ou labouret. *Ital.* Bestiame, Bestia da somma, giumenta.

Jus, Jusculum. *Arab* Marac, Mana *fam.* *Heb.* Maiac. Rathaph. *Gr.*ζωμίδιον. *Gal.*Brove, potage *Ital.*Brodo, potaggio.

L.

Labium, Labrum, *Ar.*Supha. *Heb.* Saphah. *Gr.*χεῖλος. *Gal.*Levre, Lippe, Lipe. *Ital.* Labro.

Labor, *Ar.*Chidma, Chotob. *Hebr.* Torach. *Gr.*πόνος, μόχθος. *Gal.* Labeur, travail. *Ital.* Fatica.

Laboratorium, Officina, *Ar.* Dar, Zinaa, Hanut. *Hebr. deficit* *Gr.*ἐργαστήριον. *Gal.*Ouroir d' un Apoticaire. *It.*Bottega.

Lac, *Ar.*Leben, Lahan. *Hebr.*Chalau. *Græc.* γάλα. *Gal* Laict, Lait. *Ital.*Latte.

Lac coagulatum acetosum, *Ar.*Raib. Rab, Mast. Mest, Machid. *Hebr. deficit. Gr.* ὀξύγαλα, γάλα πεπηγὸς. Lait aihre. Laict espais. Caillebotes. *It.*Latte acetoso, agro.

Lacca, *Ar.*Luch, Ancasal. *Hebr. deficit. Gr.* κάγκαμον. *Gal.* & *It.* Lacca.

Lachryma, *Ar.* Dama. *Hebr.* Dama. Dima. *Gr.*δάκρυον. *Gal.*Larme. *It.* Lagrima.

Lactans, *Ar.*Mardaa, *Hebr.* Meneket. *Gr.* γαλακτίζουσα. *Gal.*Allaitant. *Ital.*Lattante.

Lacteus, *Ar.*Mulabban, Labani. *Heb. deficit* *Gr* γαλακτικὸς, γαλακτώδης. *Gal.* Blanche come laict. De lait. *It.* Di latte.

Ladanum. *Arab.*Laden. Leden. *Hebr. deficit.* Gr. λάδανον. *Gal.* Ladanum. *Ital.* Ladano.

Læsio, *Ar.*Garha, Mod. *Heb.* Nezek. Chebhel. Chathal. Nega. Gr.βλάβη. *Gal.* Blessure. *It.*Offesa, nocumento.

Lamina. *Vide* Bractea.

Lana, *Ar.* Suf. Zuf. in *specie* Lana succida Zuf hile mavil. *Heb.*Itsemer. Gr.ἔριον. *Gal.* Laine. *Ital.*Lana.

Languor, *Ar.*Sacam. *Heb.*Ajephut. Gr.ἀσθένεια. *Gal.*Langueur. *Ital.*Languore, languidezza.

Lapis, *Ar.*Hagiar, Hagar, Alazar. *Heb.* Ebhen. Chatsaz, Keph. Gr.λίθος. *Gal.* Pierre. *It.* Pietra.

Laqueus, *Ar.* Arva, Habel, Machnaca. *Heb.* Chebhel, Mokesch. Pach. Gr βρόχος, παγίς. *Gal.*Laqs. *Ital.*Laccio.

Lardum, *Ar* Sadif alchanzir. Semen *Hebr. deest*. Gr.ὑὸς στέαρ, ἢ λίπος. *Gal.*Lard. *Ital.* Lardo.

Larynx, *Ar.*Natq. *Heb.deest*. Gr.λάρυγξ. *Gal.* gorge. *It.*gozzo della gula.

Lassitudo, *Ar.*Ajoch, Xaga *Heb.* Jaga. Jagia. Gr.κόπος. *Gal.*Laschete. *Ital.*Stanchezza.

Latus, *Substant.* *Ar.* Gunb. *pl.* Agnab. Diet. *plur.* Devet. *Hebr.* Jarcah, Ketef. Peah. Tsad. Tsela, &c. Gr.πλευρὸν. *Gal.* Coste. *Ital.* Lato, fianco.

Lapis lazuli, *Ar* Scerbac, Lazuard, Lazivard. *Hebr. deest.* *Gr.* κύανος. *Gal.* Piera lazuli. *Ital.*Pietra lazuli.

Leniens, Laxativum, *Ar.* Melin. *Hebr.* Marpa. *Gr.* ἐκκοπρωτικὸν, ὑπήλατον. *Gal.*Laxatif. *It.*Solutivo del ventre.

Lentigo, *Ar* Alhadesiab, Namascha. *Heb. deficit. Gr.*φακὸς. *Gal.* Lentille. tache roussatre au visage. *It.* Lentigine.

Lepra, Leprosus, *Ar.* Baraz, Abraz, Gedem, Magdum, garaba, Mugarrab. *Hebr.* Tsaraat, tsara, Mispach. *Gr.*λέπρα. *Gal.* Lepre, ladierie. *It.* Lepra. Mal di S. Lazaro.

Lethargus, *Ar.*Nusien, *adject.* Munsi. *Heb. deficit.* Gr.λήθαργος. *Gal.*Letargie. *It.*lethargo.

Libido, *Ar.*Zin, techavil. *Hebr.* Zenuth. Agbah. *Gr.*λαγνεία ὀρμὴ *Gal.* Volupte descordenee, paillardise. *It* libidine. Voglia frenata; lussuria.

Libra. *Ar.*Musin, misin, mizin, Ratal. *Hebr.*Mane, tecal. *Gr.*λίτρα. *Gal.*livre. *It.*Libra.

Lien,

Lien, Splen, *Arab.* Tahal. *Hebr. deest. Gr.* σπλὴν. *Gal.* Rate. *Ital.* Milza.

Lienteria, *Ar.* Zalik almazarin. *Hebr.* Chalaclacoth, Clalek hameaim. *Gr.* λιεντερία. *Gal.* lienterie: *It.* lienteria.

Ligamentum, Ligatura, *Hebr.* hacab. Asar. *Hebr.* Elur. Abhac, Mosar, Ketar. *Gr.* σωύδεσμ⊗ δεσμός. *Gal.* Lien, liacson, ligature. *Ital.* Legamento, legatura, legame.

Limatura, Scobs, *Arab.* Baruda. Bural. *Heb.* Nesoret. Gr. ῤῖνημα. *Gal.* Limure. limaile. Sieure. *It.* limatura.

Lingua, *Ar.* Lisin, lisna. *Hebr.* lafchon. *Græc.* γλῶσσα, vel γλῶτ]α. *Gal.* langue, *It.* lingua, lengua.

Linimentum, *Ar.* Latuch. Atlia. *Hebr.* Mischchach. *Gr.* ἄλειμμα. *Gal.* liniment. *It.* Onguento.

Lipothymia, Animi deliquium, Syncope: *Ar.* Istifrag. *Hebr. deficit.* *Gr.* λειποθυμία. *Gal.* Pasmoison, Esvanouissement. Defaillence de cœur. *Ital.* Mancamento di cuore. Ecclisse. Diffetto.

Lippitudo. Ophthalmia, *Ar.* Umuscha. Ramad. guerdenegi. *Hebr. deficit.* *Gr.* ὀφθαλμία, λήμη. *Gal.* Chacie. Debilitè de veve. Mal des yeux. *It.* Lippitudine.

Liquefactio, Liquatio, *Arab.* Tadiib. Adiba. Dubian. Hetebet. *Hebr.* Mes. Masa. Temes. *Gr.* τῆξις. *Gal.* Fonderie, Liquation. *Ital.* Liquefattione.

Liquidambra, Storax liquida. *Arab.* Miaha saila. *Hebr. deest.* *Gr.* στόραξ. *Gal.* Styraz liquide, liquidambre. *It.* Liquidambra.

Lithargyrium, *Ar.* Merdasengi. *Heb.* Marteeh. Badil. *Gr.* λιθαργύριον. *Gal.* Litharge d'or, ed'argent. *It.* Litargirio.

Lubricitas, Lubricus, *Arab.* Zalac. Zalic Muzalic. Mulasa. Amals. Mamlasa. *Hebr.* Chilek. Chelecah. Chalac. *Gr.* γλισχρότης, γλισχρός. *Gal.* Grillant. glissade. glissement. glissant. *Ital.* Lubrico. Lubricità. Sdrucciolamento. Sdrucciolofo, Sbricciolofo.

Lucta, Luctatio, *Arab.* inzira. Munzara. *Hebr.* Naphtulah. *Gr.* πάλη. *Gal.* luitte. luittement. *It.* Lotta. Combattimento.

Lumbago, *Arab.* Vaga alchatin. *Hebr.* Chebel hachalazim. *Græc.* ὀσφύ⊗ ἄλγημα. *Gal.* Douleur de reins. *Ital.* Dolore de lombi.

Lumbi, *Ar.* Chatim. Ceavin. *Hebr.* Chalazim. Matenaim. *Gr.* ὀσφύες. *Gal.* Reins. *Ital.* Lombi.

Lumbrici Vermes. *Arab.* Caratin. Suffara. *Hebr.* Barza. Barzim. *Gr.* ἕλμινθες. *Gal.* Vers. *It.* Vermi.

Lusciosus, Luscus, *Ar.* Ahvel. Avar. *Heb.* Over. *Gr.* μύωψ. *Gal.* Qui a la veve courte. *Ital.* losco. Di corta vista.

Luxatio, *Ar.* Algaacnu. Alheven. Feqq. Facea. *Hebr.* Nacal. Nasah. *Gr.* ἐξάρθρωσις, ὀλίσθημα. *Gal.* Dislocation de membre. *It.* Snodatione. Snodato.

M.

MAceratio. *Arab.* Bal. Abtlal. Dars. Darsa. Tadris. *Hebr.* Mischtah. *Gr.* ὑγρανσις. *Gal.* Amolissement. *Ital.* Maceratione.

Macies, Macilentus, *Ar.* Hazal. Tazhil. mazhul. Tacdif. Cadif. *Heb.* Caschah. Razah. Razi. Dalla. Dal. Patran. Patranot. *Gr.* ἰσχνότης, ἰσχνός. *Gal.* Maigrete. Maigre. *It.* Macilenza. maigreur. magrezza.

Macis. *Ar.* Besbase. Besbesi. Talisafar. *Hebr. deficit.* *Gr.* μάκερ. *Gal.* Macis. Fleur de Muscade. *It.* Macis.

Magnes, *Ar.* Hagar almes. magnatis. *Hebr. deficit.* *Gr.* μαγνήτης. *Gal.* Aimant. *Ital.* Calamita.

Malleolus, Anat. *Ar. deficit.* *Heb.* Carsol. *Græc.* σφυρίον. *Gal.* Martellet. *Ital.* Martellino.

Malleus, *Arab.* Matraca, Dafar. *Heb.* halmuth. Arzob. Mappets. Pattisch. Mepiz. &c. *Græc.* σφῦρα. *Gal.* Maillet. marteu. *It.* martello.

Mamma, Mammilla. *Ar.* muche. *pl.* muchit. Thad. *pl.* Tadi. *Heb.* Dad. Schad. Bizzi. *Gr.* θήλη, μαζός, μαστός. *Gal.* mammelle, tette. tetton. *It.* Tetta. poccia, mamella.

Mancus, Mutilus, *Ar.* mabtul. mucallam. *Heb.* Paschig. Calut. *Gr.* πηρός. *Gal.* mnnchot. *Ital.* mancino.

Mandibula, Maxilla. *Arab.* Chud. *plur.* Chudub. Lehia. Pak.. *plur.* Pakin. *Heb.* Lechi. Lak. *Gr.* γνάθ⊗, γένυς. *Gal.* machoire. *Ital.* mascella.

Manipulus, *Ar.* Bachat. Chazam. Chuzma. Chuzem. Galla. *Heb.* Glem. Alumma. Amir. Tsachat. Comets. *Gr.* χειρόβολον, δράγμα. *Gal.* Javelle. poigne. *It.* Manipolo.

Manna. *Arab.* Man. Terniabin. *Heb.* man. *Gr.* μάννα. *Gal.* Manne de Calabre. *Ital.* manna.

Marchasita. *Ar.* Marcasitb. Alrusenhi. *Heb. deficit.* Gr. μαρκασίτη. *Gal.* Marchautte. *It.* Marchasita.

Marcor, marcidus, *Ar.* indibel. madbul Nachar, inbedul, inabdul. *Hebr.* Kemat, Kemit *Gr.* μαρασμός. μαρασμώδης. *Gal.* Maigrete, maigre. *It.* magrezza, magro.

Margarita, *Ar.* Gauhara, *pl.* gavahir, Darra, jacuta, jacut. *Hebr.* Peninim, marganit. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* Perle. *Ital.* Perla.

Massa, *Ar.* Gabla, Agn. Agne. *Hebr.* Bazek. Golem, Gusch, Kikkar. *Gr.* μάζα. *Gal.* masse. *Ital.* massa.

Masticatio, *Ar.* madg. *Hebr.* Leisah. *Græc.* μάσησις. *Gal.* mastication. *Ital.* masticatione.

Mastix, mastiche, *Arab.* mastiche. *Hebr.* Tot, Lut. *Gr.* μαστίχη. *Gal.* mastic. *Ital.* mastica.

Materia, *Arab.* Gabla, madad, mida. *Heb.* Chomer. *Gr.* ὕλη. *Gal.* matiere. *It.* materia.

Matrix, Uterus, *Ar.* Zifac. Cis, Ruham. *Heb.* Rechem. maschper. Em. Harah. *Gr.* μήτρα. *Gal* matrice. *Ital.* matrice.

Maturatio. *Ar.* Alandaga. *Heb.* Bischul. *Gr.* πεπασμός. *Gal.* maturation. *Ital.* maturezza.

Meatus, *Ar.* Bartac, magari, manfad. *Heb.* Nacabh, Rachat. *Gr.* πόρος. *Gal.* Veine. Issuer. *It.* meato, poro.

Mechoacanna, *Ar.* mechoacan. *Heb. deficit.* *Gr.* μηχοακάννα. *Gal.* mechoacam. *Ital.* mechoacanna.

Mediastinum, *Arab. deficit.* Heb. Rakim. *Græc.* μεσάνλον. *Gal.* mediastin. *It.* mediastino.

Medicamentum, Remedium. *Ar.* Devi. *pl.* Advia. *Heb.* Aruca. *Gr.* φάρμακον. *Gal.* medicament, medecine. *It.* medicamento.

Medicina, *Ar.* Tadvia, tab. *Heb.* Asut, Asia. Schipha, Rephuah. *Gr.* ἄκεσις. ἰατρική. *Gal.* medecine. *Ital.* medicina.

Medicus. *Ar.* mudevi. tabib. *pl.* Atibbe. Alfachi, Safi. *Heb.* Ase, measse, ropheh, Schaphi. *Gr.* ἰατρός. *Gal.* medicin. *Ital.* Medico.

Medium, *Ar.* Haza, Vasat. Tavasit, Nazif. *Heb.* Tavec, Chazi, mecheza, Kerebeth. *Gr.* μέσον. *Gal.* milieu, moyen. *It.* mezzo.

Medulla, *Arab.* moch, much. *Hebr.* moach. *Græc.* μυελός. *Gal.* mouelle. *It.* midulla.

Mel, *Arab.* Asel. Karatan, Alces. *Ser.* *Hebr.* Debhasch. *Gr.* μέλι. *Gal.* miel. *It.* miele.

Melancholia, melencholicus. *Ar.* Sevid. Seudi. *adj.* Seudavi. *Heb. deficit.* *Græc.* μελαγχολία. μελαγχολικός. *Gal.* melancholie, melancolie, melancolique. *Ital.* maninconia, malinconia, malinconico.

Membrana, *Ar.* Race. *Heb.* Keleph. *Græc.* ὑμήν. *Gal.* membrane. Petit peau. *It.* membrana.

Membrum, *Ar.* Ucde, Quatra. *Heb.* Hadam. Netach. *Gr.* μέλος. *Gal.* membre. *It.* membro.

Memoria, *Ar.* Dihen, Dihn, Hifd, Ilrihem. *Heb.* Zicron. Zicaron. *Gr.* μνήμη. *Gal.* memoire. *Ital.* memoria.

Menstruum, *Arab.* Hayda, Niz. *Hebr.* Nipda, Vasat, Sautha, Richuc, Subhan. *Græc.* ἔμμηνα. καταμήνια. *Gal.* menstrue, Flenrs ou mois des femmes. *Ital.* menstruo flusso di sangue delle donne.

Mensura, *Arab.* Eil, masah. *Heb.* medad, midda, madon, Saffeah, mesurah. *Gr.* μέτρον. *Gal.* mesure. It. misura.

Mentagra, *Arab.* Haziza fal lahia. *Hebr.* Hazaz. *Gr.* μεντάγρα. *Gal.* Dartre. *It.* Volatica.

Mentum. *Arab.* Dacan. Lahiah. *Hebr.* Lechi. Sapham. Græc. γένειον. *Gal.* Menton. *Ital.* Mento. Barboccio.

Mercurius. *Vide* Argentum vivum. *Ar.* Catab. *Hebr* Cocabh. *Gr.* ἑρμῆς. *Gal.* Mercure. *It.* Mercurio.

Meridies. *Ar.* Vasit al nahar. *Heb.* Tzahoraim. *Gr.* μεσημβρία. *Gal.* Midi. *It.* Mezzo di.

Mesenterium. *Arab.* Marhad. Maraad. *Hebr.* Sebhacat. *Græc.* μεσεντήριον. *Gal.* Mesenterie. *It.* Mesenterio.

Metacarpus, *Arab.* Alselanuat. *Heb.* Mafrech caph hajad. *Græc.* μετακάρπιον, στῆθος χειρός. *Gal.* Dos de la main. *Ital.* Dosso della mano.

Minium, *Ar.* Afrengi, *Hebr. deficit.* *Gr.* μίλτος. *Gal.* mine. *Ital.* minio.

Morbilli, *Ar.* Alutelchin, Hasbān, Algidra, Alhasba, Forest. l.6. Obs. 41. Schol. *Heb.* Chazabim. *Gr.* ἐξανθήματα ἐρυθρά. *Gal.* Rougeole. *Ital.* Rossettoli.

Morbus, *Ar.* Dil, Caaba, marad, *pl.* Amrad. *Heb.* Cheli, machalat. Carah. Caran &c. *Græc.* νόσος, νόσημα. *Gal.* maladie. *Ital.* Malatia, male, morbus.

Mors, *Arab.* maut. mita. Fani. *Heb.* mavet, mut. met &c. *Gr.* θάνατος. *Gal.* mort. *Ital.* morte.

Morsuli, *Hebr.* Lezmit. *Heb. defi.* *Gr. deficit.* *Gal.* morceaux. morcelets, Tablettes. *It.* tavoletti.

Morsus, *Arab.* maldug. Lezma, Naschab, Gad.

Gad. Hadah. Maad. Heb. Neschek. Gr. δῆξις, δῆγμα. Gal. Morsure. It. Morso.

Mortarium, Ar. Haven. Maharas. Cafan. Heb. Metocah. Mactesch. Asitah. Gr. ὅλμος. ἴγδη. Gal. mortier. It. Mortaro.

Moschos, Ar. Mosch. Mech. Heb. Bosem. Besem. Besam Gr. μόσχος. Gal. musc. It. Muschio.

Mucilago, Ar. Lahab. Heb. Rir. Gr. μύξα. Gal. Mucilage. It. mucilagine.

Mucor, Ar. Chamg. Afin. Afuna. Heb. Iphusch. Gr. εὐρώς, αὐχμός. Gal. Moisissure. It. muffa.

Mucronatus, Arab. Alchangeri. Heb. Ezembedelii rachaibh. Gr. ξιφοειδής. Gal. Aigu ou forme come une espee. Ital. Come una spada.

Mucus, Ar. Maihta. Moq. Heb. Nija. Rir. Gr. μύξα. Gal. Morve. Morveau du nez. Ital. mucco.

Mulier, Muliebris, Ar. Nisivi. Nisi. Hebr. Ischa. Græc. γυνή, γυναικεῖος. Gal. Femme. De femme. Ital. Femina. Donna. Di femina.

Mulsum, Ar. Antabad. Heb. deficit. Gr. ὑδρόμελι, alii οἰνόμελι. Gal. Vin mielle. It. Acqua melata. Vino melato.

Mumia, Arab. Mumiai. Hebr. & Græc. deficiunt. Gal. Mommie. mumie. Ital. Mumia.

Muria, Ar. Muri. marc almalah. Heb. deficit. Gr. ἅλμη. Gal. Saulmure. It. Muria, Salamora.

Musculus, Ar. mulch. plur. Amlach. Adlah. Heb. deficit. Gr. μῦς. Gal. muscle. It. muscolo.

Mustum, Ar. mostar. Asara. Heb. Tirosch. Asis. Gr. γλεῦκος. Gal. Moust. Ital. mosto.

Mutatio, Ar. Abdil. Tabdil. Heb. Caliphah. Gr. μεταβολή. μεταλλαγή. Gal. Changement. It. mutamento, mutatione.

Myrobalani, Ar. Dulegi. Bendelegi. Heb. deficit. Gr. μυροβάλανοι. Gal. Myrobalans. It. mirobalani.

Myrrha, Ar. mura. mor. Heb. mor. Græc. σμύρνα. Gal. mirrhe. It. mirra.

Mystax, Ar. dici potest Dacan. Heb. Sapham. Gr. μύσταξ, ὑπηνήτης. Gal. moustache. Ital. Basette. Barbocci.

N.

Naphtha, Ar. Nafr. Heb. deficit. Gr. νάφθα. Gal. Nephrhe. It. Bitume.

Narcoticum, Stupefaciens, Ar. Michdar. Heb. deficit. Gr. ναρκωτικόν. Gal. Narcotique. It. narcotico.

Nasus, Nares, Arab. Manchar. plur. Mancharin. Heb. Aph. Negirim. Chotem. Græc. ῥίν, ῥῖνες. Gal. Nez, Narines. It. Naso, Narice.

Nates, Ar. Aijatin, Liatin, Maciada. Heb. Schet, Iggabhot. Gr. γλουτοί. Gal. Fesses. Ital. Natiche.

Natura, Arab. Geuhar, Tabi, Gariza. Hebr. deest. Græc. φύσις. Gal. Nature, Ital. Natura.

Naturalis, Arab. Tabai. Garizi. Hebr. deest. Græc. φυσικός. Gal. Naturel. It. Naturale.

Nausea, Ar. Zarà, Chobal, Beschem. Cudd. Tachmach. Heb. Zara Mazor. Baschem. Deraon. Gr. ναυτία. Gal. Appetit de vomir. Degoust. Degoustement. It. Nausea, Inclinatione à vomito.

Nephritis, Ar. Vaga alkelitin. Heb. deest. Gr. νεφρῖτις. Gal. Na ou doleur des reins. It. Dolore di reni, Nefritide.

Nervus, Ar. Vatar. plur. Aurar. Atsab. Heb. Etsed, Metar. plur. Metarim. Gid. Gr. νεῦρον. Gal. Nerf. It. Nervo.

Neutrum, Neuter, Ar. Lazmum. Heb. deficit. Gr. οὐδέτερος. Gal. Ne l'un ni l'autre. Ital. Neutrale. Nel'uno nel altro.

Nitrum, Ar. Baurach. Malh, Barud. Heb. Nether. Gr. νίτρον, λίτρον. Gal. Nitre, Salpetre. It. Salnitro, salpietra.

Novacula, Ar. Sifre. Heb. Maspar. Taar: Morah. Izmel. Gr. ξυρός. Gal. Rasoir. It. Rasoio, rasoro.

Nox, Ar. Leile. Heb. Lail. Gr. νύξ. Gal. Nuir. Ital. Notte.

Nutritio. Ar. Tagdia Hebr. Tarbia. Amenah. Amanah. Gr. θρέψις. Gal. Nourriture. Nourrissement. It. Nutrimento.

Nutrix, Ar. Nena, Rabbala, Mardaa. Hebr. Omeneth. Meneketh. Gr. θηλάστρια, τιτθή. Gal. Nourrisse, Nourrice. It. Nutrice, Nena.

Nyctalopia, Ar. Gisiha. Algihar. Alchar. Heb. deficit. Gr. νυκταλωπία. Gal. & It. deficiunt.

O.

OBesitas, Obesus, *Ar.* Bari. gilad. galid. *Heb.* Abah. Abhih. Maabheh. Taphasch. *Gr.* πιότης. *Gal.* Grosserie, grasseur. gras. *Ital.* Grassezza, grasso.

Obstipitas, Obstipus, *Ar.* Mudellibiras. *Heb. deest. Gr* κατάστυψις. *Gal.* Courbeure, Courbé. Quia la teste tortue di travers. *Ital* Storto di collo.

Obstructio, Oppilatio, *Arab.* Schidda. Tacah. *Heb. deficit.* Gr. ἔμφραξις. *Gal.* Estoupement, Obstruction, Opilation. *It.* Opilatione.

Occiput, *Arab.* Alchafa. Chamudue. *Heb.* Oreph. Os occipitis, Ezemhaoref. *Graec.* ἰνίον. *Gal.* Derriere de la teste. *It.* Occipitio.

Oculus, *Ar.* Bizar, *pl.* Abzar, Ajin. *Heb.* Aijn. *Gr.* ὀφθαλμός. *Gal.* Oeil, *pl.* Yeux. *Ital.* Occhio.

Odor, *Ar.* Buhar, Tib, Facha. Raiha. *Heb.* Reah. Zeker. *Gr.* ὀσμή. *Gal.* Odeur. *Ital.* Odore.

Odoramentum, *Ar.* Atara. Schemumat. *Heb.* Basam. Besem. *Gr.* ὄσφρημα. *Gal.* Odeur. Parfum. *It.* Odoramento.

Odoratus, Olfactus, *Arab.* Scham, *Heb.* r Reah. *Graec.* ὄσφρησις. *Gal.* Flair. Flaireur. Flairement. Odorament. *It.* odorato.

Oedema, *Arab.* Undimia. Trehel. *Heb. deficit.* Gr. οἴδημα. *Gal.* Enfure phlegmatique. *Ital.* Enfiatura flemmatica.

Oleum, *Arab.* Dun, Den. *Heb.* Jizher. Schemen. Mescha. *Gr.* ἔλαιον. *Gal.* Huile. *Ital.* Oglio.

Omentum, *Ar.* Ziibus, Zorab. *Heb.* Chelebh. Mecasse. *Gr.* ἐπίπλοον. *Gal.* Coifo es tripes. *Ital.* Zirbo.

Ophthalmia, *Ar.* Afluen. guardenigi. Ramad. *Heb.* Kezira. *Gr.* ὀφθαλμία. *Gal.* Maledie des yeux. *Ital.* Lippitudine.

Opium, *Arab.* Offien. Afiun, Marcad. *Hebr.* Ofi. Gr. ὄπιον, μηκώνειον. *Gal.* Suc de pavot. *It.* Opio.

Opobalsamum, *Ar. deficit. Heb.* Zeri. Zarah. *Graec.* ὀποβάλσαμον. *Gal.* Opobalsam. Suc du Baume. *Ital.* Opobalsamo.

Orificium, Os, Oris. *Ar.* Ducm. Ducam. Fe. *Hebr.* Phe. Phi. Pum. Adi. Gr. στόμα. *Gal.* Orifice, Embouchure, Bouche. *Ital.* Bocca.

Orificium Ventriculi, *Ar.* Ducám almiede: *Hebr.* Phe hagagon. Pum habetem. *Gr.* στόμα τῆς κοιλίας, estque duplex, & στόμαχος πυλωρός. *Gal.* Orifice d'estomac. *Ital.* Bocca dello stomacho.

Os, Ossis, *Ar.* Anamel. Anemel. Adam. *Hebr.* gerem, Etsem. *Gr.* ὀστέον. *Gal.* Os. *It.* Osso.

Os Sacrum, *Ar.* Hadam alhagiazi. Alhavis. *Heb. deficit. Gr.* ὀστέον ἱερόν. *Gal.* Os sacre. sainct. *Ital.* Osso sacro.

Ovum, *Arab.* Beid, Baid, *plur.* Alde. *Hebr.* Betsa, Betsim. *Gr.* ὠόν. *Gal.* Oeuf. *Ital.* Ovo.

Oxymel, *Ar.* Scheniabin. *Hebr. deficit. Gr.* ὀξύμελι. *Gal.* Oxymel. *Ital. idem.*

P.

PAlatum, *Arab.* Chanq. Halc. Natque. *Hebr.* Chek. Malcochaim. Magier. *Gr.* οὐρανός. *Gal.* Palais de la bouche. *It.* Palato della bocca.

Palindromia, *Arab.* & *Hebr. deficit. Graec.* παλινδρομία. *Gal.* Palindromie. *It.* Palindromia, Ritorno de humori.

Pallor, Pallidus, *Ar.* Bilaleum. Nihula. Nahil. *Hebr.* Jeracon. *Gr.* ὠχρός. *Gal.* Couleur pasle, Pale, Pasleur, pasle. *It.* Pallidezza. pallido.

Palpebrae, *Ar.* Agfin. *Hebr.* Aphaphaim, Schemuroth. *Gr.* βλέφαρα. *Gal.* Paupieres des yeux. *Ital.* Palpebre.

Palpitatio, *Ar.* Alucbe. Ichtelig. *Heb. deficit. Gr.* παλμός. *Gal.* palpitation. Tressaillissement du coeur. *It.* Palpitatione.

Panaritium. Reduvia, *Ar.* Dahasas. Dagga. Abuhalac. *Hebr. deficit. Gr.* παρωνυχία. *Gal.* Paronychie, reduvie. *Ital.* Panariccia.

Pancreas, *Ar.* Bancharas, Encharas, *Hebr.* Totereth. *Graec.* πάγκρεας. *Gal* Pancreas. *It.* Pancreate.

Pandiculatio, *Ar. deficit. Hebr.* Gichuk. *Gr.* σκορδινισμός. *Gal.* S'estendre de tout son corps. *It.* Distirarsi, Distendersi.

Papilla, *Ar.* Muchaieha, Dharah. *Hebr.* Pitmu, patmat. *Gr.* θηλή. Tetin. Bout de la mamelle. *Ital.* Cappezzuolo della poccia, mamella.

Paracentesis, Perforatio, *Ar.* Bat. Bata. Tucbah. *Hebr.* Tucbah. *Gr.* παρακέντησις. *Gal.* Paracentesie. *Ital.* Paracentesia, Foratione con la trivella. Sbucatione.

Paralysis, *Arab.* Butlan, Lacvach, Lacua. Alzamene. *Hebr.* Palig. Pilug. Gr. παράλυσις, πάρεσις. *Gal.* Paralysie. *Ital.* Paralisia.

Parotis, *Ar.* Vaga alhadanl. Fugille. *Hebr. deficit.* Gr. παρῶτις. *Gal.* Parote apostume. *It.* Postema dietro d'orecchia.

Paroxysmus, *Ar.* Neuba. *Heb.* Onah. *Græc.* παροξυσμός. *Gal.* Acceses de malad. Paroxisme. *Ital.* Parossismo, Accrescimento, Acerbatione.

Pars, *Ar.* gihe. *Heb.* Chelc, Chelca. *Gr.* μέρος, μορίον. *Gal.* Part. *Ital.* Parte.

Partus, *Arab.* Tavalid, Mavlad, Muchuzah, Nafas. *Heb.* Ledah. *Gr.* τόκος. *Gal.* Enfantement. *Ital.* Parto.

Passio, *Arab.* Alm. Infial. *Hebr.* Hiplialut, Chalchacha. *Gr.* πάθος, πάθημα. *Gal.* Passion. *It.* Passione.

Passulæ, *Ar.* Zibib. *Heb. deficit.* *Græc.* ταφίδες. *Gal.* Raisnis. *It.* Uva passa, Uva, Zibibo.

Pastillus, Trochiscus, *Ab.* Areflatu, Caraz. *Heb. deficit.* Gr. τρόχισκος. *Gal.* Trochisque. *It.* Pastella, pastillo.

Patella, *Ar.* Alhasafe, Alresfatu, Rasga, Radafah.. *Heb.* Hayn au maghen haharcuba. *Græc.* μύλη. *Gal.* Palete du genovil. *Ital.* Padella.

Pectus, *Ar.* Zadar, Alcas. *Heb.* Chadi, Chadio, Chazech, Naah, Jenaah. *Gr.* στῆθος. *Gal.* Poitrine. *It.* Petto.

Pellis, Cutis, *Arab.* Giela, gelde, geld, chabi. Quischschara. *Arab.* Gelad, Or, Dac, Doc &c. Gr. δέρμα. *Gal.* Peau. *Ital.* Pelle.

Penis, Membrum Virile, *Arab.* Dacar, Deneb. *Heb.* Gid, Ammah, Schapheca, Zanah. Gr. κέρκος. *Gal.* Verge de l'homme. *Ital.* Coda. C....

Peripnevmonia, *Ar.* Det alriah, Itrif, Sofati, Birsen, Chaiana. *Heb. deficit.* Gr. περιπνευμονία. *Gal.* Peripnevmonie, Inflammation des pulmones. *Ital.* Peripnevmonia.

Peritonæum, *Ar.* Siphac, Berbetinem, Beriteron. *Heb.. deest.* Gr. περιτόναιον. *Gal.* Peritonee. *It.* Peritoneo.

Pes, Pedes, *Ar.* Kiarach, Kadam, Ragla, Raglin, Sak, Sakin. *Heb.* Regel, Peamim. *Græc.* πούς, πόδες. *Gal.* Pied, Pieds. *It.* Piede, piedi.

Pessus, Pessarium, *Ar. deficit* *Heb.* Cophal, Manul, Abbar. Gr. πριαπίσκος. *Gal.* Pessaire. *Ital.* Chiavistello, pessario.

Pestis, Pestilentia, *Arab.* Barathien. Alencatan, Itrama, Vabi, Maut, Mita. *Heb.* Deber, Mevet, Negaph, Keteph, Katoph. Gr. λοιμός. *Gal.* Peste, pestilenza.

Pestilens, *Ar.* Vabij, Masmam, Musasida. *Heb.* Dibri. Gr. λοιμώδης. *Gal.* Pestilent. pestilentieux. *Ital.* pestilente.

Petechiæ, *Arab.* Alurefchin. *Hebr. deficit.* Gr. ἐξανθήματα λοιμώδεα. *Gal.* Macules pestilentieus. *Ital.* Petecchie, macchie pestilentiali.

Petroleum, *Arab.* Nafth. *Hebr. deficit.* *Græc.* πετρέλαιον. *Gal.* Huile di pierre. *It.* petroglio.

Phagedæna, *Arab.* Ikila. *Hebr.* Icul. Gr. φαγέδαινα. *Gal.* Phagedaine. *Ital.* Fagedena.

Pharmacopeum, Pharmacopolium, *Ar.* Maagena, Maagin. *Hebr. deficit.* Gr. φαρμακοπώλειον. *Gal.* Boutique d'Apotieaire. *Ital.* Bottega di speciali.

Pharmacopola, *Ar.* Aggin. *Hebr. deficit.* *Gr.* φαρμακοπώλης. *Gal.* Apoticaire. *Ital.* Speciale.

Philtrum, *Arab.* Sihr. Sahara. *Hebr. deest.* *Græc.* φίλτρον. *Gal.* Philtre. Poison pour faire amer. Breuvage d'amore. *Ital.* Veleno per farsi amare.

Phlebotomia. Venæ sectio, *Ar.* Bazag. Fazd. *Hebr.* Hacazah. *Gr.* φλεβοτομία. *Gal.* Saignee. *Ital.* Sanguigna.

Phlebotomus, *Ar.* Mibazag, Fazzad. *Heb.* Kizai. *Gr.* φλεβότομος. *Gal.* Lancette. *Ital.* Lancetta.

Phlegma, Pituita, *Arab.* Cham. *Hebr.* Lebhanah. *Gr.* φλέγμα. *Gal.* Phlegme. *Ital.* Flemma.

Phlegmagogum. *Ar.* & *Hebr deficiunt.* *Græc.* φλεγμαγωγόν. *Gal.* Phlegmagoge. *Ital.* Flemmagogo.

Phoenigmus, *Ar.* Ahmar. *Hebr. deficit.* *Græc.* φοινιγμός. *Gal.* Faire rouge. *Ital.* Fare rosso.

Phrenitis, *Arab.* Birsen, Sirgen, Carabitus. *Hebr. deficit.* *Gr.* φρενῖτις. *Gal.* Phrenesie. *Ital.* Frenesia.

Phthiriasis. Morbus pedicularis. *Ar.* Camla. Mucammal. Kimlin. *Hebr. deficit.* *Gr.* φθειρίασις. *Gal.* Phthiriase, Maladie pediculaire. *Ital.* Pidocchiosità.

Phthisis, Phthisicus, *Arab.* Zell. Mazlul, Sall, Masful, Illatassel. Alilassel. *Hebr.* Tisimuc. Schachaph. *Græc.* φθίσις. *Gal.* Phtisie, Ulceration des poulmons. *It.* Tisichezza, tisico.

Pia Mater, *Ar.* Maschimi. *Hebr. deficit.* *Gr.* ὑμὴν λεπτός. *Gal.* Membrane menu de cerveau. *Ital.* Pie Madre.

Pilulæ,

Pilulæ, *Ar.*Habbat. *Heb.deficit.* Gr.καταπότια Gal. Pilules. *It.*Pilole.

Pilus, *Ar.* Vabra, Saar. *Heb.*Saar. Saarah Schear. Gr.θρίξ, *Gal.*Poil. *It.* Pelo.

Pinguedo, Pinguis, *Ar.* gilla, gallil, dasuma, dasem, Vadaq, muvadaq. *Heb.*Deschen, dalchen. Chesebh, Schemen, Schamea, Duhen, Dahen. Gr.λίπος, λιπαρότης, λιπαρός. *Gal.*graisse, gras. *It.*grassezza, grasso.

Pistillum. *Ar.* Marzaba. Mudacca. Jed, almaharas, gras. *Heb* Madok. Gr. ὕπερος, ὕπερον Gal. Pilon de mortier. *Ital.* Pistello da mortajo.

Pituita. *Vide* Phlegma.

Pix, *Ar.*Char, Chir, Zefr. Alkitran, Churrut. *Heb.*Zephet, Copher. Gr.πίσσα. *Gal.* Poix. *It.* Pece.

Placenta, *Ar.*Caach. *Heb.*Calah. Ugah, Uggah, geritsah. Lebhibah. Gr. πλακοῦς. *Gal.*torteau. Tarte. *It.*Foccaija, torta.

Planta, *Ar.*Benat, Nebat. gars. Nulita. Naclæ. *Heb.*Bannat. Natah. Schetilim, *pl.* Gr.φυτόν.*Gal.* Plante. *It.* Pianta.

Planta Pedis, *Ar* Alselament. *Heb.*Caph.Masrek haregel. Gr. πέλμα, πέδιον. *Gal.* Plante du pied. *It.*Pianta del piede.

Plenitudo, Plenus, *Ar.* Imbtil. Mali. *Heb.* Melo. Male. Gr.πλῆθος, πλήθωρα. *Gal* Plenitudo. plein. *It.* Pienezza, pieno.

Pleuritis, Pleuriticus. *Ar.*Birsen sosati. Vaga algenb. Hubivaga algenb. Schatza. *Heb.* ghebel hazad. Gr.πλευρῖτις. πλευριτικός. Gal.Plevresie. *It.*Pontura di fianchi.

Plica, *Ar.*Farda. Taja. Tachbil alschaar. *Heb. deficit.* Gr.πλοκή. *Gal.*Pli, pliement, plissure. *It.* Piega, crespa.

Plumbum Ustum. *Ar.*Merdesengi. *Heb.deficit.* Gr μόλυβδος, κεκαυμένος. *Gal.* Plomb brusle. *It.* Piombo brusciato.

Podagra. *V.de etiam* Arthritis. *Ar.*Salaa. *Heb. deficit.* Gr.ποδάγρα. *Gal.*goutte es piedes. *Ital.* Podagra, gotta.

Pollex, *Ar.*Buhan. *Heb.*Bohen. Alion. gudal. Zecapha. Ezebba hagain. Gr. ἀντίχειρ. *Gal.* Pouce. *It.*Dito grasso. pollice.

Pollutio Nocturna. *Ar.* Heis Ihtelem. *Heb. deficit.* Gr.ἐξονείρωσις. *Gal.* Flux de semence de nuict. *It.* Flusso del seme notturno.

Polypus. *Ar.*Alarhab. Arbiam. Cassanum: Arnaban. *Heb. deficit.* Gr. πολύπους. *Gal.* Poulpe, poupe, polype. *It.* Polpo, poulpa del naso.

Pondus. *Ar.* Alsacrugia. Vazan, Mizin. Tacalticle. *Heb.* Mischcal. Netel. Manch. Masah. Græc.σταθμός, βάρος. *Gal.* Poix. pesanteur. *It.* Peso.

Poples. *Ar.*Rocba, Rocube. *Heb.*Berek. Arcuba. Gr.ἰγνύς, ἰγνύη .πόπλιψ. *Gal.*Jarret. *It.* garleto. Piegatura della gamba.

Porphyrites Lapis. *Ar.*Rachama ahmar. *Heb.* Bahat. Gr.πορφυρίτης. *Gal.*Marbe, rouge, ou rougeastre. *It.*Porfido.

Potus, *Ar.*Tardia- Secu. *Heb.* Schikkni. Gr. πόμα. *Gal.* Boire, Boisson. *Ital.* Cosa da bere.

Præfocatio matricis, *Ar.* Comac. Ichtinac alraham. Machnaca alzifac. *Heb.* Machanac harechem. *Græc.* πνιξ ὑστερική. *Gal.*Suffocation de la matrice. *Ital.* Affocamento della matrice.

Præputium, *Ar.* Arla: Calfr. *Heb.*Arelatah. Merachak. *Gr.* πόσθη. Perpuce. peau du bout du membre viril. *It.* Pelle nella punta del membro virile, preputio.

Præservatio, *Ar.*Charaz. Tichraz. Ahtiras. *Heb. deficit.* Gr.προφυλακή. *Gal.* preservation. *It.* preservatione.

Priapismus, Satyriasis, *Ar.* Ferismus. Therfinus, Samus. *Heb. deficit.* Gr.πριαπισμός, σατυρίασις. *Gal.*Priapisme. satyriasie. *It.* Priapismos, satyrasia.

Prognosticum, *Ar.*Hiseb. Cahin. Ichan, Nubuah. *Heb.* Nebuah. *Gr.* προγνωστικόν. *Gal.* prognostique. prædiction. *Ital.* pronostico.

Pruritus, *Arab.* Sare. Haec. Hacac. Ukil. *Heb. deficit.* *Gr.* κνησμός. *Gal.* Demangement. Demangaison. *Ital.* pizzicore. Voglia di gratiarsi.

Ptisana Hordei, *Ar.*Kisch, Akescen, Disdhisch min, Seheir. *Heb.* gersire, Scheorim. *Gr* πτισάνη. *Gal.* ptisane ou Tisane. *It.* ptisana. Sugo d'orzo senza scorza.

Pubes, Os Pubis, *Ar.*Rachaba. Zub. *Heb. deficit.* Gr ἥβη, ὀστέον, ἥβης. *Gal.*poil, qui viene es parties honteuses. *It.*Lanugine, e peli delle parti vergognose.

Pudenda, *Ar.*Zubub, Aurat. *Heb* Mebusohim, Erevah. Bachatin. Gr.αἰδοῖα. *Gal.*parties honteuses. *It.* parti vergognose.

Pudor, Verecundia, *Arab.* Dahfar. Chischna. *Heb.* Boscha, Boschet, Buschna, Baschena, Tsenua. Gr.αἰδώς. *Gal.* Honte. *It.* Vergogna.

Puerpera, *Arab.* Veleda. *Heb.* Joida. *Gr.* λεχώ. *Gal.* Accouchee. *Ital.* Donnadi parto.

Pulmo, *Ar.*Rihe, Ria, Kieh. *Heb. deficit.* Gr. πνεύμων. *Gal.* poulmon. *It.* polmone.

Puls, Pulmentum, *Ar.* Idim, Harisa, Tabich, Sahina. *Heb.*Nazid. Gr.χεῖμος, ἀθάρα *Gal.* Fait de Farine, Bouillie. *It.* Pulte, Menestra.

Pulsus

Pulsus, *Ar.* Nahad. Nafd. *Heb.* Paam. Dephek. Græc. σφυγμός. *Gal.* Pouls. *It.* Battimento.

Pulvis, *Ar.* Sufful. Ugitur. Darira. gobar &c. *Heb.* Avak. Aphar. gusch. Schahac. Gr. κόνις. *Gal.* Poudre, pousfiere. *It.* Polvere.

Pumex, *Ar.* Chaisur. Fanec. Hagaralhamim. *Heb. deest.* Gr. κίσσηρις. *Gal.* Pierreponce. *It.* Pumice.

Pupilla, *Ar.* Hadac alain. *Hebr.* Batiah. Charuds. gilgul. Ischon. Gr. κόρη. *Gal.* Prunelle de l'œil. *Ital.* Pupilla dell'occhio.

Purgans. *Arab.* Munaqui. *Heb. deficit.* Græc. καθαρκτικόν. *Gal.* Pourgant Medicament qui purge. *Ital.* Medicamento purgante.

Purgatio. *Ar.* Mushil. *Heb.* Tohar. Kemischa. Gr. κάθαρσις. *Gal.* Purgation. *Ital.* purgatione.

Purificatio. *Ar.* Tathir, tanquia. *Heb.* Bar. Gr. καθαροποίησις. *Gal.* Purification. *It.* Purificatione.

Purpura, *Ar.* Istabrac. *Heb.* Argaman. Margaman. Gr. πορφύρα. *Gal.* Pourpre. *Ital.* porpora.

Pus, *Arab.* Midda, Sadid. *Heb.* Magla. Gr. πύον. *Gal.* Bove, Ordure. *It.* Marza, Lordura.

Pustula, Papula. *Ar.* Bothor. Sahafati. Balchiati. *Heb.* Saphahat, Bohac. Cathita. Græc. φλυκτίς. φλύκταινα. Gr. Pustule, Apoulle. *It.* Broftola.

Putredo. *Arab.* Tacrich. Afuna. Taafin. *Hebr.* Racath, Ricathon. Gr. σηπεδών. *Gal.* Pouriture. Pourrissure. *Ital.* Putredine.

Putrefactio, *Ar.* Chamg, Taafin. *Heb.* Iphusch. Gr. κατάσηψις. *Gal.* Putrefaction. *It.* Putrefattione.

Pyxis, *Ar.* Schatipha. *Heb.* Ichusphan. Græc. πυξίς. *Gal.* Boiste, Boistolette. *It.* Bussetta. Bossoletta.

Q.

Quartana Febris, *Ar.* Rabbi. *Heb.* Rebiali. Gr. τεταρταῖος πυρετός. *Gal.* Fievre quarte. *Ital.* Quartana.

Quies. *Arab.* Hudna. Razane, Sucum. Tafschal. *Hebr.* Dam. Manoah, Schabbaton. Scheket. *Gr.* ἡσυχία. *Gal.* Repos. *Ital.* Quete, reposo.

Quotidiana Febris. *Ar.* Humi aljaum jaum. Antartelhos. *Heb. deficit.* *Gr.* ἀμφημερινὸς πυρετός. *Gal.* Quotidien fievre. *It.* Quotidiana. Cotidiana.

R.

Rabies, *Ar.* Rialcalbe. *Heb. deficit.* *Gr.* λύσσα, λύττα. *Gal.* Rage. *It.* Rabbia.

Radix. *Ar.* Batagen Afis. *Hebr.* Sheresch Icar. *Gr.* ῥίζα. *Gal.* Racine. *Ital.* Radice.

Rana. *Ar.* Dafta, Altaheul. *Hebr.* Zab. Mascar. *Gr.* βάτραχος. *Gal.* Raine, grenoville. *It.* Ranocchio, rana.

Rancidus, *Arab.* Mutarrac. *Hebr. deficit.* *Gr.* σαπρός. *Gal.* Ranci. Chansi. *Ital.* Rancio, rancido.

Rasura, *Ar.* Guraga. Nesare. Halsa. *Hebr.* garera. Tasporeth. Græc. ξυσμός. *Gal.* rasure. *Ital.* rasura.

Raucedo, Raucus. *Ar.* Tabahboh. Mubabbah. *Hebr.* Bichah. *Gr.* βράγχος, βραγχώδης. *Gal.* Enrouement. Enrove. *Ital.* Raucità. Rauco.

Recidiva, *Arab.* & *Hebr. desunt.* *Gr.* ὑποτροπή. *Gal.* Recidive, recheute de maladie. *Ital.* ritirata.

Remedium, *Arab.* Devi. *pl.* Advia. Tab. on. Un. Muana. *Heb.* Rephuah. Aruc. Asut. Asu. Asjah. *Gr.* βοήθημα, ἄκος. *Gal.* Remede. *It.* remedio. *Vide etiam* Auxilium, Medicina.

Renes, *Ar.* Kulie. Kelit. Kelitin. *Hebr.* Kelajoth. Tuchot. *Gr.* νεφροί. *Gal.* Reins, roignons. *Ital.* Reni, rognoni.

Respiratio. *Ar.* Raha. Istirah. *Heb.* Revach. *Gr.* ἀναπνοή. *Gal.* respiration. respirament. *It.* respiratione.

Restauratio, Restitutio. *Arab.* giemar. Chilefa. Radd. Radda. *Hebr.* Schubhah. Teschubhah. *Græc.* διασκευασμός. *Gal.* restauration. restitution. *Ital.* restauratione, ristoro. restitutione.

Rete,

Rete, Reticulum. *Arab.* Nasba, Facheh, Medsida, Sabaca, Thorab, Tharb, Zirbus, *Heb.* rescheth, Micmar, Macmor, Madsud, Mokesch, Leked. Malcodath, Cherem. Naschubh &c. *Gr.* δίκτυον. *Gal.* Rets, File. *It.* Rette, reticello.

Retiformis, *Ar.* Rescheth. *Heb. deficeit. Gr.* δικτυοειδής, χοροειδής. *Gal.* Fait an secon de rets. *It.* Retiforme.

Rhabarbarum. *Ar.* Raveno, ravedseni. *Heb. deest. Gr.* ῥαβάρβαρον. *Gr.* Rheubarbe. *It.* rabarbaro.

Rheymatismus, *Vide* Destillatio, *Ar.* & *Heb. deficiunt. Gr.* ῥευματισμὸς. *Gal.* Rhevme. *Ital.* Flusso, catarro.

Rubinus, *Arab.* Jacuta hamar. *Heb.* Jahar. Cadcod. Samcan, *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* Rubi, rubis. *It.* Rubino.

Rubrica, *Arab* Magra. *Heb.* Migra, Sammanin. *Gr.* μίλτος, σινωπίς. *Gal.* Terre rouge. *Ital.* Rubrica, terra rossa.

Rugæ, *Ar.* Abagdan, Tacmisch. *pl.* Tacmischa, Curischa, Curisch. *Heb.* Kematim. *Gr.* ῥυτίδες. *Gal.* Ripes, Plis, Plures. *It.* Ruge, Falde.

Ruptura, *Ar.* Fecha. Tahzima, Mahzam, Cazaq, Tachariq. *Heb.* Bedek. Tamacah, Perets. *Gr.* ῥῆγμα. *Gal.* Rompure, rupture. *It.* rottura.

S.

SAccharum, *Heb.* Succhar, Tabarzer. *Heb. deficit. Gr.* σάκχαρον. *Gal.* Sucre. *It.* Zuccaro, Kis, *pl.* Chisin.

Sal, *Ar.* Garab, Safaf. Melah. Melech. *Heb.* Melach. *Gr.* ἅλς. *Gal.* Sel. *It.* Sale.

Salacitas, Salax. *Ar.* Liab. Iaib. *Heb.* Flogeb. *Gal.* λαγνεία, λάγνος. *Gal.* Pailardise. Pailard, Safrete, Safre. *Ital.* Salacita, salace.

Saliva, *Arab.* Iabab, Bezac, Bisac. *Heb.* Rir, roc. *Græc.* σίελος. *Gal.* Salive. *It.* saliva.

Salsedo, *Ar.* Almuri, Barachia, scenem. *Heb.* Melichud. *Gr.* ἁλμυρότης. *Gal.* Liqueur salee. *It.* salatura.

Salsus, *Ar.* Mumallah. *Heb.* Maloch. *Gr.* ἁλμυρός. *Gal.* sale. *Ital.* salato, salso.

Saltus, *Ar.* Quafza. *Heb.* Dilug. Raphtiuph. *Gr.* πήδησις. *Gal.* saut. *It.* salto.

Salus, Sanitas, *Ar.* Mochliz, Afia, Ziha. *Heb.* Jaschah, Teschuah, Asu. Asjon. *Gr.* σωτηρία. *Gal.* salut, sante. *Ital.* Salute, sanità.

Sandaracha, *Ar.* sandarac, Zarnich. *Hebr. deficit. Gr.* σανδαράχη. *Gal.* sandaraque. *Ital.* sandaraca.

Sanguis, *Ar.* Dem. *Heb.* Dam. *Gr.* αἷμα. *Gal.* sang. *It.* sangue.

Sanus, *Ar.* Beri, Afia. Zhahah, Cavv. *Hebr.* Asi, Chalum &c. *Græc.* ὑγιής, ὑγιεινός. *Gal.* sain. *Ital.* sano.

Sapa, *Arab.* Schulila alasal, Tille. *Hebr. deficit. Gr.* ἕψημα, σίραιον. *Gal.* Vin cuit. *It.* Vino cotto.

Sapo, Smegma, *Ar.* sabun. *Heb.* Bor, Borith, Ahala. *Gr.* σάπων, σμῆγμα. *Gal.* savon. *Ital.* savone.

Sarcocolla, *Ar.* Azarot, Anzarut. *Heb. deest. Gr.* σαρκοκόλλα. *Gal.* sarcocolle. *It.* sarcocolla.

Scabies, *Ar.* Garab. *in specie*, exulcerata Alkenebi, serap. *Heb* Garab. Jalepheth. Mispachath. *Græc.* ψώρα. *Gal.* Galle, Rogne. *Ital.* rogna, scabbia.

Scalpellum, *Ar.* Mubazah. Sifra. *Heb.* Tyar Darban. *Græc.* μαχαιρίδιον. *Gal.* Canivet. Petit burin. *It.* scarpello.

Scalprum, *Ar.* Magrad. *Heb.* Cherebh, Tsipporen. *Gr.* ξυστήρ. *Gal.* Burin. Racloir. *It.* rasparola, scarpello.

Scammonium. *Arab.* Massmuda. *Heb. deest.* Gr σκαμμώνιον. *Gal.* scammonee. *It.* scammonea.

Scapulæ, *Ar.* Ketf. *pl.* Actaf. *Heb.* Keteph *pl.* Kephot, Ketephim. *Gr.* ὠμοπλάται. *Gal.* Palerons, Derriere d'epaules. *Ital.* palleete.

Scarificatio, *Arab.* scharrad. *Heb.* Garda. Rabhda. *Gr.* σχασμός. *Gal.* scatification. *Ital.* Fare i tagli ò picchi.

Scirrhus, *Arab.* sephiros, Futratiz. *Heb. deficit. Gr.* σκιῤῥός. *Gal.* Enflure dure. *Ital.* Scirro. Durezza senza dolore.

Scorbutus, *Arab.* & *Heb. ignotus. Gr.* σκελοτύρβη. *Gal.* Scorbut. *It.* scorbuto.

Scoria, *Ar.* Tubel. Chabt. Chabat. *Heb.* Sig. *Græc.* σκωρία. *Gal.* Escume, & ordure des metaulx. *It.* Sciuma di metallo.

Scorpius, scorpio, *Ar.* & *Heb.* Acrab. *Gr.* σκόρπιος. *Gal.* scorpion. *Ital.* scorpione.

Scrupulus, *Ar.* Bachila, Garmia, Kermet *Heb.* Tiur. *Gr.* γραμμή. *Gal.* scrupule. *It.* scrupulo.

Sectio, *Ar.* Bat, Bata, Fazl. *Heb.* Bether Chetek, Caticah, Natuah, Perek. *Gr.* τομή. *Gal.* Coupeure. Tailleure. *It.* segamento. intacco di taglia.

Secundinæ, *Arab.* Chalas, Abras, Maschima.

ma, Furfus. *Heb.* fchilja. *Gr.* δευτερεῖα, ὕστερα. *Gal.* Artierefaix. *It.* pelli di fanciulli.

Sedes. *Arab.* Maglas, Arsch. *Heb.* Molchab. *Gr.* ἕδρα. *Gal.* Siege, selle. *Ital.* sedia.

Sedimentum, *Ar.* & *Heb.* Rasubh. Mifchcah. *Gr.* ὑπόστασις. *Gal.* Affaissement ou Ordure du urine. *It.* sedimento.

Semen, *Ar.* Dariah, Zara, Nafal. *Heb.* Zerah, Zarah, Mizrah. *Gr.* σπέρμα. *Gal.* Semence. *It.* seme, semenza.

Sensus, *Ar.* Halm, His. *Heb.* Regath. Tuam. *Græc.* αἴσθησις. *Gal.* Sens, sentiment. *Ital.* senso.

Sericum, *Ar.* Harir, Sadus. *Heb.* Meschi. *Gr.* σηρικόν. *Gal.* soye. *It.* seta, Armosino.

Serpens. *Ar.* Haja, Afhai. *Heb.* Nachasch. Tanin, Zochel. *Gr.* ὄφις. *Gal.* serpent. *Ital.* serpente.

Serum, *Ar.* Masal, Magra. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀρρός. *Gal.* Laict clair. *It.* Scolo di latto.

Sesamnidea ossa, *Ar.* Alsemsemanie. *Hebr.* Helt helaminiath. *Gr.* σησαμοειδῆ ὀστέα. *Gal.* & *Ital. deficiunt, & Latina retinentur.*

Siccitas, Sicus, *Ar.* Baal, gefef, gefaf, Jubs. Jubifa, Jabis. *Heb.* Chorebh. Charebh. Zachzachoth, Zajon. *Gr.* ξηρότης, ξηρός. *Gal.* seiche, sec, riccitè. *It.* siccità, secco.

Signum, *Ar.* Aja, Bend, Nadar. *Heb.* Oth Tav. *Gr.* σημεῖον. *Gal.* signe. *It.* segno.

Silex, *Ar.* ferax, ferachs, Hagar alzenet. *Heb.* Chalamish. *Gr.* πυρίτης. *Gal.* Caillou. *It.* selce.

Siligo, Similago, *Ar.* Hertaman, Afeleth, famid. *Heb.* falet. *Gr.* σεμίδαλις. *Gal.* Fleur de farine. Pur farine. *It.* Amito, Amido.

Simitas, Simus, *Ar. deficit.* *Heb* Charum. *Gr.* σιμότης, σιμός. *Gal.* Camus. Nez tortu, aquilin. *It.* Schiacciato naso.

Singultus, *Ar.* Faah, Favaq. *Hebr.* Anakah. *Gr.* λύγξ, λυγμός. *Gal.* Hoquet, fanglot. *It.* fingolto, fingiozzo.

Sitis, *Ar.* Taman, Atsch, Atschi, Taatisch, Ach. *Heb.* Dfama, Dfimmaon, Tfima, Tfichvan. *Gr.* δίψα. *Gal.* soif. *Ital.* sete.

Situs, *Ar. deficit* *Hebr.* Matsabh. Matsucah. *Gr.* θέσις. *Gal.* Situation. *Ital.* sito, situatione, posto.

Smaragdus, *Arab.* Zmarad, Feruzegi. *Hebr.* Barket, Barcath. Nopek. Pitdba Cachali, Jarcan. *Gr.* σμάραγδος. *Gal.* Esmeuraude. *Ital.* smeraldo.

Smiris, *Ar.* Mesu. Hagar fumbidig, fumbedegi. *Hebr. deficit.* *Græc.* σμύρις. *Gal.* Esmeril. *Ital.* smeriglio.

Solutio continui, *Arab.* Chadessan. *Hebr.* Peruk. *Græc.* λύσις τῆς συνεχείας. *Gal.* Solution du continuitè. *Ital.* Solutione della continuità.

Solutio ventris, *Arab.* Darab. Ashal. *Hebr. deficit.* *Gr.* ὑποχώρησις. *Gal.* Flux de ventre. *Ital.* flusso di ventre.

Somniferum, *Arab.* Almaneumat, *pl.* *Hebr. deficit.* *Græc.* ὑπνωτικόν. *Gal.* Qui fait endormir. *Ital.* Chi fà dormire. Vide *Narcoticum.*

Sopor, *Ar. deficit.* *Heb.* Tarddemah. *Gr.* κῶμα. *Gal.* Sommeil. *Ital.* Sonno.

Sorbitio, *Ar.* Tagria, Haschua. *Hebr.* Bela. *Gr.* ῥόφημα. *Gal.* Humemenr, Avalement. *Ital.* Sorbimento.

Specillum, *Arab.* Tarsula, Munesid, Targis. *Hebr deficit.* *Gr.* μηλωτίς, μήλη. *Gal.* Eprouvete de Chirurgien. Touche Chirurgique. *It.* Tasta per curar piaghe.

Sphacelus, *Ar.* Aschachilos. *Hebr. deficit.* *Gr.* σφάκελος. *Gal.* Sphacele. *Ital.* Sfacelo.

Spina dorsi. *Ar.* feuche, Simnnia. *Hebr.* Ethem, Schedarah. *Gr.* ῥάχις. *Gal.* Espine du dos. *Ital.* spina del dosso.

Spodium. *Arab.* Tabasir. *Hebr. deficit.* *Græc.* σπόδιον. σποδός. *Gal.* & *It.* Spodium. spodio.

Spongia, *Ar.* fefengi, Asfengi alchar. Gafifa. *Hebr.* Ekebbah. *Græc.* σπόγγος. *Gal.* Esponge. *It.* sponga.

Spuma, *Arab.* Coffore. Zabd. zebed. *Hebr.* Cheleak. Ketseph. *Gr.* ἀφρός. *Gal.* Escume. *It.* schiuma, spuma.

Spurum, *Ar.* Busac. Nafth. *Heb.* Roc. Racuc. Rir. *Gr.* πτύελον, πτύσμα. *Gal.* Crachat. *Ital.* sputo.

Squama, *Arab.* Quischschara. *Heb.* Kaskeschet. Keliph. *Græc.* λεπίς. *Gal.* Escaille. *Ital.* scaglio.

Staphyloma, *Ar.* Mufaragi. Sacaruli. Debani &c. *Heb. deficit.* *Gr.* σταφύλωμα. *Gal.* Maladie de la luete. *It.* stafiloma.

Stercus. *Ar.* Bhar. Zebel. Char Cara. Tabraz. hasa &c. *Heb.* Aschpoth. Dabd. Domen. Tseah. Peresch &c. *Gr.* κόπρος. *Gal.* Bourbier. merde. Fange. *It.* Lordura, sterco.

Sterilitas, *Ar.* godabb. Aquam. Aquima. *Hebr.* Acar, Acara. *Gr.* ἀγονία, ἄγονος. ἀτεκνία. ἄτεκνος. *Gal.* sterilitè. sterile. *Ital.* sterilità, sterile.

Sternum, *Ar.* Casfi. *Heb.* Ezem hehace. *Gr.* στέρνον. στῆθος. *Gal.* Os de la Poitrine. *It.* Cartilagine di petto.

Sternutatio, *Ar.* Nachara. Utas. Utsa. Taatis. *Heb.* Abischah. *Gr.* πταρμός. *Gal.* Esternument. *It.* stranuto.

Sternutatorium, *Ar.* Mutattis. *Heb. deest.* Gr. πταρμικόν. *Gal.* Qui fait esternuer. *Ital.* Chi fa stranuri.

Stigma, *Ar.* Alguaslem. garha. Chatta. *Græc.* στίγμα. *Gal.* Signe & marque de playe. *Ital.* segno, Bollatura.

Srilla, Stillicidium, *Ar. deficit. Heb.* Deleph. Tiph. Tipha. *Gr.* σταξις, στάλαγμα. *Gal.* Goutte. gouttiere. *Ital.* gocciolatoio.

Stomachus, *Arab.* Batan. Fuad. geuf. *Heb.* Beten. Masas. Gr. στόμαχος. *Gal.* Estomac. *It.* stomaco.

Storax. *Arab.* Miah. Micha, Lebeni, Miahsielle *liquida*. *Heb. deest.* Gr. στόραξ. *Gal.* Styraz. *Ital.* Stirace.

Strabismus, Strabo. *Arab.* Astarac. *Hebr. deest.* *Gr.* στραβισμὸς. στραβόν. *Gal.* Bigle, Lousche. *Ital.* Losco, guercio.

Srrangulatio, *Ar.* Itfa, Intisa, Chanca, Schanuk. Taschnik. *Heb.* Machanac, Schanuk. Chenek. *Gr.* στραγγαλισμὸς. ἄγχη. *Gal.* Estranglement. *Ital.* strangolatione.

Stranguria, *Ar. deficit.* *Heb.* Hataphah. haschetem. *Gr.* στραγγουρία. *Gal.* Difficulte d'urine. *It.* Difficoltà d'urina.

Struma. *Ar.* Chanzira. *Heb. deficit.* *Gr.* βρογχοκήλη, χοιρὰς. *Gal.* Escrovelle. *Ital.* Scrofola.gonfiatione della golla.

Stupor, *Arab.* Chauf, Chausa, Chadar. *Heb.* Schamah. Meschammalı, Timmahon. *Gr.* νάρκη. *Gal.* Stupiditè. Estonnement. *Ital.* stupidità.

Stupa. *Arab. deficit.* *Heb.* Neoreth. *Gr.* στυπεῖον. *Gal.* Estopes de lin, ou de chanvre. *It.* stoppa di lino, ò di canape.

Succinum. *Arab* Abra. Ambar, Karabe, *Hebr. deficit.* Gr. ἤλεκτρον. *Gal.* Ambre. *Ital.* Succino.

Succus. *Vide* Liquor. Humor. *Ar.* Rob. Halliq. *Heb.* Asis, Leschad. *Gr.* χυμός, χυλός, ὀπός. *Gal.* suc. *It.* succo, sugo.

Suctio, *Ar.* Rida. Tardia. *Heb.* Janicut, Henicah. *Græc.* μύζησις. *Gal.* succement. *Ital* succhiamento.

Sudamina, *Ar.* Hazef. *Heb. deficit.* Gr. ἱδρῶα. *Gal.* Eschaubouillures. *It.* Broggie da sudore.

Sudor. *Ar.* Arac. Harc. *Heb.* Jezah. Zehah. *Gr.* ἱδρώς. *Gal.* sueur. *It.* sudore.

Suffimentum. Suffitus. *Ar.* Buchar. *Heb.* Azcarah. Ketorah. Mictar. Mictereth. *Gr.* θυμίαμα. *Gal.* Perfument. *It.* profumo.

Suffusio, Cataracta, *Arab.* Anusmuma gubisch Umuscha. *Heb.* Teballul. *Gr.* ὑπόχυμα. *Gal.* Cataracte en l'œil. *Ital.* Cataratta.

Sugillatio, *Ar* Tardid. Alfac. *Heb. deficit.* Gr. ἐγχύμωμα. *Gal.* Tache noire ou meurtrisseure. *Ital. deficit.*

Sulphur, *Arab.* Kabric. Quibrit. Cribrit. Albaphat *Ser.* *Heb.* gapherit. Gr. θεῖον. *Gal.* soulffure. *It.* Zolfo, Zolfore.

Supercilium. *Arab.* gesn. *pl.* Agfin. Hagib. *pl.* Hagivib. *Heb.* gabh. Gr. ὀφρῦς. *Gal.* Sourcil. *Ital.* sopraciglio.

Suppositorium, Glans, *Ar.* Humula. *Hebr. deficit.* Gr. βάλανος. *Gal.* suppositoire. *It.* ghianda.

Suppuratio. *Ar.* Dubeleti. Dubelati. Taquia. *Hebr.* Mispach. Mischpachat. Gr. ὑποπυρασμός, ἐμπύημα. *Gal.* suppuration. *It.* Postema.

Sura, *Ar. deficit.* *Heb.* Cabak. *Græc.* γαστροκνήμιον. *Gal.* Gras de la jambe. *It.* Polpa della gamba.

Surditas, Surdus, *Ar.* Guacce. Zumuma Zuzamum. Azam. *Heb.* Cheresch. Gr. κωφότης. κωφός. *Gal.* sourdite, sourd. *It.* sordità, sordo.

Sutura, *Ar.* Chajata. Chaita. Machut. *Heb. deficit.* Græc. ῥαφή. *Gal.* sutur, Cousture. *It.* cucitura.

Symmetria, *Ar* Adorem. *Heb. deficit.* Græc. συμμετρία. *Gal.* Symmetrie. Ital. Concordanza.

Sympathia, *Ar.* Hanna. Nod *Heb.* Schaphaca. Græc. συμπάθεια. *Gal.* sympatie. *It.* Compassione.

Sinciput, *Ar.* Ifce. jafuc. *Heb. deficit.* *Gr.* βρέγμα. *Gal.* Devant de la teste. *It.* Parte dinanzi de la testa.

T.

TAbes, *Ar.* Ebdul. Impedul. *Hebr.* Daabhach, Daabhon. Gr. φθίσις. *Gal.* Maladie sec, & etique.

Tactus. *Ar.* Tamis. gas. Lams. *Hebr.* Mischichusch. Gr. ἀφή. *Gal.* Touchement. *It.* tatto, toccamento.

Valus. *Ar.* Chahab. Alsechi. *Heb.* Karsol Arcom. Gr. ἀστράγαλος. *Gal.* talon. *It.* talone.

Tamarind. *Ar.* tamarindi. *Heb. deest.* Gr. φοινικοβάλανοι. *Gal.* tamerinds. *Ital.* tamarindi.

Tarsus, *Ar.* & *Heb.* Rasegh. Gr. ταρσός. *Gal.* talon. *It.* tarso.

Tartarus, Tartarum, *Ar.* & *Heb. non occurrunt.* Gr. τάρταρον. *Gal.* Tartare. Pepins, qui sont au maro du vin. *It.* tartaro.

Telephium Ulcus, *Ar.* Balchie. *Heb.* Icul. Gr τελέφιον. *Gal.* Ulcere corrosif. *It.* Piaga telefia maligna.

Tem-

Temperamentum, Temperies, *Ar.* Mizig : *Heb.*Mezeg. Græc. κρᾶσις. *Gal.*Temperament : temperature. *It.* temperamento.

Tenasmus, Tenesmus, *Ar.* & *Heb. non occurrunt*. Gr τενασμὸς, τεινασμὸς. *Gal.* tenesme : *It.* tinesmo.

Terebella. Trepanum, *Arab.* Barrina : Maryaba. *Hebr.* Makkebheth. Gr. τρύπανον. *Gal.* trepan, tariere. *It.* trepano. trevellino : trivella.

Terebinthina, *Heb.* Chalambat. Ucalambat. Halchalambat. Albotin &c. *Heb. deest*. *Gal.* ῥητίνη τερεβινθίνη, λαρικίνη. *Gal.* terebintine. tormentine. *Ital.* terebintina.

Terra Sigillata, *Ar.* Tin machtun. *Heb. deest*. Gr. γῆ σφραγῖτις. *Gal.* Terre sigillee. *Ital.* terra sigillata.

Tertiana Febris, *Heb.* Humi mutelit. Neub. *Heb. deficit*. Græc. τριταῖος πυρετός. *Gal.* Fevre tierce. *Ital.* Febre terzana.

Testa, *Arab.* Chazuf. Fachar. *Heb.* Cheresch. Kelif. Gr. ὄστρακον. *Gal.* Coquille. Coque. *Ital.* testo, guscia.

Testaceum, *Ar.* Camfeties. gaugiel, güadam. *Heb. deficit*. Gr. ὀστρακόδερμον. *Gal.* Poisson de coquille, ou a escalle Moules. *It.* Pesce con guscia.

Testiculus, testes, *Ar.* Chazi. Surcthun : Baid. Medcar. *pl.* Madakir. *Heb.* Eschek. Pechadim, Gr. ὄρχις, ὄρχεις. *Gal.* Covillon. Covillons. Testicule. *It.* Testicolo. testicoli. Coglioni.

Tetanus, *Vide* Spasmus, *Ar.* Cuzez. Cuzem. *Heb. deest*. Gr. τέτανος. *Gal.* tetano. *It.* tetano.

Theriaca, *Arab. deficit*. *Heb.* Tsori : Græc. θηριακή. *Gal.* Thriacle. theriaque. *Ital.* teriaca.

Thermæ. *Ar.* Hammat. Hammiah. Macharatah. *Heb.* Dimsiu. Mukin. udna. Gr. θερμαί. *Gal.* thermes. Bains chauds. Estouves. *It.* Stuffe. bagno.

Thrombus. *Arab.* Dam gamid. Alca. *Hebr.* Dam hacaphah. Gr. θρόμβος. *Gal.* Sang fige. *It.* Sangue grosso.

Thymus Morbus, *Ar.* Hasce. *Heb. deficit*. Gr. θύμος. *Gal.* thyme. *It.* rimo.

Tibia, *Ar.* Zumara. *Hebr.* Chaill. Schok : NB. *Metaphoricè debent ad Anatomiam applicari*. Cane hagadol. Gr. κνήμη. *Gal.* Greve au l'os de la jambe. *It.* Osso della gamba. Tibia.

Tinctura. *Ar.* Chadab: Zibag. Zabgah. *Heb.* Zebah. Gr. βαφή. *Gal.* teincture. *It.* tintura.

Tinea Morbus, *Ar.* Alarde. Sahafat. Sagrum: *Heb. deficit*. Gr. ἄχωρ. *Gal.* teigne. *Ital.* tignoso.

Tinnitus, *Ar.* Ten. *Hebr.* Tsalil. Gr. ἦχος. *Gal.* Tintement. *Ital.* Risonanza nell'orecchie.

Titillatio, *Ar.* Dagdaga. Tacaluc : *Hebr. deficit*. Gr. γαργαλισμός. *Gal.* Ghatovillement : *It.* Movimento. Far gatticiole:

Tonsillæ. *Ar.* Gavoni, geuze. *Hebr. deficit*. Gr. παρίσθμια, ἀντιάδες. *Gal.* glandes. *Ital.* Strangoglioni, ghiandole.

Topasius. *Ar.* Jacura. *Hebr. deficit* Gr. τοπάζιον. *Gal.* Topasse. *It.* topazzio.

Tophus, *Ar.* Hagar muramal. *Heb. deficit*. Gr. πῶρος. *Gal.* Tuf. tufeau. *It.* Callo. Tofo.

Topicum medicamentum: *Ar.* Devi barrani. *Hebr. deficit*. Gr. τοπικὸν. *Gal.* Topique. *It.* topico.

Tormina. *Ar.* Vaga. *Heb. deficit*. Græc. στρόφος. *Gal.* Tranchee de ventre. *It.* Tormento di ventre.

Toxicum venenum, *Ar.* Tusom. Zachari. *Heb. deficit*. Græc. τοξικὸν. *Gal.* Poison. Venin fort soudain. *It.* tossico.

Tractio, *Ar.* garra. *Hebr. deficit*. Gr. ἑλκὴ, ἑλκυσμὸς. *Gal.* Trrade. tirement. trainement *Ital.* tratto, tiramento.

Trochiscus, *Ar.* Acraz, *pl.* *Heb. deficit*. Gr. τροχίσκος. *Gal.* Trochisque. *Ital. non occurrit*.

Truncus, *Arab. deficit*. *Hebr.* Scheled : gezah. *Græc.* στέλεχος. *Gal.* Tronc. *It.* tronco.

Tuberculum. *Ar.* Asechi. *Heb.* Scheth. Gr. φῦμα, ὄγκος. *Gal.* Enflure. Bosse. *It.* Gonfiatura.

Tumor, *Ar.* Nascp. Intafach. *Hebr.* Scheeth. Saon. Græc. ὄγκος παρὰ φύσιν. *Gal.* Enflure. *Ital.* Gonfiatura.

Turcois, Turcesius, *Ar.* Ferucä: Farazegi : *Heb. deficit*. Gr. καλλαΐνος. *Gal.* Turquoise. *It.* turchina gemma.

Tussis, *Ar.* Tabahboh. Saal. *Heb.* Scheol : Gr. βήξ. *Gal.* Toux. *Ital.* Tosse.

Tutia, *Arab.* Succudus. Tutia. *Heb. deficit*. Gr. πομφόλυξ. *Gal.* Tutie. *Ital.* tutia.

Tympanites. *Ar.* Zachi. *Heb. deficit*. Græc. τυμπανίτης. *Gal.* Tympanie. *Ital.* Tympania.

Varia-

V.

VAcuatio, *Ar.* Chala. *Hebr.* Charâcah. *Grac.* κένωσις. *Gal.* Vacuation. *It.* Vacuatione.

Vacuitas. Vacuus, *Ar.* Chava, Chavi, Parge. *Hebr.* Bahah. Bohu. *Græc.* κενότης, κενός. *Gal.* Vacuite, Vuidete. Vuide. *Ital.* Vacuità. vacuo.

Vagina, *Ar. deficit.* *Hebr.* Taar. Nedhen. Nadan. *Gr.* κολεός. *Gal.* Gaine. Fourreau. *It.* Vagina, guaina, fodro.

Vapor. *Arab.* Buchar. *Hebr.* Ed. Itra. Neſchiim. *Gr.* ἀτμίς. *Gal.* Vapeur. Exhalaiſon. *Ital.* Vapore.

Variola, Varioli. *Ar.* Botor. gadri. hamica. Alhumere. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἐξανθήματα. *Gal.* Verole. Picote. River. *Ital.* Variole.

Varix, *Ar.* Dovali. *Hebr.* Kiljah. Delijah. *Gr.* κιρσός. *Gal.* Veine pleine de gros ſang ou ſang melancholique. *Ital.* Varice.

Vas, Vaſculum, *Ar.* Ana. Inia. Mata. Abarich. *Hebr.* Keli. Man. *Gr.* ἀγγεῖον. *Gal.* Vaſe. Vaiſſeau, Vaiſelle. *It.* vaſo, Mendel.

Ubera, *Ar.* Muchit. *Hebr.* Deddim. *Gr.* μαστοί, οὖθαρ. *Gal.* Mamelle. Tetins d'une beſte. *It.* Poccie, Mamelle.

Vena, *Ar.* Magari aldem. Varid. *Hebr.* varid. *Gr.* φλέψ. *Gal.* veine. *Ital.* vena.

Veneficium, veneficus, venefica. *Ar.* Sihr. Sahara. Sahir. Sabara. *Hebr. deficit.* *Gr.* φαρμάκευσις, φαρμακεύς, φαρμακίς, φαρμακεύτρια. *Gal.* Sorcelleri. Sorcier. Sorciere. *It.* Incanto. Incantatore. Incantatrice.

Venenum. *Ar.* Tſadid. *Hebr.* Chema. Eres. *Gr.* φάρμακον δηλητήριον. *Gal.* venin. Poiſon. *It.* veleno.

Venereus, *Ar.* Laib. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἀφροδισιαστικός. *Gal.* venerien. *It.* venereo.

Venter, ventriculus. *Arab.* Kars. kers. Cres. Krephs. Miada. Chuanas Batan. Keniſa *Hebr* Beten. Chuba. *Gr.* κοιλία, γαστήρ. *Gal.* ventre. *It.* ventre.

Ventus, *Ar.* Gavah. *Hebr.* Ruah. Suphah. *Gr.* ἄνεμος. *Gal.* vent. *Ital.* vento.

Venus. *Ar.* Algol. *Hebr.* Abjonah. Nogach. *Gr* ἀφροδίτη. *Gal.* venus. Paillardiſe. *Ital.* venere.

Vermes. *Ar.* Duaida. *pl.* Duaidit. *Hebr.* Techelch. Taccak. Toalim. *Gr.* ἕλμινθες, σκώληκες. *Gal.* vers. vermine. *It.* vermi.

Verruca, *Arab.* Chalam. Atual. Kalim. Luteeſula. Borruca. *Hebr.* Jabbeleth, *Græc.* ἀκροχορδών, μυρμηκία. *Gal.* verrue. *Ital.* verruca.

Vertebra, vertebræ, *Arab.* Charaz. Charza. *Heb.* Chamukim, Choljoth. *Gr.* σπόνδυλος, σπόνδυλοι. *Gal.* vertebre. *Ital.* Oſſi delle ſpalle.

Vertex, *Arab.* Alema. Alchema. Hic. *Hebr.* Kadcod. Roſch. *Gr.* κορυφή. *Gal.* Sommet de la teſte. *Ital.* Sommità di teſta.

Vertigo. *Ar.* Sedere. Duar. *Heb.* Sibub haroſch. *Gr.* δῖνος, ἴλιγγος, σκοτόδινος. *Gal.* vertige. Tournement de teſte. *Ital.* ſtornimento di teſta. vertigine.

Veſica, *Ar.* Metene. Calla Mabuela. (*in ſpecie veſicam urinæ ſignificat à* Beule *Urina*) Ziphac *Heb.* Zephec. Murcah. *Gr.* κύστις. *Gal.* veſſie. *It.* veſſica.

Veſica fellis, *Arab* Kiſalmarra. *Hebr.* Kis hamara. *Græc.* κύστις χολιδόχος. *Gal.* veſſie du fiel. *Ital.* veſſica della colera.

Veſicatio, veſicatorium, *Ar.* Tanaſt. *Heb. deficit.* *Gr.* καυστικόν, ἐσχαρωτικόν. *Gal.* veſicatoire. *Ital.* veſſicatorio.

Vigilia, *Arab* Zaara. *Hebr* Schadarah. *Gr.* ἀγρυπνία. *Gal.* veille. *Ital.* veggia.

Vires, *Ar deficit.* *Heb.* On, Chail Toaphoth. *Græc.* σθένος, δύναμις, ἰσχύς. *Gal.* vertù. Force. *It.* Forze.

Vipera. *Arab.* Alſahai. *Hebr.* Tſehoah. Epheah. *Gr.* ἔχις. ἔχιδνα. *Gal.* vipere. *Is.* vipera.

Viride æris. *Ar.* Zimar. Ziniar. Zaralnhas. *Heb. deficit.* *Gr.* χαλκοῦ ἄνθος. *Gal.* Couperoſe. Rouille d'airain. *It.* verde di raine.

Viſcera, *Arab.* Dachil. Achſæ. Ama. *Heb.* Meaim. Geva. *Græc.* σπλάγχνα. *Gal.* Entrailles. *Ital.* viſcere. budelle.

Viſus, *Arab.* Bazar. Mandar. *Hebr.* Rai. Rei. Rauth. Mare. *Gr.* ὅρασις, βλέψις. ὄψις. *Gal.* veve. *Is.* Eſſo vedere. viſta.

Vita, *Arab.* Haja. *Heb.* Chaijm. *Græc.* ζωή, βίος. *Gal.* vie. *Ital.* vita.

Vitellus, *Arab.* Muchalbaiz. Fas. *Hebr.* Chalamuth. *Gr.* λέκυθος, χλωρὸν τοῦ ᾠοῦ. *Gal.* Jaulne. Moyau d'œuf. *It.* Torlo. roſſo d'ovo.

Vitiligo, *Ar.* Baras. *Heb. deeſt.* *Gr.* ἀλφός (*vide* Alphus) *Gal.* Tache laide ſur le corps. *Is.* Tache bianche.

Vitriolum, *Ar.* Chalcant. Zag Zegi. Colcothar. *Heb. deficit.* *Græc.* χάλκανθος. *Gal.* vitriol. Couperoſe. *Ital.* vitriolo.

Ulcus, *Ar.* Garha. Acar. Hacul. *Heb.* Mazor. Chabbura. Nega. Scheoḥin. *Gr.* ἕλκος. *Gal.* Ulcere. *Ital.* piagha.

Umbilicus. *Ar.* Tanbur. Sarrha. *Heb.* Boar. tabur.

bur. Schor. Scharar. *Gr.* ὀμφαλός. *Gal.* Nombril. *It.* Ombelico.

Uncia, *Ar.* Secros. Satil. Avac. vacia. *Gr.* οὐγγία. ὀγκία. *Gal.* Once. *Ital.* Oncia.

Uncus, *Ar.* vav. Mazlag. Machtaf. Zannara. *Heb.* vav. Choach. Mazileg. *Gr.* ἄγκιστρον. *Gal.* Croc. Crochet. *Ital.* uncino, rampino.

Unguentum, *Arab.* Duhen. Leden. *Hebr.* Mischcha. Rocach. Rikuach. Schemen. *Græc.* ἄλειφα. ἄλειμμα. *Gal.* Onguent. *It.* Onto. Unguento. Onguento.

Unguis, *Arab.* Calcateron. Dafar. Tafar. Eafra. *Heb.* Tafar. Tsipporen. *Gr.* ὄνυξ. *Gal.* Ongle. *It.* Onghia.

Unicornu. *Arab.* Dison. vahid alcara. Alchercheden. *Ar.* Reem. Rem. Karash. *Gr.* μονόκερως. *Gal.* Licorne. Unicorne. *It.* Licorno. Unicorno.

Vola, *Ar.* Achmas. *Heb.* Caph. Ekeph. Choven. Schaal. *Gr.* θέναρ. κοῖλον χειρός, ὑποδός. *Gal.* Paume de la main. *Ital.* Palma.

Volatilia, *Arab. deest.* *Heb.* Oph. *Gr.* πτηνά. *Gal.* volaille. *It.* volatil.

Vomitorium, *Ar. & Heb. non extat.* *Græc.* ἐμετικόν. *Gal.* vomitoire, vomitif. *Ital.* vomitorio.

Vomitus. *Ar.* Cudd. Cadf. Cai. Ki. *Heb.* Ki. Ke. Pacta. *Gr.* ἔμετος. *Gal.* vomissement. *It.* vomito.

Ureteres, Urethra. *Ar.* Haloen. *Heb. deficit.* *Græc.* οὐρητῆρες. *Gal.* Canals d'urine. *Ital.* Canal d'urina.

Urina, *Arab* Aaul. Beule. gau. Hiraca. *Heb.* Schain. *pl.* Schenim. *Gr.* οὖρον. *Gal.* urine. Pissat. *It.* Orina. piscio.

Ustio, *Ar.* vaed. Taucad. *Heb.* Kui. Kevajah. Serephah. *Gr.* καῦσις. *Gal.* Bruslure. Bruslement. *It.* Brusciamento.

Vulnus, *Ar.* Garah. guazi Darb. Darba. *Heb.* Mazor. Mecha, Machaz. Makkeh. *Gr.* τραῦμα, τρῶμα. *Gal.* Playe. *Ital.* Piaga, ferita.

Z.

Zingiber, Zinziber, gingiber. *Arab.* Zingibil. Lengibel. *Hebr. deficit.* *Græc.* ζιγγίβερι. γιγγίβερι. *Gal.* Gingembre. *It.* gegeno. gengiebero.

Zona. *Ar.* Tahzim. Mantaca. *Hebr.* Abnech. Zon. Ponda. Kumer. *Gr.* ζώνη. *Gal.* Zone. Ceinture. *It.* Zona, Centura.

FINIS.